Agenda van de Raadzaal van 16 december 2015

Agenda voor de bijeenkomst in de Raadzaal

Datum: woensdag 16 december 2015
Aanvang: 21:00

1. **Opening en mededelingen**

2. **Agendavaststelling inclusief de orde van de vergadering**
   Bijlage - Nagekomen ingekomen stukken Politieke Avond 16 december 2015 (pdf)

3. **Vaststelling besluitenlijst van de vergadering van 25 november 2015**
   Raadsbesluitenlijst van 25 november 2015 (pdf)

4. **Vaststelling notulen van de vergadering van 11 november 2015**
   Raadsnotulen van 11 november 2015 (pdf)

5. **Besluitvorming behandeladviezen van de raadskamers van 9 december 2015**
   Bijlage - Behandeladviezen Politieke Avond 9 december 2015 (pdf)

6. **Vaststellen van de voorstellen waarover geen spreektijd gevraagd is**

7. **Vragen van raadsleden aan het college**

8. **Raadsvoorstel Benoeming kamervoorzitter (170/2015)**
   Voorstel - Benoeming kamervoorzitter (pdf)

   a. **Afscheid Gemeenteraadslid A. van den Berg en Besluit en toelating Gemeenteraadslid M. Foolen (175/2015)**
      Voorstel - Besluit tot toelating Gemeenteraadslid M. Foolen (pdf)

   b. **Benoeming de heer B.W. Feringa tot fractievolger op voordracht van de VVD (176/2015)**
      Voorstel - Benoeming dhr. Feringa tot fractievolger op voordracht fractie VVD (pdf)

   c. **Motie buiten de orde: Centraal Meldpunt Vuurwerkoverlast**

Besluitvorming agendapunten Politieke Avond van 25 november 2015

9. **Raadsvoorstel Gewijzigde vaststelling bestemmingsplan Nijmegen Ooyse Schependom - 2 (Ooyse Sluispad 2-4) (117/2015)** *(DEBATSTUK)*
Voorstel - Gewijzigde vaststelling bestemmingsplan Nijmegen Ooyse Schependom - 2 Ooyse Sluispad 2-4 (pdf)

10. **Raadsvoorstel Verlenging Cultuurvisie (146/2015)** *(DEBATSTUK)*
Voorstel - Verlenging Kunst- en Cultuurvisie 2012-2016 (pdf)

11. **Raadsvoorstel Gewijzigde vaststelling bestemmingsplan Nijmegen - Midden - 17 (Ontwikkeling de Genestetlaan) (133/2015)** *(DEBATSTUK)*
Voorstel - Gewijzigde vaststelling bestemmingsplan Nijmegen Midden – 17 Ontwikkeling de Genestetlaan (pdf)
Brief aan de raad - S. Sahin voorzitter AON zienswijze bestemmingsplan Nijmegen - Midden 17 - Ontwikkelingen Genestetlaan (pdf)

Besluitvorming agendapunten Politieke Avond van 9 december 2015

12. **Raadsvoorstel Vangnetregeling BUIG (163/2015)** *(HAMERSTUK)*
Voorstel - Vangnetregeling BUIG 2015 (pdf)

13. **Raadsvoorstel Teruggevorderde subsidie Papengas 4 (160/2015)** *(DEBATSTUK)*
Voorstel - Teruggevorderde subsidie Papengas 4 (pdf)

14. **Raadsvoorstel Vaststellen Regionaal beleidsplan Leerplicht 2016-2019 (169/2015)** *(HAMERSTUK)*
Voorstel - Vaststellen Regionaal Beleidsplan Leerplicht (pdf)

15. **Raadsvoorstel Uitwerkingsnota Reclamebeleid (164/2015)** *(DEBATSTUK)*
Voorstel - Uitwerkingsnota Reclamebeleid (pdf)

16. **Raadsvoorstel Belastingverordeningen OZB Rioolheffing en Reinigingsheffingen 2016 (151/2015)** *(STEMSTUK)*
Voorstel - Belastingverordeningen OZB Rioolheffing en Reinigingsheffingen 2016 (pdf)

17. **Raadsvoorstel Belastingverordeningen Overige Heffingen 2016 (152/2015)** *(DEBATSTUK)*
Voorstel - Belastingverordeningen Overige Heffingen 2016 (pdf)

18. **Raadsvoorstel Legesverordening 2016 (153/2015)** *(HAMERSTUK)*
Voorstel - Legesverordening 2016 (pdf)

19. **Raadsvoorstel Nota Slotwijzigingen 2016 (161/2015)** *(HAMERSTUK)*

Voorstel - Nota Slotwijzigingen 2015 (pdf)

20. **Raadsvoorstel Financieringsconstructie Duurzaamheid - de uitwerking (162/2015)** *(STEMSTUK)*
Voorstel - Financieringsconstructies Duurzaamheid - de uitwerking (pdf)

21. **Raadsvoorstel Zienswijze meerjarenstrategie 2016-2018 GGD Gelderland Zuid (154/2015)** *(HAMERSTUK)*
Voorstel - Zienswijze Meerjarenstrategie GGD 2016 - 2019 (pdf)

22. **Raadsvoorstel Budgetsubsidie Doornroosje 2016-2019 (147/2015)** *(DEBATSTUK)*
Voorstel - Budgetstichting Doornroosje 2016 tem 2019 (pdf)

23. **Raadsvoorstel Budgetsubsidie de Lindenberg 2016 t/m 2019 (155/2015)** *(HAMERSTUK)*
Voorstel - Budgetsubsidie de Lindenberg 2016 tem 2019 (pdf)
Brief aan de raad - Stg de Lindenberg Prognose over 2015-2019 (pdf)

24. **Raadsvoorstel Budgetsubsidie stichting Lux 2016 t/m 2019 (156/2015)** *(HAMERSTUK)*
Voorstel - Budgetsubsidie stichting LUX 2016 tem 2019 (pdf)

25. **Raadsvoorstel Budgetsubsidie Stichting Keizer Karel Podia 2016 t/m 2019 (165/2015)** *(HAMERSTUK)*
Voorstel - Budgetsubsidie Stichting Keizer Karel Podia KKP 2016 t.e.m. 2019 (pdf)

26. **Raadsvoorstel Budgetsubsidie aan de OBGZ 2016 t/m 2019 (168/2015)** *(DEBATSTUK)*
Voorstel - Budgetsubsidie OBGZ 2016 t.e.m. 2019 (pdf)

Hamerstukken

27. **Raadsvoorstel Vaststellen begrotingswijziging n.a.v. provinciale subsidie Topsectoren en Innovatie (157/2015)**
Voorstel - Vaststellen begrotingswijziging nav provinciale subsidie Topsectoren en Innovatie (pdf)

28. **Raadsvoorstel Straatnaamgeving Braamhof (158/2015)**
Voorstel - Straatnaamgeving Braamhof (pdf)

29. **Raadsvoorstel Straatnaamgeving Grote Boel en De Stelt: aanpassen onderschriften naamborden (159/2015)**

Voorstel - Straatnaamgeving Grote Boel en De Stelt aanpassen onderschriften naamborden (pdf)

30. **Raadsvoorstel Bestemmingsplan Nijmegen Oost - 5 (herziening, speelveld Obrechtstraat (167/2015)**
Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Oost - 5 herziening speelveld Obrechtstraat (pdf)

31. **Raadsvoorstel Herbenoeming leden Commissie voor bezwaarschriften (166/2015)**
Voorstel - Herbenoeming leden Commissie voor bezwaarschriften (pdf)

32. Ingekomen stukken

Brieven ter afdoening door het college van B&W (tenzij anders vermeld)

A1. d.d. 16 november 2015 van de heer Nieuwenhuijsen inzake Illegaal verhuurde panden
Brief aan de raad - Dhr. Nieuwenhuijsen Illegaal verhuurde panden (pdf)

A2. d.d. 24 november 2015 van mevrouw Vijftigschild inzake Reactie op brief gemeente Nijmegen d.d. 3 november 2015, kenmerk MO20/15.0011375
Brief aan de raad - Mw. Vijftigschild Reactie op brief gemeente Nijmegen (pdf)

A3. d.d. 18 november 2015 van de heer Roelofs inzake Bezwaarschrift Afschaffing taxi/auto kosten
Brief aan de raad - Roelofs bezwaarschrift taxi- cq autovergoeding (pdf)

A4. d.d. 23 november 2015 van de heer Van Munster inzake Camerabewaking stations
Brief aan de raad - Van Munster Camerabewaking stations (pdf)

A5. d.d. 23 november 2015 van Ondernemers vereniging Druten inzake de vestiging van de firma Van Cranenbroek in Beuningen
Brief aan de raad - Ondernemers vereniging Druten vestiging van Cranenbroek (pdf)

Brieven ter kennisgeving aan te nemen

B1. d.d. 20 oktober 2015 van COMO G4 en Werkplaats MO inzake Brandbrief - Door kostendelersnorm verder van huis
Brief aan de raad - COMO G4 en Werkplaats MO inzake Brandbrief - Door kostendelersnorm verder van huis (pdf)

B2. d.d. 11 november 2015 van Tritium advies inzake Nijverheidsweg 53 RIHO Nijmegen

Brief aan de raad - Tritium advies Nijverheidsweg 53 RIHO Nijmegen (pdf)

B3. d.d. 12 november 2015 van MGR inzake Derde termijnrapportage MGR 2015
Brief aan de raad - GR MGR Derde termijnrapportage MGR 2015 (pdf)

B4. d.d. 18 november 2015 van de heer Herweijer inzake Achtergrondinformatie bij de gewijzigde vaststelling van het bestemmingsplan Ooyse Schependom, Ooyse Sluispad 2-4
Brief aan de raad - Dhr Herweijer Achtergrondinformatie gewijzigde vaststelling Bp Ooyse Schependom Ooyse Sluispad 2-4 (pdf)

Brief B4 kunt u betrekken bij de bespreking over dit onderwerp op de Politieke Avond van 16 december 2015

B5. d.d. 18 november 2015 van Provincie Gelderland inzake Taakstelling huisvesting verblijfsgerechtigden 1e helft 2015
Brief aan de raad - GS Provincie Gelderland Taakstelling huisvesting verblijfsgerechtigden 1e helft 2015 (pdf)

B6. d.d. 19 november 2015 van VSP inzake Ontslag fractievolger
Brief aan de raad - Fractievoorzitter VSP Ontslag fractievolger (pdf)

B7. d.d. 19 november 2015 van Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid inzake Veilig gebruik van SUWInet
Brief aan de raad - R20151216IS_b07 Min. v SoZaWe Veilig gebruik van SUWInet (pdf)

B8. d.d. 19 november 2015 van KHN Groot Nijmegen inzake Visie KHN op Raadsvoorstel Verlening Cultuurvisie
Brief aan de raad - KHN Groot Nijmegen Visie op Raadsvoorstel Verlening Cultuurvisie (pdf)

Brief B8 kunt u betrekken bij de bespreking over dit onderwerp op de Politieke Avond van 9 december 2015

B9. d.d. 19 november 2015 van Lindenberg inzake Pauze? Maak ruimte voor een hapje cultuur met de Lindenberg, kort film
Brief aan de raad - Lindenberg Pauze - Maak ruimte voor een hapje cultuur met de Lindenberg - kort film (pdf)

B10. d.d. 19 november 2015 van de heer Verhoef inzake jaarrekening 2014 van gemeente Nijmegen
Brief aan de raad - Dhr. Verhoef jaarrekening 2014 van gemeente Nijmegen (pdf)

B11. d.d. 20 november 2015 van de heer/mevrouw Boonstra inzake Huizen zijn tikkende tijdbommen

Brief aan de raad - Boonstra huizen zijn tikkende tijdbommen (pdf)

B12. d.d. 22 november 2015 van de heer Essers inzake Raadsvoorstel 159/2015
Brief aan de raad - dhr. Essers inzake Raadsvoorstel 159-2015 (pdf)

Brief B12 kunt u betrekken bij het hamerstuk over dit onderwerp op de Politieke Avond van 16 december 2015

B13. d.d. 23 november 2015 van de heer Vos inzake Onderzoek naar Brand in de Notenhout
Brief aan de raad - dhr. Vos Onderzoek naar Brand in de WC Notenhout (pdf)

B14. d.d. 24 november 2015 van CPRN en Wijkvereniging Ons Waterkwartier inzake Fort Krayenhoff, voor voorstel tot reconstructie
Brief aan de raad - CPRN en Wijkvereniging Ons Waterkwartier Fort Krayenhoff voorstel tot reconstructie (pdf)

Brieven nog in behandeling

Geen brieven

Brieven van het college van B&W ter kennisname (tenzij anders vermeld)

D1. d.d. 17 november 2015 inzake Retaildeal
Brief aan de raad - Retaildeal - weerbaar te maken voor structurele veranderingen (pdf)

D2. d.d. 17 november 2015 inzake Verklaring van Toepasselijkheid & Informatiebeveiligingsbeleid
Brief aan de raad - Verklaring van Toepasselijkheid & Informatiebeveiligingsbeleid (pdf)

D3. d.d. 17 november 2015 inzake Kwartaalbericht Waalsprong nr. 8
Brief aan de raad - Kwartaalbericht Waalsprong nr. 8 (pdf)

Brief D3 staat geagendeerd tijdens bespreking van de Commissie GREX Waalsprong/Waalfront op de Politieke Avond van 9 december 2015

D4. d.d. 17 november 2015 inzake Notitie "Wat betekent dat voor u in 2015?"
Brief aan de raad - Notitie Wat betekent dat voor u in 2015 (pdf)

D5. d.d. 17 november 2015 inzake Proces beleidsplan Sport 2017-2020
Brief aan de raad - Proces beleidsplan Sport 2017-2020 (pdf)

D6. d.d. 17 november 2015 inzake Stand van zaken ontwikkelingen terrein GDF Suez

Brief aan de raad - Stand van zaken ontwikkelingen terrein GDF Suez (pdf)

D7. d.d. 17 november 2015 inzake Tijdelijke initiatieven voor zuidrand Waalsprong
Brief aan de raad - Tijdelijke initiatieven voor zuidrand Waalsprong (pdf)

Brief D7 kunt u betrekken bij de bespreking over dit onderwerp op de Politieke Avond van 9 december 2015

D8. d.d. 24 november 2015 inzake De Bastei en inpassing van de archeologische vondsten
Brief aan de raad - De Bastei en inpassing van de archeologische vondsten (pdf)

Brief D8 kunt u betrekken bij de bespreking over dit onderwerp op de Politieke Avond van 9 december 2015

D9. d.d. 24 november 2015 inzake Subsidie aan Nijmegen1
Brief aan de raad - Subsidie aan Nijmegen1 N1 (pdf)

D10. d.d. 24 november 2015 inzake Onderzoek effectiviteit subsidie aan de Openbare Bibliotheek Gelderland-Zuid
Brief aan de raad - Onderzoek effectiviteit subsidie aan de Openbare Bibliotheek Gelderland Zuid OBGZ (pdf)

Brief D10 kunt u betrekken bij de besprekingen over dit onderwerp op de Politieke Avond van 9 december 2015

D11. d.d. 24 november 2015 inzake Vuilverwerkingsovereenkomst MARN
Brief aan de raad - Vuilverwerkingsovereenkomst VVO MARN (pdf)

Brief D11 wordt besproken in de kamerronde op de Politieke Avond van 9 december 2015

D12. d.d. 24 november 2015 inzake Stand van zaken Stuurgroep Circulaire economie MARN regio
Brief aan de raad - Stand van zaken Stuurgroep Circulaire economie MARN regio (pdf)

D13. d.d. 24 november 2015 inzake Uitvoeringskader Speelruimte 2015 evj
Brief aan de raad - Uitvoeringskader Speelruimte 2015 e.v. (pdf)

D14. d.d. 24 november 2015 inzake Digitalisering bezoekersvergunning
Brief aan de raad - Digitalisering bezoekersvergunning (pdf)

Brief D14 wordt besproken in de kamerronde op de Politieke Avond van 9 december 2015

D15. d.d. 24 november 2015 inzake Uitwerking klantenparticipatie P-wet 2015

Brief aan de raad - Uitwerking klantenparticipatie P-wet 2015 (pdf)

D16. d.d. 25 november 2015 inzake Stand van zaken veilig thuis
Brief aan de raad - Veilig Thuis Gelderland-Zuid (pdf)

Brief D16 wordt besproken in de kamerronde op de Politieke Avond van 9 december 2015

Brieven van interne organen en adviescommissies

Geen brieven

Toegevoegde agendapunten

33. **Raadsvoorstel Straatnaamgeving Nijmegen Goffert station (172/2015)** *(HAMERSTUK)*
Voorstel - Straatnaamgeving Nijmegen Goffert station (pdf)
Brief aan de raad - R.Essers Straatnaamgeving Nijmegen Goffert (pdf)

34. **Raadsvoorstel Bekrachtiging geheimhouding raadsbrief GDF SUEZ (171/2015)** *(HAMERSTUK) (Brief ligt ter inzage bij de griffie)*
Voorstel - Bekrachtiging geheimhouding raadsbrief GDF SUEZ (pdf)

35. **Raadsvoorstel Werktuigenvrijstelling (173/2015)** *(HAMERSTUK)*
Voorstel - Bekrachtiging geheimhouding - Werktuigenvrijstelling (pdf)

36. **Raadsvoorstel Opheffing geheimhouding documenten NEC Goffertstadion (174/2015)** *(HAMERSTUK)*
Voorstel - Opheffen geheimhouding documenten NEC Goffertstadion (pdf)
Brief aan de raad - Openbare documenten NEC - Goffertstadion (pdf)

Bijlage - Nagekomen ingekomen stukken Politieke Avond 16 december 2015

OVERZICHT VAN NAGEKOMEN INGEKOMEN STUKKEN (ONTVANGEN NA 27 november november 20150

Agendering zal plaatsvinden op 13 januari 2015

A Brieven ter afdoening door het college van B&W (tenzij anders vermeld)

A1 d.d. 24 november 2015 van de heer Huitink inzake Huisvesting/omzetting leegstaande kantoor- naar woonruimte

A2 d.d. 28 november 2015 van de heer Essers inzake Zienswijzen niet welkom?

A3 d.d. 3 december 2015 van de heer Van Eekelen inzake Vaststelling km prijs vrijwilligers van het SWON

A4 d.d. 4 december 2015 van de heer Essers inzake Klacht ex artikel 9:1 Awb

Ter afdoening door de voorizitter van de raad

A5 d.d. 7 december 2015 van Kuiper Agrarische Makelaardij inzake Verzoek tot stopzetting onteigeningsprocedure en Bedrijventerrein de Grift Noord

A6 d.d. 7 december 2015 van MGR Nijmegen inzake Financiële en beleidsmatige kaders MGR 2016 en 2017

A7 d.d. 14 december 2015 van de heer Aalders inzake Affaire opstal Uranusstraat 30 H 6543 XS Nijmegen

B Brieven ter kennisgeving aan te nemen

B1 d.d. 30 november 2015 van de heer Feringa inzake Aanvaarding voordracht tot fractievolger

B2 d.d. 1 december 2015 van mevrouw Van den Berg inzake Ontslag als gemeenteraadslid

B3 d.d. 1 december 2015 van Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport inzake Aandachtspunten en actuele ontwikkelingen Wmo 2015

B4 d.d. 2 december 2015 van de heer Brockhus inzake Problemen in de zorg, WMO en andere sociale diensten

B5 d.d. 2 december 2015 van de heer Essers inzake Straatnaamgeving: Nijmegen Goffert

B6 d.d. 2 december 2015 van de heer Sahin inzake Politieke Avond 25 november 2015 ontwerpbestemmingsplan Nijmegen midden 17/de Genestetlaan

B7 d.d. 2 december 2015 van mevrouw van Dijk inzake Verzoek tot benoeming fractievolger

B8 d.d. 2 december 2015 van Stadsschoon Nijmegen Lent inzake Bestemmingslan Oud West

Bijlage - Nagekomen ingekomen stukken Politieke Avond 16 december 2015

B9	d.d. 3 december 2015 van de heer Van den Berg inzake Aanbieding vergaderset Bestuurlijk Overleg GO
B10	d.d. 3 december 2015 van Park Lingezegen inzake Voortgangsrapportage Park Lingezegen
B11	d.d. 7 december 2015 van MGR Nijmegen inzake Stemverhouding MGR
B12	d.d. 7 december 2015 van MGR Nijmegen inzake Reactie op zienswijzen begroting MGR 2016
B13	d.d. 9 december 2015 van de heer Somers inzake Uw schrijven d.d. 7 december 2015 ZI 70/Lebens 47355
B14	d.d. 9 december 2015 van Provincie Gelderland inzake Bestemmingsplan Buitengebied Valburg-18 (Bedrijventerrein De Grift Noord)
B15	d.d. 14 december 2015 van Wijkraad Oosterhout inzake Verkeersstructuur Nijmegen-Noord
B16	d.d. 14 december 2015 van Natuur & Milieu inzake Duurzaam inkopen mobiliteit bij gemeenten

C Brieven nog in behandeling

Geen brieven

D Brieven van het college van B&W ter kennisname (tenzij anders vermeld)

D1	d.d. 1 december 2015 inzake Evaluatie toezichtcamera's 2015
D2	d.d. 1 december 2015 inzake Uitbreiding asielzoekerscentrum Dommer van Poldersveldtweg
D3	d.d. 1 december 2015 inzake Uitvoering van de aangenomen moties tijdens de politieke avonden van 23 september en 21 oktober
D4	d.d. 1 december 2015 inzake Derde tussenrapportage NEC huurbetalingen en verkoop Goffertstadion
D5	d.d. 1 december 2015 inzake Uitkomst ronde tafel gesprekken over vuurwerkvrije zones
D6	d.d. 8 december 2015 inzake Uitvoering van de aangenomen moties tijdens de politieke avonden van 11 en 25 november
D7	d.d. 8 december 2015 inzake Verlenging contractering aanbieders Beschermd Wonen 2016
D8	d.d. 8 december 2015 inzake Subsidieregeling Cultuurinitiatieven Nijmegen 2016
D9	d.d. 8 december 2015 inzake Ontwerp beleidsplan VRGZ

Bijlage - Nagekomen ingekomen stukken Politieke Avond 16 december 2015

D10 d.d. 8 december 2015 inzake Gegevens werkcorporaties

D11 d.d. 8 december 2015 inzake Onderwijs kinderen noodopvang Heumensoord

D12 d.d. 8 december 2015 inzake Bestuursakkoord Verhoogde Asielinstroom

D13 d.d. 10 december 2015 inzake Stand van zaken vuilverwerkingsovereenkomst MARN

D14 d.d. 15 december 2015 inzake Medewerkers Rimec

D15 d.d. 15 december 2015 inzake Werkwijze huisvesting vergunninghouders

D16 d.d. 15 december 2015 inzake Budgetsubsidie 2016 NV Sportfondsen Nijmegen

D17 d.d. 15 december 2015 inzake Stand van het Openbaar Onderwijs

D18 d.d. 15 december 2015 inzake Voortgang uitvoering aanvalsplan Armoede en Schulden

D19 d.d. 15 december 2015 inzake Wetswijziging ouderbijdrage jeugdhulp

D20 d.d. 15 december 2015 inzake Stand van zaken uitvoering motie West Wil Groene Buffer

D21 d.d. 15 december 2015 inzake Programmering fiets 2016-2018

D22 d.d. 15 december 2015 inzake OTB doortrekking en verbreding A15

D23 d.d. 15 december 2015 inzake Decentralisaties: onzekerheden en accountantsverklaring

D24 d.d. 15 december 2015 inzake Ontwikkelingen in Brakkenstein

D25 d.d. 15 december 2015 inzake Wijkaanpakprogramma Kolping

Brieven van interne organen en adviescommissies

D26 d.d. 14 december 2015 van wethouder Van Hees inzake Bezoekersvergunning

Raadsbesluitenlijst van 25 november 2015

Besluitenlijst

van de besluitronde van de Politieke Avond
van de Raad van de gemeente Nijmegen
op woensdag **25 november 2015** om **21:30 uur**
in het stadhuis.

Afwezig: -
Omnummer: 10

Raadsbesluitenlijst van 25 november 2015

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 25 november 2015

1.

Opening en mededelingen

Er zijn geen afmeldingen.

Raadsbesluitenlijst van 25 november 2015

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 25 november 2015

2. Agendavaststelling inclusief de orde van de vergadering

Via de vergadermappen van de raadsapplicatie zijn de volgende stukken verspreid:
- Overzicht van nagekomen ingekomen stukken

Verzoek tot agendering:
- De fractie van D66 heeft verzocht brief D7 inzake Ontwerp-beschikking gedeeltelijke afwijzing subsidieaanvraag NV Sportfondsen Nijmegen 2016 te agenderen in een volgende kamerronde.
- De fractie van de VVD heeft verzocht brief B8 inzake de bouw van een moskee op het parkeerterrein tussen 52 Degrees en de beoogde BMW/Mini vestiging te agenderen in een volgende kamerronde.
- De fractie van de PvdA heeft verzocht brief D20 inzake Stand van zaken verkeersstructuur Waalsprong te agenderen in een volgende kamerronde.

De volgende brieven die de raad recent heeft ontvangen zijn ook aangevraagd:
- Brief Vuilverwerkingsovereenkomst MARN – SP
- Brief Veilig Thuis - PvdA
- Brief van Horeca Nijmegen inzake Raadsvoorstel Cultuurvisie 25 november – Liberaal Nijmegen

Orde van de vergadering:
- De fractie van GroenLinks heeft verzocht om agendapunt 8 inzake Raadsvoorstel Gewijzigde vaststelling bestemmingsplan Nijmegen Ooyse Schependom – 2 (Ooyse Sluispad 2-4) door te schuiven naar een volgende besluitronde. Wil je de heer Oomen hier nog iets over toelichten?

De volgende punten zijn niet in de raadskamers behandeld en voorgesteld wordt om deze als hamerstuk te behandelen:
3 en 17 t/m 21.

3. Vaststelling besluitenlijst van de openbare vergaderingen van 11 november 2015
17. Raadsvoorstel Bestemmingsplan Nijmegen Oost-3 (Opusgebouw) (149/2015)
18. Raadsvoorstel Bestemmingsplan Buitengebied Valburg – 19 (Stationsstraat 24) (150/2015)
19. Raadsvoorstel Verwerking begroting Velo-City (141/2015)
20. Raadsvoorstel Begrotingswijziging n.a.v. conceptbegroting 2016 GGD (145/2015)
21. Ingekomen stukken

Raadsbesluit d.d. 25 november 2015
Voorstellen aanvaard

Raadsbesluitenlijst van 25 november 2015

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 25 november 2015

3. **Vaststelling besluitenlijst van de openbare vergadering van 11 november 2015**

Raadsbesluit d.d. 25 november 2015
Conform besloten

Raadsbesluitenlijst van 25 november 2015

4. Besluitvorming behandeladviezen van de raadskamers

BEHANDELADVIEZEN POLITIEKE AVOND 25 november 2015	
Wensen & Bedenkingen Overgang van onderneming GEM Waalsprong naar gemeente Nijmegen	**STEMSTUK 25 november**
Raadsvoorstel Beleidskader ontwikkeltrajecten (143/2015)	**HAMERSTUK 25 november**
Raadsvoorstel Verlenging Cultuurvisie (146/2015)	**DEBATSTUK 16 december**
Raadsvoorstel Bestemmingsplan Nijmegen Goffert - Winkelsteeg - 3 (De Winckelsteegh) (148/2015)	**HAMERSTUK 25 november**
Raadsvoorstel Uitvoeringsnotitie vrijwilligerswerkbeleid 2016-2018 (140/2015)	**HAMERSTUK 25 november**
Raadsvoorstel Aanpassen gemeenschappelijke regelingen VRGZ, GGD, MARN en Bijsterhuizen en toestemming verlenen aan college voor aanpassing gemeenschappelijke regeling ODRN (144/2015)	**HAMERSTUK 25 november**
Raadsvoorstel Gewijzigde vaststelling bestemmingsplan Nijmegen - Midden - 17 (Ontwikkeling de Genestetlaan) (133/2015)	**DEBATSTUK 16 december**

Raadsbesluit d.d. 25 november 2015
Conform besloten

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 25 november 2015

5. Vaststellen van punten waarover geen spreektijd is aangevraagd

Voor de punten 3, 11, 13, 14, 15, 17 t/m 21 is geen spreektijd gevraagd en daarmee is ingestemd met de voorstellen.

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 25 november 2015

6. Vragen van raadsleden aan het college

- Er zijn geen vragen gesteld

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 25 november 2015

7. Raadsvoorstel Bestemmingsplan Nijmegen-Oost-1 (Ubbergseveldweg – Kopseweg) (130/2015)

Raadsvoorstel d.d. 29 september 2015
1. Het bestemmingsplan Nijmegen Oost -1 (Ubbergseveldweg - Kopseweg) naar aanleiding van de tussenuitspraak van de Raad van State d.d. 26 augustus 2015 gewijzigd vast te stellen overeenkomstig de geometrisch bepaalde planobjecten als vervat in het bestand NL.IMRO.0268.BP13001-VG02.gml met bijbehorende bestanden, waarbij voor de ondergrond gebruik is gemaakt van de Grootschalige Basiskaart Nederland, als vervat in het bestand GBK 2013-11-27
2. Geen exploitatieplan vast te stellen als bedoeld in artikel 6.12 Wet ruimtelijke ordening.

GroenLinks: Een beter plan voor de Klokkenberg
1ste indiener: B. Friesen

De gemeenteraad van Nijmegen in openbare vergadering bijeen op 25 november 2015,

Constaterende dat
Het college het bestemmingsplan Nijmegen-Oost-1 (Ubbergseveldweg-Kopseweg) opnieuw ter vaststelling heeft voorgelegd, naar aanleiding van de uitspraak van de Raad van State (RvS) van 26 augustus 2015, waarin wordt aangegeven dat met betrekking tot geluid en met betrekking tot de hoogte van de lichtmasten het bestemmingsplan gecorrigeerd moet worden;

Tijdens de burgerronde van 11 november 2015 door omwonenden een plan is gepresenteerd dat op onderdelen afwijkt van het plan van het college: ic het bouwvlak van de school is verschoven waardoor voor de woningen aan de Ubbergseveldweg (even kant) aan de VNG richtlijn van 30 ml afstand tussen woonbebouwing en schoolbebouwing wordt voldaan, en het geluidscherm verschoven is;

Dat het alternatieve voorstel een verbetering lijkt te betekenen voor de geluidsituatie voor omwonenden;

Er in het aangepast plan, in tegenstelling tot eerdere wijzigingsvoorstellen, volledig wordt voldaan aan de gemeentelijke parkeernorm voor scholen;

Dat het aangepaste plan bijkomend voordeel heeft dat een groter groengebied voor de school gehandhaafd blijft;

In de kamerronde op de Politieke Avond van 11 november 2015 is gebleken dat het schoolbestuur, de omwonenden die hebben ingesproken en het college kunnen instemmen met het aangepaste plan;

Dat in dit plan op het gebied van geluid lijkt te worden voldaan aan de uitspraak van de RvS, en dat voor de lichtmasten nog een aanpassing vereist is;

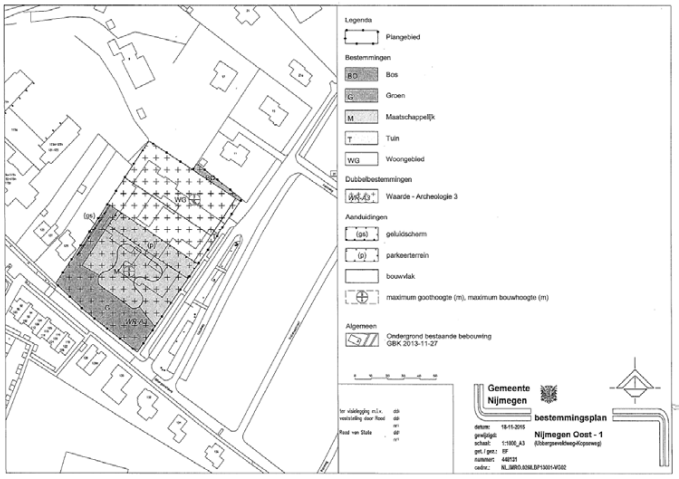
Met het schrappen van de mogelijkheid voor het realiseren van palen en lichtmasten van 10 meter uit de bestemming Maatschappelijk hier ook een oplossing voor is;

Overwegende dat:
Dat tijdens de kamerronde van 11 november 2015 is gebleken dat er groot draagvlak bestaat voor het plan van de omwonenden.

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 25 november 2015

Besluit
het volgende te wijzigen

1. Aan beslispunt 1 van het raadsvoorstel toe te voegen "met dien verstande dat in de planregels artikel 5.2.2 sub d.3 gewijzigd wordt in "de bouwhoogte van andere bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, niet meer dan 4 meter mag bedragen." en dat de verbeelding wordt vervangen door de bij dit amendement gevoegde verbeelding."

Amendement unaniem aanvaard

Raadsbesluit d.d. 25 november 2015
Voorstel unaniem aanvaard

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 25 november 2015

8. **Raadsvoorstel Gewijzigde vaststelling bestemmingsplan Nijmegen Ooyse Schependom – 2 (Ooyse Sluispad 2-4) (117/2015)**

Raadsvoorstel d.d. 8 september 2015
1. Het bestemmingsplan 'Nijmegen Ooyse Schependom - 2 (Ooyse Sluispad 2-4)' gewijzigd vast te stellen conform de geometrisch bepaalde planobjecten als vervat in het GML-bestand NL.IMRO.0268.BP18002-VG01.gml met bijbehorende bestanden, waarbij voor de locatie van de geometrische planobjecten gebruik is gemaakt van een ondergrond welke is ontleend aan de GBK 2014-12-04.
2. De zienswijzennota bestemmingsplan 'Nijmegen Ooyse Schependom - 2 (Ooyse Sluispad 2-4)' vast te stellen.
3. Geen exploitatieplan vast te stellen als bedoeld in artikel 6.12 Wro.

Het voorstel wordt geagendeerd tijdens de besluitronde op de Politieke Avond van 16 december 2015

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 25 november 2015

9. Motie GroenLinks: Experimenteer met vertrouwen

Motie GroenLinks Experimenteer met vertrouwen
1ste indiener: L. Westerveld

De gemeenteraad van Nijmegen in openbare vergadering bijeen op 2-1--e~-2015
Constaterende dat:
- In de regio Nijmegen rond de 15.000 mensen werkzoekend zijn;
- Er al geruime tijd onvoldoende passende vacatures beschikbaar zijn;
- Het totaalbudget Inkomen en Armoedebestrijding van de gemeente Nijmegen 145,6 miljoen euro bedraagt;
- 18,5 miljoen euro daarvan uitvoeringskosten zijn;
- Ontvangers van een bijstandsuitkering aan erg veel regels moeten voldoen;
- De effectiviteit van bestaande Participatiemiddelen soms onduidelijk is;
- Diverse rapporten en onderzoeken aantonen dat het huidige systeem kostbaar en Inefficiënt is.

Overwegende dat:
- Veel werkzoekenden graag aan de slag willen met een betaalde baan, als zzp'er of als vrijwilliger en het huidige beleid dit ontmoedigt;
- De gemeente Nijmegen ondernemerschap en eigen initiatief juist zou moeten stimuleren;
- Uitkeringsgerechtigden die bijverdienen ook financieel gezien voordelen opleveren voor de gemeente;
- Minder bureaucratie voor zowel uitvoeringsinstanties als bijstandsgerechtigden wenselijk is;

Verzoekt het college om:
1. Een wetenschappelijk verantwoord experiment te starten met in achtneming van de volgende kaders:
a) Een groep deelnemers te selecteren die voldoende groot en divers is om goede monitoring en vergelijking mogelijk te maken. Te streven is naar een zo groot mogelijke groep binnen de budgettaire kaders.
b) Deelnemers ontvangen momenteel een (gedeeltelijke) bijstandsuitkering, hebben een arbeidsbeperking (zodanig dat ze voorheen onder de wajong zouden vallen en nu onder de Participatiewet) of zijn zzp'er met een wisselend of niet toereikend inkomen. Deelname is op vrijwillige basis.
c) Deelnemers ontvangen een basisbedrag ten minste ter hoogte van het bljstandsniveau. Een aantal lokale toeslagen komen te vervallen, het gemiddelde bedrag hiervan wordt opgeteld bij het te ontvangen bedrag.
d) Daarnaast mogen deelnemers aan het experiment bijverdienen zonder dat dit bedrag wordt verrekend. Op een aantal momenten vindt een evaluatie plaats waarna besloten kan worden een maximum bijverdiengrens in te stellen.
e) Deelnemers worden vrijgesteld van zoveel mogelijk verplichtingen die belemmerend kunnen werken, zoals de sollicitatieplicht, verhuisplicht, tegenprestatie, boetes en maatregelen.
f) Potentiële deelnemers worden vooraf goed en adequaat op de hoogte gesteld van de voorwaarden en eventuele consequenties van deelname.
g) Wanneer deelnemers het experiment beëindigen kunnen zij zonder problemen terugvallen onder de op dat moment geldende wet- en regelgeving, zonder aan wachttijden te zijn gebonden.
h) De looptijd van het experiment is meerdere jaren,
i) Wetenschappers of deskundigen worden nauw betrokken bij de uitwerking, uitvoering en evaluatie van dit experiment. De uitvoering en evaluatie dient wetenschappelijk verantwoord te zijn.

2. Samen te werken met andere gemeenten die soortgelijke experimenten aan het opzetten zijn, zodat onderzoeks- en uitvoeringskosten van dit experiment zo laag mogelijk gehouden worden.
3. Zo spoedig mogelijk aan te sluiten bij het lopende overleg van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid met diverse gemeenten. Zodra de wetgever het toestaat, zo spoedig mogelijk aan te vangen met de uitvoering van het experiment.

4. Voor de uitvoerings- en onderzoekskosten 75.000 euro te reserveren en voor de compensatieregeling € 176.000. Voor het eerste jaar dekking te vinden vanuit het programma Bestuur en Middelen. Voor de volgende jaren een claim van € 251.000 op te nemen in de begroting voor dat jaar.

5. De Nijmeegse raad een uitgewerkt voorstel voor te leggen en door middel van een brief ieder kwartaal op-hoogte te stellen van de voortgang. Jaarlijks een onafhankelijk adviesrapport van de onderzoekers te overleggen met daarin, wanneer nodig, voorstellen tot bijsturing.

Toelichting bij de motie
Nederland heeft een ingewikkeld stelsel van sociale zekerheid. We kennen bijvoorbeeld regelingen voor mensen die (deels) arbeidsongeschikt zijn zoals de WWB, WAZ, WGA, WIA en Wajong. Er zijn voorzieningen voor ouderen zoals de AOW en subsidies voor minima zoals huur- en zorgtoeslag. Daarnaast zijn er regelingen die afhangen van iemands leeftijd en omstandigheden zoals schoolgeld, studiefinanciering en et extra ingewikkeld te maken ligt de uitvoering van een aantal regelingen bij het rijk, andere bij gemeenten.

Veel mensen willen verandering, al verschillen concrete ideeën daarover. Met niets doen komen we echter geen stap verder en blijven we hangen in ons ingewikkelde en bureaucratische systeem met torenhoge uitvoeringslasten.

In verschillende landen zijn in het verleden discussies gevoerd over andere manieren om welvaart te verdelen. Er zijn diverse lokale experimenten geweest' die stuk voor stuk positief uitpakten: deelnemers ontwikkelden zich op diverse vlakken en gezondheidskosten namen af, om enkele positieve aspecten te noemen.2 Alle redenen om ook in eigen land te onderzoeken wat een experiment kan opleveren.

Nijmegen
Gemeenten krijgen steeds meer verantwoordelijkheden op het gebied van arbeidsmarktparticipatie. Zowel de uitvoerders als de ontvangers worden met een enorme bureaucratische last opgezadeld. Hoe meer ondersteuning iemand nodig heeft, hoe meer tijd die persoon kwijt is met het opzoeken van informatie, het invullen van formulieren en het langsgaan bij instanties. Op een totaalbudget van 144,5 miljoen3 gaat 127, 1 miljoen op aan budgetten voor uitkeringsgerechtigden en geeft de gemeente Nijmegen jaarlijks 18,5 miljoen uit aan uitvoeringskosten. Dat doet ons twijfelen aan de efficiëntie van het huidige systeem. Concluderend is het wenselijk om de mogelijkheden van een nieuw stelsel te onderzoeken. Een stelsel dat:
1) Klantvriendelijker is;
2) Minder ingewikkeld en transparanter is;
3) Talentontwikkeling, eigen initiatief en ondernemerschap centraal zet;
4) Deelnemen aan de maatschappij in de vorm van (vrijwilligers)werk mogelijk maakt;
5) Bureaucratie en daarmee uitvoeringslasten vermindert.

Kortom, het doel van een experiment is om met minder regels, dwang en dreiging mensen een kans te bieden om aan betaald werk te komen en/of te participeren.

Toelichting beslispunten:
1. Een experiment te starten dat uitgaat van vertrouwen
Het opzetten van een experiment kan het beste worden gedaan door deskundigen. Daarom verzoeken wij het college om het experiment beleidsmatig uit te werken. De kaders waaraan het experiment moet voldoen, zijn wel politiek van aard. Daarom is eerder een debatstuk over dit thema aan de raad voorgelegd en is de input van andere fracties meegenomen.

Onder (a) wordt voorgesteld de groep deelnemers dusdanig groot en divers samen te stellen zodat er gedegen onderzoek kan worden gedaan naar de effecten van het experiment. Deelnemers ontvangen momenteel een (gedeeltelijke) bijstandsuitkering, zouden voorheen onder de Wajongregeling

vallen of zijn zzp'er met een wisselend of niet toereikend inkomen. (b) Die laatste groep is ondervangen door deelnemers die nu een gedeeltelijke bijstandsuitkering ontvangen mee te laten doen met het experiment. (c) Deelnemers mogen bijverdienen zonder dat de verdiende bedragen worden afgetrokken van het inkomen zoals nu het geval is bij personen die een uitkering ontvangen, (d) Na evaluatie, bijvoorbeeld jaarlijks, kan worden besloten een maximum bedrag met een bijverdiengrens in te stellen. (e) We willen werken op basis van vertrouwen en positieve stimulans. (f) Deelnemers moeten goed worden geinformeerd (g) en na beeindiging van het experiment kunnen terugvallen op de wet- en regelgeving die op dat moment van toepassing is. (h) Het experiment loopt meerdere jaren (I) en dient uitgevoerd te worden in samenwerking met wetenschappers en deskundigen.

2. Samen te werken met andere gemeenten
In diverse gemeenten zijn maatschappelijke organisaties, ambtenaren en lokale politici bezig met het opzetten van soortgelijke experimenten. Samenwerking biedt enkel voordelen, zowel qua kosten als met betrekking tot het delen van kennis.

Daarnaast kan samenwerking in provinciaal verband zinvol zijn. Als gevolg van de veranderende arbeidsmarkt heeft de provincie Gelderland eind 2014 een regionale aanpak aangekondigd en de DenkTank Arbeidsmarkt 2030 samengesteld. Het onderzoek stond onder leiding van Annet de Lange (Lector Hogeschool van Arnhem en Nijmegen). Een van de aanbevelingen van de Denktank is het creëren van een regelluwe ruimte voor nieuwe sociale experimenten,

3. Zo spoedig mogelijk aan te sluiten bij het lopende overleg van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid met diverse gemeenten. Zodra de wetgever het toestaat, zo spoedig mogelijk aan te vangen met de uitvoering van het experiment.
Een aantal gemeenten zijn samen in gesprek met de staatssecretaris van sociale zaken over lokale experimenteerruimte. Met hen is afgesproken om een gezamenlijk voorstel voor te leggen aan het ministerie. Het lijkt ons wenselijk zo snel mogelijk aan te sluiten bij deze gesprekken. Voor een goed experiment met voorgestelde vrijstellingen van de huidige landelijke wetgeving zijn verschillende wegen mogelijk, maar de huidige wetgeving laat experimenten formeel nog niet toe. Toch zijn er aan aantal opties die wellicht in de toekomst mogelijk worden:

a) Via de huidige participatiewet. Artikel 83 van de participatiewet zegt dat gemeenten met een experiment mogen afwijken van bepaalde voorwaarden in de wet. Deze voorwaarden zijn echter niet toereikend voor het experiment dat we In Nijmegen willen. Daarom zal de uiteindelijke uitvoering van een lokaal experiment afhangen van de mate waarin binnen landelijke wet- en regelgeving experimenteerruimte kan worden gecreëerd.
b) Het instellen van een 'regelluwe zone' waar binnen geëxperimenteerd mag worden met het toekennen van een inkomen door de gemeente aan mensen die niet in de bijstand zitten. Wanneer dit wordt toegestaan is het mogelijk om de regels waaraan bijstandsgerechtigden moeten voldoen, buiten werking te zetten terwijl deelnemers wel

een maandelijks bedrag van de gemeente krijgen.
c) Via zogeheten City deals: het ministerie van Binnenlandse Zaken is bezig met afspraken tussen gemeente en het ministerie waarbinnen een experiment mag worden opgezet en waar subsidie tegenover staat.

4. Voor de uitvoerings- en onderzoekskosten voor het eerste jaar dekking te vinden vanuit het programma Bestuur en Middelen. Voor de volgende jaren een claim op te nemen in de begroting voor dat jaar.
In de begroting staat C 441,000,- gereserveerd voor onvoorziene uitgaven bestemd voor het oplossen van astructurele budgettaire knelpunten: "In de begroting hebben we op het programma Bestuur en Middelen C 441.000 geraamd voor onvoorziene uitgaven. Dit niveau heeft uw Raad in de Perspectiefnota 2009 vastgesteld. Het budget voor onvoorzien is uitsluitend bestemd voor het oplossen van a-structurele, budgettaire knelpunten. Het inzetten van dit budget is een Raadsbevoegdheid."4 Met andere woorden, dit budget is bedoeld om in te zetten bij onvoorziene uitgaven die niet structureel van aard zijn. Deze criteria gelden voor het experiment dat wij voor ogen hebben.

Voor de onderzoekskosten houden wij rekening met een jaarlijks bedrag van 75,000 euro. Dit bedrag is gebaseerd op de kosten voor soortgelijke experimenten in andere steden.

Wij stellen voor om, uitgaande van 100 deelnemers waarvan de helft van de deelnemers kinderen heeft, op jaarbasis een bedrag vast te stellen van 122.000 euro vanwege gemiste inkomsten door het vervallen van lokale minimaregelingen.5 Let wel: een besparing ter hoogte van hetzelfde bedrag blijft binnen het programma Inkomen en Armoedebestrijding.

Daar bovenop komt jaarlijks minimaal 54.000 euro (op basis van 100 deelnemers) voor inkomsten die de gemeente misloopt (doordat zij nu een hoger bedrag uitkeren aan deze mensen). Dit geldt bijvoorbeeld voor gemiste inkomsten van deelnemers met een gedeeltelijke bijstandsuitkering: in feite zijn deze mensen al gedeeltelijk zelfstandige of mensen met een kleine baan, Zij worden door deze compensatie niet buitengesloten van het experiment.

5. De Nijmeegse raad door middel van een brief ieder kwartaal op hoogte te stellen van de voortgang.
Om te kunnen volgen welke voortgang de lobby, uitwerkingen en later het experiment zelf hebben is het wenselijk regelmatig een update te krijgen. In overleg kan in een later stadium een andere frequentie worden gekozen. Besloten in deze voortgangsrapportages zit jaarlijks een onderzoeksrapport met bevindingen van de onderzoekers. Wanneer nodig doen zij voorstellen om bij te sturen. Dit geldt bijvoorbeeld voor de maximum bijverdiengrens en wat er gaat gebeuren wanneer het gezinsinkomen verandert. Het is niet ondenkbaar dat bijvoorbeeld een partner gaat werken.

Onderzoeksvragen
In het lokale experiment zouden de volgende onderzoeksvragen meegenomen kunnen worden:
1) Of het welzijn van mensen verbetert en/of ze minder stress ervaren, bijvoorbeeld door een vermindering van de mentale belasting,
2) Wat de gevolgen voor financiële zelfredzaamheid zijn en onderzoeken in hoeverre mensen bijverdienen en hoe veel per maand.
3) Of mensen na afloop van het onderzoek in staat zijn om zelf voldoende inkomen te genereren, bijvoorbeeld door het opstarten van een eigen onderneming.
4) In hoeverre op de langere termijn de uitvoeringskosten voor de gemeente afnemen (bij doorzetten van het systeem voor een grotere groep)
5) Wat de impact op participatie is. Neemt vrijwilligerswerk, mantelzorg en arbeidsparticipatie toe?

6) Vergroot het kansen op de arbeidsmarkt doordat deelnemers zich beter kunnen scholen of werkervaring opdoen?
7) Werkt het 'activerend'? Dus worden deelnemers aangezet om aan de slag te gaan?
8) Zijn er bijkomstige effecten? Wordt bijvoorbeeld het sociale netwerk groter, neemt huiselijk geweld af of is het sneller te signaleren?
9) Zijn deelnemers in het algemeen tevreden over het nieuwe regime?

Bijlage 1) lijst van deskundigen

Annet de Lange, lector Human Resource Management aan de HAN, annetclelange@han.n1
Annet de Lange (1977) is lector Human Resource Management bij de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen en heeft de eretitel van `visiting professor' toegekend gekregen door de faculteit Sociale Wetenschappen van de Universiteit van Stavanger in Noorwegen. Haar expertise spitst zich toe op transitiemanagement naar langer en breder doorwerken in de zorg, het onderwijs en het bedrijfsleven.6 Daarnaast heeft Annet in opdracht van de Provincie Gelderland onderzoek gedaan naar de toekomst van de arbeidsmarkt. Dit onderzoek is gepubliceerd als "Rapport DenkTank Arbeidsmarkt 2030, Hoe creëren we de 'Gelderse standaard'?

Ernst-Jan de Bruijn, promovendus aan de WUR, ernst-ian.debruiln@wur.n1
Als promovendus onderzoekt Ernst-Jan hoe sociale beleidsprogramma's voor minima (zoals de bijstand) verbeterd kunnen worden met behulp van gedragseconomische inzichten. Veldexperimenten spelen een centrale rol binnen zijn onderzoek waarmee meer inzicht verkregen kan worden in wat wel en niet werkt. Ernst-Jan is ook betrokken bij de lokale experimenten aangaande dit thema in Utrecht en Wageningen.

Jolanda Bekker, Senior Adviseur / Trainer bij Spectrum, partner met elan, 3.Bekker@spectrumelan.n1
Voor het regiecentrum begeleid Jolanda Bekker ervaringsdeskundigen in sociale rollen zoals bij keukentafelgesprekken en in de STIPS) te begeleiden. In het verleden was ze algemeen coördinator van de WIG.

Het Inter-Lokaal, een Nijmeegse welzijnsorganisatie gespecialiseerd in schuldhulpverlening http://www.hilrapport.n1

WIG, De werkgroep Integratie gehandicapten http://www.zrcn.nli

dr, Joop Roebroek foop.roebroek@qmall.com
Joop werkte tot 2011 als wetenschapper aan de Radboud Universiteit en de Universiteit van Tilburg, met als expliciete expertise vraagstukken rond sociale zekerheid en arbeid, Hij schreef een serie boeken over de verzorgingsstaat, sociale politieke en sociale zekerheid. Van 1997 tot 1999 was hij uitvoerder van een basisinkomenproject in de gemeente Utrecht, onder de titel 'Wonen en werken in de stad'. Later gevolgd door vergelijkbare projecten voor andere gemeenten. Sedert de zomer van 2014 is hij lid van MIES Groningen en een van de initiatiefnemers van het project 'Ons Basisinkomen'. Op dit moment is hij onder meer actief in het Groningse veranderlab 'Innovatie Sociale Zekerheid', waar gezocht wordt naar nieuwe concepten voor gemeentelijke sociale zekerheid.

Ralf Embrechts (MOM Tilburg) info@momtilburq.nl
Ralf is directeur van de MOM (Maatschappelijke Ontwikkkelings Maatschappij) in Tilburg, een samenwerkingsverband van acht maatschappelijke organisaties (woningcorporaties, Welzijn- en zorginstellingen) die in de armste wijken van Tilburg opereert. Ralf is in 2013 uitgeroepen tot een van de 100 inspirerende Nederlanders en is een van de initiatiefnemers van de Quiet500, een glossy magazine waarin mensen in armoede in hun kracht zijn geportretteerd.

Mark Imandt, SEO Economisch Onderzoek (onderzoeksgroep Gedragseconomie)
M.Imandt@seo.n1
Mark heeft acht jaar ervaring als beleidsmaker bij de ministeries van Economische Zaken en van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Zijn expertise ligt op het gebied van publieke belangenanalyse, stelselanalyse en gedragsverandering. Oftewel: waarom doen mensen wat ze doen, wanneer en waarom zou je dat (als overheid/samenleving) willen veranderen, en hoe kun je dat het beste doen? SE° Economisch Onderzoek is een gespecialiseerd economisch onderzoeksbureau, gelieerd aan de UvA. Zij doen toegepast onderzoek: met kennis van de wetenschap én de (beleids)praktijk naar vraagstukken kijken en hebben een lange traditie op het gebied van onderzoek naar sociale zekerheid en (activerend) arbeidsmarktbeleid. Zie ook www.seo.n1 en http://www.seo.nl/over-ons/medewerkers/ma rk-ima ndt-a rbeid-onderwils/.

Voor 27 SP, GroenLinks, D66, Stadspartij DNF, VSP
Tegen 12 PvdA, VVD, CDA, Gewoon Nijmegen, Liberaal Nijmegen

Motie aanvaard

Motie SP: Experimenteer met vertrouwen 2
1ste indiener: M. Sweep

De gemeenteraad van Nijmegen in openbare vergadering bijeen op 25 november 2015
Constaterende dat:
- In de regio Nijmegen rond de 15.000 mensen werkzoekend zijn;
- Er al geruime tijd onvoldoende passende vacatures beschikbaar zijn;
- Het totaalbudget Inkomen en Armoedebestrijding van de gemeente Nijmegen 145,6 miljoen euro bedraagt;
- 18,5 miljoen euro daarvan uitvoeringskosten zijn;
- Ontvangers van een bijstandsuitkering aan erg veel regels moeten voldoen;
- De effectiviteit van bestaande Participatiemiddelen soms onduidelijk is;
- Diverse rapporten en onderzoeken aantonen dat het huidige systeem kostbaar en inefficiënt is.

Overwegende dat:
- Veel werkzoekenden graag aan de slag willen met een betaalde baan, als zzprer of als vrijwilliger en het huidige beleid dit ontmoedigt;
- De gemeente Nijmegen ondernemerschap en eigen initiatief juist zou moeten stimuleren;
- Uitkeringsgerechtigden die bijverdienen ook financieel gezien voordelen opleveren voor de gemeente;
- Minder bureaucratie voor zowel uitvoeringsinstanties als bijstandsgerechtigden wenselijk is;

Verzoekt het college om **een tweede variant** van **Experimenteer met vertrouwen** uit te werken:
1. Een wetenschappelijk verantwoord experiment te starten met in achtneming van de volgende kaders:
a) Een groep deelnemers te selecteren die voldoende groot en divers is om goede monitoring en vergelijking mogelijk te maken. Te streven is naar een zo groot mogelijke groep binnen de budgettaire kaders.
b) Deelnemers ontvangen momenteel een (gedeeltelijke) bijstandsuitkering, hebben een arbeidsbeperking (zodanig dat ze voorheen onder de wajong zouden vallen en nu onder de Participatiewet) of zijn zzp'er met een wisselend of niet toereikend inkomen. Deelname is op vrijwillige basis.
c) Deelnemers ontvangen hun huidige bijstandsuitkering. Iedereen behoudt het recht op lokale toeslagen conform de huidige regelgeving.
d) Deelnemers aan het experiment mogen bijverdienen waarbij de helft van de netto bijverdiensten worden verrekend met de uitkering. Indien de bijverdiensten op jaarbasis netto boven de C 12.000,- uitkomen, wordt het meerdere volledig

met de uitkering verrekend. Per saldo kan een bijstandgerechtigde hierdoor jaarlijks C 500,- netto per maand gemiddeld bijverdienen.
e) Deelnemers worden vrijgesteld van zoveel mogelijk verplichtingen die belemmerend kunnen werken, zoals de sollicitatieplicht, verhuisplicht, tegenprestatie, boetes en maatregelen.
f) Potentiële deelnemers worden vooraf goed en adequaat op de hoogte gesteld van de voorwaarden en eventuele consequenties van deelname.
g) Wanneer deelnemers het experiment beëindigen kunnen zij zonder problemen terugvallen onder de op dat moment geldende wet- en regelgeving, zonder aan wachttijden te zijn gebonden.
h) De looptijd van het experiment is meerdere jaren.
i) Wetenschappers of deskundigen worden nauw betrokken bij de uitwerking, uitvoering en evaluatie van dit experiment. De uitvoering en evaluatie dient wetenschappelijk verantwoord te zijn.

2. Samen te werken met andere gemeenten die soortgelijke experimenten aan het opzetten zijn, zodat onderzoeks- en uitvoeringskosten van dit experiment zo laag mogelijk gehouden worden.

3. Zo spoedig mogelijk aan te sluiten bij het lopende overleg van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid met diverse gemeenten. Zodra de wetgever het toestaat, zo spoedig mogelijk aan te vangen met de uitvoering van het experiment.

4. Voor de uitvoerings- en onderzoekskosten 75.000 euro te reserveren en **voor de uitvoering van de bijverdienregeling C** 176.000. Voor het eerste jaar dekking te vinden vanuit het programma Bestuur en Middelen. Voor de volgende jaren een claim van € 251.000 op te nemen in de begroting voor dat jaar.

5. De Nijmeegse raad een uitgewerkt voorstel voor te leggen en door middel van een brief ieder kwartaal op hoogte te stellen van de voortgang. Jaarlijks een onafhankelijk adviesrapport van de onderzoekers te overleggen met daarin, wanneer nodig, voorstellen tot bijsturing.

Toelichting: Zie motie Experimenteer met vertrouwen
Ad c) Door het in stand houden van de lokale toeslagen blijven we rekening houden met de specifieke persoonlijke omstandigheden van burgers met een laag inkomen.

Ad d) Door de helft van de bijverdiensten te verrekenen met de uitkering kan een veel grotere doelgroep in aanmerking komen voor dit experiment, aangezien de gemeente meer uitkeringskosten bespaart als mensen meer gaan bijverdienen. Het is redelijk om de bijverdiensten te maximeren, om daarmee geen scheve verhoudingen te creëren met werkenden die geen uitkering ontvangen.

Voor 20 SP, GroenLinks, Stadspartij DNF, VSP
Tegen 19 D66, PvdA, VVD, CDA, Gewoon Nijmegen, Liberaal Nijmegen

Motie aanvaard

Motie PvdA: Experimenteer om participatie te bevorderen
1ste indiener: R. Zwart

De Gemeenteraad van de gemeente Nijmegen, bijeen in vergadering op 25 november 2015,

Constaterende dat:
- per 1 januari 2015 de Participatiewet inclusief een uitvoeringsverordening van kracht is;
- de wet tot doel heeft een balans te vinden tussen rechten en plichten;
- er blijvend moet worden gezocht naar verbeteringen in een stelsel.

Overwegende dat:
- het belangrijk is dat mensen in de samenleving naar vermogen kunnen participeren;
- het daarom van belang is dat het stelsel participatie zoveel mogelijk stimuleert en niet afremt.

Roept het college op:
In zijn algemeenheid de ruimte in het huidige stelsel te onderzoeken om participatie te bevorderen, waarbij specifiek ten minste naar het onderstaande wordt gekeken:

a. het uitbreiden van de bijverdienmogelijkheden in de bijstand: Uit onderzoek van Divosa blijkt dat mensen die bijverdienen in de bijstand een twee keer zo grote kans hebben op uitstroom uit de uitkering. Nu mogen mensen maximaal 6 maanden bijverdienen (in 2015 maximaal 196 euro per maand). Bijverdienen moet wel binnen redelijke grenzen. Het kan bijvoorbeeld niet zo zijn dat iemand met een uitkering en 10 uur werk per week meer overhoudt dan iemand die 40 uur per week werkt. Ook oneerlijke concurrentie op uurtarief tussen mensen met een uitkering en zonder moet voorkomen worden.
b. het wegnemen van knelpunten om aan de slag te gaan: Daar waar in het stelsel de bureaucratie is doorgeslagen, moet dit aangepakt worden. Denk aan de verhalen dat mensen na een tijdelijke klus weer door de hele bureaucratische molen moeten voor een bijstandsuitkering. Dit stimuleert niet om een klus aan te pakken.
En gaat over tot de orde van de dag,

Toelichting
De motie roept het college op om de mogelijkheden te verkennen in samenwerking met landelijke overleggen en in de geest van de motie *Preventie en bestrijding stille armoede en sociale uitsluiting* van de Tweede Kamerleden Voortman, Koser Kaya, Kerstens en Karabulut (aangenomen eerste week van november 2015). Doel is om toestemming te krijgen om dit soort experimenten uit te voeren.

Beslispunt 1
Voor 4 PvdA
Tegen 35 SP, GroenLinks, D66, VVD, CDA, Stadspartij DNF, Gewoon Nijmegen, VSP, Liberaal Nijmegen
Beslispunt 1 verworpen

Beslispunt 2
Voor 15 SP, PvdA, Stadspartij DNF, VSP
Tegen 24 GroenLinks, D66, VVD, CDA, Gewoon Nijmegen, Liberaal Nijmegen
Beslispunt 2 verworpen

Motie verworpen

Raadsbesluitenlijst van 25 november 2015

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 25 november 2015

10. **Wensen & Bedenkingen Overgang van onderneming GEM Waalsprong naar gemeente Nijmegen**

Raadsbesluit d.d. 25 november 2015
Voorstel unaniem aanvaard

Raadsbesluitenlijst van 25 november 2015

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 25 november 2015

11. Raadsvoorstel Beleidskader ontwikkeltrajecten (143/2015)

Raadsvoorstel d.d. 10 november 2015
1. Het beleidskader ontwikkeltrajecten vast te stellen.

Raadsbesluit d.d. 25 november 2015
Conform besloten

Raadsbesluitenlijst van 25 november 2015

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 25 november 2015

12. Raadsvoorstel Verlenging Cultuurvisie (146/2015)

Raadsvoorstel d.d. 10 november 2015
1. De vigerende Kunst- en Cultuurvisie 'Werken in Ketens' 2012-2016 met drie jaar te verlengen tot en met 2019.

Het voorstel wordt als debatstuk geagendeerd in de besluitronde van 16 december 2015

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 25 november 2015

13. Raadsvoorstel Bestemmingsplan Nijmegen Goffert – Winkelsteeg – 3 (De Winckelsteegh) (148/2015)

Raadsvoorstel d.d. 10 november 2015
1. Het bestemmingsplan Nijmegen Goffert - Winkelsteeg - 3 (Terrein Winckelsteegh) gewijzigd vast te stellen, overeenkomstig de geometrisch bepaalde planobjecten als vervat in het bestand NL.IMRO.0268.BP12003-VG01, met bijbehorende bestanden;
2. De zienswijzennota Nijmegen Goffert – Winkelsteegh – 3 (De Winckelsteegh) vast te stellen;
3. Geen exploitatieplan vast te stellen.

Raadsbesluit d.d. 25 november 2015
Conform besloten

Raadsbesluitenlijst van 25 november 2015

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 25 november 2015

14. **Raadsvoorstel Uitvoeringsnotitie vrijwilligerswerkbeleid 2016-2018 (140/2015)**

Raadsvoorstel d.d. 3 november 2015
1. De uitvoeringsnota vrijwilligerswerkbeleid 2016–2018 vast te stellen.

Raadsbesluit d.d. 25 november 2015
Conform besloten

Raadsbesluitenlijst van 25 november 2015

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 25 november 2015

15. **Raadsvoorstel gemeenschappelijke regelingen VRGZ, GGD, MARN en Bijsterhuizen en toestemming verlenen aan college voor aanpassing gemeenschappelijke regeling ODRN (144/2015)**

Raadsvoorstel d.d. 10 november 2015
1. Aan het college toestemming te verlenen om de gemeenschappelijke regeling ODRN te wijzigen;
2. Het wijzigingsbesluit van de gemeenschappelijke regeling GGD vast te stellen;
3. Het wijzigingsbesluit van de gemeenschappelijke regeling VRGZ vast te stellen;
4. Het wijzigingsbesluit van de gemeenschappelijke regeling MARN vast te stellen;
5. Het wijzigingsbesluit van de gemeenschappelijke regeling Bijsterhuizen vast te stellen;
6. Onder voorbehoud van het definitief worden van de wijziging van de gemeenschappelijke regeling Bijsterhuizen als extra lid respectievelijke plaatsvervangend lid in het Algemeen Bestuur van deze gemeenschappelijke regeling te benoemen:
Lid: de heer T. Tankir; plv. lid: de heer B. Frings.

Raadsbesluit d.d. 25 november 2015
Conform besloten

Raadsbesluitenlijst van 25 november 2015

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 25 november 2015

16. Raadsvoorstel Gewijzigde vaststelling bestemmingsplan Nijmegen Midden – 17 (Ontwikkeling de Genestetlaan) (133/2015)

Raadsvoorstel d.d. 13 oktober 2015
1. Het bestemmingsplan 'Nijmegen Midden – 17 (Ontwikkeling de Genestetlaan)' gewijzigd vast te stellen conform de geometrisch bepaalde planobjecten als vervat in het GML-bestand NL.IMRO.0268.BP2017-VG01.gml met bijbehorende bestanden, waarbij voor de locatie van de geometrische planobjecten gebruik is gemaakt van een ondergrond welke is ontleend aan de GBK 2013-03-05.
2. De zienswijzennota 'Nijmegen Midden – 17 (Ontwikkeling de Genestetlaan)' vast te stellen.
3. Geen exploitatieplan vast te stellen als bedoeld in artikel 6.12 Wro.

Het voorstel wordt als debatstuk geagendeerd in de besluitronde van 16 december 2015

Raadsbesluitenlijst van 25 november 2015

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 25 november 2015

17. Raadsvoorstel Bestemmingsplan Nijmegen Oost-3 (Opusgebouw) (149/2015)

Raadsvoorstel d.d. 10 november 2015
1. Het bestemmingsplan Nijmegen Oost -3 (Opusgebouw) naar aanleiding van de tussenuitspraak van de Raad van State d.d. 26 augustus 2015 gewijzigd vast te stellen overeenkomstig de geometrisch bepaalde planobjecten als vervat in het bestand NL.IMRO.0268.BP13003-VG02.gml met bijbehorende bestanden, waarbij voor de ondergrond gebruik is gemaakt van de Grootschalige Basiskaart Nederland, als vervat in het bestand GBK 2012-02-27
2. Geen exploitatieplan vast te stellen als bedoeld in artikel 6.12 Wet ruimtelijke ordening.

Raadsbesluit d.d. 25 november 2015
Conform besloten

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 25 november 2015

18. Raadsvoorstel Bestemmingsplan Buitengebied Valburg – 19 (Stationsstraat 24) (150/2015)

Raadsvoorstel d.d. 10 november 2015
1. Het bestemmingsplan Buitengebied Valburg - 19 (Stationsstraat 24) vast te stellen, overeenkomstig de geometrisch bepaalde planobjecten als vervat in het bestand NL.IMRO.0268.BP144W19-VG01 met bijbehorende bestanden;
2. Geen exploitatieplan vast te stellen als bedoeld in artikel 6.12 Wet ruimtelijke ordening.

Raadsbesluit d.d. 25 november 2015
Conform besloten

Raadsbesluitenlijst van 25 november 2015

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 25 november 2015

19. Raadsvoorstel Verwerking begroting Velo-City (141/2015)

Raadsvoorstel d.d. 3 november 2015
Begrotingswijziging BW-01444 vast te stellen.

Raadsbesluit d.d. 25 november 2015
Conform besloten

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 25 november 2015

20. Raadsvoorstel Begrotingswijzing n.a.v. conceptbegroting 2016 GGD (145/2015)

Raadsvoorstel d.d. 10 november 2015
1. Voor de kostentoename voor toezicht en handhaving kinderopvang vanaf 2016 structureel € 43.100 van het programma Zorg & Welzijn overhevelen naar het programma Onderwijs.
2. De compensabele BTW van de GGD Gelderland-Zuid van € 93.830 verwerken in de begroting 2016 van het programma Zorg & Welzijn.
3. Bijgevoegde begrotingswijziging (BW01456) vaststellen waarmee we bovenstaande beslispunten in de begroting verwerken.

Raadsbesluit d.d. 25 november 2015
Conform besloten

Raadsbesluitenlijst van 25 november 2015

21. Ingekomen stukken

A Brieven ter afdoening door het college van B&W (tenzij anders vermeld)

A1 d.d. 7 november 2015 van de heer Van Hooff inzake Herinrichting Van Oldenbarneveltstraat

Brief A1 is besproken in de kamerronde op de Politieke Avond van 25 november 2015

A2 d.d. 5 november 2015 van ONP PSP'92 inzake Bezwaarschrift inzake Opheffen Stadsregio Arnhem Nijmegen

Ter afdoening door de Commissie Bezwaarschriften

Raadsbesluit d.d. 25 november 2015
Conform besloten

B Brieven ter kennisgeving aan te nemen

B1 d.d. 21 september 2015 van de fractie CDA Nijmegen inzake Verzoek om ontslag als fractievolger

B2 d.d. 25 oktober 2015 van de heer en mevrouw Vriens inzake Hulp gevraagd voor burgers, ziek door straling van draadloze communicatie

B3 d.d. 26 oktober 2015 van de heer/mevrouw Dijk inzake Eindrapport overlast door houtrook

B4 d.d. 26 oktober 2015 van de heer/mevrouw Hoek inzake Kattenverjager verjaagt ook vleermuizen

B5 d.d. 26 oktober 2015 van D66 inzake Meenemen van de speeltuin in de reconstructie van de Daalseweg

B6 d.d. 27 oktober 2015 van de heer Roovers inzake Inbreng Vrijwilligersraad Nijmegen op de uitgangspunten ten aanzien van het vrijwilligerswerkbeleid van de gemeente Nijmegen

B7 d.d. 28 oktober 2015 van de Provincie Gelderland inzake Begroting 2015 en begrotingswijziging 2015

B8 d.d. 2 november 2015 van de Winkelsteeg inzake de bouw van een moskee op het parkeerterrein tussen 52 Degrees en de beoogde BMW/Mini vestiging

B9 d.d. 4 november 2015 van ROC Nijmegen inzake Goedkeuring van het Interreg V project "De lerende Eurregio doet het"

B10 d.d. 5 november 2015 van mevrouw Van Evert inzake De Stedelijke Huurderskoepel Nijmegen

Raadsbesluitenlijst van 25 november 2015

B11 d.d. 6 november 2015 van de heer/mevrouw Dijk inzake Houtrook

B12 d.d. 6 november 2015 van de Stichting Bewonersbelangen Emancipatiebuurt inzake Bezwaarschrift m.b.t. de aanleg van het snelfietspad door ons Goffertpark

B13 d.d. 7 november 2015 van de heer Duif inzake Nieuwbouw moskee

B14 d.d. 8 november 2015 van De Nijmeegse Fractie inzake naamswijziging

B15 d.d. 11 november 2015 van de heer Van den Helm inzake Beschaving

B16 d.d. 10 november 2015 van de heer Eigenhuijsen inzake ontslag fractievolger

Raadsbesluit d.d. 25 november 2015
Conform besloten

C Brieven nog in behandeling

Geen brieven

D Brieven van het college van B&W ter kennisname (tenzij anders vermeld)

D1 d.d. 26 oktober 2015 inzake Definitieve "Go" Giro d'Italia

D2 d.d. 3 november 2015 inzake Beantwoording raadsvragen Stadsbegroting 2016-2019

Brief D2 kon betrokken worden bij de Politieke Avond van 4 en 11 november 2015

D3 d.d. 3 november 2015 inzake Social return-beleid en verdringing

Brief D3 is besproken in de kamerronde op de Politieke Avond van 25 november 2015

D4 d.d. 3 november 2015 inzake Toezeggingen uitgangspunten bestuurlijke aanbesteding hulp bij het huishouden Wmo

Brief D4 kon betrokken worden bij de Politieke Avond van 11 november 2015

Raadsbesluitenlijst van 25 november 2015

D5	d.d. 3 november 2015 inzake Eerste maatschappelijke businesscase Transformatie Zorg en Welzijn
	Brief D5 is toegelicht op de Politieke Avond van 25 november 2015
D6	d.d. 3 november 2015 inzake Startnotitie 'een openbare ruimte voor iedereen'
	Brief D6 is besproken in de kamerronde op de Politieke Avond van 25 november 2015
D7	d.d. 3 november 2015 inzake Ontwerp-beschikking gedeeltelijke afwijzing subsidieaanvraag NV Sportfondsen Nijmegen 2016
D8	d.d. 3 november 2015 inzake Reactie op aangenomen moties van 23 september over deelname aan regionale samenwerkingsverbanden
D9	d.d. 3 november 2015 inzake Voormeting 2015 Het Imago van Nijmegen
D10	d.d. 3 november 2015 inzake Markthal van de Toekomst: kansen voor Nijmegen
D11	d.d. 3 november 2015 inzake Agenda Binnenstad van de Toekomst
D12	d.d. 4 november 2015 inzake Uitbreiding van de Waalbrug
D13	d.d. 10 november 2015 inzake Definitief beroep tegen reactieve aanwijzing GS van Gelderland inzake bestemmingsplan en exploitatieplan Bedrijventerrein De Grift
D14	d.d. 10 november 2015 inzake Zienswijze begroting MGR 2015
	Brief D14 is besproken op de Politieke Avond van 25 november 2015
D15	d.d. 10 november 2015 inzake Overgang van de onderneming GEM Waalsprong naar Gemeente Nijmegen
	Brief D15 is besproken op de Politieke Avond van 25 november 2015
D16	d.d. 10 november 2015 inzake Uitvoeringsagenda Onbegrensd en Onbevangen
D17	d.d. 10 november 2015 inzake Bereikbaarheid westkant campus Heijendaal
D18	d.d. 10 november 2015 inzake Gunning contract onderhoud gemeentelijk vastgoed

Raadsbesluitenlijst van 25 november 2015

D19 d.d. 10 november 2015 inzake Procesinformatie Motie Ruimte voor Voetgangers, Fiets en Consument

Brief D19 is besproken in de kamerronde op de Politieke Avond van 25 november 2015

D20 d.d. 10 november 2015 inzake Stand van zaken verkeersstructuur Waalsprong

D21 d.d. 10 november 2015 inzake Proces geconsolideerde versie overeenkomst DDC

D22 d.d. 10 november 2015 inzake Voortgang Wonen en Zorg

Raadsbesluit d.d. 25 november 2015
Conform besloten

Brieven van interne organen en adviescommissies

D23 d.d. 27 oktober 2015 van Auditcommissie inzake Stadsbegroting 2016-2019

Brief D23 kon u betrekken bij de bespreking over de Stadsbegroting op de Politieke Avond van 4 en 11 november 2015

De voorzitter,

drs. H.M.F. Bruls

De raadsgriffier,

drs. M.A.H. Heffels

Raadsnotulen van 11 november 2015

Verslag van de
BESLUITRONDE POLITIEKE AVOND
van de
gemeenteraad van Nijmegen
d.d. 11 november 2015

***Aanwezig zijn**:*

De leden: mw. A. van den Berg, dhr. B.K. van Berkel, dhr. R.H.J. Boekhorst, dhr. J.A.R. Brom, mw. R.M.G. Brouwer, dhr. M.T. Buck, mw. C.M.H. Daemen, dhr. J.V.J. van Deurzen, mw. I.M. van Dijk, dhr. P.A. Eigenhuijsen, dhr. T.F.A. van Elferen, dhr. B.G. Friesen, dhr. M. Groothuizen, mw. W. Grutters, dhr. R. El Hafi, dhr. J.W.H. van Hooft, dhr. R. Huliselan, dhr. M.J.I. Hulskorte, dhr. R.A.A. Jetten, dhr. R.A.P. Klein Hemmink, mw. M.F. Kossen, mw. C.B.M. Lamers, M.J.M. van Nijnatten, P.R. Oomen, mw. T. Postema, mw. A.B. Ranshuijsen, dhr. J.F. Reinhoudt, mw. G.M.M. Schellekens, dhr. A. Selman, dhr. M.A.L. Sweep, dhr. S. Vat, dhr. N.R. Vergunst, mw. G. Visser, mw. E.M. Westerveld en dhr. R.S. Zwart

Voorzitter: dhr. H.M.F. Bruls

Griffier: mw. M.A.H. Heffels

Wethouders: dhr. L.C.M. Frings, dhr. H.B.W. van Hees, mw. R.D. Helmer-Englebert, dhr. T. Tankir, mw. H. Tiemens en dhr. B.J.H.M. Velthuis

Bericht van verhindering van: mw. P.J. Molenaar, dhr. C. van Norel, mw. J.M. Rotink en dhr. J.L.J. Janssen

Notulist: mw. J. Reedijk

---

1. Opening en mededelingen

De ***voorzitter***: Dames en heren, mag ik u verzoeken uw plaatsen in te nemen zodat we aanstonds kunnen beginnen? Mevrouw Van den Berg heeft nog weinig getrouwen om zich heen weten te verzamelen. Daar komen ze aan. Ik open bij dezen de vergadering van onze gemeenteraad [ongeveer 21.00 uur]. Van harte welkom, dames en heren.
Bij de opening kan ik u in ieder geval een behoorlijk aantal afwezigen melden: mevrouw Molenaar, de heer Van Norel, mevrouw Rotink en de heer Janssen. Zijn er nog anderen die niet aanwezig zullen zijn? Verder is iedereen aanwezig. Gelukkig maar.
Als het in het liberale deel van de zaal voor het eerst in de geschiedenis rustig zou kunnen zijn – dat werkt dan toch weer – kan ik u nog mededelen dat De Nijmeegse Fractie een brief heeft gestuurd met het verzoek om naamswijziging van de partij. De fractie zal vanaf de eerstvolgende vergadering de naam Stadspartij DNF gaan voeren. De vraag is of het met of zonder puntjes is, want anders kan het raden nu beginnen naar wat DNF betekent. Ik neem aan De Nijmeegse Fractie. Volgens ons reglement kan de naam gevoerd worden vanaf de eerstvolgende vergadering.
Zijn er andere mededelingen? Die zijn er niet.

2. Agendavaststelling inclusief de orde van de vergadering

De ***voorzitter***:

Via de vergadermappen van de raadsapplicatie is het Overzicht van nagekomen ingekomen stukken verspreid.
Voorts heb ik van de PvdA-fractie het verzoek gehad tot agendering van brief D10 inzake Budgetsubsidie Stichting de Bastei 2016 t/m 2017 en brief D11 inzake Nakoming gemaakte afspraken 'Ruimte voor de Waal – Nijmegen' in een volgende kamerronde.
Wat betreft de orde van de vergadering is het voorstel om de Stadsbegroting (agendapunt 9) te behandelen na agendapunt 11. We bespreken dan eerst de drie debatstukken van voor de reguliere vergadering en daarna bespreken we de Stadsbegroting. De wensen- en bedenkingenprodecure (agendapunt 12) is alleen een stemstuk.
Gezien het aantal debatten werken we vanavond met spreektijd. Dit geldt vanaf agendapunt 8.
Kunt u met al deze voorstellen instemmen? Dat is het geval.

De volgende punten zijn niet in de raadskamers behandeld en voorgesteld wordt om deze als hamerstuk te behandelen:

3. Vaststelling besluitenlijst van de openbare vergaderingen van 21 oktober 2015
4. Vaststelling notulen van de openbare vergadering van 21 oktober 2015
15. Raadsvoorstel Machtigingsbesluit klachtbehandeling (136/2015)
16. Raadsvoorstel Aanwijzing bouwhistorie monumenten 2e groep (137/2015)
17. Ingekomen stukken

3. Vaststelling besluitenlijst van de openbare vergadering van 21 oktober 2015
Hamerstuk.

4. Vaststelling notulen van de openbare vergadering van 21 oktober 2015
Hamerstuk.

5. Besluitvorming behandeladviezen van de raadskamers van 4 en 11 november 2015

De ***voorzitter****:*
Het voorstel is om de Stadsbegroting 2016-2019 vandaag als debatstuk te behandelen. Dat zal geen grote verrassing zijn.
Het is de bedoeling om de Wensen en bedenkingen Opheffing Nazorg Bodem vanavond als stemstuk te behandelen.
Voorgesteld wordt om het raadsvoorstel Bestemmingsplan Nijmegen-Oost-1 (Ubbergseveld-Kopseweg) (130/2015) als debatstuk op 25 november te agenderen, evenals het raadsvoorstel Gewijzigde bestemmingsplan Nijmegen Ooyse Schependom – 2 (Ooyse Sluispad 2-4) (117/2015) en de motie van GroenLinks: Experimenteer met vertrouwen.
Daar kunt u allemaal mee instemmen.

6. Vaststellen van punten waarover geen spreektijd is aangevraagd

De ***voorzitter****:* Voor de punten 3, 4 en 15 t/m 17 is geen spreektijd gevraagd en daarmee is ingestemd met de voorstellen.

7. Vragen van raadsleden aan het college

De ***voorzitter****:* Mevrouw Lamers van D66 heeft zich gemeld om vragen te stellen over N1. We kennen de spelregels, dus uiteraard heeft allereerst de vragensteller het woord. Mevrouw Lamers.

Mw. ***Lamers**:* Dank u wel, voorzitter. Ik heb inderdaad vragen over N1. N1 heeft de noodklok geluid, er zijn grote problemen. D66 vindt het van groot belang dat er een lokale omroep actief is in de stad Nijmegen. Een lokale omroep laat immers zien wat er in de stad leeft, wat er gebeurt op politiek en cultureel gebied en wat er in de wijken speelt, en heeft daarom een sterk verbindende functie in de stad. Vanavond zal deze raad op zoek gaan naar oplossingen voor N1 en het is natuurlijk hartstikke goed dat we dat raadsbreed kunnen doen, maar D66 vindt het belangrijk dat er een brede visie is op mediabeleid en wil dus ook kijken naar de dingen die niet goed zijn gegaan de afgelopen tijd. Er zijn erg veel vragen te stellen over het proces. Het is zeer belangrijk om stil te staan bij wat er mis is gegaan en daarom heb ik enkele vragen aan de wethouder.
De directeur van N1 geeft aan dat de zender voor het einde van dit jaar failliet is als er geen hulp komt. Deelt de wethouder deze mening en wat vindt hij van de situatie? Hoe is de communicatie tussen N1 en de wethouder het afgelopen jaar verlopen? Als de situatie bij N1 zo schrijnend is, had de raad hierover dan misschien eerder geïnformeerd of ingelicht moeten worden of een gesprek moeten kunnen voeren om het tij eventueel te keren? Ik ben ook benieuwd of de wethouder een omschrijving kan geven van wat er gebeurt op het gebied van mediabeleid als N1, mocht dat faillissement doorgaan, niet meer bestaat.

De ***voorzitter**:* Dank u wel. Het woord is aan wethouder Velthuis.

Wethouder ***Velthuis**:* Bedankt voor de vragen. Ik zal ze kort beantwoorden. Wat als er geen hulp komt? Dat betekent inderdaad dat het, gezien de financiële tekorten, zeer waarschijnlijk is dat de omroep failliet zal zijn. Wat ik daarvan vind? Ik vind het een spijtige situatie, zowel voor Nijmegen als voor de mensen die actief betrokken zijn bij Nijmegen1. Ook voor de kijkers zal het een gemis zijn. Wat betreft het verloop van de communicatie tussen N1 en in dit geval de wethouder in het afgelopen jaar, mag ik opmerken dat ik geregeld met de directie van Nijmegen1 heb gesproken, echt geregeld, en dat we dus wat dat betreft in meerdere gesprekken de financiële situatie onder ogen hebben gezien. Ik moet zeggen, de scenario's over de gevolgen voor Nijmegen1 zijn daarbij ook voortdurend aan de orde geweest. Ik heb een lijstje gemaakt van hoe vaak we uiteindelijk met elkaar in gesprek zijn geweest en kan u verzekeren dat het al met al een indrukwekkende lijst is die begint op het moment dat Nijmegen1 afscheid heeft moeten nemen van mensen die daar met subsidiebanen betrokken waren. Sinds die tijd is de omroep een organisatie geworden die hoofdzakelijk draait op vrijwilligers, aangestuurd door enkele professionele mensen. Dat heeft voortdurend onze zorg gehad en die zorg hebben we wederzijds uitgesproken. Wat zijn de gevolgen van een faillissement? Het komt erop neer dat, als Nijmegen1 niet meer de zendgemachtigde is, op een bepaald moment het proces opgestart zal worden wie de opvolger zou kunnen zijn. Dat is een proces dat enige tijd in beslag zal nemen. We moeten precies in beeld brengen wat er allemaal kan gebeuren en wie er allemaal bij betrokken zou kunnen zijn.

De ***voorzitter**:* Mevrouw Lamers, u mag nog een aanvullende vraag stellen.

Mw. ***Lamers**:* Dank u wel, voorzitter. Natuurlijk wil ik op de eerste plaats de wethouder hartelijk bedanken voor de antwoorden. Het is goed om te horen dat er veel en nauw contact is geweest. De problemen en de zorgen waren er eigenlijk constant. Dat hoor ik de wethouder ook zeggen. In de raad is er discussie over een omroep en het belang van een omroep, er zijn af en toe vragen over gesteld, ook door mij. Was het niet verstandig geweest, omdat het de verkeerde kant op aan het hollen was en het ook een financiële kwestie is, om eerder met de raad te gaan bekijken of zo'n omroep misschien wel meer geld nodig heeft? Was dat misschien niet een mooie taak van de wethouder geweest om die discussie aan te zwengelen? Nu lijkt het een beetje alsof het een beetje langzaam aan het doodbloeden is.

De ***voorzitter**:* Zijn er nog aanvullende vragen vanuit de raad? De heer Huliselan.

Dhr. ***Huliselan**:* Dank u wel, voorzitter. Een korte inleiding van mijn vraag, als u dat toestaat.

De ***voorzitter**:* Nee, u gaat een vraag stellen, want dat is de bedoeling hiervan.

Dhr. ***Huliselan**:* Ik kan mijn vraag pas stellen als ik eerst twee zinnen mag zeggen. Ik doe er normaal gesproken niet zo lang over, dat weet u. In dit dossier wil mijn fractie graag gezegd hebben dat we hier praten over een publieke omroep, die om publiek geld vraagt, betrokkenheid van de raad en van een wethouder. Ik heb het afgelopen jaar onvoldoende bestuurlijke slagkracht gezien van deze wethouder. We praten hier over fusiegesprekken van N1 in een regionaal omroepverband. Dat vraagt inspanning van de wethouder, niet alleen richting N1 maar ook richting zijn collega's in de regio. Is de wethouder het met ons eens dat hij een actievere rol moet pakken in dit proces tot fuseren? Want het is lastig en ik zie de wethouder onvoldoende in dit dossier. Als hij een lijstje heeft van gesprekken met N1, heeft hij misschien ook een lijstje van gesprekken met zijn collega-wethouders. Dat zou leuk zijn.

De ***voorzitter**:* Dank u wel. Zijn er andere vragen? Mevrouw Daemen, GroenLinks.

Mw. ***Daemen**:* Dank voor het woord. Mevrouw Lamers sprak net ook over een bredere visie. Wij zien dat in het opzetten van het regionale mediacentrum waar we al over hebben kunnen lezen. Wij zijn benieuwd wat er al gedaan is in het opzetten van het regionale mediacentrum vanuit het college. Ik ben ook benieuwd of de wethouder hier nog kan toelichten waarom het college ervoor gekozen heeft om niet extra steun aan N1 toe te zeggen.

De ***voorzitter**:* Zijn er nog overige aanvullende vragen? Als dat niet het geval is, is het woord aan wethouder Velthuis.

Wethouder ***Velthuis**:* Dank wederom voor het stellen van de vragen. De raad is natuurlijk wel geïnformeerd, wil ik opmerken. Bij een brief van 16 juni hebben wij uit de doeken gedaan wat op dat moment de financiële consequenties waren en hoe zorgelijk deze waren. In die zin hebben we de zorg gedeeld. Tegelijkertijd wil ik opmerken dat bij het coalitieakkoord al bepaald is dat wij extra geld in N1 hebben gestopt. Wij hebben de raad eerder gemeld, toen de camera's en de microfoons het niet meer deden, dat we daar ook extra geld voor beschikbaar hebben gesteld. We hebben de raad voortdurend op de hoogte gehouden van de zorgwekkende situatie van N1. Dat kan dus geen nieuws zijn.
Ik heb meerdere keren met N1 over het regionale mediacentrum gesproken. Er zijn wel een heleboel partijen nodig die daaraan mee willen doen. Ik denk bijvoorbeeld aan de krant en andere omroepinstellingen. De omroepinstellingen moeten natuurlijk wel zelf de bereidheid hebben om er uiteindelijk gezamenlijk uit te willen komen. Tot op heden is die bereidheid niet alom aanwezig, dat wil ik wel met de raad delen.
Mevrouw Daemen vraagt waarom er geen extra steun is gekomen. We hebben daar natuurlijk eerder met elkaar binnen het college over gesproken. We kwamen op een bepaald moment bij de besprekingen op een punt dat de extra steun die gevraagd werd niet meer de periode dekte die daar eigenlijk voor zou moeten staan. Wat dat betreft zou de zender op zwart komen te staan. Dat was voor ons het moment om te zeggen dat het verder onverantwoord was om er verder medewerking aan te geven.

De ***voorzitter**:* Dank u wel. Hiermee is de vragenronde gesloten.

Dhr. ***Huliselan**:* Voorzitter, ik heb nog geen antwoord op mijn vraag gekregen.

De ***voorzitter**:* Dat mag u constateren, maar het is niet de bedoeling dat we hier eindeloos vragen stellen. Ik kijk de wethouder aan. Misschien is hij genegen nog op uw vraag in te gaan.

Wethouder ***Velthuis**:* Kan de heer Huliselan zijn vraag heel kort herhalen?

Dhr. ***Huliselan**:* Ik vind dat de wethouder een actieve rol moet pakken in het fuseren van alle omroepen en de vorming van een regionaal mediacentrum. Ik zie hem onvoldoende in dat proces. Hij zou dat moeizame proces tussen omroepen kunnen versnellen. Wat doet de wethouder daaraan?

Wethouder ***Velthuis**:* Ik heb net gezegd dat het niet in eerste instantie onze rol is, maar juist de rol van de media. Wij hebben ze erop gewezen om dat gezamenlijk te doen. Ze hebben ook een verklaring

ondertekend om met buurtomroepen te gaan samenwerken. Ik moet helaas constateren dat het daarbij is gebleven en dat inhoudelijke samenwerking tot op heden niet van de grond is gekomen.

De ***voorzitter**:* Daarmee sluit ik de vragenronde af.

7.a. Benoeming leden Auditcommissie gemeenteraad Nijmegen (142/2015)

De ***voorzitter**:* Het betreft twee leden: de heer B.G. Friesen en mevrouw I.M. van Dijk. Ik neem niet aan dat er iemand stemming over het voorstel wil. Dan is het voorstel aangenomen. Ik feliciteer u beiden met de benoeming [applaus]. Ik begrijp dat de heer Van Elferen Duitse stemming gaat invoeren met slaan op tafel.

8. Raadsvoorstel Overzicht uitvoering aanvaarde raadsmoties tot en met 8 juli 2015 (139/2015)

De ***voorzitter**:* Volgens goed gebruik zal de plaatsvervangend voorzitter een amendement indienen. Dat is ook gebeurd. Maar ik geef haar toch nog even het woord. De moties. Dat moet ook nog gebeuren, mevrouw Lamers.

Mw. ***Lamers***: Voorzitter, dank u wel. Normaal heb ik hierover altijd bijzonder goed contact met de griffie, maar dat is nu iets minder goed gegaan. Maar inderdaad, er is een motie. Iedereen uit deze raad heeft gereageerd op het overzicht van moties en amendementen en daarover dien ik een motie in.

De ***voorzitter**:* Een amendement op de motie.

Mw. ***Lamers***: Een amendement op de motie, dank u wel, meneer de voorzitter.

De ***voorzitter**:* Het hoeft niet, hoor, dan schuiven we wat van die moties op. Het zit er niet in vanavond, begrijp ik. U moet zich niets aantrekken van die opmerkingen. Ik ga ervan uit dat iedereen het amendement en de daarmee aangepaste motie kan steunen. Dat is het geval.

Amendement: Uitvoering aanvaarde moties t/m 8 juli 2015
1e indiener: C.B.M. Lamers (plaatsvervangend voorzitter)

De gemeenteraad, bijeen op 11 november 2015,

Overwegende dat:
- Het college voorstelt de moties genoemd onder beslispunt 2 af te voeren;
- De moties met de nummers naar het oordeel van de gemeenteraad alsnog niet afgehandeld beschouwd kunnen worden; 18, 20, 31, 35, 44, 45, 61, 63 en 66;

Besluit:
Beslispunt 2 als volgt te formuleren:
De moties met de volgende volgnummers uit het voortgangsoverzicht af te voeren:
11, 13, 24, 26, 28, 30, 36, 43, 50, 55, 56, 72 en 74

Toelichting:
Alle eerste indieners zijn benaderd voor het al dan niet afvoeren van hun openstaande motie(s). Wanneer de eerste indiener geen raadslid meer is, is de fractievoorzitter geraadpleegd. Hierbij gaf een aantal indieners/fractievoorzitters aan dat diverse moties niet afgevoerd kunnen worden. Op grond hiervan wordt voorgesteld beslispunt 2 van het raadsvoorstel te wijzigen.

10. Raadsvoorstel Vaststelling uitgangspunten bestuurlijke aanbesteding Hulp bij het Huishouden Wmo (132/2015)

De ***voorzitter***: Wie kan ik hierover het woord geven? Mevrouw Van Dijk, VVD.

Mw. ***Van Dijk***: Dank u wel, voorzitter. Twee weken geleden spraken wij over het voorstel Hulp bij het Huishouden en mijn fractie en die van D66 concludeerden toen dat er in Nijmegen meer kan worden gedaan op het gebied van innovatieve oplossingen om de korting vanuit het Rijk op te vangen met betrekking tot hulp bij de huishouding. Wij werden toen opgeroepen door andere partijen om dan ook daadwerkelijk met een plan te komen dat uitlegt wat innovatieve ideeën kunnen betekenen in dit dossier. Die handschoen hebben wij opgenomen. Wij hebben met elkaar een mooie motie geschreven over een aantal voorbeelden uit het land, waaruit blijkt dat we, als we innovatief nadenken en instellingen ook stimuleren om op een innovatieve weg na te denken, die kosten kunnen besparen. De motie ligt voor en we hopen natuurlijk dat het college daar heel veel wijsheid uithaalt en dat ook in Nijmegen wil gaan toepassen. Dank u wel.

Motie: **Proeftuin Hulp bij het Huishouden**
1e indieners: I.M. van Dijk (VVD) en R.M.G. Brouwer (D66)

De gemeenteraad van Nijmegen, in openbare vergadering bijeen op 11 november 2015,

Constaterende dat:
- De contracten m.b.t. Hulp bij het Huishouden (HH) per 1 juni 2016 aflopen;
- Circa 4.600 cliënten in Nijmegen HH ontvangen;
- Het college wil sturen op 'een schoon en net huis' i.p.v. indicatie o.b.v. uren, minuten en vierkante meters;
- In Nijmegen het budget voor HH wordt bijgeplust met €4 miljoen t.o.v de rijksbijdrage;
- In veel andere gemeenten in het land het budget van HH niet wordt bijgeplust maar op zoek wordt gegaan naar innovatieve oplossingen;
- Deze innovatieve oplossingen niet ten koste hoeven te gaan van kwaliteit;
- Elders in het land wordt aanbesteed voor minder dan gemiddeld 2,7 uur per schoon huis, (zie bijlage voor overzicht);

Overwegende dat:
- Nijmegen nu flink bijplust en daardoor een claim legt op de begroting voor de toekomst; dat het huidige product hulp bij het huishouden bij verdergaande rijksbezuinigingen niet langer houdbaar is;
- Zorgaanbieders nu niet voldoende gestimuleerd worden om innovatief en creatief na te denken over de invulling van HH;
- Er succesvolle initiatieven in het land als voorbeeld kunnen dienen voor slimme, innovatieve oplossingen die ook in Nijmegen toepasbaar zijn;
- Innovatie geld en tijd kost.

Roept het college op:
1. In het programma van eisen een voorwaarde op te nemen om in het eerste jaar als aanbieder minimaal 15% van het budget gebaseerd op de gemiddeld 2,7 uur per schoon huis te besteden aan innovatie, dat moet leiden tot een economisch (prijs/kwaliteit) beter product, waardoor in het tweede jaar het innovatiebudget kan vervallen en het gemiddeld aantal uren wordt teruggebracht met 15% en het derde jaar met nog eens 10% tot 2 uur per schoon huis.
2. Te onderzoeken of onderstaande projecten een positieve bijdrage kunnen leveren aan de invulling van Hulp bij het Huishouden door de Gemeente Nijmegen zodat de post Hulp bij het Huishouden minder zwaar drukt op de gemeentelijke begroting en voor maart 2016 aan de Raad terugkoppeling te geven over de mogelijkheden en hiermee rekening te houden in het programma

van eisen van de aanbesteding. De kosten voor dit onderzoek te dekken uit het onderzoeksbudget van de Raad.

Projecten:
1. Dienstencheques
2. Zorgwachten
3. Experimentenprogramma
4. Van individuele voorziening naar algemene voorziening voor wat betreft het oude HH1 gedeelte. Waar ook regie en organisatie van het huishouden nodig is (oude HH2) blijft een individuele voorziening.

En gaat over tot de orde van de dag.

Toelichting
Dienstencheques
Dienstencheques is een systeem waarbij burgers die hulp nodig hebben coupons digitaal in kunnen kopen bij de Gemeente. Met deze coupons kunnen de burgers vervolgens zelf hun zorg inkopen bij verschillende zorgaanbieders. Inwoners betalen voor de aanschaf van de coupon een eigen bijdrage, de gemeente legt de overige loonkosten van de hulp bij. Dit systeem is zeer succesvol in België en wordt nu ook door een aantal Nederlandse gemeenten gebruikt om de HH vorm te geven.

Zorgwachten
Zorgwachten leveren (in)formele zorg in de wijk. Zorgwachten zijn volwassenen die een zekere afstand tot de arbeidsmarkt hebben. Ze ontvangen al dan niet een uitkering en krijgen de kans om te re-integreren. Zorgwacht (organisatie) biedt hen een leerwerk overeenkomst, gekoppeld aan een plaats op de vakschool. Tijdens de opleiding gaat de leerling als zorgwacht aan de slag in de wijk. De leerling is daarbij de ogen en oren van de eerstelijnsgezondheidszorg. Dit systeem wordt sinds 2007 succesvol ingezet in Utrecht.

Experimentenprogramma
Voorjaar 2015 is Amsterdam gestart met een experimentenprogramma waarin burgers of zorgorganisaties een eigen initiatief kunnen aanbrengen. Zo kan de gemeente zien wat ze anders kan doen en zo leren van nieuwe vormen van hulp bij het huishouden. Een van de subdoelen was om de zorgaanbieders te verleiden tot (verdere) samenwerking in de wijk om zo concrete innovaties en een alternatief aanbod te creëren. Voor een verdere uitwerking van het experimentenprogramma in Amsterdam zie het raadsvoorstel.

Van individuele voorziening naar algemene voorziening
In een aantal gemeentes, bijvoorbeeld Zwolle, is de HH1 geen individuele voorziening maar een algemene voorziening. Daarmee bespaart de gemeenten kosten omdat er geen sprake is van indicaties. Met ondersteuning vanuit minimabeleid kan een algemene voorziening Hulp bij het Huishouden voor iedereen toegankelijk worden gemaakt, ook voor diegene met een smalle beurs. Voor het ontvangen van ondersteuning op het niveau van HH2, blijft wel een indicatie noodzakelijk. Dit blijft een individuele voorziening.

Voorbeelden van gemeenten met 1,5 - 2 uur HbH per week:
***Utrecht**:*
HbH 1: maximaal 78 uur ondersteuning per jaar. Omgerekend naar 40 werkweken is dat 1,95 uur, op 52 werkweken is het 1,5 uur per week. Hiervoor geldt een lichte toets in de vorm van een collectieve voorziening. Cliënt heeft grote vrijheid hoe de uren worden ingezet. Partijen wordt gevraagd om ook privaat aanbod mogelijk te maken, zodat cliënten extra zorg privaat kunnen inkopen. Voor extra uren HbH 1 geldt een zware toets, evenals voor inzet van HbH 2-uren (5% van de cliënten).

Bemheze, Boekel, Boxmeer, Landerd, Oss, St. Anthonis, St. Oedenrode en Veghel:
Resultaten evaluatie pilot HbH. In deze pilot is een nieuw contract afgesloten met de aanbieders dat gebaseerd is op financiering op resultaat in plaats van op het aantal uren verleende zorg. Op dit moment geeft men aan dat met het huidige budget 1,5 tot 1,8 uur hulp per week geboden kan worden. De basis van de werkzaamheden is in veel situaties gelijk: schoonmaken keuken, toilet en badkamer en stofzuigen van de huiskamer, trap en slaapkamer. Daarnaast zijn er vaak werkzaamheden rond wasverzorging (bed verschonen, was ophangen, strijken). De hulpen geven aan dat er weinig marge is om variatie aan te brengen. Bij cliënten in een appartement dat goed bijgehouden wordt, zonder huisdieren en, bijvoorbeeld, dementerende bewoners is eens per twee weken drie uur hulp voldoende voor deze werkzaamheden. De aanbieders geven aan dat men zelden cliënten heeft waar men met minder hulp uit kan dan de 1,5 tot 1,8 uur per week.

Hoogeveen:
HH1 vormen we om tot een basis thuishulp voor het zwaar huishoudelijk werk. Het gaat hierbij om het schoonmaken van het sanitair, het schoonmaken van de vloeren van de keuken, huiskamer en 1 slaapkamer en het bed verschonen. Standaard indiceren we hier 1,5 uur per week voor een eenpersoonshuishouden en 2,0 uur voor een meerpersoonshuishouden. Daarnaast een half uur per 4 weken voor extra taken als signalering, sociaal contact en extra werkzaamheden. Voor de taken die wegvallen, bijvoorbeeld het lichte huishoudelijke werk, maaltijdvoorzieningen en het schoonmaken van meerdere slaapkamers doen we een groter beroep op de mogelijkheden van mensen zelf of het sociaal netwerk en de particuliere markt. Maatwerk blijft vanzelfsprekend het uitgangspunt.

HH 2 vormen we om tot een Thuishulp Plus. Deze hulp zetten we in voor de oude HH2 taken, maar ook voor lichte vormen van begeleiding. Bij de huishouding ligt de nadruk op de regievoering en niet op het schoonmaken zelf. We gaan daarbij uit van het huidige gemiddeld aantal uren. We zoeken daarbij nadrukkelijk een verbinding met de ook naar de gemeente over te hevelen functie begeleiding.

De ***voorzitter***: De motie wordt in tweevoud rondgedeeld. Wie kan ik verder het woord geven? Mevrouw Brouwer, D66.

Mw. ***Brouwer***: Dank u wel, voorzitter. Zoals D66 in de kamerronde heeft aangegeven, is het niet de keuze van ons om de Rijksbezuinigingen van 4 miljoen euro op hulp bij het huishouden zelf bij te plussen en zeker niet voor de lange termijn. Dit geld wordt namelijk binnen de begroting van Zorg en Welzijn vrijgemaakt. Dat betekent dat het ten koste gaat van vrijwilligersondersteuning, van eenzaamheidsprojecten, van preventieactiviteiten, van hobbywerkplaatsen, van maatschappelijke opvang. En zo kan ik nog wel even doorgaan. Waarom zet het college niet in op de kanteling, ook bij hulp bij het huishouden? Want hoe langer Nijmegen hieraan niets doet en vernieuwing tegenhoudt en vast blijft houden aan een achterhaald product, dat nota bene door de zorgaanbieders zelf zo genoemd wordt, hoe groter dadelijk de klap wordt als we echt niet meer kunnen bijplussen. Een grote klap voor zowel cliënten als werknemers. Wat ons betreft is het uitstel van executie en het creëren van valse hoop bij mensen. Dat hebben we al eens eerder gezien in deze raad, namelijk bij de gesubsidieerde arbeid. Daarom heeft D66 samen met de VVD de uitdaging aangenomen en een motie gemaakt. Enerzijds willen we met die motie een prikkel neerleggen bij zorgaanbieders om daadwerkelijk te gaan vernieuwen en anderzijds verzoeken wij het college om alternatieven te onderzoeken.

De ***voorzitter***: Dank u wel. Andere woordmeldingen? De heer Brom, De Nijmeegse Fractie nu nog.

Dhr. ***Brom***: Nu nog De Nijmeegse Fractie, binnenkort Stadsfractie DNF. Dank u, voorzitter. Stadspartij. Ik zat er even naast, ik moet blijven oefenen.
Wij zijn zeer tevreden met het stuk zoals het er ligt en in de kamer is gemeld. Het is ook goed voorbereid, aangekondigd, doorgewerkt, doorgespit en doorgeakkerd. Ik ben er heel tevreden mee. Hier wil ik het eigenlijk bij laten. Ik ben er gelukkig mee.

De ***voorzitter***: Dank u. De heer Van Hooft, SP.

Dhr. ***Van Hooft***: Er zijn partijen in deze raad die het liefste de thuiszorg morgen de nek omdraaien en daar zijn wij niet van. Wij vinden dat hier een heel goed voorstel ligt. Alle adviezen van de adviescommissie zijn overgenomen, er wordt gestuurd op resultaat, flexibel, en tegemoetgekomen aan de wensen van klanten. Samen met de klanten hebben we een zorgplan opgesteld. We bieden fatsoenlijke tarieven binnen een bepaalde bandbreedte, de nulurencontracten en payrollcontracten worden afgeschaft en dat is goed voor de thuishulpen zelf. Met de bestuurlijke aanbesteding, ook een niet onbelangrijk aspect, krijgen we de ruimte om in overleg afspraken te maken op basis van partnerschap. Tot slot kunnen we door de tevredenheid van klanten te monitoren blijven garanderen dat we goede zorg aan de mensen geven. Hier spreekt dus een tevreden fractie.
Er zijn wel nog een paar vraagjes. We zijn de afgelopen jaren toch een paar keer geconfronteerd met bezuinigingen die door andere gemeenten zijn doorgevoerd, met name Apeldoorn en Achterhoek, waardoor onze thuishulpen uiteindelijk geconfronteerd werden met salarisverlagingen van 25%. Te gek voor woorden, want wij zijn degenen die onze thuishulpen fatsoenlijk betalen en zij kregen uiteindelijk de bezuiniging van elders voor hun kiezen omdat ze in een grote organisatie werken. Mijn vraag aan de wethouder is: ziet hij mogelijkheden om dit probleem te ondervangen? Kunnen we daar niet met een soort Nijmeegse rechtspersoon of iets dergelijks tussen schuiven, waarmee we uiteindelijk kunnen zorgen dat onze thuishulpen gevrijwaard zijn van dit soort ellende als er elders wordt bezuinigd? Wij zorgen goed voor onze thuiszorgmedewerkers, wij zorgen voor goede thuiszorg, wij bieden fatsoenlijke tarieven en dus willen we ook zorgen dat dat overeind blijft.
Tot slot. In de thuiszorg gebeurt het helaas toch nog te vaak dat directieleden ver boven de Wet normering topinkomens verdienen, hoewel het geen algemeen gebruik is. Wij dienen hierover een motie in. We roepen het college hierin op om met die organisaties stevig het gesprek aan te gaan en, indien aanbieders niet bereid zijn om zich aan de WNT te houden, cliënten hierover geïnformeerd worden en ook over eventuele alternatieve aanbieders.

Motie: **Genoeg is genoeg**
1e indiener: H. van Hooft (SP)

De gemeenteraad van Nijmegen, bijeen op 11 november 2015,

Overwegende dat:
- In het raadsvoorstel Vaststelling uitgangspunten bestuurlijke aanbesteding hulp bij het huishouden als uitgangspunt wordt genomen dat er van goed werkgeverschap sprake moet zijn.
- De omschrijving aangaande het salaris van de directie in het raadsvoorstel onduidelijk en vaag is. Er wordt gesproken over een "redelijk" salaris
- De Gemeenteraad op 23 april 2013 het raadsvoorstel "lokale WNT inkomensnorm" heeft aangenomen. Hierin is vastgelegd dat ook organisaties die minder dan 50% overheidsmiddelen ontvangen, maar wel meer dan 100.000 euro en hiervan 50.000 euro van de Gemeente Nijmegen onder deze WNT inkomensnorm moet vallen.
- In de samenleving hevige verontwaardiging bestaat over de beloning van topbestuurders van zorgorganisaties
- Per 1 januari 2015 de Wet normering topinkomens is aangepast, waarbij het maximumsalaris van 178.000 geldt voor salarissen bij publieke en semipublieke sectoren
- Onder de semi-publiekelijke organisaties B.V. ziekenhuizen en andere zorginstellingen behoren
- Het kabinet met deze wet de topinkomens verder wil beperken.
- Er in ieder geval 1 organisatie is die op dit moment een contract heeft met de Gemeente Nijmegen waar de directeur boven de WNT betaald krijgt voor een bedrag van 187.535 in 2014

Constaterende dat:
- Het de bedoeling is om de bestuurlijke aanbesteding met de huidige partijen die met de Gemeente Nijmegen een contract hebben voor het leveren van de thuiszorg aan te gaan
- Een van deze partijen zich niet houdt aan de WNT

- De Nijmeegse raad zich al eerder heel duidelijk heeft uitgesproken voor een normering van de beloning
- Een beloning van ruim 187.000 euro niet valt onder de omschrijving van een redelijk salaris
- Volgens het college de te contracterende aanbieders juridisch niet onder de WNT vallen, omdat het hier gaat om een privaatrechtelijke transactie binnen de regels van de aanbestedingswet 2012.
- Eisen stellen aan de betaling van de topbestuurders disproportioneel zou zijn en door de rechter van tafel zou worden geveegd.

Roept het college op:
1. Stevig het gesprek aan te gaan over de betaling van de topbestuurders voor de bestuurlijke aanbesteding start en duidelijk maken dat de Nijmeegse raad grote moeite heeft met deze buitensporige beloningen.

Indien aanbieders niet bereid zijn om het salaris van de topbestuurder binnen de WNT te laten vallen, zal de Gemeente Nijmegen cliënten van deze aanbieders hierover actief informeren en tevens alternatieve thuiszorgorganisaties aanbieden die zich wel aan de WNT houden.

De ***voorzitter***: Dank u. Mevrouw Van Dijk.

Mw. ***Van Dijk***: Dank u wel, voorzitter. Ik heb een vraag aan de heer Van Hooft over zijn motie. Zou hij de twee beslispunten eventueel gescheiden in stemming willen brengen?

Dhr. ***Van Hooft***: Dat willen we wel. Dan kunnen we goed van beter onderscheiden.

De ***voorzitter***: Andere sprekers? De heer Boekhorst, GroenLinks.

Dhr. ***Boekhorst***: De huishoudelijke hulp, ook wel thuiszorg genoemd, is belangrijk voor heel veel mensen in onze stad. 4.600 mensen maken gebruik van deze voorzieningen. Waar mevrouw Brouwer van D66 in haar bijdrage nog een tegenstelling creëerde tussen de thuiszorg en preventie en de eenzaamheid aanpakken, is volgens ons de thuiszorg juist een fantastisch instrument om zware zorg te voorkomen, vroegtijdig te signaleren en eenzaamheid tegen te gaan. Het is dus een heel mooie vorm van preventief zorg bieden aan mensen die kwetsbaar zijn. Wij zijn trots op het plan dat nu voorligt omdat daarmee juist die kwetsbare mensen meer regie krijgen over de thuiszorg. Zij mogen bepalen of ze tevreden zijn en die tevredenheid telt mee in de beoordeling. De klant, de cliënt, de Nijmegenaar staat centraal. Dat is iets om trots op te zijn, net zoals GroenLinks trots is op de vele miljoenen die we helaas, helaas door dat akelige Haagse beleid hier in Nijmegen bij de thuiszorg moeten leggen. Dat doen we omdat we een sociale stad zijn.
Zelf heb ik de fracties van D66 en VVD uitgedaagd: u roept veel over innovatie, maar laat eens zien hoe dat dan kan! Ik waardeer het ontzettend dat ze dat met deze motie hebben gedaan, maar ik kom wel tot de conclusie dat bij hen misschien innovatie nog iets te veel samenhangt of samenvalt met bezuinigen. Want in een aantal van de innovatieve oplossingen die geschetst worden, staat gewoon eigenlijk het korten in uren, het korten in budgetten centraal. Als dat de innovatie is die deze fracties voorstellen, hebben wij daar een ander beeld van. Dus waardering voor het initiatief, maar met deze uitwerking kunnen wij niet instemmen.

De ***voorzitter***: Mevrouw Van Dijk, interruptie.

Mw. ***Van Dijk***: Dank u wel, voorzitter. Een vraag aan de heer Boekhorst. Hij zegt: korting op uren, maar een korting op uren, trekt u dat gelijk aan een korting op kwaliteit? Zo zien wij dat in elk geval niet.

Dhr. ***Boekhorst***: Dat hoeft niet altijd zo te zijn, inderdaad, maar deze pilots, zoals de VVD ze noemt, gaan per definitie uit van korting op uren. De kans is dus heel erg groot dat dat ook ten koste gaat van

die kwaliteit. Ik vind dat uitgangspunt zo verkeerd dat het me daarom niet verstandig lijkt om daarin mee te gaan.

De ***voorzitter***: Overige woordmeldingen? De heer Van Nijnatten, PvdA.

Dhr. ***Van Nijnatten***: Dank u wel, voorzitter. Ook de PvdA is erg blij met het stuk dat hier voorligt. We hebben er in de kamer uitgebreid over gesproken en elkaar uitgedaagd om dit nog beter te maken waar mogelijk. De SP gaf ook al aan dat we veel moeite hebben moeten doen om de salarissen in deze sector overeind te houden, vandaar dat als je aan de onderkant moet bouwen om mensen een fatsoenlijk loon te geven, het terecht is om aan de bovenkant af te toppen als het boven de top zit. Dus de motie 'Genoeg is genoeg' wordt door ons van harte ondersteund en mede ingediend. Ik ben blij met de uitgangspunten zoals deze in de notitie staan. En zoals de heer Boekhorst ook aangeeft, is het vertrekpunt in deze notitie geweest om juist niet uit te gaan van de uren, maar van een schoon huis. En dat dat minder uren kan opleveren, is de uitkomst van de discussie. Ik vrees inderdaad dat we in de proeftuin het tegenovergestelde zien: we vertrekken vanuit de uren en gaan dan kijken wat we daarmee kunnen doen. Volgens mij is ons uitgangspunt radicaal andersom. We stuiten daar op een weerstand, terwijl het innovatieve idee, hetgeen waarover nagedacht is door de fracties, te waarderen is, maar volgens mij vanuit een ander vertrekpunt redeneert en daarom onze steun niet kan hebben.

De ***voorzitter***: Dank u wel. De heer Hulskorte, VSP.

Dhr. ***Hulskorte***: Dank u wel, voorzitter. We willen toch een kritische noot laten horen. De VSP ziet grote risico's bij de voorgenomen aanpak om hulp in de huishouding te leveren. Maatwerk is niet een kwestie van snel even een huisje poetsen, dan in de auto stappen en naar het volgende huisje gaan. Het gaat hier met name om het leveren van kwaliteit en dat er hulp aanwezig is. Het aantal uren dat nu binnen de afspraak ligt, is ook duidelijk voor beide partijen, zowel voor de cliënt als voor de werknemer, om tot tevredenheid en tot een stuk vertrouwen te komen. Met name ouderen hebben grote moeite met dit gebeuren zoals voorgenomen in het raadsvoorstel. Zij zien graag een vertrouwd gezicht dat ook aandacht voor hun problematiek heeft. Men gaat zonder meer uit van de mondige burger die in samenspraak met een commerciële partij tot een schoon en net huis komt. Wij maken ons zorgen over het schoonmaken in de toekomst. Het zou best kunnen dat wat er nu in één huis in drie uur gedaan wordt, op termijn kan veranderen in het schoonmaken van twee huizen in drie uur. De VSP vindt deze ontwikkeling zorgelijk en zal de ontwikkeling kritisch blijven volgen. Maar gezien de hele ontwikkeling van de laatste jaren betreffende de Wmo kunnen wij niet anders oordelen dan dat zelfredzaamheid in de toekomst meer en meer een geldkwestie is geworden.

De ***voorzitter***: Dank u wel. Overige woordmeldingen? Dat is niet het geval. Dan geef ik het woord aan wethouder Frings voor een reactie.

Wethouder ***Frings***: Dank u wel, voorzitter. In de eerste plaats dank voor de brede steun vanuit de raad voor dit voorstel. We hebben er in de kamer inderdaad al uitgebreid over gesproken. Ik vond het wel prettig dat de raadsleden elkaar uitdaagden om met voorstellen te komen waarmee de vernieuwing beter kon worden vormgegeven. Ik moet mevrouw Van Dijk en mevrouw Brouwer dan ook complimenteren omdat ze die poging gedaan hebben. Dat stel ik zeer op prijs. Ook met de voorbeelden die zij laten zien, hebben ze in elk geval een poging gedaan om dat aan te tonen. Wij hebben echter een andere interpretatie, zoals een aantal sprekers voor mij ook al hebben aangegeven. Ik daar daarom de motie even nalopen. Dictum 1 geeft aan dat er een 'moet'-bepaling is in het verminderen van het aantal uren. In het voorstel van het college kan de uitkomst van het gesprek tussen bewoner en zorgpartij ertoe leiden dat een schoon huis op termijn misschien wel met minder uren kan, maar dat is een 'kan'-bepaling, dat is geen moeten. Zoals het in dit dictum is verwoord, wordt het financiële kader beperkt en dat is in mijn ogen een bezuiniging. En dat was niet aan de voorkant hetzelfde als innovatie. In het tweede dictum staan een viertal opties om innovatie vorm te geven. De dienstencheque – en dat is hier in deze raad al vaker gezegd – is niet de keuze van deze coalitie. In de dienstencheque zijn mensen onzeker over hun loon, krijgen ze geen pensioenopbouw, worden ze niet doorbetaald bij ziekte en hebben ze geen vakantiegeld. Deze

coalitie kiest voor fatsoenlijke loon voor normale arbeid in een normaal contract. Dat is ook de reden waarom we de code Verantwoord Marktgedrag ondertekenen en deze willen hanteren bij de bestuurlijke aanbesteding die we van plan zijn in gang te zetten. Dus een dienstencheque: nee. Onderdeel 4: van een individuele voorziening naar een algemene voorziening. Ik geloof dat er op dit moment duizenden zaken voorliggen bij de rechter. In gemeenten die deze verandering hebben vormgegeven, van een individuele voorziening naar een algemene voorziening, worden duizenden protesten bij de rechter ingediend omdat ook hier weer wordt uitgegaan van een financiële zaak en niet van het individuele belang dat een bewoner heeft bij de ondersteuning en de voorziening die hij krijgt. Je kunt niet zomaar een voorziening schrappen die je een paar maanden eerder nog geïndiceerd had als noodzakelijk. Dat is eigenlijk het standpunt van de rechter. Dus dat zien wij ook niet zitten. Dat is voor ons ook de reden om aan de voorkant in de coalitieonderhandelingen geld vrij te spelen om de huishoudelijke hulp op hetzelfde niveau te houden. De heer Boekhorst heeft het ook al aangegeven: wij vinden dit een noodzakelijke voorziening voor een deel in de preventieve sfeer. Een tweede argument is dat wij voor het behoud van laaggeschoolde werkgelegenheid zijn tegen een fatsoenlijk loon in onze regio. Die twee vormen van innovatie vind ik bezuinigingen en zijn wat mij betreft geen innovaties.
Ten slotte de Zorgwacht en het experimentenprogramma. Ik kan meegaan in het experimentenprogramma als ik het interpreteer als dat we binnen de voorliggende bestekken de zorgaanbieders uitdagen om dat experimentenprogramma vorm te geven, maar dat zat al in het bestek. Dus dat wil ik ook op die manier gaan meenemen. De Zorgwacht in Utrecht is wat anders omdat dat een andere vormgeving heeft dan de traditionele huishoudelijke hulp. De Zorgwacht is een onderdeel van de Zorgwacht BV, waarbij we met mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt à la de stadswachten op zoek gaan naar mensen die een probleem hebben. Die leveren geen huishoudelijke hulp. Daar waar huishoudelijke hulp geleverd moet worden, komen gewoon mensen langs op indicatiebasis. Dat is de vorm van de Zorgwacht. Ik zie daar weinig vernieuwing in ten opzichte van het huidige systeem. Dat betekent dat het college aan de raad moet adviseren om dictum 2 af te wijzen.
De coalitie wil zich heel sterk maken voor het toepassen van de Wet normering topinkomens. Tegelijkertijd zitten we natuurlijk met regels die we op Europees niveau met zijn allen hebben vastgesteld. Het kan niet zo zijn dat wij bij de Wet normering topinkomens partijen gaan uitsluiten mocht het zo zijn dat hun bestuurder een beloning ontvangen van boven de Balkenende-norm. Dat betekent dat we het gesprek in de bestuurlijke aanbestedingsroute nadrukkelijk voeren, maar het kan geen uitsluitingsgrond zijn. We kunnen natuurlijk aan onze burgers melden: als u een keuze maakt voor een aanbieder, kunt u uit deze aanbieders kiezen die door de aanbesteding heen zijn gekomen. Daarnaast zijn er ook nog aanbieders die hun bestuurders boven de Balkenende-norm betalen. Dat zullen we dan ook actief gaan melden. In die zin kunnen we met deze motie wel goed leven.
Ten aanzien van de risico's die door de VSP worden geconstateerd en de zorgen om de schoonmaak in de toekomst, kan ik zeggen dat ik die zorg deel. Ik heb al een keer eerder gewezen op allerlei landelijke programma's van partijen, die ook in deze raad zijn vertegenwoordigd, waarin mogelijkerwijs de huishoudelijke hulp nog verder teruggebracht wordt na de verkiezingen in 2017. Maar dat is een politieke keuze, daar kan ik op dit moment niks aan doen. Deze coalitie, deze raad is in ieder geval een van de weinige in Nederland die de huishoudelijke hulp op orde houdt totdat dat zover is.

De ***voorzitter***: Ik kijk of er nog behoefte is aan een tweede termijn. De heer Hulskorte.

Dhr. ***Hulskorte***: Ik ben het helemaal met de wethouder eens. Ik weet dat het tot 2018 goed geregeld is. Wij zijn bang voor de periode daarna.

De ***voorzitter***: Hiermee is uw spreektijd op. De heer Boekhorst.

Dhr. ***Boekhorst***: Dank u wel, voorzitter. Ik vind het mooi dat deze wethouder spreekt over fatsoenlijk loon. Dat geldt voor de medewerkers die thuiszorg uitvoeren en dat geldt ook voor de directeuren van thuiszorgorganisaties. Fatsoenlijk loon aan beide kanten. Het is een goed initiatief van de SP om dat op de kaart te zetten. Ik ben er trots op dat dit college er zo actief mee aan de slag gaat.

De ***voorzitter***: Nog anderen voor een tweede termijn? Dat is niet het geval. Dan gaan we over tot stemming over de voorstellen. De eerste motie is in stemming: Proeftuin hulp bij het huishouden, ingediend door VVD en D66 en ook door anderen getekend. Met 13 stemmen voor en 22 stemmen tegen is de motie verworpen. De tweede motie: Genoeg is genoeg, ingediend door de SP.

Mw. ***Van Dijk***: Voorzitter, die zou gescheiden in stemming worden gebracht.

De ***voorzitter***: Ja, die wordt gescheiden in stemming gebracht. Goed dat u het zegt. We stemmen eerst over het dictum onder 1 van deze motie. Met 34 stemmen voor en 1 stem tegen is dat dictum aanvaard. Het tweede dictum van de motie is met 23 stemmen voor en 12 stemmen tegen ook aanvaard. Dan is het raadsvoorstel als zodanig in stemming. Met 23 stemmen voor en 12 stemmen tegen is het voorstel aanvaard.

11. Raadsvoorstel Huisvestingsverordening (127/2015)

De ***voorzitter***: Wie kan ik daarover het woord geven, gegeven de spreektijden die er nog zijn? Dat kan nog best kort gaan. Het hoeft niet, hoor, meneer Brom, maar u hebt het woord.

Dhr. ***Brom***: Dank u wel. Ik heb nog een paar seconden over. Zoals we al in de kamerronde hebben aangegeven, zijn wij voor dit voorstel. Waarom zijn wij voor? Het is eigenlijk een verlenging van hetgeen het al was. We gaan nu de samenwerking aan en we blijven die aanhouden, ook met andere gemeenten.

De ***voorzitter***: Dank u. Mevrouw Schellekens, PvdA.

Mw. ***Schellekens***: Dank u wel, voorzitter. Ik moet kort zijn, maar dat kan ik ook. Mooi dat er weer een regionale samenwerking is gekomen. Goed dat de keuzevrijheid gebleven is. Jammer dat er regionaal nog steeds sprake is van schaarste. Wij hebben in de kamerronde vernomen dat een urgentieverzoek 55 euro kost en daar hadden we onze zorgen over. Het is onze ervaring dat voor mensen die een urgentieverzoek moeten doen iedere euro bruikbaar is, of in ieder geval voor een deel van de mensen die daarvoor in aanmerking komen. We hebben vernomen van het college dat zich niemand gemeld heeft die daar problemen mee heeft en daar vertrouwen wij dan op.

De ***voorzitter***: Zijn er nog andere woordmeldingen? Ik kijk nog even naar wethouder Velthuis. Die heeft niet de behoefte te reageren. Dat gezegd zijnde, ga ik er eigenlijk vanuit dat we unaniem het voorstel kunnen steunen. Sorry, meneer Van Deurzen.

Dhr. ***Van Deurzen***: Ik heb geen spreektijd meer, maar wij willen het voorstel graag in stemming brengen.

De ***voorzitter***: Dat is goed. We gaan stemmen over het raadsvoorstel. U hebt daar het volste recht toe. Uw stemmen graag over het raadsvoorstel Huisvestingsverordening. Met 32 stemmen voor en 2 stemmen tegen is het voorstel aanvaard.

9. Stadsbegroting 2016-2019 (131/2015)

De ***voorzitter***: De stadbegroting is het enige document waar werkelijk geld ter beschikking wordt gesteld, zeg ik maar voor de aanhangers van de Zomernota. We hebben hierbij ook spreektijden en een spreekvolgorde. Ik stel voor om meteen te beginnen. Allereerst is het woord aan de woordvoerder namens D66, de heer Jetten. Er zwaait iemand. De tijden moeten nog aangepast worden op het schermpje. We bouwen even een paar seconden rust in. De heer Jetten kan nog even ademhalen.

Dhr. ***Van Hooft***: Voorzitter, ik kan nu toch wel misbruik maken van dit moment. Zouden we niet een keer creatief doen door de volgorde gewoon eens om te draaien? Daar hebben we het wel eens over gehad, maar het lijkt nu weer de standaardvolgorde te zijn.

De ***voorzitter***: Het lijkt me wat voor in het fractievoorzittersoverleg.

Dhr. ***Van Hooft***: Volgend jaar weer.

De ***voorzitter***: Nou, nee, de Zomernota komt eraan over een halfjaar. U kunt met een creatief voorstel komen.
Het is helemaal goed, de spreektijden staan er. De heer Jetten heeft namens de D66-fractie het woord.

Dhr. ***Jetten***: Dank u wel, voorzitter. Enkele jaren geleden pleitte Ron Meyer – tegenwoordig kandidaat-voorzitter van de SP – voor meer peper in zijn partij. Na het lezen van deze Stadsbegroting is dat pleidooi mij eigenlijk uit het hart gegrepen. Als je deze Stadsbegroting leest, kun je eigenlijk alleen maar concluderen dat deze wat fletse tomatencoalitie ook wel wat peper zou kunnen gebruiken. Anderhalf jaar coalitie onder leiding van de SP heeft namelijk niet de beloofde verandering gebracht. In tegendeel. Het lijkt steeds meer op een coalitie van twaalf beloftes en dertien ongelukken. Ruzies met de provincie, fiasco met de Nijmegen-pas, nog steeds geen vastgestelde woonvisie, een belastingexperiment wat niet blijkt te werken, impasse rond het Goffert-stadion en dan nu een begroting waarmee het college onvoldoende inspeelt op kansen en risico's. Het is eigenlijk nog een geluk dat de burgemeester ook een paar portefeuilles heeft, want zijn programma's Veiligheid en Burgerzaken zijn in deze Stadsbegroting de enige programma's waarbij de indicatoren voor 2016 ambitieuzer zijn dan die van 2015. Als gemeenteraad kunnen wij het college voor de komende jaren nog wel wat peper meegeven. Ik wil kort stilstaan bij vier thema's waarbij dat volgens mij extra nodig is, namelijk de Binnenstad, armoedebeleid, grondexploitaties en de lokale lasten.
Laat ik beginnen met de Binnenstad. Het afgelopen jaar hebben we als raad veel gediscussieerd over onze ambities. Ambities die we eigenlijk unaniem delen. Aanpak van leegstand, herontwikkeling rondom de Molenpoort, meer ruimte voor fietsers, voetgangers en groen en een levendige Waalkade. Mooie woorden die we nu ook moeten omzetten in daden. Dat vraagt om een wethouder met mandaat en geld en om een college dat samenwerkt met de provincie. Dat mandaat en dat geld is helaas bij het coalitieakkoord onvoldoende geregeld voor de wethouder Binnenstad, maar afgelopen jaar heeft Nijmegen ook een paar kansen gemist. Voor een grote pot subsidie van de provincie, namelijk SteenGoed Benutten, is onlangs de eerste financiële ronde geweest en daar heeft Nijmegen geen enkele aanvraag gedaan voor financiële steun voor onze binnenstad. Dat is eigenlijk heel erg jammer, want er waren meerdere fracties in deze raad die bij de Zomernota het college opriepen om juist bij SteenGoed Benutten extra geld voor de Waalkade, voor de Molenpoort en voor leegstand binnen te halen. Dus ik vraag me af: waarom is dat in de tijd tussen de Zomernota en de Stadsbegroting niet gelukt? Samen met de VVD hebben wij eerder dit jaar een ambitieprogramma voor de Binnenstad ingediend. De VVD zal waarschijnlijk later vanavond daarvoor financiering voor regelen. D66 is blij dat we in ieder geval vanuit de raad wel een investeringsprogramma voor de Binnenstad kunnen regelen.
Op het gebied van armoebeleid streeft de coalitie naar uitbreiding van de activiteiten met de focus op kinderen, chronisch zieken, gehandicapten, ouderen en schuldhulpverlening. D66 steunt deze ambitie van de coalitie volledig, maar extra inzet en extra geld is nodig om die ambitie waar te maken. De Stadsbegroting geeft harde cijfers: 11.000 mensen in deze stad leven in relatieve armoede en ruim 3.900 kinderen moeten in die situatie opgroeien. Het is heel goed dat het college voor 2016 al 800.000 euro extra uittrekt voor deze groep, maar volgens D66 is dat niet genoeg. Kijk bijvoorbeeld naar het Noodfonds dat we hebben. Dat Noodfonds is voor dit jaar al leeg. Met 800.000 euro extra gaan we het niet redden. D66 dient daarom een amendement in om jaarlijks ruim 1 miljoen euro extra vrij te maken voor het Noodfonds, voor schuldhulpverlening en met name voor de kindregelingen, zodat kinderen in deze stad niet de dupe worden van het feit dat hun ouders het even wat moeilijker hebben. Op een begroting van ruim 700 miljoen euro moet het deze sociale gemeenteraad toch lukken om 1 miljoen extra vrij te maken voor de mensen in deze stad die dat het hardst nodig hebben.

Amendement: Extra Geld voor Armoedebestrijding onder Kinderen
1e indiener: M. Groothuizen (D66)

De raad van Nijmegen in vergadering bijeen op woensdag 11 november 2015,

Constaterende dat:
- Er in Nijmegen 11.700 inwoners zijn met een laag inkomen en er 3.900 kinderen zijn die in relatieve armoede opgroeien;
- Uit onderzoek van de TU Delft2 blijkt dat huishoudens met een bijstandsuitkering te maken hebben met een fors negatief saldo van inkomsten en uitgaven;

Overwegende dat:
- De Raad op 27 mei 2015 het *Aanvalsplan Armoede en Schulden* heeft vastgesteld en in dit aanvalsplan de focus terecht ligt op kinderen en kwetsbare volwassenen en het aanpakken van schuldenproblematiek;
- Uit genoemd onderzoek van de TU Delft en de cijfers uit de begroting evenwel blijkt dat extra inzet noodzakelijk is;
- Dat voorkomen moet worden dat armoede overgaat van generatie op generatie;

Besluit aan beslispunt 1 van het raadsvoorstel "Stadsbegroting 2016-2019" toe te voegen "met dien verstande dat de volgende beslispunten worden toegevoegd:
1.1. Jaarlijks extra geld, oplopend naar 1,33 miljoen euro, uit te trekken voor de bestrijding van armoede en de aanpak van schulden conform onderstaande tabel;
1.2. De lasten hiervoor te dekken conform onderstaande tabel."

Toelichting
Ook in Nijmegen bestaat helaas armoede, ondanks een goed armoedebeleid. Het onderzoek van de TU Delft laat duidelijk zien dat veel mensen met een bijstandsuitkering niet rond kunnen komen. De maandelijkse uitgaven overstijgen de maandelijkse inkomsten fors. De oorzaken hiervoor zijn divers, maar het probleem blijft bestaan. Er zijn in Nijmegen 3.900 kinderen die in relatieve armoede opgroeien. Dit betekent vaak dat kinderen niet volwaardig mee kunnen doen aan de samenleving. Helaas zien we ook dat armoede vaak overgaat van generatie op generatie. Wij vinden extra inzet noodzakelijk.
Het college trekt in 2016 0,8 miljoen extra uit voor armoedebestrijding.3 Dat is een goed begin, maar we denken dat in de jaren daarna ook extra inzet nodig is. We kiezen ervoor deze problemen aan te pakken met een financiële injectie oplopend naar 1,33 miljoen structureel vanaf 2019.
We kiezen er voor de invulling van deze maatregel niet tot achter de komma in te vullen, maar het college de ruimte te geven om dit extra geld zo gericht mogelijk te besteden. Door niet te kiezen voor generieke maatregelen, maar voor maatwerk, vergroten we de kans dat het geld terecht komt bij de mensen die dit het meeste nodig hebben. We geven het college daarbij wel een richting mee. We vinden het belangrijk extra te investeren in kinderen en kiezen ook voor het verruimen van het noodfonds voor mensen met acute betalingsproblemen en verruimen het budget voor schuldhulpverlening.
We laten het extra bedrag oplopen van € 733.000 in 2016 naar ruim € 1,3 miljoen structureel in 2019. We sluiten daarmee aan op het bedrag dat in 2016 al is vrijgemaakt door het college. Dat geeft ons ook de mogelijkheid om de bezuinigingen geleidelijk te laten oplopen.
Globaal geven we het college de volgende bestedingsrichting mee:

Uitgaven (€)	2016	2017	2018	2019
Noodfonds	33.000	43.000	50.000	50.000
Kindregelingen	500.000	740.000	800.000	850.000
Schuldhulpverlening	200.000	300.000	383.000	433.000
Totaal extra middelen armoedebestrijding en schuldhulpverlening	**733.000**	**1.083.000**	**1.233.000**	**1.333.000**

De voorstellen moeten uiteraard gedekt worden. We kiezen voor de volgende structurele bezuinigingen:

Dekking (€)	2016	2017	2018	2019
Opnemen Huis van de geschiedenis in Bastei	0	100.000	100.000	100.000
Taakstelling volwasseneneducatie Lindenberg	50.000	50.000	50.000	50.000
Taakstelling Openbare Ruimte	200.000	300.000	400.000	400.000
Minder extra investering duurzaamheid	100.000	100.000	100.000	100.000
Terugdraaien uitbreiding bestuurssecretariaat	133.000	133.000	133.000	133.000
Taakstelling subsidie Staddijk	50.000	100.000	100.000	150.000
Deel budget jeugdzorg inzetten voor preventie armoede onder jeugdigen (overheveling budget)	100.000	100.000	100.000	100.000
Taakstelling formatie parkeerbeheer. Focus op APV en niet op Mulderfeiten.	50.000	50.000	50.000	50.000
Taakstelling wijkaccommodaties door meer zelfbeheer/aanpassing openingstijden of samenvoegen/sluiten	50.000	150.000	200.000	250.000
Totaal	**733.000**	**1.083.000**	**1.233.000**	**1.333.000**

Dhr. ***Boekhoorn****:* Voorzitter, mag ik de heer Jetten een vraag stellen?

De ***voorzitter****:* Zeker.

Dhr. ***Boekhoorn****:* Ik waardeer het initiatief van D66 heel erg om de armoede uit deze stad te bannen. Maar ik vraag me af of D66 ook contact heeft gehad met haar partijgenoten in Den Haag. Het is juist de Haagse regelgeving waarin veel wordt gekort, juist op kwetsbare gezinnen, ook in Nijmegen. Denk aan een korting op de huurtoeslag, de korting op de zorgtoeslag, het eigen risico dat omhoog gaat. Wat vindt de heer Jetten daarvan en zou het niet slim zijn om ook richting Den Haag meer actie te ondernemen? De heer Jetten/D66 kan daar in ieder geval al een stap zetten.

Dhr. ***Jetten***: Volgens mij heeft D66 landelijk bij het herfstakkoord, bij het pensioenakkoord en andere akkoorden waarbij we constructief meedenken, ervoor gezorgd dat in ieder de zwakste groepen minder hard geraakt werden. Maar we kunnen heel lang praten over wat er uit Den Haag komt. Ik wil

het vanavond eigenlijk vooral hebben over de Stadsbegroting van Nijmegen en over de mogelijkheden van de gemeenteraad om op lokaal niveau een stapje extra te zetten zodat de armste groepen een extra steuntje in de rug krijgen. Ik hoop dat GroenLinks samen met D66 wil kijken hoe we dat kunnen doen.
Mijn derde thema gaat over de grondexploitaties. Boven onze grondexploitaties pakken zich donkere wolken samen. Er komen nieuwe regels vanuit het Rijk voor het begroten bij grondexploitaties, we zitten in een impasse met de provincie over de Grift-Noord, over Ressen en over Bergerden en de recente discussie met Rijkwaterstaat voorspelt ook niet veel goeds voor woningbouw rondom de nevengeul. De inzet van wethouder Velthuis komt de laatste maanden op mij eigenlijk een beetje over als struisvogel meets Calimero. Ik steek mijn kop in het zand en als alle problemen dan niet overwaaien, dan ren ik naar de Raad van State om te kijken of die het voor mij kan oplossen. Maar dat is niet de juiste weg. Samenwerking met de provincie Gelderland en het afboeken van kansloze grondposities zijn de enige manieren om de nieuwe ambities van de stad waar te maken. In deze Stadsbegroting lees ik daar te weinig over terug. Het college noemt in de Stadsbegroting wel de risico's van de grondexploitaties, maar kwantificeert deze niet of nauwelijks. Daarmee worden feitelijk de risico's op nul ingeschat. Dat is gevaarlijk, want als die risico's zich begin volgend jaar of in de loop van volgend jaar wel voordoen, dan hebben we dus geen geld om ons weerstandsvermogen op het juiste peil te houden en in te spelen op de risico's. D66 wil niet wachten met daarop te acteren tot de begroting van 2017. Daarom dienen wij vanavond een motie in die het college oproept om nu al die problemen aan te pakken, in te spelen op de financiële risico's en te voorkomen dat we toekomstige generaties Nijmegenaren opzadelen met enorme financiële tekorten door onze grondexploitaties.

Motie: **Risico's wachten niet op begrotingen**
1e indiener: T. van Elferen (D66)

De gemeenteraad van Nijmegen in openbare vergadering bijeen op woensdag 11 november 2015,

Constaterende dat:
- In de Stadsbegroting tegenvallers en risico's (nieuwe BBV-regels, de ontwikkelingen bij De Grift Noord, Bergerden, etc.) worden benoemd, maar niet worden gekwantificeerd;
- Ze daarmee in feite op 0 geschat worden;
- De gemeenteraad in januari 2016 de Voortgangsrapportage Grote Projecten en de risiconota bespreekt;
- De coalitie overeengekomen is dat in 2018 een weerstandsratio van 1 wordt bereikt, hetgeen betekent dat in 2018 de omvang van de saldireserve gelijk is aan de totale geschatte risico's met inachtname van een dempingsfactor;
- De effecten van de eerder genoemde risico's aanzienlijk nadelig effect kunnen hebben op deze ambitie;

Roept het College van Burgemeester en Wethouders op:
- Bij aanbieding van de Risiconota en de Voortgangsrapportage Grote Projecten de gemeenteraad tevens begrotingswijzigingen voor te leggen om de ambitie in stand te houden in 2018 een weerstandsratio van 1 te bereiken, indien de beschreven risico's dit vereisen;

En gaat over tot de orde van de dag.

Dhr. ***Jetten***: Ik kom op de lokale lasten. Nijmegen is al jarenlang een peperdure stad voor ondernemers en woningeigenaren. De afschaffing van de afvalstoffenheffing en de doorbelasting in de ozb leidt tot een verlies-verliessituatie voor iedereen. Er is geen financieel voordeel voor huurders, zoals aangetoond door de TU Delft, er zijn hogere lasten voor eigenaren van woningen en bedrijfspanden en we creëren zo minder speelruimte voor woningcorporaties. D66 Nijmegen pleit voor een groen lastenstelsel. Een lastenstelsel waarin elke Nijmegenaar betaalt voor zijn eigen vervuiling, of het nou afval of water is. Een groen lastenstelsel wat bijdraagt aan een sterke concurrentiepositie voor het bedrijfsleven. Een lastenstelsel dat ruimte biedt voor woningcorporaties om te investeren in duurzame woningen en meer nieuwe woningen.

Dhr. ***Van Hooft****:* Voorzitter?

De ***voorzitter****:* De heer Van Hooft.

Dhr. ***Van Hooft****:* Mag ik de heer Jetten vragen of hij weet hoeveel dat belastingstelsel van hem bewoners in Nijmegen, bijvoorbeeld huurders, extra gaat kosten?

Dhr. ***Jetten***: Dat ligt aan hoeveel de huurders aan afval produceren of aan water gebruiken. In Nijmegen kun je daar gelukkig zelf ook op inspelen door netjes je afval te scheiden en zo de kosten op je afval te drukken.

Dhr. ***Van Hooft****:* Zullen we het even op het gemiddelde houden dan?

Dhr. ***Jetten***: Als je goed afval scheidt – de wethouder heeft dat ook een keer uitgelegd – dan zou je met tien groene zakken per jaar voor je hele gezin je restafval kunnen aanbieden. Dan kun je voor ongeveer een tientje je afval aanbieden. Het lijkt me heel schappelijk dat elke Nijmegenaar zo bijdraagt aan zijn eigen afval.

Dhr. ***Van Hooft****:* Maar het voorstel van D66 was om de afvalstoffenheffing honderd procent kostendekkend te maken en om een gebruikersheffing van de rioolbelasting te maken. Weet de heer Jetten wat dat huurders extra kost?

Dhr. ***Jetten***: Wij hebben vorig jaar samen met het CDA zo'n alternatief belastingplan ingediend. Daarbij hebben we ook het college uitgedaagd om te gaan nadenken over andere manieren van afvalinzameling, om extra campagnes in te zetten voor waterbesparing en op die manier gewoon de lasten voor iedereen beperkt te houden. Het CDA en D66 hebben toen ook voorgesteld om kwijtschelding van lokale lasten in stand te houden voor mensen die het echt niet kunnen betalen. Die mensen kunnen altijd een beroep doen op kwijtschelding door de gemeente. Op die manier zorg je ervoor dat de mensen die het echt niet kunnen betalen door de gemeente ondersteund worden, maar huurders en kopers die voldoende geld hebben kunnen gewoon hun steentje bijdragen aan de lokale lasten.

Dhr. ***Van Hooft****:* Maar de heer Jetten heeft nog steeds geen antwoord op mijn vraag gegeven. Weet hij wat het mensen extra kost?

Dhr. ***Jetten***: De heer Van Hooft is heel erg gewend om huurders en kopers over één kam te scheren. Ik heb nu al een paar keer uitgelegd dat onze alternatieve belastingplan voor veel meer maatwerk zorgt en ervoor zorgt dat de allerarmste mensen in deze stad geen lokale lasten hoeven te betalen en andere mensen gewoon betalen naar wat ze verbruiken.

Dhr. ***Van Hooft****:* Voorzitter, een andere vraag aan de heer Jetten. Weet hij wat iemand met een modaal inkomen met een gezin netto per maand meer te besteden heeft dan een gezin op bijstandsniveau? De mensen die het echt niet kunnen betalen, krijgen kwijtschelding, maar heeft hij enig idee wat de mensen die er net een beetje boven zitten te besteden hebben per maand?

Dhr. ***Jetten***: We komen in een herhaling van eerdere discussies. Om bij datzelfde modale gezin te blijven: een modaal gezin in een huurwoning betaalt straks nul euro lokale lasten en een modaal gezin in een koopwoning 500 euro en dat vindt D66 niet sociaal. We dienen vanavond daarom ook een amendement in.

Dhr. ***Van Hooft****:* Voorzitter?

De ***voorzitter****:* Ik stel voor dat de heer Jetten nu zijn betoog afmaakt.

Dhr. ***Van Hooft****:* Ik stel de heer Jetten een simpele vraag. Hij maakt huurders 300 euro armer. Een modaal gezin verdient 300 euro in de maand meer dan iemand die op het minimum zit. Met extra huurverhoging wil hij 100 tot 200 euro afpakken en vervolgens ook nog eens 300 euro extra belasting laten betalen. Meneer Jetten wil half Nijmegen net zo arm maken als alle bijstandsgezinnen. Het is een schande.

Dhr. ***Jetten***: Dat is de mening van de heer Van Hooft.
D66 dient een amendement in om de verschuiving van de afvalstoffenheffing terug te draaien.

Amendement: Herinvoeren Afvalstoffenheffing
1e indiener: M. Groothuizen (D66)

De raad van Nijmegen in vergadering bijeen op woensdag 11 november 2015,

Constaterende dat:
- In het coalitieakkoord van SP, GroenLinks, PvdA, DNF en gedoogpartner VSP is afgesproken de afvalstoffenheffing af te schaffen en deze te verschuiven naar de WOZ;
- Het college dit jaar is begonnen om deze maatregel in te voeren.

Overwegende dat:
- De maatregel weinig effect heeft: alle huurders in Nijmegen genieten in 2018 een maximaal voordeel van nog geen 8 euro in de maand;
- Het effect zelfs nihil kan zijn als verhuurders dit doorberekenen in de huur;
- De voorstellen van het college een onterechte tweedeling in de stad creëren tussen huurders die nagenoeg geen lokale lasten betalen en woningeigenaren die dat wel doen;
- De maatregel de lasten voor bedrijven verzwaart, terwijl Nijmegen toch al een dure stad voor bedrijven is;
- De maatregel de investeringscapaciteit van woningbouwcorporaties aantast.

Besluit:
Aan beslispunt 1 van het raadsvoorstel "Stadsbegroting 2016-2019" toe te voegen "met dien verstande dat de volgende beslispunten worden toegevoegd:
1.1 De afvalstoffenheffing opnieuw in te voeren;
1.2. De kwijtscheldingsregeling afvalstoffenheffing voor minima opnieuw in te voeren;
1.3. De lasten hiervoor te dekken conform onderstaande tabel;

Uitgaven (€)	2016	2017	2018	2019
Kwijtscheldingsregeling minima	400.000	600.000	600.000	600.000
Dekking (€)				
Schrappen gratis OV 65+ voor €10,00[1]	800.000	800.000	800.000	800.000
Totaal (€)	+400.000	+200.000	+200.000	+200.000

1.4. Het restant toe te voegen aan de saldireserve."

En gaat over tot de orde van de dag.

Toelichting
Het college heeft besloten de afvalstoffenheffing af te schaffen en deze te verschuiven naar de woz. Het college meent dat de lasten van huurders relatief meer zijn toegenomen en wil dat "de sterkste schouders de zwaarste lasten" dragen.
Een deel van de huurders is er de afgelopen jaren inderdaad financieel op achteruit gegaan. Maar een deel van de huurders heeft ook een goed inkomen, een relatief lage huurprijs en lage lokale lasten. Tegelijkertijd zijn er genoeg woningeigenaren die door de economische problemen en crisis op de woningmarkt kampen met financiële problemen.
De generieke maatregel van het college heeft bovendien als nadeel dat een vrij grote groep mensen in de opbrengst deelt, waardoor het effect verwatert. Een huurder schiet er uiteindelijk slecht 8 euro in de maand mee op. Tegelijkertijd creëert de maatregel feitelijk een tweedeling tussen burgers die wel, en burgers die nauwelijks lokale lasten betalen.
Uit het onderzoek van de TU Delft2 blijkt verder dat de allerzwakste schouders in Nijmegen weinig opschieten met deze maatregel. Voorheen werd voor de minima de afvalstoffenheffing immers al kwijtgescholden. Voor deze groep is er zelfs een zeker risico doordat woningbouwcorporaties stevig door de maatregel worden geraakt.
De lastenverschuiving beperkt in ieder geval de investeringsruimte van woningcorporaties. En dat, terwijl deze corporaties juist belangrijke partners zijn voor het behalen van onze ambities voor woningbouw, doorstroming op de woningmarkt en een klimaatneutrale stad.
Om deze redenen vinden wij de maatregel niet zinvol en draaien haar terug. Om dat te doen, moeten we zes ton vrij maken om de vrijstellingsregeling voor minima opnieuw in te voeren. Dit dekken we uit het schrappen van de maatregel voor gratis OV voor 65+'ers tegen een eigen bijdrage van 10 euro. Wij zien geen reden deze hele groep, waaronder mensen met een prima inkomen, in aanmerking te laten komen voor een generieke maatregel. Dit levert structureel 8 ton op. Het geld dat overblijft gaat in de saldireserve. Indien nieuwe uitdagingen, denk aan de statushouders of problemen bij ons minimabeleid, daarom vragen, kunnen we als raad een integrale afweging maken. Daarbij kiezen wij ervoor om écht de zwakste schouders te ontlasten.

Dhr. ***Jetten***: Ik kom tot een afronding. D66 is niet tevreden over deze Stadsbegroting. Versterking van de Binnenstad, aantrekkelijke lokale lasten voor het bedrijfsleven, effectief armoedebeleid en gezonde financiën met realistische grondexploitaties: ik zie het onvoldoende terug in de Zomernota en ik zie het nu ook onvoldoende terug in de Stadsbegroting. We hopen dat we met onze motie en twee amendementen in ieder geval wat meer peper in deze Stadsbegroting kunnen krijgen.

De ***voorzitter****:* Dank u. Het woord is nu aan de heer Van Hooft namens de SP.

Dhr. ***Van Hooft****:* Ik dacht dat het vanavond geen algemene beschouwingen zouden worden, maar het gaat er toch weer op lijken, behalve dan dat we niet achter dat stoeltje staan.
Nijmegen is een unieke stad. Want noem mij andere steden in Nederland met een gratis bus voor 65+. Noem mij andere steden waar de eigen bijdrage voor Wmo-voorzieningen zo laag is als in Nijmegen. Noem mij andere steden waar de eigen bijdrage voor de jeugdzorg helemaal is afgeschaft. Noem mij andere steden waar 80% van de ondernemers en bijna alle kleine ondernemers straks nul euro gemeentelijke belasting betalen. Noem mij andere steden waar de afvalstoffenheffing wordt afgeschaft waardoor bijna 60% van de bevolking geen gemeentelijke belasting meer hoeft te betalen. Noem mij andere steden waar ondanks forse landelijke bezuinigingen wordt geïnvesteerd in wijkvoorzieningen, zoals bijvoorbeeld een nieuw bibliotheekfiliaal in West. Noem mij andere steden die het tekort aan studentenwoningen zo voortvarend hebben aangepakt als Nijmegen. Noem mij andere steden die de afgelopen jaren nog zo veel woningen hebben gebouwd terwijl de woningbouw in de rest van het land op zijn gat ligt.

Dhr. ***Buck***: Voorzitter?

De ***voorzitter****:* De heer Buck.

Dhr. ***Buck****:* Kan de heer Van Hooft mij andere steden noemen waar de risico's op de grondexploitaties zo hoog zijn als in Nijmegen?

Dhr. ***Van Hooft****:* Die zijn er bijna niet. Dus daar zijn we snel klaar mee.
Noem mij ook een andere grote stad die zonder morren met een noodopvang 3.000 vluchtelingen opneemt. Daar kunnen andere steden nog een puntje aan zuigen. Nijmegen is een unieke stad en daar mogen wij heel erg trots op zijn. Na vanavond komt er weer een mooi wapenfeit bij. De gemeente Nijmegen schaft vanavond het minimumjeugdloon af met een voorstel dat de PvdA zo meteen gaat indienen. In navolging van Amsterdam, Den Haag, Zwolle en Heerlen willen wij een jeugdloonvrije gemeente zijn omdat jongeren het verdienen om volwaardig betaald te worden voor volwaardig werk. In het verleden was er veel weerstand tegen het afschaffen van de slavernij en het is heel goed dat we die tijd achter ons hebben gelaten. Waar kinderarbeid ooit de norm was, behoort dat in Nederland gelukkig tot het grijze verleden. Wat de SP betreft kan ook het jeugdloon niet snel genoeg in de geschiedenisboeken verdwijnen. Jongeren verdienen volwaardig geld voor volwaardig werk.
Dan de begroting zelf. We staan er financieel goed voor, ondanks stevige Haagse bezuinigingen staan we de komende jaren toch nog behoorlijk in de plus. Die plussen zijn de komende vier jaar samen goed voor 9 miljoen euro. Het college voegt die alvast toe aan de saldireserve. Daar is veel voor te zeggen, want het risico op tegenvallers op onze grondexploitaties neemt immer ook geleidelijk aan toe. Afgelopen jaren is er naar omstandigheden flink gebouwd in Nijmegen. Het is maar zeer de vraag of dat de komende jaren doorzet. Er is geen verplichte afname meer van marktpartijen in de Waalsprong en ook woningcorporaties bouwen minder dan afgesproken. Zoals de SP al tijdens de Zomernota heeft gezegd: het wordt hoog tijd dat het college het kanon van zelfbouwen uit de kast gaat trekken. We zijn zeer benieuwd hoe het college daar tegenaan kijkt. Want afwachten kost immers meer geld dan nu in actie komen. Maar de gemeente moet dan wel bereid zijn om rendabel te investeren in woningbouw. Dat kost een paar centen, maar met een lage rente, nog steeds relatief lage bouwkosten en de groeiende behoefte aan een mix van betaalbare en middeldure huurwoningen, is succes en afname van woningen verzekerd. Kortom, als wij nu blijven wachten, gaan we de komende jaren geld inleveren. Als we nu in actie komen, gaan we geld verdienen.

Dhr. ***Boekhoorn***: Voorzitter, mag ik een vraag stellen aan de heer Van Hooft?

De ***voorzitter****:* Ja.

Dhr. ***Boekhoorn****:* Fijn, dank u wel. We hebben de afgelopen weken vrij vaak met elkaar gesproken over woningbouw en vanuit de PvdA en GroenLinks is toen een pleidooi gehouden voor tijdelijke bouw, juist ook omdat je dan snel kunt handelen en dus ook snel kunt verdienen en snel mensen die wachten op een woning een lek kunt geven. Is het niet veel belangrijker om daar de komende tijd op in te zetten dan zelfbouwen? Dat lijkt me nogal een stuk ingewikkelder. Kan de heer Van Hooft eens een keuze maken?

Dhr. ***Van Hooft****:* Volgens mij hoef je in dit geval niet te kiezen. Volgens mij kun je en-en doen. Het is allebei verstandig om te doen. In die zin kunnen we er snel klaar mee zijn. Ik zou ook op het zelfbouwen inzetten omdat het rendabel is. Je wordt er als gemeente niet armer van maar financieel beter en je kunt er uiteindelijk voor zorgen dat de corporaties meer woningen gaan realiseren dan ze nu doen. Dat doen ze dan wel met ons geld omdat wij dat financieren. Tijdelijke bouw is een uitstekende aanvulling om snel korte en flinke slagen te maken. In die zin zijn we het daar gewoon volledig over eens. Wat dat betreft wil ik niet op één paard wedden, maar op alle paarden die ons vooruit helpen.

Dhr. ***Boekhoorn****:* Ik snap hem. Een wijs politicus doet dat ook. Maar ik raad de heer Van Hooft aan vooral op het snelste paard te wedden. Naar het oordeel van onze fractie – en volgens mij ook van de PvdA en anderen hier – kunnen we met die tijdelijke bouw snel zoden aan de dijk zetten. Dus laten we dat doen.

Dhr. ***Van Hooft**:* Dank voor het advies. Een andere risicofactor van belang is de provincie. Ik zal nu niet uitweiden over de economische blokkade van de provincie tegen Nijmegen, want al eerder heeft de SP gezegd dat wij het beleid van de provincie onbegrijpelijk en ongehoord vinden. Maar een belangrijke vraag is wel: moeten wij nu alle bedrijventerreinen afschrijven waar de provincie nu nee tegen zegt? Mijn antwoord daarop is volmondig: nee. Dat is niet alleen omdat dit de Nijmeegse burger omgerekend per huishouden al gauw 300 euro kost, al kan dat ook oplopen naar het dubbele of het drievoudige. In ons risicomodel is helaas niet te berekenen wanneer de provincie weer haar gezonde verstand terugkrijgt. Tot nu toe wordt de uitgestoken hand van Nijmegen naar de provincie steevast afgewezen. Zelfs als wij met onze buurgemeenten niet te verkopen bedrijfsterreinen willen uitruilen met onze bedrijfsterreinen zegt de provincie: nee. Maar ooit zal de provincie inzien dat ze een economische blokkade om Nijmegen zal moeten opheffen. Dat is ook het moment waarop wij onze bedrijfsterreinen gewoon kunnen uitgeven. Dat betekent dus dat de bedrijfsterreinen die we nu niet kwijt kunnen ons voorlopig de rentelasten kosten. Net zolang totdat de provincie of de rechter ons wel groen licht geeft om bedrijven binnen onze stadsgrenzen te halen. Gelukkig is de rente op dit moment erg laag. Dat betekent dus dat we het nog wel een paar jaartjes kunnen uitzingen. Maar nu de gronden volledig afboeken en doen alsof ze niets meer waard zijn, is niet nodig en onzinnig, want ooit zullen die gronden ontwikkeld worden. Het is met name aan de provincie of aan de rechter om te beoordelen wanneer dat dan zou kunnen.
Tot slot nog één ding. Een paar jaar geleden heeft deze raad het college gevraagd om meer met opensourcesoftware te gaan doen. Die vraag stellen we nu opnieuw, maar ook met een concrete aanleiding. De gemeentelijke website is nodig aan vernieuwing toe en die vernieuwing is heel goed uit te voeren met opensourcesoftware. Dat scheelt ons tienduizenden euro's aan licentiekosten en geeft ons een veel groter reservoir aan deskundigen die aan onze website kunnen werken. Ook hiervan hopen wij dat we het college voor de laatste maal kunnen oproepen om meer met opensourcesoftware te kunnen doen, om te beginnen de gemeentelijke website.
Geacht college, u bent goed bezig. Er ligt een mooi programma, maar op een aantal terreinen moeten we echt wat tandjes bijschakelen. Als het college dat doet, blijft Nijmegen de mooiste en meest bijzondere stad van Nederland, voor nu en voor altijd Nijmegen.

De ***voorzitter**:* Dank u wel. Dan ga ik verder met het woord te geven aan de VVD-fractie.

Dhr. ***Van Hooft**:* Ik had nog niet gezegd dat ik die motie over opensourcesoftware graag wil indienen. Dat was niet zo handig van me. Dat had ik na 25 jaar wel mogen weten.

Motie: **Sta open voor een Open Source**
1e indiener: H. van Hooft (SP)

De gemeenteraad van Nijmegen, in vergadering bijeen op 11 november 2015,

Overwegende dat:
- De gemeente voornemens is een nieuwe website te ontwikkelen;
- Er een nieuwe website moet komen omdat het huidige CMS (Content Management System) stopt;
- De gemeente hier incidenteel 257.000 euro en structureel tot 40.000 euro per jaar voor heeft begroot;

Constaterende dat:
- Als het aan het ministerie van Economische Zaken ligt, overheidsorganisaties vooral Open Source software gebruiken;
- Het gebruik van Open Source voordelen heeft;
- Een voordeel is dat een Open Source geen licentiekosten met zich meebrengt;
- Een voordeel is dat je met een Open Source niet afhankelijk bent van een leverancier;
- Een voordeel is dat Open Source software grote communities kent die ervoor zorgen dat het product zo goed mogelijk blijft;
- Een voordeel is dat veel kennis over Open Source al aanwezig is in de onze stad, onder andere door de opleidingen HBO-ICT aan de HAN en Informatica aan de Radboud Universiteit;

Roept het college op om:
1. Kansen voor open standaarden en open source te onderzoeken, te beginnen bij de realisatie van de nieuwe website op een Open Source CMS;
2. De gemeenteraad hierover voor de zomernota een overzicht te sturen.

De ***voorzitter**:* De motie is ingediend. Ik geef het woord aan mevrouw Van Dijk namens de VVD-fractie.

Mw. ***Van Dijk**:* Dank u wel, voorzitter. De tweede stadbegroting van dit college. Volgens goed gebruik binnen de VVD zouden wij normaal gesproken iedereen verblijden met een alternatieve begroting. Ook dit jaar waren wij voornemens een eerlijk alternatief neer te leggen, een alternatief waarin geen onderscheid zou worden gemaakt tussen woningeigenaren en huurders, een alternatief waarin de nadruk zou liggen op investeren in werken en ervoor zorgen dat het ondernemersklimaat in Nijmegen verbetert en een alternatief waarbij veiligheid voorop zou staan. Maar al snel kwamen wij tot de conclusie dat de huidige stadsbegroting, op een aantal kleine ingrepen na, niets verschilde met die van vorig jaar. Nog steeds worden woningeigenaren en ondernemers weggezet als vermogende kapitalisten, worden er slechts halve maatregelen getroffen met betrekking tot economie, werk en de Nijmeegse binnenstad en wordt veiligheid als vanzelfsprekendheid gezien waarop geld gekort kan worden. Ons eerlijk alternatief uit 2014 blijft daarom onverminderd van kracht. 10.000 extra banen is nog steeds het streven van het college, afgaande op de economische innovatieagenda. Een fantastisch en noodzakelijk streven, maar er komt niet heel veel van terecht. Het aantal netto banen in Nijmegen stijgt dit jaar en hopelijk volgend jaar met om en nabij de 1.000. Dat betekent dat we er nog 8.000 te gaan hebben. We hebben dan 20% van de doelstelling behaald. Ik zeg dan: als de Wet bereikbaarheid en mobiliteit zo'n resultaat op het fietsbeleid zou behalen, 20% van het beleid, zou het stadhuis volgens mij te klein zijn. Maar nu op het gebied van werk bagatelliseren we dit resultaat. De VVD vindt dit onacceptabel. Nu de economie weer aantrekt, zien we kansen en die worden wat ons betreft nog onvoldoende benut. De aantrekkende economie werpt ook zijn vruchten af voor bijvoorbeeld Novio Tech Campus. Op 20 oktober jl. hebben we allemaal kunnen lezen dat EPR Technopower gaat bouwen op de campus, 60 nieuwe arbeidsplaatsen erbij, hartstikke mooi. Goed om te zien dat deze ontwikkelingen doorzetten en goed om te realiseren dat Nijmegen ervoor moet blijven zorgen dat innovatieve bedrijven, start-ups, zich willen en kunnen vestigen in Nijmegen op deze mooie locatie. Over vestiging gesproken: de locatie van het GDF Suez-terrein leent zich uitstekend voor een watergebonden bedrijf. Nijmegen heeft de grootste binnenhaven van de Benelux met een strategische ligging aan de drukst bevaren rivier van Europa. Nijmegen zou veel meer met dit unique selling point kunnen doen. Samen met GroenLinks en gesteund door heel veel andere fracties in deze raad dienen wij dan ook een motie in om watergebonden bedrijvigheid onder de aandacht te brengen.

Motie: **Verbonden met Water**
1e indieners: I.M. van Dijk (VVD) en J. Reinhoudt (GroenLinks)

De gemeenteraad van Nijmegen, in openbare vergadering bijeen op 11 november 2015,

Constaterende dat:
- De energiecentrale GDF Suez per 1 januari 2016 haar deuren sluit;
- GDF Suez samen met de provincie Gelderland en de Gemeente Nijmegen op zoek is naar een nieuwe bestemming/activiteit voor het GDF Suez terrein;
- Men nu op zoek is naar duurzame energieprojecten en vestiging van bedrijven in de Energie- en Milieutechnologiesector.

Overwegende dat:
- Nijmegen als stad aan de Waal, de drukst bevaren rivier van Europa, een unieke locatie bezit;
- Het GDF Suez-terrein aan de Waal en aan het Maas-Waalkanaal gelegen is;
- Dit bij uitstek een goede vestigingslocatie zou zijn voor een watergebonden bedrijf.

Roept het college op:
Te streven naar zoveel mogelijk watergebonden bedrijvigheid op het terrein van GDF Suez en daar samen met deze private ei naar een strategie voor te ontwikkelen.

En gaat over tot de orde van de dag.

Mw. ***Van Dijk****:* Dan de Binnenstad, het uithangbord van Nijmegen. De Binnenstad die te maken heeft met een aantal grote problemen. De concurrentie van omliggende gemeenten neemt toe, de concurrentie met betrekking tot de stijgende online verkopen neemt toe en natuurlijk de ontwikkeling in Ressen die ophanden zijn. Nijmegen moet nu investeren in de Binnenstad om deze ontwikkelingen het hoofd te bieden. Ja, er wordt al het een en ander gedaan in de Binnenstad. Extra geld voor het tegengaan van leegstand, herinrichting Bloemerstraat, er wordt actief nagedacht over de Waalkade, maar dat is wat de VVD betreft onvoldoende. De Binnenstad moet eenheid uitstralen en moet meegaan in de ontwikkelingen van Smart City, de Binnenstad moet weer bruisend worden. Daartoe hebben wij samen met D66 voor de Zomernota een plan gelanceerd. Mijn college van D66 noemde het ook al. Om die ideeën kracht bij te zetten is geld nodig. De VVD is bereid dat extra geld beschikbaar te stellen. Daarvoor dienen wij dan ook een amendement in. Ik wil de raad meegeven dat de dekking van dit amendement zojuist na overleg is aangepast. In de versie die zo meteen wordt uitgedeeld is de nieuwe dekking te lezen.

Amendement: Handen uit de mouwen voor de Binnenstad
1e indiener: I.M. van Dijk (VVD)

De gemeenteraad van Nijmegen, in openbare vergadering bijeen op 11 november 2015,

Constaterende dat:
- De binnenstad van Nijmegen een belangrijke woon- en werklocatie is in de stad;
- De binnenstad als drager van de identiteit van Nijmegen het visitekaartje is voor Nijmegen;
- Het college de komende jaren in wil zetten op het sterker en nog aantrekkelijker maken van de binnenstad;
- Er een 'Agenda voor de Binnenstad' is vastgesteld waarin wordt ingezet op drie pijlers;
- Er bij het vaststellen van de nota 'Binnenstad van de Toekomst' vier aandachtsgebieden zijn aangewezen;
- Het college aangeeft dat voor de aanpak van leegstand de gelabelde middelen vanuit het Economisch Offensief Nijmegen onvoldoende zijn en dat het college daarom eenmalig in 2016 € 260.000 vrijmaakt voor de aanpak van leegstand in de binnenstad;
- Voor de aanpak van de Bloemerstraat het college eenmalig € 500.000 vrijmaakt;
- Er voor de aanpak van de Waalkade in totaal € 2,4 miljoen wordt vrijgemaakt;

Overwegende dat:
- De investeringen die het college doet voor de binnenstad onvoldoende tempo en middelen uitstralen om daadwerkelijk een transformatie voor de binnenstad te bewerkstellingen;
- Het college drie ontwikkellocaties in de binnenstad met voorrang aanpakt, namelijk de Bloemerstraat, Waalkade en omgeving Station CS;
- Er in de binnenstad meer locaties te benoemen zijn die onze aandacht verdienen, zoals bijvoorbeeld de Tweede Walstraat, Marienburg, Van Schevichavenstraat, Van Welderenstraat etc.;
- De binnenstad het de afgelopen jaren zwaar heeft gehad en gebaat is bij een langetermijnvisie waarbij de binnenstad toekomstbestendig wordt gemaakt;
- Een mooie, aantrekkelijke en toegankelijke binnenstad zorgt voor een prettig verblijfsklimaat. Dat is fijn voor ondernemers, fijn voor de horeca en fijn voor de bezoekers van de stad;
- De Nijmeegse binnenstad gebaat is bij een eenduidige uitstraling zodat bezoekers zich welkom voelen in de stad;
- Het college onvoldoende inzet toont met betrekking tot de toepassing van het principe van Nijmegen als Smart City;

Besluit:
Aan de beslispunten van het raadsvoorstel Stadsbegroting 2015-2018 volgend beslispunt toe te voegen: "€ 5 miljoen extra te investeren in de binnenstad van Nijmegen om ervoor te zorgen dat niet slechts een beperkt aantal gebieden wordt aangepakt, maar de hele binnenstad toekomstbestendig wordt gemaakt."

Dit voorstel als volgt te financieren (kapitaallasten):
- € 133.000 terugdraaien uitbreiding bestuurssecretariaat
- € 367.000 schrappen gratis OV 65+ voor 10 euro

En gaat over tot de orde van de dag.

Mw. ***Van Dijk**:* Een randvoorwaarde voor een aantrekkelijke, werkende, zorgende en culturele stad is wat ons betreft veiligheid. In 2016 zal het college, net als in 2015, een korting doorvoeren op de realisatie van het Veiligheidshuis. Veiligheid staat wat de VVD betreft voorop. Daarom dien ik namens mevrouw Kossen een amendement in om de korting op het Veiligheidshuis terug te draaien.

Amendement: Stop met sloop Veiligheidshuis
1e indiener: M.F. Kossen (VVD)

De gemeenteraad van Nijmegen, in openbare vergadering bijeen op 11 november 2015,

Constaterende dat:
- De zorg voor de veiligheid van de Nijmeegse burger een van de kerntaken van de gemeente is;
- Om die reden, ook in financieel moeilijkere tijden, niet bezuinigd dient te worden op de veiligheid en het veiligheidsgevoel van de Nijmeegse burger;
- Het Veiligheidshuis een belangrijke rol speelt binnen het thema veiligheid en bij de behandeling van complexe veiligheidscasussen;
- Er in 2015 reeds € 90.000 is bezuinigd op het Veiligheidshuis en er voor 2016 opnieuw een bedrag van € 32.000 zal worden bezuinigd op het Veiligheidshuis;
- De afrekening voor 2014 een bedrag ad € 537.000 betrof en er voor 2016 slechts een bedrag van € 184.000 begroot staat;

Overwegende dat:
- Het Veiligheidshuis tot doel heeft het verminderen van overlast en criminaliteit door het terugdringen van overlastgevend gedrag;
- Het Veiligheidshuis tot doel heeft het terugdringen van recidive en van het opnieuw vervallen in crimineel gedrag bij degenen die dit gedrag vertonen;
- Het Veiligheidshuis tot doel heeft het bieden van perspectief aan probleemgroepen, daders en slachtoffers door adequate zorg en andere ondersteuning;
- Het Veiligheidshuis om die reden in belangrijke mate bijdraagt aan een veiliger klimaat in Nijmegen;
- De WD Nijmegen geenszins bereid is om op deze doelstellingen te bezuinigen;

Besluit: aan beslispunt 1 van het raadsvoorstel "Stadsbegroting 2016-2019" toe te voegen "met dien verstande dat de volgende beslispunten worden toegevoegd:
1. De bezuiniging op het Veiligheidshuis ad € 125.000 in totaal (2015 en 2016) wordt teruggedraaid;
2. De lasten hiervoor te dekken door een verlaging van de subsidies bewonersactiviteiten in wijkbudgetten."

En gaat over tot de orde van de dag.
Mw. ***Van Dijk**:* Afsluitend concluderen wij dat dit college duidelijk een andere koers vaart dan dat de VVD dat zou doen. De VVD zou namelijk investeren in economie en werkgelegenheid, de Binnenstad, veiligheid en zou alle Nijmegenaren gelijk behandelen.

De ***voorzitter**:* Dank u. Dan is het woord aan de heer Boekhorst namens GroenLinks.

Dhr. ***Boekhorst**:* Dank u wel, voorzitter. Een begroting voor mensen. Angelique, ze is 46 en ze woont in de Meijhorst. Ze heeft twee kinderen. Ze vindt het lastig om het hoofd boven water te houden en genoeg geld in de portemonnee over te houden. In deze begroting leest ze dat volgend jaar 1,3 miljoen euro extra wordt vrijgemaakt om haar en andere Nijmegenaren te helpen uit die armoede te komen of eruit te blijven. Yousouf is 14 en hij fietst iedere dag vanuit Hengstdal naar de middelbare school in het centrum. Hij stuitert met zijn fiets met de schooltas over hobbelige, onveilige fietspaden. In deze begroting leest hij dat de komende jaren 5 miljoen euro wordt geïnvesteerd om onze fietsinfrastructuur in de stad veiliger en comfortabeler te maken. En dan hebben we Hugo en Iris. Een leuk stel die elkaar ontmoetten in hun studententijd hier in Nijmegen wel toe zijn aan een nieuwe woning. Ze twijfelden: gaan we in het oude UWV-gebouw wonen, waar starterswoningen komen, gaan we in de Nimbustoren wonen met het mooiste uitzicht van de stad of kiezen we ervoor om in Batavia te gaan wonen, aan de voet van de Oversteek met een prachtig uitzicht?
Deze begroting gaat over de bijna 170.000 mensen en biedt deze Nijmegenaren perspectief. Maar zouden Angelique, Yousouf, Hugo en Iris betrokken zijn bij wat wij hier allemaal doen in deze gemeente? Zouden ze überhaupt meekrijgen wat wij als gemeenteraad vanavond doen en besluiten? De kans is groot van niet. Het is moeilijk om andere mensen, genoeg mensen, veel mensen te bereiken in onze stad en je als gemeente open te stellen voor initiatieven van die mensen. We moeten als gemeente op zoek naar andere werkvormen om nieuw enthousiasme te creëren en meer mensen te bereiken in de planvorming en de besluiten die we nemen. We dienen een motie in om het initiatief dat ontstaan is, de G1000, als gemeente en expliciet ook als gemeenteraad te ondersteunen in wat financiering, maar ook in onze aanwezigheid ter plaatse.

Motie: **1000 goede redenen om de G1000 te steunen**
1e indiener: Boekhorst (GroenLinks)

De raad van de gemeente Nijmegen in vergadering bijeen op 11 november 2015,

Overwegende dat:
- Een groep Nijmegenaren het initiatief heeft genomen een burgertop met 1000 Nijmegenaren te organiseren in de vorm van een G1000;
- De doelstelling van dit initiatief is om op een vernieuwende werkwijze Nijmegenaren te betrekken bij vraagstukken voor onze stad;
- De kans bestaat dat er andere Nijmegenaren meedenken dan meestal gebruikelijk is;
- Ervaringen uit andere gemeenten laten zien dat een burgertop veel energie en goede plannen kan opleveren;
- Dit een waardevolle aanvulling is op het werk en de besluitvorming van de gemeenteraad;
- Er steun in materiele en financiële zin is toegezegd door Nijmeegse bedrijven, de Radboud Universiteit, HAN en ROC en landelijke instellingen zoals het ministerie van BZK;
- Een burgertop op 5 maart een waardevolle toevoeging is aan alle activiteiten in het kroonjaar 2016

Spreekt uit dat:
1. De gemeenteraad het initiatief voor een burgertop met 1000 Nijmegenaren van harte ondersteunt en actief zal deelnemen aan de burgertop van 5 maart 2016.

Besluit
1. Een eenmalige subsidie te verstrekken aan de organisatie van €35.000 en dit te dekken uit het onderzoeksbudget voor de gemeenteraad.

En gaat over tot de orde van de dag.

Dhr. ***Eigenhuijsen**:* Voorzitter?

De ***voorzitter**:* De heer Eigenhuijsen.

Dhr. ***Eigenhuijsen**:* Ik wil dan toch even een vraag stellen. Ik was de opsomming even kwijt, maar Angelique was die moeder in de Meijhorst?

Dhr. ***Boekhorst**:* De heer Eigenhuijsen heeft goed geluisterd.

Dhr. ***Eigenhuijsen**:* Wist de heer Boekhorst dat, als Angelique uit de Meijhorst een acuut financieel probleem heeft van 150 euro, zij door de gemeente in de steek wordt gelaten?

Dhr. ***Boekhorst**:* Ik heb haar niet gesproken, maar wat de heer Eigenhuijsen nu stelt is volgens mij onzin. We hebben een noodfonds en er zijn verschillende manieren waarop Angelique ondersteuning kan krijgen. Volgens mij klopt het niet wat de heer Eigenhuijsen zegt.

Dhr. ***Eigenhuijsen**:* Even aanvullend, als het mag, voorzitter? Stel dat Angelique op 12 november een probleem heeft en op 13 november naar het noodfonds gaat, denkt de heer Boekhorst dan dat het noodfonds haar op 14 november gaat helpen?

Dhr. ***Boekhorst**:* Ik heb het vermoeden dat de heer Eigenhuijsen het antwoord wel weet.

Dhr. ***Eigenhuijsen**:* Daarom vraag ik het aan de Boekhorst. Denkt hij dat Angelique uit de Meijhorst geholpen wordt?

Dhr. ***Boekhorst**:* In een sociale stad als Nijmegen worden mensen die in armoede of in de problemen dreigen te geraken geholpen. Ja, meneer Eigenhuijsen.
Nieuwe werkvormen die we als gemeente kiezen leiden echt tot enthousiasme. We zien dat aan de Waalkade. Ik wil het college een groot compliment geven voor de inspanningen die daar geleverd zijn en de varianten die nu gepresenteerd worden spreken GroenLinks heel erg aan. En dat is niet alleen maar omdat in alle drie de varianten het doorgaande verkeer geweerd wordt. In de tussentijd overigens kan het college overigens best wat tijdelijke initiatieven toestaan op en om de Waalkade, want het duurt nog wel even voordat we die varianten tot echte plannen hebben gemaakt. Ondernemers staan te trappelen om daar aan de slag te gaan. Het blijkt moeilijk om mensen de ruimte te geven. Het Stationsplein gaat de komende jaren op de schop. Waarom doen we dat niet samen met mensen in deze stad? Kunnen we niet een groot paviljoen bouwen op dat lelijke grijze Stationsplein en de reizigers en omwonenden echt uitnodigen om ter plaatse met ons plannen te maken? Dat is spannend, maar het is ook nodig.
GroenLinks is erg tevreden over deze begroting. 2016 wordt voor Nijmegen een mooi en bijzonder jaar. De Giro komt naar Nijmegen, de Special Olympics, we gaan de Nevengeul openen, 100 jaar Vierdaagse, 50 jaar Dukenburg, grote feesten, maar juist ook al die feesten in de Nijmeegse wijken georganiseerd door mensen zelf, GroenLinks is er trots op en ziet daarnaar uit.

De ***voorzitter**:* Dank u wel. Dan ga ik naar de fractie van Gewoon Nijmegen. De heer Klein Hemmink voelt zich geroepen.

Dhr. ***Klein Hemmink***: Ik voel mij geroepen. Meestal doet mijn fractievoorzitter dat, maar die is niet aanwezig. De begroting van 2015 is een afspiegeling van het beleid van het college en de coalitiepartijen dat zij het aankomende jaar willen voeren en dat een basis is voor de langere termijn. Deze begroting is een vertaling van de Zomernota. Er werden mooie woorden geschreven in de Zomernota, maar erg veel daadkracht van het college en de coalitiepartijen spreekt er niet. Men wil de burger steeds meer betrekken bij de leefbaarheid in de stad en het wordt de tendens dat het college overal en steeds met de burger in overleg treedt. Meer participatie en zelfredzaamheid van de Nijmegenaren, zullen we maar zeggen. Dat het in de praktijk neerkomt op een langdurige overlegstructuur die te weinig resultaat oplevert en vertragend werkt, dat is helaas een noodzakelijk gevolg. Het college springt niet in het oog met mooie, goede ideeën voor de stad en initiatieven voor de ontwikkeling van de stad en haar burgers. Het is meer de waan van de dag. Het is meer een beleid dat het schip drijvende en varende houdt. Maar vernieuwing? Nee, dat kunnen we niet echt stellen.

Het is ook een taak van het college om sturend te zijn, ook voor de burgers. Maar dan zul je zelf met ideeën, initiatieven en voorstellen moeten komen als college en ook als coalitiepartijen. Deze houding van het college en de coalitiepartijen is tekenend voor de Zomernota en dus ook voor de daarop gebaseerde begroting die thans voorligt. Gewoon Nijmegen wil een winstwaarschuwing afgeven voor deze begroting. Zeker op het gebied van de grondexploitaties en ook een beetje op het gebied van zorg en inkomen, omdat daar onverwachte dingen kunnen gebeuren.
Ik kom even terug op de grondexploitaties. Dit verdient grote aandacht, maar men zal zeker moeten letten op nieuwe bedreigingen en risico's hierbij. Keuzes over strategische aankopen en ontwikkelingen van gronden zullen gemaakt moeten worden. Wel of niet doen? Wat zijn de risico's en hoe kunnen die afgedekt worden? En zijn deze afdekkingen wel realistisch en reëel? En is het niet beter om een pas op de plaats te maken? In ieder geval worden door de marktpartijen dit jaar nog enkele grote aantallen bouwkavels afgenomen in de grondexploitaties. Deze kavels zullen echter de voorraad worden van deze marktpartijen en ze zullen dus de aankomende jaren op de markt zijn en gebracht worden. Er zal dus concreet een grote terugval komen in de door de gemeente te verkopen kavels in die periode. Dat betekent een groot gat in de begroting die voorligt en voor de jaren daarop. Daarbij moet ik erop wijzen dat de coalitiepartijen heel vaak praten over kavels als zouden het gebouwen zijn. Een bouwkavel is wat anders dan een stuk grond waar een gebouw op staat. Verkoop van kavels wil niet zeggen dat je ook het gebouw gerealiseerd hebt. Hoe hiermee omgegaan wordt, vinden wij niet terug in de Zomernota of in deze begroting. Wij spreken onze zorg daarover uit. Nijmegen staat wat betreft gemeentelijke belastingen al hoog in de top 10, zullen we maar zeggen. Dus de lasten maar verhogen, is geen optie, denken wij. Als ik de SP hoor, denkt men er duidelijk anders over en zijn wij de goedkoopste stad. Dan moet de heer Van Hooft toch even kijken naar de woz, want die weigert hij te noemen in zijn opsomming. Ik vraag het college dan ook om op korte termijn met een scenario naar de raad te komen over de risico's en de wijze waarop het college denkt te gaan handelen en omgaat met de genoemde risico's in de grondexploitaties.
Wat mij ook opvalt – dat is al aangekondigd – is dat er een motie komt om het minimumloon af te schaffen. Gewoon Nijmegen vindt toch wel dat we in deze raad heel vaak zaken naar voren brengen die geregeld dienen te worden in Den Haag. Dit is ook zo'n motie. Het afschaffen van het minimumloon, ik vind het allemaal heel mooi, maar ik denk dat de PvdA dat eigenlijk in de Tweede Kamer moet indienen en niet hier. Wij zullen dus niet voor stemmen, want het hoort bij Den Haag.
Wat betreft de voorliggende begroting: wij hebben het coalitieakkoord niet goedgekeurd, dus we gaan ook geen akkoord geven op deze begroting.

De ***voorzitter****:* Dank u wel. De PvdA-fractie, de heer Van Nijnatten.

Dhr. ***Van Nijnatten***: Dank u wel, voorzitter. Bij de begroting die het college voor 2016 presenteert, kan ik eigenlijk zo het hele betoog dat ik namens de PvdA bij de Zomernota heb gehouden herhalen, want die is gewoon nog geheel van toepassing. Maar de afspraak was: geen algemene beschouwingen.
Het college presenteert een sluitende begroting voor de komende periode, waarin ook bijna alle moties die bij de Zomernota zijn aangenomen zijn verwerkt. Complimenten dus voor al het zorgvuldige werk dat is verricht. Het is een begroting waarin alle beleidsvoornemens zijn verwerkt en waarbij we zelfs geld toevoegen aan de saldireserves. Staan we er dan als stad ook financieel zo goed voor? Helaas kunnen we dat niet zonder meer stellen. Het college is van mening dat een aantal risico's wel benoemd moet worden, maar niet met concrete bedragen verwerkt hoeft te worden in de begroting. Risico's met betrekking tot de bedrijventerreinen, maar ook de BUIG-budgetten vormen een bedreiging voor de financiële stabiliteit. Kiest bijvoorbeeld een gemeente als Arnhem ervoor om dergelijke risico's nu direct te verwerken, Nijmegen stelt dat uit tot het VGP, de Stadsrekening. De verklaring die hiervoor wordt gegeven, is dat er in de verhouding met de provincie grote onzekerheden zijn over hoe wij tot afspraken komen. De PvdA wil hierbij nogmaals – ik herhaal normaals, want dit is ook een herhaling van de Zomernota – het college en de provincie oproepen om met elkaar op korte termijn tot een overeenkomst te komen. In de afgelopen tijd heeft de stadsregionale samenwerking heel wat barsten opgelopen, wat niet goed is geweest voor de economische kracht en de werkgelegenheid in deze regio. Zo lang wij geen overeenstemming tussen gemeente en provincie bereiken, heeft dit ook een verlammende werking op de economische ontwikkelingen. Bedrijven aarzelen om zich te vestigen en dreigen zelfs uit te wijken naar elders. Er moet echt beweging komen

in de verstandhouding tussen de verschillende overheden om stappen vooruit te kunnen zetten en om risico's te beperken en kansen te vergroten. Daarvoor geldt het motto: it takes two to tango.
Daarnaast roepen wij ook het college op om met de provincie in gesprek te gaan over het realiseren van extra tijdelijke woningen in Nijmegen. Door de komst van statushouders lopen de wachttijden en de wachtlijsten in onze stad op. Ik denk dat de provincie openstaat voor een gesprek en na wil denken over wat de mogelijkheden zijn. Ik denk dat een goed gesprek daarover en afspraken zeer zinvol zouden kunnen zijn.

Dhr. ***Jetten***: Voorzitter?

De ***voorzitter****:* De heer Jetten.

Dhr. ***Jetten***: Ik ben wel gecharmeerd van it takes two to tango. Hoe beoordeelt de heer Nijnatten de gang naar de Raad van State van dit college in dat kader?

Dhr. ***Van Nijnatten***: De PvdA is er een voorstander van om tussen twee overheden iets uit te onderhandelen en niet bij een derde terecht te moeten komen. Als er beweging komt, hebben wij daar veel bij te winnen. Alle tijd dat wij hier stilstand hebben is slecht voor deze stad en voor de regio. Op het terrein van de zorg zien we heel veel ontwikkelingen. We zijn blij met de voortvarende aanpak van het college. Een niet te becijferen inzet in de begroting is echter de rol van alle vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties in de stad. Kijk alleen al naar het enthousiasme waarmee vele mensen de vluchtelingen in Heumensoord willen helpen. Deze vrijwilligers en organisaties die we zo hard nodig hebben, lijken weleens vergeten te worden. We dienen dan ook een motie in: De vrijwilligers verdienen ondersteuning. We vragen het college om de inzet en de behoefte van het vrijwilligerswerk in Nijmegen beter in beeld te brengen. De uitkomsten hiervan kunnen zeker ook van nut zijn bij het mogelijk inzetten van middelen uit een vrijwilligersfonds, waarvoor De Nijmeegse Fractie later nog met een motie komt.

Motie: **De Vrijwilligers verdienen ondersteuning**
1e indiener: M. van Nijnatten (PvdA)

Overwegende dat:
- Het vrijwilligerswerk een niet te missen pijler is onder het lokale Zorg- en Welzijnsbeleid;
- Het belangrijk is de huidige hoge deelnemersgraad van 53% (circa 90.000 inwoners) te handhaven;
- De raad dit jaar het vrijwilligersbeleid vaststellen;
- Vele organisaties een actieve ondersteuning van het vrijwilligerswerk noodzakelijk acht;
- De concrete behoefte aan ondersteuning vrijwilligerswerk niet duidelijk in beeld is;

Constaterende dat:
- Het college voorstelt het wegvallen van de rijksmiddelen Maatschappelijke stages niet te compenseren;
- Het beschikbare budget voor ondersteuning vrijwilligerswerk € 325.000 bedraagt;
- Vele professionele instellingen niet zonder ondersteuning voor de vrijwilligers hun opdracht kunnen uitvoeren;

Draagt het college op:
1. Een vervolg te geven aan de werkbijeenkomsten om:
- De behoefte aan algemene en specifieke ondersteuning vrijwilligerswerk duidelijk in beeld te brengen de vorm waarin de algemene ondersteuning aangeboden zal worden en door welke organisatie duidelijk wordt;
- De mogelijkheden tot het verwerven van inkomsten door aanbieders van algemene ondersteuning geïnventariseerd wordt;
- De wijze waarop de specifieke ondersteuning bij instellingen: de inschakeling vrijwilligers en de daarbij te verzorgen ondersteuning, via zorginkoop nader in te vullen is;

- Eventuele fricties in de financiering in beeld te brengen en daarvoor inkomsten stromen zichtbaar te maken;

2. De raad hierover in het voorjaar 2016 te informeren en de nodige voorstellen voor te leggen.

En gaat over tot de orde van de dag.

Dhr. ***Van Nijnatten***: De PvdA wacht vol verwachting op de businesscases over de basisinfrastructuur in de zorg, waar de wethouder mee komt. Maar tegelijkertijd zijn we wel bezorgd over hoe we deze moeten gaan financieren, gezien de financiële risico's die ons nog boven het hoofd hangen.
Het college is volop aan de gang met de verdere uitwerking van bewonersparticipatie. De raad krijgt nu de kans om het kroonjaar 2016 mede ondersteuning te geven aan een van de grote initiatieven, namelijk het laten plaatsvinden van de G1000. Een initiatief dat de PvdA van harte ondersteunt, maar met de kanttekening dat er wel zeer duidelijk naar diversiteit moet worden gestreefd bij de deelnemers aan de G1000. Uit de resultaten van andere G1000s blijkt dat de doelgroep erg beperkt is en dat zouden we in Nijmegen zeker willen voorkomen.
Toch ook weer een herhaling in de oproep van de PvdA om ons zelf gewoon te bestempelen tot Green City in plaats van voor een derde keer een gooi te doen naar een titel die we allang als stad verdienen. Ook hierop heb ik bij de Zomernota gewezen en ik wil het nogmaals benadrukken: we zijn gewoon een Green City en proberen dat zo te houden.
De begroting laat zien wat we allemaal gaan uitvoeren in 2016, maar spreekt toch relatief weinig van kansen. De PvdA wil deze behandeling aangrijpen om, door het indienen van een motie een volwaardig loon in Nijmegen, te pleiten voor een volwaardig loon vanaf 18 jaar. We spreken nu eenmaal ook van een volwassene als iemand 18 jaar is en willen door middel van betalen van een volwassen loon jongvolwassenen stimuleren om aan het werk te gaan.

Motie: **Een volwaardig loon in Nijmegen**
1e indiener: M. van Nijnatten (PvdA)

De Gemeenteraad van de gemeente Nijmegen, bijeen in vergadering op 11 november 2015,

Constaterende dat:
- Het minimumjeugdloon een knip maakt tussen verschillende groepen jongvolwassenen; een 23-jarige krijgt een volwassen loon en een 18-jarige een jeugdloon;
- Iedereen een volwaardig loon verdient om in het levensonderhoud te voorzien;
- Diverse sociale organisaties er onlangs voor hebben gepleit om het minimumjeugdloon in de ban te doen waaronder Young & United, FNV, diverse PJO (is, DWARS en ROOD) en Tweede Kamerfracties (PvdA, SP en GL);

Overwegende dat:
- Het Nederlands minimumjeugdloon relatief laag is (CPB, 2012);
- 18 jaar de leeftijd is waarop veel jongvolwassenen het ouderlijk huis verlaten en waarop het domein van de volwassenheid wordt betreden: stemmen, autorijden, zelf verantwoordelijkheid dragen voor schulden en leningen;
- Een hoger loon stimuleert om aan het werk te gaan;
- Het uitgangspunt is een gelijk loon voor hetzelfde (soort) werk;

Roept het college op om:
1. Binnen de gemeente Nijmegen niet het minimumjeugdloon te hanteren voor jongeren van 18 tot en met 22 jaar;
2. Bij contractafspraken met aan de gemeente gelieerde partijen (d.m.v. subsidie, deelnemingen en bedrijven waarin we participeren of leveranciers) als voorwaarde te stellen dat het minimumjeugdloon niet wordt gehanteerd voor personen van 18 tot en met 22 jaar.
3. Als invloedrijke speler in Nijmegen een ambassadeursrol te spelen tegen het minimumjeugdloon voor personen van 18 tot en met 22 jaar.

En gaat over tot de orde van de dag,

Toelichting:
Op dit moment betaalt de gemeente Nijmegen zelf niet het minimumjeugdloon, omdat de CAR-UWO inschalingen worden gehanteerd. Voor de gemeente Nijmegen heeft deze beleidslijn dan ook geen directe financiële gevolgen.
De motie beoogt niet het volgen van onderwijs in de weg te staan. Volwaardige leer-werkplekken (zoals een BBL-plek) worden uitgesloten van het buiten werking stellen van het minimumjeugdloon.

Dhr. ***Van Nijnatten***: De PvdA ziet bedreigingen in de zin van financiële risico's. Die moeten we ook uitermate serieus nemen, want financiële stabiliteit is de enige garantie die we hebben om de sociale stad te kunnen blijven die we nu zijn. Gelukkig zijn er ook voldoende kansen voor Nijmegen met onze Binnenstad, met de Waalkade, het Waalfront, het eiland Lent en zelfs met de Nevengeul. Dus ik zou zeggen: laat de roeiboten maar in het water, aan de riemen en roeien met de stroom mee.

Dhr. ***Eigenhuijsen***: Voorzitter?

De ***voorzitter****:* De heer Eigenhuijsen.

Dhr. ***Eigenhuijsen***: Ik ben misschien iets te laat voor het onderwerp minimumjeugdloon. Heeft de heer Van Nijnatten wellicht een indicatie voor mij over het aantal gesubsidieerde partijen waar het om gaat, om hoeveel jeugd het gaat en hoeveel ons dat meer aan subsidie gaat kosten?

Dhr. ***Van Nijnatten***: Nee, dat antwoord heb ik niet. Misschien kan de wethouder de heer Eigenhuijsen hierbij verder helpen. De motie roept ook op om het verder uit te werken.

De ***voorzitter****:* Verder geen vragen aan de heer Van Nijnatten? Dan ga ik naar de CDA-fractie. De heer Buck.

Dhr. ***Buck****:* Dank u wel, voorzitter. Een voorganger van mij als CDA-fractievoorzitter omschreef de overheid ooit als een verkeerslicht in het maatschappelijk verkeer. Ook vandaag de dag is dat een passende omschrijving. Zo'n verkeerslicht moet namelijk bij voorkeur op groen staan en zo min mogelijk op rood. Het is duidelijk dat er een echte CDA'er sprak destijds. Maar dat is ook de houding die het CDA terugziet in een deel van het handelen van dit college. Dat verdient – dat mag ook wel eens gezegd worden – waardering. Het CDA is blij met een overheid die het vertrouwen voor een groot deel in de samenleving vindt. Graag ga ik hierbij in op drie voorbeelden.
In de zorg kiezen we ervoor om op een zo goed mogelijke wijze professionals en vrijwilligers samen te brengen en zetten we in op zorg dichtbij onze inwoners. Deze gekozen lijn lijkt bestendig en verdient dan ook onze complimenten. Dankzij samenwerking tussen CDA, PvdA en GroenLinks kunnen inwoners nu gebruikmaken van buurtrechten. Inwoners mogen zelf verantwoordelijkheden nemen in hun buurt. Ik kan me geen betere manier bedenken waarop een overheid met inwoners zou kunnen omgaan. Tot slot zijn we bijvoorbeeld ook blij met de manier waarop Nijmegen het kroonjaar 2016 – of mag ik nog één keer zeggen: het jubeljaar – gaat invullen. Het belooft een feestelijk jaar te worden voor en van alle Nijmegenaren, waarin heel veel mensen zullen laten zien wat voor moois onze stad te bieden heeft. Een aanpak die hopelijk duurzaam zal blijken voor de toekomst.
Als je dat zo hoort, zou je je kunnen afvragen: waar heeft Nijmegen eigenlijk een overheid voor nodig, een gemeenteraad en een college? Voor het CDA is het antwoord op die vraag simpel. Primair zijn wij er om het verkeerslicht op groen te laten staan. Dat betekent dus ook: verantwoordelijkheid nemen voor de mensen die dat het hardst nodig hebben in onze samenleving. Een groep die hierin heel belangrijk is voor het CDA zijn vrijwilligers. Juist in deze veranderende tijden wordt er steeds meer een beroep gedaan op onze medemenselijkheid en barmhartigheid. Het is goed te zien dat veel Nijmegenaren daaraan een steentje willen bijdragen. Maar het CDA maakt zich wel grote zorgen over de positie van de Vrijwilligerscentrale, terwijl juist die organisatie ervoor heeft gezorgd dat een groot deel van het vrijwilligerswerk in Nijmegen gedaan kon worden in het verleden. Daarom dient het CDA vandaag, samen met D66, een motie in om meer geld voor de Vrijwilligersorganisatie te organiseren.

Omdat juist deze organisatie ondersteund mag worden voor het belangrijke werk dat ze doet voor de samenleving.

Motie: **Samen voor vrijwilligers**
1e indieners: J.M. Rotink (CDA) en R. Brouwer (D66)

De Raad van de Gemeente Nijmegen, in openbare vergadering bijeen op 11 november 2015,

Overwegende dat:
- Het beroep dat gedaan wordt op vrijwilligers en vrijwilligerswerk door de decentralisaties zal blijven toenemen;
- Het aantal vrijwilligers, en daarmee het werk voor de Vrijwilligerscentrale, in Nijmegen de afgelopen jaren steeds is toegenomen;
- Het werk dat de Vrijwilligerscentrale aan verschillende programma's bijdraagt;
- De gemeente Nijmegen in het zorg- en welzijnsdomein willen inzetten op preventie en vrijwilligers daar een grote rol in spelen;
- De grote waardering, die tijdens de inspraakavonden over vrijwilligersbeleid, door het brede veld is uitgesproken over het werk van de vrijwilligerscentrale;
- Expertise en deskundigheid verloren gaat indien de Vrijwilligerscentrale niet extra ondersteund wordt;
- We als raad opdracht hebben gegeven om een Wmo-reserve te vormen;

Roept het College op om:
- 90.000 euro uit de Wmo-reserve vrij te maken voor preventie en de Vrijwilligerscentrale;
- Nieuwe prestatieafspraken te maken met de Vrijwilligerscentrale voor het jaar 2016, waarin het thema zorgpreventie nadrukkelijk betrokken wordt;

En gaat over tot de orde van de dag.

Dhr. ***Buck****:* De CDA-fractie leest deze begroting niet onbezorgd. Hoewel verschillende fracties in deze raad, waaronder die van het CDA, er al jaren voor pleiten, blijven moeilijke keuzes ook in deze begroting weer achterwege. Dat is op zich natuurlijk wel een keuze, maar niet de keuze die ons gemeentebestuur zou moeten maken. Als je je inwoners zo veel vertrouwen geeft, schept dat ook vertrouwensverwachtingen van die inwoners. En dan is het niet uit te leggen waarom we geen keuzes maken in onze grondposities, onvoldoende acteren op het gebied van werk, waar we met grote Rijkskortingen te maken hebben en onze relatie met de provincie langzaam maar zeker bevriest. Er kan betoogd worden dat bezuinigen niet nodig is. Er kan verteld worden dat een heleboel kortingen van het Rijk nog onzeker zijn. En natuurlijk kan er betoogd worden dat er in het verleden al moeilijke keuzes zijn gemaakt. Maar nu de wethouder Financiën van onze stad gisteren een brandbrief aan het kabinet heeft geschreven, waarin ze aangeeft dat de rek uit onze gemeentelijke begroting is door alle Rijksbezuinigingen, is het onmogelijk vol te houden dat de nood om te bezuinigen er in Nijmegen niet zou zijn. Of het water staat ons niet zo nauw aan de lippen en de brief is een overdreven cri de coeur, of – en dat lijkt mij waarschijnlijker – dit is werkelijk de laatste begroting die in het teken mag staan van een besluiteloosheid die de stad in haar greep houdt.
Ten slotte wil ik kort ook de collegae van D66 complimenteren. Zij hebben ervoor gekozen een dapper amendement in te dienen op de Stadsbegroting. Een amendement dat extra geld vrijmaakt voor mensen die het echt nodig hebben. Maar ook – de waarheid is niet anders – een amendement waarin pijnlijke keuzes worden gemaakt. Aanvankelijk zaten er een aantal keuzes in die het CDA niet verdedigbaar achtte. Daarom zijn we het gesprek aangegaan met D66. Dat gesprek heeft gelukkig geleid tot een aanpassing van het amendement en heeft mij gesterkt in het vertrouwen dat er prima samen te werken valt in de raad wanneer we een gemeenschappelijk doel hebben. Helaas wordt het doel om jonge kinderen, jonge minima extra te ondersteunen niet door een raadsmeerderheid gedeeld, maar ik heb goede hoop voor de toekomst.

Dhr. ***Boekhorst***: Voorzitter, ik wil de heer Buck graag een vraag stellen. Hoeveel geld gaat er volgend jaar in deze begroting extra naar gezinnen in armoede?

Dhr. ***Buck****:* Als ik een retorische vraag mag terugstellen? Was dat een retorische vraag?

Dhr. ***Boekhorst***: Meneer Buck moet even niet zo flauw doen. Weet hij hoeveel deze coalitie en dit college aan extra geld uittrekt om gezinnen uit de armoede te halen?

Dhr. ***Buck****:* Zodat ik nee zeg en de heer *Boekhorst* kan zeggen hoeveel. Hoeveel?

Dhr. ***Boekhorst***: Nee, ik wil het beeld verre van mij werpen dat er niets gebeurt en alsof de heer Buck hier de redder is. Wij investeren 1,3 miljoen euro extra om armoede in gezinnen uit de wereld te helpen. Kan hij dat erkennen en aangeven of het een goed idee is?

Dhr. ***Buck****:* Ik kan dat zeker erkennen, het is de 11e van de 11e. Als de heer Boekhorst er nog een touche bij wil: ta ta. In het amendement van D66 en het CDA is te zien dat we daar nog eens 700.000 euro aan kunnen toevoegen. Dat hadden we graag gedaan.
Het vertrouwen dat we in onze samenleving stellen, is het CDA uit het hart gegrepen. We zullen er als gemeentebestuur nu alles aan moeten doen om het vertrouwen dat we krijgen uit de samenleving niet te schaden. Door samen te werken, door over onze grenzen heen te kijken en vooral door een verkeerslicht te zijn dat zo veel mogelijk op groen staat. Op die manier kan Nijmegen vol gas de toekomst in.

De ***voorzitter****:* Goed, de volgende spreker. De Nijmeegse Fractie, mevrouw Grutters.

Mw. ***Grutters****:* Dank u wel, voorzitter. De Stadsbegroting is een uitwerking van de Zomernota. Er werd gezegd: geen algemene beschouwingen. Die hebben wij dus ook – als enige, blijkbaar – niet ingezet. Wij zijn in ieder geval blij dat wij in deze Stadsbegroting de door ons ingediende moties bij de Zomernota terugzien, Laat Joris Ivens niet wachten en Tienduizend bomen, het moet er nu van komen. We denken dat de stad met deze begroting een solide basis voor de toekomst wordt geboden en we zullen alle voorstellen van het college dan ook steunen.
Toch hebben wij ook nog wel wat wensen. We hebben een aantal moties voorbereid, die inmiddels uitgedeeld mogen worden.
Het is heel mooi om te mogen constateren dat er op een avond als deze maar liefst drie moties ten behoeve van vrijwilligers worden ingediend. Dat betekent dat het leeft en dat we met elkaar erkennen dat dit een belangrijke groep mensen is. De vrijwilligers die nu actief zijn, dat worden er steeds meer. Wij hebben een motie ingediend om een vrijwilligersfonds op te gaan zetten. Het is namelijk zo dat niet alle vrijwilligers verbonden zijn aan een professionele organisatie, maar ze hebben wel de wens om bijvoorbeeld een keer een uitje te hebben, een cursus te volgen, om op wat voor manier dan ook met elkaar dingen te delen en meer te leren. Er is in Baarn al eerder een pilot gedaan met een vrijwilligersfonds, waarnaar wij wat onderzoek hebben gedaan. Wij zouden heel graag een experiment starten ter waarde van 25.000 euro, dat alleen voor 2016 geldt. Als de motie van de PvdA straks na 2016 voortgang kan vinden, kan het vrijwilligersfonds daar haar toekomst in vinden. Het gaat heel specifiek om kleine bedragen, om kleine groepjes. Wij denken dat het een heel mooie bijdrage kan zijn voor al die vrijwilligers die in Nijmegen actief zijn.

Motie: **Vrijwilligersfonds, kleine moeite groot plezier**
1e indiener: J. Brom (De Nijmeegse Fractie)

Constaterende dat:
- Het aantal Nijmegenaren dat vrijwilligerswerk doet in de afgelopen jaren is gestegen;
- Dit mede veroorzaakt wordt door een groeiende vraag naar vrijwilligers door bezuinigingen en decentralisatie;

- Daarmee de complexiteit van vrijwilligerswerk ook toeneemt, met name in de sector zorg en welzijn;
- De gemeente Nijmegen thans de grote waardering voor vrijwilligers laat blijken door eenmaal per jaar het Lokaal Compliment te organiseren;

Overwegende dat:
- I.v.m. de groei van het aantal vrijwilligers ook de behoefte aan ondersteuning toeneemt;
- Er bij veel vrijwilligersorganisaties behoefte is aan ondersteuning bij het motiveren, waarderen, binden en werven van vrijwilligers;
- Veel vrijwilligers, met name die niet verbonden zijn aan een professionele organisatie, over geen of weinig budget beschikken om te besteden aan het motiveren, waarderen, binden en werven van vrijwilligers;
- Dat binnen iedere vrijwilligersinitiatief er weer eigen specifieke wensen zijn t.a.v. het motiveren, waarderen, binden en werven van vrijwilligers, variërend van het aanbieden van gerichte kennisontwikkeling, het ontwikkelen van persoonlijke competenties tot het organiseren van een bescheiden festiviteit na een bijzondere prestatie of het lanceren van een eigen vrijwilligerswervingscampagne;
- Met het Lokaal Compliment als belangrijk instrument voor waardering slechts een klein deel (800 tot 1.000) van alle Nijmeegse vrijwilligers (53% van het totale inwonersaantal) bereikt en gewaardeerd wordt, en hiermee niet wordt voldaan aan die eigen specifieke wensen tot ondersteuning;
- Een vrijwilligersfonds wel die ruimte kan bieden aan vrijwilligersinitiatieven om aan die specifieke wensen voor motivatie, waardering, binding en werving invulling te geven;

Spreekt uit dat:
Het wenselijk is om vrijwilligersinitiatieven met geen of een beperkt budget ruimte te bieden om hun vrijwilligers te motiveren, te binden, te waarderen en te werven en een vrijwilligersfonds (in totaal 25.000 euro per jaar beschikbaar) die hen ruimte biedt om middels relatief kleine budgetten (tot maximaal 500 euro) te investeren in het ondersteunen van hun vrijwilligers passend bij hun specifieke wensen.

Roept het college op:
Met ingang van 2016 een Vrijwilligersfonds in te stellen en hiervoor uiterlijk in februari 2016 een voorstel aan de Raad voor te leggen en de dekking voor dit fonds te halen uit de financiële ruimte die is ontstaan in het programma Bestuur en Middelen door het vrijvallen van de middelen die gereserveerd waren voor het EK Vrouwenvoetbal in 2017.

En gaat over tot de orde van de dag.

Mw. ***Grutters****:* De volgende motie die wij willen indienen betreft N1. Deze motie heeft iedereen al gezien. We zijn heel blij te mogen constateren dat er een heel grote groep in de raad deze motie op voorhand wil steunen. Wij zijn er dus met elkaar van overtuigd dat de lokale omroep belangrijk is voor Nijmegen. We hebben het ook in het coalitieakkoord staan. N1 is een belangrijke voorziening die we willen behouden.

Dhr. ***Klein Hemmink****:* Voorzitter, mag ik wat vragen?

De ***voorzitter****:* De heer Klein Hemmink.

Dhr. ***Klein Hemmink****:* Mevrouw Grutters dient de motie in om weer een subsidie te verstrekken aan N1. Is zij het met mij eens dat dat de afgelopen paar jaar ieder halfjaar het geval is geweest en verwacht zij dat dezelfde vraag om extra subsidie in april weer zal komen?

Mw. ***Grutters**:* Als de heer Klein Hemmink mij even mijn verhaal laat afmaken, kan ik daarnaar toe werken en geef ik aan het eind antwoord op de vraag.
De lokale omroep is belangrijk voor Nijmegen. Natuurlijk heb je in Nijmegen ook een heleboel nieuwssites die via internet informatie verspreiden en we hebben ook heel veel ouderen – de VSP zal dat beamen – die heel graag televisie kijken. We hebben in het coalitieakkoord gezegd dat we de omroep willen behouden, maar dat we ook willen kijken naar een toekomstperspectief van een regionaal mediacentrum. N1 heeft, het is waar wat de heer Klein Hemmink zegt, meerdere keren meer geld gekregen. N1 heeft onlangs duidelijk aangegeven dat dat een structureel probleem is. Ze komen structureel geld tekort en kunnen dat ook inzichtelijk maken. Ze zijn gestart met een nieuw bestuur, zijn onlangs gestart met nieuwe professionele krachten. Die doen dan op een heel sobere professionele wijze, maar je ziet al wel kwaliteitsverbetering. Deze groep leidt maar liefst 130 vrijwilligers en geeft jongeren een kans om zich te ontwikkelen, maar loopt ook nu weer op korte termijn tegen een faillissement aan. We hebben net de wethouder horen zeggen wat dat betekent. Dat betekent dat in Nijmegen het beeld op zwart gaat en dat we een tijdje geen omroep hebben. Dat betekent dat we alle kennis en kunde die er nu is, verloren gaat. Dat betekent ook dat die 130 vrijwilligers ook verloren raken en dat willen wij voorkomen, zeker nu er een goede start is gemaakt met een betere kwaliteit.

Dhr. ***Klein Hemmink**:* De vraag blijft nog steeds overeind: verwacht mevrouw Grutters dat er in april weer een beroep op ons wordt gedaan om het structurele tekort aan te vullen?

Mw. ***Grutters**:* Nee, dat verwacht ik niet. We vragen heel specifiek aan het college om nu nog één keer N1 te steunen met de bijdrage zoals die er nu staat, zodat N1 zich verder kan ontwikkelen in de kwaliteitsverbetering die ze nu al laat zien en de kans krijgt om aansluiting te zoeken bij het nog op te richten mediacentrum. Als je dat niet doet, ben je het allemaal kwijt. Dan ben je de kennis kwijt, dan gaat het beeld op zwart. Dat is niet wat je moet willen. Ten tweede vragen wij het college om een scenario op te stellen met randvoorwaarden, visie en criteria waaraan een mediacentrum moet voldoen, waar N1 later eventueel bij zou kunnen aansluiten. Ten derde vragen we het college dat voor de Zomernota te doen om te voorkomen dat we straks weer voor zo'n situatie als deze staan. Ten vierde is er onlangs nog aan toegevoegd dat we het college vragen om prestatieafspraken te maken met N1 en hierop te sturen.

Motie: **N1 én de toekomst**
1e indiener: W. Grutters (De Nijmeegse Fractie)

De gemeenteraad van Nijmegen, bijeen in vergadering op 11 november 2015,

Overwegende dat:
- In het coalitieakkoord is opgenomen dat:
  - "*N1 een belangrijke voorziening is om sociale cohesie in Nijmegen te bevorderen*".
  - De coalitie *"De omroep wil behouden en wil sturen op een toekomstbestendig perspectief"*
  - Het college onderzoek zal gaan doen naar de meest haalbare toekomstvariant lokaal dan wel regionaal (Regionaal Mediacentrum);
- Een regionale samenwerking past in het gemeentelijke beleid van MGR en verdere efficiency door samenwerking met buurgemeenten;
- Het wenselijk is om in Nijmegen een onafhankelijke regionale zender te behouden.
- Er door het college budget gereserveerd was voor N1 tot 20 oktober 2015;
- Dit budget nog niet besteed is;

Constaterende dat:
- N1 een diepgewortelde organisatie is in het Nijmeegse;
- N1 sinds medio 2014 met een nieuw bestuur een goede start heeft gemaakt met de herstructurering van de organisatie. Resulterend in o.a. een recentelijk klein nieuw team van professionele krachten met in korte tijd een zichtbare kwaliteitsverbetering;
- Dit team sober doch professioneel is opgebouwd en maar liefst 130 vrijwilligers aanstuurt en jongeren een kans geeft om het vak te leren;

- Het N1 de afgelopen maanden nog niet gelukt is om de achtergebleven inkomsten in te halen en dat N1 mede hierdoor afstevent op een faillissement op korte termijn;
- Het college onvoldoende vertrouwen heeft dat N1 er de komende tijd in zal slagen om structureel voldoende inkomsten te behalen;
- Bij een toekomstige inzet voor een mogelijk regionaal mediacentrum niet alleen de kennis en kunde maar de grote mate van vrijwillige inzet en betrokkenheid van 130 Nijmegenaren van N1 behouden moet blijven;
- N1 financieel met deze ondersteuning waartoe deze motie oproept o.a. de komende maanden de kans krijgt om te overleven zodat men aansluiting kan zoeken bij het nog te vormen Regionaal Mediacentrum;
- De raad op dit moment geen extra structurele middelen ter beschikking zal stellen boven de extra subsidie waartoe deze motie oproept;

Roept het college op om:

1. N1 in 2015 te steunen met een bijdrage van € 85.000 en in 2016 met € 50.000 om faillissement te voorkomen en hen de kans te geven aansluiting te zoeken bij het op te richten regionaal mediacentrum en dit te dekken uit de voormalige reservering voor N1 binnen het programma Cultuur, Cultuurhistorie en Citymarketing;
2. Duidelijk een scenario op te stellen met daarin visie, randvoorwaarden en criteria dat minimaal bevat:
   a) Vorming van een Regionaal Media Centrum, nadrukkelijk gericht op het Rijk van Nijmegen, als beoogd in het coalitieakkoord;
   b) Een prominente rol voor jongeren en Nijmeegse wijken en Nijmeegse sport;
   c) Aandacht voor de rol van lokale media in de gemeentelijke communicatie;
   d) De financiële consequenties;
3. Voor de zomernota, uiterlijk vóór 1 mei 2016, hiervan een notitie aan de raad op te stellen waarmee de raad een toekomstige subsidiebijdrage kan toetsen;
4. Om op korte termijn prestatieafspraken te maken met N1.

En gaat over tot de orde van de dag.

Dhr. ***Klein Hemmink****:* Voorzitter, ik heb nog één vraag hierover. Dus mevrouw Grutters is het met mij eens dat, als we deze motie vanavond accepteren, zij zelf in april de stekker eruit trekt als de vraag weer komt?

De ***voorzitter****:* Gezien de spreektijd kunt u alleen nog ja of nee zeggen.

Mw. ***Grutters****:* Nee.

De ***voorzitter****:* Dank u wel voor uw bijdrage. Het is even niet anders. Ik geef het woord aan de VSP-fractie, de heer Hulskorte.

Dhr. ***Hulskorte****:* Dank u wel, voorzitter. De Stadsbegroting is voor een groot deel de uitwerking van de Zomernota. We hebben hierin niet zo veel te zeggen. Een paar opmerkingen zou ik toch willen maken. We zijn content met de uitvoering van onze motie Bijna vrij vervoer voor 65-plussers. Voor 10 euro een jaar lang in de bus vanaf 1 januari 2016.
Er is 200.000 euro uitgetrokken voor de opvang van vluchtelingen op Heumensoord. Denkt het college dat het daarbij blijft? Of vraagt het COA om meer financiële steun? Graag een toelichting.
Er zijn plannen om de Stadswinkel te verhuizen. De VSP vindt dat heel jammer. De mensen kunnen nu de Stadswinkel vinden, maar de verantwoordelijkheid ligt bij het college en wij kunnen daar weinig aan doen. Waar we wel iets aan kunnen doen is het volgende. Wij willen een motie indienen met de volgende strekking.

Motie: Handhaving vrije inloop!

1e indiener: M. Hulskorte (VSP)

De Raad der Gemeente Nijmegen bijeen in openbare vergadering op 11 november 2015.

Overwegende dat:
- De stadswinkel nu verplaatst gaat worden naar de Mariënbeurs;
- Men alleen op afspraak geholpen kan worden;
- De producten digitaal aangeboden worden;
- Het gebruik hiervan gestimuleerd wordt;
- Niet iedere Nijmegenaar hiervan gebruik kan of wil maken;
- Zelfredzaamheid hier te ver doorschiet;

Roept het college op:
Dat de vrije inloopfunctie gehandhaafd blijft.

Dhr. ***Hulskorte****:* Wat de zorg betreft zijn er weer grote veranderingen op komst. Is het goed dat zelfredzaamheid verder wordt doorgevoerd? Ik wil enkele punten uit het voorstel noemen. Er zal een grote toename komen van vrijwilligers in de zorg en er worden minder professionals ingezet. Worden de vrijwilligers vooraf gescreend? We zijn bang voor wildgroei hierin. Op welk moment komt de verpleegkundige in beeld? Wie bepaalt wanneer het H1H1 of HH2 wordt? Op bladzijde 118 wordt gesproken over de W4. Zijn deze mensen bekwaam genoeg om meer verantwoordelijkheid te dragen in de zorg? Wie gaat het monitoren? Dit zijn maar enkele punten en we begrijpen dat het goedkoper moet, maar het mag niet ten koste gaan van de gezondheid van onze ouderen. We moeten er alles aan doen om de eenzaamheid onder ouderen niet verder te laten toenemen. Daarom vragen wij het college om een steentje bij te dragen door een dekking te zoeken voor onze motie Houd de ouderen in beweging in het programma Wijken. We hadden de motie misschien ook later kunnen indienen, maar men heeft gevraagd om dat nu te doen.

Motie: Houd de ouderen in beweging!
1e indiener: M. Hulskorte (VSP)

De Raad der Gemeente Nijmegen bijeen in openbare vergadering op 11 november 2015.

Overwegende dat:
- Op het terrein van het OBG honderden ouderen wonen;
- De jeu-de-boulesbaan door nieuwbouw verdwenen is;
- De bewoners graag een nieuwe baan zouden willen hebben;
- De middelen hiervoor ontbreken;
- In beweging zijn goed is voor ouderen;
- Dit ook bevorderlijk is om eenzaamheid verder terug te dringen;

Verzoekt het college:
1. € 6.000 vrij te maken voor de aanleg van een nieuwe jeu-de-boulesbaan plus twee bankjes op het terrein van het OBG;
2. Dekking te zoeken uit het programma wijken.

Dhr. ***Hulskorte****:* Het is niet veel geld, maar mensen worden wel gelukkig en komen op die manier wel met elkaar in contact.
Wat betreft de veiligheid zijn wij blij dat het aantal inbraken niet verder toeneemt. Het zou mooi zijn als het aantal in de toekomst nog verder afneemt, want het veiligheidsgevoel van onze inwoners kan nog verder omhoog. In dit verband wil ik toch iets zeggen over het fietsverkeer in onze stad. Nijmegen is en wordt een steeds belangrijker fietsstad. Letterlijk staat in de begroting: we streven naar een vergroting van het fietsgebruik. Er komen steeds meer fietsers bij, maar in onze ogen wordt het daarom steeds onveiliger. Ook het gebruik van de e-fiets neemt toe, niet alleen door ouderen maar

ook jongeren hebben deze fiets ontdekt. Wij dienen dan ook een motie in met als titel Fietser – fiets veilig.

Motie: **Fietser fiets veilig!**
1e indiener: M. Hulskorte (VSP)

De Raad der Gemeente Nijmegen bijeen in openbare vergadering op 11 november 2015,

Overwegende dat:
- Nijmegen een fietsstad is;
- Er 20.000 tot 25.000 studenten dagelijks op de fiets zitten;
- Er nog te vaak zonder licht wordt gereden;
- Het een gewoonte wordt om met gsm en oortjes te fietsen;
- Daardoor regelmatig bijna ongelukken gebeuren er steeds meer irritatie ontstaat bij de overige weggebruikers;

Roept het college op:
1. Om de fietser meer bewust te maken van zijn of haar gevaarlijk gedrag in het verkeer;
2. Dit probleem meer bekendheid te geven door voorlichting op alle onderwijsinstellingen.

Dhr. ***Hulskorte****:* Ik heb vorige week bijna iemand doodgereden die met het oortje en met de gsm in de hand fietste. Ja, de raadsleden lachen nu, maar er rijden 25.000 fietsers.

Dhr. ***Vat****:* O, was u dat?

Dhr. ***Groothuizen****:* Voorzitter, dit lijkt me wel echt een overdreven variant van lik-op-stukbeleid.

De ***voorzitter****:* Ik vond het een heel openlijke bekentenis. Misschien kunnen we meteen rechtspreken hier. Gaat u verder, meneer Hulskorte.

Dhr. ***Hulskorte****:* Verder is het college van plan om de Binnenstad steeds meer autoluw te maken. We zouden graag zien dat het college rekening houdt met de gehandicapten en de mensen die slecht ter been zijn. Zij moeten in de gelegenheid worden gesteld hun auto in de straten van de binnenstad te kunnen blijven parkeren.

De ***voorzitter****:* Ik dank u. Ten slotte is het woord aan de heer Eigenhuijsen namens Liberaal Nijmegen.

Dhr. ***Eigenhuijsen****:* Dank u wel, voorzitter. Ik heb mijn tekst moeten herschrijven, want ik wist niet dat we in onze stad minima een naam gaven. Angelique uit de Meijhorst dus. Twee kinderen had ze? Angelique uit de Meijhorst heeft het moeilijk. Zij heeft twee kinderen, er gaat was mis, ze mist een afschrijving van het gas, water en licht, zeg 160 euro. Als ze wat meer energie bespaart 140 euro. Dat vindt ze lastig, want haar uitgaven zijn echt op de maand nauwkeurig. Zij denkt: weet je wat ik doe? Ik ga naar de gemeente, we hebben namelijk een verschrikkelijk sociale gemeente – ik wil trouwens twee moties indienen, zeg ik even tussendoor, anders vergeet ik dat – en die zullen mij vast wel helpen. Dus zij gaat naar de gemeente en vraagt of er een mogelijkheid is dat ze vast iets uitbetaald krijgt. Zelf komt ze met een voorstel: misschien is het een idee als ik vast een deel van mijn vakantiegeld krijg. Nee, dat gaat helaas niet. Ze zegt: weet je wat nou het probleem is? Die kosten lopen op. Als ik de energierekening een maand niet betaal, krijg ik een briefje, komen er kosten bovenop en nog meer kosten bovenop en uiteindelijk dreigt afsluiting. Kijk, zegt de gemeente, als je nou gaat dreigen met afsluiting, dan hebben we het Noodfonds. Maar Angelique wil niet dreigen met afsluiting, ze wil graag dat het probleem nu opgelost wordt. Ja, dat is dan heel vervelend. De raad kan zich voorstellen dat het voor die Angelique uit de Meijhorst heel vervelend is dat ze eigenlijk met haar eigen geld haar probleem wil oplossen en vervolgens een cheque in de bus krijgt om te gaan kantklossen in de Lindenberg. Wat ik dus graag wil, is een extra optie in Meedoen in Nijmegen. In

plaats van de zeven instellingen voor cultuur en sport wil ik een achtste optie waarbij je kunt zeggen: ik wil graag het geld reserveren voor een noodsituatie. In plaats van kantklossen in de Lindenberg, wil ik graag mijn gas, water en licht te betalen om huisuitzetting tegen te gaan. Dat is de eerste motie die ik indien.

Motie: **Iedereen moet meedoen**
1e indiener: P. Eigenhuijsen (Liberaal Nijmegen)

Constaterende dat:
- Minima in Nijmegen bijzondere bijstand kunnen aanvragen;
- Daarnaast bestaat de regeling "meedoen in Nijmegen";
- Bijzondere bijstand niet voor alles kan worden aangevraagd;
- De regeling "Meedoen in Nijmegen" alleen kan worden gebruikt voor 7 activiteiten;

Overwegende dat:
- Er minima zijn die het hoofd net boven water kunnen houden;
- Zij kopje onder kunnen gaan bij een (kleine) tegenslag; deze tegenslag vaak niet betaald kan worden uit de bijzondere bijstand;
- Dit ook niet betaald kan worden uit de regeling "meedoen in Nijmegen";
- Als deze mensen kopje onder gaan de kosten voor de gemeente voor o.a. schuldhulpverlening vele malen hoger zijn;
- Die minima niet zitten te wachten op een uitstapje als er uithuiszetting of afsluiting van Gas, water en licht dreigt.

Spreekt uit dat:
- Het wenselijk is om de regeling "meedoen in Nijmegen" uit te breiden zodat de minima die het echt nodig hebben er ook een beroep op kunnen doen.

Roept het college op:
De regeling "meedoen in Nijmegen" met terugwerkende kracht, dus ook voor 2015, uit te breiden. De minima kunnen kiezen uit de reeds genoemde activiteiten of ervoor kiezen om de bijdrage te reserveren voor een noodsituatie waarbij uithuiszetting of afsluiting van gas, water en licht dreigt.

En gaat over tot de orde van de dag.

Dhr. ***Eigenhuijsen****:* De tweede motie betreft 70 op de Oversteek.

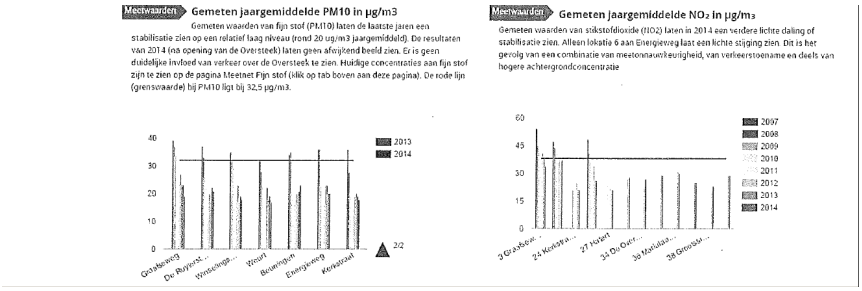
Motie: **70 op de oversteek**
1e indiener: P. Eigenhuijsen (Liberaal Nijmegen)

Overwegende dat:
- De S100 over de oversteek tussen kruising graaf Allardsingel/Italiëstraat en het Nymaplein tweebaans is;
- Er bij dit deel aparte paden voor fietsers naast liggen;
- Er dus geen direct verkeersveiligheidsprobleem is;
- Er wonen, op dit moment, geen mensen direct aan dit deel van de S100;
- Een constante snelheid minder uitstoot genereert dan het steeds optrekken en afremmen;
- Dit deel van de S100 zich leent voor een snelheid van 70 km/uur;
- Veel, heel veel automobilisten harder dan 50 km/u over dit deel van de S100 rijden;
- De waarden van uitstoot NO2 en PM10 laten na de opening van de oversteek geen afwijkend beeld zien (zie bijgaande grafiek);

Roept het college op:

1. Om zo spoedig mogelijk rijden met een maximale snelheid van 70 km/u toe te staan op de S100 tussen kruising graaf Allardsingel/Italiëstraat en het Nymaplein, het stuk van de S100 waar nu geen mensen in de directe nabijheid wonen;

En gaat over tot de orde van de dag.

Dhr. ***Eigenhuijsen****:* Dank aan mevrouw Molenaar, ze is er helaas niet om het opnieuw op de agenda te zetten. Ik was bijzonder verheugd te horen dat zij ook vindt dat 70 op de Oversteek moet kunnen. De weg leent zich voor 70, men rijdt er gewoon 70 en de politie handhaaft alleen excessief rijgedrag, niet de snelheid. Meneer Van Berkel wilde geloof ik iets zeggen. Niet, oké.

Dhr. ***Boekhorst****:* Anders wil meneer Boekhorst nog wel wat zeggen.

Dhr. ***Eigenhuijsen****:* Graag, die heeft nog tijd over.

Dhr. ***Boekhorst****:* Ja, en ik vind het ook wel een heel belangrijke vraag. De heer Eigenhuijsen weet net zo goed als ik dat de gemeente en de gemeenteraad afspraken hebben gemaakt met bewoners in Nijmegen-West over de kwaliteit van de lucht, die verandert door de aanleg van de stadsbrug, over de geluidsoverlast et cetera. We hebben afspraken met bewoners. Als wij nu eenzijdig de snelheid zomaar gaan veranderen, zijn wij geen betrouwbare overheid. Wil de heer Eigenhuijsen een betrouwbare overheid of een onbetrouwbare overheid?

Dhr. ***Eigenhuijsen****:* Dat is een heel moeilijke vraag. Ik denk dat ik kies voor betrouwbaar.

Dhr. ***Boekhorst****:* Dan zou de heer Eigenhuijsen als de wiedeweerga deze motie moeten intrekken, want hij gaat lijnrecht in tegen de afspraken die wij als gemeente hebben gemaakt met bewoners in Nijmegen-West.

Dhr. ***Eigenhuijsen****:* En de vraag is?

Dhr. ***Boekhorst****:* Is de heer Eigenhuijsen zo slim en wijs om dat te doen?

Dhr. ***Eigenhuijsen****:* Nee, ik denk dat ik slimmer en wijzer ben om hem gewoon aan te houden omdat het gewoon dagelijkse praktijk is, meneer Boekhorst. Op het moment dat het gaat over het gedogen van wiet, dan zegt de heer Boekhorst dat het dagelijkse praktijk is, dat gaan we gedogen, maar als het gaat over snelheid zegt hij: dagelijkse praktijk, dat doen we maar niet.
De uitstoot op die weg wordt dagelijks gemonitord. Er zijn geen significante wijzigingen qua uitstoot sinds de Oversteek open is. Let wel, dit wordt gemeten terwijl men gewoon 70 rijdt. Wat mij betreft wordt 70 dus ook de maximumsnelheid op de Oversteek, dus vanaf de start van de brug tot het einde van de brug. Niet de Energieweg, niet ervoor, enkel de Oversteek.
Nog een laatste opmerking, waarvoor ik helaas geen motie meer kon maken omdat het antwoord van het college erg laat kwam, ondanks dat ik de vraag een paar keer gesteld heb. Het verbaast mij zeer –

maar tegelijkertijd ook weer niet – dat er geen monitoring is voor het aantal kinderen dat zwemdiploma A haalt met steun van het Zwemfonds. Het is bekend hoeveel geld erin gaat, het is bekend hoeveel kinderen een aanvraag doen, maar het is niet bekend hoeveel kinderen daadwerkelijk het diploma halen. Dat vind ik zeer verbazingwekkend.

De ***voorzitter****:* Dank u. Daarmee is een eind gekomen aan de inbreng in eerste termijn van de raad. Het merendeel van moties en amendementen is ook al in het voren rondgegaan, dus het college heeft zich er al over kunnen buigen. Ik stel voor meteen met de eerste termijn van het college te beginnen. Allereerst geef ik wethouder Tiemens van Financiën het woord. Daarna de overige collegeleden daar waar de moties en amendementen en een enkele vraag betrekking hebben op hun respectievelijke portefeuilles.

Wethouder ***Tiemens****:* De begroting van 2016. 2016 gaat een prachtig jaar worden. Een feestjaar met talrijke evenementen om te vieren. Dat we al 100 jaar de Vierdaagse lopen, dat het project van de dijkteruglegging voltooid is en sportieve evenementen zoals de Giro en Special Olympics. Ook willen we dit jaar en volgend jaar een gastvrije stad zijn voor vluchtelingen die opvang nodig hebben. We doen dit alles samen met partijen en inwoners in de stad en zeker ook met de provincie. Ten aanzien van sport, verkeer, infrastructuur, openbaar vervoer, cultuur en ook ten aanzien van planontwikkeling, zoals het slachthuis, het warmtenet en duurzaamheid in algemene zin, wordt in goede sfeer met het provinciebestuur samengewerkt. Gelukkig kunnen we al deze mooie dingen voor onze stad nog financieren. Het werd door meneer Buck al even gememoreerd, maar gisteren was er in de pers uitgebreid aandacht voor de brandbrief van de wethouders Financiën van 234 gemeenten. De moraal van deze brief was: stop de kortingen op jeugd, Participatiewet en met name de opschalingskorting, meer stabiliteit en voorspelbaarheid, het verschil tussen de meicirculaire en de septembercirculaire is natuurlijk illustratief, meer ruimte en zeggenschap voor gemeenten. De oploop met wethouders Financiën ontstond na de meicirculaire, die op het lopend boekjaar een groot tekort gaf. Gelukkig gaf de septembercirculaire Nijmegen lucht en kunnen we vanavond een sluitende begroting presenteren en de komende vier jaar zo'n 9 miljoen euro sparen. Maar zoals al even is gememoreerd hebben we die ook heel hard nodig voor de risico's die de gemeente loopt op terreinen van beschermd wonen, BUIG en grondexploitaties. Er lijkt sprake te zijn van economisch herstel, maar het is nog heel broos. Dat maakt ons zowel optimistisch als realistisch en voorzichtig voor de korte termijn.
We hebben met belangstelling de zestien moties en vijf amendementen gelezen. De betrokkenheid van de raad is groot, vooral op terreinen van bewonersparticipatie, inzet van vrijwilligers, armoedebestrijding en het ondersteunen van initiatieven in de stad. Op de meeste moties kan het college gelukkig positief reageren. Zoals gebruikelijk worden de moties en amendementen behandeld door de portefeuillehouder waar ze betrekking op hebben. Ik vang nu aan met de moties en amendementen die op mijn portefeuille betrekking hebben.
Ten aanzien van de door D66 ingediende motie over het risicoprofiel en de benodigde saldireserve het volgende. Door D66 maar ook door andere partijen is kritiek geuit op de wijze waarop het college met risico's omgaat, met name op het terrein van BUIG en de risico's van planexploitaties. Ten opzichte van de jaarrekening is het risicoprofiel met ruim 10 miljoen euro verhoogd, waarvan 8 miljoen uit de grondexploitaties. Het is inderdaad waar dat we een paar ontwikkelingen niet hebben verwerkt in de grondexploitaties, maar daar hebben wij de raad separaat over geïnformeerd. In onze kadernota staan de spelregels en die volgen we. Die stellen we volgens voorstel in de begroting de komende tijd wel ter discussie naar aanleiding van actuele ontwikkeling, zoals aanpassing van de WWV. In eerste instantie bespreken we dat met de auditcommissie en we komen samen met de raad tot een nieuw voorstel. Motie 2 loopt vooruit op die discussie. Het college vindt dat onverstandig en ontraadt daarom deze motie.
Er is een motie ingediend over het 70 kunnen rijden op de Oversteek. In een kamerronde hebben we hier al over gesproken. De raad weet wat het college daarvan vindt. We zien geen enkele aanleiding, geen enkel nieuw feit om het snelheidsregime op de brug te veranderen. Argumenten waarom we dit niet zouden moeten doen, zijn inmiddels gewisseld en zijn al jaren geleden met elkaar gewisseld.
De motie van de VSP over de fietser die veilig moet fietsen. Met het regionaal overleg Verkeersveiligheid en samen met scholen doen we hier al veel aan. Maar de heer Hulskorte heeft gelijk, het is nooit genoeg. We ondersteunen de oproep om voortdurend aandacht te geven aan veilig fietsgedrag, geen oortjes en wel verlichting.

Het amendement over herinvoering van de afvalstoffenheffing. We hebben de raad onlangs in een brief geïnformeerd over het proces dat nu wordt doorlopen. Het is nu niet de tijd en de plaats dit proces te doorkruisen. Bovendien klopt de dekking voor dit jaar niet.
De verkoop van het OV65+ start aanstaande maandag en alle bijna 28.000 65-plussers hebben al een brief ontvangen waarin staat dat ze in 2016 weer gebruik mogen maken van het aanbod.

De ***voorzitter****:* Dank u wel. Dan neem ik het stokje over, reagerend op een enkele vraag en een paar moties en amendementen.
Allereerst vroeg de heer Hulskorte of de 200.000 euro voor de opvang op Heumensoord voldoende is of dat het COA nog meer moest hebben. Die 200.000 euro hebben we opgenomen voor die kosten en dat is in zekere zin een goed beredeneerde schatting omdat er heel veel onzekerheden zitten op zaken die altijd op ons pad zullen komen. Denk aan het inschakelen van communicatie naar je eigen burgers, er zullen altijd dingen aanvullend moeten gebeuren en dat kost wel geld. Het leek het college zeer wijs om dat helder te maken in alle transparantie. Is het veel, is het genoeg? Om een vergelijking te maken: als je een sporthal in dit land beschikbaar wilt stellen om 200 mensen op een bedje drie etmalen te laten liggen, dan kost dat naar verhouding tussen de 40 en 60.000 euro. Als je echt rijk wil worden, moet je nu een sporthal gaan bouwen. Echt waar. Ik hoor collega's dat tegen mij zeggen. Als je dat transporteert naar de ruim acht maanden waarin wij bijna 3.000 mensen huisvesten, dan is het een zeer bescheiden bedrag. Uit mijn woorden kunt u opmaken dat ik nog niet overtuigd ben van het alomtegenwoordige virus van de kleinschaligheid in deze. Wij leveren eigenlijk meer kwaliteit voor, omgezet, minder geld. Dat is wat wij doen en daarmee bieden we mensen in ieder geval een tentdak.
De overheid is als een verkeerlicht, heb ik hier iemand horen zeggen. Ik heb het nagezocht. Tegenwoordig zou je misschien eerder spreken over een drone die door de lucht vliegt en af en toe een signaal geeft. De tijden zijn veranderd sinds de jaren 90. Maar het geldt misschien wel voor de motie rondom de G1000. Het college staat zeer sympathiek tegenover het G1000-initiatief, maar wil ook graag de woorden van de heer Nijnatten herhalen. We weten uit een heleboel studies over burgerparticipatie, met name als het door burgers zelf wordt geïnitieerd, dat het altijd de usual suspects zijn die komen opdagen. We moeten ons daarvan bewust zijn. Het college vindt dat het inderdaad echt een afspiegeling van de bevolking mag zijn, want het is toch geen klein bedrag wat vanuit de gemeenteraad wordt toegestoken. Dat lijkt me nog een hele opgave, maar wij zijn wel heel enthousiast dat het georganiseerd wordt.
De motie van de VVD over het Veiligheidshuis. We kunnen daar elk halfjaar een afspraak over maken, geloof ik. Het antwoord zal dus niet verrassend zijn. We hebben een andere aanpak gekozen met het Veiligheidshuis, waardoor er ook veel minder geld nodig is, maar we zijn wel effectiever. Met de Top-150-aanpak kunnen we de grootste raddraaiers van de stad aanpakken en dat loopt hartstikke goed. Ik deel wel met u dat er wel altijd nieuwe ontwikkelingen zullen zijn. Denk bijvoorbeeld aan het jihadisme, het extremisme, waar we extra aandacht aan geven in het Veiligheidshuis. Er kunnen in de toekomst natuurlijk altijd omstandigheden zijn waardoor je dit soort besluiten moet herzien. Maar op dit moment hoeft het geen probleem te zijn.
Ik geef nu eerst het woord aan wethouder Helmer.

Wethouder ***Helmer****:* Op mijn programma's heb ik één motie mogen ontvangen met het verzoek om ouderen in beweging te houden. Beweging is goed voor iedereen en zeker ook voor ouderen. De jeu-de-boules-baan is verdwenen toen gebouw Alpha werd gebouwd door Standvast Wonen en Omega door de stichting Stichting tot Beheer van het vermogen der Oud Burgeren. Dit is iets anders dan het OBG zelf. Zij hebben daarbij ook de openbare ruimte opnieuw ingericht. Ik wil heel graag aan de slag met deze motie, maar daarbij wil ik wel voorstellen om eerst met deze partijen in gesprek te gaan over de vraag waarom zij de baan niet hebben teruggelegd en ik wil ook graag met de bewoners in gesprek gaan over hoe gewenst deze jeu-de-boules-baan is, want mij had het signaal nog niet bereikt. Ik ga er graag mee aan de slag.

De ***voorzitter****:* Ik had al een vermoeden dat ik twee favoriete moties was vergeten. Eentje over de Stadswinkel. De heer Hulskorte doet in de motie een oproep om de vrije inloop mogelijk te maken. Ik heb in de kamer al uitgelegd dat de beweging juist is – en dat houden wij ook ontzettend goed bij – dat heel veel mensen het zeer op prijs stellen een afspraak te kunnen maken. Dat maakt het bijvoorbeeld mogelijk dat we de dienstverlening in de Gemeentewinkel in Dukenburg kunnen gaan uitbreiden. Ik wil

dat scenario best eens meer in detail bespreken, maar daarvoor is het hier niet de plaats. Als we moeten blijven vasthouden aan wat nu de stand van zaken is – tot 11.00 uur vrije inloop en daarna is het op afspraak – belemmer je nieuwe mogelijkheden. Wat dat betreft ben ik het niet met de heer Hulskorte eens. De nieuwe Stadswinkel gaat nog meer service en dienstverlening aan onze burger gaan bieden.
Dan mijn favoriete onderwerp: open sources. Ja, want ik heb inmiddels een spoedcursus op dat gebied gevolgd. Wat in de motie wordt gevraagd, gaan wij doen. Het spijtige is, als er bij wijze van spreken in de technische vragen was gevraagd, hadden we dat antwoord al gegeven. Maar dan hadden we deze mooie motie weer niet gehad. Wat in de motie staat is precies de bedoeling. Ik heb hier allemaal ingewikkelde termen staan, waarvan ik niet weet of ik ze in het Engels of in het Nederlands moet uitspreken, dus dat ga ik maar niet doen. Maar wij kunnen in ieder geval een zodanige benadering van open source bij de website kiezen dat we dat ook met een groot aantal gemeenten kunnen delen. Die gaan op eenzelfde systeem zitten, als ik het zo goed samenvat, waardoor wij ook kunnen delen wat wij ontwikkelen. Want dat is natuurlijk het wezen van de open source. Het college staat positief tegenover de motie. Ik zou nu flauw kunnen zijn en zeggen dat de motie zelfs overbodig is, meneer Van Hooft. Wat vindt u daarvan?
Ik geef het woord aan wethouder Frings.

Wethouder ***Frings****:* Dank u, voorzitter. Ik beperk mij tot de drie moties die ten aanzien van het programma Zorg en Welzijn zijn ingediend. Het college is heel positief over het instellen van een vrijwilligersfonds voor 2016. Dat willen we meenemen in het gesprek dat we binnenkort met de raad hebben over het aanscherpen van het vrijwilligerswerkbeleid. De motie stelt dat de dekking en de invulling daarvan in februari 2016 zou moeten gebeuren. Mag ik verzoeken dat we afspreken dat we het binnen het eerste of net in het tweede kwartaal gaan regelen zodat we niet precies aan die datum gebonden zijn? Er moeten nog wel wat zaken voor gebeuren. Als dat de interpretatie is van De Nijmeegse Fractie kunnen wij er helemaal in mee gaan.
In de motie De vrijwilligers verdienen ondersteuning wordt in feite een oproep gedaan om in beeld te brengen hoe je de kanteling beleidsmatig vorm gaat geven en gevraagd of dat niet betekent dat je veel meer ondersteuning zou moeten toevoegen aan de voorkant, bij vrijwilligers, om daarmee eventuele zwaardere zorg aan de achterkant te kunnen voorkomen. Dat vraagt een duidelijke exercitie en een veel breder onderzoek, ook in financiële zin. Tegelijkertijd loopt deze motie min of meer vooruit op de discussie met de raad over het vrijwilligerswerkbeleid op 25 november. Ik zou de indiener willen vragen of de motie kan worden aangehouden tot na 25 november omdat deze er qua inhoud beter bij past. In de discussie op 25 november kunnen we ook kijken of we het kunnen meenemen in het hele verhaal, want dat is daadwerkelijk de bedoeling. Ook dit college weet dat we moeten gaan zoeken volgend jaar, maar hoe doe je dat kantelen dan? En ook in financiële zin om de randvoorwaarden naar de voorkant te brengen? Morgen hebben we daar een eerste exercitie in, de zogenaamde business case. De raad is daar ook voor uitgenodigd, als het goed is. Het betreft de Jeugd GGZ. Een soortgelijk verhaal zullen we ook moeten gaan maken rondom het vrijwilligerswerk. Dat vraagt wat meer moeite, maar voor de zomer van 2016 zou ik dat sowieso willen afronden.

Dhr. ***Van Nijnatten****:* Voorzitter?

De ***voorzitter****:* De heer Van Nijnatten.

Dhr. ***Van Nijnatten****:* Ik hoor een oproep van de wethouder om een motie aan te houden. Ik vraag me af wat het probleem is om de motie nu in stemming te brengen en hem te betrekken bij de kamerronde die de wethouder over twee weken voert. De motie zal qua inhoud niet veranderen en de oproep ook niet. Als er nu een raadsmeerderheid voor deze motie is, kan de wethouder de motie betrekken bij de behandeling en zullen wij er zeker inhoudelijk op terugkomen.

Wethouder ***Frings****:* Het zou eleganter zijn om hem op dat moment te behandelen omdat er geen financiële implicaties in staan en we op dit moment aan het praten zijn over de begroting. Dat is een overweging.
Het voorstel van de laatste motie Samen voor vrijwilligers is om ten behoeve van de Vrijwilligerscentrale 90.000 euro uit de Wmo-reserve vrij te maken voor preventie. De Wmo-reserve is

daar niet voor bedoeld. Die is echt bedoeld om de risico's dit jaar op te vangen in de onzekerheden die we hebben met de decentralisatieoperaties. Dus ik moet dat ernstig ontraden. We gaan sowieso nieuwe afspraken met de Vrijwilligerscentrale maken, waarbij ook het thema zorgpreventie nadrukkelijk betrokken wordt. Dat onderdeel nemen we wel mee en kunnen we overnemen.

De ***voorzitter****:* Dank u wel. Wethouder Tankir.

Wethouder ***Tankir****:* Voorzitter, ik heb een drietal moties en amendementen. Ik begin met de motie van de VVD: Verbonden met water. Wij kunnen deze motie omarmen omdat wij in de beleidsnota van 2010 al aangegeven hebben dat het belangrijk is dat we aandacht besteden aan watergebonden bedrijven in dat gebied. GDF Suez past helemaal bij de laatste ontwikkelingen daar. Wij kunnen deze motie ook uitvoeren.
Het amendement van D66 over het armoedebeleid moeten wij helaas ontraden. Het is natuurlijk raar om te horen uit de mond van deze wethouder die over de armoede gaat. Hij zou het snel moeten omarmen als er extra geld is. Maar je moet natuurlijk wel goed kijken wanneer je extra geld aan dit doel besteedt. Het is namelijk zo dat wij onlangs nog nieuw beleid hebben ingevoerd wat we de komende tijd gaan uitvoeren. Wij weten dat we het dit jaar nog over de budgetoverschrijding zullen hebben, maar daarom heeft het college ook 800.000 euro extra bijgelegd. Tegen de tijd dat de Zomernota komt weten we weer wat het kabinetsbeleid is, welke effecten de genomen maatregelen hebben. Er is dan veel meer informatie beschikbaar waarmee we gericht, als het nodig is, extra inzet kunnen plegen. Bovendien kan de raad zich herinneren dat zij een motie heeft aangenomen met de titel Wat betekent het voor u? Met deze motie hebben wij ook getracht om te bekijken wat alle maatregelen die het kabinet heeft genomen en alle maatregelen die wij op lokaal niveau nemen om de armoede te kunnen bestrijden betekenen voor de doelgroep. Binnenkort ontvangt de raad deze uitwerking. We kunnen discussiëren over waarin we tekortschieten en of we daar wat extra's voor moeten doen. Dat is ook de reden dat we nu pas op de plaats moeten maken. Als laatste punt: die 1,3 miljoen euro is natuurlijk heel aantrekkelijk, maar daar staan ook weer tien bezuinigingen tegenover en daar zitten wij niet op te wachten.
De motie Iedereen moet meedoen van de heer Eigenhuijsen stelt voor om spelregels te veranderen nog tijdens het spel. Dat kan helemaal niet. Wij hebben met zijn allen vastgesteld dat de participatie van de volwassenen bij de minima belangrijk is, juist om die mensen die in een isolement dreigen te raken weer maatschappelijk en cultureel kansen te geven. We hebben dat dit jaar ingevoerd. Er was ook alleen maar budget voor dit jaar, dus voor volgend jaar staat het niet in de begroting. Er zijn heel veel mensen die er nu gebruik van maken en het zou raar zijn als we nu opeens de laatste drie maanden de regels zouden veranderen. Wat mij betreft is de motie niet uitvoerbaar.

De ***voorzitter****:* Dank u wel. Wethouder Van Hees.

Wethouder ***Van Hees****:* Voorzitter, voor mijn portefeuille heb ik een amendement en een motie. Ik begin met het amendement omdat de raad het meest gesproken heeft over het B-woord, de Binnenstad. Ik ben blij met de interesse en de steun van de raad. Het college is ook blij met de steun van de VVD-fractie voor het beleidsplan voor de Binnenstad en de uitvoering daarvan. Er is nu een uitgebreid actieprogramma, dat heeft de raad onlangs ontvangen, en we zijn voortvarend aan de slag met veel projecten. De VVD vindt dat het college nog onvoldoende investeert. Ik ben het daar redelijk mee eens. Niet onvoldoende, we investeren, maar investeren in de Binnenstad is een continu proces waarover we de komende jaren regelmatig met de raad zullen overleggen. Momenteel zijn we in gesprek met de provincie en het Rijk om aanvullende middelen te verkrijgen. Zo ligt er een conceptaanvraag in het kader van SteenGoed Benutten voor de investeringsregeling leegstaande panden. Daarvoor zullen wij begin volgend jaar hoogstwaarschijnlijk in aanmerking komen. Ik heb er met de provincie over gesproken. Ook willen we aan de hand van de eigen investeringen en projecten met private partijen aanzetten te investeren in de binnenstad. Een klein voorbeeld: vanmiddag heb ik nog met drie ontwikkelaars van middelbare leeftijd gesproken die van buiten Nijmegen kwamen, gezamenlijk aan tafel zaten en zeer geïnteresseerd zijn om in de aanloopstraten als de Bloemerstraat panden aan te kopen en met jonge ontwerpers uit de smeltkroes aan de slag te gaan. Dat doen ze al in Nijmegen en daar willen ze mee voortgaan. Er gebeurt dus behoorlijk wat. Dat betekent dat het college het amendement – hoe aardig en sympathiek het ook opgesteld is – niet kan steunen, met

name de dekking niet. Er is een andere dekking gevonden, maar ook daarmee is het college het niet eens.
Over de motie van de PvdA, Een volwaardig loon in Nijmegen, heb ik drie opmerkingen. De gemeente hanteert de cao-inschaling van de CAR-UWO voor zowel vast als tijdelijk personeel. Dat betekent dat het minimumjeugdloon daar niet wordt toegepast voor de medewerkers onder de 23 jaar. Waarmee aan de motie al wordt voldaan. Wij hebben geen mensen die in het minimumjeugdloon vallen. Punt 2 is bijna hetzelfde als met de Wet normering topinkomens: juridisch is het onmogelijk voor ons om dat door te voeren. Het is niet haalbaar. Punt 3 zal uiteraard door de gemeente ondersteund worden. Wij zullen zoveel mogelijk naar onze partners uitdragen of zij het minimumjeugdloon niet willen hanteren. Dus punt 1 gebeurt al, punt 2 is niet uitvoerbaar en punt 3 zullen we zeker volgen.

De ***voorzitter**:* Dank u wel. Wethouder Velthuis, ten slotte.

Wethouder ***Velthuis**:* Dank u wel, voorzitter. Er zijn een paar opmerkingen gemaakt over programma's die mij ook aangaan en ik heb een motie te bespreken. Ik zou het in die volgorde graag willen doen.
Als ik allereerst mag opmerken dat ik de weg naar Overbetuwe, naar Lingewaard, naar de provincie en naar Rijkswaterstaat beter ken dan de weg naar mijn huis, probeer ik daarmee tot uitdrukking te brengen dat ik voortdurend in overleg ben met andere overheden. Het is mijn eer te na, ik vind het te belangrijk voor de stad, dus wees wat dat betreft niet bevreesd dat ik die verantwoordelijkheid steeds als de mijne beschouw. Er is echter wel het een en ander aan de hand en dat komt met name door de ladder van duurzame stedelijke ontwikkeling. Dat is een instrument dat in 2013 op ons is afgekomen en het is goed om dit instrument goed te doorschouwen, welke wegen daar ook voor nodig zijn, om uiteindelijk tot een gunstig resultaat te komen.
Dan een paar opmerkingen over bouwen. Ik heb vorige week gezegd, en ik herhaal het, dat we als Nijmegen op dit moment een bouwproductie hebben van 1.100 woningen. Daarmee steken we met kop en schouders boven alle andere steden uit die vergelijkbaar zijn met Nijmegen. Daar mogen we trots op zijn. Ik wil dat ook in de gaten houden. Zo gauw daar een dip in zou komen, dan staan alle andere trajecten open om ervoor te zorgen dat de productie overeind blijft. Wat betreft de bedrijfsterreinen ben ik niet van plan die op voorhand af te schrijven.
De motie betreft Nijmegen1. De raad heeft mij al eerder vragen gesteld over Nijmegen1. Ik wil er een paar opmerkingen over maken zodat de raad een idee heeft waar het over gaat. Als de raad het wil, gaan wij inderdaad het gevraagde bedrag beschikbaar stellen, maar dan vind ik wel dat we een duidelijke afspraak hebben te maken over het feit dat de kwaliteit van Nijmegen1 goed in de gaten moet worden gehouden, dat we daarop blijven monitoren. Ik ben ervan overtuigd dat ook zij begrijpen dat, als de kwaliteit niet wordt verhoogd, het eigenlijk een heilloze weg gaat worden. Alleen met kwaliteit zal de zender uiteindelijk weten te overwinnen. Een tweede opmerking bij de motie gaat over het regionaal mediacentrum. Ik denk dat het goed is dat we daar stappen gaan zetten en dat wij een onderzoek gaan opzetten om te bekijken wat er allemaal voor nodig is. Dat is wat anders dan de streekomroep waar we het eerder over gehad hebben. Nijmegen1 heeft op een bepaald moment gevraagd om het zelf te mogen ontwikkelen. Ik denk dat nu het initiatief bij ons dient te liggen en dat wij voor het uitkomen van de Zomernota komen met de uitslagen van het onderzoek zodat we uiteindelijk het gedegen besluit kunnen nemen of de toekomst van Nijmegen1 zin heeft of niet.

De ***voorzitter**:* Dat was in enige blessuretijd. Dank u wel. Daarmee is de termijn van het college geheel op. Willen er nog mensen in tweede termijn reageren, zij die nog wat tijd hebben. De heer Jetten.

Dhr. ***Jetten**:* Voorzitter, heel kort. Fijn dat de wethouder het met D66 eens is dat je altijd meer geld kunt gebruiken voor armoedebestrijding in deze stad. Regeren is volgens mij vooruitzien. En als je nu al weet dat je alleen voor 2016 je extra middelen goed hebt geregeld, zorg dan dat je daar nu al op anticipeert. Begin dan nu al stapsgewijs met het vrijmaken van extra geld, zodat je ook vanaf 2017 en verder die 3.900 kinderen die in armoede moeten opgroeien in Nijmegen kunt helpen en ondersteunen. Ik vind het dus een gemiste kans dat de meerderheid van de raad daar niet voor kiest, maar we zullen met nieuwe voorstellen blijven komen om dat wel te regelen.
Tot slot zou ik aan de fractie van de PvdA willen vragen om de motie over het minimumloon gescheiden in stemming te brengen: 1 en 3 gezamenlijk en 2 apart.

De ***voorzitter**:* Misschien kan de heer Van Nijnatten daar meteen iets van vinden?

Dhr. ***Van Nijnatten**:* Ik wil er meteen iets van vinden. Ik hoor de wethouder kritiek hebben op punt 2 uit de motie. Ik noem niet de kleinste gemeente, maar de gemeente Amsterdam, die exact hetzelfde heeft uitgevoerd en daar juridisch geen problemen mee heeft gehad. Dus het verbaast mij dat Nijmegen met punt 2 wel een uitvoeringsprobleem zou hebben terwijl andere grote gemeenten dit al uitvoeren. Ik wil de punten best gescheiden in stemming brengen, maar ik geef dus aan dat er in andere steden geen probleem is. Ik vind dit een bijzondere reactie.

De ***voorzitter**:* Zijn er nog anderen voor een tweede termijn die willen reageren? Mevrouw Van Dijk?

Mw. ***Van Dijk**:* Dank u wel, voorzitter. Het doet ons deugd te horen dat de wethouder Binnenstad het gedeeltelijk met ons eens is dat er extra geld bij moet. We hopen ook van ganser harte dat dat geld er gaat komen, want de binnenstad heeft echt onze hulp en steun heel hard nodig.

De ***voorzitter**:* De heer Boekhorst.

Dhr. ***Boekhorst**:* Dank u wel, voorzitter. Ik wil nog even ingaan op drie moties, al is het maar omdat een liberale partij een motie indient met de titel Iedereen moet meedoen. Maar alle gekheid op een stokje: we zullen niet voorstemmen, maar we vinden het wel interessant om eens goed te kijken naar de verbreding van bepaalde regelingen op het gebied van sociaal en armoedebeleid. Dat we daar niet te strakke regeltjes in hebben, zodat mensen die goed kunnen benutten. Op een later moment willen we dat graag verder doorspreken.
Ik hoop dat de heer Van Nijnatten de motie over het vrijwilligerswerk gewoon in stemming zal brengen. Wij zien het als een volgorde. We praten nu gewoon over de beleidsinhoud van vrijwilligerswerk en deze motie roept op om daarna te gaan praten over hoe we dat financieel regelen. Ik zie geen enkele reden om dat nou heel moeilijk te gaan aanhouden. We kunnen er gewoon over stemmen.
Dan wil ik graag waardering uitspreken over het standpunt van het college over N1. Want het gaat juist om het regionaal mediacentrum. N1 is daar wellicht een toekomstige speler in, maar er zijn ook heel veel andere omroepinstellingen in deze stad die daar ook een bijdrage aan kunnen leveren. Daarom is het belangrijk dat dit college het initiatief neemt, de verantwoordelijk neemt, om met dat regionaal mediacentrum aan de slag te gaan. Ik ga er overigens vanuit dat de wethouder met het budget dat we beschikbaar stellen wellicht al op de prestatieafspraken kan sturen, dat hij ook aandacht heeft voor de bedrijfsvoering en voor de kwaliteit, maar nog belangrijker: het budget dat we nu beschikbaar stellen moet ook gewoon leidend zijn voor de organisatie. GroenLinks wil de komende maanden niet meer horen dat er nog meer geld naar deze omroep moet. Ik wil alleen maar horen: fijn dat we dit budget krijgen, wij gaan er creatief en goed mee aan de slag om iets moois neer te zetten in de stad. Als we die drive met elkaar kunnen vinden, hebben wij vertrouwen in de toekomst en daarom zullen we voor de motie stemmen.

De ***voorzitter**:* De heer Van Hooft, SP.

Dhr. ***Van Hooft**:* Waar zal ik eens mee beginnen? Laat ik beginnen met N1. Wij waren toch wel een beetje geschrokken toen het college zei: dit gaan we niet doen, we zetten er eigenlijk een streep door. Aan de andere kant moet het volgens mij ook wel duidelijk zijn dat je niet altijd op dezelfde voet kunt doorgaan met N1. Iedereen hier heeft wel duidelijk het signaal gegeven dat het nu echt beter moet en dat ze financieel de tering beter naar de nering moeten zetten. Alhoewel daar ook wel weer hier en daar onmogelijkheden zijn, daar moeten we ook eerlijk in zijn. Sommige dingen kosten gewoon geld, daar kun je niet aan ontkomen. Het komende halfjaar is hét halve jaar waarin N1 moet laten zien dat de stad zijn geld ervoor uittrekt. Het wordt een interessante uitdaging. Voorlopig vind ik dat ze het voordeel van de twijfel verdienen. Er lopen heel veel vrijwilligers en er is heel veel goede wil. We gaan het zien het komend halfjaar.
Dan de motie 1.000 goede redenen om de G1000 te steunen. Ik dacht aanvankelijk dat we die jongens en meisjes gewoon moesten steunen, leuk initiatief, goed dat er burgers bij betrokken

worden. Toen kregen wij een begroting binnen waarop 100.000 euro stond om 1.000 mensen bij elkaar te krijgen. Dat is 100 euro per persoon voor een dagje kletsen met elkaar, want daar komt het uiteindelijk wel op neer.

Dhr. ***Boekhorst****:* Voorzitter, als ik een vraag mag stellen: is dit de visie van SP op nieuwe vormen van lokale democratie? Een dagje kletsen?

Dhr. ***Van Hooft****:* Met alle respect: het is geen lokale democratie, het is een manier om burgers te betrekken bij het lokale beleid. Voor lokale democratie hebben we lokale verkiezingen. Als we die lokale democratie als afspiegeling van de samenleving moeten beschouwen, zou ik zeggen: doe dat maar even niet, want dat zijn alleen maar 45+ blanke mannen, daar hoor ik zelf toevallig ook bij, en ik weet niet of de wereld daar beter van wordt. Ik zou dan graag iedereen erbij betrokken hebben.

De ***voorzitter****:* Zelfkennis is een heel grote kwaliteit.

Dhr. ***Van Hooft****:* Daarom. En eerlijkheid is een goed ding. Kortom, wij vinden die 35 euro per bezoeker die we er als gemeente bijleggen, zonder dat duidelijk is of de rest van de begroting wel dicht zit, wel erg veel geld voor een burgerinitiatief terwijl er elders in de stad zo veel goede initiatieven zijn. Neem bijvoorbeeld de Waalkade, daar is echt niet zo veel geld naar toegegaan.

De ***voorzitter****:* Ik wilde u uw zin laten afmaken, maar uw tijd is voorbij.

Dhr. ***Van Hooft****:* Ja, maar ik zet geen punt. Ik zal een punt zetten. Ik heb wel mijn best gedaan, maar ik heb mijn fractie er niet van kunnen overtuigen dat dit gesteund zou moeten worden.

De ***voorzitter****:* We hadden het over zelfkennis en kwaliteit. Wie kan ik verder nog het woord geven? De heer Jetten? Maar hij kan niet meer antwoorden, het heeft niet zo heel veel zin. De heer Klein Hemmink.

Dhr. ***Klein Hemmink****:* Dank u wel, voorzitter. Ik heb nog een half minuutje. Ik heb duidelijk mijn twijfels bij de motie over N1 omdat inderdaad ieder halfjaar dezelfde vraag wordt gesteld. Ik zal ze nog één keer het voordeel van de twijfel geven, maar als ze in april weer terugkomen dan ga ik gewoon echt zeggen: sorry N1, jullie hebben zo vaak de kans gehad, het is over. Dan krijgen ze mijn steun niet meer. Bewijs nu maar wat jullie al een jaar of drie zeggen te bewijzen.

De ***voorzitter****:* De heer Buck.

Dhr. ***Buck****:* Dank u wel, voorzitter. Het CDA wil stilstaan bij twee moties die zeer sympathiek zijn en waarvan we de geste ook steunen, maar die financieel gezien niet genoeg onderbouwd zijn om ze alsnog te steunen. Het betreft de motie van de PvdA over het minimumjeugdloon en de motie van GroenLinks aangaande de G1000. We ondersteunen wel de strekking die in beide moties wordt gemeld.
Ik dank de collega's voor een fijn debat. We gaan vanavond allemaal naar huis een beetje als Angelique uit de Meijhorst.

De ***voorzitter****:* Andere woordmeldingen? U weet hoe Amerikaanse presidentskandidaten onderuit zijn gegaan op dat soort fictieve name dropping.
Aangezien er geen vragen meer aan het college zijn en het college ook geen spreektijd meer heeft, stel ik voor over te stappen naar de stemming. We hebben een motie waarvan we de beslispunten gescheiden in stemming brengen. We beginnen met de moties, dan de amendementen en uiteraard de begroting zelf.
De eerste motie Risico's wachten niet op begrotingen van D66. Uw stemmen graag. Met 13 stemmen voor en 22 stemmen tegen is de motie verworpen.
De motie Sta open voor een open source, met als eerste indiener de SP. Met 35 stemmen voor unaniem aanvaard.

De motie Verbonden met water, ingediend door VVD en door andere fracties getekend. Ook deze motie is unaniem aanvaard met 35 stemmen voor.
De motie 1000 goede redenen om de G1000 te steunen, ingediend door GroenLinks. Met 23 stemmen voor en 12 stemmen tegen is de motie aanvaard.
De motie Samen voor vrijwilligers, met het CDA als eerste indiener. Met 10 stemmen voor en 25 stemmen tegen is de motie verworpen.
De motie De vrijwilligers verdienen ondersteuning, met PvdA als eerste indiener. Met 24 stemmen voor en 11 stemmen tegen is de motie aanvaard.
De motie Een volwaardig loon in Nijmegen, ingediend door de PvdA, gaan we gescheiden in stemming brengen. Eerst stemmen we over de beslispunten 1 en 3. Met 29 stemmen voor en 6 stemmen tegen is dat deel aanvaard. We stemmen nu over beslispunt 2. Met 22 stemmen voor en 13 stemmen tegen is dat deel van de motie ook aanvaard.
De motie Vrijwilligersfonds – kleine moeite, groot plezier, ingediend door De Nijmeegse Fractie. Formeel gezien zijn alle ondertekenaars evenveel waard. Maar De Nijmeegse Fractie staat als eerste genoemd. Met 32 stemmen voor en 3 stemmen tegen is de motie aanvaard.
De motie N1 en de toekomst, ingediend door De Nijmeegse Fractie. Met 35 stemmen voor is de motie unaniem aanvaard.
De motie Handhaving vrije inloop, ingediend door de VSP. Met 25 stemmen voor en 10 stemmen tegen is de motie aanvaard.
De motie Houd de ouderen in beweging, ingediend door de VSP. Met 26 stemmen voor en 9 stemmen tegen is de motie aanvaard.
De motie Fietser fiets veilig, ingediend door de VSP. Met 20 stemmen voor en 15 stemmen tegen is de motie aanvaard.
De motie 70 op de Oversteek, ingediend door Liberaal Nijmegen. Met 13 stemmen voor en 22 stemmen tegen is de motie verworpen.
De motie Iedereen moet meedoen, ingediend door Liberaal Nijmegen. Met 10 stemmen voor en 15 stemmen tegen is de motie verworpen.
Amendement Extra geld voor armoedebestrijding onder kinderen, ingediend door D66. Met 10 stemmen voor en 25 stemmen tegen is het amendement verworpen.
Amendement Herinvoeren afvalstoffenheffing, ingediend door D66. Met 13 stemmen voor en 22 stemmen tegen is het amendement verworpen.
Amendement Handen uit de mouwen voor de Binnenstad, ingediend door de VVD. Met 13 stemmen voor en 22 stemmen tegen is het amendement verworpen.
Amendement Stop met sloop Veiligheidshuis, ingediend door de VVD. Met 6 stemmen voor en 29 stemmen tegen is het amendement verworpen.
We gaan de Stadsbegroting 2016-2019 als geheel in stemming brengen. Uw stemmen graag. Amendement Extra geld voor armoedebestrijding onder kinderen, ingediend door D66. Met 22 stemmen voor en 13 stemmen tegen is de Stadsbegroting vastgesteld. Dank u wel.
Mag ik iedereen bedanken voor de vele werkzaamheden die aan een Stadsbegroting vooraf gaan.

12. Wensen en bedenkingen Opheffing Nazorg Bodem

De ***voorzitter***: Er gaan nu een heleboel ambtenaren weg. Dat wordt door de secretaris genoteerd. Dat is morgen straf. Heb je ze, Berend? Goed zo. U had ervan gehoord dat ik de wind er goed onder heb.
Wensen en bedenkingen Opheffing Nazorg Bodem betreft een stemstuk. Hij doet niet mee in de titel van het jaar, want het is geen motie of amendement, maar laat hem op u inwerken. Met 35 stemmen voor is dit voorstel unaniem aanvaard.

15. Raadsvoorstel Machtigingsbesluit klachtenbehandeling (136/2015)
Hamerstuk

16. Raadsvoorstel Aanwijzing bouwhistorie monumenten 2e groep (137/2015)
Hamerstuk

17. Ingekomen stukken (136/2015)
Hamerstuk

19. Sluiting

De ***voorzitter****:* Dames en heren, we komen bij de sluiting van vanavond. Er is een borrel in het restaurant en u kunt die borrel om vele redenen nuttigen. Vandaag is het de 11e van de 11e. U zou naar buiten kunnen gaan naar het beeldje van Gradus van Nimwegen en net zoals een enkel dweilorkest – wethouder Van Hees attendeerde me daar eerder op – daar de trompet opsteken. Misschien wilt u het ook wat ingetogener houden en gaat u stilstaan omdat het vandaag ook wapenstilstandsdag is. 11 november 1918. Ik wens u een goede avond en sluit de vergadering [23.30 uur].

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Nijmegen d.d. 16 december 2015

De voorzitter, De raadsgriffier,

drs. H.M.F. Bruls drs. M.A.H. Heffels

Bijlage - Behandeladviezen Politieke Avond 9 december 2015

BEHANDELADVIEZEN POLITIEKE AVOND 9 december 2014	
Raadsvoorstel Vangnetregeling BUIG (163/2015)	**HAMERSTUK 16 december**
Raadsvoorstel Teruggevorderde subsidie Papengas 4 (160/2015	**DEBATSTUK 16 december**
Raadsvoorstel Vaststellen Regionaal beleidsplan Leerplicht 2016-2019 (169/2015)	**HAMERSTUK 16 december**
Raadsvoorstel Beleidskader Reclame beleid (169/2015)	**DEBATSTUK 16 december**
Raadsvoorstellen Belastingsverordeningen OZB Rioolheffing en Reingingsheffingen 2016 (151/2015)	***STEMSTUK 16 december**
Raadsvoorstellen Belastingsverordeningen Overige Heffingen 2016 (152/2015)	**DEBATSTUK 16 december**
Raadsvoorstellen Legesverordening 2016 (153/2015)	**HAMERSTUK 16 december**
Raadsvoorstel Financieringsconstructie Duurzaamheid - de uitwerking (162/2015)	**STEMSTUK 16 december**
Raadsvoorstel Nota Slotwijzigingen 2016 (161/2015)	**HAMERSTUK 16 december**
Raadsvoorstel Zienswijze meerjarenstrategie 2016-2018 GGD Gelderland Zuid (154/2015)	**HAMERSTUK 16 december**
Raadsvoorstel Budgetsubsidie 2016-2019: Doornroosje (147/2015)	**DEBATSTUK 16 december**
Raadsvoorstel Budgetsubsidie 2016-2019: De Lindenberg (155/2015)	**HAMERSTUK 16 december**
Raadsvoorstel Budgetsubsidie 2016-2019: Lux (156/2015)	**HAMERSTUK 16 december**
Raadsvoorstel Budgetsubsidie 2016-2019: KKP (165/2015)	**HAMERSTUK 16 december**
Raadsvoorstel Budgetsubsidie 2016-2019: OBGZ (168/2015)	**DEBATSTUK 16 december**

* In de kamer aangekondigde motie is ingetrokken

Voorstel - Benoeming kamervoorzitter

Datum raadsvergadering / Nummer raadsvoorstel
16 december 2015 / 170/2015

Fatale termijn: besluitvorming vóór:
N.v.t.

Onderwerp
Benoeming kamervoorzitter

Samenvatting
Op grond van artikel 1 sub c van de Verordening burgerronde en raadskamers 2011 kunnen raadsleden tot kamervoorzitter benoemd worden.

Voorstel om te besluiten
Tot kamervoorzitter als bedoel in artikel 1 sub c van de Verordening burgerronde en raadkamers 2011 te benoemen:

- Mevrouw A.B. Ranshuijsen

Voorstel - Benoeming kamervoorzitter

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 16 december 2015

8. Raadsvoorstel Benoeming kamervoorzitter (170/2015)

Raadsvoorstel d.d. 16 december 2015
Tot kamervoorzitter als bedoel in artikel 1 sub c van de Verordening burgerronde en raadkamers 2011 te benoemen:
- Mevrouw A.B. Ranshuijsen

Raadsbesluit d.d.16 december 2015
Voorstel aanvaard

Voorstel - Besluit tot toelating Gemeenteraadslid M. Foolen

Datum raadsvergadering / Nummer raadsvoorstel
16 december 2015 / 175/2015

Fatale termijn: besluitvorming vóór:
n.v.t.

Onderwerp
Besluit tot toelating Gemeenteraadslid M. Foolen

Programma / Programmanummer
Dienstverlening & Burgerzaken / 9110

Portefeuillehouder
H. Bruls

Voorstel van het College van Burgemeester en Wethouders d.d.
n.v.t.

Samenvatting
Mevrouw A. van den Berg heeft aangegeven ontslag te nemen als raadslid. De voorzitter van het Centraal Stembureau heeft vervolgens op grond van de Kieswet mevrouw M. Foolen benoemd ter opvolging van mevrouw A. van den Berg.

De commissie voor geloofsbrieven adviseert de gemeenteraad op 16 december over de geloofsbrief van mevrouw M. Foolen.

Het is vervolgens aan de gemeenteraad om, mede op basis van dit advies, te besluiten omtrent de toelating van mevrouw M. Foolen.

Voorstel om te besluiten

Mevrouw M. Foolen per 16 december 2015 in de vrijgevallen vacature van mevrouw A. van den Berg toe te laten tot lid van de gemeenteraad van de gemeente Nijmegen.

Voorstel - Besluit tot toelating Gemeenteraadslid M. Foolen

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 16 december 2015

8a. **Afscheid Gemeenteraadslid A. van den Berg en Besluit en toelating Gemeenteraadslid M. Foolen (175/2015)**

Raadsvoorstel d.d. 16 december 2015
Mevrouw M. Foolen per 16 december 2015 in de vrijgevallen vacature van mevrouw A. van den Berg toe te laten tot lid van de gemeenteraad van de gemeente Nijmegen.

Raadsbesluit d.d.16 december 2015
Voorstel aanvaard

Voorstel - Benoeming dhr. Feringa tot fractievolger op voordracht fractie VVD

Datum raadsvergadering / Nummer raadsvoorstel
16 december 2015 / 176/2015

Fatale termijn: besluitvorming vóór:
N.v.t.

Onderwerp
Benoeming de heer B.W. Feringa tot fractievolger op voordracht van de VVD

Programma / Programmanummer
Dienstverlening & Burgerzaken / 9110

Portefeuillehouder
H. Bruls

Voorstel van het College van Burgemeester en Wethouders d.d.
n.v.t.

Samenvatting
Op grond van het Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de Raad kan uw Raad fractievolgers benoemen (artikel 8b, sub 1). Deze fractievolgers kunnen deelnemen aan bijeenkomsten of andere activiteiten van of namens de Raad die door de Raad daartoe worden aangewezen (artikel 8b, lid 3)
In dit voorstel draagt de fractie van de VVD één kandidaat voor.

Voorstel om te besluiten
Te benoemen tot fractievolger op voorwaarde dat de commissie voor geloofsbrieven een positief advies heeft gegeven.

Op voordracht van de VVD
- De heer B.W. Feringa

Voorstel - Benoeming dhr. Feringa tot fractievolger op voordracht fractie VVD

8b. **Benoeming de heer B.W. Feringa tot fractievolger op voordracht van de VVD (176/2015)**

Raadsvoorstel d.d. 16 december 2015
Te benoemen tot fractievolger op voorwaarde dat de commissie voor geloofsbrieven een positief advies heeft gegeven.

Op voordracht van de VVD
- De heer B.W. Feringa

Raadsbesluit d.d.16 december 2015
Voorstel aanvaard

Toelichting over de behandeling van:

Raadsvoorstel Gewijzigde vaststelling bestemmingsplan Nijmegen Ooyse Schependom – 2 (Ooyse Sluispad 2-4)

Van:	College van B&W d.d. 8 september 2015		
Doel:	Besluitvorming		
Toelichting:	**1. Voorliggende besluitvorming** Het college verzoekt de raad het bestemmingsplan Nijmegen Ooyse Schependom - 2 (Ooyse Sluispad 2-4) gewijzigd vast te stellen en daarmee de herontwikkeling van het noodstation en twee loodsen mogelijk te maken. **2. Proces en reden van agendering** Het raadsvoorstel is eerder in de kamerronde behandeld. Op 21 oktober stond het voorstel als hamerstuk geagendeerd tijdens de besluitronde. Op verzoek van de fracties van de SP en de PvdA wordt het raadsvoorstel nu nogmaals geagendeerd in de kamerronde. Na de kamerronde is gesproken met betrokkenen en dat heeft nieuwe vragen opgeleverd. De fracties willen graag nogmaals de argumentatie om horeca toe te staan bespreken. **3. Toezeggingen** Op de Politieke Avond van 23 september jl. is het raadsvoorstel besproken in de kamerronde, waarin de volgende toezeggingen zijn gedaan door wethouder Velthuis 1. *Wethouder Velthuis gaat met de bewoners in gesprek over de te nemen maatregelen bij mogelijke parkeerproblematiek (zoals een parkeerverbod op de dijk of parkeerregulering)* 2. *Wethouder Velthuis laat nog weten of er, en zoja, wat dan de openingstijden zijn bij de bestemming 'lichte horeca'.* **4. Achtergrond** Aan het Ooyse Sluispad staat een voormalig noodstation van het voormalig spoortraject Arnhem-Nijmegen, met daarachter twee loodsen. In het vigerende bestemmingsplan hebben deze percelen de bestemming 'Bedrijf -2'. De herontwikkeling voorziet in renovatie van het voormalige noodstation en vervangende nieuwbouw waarbij de functies wonen, atelierwoningen en kleinschalige horeca worden gerealiseerd. In het noodstation zijn 7 woningen en een horecagelegenheid voorzien en op de plek van één van de loodsen komt ruimte voor 5 atelierwoningen. De ruimte van de andere loods wordt ingezet voor een gemeenschappelijk erf, bergingen, groen en parkeren. **5. Zienswijzennota** Tegen het plan zijn 8 zienswijzen ingediend, die zijn vervat in een zienswijzennota voorzien van een beoordeling. Zorgen van bewoners die ook geuit zijn op een aantal momenten gaan volgens het college voornamelijk over verkeersveiligheid, parkeerdruk, de horecafunctie en de landschappelijke waarde. De zienswijzen hebben geleid tot aanpassing van het bestemmingsplan; tevens zijn er ambtshalve wijzigingen aangebracht.		
Naam steller: **E-mail steller:**	Dave te Braake d.te.braake@nijmegen.nl	**Tel. steller:**	024 - 329 9734
Bijlagen:	1. Raadsvoorstel 'Gewijzigde vaststelling bestemmingsplan Nijmegen Ooyse Schependom – 2 (Ooyse Sluispad 2-4)' d.d. 8 september 2015 2. 'Bestemmingsplan Nijmegen Ooyse Schependom – 2 (Ooyse Sluispad 2-4)' 3. Zienswijzennota 4. Onderzoeksrapporten Raadsbesluit d.d e e e 5. Raadsbesluit d.d 21 oktober 2015 Raadsbesluit d.d 11 november 2015 Raadsbesluit d.d 25 novemer 2015 Raadsbesluit d.d 16 december 2015		

Voorstel - Gewijzigde vaststelling bestemmingsplan Nijmegen Ooyse . . .

Voorstel aan de Raad

GEMEENTE Nijmegen

Datum raadsvergadering / Nummer raadsvoorstel

16 decembe 5 / 5

Fatale termijn: besluitvorming vóór:

Onderwerp
Gewijzigde vaststelling bestemmingsplan Nijmegen Ooyse Schependom - 2 (Ooyse Sluispad 2-4)

Programma
Grondbeleid

Portefeuillehouder
B. Velthuis

Voorstel van het College van Burgemeester en Wethouders d.d.
8 september 2015

Samenvatting
Directe aanleiding voor het nieuwe bestemmingsplan vormt de herontwikkeling van de percelen Ooyse Sluispad 2 en 4. Aan het Ooyse Sluispad nummers 2 en 4 staat een voormalig noodstation van het voormalige spoortraject Nijmegen-Arnhem, met daarachter haaks op het noodstation twee loodsen. In het vigerende bestemmingsplan 'Nijmegen Ooyse Schependom' hebben deze percelen de bestemming 'Bedrijf – 2'. De herontwikkeling voorziet in renovatie van het voormalige noodstation en vervangende nieuwbouw waarbij de functies wonen, atelierwoningen en kleinschalige horeca worden gerealiseerd. Deze functies zijn niet mogelijk binnen de bestemming 'Bedrijf – 2' van het vigerende bestemmingsplan.

Het doel van onderhavig bestemmingsplan is het juridisch planologisch kader te scheppen voor deze ontwikkeling.

Het ontwerpbestemmingsplan 'Nijmegen Ooyse Schependom - 2 (Ooyse Sluispad 2-4)' heeft gedurende 6 weken ter visie gelegen. Tegen het ontwerpbestemmingsplan zijn 8 zienswijzen ingediend. De zienswijzen zijn in de zienswijzennota samengevat en van een beoordeling voorzien. De zienswijzen hebben geleid tot aanpassing van het bestemmingsplan. Tevens zijn er ambtshalve wijzigingen aangebracht. Het bestemmingsplan kan door de gemeenteraad gewijzigd worden vastgesteld.

Voorstel om te besluiten

1. Het bestemmingsplan 'Nijmegen Ooyse Schependom - 2 (Ooyse Sluispad 2-4)' gewijzigd vast te stellen conform de geometrisch bepaalde planobjecten als vervat in het GML-bestand NL.IMRO.0268.BP18002-VG01.gml met bijbehorende bestanden, waarbij voor de locatie van de geometrische planobjecten gebruik is gemaakt van een ondergrond welke is ontleend aan de GBK 2014-12-04.
2. De zienswijzennota bestemmingsplan 'Nijmegen Ooyse Schependom - 2 (Ooyse Sluispad 2-4)' vast te stellen.
3. Geen exploitatieplan vast te stellen als bedoeld in artikel 6.12 Wro.

Opgesteld door, telefoonnummer, e-mail
Dave te Braake, 9734, d.te.braake@nijmegen.nl

Voorstel - Gewijzigde vaststelling bestemmingsplan Nijmegen Ooyse . . .

Voorstel aan de Raad

Aan de Raad van de gemeente Nijmegen

1 Inleiding

Directe aanleiding voor het nieuwe bestemmingsplan vormt de herontwikkeling van de percelen Ooyse Sluispad 2 en 4. Op het Ooyse Sluispad 2 staat een voormalige noodstation van het voormalige spoortraject Nijmegen-Arnhem, met daarachter haaks op het noodstation een loods. Op het Ooyse Sluispad 4 is ook een loods haaks op het noodstation gelegen
In het vigerende bestemmingsplan 'Nijmegen Ooyse Schependom' hebben deze percelen de bestemming 'Bedrijf – 2'. De herontwikkeling voorziet in renovatie van het voormalige noodstation en vervangende nieuwbouw waarbij de functies wonen, atelierwoningen en kleinschalige horeca worden gerealiseerd. Deze functies zijn niet mogelijk binnen de bestemming 'Bedrijf – 2' van het vigerende bestemmingsplan.

1.1 Wettelijk kader of beleidskader

Op grond van artikel 3.1 Wet ruimtelijke ordening (Wro) beslist de gemeenteraad over de vaststelling van het bestemmingsplan. De vaststellingsprocedure is geregeld in artikel 3.8 Wro. Daarbij wordt verwezen naar de uniforme openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht. Dit houdt in dat het ontwerpbestemmingsplan gedurende 6 weken ter inzage is gelegd met de mogelijkheid voor een ieder om zienswijzen naar voren te brengen. Van deze mogelijkheid is gebruik gemaakt. Er zijn 8 zienswijzen ingediend. De gemeentelijke reactie op deze zienswijzen is te vinden in de zienswijzennota 'Nijmegen Ooyse Schependom – 2 (Ooyse Sluispad 2-4)'.

1.2 Relatie met programma

Het bestemmingsplan valt onder het programma Grondbeleid.

2 Doelstelling

Het gewijzigd vaststellen van het bestemmingsplan 'Nijmegen Ooyse Schependom – 2 (Ooyse Sluispad 2-4)'.

3 Argumenten

Het voormalige noodstation gelegen aan het Ooyse Sluispad 2 betreft een gemeentelijk monument. Reeds geruime tijd worden geen bedrijfsactiviteiten meer uitgeoefend in het voormalige noodstation; het noodstation wordt nog slechts gebruikt als particuliere opslagruimte. Ook de twee andere gebouwen op het perceel staan praktisch leeg. De gebouwen verkeren in slechte bouwkundige staat.

De voorliggende herontwikkeling voor deze percelen voorziet in renovatie van het voormalige noodstation. In het gerenoveerde noodstation zijn 7 woningen en een horecagelegenheid aan de westzijde van het gebouw voorzien. De loods evenwijdig aan het Ooyse Sluispad gelegen wordt ontmanteld en gereconstrueerd en biedt na de reconstructie ruimte voor 5 atelierwoningen. De loods op het midden van het terrein gelegen wordt gesloopt, hier komt geen gebouw voor terug. Dit gedeelte van het plangebied zal ingezet worden voor een gemeenschappelijk erf, bergingen ten behoeve van de woningen, met groen en de benodigde parkeerplaatsen.

Voorstel aan de Raad

Vervolgvel
2

Vanaf de Ooysedijk wordt het plangebied bereikbaar door middel van een trap en een pad langs het terras van de horecagelegenheid naar een onderdoorgang in het gerenoveerde noodstation. Deze onderdoorgang bevindt zich ongeveer in het midden van het noodstation en de woningen. Door deze onderdoorgang kunnen wandelaars vanaf de dijk uitgenodigd worden in het achterterrein een blik te werpen op het weidse rivierenlandschap. Daartoe is in het verlengde van de passage een houten balkon voorzien als uitkijkpunt.

De beeldkwaliteit van de locatie neemt aanzienlijk toe door deze ontwikkeling. Momenteel is er sprake van een vervallen situatie. Daarnaast draagt de ontwikkeling bij aan het behoud van de karakteristieke en monumentale bebouwing. Bovendien wordt met deze ontwikkeling een extra publieke functie toegevoegd, namelijk een horecagelegenheid. Door de herontwikkeling met horeca en woningbouw komt er een nieuwe impuls voor het gebied en worden er extra mogelijkheden geboden voor verblijfsrecreatie. Ook is in het plan, vanwege de ligging in het Nationale Landschap ‘De Gelderse Poort’, veel aandacht voor de landschappelijke inpassing van de bebouwing. Gekozen is om dezelfde footprint aan te houden waardoor doorzichten op het landschap van de Ooijpolder behouden blijven. Tevens is ter bescherming van de belangrijke landschappelijke waarden een inrichtingsplan voor deze locatie opgesteld en met een voorwaardelijke verplichting gewaarborgd in de regels van het bestemmingsplan.

In de ruimtelijke visie van het gebied Ooyse Schependom uit het bestemmingsplan Nijmegen Ooyse Schependom, is opgenomen dat de vrijetijdssector een steeds belangrijker onderdeel van de Nijmeegse economie wordt. De trend is dat de recreatieve bezoeker tijdens een wandel- of fietstocht gebruik maakt van een horecagelegenheid. Omgekeerd zorgt een aantrekkelijke horecagelegenheid ervoor dat meer bezoekers naar het gebied komen. Er is in de Ooyse Schependom ruimte voor enkele kleinschalige en extensieve voorzieningen op het gebied van horeca en/of verblijfsrecreatie. Hierbij is voorgesteld om maximaal twee horecagelegenheden van in totaal 250 m2 uit de categorie "lichte horeca" (categorie 1a en 1b: restaurant, broodjeszaak etc.) toe te staan in het gebied Ooyse Schependom.

In de Ooyse Schependom zijn momenteel geen horecagelegenheden gevestigd. Op één pand in het gebied rust wel de horecabestemming. Dit betreft de Polderkamer aan de Ooysedijk. Deze voormalige horecagelegenheid op de begane grond staat echter al sinds de jaren 80 leeg. Naast de, niet in gebruik zijnde, horecabestemming op het pand 'De Polderkamer' is er in het gebied Ooyse Schependom momenteel geen andere horecagelegenheid.

Onderhavig initiatief voorziet onder andere in het toevoegen van een horecagelegenheid in het westelijke deel van de spoorwegloods met een bruto verkoopvloeroppervlakte van 180m2. Ter plaatse van de vigerende horecabestemming in het gebied, De Polderkamer, is maximaal 150m2 bruto verkoopvloeroppervlak aan horeca toegestaan. Samen met onderhavig initiatief zijn er daarmee twee horecagelegenheden planologisch mogelijk gemaakt met een totale bruto verkoopvloeroppervlakte van 330m2. Dit overschrijdt de oppervlakte zoals in de ruimtelijke visie voor de Ooyse Schependom is opgenomen. Deze overschrijding van de oppervlakte aan horeca in het gebied wordt als acceptabel bevonden, omdat:

Voorstel aan de Raad

Vervolgvel
3

- het omliggende gebied aantrekkelijker is geworden voor onder andere recreanten door de aanleg van een wandelbrug over de mondig van 't Meertje en door de struinpaden in de uiterwaarden;
- wij willen het gebied nog aantrekkelijker maken voor recreanten en willen daarvoor meer aanvullende ruimte bieden voor horeca.
- van de planologische mogelijkheden voor horeca die zijn gelegen op 'De Polderkamer' al geruime tijd geen gebruik is gemaakt, en
- dat in onderhavig bestemmingsplan een wijzigingsbevoegdheid is opgenomen om de horecabestemming te wijzigen in een woonbestemming indien er bijvoorbeeld geen gebruik wordt gemaakt van de horecabestemming.

Bij de ontwikkeling van de locatie dient de parkeerbehoefte op eigen terrein te worden opgelost. Het benodigd aantal parkeerplaatsen is binnen het plangebied te realiseren.

Door deze planontwikkeling blijft het groenstedelijke karakter van deze locatie overeind. Er komt alleen op de bestaande footprint nieuwbouw. Het woningbouwplan dient als compensatie voor een nieuwe invulling en behoud van de karakteristieke en monumentale bebouwing, namelijk de voormalige locomotievenloods. Door de herontwikkeling met horeca en woningbouw komt er een nieuwe impuls voor het gebied en worden er extra mogelijkheden geboden voor verblijfsrecreatie. Ook is er veel aandacht voor de landschappelijke inpassing van de bebouwing en wordt de footprint niet groter en past het plan past binnen het regionale beleid functieverandering buitengebied.

Voor dit bestemmingsplan is op 3 december 2014 een vooraankondiging gepubliceerd. Het ontwerpbestemmingsplan heeft van 3 maart 2015 tot en met 15 april 2015 ter visie gelegen. Binnen deze termijn is eenieder in de gelegenheid gesteld om zienswijzen tegen het plan kenbaar te maken. De tervisielegging is gepubliceerd op de gemeentelijke website en in de "Staatscourant". In deze periode zijn er acht zienswijzen ingediend. In de zienswijzennota 'Nijmegen Ooyse Schependom - 2 (Ooyse Sluispad 2-4)' zijn de ingekomen zienswijzen opgenomen en voorzien van een gemeentelijke reactie.

Het bestemmingsplan is naar aanleiding van de zienswijzen gewijzigd. Tevens zijn er ambtelijke wijzigingen doorgevoerd.

<u>Aanpassing naar aanleiding van zienswijzen:</u>
Paragraaf 3.2.3 van de toelichting van het bestemmingsplan aangepast. In de paragraaf is de onderbouwing, waarom de uitbreiding van de toegestane oppervlakte horeca ten opzichte van het vigerende bestemmingsplan als acceptabel te beschouwen is, verder uitgewerkt.

Naar aanleiding van de zienswijzen is een akoestisch onderzoek uitgevoerd. Dit onderzoek is als bijlage 7 van de toelichting van het bestemmingsplan opgenomen. In de toelichting van het bestemmingsplan is in paragraaf 3.4.3 de conclusie ten aanzien van het akoestisch onderzoek opgenomen en in de regels van het bestemmingsplan zijn er gebruiksregels toegevoegd aan de bestemming Horeca (artikel 4.3.1 van de regels van het bestemmingsplan is gewijzigd). Artikel 4.3.1 luidt nu als volgt:

Voorstel aan de Raad

Vervolgvel
4

4.3.1 gebruiksregels horeca
Tot een gebruik, strijdig met deze bestemming, wordt in ieder geval gerekend:
a. van de toegelaten bebouwing binnen het op de verbeelding aangegeven bouwvlak mag maximaal 180 m^2 bruto verkoopvloeroppervlak worden gebruikt ten behoeve van horeca;
b. het gebruik van de gronden en bouwwerken voor emballage, anders dan in een gebouw;
c. het gebruik van gronden en bouwwerken voor het buiten gebouwen ten gehore brengen van muziek of versterkte spraak.

Ambtelijke aanpassingen
Op de verbeelding is de aanduiding 'parkeerterrein' verruimd aan de noordzijde. Per abuis is deze aanduiding in het ontwerp aan de zijde van het Ooyse Sluispad niet correct opgenomen. De aanduiding is nu aangepast zodat alle parkeerplaatsen zoals deze zijn opgenomen in het bijbehorende inrichtingsplan gerealiseerd kunnen worden.

4 Klimaat
Bij de aanvraag om omgevingsvergunning worden de ambities, geformuleerd in de Duurzaamheidsagenda 2011-2015, meegenomen.

5 Risico's
Het resultaat van de noodzakelijke Wet op de ruimtelijke ordening (Wro) procedure kan vanwege de mogelijke rechtsbescherming niet gegarandeerd worden.

6 Financiën
De betreffende locatie is eigendom van de ontwikkelaar. Met de ontwikkelaar is een anterieure overeenkomst afgesloten, waarin o.a. afspraken zijn gemaakt over uit te voeren werkzaamheden en de in rekening te brengen vergoedingen voor deze werkzaamheden. In de planexploitatie G134 Ooyse Sluispad, zijn de kosten en de sluitende dekking opgenomen. De kosten bestaan hoofdzakelijk uit plankosten. De dekking bestaat uit de vergoeding door de ontwikkelaar van de te maken kosten.
Door de aangegeven dekkingen is het kostenverhaal verzekerd en hoeft bij vaststelling van het bestemmingsplan geen exploitatieplan op grond van artikel 6.12 Wro vastgesteld te worden.

Uit de herziening van het bestemmingsplan kan planschade voortvloeien als bedoeld in artikel 6.1. van de Wet ruimtelijke ordening. Er dient voorkomen te worden dat de gemeente voor particuliere initiatieven planschade betaalt. Om die reden is in de overeenkomst opgenomen dat de initiatiefnemer zich ten behoeve van de economische uitvoerbaarheid van de planologische maatregel bereid verklaart de daaruit voortvloeiende voor vergoeding in aanmerking komende planschade volledig aan de gemeente te compenseren.

7 Participatie en Communicatie
Op 10 juli heeft de initiatiefnemer een inloopbijeenkomst gehouden om de direct aanwonenden te informeren. Vervolgens hebben nog een ambtelijk gesprek met een aantal aanwonenden en in januari 2015 een gesprek van aanwonenden met de wethouder Stedelijke Ontwikkeling plaatsgevonden. De zorgen van de bewoners liggen voornamelijk bij

de verkeersveiligheid, de parkeerdruk, de horecafunctie in de spoorwegloods en de landschappelijke waarde.

Er heeft ten behoeve van voorliggend bestemmingsplan vooroverleg plaatsgevonden met Rijkswaterstaat, de Provincie Gelderland en het Waterschap Rivierenland. Alle drie de instanties hebben aangegeven dat het bestemmingsplan past in het beleid en dat ze geen bezwaren hebben tegen voorliggend bestemmingsplan.

Op 3 december 2014 is de vooraankondiging van dit bestemmingsplan op de gemeentelijke website geplaatst. Het ontwerpbestemmingsplan heeft van 3 maart 2015 tot en met 15 april 2015 ter visie gelegen. Binnen deze termijn is eenieder in de gelegenheid gesteld om zienswijzen tegen het plan kenbaar te maken. Van deze mogelijkheid is gebruik gemaakt. Er zijn 8 zienswijzen ingediend. Degenen die zienswijzen hebben ingediend, worden schriftelijk van het besluit tot gewijzigde vaststelling van het bestemmingsplan op de hoogte gebracht onder toezending van een afschrift van het raadsbesluit. Het raadsvoorstel en de zienswijzennota hebben zij voorafgaand aan behandeling van het bestemmingsplan in uw raad reeds toegezonden gekregen. Reclamanten worden door de Griffie uitgenodigd voor de behandeling in uw raad. Daarbij wordt gewezen op de mogelijkheid om bij uw raad over het bestemmingsplan in te spreken.

8 Uitvoering en evaluatie

Na het besluit van de gemeenteraad tot vaststelling van het bestemmingsplan wordt het plan gedurende 6 weken ter visie gelegd. De termijn van ter visie legging wordt gepubliceerd in het Gemeenteblad, in de “Staatscourant” en op de gemeentelijke website. Daarnaast wordt het bestemmingsplan aan de landelijke site ruimtelijkeplannen.nl aangeboden. Binnen deze termijn kan beroep worden ingesteld bij de Raad van State. Dit beroep kan gecombineerd worden met het verzoek tot een voorlopige voorziening. Als er geen verzoek tot voorlopige voorziening wordt gedaan krijgt het bestemmingsplan na de beroepstermijn rechtskracht.

College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester,	De Gemeentesecretaris,
drs. H.M.F. Bruls	drs. B. van der Ploeg

Bijlage: Zienswijzennota
Ter inzage: Bestemmingsplan
Onderzoeksrapporten

16. Raadsvoorstel Gewijzigde vaststelling bestemmingsplan Nijmegen Ooyse Schependom – 2 (Ooyse Sluispad 2-4) (117/2015)

Raadsvoorstel d.d. 8 september 2015

1. Het bestemmingsplan 'Nijmegen Ooyse Schependom - 2 (Ooyse Sluispad 2-4)' gewijzigd vast te stellen conform de geometrisch bepaalde planobjecten als vervat in het GML-bestand NL.IMRO.0268.BP18002-VG01.gml met bijbehorende bestanden, waarbij voor de locatie van de geometrische planobjecten gebruik is gemaakt van een ondergrond welke is ontleend aan de GBK 2014-12-04.
2. De zienswijzennota bestemmingsplan 'Nijmegen Ooyse Schependom - 2 (Ooyse Sluispad 2-4)' vast te stellen.
3. Geen exploitatieplan vast te stellen als bedoeld in artikel 6.12 Wro.

Het voorstel wordt als debatstuk geagendeerd in de besluitronde van 21 oktober 2015.

18. Raadsvoorstel Gewijzigde bestemmingsplan Nijmegen Ooyse Schependom – 2 (Ooyse Sluispad 2-4) (117/2015)

Raadsvoorstel d.d. 8 september 2015

1. Het bestemmingsplan 'Nijmegen Ooyse Schependom - 2 (Ooyse Sluispad 2-4)' gewijzigd vast te stellen conform de geometrisch bepaalde planobjecten als vervat in het GML-bestand NL.IMRO.0268.BP18002-VG01.gml met bijbehorende bestanden, waarbij voor de locatie van de geometrische planobjecten gebruik is gemaakt van een ondergrond welke is ontleend aan de GBK 2014-12-04.
2. De zienswijzennota bestemmingsplan 'Nijmegen Ooyse Schependom - 2 (Ooyse Sluispad 2-4)' vast te stellen.
3. Geen exploitatieplan vast te stellen als bedoeld in artikel 6.12 Wro.

Het voorstel geagendeerd tijdens een kamerronde op een volgende Politieke Avond

Agendapunt	Omschrijving voorstel

14. Raadsvoorstel Gewijzigde vaststelling bestemmingsplan Nijmegen Ooyse Schependom – 2 (Ooyse Sluispad 2-4) (117/2015)

Raadsvoorstel d.d. 8 september 2015

1. Het bestemmingsplan 'Nijmegen Ooyse Schependom - 2 (Ooyse Sluispad 2-4)' gewijzigd vast te stellen conform de geometrisch bepaalde planobjecten als vervat in het GML-bestand NL.IMRO.0268.BP18002-VG01.gml met bijbehorende bestanden, waarbij voor de locatie van de geometrische planobjecten gebruik is gemaakt van een ondergrond welke is ontleend aan de GBK 2014-12-04.
2. De zienswijzennota bestemmingsplan 'Nijmegen Ooyse Schependom - 2 (Ooyse Sluispad 2-4)' vast te stellen.
3. Geen exploitatieplan vast te stellen als bedoeld in artikel 6.12 Wro.

Het voorstel wordt als debatstuk geagendeerd in de besluitronde van 25 november 2015

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 25 november 2015

8. **Raadsvoorstel Gewijzigde vaststelling bestemmingsplan Nijmegen Ooyse Schependom – 2 (Ooyse Sluispad 2-4) (117/2015)**

Raadsvoorstel d.d. 8 september 2015

1. Het bestemmingsplan 'Nijmegen Ooyse Schependom - 2 (Ooyse Sluispad 2-4)' gewijzigd vast te stellen conform de geometrisch bepaalde planobjecten als vervat in het GML-bestand NL.IMRO.0268.BP18002-VG01.gml met bijbehorende bestanden, waarbij voor de locatie van de geometrische planobjecten gebruik is gemaakt van een ondergrond welke is ontleend aan de GBK 2014-12-04.
2. De zienswijzennota bestemmingsplan 'Nijmegen Ooyse Schependom - 2 (Ooyse Sluispad 2-4)' vast te stellen.
3. Geen exploitatieplan vast te stellen als bedoeld in artikel 6.12 Wro.

Het voorstel wordt geagendeerd tijdens de besluitronde op de Politieke Avond van 16 december 2015

Agendapunt | Raadsbesluit Politieke Avond 16 december 2015

9. Raadsvoorstel Gewijzigde vaststelling bestemmingsplan Nijmegen Ooyse Schependom – 2 (Ooyse Sluispad 2-4) (117/2015)

Raadsvoorstel d.d. 8 september 2015
1. Het bestemmingsplan 'Nijmegen Ooyse Schependom - 2 (Ooyse Sluispad 2-4)' gewijzigd vast te stellen conform de geometrisch bepaalde planobjecten als vervat in het GML-bestand NL.IMRO.0268.BP18002-VG01.gml met bijbehorende bestanden, waarbij voor de locatie van de geometrische planobjecten gebruik is gemaakt van een ondergrond welke is ontleend aan de GBK 2014-12-04.
2. De zienswijzennota bestemmingsplan 'Nijmegen Ooyse Schependom - 2 (Ooyse Sluispad 2-4)' vast te stellen.
3. Geen exploitatieplan vast te stellen als bedoeld in artikel 6.12 Wro.

Motie GroenLinks, PvdA, VVD, SP, Stadspartij DNF: Parkeer de Ooypolder niet
1ste indiener: P. Oomen

De raad, bijeen op 16 december 2015,

Overwegende dat:

- In het bestemmingsplan parkeerplekken op het terrein worden gerealiseerd die zichtbaar zijn vanaf de polder;
- Los van of er een horecafunctie in het bestemmingsplan gerealiseerd wordt, de bouw tot een grotere aanzuiging van autoverkeer leidt;
- Bij eventuele heropening van De Polderkamer de parkeerdruk op de toegangspoort tot de Ooypolder verder verhoogd wordt;
- Omwonenden signaleren dat er veel wildgeparkeerd wordt;

Roept het college op:
- Met de projectontwikkelaar te zorgen voor een groene inbedding van de parkeerplekken achter de bouw;
- Het parkeerverbod aan de Ooysedijk ook met fysieke elementen te handhaven;
- Met omwonenden in overleg te blijven om bij te grote parkeeroverlast vergunningparkeren in te voeren aan de Ooysedijk;
- Met de gemeente Berg en Dal in overleg te treden over parkeerregulering aan hun kant van de gemeentegrens.

En gaat over tot de orde van de dag.

Voor 29 SP, GroenLinks, PvdA, VVD, CDA, Stadspartij DNF, Gewoon Nijmegen, VSP
Tegen 8 D66, Liberaal Nijmegen

Motie aanvaard

Amendement SP en GroenLinks: Nijmegen Ooyse Schependom
1ste twee indiener: B. van Berkel en P. Oomen

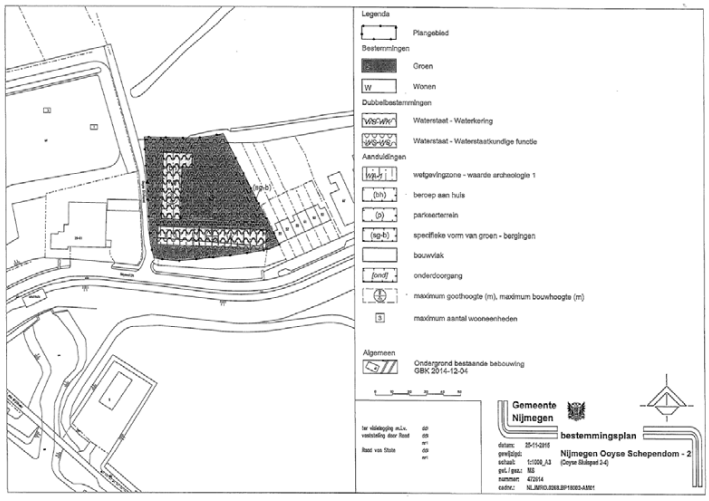
De gemeenteraad van Nijmegen, in vergadering bijeen op 16 december 2015

Constaterende dat:
- Het vigerende bestemmingsplan 'Nijmegen Ooyse Schependom' een maximum

van 250m2 horeca toestaat in de Ooyse Schependom.
- Dit maximum met 80m2 overschreden wordt wanneer in de loods horeca wordt toegestaan.
- Het college in haar overwegingen het maximum van 250m2 horeca niet principieel verwerpt, maar ervan uitgaat dat dit maximum defacto niet wordt bereikt doordat een gebouw met een horecabestemming (de Polderkamer) nu geen horeca-invulling krijgt, maar als woning fungeert.
- Het college, noch de raad kan voorspellen of er in de Polderkamer nooit horeca zal komen.
- Door te kiezen voor horeca in de loods meer parkeerplaatsen nodig zijn dan voor woningen en daarvoor de ruimte achter de loods voor een groot deel gebruikt moet worden voor bezoekers van de horeca.
- Op dit moment het gebied achter de loods groen is en daarom ook goed past in het gebied.
- De omwonenden zorgen hebben met betrekking tot de uitstraling van het plangebied na uitvoering van de huidige plannen en zorgen hebben met betrekking tot de parkeersituatie wanneer de nieuwe horeca-gelegenheid opent.

Overwegende dat:
- Wanneer het college het maximum van 250m2 in principe als een goed maximum blijft zien, dit dan ook zijn weerslag moet krijgen in het bestemmingsplan.
- Horeca op deze plek, los van een eventuele overschrijding, geen prioriteit zou moeten krijgen boven het groene karakter van dit gebied.
- De zorgen van omwonenden met betrekking tot de parkeersituatie serieus genomen moeten worden
- Het wenselijk is om de hele loods in te zetten voor woningen, zonder horeca-terras en met alleen parkeerplaatsen voor de woningen op het perceel.
- Er met deze wijziging ook al in enige mate rekening is gehouden door het opnemen van een wijzigingsbevoegdheid in het bestemmingsplan.

Besluit om:
1. De horecabestemming te vervangen door een woonbestemming voorzover het binnen het bouwvlak valt, met een maximum van drie woningen en voorzover het buiten het bouwvlak door een groenbestemming en daarom aan beslispunt 1 van het raadsvoorstel toe te voegen: "met dien verstande dat in de planregels artikel 5.1 wordt aangevuld met een nieuw sublid:
ter plaatse van de aanduiding 'maximum aantal wooneenheden' mag het aantal woningen niet meer bedragen dan is aangegeven', de artikelen 4 en 11.2 worden geschrapt en dat de verbeelding wordt vervangen door de bij dit amendement gevoegde verbeelding"

Voor 23 SP, GroenLinks, PvdA, Stadspartij DNF, VSP, Liberaal Nijmegen
Tegen 14 D66, VVD, CDA, Gewoon Nijmegen

Amendement aanvaard

Raadsbesluit d.d.16 december 2015

Voor 25 SP, GroenLinks, PvdA, Stadspartij DNF, Gewoon Nijmegen, VSP, Liberaal Nijmegen
Tegen 12 D66, VVD, CDA

Voorstel aanvaard

Nijmegen Ooyse Schependom - 2 (Ooyse Sluispad 2-4)

Inhoudsopgave

Toelichting **5**

Hoofdstuk 1 **Inleiding** **7**
1.1 Aanleiding 7
1.2 Bestaande situatie 7
1.3 Toekomstige situatie 9
1.4 Leeswijzer 9

Hoofdstuk 2 **Ruimtelijk beleid** **11**
2.1 Rijksbeleid 11
2.2 Provinciaal beleid 15
2.3 Regionaal beleid 18
2.4 Gemeentelijk beleid 21

Hoofdstuk 3 **Sectoraal beleid** **25**
3.1 Wonen 25
3.2 Economische zaken 26
3.3 Verkeer 27
3.4 Milieu 28
3.5 Water 40
3.6 Natuur & Landschap 44
3.7 Archeologie en Cultuurhistorie 50

Hoofdstuk 4 **Plansystematiek** **55**
4.1 Regels 55
4.2 Uitgangspunten per functie 55

Hoofdstuk 5 **Uitvoerbaarheid** **59**
5.1 Economische uitvoerbaarheid 59
5.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid 59

Hoofdstuk 6 **Vooroverleg** **61**
6.1 Rijkswaterstaat 61
6.2 Provincie Gelderland 61
6.3 Waterschap 62

Bijlagen bij toelichting **63**
Bijlage 1 Archeologisch onderzoek Ooyse Sluispad 2 65
Bijlage 2 Verkennend bodemonderzoek 65
Bijlage 3 Advies VeiligheidsRegio Gelderland Zuid 65
Bijlage 4 Randvoorwaarden en richtlijnen bluswatervoorziening en bereikbaarheid 65
Bijlage 5 Quickscan Flora en fauna 65
Bijlage 6 Nader onderzoek Flora en fauna 65
Bijlage 7 Akoestisch onderzoek 65

Regels **67**

Hoofdstuk 1 **Inleidende regels** **69**
Artikel 1 Begrippen 69
Artikel 2 Wijze van meten 80

Hoofdstuk 2 **Bestemmingsregels** **83**
Artikel 3 Groen 83
Artikel 4 Horeca 85
Artikel 5 Wonen 87
Artikel 6 Waterstaat - Waterkering 89

Artikel 7	Waterstaat - Waterstaatkundige functie	90
Hoofdstuk 3	**Algemene regels**	**93**
Artikel 8	Anti-dubbeltelregel	93
Artikel 9	Algemene bouwregels	94
Artikel 10	Algemene gebruiksregels	95
Artikel 11	Algemene aanduidingsregels	96
Artikel 12	Algemene afwijkingsregels	98
Artikel 13	Overige regels	99
Hoofdstuk 4	**Overgangs- en slotregels**	**101**
Artikel 14	Overgangsrecht	101
Artikel 15	Slotregel	102
Bijlagen bij de regels		**103**
Bijlage 1	Staat van horeca-activiteiten (model Nijmegen)	105
Hoofdstuk 1	Staat van horeca-activiteiten	
Hoofdstuk 2	Toelichting op Staat van horeca-activiteiten	
Bijlage 2	Inrichtingsplan	109

Toelichting

Hoofdstuk 1 Inleiding

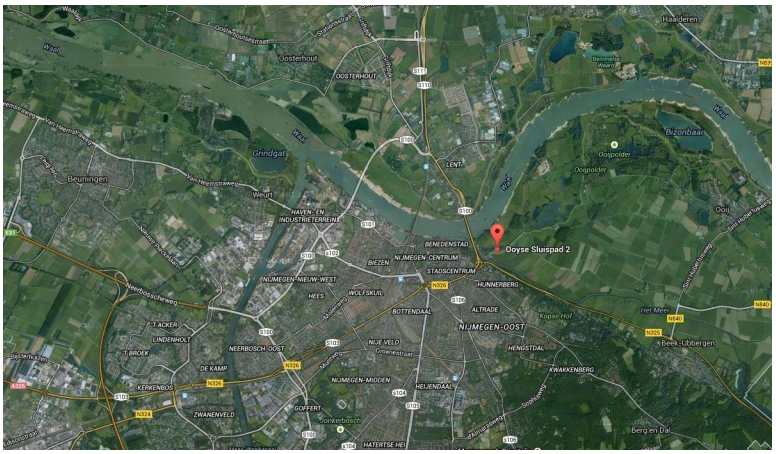
1.1 Aanleiding

Aan het Ooyse Sluispad nummers 2 en 4 staat het voormalige noodstation van het voormalige spoortraject Nijmegen-Arnhem, met daarachter haaks op het noodstation twee loodsen. De eigenaar wil de locatie herontwikkelen door renovatie van het monument en vervangende nieuwbouw voor de functies wonen, atelierwoningen en horeca.

1.2 Bestaande situatie

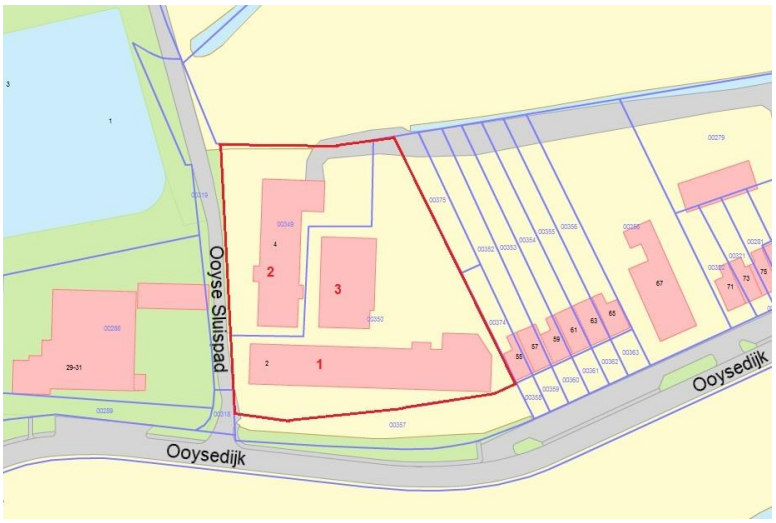
1.2.1 Feitelijke situatie plangebied

Het plangebied bestaat uit de percelen Ooyse Sluispad 2 en 4 te Nijmegen. Het plangebied ligt ten oosten van het stadscentrum van Nijmegen in het gebied de 'Ooyse Schependom', zie figuur 1.

Figuur 1: globale ligging van het plangebied (met rode pointer). Bron: www.google.nl

De locatie wordt ontsloten door de Ooysedijk en het Ooyse Sluispad. In het plangebied staat het voormalige noodstation van voormalige spoortraject Nijmegen-Arnhem, gebouw 1 in figuur 2. Deze loods is beschermd als gemeentelijk monument. Daarachter staan haaks op het noodstation twee loodsen, gebouw 3 in figuur 2. Evenwijdig aan het Ooyse Sluispad staat nog een loods (Ooyse Sluispad 2), gebouw 2 in figuur 2. De gebouwen liggen tegen de dijk aan in buitendijks gebied, zie figuur 2 en 3.

figuur 2: Kadastrale situatie met in rood het plangebied

Figuur 3 vooraanzicht in vogelvlucht van de bestaande situatie van het plangebied

Momenteel wordt het voormalige noodstation als opslagloods gebruikt. De gebouwen erachter worden deels bezet door ateliers en deels gebruikt voor de opslag van o.a. caravans. Het terrein en de gebouwen zijn flink in verval geraakt.

1.2.2 Vigerend bestemmingsplan

Het plangebied is gelegen in het vigerende bestemmingsplan 'Nijmegen Ooyse Schependom', vastgesteld door de raad op 6 juni 2012 en heeft de bestemming 'Bedrijf - 2'. In paragraaf 2.4.2 Bestemmingsplan Nijmegen Ooyse Schependom wordt op dit onderwerp dieper in gegaan.

Wijziging bestemming

De plannen voor de percelen Ooyse Sluispad 2 en 4 passen qua bouwen en qua functie niet binnen de ter plaatse geldende bestemming. Een 'binnenplanse' afwijking is hiervoor niet gegeven, waardoor het bestemmingsplan herzien dient te worden voordat het bouwplan kan worden gerealiseerd.

1.3 Toekomstige situatie

Het voormalig noodstation is in slechte staat en heeft recent een omgevingsvergunning gekregen voor renovatie van het gebouw. Deze renovatie wordt momenteel uitgevoerd. In het gerenoveerde noodstation zijn 7 woningen en een horecagelegenheid aan de westzijde van het gebouw voorzien.

Vanaf de Ooysedijk wordt het plangebied bereikbaar door middel van een trap en een pad langs het terras van de horecagelegenheid naar een onderdoorgang in het gerenoveerde noodstation. Deze onderdoorgang bevindt zich ongeveer in het midden van het noodstation en de woningen. Door deze onderdoorgang kunnen wandelaars vanaf de dijk uitgenodigd worden in het achterterrein een blik te werpen op het weidse rivierenlandschap. Daartoe is in het verlengde van de passage een houten balkon voorzien als uitkijkpunt.

Het gebouw 2 op figuur 2 wordt ontmanteld en gereconstrueerd. In het gereconstrueerde gebouw zijn 5 atelierwoningen voorzien. Gebouw 3 op figuur 2 wordt gesloopt, hier komt geen gebouw voor terug. Dit gedeelte van het plangebied zal ingezet worden voor een gemeenschappelijk erf, bergingen ten behoeve van de woningen, met groen en de benodigde parkeerplaatsen. Een tweetal doorsteken aan de west en oostkant van de spoorwegloods bieden toegang tot het gemeenschappelijke achterterrein.

Op twee plaatsen (aan de west- en oostkant van de spoorwegloods) biedt een toegangsweg voor auto's een entree tot het achterterrein. Deze entrees zijn gepositioneerd op dezelfde plaats als de bestaande inritten.

1.4 Leeswijzer

Na dit inleidende hoofdstuk (Hoofdstuk 1) met een beschrijving van het plan, waarbij wordt ingegaan op de huidige en gewenste situatie, en de te doorlopen procedure om de gewenste situatie mogelijk te maken. Vervolgens komt in Hoofdstuk 2 het beleidskader aan de orde. Hoofdstuk 3 gaat in op de omgevingsfactoren. In Hoofdstuk 4 staat de plansystematiek centraal. In Hoofdstuk 5 de economische en maatschappelijke uitvoerbaarheid weergegeven. Tot slot zijn in Hoofdstuk 6 de reacties uit het wettelijk vooroverleg opgenomen.

Hoofdstuk 2 Ruimtelijk beleid

2.1 Rijksbeleid

2.1.1 Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

In 2012 heeft de Rijksoverheid de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) vastgesteld, waarin het ruimtelijk beleid wordt vastgelegd. De Rijksoverheid richt zich op nationale belangen, zoals verbetering van de bereikbaarheid. De SVIR laat een sterke focus zien op het herstel van de economie met prioriteit bij de ontwikkeling van de mainports Amsterdam en Rotterdam, de brainport Eindhoven en de greenports met bijbehorende achterlandverbindingen. Voorheen benoemde nationale belangen, zoals verstedelijking en de bescherming van nationale landschappen worden losgelaten. Dat geldt ook voor onderdelen van het natuurbeleid, zoals de rijksbufferzones en groen in en om de stad.

Tot 2028 heeft het kabinet in de SVIR 3 rijksdoelen geformuleerd:

1. de concurrentiekracht vergroten door de ruimtelijk-economische structuur van Nederland te versterken. Dit betekent bijvoorbeeld een aantrekkelijk (internationaal) vestigingsklimaat;
2. de bereikbaarheid verbeteren;
3. zorgen voor een leefbare en veilige omgeving met unieke natuurlijke en cultuurhistorische waarden.

In de SVIR zijn in bijlage 4 de Nationale landschappen aangegeven. Deze landschappen weerspiegelen samen de diversiteit en ontstaansgeschiedenis van het Nederlandse cultuurlandschap. Onderhavig plangebied is gelegen in het Nationale Landschap 'Gelderse Poort'. Dit Nationale Landschap heeft de kernkwaliteiten:

- kleinschalige openheid,
- groen karakter,
- oeverwallen en dijken.

Het Rijk laat het beleid ten aanzien van landschap op land over aan provincies en wil provincies meer ruimte geven bij de afweging tussen verstedelijking en landschap, om zo meer ruimte te laten voor regionaal maatwerk. Meer over het beleid ten aanzien van het Natiole Landschap 'Gelders Poort' is dan ook opgenomen in paragraaf 2.2 Provinciaal beleid van de toelichting.

2.1.2 Besluit ruimtelijke ordening

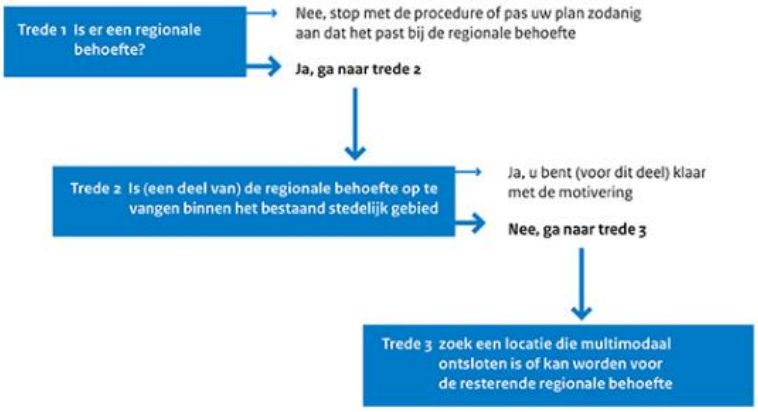
Met ingang van 1 januari 2012 is het gewijzigde Besluit ruimtelijke ordening (Bro) in werking getreden.

Aan het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) is op 1 oktober 2012 de ladder voor duurzame verstedelijking toegevoegd als procesvereiste. Teneinde zorgvuldig ruimtegebruik te stimuleren, acht het kabinet het van belang dat provincies en gemeenten de benutting van ruimte motiveren in alle categorieën ruimtelijke besluiten. Daartoe is in artikel 3.1.6 van het Bro een artikellid ingevoegd (artikel 3.1.6, tweede lid, nieuw), op grond waarvan overheden nieuw te realiseren stedelijke ontwikkelingen standaard dienen te motiveren met behulp van een drietal opeenvolgende stappen:

1. er wordt beschreven dat de voorgenomen stedelijke ontwikkeling voorziet in een actuele regionale behoefte;
2. indien uit de beschrijving, bedoeld in onderdeel a, blijkt dat sprake is van een actuele regionale behoefte, wordt beschreven in hoeverre in die behoefte binnen het bestaand stedelijk gebied van de betreffende regio kan worden voorzien door benutting van beschikbare gronden door herstructurering, transformatie of anderszins, en;

3. indien uit de beschrijving, bedoeld in onderdeel b, blijkt dat de stedelijke ontwikkeling niet binnen het bestaand stedelijk gebied van de betreffende regio kan plaatsvinden, wordt beschreven in hoeverre wordt voorzien in die behoefte op locaties die, gebruikmakend van verschillende middelen van vervoer, passend ontsloten zijn of als zodanig worden ontwikkeld.

Doel van de ladder voor duurzame verstedelijking is een goede ruimtelijke ordening in de vorm van een optimale benutting van de ruimte in stedelijke gebieden. Met de ladder voor duurzame verstedelijking wordt een zorgvuldige afweging en transparante besluitvorming bij alle ruimtelijke en infrastructurele besluiten nagestreefd.

Figuur 4: Ladder voor duurzame verstedelijking

Trede 1: is er een regionale behoefte?

Ter onderbouwing van de actuele regionale behoefte naar woningen kan worden verwezen naar (regionale) woningmarktonderzoeken, verkenningen en visies.

De meest actuele visie/onderzoek is de woningmarktverkenning (De Nijmeegse Woningmarkt 2013-2020) die op 28 februari 2014 is vastgesteld. Deze woningmarktverkenning geeft per woonmilieu/wijk een basis voor nieuwe woonontwikkelingen in de stad. Deze locatie past het binnen het groenstedelijke woonmilieu (lagere woningdichtheid, veel ruimte en groen). Het betreft een bijzondere plek binnen het Nijmeegse.

De beoogde ontwikkeling voorziet in de bouw van 7 grondgebonden woningen en 5 atelierwoningen. Een atelierwoning is een woning die tevens gebruikt kan worden als atelier voor kunstenaar. Dergelijke woningen hebben vaak extra grote raampartijen voor voldoende inval van daglicht. Er zijn weinig nieuw gebouwde atelierwoningen en hier is wel vraag naar. Ook de grondgebonden woningen op deze bijzondere locatie zullen in een woonbehoefte voorzien.

Door de planontwikkeling blijft het groenstedelijke karakter van deze locatie overeind. Er komt alleen op de bestaande footprint nieuwbouw. Het woningbouwplan dient als compensatie voor een nieuwe invulling en behoud van de karakteristieke en monumentale bebouwing,

namelijk de voormalige locomotievenloods. Door de herontwikkeling met horeca en woningbouw komt er een nieuwe impuls voor het gebied en worden er extra mogelijkheden geboden voor verblijfsrecreatie. Ook is er veel aandacht voor de landschappelijke inpassing van de bebouwing en wordt de footprint niet groter en past het plan past binnen het regionale beleid functieverandering buitengebied.

Trede 2: Is (een deel van) de regionale behoefte op te vangen binnen het bestaand stedelijk gebied?

Er is sprake van transformatie binnen bestaande bebouwing, namelijk hergebruik van twee oude loodsen. Daarmee wordt voldaan aan deze trede van de ladder en is trede 3 niet meer aan de orde.

2.1.3 Beleidslijn grote rivieren

De Waal is aangewezen als verbindingswater voor vrachtscheepvaart en heeft daarmee een belangrijke economische functie. Na de hoogwaters in 1993 en 1995 is door het rijk de beleidslijn Ruimte voor de Rivier opgesteld. Deze beleidslijn is inmiddels vervangen door de Beleidslijn Grote Rivieren. Uitgangspunt is het waarborgen van een veilige afvoer en berging van rivierwater onder normale en onder maatgevende hoogwaterstanden. Er gelden twee concrete doelstellingen:

- de beschikbare afvoer- en bergingscapaciteit van het rivierbed behouden
- ontwikkelingen tegengaan die de mogelijkheid tot rivierverruiming door verbreding en verlaging nu en in de toekomst feitelijk onmogelijk maken.

Voor elke activiteit in het rivierbed is een vergunning nodig (Wet beheer rijkswaterstaatswerken). De beleidslijn biedt een systematische aanpak om stap voor stap de afwegingsgronden en rivierkundige voorwaarden voor ruimtelijke initiatieven in het rivierbed te kunnen bepalen ten behoeve van de beoordeling van initiatieven.

Stroomvoerend regime
Voor de bedijkte rivieren (waaronder de Waal) geldt dat de dijk een harde grens vormt. Hierdoor is de ruimte die de rivier beschikbaar heeft voor de maatgevende afvoer ingesnoerd. Het gebied achter deze dijken loopt grote risico's bij overstroming of dijkdoorbraak. Voor het waarborgen van de veiligheid van de gebieden achter de dijken is het bij hoogwater van groot belang dat een vlotte afstroming gegarandeerd is. Obstakels in het rivierbed dienen te worden voorkomen. De verwachte toenemende rivierafvoeren vragen om meer (buitendijkse) ruimte, waar deze nu al schaars is in dit gebied. Dit vraagt om terughoudendheid bij het toestaan van nieuwe ontwikkelingen in het rivierbed. Voor bedijkte rivieren is het stroomvoerend regime van kracht.

Voor niet-riviergebonden activiteiten geldt een "nee, tenzij"- regime. Dat wil zeggen dat uitbreiding of vestiging van nieuwe, niet-riviergebonden activiteiten in principe niet mogelijk is, tenzij op basis van voorafgaand onderzoek kan worden aangetoond dat specifieke omstandigheden van toepassing zijn. Zo kan er sprake zijn van een groot openbaar belang of zwaarwegend bedrijfseconomisch belang. Ook is het denkbaar dat een activiteit redelijkerwijs niet buiten het rivierbed kan worden gerealiseerd.

In het 'Besluit algemene regels ruimtelijke ordening' is de ruimtelijke doorwerking van de Beleidslijn grote rivieren geregeld.

2.1.4 Besluit algemene regels ruimtelijke ordening

In het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) zijn rijksregels opgenomen ten aanzien van de ruimtelijke inrichting van Nederland. Deze zijn van belang voor de inhoud van bestemmingsplannen.

Het kabinet heeft de keuze voor deze onderwerpen gemaakt in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR). Deze structuurvisie bundelt het nationale ruimtelijke en infrastructuurbeleid in 13 nationale belangen. Met de uitbreiding van het Barro en het Bro (Besluit Ruimtelijke Ordening) is de juridische verankering van de SVIR nagenoeg compleet.

In het Barro zijn een aantal onderdelen van nationaal belang opgenomen die beschermt worden. Voor dit plangebied zijn de onderdelen Rijksvaarwegen en Grote rivieren van belang.

2.1.4.1 Rijksvaarwegen

De rivier de Waal behoort tot de categorie Rijksvaarweg (hoofdwateren in Bijlage II, lid 1, onder C van het Waterbesluit). Dit betekent dat er rekening moet worden gehouden met het voorkomen van belemmeringen voor de scheepvaart (artikel 2.1.3. van het Barro). Daarbij wordt gelet op het volgende:

a. de doorvaart van de scheepvaart in de breedte, hoogte en diepte;
b. de zichtlijnen van de bemanning en de op het schip aanwezige navigatieapparatuur voor de scheepvaart;
c. het contact van de scheepvaart met bedienings- en begeleidingsobjecten;
d. de toegankelijkheid van de rijksvaarweg voor hulpdiensten, en
e. het uitvoeren van beheer en onderhoud van de rijksvaarweg

Onderhavig bestemmingsplan voorziet in een functiewijziging (van een bedrijfs- naar een woonbestemming) van bestaande bebouwing en vormt geen belemmering voor de scheepvaart.

2.1.4.2 Grote rivieren

De rivier de Waal behoort tot de categorie Grote rivieren (kaart Grote rivieren, Bijlage III bij het Barro) en onderhavig plangebied is gelegen in het vlak rivierbed en stroomvoerend deel rivierbed.

Rivierbed
Het gehele plangebied is gelegen in het vlak 'rivierbed', een nieuw bestemmingsplan gelegen in dit vlak wijst ten opzichte van het daaraan voorafgaande bestemmingsplan alleen nieuwe bestemmingen in een rivierbed aan in het geval er sprake is van:

a. een zodanige situering van de bestemming dat het veilig en doelmatig gebruik van het oppervlaktewaterlichaam gewaarborgd blijft;
b. geen feitelijke belemmering voor de vergroting van de afvoercapaciteit van de rivier;
c. een zodanige situering van de bestemming dat de waterstandverhoging of de afname van het bergend vermogen zo gering mogelijk is, en
d. een zodanige situering van de bestemming dat de ecologische toestand van het oppervlaktewaterlichaam niet verslechtert.

Eventuele resterende waterstandeffecten of afname van het bergend vermogen moeten worden gecompenseerd. In een bestemmingsplan wordt vastgelegd hoe de effecten op de waterstand en de afname van het bergend vermogen worden gecompenseerd.

Onderhavig bestemmingsplan voorziet in een planologische (en feitelijke) vermindering van bebouwing in het rivierbed en voldoet daarmee aan de van rijkswege gestelde regels ten aanzien van het 'rivierbed'.

Stroomvoerend deel rivierbed
Het gehele plangebied is gelegen in het vlak 'stroomvoerend deel rivierbed'. Een bestemmingsplan dat betrekking heeft op het stroomvoerend deel van het rivierbed kan, ten opzichte van het daaraan voorafgaande bestemmingsplan, uitsluitend een wijziging mogelijk maken, voor zover het onder andere een functieverandering binnen de bestaande bebouwing betreft.

Onderhavig bestemmingsplan voorziet in een functieverandering binnen de bestaande bebouwing en is daarmee passend in het 'stroomvoerend deel rivierbed'.

2.2 Provinciaal beleid

2.2.1 Omgevingsvisie Gelderland

Het ruimtelijk beleid van de provincie Gelderland staat in de Omgevingsvisie Gelderland, vastgesteld door Provinciale Staten op 9 juli 2014. De inhoud van de omgevingsvisie is voor de provincie de basis voor haar eigen optreden in de ruimtelijke ordening.

De provincie kiest er in deze Omgevingsvisie voor om vanuit twee hoofddoelen bij te dragen aan gemeenschappelijke maatschappelijke opgaven. Deze zijn:

1. een duurzame economische structuur;
2. het borgen van de kwaliteit en veiligheid van onze leefomgeving.

Deze twee hoofddoelen benadrukken de rol en kerntaken van de provincie als middenbestuur. Zij beïnvloeden elkaar. Economische structuurversterking vraagt om een aantrekkelijk vestigingsklimaat. Dat is een goede bereikbaarheid en voldoende vestigingsmogelijkheden. Het betekent ook een aantrekkelijke woon- en leefomgeving met de unieke kwaliteiten van natuur, water en landschap in Gelderland.

2.2.1.1 Hoofddoelen omgevingsvisie

Duurzame economische structuur

Een gezonde economie met een aantrekkelijk vestigingsklimaat vraagt om krachtige steden en vitale dorpen met voldoende werkgelegenheid. Het verbeteren van de economische structuur is een belangrijke opgave voor de Gelderse samenleving. Er zijn veel kansen om de economische structuur te verbeteren. De provincie wil samen met haar partners de kansen benutten, met oog voor de unieke kwaliteiten van Gelderland. Het streven is om de concurrentiekracht van Gelderland te vergroten door een duurzame versterking van de ruimtelijk-economische structuur.

Deze versterking van de economie gebeurt in een andere context dan een aantal jaar geleden. De komende jaren zullen minder in het teken staan van denken in termen van 'groei' en meer in termen van 'beheer en ontwikkeling van het bestaande'. De versterking van de economie vergt een andere aanpak. Dat betekent vooral dat de provincie zich met haar partners richt op:

- kansen bieden aan bestaande en nieuwe bedrijven;
- het creëren van een aantrekkelijk vestigingsklimaat in de stedelijke regio's;
- het creëren van een goede bereikbaarheid van de stedelijke gebieden en de economische kerngebieden met fiets, openbaar vervoer en auto maar ook digitaal;
- het versterken van ruimtelijke randvoorwaarden voor de sterke (top)sectoren en het verbeteren van de kennisinfrastructuur;
- een gezonde vrijetijdseconomie en aandacht voor cultuurbeleving;
- een adequaat beheer (kwaliteit en kwantiteit) van bestaande en eventueel nieuwe woongebieden, bedrijventerreinen, kantoren en detailhandel in Gelderland.

Borgen van de kwaliteit en de veiligheid van de leefomgeving

Een aantrekkelijke leefomgeving vergt een goede kwaliteit en beleving van natuur en landschap in Gelderland, een gezonde en veilige leefomgeving en een robuust bodem- en watersysteem. De provincie zet daarom in op het waarborgen en op het verder ontwikkelen van die kwaliteiten van Gelderland. De realisatie van deze tweede centrale doelstelling betekent vooral:

- ontwikkelen met kwaliteit, recht doen aan de ruimtelijke, landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteiten van de plek;

- zorg dragen voor een compact en hoogwaardig stelsel van onderling verbonden natuurgebieden en behoud en versterking van de kwaliteit van het landschap;
- een robuust en toekomstbestendig water- en bodemsysteem voor alle gebruiksfuncties; bij droogte, hitte en waterovervloed;
- een gezonde en veilige leefomgeving;
- een gezonde vrijetijdseconomie en aandacht voor beleving, bereikbaarheid en toegankelijkheid van cultuur, natuur en landschap.

2.2.1.2 Structuurvisiegebieden

Onderhavig plangebied is gelegen in de structuurvisiegebieden:

- Regio Stadsregio;
- Windenergie uitgesloten wegens wettelijke bepalingen;
- Windenergie aandachtsgebied;
- Verwevingsgebied - niet grondgebonden veehouderij;
- Glastuinbouw in overige gebieden;
- Romeinse Limes;
- Nationale Landschappen;
- Intrekgebieden.

Hieronder worden de voor deze planherziening van belang zijnde structuurvisiegebieden nader uitgewerkt.

Regio Stadsregio

De Stadsregio Arnhem Nijmegen wordt gekenmerkt door:

- het grootste stedelijke netwerk van Oost-Nederland;
- hoge kwaliteit van het voorzieningenniveau;
- kennisinstellingen: universiteit en hogescholen;
- de strategische ligging halverwege de Randstad en het Ruhrgebied;
- economische kracht: brede basis en topsectoren;
- goede bereikbaarheid over weg, water en spoor;
- de combinatie van stedelijke kwaliteiten en een mooie natuurlijke omgeving.

De inzet van gemeenten, maatschappelijke organisaties, ondernemers en de provincie is nodig om in te kunnen spelen op de opgaven in de Stadsregio Arnhem Nijmegen. De gezamenlijke inspanningen richten zich onder andere op de speerpunt 'gebiedskwaliteiten benutten': kwaliteiten van het buitengebied (natuur en cultuurhistorie) verbinden met ontwikkelingsmogelijkheden.

Onderhavig bestemmingsplan voorziet in de versterking van een cultuurhistorische kwaliteit (renovatie van het voormalige noodstation) in combinatie met het omzetten van een bedrijfsbestemming naar een woonbestemming en een kleinschalige horecafunctie. In combinatie met de ligging van het perceel aan de rand van de Ooypolder vormt deze ontwikkeling een versterking van de entree van het buitengebied.

Romeinse Limes

De provincie en haar partners streven er samen naar de historische verdedigingslinie de Limes te beschermen met adequate ruimtelijke regelingen. Het is een cultuurhistorisch fenomeen van wereldbelang dat gedeeld wordt met buurprovincies. De ambitie van de provincie is om de Romeinse Limes te beschermen tegen ongewenste ingrepen en verder te ontwikkelen en beleefbaar te maken. Er loopt een aanvraag bij Unesco om de Romeinse Limes aangewezen te krijgen als werelderfgoed.

Ontwikkelingen zijn alleen mogelijk als deze de aanwezige kernkwaliteiten niet aantasten.

Het perceel is in het verleden met ongeveer 4,5meter opgehoogd. In het ophogingspakket zijn bij het Archeologisch onderzoek Ooyse Sluispad 2 geen archeologische indicatoren aangetroffen. Als er al archeologische waarden in de ondergrond aanwezig zouden zijn dan zijn ze goed beschermd door het ophogingspakket. De kernkwaliteiten van de Romeinse Limes worden niet aangetast door deze ontwikkeling.

Nationale landschappen

De nationale landschappen zijn de symbolen bij uitstek van het Gelderse cultuurlandschap. Ze geven op (inter)nationale schaal een afspiegeling van de landschappelijke diversiteit. De provincie wil samen met haar partners ook door ruimtelijke ontwikkelingen de kernkwaliteiten van de nationale landschappen behouden, herstellen, versterken en de landschappelijke samenhang vergroten. De provincie beschermt de kernkwaliteiten van de nationale landschappen en geeft richting aan ontwikkelingen met kwaliteit. Nieuwe bestemmingen zijn mogelijk als deze de kernkwaliteiten van de nationale landschappen behouden of versterken.

Onderhavig plangebied is gelegen in het nationale landschap 'de Gelderse Poort', deelgebied 'Ooijpolder en Rijnstrangen'. Het deelgebied 'Oijpolder en Rijnstrangen' kent de volgende kernkwaliteiten:

- Gave gradiënten van kom – oeverwal – uiterwaard – rivier en dynamiek van de rivieren
- Overwegend open landschap met in de kom afwisseling van weidebouw, oude strangen en kleiputten met ooibos; oeverwal afwisselend open en kleinschalig met afwisseling van bouwland, grasland, boomgaard.
- Bebouwing overwegend geconcentreerd in dorpen en (dijk)linten
- Vrij uitzicht vanaf de dijk over het binnendijkse landschap en naar de stuwwallen van Nijmegen en Montferland
- Dorpen en gehuchten op oeverwallen (vele), pleistocene zandopduikingen (donk van Persingen), boerderijen op terpen, hier ‘pollen’ geheten. Bewoning langs de dijken bestaat uit voormalige boerderijen, vooral kleinere, en voormalige steenfabriekswoningen. Steenfabriekswoningen zijn in veel gevallen in kleine en grotere complexen gebouwd door de fabrikanten. De eigenlijke steenfabrieksterreinen zijn karakteristieke in de uiterwaard verhoogde terreinen, de meeste al relict, een enkele nog met productiebedrijf.
- Sterk contrast met besloten stuwwal
- Rust, ruimte, donkerte

Motivering inpassing in deelgebied

Uit het Inrichtingsplan blijkt dat de kernkwaliteiten van het deelgebied Ooijpolder en Rijnstrangen van het nationale landschap de Gelderse Poort worden op de navolgende manieren door dit project behouden of versterkt:

De Spoorwegloods ligt in de wijk Ooijse Schependom net buiten het centrum van Nijmegen aan de Waal en maakt onderdeel uit van de lintbebouwing langs de Ooijsedijk. Het dijklint wordt door conservering van dit karakteristieke gebouw in stand gehouden, terwijl door de restauratie en herontwikkeling ervan de cultuurhistorische kwaliteit wordt behouden en versterkt.

De Ooijsedijk vormt vanuit de binnenstad de entree naar de Ooijpolder met zijn ruige landschap van kwelders en ooibossen. Om de landschappelijke inpassing van de Spoorwegloods zo vanzelfsprekend mogelijk te maken dient het voorterrein van de Spoorwegloods naadloos aan te sluiten op het dijkprofiel. Daarbij is de maat en schaal van de dijk leidend. Wij hebben er voor gekozen om geen extra beplanting in het voorterrein aan te brengen en erf afscheidingen hier achterwege te laten, zodat het grastalud van de dijk het beeld bepaalt. Dit alles draagt bij tot behoud en versterking van de openheid van het

landschap.

Traptreden vanaf de kruin van de dijk naar het terras t.b.v. de horecagelegenheid aan de westkant van de spoorwegloods volgen het bestaande talud en maken het hoogteverschil nog beter zichtbaar. De loodsen zijn gesitueerd op een omstreeks 1900 opgeworpen verhoging, die in de vorm van een terp ca. 2 m. hoger ligt dan de uiterwaarden.

Ongeveer in het midden van de Spoorwegloods, tussen het horeca gedeelte en de woningen, bevindt zich een passage, waardoor wandelaars vanaf de dijk via de eerder genoemde traptreden uitgenodigd worden in het achterterrein een blik te werpen op het weidse rivierenlandschap. Daartoe is in het verlengde van de passage een houten balkon gemaakt als uitkijkpunt aan de rand van de terp. De passage door de spoorwegloods en het uitkijkpunt versterken de mogelijkheid tot vrij uitzicht over het buitendijkse landschap.

Op twee plaatsen (aan de west- en oostkant van de spoorwegloods) biedt een toegangsweg voor auto's een entree tot het achterterrein op de terp. Deze entrees zijn gepositioneerd op dezelfde plaats als de bestaande inritten. Bestaande doorkijken naar het achterland worden aldus behouden.

Op het terrein achter de spoorwegloods staan momenteel twee loodsen. De loods langs het Ooijse Sluispad zal op dezelfde plek geheel gereconstrueerd en herontwikkeld worden en daarbij qua omvang en hoogte hetzelfde blijven. Hier is dus sprake van een behoud van de huidige situatie.

De andere loods die meer midden op het achterterrein is gesitueerd wordt gesloopt ten gunste van een open gemeenschappelijk erf, hetgeen ook in positieve zin een aanzienlijke bijdrage levert aan de kernkwaliteit openheid en vrij uitzicht over het rivierenlandschap. Het gemeenschappelijk erf biedt naast ruimte voor geparkeerde auto's ook voldoende ruimte als ontmoetingsplaats voor de bewoners.

Ook op het achterterrein ontbreken zoveel mogelijk de individuele erf afscheidingen ten einde de gewenste openheid zoveel mogelijk in de hand te werken. Dit geldt ook voor de perceelsgrenzen van de gehele locatie, waar geen afscheidingen worden gemaakt op de achtergrens met de uiterwaarden, de voorgrens met de Ooijsedijk en de westgrens gelegen aan het Ooijse Sluispad. Op de erfgrens met de buurhuizen aan de oostkant van de locatie wordt de huidige erfafscheiding in stand gehouden met dien verstande dat hier enkele lage buitenbergingen zullen worden geplaatst ten behoeve van de woningen in de spoorwegloods.

De overgang naar de uiterwaard aan de noordkant van de terp en het Ooijse Sluispad aan de westkant daarvan wordt gemaakt door een keerwand. Deze komt ongeveer op dezelfde plaats als de huidige keerwanden, die het bestaande hoogteverschil opvangen. Voor de keerwand wordt een meidoornhaag aangeplant, die aansluit op de bestaande meidoornhagen.

Toepassing van de in het inrichtingsplan vermelde beplantingen levert ook een bijdrage tot een goede aansluiting op het achterliggende uiterwaardenlandschap.

2.3 Regionaal beleid

2.3.1 Regionaal plan Stadsregio Arnhem - Nijmegen (2005-2020)

Het doel van dit Regionaal Plan is het werken aan een aantrekkelijk vestigingsklimaat van de regio Arnhem Nijmegen voor haar inwoners, ondernemers en bezoekers. De stadsregio wil burgers en bedrijven aan de regio binden door het verbeteren van condities voor 'het goede leven': het bieden van mogelijkheden voor prettig wonen en succesvol werken in een mooi, aantrekkelijk landschap en waar men zich snel en comfortabel kan verplaatsen.

Deze hoofddoelstelling kan naar vier ontwikkelingsthema's worden onderscheiden. Dit leidt tot vier subdoelstellingen:

- Economie: het versterken van het economisch vestigingsklimaat in (inter)nationaal perspectief, waarbij de potenties van de stuwende werkgelegenheid worden uitgebuit.
- Mobiliteit: het verbeteren van de bereikbaarheid in het regionale kernnet van (snel)wegen en OV, waarbij de mobiliteit per auto, trein, bus en de fiets beter met elkaar worden geïntegreerd.
- Landschap: het vergroten van de toegankelijkheid en aantrekkelijkheid van het landelijk gebied voor de natuur en voor de recreatie.
- Wonen: het verbeteren van de kwaliteit van het wonen in stad, dorp en landelijk gebied, waarbij de relatie met landschap, bereikbaarheid en voorzieningen kwaliteitsfactoren zijn.

Door de aanzienlijke reductie van de bebouwing, de herinrichting van het perceel, het hergebruik bestaande bebouwing voor wonen kleinschalige horeca en renovatie van een gemeentelijk monument past deze herziening van het bestemmingsplan aan de hoofddoelstellingen van het Regionaal Plan.

2.3.2 Het Groene Akkoord

Op 26 april 2013 ondertekende gemeenten, woningcorporaties en diverse marktpartijen uit de regio Arnhem- Nijmegen het Groene Akkoord, de nieuwe uitdaging in duurzaam bouwen. Het Groene Akkoord bevat geen extra eisen of regionale ambities voor duurzaam bouwen. Iedere gemeente is vrij om zelf hogere ambities voor bouwplannen of projecten te bepalen en vast te stellen.

In het Groene Akkoord staat het streven naar duurzame ontwikkeling van de gebouwde omgeving in de Stadsregio Arnhem Nijmegen centraal. Het gaat er om geleidelijk aan meer duurzame woningen, kantoren en andersoortige utiliteitsbouw in de regio te realiseren, waarbij er wordt gestuurd op meer dan energiebesparing of duurzame energie. Daarnaast gaan de betrokken partijen voor minder milieubelastende materialen, een hoog comfort en een betere gebruikskwaliteit. Bij deze ontwikkeling wordt er niet alleen gekeken naar de nieuwbouw maar nog meer naar de renovatie en verbouw van bestaande gebouwen en woningen. Verder richten de partijen zich niet alleen op een beter aanbod, ook de vraag en het gebruik van de consument en gebouwgebruiker worden nadrukkelijk hierin betrokken. GPR stedenbouw en GPR gebouw worden de standaard instrumenten in de regio.

Onderhavige ontwikkeling voorziet in renovatie van een gemeentelijk monument en herbouw van een bestaande loods mogelijk en is daarmee passend binnen Het Groene Akkoord.

2.3.3 Beleid functieverandering buitengebied

Op 18 oktober 2007 heeft de Stadsregio Arnhem-Nijmegen de 'Notitie functieverandering buitengebied - Regionale beleidsinvulling' vastgesteld. Deze notitie bevat de regionale beleidsinvulling voor functieverandering van vrijkomende (vooral agrarische) bedrijfsbebouwing in het buitengebied.

In de notitie wordt onderscheid gemaakt in gebiedstypen. De locatie Ooysedijk valt in het type multifunctioneel gebied (waardevol landschap). De locatie maakt namelijk onderdeel uit van een waardevol landschap, binnen een nationaal landschap (Gelderse Poort).

Functieverandering naar wonen

Wonen is een geschikte vorm van (her)gebruik van vrijgekomen gebouwen in het buitengebied. Mede in het kader van het provinciale woonbeleid verlangt de provincie dat gemeenten de regionale behoefte aan landelijk wonen in het buitengebied in beginsel in vrijgekomen gebouwen in het buitengebied accommoderen. Bij functieverandering kan hergebruik van de aanwezige gebouwen met meerdere wooneenheden plaatsvinden. De wooneenheden komen zoveel mogelijk in één gebouw, en hoogstens in twee gebouwen die bij elkaar staan.

Uitgangspunt van het regionale beleid is sloop van 50% van de bebouwing en het wonen in maximaal twee woongebouwen. Het is ook mogelijk om alle vrijkomende gebouwen te slopen en in plaats daarvan 1 nieuw woongebouw te realiseren met meerdere wooneenheden.

Bij hergebruik van de bestaande bebouwing voor wonen is het uitgangspunt dat maximaal twee woongebouwen ontstaan en tenminste 50% van de bebouwing wordt gesloopt. Er is geen maximum aan het aantal woningen per woongebouw. De sloopt vormt in dat geval de noodzakelijke verevening, maar kan ook op andere wijzen plaatsvinden, mits wordt onderbouwd dat dit de beoogde ruimtelijke kwaliteit verbetert. Een voorbeeld hiervan is hergebruik van karakteristieke en /of monumentale bebouwing. Deze vorm van hergebruik is in alle gebiedstypen goed inpasbaar.

Bij sloop en vervangende nieuwbouw is het uitgangspunt dat 1 woongebouw of maximaal twee woongebouwen met meerdere wooneenheden wordt gerealiseerd ter grootte van maximaal 50% van de gesloopte bebouwing. Dit geldt voor alle gebiedstypen. In veel gevallen is het gewenst in te spelen op de specifieke situatie om daardoor een hogere ruimtelijke kwaliteit te bereiken of om daardoor meer mogelijkheden voor functieverandering te bieden.

Functieverandering naar werken of woonwerk combinaties is ook mogelijk. Uitgangspunt is dat dit mogelijk is tot 50% van de bestaande bebouwing met een maximum van 750m2 in bestaande bebouwing. Bijzondere aandacht is voor de functies voor verblijfsrecreatie, dagrecreatie en zorg. Deze kunnen een grote bijdrage leveren aan het versterken van het landelijk gebied. Daardoor is extra ruimte hiervoor (extra m2, de beperking van 50% reductie blijft wel gelden).

Verevening

De provincie en stadsregio geven aan dat in ruil voor hergebruik of functieverandering een tegenprestatie moet worden geleverd die bijdraagt aan de kwaliteit van het buitengebied. De basis is het uitgangspunt dat tenminste de helft van de vrijkomende bebouwing wordt gesloopt en dat er een maximum geldt voor de oppervlakte van bedrijfsmatige activiteiten. Het regionale beleid maakt het mogelijk om gemotiveerd af te wijken van het provinciale uitgangspunt om een reductie te realiseren van 50% van het bebouwd oppervlak. Dan moet minder sloop door een andere kwaliteitsbijdrage worden gecompenseerd, waarbij de totale bijdrage 'proportioneel' moet zijn. Dit vraagt om maatwerk. Met de verevening wordt een bijdrage geleverd aan 1 of meerdere dimensies:

- De beeldkwaliteit van de bebouwing.
- Het in stand houden van karakteristieke of monumentale bebouwing en daarmee bijdragen aan de belevingswaarde van het buitengebied.
- De landschappelijke en/of ecologische kwaliteit. Dit speelt bij een waardevol landschap.
- De kwaliteit van publieke voorzieningen. Bijvoorbeeld het creëren van nieuwe voorzieningen, bijvoorbeeld wandel- of fietspaden.
- Leefbaarheid van het platteland.

Er zijn verschillende vormen van verevening namelijk o.a. sloop, verkleining bouwvlak of groene herbestemming, behoud van karakteristieke/monumentale bebouwing, natuurontwikkeling, landschappelijke inpassing, verbetering infrastructuur, aanleg recreatieve voorzieningen of financiële bijdrage.

Belangrijk is dat de afspraken over verevening worden vastgelegd in een overeenkomst. De gemeente moet aantonen dat de overeengekomen vereveningsmaatregelen rechtstreeks planologisch verband houden met de ruimtelijke wijzigingen op het betreffende perceel. De vereveningsvoorwaarde zal in het bestemmingsplan moeten staan.

Motivering afwijking locatie Ooyse Sluispad 2-4

Onderhavig bestemmingsplan voorziet in een functiewijziging van bestaande bebouwing

waarbij minder dan 50% van de bestaande bebouwing wordt gesloopt. Er dient dan ook een motivering plaats te vinden hoe de bijdrage aan de verevening plaatsvindt. De basis voor de motivering om in dit geval af te wijken van een reductie van 50% bebouwd oppervlak is dat de bijdrage aan verevening op andere wijzen wordt geleverd. De beeldkwaliteit van de locatie neemt aanzienlijk toe door deze ontwikkeling. Momenteel is er sprake van een vervallen situatie. Daarnaast draagt de ontwikkeling bij aan het behoud van de karakteristieke en monumentale bebouwing, namelijk de voormalige locomotievenloods. Bovendien wordt met deze ontwikkeling een extra publieke functie toegevoegd, namelijk een horecagelegenheid. Dit is gekoppeld aan de opwaardering van het gehele gebied van de westelijke Ooijpolder (door o.a. Staatsbosbeheer) en biedt extra mogelijkheden voor verblijfsrecreatie. Ook is in het plan veel aandacht voor de landschappelijke inpassing van de bebouwing. Gekozen is om dezelfde footprint aan te houden waardoor doorzichten op het landschap van de Ooijpolder behouden blijven.

2.4 Gemeentelijk beleid

2.4.1 Structuurvisie Nijmegen 2013

In December 2013 heeft het College van B&W de Structuurvisie 2013 vastgesteld. Deze geeft het ruimtelijk beleid weer tot 2020. Duurzame stedelijke ontwikkelingen staan centraal in de structuurvisie, dit basisprincipe hangt samen met de volgende drie integrale ruimtelijke pijlers:

- Typisch Nijmegen, de ambitie is om de bestaande en voor Nijmegen unieke kwaliteiten zoveel mogelijk te behouden en waar mogelijk te versterken. De typerende kwaliteiten zijn: de unieke ligging in het landschap, de ruimtelijke dragers van de stad, de historische gelaagdheid, de dynamiek: Nijmegen is een stad in beweging en de duurzaamheid krijgt een prominente rol in deze visie met een brede invulling.
- Economische structuurversterking, de ruimtelijke kwaliteit van een stad is afhankelijk van de economische aantrekkingskracht. We willen ruimte bieden voor de ontwikkeling van de economische dynamiek van een wijk. We willen de creativiteit van ondernemers de ruimte geven.
- Karakteristieke wijken, onze ambitie is om wijken te hebben waarin mensen graag wonen met een variatie in het aanbod van woningen (zowel in woningtype als in prijsklasse).

Meer dan in de afgelopen jaren zet de gemeente Nijmegen, samen met partners, in op organisch en vraaggericht ontwikkelen, waar mogelijk in minder complexe projecten. De uitdaging is om daarbij het aanbod beter toe te snijden op de vraag vanuit de markt met meer aandacht voor de wensen van bewoners door burgerparticipatie, maatwerk, tijdelijk gebruik van leegstaande gebouwen en braakliggende terreinen, innovatieve oplossingen en een focus op duurzaamheid en ruimtelijke kwaliteit.

Duurzaamheid en ruimtelijke kwaliteit betekent dat we zorgvuldig omgaan met de ruimte in en om de stad. Het accent zal de komende jaren in de wijken meer op consolidatie en kleinschalige vernieuwing komen te liggen. De focus ligt op behoud, verduurzaming, eigentijdse aanpassingen, herbestemming en transformatie van bestaande woningen en gebouwen naast de ontwikkeling van het Waalfront, Nijmegen CS en de Waalsprong.

De ruimtelijke inrichting van steden wordt steeds meer een doorslaggevende economische concurrentiefactor. Hoge ruimtelijke kwaliteit wordt steeds belangrijker in de concurrentiestrijd met andere steden. Steden worden aantrekkelijker door samenwerking met bedrijfsleven, kennisinstellingen en bewoners te stimuleren, door een goede bereikbaarheid op openbaar vervoersknooppunten en door het aanbieden van toplocaties voor talent en investeerders. Minstens zo belangrijk is het ontwerpen en aanbieden van concurrerende woonmilieus, met hoogwaardige voorzieningen, voldoende recreatiemogelijkheden, cultuur en leefkwaliteit. We zullen steeds meer met gemengde bestemmingen in bestemmingsplannen werken, om economische kansen mogelijk te houden.

Wonen/ woongebied

In de rest van de stad gaat een andere wind waaien. We zijn terughoudend met het verlenen van medewerking aan nieuwe bouwprojecten. Nieuwbouw moet nadrukkelijk een tekort in de wijk opheffen. Bijvoorbeeld met combinaties van wonen en zorg of woningen voor studenten en jongeren in en bij het centrum van de stad. Of projecten die bestaande woningen vervangen. Deze terughoudendheid geldt zeker ook voor de bouw van nieuwe kantoren en bedrijfsruimtes daar waar elders in de stad forse leegstand is. We kiezen voor aanpassing en herbestemming.

We willen bewoners en bedrijven binden aan stad en wijk. Dit is ook een vorm van duurzaamheid. Een aantrekkelijke en prettige woonomgeving zorgt er bijvoorbeeld voor dat mensen lang in hun wijk blijven wonen. In paragraaf 3.1 wordt hier nader op ingegaan.

Recreatie

Vrije tijd (toerisme en recreatie) is een belangrijke groeisector in Nijmegen. Een trend is dat het aandeel ouderen toeneemt, een belangrijkere doelgroep voor recreatie met relatief veel tijd en geld. Ook het aantal allochtonen stijgt. De vrijetijdsbesteding van deze groep is meer familie- en groepgeoriënteerde, gericht op de openbare ruimte. Tenslotte is opvallend dat steeds meer mensen in eigen land op vakantie gaan.

Nu al is de toeristische sector goed voor bijna 6% van de Nijmeegse werkgelegenheid, tegen een landelijk gemiddelde van 4%. In Nijmegen zijn drie toeristische pijlers te onderscheiden: de bruisende Binnenstad, de groene en blauwe omgeving en het verleden van Nijmegen. Nijmegen heeft een gunstig toeristisch imago, maar de hotelcapaciteit is beperkt. Nijmegen wordt gezien als een aantrekkelijke, sfeervolle, gezellige, gastvrije en ruimdenkende stad. Wandelen en fietsen worden gezien als goed bij de stad passende activiteiten, inclusief een aantrekkelijk horeca- en evenementenaanbod.

Op de kaart bij de Structuurvisie 2013 is onderhavig plangebied gelegen in het gebied 'Recreatie en toerisme stimuleren'. Door in het gebied de Ooyse Schependom de mogelijkheid om een tweede kleinschalige horecagelegenheid te realiseren mogelijk te maken en het perceel te herinrichten ontstaat een versterking van de recreatieve mogelijkheden van het gebied.

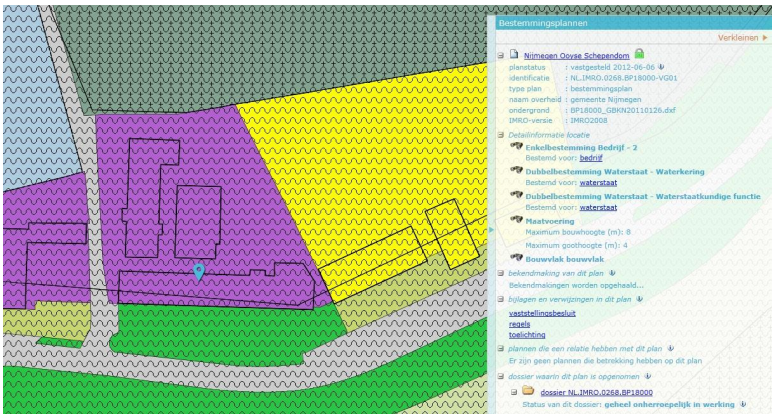
Cultuurhistorie

Cultuurhistorie draagt bij aan een duurzame stedelijke ontwikkeling: de identiteit van een gebied en de kwaliteit van het woon- en leefklimaat wordt mede bepaald door de geschiedenis van de plek. De ambitie is om cultuurhistorie, monumenten en andere karakteristieke gebouwen en objecten bij te laten dragen aan een toekomstbestendige en duurzame stad, waar mensen graag willen wonen, werken en verblijven. Om dit te bereiken stimuleren we herbestemming en hergebruik van historische panden.

De renovatie en herbestemming van het 'noodstation' en herontwikkeling van deze locatie draagt bij aan deze ambitie.

2.4.2 Bestemmingsplan Nijmegen Ooyse Schependom

Het plangebied is gelegen in het vigerende bestemmingsplan 'Nijmegen Ooyse Schependom', vastgesteld door de raad op 6 juni 2012. Hieronder is een uitsnede weergegeven van het bestemmingsplan 'Nijmegen Ooyse Schependom'.

Figuur 5: Vigerend bestemmingsplan; bron: www.ruimtelijkeplannen.nl

Ooyse Sluispad 2-4

De voor 'Bedrijf - 2' op de verbeelding aangegeven gronden zijn bestemd voor bedrijven voorzover deze voorkomen in de categorieën 1 en 2 van de Staat van bedrijfsactiviteiten, de uitoefening van het constructiebedrijf en een schildersbedrijf. Indien dat nodig is voor toezicht en/of beheer mogen binnen de bouwvlakken in totaal twee dienstwoningen worden opgericht.

In het plangebied komen tevens de dubbelbestemmingen 'Waterstaat - Waterkering' en 'Waterstaat - Waterstaatkundige functie' voor.
De voor 'Waterstaat - Waterkering' aangewezen gronden zijn, behalve voor de daar voorkomende bestemming(en), primair bestemd voor de aanleg, instandhouding en/of bescherming van de waterkering alsmede voor de instandhouding en versterking van de landschappelijke en cultuurhistorische waarde van de dijk.
De voor 'Waterstaat - Waterstaatkundige functie' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor:

- de afvoer van hoog opperwater, sediment en ijs;
- waterhuishouding;
- verbetering van de hoofdwaterkering alsmede voor de vergroting van de afvoercapaciteit;
- het gebruik ten behoeve van de uitvoering van bouwwerken, werken en werkzaamheden, welke passen in het kader van het normale beheer en onderhoud van de rivier, zoals oever- en kribvakverdedigingen en strekdammen en het plaatsen van bakens en scheepvaarttekens;
- verkeer te water.

Bebouwingsnormen

Gebouwen ten dienste van de bestemming mogen uitsluitend worden opgericht binnen de op de verbeelding aangegeven bouwvlakken met een maximum goothoogte van 4 meter en een maximum bouwhoogte van 8 meter voor gebouw 1, zie figuur 2, en een maximum goothoogte van 6 meter en een maximum bouwhoogte van 9 meter voor gebouwen 2 en 3 uit figuur 2. De dakhelling moet minimaal 15° bedragen. Voor de dienstwoningen geldt een maximum inhoud per dienstgebouw van $450m^2$ en een dakhelling van minimaal 25°. Per woning mag één vrijstaand bijgebouw voor huishoudelijke doeleinden worden opgericht met een maximale bebouwde oppervlakte van $50m^2$ en een maximale goothoogte van 3 meter.

Ten aanzien van het plangebied

De plannen voor de percelen Ooyse Sluispad 2 en 4 passen niet binnen de ter plaatse geldende bestemming. Een 'binnenplanse' afwijking is hiervoor niet gegeven, waardoor het bestemmingsplan herzien dient te worden voordat het bouwplan kan worden gerealiseerd.

Hoofdstuk 3 Sectoraal beleid

3.1 Wonen

Het grootste gedeelte van de Ooyse Schependom bestaat uit landelijk gebied. De bebouwing concentreert zich onder aan de stuwwal en aan het begin van de Ooysedijk. Het woningbezit is in 2009 als volgt onderverdeeld:

type woningen	aantal woningen
laagbouw huur	2
laagbouw koop	29
etage huur	37
etage koop	28
totaal	96

3.1.1 Structuurvisie Nijmegen

Naast de ontwikkeling van Waalsprong en Waalfront zal de nadruk de komende jaren verschuiven naar de bestaande voorraad woningen en het laten aansluiten van deze voorraad op de toekomstige wensen. Herijkingen en flexibele kleinschaligere plannen zijn nodig om de projecten goed aan te laten sluiten bij de huidige en toekomstige vraag. De nieuwbouw zal kleinschaliger, meer klantgericht moeten zijn en beter moeten aansluiten bij de bestaande voorraad. Er zal een omslag plaats vinden van nieuwbouw (uitbreiding) naar woningbouw gericht op wat er al is in de stad. Belangrijke thema's daarbij zijn verduurzaming, aanpassen aan eigentijdse woonwensen, zorgvoorzieningen, kleinschalige herstructurering en herbestemming.

Cultuurhistorie draagt bij aan een duurzame stedelijke ontwikkeling: de identiteit van een gebied en de kwaliteit van het woon- en leefklimaat wordt mede bepaald door de geschiedenis van de plek. De ambitie is om cultuurhistorie, monumenten en andere karakteristieke gebouwen en objecten bij te laten dragen aan een toekomstbestendige en duurzame stad, waar mensen graag willen wonen, werken en verblijven. Om dit te bereiken stimuleren we herbestemming en hergebruik van historische panden.

3.1.2 Woonvisie Nijmegen 2009-2020

Een goed woonklimaat is de basis voor een leefbaar, sociaal en vitaal Nijmegen. Als gemeente bouwen we geen woningen. Bij de gemeente gaat het om het stellen van de inhoudelijke en procesmatige kaders om de gewenste uitkomsten te bereiken. Hiervoor heeft Nijmegen de Woonvisie Nijmegen 2009-2020; Wonen Leeft! opgesteld. Hierin zijn een aantal uitgangspunten voor het wonen geformuleerd:

- Nijmegen wil een ongedeelde stad zijn. Daarom werken we aan een gedifferentieerd woningaanbod op stedelijk niveau met meer variatie op wijkniveau en homogeniteit op straatniveau. Belangrijk uitgangspunt hierin is de realisatie van levensloopgeschikte wijken.
- De gemeente wil bewoners binden. We willen zorgen dat mensen een positieve keuze kunnen maken, met daarbij de volgende accenten: voldoende goedkope woningen voor lage inkomens, vasthouden van middenklasse en sociale stijgers, kansen benutten om nieuwe bewoners aan te trekken.

3.1.3 Kansen Ooysedijk

In het bestemmingsplan 'Nijmegen Ooyse Schependom' is het volgende opgenomen: de Ooyse Schependom kent een kleine overgangszone naar het stedelijk gebied in een organisch gegroeide setting met bijzondere gebouwen, die soms beschermd zijn door hun cultuurhistorische waarde. Bij ontwikkelingen moet gelet worden op de openheid van het landschap en zichtlijnen in het gebied. Uitgangspunt is dat zeer terughoudend wordt omgegaan met het toevoegen van nieuwe bebouwing en ruimtelijke elementen. Ooysedijk:

De verschijningsvorm van de huidige bebouwing aan de Ooysedijk dient behouden te blijven. Nieuwbouw is niet toegestaan. Vervangende nieuwbouw kan alleen op het bestaande bouwblok, passend in de structuur van de Ooysedijk en de omgeving. Om de oude bedrijfspanden in stand te kunnen houden is het soms noodzakelijk andere functies toe te laten. Deze toevoeging moet 'ingetogen' zijn en qua functie iets toevoegen aan het recreatieve gebruik en/of de natuurbeleving van de polder. Als functies zijn denkbaar: beperkte horeca, een gastenverblijf of klein hotel, een atelier of galerie, woon-werkpanden.

3.1.4 Ooyse Sluispad 2-4

Onderhavig bestemmingsplan voorziet in het omzetten van een bedrijfsbestemming (voormalig noodstation) naar een woonbestemming en tevens een deel lichte horeca in het bestaand pand. Het betreft een kleinschalige herstructurering waarbij geen uitbreiding van het bouwvlak wordt toegestaan. Wel wordt het bouwvlak (=deel v.h. perceel waarin het hoofdgebouw gebouwd moet worden) aangepast aan de nieuwe gebouwen en worden er 7 woningen en 5 atelierwoningen in deze gebouwen gerealiseerd. Ook wordt er beperkte horeca toegestaan. Mocht deze horeca in de toekomst niet meer invulbaar zijn, dan kan deze horeca omgezet worden naar maximaal drie woningen. Door aan deze bedrijfsbebouwing een nieuwe functie (wonen) toe te kennen levert het project een positieve bijdrage aan het bijzondere gebied.

3.2 Economische zaken

3.2.1 Vigerend bestemmingsplan

In het vigerende bestemmingsplan 'Nijmegen Ooyse Schependom' is de volgende tekst opgenomen:

'In de Ooyse Schependom zijn momenteel geen horecagelegenheden gevestigd. Op één pand in het gebied rust wel de horecabestemming. Dit betreft de Polderkamer aan de Ooysedijk. Deze voormalige horecagelegenheid op de begane grond staat echter al sinds de jaren 80 leeg. Op de eerste en tweede verdieping van het pand wordt gewoond. In de Horecanota Gastvrij Nijmegen zijn de beleidsregels voor nieuwe horeca opgenomen. Voor de Ooyse Schependom geldt dat horeca zich in dit gebied zal vestigen vanwege de unieke locatie. Goede initiatieven vanuit de markt, die inspelen op unieke kansen, zullen op hun eigen merites worden beoordeeld.

Gezien de recreatieve functie van het gebied kunnen een beperkt aantal kleinschalige horeca-initiatieven toegestaan worden. Het gaat dan om maximaal twee horecagelegenheden van in totaal 250 m2 uit de categorie "lichte horeca" (categorie 1a en 1b): restaurant, broodjeszaak etcetera.'

In de regels bij de bestemming 'Horeca' van het bestemmingsplan 'Nijmegen Ooyse Schependom' is een specifieke gebruiksregel opgenomen dat: *'van de toegelaten bebouwing binnen het op de verbeelding aangegeven bouwvlak mag maximaal 150 m2 bruto verkoopvloeroppervlak worden gebruikt ten behoeve van horeca.'*

Naast de, niet in gebruik zijnde, horecabestemming op het pand 'De Polderkamer' is er in het plangebied momenteel geen andere horecagelegenheid.

3.2.2 Marktontwikkeling

De vrijetijdssector wordt een steeds belangrijker onderdeel van de Nijmeegse economie. De trend is dat de recreatieve bezoeker tijdens een wandel- of fietstocht gebruik maakt van een horecagelegenheid. Omgekeerd zorgt een aantrekkelijke horecagelegenheid ervoor dat meer bezoekers naar het gebied komen. Er is in de Ooyse Schependom ruimte voor enkele kleinschalige en extensieve voorzieningen op het gebied van horeca en/of verblijfsrecreatie.

3.2.3 Het initiatief

Onderhavig initiatief voorziet onder andere in het toevoegen van een horecagelegenheid in het westelijke deel van de spoorwegloods met een bruto verkoopvloeroppervlakte van 180m2.

Ter plaatse van de vigerende horecabestemming in het gebied, De Polderkamer, is maximaal 150m2 bruto verkoopvloeroppervlak aan horeca toegestaan. Samen met onderhavig initiatief zijn er daarmee twee horecagelegenheden planologisch mogelijk gemaakt met een totale bruto verkoopvloeroppervlakte van 330m2. Dit overschrijdt de oppervlakte zoals in het vigerende bestemmingsplan Nijmegen Ooyse Schependom is opgenomen. Deze overschrijding van de oppervlakte aan horeca in het gebied wordt als acceptabel bevonden, omdat:

- het omliggende gebied is aantrekkelijker geworden voor onder andere recreanten door de aanleg van een wandelbrug over de mondig van 't Meertje en door de struinpaden in de uiterwaarden. Deze brug verbindt de Oostelijke Waalkade en de Ooijpolder / Stadswaard met elkaar. Met de nieuwe brug ontstaat vanuit de binnenstad een toegankelijke entree naar honderden hectare natuur langs de Waal. De Stadswaard is een belangrijk uitloopgebied voor Nijmegenaren en grenst aan de binnenstad van Nijmegen. Het gebied wordt gebruikt voor het maken van een ommetje, struinen, pootje baden of genieten van de rust, ruimte en mooie natuur. Mede daardoor is er in het gebied meer behoefte aan horeca;
- tevens willen wij het gebied nog aantrekkelijker maken voor recreanten en willen daarvoor meer aanvullende ruimte bieden voor horeca;
- van de planologische mogelijkheden voor horeca die zijn gelegen op 'De Polderkamer' al geruime tijd geen gebruik is gemaakt, en
- dat in onderhavig bestemmingsplan een wijzigingsbevoegdheid is opgenomen om de horecabestemming te wijzigen in een woonbestemming indien er bijvoorbeeld geen gebruik wordt gemaakt van de horecabestemming.

In de regels van onderhavig bestemmingsplan wordt voor wat betreft de categorieën horeca aangesloten bij de planologische mogelijkheden uit het vigerende bestemmingsplan 'Nijmegen Ooyse Schependom', en wel: horecabedrijven voor zover deze voorkomen in categorie 1a en 1b van de Staat van horeca-activiteiten en tevens voor een café. Tevens is in onderhavig bestemmingsplan de specifieke gebruiksregel opgenomen dat ter plaatse van de bestemming Horeca maximaal 180 m2 bruto verkoopvloeroppervlak worden gebruikt ten behoeve van horeca.'

3.3 Verkeer

De Ooysedijk is tot de gemeentegrens een 30 km/uur gebied. De ontsluiting van het plangebied gebeurt via de Ooysedijk. De intensiteit op de Ooysedijk bedraag c.a. 2000 mvtg/etmaal. In de zomermaanden wordt de Ooysedijk veel gebruikt door recreatief verkeer.

3.3.1 Openbaar vervoer

Over de Nieuwe Ubbergseweg lopen verschillende buslijnen. De halte ligt binnen een straal van 400 meter van het plangebied.

3.3.2 Parkeren

Bij de ontwikkeling van de locatie dient de parkeerbehoefte op eigen terrein te worden opgelost. De parkeer- en stallingsbehoefte wordt bepaald op de wijze zoals beschreven in de beleidsregels Parkeren. Het plangebied valt in de sterk stedelijke zone Rest bebouwde kom.

Berekening benodigd aantal parkeerplaatsen:

	Aantal	Norm	Totaal (met horeca)	Totaal (met wijziging 3 woningen i.p.v horeca)
In de spoorwegloods:				
woning met een bruto woonoppervlak ca 70m^2	3	0,85	2,55	2,55
woning met een bruto woonoppervlak van 105m^2	3	1,70	5,10	5,10
woning met een bruto woonoppervlak van 145m^2	1	1,70	1,70	1,70
horeca van 178m$^{2.}$ of 3 woningen	178m^2 3	13 per 100m^2 1,70	23,14	 5,10
In bijgebouw loods A				
atelierwoning met een bruto woonoppervlak van 78m^2 en atelieroppervlak van 45m^2	4	1,70	6,80	6,80
atelierwoning incl. atelier groter 135m^2	1	1,85	1,85	1,85
Totaal aantal parkeerplaatsen benodigd in plangebied:			41,14	23,10

Het benodigd aantal parkeerplaatsen is binnen het plangebied te realiseren.

3.4 Milieu

3.4.1 Bedrijvigheid

Bedrijvigheid is in de zin van de Wet milieubeheer die bedrijvigheid die vermeld staat in het Besluit omgevingsrecht (Bor), Bijlage 1 en als zodanig als inrichting aangemerkt zou kunnen worden. In onderhavig bestemmingsplan is alleen horeca en wonen voorzien. In het bestemmingsplan wordt de toelaatbaarheid van horecabedrijven gekoppeld aan de "Staat van horeca-activiteiten model Nijmegen". Dit is een lijst met horecabedrijven in Nijmegen, die al naar gelang de te verwachten hinder zijn ingedeeld in categorieën. Het betreft een algemene lijst, gebaseerd op de VNG-uitgave "Bedrijven en milieuzonering", aangevuld met de volgende ruimtelijk relevante criteria: de over het algemeen gebruikelijke openingstijden en de verkeersaantrekkende werking. De toelaatbare categorie op de betreffende locatie mogen alleen onder categorie 1a en 1b vallen inclusief een café mits passend binnen het horecabeleid en parkeerbeleid van de gemeente. Verdere regulering van eventuele hinder door horeca bedrijven kan plaatsvinden middels de APV. De afstand tussen de beoogde horecavoorziening en de woningen is kleiner dan de 10 meter die in beginsel aangehouden moet worden in verband met geluidhinder (Café = SBI 2008, 653=cat 1). Bouwkundige afscheiding tussen woningen en het café zijn echter voldoende om deze hinder te reduceren. Deze situatie wordt dus toelaatbaar geacht.

Er worden dus geen nieuwe bedrijven, behalve horeca, geïntroduceerd met dit plan. De bestemming op de Ooyse Sluispad 2-4 voor bedrijvigheid vervalt en wordt omgezet naar

wonen en horeca. Daarbij doet zich nog de vraag voor of de woonbestemming van het plan hinder zal ondervinden van de resterende omliggende bedrijvigheid. In de omgeving zijn echter slechts twee inrichtingen actief die hindercontouren opleveren. Dit is het gasreduceerstation aan de Dijkgraaf van Wijckweg 9 en Novaz Interieur aan de Oude Ubbergseweg 11. Beide activiteiten hebben geen hindercontour die over het plan ligt. Daarnaast ligt op het naastgelegen perceel (Ooysedijk 31) de bestemming "Bedrijven 2". Momenteel is er geen bedrijf actief. De vestiging van een bedrijf voorkomend in categorie 1 en 2 en het uitoefenen van een constructiebedrijf en een schildersbedrijf is mogelijk op deze locatie. In een gemengd gebied zoals dit plangebied geldt voor deze activiteiten een hindercontour van 10 meter. Deze contour komt niet tot aan het bouwvlak van de woonbestemmingen. Deze situatie is daarmee in overeenstemming met een goede ruimtelijke ordening.

3.4.2 Bodem

Situatie

Het plan bestaat uit de sloop van de gebouwen gelegen achter het voormalige noodstation (het witte gebouw, evenwijdig aan de Ooysedijk), waarbij alleen op de plek van het gebouw langs het Ooyse Sluispad weer een gebouw terugkomt. (zie schets Studie situatie). Het noodstation zelf wordt ontmanteld en op dezelfde plek gereconstrueerd.

Bodemkwaliteit

De bodemkwaliteit is beoordeeld op basis van het volgende rapport:

- Verkennend bodemonderzoek (NEN 5740 en NEN 5897) Ooijse Sluispad 2 en 4 in Nijmegen, Envita Nijmegen BV, 19 maart 2014, rapportnummer 203806-10/R01; zie Bijlage 2.

Uit het bodemonderzoek blijkt:

- De geroerde bovengrond is sterk verontreinigd met koper, lood, zink ,PAK en matig verontreinigd met andere zware metalen en minerale olie (0 –1 meter diep);
- Het grondwater is sterk verontreinigd met zink;
- Er is geen asbestverontreiniging aangetroffen;

Conclusie en BUS Melding

Op basis van het onderzoek blijkt sprake te zijn van een geval van ernstige bodemverontreiniging.

De kolengruis en slakken houdende bovengrond van het buitenterrein is sterk verontreinigd alsmede de kleiige bovengrond achter op het terrein. De achterste twee gebouwen hebben een puinhoudende bovengrond; deze is sterk verontreinigd.

De bovengrond van het voorste witte gebouw = noodstation is matig verontreinigd met lood. Hiervoor is er een BUS Tijdelijke Uitplaatsing (eenvoudig saneringsplan) ingediend in juli 2014. Dit in verband met de sloop van de vloer/fundering en het feit dat er een verwachting was dat de bodem onder de vloer sterk is verontreinigd met zware metalen en PAK. De sanering heeft plaatsgevonden in augustus 2014. Het houten spantwerk is vooraf verwijderd. Deze wordt, vanwege monumentale bouw, weer hergebruikt in het nieuw te bouwen pand. Daarna is de fundering verwijderd omdat de huidige niet stevig genoeg worden geacht voor het nieuwe pand. Tot slot wordt een nieuw fundering gebouwd en vervolgens wordt er woningbouw en horeca in het pand gerealiseerd.

Voorlopig zullen er zover het de bodem betreft geen bijzondere financiële of milieutechnische

problemen bestaan omdat er op dit moment geen grondverzet plaatsvindt voor de realisering van de bestemmingsplanwijziging. De sloop is geregeld via een BUS melding Tijdelijke Uitplaatsing.

Indien op een later stadium op het buitenterrein graafwerkzaamheden plaatsvinden ten behoeve van bijvoorbeeld parkeerplaatsen, zal er weer een BUS melding/saneringsplan moeten komen. De initiatiefnemer is hiervan op de hoogte en weet dat hij voor de saneringswerkzaamheden budget moet reserveren. Voor wat dat betreft zijn er dan geen financiële belemmeringen meer om de bestemming te realiseren.

3.4.3 Geluid

Weg- en railverkeer

Volgens de Wet geluidhinder heeft iedere geluidsbron een eigen zone. Een zone is het akoestisch aandachtsgebied langs een geluidbron. De zonebreedte van een weg is vastgelegd in de Wet geluidhinder. De ruimte boven de weg hoort ook bij de zone. De basis voor het bepalen van de breedte van de zone voor spoor is vastgelegd in artikel 1.4a lid 1 van het Besluit geluidhinder. De breedte van de zone van een spoorweg is afhankelijk van de geluidsbelasting ter plaatse van de referentiepunten.

In het geval van de realisatie van nieuwe geluidgevoelige bestemmingen geldt voor wegverkeer een voorkeurswaarde van 48 dB en afhankelijk van een binnenstedelijke of buitenstedelijke situatie geldt een maximale grenswaarde van 63 dB en 53 dB. Voor railverkeer geldt een voorkeurswaarde van 55 dB en een maximale grenswaarde van 68 dB. Bij overschrijding van de voorkeurswaarden kan onder voorwaarden een hogere waarde worden vastgesteld.

In en rond het plangebied liggen de volgende gezoneerde geluidsbronnen die het gebied (kunnen) belasten:

- Generaal J. Gavinweg (350 m)
- Keizer Trajanusplein (350m)
- Nieuwe Ubbergseweg (250m)
- Ooysedijk (200m)

30 km/u

Een weg met een maximum snelheid van 30 km/uur heeft geen zone en hoeft dus niet te worden getoetst aan de Wet geluidhinder. Uit jurisprudentie blijkt dat 30 km/uur wegen bij planologische procedures met het oog op 'goede ruimtelijke ordening' toch akoestisch moeten worden onderzocht. Dit wettelijk kader geldt voor de volgende (gedeelten van) wegen:

- Ubbergseweg (200m)
- Ooysedijk (200m)

De verkeersintensiteiten op het Ooijse Sluispad zijn verwaarloosbaar laag.

Gemeentelijk beleid

Het gemeentelijk beleid is erop gericht om bij geluidsgevoelige bebouwing de voorkeurswaarde niet te overschrijden. Voor de eerstelijns bebouwing langs belangrijke vervoersassen kan een overschrijding van deze voorkeurswaarde acceptabel zijn. Bijvoorbeeld als deze bebouwing een afschermende werking heeft voor woningen of andere geluidsgevoelige bebouwing die daarachter liggen. Het beleid is er echter op gericht om hogere waarden spaarzaam toe te staan. Op deze wijze wordt het aantal woningen met een

hoge geluidsbelasting zo klein mogelijk gehouden. Waar dat redelijkerwijs mogelijk is worden lagere waarden dan de wettelijke maxima aangehouden.

Planspecifiek

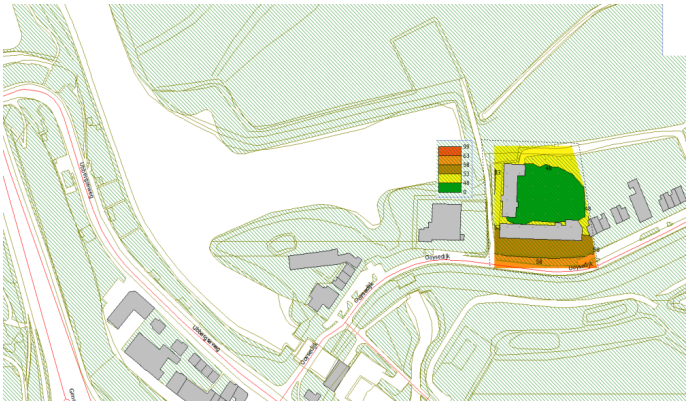
Het nieuwe bestemmingsplan maakt de realisatie van woningen mogelijk in de bestaande bebouwing aan het Ooijse Sluispad 2-4. De woningen liggen in de zone van de genoemde wegen en tevens dienen de effecten van de omliggende 30km/u wegen te worden getoetst aan een goede ruimtelijke ordening.

Uit globale berekeningen van de gemeente Nijmegen is gebleken dat ter plaatse van de bestaande panden geen overschrijding zal plaatsvinden van de voorkeursgrenswaarde als gevolg van het verkeer op de gezoneerde wegen (Waalbrug en Nieuwe Ubbergseweg). In de onderstaande figuur 6 zijn de geluidscontouren weergegeven vanwege de Waalbrug inclusief aftrek conform artikel 3.4 Reken- en meetvoorschrift geluid.

Figuur 6: Geluidscontouren agv Waalbrug en Nieuwe Ubbergseweg incl aftrek conform art 3.4 Reken- en meetvoorschrift geluid

In de onderstaande figuur 7 zijn de geluidscontouren vanwege alle wegen tezamen weergegeven exclusief aftrek conform art 3.4 Reken- en meetvoorschrift geluid.

Figuur 7: Gecumuleerde geluidscontouren alle wegen tezamen exclusief aftrek conform art 3.4 Reken- en meetvoorschrift geluid

Uit figuur 7 blijkt dat de gecumuleerde gevelbelasting ongeveer maximaal 54 dB bedraagt exclusief aftrek conform artikel 3.4 Reken- en meetvoorschrift geluid. De maximale grenswaarden zoals die in de Wgh gehanteerd worden, worden hierdoor niet overschreden. Er is sprake van een acceptabel leefklimaat. Voor de transformatie van de gebouwen geldt op basis van het Bouwbesluit als binnenwaarde het zogenaamde rechtens verkregen niveau. In dit geval zal het rechtens verkregen niveau niet meer vast te stellen zijn omdat het oude gebouwen betreft. Om een goede leefkwaliteit te garanderen wordt daarom aanbevolen het binnenniveau van 33 dB, zoals dat voor nieuwe woningen van toepassing is, te hanteren.

Uit de voorgaande constateringen blijkt dat vanwege het wegverkeer geen hogere waarde vastgesteld hoeft te worden en sprake is van een acceptabele leefkwaliteit.

Akoestisch onderzoek

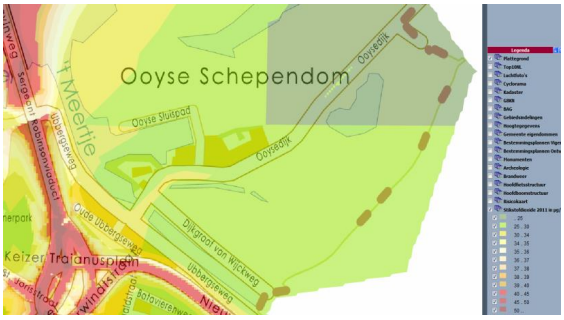
Uit het akoestisch onderzoek van 24 augustus 2015, zie Bijlage 7, blijkt dat er, zelfs in een worst case scenario, sprake is van een acceptabele geluidsbelasting die voldoet aan de standaard grenswaarden uit het activiteitenbesluit. In het Activiteitenbesluit worden echter veel uitzonderingen gemaakt als het gaat om maximale geluidsniveaus afkomstig van verkeersaantrekkende werking. Voor toetsing aan een goede ruimtelijke ordening is echter een breder kader aan de orde. Uit het akoestisch onderzoek blijkt dat de standaard grenswaarden voor maximale geluidniveaus, die we hanteren om iets te kunnen zeggen over een goede ruimtelijke ordening, afkomstig van het dichtslaan van autoportieren in de avond en nachtperiode wordt overschreden. Echter vindt de overschrijding plaats op de zijgevel van de naastgelegen woning. Uit het onderzoek blijkt dat de opbouw van de gevel van dien aard (spouwmuur met één klein raam) is dat de gevelisolatie hoog genoeg is om wel aan de grenswaarden voor het binnenniveau te kunnen voldoen. Daarmee is het aannemelijk gemaakt dat het aspect geluid kan voldoen aan een goede ruimtelijke ordening.

De met onderhavig bestemmingsplan mogelijk gemaakte ontwikkelingen zullen derhalve niet leiden tot een onaanvaardbare aantasting van het woon- en leefklimaat.

3.4.4 Luchtkwaliteit

Bestaande situatie

De luchtkwaliteit in grote delen van dit plangebied wordt belast door verkeersuitstoot van de doorgaande wegen (zoals de James Garvinweg, het Keizer Traianusplein en Nieuwe Ubbergseweg). Overige bronnen zijn voor zover bekend niet relevant of niet aanwezig. Uit recent luchtkwaliteitsonderzoek van de gemeente Nijmegen blijkt dat op de James Garvinweg, het Keizer Traianusplein en Nieuwe Ubbergseweg een overschrijding van grenswaarden plaatsvindt. Voor het rekenjaar 2011 is voor NO_2 jaargemiddelde de contour ingevoegd. De overschrijdingen vinden plaats op het wegdek. Formeel hoeft boven het wegdek en direct langs de weg (binnen 10 meter van de rand van de weg) niet aan de grenswaarden voldaan te worden.

Figuur 8: NO_2 jaargemiddelde 2011

Toetsing aan regelgeving

Bij toetsing van een ruimtelijk plan op luchtkwaliteit moet conform regelgeving gelet worden op de volgende 2 aspecten:

a. Het plan als veroorzaker van verkeer en daardoor bron van slechte luchtkwaliteit.
b. Het plan als te beschermen object tegen slechte luchtkwaliteit.

Ad a. Het plan als veroorzaker van verkeer en daardoor bron van slechte luchtkwaliteit.

In de Wet milieubeheer titel 5.2 ('Wet luchtkwaliteit') zijn luchtkwaliteiteisen opgenomen. Deze betreffen de stoffen: zwaveldioxide, stikstofdioxide (NO_2), stikstofoxiden, fijn stof (PM10), koolmonoxide, benzeen, benzo(a)pyreen, lood en ozon. In Nederland worden over het algemeen alleen overschrijdingen geconstateerd voor de stoffen NO_2 en PM_{10}. Het luchtkwaliteitonderzoek beperkt zich dan ook tot deze twee stoffen. De grenswaarden voor NO_2 en PM_{10} uit de Wet luchtkwaliteit zijn weergegeven in tabel 1. De regelgeving met betrekking tot luchtkwaliteitseisen is verder uitgewerkt in AMvB's en Ministeriële regelingen. Bij het faciliteren van ruimtelijke plannen moet volgens de Nederlandse wetgeving de verandering van de luchtkwaliteit door het plan worden getoetst.

	norm	ingangsdatum
Jaargemiddelde grenswaarde NO_2	40 µg/m^3	1 januari 2015
Jaargemiddelde grenswaarde PM10	40 µg/m^3	1 juni 2011
Daggemiddelde grenswaarde PM10	max. 35 dagen/jaar > 50 µg/m^3	1 juni 2011

Tabel 1: luchtkwaliteit

Een ruimtelijke ontwikkeling kan doorgang vinden indien aannemelijk kan worden gemaakt dat:

- de ruimtelijke ontwikkeling, al dan niet in combinatie met aan het project verbonden maatregelen, niet in betekende mate bijdraagt aan de luchtkwaliteit, of;
- de luchtkwaliteit door de ruimtelijke ontwikkeling, al dan niet in combinatie met aan het project verbonden maatregelen, per saldo verbetert of tenminste gelijk blijft (Wm artikel 5.16.1.b.1°), of;
- bij een beperkte verslechtering van de luchtkwaliteit vanwege de ruimtelijke ontwikkeling, de luchtkwaliteit in een gebied rondom het project per saldo verbetert (Wm artikel 5.16.1.b.2°). De verbetering en verslechtering zullen beide moeten gelden voor overschrijdingssituaties en dienen te worden betrokken op de concentraties van NO2 en/of PM10, of;
- De ruimtelijke ontwikkeling is beschreven in, past binnen, of is in elk geval niet strijdig met een vastgesteld programma zoals het NSL (Wm artikel 5.16.1.d), of;
- er geen grenswaarden worden overschreden door de ruimtelijke ontwikkeling.

Wat betreft de bijdrage van een plan aan de luchtkwaliteit is het Besluit Niet In Betekenende Mate Bijdragen (Luchtkwaliteitseisen) van belang, die gelijk met de wetswijziging van kracht is geworden. Plannen die niet meer dan 3% bijdragen aan een verslechtering van de luchtkwaliteit, hoeven niet getoetst te worden aan de luchtkwaliteitseisen in de Wet Milieubeheer, hoofdstuk 5.

Aanvullend aan de actieprogramma's van Rijk, Provincie en Regio heeft Nijmegen een eigen luchtplan, dat onder meer voorziet in doorstromingsmaatregelen voor het wegverkeer; schonere bussen; stimulering transitie naar schonere brandstoffen; stadsdistributie voor het Centrum en privilegebeleid voor toegang naar het Centrum. In een bestemmingsplanprocedure zal aangetoond moeten worden dat ten tijde van de realisatie van het plan, eventueel met beschreven en geborgde maatregelen, aan de normen voor luchtkwaliteit voldaan kan worden.

In het onderhavige plan worden in plaats van bedrijvigheid een aantal woningen en een lichte horecafunctie mogelijk gemaakt. De verkeersaantrekkende werking die deze wijziging veroorzaakt is niet dermate hoog dat een verslechtering van de luchtkwaliteit van 3% of meer ontstaat. Daarmee valt de wijziging binnen de grenzen van het Besluit Niet In Betekenende Mate Bijdragen en hoeft geen nader onderzoek plaats te vinden.

Ad b. Het plan als te beschermen object tegen slechte luchtkwaliteit.

Op 16 januari 2009 is het Besluit “gevoelige bestemmingen (luchtkwaliteitseisen)” in werking getreden. Met deze amvb wordt de bouw van zogenaamde gevoelige bestemmingen in de nabijheid van (snel)wegen beperkt. Het besluit heeft als doel het beschermen van mensen met een verhoogde gevoeligheid voor fijn stof (PM_{10}) en stikstofdioxide (NO_2), met name kinderen, ouderen en zieken. Over gemeentelijke wegen zegt het besluit niets en is derhalve geen beperking voor het plan. De volgende gebouwen met de bijbehorende terreinen zijn aangemerkt als gevoelige bestemming: scholen, kinderdagverblijven, en verzorgings-, verpleeg- en bejaardentehuizen. Ziekenhuizen, woningen, sportaccommodaties en horeca worden dus niet als gevoelige bestemming gezien.

In de recente landelijke "GGD-Richtlijn medische milieukunde: luchtkwaliteit en gezondheid" adviseert de GGD ten aanzien van het bouwen van gevoelige bestemmingen langs drukke gemeentelijke wegen (meer dan 10.000 mvt/etm):

- geen afstandscriterium;
- niet bouwen direct langs een drukke weg (dus niet in 1^{e} lijnsbebouwing);
- GGD heeft het advies “niet in 1^{e} lijnsbebouwing” aangevuld met dat dit minimaal moet gelden binnen 50 meter van de rand van de drukke gemeentelijke weg.

Gemeente Nijmegen conformeert zich zo veel mogelijk aan deze GGD-richtlijn. Indien in het plangebied gevoelige bestemmingen worden gebouwd, dienen deze derhalve niet in de eerstelijns bebouwing langs bovengenoemde drukke wegen geplaatst te worden.

De nieuwe woningen en horeca zijn geen gevoelige bestemmingen en liggen verder dan 50 meter van de genoemde drukke gemeentelijke wegen. Ter hoogte van het plan zijn de concentraties stikstofdioxide en fijn stof laag te noemen (tot 30 µg/m^3 stikstofdioxide). Er zijn geen belemmeringen voor de realisatie van het nieuwe plan op deze locatie.

3.4.5 Externe veiligheid

De gemeente heeft de wettelijke plicht externe veiligheid mee te wegen in de besluitvorming over ruimtelijke ontwikkelingen. In deze afweging is het van belang de risico's te beschouwen die ontstaan door inrichtingen vallend onder het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) en risicovolle transportroutes. Voor het plaatsgebonden risico (PR) zijn grenswaarden voor kwetsbare objecten aangegeven en richtwaarden voor beperkt kwetsbare objecten. Het groepsrisico (GR) dient verantwoord te worden. Deze herziening van het bestemmingsplan "Nijmegen Ooyse Sluispad" leidt tot een wijziging van de functie van opslag en ateliers naar lichte horeca en wonen. In de omgeving zijn geen inrichtingen aanwezig die onder het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) vallen. Wel zijn er drie transportassen die risico's in het plangebied veroorzaken. Dit zijn de Waal, een hogedruk aardgastransportleiding (N-578-04-KR-021) en de routering gevaarlijke stoffen van de gemeente Nijmegen over de Waalbrug en de Nieuwe Ubbergseweg.

Toets aan plaatsgebondenrisico

Onder het (PR) wordt verstaan de kans per jaar dat een persoon, die zich continu en onbeschermd op een bepaalde plaats in de omgeving van een gevarenbron bevindt, overlijdt ten gevolge van een ongeval met gevaarlijke stoffen van die bron. Voor het plaatsgebonden risico zijn grenswaarden ($PR*10^{-6}$) als toetsingswaarden aangegeven voor kwetsbare objecten en richtwaarden voor beperkt kwetsbare objecten. Daar waar gesproken wordt van

een plaatsgebonden risicocontour wordt de PR 10^{-6} contour bedoelt. Het plangebied ligt buiten de PR 10^{-6} contour van de transportroutes.

Groepsrisico

De drie transportassen (Routering Nijmegen, de gasleiding en Waal) hebben een invloedsgebied welke over het plangebied valt. De functiewijziging leidt tot een lichte toename van het aantal aanwezigen in het gebied.

Aardgastransportleiding

De aardgastransportleiding (N-578-04-KR-021) heeft een diameter van 324 mm en een druk van 40 bar. Deze leiding eindigt in een Gas Ontvangststation aan de Dijkgraaf van Wijkweg 9. De 100% letaal contour van de leiding ligt op 70 meter. Het plangebied ligt hier net buiten maar nog wel in de 1% letaal contour van 140 meter. Een toename van meer dan 10% van het groepsrisico is hier niet te verwachten. Het groepsrisico ligt nu ook al ver onder de 10% van de oriëntatiewaarde. Dus op grond van het Buisleidingenbesluit externe veiligheid (Bevt) volstaat een beperkte verantwoording van het groepsrisico. Ook de beleidsvisie van de gemeente Nijmegen (februari 2014) geeft aan dat volstaan kan worden met een lichte verantwoording van het groepsrisico.

De woondichtheid in het gebied langs de aardgasleiding is zeer laag. Met de nieuwe bestemming worden geen kwetsbare objecten geïntroduceerd waarmee rekening dient te worden gehouden bij de risico- inschatting. Ook zijn er in geval van een calamiteit met de aardgasleiding ruim voldoende vluchtmogelijkheden van de risicobron af.

De Waal en de Routering gevaarlijke stoffen

Daarnaast is te constateren dat de oeverlijn van de Waal en de routering gevaarlijke stoffen op respectievelijk 315 en 240 meter afstand liggen en dus slechts beperkt invloed hebben op het plangebied. Er kan derhalve voor beide transportassen worden volstaan met onderstaande kwalitatieve verantwoording van het groepsrisico (verantwoordingsniveau 3 uit de visie externe veiligheid, februari 2014).

Het plangebied en de geprojecteerde ontwikkeling bevindt zich op grote afstand van de risicobron. Op deze afstand is het toxisch scenario maatgevend. Effecten als gevolg van een plasbrand of BLEVE reiken niet tot het plangebied.

Ontwikkeling groepsrisico

Vanwege de grote afstand tot de risicobron zal een toename van personendichtheden niet significant doorwerken in de rekenkundige hoogte van het groepsrisico. De beschouwing van het groepsrisico en de verantwoording daarvan is om deze reden volledig kwalitatief uitgevoerd.

Mogelijkheden tot beperking van het groepsrisico

De mogelijkheid tot beperking van het groepsrisico door het beïnvloeden van de personendichtheid is op deze grote afstand tot de risicobron geen item. Zoals gesteld heeft op deze afstand een toe- of afname van personendichtheid geen invloed op het groepsrisico. Verder is de kans te overlijden als gevolg van een incident met gevaarlijke stoffen is in deze gebieden vele malen kleiner dan 1/1.000.000. Veiligheidsmaatregelen aan de bron zijn daarom niet realistisch.

De bestrijdbaarheid van de omvang van een ramp of zwaar ongeval

in geval van een calamiteit zal de brandweer ingezet worden aan de bron ter beperking van de effecten van de calamiteit. Het bestrijdbaarheidsvraagstuk in relatie tot de ontwikkeling op deze grote afstand van de risicobron wordt daarom niet verder beschouwd.

Mogelijkheden tot zelfredzaamheid

Blootstelling aan een toxisch gas is het bepalende scenario. In geval van een calamiteit dienen personen te schuilen. De mate waarin deze bouwwerken afsluitbaar zijn tegen de indringing van toxisch gas en de tijdsduur dat deze bouwwerken worden blootgesteld zijn hierbij parameters.

Nieuwe bouwwerken zijn goed geïsoleerd, waardoor ze een goede bescherming bieden tegen het binnendringen van het toxisch gas. Belangrijk is wel dat luchtbehandelinginstallaties met één druk op de knop uit te schakelen zijn.

Verder dient in geval van een calamiteit tijdig gewaarschuwd te worden. Dit gebeurt door het in werking stellen van het WAS (Waarschuwings- en alarmsysteem) als onderdeel van de algemene Rampenbestrijding. Het grondgebied van Nijmegen valt grotendeels binnen de dekking van de sirenepalen. Op termijn zal dit waarschuwingssysteem vervangen worden door NL-alert.

Deze verantwoording dient gelezen te worden in combinatie met de Beleidsvisie externe veiligheid Nijmegen en de daarin gemaakte keuzes.

Advies Veiligheidsregio Gelderland Zuid

De Veiligheidsregio Gelderland Zuid is gevraagd om advies uit te brengen over de bestrijdbaarheid en zelfredzaamheid voor de nieuwe ontwikkeling. In haar advies van 10 september 2014 (zie Bijlage 3) geeft ze aan dat de bereikbaarheid van de locatie voldoende is. Daarnaast is voldoende bluswater aanwezig. Bij een breuk in de aardgasleiding zijn de mogelijkheden in de directe nabijheid van de leiding echter beperkt.

Conclusie

De ontwikkeling zoals mogelijk gemaakt wordt, na afweging van de risico's die het transport van gevaarlijke stoffen in het gebied veroorzaken, verantwoord geacht.

3.4.6 Fysieke veiligheid

Het aspect fysieke (brand)veiligheid stelt voorwaarden aan de inrichting van de openbare ruimte, de situering van gebouwen ten opzichte van elkaar, de bluswatervoorziening en de bereikbaarheid. De van toepassing zijnde voorwaarden worden genoemd:

Inrichting openbare ruimte: ontvluchting en zelfredzaamheid

Hoe de openbare ruimte is ingericht, is van invloed op de mate waarin hulpdiensten de incidentlocatie kunnen bereiken en betrokkenen bij een incident in staat zijn een locatie te ontvluchten. In dit kader zijn de mogelijkheden voor ontvluchting en zelfredzaamheid binnen het plangebied getoetst. Hierbij gaat het er bijvoorbeeld om dat vluchtroutes in het gebouw goed aansluiten op de omgeving.

Aan de hand van het voorgelegde plan kunnen wat betreft de inrichting van de openbare ruimte geen beperkingen worden geconstateerd.

Situering van gebouwen

In verband met brandveiligheid kan het Bouwbesluit voorwaarden stellen aan de afstand tussen gebouwen onderling en de positionering ten opzichte van elkaar.

Op basis van het huidige plan zien wij op voorhand geen bijzondere beperkingen. Eventuele nadere eisen kunnen in het kader van de omgevingsvergunning gesteld worden.

Bluswatervoorziening

Het Bouwbesluit 2012 stelt eisen aan de beschikbaarheid van bluswater. Afstand van de bluswatervoorziening(en) tot de brandweertoegang van gebouwen dient maximaal 40 meter te bedragen. De benodigde capaciteit van een dergelijke voorziening is voor de panden in dit plangebied minimaal 60 m^3 water per uur. Wanneer deze voorzieningen niet in de openbare ruimte beschikbaar of realiseerbaar zijn, dan kunnen ze op particulier terrein geëist worden.

Op basis van het huidige plan zien wij geen beperkingen.

Bereikbaarheid

Wat bereikbaarheid betreft is het voor dit plangebied belangrijk dat de panden in het plangebied langs twee onafhankelijke routes door brandweervoertuigen zijn te bereiken; doodlopende wegen dienen zoveel mogelijk vermeden te worden. Daarbij zijn de dimensionering van de wegen en de bereikbaarheid van de hoofdtoegang van de gebouwen van belang. De afstand van de openbare weg/ontsluitingsweg op particulier terrein tot de toegang van het pand mag volgens het Bouwbesluit 2012 niet meer dan 10 meter bedragen en er dient een opstelplaats voor het voertuig te zijn.

Op basis van het huidige plan zien wij geen beperkingen.

Externe veiligheid

Het plangebied ligt in het invloedsgebied van een hoge druk aardgasleiding en het transport van gevaarlijke stoffen over de Waal. In dat kader zal er verantwoording afgelegd moeten worden m.b.t. het groepsrisico; voor de verantwoording: zie paragraaf 3.4.5.

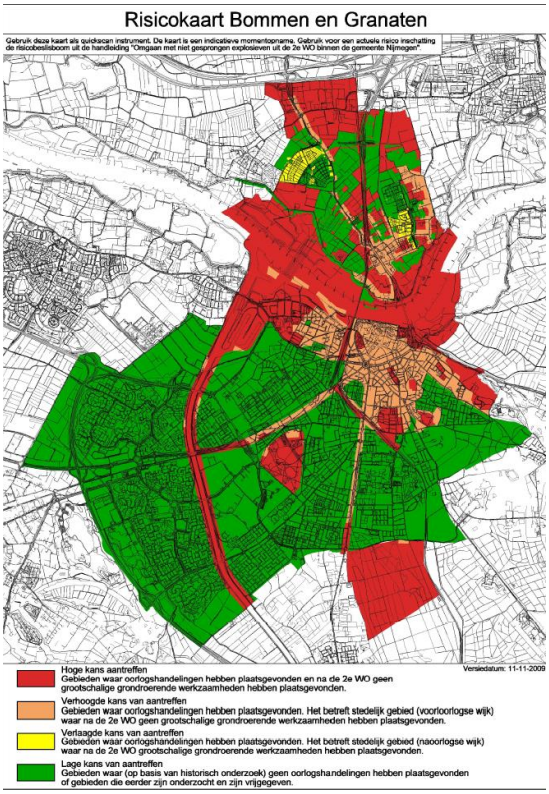
Conclusie

De conclusie luidt dat vanuit het oogpunt van fysieke veiligheid de brandweer geen beperkingen ziet ten aanzien van het voorliggende bestemmingsplan.

De voorwaarden t.a.v. bereikbaarheid en bluswatervoorziening zijn opgenomen in het Bouwbesluit 2012 en de bijgevoegde nota 'Randvoorwaarden en Richtlijnen Brandweer Nijmegen m.b.t. bluswater en bereikbaarheid'; zie Bijlage 4.

3.4.7 Niet Gesprongen Explosieven

De gemeente Nijmegen is tijdens WO II diverse keren doelwit geweest van luchtaanvallen en gevechtshandelingen. In de bodem kunnen niet gesprongen conventionele explosieven (CE) achter zijn gebleven. Op 26 april 2010 heeft de gemeente Nijmegen een interne handleiding vastgesteld: "Handleiding Omgaan met niet gesprongen explosieven uit WO II bij gemeentelijke projecten". In deze handleiding is tevens een risicokaart opgenomen (zie figuur 9) en een stroomschema hoe om te gaan met niet gesprongen explosieven uit WO II (zie 10).

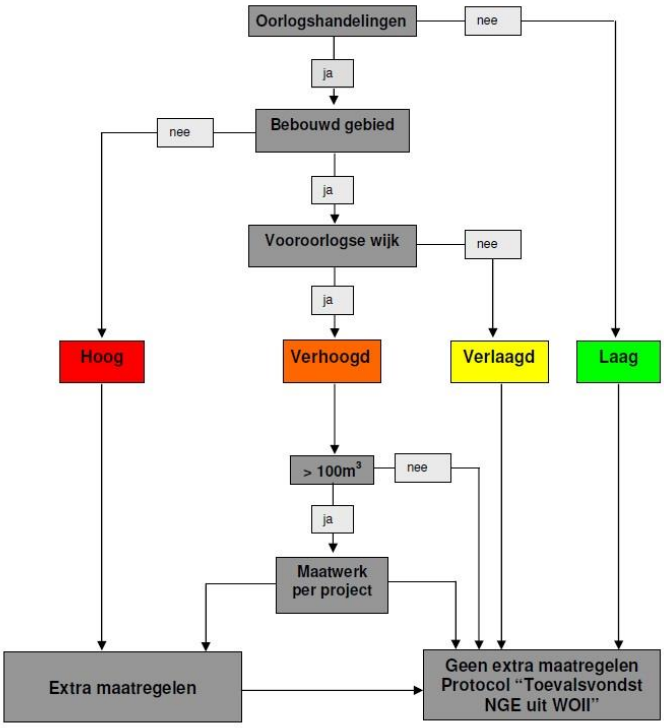
Figuur 9: risicokaart bommen en granaten

Het betreffende gebied, het Ooyse Sluispad 2, valt binnen het risicogebied “Hoge kans” (de in rood weergegeven gebieden) op aantreffen van CE. In deze gebieden moeten voor en tijdens grondroerende werkzaamheden altijd extra maatregelen met betrekking tot CE worden getroffen.

Bij extra maatregelen gaat het erom dat de grondroerende werkzaamheden worden uitgevoerd door een WSCS-OCE gecertificeerd bedrijf. Het gecertificeerde bedrijf zal op basis van het vooronderzoek, conform de WSCS- OCE, een projectplan opstellen. Dit projectplan moet in het kader van de openbare orde en veiligheid door het bevoegde gezag (gemeente Nijmegen) worden goedgekeurd. Daarna kan er met de graafwerkzaamheden worden gestart. In dit projectplan staan onder andere een omschrijving van de werkzaamheden en de maatregelen die hierbij moeten worden genomen in het kader van veiligheid.

De locatie ligt in (gedeeltelijk) vooroorlogs gebouwd gebied en is in gebruik geweest door verschillende bedrijven in de metaalsector. Dit blijkt uit eerder studie naar de locatie door MAB (rapport MAB Bouwhistorisch onderzoek uit januari 2012). De vooroorlogse bebouwing is nog geheel aanwezig.

In de "Handleiding Omgaan met niet gesprongen explosieven uit WO II bij gemeentelijke projecten" is onderstaand stroomschema opgenomen.

Figuur 10: Stroomschema: Hoe om te gaan met CE.

Wanneer het stroomschema wordt gevolgd voor de onderhavige locatie blijkt het volgende:

- Oorlogshandelingen: ja
- Bebouwd gebied: ja
- Vooroorlogse wijk: ja
- Uitkomst schema: Verhoogd

Momenteel is niet duidelijk waar exact grondroerende werkzaamheden gaan plaatsvinden en hoeveel m^3 grondverzet er gaat plaats vinden. Op basis van de huidige plannen zal de locatie worden opgehoogd. Echter zijn graaf werkzaamheden niet uit te sluiten, bv. het graven van sleuven voor riolering. Indien uit de verder uitwerking van de plannen blijkt dat < 100 m^3 grondverzet gaat plaats vinden, zal volgens het stroomschema "maatwerk per project" benodigd zijn.

Opsporingsprojecten zijn kostenverhogend ten opzichte van de reguliere (civieltechnische) graafwerkzaamheden. Voorafgaande aan de werkzaamheden kan overwogen worden om een PRA op te stellen. Een PRA is een specifieke risicoanalyse voor civieltechnische werkzaamheden die gaan plaatsvinden binnen een gebied waar een verhoogd risico geldt op mogelijke aanwezigheid van niet gesprongen explosieven.

Met het opstellen van de PRA wordt het verdachte onderzoeksgebied, op basis van feitenmateriaal en interpretatie van bekende gegevens zo gedetailleerd mogelijk beschreven en wordt nagegaan of de voorgenomen planontwikkeling binnen het verdachte gebied zonder

meer mogelijk is in de relatie tot de mogelijke aanwezige NGE. Hierbij is het streven om op basis van de te verkrijgen onderzoeksresultaten het verdachte gebied verder in te perken, of nader te onderbouwen en op welke wijze, met welke middelen en tot welke diepte aanvullend onderzoek dient plaats te vinden om de geplande ontwikkelingen op een veilige wijze te kunnen uitvoeren. Hierdoor ontstaat een sobere en doelmatige uitvoeringswijze van het explosieven onderzoek.

3.5 Water

Om te waarborgen dat bij de totstandkoming en uitvoering van het inrichtingsplan voldoende rekening wordt gehouden met alle relevante waterhuishoudkundige belangen is een watertoets uitgevoerd. De watertoets is vertaald in de waterparagraaf, waarin is aangegeven welke afwegingen in het plan ten aanzien van water zijn gemaakt of nog moeten worden gemaakt. Het is een toelichting op het doorlopen proces en maakt de besluitvorming ten aanzien van water transparant.

Het plangebied ligt buitendijks, ter plaatse van de kern- en beschermzone van een dijk, in de Gemeente Nijmegen. Het plangebied valt daarom voor de waterhuishouding binnen het beheersgebied van Rijkswaterstaat, Waterschap Rivierenland en de Gemeente Nijmegen.

In het kader van de watertoets heeft overleg plaatsgevonden met Waterschap Rivierenland en Rijkswaterstaat. Tevens is informatie opgevraagd bij de Gemeente Nijmegen.

3.5.1 Beleidskader

De hoofddoelstelling voor waterbeheer in Nederland is vastgelegd in het Nationaal Waterplan (NWP): Nederland, een veilige en leefbare delta, nu en in de toekomst. Het NWP is per 22 december 2009 de vervanger van de Vierde Nota Waterhuishouding en vervangt alle voorgaande nota's waterhuishouding. Dit eerste Nationaal Waterplan is tevens een structuurvisie op basis van de Waterwet en de Wet ruimtelijke ordening en is opgesteld voor de planperiode 2009-2015.

In de Nationale Adaptatiestrategie (2007) staat dat voor aanpassing van de klimaatverandering een structurele verandering in denken en handelen vereist is. De overheden moeten zich toekomstgericht opstellen. Grootschalige ruimtelijke investeringen vereisen een afweging op basis van een eventueel snellere en ongunstiger verloop van de klimaatverandering dan in de huidige scenario's is voorzien. Dit vanwege het onomkeerbare karakter en de hoge kosten van aanpassing achteraf. Ook kan het nodig zijn hiervoor langer dan 100 jaar vooruit te kijken. Daarentegen zijn ruimtelijke maatregelen vaak erg geschikt om bedreigingen van klimaatverandering duurzaam en effectief het hoofd te bieden en om kansen te benutten (bijvoorbeeld het vasthouden van hemelwater door waterberging in nattere perioden om deze te kunnen benutten in droge perioden).

In het waterbeleid bestaat een directe koppeling tussen het beleid van verschillende overheden: het rijksbeleid ten aanzien van bijvoorbeeld waterbeheer vormt het kader voor provinciaal beleid (provinciaal omgevingsplan, provinciaal milieuplan en provinciaal waterhuishoudingsplan), beleid op stroomgebiedsniveau (waterbeheersplan) en gemeentebeleid (structuurvisie, bestemmingsplan, waterplan, rioleringsplan).

Met het ondertekenen van het Nationaal Bestuursakkoord Water (juli 2003) hebben de betrokken partijen (het Rijk, IPO, VNG en UvW) afgesproken de watertoets toe te passen bij alle nieuwe ruimtelijke -waterhuishoudkundig relevante- plannen en besluiten op alle bestuursniveaus. De watertoets is met ingang van 1 november 2003 wettelijk verplicht voor structuurvisies, bestemmingsplannen, van de Wet Ruimtelijke Ordening (Wro). Het Besluit Ruimtelijke Ordening (Bro) regelt een verplichte waterparagraaf in de toelichting bij de genoemde ruimtelijke plannen en het vooroverleg op grond van artikel 3.1.1 Bro met het waterschap.

De watertoets omvat het hele proces van vroegtijdig informeren, adviseren, afwegen en uiteindelijk beoordelen van waterhuishoudkundige aspecten in ruimtelijke plannen. Het gaat

hierbij om alle wateren: zout en zoet water, grond- en oppervlaktewater en rijkswateren. De gevolgen (veiligheid en wateroverlast, waterkwaliteit, verdroging, etc.) moeten expliciet in beeld worden gebracht. De waterbeheerder beoordeelt het plan of het besluit, uitmondend in een advies over de waterhuishoudkundige aspecten. De initiatiefnemer betrekt dit advies in de belangenafweging. Voor bestemmingsplannen en alle andere ruimtelijke plannen van provincies en gemeenten, moeten de resultaten van de watertoets verwerkt worden in een waterparagraaf.

Blijft het advies van de waterbeheerder uit, dan vervalt de verplichting tot het opnemen van een waterparagraaf niet. De provincie of de gemeente moet dan op eigen gezag de waterparagraaf formuleren. In de waterparagraaf moet worden aangegeven op welke wijze rekening is gehouden met het advies van de waterbeheerder.

Locatiespecifiek

De volgende beleidsstukken zijn van toepassing op de projectlocatie.

- Het Waterbeheerplan 2010-2015 Werken aan een veilig en schoon Rivierenland;
- Beleidslijn grote rivieren, 2006, ministerie van Verkeer en Waterstaat;
- Nota 'Afkoppelen en infiltreren hemelwaterafvoer' 2013, Gemeente Nijmegen;
- Ambitiedocument Ooysedijk - Ooyse Sluispad, Gemeente Nijmegen, oktober 2012.

3.5.2 Proces van de watertoets

De beslisboom via de website www.dewatertoets.nl is gevolgd. Op basis hiervan is gebleken dat voor het voorliggende plan de "Normale procedure" gevolgd kan worden. Daartoe is op 17 maart 2014 een overleg geweest tussen Rijkswaterstaat, Waterschap Rivierenland, de initiatiefnemer de heer Huijbers, zijn adviseur de heer Herweijer en Envita. Tevens is door Envita informatie opgevraagd bij de gemeente Nijmegen. Deze waterparagraaf is opgesteld aan de hand van de randvoorwaarden die zijn gesteld door Waterschap Rivierenland, Rijkswaterstaat en Gemeente Nijmegen.

3.5.3 Bodemopbouw en geohydrologie

Bodemopbouw

De regionale geohydrologische bodemopbouw is weergegeven in tabel 2.

Diepte (m-mv)	Geohydrologische eenheid	Geologische formatie	Lithologie
0 - 2,0	deklaag	holocene afzettingen	klei, veen slibhoudend zand
> 2,0	1e en 2de watervoerende pakket	formatie van Kreftenheye en formatie van Drente	zand

Tabel 2: samenvatting geohydrologische situatie

Door Envita zijn op 12 en 13 februari 2014 circa 30 boringen uitgevoerd. Voor meer informatie wordt verwezen naar Bijlage 2: "Verkennend bodemonderzoek (NEN 5740 en NEN5897) Ooijse Sluispad 2 en 4 in Nijmegen, kenmerk 203806-10.R01, d.d. 19 maart 2014. In onderstaande tabel 3 is weergegeven hoe de bodem op de onderzoekslocatie tot de maximaal onderzochte diepte van 5,0 m –mv globaal is opgebouwd.

Diepte (m- mv)	Hoofdbestanddeel	Nadere omschrijving
0 – 0,5 à 1,2	zand	donkerbruin, matig fijn tot matig grof, zwak tot matig siltig, zwak tot matig humeus
0,5 à 1,2 – 3,3 à 4,6	zand	lichtgeel, uiterst grof, zwak siltig, sterk grindig
3,3 à 4,6	klei	bruingrijs, matig siltig

Tabel 3: Gemiddelde bodemopbouw

Ter plaatse van een boring op het noordelijke terreindeel, is vanaf het maaiveld klei aanwezig. Wellicht betreft dit een kleidijk die de grens vormt tussen het met grof zand opgehoogde (wellicht opgespoten) bedrijfsterrein en de lagere uiterwaard direct noordelijk van de onderzoekslocatie.

Grondwater

De grondwaterstand bedroeg tijdens de grondwaterbemonstering voor het verkennend bodemonderzoek op 19 februari 2014 circa 3,6 á 3,9 m -mv. In het algemeen ligt de natuurlijke grondwaterstand in het voorjaar (februari/maart) op het hoogste niveau en in de nazomer (september/oktober) op het laagste niveau. Verwacht wordt dat de gemiddeld hoogste grondwaterstand (GHG) zich binnen het plangebied bevindt rond 3 m -mv.

Het waterpeil in de peilbuizen was tijdens de bemonstering aanzienlijk hoger, dan het peil van het nabijgelegen oppervlaktewater ('t Meertje). Mogelijk dat het hemelwater door de aanwezige klei in de ondergrond, het dijklichaam van klei en het onder het kopje bodemopbouw genoemde kleilichaam aan de noordzijde van de locatie niet geheel vrij wegstromen naar de ondergrond (hangwater).

Regionaal gezien is de stromingsrichting van het freatisch grondwater noordwestelijk. De grondwaterstand en grondwaterstromingsrichting staat onder grote invloed van de rivier de Waal.

De locatie ligt voor zover bekend niet in het intrekgebied van een grondwaterwinning of een grondwaterbeschermingsgebied. Voor zover bekend wordt er op en in de directe omgeving van de locatie geen grondwater door bedrijven en particulieren onttrokken.

3.5.4 Advies ten aanzien van Waterhuishouding

Rijkswaterstaat

Met betrekking tot de waterhuishouding is het van belang dat ontwikkelingen geen invloed hebben op de afvoercapaciteit van de rivier. Rijkswaterstaat heeft aangegeven hier geen belemmeringen in te zien. Voor het plangebied is overleg gevoerd met Rijkswaterstaat en is een Watervergunning aangevraagd.

Rijkswaterstaat kent voor dit plangebied verder geen regels ten aanzien van de Waterhuishouding.

Waterschap

De ontwikkelingen zijn gedeeltelijk gelegen binnen de kern- en beschermzone van de dijk. Uitgangspunt is dat geen ontwikkelingen, zoals aanleg terras e.d., binnen de kernzone van de dijk mogen plaatsvinden. Het plan is hierop aangepast. Voor de aanleg van een trap en voor de werkzaamheden binnen de beschermzone is een Watervergunning aangevraagd.

Aangezien het plangebied buitendijks ligt, heeft het Waterschap voor dit plangebied verder geen regels ten aanzien van de waterhuishouding.

Gemeente Nijmegen

In verband met de toekomstige ontwikkelingen "Stadswaar" wordt aanbevolen om het hemelwater af te laten voeren op het nabij gelegen open water 't Meertje. De gemeente Nijmegen heeft voor dit plangebied geen regels omtrent de afvoer- en bergingscapaciteit.

3.5.5 Gevolgen planvorming voor (grond)waterhuishouding en gemaakte afwegingen

Veiligheid / Waterkeringen

Het plan ligt buitendijks en in de kern-, binnenbescherming- en buitenbeschermingszone van een waterkering.

Aangezien het plangebied momenteel is aangeduid als 'drogere oevergebied' is het aandeel van deze locatie binnen de afvoercapaciteit van de rivier de Waal gering. Ten tijden van extreem hoge waterstanden kan de locatie gebruikt worden als overloopgebied. De locatie is momenteel bebouwd en er komt bebouwing voor terug in de plaats, waarbij de footprint zal afnemen. Rijkswaterstaat heeft aangegeven dat de voorgenomen ontwikkeling: ´géén (noemenswaardige) effecten zal hebben op de afvoercapaciteit van de rivier bij (extreem) hoge waterstanden'. Voor dit onderdeel is een Watervergunning aangevraagd.

Tegen de dijk aan, dus binnen de kernzone van de dijk, wordt een voetgangerstrap aangelegd. Waterschap heeft aangegeven dat dit geen risico's op de veiligheid van de waterkering vormt, indien de eigenaar het maaien van de waterkering verzorgt. Hiervoor is tevens een Watervergunning aangevraagd en wordt een overeenkomst tussen de eigenaar en het Waterschap opgesteld.

(Grond)waterkwantiteit

Wateroverlast (WO)

Voor dit gebied geldt geen afvoernorm omdat de locatie buitendijks ligt. Rijkswaterstaat, waterschap en de gemeente stelt geen waterbergingsopgave voor de planuitvoering, aangezien de locatie buitendijks gelegen is. De vloeren van de bebouwing worden 50 cm opgehoogd ten aanzien van het huidige peil om wateroverlast bij (extreem) hoge waterstanden te voorkomen.

Goed functionerend watersysteem (WF)

De huidige afvoer van water wordt niet aangepast, er zal geen open water en waterberging aangelegd worden. Het functioneren van het huidige watersysteem, (doorstroming, afwatering, realiseren van het gewenste peil) zal door de planuitvoering niet verslechteren. Ook het streefpeil zal als gevolg van het plan niet veranderen.

Het plan heeft geen nadelige gevolgen voor en door (grond)water in de omgeving.

Anticiperen op Watertekort (WA)

Het onderwerp watertekort is niet relevant in het kader van de planuitvoering. Er vindt geen (grond)wateronttrekking plaats.

Er worden geen uitlogende bouwmaterialen gebruikt. Voor de waterhuishoudkundige kunstwerken (afwateringsbuizen van hemelwater) worden eveneens niet-uitlogende materialen gebruikt.

Goede oppervlaktewaterkwaliteit

Er worden geen uitlogende bouwmaterialen gebruikt. Voor de waterhuishoudkundige kunstwerken (afwateringsbuizen van hemelwater) worden eveneens niet-uitlogende materialen gebruikt.

Goed omgaan met afvalwater

Het hemelwater binnen het plangebied wordt afgevoerd naar de achtergelegen uiterwaard of zal via infiltratie en de ondergrond afvoeren op 't Meertje. Voor de afvoer van huishoudelijk afvalwater vindt geen aanpassing plaats. Dit wordt afgevoerd naar het huidige rioolstelsel.

3.6 Natuur & Landschap

3.6.1 Gebiedsbescherming

Natura 2000

Natura 2000 is een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden en vormt daarmee de basis voor het beleid van de EU voor behoud en herstel van biodiversiteit. Natura 2000 is niet enkel ter bescherming van gebieden maar draagt ook bij aan soortenbescherming.

Het Natura 2000 netwerk omvat alle gebieden die zijn beschermd op grond van de Vogelrichtlijn van 1979 en de Habitatrichtlijn van 1992. In en om Nijmegen gaat het om de Natura 2000 gebieden 'Uiterwaarden Waal' en de 'Gelderse Poort'.

De Vogelrichtlijn bevat een lijst van 187 zeldzame of bedreigde vogelsoorten. Voor deze vogelsoorten en voor belangrijke overwinteringsgebieden van trekvogels zijn Speciale Beschermingszones aangewezen waaronder de Uiterwaarden van de Waal.

In de Habitatrichtlijn staat de bescherming van natuurlijke en half-natuurlijke habitats (door mensen bewoonde gebieden) centraal. In de bijlagen van de Habitatrichtlijn worden 500 plantensoorten, 200 diersoorten (geen vogels, omdat die al onder de vogelrichtlijn vallen) en 198 habitats genoemd. Voor de Habitatrichtlijn zijn Speciale beschermingszones aangewezen waaronder de Gelderse Poort.

De uitvoeringsinstrumenten voor de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn in Nederland zijn de Natuurbeschermingswet 1998 (of kortweg Nb-wet 1998) en Flora- en faunawet (Ff-wet). De Nb-wet regelt gebiedsbescherming, terwijl de Ff-wet de soortbeschermingsaspecten van de Nederlands natuur beschermt.

Natuurbeschermingswet

De Natuurbeschermingswet 1998 (NB-wet) is een Nederlandse wet die oorspronkelijk in 1967 is vastgesteld maar in 1998 ingrijpend is gewijzigd. In deze wet is nu de natuurbescherming van specifieke gebieden geregeld. Internationale verplichtingen uit de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn in de Natuurbeschermingswet verwerkt. De volgende gebieden zijn aangewezen in een aanwijsbesluit en beschermd op grond van de wet:

- Natura 2000-gebieden (Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden 'Uiterwaarden Waal', 'Gelderse Poort';
- Beschermde Natuurmonumenten (Rondom Nijmegen gaat het dan om 'Oude Waal' en 'Bronnenbos Refter')

In het aanwijsbesluit wordt de exacte ligging van het gebied aangegeven en welke habitats in het gebied moeten worden beschermd. De provincie legt per gebied vast welke waarden aanwezig zijn en waar de te beschermen habitats liggen. Voor alle werkzaamheden die schadelijk zijn voor de beschermde habitats moet een vergunning worden aangevraagd.

Ieder plan dat invloed heeft op een aangewezen gebied moet vooraf worden getoetst. Dit kunnen plannen zijn in of in de directe nabijheid van een gebied. De volgende drie stappen moeten dan worden doorlopen:

- Worden de instandhoudingsdoelstellingen uit de Natuurbeschermingswet benadeeld door realisatie van het plan?
- Komen beschermde waarden in het geding en is een passende beoordeling noodzakelijk?
- Als daadwerkelijk substantiële schade aan beschermde habitats te verwachten is, kan alleen bij dwingende reden van openbaar belang en aantoonbare afwezigheid van een alternatief tot uitvoering worden over gegaan. Wel zal dan een compensatieplicht volgen.

Omgevingsvisie Provincie Gelderland

Gelders Natuurnetwerk

Om de biodiversiteit nu en voor toekomstige generaties Gelderlanders veilig te stellen, beschermt de provincie het Gelders Natuurnetwerk. Het Gelders Natuurnetwerk is een samenhangend netwerk van bestaande en te ontwikkelen natuur van internationaal, nationaal en provinciaal belang. Dit Gelders Natuurnetwerk bestaat uit alle terreinen met een natuurbestemming binnen de voormalige Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Voor bestaande functies zijn er beperkte ontwikkelingsmogelijkheden, namelijk voor gevallen waarbij er geen reële alternatieven zijn voor verplaatsing van de functie naar een plek buiten het Gelders Natuurnetwerk. De provincie stelt bij een aantasting van de kernkwaliteiten steeds de voorwaarde dat er een compensatieplan gemaakt wordt waarbij de bestaande natuurwaarden worden versterkt.

Groene Ontwikkelingszone

De Groene Ontwikkelingszone (GO) heeft een dubbele doelstelling. Er is ruimte voor verdere economische ontwikkeling in combinatie met een (substantiële) versterking van de samenhang tussen aangrenzende en inliggende natuurgebieden.

De GO bestaat uit terreinen met een andere bestemming dan bos of natuur die ruimtelijk vervlochten zijn met het Gelders Natuurnetwerk (GNN). De ecologische verbindingszones (evz's) maken deel uit van de GO, evenals weidevogelgebieden en ganzenfoerageergebieden.

De Gelderse ladder voor duurzaam ruimtegebruik legt de focus op het toevoegen van stedelijke functies binnen bestaand stedelijk gebied. Dit betekent in dit geval dat er ook in de GO ruimte is voor stedelijke functies maar dan in combinatie met een substantiële versterking van de kernkwaliteiten van de GO.

Conclusie: Dit bestemmingsplan ligt niet in het Gelders Natuurnetwerk of Groene Ontwikkelingszone.

Nationaal landschap

Onderhavig plangebied is gelegen in het nationale landschap 'de Gelderse Poort', deelgebied 'Ooijpolder en Rijnstrangen'. Zie voor onderbouwing van de inpassing in het Nationale landschap paragraaf 2.2.1.2, onder het kopje 'Nationale landschappen'.

Conclusie gebiedsbescherming

Wat betreft gebiedsbescherming gelden twee conclusies: het bestemmingsplan ligt in het Nationaal Landschap en naast Natura2000 gebied.

Natura 2000

Vanwege dat laatste is een ecologische quick scan (zie Bijlage 5 Burgt, H.H.J. van der, Quick scan flora en fauna Ooyse Sluispad 2-4 te Nijmegen) gedaan, gevolgd door een nader onderzoek (zie Bijlage 6 ECOquickscan, ecologisch adviesbureau voor natuur en landschap, Arnhem, maart 2014).

Gezien de afstand tot natuurlijke, beschermde, habitats (grenzend aan het plangebied liggen gebieden met relatief lage natuurwaarden), de beoogde plannen, reeds aanwezige verstoring en de bestemmingsplanwijziging, van 'bedrijf' naar voornamelijk 'wonen', zijn er geen directe en/of tijdelijke negatieve effecten te verwachten op het Natura 2000-gebied 'Gelderse Poort'.

Nationaal Landschap

Zie voor onderbouwing van de inpassing in het Nationale landschap paragraaf 2.2.1.2, onder het kopje 'Nationale landschappen'.

3.6.2 Soortbescherming

Flora en faunawet

Op 1 april 2002 is de Nederlandse Flora- en faunawet in werking getreden. Deze nieuwe wet regelt de bescherming van dier- en plantensoorten. De Flora- en faunawet bundelt alles wat te maken heeft met de bescherming van flora en fauna in Nederland die voorheen in verschillende wetten was opgenomen.

Ook is de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn (Europees) en het CITES-verdrag (overeenkomst inzake de internationale handel in bedreigde soorten wilde dieren en planten) in de Flora en faunawet verwerkt. Hierdoor heeft Nederland nu één wet voor de bescherming van alle in het wild voorkomende beschermde soorten.

Het doel van deze wet is het in stand houden en beschermen van in het wild voorkomende planten- en diersoorten. Deze wet hanteert daarbij het "nee, tenzij principe". Dat betekent dat alle schadelijke handelingen ten aanzien van beschermde planten- en diersoorten in principe verboden zijn. Alleen onder strikte voorwaarden zijn afwijkingen van de verbodsbepalingen mogelijk. Hiertoe zal een ontheffing ex artikel 75 moeten worden aangevraagd. De ontheffingsaanvraag moet onderbouwd zijn door een goed onderzoek naar het voorkomen van en de effecten op beschermde soorten. Ook moet aangetoond worden dat er sprake is van een zwaarwegend maatschappelijk belang.

In de Flora- en faunawet is daarnaast een zogenaamde 'algemene zorgplicht' opgenomen. De zorgplicht is van toepassing op alle planten en dieren, ongeacht of ze wettelijk beschermd zijn. De zorgplicht houdt in dat er bij ingrepen zoals bouwactiviteiten altijd zorgvuldig moet worden omgegaan met de aanwezige planten en dieren. Schadelijke activiteiten moeten zoveel mogelijk worden voorkomen.

Bevoegd gezag voor de Flora- en faunawet is het Ministerie van EZ.

Conclusie

Voor dit bestemmingsplan is een quickscan Flora- en faunawet uitgevoerd (zie Bijlage 5: Burgt, H.H.J. van der, Quick scan flora en fauna Ooyse Sluispad 2-4 te Nijmegen, ecologisch adviesbureau voor natuur en landschap, Arnhem, 2014). Uit dat onderzoek blijkt het volgende:

De meeste van de mogelijk in het plangebied voorkomende soorten zoals bruine kikker, gewone pad, kleine marterachtige, konijn, haas, egel, (spits)muizen en mol zijn beschermd volgens het lichte beschermingsregime van de Flora- en faunawet. Voor deze soorten geldt dat aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen op basis van een vrijstelling mogelijk is, zonder dat er sprake is van procedurele consequenties.

Een aantal van de mogelijk voorkomende soorten zijn meer strikt beschermde soorten, soorten waarvoor bij aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen een ontheffingsplicht in het kader van de Flora- en faunawet geldt. Op basis van verspreidingsgegevens, de aanwezige habitats en de biotoopeisen van individuele diersoorten zijn de huismus en soorten uit de soortgroep vleermuizen niet uit te sluiten binnen het plangebied. Daarnaast zijn, in de periode van eind oktober tot en met maart, overwinteringsplaatsen van meer strikt beschermde amfibieënsoorten zoals kamsalamander en rugstreeppad niet uit te sluiten.

Uit het nader uitgevoerde onderzoek (zie Bijlage 6: Burgt, H.H.J. van der, Nader onderzoek flora en fauna Ooyse Sluispad 2-4 te Nijmegen. ECOquickscan, ecologisch adviesbureau voor natuur en landschap, Arnhem, 22 augustus 2014). blijkt het volgende.

<u>Vleermuizen</u>

Vaste vliegroute
In het plangebied is een essentiële vliegroute vastgesteld van de gewone dwergvleermuis. Een dergelijke vliegroute is beschermd volgens de Flora- en faunawet. De essentiële vliegroute mag tijdens de bouw en in de nieuwe situatie niet op de traditionele manier verlicht worden.

Paarverblijfplaats
In het plangebied is één paarverblijfplaats vastgesteld van de gewone dwergvleermuis. Deze verblijfplaats bevindt zich in één van de gebouwen achter de voormalige spoorwegloods. Bij de sloop, en later weer opbouwen (slechts één gebouw wordt teruggebouwd), van de gebouwen zal de verblijfplaats (tijdelijk) verloren gaan. Afhankelijk van de planning van het project zijn er verschillende maatregelen noodzakelijk om negatieve effecten te voorkomen. In het kader van de Flora- en faunawet dient voor de gewone dwergvleermuis (verlies paarverblijfplaats) een ontheffing ex. Artikel 75 aangevraagd te worden bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO). Aangezien een paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis eenvoudig te mitigeren is (zie bovenstaande maatregelen) en het slechts om een tijdelijk verlies van de verblijfplaats gaat (na realisatie van de nieuwe bebouwing, met daarin de vier nieuwe verblijfplaatsen, is het plangebied weer geschikt voor deze soort), is het aannemelijk dat bevoegd gezag hiervoor een ontheffing Flora- en faunawet zal verlenen. De haalbaarheid van het plan (op ecologisch vlak) komt hiermee dan ook niet in het geding.

Deze maatregelen bestaan onder ander uit:

- in de periode van begin maart tot eind november dient de sloop 'strippend' te worden uitgevoerd. Door strippend te slopen krijgen vleermuizen een kans om te ontsnappen tijdens de sloopwerkzaamheden. Belangrijk is om eerst alle materialen te verwijderen anders dan het kale casco (bakstenen), zoals de kozijnen, daken en eventuele plafons (binnen), en vervolgens enkele dagen later het casco neer te halen. Door andere materialen eerst te verwijderen zullen de ruimtes daarachter komen te vervallen of ongeschikt worden door tocht en licht. Een ecoloog dient vast te stellen of er geen vleermuizen meer aanwezig zijn in het kale casco.

- conform de 'soortenstandaard gewone dwergvleermuis' van het ministerie van EZ (Dienst Regelingen, december 2011) dienen in de nabije omgeving, binnen 200 meter van het plangebied, minimaal 4 vleermuiskasten te worden opgehangen. Het type en de maatvoering van de kasten dienen overeenkomen te komen met de eisen uit de soortenstandaard. Geadviseerd wordt om de kasten zo spoedig mogelijk op te hangen, zodat de dieren kunnen wennen aan de kasten. De kasten dienen opgehangen te worden door of onder begeleiding van een ter zake kundige (ecoloog).
- Deze tijdelijke voorzieningen zijn niet noodzakelijk als de voormalige spoorwegloods reeds is gerenoveerd, en voorzien van nieuwe voorzieningen voor vleermuizen (zie volgende punt), voorafgaan aan de sloop van de gebouwen. In verband met de verplichte gewenningsperiode dient er dan wel een overlap tussen het gereed komen van de nieuwe voorzieningen voor vleermuizen en sloop te zijn van minimaal 3 maanden.
- In de gerenoveerde voormalige spoorwegloods en/of het nieuw te bouwen gebouw daarachter dienen minimaal 4 nieuwe verblijfplaatsen voor vleermuizen gerealiseerd te worden. Deze verblijfplaatsen dienen te voldoen aan de eisen uit de soortenstandaard.

<u>Huismus</u>

Nesten
In het plangebied zijn tussen het dakbeschot en -pannen van de spoorwegloods, resten van (oude) nesten van de huismus aangetroffen. Dit duidt erop dat het gebouw geschikt is als nestlocaties voor de huismus. Aangezien alleen het voorste deel van het dak van de spoorwegloods is voorzien van dakbeschot is alleen dit deel van het dak geschikt voor de huismus. De huismus is een jaarrond beschermde soort. Negatieve effecten op de huismus zijn, bij de renovatie van de gebouwen, dan ook niet uit te sluiten.

De spoorwegloods is, in het kader van de renovatie, na het broedseizoen van de huismus (zomer 2014) gesloopt/ontmanteld; zie mitigerende maatregelen in de quick scan flora en fauna (zie Bijlage 5: Burgt, H.H.J. van der, Quick scan flora en fauna Ooyse Sluispad 2-4 te Nijmegen, ecologisch adviesbureau voor natuur en landschap, Arnhem, 2014).

<u>Amfibieën</u>

Volgens verspreidingsgegevens komen in de uiterwaarden aansluitend op het plangebied onder andere de meer strikt beschermde amfibieënsoorten kamsalamander en rugstreeppad voor. Deze soorten planten zich voort in de uiterwaarden, maar overwinteren in binnendijkse gebieden of op hoogwatervrije terreinen. Aangezien het plangebied grotendeels hoogwatervrij is, is het niet uit te sluiten dat deze soorten binnen het plangebied overwinteren. Overwinterende dieren zijn lastig (tot niet) te onderzoeken en er dient dan ook van uit te worden gegaan dat het terrein gebruikt wordt door deze soorten. Vanwege de aanwezigheid van voldoende uitwijkmogelijkheden en de tijdelijk aard van de werkzaamheden wordt de gunstige staat van instandhouding niet aangetast (geen ontheffing Flora- en faunawet noodzakelijk). Negatieve effecten op deze soorten zijn te voorkomen door graaf- en sloopwerkzaamheden niet in de periode eind oktober tot en met maart uit te voeren. Indien dit niet mogelijk is dan dient het terrein vanaf half juli (tot en met begin april) afgezet te worden met een paddenscherm, om te voorkomen dat dieren binnen het plangebied gaan overwinteren. Het afgezette terrein dient, uit voorzorg, gecontroleerd te worden op reeds aanwezig amfibieën; zowel algemene soorten als meer strikt beschermde soorten.

Geadviseerd wordt de maatregelen en tijdsplanning van het project voor de bovenstaande soorten/soortgroepen vast te leggen in een ecologisch werkprotocol/mitigatieplan.

Algemeen

Verder is een tweetal algemene voorwaarden vanuit de Flora- en faunawet altijd van toepassing:

- in het broedseizoen van vogels mogen de vegetatie, bosjes en opstallen in het plangebied niet worden verwijderd. De start van werkzaamheden tijdens deze periode zouden kunnen leiden tot directe verstoring van broedvogels en het broedsucces. Alle vogels zijn beschermd. Er is geen vrijstelling te verkrijgen in het kader van de Flora- en faunawet voor activiteiten die vogels in hun broedseizoen zou kunnen verstoren.
- op basis van de zorgplicht volgens artikel 2 van de Flora- en faunawet dient bij de uitvoering van de werkzaamheden voldoende zorg in acht te worden genomen voor de in het wild levende dieren en hun leefomgeving. Dit houdt in dat bij het uitvoeren van werkzaamheden altijd rekening moet worden gehouden met aanwezige planten en dieren. Zo dienen maatregelen te worden getroffen om bijvoorbeeld verstoring tot een minimum te beperken. Dieren moeten de gelegenheid hebben om uit te wijken en mogen niet opzettelijk worden gedood. Dit kan door:

1. voortijdig maaien van het plangebied zodat dieren wegtrekken;
2. het beperken van verlichting tijdens de avonduren in voorjaar, zomer en herfst ten behoeve van vleermuizen en andere nachtdieren;
3. het slopen en rooien starten buiten het voortplantingsseizoen en het winter(slaap)seizoen.

3.6.3 Groen

Groenplan De groene draad (2007)

Het groenbeleid is vastgelegd in 'De groene draad - kansen voor het Nijmeegse groen' en heeft als doelstelling:

- inzicht te geven in het totaal van groene ontwikkelingen in en om de stad en hun onderlinge samenhang;
- een sturingsinstrument voor het bestuur te zijn voor groene ontwikkelingen in de stad;
- vanuit een groen toekomstperspectief een gids of leidraad te zijn voor toekomstige stedelijke ontwikkelingen;
- de groene ambities te benoemen voor de komende jaren die vertaald worden in een uitvoeringsprogramma.

De hoofdgroenstructuur en de hoofdbomenstructuur zijn de basis en de ruggengraat van het groen in Nijmegen. Deze structuren houden we dan ook in stand. In bestemmingsplannen gaat het dan om de bestemmingen Groen, Natuur en Bos. Daarnaast kennen ook andere plekken een groene bestemming bijvoorbeeld kleinere groenplekken op wijkniveau.

Ambities voor natuur

We koesteren de natuurwaarden in de stad en gaan deze verder ontwikkelen op plekken waar ze goed tot hun recht komen en een goede kans van slagen hebben zoals in delen van Stadspark Staddijk, de stuwwal, de uiterwaarden, de spoorlijnen en de bosrijke stadsranden. Het natuurlijke beheer (zonder chemische bestrijdingsmiddelen) dat we al ruim 10 jaar voeren sluit aan bij deze ambitie.

Het grootste deel van de oostelijke stadsrand valt samen met het Nationale Landschap De Gelderse Poort. De waardering als waardevol landschap geeft een extra bescherming voor de karakteristiek van het gebied. Nieuwe ontwikkelingen zijn niet onmogelijk, maar zijn wel ondergeschikt aan de kwaliteit van het landschap. Onlangs is de brug over het Meertje gerealiseerd waardoor de Stadswaard nog beter toegankelijk is vanuit de stad.

Conclusie

Dit bestemmingsplan past in het groenbeleid. Door de functieverandering van onderhavig bestemmingsplan wordt de relatie met de omgeving positief versterkt.

Handboek Stadsbomen

Het Handboek Stadsbomen is een uitwerking van het Groenplan "De Groene draad, kansen voor het Nijmeegse groen'. Het Handboek Stadsbomen vormt het kader voor inrichtingsplannen en beheerplannen voor de openbare ruimte waar het bomen betreft. Het handboek is daarnaast te definiëren als toetsingskader voor ruimtelijke plannen en initiatieven en biedt inzicht in de beleidsuitgangspunten ten aanzien van bescherming, aanplant, beheer en kap van bomen.

De hoofddoelstelling van het Handboek Stadsbomen is het waarborgen van de duurzame instandhouding van het Nijmeegs bomenbestand door middel van behoud èn ontwikkeling.

De volgende uitgangspunten staan daarbij centraal:

- Optimale inzet van middelen.
- Waarborgen van een vitaal bomenbestand.
- Zorgen voor draagvlak; zorgvuldig afwegen, bewust besluiten en tijdig communiceren.
- Meer bomen en meer kronen. Inzet op kwantiteit en kwaliteit.

Het Handboek Stadsbomen heeft betrekking op alle bomen binnen de gemeentegrenzen. Dat zijn dus niet alleen de park-, laan- en straatbomen, maar ook bomen in tuinen en op particuliere terreinen. Voor bosopstanden, bosplantsoen en bomen in natuurgebieden gelden andere beleidskaders en wet- en regelgeving.

In het Handboek Stadsbomen is de hoofdbomenstructuur opgenomen. Deze structuur vormt samen met de hoofdgroenstructuur de basis van het groen in Nijmegen. De hoofdbomenstructuur leggen we niet vast in bestemmingsplannen maar wordt wel beschreven in de toelichting en speelt daarmee wel een rol in bestemmingsplannen.

Conclusie

In dit bestemmingsplan wordt de hoofdbomenstructuur in stand gehouden.

3.7 Archeologie en Cultuurhistorie

3.7.1 Cultuurhistorische waarden

3.7.1.1 Rijksbeleid

Cultuurhistorie speelt een belangrijke rol bij de ruimtelijke inrichting van ons land. Het geeft identiteit en kwaliteit aan een gebied. Om deze redenen heeft het rijk de beleidslijn ingezet om cultuurhistorie onderdeel te laten zijn van het afwegingskader bij het opstellen van bestemmingsplannen. Deze beleidslijn is verwoord in de beleidsbrief Modernisering Monumentenzorg uit 2009 en heeft geleid tot wijziging van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) sinds 1 januari 2012. Met het gewijzigde Bro zijn gemeenten wettelijk verplicht cultuurhistorie deel uit te laten maken van het afwegingskader voor ruimtelijke ontwikkelingen. Het rijk vraagt hiermee aan gemeenten om bij het opstellen van bestemmingsplannen, projectafwijkingsbesluiten en beheersverordeningen cultuurhistorische gebouwen, objecten en structuren te inventariseren en daaraan conclusies te verbinden en in het bestemmingsplan te verankeren.

3.7.1.2 Gemeentelijk beleid

Het gedachtengoed uit de beleidsbrief Modernisering Monumentenzorg en het gewijzigde Besluit ruimtelijke ordening is aanleiding geweest het gemeentelijk erfgoedbeleid te actualiseren. Dit heeft geresulteerd in de Nota Cultureel Erfgoed, die op 15 mei 2013 door de raad is vastgesteld.

Deze nota beschrijft op welke manier erfgoed kan bijdragen aan de ambitie van de gemeente Nijmegen om de identiteit van de stad te behouden en te versterken. Hiervoor worden drie strategieën ingezet: duurzame ruimtelijke ontwikkeling, kennis & inspiratie en bescherming & instandhouding.

De strategie duurzame ruimtelijke ontwikkeling heeft betrekking op een toekomstbestendige stad, waar erfgoed ingezet wordt om bij gebiedsontwikkelingen de eigen identiteit te behouden of te versterken. De verplichtingen vanuit het Besluit ruimtelijke ordening en de daaruit voortvloeiende beleidsvrijheid die we als gemeente hebben zetten we in om deze ambitie te kunnen realiseren. Erfgoed is namelijk een factor die mede kwaliteit geeft aan de ruimte en daarmee ruimtelijke ontwikkelingen kan verrijken. De cultuurhistorische elementen die onderdeel zijn van de identiteit van de stad kan men niet allemaal als beschermd monument of gezicht aanwijzen, maar zijn wel onderdeel van de manier waarop we onze stad beleven, inrichten en gebruiken. De cultuurhistorische beleidskaart is de basis voor de cultuurhistorische inbreng bij het opstellen van ruimtelijke plannen.

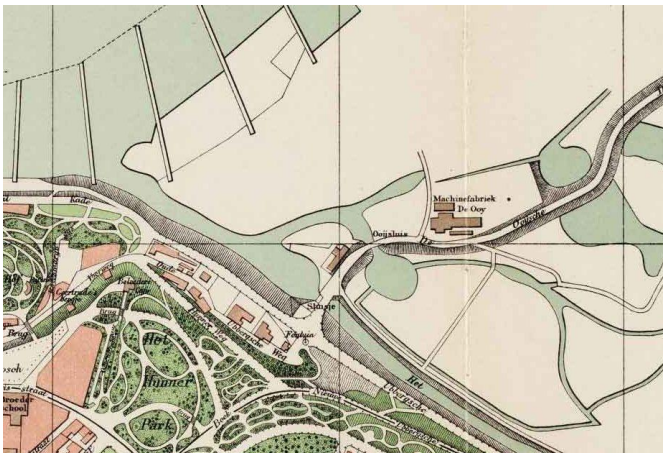
Het betreffende bestemmingsplangebied valt binnen gebiedstype 3 van de cultuurhistorische beleidskaart. Bij gebiedstype 3 is sprake van een rijke cultuurhistorische gelaagdheid. Het gaat om zowel de grotere schaal, zoals het stedenbouwkundige plan en historische structuren, als om specifieke objecten en om de samenhang tussen de structuren, bebouwing en/of cultuurlandschap. Bij de bebouwing gaat het niet zozeer om de architectuur en het beeld, maar om het silhouet, zoals de situering, de nok- en goothoogte en de nokrichting. Zowel de zichtbare als de niet-zichtbare geschiedenis van het gebied zal uitgangspunt moeten zijn bij ontwikkelingen.

Een ander onderdeel van de Nota Cultureel Errfgoed is het belang van herbestemming van karakteristieke gebouwen voor behoud van de identiteit en eigenheid van de stad. Hierbij gaat het niet alleen om herbestemming van beschermde gebouwen, maar ook om niet-beschermde gebouwen. Een verstandig gebruik van erfgoed is een kernaspect van een duurzame ruimtelijke ontwikkeling. Herbestemming van erfgoed houdt de geschiedenis van een gebied zichtbaar en beleefbaar.

Ooyse Sluispad 2 betreft een gemeentelijk monument. Voor gemeentelijke beschermingen is de gemeentelijke monumentenverordening de basis.

3.7.1.3 Cultuurgeschiedenis

Het plangebied is gelegen in de Ooijpolder. Door aanleg van de Ooyse bandijk rond 1300 kreeg het gebied min of meer een vaste structuur. Voor 1400 legde de stad Nijmegen al op eigen grondgebied bij de monding van de Aa (het huidige Meertje) een stadssluis aan, die later Meersluis wordt genoemd. Uit de Stede-Atlas van F. Gorissen blijkt dat er vanaf 1414 een steenbakkerij (tichwelwerk) buitendijks langs de Ooysedijk is gevestigd. Deze steenbakkerij blijft hier tot 1574 gevestigd. In de tweede helft van de zestiende eeuw werd de Aa rechtgetrokken, zodat er een goede scheepvaartverbinding ontstond tussen Njimegen en Kranenburg. De vaart kreeg de benaming het Meertje. De Ooijpolder had, door onenigheid tussen landeigenaren en machthebbers in de Duffelt en de Ooijpolder, een eigen uitwateringssluis, gelegen op nog geen honderd meter van de Meersluis. Lange tijd bleef de Ooysedijk onbebouwd, maar eind negentiende eeuw kwam de bedrijvigheid rondom de sluizen nabij de monding van het Meertje in de Waal tot ontwikkeling. Er werden een scheepstimmerwerf, houthandel, smederij en een machinefabriek gebouwd.

Figuur 11: Topografische kaart van 1897 waarop de Machinefabriek De Ooy is aangegeven. Ook de smederij, het huidige Ooysedijk 9, staat op de kaart.

Ooyse Sluispad 2-4 maakt deel uit van deze industriële ontwikkeling langs de Ooysedijk. Ooyse Sluispad 2, het gebouw evenwijdig aan de dijk, is oorspronkelijk in 1878/1879 gebouwd als noodstation voor de lijn Nijmegen - Arnhem. De architectuur van het station sloot aan bij andere stations die ten gevolge van de in die steden geldende Vestingwet in vakwerkbouw uitgevoerd waren, zoals in Bergen op Zoom, Breda, Deventer en Maastricht. Het noodstation stond iets ten zuiden van het huidige station. In 1894 kwam het definitieve station, naar ontwerp van C.H. Peters, gereed en was het noodstation niet meer nodig.

Figuur 12: Het noodstation van Groningen, dat tussen 1870 en 1893 in gebruik was. Het noodstation van Nijmegen, het huidige Ooyse SLuispad 2, had oorspronkelijk een soortgelijke opbouw in vakwerkconstructies. Bron: www.stationsinfo.nl

Het noodstation werd in dit jaar gekocht door H. Th. Wiegerink voor een nieuwe machinefabriek aan de Ooysedijk. Op 17 april 1894 was aan Wiegerink en Terwindt vergunning verleend voor het drijven, door stoomwerktuigen, van een machinefabriek, ijzergieterij, smederij en scheepstimmerwerf. De firma Wiegerink & Co gaf de fabriek de naam "de Ooij". Zij leverden stoom- en andere werktuigen, smeed- en gietwerk, spoorwegwielen en nog meer.

Het voormalige noodstation diende als smederij en machinegebouw. Daarnaast was er nog een gieterij van 24 x 8 m en een magazijn voor afgewerkte machines en ruw te bewerken ijzer van 20 x 6 m. De gieterij bevond zich waarschijnlijk in een gebouw dat rechts achter het voormalige noodstation stond. Welk gebouw als magazijn in gebruik was, is niet bekend. In elk geval stond er evenwijdig aan het Ooyse Sluispad een loods ter plaatse van het huidige Ooyse Sluispad 4. Het gebouw met spaarboognissen in de kopgevel, haaks achter het voormalige noodstation, stamt waarschijnlijk ook uit de jaren 1894/1895.

De machinefabriek werd reeds in 1905 verkocht. De kopers zijn de heren Ophuizen en Jager. Uit de archiefstukken blijkt dat er toen reeds een dwarshelling voor schepen bestond. Bij de fabrieksgebouwen hoorde ook een woning. Wegens liquidatie werd de fabriek op 19 februari 1907 opnieuw in de verkoop gedaan.

Voor de periode 1907 tot 1930 is er weinig in de archieven te vinden over het complex. In 1930 was er de N.V. Rijwielonderdeelenfabriek "ROBUR" gevestigd. De eigenaar was A. Schäfer. Uit een toelichting op de vergunningaanvraag van 18 juni 1930 blijkt dat er zich in het linker gedeelte twee woonhuizen bevonden, met de huisnummers 45 en 47. In nr. 45 woonden 6 mensen en in 47 een gezin met vijf kinderen. De vergunningaanvraag had als doel om een 14-tal deuren dicht te zetten middels metselwerk en glas en het leggen van een betonvloer. Ook werd er een kantoortje gerealiseerd.

Uit de bouwaanvraag uit 1936 voor de bouw van 6 woningen rechts naast de fabriek blijkt dat het gebouw rechts achter het voormalige noodstation, de vermoedelijke ijzergieterij, toen niet meer aanwezig was.

Na de Tweede Wereldoorlog werd de fabriek overgenomen door de heer Huijbers. In eerste instantie werden er nog steeds fietsen geproduceerd, maar gaandeweg werd het bedrijf omgebouwd tot een meer algemeen metaalproductiebedrijf onder de naam Metaalfabriek Huijbers.

In 1986 was het voormalige noodstation in bouwkundig slechte staat en de houtconstructie in de gevels werd daarom grotendeels vervangen door stalen balken, waarbij de muurvlakken daartussen opgevuld werden met Y-tong blokken, die aan de zuidzijde gepleisterd werden. Het westelijke deel, waarin zich de voormalige woningen bevonden, bleef gehandhaafd. Ook de houtconstructie in de oostelijke kopgevel bleef behouden, evenals de gehele kapconstructie. In 1995 houdt de Metaalfabriek Huijbers op te bestaan.

Voor het huidige Ooyse Sluispad 4 wordt in 1935 vergunning verleend voor het vernieuwen van het bestaande gebouw. In 1936 is vergunning verleend voor wijzigen van het verleende plan. Hieruit blijkt dat het huidige pand in 1936 tot stand is gekomen en een oudere voorganger verving.

3.7.1.4 Cultuurhistorische waarde

Het voormalige fabriekscomplex maakt deel uit van de historische lintbebouwing langs de Ooysedijk en is een herinnering aan de industriële bedrijvigheid die in dit gebied aan het einde van de negentiende en het begin van de twintigste eeuw is ontstaan. Het complex is hiermee onderdeel van het industrieel erfgoed van Nijmegen. Dit geldt niet alleen voor het beschermde voormalige noodstation, maar ook voor de daar achter gelegen gebouwen en Ooyse Sluispad 4. De architectuur van deze gebouwen is karakteristiek voor kleinschalige fabriekscomplexen uit het einde van de negentiende- en het begin van de twintigste eeuw.

In het bouwhistorisch onderzoek van het Monumenten Advies Bureau is een waardestelling van het voormalige noodstation gegeven. Naast de architectuur- en bouwhistorische waarde van het voormalige noodstation, is in het rapport aangegeven dat het complex situerings- en ensemblewaarde heeft, waarbij het buitendijks gelegen complex kenmerkend is voor een vooral op het water gerichte bedrijfstak (scheepsbouw en machinefabriek).

3.7.1.5 Conclusie

Vanuit cultuurhistorisch oogpunt is in een eerder stadium geadviseerd te onderzoeken of het mogelijk is de gebouwen achter Ooyse Sluispad 2 te herbestemmen, maar vanwege bouwtechnische redenen is dit niet mogelijk gebleken. Gelet op de ligging van het plangebied in gebiedstype 3 van de cultuurhistorische beleidskaart en om de herinnering aan het fabriekscomplex zichtbaar te houden is het vanwege cultuurhistorische redenen wel van belang dat het nieuwe gebouw hetzelfde gepositioneerd wordt als het huidige Ooyse Sluispad 4. Dat wil zeggen haaks op de dijk en evenwijdig aan het Ooyse Sluispad.

Herbestemming van het gemeentelijk monument, met de bestemming horeca en wonen, is een positieve ontwikkeling voor behoud van het monument en past binnen het gemeentelijk beleid. Ook met de woon-werkfunctie voor het nieuwe gebouw kan vanuit cultuurhistorisch oogpunt ingestemd worden.

3.7.2 Archeologie

Op het perceel aan de Ooyse Sluispad 2-4, waar tot recent een oude loods stond, is een archeologisch onderzoek uitgevoerd (zie Bijlage 1 C. Helmich: Ooyse Sluispad 2 te Nijmegen, gemeente Nijmegen. Een archeologisch bureauonderzoek en Inventariserend veldonderzoek, verkennende fase, Vergeten Landschap rapport 17, Arnhem 2014). Dit onderzoek bestond uit een bureauonderzoek en een aansluitend toetsend booronderzoek. Op het perceel, parallel aan de weg, stond een in vakwerk uitgevoerde voormalige machineloods, met daarachter twee bakstenen schuren of werkplaatsen.

Uit het rapport komt naar voren dat het bovenste deel van het perceel (sub-)recent is opgehoogd. De onderzoekster adviseert daarom om het terrein vrij te geven voor ontwikkelingen tot een diepte van ca. 9,40 m+ NAP. Daaronder kunnen nog archeologische waarden voorkomen.

Op 8 september 2014 is bij een inspectie ter plaatste gebleken dat er een sanering in uitvoering was, waarbij het gehele oppervlak onder de voormalige loods was ontgraven. Dit was voor het grootste deel circa 1 m diep, alleen aan de westelijke korte zijde was de ontgraving een tweetal meters diep waar blijkbaar een kelder had gelegen. De inspectie ter plaatse heeft de gegevens uit het onderzoeksrapport bevestigd. De bovenste laag is duidelijk een ophoging, en bevat naar alle waarschijnlijkheid geen archeologische waarden.

Het terrein kan derhalve vrij gegeven worden tot een diepte van 9,50 m + NAP, en de huidige archeologische waarde uit het bestemmingsplan blijft op het terrein liggen. Mochten er ontwikkelingen plaats vinden die dieper zullen gaan dan de genoemde 9,50 m + NAP dan zal in overleg met het bevoegde gezag gekeken moeten worden naar het dan uit te voeren archeologisch onderzoek.

Hoofdstuk 4 Plansystematiek

4.1 Regels

De regels van het bestemmingsplan zijn opgebouwd uit inleidende regels (waar wordt ingegaan op de begrippen en wijze van meten), de bestemmingsregels (waar de bestemmingen worden beschreven), de algemene regels (waar de algemeen geldende regels staan), de overgangs- en slotregels (met het overgangsrecht).

In de bestemmingsplanregels komen de enkelvoudige bestemmingen Groen, Horeca en Wonen voor. Deze bestemmingen zijn opgenomen voor locaties waar slechts één hoofdfunctie is toegestaan. Binnen de genoemde bestemmingen kunnen te beschermen waarden, zoals archeologische waarden, voorkomen. Om deze waarden te beschermen wordt een dubbelbestemming opgenomen waarbij de te beschermen waarde voorrang krijgt op de reguliere gebruiksfunctie. In het bestemmingsplan Nijmegen Ooyse Schependom - 2 (Ooyse Sluispad 2-4) komen de dubbelbestemmingen 'Waterstaat - Waterkering' en 'Waterstaat - Waterstaatkundige functie' voor.

Behalve bestemmingen kunnen er in het bestemmingsplan aanduidingen worden opgenomen. Deze aanduidingen bevatten specificaties van de gebruiks- en dubbelfuncties met betrekking tot het gebruik of het bouwen. Aanduidingen komen zowel voor op de verbeelding als in de regels. Er worden in de SVBP 2012 zes soorten aanduidingen onderscheiden: gebiedsaanduidingen, functieaanduidingen, bouwvlakken, bouwaanduidingen, maatvoeringsaanduidingen en figuren.

In het bestemmingsplan Nijmegen Ooyse Schependom - 2 (Ooyse Sluispad 2-4) komen de gebiedsaanduidingen 'wetgevingszone - waarde archeologie - 1' en 'wetgevingszone - wijzigingsgebied', de functieaanduidingen 'beroep aan huis', 'parkeerterrein' en 'specifieke vorm van groen - bergingen', de aanduiding 'bouwvlak, de bouwaanduiding 'onderdoorgang' en de maatvoeringsaanduiding 'maximum goothoogte (m), maximum bouwhoogte (m)' voor.'

4.2 Uitgangspunten per functie

4.2.1 Bestemmingen

Groen

De bestemming 'Groen' is opgenomen voor groenvoorzieningen en bijbehorende voorzieningen, waterhuishoudkundige en geluidwerende voorzieningen, ondergeschikte bouwwerken ten behoeve van het aangrenzende hoofdgebouw in de naastgelegen bestemming en voor bouwwerken voor algemeen nut. Ter plaatse van de aanduiding 'parkeerterrein' zijn tevens parkeervoorzieningen met bijbehorende ontsluitingswegen toegestaan en ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van groen - bergingen' tevens voor het oprichten van bergingen behorende bij de woningen die in dit plangebied zijn voorzien.

Horeca

De bestemming 'Horeca' is opgenomen voor horecabedrijven voor zover deze voorkomen in categorie 1a en 1b van de Staat van horeca-activiteiten en tevens voor een café. Tevens zijn bijbehorende voorzieningen, zoals: verhardingen, terrassen, en groenvoorzieningen toegestaan. Bijbehorende parkeervoorzieningen zijn niet toegestaan binnen de bestemming 'Horeca'.

Wonen

De bestemming 'Wonen' is opgenomen voor het wonen waarbij ter plaatse van de aanduiding 'beroep aan huis' tevens een mogelijkheid is opgenomen voor een beroep aan huis tot een maximale bedrijfsvloeroppervlakte 100m^2. Binnen de bestemming Wonen is een aanduiding 'bouwvlak' opgenomen waarbinnen het hoofdgebouw (woning) mag worden opgericht. Ter plaatse van de aanduiding 'onderdoorgang' dient de onderdoorgang vrij te blijven van bebouwing ten behoeve van een onderdoorgang voor langzaam verkeer.

4.2.2 Algemene regels

4.2.2.1 Algemene bouwregels

Beeldende kunst

Bij de algemene regels is een regeling opgenomen ten behoeve van beeldende kunst. Het oprichten van bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, ten behoeve van beeldende kunst is binnen alle bestemmingen toegestaan tot een maximale bouwhoogte van 15 meter, met dien verstande dat de regels van de dubbelbestemmingen onverkort van toepassing blijven.

(Bouw)werken ten algemenen nutte

Overige nutsbedrijven (zoals transformatorhuisjes, schakelhuisjes, bemalingsinrichtingen, gasdrukregel- en meetstations) met een inhoud van minder dan 50 m^3 zijn niet opgenomen op de plankaart. Deze nutsbedrijven zijn op grond van de algemene regels binnen alle bestemmingen toegestaan. Op basis van de algemene bouwregel (Bouw)werken ten algemene nutte' zijn tevens straatmeubilair, wachthuisjes voor verkeers- en parkeerdiensten, infiltratievoorzieningen, transformatorhuisjes e.d. binnen alle bestemmingen toegestaan. Op grond van de begripsbepaling van straatmeubilair behoren dan ook bijvoorbeeld beeldende kunst, speelvoorzieningen, afvalinzamelsystemen en reclameobjecten tot de mogelijkheden.

Ondergronds bouwen

Bij deze algemene regel staan de regels voor ondergronds bouwen aangegeven. Bij alle bestemmingen is ondergronds bouwen toegestaan, met dien verstande dat de dubbelbestemmingen onverkort van toepassingen blijven. Ondergrondse parkeervoorzieningen zijn binnen alle bestemmingen toegestaan.

4.2.2.2 Algemene gebruiksregels

Aan huis verbonden beroeps- of bedrijfsactiviteiten

Bedrijven bij woningen zijn toegestaan voorzover deze vallen onder de aan huis verbonden beroeps- en bedrijfsactiviteiten.

Evenementen

Evenementen zijn binnen alle bestemmingen toegestaan, mits hiervoor vergunning is verleend op grond van de APV.

4.2.2.3 Algemene aanduidingsregels

wetgevingzone- waarde archeologie - 1

De aanduiding 'wetgevingszone - waarde archeologie - 1' is opgenomen ter bescherming van de archeologische waarden in de bodem. Deze gronden hebben een lage tot middelhoge archeologische verwachtingswaarde. Voor ingrepen van meer dan 2500 m2 en dieper dan 0,30 meter dient er archeologisch vooronderzoek plaats te vinden.

wetgevingzone - wijzigingsgebied

De aanduiding 'wetgevingszone - wijzigingsgebied' is opgenomen voor het gebied dat bestemd is als horeca zodat de bestemming van dit gebied, onder voorwaarden, gewijzigd kan worden naar 'wonen' en 'Groen'. De geldende dubbelbestemmingen blijven na wijziging van toepassing.

Hoofdstuk 5 Uitvoerbaarheid

5.1 Economische uitvoerbaarheid

Middels deze bestemmingsplanwijziging is herontwikkeling van de locatie aan het Ooyse Sluispad mogelijk. De betreffende locatie is eigendom van de ontwikkelaar. Met de ontwikkelaar is een anterieure overeenkomst afgesloten, waarin o.a. afspraken zijn gemaakt over uit te voeren werkzaamheden en de in rekening te brengen vergoedingen voor deze werkzaamheden.

In de planexploitatie G134 Ooyse Sluispad, zijn de kosten en de sluitende dekking opgenomen. De kosten bestaan hoofdzakelijk uit plankosten. De dekking bestaat uit de vergoeding door de ontwikkelaar van de te maken kosten.

Derhalve kan gesteld worden dat de bestemmingswijziging financieel-economisch uitvoerbaar is.

Door de aangegeven dekkingen is het kostenverhaal verzekerd en hoeft bij vaststelling van het bestemmingsplan geen exploitatieplan op grond van artikel 6.12 Wro vastgesteld te worden.

5.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

Voor dit bestemmingsplan is op 3 december 2014 een vooraankondiging gepubliceerd. Het ontwerpbestemmingsplan heeft van 3 maart 2015 tot en met 15 april 2015 ter visie gelegen. Binnen deze termijn is eenieder in de gelegenheid gesteld om zienswijzen tegen het plan kenbaar te maken. De tervisielegging is gepubliceerd op de gemeentelijke website en in de "Staatscourant". In deze periode zijn er acht zienswijzen ingediend. In de zienswijzennota 'Nijmegen Ooyse Schependom - 2 (Ooyse Sluispad 2-4)' zijn de ingekomen zienswijzen opgenomen en voorzien van een gemeentelijke reactie. Het bestemmingsplan is naar aanleiding van de zienswijzen gewijzigd.

Hoofdstuk 6 Vooroverleg

6.1 Rijkswaterstaat

Rijkswaterstaat heeft in haar mail van 8 januari 2015 in het kader van vooroverleg op grond van artikel 3.1.1. lid 1 Besluit ruimtelijke ordening een reactie gegeven. Rijkswaterstaat heeft de volgende opmerkingen op het plan.

Rijkswaterstaat Oost Nederland (RWS ON) heeft overleg gehad met de initiatiefnemer van het plan. Aangezien het plangebied is aangeduid als 'drogere oevergebied' is het aandeel van deze locatie binnen de afvoercapaciteit van de rivier de Waal gering. Ten tijden van extreem hoge waterstanden kan de locatie gebruikt worden als overloopgebied. De locatie is momenteel bebouwd en er komt bebouwing voor terug in de plaats, waarbij de footprint zal afnemen. De voorgenomen ontwikkeling zal geen (noemenswaardige) effecten hebben op de afvoercapaciteit van de rivier bij (extreem) hoge waterstanden. RWS ON heeft dan ook geen bezwaar tegen het plan.

In artikel 4 (Horeca) en artikel 5 (wonen) zijn regels opgenomen over maximale bebouwing en bijgebouwen. Naast het toegestane bouwvlak mag op basis van artikel 6.12 lid 2a van het Waterbesluit een bouwwerk met en maximale oppervlakte van 30 m2 worden gebouwd. Ik verzoek u dit in de genoemde artikelen aan te passen.

Reactie gemeente:

Vanwege de ligging in het Nationale Landschap 'de Gelderse Poort' en omdat de voormalige spoorwegloods een gemeentelijk monument betreft is het niet wenselijk om, naast de bergingen behorende bij de woonbestemming en gelegen in de groenbestemming, aan- of uitbouwen, bijgebouwen en overkappingen buiten het bouwvlak mogelijk te maken.

De regels met betrekking tot het bouwen van aan- en uitbouwen, bijgebouwen en overkappingen buiten het bouwvlak zijn dan ook verwijderd uit de artikelen 4 en 5 van de regels.

6.2 Provincie Gelderland

Bij brief van 22 oktober 2009 heeft de Provincie Gelderland aangegeven op welke wijze waarop en de mate waarin de Provincie betrokken wil worden bij het vooroverleg ex. artikel 3.1.1. Bro. In deze brief is gesteld dat voor plannen met provinciale belangen waarvoor op grond van de Wro-agenda provinciale verantwoordelijkheid geldt vooroverleg nodig is.

Het plangebied is gelegen in Nationaal Landschap de 'Gelderse Poort', de Romeinse Limes en de ladder voor duurzame verstedelijking is van toepassing. Het plan is conform de brief en de Wro-agenda een provinciale verantwoordelijkheid. Derhalve is vooroverleg gevoerd met de Provincie Gelderland.

De Provincie Gelderland heeft per brief van 16 januari 2015 in het kader van artikel 3.1.1. Bro overleg een reactie gegeven. Het voorontwerp geeft de provinciale afdelingen aanleiding om te adviseren ten aanzien van de onderstaande provinciale belangen.

Ladder voor duurzame verstedelijking

Op 1 oktober 2012 is het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) herzien. Met die herziening is de Ladder voor duurzame verstedelijking (hierna: ladder) opgenomen in artikel 3.1.6, tweede lid. Dit artikellid bevat een motiveringseis. Het doel van deze motiveringseis is een goede

ruimtelijke ordening in de vorm van een optimale benutting van de ruimte in stedelijke gebieden. De ladder kent drie treden die achtereenvolgens moeten worden doorlopen.

Voor onderhavig bestemmingsplan is alleen de eerste trede van toepassing omdat het gaat om een herontwikkelingslocatie aan een bestaand bebouwingslint. De afdelingen zijn van mening dat de voorgenomen stedelijke ontwikkeling in de toelichting bij het bestemmingsplan voldoende is gemotiveerd conform de ladder.

Nationaal landschap

Het plangebied ligt in het Nationaal Landschap de 'Gelderse Poort'. Het provinciale beleid voor Nationale Landschappen is opgenomen in paragraaf 4.2.4.1.1 van de Omgevingsvisie. Binnen de Nationale Landschappen geldt de 'ja, mits-benadering'. Dit betekent dat bestemmingswijzigingen zijn toegestaan als daarmee de kernkwaliteiten niet worden aangetast óf worden versterkt. Deze kernkwaliteiten zijn vastgelegd in een bij de Omgevingsvisie bijgevoegd document 'Kernkwaliteiten Gelderse Nationale Landschappen (2014)'.

De afdelingen hebben geconstateerd dat vorengenoemd beleid goed is verwerkt in het plan.

In een vroeg stadium van het planproces hebben er overleggen plaatsgevonden tussen de initiatiefnemer, uw gemeente, Rijkswaterstaat en de provincie. Dit heeft ertoe geleid dat er nu een bestemmingsplan voorligt waarin de provinciale afdelingen zich prima in kunnen vinden. Met het opstellen van het inrichtingsplan is rekening gehouden met de kernkwaliteiten van het gebied, deze blijven niet alleen behouden maar worden door het plan ook versterkt. Het inrichtingsplan is met een voorwaardelijke verplichting gewaarborgd in de regels van het bestemmingsplan.

Romeinse Limes

De provincie en haar partners streven er samen naar de historische verdedigingslinie de Limes te beschermen. De Romeinse Limes is een cultuurhistorisch fenomeen van wereldbelang. Er ligt een aanvraag bij UNESCO om de Limes aangewezen te krijgen als werelderfgoed. In artikel 2.7.6.3 van de Omgevingsverordening is het ruimtelijk beschermingsregime voor de Romeinse Limes opgenomen. Ontwikkelingen zijn alleen mogelijk als deze de aanwezige kernkwaliteiten niet aantasten.

De afdelingen hebben geconstateerd dat vorengenoemd beleid voldoende is verwerkt in het plan.

6.3 Waterschap

Het waterschap Rivierenland heeft in haar brief van 23 december 2014 in het kader van artikel 3.1.1 Bro overleg een reactie gegeven. Het plan geeft geen aanleiding tot het maken van opmerkingen. Het plan is conform de eisen en wensen van het waterschap.

Bijlagen bij toelichting

Bijlage 1 Archeologisch onderzoek Ooyse Sluispad 2

Bijlage 2 Verkennend bodemonderzoek

Bijlage 3 Advies VeiligheidsRegio Gelderland Zuid

Bijlage 4 Randvoorwaarden en richtlijnen bluswatervoorziening en bereikbaarheid

Bijlage 5 Quickscan Flora en fauna

Bijlage 6 Nader onderzoek Flora en fauna

Bijlage 7 Akoestisch onderzoek

Regels

Hoofdstuk 1 Inleidende regels

Artikel 1 Begrippen

1.1 plan:

het bestemmingsplan Nijmegen Ooyse Schependom - 2 (Ooyse Sluispad 2-4) met identificatienummer NL.IMRO.0268.BP18002-VG01 van de gemeente Nijmegen.

1.2 bestemmingsplan:

de geometrisch bepaalde planobjecten met de bijbehorende regels en de daarbij behorende bijlagen.

1.3 aanbouw

een aan een hoofdgebouw aangebouwd gebouw, dat op de grond staat, dat in bouwkundig opzicht ondergeschikt is aan het hoofdgebouw en dat een aparte ruimte vormt die al dan niet vanuit het hoofdgebouw bereikbaar is.

1.4 aan huis verbonden beroepsactiviteiten

een dienstverlenend beroep, dat op kleine schaal in een woning wordt uitgeoefend, waarbij de woning in overwegende mate haar woonfunctie behoudt en de desbetreffende beroepsuitoefening een ruimtelijke uitstraling heeft die in overeenstemming is met de woonfunctie.

1.5 aan huis verbonden bedrijfsactiviteiten

het verlenen van diensten, het uitoefenen van ambachtelijke bedrijvigheid (geheel of overwegend door middel van handwerk uit te oefenen), het voeren van de administratie van bedrijfsactiviteiten die (behoudens genoemde administratieve werkzaamheden) niet ter plaatse worden uitgeoefend, het verstrekken van logies en ontbijt (bed and breakfast) waarvan de aard, omvang en uitstraling zodanig zijn dat de activiteit in de woning met behoud van de woonfunctie ter plaatse kan worden uitgeoefend.

1.6 aanduiding

een geometrisch bepaald vlak of figuur, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels regels worden gesteld ten aanzien van het gebruik en/of het bebouwen van deze gronden.

1.7 aanduidingsgrens

de grens van een aanduiding indien het een vlak betreft.

1.8 achtergevellijn

de achterste grens van het bouwvlak en het verlengde daarvan.

1.9 agrarisch bedrijf

een bedrijf dat is gericht op het voortbrengen van producten door middel van het telen van gewassen en/of houden van dieren.

1.10 archeologische waarden

Onder archeologische waarden kunnen worden verstaan:

- archeologische verwachtingswaarden;
- vastgestelde archeologische waarden of resten.

1.11 archeologische verwachtingswaarde

de kans op archeologische vondsten of informatie.

1.12 archeologisch deskundige

de gemeentelijk (beleids)archeoloog of een andere door het College van Burgemeester en Wethouders aan te wijzen deskundige op het gebied van de archeologie.

1.13 archeologisch onderzoek

onderzoek (bureauonderzoek en/of boren en/of geofysisch onderzoek en/of graven en/of begeleiden) verricht door een dienst, bedrijf of instelling beschikkend over een opgravingsvergunning conform de Monumentenwet 1988.

1.14 bebouwing

één of meer gebouwen en/of bouwwerken geen gebouwen zijnde.

1.15 bed and breakfast

een overnachtingsmogelijkheid gericht op het bieden van de mogelijkheid tot een toeristisch en veelal kortdurend verblijf met het serveren van ontbijt. Een bed- en breakfast heeft maximaal 4 kamers en 8 slaapplaatsen.

1.16 bedrijf

een onderneming waarbij het accent ligt op het vervaardigen, bewerken, installeren en verhandelen van goederen dan wel op het bedrijfsmatig verlenen van diensten, waarbij eventueel detailhandel plaatsvindt uitsluitend als niet zelfstandig en ondergeschikt onderdeel van de onderneming in de vorm van verkoop c.q. levering van ter plaatse vervaardigde, bewerkte of herstelde goederen, dan wel goederen die in rechtstreeks verband staan met de uitgeoefende handelingen.

1.17 bedrijfswoning

een woning in of bij een gebouw of op of bij een terrein kennelijk slechts bedoeld voor de huisvesting van (het huishouden van) een persoon wiens huisvesting daar gelet op de bestemming van het gebouw of het terrein noodzakelijk moet worden geacht.

1.18 bedrijvigheid

het uitoefenen van een bedrijf, met aanverwante activiteiten als laden en lossen en parkeren.

1.19 beperkt kwetsbaar object

- Verspreid liggende woningen, woonschepen en woonwagens van derden met een dichtheid van maximaal twee woningen/woonschepen/woonwagens per hectare, en dienst- en bedrijfswoningen van derden.
- Kantoorgebouwen, voorzover zij niet als kwetsbaar object kunnen worden aangemerkt.
- Hotels en restaurants, voorzover zijn niet als kwetsbaar object kunnen worden aangemerkt.
- Winkels, voorzover zij niet als kwetsbaar object kunnen worden aangemerkt.
- Sporthallen, zwembaden en kampeerterreinen.
- Sport- en kampeerterreinen en terreinen voor recreatieve doeleinden, voorzover zij niet als kwetsbar object kunnen worden aangemerkt.
- Bedrijfsgebouwen, voorzover zij niet als kwetsbaar object kunnen worden aangemerkt.
- Objecten die met bovenstaande gelijkgesteld kunnen worden uit hoofde van de gemiddelde tijd per dag gedurende welke personen daar verblijven, het aantal personen dat daarin doorgaans aanwezig is en de mogelijkheden voor zelfredzaamheid bij een ongeval, voorzover die objecten geen kwetsbare objecten zijn.
- Objecten met een hoge infrastructurele waarde, zoals een telefoon- of electriciteitscentrale of een gebouw met vluchtleidingsapparatuur, voorzover die objecten wegens de aard van de gevaarlijke stoffen die bij een ongeval kunnen vrijkomen,

bescherming verdienen tegen dat ongeval.

1.20 berging

bergplaats behorende bij een woning.

1.21 beschermd stadsbeeld

stadsbeelden die overeenkomstig de bepalingen van de gemeentelijke monumentenverordening zijn aangewezen als beschermde stadsbeelden en waarvan een kaart met daarop aangegeven de begrenzing van het te beschermen gebied is opgenomen in het gemeentelijk monumentenregister Nijmegen.

1.22 beschermd stadsgezicht

stadgezicht dat ingevolge artikel 35 van de Monumentenwet is aangewezen, met ingang van de datum van publicatie van die aanwijzing in de Nederlandse Staatscourant.

1.23 bestaand

a. bestaande bouwwerken: een legaal bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig is, dan wel gebouwd kan worden krachtens een omgevingsvergunning;
b. bestaand gebruik: het legale gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan.

1.24 bestemmingsgrens

de grens van een bestemmingsvlak.

1.25 bestemmingsvlak

een geometrisch bepaald vlak met eenzelfde bestemming.

1.26 BEVI-bedrijf

bedrijf vallend onder de werkingssfeer van artikel 2 lid 1 a tot en met f van het Besluit Externe Veiligheid Inrichtingen.

1.27 bevoegd gezag

bestuursorgaan dat bevoegd is tot het nemen van een besluit ten aanzien van een aanvraag om een omgevingsvergunning of ten aanzien van een al verleende omgevingsvergunning.

1.28 bijgebouw

een in functioneel en bouwkundig opzicht aan het hoofdgebouw ondergeschikt gebouw op hetzelfde bouwperceel dat op de grond staat en alleen bedoeld en ingericht is ten behoeve van (huishoudelijke) berging, hobby- en/of stallingruimte.

1.29 bouwen

het plaatsen, het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen en het vergroten van een bouwwerk, alsmede het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen van een standplaats.

1.30 bouwhistorisch onderzoek

in een schriftelijke rapportage vastgelegd onderzoek naar de bouw-, verbouwings- en gebruiksgeschiedenis en bouwhistorische kwaliteit van een monument in de vorm van een bouwhistorische inventarisatie, -verkenning, -opname of -ontleding, uitgevoerd overeenkomstig de “Richtlijnen Bouwhistorisch Onderzoek”.

1.31 bouwgrens

de grens van een bouwvlak.

1.32 bouwlaag

een doorlopend gedeelte van een gebouw dat door op gelijke of bij benadering gelijke hoogte liggende vloeren of balklagen is begrensd, zulks met inbegrip van de begane grond en met uitsluiting van onderbouw en zolder.

1.33 bouwmarkt

een geheel of gedeeltelijk overdekt detailhandelsbedrijf met een overdekt verkoopvloeroppervlak van minimaal 1.000 m^2, waarop een volledig of nagenoeg volledig assortiment van bouw- en doe-het-zelf producten uit voorraad wordt aangeboden.

1.34 bouwperceel

een aaneengesloten stuk grond, waarop ingevolge de regels een zelfstandige, bij elkaar behorende bebouwing is toegelaten.

1.35 bouwperceelsgrens

een grens van een bouwperceel.

1.36 bouwvlak

een geometrisch bepaald vlak, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels bepaalde gebouwen en bouwwerken geen gebouwen zijnde zijn toegelaten.

1.37 bouwwerk

een bouwkundige constructie van enige omvang die direct en duurzaam met de aarde is verbonden.

1.38 casino

een speelcasino zoals bedoeld in artikel 27 lid g van de Wet op de kansspelen, te weten de voor het publiek opengestelde of bedrijfsmatig gedreven inrichting, waar door middel van gemeenschappelijk beoefende kansspelen aan de deelnemers de gelegenheid wordt gegeven om mede te dingen naar prijzen of premies, indien de aanwijzing der winnaars geschiedt door enige kansbepaling, waarop de deelnemers in het algemeen geen overwegende invloed kunnen uitoefenen.

1.39 cultuurhistorische waarden

waarden die zijn gekoppeld aan de beschavingsgeschiedenis, ondergebracht als historisch (steden)bouwkundig erfgoed, historisch landschappelijk erfgoed of archeologisch erfgoed.

1.40 cultuur en ontspanning

voorzieningen gericht op cultuur en ontspanning, zoals een atelier, bioscoop, bowlingbaan, creativiteitscentrum, dansschool, museum, muziekschool, muziektheater, sauna, speelautomatenhal, theater en wellness. Prositutie, raamprostitutie/raamexploitatie of seksinrichting is uitgesloten. Een casino is uitsluitend toegestaan ter plaatse van de aanduiding 'casino'.

1.41 detailhandel

het bedrijfsmatig te koop aanbieden, waaronder begrepen de uitstalling ter verkoop, het verkopen en/of leveren van goederen aan personen die de goederen kopen voor gebruik, verbruik of aanwending anders dan in de uitoefening van een beroeps- of bedrijfsactiviteit, met uitzondering van het bieden van gelegenheid om gekochte etenswaren ter plaatse te nuttigen. Onder detailhandel wordt niet verstaan detailhandel in volumineuze goederen.

1.42 detailhandel in volumineuze goederen

detailhandel die vanwege de omvang van de gevoerde artikelen een groot oppervlak nodig heeft voor de uitstalling, zoals: verkoop van auto's, boten, caravans, tuininrichtingsartikelen, grove bouwmaterialen, keukens, meubels en woninginrichting en sanitair.

1.43 dienstverlenend bedrijf

een bedrijf met een uitsluitend of in hoofdzaak dienstverlenende of verzorgende taak al dan niet met een baliefunctie, zoals: uitzendbureaus, reisbureaus, wasserettes, kapsalons, bijkantoren van banken en van sociaal-culturele instellingen, postagentschappen, telefoon-, internet-, telegraaf- en telexdiensten, snelfoto-ontwikkel- en copyshops, videotheken, autorijscholen en dergelijke.

1.44 erf

de gronden met een woonbestemming gelegen binnen het bouwperceel maar buiten het bouwvlak.

1.45 escortbedrijf

de natuurlijke persoon, groep van personen of rechtspersoon, die bedrijfsmatig of in een omvang alsof zij bedrijfsmatig was, prostitutie aanbiedt, die op een andere plaats dan in de bedrijfsruimte wordt uitgeoefend (escortservices, bemiddelingsbureaus, overige).

1.46 evenement

evenement zoals bedoeld in de Algemene Plaatselijke Verordening voor de gemeente Nijmegen (APV).

1.47 garagebedrijf

een bedrijf dat uitsluitend of in hoofdzaak is bestemd voor verkoop, onderhoud en reparatie van motorvoertuigen, met dien verstande dat de verkoop van motorbrandstoffen is uitgezonderd.

1.48 garagebox

overdekte berg- en bewaarplaats, stalling voor auto's en (motor)fietsen.

1.49 gebieden met een hoge archeologische verwachting

deze gebieden onderscheiden zich vanwege een hoge tot zeer hoge verwachting op het aantreffen van archeologische resten.

1.50 gebieden van zeer grote archeologische waarde

voor deze gebieden staat het vast dat zich archeologische resten in de bodem bevinden.

1.51 gebouw

elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt.

1.52 gebouwd terras

aan- of uitbouw in de openbare ruimte ten behoeve van een aangrenzend horecabedrijf waar zitgelegenheid kan worden geboden en waar tegen vergoeding dranken worden geschonken en/of spijzen voor directe consumptie ter plaatse worden verstrekt.

1.53 geluidsgevoelige functies

geluidsgevoelige functies als bedoeld in de Wet geluidhinder, te weten:

<u>geluidsgevoelige gebouwen</u>

a. woningen;
b. andere geluidsgevoelige gebouwen:
1. onderwijsgebouwen;
2. ziekenhuizen;
3. verpleeghuizen;
4. verzorgingstehuizen;
5. psychiatrische inrichtingen;
6. kinderdagverblijven.

geluidsgevoelige terreinen

I. een standplaats als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder e, van de Huisvestingswet (woonwagen);
II. ligplaats in het water, bestemd om door een woonschip te worden ingenomen.

1.54 gevelbreedte

de breedte van de gevel waar tegenaan wordt gebouwd.

1.55 groothandel

het bedrijfsmatig te koop aanbieden, waaronder de uitstalling ten verkoop, het verkopen en/of leveren van goederen aan wederverkopers, dan wel aan instellingen of personen ter aanwending in een andere bedrijfsactiviteit.

1.56 historisch stedenbouwkundig erfgoed

fysieke verschijningsvorm en geschiedenis van de gebouwde omgeving.

1.57 historisch landschappelijk erfgoed

fysieke verschijningsvorm en geschiedenis van landschap en geografie.

1.58 hoekovergang

een aan- of uitbouw die buiten de gevelbreedten van het hoofdgebouw wordt gerealiseerd en die een verbinding vormt tussen een aan- of uitbouw aan de voorgevel en een aan- en of uitbouw aan de zijgevel van het hoofdgebouw.

1.59 hoofdbebouwing

hoofdgebouw(en) inclusief aan- en of uitbouwen.

1.60 hoofdgebouw(en)

een of meer panden, of een gedeelte daarvan, dat noodzakelijk is voor de verwezenlijking van de geldende of toekomstige bestemming van een perceel en, indien meer panden of bouwwerken op het perceel aanwezig zijn, gelet op die bestemming het belangrijkst is.

1.61 hoogwaardig openbaar vervoer

een vorm van openbaar vervoer die gepositioneerd kan worden tussen de traditionele bus en trein, waarbij de nadruk ligt op het snel en betrouwbaar en comfortabel vervoeren van passagiers over vrijliggende HOV-infrastructuur.

1.62 horecabedrijf

een bedrijf of instelling waar als hoofddoel bedrijfsmatig dranken en/of etenswaren voor gebruik ter plaatse worden verstrekt en/of waarin bedrijfsmatig logies wordt verstrekt, niet zijnde detailhandel en/of ondersteunende horeca of bed and breakfast.

1.63 hotel/pension

een horecabedrijf dat tot hoofddoel heeft het verstrekken van logies (per nacht) met als nevenactiviteiten het verstrekken van maaltijden en/of dranken voor consumptie ter plaatse.

1.64 huisvesting in verband met mantelzorg

huisvesting in of bij een woning van één huishouden van maximaal twee personen, van wie ten minste één persoon mantelzorg verleent aan of ontvangt van een bewoner van de woning.

1.65 kantoor

een ruimte welke door de aard en indeling kennelijk is bestemd om uitsluitend of in hoofdzaak dienstig te zijn tot het verrichten van administratieve en/of ontwerptechnische arbeid, al dan niet met een ondergeschikte baliefunctie.

1.66 landschappelijke waarden

waarden gebaseerd op aardkundige, cultuurhistorische en visueel-ruimtelijke aspecten, zowel afzonderlijk als in onderlinge samenhang.

1.67 kiosk

een gebouw, al dan niet met een (gebouwd) terras, van beperkte omvang, veelal geplaatst in de openbare ruimte, gericht op het ter plaatse aan passanten te koop aanbieden van producten zoals souvenirs, kranten, tijdschriften, bloemen en planten, vis, groenten, versnaperingen, niet-alcoholische en licht alcoholische dranken, rookwaren, e.d.

1.68 kwetsbaar object

- Woningen, woonschepen en woonwagens, niet zijnde beperkt kwetsbare objecten.
- Gebouwen bestemd voor het verblijf, al dan niet gedurende een gedeelte van de dag, van minderjarigen, ouderen, zieken of gehandicapten, te weten:
  1. ziekenhuizen, bejaardenhuizen en verpleeghuizen;
  2. scholen;
  3. gebouwen of gedeelten daarvan, bestemd voor dagopvang van minderjarigen.
- Gebouwen waarin doorgaans grote aantallen personen gedurende een groot gedeelte van de dag aanwezig zijn, zoals:
  1. kantoorgebouwen waaronder begrepen bedrijfskantoren en hotels met een bruto vloeroppervlak van meer dan 1.500 m² per object;
  2. complexen waarin meer dan 5 winkels zijn gevestigd en waarvan het gezamenlijke bruto vloeroppervlak meer dan 1.000 m² bedraagt, en winkels met een totaal bruto vloeroppervlak van meer dan 2.000 m² per winkel, voor zover in die complexen of in die winkels een supermarkt, hypermarkt of warenhuis is gevestigd.
- Kampeer- en andere recreatieterreinen bestemd voor het verblijf van meer dan 50 personen gedurende meerdere aaneengesloten dagen.

1.69 lichte bedrijvigheid

het op ambachtelijke, niet machinale, wijze vervaardigen, herstellen, onderhouden of bewerken van producten en/of diensten voor zover deze qua uitstraling en hinder inpasbaar zijn in de woonomgeving, zoals een instrumentenatelier, poppenatelier, kledingatelier, kunstschildersatelier, reparatiebedrijf voor kleine huishoudelijke apparatuur, verhuur van kano's, waterfietsen, zeilbootjes, duikschool, boekenrestauratiebedrijf, fotoatelier, sieradenatelier, fysiotherapeut;

1.70 maatschappelijke voorzieningen

het openbaar bestuur, medische, sociale, educatieve en levensbeschouwelijke diensten, openbare orde en veiligheid en daarmee gelijk te stellen diensten, zoals: huisarts, apotheek, school, sportzaal, kinderdagverblijf, wijkcentrum, kerkgebouw, verzorgingstehuis, begeleid wonen met 24-uurs zorg, uitvaartcentrum en bibliotheek.

1.71 mantelzorg

intensieve zorg of ondersteuning, die niet in het kader van een hulpverlenend beroep wordt

geboden aan een hulpbehoevende, ten behoeve van zelfredzaamheid of participatie, rechtstreeks voortvloeiend uit een tussen personen bestaande sociale relatie, die de gebruikelijke hulp van huisgenoten voor elkaar overstijgt, en waarvan de behoefte met een verklaring van een huisarts, wijkverpleegkundige of andere door de gemeente aangewezen sociaal-medisch adviseur kan worden aangetoond.

1.72 moestuin

gronden waarop op kleine schaal groenten, kruiden, bloemen en/of fruit worden verbouwd dan wel geteeld.

1.73 natuurlijke waarden

de aan een gebied toegekende waarden in verband met de geologische, bodemkundige, ecologische en biologische elementen voorkomende in dat gebied.

1.74 omgevingsvergunning

vergunning voor activiteiten als genoemd in artikel 2.1 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.

1.75 ondergronds bouwwerk

a. een (gedeelte van een) gebouw dat gelegen is onder het niveau van de begane grondvloer van dat gebouw, waarbij de hoogte van die begane grondvloer nergens hoger ligt dan 0,25 meter boven het aansluitende maaiveld ter plaatse van de hoofdtoegang;
b. een zelfstandig voor mensen toegankelijk bouwwerk waarvan de bovenkant nergens hoger is dan het maaiveld van het bouwperceel ter plaatse van dat bouwwerk.

1.76 ondergeschikte detailhandel

detailhandel waarbij de detailhandelsactiviteit een directe relatie heeft met de hoofdactiviteit maar daaraan ondergeschikt is.

1.77 ondergeschikte kantoren

kantoren waarbij het kantoor een directe relatie heeft met de hoofdactiviteit maar daaraan ondergeschikt is.

1.78 ondersteunende horeca

horeca waarbij de horeca-activiteit ondersteunend is aan de hoofdactiviteit maar daaraan ondergeschikt is.

1.79 onzelfstandige woning

een woning waarbij een of meer voor bewoning noodzakelijke voorzieningen (zoals een keuken, douche en toilet) worden gedeeld met andere bewoners van het pand. Een onzelfstandige woning kan wel een eigen toegang hebben. Voorbeelden zijn kamerbewoning, een woongroep en een meergeneratiewoning.

1.80 overig bouwwerk

een bouwkundige constructie van enige omvang, geen pand zijnde, die direct en duurzaam met de aarde is verbonden.

1.81 overkapping

een op de grond staand, plat afgedekt bouwwerk, bestaande uit ten minste een dak, niet zijnde een gebouw.

1.82 pand

de kleinste bij de totstandkoming functioneel en bouwkundig-constructief zelfstandige eenheid die direct en duurzaam met de aarde is verbonden en betreedbaar en afsluitbaar is.

1.83 parkeerdak

plat dak dat als parkeerplaats gebruikt kan worden.

1.84 parkeergarage

onder- of bovengrondse voorziening waar automobilisten (meestal) overdekt hun auto's kunnen parkeren.

1.85 perceelsgrens

de grens van een bouwperceel.

1.86 permanente bewoning

bewoning van een ruimte als hoofdverblijf door dezelfde persoon.

1.87 productiegebonden detailhandel

detailhandel in goederen die ter plaatse worden vervaardigd, gerepareerd en/of toegepast in het productieproces, waar de detailhandelsfunctie ondergeschikt is aan de productiefunctie.

1.88 prostitutie

het zich beschikbaar stellen tot het verrichten van seksuele diensten ten behoeve van een ander tegen vergoeding.

1.89 raamprostitutie

een seksinrichting met één of meer ramen van waarachter de prostituee/prostitué tracht de aandacht van passanten op zich te vestigen.

1.90 recreatieve voorzieningen

op verblijfs- en dagrecreatie gerichte voorzieningen, niet zijnde een sportvoorziening, zoals: kampeerterrein, kampeerboerderij, recreatiewoning en een volkstuin.

1.91 seniorenwoning

woning bestemd voor zelfstandig wonende ouderen.

1.92 seksinrichting

een voor het publiek toegankelijk gebouw of bouwwerk, geen gebouw zijnde dan wel onderkomen, waarin bedrijfsmatig of in een omvang alsof zij bedrijfsmatig was, seksuele handelingen worden verricht, of vertoningen van erotisch-pornografische aard plaatsvinden. Onder een seksinrichting worden in elk geval verstaan een seksbioscoop, seksautomatenhal, sekstheater, een parenclub of een prostitutiebedrijf, waaronder tevens begrepen een erotische massagesalon, al of niet in combinatie met elkaar.

1.93 speelautomatenhal

een inrichting, bestemd om het publiek gelegenheid te geven een spel door middel van speelautomaten te beoefenen, als bedoeld in artikel 30c, eerste lid, onder c, van de Wet op de kansspelen.

1.94 sportvoorzieningen

gebouwde en niet-gebouwde voorzieningen gericht op sport, niet zijnde een recreatieve voorziening, zoals: fitnesscentrum, ijsbaan, manege, speelterrein, sporthal, sportveld, stadion, tennisbaan en zwembad.

1.95 straatmeubilair

de op of bij de weg behorende bouwwerken, geen gebouwen zijnde, zoals: verkeerstekens, wegbebakeningen, bewegwijzeringen, verlichting, halteaanduidingen, parkeerregulerende

constructies, road barriers, afvalinzamelsystemen, openbare toiletvoorzieningen, brandkranen, informatie- en reclameobjecten, fietsenstallingen, papier- en plantenbakken, zitbanken, communicatievoorzieningen, gedenktekens, abri's en dergelijke.

1.96 straatprostitutie

het op straat door handelingen, houding, woord, gebaar of op andere wijze, passanten tot seksuele handelingen te bewegen, uit te nodigen dan wel aan te lokken.

1.97 stacaravan

een caravan, die, ook als deze niet omgevingvergunningplichtig is, toch als bouwwerk valt aan te merken.

1.98 standplaats

een kavel, bestemd voor het plaatsen van een woonwagen, waarop voorzieningen aanwezig zijn die op het leidingnet van de openbare nutsbedrijven, andere instellingen of van gemeenten kunnen worden aangesloten.

1.99 supermarkt

een (grootschalig) detailhandelsbedrijf, veelal onderdeel van een supermarktketen, met een grote verscheidenheid aan levensmiddelen.

1.100 terras

een buiten de besloten ruimte van een inrichting liggend deel van een bedrijf of instelling waar zitgelegenheid kan worden geboden en waar tegen vergoeding dranken worden geschonken en/of spijzen voor directe consumptie ter plaatse worden verstrekt.

1.101 uitbouw

een op de grond staand en aan een hoofdgebouw aangebouwd gebouw dat in bouwkundig opzicht ondergeschikt is aan het hoofdgebouw en dat een vergroting betreft van een in het gebouw gelegen ruimte.

1.102 verblijfsgebied

binnen de bestemming Verkeer gelegen gronden vooral bedoeld voor voetgangers en niet voor doorgaand verkeer.

1.103 voorgevellijn

de voorgevel van het hoofdgebouw en het verlengde ervan.

1.104 wadi

voorziening voor de infiltratie van regenwater. Een wadi is een laagte waarin het regenwater zich kan verzamelen en in de bodem kan infiltreren.

1.105 werk

een werk, geen bouwwerk zijnde.

1.106 winkelcentrum

een cluster van winkels, al dan niet in combinatie met andere functies, die in ruimtelijk-economisch opzicht als eenheid beschouwd moet worden.

1.107 wonen

de huisvesting van één of meerdere personen in een gebouw, niet zijnde een woonwagen of woonboot.

1.108 woning

een (gedeelte van een) gebouw dat dient voor de huisvesting van een of meer personen.

1.109 woonark

een vaartuig, niet zijnde een woonschip, dat feitelijk niet geschikt en bestemd is om te worden gebruikt als middel tot verplaatsing te water en dat wordt gebruikt of is bestemd tot woon- en nachtverblijf.

1.110 woonboot

elk vaar- of drijftuig dat uitsluitend of in hoofdzaak wordt gebezigd als, of te beoordelen naar zijn constructie en/of inrichting in hoofdzaak bestemd is tot, hoofdbewoning geldend dag- en/of nachtverblijf van één of meer personen. Hieronder vallen zowel woonschepen als woonarken.

1.111 woonschip

onder woonschip verstaan we een (voormalig) schip met een (metalen) scheepsromp, dat is ingericht of verbouwd voor permanente bewoning waarbij de oorspronkelijke verschijningsvorm grotendeels behouden is gebleven. Met schip wordt in deze bedoeld: elk van oorsprong watergaand vaartuig, met eigen voortstuwing, dat gebruikt wordt (of werd) om goederen, passagiers of beide te vervoeren.

1.112 woonwagen

een voor bewoning bestemd gebouw dat is geplaatst op een standplaats en dat in zijn geheel of in delen kan worden verplaatst.

1.113 zaalverhuur

een inrichting ten behoeve van het al dan niet bedrijfsmatig exploiteren van zaalaccommodatie, waarbij het verstrekken van al dan niet ter plaatse bereide etenswaren en/of het verstrekken van drank voor consumptie ter plaatse mogelijk is.

1.114 zeer kwetsbaar object

een object dat bestemd is voor groepen beperkt zelfredzame personen. Van beperkte zelfredzaamheid is sprake wanneer personen in geval van een calamiteit niet in staat zijn zichzelf zonder hulp van buitenaf in veiligheid te brengen, zoals kinderen, ouderen, gehandicapten en gedetineerden. Voorbeelden van zeer kwetsbare objecten zijn grote zorgcomplexen, ziekenhuizen, detentiecentra, peuterspeelzalen, kinderdagverblijven, basisscholen en begeleid wonen met 24-uurs zorg.

1.115 zelfstandige woning

een woning met een eigen toegang waarbij de voor bewoning noodzakelijke voorzieningen (zoals een keuken, douche en toilet) niet gedeeld hoeven te worden met andere bewoners van het pand.

1.116 zorgwonen

de huisvesting van één of meerdere personen in een gebouw, niet zijnde een woonwagen of woonboot, waarbij, met behulp van zorg door derden, zelfstandig gewoond wordt.

1.117 zorgwoning

een woning die bedoeld is voor mensen die uitsluitend met behulp van zorg door derden zelfstandig kunnen wonen. Het betreft daarbij een zelfstandige woning die geschikt is voor rolstoelgebruik en die eventueel voorzien is van extra voorzieningen, zoals domotica (huisautomatisering), tillift en dergelijke.

Artikel 2 Wijze van meten

Bij de toepassing van deze regels wordt als volgt gemeten:

2.1 de afstand van een gebouw tot een zijdelingse perceelsgrens

de afstand gemeten vanaf het dichtst bij de perceelsgrens gelegen punt van het gebouw tot aan de zijdelingse perceelsgrens.

2.2 de afstanden tussen lijnen

afstanden tussen lijnen worden gemeten van het hart van de ene lijn tot het hart van de andere lijn.

2.3 de bedrijfsvloeroppervlakte

de totale oppervlakte, binnenwerks gemeten, van alle op een bouwperceel aanwezige bebouwing, boven en onder peil, ten dienste van één bepaalde binnen een bestemming toegestane activiteit/functie.

2.4 de diepte van een bouwwerk, niet zijnde een hoofdgebouw

de afstand gemeten vanaf het verste punt van het bouwwerk loodrecht op de gevel waartegen het bouwwerk wordt aangebouwd.

2.5 de bouwhoogte van een bouwwerk

vanaf het peil tot aan het hoogste punt van een gebouw of van een bouwwerk, geen gebouw zijnde, met uitzondering van ondergeschikte bouwonderdelen, zoals schoorstenen, lichtkoepels, dakkapellen, lucht- en liftkokers, (brand)trappen, zonnepanelen, andere technische ruimten en/of technische constructies, hekwerken, luifels, balkons en antennes.

2.6 de bouwhoogte van een dakopbouw

vanaf de afdekking van de bovenste bouwlaag tot aan het hoogste punt van de dakopbouw.

2.7 de bouwhoogte van een kap

vanaf de bovenkant goot, boeibord of daarmee gelijk te stellen constructiedeel tot aan het hoogste punt van de kap.

2.8 de dakhelling

langs het dakvlak ten opzichte van het horizontale vlak.

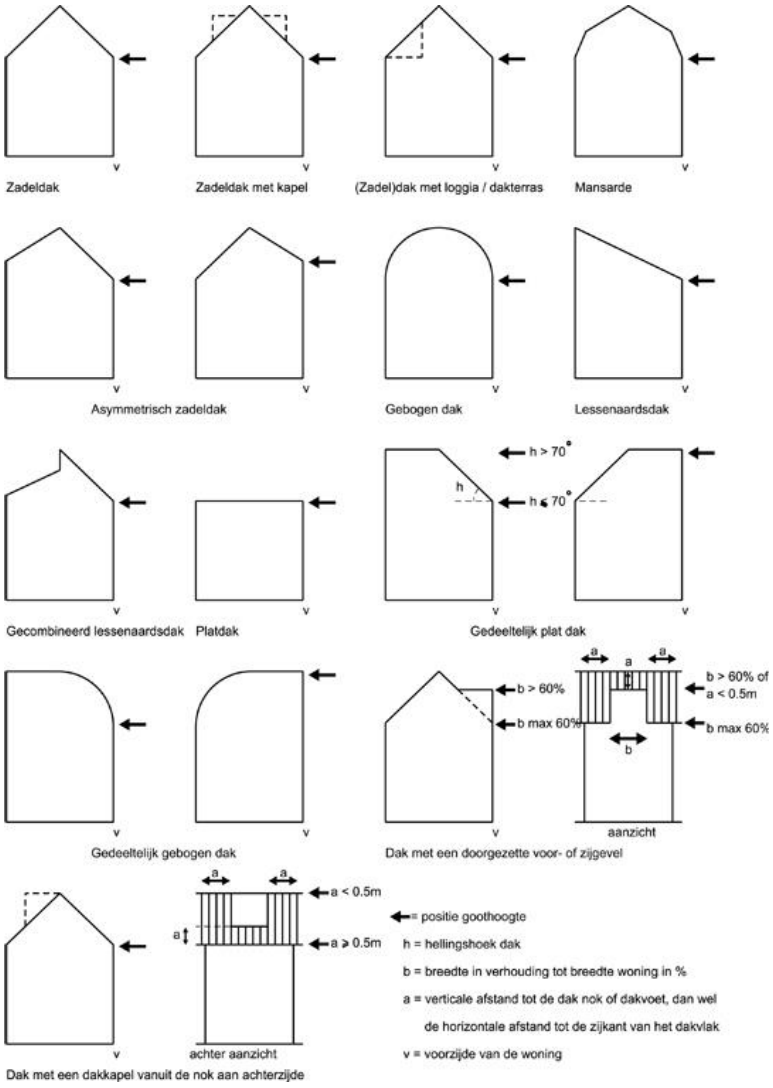
2.9 gevellijn

de plaats vanaf waar de bouw- en goothoogte van het aangrenzende maatvoeringsvlak wordt gemeten.

2.10 de goothoogte van een bouwwerk

vanaf het peil tot aan de bovenkant van de goot, c.q. de druiplijn, het boeibord, of een daarmee gelijk te stellen constructiedeel, met uitzondering van ondergeschikte bouwonderdelen, zoals schoorstenen, lichtkoepels, dakkapellen, lucht- en liftkokers, (brand)trappen, zonnepanelen, andere technische ruimten en/of technische constructies, hekwerken, luifels, balkons en antennes.

Voor de meest voorkomende dakvormen bij woningen is in onderstaande schetsjes aangegeven waar de goothoogte wordt bepaald. Daarbij geldt dat voorzover het gaat om een bestaand zadeldak deze niet mag worden uitgebouwd tot een afgetopte dakvorm.

2.11 de hoogte van een windturbine

vanaf het peil tot aan de (wieken)as van de windturbine.

2.12 de inhoud van een bouwwerk

tussen de onderzijde van de begane grondvloer, de buitenzijde van de gevels (en/of het hart van de scheidingsmuren) en de buitenzijde van daken en dakkapellen.

2.13 de oppervlakte van een bouwwerk

tussen de buitenwerkse gevelvlakken en/of het hart van de scheidingsmuren, neerwaarts geprojecteerd op het gemiddelde niveau van het afgewerkte bouwterrein ter plaatse van het bouwwerk.

2.14 het bebouwde oppervlakte

de buitenwerks gemeten oppervlakte van de verticale projectie van alle in een nader aan te geven gebied aanwezige, al dan niet ondergrondse, bouwwerken, met uitzondering van ondergeschikte bouwwerken, geen gebouwen zijnde, zoals pompputten, luifels en balkons.

2.15 het bebouwingspercentage

het percentage dat de oppervlakte van (een gedeelte van) het bouwvlak aangeeft dat binnen de aanduiding 'bouwvlak' maximaal mag worden bebouwd. Dit percentage geldt voor elk afzonderlijk bouwperceel.

2.16 het peil

de plaats vanwaar in het kader van dit bestemmingsplan de hoogte wordt gemeten als bedoeld “bouw- en goothoogte” en als volgt bepaald:

a. voor bouwwerken boven het maaiveld, waarvan de hoofdtoegang onmiddellijk aan een (al dan niet openbare) weg grenst: de hoogte van de kruin van die weg ter plaatse van de hoofdtoegang;
b. voor bouwwerken boven het maaiveld, waarvan de hoofdtoegang niet onmiddellijk aan de hiervoor bedoelde weg grenst: de hoogte van het aansluitende afgewerkte maaiveld ter plaatse van de hoofdtoegang;
c. voor bouwwerken onder het maaiveld, het peil van het bijbehorende bovengrondse hoofdgebouw;
d. voor drijvende bouwwerken: de waterlijn;
e. in de andere gevallen: de gemiddelde hoogte van het aansluitende afgewerkte maaiveld.

2.17 het (bruto) verkoopvloeroppervlak

de totale oppervlakte van de voor publiek toegankelijke ruimten, etalages en ruimten achter toonbanken.

2.18 het vloeroppervlak

de totale oppervlakte, binnenwerks gemeten, van alle ruimten ondergronds, op de begane grond, de verdiepingen, de zolder en de bijbehorende aan- en uitbouwen.

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels

Artikel 3 Groen

3.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Groen' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. groenvoorzieningen;
b. ter plaatse van de aanduiding 'parkeerterrein' tevens voor parkeervoorzieningen met bijbehorende ontsluitingswegen;
c. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van groen - bergingen' tevens voor het oprichten van bergingen behorende bij de bestemming 'wonen' van dit plan;
d. bijbehorende voorzieningen zoals: in- en uitritten en fiets- en voetpaden;
e. wadi's, water en waterhuishoudkundige voorzieningen, overstortvijvers, rioolbuffers, alsmede daarbij behorende voorzieningen zoals duikers, kunstwerken en overbruggingen;
f. geluidwerende voorzieningen, zoals geluidswallen en geluidsschermen;
g. ondergeschikte bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, zoals (brand)trappen, keldertoegangen, koekoeken, luifels en balkons, ten behoeve van het aangrenzende hoofdgebouw in de naastgelegen bestemming;
h. (bouw)werken ten algemenen nutte zoals bedoeld in artikel 9.2.

3.2 Bouwregels

3.2.1 Algemene bouwregels

Op deze gronden mogen ten behoeve van de bestemming uitsluitend worden gebouwd:

a. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van groen - bergingen' mogen bergingen worden opgericht.
b. ondergeschikte bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, zoals (brand)trappen, keldertoegangen, koekoeken, luifels en balkons, ten behoeve van het aangrenzende hoofdgebouw in de naastgelegen bestemming;
c. gebouwen en overkappingen ten behoeve van (bouw)werken ten algemenen nutte zoals bedoeld in artikel 9.2;
d. bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde.

3.2.2 Specifieke bouwregels

De in artikel 3.2.1 genoemde bouwwerken zijn toegestaan voor zover voldaan wordt aan de volgende regels:

a. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van groen - bergingen' mag één berging van maximaal 10m^2 per woning worden opgericht met een maximum bouwhoogte van 2,5 meter;
b. aangrenzend aan het hoofdgebouw van de naastliggende bestemming mogen ondergeschikte bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, zoals (brand)trappen, keldertoegangen, koekoeken, luifels en balkons, worden gebouwd met een maximum diepte van 2 meter;
c. de bouwhoogte van palen, (licht)masten en ballenvangers en geluidwerende voorzieningen niet meer dan 15 meter en de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, mag niet meer dan 5 meter bedragen.

3.3 Specifieke gebruiksregels

3.3.1 Strijdig gebruik

Tot een gebruik, strijdig met deze bestemming, wordt in ieder geval verstaan:

het gebruik van gronden ten behoeve van parkeren, met uitzondering van ondergrondse parkeervoorzieningen en ter plaatse van de aanduiding 'parkeerterrein'.

3.3.2 Voorwaardelijke verplichting

De gronden met de bestemming Groen dienen binnen twee jaren na verlening van de omgevingsvergunning voor de hoofdgebouw(en) op de gronden met de bestemming Wonen of de bestemming Horeca te zijn ingericht en ingericht te blijven overeenkomstig het inrichtingsplan zoals opgenomen in bijlage 2 van deze regels.

3.4 Afwijken van de gebruiksregels

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in artikel 3.1 ten behoeve van moestuinen onder de voorwaarden dat:

a. het gaat om het telen van groenten, kruiden, kleinfruit en bloemen;
b. het uitsluitend gaat om hobbymatig gebruik van de gronden als moestuin;
c. het oprichten van gebouwen niet is toegestaan;
d. het gebruik als moestuin geen onevenredige hinder oplevert voor omliggende (woon)functies.

Artikel 4 Horeca

4.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Horeca' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. horecabedrijven voor zover deze voorkomen in categorie 1a en 1b van de Staat van horeca-activiteiten en tevens voor een café;
b. bijbehorende voorzieningen, zoals: verhardingen, terrassen, en groenvoorzieningen; uitgezonderd zijn bijbehorende parkeervoorzieningen;
c. wadi's, water en waterhuishoudkundige voorzieningen, alsmede daarbij behorende voorzieningen zoals duikers, kunstwerken en overbruggingen.

4.2 Bouwregels

4.2.1 Algemene bouwregels

Op deze gronden mogen ten behoeve van de bestemming uitsluitend worden gebouwd:

a. gebouwen en overkappingen;
b. bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde.

4.2.2 Specifieke bouwregels

De in artikel 4.2.1 genoemde bouwwerken zijn toegestaan voor zover voldaan wordt aan de volgende regels:

a. hoofdgebouwen mogen uitsluitend worden opgericht binnen de aanduiding 'bouwvlak';
b. ten aanzien van gebouwen en overkappingen binnen de aanduiding 'bouwvlak' gelden de volgende bepalingen:
    1. het bouwperceel binnen de aanduiding 'bouwvlak' tot maximaal het ter plaatse van de aanduiding 'maximum bebouwingspercentage' aangegeven bebouwingspercentage worden bebouwd; indien geen bebouwingspercentage is aangegeven mag het bouwperceel binnen de aanduiding 'bouwvlak' geheel worden bebouwd;
    2. de goot- en bouwhoogte van gebouwen en overkappingen binnen de aanduiding 'bouwvlak' niet meer mogen bedragen dan ter plaatse van de aanduiding 'maximum goot- en bouwhoogte' is aangegeven;
c. erfafscheidingen en andere bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, mogen zowel binnen als buiten de aanduiding 'bouwvlak' worden opgericht, met dien verstande dat:
    1. aangrenzend aan de hoofdbebouwing mogen ondergeschikte bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, zoals (brand)trappen, keldertoegangen, koekoeken, luifels en balkons, worden gebouwd met een maximum diepte van 2 meter;
    2. de bouwhoogte van erfafscheidingen niet meer dan 2 meter mag bedragen;
    3. de bouwhoogte van palen en (licht)masten niet meer dan 10 meter mag bedragen en de bouwhoogte van andere bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, niet meer dan 4 meter.

4.3 Specifieke gebruiksregels

4.3.1 Gebruiksregels horeca

Tot een gebruik, strijdig met deze bestemming, wordt in ieder geval gerekend:

a. van de toegelaten bebouwing binnen het op de verbeelding aangegeven bouwvlak mag maximaal 180 m^2 bruto verkoopvloeroppervlak worden gebruikt ten behoeve van horeca;
b. het gebruik van de gronden en bouwwerken voor emballage, anders dan in een gebouw;
c. het gebruik van gronden en bouwwerken voor het buiten gebouwen ten gehore brengen van muziek of versterkte spraak.

4.3.2 Voorwaardelijke verplichting

De gronden met de bestemming Groen dienen binnen twee jaren na verlening van de omgevingsvergunning voor de hoofdgebouw(en) op de gronden met de bestemming Horeca te zijn ingericht en ingericht te blijven overeenkomstig het inrichtingsplan zoals opgenomen in bijlage 2 van deze regels.

Artikel 5 Wonen

5.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Wonen' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. wonen;
b. ter plaatse van de aanduiding 'beroep aan huis' tevens voor een beroep aan huis zoals bedoeld in artikel 10.1;
c. ter plaatse van de aanduiding ' onderdoorgang' voor een onderdoorgang;
d. aan huis verbonden beroeps- en bedrijfsactiviteiten zoals bedoeld in artikel 10.1;
e. bijbehorende voorzieningen zoals verhardingen, parkeer- en groenvoorzieningen;
f. wadi's, water en waterhuishoudkundige voorzieningen, alsmede daarbij behorende voorzieningen zoals duikers, kunstwerken en overbruggingen.

5.2 Bouwregels

5.2.1 Algemene bouwregels

Op deze gronden mogen ten behoeve van de bestemming uitsluitend worden gebouwd:

a. gebouwen en overkappingen;
b. bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde.

5.2.2 Specifieke bouwregels

De in artikel 5.2.1 genoemde bouwwerken zijn toegestaan voor zover voldaan wordt aan de volgende regels:

a. hoofdgebouwen mogen uitsluitend worden opgericht binnen de aanduiding 'bouwvlak';
b. ten aanzien van gebouwen en overkappingen binnen de aanduiding 'bouwvlak' gelden de volgende bepalingen:
    1. het bouwperceel binnen de aanduiding 'bouwvlak' tot maximaal het ter plaatse van de aanduiding 'maximum bebouwingspercentage' aangegeven bebouwingspercentage mag worden bebouwd; indien geen bebouwingspercentage is aangegeven mag het bouwperceel binnen de aanduiding 'bouwvlak' geheel worden bebouwd;
    2. de goot- en bouwhoogte van gebouwen en overkappingen binnen de aanduiding 'bouwvlak' niet meer mogen bedragen dan ter plaatse van de aanduiding 'maximum goot- en bouwhoogte' is aangegeven;
    3. ter plaatse van de aanduiding 'onderdoorgang' dient de onderdoorgang vrij te blijven van bebouwing;
c. erfafscheidingen en andere bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, mogen zowel binnen als buiten de aanduiding 'bouwvlak' worden opgericht, met dien verstande dat:
    1. aangrenzend aan de woning mogen ondergeschikte bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, zoals (brand)trappen, keldertoegangen, koekoeken, luifels en balkons, worden gebouwd met een maximum diepte van 2 meter;
    2. de bouwhoogte van erfafscheidingen mag niet meer dan 2 meter bedragen en de bouwhoogte van andere bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, mag niet meer dan 4 meter bedragen;
d. bij de realisering van de in deze bestemming toegelaten geluidsgevoelige bestemmingen en/of functies moet worden voldaan aan de voorkeurswaarde uit de Wet geluidhinder. Als de geluidsbelasting hoger is dan de voorkeurswaarde mogen geluidsgevoelige bestemmingen en/of functies alleen worden gerealiseerd als voldaan wordt aan de van toepassing zijnde vastgestelde hogere waarde en de daarin opgenomen voorwaarden.

5.3 Afwijken van de bouwregels

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 5.2.2 om uitvoering te kunnen geven aan de Wet maatschappelijke ondersteuning, met dien verstande dat:

a. het totaal bebouwd oppervlakte ten hoogste 60% van de oppervlakte van het erf mag bedragen, met een maximum van 75 m²;
b. deze afwijkingsmogelijkheid enkel geldt ten aanzien van bouw en/of uitbreiding van aan- en uitbouwen.

5.4 Specifieke gebruiksregels

5.4.1 Strijdig gebruik

Tot een gebruik, strijdig met deze bestemming, wordt in ieder geval verstaan:

a. bewoning van bijgebouwen;
b. uitoefening van (aan huis verbonden) beroeps- of bedrijfsactiviteiten in bijgebouwen.

5.4.2 Voorwaardelijke verplichting

De gronden met de bestemming Groen dienen binnen twee jaren na verlening van de omgevingsvergunning voor de hoofdgebouw(en) op de gronden met de bestemming Wonen te zijn ingericht en ingericht te blijven overeenkomstig het inrichtingsplan zoals opgenomen in bijlage 2 van deze regels.

Artikel 6 Waterstaat - Waterkering

6.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Waterstaat - Waterkering' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor het in stand houden van, het beheer, het onderhoud en de verbetering van de waterkering, met bijbehorende voorzieningen zoals kunstwerken, dijksloten en andere waterstaatswerken.

6.2 Bouwregels

6.2.1 Algemene bouwregels

Op deze gronden mogen ten behoeve van de bestemming uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, worden gebouwd.

6.2.2 Specifieke bouwregels

a. de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, mag niet meer dan 5 meter bedragen, met dien verstande dat palen en (licht)masten hoger mogen zijn.
b. op deze gronden mag ten behoeve van de overige voor deze gronden geldende bestemmingen, in afwijking van het bepaalde in de bijbehorende bouwregels, niet worden gebouwd, tenzij het gaat om bestaande bouwwerken.

6.3 Afwijken van de bouwregels

6.3.1 Afwijkingsbevoegdheid

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 6.2.2 onder b voor bouwwerken ten behoeve van de overige voor deze gronden geldende bestemmingen.

6.3.2 Toelaatbaarheid

Een omgevingsvergunning kan worden verleend indien het belang van de waterkering hierdoor niet onevenredig wordt geschaad.

6.3.3 Adviesprocedure voor afwijkingen

Alvorens het bevoegd gezag beslist over een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 6.3.1 wint het bevoegd gezag schriftelijk advies in bij de beheerder van de waterkering omtrent de vraag of door voorgenomen bouwactiviteiten het belang van de waterkering niet onevenredig wordt geschaad en de eventueel te stellen voorwaarden.

Artikel 7 Waterstaat - Waterstaatkundige functie

7.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Waterstaat - Waterstaatkundige functie' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor :

a. de afvoer van hoog opperwater, sediment en ijs;
b. waterhuishouding;
c. verbetering van de hoofdwaterkering alsmede voor de vergroting van de afvoercapaciteit;
d. het gebruik ten behoeve van de uitvoering van bouwwerken, werken en werkzaamheden, welke passen in het kader van het normale beheer en onderhoud van de rivier en/of kanaal, zoals oever- en kribvakverdedigingen en strekdammen en het plaatsen van bakens en scheepvaarttekens.

7.2 Bouwregels

7.2.1 Algemene bouwregels

Op deze gronden mogen ten behoeve van de bestemming uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde worden gebouwd.

7.2.2 Specifieke bouwregels

a. de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, mag niet meer dan 5 meter bedragen, met dien verstande dat palen en (licht)masten hoger mogen zijn;
b. ten behoeve van de andere, voor deze gronden geldende bestemming(en) mag met inachtneming van de voor de betrokken bestemming(en) geldende (bouw)regels uitsluitend worden gebouwd indien het bouwplan betrekking heeft op vervanging, vernieuwing of verandering van bestaande bouwwerken, waarbij de waterbergingscapaciteit gelijk blijft. Uitbreiding van bouwwerken is niet toegestaan.

7.3 Afwijken van de bouwregels

7.3.1 Afwijkingsbevoegdheid

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 7.2.2 onder b voor bouwwerken ten behoeve van de overige voor deze gronden geldende bestemmingen.

7.3.2 Toelaatbaarheid

Een omgevingsvergunning kan worden verleend indien de waterstaatkundige belangen niet onevenredig worden geschaad.

7.3.3 Adviesprocedure voor afwijkingen

Alvorens het bevoegd gezag beslist over een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 7.3.1 wint het bevoegd gezag schriftelijk advies in bij de waterbeheerder omtrent de vraag of door voorgenomen bouwactiviteiten de waterstaatkundige belangen niet onevenredig worden geschaad en de eventueel te stellen voorwaarden.

7.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

7.4.1 Omgevingsvergunningsplicht

Het is verboden op of in de in lid 7.1 bedoelde grond zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning van het bevoegde gezag de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren, te doen of te laten uitvoeren:

a. het ophogen van gronden;
b. het dempen van watergangen.

7.4.2 Uitzonderingen

Het in lid 7.4.1 vervatte verbod geldt niet voor werken of werkzaamheden die:

a. betrekking hebben op normaal onderhoud en beheer;
b. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan;
c. mogen worden uitgevoerd krachtens een reeds verleende vergunning.

7.4.3 Toelaatbaarheid

De werken of werkzaamheden als bedoeld in lid 7.4.1 zijn slechts toelaatbaar voor zover de waterstaatkundige belangen hierdoor niet onevenredig worden geschaad.

7.4.4 Adviesprocedure voor omgevingsvergunningen voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

Alvorens het bevoegd gezag beslist over een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 7.4.1 wint het bevoegd gezag schriftelijk advies in bij de waterbeheerder omtrent de vraag of door de uitvoering van de voorgenomen werken en werkzaamheden de waterstaatkundige belangen niet onevenredig worden geschaad en de eventueel te stellen voorwaarden.

Hoofdstuk 3 Algemene regels

Artikel 8 Anti-dubbeltelregel

Grond die eenmaal in aanmerking is genomen bij het toestaan van een bouwplan waaraan uitvoering is gegeven of alsnog kan worden gegeven, blijft bij de beoordeling van latere bouwplannen buiten beschouwing.

Artikel 9 Algemene bouwregels

9.1 Beeldende kunst

Het oprichten van bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, ten behoeve van beeldende kunst is binnen alle bestemmingen toegestaan tot een maximum bouwhoogte van 15 meter, met dien verstande dat de regels van de dubbelbestemmingen en algemene aanduidingsregels onverkort van toepassing zijn.

9.2 (Bouw)werken ten algemenen nutte

Het oprichten van bouwwerken ten algemenen nutte, zoals: transformatorhuisjes, schakelhuisjes, bemalingsinrichtingen, gasdrukregel- en meetstations, straatmeubilair, infiltratievoorzieningen, voorzieningen ten behoeve van koude- en warmteopslag, wachthuisjes voor verkeers- en parkeerdiensten en schuilgelegenheden, is binnen alle bestemmingen toegestaan, met dien verstande dat:

a. de inhoud van elk gebouw niet meer mag bedragen dan 50 m³;
b. de oppervlakte van elke overkapping niet meer mag bedragen dan 20 m²;
c. de goothoogte van gebouwen niet meer dan 3 meter mag bedragen en de bouwhoogte van gebouwen niet meer dan 5 meter mag bedragen;
d. de bouwhoogte van overkappingen niet meer dan 3 meter mag bedragen;
e. voor de bouwhoogte van andere bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, de bouwregels van de geldende bestemming van toepassing zijn;
f. de regels van de dubbelbestemmingen en algemene aanduidingsregels onverkort van toepassing zijn.

9.3 Ondergronds bouwen

Bouwen onder peil ten behoeve van de bestemming is toegestaan, met dien verstande dat:

a. bouwen onder peil is toegestaan binnen de aanduiding 'bouwvlak' ten behoeve van op de begane grond toegestane functies;
b. bouwen onder peil is toegestaan binnen de aanduiding 'bouwvlak' ten behoeve van ondergrondse parkeervoorzieningen;
c. bouwen onder peil binnen de bestemming Wonen is tevens buiten de aanduiding 'bouwvlak' toegestaan, voor zover bovengronds aan- en uitbouwen zijn toegestaan dan wel tot zover als de bestaande bovengrondse aan- of uitbouw reikt;
d. bouwen onder peil ten behoeve van bouwwerken ten algemenen nutte zoals bedoeld in artikel 9.2 is toegestaan;
e. de regels van de dubbelbestemming en algemene aanduidingsregels onverkort van toepassing zijn.

Artikel 10 Algemene gebruiksregels

10.1 Aan huis verbonden beroeps- en bedrijfsactiviteiten

10.1.1 Bouwregels

Ten behoeve van het onder lid 2 toegestane gebruik, mag in afwijking van de betreffende bestemming voor dit gebruik worden gebouwd, met dien verstande dat de daarvoor geldende bouwregels onverminderd van kracht blijven.

10.1.2 Specifieke gebruiksregels

In gebouwen die ingevolge deze regels gebruikt mogen worden als woning (inclusief bijbehorende aan- en uitbouwen) is de uitoefening van aan huis verbonden beroeps- en bedrijfsactiviteiten toegestaan, onder de volgende voorwaarden:

a. maximaal 35% van het vloeroppervlak van de woning, inclusief aan- en uitbouwen, mag tot ten hoogste 50 m² worden gebruikt voor een aan huis verbonden beroeps- of bedrijfsactiviteit;
b. degene die de activiteiten in de woning uitvoert, dient tevens de bewoner van de woning te zijn;
c. de activiteiten dienen qua aard, omvang en uitstraling te passen in een woonomgeving;
d. er mag geen horeca of detailhandel ter plaatse plaatsvinden, uitgezonderd een beperkte verkoop als ondergeschikte activiteit en in relatie met een aan huis verbonden beroeps- of bedrijfsactiviteit;
e. de activiteiten mogen geen nadelige invloed hebben op de normale afwikkeling van het verkeer en geen onevenredige parkeerdruk veroorzaken;
f. in bijgebouwen is de uitoefening van aan huis verbonden beroeps- of bedrijfsactiviteiten niet toegestaan;
g. in afwijking van en in aanvulling op het hiervoor gestelde geldt met betrekking tot de gronden met de bestemming 'Wonen' en de aanduiding 'beroep aan huis' dat: lichte bedrijvigheid in het hoofdgebouw is toegestaan tot een maximale bedrijfsvloeroppervlakte van in totaal 100 m2.

10.2 Evenementen

Evenementen zijn binnen alle bestemmingen toegestaan, mits hiervoor vergunning is verleend op grond van de Algemeen Plaatselijke Verordening.

Artikel 11 Algemene aanduidingsregels

11.1 wetgevingzone - waarde archeologie 1

11.1.1 Omgevingsvergunning voor omvangrijke bodemingrepen

Gronden gelegen ter plaatse van de aanduiding 'wetgevingzone - waarde archeologie 1' hebben een lage, middelhoge of nog onbekende archeologische verwachtingsswaarde. Het is verboden om zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning van het bevoegde gezag op deze gronden bodemingrepen (zowel bouwen als werken en werkzaamheden) te doen of te laten uitvoeren met een gezamenlijke oppervlakte van meer dan 2500 m^2 en dieper dan 0,30 meter onder het maaiveld, tenzij op basis van archeologisch onderzoek of anderszins is aangetoond dat op de betrokken locatie geen archeologische waarden (meer) aanwezig zijn. Bij het bepalen van de gezamenlijke oppervlakte wordt gekeken naar het totale gebied wat voor de ontwikkeling(en) in aanmerking komt.

11.1.2 Uitzonderingen

Het in lid 11.1.1 vervatte verbod geldt niet voor bestaande bouwwerken en voor werken en werkzaamheden die:

a. betrekking hebben op normaal onderhoud en beheer;
b. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan;
c. mogen worden uitgevoerd krachtens een reeds verleende vergunning.
d. het archeologisch onderzoek betreffen.

11.1.3 Toelaatbaarheid

De werken of werkzaamheden als bedoeld in lid 11.1.1 zijn slechts toelaatbaar voor zover op grond van archeologisch onderzoek of anderszins is aangetoond dat de archeologische waarden hierdoor niet onevenredig (kunnen) worden geschaad.

11.1.4 Adviesprocedure voor afwijkingen

Alvorens het bevoegd gezag beslist over een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 11.1.1 wint het bevoegd gezag schriftelijk advies in bij de archeologisch deskundige omtrent de vraag of door het verlenen van de omgevingsvergunning archeologische waarden (kunnen) worden aangetast en welke voorschriften, ter bescherming van de archeologische waarden, aan de omgevingsvergunning moeten worden verbonden. Aan een omgevingsvergunning kunnen voorschriften worden verbonden zoals:

a. de verplichting tot het treffen van technische maatregelen, waardoor archeologische waarden in de bodem kunnen worden behouden, zoals: alternatieven voor heiwerk, het aanbrengen van een beschermende bodemlaag of andere voorzieningen die op dit doel zijn gericht;
b. tot het doen van opgravingen in de zin van artikel 1 onder h van de Monumentenwet 1988;
c. het begeleiden van de activiteiten waarvoor een omgevingsvergunning is verleend door een daarvoor aangewezen archeologisch deskundige;
d. het doen van nader archeologisch onderzoek.

11.1.5 Wijzigingsbevoegdheid

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd met toepassing van artikel 3.6, lid 1, onder a van de Wet ruimtelijke ordening het bestemmingsplan te wijzigen door:

a. de aanduiding "wetgevingszone - waarde archeologie 1" als bedoeld in lid 11.1.1 geheel of gedeeltelijk te doen laten vervallen indien op basis van archeologisch onderzoek of anderszins is aangetoond dat op de betrokken locatie geen archeologische waarden (meer) aanwezig zijn en niet langer archeologische begeleiding of zorg nodig is;
b. de bestemming Waarde - Archeologie 2 of Waarde - Archeologie 3 op te nemen indien op basis van archeologisch onderzoek of anderszins is aangetoond dat ter plaatse behoudenswaardige archeologische waarden aanwezig zijn dan wel er een hoge tot zeer hoge verwachting is op het aantreffen van archeologische resten.

11.2 wetgevingzone - wijzigingsgebied

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd, voor zover betrekking hebbend op de gronden met de aanduiding 'wetgevingzone - wijzigingsgebied',

1. de gronden buiten de aanduiding 'bouwvlak' te wijzigen in de bestemming 'Groen 'met inachtneming van de onderstaande regels en voorwaarden:
   a. na toepassing van deze wijzigingsbevoegdheid de regels van artikel 3 van dit plan van overeenkomstige toepassing zijn;
   b. de geldende dubbelbestemmingen blijven na wijziging van toepassing.
2. de gronden binnen de aanduiding 'bouwvlak' te wijzigen in de bestemming 'Wonen' met inachtneming van de onderstaande regels en voorwaarden:
   a. er maximaal drie woningen worden toegestaan;
   b. er voorzien dient te worden in voldoende parkeervoorzieningen;
   c. de cultuurhistorische waarden, zoals beschreven in paragraaf 3.7.1 van de toelichting van dit plan, van de bebouwing behouden blijven;
   d. na toepassing van deze wijzigingsbevoegdheid de regels van artikel 5 van de regels van dit plan van overeenkomstige toepassing zijn;
   e. de geldende dubbelbestemmingen blijven na wijziging van toepassing.

Artikel 12 Algemene afwijkingsregels

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van de bepalingen van dit plan, voor zover het een in beperkte mate afwijking van de maatvoering betreft, noodzakelijk om het bouwwerk zodanig te laten aansluiten op een bestaande, legale situatie dat dit vanuit architectonisch en/of bouwkundig opzicht een verbetering is.

Artikel 13 Overige regels

13.1 Parkeerregels

13.1.1 Algemene parkeerregels

Het is verboden te bouwen dan wel het gebruik van gronden en/of bouwwerken te wijzigen indien er niet wordt voldaan aan de op grond van dit artikel gestelde eisen ten aanzien van parkeren, stallen, laden en lossen.

13.1.2 Specifieke parkeerregels bij bouwplannen

a. indien een bouwplan daartoe aanleiding geeft, moet ten behoeve van het parkeren of stallen van auto's in voldoende mate ruimte zijn aangebracht op de bij het bouwplan behorende en daartoe bestemde gronden. De parkeer- en stallingsbehoefte wordt bepaald op de wijze zoals beschreven in de beleidsregels Parkeren.
b. de onder sub a bedoelde ruimte voor het parkeren of stallen van auto's moet afmetingen hebben die zijn afgestemd op gangbare personenauto's. Aan deze eis wordt geacht te zijn voldaan:
    1. indien de afmetingen van bedoelde parkeerruimten ten minste 2,50 m bij 5,00 m en ten hoogste 3,25 m bij 6,00 m bedragen met dien verstande dat als de parkeerruimte tevens fungeert als toegang tot het gebouw de afmetingen ten minste 3,00 m bij 5,00 m dienen te bedragen;
    2. indien de afmetingen van een gereserveerde parkeerruimte voor een gehandicapte - voor zover die ruimte niet in de lengterichting aan een trottoir grenst - ten minste 3,50 m bij 5,00 m bedragen;
c. indien een bouwplan daartoe aanleiding geeft, moet ten behoeve van het laden of lossen van goederen in voldoende mate ruimte zijn aangebracht op de bij het bouwplan behorende en daartoe bestemde gronden.

13.1.3 Specifieke parkeerregels bij gebruikswijzigingen

a. indien het wijzigen van het gebruik van gronden en/of bouwwerken daartoe aanleiding geeft, moet, voor wat betreft de toename in parkeer- of stallingsbehoefte, in voldoende mate ruimte zijn aangebracht op die gronden of op de bij die bouwwerken behorende en daartoe bestemde gronden. De parkeer- en stallingsbehoefte wordt bepaald op de wijze zoals beschreven in de beleidsregels Parkeren.
b. de onder sub a bedoelde ruimte voor het parkeren of stallen van auto's moet afmetingen hebben die zijn afgestemd op gangbare personenauto's. Aan deze eis wordt geacht te zijn voldaan:
    1. indien de afmetingen van bedoelde parkeerruimten ten minste 2,50 m bij 5,00 m en ten hoogste 3,25 m bij 6,00 m bedragen met dien verstande dat als de parkeerruimte tevens fungeert als toegang tot het gebouw de afmetingen ten minste 3,00 m bij 5,00 m dienen te bedragen;
    2. indien de afmetingen van een gereserveerde parkeerruimte voor een gehandicapte - voor zover die ruimte niet in de lengterichting aan een trottoir grenst - ten minste 3,50 m bij 5,00 m bedragen;
c. indien het wijzigen van het gebruik van gronden en/of bouwwerken daartoe aanleiding geeft, moet, voor wat betreft de toename in de behoefte aan laad- en losruimte, in voldoende mate ruimte zijn aangebracht op die gronden of op de bij die bouwwerken behorende en daartoe bestemde gronden.

13.1.4 Afwijken van de parkeerregels

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 13.1.1, 13.1.2 en 13.1.3. Het bevoegd gezag neemt hierbij, conform de beleidsregels Parkeren, in overweging of:

a. het voldoen aan die bepalingen door bijzondere omstandigheden op overwegende bezwaren stuit;
b. er op andere wijze in de benodigde parkeer-, stallings-, laad- of losruimte wordt voorzien;
c. er een financiële voorwaarde dient te worden gesteld.

13.1.5 Specifieke gebruiksregels

Ruimte(n) voor het parkeren of stallen van motorvoertuigen, bromfietsen en fietsen, voor zover de aanwezigheid van deze ruimten krachtens deze parkeerregels is geëist, dient te allen tijde voor dit doel beschikbaar te blijven. Ander gebruik wordt aangemerkt als strijdig gebruik.

13.2 Voorrangsregeling bestemmingen

Bij toepassing van de bestemmingen uit Hoofdstuk 2 geldt, indien op deze gronden een (enkelvoudige) bestemming samenvalt met een dubbelbestemming, primair het bepaalde met betrekking tot de dubbelbestemming.

Indien twee of meer dubbelbestemmingen samenvallen, dient de volgende prioriteitenvolgorde te worden aangehouden:

a. in de eerste plaats de planregels van artikel 6 Waterstaat - Waterkering;
b. in de tweede plaats de planregels van artikel 7 Waterstaat - Waterstaatkundige functie.

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels

Artikel 14 Overgangsrecht

14.1 Overgangsrecht bouwwerken

14.1.1 Algemeen

Een bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig of in uitvoering is, dan wel gebouwd kan worden krachtens een omgevingsvergunning voor het bouwen, en afwijkt van het plan, mag, mits deze afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot,

a. gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd;
b. na het teniet gaan ten gevolge van een calamiteit geheel worden vernieuwd of veranderd, mits de aanvraag van de omgevingsvergunning voor het bouwen wordt gedaan binnen twee jaar na de dag waarop het bouwwerk is teniet gegaan.

14.1.2 Afwijken bij omgevingsvergunning

Het bevoegd gezag kan eenmalig in afwijking van het bepaalde in artikel 14.1.1 een omgevingsvergunning verlenen voor het vergroten van de inhoud van een bouwwerk als bedoeld in artikel 14.1.1 met maximaal 10%.

14.1.3 Uitzonderingen

Artikel 14.1.1 is niet van toepassing op bouwwerken die weliswaar bestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan, maar zijn gebouwd zonder vergunning en in strijd met het daarvoor geldende plan, daaronder begrepen de overgangsbepaling van dat plan.

14.2 Overgangsrecht gebruik

14.2.1 Algemeen

Het gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan en hiermee in strijd is, mag worden voortgezet.

14.2.2 Strijdig gebruik

a. Het is verboden het met het bestemmingsplan strijdige gebruik, bedoeld in artikel 14.2.1, te veranderen of te laten veranderen in een ander met dat plan strijdig gebruik, tenzij door deze verandering de afwijking naar aard en omvang wordt verkleind.
b. Indien het gebruik, bedoeld in artikel 14.2.1, na het tijdstip van inwerkingtreding van het plan voor een periode langer dan een jaar wordt onderbroken, is het verboden dit gebruik daarna te hervatten of te laten hervatten.

14.2.3 Uitzonderingen

Artikel 14.2.1 is niet van toepassing op het gebruik dat reeds in strijd was met het voorheen geldende bestemmingsplan, daaronder begrepen de overgangsbepalingen van dat plan.

Artikel 15 Slotregel

Deze regels worden aangehaald als:

Regels van het bestemmingsplan 'Nijmegen Ooyse Schependom - 2 (Ooyse Sluispad 2-4)'.

Bijlagen bij de regels

Bijlage 1 Staat van horeca-activiteiten (model Nijmegen)

Hoofdstuk 1 Staat van horeca-activiteiten

Categorie 1: lichte horeca

Bedrijven die beperkte hinder voor omwonenden veroorzaken. Onder lichte horeca wordt geen detailhandel en/of ondersteunende horeca verstaan. Binnen deze categorie worden de volgende subcategorieën onderscheiden:

1a. Lichte horeca

- automatiek;
- broodjeszaak;
- cafetaria;
- croissanterie;
- ijssalon;
- koffiebar;
- lunchroom;
- snackbar;
- tearoom.

1b. Overige lichte horeca

- bistro;
- grillroom;
- hotel of pension;
- restaurant (zonder bezorg- en/of afhaalservice).

Categorie 2: middelzware horeca

Bedrijven die aanzienlijke hinder kunnen veroorzaken voor omwonenden. Deze hinder kan onder andere bestaan uit openingstijden 's nachts en/of verkeersaantrekkende werking. Binnen deze categorie worden de volgende subcategorieën onderscheiden:

2a. Middelzware horeca

- bar;
- bierhuis;
- biljartcentrum;
- café;
- proeflokaal;
- zalenverhuur (zonder regulier gebruik ten behoeve van feesten en muziek-/dansevenementen).

2b. Bedrijven met een relatief grote verkeersaantrekkende werking

- bedrijven genoemd onder categorie 1a, 1b en 2a met een bedrijfsoppervlak van meer dan 250 m²;
- restaurant met bezorg- en/of afhaalservice (o.a. pizzeria, chinees, McDrive).

Categorie 3: zware horeca

Bedrijven die grote hinder veroorzaken voor omwonenden. Deze hinder bestaat onder andere uit een combinatie van openingstijden 's nachts èn verkeersaantrekkende werking:

- dancing;
- discotheek;
- nachtclub;
- partycentrum (regulier gebruik ten behoeve van feesten en muziek-/dansevenementen).

Hoofdstuk 2 Toelichting op Staat van horeca-activiteiten

Milieuzonering van horeca-activiteiten

De problematiek van hinder door horecabedrijven onderscheidt zich als zodanig nauwelijks van de problematiek van hinder veroorzaakt door "gewone" (niet agrarische) bedrijven. Bij het opstellen van de in de regels opgenomen Staat van horeca-activiteiten en het daarmee samenhangende toelatingsbeleid is daarom nauw aangesloten bij de Staat van Bedrijfsactiviteiten die al veel langer in bestemmingsplannen wordt toegepast. Het vestigen van horecabedrijven middels een bestemmingsplan is ruimtelijk relevant om vormen van hinder te voorkomen. Verdere regulering van individuele bedrijven vindt plaats middels de Wet milieubeheer en de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) welke mogelijkheden biedt om vormen van hinder te voorkomen. De milieuzonering van horecabedrijven in het bestemmingsplan richt zich in aanvulling op de beide genoemde instrumenten met name op de volgende vormen van hinder:

- geluid;
- geur;
- verkeer.

Analoog aan de regeling voor "gewone" bedrijven worden bij de uitwerking van een ruimtelijk beleid voor hinderlijke horeca-activiteiten drie stappen onderscheiden:

a. indelen van activiteiten in ruimtelijk relevante hindercategorieën;
b. onderscheiden van gebiedstypen met een verschillende hindergevoeligheid;
c. uitwerken van een beleid in hoofdlijnen: in welke gebieden zijn welke categorieën in het algemeen toelaatbaar.

De onderstaande toelichting gaat nader in op de gehanteerde hindercategorieën en het algemene toelatingsbeleid voor deze categorieën. In het Bestemmingsplan vindt de verdere ruimtelijke afweging per locatie plaats.

Gehanteerde criteria

Voor een indicatie van de mate van hinder veroorzaakt door horeca-activiteiten biedt de basiszoneringslijst uit de VNG-publicatie "bedrijven en milieuzonering" een goed vertrekpunt. De daar gehanteerde, nogal grove benadering behoeft echter voor een in de praktijk bruikbare Staat van horeca-activiteiten aanvulling en nadere motivering. In aanvulling op de gegevens uit de VNG-publicatie is gebruikgemaakt van de volgende ruimtelijk relevante criteria:

a. de voor verschillende soorten horeca-inrichtingen over het algemeen gebruikelijke openingstijden. Het Besluit horecabedrijven en de circulaire industrielawaai hanteren voor de dag-, avond- en nachtperiode verschillende milieunormen;
b. de mate waarin een bedrijfstype naar verwachting bezoekers en in het bijzonder bezoekers per auto en/of brommers (scooters) aantrekt.

Categorieën van horeca-activiteiten

Mede op grond van bovengenoemde criteria worden in de Staat van horeca-activiteiten de

volgende drie categorieën onderscheiden (onderverdeeld in subcategorieën):

Categorie 1: lichte horeca

Bedrijven die in beginsel alleen overdag en 's avonds geopend zijn (in hoofdzaak verstrekking van etenswaren en maaltijden) en slechts beperkte hinder voor omwonenden veroorzaken: restaurants, cafetaria's, ijssalons en dergelijke. In deze categorie zijn de volgende subcategorieën onderscheiden:

a. horeca die qua ruimtelijke uitstraling vergelijkbaar is met detailhandel, zoals: cafetaria, ijssalon, lunchroom en dergelijke. Met name in centrumgebieden kan het in verband met ruimtelijk-functionele aspecten gewenst zijn deze groep als afzonderlijke categorie te beschouwen;
b. overige lichte horeca, zoals restaurants, hotels en pensions.

Categorie 2: middelzware horeca

Bedrijven die aanzienlijke hinder kunnen veroorzaken voor omwonenden door enerzijds de openingstijden (ook 's nachts) en/of de grote verkeersaantrekkende werking:

a. cafés, bars, biljartcentra, zalenverhuur e.d. Deze bedrijven zijn over het algemeen alleen toelaatbaar in weinig gevoelige gebieden, zoals centrumgebieden met primair een functie voor detailhandel en voorzieningen;
b. bedrijven met een relatief grote verkeersaantrekkende werking: grotere restaurants, grotere hotels, McDrives e.d. (bedrijfsoppervlak van meer dan 250 m²). Deze bedrijven zijn vooral toelaatbaar langs grotere verkeerswegen.

Categorie 3: zware horeca

Bedrijven die voor een goed functioneren ook 's nachts zijn geopend en tevens een groot aantal bezoekers aantrekken en hetgeen grote hinder voor de omgeving met zich mee kan brengen, zoals: dancings, discotheken en partycentra. Deze bedrijven zijn alleen toelaatbaar in specifiek voor dergelijke bedrijven aangewezen gebieden.

Bijlage 2 Inrichtingsplan

Zienswijzennota in het kader van bestemmingsplan (Wro)

Nijmegen Ooyse Schependom - 2 (Ooyse Sluispad 2-4)

Gemeente Nijmegen
Afdeling Projectmanagement en Ruimtelijke Kwaliteit
Bureau Ruimtelijke Planvorming
September 2015

Inleiding

Voor u ligt de zienswijzennota van het ontwerpbestemmingsplan Nijmegen Ooyse Schependom - 2 (Ooyse Sluispad 2-4) dat herontwikkeling van de percelen Ooyse Sluispad 2 en 4 mogelijk maakt.
Op de percelen Ooyse Sluispad 2 en 4 staat een voormalige noodstation van het voormalige spoortraject Nijmegen-Arnhem, met daarachter en haaks op het noodstation twee loodsen. De herontwikkeling voorziet in renovatie van het voormalige noodstation, ontmanteling en reconstructie van de loods aan de zijde van het Ooyse Sluispad en sloop van de loods midden op het perceel. In de gebouwen zijn de functies wonen, atelierwoningen en kleinschalige horeca voorzien.

Het ontwerpbestemmingsplan Nijmegen Ooyse Schependom - 2 (Ooyse Sluispad 2-4) heeft in de periode van 5 maart 2015 tot en met 15 april 2015 gedurende 6 weken ter inzage gelegen. Gedurende deze periode konden zienswijzen worden ingediend. De bekendmaking van het ontwerpbestemmingsplan heeft plaatsgevonden op de gemeentelijke website en in de Staatscourant van 4 maart 2015.

Er zijn 8 zienswijzen binnengekomen. De zienswijzen zijn verwerkt in deze nota. De zienswijzen hebben wel geleid tot aanpassing van het bestemmingsplan. Alle ingediende zienswijzen zijn binnen de zienswijzentermijn ingediend en daarmee ontvankelijk.

De binnengekomen zienswijzen zijn samengevat en van een reactie voorzien. Als onderdelen van de zienswijzen, niet expliciet worden genoemd, wil dit niet zeggen dat deze niet bij de beoordeling zijn betrokken. De zienswijzen zijn allen in hun geheel beoordeeld.

Overzicht reclamanten

1. Bewoner(s)/eigenaar(s) Ooysedijk 15, 6522 KT Nijmegen
2. Bewoner(s)/eigenaar(s) Ooysedijk 29, 6522 KT Nijmegen
3. Eigenaren van Ooysedijk 29-31, woonadres: Veenhof 1407, 6604 AV Wijchen en Kottendijk 126, 7522 BW Enschede
4. DAS Rechtsbijstand, namens bewoner(s)/eigenaar(s) Ooysedijk 55, 6522 KV Nijmegen
5. Bewoner(s)/eigenaar(s) Ooysedijk 57, 6522 KV Nijmegen
6. DAS Rechtsbijstand, namens bewoner(s)/eigenaar(s) Ooysedijk 59, 6522 KV Nijmegen
7. Bewoner(s)/eigenaar(s) Ooysedijk 61, 6522 KV Nijmegen
8. Bewoner(s)/eigenaar(s) Ooysedijk 63, 6522 KV Nijmegen

Samenvatting en reacties zienswijzen

1. Bewoner(s)/eigenaar(s) Ooysedijk 15, 6522 KT Nijmegen		
Datum indiening	**Samenvatting zienswijzen**	**Reactie**
14 april 2015	1. Er wordt in het plan voorzien in de mogelijkheid tot het realiseren van 180m2 horeca gelegenheid in het voormalig noodstation van het voormalige spoortraject Nijmegen-Arnhem, hierna te noemen; 'De Loods'. Samen met de reeds bestaande/verleende vergunning aan 'De Polderkamer' gelegen aan de Ooysedijk van 150m2 én de gedoogde/ illegale (?) horeca (zie foto in de bijlage) die op het terrein van Boer Koekoek aan de Dijkgraaf van Wijckweg wordt uitgeoefend (+/- 30m2), zou het totale horeca oppervlak op ongeveer 360m2 uitkomen. Dit is een overschrijding van ruim 40% t.o.v. het toegestane oppervlak zoals genoemd in het vigerende bestemmingsplan 'Nijmegen Ooyse Schependom', vastgesteld door de raad op 6 juni 2012. Hierin wordt een maximum van 2 horeca gelegenheden genoemd, met een oppervlak van in totaal maximaal 250m2. Het maximale aantal horeca gelegenheden is met 'De Polderkamer' en 'Boer Koekoek' reeds bereikt en alleen al hierom is verdere horeca niet toegestaan. Het argument dat opgevoerd wordt om de (oppervlakte) limiet op te rekken omdat de vergunning verleend aan 'De Polderkamer' al geruime tijd niet gebruikt wordt, gaat mank in deze omdat De Polderkamer' ten alle tijden direct weer in gebruik genomen kan worden als horeca gelegenheid. Pas als tegelijkertijd 'De Polderkamer' zijn bestemming als horeca zou verliezen, zou het toestaan van 180m2 nieuwe horeca in 'De Loods' te rechtvaardigen zijn. Er is ons inziens dus geen enkele valide rechtvaardiging de normen zoals vermeld in het vigerende bestemmingsplan te overschrijden, zowel in aantal horeca gelegenheden alsook in het aantal m2.	Het gebruik van het perceel van Boer Koekoek voor detailhandel-, horeca en educatieve doeleinden is in strijd met de gegeven bestemming en is een overtreding van de gebruiksvoorschriften. Voor de genoemde strijdige activiteiten is geen omgevingsvergunning verleend voor de activiteit handelen in strijd met de regels ruimtelijke ordening. De eigenaar is op 13 mei 2015 aangeschreven om de geconstateerde overtreding met onmiddellijke ingang te beëindigen en beëindigd te houden. Dit betekent dat het niet langer is toegestaan om het perceel aan de Dijkgraaf van Wijckweg te gebruiken voor horeca-, detailhandel- en educatieve doeleinden. In het bestemmingsplan Nijmegen Ooyse Schependom is opgenomen dat er twee horecazaken in het gebied toegestaan kunnen worden. Met dit plan wordt in de tweede horecazaak voorzien. In die zin sluit dit plan aan bij de eerder gevormde visie. Wel wordt de genoemde oppervlakte aan horeca in het gebied uit die visie overschreden met 80m2. Ter plaatse van de vigerende horecabestemming in het gebied, De Polderkamer, is maximaal 150m2 bruto verkoopvloeroppervlak aan horeca toegestaan. Samen met onderhavig initiatief zijn er daarmee twee horecagelegenheden planologisch mogelijk gemaakt met een totale bruto verkoopvloeroppervlakte van 330m2. De onder paragraaf 3.2.3 van de toelichting van het bestemmingsplan opgenomen punten waarom de uitbreiding als acceptabel te beschouwen is dient samen met de onderbouwing uit paragraaf 3.2.2 van de toelichting van het bestemmingsplan gelezen te worden. Voor de duidelijkheid zijn de punten uit deze paragraaf nader uitgewerkt en opgenomen onder paragraaf 3.2.3 van de toelichting. Uit de aangepaste paragraaf 3.2.3: *'De overschrijding van de oppervlakte aan horeca in het gebied wordt als acceptabel gevonden, omdat:* • *het omliggende gebied is aantrekkelijker geworden voor onder andere recreanten door de aanleg van een wandelbrug over de*

		mondig van 't Meerlje en door de struinpaden in de uiterwaarden. Deze brug verbindt de Oostelijke Waalkade en de Ooijpolder / Stadswaard met elkaar. Met de nieuwe brug ontstaat vanuit de binnenstad een toegankelijke entree naar honderden hectare natuur langs de Waal. De Stadswaard is een belangrijk uitloopgebied voor Nijmegenaren en grenst aan de binnenstad van Nijmegen. Het gebied wordt gebruikt voor het maken van een ommetje, struinen, pootje baden of genieten van de rust, ruimte en mooie natuur. Mede daardoor is er in het gebied meer behoefte aan horeca; • *tevens willen wij het gebied nog aantrekkelijker maken voor recreanten en willen daarvoor meer aanvullende ruimte bieden voor horeca;* • *van de planologische mogelijkheden voor horeca die zijn gelegen op 'De Polderkamer' al geruime tijd geen gebruik is gemaakt, en* • *dat in onderhavig bestemmingsplan een wijzigingsbevoegdheid is opgenomen om de horecabestemming te wijzigen in een woonbestemming indien er bijvoorbeeld geen gebruik wordt gemaakt van de horecabestemming.*
	2. Het toestaan van horeca -in welke grootte dan ook- zal tevens meer verkeersbewegingen en dus geluidsoverlast gaan veroorzaken en dit terwijl er onlangs (op 19-03-2014) een besluit 'Hogere Waarde(n)) Wet Geluidhinder' (zie besluit in de bijlage) genomen heeft moeten worden (dit m.b.t. het realiseren van 2 wooneenheden aan de Ooysedijk 5-13) omdat geluidsbelastingen boven de voorkeurswaarden met een besluit 'Hogere Waarden' moeten worden vastgelegd. Hierin wordt vastgesteld dat de geluidsnormen veroorzaakt door (auto)verkeer nu reeds overschreden worden en aangezien 'de Loods' hemelsbreed even ver van de genoemde Waalbrug gelegen is, is hier een geluidonderzoek en een besluit hierover ook noodzakelijk. Welke rechtvaardiging heeft de gemeente Nijmegen om deze normen, door extra verkeersbewegingen te generen, nog	De nieuwe woningen voldoen aan de grenswaarden uit de Wet geluidhinder en er is dan ook geen hogere waarde nodig. Het horecagedeelte is geen geluidgevoelige bestemming. Voor de berekening van de geluidsbelasting (zie paragraaf 3.4.3 van de toelichting van het bestemmingsplan) als gevolg van de Ooysedijk is gebruik gemaakt van een geluidmodel waarin de toekomstige verkeerscijfers zijn opgenomen. Daarbij is rekening gehouden met verschillende ontwikkelingen in dit gebied. Kortom de netto verkeerstoename van het plan is al opgenomen in de verkeersprognoses waarop de geluidsberekeningen zijn gebaseerd.

6

	verder te laten overschrijden? Op welk besluit 'Hogere Waarde(n) Wet Geluidhinder' is dit dan gebaseerd ? En op welk moment is dit (geluid)onderzoek dan ter hoogte van 'de Loods' gehouden?	
	3. Ook wordt er in het 'Ontwerp Bestemmingsplan Nijmegen Ooyse Schependom -2' voorzien in een terras aan de voorzijde van 'de Loods' direct aan de Ooysedijk. Is er een norm vastgesteld voor de extra geluidsoverlast die dit terras zal genereren ? Waarop is die norm dan gebaseerd en hoe denkt de gemeente Nijmegen die te handhaven? Indien er geen norm is vastgesteld willen wij de gemeente Nijmegen verzoeken om in onze richting te motiveren waarom dit niet gedaan is. Wij vrezen namelijk geluidsoverlast, daar dit terras een 'open' (zonder geluidzicht werende voorzieningen) karakter zal moeten krijgen.	Op de toekomstige horecafunctie is het kader van de Wet milieubeheer en daarbinnen het Activiteitenbesluit van toepassing. De grenswaarden gelden op de dichtstbij gelegen woning. Eén nieuwe woning komt tegen de horecafunctie aan te liggen en is daarmee de maatgevende woning voor toetsing. Deze woning wordt gescheiden van de horecafunctie door een tussengelegen onderdoorgang en een extra zware brandwerende wand van de horecafunctie. De geluidruimte die de toekomstige horeca daarmee heeft zal beperkt zijn. Daarbij staat het bestemmingsplan alleen de lichtste vormen van (dag)horeca toe. Naar aanleiding van uw zienswijze is een akoestisch onderzoek uitgevoerd. Dit onderzoek is als bijlage 7 opgenomen bij de toelichting van het bestemmingsplan. Uit het akoestisch onderzoek blijkt dat er, zelfs in een worst case scenario, sprake is van een acceptabele geluidsbelasting die voldoet aan de standaard grenswaarden uit het activiteitenbesluit. De met onderhavig bestemmingsplan mogelijk gemaakte ontwikkelingen zullen derhalve niet leiden tot een onaanvaardbare aantasting van het woon- en leefklimaat. Daarnaast worden enkele geluidsbeperkende regels, die voortvloeien uit het akoestisch rapport, ten aanzien van de horeca in het bestemmingsplan opgenomen. Eén van die beperkingen houd in dat buiten de gebouwen van de horecavoorziening mag geen versterkte muziek of versterkte spraak ten gehore worden gebracht.

Conclusie: Deze zienswijze heeft wel geleid tot aanpassing van het bestemmingsplan. In de toelichting van het bestemmingsplan is paragraaf 3.2.3 aangepast. In de toelichting van het bestemmingsplan is in paragraaf 3.4.3 de conclusie ten aanzien van het akoestisch onderzoek opgenomen en in de regels van het bestemmingsplan, in artikel 4.3.1 zijn de volgende gebruiksregels opgenomen:

b. het gebruik van de gronden en bouwwerken voor emballage, anders dan in een gebouw;
c. het gebruik van gronden en bouwwerken voor het buiten gebouwen ten gehore brengen van muziek of versterkte spraak.

2. Bewoner(s)/eigenaar(s) Ooysedijk 29, 6522 KT Nijmegen		
Datum indiening	**Samenvatting zienswijzen**	**Reactie**
14 april 2015	1. Hierbij mij zienswijze op het ontwerpbestemmingsplan. Ik zou graag minder parkeerplekken dan ingetekend zijn gerealiseerd zien worden. In ieder geval niet parkeren langs het Ooyse Sluispad. Dat is te smal als er auto's staan en er verkeer in twee richtingen doorheen moet. Het wordt een bende i.p.v. een mooie doorkijk naar de Waal.	De bestaande keerwand op het perceel Ooyse Sluispad 2-4 die langs het Ooyse Sluispad is gelegen blijft intact. Het parkeren vindt aan de oostelijke zijde van die bestaande keerwand plaats. Er wordt niet direct langs het Ooyse Sluispad geparkeerd, de bestaande keerwand staat nog tussen het Ooyse Sluispad en de parkeerplaatsen.
	2. Voor extensieve recreatie: wandelaars en fietsers, is de Ooysedijk en omgeving een ideaal gebied. Er is op de dijk weinig parkeermogelijkheid en dat moeten we voor recreanten die vanaf de stad al snel in een rustige omgeving willen komen zo houden, ook i.v.m. de waterveiligheid, de ecologie en de bewoners natuurlijk. Het moet bij ons op de dijk al leuk zijn en niet pas als je het bord Nijmegen achter je hebt gelaten.	Het plan voldoet aan de parkeernormen en het maakt geen parkeerplaatsen op de dijk mogelijk.
	3. Omdat er nu een bruggetje ligt is de Waalkade van Nijmegen gemakkelijk te bereiken. Ik zou graag zien dat stad en dijk verbindingen aangaan en elkaar versterken. De dijk zou het rustige gebied voor de ecotoeristen en sportievelingen moeten zijn. Ik zou daarom graag zien dat er echt een kleine horecavergunning komt, dan zijn er minder parkeerplekken dan nu ingetekend staan nodig. Als er samengewerkt wordt met de Waalkade kunnen recreanten voor het diner naar de Waalkade. Voor wat drinken en een kleinigheid eten is de duur van een verblijf in de horecagelegenheid kort en kunnen er heel veel recreanten per dag komen genieten van natuur vlakbij de stad.	Zie reactie onder punt 1.1
	4. Ik heb alvast twee aandachtspunten die misschien meteen besproken kunnen: - Omdat er ratten zitten zou ik graag zien dat er goede afspraken komen over binnenhalen van afvalbakken in de avond en nacht. – In dit plan mis ik fietsenrekken.	Fietsenrekken worden niet expliciet genoemd in het bestemmingsplan. Ten aanzien van de aanwezigheid van ratten en het tijdstip van binnenhalen van afvalbakken kan niets worden opgenomen in het bestemmingsplan. Wel is dit punt richting de ontwikkelende partij als aandachtspunt doorgegeven.

Conclusie: Deze zienswijze heeft niet geleid tot aanpassing van het bestemmingsplan.

3.	**Eigenaren van Ooysedijk 29-31, woonadres: Veenhof 1407, 6604 AV Wijchen en Kottendijk 126, 7522 BW Enschede**	
Datum indiening	**Samenvatting zienswijzen**	**Reactie**
14 april 2015	1. We maken bezwaar tegen parkeren aan het Ooyse Sluispad en we maken bezwaar tegen intensiever gebruik van dit pad door auto's. Wij hebben een poort naar ons achter terrein, daar moeten we doorheen kunnen. Er moet worden voldaan aan de CROW normering, ook die m.b.t. draaicirkels en uitritten. Parkeren tegenover onze poort is daarom niet mogelijk. http://www.crow.nl/publicaties/richtlijn-drempels-plateaus-en-uitritten. De parkeerplekken zijn naast de verplaatste keermuur gelegen. Om uit te kunnen stappen zal er op afstand van die muur geparkeerd gaan worden. De weg is er slechts 2,3meter breed, die wordt zo in de praktijk nog smaller. Nu al rijdt bv de DAR met twee wielen over het strookje van 0,5 meter naast onze keermuur dat uiteraard ons eigendom is. We vrezen schade aan de keermuur. Onze heftruck en andere wagens zullen er niet meer doorkunnen. Hulpdiensten ook niet. Parkeren aan het Ooyse Sluispad staat onze bedrijfsmogelijkheden in de weg. Wij attenderen u ook op de slagboom op het pad. Die zorgt ervoor dat er geen mogelijkheid tot keren is. Het werd tot voor kort zelfs niet aan Geveling toegestaan om met een voertuig naar eigen poort te rijden. De gemeente Nijmegen heeft daar zelf vele woorden, ook op schrift, aan gewijd om het algemeen belang: geen auto's op het Ooyse Sluispad te onderbouwen. Het is al jaren afgesloten voor alle verkeer. Dit is geregeld in een verkeersbesluit, kenbaar gemaakt met bord C01. Het Ooyse Sluispad is net voor de kruising met de Ooysedijk op de helling van het dijktalud gelegen. Het is niet veilig dit paadje voor veel verkeer te gebruiken. De kruising is niet overzichtelijk. Meer verkeer bij deze kruising gaat meer gevaar opleveren. Op voorhand wijs ik u erop dat snelheid remmende maatregelen op deze plek moeten voldoen aan alle regels hierover bij bedrijven.	Zie reactie onder 2.1 Het Ooyse Sluispad is vanaf het verkeersbord C01, met onderbord 'uitgezonderd aanwonenden', uitsluitend bedoeld voor aanwonenden van het Ooyse Sluispad. Onderhavig bestemmingsplan verandert niets aan die situatie. De Ooysedijk is een straat waar maximaal 30km/uur gereden mag worden. De helling in het Ooyse Sluispad is wel aanwezig, maar is gering. Er zijn geen factoren die het onmogelijk maken om deze kruising veilig te ontwerpen. Uw poort blijft zoals nu het geval is, bereikbaar.

	Wij moeten naar onze poort kunnen komen met materieel.	
	2. Wij maken bezwaar tegen verplaatsen van de keermuur aan het Ooyse Sluispad, dat is schadelijk voor onze keermuur doordat de krachten erop veranderen. Er is geen vergunning van RWS gepubliceerd die het mogelijk maakt die keermuur te verplaatsen en vernieuwen. Er kan dus geen vergunning zijn afgegeven. Wij zullen zo gauw de vergunning wordt gepubliceerd m.b.v. onze eigen hydrologen een zienswijze tegen een vergunning voor verplaatsing indienen bij RWS.	Deze zienswijze nemen wij ter kennisname aan.
	3. We maken bezwaar tegen de bestemming atelier woningen aan het Ooyse Sluispad. Wij lijden economische schade als we gehinderd worden in onze bedrijfsmogelijkheden en beperkingen krijgen opgelegd omdat er atelierwoningen staan i.p.v. bedrijfsgebouwen. De kleinste afstand tussen onze loods en de geplande atelierwoningen is 7,1 meter. Meters minder dan de 10 meter die bij de allerkleinste milieuzonering hoort. Bij een bedrijf zoals in onze bestemming staat, bv een schildersbedrijf, is de milieuzone 30 meter in een gemengd gebied. http://www.vng.nl/onderwerpenindex/milieu-en-mobiliteit/externe-veiligheid/bedrijven-en-milieuzonering Op uw eigen site is een schildersbedrijf ingedeeld bij milieuzone 30 meter. De geluidsbelasting op de dijk is erg hoog. Met een werkend Gevelingbedrijf, op de Ooysedijk 31, nog hoger. Er zijn nu zelfs al klachten als de bosmaaier gebrom laten horen. Wij verwachten behalve economische schade een hoop klachten als er atelierswoningen komen.	De lintbebouwing aan de Ooysedijk wordt beschouwd als gemengd gebied vanwege het feit dat hier bedrijvigheid gemengd wordt met wonen. Dat wil zeggen dat van de richtafstand voor categorie 2 bedrijven (30 meter) met een stap kan worden afgeweken naar 10 meter. De afstand van de rand van het perceel van Ooysedijk 31 tot de gevel van de atelierwoningen is meer dan 10 meter (12 meter) en wordt op grond hiervan acceptabel geacht. In de aanduiding van de bedrijfsbestemming van het perceel op de Ooysedijk 31 wordt ook een schildersbedrijf mogelijk gemaakt. Deze is in de 'Staat van bedrijfsactiviteiten (Model Nijmegen) opgenomen onder categorie 3.1. Een dergelijk bedrijf heeft een (richt)afstand voor geluid van 30 meter tot een gemengd gebied. Deze afstand wordt nu niet gehaald ten opzichte van de nieuw te bouwen woningen. De huidige eigenaar kan op grond van een eenvoudige melding nog steeds een schildersbedrijf hier starten. Dit nieuwe bedrijf zal dan aan de geldende normen uit het Activiteitenbesluit en best beschikbare techniek moeten gaan voldoen. Aan de noordzijde van het perceel sluit de bedrijfsbestemming nu al direct aan op de bestemming 'ligplaats voor woonschepen' in het Meertje. Hier wordt een (schilders-)bedrijf nu ook al beperkt in zijn geluidproductie. Eventuele geluidproductie vanuit het gebouw aan de oostzijde nabij de nieuwe woonbestemming zou dus ook al in de bestaande situatie beperkt worden door de aanwezigheid van woonschepen in het Meertje. Het is daarnaast ook zeer de vraag of een toekomstig schildersbedrijf werkelijk geluidhinder zal gaan veroorzaken in de nieuwe woningen. Op grond van de VNG brochure Bedrijven en Milieuzonering valt een met het schildersbedrijf vergelijkbare categorie 'aannemersbedrijf met werkplaats van minder dan 1000m2 oppervlak'

		slechts onder categorie 2 bedrijven. De oppervlakte van de huidige bedrijfsgebouwen is kleiner dan 1000 m2 . Op de Ooysedijk 31 is het in werking hebben van een schildersbedrijf, uitgaande van deze vergelijkbare categorie, nog steeds mogelijk met behoud van een goede omgevingskwaliteit.
	4. We maken bezwaar tegen de bestemming horeca (of eventueel wonen) op het monument als deze bestemming op het pand gaat betekenen dat wij minder bedrijfsmogelijkheden krijgen doordat we beperkt gaan worden bij het werk door milieuregels en andere regels waar wij op dit moment geen weet van hebben. (Zie verder argumenten bij 3, o.a. klachten over ons bedrijfsgeluid en verkeersbewegingen) Ook hier is de afstand tot ons bedrijf te gering. Op 16-4-2014 hebben wij met de gemeente gesproken over de mogelijkheden van ons pand. De afdelingen projecten, historie en stadsontwikkeling vonden geheel in tegenspraak met de gemeentevisie omtrent extensief gebruik van de dijk, dat wij het beste dienstwoning met bedrijf konden blijven. De gemeente noemde een schildersbedrijf als optie. Milieuzone 30 meter, in gemengd gebied. Daar hebben wij ons op gericht. In de tekst staat dat er in januari 2015 een gesprek van aanwonenden met de wethouder is geweest. Daarvoor zijn wij niet uitgenodigd. Onze zorgen over onze bestemming en bedrijfsmogelijkheden zijn daarom niet in het lijstje zorgen opgenomen. Geveling en Huybers zijn al 80 jaar buren. Wij hadden heel graag een beter overleg met de gemeente gehad, dan was deze zienswijze niet nodig geweest. In de tekst staat dat in onderhavig bestemmingsplan een wijzigingsbevoegdheid is opgenomen om de horecabestemming te wijzigen in een woonbestemming indien er bijvoorbeeld geen gebruik wordt gemaakt van de horecabestemming.	Ten aanzien van de woonbestemming: zie reactie onder 3.3 Ten aanzien van de horecabestemming: er bestaan geen richtafstanden tussen bedrijven en horecavoorzieningen. De afstand tussen uw bedrijf en de horeca is daarmee voldoende. Ambtelijk is op 16 april 2014 overleg geweest met u en uw makelaar, dhr. Van Loon. Wij hebben met hen de mogelijkheden en belemmeringen voor deze locatie besproken. Aan de orde zijn onder andere gekomen het nee, tenzij-principe ten aanzien van het toevoegen van woningen en het regionale beleid voor het buitengebied (bij sloop en nieuwbouw maximaal 50% terugbouwen) en het beleid van Rijkswaterstaat die vanuit de beleidslijn Ruimte voor de rivier beperkingen oplegt. We hebben aangegeven dat als er meer concrete ideeën zijn die aan het bestuur voorgelegd kunnen worden. Tevens is aangegeven dat ook gekeken zou kunnen worden naar een functie die past binnen het bestemmingsplan. In januari 2015 heeft een groep bewoners een gesprek met de wethouder aangevraagd. De wethouder is op hun verzoek ingegaan en heeft een gesprek met hen gevoerd. Voor dit gesprek zijn alleen de aanvragers van het gesprek uitgenodigd. Het plangebied van onderhavig bestemmingsplan beslaat uitsluitend het perceel Ooyse Sluispad 2-4. Er kan dan ook geen wijzigingsbevoegdheid voor het perceel Ooysedijk 29-31 in opgenomen worden.

	Wij beroepen ons op het gelijkheidsbeginsel. Onze zorgen zouden deels weggenomen kunnen worden met de schriftelijke mededeling van de gemeente dat ook voor Ooysedijk 29-31, een wijzigingsbevoegdheid is om de bedrijfsbestemming te wijzigen in woonbestemming, zonder verdere verplichtingen of eisen.	

Conclusie: Deze zienswijze heeft niet geleid tot aanpassing van het bestemmingsplan.

4. DAS Rechtsbijstand, namens bewoner(s)/eigenaar(s) Ooysedijk 55, 6522 KV Nijmegen		
Datum indiening	**Samenvatting zienswijzen**	**Reactie**
15 april 2015	1. Het ontwerpplan beoogt, kort gezegd, te voorzien in de juridische basis voor een wijziging van het ruimtelijk regime op het perceel Ooyse Sluispad 2-4 in die zin dat het perceel wordt herontwikkeld in welk kader het monument (voormalig stationsgebouw) wordt gerenoveerd en vervangende nieuwbouw wordt gerealiseerd voor de functies wonen, atelierwoningen en horeca. Voor de horeca geldt een maximaal bedrijfsvloeroppervlak van 180 m2. Cliënt is allereerst, in meer algemene zin, van mening dat een dergelijke ontwikkeling het gebruik van het perceel in onevenredige mate zal intensiveren, hetgeen onherroepelijk een onevenredige nadelige invloed zal uitoefenen op het woon- en leefklimaat van cliënte. Meer specifiek zij het volgende opgemerkt.	Uit de toelichting van het bestemmingsplan en onderhavige zienswijzennota blijkt dat met het bestemmingsplan 'Nijmegen Ooyse Schependom – 2 (Ooyse Sluispad 2-4)' geen sprake is van een onevenredige intensivering van het perceel en geen onevenredige nadelige invloed zal uitoefenen op het woon- en leefklimaat van cliënte.
	2. Het ontwerpplan voorziet, zoals opgemerkt, in een horecafunctie met een maximaal bedrijfsvloeroppervlak van 180 m2. In het oorspronkelijke bestemmingsplan "Nijmegen Ooyse Schependom" is bepaald dat binnen het plangebied sprake mag zijn van maximaal 250 m2 oppervlakte bestemd voor het uitoefenen van het horecabedrijf. Van die 250 m2 is 150 m2 'vergeven' aan De Polderkamer. Nu onderhavig ontwerpplan voorziet in 180 m2, zal binnen het oorspronkelijke plangebied sprake zijn van 330 m2 aan oppervlakte ten behoeve van de horeca komen. Uw gemeente onderkent zulks in paragraaf 3.2.3 van de plantoelichting, doch acht de overschrijding acceptabel omdat De Polderkamer niet als	Zie reactie onder punt 1.1

	horecagelegenheid wordt geëxploiteerd en het thans voorliggende ontwerpplan voorziet in een wijzigingsbevoegd teneinde de horecafunctie te wijzigen in een woonbestemming. Cliënt acht die redenering echter niet overtuigend en wel vanwege het volgende. Het is niet in geschil dat uw gemeente als uitgangspunt heeft dat in het plangebied de horecafunctie niet meer dan 250 m2 mag beslaan. Uw gemeente beoogt ook geen afstand te doen van dat uitgangspunt nu de geconstateerde overschrijding een rechtvaardiging behoeft. Dat De Polderkamer niet als horecagelegenheid wordt geëxploiteerd kan echter niet als een dergelijke rechtvaardiging te gelden hebben. Waar het om gaat is dat op De Polderkamer de bestemming 'horeca' rust en dat het aldus rechtstreeks mogelijk is om ter plaatse een horecagelegenheid te exploiteren. Anders gezegd, dat de bestemming 'horeca' feitelijk niet wordt gerealiseerd, laat onverlet dat die bestemming in het kader van het uitgangspunt van maximaal 250 m2 bestemd voor de horecafunctie, ten volle moet worden meegewogen. Dat het ontwerpplan in een bevoegdheid voorziet om van 'horeca' wonen' te maken, kan evenmin als rechtvaardiging te gelden hebben. De enkele wijzigingsbevoegdheid zegt immers niets over de vraag of en wanneer van die bevoegdheid gebruik wordt gemaakt. Eens te meer nu het college niet ambtshalve van die bevoegdheid gebruik kan maken. Het is bepaald niet ondenkbaar dat in de (nabije) toekomst in De Polderkamer alsnog een horecagelegenheid wordt gevestigd en dat ook op het Ooyse Sluispad een horecagelegenheid in gebruik zal zijn en dat daarmee alsnog sprake is van 330 m2 horeca in het plangebied, in plaats van 250 m2. Kortom, met onderhavig bestemmingsplan wordt te lichtvaardig gesteld dat de overschrijding van het gestelde maximum acceptabel is.	
	3. Het voorgaande brengt met zich mee dat het ontwerpplan in maximaal 100 m2 aan horecafunctie kan voorzien, hetgeen betekent dat uitgaande van de door u gehanteerde norm van 13 parkeerplaatsen per 100 m2, het ontwerpplan in tien parkeerplaatsen	Uit de beantwoording van de gemeente onder punt 1.1 en 4.1 blijkt dat het bestemmingsplan blijft voorzien in 180m2 horeca en dat de oppervlakte van de aanduiding 'parkeerterrein' voldoende ruimte biedt om te voldoen aan de parkeernorm en aan de eisen ten aanzien van parkeren op eigen terrein.

	te veel voorziet, althans dat het gedeelte van het perceel met de functieaanduiding 'parkeerterrein' groter is dan strikt noodzakelijk. In dat licht zij nog opgemerkt dat uit de toelichting niet duidelijk is waar uw gemeente voornoemde norm op baseert.	In het ontwerpbestemmingsplan is op pagina 29 van de Toelichting beschreven dat de parkeer- en stallingsbehoefte wordt bepaald op de wijze zoals is beschreven in de beleidsregels Parkeren.
	4. Nog los van het voorgaande stelt cliënt vraagtekens bij de wenselijkheid van toevoeging van een horecafunctie in deze omgeving. Gebleken is dat vandaag de dag zelfs de horeca aan de directe omgeving gelegen Waalkade in zwaar weer verkeert (http://www.gelderlander.nl/regio/nijmegen-e-o/nijmegen/actie-voor-nieuwe-invulling-waalkade-nijmegen-1.4840344). In dat licht bezien kan toevoeging van 180 m2 aan horecafunctie bezwaarlijk worden gezien als ruimtelijk aanvaardbaar, althans zal in de onderbouwing van het bestemmingsplan in moeten worden gegaan op de vraag waarom in het slechte ondernemersklimaat zoals geschetst in het hiervoor aangehaalde artikel in De Gelderlander, toevoeging van een horecafunctie toch wenselijk moet worden geacht.	Het omliggende gebied is aantrekkelijker geworden voor onder andere recreanten door de aanleg van een wandelbrug over de mondig van 't Meertje en door de struinpaden in de uiterwaarden. Deze brug verbindt de Oostelijke Waalkade en de Ooijpolder / Stadswaard met elkaar. Met de nieuwe brug ontstaat vanuit de binnenstad een toegankelijk entree naar honderden hectare natuur langs de Waal. De Stadswaard is een belangrijk uitloopgebied voor Nijmegenaren en grenst aan de binnenstad van Nijmegen. Het gebied wordt gebruikt voor het maken van een ommetje, struinen, pootje baden of genieten van de rust, ruimte en mooie natuur. Mede daardoor is er meer behoefte aan horeca. Tevens willen wij het gebied nog aantrekkelijker maken voor recreanten en willen daarvoor meer aanvullende ruimte bieden voor horeca. De horeca in onderhavig plangebied richt zich primair op recreanten in het aangrenzende buitengebied (wandelaars, fietsers, etc.). Dit in tegenstelling tot de horeca aan de Waalkade die zich meer richt op de binnenstedelijke consument.
	5. Voorts wordt blijkens paragraaf 2.3.2 van de toelichting afgeweken van de eis dat functieverandering in het buitengebied gepaard gaat met een reductie van meer dan 50% van de bestaande bebouwing. Daar dient een motivering aan ten grondslag te worden gelegd. In dit kader wordt gesteld dat de beeldkwaliteit van de locatie aanzienlijk toeneemt door deze ontwikkeling en dat een en ander bijdraagt aan het behoud van de karakteristieke en monumentale bebouwing. Daarbij wordt bovendien rechtvaardiging gezien in het gegeven dat deze ontwikkeling een extra publieke functie aan het perceel toe voegt, namelijk een horecagelegenheid. Niet valt echter in te zien dat deze motivering afdoende is om af te wijken van het vooromschreven uitgangspunt. Dat een ontwikkeling op zichzelf als 'positief is te beschouwen ten opzichte van de bestaande situatie, is een eigenschap die iedere ontwikkeling noodzakelijkerwijs zal moeten hebben vanwege het algemene uitgangspunt van de goede ruimtelijke ordening. Dat levert echter geen argument op om afwijking	De basis voor de motivering om in dit geval af te wijken van een reductie van 50% bebouwd oppervlak is dat de bijdrage aan verevening op andere wijzen wordt geleverd. Deze andere wijze kan inhouden dat een bijdrage wordt geleverd aan één of meerdere van de te onderscheiden kwaliteitsdimensies: • De beeldkwaliteit van de bebouwing; • Het in stand houden van karakteristieke of monumentale bebouwing en daarmee bijdragen aan de belevingswaarde van het buitengebied. Of door de sloop van gebouwen die de beeldkwaliteit verlagen. • De landschappelijke en/of ecologische kwaliteit; • Landschappelijke inpassing kan aan de orde zijn als het gaat om in het waardevol landschap of in een gebied dat juist landschappelijke versterking behoeft. Een bijdrage aan de natuurontwikkeling kan worden gevraagd als de locatie binnen de ecologische hoofdstructuur ligt. In beide gevallen kan de bijdrage verschillende vormen hebben • De kwaliteit van publieke voorzieningen. Bestaande voorzieningen

	van het uitgangspunt van de meer dan 50% reductie van de bestaande bebouwing te rechtvaardigen. Zou dat anders zijn, dan zou dat uitgangspunt volkomen zinledig zijn iedere keer dat sprake is van een ruimtelijke ontwikkeling waarbij niet aan dat uitgangspunt wordt voldaan.	zoals infrastructuur kunnen verbeterd worden en er kunnen wellicht nieuwe voorzieningen gecreëerd worden, bijvoorbeeld wandel- en/of fietspaden • Leefbaarheid van het platteland. Er kan bijvoorbeeld grote milieuwinst voor de woonomgeving worden bereikt door beëindiging van een solitair gelegen milieuhinderlijk bedrijf. In paragraaf 2.3.3 staat ons inziens voldoende duidelijk omschreven waarom afgeweken kan worden, namelijk omdat: 1. De beeldkwaliteit van de locatie aanzienlijk toeneemt door deze ontwikkeling. Momenteel is er sprake van een vervallen situatie. 2. Daarnaast draagt de ontwikkeling bij aan het behoud van de karakteristieke en monumentale bebouwing, namelijk de voormalige locomotievenloods. 3. Bovendien wordt met deze ontwikkeling een extra publieke functie toegevoegd, namelijk een horecagelegenheid. 4. Dit is gekoppeld aan de opwaardering van het gehele gebied van de westelijke Ooijpolder (door o.a. Staatsbosbeheer) en 5. biedt extra mogelijkheden voor verblijfsrecreatie. 6. Ook is in het plan veel aandacht voor de landschappelijke inpassing van de bebouwing. Gekozen is om dezelfde footprint aan te houden waardoor doorzichten op het landschap van de Ooijpolder behouden blijven.
	6. In dat licht zij tevens opgemerkt dat in het kader van de toets aan artikel 3.1.6 lid 2 Bro. De tweede trede houdt in dat moet worden onderzocht of de gewenste ontwikkeling kan worden voorzien in bestaand stedelijk gebied. In paragraaf 2.1.2 wordt opgemerkt dat hieraan wordt voldaan omdat een en ander wordt voorzien in bestaande bebouwing. Daarmee wordt er echter aan voorbij gegaan dat het plangebied in het buitengebied is gelegen en derhalve niet in stedelijk gebied als bedoeld in artikel 1.1.1 sub h Bro. In zoverre wordt ten onrechte geconcludeerd dat het ontwerpplan voldoet aan de eisen die artikel 3.1.6 lid 2 Bro daaraan stelt.	In het Besluit ruimtelijke ordening is het bestaand stedelijk gebied gedefinieerd als: '*bestaand stedenbouwkundig samenstel van bebouwing ten behoeve van wonen, dienstverlening, bedrijvigheid, detailhandel of horeca, alsmede de daarbij behorende openbare of sociaal culturele voorzieningen, stedelijk groen en infrastructuur*;'. Onderhavig plangebied maakt deel uit van de lintbebouwing langs de Ooysedijk. Deze lintbebouwing maakt onderdeel uit van het stedenbouwkundig samenstel van bebouwing ten behoeve van wonen, dienstverlening, bedrijvigheid, detailhandel of horeca, alsmede de daarbij behorende openbare of sociaal culturele voorzieningen, stedelijk groen en infrastructuur van Nijmegen.
	7. Daarnaast wijst cliënt op de omstandigheid dat onlangs, in het betreffende plangebied, bij besluit van 19 maart 2014 hogere grenswaarden als bedoeld in de Wet geluidhinder zijn vastgesteld voor twee woningen die in een voormalig bedrijfsgebouw werden	De vastgestelde hogere waarde voor de Ooysedijk 5 staat los van dit plan. Die hogere waarde is vastgesteld als gevolg van het geluid afkomstig van het verkeer op de Waalbrug. Het plan aan het Ooyse Sluispad ligt verder van de Waalbrug. Uit de geluidparagraaf van het bestemmingsplan blijkt dat ter plaatse

	gerealiseerd. Hieruit moet worden afgeleid dat in het gebied kennelijk al sprake is van een geluidsbelasting die hoger is dan de wettelijke voorkeurswaarde. Kennelijk staat de geluidsbelasting in het plangebied al op gespannen voet met de voorkeurswaarden. In dat licht bezien is het bepaald niet onaannemelijk dat de ontwikkelingen waarin het ontwerpplan voorziet, leiden tot een overschrijding van de voorkeurswaarden. Het toevoegen van een horecagelegenheid van aanmerkelijke omvang en in totaal 12 woningen, zal, ten opzichte van het huidige gebruik van het perceel, de geluidsbelasting zondermeer vergroten. In de onderbouwing van het ontwerpplan wordt hieraan ten onrechte geen aandacht besteed. Voor zover wel sprake is van een belangenafweging, lijkt deze enkel toe te zien op de belangen van de bewoners van de in het plangebied te realiseren woningen. Het belang van cliënt blijft ten onrechte buiten beschouwing. Voor zover in dit kader wordt gesproken over een bouwkundige afscheiding, zij opgemerkt dat indien met deze afscheiding wordt gedoeld op de functieaanduiding 'specifieke vorm van groen -bergingen', het om maximaal 120 m2 aan bebouwing (maximaal 10 m2 per woning, uitgaande van 7 grondgebonden woningen en 5 atelierswoningen) met een maximale bouwhoogte van 250 m2 gaat. Cliënt acht deze wijze van afscheiden evenmin in zijn belang. Deze bouwmassa zal direct aan het perceel van cliënt grenzen en op deze wijze de inval van zonlicht op het perceel van cliënt (nota bene de achtertuin) in onaanvaardbare wijze belemmeren.	wordt voldaan aan de voorkeurswaarde van de Wet geluidhinder en nader onderzoek niet nodig is. Zie tevens het antwoord op zienswijze 1.2 en 3.3. Met de bouwkundige afscheiding zoals is opgenomen in paragraaf 3.4.1 van de toelichting op het bestemmingsplan wordt niet gedoeld op de functieaanduiding 'specifieke vorm van groen -bergingen', maar op een bouwkundige afscheiding tussen de horeca en de aansluitende woning(en). De functieaanduiding 'specifieke vorm van groen -bergingen' is gelegen tot aan de perceelgrens. Op de perceelgrens kan een erfafscheiding worden opgericht tot 2,0meter hoog. Niet in geding is dat de toename van de bouwhoogte met 0,5meter ter plaatse van de functieaanduiding 'specifieke vorm van groen -bergingen' zal leiden tot een vermindering van inval van zonlicht in uw achtertuin. Gezien de beperkte lengte van deze verhoging van de toegestane bouwhoogte, de situering van deze functieaanduiding ver achter de achtergevel van uw woning en de marginale verhoging ten opzichte van de toegestane erfafscheiding achten wij deze bouwmassa aanvaardbaar.
	8. Ten aanzien van de mogelijkheid van het aanleggen van een terras wordt in paragraaf 3.5.4 van de toelichting gesteld dat nu de ontwikkelingen gedeeltelijk zijn gelegen binnen de kern- en beschermzone van de dijk, het uitgangspunt is dat geen ontwikkelingen, zoals aanleg terras e.d. mogen plaatsvinden. Het plan is hierop aangepast. Niettemin volgt uit artikel 4.1. sub b uitdrukkelijk dat binnen de bestemming 'Horeca' een terras mag worden aangelegd.	Uitgangspunt is dat geen ontwikkelingen, zoals aanleg terras e.d., binnen de kernzone van de dijk mogen plaatsvinden. Uit de legger 'Kern- en beschermingszones dijken' van het waterschap Rivierenland blijkt dat het gehele plangebied is gelegen buiten de kernzone, zie onderstaande figuur:

		 Uitsnede van de legger ter plaatse van het plangebied (De legger kunt u vinden via http://www.waterschaprivierenland.nl/common/beleid/keur-en-legger/kern--en-beschermingszones-dijken.html)
	9. Ten slotte zij opgemerkt dat het niet duidelijk hoe het perceel zal worden ontsloten. De parkeerbehoefte zal, naar het zich laat aanzien, volledig op het perceel zelf worden gefaciliteerd, zodat alle verkeersbewegingen zich op een betrekkelijk beperkte ruimte zullen concentreren. Cliënts perceel grenst direct aan het plangebied en het is niet uit te sluiten dat de ontsluiting zal plaatsvinden op de smalle strook tussen de bebouwing op het perceel van cliënt en de bebouwing binnen het plangebied. Het behoeft geen betoog dat cliënt zich met klem verzet tegen een dergelijke ontsluiting direct naast zijn perceel c.q. woning. Namens cliënt verzoek ik u het voorgaande bij uw overwegingen te betrekken en te besluiten geen verdere medewerking te verlenen aan	Op twee plaatsen (aan de west- en oostkant van de spoorwegloods) biedt een toegangsweg voor auto's een entree tot het achterterrein op de terp. Zie onderstaande situatieschets.

	de ontwikkelingen waarin het ontwerpplan voorziet. Indien het bestemmingsplan niettemin wordt vastgesteld, vertrouw ik erop dat u ondergetekende en/of cliënt hierover rechtstreeks informeert met vermelding van de datum waarop het vastgestelde plan ter inzage wordt gelegd.	 Naar aanleiding van uw zienswijze is een akoestisch onderzoek uitgevoerd. Dit onderzoek is als bijlage 7 opgenomen bij de toelichting van het bestemmingsplan. Uit het akoestisch onderzoek blijkt dat de nieuwe horecainrichting kan voldoen aan de grenswaarden uit het Activiteiten besluit. In het Activiteitenbesluit worden echter veel uitzonderingen gemaakt als het gaat om maximale geluidsniveaus afkomstig van verkeersaantrekkende werking. Voor toetsing aan een goede ruimtelijke ordening is echter een breder kader

		aan de orde. De vraag is dus of het dichtslaan van portieren in de avond en nacht periode acceptabel is. Uit het akoestisch onderzoek blijkt dat de standaard grenswaarden voor maximale geluidniveaus, die we hanteren om iets te kunnen zeggen over een goede ruimtelijke ordening, afkomstig van het dichtslaan van autoportieren in de avond en nachtperiode wordt overschreden. Echter vindt de overschrijding plaats op de zijgevel van de naastgelegen bestaande woning. Uit het onderzoek blijkt dat de opbouw van de gevel van dien aard (spouwmuur met één klein raam) is dat de gevelisolatie hoog genoeg is om wel aan de grenswaarden voor het binnenniveau te kunnen voldoen. Daarmee is het aannemelijk gemaakt dat het aspect geluid kan voldoen aan een goede ruimtelijke ordening. De oostelijke inrit achtten wij daarnaast aanvaardbaar gezien de volgende redenen: 1. Het betreft onder andere de renovatie van een monumentaal pand, waarbij de footprint van het gebouw vaststaat. 2. Op 8 augustus 2013 heeft de commissie Beeldkwaliteit negatief geadviseerd ten aanzien van een ontsluiting aan de noordzijde van het perceel. Deze ontsluiting verstoort het vereiste overvloeien van perceel en omgeving. 3. Beide entrees zijn gepositioneerd op dezelfde plaats als de bestaande inritten van het voormalige bedrijf. Bestaande doorkijken naar het achterland worden aldus behouden. Met deze positionering van de ontsluitingen blijven de kernkwaliteiten van het Nationale Landschap 'de Gelderse Poort' behouden. 4. De kwantiteit van de verkeersbewegingen door de oostelijke ontsluiting worden zoveel mogelijk ingeperkt door deze ontsluiting uitsluitend te gebruiken door de bewoners van de nieuwe woningen aan de Ooysedijk. Deze parkeerplaatsen worden toegewezen aan de bewoners. 5. De panden in het plangebied dienen in het kader van bereikbaarheid van hulpvoertuigen en voor de ontvluchting en zelfredzaamheid van de bewoners van het perceel langs twee onafhankelijke routes bereikbaar te zijn. Mede in dit kader is het van belang om de oostelijke ontsluiting intact te laten. Bovengenoemde punten gewogen zijn wij van mening dat er sprake is van een goede ruimtelijke ordening.

Conclusie: Deze zienswijze heeft wel geleid tot aanpassing van het bestemmingsplan. In de toelichting van het bestemmingsplan is paragraaf 3.2.3 aangepast. In de toelichting van het bestemmingsplan is in paragraaf 3.4.3 de conclusie ten aanzien van het akoestisch onderzoek opgenomen en in de regels van het bestemmingsplan, in artikel 4.3.1 zijn de volgende gebruiksregels opgenomen:

b. het gebruik van de gronden en bouwwerken voor emballage, anders dan in een gebouw;
c. het gebruik van gronden en bouwwerken voor het buiten gebouwen ten gehore brengen van muziek of versterkte spraak.

5. Bewoner(s)/eigenaar(s) Ooysedijk 57, 6522 KV Nijmegen		
Datum indiening	**Samenvatting zienswijzen**	**Reactie**
15 april 2015	1. U bent in het ontwerpplan voornemens om een juridische wijziging aan te brengen van het ruimtelijk regime op het perceel Ooyse Sluispad 2-4. Het monument (voormalige spoorwegloods) wordt daarin gerenoveerd en enkele gebouwen worden afgebroken en een nieuw gebouw wordt gerealiseerd langs het Ooyse Sluispad. U bent voornemens om in de spoorwegloods 7 woningen te realiseren, 5 atelierwoningen in het nieuwe gebouw langs het Ooyse Sluispad en in een gedeelte van de spoorwegloods een horecagelegenheid of 3 woningen te realiseren. Voor de horeca geldt een maximaal bedrijfsvloeroppervlak van 180 m2. Ik ben van mening dat deze geplande ontwikkeling zal leiden tot een te intensief gebruik van dit perceel, met name de verblikking door auto's door de aanleg en gebruik van de vele parkeerplaatsen die zijn ingepland en de geluidoverlast van de geplande activiteiten, met name door de bezoekers van de horeca. Ik vindt dat een horeca activiteit, met de daarbij horende overlast niet past in dit voor Nijmegen belangrijke gebied. Maar ik teken vooral bezwaar aan omdat de geplande veranderingen onevenredig nadelig zijn voor mijn persoonlijke woon- en leefklimaat aan de Ooysedijk. Hieronder ga ik in op mijn specifieke bezwaren.	Zie reactie onder 4.1
	2. In het oorspronkelijke bestemmingsplan "Nijmegen Ooyse Schependom" is bepaald dat binnen het plangebied sprake mag zijn van maximaal 250 m2 oppervlakte bestemd voor het	Zie reactie onder 1.1

	uitoefenen van het horecabedrijf. Van die 250 m2 is 150 m2 'vergeven' aan De Polderkamer. Nu onderhavig ontwerpplan voorziet in 180 m2, zal binnen het oorspronkelijke plangebied sprake zijn van 330 m2 aan oppervlakte ten behoeve van de horeca komen. Omdat de Polderkamer momenteel geen horeca functie heeft heeft u geen bezwaar om de spoorwegloods een horeca bestemming van 180m2 te geven. Maar als ik uw voornemen goed begrijp sluit u niet uit dat er in de toekomst alsnog een horeca gelegenheid in de Polderkamer gevestigd kan worden en het besluit van maximaal 250m2 horeca in ons gebied alsnog geschonden kan worden. Dit is zeer onwenselijk.		
	3. Naast de overschrijding van de horeca m2 norm voor dit gebied, ben ik van mening dat horeca aan het begin van een natuurgebied sowieso onwenselijk is. Ook in het licht van de al aanwezige en in zwaar weer verkerende horeca op de Waalkade. Een situatie die naar verwachting niet zal verbeteren na 'het openen van de nevengeul. Naar mijn mening getuigt het creëren van nóg een horeca gelegenheid op steenworp afstand van de Waalkade van een 'te eenzijdige visie op gebiedsontwikkeling. Juist als je vanuit de drukke stad de Ooijpolder infietst is het zo fijn dat de rust van de natuur je meteen overweldigt. Drukke horeca doet afbreuk aan dat gevoel en afbreuk aan de unieke waarde van de Ooijpolder voor Nijmegen.	Zie reactie onder punt 4.4	
	4. Daarnaast blijkt uit het onderhavige ontwerpplan niet dat u onderzoek heeft gedaan naar de aantrekkingskracht van de horeca op 'dagjesmensen' die hun auto in de buurt van de horeca zullen parkeren, niet alleen voor de duur van het horecagebruik, maar ook vanwege een aansluitende wandeling of fietstocht in het gebied.	Het plan voldoet aan de Parkeernorm.	
	5. Dit risico komt bovenop de in mijn ogen nu al onwenselijke parkeeruitwassen aan het begin van de Ooijse dijk en langs het Meertje. Omdat de betaalparkeerzone voor de binnenstad hier ophoudt staan er nu al lange rijen gratis geparkeerde auto's	Het plan voldoet aan de Parkeernorm.	

	langs het Meertje. Een horecagelegenheid zal daar naar mijn inschatting nog vele auto's aan toevoegen. Dit verstrekt het huidige rommelige en verblikte aanzien van de toegang tot de Ooij. Ook al zijn veel parkeerplaatsen langs de dijk alleen voor aanwonenden, van handhaving is geen sprake en wij zien nu al regelmatig toeristen van deze parkeerplaatsen gebruik maken.	
	6. Verder vrees ik als buurtbewoner specifieke overlast van de horeca gelegenheid: de parkeerplaatsen die op het terrein zelf voor de horeca zijn ingetekend. In het plan zijn 13 parkeerplaatsen per 100m2 horeca voorzien, wat neerkomt op 20 parkeerplaatsen extra (naast die van de nieuwe bewoners) achter de spoorwegloods. Dat ziet niet uit, leidt tot 'verblikking' van buitendijks gebied, en zal vanwege aankomende en vertrekkende voertuigen tot extra geluidsbelasting in de buurt leiden, waar ik ook persoonlijk last van zal krijgen.	Zie antwoord zienswijze 1.2 en 3.3
	7. Mocht u toch vasthouden aan horeca in de spoorwegloods dan heb ik nog een vraag: Waarom kunnen de geplande parkeerplaatsen niet aan de voorzijde (dijkzijde) van de loods worden gesitueerd. Wat zijn de argumenten om die aan de achterzijde te situeren? In de gehele gemeente Nijmegen staan monumenten waar parkeerplaatsen voor liggen en bij alle bebouwing aan de Ooysedijk (waaronder monumenten; Ooijsedijk 5-13) wordt aan de voorzijde geparkeerd. Waarom wordt daar in dit specifieke geval een uitzondering op gemaakt waardoor de rust in en het uitzicht vanuit onze achtertuin in ernstige mate belemmerd wordt?	De oppervlakte van de gronden die in eigendom zijn van de initiatiefnemer en die aan de voorzijde van de spoorwegloods zijn gelegen is niet voldoende om het benodigd aantal parkeerplaatsen te realiseren.
	8. Wat niet in uw voornemen wordt genoemd is onderzoek naar de te verwachten toename van de verkeersdrukte en verkeersgevaar op de dijk. De zij instroom vanaf het Ooyse sluispad op de Ooyse dijk, vanuit een voor beide richtingen onoverzichtelijke gezichtshoek vergroot het risico op ongelukken. Een risico dat momenteel door de toegenomen verkeerdruk m.i. al groot is. We zijn al vaker getuige geweest van ongelukken, met name van fietsers.	De Ooysedijk is een straat waar maximaal 30km/uur gereden mag worden. Er is voldoende uitzicht. Het betreft een standaard ontsluiting die goed en veilig vorm te geven is.
	9. Tot slot: in het bestemmingsplan stelt u dat de voorziene ontwikkeling van het gebied leidt tot een verbetering. Dit geldt wat mij betreft zeker voor de spoorwegloods, de verwaarlozing van dit gebouw was jarenlang een doorn in het oog. Maar de aan deze renovatie gekoppelde voorziene activiteiten halen die	De nieuwe bestemmingen Horeca en Wonen sluiten beter aan bij de naastgelegen woningen dan de bestemming Bedrijf – 2 uit het vigerende bestemmingsplan 'Nijmegen Ooyse Schependom'. Naast de renovatie van de spoorwegloods zijn wij daarom van mening dat

	winst weer onderuit. Ik hoop van harte dat u als gemeenteraad oog blijft houden op dit unieke stukje Nijmegen en tegemoet wilt komen en mijn bezwaren.	ook de wijziging van de bestemming naar wonen en horeca een planologische verbetering betekent voor uw woon- en leefklimaat.

Conclusie: Deze zienswijze heeft wel geleid tot aanpassing van het bestemmingsplan. In de toelichting van het bestemmingsplan is paragraaf 3.2.3 aangepast. In de toelichting van het bestemmingsplan is in paragraaf 3.4.3 de conclusie ten aanzien van het akoestisch onderzoek opgenomen en in de regels van het bestemmingsplan, in artikel 4.3.1 zijn de volgende gebruiksregels opgenomen:

b. het gebruik van de gronden en bouwwerken voor emballage, anders dan in een gebouw;
c. het gebruik van gronden en bouwwerken voor het buiten gebouwen ten gehore brengen van muziek of versterkte spraak.

6. DAS Rechtsbijstand, namens bewoner(s)/eigenaar(s) Ooysedijk 59, 6522 KV Nijmegen		
Datum indiening	**Samenvatting zienswijzen**	**Reactie**
15 april 2015	1. Het ontwerpplan beoogt, kort gezegd, te voorzien in de juridische basis voor een wijziging van het ruimtelijk regime op het perceel Ooyse Sluispad 2-4 in die zin dat het perceel wordt herontwikkeld in welk kader het monument (voormalig stationsgebouw) wordt gerenoveerd en vervangende nieuwbouw wordt gerealiseerd voor de functies wonen, atelierwoningen en horeca. Voor de horeca geldt een maximaal bedrijfsvloeroppervlak van 180 m2. Cliënte is allereerst, in meer algemene zin, van mening dat een dergelijke ontwikkeling het gebruik van het perceel in onevenredige mate zal intensiveren, hetgeen onherroepelijk een onevenredige nadelige invloed zal uitoefenen op het woon- en leefklimaat van cliënte. Meer specifiek zij het volgende opgemerkt.	Zie reactie onder 4.1
	2. Het ontwerpplan voorziet, zoals opgemerkt, in een horecafunctie met een maximaal bedrijfs-vloeroppervlak van 180 m2. In het oorspronkelijke bestemmingsplan "Nijmegen Ooyse Schependom" is bepaald dat binnen het plangebied sprake mag zijn van maximaal 250 m2 oppervlakte bestemd voor het uitoefenen van het horecabedrijf. Van die 250 m2 is	Zie reactie onder 4.2

	150 m2 'vergeven' aan De Polderkamer. Nu onderhavig ontwerpplan voorziet in 180 m2, zal binnen het oorspronkelijke plangebied sprake zijn van 330 m2 aan oppervlakte ten behoeve van de horeca. Uw gemeente onderkent zulks in paragraaf 3.2.3 van de plantoelichting, doch acht de overschrijding acceptabel omdat De Polderkamer niet als horecagelegenheid wordt geëxploiteerd en het ontwerpplan voorziet in een wijzigingsbevoegd teneinde de horecafunctie te wijzigen in een woonbestemming. Cliënte acht die redenering echter niet overtuigend en wel vanwege het volgende. Het is niet in geschil dat uw gemeente als uitgangspunt heeft dat in het plangebied de horecafunctie niet meer dan 250 m2 mag beslaan. Uw gemeente beoogt ook geen afstand te doen van dat uitgangspunt nu de geconstateerde overschrijding een rechtvaardiging behoeft. Dat De Polderkamer niet als horecagelegenheid wordt geëxploiteerd kan echter niet als een dergelijke rechtvaardiging te gelden hebben. Waar het om gaat is dat op De Polderkamer de bestemming 'horeca' rust en dat het aldus rechtstreeks mogelijk is om ter plaatse een horecagelegenheid te exploiteren. Anders gezegd, dat de bestemming 'horeca' feitelijk niet wordt gerealiseerd, laat onverlet dat die bestemming in het kader van het uitgangspunt van maximaal 250 m2 aan horecafunctie, ten volle moet worden meegewogen. Dat het ontwerpplan in een bevoegdheid voorziet om van 'horeca' wonen' te maken, kan evenmin als rechtvaardiging te gelden hebben. De enkele wijzigingsbevoegdheid zegt immers niets over de vraag of en wanneer van die bevoegdheid gebruik wordt gemaakt. Eens te meer nu het college niet ambtshalve van die bevoegdheid gebruik kan maken. Het is bepaald niet ondenkbaar dat in de (nabije) toekomst in De Polderkamer alsnog een horecagelegenheid wordt gevestigd en dat ook op het Ooyse Sluispad een horecagelegenheid in gebruik zal zijn en dat alsnog sprake is van 330 m2 horeca in het plangebied, in plaats van 250 m2.	

	Kortom, met onderhavig bestemmingsplan wordt te lichtvaardig gesteld dat de overschrijding van het gestelde maximum acceptabel is.	
	3. Het voorgaande brengt met zich mee dat het ontwerpplan in maximaal 100 m2 aan horecafunctie kan voorzien, hetgeen betekent dat uitgaande van de door u gehanteerde norm van 13 parkeerplaatsen per 100 m2, het ontwerpplan in tien parkeerplaatsen te veel voorziet, althans dat het gedeelte van het perceel met de functieaanduiding 'parkeerterrein' groter is dan strikt noodzakelijk. In dat licht zij nog opgemerkt dat uit de toelichting niet duidelijk is waar uw gemeente voornoemde norm op baseert.	Zie reactie onder 4.3
	4. Nog los van het voorgaande stelt cliënte vraagtekens bij de wenselijkheid van toevoeging van een horecafunctie in deze omgeving. Gebleken is dat vandaag de dag zelfs de horeca aan de directe omgeving gelegen Waalkade in zwaar weer verkeert (http://www.gelderlander.nl/regio/nijmegen-e-o/nijmegen/actie-voor-nieuwe-invulling-waalkade-nijmegen-1.4840344). In dat licht bezien kan toevoeging van 180 m2 aan horecafunctie bezwaarlijk worden gezien als ruimtelijk aanvaardbaar, althans zal in de onderbouwing van het bestemmingsplan in moeten worden gegaan op de vraag waarom in het slechte ondernemersklimaat zoals geschetst in het hiervoor aangehaalde artikel in De Gelderlander, toevoeging van een horecafunctie toch wenselijk moet worden geacht.	Zie reactie onder 4.4
	5. Voorts wordt blijkens paragraaf 2.3.2 van de toelichting afgeweken van de eis dat functieverandering in het buitengebied gepaard gaat met een reductie van meer dan 50% van de bestaande bebouwing. Daar dient een motivering aan ten grondslag te worden gelegd. In dit kader wordt gesteld dat de beeldkwaliteit van de locatie aanzienlijk toeneemt door deze ontwikkeling en dat een en ander bijdraagt aan het behoud van de karakteristieke en monumentale bebouwing. Daarbij wordt bovendien rechtvaardiging gezien in het gegeven dat deze ontwikkeling een extra publieke functie aan het perceel toe voegt, namelijk een horecagelegenheid. Niet valt echter in te zien dat deze motivering afdoende is om af te wijken van het voor omschreven uitgangspunt. Dat een ontwikkeling op zichzelf	Zie reactie onder 4.5

	als 'positief is te beschouwen ten opzichte van de bestaande situatie, is een eigenschap die iedere ontwikkeling noodzakelijkerwijs zal moeten hebben vanwege het algemene uitgangspunt van de goede ruimtelijke ordening. Dat levert echter geen argument op om afwijking van het uitgangspunt van de meer dan 50% reductie van de bestaande bebouwing te rechtvaardigen. Zou dat anders zijn, dan zou dat uitgangspunt volkomen zinledig zijn iedere keer dat sprake is van een ruimtelijke ontwikkeling waarbij niet aan dat uitgangspunt wordt voldaan.	
	6. In dat licht zij tevens opgemerkt dat in het kader van de toets aan artikel 3.1.6 lid 2 Bro. De tweede trede houdt in dat moet worden onderzocht of de gewenste ontwikkeling kan worden voorzien in bestaand stedelijk gebied. In paragraaf 2.1.2 wordt opgemerkt dat hieraan wordt voldaan omdat een en ander wordt voorzien in bestaande bebouwing. Daarmee wordt er echter aan voorbij gegaan dat het plangebied in het buitengebied is gelegen en derhalve niet in stedelijk gebied als bedoeld in artikel 1.1.1 sub h Bro. In zoverre wordt ten onrechte geconcludeerd dat het ontwerpplan voldoet aan de eisen die artikel 3.1.6 lid 2 Bro daaraan stelt.	Zie reactie onder 4.6
	7. Daarnaast wijst cliënte op de omstandigheid dat onlangs, in het betreffende plangebied, bij besluit van 19 maart 2014 hogere grenswaarden als bedoeld in de Wet geluidhinder zijn vastgesteld voor twee woningen die in een voormalig bedrijfsgebouw werden gerealiseerd. Hieruit moet worden afgeleid dat in het gebied kennelijk al sprake is van een geluidsbelasting die hoger is dan de wettelijke voorkeurswaarde. Kennelijk staat de geluidsbelasting in het plangebied al op gespannen voet met de voorkeurswaarden. In dat licht bezien is het bepaald niet onaannemelijk om aan te nemen dat de ontwikkelingen waarin het ontwerpplan voorziet, leiden tot een overschrijding van de voorkeurswaarden. Het toevoegen van een horecagelegenheid van aanmerkelijke omvang en in totaal 12 woningen, zal, ten opzichte van het huidige gebruik van het perceel, de geluidsbelasting zondermeer vergroten. In de onderbouwing van het ontwerpplan wordt hieraan ten onrechte geen aandacht besteed. Als de plantoelichting al	Zie reactie onder 4.7 Naar aanleiding van uw zienswijze is een akoestisch onderzoek uitgevoerd. Dit onderzoek is als bijlage 7 opgenomen bij de toelichting van het bestemmingsplan. Uit het akoestisch onderzoek blijkt dat er, zelfs in een worst case scenario, sprake is van een acceptabele geluidsbelasting die voldoet aan de standaard grenswaarden uit het activiteitenbesluit. De met onderhavig bestemmingsplan mogelijk gemaakte ontwikkelingen zullen derhalve niet leiden tot een onaanvaardbare aantasting van het woon- en leefklimaat.

	voorziet in enige belangenafweging op dit punt, dan ziet dat op de belangen van de toekomstige bewoners van de binnen het plangebied te realiseren woningen. Het belang van cliënte blijft evenwel buiten beschouwing, ofschoon het evident is dat realisering van de bouw- en gebruiksmogelijkheden die het ontwerpplan biedt, een nadelige invloed op het woon- en leefklimaat van cliënte zal hebben.	

Conclusie: Deze zienswijze heeft wel geleid tot aanpassing van het bestemmingsplan. In de toelichting van het bestemmingsplan is paragraaf 3.2.3 aangepast. In de toelichting van het bestemmingsplan is in paragraaf 3.4.3 de conclusie ten aanzien van het akoestisch onderzoek opgenomen en in de regels van het bestemmingsplan, in artikel 4.3.1 zijn de volgende gebruiksregels opgenomen:

b. het gebruik van de gronden en bouwwerken voor emballage, anders dan in een gebouw;
c. het gebruik van gronden en bouwwerken voor het buiten gebouwen ten gehore brengen van muziek of versterkte spraak.

7. Bewoner(s)/eigenaar(s) Ooysedijk 61, 6522 KV Nijmegen		
Datum indiening	**Samenvatting zienswijzen**	**Reactie**
15 april 2015	1. Het ontwerpplan beoogt, kort gezegd, te voorzien in de juridische basis voor een wijziging van het ruimtelijk regime op het perceel Ooyse Sluispad 2-4 in die zin dat het perceel wordt herontwikkeld in welk kader het monument (voormalig stationsgebouw) wordt gerenoveerd en vervangende nieuwbouw wordt gerealiseerd voor de functies wonen, atelierwoningen en horeca. Voor de horeca geldt een maximaal bedrijfsvloeroppervlak van 180 m2. Wij zijn van mening dat een dergelijke ontwikkeling het gebruik van het perceel in onevenredige mate zal intensiveren, hetgeen onherroepelijk een onevenredige nadelige invloed zal uitoefenen op ons woon- en leefklimaat. Meer specifiek zij het volgende opgemerkt.	Zie reactie onder 4.1
	2. Het ontwerpplan voorziet, zoals opgemerkt, in een horecafunctie met een maximaal bedrijfsvloeroppervlak van 180 m2. In het oorspronkelijke bestemmingsplan "Nijmegen Ooyse Schependom" is bepaald dat binnen het plangebied sprake mag zijn van maximaal 250 m2 oppervlakte bestemd voor het uitoefenen van het horecabedrijf. Van die 250 m2 is 150 m2	Zie reactie onder 4.2

	'vergeven' aan De Polderkamer. Nu onderhavig ontwerpplan voorziet in 180 m2, zal binnen het oorspronkelijke plangebied sprake zijn van 330 m2 aan oppervlakte ten behoeve van de horeca komen. Uw gemeente onderkent zulks in paragraaf 3.2.3 van de plantoelichting, doch acht de overschrijding acceptabel omdat De Polderkamer niet als horecagelegenheid wordt geëxploiteerd en het thans voorliggende ontwerpplan voorziet in een wijzigingsbevoegd teneinde de horecafunctie te wijzigen in een woonbestemming. Wij achten die redenering echter niet overtuigend en wel vanwege het volgende. Het is niet in geschil dat uw gemeente als uitgangspunt heeft dat in het plangebied de horecafunctie niet meer dan 250 m2 mag beslaan. Uw gemeente beoogt ook geen afstand te doen van dat uitgangspunt nu de geconstateerde overschrijding een rechtvaardiging behoeft. Dat De Polderkamer niet als horecagelegenheid wordt geëxploiteerd kan echter niet als een dergelijke rechtvaardiging te gelden hebben. Waar het om gaat is dat op De Polderkamer de bestemming `horeca' rust en dat het aldus rechtstreeks mogelijk is om ter plaatse een horecagelegenheid te exploiteren. Anders gezegd, dat de bestemming 'horeca' feitelijk niet wordt gerealiseerd, laat onverlet dat die bestemming in het kader van het uitgangspunt van maximaal 250 m2 bestemd voor de horecafunctie, ten volle moet worden meegewogen. Dat het ontwerpplan in een bevoegdheid voorziet om van 'horeca' wonen' te maken, kan evenmin als rechtvaardiging te gelden hebben. De enkele wijzigingsbevoegdheid zegt immers niets over de vraag of en wanneer van die bevoegdheid gebruik wordt gemaakt. Eens te meer nu het college niet ambtshalve van die bevoegdheid gebruik kan maken. Het is bepaald niet ondenkbaar dat in de (nabije) toekomst in De Polderkamer alsnog een horecagelegenheid wordt gevestigd en dat ook op het Ooyse Sluispad een horecagelegenheid in gebruik zal zijn en dat daarmee alsnog sprake is van 330 m2 horeca in het plangebied, in plaats van 250 m2.	

	3. Wij maken ons specifiek zorgen over de luchtvervuiling en/of fijnstof die het project "horeca" kan opleveren. Heeft de gemeente Nijmegen hier onderzoek naar gedaan en zo ja, wat waren de uitkomsten daarvan? Indien er geen onderzoek is gedaan kan de gemeente Nijmegen dan onderbouwen waarom er geen onderzoek is gedaan? Welke normen zijn gehanteerd met betrekking tot extra luchtvervuiling/fijnstof? Valt de extra luchtvervuiling/fijnstof (uitstoot uitlaatgassen, uitstoot horeca) die door dit ontwerp bestemmingsplan ontstaat wel binnen de wettelijke normen? Zo nee; waarom wordt hier dan van afgeweken? Graag horen we antwoorden op onze vragen.	In paragraaf 3.4.4 van de toelichting van het bestemmingsplan is de onderbouwing vanuit luchtkwaliteit opgenomen. Hieruit blijkt dat het plan geen bron van slechte luchtkwaliteit is.
	4. Kortom, met onderhavig bestemmingsplan wordt te lichtvaardig gesteld dat de overschrijding van het gestelde maximum acceptabel is. Het voorgaande brengt met zich mee dat het ontwerpplan in maximaal 100 m2 aan horecafunctie kan voorzien, hetgeen betekent dat uitgaande van de door u gehanteerde norm van 13 parkeerplaatsen per 100 m2, het ontwerpplan in tien parkeerplaatsen te veel voorziet, althans dat het gedeelte van het perceel met de functieaanduiding 'parkeerterrein' groter is dan strikt noodzakelijk. In dat licht zij nog opgemerkt dat uit de toelichting niet duidelijk is waar uw gemeente voornoemde norm op baseert.	Zie reactie onder 4.3
	5. Nog los van het voorgaande stellen wij vraagtekens bij de wenselijkheid van toevoeging van een horecafunctie in deze omgeving. Gebleken is dat vandaag de dag zelfs de horeca aan de directe omgeving gelegen Waalkade in zwaar weer verkeert (http://www.gelderlander.nl/regio/nijmegen-e-o/nijmegen/actie-voor-nieuwe-invullingwaalkade-nijmegen-1.4840344). In dat licht bezien kan toevoeging van 180 m2 aan horecafunctie bezwaarlijk worden gezien als ruimtelijk aanvaardbaar, althans zal in de onderbouwing van het bestemmingsplan in moeten worden gegaan op de vraag waarom in het slechte ondernemersklimaat zoals geschetst in het hiervoor aangehaalde artikel in De Gelderlander, toevoeging van een horecafunctie toch wenselijk moet worden geacht.	Zie reactie onder 4.4

	6. Voorts wordt blijkens paragraaf 2.3.2 van de toelichting afgeweken van de eis dat functieverandering in het buitengebied gepaard gaat met een reductie van meer dan 50% van de bestaande bebouwing. Daar dient een motivering aan ten grondslag te worden gelegd. In dit kader wordt gesteld dat de beeldkwaliteit van de locatie aanzienlijk toeneemt door deze ontwikkeling en dat een en ander bijdraagt aan het behoud van de karakteristieke en monumentale bebouwing. Daarbij wordt bovendien rechtvaardiging gezien in het gegeven dat deze ontwikkeling een extra publieke functie aan het perceel toe voegt, namelijk een horecagelegenheid. Niet valt echter in te zien dat deze motivering afdoende is om af te wijken van het voor omschreven uitgangspunt. Dat een ontwikkeling op zichzelf als 'positief' is te beschouwen ten opzichte van de bestaande situatie, is een eigenschap die iedere ontwikkeling noodzakelijkerwijs zal moeten hebben vanwege het algemene uitgangspunt van de goede ruimtelijke ordening. Dat levert echter geen argument op om afwijking van het uitgangspunt van de meer dan 50% reductie van de bestaande bebouwing te rechtvaardigen. Zou dat anders zijn, dan zou dat uitgangspunt volkomen zinledig zijn iedere keer dat sprake is van een ruimtelijke ontwikkeling waarbij niet aan dat uitgangspunt wordt voldaan.	Zie reactie onder 4.5
	7. In dat licht zij tevens opgemerkt dat in het kader van de toets aan artikel 3.1.6 lid 2 Bro. De tweede trede houdt in dat moet worden onderzocht of de gewenste ontwikkeling kan worden voorzien in bestaand stedelijk gebied. In paragraaf 2.1.2 wordt opgemerkt dat hieraan wordt voldaan omdat een en ander wordt voorzien in bestaande bebouwing. Daarmee wordt er echter aan voorbij gegaan dat het plangebied in het buitengebied is gelegen en derhalve niet in stedelijk gebied als bedoeld in artikel 1.1.1 sub h Bro. In zoverre wordt ten onrechte geconcludeerd dat het ontwerpplan voldoet aan de eisen die artikel 3.1.6 lid 2 Bro daaraan stelt.	Zie reactie onder 4.6
	8. Daarnaast wijzen we op de omstandigheid dat onlangs, in het betreffende plangebied, bij besluit van 19 maart 2014 hogere grenswaarden als bedoeld in de Wet geluidhinder zijn vastgesteld voor twee woningen die in een voormalig bedrijfsgebouw werden gerealiseerd.	Zie reactie onder 4.7 Naar aanleiding van uw zienswijze is een akoestisch onderzoek uitgevoerd. Dit onderzoek is als bijlage 7 opgenomen bij de toelichting van het bestemmingsplan. Uit het akoestisch onderzoek blijkt dat er, zelfs in

	Hieruit moet worden afgeleid dat in het gebied kennelijk al sprake is van een geluidsbelasting die hoger is dan de wettelijke voorkeurswaarde. Kennelijk staat de geluidsbelasting in het plangebied al op gespannen voet met de voorkeurswaardén. In dat licht bezien is het bepaald niet onaannemelijk dat de ontwikkelingen waarin het ontwerpplan voorziet, leiden tot een overschrijding van de voorkeurswaarden. Het toevoegen van een horecagelegenheid van aanmerkelijke omvang en in totaal 12 woningen, zal, ten opzichte van het huidige gebruik van het perceel, de geluidsbelasting zondermeer vergroten. In de onderbouwing van het ontwerpplan wordt hieraan ten onrechte geen aandacht besteed. Voor zover wel sprake is van een belangenafweging, lijkt deze enkel toe te zien op de belangen van de bewoners van de in het plangebied te realiseren woningen. Het belang van ons blijft ten onrechte buiten beschouwing.	een worst case scenario, sprake is van een acceptabele geluidsbelasting die voldoet aan de standaard grenswaarden uit het activiteitenbesluit. De met onderhavig bestemmingsplan mogelijk gemaakte ontwikkelingen zullen derhalve niet leiden tot een onaanvaardbare aantasting van het woon- en leefklimaat.
	9. Ten slotte zij opgemerkt dat het niet duidelijk is, hoe het perceel zal worden ontsloten. De parkeerbehoefte zal, naar het zich laat aanzien, volledig op het perceel zelf worden gefaciliteerd, zodat alle verkeersbewegingen zich op een betrekkelijk beperkte ruimte zullen concentreren. Wij vrezen behoorlijke geluidsoverlast. Wij verzoeken u het voorgaande bij uw overwegingen te betrekken en te besluiten geen verdere medewerking te verlenen aan de ontwikkelingen waarin het ontwerpplan voorziet. Indien het bestemmingsplan niettemin wordt vastgesteld, vertrouwen wij erop dat u ons hierover rechtstreeks informeert met vermelding van de datum waarop het vastgestelde plan ter inzage wordt gelegd.	Op twee plaatsen (aan de west- en oostkant van de spoorwegloods) biedt een toegangsweg voor auto's een entree tot het achterterrein op de terp. Zie onderstaande situatieschets.

Er is een akoestisch onderzoek uitgevoerd waaruit blijkt dat ter plaatse van de zijgevel van het perceel Ooysedijk 55 's nachts een lichte overschrijding van de grenswaarden met betrekking tot de maximale geluidsniveau's optreedt. Deze overschrijding betreft het parkeren ten behoeve van de nieuwe woningen die onderhavig bestemmingsplan mogelijk maakt. Deze piekgeluiden komen overeen met de piekgeluiden die in de huidige situatie ook al aanwezig zijn.

32

Conclusie: Deze zienswijze heeft wel geleid tot aanpassing van het bestemmingsplan. In de toelichting van het bestemmingsplan is paragraaf 3.2.3 aangepast. In de toelichting van het bestemmingsplan is in paragraaf 3.4.3 de conclusie ten aanzien van het akoestisch onderzoek opgenomen en in de regels van het bestemmingsplan, in artikel 4.3.1 zijn de volgende gebruiksregels opgenomen:

b. het gebruik van de gronden en bouwwerken voor emballage, anders dan in een gebouw;,
c. het gebruik van gronden en bouwwerken voor het buiten gebouwen ten gehore brengen van muziek of versterkte spraak.

8. Bewoner(s)/eigenaar(s) Ooysedijk 63, 6522 KV Nijmegen		
Datum indiening	**Samenvatting zienswijzen**	**Reactie**
15 april 2015	1. Het ontwerpplan beoogt, kort gezegd, te voorzien in de juridische basis voor een wijziging van het ruimtelijk regime op het perceel Ooyse Sluispad 2-4 in die zin dat het perceel wordt herontwikkeld in welk kader het monument (voormalig stationsgebouw) wordt gerenoveerd en vervangende nieuwbouw wordt gerealiseerd voor de functies wonen, atelierwoningen en horeca. Voor de horeca geldt een maximaal bedrijfsvloeroppervlak van 180 m2. Ik ben van mening dat een dergelijke ontwikkeling het gebruik van het perceel in onevenredige mate zal intensiveren, hetgeen onherroepelijk een onevenredige nadelige invloed zal uitoefenen op mijn woon- en leefklimaat. Meer specifiek zij het volgende opgemerkt.	Zie reactie onder 4.1
	2. Het ontwerpplan voorziet, zoals opgemerkt, in een horecafunctie met een maximaal bedrijfsvloeroppervlak van 180 m2. In het oorspronkelijke bestemmingsplan "Nijmegen Ooyse Schependom" is bepaald dat binnen het plangebied sprake mag zijn van maximaal 250 m2 oppervlakte bestemd voor het uitoefenen van het horecabedrijf. Van die 250 m2 is 150 m2 'vergeven' aan De Polderkamer. Nu onderhavig ontwerpplan voorziet in 180 m2, zal binnen het oorspronkelijke plangebied sprake zijn van 330 m2 aan oppervlakte ten behoeve van de horeca komen. Uw gemeente onderkent zulks in paragraaf 3.2.3 van de plantoelichting, doch acht de overschrijding acceptabel omdat De Polderkamer niet als horecagelegenheid wordt geëxploiteerd en het thans voorliggende ontwerpplan voorziet in een wijzigingsbevoegd teneinde de horecafunctie te wijzigen in een woonbestemming. Ik acht die redenering echter niet overtuigend en wel vanwege het volgende. Het is niet in geschil dat uw gemeente als uitgangspunt heeft dat in het plangebied	Zie reactie onder 4.2

	de horecafunctie niet meer dan 250 m2 mag beslaan. Uw gemeente beoogt ook geen afstand te doen van dat uitgangspunt nu de geconstateerde overschrijding een rechtvaardiging behoeft. Dat De Polderkamer niet als horecagelegenheid wordt geëxploiteerd kan echter niet als een dergelijke rechtvaardiging te gelden hebben. Waar het om gaat is dat op De Polderkamer de bestemming `horeca' rust en dat het aldus rechtstreeks mogelijk is om ter plaatse een horecagelegenheid te exploiteren. Anders gezegd, dat de bestemming `horeca' feitelijk niet wordt gerealiseerd, laat onverlet dat die bestemming in het kader van het uitgangspunt van maximaal 250 m2 bestemd voor de horecafunctie, ten volle moet worden meegewogen. Dat het ontwerpplan in een bevoegdheid voorziet om van 'horeca' wonen' te maken, kan evenmin als rechtvaardiging te gelden hebben. De enkele wijzigingsbevoegdheid zegt immers niets over de vraag of en wanneer van die bevoegdheid gebruik wordt gemaakt. Eens te meer nu het college niet ambtshalve van die bevoegdheid gebruik kan maken. Het is bepaald niet ondenkbaar dat in de (nabije) toekomst in De Polderkamer alsnog een horecagelegenheid wordt gevestigd en dat ook op het Ooyse Sluispad een horecagelegenheid in gebruik zal zijn en dat daarmee alsnog sprake is van 330 m2 horeca in het plangebied, in plaats van 250 m2. Binnen hetzelfde plangebied wordt door de gemeente Nijmegen horeca gedoogd bij Boer Koekkoek aan de Dijkgraaf van Wijckweg 101 te Nijmegen. Zie http://www.boerkoekoek.nliculinair/ Voor zover ik weet ligt er op dit perceel geen horecabestemming. De vraag die hieruit voortvloeit is of deze gedoogde horecagelegenheid meegenomen is in de maximaal aantal te vergeven m2 horeca (max. 250 m2) voor het gehele plangebied? Indien dit niet gebeurd is vragen wij de gemeente Nijmegen te onderbouwen waarom dit niet gedaan is. Indien dit wel gebeurd is, vragen wij de gemeente Nijmegen ons aan te geven welk aantal m2 horecagelegenheid het hier dan betreft. Dit aantal m2 horecagelegenheid dient dan immers opgeteld te worden bij het maximum van 250 m2 waardoor er dus minder m2 horecagelegenheid overblijft voor het perceel Ooyse Sluispad 2-	

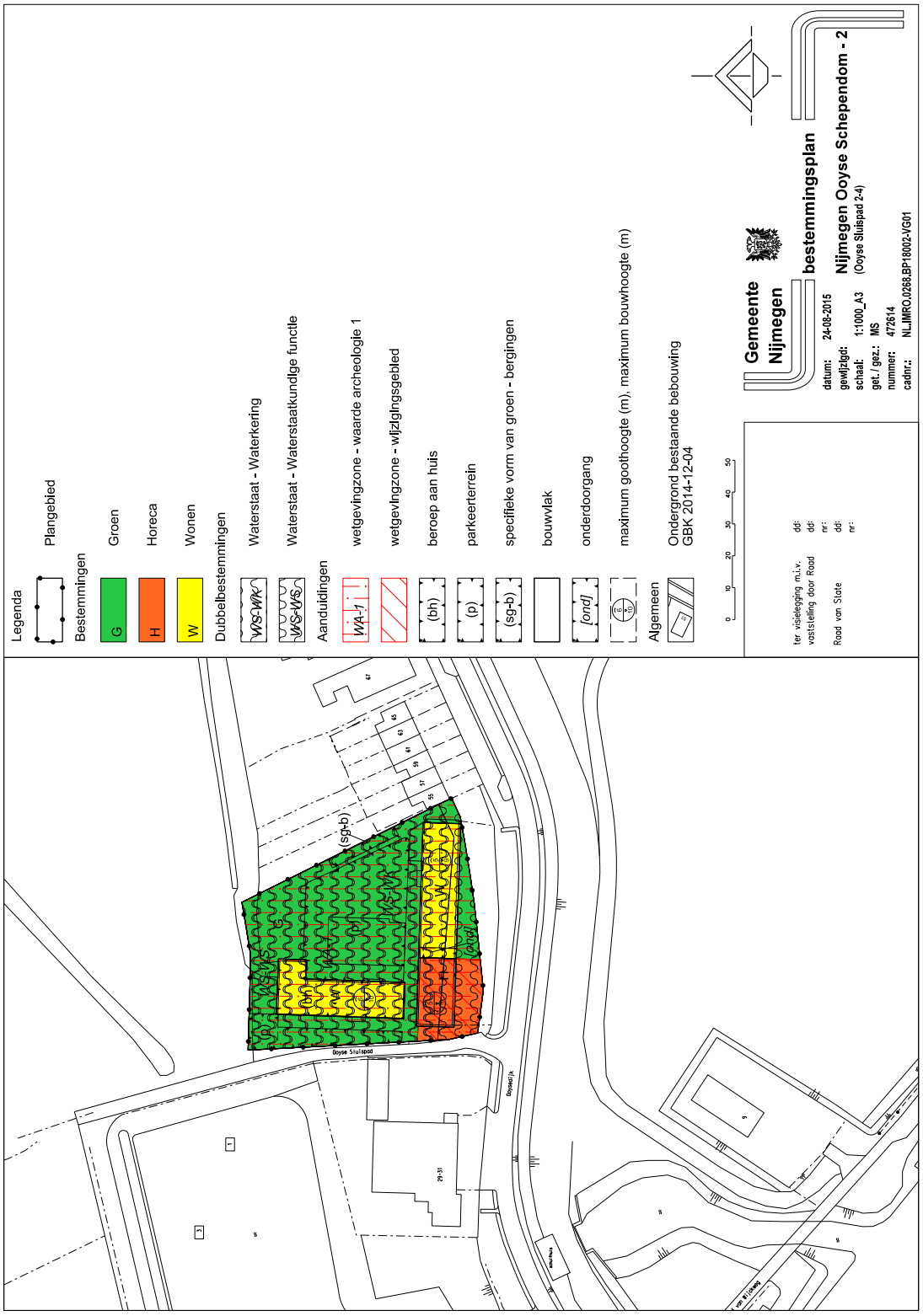
	4 te Nijmegen.	
	3. Kortom, met onderhavig bestemmingsplan wordt te lichtvaardig gesteld dat de overschrijding van het gestelde maximum acceptabel is. Het voorgaande brengt met zich mee dat het ontwerpplan in maximaal 100 m2 aan horecafunctie kan voorzien, hetgeen betekent dat uitgaande van de door u gehanteerde norm van 13 parkeerplaatsen per 100 m2, het ontwerpplan in tien parkeerplaatsen te veel voorziet, althans dat het gedeelte van het perceel met de functieaanduiding 'parkeerterrein' groter is dan strikt noodzakelijk. In dat licht zij nog opgemerkt dat uit de toelichting niet duidelijk is waar uw gemeente voornoemde norm op baseert.	Zie reactie onder 4.3
	4. Nog los van het voorgaande stel ik vraagtekens bij de wenselijkheid van toevoeging van een horecafunctie in deze omgeving. Gebleken is dat vandaag de dag zelfs de horeca aan de directe omgeving gelegen Waalkade in zwaar weer verkeert (http://www.gelderlander. nlregio/nijmegen-e-o/nijmegen/actie-voor-nieuwe-invullingwaalkade-nijmegen-1.4840344). In dat licht bezien kan toevoeging van 180 m2 aan horecafunctie bezwaarlijk worden gezien als ruimtelijk aanvaardbaar, althans zal in de onderbouwing van het bestemmingsplan in moeten worden gegaan op de vraag waarom in het slechte ondernemersklimaat zoals geschetst in het hiervoor aangehaalde artikel in De Gelderlander, toevoeging van een horecafunctie toch wenselijk moet worden geacht.	Zie reactie onder 4.4
	5. Voorts wordt blijkens paragraaf 2.3.2 van de toelichting afgeweken van de eis dat functieverandering in het buitengebied gepaard gaat met een reductie van meer dan 50% van de bestaande bebouwing. Daar dient een motivering aan ten grondslag te worden gelegd. In dit kader wordt gesteld dat de beeldkwaliteit van de locatie aanzienlijk toeneemt door deze ontwikkeling en dat een en ander bijdraagt aan het behoud van de karakteristieke en monumentale bebouwing. Daarbij wordt bovendien rechtvaardiging gezien in het gegeven dat deze ontwikkeling een extra publieke functie aan het perceel toe voegt, namelijk een horecagelegenheid. Niet valt echter in te zien dat deze motivering afdoende is om af te wijken van het	Zie reactie onder 4.5

voor omschreven uitgangspunt. Dat een ontwikkeling op zichzelf als 'positief' is te beschouwen ten opzichte van de bestaande situatie, is een eigenschap die iedere ontwikkeling noodzakelijkerwijs zal moeten hebben vanwege het algemene uitgangspunt van de goede ruimtelijke ordening. Dat levert echter geen argument op om afwijking van het uitgangspunt van de meer dan 50% reductie van de bestaande bebouwing te rechtvaardigen. Zou dat anders zijn, dan zou dat uitgangspunt volkomen zinledig zijn iedere keer dat sprake is van een ruimtelijke ontwikkeling waarbij niet aan dat uitgangspunt wordt voldaan. In dat licht zij tevens opgemerkt dat in het kader van de toets aan artikel 3.1.6 lid 2 Bro. De tweede trede houdt in dat moet worden onderzocht of de gewenste ontwikkeling kan worden voorzien in bestaand stedelijk gebied. In paragraaf 2.1.2 wordt opgemerkt dat hieraan wordt voldaan omdat een en ander wordt voorzien in bestaande bebouwing. Daarmee wordt er echter aan voorbij gegaan dat het plangebied in het buitengebied is gelegen en derhalve niet in stedelijk gebied als bedoeld in artikel 1.1.1 sub h Bro. In zoverre wordt ten onrechte geconcludeerd dat het ontwerpplan voldoet aan de eisen die artikel 3.1.6 lid 2 Bro daaraan stelt.	Zie reactie onder 4.7 Naar aanleiding van uw zienswijze is een akoestisch onderzoek uitgevoerd. Dit onderzoek is als bijlage 7 opgenomen bij de toelichting van het bestemmingsplan. Uit het akoestisch onderzoek blijkt dat er, zelfs in een worst case scenario, sprake is van een acceptabele geluidsbelasting die voldoet aan de standaard grenswaarden uit het activiteitenbesluit. De met onderhavig bestemmingsplan mogelijk gemaakte ontwikkelingen zullen derhalve niet leiden tot een onaanvaardbare aantasting van het woon- en leefklimaat.
	6. Daarnaast wijst ik op de omstandigheid dat onlangs, in het betreffende plangebied, bij besluit van 19 maart 2014 hogere grenswaarden als bedoeld in de Wet geluidhinder zijn vastgesteld voor twee woningen die in een voormalig bedrijfsgebouw werden gerealiseerd. Hieruit moet worden afgeleid dat in het gebied kennelijk al sprake is van een geluidsbelasting die hoger is dan de wettelijke voorkeurswaarde. Kennelijk staat de geluidsbelasting in het plangebied al op gespannen voet met de voorkeurswaarden. In dat licht bezien is het bepaald niet onaannemelijk dat de ontwikkelingen waarin het ontwerpplan voorziet, leiden tot een overschrijding van de voorkeurswaarden. Het toevoegen van een horecagelegenheid van aanmerkelijke omvang en in totaal 12 woningen, zal, ten opzichte van het huidige gebruik van het perceel, de geluidsbelasting zondermeer vergroten. In de onderbouwing van het ontwerpplan wordt hieraan ten onrechte geen aandacht besteed. Voor zover wel sprake is van een belangenafweging, lijkt deze enkel toe te	

	zien op de belangen van de bewoners van de in het plangebied te realiseren woningen. Het belang van mij blijft ten onrechte buiten beschouwing.	
	7. Ten slotte zij opgemerkt dat het niet duidelijk hoe het perceel zal worden ontsloten. De parkeerbehoefte zal, naar het zich laat aanzien, volledig op het perceel zelf worden gefaciliteerd, zodat alle verkeersbewegingen zich op een betrekkelijk beperkte ruimte zullen concentreren. Ik vrees behoorlijke geluidsoverlast. Ik verzoek u het voorgaande bij uw overwegingen te betrekken en te besluiten geen verdere medewerking te verlenen aan de ontwikkelingen waarin het ontwerpplan voorziet. Indien het bestemmingsplan niettemin wordt vastgesteld, vertrouw ik erop dat u mij hierover rechtstreeks informeert met vermelding van de datum waarop het vastgestelde plan ter inzage wordt gelegd.	Zie reactie onder 7.9

Conclusie: Deze zienswijze heeft wel geleid tot aanpassing van het bestemmingsplan. In de toelichting van het bestemmingsplan is paragraaf 3.2.3 aangepast. In de toelichting van het bestemmingsplan is in paragraaf 3.4.3 de conclusie ten aanzien van het akoestisch onderzoek opgenomen en in de regels van het bestemmingsplan, in artikel 4.3.1 zijn de volgende gebruiksregels opgenomen:

b. het gebruik van de gronden en bouwwerken voor emballage, anders dan in een gebouw;
c. het gebruik van gronden en bouwwerken voor het buiten gebouwen ten gehore brengen van muziek of versterkte spraak.

Legenda
Plangebied
Bestemmingen
Groen
Horeca
Wonen
Dubbelbestemmingen
Waterstaat - Waterkering
Waterstaat - Waterstaatkundige functie
Aanduidingen
wetgevingzone - waarde archeologie 1
wetgevingzone - wijzigingsgebied
beroep aan huis
parkeerterrein
specifieke vorm van groen - bergingen
bouwvlak
onderdoorgang
maximum goothoogte (m), maximum bouwhoogte (m)
Algemeen
Ondergrond bestaande bebouwing
GBK 2014-12-04
Gemeente Nijmegen
bestemmingsplan
Nijmegen Ooyse Schependom - 2
(Ooyse Sluispad 2-4)
datum: 24-08-2015
gewijzigd:
schaal: 1:1000_A3
get. / gez.: MS
nummer: 472614
cadnr.: NL.IMRO.0268.BP18002-VG01
ter visielegging m.i.v. vaststelling door Road
Road van State
Ooyse Sluispad

Inrichtingsplan van de locatie van de spoorwegloods, Ooijse Sluispad 2-4, Nijmegen.

Aanleiding voor het project.

Reeds geruime tijd wordt geen enkele bedrijfsactiviteit meer uitgeoefend in "de spoorwegloods". Deze loods stond grotendeels leeg en werd nog slechts gebruikt als particuliere opslagruimte.
Ook de beide andere gebouwen op deze locatie stonden praktisch leeg. Het midden achter de spoorwegloods gelegen gebouw was zelfs zo bouwvallig dat het geheel onbruikbaar is.
In het gebouw aan het Ooijse Sluispad was nog slechts een zeer klein gedeelte in gebruik.
Gesteld kan worden, dat de gebouwen vergaande structurele bouwkundige mankementen vertonen.

Lange tijd was het niet duidelijk wat met de gebouwen aan te vangen en een andere invulling dan een bedrijfsmatige was binnen het vigerende bestemmingsplan niet voorzien.

Toen door de gemeente werd aangegeven dat een bestemmingsplanwijziging ten gunste van een functieverandering naar wonen, werken, horeca van de gebouwen op deze locatie middels een postzegelplanprocedure als kansrijk werd ingeschat, besloot de initiatiefnemer de plannen tot herontwikkeling van het totale perceel door te zetten.

Als een eerste stap in de herontwikkeling van het terrein en gebouwen werd de restauratie en herontwikkeling van het gemeentelijk monument "de spoorwegloods" in gang gezet. Hier is gekozen voor een invulling met woningen in combinatie met horeca aan de westelijke kant van de spoorwegloods.

Bij de bestaande loods aan het Ooijse Sluispad, wordt gedacht aan een invulling met woningen in combinatie met werkruimten, zogenaamde "atelierwoningen".

Het andere bestaande bijgebouw wordt afgebroken ten gunste van een gemeenschappelijk erf, met groen en de parkeergelegenheid op eigen terrein.

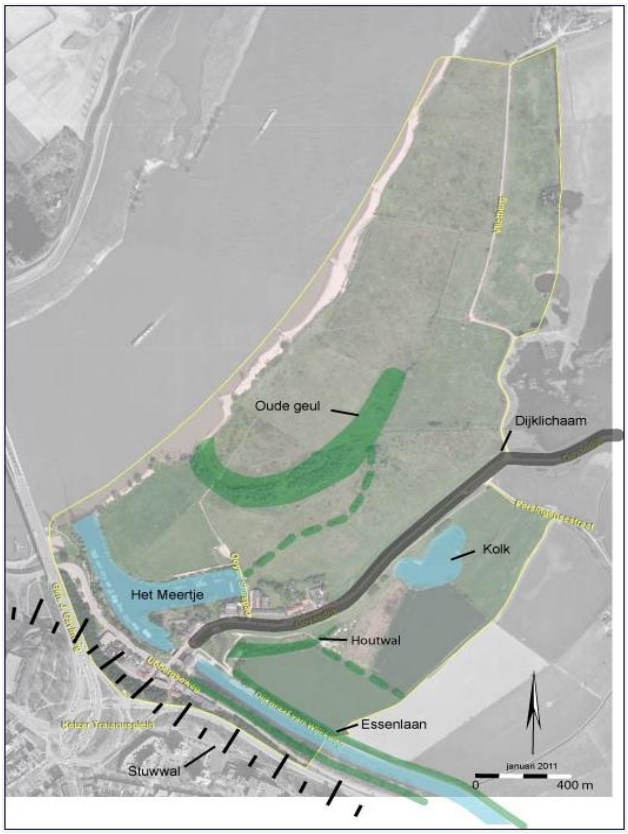
Een tweetal doorsteken aan de west en oostkant van de spoorwegloods bieden toegang tot het gemeenschappelijke achterterrein.

Zo ontstaat een revitalisering van deze locatie met een tweetal karakteristieke gebouwen, die weer een functionele en eigentijdse invulling krijgen en zo een meerwaarde bieden qua verschijningsvorm en qua invulling van dit unieke stuk Nijmegen op de grens tussen stad en Ooijpolder.

Beschrijving van het gebied

De noordoostkant van Nijmegen is het meest geaccidenteerde gedeelte van de stad en vormt een vrij abrupte grens tussen stad en landschap, tussen bos en open gebied. De gronden in de Ooij worden voornamelijk landbouwkundig gebruikt als weidegebied. Bijzondere vegetatie was beperkt tot de perceelranden op de oeverwal, langs de rivier en de Vlietberg. Hier en daar zijn enkele laanstructuren en bosschages aanwezig. De polder heeft een overwegend open karakter. In de uiterwaarden en rondom 't Meertje bevinden

zich grotere hoeveelheden opstaand groen. Tegen de stuwwal zijn aaneengesloten bossen te vinden.

Landschapselementen

Het gebied is afwisselend open en gesloten. Dat zorgt voor een diversiteit in de beleving van de omgeving. De aanwezige kolken (of wielen) langs de dijk maken deel uit van de dynamiek van de rivier. Het zijn diepe waterplassen die overblijven na een dijkdoorbraak. Een aantal wielen is gebruikt om oorlogspuin te storten. De huidige dijkloop dateert van eind 18e eeuw. In de jaren '90 is de dijk voor het laatst aangepakt en op deltahoogte gelegd. De dijk is de 'rode draad' in het landschap. Het is de centrale ontsluitingsweg. Het meeste (recreatie)verkeer gaat over de dijk verder de polder in of naar de stad.

't Meertje is een oude afwateringsgeul. Langs 't Meertje is aan de oostzijde een essenlaan aangeplant. Het Hollands-Duits gemaal is in 1933 gebouwd om water uit de Ooijpolder af te voeren via 't Meertje in de Waal.

Contrasten

De Ooijse Schependom ligt verscholen achter de Waalbrug en de stuwwal. Door het viaduct onder de Waalbrug en via de Nieuwe Rijksweg wordt het gebied vanaf Nijmegen ontsloten. De combinatie van natuur, de polder en de rivier in de directe nabijheid van het stadscentrum zorgt voor een grote aantrekkingskracht voor toeristen en recreanten. De contrasten bepalen het bijzondere en waardevolle karakter van het landschap. Het gaat hierbij om hoog en laag (stuwwal versus polder en rivier), hectisch en rustig (stad versus polder), open en dicht (polder versus stad en stuwwal) en cultuur en natuur(stad versus uiterwaarden).

Situering bebouwing

De gebouwen zijn op verschillende manieren in het gebied gepositioneerd en illustreren de historische gelaagdheid van het gebied. Langs de Ooijsedijk bevindt zich lintbebouwing op terrassen tegen het dijklichaam met de bebouwing min of meer op dijkkruin niveau. Soms hebben de gebouwen een onderbouw, die aan de achterzijde als onderverdieping beleefbaar is. De lintbebouwing is vooral vanaf circa 1900 ontstaan en toont een mix van bedrijfspanden, blokjes woonhuizen en een boerderij. De panden aan de west- en noordzijde van de Ooijsedijk staan allen op een tegen het dijktalud aangebrachte ophoging, die een soort terras vormt.

Beschrijving huidige situatie van de locatie Oude Sluispad 2-4.

Het oorspronkelijke complex op de locatie van de spoorwegloods bestaat uit de spoorwegloods en een tweetal bijgebouwen.

De spoorwegloods is een langgerekt gebouw met zadeldak en overstek. Dit opvallend vakwerkgebouw met witte gevelvlakken en traditioneel gekleurde vakwerk is een gemeentelijk monument, waarbij met name de lange kap, de ritmering van de gevels en de specifieke detaillering en materiaaltoepassing als kenmerkend kunnen worden beschouwd.

De spoorwegloods maakt deel uit van historische lintbebouwing langs het westelijk deel van de Ooijsedijk, nabij het Hollandsch Duitsch gemaal over het Meer.
Het complex staat buitendijks direct oostelijk van een zijstaatje van de Ooijsedijk : het Ooijse sluispad.

De naam Ooijse Sluispad verwijst naar de Ooijse Sluis die hier dichtbij gelegen heeft.
De spoorwegloods ligt met de lange gevel naar de dijk gekeerd. De korte gevel met de entree is gericht naar het Ooijse Sluispad.

Tussen de Ooijsedijk en de spoorwegloods ligt een grasstrook overgaande in het dijklichaam.

Rechts sluit kort op de rechter kopgevel een rij van zes huizen uit de dertiger jaren aan met tussen het hoekhuis en de loods een doorgang.

Links achter het pand zijn haaks hierop twee langwerpige gebouwen aanwezig, waarvan het meest westelijke met zadeldak is opgebouwd in een traditionalistische architectuur en met de langsgevel naar het Ooijse Sluispad is gekeerd. Dit pand dateert van kort voor WO II.

Het gebouw daar oostelijk van is een samengesteld gebouw met twee zadeldaken en uitbouwen grotendeels daterend uit de periode rond de eeuwwisseling van de twintigste eeuw. Dit gebouw verkeert in deplorabele toestand.

Achter het perceel sluiten de uiterwaarden en een deel van het meer aan op het terrein van de spoorwegloods zij het, dat de locatie van de spoorwegloods met bijgebouwen ca 2,5 meter hoger ligt dan het niveau van de uiterwaarden.

Beschrijving project

Het project kan kortweg omschreven worden als de herontwikkeling van de locatie van de spoorwegloods, gelegen aan de Ooijsedijk en het Ooijse Sluispad te Nijmegen.

Het bestaat uit de navolgende onderdelen:
de restauratie en herontwikkeling van de spoorwegloods en
de reconstructie en herontwikkeling van een bijgebouw op deze locatie.

Bij de herontwikkeling van de gebouwen gaan de gedachten uit naar een invulling met de functies wonen, werken, horeca.

Tevens zal een gemeenschappelijk voor- en achterterrein worden ingericht.
E.e.a. aansluiting zoekend met het achterliggende rivierenlandschap.

De herontwikkelde gebouwen zijn qua footprint en omvang nagenoeg hetzelfde als de oorspronkelijke gebouwen en staan op de zelfde plek.

Nationale landschappen:

Het plangebied is gelegen in het nationale landschap "de gelderse Poort", deelgebied Ooijpolder en Rijnstrangen. De nationale landschappen zijn de symbolen bij uitstek van het Gelderse cultuurlandschap. Ze geven op (inter) nationale schaal een afspiegeling van de landschappelijke diversiteit. De provincie wil samen met haar partners ook door ruimtelijke ontwikkelingen de kernkwaliteiten van de nationale landschappen behouden, herstellen, versterken en de landschappelijke samenhang vergroten. De provincie beschermt de kernkwaliteiten van de nationale landschappen en geeft richting aan ontwikkelingen met kwaliteit. Nieuwe bestemmingen zijn mogelijk als deze de kernkwaliteiten van de nationale landschappen behouden of versterken.

Het deelgebied Ooijpolder en Rijnstrangen kent de navolgende kernkwaliteiten:

- gave gradiënten van kom – oeverwal – uiterwaard – rivier en de dynamiek van rivieren.

- overwegend open landschap met in de kom afwisseling van weidebouw, oude strangen en kleiputten met ooibos, de oeverwal open en kleinschalig met afwisseling van bouwland, grasland en boomgaard.
- Bebouwing overwegend geconcentreerd in dorpen en (dijk) linten.
- vrij uitzicht vanaf de dijk over het binnendijkse landschap en naar de stuwwallen van Nijmegen en Montferland.
- Dorpen en gehuchten op oeverwallen, pleistocene zandopduikingen (donk van Persingen), boerderijen op terpen (hier pollen geheten) De bewoning langs de dijken bestaat uit voormalige (vooral kleinere) boerderijen en voormalige steenfabriekswoningen, die in veel gevallen door de fabrikanten in kleine en grotere complexen zijn gebouwd. De eigenlijke steenfabrieksterreinen zijn karakteristieke in de uiterwaard verhoogde terreinen, de meeste al relict, een enkele nog met productiebedrijf.
- Sterk contrast met besloten stuwwal.
- Rust, ruimte en donkerte.
- Cultuurhistorische jkwaliteiten verweven in het landschap.

relatie van het project met de omgeving

De kernkwaliteiten van het deelgebied Ooijpolder en Rijnstrangen van het nationale landschap de Gelderse Poort wordt op de navolgende manieren door dit project behouden of versterkt:

De Spoorwegloods ligt in de wijk Ooijse Schependom net buiten het centrum van Nijmegen aan de Waal en maakt onderdeel uit van de lintbebouwing langs de Ooijsedijk. Het dijklint wordt door conservering van dit karakteristieke gebouw in stand gehouden, terwijl door de restauratie en herontwikkeling ervan de cultuurhistorische kwaliteit wordt behouden en versterkt.

De Ooijsedijk vormt vanuit de binnenstad de entree naar de Ooijpolder met zijn ruige landschap van kwelders en ooibossen.

Om de landschappelijke inpassing van de Spoorwegloods zo vanzelfsprekend mogelijk te maken dient het voorterrein van de Spoorwegloods naadloos aan te sluiten op het dijkprofiel. Daarbij is de maat en schaal van de dijk leidend. Wij hebben er voor gekozen om geen extra beplanting in het voorterrein aan te brengen en erf afscheidingen hier achterwege te laten, zodat het grastalud van de dijk het beeld bepaalt. Dit alles draagt bij tot behoud en versterking van de openheid van het landschap.

Traptreden vanaf de kruin van de dijk naar het terras t.b.v. de horecagelegenheid aan de westkant van de spoorwegloods volgen het bestaande talud en maken het hoogteverschil nog beter zichtbaar.

De loodsen zijn gesitueerd op een omstreeks 1900 opgeworpen verhoging, die in de vorm van een terp ca. 2 m. hoger ligt dan de uiterwaarden.

Ongeveer in het midden van de Spoorwegloods, tussen het horeca gedeelte en de woningen, bevindt zich een passage, waardoor wandelaars vanaf de dijk via de eerder genoemde traptreden uitgenodigd worden in het achterterrein een blik te werpen op het weidse rivierenlandschap. Daartoe is in het verlengde van de passage een houten balkon gemaakt als uitkijkpunt aan de rand van de terp. De passage door de spoorwegloods en het uitkijkpunt versterken de mogelijkheid tot vrij uitzicht over het buitendijkse landschap.

Op twee plaatsen (aan de west- en oostkant van de spoorwegloods) biedt een toegangsweg voor auto’s een entree tot het achterterrein op de terp.

Deze entrees zijn gepositioneerd op dezelfde plaats als de bestaande inritten. Bestaande doorkijken naar het achterland worden aldus behouden.

Op het terrein achter de spoorwegloods staan momenteel twee loodsen. De loods langs het Ooijse Sluispad zal op dezelfde plek geheel gereconstrueerd en herontwikkeld worden en daarbij qua omvang en hoogte hetzelfde blijven. Hier is dus sprake van een behoud van de huidige situatie.

De andere loods die meer midden op het achterterrein is gesitueerd zal gesloopt worden ten gunste van een open gemeenschappelijk erf, hetgeen ook in positieve zin een aanzienlijke bijdrage levert aan de kernkwaliteit openheid en vrij uitzicht over het rivierenlandschap.

Ook op het achterterrein ontbreken zoveel mogelijk de individuele erf afscheidingen ten einde de gewenste openheid zoveel mogelijk in de hand te werken.

Dit geldt ook voor de perceelsgrenzen van de gehele locatie, waar geen afscheidingen worden gemaakt op de achtergrens met de uiterwaarden, de voorgrens met de Ooijsedijk en de westgrens gelegen aan het Ooijse Sluispad.

Op de erfgrens met de buurhuizen aan de oostkant van de locatie wordt de huidige erfafscheiding in stand gehouden met dien verstande dat hier enkele lage buitenbergingen zullen worden geplaatst ten behoeve van de woningen in de spoorwegloods.

Het gemeenschappelijk erf biedt naast ruimte voor geparkeerde auto’s ook voldoende ruimte als ontmoetingsplaats voor de bewoners.

De overgang naar de uiterwaard aan de noordkant van de terp en het Ooijse Sluispad aan de westkant daarvan wordt gemaakt door een keerwand. Deze komt ongeveer op de zelfde plaats als de huidige keerwanden, die het bestaande hoogteverschil opvangen.

Voor de keerwand wordt een meidoornhaag aangeplant, die aansluit op de bestaande meidoornhagen.
Op de terp worden enkele walnootbomen aangeplant in combinatie met enkele wilde kersen. (zie ook het beplantingsplan in de bijlage)
Toepassing van de in het beplantingsplan vermelde beplantingen levert ook een bijdrage tot een goede aansluiting op het achterliggende uiterwaardenlandschap.

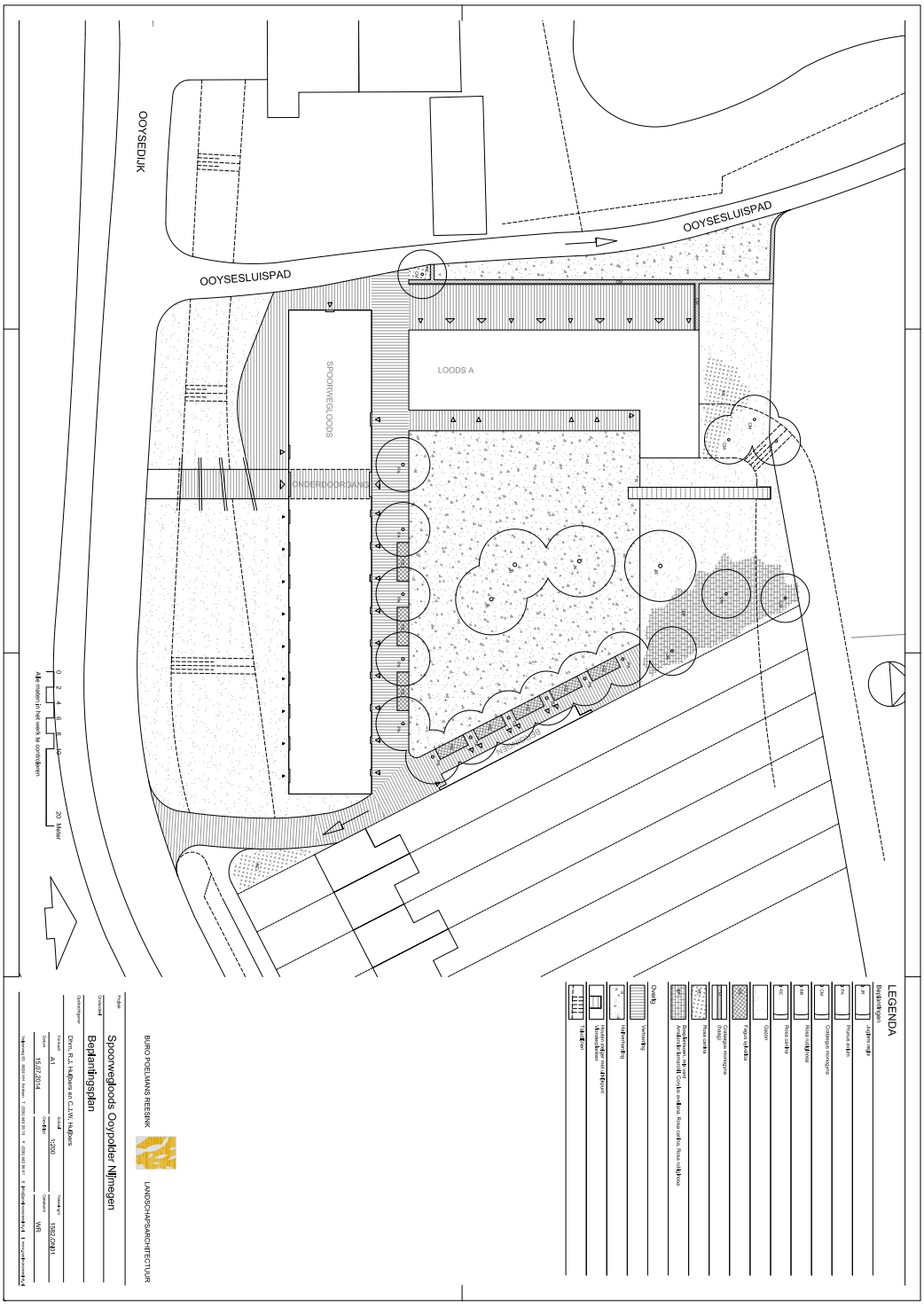
Beplanting:

zie bijlage 1: beplantingsplan, tekening en legenda.

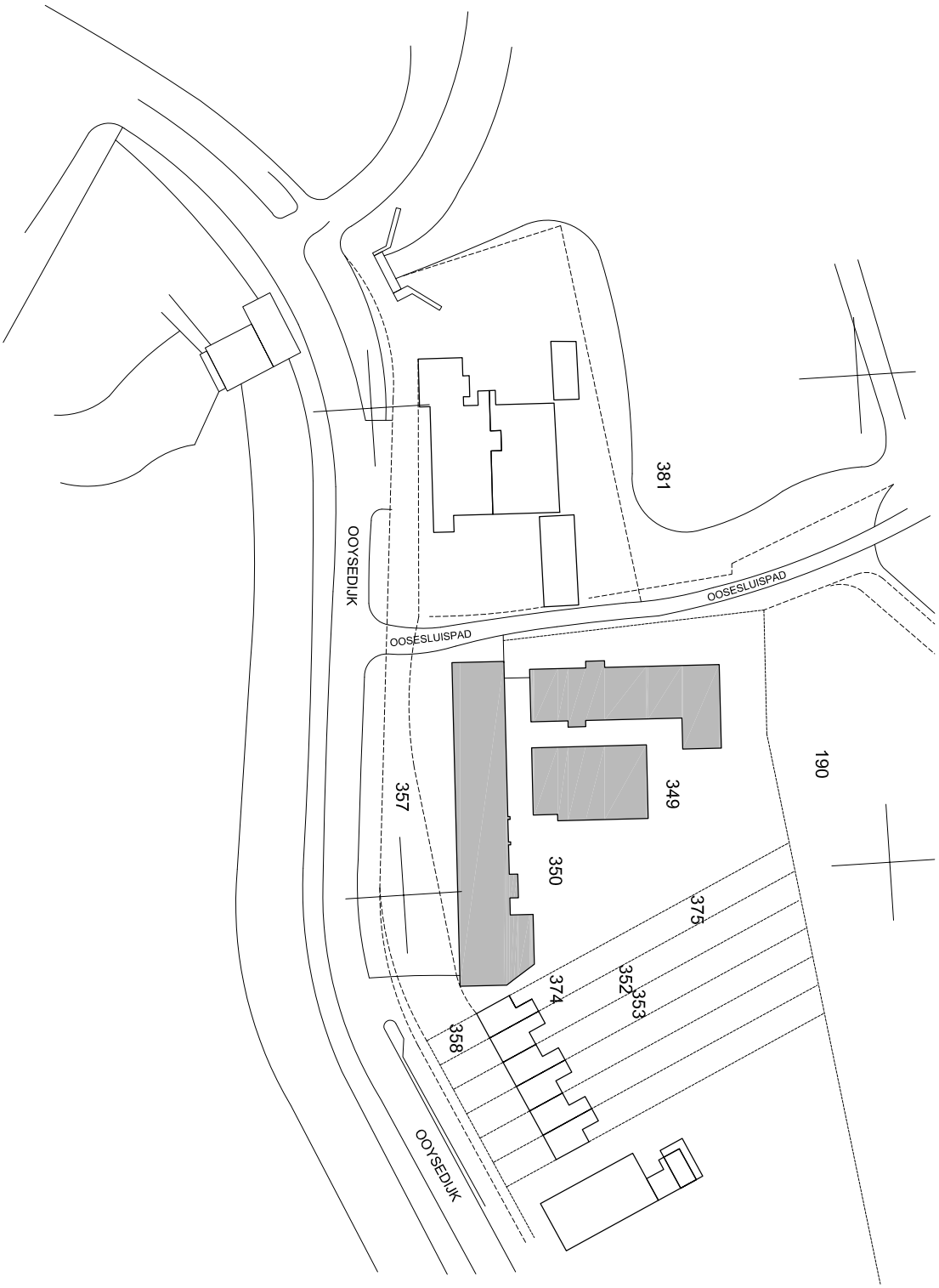
Overige bijlagen:

Bijlage 2: Bestaande situatie.
Bijlage 3: landschappelijke inpassing.
Bijlage 4: terrein indeling beoogde situatie.
Bijlage 5: Langs- en dwarsdoornede over het terrein in de beoogde situatie.

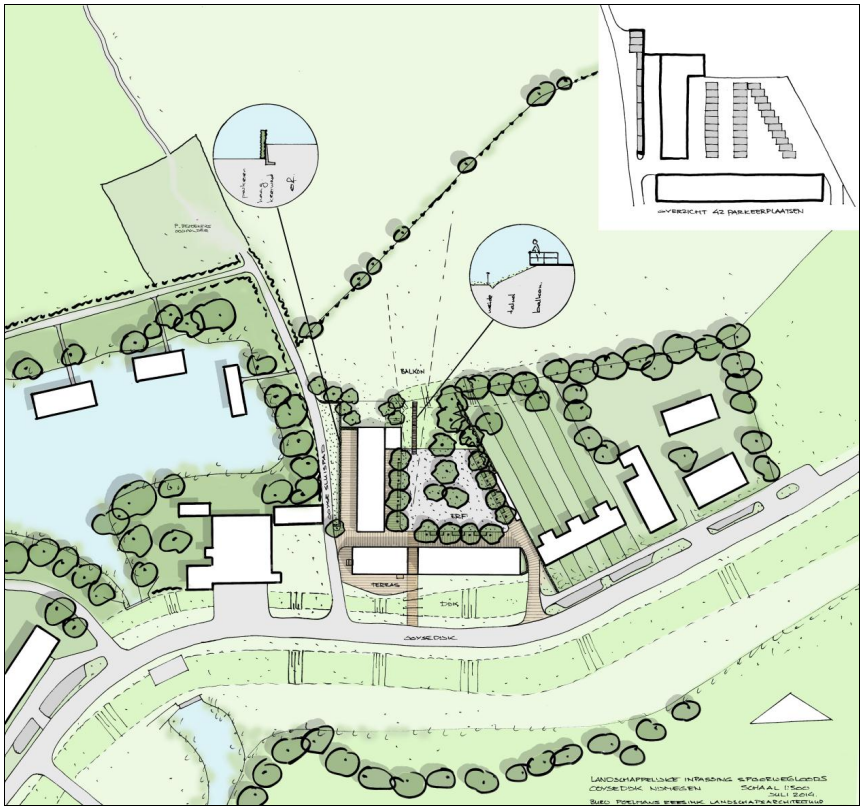
Bijlage 1: Beplantingsplan, tekening

OOYSEDIJK
OOYSESLUISPAD
OOYSESLUISPAD
SPOORWEGLOODS
LOODS A
ONDERDOORGANG
LEGENDA
BURO POELMANS REESINK
LANDSCHAPSARCHITECTUUR
Spoorweglodds Ooyoldter Nijmegen
Bestemmingsplan
Dhrs. R.J. Halbertsma en C.J.W. Halbertsma
A1
1:200
15.07.2014
1950.09B01

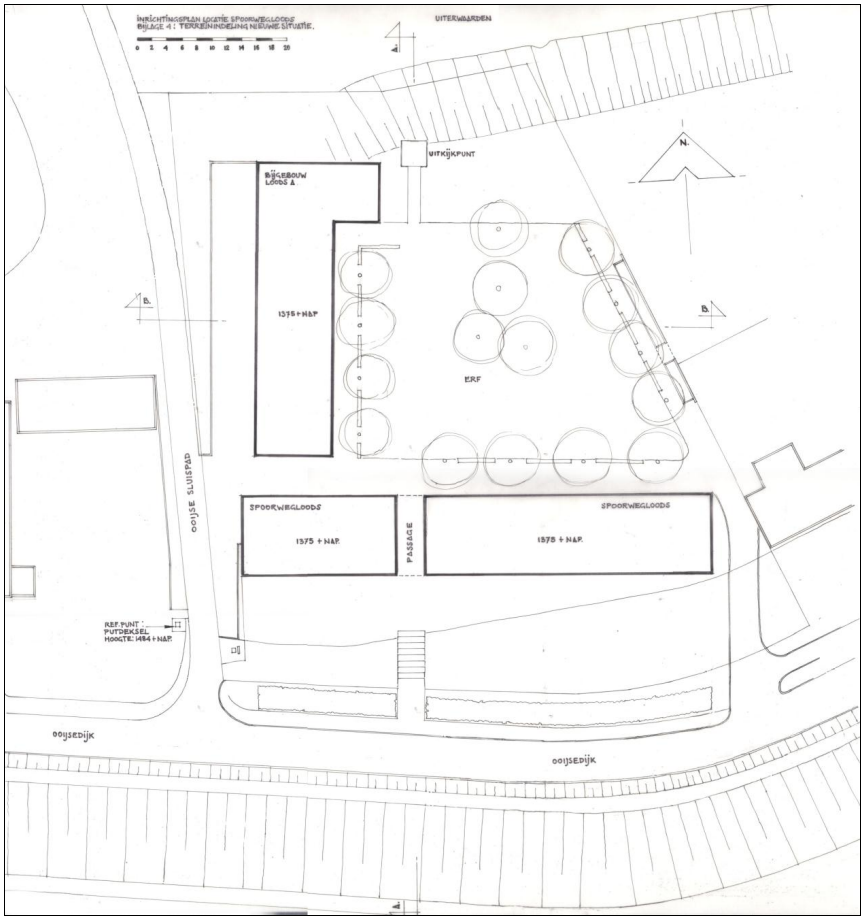
Bijlage 2: Bestaande situatie

381
OOYSEDIJK
OOSESLUISPAD
OOSESLUISPAD
190
357
349
350
375
374
352
353
358
OOYSEDIJK

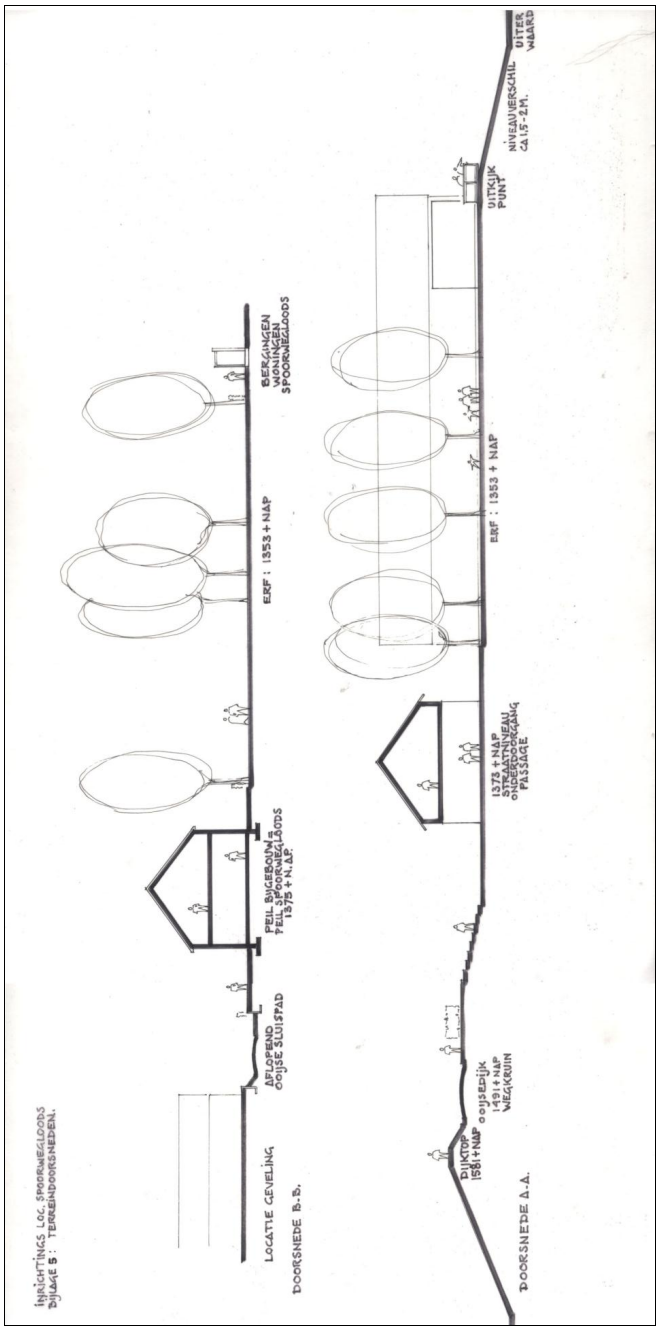
Bijlage 3: Landschappelijke inpassing

Bijlage 4: Terreinindeling beoogde situatie

Bijlage 5: Langs- en dwarsdoorsneden over het terrein in de beoogde situatie

datum:

27 augustus 2015

rapportnummer:

X1742-5-R

opdrachtgever:

De heren. R.J. en C.J.W. Huijbers

onderwerp:

Akoestisch rapport betreffende het project aan het Ooyse Sluispad 2-4 te Nijmegen (horecabestemming met terras, woningen en bijbehorende parkeergelegenheid).

ABOVO acoustics
Grootvenseweg 5
6603 AP Wijchen

KvK nummer 10038680
BANK: NL62RABO0135478839
BANK: NL35INGB0002292955

Tel. (024) 64 11 55 6
www.abovoacoustics.nl
info@abovoacoustics.nl

Rapport X1742-5-R, 27 augustus 2015

Opdrachtgever
De heren. R.J. en C.J.W. Huijbers

Opgesteld door:

(gedigitaliseerde handtekeningen)

P.G.J.M. van der Zwalum

ABOVO Acoustics
Grootvenseweg 5
6603 AP WIJCHEN
tel. 024 - 64 11 55 6
fax. 024 - 64 13 64 3
e-mail:abovo@abovoacoustics.nl

INHOUD

Inhoud 2
Bijlage 2
Inleiding 3
Uitgangspunten / toetsingskader 4
Modellering 12
Algemeen 12
Gebouwen / schermen 12
Bodemfactor 12
Ontvangerpunten 12
Modellering personen op terras 13
Resultaten / analyse / conclusie 17

Bijlage

Overzichten, modelgegevens en resultatentabellen

INLEIDING

Vanwege het plan tot het realiseren van een horecabestemming met terras en een aantal woningen in een tot monument bestemd pand aan het Ooyse Sluispad 2-4 te Nijmegen wordt in opdracht van de heren R.J. en C.J.W. Huijbers een akoestisch onderzoek verricht om de te verwachten geluidsniveaus op de gevels van relevante (geluid)gevoelige bestemmingen te bepalen ten gevolge van de activiteiten toe te schrijven aan de nieuw geplande horeca-inrichting met terras. Tevens zullen de vervoersbewegingen met bijbehorende parkeeractiviteiten t.g.v. dit project in beeld worden gebracht.

Als toetsingskader v.w.b. geluid wordt uitgegaan van de VNG publicatie “Bedrijven en milieuzonering” en het Activiteitenbesluit.

De berekeningen worden uitgevoerd volgens de HMRI-1999; Handleiding Meten en Rekenen Industrielawaai.

Er wordt een rekenmodel opgesteld m.b.v. het softwarepakket Geomilieu V3.1, dat rekent volgens genoemde handleiding.

UITGANGSPUNTEN / TOETSINGSKADER

Uitgegaan wordt van gegevens betrokken van:

- Dhr. ir. M.A. Herweijer van ARCH I.D. architecten BNA B.V.; algemene projectgegevens inclusief schetsen.
- Digitaal kaartmateriaal

Activiteitenbesluit

Onderstaand wordt de afdeling 2.8 Geluidhinder uit het Activiteitenbesluit integraal gegeven.

Afdeling 2.8. Geluidhinder

Artikel 2.16b

Deze afdeling is van toepassing op degene die een inrichting type A of een inrichting type B drijft.

Artikel 2.17

1. *Voor het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau ($L_{Ar,LT}$) en het maximaal geluidsniveau L_{Amax}, veroorzaakt door de in de inrichting aanwezige installaties en toestellen, alsmede door de in de inrichting verrichte werkzaamheden en activiteiten en laad- en losactiviteiten ten behoeve van en in de onmiddellijke nabijheid van de inrichting, geldt dat:*

a. de niveaus op de in tabel 2.17a genoemde plaatsen en tijdstippen niet meer bedragen dan de in die tabel aangegeven waarden;

Tabel 2.17a

	07:00–19:00 uur	*19:00–23:00 uur*	*23:00–07:00 uur*
$L_{Ar,LT}$ *op de gevel van gevoelige gebouwen*	*50 dB(A)*	*45 dB(A)*	*40 dB(A)*
$L_{Ar,LT}$ *in in- en aanpandige gevoelige gebouwen*	*35 dB(A)*	*30 dB(A)*	*25 dB(A)*
L_{Amax} *op de gevel van gevoelige gebouwen*	*70 dB(A)*	*65 dB(A)*	*60 dB(A)*
L_{Amax} *in in- en aanpandige gevoelige gebouwen*	*55 dB(A)*	*50 dB(A)*	*45 dB(A)*

b. de in de periode tussen 07.00 en 19.00 uur in tabel 2.17a opgenomen maximale geluidsniveaus L_{Amax} niet van toepassing zijn op laad- en losactiviteiten;

c. de in tabel 2.17a aangegeven waarden binnen in- of aanpandige gevoelige gebouwen niet gelden indien de gebruiker van deze gevoelige gebouwen geen toestemming geeft voor het in redelijkheid uitvoeren of doen uitvoeren van geluidsmetingen;

d. de in tabel 2.17a aangegeven waarden op de gevel ook gelden bij gevoelige terreinen op de grens van het terrein, met dien verstande dat de waarden in geval van ligplaatsen , bestemd om te worden ingenomen door een woonschip als bedoeld in art. 1.2, derde lid, onderdeel b, van het Besluit geluidhinder, slechts gelden voor zover deze ligplaatsen als zodanig zijn bestemd op of na 1 juli 2012 en niet daarvoor in een gemeentelijke verordening waren aangewezen om door een woonschip te worden ingenomen.

e. de in tabel 2.17a aangegeven waarden op de gevel, vermeerderd met 5 dB(A), ook gelden op de grens van het terrein in geval van ligplaatsen, bestemd om te worden ingenomen door een woonschip als bedoeld in artikel 1.2, derde lid, onderdeel b, van het Besluit geluidhinder, voor zover deze ligplaatsen:

- *1° als zodanig zijn bestemd voor 1 juli 2012, of*
- *2° voor 1 juli 2012 in een gemeentelijke verordening waren aangewezen om voor een woonschip te worden ingenomen en voor 1 juli 2022 als zodanig zijn bestemd;*

f. de waarden in in- en aanpandige gevoelige gebouwen slechts gelden in geluidsgevoelige ruimten en verblijfsruimten; en
g. de in tabel 2.17a aangegeven waarden niet gelden op gevoelige objecten die zijn gelegen op een gezoneerd industrieterrein.

2. *Ten aanzien van een inrichting die is gelegen op een gezoneerd industrieterrein, waarbij binnen een afstand van 50 meter geen gevoelige objecten, anders dan gevoelige objecten gelegen op het gezoneerde industrieterrein, zijn gelegen, bedraagt in afwijking van het eerste lid, het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau ($L_{Ar,LT}$) veroorzaakt door de in de inrichting aanwezige installaties en toestellen, alsmede door die inrichting verrichte werkzaamheden en activiteiten niet meer dan de in tabel 2.17b bij het betreffende tijdstip aangegeven waarde.*

Tabel 2.17b

	07.00–19.00 uur	*19.00–23.00 uur*	*23.00–07.00 uur*
$L_{Ar,LT}$ op een afstand van 50 meter vanaf de grens van de inrichting	*50 dB(A)*	*45 dB(A)*	*40 dB(A)*

3. *In afwijking van het eerste lid geldt voor een inrichting die is gelegen op een bedrijventerrein, dat:*

a. het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau ($L_{Ar,LT}$) en het maximaal geluidsniveau (L_{Amax}) op de in tabel 2.17c genoemde plaatsen en tijdstippen niet meer bedragen dan de in die tabel aangegeven waarden;
b. de in de periode tussen 07:00 uur en 19:00 uur in tabel 2.17c opgenomen maximale geluidsniveaus (L_{Amax}) niet van toepassing zijn op laad- en losactiviteiten;
c. de in tabel 2.17c aangeven waarden binnen in- of aanpandige gevoelige gebouwen niet van toepassing zijn, indien de gebruiker van deze gevoelige gebouwen geen toestemming geeft voor het in redelijkheid uitvoeren of doen uitvoeren van geluidsmetingen;
d. de in tabel 2.17c aangegeven waarden op de gevel ook van toepassing zijn bij gevoelige terreinen op de grens van het terrein;
e. de waarden in in- en aanpandige gevoelige gebouwen slechts gelden in geluidsgevoelige ruimten en verblijfsruimten, en
f. de in tabel 2.17c aangegeven waarden gelden niet op gevoelige objecten die zijn gelegen op een gezoneerd industrieterrein.

Tabel 2.17c

	07.00-19.00 uur	*19.00-23.00 uur*	*23.00-07.00 uur*
$L_{Ar,LT}$ op de gevel van gevoelige gebouwen op het bedrijventerrein	*55 dB(A)*	*50 dB(A)*	*45 dB(A)*
$L_{Ar,LT}$ in in- en aanpandige gevoelige gebouwen op het bedrijventerrein	*35 dB(A)*	*30 dB(A)*	*25 dB(A)*
L_{Amax} op de gevel van gevoelige gebouwen op het bedrijventerrein	*75 dB(A)*	*70 dB(A)*	*65 dB(A)*
L_{Amax} in in- en aanpandige gevoelige gebouwen op het bedrijventerrein	*55 dB(A)*	*50 dB(A)*	*45 dB(A)*

4. *In afwijking van het eerste en het tweede lid, geldt voor het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau ($L_{Ar,LT}$) en het maximaal geluidsniveau (L_{Amax}, bij een inrichting die uitsluitend of in hoofdzaak bestemd is voor openbare verkoop van vloeibare brandstoffen, mengsmering of aardgas aan derden voor motorvoertuigen voor het wegverkeer, dat:*

a. de geluidsniveaus op de in tabel 2.17d genoemde plaatsen en tijdstippen niet meer bedragen dan de in die tabel aangegeven waarden;
b. de in de periode tussen 07.00 en 21.00 uur in tabel 2.17d opgenomen maximale geluidsniveaus L_{Amax} niet van toepassing zijn op laad- en losactiviteiten;

Tabel 2.17d

	07:00–21:00 uur	*21:00–07:00 uur*
$L_{Ar,LT}$ *op de gevel van gevoelige gebouwen*	*50 dB(A)*	*40 dB(A)*
L_{Amax} *op de gevel van gevoelige gebouwen*	*70 dB(A)*	*60 dB(A)*

c. de in tabel 2.17d aangegeven waarden op de gevel ook gelden bij gevoelige terreinen op de grens van het terrein, met dien verstande dat de waarden in geval van ligplaatsen, bestemd om te worden ingenomen door een woonschip als bedoeld in artikel 1.2, derde lid, onderdeel b, van het Besluit geluidhinder, slechts gelden voor zover deze ligplaatsen als zodanig zijn bestemd op of na 1 juli 2012 en niet daarvoor in een gemeentelijke verordening waren aangewezen om door een woonschip te worden ingenomen;

d. de in tabel 2.17d aangegeven waarden op de gevel, vermeerderd met 5 dB(A), ook gelden op de grens van het terrein in geval van ligplaatsen, bestemd om te worden ingenomen door een woonschip als bedoeld in artikel 1.2, derde lid, onderdeel b, van het Besluit geluidhinder, voor zover deze ligplaatsen:

- *1°. als zodanig zijn bestemd voor 1 juli 2012, of*
- *2°. voor 1 juli 2012 in een gemeentelijke verordening waren aangewezen om door een woonschip te worden ingenomen en voor 1 juli 2022 als zodanig zijn bestemd;*

e. indien de inrichting is gelegen op een gezoneerd industrieterrein en binnen een afstand van 50 meter geen gevoelige objecten, anders dan gevoelige objecten gelegen op het gezoneerde industrieterrein zijn gelegen, de waarden van het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau ($L_{Ar,LT}$) uit tabel 2.17d gelden op een afstand van 50 meter vanaf de grens van de inrichting; en

f. de in tabel 2.17d aangegeven waarden niet gelden op gevoelige objecten die zijn gelegen op een gezoneerd industrieterrein.

5. *In afwijking van het eerste, tweede en derde lid geldt voor een inrichting waar uitsluitend of in hoofdzaak agrarische activiteiten dan wel activiteiten die daarmee verband houden worden verricht, niet zijnde een glastuinbouwbedrijf dat is gelegen in een glastuinbouwgebied, dat:*

a. voor het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau ($L_{Ar,LT}$), veroorzaakt door de vast opgestelde installaties en toestellen, de niveaus op de plaatsen en tijdstippen, genoemd in tabel 2.17e, niet meer bedragen dan de in die tabel aangegeven waarden;

Tabel 2.17e

	06.00–19.00 uur	*19.00–22.00 uur*	*22.00–06.00 uur*
$L_{Ar,LT}$ *op de gevel van gevoelige gebouwen*	*45 dB(A)*	*40 dB(A)*	*35 dB(A)*
$L_{Ar,LT}$ *in in- en aanpandige gevoelige gebouwen*	*35 dB(A)*	*30 dB(A)*	*25 dB(A)*

b. voor het maximaal geluidsniveau (L_{amax}), veroorzaakt door de in de inrichting aanwezige installaties en toestellen, alsmede door de in de inrichting verrichte werkzaamheden en activiteiten en laad- en losactiviteiten ten behoeve van en in de onmiddellijke nabijheid van de inrichting, de niveaus op de plaatsen en tijdstippen, genoemd in tabel 2.17f, niet meer bedragen dan de in die tabel aangegeven waarden;

Tabel 2.17f

	06:00–19:00 uur	*19:00–22:00 uur*	*22:00–06:00 uur*
L_{Amax} *op de gevel van gevoelige gebouwen*	*70 dB(A)*	*65 dB(A)*	*60 dB(A)*
L_{Amax} *in in- en aanpandige gevoelige gebouwen*	*55 dB(A)*	*50 dB(A)*	*45 dB(A)*

c. de in de periode tussen 06.00 uur en 19.00 uur in tabel 2.17f opgenomen waarden niet van toepassing zijn op laad- en losactiviteiten, alsmede op het in en uit de inrichting rijden van landbouwtractoren of motorrijtuigen met beperkte snelheid;

d. de in tabel 2.17e en 2.17f aangegeven waarden binnen in- of aanpandige gevoelige gebouwen

niet gelden indien de gebruiker van deze gevoelige gebouwen geen toestemming geeft voor het in redelijkheid uitvoeren of doen uitvoeren van geluidmetingen;

e. *de in tabel 2.17e en 2.17f aangegeven waarden op de gevel ook gelden bij gevoelige terreinen op de grens van het terrein, met dien verstande dat de waarden in geval van ligplaatsen, bestemd om te worden ingenomen door een woonschip als bedoeld in artikel 1.2, derde lid, onderdeel b, van het Besluit geluidhinder, slechts gelden voor zover deze ligplaatsen als zodanig zijn bestemd op of na 1 juli 2012 en niet daarvoor in een gemeentelijke verordening waren aangewezen om door een woonschip te worden ingenomen;*

f. *de in tabel 2.17e en 2.17f aangegeven waarden op de gevel, vermeerderd met 5 dB(A), ook gelden op de grens van het terrein in geval van ligplaatsen, bestemd om te worden ingenomen door een woonschip als bedoeld in artikel 1.2, derde lid, onderdeel b, van het Besluit geluidhinder, voor zover deze ligplaatsen:*
   1°. als zodanig zijn bestemd voor 1 juli 2012, of
   2°. voor 1 juli 2012 in een gemeentelijke verordening waren aangewezen om door een woonschip te worden ingenomen en voor 1 juli 2022 als zodanig zijn bestemd;

g. *de waarden binnen in- en aanpandige gevoelige gebouwen slechts gelden in geluidsgevoelige ruimten en verblijfsruimten, en*

h. *de in tabel 2.17e en 2.17f aangegeven waarden niet gelden op gevoelige objecten die zijn gelegen op een gezoneerd industrieterrein.*

6. *In afwijking van het eerste, tweede en derde lid geldt voor een glastuinbouwbedrijf binnen een glastuinbouwgebied dat:*

a. *voor het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau ($L_{Ar,LT}$) en het maximaal geluidsniveau (L_{Amax}), veroorzaakt door de in de inrichting aanwezige installaties en toestellen, alsmede door de in de inrichting verrichte werkzaamheden en activiteiten en laad- en losactiviteiten ten behoeve van en in de onmiddellijke nabijheid van de inrichting, de niveaus op de in tabel 2.17g genoemde plaatsen en tijdstippen niet meer bedragen dan de in die tabel aangegeven waarden;*

b. *de in de periode tussen 06.00 uur en 19.00 uur in tabel 2.17g opgenomen maximale geluidsniveaus (L_{Amax}) niet van toepassing zijn op laad- en losactiviteiten;*

Tabel 2.17g

	06:00–19:00 uur	*19:00–22:00 uur*	*22:00–06:00 uur*
$L_{Ar,LT}$ *op de gevel van gevoelige gebouwen*	*50 dB(A)*	*45 dB(A)*	*40 dB(A)*
$L_{Ar,LT}$ *in in- en aanpandige gevoelige gebouwen*	*35 dB(A)*	*30 dB(A)*	*25 dB(A)*
L_{Amax} *op de gevel van gevoelige gebouwen*	*70 dB(A)*	*65 dB(A)*	*60 dB(A)*
L_{Amax} *in in- en aanpandige gevoelige gebouwen*	*55 dB(A)*	*50 dB(A)*	*45 dB(A)*

c. *de in tabel 2.17g aangegeven waarden binnen in- of aanpandige gevoelige gebouwen niet gelden indien de gebruiker van deze gevoelige gebouwen geen toestemming geeft voor het in redelijkheid uitvoeren of doen uitvoeren van geluidsmetingen;*

d. *de in tabel 2.17g aangegeven waarden op de gevel ook gelden bij gevoelige terreinen op de grens van het terrein, met dien verstande dat de waarden in geval van ligplaatsen, bestemd om te worden ingenomen door een woonschip als bedoeld in artikel 1.2, derde lid, onderdeel b, van het Besluit geluidhinder, slechts gelden voor zover deze ligplaatsen als zodanig zijn bestemd op of na 1 juli 2012 en niet daarvoor in een gemeentelijke verordening waren aangewezen om door een woonschip te worden ingenomen;*

e. *de in tabel 2.17g aangegeven waarden op de gevel, vermeerderd met 5 dB(A), ook gelden op de grens van het terrein in geval van ligplaatsen, bestemd om te worden ingenomen door een woonschip als bedoeld in artikel 1.2, derde lid, onderdeel b, van het Besluit geluidhinder, voor zover deze ligplaatsen:*
   1° als zodanig zijn bestemd voor 1 juli 2012, of
   2° voor 1 juli 2012 in een gemeentelijke verordening waren aangewezen om door een woonschip te worden ingenomen en voor 1 juli 2022 als zodanig zijn bestemd;

f. *de waarden binnen in- en aanpandige gevoelige gebouwen slechts gelden in geluidsgevoelige ruimten en verblijfsruimten, en*

g. *de in tabel 2.17g aangegeven waarden niet gelden op gevoelige objecten die zijn gelegen op een gezoneerd industrieterrein.*

7. *De waarden van het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau ($L_{Ar,LT}$) op de gevel van gevoelige gebouwen in de tabellen 2.17e en 2.17g zijn niet van toepassing op inrichtingen die zijn gelegen in een gebied waarvoor bij of krachtens een gemeentelijke verordening regels zijn gesteld. In een dergelijk gebied bedraagt het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau ($L_{Ar,LT}$) niet meer dan de waarden die zijn opgenomen in die gemeentelijke verordening.*

8. *Voor inrichtingen in een gebied als bedoeld in het zevende lid, bedragen de in de verordening vastgelegde waarden ten hoogste 5 dB(A) meer of minder dan de waarden in tabel 2.17e en voor inrichtingen als bedoeld in het zesde lid, bedragen de in de verordening vastgelegde waarden ten hoogste 5 dB(A) meer of minder dan de waarden in tabel 2.17g.*

9. *Bij vaststelling van de waarden, bedoeld in het zevende lid, wordt in ieder geval rekening gehouden met het in het gebied heersende referentieniveau. Indien voor inrichtingen als bedoeld in het zesde lid, waarden worden vastgelegd die hoger zijn dan de waarden in tabel 2.17g, wordt daarmee het in het gebied heersende referentieniveau niet overschreden.*

Artikel 2.18

1. *Bij het bepalen van de geluidsniveaus, bedoeld in de artikelen 2.17, 2.19, 2.20 dan wel 6.12, blijft buiten beschouwing:*

a. *het stemgeluid van personen op een onverwarmd en onoverdekt terrein, dat onderdeel is van de inrichting, tenzij dit terrein kan worden aangemerkt als een binnenterrein;*
b. *het stemgeluid van bezoekers op het open terrein van een inrichting voor sport- of recreatieactiviteiten;*
c. *het geluid ten behoeve van het oproepen tot het belijden van godsdienst of levensovertuiging of het bijwonen van godsdienstige of levensbeschouwelijke bijeenkomsten en lijkplechtigheden, alsmede geluid in verband met het houden van deze bijeenkomsten of plechtigheden;*
d. *het geluid van het traditioneel ten gehore brengen van muziek tijdens het hijsen en strijken van de nationale vlag bij zonsopkomst en zonsondergang op militaire inrichtingen;*
e. *het ten gehore brengen van muziek vanwege het oefenen door militaire muziekcorpsen in de buitenlucht gedurende de dagperiode met een maximum van twee uren per week op militaire inrichtingen;*
f. *het ten gehore brengen van onversterkte muziek tenzij en voor zover daarvoor bij gemeentelijke verordening regels zijn gesteld;*
g. *het traditioneel schieten, bedoeld in paragraaf 3.7.2., tenzij en voor zover daarvoor bij gemeentelijke verordening regels zijn gesteld;*
h. *het stemgeluid van kinderen op een onverwarmd of onoverdekt terrein dat onderdeel is van een inrichting voor primair onderwijs, in de periode vanaf een uur voor aanvang van het onderwijs tot een uur na beëindiging van het onderwijs;*
i. *het stemgeluid van kinderen op een onverwarmd of onoverdekt terrein dat onderdeel is van een instelling voor kinderopvang.*

2. *Bij het bepalen van de geluidsniveaus, bedoeld in artikel 2.17, 2.20 dan wel 6.12, wordt voor muziekgeluid geen bedrijfsduurcorrectie toegepast.*

3. *Bij het bepalen van het maximaal geluidsniveau (L_{Amax}), bedoeld in artikel 2.17, 2.20 dan wel 6.12, blijft buiten beschouwing het geluid als gevolg van:*

a. *het komen en gaan van bezoekers bij inrichtingen waar uitsluitend of in hoofdzaak horeca-, sport- en recreatieactiviteiten plaatsvinden;*
b. *het verrichten in de open lucht van sportactiviteiten of activiteiten die hiermee in nauw verband staan;*
c. *laad- en losactiviteiten in de periode tussen 19.00 uur en 06.00 uur ten behoeve van de aan- en afvoer van producten bij inrichtingen als bedoeld in artikel 2.17, vijfde en zesde lid, voor zover dat ten hoogste een keer in de genoemde periode plaatsvindt;*
d. *het verrichten van activiteiten in de periode tussen 19.00 uur en 6.00 uur ten behoeve van het wassen van kasdekken bij inrichtingen als bedoeld in artikel 2.17, vijfde en zesde lid.*

4. *De maximale geluidsniveaus (L_{Amax}), bedoeld in artikel 2.17, 2.20 dan wel 6.12, zijn tussen 23.00 en 7.00 uur niet van toepassing ten aanzien van aandrijfgeluid van motorvoertuigen bij laad- en losactiviteiten indien:*

   a. *degene die de inrichting drijft aantoont dat het voor de betreffende inrichting in die periode geldende maximale geluidsniveau (LA_{max}), niet te bereiken is door het treffen van maatregelen; en*
   b. *het niveau van het aandrijfgeluid op een afstand van 7,5 meter van het motorvoertuig niet hoger is van 65dB(A).*

5. *Bij gemeentelijke verordening kunnen ten behoeve van het voorkomen van geluidhinder regels worden gesteld met betrekking tot:*

   a. *het ten gehore brengen van onversterkte muziek, en*
   b. *het traditioneel schieten, bedoeld in paragraaf 3.7.2.*

6. *Bij het bepalen van het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau ($L_{Ar,LT}$) blijft het geluid veroorzaakt door het stomen van grond met een installatie van derden buiten beschouwing.*

7. *Degene die een inrichting drijft, waar het stomen van grond plaatsvindt met een installatie van derden, treft maatregelen of voorzieningen die betrekking hebben op:*

   a. *de periode waarin het grondstomen plaatsvindt;*
   b. *de locatie waar de installatie wordt opgesteld, en*
   c. *het aanbrengen van geluidreducerende voorzieningen binnen de inrichting.*

8. *Het bevoegd gezag kan ten behoeve van het voorkomen van geluidhinder dan wel voor zover dat niet mogelijk is het tot een aanvaardbaar niveau beperken daarvan, bij maatwerkvoorschrift eisen stellen aan de maatregelen of voorzieningen, bedoeld in het zevende lid.*

Artikel 2.19 [Treedt in werking op een nader te bepalen tijdstip]

1. *Bij gemeentelijke verordening kunnen voorwaarden worden vastgesteld op grond waarvan krachtens de verordening gebieden worden aangewezen waarin de in de verordening opgenomen geluidsnormen gelden die afwijken van de waarden, bedoeld in artikel 2.17 indien de in dat artikel genoemde waarden gelet op de aard van de gebieden niet passend zijn.*

   Alvorens een gebied wordt aangewezen worden de gevolgen hiervan voor de in die gebieden gelegen inrichtingen, de bewoners van die gebieden en andere belanghebbenden in kaart gebracht.

2. *In een gebied als bedoeld in het eerste lid bedragen de waarden binnen een geluidsgevoelige ruimte of een verblijfsruimte voor zover deze niet zijn gelegen op een gezoneerd industrieterrein, op de volgende tijdstippen niet meer dan de in tabel 2.19 aangegeven waarden:*

Tabel 2.19

	07.00–19.00 uur	*19.00–23.00 uur*	*23.00–07.00 uur*
$L_{Ar,LT}$	*35 dB(A)*	*30 dB(A)*	*25 dB(A)*
$L_{A}max$	*55 dB(A)*	*50 dB(A)*	*45 dB(A)*

3. *Bij het bepalen van het maximaal geluidsniveau ($L_{A}max$), bedoeld in het tweede lid, blijft buiten beschouwing het geluid als gevolg van:*

   a. *het komen en gaan van bezoekers bij inrichtingen waar uitsluitend of in hoofdzaak horeca-, sport- en recreatieactiviteiten plaatsvinden;*
   b. *het verrichten in de open lucht van sportactiviteiten of activiteiten die hiermee in nauw verband staan.*

4. *De in het tweede lid genoemde waarden gelden niet indien de gebruiker van deze gevoelige gebouwen geen toestemming geeft voor het in redelijkheid uitvoeren of doen uitvoeren van geluidsmetingen.*

5. *In een verordening als bedoeld in het eerste lid kan worden bepaald dat het bevoegd gezag ten aanzien van een gebied dat krachtens de verordening is aangewezen overeenkomstig artikel 2.20 maatwerkvoorschriften kan stellen.*

Artikel 2.20

1. *In afwijking van de waarden, bedoeld in de artikelen 2.17, 2.19 dan wel 6.12, kan het bevoegd gezag bij maatwerkvoorschrift andere waarden voor het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau ($L_{Ar,LT}$) en het maximaal geluidsniveau L_{Amax} vaststellen.*

2. *Het bevoegd gezag kan slechts hogere waarden vaststellen dan de waarden, bedoeld in de artikelen 2.17, 2.19 dan wel 6.12, indien binnen geluidsgevoelige ruimten dan wel verblijfsruimten van gevoelige gebouwen, die zijn gelegen binnen de akoestische invloedssfeer van de inrichting, een etmaalwaarde van maximaal 35 dB(A) wordt gewaarborgd.*

3. *De in het tweede lid bedoelde etmaalwaarde is niet van toepassing indien de gebruiker van deze gevoelige gebouwen geen toestemming geeft voor het in redelijkheid uitvoeren of doen uitvoeren van geluidsmetingen.*

4. *Het bevoegd gezag kan maatwerkvoorschriften stellen over de plaats waar de waarden, bedoeld in de artikelen 2.17, 2.19 dan wel 6.12, voor een inrichting gelden.*

5. *Het bevoegd gezag kan bij maatwerkvoorschrift bepalen welke technische voorzieningen in de inrichting worden aangebracht en welke gedragsregels in acht worden genomen teneinde aan geldende geluidsnormen te voldoen.*

6. *In afwijking van de waarden, bedoeld in de artikelen 2.17, 2.19 dan wel 6.12 kan het bevoegd gezag bij maatwerkvoorschrift voor bepaalde activiteiten in een inrichting, anders dan festiviteiten als bedoeld in artikel 2.21, andere waarden voor het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau ($L_{Ar,LT}$) en het maximaal geluidsniveau L_{Amax} vaststellen. Het bevoegd gezag kan daarbij voorschriften vaststellen met betrekking tot de duur van de activiteiten, het treffen van maatregelen, de tijdstippen waarop de activiteiten plaatsvinden of het vooraf melden per keer dat de activiteit plaatsvindt.*

7. *Het bevoegd gezag kan bij maatwerkvoorschrift bepalen welke technische voorzieningen worden aangebracht en welke gedragsregels in acht worden genomen ter beperking van het geluid als gevolg van werkzaamheden en activiteiten bij een inrichting als bedoeld in artikel 2.17, vijfde lid.*

Artikel 2.21

1. *De waarden bedoeld in de artikelen 2.17, 2.19, 2.20 dan wel 6.12 zijn voor zover de naleving van deze normen redelijkerwijs niet kan worden gevergd, niet van toepassing op dagen of dagdelen in verband met de viering van:*

   a. *festiviteiten die bij of krachtens een gemeentelijke verordening zijn aangewezen, in de gebieden in de gemeente waarvoor de verordening geldt;*
   b. *andere festiviteiten die plaatsvinden in de inrichting, waarbij het aantal bij of krachtens een gemeentelijke verordening aan te wijzen dagen of dagdelen per gebied of categorie van inrichtingen kan verschillen en niet meer mag bedragen dan twaalf per kalenderjaar.*

2. *Bij of krachtens gemeentelijke verordening kunnen voorwaarden worden verbonden aan de festiviteiten ter voorkoming of beperking van geluidhinder.*

3. *Een festiviteit als bedoeld in het eerste lid die maximaal een etmaal duurt, maar die zowel voor als na 00.00 uur plaatsvindt, wordt beschouwd als plaatshebbende op één dag.*

Artikel 2.22

1. *Bij het bepalen van het maximaal geluidsniveau L_{Amax}, bedoeld in de artikelen 2.17, 2.19, 2.20 dan wel 6.12, blijft buiten beschouwing het geluid als gevolg van het uitrukken van motorvoertuigen ten behoeve van ongevallenbestrijding, brandbestrijding en gladheidbestrijding en het vrijmaken van de weg na een ongeval.*

2. *Het bevoegd gezag kan maatwerkvoorschriften stellen met betrekking tot het treffen van technische en organisatorische maatregelen ten aanzien van het uitrukken van motorvoertuigen bij ongevallenbestrijding, brandbestrijding en gladheidbestrijding, indien dat bijzonder is aangewezen in het belang van het milieu.*

VNG-publicatie "Bedrijven en milieuzonering

Hetgeen in de VNG publicatie is opgenomen dient ter ondersteuning van de ruimtelijke onderbouwing.

De VNG publicatie gaat uit van richtafstanden, waarbij de omgevingstypering van belang is. De publicatie gaat uit van een tweetal gebiedstyperingen: "rustige woonwijk" en "gemengde omgeving"

De (richt)afstand wordt bepaald door meting van de afstand van de gevel van de woning (volgens vigerend bestemmingsplan) tot de bestemmingsgrens van de inrichting.

Voor de gebiedstypering "gemengde omgeving" kan een richtafstand worden gehanteerd, die één afstandsstap lager is, dan aangegeven in de tabellen.

De in de publicatie aangegeven richtafstanden geven de grenzen aan waarbinnen sprake zal zijn van een goed woon- en leefklimaat en zijn er derhalve geen maatregelen noodzakelijk om het plan te kunnen realiseren.

Voor onderhavige locatie SBI-1993 code 553 / SBI-2008 code 561; restaurants, en SBI-1993 code 554 / SBI-2008 code 563; café's, bars geldt voor de omgevingstypering "rustige woonwijk" een milieucategorie 1 en een richtafstand v.w.b. geluid van 10 meter. Voor de categorie "gemengde omgeving" geldt een richtafstand van 0 meter.

De planlocatie kan als een gemengde omgeving worden aangemerkt.

MODELLERING

Algemeen

Met behulp van het softwarepakket Geomilieu V3.1 is een rekenmodel opgezet zodat een prognose kan worden gemaakt v.w.b. de te verwachten geluidsniveaus op de gevels van relevante woningen.

- Er wordt van uitgegaan dat er geen zodanig binnengeluidsniveaus (muziekgeluid) gehanteerd zullen worden, waardoor het invallende geluidsniveau op gevels van geluidgevoelige bestemmingen, hoger zal zijn als dat toegestaan is in het activiteitenbesluit. Bij activiteiten waar hogere geluidniveaus verwacht kunnen worden zal per keer een speciale ontheffing dienen te worden aangevraagd bij de gemeentelijke instanties.
- Er wordt geen rekening gehouden met koel/vriesinstallaties die een relevant geluidsniveau veroorzaken. Voor zover bekend zal de geplande installatie inpandig worden opgesteld.
- Er wordt vooralsnog van uitgegaan, dat een eventuele luchtbehandelingsinstallatie geen bijdrage zal leveren aan de geluidsniveaus op de immissiepunten. Bij een eventuele externe installatie zal in overleg met het akoestisch bureau een en ander zodanig worden uitgevoerd, dat aan de normen van het Activiteitenbesluit zal worden voldaan.

Gebouwen / schermen

De gebouwen zijn gemodelleerd met een reflectiefactor 0,8 conform de HMRI-1999.

Bodemfactor

De standaardbodemfactor is op 1 gesteld (akoestisch absorberend). Voor de wegen, parkeerplaatsen het terras en het water wordt een bodemfactor 0 (akoestisch reflecterend) toegepast.

Ontvangerpunten

Op de gevels van de meest relevante woningen zijn ontvangerpunten gelegd, op immissiehoogten van 1,5 m (begane grond) en 4,5 m (1^{e} verdieping) en 7,5 m (2^{e} verdieping).
Ter plaatse van de terreingrens ligplaats woonboten is eveneens een immissiepunt geplaatst. Het is op vooralsnog niet bekend of deze locatie binnen het kader van het Activiteitenbesluit als geluidgevoelig moet worden beschouwd, echter binnen het kader van een goede ruimtelijke ordening wordt aan dit punt toch aandacht besteed.

De punten 1, 2 en 3 behoren bij de woning Ooysedijk 29, de punten 4, 5 en 6 behoren bij de woning Ooysedijk 55 en punt 7 behoort bij de terreingrens ligplaats woonboten aan 't Meertje.

Modellering personen op terras

- Er wordt uitgegaan van een terras met 25 tafeltjes met daaromheen elk vier zitplaatsen. Bij een volle bezetting impliceert dit derhalve 100 personen.
- Voor een vierpersoons tafel wordt ervan uitgegaan, dat steeds één persoon aan het praten is. Daarbij wordt er tevens van uitgegaan dat er 5% van de tijd door elkaar wordt gesproken. Dit impliceert, dat er per persoon 30% van de tijd gesproken wordt;
- er wordt van uitgegaan dat gedurende de dagperiode (07.00 – 19.00 uur) er continue een volledige bezetting zal plaatshebben, gedurende de avondperiode wordt gerekend met een 50% bezetting en na 23.00 uur is het terras niet meer geopend. Hierbij is het belangrijk om op te merken, dat wanneer het een onoverdekt en onverwarmd terras betreft, het stemgeluid van personen op dat terras bij de toetsing aan het Activiteitenbesluit buiten beschouwing wordt gelaten(art. 2.18 lid 1a). Vooralsnog is niet bekend of er een overkapping c.q. terrasverwarming zal worden toegepast. Mede in het kader van een goede ruimtelijke ordening zal, ongeacht het voornoemde, het stemgeluid van personen op het terras worden beoordeeld;
- Voor het rustig praten van een persoon wordt een bronsterkte van 65 dB(A) toegepast, conform de VDI 3770:2012-09 "" Characteristic noise emission values of sound sources Facilities for sporting and recreational activities";
- Voor het bepalen van de maximale geluidsniveaus wordt uitgegaan van een maximale bronsterkte voor het spreken met stemverheffing, dit is volgens dezelfde publicatie 73 dB(A). Er kan van worden uitgegaan, dat de omgeving en de entourage van de locatie geen hogere niveaus zullen uitlokken;
- Louter het geluid afkomstig van de bezoekers het terras wordt berekend, er is geen sprake van muziekgeluid anders dan met speciale ontheffing.

Laden en lossen (bevoorrading horecagelegenheid)

- Voor het laden en lossen aan de westzijde (Ooyse Sluispad) zal voor de laad- en losactiviteiten een bronsterkte worden aangehouden van L_{wrAmax} = 112 dB(A).
- Voor de manoeuvrerende vrachtwagen (mobiele bron vw01) wordt een bronsterkte van $L_{wr(A)}$ gerekend van ca. 97 dB(A), voor de laad- losactiviteit wordt een bronsterkte van $L_{wr(A)}$ gerekend van ca. 88 dB(A) gedurende 15 minuten.
- Er dient te worden opgemerkt, dat het maximaal geluidsniveau t.g.v. het laden en lossen in de dagperiode volgens het Activiteitenbesluit buiten beschouwing wordt gelaten (art. 2.17, lid 1b).
  Onderstaand wordt een deel van bijbehorende toelichting van dat artikel gegeven.

Toelichting artikel 2.17, eerste lid, onderdeel b
De waarden voor de maximale geluidsniveaus zijn in de dagperiode niet van toepassing op laad- en losactiviteiten. In de praktijk blijken overschrijdingen van de maximale geluidsniveaus door laad- en losactiviteiten gedurende de dagperiode in het algemeen niet tot hinder te leiden. Onder de laad- en losactiviteiten worden tevens aanverwante activiteiten verstaan zoals het slaan van autoportieren en het starten, aanrijden, manoeuvreren en wegrijden van de voertuigen.

Ook het stemgeluid van bezoekers op een onverwarmd en onoverdekt terrein, dat onderdeel is van de inrichting (het terras) wordt in het Activiteitenbesluit uitgesloten van toetsing (artikel 2.18 lid 1a,b). In het kader van een goede ruimtelijke ordening wordt hieraan toch aandacht besteed.

Parkeren

Er zijn 42 parkeerplaatsen gepland. Hiervan zijn 23 parkeerplaatsen voor de horecagelegenheid bestemd en dus 19 voor de bewoners van de diverse woningen.

Er wordt uitgegaan van een parkeer- / manoeuvreertijd van 10 seconden per beweging. De totaaltijden worden gelijkelijk verdeeld over de daarvoor bestemde parkeerplaatsen.
De westelijk en noordelijk van de toekomstige atelierwoningen gesitueerde parkeerplaatsen zijn bestemd voor de horecagelegenheid.
Van de dichtst aan de oostzijde gesitueerde parkeerplaatsen bij de atelierwoningen zijn de drie meest zuidelijk gelegen parkeerplaatsen bestemd voor de horecagelegenheid en de acht noordelijke parkeerplaatsen zijn bestemd voor de atelierwoningen.
de middelste strook (11 parkeerplaatsen) zijn allemaal bestemd voor de horecagelegenheid en de meest oostelijk gesitueerde strook (11 parkeerplaatsen) zijn bestemd voor de bewoners van de woningen aan de Ooysesdijk.

Alle bezoekers aan de horecagelegenheid en de bewoners van de 5 atelierwoningen zullen gebruik maken van de inrit aan het Ooyse Sluispad. De bewoners van de woningen zullen gebruik maken van de inrit aan de rechterzijde tussen het onderhavige pand en de woning aan de Ooysedijk.

Horeca
Uitgaande van een volledige bezetting van alle tafeltjes gedurende de volledige dagperiode en een bezetting van 1 uur per persoon, resulteert dit in 1200 klanten in de dagperiode.
Bij een 50% bezetting in de avondperiode resulteert dit in 200 klanten. Van deze klanten wordt ervan uitgegaan, dat 75% in de nachtperiode vertrekt.

Middelen van vervoer:
Er wordt van uitgegaan, dat 50% van de klanten met de auto komen (bezetting van gemiddeld 3 personen per auto)en 50% met de fiets.
Dit resulteert in 400 (auto)bewegingen in de dagperiode, ca. 42 bewegingen in de avondperiode en 25 bewegingen in de nachtperiode.

Woningen
Voor de 7 te realiseren woningen en de 5 toekomstige atelierswoningen wordt uitgegaan van 8 bewegingen per etmaal per woning. Verdeeld over het etmaal wordt hierbij uitgegaan van 35 bewegingen in de dagperiode, 14 bewegingen in de avondperiode en 7 bewegingen in de nachtperiode v.w.b. de nieuwe woningen aan de Ooysedijk en 25 bewegingen in de dagperiode, 10 bewegingen in de avondperiode en 5 in de nachtperiode.

Onderstaand wordt een en ander nogmaals in tabelvorm weergegeven.

parkeergegevens					
	dag	avond	nacht	totaal bew.	route
7 woningen Ooysedijk	35	14	7	56	via rechterzijde
5 atelierswoningen	25	10	5	40	via Ooyse Sluispad
horeca	400	42	25.	467	via Ooyse Sluispad

Situatieoverzicht

Opm.: De Google ondergrond komt niet geheel overeen met de in dit model toegepaste kadastrale gegevens van de gebouwen (BAG-viewer). Voor het visuele aspect is ervoor gekozen om toch deze ondergrond toe te passen.

RESULTATEN / ANALYSE / CONCLUSIE

Resultaten
In onderstaande tabellen worden de resultaten van de berekeningen gegeven.

Resultaten $L_{Ar,LT}$ (RO) [dB(A)]					
Naam	Omschrijving	Hoogte [m]	Dag	Avond	Nacht
1	voorgevel	1,50 / 4,50	29	29	19
2	zijgevel begane grond	1,50	32	n.v.t.	n.v.t.
3	zijgevel verdieping	7,50	n.v.t.	30	22
4	zijgevel	1,50 / 4,50	43	42	36
5	voorgevel	1,50 / 4,50	33	33	27
6	achtergevel	1,50 / 4,50	39	39	33
7	ligplaats woonboot	1,50	37	32	26
8	nieuwe woning voorgevel	1,50 / 4,50	43	40	25
9	nieuwe woning achtergevel	1,50 / 4,50	49	44	39

Resultaten L_{Amax} optredende maximale geluidsniveaus (RO) [dB(A)]						
Naam	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	bron. d/a/n
1	voorgevel	1,50 / 4,50	58	47	47	vrachtw./pers.auto/pers.auto
2	zijgevel beg.gr.	1,50	61	n.v.t.	n.v.t.	vrachtw./---/---
3	zijgevel verd.	7,50	n.v.t.	53	53	---/pers.auto/pers.auto
4	zijgevel	1,50 / 4,50	71	68	68	pers.auto/pers.auto/pers.auto
5	voorgevel	1,50 / 4,50	62	61	61	pers.auto/pers.auto/pers.auto
6	achtergevel	1,50 / 4,50	66	65	65	pers.auto/pers.auto/pers.auto
7	ligplaats woonboot	1,50	63	63	63	pers.auto/pers.auto/pers.auto
8	nwe. woning voorgevel	1,50 / 4,50	63	50	50	vrachtw./terras/pers.auto
9	nwe. woning achtergevel	1,50 / 4,50	76	74	74	pers.auto/pers.auto/pers.auto

De in bovenstaande tabellen gegeven resultaten zijn afkomstig van alle activiteiten, dus:

- laden / lossen (bevoorraden horeca), inclusief rijden / manoeuvreren;
- parkeren (horeca en woningen), inclusief rijden / manoeuvreren;
- terras.

Resultaten $L_{Ar,LT}$ (Activiteitenbesluit) [dB(A)]					
Naam	Omschrijving	Hoogte [m]	Dag	Avond	Nacht
1	voorgevel	1,50 / 4,50	26	24	18
2	zijgevel begane grond	1,50	29	n.v.t.	n.v.t.
3	zijgevel verdieping	7,50	n.v.t.	26	21
4	zijgevel	1,50 / 4,50	21	20	14
5	voorgevel	1,50 / 4,50	14	12	6
6	achtergevel	1,50 / 4,50	34	32	27
7	ligplaats woonboot	1,50	37	31	26
8	nieuwe woning voorgevel	1,50 / 4,50	32	29	23
9	nieuwe woning achtergevel	1,50 / 4,50	48	43	37

De in de hiervoor gegeven tabel bevat resultaten die afkomstig zijn van alle relevante activiteiten volgens het normenstelsel van het Activiteitenbesluit, dus:

- laden / lossen (bevoorraden horeca), inclusief rijden / manoeuvreren;
- parkeren (horeca), inclusief rijden / manoeuvreren;

T.b.v. de toetsing aan het normenstelsel v.w.b. het maximaal geluidsniveau, als opgenomen in het Activiteitenbesluit, zijn er geen relevante bronnen aanwezig, immers het komen en gaan van bezoekers, bezoekers op een onverwarmd en onoverdekt terrein, dat onderdeel is van de inrichting (het terras) en het laden en lossen in de dagperiode zijn uitgesloten van toetsing. Hierbij wordt van uitgegaan dat geen andere relevante geluidsbronnen aanwezig zijn. (dus geen bijdragen van koelingen, luchtbehandeling e.d.)

Analyse

Langtijdgemiddeld beoordelingsniveau (RO)

Er treden in geen enkele periode nergens zodanige niveaus op dat er sprake zou kunnen zijn van ernstige hinder.

Maximaal geluidsniveau (RO)

Een maximaal toegestaan maximaal binnenniveau van 55 dB(A) etmaalwaarde wordt als acceptabel aangenomen.
In combinatie met het uitgangspunt dat een gevel van een normaal onderhouden woning minimaal 20 dB reduceert, treden met maximale gevelbelastingen van 76 dB(A) in de dagperiode, 73 dB(A) in de avond- en nachtperiode bij de gevels van de nieuwe woningen overschrijdingen op van het maximale binnenniveau van respectievelijk 1 dB (dagperiode), 4 dB (avondperiode) en 9 dB (nachtperiode). Dit zijn de geprognosticeerde binnenwaarden van de nieuw te realiseren woningen. In de bouwplanfase kan bij het ontwerp rekening worden gehouden met een hogere benodigde akoestische isolatie, zodanig dat het gewenste binnenniveau is gewaarborgd.

Bij de bestaande woningen treedt, met maximale gevelbelastingen van 71 dB(A) in de dagperiode, 68 dB(A) in de avond- en nachtperiode, bij de zijgevel van de woning Ooysedijk 55 alleen een overschrijding op van het maximale binnenniveau in de nachtperiode op van 3 dB. Dit betreft dan de verdiepingshoogte. Hier bevindt zich één relatief klein raam. Te verwachten is, dat de gevelreductie minimaal 3 dB hoger zal zijn dan de reeds vernoemde 20 dB en dat derhalve de overschrijding niet aanwezig zal zijn.

De doorgang betreft een reeds lang bestaande inrit die altijd is gebruikt mede door vrachtverkeer bij de bedrijvigheid ter plaatse en kan derhalve als een bestaande situatie worden beschouwd.

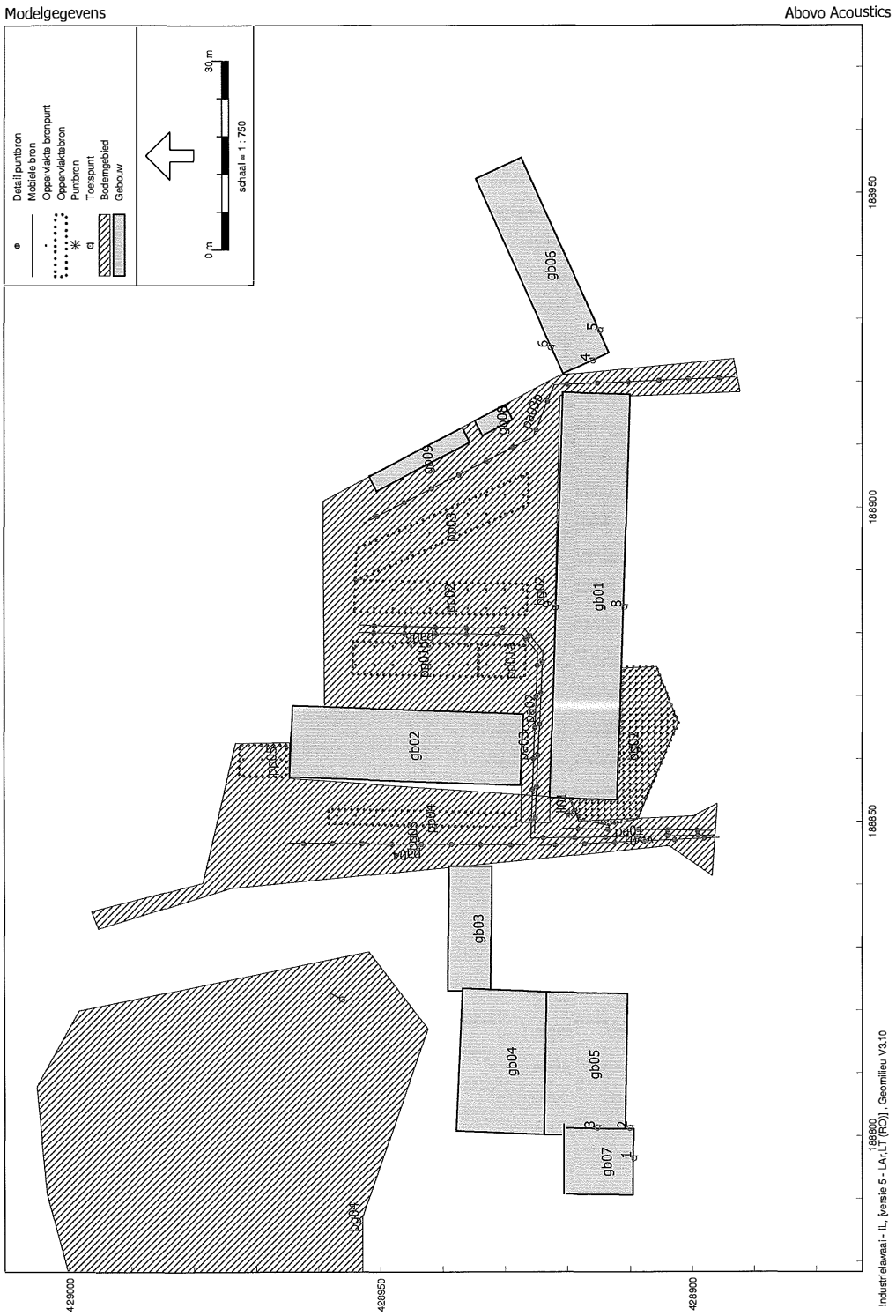
Ook kan gesteld worden dat de veroorzaker (langsrijdende personenauto van bewoners van de nieuwe woningen) slechts in zeer beperkte mate zal voorkomen en dat gezien het type geluid er niet snel schrikreacties zullen optreden.

Langtijdgemiddeld beoordelingsniveau en maximaal geluidsniveau (Activiteitenbesluit)
Er treden in geen enkele periode nergens overschrijdingen op van de normen als gesteld in het Activiteitenbesluit.

Conclusie
Het bevoegd gezag dient een afgewogen oordeel te maken of er sprake is van een goede ruimtelijke ordening, maar gezien hetgeen bij de analyse is vernoemd kan gesteld worden dat het project, misschien met enige aanpassing, doorgang kan vinden.

Bijlage

Situatieoverzicht
Abovo Acoustics
Detail puntbron
Mobiele bron
Oppervlakte bronpunt
Oppervlaktebron
Puntbron
Toetspunt
Bodemgebied
Gebouw
0 m
30 m
schaal = 1 : 750
Ooyse-Sluispad
gb01
gb02
gb03
gb04
gb05
gb06
gb07
429000
428950
428900
188900
188850
188800
Industrielawaai - IL, [versie 5 - LAr,LT (RO)], Geomilieu V3.10

Modelgegevens
Abovo Acoustics
Detail puntbron
Mobiele bron
Oppervlakte bronpunt
Oppervlaktebron
Puntbron
Toetspunt
Bodemgebied
Gebouw
0 m
30 m
schaal = 1 : 750
gb01
gb02
gb03
gb04
gb05
gb06
gb07
gb08
gb09
pb01
pb02
pb03
pb04
pb05
pb06
pb07
pb08
pb09
pb010
pb011
pb012
pb013
pb014
pb015
pb016
pb017
pb018
pb019
pb020
pb021
pb022
pb023
pb024
pb025
pb026
pb027
pb028
pb029
pb030
pb031
pb032
pb033
pb034
pb035
pb036
pb037
pb038
pb039
pb040

Model: LAr,LT (RO)
versie 5 - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Rekenpunten, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	X	Y	Maaiveld	Hdef.	Hoogte A	Hoogte B	Hoogte C	Gevel
1	woning voorgevel	188796,41	428909,41	0,00	Relatief	1,50	4,50	--	Ja
3	woning zijgevel (verdieping)	188801,29	428915,31	0,00	Relatief	7,50	--	--	Ja
2	woning zijgevel begane grond)	188801,22	428910,09	0,00	Relatief	1,50	--	--	Ja
4	woning zijgevel	188923,36	428915,87	0,00	Relatief	1,50	4,50	--	Ja
5	woning voorgevel	188928,16	428914,78	0,00	Relatief	1,50	4,50	--	Ja
6	woning achtergevel	188925,44	428922,63	0,00	Relatief	1,50	4,50	--	Ja
7	ligplaats woonboot	188821,75	428956,24	0,00	Relatief	1,50	--	--	Nee
8	nieuwe woning	188884,17	428910,96	0,00	Relatief	1,50	4,50	--	Ja
9	nieuwe woning	188884,07	428921,91	0,00	Relatief	1,50	4,50	--	Ja

Geomilieu V3.10 28-8-2015 15:14:37

Model: LAr,LT (RO)
versie 5 - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Bodemgebieden, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	X-1	Y-1	Bf
bg01	terras (100 plaatsen)	188874,46	428911,31	0,00
bg02	parkeerplaats	188868,38	428959,01	0,00
bg03	Ooijseseluispad + parkeerplaatsen	188841,40	428896,79	0,00
bg04	't Meertje	188790,93	429003,57	0,00

Model: LAr,LT (RO)
versie 5 - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	X-1	Y-1	Hoogte	Rel.H	Maaiveld	Hdef.	Cp	Refl.	lk
gb01	monumentaal pand	188853,83	428922,79	6,00	6,00	0,00	Relatief	0 dB		0,80
gb02	gebouw	188868,54	428964,17	6,00	6,00	0,00	Relatief	0 dB		0,80
gb03	bedrijfsgebouw	188842,98	428939,03	6,00	6,00	0,00	Relatief	0 dB		0,80
gb04	bedrijfsgebouw	188800,20	428923,78	6,00	6,00	0,00	Relatief	0 dB		0,80
gb05	bedrijfsgebouw	188822,90	428923,31	6,00	6,00	0,00	Relatief	0 dB		0,80
gb06	woningen Ooysedijk 55-65	188952,28	428934,72	7,00	7,00	0,00	Relatief	0 dB		0,80
gb07	woning Ooysedijk 29	188801,27	428920,53	9,00	9,00	0,00	Relatief	0 dB		0,80
gb08	schuurtjes	188913,80	428934,88	2,50	2,50	0,00	Relatief	0 dB		0,80
gb09	schuurtjes	188912,73	428936,89	2,50	2,50	0,00	Relatief	0 dB		0,80

Model: LAr,LT (RO)
versie 5 - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Mobiele bron, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	X-1	Y-1	ISO_H	ISO M	Hdef.	Aantal(D)	Aantal(A)	Aantal(N)	Cb(D)	Cb(A)	Cb(N)	Gem.snelheid
pa01	personenauto	188847,46	428895,68	0,75	0,00	Relatief	400	42	25	19,73	24,75	30,01	15
pa04	personenauto	188846,33	428926,73	0,75	0,00	Relatief	157	16	10	23,81	28,96	34,01	15
vw01	vrachtwagen (manoeuvreren)	188848,55	428896,77	1,00	0,00	Relatief	2	--	--	37,98	--	--	5
pa02	personenauto	188848,22	428925,23	0,75	0,00	Relatief	243	26	15	21,75	26,69	32,09	15
pa06	personenauto	188880,83	428933,79	0,75	0,00	Relatief	139	15	9	24,20	29,10	34,33	15
pa03b	personenauto woningen	188920,70	428893,14	0,75	0,00	Relatief	35	14	7	30,23	29,43	35,45	15
pa03c	personenauto woningen	188847,85	428896,55	0,75	0,00	Relatief	25	10	5	31,63	30,84	36,86	15

Model: LAr,LT (RO)
versie 5 - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Mobiele bron, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Aant.puntbr	Lwr 31	Lwr 63	Lwr 125	Lwr 250	Lwr 500	Lwr 1k	Lwr 2k	Lwr 4k	Lwr 8k	Lwr Totaal	Lw Totaal
pa01	6	48,00	70,00	76,00	80,00	82,00	84,00	85,00	80,00	74,00	90,00	90,00
pa04	8	48,00	70,00	76,00	80,00	82,00	84,00	85,00	80,00	74,00	90,00	90,00
vw01	5	61,50	72,50	81,60	86,00	89,10	92,50	92,70	85,60	75,50	97,33	97,33
pa02	8	48,00	70,00	76,00	80,00	82,00	84,00	85,00	80,00	74,00	90,00	90,00
pa06	4	48,00	70,00	76,00	80,00	82,00	84,00	85,00	80,00	74,00	90,00	90,00
pa03b	14	48,00	70,00	76,00	80,00	82,00	84,00	85,00	80,00	74,00	90,00	90,00
pa03c	18	48,00	70,00	76,00	80,00	82,00	84,00	85,00	80,00	74,00	90,00	90,00

Bronnen RO

Model: LAr,LT (RO)
versie 5 - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Oppervlaktebronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	X-1	Y-1	Hoogte	Maaiveld	Hdef.	Gebied	Cb(u)(D)	Cb(u)(A)	Cb(u)(N)	Lwr 31	Lwr 63	Lwr 125
ob02	terras 25 tafeltjes (100 personen)	188853,32	428911,94	1,20	0,00	Relatief	182,15	3,599	0,600	--	0,00	62,30	64,30
pp04	6 parkeerplaatsen horeca	188849,74	428958,36	0,75	0,00	Relatief	69,91	0,228	0,041	0,004	0,00	57,00	62,00
pp02	11 parkeerplaatsen horeca	188883,50	428954,12	0,75	0,00	Relatief	138,27	0,419	0,075	0,003	0,00	57,00	62,00
pp03	11 parkeerplaatsen woningen	188888,35	428954,00	0,75	0,00	Relatief	138,29	0,096	0,038	0,019	0,00	57,00	62,00
pp01a	3 parkeerplaatsen horeca	188878,05	428926,69	0,75	0,00	Relatief	37,90	0,145	0,015	0,009	0,00	57,00	62,00
pp05	3 parkeerplaatsen horeca	188862,15	428965,05	0,75	0,00	Relatief	37,28	0,114	0,020	0,002	0,00	57,00	62,00
pp01b	8 parkeerplaatsen woningen	188878,69	428954,36	0,75	0,00	Relatief	103,33	0,070	0,028	0,014	0,00	57,00	62,00

Model: LAr,LT (RO)
versie 5 - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Oppervlaktebronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Lwr 250	Lwr 500	Lwr 1k	Lwr 2k	Lwr 4k	Lwr 8k	Lwr Totaal
ob02	75,30	81,30	78,30	78,30	69,30	60,30	85,02
pp04	68,00	76,00	80,00	73,00	65,00	56,00	82,35
pp02	68,00	76,00	80,00	73,00	65,00	56,00	82,35
pp03	68,00	76,00	80,00	73,00	65,00	56,00	82,35
pp01a	68,00	76,00	80,00	73,00	65,00	56,00	82,35
pp05	68,00	76,00	80,00	73,00	65,00	56,00	82,35
pp01b	68,00	76,00	80,00	73,00	65,00	56,00	82,35

Bronnen RO

Model: LAr,LT (RO)
versie 5 - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	X	Y	Hoogte	Rel.H	Maaiveld	Hdef.	Type	Richt.	Hoek	Cb(u)(D)	Cb(u)(A)	Cb(u)(N)	Cb(D)	Cb(A)	Cb(N)
1101	laden / lossen	188851,34	428919,69	0,50	0,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	0,250	--	--	16,81	--	--

Bronnen RO

Model: LAr,LT (RO)
versie 5 - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	GeenRefl.	Lwr 31	Lwr 63	Lwr 125	Lwr 250	Lwr 500	Lwr 1k	Lwr 2k	Lwr 4k	Lwr 8k	Lwr Totaal
1101	Nee	--	65,00	72,00	83,00	80,00	81,00	79,00	77,00	--	87,59

Model: LAr,LT (Activiteitenbesluit)
versie 5 - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Mobiele bron, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	X-1	Y-1	ISO_H	ISO M	Hdef.	Aantal(D)	Aantal(A)	Aantal(N)	Cb(D)	Cb(A)	Cb(N)	Gem.snelheid	Aant.puntbr
pa01	personenauto	188847,46	428895,68	0,75	0,00	Relatief	400	42	25	19,73	24,75	30,01	15	6
pa04	personenauto	188846,33	428926,73	0,75	0,00	Relatief	157	16	10	23,81	28,96	34,01	15	8
vw01	vrachtwagen (manoeuvreren)	188848,55	428896,77	1,00	0,00	Relatief	2	--	--	37,98	--	--	5	5
pa02	personenauto	188848,22	428925,23	0,75	0,00	Relatief	243	26	15	21,84	26,77	32,17	15	8
pa06	personenauto	188880,38	428933,88	0,75	0,00	Relatief	139	15	9	24,20	29,10	34,33	15	4

Model: LAr,LT (Activiteitenbesluit)
versie 5 - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Mobiele bron, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Lwr 31	Lwr 63	Lwr 125	Lwr 250	Lwr 500	Lwr 1k	Lwr 2k	Lwr 4k	Lwr 8k	Lwr Totaal	Lw Totaal
pa01	48,00	70,00	76,00	80,00	82,00	84,00	85,00	80,00	74,00	90,00	90,00
pa04	48,00	70,00	76,00	80,00	82,00	84,00	85,00	80,00	74,00	90,00	90,00
vw01	61,50	72,50	81,60	86,00	89,10	92,50	92,70	85,60	75,50	97,33	97,33
pa02	48,00	70,00	76,00	80,00	82,00	84,00	85,00	80,00	74,00	90,00	90,00
pa06	48,00	70,00	76,00	80,00	82,00	84,00	85,00	80,00	74,00	90,00	90,00

Model: LAr,LT (Activiteitenbesluit)
versie 5 - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Oppervlaktebronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	X-1	Y-1	Hoogte	Maaiveld	Hdef.	Gebied	Cb(u)(D)	Cb(u)(A)	Cb(u)(N)	Lwr 31	Lwr 63
pp04	6 parkeerplaatsen (parkeren / manoeuvreren)	188849,74	428958,36	0,75	0,00	Relatief	69,91	0,290	0,003	0,018	0,00	57,00
pp02	11 parkeerplaatsen (parkeren / manoeuvreren)	188883,50	428954,12	0,75	0,00	Relatief	138,27	0,531	0,055	0,033	0,00	57,00
pp01a	3 parkeerplaatsen (parkeren / manoeuvreren)	188878,05	428926,69	0,75	0,00	Relatief	37,90	0,145	0,015	0,009	0,00	57,00
pp05	3 parkeerplaatsen (parkeren / manoeuvreren)	188862,15	428965,05	0,75	0,00	Relatief	37,28	0,145	0,015	0,009	0,00	57,00

Model: LAr,LT (Activiteitenbesluit)
versie 5 - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Oppervlaktebronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Lwr 125	Lwr 250	Lwr 500	Lwr 1k	Lwr 2k	Lwr 4k	Lwr 8k	Lwr Totaal
pp04	62,00	68,00	76,00	80,00	73,00	65,00	56,00	82,35
pp02	62,00	68,00	76,00	80,00	73,00	65,00	56,00	82,35
pp01a	62,00	68,00	76,00	80,00	73,00	65,00	56,00	82,35
pp05	62,00	68,00	76,00	80,00	73,00	65,00	56,00	82,35

Bronnen Activiteitenbesluit

Model: LAr,LT (Activiteitenbesluit)
versie 5 - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	X	Y	Hoogte	Rel.H	Maaiveld	Hdef.	Type	Richt.	Hoek	Cb(u)(D)	Cb(u)(A)	Cb(u)(N)	Cb(D)	Cb(A)	Cb(N)
1101	laden / lossen	188851,34	428919,69	0,50	0,50	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	0,250	--	--	16,81	--	--

Model: LAr,LT (Activiteitenbesluit)
versie 5 - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	GeenRefl.	Lwr 31	Lwr 63	Lwr 125	Lwr 250	Lwr 500	Lwr 1k	Lwr 2k	Lwr 4k	Lwr 8k	Lwr Totaal
1101	Nee	--	65,00	72,00	83,00	80,00	81,00	79,00	77,00	--	87,59

Resultatentabel RO

Rapport: Resultatentabel
Model: LAr,LT (RO)
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: (hoofdgroep)
Groepsreductie: Nee

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
1_A	woning voorgevel	1,50	29	25	16
1_B	woning voorgevel	4,50	32	29	19
2_A	woning zijgevel begane grond)	1,50	32	28	19
3_A	woning zijgevel (verdieping)	7,50	34	30	22
4_A	woning zijgevel	1,50	43	44	38
4_B	woning zijgevel	4,50	41	42	36
5_A	woning voorgevel	1,50	33	34	28
5_B	woning voorgevel	4,50	33	33	27
6_A	woning achtergevel	1,50	39	39	33
6_B	woning achtergevel	4,50	40	39	33
7_A	ligplaats woonboot	1,50	37	32	26
8_A	nieuwe woning	1,50	43	40	23
8_B	nieuwe woning	4,50	44	40	25
9_A	nieuwe woning	1,50	49	45	39
9_B	nieuwe woning	4,50	48	45	39

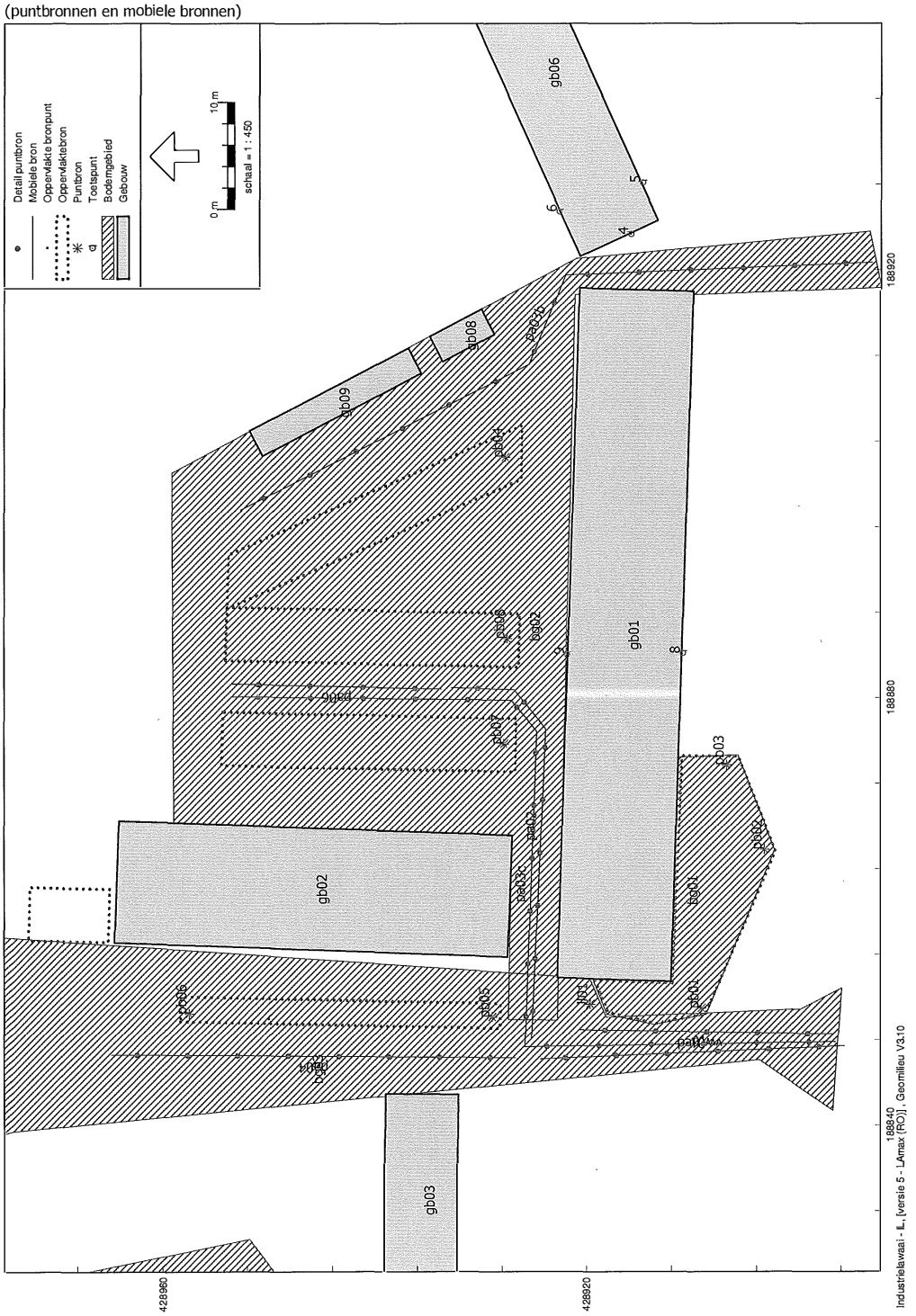
Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Resultatentabel Activiteitenbesluit

Rapport: Resultatentabel
Model: LAr,LT (Activiteitenbesluit)
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: (hoofdgroep)
Groepsreductie: Nee

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
1_A	woning voorgevel	1,50	26	21	15
1_B	woning voorgevel	4,50	29	24	18
2_A	woning zijgevel begane grond)	1,50	29	24	19
3_A	woning zijgevel (verdieping)	7,50	31	26	21
4_A	woning zijgevel	1,50	21	16	10
4_B	woning zijgevel	4,50	25	20	14
5_A	woning voorgevel	1,50	14	9	3
5_B	woning voorgevel	4,50	17	12	6
6_A	woning achtergevel	1,50	34	29	24
6_B	woning achtergevel	4,50	37	32	27
7_A	ligplaats woonboot	1,50	37	31	26
8_A	nieuwe woning	1,50	32	27	21
8_B	nieuwe woning	4,50	34	29	23
9_A	nieuwe woning	1,50	48	43	38
9_B	nieuwe woning	4,50	48	43	37

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

overzicht bronnen maximaal geluidsniveau
(puntbronnen en mobiele bronnen)
Abovo Acoustics
Detail puntbron
Mobiele bron
Oppervlakte bronpunt
Oppervlaktebron
Puntbron
Toetspunt
Bodemgebied
Gebouw
0 m
10 m
schaal = 1 : 450
gb01
gb02
gb03
gb04
gb05
gb06
gb07
gb08
gb09
pb02a
pb02b
pb02c
pb03a
pb03b
pb03c
pb04
pb05
pb06
pb07
pb08
pb09
jl01
428960
428920
188920
188880
188840
Industrielawaai - IL, [versie 5 - LAmax (RO)], Geomilieu V3.10

Bronnen maximaal geluidsniveau

Model: LAmax (RO)
versie 5 - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Mobiele bron, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	X-1	Y-1	ISO_H	Aantal(D)	Aantal(A)	Aantal(N)	Lwr Totaal
pa01	personenauto	188847,46	428895,68	0,75	400	42	25	90,00
pa04	personenauto	188846,33	428926,73	0,75	157	16	10	90,00
vw01	vrachtwagen (manoeuvreren)	188848,55	428896,77	1,00	2	--	--	104,00
pa02	personenauto	188848,22	428925,23	0,75	243	26	15	90,00
pa06	personenauto	188880,83	428933,79	0,75	139	15	9	90,00
pa03b	personenauto woningen	188920,70	428893,14	0,75	35	14	7	90,00
pa03c	personenauto woningen	188847,85	428896,55	0,75	25	10	5	90,00

Bronnen maximaal geluidsniveau

Model: LAmax (RO)
versie 5 - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

ItemID	Naam	Omschr.	X	Y	Hoogte	Rel.H	Maaiveld	Hdef.	Type	Lwr	Totaal
1171	pb01	sprekend persoon met stemverheffing (LAmax)	188850,98	428909,23	1,20	1,20	0,00	Relatief	Normale puntbron		73,00
1172	pb02	sprekend persoon met stemverheffing (LAmax)	188865,81	428903,30	1,20	1,20	0,00	Relatief	Normale puntbron		73,00
1173	pb03	sprekend persoon met stemverheffing (LAmax)	188873,72	428906,88	1,20	1,20	0,00	Relatief	Normale puntbron		73,00
1174	pb04	personenauto portier max	188902,50	428927,76	0,75	0,75	0,00	Relatief	Normale puntbron		100,00
1175	pb05	personenauto portier max	188850,12	428929,00	0,75	0,75	0,00	Relatief	Normale puntbron		100,00
1179	ll01	laden / lossen max	188851,34	428919,69	0,50	0,50	0,00	Relatief	Normale puntbron		112,00
1180	pb06	personenauto portier max	188850,48	428957,56	0,75	0,75	0,00	Relatief	Normale puntbron		100,00
1186	pb07	personenauto portier max	188875,68	428927,86	0,75	0,75	0,00	Relatief	Normale puntbron		100,00
1187	pb08	personenauto portier max	188885,55	428927,57	0,75	0,75	0,00	Relatief	Normale puntbron		100,00

Geomilieu V3.10 28-8-2015 15:20:40

Resultatentabel LAmax RO

Rapport: Resultatentabel
Model: LAmax (RO)
LAmax totaalresultaten voor toetspunten
Groep: (hoofdgroep)

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
1_A	woning voorgevel	1,50	58	44	44
1_B	woning voorgevel	4,50	61	47	47
2_A	woning zijgevel (begane grond)	1,50	61	47	47
3_A	woning zijgevel (verdieping)	7,50	63	53	53
4_A	woning zijgevel	1,50	71	71	71
4_B	woning zijgevel	4,50	68	68	68
5_A	woning voorgevel	1,50	62	62	62
5_B	woning voorgevel	4,50	61	61	61
6_A	woning achtergevel	1,50	66	66	66
6_B	woning achtergevel	4,50	65	65	65
7_A	ligplaats woonboot	1,50	63	63	63
8_A	nieuwe woning	1,50	63	48	48
8_B	nieuwe woning	4,50	64	50	50
9_A	nieuwe woning	1,50	76	76	76
9_B	nieuwe woning	4,50	74	74	74

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Ooyse Sluispad 2 te Nijmegen
Gemeente Nijmegen

Een archeologisch bureauonderzoek en Inventariserend veldonderzoek, verkennende fase

VERGETEN LANDSCHAP RAPPORT 17
Auteur: drs. C. Helmich (sr. Prospector)

Auteur: drs. C. Helmich (sr. Prospector)
Projectnummer: 60262
Arnhem, 2014

Vooraanzicht voormalige machinefabriek aan de Ooyse Sluisweg te Nijmegen

COLOFON

Reeks: Vergeten Landschap rapport 17
Datum: 17-02-2014
Opdrachtgever: Envita Nijmgen bv
Contactpersoon: dhr. Luc Smolders
Projectcode: 60262
Tekst: C. Helmich
Autorisatie: C. Helmich
Versie: concept
ISSN: 2214-014X
Arnhem 2014

SAMENVATTING

In opdracht van Envita Nijmegen bv heeft het archeologisch onderzoeksbureau Vergeten Landschap een bureauonderzoek en een inventariserend veldonderzoek uitgevoerd voor het plangebied dat gelegen is aan het Ooyse Sluispad 2 in Nijmegen.

Het plangebied heeft een oppervlakte van ongeveer 0,4 ha en is momenteel bebouwd. In de toekomst zullen de bestaande gebouwen afgebroken worden. Op dezelfde plaats als waar de huidige bebouwing staat zal in de toekomt nieuwbouw gerealiseerd worden waarbij een deel van het bouwmateriaal van het huidige pand zal worden hergebruikt. Vergeten Landschap heeft het volgende verwachtingsmodel voor het plangebied opgesteld:

PERIODE	TREFKANS	ARGUMENTATIE
Steentijd (jagers en verzamelaars)	laag	Er zijn geen vondsten in de buurt gedaan die in deze tijd te dateren zijn en bovendien zijn eventuele vondsten/sporen uit deze periode “opgeruimd” door de Waal
Neolithicum-Romeinse tijd	laag tot middelhoog	Het terrein ligt niet gunstig, namelijk in de overstromingsvlakte van de Waal. Er zijn ook geen officiële waarnemingen uit deze periode in de directe omgeving bekend. Toch wordt er in recentelijk werk (ruimtelijkeplannen.nl) vermeld dat er bij de monding van het meertje een aantal romeinse vondsten zijn gedaan die mogelijk samenhangen met een romeinse haven.
Middeleeuwen-Nieuwe Tijd	hoog	Het terrein is vooral vanuit (cultuur)historisch perspectief van belang. Interessant is de vraag hoe oud het ophogingspakket is. Daarnaast heeft het oude station een grote cultuurhistorische waarde.

Het booronderzoek liet zien dat de bodem antropogeen is opgehoogd. Het ophogingspakket is zeer dik. Als er al archeologische waarden in de ondergrond aanwezig zouden zijn dan zijn ze goed beschermd door het ophogingspakket. Ze zullen hoogstwaarschijnlijk niet verstoord gaan worden tijdens de graafwerkzaamheden. Een archeologische vervolgonderzoek wordt alleen noodzakelijk geacht als de graafwerkzaamheden dieper reiken dan de natuurlijke sedimenten (ca 9.40 m + NAP). Uiteraard blijft de hoge cultuurhistorische waarde wel gehandhaafd.

INHOUD

1 Inleiding 5
1.1 Aanleiding 5
1.2 Doel- en vraagstelling 5
2 Administratieve gegevens 8
3 Gegevens plangebied 9
4 Bureauonderzoek 12
4.1 Aardkundige gegevens 13
4.2 Bekende archeologische waarden 18
4.3 Historische situatie 21
5 Gespecificeerde archeologische verwachting 28
6 Veldonderzoek 29
6.1 Onderzoeksmethode 29
6.2 Resultaten 30
7 Conclusie en aanbevelingen 33
8 Selectieadvies 34
9 Bronnen 35

Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING

In opdracht van Envita Nijmegen bv heeft het archeologisch onderzoeksbureau Vergeten Landschap een bureauonderzoek en een inventariserend veldonderzoek uitgevoerd voor het plangebied dat gelegen is aan het Ooyse Sluispad 2 in Nijmegen.

Het plangebied heeft een oppervlakte van ongeveer 0,4 ha en is momenteel bebouwd. In de toekomst zullen de bestaande gebouwen afgebroken worden. Op dezelfde plaats als waar de huidige bebouwing staat zal in de toekomt nieuwbouw gerealiseerd worden waarbij een deel van het bouwmateriaal van het huidige pand zal worden hergebruikt. Daarnaast zullen er 21 nieuwe parkeerplaatsen, een nieuwe toegangsweg en een terras gerealiseerd gaan worden. Al deze ingrepen hebben tot gevolg dat de bodem geroerd gaat worden op plekken waar dat mogelijk nog niet eerder is gebeurd. Vergeten Landschap beschouwd het gehele plangebied als één onderzoeksterrein en zal zich bij het onderzoek niet alleen focussen op de zones die in de toekomst vergraven gaan worden.

De gemeente Nijmegen heeft een archeologische beleidsadvieskaart laten op stellen en deze is te raadplegen via de gemeentelijke website. Op deze kaart is te zien dat het plangebied in een zone valt die is aangeduid met de code: waarde 1. In gebieden met waarde 1 is nog geen onderzoek gedaan en het is onbekend waar archeologische resten zich kunnen voordoen. De archeologische verwachting voor deze gebieden is laag tot middelhoog te noemen, maar dat betekent niet dat er geen relevante archeologische sporen, met name uit de prehistorie en romeinse tijd, kunnen worden aangetroffen. Daarom is er in het beleid vastgesteld dat bij bodemingrepen die een oppervlak van 2500 m^2 of groter betreffen, er tenminste een archeologisch bureau- en een booronderzoek moeten worden uitgevoerd.

Het bureauonderzoek bestaat uit het verzamelen en beschrijven van bekend aardkundige, historische en archeologische gegevens van het plangebied. Het veldonderzoek bestaat uit een veldinspectie en een verkennend booronderzoek. De uitkomst van beide onderzoeken leidt tot een selectieadvies.

1.2 DOEL- EN VRAAGSTELLING

De doelstelling van het bureauonderzoek is het formuleren van een archeologische verwachting aan de hand van bestaande bronnen over bekende of verwachte archeologische waarden binnen het plangebied.

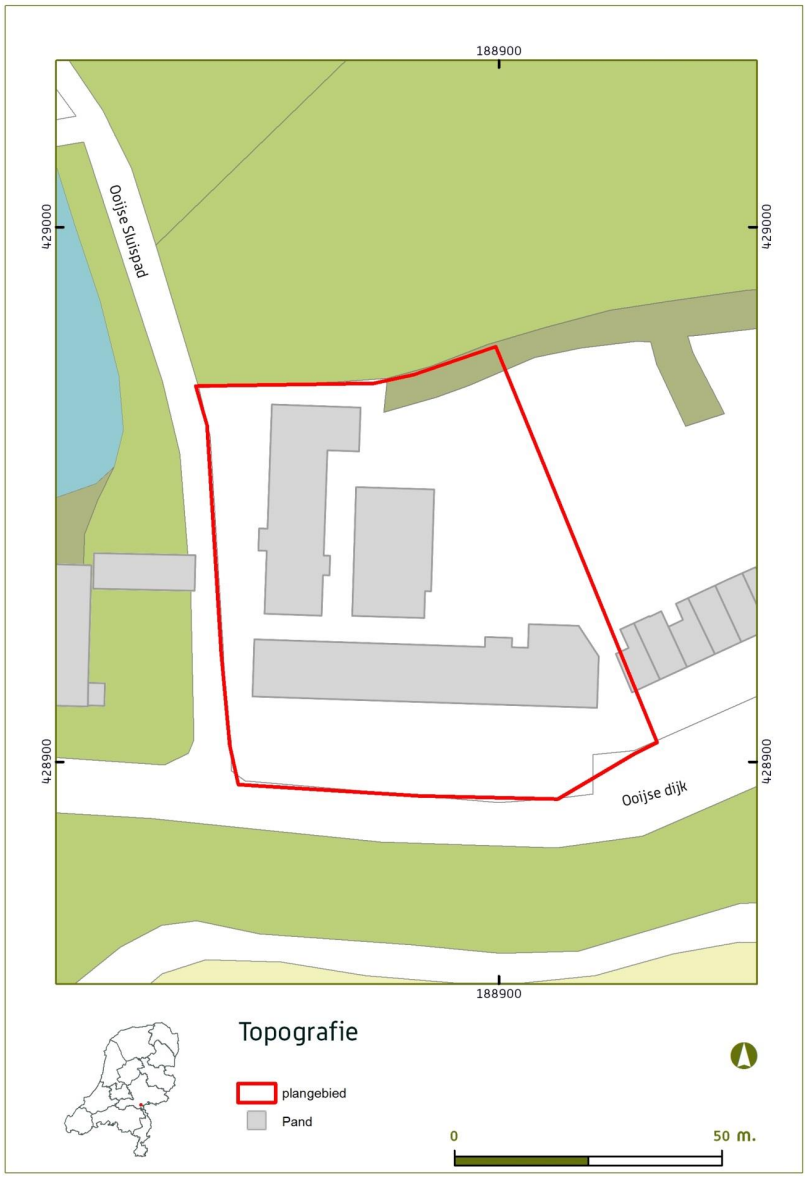
Het doel van een verkennend onderzoek is om te bepalen of de oorspronkelijke bodemopbouw nog onverstoord is en waar binnen het plangebied de hoogste trefkans is op de aanwezigheid van een archeologische vindplaats en welke delen als “kansarm” bestempeld kunnen worden.

Op basis van de onderzoeksresultaten wordt aangegeven of en welk type archeologisch vervolgonderzoek noodzakelijk is. De volgende onderzoeksvragen zullen in dit rapport aan de orde komen:

- Wat is de fysiek landschappelijke ligging van de locatie?
- Hoe is de bodemopbouw in het plangebied?
- Zijn er archeologische waarden te verwachten in het plangebied?
- Wat is de diepteligging van eventueel aanwezige archeologische resten?
- Wat is de archeologische verwachting van het terrein en wordt deze verwachting ook onderschreven door de resultaten van het booronderzoek?
- Zijn er archeologische indicatoren aangetroffen en zo ja, op welke diepte bevinden deze zich?
- In hoeverre worden eventueel aanwezige archeologische waarden bedreigd door de voorgenomen graafwerkzaamheden?

Het inventariserend veldonderzoek is uitgevoerd conform de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA), versie 3.2 (Centraal College van Deskundigen Archeologie, 2011)

Ooijse Sluispad 2 te Nijmegen

Figuur 1: Topografische kaart

2 ADMINISTRATIEVE GEGEVENS

ADMINISTRATIEVE GEGEVENS	
Adres	Ooijse Sluispad 2 Nijmegen
Gemeente	Nijmegen
Toponiem	Ooyse Sluispad 2
Kadastrale gegevens	Nijmegen, sectie A, nr: 349, 350, 347, en 375
x/y coördinaten	188847-428897 188926-428895 188892-428979 188839-428972
Oppervlakte	0,4 ha
Cis-code	60262
Huidig grondgebruik	Bebouwd
Toekomstig grondgebruik	Uitbreiding bebouwing en parkeerplaatsen
Deponering vondsten	Provinciaal depot voor de bodemvondsten in Nijmegen

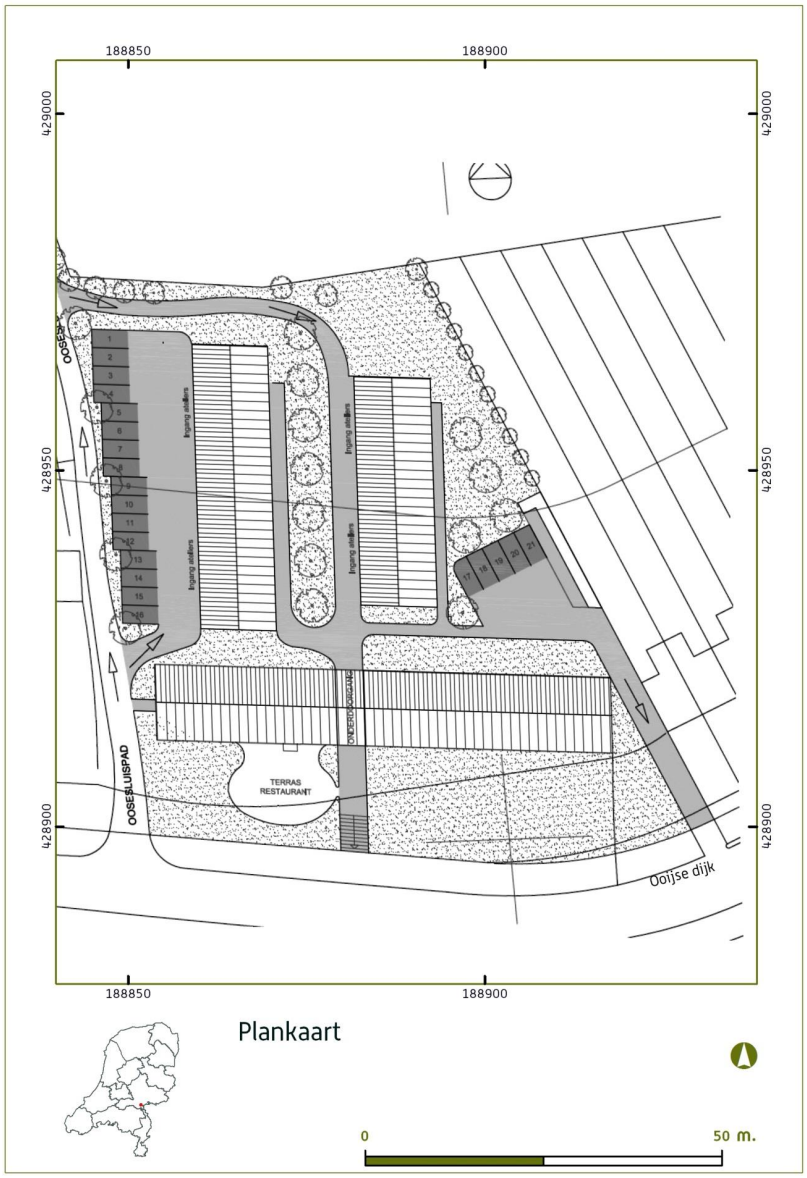
Tabel 1: Administratieve gegevens

3 GEGEVENS PLANGEBIED

Het plangebied ligt op de hoek van het Ooyse Sluispad en de Ooyse dijk (figuur 1). Het plangebied ligt evenals de naastliggende huizen duidelijk hoger dan de directe omgeving. De huidige panden verkeren in slechte staat. De eigenaar van het terrein is van plan om het terrein nieuw leven in te blazen. Het hoofdgebouw is een gemeentelijk monument. Het mag daarom niet zomaar afgebroken worden. Volgens de voorgevel dateert het gebouw uit 1865, maar dat klopt niet zoals uit hoofdstuk 4 zal blijken. Het is een oud stationsgebouw dat vroeger in de buurt van het huidige centrale station van Nijmegen stond. Het gebouw was een noodstation en is, toen het mooie (helaas in de 2e wereldoorlog vernietigde) station van Nijmegen gereed was, verplaatst naar de huidige locatie. Dat moet ongeveer rond 1894 geweest zijn. Het is nooit, zoals het gemeentelijk monumentenregister beschrijft, een locomotievenloods geweest. De eigenaar wil het pand af laten breken en vervolgens opnieuw opbouwen, waarbij het materiaal zoveel mogelijk hergebruikt wordt. De twee panden die achter het oude stationsgebouw liggen zullen eveneens worden afgebroken. Deze verkeren in vervallen staat.

Op de plek van de bijgebouwen worden atelierwoningen en parkeerplaatsen gerealiseerd. De conceptplannen zijn in figuur 2 gepresenteerd. Om dit te kunnen realiseren is er een bestemmingsplanwijziging noodzakelijk.

Ooijse Sluispad 2 te Nijmegen

Figuur 2: Plankaart

Ooijse Sluispad 2 te Nijmegen

Figuur 3: 3D schets van de toekomstige situatie

4 BUREAUONDERZOEK

Het bronnenonderzoek heeft bestaan uit het onderzoeken van bestaande bronnen over het plangebied. Het bestaat uit drie delen, namelijk een landschappelijk deel, een archeologisch deel en een historisch deel.

In het landschappelijke deel is uitgelegd hoe het landschap in de buurt van het plangebied gevormd is en welke processen een rol hebben gespeeld bij het ontstaan van bijvoorbeeld reliëfverschillen en verschillen in bodemsamenstelling. Het is belangrijk om een beeld te krijgen van de landschappelijke achtergrond omdat het landschap al van oudsher zeer bepalend was voor de locatiekeuze van onze voorouders. Archeologische vindplaatsen zijn niet willekeurig verspreid over het landschap maar zijn zeer bewust gekozen, aan de hand van landschapselementen zoals hoogte/diepte en ligging aan water

De volgende bronnen zijn geraadpleegd:
- Topografische kaart (Kadaster, 2011)
- Geomorfologische kaart (Stichting voor de Bodemkartering/Rijks Geologische dienst, geraadpleegd via de website van ARCHIS2)
- Bodemkaart (Stiboka, geraadpleegd via de website van ARCHIS2)
- Het Actuele Hoogtebestand van Nederland (www.ahn.nl)
- Ruimtelijke plannen

In het archeologische deel is geïnventariseerd wat er in de buurt van het plangebied reeds onderzocht, gevonden en gedocumenteerd is. Daarnaast is gekeken wat het gemeentelijke beleid voorschrijft en wat de archeologische verwachting is van het plangebied.
De volgende bronnen zijn geraadpleegd:
- Indicatieve kaart archeologische waarden (geraadpleegd via de website van de RCE, Rijksdienst Cultureel erfgoed)
- Gemeentelijke/regionale archeologische beleidsadvieskaart (opgevraagd bij de bevoegde overheidsinstantie)
- Monumentenkaart (geraadpleegd via de website van de RCE, Rijksdienst Cultureel erfgoed)
- Kaarten waarop staat aangegeven waar archeologische vindplaatsen liggen en waar onderzoeken hebben plaatsgevonden. (ARCHIS2)

In het historische onderzoek zijn diverse oude kaarten geraadpleegd.
- Historische kaarten (Minuutplan, verzamelplan en Bonneblad, geraadpleegd via watwaswaar.nl)

De informatie over het voormallige stationsgebouw is voornamelijk geput uit het regionaal archief van Nijmegen en uit verschillende boeken over de Nederlandse Spoorwegen.

Op basis van de resultaten van de drie deelonderzoeken is een specifieke archeologische verwachting voor het terrein opgesteld. Deze is weergegeven in hoofdstuk 5.

4.1 AARDKUNDIGE GEGEVENS

Geomorfologie	Volgens de geomorfologische kaart: Overganszone tussen smeltwaterafzettingen en uiterwaard. (oude Waalafzettingen)
Hoogte	14 m + NAP
Bodem	Opgebracht

Geologie en geomorfologie

Het plangebied ligt buitendijks. De natuurlijke afzettingen die in de ondergrond voorkomen zijn door de Waal afgezet. In de ondergrond kunnen oude, inmiddels dichtgeslibde beddingafzettingen of oeverachtige afzettingen voorkomen. De stroomgordel van de Waal is ongeveer 1500 jaar voor Christus, dus in de Bronstijd ontstaan. In figuur 4 is met een rode kleur weergegeven waar deze stroomgordel ligt. Het historische centrum van Nijmegen lag aan een buitenbocht van de rivier. Vrijwel alle historische steden liggen aan de buitenbocht van rivieren, omdat de vaargeul van de schepen in de buitenbocht ligt. Dat is namelijk het diepste deel van de rivier. De schepen konden dan makkelijk aanmeren in de havens van de stad. De Waalafzettingen zijn vermoedelijk enkele meters dik, maar op de plek van een dichtgeslibde geul kunnen de afzettingen wel 15 meter dik zijn. De afzettingen zijn dus vanaf de Bronstijd afgezet. Ze behoren geologisch gezien tot de Formatie van Echteld.

Wanneer we de hoogtekaart bekijken (figuur 5) valt op dat het plangebied opvallend hoog ligt, op ongeveer 14 m + NAP terwijl de uiterwaarden ten noorden van het plangebied op ca. 10 m + NAP liggen. Ook de Vlietberg ligt op 14 m + NAP. Er zijn twee mogelijke verklaringen voor deze hoge ligging:

1: Het terrein is door mensen opgehoogd, er moet dan wel heel veel zand zijn verplaatst.
2: Het betreft een oude pleistocene terrasrest, een hoge zone die altijd als een hoog element in het landschap aanwezig is geweest en nooit door de rivier is geërodeerd. Deze verklaring is echter onwaarschijnlijk. Indien het toch een terrasrest blijkt te zijn dan behoren de zandafzettingen tot de Formatie van Kreftenheye.

In figuur 6 is de loop van de Waal geplot zoals die in 1722 gelopen heeft. De Waalloop is aan de hand van een oude kaart gereconstrueerd (zie figuur 8). Het plangebied lag in 1722 in de buitenbocht van de Waal. Ten noorden van het plangebied lag een rechtlijnig element (oude banddijk). Op de plek van de huidige ooyse dijk lag echter in die tijd ook al een weg, dus buiten de oude banddijk. Het is vreemd dat de weg niet direct op de dijk gesitueerd was en er twee parallele dijken waren.

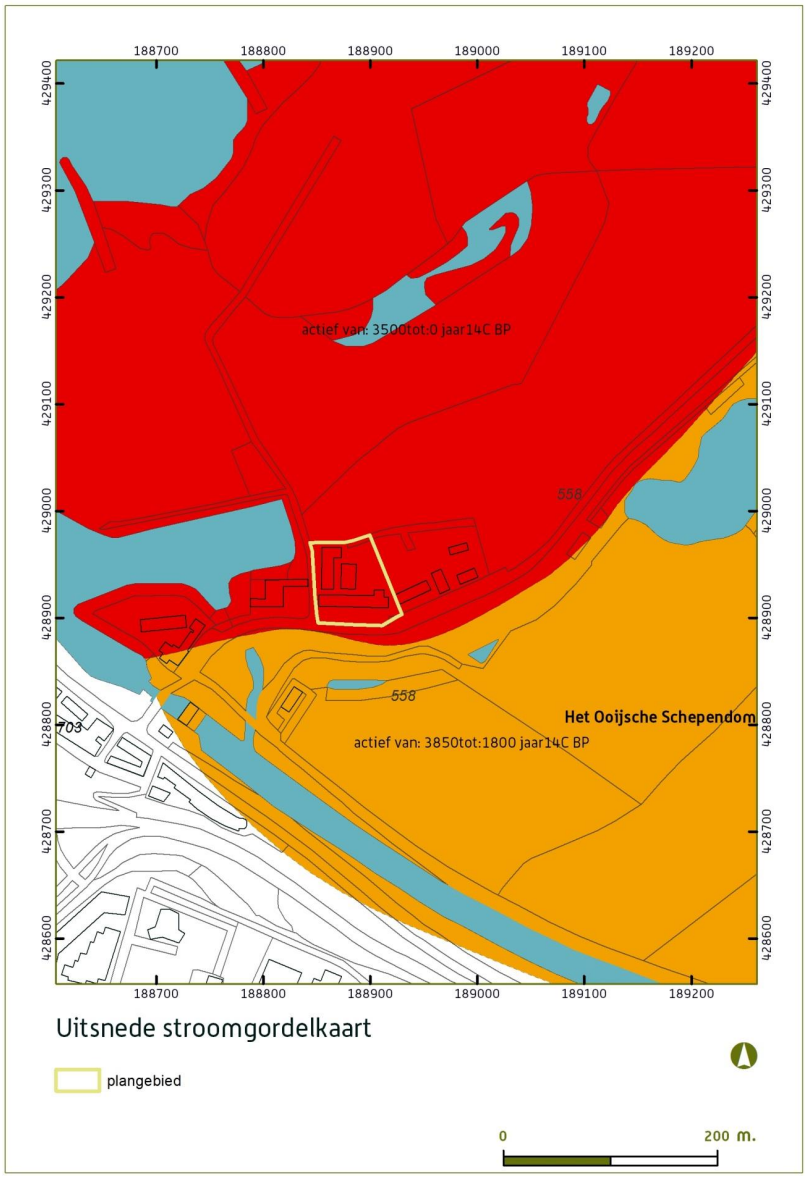
Verder valt op dat er vroeger, in 1722, ter hoogte van het plangebied een kolk lag. Deze kolk is op jongere kaarten niet meer te zien (figuur 9, 10 en 11). De kolk moet ontstaan zijn toen de Waal door de “oude banddijk” doorbrak. Het is niet bekend wat de stippen in figuur 8 betekenen. Wellicht betreft het een door mensen opgebrachte verhoging, een soort dijkversteviging. Als de stippen op de kaart uit 1722 inderdaad wijzen op een door mensen aangebracht zandpakket dan zou dat betekenen dat de ophoging ter plakke van het plangebied al voor 1722 is aangelegd. Dat zou ook verklaren waarom de oude banddijk en de weg die ongeveer 50 meter ten zuiden lag (op de plek

van de huidige ooyse dijk) naast elkaar konden bestaan, het gehele tussenstuk zou dan immers opgehoogd zijn. Deze analyse staat echter niet in de literatuur beschreven. Het gaat te ver om dat, in het kader van dit bureauonderzoek helemaal uit te zoeken.

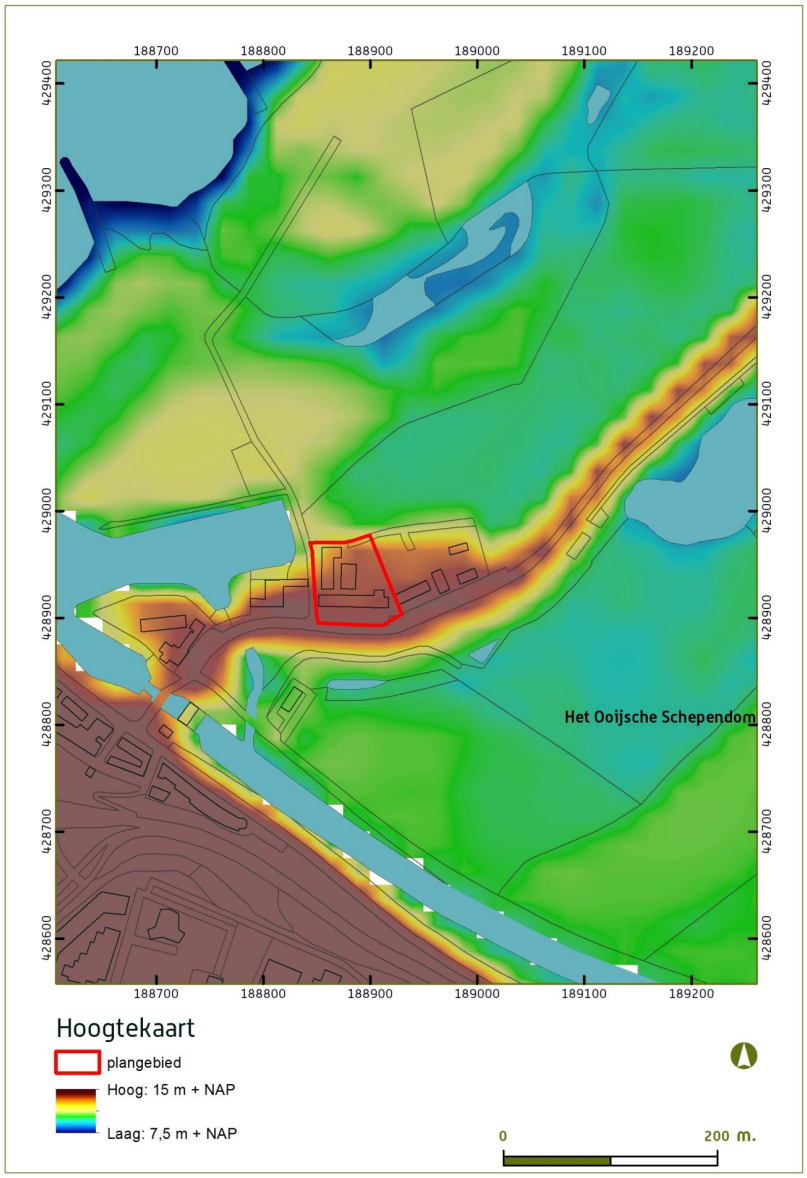
Op de website: ruimtelijke plannen van de gemeente Nijmegen staat dat het terrein in de 19e eeuw is opgehoogd. De oorspronkelijke bron van deze tekst is echter niet vermeld.

Bodem
De natuurlijke bodem in rivierkleigebieden bestaat uit een vaaggrond. Omdat het terrein vermoedelijk opgehoogd is zal er geen natuurlijke bodem meer aanwezig zijn. De vraag is hoe dik het ophogingspakket is en of de natuurlijke, en mogelijk in archeologisch opzicht interessante afzettingen, bedreigt worden bij de nieuwbouwplannen. Het booronderzoek kan hier uitsluitsel over geven.

Ooijse Sluispad 2 te Nijmegen

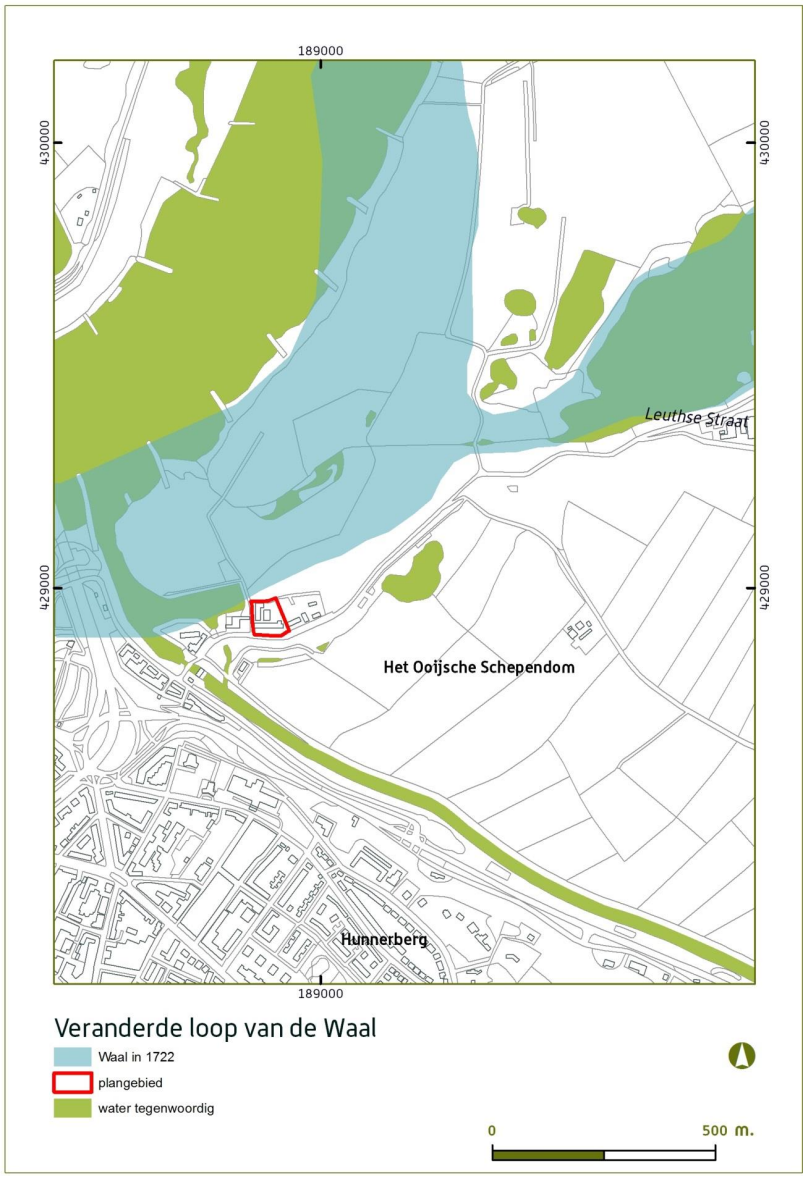

Figuur 4: Uitsnede van de stroomgordelkaart

Figuur 5: Hoogtekaart

Ooijse Sluispad 2 te Nijmegen

Figuur 6: Veranderde loop van de Waal

4.2 BEKENDE ARCHEOLOGISCHE WAARDEN

Beleidsadvieskaart	Waarde 1
IKAW	Lage trefkans
Monumentnr.	Geen relevante monumenten in de buurt
Waarnemingen	Vondst 422733: geen vondsten

Archeologische verwachtingskaarten
Er zijn twee archeologische verwachtingskaarten, namelijk de landelijke IKAW[1] en de gemeentelijke beleidsadvieskaart[2]. De IKAW is afgeleid van de bodemkaart en derhalve te gebruiken tot een schaal van 1:50.000 (schaal van de bodemkaarten in Nederland). Op de IKAW is te zien dat ervoor het plangebied een lage trefkans van toepassing is, vanwege de buitendijkse ligging van het plangebied.

De beleidsadvieskaart is veel nauwkeuriger dan de bodemkaart en deze kaart is tot een schaal van 1:10.000 te gebruiken. Dat komt omdat voor de vervaardiging van de beleidsadvieskaart het actuele hoogtebestand (AHN) gebruikt is om de schaal te verfijnen. Op deze kaart is te zien dat het gebied valt in een zone met de waarde 1. In gebieden met waarde 1 is nog geen onderzoek gedaan en het is onbekend waar archeologische resten zich kunnen voordoen. De archeologische verwachting voor deze gebieden is laag tot middelhoog te noemen, maar dat betekent niet dat er geen relevante archeologische sporen, met name uit de prehistorie en romeinse tijd, kunnen worden aangetroffen. Daarom is er in het beleid vastgesteld dat bij bodemingrepen die een oppervlak van 2500 m2 of groter betreffen, er tenminste een archeologisch bureau- en een booronderzoek moeten worden uitgevoerd.

Monumenten
De terreinen waarvoor de archeologische waarde reeds vaststaat, dit zijn bijvoorbeeld oude kasteelterreinen, historische dorpskernen en archeologische vindplaatsen hebben van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) een monument status gekregen. In figuur 7 zijn de archeologische monumenten weergegeven. Er bevinden zich geen “relevante” monumenten in de buurt van het plangebied. De historische kern van Nijmegen is wel een monument maar die heeft geen directe relatie van het plangebied. In de Ooypolder bevinden zich verder geen monumenten.

Waarnemingen
Er zijn echter geen archeologische waarnemingen die een vergelijkbare landschappelijke ligging hebben als het plangebied (buitendijks).

Recentelijk is een artikel verschenen, waarin vondsten die zijn gedaan bij de monding van 't Meertje in verband worden gebracht met nieuwe inzichten over de loop van de Waal in de Romeinse tijd. 't Meertje wordt als stroompje al genoemd in een schriftelijke bron uit het eind van de 15e eeuw, maar bestond mogelijk al in de Romeinse tijd. Bij de monding van 't Meertje zijn eind van de 19e eeuw of begin van de 20e eeuw twee Romeinse maalstenen gevonden, die ooit per schip vanuit het Duitse achterland naar onze streken zijn vervoerd.

[1] ARCHIS2
[2] Geraadpleegd via de gemeentelijke website

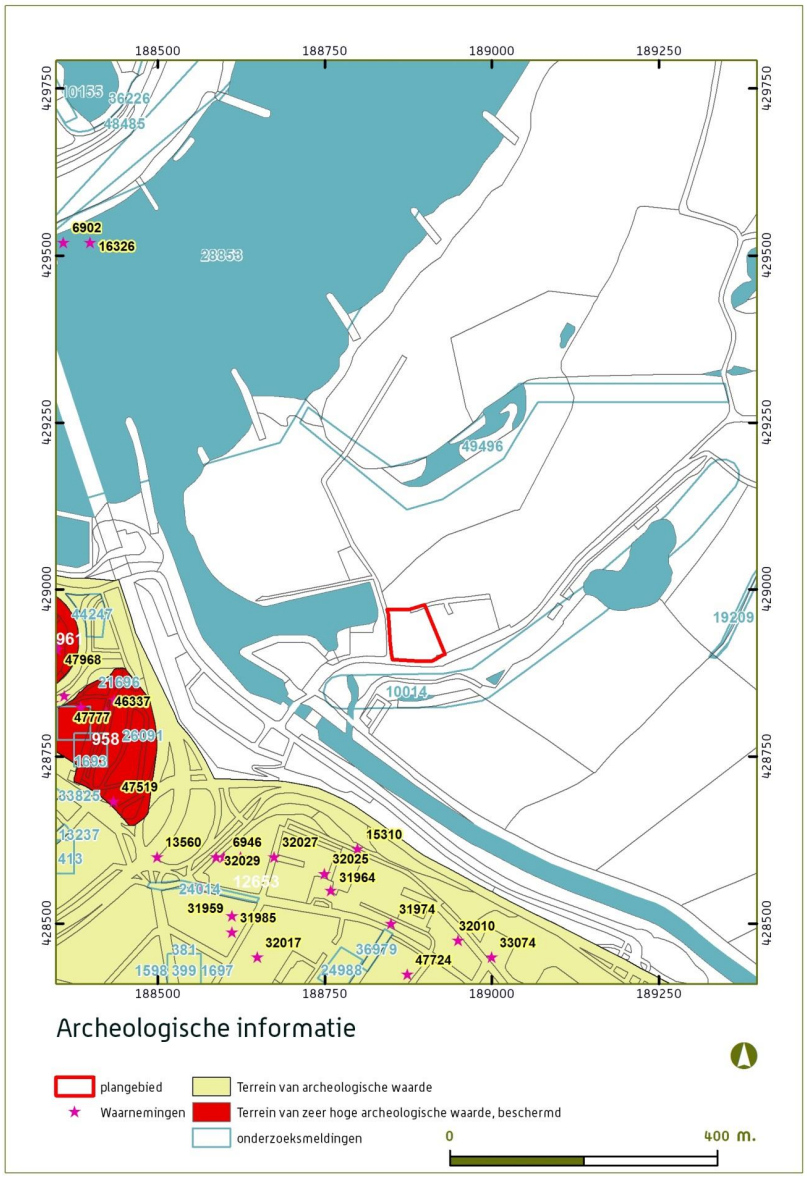
Ooijse Sluispad 2 te Nijmegen

Mogelijk kan ter plekke van 't Meertje een haven uit de Romeinse periode worden verwacht. Nader onderzoek naar een haven uit de Romeinse tijd is van groot belang voor de kennis van de handelsrelaties in de Romeinse tijd[3].

Onderzoeken
In de buurt van het plangebied zijn meerdere archeologische onderzoeken gedaan (blauwe omkadering) maar daarbij zijn geen vindplaatsen vastgesteld.

[3] Bron: website ruimtelijkeplannen.nl van de gemeente Nijmegen.

Ooijse Sluispad 2 te Nijmegen

Figuur 7: Archeologische informatie

4.3 HISTORISCHE SITUATIE

Situatie 1811-1832	Onbebouwd (bosje)
Situatie 1903	Machine fabriek
Datering bebouwing	Oorspronkelijk 1879 maar pas in 1894 verplaatst naar de locatie bij het plangebied

Vanaf de 13e eeuw werd de Waal bedijkt. Toch stroomde het land achter de dijken nog zeer regelmatig over. De Waalbedding verlegde zich voortdurend waardoor de dijken steeds verlegd moesten worden. Soms brak een dijk door en ontstond er een kolk. De dijk werd dan vervolgens om de kolk aangelegd[4].

Het plangebied is tot ongeveer 1894 onbebouwd geweest. Op een stadplattegrond uit 1897 is voor het eerst bebouwing op de locatie te zien (figuur 10). Daarvoor was het terrein een bosje (zie figuur 12). Waarom staat er dan het jaartal 1865 op het pand?

Het pand staat in de gemeentelijke monumentenlijst omschreven als locomotievenloods. Toch heeft het pand nooit deze functie gehad. Het is namelijk een oud stationsgebouw. Op 8 augustus 1965 werd de spoorlijn Nijmegen-Kleef geopend. Het was een losstaand spoorlijntje dat nog niet verbonden was aan het landelijke spoorwegennet..

Pas in 1879 werd de spoorlijn verbonden met het landelijke spoorwegennet. Vanaf die tijd kon er ook gereisd worden naar Arnhem, Den Bosch/Tilburg en naar Venlo. Het officiële mooie centrale station werd echter pas in 1894 geopend. Er moesten dus 15 jaar tijdelijk overbrugd worden (de periode tussen 1879 en 1894). Er werd een tijdelijk station gebouwd dat vlak naast het huidige station lag. Een noodstation. Het gebouw was goed uitgerust. In de bestek tekening wordt de bestemming van de ruimtes aangegeven: "kantoren voor plaatskaartjes en telegraaf, de stationschef, een agent, een ontvangen verificateur, den controleur, de ambtenaren. Verder een wachtruimte voor de eerste en de tweede klas en een lokaal voor lijfvisitatie"[5].

In 1894 werd het noodstation overbodig omdat het nieuwe station gereed was. Twee ondernemers verplaatste het station naar de Ooy en begonnen er een scheepswerf en een metaalfabriek. In een museum in Friesland zijn nog tekeningen in te zien die in de machinefabriek zijn ontworpen[6]. Het betreffen ontwerpen voor sleepkranen die op vrachtschepen gemonteerd konden worden. Wellicht staat het jaartal 1865 op het pand omdat toen de spoorbaan Nijmegen Kleef geopend werd.

Op een kaart uit 1897 zijn twee bijgebouwen te zien. Eén langwerpig bijgebouw bevond zich ten zuiden het hoofdgebouw (tegen de dijk) en een tweede ten noorden van het hoofdpand (figuur 10). Deze beide bijgebouwen zijn er nu niet meer. De huidige bijgebouwen zijn dus van recentere datum dat het hoofdgebouw. Op een kaart uit 1913 zijn de twee bijgebouwen wel weergegeven (figuur 11), maar het westelijke bijgebouw was kleiner van omvang dan tegenwoordig het geval is. Wellicht is het huidige westelijke bijgebouw dus nog jonger dan 1913.

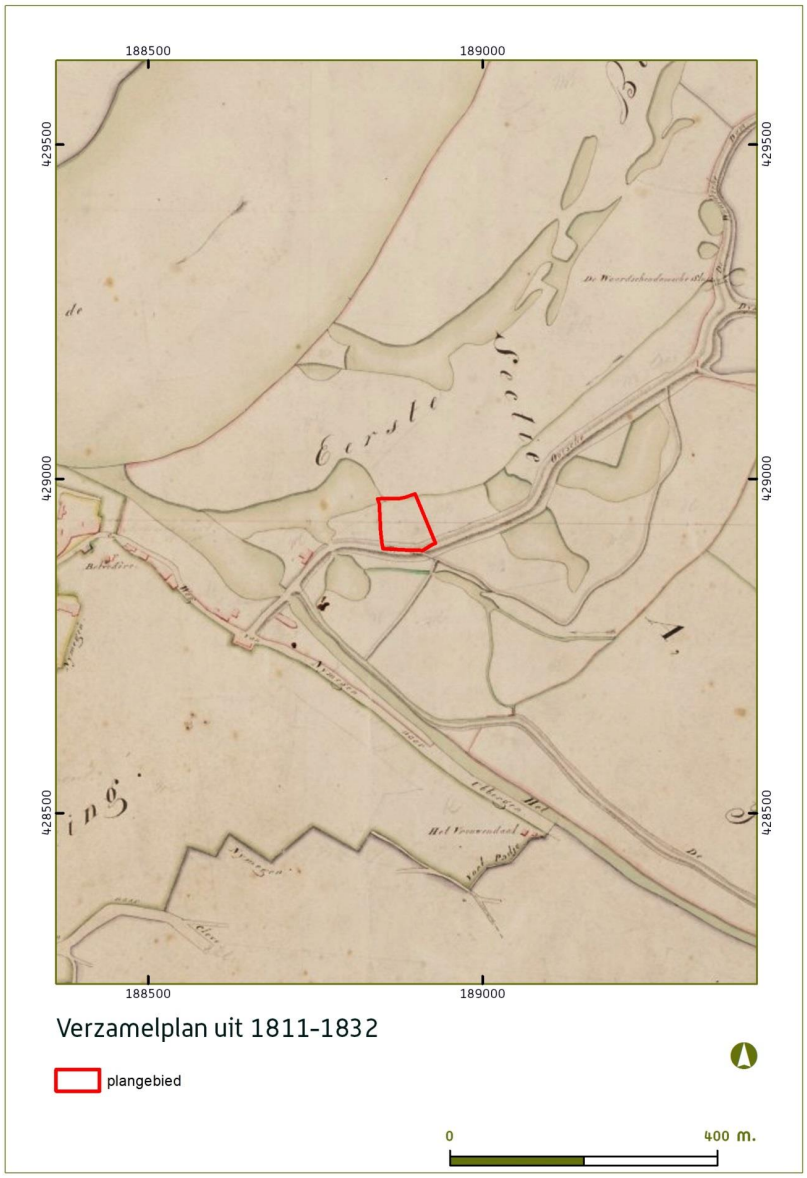
[4] Eck: Historisceh atlas van Oijpolder en Duffelt
[5] "Station tot station, Jos Nouten, in Radboud universiteits blad"
[6] www.friesscheepvaartmuseum.nl

Ooijse Sluispad 2 te Nijmegen

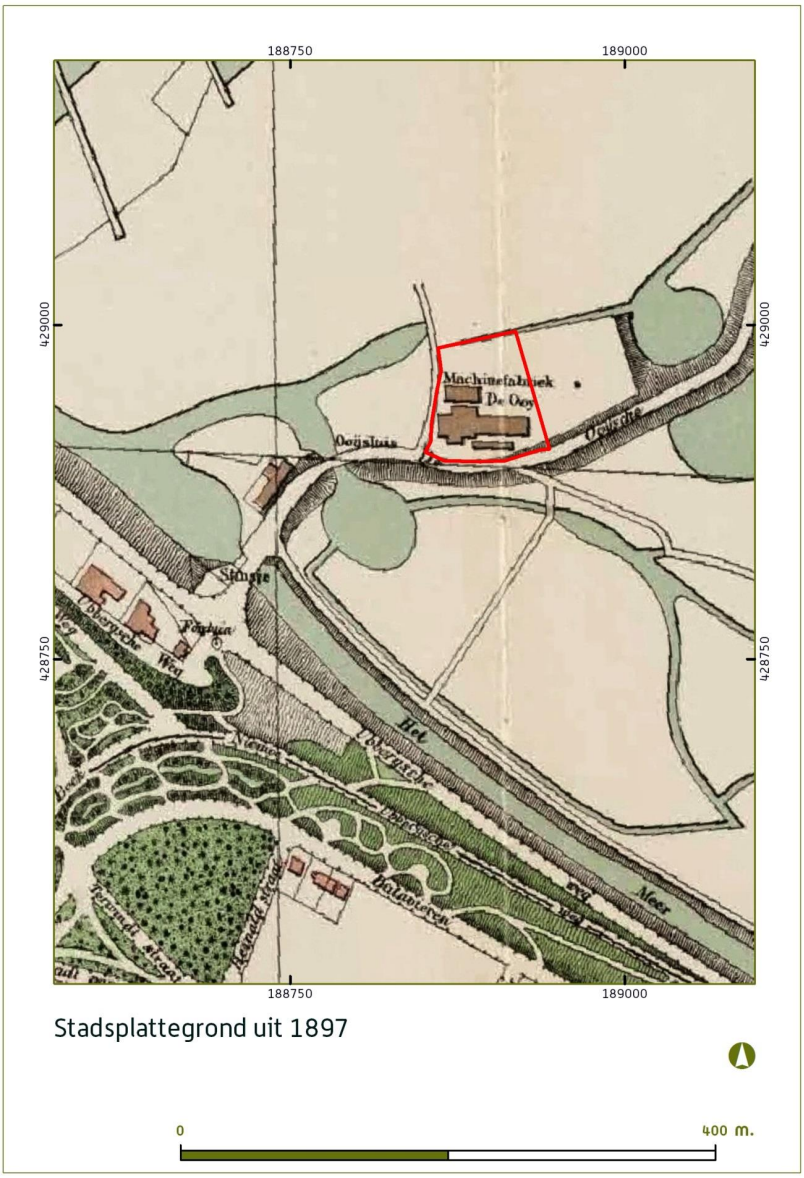
Het noodstation heeft is zeer interessant omdat het belangrijk is geweest voor de historie van het spoorwegen net van Nijmegen. Het is bijzonder omdat verplaatst is naar een andere locatie.

Figuur 8: Kaart uit 1722

Figuur 9: Verzamelplan 1811-1832

Figuur 10: Stadsplattegrond 1897

Ooijse Sluispad 2 te Nijmegen

Figuur 11: Bonneblad

Ooijse Sluispad 2 te Nijmegen

Figuur 12: Kaart uit 1890, Op deze foto is op de voorgrond de sluis te zien. Daarachter ligt een bosje, waar het plangebied ligt.

5 GESPECIFICEERDE ARCHEOLOGISCHE VERWACHTING

Het plangebied ligt buitendijks en is volgens de informatie op de gemeentelijke website in de 19e eeuw opgehoogd. Er zijn geen waarnemingen of monumenten in de buurt van het plangebied bekend. Het plangebied is tot 1894 onbebouwd geweest en in gebruik geweest als bos. Al met al zou er dus geconcludeerd kunnen worden dat er een lage trefkans op de aanwezigheid van archeologische waarden voor het plangebied geldt. Het plangebied zou tot voor de ophoging ongeschikt zijn als bewoningslocatie omdat het terrein vaak overstroomde bij hoge Waalwaterstanden.

Toch zijn er aan de hand van het bureauonderzoek een aantal kanttekeningen te maken die een andere kijk geven op de situatie. Uit een recentelijk werk is bekend dat er op de plek waar het Meertje (een plas die ongeveer 50 meter ten westen van het plangebied ligt) 2 Romeinse maalstenen zijn aangetroffen. Deze vondst staat niet in ARCHIS2 vermeld. Wellicht heeft er in de Romeinse tijd een haven gelegen in de buurt van het meertje. Ten tweede is op een oude kaart uit 1722 te zien dat het plangebied mogelijk dan al is opgehoogd (paragraaf 4.3 & figuur 8), de stippen duiden wellicht op een ophogingspakket dat aangebracht is om de dijk te verstevigen. Dit zou betekenen dat de ophoging al van voor 1722 is, hetgeen het geheel vanuit archeologisch perspectief weer interessanter maakt.

PERIODE	TREFKANS	ARGUMENTATIE
Steentijd (jagers en verzamelaars)	laag	Er zijn geen vondsten in de buurt gedaan die in deze tijd te dateren zijn en bovendien zijn eventuele vondsten/sporen uit deze periode “opgeruimd” door de Waal
Neolithicum-Romeinse tijd	laag tot middelhoog	Het terrein ligt niet gunstig, namelijk in de overstromingsvlakte van de Waal. Er zijn ook geen officiële waarnemingen uit deze periode in de directe omgeving bekend. Toch wordt er in recentelijk werk (ruimtelijkeplannen.nl) vermeld dat er bij de monding van het meertje een aantal romeinse vondsten zijn gedaan die mogelijk samenhangen met een romeinse haven.
Middeleeuwen-Nieuwe Tijd	hoog	Het terrein is vooral vanuit (cultuur)historisch perspectief van belang. Interessant is de vraag hoe oud het ophogingspakket is. Daarnaast heeft het oude station een grote cultuurhistorische waarde.

Tabel 2: Archeologische trefkans uitgesplitst per periode

6 VELDONDERZOEK

Boormethode	Verkennend booronderzoek
Aantal boringen	6
Boorgrid	Regelmatig verspreid
Boorbeschrijving	Conform NEN5104

6.1 ONDERZOEKSMETHODE

Het archeologisch veldonderzoek heeft bestaan uit een veldinspectie en een verkennend booronderzoek. Het voornaamste doel was om te kijken wat de dikte van het ophogingspakket was en of er onder het ophogingspakket nog bodemlagen aanwezig waren die vanuit archeologisch perspectief interessant zouden kunnen zijn. Daarnaast is er gekeken of er in het ophogingspakket archeologische indicatoren aanwezig waren.

De boringen zijn geplaatst door Envita Nijmegen BV. De boorbeschrijving is uitgevoerd door Caroline Helmich van de firma Vergeten Landschap.
De bodemopbouw is beschreven conform de NEN5104. Het boorgrid is door middel van "uitstappen" uitgezet, waarna de boorpunten met een GPS zijn ingemeten (onnauwkeurigheid maximaal 1 m). De ligging van de boorpunten is weergegeven in figuur 14 en de boorstaten in bijlage 1.

6.2 RESULTATEN

Veldinspectie	Geen vondsten
Type sediment	Opgebracht zand
Bodem	verstoord
Indicatoren	Mogelijk een oude baksteen in boring 6 op 2.8 m - mv

Veldinspectie
Het terrein was dermate dicht begroeid dat de vondstzichtbaarheid aan de oppervlakte zeer laag was. Er zijn geen vondsten aan het maaiveld aangetroffen.

Reliëf
Het terrein bevindt zich op ongeveer 14 m boven NAP. Boring 6 ligt direct achter een bijgebouw. Het maaiveld was ter hoogte van deze boring ongeveer 2 meer lager dan bij de overige boringen.

Sediment
De bodemopbouw was vrijwel overal gelijk. De bovenste 50 cm waren verstoord en rijk aan puin. Daaronder bevond zich een meer dan 3 meter dik ophogingspakket bestaande uit grof geel zand (zie figuur 13). Op ongeveer 2,5 meter onder het maaiveld bevond zich grond- of hangwater (vermoedelijk hangwater). Het boorgat stroomde daardoor snel dicht met zand.

Het opgebrachte zand is zeer grof, het is oorspronkelijk beddingzand geweest.

Boring 6 lag veel lager. Het ophogingspakket was ter hoogte van deze boring dan ook minder dik (in totaal 170 cm). Het ophogingspakket rustte op een pakket matig siltige klei. Er werd geen oude bodem in dit kleipakket aangetroffen. Het kleipakket was compact en oogde natuurlijk. De kleiafzettingen behoren geologisch gezien tot de Formatie van Echteld.

Bodemopbouw
De bodem is zoals verwacht geheel verstoord. De bouwvoor is puin en kolengruishoudend en ligt met een scherpe overgang op het gele ophogingszand.

Archeologische indicatoren
Ter hoogte van boring 6 is op een diepte van 280 cm onder maaiveld een fragment baksteen aangetroffen. Opvallend was dat het bovenliggende pakket natuurlijk oogde. Dat zou kunnen betekenen dat de baksteen oud is (Middeleeuws of Romeins). Maar er is ook een grote kans dat de baksteen bij de bouw van het bijgebouw in de grond terecht is gekomen. Wellicht is de afdekkende en natuurlijk ogende komklei dan toch van elders afgegraven en opgebracht. Hoe dan ook, het fragment lag zo diep (8.45 + NAP) dat de bodemlaag hoogstwaarschijnlijk in de toekomst toch niet geroerd gaat worden. De laag bevindt zich ook onder grond/hangwater.

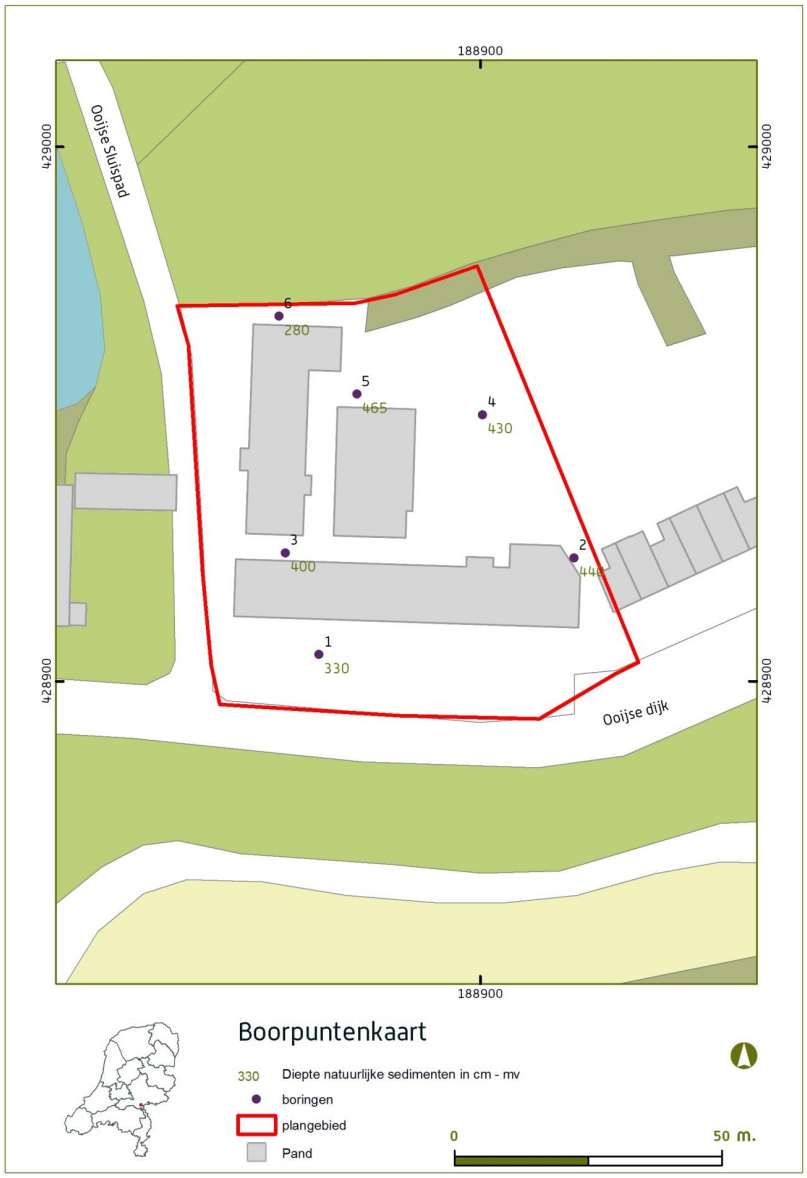
Ooijse Sluispad 2 te Nijmegen

Figuur 13: Opgeboord sediment. Het gele zandpakket is meer dan 3 meter dik

Interpretatie
De bodem is antropogeen opgehoogd. Het ophogingspakket is zeer dik, namelijk ongeveer 4,5 meter. Er zijn geen archeologische indicatoren in het ophogingspakket aangetroffen waardoor het niet goed mogelijk was om het pakket te dateren. De bovengrond is sterk puinhoudend. Ter hoogte van boring 6 is de boring tot 6.25 m + NAP doorgezet. In deze diepe boring zijn geen oude bouwvoren of begraven A-horizonten aangetroffen. De overige boringen konden niet zo diep worden doorgezet. Als er al archeologische waarden in de ondergrond aanwezig zouden zijn (wellicht op 8.45 m + NAP?) dan zijn ze goed beschermd door het ophogingspakket. Ze zullen waarschijnlijk niet verstoord gaan worden tijdens de graafwerkzaamheden.

Ooijse Sluispad 2 te Nijmegen

Figuur 14: Boorpuntenkaart

7 CONCLUSIE EN AANBEVELINGEN

Op basis van het bureauonderzoek was er een lage tot middelhoge trefkans op de aanwezigheid van archeologische waarden voor het plangebied opgesteld. Vanuit cultuurhistorische oogpunt geldt echter een hoge waarde vanwege de oude panden op het terrein en de ligging tussen de oude banddijk en de Ooyse dijk.
Het booronderzoek heeft aangetoond dat het terrein sterk is opgehoogd. Er is niet precies duidelijk geworden wanneer het terrein is opgehoogd. De natuurlijke afzettingen bevinden zich onder het grondwater op een diepte van ongeveer 9.40 m + NAP, dat is ongeveer 4 meter onder het huidige maaiveld niveau. Ter hoogte van boring 6 is op een diepte van ongeveer 8.45 m + NAP een baksteen aangetroffen, 2,8 m onder maaiveld (onder grondwater). De baksteen leek ingebed te liggen in een pakket natuurlijke komklei. Dat zou betekenen dat de baksteen al oud is (Middeleeuwen/Romeins). Toch mag er niet uitgesloten worden dat het kleipakket dat op de baksteen lag toch recentelijk door mensen is opgebracht (hoewel het dus natuurlijk oogde) en dat het daarmee dus helemaal niet zo oud is. Hoe dan ook, de bodemlaag waarin de baksteen zich bevond ligt zo diep dat het hoogstwaarschijnlijk niet verstoord gaat worden bij de toekomstige graafwerkzaamheden ten behoeve van de nieuwbouw.

- Wat is de fysiek landschappelijke ligging van de locatie?
  Het plangebied bevindt zich op een relatief hoog deel van de uiterwaarden van de Waal. De hoge ligging wordt veroorzaakt door een dik pakket opgebracht zand.

- Hoe is de bodemopbouw in het plangebied?
  Er is geen sprake van een natuurlijke bodem. De bouwvoor bestaat uit een ca. 50 cm dik puinhoudend pakket dat rust op een dik pakket opgebracht grof geel zand.

- Zijn er archeologische waarden te verwachten in het plangebied?
  Als er archeologische waarden aanwezig zijn dan bevinden die zich in de natuurlijke afzettingen. De kans op de aanwezigheid van archeologische waarden is niet groot omdat het terrein vermoedelijk zeer regelmatig overstroomde en daarmee dus van oorsprong niet geschikt was als bewoningslocatie.

- Wat is de diepteligging van eventueel aanwezige archeologische resten?
  Mogelijke archeologische resten kunnen zich op een diepte van 9.40 m tov NAP of bevinden.

- Wat is de archeologische verwachting van het terrein en wordt deze verwachting ook onderschreven door de resultaten van het booronderzoek?
  De hoge cultuurhistorsche waarde blijft uiteraard gehandhaafd, maar vanuit archeologisch opzicht is het terrein minder interessant vanwege het dikke ophogingspakket. Eventueel aanwezige waarden zullen hoogstwaarschijnlijk niet verstoord gaan worden, omdat deze zich ongeveer 4 tot 5 meter onder het huidige maaiveld bevinden.

- Zijn er archeologisch indicatoren aangetroffen en zo ja, op welke diepte bevinden deze zich?
  Op een diepte van 8.45 m + NAP is een fragment baksteen gevonden waarvan de context niet geheel duidelijk is geworden.

- In hoeverre worden eventueel aanwezige archeologische waarden bedreigd door de voorgenomen graafwerkzaamheden?
  De voorgenomen graafwerkzaamheden vormen alleen een bedreiging als ze dieper reiken dan het opgebrachte zandpakket (zie figuur 14 voor de dikte van het zandpakket)

8 SELECTIEADVIES

Vergeten landschap acht een vervolgonderzoek alleen noodzakelijk als de graafwerkzaamheden dieper reiken dan het opgebrachte pakket. In figuur 14 is weergegeven op welke diepte de natuurlijke afzettingen zich bevinden (top ca. 9.40 m + NAP).

Hoewel het onderzoek zeer zorgvuldig is uitgevoerd kan nooit met honderd procent zekerheid vastgesteld worden dat er géén sprake is van een archeologische vindplaats. Het booronderzoek betreft slechts een steekproef. Er bestaat immers een kans dat er net naast een site is geboord. Mochten er tijdens de eventuele graafwerkzaamheden toch archeologische waarden worden aangetroffen, dan is men verplicht om dit te melden. Men kan zich hiervoor wenden tot de gemeente Nijmegen.

9 BRONNEN

Bakker, H. de & J. Schelling, 1989: *Systeem van bodemclassificatie voor Nederland*, Wageningen.

Berendsen, H.J.A., 2008a: *Landschappelijk Nederland*, Assen.

Berendsen, H.J.A., 2008b: *De vorming van het land*, Assen.

Berendsen H.J.A. en E. Stouthamer, 2001: *Paleogeographic development of the Rhine-Meuse delta, The Netherlands*, Assen.

Eck, J. van, *Historische atlas van Ooijpolder & Duffelt, een rivierengebied in woord en beeld*, Leuth.

Mulder,de. E.F.J., M.C. Geluk, I.L. Ritsema, W.E. Westerhoff en T.E. Wong, 2003: *De ondergrond van Nederland*, Groningen/Houten.

Nederlands Centrum van Normalisatie, 1989: *Classificatie van onverharde grondmonsters. NEN 5104*. Delft.

Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer (SIKB), 2008: Leidraad beekdalen in Pleistoceen Nederland. Versie 1.0., Gouda

Spoorlijn Nijmegen - Kleve 125 jaar", speciaalnummer 80-1 van St.Rail Publicaties

Spoortochten langs oude en nieuwe N.S. stations, deel Utrecht -Gelderland

Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer (SIKB), 2010: *Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie*, versie 3.2., Gouda.

WEBSITES

ARCHIS2: www.archis.archis2.nl

BODEMLOKET, 2010: www.bodemloket.nl

BAG-viewer: pdok.nl/bagviewer/

BING (satellietbeeld): www.bing.com/maps/

Historische atlas van Nijmegen: kaart.nijmegn.nl/historie

Historische waterkaart uit 1722: www.wildernis.eu (kaartenkamer)

Kennisinfrastructuur Cultuurhistorie: www.kich.nl

Ooijse Sluispad 2 te Nijmegen

Ruimtelijke plannen: www.ruimtelijkeplannen.nl

Regionaal archief nijmegen: www.nijmgen.nl/archief

TOP 10 kaart: www.kadaster.nl

VERKLARENDE WOORDENLIJST

AHN	- Actueel Hoogtebestand Nederland
AMK	- Archeologische Monumenten Kaart
Archis	- Archeologische Database van Nederland
CAA	- Centraal Archeologisch Archief
CMA	- Centraal Monumenten Archief
DINO	- Data en Informatie van de Nederlandse Ondergrond
IKAW	- Indicatieve Kaart Archeologische Waarden
KICH	- KennisInfrastructuur CultuurHistorie
NUMIS	- Digitale muntvondstendatabase

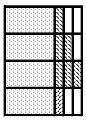
Ooijse Sluispad 2 te Nijmegen

BIJLAGE 1: LEGENDA EN BOORSTEN

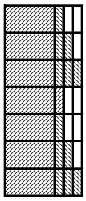
BOORSTATEN

LEGENDA

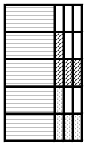
ZAND

zs1		Zand, zwak siltig
zs2		Zand, matig siltig
zs3		Zand, sterk siltig
zk		Zand, kleïig

KLEI

ks1		Klei, zwak siltig
ks2		Klei, matig siltig
ks3		Klei, sterk siltig
ks4		Klei, uiterst siltig
kz1		Klei, zwak zandig
kz2		Kei, sterk zandig
kz3		Klei, uiterst zandig

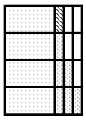
VEEN

v		Veen, mineraalarm
vk1		Veen zwak kleiig
vk3		Veen, sterk kleiig
vz1		Veen zwak zandig
vz2		Veen, matig zandig

LEEM

lz1		Leem, zwak zandig
lz3		Leem, sterk zandig

GRIND

gs		Grind, siltig
gz1		Grind, zwak zandig
gz2		Grind, sterk zandig
gz3		Grind, uiterst zandig

GROFHEID VAN HET ZAND

1	uiterst fijn
2	zeer fijn
3	matig fijn
4	matig grof
5	zeer grof
6	uiterst grof

BIJMENGING

Fe	IJzer
Mn	Mangaan
BK	Baksteen
KER	Keramiek
Fos	Fosfaat
HK	Houtskool

MATE VAN VOORKOMEN

1	Weinig
2	Matig
3	Veel
sp	Klein spoortje/fragmentje

KLEUR

Gr	Grijs
Br	Bruin
Or	Oranje
Ge	Geel
Gr	Groen
BL	Blauw
l	licht
d	Donker
Zw	Zwart

HUMUS

H1	Zwak humeus
H2	Sterk humeus
H3	Uiterst humeus

BOORSTATEN

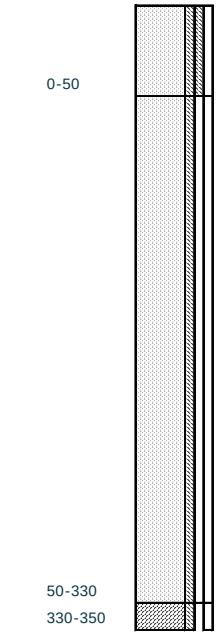
60262 Ooyse Sluispad 2 te Nijmegen

Opmerking

Hoogte op basis van AHN2 , boringen geplaatst met Edelman handboor (7 cm), onder het (hang)water met een guts

hangwater op ca 100.59 m + NAP

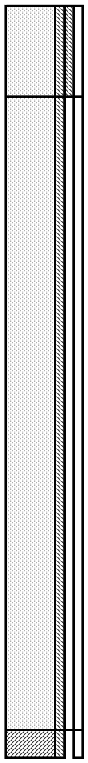
BORING 1	BESCHRIJVING
	188869-428905, 14,07 m + NAP
0-50	z4s2, h2, zwak grindig, Br, zwak puinhoudend, matig koolhoudend, donkerbruin
50-330	z5s1, sterk grindig, liGe
330-350	Ks2, Gr
Interpretatie	330 cm opgebracht grof zand op komklei

BOORSTATEN

BORING 2		BESCHRIJVING
		188917-428923, 14,43 m + NAP
0-50		z4s2, h2, zwak grindig, dBr, zwak puinhoudend, matig koolhoudend, donkerbruin
50-440		z5s1, sterk grindig, liGe
440-450		Ks2, Gr (onderin guts)
Interpretatie		440 cm opgebracht grof zand op komklei

BOORSTATEN

BORING 3		BESCHRIJVING
		188863-428924, 15,12 m + NAP
0-50		z4s2, h2, zwak grindig, dBr, zwak puinhoudend, matig koolhoudend, donkerbruin
50-400		z5s1, sterk grindig, liGe
400-410		Ks2, Gr (onderin guts)
Interpretatie		400 cm opgebracht grof zand op komklei

BOORSTATEN

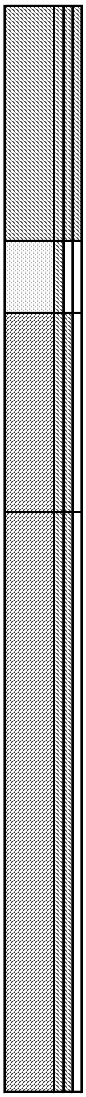
BORING 4	BESCHRIJVING
	188900-428950, 14,03 m + NAP
0-60	z4s2, h2, zwak grindig, dBr, zwak puinhoudend, matig koolhoudend, donkerbruin
60-90	Volledig kolengruis
90-430	z5s1, sterk grindig, liGe
430-440	Ks2, Gr (onderin guts)
Interpretatie	430 cm opgebracht grof zand op komklei

BOORSTATEN

BORING 5		BESCHRIJVING
		188876-428953, 13,94 m + NAP
0-30		z4s2, h2, zwak grindig, dBr, zwak puinhoudend, matig koolhoudend, donkerbruin
30-60		Volledig kolengruis
60-465		z5s1, sterk grindig, liGe
465-470		Ks2, Gr (onderin guts)
Interpretatie		430 cm opgebracht grof zand op komklei

BOORSTATEN

BORING 6		BESCHRIJVING
		188862-42896, 11,25 m + NAP (deze boring ligt dus ca. 2m lager)
0-130		ks3, Br, Puinhoudend, geroerd
130-170		z6s1, met grind opgebracht
170-280		ks2, Gr lijkt natuurlijk maar is wellicht ook opgebracht, op 280 een groot fragment baksteen
280-500		ks2, LiGr (komklei)
Interpretatie		280 cm opgebracht materiaal

Sector Brandweer
Prof. Bellefroidstraat 11
6525 AG Nijmegen
Postbus 1120
6501 BC Nijmegen

Gemeente Nijmegen
College van burgemeester en wethouders
D.t.v. de heer M. Geurts
ODRN
Postbus 1603
6501 BP NIJMEGEN

Datum:	10 september 2014
Betreft:	bestemmingsplan Nijmegen Ooyse Sluispad
Bijlage(n):	-
Briefnr:	VR/BRW/3080/14/SH

Contactpersoon
Sander van den Hoogen
088-4575214
sander.van.den.hoogen@vrgz.nl

Geacht college,

Op 18 augustus 2014 ontvingen wij, door tussenkomst van de Omgevingsdienst Regio Nijmegen, uw verzoek om advies over het bestemmingsplan 'Nijmegen Ooyse Sluispad' . De herziening van dit plan leidt tot een wijziging van de functie van opslag en ateliers naar lichte horeca en wonen.

In de nabijheid van het plangebied vindt transport van gevaarlijke stoffen plaats over de Waal, de routering gevaarlijke stoffen en door een hoge druk aardgasleiding. Om die reden moet het bestemmingsplan worden getoetst aan de eisen voor externe veiligheid zoals vastgelegd in de circulaire Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen (cRnvgs) en het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb).
Daarin staan twee risicomaten centraal: het plaatsgebonden risico en het groepsrisico. Voor het plaatsgebonden risico gelden grens- en richtwaarden, voor het groepsrisico geldt een verantwoordingsplicht. Binnen deze verantwoordingsplicht is de veiligheidsregio aangewezen als adviseur over de mogelijkheden voor de rampenbestrijding en de zelfredzaamheid. Dit advies wordt uitgebracht in het kader van de verantwoordingsplicht van het groepsrisico.

Uit de door u aangeleverde stukken blijkt dat de realisatie van het voorgenomen plan niet leidt tot een toename van het groepsrisico van meer dan 10%.
De afstand tot de Waal en de routering gevaarlijke stoffen is dermate groot dat, conform de beleidvisie externe veiligheid van de gemeente Nijmegen, voor deze risicobronnen volstaan kan worden met verantwoording volgens 'niveau 3'. Met betrekking tot rampenbestrijding en zelfredzaamheid is hiervoor een standaardtekst opgenomen in uw beleidsvisie.
Overeenkomstig deze beleidsvisie dient voor de aardgastransportleiding het groepsrisico volgens 'niveau 2' verantwoord te worden, omdat het bestemmingsplan een kwetsbaar object mogelijk maakt tussen de 100%-letaliteitscontour en de 1%-letaliteitscontour van de buisleiding.

Wij achten het gezien de zeer beperkte gevolgen voor het groepsrisico niet opportuun om voor de aardgastransportleiding een uitgebreide analyse van de mogelijkheden voor de rampenbestrijding en zelfredzaamheid op te stellen. Desalniettemin willen wij u wijzen op de volgende specifieke problemen voor de rampenbestrijding en zelfredzaamheid bij een calamiteit bij dergelijke buisleidingen:

- Incidentbestrijding door de hulpdiensten zal zich bij het maatgevende scenario (een fakkelbrand na een breuk van de leiding) met name richten op het bestrijden van secundaire branden en het afvoeren van gewonden. De (gas)fakkelbrand zelf kan enkel bestreden worden door afsluiting van de gasstroom. De bereikbaarheid voor hulpverleningsdiensten en bluswatervoorziening ter hoogte van het plangebied zijn voldoende.
- In de directe nabijheid van de gasleiding zijn, afhankelijk van de exacte locatie van een incident, de mogelijkheden tot zelfredding of redding door hulpdiensten van personen uit de woningen mogelijk beperkt.

Wij adviseren u deze aspecten te beschouwen in het kader van de verantwoording van het groepsrisico.

Wij verwachten u met dit schrijven van dienst te zijn geweest. Indien u nog vragen hebt naar aanleiding van dit schrijven, kunt u te allen tijde contact opnemen met ondergetekende.

Conform artikel 3.43 van de Algemene wet bestuursrecht ontvangen wij graag van uw zijde een afschrift van het genomen besluit.

Met vriendelijke groet,

A.G.H. van den Hoogen
Adviseur risicobeheersing

quick scan flora en fauna

Ooyse Sluispad 2 - 4 te Nijmegen

Huijbers

ECOquickscan

ecologisch adviesbureau voor natuur en landschap

25 maart 2014

projectnummer: 14004

NGB ecologisch adviesbureau *ECOquickscan* is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus

quick scan flora en fauna

Ooyse Sluispad 2 - 4 te Nijmegen

In opdracht van:

Huijbers

contactpersonen:
de heer R.J. Huijbers
de heer C.J.W. Huijbers
de heer ir. M.A. Herweijer (Arch I.D. architecten BNA B.V.)

25 maart 2014

ECOquickscan
ecologisch adviesbureau voor natuur en landschap

Haico van der Burgt
Fruittelerserf 43
6846 AC Arnhem
T *026-8446525*
M *06-12971680*
E *haico@ecoquickscan.nl*
I *www.ecoquickscan.nl*

wijze van citeren: Burgt, H.H.J. van der, Quick scan flora en fauna Ooyse Sluispad 2 - 4 te Nijmegen. *ECOquickscan*, ecologisch adviesbureau voor natuur en landschap, Arnhem, 2014.

NGB ecologisch adviesbureau *ECOquickscan* is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus

INHOUDSOPGAVE

1	**INLEIDING**	**1**
1.1	*AANLEIDING*	*1*
1.2	*GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEOOGDE INGREPEN*	*2*
2	**WETTELIJK KADER**	**3**
2.1	*GEBIEDSBESCHERMING*	*3*
2.2	*SOORTBESCHERMING*	*3*
3	**TOETSING**	**5**
3.1	*ONDERZOEKSMETHODIEK*	*5*
3.2	*BESCHERMDE GEBIEDEN*	*5*
3.3	*VOORKOMEN VAN BESCHERMDE SOORTEN*	*6*
4	**CONCLUSIE**	**13**
4.1	*GEBIEDSBESCHERMING*	*13*
4.2	*SOORTENBESCHERMING*	*13*
4.3	*CONSEQUENTIES*	*14*
4.4	*AANBEVELINGEN*	*15*

BIJLAGE

1 *LITERATUURLIJST*

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING

In Nijmegen (gemeente Nijmegen, provincie Gelderland) is aan het Ooyse Sluispad 2 - 4 de realisatie, door middel van renovatie en nieuwbouw, van woningen en horeca beoogd. Om het wonen en de horeca mogelijk te maken op deze locatie is een wijziging van het bestemmingsplan noodzakelijk (voor de renovatie van de spoorwegloods zelf is reeds een omgevingsvergunning - activiteit bouwen - afgegeven). Aan ecologisch adviesbureau *ECOquickscan* is gevraagd te beoordelen of deze activiteit, waarvoor een bestemmingsplanwijziging moet worden doorlopen, effect heeft op de flora en fauna op en rond de locatie. De voorliggende rapportage beschrijft de effecten op de aanwezige flora en fauna en geeft inzicht in de doorwerking van de natuurwetgeving op deze locatie.

globale ligging (linksboven; geel) en indrukken van het plangebied; de voor- en binnenzijde van de voormalige spoorwegloods (rechts) en de smalle strook vegetatie tussen de twee bijgebouwen achter de loods (linksonder) (luchtfoto: Google Earth)

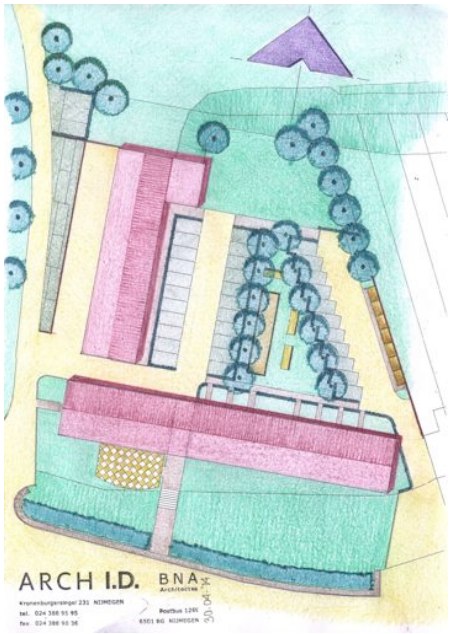
Voor de ruimtelijke ingreep mag plaatsvinden moet er eerst een onderzoek plaatsvinden in het kader van de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet. Er zal bij deze activiteit rekening gehouden moeten worden met de aanwezige natuurwaarden in en om het plangebied. Voorliggend onderzoek is een quick scan waarin op basis van een gebiedsanalyse (ruimtelijk ecologisch), beschikbare soortgegevens en een eenmalige veldverkenning uitspraken worden gedaan over de mogelijke aanwezigheid van beschermde planten en dieren in het plangebied. Het plangebied zal beoordeeld worden op geschiktheid voor beschermde planten en diersoorten en de verwachte effecten op deze soorten. Dit resulteert in conclusies en aanbevelingen. Deze quick scan is uitgevoerd op basis van de momenteel geldende uitwerking en interpretatie van beleid en wetgeving.

1.2 GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEOOGDE INGREPEN

Het plangebied aan het Ooyse Sluispad 2 - 4 ligt tegen de bebouwde kom ten oosten van het centrum van Nijmegen. De locatie maakt onderdeel uit van een bebouwingscluster van bedrijven en woningen tegen de winterdijk van de rivier de Waal. Grenzend aan de achterzijde van het cluster liggen de uiterwaarden en aan de voorzijde liggen agrarische gronden. De uiterwaarden maken onderdeel uit van het natuurgebied 'Gelderse Poort'.

De locatie grenst aan de voorzijde aan de Ooysedijk, aan de westzijde ligt het Ooyse Sluispad en aan de oostzijde staan woningen. Ten westen van het plangebied ligt een bedrijf en in een rivierarm aan de noordwestzijde liggen enkele woonboten. In het plangebied zelf staan een drietal gebouwen/loodsen met een bedrijfsbestemming. De voormalige spoorwegloods aan de dijk heeft, vanwege de vakwerkconstructie, een monumentale status. De overige bebouwing heeft geen monumentale status. Alle bebouwing in het plangebied is, in meer en mindere maten, in slechte staat van onderhoud. Aan de voorzijde van het terrein ligt een gazon en aan de achterzijde een vegetatie met ruigtekruiden en opslag van jonge bomen.

Binnen het plangebied is de realisatie, door middel van renovatie en nieuwbouw, van woningen en horeca beoogd. Om het wonen en de horeca mogelijk te maken op deze locatie is een wijziging van het bestemmingsplan noodzakelijk (voor de renovatie van de spoorwegloods zelf is reeds een omgevingsvergunning - activiteit bouwen - afgegeven). De voormalige spoorwegloods zal volledig worden gerenoveerd. Vanwege de slechte staat van het gebouw, zal het gebouw eerst volledig worden afgebroken alvorens het weer wordt opgebouwd (reeds vergund). Ook het meest westelijk gelegen gebouw achter de spoorwegloods zal worden afgebroken en op dezelfde locatie opnieuw worden opgebouwd. De overige bebouwing op het terrein zal worden gesloopt. Delen van het terrein zullen voorafgaand aan de nieuw-/opbouw worden opgehoogd zodat het terrein ook in de toekomst hoogwatervrij blijft. Na de realisatie van de bebouwing en renovatie van de voormalige spoorwegloods zal het terrein opnieuw ingericht worden (o.a. aanleg parkeerplaatsen en tuin).

de gerenoveerde spoorwegloods op de voorzijde, de beoogde bebouwing daarachter en een indruk van de inrichting van het terrein (bron: Arch I.D. Architecten BNA B.V.)

2 WETTELIJK KADER

Bescherming in het kader van de natuur wet- en regelgeving is op te delen in gebieds- en soortenbescherming. Bij gebiedsbescherming heeft men te maken met de Natuurbeschermingswet 1998 en de Ecologische Hoofdstructuur. Soortenbescherming komt voort uit de Flora- en faunawet.

2.1 GEBIEDSBESCHERMING

Natuurgebieden of andere gebieden die belangrijk zijn voor flora en fauna kunnen aangewezen worden als Europese Vogelrichtlijn- en/of Habitatrichtlijngebieden (Natura 2000). De verplichtingen uit de Vogel- en Habitatrichtlijngebieden zijn in Nederland opgenomen in de Natuurbeschermingswet 1998. Hierin zijn de reeds bestaande staatsnatuurmonumenten ook opgenomen.
Op grond van deze wet is het verboden projecten of andere handelingen te realiseren of te verrichten die, gelet op de instandhoudingsdoelstelling, de kwaliteit van de natuurlijke habitatten en de habitatten van soorten kunnen verslechteren, of een verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

Een andere vorm van gebiedsbescherming komt voort uit aanwijzing van een gebied als Ecologische Hoofdstructuur (Natuurnetwerk Nederland). Voor dergelijke gebieden geldt dat het natuurbelang prioriteit heeft en dat andere activiteiten niet mogen leiden tot frustratie van de natuurdoelen. Anders dan bij gebieds- en soortenbescherming is de status als Ecologische Hoofdstructuur niet verankerd in de natuurwetgeving, maar dient het belang in de planologische afweging een rol te spelen. Dit valt onder de verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag.

2.2 SOORTBESCHERMING

Soortenbescherming is altijd aan de orde. Hiervoor is de Flora- en faunawet bepalend. De Flora- en faunawet is gericht op het duurzaam in stand houden van soorten in hun natuurlijk leefgebied. Deze wet heeft de beschermingsregels, zoals die ook in de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn opgenomen, overgenomen en voor de Nederlandse situatie toegepast.

Deze bescherming is als volgt in de Flora- en faunawet opgenomen:

- het is verboden beschermde plantensoorten te plukken, verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen (artikel 8);
- het is verboden beschermde diersoorten te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen (artikel 9), opzettelijk te verontrusten (artikel 10) en hun nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren (artikel 11).

De procedurele consequenties zijn afhankelijk van de soorten die door de ingreep worden beïnvloed. Kortweg kunnen er drie beschermingsregimes worden onderscheiden:

- beschermingscategorie 1:
  Een groot aantal beschermde soorten is in Nederland algemeen voorkomend. Op basis van het 'Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten' uit de Flora- en faunawet mogen ruimtelijke ingrepen worden uitgevoerd die tot effect hebben dat de verblijfsplaatsen van deze soorten worden aangetast;
- beschermingscategorie 2:
  Voor beschermde soorten die minder algemeen zijn en extra aandacht verdienen, kan een vrijstelling (behalve voor het opzettelijk verontrusten) verkregen worden als de initiatiefnemer een goedgekeurde gedragscode heeft. Indien dit niet het geval is dient voor deze categorie een ontheffing aangevraagd te worden.
  In zo'n gedragscode worden gedragslijnen aangegeven die men volgt om het schaden van beschermde soorten zo veel mogelijk te voorkomen. Ontheffing is, als wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode, voor deze soorten alleen nog nodig als werkzaamheden afwijkend van de gedragscode worden uitgevoerd;
- beschermingscategorie 3:
  De soorten uit deze categorie zijn in de Flora- en faunawet ingedeeld in twee groepen; de zogenaamde 'Bijlage 1-soorten' (uit het 'Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten') en 'Bijlage IV-soorten Habitatrichtlijn'. Het belangrijkste verschil is dat voor de 'Bijlage 1-soorten' een ontheffing te verkrijgen is in het kader van een ruimtelijke ingreep.
  Voor 'Bijlage IV-soorten Habitatrichtlijn' geldt géén vrijstelling als het gaat om ruimtelijke ingrepen. Ontheffingen voor deze groep soorten worden slechts verleend wanneer er geen andere bevredigende oplossing voor de ingreep bestaat, de ingrepen vanwege dwingende redenen van groot openbaar belang dienen plaats te vinden en de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in gevaar komt. Deze uitgebreide toets geldt ook voor alle vogelsoorten.

Als een ruimtelijke ingreep rechtstreeks kan leiden tot verstoring of vernietiging van bepaalde beschermde soorten of hun leefgebied, kan het project in strijd zijn met de Flora- en faunawet. Voor aantastingen van verblijfplaatsen en belangrijke (onderdelen) van leefgebieden van meer strikt beschermde soorten, is ontheffing ex. Artikel 75 van de Flora- en faunawet nodig van het ministerie van Economische Zaken.

Verder geldt altijd artikel 2 van de Flora- en faunawet, een zorgplichtbepaling. Iedereen dient voldoende zorg in acht te nemen voor de in het wild levende dieren en hun leefomgeving.

3 TOETSING

3.1 ONDERZOEKSMETHODIEK

Op basis van een gebiedsanalyse (ruimtelijk ecologisch), beschikbare soortgegevens en een veldverkenning, zullen uitspraken worden gedaan over de mogelijke aanwezigheid van beschermde planten en dieren in het plangebied. Vervolgens zullen voor alle (mogelijke) aanwezige beschermde soorten de effecten en eventuele gevolgen voor de beoogde ingreep beschreven worden.

Bij het opstellen van de quick scan flora en fauna is gebruik gemaakt van bestaande atlasgegevens uit de Atlas van Nederlandse Zoogdieren (Broekhuizen, 1992), de Atlas van de Nederlandse vleermuizen (Limpens, 1997) en op websites gepubliceerde verspreidingsgegevens van bijvoorbeeld Particulieren Gegevensbeherende Organisaties (RAVON, Zoogdiervereniging, etc.). Deze bronnen vermelden betrouwbare soortgegevens op basis van uurhokken (5 bij 5 kilometer), dit betekent dat het zeer globale gegevens betreft.

Op 7 februari 2014 heeft er een veldverkenning plaatsgevonden. Doel van deze veldverkenning was om een indruk te krijgen van de biotopen ter plaatse en de geschiktheid van het plangebied en haar omgeving voor de verschillende soortengroepen te beoordelen. Het veldbezoek heeft nadrukkelijk niet de status van een volledige veldinventarisatie; zowel het tijdstip (buiten het groeiseizoen van planten en deels buiten het actieve seizoen van diverse diergroepen) als het eenmalige karakter zijn hiervoor niet toereikend.

3.2 BESCHERMDE GEBIEDEN

natuurbeschermingswet 1998

Het plangebied aan het Ooyse Sluispad 2 - 4 te Nijmegen ligt niet in een gebied dat is aangewezen in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998. Het plangebied grenst echter wel tegen het beschermde Natura 2000-gebied ‘Gelderse Poort’ (Vogel- en Habitatrichtlijngebied). Het Natura 2000-gebied tegen het plangebied bestaat uit verruigde, agrarische, graslanden die worden begraasd. Deze graslanden hebben, in de huidige staat, een relatief lage natuurwaarde. Natuurlijke, beschermde, habitats liggen op ruim 160 meter afstand en betreffen ‘slikkige rivieroevers’ en ‘zachthoutooibossen’.
Binnen het plangebied staan een drietal gebouwen (loodsen) met daarop de bestemming ‘bedrijf’ (bedrijven categorieën 1 en 2, constructiebedrijf en schildersbedrijf). Het plangebied is gelegen tegen de bebouwde kom van Nijmegen en maakt onderdeel uit van een cluster van gebouw met diverse bestemmingen (bedrijven en wonen).

De beoogde plannen (transformatie van bedrijfsgebouwen naar woningen en horeca door middel van renovatie en slopen/nieuwbouw) hebben betrekking op een relatief klein oppervlak dat in de huidige situatie grotendeels is bebouwd en verhard. Ook maakt het plangebied reeds deel uit van een cluster van bebouwing. Daarnaast zal de bestemming ‘bedrijf’ op deze locatie komen te vervallen en plaats maken voor de bestemming ‘wonen’ en ‘horeca’ (horeca betreft een kleinschalige activiteit op deze locatie en deze activiteit

vindt alleen plaats tegen de Ooysedijk). Deze bestemmingen hebben (doorgaans) minder impact op natuurgebieden dan de bestemming 'bedrijf'. Een relatie met de aangewezen soorten en habitats van de beschermde gebieden is niet aanwezig. Directe effecten op het Natura 2000-gebied 'Gelderse Poort' zijn, gezien het voorstaande, niet te verwachten.

het plangebied (rood omlijnd) ten opzichte van de natuurlijke, beschermde, habitats (blauw; 'slikkige rivieroevers' en oranje; 'zachthoutooibossen') (kaart: provincie Gelderland)

Tijdelijke effecten, gedurende de werkzaamheden, zullen niet tot nauwelijks optreden. Op de locatie vinden in de huidige situatie ook activiteiten plaats. Daarnaast vinden er ook activiteiten plaats op aansluitend gelegen terreinen (bedrijven en woningen) waardoor de renovatie en sloop/nieuwbouw in het plangebied waarschijnlijk niet zal leiden tot extra verstoring. Bovendien liggen tussen het plangebied en de natuurlijke (beschermde) habitats verruigde, agrarische, graslanden met een relatief lage natuurwaarde. Deze graslanden kunnen dienst doen als buffer voor eventuele tijdelijke effecten (indien deze zich onverwacht alsnog voordoen).

ecologische hoofdstructuur

Hetzelfde gebied dat is aangewezen als Natura 2000-gebied is ook aangewezen als Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Vanwege de eerder genoemde redenen zijn er ook geen negatieve effecten te verwachten op de EHS.

3.3 VOORKOMEN VAN BESCHERMDE SOORTEN

In het kader van de Flora- en faunawet moet worden getoetst of er ter plaatse van de activiteit sprake is of kan zijn van negatieve effecten op beschermde planten en dieren. De beoogde activiteit kan biotoopverlies of verstoring (indirect biotoopverlies) tot gevolg hebben.

vaatplanten
Een groot deel van het plangebied is bebouwd en verhard. Ondanks de soms slechte conditie van de muren van de aanwezige bebouwing zijn binnen het plangebied geen beschermde muurplanten waargenomen. De onverharde delen van het terrein bestaan uit een kort gemaaid gazon aan de Ooysedijk en een vegetatie met ruigtekruiden en opslag van jonge bomen aan de achterzijde van de bebouwing. Van een stabiel ecosysteem is als zodanig geen sprake en bijzondere groeiplaatsen zijn niet aanwezig. Beschermde vaatplanten worden binnen het plangebied niet verwacht. Aangeplante of gezaaide exemplaren van beschermde soorten (in bijvoorbeeld tuinen) zijn niet beschermd in de Flora- en faunawet, omdat het geen natuurlijke groeiplaatsen betreft.

grondgebonden zoogdieren
Volgens verspreidingsgegevens uit de Atlas van Nederlandse Zoogdieren (Broekhuizen, 1992) en de Zoogdiervereniging (zoogdiervereniging.nl) komen in de omgeving van het plangebied soorten als egel (Erinaceus europeus), gewone bosspitsmuis (Sorex araneus), dwergspitsmuis (Sorex minutus), huisspitsmuis (Crocidura russula), mol (Talpa europea), vos (Vulpes vulpes), hermelijn (Mustela erminea), bunzing (Mustela putorius), wezel (Mustela nivalis), ree (Capreolus capreolus), woelrat (Arvicola terrestris), rosse woelmuis (Clethrionomys glareolus), aardmuis (Microtus agrestis), veldmuis (Microtus arvalis), dwergmuis (Micromys minutus), bosmuis (Apodemus sylvaticus), haas (Lepus europeus), konijn (Oryctolagus cuniculus) en de meer strikt beschermde soorten steenmarter (Martes foina), bever (Castor fiber), das (Meles meles) voor.

Binnen het plangebied zijn een gazon, vegetatie met ruigtekruiden en opslag van jonge bomen en vervallen (delen van) gebouwen aanwezig. Daarnaast is de locatie in het buitengebied gelegen. Gezien het voorstaande zijn vaste rust- en verblijfplaatsen van soorten als kleine marterachtige, konijn, haas, egel, (spits)muizen en mol niet uit te sluiten. Voor deze soorten, die onder het eerste, lichte, beschermingsregime van de Flora- en faunawet vallen, geldt een algemene vrijstelling voor het verstoren en/of aantasten van vaste rust- en verblijfplaatsen.

<u>bever en das</u>
Bevers komen voor in het overgangsgebied van land en water; onder andere langs rivieren in de uiterwaarden. De das is een soort van het overgangsgebied tussen bos en bosranden en het agrarische landschap met kleine landschapselementen. Het plangebied bestaat uit een (grotendeels) hoogwatervrij terrein dat onderdeel uit maakt van een bebouwingscluster tegen de bebouwde kom. Gezien de ligging en het hoogwatervrije karakter met een harde overgang naar de uiterwaarden is het voorkomen van bever en das niet waarschijnlijk. Van beide soorten zijn op het terrein geen sporen aangetroffen die duiden op regelmatig gebruik en/of de aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen. Bij hoog water en/of andere bijzondere omstandigheden is het niet uit te sluiten dat, met name de bever, om te foerageren gebruik kan maken van het terrein (geen belangrijk onderdeel van het leefgebied). Negatieve effecten op bever en das worden dan ook niet verwacht.

<u>steenmarter</u>
De steenmarter heeft binnen zijn leefgebied tal van schuilplaatsen, zoals in takkenhopen, boomholtes, dichte struwelen, op zolders en in kruipruimten; slechts een gering aantal hiervan wordt regelmatig gebruikt. In de zoogtijd van de jongen (maart t/m juni) worden schuilplaatsen wel permanent gebruikt. Vaak huist de steenmarter ook in ruimtes onder

daken, een opening van 5 à 6 cm is daartoe voldoende. De soort klimt gemakkelijk, zowel in bomen als tegen gevels en muren. Het voedsel wordt gezocht langs lijnvormige elementen zoals groenstroken, heggen, bosjes, greppels en bermen.
De meeste (delen van) gebouwen in het plangebied zijn toegankelijk voor de steenmarter. Tijdens het locatiebezoek is de soort (of sporen daarvan), ondanks de uitgebreide verkenning, niet waargenomen. Aangezien de soort vaak duidelijke sporen achterlaat (uitwerpselen, kapot geknaagde elektriciteitsdraden, prooiresten, etc.) is het aannemelijk dat de soort niet voorkomt in het plangebied. Gezien het voorstaande zijn vaste rust- en verblijfplaatsen van de steenmarter binnen het plangebied niet waarschijnlijk. Wel is het mogelijk dat de soort het plangebied gebruikt om er te foerageren. Aangezien de soort een menselijke leefomgeving niet schuwt (cultuurvolger) is de verwachting dat de soort ook na de realisatie van de gebouwen het gebied kan blijven gebruiken als foerageergebied. Negatieve effecten op de steenmarter worden dan ook niet verwacht.

Andere meer strikt beschermde soorten worden op basis van beschikbare verspreidingsgegevens en de aanwezige biotopen niet verwacht.

vleermuizen
Volgens de verspreidingsgegevens uit de Atlas van de Nederlandse vleermuizen (Limpens, 1997) komen in de omgeving van het plangebied gewone dwergvleermuis (Pipistrellus pipistrellus), ruige dwergvleermuis (Pipistrellus nathusii), baardvleermuis (Myotis mystacinus), franjestaart (Myotis nattereri), gewone grootoorvleermuis (Plecotus auritus), laatvlieger (Eptesicus serotinus), meervleermuis (Myotis dasycneme), rosse vleermuis (Nyctalus noctula) en watervleermuis (Myotis daubentonii) voor.

Vleermuizen zijn aan de hand van hun voorkeur voor verblijfplaats globaal onder te verdelen in twee groepen, gebouw- en boombewonende soorten. Ook zijn er soorten die beiden gebruiken als verblijfplaats. Daarnaast maken verschillende vleermuizen onderscheid tussen zomer- en winterverblijven. De gewone dwergvleermuis en laatvlieger zijn het gehele jaar overwegend gebouwbewonende soorten, terwijl de rosse vleermuis alleen in boomholtes verblijft. Ruige dwergvleermuis, baardvleermuis, franjestraat, gewone grootoorvleermuis, meervleermuis en watervleermuis maken zowel gebruik van gebouwen als van bomen (met uitzondering van de meervleermuis) in de zomermaanden. In de winter zitten deze soorten graag in ondergrondse ruimten zoals: mergelgroeven, bunkers, forten, vestingwerken, oude steenfabrieken, ijskelders en (kasteel)kelders (met uitzondering van de ruige dwergvleermuis).

Voor vleermuizen geschikte bomen (verblijfplaatsen) en/of groene lijnelementen (vliegroutes) ontbreken in het plangebied. Gebouwbewonende soorten maken namelijk veelvuldig gebruik van spleten in gevels, spouwmuren, ruimte achter gevelbetimmering/daklijsten, zolders etc. De gewone dwergvleermuis heeft bijvoorbeeld slechts een smalle spleet (15 mm) nodig om zich toegang tot een gebouw te verschaffen. De gebouwen binnen het plangebied zijn, gezien de aanwezigheid van spleten/kieren in gevels, slecht aansluitende en/of gedeeltelijk ontbrekende dakranden/-lijsten en ruimte tussen dakbeschot en -pannen wel geschikt voor gebouwbewonende vleermuizen. Het renoveren/slopen van de gebouwen kan dan ook een negatief effect hebben op vaste rust- en verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen.
Aangezien de gebouwen in de winter onverwarmd en niet geïsoleerd zijn, is de aanwezigheid van winterverblijfplaatsen van vleermuizen niet waarschijnlijk.

vogels

Tijdens het veldbezoek is, vanwege het slechte weer destijds, alleen een ekster (Pica pica) waargenomen. Wel zijn in en om de gebouwen sporen aangetroffen van huismus (Passer domesticus), merel (Turdus merula), huiszwaluw (Delichon urbica), steenuil (Athene noctua) en kerkuil (Tyto alba). Alle vogelsoorten zijn beschermd tijdens het broedseizoen. De Flora- en faunawet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval aanwezig is (actieve broedplaatsen).

<u>jaarrond beschermde vogels</u>

Daarnaast zijn van een aantal vogelsoorten de nesten en nestlocaties (verblijfplaatsen) het gehele jaar door beschermd. Deze jaarrond beschermde vogelsoorten zijn onderverdeeld in vier categorieën:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil);
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: roek, gierzwaluw en huismus);
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: grote gele kwikstaart, ooievaar, kerkuil, oehoe en slechtvalk);
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: boomvalk, buizerd, havik, sperwer, wespendief, zwarte wouw en ransuil).

Vanwege de het bebouwde karakter van het plangebied, ligging (tegen de bebouwde kom in een bebouwingscluster), aanwezige biotopen en het ontbreken van geschikte (nest)bomen is het voorkomen van vast rust- en verblijfsplaatsen van veel van de bovenstaande soorten uit te sluiten. Van een drietal soorten zijn echter wel sporen aangetroffen. Van de twee uilensoorten, steenuil en kerkuil, betreffen het (een beperkt aantal) braakballen en van de huismus nestresten.

van links naar rechts: nestresten van huismus tussen dakbeschot en -pannen, braakballen van kerkuil (binnen in de spoorwegloods) en braakballen van steenuil (buiten tegen de spoorwegloods)

<u>steenuil en kerkuil</u>

Beide uilensoorten broeden in gebouwen. In de gebouwen zijn, ondanks de uitgebreide verkenning, echter geen broedlocaties aangetroffen. Ook zijn de uilen zelf niet waargnomen. De vindplaatsen van de braakballen en de afwezigheid van broedlocaties wijst op het gebruik van de locatie als roestplaats. Dit is, tijdens de veldverkenning, bevestigd door de eigenaar van de gebouwen. Gezien het aansluitend aan het plangebied gelegen landschap (uitwijkmogelijkheden), het relatief beperkte aantal aangetroffen braakballen (wijst op onregelmatig/kortstondig gebruik als roestplaats) en de territoriumgrootte van

uilen (met name kerkuil) is het niet te verwachten dat steenuil en kerkuil een negatieve effecten ondervinden van de beoogde ingrepen. Het verlies van de roestplaats tast de functionaliteit van het territorium (indien aanwezig; roestplaatsen - niet zijnde nestlocaties - worden ook vaak gebruikt door zwervende dieren) als zodanig niet aan. De gunstige staat van instandhouding wordt dan ook niet aangetast (geen ontheffing Flora- en fauna-wet noodzakelijk).

huismus

In het plangebied zijn, tussen het dakbeschot en -pannen van de spoorwegloods, resten van (oude) nesten van de huismus aangetroffen. Aangezien alleen het voorste deel van het dak van de spoorwegloods is voorzien van dakbeschot is alleen dit deel van het dak geschikt voor de huismus.

Andere jaarrond beschermde vogelsoorten worden niet verwacht.

niet jaarrond beschermde vogels

Naast de voorstaande vier categorieën is er nog een vijfde categorie (beschermde) vogels. Deze vogels beschikken over voldoende flexibiliteit om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders de vestigen. Deze vogels (en hun broedplaatsen) zijn in principe buiten het broedseizoen niet beschermd. Alleen als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen zijn deze soorten wel jaarrond beschermd.

Binnen het plangebied is de aanwezigheid van broedplaatsen van vogels uit de vijfde categorie niet uit te sluiten. Aangezien in de omgeving voldoende alternatieve broedplaatsen aanwezig zijn voor deze categorie vogels zijn er geen omstandigheden aanwezig om deze vogels jaarrond te beschermen. Negatieve effecten op vogels uit de vijfde categorie worden dan ook niet verwacht indien rekening gehouden wordt met het broedseizoen (actieve broedplaatsen).

amfibieën

Binnen en direct tegen het plangebied zijn geen watervoerende elementen aanwezig. Hierdoor is het voorkomen van vaste rust- en verblijfplaatsen van meer strikt beschermde amfibieënsoorten uit te sluiten. Algemene soorten, zoals bruine kikker (Rana temporaria) en gewone pad (Bufo bufo), die na de metamorfose op het land naar voedsel gaan zoeken, zijn, gezien de binnen het plangebied gelegen biotopen, niet uit te sluiten. Deze soorten kunnen grote afstanden afleggen. Het is mogelijk dat algemene soorten in de winterperiode binnen het plangebied aanwezig zijn, omdat de dieren op het land overwinteren. Voor deze soorten, die onder het eerste lichte beschermingsregime vallen, geldt een algemene vrijstelling voor het verstoren en/of aantasten van vaste rust- en verblijfplaatsen.

overwinterende amfibieën

In de uiterwaarden aansluitend aan het plangebied liggen wel watervoerende elementen. Volgens verspreidingsgegevens van RAVON (Spitzen – van der Sluijs, 2007) komen in de uiterwaarden aansluitend op het plangebied onder andere de meer strikt beschermde soorten kamsalamander (Triturus cristatus) en rugstreeppad (Bufo calamita) voor. Deze soorten planten zich voort in de uiterwaarden, maar overwinteren in binnendijkse gebieden of op hoogwatervrije terreinen. Aangezien het plangebied grotendeels hoogwatervrij is, is het niet uit te sluiten dat deze soorten binnen het plangebied overwinteren. Overwinterende dieren zijn lastig (tot niet) te onderzoeken en er dient dan ook van uit te worden

gegaan dat het terrein gebruikt wordt door deze soorten. Negatieve effecten op deze soorten zijn te voorkomen door graaf- en sloopwerkzaamheden niet in de periode eind oktober tot en met maart uit te voeren. Indien dit niet mogelijk is dan dient het terrein vanaf half juli (tot en met begin april) afgezet te worden met een paddenscherm, om te voorkomen dat dieren binnen het plangebied gaan overwinteren. Het afgezette terrein dient, uit voorzorg, gecontroleerd te worden op reeds aanwezig amfibieën; zowel algemene soorten als meer strikt beschermde soorten.
Gezien de hoogwatervrije terreinen aan weerszijde van het plangebied, en de binnendijkse gebieden nabij, zijn er voldoende uitwijkmogelijkheden voor de kamsalamander en rugstreeppad. Daarnaast zal (een deel van) het plangebied in de toekomst weer geschikt zijn voor amfibieën om te overwinteren. Indien de voorstaande maatregelen worden opgevolgd zijn er geen negatieve effecten te wachten op deze soorten. De gunstige staat van instandhouding wordt door de beoogde plannen niet aangetast (geen ontheffing Flora- en faunawet noodzakelijk).

reptielen
Volgens RAVON (www.ravon.nl en Spitzen – van der Sluijs, 2007) zijn er geen reptielen in de nabije omgeving van het plangebied waargenomen. De meeste reptielensoorten houden zich met name op in geleidelijke overgangssituaties tussen natuurlijke biotopen in bos-, heide- en veengebieden (bijv. heide en/of heischrale graslanden in combinatie met bossen en/of kleine landschapselementen). Op basis van de binnen het plangebied aanwezige biotopen is het voorkomen van reptielen niet waarschijnlijk.

vissen
Binnen het plangebied zijn geen permanent watervoerende elementen aanwezig, waardoor de aanwezigheid van vissen kan worden uitgesloten.

insecten (vlinders, libellen, sprinkhanen) en overige soortengroepen
Slechts een beperkt aantal van de zeer soortenrijke groep van de insecten is beschermd. De habitateisen van beschermde soorten binnen deze groep zijn vaak zeer locatiespecifiek en gebonden aan zeer bijzondere biotopen. Dergelijke biotopen komen niet in het plangebied voor. Overige strikt beschermde soorten als mollusken en weekdieren zijn ook niet te verwachten gezien de biotopen.

4 CONCLUSIE

Het plangebied te Nijmegen betreft een buitendijks, hoogwatervrij, terrein tegen de dijk waarop een drietal loodsen (bedrijfsbestemming) staan. Op deze locatie is de realisatie, door middel van renovatie en nieuwbouw, van woningen en horeca beoogd. Om het wonen en de horeca mogelijk te maken op deze locatie is een wijziging van het bestemmingsplan noodzakelijk (voor de renovatie van de spoorwegloods zelf is reeds een omgevingsvergunning - activiteit bouwen - afgegeven).
In hoofdstuk 3, toetsing, is ingegaan op het voorkomen van soorten binnen het gehele plangebied. In de conclusie wordt ten aanzien van de soortbescherming ingegaan op de consequenties van de bestemmingsplanwijziging. Voor de renovatie is, zoals gezegd, reeds een omgevingsvergunning - activiteit bouwen - afgegeven.

4.1 GEBIEDSBESCHERMING

In het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 (NB-wet) en de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) dient er getoetst te worden of de beoogde ontwikkelingen een negatieve invloed hebben de beschermde gebieden.
Het plangebied aan het Ooyse Sluispad 2 - 4 te Nijmegen ligt niet in een gebied dat is aangewezen in het kader van de NB-wet. Het plangebied grenst echter wel tegen het beschermde Natura 2000-gebied ‘Gelderse Poort’ (Vogel- en Habitatrichtlijngebied). Gezien de afstand tot natuurlijke, beschermde, habitats (grenzend aan het plangebied liggen gebieden met een relatief lage natuurwaarden), de beoogde plannen, reeds aanwezige verstoring en de bestemmingsplanwijziging, van ‘bedrijf’ naar voornamelijk ‘wonen’, zijn er geen directe en/of tijdelijke negatieve effecten te verwachten op het Natura 2000-gebied ‘Gelderse Poort’.
Hetzelfde gebied dat is aangewezen als Natura 2000-gebied ‘Gelderse Poort’ is ook aangewezen als EHS. Vanwege de eerder genoemde redenen zijn er ook geen negatieve effecten te verwachten op de EHS.

4.2 SOORTENBESCHERMING

In het kader van de Flora- en faunawet moet worden getoetst of ter plaatse van de ruimtelijke ingrepen sprake is of kan zijn van negatieve effecten op beschermde planten en dieren. De beoogde ontwikkelingen kunnen biotoopverlies of verstoring (indirect biotoopverlies) tot gevolg hebben.

De meeste van de mogelijk in het plangebied voorkomende soorten zoals bruine kikker, gewone pad, kleine marterachtige, konijn, haas, egel, (spits)muizen en mol zijn beschermd volgens het lichte beschermingsregime van de Flora- en faunawet. Voor deze soorten geldt dat aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen op basis van een vrijstelling mogelijk is, zonder dat er sprake is van procedurele consequenties.

Een aantal van de mogelijk voorkomende soorten zijn meer strikt beschermde soorten, soorten waarvoor bij aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen een ontheffingplicht in het kader van de Flora- en faunawet geldt. Op basis van verspreidingsgegevens, de aanwezige habitats en de biotoopeisen van individuele diersoorten zijn de huismus en

soorten uit de soortgroep vleermuizen niet uit te sluiten binnen het plangebied. Daarnaast zijn, in de periode van eind oktober tot en met maart, overwintersplaatsen van meer strikt beschermde amfibieënsoorten zoals kamsalamander en rugstreeppad niet uit te sluiten.

4.3 CONSEQUENTIES

overwinterende amfibieën

Volgens verspreidingsgegevens komen in de uiterwaarden aansluitend op het plangebied onder andere de meer strikt beschermde amfibieënsoorten kamsalamander en rugstreeppad voor. Deze soorten planten zich voort in de uiterwaarden, maar overwinteren in binnendijkse gebieden of op hoogwatervrije terreinen. Aangezien het plangebied grotendeels hoogwatervrij is, is het niet uit te sluiten dat deze soorten binnen het plangebied overwinteren. Overwinterende dieren zijn lastig (tot niet) te onderzoeken en er dient dan ook van uit te worden gegaan dat het terrein gebruikt wordt door deze soorten. Vanwege de aanwezigheid van voldoende uitwijkmogelijkheden en de tijdelijk aard van de werkzaamheden wordt de gunstige staat van instandhouding niet aangetast (geen ontheffing Flora- en faunawet noodzakelijk). Negatieve effecten op deze soorten zijn te voorkomen door graaf- en sloopwerkzaamheden niet in de periode eind oktober tot en met maart uit te voeren. Indien dit niet mogelijk is dan dient het terrein vanaf half juli (tot en met begin april) afgezet te worden met een paddenscherm, om te voorkomen dat dieren binnen het plangebied gaan overwinteren. Het afgezette terrein dient, uit voorzorg, gecontroleerd te worden op reeds aanwezig amfibieën; zowel algemene soorten als meer strikt beschermde soorten.

huismus

In het plangebied zijn, tussen het dakbeschot en -pannen van de spoorwegloods, resten van (oude) nesten van de huismus aangetroffen. Dit duidt erop dat het gebouw geschikt is als nestlocaties voor de huismus. Aangezien alleen het voorste deel van het dak van de spoorwegloods is voorzien van dakbeschot is alleen dit deel van het dak geschikt voor de huismus. De huismus is een jaarrond beschermde soort. Negatieve effecten op de huismus zijn, bij de renovatie van de gebouwen, dan ook niet uit te sluiten.

Echter door het nemen van mitigerende maatregelen zijn negatieve effecten te voorkomen. Indien de onderstaande mitigerende maatregelen worden toegepast zijn negatieve effecten niet waarschijnlijk:

- Voorafgaand aan de sloop (minimaal één maand voor de aanvang) van de gebouwen worden in de nabije omgeving alternatieve nestgelegenheden voor de huismus aangebracht. Dit kan door aan de te behouden gebouwen en/of gebouwen aansluitend aan het plangebied kasten op te hangen. Op basis van de (oude) sporen en beschikbare ruimte (nestgelegenheid) worden maximaal 5 nestlocaties verwacht. Geadviseerd wordt dan ook zeker vijf mussenflats (een speciale kast voor mussen met meerdere nestruimtes en toegangen in één kast) op te hangen;
- De sloop/ontmanteling (in het kader van de renovatie) vindt plaats buiten het broedseizoen van vogels;
- Aangezien nestkasten geen duurzame oplossing bieden als nestlocatie, worden de toekomstige gebouwen geschikt gemaakt voor de huismus. In gebouwen met een hellend dak met dakpannen kan dit zeer eenvoudig door het vogelschroot achterwege te laten of aan te brengen op de derde panlat. Ook is het mogelijk om speciale vogelvriendelijke vogelschroot aan te brengen; zogenaamde ‘Vogelvide’.
  De Vogelvide is o.a. te verkrijgen via het bedrijf Vivara (www.vivara.nl).

nader onderzoek

De verkennende quick scan flora en fauna kan, op basis van het eenmalige veldbezoek, de aanwezigheid van alle mogelijk voorkomende ontheffingsplichtige soorten niet op voorhand uitsluiten. Daarom moet nader onderzoek gedaan worden naar:

- vleermuizen, gebouwbewonende soorten (tabel 3; Flora- en faunawet en bijlage IV van de Habitatrichtlijn), onderzoeksperioden: een volledig onderzoek naar vleermuizen bestaat uit twee onderzoeken; zomeronderzoek van half mei tot half juli en najaarsonderzoek van begin/half augustus tot eind september. Beide onderzoeken dienen plaats te vinden om een volledig beeld te krijgen van de functie van het gebouw voor vleermuizen;

Het gebruik van het plangebied door deze soorten kan door middel van nader onderzoek in beeld worden gebracht zodat het werkelijke effect van de ingreep op (het leefgebied van) daadwerkelijk aanwezige soorten kan worden bepaald. Pas dan kan worden bepaald of het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet noodzakelijk is. Bij een dergelijke ontheffing worden vaak mitigerende en compenserende maatregelen gevraagd.

Verder is er een tweetal algemene voorwaarden vanuit de Flora- en faunawet altijd van toepassing:

- in het broedseizoen van vogels mogen de vegetatie, bosjes en opstallen in het plangebied niet worden verwijderd. De start van werkzaamheden tijdens deze periode zouden kunnen leiden tot directe verstoring van broedvogels en het broedsucces. Alle vogels zijn beschermd. Er is geen vrijstelling te verkrijgen in het kader van de Flora- en faunawet voor activiteiten die vogels in hun broedseizoen zouden kunnen verstoren.
- op basis van de zorgplicht volgens artikel 2 van de Flora- en faunawet dient bij de uitvoering van de werkzaamheden voldoende zorg in acht te worden genomen voor de in het wild levende dieren en hun leefomgeving. Dit houdt in dat bij het uitvoeren van werkzaamheden altijd rekening moet worden gehouden met aanwezige planten en dieren. Zo dienen maatregelen te worden getroffen om bijvoorbeeld verstoring tot een minimum te beperken. Dieren moeten de gelegenheid hebben om uit te wijken en mogen niet opzettelijk worden gedood. Dit kan door:
    - voortijdig maaien van het plangebied zodat dieren wegtrekken;
    - het beperken van verlichting tijdens de avonduren in voorjaar, zomer en herfst ten behoeve van vleermuizen en andere nachtdieren;
    - het slopen en rooien starten buiten het voortplantingsseizoen en het winter(slaap)seizoen.

4.4 AANBEVELINGEN

Naast de consequenties die voortkomen uit de Flora- en faunawet zijn er ook een aantal vrijblijvende aanbevelingen te doen ten aanzien van de inrichting van het plangebied, zoals:

- voor vleermuizen zouden open stootvoegen aangebracht kunnen worden in muren, of vleermuiskasten kunnen worden geplaatst in de spouw of tegen de muur op >2,5 meter hoogte in nieuw te bouwen woningen;
- er kunnen neststenen (of kasten) worden aangebracht ten behoeve van de huismus op >2,5 meter hoogte in/tegen de muur, of bij een steile dakvorm als dakpannen/vogelvide. Deze beschermde soort verliest steeds meer nestmogelijkheden. De huidige bebouwing is voor deze soort niet geschikt;

- het planten van bomen en struwelen voor vogels en vleermuizen verdient aanbeveling. Het beste zijn, ecologisch gezien, inheemse (autochtone) bes- en bloemdragende struiken en planten;
- de zolder of vliering, indien deze (gedeeltelijk) niet wordt gebruikt, geschikt maken voor de kerkuil en/of vleermuizen. Dit kan ook door kasten aan te brengen waardoor eventuele overlast tot een minimum wordt beperkt;
- voor de steenuil kan grenzend aan of in de uiterwaarden een nestkast worden opgehangen. Deze kast kan gebruikt worden als nestlocatie of roestplaats.

BIJLAGE 1: LITERATUURLIJST

Broekhuizen, S., e.a., Atlas van de Nederlandse zoogdieren, uitgeverij KNNV, Utrecht, 1992.

Kaper, A. en G. Müskens, Steenmarters in en om het huis, Stichting Landschapbeheer Gelderland, 2006.

Limpens, H.J.G.A., e.a., Atlas van de Nederlandse vleermuizen, uitgeverij KNNV, Utrecht, 1997.

Spitzen – van der Sluijs, A.M., e.a., Atlas reptielen en amfibieën in Gelderland. 1985 – 2005, Stichting RAVON, Nijmegen, 2007.

Websites:
www.ravon.nl
www.zoogdiervereniging.nl
www.gelderland.nl
www.rijksoverheid.nl

nader onderzoek flora en fauna

Ooyse Sluispad 2 - 4 te Nijmegen

Huijbers

ECOquickscan
ecologisch adviesbureau voor natuur en landschap

22 augustus 2014

projectnummer: 14015

NGB ecologisch adviesbureau *ECOquickscan* is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus

nader onderzoek flora en fauna

Ooyse Sluispad 2 - 4 te Nijmegen

In opdracht van:

Huijbers

contactpersonen:
de heer R.J. Huijbers
de heer C.J.W. Huijbers
de heer ir. M.A. Herweijer (Arch I.D. architecten BNA B.V.)

22 augustus 2014

ECOquickscan
ecologisch adviesbureau voor natuur en landschap

Haico van der Burgt
Fruittelerserf 43
6846 AC Arnhem
T *026-8446525*
M *06-12971680*
E *haico@ecoquickscan.nl*
I *www.ecoquickscan.nl*

wijze van citeren: Burgt, H.H.J. van der, nader onderzoek flora en fauna Ooyse Sluispad 2 - 4 te Nijmegen. *ECOquickscan*, ecologisch adviesbureau voor natuur en landschap, Arnhem, 2014.

NGB ecologisch adviesbureau *ECOquickscan* is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus

INHOUDSOPGAVE

1	**INLEIDING**	**1**
1.1	*AANLEIDING*	*1*
1.2	*GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEOOGDE INGREPEN*	*1*
1.3	*LEESWIJZER*	*2*
2	**WETTELIJK KADER**	**3**
2.1	*FLORA- EN FAUNAWET*	*3*
3	**ONDERZOEKSMETHODIEK**	**5**
3.1	*VLEERMUIZEN*	*5*
4	**RESULTATEN**	**7**
4.1	*VLEERMUIZEN*	*7*
4.2	*STEENMARTER*	*8*
5	**CONCLUSIE**	**9**
5.1	*VLEERMUIZEN*	*9*
5.2	*CONSEQUENTIES*	*9*
5.2.1	*vleermuizen*	*9*
5.2.2	*huismus*	*10*
5.2.3	*overwinterende amfibieën*	*10*
5.3	*AANBEVELINGEN*	*11*

BIJLAGEN

1	*GEBIEDSFUNCTIES VOOR VLEERMUIZEN*
2	*LITERATUURLIJST*

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING

In Nijmegen (gemeente Nijmegen, provincie Gelderland) is aan het Ooyse Sluispad 2 - 4 de realisatie, door middel van renovatie en nieuwbouw, van woningen en horeca beoogd. Om het wonen en de horeca mogelijk te maken op deze locatie is een wijziging van het bestemmingsplan noodzakelijk (voor de renovatie van de spoorwegloods zelf is reeds een omgevingsvergunning - activiteit bouwen - afgegeven). In het kader van de voorstaande beoogde ontwikkelingen heeft Huijbers, op basis van een eerder uitgevoerde quick scan flora en fauna (Burgt, 2014), aan ecologische adviesbureau *ECOquickscan* verzocht een nader onderzoek uit te voeren naar vleermuizen. In het voorliggende rapport worden de resultaten en conclusies van dit onderzoek weergegeven.

1.2 GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEOOGDE INGREPEN

Het plangebied aan het Ooyse Sluispad 2 - 4 ligt tegen de bebouwde kom ten oosten van het centrum van Nijmegen. De locatie maakt onderdeel uit van een bebouwingscluster van bedrijven en woningen tegen de winterdijk van de rivier de Waal. Grenzend aan de achterzijde van het cluster liggen de uiterwaarden en aan de voorzijde liggen agrarische gronden. De uiterwaarden maken onderdeel uit van het natuurgebied 'Gelderse Poort'.

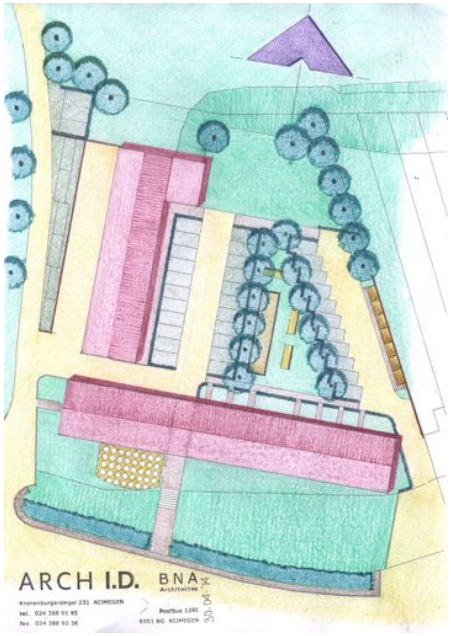

globale ligging (linksboven; geel) en indrukken van het plangebied; de voor- en binnenzijde van de voormalige spoorwegloods (rechts) en de smalle strook vegetatie tussen de twee bijgebouwen achter de loods (linksonder) (luchtfoto: Google Earth)

De locatie grenst aan de voorzijde aan de Ooysedijk, aan de westzijde ligt het Ooyse Sluispad en aan de oostzijde staan woningen. Ten westen van het plangebied ligt een

bedrijf en in een rivierarm aan de noordwestzijde liggen enkele woonboten. In het plangebied zelf staan een drietal gebouwen/loodsen met een bedrijfsbestemming. De voormalige spoorwegloods aan de dijk heeft, vanwege de vakwerkconstructie, een monumentale status. De overige bebouwing heeft geen monumentale status. Alle bebouwing in het plangebied is, in meer en mindere maten, in slechte staat van onderhoud. Aan de voorzijde van het terrein ligt een gazon en aan de achterzijde een vegetatie met ruigtekruiden en opslag van jonge bomen.

Binnen het plangebied is de realisatie, door middel van renovatie en nieuwbouw, van woningen en horeca beoogd. Om het wonen en de horeca mogelijk te maken op deze locatie is een wijziging van het bestemmingsplan noodzakelijk (voor de renovatie van de spoorwegloods zelf is reeds een omgevingsvergunning - activiteit bouwen - afgegeven). De voormalige spoorwegloods zal volledig worden gerenoveerd. Vanwege de slechte staat van het gebouw, zal het gebouw eerst volledig worden afgebroken alvorens het weer wordt opgebouwd (reeds vergund). Ook het meest westelijk gelegen gebouw achter de spoorwegloods zal worden afgebroken en op dezelfde locatie opnieuw worden opgebouwd. De overige bebouwing op het terrein zal worden gesloopt. Delen van het terrein zullen voorafgaand aan de nieuw-/opbouw worden opgehoogd zodat het terrein ook in de toekomst hoogwatervrij blijft. Na de realisatie van de bebouwing en renovatie van de voormalige spoorwegloods zal het terrein opnieuw ingericht worden (o.a. aanleg parkeerplaatsen en tuin).

de gerenoveerde spoorwegloods op de voorzijde, de beoogde bebouwing daarachter en een indruk van de inrichting van het terrein (bron: Arch I.D. Architecten BNA B.V.)

1.3 LEESWIJZER

In hoofdstuk 2 wordt ingegaan op de natuurwetgeving. Hoofdstuk 3 gaat in op de toegepaste onderzoeksmethode(s). De resultaten van het onderzoek komen aan bod in hoofdstuk 4. In de conclusies, beschreven in hoofdstuk 5, wordt duidelijk wat de consequenties zijn naar aanleiding van het onderzoek. Daarnaast worden er aanbevingen gedaan.

2 WETTELIJK KADER

Bescherming in het kader van de natuur wet- en regelgeving is op te delen in gebieds- en soortenbescherming. Bij gebiedsbescherming geldt de Natuurbeschermingswet en de Ecologische Hoofdstructuur. Soortenbescherming komt voort uit de Flora- en faunawet. Het nader onderzoek naar vleermuizen aan het Ooyse Sluispad 2 - 4 te Nijmegen is uitgevoerd in het kader van de Flora- en faunawet.

2.1 FLORA- EN FAUNAWET

De Flora- en faunawet is gericht op het duurzaam in stand houden van soorten in hun natuurlijk leefgebied. Deze wet heeft de beschermingsregels, zoals die ook in de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn opgenomen, overgenomen en voor de Nederlandse situatie toegepast.

Deze bescherming is als volgt in de Flora- en faunawet opgenomen:

- het is verboden beschermde plantensoorten te plukken, verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen (artikel 8);
- het is verboden beschermde diersoorten te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen (artikel 9), opzettelijk te verontrusten (artikel 10) en hun nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren (artikel 11).

De procedurele consequenties zijn afhankelijk van de soorten die door de ingreep worden beïnvloed. Kortweg kunnen er drie beschermingsregimes worden onderscheiden:

- beschermingscategorie 1:
  Een groot aantal beschermde soorten is in Nederland algemeen voorkomend. Op basis van het ‘Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten’ uit de Flora- en faunawet mogen ruimtelijke ingrepen worden uitgevoerd die tot effect hebben dat de verblijfsplaatsen van deze soorten worden aangetast;
- beschermingscategorie 2:
  Voor beschermde soorten die minder algemeen zijn en extra aandacht verdienen, kan een vrijstelling (behalve voor het opzettelijk verontrusten) verkregen worden als de initiatiefnemer een goedgekeurde gedragscode heeft. Indien dit niet het geval is dient voor deze categorie een ontheffing aangevraagd te worden.
  In zo’n gedragscode worden gedragslijnen aangegeven die men volgt om het schaden van beschermde soorten zo veel mogelijk te voorkomen. Ontheffing is, als wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode, voor deze soorten alleen nog nodig als werkzaamheden afwijkend van de gedragscode worden uitgevoerd;
- beschermingscategorie 3:
  De soorten uit deze categorie zijn in de Flora- en faunawet ingedeeld in twee groepen; de zogenaamde ‘Bijlage 1-soorten’ (uit het ‘Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten’) en ‘Bijlage IV-soorten Habitatrichtlijn’. Het belangrijkste verschil is dat voor de ‘Bijlage 1-soorten’ een ontheffing te verkrijgen is in het kader van een ruimtelijke ingreep.

Voor ‘Bijlage IV-soorten Habitatrichtlijn’ geldt géén vrijstelling als het gaat om ruimtelijke ingrepen. Ontheffingen voor deze groep soorten worden slechts verleend wanneer er geen andere bevredigende oplossing voor de ingreep bestaat, de ingrepen vanwege dwingende redenen van groot openbaar belang dienen plaats te vinden en de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in gevaar komt. Deze uitgebreide toets geldt ook voor alle vogelsoorten.

Als een ruimtelijke ingreep rechtstreeks kan leiden tot verstoring of vernietiging van bepaalde beschermde soorten of hun leefgebied, kan het project in strijd zijn met de Flora- en faunawet. Voor aantastingen van verblijfplaatsen en belangrijke (onderdelen) van leefgebieden van meer strikt beschermde soorten, is ontheffing ex. Artikel 75 van de Flora- en faunawet nodig van het ministerie van Economische Zaken.

Verder geldt altijd artikel 2 van de Flora- en faunawet, een zorgplichtbepaling. Iedereen dient voldoende zorg in acht te nemen voor de in het wild levende dieren en hun leefomgeving.

3 ONDERZOEKSMETHODIEK

Het inventariseren van flora en fauna gebeurt, indien beschikbaar en toepasbaar, aan de hand van protocollen of 'vaste' inventarisatiemethodes. Deze methodes leiden vaak tot een goed beeld van de te onderzoeken soort of soortgroep in het plangebied. Indien mogelijk wordt dan ook volgens deze breed geaccepteerde onderzoeksmethode(s) geïnventariseerd. Hieronder wordt per soort of soortgroep de onderzoeksmethode(s) weergegeven.

3.1 VLEERMUIZEN

Het onderzoek is uitgevoerd conform het protocol voor het inventariseren van vleermuizen (afgekort "vleermuizenprotocol") dat is opgesteld door het Netwerk Groene Bureaus en de Zoogdiervereniging VZZ, in overleg met de Dienst Landelijk Gebied en de Gegevensautoriteit Natuur. In het vleermuizenprotocol worden verschillende onderzoeksperioden onderscheiden naar de verschillende functies (zie bijlage 1) dat een gebied kan hebben voor vleermuizen. Binnen het plangebied is onderzoek uitgevoerd naar kraam- en paarverblijfplaatsen. Het onderzoek naar kraam- en paarverblijfplaatsen geeft vaak ook inzicht in andere mogelijk belangrijke functies van het plangebied voor vleermuizen.

Het onderzoek naar vleermuizen vindt plaats met behulp van een batdetector (een apparaat dat ultrasone vleermuisgeluiden omzet in voor het menselijk oor hoorbare geluiden). Met meerdere personen (uitgerust met een Petterson D240x) is op 26 mei, 20 juni, 7 augustus en 20 augustus 2014) onderzoek gedaan naar kraam- en paarverblijfplaatsen. Het onderzoek heeft zowel rond zonsopgang (ochtendonderzoek) als rond zonsondergang (avondonderzoek) plaatsgevonden. 's Ochtends wordt voornamelijk gekeken naar zwermgedrag nabij de verblijfplaats. In de avond wordt gekeken naar uitvliegers en tijdens het paarseizoen wordt geluisterd naar roepende mannetjes vanuit of in de nabijheid van de verblijfplaats.

weersomstandigheden
Onderzoek naar vleermuizen is sterk gebonden aan weersomstandigheden, als het bijvoorbeeld hard waait of de temperatuur te laag is verlaten vleermuizen hun verblijfplaats niet. Hieronder staan de weersomstandigheden ten tijde van het onderzoek.

Datum	Soort onderzoek	Temperatuur	Windkracht	Onderzoeksomstandigheden
26 mei '14	avond	15 °C	1 - 2 Bft	optimaal
20 juni '14	ochtend	13 °C	1 - 2 Bft	optimaal
7 aug. '14	avond	18 - 19 °C	1 - 2 Bft	optimaal
20 aug. '14	avond	11 - 12 °C	0 - 1 Bft	optimaal

weersomstandigheden ten tijde van het onderzoek naar vleermuizen

4 RESULTATEN

Het nader onderzoek aan het Ooyse Sluispad 2 - 4 te Nijmegen heeft het onderstaande resultaat opgeleverd.

4.1 VLEERMUIZEN

Het nader onderzoek naar vleermuizen bestaat uit twee delen. Op de eerste twee onderzoeksmomenten is het voorkomen van kraamverblijfplaatsen onderzocht. Dit onderzoek heeft ook inzicht gegeven in het voorkomen van zomerverblijven, vliegroutes en het foerageergedrag van vleermuizen. De twee onderzoeksmomenten in augustus hebben inzicht gegeven in het voorkomen van paarverblijfplaatsen.

afbeelding 1: waarneming van vleermuizen binnen en in de directe omgeving van het plangebied

Op de voorstaande afbeelding zijn de waarnemingen van alle onderzoeksmomenten bijeen gebracht. De kaart geeft op het gebied van het foerageergedrag vooral weer welke elementen (regelmatig) gebruikt worden. Het aantal vleermuizen dat gebruik maakt van het gebied is hieronder tekstueel uitgelegd.

foerageergedrag
Tijdens het onderzoek zijn vier vleermuissoorten waargenomen, namelijk gewone dwergvleermuis (Pipistrellus pipistrellus), rosse vleermuis (Nyctalus noctula), laatvlieger (Eptesicus serotinus) en gewone grootoorvleermuis (Plecotus auritus). De rosse vleermuis is gedurende alle onderzoeksmomenten, hoog overvliegend, waargenomen. De gewone grootoorvleermuis en laatvlieger zijn beide alleen op 26 mei 2014 (kortstondig) foeragerend waargenomen in het plangebied. De gewone dwergvleermuis is regelmatig waargenomen in en rondom het plangebied. De groene elementen in en, met name, rondom het plangebied worden intensief gebruik door de gewone dwergvleermuis om er te foerageren. De groene tuinen ten oosten van de locatie en wateren nabij het plangebied (nabij gemaal en doorlaat) worden veelvuldig gebruikt over een langere periode van de avond/nacht. Tijdens de twee onderzoeksmomenten in augustus was de activiteit wel minder dan in het kraamseizoen; waarschijnlijk worden in deze periode andere foerageergebieden intensiever gebruikt.

vaste vliegroutes
Binnen het plangebied is gedurende het kraamseizoen zowel in de avond als ochtend een duidelijke vliegroute waargenomen (zie afbeelding 1) van de gewone dwergvleermuis. Op beide momenten zijn minstens 15 exemplaren waargenomen. Waarschijnlijk wordt deze vliegroute gebruikt door vleermuizen die in de stad verblijven en in de uiterwaarden foerageren. Gezien het aantal is deze vliegroute aan te merken als essentieel voor de gewone dwergvleermuis.

zomer- en kraamverblijfplaatsen
Binnen het plangebied zijn geen zomer- en kraamverblijfplaatsen aangetroffen. Waarschijnlijk verblijven in de woningen (achterzijde) ten oosten van het plangebied wel een klein aantal gewone dwergvleermuizen (zomerverblijfplaats). Aangezien de achterzijde vanwege de aanwezige tuinen niet toegankelijk zijn, is de locatie van de verblijfplaats niet exact vastgesteld.

paarverblijfplaatsen
Tijdens het onderzoek is op 20 augustus 2014 in het plangebied een paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis waargenomen (zie afbeelding 1). De paarverblijfplaats bevindt zich, waarschijnlijk, in één van de gebouwen achter de voormalige spoorwegloods.

winterverblijfplaatsen
Aangezien de gebouwen in de winter onverwarmd en niet geïsoleerd zijn, is de aanwezigheid van winterverblijfplaatsen van vleermuizen niet waarschijnlijk.
Nabij het gemaal, circa 170 m ten zuidwesten van het plangebied, is op 20 augustus 2014 veel activiteit waargenomen van vleermuizen (gewone dwergvleermuis). Mogelijk wordt het gebouw of onderdelen van de constructie aan de westzijde van het gebouw gebruikt als (massa)winterverblijfplaats door de gewone dwergvleermuis.

4.2 STEENMARTER

Tijdens het onderzoek naar vleermuizen is, op de Ooysedijk, buiten het plangebied, een steenmarter waargenomen. In het plangebied is de soort niet waargenomen.

5 CONCLUSIE

Uit de resultaten van het nader onderzoek aan het Ooyse Sluispad 2 - 4 te Nijmegen kunnen de onderstaande conclusies getrokken worden.

5.1 VLEERMUIZEN

In het plangebied is een essentiële vliegroute en paarverblijfplaats vastgesteld van de gewone dwergvleermuis. De vliegroute en paarverblijfplaats zijn beschermd volgens de Flora- en faunawet.

5.2 CONSEQUENTIES

5.2.1 *vleermuizen*

vaste vliegroute
Op basis van de huidige plannen, waarbij de gebouwen op dezelfde locatie opnieuw worden opgebouwd, zijn er waarschijnlijk geen negatieve effecten te verwachten op de essentiële vliegroute van de gewone dwergvleermuis.
Belangrijk is wel dat de vliegroute ook tijdens de werkzaamheden gebruikt kan worden door de gewone dwergvleermuis. Ook dient er bij de nieuwe inrichting/bestemming van de gebouwen en het terrein rekening gehouden te worden met verlichting. De essentiële vliegroute dient niet verlicht te worden. Gedacht kan worden aan het beperken van verlichting, verlichting laag bij de grond en/of gericht, naar beneden schijnende, verlichting. Mocht dit niet afdoende zijn, bijvoorbeeld in verband met de veiligheid, dan kan gedacht worden aan het toepassen van vleermuisvriendelijke verlichting (amberkleurig licht). Ook uitstraling richting de uiterwaarden dient voorkomen te worden.

paarverblijfplaats
In het plangebied is één paarverblijfplaats vastgesteld van de gewone dwergvleermuis. Deze verblijfplaats bevindt zich in één van de gebouwen achter de voormalige spoorwegloods. Bij de sloop, en later weer opbouwen (slechts één gebouw wordt teruggebouwd), van de gebouwen zal de verblijfplaats (tijdelijk) verloren gaan. Afhankelijk van de planning van het project zijn er verschillende maatregelen noodzakelijk om negatieve effecten te voorkomen.

Deze maatregelen bestaan onder ander uit:

- in de periode van begin maart tot eind november dient de sloop ‘strippend’ te worden uitgevoerd. Door strippend te slopen krijgen vleermuizen een kans om te ontsnappen tijdens de sloopwerkzaamheden. Belangrijk is om eerst alle materialen te verwijderen anders dan het kale casco (bakstenen), zoals de kozijnen, dakken en eventuele plafons (binnen), en vervolgens enkele dagen later het casco neer te halen. Door andere materialen eerst te verwijderen zullen de ruimtes daarachter komen te vervallen of ongeschikt worden door tocht en licht. Een ecoloog dient vast te stellen of er geen vleermuizen meer aanwezig zijn in het kale casco.

- conform de 'soortenstandaard gewone dwergvleermuis' van het ministerie van EZ (Dienst Regelingen, december 2011) dienen in de nabije omgeving, binnen 200 meter van het plangebied, minimaal 4 vleermuiskasten te worden opgehangen. Het type en de maatvoering van de kasten dienen overeenkomen te komen met de eisen uit de soortenstandaard. Geadviseerd wordt om de kasten zo spoedig mogelijk op te hangen, zodat de dieren kunnen wennen aan de kasten. De kasten dienen opgehangen te worden door of onder begeleiding van een ter zake kundige (ecoloog). Deze tijdelijke voorzieningen zijn niet noodzakelijk als de voormalige spoorwegloods reeds is gerenoveerd, en voorzien van nieuwe voorzieningen voor vleermuizen (zie volgende punt), voorafgaan aan de sloop van de gebouwen. In verband met de verplichte gewenningsperiode dient er dan wel een overlap tussen het gereed komen van de nieuwe voorzieningen voor vleermuizen en sloop te zijn van minimaal 3 maanden.
- in de gerenoveerde voormalige spoorwegloods en/of het nieuw te bouwen gebouw daarachter dienen minimaal 4 nieuwe verblijfplaatsen voor vleermuizen gerealiseerd te worden. Deze verblijfplaatsen dienen te voldoen aan de eisen uit de soortenstandaard.

ontheffing Flora- en faunawet
In het kader van de Flora- en faunawet dient voor de gewone dwergvleermuis (verlies paarverblijfplaats) een ontheffing ex. Artikel 75 aangevraagd te worden bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO). Aangezien een paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis eenvoudig te mitigeren is (zie bovenstaande maatregelen) en het slechts om een tijdelijk verlies van de verblijfplaats gaat (na realisatie van de nieuwe bebouwing, met daarin de vier nieuwe verblijfplaatsen, is het plangebied weer geschikt voor deze soort), is het aannemelijk dat bevoegd gezag hiervoor een ontheffing Flora- en faunawet zal verlenen. De haalbaarheid van het plan (op ecologisch vlak) komt hiermee dan ook niet in het geding.

5.2.2 *huismus*

De spoorwegloods is, in het kader van de renovatie, na het broedseizoen van de huismus (zomer 2014) gesloopt/ontmanteld; zie mitigerende maatregelen in de quick scan flora en fauna (Burgt, 2014).

5.2.3 *overwinterende amfibieën*

Volgens verspreidingsgegevens komen in de uiterwaarden aansluitend op het plangebied onder andere de meer strikt beschermde amfibieënsoorten kamsalamander en rugstreeppad voor. Deze soorten planten zich voort in de uiterwaarden, maar overwinteren in binnendijkse gebieden of op hoogwatervrije terreinen. Aangezien het plangebied grotendeels hoogwatervrij is, is het niet uit te sluiten dat deze soorten binnen het plangebied overwinteren. Overwinterende dieren zijn lastig (tot niet) te onderzoeken en er dient dan ook van uit te worden gegaan dat het terrein gebruikt wordt door deze soorten. Vanwege de aanwezigheid van voldoende uitwijkmogelijkheden en de tijdelijk aard van de werkzaamheden wordt de gunstige staat van instandhouding niet aangetast (geen ontheffing Flora- en faunawet noodzakelijk). Negatieve effecten op deze soorten zijn te voorkomen door graaf- en sloopwerkzaamheden niet in de periode eind oktober tot en met maart uit te voeren. Indien dit niet mogelijk is dan dient het terrein vanaf half juli (tot en met begin april) afgezet te worden met een paddenscherm, om te voorkomen dat dieren binnen het plangebied gaan overwinteren. Het afgezette terrein dient, uit voorzorg, gecontroleerd te

worden op reeds aanwezig amfibieën; zowel algemene soorten als meer strikt beschermde soorten.

Geadviseerd wordt de maatregelen en tijdsplanning van het project voor de bovenstaande soorten/soortgroepen vast te leggen in een ecologisch werkprotocol/mitigatieplan.

Verder is een tweetal algemene voorwaarden vanuit de Flora- en faunawet altijd van toepassing:

- in het broedseizoen van vogels mogen de vegetatie, bosjes en opstallen in het plangebied niet worden verwijderd. De start van werkzaamheden tijdens deze periode zouden kunnen leiden tot directe verstoring van broedvogels en het broedsucces. Alle vogels zijn beschermd. Er is geen vrijstelling te verkrijgen in het kader van de Flora- en faunawet voor activiteiten die vogels in hun broedseizoen zou kunnen verstoren.
- op basis van de zorgplicht volgens artikel 2 van de Flora- en faunawet dient bij de uitvoering van de werkzaamheden voldoende zorg in acht te worden genomen voor de in het wild levende dieren en hun leefomgeving. Dit houdt in dat bij het uitvoeren van werkzaamheden altijd rekening moet worden gehouden met aanwezige planten en dieren. Zo dienen maatregelen te worden getroffen om bijvoorbeeld verstoring tot een minimum te beperken. Dieren moeten de gelegenheid hebben om uit te wijken en mogen niet opzettelijk worden gedood. Dit kan door:
  - voortijdig maaien van het plangebied zodat dieren wegtrekken;
  - het beperken van verlichting tijdens de avonduren in voorjaar, zomer en herfst ten behoeve van vleermuizen en andere nachtdieren;
  - het slopen en rooien starten buiten het voortplantingsseizoen en het winter(slaap)seizoen.

5.3 AANBEVELINGEN

Naast de consequenties die voortkomen uit de Flora- en faunawet zijn er ook een aantal vrijblijvende aanbevelingen te doen ten aanzien van de inrichting van het plangebied, zoals:

- voor vleermuizen zouden open stootvoegen aangebracht kunnen worden in muren, of vleermuiskasten kunnen worden geplaatst in de spouw of tegen de muur op >2,5 meter hoogte in nieuw te bouwen woningen;
- er kunnen neststenen (of kasten) worden aangebracht ten behoeve van de huismus op >2,5 meter hoogte in/tegen de muur, of bij een steile dakvorm als dakpannen/vogelvide. Deze beschermde soort verliest steeds meer nestmogelijkheden. De huidige bebouwing is voor deze soort niet geschikt;
- het planten van bomen en struwelen voor vogels en vleermuizen verdient aanbeveling. Het beste zijn, ecologisch gezien, inheemse (autochtone) bes- en bloemdragende struiken en planten;
- de zolder of vliering, indien deze (gedeeltelijk) niet wordt gebruikt, geschikt maken voor de kerkuil en/of vleermuizen. Dit kan ook door kasten aan te brengen waardoor eventuele overlast tot een minimum wordt beperkt;
- voor de steenuil kan grenzend aan of in de uiterwaarden een nestkast worden opgehangen. Deze kast kan gebruikt worden als nestlocatie of roestplaats.

BIJLAGE 1: GEBIEDSFUNCTIES VOOR VLEERMUIZEN

verblijfplaatsen

Alle typen verblijfplaatsen zijn beschermd.

- Zomerverblijfplaats:
  Een verblijfplaats die gebruikt wordt door vleermuizen die niet in winterslaap zijn waarvan niet aangetoond is dat het een kraamverblijfplaats dan wel een paarverblijfplaats is.
- Kraamverblijfplaats:
  Een verblijfplaats van een kraamgroep met vrouwtjes met jongen.
- Paarverblijfplaats:
  Een verblijfplaats of de omgeving daarvan, waar meerdere vleermuizen overdag verblijven en paren. Afhankelijk van de soort. Te herkennen aan zwermgedrag of baltsroepen.
- Winterverblijfplaats:
  Een verblijfplaats waar in de winter een of meerdere vleermuizen in winterslaap (hybernation) gaan.

overige elementen

Indien aantasting van de onderstaande elementen het functioneren van een verblijfplaats aantast is bescherming aan de orde.

- Vliegroute:
  Een vaste route van een vleermuis of een groep van vleermuizen vanaf een verblijfplaats naar een foerageergebied en visa versa.
- Migratieroute:
  Een vaste route van zomerverblijfplaats naar winterverblijfplaats en visa versa.
- Foerageergebied:
  Een gebied waar een vleermuis of een groep van vleermuizen foerageert.

BIJLAGE 2: LITERATUURLIJST

Burgt, H.H.J. van der, Quick scan flora en fauna Ooyse Sluispad 2 - 4 te Nijmegen. *ECOquickscan*, ecologisch adviesbureau voor natuur en landschap, Arnhem, 2014.

Websites:
www.vleermuis.net
www.vleermuizenindestad.nl
www.rijksoverheid.nl

BRANDWEER
Gelderland-Zuid

Veiligheidsregio
Gelderland-Zuid

Randvoorwaarden en richtlijnen bluswatervoorziening en bereikbaarheid

BRANDWEER
Gelderland-Zuid

Veiligheidsregio
Gelderland-Zuid

1 Uitgangspunt

De brandweer gaat ervan uit dat in Nijmegen gebouwen worden gebouwd die voldoen aan de eisen zoals die zijn vastgelegd in het Bouwbesluit. De hieruit voortkomende randvoorwaarden en richtlijnen worden weergegeven. In alle gevallen geldt dat indien er bijzondere objecten in de omgeving zijn, aanvullende eisen kunnen worden gesteld.

2 Brandweervoorzieningen woongebieden

2.1 Bereikbaarheid algemeen

- Benadering: met hulpverleningsvoertuig tot op 10 meter van de (brandweer)toegang.
- Adressering en huisnummering moeten met bovengenoemde toegang corresponderen.
- Wegbelasting:
  Tankautospuit: asbelasting 110 KN, totaalgewicht 150 KN
  Redvoertuig: asbelasting 110 KN, totaalgewicht 250 KN
- Doorgangshoogte: minimaal 4,2 meter.
- Rijbaanbreedte: tenminste 4,5 meter, waarvan 3,25 meter verhard.
- Buitenbochtstraal: minimaal 10 meter.
- Binnenbochtstraal: minimaal 5,5 meter (of de buitenbochtstraal minus 4,5 meter).
- Bij risico-objecten dient een benadering via twee ontsluitingswegen mogelijk te zijn.
- Bruggen, tunnels en overige kunstwerken dienen afzonderlijk beoordeeld te worden.
- Brandweeringang: indien een automatische doormelding van brand naar de alarmcentrale van de brandweer plaatsvindt, wordt in overleg met de brandweer tenminste één van de toegangen als door de brandweer te openen brandweeringang aangewezen.

2.2 Primaire bluswatervoorziening (onder- of bovengrondse brandkraan)

- De onderlinge afstand tussen brandkranen bedraagt maximaal 80 meter.
- De primaire bluswatervoorziening mag maximaal 40 meter van de (brandweer-) toegang(en) van een object zijn verwijderd, gemeten over de weg.
- De primaire bluswatervoorziening dient tot een afstand van maximaal 15 meter door een blusvoertuig goed te kunnen worden benaderd via rijlopers die geschikt zijn voor een asbelasting van 110KN en een totaal gewicht van 150KN.
- De vrije opstelplaats voor het blusvoertuig moet een afmeting hebben van minimaal 10 x 5 meter.
- Als er sprake is van een droge blusleiding in een object, moet binnen een afstand van 35 meter van elke voedingsaansluiting een brandkraan aanwezig zijn. Het blusvoertuig moet elke voedingsaansluiting tot maximaal 15 meter kunnen benaderen.
- Rondom de brandkranen dient een obstakelvrije ruimte te zijn met een diameter van 1,8 meter. Brandkranen in trottoirs moeten ten minste 0,35 meter van de trottoirband liggen, indien langs-parkeren wordt toegepast. Bij gestoken parkeren moet die afstand 0,75 meter zijn.
- Primaire bluswatervoorzieningen die aan het oog onttrokken kunnen worden, zoals ondergrondse brandkranen, dienen gemarkeerd te worden door middel van een brandkranenbordje op minder dan 10 meter afstand van de waterwinplaats.

BRANDWEER Gelderland-Zuid

Veiligheidsregio Gelderland-Zuid

- Capaciteit bij eengezinswoningen van minimaal 30m^3/h voor onbepaalde tijd, capaciteit bij alle objecten anders dan eengezinswoningen van minimaal 60m^3/h voor onbepaalde tijd.

2.3 Secundaire bluswatervoorziening (open water, geboorde put etc.)

- De secundaire bluswatervoorziening ligt op een afstand van maximaal 160 meter tot het object.
- De weg naar de opstelplaats van het blusvoertuig heeft een minimale doorrijhoogte van 4,2 meter, een minimale breedte van 4 meter, is geschikt voor een asbelasting van 110KN en een totaal gewicht van 150KN en is verhard.
- De opstelplaats voor het blusvoertuig is verhard en dient een minimale afmeting (lxb) te hebben van 12 x 5 meter en geschikt te zijn voor een asbelasting van 110KN en een totaal gewicht van 150KN.
- De horizontale afstand tussen de opstelplaats van het blusvoertuig en de feitelijke waterwinplaats mag maximaal 5 meter bedragen.
- De verticale afstand tussen de waterspiegel ter plaatse en de bovenzijde van de verharding mag maximaal 2 meter bedragen.
- De diepte van het water ter plaatse dient te allen tijden minimaal 1 meter te zijn i.v.m. bevriezing.
- De capaciteit bedraagt minimaal 90m^3/h voor tenminste 4 uur.

3 Brandweervoorzieningen bedrijventerreinen

3.1 Bereikbaarheid

- Idem als bij woonbebouwing met de toevoeging dat de bedrijventerreinen via 2 afzonderlijke wegen bereikbaar dienen te zijn.

3.2 Primaire bluswatervoorziening (onder- of bovengrondse brandkraan)

- Idem als bij woonbebouwing, echter een minimale capaciteit van 60m^3/h voor onbepaalde tijd.

3.3 Secundaire bluswatervoorziening (open water, geboorde put etc.)

- Idem als bij woonbebouwing.

3.4 Tertiaire bluswatervoorziening (open water)

- De tertiaire bluswatervoorziening ligt op een afstand van maximaal 1000 meter.
- De weg naar de opstelplaats van het blusvoertuig heeft een minimale doorrijhoogte van 4,2 meter, een minimale breedte van 4 meter, is geschikt voor een asbelasting van 110KN en een totaal gewicht van 150KN en is verhard.
- De opstelplaats voor het blusvoertuig is verhard en dient een minimale afmeting (lxb) te hebben van 12 x 5 meter en geschikt te zijn voor een asbelasting van 110KN en een totaal gewicht van 150KN.
- De infrastructuur moet de benodigde ruimte en mogelijkheden geven voor het afzetten van de containerbak (minimaal 30 meter verharde weg van tenminste 4 meter breed en het deponeren van de dompelpomp in het water.
- De horizontale afstand tussen de opstelplaats van het blusvoertuig en de feitelijke waterwinplaats mag maximaal 50 meter bedragen.

BRANDWEER
Gelderland-Zuid

Veiligheidsregio
Gelderland-Zuid

- De verticale afstand tussen de waterspiegel ter plaatse en de bovenzijde van de verharding mag maximaal 2 meter bedragen.
- De diepte van het water ter plaatse dient te allen tijden minimaal 1 meter te zijn i.v.m. bevriezing.
- De capaciteit bedraagt minimaal 120m^3/h voor onbepaalde tijd.
- Mits gesitueerd op een afstand van maximaal 160 meter en voldoende ruim bemeten (plaats en capaciteit) kan de tertiaire voorziening ook dienen als secundaire voorziening.

4 Brandweervoorzieningen centrumgebied

4.1 Bereikbaarheid
- Idem als bij woonbebouwing met de toevoeging dat afhankelijk van de daadwerkelijke inrichting (nader te bepalen) delen van het centrumgebied via 2 afzonderlijke wegen bereikbaar dienen te zijn.

4.2 Primaire bluswatervoorziening (onder- of bovengrondse brandkraan)
- Idem als bij woonbebouwing, met de toevoeging dat in bepaalde gevallen bovengrondse brandkranen vereist zijn.

4.3 Secundaire bluswatervoorziening (open water, geboorde put etc.)
- Idem als bij woonbebouwing.

3 / 4

Voorstel - Verlenging Kunst- en Cultuurvisie 2012-2016

Toelichting op de behandeling van:

Raadsvoorstel Verlenging Kunst – en Cultuurvisie 2012-2016

Van:	College van B&W d.d. 10 november 2015		
Doel:	Behandeladvies geven voor besluitronde		
Toelichting:	**1. Voorliggende besluitvorming** Het college stelt de raad voor om de vigerende Kunst – en Cultuurvisie 'Werken in Ketens' met drie jaar te verlengen tot en met 2019. **2. Achtergrond** Op 27 juni 2012 heeft de raad de Kunst- en Cultuurvisie 'Werken in Ketens' 2012-2016 vastgesteld. Met ingang van 2017 zou er dus feitelijk een nieuwe visie van kracht moeten worden. Het college de raad voor om nu geen nieuwe visie op te laten stellen maar de huidige visie met drie jaar te verlengen en binnen de kaders van deze visie inhoudelijke accentverschuivingen aan te brengen die recht doen aan het coalitieakkoord. Met vijf grote culturele instellingen worden dit najaar nieuwe budgetsubsidiecontracten afgesloten voor de periode 2016 t/m 2019. (De agendacommissie zal deze raadsvoorstellen hoogstwaarschijnlijk in de raadskamer van de PA van 9 december agenderen.) Aangezien de huidige kunst – en cultuurvisie tot en met 31 december geldig is, zou het college de prestatieafspraken met de instellingen maken die voor een groot deel binnen de kaders van een nog niet vastgestelde visie zouden vallen. Dit vindt het college een onwenselijke situatie en daarom pleit zij ervoor om de huidige visie met een periode van drie jaar te verlengen. Ook stelt het college de raad met dit raadsvoorstel volgens afspraak op de hoogte van de nulmeting van de peerreview en informeert zij over de stand van zaken met betrekking tot Cultural Governance, naar aanleiding van een tweetal toezeggingen gedaan door de portefeuillehouder. **3. Toezeggingen** *Peer Review* Tijdens de Politieke Avond van 29 april jl. is in de kamerronde Stadsrekening programma Cultuur de volgende toezegging gedaan door wethouder Velthuis: *"De gemeenteraad ontvangt een 0-meting over de Peer-review nog voor of vlak na het zomerreces."* Op 7 juli 2015 is de raad geïnformeerd over de procedure voor uitvoering van het peer review. Het resultaat van de eerste meting, de zogenaamde nulmeting, is inmiddels opgeleverd. *Cultural Governance* Wethouder Velthuis heeft in de kamerronde van 9 september jl. over de brief van de Rekenkamer over Cultural Governance de volgende toezegging gedaan: "*De gemeenteraad ontvangt voortaan een beknopt verslag van de uitkomsten uit de bestuurlijk overleggen met de C6 ten aanzien van de naleving van de code Cultural Governance. De eerste rapportage ontvangt de raad voordat de besluitvorming over de budgetcontracten 2016 plaatsvindt. De raad kan naderhand aangeven of de informatie in een dergelijk voortgangsbericht voldoende is.*"		
Naam steller: **E-mail steller:**	Stefan Grond s.grond@nijmegen.nl	**Tel. steller:**	024 - 329 22 49

Voorstel - Verlenging Kunst- en Cultuurvisie 2012-2016

Bijlagen:	1. Raadsvoorstel 'Verlenging Kunst – en Cultuurvisie 2012-2016' d.d. 10 november 2015 2. Rapport Peer Review Oktober 2015 3. Cultural Governance: verslag bestuurlijk overleg C6 2015 4. Cultural Governance: checklists en relevante passages uit de jaarverslagen 2014 Raadsbesluit d.d. 25 november 2015 Raadsbesluit d.d. 25 november 2015 **Achtergrondinformatie uit het verleden m.b.t. Peer-review, Cultural Governance en Kunst- en Cultuurvisie 2012-2016** 5. Raadsbrief 'Subsidie 2016 t/m 2019 grote culturele instellingen en peer review' d.d. 7 juli 2015 6. Brief van het college van B&W aan de gemeenteraad inzake 'Versobering uitvoering peer-review' d.d. 9 december 2014 7. Brief van het college van B&W aan de gemeenteraad inzake 'Peer-review' d.d. 3 december 2013 8. Brief van het college van B&W aan de gemeenteraad inzake 'Aanvullende brief bij de vertaalslag kunst- en cultuurvisie' d.d. 19 februari 2013 9. Brief van het college van B&W aan de gemeenteraad inzake 'Vertaalslag Kunst – en Cultuurvisie' d.d. 27 november 2012 10. Motie "Visitatie door externen" d.d. 27 juni 2012 11. Raadsbrief van de Gemeentelijke Rekenkamer Nijmegen inzake 'Cultural Governance' d.d. 28 mei 2015 12. Zie ook: http://www2.nijmegen.nl/content/1141746/rekenkameronderzoek_cultural_governance 13. Kunst – en Cultuurvisie 2012-2016

Voorstel - Verlenging Kunst- en Cultuurvisie 2012-2016

Voorstel aan de Raad

Datum raadsvergadering / Nummer raadsvoorstel

16 december 2015 / 146/2015

Fatale termijn: besluitvorming vóór:

Onderwerp
Verlenging Kunst- en Cultuurvisie 2012-2016

Programma
Cultuur & Cultuurhistorie & Citymarketing

Portefeuillehouder
B. Velthuis

Voorstel van het College van Burgemeester en Wethouders d.d.
10 november 2015

Samenvatting
Op 27 juni 2012 heeft uw Raad de Kunst- en Cultuurvisie 'Werken in Ketens' 2012-2016 vastgesteld. Met ingang van 2017 zou er dus een nieuwe visie van kracht moeten worden. Om diverse redenen stellen wij uw Raad voor om nu geen nieuwe visie op te laten stellen maar de huidige visie met drie jaar (dus tot en met 2019) te verlengen en binnen de kaders van deze visie inhoudelijke accentverschuivingen aan te brengen die recht doen aan het Coalitieakkoord 2014-2018. Ook stellen we uw Raad volgens afspraak op de hoogte van de nulmeting van de peer-review en informeren we u over de stand van zaken met betrekking tot Cultural Governance.

Voorstel om te besluiten

1. De vigerende Kunst- en Cultuurvisie 'Werken in Ketens' 2012-2016 met drie jaar te verlengen tot en met 2019.

Opgesteld door, telefoonnummer, e-mail
Stefan Grond, 2249, s.grond@nijmegen.nl

Voorstel - Verlenging Kunst- en Cultuurvisie 2012-2016

Voorstel aan de Raad

Aan de Raad van de gemeente Nijmegen

1 Inleiding

De vigerende Kunst- en Cultuurvisie 'Werken in Ketens' loopt na 31 december 2016 af. Wij stellen voor om deze visie te verlengen en niet met ingang van 1 januari 2017 een nieuwe visie vast te stellen. In onze brief aan uw Raad d.d. 7 juli 2015 over de budgetsubsidies van de grote culturele instellingen stellen we nog voor de huidige visie met twee jaar te verlengen. Bij nader inzien lijkt ons een termijn van drie jaar beter (verlenging tot en met 2019) en we geven daarvoor in dit voorstel onze motivatie. Ook stellen we uw Raad volgens afspraak op de hoogte van de nulmeting van de peer-review en informeren we u over de stand van zaken met betrekking tot Cultural Governance (zie Bijlagen).

1.1 Wettelijk kader of beleidskader

De kaders voor dit voorstel zijn vastgelegd in de gemeentelijke Kunst- en Cultuurvisie *'Werken in Ketens' 2012-2016.*

1.2 Relatie met programma

Dit voorstel is een uitwerking van de ambities van het programma Cultuur & Cultuurhistorie & Citymarketing zoals die beschreven zijn in de visie '*Werken in Ketens*'.

2 Doelstelling

Doelstelling van dit voorstel is besluitvorming over de gewenste verlenging van de vigerende Kunst- en Cultuurvisie tot en met 2019.

3 Argumenten

We verlengen de cultuurvisie met drie jaar:
Met vijf grote culturele instellingen sluiten we dit najaar nieuwe budgetsubsidiecontracten af voor de periode 2016 t/m 2019. Aangezien de huidige kunst- en cultuurvisie tot en met 31 december 2016 geldig is, zouden we prestatieafspraken met de instellingen maken die voor een groot deel (drie jaar) binnen de kaders van een nog niet vastgestelde visie zouden vallen. Dit vinden wij een onwenselijke situatie en daarom pleiten wij ervoor om de huidige visie met een periode van drie jaar te verlengen. Daarbij brengen we binnen de kaders van deze visie accentverschuivingen aan die recht doen aan de intentie van ons Coalitieakkoord 2014-2018. Zo zullen we meer aandacht besteden aan een brede toegankelijkheid van culturele voorzieningen, zwaarder accent leggen op cultuureducatie en de doelgroep jongeren tot 26 jaar. Het werken in ketens blijft hierbij ons uitgangspunt waarbij de zes instellingen als ketenintendant voor de desbetreffende ketens (of functie in het geval van de Lindenberg) fungeren. Voor de keten erfgoed zijn we al aan de slag om, in navolging van de huidige cultuurvisie, een ketenintendant aan te stellen.

De peer-review geeft een eerste beeld van het werken in ketens en de rol van de intendant.
De uitvoering van de peer-review is versoberd en wordt, onder begeleiding van de Radboud Universiteit, uitgevoerd door het Cultureel Netwerk Nijmegen (CNN). Op 7 juli hebben wij u al uitgebreid geïnformeerd over de procedure die CNN voor ogen heeft m.b.t. de aanpak van de peer-review. Het resultaat van de eerste meting, de zogenaamde nulmeting, is inmiddels door CNN bij ons ingeleverd. In het rapport is de volgende conclusie van de universiteit te lezen:

"*We concluderen dat de zelfanalyse laat zien dat de politieke opdracht om een 0-meting te doen tot een bewustere verkenning van de huidige situatie heeft geleid. Vanuit wetenschappelijk oogpunt was het wenselijk geweest dat er meer systematischer was gewerkt om echt van een meting te kunnen spreken. Echter moet erop worden gelet dat meten niet een doel op zich wordt, dat niet meer bijdraagt aan het overkoepelende doel om het maatschappelijk effect van subsidies te vergoten. Ons voorstel is daarom om in een door de Radboud Universiteit gefaciliteerde sessie de randvoorwaarden en succescriteria voor keten intendantschap met de C6 en andere belanghebbenden verder uit te werken."*
De universiteit schetst in haar analyse een eerste beeld van het culturele veld. Het is een divers beeld, waarin duidelijk wordt dat iedere keten/functie op zijn eigen manier vormgeeft aan de keten/functie en intendantschap en dat mag ook! Men is kritisch op de meting en komt met aanbevelingen en kanttekeningen. Wij verwachten daarom dat de tweede meting in 2017 meer inzicht in het maatschappelijk effect van het werken in ketens oplevert. Hiermee geven we uitvoering aan de motie "Peer-review alleen versoberen als dat niet ten koste gaat van de kwaliteit".

De code Cultural Governance (CCG) wordt door alle zes de grote instellingen nageleefd.
Tijdens de bespreking van de brief van de Rekenkamer inzake Cultural Governance, hebben wij toegezegd een beknopt verslag uit de bestuurlijke overleggen aan uw Raad te sturen. Dit najaar hebben wij met alle zes de instellingen een bestuurlijk overleg gevoerd. In deze overleggen hebben wij nadrukkelijk gesproken over de CCG en de naleving daarvan. In een bijlage hebben wij een beknopt verslag van de besprekingen met alle instellingen bij elkaar gezet. Hieruit blijkt dat iedereen de code naleeft. Om een vollediger beeld te schetsen, hebben wij ook de stukken uit de jaarverslagen, die te maken hebben met de CCG toegevoegd.
Wij hebben afgesproken jaarlijks een beknopt verslag over de naleving van de CCG aan uw Raad te sturen. Het komende jaar gaan we bekijken welke effecten de aangepaste CCG heeft op onze instellingen. Inhoudelijk is de code eind 2013 vereenvoudigd en aangepast aan vragen uit de samenleving. In de aangepaste code is aandacht voor onderwerpen als risicomanagement, belangenverstrengeling en openheid. Najaar 2016 informeren wij u opnieuw over de stand van zaken inzake de CCG.

4 Risico's
Aan dit voorstel zijn geen risico's verbonden.

5 Financiën
Dit voorstel heeft geen financiële consequenties.

6 Participatie en Communicatie
Na besluitvorming in uw Raad zal het besluit via de gemeentelijke communicatiekanalen en in het overleg van het Cultuur Netwerk Nijmegen (CNN) bekend gemaakt worden.

Voorstel - Verlenging Kunst- en Cultuurvisie 2012-2016

Voorstel aan de Raad

Vervolgvel
3

7 Uitvoering en evaluatie
In 2019 zullen we de (verlengde) Kunst- en Cultuurvisie evalueren en op basis van de uitkomsten uw Raad adviseren over het opstellen van een nieuwe visie.

College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester,	De Gemeentesecretaris,
drs. H.M.F. Bruls	drs. B. van der Ploeg

Bijlage :	Cultural Governance: verslag bestuurlijk overleg C6 2015
Ter inzage:	Cultural Governance: checklists en relevante passages uit de jaarverslagen 2014
	Rapport Peer Review Oktober 2015

Voorstel - Verlenging Kunst- en Cultuurvisie 2012-2016

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 25 november 2015

12. **Raadsvoorstel Verlenging Cultuurvisie (146/2015)**

Raadsvoorstel d.d. 10 november 2015
1. De vigerende Kunst- en Cultuurvisie 'Werken in Ketens' 2012-2016 met drie jaar te verlengen tot en met 2019.

Het voorstel wordt als debatstuk geagendeerd in de besluitronde van 16 december 2015

Voorstel - Verlenging Kunst- en Cultuurvisie 2012-2016

Agendapunt | Raadsbesluit Politieke Avond 16 december 2015

10. Raadsvoorstel Verlenging Kunst- en Cultuurvisie 2012-2016 (146/2015)

Raadsvoorstel d.d. 10 november 2015
1.De vigerende Kunst- en Cultuurvisie 'Werken in Ketens' 2012-2016 met drie jaar te verlengen tot en met 2019.

Motie GroenLinks, PvdA, SP, DNF, D66, VVD: Ontketen de samenwerking met de ketenintendant
1ste indiener: N. Vergunst

De raad van de gemeente Nijmegen in vergadering bijeen op 16 december 2015,

Constaterende dat:
- De Raad in 2012 de nieuwe cultuurvisie 'Werken in ketens' heeft vastgesteld;
- Ketensamenwerking binnen deze visie een belangrijk onderdeel is;
- De Raad bij de besluitvorming over de cultuurvisie bijzondere aandacht heeft gevraagd voor de mogelijke effecten van de ketensamenwerking voor kleinere culturele initiatieven en ondernemers;
- De door de instellingen aangeleverde nulmeting van de ketensamenwerking meer het karakter van een zelfevaluatie heeft;
- Uit deze rapportage blijkt dat de rol van ketenintendant verschillend wordt ingevuld, er onduidelijkheid is over deze rol en dat deze rol niet gefaciliteerd wordt;
- Er weliswaar samengewerkt wordt binnen ketens, maar dat er nog veel ruimte is voor verbetering;

Overwegende dat:
- Ketensamenwerking geen doel op zich is, maar een middel kan zijn om de cultuursector in Nijmegen te versterken;
- Op basis van de uitgevoerde nulmeting de opbrengsten van de nieuwe cultuurvisie en met name de ketensamenwerking niet duidelijk zijn;
- Een goede rapportage over ketensamenwerking voor de Raad belangrijk is om het werken in ketens te kunnen evalueren;
- Er nu meerdere partijen betrokken zijn bij de evaluatie van de ketensamenwerking (college, instellingen, universiteit), waardoor onduidelijk is wie nu verantwoordelijk is voor de kwaliteit ervan;

Roept het college op:
- -Voor 1 juli 2016 de raad een nadere rapportage te sturen over de ketensamenwerking, dat wil zeggen een nulmeting conform het eigen voorstel van CNN, zoals dat in november 2014 aan het college is gedaan (zie bijlage);
- Aan deze nulmeting een reactie van het college toe te voegen over de wijze waarop het ketenintendantschap is ingevuld, waarbij 'in ieder geval ingegaan wordt op de concrete verwachtingen en taken van de ketenintendant, de wijze waarop zij (financieel) gefaciliteerd worden door de gemeente, en hierbij expliciet aandacht te hebben voor de rol van kleinere culturele initiatieven en ondernemers binnen de keten;
- Samen met de ketenintendanten duidelijke afspraken te maken over de vorm en inhoud van volgende rapportages over de ketensamenwerking waarbij de keten en niet de organisatie van de ketenintendant centraal staat.

En gaat over tot de orde van de dag.

Voorstel - Verlenging Kunst- en Cultuurvisie 2012-2016

Aan: Het college van B en W Nijmegen
Van: de 9 culturele partners van Cultuur Netwerk Nijmegen
Betreft: 0 meting peer-review
Datum: 30 november 2014

Geacht college,

Met deze brief doet CNN, het Cultureel Netwerk Nijmegen een voorstel tot een invulling en eigen aanpak van de peer review, zoals door de Raad vastgesteld op 27 juni 2012. De achtergrond van ons verzoek tot een ietwat gewijzigde aanpak staat hieronder vermeld.

Aanleiding
Op 27 juni 2012 heeft de Raad van Nijmegen de motie «visitatie door externen" vastgesteld. In deze motie staat beschreven op welke wijze de raad geïnformeerd wenst te worden over de kwaliteit van de uitvoering van haar Cultuurvisie «werken in Ketens". We hebben als culturele instellingen deze opdracht ter harte genomen en informeren u graag over de wijze waarop wij denken dat deze 0-meting het meest effectief kan zijn met aanvullend een voorstel.

Waarde van kwaliteitsmeting ketenindentantschap voor de CNN en de Raad
De waarde van ons overleg in CNN schuilt in onder andere het informeren en uitwisselen over de ketens, samenwerken in de ketens in diverse programma's of projecten, het ontwikkelen van de rol als ketenindentant in de stad en het bijdragen aan de realisatie van de Cultuurvisie in de stad. Werkenderwijs ontwikkelen we ons als CNN, waarbij uitwisseling en samen leren een belangrijk deel van ons overleg bepaalt, zeker daar waar het over ketenintendantschap gaat. Tenslotte gaat het bij elke keten om samenwerken, elkaar opvolgen, in samenhang ontwikkelen. Elke ketenintendant ontwikkelt een passende werkwijze om zowel met de partners in CNN als ook met de andere (kleinere) ketenpartners in de stad de keten te monitoren, deze verder te ontwikkelen en met elkaar samen te werken. De vorm waarin dit gebeurt kan per keten verschillen en zal aandacht krijgen in elke keten en het verslag over het functioneren.

CNN ziet de vastgestelde peer-review als een leerinstrument, waarbij op verschillende momenten geijkt wordt, waar we op dit moment staan en welke doelen we ons kunnen stellen voor de komende periode van twee jaar. Een goede rapportage ter verantwoording aan zowel college als ook de Raad is daarbij een essentieel onderdeel, te beginnen met een 0-meting. Dit om te kunnen beoordelen waar we als ketenintendanten staan en op welke wijze we ons ontwikkelen in de opdracht die de Raad ons heeft gegeven.

Opzet en werkwijze 0-meting peer-review
Na overleg in CNN kiezen we graag voor een werkwijze, die bij past bij de waarde die de peer-review heeft voor ons en bij de vraag en voorwaarden van de Raad die voorligt. Daarbij zoeken we een passend evenwicht tussen de continue aandacht voor het ketenintendantschap in onze overleggen en de rapportage en verantwoording aan College en Raad.

Graag werken we volgens de volgende opzet:

- CNN ontwikkelt een format voor de 0-meting. Dit format is uitgangspunt voor elke ketenintendant om in CNN de ketenpartners (groot en klein) te informeren, elkaar kritisch te bevragen en verbetervoorstellen te doen
- Bij de 0-metingen zal een externe expert worden toegevoegd, deze zal met kennis van zaken kritische vragen stellen over de invulling en kwaliteit van het ketenindentantschap om de kwaliteit van de peer review te blijven borgen
- In de peer review worden vragen gesteld over de werking van de vijf ketens en de functie van cultuureducatie en amateurkunst, de procesrol van de intendanten en worden ontwikkelvoorstellen gedaan door alle ketenpartners

Voorstel - Verlenging Kunst- en Cultuurvisie 2012-2016

- Van deze gesprekken (langs eenduidige lat) wordt verslag gedaan, dit verslag kan als onderdeel van de 0-meting gebruikt worden
- Een extern deskundige zal in CNN naar aanleiding van deze verslagen in gesprek gaan met de partners om ontwikkel- of verbetervoorstellen te doen en draagt zorg voor een onafhankelijke rapportage
- De definitieve rapportage van de 0-meting wordt verstuurd aan College en gemeenteraad
- In de komende twee jaar staat het ketenintendantschap in elk overleg van CNN op de agenda om tussentijds te blijven monitoren en ons als organisaties door te ontwikkelen
- Na twee jaar volgt een tweede meting met rapportage volgens eenzelfde format en verslaglegging, zodat vergelijkingen mogelijk zijn

Kostenbesparing
Met een dergelijke opzet verwachten we dat CNN en gemeente samen veel goedkoper en efficiënter een peer review kunnen doen op een voor ons beter passende wijze, terwijl tegelijkertijd voldaan wordt aan de voorwaarden van de raad inzake de inzet van een onafhankelijk extern bureau. De niet bestede middelen kunnen vrijvallen voor activiteiten / programma's in kunst en cultuur in de stad.

Vraag:
Graag zien wij een reactie van u tegemoet op de vraag of u akkoord bent met de door ons voorgestelde opzet?

In afwachting van Uw antwoord verblijf ik met vriendelijke groeten, mede namens dhr. A.Tax, voorzitter CNN,

Mevr. I. Verburgh, directeur bestuurder de Lindenberg

Motie unaniem aanvaard

Raadsbesluit d.d.16 december 2015
Voorstel unaniem aanvaard

Bijlage: Gespreksverslagen bestuurlijke overleggen met de C6 najaar 2015

Uit: Gespreksverslag bestuurlijk overleg Stichting Doornroosje d.d. 07-10-2015
Agendapunt 5: Good Governance
Wethouder Velthuis legt uit dat hij het in het kader van goed en transparant bestuur belangrijk vindt dat de culturele organisaties in Nijmegen zich aan de principes en best practices van de Code Cultural Governance houden. Dhr. Tax (directeur Doornroosje) geeft aan dat Doornroosje de code onderschrijft en heeft in het jaarverslag 2014 en in de checklist hierover verantwoording afgelegd. In de afgelopen hectische periode van de nieuwbouw van Doornroosje en de verhuizing naar het nieuwe pand was continuïteit in de Raad van Toezicht erg belangrijk, maar nu zal het aftreedrooster weer strikt gevolgd worden. De RvT wordt uitgebreid naar vijf leden, de werving zal op basis van een profielschets plaatsvinden; er wordt gezocht naar sterke persoonlijkheden zonder een groot ego.

Uit: Gespreksverslag bestuurlijk overleg Stichting Museum het Valkhof d.d. 16-10-2015
Agendapunt 5: Good Governance
Wethouder Velthuis legt uit dat hij het in het kader van goed en transparant bestuur belangrijk vindt dat de culturele organisaties in Nijmegen zich aan de principes en best practices van de Code Cultural Governance houden, maar dat hij niet gaan inzoomen op elk aspect van de checklist; hij heeft het vertrouwen dat die waarheidsgetrouw ingevuld wordt. Dhr. Weijsters (directeur Museum het Valkhof) bevestigt dat het museum de code volledig volgt en hierover in het jaarverslag verantwoording aflegt met een tekstuele toelichting bij de diverse onderdelen. De RvT zal van 7 naar 5 leden teruggebracht worden, nieuwe leden zullen via een vacature op de site van het museum geworven worden, dus niet meer alleen uit het netwerk zoals tot nu toe gebruikelijk was. Er zal nationaler geworven gaan worden, hiervan kan het museum veel profijt hebben. Vanwege een goede balans in de RvT zal er bij de werving van nieuwe leden gestuurd worden op verjonging en een andere verhouding vrouw-man.

Uit: Gespreksverslag bestuurlijk overleg Stichting Keizer Karel Podia d.d. 21-10-2015
Agendapunt 5: Good Governance
Wethouder Velthuis legt uit dat hij het in het kader van goed en transparant bestuur belangrijk vindt dat de culturele organisaties in Nijmegen zich aan de principes en best practices van de Code Cultural Governance houden. Mw. Kalkman (directeur KKP) zegt dat de KKP de code hanteert en in het jaarverslag en de checklist daarover verantwoording aflegt. Ze benadrukt dat een 'ja' op de checklist ook daadwerkelijk een 'ja' is. De huidige leden van RvT zitten nog in hun reguliere termijn, maar er zal een inkrimping gaan plaatsvinden van 7 naar 5 leden. Er is een rooster van aftreden gemaakt en voor de nieuwe leden zal breed geworven worden op basis van competentieprofielen. De wethouder geeft aan dat hij bij eventuele calamiteiten graag bijtijds geïnformeerd wil worden en nieuws niet eerst uit de krant wil vernemen. De KKP heeft er bewust voor gekozen info over de RvT niet op de site te zetten omdat die niet voor inside-informatie bedoeld is. In het jaarverslag 2015 zal een eigen verslag van de RvT opgenomen worden.

Uit: Gespreksverslag bestuurlijk overleg LUX d.d. 10-10-2015
Agendapunt 5: Good Governance
Wethouder Velthuis vraagt naar de naleving van de Code Cultural Governance. Stichting LUX onderschrijft de Principes en Best Practice Bepalingen van het Raad van Toezichtmodel zoals beschreven in de Code Cultural Governance. Middels de checklist wordt de verantwoording afgelegd. Dhr. Kuijpers benadrukt dat een "ja" in de checklist ook daadwerkelijk een ja is. Ook heeft er recent een zelfevaluatie plaatsgevonden en wordt een cursus gevolgd over goed en transparant bestuur. Allemaal bedoeld om ook het toezicht binnen LUX waar mogelijk te verbeteren. Er is een rooster van aftreden gemaakt. Inmiddels is een drietal nieuwe bestuursleden aangetrokken en zal nog naar twee nieuwe leden worden uitgekeken. De leden waarnaar wordt uitgekeken zullen bijvoorbeeld een sterk netwerk binnen (de regio) Nijmegen moeten hebben. In 2016 zullen er dan in totaal vijf nieuwe leden zijn en op dat moment zullen nog drie mensen terugtreden naast de persoon die aan het einde van dit jaar al terugtreedt. Bij de werving van de twee leden wordt tevens gezocht naar iemand met het

profiel van een voorzitter. Op het moment dat die post (voorzitter) is ingevuld zal de heer Modder, de huidige voorzitter van RvT, terugtreden. Per 01 april 2016 zullen er vier leden van RvT terugtreden en komen er twee voor terug. Daarmee zal het aantal leden van RvT eind 2016 uitkomen op vijf leden. Op dit moment telt RvT nog zeven leden.

Uit: Gespreksverslag bestuurlijk overleg Stichting de Lindenberg d.d. 02-10-2015
Agendapunt 5: Good Governance
De wethouder vraagt naar de naleving van de code Cultural Governance. De checklist is ingevuld en er is over ja ingevuld. Klopt dat ook? Mw. Verburgh geeft aan veel waarde te hechten aan transparant bestuur en toezicht daarop en heeft daar regelmatig gesprekken over met haar Raad van Toezicht (RvT). De wethouder vindt het goed om te lezen met welke zaken de RvT zich allemaal heeft bezig gehouden. Mw. Verburgh geeft aan dat zij scherp is op de code en dat zij waarde hecht aan onafhankelijk toezicht en transparantie. Er zijn in 2014 drie nieuwe leden toegetreden tot de RvT, waaronder de voorzitter. De wethouder vraagt via welke procedure de nieuwe leden geworden worden. Mw. Verburgh geeft aan dat er een profiel is opgesteld door de RvT, waar ook rekening wordt gehouden met de verschillende portefeuilles/ aandachtsgebieden binnen de RvT. De vacatures hebben in de krant gestaan en op internet. Een stevige commissie vanuit de RvT heeft de sollicitatiegesprekken gevoerd. Het is heel zorgvuldig gegaan en het is ook allemaal schriftelijk vastgelegd. Mw. Verburgh heeft over haar eigen functioneren met de RvT afgesproken op welke resultaten zij afgerekend mag worden. Via beoordelingsgesprekken worden haar resultaten getoetst.

Uit: Gespreksverslag bestuurlijk overleg OBGZ d.d. 22-10-2015
Agendapunt 5: Good Governance
De wethouder vraagt naar de naleving van de code Cultural Governance. In de jaarstukken is hier wel een en ander over opgenomen, maar een ingevuld checklist ontbreekt nog. Mw. Weersink zegt toe dat zij deze alsnog zo snel mogelijk zal invullen en toesturen. Mw. Weersink geeft aan dat ze aan alle aspecten van de code voldoet. Het rooster van aftreden is afgelopen jaar aangepast, omdat er twee nieuwe leden zijn toegetreden tot de Raad van Toezicht. De wethouder vraagt hoe deze nieuwe leden geworven zijn. Gaat dat via het eigen netwerk of is er een openbare transparante procedure? Mw. Weersink legt uit dat door de fusie met de bibliotheek van Lingewaard één lid van het bestuur van die bibliotheek is toegetreden. Dit was bij de fusie afgesproken. Voor het andere lid is een sollicitatieprocedure gevolgd. Dat start met het opstellen van een profiel, vervolgens worden er advertenties geplaatst in lokale en landelijke dagbladen en daarna volgen sollicitatiegesprekken. De wethouder vraagt hoeveel leden er in de RvT zitten en welke allemaal uit Nijmegen komen. In de RvT zitten vijf leden, waarvan er één uit Nijmegen komt. De OBGZ werkt voor zes gemeenten, waar Nijmegen er één van is.

Voorstel - Verlenging Kunst- en Cultuurvisie 2012-2016

Ter inzage : Jaarverslagen

Uit: Jaarverslag 2014 Stichting Keizer Karel Podia (pag. 10)

Bestuur en Governance Code Cultuur anno 2014
Onder de Stichting Keizer Karel Podia vallen twee bv's; De Vereeniging B.V. en Keizer Karel Podia B.V. De stichting is ingericht volgens het Raad van Toezicht Model, waarbij het bestuurlijk proces in handen is van een directeur-bestuurder, en het toezicht wordt uitgevoerd door de Raad van Toezicht.

Directeur-bestuurder
Anne Marie Kalkman

Samenstelling Raad Van Toezicht
Steven Bartels (voorzitter)
Leo Pot
Ad Brits
Berthe de Jong (tot 1-1-2015)
Stef Collignon
Lilian van der Velden

Bestuur en Raad Van Toezicht hebben in boekjaar 2014 zes keer gezamenlijk vergaderd. Daarnaast hebben een aantal deelvergaderingen plaatsgevonden op het gebied van financiën, huisvesting en algemene zaken.

De Stichting Keizer Karel Podia onderschrijft de Principes en Best Practice bepalingen zoals omschreven in de Governance Code Cultuur en past deze toe. De principes uit de GCC zijn verankerd in de statuten. In 2014 heeft de Raad Van Toezicht een hernieuwd profiel en rooster van aftreden vastgesteld. Het ledenaantal zal per 1 januari 2015 worden teruggebracht naar vijf.

Uit: Jaarverslag 2014 Stichting Doornroosje (pag. 8 en 9)

Raad van Toezicht
De Raad van Toezicht heeft in 2014 de volgende besluiten genomen: goedkeuring van de jaarrekening 2013, van het jaarverslag 2013 en van de begroting 2015.
Tevens werden twee jaarlijkse informatiegesprekken gevoerd. Ten eerste is het jaarlijkse ronde tafel gesprek, waarbij de RvT, de directeur bestuurder, de ondernemingsraad en het vrijwilligersoverleg aanzitten, gevoerd. Dit ter kennismaking, informatie uitwisseling en kweken van wederzijds begrip. Ten tweede werd de management letter 2013 met de accountant besproken. Tevens is een interim accountantscontrole, uitgevoerd in november 2014, gerapporteerd aan de RvT. In de rapportage is vastgesteld, los van een aantal verbeterpunten, dat "de door Stichting Doornroosje opgezette beschrijving van de Administratieve Organisatie en Interne Controle (AO/IC) bestaat zoals is beschreven".
In 2012 is, met de nieuwbouw in aantocht, een aftreedrooster opgesteld, en in 2013 is gestart met werving van nieuwe leden. Inmiddels is Maurice Schmitz, per 17 maart 2014, toegetreden tot de Raad van Toezicht.

Cultural Governance
Ten behoeve van een goed, verantwoord en transparant bestuur en toezicht implementeert Doornroosje stap voor stap, aan de hand van de code opgesteld door Stichting Kunst en Zaken, cultural governance in haar organisatie.
Stichting Doornroosje heeft voor de optie gekozen om in een separaat checklistdocument hierover aan de gemeente Nijmegen verantwoording af te leggen.
Stichting Doornroosje voldoet, voor wat betreft de bezoldiging van haar directeur bestuurder, niet alleen aan de landelijke Wet Normering Topinkomens (WNT), maar ook aan de lokale WNT-norm. De leden van de Raad van Toezicht zijn onbezoldigd.

Museum het Valkhof

2.2. Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht van Museum Het Valkhof is in 2014 zeven maal bijeengeweest en bestond ultimo 2014 uit de volgende zeven leden:
R.P.A. Migo, voorzitter
H. Ruijs Ing., vice voorzitter
Drs. G.J.M. Jacobs
Dr. A.R. de Klerck
Drs. J.W.N. Verberne
Ir. L. Visser
Mr. R.P.K.J. van Gerven

In 2014 heeft de Raad van Toezicht zijn goedkeuring verleend aan de jaarrekening en het jaarverslag 2013 en is het accountantsverslag 2013 besproken met de accountant. Tevens heeft de Raad het jaarplan en de jaarbegroting 2015 goedgekeurd.

De Raad van Toezicht hield vijf reguliere vergaderingen en twee ingelaste vergaderingen met betrekking tot de verbouwing en herinrichting, de reorganisatie en de aanstelling en benoeming van de directeur-bestuurder a.i. Na het uitvallen van de directeur-bestuurder heeft met name de voorzitter van de Raad van Toezicht een intensievere rol op zich genomen in de communicatie naar de medewerkers. De voorzitter en de vice-voorzitter hebben in deze periode gezamenlijk de contacten onderhouden met de ondernemingsraad en hebben de werving en selectie van een directeur-bestuurder a.i. op zich genomen.

Tijdens één van de reguliere vergaderingen heeft de Raad haar eigen functioneren besproken. De overige zaken die door de Raad van Toezicht zijn behandeld zijn de verbouwing en herinrichting, de fondsenwerving, de pachtovereenkomst met de horeca exploitant van het verbouwde museum, de nieuwe organisatiestructuur, de bezuinigingen en de reorganisatie, tentoonstellingen met risico's boven de rechtsbevoegdheid van de directeur-bestuurder, de strategie en het algemeen beleid, het profiel van de Raad, de financiële tussenrapportages, de opvolging van aftredende leden van de Raad en het rooster van aftreden. Tevens is in 2014 de voorzitter van de Raad herbenoemd voor een tweede termijn.

Tijdens iedere vergadering is ook gesproken over de Valkhoftafel, een adviesorgaan van het museum, waarin per onderwerp geselecteerde deelnemers een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van het museum en zijn omgeving.

Ook heeft de Raad dit jaar een brainstormdag georganiseerd met het managementteam van het museum. Hierbij is door de deelnemers gesproken over de ontwikkelingen in de organisatie en de koers van het museum.

2.9. Governance Code Cultuur

Museum Het Valkhof heeft sinds 2008 de Governance Code Cultuur geïmplementeerd. Het museum legt in zijn jaarverslag verantwoording af over de toegepaste best practices uit de code.

MAZARS
22 MEI 2015
Mazars Paardekooper Hoffman N.V.

Lux

Toezicht en bestuur

De code Cultural Governance is per 1 januari 2012 het uitgangspunt voor de organisatiestructuur, waarin de algemeen directeur de functie bestuurder bekleedt en er een Raad van Toezicht is geïnstalleerd. LUX is een stichting – waarin de inhoudelijke activiteiten zijn ondergebracht – die 100% aandeelhouder is van de LUX B.V., waarin de horeca-activiteiten zijn ondergebracht.

De stichting LUX is enig aandeelhouder van de LUX B.V. en tevens enig bestuurder van de stichting Cinematheek. De laatste stichting kan worden beschouwd als een 'slapende' stichting omdat de commerciële verhuur van de collectie is stopgezet. De stichting draagt alleen nog zorg voor het beheer en behoud van de collectie.

Nevenfuncties en bezoldiging directeur/bestuurder Stichting LUX

P.R. Kuijper

Huidige functie:
- Directeur/bestuurder Stichting LUX

Nevenfuncties:
- Bestuurslid filmfestival Stichting InScience
- Lid Raad van Advies filmfestival Go Short
- Bestuurslid Vereniging i.o. Nederlands Filmtheater Overleg
- Bestuurslid theater Walhalla
- Bestuurslid New Rotterdams Jazz Orchestra

Nevenfuncties en bezoldiging leden Raad van Toezicht Stichting LUX

J.J. Modder

Huidige functie:
- Directeur/aandeelhouder Brainville B.V.

Nevenfuncties:
- Voorzitter Raad van Toezicht Stichting LUX
- Voorzitter bestuur Stichting Hoogbouw
- Adviseur van de opleiding Urban Studies bij Saxion Hogeschool Deventer
- Lid dagelijks bestuur Vereniging Deltametropool
- Lid Innovatieberaad van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu
- Publicist in vak- en opiniebladen
- Ad-hoc adviezen aan overheden, ruimtelijke strategie-ontwikkeling c.a.
- Docent masterclasses, vastgoedopleidingen en universitaire opleidingen
- Voorzitterschappen en spreker tijdens conferenties en congressen

R.E.C. van Loon

Huidige functie:
- Directeur/aandeelhouder Robin B.V.
- Directeur/eigenaar Peoplestore B.V.
- Businesscontroller

Nevenfuncties:
- Bestuurder Stichting Topbasketbal Gelderland
- Lid Raad van Toezicht Stichting LUX

I.G.J. Vodegel-van den Broek

Huidige functie:
- Advocaat/partner bij Van den Wildenberg & Van Halder Advocaten

Nevenfuncties:
- Secretaris Raad van Toezicht Stichting LUX
- Lid/bestuur Stedelijk Netwerk Nijmegen

E.L.J. van der Plas

Huidige functie:
- Managing Director at Berben's Effectenkantoor member of Jyske Private Banking Group

Nevenfuncties:
- Penningmeester Raad van Toezicht Stichting LUX
- Bestuur Stichting Kinderziekenhuis

S. Zeilich-Jensen

Huidige functie:
- Head of Industry/Holland Film meeting

Nevenfuncties:
- Lid Raad van Toezicht Stichting LUX
- Lid Raad van Advies NTR
- Inleider van evaluaties Mediafonds
- Adviseur kinderfilm VAF (Vlaams Audiovisueel Fonds)
- Lid van de selectiecommissie van projecten in het kader van 400 jaar culturele betrekking tussen Zweden en Nederland

F.J. Funnekotter

Huidige functie:
- Algemeen directeur Stadspodia Leiden

Nevenfuncties:
- Secretaris penningmeester Stichting Buitenkunst
- Vice-voorzitter Stichting Jazzstad Leiden
- Lid Raad van Toezicht Stichting LUX

J.W.M. van der Meer

Huidige functie:
- Adviseur Over Morgen

Nevenfuncties:
- Raad van Toezicht Stichting LUX
- Lid Kandidaten commissie 2e kamer Groen Links
- Lid Bestuur woonvereniging NOVA ZEMBLA

Personeel

Het aantal fte in stichting LUX (op basis van het totaal aantal uitbetaalde uren per 31-12-2014) bedraagt 23,05 fte t.o.v. 24,21 fte per 31-12-2013. Daarmee is een afname van 1,16 fte binnen de stichting gerealiseerd.

Het aantal fte in LUX B.V. (op basis van het totaal aantal gewerkte uren) bedraagt 27,3 fte in 2014 tegen 34,77 fte (inclusief VillaLUX) in 2013. Hiervan is in totaal 3,84 fte opgenomen voor de bedrijfsleiding en het management van de horeca.

Ziekteverzuim

Ziekteverzuim is bij LUX een proces dat de aandacht heeft. De verzuimcijfers bij stichting LUX geven aan dat we in 2014 minder zieken hebben gehad dan in 2013 en dat we vooral oog moeten hebben voor de langdurige zieken.

Alle ziekteverzuim meldingen:
2013: 7,61%
2014: 6,91%; Afname van 0,7%

Exclusief langdurig zieken:
2013: 0,97%
2014: 0,56%; Afname van 0,41%

Ook bij de horeca zie je dat het kort verzuim erg laag is en dat we aandacht moeten hebben voor het langdurig verzuim. Einde van 2014 is het langdurig ziekteverzuim bij de horeca opgelost.

Alle ziekteverzuim meldingen:
2013: 2,79%
2014: 3,53%; Toename van 0,74%

Exclusief langdurig zieken:
2013: 0,49%
2014: 0,55%; Toename van 0,06%

Bedrijfsbureau
In 2014 is er hard gewerkt aan de procedures omtrent de aanname en de positie van de vrijwilligers binnen LUX. LUX heeft ongeveer 116 vrijwilligers werkzaam en het is belangrijk zorgvuldig met hun positie om te gaan omdat zij van enorme waarde zijn voor de stichting. In 2014 hebben alle vrijwilligers een vrijwilligersovereenkomst ontvangen waarin staat opgenomen welke rechten en plichten zij hebben ten opzichte van LUX. De coördinatie van de vrijwilligers is door de afdeling kassa ingevuld. Hiervan zijn er 84 vrijwilligers werkzaam als zaalwacht en 32 vrijwilligers bij de kassa.

In 2014 is het zeer verouderde systeem inzake het functionerings- en beoordelingscyclus van de betaalde medewerkers van LUX vervangen. Iedereen heeft een update ontvangen van zijn of haar functieprofiel. Daarnaast heeft iedereen een taakopdracht ontvangen voor dat jaar. De medewerker krijgt zijn beoordeling op basis van deze taakopdracht.

Eind 2014 is een start gemaakt met een nieuw salarispakket. Dit systeem is per 1 januari 2015 in gebruik genomen. Met dit nieuwe pakket versnellen we het proces van de verwerking van de salarissen en hebben we meer inzicht door de diverse rapportagemogelijkheden.

Marketing en communicatie
Vanuit een strategische marketing- en communicatieaanpak probeert LUX de verschillende doelgroepen aan te spreken. Met kwalitatief hoogwaardige teksten en beelden. Die aanpak is vertaald in de inzet van een veelheid aan online en offline uitingen.

LUX bouwt voortdurend aan een database van bezoekers. Die database wordt gericht ingezet voor de communicatie over de activiteiten.

Veel communicatie is met name gericht op de activiteiten van en in LUX. Daarnaast richtte LUX zich op versterking van de cultuurdeelname in Nijmegen door deel te nemen in meerdere programma's waarvan de belangrijkste is het gezamenlijke platform Nijmegen Cultuurstad.

Verhuur en sales
LUX verhuur realiseerde in 2014 109 verhuringen tegen 245 in 2013. VillaLUX werd in december 2013 afgestoten, wat de verlaging van aanvragen verklaart. Het getal 109 betreft dus alleen de locatie Mariënburg.

LUX heeft in 2014 de Vriendenpas voor het derde jaar gecontinueerd. Door het afnemen van de Vriendenpas van LUX met verschillende gradaties (Vriend, Studentenvriend, Zakenvriend, Boezemvriend en de Radboud Personeelsvereniging) krijgen pashouders € 2,- korting op film, debat, theater-, muziek- en dansvoorstellingen in LUX en VillaLUX. Inmiddels biedt de LUX pas ook korting op toegangskaarten van Museum het Valkhof en Sanadome.

Er zijn in 2014 ruim 5100 passen verkocht met een omzet van € 63.000,-. In 2013 waren dat ruim 4900 passen met een omzet van ruim € 45.000,-. Dit jaar werd circa 21% (vorig jaar 18%) van de kaarten via internet verkocht.

OB 92

Leden van de Raad van Toezicht in 2014

De heer drs. E.J. de Boer (1947), voorzitter
Beroep:
- ruimtelijk economisch adviseur, voorheen diverse directie- en interim-functies in Nijmegen e.o.

Nevenfuncties:
- lid Raad van Commissarissen Zorgketen Stichting Pantein Boxmeer;
- voorzitter Stichting Museum Kasteel Wijchen.

Eerste benoemingsdatum: 1 september 2010
Lopende benoemingstermijn: t/m 2016

Mevrouw drs. C.H. Vogel (1966), lid
Beroep:
- senior adviseur/projectleider bij Spectrum, partner met Elan in Arnhem

Eerste benoemingsdatum: 27 november 2008
Afgetreden per 1 mei 2014

Mevrouw drs. T.E. Vrijmoet (1968), lid
Beroep:
- algemeen directeur ACBN Evenementenbureau Nijmegen/Vierdaagsefeesten Nijmegen

Nevenfuncties:
- voorzitter huurdersbelangenvereniging Beuningen;
- voorzitter Vereniging Buurtverbinders

Eerste benoemingsdatum: 1 september 2010
Lopende benoemingstermijn: t/m 2018

De heer drs. J.C.M. Wiltingh RC (1961), lid
Beroep:
- interim-manager

Eerste benoemingsdatum: 10 november 2011
Lopende benoemingstermijn: t/m 2015

De heer mr. K.W.A. Wools (1978), lid
Beroep:
- advocaat en partner bij Litjens & Wools Advocaten in Elst

Nevenfuncties:
- bestuurslid Stichting beheer derdengelden Litjens & Wools Advocaten;
- lid gem. LHBT adviescommissie gemeente Nijmegen

Eerste benoemingsdatum: 1 mei 2014
Lopende benoemingstermijn: t/m 2018

Mevrouw M.A.H.W. Bles-Van der Velden (1944)
Beroep:
- gepensioneerd

Nevenfuncties:
- voorzitter kunstadviescommissie Gemeente Lingewaard;
- voorzitter P.v.d.árt Foundation 'Mieke Bles Kunstprijs'

Eerste benoemingsdatum: 1 juli 2014
Lopende benoemingstermijn: t/m 2017

Het bestuur/de directie van de Bibliotheek Gelderland Zuid:

Mevrouw drs. S.A.M. Weersink MMO (1969)
directeur - bestuurder van 1 januari 2010 - heden

Nevenfuncties:
- voorzitter bestuur Stichting Literaire Activiteiten Nijmegen (SLAN);
- voorzitter bestuur Vereniging van Eigenaren Het Kapitoor;
- bestuurslid Stichting Cultuur Netwerk Nijmegen;
- lid landelijke adviesraad Sectorinstituut Openbare Bibliotheken (SIOB) voor de Bibliotheek *op school*.

Muziek

Kunstnacht

Muziek in de bibliotheek

We boden regelmatig een podium aan amateurmuzikanten; tijdens 'Muziek op zondagmiddag', 'Nijmegen Unplugged' en 'Luid'. Het programma varieerde van jazz en klassiek tot poprock en fluisterliedjes.
De Popronde deed de Bibliotheek De Mariënburg aan met optredens van The Indien en FAUT HAUT. Er waren 200 luisteraars.

Nijmeegse Kunstnacht

In de Nijmeegse Kunstnacht worden twee organisaties aan elkaar gekoppeld waardoor een verrassende mix ontstaat van acts en optredens. De Bibliotheek De Mariënburg bracht met Poppodium Doornroosje literatuur en muziek. Het programma trok zo'n 1600 bezoekers.

Governance Code Cultuur voor goed bestuur en toezicht in de cultuursector

De Bibliotheek Gelderland Zuid werkt volgens de landelijke Governance Code Cultuur, die op 14 oktober 2013 door de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap werd gepresenteerd. Daarin staan de voorwaarden beschreven voor goed bestuur, een adequaat toezicht en een transparante verantwoording, aangevuld met aanbevelingen voor de dagelijkse praktijk.
Om te voldoen aan de richtlijnen, werkt de Bibliotheek Gelderland Zuid met een Raad van Toezicht (RvT).
De directeur-bestuurder is verantwoordelijk voor het beleid, de uitvoering en de verantwoording.
De RvT zorgt voor het toezicht. Vooraf beoordeelt ze de plannen (missie, strategie, beleidsplan en begroting) en achteraf het functioneren van het bestuur en de organisatie. Een externe accountant zorgt voor de onafhankelijke controle van de jaarrekening, waarvoor een goedkeuring moet worden afgegeven.

Overleg
De agenda van het overleg wordt bepaald door de voorzitter van de RvT in overleg met de directeur-bestuurder. De RvT bepaalt aan welke eisen de periodieke rapportages van de directeur-bestuurder moeten voldoen. In 2014 zijn er vijf formele vergaderingen geweest met de RvT en de directeur-bestuurder.
De RvT overlegt ook tweemaal per jaar met de ondernemingsraad. De directeur-bestuurder overlegt volgens een vast schema met de ondernemingsraad of vaker als dat nodig is.

Expertise
In de RvT zijn verschillende voor de bibliotheek relevante expertisegebieden vertegenwoordigd: juridisch, financieel, cultureel, personeelszaken en lokale overheden. Vanzelfsprekend hebben alle leden affiniteit met het bibliotheekwerk.
De bezoldiging van de RvT en de directeur-bestuurder blijft onder de norm zoals die door de overheid is vastgesteld (wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector).

Lindenberg

6. Bestuursvorm

Bestuurlijk overleg
In het verslagjaar heeft bestuurlijk overleg plaatsgevonden met de wethouder Cultuur, heer H. Beerten (tot mei 2014) en met zijn opvolger de heer B. Velthuis (vanaf mei 2014). De belangrijkste onderwerpen daarin waren: jaarverslag en jaarrekening 2013, de Code Cultural Governance, het intendantschap cultuureducatie en amateurkunst, gemeentelijke de bezuinigingen 2015 e.v., reorganisatie en frictiekosten, vestiging Lindenberg Aldenhof en het project Cultuureducatie met Kwaliteit.

Bestuur
Dhr. B. Vaessen, directeur bestuurder van 01-01 t/m 31-08
Mw. I. Verburgh, directeur bestuurder van 01-09 t/m 31-12

Raad van Toezicht
Mw. H. Janssen Duighuizen, voorzitter van 01-01 t/m 31-12
Dhr. W. Schoorlemmer, secretaris van 01-01 t/m 31-12
Dhr. M. Seveke, lid van 01-01 t/m 31-12 (op voordracht van de OR), vicevoorzitter
Mw. L. van Hout-Megens, lid van 01-01 t/m 31-12
Dhr. M. Stevens, lid van 14-01 t/m 31-12
Dhr. B. Stok, lid van 14-01 t/m 31-12
Dhr. P. Fest, lid van 31-10 t/m 31-12

Nevenfuncties
Dhr. B. Vaessen:
- Directeur/bestuurder van de geconsolideerde stichtingen in de Lindenberggroep
- Voorzitter Cultuur Netwerk Nijmegen (onbezoldigd)
- Voorzitter Stichting Culturele Evenementen Nijmegen (onbezoldigd)
- Bestuurslid stichting Huis voor de Binnenstad Nijmegen (onbezoldigd)
- Bestuurslid Stichting Literaire Activiteiten Nijmegen (onbezoldigd)
- Bestuurslid Stichting Valkhofkwartier (onbezoldigd)
- Voorzitter Stichting Theaterfestivals Nijmegen (i.v.m. festival Op 't Eiland tijdens vierdaagse feesten)
- Voorzitter Stichting De Steenakker (onbezoldigd)
- Lid adviescommissie theater Prins Bernard Fonds Nederland (onbezoldigd)
- Associated partner 4advies (bezoldigd)
- Lid Stedelijk Netwerk Nijmegen
- Lid Lionsclub Keizer Karelstad Nijmegen

Mw. I. Verburgh :
- Directeur/bestuurder van de geconsolideerde stichtingen in de Lindenberggroep
- Lid Raad van Toezicht Woningbouwcorportatie Ons Huis (bezoldigd)

Dhr. W. Schoorlemmer
- Bestuurder van Landgoed Groot Zwaaftink BV in Heeten

Dhr. M. Seveke
- Voorzitter Stichting Waalstad Media

Mw. H. Janssen Duighuizen
- Penningmeester Stichting Dr. Paul A.J. Speth Fonds
- Lid van het comité van aanbeveling De Stratemakerstoren
- Lid van het comité van aanbeveling van Stichting Bodghaya
- Lid Rotary Rijk van Nijmegen (tot mei 2014)

Mw. L. van Hout-Megens
- Lid van Stichting Ondernemersbelang Wijchen

Dhr. M. Stevens
- Lid van de klankbordgroep voor het project 'Bridging the gap' (Arnhems Centrum voor Creatieve economie en Innovatie)
- Deelnemer aan Mercator Businessclub

- Extern adviseur ten behoeve van het lectoraat Popcultuur, Duurzaamheid en Innovatie van Academie Minerva (Hanzehogeschool Groningen)

Dhr. B. Stok
- Geen nevenfuncties

Dhr. P. Fest
- Geen nevenfuncties

Belangrijke items voor de Raad van Toezicht in het verslagjaar
- Ontwikkelingen JIN / Muziekenhuis / Lindenberg Productiehuis
- Overleg tussen delegatie van Raad van Toezicht en Ondernemingsraad
- Bezuinigingen
- Toekomst de Lindenberg
- Financiële jaarverslagen 2013 (Geconsolideerd verslag Lindenberggroep en Lindenberg BV: jaarrekening en inhoudelijk verslag)
- Prognose 2014
- Werkbegroting 2014-2015
- Risico's Liquiditeitsverloop 2014 en 2015
- Prestatieafspraken 2015
- Onderzoeksopdrachten uit Perspectiefnota 2014
- Onderzoek Lawson Luiten: Hervorming culturele sector (samenwerking C6)
- Functioneringsgesprek en verslag Bestuurder
- Procedure nieuwe Directeur/Bestuurder
- Ontwikkelingen Grote Broer Kunsteducatie
- Verslagen Bestuurlijk Overleg met Wethouder
- Managementletter interim-controle 2013
- Reorganisatie afdeling Beeldend (BK 3.0)
- Ontslagzaken Beeldende afdeling
- Coalitieakkoord
- Zelfevaluatie Raad van Toezicht conform code CG
- Routing Raad van Toezicht – Bestuurder (volgens code CG)
- Samenstelling Raad van Toezicht
- Opvolging vacante functie Raad van Toezicht (rooster van aftreden)
- Strategische verkenning de Lindenberg en nieuwe organisatie
- Benoeming nieuwe Directeur/Bestuurder
- Eerste bevindingen binnen functie Directeur/Bestuurder mevrouw I. Verburgh
- Naleving wet normering topinkomens
- Meerjarenbegroting 2013-2016 en uitgangspunten
- Verhuur bouwdelen Lindenberg
- Informatie over Dak van Nijmegen
- Financiële administratiekantoor Lindenberg

Belangrijke voornemens/items bestuur en RVT voor het verslagjaar 2015
- Managementletter 2014 naar aanleiding van interim-controle
- Verhuur bouwdelen Lindenberg
- Naleving wet normering topinkomens
- Peer review
- Keten-intendantschap
- Strategische verkenning de Lindenberg en nieuwe organisatie
- Inrichting organisatie
- Teamontwikkeling
- Ontwikkelingen Grote Broer
- Functieprofiel Raad van Toezicht
- Opvolging drie leden Raad van Toezicht (volgens rooster van aftreden)
- Ombuiging in verband met bezuinigingsopdracht vanuit Gemeente Nijmegen
- Ontwikkeling stadseiland
- Reorganisatie afdeling Beeldende Kunst
- Ontwikkelingen Aldenhof

- Meerjarenbegroting 2014-2017 en uitgangspunten
- Onderzoek Hervorming culturele sector (C6)
- Reguliere statutaire taken (jaarverslag, begroting, informatie, etc.)
- Reguliere taken in het kader van de Code Cultural Governance (evaluatie en verslaglegging) en scan van wijzigingen naar nieuwe Governance Code Cultuur.
- Overleg tussen delegatie van Raad van Toezicht en Ondernemingsraad
- Functioneringsgespreksverslag Directeur/Bestuurder
- Werving en selectie nieuwe leden Raad van Toezicht

Bezoldiging RVT
De leden van de Raad van Toezicht worden voor hun werkzaamheden bij de Lindenberg niet bezoldigd. Er is ook geen vacatiegeld vergoeding.

Bezoldiging directeur/bestuurder
Voor de bezoldiging van de functie directeur/bestuurder wordt de 'Beloningsleidraad directeur/bestuurder kunsteducatie' gebruikt van de branche organisatie Kunstconnectie. De bezoldiging blijft binnen de grenzen van de Wet Normering Topinkomens.

Cultural Governance
De bestuursvorm van de Lindenberg is een Raad van Toezichtmodel waarbij de Code Cultural Governance wordt gehanteerd. De Lindenberg voldoet aan alle aanbevelingen van de Code Cultural Governance.
Stichting De Lindenberg wordt sinds 2003 bestuurd volgens het Raad van Toezicht model. De stichting onderschrijft de Principes en Best Practice bepalingen van het RVT model zoals beschreven in de Code Cultural Governance en past deze toe.
Principes geven aan welke taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden er zijn en door welke organen en/of personen deze worden vervuld.

	Principes Code Cultural Governance (CCG)	Past deze toe (ja/nee)
1	Jaarverslag Er wordt verantwoording afgelegd over de naleving van de CCG in het jaarverslag.	ja
2	Directie In de CCG staat een aantal directie bevoegdheden benoemd. Deze bevoegdheden liggen ook bij de directie, mits anders vastgelegd.	ja
3	Verantwoording De directie bestuurt de instelling en legt daarover volgens de principes uit de CCG verantwoording af.	ja
4	Raad van toezicht De raad van toezicht houdt toezicht op de instelling en adviseert de directie conform de CCG.	ja
5	Goedkeuring raad van toezicht De in de CCG benoemde onderwerpen vereisen goedkeuring raad van toezicht (strategie, financiering, etc.).	ja
6	Bevoegdheden raad van toezicht De raad van toezicht heeft de bevoegdheden benoemd in de CCG (benoeming, ontslag en schorsing directie, vaststelling arbeidsvoorwaarden, etc.)	ja
7	Statuten De principes uit de CCG zijn verankerd in de statuten.	ja

- Meerjarenbegroting 2014-2017 en uitgangspunten
- Onderzoek Hervorming culturele sector (CG)
- Reguliere statutaire taken (jaarverslag, begroting, informatie, etc.)
- Reguliere taken in het kader van de Code Cultural Governance (evaluatie en verslaglegging) en scan van wijzigingen naar nieuwe Governance Code Cultuur.
- Overleg tussen delegatie van Raad van Toezicht en Ondernemingsraad
- Functioneringsgespreksverslag Directeur/Bestuurder
- Werving en selectie nieuwe leden Raad van Toezicht

Bezoldiging RVT

De leden van de Raad van Toezicht worden voor hun werkzaamheden bij de Lindenberg niet bezoldigd. Er is ook geen vacatiegeld vergoeding.

Bezoldiging directeur/bestuurder

Voor de bezoldiging van de functie directeur/bestuurder wordt de 'Beloningsleidraad directeur/bestuurder kunsteducatie' gebruikt van de branche organisatie Kunstconnectie. De bezoldiging blijft binnen de grenzen van de Wet Normering Topinkomens.

Cultural Governance

De bestuursvorm van de Lindenberg is een Raad van Toezichtmodel waarbij de Code Cultural Governance wordt gehanteerd. De Lindenberg voldoet aan alle aanbevelingen van de Code Cultural Governance. Stichting De Lindenberg wordt sinds 2003 bestuurd volgens het Raad van Toezicht model. De stichting onderschrijft de Principes en Best Practice bepalingen van het RVT model zoals beschreven in de Code Cultural Governance en past deze toe.
Principes geven aan welke taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden er zijn en door welke organen en/of personen deze worden vervuld.

	Principes Code Cultural Governance (CCG)	Past deze toe (ja/nee)
1	Jaarverslag Er wordt verantwoording afgelegd over de naleving van de CCG in het jaarverslag.	ja
2	Directie In de CCG staat een aantal directie bevoegdheden benoemd. Deze bevoegdheden liggen ook bij de directie, mits anders vastgelegd.	ja
3	Verantwoording De directie bestuurt de instelling en legt daarover volgens de principes uit de CCG verantwoording af.	ja
4	Raad van toezicht De raad van toezicht houdt toezicht op de instelling en adviseert de directie conform de CCG.	ja
5	Goedkeuring raad van toezicht De in de CCG benoemde onderwerpen vereisen goedkeuring raad van toezicht (strategie, financiering, etc.).	ja
6	Bevoegdheden raad van toezicht De raad van toezicht heeft de bevoegdheden benoemd in de CCG (benoeming, ontslag en schorsing directie, vaststelling arbeidsvoorwaarden, etc.)	ja
7	Statuten De principes uit de CCG zijn verankerd in de statuten.	ja

Best practice-bepalingen beschrijven het gedrag waardoor good governance in de praktijk kan worden bevorderd.

	Best Practices Code Cultural Governance	Past deze toe (ja/nee)
8	Besturingsmodel Er is een analyse gemaakt van het gewenste besturingsmodel; bij wijzigingen van het besturingsmodel maakt men een implementatieplan; wijzigingen van het besturingsmodel worden toegelicht in het jaarverslag.	ja
9	Profielschetsen en functioneren directie Bij de werving en selectie van directieleden wordt een profielschets gebruikt; bij de vervulling van de directiefunctie wordt overwogen deskundigen in te schakelen; de raad van toezicht voert jaarlijks functioneringsgesprekken met de directie (en maakt c.q. archiveert verslagen).	ja
10	Bezoldiging en nevenfuncties De bezoldiging van de directie sluit aan bij het karakter van de instelling, wettelijke voorschriften en subsidievoorwaarden. Directieleden melden relevante nevenfunctie(s) bij de raad van toezicht.	ja
11	Directiereglement De raad van toezicht stelt een directiereglement vast.	ja
12	Profielschets, benoeming, nevenfuncties en bezoldiging raad van toezicht Bij de werving en selectie van de leden van de raad van toezicht worden profielschetsen gebruikt; deze profielschetsen worden periodiek geëvalueerd; leden van de raad van toezicht functioneren onafhankelijk; in de raad van toezicht zit maximaal één voormalig directielid (die niet tevens voorzitter mag zijn); nieuwe toezichthouders worden geworven buiten eigen netwerk; de raad van toezicht kent een evenwichtige samenstelling passend bij de doelstelling van de instelling; de raad van toezicht stelt een gefaseerd rooster van aftreden vast; de raad van toezicht beraadt zich op de wenselijkheid van eventuele herbenoeming; de benoemingsperiode voor de raad van toezicht is drie of vier jaar met respectievelijk twee-of eenmalige herbenoemingen; indien geboden treden leden van de raad van toezicht tussentijds af; de voorzitter van de raad van toezicht wordt in functie benoemd; leden van de raad van toezicht melden relevantie nevenfunctie(s) aan de raad van toezicht; de bezoldiging van de leden van de raad van toezicht sluit aan bij het karakter van de instelling, wettelijke voorschriften en subsidievoorwaarden.	ja
13	Zelfevaluatie raad van toezicht De raad van toezicht draagt jaarlijks zorg voor een zelfevaluatie en legt deze vast.	ja
14	Periodiek overleg en informatievoorziening De directie voorziet de raad van toezicht van alle relevante informatie (no surprises is het kernbegrip); de directie en de raad van toezicht voeren periodiek overleg over de gang van zaken binnen de instelling. De raad van toezicht vergadert volgens een vastgesteld schema.	ja
15	Aansprakelijkheidsverzekering De directie heeft met de raad van toezicht de wenselijkheid van een aansprakelijkheidsverzekering besproken.	ja
16	Contact raad van toezicht en medewerkers De raad van toezicht onderhoudt een open verhouding met medewerkers van de instelling.	ja
17	Overleg raad van toezicht en externe accountant De raad van toezicht overlegt minimaal jaarlijks met de externe accountant van de instelling.	ja
18	Jaarverslag Relevante gegevens van de raad van toezicht en de directie (o.a. de bezoldiging en de nevenfuncties) worden opgenomen in het jaarverslag.	ja

Ter inzage : checklists

Museum het Valkhof

Verantwoording afleggen over Governance Code Cultuur 2014 bij subsidieverantwoording

De stichting Museum Het Valkhof-Kam wordt sinds juni 2007 bestuurd volgens het Raad van Toezichtmodel.
De stichting Museum Het Valkhof-Kam onderschrijft de Principes en Best Practice Bepalingen van het Raad van Toezichtmodel, zoals beschreven in de Governance Code Cultuur (GCC), pas toe of leg uit en
a. past deze toe
b. merkt hierover het volgende op: Stichting Museum Het Valkhof-Kam heeft alle best Practices van de GCC geïmplementeerd.

Checklist Principes
Principes geven aan welke taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden er zijn en door welke organen en/of personen deze worden vervuld.

		Past deze toe (ja/nee)
1	Jaarverslag Er wordt verantwoording afgelegd over de naleving van de GCC in het jaarverslag.	ja
2	Directie In de GCC staat een aantal directie bevoegdheden benoemd. Deze bevoegdheden liggen bij de directie, tenzij anders vastgelegd.	ja
3	Verantwoording De directie bestuurt de instelling en legt daarover volgens de principes uit de GCC verantwoording af.	ja
4	Raad van toezicht De raad van toezicht houdt toezicht op de instelling en adviseert de directie conform de GCC.	ja
5	Goedkeuring raad van toezicht De in de GCC benoemde onderwerpen vereisen goedkeuring raad van toezicht (strategie, financiering, etc.).	ja
6	Bevoegdheden raad van toezicht De raad van toezicht heeft de bevoegdheden benoemd in de GCC (benoeming, ontslag en schorsing directie, vaststelling arbeidsvoorwaarden, etc.)	ja
7	Statuten De principes uit de GCC zijn verankerd in de statuten.	ja

Checklist Best practices
Best practice-bepalingen beschrijven het gedrag waardoor good governance in de praktijk kan worden bevorderd.

		Past deze toe (ja/nee)
8	Besturingsmodel Er is een analyse gemaakt van het gewenste besturingsmodel; bij wijzigingen van het besturingsmodel maakt men een implementatieplan; wijzigingen van het besturingsmodel worden toegelicht in het jaarverslag.	Ja
9	Profielschetsen en functioneren directie Bij de werving en selectie van directieleden wordt een profielschets gebruikt; bij de vervulling van de directiefunctie wordt overwogen deskundigen in te schakelen; de raad van toezicht voert jaarlijks functioneringsgesprekken met de directie (en maakt c.q. archiveert verslagen).	ja
10	Bezoldiging en nevenfuncties De bezoldiging van de directie sluit aan bij het karakter van de instelling, wettelijke voorschriften en subsidievoorwaarden. Directieleden melden relevante nevenfunctie(s) bij de raad van toezicht.	ja
11	Directiereglement De raad van toezicht stelt een directiereglement vast.	ja

12	Profielschets, benoeming, nevenfuncties en bezoldiging raad van toezicht Bij de werving en selectie van de leden van de raad van toezicht worden profielschetsen gebruikt; deze profielschetsen worden periodiek geëvalueerd; leden van de raad van toezicht functioneren onafhankelijk; in de raad van toezicht zit maximaal één voormalig directielid (die niet tevens voorzitter mag zijn); nieuwe toezichthouders worden geworven buiten eigen netwerk; de raad van toezicht kent een evenwichtige samenstelling passend bij de doelstelling van de instelling; de raad van toezicht stelt een gefaseerd rooster van aftreden vast; de raad van toezicht beraadt zich op de wenselijkheid van eventuele herbenoeming; de benoemingsperiode voor de raad van toezicht is drie of vier jaar met respectievelijk twee-of eenmalige herbenoemingen; indien geboden treden leden van de raad van toezicht tussentijds af; de voorzitter van de raad van toezicht wordt in functie benoemd; leden van de raad van toezicht melden relevantie nevenfunctie(s) aan de raad van toezicht; de bezoldiging van de leden van de raad van toezicht sluit aan bij het karakter van de instelling, wettelijke voorschriften en subsidievoorwaarden.	ja
13	Zelfevaluatie raad van toezicht De raad van toezicht draagt jaarlijks zorg voor een zelfevaluatie en legt deze vast.	ja
14	Periodiek overleg en informatievoorziening De directie voorziet de raad van toezicht van alle relevante informatie (no surprises is het kernbegrip); de directie en de raad van toezicht voeren periodiek overleg over de gang van zaken binnen de instelling. De raad van toezicht vergadert volgens een vastgesteld schema.	ja
15	Aansprakelijkheidsverzekering De directie heeft met de raad van toezicht de wenselijkheid van een aansprakelijkheidsverzekering besproken.	ja
16	Contact raad van toezicht en medewerkers De raad van toezicht onderhoudt een open verhouding met medewerkers van de instelling.	ja
17	Overleg raad van toezicht en externe accountant De raad van toezicht overlegt minimaal jaarlijks met de externe accountant van de instelling.	ja
18	Jaarverslag Relevante gegevens van de raad van toezicht en de directie (o.a. de bezoldiging en de nevenfuncties) worden opgenomen in het jaarverslag.	ja

Deze cultural gouvernantes verantwoording kan:
- opgenomen worden als onderdeel van het jaarverslag;
- ondertekend worden door de directie en de leden van de raad van toezicht en separaat bij de verantwoordingsdocumenten worden aangeleverd.

Dhr. R.P.A. Migo, voorzitter

Dhr. H. Ruijs (vice-voorzitter)

De heer Visser is per 16 juni 2015 teruggetreden

Dhr. Ir. L. Visser

Mevrouw drs. J.W.N. Verberne

Dhr. mr. R.P.K.J. van Gerven

Dhr. G.J.M. Jacobs

Dhr. dr. A.R. de Klerck

Dhr. J.C.T.M. van Laarhoven

Doornroosje

Verantwoording afleggen over Code Cultural Governance bij subsidieverantwoording 2014

De stichting Doornroosje wordt sinds 18 januari 2002 bestuurd volgens het Raad van Toezicht model.

De stichting Doornroosje onderschrijft de Principes en Best Practice Bepalingen van het Raad van Toezicht model, zoals beschreven in de Code Cultural Governance (CCG), pas toe of leg uit en
a. past deze toe
b. merkt hierover het volgende op: **zie toelichting onder** *(vervolgens geeft men aan in hoeverre de Principes en Best Practice Bepalingen (nog) niet worden toegepast en waarom, dit kan m.b.v. onderstaande checklist).*

Checklist Principes
Principes geven aan welke taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden er zijn en door welke organen en/of personen deze worden vervuld.

		Past deze toe (ja/nee)
1	Jaarverslag Er wordt verantwoording afgelegd over de naleving van de CCG in het jaarverslag.	Ja, op hoofdlijnen en volgt de checklist
2	Directie In de CCG staat een aantal directie bevoegdheden benoemd. Deze bevoegdheden liggen ook bij de directie, mits anders vastgelegd.	N.v.t., in het RvT-model berust de integrale bestuursbevoegdheid bij de directeur
3	Verantwoording De directie bestuurt de instelling en legt daarover volgens de principes uit de CCG verantwoording af.	Ja, in het jaarverslag (zie 1)
4	Raad van toezicht De raad van toezicht houdt toezicht op de instelling en adviseert de directie conform de CCG.	Ja, besluiten en adviezen worden genoemd in jaarverslag
5	Goedkeuring raad van toezicht De in de CCG benoemde onderwerpen vereisen goedkeuring raad van toezicht (strategie, financiering, etc.).	Ja, zie antwoord op punt 4
6	Bevoegdheden raad van toezicht De raad van toezicht heeft de bevoegdheden benoemd in de CCG (benoeming, ontslag en schorsing directie, vaststelling arbeidsvoorwaarden, etc.)	Ja, zie statuten
7	Statuten De principes uit de CCG zijn verankerd in de statuten.	De CCG wordt niet met name genoemd, maar de statuten voldoen, met uitzondering van een begrenzing aan het aantal herbenoemingen van de RvT-leden, wel aan de eisen van CCG

Checklist Best practices
Best practice-bepalingen beschrijven het gedrag waardoor good governance in de praktijk kan worden bevorderd.

		Past deze toe (ja/nee)
8	Besturingsmodel Er is een analyse gemaakt van het gewenste besturingsmodel; bij wijzigingen van het besturingsmodel maakt men een implementatieplan; wijzigingen van het besturingsmodel worden toegelicht in het jaarverslag.	Ja, destijds in 2004 bij de wijziging van de statuten van een bestuursmodel naar een RvT-model

9	Profielschetsen en functioneren directie Bij de werving en selectie van directieleden wordt een profielschets gebruikt; bij de vervulling van de directiefunctie wordt overwogen deskundigen in te schakelen; de raad van toezicht voert jaarlijks functioneringsgesprekken met de directie (en maakt c.q. archiveert verslagen).	Ja, maar is nog niet aan de orde. De RvT voerde elk jaar een functioneringsgesprek met de bestuurder, maar doet dat sinds 2009 eens in de twee jaar, en deze worden gearchiveerd in het personeelsdossier. Beleid: in het begin van de aanstellingsperiode jaarlijks; daarna, bij gebleken en bij consistent goed functioneren, eens per twee jaar.
10	Bezoldiging en nevenfuncties De bezoldiging van de directie sluit aan bij het karakter van de instelling, wettelijke voorschriften en subsidievoorwaarden. Directieleden melden relevante nevenfunctie(s) bij de raad van toezicht.	Ja, bezoldiging voldoet aan de (verscherpte) lokale WNT norm. Bestuur en RvT melden relevante nevenfuncties in het jaarverslag
11	Directiereglement De raad van toezicht stelt een directiereglement vast.	Niet van toepassing (directie=bestuur)
12	Profielschets, benoeming, nevenfuncties en bezoldiging raad van toezicht	
	• Bij de werving en selectie van de leden van de raad van toezicht worden profielschetsen gebruikt;	Ja
	• deze profielschetsen worden periodiek geëvalueerd;	Ja
	• leden van de raad van toezicht functioneren onafhankelijk	Ja
	• in de raad van toezicht zit maximaal één voormalig directielid (die niet tevens voorzitter mag zijn)	Ja
	• nieuwe toezichthouders worden geworven buiten eigen netwerk	Niet altijd, altijd op kwaliteit
	• de raad van toezicht kent een evenwichtige samenstelling passend bij de doelstelling van de instelling	Ja
	• de raad van toezicht stelt een gefaseerd rooster van aftreden vast	Ja
	• de raad van toezicht beraadt zich op de wenselijkheid van eventuele herbenoeming	Ja
	• de benoemingsperiode voor de raad van toezicht is drie of vier jaar met respectievelijk twee-of eenmalige herbenoemingen	4 jaar (art 15.1), doch aantal herbenoemingen statutair onbeperkt. In de aanloopperiode naar nieuwbouw is bewust de samenstelling van de RvT ongewijzigd gelaten. Vanaf 2014 (oplevering nieuwbouw) is dit beleid herzien. Het aantal herbenoemingen is op maximaal één gesteld, en tevens is een (getrapt) aftreedschema ingevoerd.
	• indien geboden treden leden van de raad van toezicht tussentijds af	Ja
	• de voorzitter van de raad van toezicht wordt in functie benoemd	Ja
	• leden van de raad van toezicht melden relevantie nevenfunctie(s) aan de raad van toezicht	Ja
	• de bezoldiging van de leden van de raad van toezicht sluit aan bij het karakter van	Niet bezoldigd

	de instelling, wettelijke voorschriften en subsidievoorwaarden.	

13	Zelfevaluatie raad van toezicht De raad van toezicht draagt jaarlijks zorg voor een zelfevaluatie en legt deze vast.	Ja, vanaf 1 januari 2012 ingevoerd. In 2013 niet aan de orde, vanwege focus op werving nieuwe leden. Uitgevoerd in maart 2015.
14	Periodiek overleg en informatievoorziening • De directie voorziet de raad van toezicht van alle relevante informatie (no surprises is het kernbegrip) • de directie en de raad van toezicht voeren periodiek overleg over de gang van zaken binnen de instelling • De raad van toezicht vergadert volgens een vastgesteld schema.	Ja Ja Ja
15	Aansprakelijkheidsverzekering De directie heeft met de raad van toezicht de wenselijkheid van een aansprakelijkheidsverzekering besproken.	Ja, per 2012 is een bestuurders aansprakelijkheidsverzekering afgesloten.
16	Contact raad van toezicht en medewerkers De raad van toezicht onderhoudt een open verhouding met medewerkers van de instelling.	Ja, maar zonder het management voor de voeten te lopen. De RvT is dus informeel toegankelijk en aanspreekbaar, tijdens speciale medewerker-avonden, op de jaarlijkse barbecue, en in geval van aanwezigheid bij concerten. Tevens vindt formeel een jaarlijkse vergadering met de OR plaats, waarin het "wel en wee" van Doornroosje besproken wordt.
17	Overleg raad van toezicht en externe accountant De raad van toezicht overlegt minimaal jaarlijks met de externe accountant van de instelling.	Ja
18	Jaarverslag Relevante gegevens van de raad van toezicht en de directie (o.a. de bezoldiging en de nevenfuncties) worden opgenomen in het jaarverslag.	Ja

Deze cultural governance verantwoording kan:
- opgenomen worden als onderdeel van het jaarverslag;
- ondertekend worden door de directie en de leden van de raad van toezicht en separaat bij de verantwoordingsdocumenten worden aangeleverd.

5 mei 2015

L.S.G. Lunshof

P. van der Linden

M. Schmitz

Lux

Stichting Lux
Nijmegen

Verantwoording Code Cultural Governance

De stichting LUX wordt vanaf 1 januari 2012 bestuurd volgens het Raad van Toezichtmodel.

Stichting LUX onderschrijft de Principes en Best Practice Bepalingen van het Raad van Toezichtmodel zoals beschreven in de Code Cultural Governance (CCG) en past deze toe.

Checklist Principes
Principes geven aan welke taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden er zijn en door welke organen en/of personen deze worden vervuld.

		Past deze toe (ja/nee)
1	Jaarverslag Er wordt verantwoording afgelegd over de naleving van de CCG in het jaarverslag.	ja
2	Directie In de CCG staat een aantal directie bevoegdheden benoemd. Deze bevoegdheden liggen ook bij de directie, mits anders vastgelegd.	ja
3	Verantwoording De directie bestuurt de instelling en legt daarover volgens de principes uit de CCG verantwoording af.	ja
4	Raad van toezicht De raad van toezicht houdt toezicht op de instelling en adviseert de directie conform de CCG.	ja
5	Goedkeuring raad van toezicht De in de CCG benoemde onderwerpen vereisen goedkeuring raad van toezicht (strategie, financiering, etc.).	ja
6	Bevoegdheden raad van toezicht De raad van toezicht heeft de bevoegdheden benoemd in de CCG (benoeming, ontslag en schorsing directie, vaststelling arbeidsvoorwaarden, etc.)	ja
7	Statuten De principes uit de CCG zijn verankerd in de statuten.	ja

Stichting Lux
Nijmegen

Checklist Best practices
Best practice-bepalingen beschrijven het gedrag waardoor good governance in de praktijk kan worden bevorderd.

		Past deze toe (ja/nee)
8	Besturingsmodel Er is een analyse gemaakt van het gewenste besturingsmodel; bij wijzigingen van het besturingsmodel maakt men een implementatieplan; wijzigingen van het besturingsmodel worden toegelicht in het jaarverslag.	ja
9	Profielschetsen en functioneren directie Bij de werving en selectie van directieleden wordt een profielschets gebruikt; bij de vervulling van de directiefunctie wordt overwogen deskundigen in te schakelen; de raad van toezicht voert jaarlijks functioneringsgesprekken met de directie (en maakt c.q. archiveert verslagen).	ja
10	Bezoldiging en nevenfuncties De bezoldiging van de directie sluit aan bij het karakter van de instelling, wettelijke voorschriften en subsidievoorwaarden. Directieleden melden relevante nevenfunctie(s) bij de raad van toezicht.	ja
11	Directiereglement De raad van toezicht stelt een directiereglement vast.	ja

Stichting Lux
Nijmegen

		Past deze toe (ja/nee)
12	Profielschets, benoeming, nevenfuncties en bezoldiging raad van toezicht Bij de werving en selectie van de leden van de raad van toezicht worden profielschetsen gebruikt; deze profielschetsen worden periodiek geëvalueerd; leden van de raad van toezicht functioneren onafhankelijk; in de raad van toezicht zit maximaal één voormalig directielid (die niet tevens voorzitter mag zijn); nieuwe toezichthouders worden geworven buiten eigen netwerk; de raad van toezicht kent een evenwichtige samenstelling passend bij de doelstelling van de instelling; de raad van toezicht stelt een gefaseerd rooster van aftreden vast; de raad van toezicht beraadt zich op de wenselijkheid van eventuele herbenoeming; de benoemingsperiode voor de raad van toezicht is vier jaar met respectievelijk twee-of eenmalige herbenoemingen; indien geboden treden leden van de raad van toezicht tussentijds af; de voorzitter van de raad van toezicht wordt in functie benoemd; leden van de raad van toezicht melden relevantie nevenfunctie(s) aan de raad van toezicht; de bezoldiging van de leden van de raad van toezicht sluit aan bij het karakter van de instelling, wettelijke voorschriften en subsidievoorwaarden.	ja
13	Zelfevaluatie raad van toezicht De raad van toezicht draagt jaarlijks zorg voor een zelfevaluatie en legt deze vast.	ja
14	Periodiek overleg en informatievoorziening De directie voorziet de raad van toezicht van alle relevante informatie (no surprises is het kernbegrip); de directie en de raad van toezicht voeren periodiek overleg over de gang van zaken binnen de instelling. De raad van toezicht vergadert volgens een vastgesteld schema.	ja
15	Aansprakelijkheidsverzekering De directie heeft met de raad van toezicht de wenselijkheid van een aansprakelijkheidsverzekering besproken.	ja
16	Contact raad van toezicht en medewerkers De raad van toezicht onderhoudt een open verhouding met medewerkers van de instelling.	ja
17	Overleg raad van toezicht en externe accountant De raad van toezicht overlegt minimaal jaarlijks met de externe accountant van de instelling.	ja

Stichting Lux
Nijmegen

		Past deze toe (ja/nee)
18	Jaarverslag Relevante gegevens van de raad van toezicht en de directie (o.a. de bezoldiging en de nevenfuncties) worden opgenomen in het jaarverslag.	ja

61

OBGZ

de Bibliotheek

Verantwoording afleggen over Code Cultural Governance bij subsidieverantwoording

De stichting OBGZ wordt sinds 1 januari 2006 bestuurd volgens het raad-van-toezicht-model.

De stichting *OBGZ* onderschrijft de Principes en Best Practice Bepalingen van het raad-van-toezicht-model zoals beschreven in de Code Cultural Governance (CCG), pas toe of leg uit en
a. past deze toe
b. merkt hierover het volgende op ***toelichting "nee"**** *(vervolgens geeft men aan in hoeverre de Principes en Best Practice Bepalingen (nog) niet worden toegepast en waarom, dit kan m.b.v. onderstaande checklist).*

Checklist Principes
Principes geven aan welke taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden er zijn en door welke organen en/of personen deze worden vervuld.

		Past deze toe (ja/nee)
1	Jaarverslag Er wordt verantwoording afgelegd over de naleving van de CCG in het jaarverslag.	ja/~~nee~~
2	Directie In de CCG staat een aantal directie bevoegdheden benoemd. Deze bevoegdheden liggen ook bij de directie, mits anders vastgelegd.	ja/~~nee~~
3	Verantwoording De directie bestuurt de instelling en legt daarover volgens de principes uit de CCG verantwoording af.	ja/~~nee~~
4	Raad van toezicht De raad van toezicht houdt toezicht op de instelling en adviseert de directie conform de CCG.	ja/~~nee~~
5	Goedkeuring raad van toezicht De in de CCG benoemde onderwerpen vereisen goedkeuring raad van toezicht (strategie, financiering, etc.).	ja/~~nee~~
6	Bevoegdheden raad van toezicht De raad van toezicht heeft de bevoegdheden benoemd in de CCG (benoeming, ontslag en schorsing directie, vaststelling arbeidsvoorwaarden, etc.)	ja/~~nee~~
7	Statuten De principes uit de CCG zijn verankerd in de statuten.	ja/~~nee~~

Checklist Best practices
Best practice-bepalingen beschrijven het gedrag waardoor good governance in de praktijk kan worden bevorderd.

		Past deze toe (ja/nee)
8	Besturingsmodel Er is een analyse gemaakt van het gewenste besturingsmodel; bij wijzigingen van het besturingsmodel maakt men een implementatieplan; wijzigingen van het besturingsmodel worden toegelicht in het jaarverslag.	ja/~~nee~~
9	Profielschetsen en functioneren directie Bij de werving en selectie van directieleden wordt een profielschets gebruikt; bij de vervulling van de directiefunctie wordt overwogen deskundigen in te schakelen; de raad van toezicht voert jaarlijks functioneringsgesprekken met de directie (en maakt c.q. archiveert verslagen).	ja/~~nee~~
10	Bezoldiging en nevenfuncties De bezoldiging van de directie sluit aan bij het karakter van de instelling, wettelijke voorschriften en subsidievoorwaarden. Directieleden melden relevante nevenfunctie(s) bij de raad van toezicht.	ja/~~nee~~

de Bibliotheek

11	Directiereglement De raad van toezicht stelt een directiereglement vast.	ja/~~nee~~
12	Profielschets, benoeming, nevenfuncties en bezoldiging raad van toezicht Bij de werving en selectie van de leden van de raad van toezicht worden profielschetsen gebruikt; deze profielschetsen worden periodie geëvalueerd; leden van de raad van toezicht functioneren onafhankelijk; in de raad van toezicht zit maximaal één voormalig directielid (die niet tevens voorzitter mag zijn); nieuwe toezichthouders worden geworven buiten eigen netwerk; de raad van toezicht kent een evenwichtige samenstelling passend bij de doelstelling van de instelling; de raad van toezicht stelt een gefaseerd rooster van aftreden vast; de raad van toezicht beraadt zich op de wenselijkheid van eventuele herbenoeming; de benoemingsperiode voor de raad van toezicht is drie of vier jaar met respectievelijk twee-of eenmalige herbenoemingen; indien geboden treden leden van de raad van toezicht tussentijds af; de voorzitter van de raad van toezicht wordt in functie benoemd; leden van de raad van toezicht melden relevantie nevenfunctie(s) aan de raad van toezicht; de bezoldiging van de leden van de raad van toezicht sluit aan bij het karakter van de instelling, wettelijke voorschriften en subsidievoorwaarden.	ja/~~nee~~
13	Zelfevaluatie raad van toezicht De raad van toezicht draagt jaarlijks zorg voor een zelfevaluatie en legt deze vast.	ja/~~nee~~
14	Periodiek overleg en informatievoorziening De directie voorziet de raad van toezicht van alle relevante informatie (no surprises is het kernbegrip); de directie en de raad van toezicht voeren periodiek overleg over de gang van zaken binnen de instelling. De raad van toezicht vergadert volgens een vastgesteld schema.	ja/~~nee~~
15	Aansprakelijkheidsverzekering De directie heeft met de raad van toezicht de wenselijkheid van een aansprakelijkheidsverzekering besproken.	ja/~~nee~~
16	Contact raad van toezicht en medewerkers De raad van toezicht onderhoudt een open verhouding met medewerkers van de instelling.	ja/~~nee~~
17	Overleg raad van toezicht en externe accountant De raad van toezicht overlegt minimaal jaarlijks met de externe accountant van de instelling.	ja/~~nee~~
18	Jaarverslag Relevante gegevens van de raad van toezicht en de directie (o.a. de bezoldiging en de nevenfuncties) worden opgenomen in het jaarverslag.	ja/~~nee~~

Aldus ondertekend op 29 oktober 2015 te Nijmegen:

Mevrouw drs. S.A.M. Weersink
directeur-bestuurder van de Stichting Openbare Bibliotheek Gelderland Zuid

De heer drs. E.J. de Boer
voorzitter Raad van Toezicht van de Stichting Openbare Bibliotheek Gelderland Zuid

Keizer Karel Podia

STADS SCHOUWBURG NIJMEGEN

CONCERT GEBOUW DE VEREENIGING

Toepassing Code Cultural Governance

Bijlage 4 behorende bij subsidiebeschikking 2014 van de gemeente Nijmegen en Keizer Karel Podia: verantwoordingsprotocol code cultural governance:

De stichting *Keizer Karel Podia* wordt sinds 01-01-2011 bestuurd volgens het RVT- model

De stichting *Keizer Karel Podia* onderschrijft de Principes en Best Practice Bepalingen van het RVT-model zoals beschreven in de Code Cultural Governance (CCG), en past deze toe.

Checklist Principes

Principes geven aan welke taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden er zijn en door welke organen en/of personen deze worden vervuld.

		Past deze toe (ja/nee)
1	Jaarverslag Er wordt verantwoording afgelegd over de naleving van de CCG in het jaarverslag.	ja
2	Directie In de CCG staat een aantal directie bevoegdheden benoemd. Deze bevoegdheden liggen ook bij de directie, mits anders vastgelegd.	ja
3	Verantwoording De directie bestuurt de instelling en legt daarover volgens de principes uit de CCG verantwoording af.	ja
4	Raad van toezicht De raad van toezicht houdt toezicht op de instelling en adviseert de directie conform de CCG.	ja
5	Goedkeuring raad van toezicht De in de CCG benoemde onderwerpen vereisen goedkeuring raad van toezicht (strategie, financiering, etc.).	ja
6	Bevoegdheden raad van toezicht De raad van toezicht heeft de bevoegdheden benoemd in de CCG (benoeming, ontslag en schorsing directie, vaststelling arbeidsvoorwaarden, etc.)	ja
7	Statuten De principes uit de CCG zijn verankerd in de statuten.	ja

Postbus 364 - 6500 AJ Nijmegen | KvK 10001285 | T (+31) 24 322 83 44 | info@stadsschouwburgendevereeniging.nl
www.stadsschouwburgendevereeniging.nl

STADS SCHOUWBURG NIJMEGEN
CONCERT GEBOUW DE VEREENIGING

Checklist Best practices

Best practice-bepalingen beschrijven het gedrag waardoor good governance in de praktijk kan worden bevorderd.

		Past deze toe (ja/nee)
8	Besturingsmodel Er is een analyse gemaakt van het gewenste besturingsmodel; bij wijzigingen van het besturingsmodel maakt men een implementatieplan; wijzigingen van het besturingsmodel worden toegelicht in het jaarverslag.	ja
9	Profielschetsen en functioneren directie Bij de werving en selectie van directieleden wordt een profielschets gebruikt; bij de vervulling van de directiefunctie wordt overwogen deskundigen in te schakelen; de raad van toezicht voert jaarlijks functioneringsgesprekken met de directie (en maakt c.q. archiveert verslagen).	ja
10	Bezoldiging en nevenfuncties De bezoldiging van de directie sluit aan bij het karakter van de instelling, wettelijke voorschriften en subsidievoorwaarden. Directieleden melden relevante nevenfunctie(s) bij de raad van toezicht.	ja
11	Directiereglement De raad van toezicht stelt een directiereglement vast.	ja
12	Profielschets, benoeming, nevenfuncties en bezoldiging raad van toezicht Bij de werving en selectie van de leden van de raad van toezicht worden profielschetsen gebruikt; deze profielschetsen worden periodiek geëvalueerd; leden van de raad van toezicht functioneren onafhankelijk; in de raad van toezicht zit maximaal één voormalig directielid (die niet tevens voorzitter mag zijn); nieuwe toezichthouders worden geworven buiten eigen netwerk; de raad van toezicht kent een evenwichtige samenstelling passend bij de doelstelling van de instelling; de raad van toezicht stelt een gefaseerd rooster van aftreden vast; de raad van toezicht beraadt zich op de wenselijkheid van eventuele herbenoeming; de benoemingsperiode voor de raad van toezicht is drie of vier jaar met respectievelijk twee-of eenmalige herbenoemingen; indien geboden treden leden van de raad van toezicht tussentijds af; de voorzitter van de raad van toezicht wordt in functie benoemd; leden van de raad van toezicht melden relevantie nevenfunctie(s) aan de raad van toezicht; de bezoldiging van de leden van de raad van toezicht sluit aan bij het karakter van de instelling, wettelijke voorschriften en subsidievoorwaarden.	ja
13	Zelfevaluatie raad van toezicht De raad van toezicht draagt jaarlijks zorg voor een zelfevaluatie en legt deze vast.	ja

Postbus 364 - 6500 AJ Nijmegen | KvK 10001285 | T (+31) 24 322 83 44 | info@stadsschouwburgendevereeniging.nl
www.stadsschouwburgendevereeniging.nl

STADS SCHOUWBURG NIJMEGEN
CONCERT GEBOUW DE VEREENIGING

		Past deze toe (ja/nee)
14	Periodiek overleg en informatievoorziening De directie voorziet de raad van toezicht van alle relevante informatie (no surprises is het kernbegrip); de directie en de raad van toezicht voeren periodiek overleg over de gang van zaken binnen de instelling. De raad van toezicht vergadert volgens een vastgesteld schema.	ja
15	Aansprakelijkheidsverzekering De directie heeft met de raad van toezicht de wenselijkheid van een aansprakelijkheidsverzekering besproken.	ja
16	Contact raad van toezicht en medewerkers De raad van toezicht onderhoudt een open verhouding met medewerkers van de instelling.	ja
17	Overleg raad van toezicht en externe accountant De raad van toezicht overlegt minimaal jaarlijks met de externe accountant van de instelling.	ja
18	Jaarverslag Relevante gegevens van de raad van toezicht en de directie (o.a. de bezoldiging en de nevenfuncties) worden opgenomen in het jaarverslag.	ja

Ondertekend door de directie en de leden van de raad van toezicht:

S.E. Bartels
(voorzitter rvt)

J.L.W.D.A. Pot
(lid rvt)

A.W.F. Brits
(lid rvt)

S.G. Collignon
(lid rvt)

L.W.M.M. van der Velden
(lid rvt)

A.M. Kalkman
(directeur-bestuurder)

Postbus 364 - 6500 AJ Nijmegen | KvK 10001285 | T (+31) 24 322 83 44 | info@stadsschouwburgendevereeniging.nl
www.stadsschouwburgendevereeniging.nl

Peer Review

Oktober 2015

Een meting van het functioneren van de culturele ketens en de rol van het (keten)intendantschap in Nijmegen

Opdrachtgever: *Gemeente Nijmegen*

Opdrachtnemer: *Cultuur Netwerk Nijmegen*

Oktober 2015

INHOUDSOPGAVE

Inleiding

Analyse: Het werken in ketens

Externe reactie op zelfevaluatie
(opgesteld door: Prof.dr. Kristina Lauche, Hoogleraar Organizational Design & Development, en dr. Hubert Korzilius, Universitair hoofddocent Onderzoeksmethoden; beiden werkzaam aan de Faculteit der Managementwetenschappen van de Radboud Universiteit)

Samenvatting zelfevaluaties Keten intendantschap m.b.t. peer review

- **Zelfevaluatie Keten intendantschap Muziek – Doornroosje**
- **Zelfevaluatie Keten intendantschap Beeldende Kunst: Museum het Valkhof**
- **Zelfevaluatie Keten intendantschap Literatuur: OBGZ**
- **Zelfevaluatie Keten intendantschap Theater en Dans - Stadsschouwburg en De Vereeniging**
- **Zelfevaluatie Keten intendantschap Film & Media: LUX**
- **Zelfevaluatie Intendantschap voor educatie en amateurkunst: de Lindenberg**

Bijlagen

- **Verslag jaarbijeenkomst ketenpartners**
- **Verslag CNN presentatie intendantschap muziek: Doornroosje**
- **Opbouw ketenbijeenkomsten beeldend**
- **Verslag ketenbijeenkomst beeldend 21 mei**
- **Verslag ketenbijeenkomst beeldend 9 oktober**
- **Verslag literair ketenoverleg**
- **Verslag ketenbijeenkomst klassieke muziek**
- **Document samenwerking ketenintendanten Lux en Lindenberg**
- **Document samenwerking ketenintendanten Lux en Doornroosje *CONCEPT***
- **Discussiestuk ontwikkeling actuele muziek in Nijmegen**
- **Verslag CNN presentatie intendantschap amateurkunst en cultuureducatie: de Lindenberg**

Inleiding

Deze zelfevaluatie / 0-meting laat zien op welke wijze de vijf ketens en de intendantfunctie in de stad Nijmegen functioneren. Doornroosje, Schouwburg de Vereeniging, Lux, het Valkhof, de bibliotheek en de Lindenberg hebben zich de afgelopen twee jaren ingezet om het keten intendantschap vanuit hun natuurlijke rol op te pakken. Dit document laat zien waar zij op dit moment staan en geeft houvast voor de toekomst. Met de eerste bevindingen, resultaten, conclusies en aanbevelingen hebben zowel de ketens, de zes intendanten en de gemeente informatie in handen om de komende twee jaren het (keten) intendantschap verder vorm en inhoud te geven.

Analyse: Het werken in ketens

Context

Het culturele veld in de stad Nijmegen is rijk en divers. Groot- en kleinschalige initiatieven, festivals en evenementen, particuliere initiatieven en opdrachten aan gesubsidieerde groepen en organisaties, in allerlei disciplines voor vele verschillende doelgroepen en leeftijden dragen allemaal bij aan het culturele profiel van de stad Nijmegen. Ook kunnen al deze initiatieven en de mensen die dit mogelijk maken een bijdrage leveren aan de realisatie van het cultuurbeleid, zoals beschreven in de Nijmeegse cultuurvisie.

De zes grote culturele instellingen hebben de opdracht op zich genomen om als (keten-)intendant te fungeren. Vanuit hun specifieke expertise hebben zij overzicht op de ketenpartners in een bepaald(e) discipline / veld. Zij zien welke activiteiten uitgevoerd worden of waaraan behoefte is, welke samenhang mogelijk is en op welke wijze samenwerking dan wel vernieuwing gestimuleerd kan worden. Daardoor wordt optimaal bijgedragen aan de speerpunten van het cultuurbeleid, met name de bijdragen aan en realisatie van talentontwikkeling, het experiment en (in mindere mate) excellentie. De ketens fungeren als een ordenend principe om elkaar te ontmoeten, te bevragen, uit te dagen, samen te werken, krachten te bundelen, nieuwe initiatieven te ontplooien en het culturele klimaat in de stad hoog te houden.

De rol van de keten intendanten is nieuw benoemd. Hun rol past echter bij hun kerntaak en vloeit voort uit de opdracht die zij in de stad vervullen als grote culturele instelling.

Gebruikte data

Voor deze analyse zijn de volgende documenten en data gebruikt:

- Zelfanalyse van de (ketenintendanten)
- Informatie uit de (verslagen van) (keten-) bijeenkomsten
- Verslag van eerste jaarbijeenkomst ketenpartners in de stad (29 januari2015)
- Presentaties / verslagen van keten intendanten in het CNN
- Verslagen van overige bijeenkomsten
- Cultuurvisie van de gemeente Nijmegen
- Raadsopdracht Peer review

0-meting / zelfanalyse

Doel van de 0-meting is om de beginsituatie te benoemen en te onderzoeken in hoeverre het werken in ketens bijdraagt aan de realisatie van het cultuurbeleid in de stad. Deze analyse geeft houvast om het werken in ketens verder te ontwikkelen met de inzichten van een externe partner. Over twee jaar zal opnieuw een analyse gemaakt worden. Dan wordt opnieuw het functioneren van de ketens onderzocht.

Opdrachtformulering gemeente

De formulering door de gemeente van de opdracht aan de (keten-)intendanten geeft ruimte voor een eigen invulling aan deze opdracht. Elke keten is anders georganiseerd, kent eigen partners, eigen behoeften. Een eenduidige aanpak is dan ook niet wenselijk, maatwerk is nodig om de vraag en behoeften van de betrokkenen goed te kunnen stroomlijnen. Wel dient aangescherpt te worden met welk doel en resultaat het keten intendantschap is ingezet en welke definitie men hanteert.

Verwachtingen invulling rol binnen bestaande budgetcontracten

Alle zes de instellingen hebben lopende contracten met de gemeente over hun taken / rollen en bijdragen aan de stad. Juist in een periode waarin bezuinigingsopdrachten veel aandacht vergden van de organisaties, werd vastgesteld dat het (keten-)intendantschap toegevoegde waarde had in de stad. Het heeft tijd en aandacht gevraagd om deze rol, die weliswaar natuurlijk vervuld wordt binnen de taakstelling, op eigen wijze in te vullen. Hiervoor zijn tussentijds geen extra middelen beschikbaar gesteld. Dit noodzaakt een helder management van verwachtingen, ook bij de ketenpartners in de stad. De intendanten dienen heldere keuzen te maken wat zij verstaan onder het intendantschap, wie zij in de keten geplaatst zien en op welke wijze zij hun rol gaan invullen en dienen hierover ook in de stad te communiceren. Verschillen tussen de intendanten hierin zijn overigens goed verklaarbaar en verdedigbaar.

Bekendheid met veld

Nijmegen kent een rijk cultureel veld met vele vaste partners en vele kleinere initiatieven, die korter of langer deel uitmaken van de ketens. Vooral de ZZP-ers of ongeorganiseerde betrokkenen in kunst en cultuur zijn niet altijd bekend bij de keten intendanten en zij niet altijd met het intendantschap an sich. De intendanten zijn grotendeels bekend met partners in de ketens, deels ontstaan steeds nieuwe initiatieven op een nieuw of deels bekend terrein. Goed zicht hebben op dit veld vraagt een continue blik naar buiten.
Het maakt dat de vraag en behoefte uit de ketens voortdurend onderzocht dient te worden dan wel herijkt. Daarbij tonen met name de kleinere culturele ondernemers / partners soms voorzichtigheid naar mogelijke betrokkenheid / inbreng door de grote culturele instellingen.

Kruispunten in de ketens

De amateurkunst en de cultuureducatie vormen de humuslaag en het fundament voor de overige ketens. Goed merkbaar is, dat het ordeningsprincipe van het werken in ketens het gesprek op gang brengt op exact de kruispunten van alle verticale en horizontale ketens. Juist bij de leidende begrippen als talentontwikkeling en het experiment vinden de (keten-)intendanten elkaar met de vraag hoe men elkaar als intendanten versterkt en wat dit betekent voor de ontwikkeling van de keten. Het geeft kansen voor samenwerking en samenhang, nieuwe initiatieven en kruisbestuiving. Dit heeft tijd nodig met overigens reële verwachtingen, ook van de gemeente als opdrachtgever.

Informatie uitwisseling en groei

Niet voor niets hebben de zes organisaties aangegeven de peer review te zien als een leerinstrument om van en met elkaar en de ketenpartners te leren. Afgelopen jaar begint zich een vorm uit te kristalliseren op welke wijze de collega instellingen en de partners in de ketens elkaar informeren, kritisch bevragen en samen reflecteren op verbeterpunten in de stad. Juist de stadsbrede kijk op het culturele veld en cultuurbeleid krijgt aandacht. In elk overleg in het Cultureel Netwerk Nijmegen (met negen grote Nijmeegse culturele instellingen) wordt apart aandacht besteed aan het keten intendantschap door een presentatie door een van de keten intendanten. Een eerste jaarbijeenkomst heeft plaatsgevonden met alle mogelijke ketenpartners, daarnaast vinden (twee-)jaarlijks ketenbijeenkomsten plaats. Deze bijeenkomsten leveren data op voor analyses, een plan van aanpak, verdere ontwikkelingen en afstemming in het stedelijk cultuurbeleid, zowel voor de zes intendanten zelf als ook de gemeente, ketenpartners en andere betrokkenen. Dit groeimodel laat zien dat nog niet iedereen zover is een structurele vorm te hebben gevonden om alle ketenpartners te bereiken en te bevragen, deze is nog in ontwikkeling.

Eerste resultaten

De eerste resultaten zijn bemoedigend, maar moeten niet overschat worden. Immers: de organisaties hebben veel voor de kiezen gekregen afgelopen jaren en vervullen hun rol als van nature met de vormen die deels al langere tijd werkbaar zijn.

Wel kan gemeld worden dat een proces op gang gebracht is, waarbij

- er beter zicht komt op het volledige culturele veld, de plaats die eenieder daarin in neemt en de behoeften en vragen die er leven
- er zicht komt op leemten dan wel mogelijke dubbelingen of afstemmingsproblematiek in het culturele aanbod / veld
- er mogelijkheden benoemd worden voor samenwerking
- er intensiever overleg plaatsvindt op deelterreinen binnen de ketens / kruispunten tussen ketens en tussen organisaties dan voorheen
- gevoeligheden uit het verleden besproken kunnen worden dan wel getackeld
- de Radbouduniversiteit als professionele onafhankelijke partner is toegevoegd om de ketenpartners te bevragen, data te verzamelen, in gesprek te gaan en een analyse te schrijven over het functioneren van de ketens.

Externe reactie op zelfevaluatie

(opgesteld door Prof. Dr. Kristina Lauche, Hoogleraar Organizational Design & Development en Dr. Hubert Korzilius, Universitair hoofddocent Methoden, beiden Faculteit der Managementwetenschappen, Radboud Universiteit)

Het verslag laat zien dat er bereidheid is tot samenwerking, voor zelfreflectie, dialoog met het publiek, en voor verantwoording naar anderen. Dit zijn belangrijke voorwaarden om vanuit dit soort reviews en evaluaties een gezamenlijk leerproces te gaan doormaken. Het overzicht laat zien dat er al op verschillende plekken binnen de ketens wordt samengewerkt, dat het afstemmen van programmering bespreekbaar lijkt en ook dat er besef is van de noodzaak van samenwerking tussen de ketens. De bijeenkomsten hebben al een positief effect voor de netwerkvorming binnen de ketens gehad, met name daar waar de keten nog weinig ontwikkeld is (zoals het geval lijkt te zijn bij de keten beeldende kunst). Aan de andere kant wordt ook zichtbaar dat een keten intendantschap pas ingevuld kan worden als 'we er aan toe zijn'. Er is pas 'een start gemaakt', er was 'geen structuur voor regelmatige bijeenkomsten', het 'kan systematischer'. Het proces staat nog in de beginfase, en de omstandigheden zijn niet altijd gunstig. Zo wordt onder meer genoemd dat 'de ambities groter zijn dan de portemonnee' en dat men deels ook intern nog voor tijden van verandering staat.

Vanuit methodologisch standpunt valt op dat wat er nu ligt een zelfevaluatie is maar niet een 'meting' in de nauwkeurige zin van het woord. De onderliggende stukken zijn nogal verschillend van aard, de standaardvragenlijst is niet op een gestandaardiseerde manier gebruikt, en regelmatig worden bewering gedaan waarvoor weinig onderbouwing is gegeven. Er wordt bijvoorbeeld gesteld dat iets 'goed loopt' of 'redelijk groot' is, maar wat dit precies betekent, blijft voor een buitenstaander vaak onduidelijk. Soms worden partners genoemd, maar echte evidentie waaruit blijkt wat gedaan en wat bereikt is, is er weinig.

We onderschrijven overigens de conclusies in de zelfevaluatie zoals hierboven beschreven.

Advies

Wij adviseren voor het vervolgtraject om nog meer een standaardformat van verslaglegging te hanteren ook m.b.t. evidentie en te expliceren en definiëren hoe het keten intendantschap gezien wordt, hoe het vorm gegeven wordt en welk effect het heeft. Tijdens de geplande sessie van betrokkenen aan de Radboud Universiteit zullen we hier ook aandacht aan besteden.

Het centrale begrip keten intendantschap wordt verschillend geïnterpreteerd: van 'er voor iedereen zijn', 'zwaan kleef aan', 'aansluiting zoeken' tot 'regie voeren', en excellentie zoeken binnen of juist buiten de keten. De diversiteit als zodanig vinden we noch verbazingwekkend noch zorgelijk – met name in de culturele sector is diversiteit een belangrijk bron van innovatie en hoeft niet alles volgens een vast stramien te gaan. Alleen blijft het nu nog vaak impliciet wat er onder moet worden verstaan. Meerdere keren wordt over een 'natuurlijk' keten intendantschap gesproken. Maar wat is dan natuurlijk of juist onnatuurlijk? Blijkbaar is de opdracht van de gemeente nog onvoldoende duidelijk, en lijkt de interne discussie hierover ook nog niet heel uitgerijpt. Een keer wordt de beoogde effect benoemd: het maatschappelijk effect van subsidies vergroten (p. 29). Het verder exploreren en expliciteren van keten intendantschap lijkt ons een geschikt vertrekpunt voor verdere discussie.

De C6 organisaties hebben verschillende manieren om hun rol in te vullen en hierover te reflecteren. Het lijkt er nu op dat de grote instellingen voorop lopen in het proces maar het is nog niet duidelijk of het behalve tot bezigheid ook een maatschappelijk effect heeft ('je doet heel veel maar de meerwaarde wordt soms niet expliciet gemaakt of gemist'). Zoals we verwacht hadden, blijkt er bij kleine instellingen de zorg te bestaan dat ze hun rol op het spel zetten en hun autonomie moeten inleveren vanwege de samenwerking met en de sturing door de grote instellingen.

Daaraan gekoppeld is de gesignaleerde verankering van het intendantschap die mogelijkerwijs innovatie en talentontwikkeling in de weg staan. Dergelijke zorgen zijn formeel weggenomen, maar er wordt ook aangegeven dat rollen van regie voeren en onafhankelijk zijn, elkaar kunnen bijten. Om dat laatste te vermijden en om verder te komen in een ontwikkelingsproces van gezamenlijk optreden, is een voortgezette dialoog over het intendantschap met alle belanghebbenden nodig.

We concluderen dat de zelfanalyse laat zien dat de politieke opdracht om een 0-meting te doen tot een bewustere verkenning van de huidige situatie heeft geleid. Vanuit wetenschappelijk oogpunt was het wenselijk geweest dat er meer systematischer was gewerkt om echt van een meting te kunnen spreken. Echter moet erop worden gelet dat meten niet een doel op zich wordt, dat niet meer bijdraagt aan het overkoepelende doel om het maatschappelijk effect van subsidies te vergoten. Ons voorstel is daarom om in een door de Radboud Universiteit gefaciliteerde sessie de randvoorwaarden en succescriteria voor keten intendantschap met de C6 en andere belanghebbenden verder uit te werken.

Samenvatting zelfevaluaties Keten intendantschap m.b.t. peer review

Zelfevaluatie Keten intendantschap Muziek – Doornroosje

Essentieel is dat zowel de huidige situatie als de doelen in de toekomst geformuleerd worden. In de 0-meting zullen we met name aandacht besteden aan de huidige situatie.

1. **Definitie van het (keten-)intendantschap**
   - **Wat verstaat de intendant onder deze rol?**

   Doornroosje is keten intendant muziek. Voor het gedeelte popmuziek voelt zij zich in het bijzonder verantwoordelijk; voor de overige genres (klassiek, jazz, amateur) delegeert zij deze verantwoordelijkheid (Stadsschouwburg de Vereeniging; Lux; Lindenberg). Educatie ligt bij De Lindenberg. Doornroosje neemt daarbij geen initiatief maar faciliteert waar nodig wel.
   Doornroosje is de enige structureel gesubsidieerde instelling in de Nijmeegse popketen. Van daaruit neemt zij (al jaren), als kennis- en expertise centrum, haar verantwoordelijkheid. Focus daarbij is op een gezonde popketen: popmuziek floreert alleen als álle onderdelen gezond zijn. Daarin probeert Doornroosje praktisch te zijn en maatwerk te leveren ("doen wat nodig is").

2. **Doelgroepen**

   - ***Voor wie zijn we er en willen we er zijn?***
     Voor alle popliefhebbers (jong én oud), -beoefenaars, en -organisaties in Nijmegen.
   - ***Op wie richten we ons?***
     Met name de basis-infrastructuur, zowel op het gebied van productie als presentatie.
   - ***Wie bereiken we al wel en wie nog niet?***
     Doornroosje wordt alom erkend als hét poppodium van Nijmegen, en staat als toegankelijk en constructief te boek. Het netwerk is dus redelijk compleet, maar het is echter vooral een informeel netwerk; dat past heel erg bij de popsector maar herbergt ook een potentieel gevaar in zich.

3. **Welke doelen stellen we ons in de keten komende jaren?**

   a. Inventarisatie van het veld, en meer structureel overleg - zonder de kracht van het informele te verliezen.
   b. Waar mogelijk formele intentieovereenkomsten sluiten, met een goede balans tussen afbakening & afstemming en ruimte & ontwikkeling, en met duidelijkheid en transparantie als sleutelwoorden.
   c. De lange termijn continuïteit van Merleyn borgen[1]. Merleyn is het enige, in Nijmegen overgebleven, poppodium van deze grootte (capaciteit 200), en het speelt een essentiële rol in de popketen (zie ook vraag 4): het is de eerste, professionele opstap voor zowel lokale (als start van hun carrière) als internationale (als start van hun carrière in Nederland) acts, en een op maat gesneden plek voor nichemarkt-acts.
   d. De popproductieketen completeren: de brug tussen oefenruimte (amateurband) en boegbeeld (professional: De Staat) slaan. Bands met potentie en ambitie écht in staat stellen een stap vooruit te maken. Vanuit de gedachte: voor een gezond popklimaat is een goed productieklimaat een conditio sine qua non.

[1] Verhuizing is noodzaak vanwege fundamenteel onoplosbare geluidsoverlast.

4. Op welke wijze werken we aan de beoogde doelen talentontwikkeling, excellentie en experiment (uit cultuurvisie) en welke resultaten beogen we daarbij?

Zowel Doornroosje als Merleyn is, als lid van de Vereniging Nederlandse Poppodia en –Festivals (VNPF), een belangrijke, landelijke speler op het gebied van talentontwikkeling. Doornroosje heeft deze rol, door middel van het Nijmeegse popketen-concept, lokaal door vertaald. Dit doet zij zowel voor dance- als voor concertacts. Ter illustratie hiervan hoe een band deze keten momenteel zou kunnen doorlopen:

> van beginnend & onbekend (Valkhof Festival, Bevrijdingsfestival) via Merleyn (eerste professionele opstap – capaciteit 200), Lux (wereldmuziek, singer-songwriter, jazz – 200/350) en Doornroosje (400 en 1.100) naar de Stadsschouwburg de Vereeniging (1.400/1.800). Als acts dat stadium gepasseerd zijn, wordt de keten gesloten ("de cirkel is rond"), want dan kunnen ze als publiekstrekker geboekt worden op festivals zoals het Valkhof Festival en Bevrijdingsfestival. Kortom, talent- en publieks-ontwikkeling gaan hand in hand. Anders gezegd, het integraal ontwikkelen van talent en opbouwen van publiek zit in ons DNA.

Onze programmering is standaard een mix van talent, excellentie en experiment – zowel intern (in ons eigen gebouw) als ook extern (op externe locatie en festivals). Ter illustratie hiervan ons twee-zalen dance-concept:

> omdat de tickets voor *beide* zalen worden verkocht op basis van de aantrekkingskracht van de headliner in de grote zaal ("excellentie") zal de kleine zaal automatisch ook vol zijn – en is dit de broedplaats bij uitstek voor lokale dj's ("talent"), nieuwe ontwikkelingen ("experiment"), en onbekende internationale acts.

Wij beogen geen groei per se, maar als de popcultuur in Nijmegen bloeit, zal dat automatisch groei met zich meebrengen. We denken dan natuurlijk aan groei in kwaliteit maar ook aan

- stijgende bezoekersaantallen.
- een groeiend aantal Nijmeegse acts (bandjes, elektronische producers).
- meer lokale speelmogelijkheden.
- een grotere impact van Nijmegen als pop-stad (ranking op Atlas van Nederlands gemeenten; landelijk en internationaal toerende Nijmeegse acts; aantal showcases op Noorderslag).
- meer experiment vanuit kracht. Niet alleen binnen de popsector maar juist ook door combinatie met andere genres.

5. Welke functies zien wij weggelegd binnen onze rol en voor wie?

Zoals gezegd, we leveren maatwerk. Dat kan heel kleinschalig zijn (advies) en ondersteunend (bestuurlijk, administratief, subsidie-technisch), maar ook faciliterend (oefenruimtes, CD-releases van lokaal talent, dance events door lokale organisatoren) en organiserend (bandjeswedstrijden, elektronisch producers platform NEW). En zelfs nog verder door mee te investeren (Oefenruimtes Nijmegen, Merleyn, Openluchttheater de Goffert). Alles vanuit de gedachte dat als pop-Nijmegen gezond is dit (op termijn) ook ten goede komt aan Doornroosje zelf.

Anders gezegd, alle onderstaande vormen komen voor:

- Kennis hebben / bieden van het veld
- Faciliteren (materieel en / immaterieel)
- Signaleren
- Verbinden / stimuleren samenwerking
- Organiseren
- Coördineren
- Vernieuwen / ontwikkelen

- Uitvoeren

6. Wat doen we daarvan op dit moment al wel / nog niet?

Zie bij vraag 5.

7. Met welke activiteiten / programma's vervullen we onze rol?

Zie ook weer bij vraag 5. Maar concreet kan gemeld worden:

- Valkhof Festival: programmering (betaald en contractueel vastgelegd) en advisering bestuur (vrijwillig).
- Bevrijdingsfestival: volledig onder verantwoordelijkheid van Doornroosje
- Merleyn-podium: zelfstandig met eigen personeel. Qua programmering en overhead personele unie met Doornroosje. Doornroosje is tevens kwartiermaker voor nieuwbouw Merleyn.
- Oefenruimten Nijmegen (onderdeel Merleyn): beheer door Doornroosje (betaald en contractueel vastgelegd).
- Wedstrijden:
    - Bands: Roos van Nijmegen, Kaf en Koren, Freedom 'S Cool Festival
    - Producers: NEW (in samenwerking met Productiehuis Oost-Nederland en Burgerweeshuis)
    - PopSport
- De Nijmeegse School: pop-productiewerkplaats in het oude Doornroosje. Overleg gaande.
- Samenwerkingsovereenkomsten:
    - FortaRock (contract)
    - Music Meeting (informeel: intentieovereenkomst *in de maak*)
    - Popronde (informeel: intentieovereenkomst *in de maak*)
    - Valkhof Festival (contract)
    - Lux (intentieovereenkomst *in de maak*)
    - Stadsschouwburg de Vereeniging (informele kaderovereenkomst)
    - Merleyn (contract)

8. Bij wie in de organisatie is (de aandacht voor) het intendantschap belegd?

Formeel ligt de verantwoordelijkheid bij de directeur bestuurder. Maar de ketengedachte is intern organisatorisch doorgevoerd: het maakt een integraal onderdeel uit van het werk van álle Doornroosje medewerkers. En zij zijn daar ook te allen tijde op aanspreekbaar: "het gaat niet om Doornroosje zélf maar om popmuziek in Nijmegen".

9. Op welke wijze financieren we ons intendantschap?

Veel activiteiten betreffen uren-inzet of kleinschalige investeringen. Deze zijn een integraal onderdeel van het werk in Doornroosje, en worden daarom ook regulier gefinancierd – zolang het maar binnen de begroting blijft. Voor grotere investeringen in de Nijmeegse pop-keten heeft Doornroosje een bestemmingsreserve ingesteld ("externe activiteiten").

10. Op welke wijze werken de partners in de keten (klein en groot) wel / niet samen?

Van oudsher heeft de popsector een grote do-it-yourself mentaliteit met een hoog cowboy gehalte. Dat kan altijd tot problemen leiden, maar de liefde voor de popmuziek voert meestal tóch de boventoon – en daarom komen we er meestal ook wel weer uit.
Het succes van de pop-keten is bovenal gebaseerd op een adequate capaciteitsverdeling van klein naar groot. Als per individuele zaal een gezonde bezettingsgraad nagestreefd wordt, zal elke zaal – ook binnen hetzelfde genre – een eigen marktsegment bedienen, en vormen deze puzzelstukjes als vanzelf samen een groter samenhangend geheel. Dit geldt zowel voor dance als voor concerten. Samenwerking betreft dan met name afstemming in de timing van de programmering, en het kiezen van de juiste locatie voor specifieke genres (zie vraag 7. Samenwerkingsovereenkomsten).
De dancescene behoeft hierbij wat meer aandacht omdat, door de relatief geringe organisatiekosten, er heel veel lokale initiatieven zijn – zowel commercieel als niet-commercieel. Doornroosje is zich er van bewust dat zij zich hiertoe goed moet verhouden: zij dient overzicht te behouden, continuïteit in het dance aanbod te borgen, en vooral initiatieven de kans te geven. Dit betekent dat zij doorlopend haar eigen programmering organisch aan de Nijmeegse realiteit aanpast: zij wil van toegevoegde waarde zijn, en niet doen “wat de markt ook zelf kan”. Dit is geen loze kreet, want Doornroosje heeft daartoe dd. 13 december 2012 een intentieovereenkomst met Koninklijke Horeca Nederland gesloten. Dat neemt niet weg, cowboys als ze zijn, dat er niet eens in de zoveel tijd kritiek opduikt. Standaard treden wij dan, met open vizier, in overleg.
Qua pop-productie ligt met name de focus op de infrastructuur van oefenruimtes. Er is (nog) geen overleg en afstemming tussen de verschillende aanbieders. Misschien is dat ook niet nodig: marktwerking doet daar zijn werk. Voor de eerste opstap naar professionaliteit wordt momenteel overleg gevoerd met De Nijmeegse School (in het oude Doornroosje gebouw).

11. Op welke wijze werken de intendanten aan de samenhang tussen ketens?

In het CNN netwerk staat het standaard op de agenda van het maandelijks overleg. Daar zijn al een aantal ontwikkelingen uit voortgekomen: Nijmegen Cultuurstad (gezamenlijke publiciteit), Kunstnacht (gezamenlijke deelname), en No Label (stads-brede, genre overstijgende visie en samenwerking op het gebied van actuele muziek).
Verder organiseren we jaarlijks een overkoepelende bijeenkomst voor alle ketens gezamenlijk.

12. Welke dilemma’s en aandachtspunten zien we in de keten?

Zie met name vraag 3, items c (Merleyn) en d (De Nijmeegse School), en vraag 10 (de dance scene).

Zelfevaluatie Keten Intendantschap Beeldende Kunst: Museum het Valkhof

1. **Definitie van het (keten-)intendantschap**

- **Wat verstaat de intendant onder deze rol?**

De gedefinieerde ketens in de cultuurvisie van de gemeente Nijmegen geven prioriteit aan een vijftal thema's:

- Talentontwikkeling
- Excellentie
- Experiment
- Samenwerking
- Toegankelijkheid

De verantwoordelijkheid van keten intendant betekent voor het museum dat hij verantwoordelijk is om het proces van een werkende keten te faciliteren en initiëren. Deze rol is met name een rol van netwerkvorming. Het museum stelt zichzelf niet verantwoordelijk op voor de kwaliteit van de keten beeldende kunst in de stad, maar draagt wel bij aan het verbeteren van deze kwaliteit.

Het museum is met name verantwoordelijk voor het organiseren van het ketenoverleg en draagt er zorg voor dat de thema's uit de cultuurvisie en de cultuurambitie worden besproken in het overleg.

2. **Doelgroepen**

- **Voor wie zijn we er en willen we er zijn?**

Binnen de keten richt het museum zich in de volle breedte op:
Kunstenaars, architecten en ontwerpers, actief in de beeldende kunst
Productiehuizen, actief in de programmering van beeldende kunst
Organisaties en instellingen, actief op het gebied van beeldende kunst

- **Wie bereiken we al wel en wie nog niet?**

Voor het eerste jaar is gekozen voor een losse structuur met beoogd 'zwaan kleef aan' effect. De keten beeldende kunst kende voor 2014, voor zover bekend, nog geen structuur waarbij op regelmatige basis bijeenkomsten voor de hele keten werden georganiseerd. Er was geen adressenbestand om uit te putten en geen koepel of iets dergelijks om bij de organisatie te betrekken.
Voor de eerste bijeenkomst zijn zoveel mogelijk individuele kunstenaars die ook als zodanig in bredere kring erkend worden uitgenodigd alsmede galeries, productiehuizen, kunstenaarsinitiatieven e.d., voor zover de e-mail adressen bij het museum bekend waren. Vanuit de eerste bijeenkomst is door alle deelnemers 'reclame' gemaakt voor de bijeenkomsten, waardoor er steeds meer en andere bij de bijeenkomst aansluiten. Intussen is er een groot bestand van e-mail adressen opgebouwd en heeft het 'zwaan kleef aan' idee goed gewerkt.

3. **Welke doelen stellen we ons in de keten komende jaren?**

- Samenwerking tussen de ketenpartijen stimuleren door samenbrengen en door het bieden van ruimte om projecten onder het voetlicht te brengen.
- Daar waar mogelijk ruimte bieden om talenten uit de keten een podium te geven en te laten profiteren van het museum als instituut.
- Mogelijkheid bieden aan de lokale talenten te koppelen aan gevestigde kunstenaars.

4. **Op welke wijze werken we aan de beoogde doelen talentontwikkeling, excellentie en experiment (uit cultuurvisie) en welke resultaten beogen we daarbij?**

- **Talentontwikkeling**

Talentontwikkeling wordt gestimuleerd door enerzijds het delen van projecten waardoor ketendeelnemers zich uitgedaagd en uitgenodigd voelen om deel te nemen in een project. Daarnaast organiseert het museum 2 jaarlijks een tentoonstelling 'Biennale Gelderland' waarbij lokale kunstenaars worden betrokken om op verschillende locaties te exposeren.

- **Excellentie**
  Excellentie wordt door het museum niet ingevuld vanuit de keten. Excellentie bereikt het museum door zijn autonome programmering van tentoonstellingen waarbij gevestigde nationale en soms internationale kunstenaars presenteren in het museum. Het naar Nijmegen halen van deze kunstenaars zien we ook als een stimulans voor de lokale talenten.

- **Experiment**
  Experiment wordt geïnitieerd in de keten. Enerzijds door lokale projecten die worden opengesteld voor deelname. Anderzijds door kunstenaars expliciet uit te nodigen om een nieuw project te bedenken waarin met name samenwerking moet leiden tot het gewenste resultaat.

5. **Welke functies zien wij weggelegd binnen onze rol en voor wie?**
   Onze rol is met name een procesrol en sporadisch een presentatierol. Vanuit de rol erkennen wij de volgende functies:
   - Kennis hebben / bieden aan het veld (met name presentatiegericht)
   - Organiseren van ketenbijeenkomsten (materieel en / immaterieel)
   - Initiëren van de werkzaamheid van de keten
   - Verbinden / stimuleren samenwerking
   - Verbinden van talenten aan gevestigde kunstenaars

6. **Wat doen we daarvan op dit moment al wel / nog niet?**

7. **Met welke activiteiten / programma's vervullen we onze rol?**

8. **Bij wie in de organisatie is (de aandacht voor) het intendantschap belegd?**
   De aandacht voor het keten intendantschap is belegd bij een drietal personen in de organisatie. Bij de directeur, het hoofd collectie en presentatie en de directie secretaresse.

9. **Op welke wijze financieren we ons intendantschap?**
   De kosten gerelateerd aan het keten intendantschap worden gedekt vanuit de algemene middelen van het museum.

10. **Op welke wijze werken de partners in de keten (klein en groot) wel / niet samen?**

11. **Op welke wijze werken de intendanten aan de samenhang tussen ketens?**
    Via Cultureel Netwerk Nijmegen (CNN), waarbij regelmatig overleg plaatsvindt tussen de directeuren van de grote culturele instellingen van Nijmegen.

12. **Welke dilemma's en aandachtspunten zien we in de keten?**

Zelfevaluatie Keten Intendantschap Literatuur: OBGZ

1. **Definitie van het (keten-)intendantschap**

- **Wat verstaat de intendant onder deze rol?**

De Bibliotheek Gelderland Zuid (OBGZ) heeft het keten intendantschap Literatuur onder haar hoede. Vanuit deze rol richten we ons op het goed onder de aandacht brengen van literatuur en poëzie in Nijmegen. We promoten literatuur o.a. door een interessante collectie aan te bieden en literaire activiteiten te organiseren al dan niet in samenwerking met partners. Enerzijds geven we samen invulling aan het literaire aanbod in Nijmegen, anderzijds vervullen we een faciliterende rol richting (kleinere) literaire partners. Als keten intendant hebben we een sterk verbindende rol binnen het literaire netwerk in Nijmegen en zijn we gezamenlijk continue op zoek naar mogelijkheden om literatuur op een verrassende, aantrekkelijke en vernieuwende manier onder de aandacht te brengen bij het publiek.

2. **Doelgroepen**

- **Voor wie zijn we er en willen we er zijn?**
  De bibliotheek is er voor iedereen. Vanuit onze rol als literaire keten intendant richten we ons voornamelijk op publiek dat geïnteresseerd is in literatuur. Samen met onze partners in het literaire netwerk creëren we een aantrekkelijk en gevarieerd literair aanbod, waarbij alle partijen hun eigen krachten inzetten en er gezamenlijk een brede doelgroep wordt bereikt. Tevens bieden we een podium voor lokaal talent op het gebied van taal, literatuur en poëzie.
- **Wie bereiken we al wel en wie nog niet?**
  We bereiken zoveel mogelijk literaire partners door samen te werken, partijen met elkaar te verbinden of juist te faciliteren en bieden individuen (schrijvers, dichters) de kans om zich literair (verder) te ontwikkelen.

3. **Welke doelen stellen we ons in de keten komende jaren?**

- Samenwerking met en tussen literaire partners verder uitbreiden
- Faciliterende rol richting literaire partners versterken (o.a. locatie bieden)
- Ontwikkelen en organiseren van verrassende en vernieuwende literaire activiteiten
- Inzicht geven in en betere afstemming van het literaire aanbod in Nijmegen
- Stimuleren van talentontwikkeling en excellentie

4. **Op welke wijze werken we aan de beoogde doelen talentontwikkeling, excellentie en experiment (uit cultuurvisie) en welke resultaten beogen we daarbij?**

- **Talentontwikkeling**
  Een initiatief op het gebied van talentontwikkeling is de onlangs gestarte Nijmeegse Literatuurprijs voor het stimuleren van schrijverstalent. Dit idee is ontstaan tijdens de literaire netwerkborrel en wordt vanuit het SLAN georganiseerd (Stichting Literaire Activiteiten Nijmegen) in samenwerking met De Gelderlander. Een aantal partners zijn verenigd in de SLAN waar vanuit in overkoepelende vorm ondersteuning wordt geboden aan de ontwikkeling en uitbouw van het literaire klimaat in Nijmegen. In het bestuur zitten vertegenwoordigers van Poëziecentrum Nederland, Literair Productiehuis Wintertuin, de Lindenberg Huis voor de Kunsten, Radboud Universiteit Nijmegen, Boekhandel Roelants, Op Ruwe Planken, Dekker vd Vegt, Vlaams Cultureel Kwartier, Onbederf'lijk Vers en de Bibliotheek Gelderland Zuid. Een ander initiatief vanuit het SLAN is het jaarlijkse Poëziefeest waarbij een podium wordt geboden voor lokale dichters en talent bekroond wordt op het gebied van poëzie. Ook in het programma van het Nijmeegs Boekenfeest is er aandacht voor talent.

- **Excellentie**
  Jaarlijks organiseert de SLAN het geslaagde evenement het Nijmeegse Boekenfeest (800 bezoekers). Een avond vol literatuur onder aanwezigheid van voorname auteurs. Daarnaast organiseert de bibliotheek in samenwerking met boekhandels en andere literaire partners literaire avonden met bekende auteurs.

- **Experiment**
  Voorbeelden van een aantal nieuwe experimenten:
  - Deelname Oranjepop met literair programma *Zuivere koffie* van de bibliotheek in samenwerking met Cultuur op de Campus waarin bekende muzikanten worden geïnterviewd en gevraagd naar hun literaire voorkeuren, waarna een akoestisch optreden volgt.
  - Voorlezen aan volwassenen op festivals zoals de Kaaij.

5. Welke functies zien wij weggelegd binnen onze rol en voor wie?

- We zien alle onderstaande functies weggelegd binnen onze rol als keten intendant. Binnen het literair netwerk delen we kennis, verbinden we literaire partners, organiseren we literaire activiteiten, stimuleren we literatuur en signaleren we nieuwe kansen. Afhankelijk van type activiteit, voeren we een selectie uit van de volgende rollen:
  - Kennis hebben / bieden van het veld
  - Faciliteren (materieel en / immaterieel)
  - Signaleren
  - Verbinden / stimuleren samenwerking
  - Organiseren
  - Coördineren
  - Vernieuwen / ontwikkelen
  - Uitvoeren

6. Wat doen we daarvan op dit moment al wel / nog niet?
Zie vraag 5, we voeren alle bovenstaande functies uit.

7. Met welke activiteiten / programma's vervullen we onze rol?
Om invulling te geven aan een aantrekkelijk en gevarieerd literair programma, organiseren alle literaire partners individueel en/of in samenwerking met partners literaire activiteiten. Vanuit de Bibliotheek Gelderland Zuid worden deze georganiseerd door het team *Huis van de Letters.* Voorbeelden van samenwerkingen zijn: Ontmoet de dichter met het Poëziecentrum Nederland en VCK, lezingen van auteurs samen met boekhandels en literaire collegereeksen met de Radboud Universiteit.

Naast samenwerking met en verbinding van de literaire partners, organiseren we maandelijks een literaire netwerkborrel. Een moment van verbinding, kennis delen, nieuwe samenwerkingsmogelijkheden signaleren en initiatieven ontplooien. De Nijmeegse Literatuurprijs is een voorbeeld van een idee dat ontstaan is tijdens de netwerkborrel.
De bibliotheek heeft onlangs in juni een bijeenkomst georganiseerd voor alle literaire partijen in Nijmegen. Een moment voor partners om hun verwachtingen uit te spreken over onze rol als keten intendant, nieuwe initiatieven mogelijk te maken binnen de keten en een overzicht te creëren van het totale aanbod van literatuur in Nijmegen. Binnen de keten willen we dat de diverse partners hun unieke karakter behouden om ieder zijn of haar kracht optimaal tot recht te laten komen.

In september 2014 heeft de bibliotheek voor het eerst *de Letterbrouwerij* georganiseerd, een gezamenlijke aftrap van het literaire seizoen met literaire partners en andere (culturele) partijen om ook breder verbindingen te leggen:
Arts en Lentes, Uitgeverij van Tilt, HOVO Nijmegen, Op Ruwe Planken, Onbederf'lijk Vers, Dekker vd Vegt, LUX, Nijmeegse Kinderboekwinkel, De Lindenberg, Poëziecentrum Nederland, Boekhandel Roelants, de Stadsdichter, Vlaams Cultureel Kwartier, Literair Productiehuis Wintertuin, Stadsschouwburg en De Vereeniging, Cultuur op de Campus en Books4Life.

Tenslotte faciliteren we partners door onze locatie beschikbaar te stellen voor hun literaire activiteiten.

Vanuit het SLAN worden de volgende evenementen georganiseerd:
- het Nijmeegs Boekenfeest
- het Nijmeegs Kinderboekenfeest
- het Poëziefeest
- de Nijmeegse Literatuurprijs

8. Bij wie in de organisatie is (de aandacht voor) het intendantschap belegd?
Het keten intendantschap betreft een functie voor de gehele organisatie. De grootste rol is echter weggelegd bij de directeur-bestuurder (tevens voorzitter van SLAN – Stichting Literaire Activiteiten Nijmegen), de manager Educatie/Huis van de Letters en programmacoördinatoren en projectmedewerkers.

9. Op welke wijze financieren we ons intendantschap?
Door middel van inzet uren van onze medewerkers en in sommige gevallen een bijdrage van bezoekers d.m.v. kaartverkoop.

10. Op welke wijze werken de partners in de keten (klein en groot) wel / niet samen?
Zie vraag 7. Er worden door literaire partijen zowel afzonderlijk evenementen en activiteiten georganiseerd, als gezamenlijk vanuit het SLAN waarin een aantal literaire partijen zijn verenigd, als ook vanuit de totale literaire keten (bv. de Letterbrouwerij) of enkele literaire partners samen.

11. Op welke wijze werken de intendanten aan de samenhang tussen ketens?
Via Cultureel Netwerk Nijmegen (CNN), waarbij regelmatig overleg plaatsvindt tussen de directeuren van de grote culturele instellingen van Nijmegen. Op initiatief van CNN is recentelijk ook een dag georganiseerd voor alle ketens samen met het platform COEN om de samenwerking binnen en tussen de ketens te bespreken. Daarnaast door gezamenlijke deelname aan lokale, culturele activiteiten zoals Cultureel Mariënburg en de Kunstnacht en verder de samenwerking te zoeken waar mogelijk.

12. Welke dilemma's en aandachtspunten zien we in de keten?
De ontwikkelingen die de bibliotheek in de afgelopen jaren heeft doorgemaakt, zijn passend bij de rol van het keten intendantschap Literatuur. Door de reorganisatie is er een wijziging aangebracht in de organisatiestructuur. Hierdoor is de focus vanuit de medewerkers meer naar buiten toe gericht en is er meer aandacht voor netwerken en samenwerken.
Innovatie staat echter onder druk om literatuur en lezen aandacht te blijven geven. Het vergt extra tijd om de keten intendant rol goed te kunnen vervullen.

Zelfevaluatie Keten intendantschap Theater en Dans - Stadsschouwburg en De Vereeniging

De rol van keten intendant is primair die van aanjager, initiator, en gezien onze functie (een receptieve functie met een schouwburg en concertgebouw) als faciliterend (podium en organisatie) en verbindend. Doelgroepen zijn professionele makers en initiatieven op het gebied van theater, dans & muziek, collega-instellingen in de stad en regio, voor iedereen als podia (van/voor de stad) en voor jong publiek (basisschoolleerlingen, studenten). De doelen zijn een mix van programmerings- profiel en samenwerking, te weten:

excellentie =	ruimte in de eigen programmering voor topkwaliteit binnen de genres
talentontwikkeling =	doorstroming talent naar grote zaal, aandacht voor talent op weg naar de top
experiment =	presentatie van nieuwe formats, door samenwerkingsverbanden maar ook door vorm (met name in de klassieke muziek)

Verbinding is de rode draad in onze ambitie. Verbinding tussen programma en bezoeker, verbinding tussen onze organisatie en de stad, verbinding met culturele partners.

Onze organisatie streeft naar een natuurlijk keten intendantschap. Door een uitnodigende, open uitstraling dienen nieuwe initiatieven zich geleidelijk bij ons aan. En door te werken aan onze zichtbaarheid, met de letters STADSSCHOUWBURG op het dak van de toneeltoren, en met een transparante uitstraling van de voorgevel van De Vereeniging per oktober 2015, waardoor iedere voorbijganger kan zien dat het binnen bruist van activiteiten.
We werken het keten intendantschap uit door te zoeken naar samenwerkingsverbanden. Concrete projecten waardoor we verbinding in de stad creëren, tussen onze organisatie en andere partijen in de stad. Het effect van die projecten meten we door de discussie aan te gaan. Zoals met een studentpanel ten behoeve van het project “What’s In The Music”, een jongerenproject Klassieke Muziek in samenwerking met de Nijmeegse Stichting Voor Kamermuziek, om het concept van dit project steeds meer te verfijnen en aan te passen aan de wensen van de doelgroep. Een methode die we in de toekomst meer zullen uitbreiden. In oktober van dit jaar organiseren we bijvoorbeeld een bijeenkomst voor alle klassieke muziek partners in de stad. We gaan een open gesprek aan over de stand der dingen om er achter te komen wat er leeft, wat de wensen zijn, wat de opvattingen zijn over onze rol als keten intendant, wat er ontbreekt binnen de keten en hoe we dat kunnen toevoegen.

Aandachtspunten:
Onze organisatie bouwt aan haar expertise, en wil die expertise delen met de stad. Als we er aan toe zijn. En met beperkte middelen. Onze ambities botsen met de werkelijkheid. KKP heeft noch de mensen noch de middelen om grote stappen te maken op het gebied van nieuwe ontwikkelingen. Onze organisatie heeft soms armslag voor extra activiteiten. En het verdienmodel op de programmering geeft weinig ruimte voor experiment en vernieuwing. Met name op het gebied van de klassieke muziek zijn de ambities, maar ook de noodzaak (een gering aanbod betekent vergrijzing en afname van het publiek, waardoor de concertkosten toenemen) vele malen groter dan de portemonnee. Ons jubileumprogramma ter viering van het 100-jarig bestaan van De Vereeniging geeft ons dit seizoen de kans de programmering klassieke muziek nieuwe stijl voor het voetlicht te brengen, met bijzondere cross-over programma’s, aanvullend op het aanbod van Het Gelders Orkest en de Nijmeegse Stichting Voor Kamermuziek, en verbinding in de stad te zoeken door een aantal participatieprojecten met en voor de stad mogelijk te maken.

Samenwerking en transparantie zijn de uitgangspunten van het strategisch beleidsplan van de Stadsschouwburg en De Vereeniging. In onze programmering en in onze organisatie zoeken we voortdurend naar verbinding. En keten intendantschap zit in onze taakstelling ingebakken als podia van en voor de stad.

Onderstaande activiteiten en plannen geven een ontwikkeling aan waarin we vanzelfsprekend nieuwe ontwikkelingen en experimenten een plek geven in onze zoektocht naar nieuwe doelgroepen, vanuit de verbinding met excellentie in kwaliteit en inhoud. Nijmegen is als bruisende studentenstad dè plek om nieuwe confrontaties aan te gaan en de bezoeker te prikkelen en uit te dagen. Dat is alleen succesvol als we op meerdere niveaus lijnen uitzetten en verbanden zoeken.

Voorstel - Verlenging Kunst- en Cultuurvisie 2012-2016

Activiteiten in 2014:

- De klassieke muziekreeks What's In The Music voor jongeren, gestart in oktober 2014. Een samenwerking met de Nijmeegse Stichting Voor Kamermuziek, waarbij de presentatievorm anders dan anders is: Een kort cross-over programma in de kleine zaak, met een drankje, een ongedwongen stoelopstelling en een klassieke muziek dj na afloop.
- Schoolconcerten in samenwerking met Het Gelders Orkest op 20 januari 2014 in De Vereeniging t.b.v. circa 800 basisschoolleerlingen uit de groepen 6 en 7. "Concert voor Rafiq", een interactief programma waarbij het verhaal wordt verteld van een 9 jarig meisje dat haar land moet ontvluchten voor oorlogsgeweld en zonder ouders terecht komt in een land "waar de mensen pindakaas eten en waar het vaak waait":)
- De muziektheatervoorstelling "Ben je thuis voor het donker?" door het Nijmeegs Opera en Operette Gezelschap (meer dan 2000 bezoekers), waarbij het verhaal werd uitgebeeld van het vergissingsbombardement op de Nijmeegse binnenstad op 22 feb 1944 met meer dan 800 slachtoffers als gevolg.
- De jaarlijkse muziekuitvoering door leerlingen van Karel de Grote College in maart 2014, waarbij deze keer, anders dan in andere jaren, ook oud leerlingen aan het concert hebben meegewerkt, die momenteel carrière maken in de muziek, zoals Sven Ratzke, Olivia Vermeulen en Joep van Geffen.
- Montage en première van de voor de Gouden Krekel 2014 genomineerde muziektheatervoorstelling van theatergroep Kwatta en het Gelders Orkest in oktober 2014.
- Workshops capoeira, theater, urban dance, zang en Indiase dans in diverse zalen van De Vereeniging door New Rootz ten behoeve van leerlingen van de Internationale Schakelklas.
- Turks festival getiteld "Cultuurolympiade Harmonie van Nederland" in De Vereeniging in juni 2014, met onder andere een talentenjacht voor kinderen tussen 7 en 18 jaar: Kinderen met verschillende etnische en culturele achtergronden laten op het podium zien welk talent zij uit hun cultuur hebben meegekregen.
- Samenwerking met Theater De Plaats, de organisatie van Prateur Nijmegen 2014, met een ultrakorte versie van "Midzomernachtsdroom" (vrij naar Shakespeare) door acteurs van de theatergroepen Gras en MIES en door musici van Ensemble Septime. Een buitenproject op locatie onder het Theatercafé.
- De jaarlijkse Kunstnacht, de opening van het culturele seizoen in september 2014, een samenwerking met diverse Nijmeegse partners.
- Een zeer geslaagde filmpremière van de vooral ook Nijmeegse film "Gehaaid" in onze Theaterzaal door Filmcollectief Het Motief

Activiteiten in 2015:

De eerste lijnen zijn uitgezet voor intensieve samenwerking, die met name zijn vruchten afwerpt in seizoen 2015/2016:

- De ontwikkeling van een Jubileumprogramma ter gelegenheid van de viering van het 100-jarig bestaan van De Vereeniging. Onderdeel van het jubileumprogramma zijn een aantal participatieprojecten, te weten:
- Een bijzonder openingsconcert van Holland Baroque Society, een locatieproject in de Grote Zaal van De Vereeniging.
- Een project met de Nijmeegse Stichting voor Kamermuziek. Liza Ferschtmann geeft 's avonds een concert en 's middags een Masterclass aan amateurmusici uit het Studentenorkest en professionele Muziekstudenten van het Nationaal Jeugdorkest.
- Een landelijk scholenproject Red de Fagot in samenwerking met de basisscholen in Nijmegen en omstreken.
- De start van Podium aan de Stad, een nieuw initiatief met gastprogrammeurs uit de stad. De eerste jubileumeditie zijn de Vrienden van De Vereeniging gastprogrammeur.
- Een samenwerking met Het Gelders Orkest en het Nationaal Jeugdorkest voor het bereiken van een doelgroep tussen 40 en 60 jaar.
- Randprogrammering door jong talent, onder andere door masterstudenten bij ArTEZ.
- Cross-overs actuele muziek/pop/jazz/wereld. Een samenwerking tussen De Vereeniging, Doornroosje, Lux en Lindenberg. Werktitel: No Label.
- Starten dialoog met de Radboud Universiteit en de HAN, door het initiëren van gesprekspanels, gastcolleges door onze programmeurs, en programmatische samenwerking.

Zelfevaluatie Keten intendantschap Film & Media: LUX

Visie op keten intendantschap

LUX is als keten intendant verantwoordelijk voor de keten Film & Media. Vanuit die rol adviseert, stimuleert en verbindt LUX andere partijen en spelers binnen de keten. Ook initieert LUX projecten waar anderen bij kunnen 'aanhaken'. Ook stelt zij haar faciliteiten beschikbaar voor kleine en grote initiatieven.

Partijen werken op een natuurlijke en gelijkwaardige manier samen binnen de keten. Met respect voor elkaars uitgangspunt en zienswijze worden de krachten waar mogelijk gebundeld. Vanuit die bundeling ontstaan aanvullende initiatieven waardoor de keten in zijn totaliteit versterkt wordt.

De doelen op een rij

- Adviseren ketenpartners over inhoud en organisatie
- Stimuleren en aanjagen van samenwerkingsprojecten in brede zin en specifiek op het gebied van talentontwikkeling, innovatie en educatie
- Faciliteren van initiatieven waar mogelijk door openstelling gebouw en het bieden van technische ondersteuning
- Organiseren van 'inspiratiesessies' op basis van de wensen binnen de keten
- Het ontwikkelen van (grootschalige) eigen programma's en projecten waar andere ketenpartners bij kunnen aansluiten

Deelnemende partijen tot nu toe

We richten ons op zowel grote als kleine spelers binnen de keten. LUX vindt het van essentieel belang dat alle (professionele) initiatieven aansluiting kunnen vinden. Met de volgende partners wordt in meer of mindere mate samengewerkt:

Filmfestival Go Short, omroep N1, De Gelderlander, Movie Machine, Dziga, Radboud Universiteit (Algemene Cultuurwetenschappen, Soeterbeeck Programma, afdeling Marketing, ANS, VOX), Omroep Gelderland, Stichting Joris Ivens, Nijmegen blijft in beeld, Oddstream, het Filmkenniscentrum, Kloosterkino, Extrapool, Paraplufabriek, Vlaams Cultureel Kwartier en de Cinematheek Nijmegen (inmiddels als onderdeel van LUX). Bij (film)debatten en/of andere activiteiten met een literaire insteek wordt waar mogelijk samengewerkt met de bibliotheek en boekhandel Roelants.

Activiteiten en initiatieven in 2014

In 2014 is een start gemaakt met het meer duurzaam vormgeven van de rol als keten intendant. LUX doet met regelmaat een oproep aan partners binnen de keten om samen te komen en stil te staan bij mogelijkheden om samen te werken. De samenwerking met Go Short is geïntensiveerd evenals met de Radboud Universiteit, omroep N1 en de Gelderlander.

We werken aan de ontwikkeling van een mediacafé in het café van LUX. Mediapartners willen het nieuws 'ophalen' in de stad en zien LUX als een thuis om het publiek te ontmoeten.

Het Soeterbeeck Programma van de Radboud Universiteit biedt en ontwikkelt samen met de programmeurs van LUX jaarlijks 25 debatprogramma's in de theaterzaal van LUX.

LUX heeft diverse backoffice zaken van N1 overgenomen en inhoudelijk is een koers bepaald om meer samen te werken rondom specifieke programma's.

Rond een aantal grote initiatieven in de stad, zoals de herdenking van Market Garden, werden samenwerkingen met de verschillende organisaties onderling gestimuleerd.

Samenwerking tussen de ketens

De 6 grote instellingen in Nijmegen verenigt in het Cultureel Netwerk Nijmegen (CNN) hebben allemaal een verantwoordelijkheid voor een keten. Dar neemt niet weg dat CNN ook graag de samenwerking tussen de ketens onderling wil stimuleren. De directies van de C6 overleggen regelmatig en staan onder andere stil bij ketenoverstijgende initiatieven. Daarnaast werken de verschillende ketens samen via diverse overstijgende cross-over projecten, waaronder de Kunstnacht.

Ook heeft inmiddels een grote, jaarlijkse cultuurconferentie plaatsgevonden waarvoor het gehele culturele veld is uitgenodigd. Het belang van samenwerking werd daarin benadrukt en rondom specifieke thema's is de diepte ingegaan om partijen elkaar (meer) te laten vinden.

Zelfevaluatie Intendantschap voor educatie en amateurkunst: de Lindenberg

1. Definitie van het (keten-)intendantschap

Wat verstaat de intendant onder deze rol?

De Lindenberg heeft twee intendantschappen onder haar hoede.

Zij ziet het intendantschap als een rol, die als natuurlijk vervuld wordt door de opdrachten, kennis en expertise.

Het intendantschap kenmerkt zich door een aantal functies:

- Kennis vergaren van het veld, de vraag en het aanbod
- Informeren en doorverwijzen indien nodig
- Bemiddelen tussen vraag en aanbod
- Organiseren / coördineren
- (doen) ontwikkelen
- (doen) uitvoeren

Cultuureducatie in het onderwijs

a. opdracht aannemen van stuurgroep onderwijs
b. informeren over vraag en aanbod aan scholen en aanbieders in regelmatige bijeenkomsten scholen / aanbieders
c. signaleren van de vragen en verbinden van partijen bij beantwoorden van de vragen
d. vragen van scholen omzetten in programma's / lessen / projecten in samenwerking met andere partners / organisaties/zzp-ers/aanbieders
e. coördinatie en organisatie van het cultuurprogramma / lesprogramma's op scholen / programma CMK / impulsprogramma's en lefproject
f. in samenwerking met anderen ontwikkelen van leerlijnen / programma's en projecten

Amateurkunst

- behoeftepeiling amateurkunst
- coördinatie en organisatie activiteiten ism anderen
    - live on stage (bandjes dag)
    - jamsessies op maandagavonden
    - deelname / organisatie festivals / evenementen, waarin amateurgroepen ontmoeten / optreden (zie onder bij activiteiten) / tentoonstellen
    - organisatie lessen en activiteiten specifieke doelgroepen amateurs
    - stimuleren / organiseren activiteiten en begeleiding in het kader van talentontwikkeling
    - bieden van podium(-begeleiding) tegen cultureel tarief

2. Doelgroepen

Voor wie zijn we er en willen we er zijn?

De Lindenberg wil er zijn voor:

Cultuureducatie

- Scholen primair, voortgezet onderwijs en speciaal onderwijs en op basis van vragen ook de opleidingen (HAN, MBO's en Universiteit) bedienen
- Culturele partners en collega's met vragen over cultuureducatie

Amateurkunst

- Kinderen, jongeren en volwassenen, die zich actief willen ontwikkelen en/of presenteren in hun kunstbeoefening
- Georganiseerde AK (Stichtingen met activiteiten voor amateurkunstenaars en verenigingen zoals koren / orkesten / groepen / collectieven)
- Ongeorganiseerde individuele amateurkunstenaars

Op wie richten we ons?
We richten ons op bovenstaande groepen en partners in de stad, die eveneens zich bezighouden met cultuureducatie en/of amateurkunst

Wie bereiken we al wel en wie nog niet?
Het intendantschap cultuureducatie is al redelijk goed belegd, nu via het bemiddelingsbureau Cultuur en School Nijmegen (CeSN). Voor de amateurkunst zien we dat de Lindenberg de afgelopen tijd ad hoc diensten heeft verleend, dit kan systematischer uitgebouwd worden op basis van een duidelijke vraag uit het veld.

3. Welke doelen stellen we ons in de keten komende jaren?

- Verdere invulling van het intendantschap cultuureducatie. Ondersteuning van de vraag van aanbieders
- Zorgdragen voor overzicht, aanbod, vraag en verbinding tussen vraag en aanbod
- Vorm en inhoud geven aan diverse functies voor het intendantschap amateurkunst.
- Ontwikkelen en (doen) uitvoeren van ontbrekende delen in het totaal
- Versterken van de kwaliteit van aanbod / professionalisering kleinere partners en kwaliteitsverbetering bij vragende partijen

4. Op welke wijze werken we aan de beoogde doelen talentontwikkeling, excellentie en experiment (uit cultuurvisie) en welke resultaten beogen we daarbij?
Talentontwikkeling en excellentie (NB verder navragen afdelingen):

- Stichting PAN: begeleiden van talentvolle bandjes
- Talentenstroom bij NEW Arts
- Oddstream: ontwikkeling van kunstenaars videomapping
-

Experiment: (NB navragen intern bij afdeling projecten)

- Videomapping
- 3D printing
-

5. Welke functies zien wij weggelegd binnen onze rol en voor wie?
We zien bij beide intendantschappen alle functies weggelegd, waarbij met name de functies organiseren / coördineren / ontwikkelen en uitvoeren afhankelijk is van beschikbare middelen.

6. Wat doen we daarvan op dit moment al wel / nog niet?

functie	*Cultuureducatie*	*amateurkunst*
Kennis hebben	X	X niet volledig
Faciliteren	X	x
Signaleren	X	x
Verbinden / stimuleren	X	x
Organiseren / coördineren	X	X ad hoc

Ontwikkelen / vernieuwen	X	X ad hoc
Uitvoeren	X	X ad hoc

7. Met welke activiteiten / programma's vervullen we onze rol?

Cultuureducatie:

- Cultuurprogramma op alle scholen (kennismaken met receptief / reflecties aanbod in de stad)
- CmK (ism Grote Broer)
- Bemiddeling tussen vraag en aanbod: lessen en cursussen, projecten in PO en VO (Lef, Voordrachtsfestival) ism allerlei aanbieders / freelancers / organisaties
- Combinatiefunctie in PO en VO (ism andere aanbieders in de stad)

Amateurkunst:

- Festival op het eiland / muziekfestival / valkhof klassiek / prateur / kunstnacht / kwartiermakersfestival
- Podiumprogramma's (o.a. live on stage/jamsessies)
- Begeleiding presentaties verenigingen
- Exporuimte voor amateurs en professionals

8. Bij wie in de organisatie is (de aandacht voor) het intendantschap belegd?

Cultuureducatie:

afdeling CeSN

Amateurkunst:

Op dit moment nog op diverse plaatsen: Afdeling vrije tijd / stichting Oddstream / stichting PAN / peer producties. De bedoeling is om dit meer in samenhang te gaan organiseren.

9. Op welke wijze financieren we ons intendantschap?

Cultuureducatie:

middelen CeSN voor regievoering gehele cultuureducatie in de stad, stimuleringsmiddelen rijk.

Amateurkunst:

Vanuit budgetsubsidie Lindenberg met soms aanvullende projectsubsidies vanuit gemeente, provincie

10. Op welke wijze werken de partners in de keten (klein en groot) wel / niet samen?

Cultuureducatie:

aanbieders in het onderwijs komen jaarlijks een aantal maal bijeen om het aanbod af te stemmen / te bespreken en nieuw vragen te onderzoeken en ontwikkelopdrachten te definiëren

Amateurkunst:

in het kader van activiteiten / festivals / evenementen ontstaan ad hoc projectgroepen, er is nog geen structureel overleg met alle (?!) aanbieders in de stad

11. Op welke wijze werken de intendanten aan de samenhang tussen ketens?

Cultuureducatie

Op dit moment draagt de stuurgroep samen met het bureau van CeSN zorg voor de samenhang en behoefte aan ontwikkeling en realisatie daarvan. Deze samenhang is al redelijk groot.

Amateurkunst:

De samenhang is nog niet volwaardig. Contacten en samenwerking is er wel veelvuldig, maar samenhang programmatisch kan beter. Dat is doelstelling komende jaren.

12. Welke dilemma's en aandachtspunten zien we in de keten?

Cultuureducatie:

- Het grootste dilemma in de keten cultuureducatie is enerzijds de rol die de Lindenberg via CeSN vervult en die voldoet prima als vehikel om het intendantschap verder te verankeren, en anderzijds de formeel onafhankelijke rol die CeSN heeft te vervullen/ bewaken. Met de opdracht als Lindenberg het intendantschap te vervullen bijt dit in de toekomst. Dit dient komende jaren transparant te zijn en afgestemd met de gemeente.
- Verder zie ik dat in de samenhang / samenwerking met de andere culturele partners verstevigd kan worden. De ontwikkelfunctie van actief materiaal bij receptief / reflectief materiaal zou in opdracht van de collega-instellingen beter benut kunnen worden.

Amateurkunst:

- de grote diversiteit van ongeorganiseerde en georganiseerde amateurkunstenaars met leeftijden en kunstdisciplines maakt het lastig kiezen voor welke groepen je wel / niet het intendantschap inricht
- Door beperkte inzet van mensen en middelen is de behoefte van de AK-rs nog niet helder op tafel, het maakt dat we daar komende periode stevig op moeten inzetten om onze rol goed te kunnen vervullen.
- de behoefte van amateurkunstenaars is om autonoom je ding te kunnen blijven doen, de vragen in de stad zijn divers (plus gemeente honoreert vele kleine initiatieven van stichtingen, hangend aan eenpitters, met risico op versnippering), waardoor lastiger is te richten (op wie en wat)
- Voor de ontwikkeling en uitvoering van activiteiten voor amateurkunstenaars is budget nodig, deze is op dit moment beperkt beschikbaar door de bezuinigingen afgelopen jaren. Meer inzetten vanuit bestaande budgetsubsidie is spanningsveld.
- Organisatorisch is deze functie nog niet goed belegd, dan ontbreekt bij de coördinatie op dit moment nog de samenhang.
- Samenwerking met de particuliere sector in de amateurkunst lessen in vrije tijd ontstaat op dit moment als vanzelf (meer en meer ZZP-ers in de Lindenberg / samenwerking met maatschappen of anderen zoals Urban Dance Company).
  Mag meer uitgebouwd worden. Kwaliteitsborging blijft dan wel aandachtspunt.
- Samenwerking met de collega instellingen / intendantschappen mag systematischer en structureler op de agenda.

Bijlagen

Verslag jaarbijeenkomst ketenpartners

29 januari 2015

"Samenwerken, hoe doen we dat?"

Op 29 januari 2015 organiseerde COEN i.o.v. Cultuur Netwerk de jaarbijeenkomst over samenwerken in (en met) het culturele veld in Nijmegen.

Met meer dan 80 aanwezigen kunnen we spreken van een geslaagde opkomst. Deze opkomst laat zien dat er een behoefte bestaat bij ondernemers en organisaties in Nijmegen om zowel kennis te delen over de manieren waarop samengewerkt kan worden, als om elkaar om een informele manier te ontmoeten. Daarnaast hebben we vanuit verschillende kanten te horen gekregen dat de update over het keten intendantschap een welkome aanvulling is geweest.

Organisatie

Tijdens de voorbereiding is er relatief veel tijd gestoken in het bepalen van het doel van de bijeenkomst en het gewenste resultaat. Dit leidde in eerste instantie tot discussies, maar al gauw werd die omgezet in een gedragen uitgangspunt. Voor een volgende keer is het belangrijk om de thema's en de wederzijdse verwachtingen van de bijeenkomst helderder met elkaar te communiceren. Er zijn locaties en opzetten van de middag voorbij gekomen, die uiteindelijk toch niet bleken te passen. Mede door het toch beperkte financiële kader waarbinnen de middag moest worden georganiseerd, hebben we veel opties moeten afstrepen.

Toen eenmaal de richting voor iedereen duidelijk was, zijn flinke stappen gezet en is de organisatie in een stroomversnelling gekomen. Door een goede samenwerking en afstemmen is uiteindelijk een goede bijeenkomst neergezet.

Datum & uitnodigingen

De datum en het tijdstip van de bijeenkomst is een goede keuze geweest. Eerder in het jaar is niet wenselijk in verband met nieuwsjaaractiviteiten. Waar we wel tegenaan lopen, is de uitnodigingen in december verstuurd moeten worden. Dit jaar is dit pas in de laatste week voor de kerstvakantie gebeurd en dat heeft er toe geleid dat de uitnodiging door veel mensen pas in na het nieuwe jaar is geopend. Een volgende keer moet dit eerder gebeuren.

Dat de uitnodigingen pas laat zijn verstuurd heeft deels te maken met de afstemming over het programma, maar deel ook met het aanleveren van een lijst met deelnemers. Een volgende keer moet hier eerder over worden gecommuniceerd. Daarbij ontvingen we signalen van medewerkers van de organisaties van CNN dat zij niet waren uitgenodigd, dat heeft voor scheve gezichten gezorgd. Ook hiervoor is het in het vervolg goed om na te denken over de manier waarop (intern) over de jaarbijeenkomst wordt gecommuniceerd.

Uiteindelijk is er wel een goede dwarsdoornee van het culturele veld bij een jaarbijeenkomst aanwezig geweest. Alleen de muzieksector was relatief ondervertegenwoordigd. Er zijn nieuwe contacten opgedaan en mensen zijn met afspraken naar huis gegaan.

Reacties uit enquête over programma

• Gevoel dat er al een goed begin gemaakt is binnen de literaire keten, maar dat er nog veel meer mogelijkheden liggen in de samenwerking • Heel prettig om te horen hoe zaken uit de andere ketens aangepakt worden. Iedereen is blijkbaar toch heel erg zoekende hoe de keten met elkaar communiceert, samenwerkt enz. • Ben inderdaad met een afspraak naar huis gegaan (naborrel).
• Inspirerend om diverse spelers in de cultuur in Nijmegen samen te zien en met elkaar te praten!
• Niet heel veel, maar dat lag aan mij. Ik voelde me niet helemaal lekker, zat met een flinke verkoudheid en dan is netwerken het laatste waar je op zit te wachten.

Opzet programma

Goed dat vanuit CNN inzicht is gegeven in de manier waarop het keten intendantschap is ingedeeld en welke stappen er zijn gezet. Mogelijk was de inleiding wel iets te lang en was het vooral eenrichtingsverkeer vanuit CNN. In een volgende keer kan hier meer interactie in plaatsvinden. Ook kwam in de evaluatie de vraag naar voren wat deelnemers nu precies met die keten aan moeten. Een heldere communicatie hierover, indien mogelijk, zou goed zijn.

De afwisseling tussen plenair en workshops was goed.

Op het laatste moment is het tweede plenaire gedeelte nog gewisseld. Waar eerder aan de hand van stellingen de discussie zou worden opgezet, was nu in overleg met Marlies en COEN gekozen voor een matchmaking. We hebben hiervoor gekozen omdat er signalen uit het publiek kwamen dat juist behoefte was aan concrete resultaten. De uitwerking hiervan liet wat te wensen over, het waren toch ook de *usual suspects* die het podium hebben gepakt en een praatje over zichzelf hebben gehouden. Aan de andere kant hebben we vanuit de Stevenskerk en de Radboud Universiteit begrepen dat er wel nieuwe ideeën gehoord en contacten gelegd zijn.

Workshops en sprekers

Over de workshops zijn de meningen verdeeld. Niet alleen over het aanbod, maar ook over de kwaliteit van de verschillende workshops. In onze enquête onder de deelnemers is bijvoorbeeld de workshop over 'Samenwerken in de nieuwe economie' zowel beoordeeld met een 8 als met een 3.

We hebben gemerkt dat de workshopsleiders niet allemaal gewend waren om echt een workshop te geven, waardoor de interactie met hun publiek niet altijd goed tot stand kwam. Hoewel de onderwerpen vooraf helder waren afgebakend en in overleg met de workshopsleiders de inhoud is bepaald, bleken niet alle workshops uiteindelijk aan de verwachtingen te voldoen.

Een volgende keer moet gezocht worden naar concrete onderwerpen die beter aansluiten bij de deelnemers. Beperkingen hierbij zijn wel het beschikbare budget, betere workshops kosten ook meer geld, en de aansluiting bij de dagelijkse praktijk van het brede pallet aan deelnemers (zowel organisaties, bedrijfsleven, overheden als individuele ondernemers).

Reacties enquête over workshops

• Mijn workshop was een vaag, zweverig, bijzonder slecht onderbouwd verhaal over een eigen projectje met nieuw geld, ingeleid met een anekdote dat mw. Leenaarts in huilen was uitgebarsten bij de ontdekking dat de geldeconomie bedrog was, waarna niemand meer iets durfde te zeggen.
• Ik heb de workshop een lager cijfer gegeven omdat ik vind dat er veel te weinig tijd voor was. Had veel meer

uitgewerkt kunnen worden als de tijd er voor was geweest.
• Bijzonder interessante workshop, ook al zat er voor mij niet veel nieuws bij. De link naar cultuur kwam helaas maar heel beknopt aan bod.
• De workshop voldeed niet aan mijn verwachting. Ik had het relevanter gevonden als er gekozen was om nieuwe manieren van waardebepaling en/of financieren te belichten.

Over de dagvoorzitter hebben we veel positieve reacties gekregen. Hoewel ze af en toe te formeel was, heeft ze de middag op een goede en fijne manier tot een goed einde gebracht.

Algemeen

Over het algemeen gezien is het een goede start geweest voor een jaarlijkse bijeenkomst waar iedereen elkaar weer ontmoet en bijgepraat wordt over actuele thema's die spelen in (of invloed hebben op) de Nijmeegse culturele sector. Door een dergelijke bijeenkomst te organiseren, worden mensen als het ware gedwongen met elkaar in gesprek te gaan, elkaar bij te praten en na te denken over nieuwe mogelijkheden tot samenwerking. Door de hectiek in en de breedte van het veld schiet dit er soms wel eens bij in.

Reacties enquête over onderwerpen voor een volgende keer:

• Kennisontwikkeling en –deling • Educatie: wat te doen als instelling met de subsidievoorwaarde van een educatief programma, hoe samen te werken met scholen, welke best practices zijn er en hoe zijn die over te dragen?
• Een zinvolle vormgeving bedenken hoe we in de keten een aantal zaken kunnen oppakken. Inventariseren waar iedereen behoefte aan heeft. • Uitwisselen van informatie uit de verschillende ketens. Daarom vond ik de tweede plenaire sessie heel erg zinvol!
• Meer ruimte voor kennisdeling op lokaal niveau. Dus verdieping aanbrengen tijdens de workshops over dat waar tijdens de plenaire delen over gesproken wordt.

Financieel

De bijeenkomst heeft uiteindelijk € 5811,40 gekost. Dat deze bijeenkomst voor dit bedrag kon worden georganiseerd is mede te danken aan de flexibiliteit van de Lindenberg en de lage vergoeding voor de workshopleiders. Om de kwaliteit van de bijeenkomst te vergroten is het echter goed om het beschikbare budget te verhogen.

Conclusie

Het is goed om voor een volgende bijeenkomst nog beter na te denken over de manier waarop de interactie tussen publiek en sprekers tot stand kan komen, de verwachte opbrengst voor bezoekers (en organisatie) en de aansluiting van de workshops op de dagelijkse praktijk. Misschien moet hiervoor wel worden afgestapt van het idee van een 'congres' en maar kan meer ingezet worden op een klein kennisfestival, waar mensen meer hun eigen invulling aan het programma kunnen geven.

Al met al kunnen we spreken van een geslaagde bijeenkomst. Uiteindelijk blijft één van de belangrijkste opbrengsten en doelen van een dergelijke bijeenkomst het netwerken en de interactie tussen de ondernemers en organisaties in het culturele veld. Daar heeft deze bijeenkomst zeker een bijdrage aan geleverd.

Verslag CNN presentatie intendantschap Muziek: Doornroosje

Datum 9 juli 2015

De 0-meting is de vorige keer al verzonden naar CNN-leden. Toine geeft mondeling toelichting. Doornroosje is keten intendant muziek. Voor het gedeelte popmuziek voelt zij zich in het bijzonder verantwoordelijk; voor de overige genres (klassiek, jazz, amateur) delegeert zij deze verantwoordelijkheid aan Stadsschouwburg de Vereeniging, Lux en de Lindenberg.

Doornroosje heeft met heel veel partners contact. Er is nog geen bijeenkomst gepland, het zijn geen organisaties waar men doorgaans mee vergadert.
Doornroosje is binnen de keten popmuziek vooral bezig met;

- No Label, Jazz en Actuele muziek. Dit is het lastigste traject binnen de muziek. De subsidie voor al dit soort activiteiten is minimaal. De kleinere clubs willen hier allemaal aanspraak op maken, en zijn bang dat door in overleg te gaan zij hun deel op het spel zetten. Toine zou een gebaar willen maken dat de grote instellingen daar niet op uit zijn (is inmiddels met expliciete instemming van alle grote instellingen gebeurd, TT)
- Popsport, educatie en talentontwikkeling voor jongeren.
- De Nijmeegse school, oefenruimtes, productie en talentontwikkeling in het oude Doornroosje.
- Nieuw Elektronische Waar en Productiehuis Oost Nederland. Ambitie is om dj's op een hoger niveau te krijgen.

<u>Reflectie van CNN:</u>
Vraag: Het klinkt alsof Doornroosje en Toine zelf heel hard aan het werk zijn. Moet de keten niet zelf hard aan het werk?
Toine geeft aan dat de genoemde trajecten nu nog niet lopen. De popketen moet eerst zelf gezond zijn, voordat zij aan het werk kunnen. Bijvoorbeeld, de Nijmeegse school moet eerst van de grond komen, voordat het aan de slag kan.
Daarnaast is de wederkerigheid in de popketen erg sterk: zonder een sterke Nijmeegse popketen kan Doornroosje zelf niet goed functioneren. En, zonder een goed poppodium met extra verantwoordelijkheden functioneert deze popketen niet.

CNN concludeert dat hoe de popketen werkt niet overgenomen kan worden door de andere ketens en (keten)intendanten. Bijvoorbeeld, de wederkerigheid is bij Museum het Valkhof en de Nijmeegse beeldende kunst keten veel minder sterk. De focus vanuit het museum zelf is veel breder dan het Nijmeegse veld.

In het vervolg wordt het (keten)intendantschap het eerste half uur van de vergadering besproken. Eerst volgende keer is dat het intendantschap amateurkunst en cultuureducatie.

Opbouw ketenbijeenkomsten beeldend

Inleiding

Dit verslag betreft de vier ketenbijeenkomsten die in 2014 hebben plaatsgevonden in Museum Het Valkhof in de keten 'beeldende kunst' zodat Museum Het Valkhof verantwoording kan afleggen aan de gemeente Nijmegen.

Deze ketenbijeenkomsten vonden plaats omdat Museum Het Valkhof door de gemeente Nijmegen is aangewezen als 'keten intendant beeldende kunst' in het cultuurbeleidsplan 2013-2016 van de gemeente Nijmegen.

Opzet ketenbijeenkomsten 2014

Voor het eerste jaar is gekozen voor een losse structuur met beoogd 'zwaan kleef aan' effect. De keten beeldende kunst kende voor 2014, voor zover bekend, nog geen structuur waarbij op regelmatige basis bijeenkomsten voor de hele keten werden georganiseerd. Er was geen adressenbestand om uit te putten en geen koepel of iets dergelijks om bij de organisatie te betrekken.

Voor de eerste bijeenkomst zijn zoveel mogelijk individuele kunstenaars die ook als zodanig in bredere kring erkend worden uitgenodigd alsmede galeries, productiehuizen, kunstenaarsinitiatieven e.d., voor zover de e-mail adressen bij het museum bekend waren.

Het idee is allereerst een platform te creëren waar kunstenaars(initiatieven/organisaties) kunnen presenteren waar ze mee bezig zijn zodat de aanwezigen daarvan kennis kunnen nemen en er eventueel bij aan kunnen sluiten. Tijdens de netwerkborrel na afloop kunnen de aanwezigen contacten leggen en initiatieven nader met elkaar bespreken.

Deze opzet heeft voor 2014 goed gewerkt en kan daarom ook voor 2015 worden gebruikt.

Een frequentie van drie bijeenkomsten per jaar (2 voor de zomer en 1 erna) blijkt goed te werken. Er was telkens voldoende animo, zowel om presentaties te houden als om aanwezig te zijn.

Intussen is er een groot bestand van e-mail adressen opgebouwd en heeft het 'zwaan kleef aan' idee goed gewerkt.

De bijeenkomsten starten steeds rond 15.00 uur met een inloop met koffie en thee, vervolgens de kern: het presentatiegedeelte van ca. anderhalf uur, afgesloten met een netwerkborrel.

Ketenbijeenkomst 28 februari 2014

Tijdens deze eerste bijeenkomst heeft wethouder Henk Beerten om te beginnen de doelstellingen van het ketenoverleg uiteengezet. Sprekers (met powerpoint presentatie) waren vervolgens:

- Doeko Pinxt over het Oddstreamfestival 2014
- Frank van de Schoor en Marijke Brouwer over de geschiedenis van het festival Biënnale Gelderland Festival en over de opzet van de editie 2014
- Katerien Bast over de activiteiten van Stichting Fabrikaat in de Honig
- Theo van Stiphout over het project 'Seizoenen van het leven'.

Ten slotte was er de zeepkist voor korte nieuwtjes.

Ketenbijeenkomst 13 juni 2014

Tijdens deze bijeenkomst zijn allereerst de nieuwe wethouders cultuur, Bert Velthuis, en cultuurhistorie, Ben van Hees, kort geïntroduceerd. Vervolgens spraken:

- Jan Wieger van den Berg van het AIRBesiendershuis over het project met 2 Italiaanse VJ's in de Stevenskerk
- Katerien Bast over een crowdfunding actie voor het project van Stichting Fabrikaat in de Honig
- Moni Siegfried en Lotte Hoving van Stichting Kunstvat over de Kunstnacht 2014
- Anita Waltman van Expoplu over het Tekenfestival The Big Draw.

Ten slotte weer de zeepkist voor korte nieuwtjes. Zie verder het bijgevoegde verslag.

Ketenbijeenkomst 31 oktober 2014

Tijdens deze bijeenkomst spraken:

- Harm Baaijens, projectleider Festival Biënnale Gelderland, over de editie 2014, georganiseerd door Museum Het Valkhof
- Lieke Wouters over het project van Extrapool 'Augmented Sounds'
- Eelko van Iersel, kunstenaar en galeriehouder van Galerie 7 zomers over het concept van zijn galerie.

Ten slotte de zeepkist.

Deze keer vond, op verzoek van de gemeente, aansluitend aan de ketenbijeenkomst in Lux een toelichting op en presentatie van de film 'Lights Crossing' plaats o.l.v. Andrée van de Kerckhove. De afsluitende netwerkborrel vond daarna ook plaats in Lux. Alle deelnemers aan de ketenbijeenkomst waren ook uitgenodigd voor deze filmbespreking en vertoning.

Op verzoek van Doeko Pinxt is bij de uitnodiging ook projectinformatie meegestuurd over het project 'Gelderse makers gezocht'.

Resultaten van de eerste drie bijeenkomsten

Drie bijeenkomsten zijn te weinig om er al conclusies aan te verbinden. De volgende resultaten zijn er in elk geval al wel mee behaald.

Er is bij de keten intendant een beter beeld ontstaan van wie de actieve kunstenaars en organisaties zijn die zich bezighouden met beeldende kunst in Nijmegen. Dit in de vorm van een uitgebreid adressenbestand met e-mail adressen en frequente deelname, en/of de intentie daartoe, aan de ketenbijeenkomsten.

Aan de hand van het voorbeeld van het tekenfestival 'The Big Draw', dat in 2014 voor het eerst in Nijmegen is georganiseerd, kan gesteld worden dat het bespreken van projecten in de kring 'beeldende kunst Nijmegen' een positief effect heeft op het project. Tekenfestival 'The Big Draw' werd eerst als nieuwtje gepresenteerd op de zeepkist en vervolgens gepresenteerd tijdens de tweede ketenbijeenkomst. In de tussentijd bleken vele kunstenaars en andere kunstenaarsinitiatieven zich bij het project te hebben aangesloten. Het project kon rekenen op veel mediabelangstelling en vervolgens ook op veel positieve belangstelling en medewerking van het publiek.

Verslag Ketenbijeenkomst Beeldende Kunst

Datum: **21 mei 2015**

Welkom door Jan van Laarhoven, interim-directeur Museum Het Valkhof:

- dit najaar komt er een beleidsvisie hedendaagse kunst
- vooralsnog gaat het museum door met activiteiten op het gebied van hedendaagse kunst
- verbouwing van het museum is uitgesteld, daarom toch komende tijd tentoonstellingen
- komende 2 jaar blijven onrustig, vacature directeur

Welkom door Jan Hein Daniëls, voorzitter Commissie Beeldende Kunst Nijmegen:

- stelt commissieleden voor: Korrie Besems, Andrée van de Kerckhove, Frank Hemeltjen
- secretaris: Maerle Snabel (adviseur Cultuur/Cultuurhistorie Gemeente Nijmegen)
- commissie adviseert College over kunst in de openbare ruimte en geeft beleid mede vorm
- Nijmegen heeft percentageregeling; circa 150.000 euro per jaar voor kunstopdrachten
- ook voor stimulering particuliere initiatieven
- nieuw beleidsplan 2015-2018 inbrengen en ophalen in de keten, bij kunstenaars en in de stad

PRESENTATIE:

Presentatie door Korrie Besems van gerealiseerde en lopende projecten van de afgelopen beleidsperiode.

DISCUSSIE:

Gevraagd: meedenken over ideeën voor het beleidsplan kunst in de openbare ruimte Nijmegen 2016-2018

Gespreksleider: Andrée van de Kerckhove.

Speerpunten: bestaande stad – rondom de Waal – Inzetten eigen creativiteit

De Bestaande Stad

- Gespreksleider: Uitgangsidee is open staan voor initiatieven uit de stad, zoals particuliere initiatieven. Zoals bijv. de ideeënprijsvraag Waalfront. Is zoiets voor herhaling vatbaar?
- Publieksparticipant: slecht idee, te bureaucratisch.
- Publieksparticipant: te zwaar eisenpakket, kost teveel tijd. Beter idee is portfolio opsturen.
- Publieksparticipant: wel positief, eindelijk een kans op realisatie van ideeën die je hebt voor een plek.
- Publieksparticipant: ideeënprijsvraag is uitgelezen kans voor net afgestudeerden, jonge mensen betrekken bij ontwikkelingen en ze te laten beginnen met kleine opdrachten.
- Publieksparticipant: commissie kent de criteria toe en is tevens jury, ook het publiek in de jury.
- Publieksparticipant: door de formulering van de prijsvraag stuur je aan op bepaald soort inzendingen. Dus zeker niet alleen maar prijsvragen en pitches. Het niet honoreren is ook een probleem.
- Publieksparticipant: deelnemen kost kunstenaars veel tijd met weinig kans op mogelijke uitvoering.
- Commissielid: bij een ideeënprijsvraag gaat het naast het idee ook om de benadering.
- Publieksparticipant: ik heb destijds meegedaan en had slechts een kleine schets ingediend waar toch positief op gereageerd werd.
- Publieksparticipant: Belangrijk is ook om de ideeënprijsvraag helemaal open te houden, niet alleen voor jonge kunstenaars.

- Publieksparticipant: bij de selectie van de ideeën ook de bewoners betrekken voor meer draagvlak. Het werk van Jordan Artisan past bijvoorbeeld goed bij de gebruikers van het gebied, het werk met de Romeinse cijfers in dezelfde omgeving heeft dat bijvoorbeeld minder.
- Commissielid: de prijsvraag Waalfront was gekoppeld aan de fietsroute door het gebied, niet aan het Honigcomplex. Dat was nog in ontwikkeling. De plaatsing van het werk van Jordan kwam later en kon inspelen op de vernieuwde situatie bij het Honigcomplex.
- Publieksparticipant: belangrijk is hoe je de prijsvraag kenbaar maakt. Wat zijn goede communicatiekanalen, wat is je netwerk, sociale media?
  Gespreksleider: dit is inderdaad een moeilijk punt, de commissie heeft hier niet goed zicht op.
- Een publieksparticipant onderstreept het belang van de ketenbijeenkomsten. Hij is ook voorstander van een commissie beeldende kunst met een eigen website en een eigen podium, minder onder de vleugels van de gemeente.
- Bert Velthuis (wethouder kunst en cultuur) onderstreept het belang van professionaliteit van de commissie. Op deze manier kan kunst bijdragen aan de kwaliteit van de (semi)openbare ruimte in de stad.
- Gespreksleider: de rol van de Commissie Beeldende Kunst is zorgen voor de ontwikkeling van kunstwerken (interessant, waardevol, regionaal, (inter)nationaal), maar aan communicatie met de stad over haar rol en de inhoud ervan komt de commissie eigenlijk niet toe. Is het een idee om vaker en nauwer samen te werken met culturele organisaties van de stad?
- Publieksparticipant: is het eens met de wethouder dat Nijmegen een goede, professionele commissie heeft. Hij voegt toe: er zijn een aantal werkmethodes denkbaar, of combinaties ervan:
  - Organisaties vragen om kunstenaars voor te dragen voor een kunstopdracht.
  - Immateriële of vluchtige kunst zoals dans-theater-film verbinden met materiële kunst
  - In geval van Waalfront: 46 niet winnende ideeën kunnen interessant zijn, iets mee doen, contact onderhouden.
  - Bedenk een zinvol thema voor de stad, dit biedt voor kunstenaars mogelijkheden.
- Publieksparticipant: maatwerk is belangrijk, wanneer is een prijsvraag geschikt, wanneer niet.
- Publieksparticipant: met 50 inzendingen is wel degelijk sprake van een groot bereik en draagvlak.

Rondom de Waal (relatie oude en nieuwe stad)

- De gespreksleider benoemt de domeinen waar de commissie op dit moment mee bezig is, zoals ook langsgekomen in de presentatie van Korrie Besems:
- Bruggen Maas-Waalkanaal
- Waalsprong en Stadseiland
- Waalfront (Handelskade)
- Publieksparticipant: vraagt hoe de keuze voor deze domeinen tot stand komt.
- Gespreksleider: het zijn transitieplekken, geselecteerd in dialoog met Mathieu Schouten, stedenbouwkundige Gemeente Nijmegen.
- Publieksparticipant: Stadseiland is geschikt voor een kunsttoepassing in de natuur. Waalfront is eveneens geschikt, in de ontwikkeling ontbreekt nog cultuur(historie).
- Een publieksparticipant vindt dat in de ontwikkeling van het Waalfront cultuur wel een rol speelt. Zij noemt de Energieweg als interessant domein, het gebied is nog steeds vervuild en vraagt om een structurele oplossing.
- Een ander publieksparticipant noemt Kelfkensbos als interessante locatie voor een kunsttoepassing.
- Publieksparticipant: Stationsgebied is in ontwikkeling, het werk van Tony Cragg staat hier niet goed.
- Commissie: Sjoerd Soeters is gevraagd voor de aanpak van dit gebied. Cragg heeft ook de aandacht van commissie.
- Publieksparticipant: Stadseiland is een interessant project van internationale allure, Nederland is goed in land maken, een kunsttoepassing op zo'n betekenisvolle plek moet eveneens van hoog niveau zijn. Dit kan op termijn, voor nu is tijdelijkheid interessant, bijvoorbeeld iets met urban camping.

- Publieksparticipant: het kunstwerk zoals bedacht voor de bruggen van het Maas-Waalkanaal heeft vind ik niets te maken met de identiteit van de bruggen en het gebied.
- Publieksparticipant: een ontwikkeling die kansen biedt voor cultuur is leegstand van winkels en kantoren. Dit is de moeite waard om te onderzoeken.
- Publieksparticipant: dit geldt ook voor het onderwerp vergrijzing.
- Publieksparticipant: Jubilea en manifestaties kunnen interessant zijn, zoals Nijmegen 2016> Giro Italië – 100 jaar Vierdaagse, een bijzonder jaar waarin je de stad kan laten zien. Bijvoorbeeld met theater etc.

Inzetten eigen creativiteit

- Gespreksleider: de commissie wil beter samenwerken met de kunst- en cultuursector in de stad. Wat kan de commissie voor jullie betekenen?
- Algemeen: bijeenkomsten zoals deze, met ruimte voor de dialoog, zijn goed. Deze eventueel aanvullen met toelichting van kunstenaars.
- Publieksparticipant: bij opening van een kunstwerk ook scholen betrekken, samen met de stad kan de commissie een opening organiseren, als partners.
- Publieksparticipant: de commissie is een schakel tussen gemeente, stad/wijk en de kunst, een finetuner.
- Publieksparticipant: wellicht is voor een betere samenwerking tussen het culturele veld en de stad een rol weggelegd voor de afdeling communicatie van Museum Het Valkhof.
- Publieksparticipant: je eigen (kleine) sociaal netwerk is belangrijk, en de sociale media, Museum Het Valkhof staat niet in verbinding met de stad.
- Publieksparticipant: in Arnhem is de Commissie Beeldende Kunst jammer genoeg wegbezuinigd. Er is nu wel nog een platform, dit organiseert 2 x per jaar een activiteit, heel informeel. Zoals het ‘prikkelontbijt’ een netwerkbijeenkomst voor organisaties en de Raad. De sociale media vervullen een platformfunctie.
- Publieksparticipant: je kunt de partijen proactief en persoonlijk benaderen, door ze uit te nodigen als gast bij een commissie-overleg. Veel partijen willen ongebonden zijn, in die hoek gebeurt er heel veel, in de festivalachtige sfeer.
- Publieksparticipant: ik ben enthousiast over dit initiatief. Een verrassende ketenbijeenkomst.
- Commissievoorzitter Jan Hein Daniels: We hopen in de toekomst met jullie contact te kunnen houden en gedachten uit te wisselen.

Verslag ketenbijeenkomst Beeldende kunst

vrijdag 9 oktober 2015

Met enkele mensen (Arend-Jan Weijsters, nieuwe directeur Museum Het Valkhof (MHV), Ilse Lugthart en Frits de Vogel van Museum Het Valkhof (MHV) kort gesproken en vooral veel geluisterd.

De bijeenkomst was een voorstellen van de nieuwe directeur MHV aan het veld, persoonlijk betrokken verhaal.

Dat werd gevolgd door een aantal initiatieven van kunstenaars/burgers om samen zaken te gaan aanpakken.
In die verhalen komen termen naar voren waardoor je denkt dat je op de uni zit (bv. een group model building sessie, of samen aan, dit, onderzoek werken):
“meer mensen die hetzelfde denken, kunnen we daar iets mee”; “place making” “community building vs. zelf creëren, dynamisch & organisch.

Daarna was er een evaluatie van het keten intendant schap.
MHV/Arend-Jan had aantal vragen opgesteld die plenair werden besproken. In alle openheid. Ook ambtenaar van de gemeente Nijmegen mengt zich in het gesprek (en later deed nog een andere ambtenaar een oproep voor een bijeenkomst over huren van atelierruimte door jonge kunstenaars).
Kort paar bevindingen.
Definitie: een culturele keten is een logische aaneenschakeling van op elkaar afgestemde opeenvolgende culturele activiteiten..
Daarover is nog niet iedereen het eens (wat is keten, en waarom moet het logisch?) en de onafhankelijkheid van de kunstenaars (van de gemeente) komt naar voren.
Waar zitten in de keten niet-gesubsidieerde instellingen? Maar per saldo lijkt iedereen samenwerking onderling en met de gemeente belangrijk te vinden.
Over de **rol** van MHV lijkt men nog zoekende, nu zijn faciliteren, netwerkvorming, organiseren overleg en zorgdragen dat thema’s uit cultuurvisie worden besproken
MHV moet nieuw brandpunt worden (zelfs werd gezegd ‘nieuwe kerk van zingeving’)
Plaats van ketenoverleg moet zeker niet MHV zijn, omdat dit veel mensen weghoudt, die wel komen in plaatsen als Honigfabriek.
Er werd over aantal andere zaken gesproken zoals een nieuw initiatief voor een cultuuragenda, behoefte e.d.

Tot slot was er een zeepkist, daar ben ik na drie pitches vertrokken.

Verslag Literair ketenoverleg

Datum16 juni 2015

Aanwezig:
Carole de Mooij (Nijmeegse Kinderboekwinkel), Marianne Koolen (HOVO), Jesse Boon (De Lindenberg), Monique Kauffman (Dekker vd Vegt), Hanneke Lucassen (Dekker vd Vegt), Katie Verest (Soeterbeeck), Linda vd Pol (Cultuur op de Campus), Lynn van Ewijk (Onbederf'lijk Vers), Aline Arts (Onbederf'lijk Vers), Laurens vd Linde (ORP), Judith Bosch (Uitgeverij Vantilt), Jelko Arts (Boek op de Bank), Willem Claassen (Wintertuin), Deborah Pete Nemeth (marketeer OBGZ), Marjolein Hordijk (projectmedewerker OBGZ), Wouter van Balveren (manager educatie/ Huis vd Letters OBGZ), Bart van Helvoort (programmacoördinator OBGZ).

Agenda:

- Kennismaking
- Wat houdt keten in?
- Letterbrouwerij

Kennismaking
Wouter heet iedereen van harte welkom op dit eerste ketenoverleg. Er volgt een kennismakingsrondje.
Carole vraagt of er een overzicht is van alle partners binnen de keten?

Keten intendantschap?
Achtergrond (uit persbericht):
Tijdens het cultuurvisietraject zijn door veel deelnemers opmerkingen gemaakt over de wijze waarop de instellingen invulling geven aan de cultuursector in stad. Deelnemers gaven aan dat de samenwerking kon verbeteren. Positief geformuleerd: samen kunnen we meer. Daarom legt het college in de uitvoering van die cultuurvisie een verantwoordelijkheid voor samenwerking bij keten intendanten.

De intendanten gaan talent ontdekken en een podium geven en moeten goede aansluiting zoeken met het culturele veld. De gemeente zal die instellingen aanspreken op hun procesrol en verwacht dat ze concreet meedenken met organisaties in de stad, zoeken naar verbindingen en de Nijmeegse cultuursector versterken. En met kunstenaars en overige culturele organisaties op zoek gaan naar excellentie, experimentele kunst tonen en kunst en cultuur sterker verankeren in de stad. Kortom meewerken aan de in de Cultuurvisie vastgelegde speerpunten, die door de deelnemers aan het cultuurvisietraject zijn aangegeven.

Wouter legt kort doel uit en vraagt wat de verwachtingen zijn?

MK: Hoe verhoudt dit overleg zich tot het SLAN-overleg? Dit overleg is meer praktisch bedoeld.
WC: Idee om een inventarisatie te maken van alle activiteiten? Wat doet iedereen? Het is natuurlijk wel lastig omdat er ook veel ad hoc gebeurt.
LvdP: De SLAN wilde dit ook, maar dit bleek te kostbaar.
CdM: Misschien d.m.v. Google-doc?
Veel activiteiten zijn terug te vinden op Ugenda en Nijmegen Cultuurstad (tip: zoeken/filteren op literatuur).
We hebben te maken met verschillende programmeer-periodes (bibliotheek werkt met halfjaar-programma en andere programmeren veel korter van te voren, bijvoorbeeld de boekhandel).
JB: Wat is voor onszelf de meerwaarde van het horen bij/het vallen onder de keten literatuur? Definieer dat voor jezelf en wat zijn je eigen verwachtingen?
Er wordt geconcludeerd dat door samen te werken, men elkaar kan versterken in het behalen van (zowel eigen als gezamenlijke) doelstellingen. De keten intendant neemt een regierol binnen de keten en kan ketenpartners in de keten indien gewenst ondersteunen.
WvB geeft nogmaals aan dat de bibliotheek open staat voor suggesties, verwachtingen, goede ideeën.

MK: Er wordt veel georganiseerd en we hebben (vaak) dezelfde doelgroep.
DPN: Door te laten zien dat je samenwerkt sta je sterker en versterk je elkaar juist.
JB: Als je een goed idee hebt zou je met elkaar kunnen brainstormen.
Er wordt onderling al veel samengewerkt.
JA: Is nu 2 jaar bezig met Boek op de Bank en geeft aan dat het soms best lastig is omdat er sprake is van verschillend publiek. Hoe ga je daar mee om? Samenwerken is een kwestie van geven en nemen. Je wilt geen scheve gezichten maar er bestaat de kans op gedoe.

Letterbrouwerij
MH en DPN presenteren cijfers vorig jaar en voorstel 2015.
Zie presentatie (bijlage).
Wat vindt iedereen van het voorstel?
Editie 2014 werd door enkele gezien als iets (te veel) van de bibliotheek. De komende editie moet meer van ons allen worden.
Voorstel middag: een infomarkt en ’s avonds een feestje.
Er volgt een discussie over opzet. Misschien paar optredens gelijk na de markt? Werk je met één podium of ga je juist voor een festival setting?
Uiteindelijk kan iedereen zich vinden in een infomarkt ’s middags buiten op het Mariënburgplein met een klein podium en s’ avonds een mooi programma in de bibliotheek als aftrap van het nieuwe literaire seizoen. De volgende organisaties geven zich op mee te willen werken aan het avondprogramma: Uitgeverij Vantilt, Wintertuin, Boek op de Bank, Dekker vd Vegt, Onbederf’lijk Vers en Op Ruwe Planken en de Bibliotheek.
MH gaat een bijeenkomst plannen.

Reacties:
Over het nieuwe beeldmerk is iedereen enthousiast maar 2x de Bibliotheek vermelden is wat veel en misschien de datum wat duidelijker/groter.

Verslag bijeenkomst klassieke muziek

Datum 8 oktober 2015

Concertgebouw de Vereeniging ontving op 8 okt 2015 haar klassieke muziekcollega's uit de stad en regio voor een eerste Klassieke Muziek bijeenkomst in de rol van onze organisatie als ketenintendant. Zoveel mogelijk partners in Nijmegen en regio zijn uitgenodigd. 18 organisaties of verenigingen hebben zich, vaak met meerdere personen aangemeld. In totaal waren er circa veertig aanwezigen.

Deze bijeenkomst had tot doel:

1. Een exclusieve rondleiding door het kersvers gerenoveerde gebouw (vóór de officiële opening op 16 okt);

2. Een toelichting van directeur Anne Marie Kalkman en programmeur klassieke muziek Masa Spaan op de nieuw opgezette eigen programmering van De Vereeniging;

3. Uitleg door Masa Spaan en Pieter de Vries Robbe, bestuurslid van de Vrienden van de Vereeniging over het nieuwe initiatief Podium van de Stad data op zondag 17 april 2016 zal plaatsvinden. De Vereeniging heeft dit initiatief in het leven geroepen om ook een podium voor en door de musici in de stad Nijmegen te kunnen bieden en op die manier een actieve en elkaar inspirerende band aan te kunnen gaan. Door het special karakter van dit jubileumseizoen, waarin we het 100-jarig bestaan van De Vereeniging en de renovatie vieren en de hechte relatie met de Vrienden van De Vereeniging heeft de Vereeniging hen uitgenodigd om daarbij als gastprogrammeurs op te treden. Concertgebouw De Vereeniging en de Vrienden nodigen alle musici/ ensembles van en rond Nijmegen (van amateur tot professioneel) uit om voor 1 dec hun plannen en wensen in te dienen;

4. Een open gesprek over de wensen en de behoeften die er leven. De Vereeniging ziet haar rol als ketenintendant klassieke muziek met name als inspirator en verbinder tussen de diverse instellingen op dit gebied.

Uit de bijeenkomst kwam naar voren dat het initiatief unaniem op prijs werd gesteld. Uitleg over de renovatie en de programmereringskoers boden aanknopingspunten voor een open gesprek over nieuwe doelgroepen en verbinding in de stad. De uitnnodiging om deel te nemen aan het Podium van de Stad viel in zeer goede aarde. Niet alleen om op die dag in één van onze zalen te kunnen musiceren, maar ook als dag om elkaar te ontmoeten, mogelijk samen te spelen en samen in contact te komen met onze bezoekers.

Suggesties voor verbinding en samenwerking in de stad

Verschillende musici en gezelschappen geven aan niet van elkaars bestaat te weten of elkaar niet te kunnen vinden. Het zou mooi zijn om daar iets op te vinden, bijvoorbeeld door een online forum te creëren gekoppeld aan de website van de Stadsschouwburg en De Vereeniging. Op deze manier zouden alle instellingen in de stad elkaar snel kunnen vinden en makkelijker met elkaar in gesprek kunnen gaan. Die suggestie verdient nadere uitwerking.

Verschillende musici en gezelschappen zijn betrokken bij het Valkhof festival, er zou wellicht een winterversie in de Vereeniging kunnen worden ontwikkeld.

Sommige organisaties/verenigingen geven aan graag te willen spelen in De Vereeniging, maar de huur te hoog te vinden. Anne Marie Kalkman vertelt dat er een kortingstarief is voor culturele organisaties. Uit het gesprek komen

ook suggesties voor samenwerking, om de kosten betaalbaar te houden, en breder (want dubbel) publiek te kunnen werven.

Ook is verder gesproken over de rol van onze organisatie. De Vereeniging ontwikkelt initiatieven op programmeringsgebied en bij een aantal participatieprojecten, maar vraagt ook begrip voor het feit dat zij niet het voortouw kan nemen bij alle initiatieven. Het produceren van festivals kost tijd en geld.

De toekomst van de klassieke muziek en haar publiek vraagt in de eerste plaats om grote aandacht voor educatie. Momenteel worden de meeste educatieve projecten in de Vereeniging door Het Gelders Orkest gedaan. Vanwege het Jubileum zal de Vereeniging dit seizoen een bijzondere educatieproject voor de daarvoor minder makkelijk te bereiken scholen verzorgen. Graag gaat De Vereeniging met haar partners en de Lindenberg in gesprek over verdere samenwerkingsmogelijkheden om haar aanbod uit te breiden voor jeugd, jongeren en scholen.

Lijst aanwezige organisaties/verenigingen
Gemeente Nijmegen/afdeling Cultuur
Nijmeegs Koperkonsort
Nijmeegs Muziekfestival
Nijmeegse Stichting voor Kamermuziek
Symfonieorkest Flos Campi
Valkhof Klassiek
Capella Cumerana
Flos Campi Koor
Concertserie Beek
Galerie Marzee
Mandoline-ensemble Sempre Avanti
Nijmeegse Postharmonie
Hark Studentenkoor
Noviomagum Wind Orchestra
Cultuurspinnerij de Vasim
Toonkunstkoor Nijmegen
Bachkoor
Vrienden van de Vereeniging
QHarmony

Afgesproken is om 17 april 2016, de dag van het Podium van de Stad, als vervolgdatum te bestempelen voor een tweede ontmoeting. Het verslag van deze bijeenkomst zal ook naar de verenigingen en organisaties worden gestuurd die op deze avond niet aanwezig (konden) zijn, om ook hen te inspireren en aan te moedigen tot deelname.

Voorstel - Verlenging Kunst- en Cultuurvisie 2012-2016

Document samenwerking intendanten Lux en Lindenberg

LINUX: uitgangspunt tot samenwerking LUX-Lindenberg

Aanleiding
Het is wenselijk dat de Lindenberg en LUX tot een betere afstemming komen, met name over de live podium programmering aan beide kanten. Gebleken is namelijk dat er regelmatig overlap is en programma's soms uitwisselbaar zijn, zeker op het gebied van muziek en cabaret maar ook breder. Dat is onwenselijk, niet in het belang van beide organisaties en al helemaal niet van onze bezoekers.
Beide organisaties hebben de intentie uitgesproken om met een nieuwe, frisse blik te kijken naar wat voor type programmering bij welke podium past en hoe de samenwerking verbeterd kan worden. Daarbij de individuele beleidsopdrachten zoveel mogelijk respecterend en het maximaal benutten van kansen in de markt.

Er is over en weer sterk het geloof dat een intensivering van de samenwerking en het meer kijken vanuit één benadering, kan leiden tot een steviger en breder programma voor beide organisaties. Het is niet uitgesloten dat in de toekomst (op onderdelen) gekozen wordt voor één label waar vanuit beide organisaties naar buiten treden.

Doelstelling van de samenwerking
Uitgangspunt voor de samenwerking tussen de Lindenberg en LUX is inhoudelijke versterking van de beide organisaties waardoor zij in de toekomst beter in staat zijn hun doelstellingen te realiseren en zo een bijdrage te leveren aan het stedelijk culturele klimaat in Nijmegen. Specifieke aandacht gaat daarbij uit de afstemming van de podiumprogramma's.

De samenwerking biedt een toegevoegde waarde door de verbinding van de kennis van film, theater, muziek, dans en beeldende kunst. Op het gebied van cultuureducatie, talent-ontwikkeling en excellentie. Op het amateurkunst- en professionele vlak.
Het doel van de samenwerking is minimaal het behoud van het aanbod zoals dit nu op beide podia gerealiseerd wordt en daarbij:
a. dit aanbod te versterken door betere afstemming en gezamenlijke promotie en marketing
b. dit aanbod aan te vullen daar waar nog hiaten bestaan en met nieuwe ambities een zo volledig mogelijk aanbod te realiseren op beide podia

De gezamenlijke kennis en ervaring wordt gebundeld om ook het verdienvermogen van beide organisaties waar mogelijk naar een hoger plan te tillen. De samenwerking biedt tevens de mogelijkheid om slimmer in te kopen en de marketinginspanningen te verbeteren.

Werkwijze en planning
In de komende maanden (februari – juni 2015) zullen de programmeurs van beide organisaties samen optrekken om beide podiumprofielen nader onder de loep te nemen. Uitkomst van die verkenning moet

zijn over en weer helderheid creëren in het profiel van de afzonderlijke podia, het inzichtelijk maken van de overlap, het creëren van helderheid over wat bij welk podium het beste past gegeven de basisopdracht en het bepalen van een duidelijke, gezamenlijke lijn voor de toekomst.

In de komende periode werken beide organisaties aan een nieuw meerjarenbeleidskader. Alvorens die beleid wordt vastgesteld vindt over en weer overleg plaats over de inhoud van dat beleid, voor zover relevant voor de samenwerking.

Aandachtspunt bij de verkenning is het financiële resultaat van de gezamenlijke, toekomstige lijn. Een duidelijke afspraak dient gemaakt te worden over het monitoren van de kosten en de baten en hoe die zijn toe te wijzen zijn aan welke organisatie. Het uitgangspunt daarbij is dat er geen van de organisaties geconformeerd mag worden met een onevenredig negatief saldo. Tussentijds zullen wij de uitvoering van de programma's en de publiekstoestroom evalueren.

Plan van aanpak

Fase 1: 2015

Lux en de Lindenberg stellen zich in deze eerste fase ten doel:

- Elkaar vooraf goed te informeren over de op handen zijnde programmering
- Deze programmering af te stemmen, zodat geen dubbelingen ontstaan en programma's passend zijn bij het profiel van de organsiaties
- De schurende programma onderdelen met elkaar te bespreken en op te lossen
- Een start maken met het ontwikkelen van een gedeelde visie op het totaal van beide programma-profielen en hoe dit evenwichtiger in de toekomst kan worden doorontwikkeld. Deze gedeelde visie dient als basis voor de programmering 2016/2017, waarvan de concrete invulling start in het najaar van 2015.

Fase 2: 2016

Lux en de Lindenberg hebben vanaf 2016 nieuw strategisch beleid geformuleerd, waarin de positie van de programmering is verwoord. In dit jaar stellen de organisaties zich ten doel:

- Te programmeren binnen het vastgestelde strategisch beleid van de organisaties en het daarbij behorende profiel. In dit profiel zijn speerpunten geformuleerd die de samenwerking tussen beiden instelling bijzonder benadrukken.
- Het instellen van een structureel periodiek overleg tussen programmeurs
- De programma's verdergaand af te stemmen; samen te programmeren en elkaars locaties zo optimaal mogelijk ~~te~~ gebruiken
- Geen dubbelingen te laten plaatsvinden
- Elkaars kennis en expertise inzetten tbv stadsbrede programmering
- Een financieel model te ontwikkelen:
    - Passend bij het strategisch beleid van de organisaties
    - Dat recht doet aan elk profiel met afbakening
    - Duidelijke versleuteling in zich heeft voor afzonderlijke organisaties, ondersteunend aan inhoudelijke keuzen

Fase 3: 2017

Voorstel - Verlenging Kunst- en Cultuurvisie 2012-2016

Lux en Lindenberg werken structureel samen op het gebied van stadsbrede programmering, waarbij de personele inzet, het gebruik van ruimten recht doet aan het profiel van de organisaties en hun strategische keuzen.

Document samenwerking ketenintendanten Lux en doornroosje

Uitgangspunt tot samenwerking LUX-Doornroosje CONCEPT

Aanleiding
Het is wenselijk dat Doornroosje en LUX tot een betere afstemming komen voor wat betreft de muziekprogrammering. Doornroosje is ketenintendant op het gebied van muziek in Nijmegen en is het expertpodium op dit gebied. LUX heeft een beperkte muziekprogrammering naast het andere aanbod op het gebied van film- en live podium. Het muziekprofiel van LUX behelst een breed aanbod en richt zich hoofdzakelijk op: (inter)nationale jazz en improvisatie muziek, bijzondere muzikale ontmoetingen en cross-overs, singer-songwriter, wereldmuziek, theatermuziek voor de vlakke vloer en middenzaal en cross-overs tussen deze genres

Beide organisaties hebben de intentie uitgesproken om met een nieuwe, frisse blik te kijken naar de samenwerking en hoe deze verbeterd kan worden. Daarbij de individuele beleidsopdrachten zoveel mogelijk respecterend en het maximaal benutten van kansen in de markt. Gelijkwaardigheid vormt de basis van de afspraak, waar bij eventuele risico's samen worden gedragen.

Doelstelling van de samenwerking
Het doel van de samenwerking is een versterking van het huidige aanbod door een krachtenbundeling binnen het genoemde genre. Ook is het van belang de marketing en promotie en de ticketverkoop waar dat kan meer samen te doen en beter af te stemmen.

Uitgangspunt is een heldere en structurele afstemming over de programmering maar ook de publiciteit, productionele zaken en de financiën. Wat dat laatste betreft geldt dat alle kosten en inkomsten die bij het concert komen kijken, inzichtelijk worden gemaakt en door middel van een 50/50 verdeling verrekend. Hierbij is een aantal posten vooraf vastgesteld en gestandaardiseerd, en is een aantal posten afhankelijk van de aard en omvang van de activiteit. Een rekenschema dient als basis voor doorrekening van kosten en baten over en weer.

Werkwijze en planning
In de komende maanden (mei-juni 2015) zullen de programmeurs van beide organisaties samen optrekken om de samenwerking te optimaliseren. Een duidelijke afspraak dient gemaakt te worden over het monitoren van de kosten en de baten en hoe die zijn toe te wijzen zijn aan welke organisatie. Het rekenschema van Doornroosje dient daarbij als basis. Belangrijke voorwaarde is dat geen van de organisaties geconformeerd mag worden met een onevenredig negatief saldo. Tussentijds zullen wij de samenwerking, het verloop en de publiekstoestroom evalueren.

Nijmegen, 1 mei 2015

Toine Tax
namens Doornroosje

Pepijn Kuyper
namens LUX

Discussiestuk ontwikkeling actuele muziek in Nijmegen

Doornroosje, Lux, Schouwburg deVereeniging, Lindenberg

NO LABEL

DISCUSSIESTUK

Namens

Concertgebouw De Vereeniging, Poppodium Doornroosje, LUX, De Lindenberg

Voorstel - Verlenging Kunst- en Cultuurvisie 2012-2016

INHOUD

1	**Inleiding**	**p. 3**
2	**Missie**	**p. 3**
3	**Visie**	**p. 3**
4	**Doelen & fasering**	**p. 4**
5	**Profiel per podium**	**p. 4**
6	**Wolk van partners**	**p. 6**
7	**Tot besluit**	**p. 8**

Voorstel - Verlenging Kunst- en Cultuurvisie 2012-2016

1 INLEIDING

No Label is de werktitel van een nieuw te ontwikkelen samenwerkingsverband, geïnitieerd door de vier grote muziekpodia in Nijmegen, te weten Concertgebouw De Vereeniging, Doornroosje, De Lindenberg en LUX. *No Label* zoekt en neemt het initiatief om verbindingen te realiseren op het gebied 'actuele' muziek, dat wil zeggen de nieuwste ontwikkelingen op het gebied van hedendaagse gecomponeerde muziek, experimentele popmuziek, geïmproviseerde muziek en jazzmuziek.

Onderstaande tekst is opgesteld als rapportage van de verkenning van de mogelijkheden tot samenwerking door de genoemde podia en dient als discussiestuk voor verdere onderlinge uitwerking en samenwerking met andere gerelateerde partners in de stad.

2 MISSIE

No Label heeft als missie om vanuit de vier grote muziekpodia van Nijmegen een stads brede programmering op het gebied van *actuele* muziek te realiseren, dat wil zeggen de nieuwste ontwikkelingen op het gebied van hedendaagse gecomponeerde muziek, experimentele popmuziek, geïmproviseerde muziek en jazzmuziek die door de vier podia te samen worden vertegenwoordigd.

3 VISIE

No Label bevindt zich midden in het artistieke vierkant dat de vier podia De Vereeniging, Doornroosje, LUX en Lindenberg in principe vormen. Daar waar de verschillende podia zich in hun programmering richten op de verschillende genres hedendaags gecomponeerde muziek, experimentele popmuziek, jazzmuziek dan wel geïmproviseerde muziek, staat *No label* op het snijpunt van de genoemde genres en biedt het initiatief kansen voor verschillende nieuwe ontwikkelingen.

Afstemming

No Label biedt een platform van overleg tussen de genoemde podia, waarbij in eerste instantie inhoudelijke afstemming en kennisdeling van belang zijn. Door deze inhoudelijke afstemming kunnen de vier partijen beter inspelen op de behoeften van de stad en haar publiek, omdat de grenzen tussen muziekgenres steeds verder vervagen. Zo zou de ene partij gebruik kunnen maken van de faciliteiten en/of de kennis van de andere. Om die reden zou het *No Label*-overleg regelmatig moeten worden gevoerd. Wij denken aan minstens vier keer per jaar.

Samenwerking

No Label biedt kansen tot gerichte samenwerking met organisaties en initiatieven in de stad op het gebied van 'actuele' muziek, te denken aan de Music Meeting, Brebl, JIN e.a. Dergelijke relevante/ toevoegende programmering kan door het podium met het meest passende genre worden opgepakt. Podia kunnen dit op de eigen podia

programmeren of in overleg op zoek gaan naar een ander podium of alternatieve locatie. Afstemming gebeurt steeds binnen *No Label*.

Zichtbaarheid

No Label biedt mogelijkheid tot een gezamenlijke podium overstijgende presentatie en merkontwikkeling, die de zichtbaarheid van een ieders programmering op het gebied van actuele muziek aanzienlijk zal kunnen vergroten en kruisbestuiving van doelgroepen kan bewerkstelligen.

Ontwikkelingslijn

No Label biedt mogelijkheid de ontwikkelingslijn van kunst en kunstenaar te spotten en te stimuleren. Bijvoorbeeld van broedplaats Brebl, via De Lindenberg richting de podia van De Lindenberg, LUX of Doornroosje; bij grote publieke belangstelling door naar de grote zalen, o.a. ook De Vereeniging. In zo'n cyclus wordt een keten aangelegd van scheppen – produceren – presenteren.

Nieuwe producties

In een ideale wereld bundelen deze partijen in de toekomst eveneens hun krachten in het gezamenlijk initiëren van vernieuwende producties op het gebied van nieuwe trends en avant-garde in de muziek. Een jaarlijks festival georganiseerd door de vier instellingen, zal daarvan een van de spraakmakende en enthousiasmerende producten kunnen zijn.

4. DOELEN EN FASERING

Op basis van de genoemde missie en visie heeft *No Label* zich de volgende, korte en langere termijn doelen gesteld:

1. het onderling vaststellen van een uitgangsdefinitie en afbakening met betrekking tot de term 'actuele muziek';
2. een stads brede ambitie formuleren voor de *actuele* muziekprogrammering in Nijmegen;
3. inhoudelijke afstemming realiseren tussen het profiel van ieder podium op het gebied van *actuele* muziek;
4. samenwerking realiseren met organisaties en initiatieven in de stad op het gebied van 'actuele' muziek;
5. zichtbaarheid vergroten van een ieders actuele muziekprogrammering door podium overstijgende merkontwikkeling;
6. een ontwikkelingslijn creëren, zodat een keten gevolgd kan worden van beginnend tot professionele muzikant;
7. nieuwe producties initiëren op het gebied van nieuwe ontwikkelingen in de muziek ('Podium voor vernieuwende muziek in het Oosten)

No Label werkt in eerste instantie aan de uitwerking van bovengenoemde eerste 5 doelen.

Hiermee zal een stevige basis worden gelegd die mogelijkheid biedt voor verdere stappen in de toekomst, zoals onder meer punt 6 en 7.

5. PROFIEL PER PODIUM

Voorstel - Verlenging Kunst- en Cultuurvisie 2012-2016

Onderstaand vormt een globale opsomming van de profielen en programmeringslijnen van de podia van de vier instellingen met de bijbehorende zaal en capaciteitsvermelding. Dit geeft een completer beeld van de situatie en de mogelijkheden in de stad.

1. ***Concertgebouw De Vereeniging***; klassieke 'gecomponeerde' muziek in de breedste zin van het woord, d.w.z. van oud tot hedendaags, en in verbinding met aanverwante genres en disciplines.
   Dit bestaat uit 4 pijlers:
   1. Programmering Het Gelders Orkest (via culturele verhuur)
   2. Programmering Nijmeegse Stichting voor Kamermuziek (via culturele verhuur)
   3. Stadsprogrammering (via culturele verhuur)
   4. 'Eigen programmering' in de vorm van een (inter)nationale kwaliteitsprogrammering en vernieuwende concertformules i.s.m. met diverse partners, aanvullend op punt 1 t/m 3.

   NB De Vereeniging is deze aanvullende 'eigen programmering' gradueel aan het ontwikkelen en zal vanaf seizoen 15 16 circa 20 concerten presenteren, welke de komende seizoenen in aantal geleidelijk zullen worden opgeschaald.

   Aantallen concerten actuele muziek per jaar:
   Circa 6

   Capaciteit

Cap. Grote zaal:	1467 zitplaatsen
Cap. Kleine zaal:	200 zitplaatsen

2. ***Poppodium Doornroosje*** is verantwoordelijk voor het promoten van popmuziek in Nijmegen middels het organiseren van concerten en *dance*. Deze activiteiten vinden plaats in Doornroosje, Merleyn alsmede op diverse locaties in de stad (i.s.m. partners). Doornroosje poogt om een divers en up-to-date-programma te bieden voor jongeren en ouderen.

   Doornroosje heeft twee poten: live concerten en *dance*, de elektronische kant van de popmuziek. Popmuziek is een breed begrip aangezien dit een spectrum aan muziekstijlen bevat. Onder popmuziek valt een keur aan stijlen: van *afrobeat*, blues via folk, house, hiphop, metal, reggae, rock naar singer-songwriters, soul, wereldmuziek naar *zouk*.

   In het kader van het *No Label*-project zou Doornroosje de signaleringsfunctie willen uitdiepen. Dit betekent dat Doornroosje in het kader van dit project een focus wil leggen op opkomende, nieuwe acts alsmede nieuwe ontwikkelingen binnen de popmuziek. Kernwoorden: vernieuwend, experiment, urgent en relevant.

   Aantallen concerten actuele muziek per jaar
   circa 5 experimentele/avant-garde programma's/concerten.

   Capaciteit

   a. Rode Zaal staand: 1100 cap.

   b. Rode Zaal zonder balkon 750 cap

c. Rode Zaal verkleind 500 cap.

d. Paarse Zaal: 400 cap.

e. Café: 175 cap. We gebruiken dit alleen bij indoor-festivals als concert-locatie.

f. Merleyn: 200 cap.

3. Het muziekprofiel van ***LUX*** maakt onderdeel uit van een brede podiumprogrammering voor de vlakke vloer theater- & concertzaal. Het aanbod van actuele muziek bestaat uit jazz, wereldmuziek & diverse cross-overs van en met deze genres. Hierin focust LUX op actuele ontwikkelingen van gevestigde grote (inter)nationale namen. Daarnaast maakt een aantal intieme, kleinschalige (cross-over)-concerten onderdeel uit van deze programmering. Met name binnen de programmalijn De Ontmoeting.

Samen met Music Meeting, JIN, Brebl, De Lindenberg en het festival East of Eastern wil LUX voor de stedelijke jazz- en wereldmuziekprogrammering een helder en herkenbaar profiel vinden. Met de gezamenlijke ambitie om van Nijmegen het podium van het oosten te maken voor jazz- en wereldmuziek. Dit door onder meer verbindingen met de randstad te leggen.

Het totaal aantal (theater)concerten per jaar bedraagt ca. 50 concerten.

Aantallen concerten actuele muziek per jaar

Aantal concerten actuele muziek per jaar: ambitie voor 15 a 20 concerten

Capaciteit

Cap. zaal 7:	flexibel 184/230 zitplaatsen (tribune), of
	350 staand zonder tribune
Cap. zaal 6:	flexibel 80/136 zitplaatsen[2]

4. ***Lindenberg***; Het professionele muziekprofiel van de Lindenberg focust op het actuele aanbod van jazz en improvisatie en heeft raakvlakken met hedendaags gecomponeerde en wereldmuziek. Het professionele aanbod richt zich niet alleen op volwassenen, maar er wordt ook geprogrammeerd voor de jeugd (Jazz 4 Kids, of Peuterpret met Tessa Zoutendijk.) Naast het professionele aanbod is de Lindenberg organisator van educatie, talentontwikkeling en amateurmuziek. De Lindenberg vervult daarmee ook een laboratoriumfunctie, waarbij de lijn van amateur ↔ jong talent ↔ professional wezenlijk is. Het combineren van amateurs en professionals levert een impuls aan kwaliteit en draagvlak.
Er is een relatie met het aanbod (inter)nationale jazz en improvisatie muziek van Lux. Beide podia kiezen voor een verregaande afstemming van het aanbod, organiseren gezamenlijke marketing en maken gebruik van elkaars mogelijkheden om het bereik te vergroten.

Aantal concerten actuele muziek per jaar:
16 – 24

[2] deze zaal is nu nog niet geschikt voor muziekprogrammering, maar wordt dat in de toekomst wel.

Capaciteit:

Cap. Karolingenzaal = 72
Cap. Steigerzaal = 144
Cap. Lindenbergzaal = 324 (zittend) 550 (staand)

6. WOLK VAN PARTNERS

De vier podia hebben naast onderlinge samenwerkingen (1e ring) ieder een wolk van partners om zich heen waarmee meer of minder intensief wordt samengewerkt (2e ring). Deze partners bieden de betreffende podia mogelijkheden om doelgroepen te benaderen, maar ook een *scene* te ontwikkelen. Deze wolk moet als een verzameling van verschillende *communities* beschouwd worden. Voor de beeldvorming en om afstemming te bevorderen wordt de 'wolk' van partners hieronder benoemd.

1. Concertgebouw De Vereeniging

1e ring: Doornroosje

2e ring: Het Gelders Orkest

Nijmeegse Stichting voor Kamermuziek

Vrienden van De Vereeniging

Radboud Universiteit

ArtEZ
NJO

Naast deze al bestaande structurele partners wordt er vanuit de eigen programmering van De Vereeniging gewerkt aan diverse nieuwe samenwerkingen, o.a. in de ontwikkeling van nieuwe concertformules en randprogrammering op het gebied van participatie.

2. Doornroosje;

1e ring: Stadsschouwburg de Vereeniging
LUX
De Lindenberg

2e ring: Music Meeting

5 mei Bevrijdingsfestival
Kids 'n' Billies Festival
Stevenskerk Live (serie concerten tijdens Vierdaagsefeesten).
Valkhof Festival
Wintertuin
Fortarock (metal/rock festival met serie clubavonden)

Popronde

Merleyn

Overige partners:

Roos van Nijmegen (bandcompetitie voor jonge acts uit Nijmegen en omgeving).
Kaf en Koren (Studenten bandcompetitie)
Extrapool
Productiehuis Oost Nederland
DRIFT Nijmegen Rock City (platform voor hardrock/metal-acts uit Nijmegen en omgeving).

3. ***LUX;***
   1e ring: De Lindenberg
   Doornroosje

   2e ring: Music Meeting

   JIN
   Brebl
   ArtEZ Arnhem
   Lokale musici; Bo van de Graaf/I Compani en Corrie van Binsbergen
   Productiehuis ON, als onderdeel van samenwerking met De Nieuwe Oost

4. ***De Lindenberg***
   1e ring: Lux

   2e ring: ArtEZ, jazz en pop Arnhem

   Arnhem Muziek Platform (AMP)
   JIN
   Brebl

7. TOT BESLUIT

Deze tekst is opgesteld als verkenning van mogelijkheden en dient als discussiestuk voor verdere onderlinge uitwerking en samenwerking met mogelijke andere partners in de stad.

Op basis van de geplande gesprekken zullen de bevindingen nader in dit stuk worden uitgewerkt.

Verslag CNN presentatie intendantschap Amateurkunst & Cultuureducatie

Datum 3 september 2015

Ilse licht de zelfevaluatie van 1 juni 2015 toe.

Voorstel - Verlenging Kunst- en Cultuurvisie 2012-2016

De Lindenberg heeft twee intendantschappen onder haar hoede die door de geschiedenis zijn opgebouwd. Cultuureducatie en amateurkunst is het lastigste veld. Het is geen keten, maar raakt wel alle ketens. Het veld is heel erg breed, met een groot aantal georganiseerde en ongeorganiseerde partijen.

- Cultuureducatie

De verschillende rollen en functies worden door Cultuur en School Nijmegen (CESN) breed ingevuld en uitgevoerd. Aandachtspunt is wat bij CESN hoort en wat bij de Lindenberg. Primair onderwijs (PO) krijgt de meeste aandacht, Voortgezet onderwijs (VO) minder. Het VO wil veel zelf bepalen, met eigen vakdocenten en is vaak buiten Nijmegen actief. Het programmabereik van VO is dus veel groter dan alleen het Nijmeegse veld.
De kennis van het Nijmeegse veld is goed. Zowel actieve als receptieve programma's worden bemiddeld. Binnen de programma's van CESN is de Lindenberg zelf geen aanbieder om de onpartijdigheid te waarborgen. Het aanbod (programma's) is veel groter dan de markt (budget van scholen). De verhouding is ongeveer 200 programma's voor 1 school, met budget voor 3 programma's. Toch verwachten aanbieders veel programma's te verkopen.
CESN heeft een stuurgroep met vertegenwoordigers uit PO, VO en aanbieders, zowel grote instellingen als zelfstandigen. Deze stuurgroep ziet toe op het beleid, controleert de financiën en geeft advies.

- Vraag: Worden de stuurgroep leden gerouleerd? Niet structureel, maar een jaar geleden is een onafhankelijke voorzitter van de Radboud Universiteit en een vertegenwoordiger van de zzp-ers toegetreden.
- Vraag: Waar liggen kansen en uitdagingen? De leemtes goed in beeld hebben, tussen de vraag en het aanbod. Daarnaast zijn er kansen op de kruispunten met andere ketens, zowel cultuureducatie als amateurkunst.
- Vraag: Wat is de visie? Dit wordt in de zelfevaluatie niet genoemd.
  Dit is de ontwikkelingslijn voor het totale cultuuraanbod voor het onderwijs. Dit zit verwerkt in het aanbod wat CESN doet. Met de impulsregeling cultuureducatie met kwaliteit wordt bijvoorbeeld cultuurbeleid op scholen ontwikkeld, leerkrachten geschoold en aan cultuurbewustwording gewerkt voor het onderwijs. Overigens, de visie wordt ook bij de andere ketens niet in de zelfevaluatie genoemd. De zelfevaluatie is niet gericht op het formuleren van de visie, maar hoe de rol van intendantschap wordt ingevuld.
- Vraag: De Lindenberg is intendant, CESN voert uit als bemiddelaar. De intendant kijkt breder, is ook gericht op signalering en ontwikkeling. Is de rol daar goed belegd? De invulling van het intendantschap kan uitgebouwd worden, ook binnen CESN.

- Amateurkunst

Het is een heel breed veld; lessen, cursussen, podiumpresentaties, produceren. Er zijn heel veel georganiseerde en ongeorganiseerde amateurkunstenaars. De komende tijd gaat de Lindenberg zich focussen op welke amateurs en verenigingen zij zich gaat richten. Uitdaging is om dit structureel aan te pakken, want nu gebeurd er veel ad hoc. Knelpunt is dat er geen extra geld voor is, en welke vorm/structuur je ook biedt: dat kost geld.
Er worden al veel verbindingen gelegd. Het afgelopen jaar muziekfestival samen met Valkhof klassiek en de Open dag van de Lindenberg. Volgend jaar komt er misschien een amateurkunstfestival.

- Vraag: wat is het verschil tussen faciliteren en rol als intendant? Dit is een grijs gebied, en geldt voor meerdere (keten) intendanten. Er zijn taken die als een natuurlijke rol bij de instelling passen; faciliteren, kennisdelen en advies. Het onderscheid tussen rol als instelling en intendant zit hem in de helicopterview over het betreffende veld.

<u>Feedback/Vragen</u>

- Dianne: CESN blijven gebruiken voor rol cultuureducatie, dat werkt goed. Amateurkunst blijft nog wat onduidelijk.
- Betty: Goed om te horen hoe het werkt, waar de uitdagingen liggen en hoe het onderlinge gesprek hierover gaat.
- John: Je doet heel veel, maar de meerwaarde wordt gemist. Wat is het onderscheidende vermogen.
- Pepijn: Goed dat er een praktische werkwijze is voor cultuureducatie in de stad.
- Frank: Ziet bij de uitstroom van talenten kansen, vooral aan de scoutende kant. Veel organisaties richten zich op de uitvoering, maar doorstroom heeft aandacht nodig. Dit geldt voor alle disciplines.
- Toine: gaat missie/visie zelf ook aanscherpen in de zelfevaluatie muziek.
- Frits: de opdracht van gemeente m.b.t. invulling intendantschap is niet duidelijk. Concrete doelen staan er niet in. Hij ziet een worsteling bij de Lindenberg, maar ook bij de andere intendanten. Het gaat toch om

procesregie, dat de keten gaat werken? Ja, maar elke keten werkt anders. Bovendien is de cultuureducatie en amateurkunst geen keten, dat maakt het extra lastig.

Door regie te pakken op de keten, maak je mogelijk dat je meer weet, beter signaleert, beter samen werkt en kunt zoeken naar verbindingen. Uiteindelijk zou het maatschappelijk effect van de subsidies vergroot (moeten) worden. Het intendantschap is een groeiproces, en dat is met elkaar zoeken.

Volgende keer bespreking keten intendantschap: OBGZ - literaire keten.

Voorstel - Verlenging Kunst- en Cultuurvisie 2012-2016

Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsrealisatie & verantwoording

Ingekomen stuk D15 d.d. 23 september 2015

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 323 59 92
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Aan de Gemeenteraad van Nijmegen

Datum
7 juli 2015

Ons kenmerk
MO20/15.0005871

Contactpersoon
Stefan Grond
Natalie van den Dobbelsteen

Onderwerp
Subsidie 2016 t/m 2019 grote culturele instellingen en peer-review

Datum uw brief
-

Doorkiesnummer
(024) 3292249

Geachte leden van de Raad,

In het verleden hebben we vrijwel altijd meerjarige budgetcontracten met de zes grote culturele instellingen[1] (de C6) afgesloten, waardoor de continuïteit in de bedrijfsvoering van deze organisaties voor een aantal jaren gegarandeerd was. In verband met gemeentelijke bezuinigingstaakstellingen en ontwikkelingen bij de organisaties zelf hebben we afgelopen jaren besloten om alleen nog maar eenjarige contracten af te sluiten[2]; hiervan hebben we uw Raad telkens met een informatiebrief op de hoogte gesteld. Inmiddels zijn de bezuinigingen geïmplementeerd en is de relatieve rust bij de meeste organisaties teruggekeerd, reden voor ons om weer meerjarige contracten af te sluiten voor de periode 2016 t/m 2019.

Met deze brief willen we uw Raad informeren over de financiële en inhoudelijke kaders waarbinnen we de komende maanden met de instellingen (uitgezonderd dus Museum het Valkhof) afspraken gaan maken over de prestaties die ze moeten leveren voor het beschikbare budget. De budgetcontracten zullen we uw Raad in het vierde kwartaal van 2015 ter besluitvorming voorleggen.

Financiële kaders
In de Perspectiefnota 2014 (PPN 2014) is voor het Programma Cultuur, Cultuurhistorie en Citymarketing een onderzoeksopdracht opgenomen naar de mogelijkheden van een bezuiniging op de C6 met ingang van 2016 van € 700.000,-. De taakstelling die gekoppeld is aan deze onderzoeksopdracht hebben we in ons Coalitieakkoord 2014-2018 gehalveerd van € 700.000,- naar € 350.000,-. Vervolgens hebben we in onze collegevergadering van 7 juli 2015 het bezuinigingsbedrag per instelling vastgesteld.
Het maximale subsidiebedrag dat per organisatie beschikbaar is met ingang van 2016 is gebaseerd op het subsidiebedrag 2015 minus deze bezuiniging uit de PPN 2014 en de nog niet

[1] Stichting LUX, Stichting Doornroosje, Stichting Openbare Bibliotheek Gelderland Zuid (OBGZ), Stichting Keizer Karel Podia (KKP), Stichting Museum het Valkhof (MHV), Stichting de Lindenberg
[2] Alleen Museum het Valkhof heeft momenteel een meerjarig budgetcontract dat per 1 januari 2017 afloopt.

Gemeente Nijmegen
Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsrealisatie & verantwoording

verwerkte bezuiniging uit de PPN 2013. Het totaalbedrag 2016 wordt wel nog verhoogd met het indexcijfer 2016 dat op dit moment (juni 2015) nog niet bekend is.

Kortingen PPN 2013 en 2014 en maximaal subsidiebedrag 2016

	Subsidie 2015	*Korting PPN 2013*	*Korting PPN 2014*	*Subsidie 2016*[3]
Doornroosje	1.354.772	14.035	34.852	1.305.885
LUX	1.100.757	17.156	36.033	1.047.568
MHV	2.129.698	33.242	54.968	2.041.488
OBGZ	5.027.846	13.000	100.133	4.914.713[4]
KKP	2.039.526	30.406	58.192	1.950.928
De Lindenberg	3.324.466	155.161	65.822	3.103.483
Totaal		**263.000**	**350.000**	

De C6 zijn zelf onder leiding van een extern bureau aan de slag gegaan om te kijken op welke wijze het mogelijk was om de laatst opgelegde bezuiniging van € 350.000,- te verdelen (bijlage 1). Het onderzoek viel uiteen in twee fasen: een quickscan naar de mogelijke besparingen op inkoop en contractbeheer en een onderzoek dat later nog plaatsvindt naar besparingen door ondersteunende diensten zoals administratie meer samen te laten werken. Het onderzoek geeft een onderbouwde indicatie van de te behalen besparingen op het inkoopbudget. De instellingen zijn nu zelf aan zet om daadwerkelijk de besparing te gaan realiseren door opnieuw te gaan onderhandelen met hun leveranciers. Het gaat met name om de inkoop van energie, schoonmaak, verzekeringen en automatisering.

We willen onze waardering uitspreken voor het feit dat de C6 haar verantwoordelijkheid heeft genomen en op een goede wijze invulling heeft gegeven aan de bezuinigingsopdracht van € 350.000,- ondanks de bezorgdheid over de druk die deze bezuiniging op de organisaties legt.

Inhoudelijke kaders
In 2012 heeft uw Raad de Kunst- en Cultuurvisie 'Werken in Ketens' 2012-2016 vastgesteld. De vigerende budgetcontracten zijn allemaal binnen de kaders van deze visie afgesloten. Omdat we nu de subsidies voor een termijn van vier jaar vast willen leggen (2016 t/m 2019), vallen de subsidiecontracten voor een deel buiten de periode waarvoor de cultuurvisie afgesloten is. Wij kiezen ervoor nu geen nieuwe visie op te stellen maar de huidige te verlengen. Daarbij brengen we binnen de kaders van deze visie accentverschuivingen aan die recht doen aan de intentie van ons Coalitieakkoord 2014-2018. Zo zullen we meer aandacht besteden aan een brede toegankelijkheid van culturele voorzieningen, zwaarder accent leggen op cultuureducatie en de doelgroep jongeren tot 26 jaar. Het werken in ketens blijft hierbij ons uitgangspunt waarbij de zes instellingen als ketenintendant voor de desbetreffende ketens (of functie in het geval van de

[3] Dit bedrag wordt dus nog verhoogd met het indexcijfer 2016.
[4] Tot en met 2014 droegen de bibliotheken een bedrag af aan de VOB om e-boeken in te kopen. Vanaf 2015 draagt de bibliotheek dit bedrag niet meer af. In plaats daarvan wordt het bedrag, dat bedoeld is voor inkoop van e-boeken, verminderd op de uitkering van het gemeentefonds. De bedragen zijn in overeenstemming met de brancheverenging voor bibliotheken vastgesteld. Het gaat om een bedrag van € 0,47 per inwoner in 2015, € 0,55 in 2016, € 0,63 in 2017 en € 0,73 in 2018. De subsidie aan de OBGZ zal de komende jaren met hetzelfde bedrag verlaagd worden als de uitname uit het gemeentefonds.

Gemeente Nijmegen
Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsrealisatie & verantwoording

Lindenberg) fungeren. Voor de keten erfgoed gaan we dit jaar aan de slag om in lijn met de huidige cultuurvisie een ketenintendant aan te stellen.

	Keten	*Functie*
Doornroosje	Muziek	
LUX	Film en media	
MHV	Beeldende kunst	
OBGZ	Literatuur	
KKP	Theater en dans	
De Lindenberg		Educatie

De algemene inhoudelijke prestatie-eisen waaraan de organisaties moeten voldoen in het kader van de subsidieverlening zijn de volgende:

a. Cultuureducatie en doelgroep jeugd tot 26 jaar
De organisaties zetten aantoonbaar in op cultuureducatie en activiteiten gericht op de jeugd tot 26 jaar.

b. Brede toegankelijkheid culturele voorzieningen
Cultuurparticipatie vinden wij belangrijk voor alle Nijmegenaren en daarom vragen wij aan de culturele organisaties om er samen zorg voor te dragen dat culturele voorzieningen breed toegankelijk zijn en er voor alle lagen van de bevolking een passend cultureel aanbod is.

c. Prioriteiten: talentontwikkeling, excellentie en experiment
De organisaties geven samen met andere partijen in de stad en partijen in de keten vorm aan de gemeentelijke prioriteiten talentontwikkeling, excellentie en experiment.

d. Ketenintendantfunctie en ketenoverleg
De organisaties zijn ketenintendant voor de desbetreffende keten en dragen procesverantwoordelijkheid voor de organisatie van het ketenoverleg.

In het ketenoverleg komen minstens de volgende onderwerpen aan de orde:
1. de speerpunten uit de Kunst- en Cultuurvisie;
2. samenwerking in de keten;
3. toegankelijkheid van de keten;
4. de wijze waarop het ambitieniveau binnen de keten gerealiseerd wordt in Nijmegen.

De ketenintendant nodigt in de keten en in het netwerk samenwerkende partijen uit voor het ketenoverleg. De partijen in de keten kiezen gezamenlijk een voorzitter.

e. Verslaglegging ketenoverleg
Jaarlijks stelt het ketenoverleg een verslag van haar werkzaamheden vast. Dit verslag beschrijft de werkzaamheden in de keten op de onder d genoemde onderwerpen. Die werkzaamheden kunnen gemeenschappelijk zijn maar ook betrekking hebben op twee of meer deelnemers aan de keten. Het verslag wordt toegestuurd aan de gemeente en dient als basis voor toekomstige peer-reviews.

Voorstel - Verlenging Kunst- en Cultuurvisie 2012-2016

Gemeente Nijmegen
Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsrealisatie & verantwoording

f. Peer-review
De organisaties voeren een peer-review uit op basis van het ketenverslag en de jaarverslagen.

g. Groeimodel
De gemeente geeft de organisaties in de keten de ruimte om vorm en inhoud te geven aan het ketenintendantschap en de speerpunten waarbij ze zelf kunnen definiëren wat zij verstaan onder de onderwerpen onder d, welk ambitieniveau de partijen in de keten hebben en hoe zij dit ambitieniveau willen realiseren.

h. Code Cultural Governance
De organisaties hanteren de code Cultural Governance en leggen in het jaarverslag verantwoording af over de wijze waarop dit gebeurt. Hierbij wordt gebruik gemaakt van een op Nijmegen toegespitst verantwoordingsprotocol.

i. Cultuuronderzoeken
De organisaties participeren desgevraagd in de gemeentelijke cultuuronderzoeken en stellen hiervoor gevraagde gegevens beschikbaar.

j. Cultureel aanbod
Het aanbod dient een hoge inhoudelijke kwaliteit te hebben en gericht te zijn op een zo breed mogelijk publiek tegen een betaalbare prijs.

Buiten deze algemene eisen stellen we uiteraard ook specifieke eisen aan de organisaties, onder andere met betrekking tot het aantal voorstellingen, bezoekers, exposities, uitleningen en wijze waarop relevante doelgroepen benaderd worden. Onderstaand geven we per organisatie aan welke eisen we in de subsidiebeschikking op willen nemen.

<u>Doornroosje</u>
We verwachten van Doornroosje dat het de popinfrastructuur in Nijmegen versterkt waarbij we belang hechten aan een compleet (pop-) muziekaanbod waarbij de risicovolle activiteiten zijn gewaarborgd. Doornroosje organiseert onder andere popconcerten en dance-events gericht op kwaliteit, beginnend talent, afwisseling en nieuwe trends. Doornroosje fungeert als (landelijke) broedplaats van de popcultuur.

Doornroosje moet voldoen aan de hieronder vermelde kwantitatieve specificaties:
de organisatie verricht in 2016 minimaal 150 activiteiten en met een streefaantal van 117.000 betalende bezoekers. Omdat Doornroosje in 2014 een nieuw pand heeft betrokken heeft ze een enkel jaar nodig om weer een stabiele organisatie op poten te zetten: uiterlijk voor 2018 zullen we nieuwe kwantitatieve specificaties gaan formuleren.

Pop-culturele activiteiten maken minimaal 90% uit van het aanbod van Doornroosje. Dit betreft met name de kernactiviteiten concerten en dance. Er wordt gestreefd naar een evenwichtige verdeling van het aantal concerten en dance-activiteiten. Een klein deel hiervan (minder dan 10%) valt onder overige pop-culturele activiteiten: bijvoorbeeld kleinkunstachtige optredens (stand-up comedians, samenwerking met Wintertuin).
In het kader van cultureel ondernemerschap mag maximaal 10% van het totale aanbod bestaan uit commerciële (verhuur)activiteiten. Deze commerciële activiteiten vinden plaats met

Gemeente Nijmegen
Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsrealisatie & verantwoording

inachtneming van het convenant dat Doornroosje dd. 13-12-2012 gesloten heeft met Koninklijke Horeca Nederland.

Arthouse LUX
LUX is een onafhankelijk en vrijzinnig podium voor nieuwe ontwikkelingen in kunst, media en wetenschap. Het combineert de functies van arthouse, vlakkevloertheater, dans, muziek en podium voor debat & media. Wij vragen aan LUX om uitvoering te geven aan de onderwerpen *Film & Beeldcultuur* en *Woord, Debat en Podiumkunsten (Theater en Muziek).* Met het filmprogramma en live podium speelt LUX voornamelijk in op de actualiteit en ontwikkelingen in de wereld. Het staat met het programma voortdurend stil bij maatschappelijk relevante thema's, en bieden kleinschalig en vernieuwend aanbod uit binnen en buitenland. Zo wil LUX de inwoners van Nijmegen en omstreken inspireren, uitdagen en ander perspectief bieden.

LUX werkt lokaal samen met diverse culturele en mediaorganisaties zoals de Radboud Universiteit, NEC, Nijmeegse culturele partners Doornroosje, De Lindenberg, De Vereeniging/Schouwburg, De bibliotheek, omroep N1 en de Gelderlander maar ook diverse festivals als Music Meeting en De Wintertuin. Daarnaast werken LUX samen met theatermakers, debatcentrum De Balie, lokale en nationale collega-filminstellingen als Dziga, Go Short, International Documentary Film Festival Amsterdam (IDFA), Internationaal Film Festival Rotterdam (IFFR), Cinekid en anderen. LUX is als (mede)organisator betrokken bij diverse evenementen en culturele activiteiten die bijdragen aan de gezamenlijke profilering van Nijmegen Cultuurstad.

De opdracht luidt:
- *Film en Beeldcultuur*: de vertoning van kwaliteits- en arthousefilms die het karakter van een arthouse- en/of kwaliteitsfilm hebben.
- *Woord, Debat & Podiumkunsten*: het organiseren van publieke debatten gericht op actuele en agenda-zettende thema's ten aanzien van onderwerpen met een (boven)regionale uitstraling. De centrale thema's van die programmering liggen op het gebied van de politiek, welzijn (zorg, onderwijs, multiculturele samenleving), ruimtelijke ordening en kunst en cultuur.
- *Theater:* het programmeren van toneel-, moderne dans-, cabaret- en jeugdtheatervoorstellingen, gericht op waardevolle producties van aanstormend talent en nieuwe theatermakers, in eerste instantie van Nederlandse en Vlaamse afkomst.
- *Muziek:* het programmeren van optredens en workshops en het realiseren van eigen producties gericht op jazz, moderne muziek en wereldmuziek.

OBGZ
Met ingang van 1 januari 2015 is de nieuwe bibliotheekwet in werking getreden. In deze wet staan de functies vastgelegd die een bibliotheek vervult. De functies dragen bij aan de persoonlijke ontwikkeling en verbetering van de maatschappelijke kansen van het algemene publiek. Het gaat hierbij om de volgende functies:

- ter beschikking stellen van kennis en informatie;
- bieden van mogelijkheden tot ontwikkeling en educatie;
- bevorderen van lezen en het laten kennismaken met literatuur;
- organiseren van ontmoeting en debat;
- laten kennismaken met kunst en cultuur.

Gemeente Nijmegen
Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsrealisatie & verantwoording

Vervolgvel
5

Wij subsidiëren de OBGZ samen met vijf andere gemeenten (Overbetuwe, Lingewaard, Beuningen, Heumen en Groesbeek/Berg en Dal). Dit jaar hebben wij samen met de OBGZ overleg gevoerd om gezamenlijk een koers voor het bibliotheekwerk te ontwikkelen. Dit proces ronden we voor de zomer af. Belangrijkste reden om te komen tot een gezamenlijke koers is om meer inzicht te krijgen in de wensen, behoeften, ontwikkelingen en verwachtingen van elkaar. We kijken hierbij naar de kernwaarden en beleidsspeerpunten van de gemeenten en de kernwaarden en functies van de Bibliotheek. Vanuit gedeelde kernwaarden en speerpunten wordt helder welke rol de Bibliotheek kan spelen in de samenleving. Daarvoor werken wij met een aantal kernbegrippen die wij centraal zetten. Er zijn meer redenen die het interessant maken om voor gezamenlijkheid te kiezen. Ontwikkelingen in de samenleving, nieuwe wetgeving, teruglopende inkomsten uit gemeentefonds en uitbereiding van taken voor de gemeenten zijn een uitdaging voor de partners. Kennis en successen delen wordt door de partners als meerwaarde gezien. Efficiënte inzet van middelen ten behoeve van meerdere gemeenten maakt functies en voorzieningen betaalbaarder. Iedere gemeente kan vervolgens maatwerk afspraken maken met de OBGZ. Voor Nijmegen geven wij prioriteit aan de eerste drie functies uit de wet (informeren, leren, lezen en literatuur).

Voorlopige gezamenlijke kernbegrippen zijn:
- De bibliotheek is er voor iedereen.
- De bibliotheek maakt als kenniscentrum de fysieke en digitale bibliotheekcollectie beschikbaar én toegankelijk voor iedereen.
- De bibliotheek is dichtbij en werkt creatief en verbindend samen met diverse organisaties. Zij benut middelen slim om daarmee een zo groot mogelijke maatschappelijke waarde en effect te bereiken.
- De bibliotheek heeft bijzondere aandacht voor het voorkomen van laaggeletterdheid en het vergroten van basisvaardigheden van laaggeletterden.
- De bibliotheek vergroot leesplezier, leesbeleving en informatievaardigheden van mensen en hun omgeving (docenten, verzorgers, vrijwilligers), met bijzondere aandacht voor jeugd en jongeren.
- De bibliotheek inspireert iedereen met literaire activiteiten.

<u>Keizer Karel Podia</u>
Aan de KKP willen we subsidie verlenen om op het gebied van theater, dans en klassieke muziek culturele voorstellingen te realiseren. Het gaat hierbij om een programma-aanbod in de Stadsschouwburg en de Vereeniging dat over de genoemde disciplines moet bestaan uit minimaal 250 voorstellingen met een bezoekersaantal van minimaal 125.000 bezoekers. We verwachten dat de KKP deze subsidieperiode specifiek aandacht geeft aan de programmering klassieke muziek, waar mogelijk in samenwerking met andere relevante partijen zoals de Nijmeegse Stichting voor Kamermuziek (NSvK). Omdat we het belangrijk vinden dat ook amateurverenigingen van de beide podia gebruik kunnen maken verwachten we dat de KKP deze verenigingen hierin (financieel) faciliteert waarbij we jaarlijks zullen monitoren hoeveel amateurvoorstellingen zijn geweest en het kortingspercentage dat hiermee gemoeid is. Verder zullen we afspraken maken over de wijze waarop de KKP invulling geeft aan cultuureducatie.

<u>Lindenberg</u>
De Lindenberg zorgt ervoor dat alle mensen uit Nijmegen en omgeving een culturele loopbaan kunnen bewandelen, zowel door het actief beoefenen van een kunstvorm als door het bezoeken

Gemeente Nijmegen
Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsrealisatie & verantwoording

van kunst en cultuur. Zij bieden ruimte aan alle niveaus: van de beginnende amateur tot de professional door middel van cursussen, voorstellingen, projecten en exposities. Zij realiseren cultuureducatie in basis- en voortgezet onderwijs, kunstprojecten in wijken en eigen producties. Ze bieden continuïteit, diversiteit, kwaliteit en samenhang in de keten van kennismaken – leren – presenteren – beoefenen.

In de komende vier jaren wil de Lindenberg meer samenhang tussen de programma's ontwikkelen, het intendantschap voor educatie en amateurkunst verder uitbouwen en meer gaan opereren als een cultureel ondernemer. Daarnaast gaat zij ook programma's ontwikkelen in samenwerking met het sociale domein.

De subsidie is bestemd voor de volgende activiteiten:
- *Kunsteducatie in de vrije tijd tot 18 jaar*: Dit betreft de lessen aan jongeren tot 18 jaar in verschillende kunstdisciplines. We vragen aan de Lindenberg om in samenwerking met stichting Leergeld ook een aanbod te doen aan leerlingen uit een gezin met een laaginkomen. Daarmee bereiken ze ongeveer 100 kinderen per jaar. Muzieklessen vormen nog steeds het grootste aandeel van het cursus aanbod. Vervolgens zijn dat de cursussen beeldend en dans. Het aantal kinderen schommelt de afgelopen vier jaren tussen de 1.750 en 1.850 cursisten.
- *Podium:* De Lindenberg heeft een drietal podia van verschillende grootte. Op het podium krijgen amateurs de kans om te laten zien wat ze kunnen. Jaarlijks zijn er rond 250 amateurvoorstellingen, waarvan 110 jeugdvoorstellingen. Het zijn niet alleen de cursisten van de Lindenberg, die optreden op één van de podia van de Lindenberg, ook schoolvoorstellingen en voorstellingen van amateurverenigingen maken hier gebruik van. Kleinschalige professionele optredens op het gebied van try outs of cabaret zijn er ongeveer 150 keer per jaar.
- *Cultuureducatie in het onderwijs*: De bemiddelingstaak van Cultuur en School Nijmegen (CESN) is een samenwerkingsverband tussen de Lindenberg en de bibliotheek (OBGZ). CESN bemiddelt tussen de vraag en aanbod op het gebied van cultuureducatie op scholen voor primair - en voortgezet onderwijs. Een stuurgroep met vertegenwoordigers van culturele aanbieders, het onderwijs en adviseurs bewaakt het aanbod en de onafhankelijkheid van CESN. Zij komen tweemaal per jaar bij elkaar om het programma, de begroting en het financiële jaarverslag goed te keuren. Jaarlijks stelt CESN een jaarprogramma samen op basis van de vragen van scholen. CESN bereikt met hun aanbod 44 scholen in het primair onderwijs en 15 in het voortgezet onderwijs.

Peer-review
Op 28 januari 2015 heeft uw Raad de motie 'Peer-review alleen versoberen als dat niet ten koste gaat van de kwaliteit' aangenomen. Zoals wij u op 9 december 2014 per brief hebben laten weten, is het Cultureel Netwerk Nijmegen (CNN) aan de slag gegaan om de peer-review uit te voeren. Ze hebben daarvoor de hulp ingeroepen van de afdeling Cultuurwetenschappen van de Radboud Universiteit. In bijgaande brief (bijlage 2) hebben ze uitgebreid beschreven welke procedure CNN volgt om de peer-review uit te voeren met in achtneming van de kaders uit de Kunst- en Cultuurvisie. Wij vinden dat voldaan is aan de open en transparante procedure. Er wordt minimaal één externe betrokken en ook de kleinere partijen krijgen de mogelijkheid zich uit te spreken over de samenwerking in de keten en de procesrol van de intendant.

Voorstel - Verlenging Kunst- en Cultuurvisie 2012-2016

Gemeente Nijmegen
Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsrealisatie & verantwoording

Vervolgvel
7

Inmiddels hebben alle intendanten hun zelfevaluatie ingevuld en gaan daarover komende periode in gesprek met de partners uit de keten/functie. De 0-meting zal daarom niet voor de zomer al afgerond zijn maar volgens planning rond oktober. De universiteit zal daarna in haar onderzoek uitgebreid spreken met alle betrokkenen in de ketens Dit onderzoek levert een rapportage op met onderzoeksresultaten, waarin het functioneren in ketens, de ontwikkelingen en groei van het intendantschap, de kansen en belemmeringen en de samenwerking in de ketens beschreven staan, alsmede aanbevelingen over de verdere ontwikkeling van die ketens.

Hoogachtend,
college van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls drs. B. van der Ploeg

Bijlagen 1. Verdeling bezuiniging € 350.000,- op de C6
2. Plan van aanpak peer-review

Voorstel - Verlenging Kunst- en Cultuurvisie 2012-2016

ONTVANGSTBEVESTIGING VERZONDEN

CULTUUR NETWERK NIJMEGEN
p/a Stationsplein 11A, 6512 AB Nijmegen

reg.nr.: 15.000486
procesverantw.: mo-10
INGEKOMEN
- 6 MEI 2015
GEMEENTE NIJMEGEN
class.nr.: - 1.853.11
afgedaan:

Gemeente Nijmegen
t.a.v. College van Burgemeester & Wethouders
Postbus 9105
6500 HG NIJMEGEN

Nijmegen, 4 mei 2015

Betreft : bezuiniging € 350.000 bij de culturele instellingen – stand van zaken
Kenmerk : 15-224
Bijlagen : twee

L.S.,

In januari 2014 is een traject ingezet van mogelijke bezuinigingen op de zes grote Nijmeegse culturele instellingen (C-6). De volgend vier stadia kunnen daarin tot nu toe herkend worden:

1. Januari 2014. Onderzoeksopdracht perspectiefnota 2014

2. Zomer 2014. Coalitie akkoord 2014-2017

   SAMENWERKING EN INNOVATIE

   Nijmegen heeft een aantrekkelijke cultuursector met een kwalitatief hoogwaardige programmering. En dat moet zo blijven. Onze overtuiging is dat door innovatie en samenwerking in de cultuursector en een duidelijkere culturele profilering opbrengsten worden vergroot en kosten worden verlaagd. Wij brengen de voorgenomen bezuiniging van € 700.000 (onderzoeksopdracht perspectiefnota 2014) terug naar een bezuiniging van ca. € 350.000. Deze voeren we zo in dat het niet ten koste gaat van de kwaliteit, toegankelijkheid, spreiding en diversiteit van het aanbod. De culturele instellingen vragen we om samenwerkingsscenario's te ontwikkelen en de financiële consequenties daarvan in beeld te brengen. Oplossingsrichtingen zoeken we vooral door te bezuinigen op de 'stenen' en door het gezamenlijk inrichten van een back-office, de bedrijfsvoering en de marketing, bijvoorbeeld door de inrichting van een shared service center bij de culturele instellingen. Ook kijken we naar de mogelijkheden voor een meer flexibele inzet van personeel.

3. Oktober 2014. Opdracht aan K+V: "Onderzoek snelle bezuinigingen C6"

   Doelstelling: De C-6 directies krijgen voor 1 januari 2015 een helder en concreet inzicht in de op korte termijn (ingaande 2016) maximaal te behalen besparingen in de exploitatie, die kan ontstaan door gezamenlijk op te trekken zonder verlies van eigenheid.

Ridderstraat 23
Aldenhof 13 90
Postbus 578
6500 AN Nijmegen

T 024 327 39 11
F 024 327 37 47
info@delindenberg.com
www.delindenberg.com

Reserveren 024 327 37 37

Gemeente Nijmegen
Aan het College van Burgemeester en Wethouders
Postbus 9105
6500 HG NIJMEGEN

M010

Buro: .....
Nr 15.0006519
22 JUNI 2015
Ingekomen
Gemeente Nijmegen

onze ref. 011/11.3/IV/KdB uw ref.

onderwerp: Peer Review

datum: 18 juni 2015

Geacht College van Burgemeester en Wethouders,

Bij deze ontvangt u het plan van aanpak van de door de Raad vastgestelde Peer Review voor het onderzoek naar het functioneren van zogenoemde culturele ketens in de stad. Zoals u kunt lezen zijn wij afgelopen seizoen gestart met de peer review en zal de 0-meting rondom de zomervakantie worden uitgevoerd. Een rapportage daarvan zult u na de zomervakantie ontvangen.

Mocht u naar aanleiding van dit plan van aanpak aanvullende vragen hebben, dan kunt u contact met mij opnemen.

Met vriendelijke groet,

namens de zes culturele organisaties:
Lux
Stichting de Lindenberg
Doornroosje
Stadsschouwburg en De Vereeniging
De Bibliotheek Gelderland Zuid
Museum het Valkhof

Mevrouw E.M. Verburgh
Directeur/Bestuurder
Stichting de Lindenberg

LINDENBERG
HUIS VOOR DE KUNSTEN

Plan van aanpak Peer Review

Mei 2015

Een meting van het functioneren van de culturele ketens en de rol van het (keten)intendantschap in Nijmegen

Opdrachtgever: *Gemeente Nijmegen*

Opdracht nemer: *Cultuur Netwerk Nijmegen*

Voorjaar 2015

INHOUDSOPGAVE

Context

Aanleiding

Inleiding

Kaders en opdracht vanuit Cultuurbeleid Nijmegen

Ketens en intendanten

Opgave (keten-)intendanten

Prioriteiten

Peer Review

Definitie

Doelstellingen

Criteria

Onafhankelijkheid

Plan van aanpak

Opzet Peer review

Planning

Context

Aanleiding

Op 28 januari 2015 heeft de gemeenteraad een besluit genomen over het kader, waarbinnen een zg. peer review dient te worden uitgevoerd. Met dit besluit is vastgelegd op welke wijze de raad en het college geïnformeerd dienen te worden over de samenwerking tussen partners in de stad in de diverse ketens, het functioneren van het intendantschap, de kansen en mogelijkheden die er liggen, de knelpunten die de grotere en kleine partijen tegenkomen en mogelijke aanbevelingen uit de praktijk. De peer review dient als leerinstrument voor de ketenpartners zelf en kan gebruikt worden als toetsingsinstrument voor dit onderdeel van het cultuurbeleid in de stad.

Inleiding

Dit plan van aanpak geeft zicht op de wijze waarop wij als grote culturele instellingen vorm en inhoud geven aan de op 28 januari 2015 vastgestelde motie betreffende de peer review over het (keten-) intendantschap in de stad Nijmegen. Wij zien het intendantschap als een natuurlijke rol, die past binnen onze taakstelling en brede maatschappelijke verantwoordelijkheid in de stad, die meegroeit met de ontwikkelingen in de stad.

Binnen CNN verband bespreken de zes grote culturele instellingen het ketenintendantschap. De overige drie CNN- partners zijn in dit overleg betrokken als ketenpartners. Onderwerpen in dit overleg zijn:

- de ontwikkelingen binnen de ketens
- het delen van kennis en expertise
- het bespreken van successen en nieuwe initiatieven
- het leren van elkaar bij het uitwisselen van aandachtspunten of knelpunten
- de ontwikkelmogelijkheden in samenwerking, ook met de kleinere partners in de stad
- het samen zichtbaar maken van de rol als (keten-) intendant
- de (nieuwe) crossovers binnen de ketens
- de wijze waarop ieder zijn / haar rol oppakt en in welke vorm

Buiten CNN verband geeft elke intendant op eigen wijze vorm aan de keten binnen zijn eigen netwerken. Voor elke keten, zoals zich in de zelfevaluatie laat zien, is de vorm afhankelijk van het aantal partners, de eigenheid van de discipline en de vragen en behoeften die er leven.

Het is voor ons als culturele organisaties vanzelfsprekend om jaarlijks verantwoording af te leggen over de wijze waarop wij onze taken uitvoeren en rapporteren over ontwikkelingen, waaronder ook het intendantschap. Naast onze reguliere jaarverslagen en jaarrekeningen zal de peer review aanvullende verslaglegging en verantwoording zijn aan college en raad.

Dit plan van aanpak geeft zicht op de wijze, waarop wij structureel de werking van de culturele ketens en de inzet en procesrol van het (keten-)intendantschap willen onderzoeken, bespreken, meten en verantwoorden. Daarbij geeft de peer review inzicht in ontwikkelvoorstellen.

Kaders en opdracht vanuit Cultuurbeleid Nijmegen

De vastgestelde kunst- en cultuurvisie van de gemeente Nijmegen gaat behalve over toegankelijkheid en focus op jeugd en jongeren over de culturele infrastructuur, deze is gepositioneerd in ketens en functies. Een culturele keten is gedefinieerd als "een logische aaneenschakeling van op elkaar afgestemde opeenvolgende culturele faciliteiten". We onderscheiden in Nijmegen vijf culturele ketens, in willekeurige volgorde: Muziek, Beeldende Kunst, Literatuur, Theater & Dans en Film & Media. Daarnaast is een functie intendant voor educatie en amateurkunst onderscheiden.

Ketens en intendanten
Binnen deze diverse ketens is een aantal functies beschreven. We geven hiermee invulling aan kunst- en cultuureducatie, productie, presentatie en facilitering. Met de grote instellingen in de stad hebben wij oog voor de functies in de keten en werken met vele andere partijen in de stad samen. Daarmee geven wij een invulling aan het cultuurbeleid van de stad met een verantwoordelijkheid die past bij een brede taakopvatting, het ketenintendantschap (K.I.). Daarnaast is één intendant voor educatie en amateurkunst onderscheiden, deze vormt de basis van de ketens. Deze intendant is integraal verantwoordelijk voor de functie educatie in brede zin van het woord.

Bij de ketens horen primair de volgende intendanten:

1.	*K.I. Muziek:*	*Doornroosje*
2.	*K.I. Beeldende Kunst:*	*Museum het Valkhof*
3.	*K.I. Literatuur:*	*De Bibliotheek Gelderland Zuid*
4.	*K.I. Theater & Dans:*	*Stadsschouwburg de Vereeniging*
5.	*K.I. Film & Media:*	*LUX*
6.	*I. voor educatie en amateurkunst:*	*Stichting de Lindenberg*

Bij cross-overs weten de intendanten elkaar te vinden en werken samen, de grote instellingen zijn georganiseerd in CNN (Cultureel Netwerk Nijmegen). Het is dan ook binnen CNN verband dat bovenstaande zes grote culturele instellingen de opdracht van de gemeente hebben uitgewerkt in dit plan van aanpak.

Opgave (keten-)intendanten

Het is onmogelijk om een volledige opsomming te geven , hieronder staat kort beschreven wat in onze opdracht verstaan wordt onder ketensamenwerking en het intendantschap. Eén centraal uitgangspunt is belangrijk om te benoemen. Het nieuwe sturingsmodel geeft ons als culturele instellingen een bredere (maatschappelijke) verantwoordelijkheid in en buiten het culturele veld (big society / civil society gedachte). In en buiten het culturele veld zijn meer partijen actief waarvan de ketenintendanten in zekere zin afhankelijk zijn.
Dat betekent dat:

1. Het sturingsmodel achter het ketenintendantschap gebaseerd is op een netwerkmodel, de grote instellingen zijn niet hiërarchisch gepositioneerd in relatie tot andere partijen in de stad;
2. De (keten)intendanten en intendant voor educatie en amateurkunst primair worden aangesproken op de procesrol (netwerkvorming). Het is uitdrukkelijk de bedoeling dat wij – in ons netwerk – met andere partijen samenwerken aan ambities vanuit gedeelde verantwoordelijkheid en gedeeld belang. Het is ook de bedoeling dat de andere partijen in de ketens hun bijdrage leveren.

Prioriteiten binnen de ketens

Culturele instellingen geven binnen de ketens samen met andere partijen in en buiten de keten – volgens opdracht invulling aan de speerpunten uit het cultuurbeleid. De (keten)intendanten hebben daarin een verbijzonderde rol:

a. *Toegankelijkheid*
Cultuur is van en voor iedereen. Als vanzelfsprekend wordt van ons verwacht dat wij een gastvrije opstelling hebben voor bezoekers, amateurgezelschappen, professionele artiesten en andere partijen. We faciliteren waar mogelijk.

b. *Samenwerking*
Onze opdracht als intendant is gericht op samenwerking, zowel binnen als buiten de keten.
Dit betreft samenwerking met lokale (culturele) partijen, initiatieven (o.a. productiehuizen, kunstenaars, kleinere culturele organisaties en evenementenorganisatoren). De samenwerking kan zowel inhoudelijk, als facilitair ingevuld worden.

Tevens zoeken we samenwerking met organisaties buiten de culturele sector (o.a. scholen, maar ook bedrijven).

c. *Talentontwikkeling*
Lokaal talent (brede definitie, van jong tot oud en van individu tot gezelschap) wordt in vroeg stadium gesignaleerd, gestimuleerd en krijgt een podium. Instellingen en partijen in de keten slaan een brug tussen jong lokaal talent/amateurs en topartiesten/professionals door deze met elkaar in contact te brengen. De bevordering van de artistieke kwaliteit van lokaal talent wordt hiermee gestimuleerd. Dit veronderstelt kennis van de lokale (amateur)kunstenaars, gezelschappen en culturele organisaties.

d. *Excellentie*
Binnen de ketens is oog voor de absolute top. We kijken of het – binnen de bestaande kaders – mogelijk is (internationale) topartiesten, talenten en gezelschappen te programmeren en we zoeken naar manieren om de top van toegevoegde waarde te laten zijn voor de Nijmeegse cultuur.

e. *Experiment, vernieuwing en cross-overs*
We hebben de opdracht actief op zoek te gaan naar vernieuwende experimenten, zowel binnen als buiten de keten.

Peer review

Definitie

De basis van de peer-review is een rapportage met beschrijving over de wijze waarop de ketens werken. Hierbij wordt gebruik gemaakt van een extern deskundige / inbreng van de intendanten zelf, van de cultuurmakers uit de stad en andere relevante betrokkenen in de ketens die hun bevindingen kenbaar maken.
In de peer review spreekt men zich allereerst uit over de samenwerking in de verschillende ketens, waarbij er onderzoek wordt gedaan naar de samenwerking tussen instellingen en de procesrol van de ketenintendant hierin. Dit levert een rapportage op over:

- De samenwerking in de 5 ketens (Theater & Dans, Film & Media, Beeldende Kunst, Literatuur en Muziek) en de samenwerking binnen de functie Kunst- en Cultuureducatie & Amateurkunst.
- De invulling van de procesrol door de 5 ketenintendanten (resp. Stadsschouwburg De Vereeniging, Lux, Museum Het Valkhof, Doornroosje en De Bibliotheek Gelderland-Zuid) en de invulling van het intendantschap Kunst- en Cultuureducatie & Amateurkunst door Stichting de Lindenberg.

Daarnaast levert de peerreview ontwikkelvoorstellen om het functioneren van de verschillende ketens waar nodig te verbeteren.

Doelstelling

De doelstelling van de peer-review is verwoord in het voorstel *Peer-review. Een nieuwe vorm van rapporteren in het culturele veld van Nijmegen* (Gemeente Nijmegen, oktober 2013):

"Met peer-review willen we de bestaande verantwoording aanvullen met een rapportage over de kwaliteit van de culturele ketens. Externe deskundigen rapporteren over de wijze waarop de culturele ketens in Nijmegen werken. De commissie concentreert zich ten eerste op de samenwerking binnen de keten en de procesrol van de ketenintendant. Hierbij gaan we uit van de redenering dat betere samenwerking in de keten en meer ruimte voor de cultuurmakers een hoger maatschappelijk rendement opleveren dan alleen sturen op kwantitatieve prestaties. Ten tweede zal deze externe met ontwikkelvoorstellen komen voor het functioneren van de ketens. "

Criteria

Naast de reeds gestelde kaders is op 28 januari 2015 bij motie een aantal aanvullende voorwaarden benoemd, waaraan de peer review dient te voldoen.

- *Te zorgen voor een transparante en open peer-review procedure, waarbij de (keten-) intendanten ten minste één externe betrekken;*
- *De kosten voor de peer-review zo laag mogelijk te houden en het overgebleven budget van de begrootte C 40.000 per keer ten goede te laten komen aan de kunst- en cultuursector;*
- *Bij de peer-review te waarborgen dat kleinere partijen binnen een keten, op basis van een gelijkwaardige positie, de mogelijkheid hebben zich uit te spreken over de samenwerking en de procesrol van de (keten)intendant;*
- *De eerste peer-reviewresultaten, die tevens als 0-meting dient, rond het zomerreces aan de gemeenteraad te verstrekken;*

Onafhankelijkheid

De gemeenteraad heeft zich nadrukkelijk uitgesproken samen met een externe partner de peer review uit te voeren, om onafhankelijkheid van meting en onderzoeksresultaten te waarborgen. Met deze opdracht zijn we op zoek gegaan naar een betrouwbare onafhankelijke partner. De (keten-)partners zijn dan ook zeer blij met het aanvaarden van de opdracht door de Rabouduniversiteit, afdeling cultuurwetenschappen, om ons te ondersteunen door (de opzet van) een gedegen onderzoek naar de het werken in ketens. Op dit moment wordt door hen de onderzoeksopzet / -methode uitgewerkt, waarbij rekening gehouden wordt met de door de raad vastgestelde kaders.

Plan van aanpak

Opzet Peer Review

De peer review definiëren wij als een leerinstrument, met voortdurende monitoring en tussentijdse toetsing. Het maakt dat het functioneren in het werken in ketens voortdurende aandacht heeft op verschillende wijzen. De peer review heeft op dit moment een doorlooptijd van twee jaar en kent een fasering, bestaande uit de volgende onderdelen:

1. Continue uitwisseling van kennis en informatie van het (keten-)intendantschap binnen de CNN
2. Eerste jaarconferentie met alle (culturele) ketenpartners en intendanten in Nijmegen. Deze heeft plaatsgevonden in januari 2015
3. Eerste zelfevaluatie door de (keten-) intendanten adhv standaard vragenlijst
4. Eerste verslag met analyse nav gesprekken met partners in de keten in aanwezigheid van externe peer (0-meting)
5. Onderzoek Radbouduniversiteit: Tussentijdse monitoring en interviews van betrokken culturele partners per keten
6. Jaarconferentie met alle (culturele) ketenpartners en intendanten in Nijmegen
7. Tweede zelfevaluatie door de (keten-)intendanten met vergelijkende analyse
8. Afronding onderzoek onderzoeksteam

(zie planning onderaan dit document)

Ad 1. Uitwisseling van informatie

De CNN- partners treffen elkaar maandelijks en hebben het (keten-)intendantschap standaard op de agenda van het overleg. In dit overleg bespreken we het functioneren van de ketens, de samenwerking, de kansen en mogelijkheden voor nieuwe initiatieven, crossovers in de ketens en noodzakelijke afstemming.

Ad 2. Eerste jaarconferentie

In januari 2015 hebben de zes intendanten voor alle betrokken ketenpartners in de stad (klein, groot, professioneel en amateur, cultureel, maatschappelijk of zakelijk) een conferentie georganiseerd in Stichting de Lindenberg. Doel van deze bijeenkomst was om:

- hen te informeren over het werken in ketens en de rol van de intendanten
- hen te bevragen welke vragen, behoeften en verwachtingen zij hebben
- kennis op te doen over specifieke (culturele) ontwikkelingen in workshops
- als ketenpartner op de hoogte te raken van de verschillende netwerken en mogelijkheden tot samenwerking

- elkaar te ontmoeten en nieuwe initiatieven mogelijk te maken binnen de ketens of juist in nieuwe dwarsverbanden

Voor de ketenintendanten was een dergelijke startbijeenkomst van belang om te weten welke vragen en behoeften leven als vertrekpunt om onze rol als intendant verder vorm en inhoud te gaan geven in de toekomst. Naar voren kwam dat alle ketenpartners het initiatief waardeerden, met name de ontmoeting en uitwisseling van belang achtten, graag op de hoogte worden gebracht, betrokken willen worden bij keteninitiatieven en in de jaarbijeenkomsten de intendanten een iets minder prominente rol zouden kunnen innemen.

Ad 3. Eerste zelfevaluatie door (keten-)intendanten met analyse

Zelfevaluatie is een veel voorkomende wijze om regelmatig en systematisch te reflecteren op de kwaliteit in uitvoering van taken, rollen en werkwijzen. Bovendien geeft het houvast om met elkaar in gesprek te gaan over de invulling van het intendantschap. Aan de hand van een standaard vragenlijst beschrijven we als (keten-)intendanten de huidige situatie binnen onze keten. We beschrijven de wijze waarop wij het intendantschap op dit moment invullen, op welke wijze wij samenwerken met andere partners in de keten, hoe wij onze rol vervullen, welke mogelijkheden we zien en voornemens we hebben en tegen welke knelpunten we aanlopen (zie voor de standaard vragenlijst de bijlage). Verslaglegging en startanalyse van de zelfevaluatie zal worden gedaan door de (keten-)intendanten zelf. Dit verslag, met gegevens uit de zelfevaluatie, is het vertrekpunt voor het onderzoek van de Radbouduniversiteit *(zie punt 4 en verder).*

Ad 4. Analyse van werking in ketens

Aan de hand van de zelfevaluatie gaan de intendanten in gesprek met hun ketenpartners. Een externe peer zal daarbij aanwezig zijn. Centraal staat het functioneren van de keten en de rol van de intendant . De Radbouduniversiteit draagt zorg voor verslaglegging in een eerste rapportage (0-meting).

Ad 5. Onderzoek Radbouduniversiteit

Binnen de afdeling cultuurwetenschappen zal een docent/onderzoeker een onderzoeksteam van enkele studenten begeleiden in de periode tussen de 0-meting en tweede zelfevaluatie. Uitgangspunt voor het onderzoek is de opdracht van de gemeente aan de ketenpartners binnen de CNN. Het onderzoeksteam heeft de beschikking over alle relevante gemeentelijke documenten over de peer review, de verslagen van de al gerealiseerde ketenbijeenkomsten en de zelfevaluatie van de intendanten. De zelfevaluatie door de instellingen dient als diagnostisch instrument om de stand van zaken te inventariseren. Vervolgens zullen in het seizoen 2015-2016 diepte-interviews worden gevoerd met relevante partners per keten om inzicht te krijgen in de factoren die mogelijk belemmerend werken dan wel positief bijdragen aan de samenwerking in ketens. De resultaten hiervan worden geanalyseerd aan de hand van actuele theorievorming, waarna een concrete

roadmap wordt opgesteld. Hierin wordt duidelijk aangegeven wat precies de huidige stand van zaken is, waar kansen liggen voor een vervolgtraject, op welke manier deze kansen worden benut en wie daarbij is betrokken. Het document bevat tevens een gedeelde lange termijnagenda, die is afgestemd op de toekomstverwachtingen van de betrokken partijen. Gezamenlijke doelstellingen bevorderen immers de duurzaamheid van het werken in de ketens. Deze roadmap dient als richtsnoer voor een vervolgtraject, dat zorgvuldig wordt gemonitord en geëvalueerd. Na afloop van het traject vindt opnieuw een diagnose plaats op basis van een uitgebreide analyse van de zelfevaluatie om te beoordelen of de aanpak van de (keten-)intendanten daadwerkelijk het beoogde effect hebben bereikt.

Ad 6. Tweede jaarconferentie ketenpartners

In januari 2016 vindt opnieuw een jaarconferentie plaats voor alle betrokken (culturele) ketenpartners in de stad. De inhoud van de conferentie is nog nader te bepalen. Deze zal worden ingevuld aan de hand van de behoeften, die in 2015 in de diverse netwerken (door de ketenintendant georganiseerd of bijgewoond) geïnventariseerd zullen worden.

Ad 7. Tweede zelfevaluatie met vergelijkende analyse

In 2017 voeren de (keten-)intendanten een tweede zelfevaluatie uit aan de hand van dezelfde standaardvragenlijst met een vergelijkende analyse en een vergelijkbare routing.

Ad 8. Rapportage onderzoeksresultaten

De Radbouduniversiteit levert een rapportage op met onderzoeksresultaten, waarin het functioneren in ketens, de ontwikkelingen en groei van het intendantschap, de kansen en belemmeringen, de samenwerking in de ketens beschreven staan, alsmede aanbevelingen over de verdere ontwikkeling van de ketens.

Planning

In onderstaand schema staat het tijdpad vermeld, waarbinnen de verschillende onderdelen uit de peer review aandacht krijgen met de daarbij behorende deliverables.

	Onderdeel Peer Review	**Tijdpad / planning**
1.	Uitwisseling van kennis en informatie tussen ketens	Maandelijks in CNN
2.	Jaarconferentie alle ketenpartners	Januari 2015
3.	Zelfevaluatie	Voorjaar 15- zomer 15
	Verslag 0-meting	***Oktober 2015***
4.	Onderzoek en monitoring Radbouduniversiteit	Oktober 15- april 16
5.	Jaarconferentie alle ketenpartners	Januari 2016
6.	Tweede zelfevaluatie	Voorjaar 2017
	Verslag tweede evaluatie	***Zomer 2017***
7.	***Rapportage onderzoeksresultaten***	***Zomer 2017***

4. Maart 2015. Oplevering K+V rapport

   Zie de bijlage 1: inleiding (par 1.1 en 1.2) plus conclusies en aanbevelingen (par. 6.1 en 6.2)

Bij dezen biedt de C6 een oplossing aan voor de haar opgelegde bezuiniging van € 350.000 zoals in het coalitie akkoord 2014-2017 is vastgelegd. Zie bijlage 2.

Deze oplossing is gebaseerd op het rapport "Onderzoek snelle bezuinigingen C6" dat dd. 4 maart 2015 door K+V is opgeleverd. Overigens is de inzet van K+V (mede) mogelijk gemaakt door middelen van de gemeente Nijmegen. Onze dank daarvoor.

De C6 wil de volgende zaken benadrukken:

- Ze heeft op deze manier haar verantwoordelijkheid voor de bezuinigingsopdracht genomen en waargemaakt.
- Ze spreekt haar zorg uit: feitelijk is sprake van een voorfinanciering van de bezuinigingen. Dat legt druk op de organisaties. In ieder geval op korte termijn (totdat de quick-win-bezuinigings-opties zijn geïmplementeerd, en de inhoudelijke agenda is bepaald – zie het volgend item), maar misschien ook op langere termijn (omdat voor sommige bezuinigings-opties de C6 niet 'aan het roer zit'). In dat laatste speelt de (houding van de) gemeente een belangrijke, doorslaggevende rol. K+V formuleert een aantal heldere randvoorwaarden om de samenwerkingsagenda verder succesvol vorm te geven (paragraaf 6.2). De betrokkenheid en commitment van de gemeente op een aantal vraagstukken is daarbij van essentieel belang.
- We beraden ons nog hoe het vervolgtraject ingevuld gaat worden – ook in relatie tot de aangevraagde en toegezegde landelijke subsidies.
- De bezuinigingen zullen, indien mogelijk, langs de advieslijn van K+V plaatsvinden. Met name de afstemming van de inhoudelijke agenda heeft K+V als doorslaggevende kritische factor benoemd (*par 6.2 punt 1 van de routekaart*). Die gaan we daarom als eerste oppakken - met ook het rapport van Lawson en Luiten in onze bagage. We beseffen dat inhoudelijke stappen in afstemming en samenwerking aan de orde zijn. Deze zullen met name tot kwaliteit-verbeteringen kunnen leiden. Financieel voordeel is veel minder zeker, en een meedenkende en ondersteunende rol van de gemeente is daarin vitaal om dit optimaal uit te kunnen nutten.

Hoogachtend,
mede namens

I. Verburgh,

projectleider C-6 bezuiniging
en de overige C6-partners

A.A.M. Tax

Voorzitter C.N.N.

Bijlage 1

KplusV organisatie-advies

25 februari 2015
Ons kenmerk 1014260-030/jja/aht

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

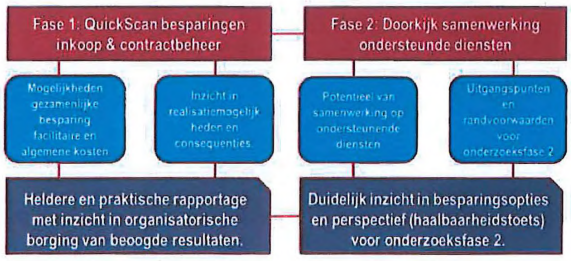
Het hart van de Nijmeegse kunst- en cultuursector wordt gevormd door zes grotere instellingen, de zogenaamde C-6.[1] De instellingen worden geconfronteerd met generieke (taakstellende) en specifieke (programmagerichte) bezuinigingen. Op basis van een onderzoek van Lawson & Luiten heeft de gemeenteraad besloten de totale subsidie aan C-6 per 2016 met € 350.000 te verlagen.[2] [3] C-6 is gevraagd met een oplossing te komen om deze taakstelling te realiseren.

C-6 heeft in het Cultuur Netwerk Nijmegen aangegeven onderzoek te willen verrichten naar mogelijke (gezamenlijke) besparingen op de exploitatie. Door enerzijds een onderzoek naar het samenwerkingspotentieel op de inkoop van facilitaire en algemene kosten en anderzijds door haalbaarheid en wenselijkheid van samenwerking op ondersteunende diensten te beoordelen.

De directies van C-6 hebben KplusV organisatieadvies de opdracht verstrekt om dit onderzoek voor hen uit te voeren. Het onderzoek is uitgevoerd in de periode november 2014 tot en met januari 2015. Dit rapport geeft de bevindingen ten aanzien van het besparings- en samenwerkingspotentieel op de geformuleerde onderzoeksterreinen.

1.2 Doelstelling en resultaat

Het gevraagde onderzoek valt uiteen in twee fasen. Het doel van fase 1 is inzichtelijk te maken wat het besparingspotentieel is op de inkoop en het contractbeheer van facilitaire en algemene kosten. Het doel van fase 2 is om te beoordelen wat het potentieel is van samenwerking op ondersteunende diensten. Onderzoeksfase 2 wordt in dit onderzoek betrokken bij wijze van 'doorkijk'. Er wordt inzicht geboden in het potentieel van samenwerking op ondersteunende diensten en zoekrichtingen en aandachtspunten geformuleerd voor een (mogelijk) nader onderzoek. De aard, doelstelling en resultaat van dit onderzoek is als volgt samengevat:

[1] C-6: Museum Het Valkhof (beeldende kunst en erfgoed), de Openbare Bibliotheek Gelderland Zuid, De Lindenberg (theater, amateurkunst en cultuureducatie), mediacentrum LUX (film, media en debat), de Keizer Karel Podia (Stadsschouwburg en De Vereeniging) en poppodium Doornroosje.

[2] Lawson & Luiten, Onderzoek hervorming culturele sector, januari 2014.

[3] De beoogde bezuiniging op vastgoed van € 200.000 blijft buiten beschouwing. Het onderzoek beperkt zich tot de exploitatielasten die voor rekening komen van de gebruiker van het vastgoed.

KplusV organisatie-advies

25 februari 2015
Ons kenmerk 1014260-030/jja/aht

De focus van het onderzoek ligt op de beoordeling van de bijdrage die de beide samenwerkingsrichtingen leveren aan de invulling van de gezamenlijke taakstelling van € 350.000. Het onderzoek geeft onderbouwde indicaties voor te behalen besparingen. We hebben daarbij het 'voorzichtigheidsprincipe' toegepast en zijn conservatief geweest bij de raming van het besparingspotentieel. Dit geldt met name voor de 'economies of power' (onderhandelingskracht). De werkelijke onderhandelingsmacht blijkt bij realisatie van een gezamenlijke inkoopproces.

Voor de beoordeling van het potentieel van samenwerking op ondersteunende diensten is naast het besparingspotentieel (vermindering van kosten) ook beoordeeld wat de bijdrage is aan het verminderen van kwetsbaarheid en het verhogen van kwaliteit. In alle gevallen is de mate van verwevenheid met het primair proces (eigenheid) meegewogen in de beoordeling.

Het rapport bevat adviezen over de organisatorische borging van de beoogde samenwerking in fase 1. Het houdt rekening met de doorkijk naar fase 2. Het onderzoek behelst echter geen uitgewerkte businesscase c.q. haalbaarheidsstudie naar een samenwerkingsmodel. Dit is onderdeel van een (mogelijke) nadere uitwerking in onderzoeksfase 2.

6 Advies samenwerking C-6

In paragraaf 6.1 zijn de belangrijkste conclusies en aanbevelingen weergegeven inzake de mogelijkheden tot besparing op inkoop & contractbeheer en samenwerking op ondersteunende diensten. Paragraaf 6.2 bevat de randvoorwaarden voor een effectieve samenwerking. Vervolgens is in paragraaf 6.3 de mogelijke route naar en de organisatievorm voor samenwerking uitgewerkt. Paragraaf 6.4 besluit met aanbevelingen voor een mogelijke vervolg.

6.1 Conclusies en aanbevelingen

Samenwerking op 'Inkoop & contractbeheer'

Wij concluderen dat de C-6 gezamenlijk **minimaal € 254.000 tot maximaal € 311.000 kan besparen op het huidige inkoopvolume van € 5.090.115.** Dit bedrag vormt een aanzienlijke bijdrage aan de realisatie van de bezuinigingstaakstelling van € 350.000.

Wij bevelen aan de krachten te bundelen op 'Inkoop & contractbeheer' om het besparingspotentieel op inkoopvolume te realiseren. Het borgt bovendien een gezamenlijk continu inkoopproces, waarbij de frequentie van beoordeling van inkooppakketten is afgestemd op het karakter van het inkoopkavel. Bovendien is zeer aannemelijk dat collectieve inkoop leidt tot een verhoging van de kwaliteit (expertises) en de vermindering van de kwetsbaarheid. Voor samenwerking op het taakveld 'Inkoop & contractbeheer' bestaat voldoende draagvlak[18].

Wij benadrukken dat voor realisatie van het totale besparingspotentieel de medewerking van de gemeente op onderdelen een belangrijke voorwaarde is. Hiermee valt of staat ten minste de realisatie van een besparing van circa € 30.000 op het inkoopkavel 'Energie' (LUX en Bibliotheek). Ook op het inkoopkavel 'Beheer & onderhoud' (Bibliotheek) is een besparing van € 5.800 mogelijk, afhankelijk van een coöperatieve houding van de gemeente.

Samenwerking op (andere) ondersteunende diensten

Naast 'Inkoop & contractbeheer' zijn de overige taakvelden van de ondersteunende diensten op hoofdlijnen geanalyseerd. Wij concluderen dat het draagvlak voor samenwerking op ondersteunende diensten een wisselend beeld geeft.
Hoewel niet unaniem, lijkt er naast het taakveld 'Inkoop & contractbeheer', voldoende draagvlak voor nader onderzoek naar samenwerking op het taakveld 'Marketing & communicatie' en de deeltaakvelden 'Personeelsbeleid en –advisering' en 'Financiële administratie.[19] Voor de eerste twee terreinen is het verhogen van kwaliteit de belangrijkste reden voor mogelijke samenwerking, gevolgd door het verminderen van kwetsbaarheid.

Voor het deeltaakveld 'Financiële administratie' is de belangrijkste reden voor samenwerking het realiseren van een besparing.

---

[18] Het betreft hier de doorbelasting van inkoop door de gemeente van energie en beheer & onderhoud voor LUX en Openbare Bibliotheek Gelderland Zuid.

[19] Deeltaakveld 'Personeelsbeleid en –advisering' als onderdeel van het taakveld 'Personeel & Organisatie'. Deeltaakveld 'Financiële administratie' als onderdeel van het taakveld 'Financiën en P&C'.

Deze is geraamd op minimaal 10%, onder voorwaarden oplopend tot maximaal 25%. In deze bandbreedte is rekening gehouden met de ongelijksoortigheid van de organisaties..

Voor de overige taakvelden bestaat nog beduidend minder eenduidig draagvlak. De gewenste nabijheid van deze ondersteunende diensten en de verwevenheid ervan met het primaire proces (eigenheid) zijn belangrijke argumenten waar door de C-6 niet zonder meer overheen wordt gestapt. Om met name deze redenen wordt op voorhand samenwerking op de taakvelden 'Management & coördinatie' en 'Secretariaat & bestuursondersteuning' niet als kansrijk gezien.

Voor de overige taakvelden is de belangrijkste reden voor samenwerking het verhogen van kwaliteit (effectiviteit), gevolgd voor het verminderen van kwetsbaarheid. Zonder nader onderzoek is het niet mogelijk om het besparingspotentieel van de overige taakvelden te beoordelen. De impact op de eigenheid (identiteit) van de individuele organisaties is bovendien dermate groot, dat deze besparingen niet zonder meer (en niet zonder bijkomende kosten voor coördinatie) kunnen worden geëffectueerd. Het creëren van draagvlak voor eventuele samenwerking op de overige taakvelden hangt af van nader onderzoek en een kritische beoordeling op verschillende criteria.

6.2 Routekaart en samenwerkingsvorm

Dit onderzoek brengt een indicatie van het besparingspotentieel op het taakveld 'Inkoop & contractbeheer' in kaart, evenals het potentieel van samenwerking op ondersteunende diensten. Het is de vraag op welke wijze samenwerking het beste kan worden vormgegeven. Geadviseerd wordt om de haalbaarheid (wenselijkheid en draagvlak) centraal te stellen in de vormgeving van de samenwerking, door uit te gaan van een gefaseerde opbouw via onderstaande route.

Routekaart
Om de besparingen op inkoop en samenwerking op ondersteunende diensten te realiseren, is een combinatie van sporen aan te bevelen. Dit betreft:
1. realiseren van een 'Samenwerkingsagenda C-6' voor het initiëren van samenwerking;
2. realiseren van succeservaringen: een vliegende start;
3. nader onderzoeken van samenwerking op ondersteunende diensten.

De routekaart bestaat eruit dat deze sporen deels volgtijdelijk en deel parallel worden gevolgd. Dit zorgt ervoor dat samenwerken laagdrempelig kan starten als aan basisvoorwaarden is voldaan, successen kunnen worden ervaren en van hieruit nieuwe samenwerkingsperspectieven nader in beeld kunnen worden gebracht op wenselijkheid en haalbaarheid.

Bijlage 2

Verdeelsleutel opdracht structurele bezuiniging C6
Op basis van rapport K+V
Ingang BSO 2016

Verdeling bezuiniging C6		subs %
De Lindenberg	**€ 65.822**	1,98%
Doornroosje	**€ 34.852**	2,57%
Lux	**€ 36.033**	3,27%
OBGZ	**€ 100.134**	1,99%
SS&V	**€ 58.192**	2,85%
Valkhof Museum	**€ 54.968**	2,58%
totaal	€ 350.000	

ONDERTEKENING *definitieve versie 5 maart 2015*

De Lindenberg Ilse Verburgh

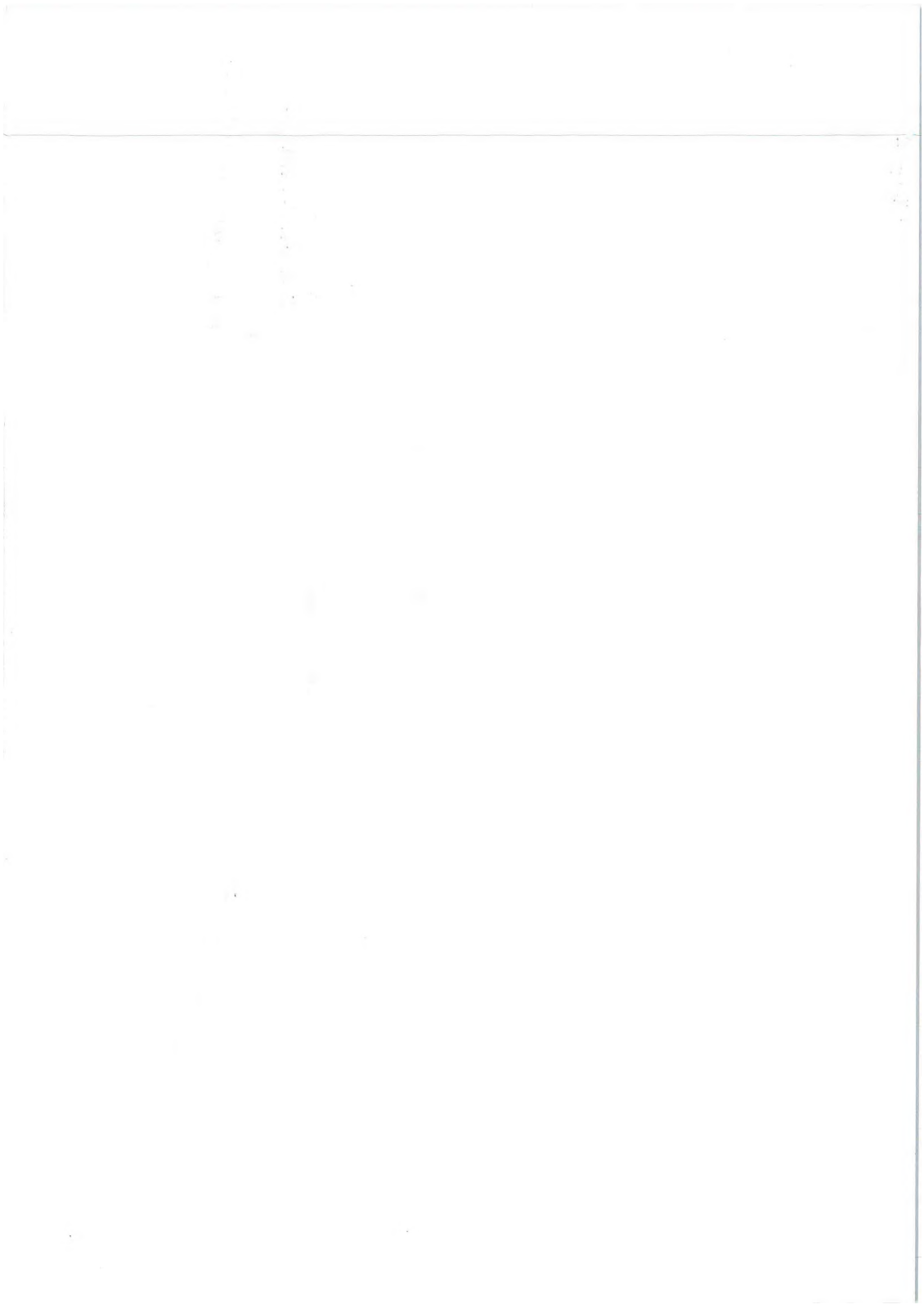
Doornroosje Toine Tax

Lux Pepijn Kuyper

OBGZ Dianne Weersink

Stadsschouwburg & De Vereeniging Anne Marie Kalkman

Valkhof Museum ~~Frits de Vogel~~ Jan van Laarhoven

Voorstel - Verlenging Kunst- en Cultuurvisie 2012-2016

Toelichting over de behandeling van:

Brief van college van B&W inzake "Versobering uitvoering peer-review"

Van:	Het college van B&W d.d. 9 december 2014		
Doel:	Opinie vormen		
Toelichting:	**1. Brief van college van B&W inzake "Versobering uitvoering peer-review"** In de brief van 9 december 2014 informeert het college de gemeenteraad over het besluit om de uitvoering van het peer-review, zoals die beschreven is in de notitie "Peer-review, een nieuwe vorm van rapporteren in het culturele veld van Nijmegen", te versoberen. In deze notitie staat beschreven op welke wijze er een externe commissie wordt ingesteld die de peer-review gaat uitvoeren. In zijn totaliteit zijn er bij het uitvoeren van de peer-review acht personen betrokken. De kosten hiervan zijn begroot op €40.000. Het college wil de uitvoering van de peer review versoberen door niet met een achtkoppige externe commissie te gaan werken, maar de uitvoering meer bij het veld neer te leggen. Voor uitvoering van de versoberde peer-review wordt €5.000 geraamd. De intentie van de peer-review blijft kaderstellend bij de versoberde uitvoering. Deze werkwijze past volgens het college binnen de kaders van de cultuurvisie en houdt ook rekening met de motie: "Visitatie door externen". **2. Achtergrondinformatie** Naar aanleiding van de Cultuurvisie is de visitatie in het leven geroepen. Over de uitwerking zijn diverse brieven geweest van het college (zie bijlagen). Tijdens de behandeling van de Cultuurvisie op 27 juni 2012 heeft het college de volgende toezegging gedaan: '*De raad ontvangt van het college ter kennisname de rapportages van de visitatiecommissie*'. Het college meldt in de voorliggende brief dat zij een rol weggelegd ziet voor het Cultureel Netwerk van Nijmegen (CNN). Het CNN is bereid een rapportage ter verantwoording aan zowel college als raad te overleggen, te beginnen met een 0-meting in 2015. **3. Reden van agendering in een kamerronde** De fractie van de PvdA heeft aangegeven de brief van het college te willen bespreken in een kamerronde en heeft in dat kader de volgende motivatie meegegeven: *"Het collegebesluit is in strijd met door de Raad vastgestelde Cultuurvisie 'Werken in ketens' (2012). Aan die visie is lang gewerkt, door alle betrokkenen in co-creatie: instellingen, publiek, raad. Vanaf het begin was 'visitatie' (peer-review) onderdeel van de Cultuurvisie. Afspraak was dat de peer-review in 2014 een 0-meting zou hebben. De PvdA-fractie wil graag dit collegebesluit met de andere fracties bespreken."*		
Naam en e-mail steller:	Natalie van den Dobbelsteen n.van.den.dobbelsteen@nijmegen.nl	**Tel. steller:**	024 329 2505
Bijlagen:	1. Brief van het college van B&W aan de gemeenteraad inzake 'Versobering uitvoering peer-review' d.d. 9 december 2014 2. Brief van het college van B&W aan de gemeenteraad inzake 'Peer-review' d.d. 3 december 2013 3. Brief van het college van B&W aan de gemeenteraad inzake 'Aanvullende brief bij de vertaalslag kunst- en cultuurvisie' d.d. 19 februari 2013		

	4. Brief van het college van B&W aan de gemeenteraad inzake 'Vertaalslag Kunst – en Cultuurvisie' d.d. 27 november 2012 5. Motie "Visitatie door externen" d.d. 27 juni 2012

Voorstel - Verlenging Kunst- en Cultuurvisie 2012-2016

Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsrealisatie & verantwoording

Ingekomen stuk D9 (PA 14 januari 2015)

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 323 59 92
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
9 december 2014	MO20/14.0013052	Natalie van den Dobbelsteen
Onderwerp	**Datum uw brief**	**Doorkiesnummer**
Versobering uitvoering peer-review		(024) 3292505

Geachte leden van de raad,

Op 9 december 2014 heeft ons college besloten de uitvoering te versoberen. Met deze brief brengen wij u op de hoogte van deze wijziging van de uitvoering van de peer-review.

Op 3 december 2013 hebben wij besloten over de invulling van de peer-review, zoals die beschreven is in de notitie “Peer-review, een nieuwe vorm van rapporteren in het culturele veld van Nijmegen”. In deze notitie staat uitgebreid omschreven hoe wij een externe commissie instellen die de peer-review gaat uitvoeren. Naast een voorzitter en een secretaris, wordt er vanuit iedere discipline een expert aan de commissie toegevoegd, die kennis heeft van de specifieke keten. In zijn totaliteit zijn er dus acht externe personen betrokken bij het uitvoeren van de peer-review. De commissieleden ontvangen een vergoeding. De kosten hiervan zijn begroot op € 40.000. Wij willen de uitvoering van de peer-review versoberen door niet met een achtkoppige externe commissie te gaan werken, maar de uitvoering meer bij het veld neer te leggen.

De intentie van de peer-review blijft kaderstellend bij de versoberde uitvoering. Deze heeft zijn oorsprong in de cultuurvisie. Bij de cultuurvisie “Werken in ketens” hebben wij aan het culturele veld gevraagd om meer te gaan samenwerken binnen en buiten de ketens. Naast de vijf ketens (Film & Media, Muziek, Theater & Dans, Literatuur en Beeldende Kunst) onderscheiden wij ook de functie Kunst- en Cultuureducatie & Amateurkunst. Wij willen sturen op het maatschappelijk rendement van instellingen en stellen daarbij de keten/functie centraal. Hierbij gaan wij uit van de redenering dat betere samenwerking een hoger maatschappelijk rendement oplevert.

Bijlage: brief CNN

Voorstel - Verlenging Kunst- en Cultuurvisie 2012-2016

Gemeente Nijmegen
Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsrealisatie & verantwoording

Vervolgvel
1

De peer-review richt zich op drie zaken:

1. De werking van de vijf ketens en de functie educatie en amateurkunst;
2. De procesrol van de intendant
3. Het doen van ontwikkelvoorstellen

Bij de versoberde uitvoering van de peer-review zien wij een rol voor het Cultuur Netwerk van Nijmegen (CNN) weggelegd. In dit netwerk zijn de zes grote instellingen verenigd met een drietal kleinere instellingen. Wij schuiven iedere maand als toehoorder bij het overleg van CNN aan. Dit najaar zijn wij met hen in gesprek gegaan om te kijken welke mogelijkheden zij zien binnen CNN om de peer-review versoberd uit te voeren binnen de gestelde kaders. Zij zijn tenslotte elkaars peers en weten wat het betekent om intendant te zijn. Zoals in bijgaande brief van CNN te lezen, zien zij peer-review als een belangrijk kwaliteitsinstrument voor het intendantschap en de werking van de ketens en de functie educatie en amateurkunst. Het sluit aan bij de inhoud van de overleggen van CNN, waarbij uitwisseling en samen leren een belangrijk deel van het overleg bepaalt. CNN is bereid hierover een goede rapportage ter verantwoording aan zowel college als raad te overleggen, te beginnen met een 0-meting in 2015.

CNN stelt de volgende werkwijze voor:

- CNN ontwikkelt een format voor de 0-meting. Dit format is uitgangspunt voor elke ketenintendant om in hun keten/functie in gesprek te gaan met alle betrokkenen groot en klein. Deelnemers van een keten/functie worden door de intendant uitgenodigd om deel te nemen aan dit gesprek. Aan het gesprek binnen de keten/functie wordt een externe toegevoegd. Deze zal met kennis van zaken kritische vragen stellen over de invulling en kwaliteit van het functioneren van de keten/functie en doet mogelijk ontwikkelvoorstellen.
- Van deze gesprekken (langs eenduidige lat) maakt iedere keten/functie een verslag. Dit verslag wordt gebruikt om in de reguliere overleggen van CNN één keten centraal te stellen en kritisch te bevragen. Hiervan wordt eveneens een verslag gemaakt.
- Een extern deskundige zal in CNN naar aanleiding van alle zes de verslagen in gesprek gaan met de partners om kritisch te reflecteren op het functioneren van de keten/functie, ontwikkel- of verbetervoorstellen doen en zorg te dragen voor een onafhankelijke rapportage.
- Deze rapportage over het geheel van de culturele ketens en de functie wordt verstuurd aan college en gemeenteraad.
- Na twee jaar volgt een tweede meting met rapportage volgens eenzelfde format en verslaglegging, zodat vergelijkingen mogelijk zijn

Omdat de werkwijze past binnen de kaders van de cultuurvisie en ook rekening houdt met de motie: “Visitatie door externen”, hebben wij besloten de peer-review versoberd uit te laten voeren door het culturele veld.

Bijlage: brief CNN

Voorstel - Verlenging Kunst- en Cultuurvisie 2012-2016

Gemeente Nijmegen
Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsrealisatie & verantwoording

Vervolgvel
2

Voor de uitgebreide peer-review is € 40.000 begroot in 2014 en 2016, In 2014 hebben deze middelen besteed aan frictiekosten voor Museum het Valkhof en stg. LUX. Voor uitvoering van de versoberde peer-review ramen we € 5000.

Hoogachtend
college van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls drs. B. van der Ploeg

Bijlage: brief CNN

Voorstel - Verlenging Kunst- en Cultuurvisie 2012-2016

Aan: *Het college van B en W Nijmegen*
Van: *de 9 culturele partners van Cultuur Netwerk Nijmegen*
Betreft: *0 meting peer-review*
Datum: *30 november 2014*

Geacht college,

Met deze brief doet CNN, het Cultureel Netwerk Nijmegen een voorstel tot een invulling en eigen aanpak van de peer review, zoals door de Raad vastgesteld op 27 juni 2012. De achtergrond van ons verzoek tot een ietwat gewijzigde aanpak staat hieronder vermeld.

Aanleiding

Op 27 juni 2012 heeft de Raad van Nijmegen de motie "visitatie door externen" vastgesteld. In deze motie staat beschreven op welke wijze de raad geïnformeerd wenst te worden over de kwaliteit van de uitvoering van haar Cultuurvisie "werken in Ketens". We hebben als culturele instellingen deze opdracht ter harte genomen en informeren u graag over de wijze waarop wij denken dat deze 0-meting het meest effectief kan zijn met aanvullend een voorstel.

Waarde van kwaliteitsmeting ketenindentantschap voor de CNN en de Raad

De waarde van ons overleg in CNN schuilt in onder andere het informeren en uitwisselen over de ketens, samenwerken in de ketens in diverse programma's of projecten, het ontwikkelen van de rol als ketenindentant in de stad en het bijdragen aan de realisatie van de Cultuurvisie in de stad. Werkenderwijs ontwikkelen we ons als CNN, waarbij uitwisseling en samen leren een belangrijk deel van ons overleg bepaalt, zeker daar waar het over ketenintendantschap gaat. Tenslotte gaat het bij elke keten om samenwerken, elkaar opvolgen, in samenhang ontwikkelen. Elke ketenintendant ontwikkelt een passende werkwijze om zowel met de partners in CNN als ook met de andere (kleinere) ketenpartners in de stad de keten te monitoren, deze verder te ontwikkelen en met elkaar samen te werken. De vorm waarin dit gebeurt kan per keten verschillen en zal aandacht krijgen in elke keten en het verslag over het functioneren.

CNN ziet de vastgestelde peer-review als een leerinstrument, waarbij op verschillende momenten geijkt wordt, waar we op dit moment staan en welke doelen we ons kunnen stellen voor de komende periode van twee jaar. Een goede rapportage ter verantwoording aan zowel college als ook de Raad is daarbij een essentieel onderdeel, te beginnen met een 0-meting. Dit om te kunnen beoordelen waar we als ketenintendanten staan en op welke wijze we ons ontwikkelen in de opdracht die de Raad ons heeft gegeven.

Voorstel - Verlenging Kunst- en Cultuurvisie 2012-2016

Opzet en werkwijze 0-meting peer-review

Na overleg in CNN kiezen we graag voor een werkwijze, die bij past bij de waarde die de peer-review heeft voor ons en bij de vraag en voorwaarden van de Raad die voorligt. Daarbij zoeken we een passend evenwicht tussen de continue aandacht voor het ketenintendantschap in onze overleggen en de rapportage en verantwoording aan College en Raad.

Graag werken we volgens de volgende opzet:

- CNN ontwikkelt een format voor de 0-meting. Dit format is uitgangspunt voor elke ketenintendant om in CNN de ketenpartners (groot en klein) te informeren, elkaar kritisch te bevragen en verbetervoorstellen te doen
- Bij de 0-metingen zal een externe expert worden toegevoegd, deze zal met kennis van zaken kritische vragen stellen over de invulling en kwaliteit van het ketenindentantschap om de kwaliteit van de peer review te blijven borgen
- In de peer review worden vragen gesteld over de werking van de vijf ketens en de functie van cultuureducatie en amateurkunst, de procesrol van de intendanten en worden ontwikkelvoorstellen gedaan door alle ketenpartners
- Van deze gesprekken (langs eenduidige lat) wordt verslag gedaan, dit verslag kan als onderdeel van de 0-meting gebruikt worden
- Een extern deskundige zal in CNN naar aanleiding van deze verslagen in gesprek gaan met de partners om ontwikkel- of verbetervoorstellen te doen en draagt zorg voor een onafhankelijke rapportage
- De definitieve rapportage van de 0-meting wordt verstuurd aan College en gemeenteraad
- In de komende twee jaar staat het ketenintendantschap in elk overleg van CNN op de agenda om tussentijds te blijven monitoren en ons als organisaties door te ontwikkelen
- Na twee jaar volgt een tweede meting met rapportage volgens eenzelfde format en verslaglegging, zodat vergelijkingen mogelijk zijn

Kostenbesparing

Met een dergelijke opzet verwachten we dat CNN en gemeente samen veel goedkoper en efficiënter een peer review kunnen doen op een voor ons beter passende wijze, terwijl tegelijkertijd voldaan wordt aan de voorwaarden van de raad inzake de inzet van een onafhankelijk extern bureau. De niet bestede middelen kunnen vrijvallen voor activiteiten / programma's in kunst en cultuur in de stad.

Vraag:
Graag zien wij een reactie van u tegemoet op de vraag of u akkoord bent met de door ons voorgestelde opzet?

In afwachting van Uw antwoord verblijf ik met vriendelijke groeten, mede namens dhr. A.Tax, voorzitter CNN,

Mevr. I. Verburgh, directeur bestuurder de Lindenberg

Voorstel - Verlenging Kunst- en Cultuurvisie 2012-2016

Maatschappelijke ontwikkeling
Programma Cultuur

Ingekomen stuk D20 (PA 18 december 2013)

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 323 59 92
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
3 december 2013	VH00/13.0015370	Digna Kosse
Onderwerp	**Datum uw brief**	**Doorkiesnummer**
Peer-review	/	(024) 3299296

Geachte leden van de Raad,

Op 27 juni 2012 heeft uw Raad de Kunst- en Cultuurvisie “Werken in ketens” (2012-2016) vastgesteld. Bij de vaststelling werd de motie “Visitatie door externen” aangenomen die betrekking heeft op de peer-review.
Op 19 december 2012 werd de brief “Vertaalslag kunst- en cultuurvisie” besproken in de kamerronde van uw vergadering. Naar aanleiding van deze bespreking hebt u op 19 februari 2013 een aanvullende brief ontvangen over de vertaalslag en de uitwerking van de Kunst- en Cultuurvisie. In deze brief werd gemeld dat u in de loop van 2013 wordt geïnformeerd over de uitwerking van peer-review.
Wij informeren u nu over peer-review, waarbij we gebruik maken van een externe commissie. Hiermee beschouwen wij de motie als afgehandeld.

Waarom peer-review?
In haar kamerbrief “cultuurstelsel 2017-2020” schrijft de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap dat zij andere (kwalitatieve) vormen van evaluatie wil gaan toepassen om de effecten van subsidies in beeld te brengen. Zij wil dit samen met andere overheden gaan verkennen. Ook uit het onderzoek naar de effectiviteit van subsidies komt naar voren dat er behoefte is om het kwalitatieve effect van subsidies in beeld te brengen in plaats van alleen te sturen op kwantitatieve prestaties.
Tot nu toe is de prestatiesturing bij culturele instellingen vooral gericht op kwantitatieve gegevens zoals het aantal bezoekers en het aantal voorstellingen. Met de vaststelling van de Kunst- en Cultuurvisie 2012-2016 wordt deze bestaande verantwoording aangevuld met een verantwoording waarin ook niet-kwantificeerbare gegevens worden meegenomen.
Bij peer-review rapporteren externe deskundigen over de wijze waarop de culturele ketens in Nijmegen werken. De commissie concentreert zich op de samenwerking binnen de keten en de procesrol van de ketenintendant. Hierbij gaan we uit van de redenering dat betere samenwerking in de keten en meer ruimte voor de cultuurmakers een hoger maatschappelijk rendement opleveren dan alleen sturen op kwantitatieve prestaties.

Hoe wordt peer-review uitgevoerd?
In bijgaande notitie worden de werkwijze, de samenstelling van de commissie en de opdracht richting de commissie beschreven.
De basis van de peer-review is dat externe deskundigen rapporteren over de wijze waarop de keten werkt. We schakelen een onafhankelijke commissie in om te rapporteren, maar we geven

Gemeente Nijmegen
Maatschappelijke ontwikkeling
Programma Cultuur

ook cultuurmakers uit de stad de gelegenheid om hun bevindingen kenbaar te maken. De peer-review levert een rapportage op over:

1. De samenwerking in de 5 ketens (Theater & Dans, Film & Media, Beeldende Kunst, Literatuur en Muziek) en de samenwerking binnen de functie Kunst- en Cultuureducatie & Amateurkunst.
2. De invulling van de procesrol door de 5 ketenintendanten (resp. Keizer Karel Podia, Lux, Museum Het Valkhof, Doornroosje en Openbare Bibliotheek Gelderland-Zuid) en de invulling van het functie-intendantschap Kunst- en Cultuureducatie & Amateurkunst door De Lindenberg.

Daarnaast levert peer-review ontwikkelvoorstellen op voor het functioneren van de ketens, gebaseerd op mogelijke verbeteringen in de keten, verbetering en ontwikkeling van de procesrol als ketenintendant en *best practices* uit het landelijke culturele veld.
In de tweede helft van 2014 vindt de eerste peer-review plaats, de zogenaamde nulmeting. In 2016 vindt een tweede, uitgebreide peer-review plaats. Bij de nulmeting wordt gekeken naar de samenwerking binnen de keten en de procesrol van de ketenintendant. Twee jaar later wordt gekeken naar hoe dit zich heeft ontwikkeld ten opzichte van de nulmeting. We onderzoeken of hierin ook een kwalitatieve rapportage over de speerpunten talentontwikkeling, excellentie en experiment kan worden opgenomen.
Peer-review is nieuw in het Nijmeegse culturele veld. We gaan monitoren hoe het proces verloopt en of we tot de gewenste resultaten komen. In een later stadium kan de opdracht richting de commissie op basis van de evaluatie worden aangepast.

De eindrapportage van de eerste peer-review (nulmeting) wordt in het najaar van 2014 ter kennisgeving aan uw Raad verstrekt.

Hoogachtend,
College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester,

drs. H.M.F. Bruls

De Gemeentesecretaris,

drs. B. van der Ploeg

Bijlage: notitie Peer-review

Peer-review

een nieuwe vorm van rapporteren in het culturele veld van Nijmegen

Gemeente Nijmegen
Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling
Programma Cultuur
Digna Kosse
Oktober 2013

Voorstel - Verlenging Kunst- en Cultuurvisie 2012-2016

Inleiding
Op 27 juni 2012 heeft de gemeenteraad van Nijmegen de Kunst- en Cultuurvisie 'Werken in ketens' (2012-2016) aangenomen.
Er zijn een aantal veranderingen in gang gezet met de vaststelling van de nieuwe visie. Zo vragen we van het culturele veld om meer te gaan samenwerken. Ook passen we de verantwoordingsmethodiek aan. De prestatiesturing op het aantal bezoekers of aantal voorstellingen per jaar wordt aangevuld met een verantwoording waarin ook niet-kwantificeerbare gegevens worden meegenomen. We gaan sturen op maatschappelijk rendement van instellingen en stellen daarbij de ketenverantwoordelijkheid centraal.
Hierbij gaan we uit van de redenering dat betere samenwerking in de keten en meer ruimte voor de cultuurmakers een hoger maatschappelijk rendement opleveren dan alleen sturen op concrete prestaties.

Hoe ziet de huidige verantwoordingsmethodiek eruit?
Het verlenen van subsidies is de bevoegdheid van het College c.q. de portefeuillehouder Cultuur op basis van de Nijmeegse Kaderverordening Subsidies (NKS). In deze verordening is opgenomen op welke wijze verantwoording moet worden afgelegd. Het verlenen van meerjarige budgetsubsidies aan de grote culturele instellingen is een bevoegdheid van de Raad. Voor deze budgetsubsidies worden prestatieafspraken gemaakt. Tussentijds en aan het einde van de budgetperiode legt de instelling verantwoording af over de gerealiseerde prestaties. Deze prestaties moeten meetbaar zijn en zijn daardoor vaak kwantitatief van aard. Het gaat dan om het aantal bezoekers, het aantal voorstellingen, het aantal voorstellingen voor een specifieke doelgroep et cetera.
Ook de jaarrekening met accountantsverklaring (financiële verantwoording) en jaarverslag (inhoudelijke verantwoording) zijn onderdeel van de verantwoording. Deze worden besproken in een bestuurlijk overleg tussen de portefeuillehouder Cultuur en de directeur van de betreffende instelling. Tijdens dit bestuurlijk overleg gaat de portefeuillehouder ook in gesprek met de directeur over de invulling van het keten-intendantschap, de samenwerking binnen de keten en de ambities en realisaties van de instelling voor de speerpunten uit de cultuurvisie: talentontwikkeling, excellentie en experiment. Daarnaast komt de code Cultural Governance in deze gesprekken aan bod.

Om de 4 jaar voeren we de Cultuuronderzoeken uit samen met de culturele podia. De onderzoeksresultaten geven informatie over onder andere de Nijmeegse cultuurparticipatie, de waardering van het publiek voor het cultureel aanbod en het publieksbereik.

Nieuw: peer-review
Als aanvulling op de bestaande verantwoordingsmethodiek gaan we in 2014 een nieuwe vorm van rapporteren toepassen binnen het culturele veld. In de cultuurvisie wordt een nieuwe vorm van visiteren genoemd: peer-review. In de motie 'Visitatie door externen' (27 juni 2012) roept de Raad het College nadrukkelijk op om hiervoor externe partijen in te schakelen.

In de Kunst- en Cultuurvisie vragen we van het Nijmeegse culturele veld om in ketens samen te werken. Er zijn 6 ketenintendanten benoemd, die een procesrol hebben als trekker van samenwerking en participatie binnen de keten. Zij zijn daarbij niet verantwoordelijk voor het functioneren van de keten in zijn geheel.
De basis van de peer-review is dat externe deskundigen rapporteren over de wijze waarop de keten werkt. We schakelen een onafhankelijke commissie in om te rapporteren, maar we geven ook cultuurmakers uit de stad de gelegenheid om hun bevindingen kenbaar te maken. De peer-review levert een rapportage op over:

- De samenwerking in de 5 ketens (Theater & Dans, Film & Media, Beeldende Kunst, Literatuur en Muziek) en de samenwerking binnen de functie Kunst- en Cultuureducatie & Amateurkunst.
- De invulling van de procesrol door de 5 ketenintendanten (resp. Keizer Karel Podia, Lux, Museum Het Valkhof, Doornroosje en Openbare Bibliotheek Gelderland-Zuid) en de invulling van het functie-intendantschap Kunst- en Cultuureducatie & Amateurkunst door De Lindenberg.

Daarnaast levert peerreview ontwikkelvoorstellen op voor het functioneren van de ketens.

Wanneer en hoe vaak vindt peer-review plaats?
In de tweede helft van 2014 vindt de eerste peer-review plaats, de zogenaamde nulmeting.
In 2016 vindt een tweede, uitgebreidere peer-review plaats. Daarna wordt er om de 2 jaar een peer-review uitgevoerd, afwisselend een uitgebreide review en een compacte review.
Eerst wordt gekeken naar het proces en later naar wat dit heeft opgeleverd.
Bij de compacte review concentreert de commissie zich op de samenwerking binnen de keten en de procesrol van de ketenintendant. Voor de uitgebreide peer-review wordt onderzocht of de opdracht aan de commissie kan worden aangevuld met de vraag om een kwalitatief oordeel over de realisatie van de speerpunten uit de cultuurvisie (talentontwikkeling, excellentie en experiment). In beide gevallen levert de peer-review ontwikkelvoorstellen op, gebaseerd op mogelijke verbeteringen in de keten, verbetering en ontwikkeling van de procesrol als ketenintendant en best practices uit het landelijke culturele veld.

Opdracht richting peer-review commissie
De opdracht voor de peerreview commissie kan worden onderverdeeld in 2 opdrachten. Deze opdrachten worden hieronder uitgewerkt onder A en B.

A *Rapportage over de samenwerking binnen de keten en de procesrol van de ketenintendant hierin.*
De commissie krijgt de opdracht te rapporteren over:

1. De wijze waarop er gewerkt wordt in de keten aan de producties, presentaties en educatie.
2. Welke ambities heeft de keten geformuleerd?
3. Hoe wordt er samengewerkt binnen de keten, welke samenwerkingen zijn aangegaan? Is de keten voldoende toegankelijk?
4. Waar liggen nog mogelijkheden voor samenwerking? Daarnaast wordt gerapporteerd over de wijze waarop de ketenintendant de procesrol invult. Is de gekozen invulling van de procesrol effectief?

B *Ontwikkelvoorstellen doen*
Peer-review is duidelijk iets anders dan een visitatie. Het gaat er niet om de instelling te beoordelen en af te rekenen. Aan de peer-reviewcommissie wordt daarom ook de opdracht gegeven om met voorstellen te komen voor ontwikkeling en verbetering. De peer-review moet ook iets opleveren voor de instellingen, en de ketens. De commissie doet voorstellen aan de hand van de volgende vragen:

1. Welke verbetervoorstellen zijn er voor de samenwerking binnen de keten?
2. Hoe kan de ketenintendant zijn procesrol effectiever maken?
3. Welke ideeën of voorstellen zijn er om de speerpunten uit de cultuurvisie steviger neer te zetten in de keten?

Uit de opdrachten zoals omschreven onder A en B volgt een rapportage. De commissie gaat langs alle 6 intendanten. Van elke keten wordt een verslag gemaakt, welke wordt gedeeld in de respectievelijke ketenoverleggen (intendant organiseert het overleg en welke vorm dit heeft). De

reacties van de keten op het verslag worden vermeld. Of de reacties tot wijzigingen hebben geleid wordt ook vermeld.
Daarna leiden de 6 verslagen tot één rapportage, die wordt overlegd aan het College van B&W van Nijmegen.

Het profiel van de commissie

De commissie bestaat uit 3 personen: een voorzitter, een secretaris en een inhoudelijk deskundige. Alleen de inhoudelijk deskundige verschilt per keten. De commissie wordt benoemd door het College van B&W en de keten mag een voordracht doen voor de inhoudelijk deskundige aan de hand van het opgestelde profiel.

We kiezen nadrukkelijk voor een onafhankelijke commissie. Geen van de leden heeft een belang in het Nijmeegse culturele veld, of heeft banden met een Nijmeegse instelling. Zij worden gevraagd een belangenverklaring te tekenen.
De commissieleden hebben grondige kennis en ervaring binnen het landelijke culturele veld. Zij weten wat er speelt en kunnen ontwikkelvoorstellen doen op basis van *best practices* die zij signaleren.

Profiel van de voorzitter
Van de voorzitter van de peer-review wordt aantoonbare kennis en ervaring met betrekking tot de landelijke culturele sector verwacht. De voorzitter signaleert nieuwe ontwikkelingen in de landelijke culturele sector en is goed op de hoogte van *best practices*. Verder beschikt de voorzitter over ervaring met het uitbrengen van rapporten, bij voorkeur in het culturele veld. Voorzitter is bovendien in staat om tot weloverwogen en goed gemotiveerde adviezen te komen. Daarnaast heeft de voorzitter de bereidheid zich te verdiepen in artistiek inhoudelijke en beleidsmatige aspecten van het culturele veld in Nijmegen. Tot slot beschikt de voorzitter over een goed ontwikkeld omgevingsbewustzijn en benut dit effectief in de functie. Er wordt gezocht naar een voorzitter die bereid is zich voor 4 jaar (d.w.z. 2 x peer-review) te verbinden aan deze functie.
Taken voorzitter
-De voorzitter geeft leiding aan het werkproces van de commissie en bevordert de samenwerking zowel binnen de commissie als tussen de commissie en de externe partijen waarmee zij te maken heeft.
-Voorzitter bevordert dat er consistente en goed gemotiveerde adviezen worden uitgebracht.
-In samenwerking met de secretaris draagt de voorzitter zorg voor een efficiënte en effectieve vergadering.
-Voorzitter is eindverantwoordelijk voor een heldere en kernachtige rapportage.

Profiel van de inhoudelijk deskundige (per keten verschillend)
Van de inhoudelijk deskundige wordt een grondige kennis van- en ervaring met de ontwikkelingen binnen het vakgebied verwacht. De deskundige heeft het vermogen om tot weloverwogen adviezen te komen en is in staat hierover helder en duidelijk te communiceren. Daarnaast wordt van de deskundige verwacht dat hij/zij met nieuwe en originele ideeën komt en nieuwe benaderingen signaleert. De inhoudelijk deskundige heeft de bereidheid zich te verdiepen in de specifieke culturele keten in Nijmegen.
Taken inhoudelijk deskundige
-Als lid van de commissie brengt de inhoudelijk deskundige vakinhoudelijk-specifieke adviezen uit.
-Deskundige doet vernieuwende voorstellen op basis van ontwikkelingen die hij/zij in het vakgebied signaleert.

Profiel van de secretaris
De secretaris fungeert als contactpersoon voor alle betrokkenen bij de peer-review. Verder beschikt de secretaris over coördinerende vaardigheden en is in staat de samenhang van verschillende acties te bewaken. Van de secretaris wordt inhoudelijke kennis van het landelijke culturele veld verwacht en de bereidheid om zich in het Nijmeegse culturele veld te verdiepen. Er wordt gezocht naar een secretaris die bereid is zich voor 4 jaar (d.w.z. 2x peer-review) te verbinden aan deze functie.
Taken secretaris
-Coördineert de acties van de commissie en bewaakt de samenhang en planning.
-Zorgt voor inhoudelijke ondersteuning van voorzitter.
-Stroomlijnt informatie en draagt zorg voor correspondentie van de commissie.
-Bereidt de vergaderingen en acties van de commissie voor.
-Fungeert als contactpersoon voor de culturele instellingen, gemeente en cultuurmakers in Nijmegen.

De peer-review commissie kan voor secretariële/administratieve werkzaamheden ambtelijke ondersteuning krijgen.

Stap-voor-stap het proces om tot de peer-review rapportage te komen
-De commissieleden lezen en beoordelen ten minste het functie/ketenverslag en de documenten die zij nodig achten om een beeld te krijgen over de wijze waarop de keten werkt en de samenwerking binnen de keten.
-Op basis van dit beeld gaat de commissie in gesprek met de (keten)intendant en door haarzelf geselecteerde partijen in de keten.
-De commissie geeft partijen uit de keten de mogelijkheid om in gesprek te gaan en kondigt deze mogelijkheid ruim van tevoren aan (minimaal 6 weken).
-De commissie stelt 6 conceptrapportages op, voor elke keten één.
-De conceptrapportage wordt geagendeerd in een ketenoverleg. De keten krijgt de mogelijkheid om te reageren op de rapportage. De ketenintendant krijgt separaat de mogelijkheid om te reageren op de rapportage.
-De 6 conceptrapportages leiden tot één rapportage over het culturele veld in Nijmegen.
-De reacties van het functie/ketenoverleg en de ketenintendant worden opgenomen in de rapportage, de commissie geeft aan tot welke wijzigingen dit wel en niet heeft geleid.
-De definitieve rapportage wordt overlegd aan het College van B&W van Nijmegen. De gemeenteraad ontvangt via het College een afschrift van de rapportages.

Evaluatie peer-review
We experimenteren met een nieuwe vorm van visiteren in de peer-review. We gaan monitoren hoe het proces verloopt en of we tot de gewenste resultaten komen. In een later stadium kan de opdracht richting de commissie op basis van de evaluatie worden aangepast.
In 2014 vindt de eerste peerreview plaats, de zgn. nulmeting. Na 2 jaar wordt er een uitgebreide peer-review gedaan. We onderzoeken of hierin ook een kwalitatieve rapportage over de speerpunten talentontwikkeling, excellentie en experiment aan bod kan komen.

Financiën
In de meerjarenbegroting van het programma Cultuur is voor 2014 en voor 2016 een bedrag gereserveerd van €40.000 voor peer-review (deelproductnummer 61276).
Uitgaande van een gemiddeld uurtarief van € 100,= is er budget beschikbaar voor een tijdsinvestering van de commissie van ongeveer 67 uur per keten.

PARTIJ VAN DE ARBEID Nijmegen

Stadhuis, kamer 21
Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
T (024) 329 23 67
E fractie@pvda.nijmegen.nl
W www.pvda-nijmegen.nl

Politieke Avond: 27 juni 2012
Agendapunt 10: Kunst- en cultuurvisie

Motie: Visitatie door externen

De raad, bijeen op 27 juni 2012,

Kennisgenomen hebbende van:

- het voornemen van het college uit de cultuurvisie 'Werken in ketens' om een visitatiestelsel te ontwikkelen voor het beoordelen van de cultuurketens
- het voornemen bij deze visitatie partijen in de directe omgeving een rol te geven

Roept het college op:

Bij het voorgenomen visitatiestelsel nadrukkelijk externe partijen in te schakelen en dus niet partijen in de directe omgeving.

Toelichting
In de cultuurvisie is de volgende passage opgenomen:

'Om ook de verantwoording op een andere manier vorm te geven, willen we de komende periode experimenteren met een onafhankelijke visitatiecommissie. Hiervoor ontwikkelen wij een systeem waarmee wij de positie van organisaties in de culturele keten kunnen beoordelen. In die visitatiesystematiek zullen de partijen in de directe omgeving een rol krijgen. De ketenvisitatie vindt één keer in de twee jaar plaats. Bevindingen uit de visitaties worden meegenomen als verbeterpunten in de meerjarige afspraken die wij met de instellingen maken. Het zijn geen accreditatievisitaties, waarin een harde koppeling bestaat tussen een positief oordeel en bekostiging, maar ze zijn gericht op het stimuleren van de keten en de rol die de diverse partijen daarin spelen.'

De motie spreekt steun uit voor zo'n visitatiestelsel, maar pleit ervoor om expliciet deskundigen van buiten Nijmegen hiervoor in te schakelen. Juist een onafhankelijke blik is cruciaal bij zo'n visitatie.

PvdA	VVD	D66	GroenLinks	CDA
Rutger Zwart	*Koen Wools*			

SP	SNN	VSP	GN

Voor: 30
Tegen: 7

Voorstel - Verlenging Kunst- en Cultuurvisie 2012-2016

Maatschappelijke Ontwikkeling

Beleidsrealisatie & verantwoording

Ingekomen stuk D27 (PA 6 maart 2013)

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 323 59 92
E-mail gemeente@ nijmegen.nl

Postadres
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
19 februari 2013	MO20/13.0001467	Yvonne Lindsen
Onderwerp	**Datum uw brief**	**Doorkiesnummer**
Aanvullende brief bij de vertaalslag van de Kunst- en Cultuurvisie		(024) 3292980

Geachte leden van de Raad,

U heeft uw zorgen en vragen naar voren gebracht bij de bespreking van de brief over de vertaalslag van de Kunst- en Cultuurvisie “Werken in Ketens” op 19 december 2012. Onze beantwoording geven we aan de hand van de volgende thema’s.

- De positie van de kleine instellingen
- De positie van de zes grote instellingen
- Het verlenen en verantwoorden van subsidies
- De rol van de Raad bij de uitwerking van de Cultuurvisie

Voorafgaand aan de beantwoording en naar aanleiding van het inspreken van dhr. van Grinsven informeren wij u eerst over de gesprekken die we hebben gevoerd met de stichting JIN, het Muziekenhuis en het productiehuis muziek van de Lindenberg. Op 23-09-2010 vond een eerste gesprek plaats, dus ruim voor de start van de nieuwe Kunst- en Cultuurvisie. De aanleiding was de mogelijkheid van een rijkssubsidie in het kader van de landelijke basisinfrastructuur. Om hiervoor in aanmerking te kunnen komen, was het noodzakelijk dat de drie Nijmeegse partijen zouden samenwerken. Na verloop van tijd werd echter duidelijk dat productiehuizen niet meer konden rekenen op een rijkssubsidie. De gesprekken over samenwerking zijn toch voortgezet vanuit de gedachte dat het waardevol is voor de stad om de expertise, de krachten en de netwerken van de drie genoemde organisaties te bundelen. Dat heeft geleid tot een fusie tussen het Muziekenhuis en het productiehuis muziek van de Lindenberg. Zij gaan verder met een nieuwe formule als het ‘Huis voor de actuele muziek’. De derde partij, de JIN, krijgt in 2013 subsidie met de opdracht om het gesprek over samenwerking te hervatten. Uiteindelijk maakt de JIN zelf de afweging om zich aan te sluiten bij het ‘Huis voor de actuele muziek’ of om zelfstandig verder te gaan. Het spreekt voor zich dat wij deze samenwerking als waardevol beschouwen en ons zullen inspannen om die samenwerking mede vorm te geven.

1. Positie van de kleine instellingen

Zoals de Kunst- en Cultuurvisie aangeeft, heeft iedereen een plek in de keten. Van alle partijen verwachten we dat ze de samenwerking en het overleg opzoeken om meer beeld te krijgen van wat er speelt in de stad, wat partijen voor elkaar kunnen betekenen en welke synergie in inhoud

Gemeente Nijmegen
Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsrealisatie & verantwoording

mogelijk is. Klein en groot bestaan naast elkaar. Het succes van een keten is afhankelijk van ieders inzet en bijdrage. Een organisatie die bv. gemeentelijke subsidie ontvangt voor een popmuziekfestival heeft contact in en met de keten muziek. Als je kijkt naar de popketen met Doornroosje als intendant dan functioneren de kleine instellingen en kleine initiatieven juist heel goed. In de keten behoudt iedereen zijn autonomie en eigen verantwoordelijkheid. Subsidies van kleine organisaties worden niet overgeheveld naar grote instellingen. Kleine organisaties kunnen vanaf 2014 een aanvraag indienen bij de nieuwe subsidieregeling Culturele Initiatieven gerelateerd aan de speerpunten van de Cultuurvisie: talentontwikkeling, experiment en excellentie. De beoordeling van de subsidieaanvragen is in handen van ons college c.q. de portefeuillehouder. Allerlei culturele organisaties werken samen in een specifieke keten.
Op deze manier willen we het culturele klimaat in de stad versterken.
Cross-overs zullen, net zoals voorheen, blijven ontstaan. Organisatoren kunnen een culturele keten kiezen waarbij ze de meeste aansluiting hebben of ze kiezen verschillende ketens.

2. Positie van de zes grote instellingen

De zes grote instellingen vormen de culturele basisinfrastructuur van onze stad. We willen deze instellingen gastvrijer laten zijn voor bewoners, kunstenaars en andere cultuurmakers. Dit hebben we vormgegeven in een concept van vijf culturele ketens: voor muziek, theater & dans, film & media, beeldende kunst en literatuur. Een keten is een flexibel geheel. Elke ZZP'er en culturele organisatie die bijvoorbeeld actief is op het gebied van muziek maakt onderdeel uit van de keten muziek. Door ontmoetingen in de keten, gebaseerd op de principes van een netwerkorganisatie, kunnen synergie en meerwaarde ontstaan alleen al omdat men elkaar kent en op de hoogte is van wat er speelt. Een fysieke clustering is daarbij niet noodzakelijk.
Iedere keten heeft een trekker, een zgn. ketenintendant. Zo is Doornroosje ketenintendant voor muziek, de Keizer Karel Podia voor theater & dans, LUX voor film & nieuwe media, Museum Het Valkhof voor de beeldende kunst en de Openbare Bibliotheek voor literatuur. De Lindenberg neemt hierbij een speciale positie in als de intendant voor kunst- & cultuureducatie en amateurkunst.
Een grote instelling heeft geen verantwoordelijkheid voor een kleine instelling . Een grote instelling heeft ook geen rol bij het beoordelen of verlenen van een gemeentelijke subsidie aan een kleine instelling of organisatie. Wel verwachten we van de intendanten dat ze het veld kennen, dat ze initiëren, stimuleren, signaleren en coördineren. De intendanten werken samen en fungeren als maatschappelijke partners. Zij voeren het ketenoverleg waar afstemming wordt gezocht met de organisaties en ZZP'ers die actief zijn in de keten. Dit kunnen amateurverenigingen zijn, professionele organisaties of individuele cultuurmakers. We spreken de grote instellingen aan op hun procesrol.
Zoals u weet is ons voornemen om de bezuinigingstaakstellingen van de Perspectiefnota 2013-2016, oplopend naar € 750.000,- in 2016, bij de grote instellingen neer te leggen.

3. Het verlenen en verantwoorden van subsidies

Voortzetting van de bekende situatie
Het verlenen van subsidies blijft de bevoegdheid van ons college c.q. de portefeuillehouder op basis van de Nijmeegse Kaderverordening Subsidies. Deze verordening geeft ook de wijze aan waarop de verantwoording moet worden afgelegd. Het verlenen van de meerjarige budgetsubsidies aan de grote culturele instellingen blijft de bevoegdheid van uw Raad.
Naar aanleiding van de motie "Geen black box" hebben wij in de brief over de Vertaalslag van de Kunst- en Cultuurvisie al aangegeven dat we professionals de ruimte willen geven maar ook dat we verantwoording blijven vragen. We blijven afspreken welke prestaties in de budgetperiode moeten worden gerealiseerd. Het aantal voorstellingen en het aantal bezoekers blijven relevant

Gemeente Nijmegen
Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsrealisatie & verantwoording

maar meer op hoofdlijnen. We ontvangen jaarlijks de jaarrekening van de grote instellingen met de verklaring van de accountant en het jaarverslag. Met de bestuurder/directeur van elke grote instelling bespreken we minstens eenmaal per jaar de gang van zaken bij de instelling waarbij de genoemde stukken aan de orde komen.
Bovendien voeren we om de vier jaar de Cultuuronderzoeken uit samen met de culturele podia. Deze onderzoeksresultaten geven informatie over de Nijmeegse cultuurparticipatie, de waardering van de bezoekers van de podia voor het aanbod, het publieksbereik, etc.

Wat is nieuw?
Door middel van subsidies willen we bijdragen aan het realiseren van de speerpunten van de Cultuurvisie: talentontwikkeling, experiment en excellentie. Van de intendanten verwachten we bovendien een eigen invulling van ieders rol als trekker van het proces. Zij rapporteren hierover in hun jaarverslagen.
Zoals we al hebben aangegeven, hanteren we diverse checks and balances. Dit is ook vermeld in onze vorige brief aan uw Raad. Indien kunstenaars of kleine culturele organisaties van mening zijn dat zij niet genoeg betrokken kunnen zijn bij een specifieke culturele keten bestaat als vanzelfsprekend de mogelijkheid dit te melden bij de gemeente Nijmegen (medewerkers Cultuur) en/of de wethouder Cultuur.
We gaan experimenteren met een vorm van visiteren: peer-review waarbij we nadrukkelijk externe partijen inschakelen en daarmee uitvoering geven aan de motie “Visitatie door externen”. Dit jaar bereiden we peer-review voor zodat we in 2014 een nulmeting kunnen laten uitvoeren. In 2016 vindt de tweede peer-review plaats met als doel te kijken welke voortgang is geboekt. Bij dit experiment wordt vooral gekeken op welke wijze de intendant zijn rol als trekker van het proces vormgeeft. Daarnaast betreft peer-review een kwalitatief oordeel over de realisatie van de speerpunten talentontwikkeling, excellentie en experiment. We verwachten ook een oordeel over de samenwerking en de toegankelijkheid van elke keten. Peer-review moet per culturele keten voorstellen opleveren voor verbetering en versterking van de keten. In de loop van het jaar zullen we uw Raad informeren over de aanpak, de kwaliteitseisen en de bijbehorende opdracht van peer-review.
De uitwerking van het ketenintendantschap en peer-review is in overleg met de zes grote instellingen tot stand is gekomen. Met de bovenstaande initiatieven en maatregelen hebben we naar onze mening gehoor gegeven aan de motie “Geen black box”.

Het subsidiehuis
Vanaf 2014 hanteren we de volgende subsidies:
- subsidies aan de culturele basisinfrastructuur
- subsidies aan festivals en cultuurproducenten die belangrijk zijn voor de stad, een bovenregionale uitstraling hebben
- subsidies uit de nieuwe regeling Culturele Initiatieven; deze regeling wordt dit jaar voorbereid en is bedoeld voor incidentele culturele activiteiten voor alle disciplines van kunst & cultuur.

Voor de activiteiten van bijvoorbeeld[1] Nijmegen Blijft in Beeld en het Vlaams Cultureel Kwartier kan een subsidieaanvraag worden gedaan bij deze nieuwe subsidieregeling.
In de bijlage hebben we een overzicht van subsidies opgenomen met de oude en de nieuwe situatie vanaf 2014.

[1] Deze organisaties werden bij de Kamerronde op 19-12-2012 genoemd.

Gemeente Nijmegen
Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsrealisatie & verantwoording

Vervolgvel
3

2013 is een overgangsjaar
Alle culturele instellingen zijn in een brief van 3 juli 2012 schriftelijk op de hoogte gebracht van de vaststelling van de nieuwe Cultuurvisie door uw Raad, weten dat 2013 een overgangsjaar is waarbij er niets verandert in de verlening van subsidies en hebben kunnen lezen dat er per 2014 een nieuwe regeling zal zijn.
Vervolgens zijn op 29 november 2012 brieven aan de culturele instellingen gestuurd over de door ons college vastgestelde eerste uitwerking van de Cultuurvisie. We hebben ook aangegeven dat deze uitwerking op 19 december 2012 geagendeerd zou worden voor de Kamerronde.

4. De rol van de Raad bij de uitwerking van de Cultuurvisie
Uw Raad heeft de Kunst- en Cultuurvisie vastgesteld. We rapporteren over de uitvoering van de moties die zijn aangenomen bij deze vaststelling. De uitwerking van de motie Kansen voor Kunsteducatie zal binnenkort worden toegelicht. We hebben al toegezegd dat de Raad ter kennisname de rapportages van de peer-reviews ontvangt. Ook over de voorbereiding van peer-review ontvangt u informatie.
Wij informeren uw Raad actief over de collegebesluiten die wij in dit kader nemen. Wij gaan uw Raad ook informeren over de onderzoeksresultaten op het terrein van de amateurkunst.
En uiteraard is het beleidsterrein van cultuur een onderdeel van de jaarrekening, de begroting en de perspectiefnota.

Kortom
We willen een cultuuromslag realiseren, met gastvrije grote culturele instellingen, met overleg en samenwerking in culturele ketens waarbij groot & klein naast elkaar bestaan en ieder hun eigen inbreng hebben, waar men elkaar kan vinden in de diverse netwerken.
Zoals bij de vaststelling van de Cultuurvisie ook naar voren is gekomen, is er ruimte nodig voor deze ontwikkelingen. Soms gaat het snel. In het recente rapport van de landelijke Raad voor Cultuur met het advies over de toekomst van de musea staan drie voorbeelden genoemd ter inspiratie: Royal Museums Greenwich, Museum aan de Stroom in Antwerpen en het Nijmeegse Museum Het Valkhof. In Nijmegen gaat het daarbij om de samenwerking in de keten beeldende kunst en de rol van de ketenintendant, Museum Het Valkhof.

Hoogachtend,
College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls drs. B. van der Ploeg

Bijlage: Vergelijking tussen subsidiehuis 2009-2012 en subsidiehuis 2014-2017

Vergelijking tussen subsidiehuis 2009-2012 en subsidiehuis 2014-2017

BIJLAGE	Instellingen	Subsidies 2012	Subsidie 2014 e.v.
Culturele basisinfrastructuur (meerjarig)			
	Doornroosje	Meerjarig	Meerjarig
	LUX	Meerjarig	Meerjarig
	Keizer Karel Podia	Meerjarig	Meerjarig
	Museum Het Valkhof	Meerjarig	Meerjarig
	OBGZ	Meerjarig	Meerjarig
Culturele basisinfrastructuur (eenjarig)			
	Natuurmuseum	Eenjarig	Eenjarig op weg naar de Bastei
	St. Waalstad Media lokale omroep	Eenjarig	Vierjarig: 2014 t/m 2017
	Theatergroep Kwatta	Eenjarig	Vierjarig: 2014 t/m 2017
	Openluchttheater	Eenjarig	Afbouw naar kostendekkende exploitatie
Cultuureducatie			
	De Lindenberg Huis van de Kunsten	Meerjarig	Meerjarig
	Combinatiefunctie Budgetsubsidie 2011 t/m 2014	2011 t/m 2014	2011 t/m 2014
	Uitbr. 1 fte comb,functie cultuur 2012 t/m 2014		2012 t/m 2014
	Programmaplan cultuurparticipatie (2012:einde regeling)	2009 t/m 2012	
			Landelijke regeling Cultuureducatie met kwaliteit 2013 t/m 2016
Subsidies beeldende kunst & vormgeving			
	SLAK	Vierjarig: 2009 t/m 2012	Vierjarig: 2014 t/m 2017
	Expoplu	Vierjarig: 2009 t/m 2012	Vierjarig: 2014 t/m 2017
	Extrapool	Vierjarig: 2009 t/m 2012	Vierjarig: 2014 t/m 2017
	Dziga	Vierjarig: 2009 t/m 2012	Vierjarig: 2014 t/m 2017
	BKV-projecten	Projecten BKV	Regeling Culturele initiatieven
	De Olifant	Eenjarig	Afbouw naar kostendekkende exploitatie
Presentatie & productie literatuur & muziek			
	Literair productiehuis de Wintertuin/De Nieuwe Oost	Vierjarig: 2009 t/m 2012	Vierjarig: 2014 t/m 2017
	Het Muziekenhuis t/m 2012	Vierjarig: 2009 t/m 2012	Huis voor actuele Muziek: Vierjarig: 2014 t/m 2017
	St. Jazz & Impro JIN	Vierjarig: 2009 t/m 2012	Nog onbekend
	Productiehuis De Lindenberg	Vierjarig: 2009 t/m 2012	Huis voor actuele Muziek: Vierjarig: 2014 t/m 2017

BIJLAGE	Instellingen	Subsidies 2012	Subsidie 2014 e.v.
	Vlaams Cultureel Kwartier	Vierjarig: 2009 t/m 2012	Regeling Culturele initiatieven
Culturele & traditionele evenementen			
	Cultuurhistorie		
	Gebroeders van Limburg	Vierjarig: 2009 t/m 2012	Vierjarig: 2014 t/m 2017
	Romeinenfestival	Vierjarig: 2009 t/m 2012	Vierjarig: 2014 t/m 2017
	Torendag	Vierjarig: 2009 t/m 2012	Regeling Culturele initiatieven
	Literatuur		
	boekenfeest SLAN	Vierjarig: 2009 t/m 2012	Regeling Culturele initiatieven
	Stadsdichter	Vierjarig: 2009 t/m 2012	Regeling Culturele initiatieven
	Wintertuinfestival	Vierjarig: 2009 t/m 2012	Vierjarig: 2014 t/m 2017
	Onbederf'lijk Vers	Vierjarig: 2009 t/m 2012	Regeling Culturele initiatieven
	Muziek		
	Music Meeting	Vierjarig: 2009 t/m 2012	Vierjarig: 2014 t/m 2017
	NJO Muziekzomer	Vierjarig: 2009 t/m 2012	Vierjarig: 2014 t/m 2017
	Oranjepopfestival/P.A.C.T.	Vierjarig: 2009 t/m 2012	Regeling Culturele initiatieven
	Nijmeegs Muziek Festival	Vierjarig: 2009 t/m 2012	Regeling Culturele initiatieven
	Nationale Popronde	Vierjarig: 2009 t/m 2012	Vierjarig: 2014 t/m 2017
	Roos v Nijmegen	Vierjarig: 2009 t/m 2012	Regeling Culturele initiatieven
	Gelders Singer/Songwriterfestival	Vierjarig: 2009 t/m 2012	Regeling Culturele initiatieven
	Sambafestival	Vierjarig: 2009 t/m 2012	Regeling Culturele initiatieven
	Kids & Billies	Vierjarig: 2009 t/m 2012	Regeling Culturele initiatieven
	Hortus Arcadië: muzikale zondagen	Vierjarig: 2009 t/m 2012	Regeling Culturele initiatieven
	East of Eastern	Vierjarig: 2009 t/m 2012	Subsidie niet meer nodig
	Cultuur Criterium: Bach Cantates	Vierjarig: 2009 t/m 2012	Regeling Culturele initiatieven
	Theater		
	Theaterfestival Grote Broer	Vierjarig: 2009 t/m 2012	Regeling Culturele initiatieven
	Traditionele evenementen		
	St. Openbaar Carnaval	Vierjarig: 2009 t/m 2012	Vierjarig: 2014 t/m 2017
	St. Nicolaas Intocht	Vierjarig: 2009 t/m 2012	Vierjarig: 2014 t/m 2017
	Film		
	Europese stichting Joris Ivens	Eenjarig	Regeling Culturele initiatieven
	Nijmegen blijft in beeld	Eenjarig	Regeling Culturele initiatieven
	Filmfestival Go Short	Eenjarig	Vierjarig: 2014 t/m 2017

Vergelijking tussen subsidiehuis 2009-2012 en subsidiehuis 2014-2017

BIJLAGE	Instellingen	Subsidies 2012	Subsidie 2014 e.v.
	Overig		
	Nijmeegse Kunstnacht	Eenjarig	Regeling Culturele initiatieven
Waalsprong activiteiten			
	Waalsprong: De Oversteek, TAM Waal, Lentse Oeverspelen; tijdelijke regeling	Afbouw subsidie t/m 2012	Regeling Culturele initiatieven
	Theater De Klif	Afbouw subsidie t/m 2012	Regeling Culturele initiatieven
Kleinschalige projecten/festivals: a-structurele subsidies			
	Incidentele subsidies culturele activiteiten (Isca)	A-structurele subsidies	Budgetten gaan over in de regeling culturele initiatieven
	Flexibel cultuurbudget FLEKCA	A-structurele subsidies	
Amateurkunst			
	24 Theaterverenigingen	Eenjarig	Huidig totaal-budget amateurkunst wordt gehandhaafd; onderzoek naar effectieve inzet middelen leidt tot nieuwe regeling
	15 Muziekverenigingen HaFaBra	Eenjarig	
	Studentenorkest	Eenjarig	
	Moderne Muziek	Eenjarig	
	I compani	Eenjarig	
	Symfonieorkest Nijmegen	Eenjarig	
	Orgelkring	Eenjarig	
	Blazers Ensemble	Eenjarig	
	31 zangverenigingen	Eenjarig	
	Opera-&Operettegez.NOOG	Eenjarig	
	Flos Campi	Eenjarig	
	Bachkoor	Eenjarig	
Subsidierelatie beëindigd			
	SAT		(opgeheven per 1-7-2012)
	PAN		(subsidie gestopt per 1-1-2012)

Voorstel - Verlenging Kunst- en Cultuurvisie 2012-2016

TAB 1. Actieprogramma cultuurbereik

Literatuurfestival De Wintertuin	20120479
Literatuurfestival De Wintertuin	20120480
Merleijn, Doornroosje Twee	20120428
Merleijn, Doornroosje Twee	20120474
OJC Staddijk	20120485
Stichting De Lindenberg, Huis voor de Kunsten	20120475
Stichting Drift	20120473
Stichting Literaire Activiteiten Nijmegen	20120478
Stichting Music Meeting	20120487
Stichting Op Ruwe Planken	20120471
Stichting Openbare Bibliotheek Gelderland Zuid	20120511
Stichting Promotie Amateurmuziek Nijmegen	20120486
Stichting Skateboarding Nijmegen	20120488
Stichting Skateboarding Nijmegen	20120489
Stichting WHAA	20120507
Resterend bedrag	

TAB 2. Amateurkunst, theater

AEGEE-Nijmegen	20120575
Het Nijmeegs Stadstheater	20120499
Het Nijmeegs Stadstheater	20120500
Nimweegs Soap Theater	20120287
Stichting Nocturne	20120483
Stichting Stimulering Oude Dans	20120558
Stichting Turquoise	20120572
Theater Fanchou	20120564
Theatergroep Buiten Bereik	20120597
Theatergroep DIS	20120557
Theatergroep Montage	20120406
Theatergroep Montage -O-	20120405
Theatersportgroep Extra Stout	20120544
Theatersportvereniging Binnenste Buiten	20120552
Theatersportvereniging Schwung	20120533
Theatersportvereniging Zonder Voorbehoud	20120563
Theatervereniging Kunstmest	20120599
Theatervereniging Merano	20120409
Toneelgezelschap MIES (Mag ik even storen?)	20120567
Toneelgroep Celestina	20120404
Toneelgroep Menes	20120429
Toneelvereniging Klara 8	20120556
Toneelvereniging Nieuw Leven	20120292
Vandaele	20120407

TAB 3. Amateurkunst, muziek, hafabra

Batavorum Pipes & Drums	20120561
Canisius Concertband	20120528
Drumfanfare Michaël	20120540

Harmonie Hatert	20120559
Harmonie St. Tarcisius	20120542
Laudate Musica	20120532
Muziekvereniging St. Anna Nijmegen	20120549
Muziekvereniging St. Theresia	20120550
Nijmeegs Amusements Orkest	20120548
Nijmeegs Senioren Orkest	20120530
Noviomagum Wind Orchestra	20120579
QHarmony	20120541
Stichting Jeugddrumfanfare De Stefaantjes	20120560
Stichting Opleidingsharmonie Nijmegen	20120543
Symfonisch Blaasorkest Nijmegen	20120570

TAB 4. Amateurkunst, zang

Cantatekoor Dukenburg	20120551
Cantorij Brakkenstein	20120484
Chr. Gemengde Zangvereniging Pniël-Hees	20120529
Elnoséqué	20120546
Gemengde Zangvereniging Cantemus	20120286
Het Nijmeegs Vrouwenkoor	20120308
Jeugdkoor Smile	20120231
Jongerenkoor Young at Heart	20120442
Kamerkoor Ton sur Ton	20120629
Kol Chadash	20120649
Koninklijke Zangvereeniging Nijmeegs Mannenkoor	20120634
Koor Hatikwa	20120539
Koor Surplus	20120445
Koor Terpsichoré	20120420
Nijmeegs Popkoor Multivox	20120455
Nijmeegs Studentenkoor Alphons Diepenbrock	20120566
NPF-koor Cantus Obliquus	20120459
Popkoor Popolo	20120562
Stichting Eiwaw, Colourful City Koor	20120538
Stichting Ontcommer	20120430
Studentenpopkoor Plica Vocalis	20120299
Verenigd Kamerkoor Mnemosyne	20120526
Vereniging The Anthony Singers	20120518
Vereniging Toonkunstkoor Nijmegen e.o.	20120418
Vocaal Ensemble Amidart	20120616
Vocaal Ensemble PANiek	20120454
Wereldmuziekkoor Nijmegen	20120425
Zang- en Theatergroep Carmina Ludens	20120456
Zanggroep At Random	20120547
Zanggroep Maqam	20120602
Zangkoor Bianca Castafiore	20120501

Lezen met de Sterren, Prog. Cultuurparticipatie	11.000,00
Poetracks Talent, Prog. Cultuurparticipatie	6.000,00
De Dance Fabriek, Progr. Cultuurparticipatie	6.000,00
Battle Juice, Programmaplan Cultuurparticipatie	9.600,00
What's a beat, Programmaplan Cultuurparticipatie	2.500,00
Stand Up!, Programmaplan Cultuurparticipatie	10.000,00
Drift Festival, Programmaplan Cultuurparticipatie	15.000,00
De Nijmeegse Nieuwe, Programmaplan Cultuurp	8.000,00
Cross-over nieuwe stijl, Progr. Cultuurpartipatie	5.000,00
Write Now!, programmaplan cultuurparticipatie	5.000,00
Battle of the bands Progr.plan Cultuurparticipatie	5.000,00
HipHop-Jazz Crossover, Progr. Cultuurparticipatie	17.600,00
Straatpoëzie, Programmaplan Cultuurparticipatie	1.800,00
100% Live, Programmaplan Cultuurparticipatie	17.500,00
Shake the Academy, Progr. Cultuurparticipatie	10.000,00
	157.847,00
	287.847,00

Amateurkunst, theater	700,00
Amateurkunst, theater (volwassenen)	700,00
Amateurkunst, theater (kindertheater)	700,00
Amateurkunst, theater	700,00
Amateurkunst, theater	700,00
Amateurkunst, theater	700,00
Amateurkunst, theater en dans	700,00
Amateurkunst, theater	700,00
Amateurkunst, theater	700,00
Amateurkunst, theater	700,00
Amateurkunst, theater	700,00
Amateurkunst, theater	700,00
Amateurkunst, theater	700,00
Amateurkunst, theater	700,00
Amateurkunst, theater	700,00
Amateurkunst, theater	700,00
Amateurkunst, theater	700,00
Amateurkunst, theater	700,00
Amateurkunst, theater	700,00
Amateurkunst, theater	700,00
Amateurkunst, theater	700,00
Amateurkunst, theater	700,00
Amateurkunst, theater (volwassenen)	700,00
Amateurkunst, theater	700,00
	16.800,00

Amateurkunst, muziek	3.650,00
Amateurkunst, muziek	3.500,00
Amateurkunst, muziek	4.072,00

Amateurkunst, muziek	3.600,00
Amateurkunst, muziek	4.000,00
Amateurkunst, muziek	3.600,00
Amateurkunst, muziek	3.800,00
Amateurkunst, muziek	4.200,00
Amateurkunst, muziek	3.600,00
Amateurkunst, muziek	3.600,00
Amateurkunst, muziek	3.600,00
Amateurkunst, muziek	3.700,00
Amateurkunst, muziek	4.847,00
Amateurkunst, muziek	5.422,00
Amateurkunst, muziek	3.600,00
	58.791,00

Amateurkunst, zang	900,00
Amateurkunst, zang	900,00
Amateurkunst, zang	900,00
Amateurkunst, zang	900,00
Amateurkunst, zang	900,00
Amateurkunst, zang	900,00
Amateurkunst, zang	900,00
Amateurkunst, zang	900,00
Amateurkunst, zang	900,00
Amateurkunst, zang	700,00
Amateurkunst, zang	900,00
Amateurkunst, zang	900,00
Amateurkunst, zang	800,00
Amateurkunst, zang	900,00
Amateurkunst, zang	900,00
Amateurkunst, zang	900,00
Amateurkunst, zang	900,00
Amateurkunst, zang	900,00
Amateurkunst, zang	900,00
Amateurkunst, zang, Capella Cumerana	900,00
Amateurkunst, zang	900,00
Amateurkunst, zang	900,00
Amateurkunst, zang	900,00
Amateurkunst, zang	800,00
Amateurkunst, zang	900,00
Amateurkunst, zang	900,00
Amateurkunst, zang	900,00
Amateurkunst, zang	900,00
Amateurkunst, zang	900,00
Amateurkunst, zang	800,00
Amateurkunst, zang	900,00
	27.400,00

Voorstel - Verlenging Kunst- en Cultuurvisie 2012-2016

Communicatie en Representatie

GEMEENTE Nijmegen

P E R S B E R I C H T

Datum Nummer persbericht
19 februari 2013 130219L

Overgangsregeling cultuur voor jongeren in 2013
Opmaat naar nieuwe regeling in 2014

Nijmeegse culturele instellingen kunnen in 2013 eenmalig subsidie aanvragen voor activiteiten voor jongeren. Het gaat om een tijdelijke subsidieregeling van de gemeente Nijmegen voor activiteiten die dit jaar plaatsvinden.

De regeling is bedoeld voor culturele voorstellingen, uitvoeringen of presentaties die gemaakt zijn voor en door jongeren in de leeftijd van 14 tot 26 jaar. De activiteiten moeten wel toegankelijk zijn voor een breder publiek. In totaal is 100.000 euro subsidie beschikbaar. Hiermee wil de gemeente Nijmegen culturele initiatieven ondersteunen die bijdragen aan talentontwikkeling, experiment en excellentie; belangrijke doelen van de nieuwe Nijmeegse cultuurvisie. In 2014 gaat een nieuwe subsidieregeling van start, waarbij de ervaringen van 2013 worden meegenomen.

Het is de bedoeling dat cultuuraanbieders samenwerken aan de organisatie van deze activiteiten. Daarbij mogen de grote Nijmeegse instellingen die fungeren als ‘ketenintendant’ zelf geen subsidie aanvragen. De gemeente streeft naar een evenwichtige verdeling van de subsidie over de ketens muziek, beeldende kunst, literatuur, theater & dans, film & media.

Voorstel - Verlenging Kunst- en Cultuurvisie 2012-2016

-

Ingekomen stuk D1 (PA 19 december 2012)

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 323 59 92
E-mail gemeente@ nijmegen.nl

Postadres
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
27 november 2012	MO20/12.0020813	Arjen Besselink
Onderwerp	**Datum uw brief**	**Doorkiesnummer**
Vertaalslag Kunst -en Cultuurvisie	nvt	06 2904 2946

Geachte leden van de Raad,

Op 27 juni 2012 heeft uw Raad de Kunst- en Cultuurvisie vastgesteld. Bij die vaststelling zijn vijf moties aangenomen en is één motie aangehouden. Met deze brief willen wij u op de hoogte stellen van de stappen die wij inmiddels gezet hebben om de visie nader te concretiseren. Daarbij zullen we terug komen op de aangehouden en aangenomen moties.

Procesinformatie

Deze raadsinformatiebrief heeft twee bijlagen. In *bijlage 1* wordt de ketenbenadering en de kwaliteitscontrole geconcretiseerd. Deze vertalen wij door in de uitvoeringsovereenkomsten met de instellingen. Wij willen uw Raad informeren over en betrekken bij dit aspect van de vertaling van de visie, ook gezien het feit dat er een aantal moties is aangenomen over het ketendenken en de externe kwaliteitscontrole. Wij zijn voornemens de concrete teksten uit bijlage 1 op te nemen in uitvoeringsovereenkomsten en subsidiebeschikkingen. Wij hebben met uw Raad afgesproken dat de meerjarige subsidieverleningen voor Museum het Valkhof en LUX behandeld worden na de behandeling van de uitwerking van de kunst- en cultuurvisie. Indien de behandeling van de subsidieverleningen plaatsvindt na de jaarwisseling, zullen wij de subsidies 2013 aan deze instellingen op basis van de begrote bedragen bevoorschotten.

In *bijlage 2* staat het nieuwe concept subsidiehuis. De festivals en productiehuizen die wij meerjarig willen gaan subsidiëren, worden benoemd in deze bijlage. Festivals, activiteiten en organisaties die niet benoemd worden in *bijlage 2*, kunnen in de toekomst – net als andere partijen – vanaf 2014 een beroep doen op de nieuwe Regeling Culturele Initiatieven. Deze regeling komt in de plaats van:
- de diverse bestaande subsidieregelingen;
- de subsidies voor de overige organisaties die van 2009 t/m 2012 meerjarige ondersteund werden en niet bij de in *bijlage 2* benoemde festivals en productiehuizen zitten.

De partijen waarmee wij een structurele subsidierelatie hadden van 2009 t/m 2012 worden door ons formeel per brief op de hoogte gehouden van de stappen die wij gezet hebben en zetten en de concrete gevolgen die dit mogelijk voor hen heeft. Wij blijven dit doen. De criteria voor de Regeling Culturele Initiatieven werken wij begin 2013 uit.

De bestaande regelingen voor amateurkunst houden wij – zoals in de visie is aangekondigd – voorlopig in stand.

Wij willen uw raad informeren over dit concept subsidiehuis en zijn bereid om hierover met u in gesprek te gaan in de raadskamers, zodat wij uw inbreng mee kunnen nemen bij de verdere uitwerking. In 2013 zullen wij op basis van deze brief en *bijlage 2*:
1. verder in gesprek gaan met partijen in de stad. Op basis van die gesprekken ontstaat een definitief subsidiehuis waarover wij uw Raad zullen informeren;
2. onze begroting voor 2014 schrijven waarover uw Raad in later stadium besluit.

Zoals zichtbaar is in *bijlage 2* van deze raadsinformatiebrief krimpt de cultuurbegroting gestaag verder. De krimp van het besteedbare bedrag van € 17,3 miljoen in 2014 naar € 16,6 miljoen in 2016 is fors. Dit betekent dat wij goed moeten kijken naar de dingen die wij doen in deze stad. In deze brief wordt beschreven hoe wij de taakstellingen uit de perspectiefnota 2013-2016 realiseren.

Ketenbenadering en kwaliteitscontrole

Ketens
De rode draad in de nieuwe cultuurvisie is de ketenbenadering. In Nijmegen onderscheiden wij vijf culturele ketens (muziek, theater & dans, film & media, beeldende kunst en literatuur) en in die vijf ketens willen wij invulling geven aan vier functies (educatie, productie, programmering en facilitering). Van de grote instellingen in de stad verwachten wij dat ze oog hebben voor alle functies in de keten en met andere partijen in de stad samenwerken. Dit hebben wij vertaald in het (keten)intendantschap: in het culturele netwerk gaan wij instellingen aanspreken op hun procesrol.

Hierbij willen wij benadrukken dat de rol van intendant niet gepaard gaat met nieuwe formele verantwoordelijkheden, aanvullende financiering of een verandering in hiërarchische benadering. Het nieuwe sturingsmodel geeft culturele instellingen een bredere (maatschappelijke) verantwoordelijkheid binnen en buiten het culturele veld.

Van de partijen die we ondersteunen, verwachten we dat ze werken aan de realisatie van onze speerpunten. De inhoudelijke speerpunten komen uit het interactieve cultuurvisietraject; in Nijmegen gaan we voor talentontwikkeling, excellentie en experiment. Daarnaast hechten we veel waarde aan goede samenwerking en toegankelijke (gastvrije) cultuur. Hier ligt een opgave voor de grote instellingen, maar ook voor de overige culturele organisaties en kunstenaars. Van de intendanten vragen wij – via uitvoeringsovereenkomsten en subsidiebeschikkingen – invulling te geven aan deze samenwerking en hierover te rapporteren. Van overige culturele organisaties in de stad verwachten wij dat zij aan deze samenwerking deelnemen. In *bijlage 1 onder A, B en C* staat beschreven wat wij concreet verwachten, onder D wordt in een modeltekst beschreven hoe wij dit formaliseren in uitvoeringsovereenkomsten. Onder D wordt gesteld dat de nieuwe

speerpunten nog nader uitgewerkt moeten worden en dat wij daarom gaan werken met een groeimodel.

Verantwoording
In de Raad van 27 juni 2012 is de motie *"Geen black box"* van de VVD aangenomen. Deze motie verzoekt ons een voorstel voor te leggen waarin harde prestatie-eisen en controlemechanismen zijn uitgewerkt, passend binnen de nieuwe systematiek van sturen op inhoud via ketens en functies. De overweging om deze motie in te dienen was de onduidelijkheid die de cultuurvisie – in de ogen van de VVD – bood over de controle op de subsidies. De achtergrond van de tekst in de visie was niet dat wij niet willen sturen op prestaties, maar dat wij professionals de ruimte willen geven om zelf invulling te geven aan hun werk en geen louter bureaucratische toets willen. Dat betekent echter niet dat wij geen verantwoordingsinformatie meer gaan vragen. Om duidelijkheid te geven hebben wij in *bijlage 1 sub E* opgesomd welke verantwoordingsinformatie instellingen ons verstrekken.

Op hoofdlijnen zijn dit vijf typen documenten:
1. het in het ketenoverleg vastgestelde ketenverslag;
2. de financiële jaarstukken;
3. een rapportage op hoofdlijn over de prestaties, zoals bezoekersaantallen. Wij vragen niet meer naar specifieke prestaties, zoals percentage dansvoorstellingen;
4. de verantwoording in het kader van de code cultural governance, conform het al met uw Raad gecommuniceerde bestaande verantwoordingsprotocol;
5. instellingsspecifieke kenmerken (bijv. de DAB's bij LUX).

Peer-review
In de kunst- en cultuurvisie is vermeld dat we in Nijmegen gaan visiteren. De afgelopen maanden hebben we nagedacht over de wijze waarop we dit willen doen en uiteindelijk hebben we ervoor gekozen om de intendanten te beoordelen en niet de keten. De wijze waarop de intendanten invulling geven aan hun procesrol, staat centraal. Daarnaast laten we de peer-reviewers een kwalitatief oordeel uitspreken over de realisatie van de speerpunten talentontwikkeling, excellentie en experiment. Hierbij betrekken we ook de samenwerking en toegankelijkheid van elke keten. Dat betekent dat we het primaire proces kwalitatief laten beoordelen en dat dit oordeel verbetervoorstellen op moet leveren.

We hebben ervoor gekozen om de term visitatie niet te gebruiken, maar de term peer-review. De term visitatie wekt de suggestie dat we op basis van uitgebreide zelfstudies aan de hand van een protocol gaan kijken of een instelling bijvoorbeeld procedures op orde heeft. Dat willen we niet, wij kiezen ervoor om externe deskundigen een oordeel te laten uitspreken over het primaire product en de wijze waarop dit product – in de ketens – tot stand komt. Wij zijn van mening dat we hiermee invulling geven aan de aangenomen motie *"Visitatie door externen"* van de PvdA. In *bijlage 1 sub F en G* staat de peer-review uitgewerkt (uitgangspunten en proces).

Zowel de uitwerking van het ketenintendantschap als de peer-review is in overleg met Cultureel Netwerk Nijmegen tot stand gekomen. Op 1 november 2012 is met de instellingen afgesproken dat de artikelen uit *bijlage 1 sub D* opgenomen worden in de nieuw af te sluiten uitvoeringsovereenkomsten (zoals de nieuwe meerjarige afspraken met Museum het Valkhof en LUX) en toegevoegd worden aan reeds lopende afspraken.

Checks and Balances
Op 27 juni 2012 is een motie van D66 – die verzoekt om voldoende checks and balances – aangehouden. De motie benadrukt dat het succes van de ketenaanpak voor een groot deel afhankelijk is van de kleinere culturele instellingen en zegt dat in de ketenaanpak de grotere culturele instellingen centraal staan. De motie roept ons daarna op om – in overleg met het cultuurveld – een Commissie van bezwaar in te richten waar instellingen terecht kunnen bij bezwaren over het functioneren van de keten.

Wij hebben ervoor gekozen om expliciet in de afspraken met grotere instellingen op te nemen dat ze moeten samenwerken (ketenoverleg). Deze samenwerking zal tijdens de peer-review beoordeeld worden en in het proces van peer-review zijn garanties opgenomen voor de betrokkenheid van alle instellingen in de keten. Indien een partij in de keten van mening is dat zij niet goed meegenomen wordt in de samenwerking, staat het haar altijd vrij om contact met ons of uw Raad op te nemen.

Concreet betekent dit dat een culturele organisatie (formeel) *twee extra mogelijkheden* krijgt om samen te werken met ketenintendanten ten opzichte van de huidige situatie. De mogelijkheid om aan de bel te trekken via de wethouder Cultuur, het College of uw Raad wordt ook op dit moment al gebruikt, daar zijn legio voorbeelden van.

Concept subsidiehuis
De cultuurvisie is op 27 juni 2012 vastgesteld. We hebben toen alle betrokken organisaties laten weten dat wij 2013 beschouwen als een overgangsjaar. Ook omdat de vertaling van abstracte visie naar concrete uitvoering nog gemaakt moest worden. De afgelopen maanden is er een vertaalslag gemaakt. Deze vertaalslag zullen we hier op hoofdlijnen presenteren, ook in relatie tot de financiële consequenties uit de perspectiefnota 2012 en 2013.

In de nieuwe programmabegroting kennen we drie producten. Het product “Het Netwerk”, het product “Educatie en Amateurkunst” en het product “Talent en Kwaliteit”.

Het Netwerk
Onder “Het Netwerk” vallen de ketenintendanten, wij verwachten van hen dat ze in het culturele netwerk invulling geven aan hun procesrol die beschreven wordt in bovenstaande alinea’s. Op deze instellingen is de generieke korting van toepassing. Concreet betekent dit dat hun subsidiebedrag in 2012 en 2013 met 2,5% afneemt. De bezuinigingstaakstelling uit de perspectiefnota 2013-2016 wordt op de intendanten gerealiseerd. Dit betekent een bezuiniging van € 200.000 in 2015 en € 350.000 in 2016. Op dit moment zijn wij aan het onderzoeken hoe wij deze taakstelling kunnen realiseren.

Educatie en Amateurkunst
Onder “Educatie en Amateurkunst” vallen de Lindenberg, de amateurgezelschappen en een aantal specifieke projecten, namelijk de combinatiefunctionaris, de lessen cultuureducatie op brede scholen en de landelijke regeling Cultuureducatie met Kwaliteit in het primair onderwijs. De Lindenberg positioneren we als intendant educatie en amateurkunst.

Wij hebben het voornemen om de kunsteducatie voor volwassenen, nu ondergebracht bij de Lindenberg, vanaf 2014 niet meer te ondersteunen. Dit levert een bezuiniging op van € 300.000 in 2014 en 2015 en € 400.000 vanaf 2016 en verder. Wij willen benadrukken dat wij kunsteducatie voor jongeren van essentieel belang vinden voor het culturele klimaat in de stad en dat wij de positie van de Lindenberg scherp op ons netvlies moeten houden. Bij deze instelling is sprake van een cumulatie van taakstellingen: 5% generieke korting per 2015 en het stoppen van de ondersteuning voor kunsteducatie voor volwassenen. Daarnaast verlenen we de subsidie voor de lessen cultuureducatie op de brede scholen per 2013 aan de schoolbesturen. In totaal bezuinigen wij meer dan 20% van het totale subsidiebedrag op de Lindenberg.

Inmiddels zijn de gesprekken met de Lindenberg gestart om de motie *"Kansen voor kunsteducatie"* van de PvdA uit te voeren. De motie roept op om samen met de Lindenberg het model van een coöperatie voor kunsteducatie te onderzoeken en om uw Raad hierover te informeren. Aandachtspunt hierbij is de komende bezuiniging gerelateerd aan de schaalgrootte van de Lindenberg. We verwachten dat we in de loop van het eerste kwartaal van 2013 een voorlopige denkrichting kunnen presenteren.

Het onderzoek – zoals benoemd in de visie – naar amateurkunst is ook gestart. We leggen de focus op de vraag wat de beste manier is om de Nijmeegse amateurkunst te ondersteunen. Het onderzoek zal in maart 2013 worden afgerond. In het tweede kwartaal informeren wij de Raad over de onderzoeksresultaten. In onze begroting gaan we er vanuit dat het budget voor amateurkunst ongewijzigd blijft, vanwege het grote belang dat wij hechten aan de directe en indirecte positieve invloed van amateurkunst op het culturele klimaat. De amateurkunstenaars en –gezelschappen worden betrokken bij het onderzoek.

<u>Talent en Kwaliteit</u>
Talentontwikkeling, experiment en excellentie zijn de speerpunten van onze nieuwe visie. Dat betekent dat we de komende jaren kiezen voor een brede basis van partijen die hier een bijdrage aan leveren.

Nijmegen is een festivalstad en festivals zijn belangrijk voor de stad. Naast de economische spin-off geven festivals een impuls aan de culturele ketens. Omdat veel mensen met passie werken aan de totstandkoming van een festival en omdat festivals veel mensen de mogelijkheid geven om laagdrempelig in aanraking te komen met kunst en cultuur. Goede festivalorganisatoren binnen de gemeentegrenzen betekent voor een stad dan ook meer dan alleen de realisatie van een aantal specifieke festivals. Festivals met een bovenregionale ambitie en uitstraling, met een groot publieksbereik, die een podium bieden aan talentvolle en excellente artiesten en gezelschappen en tussen deze mensen dwarsverbanden legt en binnen de ketens zoekt naar samenwerking en cross-overs, blijven wij vierjarig ondersteunen. De festivals die wij op het oog hebben en waarmee wij in gesprek willen gaan, worden benoemd in *bijlage 2*.

Productiehuizen leveren een belangrijke bijdrage aan de stad. Naast de vaak vernieuwende producties, genereren ze cross-overs en (be)trekken ze nieuwe doelgroepen bij cultuur. Door samenwerking met bijvoorbeeld podia maken ze kunst en cultuur toegankelijk voor veel mensen, maar ze trekken met experimentele kunstvormen ook de echte liefhebber. Tenslotte spelen de producthuizen een essentiële rol bij de talentontwikkeling van jong talent. Productiehuizen die excellente en vernieuwende producties maken met bovenregionale uitstraling, binnen de ketens

de samenwerking zoeken en bijdragen aan talentontwikkeling, blijven wij vierjarig ondersteunen. De productiehuizen die wij op het oog hebben en waarmee wij in gesprek willen gaan, worden benoemd in *bijlage 2*.

Naast de hierboven genoemde festivalorganisatoren en productiehuizen, die veelal ook structurele subsidie krijgen van andere overheden, kent Nijmegen een groot aantal andere festivals, activiteiten en projecten die ondersteuning van ons ontvingen. Voor deze festivals, activiteiten en projecten maken wij een nieuwe Regeling voor Culturele Initiatieven, die specifiek gericht zal zijn op de speerpunten uit de visie. Daarnaast zal participatie van jongeren meewegen in het verstrekken van de subsidies uit deze regeling. In 2013 werken we de inhoudelijke criteria uit.

De hierboven genoemde festivals en productiehuizen ontvangen één subsidie van ons. Dat kan betekenen dat bijvoorbeeld De Nieuwe Oost één subsidie ontvangt voor een groter aantal activiteiten (een aantal festivals, de stadsdichter, de productiefunctie, etc.).

Tenslotte vallen onder dit product ook de budgetten voor excellentie (Artist in Residence, Cultuurprijzen, Stipendia) en de peer-review

Cultureel ondernemerschap
Sinds 1998 gaat het al over cultureel ondernemerschap en sindsdien zijn er veel stappen gezet. Instellingen zijn scherper gaan kijken naar hun bedrijfsvoering, festivals denken beter na over toegangsprijzen en horeca en kunstenaars zijn meer en meer aangewezen op inkomsten uit verkoop. In het LUX-debat over cultuur zei iemand: *"het lukt mij echt niet om nog meer bier te verkopen"*. En toch blijkt uit onderzoek dat er nog slagen te maken zijn. Door beter gebruik te maken van crowd funding en door het mecenaat een impuls te geven. Op de conferentie die wij organiseren, gaan we hier verder over nadenken.

In het cultuurvisietraject zijn veel opmerkingen gekomen over de ondersteuning van individuele kunstenaars, hier lijkt behoefte aan te zijn. In de visie hebben wij ons op het standpunt gesteld dat het niet onze taak is om individuele kunstenaars te ondersteunen. Wel zien we het als onze taak om een toegankelijke infrastructuur te hebben die iets kan betekenen voor de cultuurmakers in de stad. We erkennen in onze visie de kracht van fysieke centra voor ondernemerschap waarin veel kunstenaars en mensen in de creatieve industrie actief zijn en hebben aangegeven graag mee te willen denken over concrete plannen. Inmiddels hebben de Cultuurbalie, Smeerolie en het Centrum voor Jong Ondernemerschap een plan bij ons neergelegd (CultON). Een plan waarin zij aangeeft een aantal functies te willen versterken, mede gegeven de netwerkbenadering waarvoor de gemeente kiest met het denken in ketens en functies en een plan waarvan de initiatiefnemers stellen dat het kunstenaars effectievere en meer structurele ondersteuning biedt dan het ondersteunen van concrete projecten via kleine subsidies. Wij zijn op dit moment met de initiatiefnemers van dit plan in gesprek.

De aangenomen motie *"Oog voor de creatieve industrie"* van Stadspartij Nijmegen Nu! roept ons op om bij de verdere uitwerking van de visie de toegepaste kunsten en de ontwikkeling van de creatieve industrie aandacht en een eigen plaats te geven. Daarnaast proberen we vorm te geven aan deze motie door bij leegstand en stadsontwikkeling te kijken naar het mogelijk maken van tijdelijke kunst.

Gemeente Nijmegen

Vervolgvel
6

Tenslotte
Deze brief geeft een zo volledig mogelijke stand van zaken over de stappen die gezet zijn naar aanleiding van de vastgestelde visie. Met de partijen die in deze brief benoemd zijn, gaan we in gesprek. Onze partners in de stad zijn op de hoogte gesteld van het feit dat 2013 een overgangsjaar is en dat de nieuwe visie per 2014 ingaat. Een eerstvolgend moment waarop uw Raad hierover zal beslissen, is de vaststelling van de nieuwe stadsbegroting.

Op één motie zijn wij niet ingegaan. In de aangenomen motie *"Schud Den Haag Wakker"* vraagt Stadspartij Nijmegen Nu! ons om – in samenwerking met alle relevante partners in het culturele en politieke veld – een effectief lobbytraject op te starten richting rijksoverheid en andere subsidiënten om de waarde van de cultuurproductie in Nijmegen onder de aandacht te brengen.

Ook de afgelopen maanden zijn wij met diverse partijen in gesprek geweest over cultuur in Nijmegen. Het doet ons deugd te constateren dat het landelijke fondsen (letterenfonds en het fonds voor de podiumkunsten) zowel de Wintertuin als de Music Meeting omarmen en de provincie de kracht van de Nijmeegse evenementen inziet, gegeven het feit dat een mooi aantal Nijmeegse evenementen gezien wordt als partner van de provincie.

Hoogachtend,
College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls drs. B. van der Ploeg

Aantal Bijlagen: 2
1. basisdocument ketens en kwaliteitszorg
2. concept subsidiehuis

Ketens en kwaliteitszorg

A >>> KETENS
Hoofdstuk 5 van de nieuwe kunst- en cultuurvisie gaat over de culturele basisinfrastructuur, die wij gaan positioneren in ketens en functies. Een culturele keten hebben wij gedefinieerd als “een logische aaneenschakeling van op elkaar afgestemde opeenvolgende culturele faciliteiten”. We onderscheiden in Nijmegen vijf culturele ketens, in willekeurige volgorde: Muziek, Beeldende Kunst, Literatuur, Theater & Dans en Film & Media.

B >>> KETENS & INTEDANTEN
Binnen deze diverse ketens, garanderen wij een aantal functies. Wij willen dat er binnen deze ketens in onze stad invulling wordt gegeven aan kunst- en cultuureducatie, productie, presentatie en facilitering. Van de grote instellingen in de stad verwachten wij dat ze oog hebben voor alle functies in de keten en met andere partijen in de stad samenwerken. Dat betekent dat zij een nieuwe verantwoordelijkheid krijgen die past bij een brede taakopvatting. Dit noemen wij het ketenintendantschap (K.I.). Daarnaast onderscheiden wij één intendant voor educatie en amateurkunst, die de basis vormt van de ketens. Deze intendant is integraal verantwoordelijk voor de functie educatie in brede zin van het woord.

Bij de ketens horen primair de volgende intendanten:

1.	*K.I. Muziek:*	*Doornroosje*
2.	*K.I. Beeldende Kunst:*	*Museum het Valkhof*
3.	*K.I. Literatuur:*	*OBGZ*
4.	*K.I. Theater & Dans:*	*Keizer Karel Podia*
5.	*K.I. Film & Media:*	*LUX*
6.	*I. voor educatie en amateurkunst:*	*Lindenberg*

In geval van cross-overs verwachten wij van de intendanten dat ze elkaar weten te vinden. Dat kan in Nijmegen, grote instellingen onderling zijn georganiseerd in CNN (Cultureel Netwerk Nijmegen).

Het is onmogelijk om een volledige opsomming te geven van alle taken van een ketenintendant. In de volgende paragrafen beschrijven wij de hoofdlijn van wat wij verstaan onder ketensamenwerking en het intendantschap. Eén centraal uitgangspunt is belangrijk om te benoemen. Het nieuwe sturingsmodel geeft culturele instellingen een bredere (maatschappelijke) verantwoordelijkheid in en buiten het culturele veld (big society / civil society gedachte). In en buiten het culturele veld zijn meer partijen actief waarvan de ketenintendanten in zekere zin afhankelijk zijn. Andersom geldt dit ook. Dat betekent dat:

1. Het sturingsmodel achter het ketenintendantschap gebaseerd is op een netwerkmodel, we gaan grote instellingen niet hiërarchisch positioneren in relatie tot andere partijen in de stad;
2. De (keten)intendanten en intendant voor educatie en amateurkunst worden primair aangesproken op hun procesrol (netwerkvorming). Hoewel in de peer-review uitspraken worden gedaan over de kwaliteit van de keten, verwachten wij van de (keten)intendanten dat zij – in hun netwerk – met andere partijen werken aan ambities.

Daarnaast geven we weer hoe wij onze beleidsprioriteiten vormgeven en welke controlemechanismen (checks and balances) wij inbouwen.

C >>> PRIORITEITEN BINNEN DE KETENS
Instellingen geven binnen culturele ketens – met andere partijen in en buiten de keten – invulling aan het volgende:

a. *>>> Talentontwikkeling*
   Lokaal talent (brede definitie, van jong tot oud en van individu tot gezelschap) wordt in vroeg stadium gesignaleerd, gestimuleerd en krijgt een podium. Instellingen en partijen in de keten slaan een brug tussen jong lokaal talent/amateurs en topartiesten/professionals door deze met elkaar in contact te brengen. De bevordering van de artistieke kwaliteit van lokaal talent wordt hiermee

b. *>>> Excellentie*
Partijen in de keten hebben oog voor de absolute top. Er wordt gekeken of het – binnen de bestaande kaders – mogelijk is (internationale) topartiesten, talenten en gezelschappen te programmeren en er wordt actief gezocht naar manieren om de top van toegevoegde waarde te laten zijn voor de Nijmeegse cultuur.

c. *>>> Experiment, vernieuwing en cross-overs*
Partijen in de keten gaan actief op zoek naar vernieuwende experimenten, zowel binnen als buiten de keten.

d. *>>> Samenwerking*
De grote culturele instellingen in de stad hebben een belangrijke positie in de stad. Ze verzorgen de programmering van prominente gebouwen en zijn bekend in de stad. Wij verwachten daarom dat ze samenwerking opzoeken, zowel binnen als buiten de keten.
Er wordt actief samenwerking gezocht met lokale (culturele) partijen initiatieven (o.a. productiehuizen, kunstenaars, kleinere culturele organisaties en evenementenorganisatoren). Zowel inhoudelijk, als facilitair.

Er wordt actief samenwerking gezocht met organisaties buiten de culturele sector (o.a. scholen, maar ook bedrijven). Hiervoor worden de criteria uit de visie toegepast (samenwerken indien dit duidelijke meerwaarde heeft). Er vindt – indien nodig – afstemming plaats over de wijze waarop partijen in de stad benaderd worden.

e. *>>> Toegankelijkheid*
Tijdens de co-creatie kwamen er veel opmerkingen over de openheid en gastvrijheid van instellingen. Wij verwachten gastvrije instellingen, voor bezoekers, amateurgezelschappen, professionele artiesten en andere partijen.

Wij sturen de komende jaren actief op ketensamenwerking en bovenstaande speerpunten van beleid. De totstandkoming hiervan zal soms tijd nodig hebben. Wij monitoren dit proces in bestuurlijke overleggen en zullen dit – ook naar aanleiding van de peer-review – evalueren.

Hierover wordt de raad geïnformeerd. Omdat wij met de partijen in de stad ambities willen formuleren, is het einddoel nog niet exact bekend. De ketensamenwerking moet groeien, hiermee houden wij rekening. Wij werken met een groeimodel waarin de keten allereerst bepaalt wat de ambities zijn en hoe de speerpunten exact uitgewerkt worden (zie D sub v lid 6). Dat is een fundamentele eerste stap in het proces: wat verstaat de keten exact onder talentontwikkeling, experiment en excellentie en welke voortgang is realistisch?

D >>> VERTALING MODELTEKSTEN
Alle nieuw op te stellen uitvoeringsovereenkomsten of/en beschikkingen passen wij aan. In de uitvoeringsovereenkomsten van de (keten)intendanten voegen wij de volgende teksten toe onder het hoofdonderwerp c.q. artikel “prestaties”:

<u>i. Prioriteiten: talentontwikkeling, excellentie en experiment</u>
****instelling*** geeft – samen met andere partijen in de stad en partijen in de specifieke keten ***keten*** – vorm aan de gemeentelijke beleidsprioriteiten: talentontwikkeling, excellentie en experiment.*

<u>ii. Ketenintendantfunctie en ketenoverleg</u>
****instelling*** is ketenintendant voor de keten ***keten***. De ***instelling*** draagt procesverantwoordelijkheid voor de organisatie van het ketenoverleg.*

In het ketenoverleg komen minstens de volgende onderwerpen aan de orde:
1. *(lokale) talentontwikkeling in de ***keten*** in Nijmegen;*
2. *excellentie in de ***keten*** in Nijmegen;*

3. *experimenten waarbij de Nijmeegse ***keten*** betrokken is;*
4. *samenwerking in de ***keten*** in Nijmegen;*
5. *toegankelijkheid van de ***keten***;*
6. *de wijze waarop het ambitieniveau binnen de ***keten*** gerealiseerd wordt in Nijmegen.*

De ketenintendant nodigt in de keten en in het netwerk samenwerkende partijen uit voor het ketenoverleg.
De partijen in het ketenoverleg kiezen gezamenlijk een voorzitter.

<u>ii Intendantfunctie educatie en amateurkunst</u>
****instelling*** is intendant voor de functie educatie en amateurkunst en draagt procesverantwoordelijkheid voor de organisatie van het functieoverleg.*

In het functieoverleg komen minstens de volgende onderwerpen aan de orde:
1. *educatie en de integraliteit hiervan in alle ketens in Nijmegen;*
2. *amateurkunst en de integraliteit hiervan in alle ketens in Nijmegen;*
3. *(lokale) talentontwikkeling en de integraliteit hiervan in alle ketens in Nijmegen;*
4. *samenwerking op het gebied van educatie en amateurkunst in Nijmegen;*
5. *de toegankelijkheid van educatie en amateurkunst in Nijmegen*
6. *de wijze waarop het ambitieniveau binnen de functie educatie gerealiseerd wordt in Nijmegen.*

De intendant educatie en amateurkunst nodigt in de functie en in het netwerk samenwerkende partijen uit voor het functieoverleg.
De instellingen in het functieoverleg kiezen gezamenlijk een voorzitter.

<u>iii. Verslaglegging keten- of functieoverleg</u>
*Jaarlijks stelt het keten/functieoverleg een verslag van haar werkzaamheden vast. Dit verslag beschrijft de werkzaamheden in de keten ***keten*** op de *** in artikel ii"*** / in de functie educatie en amateurkunst op de ***in artikel ii"*** benoemde onderwerpen. Die werkzaamheden kunnen gemeenschappelijk zijn maar ook betrekking hebben op twee of meer deelnemers aan die keten/functie.*
Het verslag wordt toegestuurd aan de gemeente en dient als basis voor toekomstige peer-reviews.

<u>iv Peer-review</u>
****Instelling*** werkt mee aan de peer-review en levert de door de reviewers gevraagde informatie. Het keten/functieverslag en de jaarverslagen van de ***instelling*** vormen de basis voor de peer-review.*

<u>v. Groeimodel</u>
*De keten- en functiebenadering is nieuw, voor het eerst vastgelegd in de cultuurvisie "Werken in Ketens". De komende jaren vragen wij partijen in de stad – specifiek voor ***instelling*** in de ***keten/functie*** – te werken aan de uitvoering van deze visie.*

*Dat betekent ook dat wij ***instelling*** en de overige partijen in de ***keten*** ruimte geven om zelf vorm en inhoud te geven aan het ketenintendantschap en de speerpunten. De ***instelling*** en de organisaties in de keten geven wij de mogelijkheid om zelf te definiëren wat zij verstaan onder de onderwerpen uit ***artikel ii***, welk ambitieniveau de partijen in de keten hebben en hoe zij dit ambitieniveau willen realiseren.*

In de brieven aan de overige culturele organisaties in de stad nemen we de volgende tekst op:
*In de nieuwe Kunst- en Cultuurvisie van de stad staat het werken in ketens centraal. Wij willen in de stad een afgestemd cultuuraanbod tussen goed samenwerkende partijen. Uw organisatie is actief in de *** keten(s)/functie***, van die keten/functie is ***instelling(en)*** (keten)intendant. De (keten)intendant organiseert een toegankelijk en openbaar overleg, waarin onder andere talentontwikkeling, ruimte voor initiatief, experiment en onderlinge samenwerking aan de orde komen. Hiervan wordt een verslag gemaakt, dat onderdeel zal zijn van een peer-review. Wij verwachten van u dat u deelneemt aan dit overleg.*

E. FOCUS VERANTWOORDING
De intendant legt verantwoording af over haar positie in de keten:

1. Bovengenoemd onder D sub iii benoemd document dient als inhoudelijke verantwoordingsdocument. Een specifieke instelling kan er voor kiezen om hier een document aan toe te voegen met haar specifieke standpunt over de ketensamenwerking in de stad. Dit wordt openbaar gemaakt.

De artikelen onder D worden toegevoegd aan bestaande uitvoeringsovereenkomsten en/of subsidiebeschikkingen.

De instellingen blijven daarnaast verantwoording afleggen over:

2. Financiële stavaza (jaarrekening, incl. accountantsverklaring en jaarverslag);
3. Prestaties op ultimo hoofdlijn (kwantitatieve outputgegevens: aantal voorstellingen, aantal bezoekers, etc.). Specifieke overige prestaties verwijderen wij uit de uitvoeringsovereenkomsten. Hierover gaan wij met instellingen in overleg, gezamenlijk bepalen we wat wij verstaan onder de ultimo hoofdlijn.
4. Cultural governance (conform vastgestelde verantwoordingsprotocol, waarover de raad geïnformeerd is);
5. Essentiële elementen van de specifieke verhouding (bijv. bepalingen m.b.t. concurrentie en horeca, gebouwenbeheer).

Dit deel van de verantwoording kunnen instellingen standaardiseren en is weinig tijdsintensief.

F >>> UITGANGSPUNTEN PEER-REVIEW

De (keten)intendant wordt beoordeeld, niet de keten.
De peer-review spreekt zich uit over de ketenintendant en de wijze waarop deze invulling geeft aan deze procesfunctie en welke effecten dit heeft op de beleidsprioriteiten (onderdelen uit D sub ii).
De peer-review spreekt zich tevens uit over het culturele aanbod in de stad Nijmegen.

In de oordeelsvorming staat het primaire proces centraal.
- De meting focust op de *onder C en D geschetste onderwerpen* (D sub ii: talentontwikkeling, excellentie & experiment en samenwerking & toegankelijkheid). Dit sluit aan bij onze opvatting dat wij professionals de ruimte willen geven.
- We willen een kwalitatief oordeel laten uitspreken over de realisatie van de speerpunten, de samenwerking in de sector en de procesrol die de (keten)intendant hier in speelt.
- De peer-review is gericht op verbeteringen in de ketens en levert aanbevelingen op.

Het (relevante) netwerk van de instelling krijgt de mogelijkheid een nadrukkelijke rol pakken in het beoordelingstraject
Uit het traject op basis waarvan de cultuurvisie is opgesteld, kwam naar voren dat instellingen opener moeten zijn en meer samenwerking moeten zoeken. Het keten/functieoverleg en het (keten)intendantschap zijn een constructieve vertaling van deze behoefte: wij willen dat partijen in de stad zichtbaar samenwerken aan talentontwikkeling, excellentie en experiment.

De verantwoording is dus ook een verantwoording van het netwerk, een vergaande vorm van horizontale verantwoording. Wij verwachten – zeker van gesubsidieerde instellingen en organisaties – dat zij kunnen uitleggen welke inspanningen ze leveren en wat ze hiermee bereikt hebben. En ook hoe zij zich tot elkaar en (niet-gesubsidieerde) partijen verhouden.

G >>> PROCES EN CHECKS & BALANCES

Eerste peer-review
- In 2013 definiëren partijen in een keten/functieoverleg de speerpunten en het ambitieniveau conform D sub v.
- In 2014 vindt de eerste peer-review plaats, met als doel een nulmeting te maken.

- In 2016 vindt de tweede peer-review plaats, met als doel te kijken welke voortgang geboekt is.

Zelfevaluatie netwerk in de vorm van het functie/ketenverslag (checks and balances I)
Het functie/ketenverslag (benoemd onder D sub iii) dient als basis voor de visitatie.

De peer-reviewers
- De kwaliteitsmeting vindt plaats door externe deskundigen, van buiten Nijmegen.
- Per keten/functie zijn er drie peer-reviewers:
  - één voorzitter;
  - één secretaris, en;
  - één inhoudelijk deskundige.
  De voorzitter en secretaris zijn betrokken bij alle peer-reviews, de deskundige varieert per keten/functie.
- De (keten)intendant en de overige partijen in de ketens mogen gezamenlijk één deskundig lid voordragen.
- De gemeente benoemt de peer-reviewers en legt de voordracht ter informatie voor aan de te beoordelen (keten)intendant.

Open en transparant proces
- De peer-review procedure is open en transparant.
- De namen van de peer-reviewers zijn bekend.
- De peer-review geeft vorm aan een moment waarop partijen in de stad zich kunnen uitspreken over de ketens.

Informatievoorziening peer-reviewers
De peer-reviewers vragen informatie op bij de instellingen op basis waarvan zij vinden dat ze een oordeel kunnen vellen over de in C en D (sub ii: talentontwikkeling, excellentie & experiment en samenwerking & toegankelijkheid) benoemde onderwerpen en ontvangt van de (keten)intendant het functie/ketenverslag.

Transparant proces
- De peer-reviewers lezen en beoordelen ten minste het functie/ketenverslag en de documenten die zij nodig achten om een beeld te krijgen over de realisatie van de speerpunten uit de visie en de ketensamenwerking;
- Op basis van dit beeld gaan de peers in gesprek met de (keten)intendant en door haarzelf geselecteerde partijen in de keten;
- De peer reviewers geven partijen uit de stad en instellingen de mogelijkheid om in gesprek te gaan en kondigen deze mogelijkheid ruim van tevoren aan (minimaal 6 weken).
- De peer-reviewers stellen een concept beoordeling op;
- De concept beoordeling wordt openbaar gemaakt en geagendeerd in een (keten/functie)overleg, dat de mogelijkheid krijgt om te reageren op dit rapport. De (keten)intendant krijgt separaat de mogelijkheid om te reageren op de concept beoordeling.
- De reacties van het functie/ketenoverleg en de (keten)intendant worden opgenomen in de beoordeling, de peer-reviewers geven aan tot welke wijzigingen dit wel en niet heeft geleid.
- De definitieve beoordeling wordt overlegd aan de gemeente Nijmegen.

Follow up: ruimte voor politiek
Bij het verlenen van subsidies (door raad of college) wordt de input uit de relevante visitatierapporten gebruikt. Dat betekent dat college en raad de regie kunnen voeren over vervolgstappen.

Checks and balances
In de nieuwe sturingsfilosofie zitten diverse checks and balances. Wij sturen expliciet op openheid en toegankelijkheid, wij positioneren partijen in de stad dusdanig dat zij voldoende ruimte krijgen c.q. kans hebben om in ketens te functioneren (C en D). In de peer-review is dit een centraal thema (F en G) en in die review kunnen partijen hun inbreng leveren. Daarnaast handhaven wij de kern van het toezicht dat wij houden op de instellingen (E).

Indien kunstenaars of kleine culturele organisaties van mening zijn dat zij niet goed genoeg betrokken worden bij een specifieke culturele keten, bestaat er als vanzelfsprekend de mogelijkheid dit te melden bij de gemeente Nijmegen (medewerkers van Cultuur) en/of de wethouder Cultuur.

Voorstel - Verlenging Kunst- en Cultuurvisie 2012-2016

Subsidiehuis Kunst- en Cultuur Nijmegen

INLEIDING
We hebben een nieuwe cultuurvisie. Deze visie moet concreet vertaald worden, daarvoor is een aantal acties uitgezet. Voor en na het zomerreces is een aantal maal gesproken over het subsidiehuis, dat hebben wij vertaald in deze voorzet.

In deze voorzet houden we rekening met:

1. de nieuwe speerpunten talentontwikkeling, excellentie en experiment;
2. het werken in de ketens film & media, literatuur, muziek, theater & dans en beeldende kunst;
3. de functies educatie, productie, programmering en facilitering in de ketens;
4. de nieuwe begrotingsstructuur met de producten Het Netwerk, Educatie & Amateurkunst en Talent & Kwaliteit;
5. de doorvertaling van de taakstelling oplopend naar € 750K in 2016, die de gemeenteraad gekoppeld heeft aan de grote instellingen. Dit is overigens exclusief de reeds opgelegde generieke korting die al is doorberekend in de bestaande subsidiebedragen voor de instellingen. Deze generieke korting is reeds opgenomen in de begroting en gecommuniceerd met de instellingen. Net als de bestaande bezuiniging op de bibliotheekfunctie in het kader van het Coalitieakkoord;
6. over taakstelling #1 is door de raad aangegeven dat dit niet een bezuiniging op de bibliotheek mag zijn (200K in 2015, 350K in 2016). Deze taakstelling wordt opgelegd aan de culturele basisinfrastructuur. Concretisering moet nog plaatsvinden;
7. taakstelling #2 (herstructurering basisinfrastructuur): we hebben het voornemen om te stoppen met het subsidiëren van kunsteducatie voor volwassenen bij De Lindenberg (300K in 2014/2015, 400K in 2016);
8. 2013 is een overgangsjaar, de nieuwe cultuurbegroting staat in de stadsbegroting 2014;
9. we gaan uit van een basis die we 4 jaar subsidiëren en één nieuwe Nijmeegse Regeling voor Culturele Initiatieven.

	2013	2014	2015	2016
#1 Perspectiefnota 2013-2016[1]	-	-	200K	350K
#2 Perspectiefnota 2013-2016	-	300K	300K	400K

BESTAANDE FINANCIELE KADERS
Door de taakstelling op de bibliotheek uit het Coalitieakkoord en de nieuwe taakstellingen van de Perspectiefnota 2012/2013-2016 krimpt de cultuurbegroting. Ook als we de extra investeringen van de coalitie van € 1 miljoen meerekenen, die voor een groot deel is gaan zitten in het wegwerken van bestaande of verwachtte structurele tekorten (€ 0,6 miljoen). Op termijn krimpt het besteedbare bedrag in de cultuurbegroting van € 17,3 miljoen in 2014 naar € 16,6 miljoen in 2016.

In meerjarig perspectief ziet dit er als volgt uit:

	2014	*2015*	*2016*
Het Netwerk	11.600	11.400	11.250
Educatie en Amateurkunst	4.100	3.900	3.800
Talent en Kwaliteit	1.600	1.600	1.600
Totaal	**17.300**	**16.900**	**16.650**

** bedragen x €1.000*

[1] *PPN: [fragment] "We gaan de culturele infrastructuur hervormen en we onderzoeken de mogelijkheden voor een betere samenwerking en een betere afstemming tussen vraag en aanbod in het culturele domein. Dit past ook binnen de nieuwe cultuurvisie, waarbij we ons richten op behoud van de functies voor de stad en niet op de instellingen."*

Voorstel - Verlenging Kunst- en Cultuurvisie 2012-2016

A. PRODUCT **HET NETWERK**

Muziek	*Theater & Dans*	*Film & Media*	*Beeldende Kunst*	*Literatuur*
Doornroosje	KKP	LUX	Museum het Valkhof	OBGZ

Onder het deelproduct Culturele Ketens vallen de grote instellingen die ketenintendant zijn (zie bovenstaande tabel voor de ketens en de ketenintendanten). De Lindenberg is intendant educatie en amateurkunst en valt niet onder dit product.

De (keten)intendanten zijn de belangrijke spelers in de stad. Wij verwachten dat zij vorm geven aan de speerpunten uit de nota in nauw overleg met de overige partijen in de stad. We positioneren ze bewust breed en in de samenleving, daarvoor is de lijn die in het document “ketens en visitaties” staat leidend. Wij beschouwen de (keten)intendanten als belangrijke partners en willen dat zij de samenwerking met andere partijen in de stad vormgeven. Door niet meer alleen te sturen op inhoud, maar de inhoud te laten bepalen in de ketens. Wij spreken (keten)intendanten aan op hun procesmatige aansturing in het culturele netwerk. Het (keten)intendantschap gaat niet gepaard met formele verantwoordelijkheden en budgettoename. Peer-reviewers zullen oordelen over de inhoud (excellentie, talentontwikkeling, experiment) en vorm (samenwerking, toegankelijkheid).

Binnen de cultuurbegroting staat – naast het voornemen van een bezuiniging op kunsteducatie voor volwassenen – een taakstelling van € 350K miv. 2016. Deze taakstelling wordt opgelegd aan de (keten)intendanten (de huidige zes grote instellingen in de stad). Op dit moment zijn we aan het onderzoeken hoe we dit binnen de kaders die de raad heeft gesteld kunnen uitvoeren. Uitgangspunt blijft dat we de partijen benoemd in dit stuk willen ondersteunen en dat we hen een belangrijke rol toedichten in de stad. Met de instellingen worden nieuwe subsidieafspraken gemaakt op basis van de uitwerking van het ketenintendantschap, de visitatie en de nieuwe speerpunten excellentie, experiment en talentontwikkeling. Dit zijn separate trajecten. Het gegeven dat we gaan sturen op functies en niet op instellingen heeft consequenties. De peer-review doet een uitspraak over de kwaliteit van deze functies (en de bijdrage van partijen).

We indexeren de bedragen van de grote instellingen wel, gezien zij te maken hebben met hoge indexgevoelige kosten.

B. PRODUCT **EDUCATIE & AMATEURKUNST**

Muziek	*Theater & Dans*	*Film & Media*	*Beeldende Kunst*	*Literatuur*
De Lindenberg (intendant educatie & amateurkunst))				
Alle organisaties in de amateurkunst (= onderzoek naar effectieve inzet middelen)				

Educatie en amateurkunst staan aan de basis van alle culturele ketens. Deze basis maakt het mogelijk om verdere stappen te zetten: als amateur of als professional. Een bruisend amateurkunstklimaat en toegankelijke kunst- en cultuureducatie (vooral voor jongeren) zijn daarom van belang.

Educatie
Nijmegenaren hebben aangegeven dat kunst- en cultuureducatie van groot belang zijn voor de culturele ketens. Wij blijven hierop inzetten in de komende periode, met een focus op jongeren. De Lindenberg is de intendant voor educatie en amateurkunst en valt onder het product “amateurkunst & educatie”. In de visie staat dat ook andere aanbieders van kunsteducatie in de vrije markt een essentieel onderdeel vormen van de keten. We ondersteunen De Lindenberg vanwege de breedte van het aanbod, de geboden kwaliteit en de continuïteit, maar blijven met De Lindenberg in gesprek over hoe zij zich verhouden tot andere aanbieders van kunsteducatie.

Daarnaast vallen onder dit product de landelijke Impulsregeling onderwijs, sport & cultuur; voor Cultuur gaat het om 2 fte combinatiefunctionaris. De lessen cultuureducatie op de huidige 12 brede scholen en de landelijke regeling Cultuureducatie met Kwaliteit in het primair onderwijs 2013-2016.

Amateurkunst
Aan amateurkunst geven wij op dit moment ongeveer € 170K uit. Dit doen wij ook in 2013. Op dit moment laten we een onderzoek doen naar de beste manier om de amateurkunst te ondersteunen. Dit zou kunnen betekenen dat wij dezelfde partijen één- of meerjarig gaan ondersteunen, maar het zou ook kunnen betekenen dat wij met het budget voorzieningen voor amateurs verbeteren. Uitgangspunt is dat het bedrag dat nu begroot staat ook in de toekomst blijft staan. Bij het onderzoek worden de amateurkunstenaars en –gezelschappen actief betrokken. Indien we organisaties in de amateurkunst anders gaan ondersteunen dan we nu doen, geven we dit in een vroeg stadium aan.

C. PRODUCT **TALENT & KWALITEIT**

Kiezen voor festivals met meerjarige subsidie

Muziek	*Theater & Dans*	*Film & Media*	*Beeldende Kunst*	*Literatuur*
Music Meeting Gelderse Muziekzomer Popronde		Go Short		Wintertuinfestival (via De Nieuwe Oost)

Niet in een culturele keten:
Gebroeders van Limburg en Romeinenfestival (ambities coalitieakkoord)
Volksculturele evenementen (Carnaval en Sinterklaas)

Nijmegen is een festivalstad en festivals zijn belangrijk voor de stad. Naast de economische spin-off geven festivals een impuls aan de culturele ketens. Omdat veel mensen met passie werken aan de totstandkoming van een festival en omdat festivals veel mensen de mogelijkheid geven om laagdrempelig in aanraking te komen met kunst en cultuur. Dat betekent ook dat het in huis hebben van een goede en professionele festivalorganisator voor een stad meer betekent dan alleen de realisatie van het festival. Voor onze aansturing betekent dit dat wij de organisator van deze festivals ondersteunen en dat de organisatie van het festival een onderdeel is van de eisen die wij stellen. Dat kan bijvoorbeeld voor De Nieuwe Oost (Wintertuinfestival) betekenen dat zij uitvoering geven aan de stadsdichter, hun productiefunctie en een aantal festivals (Onbederf'lijk Vers, Boekenfeest, etc.) en dat wij hiervoor één subsidie verlenen in plaats van een aantal separate.

Festivals met een bovenstedelijke impact en uitstraling, landelijke potentie en onderscheidende kwaliteit zijn belangrijk. Van een aantal festivals heeft de provincie aangegeven dat zij deze blijft ondersteunen vanwege de kwaliteit van die deze organisaties bieden, die festivals blijven wij ook ondersteunen. Niet alleen voor het festival, maar ook om de rol die partijen spelen in de stad. Wij verwachten van hen dat ze – net als de (keten)intendanten – een rol gaan spelen in het ketenoverleg en in de samenwerking die in de stad ontstaat.

Daarnaast is er in Nijmegen een aantal relatief nieuwe festivals die ook ruimschoots aan de drie criteria voldoen. Ze hebben een groot publieksbereik en werken nauw samen met partijen in de ketens. In potentie hebben zij de mogelijkheid om ook door te groeien tot een partner voor de provincie. Kortom, we hanteren de volgende criteria.

De festivals in de tabel ontvangen subsidie omdat zij:
1. bovenregionale ambitie en uitstraling hebben;
2. een groot publieksbereik hebben;
3. podium bieden aan talentvolle en excellente artiesten/gezelschappen (dwarsverband leggen), en;
4. zoeken naar cross-overs.

In de nieuwe Cultuurnota van de provincie Gelderland is vermeld dat veel van deze Nijmeegse festivals ook op een bijdrage van de provincie kunnen rekenen voor de periode 2013-2016.

We kiezen bewust voor een aantal grote en excellente festivals, daar richten we onze ondersteuning meerjarig op. Daarnaast kiezen wij voor bovenstaande festivals omdat ze sterk verbonden zijn met de stad (zowel organisatorisch als qua publieksbereik) en talentontwikkeling als prioriteit hebben.

De overige festivals en activiteiten kunnen een aanvraag doen uit de nieuwe Regeling voor Culturele Initiatieven.

In 2012 hebben we fors geïnvesteerd in het OLTG (Open Luchttheater de Goffert). In dat theater vindt een aantal festivals plaats. De programmeringsmogelijkheden worden in 2013 verruimd, op basis van de uitgesproken lijn in het college. Vanaf 2015 is ons uitgangspunt dat de exploitatie kostendekkend is.

We blijven de activiteiten van Mojo en LOC7000 op de Goffertweide actief ondersteunen.

Culturele activiteiten tijdens de vierdaagse subsidiëren wij in principe niet.

We indexeren de bedragen niet.

Waardering van de productiefunctie

Muziek	*Theater & Dans*	*Film & Media*	*Beeldende Kunst*	*Literatuur*
Nieuw Huis voor de actuele muziek	Kwatta	RTV Nijmegen1 Dziga	Expoplu Extrapool SLAK	De Nieuwe Oost (is voor diverse activiteiten Wintertuin)

De productiehuizen die wij hebben, spelen een belangrijke rol in onze stad. Naast de (vaak vernieuwende) producerende functies, genereren ze cross-overs en (be)trekken ze andere doelgroepen bij cultuur. Ze betrekken grote groepen bij kunst en cultuur en maken kunst en cultuur voor veel mensen toegankelijk, door in samenwerking met bijvoorbeeld podia tegen een relatief laag tarief te programmeren. Maar de productiehuizen trekken ook de liefhebbers, van experimentele of specifieke kunstvormen. Tenslotte spelen productiehuizen een belangrijke rol bij talentontwikkeling. De Wintertuin bijvoorbeeld geeft jonge talentvolle schrijvers de kans om zich verder te ontwikkelen.

In zekere zin geldt voor productiehuizen hetzelfde als voor organisatoren van festivals: ze verrijken de stad niet alleen door de producties die ze leveren, maar ook door het effect dat zij hebben op het culturele klimaat. Wij verwachten daarom van hen dat ze – net als de (keten)intendanten en de festivalorganisatoren – een rol gaan spelen in het ketenoverleg en in de samenwerking die in de stad ontstaat. Dat betekent ook dat wij de organisatie in algemene zin ondersteunen, niet de concrete producerende functie.
De productiehuizen in de tabel ontvangen subsidie omdat zij:
1. excellente en vernieuwende producties maken met bovenregionale uitstraling;
2. binnen de keten de samenwerking zoeken;
3. bijdragen aan talentontwikkeling door jongeren actief in aanraking te laten komen met kunst en cultuur en/of vorm te geven aan het verder brengen van talenten als vervolgstap op de educatiefunctie.

SLAK is geen productiehuis, maar een organisatie die invulling geeft aan een faciliterende functie. Omdat SLAK voornamelijk ateliers beheert, waar kunstenaars produceren en presenteren, plaatsen wij deze organisatie in de categorie productie. Tijdens het visietraject is geconstateerd dat we meer doorstroming willen genereren op de ateliermarkt. Om hiervoor te gaan zorgen gaan wij bij ateliers en werkruimtes werken met een herballotage die eens in de vijf jaar plaatsvindt. Als een kunstenaar niet meer actief is, beëindigen we de huur. Ook voeren we een maximum bruto jaarinkomen in. Dit doen wij in overleg met SLAK.

RTV Nijmegen1 is formeel geen productiehuis, maar bij uitstek wel een partij die actief is binnen de keten media en een groot aantal producties realiseert. De subsidie voor De Olifant bouwen we af,

De Olifant werkt toe naar een verdienmodel waarin ze (minimaal) kostendekkend werkt.

We indexeren de bedragen niet.

Voorstel - Verlenging Kunst- en Cultuurvisie 2012-2016

Toptalent stimuleren

Muziek	*Theater & Dans*	*Film & Media*	*Beeldende Kunst*	*Literatuur*
		Artist in Residence Cultuurprijzen Stipendia		
		"Incidentele inspanningen"		

Excellentie zit, net als talentontwikkeling en experiment, door de hele keten. Wij willen talenten binden aan onze stad, wij willen dat excellente gezelschappen en artiesten optreden in onze stad en wij willen dat Nijmegenaren die "het maken" met veel plezier terugkeren in onze stad en een ambassadeursfunctie vervullen buiten de stadsgrenzen. Dat doen wij door onze waardering uit te spreken voor talenten, door incidentele inspanningen (zoals het regelen van woonruimte voor De Staat), door exceptionele kunstenaars – in samenwerking met de (keten)intendanten gastvrij te ontvangen in de stad en door een aantal stipendia uit te keren aan jonge en talentvolle kunstenaars.

Bij al die inspanningen richten we ons op de toegevoegde waarde van deze excellentie op de stad Nijmegen. Concreet: als een bekende schrijver naar Nijmegen komt voor het Artist in Residence project, willen we ook graag dat er activiteiten zijn waarbij jonge schrijvers met ambities of kinderen op De Lindenberg in contact komen met de schrijver.

Peer-review

Peer-review (in 2014 & 2016)

In 2014 vindt de eerste peer-review plaats, in 2016 de tweede. Het concept model (criteria en proces op hoofdlijnen) is ontwikkeld. Hiervoor verwijzen wij naar het stuk "Ketenintendantschap en peer-review".

Cultureel Ondernemerschap

CultON (3 jaar ovb: 2012, 2013, 2014)

Vanaf 1998 wordt er gesproken over cultureel ondernemerschap. Wij willen meer stappen zetten dan we de afgelopen jaren gedaan hebben. Dat is ook nodig, de (publieke) kaders krimpen. Over cultureel ondernemerschap hebben wij diverse gesprekken gehad, o.a. met het bestuur van Smeerolie, mensen van het Centrum voor Jong Ondernemerschap (CvJO) en de HAN-Cultuurbalie.

Zij hebben samen een plan geïnitieerd om cultureel ondernemerschap te stimuleren (CultON). Wij willen dit plan ondersteunen; ook omdat wij in de ketens iets van kunstenaars en kleinere culturele organisaties verwachten. De ondersteuning is tijdelijk, op termijn verdient CultON zichzelf terug. Hierover worden afspraken gemaakt met de initiatiefnemers. De tijdelijkheid van de ondersteuning is een harde voorwaarde; deze voorwaarde blijkt uit het het bedrijfsplan dat we zullen ontvangen.

Nieuwe regeling

Regeling Culturele Initiatieven

Begin 2013 ontwikkelen we een nieuwe Regeling Culturele Initiatieven. We willen met deze nieuwe regeling activiteiten ondersteunen in de lijn van de speerpunten uit de visie. Alle disciplines van kunst & cultuur kunnen hier aanvragen uit doen. In 2013 werken we de inhoudelijke criteria hiervoor uit gerelateerd aan de speerpunten talentontwikkeling, excellentie en experiment. We willen hierdoor vernieuwing stimuleren.

Het bereiken en laten participeren van jongeren is een wezenlijk onderdeel van de visie. Kunst- en cultuurparticipatie onder jongeren loont op termijn. Wij beschouwen de speerpunten van de visie als

leidend bij het toekennen van subsidies uit de Regeling Culturele Initiatieven, daarnaast zal bij het toekennen van subsidies jongerenparticipatie een belangrijk aandachtspunt zijn.

De intendanten kunnen geen aanvraag doen uit deze regeling.

Een aan te vragen subsidiebedrag zal maximaal 50% van de begroting kunnen zijn.

Communicatie

1. Alle partijen waarmee wij meerjarige afspraken hadden tussen 2009-2012, hebben van ons begin juni 2012 een brief een brief gekregen. Daarin kondigden wij aan dat 2013 een overgangsjaar zou zijn en dat wij de subsidieaanvragen van deze organisaties voor 2013 hetzelfde zouden behandelen als de afgelopen jaren gebruikelijk was. Tevens is aangekondigd dat wij een nieuwe regeling zouden gaan ontwikkelen, dat we deze tijdig in 2013 zouden communiceren en dat dit mogelijkerwijs impact kan hebben op de betreffende organisatie. Daarom bestond de mogelijkheid om zienswijze in te brengen. Hier is geen gebruik van gemaakt.

2. Wij hebben alle partijen waarmee wij tussen 2009 en 2012 een structurele subsidierelatie hadden per brief op de hoogte gesteld van dit subsidiehuis en van het feit dat we dit voorstel aan de Raad hebben voorgelegd.

3. Naar aanleiding van de reactie van de Raad nemen wij contact op met de instellingen in de stad.

   a. Instellingen die geen structurele subsidie meer ontvangen maar een aanvraag kunnen doen uit de Regeling Culturele Initiatieven, worden hier formeel van op de hoogte gesteld. Het is mogelijk hier bezwaar tegen in te dienen.

   b. Met instellingen die wij de komende vier jaar wel willen blijven ondersteunen, gaan wij in gesprek.

4. Alle overige partijen kunnen een beroep doen op de Regeling Culturele Initiatieven. Dit geldt echter ook voor andere organisaties (nieuwe initiatieven en de organisaties die afgelopen jaren een beroep deden op bijv. het programmaplan Cultuurparticipatie). Op het moment dat de Regeling Culturele Initiatieven is uitgewerkt (wij koersen op het tweede kwartaal 2013), informeren wij partijen in brede zin.

Voorstel - Verlenging Kunst- en Cultuurvisie 2012-2016

De Nijmeegse ketens

PEER-REVIEW 2014 EN 2016

2014: peer-review ihkv ambitie & nulmeting
2016: peer-review ihkv realisatie ambitie

Muziek	***Theater & Dans***	***Film & Media***	***Beeldende Kunst***	***Literatuur***
		EXCELLENTIE Artist in Residence Cultuurprijzen Stipendia "Incidentele inspanningen"		
		NETWERKVERANTWOORDELIJKHEID KETENINTENDANTEN:		
Doornroosje	KKP	LUX	Museum het Valkhof	OBGZ
		PRESENTATIE (FESTIVALS):		
Music Meeting Gelderse Muziekzomer Popronde		Go Short		Wintertuinfestival
		PRODUCTIE:		
Nieuw Huis voor de actuele muziek	Kwatta	RTV Nijmegen1 Dziga	Extrapool Expoplu SLAK De Olifant (afbouw)	De Nieuwe Oost / Wintertuin

Regeling Culturele Initiatieven

Wij verruimen de mogelijkheid tot culturele programmering in het Open Luchttheater De Goffert, vanaf 2015 vervalt de financiële ondersteuning.

CultON / stimulering cultureel ondernemerschap

EDUCATIE EN AMATEURKUNST:

De Lindenberg (intendant educatie & amateurkunst))
Landelijke programma's cultuureducatie
Alle organisaties in de amateurkunst

Niet in een culturele keten:
Gebroeders van Limburg, Romeinenfestival, Natuurmuseum, Stichting Openbaar Carnaval en Sinterklaas.

Voorstel - Verlenging Kunst- en Cultuurvisie 2012-2016

Gemeentelijke Rekenkamer Nijmegen

De Rekenkamer neemt een onafhankelijke positie in binnen de gemeente Nijmegen.

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon (024) 329 23 38
Telefax (024) 323 59 92
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Gemeenteraad Nijmegen

Cc: fracties, college

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
28 mei 2015	BM60/15.0005516	Jelly Smink

Onderwerp	Bijlagen	Doorkiesnummer
Cultural governance	2	024 329 2338

Geachte leden van de gemeenteraad,

De Rekenkamer was voornemens in 2015 onderzoek te doen naar de Code Cultural Governance en de effecten ervan. In 2011 was uit een vooronderzoek van de Rekenkamer gebleken dat deze Code anders dan de raad dacht door de gemeente niet afdwingbaar was ingevoerd en dat de instellingen de Code niet zichtbaar naleefden. Naar aanleiding van deze Rekenkamerbrief is de Code alsnog voor de grotere culturele instellingen verplicht gesteld. Om het onderzoek in 2015 uit te kunnen voeren, heeft de Rekenkamer over de afgelopen jaren onder meer bijgehouden op welke wijze de zes grote instellingen rapporteerden over de toepassing van de Code. Bij het opstellen van het onderzoeksprogramma 2015 bleek in de besprekingen met raadsleden dat zij een onderzoek naar Cultural Governance minder prioriteit gaven dan andere wensen voor onderzoek. De Rekenkamer heeft daarop besloten af te zien van het voorgenomen nazorgonderzoek naar Cultural Governance. Wel wil de Rekenkamer de raad ter afsluiting informeren over haar bevindingen over de wijze van verantwoording door de instellingen en de controle daarop door het college in de jaren 2011 tot en met 2014. Dat doen we in deze brief. De essentie is dat:

- de landelijke Code is vormgegeven in een handreiking voor de verantwoording door de instellingen: het Nijmeegse Verantwoordingsprotocol Cultural Governance. Dit is een samengevatte versie van de landelijke Code;

Voorstel - Verlenging Kunst- en Cultuurvisie 2012-2016

- vijf van de zes instellingen jaarlijks over de toepassing van de Code rapporteren, waarbij niet zichtbaar is of het college deze rapportages controleert;
- elementen uit de rapportages onderdeel zijn van het jaarlijkse gesprek tussen gemeente en instelling waarbij niet zichtbaar is of deze besprekingen effecten hebben;
- het college de raad na februari 2012 niet actief over de toepassing van de Code heeft geïnformeerd – behoudens in de jaarstukken 2012 - en de raad er ook niet naar heeft gevraagd.

VOORGESCHIEDENIS

Mede naar aanleiding van de uitkomsten van de raadsenquête naar Mensec heeft de gemeenteraad, met het vaststellen van de Cultuurnota 2008 – 2011, besloten dat in de subsidiebeschikkingen voor de grote culturele instellingen wordt opgenomen dat zij de zogeheten Code Cultural Governance hanteren. Deze Code is in 2006 in opdracht van het Ministerie van OCW ontwikkeld. Het doel ervan is goed bestuur, adequaat toezicht en transparante verantwoording in de culturele sector te bevorderen. Eind 2010 kwam vanuit de raad als suggestie voor het onderzoeksprogramma van de Rekenkamer te bekijken hoe het staat met de toepassing van die Code in Nijmegen. Ter voorbereiding hierop heeft de Rekenkamer in 2011 een vooronderzoek gedaan. De uitkomst was dat de gemeente de Code Cultural Governance niet afdwingbaar bleek te hebben ingevoerd en dat de instellingen de Code niet zichtbaar naleefden. Voor de Rekenkamer was dat reden om op dat moment af te zien van verder onderzoek. Op 12 juli 2011 heeft de Rekenkamer de raad hierover per brief geïnformeerd. Op 12 oktober 2011 is deze brief in een Kamerronde behandeld. Daar heeft het college toegezegd ‘er voor zorg te dragen dat (de nakoming van) de Code Cultural Governance ook daadwerkelijk middels de subsidievoorwaarden dwingend aan grote culturele instellingen wordt opgelegd, dat zij conform deze Code verantwoording afleggen aan de gemeente en dat de gemeente de nakoming van de Code vervolgens toetst, beoordeelt en zo nodig sanctioneert’.

Het college heeft vervolgens de raad op 28 februari 2012 per brief geïnformeerd over de wijze waarop deze toezegging invulling heeft gekregen: ‘Er is een standaard verantwoordingsprotocol opgesteld waarmee de instellingen verantwoording afleggen over de toepassing en gebruik van de Code Cultural Governance. Het verantwoordingsprotocol wordt sinds eind 2011 meegestuurd met alle nieuwe beschikkingen en uitvoeringsovereenkomsten met de grote culturele instellingen van Nijmegen. De betreffende instelling legt conform het

Voorstel - Verlenging Kunst- en Cultuurvisie 2012-2016

protocol verantwoording af (…) over de principes en de best practices uit de Code Cultural Governance. Daar waar zich afwijkingen voordoen, legt men deze uit. Op basis van deze verantwoording wordt het onderwerp in het bestuurlijk overleg over de jaarstukken besproken en daar waar nodig zal worden bijgestuurd'. De gemeenteraad heeft deze brief in zijn vergadering van 21 maart 2012 voor kennisgeving aangenomen.

Een verdere uitwerking is opgenomen in de Kunst en Cultuurvisie 2012 – 2016 (door de raad vastgesteld op 27 juni 2012): 'Naar aanleiding [van de brief van de Rekenkamer] hebben wij – in goed overleg met de sector – een nieuw Verantwoordingsprotocol Governance opgesteld dat bindend is opgelegd aan de zes grote culturele instellingen in de stad. Voor het opleggen van dit protocol aan overige instellingen, sluiten wij aan bij de NKS[1]. Indien een organisatie meer dan € 100.000 subsidie van ons krijgt, verwachten wij dat ze conform het protocol good governance verantwoording afleggen over de toepassing van de Code Cultural Governance (Stichting Kunst & Zaken, 2006). Organisaties die minder gemeentelijke subsidie ontvangen, belasten wij niet met deze verantwoordingsplicht. Daar waar mogelijk zullen wij het gebruik van de Code Cultural Governance wel stimuleren' (p27). De zes grote instellingen die de Code moeten naleven zijn Doornroosje, de Keizer Karel Podia, De Lindenberg, Lux, Museum Het Valkhof en de Openbare Bibliotheek Gelderland Zuid.

Ter voorbereiding op het voorziene onderzoek naar de Code Cultural Governance is de Rekenkamer in de jaren 2012, 2013 en 2014 nagegaan op welke wijze deze zes instellingen met de Code omgingen en hoe daar door het college op is gecontroleerd. Ook zijn bestuurlijke documenten verzameld, met name stukken waarin de raad is geïnformeerd over de Code dan wel besluiten heeft genomen die direct of indirect op die Code van invloed zijn. Nu de Rekenkamer heeft besloten af te zien van een nazorgonderzoek naar de effecten van Cultural Governance wil zij de raad nog wel informeren over een aantal bevindingen ten aanzien van de wijze van verantwoording door de instellingen in die jaren en de controle daarop door het college.

[1] NKS: Nijmeegse Kaderverordening Subsidies.

Voorstel - Verlenging Kunst- en Cultuurvisie 2012-2016

BEVINDINGEN

1. Een eigen code waar vraagtekens bij te plaatsen zijn

Het Nijmeegse Verantwoordingsprotocol Cultural Governance dat aan de zes instellingen is opgelegd is een samengevatte versie van de landelijke Code Cultural Governance. Geen van de regels uit de landelijke Code komt letterlijk terug in het Nijmeegse Verantwoordingsprotocol. Het Nijmeegse Verantwoordingsprotocol is compacter dan de landelijke Code:

- een aantal 'principes' en 'best practices' is beknopter geformuleerd;
- naar een aantal 'principes' en 'best practices' is alleen een verwijzing opgenomen;
- diverse 'principes' en 'best practices' uit de landelijke Code zijn in het Nijmeegse Verantwoordingsprotocol samengevoegd tot één regel;
- enkele 'best practices' ontbreken in het Nijmeegse Verantwoordingsprotocol.

De Rekenkamer heeft in de bestudeerde stukken geen overwegingen of argumenten gevonden om de verantwoording via het Nijmeegse Verantwoordingsprotocol te laten doen, in plaats van de landelijke Code. Mondeling is ons aangegeven dat men de landelijke Code te uitgebreid vond om jaarlijks aan de instellingen voor te leggen. In bijlage 1 van deze brief is de Nijmeegse Code vergeleken met de landelijke Code zoals die in 2012 bestond. Die landelijke Code is overigens in 2013 aangepast, hier beperken we ons tot de vergelijking met de oorspronkelijke Code[2]. De Rekenkamer merkt op dat het samenvatten van de Code en in het bijzonder het samenvoegen van meerdere principes tot één regel het invullen en het beoordelen niet zonder meer vereenvoudigt. Het Nijmeegse Verantwoordingsprotocol voegt bijvoorbeeld 12 principes over de Raad van Toezicht samen tot één regel: wat moet een organisatie invullen als deze op één van deze 12 niet aan het protocol voldoet, als alleen ja of nee kan worden aangegeven voor de 12 regels samen? En hoe beoordeelt de gemeente deze samengestelde reactie? Mondeling is ons aangegeven dat van de instellingen wordt verwacht dat ze een toelichting geven als ze niet voldoen aan alle punten die bij een regel zijn opgenomen: pas toe of leg uit. Daarnaast staat in de subsidiebeschikking dat van de instelling wordt verwacht dat deze de landelijke Code naleeft.

[2] Ambtelijk is ons aangegeven dat in de planning zit om na te gaan of het Nijmeegse Verantwoordingsprotocol aanpassing behoeft, nu de landelijke Code is gewijzigd.

Aangegeven is dat het Verantwoordingsprotocol een hulpmiddel is onder verwijzing naar de Code zelf, daar moet verantwoording over worden afgelegd. Waarom dan niet van de instellingen gevraagd verantwoording af te leggen op de landelijke Code zelf?

2. Nijmeegse Verantwoordingsprotocol wordt meestal gebruikt

In de subsidiebeschikkingen is vastgelegd dat de instellingen verantwoording afleggen over de toepassing van de Code Cultural Governance en daartoe het Verantwoordingsprotocol Cultural Governance invullen. Het Verantwoordingsprotocol mag opgenomen worden in het jaarverslag, of separaat met het jaarverslag worden toegestuurd. Met uitzondering van de Openbare Bibliotheek Gelderland Zuid (OBGZ) hebben alle culturele instellingen dat gedaan. De OBGZ heeft het Verantwoordingsprotocol alleen over 2011 ingevuld, in latere jaren niet meer. In plaats daarvan is een paragraaf Cultural Governance opgenomen in het jaarverslag. In die paragraaf wordt ingegaan op enkele onderdelen uit het Verantwoordingsprotocol. Mondeling is ons aangegeven dat dit een eigen keuze is geweest van de OBGZ, die door de gemeente is geaccepteerd. Als argumentatie werd gegeven dat de *checks and balances* in de organisatie van de OBGZ zodanig zijn dat de verantwoording over de toepassing van cultural governance niet per se via het Verantwoordingsprotocol hoeft plaats te vinden. Ook werd aangegeven dat het onderschrift[3] op het Verantwoordingsprotocol die ruimte geeft: instellingen zouden mogen kiezen of ze verantwoording afleggen in het jaarverslag of via het Verantwoordingsprotocol. Mogelijk dat het onderschrift voor tweeërlei uitleg vatbaar is, de bepalingen in de beschikking zijn dat echter niet. Daarin is het gebruik van het Verantwoordingsprotocol bij het afleggen van verantwoording over toepassing van de Code Cultural Governance verplicht gesteld.

[3] Dit onderschrift luidt: 'Deze cultural governance verantwoording kan:
- Opgenomen worden als onderdeel van het jaarverslag;
- Ondertekend worden door de directie en de leden van de raad van toezicht en separaat bij de verantwoordingsdocumenten worden aangeleverd'.

Instelling	Verantwoordingsprotocol Cultural Governance ingevuld voor de jaren[4]			Bijzonderheden
	2011	2012	2013	
Doornroosje	ja	ja	ja	Steeds voor alle principes en best practices 'ja' ingevuld. Hierbij is regelmatig een toelichting gegeven. Enkele zaken zijn voor deze instelling niet van toepassing.
Keizer Karel Podia	ja	ja	ja	Steeds voor alle principes en best practices 'ja' ingevuld.
Lindenberg	ja	ja	ja	Steeds voor alle principes en best practices 'ja' ingevuld.
Lux	ja	ja	ja	Steeds voor alle principes en best practices 'ja' ingevuld.
Museum het Valkhof	ja	ja	ja	Steeds voor alle principes en best practices 'ja' ingevuld. In het bestuurlijk gesprek heeft de instelling echter gemeld in 2011op één punt van de Code te zijn afgeweken.
Openbare Bibliotheek Gelderland Zuid	ja	nee	nee	In 2011 is voor alle principes en best practices 'ja' ingevuld.

[4] De jaarrekening en het jaarverslag 2014 worden rond de zomer van 2015 aangeleverd. Deze komen dus niet voor in de terugkoppeling.

Voorgaande tabel is volledig gebaseerd op de ingevulde Verantwoordingsprotocollen door de instellingen. De Rekenkamer heeft niet onderzocht of een ingevulde 'ja' ook inderdaad een 'ja' was, dat valt buiten het kader van deze brief. Bovendien hebben raad en college bij de behandeling van de eerste brief in de Kamerronde afgesproken dat het college dit zelf (steekproefsgewijs) zou controleren en het resultaat van die checks schriftelijk en traceerbaar zou vastleggen. In bijlage 2 is het woordelijk verslag van het debat hierover opgenomen. In de dossiers hebben wij geen informatie over deze controles aangetroffen – niet zichtbaar is daarmee of en zo ja, op welke wijze het college deze heeft uitgevoerd.

Overigens heeft Museum het Valkhof zelf in een bestuurlijk gesprek (zie ook paragraaf 3) aangegeven dat, hoewel overal 'ja' is ingevuld, de instelling in 2011 op één punt van de Code is afgeweken.

3. In meeste bestuurlijke gesprekken aandacht voor Code

Eens per jaar zijn er bestuurlijke gesprekken met de instellingen naar aanleiding van hun jaarverslagen. Volgens de eerder aangehaalde brief van het college aan de raad van 28 februari 2012 over de wijze waarop de Code verplicht zou worden, '... wordt het onderwerp in het bestuurlijk overleg over de jaarstukken besproken en daar waar nodig zal worden bijgestuurd'. Volgens de verslagen van deze gesprekken wordt het onderwerp meestal besproken. De verslaglegging is over het algemeen summier. In de meeste gevallen wordt volstaan met de vermelding dat aan de Code wordt voldaan. Een enkele keer wordt aanvullend (kort) op een specifiek punt ingegaan.

Instelling	**Cultural Governance aan de orde in bestuurlijke gesprekken gevoerd in de jaren**[5]				**Specifieke punten die volgens het verslag aan de orde waren**
	2011	**2012**	**2013**	**2014**	
Doornroosje	ja	ja	ja	ja	In 2011 en 2014 is specifiek ingegaan op de zittingstermijn / het aftreedrooster van de leden van de Raad van Toezicht.
Keizer Karel Podia	ja	ja	ja	ja	In 2012 is specifiek ingegaan op de bezoldiging van de Raad van Toezicht. In 2013 is gesproken over aanpassing van de statuten (op de nieuwe landelijke Code Cultural Governance).
Lindenberg	*geen verslag*	ja	ja	ja	In 2011 is afgesproken dat aanvullende informatie aangeleverd zal worden over de bezoldiging van de leden van de Raad van Toezicht en de bezoldiging en nevenfuncties van de directie. In 2013 is specifiek ingegaan op de dubbelrol van een lid van de Raad van Toezicht.
Lux	ja	nee	ja	ja	In 2013 en 2014 is specifiek gesproken over de samenstelling van de Raad van Toezicht.

[5] In de gearchiveerde dossiers van de culturele instellingen zijn nauwelijks verslagen van bestuurlijke gesprekken opgenomen. Wij hebben de ontbrekende verslagen (jaarlijks) opgevraagd bij de programmamanager cultuur. Dat leverde niet alle jaren voor alle culturele instellingen een verslag van een bestuurlijk gesprek op. Uiteindelijk ontbreken op dit moment twee verslagen.

Instelling	Cultural Governance aan de orde in bestuurlijke gesprekken gevoerd in de jaren				Specifieke punten die volgens het verslag aan de orde waren
	2011	2012	2013	2014	
Museum het Valkhof	ja	ja	ja	ja	In 2012 en 2013 is specifiek gesproken over de wijze van werving van een nieuw lid Raad van Toezicht. De instelling heeft in 2012 gemeld op dat punt van de Code te zijn afgeweken.
Openbare Bibliotheek Gelderland Zuid	ja	*geen verslag*	nee	ja	In 2011 heeft de wethouder specifiek verzocht om ook de nevenfuncties van de leden van de Raad van Toezicht op te nemen in het jaarverslag. In 2014 staat vermeld dat er geen bijzonderheden zijn.

De gegevens in bovenstaande tabel zijn alleen gebaseerd op de verslagen van de gesprekken. Of een instelling naar aanleiding van een gesprek bijvoorbeeld haar handelwijze heeft aangepast blijkt niet uit de verslagen van de daaropvolgende overleggen of het dossier, en is door de Rekenkamer niet verder onderzocht.

4. Raad geen zicht op stand van zaken Cultural Governance

Na de behandeling van de Rekenkamerbrief over Cultural Governance in de Kamerronde op 12 oktober 2011 heeft het college de raad geïnformeerd over de wijze waarop het de Code Cultural Governance verplicht gaat stellen[6]. Nadien is de raad niet actief geïnformeerd over de stand van zaken rond de invoering van cultural governance; niet in de jaarstukken (programma cultuur), maar ook niet separaat. De raad heeft zelf ook geen navraag nagedaan om zicht te krijgen op de stand van zaken.

[6] Dit is gebeurd in de eerder genoemde brief van 28 februari 2012 (die de raad in zijn vergadering van 21 maart 20123 voor kennisgeving heeft aangenomen) en de Cultuurvisie (die de raad op 27 juni 2012 vaststelde). In het programma Cultuur in de jaarstukken 2012 is de nieuwe werkwijze ook nog een keer benoemd.

5. Afsluitend: geen wondermiddel, wel een instrument, eventueel op andere wijze

In de Kamerbehandeling van de Rekenkamerbrief over dit onderwerp op 12 oktober 2011 hebben meerdere raadsleden opgemerkt dat de Code geen wondermiddel is, maar wel een controle-instrument om ervoor te zorgen dat gemeenschapsgeld goed wordt besteed. Gezien de omvang van de subsidies oordeelden raadsleden dat transparantie en naleving van afspraken nodig is. Niet alleen in het belang van de gemeente, maar ook in het belang van de instellingen zelf. Niemand wil meer een affaire zoals de Mensec. De Code Cultural Governance biedt geen garanties, maar is wel een belangrijk hulpmiddel, zo werd door meerdere raadsleden opgemerkt.

Zolang die lijn wordt gevolgd, vindt de Rekenkamer het belangrijk dat de Code die in Nijmegen wordt gehanteerd alle essentiële aspecten van goed en verantwoord bestuur afdekt, dat de instellingen vervolgens zorgvuldig rapporteren over alle elementen van de Code en dat de gemeente (steekproefsgewijs en) zichtbaar controleert op de toepassing van de Code en deze in de bestuurlijke gesprekken ook daadwerkelijk bespreekt. Daarover hebben wij verslag gedaan in deze brief.

De bevindingen vallen in vier aspecten uiteen. In de eerste plaats is de landelijke Code vormgegeven in een handreiking voor de verantwoording door de instellingen: het Nijmeegse Verantwoordingsprotocol Cultural Governance. Dit is een samengevatte versie van de landelijke Code, wat overigens de verantwoording en controle kan compliceren. In de tweede plaats blijkt dat vijf van de zes instellingen jaarlijks conform het Verantwoordingsprotocol over de toepassing van de Code rapporteren, waarbij niet zichtbaar is of het college deze rapportages controleert. Ten derde is gebleken dat elementen uit de rapportages onderdeel zijn van het jaarlijkse gesprek tussen gemeente en instelling, maar waarbij niet zichtbaar is of deze besprekingen effecten hebben. Tenslotte blijkt dat het college de raad na februari 2012 niet actief over de toepassing van de Code heeft geïnformeerd – behoudens in de jaarstukken 2012 - en de raad er ook niet naar heeft gevraagd.

De Rekenkamer heeft deze bevindingen besproken met de portefeuillehouder cultuur. Hij ziet de Code Cultural Governance als één van de instrumenten waarmee de gemeente de culturele instellingen en hun beleid en prestaties beoordeelt. Naast de Code zijn ook de jaarstukken, de verantwoording op de andere subsidievoorwaarden en de accountantscontrole belangrijke instrumenten en bronnen van informatie. Deze worden in het jaarlijkse bestuurlijke gesprek

met elk van de instellingen besproken. Daarnaast is er ook op andere momenten tussentijds en vaak informeel contact, waar gemeente en instellingen informatie uitwisselen. Volgens de portefeuillehouder heeft de Code een bewustwording bij de instellingen bewerkstelligd over het belang van het organiseren van 'good governance'. Dat is ook de belangrijkste functie van de Code. De wetenschap dat de culturele instellingen in Nijmegen inmiddels die structuur goed hebben verankerd, geeft de gemeente de mogelijkheid meer op afstand de instellingen te beoordelen.

De Code is naar de mening van de portefeuillehouder niet het meest geschikte instrument om verantwoording over de subsidie af te leggen. De Code gaat immers over een zorgvuldige interne wijze van bestuur, toezicht, controle en verantwoording binnen een instelling en niet over de juiste aanwending van subsidiegelden. Het eerste is wel een voorwaarde voor het tweede.

Zo bezien is een goede bestuurlijke inrichting van een instelling een waarborg voor goede besteding van subsidiegelden. Op grond van de subsidiebeschikkingen en de NKS worden de instellingen derhalve geacht zich zowel te verantwoorden over die waarborg voor een goede besteding, als over de feitelijke besteding zelf. De toezegging van het college tijdens de Kamerronde van oktober 2011 dat de instellingen "… conform deze Code verantwoording afleggen aan de gemeente en dat de gemeente de nakoming van de Code vervolgens toetst, beoordeelt en zo nodig sanctioneert" is daarmee onverminderd actueel. De wijze waarop dit in de praktijk gebeurt, kan aanleiding zijn voor een gesprek tussen raad en college.

Met vriendelijke groet,

A.G.P. van Ruth	J.J. Smink
Voorzitter Gemeentelijke	Secretaris Gemeentelijke
Rekenkamer Nijmegen	Rekenkamer Nijmegen

Bijlagen:
1. Nijmeegs verantwoordingsprotocol cultural governance afgezet tegen landelijke Code Cultural Governance
2. Passage uit woordelijk verslag Kamerronde 12 oktober 2011 (behandeling Rekenkamerbrief cultural governance)

BIJLAGE 1 NIJMEEGS VERANTWOORDINGSPROTOCOL CULTURAL GOVERNANCE AFGEZET TEGEN LANDELIJKE CODE CULTURAL GOVERNANCE (NUMMERS EN TEKST PRINCIPES EN BEST PRACTICES)

DE KEUZE VAN HET BESTURINGSMODEL (GELDT VOOR ALLE MODELLEN)

	PRINCIPES BESTURINGSMODEL
A	De organen van de culturele instelling zijn verantwoordelijk voor de keuzen van het besturingsmodel en de naleving van deze code. Zij leggen hierover verantwoording af in het jaarverslag.
	*In het **Nijmeegse verantwoordingsprotocol** is dit principe niet opgenomen. Wel is in de beschikkingen nadrukkelijk vastgelegd dat de instellingen de Code zichtbaar moeten toepassen en daarover verantwoording moeten afleggen met het Nijmeegse Verantwoordingsprotocol.*
	BEST PRACTICES BESTURINGSMODEL
0.1	Met enige regelmaat[7] wordt een zorgvuldige analyse gemaakt van het gewenste besturingsmodel.
0.2	Indien er aanleiding is om het besturingsmodel te wijzigen, wordt daarover overlegd met belanghebbenden.
0.3	Een besluit om het besturingsmodel te wijzigen[8] wordt voorzien van een zorgvuldig implementatieplan.
0.4	De keuze voor het besturingsmodel of de wijziging daarvan wordt toegelicht in het jaarverslag.
8	*In het **Nijmeegse verantwoordingsprotocol** zijn voorgaande punten samengevat in één best practice-bepaling (nr. 8):* *Er is een analyse gemaakt van het gewenste besturingsmodel; bij wijzigingen van het besturingsmodel maakt men een implementatieplan; wijzigingen van het besturingsmodel worden toegelicht in het jaarverslag.*

[7] Aanbevolen wordt om dit eens in de drie jaar te doen en bij bijzondere gebeurtenissen zoals fusie, schaalvergroting en belangrijke personele wisselingen.

[8] En eventueel de statuten aan te passen.

HET RAAD VAN TOEZICHT MODEL **Dit model is van toepassing voor alle grote culturele instellingen in Nijmegen**	
PRINCIPES RAAD VAN TOEZICHT MODEL	
A	In het besturingsmodel met een Raad van Toezicht heeft het bestuur (verder 'directie' genoemd) alle bevoegdheden die niet door de wet of de statuten aan andere organen zijn toegekend.
4	*In het **Nijmeegse verantwoordingsprotocol** is een verwijzing naar principe A uit de landelijke Code opgenomen: De Raad van Toezicht houdt toezicht op de instelling en adviseert de directie conform de CCG.*
B	De directie is belast met het besturen van de instelling. Dit houdt onder meer in dat zij verantwoordelijk is voor de realisatie van de doelstellingen van de instelling, de strategie en het beleid en de daaruit voortvloeiende resultatenontwikkeling. De directie legt hierover verantwoording af aan de Raad van Toezicht en verschaft deze alle daarvoor benodigde informatie. De directie richt zich bij de vervulling van haar taak naar het belang van de instelling en weegt daarbij de belangen af van de bij de instelling betrokkenen. De directie is ook verantwoordelijk voor de naleving van alle wet- en regelgeving.
2 *3*	*In het **Nijmeegse verantwoordingsprotocol** is een verwijzing naar principe B uit de landelijke Code opgenomen:* *In de CCG staat een aantal directiebevoegdheden benoemd. Deze bevoegdheden liggen ook bij de directie, mits anders vastgelegd.* *De directie bestuurt de instelling en legt daarover volgens de principes uit de CCG verantwoording af.*
C	De Raad van Toezicht heeft de taak om toezicht te houden op het beleid van de directie en op de algemene gang van zaken in de instelling. De Raad grijpt zo nodig in en staat de directie met raad terzijde. De Raad van Toezicht richt zich bij de vervulling van zijn taak op het belang van de instelling en weegt daarbij de belangen af van de bij de instelling betrokkenen. De Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor de kwaliteit van zijn eigen functioneren.
4	*In het **Nijmeegse verantwoordingsprotocol** is een verwijzing naar principe C uit de landelijke Code opgenomen: De Raad van Toezicht houdt toezicht op de instelling en adviseert de directie conform de CCG.*

PRINCIPES RAAD VAN TOEZICHT MODEL	
D	In elk geval heeft de directie de goedkeuring nodig van de Raad van Toezicht voor de volgende onderwerpen: 1. de strategie, waaronder begrepen het artistieke en zakelijke beleid dat moet leiden tot realisatie van de statutaire doelstellingen; 2. de financiering van de strategie, inclusief de plannen voor fondsenwerving; 3. de voorzieningen voor het beheersen van het functioneren van de organisatie door middel van een adequaat risicobeheersings- en controlesysteem; 4. het jaarplan en de daarbij behorende begroting; 5. het jaarverslag en de jaarrekening; 6. het aangaan of verbreken van duurzame of belangrijke samenwerkingsverbanden; 7. rechtshandelingen, zoals het aangaan van leningen, het stellen van zekerheden en de aan- of verkoop van registergoederen die een bepaald bedrag te boven gaan; 8. de hoofdlijnen van het arbeidsvoorwaardenbeleid voor de medewerkers en van het vrijwilligersbeleid; 9. het aanvaarden van nevenfuncties door de directie.
5	*In het **Nijmeegse verantwoordingsprotocol** is een verwijzing naar principe D uit de landelijke Code opgenomen: De in de CCG benoemde onderwerpen vereisen goedkeuring Raad van toezicht (strategie, financiering, etc.).*
E	Daarnaast heeft de Raad van Toezicht de volgende bevoegdheden: 1. de benoeming, het ontslag en de schorsing van de directie; 2. de vaststelling van de arbeidsvoorwaarden van de directie; 3. het toezicht houden op de directie en op de algemene gang van zaken binnen de instelling; 4. het adviseren van de directie; 5. het vaststellen van het directiereglement; 6. het wijzigen van de statuten; 7. het vertegenwoordigen van de instelling bij een tegenstrijdig belang met of een ontstentenis of belet van de directie; 8. de benoeming van de externe accountant 9. het te alle tijde inzage hebben in alle boeken en bescheiden.
6	*In het **Nijmeegse verantwoordingsprotocol** is een verwijzing naar principe E uit de landelijke Code opgenomen: De Raad van Toezicht heeft de bevoegdheden benoemd in de CCG (benoeming, ontslag en schorsing directie, vaststelling arbeidsvoorwaarden, etc.)*

PRINCIPES RAAD VAN TOEZICHT MODEL	
De bovenstaande Principes van het Raad van Toezicht model worden verankerd in de statuten van de stichting. Indien een instelling van één of meer punten afwijkt, wordt dit in het jaarverslag gemeld volgens het 'pas toe of leg uit' principe. Bij afwijken worden de goedkeuringsbevoegdheden van de Raad vastgelegd in de reglementen van de Raad van Toezicht en de directie.	
	*In het **Nijmeegse verantwoordingsprotocol** is een verwijzing naar dit principe uit de landelijke Code opgenomen:*
1	*Er wordt verantwoording afgelegd over de naleving van de CCG in het jaarverslag.*
7	*De principes uit de CCG zijn verankerd in de statuten.*
BEST PRACTICES RAAD VAN TOEZICHT MODEL	
BEST PRACTICES VOOR DE DIRECTIE	
1.1	Bij de werving en selectie van directieleden wordt gewerkt met een vooraf opgestelde profielschets.
1.2	De Raad van Toezicht overweegt om deskundigen van buiten de instelling te betrekken bij de procedure voor de vervulling van een directiefunctie. Dit geldt in het bijzonder bij de werving van de statutaire artistieke leiding.
1.3	Een delegatie uit de Raad van Toezicht voert jaarlijks een functioneringsgesprek met alle leden van de directie. De uitkomsten worden besproken door de Raad van Toezicht. Van het functioneringsgesprek en van de bespreking maakt de Raad van Toezicht een verslag dat door of namens de Raad wordt gearchiveerd.
9	*In het **Nijmeegse verantwoordingsprotocol** zijn de punten 1.1 tot en met 1.3 uit de landelijke Code samengevat in één punt: Bij de werving en selectie van directieleden wordt een profielschets gebruikt; bij de vervulling van de directiefunctie wordt overwogen deskundigen in te schakelen; de Raad van Toezicht voert jaarlijks functioneringsgesprekken met de directie (en maakt cq archiveert verslagen).*
1.4	De structuur en de hoogte van de bezoldiging van de directieleden sluiten aan bij het karakter van de instelling en zijn in overeenstemming met eventuele wettelijke voorschriften of subsidievoorwaarden.
1.6	Directieleden melden elke relevante nevenfunctie aan de Raad van Toezicht. Als uitgangspunt geldt dat voorafgaande toestemming is vereist bij betaalde nevenfuncties en bij onbetaalde nevenfuncties met een potentieel strijdig belang.
10	*In het **Nijmeegse verantwoordingsprotocol** zijn de punten 1.4 en 1.6 uit de landelijke Code samengevat in één punt: De bezoldiging van de directie sluit aan bij het karakter van de instelling, wettelijke voorschriften en subsidievoorwaarden. Directieleden melden relevante nevenfunctie(s) bij de Raad van Toezicht.*

BEST PRACTICES RAAD VAN TOEZICHT MODEL	
BEST PRACTICES VOOR DE DIRECTIE – vervolg -	
1.5	Bij een meerhoofdige directie wordt in het directiereglement duidelijk gemaakt hoe de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden zijn verdeeld en hoe de directie als collectief werkt. Dit reglement wordt vastgesteld door de Raad van Toezicht.
11	*In het **Nijmeegse verantwoordingsprotocol** is punt 1.5 uit de landelijke Code in beknopte vorm opgenomen: De Raad van Toezicht stelt een directiereglement vast.*
BEST PRACTICES VOOR DE RAAD VAN TOEZICHT	
1.7	Bij de werving en selectie van leden van de Raad van Toezicht wordt gewerkt met een vooraf opgestelde profielschets waarin de omvang van de Raad en de vereiste kwaliteiten van de leden wordt beschreven.
1.8	De Raad van Toezicht evalueert de profielschets periodiek, maar in ieder geval bij het ontstaan van een vacature.
1.9	De Raad van Toezicht is zo samengesteld dat de leden onafhankelijk van elkaar, van de directie en van deelbelangen kunnen functioneren als goede toezichthouders en adviseurs.
1.10	In de Raad van Toezicht heeft niet meer dan één voormalig directielid (of andere beleidsbepalende functionaris) zitting. Deze persoon is geen voorzitter van de Raad van Toezicht.
1.11	De Raad van Toezicht zoekt bij de werving van nieuwe toezichthouders ook buiten het eigen netwerk.
1.12	De Raad van Toezicht draagt zorg voor een evenwichtige samenstelling van de Raad, passend bij de doelstellingen van de instelling.
1.13	De Raad van Toezicht stelt een gefaseerd rooster van aftreden vast.
1.14	Voordat een benoemingstermijn verloopt, beraadt de Raad van Toezicht zich over de wenselijkheid van herbenoeming. Daarbij wordt zowel gekeken naar het functioneren van betrokkene als naar de meest recente profielschets. Ook wordt aandacht gegeven aan de vraag of vernieuwing wenselijk is.
1.15	De instelling hanteert een benoemingsperiode van drie of vier jaar, met respectievelijk twee- of eenmalige mogelijkheid tot herbenoeming. De maximale zittingsperiode is dus negen of acht jaar. Bij een positiewisseling van gewoon lid naar voorzitter geldt een maximale termijn van twaalf jaar.
1.16	Leden van de Raad van Toezicht treden tussentijds af wanneer dit geboden is, zoals bij onvoldoende functioneren, structurele onenigheid van inzichten, onverenigbaarheid van belangen of anderszins.
1.17	De voorzitter van de Raad van Toezicht wordt in functie benoemd. De voorzitter is verantwoordelijk voor het adequaat functioneren van de Raad van Toezicht en is het primaire aanspreekpunt voor de overige toezichthouders en de directie.

BEST PRACTICES RAAD VAN TOEZICHT MODEL	
BEST PRACTICES VOOR DE RAAD VAN TOEZICHT – vervolg -	
1.18	Een toezichthouder meldt elke relevante (neven)functie aan de Raad van Toezicht. Een (neven)functie, betaald of onbetaald, is relevant als de vervulling ervan een tegenstrijdig belang kan opleveren met de instelling. Voor de aanvaarding of continuering van een dergelijke functie is goedkeuring door de Raad van Toezicht nodig.
12	*In het **Nijmeegse verantwoordingsprotocol** zijn de punten 1.7 tot en met 1.18 samengevat in één punt:* *Bij de werving en selectie van de leden van de Raad van Toezicht worden profielschetsen gebruikt; deze profielschetsen worden periodiek geëvalueerd; leden van de Raad van Toezicht functioneren onafhankelijk; in de Raad van Toezicht zit maximaal één voormalig directielid (die niet tevens voorzitter mag zijn); nieuwe toezichthouders worden geworven buiten het eigen netwerk; de Raad van Toezicht kent een evenwichtige samenstelling passend bij de doelstelling van de instelling; de Raad van Toezicht stelt een gefaseerd rooster van aftreden vast; de Raad van Toezicht beraadt zich op de wenselijkheid van eventuele herbenoeming; de benoemingsprocedure voor de Raad van Toezicht is drie of vier jaar met respectievelijk twee- of eenmalige herbenoemingen; indien geboden treden leden van de Raad van Toezicht tussentijds af; de voorzitter van de Raad van Toezicht wordt in functie benoemd; leden van de Raad van Toezicht melden relevante nevenfunctie(s) aan de Raad van Toezicht; de bezoldiging van de leden van de Raad van Toezicht sluit aan bij het karakter van de instelling, wettelijke voorschriften en subsidievoorwaarden.*
1.19	De Raad van Toezicht draagt zorg voor jaarlijkse (zelf)evaluatie van zijn eigen functioneren, zowel intern als ten opzichte van de directie. De uitkomsten van de evaluatie en de daaruit voortkomende afspraken worden vastgelegd.
13	*In het **Nijmeegse verantwoordingsprotocol** is punt 1.19 beknopt opgenomen: De Raad van Toezicht draagt jaarlijks zorg voor een zelfevaluatie en legt deze vast.*
BEST PRACTICES BETREFFENDE TRANSPARANTIE EN VERANTWOORDING	
1.20	De directie voorziet de Raad van Toezicht – gevraagd en ongevraagd, en tijdig (*no surprices*) – van alle informatie die nodig is voor een goede taakvervulling door de Raad van Toezicht. Het artistiek/inhoudelijke beleid en de concretisering daarvan maken deel uit van die informatie. Afspraken over de inhoud en de frequentie van de reguliere informatievoorziening worden schriftelijk vastgelegd[9].

[9] Het verdient aanbeveling dat de raad van toezicht van tijd tot tijd contact heeft met belangrijke medewerkers die rapporteren aan de directie.

BEST PRACTICES RAAD VAN TOEZICHT MODEL	
BEST PRACTICES BETREFFENDE TRANSPARANTIE EN VERANTWOORDING – vervolg -	
1.21	De Raad van Toezicht bespreekt periodiek met de directie de gang van zaken binnen de instelling. Ten minste één maal per jaar overlegt de Raad van Toezicht met de directie over de strategie, het algemeen beleid en de financiële stand van zaken. Hiertoe behoren de begroting, de jaarrekening en de door de directie gehanteerde systemen van administratieve organisatie en interne controle.
14	*In het **Nijmeegse verantwoordingsprotocol** zijn de punten 1.20 en 1.21 samengevat in één punt: De directie voorziet de Raad van Toezicht van alle relevante informatie (no surprises is het kernbegrip); de directie en de Raad van Toezicht voeren periodiek overleg over de gang van zaken binnen de instelling. De Raad van Toezicht vergadert volgens een vastgesteld schema.*
1.22	De Raad van Toezicht en de directie bespreken de wenselijkheid om de instelling en zichzelf tegen aansprakelijkheid te verzekeren.
15	*In het **Nijmeegse verantwoordingsprotocol** is punt 1.22 uit de landelijke Code als volgt geformuleerd: De directie heeft met de Raad van Toezicht de wenselijkheid van een aansprakelijkheidsverzekering besproken.*
1.23	Voor zover er met externe belanghebbenden over de gang van zaken wordt gesproken, gebeurt dit primair door de directie. Desgewenst kan een lid van de Raad van Toezicht daarbij aanwezig zijn[10].
X	*Punt 1.23 uit de landelijke Code komt niet voor in het **Nijmeegse verantwoordingsprotocol**.*
1.24	De Raad van Toezicht onderhoudt een open verhouding met de medewerkers en de vaste vrijwilligers van de instelling en hun organen, zoals de ondernemings- of personeelsraad.
16	*In het **Nijmeegse verantwoordingsprotocol** is punt 1.24 uit de landelijke Code beknopt geformuleerd: De Raad van Toezicht onderhoudt een open verhouding met medewerkers van de instelling.*
1.25	De Raad van Toezicht overlegt ten minste één maal per jaar met de externe accountant. Er wordt in elk geval gesproken over de jaarrekening en het risicobeheersing- en controlesysteem. De Raad van Toezicht ontvangt een afschrift van alle rapportages van de externe accountant aan de directie.
17	*In het **Nijmeegse verantwoordingsprotocol** is punt 1.25 uit de landelijke Code beknopt geformuleerd: De Raad van Toezicht overleg minimaal jaarlijks met de externe accountant van de instelling.*

[10] In eventuele directe contacten van (leden van) de raad van toezicht met externe belanghebbenden, zoals een subsidiërende overheid, dient de bestuurlijke verantwoordelijkheid van de directie te worden gerespecteerd.

BEST PRACTICES RAAD VAN TOEZICHT MODEL	
BEST PRACTICES BETREFFENDE TRANSPARANTIE EN VERANTWOORDING – vervolg -	
1.26	De directie zorgt ervoor dat werknemers zonder gevaar voor hun rechtspositie (vermeende) onregelmatigheden van algemene, operationele en financiële aard kunnen melden.
X	*Punt 1.26 uit de landelijke Code komt niet voor in het **Nijmeegse verantwoordingsprotocol**.*
1.27	De Raad van Toezicht vergadert volgens een vastgesteld schema. Bij frequente afwezigheid worden de betreffende toezichthouders daarop aangesproken. In de regel neemt de directie deel aan de vergadering van de Raad van Toezicht. De Raad van Toezicht vergadert ten minste éénmaal per jaar buiten aanwezigheid van de directie.
14	*Een deel van punt 1.27 uit de landelijke Code komt terug in het **Nijmeegse verantwoordingsprotocol**: De Raad van Toezicht vergadert volgens een vastgesteld schema.*
1.28	De instelling neemt in het jaarverslag de profielschets op van de Raad van Toezicht en de relevante – voormalige – (neven)functies van de toezichthouders en de directie. Voor zover leden van de Raad van Toezicht op voordracht of met goedkeuring van derden zijn benoemd, wordt daarvan ook melding gemaakt.
18	*In het **Nijmeegse verantwoordingsprotocol** is punt 1.28 beknopt geformuleerd: Relevante gegevens van de Raad van Toezicht en de directie (o.a. de bezoldiging en de nevenfuncties) worden opgenomen in het jaarverslag.*
1.29	Raad van toezicht en directie melden in het jaarverslag in hoeverre de instelling voldoet aan de Principes en Best Practices-bepalingen van de Code Cultural Governance. Voor zover dit niet het geval is, lichten zij dit beargumenteerd toe ('pas toe of leg uit').
	*Punt 1.29 uit de landelijke Code is opgenomen in de inleiding op het **Nijmeegse verantwoordingsprotocol**.*

BIJLAGE 2: PASSAGE UIT WOORDELIJK VERSLAG KAMERRONDE 12 OKTOBER 2011 (BEHANDELING REKENKAMERBRIEF CULTURAL GOVERNANCE) BETREFFENDE CONTROLE DOOR DE GEMEENTE OP TOEPASSING VAN DE CODE

Dhr. Wools: (…). Het zou natuurlijk vervelend zijn als enkel die ruis ertoe zou leiden dat de instellingen opeens veel meer werk hebben dan nodig is, en dat u veel minder zou doen of andersom. Zoals ik het zie wordt de code opgelegd middels de subsidievoorwaarden. Die is ook juridisch afdwingbaar, dat foutje hebben we opgelost. U stelt eigenlijk dat de reactie zoals die in het Rekenkamerrapport staat, dat neem ik eigenlijk een beetje terug. Ik ga het gewoon opleggen. Ik ben er niet terughoudend in. Het wordt gewoon juridisch afgedwongen. Oké. Dat punt is dan opgehelderd. De volgende vraag is dan hoe. Een van de voorwaarden van de code is dat er bepaalde bepalingen in de statuten worden opgenomen. Dan kan uiteraard niet worden volstaan met de bepaling 'wij leven de code na', want als vervolgens in het volgende artikel een afwijking op die code staat hebben we nog steeds een probleem. De statuten zullen dus simpelweg aan de code moeten voldoen, dan wel als ze er niet aan voldoen, dan wordt dat uitgelegd. Die verantwoording daarover, zowel over de statuten als de jaarlijkse beslommeringen die volgens de code moeten worden uitgevoerd of uitgelegd, daarover wordt verantwoording afgelegd door de instellingen. En u controleert. Ik denk dat uw controle in eerste instantie ligt bij het 'leg uit gedeelte'. Daar waar er wordt afgeweken. En ten tweede ligt uw controle ook bij het 'pas toe gedeelte', van het 'ja, wij voldoen eraan'. En u controleert of dat zo is. Het zal natuurlijk per onderdeel afhangen wanneer u dat controleert. U hoeft wat mij betreft niet, als u in jaar 1 de statuten hebt gecontroleerd, die statuten in jaar 2 nogmaals te bekijken. Nee, dan zijn we met zijn allen dubbel bezig. Waar het wel om gaat is dat u het controleert – checks uitvoert – vooral voor de 'leg uit' clausule, en dat u steekproefsgewijs en in gesprekken blijft controleren of het allemaal nog klopt. Dat legt u vast en de instellingen leggen het vast. U legt het vast - schriftelijk en traceerbaar - zoals de heer Vergunst dat noemde, en dan kan de Rekenkamer bij een eventueel volgend rapport dat allemaal controleren en zien dat het allemaal is nagekomen. Volgens mij zitten wij dan op één lijn. Als dat de lijn is, en als u de tekst van de motie volledig overneemt, dat hebt u al toegezegd, dan zijn we wat mij betreft op dit moment klaar.

De ***voorzitter***: Ik zag de wethouder knikken. Ik weet niet of hij nu direct wil reageren of dat ik eerst de ruimte aan de rest van de kamer moet overlaten.

(…).

De ***voorzitter***: De voorzitter zag de wethouder meeknikken op de woorden van de heer Wools, maar ik zal de wethouder zelf even aan het woord laten daarover.

Wethouder ***Beerten***: Nou, het is altijd goed dat het op band staat hoe ik daar tegenaan kijk. Ik vond dat de heer Wools uitstekend verwoordde wat ik daarvoor geprobeerd heb uit te leggen over de manier waarop we daarmee willen werken, en waarop we kunnen voorkomen dat we een onnodige bureaucratie creëren. Zowel voor de instellingen als voor ons. Dat steekproefsgewijze, dat spreekt mij aan. We focussen in eerste instantie op dat 'leg uit principe', maar we gaan ook kijken naar wat er in de praktijk gebeurt. Dat is eigenlijk wat wij op dit moment al doen, dus ik ben blij dat ik die praktijk kan voortzetten. Op een aantal onderdelen zullen we dat nog aanscherpen. Dus ik denk dat we wat dat betreft op één lijn zitten.

(…).

Dhr. ***Wools***: Dan zal de wethouder, als hij geen lijstje wil gebruiken, een andere manier moeten verzinnen die zodanig is dat: a, de instellingen laten zien dat ze het toepassen; b, uitleggen wanneer ze dat niet doen; c, dat het wordt gecontroleerd en; d. dat het ook traceerbaar wordt vastgelegd in de gemeentelijke dossiers. Volgens mij zijn wij het dan met elkaar eens. Of u dat nou met een checklijstje wilt doet en of de instelling dat nou gemakkelijk vinden. Ik kan mij voorstellen dat het heel gemakkelijk is voor de instellingen, want als ze een lijstje hebben dan weten ze dus ook zeker dat ze niets vergeten.

De ***voorzitter***: Dat is ook hetgeen de wethouder heeft gezegd. De vraag is aan de kamer of u daarmee akkoord gaat en geeft u de wethouder de ruimte om daaraan zijn eigen invulling te geven?

Dhr. ***Vergunst***: Nee wacht, daar ben ik het echt niet mee eens. Kijk, we hebben te maken met een Rekenkamer die helder en duidelijk is. Vervolgens hebben wij een presentatie gehad, en de Rekenkamer zegt nu helder en duidelijk: zorg dat de code wordt toegepast. Vervolgens krijgen we te maken met een wethouder die 'ja' zegt, en dan denk ik: gelukkig, hij past het toe. En vervolgens komt er weer een maar en krijgen we een heel schimmig verhaal, waardoor ik denk gaat hij het nou wel of niet toepassen? Dan blijft er elke keer dat schimmige. Zeg nou gewoon dat de code gewoon wordt toegepast. Dan ben ik klaar met u. Dan ga ik hier weg en ben ik tevreden.

Wethouder ***Beerten***: Maar ik geloof dat ik niets anders … Ik heb al toegezegd dat de code wordt toegepast. De discussie gaat er steeds over hoe je kunt controleren of de code correct wordt toegepast. De heer Wools heeft het uitstekend verwoord, en ik ben het daarmee eens. Ik zeg het hem na. (…).

Voorstel - Verlenging Kunst- en Cultuurvisie 2012-2016

Toelichting over de behandeling van:

Raadsvoorstel "Kunst- en Cultuurvisie"

Van:	Het college van B&W van 22 mei 2012		
Doel:	Behandeladvies geven voor de besluitronde		
Toelichting:	**Voorliggende besluitvorming** Het college stelt de raad voor te besluiten de Kunst- en Cultuurvisie "Werken aan ketens" vast te stellen als beleidskader voor de periode 2012-2016. **Inhoud** In de nieuwe visie staat het begrip ketensamenwerking centraal. Er worden vijf culturele ketens onderscheiden, literatuur, beeldende kunst, muziek, film & media en theater & dans. In de ketens garandeert het college een aantal functies voor de stad: kunst- en cultuureducatie, productie, presentatie en facilitering. Door deze nieuwe sturing wordt de instelling meer ondergeschikt aan de inhoud. De genoemde beleidsprioriteiten zijn talentontwikkeling, experiment en excellentie. **Proces** Het huidige cultuurbeleid is vastgesteld in 2001 voor de periode 2001-2015 (koers 2015) en is geactualiseerd voor de periode 2008-2011. Ter vaststelling ligt nu de beleidsnota voor de periode 2012-2016 voor. Op 6 juli 2011 is de startnotitie over dit onderwerp #cv024 behandeld in de raadskamer. De Kunst- en Cultuurvisie is tot stand gekomen mede via het verzamelen van input via social media en internet, zoals via de website van de gemeente, Facebook, Twitter en LinkedIn. Ook is bij de hogeschool en de universiteit, op straat en op een avond in LUX input verzameld. Op 2 maart 2012 vond er een expertmeeting plaats met deskundigen en de leden van de CNN (de grote culturele instellingen, de instellingen uit de landelijke culturele basis infrastructuur gevestigd in Nijmegen en Smeerolie). Meer dan duizend mensen zijn betrokken geweest bij de opstelling van de visie. **Brief college over Amendement Cursusaanbod kunsteducatie** De fractie van de VVD heeft verzocht om de brief van het college van B&W d.d. 12 december 2011 over het amendement 'Cursusaanbod kunsteducatie' te agenderen bij de bespreking van de nieuwe cultuurvisie. De motivatie daarvoor luidt als volgt: *Gelet op de toezegging van de wethouder om dit amendement mee te nemen bij het opstellen van de nieuwe cultuurvisie, vraagt de VVD fractie om deze brief te agenderen bij de bespreking van de nieuwe cultuurvisie in de raad. De VVD fractie wil met name de vragen aan de orde stellen a) of de uitkomst van het onderzoek reden is om de wens van de raad niet te honoreren; en b) welke consequenties de uitkomst van het onderzoek heeft voor bestaande subsidies.*		
Portefeuillehouder:	H. Beerten		
Naam steller: **E-mail steller:**	Arjen Besselink a.besselink@nijmegen.nl	**Tel. steller:**	024 – 329 9535
Bijlagen:	1. Raadsvoorstel Kunst- en Cultuurvisie **Ter inzage op de Raadsgriffie, fractiekamers en de Informatiebalie** 1. Kunst- en Cultuurvisie 2. Brief van het college van B&W d.d. 12 december 2011 inzake 'Amendement Cursusaanbod kunsteducatie' 3. Amendement VVD d.d. 1 december 2010 'cursusaanbod kunsteducatie'		

Voorstel - Verlenging Kunst- en Cultuurvisie 2012-2016

Voorstel aan de Raad

Datum raadsvergadering / Nummer raadsvoorstel
27 juni 2012 / 75/2012

Fatale termijn: besluitvorming vóór:
N.v.t.

Onderwerp
Kunst- en Cultuurvisie

Programma / Programmanummer
Cultuur / 1071

Portefeuillehouder
H. Beerten

Voorstel van het College van Burgemeester en Wethouders d.d.
22 mei 2012

Samenvatting
Op 6 juli 2011 is de startnotitie #cv024 behandeld in de raadskamers. Op 8 oktober 2011 hebben wij de website nijmegen.nl/cultuurvisie gelanceerd en hebben wij – met iedereen die maar wilde – gewerkt aan een nieuwe cultuurvisie.
In de nieuwe visie staat het begrip ketensamenwerking centraal. We onderscheiden vijf culturele ketens, te weten literatuur, beeldende kunst, muziek, film & media en theater & dans. In deze ketens garanderen we een aantal functies voor de stad: kunst- en cultuureducatie, productie, presentatie en facilitering. Door deze nieuwe sturing wordt de instelling meer ondergeschikt aan de inhoud.
De beleidsprioriteiten van de Kunst- en Cultuurvisie zijn talentontwikkeling, experiment en excellentie. De aandacht in de afgelopen beleidsperiode voor de speerpunten film, (pop)muziek, literatuur en oudste stad heeft zijn vruchten afgeworden en wordt nu losgelaten.

Voorstel om te besluiten
De Kunst- en Cultuurvisie “Werken aan ketens” vast te stellen als beleidskader voor de periode 2012-2016.

Opgesteld door, telefoonnummer, e-mail

raadsvoorstel cultuurvisie.doc

Voorstel - Verlenging Kunst- en Cultuurvisie 2012-2016

Voorstel aan de Raad

Aan de Raad van de gemeente Nijmegen

1 Inleiding

Het vorige cultuurbeleid liep tot en met 2011, reden voor ons om begin 2011 te beginnen aan een nieuwe cultuurvisie. Op 6 juli hebben wij met uw Raad de startnotitie #cv024 besproken. In die startnotitie kondigden wij aan dat we social media en internet actief zouden gaan inzetten om een nieuwe cultuurvisie te schrijven, zonder van tevoren richting te geven aan de inhoud. Uw Raad heeft ons destijds meegegeven dat wij duidelijke kaders moesten stellen aan het internetdebat. Deze kaders hebben wij op de website nijmegen.nl/cultuurvisie gezet.

Van oktober tot en met december hebben wij input verzameld voor de nieuwe visie. Online via onze website, Facebook, Twitter en Lindedin. Offline via de hogeschool (HAN Cultuurbalie), de universiteit (studievereniging), een marktkraam in winkelcentrum Dukenburg en in de stad en een avond in LUX. De resultaten die dit heeft opgeleverd zijn teruggekoppeld met de mensen die hebben deelgenomen via onze website, en zijn in januari verwerkt in een concept Kunst- en Cultuurvisie. Omdat de rol voor de culturele instellingen anders wordt, hebben we op 2 maart 2012 een expertmeeting georganiseerd met een drietal deskundigen en de leden van CNN (de grote culturele instellingen, de instellingen uit de landelijke culturele basis infrastructuur gevestigd in Nijmegen en Smeerolie). Binnen deze instellingen is draagvlak voor deze nieuwe visie.

Op 20 maart 2012 gaven wij de concept Kunst- en Cultuurvisie voor inspraak vrij en zijn alle mensen die actief deelgenomen hebben aan het traject in oktober tot en met december hiervan op de hoogte gesteld. Dit heeft geleid tot een aantal inspraakreacties die wij hebben verwerkt in de definitieve tekst die wij nu aan uw Raad voorleggen ter vaststelling.

1.1 Wettelijk kader of beleidskader

Uw Raad stelt de beleidskaders voor Kunst- en Cultuurbeleid vast.
In hoofdstuk 4 van de visie beschrijven wij onze (formele) rol met betrekking tot kunst- en cultuur.

1.2 Relatie met programma

De Kunst- en Cultuurvisie valt onder programma Cultuur. Tijdens het traject is een aantal discussies gevoerd die formeel niet onder programma Cultuur vallen. Discussies over bijvoorbeeld vastgoed, cultuurhistorie en evenementen. Wij nemen de signalen die zijn afgegeven wel mee en hebben hierover in de cultuurvisie concrete teksten opgenomen (paragraaf 6.9).

2 Doelstelling

- Voor alle groepen in de stad een aansprekend cultureel programma bieden, met alle positieve gevolgen van dien (zie hoofdstuk 2);
- Meer te gaan sturen op inhoud dan op instelling; concreet door in de ketens muziek, theater & dans, film & media, beeldende kunst en literatuur invulling te geven aan de functies kunst- en cultuureducatie, productie, presentatie en facilitering (zie hoofdstuk 3 en 5);

- Verder te werken aan moderne culturele instellingen die beter gaan samenwerken met de cultuurmakers in de stad en toegankelijk zijn voor een diverse doelgroep (zie hoofdstuk 5);
- De speerpunten van het beleid aan te laten sluiten bij het culturele profiel van de stad, door de komende jaren te focussen op talentontwikkeling, excellentie en ruimte voor experiment (zie o.a. hoofdstuk 3 en 6).

3 Argumenten

Via nijmegen.nl/cultuurvisie, Facebook, Twitter en Linkedin en offline hebben wij met iedereen die maar met ons mee wilde doen gewerkt aan een nieuwe cultuurvisie. Oorspronkelijk was het ons idee om met de stad in gesprek te gaan over het culturele profiel van de stad, het belang van kunst en cultuur, de kansen die de stad moet aangrijpen en de rollen die daarbij zijn weggelegd voor ons en andere partijen.

Het culturele profiel van de stad hebben wij samen met de stad opgesteld en is via nieuwsbrieven en nijmegen.nl/cultuurvisie drie keer teruggekoppeld met de deelnemers aan het debat. Daaruit kwamen drie kenmerken:

1. Nijmegen is een tolerante en eigenwijze stad. Bewoners van de stad staan open voor diverse vormen van kunst en cultuur en als iemand in onze stad iets wil organiseren, dan komt er altijd publiek.
2. Kunst en cultuur in Nijmegen zijn toegankelijk. Veel mensen zijn actief als amateur, bezoeker, vrijwilliger of professional. Mensen in de stad hechten ook bijzonder veel waarde aan een brede en toegankelijke culturele basis infrastructuur.
3. Nijmegen is een springplank voor jong talent. Er is veel ruimte en publiek voor ‘nog net niet doorgebroken kunstenaars’. Dat komt ook door de vele toegankelijke organisaties, die continu nieuwe mensen nodig hebben en daardoor een belangrijke kweekvijver zijn voor jong talent.

De kenmerken van dit culturele profiel van Nijmegen zijn geheel overgenomen in hoofdstuk 3 van de concept kunst- en cultuurvisie, aangevuld met bevindingen uit ons digitale stadspanel, een foto van onze sector (cultuurstroom) en een artikel over cultuur in Nijmegen dat gebaseerd is op interviews met 9 Nijmeegse cultuurmakers.

Via nijmegen.nl/cultuurvisie is ook een aantal kansen voor de stad ingebracht. De zes belangrijkste punten laten zich als volgt omschrijven:

- Zorg voor toegankelijke culturele instellingen;
- Houdt cultuur voor iedereen toegankelijk en zorg voor talentontwikkeling in culturele ketens;
- Zoek meer fysieke ruimte voor (experimentele) cultuur;
- Zorg voor meer regionale afstemming;
- Verbeter de culturele marketing;
- Ondersteun kleine cultuurmakers beter;

De acties die wij gekoppeld hebben aan deze kansen, worden benoemd in hoofdstuk 5 en 6 van de conceptvisie. Hoofdstuk 5 van de visie gaat over de culturele basisinfrastructuur in de

stad (lees: de grote instellingen), hoofdstuk 6 over onder andere amateurs, festivals en cultuurmakers in de stad. Hieronder beschrijven wij in een aantal onderwerpen de hoofdlijnen van de vertaling die wij hebben gegeven aan de input uit de stad.

Het debat op nijmegen.nl/cultuurvisie ging in sterkere mate over het profiel van en de kansen voor de stad, minder over de rolverdeling van de partijen in de stad en het belang van cultuur. Elementen van de inbreng op deze laatste twee onderwerpen zijn wel gebruikt voor de nota, maar niet digitaal teruggelegd aan de deelnemers aan het proces.

Sturen op inhoud: ketens en functies (hoofdstuk 5)
Op nijmegen.nl/cultuurvisie zijn opmerkingen gemaakt over de grote instellingen in de stad. Deze zouden te weinig open staan voor lokaal initiatief. Voor ons is dit aanleiding geweest om de positie van de zes grote instellingen tegen het licht te houden, ook in relatie tot de wijze waarop wij hen ondersteunen. Onze conclusie is dat wij instellingen anders willen gaan aansturen: we gaan meer waarde hechten aan de wijze waarop zij opereren in hun netwerk en minder aan concrete prestaties. Dat vraagt ook om een nieuw sturingskader. Dat is de afgelopen maanden gemaakt, ook gevoed door ideeën die in de sector al bestaan en op nijmegen.nl/cultuurvisie al geopperd zijn.

In de toekomst benaderen we instellingen als onderdeel van culturele ketens. We verwachten van hen dat ze invulling geven aan de functies die wij garanderen in zo'n culturele keten; in goed overleg met de sector. We onderscheiden vijf culturele ketens (muziek, film & media, theater & dans, beeldende kunst en literatuur) en binnen die ketens onderscheiden we vier functies (kunst- en cultuureducatie, productie, presentatie en facilitering). Uiteindelijk vinden wij het belangrijk dat alle culturele instellingen binnen deze ketens een bijdrage leveren aan de functies. Op plekken waar meer partijen hetzelfde werk doen, kijken we of we het veld beter kunnen organiseren.

Dit betekent ook dat we de instellingen ondergeschikt maken aan de inhoud. Om een concreet voorbeeld te geven: het gaat er in onze stad om dat er theater te zien is of dat een kind goede muziekles kan volgen, maar in wezen maakt het ons niet uit wie dat organiseert. Als het maar goed gebeurt.

We vinden het van essentieel belang dat alle partijen in de stad mede invulling geven aan de ketens. De ketens bestaan niet alleen uit de grote instellingen. Wel verwachten wij van de grote instellingen dat ze met hun netwerk in overleg gaan. We geven hen via de budgetsubsidie de rol van ketenintendant. Dat betekent dus ook dat ze zich veel toegankelijker moeten gaan opstellen richting cultuurmakers en in de afwegingen die zij maken – bijvoorbeeld met betrekking tot marketing – het belang van kleinere partijen veel nadrukkelijker mee moeten wegen.

Met individuele cultuurmakers blijven wij ook op andere manieren meedenken. Onder andere door een Nijmeegs cultuurfonds op te richten (bijlage 1, paragraaf 6.5) en te bestuderen of wij een bijdrage kunnen leveren aan initiatieven voor een centrum voor cultureel ondernemerschap (bijlage 1, paragraaf 6.6).

Talentontwikkeling, excellentie en experiment
Uit nijmegen.nl/cultuurvisie blijkt dat Nijmegenaren waarde hechten aan talentontwikkeling en experiment. Ook vinden veel mensen dat we wel wat meer ambitie mogen uitspreken en trotser mogen zijn op de stad. We zouden de cultuursector sterker moeten betrekken in onze citymarketing.

Op basis van deze lijn stappen we af van onze vorige speerpunten (film, (pop)muziek, literatuur) die hun vruchten hebben afgeworpen en zoeken we meer aansluiting bij het culturele DNA van de stad. Dat er van alles in onze stad kan blijven bloeien en wij met name aansluiting zoeken bij initiatieven die aansluiten op talentontwikkeling, excellentie en experiment.

Kunst en cultuur hebben ook een sterke economische en maatschappelijke waarde. Festivals in de binnenstad leveren economische spin-off op; activiteiten in de wijken dragen bij aan de sociale cohesie. De aanwezigheid van een bruisend cultureel klimaat levert een sterke bijdrage aan het vestigingsklimaat van de stad. Wij leggen daarom sterker de verbinding tussen cultuur en andere gemeentelijke programma's. We hanteren dit – net als de beleidsuitgangspunten – als criterium bij het toewijzen van subsidies aan bijvoorbeeld festivals en activiteiten (bijlage 1, paragraaf 6.2).

Wij zullen steeds weer de afweging maken of het mogelijk is om regelluwe zones in te richten en/of leegstaande panden beschikbaar te laten zijn voor kunstenaars (bijlage 1, paragraaf 6.4).

4 Risico's
Door de huidige omstandigheden wordt een aantal culturele instellingen geconfronteerd met teruglopende bezoekersaantallen en worden risico's voor festivalorganisatoren groter. Ook wij zullen in de toekomst over de volle breedte van de stad moeten bezuinigen. De culturele instellingen en de vele activiteiten en festivals zijn belangrijk voor de stad, en wij gaan doen wat in ons vermogen ligt om het culturele klimaat in de stad te behouden en waar mogelijk te verbeteren. Om dat te bereiken, zullen wij niet ontkomen aan forse en ingrijpende keuzes waarvoor we de medewerking van de instellingen en de mensen in de stad nodig hebben.

5 Financiën
Wij geven bijna € 18 miljoen uit aan kunst en cultuur in de stad via de programmabegroting Cultuur. Op dit moment bestaat de programmabegroting uit drie onderdelen: cultuureducatie & amateurkunst, ontwikkeling van de kunsten en culturele infrastructuur (een overzicht per instelling staat in de bijlage van de Kunst- en Cultuurvisie). Deze structuur veranderen wij per 2013, de nieuwe producten zijn: ketens, talentontwikkeling en projecten. Onder de ketens wordt er per inhoudelijke keten (bijv. muziek) en functie (bijv. presentatie) een financieel beeld geschetst. Onder talentontwikkeling valt het aanbod aan kunst- en cultuureducatie en alle overige activiteiten die zich op dit thema richten en het product "projecten" geeft o.a. aan welke festivals en activiteiten wij ondersteunen. De consequentie van deze verandering is dat wij sterker gaan kijken naar de inhoud van het aanbod en minder naar de instellingen. Dat betekent dat er op lange termijn veranderingen in budgetten van grote instellingen kunnen plaatsvinden, bijvoorbeeld omdat we specifiek ketengericht willen versterken of efficiënter

willen organiseren. Indien er veranderingen zijn, leggen wij deze separaat voor middels een voorstel.

6 Communicatie

De visie is op experimentele wijze tot stand gekomen. Reeds eerder is toegezegd dat dit proces geëvalueerd wordt, zodat wij hier als organisatie van kunnen leren. Bij het proces kan een aantal positieve en negatieve opmerkingen worden geplaatst, vooruitlopend op de evaluatie.

Wij hebben er veel aan gedaan om de aandacht op dit proces te vestigen; dit heeft geleid tot een groot aantal artikelen in De Gelderlander, op andere websites en in De Brug. Ook hebben wij via Facebook veel mensen (persoonlijk) aangeschreven, zijn er meer dan 400 posters verspreid over de stad en hebben we met dit project in de nieuwsbrief of op de website gestaan van een aantal grote instellingen. Uiteindelijk heeft dit ertoe geleid dat meer dan duizend mensen meegedaan hebben op nijmegen.nl/cultuurvisie; door zelf een inhoudelijke bijdrage te leveren of te stemmen. Dat vinden wij een succes.

Veel van de deelnemers aan nijmegen.nl/cultuurvisie beoordelen het traject als positief. Kritische kanttekeningen gaan vooral over de transparantie van het proces en de website. Ook zat er een spanning in de gekozen taal; wil je laagdrempelig zijn en zoveel mogelijk mensen mee laten participeren of ga je voor de deskundige uit de sector en dus meer voor de inhoud.

7 Uitvoering en evaluatie

De consequenties van de visie worden verwerkt in de programmabegroting die in de tweede helft van 2012 wordt vastgesteld door de Raad. De Kunst- en Cultuurvisie zal dienen als kader voor keuzes die wij in de toekomst maken, bijvoorbeeld met betrekking tot de festivals die wij in de stad willen stimuleren en de wijze waarop wij onze culturele basisinfrastructuur inrichten.

Daarnaast leidt de nieuwe visie tot een aantal concrete actiepunten die wij gaan uitvoeren. Zo zullen wij onder andere een onderzoek laten doen naar de besteding van de subsidies voor de amateurkunst (paragraaf 6.1), gaan we een visitatiestelsel ontwikkelen voor het beoordelen van de ketens (paragraaf 5.1) en ontwikkelen we een regeling voor kunststipendia (paragraaf 6.3).

College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls drs. B. van der Ploeg

Bijlage(n): Kunst- en Cultuurvisie

WERKEN IN KETENS

KUNST- EN CULTUURVISIE 2012-2016

#cv024

11 mei 2012

Voorstel - Verlenging Kunst- en Cultuurvisie 2012-2016

Samenvatting

Nijmegen is de culturele hoofdstad van Oost-Nederland. Dat kun je zeggen op basis van de onlangs door Gerard Marlet gelanceerde Cultuurkaart van Nederland. We hebben een culturele basisinfrastructuur waar andere steden in Nederland jaloers op mogen zijn.
Aan het Keizer Karelplein staat De Vereeniging met een zaal die, akoestisch gezien, tot de beste zalen van Europa behoort. Doornroosje? Met recht het beste poppodium van Nederland door zijn opvallende programmering. En LUX, door Nijmegenaren het hoogst gewaardeerd in het culturele aanbod, is het grootste filmhuis van het land en een toonaangevend debatcentrum.

En dan gaan we nog voorbij aan onze stille kracht: het grote organiserende vermogen van onderop waardoor zowel de passieve als actieve kunstbeoefenaar de kans krijgt deel te nemen aan cultuur in onze stad. Dit kenmerkt zich door een breed en verspreid aanbod van kunsteducatie, honderden cultuurmakers, een scala aan amateurgezelschappen en festivalorganisatoren.

Kunst en cultuur worden gewaardeerd door de inwoners en bezoekers van de stad, zowel de grote culturele instellingen als de kleinere activiteiten. Er is echter ook kritiek. Afstemming tussen partijen loopt niet altijd lekker, het contact tussen kleinere cultuurmakers en grote podia is voor verbetering vatbaar en het lukt ons niet altijd om (bovenregionaal) erkenning te krijgen voor dat wat we kunnen en doen. Als we een sterke cultuurstad willen blijven, kunnen we dus niet stil blijven zitten. We spreken de ambitie uit om het Nijmeegse culturele veld verder te versterken door in te zetten op onze kracht.

Om dat te doen, hebben we eerst gekeken naar wat het culturele DNA van de stad is. Wat is kenmerkend voor de Nijmeegse culturele identiteit? Nijmegenaren houden van experiment en van nog net niet ontdekt talent. Van excellente kunst en cultuur, die best ingewikkeld mag zijn. Maar liever wel toegankelijk, iedereen moet mee kunnen genieten. Daarom kiezen we in onze cultuurvisie voor behoud van wat goed is in Nijmegen met een extra focus op talentontwikkeling, experiment en excellentie. Dat bereiken we door alle organisaties in de stad te positioneren in toegankelijke culturele ketens.
We onderscheiden de culturele ketens muziek, film & nieuwe media, theater & dans, beeldende kunst en literatuur. In deze ketens garanderen we de functies kunst- en cultuureducatie, productie, presentatie en facilitering. Deze functies worden binnen de verschillende ketens voor een groot deel al goed vervuld. Daar zijn we trots op. Daar waar het niet vanzelf gaat, maar het wel wenselijk is, stimuleren wij de cultuurmakers in onze omgeving deze leemtes op te vullen. En waar nodig ondersteunen we. Belangrijk binnen de ketens is verder de aandacht voor jeugd en jongeren en het blijven inzetten op de amateurkunsten.

We kijken kritisch naar ons veld. We sturen op cultureel ondernemerschap. De grote instellingen worden ketenintendanten. Van hen verwachten we dat ze talent ontdekken en een podium geven, goede aansluiting zoeken met het culturele veld, op zoek gaan naar nationale en internationale excellentie, experimentele kunst tonen en kunst en cultuur sterker verankeren in de stad. Daarbij blijven we denken in functies: als een fusie, overname of hervorming goed is voor de keten of financieel voordeel oplevert, dan sluiten we zo'n stap niet uit. Van de partijen in de stad verwachten we dat ze met ons meedenken in het zoeken naar verbindingen en het versterken van de culturele ketens.

Om talent echt aan te moedigen, introduceren we een kunststipendium gekoppeld aan een studie in het buitenland. Nijmeegse jonge kunstenaars komen hiervoor in aanmerking. De cultuurprijzen blijven bestaan. We vereenvoudigen onze subsidieregelingen, kijken kritisch naar de inzet van ons cultureel vastgoed en zoeken de komende jaren naar nieuwe vormen van ondersteuning.

Met deze visie versterken we de verankering van kunst en cultuur in Nijmegen. Talenten krijgen een podium, amateurgezelschappen krijgen meer ruimte binnen de grote instellingen en kunst- en cultuureducatie blijft belangrijk.
Nijmegen blijft op deze manier culturele hoofdstad van Oost-Nederland en heeft voor alle groepen in en buiten de stad een aansprekend programma. Zo krijgen we een brede toegankelijke basis met activiteiten voor iedereen, met ruimte voor experiment, talent en excellente kunst.

Voorstel - Verlenging Kunst- en Cultuurvisie 2012-2016

Inhoudsopgave

Samenvatting 2
Inhoudsopgave 4
Hoofdstuk 1 - Inleiding 5
1.1 Europa, Nederland en Gelderland 5
1.2 Ontwikkelingen in de sector 5
1.3 Kunst en cultuur in Nijmegen 6
1.4 Andere gemeenten 8
1.5 De reden voor nieuw kunst- en cultuurbeleid 9
Hoofdstuk 2 - Het belang van kunst en cultuur 10
2.1 Extrinsieke en intrinsieke waarde van kunst en cultuur 10
2.2 21st Century Skills 10
2.3 Verbeeldingskracht 11
2.4 Stedelijke identiteit 11
Hoofdstuk 3 - Kunst en cultuur in Nijmegen 13
3.1 Cultuurstroom 13
3.2 Typering van de stad door 9 cultuurmakers: proeftuin voor vernieuwing 13
3.3 Cultuurvisienijmegen.nl en digitale stadspanel 13
3.4 Het Nijmeegse culturele DNA 14
3.5 Drie ambities voor de komende jaren 15
Hoofdstuk 4 - De rol van de overheid 16
4.1 De rol van de gemeente 16
4.2 Cultureel belang voor de stad 16
4.3 Economisch en sociaal belang voor de stad 16
Hoofdstuk 5 - De culturele basisinfrastructuur: ketens en functies 18
5.1 Ketenverantwoordelijkheid 18
5.2 Modernisering culturele sector 21
5.3 Het toekomstige veld vanuit de ketens beschouwd 22
Hoofdstuk 6 - Het belang voor de stad: puntjes op de i 23
6.1 Amateurs: de brede basis van de keten 23
6.2 Festivals, activiteiten en jongerenparticipatie: deregulering 23
6.3 Aanmoediging van excellentie, talent en ontwikkeling in de keten 24
6.4 Rafelranden en vernieuwing ateliers 25
6.5 Nieuw mecenaat 25
6.6 Cultureel ondernemerschap in relatie tot individuele kunstenaars 26
6.7 De regio: Arnhem, andere gemeenten, Duitsland en Europa 26
6.8 Governance 27
6.9 Overige 27
Literatuurlijst 29
Bijlage 1 – Toelichting totstandkomingsproces 31
Bijlage 2 – Begrotingswijzigingen op hoofdlijnen 32
Begroting 32
Ketens 32
Talentontwikkeling 32
Projecten 32
Bestaand financieel kader 33
Bijlage 3 – Keten- en functiematrix 34

Hoofdstuk 1 - Inleiding

De afgelopen jaren hebben kunstenaars, instellingen en cultuurmakers in Nijmegen een breed en toegankelijk cultuuraanbod neergezet. Nijmegen heeft het beste poppodium van Nederland, het grootste filmhuis, het op een na grootste debatcentrum, de mooiste concertzaal buiten Amsterdam, een bruisende sector literatuur, een groot aantal festivals en een breed aanbod aan kunst- en cultuureducatie. Dat willen we zo houden en verbeteren om te zorgen dat de stad waardevol is en blijft voor alle Nijmegenaren.

1.1 Europa, Nederland en Gelderland

In *Meer dan kwaliteit* (ministerie van OCW, 2011) maakt de Rijksoverheid nieuwe keuzes op het gebied van kunst en cultuur. Daarover is veel commotie ontstaan in de sector; het Rijk halveert de culturele basisinfrastructuur op landelijk niveau, schaft de kunstenaarsuitkering (WWIK) af en verhoogt het btw-tarief op cultuur (al zal dit laatste waarschijnlijk worden teruggedraaid). In combinatie met de economische recessie en bezuinigingen op sponsorbudgetten van bedrijven en instellingen die nauw samenwerken met de culturele sector (o.a. fondsen) heeft dit grote effecten op individuele cultuurmakers en culturele instellingen. Zowel in de publieke als private financiering zullen wijzigingen optreden. Dat vraagt om maximale flexibiliteit in de begroting van de instellingen.

Oost-Nederland profileert zich de komende jaren als broedplaats voor jong en nieuw toptalent. In *Uitdagend Gelderland* (Provincie Gelderland, 2011) – het coalitieakkoord van de provincie – wordt gesteld dat cultuur essentieel is voor het leef- en vestigingsklimaat in de provincie en dat het belang daarvan voor de economie nog wel eens wordt onderschat. Gelderland hecht waarde aan een hoogwaardige culturele sector. In 2012 loopt het provinciale cultuurbeleid *Meer Verbindingen* af. De provincies Gelderland en Overijssel positioneren het Landsdeel Oost-Nederland als ‘jong en dynamisch’, ‘innovatief en creatief’ en ‘open en ondernemend’. Dezelfde woorden zijn zonder probleem op Nijmegen te gebruiken, zo blijkt in hoofdstuk 3.

In Europa wordt op dit moment gewerkt aan de ontwikkeling van een structuurfonds. Dat fonds wordt later in 2012 vrij gegeven. Dit zou kunnen betekenen dat er vanuit Europa geld vrij komt voor kunst en cultuur en dat Nijmeegse initiatieven hier – tegen bepaalde voorwaarden – aanspraak op kunnen maken. Deze ontwikkeling volgen wij, indien dit structuurfonds leidt tot kansen voor de stad, spelen wij hier actief op in.

1.2 Ontwikkelingen in de sector

De cultuursector staat voor een nieuwe uitdaging: de beeldvorming van kunst en cultuur zorgt er voor dat veel Nederlanders denken dat kunst en cultuur niet voor hen bedoeld zijn en dat subsidies aan culturele instellingen weggegooid geld zijn (Johan Idema, 2011). Een culturele instelling van de 21e eeuw moet daarom meer dan ooit verbindingen zoeken tussen cultuurmakers, hun werk en het publiek. Dit geldt voor zowel binnen als buiten de eigen sector. De instelling moet een ‘matchmaker’ worden. Kunst en cultuur moeten zichtbaarder worden, ook buiten de instituten, en bezoekers moeten meer bij de instelling en het culturele product worden betrokken. Nieuwe cultuurmakers moeten kunstvormen verder kunnen vernieuwen en democratiseren en ook op zoek gaan naar de grensvlakken.

Het aantal zzp'ers in de sector is groot en ook buiten de sector groeiend. Nieuwe samenwerkingsverbanden worden mogelijk, ook over de grenzen van het vak. Ook de snelle digitalisering van de maatschappij heeft zijn invloed op de sector. Nieuwe mediatechnieken worden steeds vaker gebruikt bij culturele en kunstzinnige uitingen. Het publiek kan kunst en cultuur hierdoor ook op meer plaatsen tegenkomen.

Kunst en cultuur kunnen veel betekenen voor de stad; de nieuwe generatie kunstenaars denkt anders en vrijer en kan toegevoegde waarde hebben in de aanpak van ruimtelijke, economische en sociaal-maatschappelijke vraagstukken. Dit werken we verder uit in hoofdstuk 2.

1.3 Kunst en cultuur in Nijmegen

In ons cultuurbeleid *Op Koers* stond een viertal begrippen centraal: verbreding, verankering, verbinding en doorstroming. De cultuurparticipatie in onze stad is groot. De Stadspeiling 2011 laat zien dat 64% van de volwassen Nijmegenaren in het voorgaande jaar één of meer culturele voorstellingen bezocht (exclusief film), 66% ging naar de film, 44% beoefent kunstzinnige activiteiten in de vrije tijd en 12% neemt deel aan kunsteducatie in de vrije tijd.
De cijfers laten ook zien dat de cultuurparticipatie in Nijmegen de afgelopen jaren stabiel is gebleven.
Veel beleidsprioriteiten uit *Op Koers* zijn uitgevoerd. Belangrijke resultaten uit de afgelopen jaren zijn de onlangs gestarte nieuwbouw van Doornroosje en de transitie van de Keizer Karel Podia. Hieronder beschrijven we kort het Nijmeegse culturele veld, de basis waarop we verder bouwen met deze cultuurvisie. Nijmegen heeft zes grote culturele instellingen. Daarnaast hebben we een flink aantal middelgrote organisaties en zelfstandigen, een ruim aanbod aan festivals, evenementen en kunst- en cultuureducatie.

1.3.A. DE ZES GROTE INSTELLINGEN

De Stichting Keizer Karel Podia exploiteert de Stadsschouwburg en Concertzaal De Vereeniging. De Vereeniging is een akoestisch zeer bijzondere concertzaal, die na het concertgebouw in Amsterdam de beste zaal van Nederland is en zich kan meten met de Wiener Musikverein. De revitalisering van De Vereeniging heeft de komende periode prioriteit.

Poppodium Doornroosje wint landelijke prijzen en is nauw betrokken bij veel evenementen in de stad (bijv. FortaRock en het Bevrijdingsfestival nieuwe stijl). Daarnaast speelt Doornroosje een belangrijke rol als schakel in de keten popmuziek. Zo draagt zij actief bij een aan bruisend klimaat voor opkomend talent via o.a. de exploitatie van poppodium Merleyn en het ondersteunen van initiatieven als de Popronde. De eerste paal van de nieuwbouw is eind 2011 de grond in gegaan. Dat betekent dat Doornroosje voor een nieuwe uitdaging komt te staan; de exploitatie van een nieuw gebouw met een grotere zaal.

De Lindenberg is het huis voor de kunsten van Nijmegen. Het aanbod van cultuur is er enorm. Van experimentele jazz tot theater en New Arts voor jongeren in De Aldenhof, De Lindenberg bemiddelt daarnaast ook tussen diverse organisaties en zzp'ers en het Nijmeegse onderwijs voor cultuureducatie. De afgelopen jaren is de Lindenberg actief op zoek gegaan naar structurele samenwerking in de stad, onder andere met Pink Sweater en Grote Broer. Over kunst- en cultuureducatie is veel discussie geweest en deze is nog niet afgerond. De subsidie voor de lessen cultuureducatie op de brede scholen gaat per 2013 naar de betreffende schoolbesturen.

LUX is één van de meest gewaardeerde plekken in de stad, zo blijkt uit een peiling onder het digitale stadspanel. Het grootste filmhuis en het tweede debatcentrum van Nederland is populair onder Nijmegenaren. LUX vervult haar ketenverantwoordelijkheid o.a. door initiatieven als Go Short te ondersteunen en samen te werken met Dziga. Naast film en debat programmeert LUX ook experimenteel theater. In 2011 heeft LUX de deuren van Villa LUX geopend, waarmee zij een breder scala aan activiteiten kan programmeren.

De Bibliotheek gaan we moderniseren, zo staat in het coalitieakkoord Werken aan een duurzame toekomst. Daarin spreken wij uit dat we koersen op een beperkt aantal grotere filialen met brede functies in de stad, maar we garanderen een bereikbare bibliotheekfunctie in de wijken. De komende jaren heeft de bibliotheek de opdracht deze ambitie te realiseren. Eind 2011 is een start gemaakt met de ombouw.

Museum Het Valkhof beheert een grote collectie oude (Romeinse) archeologie uit Gelderland en met name Nijmegen, een collectie oude kunst gerelateerd aan Nijmegen en een collectie moderne kunst met het accent op de Nederlandse pop art. Daarnaast zijn er regelmatig tentoonstellingen die liefhebbers uit het hele land naar Nijmegen trekken. In het recente verleden is Museum Het Valkhof begonnen de samenwerking met lokale partijen te versterken, zoals met de Paraplufabriek en de Olifant.

1.3.B LANDELIJKE BASIS INFRASTRUCTUUR

In Nijmegen zijn drie instellingen gevestigd die tot de landelijke culturele basisinfrastructuur (BIS) behoren: internationaal muziekfestival Music Meeting, jeugdtheatergroep Kwatta en literair productiehuis Wintertuin. Deze instellingen zijn belangrijk voor de stad, ze geven kunst en cultuur in de stad een kwaliteitsimpuls. Binnen het gewijzigde rijksbeleid is er geen plek meer voor Wintertuin en Music Meeting in de BIS. Beiden vragen momenteel subsidie aan bij landelijke fondsen. Wintertuin gaat fuseren met Generale Oost en Productiehuis Oost-Nederland tot Productiehuis De Nieuwe Oost. Kwatta maakt een goede kans haar BIS-status te behouden en heeft hiervoor een aanvraag gedaan bij het ministerie van OCW.

1.3.C FESTIVALS EN EVENEMENTEN

In Nijmegen vindt een groot aantal al dan niet gesubsidieerde festivals en evenementen plaats. Festivals die zich richten op het bieden van een podium voor talent zoals het Bevrijdingsfestival (nieuwe vorm), de Popronde of Oranjepop. Daarnaast zijn er festivals die zich richten op internationale hoogstaande kunst, zoals de Music Meeting, en festivals die zuiver commercieel zijn zoals de popconcerten in het Goffertpark. Muziekfestivals overheersen in aantal op de evenementenkalender, maar Nijmegen kent ook andere type evenementen zoals het filmfestival Go Short, de Vierdaagsefeesten, het Gebroeders van Limburg Festival, de Kunstnacht en wijkgebonden festivals als de Lentse Oeverspelen.

1.3.D ONS CULTURELE VELD

Veel Nijmegenaren doen actief en passief mee aan kunst en cultuur. Dat blijkt uit cijfers van het onderzoek *Cultuurstroom* (Buys Culturele Profielen, 2010). Het onderzoek schat dat er tussen de 1.100 en 1.800 actieve cultuurproducenten zijn in Nijmegen (er zijn er 1.010 gevonden). Een groot deel van deze groep (60 procent) behoort tot de individuele cultuurproducenten. Van die groep is het merendeel actief in de sectoren Beeldende Kunst, Vormgeving & Bouwkunst en Podiumkunsten. Nijmegen telt veel grafisch ontwerpers. Bij de cultuurproducerende organisaties steekt de omvang van de sector podiumkunsten ver boven de andere sectoren uit. Er is geen landelijke benchmark, maar op basis van Cultuurstroom

kunnen we stellen dat Nijmegen een podiumkunstenstad is. Het onderzoek concludeert dat de focus van de cultuurproducenten in de stad vooral gericht is op de lokale en regionale markt.

Ook blijkt uit eerder genoemde cijfers van Onderzoek en Statistiek, dat veel Nijmegenaren actief (44 procent) amateurkunst beoefenen en genieten van cultuur door bijvoorbeeld naar het theater te gaan (64 procent). In de hoofdstukken 3, 4, 5 en 6 wordt uitvoerig stilgestaan bij het culturele veld van Nijmegen, de ambitie voor de komende jaren en de rol die de overheid daarbij vervult.

1.3.E UNIVERSITEIT, HOGESCHOOL EN ROC

Nijmegen is een echte studentenstad. Op de HAN studeren verspreid over de twee steden 30.000 studenten en de Radboud Universiteit telt 17.000 studenten. Beide instellingen maken Nijmegen tot een echte studentenstad. Veel studenten zijn geïnteresseerd in cultuur. Kijk alleen al naar het aantal opleidingen dat gelieerd is aan kunst en cultuur op het gebied van media, vormgeving, letteren en cultureel-maatschappelijke vorming. Ook aan het ROC Nijmegen is een aantal opleidingen dat nauw aansluit bij de cultuursector. Het beste voorbeeld daarvan is de Nederlandse Musical Academie. Het is belangrijk om ons hiervan bewust te zijn. Het is goed voor het studentenklimaat als Nijmegen een cultuuraanbod heeft dat deze groepen aanspreekt.

Op de onderwijsinstellingen heerst een bruisend cultureel klimaat dat doorwerkt op onze stad. Veel studenten zijn actief bij bestaande festivals of initiëren activiteiten. Denk aan de activiteiten van Cultuur op de Campus, een organisatie die er in slaagt om bekende schrijvers naar de stad te halen voor lezingen. Ook zetten de instellingen hun kennis in voor de stad. De HAN heeft samen met de ArtEZ hogeschool voor de kunsten het Lectoraat Kunst, Cultuur en Economie, een eigen HAN Cultuurbalie en een minor Kunst en cultuur. Cultuurmakers kunnen bij de cultuurbalie de expertise van docenten en studenten gebruiken om hun commerciële performance in kaart te brengen via de Culture Score Card meetmethode. Op de Radboud Universiteit wordt ook een groot aantal opleidingen aangeboden die gerelateerd zijn aan cultuur: bijvoorbeeld Kunstgeschiedenis, Kunst, cultuur en identiteit, Kunstbeleid en mecenaat en diverse literatuurgerelateerde en letterkundige opleidingen. Er is een institute for Historical, Literary and Cultural Studies en de universiteit heeft een bijzonder hoogleraar Kunst en cultuur benoemd om de brugfunctie tussen de academische wereld en het artistieke werkveld te vervullen.

Wij willen de band met deze onderwijsinstellingen in onze stad verder versterken.

1.4 Andere gemeenten

In gemeentelijk beleid is een tendens waarneembaar om cultuurbeleid breder te positioneren. In *Cultuur Totaal* (Gemeente Eindhoven, 2011) benoemt Eindhoven de ambitie om ook andere maatschappelijke sectoren te laten participeren in een langetermijnvisie. Kunst en Cultuur moeten de verbinding aangaan met de belangrijke thema's uit het sociale, economische en ruimtelijke domein. In *Niet tellen maar wegen* (Bunnik, 2011) wordt deze ontwikkeling ook beschreven voor Rotterdam en Amsterdam: in Rotterdam beweegt de dienst Kunst en Cultuur mee met het programma voor de vernieuwing van de binnenstad en probeert daar een aantrekkelijk aanbod voor te ontwikkelen. In Amsterdam streeft de afdeling Kunst en Cultuur er naar de zogenaamde culturele alliantie te verbreden naar economie, toerisme, de creatieve industrie en stedelijke ontwikkeling. In dat kader leggen we ons cultuurbeleid naast het Nijmeegse coalitieakkoord 'Werken aan een duurzame toekomst'. Zo kunnen we

inventariseren hoe wij met ons kunst- en cultuurbeleid een betere bijdrage kunnen leveren aan een duurzamere, socialere en sterkere stad.

1.5 De reden voor nieuw kunst- en cultuurbeleid

Volgens het Planbureau voor de leefomgeving groeit Nijmegen naar ruim 190.000 inwoners in 2040. Voor huidige en nieuwe bewoners willen wij een aantrekkelijke stad zijn en blijven. Daarom evalueren we de beleidsuitgangspunten van de afgelopen jaren. Waarom ondersteunen we culturele instellingen, cultuurmakers en organisatoren van activiteiten en evenementen? Wat verwachten we van ze? Wat is de rol van de gemeente? Op basis van deze vragen stellen we deze visie op. Daarnaast maken de landelijke ontwikkelingen binnen de sector herijking noodzakelijk en moderniseren wij onze cultuursector. Vanuit publieke middelen wordt fors geïnvesteerd in kunst en cultuur. Daarom wilden we dat bewoners mee konden denken. Dat hebben meer dan tweeduizend Nijmegenaren online en offline gedaan (voor een toelichting: zie bijlage 1). Samen met hen hebben we gewerkt aan deze cultuurvisie.

1.6 Opzet nota

In hoofdstuk 2 staan we kort stil bij het belang van kunst en cultuur. Wat is de waarde van kunst en cultuur voor Nijmegen? In hoofdstuk 3 beschrijven we ons culturele DNA en onze ambitie. In dat hoofdstuk komen we niet alleen terug op wat we zijn, maar ook op wat wij belangrijk vinden voor de toekomst. In hoofdstuk 4 wordt beschreven welke rol we als overheid voor onszelf weggelegd zien. Tussen Rijk, provincie en gemeenten zijn afspraken op hoofdlijnen gemaakt waaraan wij ons willen houden.

In hoofdstuk 5 beschrijven we hoe we om zullen gaan met de grote organisaties in onze culturele infrastructuur en in hoofdstuk 6 komen we terug op de overige organisaties in de culturele ketens in de stad. In bijlage 2 wordt op hoofdlijnen aangegeven hoe we deze visie verwerken in de structuur van de stadsbegroting.

Hoofdstuk 2 - Het belang van kunst en cultuur

2.1 Extrinsieke en intrinsieke waarde van kunst en cultuur

In zijn artikel *"Individuele en maatschappelijke waarden van kunstervaringen, of wat er zo bijzonder is aan kunst"*, beschrijft Van den Hoogen (2009) de functies van kunst voor de samenleving. Deze functies zijn gebaseerd op een analyse van gemeentelijke beleidsdocumenten. Kunst heeft extrinsieke en intrinsieke functies op individueel en collectief niveau. Mensen doen persoonlijke ervaringen op, vermaken en ontwikkelen zich. Kunst levert een bijdrage aan het maatschappelijk debat en zorgt voor sterkere sociale relaties in een stad. Al is het maar omdat kunst en cultuur in sterke mate de identiteit van een stad bepalen. In dit hoofdstuk beschrijven we waarom we cultuur belangrijk vinden. Kunst en cultuur zijn voor iedereen belangrijk, maar voor iedereen op een andere manier.

Kunst die zich op een kleiner en specialistisch publiek richt, vaak elitair genoemd, verdient ook een plek in het Nijmeegse cultuuraanbod. Elitaire kunst wordt in discussies lijnrecht geplaatst tegenover breed toegankelijke kunst. De vraag is dan of de overheid elitaire kunst moet ondersteunen, hoewel juist elitaire kunst door mensen zelf betaald kan worden. In *Van Anciaux tot Zijlstra* (Hoeven, van der, 2012) wordt dit het legitimatieargument genoemd: hoe beperkter het publiek, hoe dwingender de vraag zich opdringt waarom de overheid het kunstaanbod subsidieert. In datzelfde onderzoek worden overigens harde noten gekraakt over het Nederlandse cultuurbeleid. Een relatief hoog opgeleide en autochtone groep participeert, ook bij de meer populair geachte cultuurvormen. In *Nieuwe ronde, nieuwe kansen* (RMO, 2011) wordt gekeken naar cultuurparticipatie onder hoger en lager opgeleiden. In dat rapport wordt geconcludeerd dat sociale ongelijkheid steeds minder te zien is bij museumbezoek en bezoek aan opera's of klassieke concerten. Sinds 1998 is de sociale ongelijkheid gehalveerd. Ook blijkt uit dit onderzoek dat steeds meer hoger opgeleiden meer populaire vormen van vermaak kiezen (amusementsprogramma's). Het is lastig om een algemene conclusie te trekken, met deze twee rapporten in de hand. De stelling dat sociale ongelijkheid in cultuurparticipatie vermindert, lijkt verdedigbaar. Maar waarschijnlijk ook omdat hoger opgeleiden meer en meer kiezen voor meer populaire vormen van cultuur.

Wij vinden dat in Nijmegen alle vormen van cultuur aanwezig moet zijn. Iedereen heeft recht op verrassing en verbazing door geconfronteerd te worden met een vorm van kunst en cultuur. Tijdens de Vierdaagsefeesten is het feest voor iedereen, muziekles moet voor ieder kind laagdrempelig beschikbaar zijn en er moeten genoeg toegankelijke activiteiten plaatsvinden in de stad. Onze kunst- en cultuursector moet een zo breed mogelijke doelgroep aanspreken. Maar de liefhebber moet ook zijn weg kunnen vinden naar een pianist in De Vereeniging of een interessante cross-over op een verrassende plek. Elitaire en breed toegankelijke kunst sluiten elkaar niet uit, maar ze versterken elkaar. Een goed stedelijk kunstaanbod dekt het hele spectrum. Met ons kunst- en cultuurbeleid versterken wij actief de leefkwaliteit van de stad.

2.2 21st Century Skills

KUNST EN CULTUUR BEREIDEN ONS VOOR OP DE TOEKOMST

In 2010 is door twee onderzoekers van de Universiteit Twente de discussienota *21st Century Skills* (Voogt en Roblin, 2010) opgesteld. Op basis van een groot literatuuronderzoek blijkt er een gemeenschappelijke set van vaardigheden te bestaan waaraan wij in de 21e eeuw behoefte hebben. De vaardigheden die in alle modellen genoemd worden, zijn samenwerking,

communicatie, ict-geletterdheid, sociale en culturele vaardigheden (inclusief burgerschap). Daarnaast worden creativiteit, kritisch denken en probleemoplossend vermogen in bijna alle modellen genoemd.

Een sterker betoog voor kunst- en cultuureducatie voor de jeugd in onze stad is niet mogelijk. Mensen presteren beter als ze cultureel actief zijn. De stad wordt sterker van een hoge mate van cultuurparticipatie. Creativiteit en kritisch denken zijn noodzakelijke eigenschappen in de cultuursector. We gaan voor behoud van cultuureducatie en doorgaande leerlijnen. Waar mogelijk willen we het bereik hiervan uitbreiden, want jong geleerd is oud gedaan.

2.3 Verbeeldingskracht

KUNST EN CULTUUR HOUDEN ONS EEN SPIEGEL VOOR

Een kunstenaar is een radicaal die, of hij de wereld nu wel of niet wil veranderen, zich in ieder geval in de voorhoede van de maatschappij beweegt en *'tot de eersten behoort die bepaalde omslagen of transformaties in de cultuur aanvoelen en verdisconteren in hun werk'* (Tilroe, 2010). Dat sluit aan op de woorden van Scruton die wij gebruikt hebben in onze startnotitie #cv024: kunst geeft betekenis aan ontwikkelingen in de samenleving en plaatsen deze ook in een kader (Scruton, 2008).

Dat werkt op individueel en op collectief niveau. Mensen gebruiken kunst en cultuur om ontwikkelingen te begrijpen. Kunstenaars leveren soms direct een bijdrage aan het maatschappelijke debat. Denk bijvoorbeeld aan de ophef en het debat dat kan ontstaan naar aanleiding van cartoons, documentaires of boeken. In het artikel *Post-propaganda* (Staal, 2009) wordt gesteld dat kunst in dat opzicht onlosmakelijk is verbonden met politiek. Dat kunstenaars en politici – bewust of niet – een co-auteurschap vervullen in het vormgeven van de wereld zoals wij die kennen. Kunst houdt een spiegel voor en stimuleert de verbeeldingskracht van mensen. Niemand wordt slechter van een open debat, waarin vraagstukken vanuit zoveel mogelijk perspectieven bekeken worden. Makkelijker en toegankelijker wordt het daar overigens niet altijd van, maar de onafhankelijke positie van kunstenaars om perspectieven te beschrijven en kritiek te uiten is nodig om democratieën te laten functioneren. Ook lokaal. Daarom zijn wij als stad gebaat bij een levendige en bruisende kunst- en cultuursector en bij ruimte voor verbeeldingskracht.

2.4 Stedelijke identiteit

KUNST EN CULTUUR BEPALEN DE AANTREKKINGSKRACHT VAN ONZE STAD

De culturele instellingen, de festivals en de kunstenaars bepalen in grote mate onze stedelijke identiteit. Veel mensen kunnen zich onze stad niet voorstellen zonder kunst en cultuur. Daarnaast is de economische spin-off van kunst en cultuur groot. De aantrekkingskracht van de stad neemt sterk toe door de nabijheid van cultuur. Een rijk cultureel aanbod bevordert de werkgelegenheid en het vestigingsklimaat voor bedrijven, zo staat uitgebreid beschreven in de *Atlas voor gemeenten 2011* (Marlet, Van Woerkens, 2011).

Uit het debat op *Cultuurvisienijmegen.nl* blijkt duidelijk dat ook mensen in de stad een sterke koppeling zien tussen de identiteit van de stad en onze culturele voorzieningen. Dat betekent dat we de kunst- en cultuursector moeten benutten om onze stad voor het voetlicht te krijgen.

De koppeling tussen kunst en cultuur en onze fysieke leefomgeving komt in Nijmegen ook tot uitdrukking in de samenstelling van de Commissie Beeldkwaliteit. Deze onafhankelijke adviescommissie adviseert het gemeentebestuur over zaken die verband houden met cultuurhistorie, welstand en ruimtelijke inrichting en vormgeving. In deze commissie is ook een kunstenaar als lid opgenomen omdat de inbreng van een ander denk- en referentiekader toegevoegde waarde kan hebben in de aanpak van ruimtelijke vraagstukken.

Er liggen ook andere kansen. Zo kan ook de inzet van cultuur op de terreinen innovatie en economie (creatieve industrie), welzijn en gezondheid (ontmoeten, vitale samenleving, vrijwilligers), bouwen en wonen (fysieke leefomgeving) en onderwijs (vergroten van cognitieve vaardigheden door cultuurbeleving) een bijdrage leveren aan de leefkwaliteit van de stad.

Hoofdstuk 3 - Kunst en cultuur in Nijmegen

In dit hoofdstuk beschrijven we het Nijmeegse culturele DNA. Dit DNA is het afgelopen jaar in kaart gebracht door uit te zoeken hoeveel cultuurmakers actief zijn en wat hun kenmerken zijn, via *Cultuurvisienijmegen.nl* mensen te bevragen over kunst en cultuur in de stad, door interviews te houden met mensen in de sector en ons digitale stadspanel een aantal vragen te stellen. We beginnen met de bevindingen uit deze onderzoeken om op basis daarvan in paragraaf 3.5 een ambitie te formuleren.

3.1 Cultuurstroom

In onze stad zijn enorm veel mensen actief op het gebied van kunst en cultuur. Uit *De cultuurkaart van Nederland* (Marlet, 2012) kun je concluderen dat Nijmegen de culturele hoofdstad is van Oost-Nederland. Uit *Cultuur in beeld* (ministerie van OCW, 2011 (2)) blijkt dat banen in de culturele sector vooral te vinden zijn in de vier grote steden en in Nijmegen. De popbands, theater- en muziekgezelschappen, ontwerpbureaus, productiehuizen, kunstenaarscollectieven, podia en festivals floreren omdat er veel verbindingen zijn tussen de instellingen, genres, disciplines, professionals en amateurs. Ook biedt de gemeente faciliteiten (podia, ateliers en oefenruimtes). Uit de opmerkingen die gemaakt zijn op *Cultuurvisienijmegen.nl* blijkt dat er nog een slag te maken is op dit terrein. We mogen trots zijn op de prestaties die cultuurmakers, instellingen en kunstenaars leveren. Wel moeten we de kracht van de stad beter uitdragen.

3.2 Typering van de stad door 9 cultuurmakers: proeftuin voor vernieuwing

Roy van Dalm, lector stedelijke identiteit en creativiteit aan de HAN en ArtEZ, heeft een onderzoek gedaan in opdracht van de culturele instellingen in onze stad. Hieruit blijkt dat jonge vertegenwoordigers uit de kunst en cultuur andere sterke punten zien van de stad dan oudere (Van Dalm, 2011). De jonge garde geeft als sterke punten aan: een initiatiefrijke mentaliteit, eigenheid, kwaliteit, vernieuwend (maar daarin niet extreem), vooruitstrevend en volks. De oude garde noemt andere punten: een breed veld van amateurkunst en daardoor een goede voedingsbodem, korte lijnen binnen de cultuursector, openmindedness en een goede organisatiegraad van de sector. Ten slotte wordt ook het receptieve karakter van de stad benoemd als kracht, het publiek blijft nieuwsgierig. Dat heeft ook te maken met onze bevolkingssamenstelling: het grote aantal hoog opgeleiden en studenten maakt het draagvlak voor cultureel experiment groot.

Beide groepen noemen ook zwakke punten. De jonge garde mist visie op cultureel gebied (geen keuzes) en faciliteiten voor kunstenaars en ziet een neiging tot incrowd gedrag en navelstaren. De oude garde mist competitiviteit, trots, ambitie en visie. Met deze visie verbeteren we deze zwakke punten, in paragraaf 3.5 formuleren we onze focus en deze willen wij met de cultuurmakers in de stad uitdragen.

3.3 Cultuurvisienijmegen.nl en digitale stadspanel

Via de website *Cultuurvisienijmegen.nl* hebben we inwoners gevraagd naar cultuur in Nijmegen. Uit de reacties blijkt dat wij een stad zijn waar kunst en cultuur in sterke mate van onderop ontstaan. Dat we tolerant zijn en toch eigenwijs. Dat de sector toegankelijk is voor iedereen en dat talent in onze stad de kans krijgt zich te ontwikkelen. We zijn een stad van divers aanbod. We spreken ons liever niet uit voor één speerpunt. Nijmegen is niet sec

(pop)muziek-, literatuur-, film- of debatstad, maar een stad waar van alles kan ontstaan. Waar nieuwe initiatieven ontstaan, zijn ze welkom en zijn mensen makkelijk te porren om mee te doen.

Hiernaast staat het resultaat uit het *digitale stadspanel over de cultuurvisie* (O&S Nijmegen, 2011) waarin 49 procent van de ondervraagden aangeeft dat LUX het meest bijzondere is aan het culturele aanbod in Nijmegen. Gevolgd door de popconcerten in het Goffertpark, het rijke verleden van de stad en Doornroosje. De bibliotheekfunctie en de kunst- en cultuureducatie vormen de basis van de cultuur en die koesteren we. Verder gaan we erg graag naar de vele festivals en evenementen in de stad.

Uit het onderzoek van Van Dalm (2011) naar de culturele identiteit van Nijmegen komt het beeld naar voren van ‘een gemeenschappelijke moestuin’ waarin iedereen en dus niemand verantwoordelijk is voor het onderhoud. Zeker geen ‘aangelegd stadsplantsoen’ dat door de gemeente keurig beheerd wordt. We hebben een ruime voedingsbodem voor open, vernieuwende en experimentele cultuur. In de stad overheerst de bereidheid om samen iets nieuws te doen. Iedereen doet mee: ‘we zijn gewoon, maar onderschat ons niet’.

3.4 Het Nijmeegse culturele DNA

Nijmegen is de oudste stad van Nederland. De Romeinen hadden al oog voor de unieke strategische ligging van de stad: op de stuwwal en langs de belangrijkste rivier in de Rijndelta. Daardoor is Nijmegen altijd een gunstige vestigingsplaats geweest.

Op *Cultuurvisienijmegen.nl* is vooral de gerichtheid op jongeren naar voren gekomen. Nijmegenaren houden volgens de deelnemers van het experiment, vinden talentontwikkeling belangrijk en waarderen toegankelijke voorzieningen. We hebben via *Cultuurvisienijmegen.nl* drie kenmerken van ons culturele DNA beschreven, die het beeld dat de 9 kunstenaars schetsten bevestigen. Uit de reacties en inspraak op de site concluderen wij het volgende:

1. We staan open voor diverse vormen van kunst en cultuur. Als je iets nieuws wilt proberen, dan komt er publiek. De stad is in voor verrassingen. Kunst en cultuur mogen de maatschappelijke grenzen opzoeken. We willen ruimte voor eigenwijze, tegendraadse en controversiële uitingen die misschien niet voor iedereen leuk zijn. Er mag best discussie over ontstaan. Vanwege onze schaalgrootte, vinden partijen in de stad elkaar goed. Daardoor zijn er in Nijmegen veel culturele cross-overs.
2. We zijn cultureel actief, als amateur, bezoeker, vrijwilliger of professional. Om die brede participatie in stand te houden, vinden we de basisfuncties belangrijk en eisen we openheid.
3. We hebben meer met David dan met Goliath. We houden van kleinschalige projecten die uit zichzelf ontstaan. Er is ruimte voor en vraag naar ‘nog net niet doorgebroken kunstenaars’. We zijn een bakermat voor jong talent. De studentenpopulatie houdt de stad jong en vernieuwend. Door de brede basisvoorzieningen van culturele instellingen en het brede aanbod komen jonge mensen makkelijk in aanraking met cultuur. En omdat voor veel Nijmeegse organisaties nieuw bloed continu noodzakelijk is, is Nijmegen een belangrijke kweekvijver voor jong talent. We zijn meer springplank voor jong talent dan thuishaven van gevestigde namen.

3.5 Drie ambities voor de komende jaren

Op basis van dit culturele DNA hebben wij drie ambities geformuleerd die we in de volgende hoofdstukken uitwerken.

A. TOEGANKELIJKE EN OPEN CULTURELE KETENS

Kunst en cultuur blijven toegankelijk voor iedereen. De participatiegraad in Nijmegen is groot en dat willen we zo houden. Amateurkunst en kunst- en cultuureducatie zijn daarvoor van wezenlijk belang. We willen toegankelijkheid behouden en daarom versterken we de komende jaren onze culturele ketens. In de ketens muziek, theater & dans, film & media, beeldende kunst en literatuur garanderen we de functies kunst- en cultuureducatie, produceren, presenteren en faciliteren. Iemand met talent haalt daar in Nijmegen het maximale uit. We verbinden kunst en cultuur sterker met andere beleidsterreinen. Waar kunst- en cultuur een reële meerwaarde zijn en onze stad sterker, socialer of duurzamer maken, willen we deze kansen benutten.

B. TALENT, EXCELLENTIE EN EXPERIMENT: HET BERLIJN VAN NEDERLAND

Nijmegenaren houden van verrassingen. We zijn op zoek naar het nog net niet ontdekte talent en kunst en cultuur op speciale plekken. Dat betekent dat we talent zichtbaarder maken en dat we in de stad op zoek gaan naar ruimte voor experiment. Ook zetten we sterker in op talentontwikkeling. Daarnaast verwelkomen we – net als in Berlijn – excellente artiesten, gezelschappen en kunstenaars. Iedere groep heeft helden nodig.

Excellente kunstenaars uit Nijmegen vertrekken naar Amsterdam. Om vervolgens als ze goed genoeg zijn hun vleugels uit te slaan richting Berlijn of een grotere stad. Dat is een gegeven, Nederland is te klein voor excellente kunstenaars. Wij zijn er trots op dat wij een transitiestad zijn, dat veel talent binnen onze stadsgrenzen wordt opgeleid. We stimuleren de verbinding van Nijmeegs talent met onze stad.

C. MODERNE CULTURELE ORGANISATIES

In paragraaf 1.2 zijn de ontwikkelingen in de sector omschreven. Culturele instellingen gaan zich sterker positioneren in de samenleving en worden een matchmaker zijn tussen publiek en cultuurmakers. De culturele instellingen gaan werken aan hun flexibiliteit, onafhankelijkheid, continuïteit en eigen verdienvermogen.

Wordt de stad hier nou beter van? Wij denken van wel. Door meer te gaan kijken naar de inhoud en minder naar de organisaties. Door beter tegemoet te komen aan die dingen die Nijmegenaren belangrijk vinden. En door de grote instellingen gastvrijer te laten zijn voor bewoners, kunstenaars en andere cultuurmakers.

Hoofdstuk 4 - De rol van de overheid

Elke stad in Nederland heeft een cultureel profiel met grote culturele instellingen, professionele kunstenaars en amateurbeoefenaars. In dit hoofdstuk beschrijven wij op basis waarvan wij onze rol pakken. Door eerst kort het kader te omschrijven waarmee wij het doen en daarna te benoemen welke consequenties dit kader voor ons heeft. Wij zien het als onze verantwoordelijkheid om de stad een culturele basisinfrastructuur te bieden (uitwerking in hoofdstuk 5) en vinden het belangrijk om in kunst en cultuur te investeren vanwege de grote waarde voor onze stad.

4.1 De rol van de gemeente

Wij moeten niets, we willen veel. Gemeenten zijn in principe vrij om te bepalen welke inspanningen zij leveren op het gebied van kunst en cultuur. Wel is met het Rijk en de provincies afgesproken dat gemeenten hun inspanningen in principe richten op amateurkunst, kunstzinnige vorming, de openbare bibliotheek en accommodaties voor podiumkunsten. En er wordt van ons verwacht dat we activiteiten en voorzieningen financieren die we noodzakelijk vinden voor film, media, letteren, cultureel erfgoed, beeldende kunst, bouwkunst, amateurkunst, kunsteducatie en podiumkunsten. Wij vertalen dat als onze publieke verantwoordelijkheid om een culturele basisinfrastructuur aan te bieden aan de stad. In hoofdstuk 5 staat centraal hoe we om willen gaan met deze culturele basisinfrastructuur.

Omdat wij het belangrijk vinden dat mensen graag in onze stad wonen, investeren wij in kunst en cultuur. Ons motto is: stimuleren waar mogelijk, ondersteunen waar nodig. We richten ons op de culturele ketens. Wij maken echter een onderscheid in onze ondersteuning aan de culturele basisinfrastructuur, de zes grote culturele instellingen van onze stad, die een breed en toegankelijk aanbod bieden, en de ondersteuning van initiatieven, organisaties en kunstzinnige uitingen die wij van grote waarde achten voor de stad.

4.2 Cultureel belang voor de stad

Onze evenementen, culturele activiteiten, cultuurmakers en kunstenaars zijn waardevol. Of het nou op amateurniveau is of op professioneel niveau. Onze focus ligt de komende beleidsperiode op culturele ketens, excellentie, experiment en talentontwikkeling. Dat betekent dat deze begrippen leidend zijn in de inzet van onze middelen. Naast de zorgplicht voor de culturele basisinfrastructuur en de activiteiten die wij doen voor het belang van de stad, heeft de gemeente ook nog andere verantwoordelijkheden. Namelijk voor het culturele vastgoed, voor de vergunningverlening bij evenementen en voor de voorwaarden waaronder sommige instellingen functioneren. Hierop komen we ook terug in hoofdstuk 6.

4.3 Economisch en sociaal belang voor de stad

Wij willen een sterke en sociale stad zijn. Zonder dat expliciet te benoemen, levert onze kunst- en cultuursector al een bijdrage aan de kracht van de stad. Cultuur draagt bij aan de samenhang, de identiteit en het democratisch functioneren van onze samenleving. De aanwezigheid van een cultureel aanbod (bijv. podia) heeft een enorm positief effect op de sociale en economische kracht van de stad, zoals ook beschreven staat in *Muziek in de stad* (Marlet, 2010). Deze effecten zijn veelal indirect en worden bereikt zonder concreet in te

zetten op sterke maatschappelijke verankering van de instellingen. In hoofdstuk 2 is dit beschreven.

Kunst en cultuur moeten voor iedereen een meerwaarde hebben. Voor de 48 procent hoger opgeleiden in de stad, maar ook voor de 52 procent lager opgeleiden. Inwoners die nu niet – om welke een reden dan ook – in de schouwburg komen, willen wij in onze stad ook bereiken met festivals en theateraanbod. We verwachten van onze culturele instellingen dat ze hiervoor een inspanning leveren. Wij versterken de verbindingen met andere gemeentelijke programma's door culturele organisaties en activiteiten beter te koppelen aan ons maatschappelijk middenveld en te kijken of we vanuit verschillende perspectieven kunnen investeren in culturele activiteiten. Door actief op zoek te gaan naar de inhoudelijke aansluiting met andere programma's en over de beleidskokers heen te kijken. Hierbij maken wij wel de kanttekening dat de meerwaarde reëel moet zijn. Zoals in *Niet tellen maar wegen* (Bunnik en Van Huis, 2011) wordt benoemd: 'sta niet toe dat cultuur de pakjesezel van allerlei maatschappelijke belangen en eisen wordt.'

De uitwerking van deze directe bijdrage aan het sterker, socialer en duurzamer maken van de stad komt terug in hoofdstuk 5 en 6. In hoofdstuk 5 schetsen we wat dit concreet betekent voor de instellingen en in hoofdstuk 6 voor overige activiteiten op het gebied van kunst en cultuur.

Hoofdstuk 5 - De culturele basisinfrastructuur: ketens en functies

Wij willen moderne instellingen die zichzelf open positioneren in de culturele ketens. Daarin geven zij zo goed mogelijk vorm aan de vier functies (kunst- en cultuureducatie, productie, presentatie en facilitering) die in deze ketens thuishoren, in goede samenwerking met andere partijen in de stad. In dit hoofdstuk staat beschreven hoe we deze positieve ambitie gaan uitwerken en realiseren.

Op dit moment spelen de Lindenberg, de Openbare Bibliotheek Gelderland-Zuid, Doornroosje, de Keizer Karel Podia, LUX en Museum het Valkhof een belangrijke rol in onze stad. Al deze instellingen kiezen op dit moment zelf hun positie in de keten. Gezien de constateringen uit *Koers Kunst* (Idema, 2011, zie ook paragraaf 1.2) en de input die wij van deelnemers op Cultuurvisienijmegen.nl hebben gekregen, is het echter goed stil te staan bij de positionering van deze instellingen.

5.1 Ketenverantwoordelijkheid

Er is veel kritiek op prestatiesturing. In het onderwijs, bij de politie, in de zorgsector maar ook in de kunst- en cultuursector. Door de prikkels van prestatiesturing richten instellingen zich te sterk op datgene waar de overheid ze op afrekent. Ook wij stuurden onze culturele instellingen op prestatie-eisen; het aantal voorstellingen of bezoekers was vaak leidend. Dat gaan we veranderen. We gaan sturen op maatschappelijk rendement van instellingen en stellen daarbij de ketenverantwoordelijkheid centraal. Instellingen worden aangesproken op hun intendantfunctie binnen de culturele ketens. Hierbij gaan we uit van de redenering dat betere samenwerking in de keten en meer ruimte voor de cultuurmakers een hoger maatschappelijk rendement opleveren dan sec sturen op concrete prestaties. Dat betekent ook dat we van het culturele veld verwachten dat ze gebruikers, deelnemers, klanten, etc. beter gaan bereiken.

We werken deze paragraaf als volgt uit:
- Wat is een culturele keten (A)?
- Wat verwachten we van de instellingen (ketenintendanten (B) en ketenoverleg(C))?
- Hoe houden wij hier toezicht op (D)?
- Wat betekent dit voor andere partijen (E)?

A. De culturele keten

Ieder individu heeft een eigen unieke culturele loopbaan. Die kan actief (een muziekinstrument bespelen) of passief (graag naar het theater gaan) zijn. Wij willen deze culturele loopbanen met ons kunst- en cultuurbeleid faciliteren en stimuleren. Dat doen wij door meer te focussen op culturele ketens.

Een culturele keten is een logische aaneenschakeling van op elkaar afgestemde opeenvolgende culturele faciliteiten. Dat je als kind of volwassene in aanraking komt met kunst en er een breed en kwalitatief goed kunst- en cultuureducatief aanbod is. Dat er gezelschappen zijn waar je in een later stadium actief kunt worden, op uiteenlopende niveaus. Dat er fysieke ruimte is voor deze gezelschappen om te oefenen en op te treden. En dat het opgemerkt wordt wanneer je met je kop boven het maaiveld uitsteekt, of je nou amateur of professional bent.

We definiëren vijf culturele ketens: muziek, theater & dans, film & media, beeldende kunst en literatuur. Wij willen dat er binnen die ketens in onze stad invulling wordt gegeven aan kunst- en cultuureducatie, produceren, presenteren en faciliteren. Dat hoeft niet door één organisatie te gebeuren. In één culturele keten zijn tientallen organisaties en zzp'ers actief.

Van de instellingen verwachten wij dat ze oog hebben voor alle functies in de keten. Dat ze bijvoorbeeld talentontwikkeling stimuleren door Nijmeegse helden als De Staat workshops te laten verzorgen, jonge talentvolle plaatselijke artiesten programmeren, met amateurgezelschappen uit de stad afspraken maken over de beschikbaarheid van podia en kleinere cultuurmakers mee laten profiteren van marketingskanalen.

De één op één vergelijking met een fysieke keten gaat overigens mank. Het is mogelijk dat er schakels in een keten missen, maar dat dit geen probleem is. We streven niet op voorhand naar volledigheid maar naar flexibele samenwerkingsvormen gericht op de genoemde functies. Het veld signaleert de leemtes, wij stimuleren het veld om die op te vullen. De ketens en de functies plaatsen we in een matrix (bijlage 3). We verwachten dat we de komende jaren deze matrix uit kunnen werken op basis van afspraken die we met partijen maken. We staan nu aan de start, de matrix helpt ons om het primaat in het kunst- en cultuurdebat bij de inhoud te leggen in plaats van bij de instituties.

B. KETENINTENDANT

De instellingen in onze stad zijn onze ketenintendanten. Wij verwachten van de Keizer Karel Podia dat ze weten welk talent er in de stad is op het gebied van theater & dans en bijvoorbeeld klassieke muziek en dat ze dat talent herkennen en – soms – programmeren. Dat ze het talent in onze stad inspireren met excellente artiesten van internationale allure in concertgebouw De Vereeniging. Of dat ze andere organisaties vragen of de ruimte bieden deze excellentie te programmeren. Een ketenintendant hoeft *niet alles zelf te doen*, maar heeft wel het overzicht over de keten en signaleert talent en ontwikkelingen in de keten in een vroeg stadium. Van Doornroosje verwachten wij dat ze dit overzicht hebben over de popmuziekketen, LUX is intendant voor film & media, Museum het Valkhof voor beeldende kunst en de Bibliotheek voor literatuur. De Lindenberg vormt de basis voor alle ketens op het terrein van amateurkunst en kunst- en cultuureducatie. Het Lindenberg Theater vervult een dubbelrol gericht op de keten theater en op het bieden van een podium voor de (beginnende) amateur.

Wij geven instellingen de rol van intendant omdat zij op dit moment een grote rol spelen in ons culturele veld. In paragraaf 5.2 staat dat we de instellingen willen moderniseren. Dat kan betekenen dat er fundamentele veranderingen worden doorgevoerd in onze culturele basisinfrastructuur. Alle organisaties die actief zijn in de culturele sector hebben een plek in de ketens, niet alleen de grote instellingen.

Er zijn geen betonnen wanden tussen de ketens. Juist op de raakvlakken schuurt het en ontstaat het nieuwe. Kunst is post-, inter- en multidisciplinair. De ketenintendanten signaleren, stimuleren, coördineren en initiëren, maar beheersen de keten niet. Ze werken samen met de intendanten van de andere ketens. Ook kunnen wij geen opsomming geven met activiteiten die wij van intendanten verwachten. Instellingen moeten hier zelf hun rol in pakken. Het zijn van ketenintendant is meer een basishouding dan een formele positie. Dit betekent in concreto ook dat we van instellingen verwachten dat ze zich meer op gaan stellen als maatschappelijk partner dan als opdrachtnemer.

C. KETENOVERLEG

Wij verwachten van de grote instellingen dat zij – vanuit hun functie als ketenintendant – ketenoverleg voeren. In dat overleg wordt afstemming gezocht met de organisaties die in de keten actief zijn. Met amateurgezelschappen, professionele gezelschappen, individuele cultuurmakers, zzp'ers en andere partijen in de stad. Een van de onderwerpen waarover betere afstemming bereikt moet worden is bijvoorbeeld marketing. Volgens deelnemers aan Cultuurvisienijmegen.nl is die versnipperd. Een ander voorbeeld is, dat wij van de Lindenberg verwachten dat zij op structurele basis in overleg gaat met andere aanbieders van kunsteducatie in de stad en kijkt hoe zij – met deze aanbieders – het aanbod van kunsteducatie nog verder kan versterken.

Wij willen benadrukken dat niemand zijn of haar autonomie opgeeft. Wij verwachten van de grote instellingen de komende jaren een andere rol, maar het is niet zo dat de grote instellingen hiermee verantwoordelijkheden van andere partijen overnemen.

D. TOEZICHT OP DE KETEN: VERANTWOORDING EN VISITATIE

We vragen grote instellingen en overige organisaties die wij financieel ondersteunen verantwoording af te leggen over de stand van de keten en de activiteiten die de instelling ontplooid heeft in de keten. Hoe zij dit doen, willen we niet op voorhand vastleggen. We denken dat mechanismen die uit de sector zelf komen sterker zijn omdat ze per definitie meer relevantie hebben voor de daar aanwezige partijen (RMO, 2011). We willen van de instellingen zelf zien hoe ze invulling geven aan hun rol als intendant. Hierover leggen zij kwalitatieve (in methodologische zin) verantwoording af in hun jaarverslagen.

De huidige prestatie-eisen – zoals te realiseren bezoekersaantallen – laten wij daar waar mogelijk los. Wel willen wij van instellingen weten hoeveel activiteiten ze organiseren. Hier sturen wij niet meer op, tenzij er een onverklaarbare wijziging zit in aangeboden producten en het publieksbereik. Daarnaast gebruiken we onze stadsmonitor en de publieksonderzoeken actief bij het beoordelen van de instellingen.

Om ook de verantwoording op een andere manier vorm te geven, willen we de komende periode experimenteren met een onafhankelijke visitatiecommissie. Hiervoor ontwikkelen wij een systeem waarmee wij de positie van organisaties in de culturele keten kunnen beoordelen. In die visitatiesystematiek zullen de partijen in de directe omgeving een rol krijgen. De ketenvisitatie vindt één keer in de twee jaar plaats. Bevindingen uit de visitaties worden meegenomen als verbeterpunten in de meerjarige afspraken die wij met de instellingen maken. Het zijn geen accreditatievisitaties, waarin een harde koppeling bestaat tussen een positief oordeel en bekostiging, maar ze zijn gericht op het stimuleren van de keten en de rol die de diverse partijen daarin spelen.

E. OVERIGE PARTIJEN IN DE KETEN

De culturele ketens worden niet alleen gevormd door de grote instellingen. Uit eerdere passages in deze nota blijkt dat er veel gezelschappen, kunstenaars (amateurs en professionals) en anderen in de stad actief zijn op het gebied van kunst en cultuur. Iedereen heeft een plek in de keten, niet alleen de zes grote instellingen. Van de grote instellingen verwachten wij dat ze open staan voor iedereen in de stad, maar ook van de overige partijen verwachten wij dat ze de samenwerking zoeken.

In hoofdstuk 6 beschrijven we hoe wij omgaan met subsidies voor kleinere initiatieven. Ook daarbij vinden wij verankering van het initiatief in de keten belangrijk en willen we dat de

initiatieven de samenwerking met de grote instellingen – daar waar realistisch – opzoeken. Zo kan het niet zo zijn bijvoorbeeld dat de organisator van een door ons gesubsidieerd popmuziekfestival geen contact heeft met de keten Muziek. We willen overleg niet verplicht stellen, maar we willen wel zichtbare afstemming.

5.2 Modernisering culturele sector

FLEXIBILISERING

Instellingen krijgen meer vrijheid om te anticiperen op wat er in de omgeving gebeurt. Dat is ook nodig; cultuur moet buiten de instituten zichtbaarder worden en meer gedragen worden door de stad. Daarbij sturen wij op ketenverantwoordelijkheid, wat betekent dat we taken en subsidies kunnen herverdelen of nieuwe partijen kunnen ondersteunen. Om dit te realiseren verwachten we dat instellingen in hun verantwoordingen duidelijker in kaart gaan brengen welke activiteiten we ondersteunen (voor welk bedrag) en welke overige en overheadkosten ze maken.

Ook verwachten we dat instellingen hun personeelsbestand flexibeler maken, zodat ze beter in kunnen spelen op ontwikkelingen. Hierdoor kunnen gesprekken over facilitaire samenwerking beter gevoerd worden. Veranderingen in ons culturele stelsel kunnen interessant zijn als we exploitatierisico's verkleinen (de aansturing van instellingen professionaliseren), de keten versterken (of de kwaliteit binnen de keten verbeteren) en/of de secundaire (ambtelijke) kosten verminderen.

MAATSCHAPPELIJKE ORIËNTATIE

Wij verwachten van culturele instellingen dat ze zich maatschappelijk breder oriënteren. Dat ze (bijvoorbeeld) samenwerking zoeken met onderwijsinstellingen, aandacht hebben voor specifieke doelgroepen, open staan voor een divers publiek (o.a. in hun vrijwilligersbeleid), de mogelijkheid onderzoeken om gebruik te maken van een werkcorporatie en/of meedenken- en werken aan projecten in de welzijnshoek. Er moet wel een realistische meerwaarde zijn van medewerking, maar wij vinden het belangrijk dat culturele instellingen hun expertise aanwenden om de stad te versterken, socialer te maken en te verduurzamen. Wij gaan concreet met de instellingen in gesprek over het bereiken van specifieke groepen.

ONDERNEMERSCHAP

Wij verwachten van culturele organisaties die wij subsidiëren dat ze nieuwe verdienmodellen ontwikkelen en meer ondernemerschap tonen. Instellingen moeten er echt rekening mee houden dat de financiële ondersteuning van de overheid vermindert. Het is waarschijnlijk dat nieuwe bezuinigingsrondes van het kabinet direct effect hebben op onze cultuurbegroting. Wij willen zuinig zijn op het culturele klimaat in de stad en op de instellingen uit onze culturele basis infrastructuur, maar verwachten wel dat de instellingen met de tijd meegaan.

Het verbinden van enthousiaste mensen aan instellingen en de uitdaging om donateurs te vinden zijn hierbij essentieel, niet alleen vanuit financiële noodzaak maar ook vanuit maatschappelijk draagvlak. Wij ondersteunen de oprichting van een Nijmeegs cultuurfonds en initiatieven voor crowdfunding (zie paragraaf 6.5). Mede ook vanwege de nieuwe Geefwet, die op 1 januari 2012 van kracht is geworden. Hiermee worden giften van particulieren en bedrijven aan cultuur gestimuleerd voor een periode van vijf jaar.

Eén van de aspecten van ondernemerschap is ook de marketingkant. Wij denken dat de marketing kan verbeteren door krachten te bundelen en meer samen te werken. Een goed voorbeeld hiervan is de gezamenlijke podiumbrochure van de Keizer Karel Podia, LUX en het Lindenbergtheater. Dit kunnen we gebruiken om eventueel ook meer sectoroverstijgend te gaan samenwerken op het gebied van marketing. Dat biedt voor iedereen voordelen: voor onszelf, voor ondernemers, voor culturele instellingen en voor cultuurmakers in de stad.

5.3 Het toekomstige veld vanuit de ketens beschouwd

In paragraaf 1.3 is ons huidige culturele veld beschreven. In de toekomst bestaat ons culturele veld uit vijf ketens. Binnen die ketens geven bijvoorbeeld Kwatta, de Keizer Karel Podia, LUX en de Lindenberg – maar ook gezelschappen – vorm aan de keten theater & dans. De Lindenberg geeft invulling aan de educatiefunctie, Kwatta aan de productiefunctie en alle vier de instellingen aan de presentatiefunctie. Dat betekent dat het voor de hand ligt om de komende jaren de invulling van de presentatiefunctie binnen de theaterketen ter discussie te stellen aangezien vier (gesubsidieerde) partijen deze functie aanbieden. Dit is niet per definitie slecht, maar is voor ons in veel gevallen wel aanleiding om een gesprek over afstemming te voeren.

De ketenintendanten zijn bekend. Ook andere culturele organisaties hebben het nodige bij te dragen aan de keten, bijv. een groot netwerk of een uitstekend zicht op talentontwikkeling en excellentie. We verwachten dat deze instellingen met elkaar in overleg gaan over het vormgeven van de ketens en daarmee over het versterken van het culturele klimaat in de stad.

De Lindenberg staat aan de basis van alle ketens, als aanbieder van cultuur- en kunsteducatie. Recent is besloten het budget voor cultuureducatie per 2013 over te dragen aan de schoolbesturen, zodat de scholen meer keuzemogelijkheden hebben voor wat betreft de invulling van hun vraag. Ook voor kunsteducatie speelde een discussie over keuzemogelijkheden. Behalve het aanbod kunsteducatie van de Lindenberg zijn er meer dan honderd andere aanbieders kunsteducatie actief in Nijmegen. Uit het onderzoek *Cursusaanbieders Kunsteducatie Nijmegen* (BCP, 2011) is gebleken, dat er veel keuzemogelijkheden in aanbod, locatie en prijs zijn. We vinden het van groot belang dat we de kwaliteit van de kunsteducatie handhaven. Hierbij speelt de Lindenberg een fundamentele rol vanwege de geboden kwaliteit en continuïteit. We gaan met de Lindenberg in gesprek over hoe de Lindenberg zich verhoudt tot de andere aanbieders van kunsteducatie in de vrije markt, die ook een essentieel onderdeel vormen van de ketens. Voorop hierbij staat voor ons de vrije keuzemogelijkheid voor mensen in de stad en optimale informatievoorziening. Ook deelname van moeilijk bereikbare groepen aan kunsteducatie is voor ons een prioriteit, we gaan met de stichting Leergeld in gesprek om te kijken of we de participatie onder jongeren uit gezinnen met een lage sociaal economische status kunnen vergroten.

Wij gaan de grote instellingen aanspreken op hun positie in de keten. De wijze waarop een instelling deze functie kan invullen, hangt ook sterk samen met de legitimatie van die instelling in de stad. Bij het afsluiten van een nieuwe budgetsubsidie gaan wij met de grote instellingen in overleg over het ketenintendantschap en de modernisering van de instelling.

Hoofdstuk 6 - Het belang voor de stad: puntjes op de i

6.1 Amateurs: de brede basis van de keten

Kunst- en cultuureducatie en amateurkunst staan aan de basis van de culturele keten en zijn daarom een wezenlijk onderdeel van de keten. Uit *Cultuurstroom* en ander onderzoek blijkt dat er een zeer hoge amateurparticipatie in Nijmegen is, *Cultuurvisienijmegen.nl* benoemt het belang van amateurkunst voor de stad. Amateurkunst verrijkt de sector doordat veel amateurs later – als vrijwilliger of professional – een rol pakken in de stad. Amateurparticipatie versterkt het culturele vermogen van de stad: Nijmegenaren waarderen kunst en cultuur en dat maakt hen een dankbaar publiek. Ons publiek is ons unique selling point.

Met het oog op de mens van morgen, is het zaak vandaag een brede en toegankelijke amateursector te hebben. Daarom waarderen en ondersteunen wij de amateurkunst. De vraag is echter wel wat de beste manier van ondersteuning is. Directe subsidieverlening of meer faciliteren. De komende jaren gaan wij daarom ook focussen op twee onderwerpen:

AMATEURS EN DE GROTE PODIA

Op Cultuurvisienijmegen.nl bleek duidelijk dat gezelschappen behoefte hebben aan toegankelijke podia. Daarom vragen wij aan de ketenintendanten om het belang van de amateurgezelschappen mee te nemen in de ketens, om bijvoorbeeld amateurs meer kansen te bieden om hun kunsten te presenteren op één van de Nijmeegse podia. De oplossing voor dit vraagstuk kan liggen in het zoeken naar momenten waarop de zalen van de instellingen niet benut worden.

De afgelopen beleidsperiode hebben wij de grote instellingen gevraagd om Nijmeegse producties te ondersteunen, bijvoorbeeld door in de daluren een gereduceerde huurprijs te hanteren. De komende periode vragen wij meer van onze instellingen. We verwachten van hen dat zij in het kader van hun ketenintendantschap contact hebben met spelers in het amateurveld over hun bijdrage aan de ketens en hun behoefte aan facilitering.

ONDERSTEUNING AMATEURGEZELSCHAPPEN

Wij subsidiëren op dit moment veel amateurgezelschappen voor een relatief laag bedrag (minder dan € 2.000). Dat doen we omdat alle vormen en niveaus van culturele activiteit bijdragen aan de ontwikkeling van de inwoners en aan het versterken, verduurzamen en socialer maken van de stad. Juist met deze relatief kleine subsidies geven we veel mensen net die ene stimulans. De komende periode gebruiken we om de subsidieregelingen tegen het licht te houden en te vereenvoudigen.

6.2 Festivals, activiteiten en jongerenparticipatie: deregulering

De afgelopen jaren hebben wij een aantal regelingen gehad: FLEKCA, ISCA, besluit culturele evenementen 2009-2012, regelingen als Hatert, GSO-III en Nijmegen-Noord, budgetten voor beeldende kunst, budgetten voor overige evenementen én het budget voor het programmaplan cultuurparticipatie. Een aantal van deze regelingen loopt af, een aantal andere regelingen willen wij herijken. Met de grote instellingen uit onze culturele basisinfractructuur – waarover hoofdstuk 5 gaat – sluiten wij in principe *meerjarige subsidieovereenkomsten* af. Dat willen wij ook gaan doen met instellingen en/of stichtingen die wij niet tot onze basis infrastructuur rekenen, maar die belangrijk zijn voor de stad. Omdat ze zorgen voor bovenregionale uitstraling of direct ondersteunend zijn aan de basis infrastructuur.

Met een aantal andere organisaties willen wij *jaarsubsidies* gaan afsluiten, die voor één jaar verstrekt worden en ingezet kunnen worden voor het professionaliseren van organisaties, voor activiteiten en overhead, nieuwe initiatieven, maar ook voor bestaande evenementen die zich hebben bewezen maar meer continuïteit behoeven. Hierop vindt een jaarlijkse toetsing plaats, met jaarlijks een nieuwe aanvraagronde. Organisaties die voor een jaarsubsidie in aanmerking komen, zijn organisaties die meerdere activiteiten ontplooien en waarvan wij vinden dat zij niet voor iedere separate activiteit een subsidieaanvraag hoeven te doen.

Tenslotte gaan we werken met *projectsubsidies*, die bedoeld zijn voor een concreet project of activiteit. Bijvoorbeeld voor concrete projecten op het gebied van beeldende kunst of jongerenparticipatie.

De criteria in alle nieuwe regelingen zullen zijn afgestemd op de lijn van deze nota: talentontwikkeling, excellentie en experiment en innovatie. Daarnaast willen we dat gesubsidieerde organisaties net als de grote instellingen, in hun activiteiten de verbinding zoeken met andere (gemeentelijke) programmadoelen. Dat ze de stad versterken door verbindingen te leggen en een bijdrage leveren aan onze ‘warme citymarketing’.

We gaan met organisatoren van festivals het gesprek aan over andere vormen van subsidiëring in de toekomst, zoals subsidiëring via revolving funds. De zes grote instellingen kunnen in principe geen aanvraag doen voor een projectsubsidie, met hen hebben we een meerjarige uitvoeringsovereenkomst. Wij verwachten wel van aanvragers dat zij samenwerken met de grote instellingen en op die manier een actieve bijdrage leveren aan een keten. De instellingen uit de landelijke basis infrastructuur kunnen wel een aanvraag doen.

In het derde kwartaal van 2012 zullen wij een uitgewerkte subsidieregeling opstellen. Binnen bovenstaande regelingen behouden wij de vrijheid om budgetten te kunnen matchen met budget dat eventueel ingezet wordt door Europa, de Rijksoverheid en/of de provincie Gelderland.

6.3 Aanmoediging van excellentie, talent en ontwikkeling in de keten

Iedere culturele keten heeft helden en goede voorbeelden nodig. Mensen en organisaties die anderen inspireren om te excelleren. Nijmegenaren hechten waarde aan excellentie en experimentele cultuur. Uit het onderzoek naar het culturele DNA van de stad bleek duidelijk dat de Nijmegenaar op zoek is naar “nog net niet ontdekt talent”. Dat betekent dat we de komende jaren bijzonder talent uit Nijmegen aanmoedigen om zich nog verder te ontwikkelen. Dat doen we door de Mariken van Nimwegen Stipendia: een aantal stipendia voor in ieder geval de categorieën muziek, theater, beeldend en literatuur. Een talentvolle jonge kunstenaar kan hiermee een bijdrage krijgen voor een studie in het buitenland. De stipendia zijn niet alleen voor de talentontwikkeling van een individu, we willen er als stad ook iets voor terug. We verwachten dat hij of zij – bij terugkomst – ervaringen met het Nijmeegse deelt en met de kennis die hij of zij heeft opgedaan de sector in Nijmegen een stap verder helpt.

Naast nieuwe talenten willen we ook bestaande organisaties ruimte bieden voor ontwikkeling en excellentie. Dit doen we door ze te koppelen aan talentvolle en/of excellente kunstenaars uit binnen- of buitenland. We bieden een aantal bestaande organisaties de mogelijkheid om ‘gastheer’ te zijn en hun ‘gasten’ gedurende langere tijd in Nijmegen te ontvangen. Natuurlijk

willen we er ook als stad iets voor terug. We vragen van onze bezoekers dat ze iets blijvends achterlaten in de stad.

Naast investeren in ontwikkeling willen we ook onze culturele helden en bijna-helden eren. De cultuurprijzen, om precies te zijn de Cultuur Stimuleringsprijs stad Nijmegen en de Karel de Grote Oeuvreprijs, worden al decennialang uitgedeeld aan Nijmeegse kunstenaars. De Karel de Grote Oeuvreprijs onderscheidt zich door het totale artistieke oeuvre, een uitzonderlijke culturele prestatie of een voor de stad Nijmegen beeldbepalend kunstwerk. De Stimuleringsprijs wordt uitgereikt aan een veelbelovende kunstenaar, een kunstenaarsgroep of een cultureel ondernemer die het experiment niet schuwt en daarmee een aantoonbare bijdrage levert aan de vernieuwing in de stad.

6.4 Rafelranden en vernieuwing ateliers

Leegstaande panden en rafelranden in de stad willen wij graag laten gebruiken door kunstenaars, culturele organisaties en door verschillende bekende en onbekende initiatieven. Stichting SLAK is hiervoor hun eerste aanspreekpunt. Wij willen dat de doorstroming op deze markt beter op gang komt. Om hiervoor te zorgen gaan wij bij ateliers en werkruimtes werken met een herballotage die eens in de vijf jaar plaatsvindt. Als een kunstenaar op dat moment niet meer actief is, beëindigen we de huur. Ook wordt aan de hand van een inkomensverklaring bekeken of de kunstenaar nog steeds in een kwetsbare financiële positie zit. We voeren een maximum bruto jaarinkomen in.

Bij leegstaande gebouwen in de rafelranden en bij nieuwe ontwikkelingen in de stad spannen wij ons in om deze in te zetten voor (tijdelijke) culturele uitingen. Bij nieuwe ontwikkelingen op het gebied van stadsontwikkeling, gaan we ook op zoek naar regelluwe zones. Hierbij hebben wij ook de verantwoordelijkheid om te kijken naar de randvoorwaarden. Wij moeten de veiligheid van de fysieke omgeving kunnen garanderen en elke keer – als een gebouw leeg komt te staan – ook een bedrijfseconomische afweging maken.

6.5 Nieuw mecenaat

Het Nijmeegse publiek moet nauwer betrokken worden bij kunst en cultuur. Dat is de uitdaging voor de cultuursector. Vanuit die betrokkenheid willen mensen best meer bijdragen, getuige de groei van cultuurfondsen op naam (Idema, 2011). Dat betekent dat de sector hier in Nijmegen ook op in moet spelen. In *Crowdfunding: Waarom doen we mee?* (Vliet, van, 2011) is achterhaald waarom donateurs een bijdrage leveren aan culturele activiteiten of projecten. Uit dit onderzoek komen drie mechanismen naar voren die belangrijk zijn. Kort gezegd moet de bijdrage waardevol (affectie), effectief (resultaat) of rendabel (tegenprestatie) zijn. Uit de reacties van het Nijmeegs stadspanel blijkt een grote bereidheid om een financiële bijdrage te leveren. De Nijmeegse culturele instellingen hebben tot nu toe nog weinig ervaring met crowdfunding en er is nog geen Nijmeegs cultuurfonds. Voor dit laatste is wel een initiatief genomen, dat we ondersteunen. Van de instellingen en organisatoren van activiteiten en festivals verwachten we dat ze in hun zoektocht naar nieuw verdienvermogen bestuderen of vormen van crowdfunding interessant zijn. Wij houden de optie open om – via onze nieuwe regeling voor bijvoorbeeld festivals, projecten en/of beeldende kunst – aansluiting te zoeken bij een Nijmeegs cultuurfonds (denk bijvoorbeeld aan de mogelijkheid om te matchen).

6.6 Cultureel ondernemerschap in relatie tot individuele kunstenaars

De afgelopen twee decennia is cultureel ondernemerschap veelvuldig onderwerp van discussie geweest. Van grote culturele instellingen werd gevraagd om hun bestaansrecht te vertalen in nieuwe financiële ondersteuning, onder andere via bedrijven en bezoekers. Voor individuele kunstenaars en kleinere cultuurmakers – die veelal niet in aanmerking komen voor subsidie – bestaat deze werkelijkheid al langer.

Smeerolie vertegenwoordigt de groeiende groep zzp'ers, kunstenaars en cultuurmakers uit de Nijmeegse creatieve sector, met als doel het creatief productiekapitaal in Nijmegen te bundelen. Daarnaast vervult Smeerolie als vertegenwoordiger van de culturele humuslaag een loketfunctie. Deze functie is belangrijk voor de stad; op Cultuurvisienijmegen.nl kwamen veel opmerkingen over de ondersteuning van individuele kunstenaars. Er is behoefte aan ondersteuning.

Wij zien het niet als onze publieke taak om individuele kunstenaars te ondersteunen, en merken op dat veel kunstenaars onze ondersteuning ook niet nodig hebben. Wél zien wij het als onze taak om een culturele basisinfrastructuur te hebben en denken dat deze infrastructuur meer kan betekenen voor de cultuurmakers in de stad. Met de veranderingen in hoofdstuk 5 (het sterker denken in ketens) verwachten wij dat instellingen individuele kunstenaars en cultuurmakers beter faciliteren. Bijvoorbeeld bij het ondersteunen van promotie bij activiteiten.

Wel zijn wij ons bewust van de kracht van fysieke centra voor ondernemerschap die overal in Nederland ontstaan, en waarin veel kunstenaars en creatieve mensen actief zijn. In veel steden verrijzen fysieke ruimtes in leegstaande gebouwen waar individuele beginnende kunstenaars en ondernemers een zetje krijgen. Bij concrete plannen hiervoor denken wij graag mee. Dit doen we door in 2012 een conferentie over cultureel ondernemerschap te ondersteunen.

6.7 De regio: Arnhem, andere gemeenten, Duitsland en Europa

Stadsgrenzen zijn voor veel cultuurmakers relatief, culturele ketens zijn grensoverschrijdend. Uiteindelijk is het in het belang van de kunst en cultuursector dat wij niet alleen denken in plaatselijke belangen.

Nijmegen is de centrumstad in het Rijk van Nijmegen. We kunnen een cirkel met een straal van 30 kilometer om onze stad trekken, dat is ons bereik. In de vorige nota *Op koers* benoemen we dat we ons regionale netwerk willen versterken. Hoewel er veel inspanningen zijn geweest, heeft het nog niet tot de gewenste resultaten geleid. Regionale samenwerking levert niet altijd direct resultaat op, maar is van de lange adem. Of dat nou met de stadsregio, Euregio, landsdeel Oost, Europa of een buurgemeente is. Wij spreken ons uit vóór meer regionale samenwerking, vooral ook omdat hier kansen liggen.

Een deel van de kansen is voor Arnhem en Nijmegen geïnventariseerd in het rapport *CAN!* (Directies culturele instellingen uit Arnhem en Nijmegen, 2001). Daarin wordt gesproken over kansen op korte termijn, zoals het inspirerend samengaan van productie, distributie en beleving, het scheppen van een dynamisch artistiek klimaat voor een grensoverschrijdende multimediacultuur en het neerzetten van een breed (inter)nationaal entertainmenttheater van internationale allure. Op middellange termijn zijn ook ambities geformuleerd (binnen 5 tot 10 jaar), zoals het initiëren en realiseren van een wisselwerking tussen podiumkunsten. Dit zijn maar een paar voorbeelden uit *CAN!*, een rapport dat nog steeds inspiratie biedt voor

samenwerking. Dit rapport zouden we graag actualiseren om tot nieuwe ambities te komen voor de stadsregio. We gaan ook op zoek naar mogelijkheden tot het verbeteren van de afstemming. Wij zijn van mening dat beide steden een culturele basisinfrastructuur nodig hebben. Betere samenwerking en afstemming in de programmering zijn echter wel aandachtspunten. Ook voor de gemeente Arnhem, die zich in haar nieuwe cultuurbeleid Stroom uitspreekt voor het aanhalen van de samenwerking.

De instellingen uit de landelijke culturele basisinfrastructuur die gevestigd zijn in Arnhem, zijn ook voor ons belangrijk. Oostpool, Introdans en Het Gelders Orkest hebben een regionale functie en zijn regelmatig te gast in onze stad. Voor onze podia zijn deze gezelschappen van grote waarde en wij willen hen ook gastvrij blijven ontvangen.

Met directe buurgemeenten gaan we ook in gesprek. Podia trekken veel regionale bezoekers; in alle gemeenten is vraag naar kunst- en cultuureducatie. Van een aantal instellingen in onze stad weten we dat ze actief zijn in andere gemeenten. Met andere gemeenten willen wij onze regiofunctie bespreekbaar maken: wat kunnen wij voor hen betekenen en andersom.

Dit doen wij ook op Euregionaal niveau, in de wetenschap dat het type vraagstukken op dit niveau anders is. Vanuit diverse perspectieven zoals fondsenwerving, kunstuitwisselingen en/of publieksontwikkeling, is het interessant om te bezien of wij onze contacten met bijvoorbeeld Kleve en Duisburg moeten aanhalen.

6.8 Governance

In 2011 heeft de Rekenkamer een onderzoek gedaan naar cultural governance en concludeerde dat wij de Code Cultural Governance niet afdwingbaar hebben ingevoerd. Naar aanleiding daarvan hebben wij – in goed overleg met de sector – een nieuw verantwoordingsprotocol governance opgesteld dat bindend is opgelegd aan de zes grote culturele instellingen in de stad. Voor het opleggen van dit protocol aan overige instellingen, sluiten wij aan bij de NKS. Indien een organisatie meer dan € 100.000 subsidie van ons krijgt, verwachten wij dat ze conform het protocol good governance verantwoording afleggen over de toepassing van de *Code Cultural Governance* (Stichting Kunst & Zaken, 2006). Organisaties die minder gemeentelijke subsidie ontvangen, belasten wij niet met deze verantwoordingsplicht. Daar waar mogelijk zullen wij het gebruik van de Code Cultural Governance wel stimuleren.

6.9 Overige

Niet alles wat gerelateerd is aan cultuur valt onder de cultuurvisie. Voor de facilitaire kant van het evenementen hebben wij – net als voor de kunst in de openbare ruimte, de inzet van maatschappelijk vastgoed en cultuurhistorie – specifiek beleid.

CULTUURHISTORIE

Het gemeentelijk beleid ten aanzien van cultuurhistorie is vastgelegd in het programma *Verleden verbeeld*. De startnotitie erfgoednota is vastgesteld en de nota wordt nu geschreven. Vanuit cultuur leveren we een bijdrage aan het cultuurhistorisch bewustzijn door culturele evenementen te stimuleren, die refereren aan een van de vier belangrijke periodes van de Nijmeegse geschiedenis uit het coalitieakkoord.

VASTGOED

Ons maatschappelijk vastgoedbeleid verdient de aandacht. In *Professionaliseren gemeentelijk cultureel vastgoed* (De Klerk, 2011) worden de specifieke kenmerken van cultureel vastgoed beschreven. De bouwkosten zijn hoog, het vastgoed is soms verouderd, er zijn weinig andere gebruiksmogelijkheden en de instellingen die erin huizen zijn vaak subsidieontvanger én huurder. Voor de Nijmeegse culturele instellingen gelden deze kenmerken meestal ook. Daarnaast is de inrichting van de gebouwen niet in alle gevallen efficiënt. Zo wordt een groot deel van de stadsschouwburg bijna nooit gebruikt, terwijl er juist vraag is naar ruimte voor experiment of atelier. Daarnaast valt op dat eigendoms- en onderhoudsconstructies erg van elkaar verschillen. In het verleden is hiervoor vaak wel een reden vindbaar; sommige instellingen zien hun gebouw als elementair onderdeel van hun culturele product, andere besteden de zorg hiervoor het liefst uit aan ons. Ook hangt het sterk af van de ligging en de toekomstplannen met de locatie. De komende jaren gaan we met de culturele instellingen op zoek naar een slimmer vastgoedbeleid: maximalisatie van het gebruik en minimalisatie van de kosten, afgezet tegen de aanwezige behoefte.

De komende jaren willen wij met de instellingen en andere culturele organisaties op zoek naar een slimmer vastgoedbeleid. De regie hiervoor ligt niet alleen bij cultuur, maar ook bij vastgoed en accommodaties. Goed overleg is essentieel, gezien de functie die de gebouwen hebben en de financiële relaties die tussen beide programma's liggen. De plaats van het gebouw in de keten en de invulling van de programmering wordt in de discussies over het vastgoed meegenomen.

De inhoudelijke prioriteit bij het investeren in de gebouwen zal daarnaast liggen op duurzaamheid, cultureel ondernemerschap en cultuurhistorie. Daarnaast vinden wij het van groot belang dat de culturele instellingen toegankelijk zijn voor mensen met een handicap.

EVENEMENTEN EN CITYMARKETING

Wij hebben een specifiek evenementenbeleid *Event Full*, dat in maart 2012 door het college ter vaststelling aan de raad is aangeboden. Over het oude evenementenbeleid zijn op Cultuurvisienijmegen.nl en tijdens de debatavond in november 2011 in LUX opmerkingen gemaakt. Deze opmerkingen gingen bijvoorbeeld over ons vergunningenproces en over diverse aspecten van onze citymarketing. Deze opmerkingen zijn meegenomen in de nota Event Full, waarin criteria zijn opgenomen aan de hand waarvan wij bepalen welke evenementen wij stimuleren.

Ons culturele aanbod zet de stad op de kaart. We trekken veel bezoekers met popconcerten in het Goffertpark, via ons podiumaanbod of één van de vele festivals. Zoals we in paragraaf 5.2 al beschreven, willen we dat culturele instellingen meer samenwerken. Letterlijk en figuurlijk grensoverschrijdend, de lands- en sectorgrens hoeft niet gerespecteerd te worden. Een van de terreinen waarop samenwerking met ons voor de hand ligt, is citymarketing. Wij gaan met de sector in gesprek om afstemming te bereiken in de culturele citymarketing. Zodat we beter over het voetlicht krijgen hoe mooi de dingen zijn die in onze stad gebeuren en dat we hier grotere groepen mensen van buiten de gemeentegrenzen mee aanspreken.

Literatuurlijst

ARRD, 2010, State of Art, een onderzoek naar de stand van zaken in de professionele beeldende kunst en vormgeving in de gemeente Nijmegen.

Bunnik, Claartje en Van Huis, Edwin, 2011, Niet tellen maar wegen, over de zin en onzin van prestatieafspraken in de culturele sector, Boekmanstudies, Amsterdam

BCP Buys Culturele Profielen, 2010, Cultuurstroom Nijmegen, Inventarisatie kunst & cultuuraanbieders Nijmegen

BCP Buys Culturele Profielen, 2011, Cursusaanbieders Kunsteducatie Nijmegen

Dalm, Roy van, 2011 (1), Een beminnelijke en innovatieve gangmaker

Dalm, Roy van, 2011 (2), Nijmegen: proeftuin voor vernieuwing

Directies van culturele instellingen uit Arnhem en Nijmegen, 2001, CAN! Een visiedocument over het stedelijk cultureel netwerk Arnhem-Nijmegen

Gemeente Eindhoven, 2011, Cultuur Totaal

Gemeente Nijmegen, 2008, Op koers, cultuur aan de Waal (actualisatie 2008-2011)

Gemeente Nijmegen, 2010, Werken aan een duurzame toekomst (coalitieakkoord)

Hoeven, van der, Quirine, 2012, Van Anciaux tot Zijlstra, Cultuurbeleid en cultuurparticipatie in Nederland en Vlaanderen, Sociaal en Cultureel Planbureau

Hoogen, Quirijn van den, 2009, Individuele en maatschappelijke waarden van kunstervaringen, of wat er zo bijzonder is aan kunst, Rijksuniversiteit Groningen

Idema, Johan, 2011, Koers Kunst, matchmaker tussen cultuur en publiek (de cultuurinstelling van de 21ste eeuw)

Klerk, de, Eltje, 2011, Professionaliseren gemeentelijk cultureel vastgoed, scriptie voor de opleiding Master of Real Estate, Amsterdam School of Real Estate (ASRE)

Marlet, Van Woerkens, 2011, Atlas voor gemeenten 2011, de waarde van cultuur voor de stad

Marlet, e.a., 2012, De cultuurkaart van Nederland, Atlas voor gemeenten

Marlet, 2010, Muziek in de stad, derde druk

Ministerie van OCW, 2011 (1), Meer dan kwaliteit: een nieuwe visie op cultuurbeleid

Ministerie van OCW, 2011 (2), Cultuur in beeld

Provincie Gelderland, 2011, Uitdagend Gelderland (coalitieakkoord)

Onderzoek & Statistiek gemeente Nijmegen, 2011, Meningspeiling t.b.v. Cultuurvisie, meting Nijmeegs stadspanel 2011

Onderzoek & Statistiek gemeente Nijmegen, 2011, Stadspeiling 2011

RMO (Raad voor Maatschappelijke Ontwikkeling), 2011, Tegenkracht organiseren, lessen uit de kredietcrisis

RMO, 2011, Nieuwe ronde, nieuwe kansen, Sociale stijging en daling in perspectief

Scruton, Roger, 2008, Waarom cultuur belangrijk is, Nieuw Amsterdam Uitgevers, 4e druk

Staal, Jonas, 2009, Post-propaganda (Essay), Het kunstenaarschap als politiek commitment, De Groene Amsterdammer

Stichting Kunst & Zaken, 2006, Code Cultural Governance, pas toe of leg uit, Rotterdam

Tilroe, Anne, 2010, De Ja-spong, Naar een nieuwe vitaliteit in de kunst (pamflet), Querido

Vliet, van, Koen, 2011, Crowdfunding: Waarom doen we mee? Een onderzoek naar de motivatie van donateurs die participeren in culturele projecten op crowdfunding platforms, Masterthesis Kunstbeleid- en management, Universiteit Utrecht

Voogt, Joke en Roblin, Natalie Pareja, 2010, 21st Century Skills, Universiteit Twente

Wijn, Cor, 2003, Gemeentelijk cultuurbeleid – een handleiding, VNG Uitgeverij

Internet en social media
www.nijmegen.nl/cultuurvisie
www.cultuurvisienijmegen.nl
twitter.com/#!/cv024 en #cv024
facebook.com/#!/cv024

Bijlage 1 – Toelichting totstandkomingsproces

Op 31 mei 2011 is de startnotitie #cv024 vastgesteld door het college. Deze is uitgewerkt in een onderliggend plan van aanpak voor een digitale co-creatie. De doelstelling was om een cultuurvisie 2012-2015 vast te stellen, gedragen door het culturele veld en mede gebaseerd op de deskundigheid van de directe belanghebbenden en gedragen door de Nijmeegse burgers die hun inbreng hebben in het proces. Hiervoor is een website ontwikkeld en zijn diverse activiteiten georganiseerd.

Op 8 oktober 2011 is www.nijmegen.nl/cultuurvisie gelanceerd, hebben wij een facebookaccount geopend en zijn wij gaan twitteren met @cv024. Via ons facebookprofiel hebben wij 784 vrienden [dd. 14/12/2011], onze Twitter heeft 391 volgers [dd. 14/2/2011] en op onze website hebben meer dan 800 unieke mensen een bijdrage geleverd. Via De Gelderlander, De Brug, onze website en het versturen van >500 posters naar diverse partijen de stad hebben wij aandacht gevraagd voor deze website. Daarnaast hebben meer dan 1000 Nijmegenaren uit ons digitale stadspanel deelgenomen aan een onderzoek.

Wij hebben dit digitale proces gestructureerd vormgegeven. Mensen die hun inbreng leverden, kregen te zien hoe wij hun inbreng verwerkten en konden daar vervolgens weer op reageren. Dat hebben wij gedaan in een aantal ronden. Eerst stond het culturele profiel van de stad centraal, daarna de kansen voor de stad en vervolgens de acties en de rollen.

Tijdens het proces hebben wij een aantal offline activiteiten georganiseerd. Op 12/11 stonden wij in winkelcentrum Dukenburg en op de markt, op 14/11 was een debat in LUX en op 17/11 was een debat in samenwerking met de HAN Cultuurbalie. Op 25/11 zijn wij in gesprek gegaan met studenten op de universiteit. Op 14/11 hebben we ook in LUX een begrotingswijzer gelanceerd. Op 2/3/12 is een expertmeeting georganiseerd met CNN en drie deskundigen, waar de conceptnota besproken is.

Tijdens het traject hebben wij geprobeerd om veel verkeer te genereren naar onze website. Onder andere door gebruik te maken van de nieuwsbrief van instellingen en door op bekende Nijmeegse blogs en websites opinieartikelen te laten schrijven door deskundigen.

Over het totstandkomingsproces van deze nota valt veel te zeggen en te vinden. De opzet was experimenteel. Niet alleen omdat we via internet met mensen in debat wilden, maar ook omdat onze uitgangspositie zeer open was. Voorafgaand aan het debat in de stad namen wij geen standpunt in. Daarnaast hebben we er ook bewust voor gekozen om erg open te communiceren. Door direct met mensen in debat te gaan via Twitter, Facebook en onze website, maar ook door met mensen af te spreken in de stad.

Het digitale co-creatietraject #cv024 voor de cultuurvisie evalueren wij achteraf. Deze evaluatie sturen wij ter informatie naar de raad.

Bijlage 2 – Begrotingswijzigingen op hoofdlijnen

Begroting

Op dit moment is onze kunst- en cultuurbegroting opgedeeld in drie onderdelen: cultuureducatie en amateurkunst, ontwikkeling van de kunsten en culturele infrastructuur. Deze indeling veranderen we: ketens, talentontwikkeling en projecten.

Ketens

Onder de ketens vallen de instellingen die in de oude stadsbegrotingen vallen onder de culturele infrastructuur. Met dat verschil dat we in de nieuwe begrotingen de ketens benoemen en de functie die de instellingen daarin vervullen centraal stellen. We spreken in dit hoofdstuk van de stadsbegroting daarom over de ketens muziek, theater & dans, film & media, beeldende kunst en literatuur en over de functies kunst- en cultuureducatie, produceren, presenteren en faciliteren. Uiteindelijk moet dit een tastbaarder verhaal opleveren over kunst en cultuur in Nijmegen, omdat we het meer gaan hebben over de inhoud en minder over concrete instellingen. Door die verandering moet het ook beter mogelijk worden om over het instellingsbelang heen te kijken naar kunst en cultuur in de stad. In de begroting maken we tevens inzichtelijk welke organisaties wij voor welk bedrag financieel ondersteunen.

Het budget voor dit begrotingsproduct is het budget waarvoor wij op dit moment Doornroosje, LUX, de Keizer Karel Podia, Museum Het Valkhof en de Bibliotheek subsidiëren. Het gaat hierbij om een totaalbedrag van ongeveer € 12 miljoen.

Talentontwikkeling

Onder talentontwikkeling valt de bestaande regeling voor amateurkunst, de cultuurprijzen en de stipendia voor jong talent. Daarnaast vallen de functies kunst- en cultuureducatie hieronder. Het budget dat onder dit begrotingsproduct valt is de som van de huidige regeling amateurkunst, de budgetsubsidie voor de Lindenberg, het prijzengeld voor de cultuurprijzen en de subsidie voor jeugdtheater. Het gaat hierbij om een totaalbedrag van ongeveer € 4 miljoen.

Projecten

Onder dit product valt de nieuwe regeling voor festivals, activiteiten en jeugdparticipatie. Hiervoor wordt één regeling gemaakt, die komt in plaats van de twee regelingen (isca/flekca), twee budgetten (culturele evenementen en astructurele subsidies) en de regeling voor jongerenparticipatie. Daarnaast valt onder dit product de omroep RTV Nijmegen1 en de nieuw in te richten regeling voor de beeldende kunst. De budgetten voor de kunst in de openbare ruimte vallen ook onder dit product. In totaal gaat het ongeveer om een budget van € 1 miljoen.

Bestaand financieel kader

Voor 2012 gaan we uit van het huidige financiële kader. Dat kader ziet er op hoofdlijnen als volgt uit, gebaseerd op onze huidige begroting:

Instelling	*Bedrag (2012, * 1.000.000)*
De Lindenberg	€ 3.8
KKP	€ 1.9
LUX	€ 1.2
Doornroosje	€ 1.1
OBGZ	€ 5.4
Museum Het Valkhof	€ 2.4
Amateurkunst	€ 0.25
Jeugdtheater	€ 0.06
RTV Nijmegen1	€ 0.1
Programmaplan Cultuurparticipatie	€ 0.16
Flekca/isca	€ 0.85
Culturele evenementen	€ 0.4
Beeldende kunst	€ 0.23

Bovenstaande opsomming is niet volledig. Een aantal kleine bedragen is niet vermeld.

Bijlage 3 – Keten- en functiematrix

De ketens en de functies kunnen we in een raster plaatsen. Alle culturele organisaties, kunstenaars en cultuurmakers kunnen zich positioneren in dit raster. Als wij een dimensie aan dit raster toevoegen (bijvoorbeeld een soort warmtekaart waar actieve gebieden de kleur rood krijgen en gebieden waarop weinig organisaties actief zijn de kleur blauw), dan wordt inzichtelijk waar de kracht van de stad ligt en waarin we willen investeren.

KETENS >>> **FUNCTIES**	MUZIEK	THEATER & DANS	FILM & NIEUWE MEDIA	BEEL-DENDE KUNST	LITERA-TUUR
KUNST- EN CULTUUREDUCATIE					
PRODUCEREN (scheppen, reproduceren, innoveren, etc.)					
PRESENTEREN (podium bieden, publiek bereiken, etc.)					
FACILITEREN					

Eindverslag inspraak Kunst- en cultuurvisie

14 mei 2012

Beschrijving proces

Van oktober tot en met december 2011 hebben wij via de website nijmegen.nl/cultuurvisie gewerkt aan een nieuwe kunst- en cultuurvisie voor Nijmegen. Wij hebben geprobeerd om zoveel mogelijk mensen te betrekken bij deze visie, onder andere door actief het contact te zoeken via social media en veel publiciteit te maken rondom het traject. In het eerste kwartaal van 2012 hebben we dit verwerkt in een concept Kunst- en Cultuurvisie. Op 20 maart 2012 is dit concept vastgesteld en tot 1 mei 2012 vrijgegeven voor inspraak. In dit verslag staan alleen de formele inspraakreacties opgenomen die tussen 20 maart 2012 en 1 mei zijn binnengekomen.

Naast de standaardstappen (publicatie in De Brug, publicatie op nijmegen.nl) die gezet worden bij het voor inspraak vrijgeven van een beleidsdocument, hebben wij een aantal maal getwitterd over de inspraak (via @cv024 en @gemNijmegen) en is de mogelijkheid tot het geven van een inspraakreactie op ons facebookprofiel Cultuurvisie Nijmegen gezet. Daarnaast heeft iedereen die zich aangemeld heeft voor de digitale nieuwsbrief (371 personen) een bericht gehad en is er een melding gedaan op onze nieuwe facebookpage (gemeentebreed) www.facebook.com/gemeenteNijmegen.

Het facebookprofiel Cultuurvisie Nijmegen verwijderen wij; het profiel heeft zijn waarde tijdens het traject bewezen en na besluitvorming in de raad sluiten we aan bij de facebookpage van de gemeente Nijmegen. Net als het twitteraccount @cv024. Via deze kanalen wordt nog wel verwezen naar de bespreking van de visie in de raad.

Reacties en verwerking

Hieronder volgt een samenvatting van de reacties die wij hebben ontvangen. Per reactie beschrijven wij welke consequenties dit heeft gehad voor de tekst van de Kunst- en Cultuurvisie. We vermelden ook de adviezen van de adviescommissies aan het college.

Inspraakreacties

- Dhr. Van Vliet heeft een inspraakreactie gegeven op de Kunst- en Cultuurvisie die grotendeels positief is. Hij maakt een aantal kritische kanttekeningen, die tekstuele of andere gevolgen hebben. Dat zijn de volgende:

    1. Paragraaf 6.6 gaat over cultureel ondernemerschap, maar dhr. Van Vliet mist een definitie. Dhr. Van Vliet vraagt of wij van mening zijn dat kunstenaars zonder subsidie zouden moeten kunnen of dat ze zich zakelijker moeten opstellen. Wat ons betreft is de discussie breder. Zo richt het thema cultureel ondernemerschap zich ook op de instellingen uit de culturele basis infrastructuur, die op zoek moeten naar nieuwe verdienmodellen. In de visie worden ook in paragraaf 6.5 en 5.2 opmerkingen gemaakt die gerelateerd zijn aan cultureel ondernemerschap. Concreet is daarom de titel van de paragraaf “versmald”.

        Het debat over cultureel ondernemerschap willen wij echter niet uit de weggaan. We nodigen partijen uit om in de 2e helft van 2012 een initiatief voor een conferentie over cultureel ondernemerschap te organisren. Wij zullen dat initiatief ondersteunen onder de volgende voorwaarden: de organisatie voor de conferentie

ligt niet bij één partij, mag niet gratis zijn voor deelnemers, moet een impuls voor vaardigheden en bewustzijn opleveren en moet geëvalueerd worden. Op basis van de uitkomsten van deze bijeenkomst, bepalen we een eventuele gezamenlijke vervolgagenda. De conferentie is toegevoegd aan paragraaf 6.6.

2. Dhr. Van Vliet geeft aan dat we initiatieven voor crowdfunding kunnen ondersteunen door matchingsregelingen te creëren. Deze optie houden wij open, in paragraaf 6.5 is dit nu beschreven.

- PAN heeft feedback gegeven op de concept Kunst- en Cultuurvisie. Zij vragen zich af hoe het “ketenintendantschap” in de praktijk vorm zal krijgen en verzoeken om een gesprek met de gemeente over de implementatie van het nieuwe cultuurbeleid. In hoofdstuk 5 staan wij stil bij de ketenbenadering, niet op detailniveau maar op hoofdlijnen. In paragraaf 5.3 geven wij kort aan wat de betekenis zou kunnen zijn, maar de concrete uitwerking van de visie zal de komende jaren zijn beslag moeten krijgen. Wij zullen PAN uitnodigen voor een gesprek over de implementatie van de visie, maar verwachten ook dat zij in de sector zelf het gesprek aan gaan o.a. met ketenintendanten als Doornroosje, de stichting Keizer Karel Podia en de Lindenberg. De inspraakreactie heeft geen concrete gevolgen voor de Kunst- en Cultuurvisie.

- Dhr. Van Hoften heeft een reactie gestuurd op de Kunst- en Cultuurvisie. Hij steunt de ketenbenadering, maar vindt het jammer dat het “eindpunt van de ketens niet wordt benoemd: de gebruiker, deelnemer, klant of consument. Alles wat in de ketens plaatsvindt, moet in zijn ogen beslag vinden in de acceptatie door de Nijmeegse burgers, op wat voor een manier dan ook. Door de vraagkant niet expliciet te benoemen, lijkt het een heel aanbodgerichte benadering. Hij suggereert dat in het schema in bijlage 3 te doen. Ook suggereert hij de schakel “presentatie” anders te benoemen (“consumptie”). Dhr. Van Hoften koppelt “consumptie” sterker aan outcome dan “presentatie”.

  De discussie outcome/output is een lastige, bijvoorbeeld omdat de extrinsieke en intrinsieke (individuele en collectieve) waarde van kunst en cultuur niet altijd meetbaar zijn. In dat opzicht is consumptie iets dat wel iets zegt over deze waarde; veel deelname en positieve beoordelingen van bezoekers zeggen ook iets over bijv. de extrinsieke collectieve waarde van cultuur (bijv. effect op vestigingsklimaat), maar is qua type sturingsmechanisme toch meer een outputfactor omdat een hoge deelnemingsgraad bijdraagt aan een uiteindelijk hoofddoel. Dat is overigens ook precies de reden waarom wij structureel onderzoek laten doen naar het publieksbereik en –beoordeling bij de culturele instellingen (waaruit onder andere blijkt dat 64% van de Nijmegenaren minimaal één maal per jaar een culturele voorstelling bezoekt (exclusief film), 66% minimaal één filmvoorstelling bezoekt en de deelname aan amateurkunst op 44% ligt).

  Wij zijn van mening dat onze Kunst- en Cultuurvisie zeker niet aanbodgericht is, we vragen instellingen een meer open houding aan te nemen. Wij hebben – naar aanleiding van de input van Dhr. Van Hoften – wel bijlage 3 aangepast (publiek bereiken als element opgenomen onder de presentatiefunctie). Deze zinsnede is niet gekoppeld aan de begrippen “vraag en aanbod”, omdat dit de suggestie wekt dat bovenstaande per definitie plaatsvindt door o.a. kaart- of abonnementsverkoop. Acceptatie van de producten die een sector biedt is in onze ogen breder dan dat, zoals dhr. Van Hoften ook al aangeeft door in zijn reactie nadrukkelijk de woorden “op wat voor een manier dan ook” te gebruiken.

- De Lijst Ramon Barends/ONP heeft een uitgebreide inspraakreactie gegeven die concreet is toegespitst op de Kunst- en Cultuurvisie. In deze reactie staat een aantal complimenten voor inhoud en proces, maar ook een aantal kritische punten. Wij halen een aantal opmerkingen uit de inspraakreactie, en focussen daarbij op de opmerkingen die geleid hebben tot een tekstwijziging of andere consequentie:

    1. De Lijst Ramon Barends/ONP is van mening dat – daar waar mogelijk – verantwoording SMART geformuleerd moeten worden. Er is een spanning tussen enerzijds SMART doelstellingen formuleren en anderzijds professionals de ruimte geven om samen te werken. Wij zullen blijven sturen op SMART-doelstellingen, maar willen in onze uitvoeringsovereenkomsten ook meer de nadruk leggen op samenwerking in de stad. Het voorstel om de instellingen hierover verantwoording af te laten leggen, nemen wij over. De tekst onder 5.1D is aangepast.

    2. De Lijst Ramon Barends/ONP suggereert dat wij de invoering van de Code Cultural Governance ook bij kleine subsidies mogen stimuleren. Wij hebben de tekst onder 6.8 daarom aangepast.

    3. De Lijst Ramon Barends/ONP is van mening dat “aansluiting bij een keten” noodzakelijk is om in aanmerking te komen voor gemeentelijke subsidie. Zo ver willen wij daar op dit moment niet in gaan. We gaan eerst een start maken met het werken aan culturele ketens en wij juichen het toe dat partijen meer en beter gaan samenwerken. In een later stadium zou dit eventueel wel kunnen.

- De Federatieve Onafhankelijke Partijen Gelderland hebben een korte reactie gegeven op de Nijmeegse cultuurvisie. De partijen roepen op tot samenwerking tussen Arnhem en Nijmegen en een update van het document CAN! (2001). Wij zijn van mening dat we in paragraaf 6.7 van de Kunst- en Cultuurvisie duidelijk benadrukken dat we willen samenwerken met regiogemeenten. Het maken van een update van het document CAN! zou een mogelijke uitkomst kunnen zijn van nieuwe samenwerking, wij willen ons daar niet nu al op vastleggen. De inspraakreactie heeft daarom geen concrete gevolgen voor de tekst van de Kunst- en Cultuurvisie.

- De Onafhankelijke Nijmeegse Partij heeft een inspraakreactie gegeven op de voortgang van de stratemakerstoren en het cultuur/natuurcentrum Nijmegen. Het verzoek is de inhoud van deze brief ook te betrekken bij de cultuurvisie. Met name de onderdelen die betrekking hebben op de stratemakerstoren en haar omgeving. Wij zijn van mening dat deze inspraakreactie niet aansluit op de cultuurvisie, maar op ons beleid met betrekking tot cultuurhistorie. De inspraakreactie heeft daarom geen gevolgen voor de tekst van de Kunst- en Cultuurvisie.

- Namens de FFAN i.o. heeft dhr. Barends een inspraakreactie ingezonden. De FFAN heeft zich ten doel gesteld om een Fryske krite in de Stadsregio Arnhem Nijmegen te hebben. In een Fryske krite kan de Friese taal geleerd en gesproken worden. De FFAN vraagt om ondersteuning, mede omdat zij het belangrijk vindt dat de Friese taal in stand gehouden wordt. Instandhouding van de Friese taal is geen speerpunt in visie, de inspraakreactie heeft geen gevolgen voor de tekst van de Kunst- en Cultuurvisie.

- De Nieuwe Volkspartij heeft haar zienswijze voor de Kunst- en Cultuurvisie ingediend. Zij maakt een drietal punten: (1) dat de overheid hoogwaardige voorzieningen moet

bieden, (2) dat de overheid voorzieningen op het gebied van cultuur al dan niet binnen onderwijsondersteunende projecten mogelijk moet maken en (3) dat de publieke omroep kan blijven functioneren zoals deze nu functioneert. Wij zijn van mening dat deze punten herkenbaar terug te vinden zijn in de visie.

Adviescommissies

- *Adviescommissie homo-/lesbisch beleid*
  De commissie is van mening dat de nieuwe nota een impuls kan geven aan o.a. roze projecten. Zij adviseert echter om de kans hierop te vergroten door een opdracht tot samenwerking alsnog op te nemen in de definitieve nota. Wij hebben onder paragraaf 5.2 een opsommingselement toegevoegd (dat culturele instellingen aandacht hebben voor specifieke doelgroepen). Het is aan instellingen en cultuurmakers zelf om hier concreet vorm aan te geven, wij gaan wel met ze in gesprek over het bereiken van specifieke doelgroepen.

- *Adviescommissie Jeugd, Maatschappelijke opvang- en Gehandicaptenbeleid*
  De commissie adviseert voor bestaande culturele instellingen een plan te (laten) maken om de fysieke toegankelijkheid te verbeteren voor mensen met een visuele, auditieve of mobiele beperking. Deze suggestie nemen wij mee bij de maken van de kadernota maatschappelijk vastgoed.

  Daarnaast geeft de commissie aan de algemene toegankelijkheid (bejegening, passendheid, beschikbaarheid) te willen verbeteren. Wij hebben er aan getwijfeld of we hierover kanttekeningen moeten opnemen in onze Kunst- en Cultuurvisie, bijvoorbeeld onder 5.2 onder “Modernisering culturele sector”. Wij vinden het van groot belang dat er toegankelijke en gastvrije instellingen zijn in de stad. Tegelijkertijd willen wij niet te paternalistisch overkomen (opleggen hoe je iemand dient aan te spreken) en moeten we geen beleid maken dat met elkaar in strijd is (sommige kaartjes zijn duur, ook omdat wij ondernemerschap verwachten). Wij vragen de commissie concrete signalen over ongastvrijheid door te geven aan de instellingen en, indien er geen reactie komt, aan ons. Dit omdat wij van mening zijn dat klachten of opmerkingen over instellingen altijd eerst rechtstreeks met een organisatie afgehandeld moeten worden en wij hier formeel geen partij in zijn. Wij zijn wel van mening dat wij in de positie zitten om instellingen aan te spreken, maar niet voordat mensen eerst zelf een poging hebben ondernomen een instelling de kans te geven hun gedrag te corrigeren.

- *Seniorenraad Nijmegen*
  De seniorenraad benadrukt in haar advies het belang van toegankelijkheid van cultuur en geeft aan dat zij signalen ontvangen dat er in vrijwilligersbeleid van instellingen sprake is van leeftijdsdiscriminatie. Wij hebben onder paragraaf 5.2 (kopje “maatschappelijke oriëntatie” opgenomen dat instellingen moeten open staan voor een divers publiek (o.a. in hun vrijwilligersbeleid). Wij vragen de Seniorenraad concrete signalen door te geven aan de instellingen en, indien er geen reactie komt, aan ons. Dit omdat wij van mening zijn dat klachten of opmerkingen over instelling altijd eerst rechtstreeks met een organisatie afgehandeld moeten worden en wij hier formeel geen partij in zijn. Wij zijn wel van mening dat wij in de positie zitten om instellingen aan te spreken, maar niet voordat mensen eerst zelf een poging hebben ondernomen een instelling de kans te geven hun gedrag te corrigeren.

De Seniorenraad vraagt zich af wat wij verstaan onder een “realistische meerwaarde” zoals beschreven staat in paragraaf 5.2. Dit is iets wat wij continue moeten afwegen en waarvoor het lastig is een eenduidige regel te stellen.

De Seniorenraad vraagt zich af hoe de versterking van de keten literatuur te rijmen is met de bezuiniging op de bibliotheek. Wij willen eerst benadrukken dat er veel meer organisaties actief zijn in de keten “literatuur” dan alleen de bibliotheek (bijvoorbeeld De Wintertuin). Verder vinden we dat de huidige spreiding zodanig is dat er op redelijke afstand voor iedereen een filiaal beschikbaar en bereikbaar is. Mede ook vanwege de nieuwe concepten die bibliotheek heeft ontwikkeld om mensen persoonlijker en directer te bedienen en ontwikkelingen die ons in de nabije toekomst nog te wachten staan.

De Seniorenraad vraagt zich af of – gezien de bezuinigingen – de kunststipendia voor de stad de juiste keuze zijn. Wij zijn van mening dat we juist met deze nieuwe regeling excellent talent de ruimte geven om ervaring op te doen en deze ervaring vervolgens weer te delen met de stad. Door talent te stimuleren en te koesteren, willen wij graag een sterkere relatie krijgen met excellente kunstenaars.

De Seniorenraad geeft aan dat de inzet van internet en social media nooit in de plaats mag komen van offline activiteiten. Wij zijn het met deze opmerkingen eens.

- *Adviescommissie Allochtonen*
  De ACA is van mening dat er weinig aandacht is besteed aan het betrekken van diverse allochtone groepen bij het cultuurdebat. Wij hebben geprobeerd zo veel mogelijk mensen te betrekken. Het is altijd mogelijk om meer tijd te investeren in het bereiken van een specifieke groep Nijmegenaren; maar het is ook aan mensen zelf om te bepalen of ze ergens tijd in willen investeren. Wij hebben ook geprobeerd om de deelname voor dit traject erg laagdrempelig te houden. We zijn het eens met de constatering van de ACA dat niet alle groepen via social media bereikbaar zijn. Daarbij willen wij de opmerking plaatsen dat er ook een aantal offline activiteiten was (o.a. debat LUX, debat HAN, marktkraam binnenstad, marktkraam winkelcentrum Dukenburg) waaraan o.a. de Brug, RTV Nijmegen1 en De Gelderlander aandacht hebben besteed.

  De ACA roept op om een ambitie toe te voegen: benut het multiculturele karakter van de stad. Wij hebben de tekst onder 5.2 verbreed (onder maatschappelijke oriëntatie) waarin benoemd wordt dat instellingen aandacht moeten hebben voor specifieke doelgroepen en open staan voor een divers publiek.

  De ACA is van mening dat wij meer ruimte moeten geven voor kleine initiatieven en dat de visie uitstraalt dat wij genoegen nemen met de huidige situatie. Met de laatste opmerking zijn wij het niet eens, volgens ons staat juist centraal in de visie dat instellingen meer de “instellingen van de stad” moeten worden (voor iedereen). Dat is een wezenlijk andere positionering. De ACA vraagt ons toe te zien op ruimte voor kleine initiatieven en de subsidieregels diversiteitsproof te maken. Wij vinden het belangrijk om te benadrukken dat veel kleine initiatieven helemaal niet gelieerd zijn aan de gemeente (ze ontstaan gewoon) en dat wij van mening zijn dat onze subsidieregels diversiteitsproof zijn.

Voorstel - Verlenging Kunst- en Cultuurvisie 2012-2016

De ACA is van mening dat we de participatie van allochtonen moeten versterken door slim te programmeren en beter om te gaan met ons educatieaanbod. Wij hebben onze tekst in 5.2 aangepast; met alle grote culturele instellingen gaan wij in gesprek over het bereiken van specifieke groepen. Wij gaan met de stichting Leergeld in gesprek om te kijken of we de toegankelijkheid van kunsteducatie te vergroten (de participatie onder jongeren uit gezinnen met een lage sociaal economische status vergroten, tekst toegevoegd aan 5.3). Verder willen wij de kanttekening maken dat we ook al budget uittrekken om specifieke groepen te bereiken (€ 350.000 voor cultuureducatie op brede scholen).

Voorstel - Verlenging Kunst- en Cultuurvisie 2012-2016

Communicatie en Representatie

GEMEENTE Nijmegen

P E R S B E R I C H T

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen

Telefoon (024) 329 23 80
Piket (024) 329 25 85
(buiten kantooruren)
E-mail persvoorlichting@nijmegen.nl

Datum
22 mei 2012

Nummer persbericht
120522R

Nieuwe cultuurvisie Nijmegen

De nieuwe cultuurvisie van Nijmegen focust op talentontwikkeling, experiment en excellentie. Dat wil de gemeente bereiken door alle organisaties in de stad in toegankelijke culturele ketens te organiseren. Zo krijgen bijvoorbeeld amateurgezelschappen meer ruimte bij de grote instellingen. Om talent echt aan te moedigen komt er daarnaast een kunststipendium voor Nijmeegse jonge kunstenaars, gekoppeld aan een studie in het buitenland. Op deze manier wil Nijmegen haar positie als culturele hoofdstad van Oost-Nederland versterken. De cultuurvisie 2012-2015 is op een experimentele interactieve manier tot stand gekomen.

Nijmegen is de culturele hoofdstad van Oost-Nederland. Dat blijkt uit de in januari gelanceerde Cultuurkaart van Nederland, van Gerard Marlet (van de atlas voor gemeenten),waarin de omvang en de diversiteit van het culturele aanbod in Nederlandse steden is vergeleken. Nijmegen staat landelijk op de zevende plaats en dat is de hoogste plek van de grote steden in Oost-Nederland. Nijmegen heeft dan ook een stevige culturele basisinfrastructuur. De Vereeniging heeft een zaal die, akoestisch gezien, tot de beste zalen van Europa behoort. Doornroosje? Met recht het beste poppodium van Nederland door zijn opvallende programmering. En LUX, door Nijmegenaren het hoogst gewaardeerd in het culturele aanbod, is het grootste filmhuis van het land en een toonaangevend debatcentrum.
Daarnaast is er het grote organiserende vermogen van onderop waardoor zowel de passieve als actieve kunstbeoefenaar de kans krijgt deel te nemen aan cultuur in Nijmegen. Dit is te zien aan een breed en verspreid aanbod van kunsteducatie, honderden cultuurmakers en een scala aan amateurgezelschappen en festivalorganisatoren.
Kunst en cultuur worden gewaardeerd door de inwoners en bezoekers van de stad. Er is echter ook kritiek. Afstemming tussen partijen loopt niet altijd lekker, het contact tussen kleinere cultuurmakers en grote podia is voor verbetering vatbaar en het lukt niet altijd om (bovenregionaal) erkenning te krijgen.

Wat moet er veranderen om de Nijmeegse culturele positie te behouden en versterken?
Kenmerkend voor de Nijmeegse culturele identiteit is dat Nijmegenaren houden van experiment en van nog net niet ontdekt talent. Van excellente kunst en cultuur, die best ingewikkeld mag zijn. Maar liever wel toegankelijk, iedereen moet mee kunnen genieten. Daarom kiest het college van burgemeester en wethouders in deze cultuurvisie voor behoud van wat goed is in Nijmegen met een extra focus op talentontwikkeling, experiment en excellentie. Dat wordt bereikt door alle organisaties in de stad te positioneren in toegankelijke culturele ketens.
De culturele ketens zijn: muziek, film & nieuwe media, theater & dans, beeldende kunst en literatuur. In deze ketens zitten de functies kunst- en cultuureducatie, productie, presentatie en facilitering besloten. En blijft ook aandacht voor jeugd en jongeren en blijvende inzet op de amateurkunsten. De grote instellingen worden ketenintendanten. Zij gaan talent ontdekken en

Gemeente Nijmegen
Communicatie en Representatie

een podium geven en moeten goede aansluiting zoeken met het culturele veld. Ook zullen ze op zoek gaan naar nationale en internationale excellentie, experimentele kunst tonen en kunst en cultuur sterker verankeren in de stad. Van de partijen in de stad verwacht de gemeente dat ze met ons meedenken in het zoeken naar verbindingen en het versterken van de culturele ketens. Om talent echt aan te moedigen komt er verder een nieuw kunststipendium gekoppeld aan een studie in het buitenland. Nijmeegse jonge kunstenaars komen hiervoor in aanmerking. De cultuurprijzen blijven bestaan.

Voor het opstellen van de nieuwe cultuurvisie 2012-2015 is de gemeente in open debat gegaan met de stad onder andere via debatavonden en social media. Ruim 1000 deelnemers leverden een bijdrage. De gemeente wilde de denkkracht in de stad optimaal benutten om goede keuzes te maken. Het vernieuwende proces bood nadrukkelijk ruimte aan partijen die geen of slechts incidenteel subsidie krijgen, bewoners van de stad, bedrijven en andere betrokken instellingen. Door gebruik te maken van social media, naast de reguliere middelen, konden veel mensen laagdrempelig meedoen met het debat.

De cultuurvisie wordt binnenkort in de raad behandeld

Voorstel - Verlenging Kunst- en Cultuurvisie 2012-2016

Directie Inwoners
Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsrealisatie & verantwoording

Ingekomen stuk D14 (PA 18 januari 2012)

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 329 29 81
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postadres
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Aan de Gemeenteraad van Nijmegen

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
12 december 2011	L120/11.0023403	Yvonne Lindsen
Onderwerp	**Datum uw brief**	**Doorkiesnummer**
Amendement "Cursusaanbod kunsteducatie"		(024)3292980

Geachte leden van de Raad,

Bij de besluitvorming over het voorstel voor de budgetsubsidie 2011 t/m 2014 van De Lindenberg is o.a. het amendement "Cursusaanbod Kunsteducatie" aanvaard d.d. 01-12-2010. Bij het toegevoegde beslispunt wordt ons college opgedragen een onderzoek te verrichten naar de mogelijkheden om binnen de kunsteducatie meer kansen voor andere aanbieders te creëren, waarbij bovendien de cursusafnemers meer keuze krijgen uit het diverse aanbod van kunsteducatie van alle aanbieders. Het is wenselijk dat bij de daarop volgende discussie alle partijen worden betrokken.
De overwegingen van de Raad bij dit amendement waren als volgt:

1. Het totale budget voor kunsteducatie wordt momenteel verstrekt aan De Lindenberg.
2. Er zijn echter veel meer andere, veelal kleinere, aanbieders van kunstaanbieders (bijvoorbeeld Grote Broer, ID-Dance, diverse musea) die zorgdragen voor een divers en uiteenlopend aanbod van kunsteducatie in de stad.
3. Afnemers van kunsteducatie hebben momenteel minder keuzemogelijkheden. Immers, het cursusaanbod van de andere aanbieders is niet gesubsidieerd en daardoor veelal duurder.
4. Er is geen reden om een afnemer van het aanbod van De Lindenberg wel tegemoet te komen met een gesubsidieerd tarief, en de afnemer van het aanbod van een andere aanbieder van kunsteducatie niet.

Voor de uitvoering van het amendement "Cursusaanbod kunsteducatie" hebben we twee onderzoeksvragen geformuleerd.
De eerste vraag betreft de Nijmeegse situatie in relatie tot andere, vergelijkbare steden: hoeveel aanbieders van kunsteducatie worden gesubsidieerd, welke criteria spelen daarbij een rol, om welke doelgroepen gaat het, is er sprake van een tegemoetkoming in de kosten en welke andere factoren spelen een rol zoals bijvoorbeeld gemeentelijke bezuinigingen.
De tweede vraag is gericht op de Nijmeegse situatie als we kijken naar de aanbieders van kunsteducatie: hoe zien het aanbod, de spreiding en de cursusprijzen eruit? Welke positie neemt de Lindenberg in ten opzichte van de andere aanbieders in de stad?

Voorstel - Verlenging Kunst- en Cultuurvisie 2012-2016

Gemeente Nijmegen
Directie Inwoners
Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsrealisatie & verantwoording

We hebben het Nijmeegse onderzoeksbureau Buys Culturele Profielen de opdracht gegeven een inventariserend onderzoek uit te voeren aan de hand van de twee genoemde onderzoeksvragen. Onder kunsteducatie verstaan we een cursusaanbod van disciplines op het gebied van kunst & cultuur dat tegen betaling wordt afgenomen door amateurs in de vrije tijd. Hierbij gaat het om de doelgroepen jeugd, jongeren, volwassenen en senioren.

A. Hoe verhoudt het Nijmeegse subsidiebeleid inzake het kunsteducatieve cursusaanbod zich met de referentiesteden?

De volgende referentiegemeenten zijn geselecteerd aan de hand van het bevolkingsaantal: Amersfoort, Apeldoorn, Arnhem, Breda, Eindhoven, Enschede, Groningen, Haarlem, 's Hertogenbosch, Maastricht, Tilburg en Zaanstad. Ook is gelet op de aanwezigheid van studenten in diverse steden. Utrecht is nog als referentiegemeente toegevoegd met de verwachting dat een grotere stad meer aanknopingspunten zou kunnen bieden voor de beantwoording van het amendement.
De Nijmeegse situatie komt overeen met de 13 geselecteerde referentiesteden. In alle steden ontvangen één of twee kunsteducatieve instellingen, die net zoals de Lindenberg een groot en gedifferentieerd cursusprogramma aanbieden, een substantiële bijdrage van de gemeente. In de helft van de referentiesteden worden ook subsidies verstrekt aan andere instellingen. Dan gaat het om relatief bescheiden bijdragen (€ 10.000,00 - € 100.000,00) en om instellingen die een complementair aanbod hebben ten opzichte van de grote gesubsidieerde instellingen voor kunsteducatie.
De argumenten voor een structurele ondersteuning van een kunsteducatieve instelling zijn: een gestructureerde kennismaking met de kunsten in de breedste zin van het woord met als doel het stimuleren van een actieve participatie in kunstuitingen en kunstbeoefening, de continuïteit, de kwaliteit en de samenhang van het aanbod en de 'doorlopende leerlijn'.
In alle referentiegemeenten zijn tal van aanbieders van kunsteducatie te vinden. Het gaat om een heel divers aanbod zowel wat betreft disciplines als niveau en opzet van het aanbod. Nergens is sprake van plannen of ontwikkelingen om via het gemeentelijke beleid meer kansen te creëren voor andere cursusaanbieders. Er lijkt zich eerder een trend af te tekenen waarbij het subsidiebeleid wordt geconcentreerd rondom één instelling voor kunsteducatie. Dit speelt in Arnhem, Groningen en Haarlem waar sprake is van fusietrajecten tussen de grote gesubsidieerde instellingen, o.a. vanwege efficiency.
In het onderzoek is in de referentiegroep ook gekeken naar de hoogte van de gemiddelde gemeentelijke bijdrage per inwoner: € 16,67. Nijmegen zit daar iets onder met een gemiddeld bedrag van € 14,26 per inwoner.

B. Welke organisaties en zelfstandigen in Nijmegen zijn aanbieders van cursussen op het gebied van kunsteducatie, waaruit bestaat hun aanbod en voor welke doelgroepen is het aanbod bestemd?

In totaal zijn 106 andere aanbieders van kunsteducatieve cursussen getraceerd via diverse databases waaronder die van de Kamer van Koophandel, Cultuurstroom, Smeerolie, marktplaats, e.d. De criteria voor de selectie waaruit deze 106 aanbieders zijn voortgekomen, waren: aanbieders vermelden op hun website minimaal de omschrijving van de cursus, de doelgroep, de locatie, de duur van de cursus en de tarieven; de activiteiten vinden plaats in Nijmegen; registratie bij de kamer van Koophandel of bij een beroeps- of brancheverenigingen. Deze 106 aanbieders verzorgen in totaal een aanbod van 260 cursussen.
Uit het onderzoek blijkt dat Nijmegen een zeer omvangrijk en gevarieerd aanbod heeft van

Gemeente Nijmegen
Directie Inwoners
Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsrealisatie & verantwoording

kunsteducatieve cursussen in de vrije markt: koorzang, pianoles, schildercursus, dj-cursus, musicalklas, bronsgieten, schrijfworkshops, etc. Vooral muziek (43%), dans (25%) en beeldend (15%) springen eruit. Het overige cursusaanbod is theater, foto, film en multimedia, fashion en design, schrijven.
De cursusaanbieders zijn bijna allemaal kleine bedrijfjes. Ruim 40% van deze aanbieders biedt één cursus aan op de vrije markt. Geen enkele aanbieder biedt meer dan 10 verschillende cursussen aan. De Lindenberg biedt per seizoen meer dan 400 cursussen aan.
Het aanbod van de Lindenberg en het aanbod uit de vrije markt is divers. Programmatisch en qua doelgroepen is het aanbod deels concurrerend, deels complementair. Bij de spreiding over de stad is het aanbod eerder complementair dan concurrerend.
Als we kijken naar de cursusprijzen zijn het aanbod van de Lindenberg en het aanbod van de vrije markt complementair: de Lindenberg biedt een gedifferentieerd, kwalitatief uitstekend maar prijstechnisch duur aanbod en de vrije markt heeft een aanbod dat prijstechnisch aantrekkelijk is maar waarbij de kwaliteit niet altijd kan worden gegarandeerd.

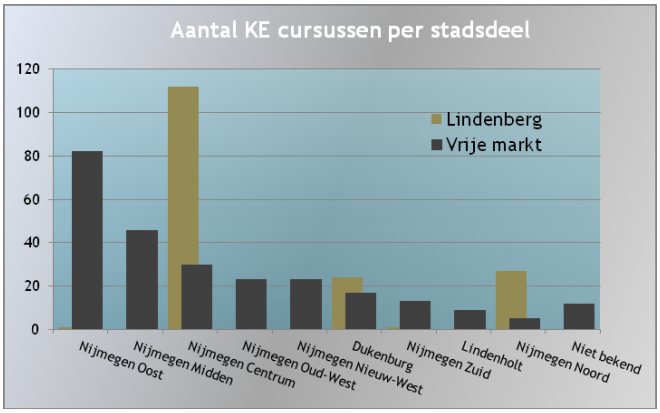
<u>De reactie van het bestuur van de Lindenberg</u>
Omdat de Lindenberg tot nu toe de enige culturele instelling is die door de gemeente wordt gesubsidieerd voor het verzorgen van een aanbod kunsteducatie, hebben we het bestuur van deze instelling gevraagd om een reactie te geven op het onderzoeksrapport.
De Lindenberg herkent de feiten en de conclusies uit het onderzoek. De relatief hogere tarieven ten opzichte van de vrije markt worden toegelicht. De Lindenberg geeft de ontwikkeling naar een grote, culturele netwerkinstelling aan. De samenwerkingsovereenkomst met de stichting Grote Broer Kunsteducatie is hiervan een voorbeeld. Dit geldt ook voor de oprichting van een nieuw projectenbureau met de stichting Pink Sweater Productions. De Lindenberg is ook in gesprek met een collectief van ZZP'ers (ZZParels) over gezamenlijke projecten en wederzijdse ondersteuning. Door de schaalgrootte van de Lindenberg is het o.a. mogelijk om een breed kennismakingsaanbod van kunsteducatie aan te bieden aan de jeugd, te werken aan talent-ontwikkeling en verdiepingscursussen aan te bieden. De Lindenberg wil op deze manier een bijdrage leveren aan de culturele infrastructuur van de stad om de cultuurparticipatie te kunnen blijven ondersteunen.

<u>Uitwerking van het amendement "Cursusaanbod kunsteducatie"</u>
Uit de onderzoeksresultaten blijkt dat het Nijmeegse subsidiebeleid op het terrein van kunsteducatie overeenkomt met de referentiesteden. Als we kijken naar de ontwikkelingen bij deze steden dan is er eerder sprake van een concentratie van de gemeentelijke subsidie middels een fusie van instellingen.
De cursusafnemers blijken een grote keuze te hebben, van koorzang tot hiphop, van pianoles tot een djembé-cursus, van schildercursussen tot buikdansworkshops, van dj-cursus tot schrijfworkshops, van musicalklas tot cursus paaldansen, van cursus bronsgieten tot fotoshoples, enz. Dit geldt ook een keuze voor een locatie in de wijk of in het stadscentrum en voor het bedrag dat iemand wil uitgeven aan een cursus kunsteducatie. De aanbieders op de vrije markt rekenen over het algemeen lagere prijzen dan de Lindenberg.
De keuze in het aanbod, de kwaliteit en de prijs van een cursus voor de cursusafnemers is dus groter dan werd aangenomen in de overwegingen van het amendement.
Ter illustratie geven we de onderstaande diagram aan uit het onderzoeksrapport waarin de spreiding van het aanbod is weergegeven over de stadsdelen. De zwarte blokjes vertegenwoordigen de 106 aanbieders van de vrije markt. De Lindenberg verzorgt haar aanbod

Gemeente Nijmegen
Directie Inwoners
Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsrealisatie & verantwoording

met name in het stadscentrum, en vervult daar duidelijk een stedelijke functie, in De Aldenhof en in de voorzieningenharten in de Waalsprong.

Diagram 3.2 Aantal KE Cursussen Nijmegen naar Stadsdeel: Vrije markt vs. Lindenberg

Uit de onderzoeksresultaten komt een positief beeld van de Lindenberg naar voren. De brancheorganisatie Kunstconnectie heeft in 2008 de Lindenberg een kwaliteitscertificaat toegekend.
Een verklaring voor de relatief hogere tarieven van de Lindenberg voor de kunsteducatieve cursussen ten opzichte van de tarieven van de vrije markt, ondanks de gemeentelijke subsidie, is als volgt :

- De omvang en de gevarieerdheid van het cursusaanbod stellen veel hogere eisen aan de organisatie van de Lindenberg dan bij de veel kleinere organisaties in de vrije markt het geval is. Een complexere organisatie betekent meer ondersteunend personeel en hogere organisatiekosten.
- Gekwalificeerd personeel en een dure CAO Kunstzinnige Vorming zijn kostenverhogende factoren.
- De Lindenberg heeft uitstekend geoutilleerde cursusvoorzieningen waaronder muziekstudio's met een uitstekende akoestiek, dansstudio's met verende vloeren, doka's, geïsoleerde slagwerklokalen, cursuslokalen met airco, bakovens, opnamestudio's, enz. Er is ook een uitgebreid muziekinstrumentarium aanwezig. Dit maakt het cursusaanbod van de Lindenberg zeer aantrekkelijk maar dat heeft natuurlijk zijn prijs.

Gemeente Nijmegen
Directie Inwoners
Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsrealisatie & verantwoording

Vervolgvel
4

Conclusie
De cursusafnemers blijken een grotere keuze te hebben in het aanbod, de kwaliteit en de prijs van een cursus kunsteducatie dan werd aangenomen in de overwegingen van het amendement. Deze overwegingen blijken in de praktijk dus niet op te gaan. Naar onze mening is het amendement “Cursusaanbod kunsteducatie” uitgevoerd gezien de onderzoeksresultaten.

We bieden de uitkomsten van het onderzoek aan de Raad aan. Het onderzoeksrapport “Cursusaanbieders Kunsteducatie Nijmegen” is als bijlage bij deze brief gevoegd.

Nadat de Raad zich heeft uitgesproken over de uitkomsten van het inventariserend onderzoek “Cursusaanbieders Kunsteducatie Nijmegen”, nemen we deze uitkomsten mee in de nieuwe Cultuurvisie.

Hoogachtend,

College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester van Nijmegen, De Gemeentesecretaris,

mr. Th.C. de Graaf drs. B. van der Ploeg

Bijlagen: onderzoeksrapport “Cursusaanbieders Kunsteducatie Nijmegen”, samenvatting onderzoeksrapport “Aanbieders Kunsteducatie Nijmegen”, brief van de Lindenberg met een reactie op het onderzoeksrapport

Samenvatting onderzoek aanbieders kunsteducatie Nijmegen

De Lindenberg is de enige organisatie in Nijmegen die voor het verzorgen van een kunsteducatief aanbod wordt gesubsidieerd door de gemeente Nijmegen. De Lindenberg is in Nijmegen al meer dan veertig jaar veruit dé grootste en belangrijkste leverancier van cursussen op het gebied van kunsteducatie. Het cursusaanbod is breed: muziek, beeldend, audiovisueel, theater, dans en schrijven. De afnemers zijn jeugd, jongeren en volwassenen. De brancheorganisatie Kunstconnectie heeft de Lindenberg in 2008 een kwaliteitscertificaat toegekend.

In Nijmegen zijn veel meer aanbieders van cursussen kunsteducatie actief. Dit aanbod is niet gesubsidieerd, althans niet structureel en ook niet op basis van het cultuurbeleid. Bij de besluitvorming in de Raad van de gemeente Nijmegen over de budgetsubsidie van de Lindenberg voor de periode 2011 t/m 2014, d.d. 1 december 2010, is een amendement aanvaard om een onderzoek te verrichten naar de mogelijkheden om binnen de kunsteducatie meer kansen te creëren voor andere aanbieders van kunsteducatie, waarbij bovendien de cursusafnemers meer keuze krijgen uit het diverse kunsteducatieve aanbod van alle aanbieders. Aan het amendement lag de overweging ten grondslag dat afnemers van kunsteducatie minder keuze hebben omdat het cursusaanbod van andere aanbieders niet gesubsidieerd en daardoor veel duurder is. En volgens de indieners van het amendement is er geen reden om een afnemer van het aanbod van De Lindenberg wel tegemoet te komen met een gesubsidieerd tarief en de afnemer van het aanbod van een andere aanbieder van kunsteducatie niet.

<u>Onderzoek</u>
Naar aanleiding van het amendement heeft de gemeente Nijmegen een inventariserend onderzoek laten uitvoeren. In het onderzoek stonden twee vragen centraal:
1) Hoe verhoudt het Nijmeegse subsidiebeleid inzake het kunsteducatieve cursusaanbod zich met een aantal referentiesteden?
2) Wie zijn behalve de Lindenberg in Nijmegen de aanbieders van kunsteducatieve cursussen, wat bieden ze aan en voor welke doelgroepen?

In deze samenvatting worden de resultaten van het inventariserend onderzoek gepresenteerd.

1. Benchmarkonderzoek subsidiebeleid kunsteducatief aanbod

In overleg met de gemeente Nijmegen zijn, de volgende dertien referentiegemeenten geselecteerd: Amersfoort, Apeldoorn, Arnhem, Breda, Eindhoven, Enschede, Groningen, Haarlem, 's-Hertogenbosch, Maastricht, Tilburg en Utrecht en Zaanstad.

Resultaten

onderzoeksvraag 1)

Hoeveel aanbieders op het gebied van kunst- en cultuureducatie worden door de gemeente gesubsidieerd en/of gefaciliteerd?

a) Alle referentiegemeenten beschikken over minimaal één gemeentelijk gesubsidieerde organisatie met een omvangrijk en gevarieerd cursusaanbod op het gebied van de kunsteducatie. Tien referentiegemeenten hebben net als Nijmegen één grootschalige, gesubsidieerde kunsteducatieve instelling. Het gaat om de steden Amersfoort, Apeldoorn, Breda, Den Bosch, Eindhoven, Haarlem, Maastricht, Tilburg, Utrecht en Zaanstad. De referentiesteden Arnhem, Enschede en Groningen beschikken over twee grootschalige gesubsidieerde kunsteducatieve instellingen.

b) Het subsidiemodel in Den Bosch, Maastricht, Tilburg en Zaanstad is vergelijkbaar met de Nijmeegse situatie in die zin dat de kunsteducatieve instellingen in deze steden het monopolie hebben op de gemeentelijke kunsteducatieve middelen. Er wordt in deze steden geen structurele subsidie verstrekt aan andere instellingen. In de steden Amersfoort, Apeldoorn, Arnhem, Breda, Eindhoven, Enschede, Groningen en Haarlem wordt naast de subsidiëring van de grootschalige kunsteducatieve instellingen ook aan andere instellingen structureel KE-subsidie verstrekt. Dan gaat het in de meeste gevallen om bijdragen in de orde van grootte van 10.000-100.000 euro.

c) Nergens is sprake van plannen of ontwikkelingen om via gemeentelijk beleid meer kansen te creëren voor andere cursusaanbieders. Er lijkt zich eerder een trend af te tekenen waarbij het subsidiebeleid wordt geconcentreerd rondom één kunsteducatieve instelling. Dat geldt dan voor de steden Arnhem, Groningen en Haarlem waar onder andere uit efficiencymotieven sprake is van fusietrajecten tussen gesubsidieerde instellingen.

d) Twee steden onderscheiden zich in hun KE-subsidiebeleid van de andere steden. Dat is op de eerste plaats Groningen. Deze stad voert een beleid waarbij alle organisaties die in de cultuurnota zijn opgenomen een bepaald aanbod kunst- en cultuureducatie dienen te verzorgen. Op de tweede plaats noemen we Utrecht. In deze stad ontvangt UCK als enige instelling structureel subsidie voor haar kunsteducatieve activiteiten. De subsidie mag echter alleen worden aangewend ten behoeve van de binnenschoolse kunsteducatie. Het buitenschoolse cursusaanbod dient zichzelf zonder gemeentelijke subsidie in stand te houden.

e) In alle referentiegemeenten zijn tal van KE-aanbieders actief. Het gaat om een heel divers aanbod, zowel wat betreft disciplines als wat betreft het niveau en de opzet van het aanbod.

Doorgaans worden één tot enkele grotere institutionele aanbieders ondersteund. Zelfstandige aanbieders (zzp'ers) worden sowieso niet ondersteund, alhoewel zij wel kunnen meeliften op de bijdragen die de gemeenten vrijwel zonder uitzondering aanbieden op het gebied van minimabeleid. Niet natuurlijke rechtspersonen zonder winstoogmerk kunnen in de meeste referentiesteden gebruik maken van de regelingen voor incidentele subsidies.

Onderzoeksvraag 2)

Welke criteria spelen een rol bij het besluit om aanbieders te subsidiëren of te ondersteunen?

a) Het belangrijkste argument voor een structurele ondersteuning van een kunsteducatieve instelling blijkt toch vooral het educatieve (opvoedende) aspect te zijn. Dan gaat het er om dat de jeugd en, in mindere mate, volwassenen gestructureerd kennis kunnen maken met de kunsten in de breedste zin van het woord met als doel te stimuleren dat er actief wordt geparticipeerd in kunstuitingen en kunstbeoefening.

b) Een argument om met name de centra voor kunst- en cultuureducatie te ondersteunen is de zogenoemde 'doorlopende leerlijn'. Dat is het meerjarig planmatige aanbod dat beoogt jong talent via een duurzaam en didactisch onderbouwd leerplan hun talenten maximaal te laten ontwikkelen en te leren benutten.

c) Kunst- en cultuureducatie worden ook gezien als een instrument om de professionele kunsten toegankelijker te maken. De kunsten vragen immers om een zekere voorbereiding of basiskennis, en kunst- en cultuureducatie kunnen daaraan bijdragen. Zeker wanneer dit al binnen de onderwijsinstellingen is verankerd – jong geleerd, oud gedaan. Het vergemakkelijkt dan de stap om zelf actief iets met de kunsten te doen en sluit aan bij het voorgaande over actieve participatie in kunstuitingen en kunstbeoefening

d) Een belangrijk argument voor de ondersteuning van eventuele andere aanbieders is het specifieke karakter van het aanbod (inspelen op een niche) dan wel de doelgroep waarop het aanbod is gericht (jongeren).

e) *Kwaliteit van het aanbod* is het meest genoemde criterium voor een structurele subsidiëring. Daarnaast worden genoemd de criteria *bereik*, (*samenhang*, *netwerkvorming* en *verankering*, *diversiteit* en *spreiding over de gemeente* (vaak wijkgericht, met extra aandacht voor de zogenoemde achterstandswijken).

Onderzoeksvraag 3)

Speelt een vorm van doelgroepenbeleid een rol bij de subsidiëring of ondersteuning van aanbieders?

De doelgroep Jeugd & Jongeren is bij alle gemeenten de primaire doelgroep van het aanbod kunst- en cultuureducatie. Daarmee wordt in ieder geval de groep inwoners bedoeld tussen 0 en

18 jaar, soms tot 21 jaar. Naast de nadruk op jongeren, ligt er doorgaans ook een accent op het ontwikkelen van talent.

Onderzoeksvraag 4)

Ontvangen de deelnemers van een cursusaanbod op het gebied van kunst- en cultuureducatie een tegemoetkoming in de kosten dan wel een reductie op de prijs teneinde de toegankelijkheid van het aanbod te vergroten?

Om voor de doelgroepen de toegankelijkheid te waarborgen wordt in de regel gebruik gemaakt van prijsreductie. Mensen met een inkomen op of onder een bepaald minimum kunnen in alle referentiegemeenten gebruik maken van een regeling voor een reductie van of een tegemoetkoming in de kosten.

Onderzoeksvraag 5)

Welke andere factoren, bijvoorbeeld gemeentelijke bezuinigingen, spelen een rol in dit kader?

a) Alle gemeenten hebben te maken met omvangrijke bezuinigingen over de volle breedte van de begroting. Bij kunst- en cultuureducatie wordt er naar gestreefd om de prijzen van voor de jeugd (van 0 tot 18 of 21 jaar) te ontzien, terwijl volwassenen zeer waarschijnlijk voor het merendeel van het aanbod een kostendekkende prijs moeten gaan betalen.

b) Om de toegankelijkheid van het aanbod kunst- en cultuureducatie voor mensen met een inkomen op of onder een bepaald minimum te waarborgen worden de verschillende reductieregelingen vooralsnog in stand gehouden.

c) Een aantal gemeenten (Arnhem, Groningen, Haarlem) is bezig met een fusietraject dan wel verregaande samenwerking tussen organisaties die kunst en cultuureducatie aanbieden om zo te kunnen bezuinigingen (efficiëntie).

Onderzoeksvraag 6)

Wat is de gemiddelde gemeentelijke bijdrage aan kunsteducatie per inwoner?

In de referentiegroep bedraagt de gemiddelde gemeentelijke bijdrage € 16,67 per inwoner (peiljaar 2011). De bandbreedte is fors. Uitschieters zijn de gemeente Tilburg met € 9,83 per inwoner en de gemeente Breda met € 31,04 per inwoner. In Nijmegen is de bijdrage in 2011 € 2.310.675. Dat is € 14,26 per inwoner. Daarmee is de gemeentelijke bijdrage in Nijmegen € 2,41 per inwoner minder dan in de referentiesteden.

2. Inventarisatie Nijmeegse situatie aanbieders kunsteducatie

Wie zijn behalve de Lindenberg in Nijmegen de aanbieders van kunsteducatieve cursussen, wat bieden ze aan en voor welke doelgroepen?

2.1 De Vrije Markt-cursussen

De belangrijkste kenmerken van het KE-cursusaanbod in de vrije markt zijn de volgende:

a) Het cursusaanbod wordt gedomineerd door de disciplines Muziek (43%), Dans (25%) en Beeldend (15%). Het cursusaanbod in de disciplines Theater(8%), Foto, Film & Multimedia (6%) en Fashion en Design (3%) vullen de rest van de markt op. Het aanbod in de discipline Schrijven (0,25%) is te verwaarlozen.

b) De cursusaanbieders zijn bijna allemaal kleine bedrijfjes. Ruim veertig procent van de aanbieders opereert met 1 cursus op de vrije markt. Geen enkele cursusaanbieder biedt meer dan tien verschillende cursussen aan. De bedrijfjes zijn in hoofdzaak ondernemingen zonder rechtspersoon (eenmanszaken of vennootschappen onder firma).

c) De vrije markt richt zich zowel op de doelgroep Jeugd en Jongeren als de doelgroep Volwassenen. Bij de doelgroep Jeugd en Jongeren hebben de cursussen in Muziek, Dans en Theater het grootste aandeel. Bij de doelgroep Volwassenen zijn dat de cursussen in Muziek, Beeldend en Foto, Film en Multimedia.

d) Het gemiddelde aanbod aan KE-cursussen uit de vrije markt bedraagt voor de stad Nijmegen 1,58 cursus per 1000 inwoners. Het cursusaanbod is onevenwichtig verspreid over de stad. Nijmegen Oost, Nijmegen Midden en Nijmegen Centrum scoren sterk bovengemiddeld. Nijmegen Oud-West en Nijmegen Nieuw-West scoren rond het gemiddelde. Dukenburg, Nijmegen Zuid, Lindenholt en Nijmegen Noord scoren beduidend onder het gemiddelde.

e) De cursustarieven van het instrumentaal muziekonderwijs en zang zijn prijzig in vergelijking met de tarieven van de andere cursussen. Afgezien van de cursussen Muziek zijn de tarieven te kwalificeren als zeer billijk (minder dan € 10,00 per 60 minuten les).

2.2 De Vrije Markt versus de Lindenberg

a) De disciplines Beeldend, Mode, Foto, Film & Multimedia, Muziek en Theater worden door beide segmenten in gelijke mate bediend. In het segment Dans is de vrije markt sterker vertegenwoordigd dan de Lindenberg. Bovendien is het aanbod aan Danscursussen ook verschillend. Wat betreft het aanbod Individueel Muziekonderwijs Instrumentaal/Zang is de vrije markt veel sterker vertegenwoordigd dan de Lindenberg. Daarentegen is De Lindenberg sterker vertegenwoordigd in het segment Muziek Overig. Hiertoe behoren de oriëntatiecursussen, het ensembleonderwijs en de workshops. De Lindenberg beschikt in dit segment over een uitgebreid en gedifferentieerd cursusaanbod dat in de vrije markt nagenoeg afwezig is.

De conclusie is dat het aanbod qua discipline deels concurrerend deels complementair is.

b) Qua spreiding blijft het totale cursusaanbod (Vrije markt en Lindenberg) onevenwichtig. De vrije markt heeft een sterke positie in Nijmegen Oost en Nijmegen Midden. Ook in Nijmegen Oud-West en Nijmegen Nieuw-West is de vrije markt redelijk vertegenwoordigd. Concurrentie van de Lindenberg in deze stadsdelen is er niet. De Lindenberg is – niet verwonderlijk vanwege de hoofdvestiging- de bovenliggende partij in Nijmegen Centrum. Ook in Nijmegen Noord heeft De Lindenberg nagenoeg een monopoliepositie. In Nijmegen Zuid en in Lindenholt is het cursusaanbod zeer bescheiden te noemen. De Lindenberg is hier geheel afwezig en de vrije markt is ook zeer mager vertegenwoordigd. Al met al kan men qua spreiding toch meer spreken van een complementair aanbod dan van een concurrerend aanbod.

c) Met uitzondering van de cursussen Beeldend en het Instrumentaal groepsonderwijs zijn alle cursussen bij de Lindenberg duurder dan het aanbod in de vrije markt. Dat de cursustarieven van de Lindenberg, ondanks een jaarlijkse subsidie van 2,31 miljoen euro, voor het merendeel hoger zijn heeft verschillende redenen. De Lindenberg heeft te maken met een aantal kostenverhogende factoren die in de vrije markt niet of nauwelijks een rol spelen:

- gekwalificeerd personeel en dure CAO Kunstzinnige Vorming
- een goed geoutilleerde maar dure huisvesting en dito voorzieningen die voldoen aan arbo-richtlijnen
- een gedifferentieerd en omvangrijk aanbod dat hoge eisen stelt aan de organisatie.

d) Het aanbod van de vrije markt en dat van de Lindenberg is voor het merendeel op dezelfde doelgroepen gericht. Er zijn wel een paar nuances aan te brengen. De Lindenberg heeft een groter aanbod voor de peuters en kleuters. Die doelgroep wordt door de vrije markt schaars bediend. Andersom is het zo dat een deel van de vrije markt zich richt op cursussen waarbij niet het kunsteducatieve doel sec voorop staat, maar waarbij het sociale aspect een minstens gelijkwaardige status geniet. Dit geldt vooral voor de cursussen Beeldend die in de wijkcentra worden georganiseerd.

3. Eindconclusies

In dit onderzoek naar het Nijmeegse subsidiebeleid inzake het kunsteducatieve cursusaanbod ging het om twee vragen: “Waar staat Nijmegen ten opzichte van andere grote steden in Nederland?” en “Hoe liggen in Nijmegen de verhoudingen tussen het cursusaanbod van de gesubsidieerde Lindenberg en de ongesubsidieerde cursusaanbieders?”.

Conclusie 1
De Nijmeegse situatie komt overeen met de dertien referentiesteden. In alle steden ontvangen één of twee kunsteducatieve instellingen, die net als de Lindenberg een groot en gedifferentieerd cursusprogramma aanbieden, een substantiële bijdrage van de gemeente.

In de helft van de referentiesteden worden ook subsidies verstrekt aan andere instellingen. Maar dan gaat het om -naar verhouding- bescheiden subsidiebijdragen en om instellingen die een complementair aanbod (niches) hebben ten opzichte van de grote gesubsidieerde KE-instellingen.

Nergens is sprake van plannen of ontwikkelingen om via gemeentelijk beleid meer kansen te creëren voor andere cursusaanbieders. Er lijkt zich eerder een trend af te tekenen waarbij het subsidiebeleid wordt geconcentreerd rondom één kunsteducatieve instelling. Dat geldt dan voor de steden Arnhem, Groningen en Haarlem waar onder andere uit efficiencymotieven sprake is van fusietrajecten tussen de grote gesubsidieerde instellingen.

De belangrijkste argumenten om de centra voor kunsteducatie te subsidiëren zijn de continuïteit, de kwaliteit en de samenhang van het aanbod, en de zogenoemde doorlopende leerlijn.

In Nijmegen bedraagt de gemeentelijke bijdrage aan het kunsteducatieve aanbod van de Lindenberg € 2.310.675. Dat is € 14,26 per inwoner. In de referentiegroep is de gemeentelijke bijdrage hoger: gemiddeld € 16,67.

Hoewel het buiten het bestek van dit onderzoek valt hebben we vastgesteld dat De Lindenberg in vergelijking met menig ander centrum voor kunsteducatie verder is in de ontwikkeling van andere functies naast het traditionele cursusaanbod (kunsteducatie). Het gaat dan om de cultuureducatiefunctie, de productiefunctie en de servicefunctie. De Lindenberg heeft sinds de jaren zeventig een positie opgebouwd als ‘frontrunner’ onder de Nederlandse centra voor kunsteducatie, en deze positie heeft ze steeds weten te behouden.

Conclusie 2
Nijmegen kent een zeer omvangrijk en gevarieerd aanbod aan kunsteducatieve cursussen. Voor ieders liefhebberij is er wel een aanbod: van koorzang tot hiphop, van pianoles tot een djembé-cursus, van schildercursussen tot buikdansworkshops, van dj-cursus tot schrijfworkshops, van

musicalklas tot cursus paaldansen, van cursus bronsgieten tot fotoshoples, enzovoorts, enzovoorts.

Het aanbod van de Lindenberg en het aanbod uit de 'vrije' markt zitten elkaar niet echt in de weg. Programmatisch en qua doelgroepen is het aanbod deels concurrerend, deels complementair. Qua spreiding over de stad is het aanbod eerder complementair dan concurrerend. Qua cursustarieven is het aanbod complementair. Deze laatste constatering behoeft een toelichting. De cursustarieven van de Lindenberg zijn ondanks een gemeentelijke bijdrage hoger dan de tarieven van cursussen in de vrije markt die het zonder subsidie van de gemeente moeten doen. Dit op het eerste gezicht paradoxale beeld kan goed worden verklaard. De Lindenberg heeft te maken met een aantal kostenverhogende factoren, zoals gekwalificeerd personeel en de dure CAO Kunstzinnige Vorming, een goed geoutilleerde maar dure huisvesting, en een behoorlijke overhead vanwege het omvangrijke, gedifferentieerde cursusaanbod. Het aanbod is echter wel voorzien een kwaliteitskeurmerk. Qua tariefstelling zijn het aanbod van de Lindenberg en het aanbod van de vrije markt om die reden complementair: enerzijds De Lindenberg met een gedifferentieerd, kwalitatief uitstekend, maar prijstechnisch duur aanbod en anderzijds de vrije markt met een aanbod, waarbij de kwaliteit niet altijd kan worden gegarandeerd, maar dat prijstechnisch aantrekkelijk is.

BUYS *Culturele Profielen*

Cursusaanbieders Kunsteducatie Nijmegen

een inventariserend onderzoek

Nijmegen, oktober 2011

Buys Culturele Profielen
Postbus 1312
6501 BH Nijmegen
(024) 360 40 68
bureau@buyscp.nl
www.buyscp.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	Benchmark subsidiebeleid kunsteducatief aanbod	5
2.1	Onderzoeksvraag	5
2.2	Verantwoording Plan van Aanpak	5
2.3	Resultaten	6
2.3.1	Amersfoort	6
2.3.2	Apeldoorn	7
2.3.3	Arnhem	9
2.3.4	Breda	10
2.3.5	Eindhoven	12
2.3.6	Enschede	13
2.3.7	Groningen	14
2.3.8	Haarlem	16
2.3.9	's-Hertogenbosch	17
2.3.10	Maastricht	18
2.3.11	Tilburg	20
2.3.12	Utrecht	21
2.3.13	Zaanstad	22
2.4	Conclusies	23
3	Inventarisatie Nijmeegse situatie aanbieders kunsteducatie	27
3.1	Onderzoeksvraag	27
3.2	Plan van aanpak	27
3.2.1	Dataverzameling	27
3.2.2	Dataverwerking	29
3.3	Resultaten	31
3.3.1	Het cursusaanbod en de cursusaanbieders inde 'vrije markt'	31
3.3.2	De 'markt' versus De Lindenberg	35
3.3.3	De deelnemers aan de kunsteducatieve cursussen	40
3.4	De conclusies op een rij	40
4	Eindconclusies	43
	bijlage(n)	

1 Inleiding

De Lindenberg is de enige organisatie in Nijmegen die voor het verzorgen van een kunsteducatief aanbod wordt gesubsidieerd door de gemeente Nijmegen. De Lindenberg is in Nijmegen al meer dan veertig jaar veruit dé grootste en belangrijkste leverancier van cursussen op het gebied van kunsteducatie. Het cursusaanbod is breed: muziek, beeldend, audiovisueel, theater, dans en schrijven. De afnemers zijn jeugd, jongeren en volwassenen. De brancheorganisatie Kunstconnectie heeft de Lindenberg in 2008 een kwaliteitscertificaat toegekend.

Aanleiding

In Nijmegen zijn veel meer aanbieders van cursussen kunsteducatie actief. Dit aanbod is niet gesubsidieerd, althans niet structureel en ook niet op basis van het cultuurbeleid. Bij de besluitvorming in de Raad van de gemeente Nijmegen over de budgetsubsidie van de Lindenberg voor de periode 2011 t/m 2014, d.d. 1 december 2010, is een amendement aanvaard om een onderzoek te verrichten naar de mogelijkheden om binnen de kunsteducatie meer kansen te creëren voor andere aanbieders van kunsteducatie, waarbij bovendien de cursusafnemers meer keuze krijgen uit het diverse kunsteducatieve aanbod van alle aanbieders. Aan het amendement lag de overweging ten grondslag dat afnemers van kunsteducatie minder keuze hebben omdat het cursusaanbod van andere aanbieders niet gesubsidieerd en daardoor veel duurder is. En volgens de indieners van het amendement is er geen reden om een afnemer van het aanbod van De Lindenberg wel tegemoet te komen met een gesubsidieerd tarief en de afnemer van het aanbod van een andere aanbieder van kunsteducatie niet.

Onderzoeksopdracht

Naar aanleiding van het amendement heeft de gemeente Nijmegen een inventariserend onderzoek laten uitvoeren. In het onderzoek stonden twee vragen centraal:
1) Hoe verhoudt het Nijmeegse subsidiebeleid inzake het kunsteducatieve cursusaanbod zich met een aantal referentiesteden?
2) Wie zijn behalve de Lindenberg in Nijmegen de aanbieders van kunsteducatieve cursussen, wat bieden ze aan en voor welke doelgroepen?

Verantwoording

Het onderzoek is uitgevoerd in de periode juni-septemer 2011. De onderzoeksopdracht is uitgevoerd in de vorm van een bronnenonderzoek (deskresearch). Ten behoeve van onderzoeksvraag 1 zijn bovendien telefonische interviews afgenomen met de kunsteducatieve beleidsmedewerkers van een aantal referentiesteden. We zijn alle benaderde sleutelfiguren erkentelijk voor hun bereidwillige medewerking aan het onderzoek. Een speciaal woord van dank voor haar medewerking is gericht aan mw. Yvonne Lindsen, beleidsmedewerker van de gemeente

Nijmegen. Zij is ons zeer behulpzaam geweest bij het operationaliseren van de onderzoeksopdracht en zij heeft ons ongevraagd veel bruikbare informatie verstrekt.

Leeswijzer

In deze rapportage wordt verslag gedaan van de resultaten van het onderzoek. Strikt genomen gaat het om twee afzonderlijke deelonderzoeken, en om die reden bestaat het rapport ook uit twee delen. In hoofdstuk 2 wordt verslag gedaan van het benchmarkonderzoek (onderzoeksvraag 1). In hoofdstuk 3 volgt een verslag van het onderzoek naar de aanbieders van kunsteducatieve cursussen in Nijmegen (onderzoeksvraag 2). In het afsluitende hoofdstuk 4 worden de eindconclusies van beide onderzoeken gepresenteerd.

Begripsomschrijving kunsteducatie

In het onderzoek wordt op verzoek van de opdrachtgever onder kunsteducatie verstaan een cursusaanbod van disciplines op het gebied van kunst & cultuur dat tegen betaling wordt afgenomen door amateurs in de vrije tijd. Hierbij gaat het om de doelgroepen jeugd, jongeren, volwassenen en senioren.

Begripsomschrijving kunsteducatieve aanbieders

Het is zeer lastig om een sluitende begripsomschrijving te geven van de verzameling van kunsteducatieve aanbieders vanwege de pluriformiteit in verschijningsvorm, organisatie, doelstellingen en aanbod. Tot de verzameling behoren in elk geval de volgende aanbieders:

- Centra voor de Kunsten
- Muziekscholen
- Creatieve werkplaatsen
- Bibliotheken
- Muziekcollectieven
- de opleidingsafdeling van Hafabra-gezelschappen, koorverenigingen, etc.
- Dans-/balletscholen
- Jeugdtheaterscholen
- Productiehuizen
- Podiumgezelschappen, orkesten, etc.
- Educatieve diensten van musea, theaters, filmtheaters, architectuurinstituten, etc.
- Volksuniversiteiten
- Sociaal-culturele centra
- Docenten met een eigen kunsteducatieve beroepspraktijk (zzp'ers).

Deze lijst is niet uitputtend maar staat wel garant voor een grote dekkingsgraad.

2 Benchmark subsidiebeleid kunsteducatief aanbod

2.1 Onderzoeksvraag

De centrale onderzoeksvraag luidde:
Hoe verhoudt het Nijmeegse subsidiebeleid inzake het kunsteducatieve aanbod zich met dat van een aantal referentiesteden?

2.2 Verantwoording plan van aanpak

2.2.1 Referentiesteden

In overleg met de gemeente Nijmegen zijn, op basis van bevolkingsaantallen, de volgende twaalf referentiegemeenten geselecteerd: Amersfoort, Apeldoorn, Arnhem, Breda, Eindhoven, Enschede, Groningen, Haarlem, 's-Hertogenbosch, Maastricht, Tilburg en Zaanstad. Omwille van hun specifieke subsidiebeleid inzake kunst- en cultuureducatie is ook Utrecht als referentiestad toegevoegd.
In eerste instantie zijn alle referentiegemeenten schriftelijk benaderd en geïnformeerd over het onderzoek. Via de email is aan de afdeling cultuur van de referentiesteden om informatie gevraagd. Vervolgens zijn de referentiegemeenten telefonisch benaderd en is met de betreffende beleidsmedewerkers een afspraak gemaakt voor een telefonisch interview.

2.2.2 Geoperationaliseerde onderzoeksvragen

De centrale onderzoeksvraag is geoperationaliseerd in zeven deelvragen. De deelvragen zijn aan de referentiegemeenten voorgelegd:

1. Hoeveel aanbieders op het gebied van kunst- en cultuureducatie worden door de gemeente gesubsidieerd en/of gefaciliteerd (door middel van bijvoorbeeld huisvesting, overhead et cetera)?;
2. Welke criteria spelen een rol bij het besluit om aanbieders te subsidiëren of te ondersteunen (spreiding van disciplines, kwaliteit van het aanbod, spreiding over de stad et cetera)?;
3. Speelt een vorm van doelgroepenbeleid een rol bij de subsidiëring of ondersteuning van aanbieders?;
4. Ontvangen de deelnemers van een cursussenaanbod op het gebied van kunst- en cultuureducatie een tegemoetkoming in de kosten dan wel een reductie op de prijs teneinde de toegankelijkheid van het aanbod te vergroten?;
5. Welke andere factoren, bijvoorbeeld gemeentelijke bezuinigingen, spelen een rol in dit kader?;
6. Hebt u een gespecificeerd overzicht van de uitgaven op het gebied van kunst- en cultuureducatie voor de jaren 2009, 2010 en 2011?;

7. Hebt u een actueel beleidskader voor kunst- en cultuureducatie?

De door de referentiegemeenten verstrekte informatie wordt hieronder per gemeente in volgorde van de vragen weergegeven. Vervolgens wordt per vraag nog eens ingegaan op overeenkomsten en verschillen waarna enkele voorlopige conclusies worden getrokken.

2.3 Resultaten

Ten behoeve van de benchmark is schriftelijk én mondeling informatie opgevraagd bij de volgende beleidsmedewerkers:
Gemeente Amersfoort: Yolanda Ledoux
Gemeente Apeldoorn: Miranda van Drie (interview)
Gemeente Arnhem: Saskia Wilmsen (interview)
Gemeente Breda: Anne-Rienke Hendrikse (interview)
Gemeente Enschede: Dayenne Smolders
Gemeente Eindhoven: Janne Frankhuizen
Gemeente Groningen: Marc Floor (interview)
Gemeente Haarlem: Noortje Benne (interview)
Gemeente 's-Hertogenbosch: Janne van Wijnen
Gemeente Maastricht: Jan Bessems (interview)
Gemeente Tilburg: Nol Luybregts (interview)
Gemeente Utrecht: Manuela Lageweg (interview)
Gemeente Utrecht: Liesbeth van Droffelaar
Gemeente Zaanstad: Jan Fris (interview)

NB. De gemeente Amersfoort en de gemeente Utrecht hebben niet gereageerd op het verzoek om informatie, ook niet bij herhaaldelijk nabellen. Dat betekent dat van die gemeenten alleen op basis van deskresearch en zonder nadere verificatie informatie is vergaard en verwerkt. Van de andere referentiegemeenten konden niet alle beleidsmedewerkers worden geïnterviewd. Dat laatste had te maken met een gebrek aan tijd in combinatie met de relatief korte doorlooptijd van het onderzoek, organisatorische problemen (functiewijzigingen, ziekte) binnen de betreffende gemeente dan wel een combinatie van het voorgaande. Bij één gemeente was de beleidsmedewerker een groot deel van de doorlooptijd van het onderzoek met vakantie. Diegene die wel zijn geïnterviewd, hebben een vermelding achter hun naam.

2.3.1 Amersfoort (139.000 inwoners)

1. Aanbieders

Amersfoort kent één structureel gesubsidieerde aanbieder Kunst- en Cultuureducatie. *Scholen in de Kunst* is een 'traditioneel' centrum voor de kunsten annex muziekschool en verzorgt een breed aanbod in nagenoeg alle disciplines. Behalve in Amersfoort werkt Scholen in de Kunst ook voor de gemeenten Leusden en Soest. *De Kelder* is het locale popcentrum. Dit centrum verzorgt een educatief aanbod op het gebied van popmuziek in combinatie met oefenruimten. De

organisatie daarvan verloopt via Scholen in de Kunst. Om die reden hebben we het centrum niet als een aparte aanbieder gelabeld.
In Amersfoort is ook een groep aanbieders actief die een aanbod kunst- en cultuureducatie verzorgd dat niet door de gemeente wordt ondersteund. Onder voorwaarden kunnen zij wel gebruik maken van een regeling voor incidentele subsidies.

2. Criteria subsidieverstrekking
De belangrijkste criteria voor structurele subsidiering zijn: kwaliteit, bereik en vraaggericht aanbod.

3. Doelgroepenbeleid
Amersfoort heeft de jeugd (0 - 18 jaar) en talent als doelgroepen benoemd. Hiervoor wordt ook gericht aanbod ontwikkeld.

4. Reductieregeling
Amersfoort hanteert een reductieregeling onder de noemer 'Regeling Sociale Participatie', waarmee mensen met een inkomen op of onder een bepaald minimum een reductie krijgen op de kostprijs van deelname aan culturele activiteiten.

5. Ontwikkelingen/bezuinigingen
Amersfoort gaat bezuinigen op kunst- en cultuureducatie. Het is vooralsnog niet duidelijk hoe, in welke mate en op welke onderdelen van het aanbod zal worden bezuinigd.

6. Uitgaven buitenschoolse kunsteducatie:

2009:	€ 2.456.000,-	Scholen in Kunst
2010:	€ 2.456.000,-	Scholen in Kunst
2011:	€ 2.456.000,-	Scholen in Kunst
per inwoner:	€ 17,67	som bijdragen in 2011

Een exacte specificatie van de uitgaven kon niet worden aangeleverd. Daarom is uitgegaan van de gegevens in de cultuurnota Nieuw Amersfoorts Peil 2008-2015.

7. beleidskader
Amersfoort heeft een actuele beleidsnota Cultuur 'Nieuw Amersfoorts Peil 2008-2015', met een onderdeel kunst- en cultuureducatie.

2.3.2 Gemeente Apeldoorn (156.000 inwoners)

1. Aanbieders
Apeldoorn kent 4 structureel gesubsidieerde aanbieders. *Markant* is een 'traditioneel' centrum voor de kunsten en is verreweg de grootste van die vier. Markant verzorgt een breed aanbod voor alle disciplines. Daarnaast vervult Markant een intermediaire rol tussen vraag en aanbod voor de cultuureducatie binnen de onderwijsinstellingen.

STA is de jeugdtheaterstudio van Apeldoorn en omgeving. *Midushi* en *Mudante* vullen niches in op het gebied van de podiumkunsten, respectievelijk percussie en muziek, dans en theater.
De vier genoemde aanbieders worden naast de structurele subsidie niet anderszins door de gemeente ondersteund.

In Apeldoorn is een relatief kleine groep aanbieders actief die een aanbod kunst- en cultuureducatie verzorgt dat niet door de gemeente Apeldoorn wordt ondersteund. Er zijn in Apeldoorn geen regelingen voor incidentele subsidie waarop een KE-aanbieder een beroep kan doen.

2. Criteria subsidieverstrekking
Kwaliteit en de breedte van het aanbod zijn de meest belangrijke criteria, naast de aanvulling op het bestaande aanbod (niches) en het inspelen op de vraag van een specifieke doelgroep.

3. Doelgroepenbeleid
Apeldoorn heeft als voornaamste doelgroep de jeugd (0 - 18 jaar) benoemd. Er is daarnaast een specifiek doelgroepenbeleid voor de groepen inwoners met een allochtone achtergrond.

4. Reductieregeling
Apeldoorn hanteert een reductieregeling onder de noemer 'Regelrecht', waarmee mensen met een inkomen op of onder een bepaald minimum een forse reductie krijgen op de kostprijs van bijvoorbeeld het aanbod van Markant. Daarnaast hanteert Markant zelf een prijsdifferentiatie voor jeugd en volwassenen, houders van een CJP, studenten en 65-plussers.

5. Ontwikkelingen/bezuinigingen
Markant krijgt de komende jaren te maken met een forse bezuiniging van ongeveer 25% van het huidige budget. Omdat Apeldoorn de prijzen voor de jeugd betaalbaar wil houden, betekent dit dat de prijzen voor de volwassenen fors zullen stijgen. De drie overige aanbieders van kunst- en cultuureducatie blijven vooralsnog buiten schot.

6. Uitgaven buitenschoolse kunsteducatie:

2009:	€ 1.694.000,- € 55.280,- € 25.000,- € 20.000,-	Markant (budget cursusaanbod KE) STA Midushi Mudante
2010:	€ 1.713.000,- € 55.824,- € 25.250,- € 20.200,-	Markant (budget cursusaanbod KE) STA Midushi Mudante
2011:	€ 1.726.000,- € 56.250,- € 25.934,- € 20.352,-	Markant (budget cursusaanbod KE) STA Midushi Mudante
per inwoner:	€ 11,72	som bijdragen in 2011

Van de incidentele subsidies zijn geen specificaties voorhanden.

7. beleidskader
Apeldoorn heeft een actuele beleidsnota Cultuur 'Cultuur in Bedrijf 2004-2014' met een paragraaf kunst- en cultuureducatie.

2.3.3 Gemeente Arnhem (143.000 inwoners)

1. Aanbieders
Arnhem kent negen structureel gesubsidieerde KE-aanbieders. De grootste is het *Kunstbedrijf Arnhem*, een samenwerkingsverband tussen *Het Domein Arnhem* (een 'traditioneel' centrum voor de kunsten) en *Stichting Beleven Arnhem* (cultuureducatie in de meest brede zin van het woord plus een wijkgericht aanbod). De overige instellingen zijn organisaties op het gebied van de podiumkunsten (*Huis van Puck en De Plaats*), de bibliotheek, twee musea (*MMKA* en *HMA*), een voorziening voor popmuziek (*Jacobiberg*) en een voorziening circusschool (*Circus Poehaa*). Arnhem kent ook een vijftal structureel gesubsidieerde organisaties die weliswaar een aanbod kunst- en cultuureducatie verzorgen, maar dat niet expliciet in hun opdracht hebben staan.

Kunstbedrijf Arnhem is veruit de grootste aanbieder met het meest brede aanbod. Kunstbedrijf Arnhem heeft ook een taak als intermediair tussen vraag en aanbod voor wat betreft de cultuureducatie binnen de onderwijsinstellingen en ontvangt daartoe ook subsidie van de gemeente. Voor dat onderdeel wordt door Kunstbedrijf Arnhem ook gebruik gemaakt van de vele professionele producenten die actief zijn de binnen de gemeente.

Overige ondersteuning gebeurt uitsluitend op het gebied van vragen omtrent de huisvesting, waarbij doorgaans gebruik wordt gemaakt van de diensten van Stichting Atelierbeheer Slak die eveneens door de gemeente structureel wordt gesubsidieerd. Alleen voor die organisaties die ook een meerjaren rijkssubsidie ontvangen (Introdans, Oostpool en HGO) wordt mede zorg gedragen voor de huisvesting, waarvoor overigens wel een reële huurvergoeding is verschuldigd.
Daarnaast zijn er incidentele subsidies die het mogelijk maken om ook projectmatig aanbod (veelal experimenteel van aard) op het gebied van kunst- en cultuureducatie eenmalig te ondersteunen.

Er is binnen de gemeente Arnhem een opvallend grote groep van organisaties en individuen actief die een gevarieerd aanbod verzorgt op het gebied van kunst- en cultuureducatie. Deze worden niet structureel ondersteund door de gemeente. Onder voorwaarden kunnen zij wel gebruik maken van een regeling voor incidentele subsidies.

2. Criteria subsidieverstrekking
De criteria voor de structurele subsidiëring zijn: kwaliteit, verankering in het onderwijsaanbod, innovatie, talentontwikkeling, diversiteit en breedte van het aanbod, spreiding over de stad (wijkgericht).

3. Doelgroepenbeleid

Arnhem heeft de jeugd (0 - 21 jaar) als doelgroep benoemt, hiervoor wordt ook gericht aanbod ontwikkeld.

4. Reductieregeling

Afnemers van het aanbod kunst- en cultuureducatie die op of onder een bepaald minimuminkomen zitten, kunnen gebruik maken van de 'Arnhem Card'. Deze geeft reductie tot 50% voor volwassenen en tot 100% voor de jeugd. Het aanbod dat in en voor de wijken wordt ontwikkeld wordt op locatie aangeboden en is doorgaans gratis of met een bijdrage in de materiaalkosten.

5. Ontwikkelingen/bezuinigingen

Er wordt naar gestreefd om het aanbod in zijn huidige vorm te behouden zonder dat de kosten voor de deelnemers te hoog worden, of dat er op kwaliteit wordt ingeboet. Er is een bezuiniging van € 170.000,- vastgesteld voor het Kunstbedrijf Arnhem die binnen de back-office van de organisatie zal worden opgelost.
Het Domein Arnhem is op dit moment nog een integraal onderdeel van de gemeentelijke organisatie. Een verzelfstandiging is gepland en zal parallel lopen met het fusietraject met stichting Beleven.

6. Uitgaven buitenschoolse kunsteducatie:

2009:	€ 2.678.000,- € 200.000,-	Het Domein overige kleine aanbieders
2010:	€ 2.678.000,- € 200.000,-	Het Domein overige kleine aanbieders
2011:	€ 2.448.000,- € 200.000,-	Het Domein overige kleine aanbieders
per inwoner:	€ 18,51	som bijdragen in 2011

Van de overige kleine aanbieders zijn geen specificatie ten aanzien van de uitgaven voor kunst- en cultuureducatie voorhanden.

7. beleidskader

Arnhem heeft een actuele en separate beleidsnota Cultuureducatie, 'Bakens Verzetten'. In het najaar van 2011 wordt een nieuwe cultuurnota gepresenteerd.

2.3.4 Gemeente Breda (171.000 inwoners)

1. Aanbieders

Breda kent twaalf structureel gesubsidieerde aanbieders van een aanbod kunst- en cultuureducatie. Bijna alle organisaties die in de 'culturele hoofdstructuur' van Breda zijn opgenomen, verzorgen een aanbod kunst- en cultuureducatie. Bij de meeste organisaties maakt het aanbod kunst- en cultuureducatie deel uit van een groter en breder aanbod. De Nieuwe

Veste is verreweg de grootste van deze aanbieders. Het is een 'traditioneel' centrum voor de kunsten met een breed aanbod op alle disciplines. Daarnaast zijn er in ieder geval nog de volgende aanbieders: het Chassé Theater, de bibliotheek, Mezz (poppodium), The Loads (Urban Culture), Stichting Electron, Centrum voor Beeldcultuur, Graphic Design Museum, Breda's Museum, Podium Bloos (theaterwerkplaats) en Brede Aa (Volksuniversiteit). Daarnaast heeft Breda een zogenoemde Marktplaats Cultuureducatie, geïnitieerd en mede ondersteund door de provincie Noord-Brabant. Dit is een bemiddelingsorganisatie tussen het onderwijs en het culturele veld. Deze instelling houdt zich niet met een cursusaanbod Kunsteducatie bezig en blijft daarom buiten beschouwing.

Naast de structurele subsidie ondersteunt Breda de betreffende organisaties niet op een andere wijze.

Ook in Breda is een relatief grote en gevarieerde groep aanbieders van kunst- en cultuureducatie actief die geen structurele subsidie van de gemeente ontvangt. Onder voorwaarden kunnen zij gebruik maken van de verschillende regelingen voor incidentele subsidies.

2. Criteria subsidieverstrekking

De criteria voor structurele subsidie zijn kwaliteit, samenhang, diversiteit, het bereik van het aanbod en netwerkvorming. Het aanbod dient aantoonbaar vraaggericht te zijn.

3. Doelgroepenbeleid

Breda heeft de jeugd van (0 - 18 jaar) als doelgroep benoemd, hiervoor wordt gericht aanbod ontwikkeld.

4. Reductieregeling

Breda heeft de zogenoemde 'Bredapas' voor mensen met een inkomen op of onder een bepaald minimum. De pas geeft een stevige korting op het aanbod kunst- en cultuureducatie van de Nieuwe Veste, tot 90% voor de jeugd onder de 17 jaar en tot 50% voor volwassenen. Daarnaast hanteert de Nieuwe Veste nog een bescheiden reductie voor 2 of meer leerlingen uit hetzelfde gezin, mits deze geen 'Bredapas' gebruiken. Tot slot, heeft de provincie Noord-Brabant de 'Leerbon' die onder voorwaarden een aanmerkelijke bijdrage biedt in de kosten van het aanbod kunst en cultuureducatie.

5. Ontwikkelingen/bezuinigingen

Vooralsnog houdt Breda kunst- en cultuureducatie buiten schot. Er worden, los van relatief bescheiden ombuigingen op de Nieuwe Veste en de bibliotheek, op dit onderwerp nog geen bezuinigingen doorgevoerd.

6. Uitgaven buitenschoolse kunsteducatie:

2009:	€ 5.308.000,-	Nieuwe Veste
2010:	€ 5.308.000,-	Nieuwe Veste
2011:	€ 5.308.000,-	Nieuwe Veste
per inwoner:	€ 31,04	som bijdragen in 2011

De subsidies van de Nieuwe Veste zijn ontleend aan de begroting in de actuele cultuurnota en de meerjaren programmabegrotingen van de gemeente Breda. De KE-subsidies van de overige gesubsidieerde instellingen zijn niet gespecificeerd en maken onderdeel van de totale subsidies van de de Nieuwe Veste.

7. beleidskader

Breda heeft een actuele beleidsnota Cultuur, 'Factor C', met een paragraaf kunst- en cultuureducatie.

2.3.5 Gemeente Eindhoven (212.000 inwoners)

1. Aanbieders

Eindhoven kent ten minste drie structureel gesubsidieerde aanbieders van een aanbod kunst- en cultuureducatie. Het Centrum voor de Kunsten Eindhoven is een 'traditioneel' centrum voor de kunsten en verzorgt een breed aanbod kunsten cultuureducatie op alle disciplines. De Krabbedans (beeldende kunst) en Theaterplan (theater) hebben als onderdeel van hun aanbod KE-cursussen binnen hun eigen discipline. Het CultuurStation is de Marktplaats Cultuureducatie van Eindhoven, geïnitieerd en mede ondersteund door de provincie Noord-Brabant. Deze laatste instelling valt buiten de kaders van ons onderzoek.

2. Criteria subsidieverstrekking

De criteria voor structurele subsidiëring zijn kwaliteit, bereik, diversiteit, vraaggericht aanbod, spreiding (over de stad), Eindhovense karakteristieken (techniek, design, licht), samenhang en afstemming.

3. Doelgroepenbeleid

Eindhoven heeft de jeugd (0 - 18 jaar) als doelgroep benoemd alsmede talentontwikkeling. Hiervoor wordt een gericht aanbod ontwikkeld.

4. Reductieregeling

Centrum voor de Kunsten Eindhoven hanteert onder voorwaarden een gedifferentieerde prijs. Daarnaast heeft de gemeente Eindhoven de zogenoemde 'Reductieregeling'. Deze biedt mensen met een inkomen op of onder een bepaald minimum een reductie van maximaal € 150,- op de kosten van een cursus. De provincie Noord-Brabant heeft verder de 'Leerbon' die onder voorwaarden een aanmerkelijke bijdrage biedt in de kosten van het aanbod kunst en cultuureducatie. Tot slot, kunnen inwoners van Eindhoven een beroep doen op de Stichting Leergeld, die eveneens onder voorwaarden bijdraagt in de kosten van het aanbod kunst- en cultuureducatie.

5. Ontwikkelingen/bezuinigingen

Het is vooralsnog niet duidelijk of en in welke mate het aanbod kunst- en cultuureducatie in Eindhoven te maken krijgt met de bezuinigingen.

6. Uitgaven buitenschoolse kunsteducatie:

2009:	€ 4.271.180,-	Centrum voor de Kunsten Eindhoven
2010:	€ 4.324.180,-	Centrum voor de Kunsten Eindhoven
2011:	€ 4.316.180,-	Centrum voor de Kunsten Eindhoven
per inwoner:	€ 20,35	som bijdragen in 2011

Een specificatie van de uitgaven kon niet worden aangeleverd. Ten aanzien de subsidie van het Centrum voor de Kunsten Eindhoven is uitgegaan van de informatie in de meerjaren programmabegroting 2010 - 2013 en 2011 - 2014 van de gemeente Eindhoven.

7. beleidskader
Eindhoven heeft een actuele beleidsnota Cultuur 'Cultuur Totaal' met een paragraaf kunst- en cultuureducatie.

2.3.6 Gemeente Enschede (156.000 inwoners)

1. Aanbieders
Enschede kent zes structureel gesubsidieerde KE-aanbieders. Muziekschool Twente is de grootste aanbieder en verzorgt een divers aanbod op het gebied van muziek, zang, dans en een muziektheaterhuis. Muziekschool Twente werkt naast de gemeente Enschede ook voor de gemeenten Almelo, Hellendoorn (Nijverdal) en Oldenzaal. Concordia, kunst en cultuur is vooral een centrum voor kunst en cultuur dat zich richt op theater, cinema, exposities en het stedelijk centrum beeldende kunst, daarnaast verzorgt Concordia het aanbod kunst- en cultuureducatie voor de onderwijsinstellingen in Enschede. Enschede kent verder een zangvereniging (Enschedese Zangersbond), een dansvereniging (Enschedese Dansvereniging), de Federatie Enschede Drum- en Showbands en de Federatie Enschedese Muziekverenigingen die een specifiek aanbod op het gebied van kunst- en cultuureducatie verzorgen.

Naast de structurele subsidie worden deze organisaties niet op een andere wijze door de gemeente Enschede ondersteund of gefaciliteerd.

Er is in Enschede ook een relatief grote, gevarieerde groep aanbieders van kunst- en cultuureducatie actief die geen structurele subsidie van de gemeente ontvangt. Onder voorwaarden kunnen deze aanbieders gebruik maken van de verschillende regelingen voor incidentele subsidies.

2. Criteria subsidieverstrekking
De criteria voor structurele subsidiëring zijn kwaliteit, bereik (onder specifieke doelgroepen), effectiviteit, diversiteit, verankering in het onderwijsaanbod en netwerkvorming tussen de voorzieningen en organisaties in de stad.

3. Doelgroepenbeleid
Enschede heeft de jeugd (0 - 18 jaar) als doelgroep benoemd alsmede de doorlopende leerlijn.

Voorstel - Verlenging Kunst- en Cultuurvisie 2012-2016

4. Reductieregeling

Enschede voorziet niet in een bijdrage in de kosten van deelname aan het aanbod kunst- en cultuureducatie voor mensen met een inkomen op of onder een bepaald minimum. Muziekschool Twente hanteert zelf wel een drietal kortingen gebaseerd op inkomen, een gezinskorting en een korting voor mensen met gezondheidsproblemen die zijn aangesloten bij bepaalde zorgorganisaties.

5. Ontwikkelingen/bezuinigingen

De gemeente Enschede is voornemens te bezuinigen op (een deel) van de subsidie ten behoeve van kunst- en cultuureducatie, maar wil eerst grondig onderzoeken wat daarvan de gevolgen kunnen zijn. Daarbij is het zeker de bedoeling de jeugd te ontzien.

6. Uitgaven Buitenschoolse kunsteducatie:

2009:	€ 2.241.177,-	Muziekschool Twente
	€ 1.124.720,-	Concordia
	€ 13.720,-	Enschedese Dansvereniging
	€ 68.138,-	Enschedese Zangersbond
	€ 46.998,-	Fed. Enschedese Drum- en Showbands
	€ 95.902,-	Fed. Enschedese Muziekverenigingen
	€ 89.482,-	Verz. budgetten kunstzinnige vorming
2010:	€ 2.282.157,-	Muziekschool Twente
	€ 1.123.003,-	Concordia
	€ 13.480,-	Enschedese Dansvereniging
	€ 66.946,-	Enschedese Zangersbond
	€ 46.176,-	Fed. Enschedese Drum- en Showbands
	€ 94.224,-	Fed. Enschedese Muziekverenigingen
	€ 87.916,-	Verz. budgetten kunstzinnige vorming
2011:	€ 2.354.980,-	Muziekschool Twente
	€ 1.462.370,-	Concordia
	€ 13.480,-	Enschedese Dansvereniging
	€ 66.946,-	Enschedese Zangersbond
	€ 46.176,-	Fed. Enschedese Drum- en Showbands
	€ 94.224,-	Fed. Enschedese Muziekverenigingen
	€ 87.916,-	Verz. budgetten kunstzinnige vorming
per inwoner:	€ 26,44	som bijdragen in 2011

7. beleidskader

Enschede is in het bezit van een actueel programma ‘Cultuurparticipatie in Enschede, aanvraag regeling Cultuurparticipatie 2009-2012’ (tevens subsidieverzoek) voor de cultuurparticipatie waarin kunst- en cultuureducatie een belangrijke rol spelen.

2.3.7 Gemeente Groningen (183.000 inwoners)

1. Aanbieders

In Groningen geldt voor alle organisaties die zijn opgenomen in de cultuurnota in principe de eis dat zij een aanbod kunst- en cultuureducatie verzorgen. De grootste aanbieders in Groningen zijn de Stedelijke Muziekschool (muziek en zang) en het Kunstencentrum Groningen (beeldende kunst, theater, schrijven en kunstenaars in de klas). Het is feitelijk een samenwerking tussen verschillende organisaties. Het Kunstencentrum Groningen verzorgt ook het platform Cultuur Educatie Stad dat voor Groningen het beleid cultuureducatie uitvoert.
Naast de structurele subsidie worden de betreffende organisaties door Groningen niet op een andere wijze ondersteund of gefaciliteerd.
Ook in Groningen is een relatief grote en gevarieerde groep aanbieders van kunst- en cultuureducatie actief die geen structurele subsidie van de gemeente ontvangt. Onder voorwaarden kunnen zij gebruik maken van regelingen voor incidentele subsidies.

2. Criteria subsidieverstrekking

De criteria voor een structurele subsidiëring zijn kwaliteit, diversiteit, een aanvullend of innovatief aanbod kunst- en cultuureducatie, en een aantoonbaar vraaggericht aanbod. Groningen wil voor de beleidsperiode 2013 - 2016 dat alle organisaties opgenomen in de cultuurnota een volwaardig aanbod kunst- en cultuureducatie aanbieden.

3. Doelgroepenbeleid

Groningen heeft geen specifieke doelgroepen benoemd alhoewel er aan de jeugd (0 - 18 jaar) wel bovengemiddeld aandacht wordt besteed.

4. Reductieregeling

Groningen kent de zogenoemde ‘Stadjerpas’ die korting biedt op de prijzen van tal van activiteiten waaronder (delen van) het aanbod kunst- en cultuureducatie. De pas is in principe voor alle Groningers, maar kinderen, studenten en mensen met een inkomen op of onder een bepaald minimum krijgen een behoorlijke reductie op de aanschafprijs van de pas. Daarnaast hanteert de Stedelijke Muziekschool kortingen voor bepaalde inkomens en voor gezinnen. De overige kleinere aanbieders hanteren soms geen en soms een reductie op de prijzen voor onder meer studenten en de jeugd.

5. Ontwikkelingen/bezuinigingen

Groningen schrapt haar bijdrage aan het ondersteunde programma voor de Cultuurkaart nu de rijksoverheid die kaart wil afschaffen. Daarnaast wordt bezien wat een verregaande samenwerking dan wel fusie tussen de Stedelijke Muziekschool en het Kunstencentrum Groningen aan besparingen kan opleveren. De verwachting is dat het aanbod en de bereikbaarheid ervan in stand blijven.

6. Uitgaven Buitenschoolse Kunsteducatie:

2009:	€ 2.773.000,- € 812.200,-	Stedelijke Muziekschool Kunstencentrum Groningen
2010:	€ 2.773.000,- € 812.200,-	Stedelijke Muziekschool Kunstencentrum Groningen
2011:	€ 2.773.000,- € 812.200,-	Stedelijke Muziekschool Kunstencentrum Groningen
per inwoner:	€ 19,59	som bijdragen in 2011

7. beleidskader

Groningen heeft een actuele beleidsnota Cultuur 'Cultuurstad Groningen, gewoon bijzonder' met een paragraaf kunst- en cultuureducatie.

2.3.8 Gemeente Haarlem (147.000 inwoners)

1. Aanbieders

Haarlem kent zes structureel gesubsidieerde aanbieders van een aanbod kunst- en cultuureducatie waarvan dat aanbod in opdracht van de gemeente wordt verzorgd. Verreweg de grootste is Muziekcentrum Zuid-Kennemerland, een 'traditionele' muziekschool met een breed aanbod op de disciplines muziek en zang. Muziekcentrum Zuid-Kennemerland werkt naast Haarlem ook voor de gemeente Heemstede. H'art verzorgt overwegend een aanbod op het gebied van beeldende kunst, dans en theater. VUH is de Volksuniversiteit Haarlem en verzorgt een aanbod kunst- en cultuureducatie (circa 40% van de subsidie). Wereldkindertheater biedt een klein aanbod in een niche. De Egelantier is een bedrijfsverzamelgebouw dat tegen gereduceerde prijzen ruimte biedt voor gesubsidieerd en niet-gesubsidieerd aanbod op het gebied van kunst- en cultuureducatie. Het Kunstmenu wordt nu nog vanuit de gemeente verzorgd, maar gaat in september 2011 over naar het CCVT (inclusief formatie en budget). Het CCVT tenslotte, is het Centrum Cultuureducatie en Vrije Tijd (werktitel) en wordt gevormd door een fusie tussen Muziekcentrum Zuid-Kennemerland, H'art en Volksuniversiteit Haarlem.

Volksuniversiteit Haarlem wordt expliciet ondersteund in de huisvesting met een huursubsidie.

In Haarlem is een groep (zelfstandig en georganiseerd) actief die een aanbod kunst en cultuureducatie verzorgt zonder subsidiëring van de gemeente. De gemeente biedt deze groep echter wel een vorm van ondersteuning met inzet van de Egelantier. Ook kan deze groep onder voorwaarden wel gebruik maken van de verschillende regelingen voor incidentele subsidies.

2. Criteria subsidieverstrekking

De criteria voor structurele subsidiering zijn in Haarlem niet omschreven. Dat zal veranderen in de aanloop naar een nieuwe cultuurnota (dit najaar). Daar zal aandacht zijn voor prestatie-afspraken en dergelijke.

3. Doelgroepenbeleid

Haarlem heeft niet expliciet een doelgroep benoemt, maar vraagt wel aandacht voor de jeugd (0 - 18 jaar) en voor mensen in een achterstandssituatie.

4. Reductieregeling

Muziekcentrum Zuid-Kennemerland en Wereldkindertheater hanteren gedifferentieerde prijzen, met name die laatste. De gemeente heeft een Jeugd Cultuurfonds waarop mensen met een inkomen op of onder een bepaald minimum een beroep kunnen doen voor een tegemoetkoming in de kosten van deelname aan het aanbod kunst- en cultuureducatie.

5. Ontwikkelingen/bezuinigingen

Haarlem bezuinigt ongeveer € 170.000,- op het totale budget na de voorgenomen fusie (juli 2011) van Muziekcentrum Haarlem, H'art en VUH tot CCVT. Daarnaast is het voornemen om € 39.200,- op Wereldkindertheater te bezuinigen, de raad is daarover sterk verdeeld.

6. Uitgaven buitenschoolse kunsteducatie:

2009:	€ 1.326.480,- € 156.058,- € 129.610,- € 39.200,- € 152.000,-	Muziekcentrum Zuid-Kennemerland H'art VUH Wereldkindertheater Egelantier
2010:	€ 1.262.924,- € 156.526,- € 125.000,- € 50.072,- € 39.200,- € 158.000,-	Muziekcentrum Zuid-Kennemerland H'art CCVT (sinds 2010) VUH Wereldkindertheater Egelantier
2011:	€ 1.340.729,- € 157.778,- € 125.000,- € 50.472,- € 39.200,- € 154.182,-	Muziekcentrum Zuid-Kennemerland H'art CCVT VUH Wereldkindertheater Egelantier
per inwoner:	€ 12,70	som bijdragen in 2011

7. beleidskader

7. Haarlem heeft een actuele beleidsnota Cultuur met een paragraaf kunst- en cultuureducatie.

2.3.9 Gemeente 's-Hertogenbosch (136.000 inwoners)

1. Aanbieders

's-Hertogenbosch kent één structureel gesubsidieerde aanbieder van een aanbod kunst- en cultuureducatie. De Muzerije verzorgt een breed aanbod dat alle disciplines beslaat.

De Muzerije wordt naast de structurele subsidie niet op een andere wijze door de gemeente 's Hertogenbosch ondersteund of gefaciliteerd.

In 's Hertogenbosch is een gevarieerde groep (zelfstandig en georganiseerd) actief die een aanbod kunst en cultuureducatie verzorgt zonder subsidiëring van de gemeente. Deze groep kan onder voorwaarden wel gebruik maken van de verschillende regelingen voor incidentele subsidies.

2. Criteria subsidieverstrekking
De criteria voor structurele subsidiëring zijn kwaliteit, bereik, diversiteit en samenhang.

3. Doelgroepenbeleid
's-Hertogenbosch heeft de jeugd (0 - 18 jaar) en talent als doelgroepen benoemd. Hiervoor wordt een gericht aanbod ontwikkeld.

4. Reductieregeling
Mensen met een inkomen op of onder een bepaald minimum kunnen via de Sociale Dienst van de gemeente 's Hertogenbosch een bijdrage in de kosten krijgen. Binnen één gezin kunnen meerdere personen hiervan gebruik maken. Daarnaast hanteert De Muzerije een gedifferentieerde prijs. Tot slot, biedt de provincie Noord-Brabant de 'Leerbon' die onder bepaalde voorwaarden een aanmerkelijke bijdrage biedt in de kosten van het aanbod kunst en cultuureducatie.

5. Ontwikkelingen/bezuinigingen
Het is vooralsnog niet duidelijk of en in welke mate het aanbod kunst- en cultuureducatie in 's Hertogenbosch te maken krijgt met de bezuinigingen.

6. Uitgaven buitenschoolse kunsteducatie:

2009:	€ 4.134.910,-	De Muzerije
2010:	€ 4.134.910,-	De Muzerije
2011:	€ 4.134.910,-	De Muzerije
per inwoner:	€ 30,40	som bijdragen in 2011

De uitgaven betreffen uitsluitend de structurele subsidie aan De Muzerije. Van de incidentele subsidie zijn geen specificaties voorhanden.

7. beleidskader
's-Hertogenbosch heeft een actuele beleidsnota Cultuur 'Maken, Meemaken, Meedoen' met een paragraaf kunst- en cultuureducatie.

2.3.10 Gemeente Maastricht (119.000 inwoners)

1. Aanbieders

Maastricht kent één structureel gesubsidieerde aanbieder van een aanbod kunst- en cultuureducatie. Kumulus, centrum voor kunsteducatie, verzorgt een breed aanbod en heeft van de gemeente een drieledige opdracht: het verzorgen van kennismaking met kunst- en cultuureducatie in het onderwijs, het verzorgen van een samenhangend aanbod aan cursussen in alle disciplines en het proactief ondersteunen van de amateurkunsten. Naast Maastricht werkt Kumulus ook voor de gemeenten Margraten, Meersen en Valkenburg.

Ook andere gesubsidieerde culturele organisaties dragen in meer of mindere mate bij aan de cultuureducatie binnen de onderwijsinstellingen of ze bieden zelf ook nog (kleinschalige) activiteiten op het gebied van kunst- en cultuureducatie. Zij hebben daartoe echter geen specifieke opdracht van de gemeente en het is ook niet duidelijk of en welke deel van de gemeentelijke subsidie zij daartoe inzetten.

In Maastricht zijn verder meerdere kleine aanbieders (overwegend zelfstandig) van kunst- en cultuureducatie actief, deze worden niet door de gemeente ondersteund. Onder bepaalde voorwaarden kunnen zij wel gebruik maken van regelingen voor incidentele subsidies.

2. Criteria subsidieverstrekking

De criteria voor structurele subsidiëring aan één organisatie zijn het waarborgen van kwaliteit en professionaliteit door een concentratie van kennis en kunde; efficiëntie en het voorkomen van versnippering van de subsidie.

3. Doelgroepenbeleid

Maastricht heeft de jeugd (0 - 18 jaar), actieve amateurkunstenaars en de wijken (waaronder de achterstandswijken) tot doelgroepen benoemd. Voor hen wordt gericht aanbod ontwikkeld.

4. Reductieregeling

Kumulus hanteert gedifferentieerde prijzen voor mensen van binnen en buiten de gemeente en voor verschillende leeftijden. Ook studenten kunnen reductie krijgen. De prijzen van cursussen op het gebied van muziek worden met 40% gesubsidieerd, hafa-leden krijgen daar nog eens een extra korting op.

5. Ontwikkelingen/bezuinigingen

Ook Maastricht moet ingrijpend bezuinigen. Er wordt gemeentebreed een algehele efficiëntiekorting doorgevoerd. Tegelijkertijd wordt er onderzoek gedaan naar de innovatie en verregaande samenwerking van Kumulus en Centre Ceramique (bibliotheek, exposities, debat, erfgoed en natuurhistorie). De verwachting is dat daarmee op termijn een bezuiniging van € 500.000,- kan worden gerealiseerd. Daarnaast wordt overwogen voor het muziekonderwijs voor de leeftijdsgroep vanaf 18 jaar een kostendekkende prijs te vragen.

6. Uitgaven buitenschoolse kunsteducatie:

2009:	€ 2.358.315,-	Kumulus
2010:	€ 2.358.315,-	Kumulus
2011:	€ 2.358.315,-	Kumulus
per inwoner:	€ 19,81	som bijdragen in 2011

De uitgaven betreffen uitsluitend de structurele subsidie aan Kumulus. Van de incidentele subsidie zijn geen specificaties voorhanden.

7. beleidskader
Maastricht heeft een actuele beleidsnota Cultuur met een paragraaf kunst- en cultuureducatie.

2.3.11 Gemeente Tilburg (201.000 inwoners)

1. Aanbieders
Tilburg kent één structureel gesubsidieerde aanbieder van een aanbod kunst- en cultuureducatie waarvan dat aanbod in opdracht van de gemeente wordt verzorgd. Factorium heeft voornamelijk een aanbod op het gebied van de podiumkunsten (muziek, dans en theater). Factorium is ook intermediair tussen vraag en aanbod voor de cultuureducatie binnen de onderwijsinstellingen, vooral voor de podiumkunsten. Factorium werkt naast de gemeente Tilburg ook voor de gemeenten Goirle en Oisterwijk.

Tilburg kent een relatief groot en divers aanbod kunst- en cultuureducatie van kleinere organisaties en individuen, deze worden echter niet door de gemeente ondersteund. Organisaties kunnen wel onder voorwaarden gebruik maken van een regeling voor incidentele subsidies voor kunst- en cultuureducatie. Deze regeling is vooral gericht op de kosten voor het vervoer van leerlingen.

2. Criteria subsidieverstrekking
De criteria voor structurele subsidiëring zijn de kwaliteit en breedte van het aanbod, de spreiding binnen de gemeente en het bereik van specifieke doelgroepen.

3. Doelgroepenbeleid
Er zijn twee specifieke doelgroepen benoemd: de jeugd (0 - 18 jaar) en de inwoners van bepaalde wijken. Bij dat laatste moet worden gedacht aan zogenaamde achterstandswijken of krachtwijken. Wijken die worden gekenmerkt door een grote groep inwoners die wat betreft opleiding, werk en/of inkomen in een achterstandssituatie verkeren. Voor beide doelgroepen wordt een gericht aanbod ontwikkeld.

4. Reductieregeling
Er is voor de deelnemers geen reductie mogelijk van de prijs van het aanbod kunst- en cultuureducatie. Factorium hanteert echter wel een bescheiden prijsdifferentiatie. De jeugd betaalt doorgaans een beduidend lagere prijs dan volwassenen.

Er wordt momenteel gewerkt aan een regeling waarbij mensen met een inkomen op of onder een bepaald minimum reductie kunnen krijgen op onder meer de prijzen van het aanbod kunst- en cultuureducatie van bijvoorbeeld Factorium. Deze regeling is echter nog in ontwikkeling.

5. Ontwikkelingen/bezuinigingen

Er wordt de komende jaren met een bedrag van circa € 125.000,- bezuinigd op de structurele subsidie van Factorium. Op de eventuele reductieregeling voor mensen met een inkomen op of onder een bepaald minimum zal vooralsnog niet worden bezuinigd en ook de jeugd wordt ontzien waardoor de prijzen voor deze groep betaalbaar blijven.

6. Uitgaven buitenschoolse kunsteducatie:

2009:	€ 2.064.434,-	Factorium
2010:	€ 2.295.493,-	Factorium
2011:	€ 1.975.985,-	Factorium
per inwoner:	€ 9,83	som bijdragen in 2011

De uitgaven betreffen uitsluitend de structurele subsidie aan Factorium. Er worden geen andere subsidies verleend specifiek voor een aanbod kunst- en cultuureducatie. Van de incidentele subsidie zijn geen specificaties voorhanden.

7. beleidskader

Tilburg heeft een actuele beleidsnota Cultuur 'KUNSTenMAKERS 2005-2010' met een paragraaf kunst- en cultuureducatie. Momenteel is een nieuwe cultuurnota in voorbereiding, maar deze is nog niet vrijgegeven voor extern gebruik.

2.3.12 Gemeente Utrecht (295.000 inwoners)

1. Aanbieders

In Utrecht worden geen subsidies verstrekt voor buitenschoolse Kunsteducatie. Het Utrechts Centrum voor De Kunsten UCK is het enige instituut dat structureel subsidie ontvangt voor kunsteducatieve taken, maar die subsidie is uitsluitend bestemd voor de binnenschoolse kunsteducatie. De gemeente Utrecht zet helemaal in op de binnenschoolse cultuureducatie. Naast het subsidiëren van het UCK stelt de gemeente ook subsidies beschikbaar voor de zgh. Creatieve Partnerschappen. Dit zijn allianties tussen Utrechtse culturele en onderwijsinstellingen op het gebied van de binnenschoolse cultuureducatie (schoolvoorstellingen, CKV, culturele producties, etc). Het gaat hier om niet-structurele subsidies.

2. Criteria subsidieverstrekking

niet ontvangen

3. Doelgroepenbeleid

niet ontvangen

4. Reductieregeling
niet ontvangen

5. Ontwikkelingen/bezuinigingen
De afgekondigde landelijke bezuinigingen op cultuur hebben ongetwijfeld ook gevolgen voor het Utrechtse cultuurbeleid. Keuzes zijn nog niet gemaakt. Maar de binnenschoolse kunsteducatie is in Utrecht wel een speerpunt van het cultuurbeleid.
6. Uitgaven buitenschoolse kunsteducatie:

2009:		
2010:		
2011:	€ 0,00	UCK uitsluitend voor binnenschoolse KE
per inwoner:	€ 0,00	som bijdragen in 2011

7. beleidskader
niet ontvangen.

2.3.13 Gemeente Zaanstad (142.000 inwoners)
1. Aanbieders
Zaanstad kent één structureel gesubsidieerde aanbieder van een aanbod kunst- en cultuureducatie waarvan dat aanbod in opdracht van de gemeente wordt verzorgd. FluXus is een 'traditioneel' centrum voor de kunsten en heeft breed een aanbod dat vrijwel alle disciplines beslaat. Daarnaast is FluXus een intermediair tussen vraag en aanbod voor de cultuureducatie binnen de onderwijsinstellingen.

FluXus wordt naast de structurele subsidie verder niet door de gemeente ondersteund.

Er is een groep aanbieders van kunst- en cultuureducatie van onbekende omvang die niet door de gemeente wordt ondersteund. Deze groep kan onder voorwaarden gebruik maken van regelingen voor incidentele subsidies waarvoor ook projecten op het gebied van kunst- en cultuureducatie in aanmerking komen.

2. Criteria subsidieverstrekking
De criteria voor structurele subsidiëring zijn de kwaliteit en de volledigheid van het aanbod plus de wens om dit te laten uitvoeren door één professionele en regionaal opererende aanbieder. Talentontwikkeling is eveneens een criterium.

3. Doelgroepenbeleid
Zaanstad heeft de jeugd (0 - 18 jaar) en talent als doelgroepen benoemd, hiervoor wordt ook gericht aanbod ontwikkeld. Daarnaast besteed Zaanstad aandacht aan het bereik en toegankelijkheid onder de inkomens op of onder een bepaald minimum.

4. Reductieregeling

FluXus hanteert gedifferentieerde prijzen voor de midden- en hoge inkomens en de minimuminkomens. Bovendien kunnen kinderen uit gezinnen op of onder een bepaald minimuminkomen via het Jeugdcultuurfonds van Zaanstad een bijdrage tot maximaal € 500,- ontvangen voor de kosten van deelname aan sport en cultuur.

5. Ontwikkelingen/bezuinigingen

De provincie bouwt haar subsidie voor de binnenschoolse cultuureducatie af. Dat 'gat' zal niet door de gemeente worden ingevuld. Daarnaast is het nog een onbeantwoorde vraag of de vraag of de scholen hun bijdragen handhaven. Er zijn ondanks de ontwikkelingen en de bezuinigingen geen plannen een nieuw actueel beleidskader uit te werken. De verwachting is dat het aanbod zal afnemen maar de kwaliteit kan worden gehandhaafd. Voor de afnemers van het aanbod van FluXus is de verwachting dat de prijzen zullen toenemen, alhoewel wordt geprobeerd dit voor de jeugd en voor gezinnen op of onder het minimuminkomen betaalbaar te houden.

6. Uitgaven buitenschoolse kunsteducatie:

2009:	€ 2.062.000,-	FluXus
2010:	€ 2.062.000,-	FluXus
2011:	€ 2.062.000,-	FluXus
per inwoner:	€ 14,52	som bijdragen in 2011

De uitgaven betreffen uitsluitend de structurele subsidie aan FluXus. Er worden geen andere subsidies verleend specifiek voor een aanbod kunst- en cultuureducatie. Van de incidentele subsidie zijn geen specificaties voorhanden.

7. beleidskader

Zaanstad heeft geen actuele beleidsnota, wel een in 2008 geactualiseerde notitie met een pakket aan maatregelen gebaseerd op de nota van 2005-2008 met een paragraaf kunst- en cultuureducatie.

2.4 Conclusies

2.4.1 Ondersteuning aanbieders

a) Alle referentiegemeenten beschikken over minimaal één gemeentelijk gesubsidieerde organisatie met een omvangrijk en gevarieerd cursusaanbod op het gebied van de kunsteducatie. Tien referentiegemeenten hebben net als Nijmegen één grootschalige, gesubsidieerde kunsteducatieve instelling. Het gaat om de steden Amersfoort, Apeldoorn, Breda, Den Bosch, Eindhoven, Haarlem, Maastricht, Tilburg, Utrecht en Zaanstad. De referentiesteden Arnhem, Enschede en Groningen beschikken over twee grootschalige gesubsidieerde kunsteducatieve instellingen.

b) Het subsidiemodel in Den Bosch, Maastricht, Tilburg en Zaanstad is vergelijkbaar met de Nijmeegse[1] situatie in die zin dat één kunsteducatieve instelling het monopolie heeft op de gemeentelijke kunsteducatieve middelen. Er wordt in deze steden geen structurele subsidie verstrekt aan andere instellingen. In de steden Amersfoort, Apeldoorn, Arnhem, Breda, Eindhoven, Enchede, Groningen en Haarlem wordt naast de subsidiëring van de grootschalige kunsteducatieve instellingen ook aan andere instellingen structureel KE-subsidie verstrekt. Dan gaat het in de meeste gevallen om bijdragen in de orde van grootte van 10.000-100.000 euro. De organisaties die deze subsidies ontvangen zijn bijna altijd instellingen die al voor andere culturele functies een subsidie van de gemeente ontvangen (podia, culturele bemiddelingsinstellingen, AK-koepels, bibliotheek, CBK, etc.).

c) Twee steden onderscheiden zich in hun KE-subsidiebeleid van de andere steden. Dat is op de eerste plaats Groningen. Deze stad voert een beleid waarbij alle organisaties die in de cultuurnota zijn opgenomen een bepaald aanbod kunst- en cultuureducatie dienen te verzorgen. Op de tweede plaats noemen we Utrecht. Utrecht stelt geen subsidie meer beschikbaar voor het buitenschoolse KE-aanbod. In deze stad ontvangt UCK als enige instelling structureel subsidie voor haar kunsteducatieve activiteiten. De subsidie mag echter alleen worden aangewend ten behoeve van de binnenschoolse kunsteducatie. Het cursusaanbod dient zichzelf zonder gemeentelijke subsidie in stand te houden.

d) In alle referentiegemeenten zijn tal van KE-aanbieders actief, van vrijwilligersorganisaties, ouderenkoepels, hafa-verenigingen, zzp-ers, dansscholen, docentmaatschappen tot grote kunsteducatieve instellingen. Het gaat om een heel divers aanbod, zowel wat betreft disciplines als wat betreft het niveau en de opzet van het aanbod. Zelfstandige aanbieders (zzp'ers) worden sowieso niet ondersteund, alhoewel zij wel kunnen meeliften op de bijdragen die de gemeenten vrijwel zonder uitzondering aanbieden op het gebied van minimabeleid. Niet natuurlijke rechtspersonen zonder winstoogmerk kunnen in de meeste referentiesteden gebruik maken van de regelingen voor incidentele subsidies. Hierbij wordt opgemerkt dat dergelijke subsidieverzoeken nogal eens sneuvelen vanwege de eis die veel gemeenten hanteren voor samenhang en verankering van het aanbod in het onderwijs.

De referentiegemeenten waar een kunstacademie is gevestigd (Arnhem, Breda, Enschede, Groningen, 's Hertogenbosch, Maastricht, Tilburg), beschikken over een beduidend grotere groep zelfstandige aanbieders (zelfstandig en georganiseerd) van kunst- en cultuureducatie dan de andere gemeenten.

2.4.2 Argumenten voor ondersteuning

Het belangrijkste argument voor een structurele ondersteuning van een kunsteducatieve instelling blijkt toch vooral het educatieve (opvoedende) aspect te zijn. Dan gaat het er om dat de jeugd en, in mindere mate, volwassenen gestructureerd kennis kunnen maken met de kunsten

1 De subsidie van de gemeente Nijmegen aan de Shake It! Academy is hier buiten beschouwing gebleven. De jaarlijkse subsidie van 50.000 euro is niet afkomstig uit de cultuurbegroting.

in de breedste zin van het woord met als doel te stimuleren dat er actief wordt geparticipeerd in kunstuitingen en kunstbeoefening.

Een argument om met name de centra voor kunst- en cultuureducatie te ondersteunen zijn continuïteit van het aanbod en de zogenoemde 'doorlopende leerlijn'. Dat is het meerjarig planmatige aanbod dat beoogt jong talent via een duurzaam en didactisch onderbouwd leerplan hun talenten maximaal te laten ontwikkelen en te leren benutten.

Kunst- en cultuureducatie worden ook gezien als een instrument om de professionele kunsten toegankelijker te maken. De kunsten vragen immers om een zekere voorbereiding of basiskennis, en kunst- en cultuureducatie kunnen daaraan bijdragen. Zeker wanneer dit al binnen de onderwijsinstellingen is verankerd – jong geleerd, oud gedaan. Het vergemakkelijkt dan de stap om zelf actief iets met de kunsten te doen en sluit aan bij het voorgaande over actieve participatie in kunstuitingen en kunstbeoefening

Een belangrijk argument voor de ondersteuning van eventuele andere aanbieders is het specifieke karakter van het aanbod (inspelen op een niche) dan wel de doelgroep waarop het aanbod is gericht (jongeren).

2.4.3 criteria bij ondersteuning

Kwaliteit van het aanbod is het meest genoemde criterium voor een structurele subsidiëring. Opvallend bij dit kwaliteitscriterium is dat de meeste referentiegemeenten dat blijkbaar niet vastleggen in de subsidievereisten in de vorm van bijvoorbeeld een eis voor certificering. Bij de Stichting Certificering Kunsteducatie en Amateurkunst (opgericht door VNG, IPO, Kunstfactor en Kunstconnectie) zijn behalve de Lindenberg slechts vijf grote aanbieders uit even zoveel referentiegemeenten geregistreerd (Amersfoort, Apeldoorn, Eindhoven, Maastricht en Rotterdam).

Daarnaast zijn van belang de criteria *bereik* (hieronder vallen ook toegankelijkheid en vraaggericht aanbod), samenhang (sluit aan op kwaliteit), *netwerkvorming* en *verankering* (liggen naast elkaar, maar met de laatste wordt ook de inbedding in het onderwijs bedoeld), *diversiteit* (ligt naast vraaggericht, maar kan daarmee ook tegenstrijdig zijn) en *spreiding over de gemeente* (vaak wijkgericht, met extra aandacht voor de zogenoemde achterstandswijken).

2.4.4 Doelgroepen

De jeugd is bij alle gemeenten de primaire doelgroep van het aanbod kunst- en cultuureducatie. Daarmee wordt in ieder geval de groep inwoners bedoeld tussen 0 en 18 jaar, soms tot 21 jaar. Naast de nadruk op jongeren, ligt er doorgaans ook een accent op het ontwikkelen van talent.

Sommige gemeenten leggen een accent bij mensen in een achterstandssituatie of met een allochtone (lees niet-westerse) achtergrond. Dat is echter beduidend minder expliciet verwoord dan pakweg tien jaar geleden.

2.4.5 Toegang en bereik

Om voor de doelgroepen de toegankelijkheid te waarborgen wordt in de regel gebruik gemaakt van prijsreductie.

Mensen met een inkomen op of onder een bepaald minimum kunnen in alle referentiegemeenten gebruik maken van een regeling voor een reductie van of een tegemoetkoming in de kosten.

2.4.6 Ontwikkelingen/bezuinigingen

Veel gemeenten hebben te maken met omvangrijke bezuinigingen over de volle breedte van de begroting. Bij kunst- en cultuureducatie wordt er naar gestreefd om de prijzen van cursussen en dergelijke voor de jeugd (van 0 tot 18 of 21 jaar) te ontzien, terwijl volwassenen zeer waarschijnlijk voor het merendeel van het aanbod een kostendekkende prijs moeten gaan betalen.

Om de toegankelijkheid van het aanbod kunst- en cultuureducatie voor mensen met een inkomen op of onder een bepaald minimum te waarborgen worden de verschillende reductieregelingen vooralsnog in stand gehouden. Ook lijkt het er op dat de aanbieders vooralsnog de gedifferentieerde prijzen in stand proberen te houden.

Een aantal gemeenten (Arnhem, Groningen, Haarlem, Maastricht) bevindt zich in een fusietraject tussen organisaties die kunst en cultuureducatie aanbieden om zo te kunnen bezuinigingen (efficiëntie).

2.4.7 Uitgaven

In de referentiegroep bedraagt de gemiddelde gemeentelijke bijdrage € 16,67 per inwoner (peiljaar 2011). Opvallende uitschieters zijn de gemeente Tilburg met € 9,83 per inwoner en de gemeente Breda met € 31,04 per inwoner. In Nijmegen is de bijdrage voor de kunsteducatie in 2011 € 2.310.675. Dat is € 14,26 per inwoner. Daarmee is de gemeentelijke bijdrage in Nijmegen € 2,41 per inwoner minder dan in de referentiesteden.

2.4.8 Beleid en regelgeving

Op Zaanstad en Arnhem na hebben alle gemeenten een actueel en integraal beleidskader. Zaanstad heeft het vorige integrale beleidskader geactualiseerd aan de ontwikkelingen tot nu toe. Arnhem is de enige gemeente die geen integraal kader heeft, maar een separate beleidsnota Cultuureducatie, die overigens wel aanhaakt bij de cruciale pijlers (ketengedachte, talentontwikkeling) onder haar cultuurbeleid in het algemeen.

Alle gemeenten beschikken over een algemene subsidieverordening en aanvullende subsidieregelingen als juridisch kader onder de subsidieverlening. Bij verschillende gemeenten worden de grootste aanbieders van kunst- en cultuureducatie met naam en toenaam inclusief maximaal subsidievolume in de gemeentelijke begroting genoemd.

3 Inventarisatie Nijmeegse situatie aanbieders kunsteducatie

Zoals in de inleiding werd gememoreerd is De Lindenberg de enige organisatie in Nijmegen die voor het verzorgen van een kunsteducatief aanbod structureel wordt gesubsidieerd door de gemeente Nijmegen. In 2010 heeft de gemeente Nijmegen een nieuwe budgetsubsidiebeschikking toegekend voor de periode 2011-2014. De hoogte van de totale subsidie is bepaald op € 3.925.885 (peiljaar 2011). Van dit bedrag is € 2.310.675[2] bestemd voor het cursusaanbod Kunsteducatie. Dit is het aanbod dat het onderwerp van dit onderzoek is.

3.1 Onderzoeksvraag

Welke organisaties en zelfstandigen in Nijmegen zijn aanbieders van cursussen op het gebied van kunsteducatie, waaruit bestaat hun aanbod, en voor welke doelgroepen is het aanbod bestemd?

Het inventariserend onderzoek richtte zich op het in kaart brengen van de kunstaanbieders, hun aanbod, de prijsstelling, de doelgroepen en de locatie van het cursusaanbod. Wij hebben geen onderzoek uitgevoerd naar de afname (deelnemers) van het kunsteducatieve cursusaanbod. Wij hebben in deze eindrapportage wel de onderzoeksresultaten van de Stadspeiling 2009 opgenomen met betrekking tot het aantal Nijmegenaren dat in de vrije tijd één of meer cursussen volgt.
Ook een toetsing van de kwaliteit van het cursusaanbod viel buiten het bestek van de opdracht.

3.2 Plan van aanpak

3.2.1 Dataverzameling

De inventarisatie is met behulp van deskresearch uitgevoerd. Bij de dataverzameling hebben we gebruik gemaakt van de volgende bronnen:
1) Het cursusoverzicht 2011-2012 van de Lindenberg
De Lindenberg biedt in het seizoen 2011-2012 meer dan 400 cursussen Kunsteducatie aan, verspreid over de vestigingen in de Ridderstraat (Nijmegen Centrum), Lindenberg Aldenhof en het cursusaanbod in de voorzieningenharten De Klif en De Ster (Nijmegen Noord). Uit dit aanbod hebben we een gestratificeerde steekproef van 176 cursussen geselecteerd. De stratificatie was

2) De overige subsidie is bestemd voor het Podium en Productiehuis (€869.498), Service en Expertise/Cultuur en School (€314.583), Cultuureducatie (€350.438), Combinatiefunctie Cultuur-Onderwijs (€ 45.691) en tenslotte een eenmalig bedrag van €35.000 voor de functie van Cultuuraanjager Aldenhof.

gebaseerd op disciplines beeldend, dans, foto/film/multimedia, mode, muziek, schrijven en theater;

2) diverse digitale databases

Bij het opsporen van de andere aanbieders van Kunsteducatiecursussen is gebruik gemaakt van de volgende databases:

a) De databank van de Kamer van Koophandel Centraal Gelderland

Het digitale handelsregister van Kamer van Koophandel Centraal Gelderland is geraadpleegd. Dit leverde in totaal 19 kunstaanbieders op die gezamenlijk 44 kunsteducatieve cursussen aanboden;

a) www.cultuurstroom.nl

In totaal beschikt Cultuurstroom over de gegevens van bijna 600 kunst- en cultuurproducenten. Onder deze groep waren 12 kunsteducatieve organisaties en beroepsmatig actieve docenten met een zelfstandige kunsteducatieve beroepspraktijk (36 cursussen);

b) www.nijmegendigicity.nl

Deze website geeft onder meer een overzicht van het cursus- en workshopaanbod op het gebied van kunst en creativiteit in Nijmegen en omstreken. De website verwees in veel gevallen door naar de website van de desbetreffende aanbieder. Via Nijmegen Digicity hebben we 17 unieke kunsteducatieve organisaties getraceerd (50 cursussen);

c) www.nijmegenonline.nl

Voor deze website gold hetzelfde. Nijmegen Online kent een behoorlijke overlap met de website Nijmegen Digicity. Desondanks hebben we 14 unieke kunsteducatieve aanbieders getraceerd (29 cursussen);

d) www.zoekeensop.nl

De zoektocht op de website www.zoekeensop.nl leverde 9 Nijmeegse KE-aanbieders op die gezamenlijk 24 cursussen aanbieden;

e)www.marktplaats.nl

Ook via marktplaats.nl zijn we een aantal KE-aanbieders op het spoor gekomen. Het ging in alle gevallen om docenten (zzp-ers) die in Nijmegen muzieklessen aanboden (9 aanbieders/14 cursussen);

f) www.smeerolie.nl

Getraceerd zijn 3 Nijmeegse kunsteducatieve aanbieders (5 cursussen);

g) www.muziekles.nl

Op deze site kunnen muziekdocenten kunnen hun lesaanbod plaatsen. Deze website opereert landelijk. Getraceerd zijn 3 Nijmeegse kunsteducatieve aanbieders (8 cursussen);

h) www.kunstzinnig.nl

Deze website heeft ook een landelijke dekkingsgraad en richt zich met name op de beeldende kunstdisciplines. Getraceerd zijn 2 Nijmeegse KE-aanbieders (2 cursussen);

i) Volksuniversiteit Nijmegen

De VUNO heeft een aanbod van 4 kunsteducatieve cursussen.

De peildatum van het cursusaanbod was juni 2011. De nieuwe brochure van De Lindenberg was op dat moment al beschikbaar. Maar dat gold niet voor de cursusinformatie van alle overige cursusaanbieders. Ongeveer 20% van de groep overige cursusaanbieders had op dat moment de cursusinformatie voor het nieuwe seizoen 2011/2012 nog niet bijgewerkt op hun website.

Noodgedwongen hebben we in die gevallen het cursusaanbod 2010/2011 gebruikt. Dit houdt in het cursusaanbod van De Lindenberg 2011/2012 in dit onderzoek is afgezet tegen een cursusaanbod dat voor ongeveer 80% betrekking heeft op het seizoen 2011/2012 en voor 20% betrekking heeft op het seizoen 2010/2011.

informatiebronnen	aanbieders	cursussen
lindenberg brochure 2011/2012	1	176
handelsregister Kamer van Koophandel	19	44
gerichte zoekopdracht via google	17	44
www.nijmegendigicity.nl	17	50
www.nijmegenonline.nl	14	29
www.cultuurstroom.nl	12	36
www.zoekeensop.nl	9	24
www.marktplaats.nl	9	14
www.smeerolie.nl	3	5
www.muziekles.nl	3	8
www.kunstzinnig.nl	2	2
volksuniversiteit (www.vuno.nl)	1	4
	107	436

In het vergelijkend onderzoek zijn alleen KE-cursusaanbieders opgenomen die op hun website minimaal melding maakten van de cursusomschrijving, de doelgroep, de locatie, de duur van de cursus én de lestarieven. We zijn bij de dataverzameling nogal eens tegen cursusaanbieders aangelopen die op hun website geen duidelijke informatie gaven over hun lesgeldtarieven. Deze aanbieders zijn niet opgenomen in het onderzoek.

Cursusaanbieders die volgens het KvK Handelsregister staan ingeschreven in Nijmegen, maar die hun activiteiten niet in Nijmegen ontplooien zijn niet meegenomen in het onderzoek.

In totaal zijn 106 overige aanbieders van kunsteducatieve cursussen getraceerd. Tezamen verzorgen zij een aanbod van 260 cursussen op het gebied van Beeldend, Foto/Film/Multimedia, Dans, Mode, Muziek, Schrijven of Theater. De gehele populatie van kunsteducatieve cursusaanbieders in Nijmegen is omvangrijker dan de 106 aanbieders die in dit onderzoek zijn meegenomen. Zoals hiervoor werd beschreven zijn die aanbieders die op hun website onvolledige informatie verstrekten over het cursusaanbod, niet in het onderzoek meegenomen. Dan is er nog de groep van “onzichtbare” KE-aanbieders. In het “grijze” circuit zijn aanbieders actief die niet als zodanig zijn geregistreerd bij de Kamer van Koophandel of bij een beroeps- of brancheverenigingen, en die geen publiciteit voeren via het internet, krant of andere officiële media. Ze opereren via mond-tot-mond-reclame of ze adverteren op de prikborden in supermarkten. Deze groep van aanbieders laat zich niet eenvoudig traceren en ze zijn dan ook niet opgenomen in het onderzoek.

Desalniettemin is de steekproef in dit onderzoek van een zo grote omvang (106 cursusaanbieders met 260 cursussen) dat voor het doel van het onderzoek – een vergelijking van het cursusaanbod

van De Lindenberg met het cursusaanbod van de ongesubsidieerde sector- voldoende richtinggevende uitspraken kunnen worden gedaan.

3.2.2 Dataverwerking

In totaal zijn 389 cursussen in het onderzoek verwerkt: 176 cursussen van de Lindenberg en 260 cursussen uit de Nijmeegse "markt". Van elke cursus is de volgende informatie vastgelegd:

1. *Naam cursusaanbieder*
2. *Naam cursus*
3. *Hoofddiscipline cursus* (Beeldend, Dans, Fashion/Design, Foto/Film/Multimedia, Muziek, Schrijven of Theater)
4. *Subdiscipline cursus*

- Beeldend (Schilderen, Tekenen, Driedimensionaal, Textiel, Toegepaste Kunst of Edelsmeden);
- Dans (Kinderdans, Oriëntatie, Breakdance/Streetdance/Hiphop, Klassiek Ballet, Moderne Dans, Stijldans, Werelddans, Paaldans of Conditie);
- Fashion en Design (niet nader gespecificeerd);
- Foto, Film, Multimedia;
- Muziek (Instrumentaal/Zang of Muziek Overig zoals oriëntatie, ensembleles, solfège, koristenopleiding);
- Schrijven (niet nader gespecificeerd);
- Theater (theater, musical of circus).

5. *Groepsles vs. individueel les*
6. *Prijs cursus*
7. *Aantal lessen per cursus*
8. *Duur les in minuten*
9. *Uurtarief*
10. *Doelgroep* (kinderen/jeugd/jongeren of volwassenen)
11. *Locatie cursus*
12. *Rechtsvorm cursusaanbieder*

Toelichting groepsles vs. individueel les

Het onderscheid in groepslessen of individuele lessen is van belang in verband met de hoogte van de cursustarieven. Met name bij de cursussen Instrumentaal/Zang speelt dit onderscheid. De Lindenberg biedt al decennia lang groepslessen Muziek aan, hoewel ook individueel muziekonderwijs nog altijd tot de mogelijkheden behoort. In de markt zijn nog veel muziekdocenten actief die individuele muzieklessen geven.

Toelichting cursustarieven

Bij de dataverwerking zijn alleen de normale cursusprijzen geregistreerd. Eventuele kortingsregelingen zijn buiten beschouwing gelaten. Bij de cursussen voor volwassenen zijn de tarieven inclusief btw. Alle cursusprijzen zijn geëxtrapoleerd naar het kengetal *cursistentarief per 60 cursusminuten*.

Toelichting Doelgroep
Er is een groot kunsteducatief cursusaanbod voor kinderen, jeugd en jongeren tot 21 jaar. Er zijn cursussen voor peuters en kleuters, voor 7-9 jarigen, voor 8-10 jarigen, voor 10-13 jarigen, voor 12-15 jarigen, en ga zo maar door. Om de vergelijking tussen het aanbod van De Lindenberg en aanbod uit de markt enigszins overzichtelijk te houden is er een tweedeling aangebracht in het cursusaanbod: een aanbod voor kinderen, jeugd en jongeren tot 21 jaar en een cursusaanbod voor volwassenen.

Toelichting locatie Cursus
Van bijna alle cursussen zijn de locaties vastgesteld waar ze in Nijmegen worden gegeven. Van 12 van 436 cursussen was geen informatie beschikbaar over de locatie. De muziekddocenten geven niet alleen les in een eigen studio of thuis, maar meestal ook bij cursisten thuis. Bij de registratie is alleen het studioadres of het thuisadres als locatie meegenomen.
De geregistreerde locaties zijn vervolgens gecategoriseerd overeenkomstig de negen stadsdelen die de gemeente Nijmegen zelf hanteert:
1. Nijmegen Centrum
Benedenstad, Stadscentrum
2. Nijmegen Oost
Bottendaal, Galgenveld, Altrade, Hunnerberg, Hengstdal, Kwakkenberg, Groenewoud, Ooyse Schependom
3. Nijmegen Oud-West
Biezen (met Waterkwartier), Wolfskuil
4. Nijmegen Nieuw-West
Heseveld, Hees, Neerbosch-Oost, Haven- en industrieterrein
5. Nijmegen Midden
Nije Veld (met Willemskwartier), Hazenkamp, Goffert, St. Anna, Heijendaal
6. Nijmegen Zuid
Hatertse Hei, Grootstal, Hatert, Brakkenstein
7. Dukenburg
Tolhuis, Zwanenveld, Meijhorst, Lankforst, Aldenhof, Malvert, Weezenhof, Vogelzang, Staddijk
8. Lindenholt
't Acker, De Kamp, 't Broek, Kerkenbos, Westkanaaldijk, Bijsterhuizen, Neerbosch-West
9. Nijmegen Noord
Oosterhout, Ressen, Lent.

3.3 Resultaten

3.3.1 Het cursusaanbod en de cursusaanbieders in de 'markt'
Waaruit bestaat het aanbod van de cursusaanbieders uit de markt? Tabel 3.1 biedt een overzicht.

Tabel 3.1 Cursusaanbieders en cursusaanbod KE Nijmegen naar discipline (excl. Lindenberg)

	aantal aanbieders markt	%	aantal cursussen markt	%
beeldend	25	22%	39	15%
dans	24	21%	64	25%
fashion en design (mode)	5	4%	8	3%
foto, film en multimedia	7	6%	15	6%
muziek	44	38%	111	43%
schrijven	1	1%	1	0%
theater	9	8%	22	8%
totaal	115	100%	260	100%

Het cursusaanbod in de 'vrije' markt wordt gedomineerd door cursussen in de disciplines Muziek (43%), Dans (25%) en Beeldend (15%). Het cursusaanbod in de disciplines Theater(8%), Foto, Film & Multimedia (6%) en Fashion en Design (3%) vullen de rest van de markt op. Het aanbod in de discipline Schrijven (0,25%) is te verwaarlozen.

Ten aanzien van het cursusaanbod Muziek wordt opgemerkt dat bijna het gehele aanbod uit cursussen Instrumentaal of Zang bestaat (101 cursussen op een totaal van 104). Muziek Overig, waartoe we Instrumentenoriëntatie, Ensembleonderwijs, Muziektheorie, Solfège, Koorscholing, enzovoorts hebben gerekend, wordt in de markt bijna niet aangeboden, althans niet in een aparte cursusopzet.

Tabel 3.2 Aantal verschillende cursussen per cursusaanbieder KE Nijmegen (excl. Lindenberg)

	aantal aanbieders markt	%
1 cursus per seizoen	44	42%
2 cursussen	28	26%
3 cursussen	13	12%
4 cursussen	9	8%
5 cursussen	3	3%
6 cursussen	3	3%
7 cursussen	1	1%
8 cursussen	1	1%
9 cursussen	2	2%
10 cursussen	2	2%
meer dan 10 cursussen	0	0%
totaal cursusaanbieders	106	100%

De Nijmeegse cursusaanbieders die in de vrije markt opereren zijn in hoofdzaak ondernemingen zonder rechtspersoon (eenmanszaken: 67%, vennootschap onder firma: 7%). Van twaalf organisaties konden we geen ondernemingsvorm vaststellen. Zij waren niet geregistreerd bij de

Kamer van Koophandel onder hun handelsnaam en ook niet onder het adres van hun cursuslocatie.

Tabel 3.3 Cursusaanbieders KE Nijmegen en hun ondernemingsvorm (excl. Lindenberg)

	aantal aanbieders markt	%	aantal cursussen markt	%
eenmanszaak	71	67%	158	61%
stichting	10	9%	35	13%
vof	7	7%	22	8%
vereniging	4	4%	16	6%
besloten vennootschap	2	2%	12	5%
niet geregistreerd	12	11%	17	7%
totaal	106	100%	260	100%

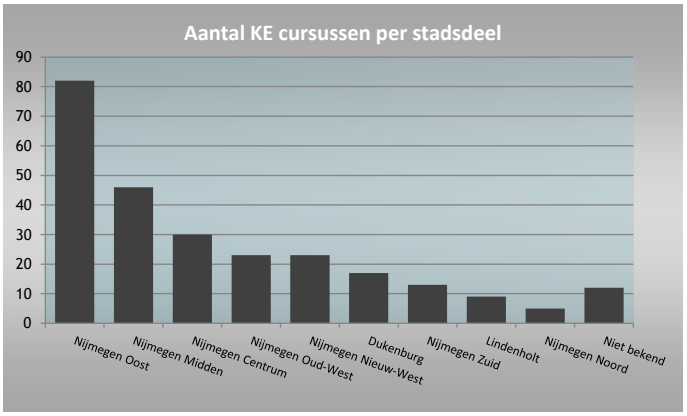
Het cursusaanbod voor Jeugd en Jongeren enerzijds en Volwassenen anderzijds is redelijk gelijkwaardig in de vrije markt (124 om 136 cursussen). Binnen de doelgroep Jeugd en Jongeren leveren Muziek (50%) en Dans (34%), op afstand gevolgd door Theater (13%), het grootste aandeel in het cursusaanbod. Bij de doelgroep Volwassenen neemt het cursusaanbod Muziek (35%) net als bij Jeugd en Jongeren ook een grote plaats in. Maar hier zien we dat het aandeel Beeldend (26%) en Foto, Film en Multimedia (11%) significant groter is, en dat gaat ten koste van het aandeel van Dans en Theater.

Tabel 3.4 Cursusaanbod KE Nijmegen naar doelgroep en discipline (excl. aanbod Lindenberg)

	aantal KE-cursussen jeugd en jongeren markt	%	aantal KE-cursussen volwassenen markt	%
beeldend	3	2%	36	26%
dans	42	34%	22	16%
fashion en design	2	2%	6	4%
foto, film en multimedia	0	0%	15	11%
muziek:				
- instrumentaal/zang individu	43	35%	34	25%
- instrumentaal/zang groep	18	15%	13	10%
- muziek overig	0	0%	3	2%
schrijven	0	0%	1	1%
theater	16	13%	6	4%
totaal	124	100%	136	100%

Hoe is het cursusaanbod verdeeld over de negen stadsdelen in Nijmegen? Diagram 3.2 geeft een overzicht.

Diagram 3.1 Aantal Cursussen Nijmegen naar Stadsdeel (excl. aanbod Lindenberg)

Verreweg de grootste concentratie aan KE-cursussen is terug te vinden in stadsdeel Nijmegen Oost. Maar op zich zegt dit niet zo veel. Het wordt interessanter om te bezien hoe de relatie is tussen de omvang van het cursusaanbod en het aantal inwoners per stadsdeel. Tabel 3.5 geeft een overzicht.

Tabel 3.5 Cursusaanbod KE Nijmegen per stadsdeel en per 1000 inwoners (excl. aanbod Lindenberg)

	aantal KE-cursussen markt	inwoners stadsdeel	aantal cursussen/ 1.000 inw.
Nijmegen Oost	82	33.800	2,43
Nijmegen Midden	46	18.100	2,54
Nijmegen Centrum	30	10.100	2,97
Nijmegen Oud-West	23	12.900	1,78
Nijmegen Nieuw-West	23	16.500	1,39
Dukenburg	17	22.900	0,74
Nijmegen Zuid	13	22.600	0,58
Lindenholt	9	15.200	0,59
Nijmegen Noord	5	12.300	0,41
Niet bekend	12	0	0,00
	260	164.400	1,58

Het gemiddelde aan KE-cursussen uit de vrije markt bedraagt voor Nijmegen 1,58 cursus per 1000 inwoners. De verschillen per stadsdeel zijn groot. Nijmegen Oost (2,43), Nijmegen Midden (2,54) en Nijmegen Centrum (2,97) scoren sterk bovengemiddeld. Nijmegen Oud-West (1,78) en

Nijmegen Nieuw-West (1,39) scoren rond het gemiddelde. Dukenburg (0,74), Nijmegen Zuid (0,58), Lindenholt (0,59) en Nijmegen Noord (0,41) scoren beduidend onder het gemiddelde.

Tenslotte zijn de cursustarieven onder de loep genomen. Tabel 3.6 geeft overzicht.

Tabel 3.6 KE-cursussen: gemiddelde tarieven per 60 minuten les naar discipline en naar doelgroep (€)

	KE cursustarief jeugd en jongeren markt	KE cursustarief volwassenen markt
beeldend	6,53	7,07
dans	5,85	9,18
fashion en design	5,44	6,75
foto, film en multimedia	n.v.t.	9,06
muziek:		
- individueel	29,95	37,33
- groep	14,89	22,11
- muziek overig	n.v.t.	10,33
schrijven	n.v.t.	2,83
theater	6,35	5,61

opmerking: n.v.t. betekent in dit geval geen cursusaanbod

Zoals was te verwachten zijn de tarieven voor de KE-cursussen voor jeugd en jongeren gemiddeld lager dan de tarieven voor de KE-cursussen voor volwassenen (Dit wordt mede veroorzaakt door de verplichte btw-heffing op cursusgelden voor volwassen). Alleen bij het onderdeel Theater blijkt hier geen sprake van te zijn. Bij controle van de data kwam naar voren dat de hogere cursustarieven voor Jeugd en Jongeren bij Theater zijn te herleiden tot de Musical-cursussen. Dit cursusaanbod wordt alleen de doelgroep Jeugd en Jongeren aangeboden en blijkt vrij prijzig te zijn.

Verder is opvallend dat de muziekcursussen zowel bij Jeugd en Jongeren als bij Volwassen veel hogere tarieven kennen dan in de andere disciplines. De verklaring hiervoor is dat het aantal cursisten dat per uur kan worden bediend bij muziekcursussen veel lager is dan bij de overige cursussen.

3.3.2 De “markt” versus De Lindenberg

Hoe verhoudt het kunsteducatieve aanbod van de “vrije” kunsteducatieve cursusaanbieders zich met het cursusaanbod van De Lindenberg? We geven vanuit vier invalshoeken een antwoord op deze vraag:

1) Is het aanbod programmatisch concurrerend of complementair aan het aanbod van De Lindenberg?

2) Is het aanbod qua spreiding in de stad concurrerend of complementair aan het aanbod van De Lindenberg?
3) Is het aanbod goedkoper, van dezelfde prijs of duurder dan het aanbod van De Lindenberg?
4) Is het aanbod op dezelfde doelgroepen of op andere doelgroepen gericht?

ad 1) Is het aanbod programmatisch concurrerend of complementair?
Tabel 3.7 geeft een overzicht van een (aselecte) steekproef van het cursusaanbod van de Lindenberg en het getraceerde cursusaanbod uit de vrije markt.

Tabel 3.7 Cursusaanbod Lindenberg vs. cursusaanbod vrije markt naar discipline en doelgroep

	JEUGD/JONGEREN		VOLWASSENEN		TOTAAL	
	Lindenberg	markt	Lindenberg	markt	Lindenberg	markt
beeldend	8	3	26	36	34	39
dans	19	42	15	22	34	64
fashion en design	4	2	1	6	5	8
foto, film en multimedia	4	0	8	15	12	15
muziek instr/zang individu	8	43	5	34	13	77
muziek instr/zang groep	21	18	11	13	32	31
muziek overig	12	0	11	3	23	3
schrijven	0	0	4	1	4	1
theater	10	16	9	6	19	22
	86	124	90	136	176	260

opmerking: aanbod Lindenberg op basis van een aselecte steekproef

Qua aantal cursussen per discipline kan men uit de tabel opmaken dat de disciplines Beeldend, Fashion en Design (mode), Foto Film en Multimedia, Muziek Instrumentaal/Zang groepsonderwijs en Theater door beide marktsegmenten in gelijke mate worden bediend. De discipline Schrijven laten we buiten beschouwing omdat het om te kleine aantallen gaat. De verschillen zitten met name in het aanbod Dans, Muziek Instrumentaal/Zang Individueel Onderwijs en Muziek Overig.
In het segment Dans is de vrije markt sterker vertegenwoordigd dan de Lindenberg. Het dansaanbod is ook verschillend. De vrije markt biedt in tegenstelling tot De Lindenberg parencursussen aan (stijldansen, latin). Ook de streetdances (breakdance, hiphop, urban) en de werelddansen (bellydance, bollywood, capoeira, enzovoorts) zijn alleen in de vrije sector terug te vinden.

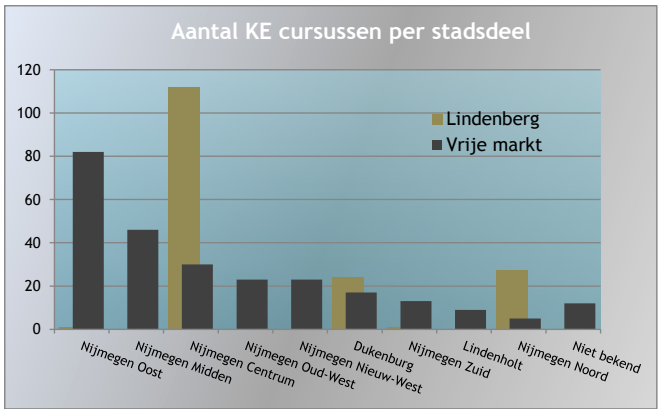
Wat betreft het aanbod Individueel Muziekonderwijs Instrumentaal/Zang is de vrije markt veel sterker vertegenwoordigd dan de Lindenberg. Dat is op zich niet verwonderlijk want de Lindenberg richt zich uit kostenoverwegingen al jaren op het Instrumentaal groepsonderwijs.

Daarentegen is De Lindenberg sterker vertegenwoordigd in het segment Muziek Overig. Hiertoe behoren de oriëntatiecursussen, het ensembleonderwijs en de workshops. De Lindenberg beschikt in dit segment over een uitgebreid en gedifferentieerd cursusaanbod dat in de vrije markt nagenoeg afwezig is.

De conclusie is dat het aanbod qua discipline deels concurrerend deels complementair is.

ad 2) Is het aanbod qua spreiding in de stad concurrerend of complementair?
Diagram 3.2 geeft een overzicht van het cursusaanbod, verspreid over de negen stadsdelen. De spreiding van het vrije marktaanbod is al in de vorige paragraaf aan de orde gesteld. In diagram 3.2 is het aanbod van De Lindenberg toegevoegd.

Diagram 3.2 Aantal KE Cursussen Nijmegen naar Stadsdeel: Vrije markt vs. Lindenberg

De Lindenberg is actief op vier locaties: De Hoofdvestiging in de Ridderstraat (Nijmegen Centrum), Lindenberg Aldenhof (stadsdeel Dukenburg) en de voorzieningenharten De Ster en De Klif (stadsdeel Noord). De vrije markt heeft een sterke positie in Nijmegen Oost en Nijmegen Midden. Ook in Nijmegen Oud-West en Nijmegen Nieuw-West is de vrije markt met een aanbod van meer dan 20 cursussen redelijk vertegenwoordigd. Concurrentie van de Lindenberg in deze stadsdelen is er niet. De Lindenberg is – niet verwonderlijk- de bovenliggende partij in Nijmegen Centrum. Ook in Nijmegen Noord heeft De Lindenberg nagenoeg een monopoliepositie. In Nijmegen Zuid en Lindenholt is het cursusaanbod zeer bescheiden te noemen. De Lindenberg is hier geheel afwezig en de vrije markt is ook zeer mager vertegenwoordigd. Al met al kan men qua spreiding toch meer spreken van een complementair aanbod dan van een concurrerend aanbod.

ad 3) Is het vrije marktaanbod goedkoper, van dezelfde prijs of duurder dan het aanbod van De Lindenberg?
In Tabel 3.8 zijn de gemiddelde uurtarieven van het cursusaanbod van De Lindenberg en het cursusaanbod uit de vrije markt tegen elkaar afgezet. Het gaat om het gemiddelde bedrag dat een cursist betaalt voor 60 minuten les in een van de disciplines (prijspeil 2011).

Tabel 3.8 Uurtarieven cursusaanbod Lindenberg vs. cursusaanbod vrije markt naar discipline en doelgroep (in €, prijspeil 2011)

	JEUGD/JONGEREN		VOLWASSENEN	
	Lindenberg	markt	Lindenberg	markt
beeldend	5,92	6,53	6,41	7,07
dans	8,39	5,85	9,62	9,18
fashion en design	6,77	5,44	7,00	6,75
foto, film en multimedia	9,63	n.v.t.	10,07	9,06
muziek instr/zang individu	34,68	29,95	64,74	37,33
muziek instr/zang groep	10,57	14,89	13,11	22,11
muziek overig	9,66	n.v.t.	11,83	10,33
schrijven	n.v.t.	n.v.t.	8,46	2,83
theater	7,75	6,35	7,62	5,61

opmerking: n.v.t. betekent in dit geval geen cursusaanbod en dus ook geen tarief

Met uitzondering van de cursussen Beeldend en het Instrumentaal groepsonderwijs zijn alle cursussen bij de Lindenberg duurder dan het aanbod in de vrije markt. Voor het verschil met betrekking tot de cursussen Beeldend hebben we niet één, twee, drie een verklaring. Vermoedelijk werkt de Lindenberg met grotere aantallen deelnemers per cursus, zodat de prijs concurrerend kan blijven. Wat betreft het verschil in tarieven voor het Instrumentaal Groepsonderwijs zijn we er zeker van dat de Lindenberg meer cursisten per uur bedient. In de vrije markt is het groepsonderwijs niet echt ontwikkeld. De Eerste Nijmeegse Muziekschool voor Groepsonderwijs daargelaten gaan de meeste muziekschooldocenten in de vrije markt niet verder dan het aanbieden van duolessen. In menig geval leent de huisvesting zich niet voor een cursus met grotere groepen.

Dat de cursustarieven van de vrije markt voor het merendeel lager zijn heeft verschillende redenen. De Lindenberg heeft te maken met een aantal kostenverhogende factoren die in de vrije markt niet of nauwelijks een rol spelen.

<u>Gekwalificeerd personeel en dure CAO Kunstzinnige Vorming</u>
De Lindenberg heeft uitsluitend gekwalificeerd personeel in dienst. Dat is in de vrije markt lang niet altijd het geval. We zijn tegen cursusaanbiedingen van gevorderde muziekamateurs aangelopen –onder andere op marktplaats-, die tegen zeer lage tarieven beginnende cursisten wegwijs maken op een muziekinstrument. Onder andere vanwege de gekwalificeerde medewerkers kan de Lindenberg een kwaliteitskeurmerk aanbieden, maar het impliceert wel dat de Lindenberg op basis van personeelskosten niet concurrerend kan opereren ten opzichte van vrije marktaanbieders. Daar komt bij dat de Lindenberg de CAO Kunstzinnige Vorming volgt, en ook die werkt ook kostenverhogend.

<u>een goed geoutilleerde huisvesting heeft zijn prijs</u>
De Lindenberg heeft uitstekend geoutilleerde cursusvoorzieningen, waaronder muziekstudio's met een uitstekende akoestiek, dansstudio's met verende vloeren, doka's, geïsoleerde

slagwerklokalen, cursuslokalen met airco, bakovens, een uitgebreid muziekinstrumentarium, opnamestudio's, meerdere uitvoeringszalen, enzovoorts, enzovoorts. Kortom een voorzieningenniveau waar de vrije markt alleen maar van kan dromen. Dat maakt het cursusaanbod van de Lindenberg zeer aantrekkelijk, maar dat heeft natuurlijk zijn prijs. Ook dit aspect zal moeten worden doorberekend in de cursusprijs.

Gedifferentieerd en omvangrijk aanbod Lindenberg stelt hoge eisen aan organisatie

De Lindenberg biedt per seizoen meer dan 400 cursussen aan, verspreid over vier locaties in de stad. Het aantal KE-cursisten bedraagt meer dan 4000 per seizoen. De omvang en de gevarieerdheid van het aanbod stellen veel hogere eisen aan de organisatie van de Lindenberg dan bij de veel kleinere organisaties in de vrije markt het geval is. Een complexere organisatie impliceert meer ondersteunend personeel en meer organisatiekosten.

Toch subsidie naar vrije aanbieders?

Sommige cursusaanbieders in de vrije markt ontvangen weliswaar geen subsidie via het cultuurbeleid, maar ontvangen wel via andere kanalen subsidiebijdragen. Dan gaat het bijvoorbeeld om SWON, De Volksuniversiteit en Stichting Whaa. Deze instellingen bieden tegen zeer lage tarieven kunsteducatieve cursussen aan. Mogelijk kunnen de tarieven mede zo laag worden gehouden vanwege overheidssubsidies.

ad 4) Is het aanbod op dezelfde doelgroepen of op andere doelgroepen gericht?

Over deze vraag kunnen we kort zijn. Het aanbod van de vrije markt en dat van de Lindenberg is voor het merendeel op dezelfde doelgroepen gericht. Met doelgroepen bedoelen we in dit geval enerzijds kinderen, jeugd en jongeren en anderzijds volwassenen (zie ook tabel 3.6). Er zijn wel een paar nuances aan te brengen. De Lindenberg heeft een groter aanbod voor de peuters en kleuters. Die doelgroep wordt door de vrije markt schaars bediend. Andersom is het zo dat een deel van de vrije markt zich richt op cursussen waarbij niet het kunsteducatieve doel sec voorop staat, maar waarbij het sociale aspect een minstens gelijkwaardige status geniet. Dit geldt vooral voor de cursussen Beeldend die in de wijkcentra worden georganiseerd.

3.3.3 De deelnemers aan de kunsteducatieve cursussen

Wij hebben geen onderzoek uitgevoerd naar de afname (deelnemers) van het kunsteducatieve cursusaanbod. Wel refereren we aan de resultaten van de Stadsmonitor 2009 van de afdeling Onderzoek & Statistiek van de gemeente Nijmegen (zie tabel 3.9). Volgens de Stadsmonitor volgde in 2009 36% van de 10-11 jarige Nijmegenaren een kunsteducatieve cursus, hetzij bij De Lindenberg dan wel in de vrije markt. Bij de populatie 12-17 jarigen bedroeg het percentage 22%. Bij de Nijmegen in de leeftijd van 18 jaar en ouder bedroeg het percentage 7,5%. Van deze laatste groep bleek in 2009 1,6% een cursus bij de Lindenberg te volgen.

Tabel 3.9 Deelname Nijmegenaren aan kunsteducatieve cursussen in 2009

bevolkingsgroep	percentage KE-actieve bewoners
0-9 jarigen	niet bekend
10-11 jarigen	36%
12-17 jarigen	22%
18+	7,5%

bron Stadsmonitor 2009 O&S Nijmegen

3.4 De conclusies op een rij

3.4.1 De Vrije Markt-cursussen

De belangrijkste kenmerken van het KE-cursusaanbod in de vrije markt zijn de volgende:

1. Het cursusaanbod wordt gedomineerd door de disciplines Muziek (43%), Dans (25%) en Beeldend (15%). Het cursusaanbod in de disciplines Theater(8%), Foto, Film & Multimedia (6%) en Fashion en Design (3%) vullen de rest van de markt op. Het aanbod in de discipline Schrijven (0,25%) is te verwaarlozen.

2. De cursusaanbieders zijn bijna allemaal kleine bedrijfjes. Ruim veertig procent van de aanbieders opereert met 1 cursus op de vrije markt. Geen enkele cursusaanbieder biedt meer dan tien verschillende cursussen aan. De bedrijfjes zijn in hoofdzaak ondernemingen zonder rechtspersoon (eenmanszaken of vennootschappen onder firma).

3. De vrije markt richt zich zowel op de doelgroep Jeugd en Jongeren als de doelgroep Volwassenen. Bij de doelgroep Jeugd en Jongeren hebben de cursussen in Muziek, Dans en Theater het grootste aandeel. Bij de doelgroep Volwassenen zijn dat de cursussen in Muziek, Beeldend en Foto, Film en Multimedia.

4. Het gemiddelde aanbod aan KE-cursussen uit de vrije markt bedraagt voor de stad Nijmegen 1,58 cursus per 1000 inwoners. Het cursusaanbod is onevenwichtig verspreid over de stad. Nijmegen Oost, Nijmegen Midden en Nijmegen Centrum scoren sterk bovengemiddeld. Nijmegen Oud-West en Nijmegen Nieuw-West scoren rond het gemiddelde. Dukenburg, Nijmegen Zuid, Lindenholt en Nijmegen Noord scoren beduidend onder het gemiddelde.

5. De cursustarieven van het instrumentaal muziekonderwijs en zang zijn prijzig in vergelijking met de tarieven van de andere cursussen. Afgezien van de cursussen Muziek zijn de tarieven te kwalificeren als zeer billijk (minder dan € 10,00 per 60 minuten les).

3.4.2 De Vrije Markt versus de Lindenberg

1. De disciplines *Beeldend*, *Fashion & Design*, *Foto, Film & Multimedia*, *Muziek* en *Theater* worden door beide segmenten in gelijke mate bediend. In het segment *Dans* is de vrije markt sterker vertegenwoordigd dan de Lindenberg. Bovendien is het aanbod aan Danscursussen ook verschillend. De vrije markt biedt in tegenstelling tot De Lindenberg cursussen voor dansparen aan (stijldansen, latin). Ook de streetdances en de werelddansen zijn vooral in de vrije sector terug te vinden. Wat betreft het aanbod *Individueel Muziekonderwijs Instrumentaal/Zang* is de vrije markt veel sterker vertegenwoordigd dan de Lindenberg. Daarentegen is De Lindenberg sterker vertegenwoordigd in het segment Muziek Overig. Hiertoe behoren de oriëntatiecursussen, het ensembleonderwijs en de workshops. De Lindenberg beschikt in dit segment over een uitgebreid en gedifferentieerd cursusaanbod dat in de vrije markt nagenoeg afwezig is.
   De conclusie is dat het aanbod qua discipline deels concurrerend deels complementair is.

2. Qua spreiding blijft het cursusaanbod – ook met toevoeging van het aanbod van de Lindenberg- onevenwichtig. De vrije markt heeft een sterke positie in Nijmegen Oost en Nijmegen Midden. Ook in Nijmegen Oud-West en Nijmegen Nieuw-West is de vrije markt redelijk vertegenwoordigd. Concurrentie van de Lindenberg in deze stadsdelen is er niet. De Lindenberg is – niet verwonderlijk vanwege de hoofdvestiging- de bovenliggende partij in Nijmegen Centrum. Ook in Nijmegen Noord heeft De Lindenberg nagenoeg een monopoliepositie. In Nijmegen Zuid en Lindenholt is het cursusaanbod zeer bescheiden te noemen. De Lindenberg is hier geheel afwezig en de vrije markt is ook zeer mager vertegenwoordigd. Al met al kan men qua spreiding toch meer spreken van een complementair aanbod dan van een concurrerend aanbod.

3. Met uitzondering van de cursussen Beeldend en het Instrumentaal groepsonderwijs zijn alle cursussen bij de Lindenberg duurder dan het aanbod in de vrije markt. Dat de cursustarieven van de Lindenberg, ondanks een subsidie van € 2.310.675 (peildatum 2011), voor het merendeel hoger zijn heeft verschillende redenen. De Lindenberg heeft te maken met een aantal kostenverhogende factoren die in de vrije markt niet of nauwelijks een rol spelen:
   - gekwalificeerd personeel en dure CAO Kunstzinnige Vorming
   - een goed geoutilleerde maar dure huisvesting en dito voorzieningen die voldoen aan arbo-richtlijnen
   - een gedifferentieerd en omvangrijk aanbod dat hoge eisen stelt aan de organisatie.

   Het aanbod van de Lindenberg is echter wel voorzien een kwaliteitskeurmerk. Qua tariefstelling zijn het aanbod van de Lindenberg en het aanbod van de vrije markt om die reden complementair: enerzijds De Lindenberg met een gedifferentieerd, kwalitatief uitstekend, maar prijstechnisch duur aanbod en anderzijds de vrije markt met een aanbod, waarbij de kwaliteit niet altijd kan worden gegarandeerd, maar dat prijstechnisch aantrekkelijk is.

4. Het aanbod van de vrije markt en dat van de Lindenberg is voor het merendeel op dezelfde doelgroepen gericht. Er zijn wel een paar nuances aan te brengen. De Lindenberg heeft een

groter aanbod voor de peuters en kleuters. Die doelgroep wordt door de vrije markt schaars bediend. Andersom is het zo dat een deel van de vrije markt zich richt op cursussen waarbij niet het kunsteducatieve doel sec voorop staat, maar waarbij het sociale aspect een minstens gelijkwaardige status geniet. Dit geldt vooral voor de cursussen Beeldend die in de wijkcentra worden georganiseerd.

4 Eindconclusies

In dit onderzoek naar het Nijmeegse subsidiebeleid inzake het kunsteducatieve cursusaanbod ging het om twee vragen: “Waar staat Nijmegen ten opzichte van andere grote steden in Nederland?” en “Hoe liggen in Nijmegen de verhoudingen tussen het cursusaanbod van de gesubsidieerde Lindenberg en de ongesubsidieerde cursusaanbieders?”.

Conclusie 1
De Nijmeegse situatie komt overeen met de dertien referentiesteden. In alle steden ontvangen één of twee kunsteducatieve instellingen, die net als de Lindenberg een groot en gedifferentieerd cursusprogramma aanbieden, een substantiële bijdrage van de gemeente.

In de helft van de referentiesteden worden ook subsidies verstrekt aan andere instellingen. Maar dan gaat het om -naar verhouding- bescheiden subsidiebijdragen en om instellingen die een complementair aanbod (niches) hebben ten opzichte van de grote gesubsidieerde KE-instellingen.

Nergens is sprake van plannen of ontwikkelingen om via gemeentelijk beleid meer kansen te creëren voor andere cursusaanbieders. Er lijkt zich eerder een trend af te tekenen waarbij het subsidiebeleid wordt geconcentreerd rondom één kunsteducatieve instelling. Dat geldt dan voor de steden Arnhem, Groningen en Haarlem waar onder andere uit efficiencymotieven sprake is van fusietrajecten tussen de grote gesubsidieerde instellingen.

De belangrijkste argumenten om de centra voor kunsteducatie te subsidiëren zijn de continuïteit, de kwaliteit en de samenhang van het aanbod, en de zogenoemde doorlopende leerlijn.

In Nijmegen bedraagt de gemeentelijke bijdrage aan het kunsteducatieve aanbod van de Lindenberg € 2.310.675. Dat is € 14,26 per inwoner. In de referentiegroep is de gemeentelijke bijdrage hoger: gemiddeld € 16,67.

Hoewel het buiten het bestek van dit onderzoek valt hebben we vastgesteld dat De Lindenberg in vergelijking met menig ander centrum voor kunsteducatie verder is in de ontwikkeling van andere functies naast het traditionele cursusaanbod (kunsteducatie). Het gaat dan om de cultuureducatiefunctie, de productiefunctie en de servicefunctie. De Lindenberg heeft sinds de jaren zeventig een positie opgebouwd als ‘frontrunner’ onder de Nederlandse centra voor kunsteducatie, en deze positie heeft ze steeds weten te behouden.

Conclusie 2
Nijmegen kent een zeer omvangrijk en gevarieerd aanbod aan kunsteducatieve cursussen. Voor ieders liefhebberij is er wel een aanbod: van koorzang tot hiphop, van pianoles tot een djembé-cursus, van schildercursussen tot buikdansworkshops, van dj-cursus tot schrijfworkshops, van

musicalklas tot cursus paaldansen, van cursus bronsgieten tot fotoshoples, enzovoorts, enzovoorts.

Het aanbod van de Lindenberg en het aanbod uit de 'vrije' markt zitten elkaar niet echt in de weg. Programmatisch en qua doelgroepen is het aanbod deels concurrerend, deels complementair. Qua spreiding over de stad is het aanbod eerder complementair dan concurrerend. Qua cursustarieven is het aanbod complementair. Deze laatste constatering behoeft een toelichting. De cursustarieven van de Lindenberg zijn ondanks een gemeentelijke bijdrage hoger dan de tarieven van cursussen in de vrije markt die het zonder subsidie van de gemeente moeten doen. Dit op het eerste gezicht paradoxale beeld kan goed worden verklaard. De Lindenberg heeft te maken met een aantal kostenverhogende factoren, zoals gekwalificeerd personeel en een dure CAO Kunstzinnige Vorming, een goed geoutilleerde maar dure huisvesting, en een behoorlijke overhead vanwege het omvangrijke, gedifferentieerde cursusaanbod. Het aanbod is echter wel voorzien een kwaliteitskeurmerk. Qua tariefstelling zijn het aanbod van de Lindenberg en het aanbod van de vrije markt om die reden complementair: enerzijds De Lindenberg met een gedifferentieerd, kwalitatief uitstekend, maar prijstechnisch duur aanbod en anderzijds de vrije markt met een aanbod, waarbij de kwaliteit niet altijd kan worden gegarandeerd, maar dat prijstechnisch aantrekkelijk is.

Bijlage 1 Schema data benchmark

gemeenten (inwoners)	*aantallen en soorten aanbieders**	*uitgaven 2009***	*uitgaven 2010***	*uitgaven 2011***	*per inwoner in 2011*
Nijmegen (161.000 inw.)	1 grote organisatie met (nagenoeg) alles omvattend aanbod			2.310.675,-	14,35
Amersfoort (139.000 inw.)	1 grote organisatie met (nagenoeg) alles omvattend aanbod 2 kleine organisatie met specifiek (niche) aanbod	2.456.000,-	2.456.000,-	2.456.000,-	17,67
Apeldoorn (156.000 inw.)	1 grote organisatie met (nagenoeg) alles omvattend aanbod 3 kleine organisaties met specifiek (niche) aanbod	1.794.280,-	1.814.274,-	1.828.536,-	11,72
Arnhem (143.000 inw.)	2 grote organisaties met (nagenoeg) alles omvattend aanbod 7 middelgrote en kleine organisaties met partieel aanbod	4.053.000,-	4.053.000,-	3.823.000,-	26,73
Breda (171.000 inw.)	1 grote organisatie met (nagenoeg) alles omvattend aanbod 11 kleine organisaties met partieel of specifiek (niche) aanbod	7.116.261,-	7.116.261,-	7.116.261,-	41,61
Eindhoven (212.000 inw.)	1 grote organisatie met (nagenoeg) alles omvattend aanbod	4.461.000,-	4.514.000,-	4.506.000,-	21,25
Enschede (156.000 inw.)	2 grote organisaties met (nagenoeg) alles omvattend aanbod 3 middelgrote organisaties met partieel aanbod 1 kleine organisatie met specifiek (niche) aanbod	3.680.137,-	3.713.902,-	4.126.092,-	26,44
Groningen (183.000 inw.)	2 grote organisaties met (nagenoeg) alles omvattend aanbod 2 middelgrote organisaties met partieel aanbod	3.777.000,-	3.777.000,-	3.777.000,-	20,63
Haarlem (147.000 inw.)	1 grote organisatie met (nagenoeg) alles omvattend aanbod 3 middelgrote organisaties met partieel of specifiek (niche) aanbod 1 kleine organisatie met specifiek (niche) aanbod	1.882.348,-	1.870.722,-	1.966.361,-	13,37
's Hertogenbosch (136.000 inw.)	1 grote organisatie met (nagenoeg) alles omvattend aanbod	4.134.910,-	4.134.910,-	4.134.910,-	30,40
Maastricht (119.000 inw.)	1 grote organisatie met (nagenoeg) alles omvattend aanbod	2.358.315,-	2.358.315,-	2.358.315,-	19,81
Tilburg (201.000 inw.)	1 grote organisatie met (nagenoeg) alles omvattend aanbod	2.064.434,-	2.295.493,-	1.975.985,-	9,83
Zaanstad (142.000 inw.)	1 grote organisatie met (nagenoeg) alles omvattend aanbod	2.100.000,-	2.100.000,-	2.100.000,-	14,78

gemeenten (inwoners)	*belangrijkste criteria subsidiëring*	*doelgroepen*	*kortingsmogelijkheden kostprijzen*	*bezuinigingen (doorgaans vanaf 2012 of 2013)*
Nijmegen (161.000 inw.)	basisvoorziening cultuurparticipatie, ketenbenadering culturele loopbanen, vernieuwing, actieve bijdrage leefbaafheid	jeugd, jongeren, volwassenen, 60+	minimaregeling via samenwerking met Stichting Leergeld	niet bekend
Amersfoort (139.000 inw.)	kwaliteit; bereik; vraaggericht aanbod	jeugd	gedifferentieerde prijzen; gemeentelijke minimaregeling;	nog niet duidelijk
Apeldoorn (156.000 inw.)	kwaliteit; breedte aanbod; vraaggericht aanbod; doelgroepen	jeugd; groepen buiten Markant	gedifferentieerde prijzen; gemeentelijke minimaregeling;	bezuinigingen (circa 25% Markant)
Arnhem (143.000 inw.)	kwaliteit; verankering onderwijs; breedte aanbod; talentontwikkeling; innovatie; spreiding wijken	jeugd	gedifferentieerde prijzen; gemeentelijke minimaregeling;	samenwerking / fusie; bezuinigingen (€ 170.000,-)
Breda (171.000 inw.)	kwaliteit; samenhang; bereik; aantoonbaar vraaggericht; diversiteit; netwerkvorming	jeugd	gedifferentieerde prijzen; gemeentelijke minimaregeling; provinciale regeling	bescheiden ombuigingen
Eindhoven (212.000 inw.)	kwaliteit; bereik; diversiteit; vraaggericht aanbod; spreiding; samenhang; Eindhovense karakteristieken	jeugd; talentontwikkeling	gedifferentieerde prijzen; gemeentelijke minimaregeling; lokaal fonds; provinciale regeling	bezuinigingen
Enschede (156.000 inw.)	kwaliteit; bereik; effectiviteit; diversiteit; verankering onderwijs; netwerkvorming	jeugd; doorlopende leerlijn	gedifferentieerde prijzen	bezuinigingen na onderzoek gevolgen
Groningen (183.000 inw.)	kwaliteit; diversiteit; aanvullend of innovatief aanbod; aantoonbaar vraaggericht	geen specifieke doelgroepen	gedifferentieerde prijzen; korting voor studenten; gemeentelijke minimaregeling	bezuinigingen op onder meer bijdrage cultuurkaart
Haarlem (147.000 inw.)	geen specifieke criteria	geen specifieke doelgroepen	gedifferentieerde prijzen; gemeentelijke minimaregeling;	bezuinigingen (€ 209.200,-); fusie
's Hertogenbosch (136.000 inw.)	kwaliteit; bereik; diversiteit; samenhang	jeugd; talentontwikkeling	gedifferentieerde prijzen; gemeentelijke minimaregeling; provinciale regeling	nog niet duidelijk
Maastricht (119.000 inw.)	kwaliteit; talentontwikkeling; spreiding	jeugd; amateur-kunstenaars; de wijken	gedifferentieerde prijzen; korting voor studenten en voor hafa-leden	algemene efficiëntiekorting; samenwerking / fusie
Tilburg (201.000 inw.)	kwaliteit; breedte aanbod; spreiding; bereik specifieke doelgroepen	jeugd; achterstands-wijken	gedifferentieerde prijzen	bezuinigingen
Zaanstad (142.000 inw.)	kwaliteit; volledigheid; één professionele regionaal opererende aanbieder	jeugd; minima	gedifferentieerde prijzen; gemeentelijk Jeugdcultuurfonds	bezuinigingen

* Hier zijn alleen die organisaties meegeteld die expliciet een opdracht van de gemeente hebben.
** Dit zijn de door de gemeenten begrote totalen, zonder verdere onderverdeling en exclusief niet-gemeentelijke financiering.

Ridderstraat 23
Aldenhof 13 90
Postbus 578
6500 AN Nijmegen

T 024 327 39 11
F 024 327 37 47
info@delindenberg.com
www.delindenberg.com

Reserveren 024 327 37 37

reg.nr.: 11.0025348
procesverantw.: Q 210
INGEKOMEN
29 NOV 2011
GEMEENTE NIJMEGEN
class.nr.: 1.053.1
afgedaan:

Gemeente Nijmegen
T.a.v. de heer H. Beerten
Postbus 9105
6500 HG NIJMEGEN

ONTVANGSTBEVESTIGING VERZONDEN

onze ref. 059/13.1/BV/KdB uw ref.

onderwerp: Reactie op onderzoeksrapport kunsteducatie Nijmegen

datum: 29 november 2011

Geachte heer Beerten,

Graag maak ik van uw uitnodiging gebruik te reageren op het onderzoeksrapport aangaande kunsteducatie in Nijmegen. Ik herken voor een groot deel de feiten en de conclusies die het onderzoeksbureau trekt. Ik ben content met de constatering dat de overwegingen van het amendement, dat de aanleiding was voor het onderzoek, hiermee zijn becommentarieerd. Inderdaad is er veeleer sprake van aanvulling en complementariteit, dan van concurrentie. Graag wil ik in mijn reactie uitgebreid ingaan op de conclusie van het onderzoek en ze vanuit het perspectief van 'goede kunsteducatie voor de stad' belichten.

Breed programma aanbod

Allereerst betreft dat het programma aanbod. We zijn in staat om, met een gemiddeld lager subsidiebedrag per inwoner dan de referentiegroep, een zeer aansprekend, gevarieerd, goed opgebouwd en breed programma neer te zetten van hoge kwaliteit. Als een van de eerste instellingen in Nederland ontving de Lindenberg daarvoor dan ook het landelijke certificaat voor kwaliteit. Vooral de moderne pedagogische opvattingen in ons muziekonderwijs (samenspel als leidend principe), de verbindingen van alle disciplines met de Nijmeegse samenleving (presentaties, ondersteuning amateurveld, gezamenlijke projecten), de kwaliteit van onze docenten en de uitstekende accommodatie zorgen ervoor dat wij binnen de kwaliteitscriteria van de certificering zeer hoog scoorden. Iets om trots op te zijn.

Tarief

Het tarief voor de klant daarvoor is hoger dan bij de particuliere aanbieders. We hebben er duidelijk voor gekozen de breedte en de kwaliteit van ons aanbod hoog te houden. Daarvoor worden we in stad en land zeer gewaardeerd. In een recent extern klant tevredenheidonderzoek scoort de kwaliteit van ons kunstonderwijs een ruime 8.
We hanteren in tegenstelling tot de particuliere markt een dure cao, uitstekende accommodaties, een hoog serviceniveau, kostbare middelen etc. Dat heeft zijn prijs. We sluiten hierbij aan bij het citaat in het onderzoek over de complementariteit in Nijmegen:

LINDENBERG MUZIEKCENTRUM VOOR DE STAD NIJMEGEN

"Enerzijds de Lindenberg met een gedifferentieerd, kwalitatief uitstekend, maar prijstechnisch duur aanbod en anderzijds de vrije markt met een aanbod, waarin de kwaliteit niet altijd kan worden gegarandeerd, maar dat prijstechnisch aantrekkelijk is".
Gelukkig zijn we met de hulp van stichting Leergeld in staat om ook minder draagkrachtigen daarvan te laten profiteren.

Samenwerking in onze sector t.b.v. ontwikkeling
We vinden dat Nijmegen trots mag zijn op de zeer hoge participatiegraad van haar burgers (61%). We denken dat we daar ons steentje aan bijdragen. Graag willen we de kwaliteit en de participatiegraad nog verhogen. We doen dat inmiddels in een nauwe samenwerking met de particuliere aanbieders. Met Stichting Grote Broer Kunsteducatie (Wouter van Balveren) hebben we een samenwerkingsovereenkomst gesloten, waarin we de kracht van beide instellingen samenbrengen in plaats van elkaar te beconcurreren. Met de stichting Pink Sweater Productions (Doeko Pinxt) hebben we recent een gezamenlijk projectbureau opgericht dat zich onder andere bezig houdt met kunsteducatieprojecten in de wijken. Met de ZZParels (een netwerk van ZZPers) zijn we in gesprek over gezamenlijke projecten en wederzijdse ondersteuning. Wij willen en kunnen het zeker niet alleen in Nijmegen. Wat we wel willen is de standaard hoog houden. We vinden dat belangrijk voor onze klanten, voor een groot deel jonge mensen, die hun talenten op het terrein van de kunsten nog moeten ontdekken. Een kwetsbare groep, waarvoor de kwaliteit niet hoog genoeg kan zijn.

Vergelijking met andere steden
De tendens in verschillende steden uit de referentiegroep van het onderzoek om instellingen te laten fuseren en het subsidiebeleid vooral te concentreren op kinderen en jongeren, is in Nijmegen al jaren de standaard. Al in 1993 zijn de toenmalige Muziekschool, Vrije Academie, Theater- en danscentrum en het Cultureel Centrum de Lindenberg gefuseerd. De gemeentelijke subsidie gaat voor het overgrote deel naar de doelgroep kinderen en jongeren. De tarieven voor volwassenen zijn inmiddels voor 65% kostendekkend. De tarieven zijn daardoor hoog. Toch vindt nog een heel groot aantal volwassenen dat de kwaliteit daarmee in overeenstemming is en blijven of worden ze onze klant. Daar mag Nijmegen trots op zijn. We zijn dan ook blij met het citaat uit het onderzoek over onze vooruitgeschoven positie:
" De Lindenberg heeft sinds de jaren zeventig een positie opgebouwd als 'frontrunner' onder de Nederlandse centra voor kunsteducatie en deze positie steeds weten te behouden."

Schaalgrootte
De term schaalgrootte is gevallen. De Lindenberg heeft zich de afgelopen jaren, ondanks teruglopende overheidsbijdragen, ontwikkeld tot een grote culturele netwerkinstelling in deze stad. De maat van de Lindenberg wordt door criticasters soms vereenzelvigd met termen als monopolist, of cultureel bastion. Een cultureel ondernemer heeft volume, stevigheid en een vangnet voor zijn ondernemerschap nodig. Dat hebben we inmiddels opgebouwd met momenteel ruim 53% van de omzet aan marktinkomsten. Door deze schaalgrootte zijn we bijvoorbeeld in staat om jaarlijks gemiddeld € 700.000,- aan externe subsidies voor kunsteducatie binnen te halen.
Daardoor zijn we in staat geweest te fuseren met het bijna failliete Steigertheater. Toen is het zeer bloeiende Lindenbergtheater ontstaan, dat letterlijk en figuurlijk twee keer zoveel is dan de som der delen. Van de podia maken zeer veel kunsteducatie aanbieders gebruik. New Arts, een initiatief dat urban arts bereikbaar maakt voor nieuwe, vaak allochtone, doelgroepen heeft zijn plek gevonden in onze organisatie. Instellingen als Grote Broer en Pink Sweater zien de voordelen van het aanhaken bij deze stevige partner, die hen de faciliteiten kan bieden om door te ontwikkelen, waar alle partners beter van worden. We faciliteren daarnaast tal van initiatieven, die deel uit maken van de culturele infrastructuur van de stad, zoals Cultuur Netwerk Nijmegen, Uitfestival, Gebroeders van Limburg Festival, East of Eastern, stichting PAN, etc, etc.

De schaalgrootte van de Lindenberg maakt het ook mogelijk om een breed kennismakingsaanbod voor jeugd aan te bieden, te werken aan talentontwikkeling en verdiepingscursussen aan te bieden. Op deze manier vervullen we een stedelijke functie.
We beschouwen dat niet als een streven om monopolist te worden, maar als een taak van de Lindenberg. En een bijdrage aan de culturele infrastructuur van onze stad.

Toekomst
Kortom: de Lindenberg is, door zijn schaalgrootte, kwaliteit en brede aanbod kunsteducatie onmisbaar in de culturele loopbaan van vele Nijmegenaren. In het kader van dit onderwerp zien wij het vooral als onze permanente taak de kunsteducatie kwalitatief en kwantitatief uit te breiden, naar nieuwe disciplines en vooral nieuwe doelgroepen. De samenwerking met Grote Broer, ons nieuwe projectbureau met Pink Sweater en andere instellingen maken deel uit van onze strategie om voor alle geïnteresseerde burgers een rol van betekenis te kunnen spelen. Daarbij schakelen we nu al veel particuliere aanbieders in van kunst en cultuur in deze stad en dat aantal zal alleen maar groeien. Geen groei om de groei, maar om de stad in zijn sterke cultuurparticipatie te kunnen blijven ondersteunen. Dat is goed voor de stad en daar zijn wij voor.

Met hartelijke groet,
Stichting de Lindenberg

Bart Vaessen,
Directeur/Bestuurder

LINDENBERG
HUIS VOOR DE KUNSTEN

amendement

Cursusaanbod kunsteducatie

Voor 29
tegen 14

1e indiener: K. Wools (VVD)

Amendement behorende bij agendapunt 8, Raadsvergadering 1 december 2010

De raad, bijeen op 1 december 2010,

Overweegt het volgende:

1) Het totale budget voor kunsteducatie wordt momenteel verstrekt aan De Lindenberg.
2) Er zijn echter veel meer andere, veelal kleinere, aanbieders van kunstaanbieders (bijvoorbeeld Grote Broer, ID-Dance, diverse musea) die zorg dragen voor een divers en uiteenlopend aanbod van kunsteducatie in de stad.
3) Afnemers van kunsteducatie hebben momenteel minder keuzemogelijkheden. Immers, het cursusaanbod van de andere aanbieders is niet gesubsidieerd en daardoor veelal duurder.
4) Er is geen reden om een afnemer van het aanbod van De Lindenberg wel tegemoet te komen met een gesubsidieerd tarief, en de afnemer van het aanbod van een andere aanbieder van kunsteducatie niet.

Besluit:
Een beslispunt 1 f toe te voegen dat komt te luiden als volgt:
1 f. Draagt het college op een onderzoek te verrichten naar de mogelijkheden om binnen de kunsteducatie meer kansen voor andere aanbieders van kunsteducatie te creëren, waarbij bovendien de cursusafnemers meer keuze krijgen uit het diverse aanbod van cultuureducatie van alle aanbieders. Het is wenselijk dat bij de daarop volgende discussie alle betrokken partijen (aanbieders, scholen, ouders, raad en college) worden betrokken.

VVD
K. Wools

VSP

CDA

Gewoon Nijmegen

SNN

SP

GroenLinks

PvdA

D66

Toelichting over de behandeling van:

Raadsvoorstel Gewijzigde vaststelling bestemmingsplan Nijmegen Midden – 17 (Ontwikkeling de Genestetlaan)

Van:	College van B&W d.d. 6 oktober 2015		
Doel:	Behandeladvies geven voor de besluitronde		
Toelichting:	**1. Voorliggende besluitvorming** Het college verzoekt de raad het bestemmingsplan Nijmegen Midden – 17 (Ontwikkeling de Genestetlaan) gewijzigd vast te stellen, waardoor de herontwikkeling van het voormalige Hermes-terrein aan de Genestetlaan mogelijk wordt gemaakt. **2. Achtergrond** Al enige jaren wordt er gestudeerd op de herontwikkeling van het voormalige Hermes-terrein aan de Genestetlaan. Om verschillende redenen hebben deze studies niet geleid tot herontwikkeling van de locatie. In 2012 is het project weer opgepakt. Dit heeft geleid tot het plan om op het voormalige Hermes-terrein twee gebouwen ten behoeve van het wonen met daaromheen een groene parkachtige ruimte te ontwikkelen. Het gaat over het toevoegen van 225 woningen voor starters. Ook kan in overleg met de ontwikkelaar worden bepaald of een deel gereserveerd kan worden voor nog te bepalen specifieke doelgroepen. De ontwikkeling is niet toegestaan in het huidige bestemmingsplan. Het doel is dan ook het juridisch planologisch kader te scheppen voor deze herontwikkeling, **3. Proces** Dit raadsvoorstel stond al eerder in een kamerronde geagendeerd, op 21 oktober jl. Een aantal fracties heeft toen om uitstel van de inhoudelijke bespreking gevraagd, omdat men graag de beantwoording van schriftelijke vragen over ontwikkelingen op de Vossenlaan wilde betrekken. Inmiddels heeft het college de beantwoording vastgesteld (zie bijlage). Om die reden is de kamerronde nu opnieuw geagendeerd. **4. Zienswijzen** Tegen het ontwerpbestemmingsplan zijn 2 zienswijzen ingediend, één is mede ondertekend door 22 bewoners/ondernemers van panden aan de Willemsweg. De zienswijzen zijn in de zienswijzennota opgenomen en van een beoordeling voorzien. De zienswijzen hebben geleid tot aanpassing van het bestemmingsplan (toestaan van paden ten behoeve van ontsluiting aangrenzende percelen). Tevens zijn er ambtshalve wijzigingen aangebracht. Het college meldt in het raadsvoorstel dat met een aantal buurtbewoners en de wijkraad regelmatig gesproken is over het bouwplan en de inrichting van de omgeving. De reacties van deze groep zijn positief volgens het college.		
Naam steller: **E-mail steller:**	Dave te Braake d.te.braake@nijmegen.nl	**Tel. steller:**	024 - 329 9734
Bijlagen:	1. Raadsvoorstel 'Gewijzigde vaststelling bestemmingsplan Nijmegen Midden – 17 (Ontwikkeling de Genestetlaan) 2. Bestemmingsplan 3. Zienswijzennota 4. Onderzoeksrapporten 5. Besluit Hogere Waarde(n) Wet Geluidhinder Nijmegen Midden - 17 Raadsbesluit d.d. 21 oktober 2015 Raadsbesluit d.d. 25 november 2015 Raadsbesluit d.d. 16 december 2015 Achtergrondinformatie 6. Beantwoording schriftelijke vragen inzake Vossenlaan, d.d. 3 november 2015		

Voorstel - Gewijzigde vaststelling bestemmingsplan Nijmegen Midden – 17 . . .

Voorstel aan de Raad

GEMEENTE Nijmegen

Datum raadsvergadering / Nummer raadsvoorstel

16 december 2015 / 133/2015

Fatale termijn: besluitvorming vóór:

Onderwerp

Gewijzigde vaststelling bestemmingsplan Nijmegen Midden – 17 (Ontwikkeling de Genestetlaan)

Programma

Grondbeleid

Portefeuillehouder

B. Velthuis

Voorstel van het College van Burgemeester en Wethouders d.d.

13 oktober 2015

Samenvatting

Met onderhavig bestemmingsplan wordt de herontwikkeling van het voormalige Hermes-terrein aan de De Genestetlaan mogelijk gemaakt. De herontwikkeling voorziet in het oprichten van twee gebouwen ten behoeve van het wonen met daaromheen een groene parkachtige ruimte. Deze ontwikkeling is niet toegestaan binnen het huidige bestemmingsplan.

Het doel van onderhavig bestemmingsplan is het juridisch planologisch kader te scheppen voor deze ontwikkeling.

Het ontwerpbestemmingsplan 'Nijmegen Midden – 17 (Ontwikkeling de Genestetlaan)' heeft gedurende 6 weken ter visie gelegen. Tegen het ontwerpbestemmingsplan zijn 2 zienswijzen ingediend. De zienswijzen zijn in de zienswijzennota opgenomen en van een beoordeling voorzien. De zienswijzen hebben geleid tot aanpassing van het bestemmingsplan. Tevens zijn er ambtshalve wijzigingen aangebracht. Het bestemmingsplan kan door de gemeenteraad gewijzigd worden vastgesteld.

Voorstel om te besluiten

1. Het bestemmingsplan 'Nijmegen Midden – 17 (Ontwikkeling de Genestetlaan)' gewijzigd vast te stellen conform de geometrisch bepaalde planobjecten als vervat in het GML-bestand NL.IMRO.0268.BP2017-VG01.gml met bijbehorende bestanden, waarbij voor de locatie van de geometrische planobjecten gebruik is gemaakt van een ondergrond welke is ontleend aan de GBK 2013-03-05.
2. De zienswijzennota 'Nijmegen Midden – 17 (Ontwikkeling de Genestetlaan)' vast te stellen.
3. Geen exploitatieplan vast te stellen als bedoeld in artikel 6.12 Wro.

Opgesteld door, telefoonnummer, e-mail

Dave te Braake, 9734, d.te.braake@nijmegen.nl

Voorstel - Gewijzigde vaststelling bestemmingsplan Nijmegen Midden – 17 . . .

Voorstel aan de Raad

Aan de Raad van de gemeente Nijmegen

1 Inleiding

Al enige jaren wordt er gestudeerd op de herontwikkeling van het voormalige Hermes-terrein aan de De Genestetlaan. Om verschillende reden hebben deze studies niet geleid tot herontwikkeling van de locatie. In 2012 is dit project weer opgepakt. Dit heeft geleid tot het plan om op het voormalige Hermes-terrein twee gebouwen ten behoeve van het wonen met daaromheen een groene parkachtige ruimte te ontwikkelen. Het gaat hier over het toevoegen van 225 woningen voor starters aan de woningvoorraad. In overleg met de ontwikkelaar wordt bepaald of een deel van de woningen gereserveerd kan worden voor nog nader te bepalen specifieke doelgroepen.

De ontwikkeling van twee gebouwen ten behoeve van het wonen met daaromheen een groene parkachtige ruimte is niet toegestaan binnen het huidige bestemmingsplan.

1.1 Wettelijk kader of beleidskader

Op grond van artikel 3.1 Wet ruimtelijke ordening (Wro) beslist de gemeenteraad over de vaststelling van het bestemmingsplan. De vaststellingsprocedure is geregeld in artikel 3.8 Wro. Daarbij wordt verwezen naar de uniforme openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht. Dit houdt in dat het ontwerpbestemmingsplan gedurende 6 weken ter inzage is gelegd met de mogelijkheid voor een ieder om zienswijzen naar voren te brengen. Van deze mogelijkheid is gebruik gemaakt. Er zijn 2 zienswijzen ingediend. De gemeentelijke reactie op deze zienswijzen is te vinden in de zienswijzennota ‘Nijmegen Midden – 17 (Ontwikkeling de Genestetlaan)’.

1.2 Relatie met programma

Het bestemmingsplan valt onder het programma Grondbeleid.

2 Doelstelling

Het gewijzigd vaststellen van het bestemmingsplan ‘Nijmegen Midden – 17 (Ontwikkeling de Genestetlaan)’.

3 Argumenten

Al enige jaren wordt er gestudeerd op de herontwikkeling van het voormalige Hermes-terrein aan de De Genestetlaan. Om verschillende reden hebben deze studies niet geleid tot herontwikkeling van de locatie. In 2012 is dit project weer opgepakt. Dit heeft geleid tot het plan om op het voormalige Hermes-terrein twee gebouwen ten behoeve van het wonen met daaromheen een groene parkachtige ruimte te ontwikkelen.
De te ontwikkelen locatie ligt in de wijk het Willemkwartier op de grens van twee woonmilieus (stadsbuurt en stedelijk grondgebonden). Deze locatie is, vanwege de ligging dicht bij het stadscentrum en dicht bij voorzieningen, geschikt voor invulling met woningen in het stadsbuurtwoonmilieu. De vraag gaat voornamelijk uit naar goedkope huurwoningen met voldoende woonkwaliteit. Hierbij hebben we de doelgroep starters voor ogen die in en rondom het centrum willen wonen, denk aan ex-studenten. In overleg met de ontwikkelaar wordt bepaald of een deel van de woningen gereserveerd kan worden voor nog nader te bepalen specifieke doelgroepen. Tevens heeft de ontwikkeling een meerwaarde voor de wijk,

Voorstel aan de Raad

Vervolgvel
2

door een toevoeging van ruimere appartementen. De grotere appartementen voorzien in de woonbehoefte van starters uit het Willemskwartier.

Met de ontwikkeling van dit terrein wordt tevens de bodemvervuiling ter plaatse gesaneerd. Met de aanleg van een geluidwerende voorziening langs het spoor zal ook de geluidsbelasting op de reeds bestaande woningen worden verminderd.

Voor dit bestemmingsplan is op 7 januari 2015 een vooraankondiging gepubliceerd. Het ontwerpbestemmingsplan heeft van 30 april tot en met 10 juni 2015 ter visie gelegen. Binnen deze termijn is eenieder in de gelegenheid gesteld om zienswijzen tegen het plan kenbaar te maken. De tervisielegging is gepubliceerd op de gemeentelijke website en in de "Staatscourant". In deze periode zijn er twee zienswijzen ingediend. In de zienswijzennota 'Nijmegen Midden - 17 (Ontwikkeling de Genestetlaan)' zijn de ingekomen zienswijzen opgenomen en voorzien van een gemeentelijke reactie.

Het bestemmingsplan is naar aanleiding van de zienswijzen gewijzigd. Tevens zijn er ambtelijke wijzigingen doorgevoerd.

<u>Aanpassing naar aanleiding van zienswijzen:</u>
Teneinde een ontsluiting van de percelen aan de Willemsweg via de achterzijde mogelijk te maken is:

1. *de verbeelding aangepast: de bestemming Tuin aan de westzijde van het plangebied is naar het zuiden doorgetrokken tot aan de grens van het plangebied met De Genestetlaan;*
2. *in de regels (artikel 5.1.b) is in de Tuinbestemming opgenomen dat paden ten behoeve van de ontsluiting van aangrenzende percelen zijn toegestaan;*
3. *in de regels (artikel 5.2.2.c) is in de Tuinbestemming opgenomen dat de bouwhoogte van erfafscheidingen niet meer dan 2,0 meter mag bedragen.*

<u>Ambtelijke aanpassingen</u>
Op de verbeelding zijn de volgende wijzigingen doorgevoerd:

1. *de aanduiding 'geluidscherm' is 0,5 meter naar het oosten opgeschoven;*
2. *aan de westzijde van het westelijk gelegen bouwvlak ten behoeve van de woonbestemming is een aanduiding 'tuin' opgenomen van 2,5 meter breed;*
3. *van het westelijk gelegen bouwvlak ten behoeve van de woonbestemming is het bouwvlak en de woonbestemming aan de zuidwest en de noordoostzijde met 0,5 meter vergroot;*
4. *van het oostelijk gelegen bouwvlak ten behoeve van het wonen is aan de noordzijde het bouwvlak en de woonbestemming naar het westen toe met 1,0 meter vergroot;*
5. *van het oostelijk gelegen bouwvlak ten behoeve van het wonen is aan de zuidwestzijde het bouwvlak en de woonbestemming met 1,0 meter vergroot;*
6. *aan de zuidoostzijde van het plangebied is in de Tuinbestemming een aanduiding 'nutsvoorziening' opgenomen;*

In de regels van het bestemmingsplan zijn de volgende wijzigingen doorgevoerd:

Voorstel aan de Raad

Vervolgvel
3

1. *in de bestemming 'Groen' (artikel 3) is een bepaling opgenomen voor de aanduiding 'tuin'; in de bestemming*
2. *'Groen – 1' (artikel 4) is een bepaling opgenomen om ondergeschikte bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, zoals (brand)trappen, keldertoegangen, koekoeken, luifels en balkons, ten behoeve van het aangrenzende hoofdgebouw in de naastgelegen bestemming mogelijk te maken (tot maximaal 2,0 meter diep in de bestemming 'Groen – 1');*
3. *in de bestemming 'Tuin' (artikel 5) is een bepaling opgenomen voor de aanduiding 'nutsvoorziening'.*

4 Klimaat
Bij de aanvraag om omgevingsvergunning worden de ambities, geformuleerd in de Duurzaamheidsagenda 2011-2015, meegenomen.

5 Risico's
Het resultaat van de noodzakelijke Wet op de ruimtelijke ordening (Wro) procedure kan vanwege de mogelijke rechtsbescherming niet gegarandeerd worden.

6 Financiën
De betreffende locatie is gedeeltelijk eigendom van de Gemeente Nijmegen en opgenomen in de exploitatie G910 Strategische Gronden. Het overige deel van de locatie is eigendom van de Nederlandse Spoorwegen en zal door de ontwikkelaar verworven worden. De gemaakte en de te maken kosten zijn gedekt door de te verkopen grond. Derhalve kan gesteld worden dat de bestemmingswijziging financieel-economisch uitvoerbaar is.
Door de aangegeven dekking is het kostenverhaal verzekerd en hoeft bij vaststelling van het bestemmingsplan geen exploitatieplan vastgesteld te worden.

7 Participatie en Communicatie
Met een aantal buurtbewoners en de wijkraad is regelmatig gesprokken over het bouwplan en de inrichting van de omgeving. De reacties van deze groep zijn positief.

Er heeft ten behoeve van voorliggend bestemmingsplan vooroverleg plaatsgevonden met de Provincie Gelderland, het Waterschap Rivierenland, NS en Prorail. Alle vier de instanties hebben aangegeven dat het bestemmingsplan past in het beleid en dat ze geen bezwaren hebben tegen voorliggend bestemmingsplan.

Op 7 januari 2015 is de vooraankondiging van dit bestemmingsplan op de gemeentelijke website geplaatst. Het ontwerpbestemmingsplan heeft van 30 april 2015 tot en met 10 juni 2015 ter visie gelegen. Binnen deze termijn is eenieder in de gelegenheid gesteld om zienswijzen tegen het plan kenbaar te maken. Van deze mogelijkheid is gebruik gemaakt. Er zijn 2 zienswijzen ingediend. Degenen die zienswijzen hebben ingediend, worden schriftelijk van het besluit tot gewijzigde vaststelling van het bestemmingsplan op de hoogte gebracht onder toezending van een afschrift van het raadsbesluit. Het raadsvoorstel en de zienswijzennota hebben zij voorafgaand aan behandeling van het bestemmingsplan in uw raad reeds toegezonden gekregen. Reclamanten worden door de Griffie uitgenodigd voor de behandeling in uw raad. Daarbij wordt gewezen op de mogelijkheid om bij uw raad over het bestemmingsplan in te spreken.

Voorstel aan de Raad

Vervolgvel
4

8 Uitvoering en evaluatie
Na het besluit van de gemeenteraad tot vaststelling van het bestemmingsplan wordt het plan gedurende 6 weken ter visie gelegd. De termijn van ter visie legging wordt gepubliceerd in het Gemeenteblad, in de “Staatscourant” en op de gemeentelijke website. Daarnaast wordt het bestemmingsplan aan de landelijke site ruimtelijkeplannen.nl aangeboden. Binnen deze termijn kan beroep worden ingesteld bij de Raad van State. Dit beroep kan gecombineerd worden met het verzoek tot een voorlopige voorziening. Als er geen verzoek tot voorlopige voorziening wordt gedaan krijgt het bestemmingsplan na de beroepstermijn rechtskracht.

College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester,	De Gemeentesecretaris,
drs. H.M.F. Bruls	drs. B. van der Ploeg

Bijlage(n): Bestemmingsplan Nijmegen Midden - 17 (Ontwikkeling de Genestetlaan);
Zienswijzennota Nijmegen Midden - 17 (Ontwikkeling de Genestetlaan);
Besluit Hogere Waarde(n) Wet Geluidhinder Nijmegen Midden - 17
Onderzoeksrapporten

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 21 oktober 2015

13. Raadsvoorstel Gewijzigde vaststelling bestemmingsplan Nijmegen – Midden – 17 (Ontwikkeling de Genestetlaan) (133/2015)

Raadsvoorstel d.d. 13 oktober 2015

1. Het bestemmingsplan 'Nijmegen Midden – 17 (Ontwikkeling de Genestetlaan)' gewijzigd vast te stellen conform de geometrisch bepaalde planobjecten als vervat in het GML-bestand NL.IMRO.0268.BP2017-VG01.gml met bijbehorende bestanden, waarbij voor de locatie van de geometrische planobjecten gebruik is gemaakt van een ondergrond welke is ontleend aan de GBK 2013-03-05.
2. De zienswijzennota 'Nijmegen Midden – 17 (Ontwikkeling de Genestetlaan)' vast te stellen.
3. Geen exploitatieplan vast te stellen als bedoeld in artikel 6.12 Wro.

Het voorstel geagendeerd tijdens een kamerronde op een volgende Politieke Avond

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 25 november 2015

16. Raadsvoorstel Gewijzigde vaststelling bestemmingsplan Nijmegen Midden – 17 (Ontwikkeling de Genestetlaan) (133/2015)

Raadsvoorstel d.d. 13 oktober 2015

1. Het bestemmingsplan 'Nijmegen Midden – 17 (Ontwikkeling de Genestetlaan)' gewijzigd vast te stellen conform de geometrisch bepaalde planobjecten als vervat in het GML-bestand NL.IMRO.0268.BP2017-VG01.gml met bijbehorende bestanden, waarbij voor de locatie van de geometrische planobjecten gebruik is gemaakt van een ondergrond welke is ontleend aan de GBK 2013-03-05.
2. De zienswijzennota 'Nijmegen Midden – 17 (Ontwikkeling de Genestetlaan)' vast te stellen.
3. Geen exploitatieplan vast te stellen als bedoeld in artikel 6.12 Wro.

Het voorstel wordt als debatstuk geagendeerd in de besluitronde van 16 december 2015

11. Raadsvoorstel Gewijzigde vaststelling bestemmingsplan Nijmegen – Midden – 17 (Ontwikkeling de Genestetlaan (133/2015)

Raadsvoorstel d.d. 13 oktober 2015
1. Het bestemmingsplan 'Nijmegen Midden – 17 (Ontwikkeling de Genestetlaan)' gewijzigd vast te stellen conform de geometrisch bepaalde planobjecten als vervat in het GML-bestand NL.IMRO.0268.BP2017-VG01.gml met bijbehorende bestanden, waarbij voor de locatie van de geometrische planobjecten gebruik is gemaakt van een ondergrond welke is ontleend aan de GBK 2013-03-05.
2. De zienswijzennota 'Nijmegen Midden – 17 (Ontwikkeling de Genestetlaan)' vast te stellen.
3. Geen exploitatieplan vast te stellen als bedoeld in artikel 6.12 Wro.

Motie VVD: Laden en oplossen
1ste indiener: M.F. Kossen

De gemeenteraad van Nijmegen, in openbare vergadering bijeen op 16 december 2015,

Constaterende dat:
- Het voorliggende bestemmingsplan laden en lossen voor winkeleigenaren aan de Willemsweg enkel mogelijk maakt op het parkeerterrein achter bij de Aldi en op het parkeerterrein in de bestemming groen;
- De wethouder constateert dat beide locaties niet in de onmiddellijke nabijheid van de achterzijde van de winkels aan de Willemsweg liggen;
- Er al jaren geen passende oplossing is geboden aan de winkeliers aan de Willemsweg en er gedurende deze jaren wel werd gedoogd dat er voor laden en lossen gebruik werd gemaakt van de achterzijde;
- Het voorliggende bestemmingsplan onvoldoende rekening houdt met de bezwaren van de ondernemers aan de Willemsweg;

Overwegende dat:
- Bevoorrading aan de voorzijde niet wenselijk is, omdat de weg niet breed genoeg is voor de vrachtwagens en bussen die worden gebruikt voor het laden en lossen;
- Om die reden onveilige situaties en opstoppingen in het verkeer zullen ontstaan;
- De winkeliers bovendien constateren dat bevoorrading aan de voorkant niet wenselijk is, omdat de ingangen van de winkels niet geschikt zijn om de voorraden door naar binnen te halen en dezelfde ingangen tevens tegelijkertijd worden gebruikt door klanten;

Roept het college op:
Erop toe te zien dat voor alle partijen werkbare afspraken worden gemaakt betreffende het blijvende werkelijk gebruik van de achterzijde door de winkeliers voor het laden en lossen van bevoorrading en dat deze afspraken (notarieel) worden vastgelegd.

En gaat over tot de orde van de dag

Voor 32 SP, GroenLinks, D66, PvdA, VVD, CDA, Liberaal Nijmegen
Tegen 5 Stadspartij DNF, Gewoon Nijmegen, VSP

Motie aanvaard

Amendement Gewoon Nijmegen: Een veilig vluchtweg en ontsluiting voor de Willemsweg
1ste indiener: R. Klein Hemmink

De Raad der Gemeente Nijmegen, bijeen in openbare vergadering, op16 december 2015

Constaterende dat:

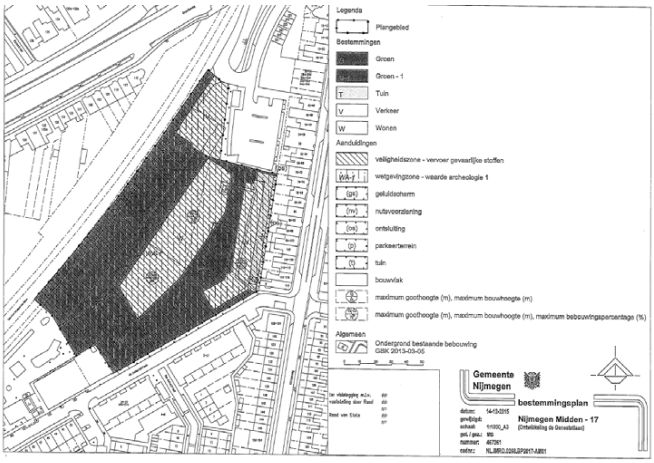
- Er een raadsvoorstel ligt voor het gewijzigd vaststellen van het bestemmingsplan Nijmegen Midden 17;
- Het gebied waar het voorstel betrekking op heeft gelegen is aan de achterzijde van de Willemsweg en aansluit op de percelen van de panden Willemsweg 110 tot en met 116;
- In de betreffende panden aan de Willemsweg op de begane grond meestal winkels/kantoren gesitueerd zijn en op de verdiepingen veelal kamerverhuur/bewoning plaatsvindt;
- Aan de achterzijde van deze panden in het voorliggende plan een vluchtweg niet dwingend wordt voorgeschreven;
- In het voorliggende bestemmingsplan en de impressie van de te bouwen appartementen blijkt dat er een ontsluiting pad mogelijk is binnen de tuinbestemming, maar niet specifiek gedefinieerd; De eigenaar/ontwikkelaar geen bezwaar heeft tegen een ontsluiting pad ter plaatse.

Overwegende dat:

- Het wenselijk is dat er een vluchtweg aan de achterzijde van de voornoemde panden Willemsweg naar de openbare weg gerealiseerd wordt van maximaal twee meter breed;
- Deze vluchtweg tevens gebruikt kan worden als toeleveringspad voor de winkeliers in de betreffende winkels;
- Het wenselijk is ivm sociale veiligheid dat het pad afsluitbaar is op een zodanige wijze dat het alleen gebruikt kan worden door bewoners en gebruikers van voornoemde panden Willemsweg en van de nieuwbouw.
- Deze vluchtweg/ ontsluiting een permanent karakter dient te hebben en derhalve dit specifieker aangeduid in het voorliggende bestemmingsplan dient te worden opgenomen;

Besluit:
Aan beslispunt 1 van het raadsvoorstel toe te voegen: "met dien verstande dat in de planregels:
1. artikel 1 wordt aangevuld met een nieuw begrip: '1.66 langzaam verkeer: het 'langzaam verkeer' omvat de voetganger, de fiets, fiets met trapondersteuning, snorfiets, bromfiets, inclusief bredere varianten zoals een bakfiets, het gehandicaptenvoertuig, en de geleider/berijder van bijvoorbeeld een paard.'
2. artikel 4.1 wordt aangevuld met een nieuw sublid: 'i. ter plaatse van de aanduiding 'ontsluiting' uitsluitend voor een ontsluiting ten behoeve van langzaam verkeer' en
3. dat artikel 5.1.b gewijzigd wordt in 'ter plaatse van de aanduiding 'ontsluiting' uitsluitend voor een ontsluiting ten behoeve van langzaam verkeer"
4. en dat de verbeelding wordt vervangen door de bij dit amendement gevoegde verbeelding."

En gaat over tot de orde van de dag.

Voor 13 D66, Stadspartij DNF, Gewoon Nijmegen, VSP, Liberaal Nijmegen
Tegen 24 SP, GroenLinks, PvdA, VVD, CDA,

Amendement verworpen

Raadsbesluit d.d.16 december 2015
Voorstel unaniem aanvaard

Nijmegen Midden - 17 (Ontwikkeling de Genestetlaan)

vastgesteld bestemmingsplan

Inhoudsopgave

Toelichting		**5**
Hoofdstuk 1	**Inleiding**	**7**
1.1	Aanleiding	7
1.2	Bestaande situatie	7
1.3	Toekomstige situatie	8
1.4	Leeswijzer	9
Hoofdstuk 2	**Ruimtelijk beleid**	**11**
2.1	Rijksbeleid	11
2.2	Provinciaal beleid	13
2.3	Gemeentelijk beleid	15
Hoofdstuk 3	**Sectoraal beleid**	**19**
3.1	Wonen	19
3.2	Verkeer	21
3.3	Milieu	22
3.4	Water	31
3.5	Natuur & Landschap	32
3.6	Archeologie en Cultuurhistorie	36
Hoofdstuk 4	**Plansystematiek**	**41**
4.1	Regels	41
4.2	Uitgangspunten per functie	41
Hoofdstuk 5	**Uitvoerbaarheid**	**45**
5.1	Economische uitvoerbaarheid	45
5.2	Maatschappelijke uitvoerbaarheid	45
Hoofdstuk 6	**Vooroverleg**	**47**
6.1	Provincie Gelderland	47
6.2	Waterschap	47
6.3	NS	47
6.4	Prorail	47
Bijlagen bij toelichting		**49**
Bijlage 1	Externe veiligheid Nijmegen Hermesterrein	49
Bijlage 2	Advies Veiligheidsregio Gelderland Zuid	49
Bijlage 3	Quickscan Flora en Fauna	49
Regels		**51**
Hoofdstuk 1	**Inleidende regels**	**53**
Artikel 1	Begrippen	53
Artikel 2	Wijze van meten	64
Hoofdstuk 2	**Bestemmingsregels**	**67**
Artikel 3	Groen	67
Artikel 4	Groen - 1	69
Artikel 5	Tuin	71
Artikel 6	Verkeer	73
Artikel 7	Wonen	74
Hoofdstuk 3	**Algemene regels**	**76**
Artikel 8	Anti-dubbeltelregel	76
Artikel 9	Algemene bouwregels	77
Artikel 10	Algemene gebruiksregels	78
Artikel 11	Algemene aanduidingsregels	79
Artikel 12	Algemene afwijkingsregels	81

Artikel 13	Overige regels	82
Hoofdstuk 4	**Overgangs- en slotregels**	**85**
Artikel 14	Overgangsrecht	85
Artikel 15	Slotregel	86
Bijlagen		**87**
Bijlage 1	Akoestisch onderzoek	87

Toelichting

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Al enige jaren wordt er gestudeerd op de herontwikkeling van het voormalige Hermes-terrein aan de De Genestetlaan. Om verschillende reden hebben deze studies niet geleid tot herontwikkeling van de locatie. In 2012 is dit project weer opgepakt. Dit heeft geleid tot het voorliggende plan. Het huidige plan omvat twee appartementgebouwen met daaromheen een groene parkachtige ruimte.

1.2 Bestaande situatie

Het plangebied ligt ten zuidwesten van het stadscentrum van Nijmegen in de wijk 'Nije Veld'.

Figuur 1: globale ligging van het plangebied (met rode pointer) binnen Nijmegen. Bron: www.google.nl

1.2.1 Plangebied

Het plangebied van ca. 10.000 m2 is deels in gebruik als trap- en hondenuitlaatveldje en deels als bedrijfscomplex, zie figuur 2. Aan de westzijde grenst het terrein aan de spoorlijn Nijmegen-Den Bosch, aan de zuid-oostzijde aan de De Genestetlaan en oostelijk aan de achtertuinen van de woningen aan de Willemsweg. Aan de noordzijde grenst het plangebied aan een parkeerterrein (Aldi). Het maaiveld kent een hoogteverschil van ca. 2,5 meter, aflopend in westelijke richting.

Figuur 2: globale ligging van het plangebied (in rood) in de nabije omgeving. Bron: www.google.nl

1.2.2 Willemskwartier

Het Willemskwartier ligt in een driehoek tussen het spoor naar Den Bosch, het spoor naar Venlo en de Groenestraat. Oorspronkelijk is het Willemskwartier opgezet als tuinstad. In 1922 heeft men een aanvang gemaakt met de ontwikkeling van de wijk. De panden aan de Willemsweg zijn van iets oudere datum (begin 1900).

Een tuinstad wordt gekenmerkt door complexmatige woningbouw, met grondgebonden woningen (1 a 2 lagen met een kap). De bouwblokken zijn veelal langgerekt en liggen in noord-zuidrichting. De woningen hebben voor en achtertuinen. Ook kenmerkend zijn de pleintjes bij elke buurt. In het Willemskwartier is weinig (speel)groen aanwezig. De grotere groengebieden zijn te vinden aan de randen aan het spoor.

In de jaren '80 zijn de woningen in het deel tussen De Genestetlaan en de Willemsweg vernieuwd, deels in de oude stijl. Aan de kop van de Willemsweg (nabij de Graafseweg) zijn op de begane grond detailhandelsbedrijven gevestigd.

1.3 Toekomstige situatie

1.3.1 Bebouwing

Het bouwplan bestaat uit twee bouwmassa's die elk op een eigen manier aansluiting maken met de bestaande omgeving.

1. Het westelijke bouwvolume (blok A) heeft vier bouwlagen en een hoogteaccent aan de zuidzijde van zes lagen. Het gebouw is evenwijdig aan het spoor gesitueerd. De zuidgevel ligt in het verlengde van de rooilijn van de woningen aan de Ten Katestraat. De knik in het bouwvolume breekt de lengte. Door zijn afstand tot de bestaande bebouwing en de open ruimte aan het spoor, voegt het hoogte accent zich in deze ruimte.
   De omliggende terreinen krijgen een parkachtige aankleding en bestemming. De omringende groene ruimte moet ook in de woningen beleefd kunnen worden. Vanwege

het 'zelfstandige' karakter van blok A, kan het gebouw een 'eigen' architectuur hebben. De architectuur van dit gebouw zal kwaliteit ontlenen aan de vrije positie in het park; een 'zelfstandig gebouw in het groen'.

2. Het oostelijk gelegen bouwblok (blok B) van drie bouwlagen sluit in maat, schaal en architectuur aan bij het karakter van het Willemskwartier. Door het bouwblok evenwijdig te plaatsen aan de woningen aan de Willemsweg, krijgen de achterkanten van de woningen aan de Willemsweg een afronding. De hoek Willemsweg / De Genestetlaan wordt door het nieuwe gebouw afgerond en krijgt een gezicht richting het kruispunt. De hoek aan de Willemsweg krijgt rondom voorgevels, het andere deel tegen de achtertuinen van de panden aan de Willemsweg, richt zich westelijk naar het binnengebied.

Beide gebouwen zullen woningen van diverse grootte en bijbehorende faciliteiten (parkeren, bergingen ed.) gaan huisvesten. Als doelgroepen wordt aangemerkt: kamerbewoning en starterswoningen en deels eengezinsappartementen.

1.3.2 Groen

Zoals aangegeven is het areaal gebruiksgroen in het Willemskwartier beperkt. Het toevoegen van woningen dient, net zoals bij de herstructurering aan de oostzijde van het Willemskwartier, gepaard te gaan met de toevoeging van gebruiksgroen. In het plan is hierin voorzien. Het binnengebied krijgt een overwegend groen en levendig met minimale verharding. Via dit binnengebied dient de Aldi bereikbaar te zijn. Rond blok A is een 'park'zone gesitueerd. In deze zone kunnen eventueel speel -of sportvoorzieningen worden aangebracht.

1.3.3 Parkeren

Het parkeren ten behoeve van de appartementen zal met name gerealiseerd worden onder blok A of in het grondlichaam ten oosten van het geluidsscherm. De ontsluiting van de parkeerplaatsen zal plaatsvinden via de De Genestetlaan en de Willemsweg.

In het openbaargebied kan in beperkte mate geparkeerd worden ten behoeve van bezoekers van de woningen.

1.3.4 Geluid

Om de geluidsbelasting op de westgevel van blok A te beperken dient er aan het spoor een geluidsscherm gerealiseerd te worden (zie 3.3.3 Geluid). Vanuit landschappelijk oogpunt is het wenselijk de geluidwerende voorziening zo laag mogelijk te houden. Het geluidsscherm dient geïntegreerd te worden in de landschappelijke inrichting van de groenzone.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 van deze toelichting wordt een beschrijving gegeven van het ruimtelijke beleid van Rijk, provincie en gemeente. Vervolgens gaat hoofdstuk 3 in in op alle relevante Milieuaspecten zoals, verkeer, geluid en ecologie. Hoofdstuk 4 geeft een vertaling van de planregels in de juridische planbeschrijving. Tot slot wordt in hoofdstuk 5 en 6 ingegaan op respectievelijk de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan en de resultaten van het wettelijke vooroverleg.

Hoofdstuk 2 Ruimtelijk beleid

2.1 Rijksbeleid

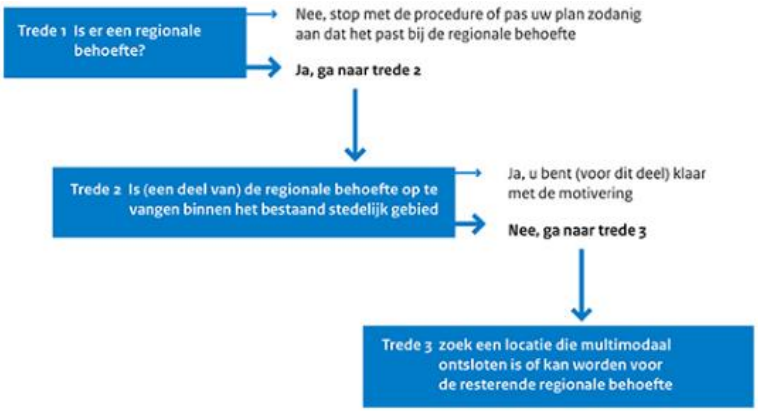
2.1.1 Besluit ruimtelijke ordening

Met ingang van 1 januari 2012 is het gewijzigde Besluit ruimtelijke ordening (Bro) in werking getreden.

Aan het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) is op 1 oktober 2012 de ladder voor duurzame verstedelijking toegevoegd als procesvereiste. Teneinde zorgvuldig ruimtegebruik te stimuleren, acht het kabinet het van belang dat provincies en gemeenten de benutting van ruimte motiveren in alle categorieën ruimtelijke besluiten. Daartoe is in artikel 3.1.6 van het Bro een artikellid ingevoegd (artikel 3.1.6, tweede lid, nieuw), op grond waarvan overheden nieuw te realiseren stedelijke ontwikkelingen standaard dienen te motiveren met behulp van een drietal opeenvolgende stappen:

1. er wordt beschreven dat de voorgenomen stedelijke ontwikkeling voorziet in een actuele regionale behoefte;
2. indien uit de beschrijving, bedoeld in onderdeel a, blijkt dat sprake is van een actuele regionale behoefte, wordt beschreven in hoeverre in die behoefte binnen het bestaand stedelijk gebied van de betreffende regio kan worden voorzien door benutting van beschikbare gronden door herstructurering, transformatie of anderszins, en;
3. indien uit de beschrijving, bedoeld in onderdeel b, blijkt dat de stedelijke ontwikkeling niet binnen het bestaand stedelijk gebied van de betreffende regio kan plaatsvinden, wordt beschreven in hoeverre wordt voorzien in die behoefte op locaties die, gebruikmakend van verschillende middelen van vervoer, passend ontsloten zijn of als zodanig worden ontwikkeld.

Doel van de ladder voor duurzame verstedelijking is een goede ruimtelijke ordening in de vorm van een optimale benutting van de ruimte in stedelijke gebieden. Met de ladder voor duurzame verstedelijking wordt een zorgvuldige afweging en transparante besluitvorming bij alle ruimtelijke en infrastructurele besluiten nagestreefd.

Figuur 1: Ladder voor duurzame verstedelijking

Trede 1: is er een regionale behoefte?

Ter onderbouwing van de actuele regionale behoefte naar woningen kan worden verwezen naar (regionale) woningmarktonderzoeken, verkenningen en visies.

Het meest actuele onderzoek naar regionale behoefte wordt binnenkort in afspraken per gemeente binnen de regio door het college van B&W vastgelegd (verwachting 4 februari). Tussen de gemeentebesturen van de subregio Nijmegen en omstreken worden afspraken gemaakt over het woningbouwprogramma voor de periode tot 01.01.2020 op basis van het zogenaamde stoplichtmodel. In deze afspraken is de totale regionale woningbehoefte aangegeven. Op basis van deze regionale behoefte is voor de gemeente Nijmegen een opgave van ruim 4.300 woningen in beeld. In de woningbouwplannen voor de gemeente Nijmegen staan 3.800 woningen gepland. Dit betekent dat er nog ruimte is voor toevoeging van extra woningen. De regionale behoefte en deze regionale afspraak geeft de kwantitatieve behoefte aan woningen in Nijmegen weer.

De meest actuele visie / onderzoek in de gemeente Nijmegen is de woningmarktverkenning (De Nijmeegse Woningmarkt 2013-2020) die op 18 februari 2014 is vastgesteld. Deze woningmarktverkenning geeft per woonmilieu/wijk een basis voor nieuwe woonontwikkelingen in de stad.

Deze locatie aan de Genestetlaan ligt op de grens van de twee woonmilieus (stadsbuurt en stedelijk grondgebonden). Deze locatie is, vanwege de ligging dicht bij het stadscentrum en dicht bij voorzieningen, geschikt voor de invulling met woningen in het stadsbuurtwoonmilieu. Hierbij moet wel voldaan worden aan voorwaarden; de vraag gaat voornamelijk uit naar goedkope huurwoningen met voldoende woonkwaliteit. Hierbij hebben we de doelgroep starters voor ogen die in en rondom het centrum willen wonen, denk aan ex-studenten.

Tevens heeft de ontwikkeling een meerwaarde voor de wijk, door een toevoeging van ruimere appartementen. Hierdoor is het project interessanter voor starters uit Willemskwartier.

De beoogde ontwikkeling voorziet in de bouw van ongeveer 225 etagewoningen. Zowel kleine als grotere appartementen. Deze woningen voorzien in de behoefte voor starters uit het centrum. De grotere appartementen voorzien in de woonbehoefte van starters uit het Willemskwartier.

Het woningbouwplan geeft een impuls voor het gebied door het veldje en bedrijfsterrein in te zetten als woongebied voor meerdere jongere doelgroepen; net afgestuurde jongeren uit centrum en jongeren vanuit Willemskwartier. Daarnaast vormt de toevoeging van groen tussen en voor de woongebouwen een aanvulling op de wijk.

Trede 2: Is (een deel van) de regionale behoefte op te vangen binnen het bestaand stedelijk gebied?

Er is sprake van transformatie binnen bestaand stedelijk gebied. Daarmee wordt voldaan aan deze trede van de ladder en is trede 3 niet meer aan de orde.

2.2 Provinciaal beleid

2.2.1 Omgevingsvisie Gelderland

Het ruimtelijk beleid van de provincie Gelderland staat in de Omgevingsvisie Gelderland, vastgesteld door Provinciale Staten op 9 juli 2014. De inhoud van de omgevingsvisie is voor de provincie de basis voor haar eigen optreden in de ruimtelijke ordening.

De provincie kiest er in deze Omgevingsvisie voor om vanuit twee hoofddoelen bij te dragen aan gemeenschappelijke maatschappelijke opgaven. Deze zijn:

1. een duurzame economische structuur;
2. het borgen van de kwaliteit en veiligheid van onze leefomgeving.

Deze twee hoofddoelen benadrukken de rol en kerntaken van de provincie als middenbestuur. Zij beïnvloeden elkaar. Economische structuurversterking vraagt om een aantrekkelijk vestigingsklimaat. Dat is een goede bereikbaarheid en voldoende vestigingsmogelijkheden. Het betekent ook een aantrekkelijke woon- en leefomgeving met de unieke kwaliteiten van natuur, water en landschap in Gelderland.

2.2.1.1 Hoofddoelen omgevingsvisie

Duurzame economische structuur

Een gezonde economie met een aantrekkelijk vestigingsklimaat vraagt om krachtige steden en vitale dorpen met voldoende werkgelegenheid. Het verbeteren van de economische structuur is een belangrijke opgave voor de Gelderse samenleving. Er zijn veel kansen om de economische structuur te verbeteren. De provincie wil samen met haar partners de kansen benutten, mèt oog voor de unieke kwaliteiten van Gelderland. Het streven is om de concurrentiekracht van Gelderland te vergroten door een duurzame versterking van de ruimtelijk-economische structuur.

Deze versterking van de economie gebeurt in een andere context dan een aantal jaar geleden. De komende jaren zullen minder in het teken staan van denken in termen van 'groei' en meer in termen van 'beheer en ontwikkeling van het bestaande'. De versterking van de economie vergt een andere aanpak. Dat betekent vooral dat de provincie zich met haar partners richt op:

- kansen bieden aan bestaande en nieuwe bedrijven;
- het creëren van een aantrekkelijk vestigingsklimaat in de stedelijke regio's;
- het creëren van een goede bereikbaarheid van de stedelijke gebieden en de economische kerngebieden met fiets, openbaar vervoer en auto maar ook digitaal;
- het versterken van ruimtelijke randvoorwaarden voor de sterke (top)sectoren en het verbeteren van de kennisinfrastructuur;
- een gezonde vrijetijdseconomie en aandacht voor cultuurbeleving;
- een adequaat beheer (kwaliteit en kwantiteit) van bestaande en eventueel nieuwe woongebieden, bedrijventerreinen, kantoren en detailhandel in Gelderland.

Borgen van de kwaliteit en de veiligheid van de leefomgeving

Een aantrekkelijke leefomgeving vergt een goede kwaliteit en beleving van natuur en landschap in Gelderland, een gezonde en veilige leefomgeving en een robuust bodem- en watersysteem. De provincie zet daarom in op het waarborgen en op het verder ontwikkelen van die kwaliteiten van Gelderland. De realisatie van deze tweede centrale doelstelling betekent vooral:

- ontwikkelen met kwaliteit, recht doen aan de ruimtelijke, landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteiten van de plek;
- zorg dragen voor een compact en hoogwaardig stelsel van onderling verbonden natuurgebieden en behoud en versterking van de kwaliteit van het landschap;
- een robuust en toekomstbestendig water- en bodemsysteem voor alle gebruiksfuncties; bij droogte, hitte en wateroverlast;

- een gezonde en veilige leefomgeving;
- een gezonde vrijetijdseconomie en aandacht voor beleving, bereikbaarheid en toegankelijkheid van cultuur, natuur en landschap.

2.2.1.2 Structuurvisiegebieden

Onderhavig plangebied is gelegen in de structuurvisiegebieden:

- Regio Stadsregio;
- Glastuinbouw in overige gebieden
- Windenergie uitgesloten wegens wettelijke beperkingen;
- Windenergie aandachtsgebied;
- Molenbiotoop;
- verklaring Stedelijke agglomoratie (toelichtend);
- verklaring Stedelijke centra (toelichtend);

Hieronder wordt het voor deze planherziening van belang zijnde structuurvisiegebied nader uitgewerkt.

Regio Stadsregio

De Stadsregio Arnhem Nijmegen wordt gekenmerkt door:

- het grootste stedelijke netwerk van Oost-Nederland;
- hoge kwaliteit van het voorzieningenniveau;
- kennisinstellingen: universiteit en hogescholen;
- de strategische ligging halverwege de Randstad en het Ruhrgebied;
- economische kracht: brede basis en topsectoren;
- goede bereikbaarheid over weg, water en spoor;
- de combinatie van stedelijke kwaliteiten en een mooie natuurlijke omgeving.

Voor een economisch sterke regio zijn een goede bereikbaarheid, een goed opleidingsaanbod, voldoende gekwalificeerd arbeidsaanbod, werkgelegenheid, ruimte voor bedrijven en aantrekkelijke woon- en werkmilieus cruciaal. In tegenstelling tot veel andere regio's in Gelderland kent de Stadsregio nog een groei van het inwoneraantal, zij het in het stedelijk kerngebied en niet op de flanken. Tot 2020 wordt nog een groei van het aantal woningen van circa 26.000 voorzien.

Er zijn nog veel nieuwe woningen nodig in de Stadsregio. In relatie tot versterking van de stedelijke structuur is het echter van groot belang welke bouwplannen als eerste gerealiseerd worden. Concentratie op de as Nijmegen-Arnhem (het stedelijk kerngebied), in relatie tot de OV-knooppunten, heeft hierbij voor de provincie prioriteit boven ontwikkeling op de flanken, omdat dat het beste bijdraagt aan versterking van de stedelijke structuur.

2.3 Gemeentelijk beleid

2.3.1 Structuurvisie Nijmegen 2013

In December 2013 heeft het College van B&W de Structuurvisie 2013 vastgesteld. Deze geeft het ruimtelijk beleid weer tot 2020. Duurzame stedelijke ontwikkelingen staan centraal in de structuurvisie, dit basisprincipe hangt samen met de volgende drie integrale ruimtelijke pijlers:

- Typisch Nijmegen, de ambitie is om de bestaande en voor Nijmegen unieke kwaliteiten zoveel mogelijk te behouden en waar mogelijk te versterken. De typerende kwaliteiten zijn: de unieke ligging in het landschap, de ruimtelijke dragers van de stad, de historische gelaagdheid, de dynamiek: Nijmegen is een stad in beweging en de duurzaamheid krijgt een prominente rol in deze visie met een brede invulling.
- Economische structuurversterking, de ruimtelijke kwaliteit van een stad is afhankelijk van de economische aantrekkingskracht. We willen ruimte bieden voor de ontwikkeling van de economische dynamiek van een wijk. We willen de creativiteit van ondernemers de ruimte geven.
- Karakteristieke wijken, onze ambitie is om wijken te hebben waarin mensen graag wonen met een variatie in het aanbod van woningen (zowel in woningtype als in prijsklasse).

Meer dan in de afgelopen jaren zet de gemeente Nijmegen, samen met partners, in op organisch en vraaggericht ontwikkelen, waar mogelijk in minder complexe projecten. De uitdaging is om daarbij het aanbod beter toe te snijden op de vraag vanuit de markt met meer aandacht voor de wensen van bewoners door burgerparticipatie, maatwerk, tijdelijk gebruik van leegstaande gebouwen en braakliggende terreinen, innovatieve oplossingen en een focus op duurzaamheid en ruimtelijke kwaliteit.

Duurzaamheid en ruimtelijke kwaliteit betekent dat we zorgvuldig omgaan met de ruimte in en om de stad. Het accent zal de komende jaren in de wijken meer op consolidatie en kleinschalige vernieuwing komen te liggen. De focus ligt op behoud, verduurzaming, eigentijdse aanpassingen, herbestemming en transformatie van bestaande woningen en gebouwen naast de ontwikkeling van het Waalfront, Nijmegen CS en de Waalsprong.

De ruimtelijke inrichting van steden wordt steeds meer een doorslaggevende economische concurrentiefactor. Hoge ruimtelijke kwaliteit wordt steeds belangrijker in de concurrentiestrijd met andere steden. Steden worden aantrekkelijker door samenwerking met bedrijfsleven, kennisinstellingen en bewoners te stimuleren, door een goede bereikbaarheid op openbaar vervoersknooppunten en door het aanbieden van toplocaties voor talent en investeerders. Minstens zo belangrijk is het ontwerpen en aanbieden van concurrerende woonmilieus, met hoogwaardige voorzieningen, voldoende recreatiemogelijkheden, cultuur en leefkwaliteit. We zullen steeds meer met gemengde bestemmingen in bestemmingsplannen werken, om economische kansen mogelijk te houden.

Wonen/ woongebied

In de rest van de stad gaat een andere wind waaien. We zijn terughoudend met het verlenen van medewerking aan nieuwe bouwprojecten. Nieuwbouw moet nadrukkelijk een tekort in de wijk opheffen. Bijvoorbeeld met combinaties van wonen en zorg of woningen voor studenten en jongeren in en bij het centrum van de stad. Of projecten die bestaande woningen vervangen. Deze terughoudendheid geldt zeker ook voor de bouw van nieuwe kantoren en bedrijfsruimtes daar waar elders in de stad forse leegstand is. We kiezen voor aanpassing en herbestemming.

We willen bewoners en bedrijven binden aan stad en wijk. Dit is ook een vorm van duurzaamheid. Een aantrekkelijke en prettige woonomgeving zorgt er bijvoorbeeld voor dat mensen lang in hun wijk blijven wonen. In paragraaf 3.1 Wonen wordt hier nader op ingegaan.

2.3.2 Bestemmingsplan Nijmegen Midden

Het plangebied is gelegen in het vigerende bestemmingsplan 'Nijmegen Midden', vastgesteld door de raad op 26 april 2006, goedkeuring Gedeputeerde Staten op 3 oktober 2006. Hieronder is een uitsnede weergegeven van het bestemmingsplan 'Nijmegen Midden'.

Figuur 2: Vigerend bestemmingsplan; bron: www.ruimtelijkeplannen.nl

Het plangebied heeft hierin de bestemmingen: Bedrijfsdoeleinden (B1-3); Gemengde Doeleinden (GD10); Groenvoorzieningen (G); Verkeersdoeleinden (V) en Parkeerdoeleinden (P).

De voor 'Bedrijfsdoeleinden (B1-3)' op de verbeelding aangegeven gronden zijn bestemd voor bedrijven voorzover deze voorkomen in de categorieën 1, 2 en 3 van de Staat van bedrijfsactiviteiten. Gebouwen en overkappingen mogen uitsluitend worden opgericht binnen het bouwvlak met een maximum goot- en nokhoogte (m) dan op de verbeelding is opgenomen.

Ter plaatse van de bestemming 'Gemengde doeleinden (GD-10)' zijn de gronden bestemd voor kantoren, dienstverlening, maatschappelijke voorzieningen en bedrijven in categorie 1 en 2 van de staat van bedrijfsactiviteiten. Gebouwen en overkappingen mogen uitsluitend worden opgericht binnen het bouwvlak met een maximum goot- en nokhoogte (m) dan op de verbeelding is opgenomen.

De voor 'Groenvoorzieningen (G)' op de verbeelding aangegeven gronden zijn bestemd voor groenvoorzieningen, waterpartijen, fiets- en wandelpaden alsmede voor (bouw)werken ten algemene nutte.

Ter plaatse van de bestemming 'Verkeersdoeleinden' zijn de gronden bestemd voor wegen met een functie voor verblijf en verplaatsing, verkeerswegen, parkeervoorzieningen, groenvoorzieningen en waterpartijen alsmede voor (bouw)werken ten algemene nutte.

De voor 'Parkeerdoeleinden (P)' op de verbeelding aangegeven gronden zijn bestemd voor gebouwde parkeervoorzieningen en berging van niet distributie bestemde goederen. Gebouwen en overkappingen mogen uitsluitend worden opgericht binnen het bouwvlak met een maximum goot- en nokhoogte (m) dan op de verbeelding is opgenomen.

Ten aanzien van het plangebied

De herontwikkeling voor de percelen aan de Genestetlaan (waaronder onder andere het voormalige Hermes-terrein) past qua bouwmassa en qua functie niet binnen de ter plaatse geldende bestemming. Een 'binnenplanse' afwijking is hiervoor niet gegeven, waardoor het bestemmingsplan herzien dient te worden voordat het bouwplan kan worden gerealiseerd.

Hoofdstuk 3 Sectoraal beleid

3.1 Wonen

3.1.1 Woonvisie Nijmegen 2009-2020

Het gemeentelijk beleid op het gebied van wonen is vastgelegd in de Woonvisie 2009-2020, Wonen Leeft! In deze nota wordt het woonbeleid uiteengezet tot 2020. In de woonvisie worden de volgende strategische keuzes gemaakt voor Nijmegen:

Ongedeelde stad: voorkomen van een tweedeling tussen de bestaande stad en de Waalsprong en binnen wijken en stadsdelen. Het doel blijft om woonmilieus te realiseren waarin mensen graag wonen, met een positief gewaardeerd woonklimaat. Leefbaar, schoon, en veilig en met variatie in het aanbod zodat mensen niet noodgedwongen hun wijk uitmoeten als ze aan een nieuwe stap in hun wooncarrière toe zijn. Het behoud van deze doorstromers en stijgers komt de leefbaarheid en sociale structuur ten goede. De gemeente richt zich op binnenwijkse wooncarrières en meer treden op de woonladder. Daarvoor is het ook nodig dat het aanbod, de spreiding en de kwaliteit van voorzieningen in orde is. Een ongedeelde stad vraagt om meer dan alleen een gedifferentieerde woningvoorraad.

Bewoners binden: is het tweede centrale uitgangspunt. De gemeente wil zorgen dat mensen een positieve keuze kunnen maken. Dat kan alleen als de gemeente rekening houdt met de individuele wensen en financiële mogelijkheden. Dat kan met een adequaat nieuwbouwbeleid waarbij de gemeente ook als kwaliteitsimpuls de kansen benut om nieuwe bewoners aan te trekken. Dat betekent sterke wijken waar mensen een wooncarrière kunnen maken, die levensloopbestendig zijn en waarin voldoende variatie is in huur en koop, woningtype en prijsklassen. Door een hoge kwaliteit van woningen en woonomgeving en de nodige keuzevrijheid te bieden kunnen bewoners aan Nijmegen gebonden worden. Hierbij spelen ook voorzieningen, economische structuur en cultureel klimaat een rol.

3.1.2 Stadsdeel Nijmegen Oud West

Het stadsdeel Oud West, hier aangevuld met het Willemskwartier, bestaat uit oude volkswijken in een stedelijk grondgebonden woonmilieu. De woningvoorraad bestaat voor het grootste deel uit vooroorlogse huurwoningen in bezit van woningcorporaties. Aan een aantal doorgaande wegen staat vooral particulier woningbezit. De corporatieve voorraad is grotendeels in de jaren zeventig en tachtig gerenoveerd. In het westelijk deel van het Willemskwartier is destijds gekozen voor sloop en vervangende nieuwbouw. De renovaties eind vorige eeuw hebben niet kunnen voorkomen dat nu opnieuw een aantal complexen niet langer voldoet aan hedendaagse en toekomstige woonwensen. Vandaar dat herstructurering van delen van de voorraad nu aan de orde is.

Naar leeftijd is de samenstelling van de bevolking tamelijk gemiddeld. Het aandeel ouderen is wat lager en het aandeel eenoudergezinnen wat hoger dan gemiddeld.

Het grootste verschil betreft de etniciteit. Het aantal allochtone huishoudens is stedelijk gemiddeld 12%. In het Willemskwartier is dit 28%. Oud West is een stadsdeel waar relatief veel mensen met een zwakke of kwetsbare sociaal-maatschappelijke positie wonen. Er wonen relatief veel huishoudens met lage inkomens, hoewel het aantal uitkeringsgerechtigden de afgelopen periode flink is teruggelopen. Maar sociale problematiek rond werk, armoede en schulden komt vaak voor. Verder zijn er moeilijkheden bij huishoudens rond opvoeding, huiselijk geweld en verslaving. Dit uit zich ook buitenshuis in overlast van buren en jongeren, schoolverzuim en drugsoverlast.

De Stads- en Wijkmonitor signaleert een lage tevredenheid van de bewoners met de openbare ruimte en een daling ten opzichte van de meting twee jaar geleden. Het groen wordt matig gewaardeerd, het aantal klachten bij de Bel- en Herstellijn is toegenomen en de score op de schaal verloedering is nog iets verder gedaald.

Het oordeel dat bewoners geven over de ontwikkelingen in hun buurt is wisselend. Een flink deel ziet verbetering, voornamelijk in de delen die ook geherstructureerd zijn, maar een ongeveer even groot deel ziet achteruitgang. Ondanks dit alles is de bevolking in het stadsdeel Oud West over het algemeen gehecht aan hun wijk. De integrale aanpak van de afgelopen jaren, en de inzet van de participanten in het wijkbeleid (o.a. welzijn, scholen en ouder kind centra), heeft een positieve invloed. Dit laat onverlet dat de wijken relatief veel sociale problemen kennen en op een aantal punten nog zeer kwetsbaar zijn.

3.1.3 Beleidslijn Wonen

In Oud-West en het Willemskwartier wordt de herstructurering van de slechte delen van de voorraad voortgezet. Hierbij richten we ons op meer differentiatie en kwaliteit in het woningaanbod. Met het “verversen” van de oude voorraad worden kwaliteitsachterstanden weggewerkt. Wat meer variatie in het aanbod maakt het mogelijk dat bewoners die een stap in de wooncarrière willen maken niet perse de wijk hoeven te verlaten. Dat is goed voor de sociale cohesie en zorgt ook voor een breder draagvlak onder winkel- en maatschappelijke voorzieningen. In het Willemskwartier hebben de voorzieningen een belangrijke impuls gekregen door de realisatie van het nieuwe voorzieningenhart.

Daarbij is het van groot belang dat deze fysieke aanpak blijft gecombineerd met maatregelen om de sociale problematiek aan te pakken. Bestaande programma's op dat terrein zullen worden doorgezet. Alleen dan is er zicht op een verbetering van de leefbaarheid en het woonklimaat in deze wijken. Door de herstructurering zal een deel van de goedkope woningvoorraad verdwijnen. Compensatie hiervan is noodzakelijk gezien de grote vraag naar dit segment.

Het aantal ouderen in Oud West zal de komende jaren licht toenemen. Daarop anticiperen we met meer combinaties van wonen en zorg. In het Willemskwartier zijn weinig voorzieningen en woonvormen voor ouderen aanwezig. Uit het recent vastgestelde planningskader wonen met zorg (dd. 11 februari 2014) blijkt nog een tekort aan specifieke wonen met zorg projecten. De locatie aan de Genestetlaan, dicht bij het spoor is o.a. vanwege externe veiligheid geen geschikte locatie voor deze doelgroep.

3.1.4 De Nijmeegse Woningmarktverkenningen 2013-2020

Recent (18 februari 2014) zijn er een nieuwe woningmarktverkenningen "De Nijmeegse Woningmarkt 2013-2020) vastgesteld. Deze woningmarktverkenning geeft de richting aan voor diverse locaties in de stad. De te ontwikkelen locatie aan de Genestetlaan ligt in de wijk het Willemkwartier op de grens van de twee woonmilieus (stadsbuurt en stedelijk grondgebonden). Deze locatie is, vanwege de ligging dicht bij het stadscentrum en dicht bij voorzieningen, geschikt voor de invulling met woningen in het stadsbuurtwoonmilieu. Hierbij moet wel voldaan worden aan voorwaarden; de vraag gaat voornamelijk uit naar goedkope huurwoningen met voldoende woonkwaliteit. Hierbij hebben we de doelgroep starters voor ogen die in en rondom het centrum willen wonen, denk aan ex-studenten.

Tevens heeft de ontwikkeling een meerwaarde voor de wijk, door een toevoeging van ruimere appartementen. Hierdoor is het project interessanter voor starters uit Willemskwartier. Ook geven ruimere appartementen de mogelijkheid om een langere woonperiode door te brengen. Ook is in de wijk nog behoefte aan een toevoeging van wonen met zorg. Maar daar is deze locatie zoals bovenstaand vermeld niet geschikt voor.

3.1.5 Conclusie

De voorgestane ontwikkeling wordt als acceptabel beoordeeld, mits voldaan wordt aan een kwalitatieve invulling voor starters (zowel ex-studenten als bewoners uit Willemskwartier) en er in samenspraak met de gemeente en de buurt verdere invulling aan de uitwerking van het plan wordt gegeven.

3.2 Verkeer

3.2.1 Bereikbaarheid

Gemotoriseerd verkeer:

Het plangebied wordt ontsloten via de Genestetlaan. De Genestetlaan is een erftoegangsweg met een maximumsnelheid van 30km/u. De ontsluiting van het (parkeer)terrein dient vorm te worden gegeven door middel van een inritconstructie. Het verkeer van en naar het parkeerterrein dient hierbij voorrang te verlenen aan alle verkeer op de Genestetlaan.

Langzaam verkeer:

Het plangebied kan vanuit elke toegang ontsloten worden door fiets en voetganger.

Openbaar vervoer:

Voor gebruik van het openbaar vervoer is het plangebied aanwezen op de bushaltevoorzieningen Tollenstraat en Thijmstraat (buslijn 1, 3, 4 en 8). Deze bevinden zich aan de Willemsweg en de Thijmstraat.

3.2.2 Parkeren

Het aantal parkeerplaatsen wordt berekend aan de hand van de toepassing van artikel 2.5.30 uit de Nijmeegse bouwverordening. Het artikel is een uitwerking van de door Burgemeester en Wethouders vastgestelde parkeervisie (2012) en de hierin verbonden Nota Parkeernormen Gemeente Nijmegen (2012). Het plangebied valt in de stedelijke zone "Schil/Overloopgebied".

Woning	Schil/overloop-gebied	Eenheid	Aandeel	bij 270 app.	bij 254 app.	bij 245 app.	bij 225 app.
woningen midden 90 - 135 m² GBO	1,50	per woning	0,3 pp	405	381	368	338
woningen klein 50 - 90 m² GBO	1,30	per woning	0,3 pp	351	330	319	293
woningen zeer klein ≤ 50 m² GBO (zelfstandig)	0,85	per woning	0,3 pp	230	216	208	192

Gebruiksvloeroppervlakte (GBO volgens NEN 2580). Dit omvat enkel de voor bewoning geschikte vloeroppervlakte waarbij bijvoorbeeld de vloer onder een schuine kap met een vrije hoogte van minder dan 1,5 meter niet wordt meegerekend.

De noodzakelijke parkeervoorzieningen moeten op eigen terrein worden aangelegd. Binnen het plangebied zijn voldoende mogelijkheden om het benodigde aantal parkeerplaatsen te realiseren. Er kan geen gebruik worden gemaakt van openbare parkeervoorzieningen in de omgeving.

Het aandeel bezoekersparkeren moet openbaar toegankelijk zijn in het plangebied. Deze zijn te bereiken via de Genestetlaan. Het bewoners parkeren wordt gerealiseerd in een ondergrondse garage. Deze is te bereiken via het parkeerterrein tussen het spoor en de Willemsweg. Het parkeerterrein is te benaderen via de aansluiting op de Willemsweg tegenover de Tollensstraat. Tevens wordt er voor de parkeergarage voor bewoners een ontsluitingsroute gerealiseerd richting de Genestetlaan via de inrit van het bezoekersparkeerterrein.

3.3 Milieu

3.3.1 Bedrijvigheid

Algemeen

Ten gevolge van het bestemmingsplan Nijmegen Midden – 17, Ontwikkeling de Genestetlaan, wijzigt de bestemming van Bedrijfsdoeleinden (B 1-3) en Gemengde Doeleinden 10 (GD-10) in voornamelijk Wonen (W) en Groen (W). Meer in het bijzonder opgemerkt is de locatie bedoeld voor een woonfunctie welke bestaat uit een- en tweepersoonsappartementen, die gekoppeld ook een gezinsappartement kunnen opleveren.

Over de bovenstaande wijziging kan ten aanzien van dit plan opgemerkt worden dat het toekomstig gebruik een duidelijke verbetering oplevert van de milieusituatie ter plaatse. In de naaste omgeving wordt in overwegende mate gewoond, echter bevindt zich aan het noordelijk deel van de Willemsweg bedrijvigheid in de vorm van in het bijzonder (wijkgebonden)detailhandel. rekening houdend met het bovenstaande kan de invulling als passend worden aangemerkt vanuit algemene milieuoptiek.

Bedrijvigheid

De naaste omgeving van het plangebied kenmerkt zich in overwegende mate door wonen met langs de het noordelijk deel van de Willemsweg lichte bedrijvigheid. Deze bedrijvigheid voldoet, op één uitzondering na, aan de voorwaarden voor functiemenging. Op de Willemsweg 92 is een inrichting voor de verkoop van eindejaarsvuurwerk aan particulieren gevestigd. De nieuw te bouwen appartementen bevinden zich op tenminste 12 meter uit de deur van de vuurwerkbewaarplaats, en deze afstand voldoet daarmee ruimschoots aan de vanuit het Vuurwerkbesluit gestelde minimale eis van 8 meter.

Voorts licht het plangebied op ongeveer 120 meter uit het Prorail emplacement in de zogenaamde Spoorkuil. Dit emplacement wordt aangemerkt als een categorie 4.1 inrichting met een hindercirkel van 200 meter. Gezien echter het gebied als totaal nogal wat (lichte) bedrijvigheid kent, voornamelijk langs het noordelijk del van de Willemsweg, eveneens het deel dat grenst aan het plangebied, kan ter plaatse gesproken worden van functiemenging. Binnen een dergelijk gebied is de hindercirkel voor een dergelijke activiteit geen 200 meter maar slechts 100 meter. Daar het gebied van Prorail op ongeveer 120 meter van het plangebied ligt, is onderlinge beïnvloeding niet aannemelijk. Daar de factor geluid maatgevend is voor de hindercontour, echter de referentiepunten aan de westzijde van de inrichting op de (geluid)gevoelige bestemmingen aan de Tollensstraat zijn gelegen kan het nieuwe bouwplan de bedrijfsvoering van het emplacement niet negatief beïnvloeden.

Indirecte hinder

Met betrekking tot de toekomstige parkeerbehoefte van het Bestemmingplan Nijmegen Midden – 17, Ontwikkeling de Genestetlaan kan opgemerkt worden dat het plan uitgaat van ongeveer 225 etagewoningen.
Rekening houdend met deze invulling is er in voldoende mate voorzien in parkeren op eigen terrein. Er is daarom niet of nauwelijks toename van de parkeerdruk te verwachten in het openbaar gebied. De nieuwe invulling zal daarom geen aanleiding geven tot een onacceptabele toename van de indirecte hinder.

Conclusie

Het onderhavige bestemmingsplan kan als acceptabel worden aangemerkt.

3.3.2 Bodem

De toekomstige bouwlocatie bestaat uit 2 kadastrale percelen namelijk Gemeente Hatert sectie M nummer 3573 en 775. (perceel ten westen van locatie is 4641). Perceel 3573 is in eigendom van NS Vastgoed BV, het andere perceel (775) is in eigendom van de gemeente Nijmegen.

Op de locatie zijn in het verleden een aantal onderzoeken uitgevoerd, te weten:

- 1993, Oranjewoud juni 1993, Rapportage inzake het verkennend bodemonderzoek terrein aan de Genestetlaan te Nijmegen, 15009-70303;
- 1994, TAUW, augustus 1994, Nulsituatie onderzoek Zuidooster busdiensten NV aan de Genestetlaan 4 te Nijmegen, nr R3356280.F02/HTP;
- 1994, Ingenieursbureau Bakker Straathof BV, NS emplacement Nijmegen Km 16.410-18.420, Km 64.460-65.400, nr PBS/93/533/JK/161;
- 1996, TAUW, 22-10-1996, Nulsituatie/Bsb onderzoek NS-emplacement KM 16.4-18.3 te Nijmegen, nr R3503887.H02/JJT/RVB;
- 1997, TAUW, 4-7-1997, Achtergrondwaarde onderzoek overig NS-terrein Willemsweg/Genestetlaan te Nijmegen, nr R3584135.H02/GJI;
- 1997, TAUW, 3-12-1997, Deelsaneringsplan locatie Genestetlaan/Willemsweg te Nijmegen, nr. 3618633;
- 1999, De Spoorwegcombinatie, 23-6-1999, Orienterend bodemonderzoek NS emplacement Nijmegen locatiecode 00579 Geocode 514 KM 16.200-18.300 Geocode 046 KM 64.400-65.500, nr 527.0002;
- 2000, De Spoorwegcombinatie, 13-7-2000, Grondwateronderzoek NS emplacement Nijmegen locatiecode 00579 Geocode 514 KM 16.200-18.300 Geocode 046 KM 64.400-65.500, nr 527.200;
- 2001, SGS Ecocare, 23-1-2001, Nulfase bodemonderzoek NS emplacement Nijmegen vergunningsplichtige activiteiten Geocode 046/514 KM 18.000-18.200; nr
- 2003, WMR, 9-12-2003, Nader onderzoek Genestetlaan 4, nr JZ/00144;
- 2004, De Straat Milieuadviseurs, 12-7-2004, Verkennend onderzoek De genestetlaan 4 te Nijmegen, nr B04B0211;
- 2004, SGS Ecocare, 22-3-2004, Nader Bodemonderzoek NS Emplacement Nijmegen Geocode 514 KM 16.200-17.500 Geocode 046 KM 64.400-65.500, nr 527.011;
- 2007, Syncera Milieu, 19-7-2007, Evaluatie Milieukundige begeleiding de Genestetlaan 4 te Nijmegen, nr B07B0032;

De bevindingen zijn hieronder per huidig kadastraal perceel weergegeven.

Kadastraal perceel Hatert sectie M nummer 775

Het terrein is vroeger gebruikt door de zuidooster/hermes busmaatschappij. Op het terrein met kadastraal nummer 775 zijn in het verleden een aantal bodemonderzoeken uitgevoerd.

De meest recente onderzoeksgegevens van de locatie dateren uit medio 2004. In het kader van de aankoop van het terrein door de gemeente Nijmegen en de mogelijke ontwikkeling is het terrein onderzocht. Het terrein is daarbij onderverdeeld in 8 deellocaties. Van deze deellocaties zijn er 7 verdacht van verontreiniging (A t/m F en H) en is locatie G het overige terreindeel. Op basis van dit onderzoek is op een aantal plaatsen een minerale olieverontreiniging gesaneerd (zie hieronder). Op het overige terreindeel (G) is koper, lood, zink, kwik en PAK in de bovengrond (0-0,5 m-mv) aangetoond boven de Achtergrondwaarde. Op het terreindeel dat grenst aan nummer 3573 is Koper aangetroffen boven de I-waarde (dit deel maakt onderdeel uit van de bodemverontreiniging die is aangetroffen op kadastraal perceel 3573. In de ondergrond (0,5-0,9 m-mv) is lood aangetroffen boven de Achtergrondwaarde.

Naar aanleiding van de uitgevoerde onderzoeken heeft ook op een aantal plaatsen een sanering plaatsgevonden.Ter plaatse van oude dieseltanks en een dieselpomp (aan de voorzijde van het terrein, grenzend aan de tuinen van Willemsweg 110 tot en met 118) is in de

periode 1994-1996 een minerale olieverontreiniging gesaneerd. Beide verontreinigingen zijn beoordeeld als nieuwe gevallen. De verontreiniging in de grond was afgeperkt op 12 m-mv. Het grondwater dat zich op gemiddeld 17 m-mv bevind is niet verontreinigd met minerale olie. De sanering bestond uit twee delen. In eerste instantie is grond zoveel mogelijk verwijderd door ontgraving. Daarna heeft nog een in-situ sanering plaatsgevonden. Het eindresultaat van de sanering is dat er op grotere diepte nog een restverontreiniging is achtergebleven (vanaf ongeveer 4,5 m-mv werden bij controlemetingen nog concentraties tussen de tussengrenswaarde en interventiewaarde aangetroffen). Verder heeft in 1995 ook een sanering op minerale olie plaatsgevonden ter plaatse van een ondergrondse olietank en een olie/vetafscheider. Hierbij is tot een diepte van ongeveer 9 meter minus maaiveld ontgraven. In de putbodem is geen overschrijding van minerale olie aangetoond. In de putwanden (vanaf maaiveld tot 3 meter minusmaaiveld) zijn nog lichte concentraties aan minerale olie aangetoond (40 mg/kg ds).

In 2007 heeft nog op een aantal andere plaatsen op het terrein een sanering plaatsgevonden. Ook in dit geval ging het om minerale olieverontreinigingen. Bij de sanering is op een locatie een restverontreiniging in de wand achtergebleven (deellocatie A 55 mg/kg ds).

Conclusie

De gegevens geven geen aanleiding om op het terrein nog een bodemverontreiniging te verwachten. Als de restverontreiniging die destijds is achtergebleven nog aanwezig is, bevindt deze zich op grotere diepte en gaat het om concentraties beneden de interventiewaarde.

Gelet op de ouderdom van de rapporten zijn deze niet actueel genoeg om te kunnen dienen als onderlegger voor een Omgevingsvergunning.

Kadastraal perceel Hatert sectie M nummer 3573

Dit terrein is vroeger voornamelijk in gebruik geweest als brandstoffengroothandel en tankstation en als kolen op en overslagslagplaats. Een deel van het terrein is in gebruik (geweest) als parkeerterrein voor bussen.

Op dit perceel zijn ook een aantal bodemonderzoeken uitgevoerd. In 1993 is het terrein verkennend onderzocht. Daarbij zijn een aantal verdachte locaties op het terrein onderzocht (maar niet alle locaties!). Uit dat onderzoek blijkt dat er op een aantal locaties minerale olie is aangetroffen boven de tussengrenswaarde en de interventiewaarde. Ondanks de aangetroffen concentraties is hier geen nader onderzoek uitgevoerd naar deze stoffen.

In een later stadium is in opdracht van NS in 2004 nog onderzoek gedaan naar de aanwezigheid van zware metalen en PAK's. Daaruit bleek dat een deel van het terrein verontreinigd is met koper en lood boven de interventiewaarde en PAK boven de tussenwaarde. In totaal gaat het om een oppervlak van ongeveer 3000 m^2. Deze verontreiniging bevindt zich gemiddeld in de bovenste halve meter. Het bevoegd gezag voor de Wet bodembescherming heeft in een besluit vastgesteld dat daar sprake is van een geval van ernstige bodemverontreiniging. Tevens heeft ze vastgesteld dat bij ongewijzigd gebruik geen sanering noodzakelijk is omdat het terrein is voorzien van een gesloten verharding. Bij een wijziging in gebruik moet dit aan het bevoegd gezag worden doorgegeven. Ook mogen geen werkzaamheden plaatsvinden in de bodem onder de verharding zonder dat dit wordt gemeld aan het bevoegd gezag Wet bodembescherming.

Conclusie

Uit de gegevens blijkt dat er in ieder geval op een deel van het terrein een geval van ernstige bodemverontreiniging aanwezig is. Bij ontwikkeling van het terrein moet daar rekening mee

worden gehouden en zal een sanering noodzakelijk zijn. Verder zijn niet alle verdachte locaties onderzocht of is het onderzoek onvoldoende geweest om uit te sluiten dat er nog andere verontreinigingen aanwezig zijn. Een aanvullend bodemonderzoek moet daar duidelijkheid over geven.

Op basis van de huidige gegevens voldoet de bodem pas als er een bodemsanering heeft plaatsgevonden.

Financieel zijn er saneringsrisico's te verwachten. Uit gesprekken met NS Stations blijkt dat zij of de ontwikkelaar de bodem gaat saneren. Bij de Omgevingsvergunning dient een nieuw bodemonderzoek en saneringsevaluatie aangeleverd te worden.

3.3.3 Geluid

De Wet geluidhinder (Wgh) is van toepassing binnen de wettelijke vastgestelde zone van een (spoor)weg. Wegen waarvoor een maximum snelheid geldt van 30 km/uur en die binnen een als woonerf aangeduid gebied liggen zijn niet gezoneerd en daardoor niet onderzoeksplichtig. In de Wgh staan voorkeurswaarden die alleen onder voorwaarden mogen worden overschreden. De voorkeurswaarde voor wegverkeer bedraagt 48 dB. Voor railverkeer bedraagt de voorkeurswaarde 55 dB. Naast voorkeurswaarden zijn in de Wgh ook maximum toegestane geluidsbelastingen opgenomen. Als de voorkeurwaarde wordt overschreden maar de maximum toegestane geluidsbelasting niet kan onder voorwaarden een ontheffing worden verleend. In de "Beleidsregels Hogere Waarden Wet Geluidhinder" zijn deze voorwaarden opgenomen.

De te realiseren woningen liggen binnen de onderzoekszones van de Graafseweg, Willemsweg en de spoorlijn Nijmegen-Venlo.

Uit het akoestisch onderzoek (Bijlage 1 Akoestisch onderzoek) blijkt dat ten gevolge van wegverkeer op de Graafseweg en de Willemsweg de voorkeurswaarden worden overschreden. De hoogst berekende geluidsbelasting ten gevolge van wegverkeer op de Graafseweg en de Willemsweg bedraagt respectievelijk 51 dB en 49 dB. Ten gevolge van de spoorlijn bedraagt de maximale gevelbelasting 63 dB. Daarbij is rekening gehouden met een scherm van 2 meter hoogte of vergelijkbare voorziening.

Alle woningen voldoen aan de Wet geluidhinder en binnen het plan voldoen 169 van de 225 woningen aan de "Beleidsregels Hogere Waarden Wet Geluidhinder". De woongebouwen zullen voor een groot deel bestaan uit eenzijdig georiënteerde appartementen. De appartementen die aan de geluidbelaste zijde van het gebouw liggen hebben geen geluidluwe buitengevel en geen geluidluwe buitenruimte. Deze appartementen voldoen daarmee niet aan het hogere waarde beleid. Uit onderzoek blijkt dat er in de wijk behoeft is aan goedkope starterswoningen zodat nieuwkomers de wijk niet hoeven te verlaten. Daarnaast blijkt een tekort aan woningen voor ouderen. Bij dergelijke woontypen passen kleine appartementen. Stedenbouwkundig gezien is dan een eenzijdige oriëntatie niet te voorkomen. Tevens zijn de hogere waarde die nodig zijn niet dusdanig hoog dat sprake is van een slecht woonklimaat. Daarom wordt gebruik gemaakt van de mogelijkheid om voor de woningen die het betreft af te wijken van het hogere waarde beleid.

Voor de woningen die een hogere geluidsbelasting hebben dan de voorkeurswaarde, is door de gemeente een hogere waarde vastgesteld. In het besluit staat onder welke voorwaarden de hogere waarden zijn vastgesteld.

3.3.4 Luchtkwaliteit

Als een ruimtelijk plan getoetst wordt op luchtkwaliteit, moet worden gelet op de volgende 2 zaken:

a. het plan als veroorzaker van verkeer en daardoor bron van slechte luchtkwaliteit;
b. het plan als te beschermen object tegen slechte luchtkwaliteit.

ad a) het plan als veroorzaker van verkeer en daardoor bron van slechte luchtkwaliteit

Op 15 november 2007 is de Wet Milieubeheer uitgebreid met hoofdstuk 5, titel 5.2 Luchtkwaliteiteisen. De regelgeving met betrekking tot luchtkwaliteitseisen is verder uitgewerkt in AMvB's (Besluit niet in betekenende mate bijdragen luchtkwaliteitseisen, Besluit gevoelige bestemmingen luchtkwaliteitseisen) en Ministeriële regelingen (Regeling niet in betekenende mate bijdragen luchtkwaliteitseisen, Regeling beoordeling luchtkwaliteit 2007, Regeling projectsaldering luchtkwaliteit 2007).

Grenswaarden voor luchtkwaliteit gelden o.a. voor de stoffen stikstofdioxide (NO_2) en fijn stof (PM_{10}). In Nijmegen worden alleen voor NO_2 en PM_{10} mogelijke overschrijdingen verwacht. De grenswaarden betreffen bestuurlijke normen, ook beneden de grenswaarden zijn in studies gezondheidseffecten waargenomen.

Plannen die niet meer dan 3% bijdragen aan een verslechtering van de luchtkwaliteit, hoeven niet getoetst te worden aan de luchtkwaliteitseisen in de Wet Milieubeheer, hoofdstuk 5. In een regeling is nader uitgewerkt dat een woningbouwplan met minder dan 1500 woningen en één ontsluitingsweg, minder dan 3% bijdraagt. Dit komt overeen met een verkeersaantrekkende werking van ca. 7500 motorvoertuigen per etmaal. Verwacht wordt dat het onderhavige plan een verkeersaantrekkende werking zal hebben, die ruim onder bovenstaande grens blijft. Het plan is derhalve NIBM en het hoeft derhalve niet aan de luchtkwaliteitseisen getoetst te worden.

ad b) het plan als te beschermen object tegen slechte luchtkwaliteit.

Op 16 januari 2009 is het Besluit “gevoelige bestemmingen (luchtkwaliteitseisen)” in werking getreden. Met deze amvb wordt de bouw van zogenaamde gevoelige bestemmingen in de nabijheid van (snel)wegen beperkt. Het besluit heeft als doel het beschermen van mensen met een verhoogde gevoeligheid voor fijn stof (PM10) en stikstofdioxide (NO2), met name kinderen, ouderen en zieken. Scholen, kinderdagverblijven en verzorgings-, verpleeg- en bejaardentehuizen met bijbehorende terreinen zijn gevoelige bestemmingen. Plannen voor gevoelige objecten zijn niet toegestaan binnen 300 meter vanaf de rand van een rijksweg of binnen 50 meter vanaf de rand van een provinciale weg, mits ter plaatse een grenswaarde overschreden wordt. Voor drukke stadswegen worden geen afstanden genoemd, maar kunnen door lokaal beleid aangewezen worden.

De geplande nieuwbouw betreft geen gevoelige bestemmingen en voldoet daarmee ook aan dit aspect.

3.3.5 Externe veiligheid

3.3.5.1 Algemeen

De gemeente heeft de wettelijke plicht externe veiligheid mee te wegen in de besluitvorming over ruimtelijke ontwikkelingen. In deze afweging is het van belang de risico's te beschouwen die, in dit geval, voornamelijk ontstaan door de spoorlijn 's-Hertogenbosch - Nijmegen. De kans dat er een zwaar ongeval op deze route gevaarlijke stoffen plaatsvindt, is zeer klein. De effecten van een dergelijk ongeval kunnen echter zeer groot zijn. In het bestemmingsplan Nijmegen Midden – 17, Ontwikkeling de Genestetlaan moet van deze kans op een zwaar ongeval rekenschap gegeven worden. Diverse risicobronnen hebben een invloedsgebied over het plangebied. Voor wat betreft de inrichtingen zijn dat Broekman Logistics en NXP. Daarnaast is echter het vervoer van gevaarlijke stoffen over het spoor van Nijmegen naar Den Bosch veruit de grootste risicobron voor de geplande ontwikkeling. In onderstaande toelichting zal getoetst worden aan de plaatsgebonden risicocontour van deze bronnen en zal het groepsrisico worden verantwoord.

Plaatsgebonden risico (PR)
Onder het plaatsgebonden risico (PR) verstaat men de kans per jaar dat een persoon, die zich continu en onbeschermd op een bepaalde plaats in de omgeving van een gevarenbron bevindt, overlijdt ten gevolge van een ongeval met gevaarlijke stoffen. Voor het plaatsgebonden risico zijn grenswaarden aangegeven. Deze grens ligt op een slachtoffer per miljoen jaar extra.

Groepsrisico (GR)
Het groepsrisico (GR) geeft aan wat de kans is op een ongeval met ten minste 10, 100 of 1000 dodelijke slachtoffers in de omgeving van de beschouwde bron. Het groepsrisico wordt getoetst aan de hand van zogenaamde oriëntatiewaarde. Van deze waarde kan in voorkomende gevallen afgeweken worden.

3.3.5.2 Toetsing Plaatsgebonden Risico (PR)

Het PR contour van Broekman Logistics en NXP liggen vrijwel op het eigen terrein van deze bedrijven en zijn dus niet van invloed op het plangebied. Ook de spoorlijn 's-Hertogenbosch – Nijmegen heeft geen PR 10^{-6} risicocontour buiten de begrenzing van de transportas zelf. De plaatsgebonden risicocontouren vormen dus geen belemmering voor het plangebied.

3.3.5.3 Verantwoording GroepsRisico (GR)

Inrichtingen

Voor de risicobronnen die op geruime afstand van een nieuwe ontwikkeling liggen zijn in de Beleidsvisie externe veiligheid van Nijmegen van 12 februari 2014 standaard verantwoordingen voor het groepsrisico opgenomen. Voor de verantwoording van het groepsrisico ten gevolge van de gevaarlijke stoffen van NXP en respectievelijk Broekman wordt dan ook verwezen naar de tekst op pagina 33 (verantwoordingsniveau 3a) van de beleidsvisie.

Het spoor 's-Hertogenbosch - Nijmegen

Bij onderstaande verantwoording GR is gebruik gemaakt van de kwantitatieve risico analyse (QRA) Externe veiligheid Nijmegen Hermesterrein, risicoberekening spoortraject, projectnr.260979, revisie 00, d.d. 24 mei 2013. In deze QRA is rekening gehouden met een iets groter aantal woningen toch is deze representatief voor het huidige plan.

Voor de uitgangspunten van deze verantwoording wordt verwezen naar de Beleidsvisie externe veiligheid Nijmegen, vastgesteld op 12 februari 2014 door de raad. Met betrekking tot de personendichtheid binnen het invloedsgebied van de spoorlijn 's-Hertogenbosch – Nijmegen gelegen, moet opgemerkt worden dat deze binnen het plangebied stijgt van 50 naar rond de 250 personen. Binnen het plangebied zelf, met een oppervlakte van ongeveer 1,25 ha, gaat uiteindelijk de dichtheid omhoog van rond 40 pers./ha naar rond 192 pers./ha. Het groepsrisico was zonder de nieuwe ontwikkeling 0,14 x de oriëntatie waarde en met de nieuwe ontwikkeling 0,22 x oriëntatie waarde. Bij deze berekening is rekening gehouden met de data uit het Basisnet Spoor. Met betrekking tot de te nemen maatregelen om het groepsrisico te beheersen zijn vooral die voortvloeiend uit het Basisnet Spoor van belang, zoals minder wissels en minder storingsgevoelige wissels, betere beveiligingen op het spoor als bijvoorbeeld geavanceerd ATB, de brand-/hittewerende coating van de ketelwagons en het niet meer uit bloktreinen mogen bestaan met wagons gevaarlijke stoffen. Dit resulteert uiteindelijk in beduidend lager berekende risico's voor de toekomst. Opgemerkt dient wel te worden dat het realiseren van deze maatregelen zich bevindt buiten de invloedsmogelijkheden van de Gemeente Nijmegen. Zonder deze maatregelen ligt het groepsrisico boven de oriëntatiewaarde. Binnen het plangebied is geen ruimte geboden voor verminderd zelfredzamen.

De noodzaak van de ontwikkeling op deze locatie. De locatie is buitengewoon geschikt voor herontwikkeling. De nabijheid van het centrum met al haar voorzieningen en goede ontsluiting van het plangebied met het openbaar vervoer maken het een uitstekende locatie voor woningbouw. Voor de doelgroep studenten blijft de vraag naar geschikte goedkope huisvesting nabij het centrum, de HAN en de RUN bijzonder groot. Alternatieven zijn vanwege deze woonwensen dan ook dun gezaaid.

Een beperking op het bouwplan (minder aanwezigen) is niet mogelijk (ten opzichte van eerdere plannen is er al beperkt) gezien de ruimtelijke-/planologische- en financiële invulling die zwaar wegen in dit binnenstedelijk gebied. Gezien het feit dat ook de risicobron zich niet gemakkelijk laat verplaatsen wordt voor de huidige locatie een verantwoording uitgevoerd.

De ontwikkellocatie op zich ligt op ten minste 7 meter uit het hart van het dichtbijgelegen spoor. Het bouwvlak zelf ligt op 35 meter uit het hart van het spoor. Er is dus al afstand gecreëerd tussen het toekomstige gebouw en de risicobron.

De interne ontvluchtingmogelijkheid (centraal trappenhuis) van woongebouw A ligt op ongeveer 45 meter van de risicobron, deze ontvluchtingmogelijkheid ligt gedeeltelijk ingekapseld binnen het gebouw, omgeven door een harde schil, en is daarmee redelijk calamiteitenresistent te noemen. De interne ontvluchtingmogelijkheid (centraal trappenhuis) van woongebouw B ligt op ongeveer 85 meter van de risicobron, de galerijen waarop ontvluchting mogelijk is zijn open, maar wel gesitueerd aan de oostzijde (luwe zijde) van dit gebouw. Opgemerkt kan worden dat het overgrote deel van de aanwezigen daarmee over een voldoende veilige interne ontvluchtingmogelijkheid beschikt.

Het plan is volledig ontsloten zowel aan de noord als aan de zuidzijde. Dit levert twee mogelijke vluchtroutes op en ook voor de hulpdiensten twee mogelijkheden om een incident te bereiken.

De gemeente Nijmegen heeft geen invloed op de hoeveelheid of de aard van de stoffen die over het spoor worden getransporteerd. De introductie van het Basisnet vervoer gevaarlijke stoffen zal zoals hierboven beschreven gepaard gaan met enkele landelijke maatregelen die het risico zullen verlagen.

Het basisnet wordt waarschijnlijk pas 2015 van kracht.

Het betreft hier een specifieke woonfunctie, waarbij dergelijke voorzieningen die voornamelijk zullen bestaan uit sterk brandwerende (voornamelijk blinde) gevels niet wenselijk worden geacht. Gekozen is daarom toch voor gevels met veel licht en lucht. Met betrekking tot de interne vluchtwegen wordt opgemerkt dat de centrale trappenhuizen en entrees van de beide woongebouwen zich binnen de 200 meter zone (aandachtsgebied BLEVE) vanaf de spoorlijn bevinden. Gezien de inpandige en afgeschermde ligging van de trappenhuizen is het echter waarschijnlijk dat bij de ontwikkeling van dit scenario deze vluchtwegen gebruikt kunnen worden.

Binnen het plangebied worden uitsluitend een kwetsbare bestemming gerealiseerd. Met betrekking tot het plan zal specifieke voorlichting worden verstrekt over de risico's van een calamiteit op het spoor en om hen te (laten) informeren over hoe te handelen in geval van een incident bij het spoor.

In geval van een calamiteit zal gewaarschuwd worden door het in werking stellen van het Waarschuwings- en alarmsysteem als onderdeel van de algemene Rampenbestrijding. Het plangebied valt binnen de dekking van de sirenepalen. Op termijn zal dit waarschuwingssysteem vervangen worden door NL-alert.

Aangezien het plangebied ook binnen het invloedsgebied van een toxisch scenario ligt, zal een centraal afsluitbaar ventilatiesysteem verplicht onderdeel uit gaan maken van het bouwplan.

De veiligheidsregio Gelderland Zuid heeft op 8 mei 2014 advies uitgebracht (Bijlage 2 VRGZ, mei 2014) over de mogelijkheden van zelfredzaamheid en bestrijdbaarheid bij grootschalige incidenten op het spoor. Er worden door de VRGZ drie maatscenario's beschreven; de plasbrand, de BLEVE (gasexplosie) en de giftige wolk. Bij het eerste en tweede scenario constateert de VRGZ een knelpunt bij de gebrekkige toegankelijkheid van het spoor zelf. Bij de BLEVE wordt ook geconstateerd dat onvoldoende bluswater aanwezig is. De gemeente heeft al besloten deze problemen voor het gehele spoortraject in Nijmegen aan te gaan pakken. Bij de uitwerking van dit plan zal in overleg met de projectontwikkelaar gezocht worden naar oplossing voor de geconstateerde gebreken in de bluswatervoorziening.

Conclusie Groepsrisico

Gezien de hoogte en toename van het groepsrisico en bovenstaande overwegingen is het groepsrisico aanvaardbaar.

Cumulatie van risico's

Het plangebied ligt binnen de elkaar overlappende risicocontouren van de spoorlijn en een Bevi inrichting. De risico's van het spoor zijn substantieel veel groter dan de risico's van de BEVI bedrijven op kilometers afstand. De geaccumuleerde risico's wijken dus niet of nauwelijks af van de hierboven al verantwoorde risico's.

3.3.5.4 Conclusie

Externe veiligheid vormt met de aanvullende maatregelen zoals omschreven geen belemmering voor de vaststelling van het Bestemmingplan Nijmegen Midden – 17, Ontwikkeling de Genestetlaan.

3.3.6 Fysieke veiligheid

Het aspect fysieke (brand)veiligheid stelt voorwaarden aan de inrichting van de openbare ruimte, de situering van gebouwen ten opzichte van elkaar, de bluswatervoorziening en de bereikbaarheid. De van toepassing zijnde voorwaarden worden genoemd:

Inrichting openbare ruimte: ontvluchting en zelfredzaamheid

Hoe de openbare ruimte is ingericht, is van invloed op de mate waarin hulpdiensten de incidentlocatie kunnen bereiken en betrokkenen bij een incident in staat zijn een locatie te ontvluchten. In dit kader zijn de mogelijkheden voor ontvluchting en zelfredzaamheid binnen het plangebied getoetst. Hierbij gaat het er bijvoorbeeld om dat vluchtroutes in het gebouw/de gebouwen goed kunnen aansluiten op de omgeving.

In verband met het vervoer van gevaarlijke stoffen over het spoor is het voor de gebouwen in het plangebied belangrijk dat vluchtwegen vanuit het gebouw/de gebouwen op dusdanige manier lopen dat men snel van het risico weg kan vluchten. Dat wil zeggen dat ontvluchting van de gebouwen aan de risicoluwe zijde van het pand (zuidoostzijde) mogelijk moet zijn en dat de inrichting van de openbare ruimte dit ook faciliteert.

Aan de hand van het voorgelegde plan kunnen, behoudens bovenstaande opmerking over vluchtwegen die van het spoor af leiden, wat betreft de inrichting van de openbare ruimte geen beperkingen worden geconstateerd.

Situering van gebouwen.

In verband met brandveiligheid kan het Bouwbesluit voorwaarden stellen aan de afstand tussen gebouwen onderling en de positionering ten opzichte van elkaar. Op basis van het huidige plan zien wij op voorhand geen bijzondere beperkingen. Eventuele nadere eisen kunnen in het kader van de omgevingsvergunning gesteld worden.

Bluswatervoorziening

Het Bouwbesluit 2012 stelt eisen aan de beschikbaarheid van bluswater. Afstand van de bluswatervoorziening(en) tot de brandweertoegang van gebouwen dient maximaal 40 meter te bedragen. De benodigde capaciteit van de voorziening is voor een dergelijk complex minimaal 30 m^3 water per uur.

De situatie qua bluswatervoorziening op deze locatie voldoet niet (brandkranen liggen op te grote afstand). Er zal een aanvullende voorziening aangelegd moeten worden. In een eerder stadium is al vastgesteld dat de bluswatervoorziening voor gevaarlijke stoffenincidenten op het spoor tekort schiet. De gemeente heeft inmiddels besloten om in dergelijke voorzieningen te gaan investeren (minimaal 90 m^3 water per uur). De openbare ruimte in dit plangebied zou een geschikte locatie zijn voor een dergelijke bluswatervoorziening.

Bereikbaarheid

Wat bereikbaarheid betreft is het voor dit plangebied belangrijk dat de appartementen in het plangebied langs twee onafhankelijke routes door brandweervoertuigen zijn te bereiken. Daarbij zijn de dimensionering van de wegen en de bereikbaarheid van de hoofdtoegang van de gebouwen van belang. De afstand van de openbare weg/ontsluitingsweg op particulier terrein tot de toegang van het pand mag volgens het Bouwbesluit 2012 niet meer dan 10 meter bedragen en er dient een opstelplaats voor het voertuig te zijn.

Voor de brandweer en hulpdiensten zijn doodlopende wegen (ook op eigen terrein) onwenselijk, een extra ontsluiting aan de noordzijde van het plangebied is wenselijk. In het ontwerp van het terrein wordt hierin voorzien.

In een eerder stadium is vastgesteld dat de bereikbaarheid van het spoor tekort schiet. De openbare ruimte in dit plangebied is in de huidige ontwerpen geschikt voor ontsluiting van het spoor. In het ontwerp van de voorziene geluidsschermen, dient bereikbaarheid van het spoor meegenomen te worden (bijvoorbeeld door de aanleg van toegangs-/vluchtdeuren in het geluidsscherm).

Conclusie

De conclusie luidt dat vanuit het oogpunt van fysieke veiligheid de brandweer een aantal opmerkingen heeft op het vlak van bluswatervoorziening, bereikbaarheid en inrichting van de openbare ruimte. Deze punten dienen in de verdere uitwerking van het plan in overweging genomen te worden.

De voorwaarden t.a.v. bereikbaarheid en bluswatervoorziening zijn opgenomen in het Bouwbesluit 2012 en de nota 'Randvoorwaarden en Richtlijnen Brandweer Nijmegen m.b.t. bluswater en bereikbaarheid'.

3.3.7 Klimaat

Bodem en klimaat

In de opzet van het gebouw wordt rekening gehouden met een parkachtige structuur die er nu ook al is. Het is voor het leefklimaat belangrijk dat het oppervlakte open bodem zo groot mogelijk blijft. Dat is positief voor (water) kringloop, bodemprocessen en dus biodiversiteit. Een open bodem helpt daarbij met de regulering van het klimaat. Daarnaast is het voorkomen van voldoende groen (heesters/bomen) in het verblijfsgebied belangrijk vanwege schaduwvorming, verdamping/afkoeling en dus vermindering van hittestress).

3.4 Water

3.4.1 De watertoets

Voor de ruimtelijke aspecten heeft het Nationaal Waterplan de status van structuurvisie. Hierin zijn water en ruimtelijke ontwikkelingen geïntegreerd, conform de nieuwe Wet ruimtelijke ordening, Woningwet, Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en Bouwbesluit 2012 en de Waterwet.

Binnen de volgende documenten is de watertoets verankerd:

- Nota Anders Omgaan met Water (Kabinetsstandpunt over het waterbeleid 21e eeuw, dec. 2000)
- Bestuursakkoord Water (mei 2011)
- Landelijke Handreiking Watertoets 3 (RIZA, december 2009)
- Waterplan 2010 – 2015 (WP4)
- Waterbeheerplan 2010-2015 (Waterschap Rivierenland 30 oktober 2009)
- Grondwaterbeleidsplan Waterschap Rivierenland 2011-2014

3.4.2 Algemeen

Het plangebied maakt deel uit van de bestaande waterhuishoudkundige inrichting van het gebied Willemskwartier. Voor dit gebied zijn het “Waterplan Nijmegen (2001) & Gemeentelijk Rioleringsplan 2010 t/m 2016 & Waterhuishoudkundig Inrichtingsplan Waalsprong (2009) & Nota Afkoppelen en infiltratie hemelwaterafvoer (2013) ” relevant. Er vinden geen wijzigingen plaats als gevolg van de voorgenomen bestemming.

3.4.3 Oppervlaktewater

Binnen het plangebied en directe omgeving is geen oppervlaktewater aanwezig.

3.4.4 Grondwater

Het plangebied bevindt zich in niet een grondwaterwingebied of grondwaterbeschermingsgebied. Het grondwaterpeil ligt rond de 8 m +NAP en ligt daarmee meer dan 10 meter beneden het huidige maaiveld.

Uitgangspunt bij nieuwe stedelijke in- en uitbreidingen is dat er grondwaterneutraal wordt gebouwd. Dat wil zeggen dat de oorspronkelijke grondwaterstanden en -stromen in de omgeving niet wijzigen. Dit kan bereikt worden door:

- een grondwater gerelateerde locatiekeuze: geen stedelijke uitbreidingen in gebieden met (kans op) hoge grondwaterstanden;
- maatregelen te treffen bij bouwrijp maken en tijdens de bouw (ophogen, goede structuur van het oppervlaktewatersysteem, voorkomen verdichting bodemstructuur);
- een waterproof bouwkundig ontwerp van woningen en gebouwen (bijvoorbeeld kruipruimteloos)

Om grondwateroverlast in bestaand stedelijk gebied te beperken zet de gemeente in eerste instantie in op bouwkundige maatregelen. Pas als dit onvoldoende soelaas biedt komen drainerende of onttrekkende oplossingen in beeld.

Er mag ondergronds gebouwd worden, mits er voldoende technische maatregelen worden getroffen zodat de bouw waterdicht is.

3.4.5 Riolering / hemelwater

De riooltechnische ontsluiting van het plangebied bevindt zich aan de Genestetlaan. De riolering is uitgevoerd als gemengd stelsel. Vanuit het bouwbesluit 2012 geldt de verplichting om vuilwater en hemelwater op een verantwoorde manier te verwerken. Vuilwater wordt verplicht op het openbaar riool aan te sluiten. Hemelwater moet op eigen terrein worden verwerkt. Gemeente Nijmegen hanteert bij het duurzaam omgaan met hemelwater de nota 'Afkoppelen en infiltreren hemelwater'.

Schoon hemelwater dient in de bodem te worden geïnfiltreerd. Bij infiltratie van hemelwater dient waar mogelijk conform convenant Duurzaam bouwen in het KAN 2000, gebruik te worden gemaakt van duurzame bouwmaterialen.

Voor plannen waarbij geïnfiltreerd wordt, moet een waterhuishoudkundig plan bij de gemeente worden ingediend.

3.5 Natuur & Landschap

3.5.1 Natura2000 & Natuurbeschermingswet

Natura 2000

Natura 2000 is een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden en vormt daarmee de basis voor het beleid van de EU voor behoud en herstel van biodiversiteit. Natura 2000 is niet enkel ter bescherming van gebieden maar draagt ook bij aan soortenbescherming.

Het Natura 2000 netwerk omvat alle gebieden die zijn beschermd op grond van de Vogelrichtlijn van 1979 en de Habitatrichtlijn van 1992. In en om Nijmegen gaat het om de Natura 2000 gebieden 'Uiterwaarden Waal' en de 'Gelderse Poort'.

Dit bestemmingsplan ligt op voldoende afstand van Natura2000 dat geen effecten te verwachten zijn. Natura2000 is dan ook niet aan de orde voor dit bestemmingsplan.

Natuurbeschermingswet

De Natuurbeschermingswet 1998 (NB-wet) is een Nederlandse wet die oorspronkelijk in 1967 is vastgesteld maar in 1998 ingrijpend is gewijzigd. In deze wet is nu de natuurbescherming van specifieke gebieden geregeld. Internationale verplichtingen uit de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn in de Natuurbeschermingswet verwerkt. De volgende gebieden zijn aangewezen in een aanwijsbesluit en beschermd op grond van de wet:

- Natura 2000-gebieden (Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden 'Uiterwaarden Waal', 'Gelderse Poort'
- Beschermde Natuurmonumenten (Rondom Nijmegen gaat het dan om 'Oude Waal' en 'Bronnenbos Refter')

In het aanwijsbesluit wordt de exacte ligging van het gebied aangegeven en welke habitats in het gebied moeten worden beschermd. De provincie legt per gebied vast welke waarden aanwezig zijn en waar de te beschermen habitats liggen. Voor alle werkzaamheden die schadelijk zijn voor de beschermde habitats moet een vergunning worden aangevraagd.

Dit bestemmingsplan ligt op voldoende afstand van gebieden die onder de Natuurbeschermingswet vallen en derhalve is deze wet dan ook niet aan de orde voor dit bestemmingsplan.

3.5.2 Flora en Fauna

Op 1 april 2002 is de Nederlandse Flora- en faunawet in werking getreden. Deze nieuwe wet regelt de bescherming van dier- en plantensoorten. De Flora- en faunawet bundelt alles wat te maken heeft met de bescherming van flora en fauna in Nederland die voorheen in verschillende wetten was opgenomen.

Ook is de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn (Europees) en het CITES-verdrag (overeenkomst inzake de internationale handel in bedreigde soorten wilde dieren en planten) in de Flora en faunawet verwerkt. Hierdoor heeft Nederland nu één wet voor de bescherming van alle in het wild voorkomende beschermde soorten.

Het doel van deze wet is het in stand houden en beschermen van in het wild voorkomende planten- en diersoorten. Deze wet hanteert daarbij het “nee, tenzij principe”. Dat betekent dat alle schadelijke handelingen ten aanzien van beschermde planten- en diersoorten in principe verboden zijn. Alleen onder strikte voorwaarden zijn afwijkingen van de verbodsbepalingen mogelijk. Hiertoe zal een ontheffing ex artikel 75 moeten worden aangevraagd. De ontheffingsaanvraag moet onderbouwd zijn door een goed onderzoek naar het voorkomen van en de effecten op beschermde soorten. Ook moet aangetoond worden dat er sprake is van een zwaarwegend maatschappelijk belang.

In de Flora- en faunawet is daarnaast een zogenaamde 'algemene zorgplicht' opgenomen. De zorgplicht is van toepassing op alle planten en dieren, ongeacht of ze wettelijk beschermd zijn. De zorgplicht houdt in dat er bij ingrepen zoals bouwactiviteiten altijd zorgvuldig moet worden omgegaan met de aanwezige planten en dieren. Schadelijke activiteiten moeten zoveel mogelijk worden voorkomen.

Bevoegd gezag voor de Flora- en faunawet is het Ministerie van Economische Zaken.

Conclusie

Voor dit bestemmingsplan is een quickscan Flora- en faunawet (Bijlage 3 Quickscan Flora en Fauna Genestetlaan 28 te Nijmegen, 27 december 2012) uitgevoerd. Uit dat onderzoek blijkt het volgende:

Voor de soortgroepen ongewervelden, vissen, amfibieën, reptielen en vogels waarvan de nestplaats jaarrond beschermd is heeft het plangebied aan de Genestetlaan geen betekenis. Er zijn geen verblijfplaatsen aanwezig van vleermuizen, het plangebied maakt wel onderdeel uit van het foerageergebied van gewone dwergvleermuis maar is niet van essentieel belang. De aanwezige bebouwing is geschikt als verblijfplaats voor steenmarter. Het is mogelijk dat een steenmarter zich in de komende periode vestigt. Aanbevolen wordt om op het moment dat de bebouwing leeg staat een inspectie uit te voeren om te bepalen of er een steenmarterverblijfplaats aanwezig is.

3.5.3 Gelders Natuurnetwerk en Groene Ontwikkelingszone

Op 14 januari 2014 heeft het college van Gedeputeerde Staten de Omgevingsvisie en de bijbehorende Omgevingsverordening vastgesteld. Deze visie introduceert het zogenoemde Gelders Natuurnetwerk, waarmee het begrip EHS wordt losgelaten. Dit Gelders Natuurnetwerk bestaat uit alle terreinen met een natuurbestemming binnen de voormalige EHS en bevat tevens een zoekgebied van 7.300 ha voor de te realiseren 5.300 ha nieuwe natuur. Buiten dit Natuurwetwerk geldt onder meer de Groene Ontwikkelingszone.

Gelders Natuurnetwerk (GNN)

Om de biodiversiteit nu en voor toekomstige generaties Gelderlanders veilig te stellen, beschermt de provincie het Gelders Natuurnetwerk. Het Gelders Natuurnetwerk is een samenhangend netwerk van bestaande en te ontwikkelen natuur van internationaal, nationaal en provinciaal belang. Dit Gelders Natuurnetwerk bestaat uit alle terreinen met een

natuurbestemming binnen de voormalige Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Groene Ontwikkelingszone (GNO)

De Groene Ontwikkelingszone (GO) heeft een dubbele doelstelling. Er is ruimte voor verdere economische ontwikkeling in combinatie met een (substantiële) versterking van de samenhang tussen aangrenzende en inliggende natuurgebieden. De GO bestaat uit terreinen met een andere bestemming dan bos of natuur die ruimtelijk vervlochten zijn met het Gelders Natuurnetwerk (GNN). De ecologische verbindingszones (evz's) maken deel uit van de GO, evenals weidevogelgebieden en ganzenfoerageergebieden.

Bevoegd gezag voor de GNN/GO is de provincie Gelderland.

Conclusie: Dit bestemmingsplan ligt op voldoende afstand van het GNN/GO om geen effecten te verwachten.

3.5.4 Groen

Groenplan De groene draad (2007)

Het groenbeleid is vastgelegd in 'De groene draad - kansen voor het Nijmeegse groen' en heeft als doelstelling:

- inzicht te geven in het totaal van groene ontwikkelingen in en om de stad en hun onderlinge samenhang;
- een sturingsinstrument voor het bestuur te zijn voor groene ontwikkelingen in de stad;
- vanuit een groen toekomstperspectief een gids of leidraad te zijn voor toekomstige stedelijke ontwikkelingen;
- de groene ambities te benoemen voor de komende jaren die vertaald worden in een uitvoeringsprogramma.

De hoofdgroenstructuur en de hoofdbomenstructuur zijn de basis en de ruggengraat van het groen in Nijmegen. Deze structuren houden we dan ook in stand. In bestemmingsplannen gaat het dan om de bestemmingen Groen, Natuur en Bos. Daarnaast kennen ook andere plekken een groene bestemming bijvoorbeeld kleinere groenplekken op wijkniveau.

De Genestetlaan behoort tot de Nije Veld. De naam Nije Veld is niet zo bekend als de namen van de buurten waaruit de wijk is opgebouwd. De grootste en belangrijkste buurt is het Willemskwartier.

De laanbeplanting langs de Thijmstraat, Da Costastraat, Schaepmanstraat en de Genestetlaan zijn samen met de bomen om het Beetsplein het meest karakteristiek.

De inrichting van de openbare ruimte is in het overgrote deel van deze buurten gedateerd en wordt als rommelig en stenig ervaren. Laanbeplantingen ondersteunen wel het stedenbouwkundige patroon maar groenvoorzieningen van formaat ontbreken, of liggen op (te) grote afstand.

In dit bestemmingsplan krijgt een deel van het plangebied de bestemming groen. Hierdoor wordt er groen met een openbaar karakter toegevoegd aan het huidige, schaarse areaal groen in deze stenige wijk.

Conclusie: in dit bestemmingsplan wordt de hoofdgroenstructuur in stand gehouden en wordt er groen met een openbaar karakter toegevoegd.

Handboek stadsbomen (2009)

Het Handboek Stadsbomen is een uitwerking van het Groenplan "De Groene draad, kansen

voor het Nijmeegse groen'. Het Handboek Stadsbomen vormt het kader voor inrichtingsplannen en beheerplannen voor de openbare ruimte waar het bomen betreft. Het handboek is daarnaast te definiëren als toetsingskader voor ruimtelijke plannen en initiatieven en biedt inzicht in de beleidsuitgangspunten ten aanzien van bescherming, aanplant, beheer en kap van bomen.

De hoofddoelstelling van het Handboek Stadsbomen is het waarborgen van de duurzame instandhouding van het Nijmeegs bomenbestand door middel van behoud èn ontwikkeling.

De volgende uitgangspunten staan daarbij centraal:

- Optimale inzet van middelen.
- Waarborgen van een vitaal bomenbestand.
- Zorgen voor draagvlak; zorgvuldig afwegen, bewust besluiten en tijdig communiceren.
- Meer bomen en meer kronen. Inzet op kwantiteit en kwaliteit.

Het Handboek Stadsbomen heeft betrekking op alle bomen binnen de gemeentegrenzen. Dat zijn dus niet alleen de park-, laan- en straatbomen, maar ook bomen in tuinen en op particuliere terreinen. Voor bosopstanden, bosplantsoen en bomen in natuurgebieden gelden andere beleidskaders en wet- en regelgeving.

In het Handboek Stadsbomen is de hoofdbomenstructuur opgenomen. Deze structuur vormt samen met de hoofdgroenstructuur de basis van het groen in Nijmegen. De hoofdbomenstructuur leggen we niet vast in bestemmingsplannen maar wordt wel beschreven in de toelichting en speelt daarmee wel een rol in bestemmingsplannen.

De bomen aan de Genestetlaan behoren tot de bomenstructuur op wijkniveau. Bij de situering van de inritten dient rekening gehouden te worden met de duurzame instandhouding van deze bomen.

Op het terrein staan diverse bomen. Bij de inpassing van de bomen dient rekening gehouden te worden met voldoende boven- en ondergrondse groeiruimte.

Conclusie: in dit bestemmingsplan wordt de hoofdbomenstructuur in stand gehouden.

3.6 Archeologie en Cultuurhistorie

3.6.1 Cultuurhistorische waarden

3.6.1.1 Rijksbeleid

Cultuurhistorie speelt een belangrijke rol bij de ruimtelijke inrichting van ons land. Het geeft identiteit en kwaliteit aan een gebied. Om deze redenen heeft het rijk de beleidslijn ingezet om cultuurhistorie onderdeel te laten zijn van het afwegingskader bij het opstellen van bestemmingsplannen. Deze beleidslijn is verwoord in de beleidsbrief Modernisering Monumentenzorg uit 2009 en heeft geleid tot wijziging van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) sinds 1 januari 2012. Met het gewijzigde Bro zijn gemeenten wettelijk verplicht cultuurhistorie deel uit te laten maken van het afwegingskader voor ruimtelijke ontwikkelingen. Het rijk vraagt hiermee aan gemeenten om bij het opstellen van bestemmingsplannen, projectafwijkingsbesluiten en beheersverordeningen cultuurhistorische gebouwen, objecten en structuren te inventariseren en daaraan conclusies te verbinden en in het bestemmingsplan te verankeren.

De Monumentenwet 1988 vormt de basis voor de monumentenzorg. Rijksmonumenten worden op basis van deze wet aangewezen, evenals rijksbeschermde stadsgezichten.

3.6.1.2 Gemeentelijk beleid

Het gedachtengoed uit de beleidsbrief Modernisering Monumentenzorg en het gewijzigde Besluit ruimtelijke ordening is aanleiding geweest het gemeentelijk erfgoedbeleid te actualiseren. Dit heeft geresulteerd in de Nota Cultureel Erfgoed, die op 15 mei 2013 door de raad is vastgesteld.

Deze nota beschrijft op welke manier erfgoed kan bijdragen aan de ambitie van de gemeente Nijmegen om de identiteit van de stad te behouden en te versterken. Hiervoor worden drie strategieën ingezet: duurzame ruimtelijke ontwikkeling, kennis & inspiratie en bescherming & instandhouding.

De strategie duurzame ruimtelijke ontwikkeling heeft betrekking op een toekomstbestendige stad, waar erfgoed ingezet wordt om bij gebiedsontwikkelingen de eigen identiteit te behouden of te versterken. De verplichtingen vanuit het Besluit ruimtelijke ordening en de daaruit voortvloeiende beleidsvrijheid die we als gemeente hebben zetten we in om deze ambitie te kunnen realiseren. Erfgoed is namelijk een factor die mede kwaliteit geeft aan de ruimte en daarmee ruimtelijke ontwikkelingen kan verrijken. De cultuurhistorische elementen die onderdeel zijn van de identiteit van de stad kan men niet allemaal als beschermd monument of gezicht aanwijzen, maar zijn wel onderdeel van de manier waarop we onze stad beleven, inrichten en gebruiken. De cultuurhistorische beleidskaart is de basis voor de cultuurhistorische inbreng bij het opstellen van ruimtelijke plannen.

Het betreffende bestemmingsplangebied valt binnen gebiedstype 2 van de cultuurhistorische beleidskaart. In gebiedstype 2 gaat het om de samenhang tussen structuren en historische bebouwing en zijn de huidige stedenbouwkundige kwaliteiten uitgangspunt bij ruimtelijke

plannen. De belangrijkste objecten zijn reeds beschermd als gemeentelijk of rijksmonument of staan op de aandachtslijst. De monumenten geven aanknopingspunten om de geschiedenis zichtbaar te houden. Er zal daarom in deze gebieden geen afzonderlijke aandacht zijn voor individuele bebouwing.

Voor gemeentelijke beschermingen is de gemeentelijke monumentenverordening de basis.

3.6.1.3 Cultuurhistorische waarde plangebied

In het bestemmingsplangebied zijn geen cultuurhistorische waarden aanwezig.

3.6.1.4 Gevolgen bestemmingsplan voor cultuurhistorische waarden

Vanuit cultuurhistorisch oogpunt is er geen aanleiding tot het maken van nadere opmerkingen.

3.6.2 Archeologie

3.6.2.1 Beleid

Met de ondertekening van het Verdrag van Valletta (Malta) in 1992 is in Nederland de beleidsmatige zorg voor het archeologisch bodemarchief aanzienlijk toegenomen. In het verdrag staat: Archeologische waarden dienen als onvervangbaar onderdeel van het culturele erfgoed te worden meegenomen en te worden ontzien bij de ontwikkeling en besluitvorming van ruimtelijke plannen. Mocht bescherming onvoldoende mogelijk zijn dan dient, volgens dit verdrag, de informatie te worden onttrokken aan de bodem via archeologisch onderzoek. Uitgangspunt hierbij is dat de initiatiefnemer van de verstoring van het bodemarchief de kosten van het onderzoek dient te dragen. Inmiddels zijn de uitgangspunten van het Verdrag in de Nederlandse wetgeving geïmplementeerd in de Monumentenwet 1988 via de wijzigingswet Wet op de Archeologische Monumentenzorg (WAMz, 1-9-2007).

Het archeologiebeleid van de gemeente Nijmegen is, in overeenstemming met Malta en de Monumentenwet 1988, er op gericht om het bodemarchief zoveel mogelijk te ontzien. Indien dat niet mogelijk is, wordt voorafgaande aan de bodemverstoring archeologisch onderzoek verricht. De wijze van onderzoek wordt bepaald op basis van de vast te stellen archeologische waarden en de aard en omvang van de bodemingrepen. De archeologische (in bredere zin: cultuurhistorische) kennis die hierbij wordt vergaard, levert informatie op die mede als inspiratiebron kan dienen voor het ontwerp van een gebouw of bij het inrichten van de openbare ruimte. Zo kan het 'verhaal van de plek' ook door toekomstige generaties nog worden gelezen.

Het zal duidelijk zijn dat een betere bescherming van het bodemarchief en vooral ook het tijdig meewegen van de archeologische belangen vraagt om een zo goed mogelijk inzicht in de verwachte ligging, verspreiding en aard van het bodemarchief. Om deze reden heeft Bureau Archeologie en Monumenten van de gemeente Nijmegen een archeologische beleidskaart ontwikkeld, waarop de belangrijkste archeologische vindplaatsen en zones en hun waardering zijn aangegeven. Deze kaart is onderdeel van de Nota Nieuw Beleid (aangenomen door de raad, begin 2013) en in een bijgewerkte vorm van het facetbestemmingsplan archeologie (voorjaar 2014). De op de kaart aangeduide waarden worden overgenomen in (nieuwe) bestemmingsplannen.

3.6.2.2 Plangebied

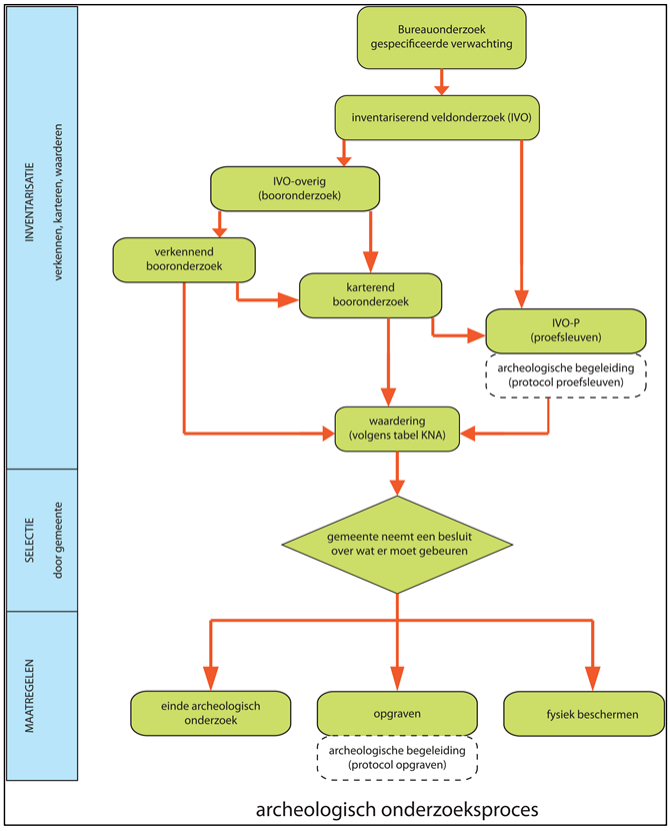
Het plangebied ligt in een waarde 1 gebied, wat wil zeggen dat de waarde van het gebied of onbekend is, of een lage dan wel middelhoge verwachting kent. Aan een waarde 1 gebied zijn ondergrenzen verbonden, waarbij archeologisch onderzoek noodzakelijk wordt. Deze grenzen bedragen voor het plangebied een oppervlak van tenminste 2.500 m^2 en een

verstoring of bodemingreep die dieper dan 30 cm gaat.

Omdat de archeologische waarde van het terrein nog niet is vastgesteld dient er onderzoek te komen, dat uitmondt in een door het bevoegd gezag goedgekeurd rapport. In dit rapport dient de archeologische waarde van het terrein, dat blijkens de aanvraag zal worden verstoord, in voldoende mate worden vastgesteld, naar het oordeel van het bestuursorgaan dat bevoegd is die vergunning te verlenen. In dit geval is dat de gemeente Nijmegen.

In de directe omgeving zijn nauwelijks of geen archeologische onderzoeken bekend die kunnen helpen met het vaststellen van de archeologische waarde binnen het plangebied. Er zijn twee waarnemingen bekend van Bureau Archeologie van de gemeente Nijmegen, aan de andere zijde van het spoor. Van de ene is onduidelijk of er ooit iets is waargenomen, van de ander resten wat foto's die een deels intact bodemprofiel laten zien, maar ook dat de bovengrond deels scherp op de C-horizont ligt. Van beide onderzoeken is geen rapport beschikbaar.

De waarde van het gebied dient dus te worden vastgesteld door onderzoek op het betreffende terrein. Daar zijn verschillende opties voor, die hieronder kort worden weergegeven.

Uitgebreid archeologisch onderzoekschema, volgens de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA).

Het ruitje in het midden van de bovenstaande afbeelding staat voor het rapport dat moet aantonen hoe het met de archeologie binnen het plangebied is gesteld. De daarboven staande onderzoekstappen kunnen elkaar opvolgen, maar er kan ook gekozen worden om maar één bepaald soort onderzoek uit te voeren. In het algemeen geldt dat hoe lager men in de boom komt, hoe duurder het wordt, maar ook dat de data die gegenereerd worden steeds beter worden.

3.6.2.3 Benodigd onderzoek

Er moet onderzoek komen waarin vastgesteld wordt hoe het met de archeologische waarde van het plangebied gesteld is.

In dit specifieke geval zou het best begonnen kunnen worden met een bureaustudie met een aansluitend toetsend booronderzoek. In de bureaustudie wordt o.a. oud kaartmateriaal gecombineerd met bekende (archeologische) onderzoeksgegevens, en op basis daarvan wordt een verwachtingsmodel opgesteld. Dit model wordt vervolgens getoetst door een booronderzoek, dat de concrete data levert.

Bij een verkennend booronderzoek is de inzet meestal alleen gericht op de landschappelijke ondergrond, en de kans op het aantreffen van archeologie. Tegenwoordig wordt dit voornamelijk gebruikt om verstoringen van de (mogelijke) archeologische lagen aan te tonen. Bij een karterend onderzoek wordt er ook gekeken naar archeologische indicatoren, en kan er bij het aantreffen van een archeologische vindplaats gekeken worden naar de begrenzing daarvan. De methodische kant van booronderzoek, zoals welke doorsnede de boorkern heeft, de dichtheid aan boringen enz. wordt bepaald door statistisch onderbouwde leidraden. De methode wordt op zijn beurt bepaald door het verwachtingsmodel.

Een andere keuze, om meteen proefsleuven aan te leggen, kan ook overwogen worden. De kans is dan het grootst dat er in één keer duidelijkheid bestaat over de archeologische waarden binnen het gebied. Voor een proefsleuvenonderzoek is, net als alle andere vormen van gravend onderzoek, een vooraf door de gemeente goedgekeurd Programma van Eisen verplicht.

Hoofdstuk 4 Plansystematiek

4.1 Regels

De regels van het bestemmingsplan zijn opgebouwd uit inleidende regels (waar wordt ingegaan op de begrippen en wijze van meten), de bestemmingsregels (waar de bestemmingen worden beschreven), de algemene regels (waar de algemeen geldende regels staan), de overgangs- en slotregels (met het overgangsrecht).

In de bestemmingsplanregels komen de enkelvoudige bestemmingen Groen, Groen - 1, Tuin, Verkeer en Wonen voor. Deze bestemmingen zijn opgenomen voor locaties waar slechts één hoofdfunctie is toegestaan.

Behalve bestemmingen kunnen er in het bestemmingsplan aanduidingen worden opgenomen. Deze aanduidingen bevatten specificaties van de gebruiks- en dubbelfuncties met betrekking tot het gebruik of het bouwen. Aanduidingen komen zowel voor op de verbeelding als in de regels. Er worden in de SVBP 2012 zes soorten aanduidingen onderscheiden: gebiedsaanduidingen, functieaanduidingen, bouwvlakken, bouwaanduidingen, maatvoeringsaanduidingen en figuren.

In het bestemmingsplan Nijmegen Midden - 17 (Ontwikkeling de Genestetlaan) komen de gebiedsaanduidingen 'veiligheidszone - vervoer gevaarlijke stoffen' en 'wetgevingszone - waarde archeologie - 1', de functieaanduidingen 'geluidscherm', 'nutsvoorziening', 'parkeerterrein' en 'tuin', de aanduiding 'bouwvlak, de maatvoeringsaanduidingen 'maximum goothoogte (m), maximum bouwhoogte (m)' en 'maximum goothoogte (m), maximum bouwhoogte (m), maximum bebouwingspecentage (%)' voor.'

4.2 Uitgangspunten per functie

4.2.1 Bestemmingen

Groen

De bestemming 'Groen' is opgenomen voor openbaar toegankelijke groenvoorzieningen, bijbehorende voorzieningen, en waterhuishoudkundige voorzieningen, ondergeschikte bouwwerken ten behoeve van het aangrenzende hoofdgebouw in de naastgelegen bestemming, voor bouwwerken voor algemeen nut en voor ontsluitingswegen voor parkeervoorzieningen met een maximale breedte van 5 meter. Ter plaatse van de aanduiding 'parkeerterrein' zijn tevens parkeervoorzieningen met bijbehorende ontsluitingswegen toegestaan. Ter plaatse van de aanduiding 'tuin' zijn tevens tuinen en groenvoorzieningen ten behoeve van het aangrenzende hoofdgebouw in de naastgelegen bestemming toegestaan.

Groen - 1

De bestemming 'Groen - 1' is opgenomen voor groenvoorzieningen, bijbehorende voorzieningen en waterhuishoudkundige voorzieningen, ondergeschikte bouwwerken ten behoeve van het aangrenzende hoofdgebouw in de naastgelegen bestemming, voor bouwwerken voor algemeen nut en voor ontsluitingswegen voor parkeervoorzieningen met een maximale breedte van 5 meter. Ter plaatse van de aanduiding 'geluidscherm' is tevens een geluidscherm toegestaan. Ondergrondse parkeervoorzieningen behorende bij het hoofdgebouw en ter plaatse van de aanduiding 'parkeerterrein' zijn parkeervoorzieningen met bijbehorende ontsluitingswegen toegestaan.

In de regels bij deze bestemming is opgenomen dat de gronden bestemd voor Groen - 1 pas conform de bestemming gebruikt mogen worden als ter plaatse van de aanduiding geluidscherm een geluidscherm conform het akoestisch onderzoek is opgericht. Ook zijn in plaats daarvan gelijkwaardige geluidreducerende maatregelen toegestaan waarmee voldaan wordt aan de van toepassing zijnde vastgestelde hogere waarden.

In de regels is in artikel 2.15 bij de wijze van meten van het peil beschreven dat de hoogte van het geluidscherm in de aanduiding 'geluidscherm' wordt gemeten van de bovenkant spoorstaaf van het naastgelegen spoor. Ter verduidelijking is dat in de bestemmingsregel nogmaals beschreven.

Tuin

De bestemming Tuin is opgenomen voor de tuinen en groenvoorzieningen, gebouwen en overkappingen behorend bij het op hetzelfde bouwperceel gelegen hoofdgebouw, ondergeschikte bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, zoals (brand)trappen, keldertoegangen, koekoeken, luifels en balkons en voor wadi's, water en waterhuishoudkundige voorzieningen. Ter plaatse van de aanduiding 'nutsvoorziening' zijn tevens voorzieningen van algemeen nut toegestaan.

Verkeer

De bestemming Verkeer is opgenomen voor wegen met een functie voor verblijf en verplaatsing (waaronder terrassen), verkeerswegen (waaronder fiets- en voetpaden), openbaar vervoer, kunstwerken (zoals bruggen en andere waterstaatkundige werken), parkeervoorzieningen en fietsenstallingen en bijbehorende voorzieningen..

Wonen

De bestemming 'Wonen' is opgenomen voor het wonen en bijbehorende voorzieningen. In de regels bij deze bestemming is opgenomen dat de gronden bestemd voor 'Wonen' pas conform de bestemming gebruikt mogen worden als ter plaatse van de aanduiding geluidscherm een geluidscherm conform het akoestisch onderzoek is opgericht. Ook zijn in plaats daarvan gelijkwaardige geluidreducerende maatregelen toegestaan waarmee voldaan wordt aan de van toepassing zijnde vastgestelde hogere waarden.

4.2.2 Algemene regels

4.2.2.1 Algemene bouwregels

Beeldende kunst

Bij de algemene regels is een regeling opgenomen ten behoeve van beeldende kunst. Het oprichten van bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, ten behoeve van beeldende kunst is binnen alle bestemmingen toegestaan tot een maximale bouwhoogte van 15 meter, met dien verstande dat de regels van de dubbelbestemmingen onverkort van toepassing blijven.

(Bouw)werken ten algemenen nutte

Overige nutsbedrijven (zoals transformatorhuisjes, schakelhuisjes, bemalingsinrichtingen, gasdrukregel- en meetstations) met een inhoud van minder dan 50 m^3 zijn niet opgenomen

op de plankaart. Deze nutsbedrijven zijn op grond van de algemene regels binnen alle bestemmingen toegestaan. Op basis van de algemene bouwregel (Bouw)werken ten algemene nutte' zijn tevens straatmeubilair, wachthuisjes voor verkeers- en parkeerdiensten, infiltratievoorzieningen, transformatorhuisjes e.d. binnen alle bestemmingen toegestaan. Op grond van de begripsbepaling van straatmeubilair behoren dan ook bijvoorbeeld beeldende kunst, speelvoorzieningen, afvalinzamelsystemen en reclameobjecten tot de mogelijkheden.

Jongerenontmoetingsplaatsen

Onder voorwaarden kunnen Burgemeester en Wethouder door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in de bestemmingen Groen en Verkeer ten behoeve van jongerenontmoetingsplaatsen.

Ondergronds bouwen

Bij deze algemene regel staan de regels voor ondergronds bouwen aangegeven. Bij alle bestemmingen is ondergronds bouwen toegestaan, met dien verstande dat de dubbelbestemmingen onverkort van toepassingen blijven. Ondergrondse parkeervoorzieningen zijn binnen alle bestemmingen toegestaan.

4.2.2.2 Algemene gebruiksregels

Aan huis verbonden beroeps- of bedrijfsactiviteiten

Bedrijven bij woningen zijn toegestaan voorzover deze vallen onder de aan huis verbonden beroeps- en bedrijfsactiviteiten.

Evenementen

Evenementen zijn binnen alle bestemmingen toegestaan, mits hiervoor vergunning is verleend op grond van de APV.

4.2.2.3 Algemene aanduidingsregels

veiligheidszone - vervoer gevaarlijke stoffen

Binnen de gebiedsaanduiding veiligheidszone - vervoer gevaarlijke stoffen zijn nieuwe zeer kwetsbare objecten niet toegestaan.

wetgevingzone- waarde archeologie - 1

De aanduiding 'wetgevingszone - waarde archeologie - 1' is opgenomen ter bescherming van de archeologische waarden in de bodem. Deze gronden hebben een lage tot middelhoge archeologische verwachtingsswaarde. Voor ingrepen van meer dan 2500 m2 en dieper dan 0,30 meter dient er archeologisch vooronderzoek plaats te vinden.

Hoofdstuk 5 Uitvoerbaarheid

5.1 Economische uitvoerbaarheid

De voorgestelde herziening betreft de functiewijziging van een terrein aan de Genestetlaan, bestaande uit het voormalig Hermesterrein en een gedeelte van de naastgelegen eigendommen van de NS. Het beoogde terrein is ca. 10.000m^2 en grenst aan de westzijde aan de spoorlijn Nijmegen-Den Bosch, aan de zuidoostzijde aan de Genestetlaan en oostelijk aan de achtertuinen van de woningen aan de Willemsweg. Door de functiewijziging is het mogelijk het terrein te ontwikkelen ten behoeve van wonen (2 complexen) met bijbehorende voorzieningen, zoals een ontsluitingsweg en parkeerplaatsen. De overige gronden worden groen ingericht.

De betreffende locatie is gedeeltelijk eigendom van de Gemeente Nijmegen en opgenomen in de exploitatie G910 Strategische Gronden. Het overige deel van de locatie is eigendom van de Nederlandse Spoorwegen en zal door de ontwikkelaar verworven worden. De gemaakte en de te maken kosten zijn gedekt door de te verkopen grond.

Derhalve kan gesteld worden dat de bestemmingswijziging financieel-economisch uitvoerbaar is.

Door de aangegeven dekking is het kostenverhaal verzekerd en hoeft bij vaststelling van het bestemmingsplan geen exploitatieplan vastgesteld te worden.

5.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

Voor dit bestemmingsplan is op 7 januari 2015 een vooraankondiging gepubliceerd. Het ontwerpbestemmingsplan heeft van 30 april tot en met 10 juni 2015 ter visie gelegen. Binnen deze termijn is eenieder in de gelegenheid gesteld om zienswijzen tegen het plan kenbaar te maken. De tervisielegging is gepubliceerd op de gemeentelijke website en in de "Staatscourant". In deze periode zijn er twee zienswijzen ingediend. In de zienswijzennota 'Nijmegen Midden - 17 (Ontwikkeling de Genestetlaan)' zijn de ingekomen zienswijzen opgenomen en voorzien van een gemeentelijke reactie. Het bestemmingsplan is naar aanleiding van de zienswijzen gewijzigd.

Hoofdstuk 6 Vooroverleg

6.1 Provincie Gelderland

Bij brief van 22 oktober 2009 heeft de Provincie Gelderland aangegeven op welke wijze waarop en de mate waarin de Provincie betrokken wil worden bij het vooroverleg ex. artikel 3.1.1. Bro. In deze brief is gesteld dat voor plannen met provinciale belangen waarvoor op grond van de Wro-agenda provinciale verantwoordelijkheid geldt vooroverleg nodig is.

De ladder voor duurzame verstedelijking is van toepassing. Het plan is conform de brief en de Wro-agenda een provinciale verantwoordelijkheid. Derhalve is vooroverleg gevoerd met de Provincie Gelderland.

De Provincie Gelderland heeft per mail van 25 maart 2015 in het kader van artikel 3.1.1. Bro overleg een reactie gegeven. Het voorontwerp geeft de provinciale afdelingen aanleiding om te adviseren ten aanzien van de onderstaande provinciale belangen.

De afdelingen onderschrijven uw voornemen voor de herontwikkeling van het binnenstedelijke voormalige Hermes-terrein. Bovendien sluit het type woningen dat is gepland aan bij de vraag in Nijmegen. De gemeenten in de sub-regio Nijmegen staan op het punt om de subregionale woningbouwprogammering geprioriteerd volgens het stoplichtmodel vast te stellen. De afdelingen adviseren het bestemmingsplan niet eerder in procedure te brengen dan nadat het proces om te komen tot een subregionale woningbouwprioritering is afgerond en bestuurlijk is bekrachtigd.

Reactie gemeente

Naar verwachting zullen de gemeenten binnen de regio binnen afzienbare tijd het sub-regionale woningbouwprogramma bestuurlijk vaststellen. De tervisielegging van het ontwerpbestemmingsplan kan wat betreft de gemeente Nijmegen wel reeds plaatsvinden, om zodoende het verdere draagvlak voor dit bestemmingsplan te onderzoeken.

6.2 Waterschap

Het waterschap Rivierenland heeft in haar brief van 27 januari 2015 in het kader van artikel 3.1.1 Bro overleg een reactie gegeven. Het waterschap geeft aan dat het plan geen ruimtelijk relevante wateraspecten bevat (zoals bijvoorbeeld watergangen, persleidingen, waterkeringen of compenserende waterberging). Daarom hoeft de watertoets niet verder doorlopen te worden. Voor de uitvoering van het plan is geen watervergunning van het waterschap vereist.

6.3 NS

NS heeft in haar mail van 13 maart 2015 in het kader van artikel 3.1.1 Bro overleg een reactie gegeven. NS geeft aan dat zij akkoord zijn met het bestemmingsplan.

6.4 Prorail

Prorail heeft in haar mail van 24 maart 2015 in het kader van artikel 3.1.1 Bro overleg een reactie gegeven. Prorail geeft aan dat zij geen opmerkingen hebben en akkoord zijn met het bestemmingsplan.

Bijlagen bij toelichting

Bijlage 1 Externe veiligheid Nijmegen Hermesterrein

Bijlage 2 Advies Veiligheidsregio Gelderland Zuid

Bijlage 3 Quickscan Flora en Fauna

Regels

Hoofdstuk 1 Inleidende regels

Artikel 1 Begrippen

1.1 plan:

het bestemmingsplan Nijmegen Midden - 17 (Ontwikkeling de Genestetlaan) met identificatienummer NL.IMRO.0268.BP2017-VG01 van de gemeente Nijmegen.

1.2 bestemmingsplan:

de geometrisch bepaalde planobjecten met de bijbehorende regels en de daarbij behorende bijlagen.

1.3 aanbouw

een aan een hoofdgebouw aangebouwd gebouw, dat op de grond staat, dat in bouwkundig opzicht ondergeschikt is aan het hoofdgebouw en dat een aparte ruimte vormt die al dan niet vanuit het hoofdgebouw bereikbaar is.

1.4 aan huis verbonden beroepsactiviteiten

een dienstverlenend beroep, dat op kleine schaal in een woning wordt uitgeoefend, waarbij de woning in overwegende mate haar woonfunctie behoudt en de desbetreffende beroepsuitoefening een ruimtelijke uitstraling heeft die in overeenstemming is met de woonfunctie.

1.5 aan huis verbonden bedrijfsactiviteiten

het verlenen van diensten, het uitoefenen van ambachtelijke bedrijvigheid (geheel of overwegend door middel van handwerk uit te oefenen), het voeren van de administratie van bedrijfsactiviteiten die (behoudens genoemde administratieve werkzaamheden) niet ter plaatse worden uitgeoefend, het verstrekken van logies en ontbijt (bed and breakfast) waarvan de aard, omvang en uitstraling zodanig zijn dat de activiteit in de woning met behoud van de woonfunctie ter plaatse kan worden uitgeoefend.

1.6 aanduiding

een geometrisch bepaald vlak of figuur, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels regels worden gesteld ten aanzien van het gebruik en/of het bebouwen van deze gronden.

1.7 aanduidingsgrens

de grens van een aanduiding indien het een vlak betreft.

1.8 achtergevellijn

de achterste grens van het bouwvlak en het verlengde daarvan.

1.9 agrarisch bedrijf

een bedrijf dat is gericht op het voortbrengen van producten door middel van het telen van gewassen en/of houden van dieren.

1.10 archeologische waarden

Onder archeologische waarden kunnen worden verstaan:

- archeologische verwachtingswaarden;
- vastgestelde archeologische waarden of resten.

1.11 archeologische verwachtingswaarde

de kans op archeologische vondsten of informatie.

1.12 archeologisch deskundige

de gemeentelijk (beleids)archeoloog of een andere door het College van Burgemeester en Wethouders aan te wijzen deskundige op het gebied van de archeologie.

1.13 archeologisch onderzoek

onderzoek (bureauonderzoek en/of boren en/of geofysisch onderzoek en/of graven en/of begeleiden) verricht door een dienst, bedrijf of instelling beschikkend over een opgravingsvergunning conform de Monumentenwet 1988.

1.14 bebouwing

één of meer gebouwen en/of bouwwerken geen gebouwen zijnde.

1.15 bed and breakfast

een overnachtingsmogelijkheid gericht op het bieden van de mogelijkheid tot een toeristisch en veelal kortdurend verblijf met het serveren van ontbijt. Een bed- en breakfast heeft maximaal 4 kamers en 8 slaapplaatsen.

1.16 bedrijf

een onderneming waarbij het accent ligt op het vervaardigen, bewerken, installeren en verhandelen van goederen dan wel op het bedrijfsmatig verlenen van diensten, waarbij eventueel detailhandel plaatsvindt uitsluitend als niet zelfstandig en ondergeschikt onderdeel van de onderneming in de vorm van verkoop c.q. levering van ter plaatse vervaardigde, bewerkte of herstelde goederen, dan wel goederen die in rechtstreeks verband staan met de uitgeoefende handelingen.

1.17 bedrijfswoning

een woning in of bij een gebouw of op of bij een terrein kennelijk slechts bedoeld voor de huisvesting van (het huishouden van) een persoon wiens huisvesting daar gelet op de bestemming van het gebouw of het terrein noodzakelijk moet worden geacht.

1.18 bedrijvigheid

het uitoefenen van een bedrijf, met aanverwante activiteiten als laden en lossen en parkeren.

1.19 beperkt kwetsbaar object

- verspreid liggende woningen, woonschepen en woonwagens van derden met een dichtheid van maximaal twee woningen/woonschepen/woonwagens per hectare, en dienst- en bedrijfswoningen van derden.
- Kantoorgebouwen, voorzover zij niet als kwetsbaar object kunnen worden aangemerkt.
- Hotels en restaurants, voorzover zijn niet als kwetsbaar object kunnen worden aangemerkt.
- Winkels, voorzover zij niet als kwetsbaar object kunnen worden aangemerkt.
- Sporthallen, zwembaden en kampeerterreinen.
- Sport- en kampeerterreinen en terreinen voor recreatieve doeleinden, voorzover zij niet als kwetsbar object kunnen worden aangemerkt.
- Bedrijfsgebouwen, voorzover zij niet als kwetsbaar object kunnen worden aangemerkt.
- Objecten die met bovenstaande gelijkgesteld kunnen worden uit hoofde van de gemiddelde tijd per dag gedurende welke personen daar verblijven, het aantal personen dat daarin doorgaans aanwezig is en de mogelijkheden voor zelfredzaamheid bij een ongeval, voorzover die objecten geen kwetsbare objecten zijn.

- Objecten met een hoge infrastructurele waarde, zoals een telefoon- of electriciteitscentrale of een gebouw met vluchtleidingsapparatuur, voorzover die objecten wegens de aard van de gevaarlijke stoffen die bij een ongeval kunnen vrijkomen, bescherming verdienen tegen dat ongeval.

1.20 beschermd stadsbeeld

stadsbeelden die overeenkomstig de bepalingen van de gemeentelijke monumentenverordening zijn aangewezen als beschermde stadsbeelden en waarvan een kaart met daarop aangegeven de begrenzing van het te beschermen gebied is opgenomen in het gemeentelijk monumentenregister Nijmegen.

1.21 beschermd stadsgezicht

stadgezicht dat ingevolge artikel 35 van de Monumentenwet is aangewezen, met ingang van de datum van publicatie van die aanwijzing in de Nederlandse Staatscourant.

1.22 bestaand

a. bestaande bouwwerken: een legaal bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig is, dan wel gebouwd kan worden krachtens een omgevingsvergunning;
b. bestaand gebruik: het legale gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan.

1.23 bestemmingsgrens

de grens van een bestemmingsvlak.

1.24 bestemmingsvlak

een geometrisch bepaald vlak met eenzelfde bestemming.

1.25 BEVI-bedrijf

bedrijf vallend onder de werkingssfeer van artikel 2 lid 1 a tot en met f van het Besluit Externe Veiligheid Inrichtingen.

1.26 bevoegd gezag

bestuursorgaan dat bevoegd is tot het nemen van een besluit ten aanzien van een aanvraag om een omgevingsvergunning of ten aanzien van een al verleende omgevingsvergunning.

1.27 bijgebouw

een vrijstaand, in functioneel en bouwkundig opzicht aan het hoofdgebouw ondergeschikt gebouw op hetzelfde bouwperceel dat op de grond staat en alleen bedoeld en ingericht is ten behoeve van (huishoudelijke) berging, hobby- en/of stallingruimte.

1.28 bouwen

het plaatsen, het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen en het vergroten van een bouwwerk, alsmede het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen van een standplaats.

1.29 bouwhistorisch onderzoek

in een schriftelijke rapportage vastgelegd onderzoek naar de bouw-, verbouwings- en gebruiksgeschiedenis en bouwhistorische kwaliteit van een monument in de vorm van een bouwhistorische inventarisatie, -verkenning, -opname of -ontleding, uitgevoerd overeenkomstig de “Richtlijnen Bouwhistorisch Onderzoek”.

1.30 bouwgrens

de grens van een bouwvlak.

1.31 bouwlaag

een doorlopend gedeelte van een gebouw dat door op gelijke of bij benadering gelijke hoogte liggende vloeren of balklagen is begrensd, zulks met inbegrip van de begane grond en met uitsluiting van onderbouw en zolder.

1.32 bouwmarkt

een geheel of gedeeltelijk overdekt detailhandelsbedrijf met een overdekt verkoopvloeroppervlak van minimaal 1.000 m^2, waarop een volledig of nagenoeg volledig assortiment van bouw- en doe-het-zelf producten uit voorraad wordt aangeboden.

1.33 bouwperceel

een aaneengesloten stuk grond, waarop ingevolge de regels een zelfstandige, bij elkaar behorende bebouwing is toegelaten.

1.34 bouwperceelsgrens

een grens van een bouwperceel.

1.35 bouwvlak

een geometrisch bepaald vlak, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels bepaalde gebouwen en bouwwerken geen gebouwen zijnde zijn toegelaten.

1.36 bouwwerk

een bouwkundige constructie van enige omvang die direct en duurzaam met de aarde is verbonden.

1.37 casino

een speelcasino zoals bedoeld in artikel 27 lid g van de Wet op de kansspelen, te weten de voor het publiek opengestelde of bedrijfsmatig gedreven inrichting, waar door middel van gemeenschappelijk beoefende kansspelen aan de deelnemers de gelegenheid wordt gegeven om mede te dingen naar prijzen of premies, indien de aanwijzing der winnaars geschiedt door enige kansbepaling, waarop de deelnemers in het algemeen geen overwegende invloed kunnen uitoefenen.

1.38 cultuurhistorische waarden

waarden die zijn gekoppeld aan de beschavingsgeschiedenis, ondergebracht als historisch (steden)bouwkundig erfgoed, historisch landschappelijk erfgoed of archeologisch erfgoed.

1.39 cultuur en ontspanning

voorzieningen gericht op cultuur en ontspanning, zoals een atelier, bioscoop, bowlingbaan, creativiteitscentrum, dansschool, museum, muziekschool, muziektheater, sauna, speelautomatenhal, theater en wellness. Prositutie, raamprostitutie/raamexploitatie of seksinrichting is uitgesloten. Een casino is uitsluitend toegestaan ter plaatse van de aanduiding 'casino'.

1.40 detailhandel

het bedrijfsmatig te koop aanbieden, waaronder begrepen de uitstalling ter verkoop, het verkopen en/of leveren van goederen aan personen die de goederen kopen voor gebruik, verbruik of aanwending anders dan in de uitoefening van een beroeps- of bedrijfsactiviteit, met uitzondering van het bieden van gelegenheid om gekochte etenswaren ter plaatse te nuttigen. Onder detailhandel wordt niet verstaan detailhandel in volumineuze goederen.

1.41 detailhandel in volumineuze goederen

detailhandel die vanwege de omvang van de gevoerde artikelen een groot oppervlak nodig heeft voor de uitstalling, zoals: verkoop van auto's, boten, caravans, tuininrichtingsartikelen, grove bouwmaterialen, keukens, meubels en woninginrichting en sanitair.

1.42 dienstverlenend bedrijf

een bedrijf met een uitsluitend of in hoofdzaak dienstverlenende of verzorgende taak al dan niet met een baliefunctie, zoals: uitzendbureaus, reisbureaus, wasserettes, kapsalons, bijkantoren van banken en van sociaal-culturele instellingen, postagentschappen, telefoon-, internet-, telegraaf- en telexdiensten, snelfoto-ontwikkel- en copyshops, videotheken, autorijscholen en dergelijke.

1.43 erf

de gronden met een woonbestemming gelegen binnen het bouwperceel maar buiten het bouwvlak.

1.44 escortbedrijf

de natuurlijke persoon, groep van personen of rechtspersoon, die bedrijfsmatig of in een omvang alsof zij bedrijfsmatig was, prostitutie aanbiedt, die op een andere plaats dan in de bedrijfsruimte wordt uitgeoefend (escortservices, bemiddelingsbureaus, overige).

1.45 evenement

evenement zoals bedoeld in de Algemene Plaatselijke Verordening voor de gemeente Nijmegen (APV).

1.46 garagebedrijf

een bedrijf dat uitsluitend of in hoofdzaak is bestemd voor verkoop, onderhoud en reparatie van motorvoertuigen, met dien verstande dat de verkoop van motorbrandstoffen is uitgezonderd.

1.47 garagebox

overdekte berg- en bewaarplaats, stalling voor auto's en (motor)fietsen.

1.48 gebieden met een hoge archeologische verwachting

deze gebieden onderscheiden zich vanwege een hoge tot zeer hoge verwachting op het aantreffen van archeologische resten.

1.49 gebieden van zeer grote archeologische waarde

voor deze gebieden staat het vast dat zich archeologische resten in de bodem bevinden.

1.50 gebouw

elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt.

1.51 gebouwd terras

aan- of uitbouw in de openbare ruimte ten behoeve van een aangrenzend horecabedrijf waar zitgelegenheid kan worden geboden en waar tegen vergoeding dranken worden geschonken en/of spijzen voor directe consumptie ter plaatse worden verstrekt.

1.52 geluidsgevoelige functies

geluidsgevoelige functies als bedoeld in de Wet geluidhinder, te weten:

<u>geluidsgevoelige gebouwen</u>

a. woningen;
b. andere geluidsgevoelige gebouwen:
1. onderwijsgebouwen;
2. ziekenhuizen;
3. verpleeghuizen;
4. verzorgingstehuizen;
5. psychiatrische inrichtingen;
6. kinderdagverblijven.

geluidsgevoelige terreinen

I. een standplaats als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder e, van de Huisvestingswet (woonwagen);
II. ligplaats in het water, bestemd om door een woonschip te worden ingenomen.

1.53 gevelbreedte

de breedte van de gevel waar tegenaan wordt gebouwd.

1.54 groothandel

het bedrijfsmatig te koop aanbieden, waaronder de uitstalling ten verkoop, het verkopen en/of leveren van goederen aan wederverkopers, dan wel aan instellingen of personen ter aanwending in een andere bedrijfsactiviteit.

1.55 historisch stedenbouwkundig erfgoed

fysieke verschijningsvorm en geschiedenis van de gebouwde omgeving.

1.56 historisch landschappelijk erfgoed

fysieke verschijningsvorm en geschiedenis van landschap en geografie.

1.57 hoekovergang

een aan- of uitbouw die buiten de gevelbreedten van het hoofdgebouw wordt gerealiseerd en die een verbinding vormt tussen een aan- of uitbouw aan de voorgevel en een aan- en of uitbouw aan de zijgevel van het hoofdgebouw.

1.58 hoofdbebouwing

hoofdgebouw(en) inclusief aan- en of uitbouwen.

1.59 hoofdgebouw(en)

een of meer panden, of een gedeelte daarvan, dat noodzakelijk is voor de verwezenlijking van de geldende of toekomstige bestemming van een perceel en, indien meer panden of bouwwerken op het perceel aanwezig zijn, gelet op die bestemming het belangrijkst is.

1.60 hoogwaardig openbaar vervoer

een vorm van openbaar vervoer die gepositioneerd kan worden tussen de traditionele bus en trein, waarbij de nadruk ligt op het snel en betrouwbaar en comfortabel vervoeren van passagiers over vrijliggende HOV-infrastructuur.

1.61 horecabedrijf

een bedrijf of instelling waar als hoofddoel bedrijfsmatig dranken en/of etenswaren voor gebruik ter plaatse worden verstrekt en/of waarin bedrijfsmatig logies wordt verstrekt, niet zijnde detailhandel en/of ondersteunende horeca of bed and breakfast.

1.62 hotel/pension

een horecabedrijf dat tot hoofddoel heeft het verstrekken van logies (per nacht) met als nevenactiviteiten het verstrekken van maaltijden en/of dranken voor consumptie ter plaatse.

1.63 huisvesting in verband met mantelzorg

huisvesting in of bij een woning van één huishouden van maximaal twee personen, van wie ten minste één persoon mantelzorg verleent aan of ontvangt van een bewoner van de woning.

1.64 kantoor

een ruimte welke door de aard en indeling kennelijk is bestemd om uitsluitend of in hoofdzaak dienstig te zijn tot het verrichten van administratieve en/of ontwerptechnische arbeid, al dan niet met een ondergeschikte baliefunctie.

1.65 landschappelijke waarden

waarden gebaseerd op aardkundige, cultuurhistorische en visueel-ruimtelijke aspecten, zowel afzonderlijk als in onderlinge samenhang.

1.66 kiosk

een gebouw, al dan niet met een (gebouwd) terras, van beperkte omvang, veelal geplaatst in de openbare ruimte, gericht op het ter plaatse aan passanten te koop aanbieden van producten zoals souvenirs, kranten, tijdschriften, bloemen en planten, vis, groenten, versnaperingen, niet-alcoholische en licht alcoholische dranken, rookwaren, e.d.

1.67 kwetsbaar object

- Woningen, woonschepen en woonwagens, niet zijnde beperkt kwetsbare objecten.
- Gebouwen bestemd voor het verblijf, al dan niet gedurende een gedeelte van de dag, van minderjarigen, ouderen, zieken of gehandicapten, te weten:
  1. ziekenhuizen, bejaardenhuizen en verpleeghuizen;
  2. scholen;
  3. gebouwen of gedeelten daarvan, bestemd voor dagopvang van minderjarigen.
- Gebouwen waarin doorgaans grote aantallen personen gedurende een groot gedeelte van de dag aanwezig zijn, zoals:
  1. kantoorgebouwen waaronder begrepen bedrijfskantoren en hotels met een bruto vloeroppervlak van meer dan 1.500 m² per object;
  2. complexen waarin meer dan 5 winkels zijn gevestigd en waarvan het gezamenlijke bruto vloeroppervlak meer dan 1.000 m² bedraagt, en winkels met een totaal bruto vloeroppervlak van meer dan 2.000 m² per winkel, voor zover in die complexen of in die winkels een supermarkt, hypermarkt of warenhuis is gevestigd.
- Kampeer- en andere recreatieterreinen bestemd voor het verblijf van meer dan 50 personen gedurende meerdere aaneengesloten dagen.

1.68 maatschappelijke voorzieningen

het openbaar bestuur, medische, sociale, educatieve en levensbeschouwelijke diensten, openbare orde en veiligheid en daarmee gelijk te stellen diensten, zoals: huisarts, apotheek, school, sportzaal, kinderdagverblijf, wijkcentrum, kerkgebouw, verzorgingstehuis, begeleid wonen met permanent aanwezige zorg (24-uurs zorg), uitvaartcentrum en bibliotheek.

1.69 mantelzorg

intensieve zorg of ondersteuning, die niet in het kader van een hulpverlenend beroep wordt geboden aan een hulpbehoevende, ten behoeve van zelfredzaamheid of participatie, rechtstreeks voortvloeiend uit een tussen personen bestaande sociale relatie, die de gebruikelijke hulp van huisgenoten voor elkaar overstijgt, en waarvan de behoefte met een verklaring van een huisarts, wijkverpleegkundige of andere door de gemeente aangewezen sociaal-medisch adviseur kan worden aangetoond.

1.70 moestuin

gronden waarop op kleine schaal groenten, kruiden, bloemen en/of fruit worden verbouwd dan wel geteeld.

1.71 natuurlijke waarden

de aan een gebied toegekende waarden in verband met de geologische, bodemkundige, ecologische en biologische elementen voorkomende in dat gebied.

1.72 omgevingsvergunning

vergunning voor activiteiten als genoemd in artikel 2.1 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.

1.73 ondergronds bouwwerk

a. een (gedeelte van een) gebouw dat gelegen is onder het niveau van de begane grondvloer van dat gebouw, waarbij de hoogte van die begane grondvloer nergens hoger ligt dan 0,25 meter boven het aansluitende maaiveld ter plaatse van de hoofdtoegang;
b. een zelfstandig voor mensen toegankelijk bouwwerk waarvan de bovenkant nergens hoger is dan het maaiveld van het bouwperceel ter plaatse van dat bouwwerk.

1.74 ondergeschikte detailhandel

detailhandel waarbij de detailhandelsactiviteit een directe relatie heeft met de hoofdactiviteit maar daaraan ondergeschikt is.

1.75 ondergeschikte kantoren

kantoren waarbij het kantoor een directe relatie heeft met de hoofdactiviteit maar daaraan ondergeschikt is.

1.76 ondersteunende horeca

horeca waarbij de horeca-activiteit ondersteunend is aan de hoofdactiviteit maar daaraan ondergeschikt is.

1.77 overig bouwwerk

een bouwkundige constructie van enige omvang, geen pand zijnde, die direct en duurzaam met de aarde is verbonden.

1.78 overkapping

een op de grond staand, plat afgedekt bouwwerk, bestaande uit ten minste een dak, niet zijnde een gebouw.

1.79 pand

de kleinste bij de totstandkoming functioneel en bouwkundig-constructief zelfstandige eenheid die direct en duurzaam met de aarde is verbonden en betreedbaar en afsluitbaar is.

1.80 parkeerdak

plat dak dat als parkeerplaats gebruikt kan worden.

1.81 parkeergarage

onder- of bovengrondse voorziening waar automobilisten (meestal) overdekt hun auto's kunnen parkeren.

1.82 perceelsgrens

de grens van een bouwperceel.

1.83 permanente bewoning

bewoning van een ruimte als hoofdverblijf door dezelfde persoon.

1.84 productiegebonden detailhandel

detailhandel in goederen die ter plaatse worden vervaardigd, gerepareerd en/of toegepast in het productieproces, waar de detailhandelsfunctie ondergeschikt is aan de productiefunctie.

1.85 prostitutie

het zich beschikbaar stellen tot het verrichten van seksuele diensten ten behoeve van een ander tegen vergoeding.

1.86 raamprostitutie

een seksinrichting met één of meer ramen van waarachter de prostituee/prostitué tracht de aandacht van passanten op zich te vestigen.

1.87 recreatieve voorzieningen

op verblijfs- en dagrecreatie gerichte voorzieningen, niet zijnde een sportvoorziening, zoals: kampeerterrein, kampeerboerderij, recreatiewoning en een volkstuin.

1.88 seniorenwoning

woning bestemd voor zelfstandig wonende ouderen.

1.89 seksinrichting

een voor het publiek toegankelijk gebouw of bouwwerk, geen gebouw zijnde dan wel onderkomen, waarin bedrijfsmatig of in een omvang alsof zij bedrijfsmatig was, seksuele handelingen worden verricht, of vertoningen van erotisch-pornografische aard plaatsvinden. Onder een seksinrichting worden in elk geval verstaan een seksbioscoop, seksautomatenhal, sekstheater, een parenclub of een prostitutiebedrijf, waaronder tevens begrepen een erotische massagesalon, al of niet in combinatie met elkaar.

1.90 speelautomatenhal

een inrichting, bestemd om het publiek gelegenheid te geven een spel door middel van speelautomaten te beoefenen, als bedoeld in artikel 30c, eerste lid, onder c, van de Wet op de kansspelen.

1.91 sportvoorzieningen

gebouwde en niet-gebouwde voorzieningen gericht op sport, niet zijnde een recreatieve voorziening, zoals: fitnesscentrum, ijsbaan, manege, speelterrein, sporthal, sportveld, stadion, tennisbaan en zwembad.

1.92 straatmeubilair

de op of bij de weg behorende bouwwerken, geen gebouwen zijnde, zoals: verkeerstekens, wegbebakeningen, bewegwijzeringen, verlichting, halteaanduidingen, parkeerregulerende constructies, road barriers, afvalinzamelsystemen, openbare toiletvoorzieningen, brandkranen, informatie- en reclameobjecten, fietsenstallingen, papier- en plantenbakken, zitbanken, communicatievoorzieningen, gedenktekens, abri's en dergelijke.

1.93 straatprostitutie

het op straat door handelingen, houding, woord, gebaar of op andere wijze, passanten tot seksuele handelingen te bewegen, uit te nodigen dan wel aan te lokken.

1.94 stacaravan

een caravan, die, ook als deze niet omgevingvergunningplichtig is, toch als bouwwerk valt aan te merken.

1.95 standplaats

een kavel, bestemd voor het plaatsen van een woonwagen, waarop voorzieningen aanwezig zijn die op het leidingnet van de openbare nutsbedrijven, andere instellingen of van gemeenten kunnen worden aangesloten.

1.96 supermarkt

een (grootschalig) detailhandelsbedrijf, veelal onderdeel van een supermarktketen, met een grote verscheidenheid aan levensmiddelen.

1.97 terras

een buiten de besloten ruimte van een inrichting liggend deel van een bedrijf of instelling waar zitgelegenheid kan worden geboden en waar tegen vergoeding dranken worden geschonken en/of spijzen voor directe consumptie ter plaatse worden verstrekt.

1.98 uitbouw

een op de grond staand en aan een hoofdgebouw aangebouwd gebouw dat in bouwkundig opzicht ondergeschikt is aan het hoofdgebouw en dat een vergroting betreft van een in het gebouw gelegen ruimte.

1.99 verblijfsgebied

binnen de bestemming Verkeer gelegen gronden vooral bedoeld voor voetgangers en niet voor doorgaand verkeer.

1.100 voorgevellijn

de voorgevel van het hoofdgebouw en het verlengde ervan.

1.101 wadi

voorziening voor de infiltratie van regenwater. Een wadi is een laagte waarin het regenwater zich kan verzamelen en in de bodem kan infiltreren.

1.102 werk

een werk, geen bouwwerk zijnde.

1.103 winkelcentrum

een cluster van winkels, al dan niet in combinatie met andere functies, die in ruimtelijk-economisch opzicht als eenheid beschouwd moet worden.

1.104 wonen

de huisvesting van één of meerdere personen in een gebouw, niet zijnde een woonwagen of woonboot.

1.105 woning

een (gedeelte van een) gebouw dat dient voor de huisvesting van een of meer personen.

1.106 woonark

een vaartuig, niet zijnde een woonschip, dat feitelijk niet geschikt en bestemd is om te worden gebruikt als middel tot verplaatsing te water en dat wordt gebruikt of is bestemd tot woon- en nachtverblijf.

1.107 woonboot

elk vaar- of drijftuig dat uitsluitend of in hoofdzaak wordt gebezigd als, of te beoordelen naar zijn constructie en/of inrichting in hoofdzaak bestemd is tot, hoofdbewoning geldend dag- en/of nachtverblijf van één of meer personen. Hieronder vallen zowel woonschepen als

woonarken.

1.108 woonschip

onder woonschip verstaan we een (voormalig) schip met een (metalen) scheepsromp, dat is ingericht of verbouwd voor permanente bewoning waarbij de oorspronkelijke verschijningsvorm grotendeels behouden is gebleven. Met schip wordt in deze bedoeld: elk van oorsprong watergaand vaartuig, met eigen voortstuwing, dat gebruikt wordt (of werd) om goederen, passagiers of beide te vervoeren.

1.109 woonwagen

een voor bewoning bestemd gebouw dat is geplaatst op een standplaats en dat in zijn geheel of in delen kan worden verplaatst.

1.110 zaalverhuur

een inrichting ten behoeve van het al dan niet bedrijfsmatig exploiteren van zaalaccommodatie, waarbij het verstrekken van al dan niet ter plaatse bereide etenswaren en/of het verstrekken van drank voor consumptie ter plaatse mogelijk is.

1.111 zeer kwetsbaar object

een object dat bestemd is voor groepen beperkt zelfredzame personen. Van beperkte zelfredzaamheid is sprake wanneer personen in geval van een calamiteit niet in staat zijn zichzelf zonder hulp van buitenaf in veiligheid te brengen, zoals kinderen, ouderen, gehandicapten en gedetineerden. Voorbeelden van zeer kwetsbare objecten zijn grote zorgcomplexen, ziekenhuizen, detentiecentra, peuterspeelzalen, kinderdagverblijven, basisscholen en begeleid wonen met 24-uurs zorg.

1.112 zorgwonen

de huisvesting van één of meerdere personen in een gebouw, niet zijnde een woonwagen of woonboot, waarbij met behulp van zorg/ondersteuning door derden, zelfstandig gewoond wordt.

1.113 zorgwoning

een woning in een wooncomplex die bedoeld is voor mensen die uitsluitend met behulp van zorg/ondersteuning door derden zelfstandig kunnen wonen. Het betreft daarbij een woning die geschikt is voor rollatorgebruik dan wel voor rolstoelgebruik. In het wooncomplex zijn extra voorzieningen aanwezig, zoals een ontmoetingsruimte.

Artikel 2 Wijze van meten

Bij de toepassing van deze regels wordt als volgt gemeten:

2.1 de afstand van een gebouw tot een zijdelingse perceelsgrens

de afstand gemeten vanaf het dichtst bij de perceelsgrens gelegen punt van het gebouw tot aan de zijdelingse perceelsgrens.

2.2 de afstanden tussen lijnen

afstanden tussen lijnen worden gemeten van het hart van de ene lijn tot het hart van de andere lijn.

2.3 de bedrijfsvloeroppervlakte

de totale oppervlakte, binnenwerks gemeten, van alle op een bouwperceel aanwezige bebouwing, boven en onder peil, ten dienste van één bepaalde binnen een bestemming toegestane activiteit/functie.

2.4 de diepte van een bouwwerk, niet zijnde een hoofdgebouw

de afstand gemeten vanaf het verste punt van het bouwwerk loodrecht op de gevel waartegen het bouwwerk wordt aangebouwd.

2.5 de bouwhoogte van een bouwwerk

vanaf het peil tot aan het hoogste punt van een gebouw of van een bouwwerk, geen gebouw zijnde, met uitzondering van ondergeschikte bouwonderdelen, zoals schoorstenen, lichtkoepels, dakkapellen, lucht- en liftkokers, (brand)trappen, zonnepanelen, andere technische ruimten en/of technische constructies, hekwerken, luifels, balkons en antennes.

2.6 de bouwhoogte van een dakopbouw

vanaf de afdekking van de bovenste bouwlaag tot aan het hoogste punt van de dakopbouw.

2.7 de bouwhoogte van een kap

vanaf de bovenkant goot, boeibord of daarmee gelijk te stellen constructiedeel tot aan het hoogste punt van de kap.

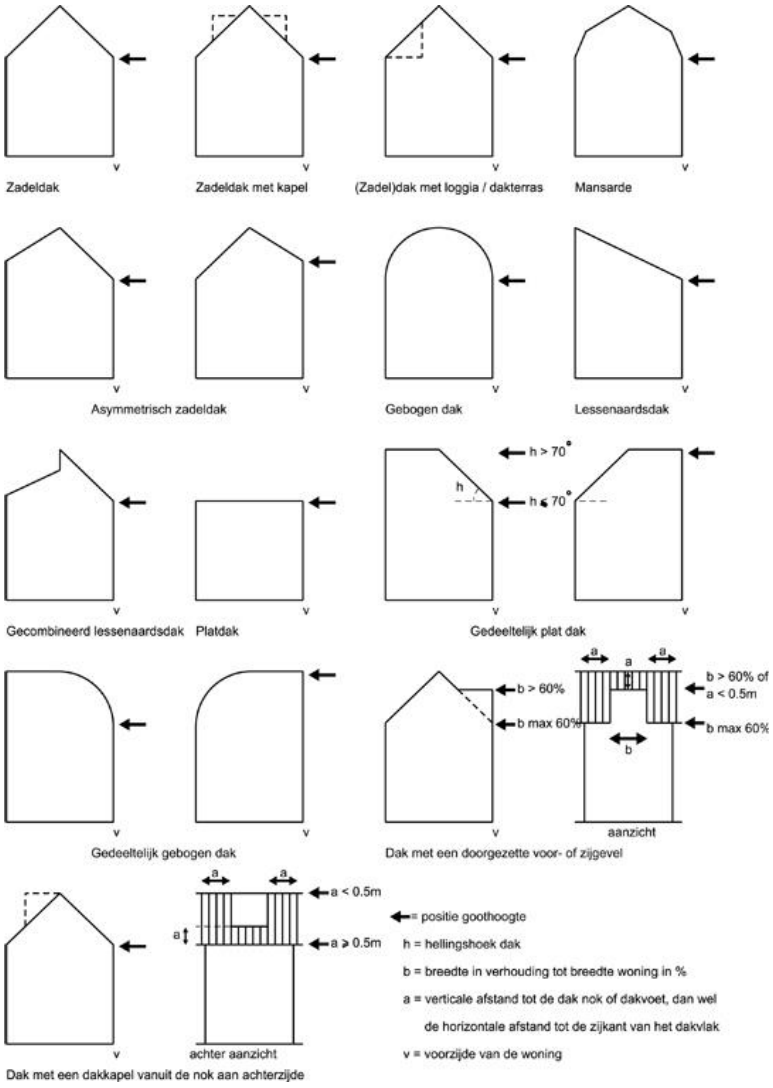
2.8 de dakhelling

langs het dakvlak ten opzichte van het horizontale vlak.

2.9 de goothoogte van een bouwwerk

vanaf het peil tot aan de bovenkant van de goot, c.q. de druiplijn, het boeibord, of een daarmee gelijk te stellen constructiedeel, met uitzondering van ondergeschikte bouwonderdelen, zoals schoorstenen, lichtkoepels, dakkapellen, lucht- en liftkokers, (brand)trappen, zonnepanelen, andere technische ruimten en/of technische constructies, hekwerken, luifels, balkons en antennes.

Voor de meest voorkomende dakvormen bij woningen is in onderstaande schetsjes aangegeven waar de goothoogte wordt bepaald. Daarbij geldt dat voorzover het gaat om een bestaand zadeldak deze niet mag worden uitgebouwd tot een afgetopte dakvorm.

2.10 de hoogte van een windturbine

vanaf het peil tot aan de (wieken)as van de windturbine.

2.11 de inhoud van een bouwwerk

tussen de onderzijde van de begane grondvloer, de buitenzijde van de gevels (en/of het hart van de scheidingsmuren) en de buitenzijde van daken en dakkapellen.

2.12 de oppervlakte van een bouwwerk

tussen de buitenwerkse gevelvlakken en/of het hart van de scheidingsmuren, neerwaarts geprojecteerd op het gemiddelde niveau van het afgewerkte bouwterrein ter plaatse van het bouwwerk.

2.13 het bebouwde oppervlakte

de buitenwerks gemeten oppervlakte van de verticale projectie van alle in een nader aan te geven gebied aanwezige, al dan niet ondergrondse, bouwwerken, met uitzondering van ondergeschikte bouwwerken, geen gebouwen zijnde, zoals pompputten, luifels en balkons.

2.14 het bebouwingspercentage

het percentage dat de oppervlakte van (een gedeelte van) het bouwvlak aangeeft dat binnen de aanduiding 'bouwvlak' maximaal mag worden bebouwd. Dit percentage geldt voor elk afzonderlijk bouwperceel.

2.15 het peil

de plaats vanwaar in het kader van dit bestemmingsplan de hoogte wordt gemeten als bedoeld “bouw- en goothoogte” en als volgt bepaald:

a. voor geluidschermen in de aanduiding 'geluidscherm': de hoogte van de bovenkant spoorstaaf van het naastgelegen spoor;
b. voor bouwwerken boven het maaiveld, waarvan de hoofdtoegang onmiddellijk aan een (al dan niet openbare) weg grenst: de hoogte van de kruin van die weg ter plaatse van de hoofdtoegang;
c. voor bouwwerken boven het maaiveld, waarvan de hoofdtoegang niet onmiddellijk aan de hiervoor bedoelde weg grenst: de hoogte van het aansluitende afgewerkte maaiveld ter plaatse van de hoofdtoegang;
d. voor bouwwerken onder het maaiveld, het peil van het bijbehorende bovengrondse hoofdgebouw;
e. voor drijvende bouwwerken: de waterlijn;
f. in de andere gevallen: de gemiddelde hoogte van het aansluitende afgewerkte maaiveld.

2.16 het (bruto) verkoopvloeroppervlak

de totale oppervlakte van de voor publiek toegankelijke ruimten, etalages en ruimten achter toonbanken.

2.17 het vloeroppervlak

de totale oppervlakte, binnenwerks gemeten, van alle ruimten ondergronds, op de begane grond, de verdiepingen, de zolder en de bijbehorende aan- en uitbouwen.

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels

Artikel 3 Groen

3.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Groen' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. openbaar toegankelijke groenvoorzieningen;
b. ter plaatse van de aanduiding 'parkeerterrein' tevens voor parkeren;
c. ter plaatse van de aanduiding 'tuin' tevens voor tuinen en groenvoorzieningen ten behoeve van het aangrenzende hoofdgebouw in de naastgelegen bestemming
d. ontsluitingswegen voor parkeervoorzieningen met een maximale breedte van 5 meter;
e. bijbehorende voorzieningen zoals: sport- en speelvoorzieningen, terrassen, hondenuitlaatplaatsen, in- en uitritten en fiets- en voetpaden;
f. wadi's, water en waterhuishoudkundige voorzieningen, overstortvijvers, rioolbuffers, alsmede daarbij behorende voorzieningen zoals duikers, kunstwerken en overbruggingen;
g. ondergeschikte bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, zoals (brand)trappen, keldertoegangen, koekoeken, luifels en balkons, ten behoeve van het aangrenzende hoofdgebouw in de naastgelegen bestemming;
h. (bouw)werken ten algemenen nutte zoals bedoeld in artikel 9.2.

3.2 Bouwregels

3.2.1 Algemene bouwregels

Op deze gronden mogen ten behoeve van de bestemming uitsluitend worden gebouwd:

a. bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde;
b. ondergeschikte bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, zoals (brand)trappen, keldertoegangen, koekoeken, luifels en balkons, ten behoeve van het aangrenzende hoofdgebouw in de naastgelegen bestemming;
c. gebouwen en overkappingen ten behoeve van (bouw)werken ten algemenen nutte zoals bedoeld in artikel 9.2.

3.2.2 Specifieke bouwregels

De in artikel 3.2.1 genoemde bouwwerken zijn toegestaan voor zover voldaan wordt aan de volgende regels:

a. aangrenzend aan het hoofdgebouw van de naastliggende bestemming mogen ondergeschikte bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, zoals (brand)trappen, keldertoegangen, koekoeken, luifels en balkons, worden gebouwd met een maximum diepte van 2 meter;
b. de bouwhoogte van erfafscheidingen mag niet meer dan 2 meter bedragen, de bouwhoogte van palen, (licht)masten en ballenvangers niet meer dan 15 meter en de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, mag niet meer dan 5 meter bedragen;
c. ter plaatse van de aanduiding 'tuin' mag de bouwhoogte van erfafscheidingen niet meer dan 1 meter bedragen en de bouwhoogte van andere bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, mag niet meer dan 4 meter bedragen. Zwembaden, jacuzzi's en gebouwde vijvers, alsmede de daarvoor benodigde bouwwerken zijn niet toegestaan.

3.3 Specifieke gebruiksregels

3.3.1 Strijdig gebruik

Tot een gebruik, strijdig met deze bestemming, wordt in ieder geval verstaan:

het gebruik van gronden ten behoeve van parkeren, met uitzondering van ondergrondse parkeervoorzieningen, ter plaatse van de aanduiding 'parkeerterrein' en de bijbehorende ontsluitingswegen.

3.4 Afwijken van de gebruiksregels

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in artikel 3.1 ten behoeve van moestuinen onder de voorwaarden dat:

a. het gaat om het telen van groenten, kruiden, kleinfruit en bloemen;
b. het uitsluitend gaat om hobbymatig gebruik van de gronden als moestuin;
c. het oprichten van gebouwen niet is toegestaan;
d. het gebruik als moestuin geen onevenredige hinder oplevert voor omliggende (woon)functies.

Artikel 4 Groen - 1

4.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Groen - 1' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. groenvoorzieningen;
b. ter plaatse van de aanduiding 'geluidscherm' tevens voor geluidschermen;
c. ter plaatse van de aanduiding 'parkeerterrein' tevens voor parkeren;
d. ondergrondse parkeervoorzieningen behorende bij het op hetzelfde bouwperceel gelegen hoofdgebouw(en);
e. ontsluitingswegen voor parkeervoorzieningen met een maximale breedte van 5 meter;
f. bijbehorende voorzieningen zoals: sport- en speelvoorzieningen, terrassen, hondenuitlaatplaatsen, in- en uitritten en fiets- en voetpaden;
g. wadi's, water en waterhuishoudkundige voorzieningen, overstortvijvers, rioolbuffers, alsmede daarbij behorende voorzieningen zoals duikers, kunstwerken en overbruggingen;
h. (bouw)werken ten algemenen nutte zoals bedoeld in artikel 9.2.

4.2 Bouwregels

4.2.1 Algemene bouwregels

Op deze gronden mogen ten behoeve van de bestemming uitsluitend worden gebouwd:

a. bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde;
b. ondergrondse parkeervoorzieningen;
c. ondergeschikte bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, zoals (brand)trappen, keldertoegangen, koekoeken, luifels en balkons, ten behoeve van het aangrenzende hoofdgebouw in de naastgelegen bestemming;
d. gebouwen en overkappingen ten behoeve van (bouw)werken ten algemenen nutte zoals bedoeld in artikel 9.2.

4.2.2 Specifieke bouwregels

De in artikel 4.2.1 genoemde bouwwerken zijn toegestaan voor zover voldaan wordt aan de volgende regels:

a. de bouwhoogte van geluidschermen binnen de aanduiding 'geluidscherm' niet meer mag bedragen dan 2,5meter gemeten van de bovenkant spoorstaaf van het naastgelegen spoor;
b. de bouwhoogte van geheel of gedeeltelijk ondergronds gelegen parkeervoorzieningen niet meer mag bedragen dan 24,50meter +N.A.P.;
c. aangrenzend aan het hoofdgebouw van de naastliggende bestemming mogen ondergeschikte bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, zoals (brand)trappen, keldertoegangen, koekoeken, luifels en balkons, worden gebouwd met een maximum diepte van 2 meter;
d. de bouwhoogte van erfafscheidingen mag niet meer dan 2 meter bedragen, de bouwhoogte van palen, (licht)masten en ballenvangers niet meer dan 15 meter en de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, mag niet meer dan 5 meter bedragen.

4.3 Specifieke gebruiksregels

4.3.1 Strijdig gebruik

Tot een gebruik, strijdig met deze bestemming, wordt in ieder geval verstaan:

het gebruik van gronden ten behoeve van parkeren, met uitzondering van ondergrondse parkeervoorzieningen, ter plaatse van de aanduiding 'parkeerterrein' en de bijbehorende ontsluitingswegen.

4.3.2 Voorwaardelijke verplichting

Het gebruik van de gronden met de bestemming 'Groen - 1' conform de bestemming is alleen dan toegestaan indien:

de geluidschermen ter plaatse van de aanduiding 'geluidscherm' in de bestemming Groen - 1 zijn gerealiseerd, conform het als Bijlage 1 bij de regels van dit bestemmingsplan opgenomen akoestisch onderzoek. Ook zijn in plaats daarvan gelijkwaardige geluidreducerende maatregelen toegestaan waarmee voldaan wordt aan de van toepassing zijnde vastgestelde hogere waarden.

4.4 Afwijken van de gebruiksregels

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in artikel 4.1 ten behoeve van moestuinen onder de voorwaarden dat:

a. het gaat om het telen van groenten, kruiden, kleinfruit en bloemen;
b. het uitsluitend gaat om hobbymatig gebruik van de gronden als moestuin;
c. het oprichten van gebouwen niet is toegestaan;
d. het gebruik als moestuin geen onevenredige hinder oplevert voor omliggende (woon)functies.

Artikel 5 Tuin

5.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Tuin' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. tuinen en groenvoorzieningen;
b. paden ten behoeve van de ontsluiting van aangrenzende percelen;
c. ter plaatse van de aanduiding 'nutsvoorziening' tevens voor voorzieningen van algemeen nut.
d. gebouwen en overkappingen behorend bij het op hetzelfde bouwperceel gelegen hoofdgebouw(en);
e. ondergeschikte bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, zoals (brand)trappen, keldertoegangen, koekoeken, luifels en balkons, ten behoeve van het aangrenzende hoofdgebouw in de naastgelegen bestemming;
f. wadi's, water en waterhuishoudkundige voorzieningen, alsmede daarbij behorende voorzieningen zoals duikers, kunstwerken en overbruggingen.

5.2 Bouwregels

5.2.1 Algemene bouwregels

Op deze gronden mogen ten behoeve van de bestemming uitsluitend worden gebouwd:

a. aan- en uitbouwen;
b. bijgebouwen;
c. erfafscheidingen en andere bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde.

5.2.2 Specifieke bouwregels

De in artikel 5.2.1 genoemde bouwwerken zijn toegestaan voor zover voldaan wordt aan de volgende regels:

a. aangrenzend aan het hoofdgebouw mogen worden gebouwd:
    1. aan- en uitbouwen met een maximum diepte van 1,5 meter gemeten vanaf de gevel van het hoofdgebouw. De goothoogte mag ten hoogste de hoogte van de beganegrondlaag van het hoofdgebouw bedragen en de bouwhoogte mag ten hoogste de hoogte van de direct daarboven gelegen bouwlaag bedragen. Voor zover de aan- of uitbouw vóór de voorgevellijn wordt gerealiseerd, geldt een maximum breedte van 60% van de betreffende gevelbreedte (voorgevel) van het hoofdgebouw. De aan- of uitbouw moet geheel binnen de betreffende gevelbreedte (voor- of zijgevel) van het hoofdgebouw worden opgericht. Als uitzondering hierop geldt dat een hoekovergang is toegestaan;
    2. uitsluitend bestaande legale aan- en uitbouwen en overkappingen met een diepte van meer dan 1,5 meter gemeten vanaf de gevel van het hoofdgebouw zijn toegestaan en mogen worden vernieuwd of veranderd, mits de afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot;
    3. het is toegestaan, indien en voor zover er in de tuin recht vóór de voorgevel van het hoofdgebouw een legaal bijgebouw aanwezig is, de ruimte tussen het hoofdgebouw en dat bestaande bijgebouw te bebouwen met aan- en uitbouwen mits:
        - aangesloten wordt bij de bouwhoogte van het bijgebouw tot maximaal de bouwhoogte van de eerste bouwlaag van het hoofdgebouw;
        - het bestaande bijgebouw na gereedkoming van het bouwplan voldoet en blijft voldoen aan de definitie van bijgebouw, met uitzondering van de eis van vrijstaandheid en mits het bijgebouw niet toegankelijk is vanuit het hoofdgebouw inclusief aan- en uitbouwen;

4. ondergeschikte bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, zoals (brand)trappen, keldertoegangen, koekoeken, luifels en balkons, met een maximum diepte van 1,5 meter gemeten vanaf de gevel van het hoofdgebouw;

b. uitsluitend bestaande legale bijgebouwen zijn toegestaan en mogen worden vernieuwd of veranderd, mits de afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot;
c. de bouwhoogte van erfafscheidingen mag niet meer dan 2 meter bedragen en de bouwhoogte van andere bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, mag niet meer dan 4 meter bedragen. Zwembaden, jacuzzi's en gebouwde vijvers, alsmede de daarvoor benodigde bouwwerken zijn niet toegestaan.

5.2.3 Specifieke bouwregels ter plaatse van de aanduiding 'nutsvoorziening'.

ter plaatse van de aanduiding 'nutsvoorziening' mogen bouwwerken ten algemenen nutte worden opgericht met dien verstande dat:

a. de inhoud van elk gebouw niet meer mag bedragen dan 50 m³;
b. de oppervlakte van elke overkapping niet meer mag bedragen dan 20 m²;
c. de goothoogte van gebouwen niet meer dan 3 meter mag bedragen en de bouwhoogte van gebouwen niet meer dan 5 meter mag bedragen;
d. de bouwhoogte van overkappingen niet meer dan 3 meter mag bedragen;
e. voor de bouwhoogte van andere bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, de bouwregels van de geldende bestemming van toepassing zijn;
f. de regels van de dubbelbestemmingen en algemene aanduidingsregels onverkort van toepassing zijn.

Artikel 6 Verkeer

6.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Verkeer' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. wegen met een functie voor verblijf en verplaatsing (waaronder terrassen), verkeerswegen (waaronder busbanen, fiets- en voetpaden), openbaar vervoer (waaronder hoogwaardig openbaar vervoer), kunstwerken (zoals bruggen en andere waterstaatkundige werken), parkeervoorzieningen en fietsenstallingen;
b. bijbehorende voorzieningen zoals: groen-, sport- en speelvoorzieningen en taluds;
c. wadi's, water en waterhuishoudkundige voorzieningen, alsmede daarbij behorende voorzieningen zoals duikers, kunstwerken en overbruggingen;
d. geluidwerende voorzieningen, zoals geluidswallen en geluidsschermen;
e. ondergeschikte bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, zoals (brand)trappen, keldertoegangen, koekoeken, luifels en balkons, ten behoeve van het aangrenzende hoofdgebouw in de naastgelegen bestemming;
f. (bouw)werken ten algemenen nutte zoals bedoeld in artikel 9.2.

6.2 Bouwregels

6.2.1 Algemene bouwregels

Op deze gronden mogen ten behoeve van de bestemming uitsluitend worden gebouwd:

a. gebouwen en overkappingen ten behoeve van (bouw)werken ten algemenen nutte zoals bedoeld in artikel 9.2 ;
b. bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde.

6.2.2 Specifieke bouwregels

De in artikel 6.2.1 genoemde bouwwerken zijn toegestaan voor zover voldaan wordt aan de volgende regels:

a. de oppervlakte van gebouwen en/of overkappingen ten behoeve van fietsenstallingen mag per fietsenstalling niet meer bedragen dan 20 m^2. De bouwhoogte van fietsenstallingen mag niet meer dan 3 meter bedragen;
b. aangrenzend aan het hoofdgebouw van de naastliggende bestemming mogen ondergeschikte bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, zoals (brand)trappen, keldertoegangen, koekoeken, luifels en balkons, worden gebouwd met een maximum diepte van 2 meter;
c. de bouwhoogte van palen, (licht)masten en ballenvangers en geluidwerende voorzieningen mag niet meer dan 15 meter en de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, mag niet meer dan 5 meter bedragen.

Artikel 7 Wonen

7.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Wonen' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. wonen;
b. aan huis verbonden beroeps- en bedrijfsactiviteiten zoals bedoeld in artikel 10.1;
c. bijbehorende voorzieningen zoals verhardingen, parkeer- en groenvoorzieningen;
d. wadi's, water en waterhuishoudkundige voorzieningen, alsmede daarbij behorende voorzieningen zoals duikers, kunstwerken en overbruggingen.

7.2 Bouwregels

7.2.1 Algemene bouwregels

Op deze gronden mogen ten behoeve van de bestemming uitsluitend worden gebouwd:

a. gebouwen en overkappingen;
b. bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde.

7.2.2 Specifieke bouwregels

De in artikel 7.2.1 genoemde bouwwerken zijn toegestaan voor zover voldaan wordt aan de volgende regels:

a. hoofdgebouwen mogen uitsluitend worden opgericht binnen de aanduiding 'bouwvlak';
b. ten aanzien van gebouwen en overkappingen binnen de aanduiding 'bouwvlak' gelden de volgende bepalingen:
    1. het bouwperceel binnen de aanduiding 'bouwvlak' tot maximaal het ter plaatse van de aanduiding 'maximum bebouwingspercentage' aangegeven bebouwingspercentage mag worden bebouwd; indien geen bebouwingspercentage is aangegeven mag het bouwperceel binnen de aanduiding 'bouwvlak' geheel worden bebouwd;
    2. de goot- en bouwhoogte van gebouwen en overkappingen binnen de aanduiding 'bouwvlak' niet meer mogen bedragen dan ter plaatse van de aanduiding 'maximum goothoogte (m), maximum bouwhoogte (m)' is aangegeven.
c. aan- en uitbouwen, bijgebouwen en overkappingen mogen op het bouwperceel zowel binnen als buiten de aanduiding 'bouwvlak' worden opgericht; buiten de aanduiding 'bouwvlak' gelden de volgende bepalingen:
    1. aangrenzend aan de hoofdbebouwing mogen aan- en uitbouwen worden gebouwd tot maximaal 3 meter achter de achtergevellijn. Bestaande legale aan- en uitbouwen dieper dan 3 meter achter de achtergevellijn mogen worden vernieuwd of veranderd, mits de afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot;
    2. indien de aan- en uitbouw tot gevolg heeft dat tegen een bestaand bijgebouw wordt aangebouwd, is dit toegestaan, mits het bestaande bijgebouw na gereedkoming van het bouwplan voldoet en blijft voldoen aan de definitie van bijgebouw en het bijgebouw niet toegankelijk is vanuit het hoofdgebouw inclusief aan- en uitbouwen. Ten aanzien van het aangebouwde bijgebouw blijven de bouwregels voor bijgebouwen van toepassing;
    3. de goothoogte van aan- en uitbouwen mag ten hoogste de hoogte van begane grondlaag van het hoofdgebouw bedragen en de bouwhoogte mag ten hoogste de hoogte van de direct daarboven gelegen bouwlaag bedragen;
    4. de goothoogte van bijgebouwen mag ten hoogste 3 meter bedragen en de bouwhoogte mag ten hoogste 5 meter bedragen;
    5. de bouwhoogte van overkappingen mag ten hoogste 3 meter bedragen;

6. de totaal bebouwde oppervlakte mag ten hoogste 50% van de oppervlakte van het erf bedragen, met een maximum van 50 m². Openlucht zwembaden, jacuzzi's en gebouwde vijvers, alsmede de daarvoor benodigde bouwwerken zijn toegestaan. De totaal bebouwde oppervlakte mag in dat geval ten hoogste 75% van de oppervlakte van het erf bedragen, met een maximum van 75 m^2;
7. voor appartementengebouwen geldt, in afwijking van het bepaalde in lid 6, dat de totaal bebouwde oppervlakte ten hoogste 50% van de oppervlakte van het erf mag bedragen;

d. erfafscheidingen en andere bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, mogen zowel binnen als buiten de aanduiding 'bouwvlak' worden opgericht, met dien verstande dat:
   1. aangrenzend aan de woning mogen ondergeschikte bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, zoals (brand)trappen, keldertoegangen, koekoeken, luifels en balkons, worden gebouwd met een maximum diepte van 2 meter;
   2. de bouwhoogte van erfafscheidingen mag niet meer dan 2 meter bedragen en de bouwhoogte van andere bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, mag niet meer dan 4 meter bedragen;
e. bij de realisering van de in deze bestemming toegelaten geluidsgevoelige bestemmingen en/of functies moet worden voldaan aan de voorkeurswaarde uit de Wet geluidhinder. Als de geluidsbelasting hoger is dan de voorkeurswaarde mogen geluidsgevoelige bestemmingen en/of functies alleen worden gerealiseerd als voldaan wordt aan de van toepassing zijnde vastgestelde hogere waarde en de daarin opgenomen voorwaarden.

7.3 Afwijken van de bouwregels

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 7.2.2 om uitvoering te kunnen geven aan de Wet maatschappelijke ondersteuning, met dien verstande dat:

a. het totaal bebouwd oppervlakte ten hoogste 60% van de oppervlakte van het erf mag bedragen, met een maximum van 75 m²;
b. deze afwijkingsmogelijkheid enkel geldt ten aanzien van bouw en/of uitbreiding van aan- en uitbouwen.

7.4 Specifieke gebruiksregels

7.4.1 Strijdig gebruik

Tot een gebruik, strijdig met deze bestemming, wordt in ieder geval verstaan:

a. bewoning van bijgebouwen;
b. uitoefening van (aan huis verbonden) beroeps- of bedrijfsactiviteiten in bijgebouwen.

7.4.2 Voorwaardelijke verplichting

Het gebruik van de gronden met de bestemming 'Wonen' conform de bestemming is alleen dan toegestaan indien:

het geluidscherm ter plaatse van de aanduiding 'geluidscherm' in de bestemming Groen - 1 zijn gerealiseerd, conform het als Bijlage 1 bij de regels van dit bestemmingsplan opgenomen akoestisch onderzoek. Ook zijn in plaats daarvan gelijkwaardige geluidreducerende maatregelen toegestaan waarmee voldaan wordt aan de van toepassing zijnde vastgestelde hogere waarden.

Hoofdstuk 3 Algemene regels

Artikel 8 Anti-dubbeltelregel

Grond die eenmaal in aanmerking is genomen bij het toestaan van een bouwplan waaraan uitvoering is gegeven of alsnog kan worden gegeven, blijft bij de beoordeling van latere bouwplannen buiten beschouwing.

Artikel 9 Algemene bouwregels

9.1 Beeldende kunst

Het oprichten van bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, ten behoeve van beeldende kunst is binnen alle bestemmingen toegestaan tot een maximum bouwhoogte van 15 meter, met dien verstande dat de regels van de dubbelbestemmingen en algemene aanduidingsregels onverkort van toepassing zijn.

9.2 (Bouw)werken ten algemenen nutte

Het oprichten van bouwwerken ten algemenen nutte, zoals: transformatorhuisjes, schakelhuisjes, bemalingsinrichtingen, gasdrukregel- en meetstations, straatmeubilair, infiltratievoorzieningen, voorzieningen ten behoeve van koude- en warmteopslag, wachthuisjes voor verkeers- en parkeerdiensten en schuilgelegenheden, is binnen alle bestemmingen toegestaan, met dien verstande dat:

a. de inhoud van elk gebouw niet meer mag bedragen dan 50 m³;
b. de oppervlakte van elke overkapping niet meer mag bedragen dan 20 m²;
c. de goothoogte van gebouwen niet meer dan 3 meter mag bedragen en de bouwhoogte van gebouwen niet meer dan 5 meter mag bedragen;
d. de bouwhoogte van overkappingen niet meer dan 3 meter mag bedragen;
e. voor de bouwhoogte van andere bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, de bouwregels van de geldende bestemming van toepassing zijn;
f. de regels van de dubbelbestemmingen en algemene aanduidingsregels onverkort van toepassing zijn.

9.3 Jongerenontmoetingsplaatsen

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in de bestemmingen Groen, Verkeer of Maatschappelijk ten behoeve van jongerenontmoetingsplaatsen onder de voorwaarden dat:

a. het gaat om een visueel goed zichtbare locatie;
b. de locatie voldoende (verkeers)veilig is;
c. de locatie bij voorkeur gelegen is nabij een speelvoorziening;
d. de afstand tot omliggende woonbebouwing dusdanig is dat er geen hinder voor omwonenden is te verwachten;
e. de oppervlakte van gebouwen en/of overkappingen ten behoeve van een jongerenontmoetingsplaats per locatie niet meer dan 20 m^2 bedraagt. De goothoogte mag maximaal 3 meter en de bouwhoogte maximaal 5 meter bedragen.

9.4 Ondergronds bouwen

Bouwen onder peil ten behoeve van de bestemming is toegestaan, met dien verstande dat:

a. bouwen onder peil is toegestaan binnen de aanduiding 'bouwvlak' ten behoeve van op de begane grond toegestane functies;
b. bouwen onder peil is toegestaan binnen de aanduiding 'bouwvlak' ten behoeve van ondergrondse parkeervoorzieningen;
c. bouwen onder peil binnen de bestemming Wonen is tevens buiten de aanduiding 'bouwvlak' toegestaan, voor zover bovengronds aan- en uitbouwen zijn toegestaan dan wel tot zover als de bestaande bovengrondse aan- of uitbouw reikt;
d. bouwen onder peil binnen de bestemming Tuin is toegestaan, mits grenzend aan het hoofdgebouw met een maximum diepte van 1,5 meter dan wel tot zover als de bestaande bovengrondse aan- of uitbouw reikt;
e. bouwen onder peil ten behoeve van bouwwerken ten algemenen nutte zoals bedoeld in artikel 9.2 is toegestaan;
f. de regels van de dubbelbestemming en algemene aanduidingsregels onverkort van toepassing zijn.

Artikel 10 Algemene gebruiksregels

10.1 Aan huis verbonden beroeps- en bedrijfsactiviteiten

10.1.1 Bouwregels

Ten behoeve van het onder lid 2 toegestane gebruik, mag in afwijking van de betreffende bestemming voor dit gebruik worden gebouwd, met dien verstande dat de daarvoor geldende bouwregels onverminderd van kracht blijven.

10.1.2 Specifieke gebruiksregels

In gebouwen die ingevolgde deze regels gebruikt mogen worden als woning (inclusief bijbehorende aan- en uitbouwen) is de uitoefening van aan huis verbonden beroeps- en bedrijfsactiviteiten toegestaan, onder de volgende voorwaarden:

a. maximaal 35% van het vloeroppervlak van de woning, inclusief aan- en uitbouwen, mag tot ten hoogste 50 m² worden gebruikt voor een aan huis verbonden beroeps- of bedrijfsactiviteit;
b. degene die de activiteiten in de woning uitvoert, dient tevens de bewoner van de woning te zijn;
c. de activiteiten dienen qua aard, omvang en uitstraling te passen in een woonomgeving;
d. er mag geen horeca of detailhandel ter plaatse plaatsvinden, uitgezonderd een beperkte verkoop als ondergeschikte activiteit en in relatie met een aan huis verbonden beroeps- of bedrijfsactiviteit;
e. de activiteiten mogen geen nadelige invloed hebben op de normale afwikkeling van het verkeer en geen onevenredige parkeerdruk veroorzaken.

In bijgebouwen is de uitoefening van aan huis verbonden beroeps- of bedrijfsactiviteiten niet toegestaan.

10.2 Evenementen

Evenementen zijn binnen alle bestemmingen toegestaan, mits hiervoor vergunning is verleend op grond van de Algemeen Plaatselijke Verordening.

Artikel 11 Algemene aanduidingsregels

11.1 veiligheidszone - vervoer gevaarlijke stoffen

Binnen de gebiedsaanduiding veiligheidszone - vervoer gevaarlijke stoffen zijn nieuwe zeer kwetsbare objecten niet toegestaan.

11.2 wetgevingzone - waarde archeologie 1

11.2.1 Omgevingsvergunning voor omvangrijke bodemingrepen

Gronden gelegen ter plaatse van de aanduiding 'wetgevingzone - waarde archeologie 1' hebben een lage, middelhoge of nog onbekende archeologische verwachtingsswaarde. Het is verboden om zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning van het bevoegde gezag op deze gronden bodemingrepen (zowel bouwen als werken en werkzaamheden) te doen of te laten uitvoeren met een gezamenlijke oppervlakte van meer dan 2500 m^2 en dieper dan 0,30 meter onder het maaiveld, tenzij op basis van archeologisch onderzoek of anderszins is aangetoond dat op de betrokken locatie geen archeologische waarden (meer) aanwezig zijn. Bij het bepalen van de gezamenlijke oppervlakte wordt gekeken naar het totale gebied wat voor de ontwikkeling(en) in aanmerking komt.

11.2.2 Uitzonderingen

Het in lid 11.2.1 vervatte verbod geldt niet voor bestaande bouwwerken en voor werken en werkzaamheden die:

a. betrekking hebben op normaal onderhoud en beheer;
b. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan;
c. mogen worden uitgevoerd krachtens een reeds verleende vergunning.
d. het archeologisch onderzoek betreffen.

11.2.3 Toelaatbaarheid

De werken of werkzaamheden als bedoeld in lid 11.2.1 zijn slechts toelaatbaar voor zover op grond van archeologisch onderzoek of anderszins is aangetoond dat de archeologische waarden hierdoor niet onevenredig (kunnen) worden geschaad.

11.2.4 Adviesprocedure voor afwijkingen

Alvorens het bevoegd gezag beslist over een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 11.2.1 wint het bevoegd gezag schriftelijk advies in bij de archeologisch deskundige omtrent de vraag of door het verlenen van de omgevingsvergunning archeologische waarden (kunnen) worden aangetast en welke voorschriften, ter bescherming van de archeologische waarden, aan de omgevingsvergunning moeten worden verbonden. Aan een omgevingsvergunning kunnen voorschriften worden verbonden zoals:

a. de verplichting tot het treffen van technische maatregelen, waardoor archeologische waarden in de bodem kunnen worden behouden, zoals: alternatieven voor heiwerk, het aanbrengen van een beschermende bodemlaag of andere voorzieningen die op dit doel zijn gericht;
b. tot het doen van opgravingen in de zin van artikel 1 onder h van de Monumentenwet 1988;

c. het begeleiden van de activiteiten waarvoor een omgevingsvergunning is verleend door een daarvoor aangewezen archeologisch deskundige;
d. het doen van nader archeologisch onderzoek.

11.2.5 Wijzigingsbevoegdheid

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd met toepassing van artikel 3.6, lid 1, onder a van de Wet ruimtelijke ordening het bestemmingsplan te wijzigen door:

a. de aanduiding "wetgevingszone - waarde archeologie 1" als bedoeld in lid 11.2.1 geheel of gedeeltelijk te doen laten vervallen indien op basis van archeologisch onderzoek of anderszins is aangetoond dat op de betrokken locatie geen archeologische waarden (meer) aanwezig zijn en niet langer archeologische begeleiding of zorg nodig is;
b. de bestemming Waarde - Archeologie 2 of Waarde - Archeologie 3 op te nemen indien op basis van archeologisch onderzoek of anderszins is aangetoond dat ter plaatse behoudenswaardige archeologische waarden aanwezig zijn dan wel er een hoge tot zeer hoge verwachting is op het aantreffen van archeologische resten.

Artikel 12 Algemene afwijkingsregels

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van de bepalingen van dit plan, voor zover het een in beperkte mate afwijking van de maatvoering betreft, noodzakelijk om het bouwwerk zodanig te laten aansluiten op een bestaande, legale situatie dat dit vanuit architectonisch en/of bouwkundig opzicht een verbetering is.

Artikel 13 Overige regels

13.1 Parkeerregels

13.1.1 Algemene parkeerregels

Het is verboden te bouwen dan wel het gebruik van gronden en/of bouwwerken te wijzigen indien er niet wordt voldaan aan de op grond van dit artikel gestelde eisen ten aanzien van parkeren, stallen, laden en lossen.

13.1.2 Specifieke parkeerregels bij bouwplannen

a. indien een bouwplan daartoe aanleiding geeft, moet ten behoeve van het parkeren of stallen van auto's in voldoende mate ruimte zijn aangebracht op de bij het bouwplan behorende en daartoe bestemde gronden. De parkeer- en stallingsbehoefte wordt bepaald op de wijze zoals beschreven in de beleidsregels Parkeren.
b. de onder sub a bedoelde ruimte voor het parkeren of stallen van auto's moet afmetingen hebben die zijn afgestemd op gangbare personenauto's. Aan deze eis wordt geacht te zijn voldaan:
    1. indien de afmetingen van bedoelde parkeerruimten ten minste 2,50 m bij 5,00 m en ten hoogste 3,25 m bij 6,00 m bedragen met dien verstande dat als de parkeerruimte tevens fungeert als toegang tot het gebouw de afmetingen ten minste 3,00 m bij 5,00 m dienen te bedragen;
    2. indien de afmetingen van een gereserveerde parkeerruimte voor een gehandicapte - voor zover die ruimte niet in de lengterichting aan een trottoir grenst - ten minste 3,50 m bij 5,00 m bedragen;
c. indien een bouwplan daartoe aanleiding geeft, moet ten behoeve van het laden of lossen van goederen in voldoende mate ruimte zijn aangebracht op de bij het bouwplan behorende en daartoe bestemde gronden.

13.1.3 Specifieke parkeerregels bij gebruikswijzigingen

a. indien het wijzigen van het gebruik van gronden en/of bouwwerken daartoe aanleiding geeft, moet, voor wat betreft de toename in parkeer- of stallingsbehoefte, in voldoende mate ruimte zijn aangebracht op die gronden of op de bij die bouwwerken behorende en daartoe bestemde gronden. De parkeer- en stallingsbehoefte wordt bepaald op de wijze zoals beschreven in de beleidsregels Parkeren.
b. de onder sub a bedoelde ruimte voor het parkeren of stallen van auto's moet afmetingen hebben die zijn afgestemd op gangbare personenauto's. Aan deze eis wordt geacht te zijn voldaan:
    1. indien de afmetingen van bedoelde parkeerruimten ten minste 2,50 m bij 5,00 m en ten hoogste 3,25 m bij 6,00 m bedragen met dien verstande dat als de parkeerruimte tevens fungeert als toegang tot het gebouw de afmetingen ten minste 3,00 m bij 5,00 m dienen te bedragen;
    2. indien de afmetingen van een gereserveerde parkeerruimte voor een gehandicapte - voor zover die ruimte niet in de lengterichting aan een trottoir grenst - ten minste 3,50 m bij 5,00 m bedragen;
c. indien het wijzigen van het gebruik van gronden en/of bouwwerken daartoe aanleiding geeft, moet, voor wat betreft de toename in de behoefte aan laad- en losruimte, in voldoende mate ruimte zijn aangebracht op die gronden of op de bij die bouwwerken behorende en daartoe bestemde gronden.

13.1.4 Afwijken van de parkeerregels

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 13.1.1, 13.1.2 en 13.1.3. Het bevoegd gezag neemt hierbij, conform de beleidsregels Parkeren, in overweging of:

a. het voldoen aan die bepalingen door bijzondere omstandigheden op overwegende bezwaren stuit;
b. er op andere wijze in de benodigde parkeer-, stallings-, laad- of losruimte wordt voorzien;
c. er een financiële voorwaarde dient te worden gesteld.

13.1.5 Specifieke gebruiksregels

Ruimte(n) voor het parkeren of stallen van motorvoertuigen, bromfietsen en fietsen, voor zover de aanwezigheid van deze ruimten krachtens deze parkeerregels is geëist, dient te allen tijde voor dit doel beschikbaar te blijven. Ander gebruik wordt aangemerkt als strijdig gebruik.

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels

Artikel 14 Overgangsrecht

14.1 Overgangsrecht bouwwerken

14.1.1 Algemeen

Een bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig of in uitvoering is, dan wel gebouwd kan worden krachtens een omgevingsvergunning voor het bouwen, en afwijkt van het plan, mag, mits deze afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot,

a. gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd;
b. na het teniet gaan ten gevolge van een calamiteit geheel worden vernieuwd of veranderd, mits de aanvraag van de omgevingsvergunning voor het bouwen wordt gedaan binnen twee jaar na de dag waarop het bouwwerk is teniet gegaan.

14.1.2 Afwijken bij omgevingsvergunning

Het bevoegd gezag kan eenmalig in afwijking van het bepaalde in artikel 14.1.1 een omgevingsvergunning verlenen voor het vergroten van de inhoud van een bouwwerk als bedoeld in artikel 14.1.1 met maximaal 10%.

14.1.3 Uitzonderingen

Artikel 14.1.1 is niet van toepassing op bouwwerken die weliswaar bestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan, maar zijn gebouwd zonder vergunning en in strijd met het daarvoor geldende plan, daaronder begrepen de overgangsbepaling van dat plan.

14.2 Overgangsrecht gebruik

14.2.1 Algemeen

Het gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan en hiermee in strijd is, mag worden voortgezet.

14.2.2 Strijdig gebruik

a. Het is verboden het met het bestemmingsplan strijdige gebruik, bedoeld in artikel 14.2.1, te veranderen of te laten veranderen in een ander met dat plan strijdig gebruik, tenzij door deze verandering de afwijking naar aard en omvang wordt verkleind.
b. Indien het gebruik, bedoeld in artikel 14.2.1, na het tijdstip van inwerkingtreding van het plan voor een periode langer dan een jaar wordt onderbroken, is het verboden dit gebruik daarna te hervatten of te laten hervatten.

14.2.3 Uitzonderingen

Artikel 3.1 is niet van toepassing op het gebruik dat reeds in strijd was met het voorheen geldende bestemmingsplan, daaronder begrepen de overgangsbepalingen van dat plan.

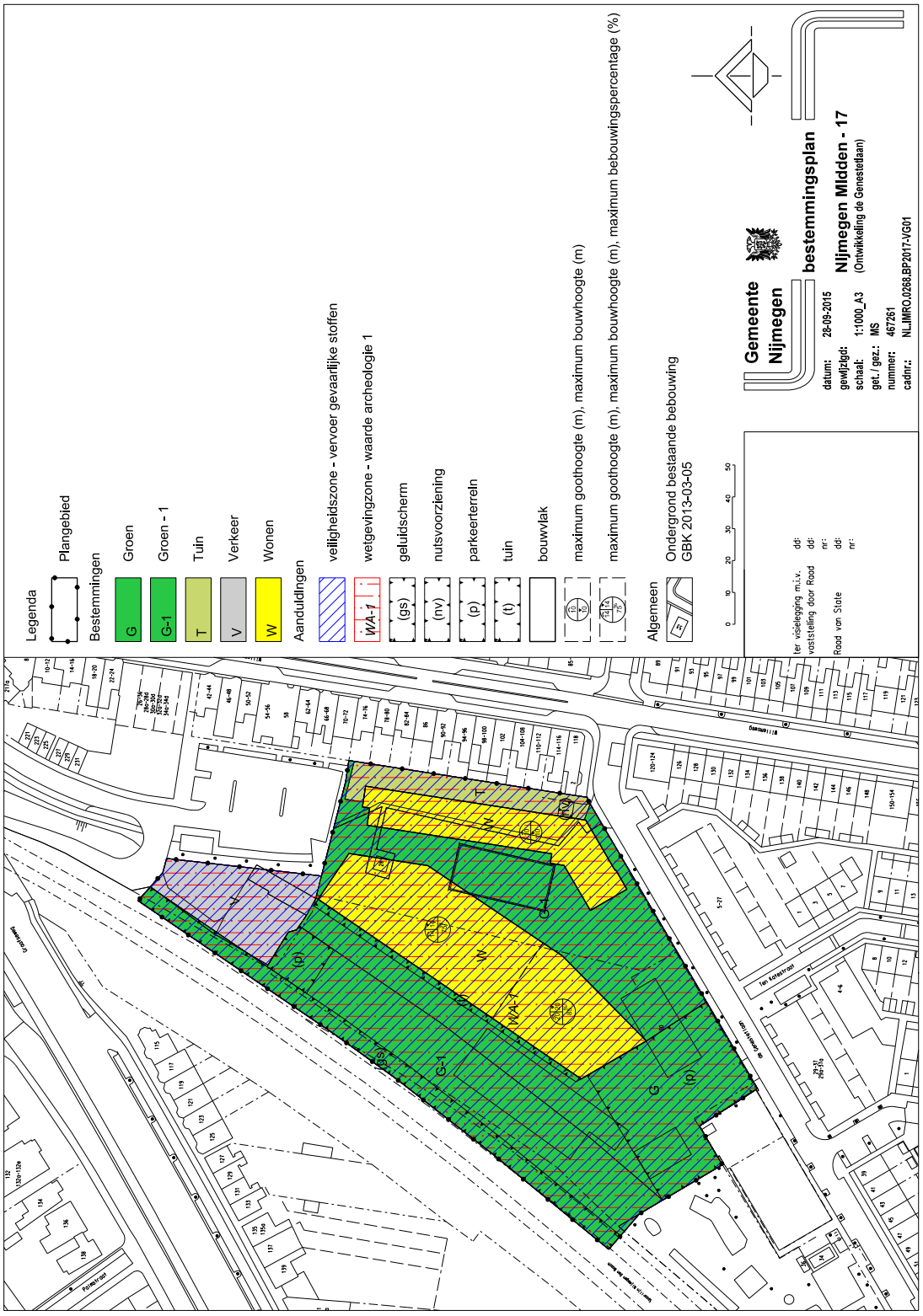
Artikel 15 Slotregel

Deze regels worden aangehaald als:

Regels van het bestemmingsplan 'Nijmegen Midden - 17 (Ontwikkeling de Genestetlaan)'.

Bijlagen

Bijlage 1 Akoestisch onderzoek

Legenda
Plangebied
Bestemmingen
Groen
Groen - 1
Tuin
Verkeer
Wonen
Aanduidingen
veiligheidszone - vervoer gevaarlijke stoffen
wetgevingzone - waarde archeologie 1
geluidscherm
nutsvoorziening
parkeerterreln
tuin
bouwvlak
maximum goothoogte (m), maximum bouwhoogte (m)
maximum goothoogte (m), maximum bouwhoogte (m), maximum bebouwingspercentage (%)
Algemeen
Ondergrond bestaande bebouwing
GBK 2013-03-05
Gemeente Nijmegen
bestemmingsplan
Nijmegen Midden - 17
(Ontwikkeling de Genestetlaan)
datum: 28-09-2015
gewijzigd:
schaal: 1:1000_A3
get. / gez.: MS
nummer: 467261
cadnr.: NL.IMRO.0266.BP2017-VG01
ter visielegging m.i.v.
vaststelling door Raad
Raad van State

Projectmanagement en Ruimtelijke Kwaliteit
Leefomgevingskwaliteit

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 322 98 88
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postadres
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Besluit
Hogere Waarde(n)
Wet Geluidhinder
Nijmegen Midden - 17

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
	PK40/ prs 2009351	E.Dolman Team Geluid en Lucht (ML30)

1. INLEIDING

In de Wet geluidhinder (Wgh) en het Besluit geluidhinder (Bgh) worden grenzen gesteld aan de geluidsbelasting van woningen en andere geluidsgevoelige bestemmingen. Het gaat daarbij om de geluidsbelasting die wordt veroorzaakt door wegverkeer, railverkeer en industrieterreinen. Voor deze geluidsbronnen gelden verschillende voorkeurswaarden die alleen onder voorwaarden mogen worden overschreden. Geluidsbelastingen boven de voorkeurswaarden moeten met een besluit Hogere Waarden worden vastgelegd. Gemeente Nijmegen heeft in de Beleidsregels Hogere Waarden Wet geluidhinder 2013 vastgelegd onder welke voorwaarden zij geluidsbelastingen boven de voorkeurswaarden toestaat. Deze hogere waarden kunnen nooit hoger zijn dan de in de Wet geluidhinder en het Besluit geluidhinder vastgelegde maxima.

- *Korte omschrijving van het plan:*

Het plangebied is gelegen tussen de Willemsweg, de Genestetlaan en de spoorlijn Nijmegen-Venlo. Naast het upgraden van het voormalige Hermesterrein zelf komt er nieuwbouw van twee woongebouwen. Het te realiseren woongebouw het dichtstbij de Genestetlaan wordt 3 woonlagen hoog. In totaal voorziet het plan in de realisatie van 225 woningen. Voor deze herindeling dient een bestemmingsplanprocedure te worden doorlopen. In het kader hiervan is een akoestisch onderzoek uitgevoerd naar de effecten van wegverkeerslawaai op zowel de gevels van de nieuwbouw maar ook op de gevels van de bestaande woningen. Tevens is een beschouwing met betrekking tot cumulatie van geluid opgenomen. Uit het onderzoek is gebleken dat hogere waarden nodig zijn vanwege de Graafseweg, de Willemsweg en de spoorlijn Nijmegen-Venlo.

- *Dit besluit hogere waarde(n) behoort bij:*

- bestemmingsplan Nijmegen-Midden 17;

- *Dit besluit hogere waarde(n) heeft betrekking op:*

- realisatie van geluidsgevoelige bestemmingen;

- *Voor dit plan wordt een besluit hogere waarde(n) genomen voor:*

- Woningen;

Gemeente Nijmegen
Projectmanagement en Ruimtelijke Kwaliteit
Leefomgevingskwaliteit

Vervolgvel
1

- *Gegevens akoestisch onderzoek (zie bijlage 2):*
- Akoestisch onderzoek: De Grontmij heeft een akoestisch onderzoek opgesteld genaamd "Herontwikkeling aan de Genestetlaan te Nijmegen, akoestisch onderzoek weg- en railverkeerslawaai" referentienummer GM-0126906 d.d. 5 maart 2015 revisie 3.
- datum rapporten: 5 maart 2015
- referentie: PRS 2009351

2. OVERWEGINGEN

- *De Wet geluidhinder*
  Dit besluit hogere waarde(n) wordt genomen op basis van artikel 110a, lid 1 van de Wet geluidhinder, het Besluit geluidhinder en de Beleidsregels Hogere Waarden Wet Geluidhinder 2013.

- *Beleidsregels Hogere Waarden Wet geluidhinder 2013 (ontheffingscriterium bij woningen)*
  De Beleidsregels Hogere Waarden Wet geluidhinder 2013 (artikel 3) zijn van toepassing, want:
- De woningen vervangen bestaande bebouwing;

- *Geluidsbelastingen*
  Uit akoestisch onderzoek blijkt dat de voorkeurswaarde voor weg- en railverkeerslawaai wordt overschreden. De hoogste geluidsbelastingen per bron zijn:
- Willemsweg 49 dB;
- Graafseweg 51 dB;
- Spoorlijn Nijmegen-Venlo 63 dB;

- *Aanwezigheid geluidsluwe zijde en geluidsluwe buitenruimten bij woningen*
- Het bestemmingsplan maakt woningbouw mogelijk. De woongebouwen zullen voor een groot deel bestaan uit eenzijdig georiënteerde appartementen. De appartementen die aan de geluidbelaste zijde van het gebouw liggen hebben geen geluidluwe buitengevel en geen geluidluwe buitenruimte. Deze appartementen voldoen daarmee niet aan het hogere waarde beleid. Uit onderzoek blijkt dat er in de wijk behoeft is aan goedkope starterswoningen zodat nieuwkomers de wijk niet hoeven te verlaten. Daarnaast blijkt een tekort aan woningen voor ouderen. Bij dergelijke woontypen passen kleine appartementen. Stedenbouwkundig gezien is dan een eenzijdige oriëntatie niet te voorkomen. Tevens zijn de hogere waarde die nodig zijn niet dusdanig hoog dat sprake is van een kwalitatief slechte situatie. Daarom wordt gebruik gemaakt van de mogelijkheid om op basis van artikel 8 van het hogere waarde beleid af te wijken van de regels uit het hogere waarde beleid.

- *Indelingseisen bij woningen*
- De indelingseisen zijn van toepassing omdat de geluidsbelasting meer dan 53 dB voor wegverkeer en 58 dB voor railverkeer bedraagt. Als de indelingseisen van toepassing zijn, moet er per woning minimaal één slaapkamer aan de geluidsluwe zijde liggen. Vanwege railverkeer is voor 56 woningen de indelingseis van toepassing. Als gevolg van de eenzijdig georiënteerde woningen en het type woningen dat het betreft (eenkamerappartementen) kan

Gemeente Nijmegen
Projectmanagement en Ruimtelijke Kwaliteit
Leefomgevingskwaliteit

voor deze woningen niet voldaan worden aan de indelingseis. Om voornoemde stedenbouwkundige redenen en type woningbehoefte is een andere opzet van het plan niet wenselijk. Ook hier dient gebruik te worden gemaakt van artikel 8 van het hogere waarde beleid.

- *De maatregelen die worden getroffen (inclusief toelichting) zijn:*

- Het treffen van maatregelen aan de Graafseweg of de Willemsweg worden als niet doelmatig beschouwd. Overigens is het beleid van de gemeente Nijmegen er wel op gericht bij vervanging van wegdek over te gaan op het stillere SMA 0/6.

- Om de gevelbelasting vanwege de spoorlijn Nijmegen-Venlo te verlagen is rekening gehouden met een geluidsscherm van 2 meter hoogte of een gelijkwaardige maatregel die hetzelfde effect heeft. Om ter plaatse van alle woningen te kunnen voldoen aan de voorkeurswaarde was een scherm van 7 meter hoogte nodig. Een dergelijk hoog scherm stuit, los van de financiële bezwaren, op de stedenbouwkundige bezwaren en veroorzaakt een onacceptabele visuele barrière voor de bestaande woningen aan de Graafseweg.

3. ZIENSWIJZEN NAAR AANLEIDING VAN DE BESCHIKKING

De ontwerpbeschikking is op de voorgeschreven wijze bekend gemaakt en ter inzage gelegd. Belanghebbenden konden zienswijzen indienen naar aanleiding van de ontwerpbeschikking.

Er zijn geen zienswijzen ingediend.

Gemeente Nijmegen
Projectmanagement en Ruimtelijke Kwaliteit
Leefomgevingskwaliteit

Vervolgvel
3

4. BESLUIT

Gelet op de Wet geluidhinder, het Besluit geluidhinder en de Beleidsregels Hogere Waarden Wet geluidhinder 2013, de Algemene wet bestuursrecht en het bovenstaande besluiten wij tot het vaststellen van een Hogere Waarde voor:

Graafseweg

L_{den} in dB	Aantal woningen	Opmerking
51	3	1e, 2e en 3e verdieping
50	6	2e en 3e verdieping
49	10	1e, 2e en 3e verdieping
Totaal	19	

Willemsweg
Ter plaatse van het oostelijk gelegen gebouw dient voor twee woningen op de derde verdieping aan de oostzijde van het gebouw een hogere waarde vastgesteld te worden van 49 dB.

De woonblokken en de toetspunten staan in bijlage 2 van het akoestisch onderzoek.

Spoorlijn Nijmegen-Venlo

L_{den} in dB	Aantal woningen	Opmerking
63	1	3e verdieping
62	15	3e en 5e verdieping
61	12	2e,3e en 4e verdieping
60	13	1e, 2e en 3e verdieping
59	14	1e en 2e verdieping
58	14	begane grond en 1e verdieping
57	11	begane grond en 2e verdieping
56	8	Souterrain, begane grond en 2e verdieping
Totaal	**88**	

De woonblokken en de toetspunten staan in bijlage 2 van het akoestisch onderzoek.

Gemeente Nijmegen
Projectmanagement en Ruimtelijke Kwaliteit
Leefomgevingskwaliteit

Vervolgvel
4

Aan dit besluit zijn de volgende voorwaarden verbonden:
56 Woningen hebben vanwege stedenbouwkundige redenen en vanwege type woningbehoefte geen geluidluwe buitengevel en geen geluidluwe buitenruimte. Voor deze woningen wordt gebruik gemaakt van de mogelijkheid om af te wijken van de Beleidsregels Hogere Waarden Wet Geluidhinder 2013 (artikel 8).

De volgende onderdelen maken onderdeel uit van dit besluit:
- Akoestisch onderzoek: De Grontmij heeft een akoestisch onderzoek opgesteld genaamd "Herontwikkeling aan de Genestetlaan te Nijmegen, akoestisch onderzoek weg- en railverkeerslawaai" referentienummer GM-0126906 d.d. 5 maart 2015 revisie 3.

Namens college van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

drs. Y.M.G. Michels

Bureauhoofd Leefomgevingskwaliteit

Gemeente Nijmegen
Projectmanagement en Ruimtelijke Kwaliteit
Leefomgevingskwaliteit

Vervolgvel
5

Bijlage 1 Beroep en voorlopige voorziening

Het besluit zal bekend worden gemaakt door:
- ter inzage legging bij de Informatiebalie in de Stadswinkel aan de Mariënburg 75 te Nijmegen;
- publicatie van de kennisgeving op de gemeentelijke website (www.nijmegen.nl).

Gedurende zes weken na de dag waarop het besluit ter inzage is gelegd kan beroep bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State worden ingesteld door:
- degenen die zienswijzen hebben ingebracht tegen het ontwerpbesluit;
- de adviseurs die gebruik hebben gemaakt van de gelegenheid advies uit te brengen over het ontwerpbesluit;
- degenen die bedenkingen hebben tegen wijzigingen die bij het nemen van de beschikking ten opzichte van het ontwerpbesluit zijn aangebracht;
- belanghebbenden aan wie redelijkerwijs niet kan worden verweten geen zienswijzen te hebben ingebracht tegen het ontwerpbesluit.

Het beroepschrift moet in tweevoud worden gezonden aan de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, Postbus 20019, 2500 EA 's-Gravenhage.

Het besluit wordt na afloop van de beroepstermijn van kracht tenzij voor deze datum beroep is ingesteld en een verzoek om voorlopige voorziening is gedaan. Het verzoek moet worden gericht aan de Voorzitter van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. In dat geval wordt het besluit niet van kracht voordat op het verzoek is beslist.

Voor het indienen van een beroepschrift en/of een verzoek om voorlopige voorziening zijn griffierechten verschuldigd.

Gemeente Nijmegen
Projectmanagement en Ruimtelijke Kwaliteit
Leefomgevingskwaliteit

Vervolgvel
6

Bijlage 2: Akoestisch onderzoek

Het akoestisch onderzoek is apart bijgevoegd. Als het akoestisch onderzoek niet is bijgevoegd kan deze, gedurende de periode van terinzagelegging van het besluit hogere waarde, worden ingezien bij de Informatiebalie in de Stadswinkel, Mariënburg 75 in Nijmegen.

Zienswijzennota

Nijmegen Midden – 17 (Ontwikkeling de Genestetlaan)

M.b.t. ingediende zienswijzen tegen het ontwerpbestemmingsplan "Nijmegen Midden – 17 (Ontwikkeling de Genestetlaan)"

Gemeente Nijmegen
september 2015

Inleiding
Het ontwerpbestemmingsplan Nijmegen Midden – 17 (Ontwikkeling de Genestetlaan) heeft van 30 april 2015 tot en met 10 juni 2015 ter visie gelegen. Gedurende deze periode konden zienswijzen worden ingediend. Er zijn 2 zienswijzen binnengekomen. In deze nota zijn de zienswijzen weergegeven en van een reactie voorzien. Als onderdelen van de zienswijzen niet expliciet worden genoemd, wil dit niet zeggen dat deze niet bij de beoordeling zijn betrokken. De zienswijzen zijn allen in hun geheel beoordeeld. De zienswijzen hebben geleid tot aanpassing van het bestemmingsplan.

Opzet van de zienswijzennota
In hoofdstuk 1 is een overzicht opgenomen van alle reclamanten en is aangegeven of de betreffende zienswijze ontvankelijk is. Vervolgens is de beantwoording van de zienswijzen in hoofdstuk 2 weergegeven, waarbij de volgende werkwijze is gehanteerd. De zienswijzen zijn opgenomen in tabelvorm waarbij in de eerste, meest linkse kolom de zienswijze is samengevat, in de tweede, middelste kolom is de reactie van de gemeente verwoord. Indien de gemeente acht dat betreffende zienswijze tot een nieuw inzicht leidt, waaruit een wijziging van het bestemmingsplan voortvloeit, is in de derde, meest rechtse kolom de wijziging beschreven. Deze zienswijze is dan ‘gegrond’. De overige zienswijzen leiden niet tot wijzigingen van het ontwerp bestemmingsplan en zijn daarmee ongegrond verklaard.

Hoofdstuk 1: Zienswijzen

Ontvankelijke zienswijzen:

1. Bewoner(s)/eigenaar/ondernemers Willemsweg 112-114, Nijmegen
2. 1 zienswijze van de Winkeliersvereniging Willemsweg, mede ondertekend door de eigenaars/bewoners/ondernemers van:
   a. Willemsweg 42;
   b. Willemsweg 48;
   c. Willemsweg 50;
   d. Willemsweg 52;
   e. Willemsweg 62-64;
   f. Willemsweg 72;
   g. Willemsweg 74;
   h. Willemsweg 74-76;
   i. Willemsweg 76;
   j. Willemsweg 78;
   k. Willemsweg 78-80;
   l. Willemsweg 86;
   m. Willemsweg 86-90-92;
   n. Willemsweg 90;
   o. Willemsweg 92;
   p. Willemsweg 94;
   q. Willemsweg 98;
   r. Willemsweg 98-100;
   s. Willemsweg 100;
   t. Willemsweg 102-108;
   u. Willemsweg 106;
   v. Willemsweg 112-114.

Hoofdstuk 2: Zienswijze en reactie bevoegd gezag

Naam reclamant			
No	Zienswijze	Reactie gemeente	Aanpassing bestemmingsplan
1. Bewoner(s)/eigenaar/ondernemers Willemsweg 112-114, Nijmegen			
1	Ten eerste vinden we het niet goed dat de tuinen van de woningen direct aan de achterkant van onze pand grenzen en zien we daar geen toegankelijkheid van onze poorten achterin. Als een groente, fruit en levensmiddelen zaak krijgen wij dagelijks producten binnen die we vanuit onze achterpoort naar binnen moeten brengen. Dat is niet mogelijk via de voorkant, winkelingang voor de klanten van de winkel. Dit betekent dat we nooit meer gebruik kunnen maken van onze poort, deuren en nooduitgangen achterin de winkel. We kunnen daar nooit meer laden en lossen en of onze containers en dergelijke naar buiten zetten en/of onze spullen verplaatsen en onderhoud verrichten, dat erg belangrijk is voor onze functioneren en voor onze werken en omzet en inkomen. Bovendien moet het ook toegankelijk zijn voor de vrachtauto's van de milieu services die onze afvalcontainers ledigen etc. Het is niet mogelijk om deze alle handelingen die we via onze achterpoort doen te verplaatsen en of te doen via de voordeur van de winkel, daar is een voordeur of een binnendeur in de winkel niet voor gemaakt, vooral de ingang	De gronden van onderhavig plangebied die aansluiten op de achterzijde van de percelen aan de Willemsweg hebben in het ontwerpbestemmingsplan de bestemming 'Tuin' en 'Groen'. Naar aanleiding van uw zienwijze heeft de ontwikkelende partij overleg gevoerd met u (en overige bewoners/eigenaren van de betreffende panden) en u een aanbod gedaan om aan de achterzijde van uw perceel een achterontsluiting te realiseren. U bent niet akkoord gegaan met dat aanbod. In de groenbestemming is een dergelijke ontsluiting niet mogelijk. De gronden met de bestemming 'Tuin' zijn bestemd voor o.a. tuinen en groenvoorzieningen. Paden en/of verhardingen voor achterontsluitingen staan in de regels van het bestemmingsplan niet apart benoemd. Daarmee kan er onduidelijkheid	Naar aanleiding van deze zienswijze is het bestemmingsplan op de volgende punten aangepast: 1. Op de verbeelding is de Tuinbestemming aan de zijde van de Willemsweg doorgetrokken tot aan de Genestetlaan. 2. In de regels van de Tuinbestemming is opgenomen dat een ontsluitingspad gerealiseerd kan worden. 3. Ten behoeve van de privacy en veiligheid van de

	van onze winkel niet. Onze achtertuin wordt hiermee buiten gebruik gesteld en worden wij ingesloten en dat willen wij niet.	ontstaan of deze paden wel of juist niet mogelijk zijn. Planologisch bestaan er geen belemmeringen tegen een dergelijke ontsluiting. Teneinde een pad aan de achterzijde van de percelen langs de Willemsweg te kunnen realiseren is de Tuinbestemming doorgetrokken tot aan de Genestetlaan en in de regels van de Tuinbestemming is dit pad mogelijk gemaakt.	bewoners/eigenaren van de gronden met een Tuinbestemming zijn in de Tuinbestemming erfafscheidingen mogelijk gemaakt tot 2,0 meter.
2	Verder als er brand zou zijn, of in geval van nood dan kan de brandweer, politie en/of een ambulance daar niet meer bij komen. Bovendien is het niet goed voor de veiligheid en beveiliging dat onze achtergevel en poorten en deuren en ramen precies op een tuin van een woning grenzen. Niet overzichtelijk. Wij zijn het niet eens met dit ontwerp en willen dat het aangepast wordt zodat onze tuinen/binnenplaatsen toegankelijk en veilig blijven. We willen niet dat onze huidige situatie verandert door het ontwerp en bestemming achter onze zaak.	Dat twee percelen aan de achterzijde aan elkaar grenzen is geen uitzonderlijke situatie. De in dit geval van toepassing zijnde eis van de brandweer is dat het hulpverleningsvoertuig tot op 10 meter van de brandweertoegang het pand moet kunnen benaderen. Voor uw pand is dat de toegang aan de Willemsweg en deze toegang voldoet aan de eis van de brandweer. Het Politiekeurmerk Veilig Wonen ziet, uit het oogpunt van sociale veiligheid, het liefst helemaal geen achterpaden. Mede gelet op de beantwoording onder 1.1 zijn wij van mening dat er geen sprake is van een privaatrechtelijke belemmering met een evident karakter die de vaststelling en uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan in de weg staat.	
3	Verder zien we in het ontwerp bij de toekomstige 225 woningen geen extra parkeerplekken. Waar gaan de nieuwe bewoners parkeren ? Wij willen ook de mogelijkheid om	Op de verbeelding van het bestemmingsplan zijn twee aanduidingen 'parkeerterrein' opgenomen. Binnen deze vlakken dienen de	

	achter onze winkel te parkeren met onze eigen auto en of busje en of daar ruimte om met onze bus te laden en lossen en alles wat daarbij komt kijken voor onze functioneren omzet en inkomen.	parkeerplaatsen gerealiseerd te worden. Het parkeren zal ook deels ondergronds worden opgelost. Indien u achter uw winkel wil parkeren en / of wil laden en lossen dan dient u dat in eerste instantie op eigen terrein op te lossen of in overleg met uw buren te regelen.	
2. Zienswijze van de Winkeliersvereniging Willemsweg			
1	Ten eerste vinden we het niet goed dat de tuinen van de woningen direct aan de achterkant van onze panden grenzen en zien we daar geen paadje of een weggetje voor de toegankelijkheid van onze poorten achterin. Kortom er is niet gedacht aan ons in dit ontwerp. Dit betekent dat we nooit meer gebruik kunnen maken van onze poorten,deuren en nooduitgangen. We kunnen daar nooit meer laden en lossen en of onze containers en dergelijke naar buiten zetten en/of onze spullen verplaatsen en onderhoud verrichten. Onze achtertuinen worden buiten gebruik gesteld, dat willen wij niet. Wij, ondernemers en/of pandeigenaren van de Willemsweg zijn het niet eens met dit ontwerp en willen dat het aangepast wordt zodat onze tuinen/binnenplaatsen toegankelijk en veilig blijven.	Zie reactie gemeente onder 1.1 van deze zienswijzennota.	
2	Verder als er brand zou zijn, of in geval van nood dan kan de brandweer, politie en/of een ambulance daar niet meer bij komen. Bovendien is het niet goed voor de veiligheid en beveiliging dat onze achtergevel en poorten en deuren en ramen precies op een tuin van een woning grenzen. Niet overzichtelijk.	Zie reactie gemeente onder 1.2 van deze zienswijzennota.	

3	Ook de hoogte van het te bouwen project m.b.t. het uitzicht en mogelijk vermindering van lichtinval baart ons zorgen.	Met de positionering en hoogte van de nieuwbouw is rekening gehouden met de bestaande woningen. Het bouwblok wat evenwijdig met de bestaande woningen aan de Willemsweg is geprojecteerd, is maximaal 3 bouwlagen hoog en staan op afstand, zodat er voldoende 'lucht' tussen de woningen zal zijn. Met het hoogteverloop van de nieuwe bebouwing is aangesloten bij de bestaande hoogtes van de woningen/panden langs de Willemsweg en loopt op richting de open ruimte rond het spoor. Voor het plan is een bezonningsstudie uitgevoerd. Deze studie laat zien dat in de avonduren vermindering van lichtinval zal zijn. Wij zijn van mening dat deze vermindering van de lichtinval in een stedelijke omgeving ruimtelijk aanvaardbaar en acceptabel is.	
4	Verder zien we in het ontwerp bij de toekomstige 225 woningen geen extra parkeerplekken. Waar gaan de nieuwe bewoners parkeren ? Wij willen ook de mogelijkheid om achter onze winkels te parkeren met onze eigen auto's.	Zie reactie gemeente onder 1.3 van deze zienswijzennota.	

Herontwikkeling aan de Genestetlaan te Nijmegen

Akoestisch onderzoek weg- en railverkeerslawaai

Definitief

Opdrachtgever:
Woonfront Genestetlaan Nijmegen BV
Postbus 266
5260 AG VUGHT

Grontmij Nederland B.V.
Rotterdam, 5 maart 2015

GM-0126906, revisie 3

Verantwoording

Titel	:	Herontwikkeling aan de Genestetlaan te Nijmegen
Subtitel	:	Akoestisch onderzoek weg- en railverkeerslawaai
Projectnummer	:	342292
Referentienummer	:	GM-0126906
Revisie	:	3
Datum	:	5 maart 2015

Auteur(s)	:	W.F.C.M. Slokkers
E-mail adres	:	info.milieu@grontmij.nl
Gecontroleerd door	:	ing. F. Oldewarris i.o.
Paraaf gecontroleerd	:	
Goedgekeurd door	:	ing. D.J. van Bunnik
Paraaf goedgekeurd	:	
Contact	:	Grontmij Nederland B.V. K.P. v.d. Mandelelaan 41-43 3062 MB Rotterdam Postbus 4381 3006 AJ Rotterdam T +31 88 811 66 00 www.grontmij.nl

Inhoudsopgave

1 Inleiding 4

2 Wettelijk kader....5
2.1 Wegverkeer....5
2.2 Railverkeer....6
2.3 Cumulatie....6

3 Uitgangspunten....8
3.1 Railverkeer....8
3.2 Verkeersgegevens....8
3.3 Rekenmethode en modellering....8

4 Rekenresultaten nieuwbouw....9
4.1 Railverkeerslawaai....9
4.1.1 Inleiding....9
4.1.2 Geen scherm aanwezig....10
4.1.3 Situatie met scherm....11
4.2 Wegverkeerslawaai....12
4.2.1 Verkeer op de Graafseweg (hoofdrijbaan)....12
4.2.1.1 Toetsingswaarde....12
4.2.1.2 Maatregelen onderzoek....14
4.2.2 Verkeer op de Willemsweg....15
4.2.3 Verkeer op de overige wegen....15
4.3 Cumulatie van het geluid....16
4.4 Aanvraag hogere grenswaarde....16

5 Rekenresultaten bestaande bouw....18

6 Conclusie....21

Bijlage 1: Situatie en indeling gebouw

Bijlage 2: Invoergegevens rekenmodel

Bijlage 3: Rekenresultaten railverkeerslawaai

Bijlage 4: Rekenresultaten wegverkeerslawaai

Bijlage 5: Rekenresultaten gecumuleerde geluidsbelasting

Bijlage 6: Rekenresultaten op gevels bestaande woningen

1 Inleiding

Stu Project BV te Vught heeft het voornemen om het voormalige Hermesterrein gelegen aan de Genestetlaan te Nijmegen te herontwikkelen. Naast het upgraden van het terrein zelf komt er nieuwbouw van twee woongebouwen met in totaal 225 wooneenheden. Het te realiseren woongebouw het dichtst aan de Genestetlaan wordt drie woonlagen hoog en het woongebouw het dichtst aan de spoorlijn wordt deels vijf woonlagen en deels zeven woonlagen hoog.
Door Wolfs architecten is een schematische invulling van het plan gemaakt. Hierbij is wel gesteld dat de indeling van de woningen nog niet vast ligt. Voor schematische indeling van het plangebied, zie bijlage 1.
Voor de herindeling van het terrein dient een bestemmingsplanprocedure te worden doorlopen. In het kader hiervan is een akoestisch onderzoek uitgevoerd naar de effecten van weg- en railverkeerslawaai op zowel de gevels van de nieuwbouw maar ook op de gevels van de bestaande woningen. Tevens is een beschouwing met betrekking tot cumulatie van geluid opgenomen.

Het plangebied ligt binnen invloedsfeer van de wegen Genestetlaan, Willemsweg en de Graafseweg en het spoortraject Nijmegen Dukenburg - Nijmegen centraal. Figuur 1.1 bevat een overzicht van de (huidige) situatie ter plaatse.

Figuur 1.1 Situatie plangebied (bron google-maps).

Voorliggend onderzoeksrapport beschrijft in de hierop volgende hoofdstukken respectievelijk het wettelijk kader, de uitgangspunten, de resultaten en de conclusie betreffende het akoestisch onderzoek naar de effecten van weg- en railverkeerslawaai.

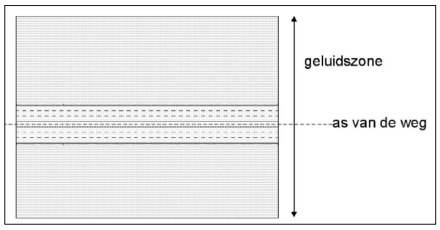
2 Wettelijk kader

2.1 Wegverkeer

De Wet geluidhinder stelt dat onderzoek naar de geluiduitstraling van alle wegen dient te worden gedaan, met uitzondering van woonerven en wegen die zijn opgenomen in een 30 km-zone. Iedere weg heeft een geluidzone die afhankelijk is van het aantal rijstroken en de ligging van de weg in stedelijk of buitenstedelijk gebied.

Indien binnen het plangebied geluidgevoelige bestemmingen worden gerealiseerd en deze binnen de geluidzone vallen, moet de optredende geluidbelasting worden getoetst aan de grenswaarden uit de Wet geluidhinder.

Zie ook tabel 2.1 en figuur 2.1.

Figuur 2.1 De onderzoekszone langs een weg

Tabel 2.1 Geluidzones langs wegen

Aantal rijstroken	Geluidzone	
	Binnenstedelijk gebied	Buitenstedelijk gebied
1 of 2	200 meter	250 meter
3 of 4	350 meter	400 meter
5 of meer	350 meter	600 meter

Het plangebied ligt binnen de zone van de Willemsweg en de Graafseweg. Het plan en de wegen liggen allemaal binnen de bebouwde kom. De Willemsweg bestaat ter plaatse van het plangebied uit twee rijstroken en heeft derhalve een onderzoekszone van 200 m aan weerszijden van de weg. De Graafseweg bestaat ter plaatse van het plangebied uit vier rijstroken en heeft derhalve een onderzoekszone van 350 m aan weerszijden van de weg.
Voor de parallelweg van de Graafseweg en de Genestetlaan geldt een wettelijk vastgestelde maximum snelheid van 30 km/u. Deze wegen hebben derhalve geen zone. Van de Genestetlaan zijn geen verkeersgegevens bekend. In het van de gemeente Nijmegen ontvangen rekenmodel zijn ook de wegen de Derde van Hezewijkstraat, Nieuwe Nonnendaalseweg en Tollenstraat opgenomen. Ook voor deze wegen geldt een wettelijk vastgestelde maximum snelheid van 30 km/u.

Voordat tot toetsing wordt overgegaan, dient conform artikel 3.4 van het Reken- en meetvoorschrift geluid 2012 (RMG 2012) op de berekende waarden de volgende aftrek toegepast te worden:

- 5 dB voor wegen waar een representatief te achten rijsnelheid geldt van < 70 km/uur;
- 4 dB voor wegen waar de representatieve snelheid voor lichte motorvoertuigen ≥ 70 km/uur bedraagt en waarbij de geluidsbelasting zonder aftrek volgens artikel 110g Wgh 57 dB is;
- 3 dB voor wegen waar de representatieve snelheid voor lichte motorvoertuigen ≥ 70 km/uur bedraagt en waarbij de geluidsbelasting zonder aftrek volgens artikel 110g Wgh 56 dB is;
- 2 dB voor wegen waar de representatieve snelheid voor lichte motorvoertuigen ≥ 70 km/uur bedraagt en waarbij de geluidsbelasting een andere waarden heeft.

Voor de Willemsweg en de Graafseweg geldt een aftrek van 5 dB.

Voorts wordt in de Wet geluidhinder onderscheid gemaakt tussen nieuwe en bestaande situaties. Er is sprake van een nieuwe situatie als een bestemmingsplan wordt opgesteld of herzien ten behoeve van de bouw van geluidgevoelige bestemmingen of de aanleg van een weg.
De in de Wet genoemde (voorkeurs)grenswaarden moeten dan in ogenschouw genomen worden.

Van een bestaande situatie is sprake als de geluidgevoelige bestemmingen al bestonden op 1 maart 1986 en de geluidbelasting destijds hoog was. In het onderhavig geval is sprake van een nieuwe situatie voor de te realiseren woningen langs bestaande wegen.
De voorkeursgrenswaarde is voor woningen in artikel 82 van de Wet geluidhinder gesteld op 48 dB (L_{den}) voor wegverkeerslawaai. Deze waarde geldt ter plaatse van de gevel van geluidgevoelige bestemmingen. Burgemeester & wethouders kunnen onder voorwaarden een hogere waarde toelaten. In dit geval maximaal tot 63 dB, aangezien het de realisatie betreft van woningen die nog niet geprojecteerd zijn. Ontheffing op de voorkeursgrenswaarde wordt enkel verleend als maatregelen ter vermindering van de geluidbelasting onvoldoende doeltreffend blijken te zijn, dan wel overwegende bezwaren ontmoeten van financiële, stedenbouwkundige, verkeerskundige, vervoerskundige of landschappelijke aard. Het hoogst toelaatbare binnenniveau in geluidgevoelige ruimten mag niet meer bedragen dan 33 dB.

Onder de geluidbelasting vanwege een weg wordt volgens artikel 1 uit de Wet geluidhinder verstaan de energetisch gemiddelde geluidniveaus van de verschillende etmaalperioden (dag, avond en nacht) samengevoegd tot één getal, te weten L_{den} in dB. Het energetisch gemiddelde geluidniveau ten gevolge van een weg wordt bepaald over de volgende drie waarden:

- De toetsingswaarde over de periode van 7.00 tot 19.00 uur (dag).
- De met 5 dB verhoogde toetsingswaarde over de periode van 19.00 tot 23.00 uur (avond).
- De met 10 dB verhoogde toetsingswaarde over de periode van 23.00 tot 7.00 uur (nacht).

2.2 Railverkeer

De voorkeursgrenswaarde voor railverkeerslawaai is in artikel 4.9 van het Besluit geluidhinder gesteld op 55 dB (L_{den}). Deze waarde geldt ter plaatse van gevels van nieuw te realiseren geluidgevoelige bestemmingen, welke gelegen zijn binnen de zone. Burgemeester & wethouders kunnen een hogere grenswaarde verlenen tot maximaal 68 dB (art. 4.10). Ontheffing wordt enkel verleend als maatregelen ter vermindering van de geluidbelasting onvoldoende doeltreffend blijken te zijn, dan wel overwegende bezwaren ontmoeten van financiële, stedenbouwkundige, verkeerskundige, vervoerskundige of landschappelijke aard. Het hoogst toelaatbare binnenniveau in verblijfsruimten van geluidgevoelige bestemmingen bedraagt 33 dB (art 4.24).

2.3 Cumulatie

In de Wet geluidhinder is geregeld dat wanneer Hogere grenswaarden worden verleend, in een aantal gevallen onderzoek dient plaats te vinden naar cumulatie van verschillende geluidbronnen. Het betreft hierbij onderzoek dat dient te worden uitgevoerd ter plaatse van de geluidgevoelige bestemmingen (waarvoor een hogere waarde wordt vastgesteld) die in meerdere geluidzones in de zin van de Wet geluidhinder gelegen zijn. Tevens dient sprake te zijn van overschrijding van de voorkeursgrenswaarde ten gevolge van de betreffende bron in het toekomstig maatgevende jaar.

Artikel 110f stelt dat indien sprake is van bovenstaande, onderzoek naar samenloop vereist is en dat hierbij aangegeven dient te worden op welke wijze hiermee rekening is gehouden bij de te treffen maatregelen. In het zesde lid van artikel 110a wordt aangegeven dat Burgemeester & wethouders slechts hogere waarden vast kunnen stellen, wanneer de gecumuleerde geluidbelasting niet leidt tot een naar hun oordeel onacceptabele geluidbelasting.

Opgemerkt wordt dat in de Wet geluidhinder geen grenswaarden voor de gecumuleerde geluidbelasting worden gegeven, één en ander is derhalve ter beoordeling van het bevoegd gezag. Om toch een uitspraak te kunnen doen over het complete akoestisch woon- en leefklimaat, wordt aansluiting gezocht bij de cumulatiemethode zoals gegeven in Hoofdstuk 2 van bijlage 1 van het Reken- en meetvoorschrift geluid 2012. Deze methode, L_{CUM}, wordt tevens aangehaald in de publicatie ‘Handreiking en saldobenadering geluid’ van de Regiegroep Geluid Limburg.

Bij deze cumulatiemethode wordt rekening gehouden met de hinderervaring bij blootstelling aan diverse soorten geluidbronnen. Alle relevante bronnen worden omgerekend naar een equivalent geluidniveau[1] (L*) dat zou worden ervaren indien veroorzaakt door wegverkeer. Vervolgens worden alle equivalente niveaus energetisch gesommeerd tot L_{CUM}.
Beoordeling kan plaatsvinden aan de wettelijke grenswaarden voor wegverkeerslawaai of, na omrekening, aan de grenswaarden voor elke andere bronsoort. Het RMG 2012 merkt hierbij wel op dat de in de Wet gestelde normen gesteld zijn voor toetsing van een bron afzonderlijk en daardoor slechts een vergelijking plaats kan vinden. Letterlijke toepassing van de normen is daarbij niet aan de orde.

Voor de beoordeling van de kwaliteit van de akoestische omgeving kan gebruik gemaakt worden van tabel 2.2. Ter indicatie is in de tabel ook een omschrijving opgenomen waarop de specifieke geluidniveaus worden waargenomen. Deze is afkomstig uit de Handreiking industrielawaai en vergunningverlening 1998.

Tabel 2.2 Classificatie van de kwaliteit van de akoestische omgeving

Gecumuleerd L_{CUM} [dB]	Classificatie milieukwaliteit	Perceptie (cf. Handreiking IL&V)
< 50	Goed	'Rustig'
50 – 55	Redelijk	'Hoorbaar'
55 – 60	Matig	'Rumoerig, druk'
60 – 65	Tamelijk slecht	'Lawaaiig'
65 – 70	Slecht	'Zeer lawaaiig'
> 70	Zeer slecht	'Zeer lawaaiig'

[1] Bepaling equivalente niveaus:
Railverkeer: L^*_{RL} = 0.95 x L_{RL} – 1.40;
Wegverkeer: L^*_{VL} = 1.00 x L_{VL} + 0.00.

3 Uitgangspunten

3.1 Railverkeer

De gehanteerde gegevens voor het spoortraject zijn afkomstig uit het geluidregister Spoor, zoals gedownload is via www.geluidregisterspoor.nl, van 9 januari 2015. In de ontvangen file zit alle informatie met betrekking tot dit traject, zoals gegevens van het spoor in de vorm van intensiteiten, soort trein, bronhoogten, bruggen, tunnels, overkappingen, perronranden en dergelijke. De betreffende informatie is zodanig veel dat alleen de gehanteerde baanvaknummers zijn gegeven. Het betreft de baanvakken tussen GeoSpoortak ID 14673 - 15158 en GeoSpoortak ID 1918 - 1949.

3.2 Verkeersgegevens

Door de gemeente Nijmegen zijn de geprognosticeerde verkeersintensiteiten op de wegen rondom het plangebied aangeleverd. Hiervoor is een 'knip' uit het door de gemeente opgestelde Geomilieu model beschikbaar gesteld. De gegevens gelden voor het jaar 2025. In bijlage 2 zijn per weg de in het rekenmodel gehanteerde intensiteiten gegeven. De intensiteiten zijn gesplitst in een verdeling naar voertuigcategorie (licht, middelzwaar en zwaar) en naar periode (dag, avond en nacht). Voorts zijn in het model de aangehouden rijsnelheid en het wegdektype opgenomen.

3.3 Rekenmethode en modellering

De geluidbelasting ten gevolge van weg- en railverkeer is berekend conform de Standaard Rekenmethode II uit de bijlagen 3 en 4 van het Reken- en meetvoorschrift geluid 2012. Hiervoor is gebruik gemaakt van het computermodel Geomilieu dat door de gemeente Nijmegen beschikbaar is gesteld met betrekking tot wegverkeerslawaai. Het ontvangen model is aangevuld met hoogtelijnen, de beide nieuw te realiseren gebouwen en schermen langs het spoor en de Graafseweg. Tevens zijn aanpassingen aan het model gedaan, zodat het rekenmodel aansluit bij het gestelde in het Reken- en meetvoorschrift 2012.

Op diverse plaatsen op de gevels van zowel de nieuwbouw als ook op de gevels van de bestaande bebouwing zijn waarneempunten gelegd. Deze zijn gelegd op 1,5 m boven het vloerniveau van de betreffende verdiepingvloer.
Voor de bodemgebieden hanteert het rekenvoorschrift voor akoestisch harde gebieden (water, geasfalteerde vlakken en dergelijke) een absorptiefractie van 0,0. Voor de overige gebieden wordt gerekend met een absorptiefractie van 1,0. Uitzondering hierop zijn wegdektype die significante absorberende eigenschappen hebben [zoals ZOAB en (Fijn) tweelaags ZOAB]. Hiervoor mag een absorptiefractie van 0,5 aangehouden worden. In het model is gerekend met een standaard bodemfactor van 0,0 (akoestisch hard). De overige gebieden zijn middels bodemgebieden aangegeven.
Voor het scherm langs het spoor is voor wegverkeer gerekend met een reflectiefactor van 0,2 en voor railverkeer met een reflectiefactor van 0,0. De reden hiervoor is dat de passerende trein de ontstane reflectie tegen het scherm zelf weer afschermd.

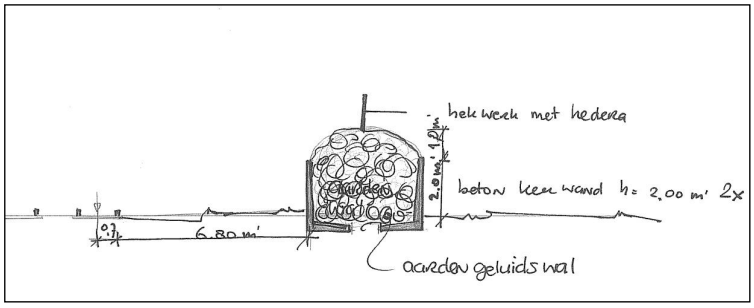
De berekeningen zijn uitgevoerd met het computermodel Geomilieu v. 2.61.
In bijlage 2 zijn de gehanteerde modelgegevens terug te vinden.

4 Rekenresultaten nieuwbouw

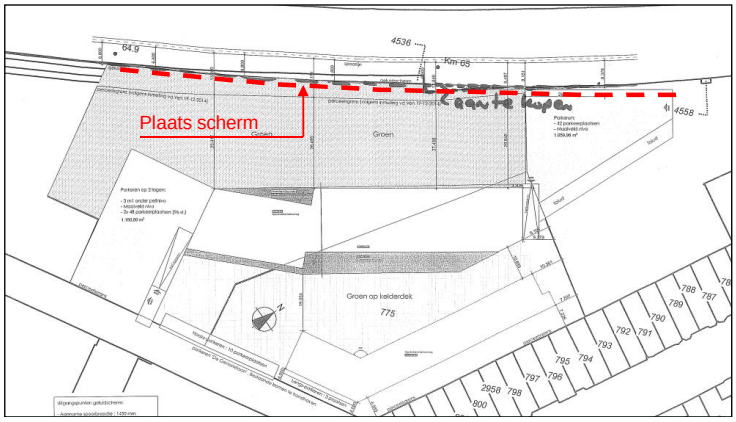
4.1 Railverkeerslawaai

4.1.1 Inleiding

Voor de bepaling van de toetsingswaarde veroorzaakt door railverkeer is uitgegaan twee situaties. Situatie 1 is de situatie dat er geen scherm wordt geplaatst (voorkeur van de gemeente Nijmegen) en situatie 2 is een scherm langs de spoorlijn met een lengte van 135 m dat op circa 6,8 m uit de buitenste spoorstaaf wordt geplaatst (voorkeur initiatiefnemer plan). Dit scherm bestaat uit twee betonnen keerwanden met een hoogte van 2,5 m. De keerwand wordt circa 0,5 m onder maaiveld aangebracht. Tussen de keerwanden wordt aarde aangebracht met een hoogte van 3,0 m. De totale hoogte van het scherm bovenkant spoor is 2,8 m. Op de aarde wal wordt vervolgens een hekwerk met Hedera (beplanting) aangebracht. In figuur 4.1 is een doorsnede van het scherm gegeven en in figuur 4.2 de plaats van het scherm. De resultaten van beide situaties zijn hieronder nader uitgewerkt.

Figuur 4.1 Voorbeeld van geluidscherm

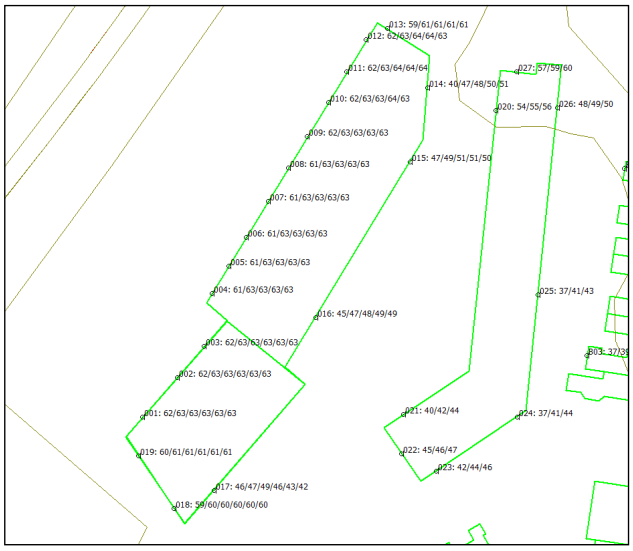

Figuur 4.2 Plaats van geluidscherm

4.1.2 Geen scherm aanwezig.

In figuur 4.3 is de geluidbelasting grafisch weergegeven voor de situatie dat er geen scherm wordt geplaatst.

De hoogste toetsingswaarde veroorzaakt door railverkeer bedraagt op de gevel van de nieuw te bouwen woningen ten hoogste (L_{den}) 64 dB. De voorkeursgrenswaarde van L_{den} 55 dB wordt hierdoor overschreden. De ten hoogste vergunbare waarde van L_{den} 68 dB niet. In bijlage 3 zijn de rekenresultaten gegeven.

Figuur 4.3 Toetsingswaarde ten gevolgen van railverkeer zonder scherm

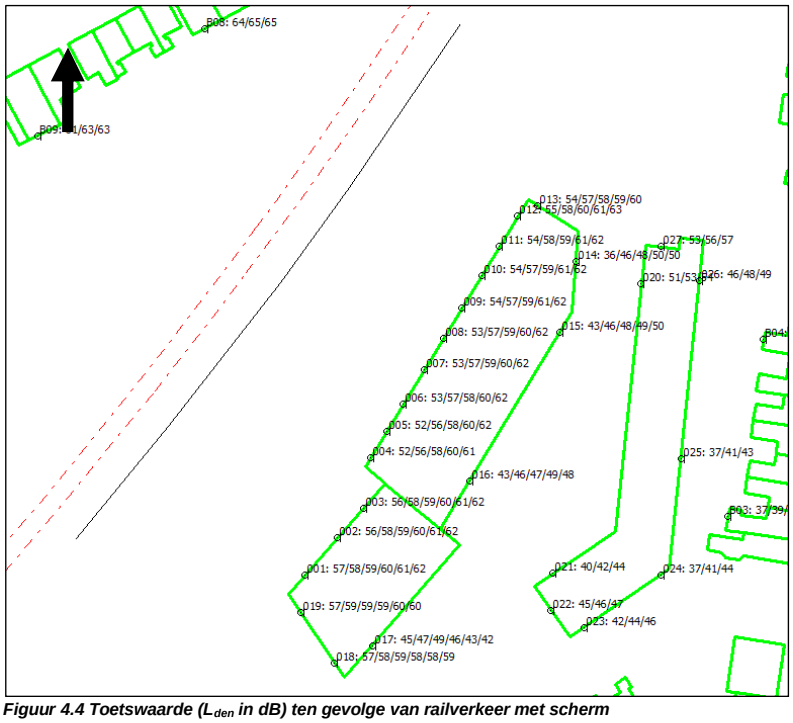
In tabel 4.1 is per geluidbelasting hoger dan 55 dB het aantal woningen gegeven.

Tabel 4.1 Overzicht aantal woningen met geluidbelasting > 55 dB

L_{den} in dB	Aantal woningen	Opmerking
64	6	1e, 2e en 3e verdieping
63	52	Alle bouwlagen
62	26	Souterrain, begane grond en 2e verdieping
61	6	Souterrain
60	6	1e, 2e, 3e, 4e en 5 e verdieping
59	3	begane grond en 1e verdieping
57	1	Begane grond (kopgevel)
Totaal	**100**	

4.1.3 Situatie met scherm

In figuur 4.4 is de geluidbelasting grafisch weergegeven voor de situatie dat er een scherm wordt geplaatst zoals in paragraaf 4.1.1 omschreven. In de berekening is uitgegaan van een volledig absorberend scherm met een hoogte van 2,8 m bovenkant spoor en met een profielcorrectie van 2 dB.
De hoogste toetsingswaarde veroorzaakt door railverkeer bij toepassing van omschreven scherm bedraagt op de gevel van de nieuw te bouwen woningen ten hoogste (L_{den}) 63 dB. De voorkeursgrenswaarde van L_{den} 55 dB wordt hierdoor overschreden. De ten hoogste vergunbare waarde van L_{den} 68 dB niet. In bijlage 3 zijn de rekenresultaten gegeven.

Figuur 4.4 Toetswaarde (L_{den} in dB) ten gevolge van railverkeer met scherm

In tabel 4.2 staan het aantal woningen met een geluidbelasting hoger dan 55 dB.

Tabel 4.2 Overzicht aantal woningen met geluidbelasting > 55 dB

L_{den} in dB	Aantal woningen	Opmerking
63	1	3e verdieping
62	15	3e en 5e verdieping
61	12	2e,3e en 4e verdieping
60	13	1e, 2e en 3e verdieping
59	14	1e en 2e verdieping
58	14	begane grond en 1e verdieping
57	11	begane grond en 2e verdieping
56	8	Souterrain, begane grond en 2e verdieping
Totaal	**88**	

Aangezien de voorkeursgrenswaarde wordt overschreden op de gevels van de nieuw te bouwen woningen, dienen maatregelen ter vermindering van de geluidbelasting onderzocht te worden. Te denken valt aan:

- bronmaatregelen (bijvoorbeeld het toepassen van raildempers of akoestisch slijpen van de rails);
- overdrachtsmaatregelen (bijvoorbeeld hogere schermen/wallen of in acht nemen grotere afstand);
- maatregelen bij de ontvanger (bijvoorbeeld gevelisolatie of toepassing van zogenaamde 'dove' gevels). Toepassing van deze maatregel is alleen mogelijk indien via een ontheffingsverzoek aan het College van Burgemeester en Wethouders een hogere waarde dan de voorkeursgrenswaarde (maar lager dan de uiterste grenswaarde) wordt vastgesteld.

Bronmaatregelen

Het is mogelijk om rails zodanig (bij) te slijpen dat ze gladder worden en minder oneffenheden bevatten. Hierdoor treden in het contact tussen treinwiel en spoorstaaf minder trillingen op, waardoor de geluidafstraling van de rails beperkt wordt. Deze maatregel is echter alleen effectief wanneer ook de treinwielen glad zijn. Dit is het geval bij reizigersmaterieel, echter niet bij goederenmaterieel. Op het spoortraject rijden een aanzienlijke hoeveelheid goederentreinen (categorie 8 en 9), waardoor deze maatregel in onderhavige situatie niet mogelijk is.
Het trillen, en daarmee het geluidafstralende karakter, van spoorstaven kan tevens beperkt worden door toepassing van raildempers. Raildempers kunnen wel reductie van 3 dB opleveren. Hierdoor is ook een minder hoog scherm nodig. Voor het plan zou dit betekenen dat raildempers over een lengte van ongeveer 250 meter moeten worden toegepast. De kosten hiervoor worden geraamd op ongeveer € 150.000,00.
In principe kunnen overal dempers toegepast worden, behalve daar waar wissels in de spoorbaan aanwezig zijn. Het is aan de spoorbeheerder deze maatregel uit te voeren. Op dit moment zijn er bij ons bureau geen signalen bekend dat deze voorzieningen op een korte termijn getroffen zullen worden. Opgemerkt wordt dat indien gekozen wordt voor toepassing van raildempers het effect hiervan in het geluidregister dient te worden verwerkt. Er zal hiervoor een gpp-wijzigingsprocedure doorlopen moeten worden waarbij de vigerende geluidproductieplafonds lager vastgesteld dienen te worden.

Overdrachtsmaatregelen

Uit diverse overleggen tussen opdrachtgever en de gemeente Nijmegen blijkt dat geluidschermen langs het spoor wenselijk zijn zolang ze geen te hoge visuele barrière gaan vormen. Uit de door ons bureau eerdere uitgevoerde berekeningen en vooroverleg met gemeente en opdrachtgever is gebleken dat het in dit rapport gehanteerde schermontwerp het meest optimale compromis tussen geluid en stedenbouwkunde is.

Ontvangermaatregelen

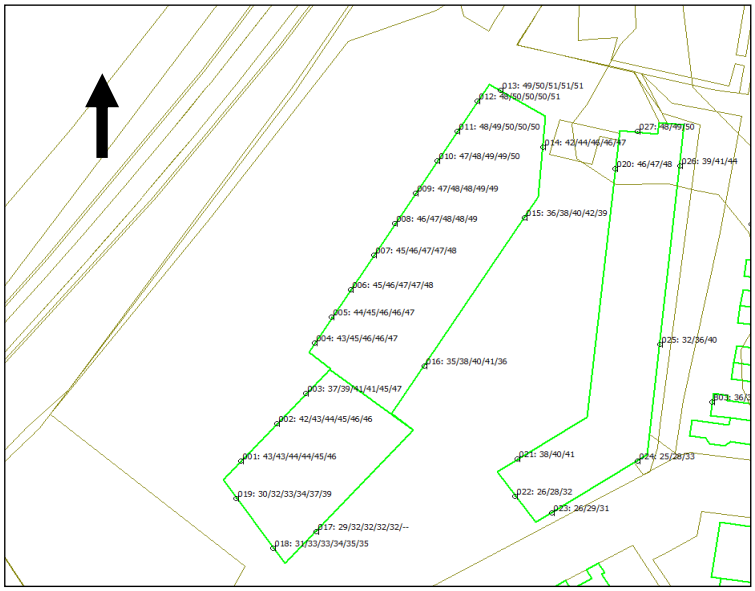
Indien maatregelen ter vermindering van de geluidbelasting onvoldoende doeltreffend zijn, dan wel overwegende bezwaren ontmoeten van financiële, stedenbouwkundige, verkeerskundige, vervoerskundige of landschappelijke aard en er een ontheffingsgrond aanwezig is, kan het Bevoegd Gezag besluiten om over te gaan tot het verlenen van hogere grenswaarden. Hierbij dient ook het gemeentelijk geluidbeleid in ogenschouw te worden genomen. In paragraaf 4.4 is dit nader uitgewerkt.

4.2 Wegverkeerslawaai

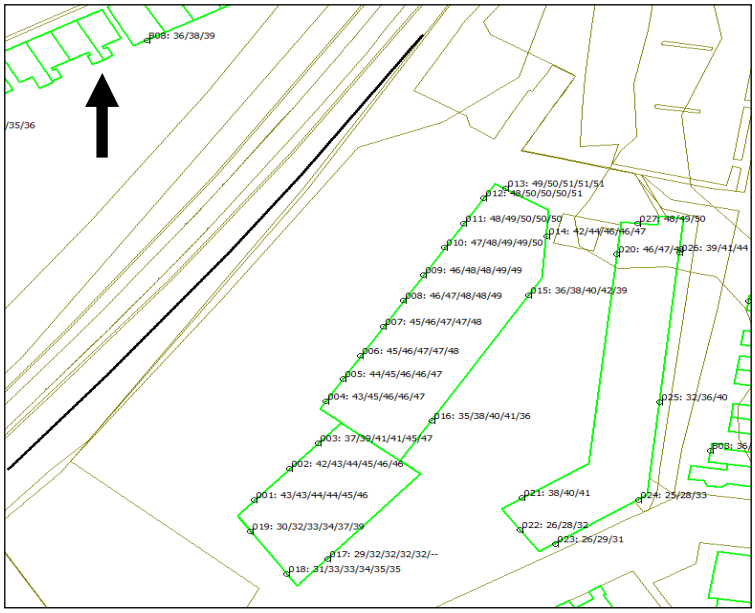
4.2.1 Verkeer op de Graafseweg (hoofdrijbaan)

4.2.1.1 Toetsingswaarde

Voor de bepaling van de toetsingswaarde veroorzaakt door verkeer op de Graafseweg maakt het niet uit of voornoemd scherm wel of niet langs de spoorlijn geplaatst wordt. In figuur zijn de toetsingswaarde waarden gegeven voor de situatie zonder geen scherm en in figuur 4.6 voor de situatie met een scherm langs de spoorlijn met een lengte van 135 m en een hoogte van 2,8 m bovenkant van het spoor (BS) (zie paragraaf 4.1.1).

Figuur 4.5 Toetsingswaarde ten gevolgen van verkeer over de Graafseweg, inclusief correctie cf. art. 3.4 RMG 2012 zonder scherm langs spoorlijn

Figuur 4.6 Toetsingswaarde ten gevolgen van verkeer over de Graafseweg, inclusief correctie cf. art. 3.4 RMG 2012 met scherm langs spoorlijn

Uitgaande van beide opties varieert de toetsingswaarde op de gevels van de nieuwbouw in hoogte. De hoogste toetsingswaarde bedraagt (L_{den}) 51 dB inclusief correctie conform artikel 3.4 RMG 2012. Deze treedt op de waarneempunten 008 tot en met 013 en 027 op. De voorkeursgrenswaarde van L_{den} 48 dB wordt hiermee met ten hoogste 3 dB overschreden. De uiterste grenswaarde van L_{den} 63 dB wordt niet overschreden. Zie tevens de rekenresultaten in figuur 4.5 en de volledige rekenresultaten in bijlage 4.

In tabel 4.3 is per geluidbelasting hoger dan 48 dB het aantal woningen gegeven.

Tabel 4.3 Overzicht aantal woningen met geluidbelasting > 48 dB

L_{den} in dB	**Aantal woningen**	**Opmerking**
51	3	1e, 2e en 3e verdieping
50	6	2e en 3e verdieping
49	10	1e, 2e en 3e verdieping
Totaal	**19**	

4.2.1.2 Maatregelen onderzoek

Aangezien de voorkeursgrenswaarde op de gevels van de nieuw te bouwen woningen met maximaal 3 dB(A) wordt overschreden, dienen in eerste instantie mogelijke (aanvullende) geluidsreducerende maatregelen te worden onderzocht. In de Wet geluidhinder wordt een voorkeur uitgesproken voor de volgorde waarin de haalbaarheid van de diverse categorieën maatregelen onderzocht moet worden.

Deze volgorde is:

a. bronmaatregelen (bijvoorbeeld stiller wegdek, lagere intensiteiten, wijziging vormgeving);
b. overdrachtsmaatregelen (bijvoorbeeld schermen/wallen of in acht nemen grotere afstand);
c. maatregelen bij de ontvanger (bijvoorbeeld gevelisolatie of toepassing van zogenaamde ‘dove’ gevels). Toepassing van deze maatregel is alleen mogelijk indien via een ontheffingsverzoek aan het College van Burgemeester en wethouders een hogere waarde dan de voorkeursgrenswaarde (maar lager dan de uiterste grenswaarde) wordt vastgesteld.

Bronmaatregelen

- Verlaging rijsnelheid

Gezien de functie van de Graafseweg als stadsontsluitingsweg is het verlagen van de rijsnelheid een theoretische optie maar praktisch niet wenselijk. Door het verlagen van de wettelijke rijsnelheid van 50 km/h naar 30 km/h heeft de weg volgens de Wet geluidhinder geen zone meer en behoeft derhalve niet meer meegenomen te worden in de toetsing.

- Vervangen wegdekverharding

De aanwezige wegdekverharding DAB vervangen door een geluidarmer wegdek, bijvoorbeeld dunne deklagen B geeft een zodanige geluidreductie dat op alle gevels van de nieuwbouw de voorkeursgrenswaarde van L_{den} 48 dB niet meer wordt overschreden. Dit type wegdek dient aangebracht te worden over een lengte van minimaal 200 m gemeten vanaf de aansluiting met de Willemsweg richting de derde van Hezewijkstraat. Uitgaande van € 50,00 per m² bedragen de kosten voor het vervangen van circa [(l x b) 200 x 12 m] 2.400 m² asfalt circa € 120.000,00. Deze maatregel zal stuiten op overwegende bezwaren van financiële aard.

Overdrachtsmaatregelen

- Plaatsen van schermen

Het plaatsen van wallen of schermen langs de Graafseweg is akoestisch alleen effectief indien ze vlak langs de weg geplaatst worden. Om geen overschrijding van de voorkeursgrenswaarde te bewerkstelligen dient er over een afstand van circa 110 m een vlakscherm met een hoogte van 1,5 m geplaatst te worden tussen het spoorwegviaduct en de bestaande woningen aan de Graafseweg richting de derde van Hezewijkstraat. De kosten voor een dergelijk scherm bedragen circa € 82.500,00 (kengetal € 500,00 per m² scherm). Het treffen van deze maatregelen zal stuiten op landschappelijke, stedenbouwkundige en verkeerskundige bezwaren.

- Verplaatsen van de gebouwen

Het verplaatsen van beide woongebouwen verder van de Graafseweg is niet mogelijk. Daar de breedte van het terrein dit niet toelaat.

Maatregelen bij de ontvanger

Indien maatregelen ter vermindering van de geluidbelasting onvoldoende doeltreffend zijn, dan wel overwegende bezwaren ontmoeten van financiële, stedenbouwkundige, verkeerskundige, vervoerskundige of landschappelijke aard en er een ontheffingsgrond aanwezig is, kan het Bevoegd Gezag besluiten om over te gaan tot het verlenen van hogere grenswaarden. Hierbij dient ook het gemeentelijk geluidbeleid in ogenschouw te worden genomen. In paragraaf 4.4 is dit nader uitgewerkt.

4.2.2 Verkeer op de Willemsweg

De toetsingswaarde veroorzaakt door verkeer op de Willemsweg varieert op de gevels van de nieuwbouw in hoogte. De hoogste toetsingswaarde bedraagt (L_{den}) 49 dB inclusief correctie conform artikel 3.4 RMG 2012. Deze treedt op de langsgevel van het woongebouw (waarneempunt 024) het dicht gelegen aan de Genestetlaan. De voorkeursgrenswaarde van L_{den} 48 dB wordt op 2 woningen met 1 dB overschreden. Zie de rekenresultaten in figuur 4.7 en de volledige rekenresultaten in bijlage 4.

Aanvullend onderzoek naar geluidreducerende voorzieningen is niet uitgevoerd daar de kosten voor het treffen van maatregelen op overwegende bezwaren zullen stuiten van financiële aard. Dit omdat de overschrijding van de voorkeursgrenswaarde minimaal is en het slechts 2 woningen betreft. Wij willen het bevoegd gezag voorleggen om voor 2 woningen een hogere waarde voor 2 woningen vast te stellen van L_{den} 49 dB.

Figuur 4.7 Toetsingswaarde t.g.v. verkeer over de Willemsweg, incl. correctie cf. art. 3.4 RMG 2012

4.2.3 Verkeer op de overige wegen

Voor de parallelweg van de Graafseweg, de Genestetlaan, de Derde van Hezewijkstraat, de Nieuwe Nonnendaalseweg en de Tollenstraat geldt een wettelijke rijsnelheid van ten hoogste

30 km/h. Daar voor deze wegen in de Wet geluidhinder gesteld is dat deze wegen geen zone hebben heeft er geen toetsing aan de voorkeursgrenswaarde plaatsgevonden. Bij het bepalen van de gecumuleerde geluidbelasting op de gevels zijn de wegen in het kader van een acceptabel woon- en leefklimaat wel meegenomen.

4.3 Cumulatie van het geluid

Binnen het plangebied dient rekening gehouden te worden met weg- en railverkeerslawaai. Enkel wanneer op de betreffende gevel sprake is van een overschrijding van de voorkeursgrenswaarde dient de geluidbelasting bij cumulatie beschouwd te worden. Voor dit project is de gecumuleerde geluidbelasting bepaald voor de worst-case situatie. Hierbij is uitgegaan van de gecumuleerde geluidbelasting veroorzaakt door wegverkeer op alle wegen samen, inclusief die wegen waarvoor een wettelijke rijsnelheid van 30 km/h geldt en zonder correctie conform artikel 3.4 RMG 2012.

Omdat het niet zeker is dat Prorail medewerking verleend aan het plaatsen van raildempers in het spoor is voor de cumulatie van het geluid uitgegaan van de situatie dat er een geluidscherm op de terreingrens wordt geplaatst met een lengte van 135 m en een hoogte van 2,0 m boven maaiveld en dat er geen wijzigingen aan de Graafseweg plaatsvinden. In bijlage 5 zijn alle rekenresultaten toegevoegd. Hieruit blijkt dat de geluidbelasting (als ware het wegverkeerslawaai) ten hoogste 60 dB (L_{den}) bedraagt.
Volgens de classificatie van de kwaliteit van de akoestische omgeving (zie tabel 2.2) wordt deze als ‘matig’ gekwalificeerd. Hoewel de woningplattegronden nog niet vastgesteld zijn kan wel gesteld worden dat in het woongebouw gelegen het dichts aan het spoor de woningen gesitueerd worden aan zowel de voor- als achtergevel en gescheiden worden door een gemeenschappelijke besloten verkeerruimte. Hierdoor is er in principe geen geluidluwe gevel aanwezig.

4.4 Aanvraag hogere grenswaarde

Uit de paragrafen 4.1 (Railverkeer) en 4.2 (Wegverkeer) blijkt dat de voorkeursgrenswaarde uit de Wet geluidhinder op een deel van de gevels van de nieuw te bouwen woningen wordt overschreden. Het treffen van extra maatregelen worden niet doelmatig geacht, dan wel ontmoet overwegende bezwaren van stedenbouwkundige, landschappelijke, verkeerskundige en/of financiële aard, één en ander ter beoordeling van het bevoegd gezag.

De gemeente Nijmegen heeft een gemeentelijk geluidbeleid. Hierin is ondermeer opgenomen:
1. Burgemeester & wethouders kunnen op grond van artikel 110a lid 5 en lid 6 van de Wet geluidhinder alleen hogere waarden vaststellen als is gebleken dat:
   a) de geluidsbelasting niet kan worden verlaagd tot de voorkeurswaarde;
   b) de geluidsbelasting kan worden verlaagd tot de voorkeurswaarde, maar dat dit leidt tot overwegende bezwaren van stedenbouwkundige, verkeerskundige, vervoerskundige, landschappelijke of financiële aard;
   c) de gecumuleerde geluidsbelasting niet leidt tot een onaanvaardbare geluidsbelasting.
2. Voor een nieuw te bouwen woning zal alleen een hogere waarde worden vastgesteld als aan ten minste één van de volgende voorwaarden wordt voldaan:
   a) de woning vervangt bestaande bebouwing;
   b) de woning schermt bestaande of nieuw te bouwen geluidgevoelige bestemmingen doelmatig af (in aantal ten minste de helft van het aantal woningen waaraan de afschermende functie wordt toegekend;
   c) de woning vult een open plaats op tussen de bestaande bebouwing;
   d) de woning is een bedrijfswoning;
   e) de woning ligt in binnen een straal van 500 m vanaf een OV knooppunt.
3. Voor een nieuw te bouwen woning zal alleen een hogere waarde worden vastgesteld als wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:
   a) de woning heeft ten minste één geluidsluwe zijde;
   b) ten minste één buitenruimte van deze woning ligt aan de geluidsluwe zijde;
   c) als de geluidsbelasting van de woning groter is dan 53 dB wegverkeer en/of 58 dB railverkeer, dan ligt ten minste één slaapkamer aan de geluidsluwe zijde.

Uiteenzetting:

- Gestelde onder 1. Vaststellen hogere waarden door Burgemeester & wethouders.

Op basis van de in het gemeentelijk geluidbeleid omschreven randvoorwaarden kan voor dit plan gesteld worden dat de onder B en C genoemde voorwaarde van toepassing zijn. Er kan voldaan worden aan de voorkeursgrenswaarde maar dit leidt tot overwegende bezwaren van stedenbouwkundige, verkeerskundige, vervoerskundige, landschappelijke of financiële aard. Voorts leidt de gecumuleerde geluidbelasting niet tot een onaanvaardbare hoge geluidbelasting (L_{den} ten hoogste 60 dB).

- Gestelde onder 2. Vaststellen hogere waarden onder bepaalde voorwaarden op gebouwniveau.

Op basis van de in het gemeentelijk geluidbeleid omschreven randvoorwaarden kan voor dit plan gesteld worden dat de onder A, B en C genoemde voorwaarde van toepassing zijn.
De nieuwbouw vervangt bestaande bebouwing, te weten de voormalige Hermes busremise. Het realiseren van het woongebouw het dichts gelegen bij het spoor zorgt voor afscherming van het 2e woongebouw en voor een deel van de bestaande woningen aan de Willemsweg. En de nieuwbouw vult een open plaats in tussen de bestaande bebouwing.

- Gestelde onder 3. Vaststellen hogere waarden onder bepaalde voorwaarden op woningniveau.

Op basis van de in het gemeentelijk geluidbeleid omschreven randvoorwaarden kan voor dit plan gesteld worden dat het:

- Onder a) genoemde op basis van het voorgestelde bouwkundige ontwerp niet in alle gevallen voldaan kan worden omdat elke woonunit slecht één gevel heeft. Het creëren van een geluidluwe gevel is met deze bouwkundige indeling niet mogelijk. Het functionele ontwerp zal hierop aangepast moeten worden.
- Onder b) genoemde kan voldaan worden wanneer het een 1-kamer woningen betreft dan zal er een gemeenschappelijke buitenruimte bij het gebouw komen. Deze zal aan de geluidluwe zijde van het gebouw gerealiseerd worden. Bij meerkamer woningen zal een loggia als buitenruimte gecreëerd worden. Deze loggia zorgt voor zodanige afscherming dat de geluidbelasting op de gevel van de woning zelf de voorkeursgrenswaarde niet overschrijdt.
- Onder c) genoemde is alleen van toepassing voor railverkeer. De toetsingswaarde vanwege railverkeer bedraagt ten hoogste L_{den} 63 dB en die vanwege wegverkeer is niet hoger dan L_{den} 51 dB.

Aan de gemeente Nijmegen zal worden verzocht ontheffing te verlenen voor de nieuwbouw van deze woningen. Het betreft ontheffing voor 88 woningen welke vanwege railverkeer een geluidbelasting hebben hoger dan de voorkeursgrenswaarde van 55 dB met een ten hoogste geluidbelasting van 63 dB. Vanwege wegverkeer bedraagt dit 19 woningen vanwege verkeer op de Graafseweg met een ten hoogste geluidbelasting van 51 dB en 2 woningen vanwege verkeer op de Willemsweg met een ten hoogste geluidbelasting van 49 dB.

5 Rekenresultaten bestaande bouw

De geplande nieuwbouw en het nieuwe scherm langs het spoor heeft invloed op het heersende akoestisch klimaat op de gevels van de woningen die in de directe omgeving zijn gelegen. Wat de invloed vanwege weg- en railverkeerslawaai op de gevels van de bestaande woningen is wordt in onderstaande paragraaf inzichtelijk gemaakt. Dit is gedaan door op elf maatgevende gevels van woningen waarneempunten te leggen.

In tabel 5.1 is de geluidbelasting op de waarneempunten gegeven vanwege wegverkeer op alle wegen rondom het plangebied samen, in tabel 5.2 het geluidniveau vanwege railverkeer en in tabel 5.3 het gecumuleerde geluidniveau van beide geluidbronnen samen. De gegeven geluidbelasting is voor de stedenbouwkundige situatie zoals nu aanwezig en voor de situatie met de nieuwbouw en het scherm met een hoogte van 2,0 m langs het spoor. De gehanteerde weg- en railverkeergegevens zijn voor beide situaties gelijk. Vervolgens is het verschil tussen beide situaties gegeven. Een negatieve waarde geeft een verlaging van de geluidbelasting in de nieuwe situatie ten opzichte van de bestaande situatie. In bijlage 6 zijn de rekenbladen gegeven.

Tabel 5.1 Overzicht geluidbelasting bestaande en nieuwe situatie vanwege wegverkeer (L_{den} in dB)

			Bestaand	Nieuw	Verschil
Waarneempunt	**Omschrijving**	**Hoogte**	**L_{den}**	**L_{den}**	**L_{den}**
B01	VG Genestetlaan	1,5	44,1	39,3	-4,9
		4,5	45,2	40,6	-4,6
B02	VG Genestetlaan	1,5	46,0	42,2	-3,8
		4,5	47,5	43,7	-3,7
		7,5	48,6	45,2	-3,4
B03	AG Willemsstraat	1,5	48,0	44,7	-3,3
		4,5	49,9	47,1	-2,8
		7,5	51,4	49,0	-2,3
B04	AG Willemsstraat	1,5	48,8	47,6	-1,3
		4,5	50,5	49,1	-1,4
		7,5	52,4	50,7	-1,6
B05	AG Willemsstraat	1,5	48,5	50,1	1,6
		4,5	50,0	51,2	1,2
		7,5	51,2	51,9	0,7
B06	AG Willemsstraat	1,5	49,7	52,0	2,3
		4,5	51,8	53,6	1,8
B07	AG Graafseweg	1,5	40,1	40,5	0,4
		4,5	41,0	42,3	1,3
		7,5	43,0	44,0	1,0
B08	AG Graafseweg	1,5	41,2	41,4	0,2
		4,5	42,0	42,8	0,8
		7,5	43,5	44,0	0,5
B09	AG Graafseweg	1,5	38,6	39,6	0,9
		4,5	39,6	40,6	0,9
		7,5	39,9	41,3	1,4
B10	AG Graafseweg	1,5	39,7	40,2	0,4
		4,5	41,6	42,7	1,1
B11	AG Graafseweg	1,5	36,8	39,4	2,6
		4,5	40,1	42,0	1,9

Tabel 5.2 Overzicht geluidbelasting bestaande en nieuwe situatie vanwege railverkeer (L_{den} in dB)

			Bestaand	Nieuw	Verschil
Waarneempunt	**Omschrijving**	**Hoogte**	**L_{den}**	**L_{den}**	**L_{den}**
B01	VG Genestetlaan	1,5	57.8	57.5	-0,3
		4,5	59,1	58,9	-0,2
B02	VG Genestetlaan	1,5	55,3	52,0	-3,3
		4,5	56,6	52,9	-3,7
		7,5	57,4	53,7	-3,7
B03	AG Willemsstraat	1,5	54,3	36,5	-17,8
		4,5	55,5	39,3	-16,2
		7,5	56,4	41,8	-14,6
B04	AG Willemsstraat	1,5	54,8	46,1	-8,7
		4,5	56,1	47,3	-8,8
		7,5	57,2	48,8	-8,4
B05	AG Willemsstraat	1,5	55,6	53,2	-2,4
		4,5	56,9	54,8	-2,1
		7,5	58,0	56,0	-2,0
B06	AG Willemsstraat	1,5	56,4	55,5	-0,9
		4,5	58,2	57,5	-0,7
B07	AG Graafseweg	1,5	66,7	66,7	0,0
		4,5	67,0	67,0	0,0
		7,5	66,9	66,9	0,0
B08	AG Graafseweg	1,5	63,6	63,7	0,1
		4,5	64,6	64,7	0,1
		7,5	64,7	64,7	0,0
B09	AG Graafseweg	1,5	60,9	60,9	0,0
		4,5	62,8	62,9	0,1
		7,5	63,1	63,2	0,1
B10	AG Graafseweg	1,5	59,8	59,8	0,0
		4,5	61,9	62,0	0,1
B11	AG Graafseweg	1,5	59,7	59,7	0,0
		4,5	61,8	61,9	0,1

Tabel 5.3 Overzicht geluidbelasting bestaande en nieuwe situatie gecumuleerd weg- en railverkeer samen (L_{den} in dB)

			Bestaand	Nieuw	Verschil
Waarneempunt	**Omschrijving**	**Hoogte**	**L_{den}**	**L_{den}**	**L_{den}**
B01	VG Genestetlaan	1.5	54,0	53.4	-0.6
		4,5	55,2	54,7	-0,5
B02	VG Genestetlaan	1,5	52,3	49,0	-3,3
		4,5	53,6	50,0	-3,5
		7,5	54,5	51,0	-3,5
B03	AG Willemsstraat	1,5	52,3	45,0	-7,2
		4,5	53,7	47,4	-6,3
		7,5	54,8	49,4	-5,4
B04	AG Willemsstraat	1,5	52,9	48,7	-4,1
		4,5	54,2	50,2	-4,1
		7,5	55,6	51,8	-3,9
B05	AG Willemsstraat	1,5	53,2	52,6	-0,5
		4,5	54,6	53,9	-0,6
		7,5	55,6	54,9	-0,8
B06	AG Willemsstraat	1,5	54,1	54,7	0,6
		4,5	56,0	56,4	0,4
B07	AG Graafseweg	1,5	62,0	62,0	0,0
		4,5	62,3	62,3	0,0
		7,5	62,2	62,2	0,0
B08	AG Graafseweg	1,5	59,1	59,2	0,1
		4,5	60,1	60,1	0,1
		7,5	60,1	60,2	0,1
B09	AG Graafseweg	1,5	56,5	56,5	0,1

Rekenresultaten bestaande bouw

Waarneempunt	Omschrijving	Hoogte	Bestaand L_{den}	Nieuw L_{den}	Verschil L_{den}
		4,5	58,3	58,4	0,1
		7,5	58,6	58,7	0,1
B10	AG Graafseweg	1,5	55,5	55,5	0,0
		4,5	57,6	57,6	0,1
B11	AG Graafseweg	1,5	55,3	55,4	0,1
		4,5	57,4	57,5	0,1

Op basis van de berekende geluidbelasting, zoals in de tabellen 5.1 tot en met 5.3 gegeven, kan geconcludeerd worden dat door de komst van de nieuwbouw en het scherm langs het spoor met een hoogte van 2,0 m zal de geluidbelasting op de gevels van de woningen aan de Willemsweg en Genestetlaan, de waarneempunten B01 tot en met B05, in totaliteit afnemen. Zoals verwacht vindt de hoogste geluidafname plaats op de gevels van de woningen direct gelegen achter de nieuwbouw.

Ter plaatse van de achtergevels van de woningen aan de Graafseweg vindt er vanwege wegverkeer een verhoging van de geluidbelasting plaats. De verhoging wordt veroorzaakt door reflecties tegen het absorberende scherm. Echter de verhoging is zodanig dat de voorkeursgrenswaarde van L_{den} 48 dB niet wordt overschreden.

De geluidbelasting veroorzaakt door railverkeer geeft op de achtergevels van de woningen aan de Graafseweg geen verhoging.

De gecumuleerde geluidbelasting geeft een verhoging op de gevels van ten hoogst 0,6 dB. Deze verhoging is zodanig dat die door de bewoners van de betreffende woningen niet waarneembaar zal zijn.

6 Conclusie

Railverkeerslawaai
De voorkeursgrenswaarde uit de Wet geluidhinder wordt ten aanzien van railverkeer over het traject Nijmegen Dukenburg – Nijmegen Centraal wordt de voorkeursgrenswaarde ter plaatse kop- en langsgevels van het woongebouw het dichts gelegen aan het spoor op alle woonlagen overschreden en op de kopgevel, 1e en 2e woonlaag, van het gebouw aan de Genestetlaan / Willemsweg. De hoogste toetsingswaarde bedraagt L_{den} 63 dB.

In het ontwerp van de herinrichting van het plangebied is rekening gehouden met het plaatsen van een geluidscherm langs het spoor. Dit scherm bestaat uit twee betonnen keerwanden met een hoogte van 2,5 m. De keerwand wordt circa 0,5 m onder maaiveld aangebracht. Tussen de keerwanden wordt aarde tot een hoogte van 3,0 m aangebracht. Dit komt overeen met een hoogte van 2,8 m bovenzijde spoor. Op de aarde wal wordt vervolgens een hekwerk met Hedera (beplanting) aangebracht. Het scherm wordt op circa 6,8 m uit de buitenste spoorstaaf geplaatst. Ondanks het aanbrengen van een scherm wordt de voorkeursgrenswaarde op 88 van de 225 woningen overschreden. Indien er geen scherm wordt geplaatst vindt er een overschrijding van de voorkeursgrenswaarde plaats op 100 van de 225 woningen.

Het treffen van andere maatregelen worden niet doelmatig geacht, dan wel ontmoeten zij overwegende bezwaren van stedenbouwkundige, landschappelijke, verkeerskundige en/of financiele aard. Dit ter beoordeling van het bevoegd gezag.

Wij willen de gemeente Nijmegen verzoeken om voor de nieuw te bouw woningen een hogere waarde vast te stellen en hiervoor ontheffing te verlenen op het binnen de Gemeente geldende geluidbeleid. Een motivatie voor dit verzoek is in paragraaf 4.4. gegeven.

Wegverkeerslawaai
De voorkeursgrenswaarde uit de Wet geluidhinder wordt ten aanzien van wegverkeer op de Graafseweg en Willemsweg overschreden. De hoogste toetsingswaarde vanwege de Graafseweg bedraagt L_{den} 51 dB. De overschrijding vindt plaats op de kopgevel en een deel van de langsgevel van de nieuwbouw het dichts gelegen aan het spoor en op de kopgevel, 2e en 3e woonlaag, van het gebouw aan de Genestetlaan / Willemsweg. De overschrijding op de langsgevel vindt maar gedeelte plaats. De hoogste toetsingswaarde vanwege de Willemsweg bedraagt L_{den} 49 dB. De overschrijding vindt plaats op de langsgevel van het lage gebouw aan de Genestetlaan op de 2e verdieping.

In het ontwerp van de herinrichting van het plangebied is rekening gehouden met het plaatsen van een geluidscherm langs het spoor. Voor de opbouw van het scherm zie hierboven.
De invloed van het plaatsen van het scherm heeft geen positieve bijdrage op de hoogte van de geluidbelasting op de gevels van de nieuwe woningen. Of dit scherm wel of niet geplaatst wordt zal de voorkeursgrenswaarde door verkeer op de Graafseweg op 19 van de 225 woningen worden overschreden. Door verkeer op de Willemsweg wordt de voorkeursgrenswaarde op 2 van de 225 woningen worden overschreden.

Het treffen van andere maatregelen worden niet doelmatig geacht, dan wel ontmoeten zij overwegende bezwaren van stedenbouwkundige, landschappelijke, verkeerskundige en/of financiele aard. Dit ter beoordeling van het bevoegd gezag.

Wij willen de gemeente Nijmegen verzoeken om voor de nieuw te bouw woningen een hogere waarde vast te stellen en hiervoor ontheffing te verlenen op het binnen de gemeente geldende geluidbeleid. Een motivatie voor dit verzoek is in paragraaf 4.4. gegeven.

De voorkeursgrenswaarde veroorzaakt door verkeer op de Willemsweg wordt niet overschreden. De wettelijke rijsnelheid op overige wegen binnen het plangebied bedraagt 30 km/h. Voor deze wegen geldt dat ze volgens de Wet geluidhinder geen zone hebben en hoeven derhalve niet getoetst te worden.

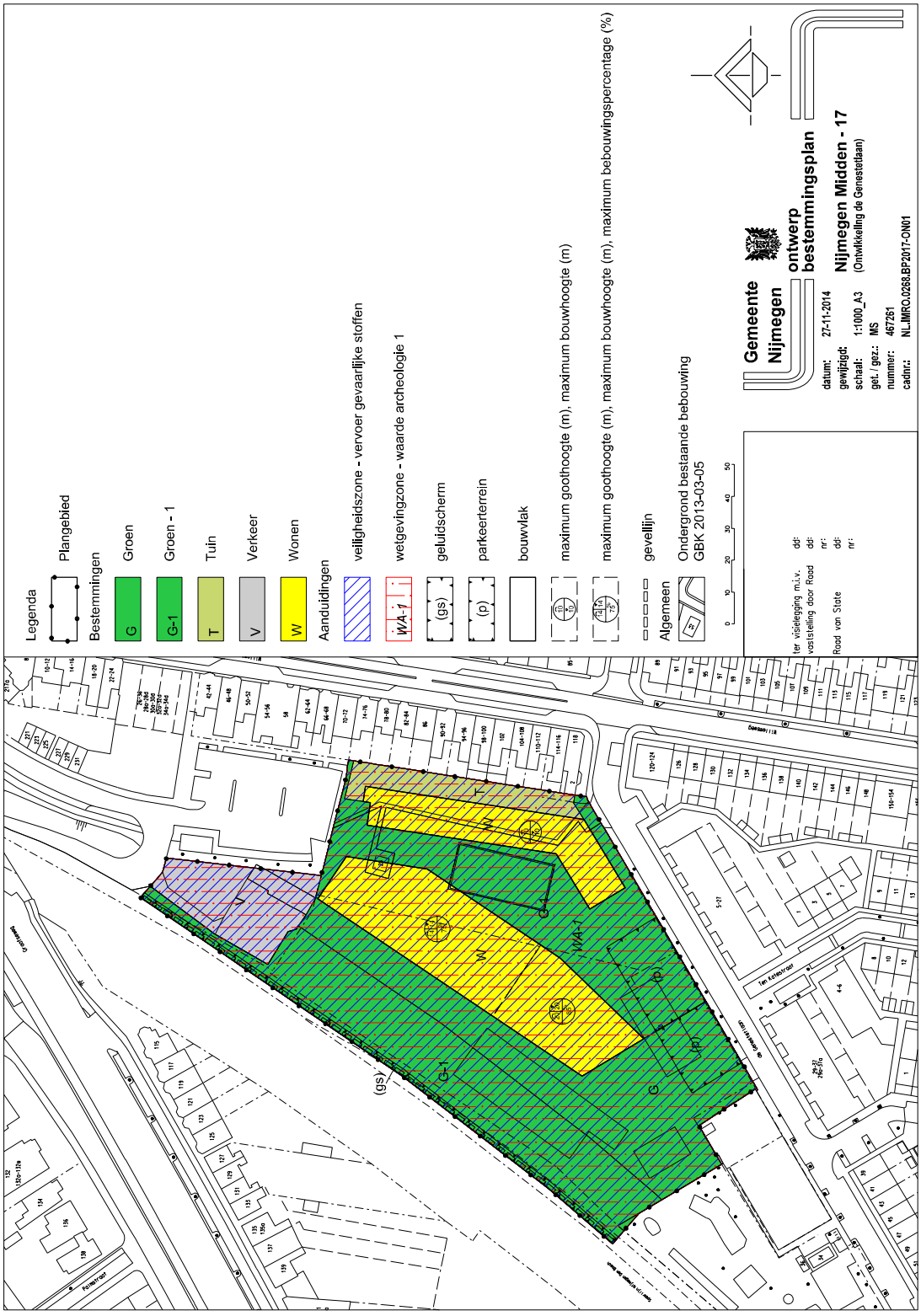
Cumulatie
Aangezien de voorkeursgrenswaarde voor diverse brontypen wordt overschreden, is de gecumuleerde geluidbelasting op de gevels van de woningen inzichtelijk gemaakt. Met deze samenloop dient rekening gehouden te worden bij het bepalen van de geluidwerende voorzieningen. De hoogste berekende waarde bedraagt L_{den} 60 dB. Hierbij dient, qua geluidspectrum, uitgegaan te worden van de maatgevende bron (wegverkeer). Tevens dient het bevoegd gezag een afweging te maken omtrent toelaatbaarheid van de optredende geluidbelasting met het oog op de Hogere waarde procedure voor weg- en railverkeerslawaai in het kader van de Wet geluidhinder.

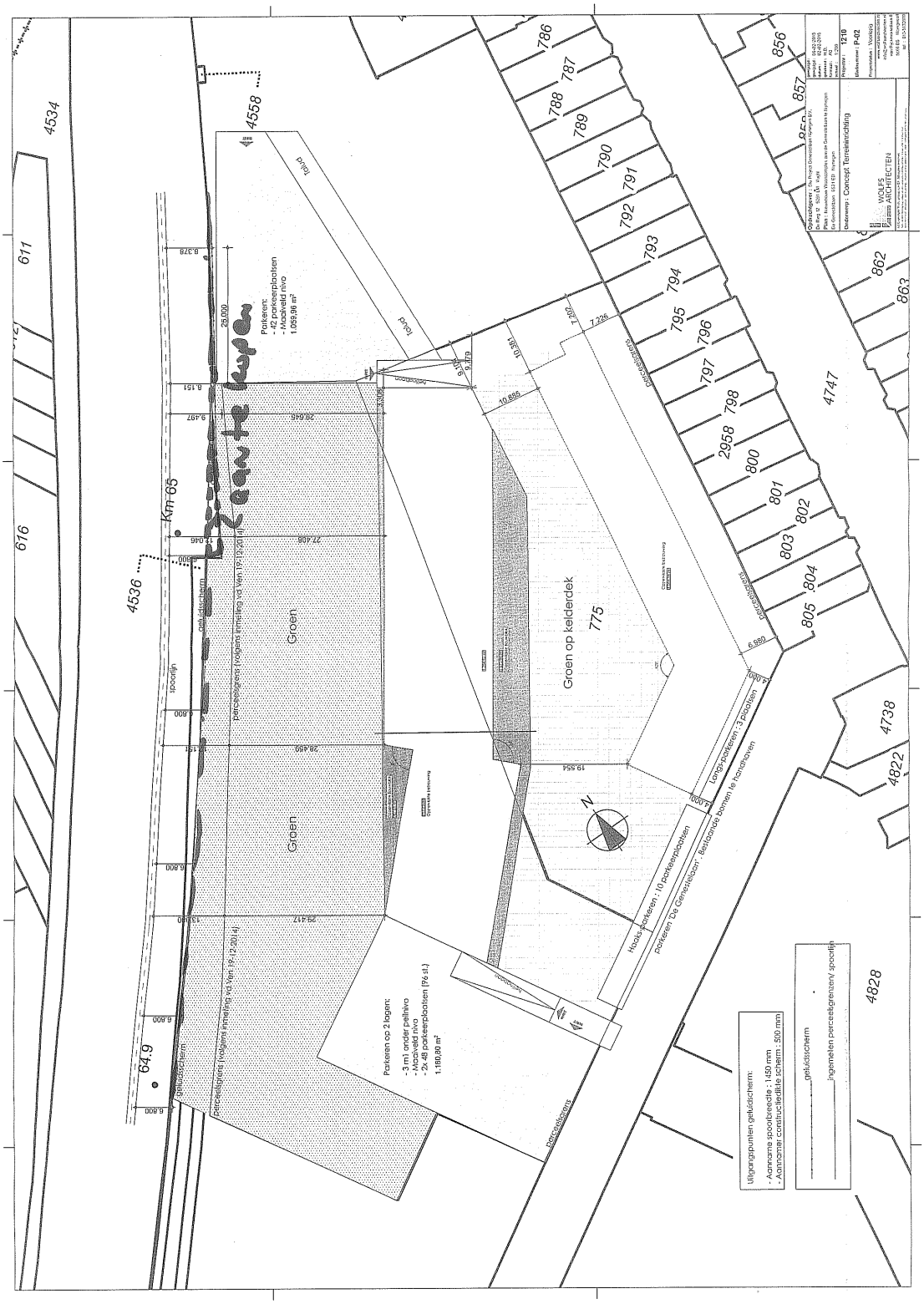
Bestaande bouw
Voor de bestaande woningen zijn de consequentie inzichtelijk gemaakt van wat de invloed is van de geplande nieuwbouw en het plaatsen van een scherm langs het spoor op het heersende akoestisch klimaat. Uitgaande van dezelfde systematiek voor cumulatie van het geluid als die gehanteerd voor de nieuw te bouwen woningen kan geconcludeerd worden dat:

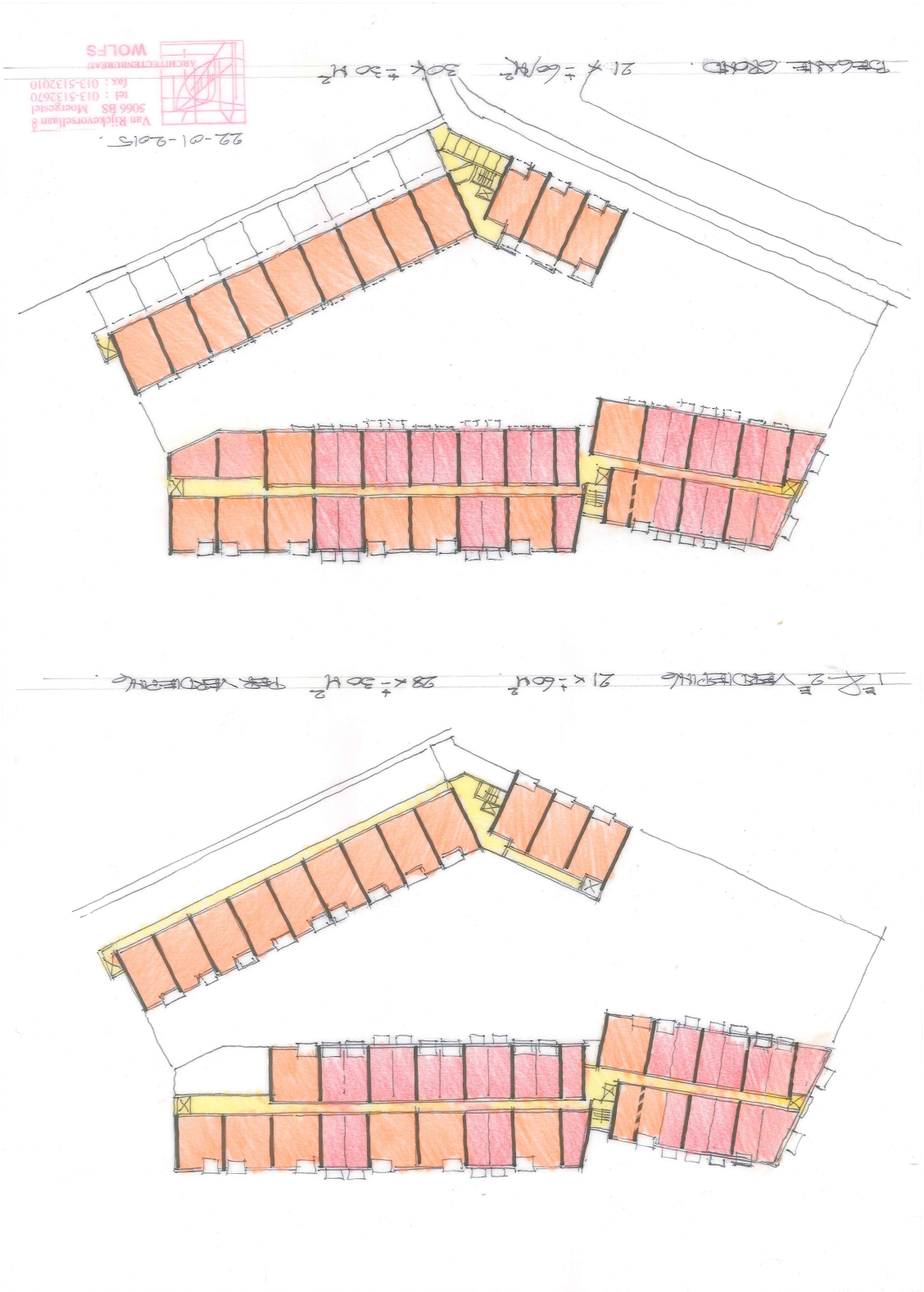
- Ter plaatse van de gevels van de woningen gelegen aan de Willemsweg en Genestetlaan de nieuwbouw zal zorgen voor een verlaging van het geluidniveau. De hoogste afname zal circa 7 dB bedragen en zal optreden op de gevels van de woningen gelegen direct achter de nieuwbouw.
- Ter plaatse van de gevels van de woningen gelegen aan de Graafseweg zal de nieuwbouw van de woningen in combinatie met het plaatsen van het geluidscherm zorgen voor een minimale verhoging van het geluidniveau. Deze verhoging wordt veroorzaakt door reflecties tegen het scherm. De optredende verhoging bedraagt ten hoogste 0,6 dB.
  Voor de bewoners zal deze verhoging niet merkbaar zijn.

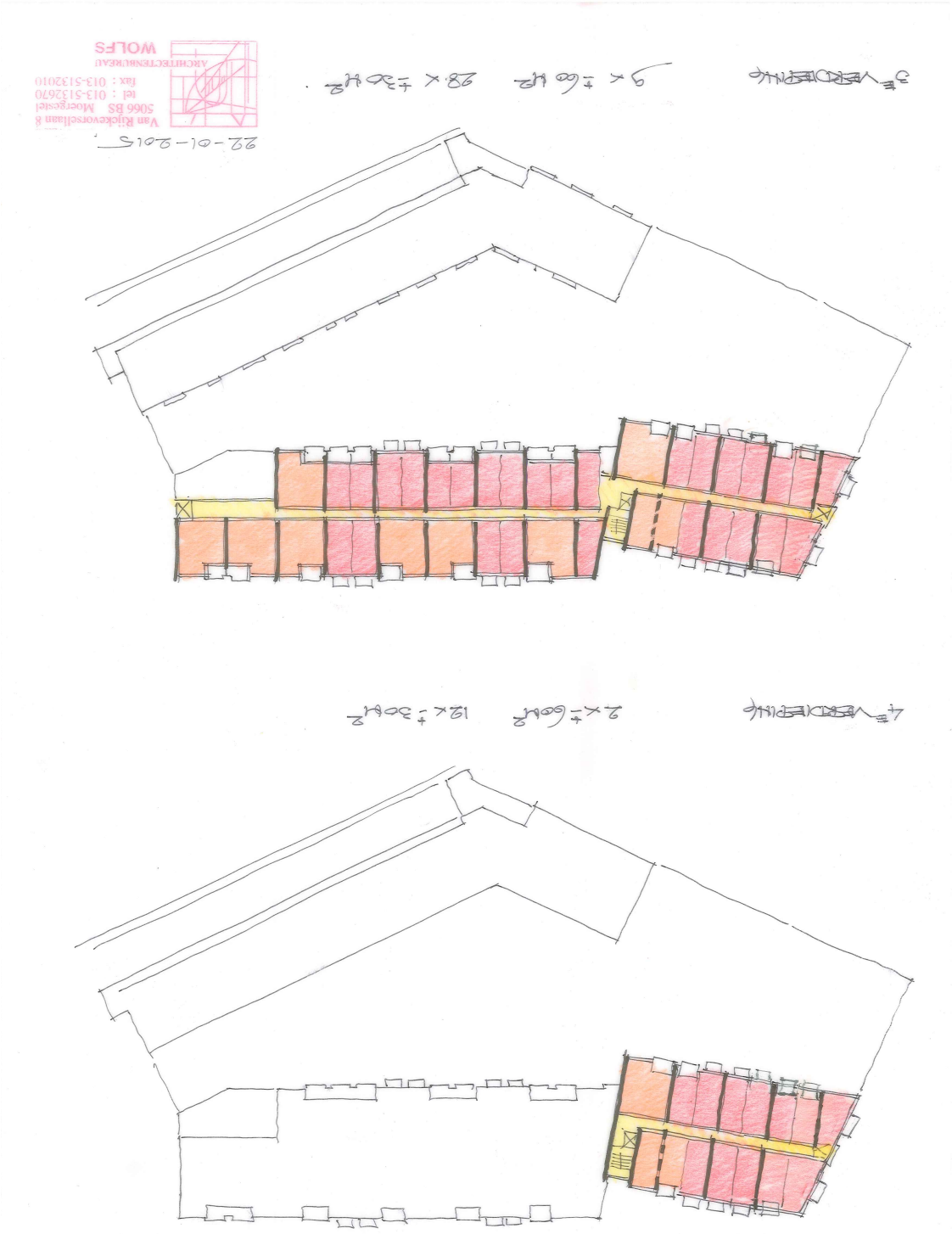
Bijlage 1

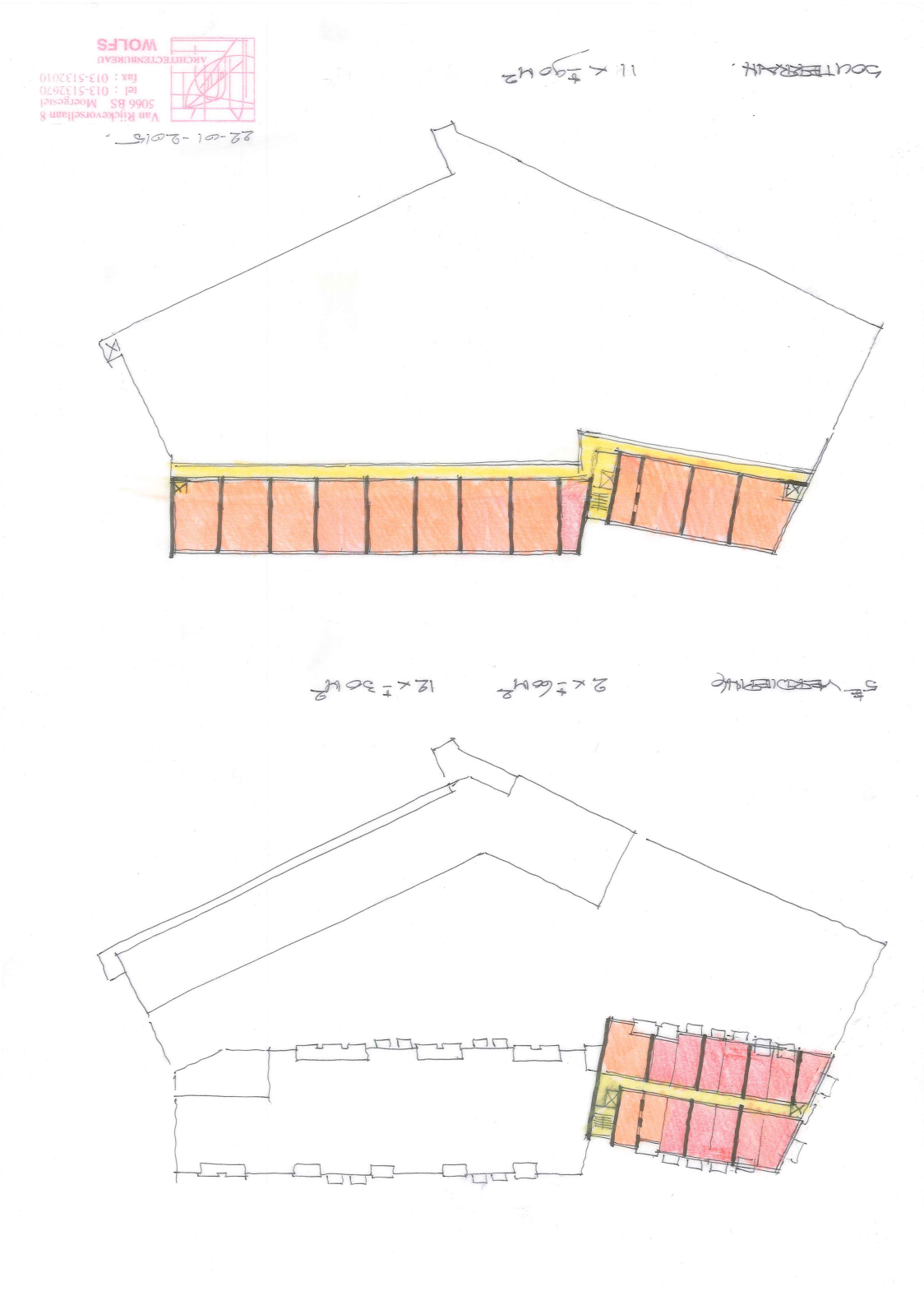
Situatie en indeling gebouw

Legenda
Plangebied
Bestemmingen
Groen
Groen - 1
Tuin
Verkeer
Wonen
Aanduidingen
veiligheidszone - vervoer gevaarlijke stoffen
wetgevingzone - waarde archeologie 1
geluidscherm
parkeerterrein
bouwvlak
maximum goothoogte (m), maximum bouwhoogte (m)
maximum goothoogte (m), maximum bouwhoogte (m), maximum bebouwingspercentage (%)
gevellijn
Algemeen
Ondergrond bestaande bebouwing
GBK 2013-03-05
Gemeente Nijmegen
ontwerp bestemmingsplan
Nijmegen Midden - 17
(Ontwikkeling de Genestetlaan)
datum: 27-11-2014
gewijzigd:
schaal: 1:1000_A3
get. / gez.: MS
nummer: 467261
cadnr.: NL.IMRO.0268.BP2017-ON01
ter visielegging m.i.v. vaststelling door Raad
Raad van State
dd:
nr:
WA-1
(gs)
(p)

Parkeren:
- 42 parkeerplaatsen
- Maaiveld nivo
1.059,96 m²
Parkeren op 2 lagen:
- 3 m1 onder peilniv
- Maaiveld niva
- 2x 48 parkeerplaatsen (96 st.)
1.180,80 m²
Groen
Groen op kelderdek
775
Km 65
Uitgangspunten geluidscherm:
- Aanname scoobreedte - 1450 mm
- Aanname constructiedikte scherm - 500 mm
geluidscherm
ingemeten perceelsgrenzen/ spoorlijn

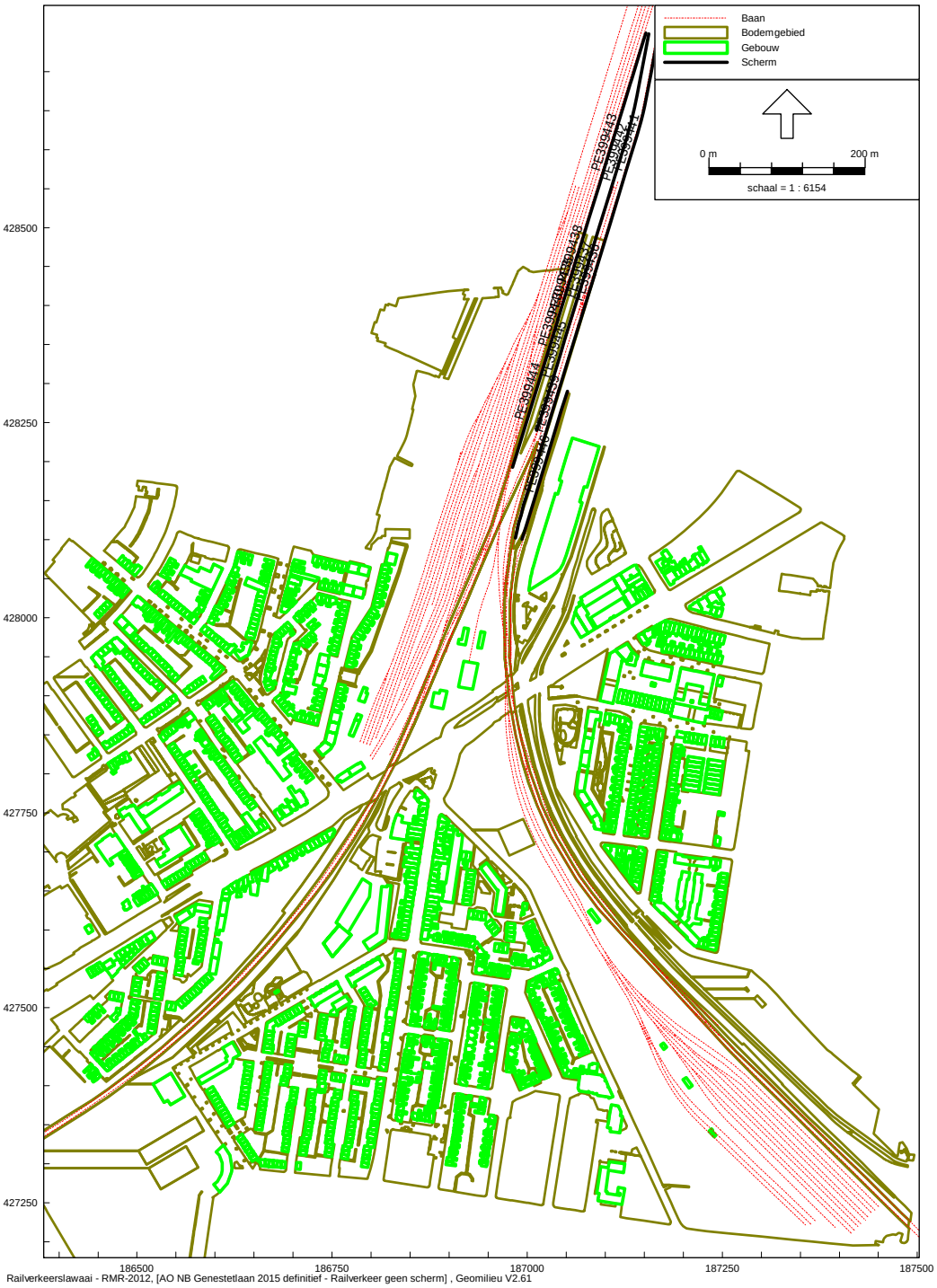

Bijlage 2

Invoergegevens rekenmodel

Stedenbouwkundige situatie
Met plaats schermen

Grontmij Nederland B.V. - locatie Rotterdam

Railverkeerslawaai - RMR-2012, [AO NB Genestetlaan 2015 definitief - Railverkeer geen scherm] , Geomilieu V2.61

Rapport: Lijst van model eigenschappen
Model: Railverkeer geen scherm

Model eigenschap	
Omschrijving	Railverkeer geen scherm
Verantwoordelijke	P601834
Rekenmethode	RMR-2012
Aangemaakt door	P601834 op 13-2-2014
Laatst ingezien door	P601834 op 28-2-2015
Model aangemaakt met	Geomilieu V2.30
Standaard maaiveldhoogte	0
Rekenhoogte contouren	4
Detailniveau toetspunt resultaten	Bronresultaten
Detailniveau resultaten grids	Groepsresultaten
Standaard bodemfactor	0,00
Zichthoek [grd]	2
Geometrische uitbreiding	Conform standaard
Meteorologische correctie	Conform standaard
C0 waarde	3,50
Maximum aantal reflecties	1
Reflectie in woonwijkschermen	Ja
Aandachtsgebied	--
Max. refl.afstand van bron	--
Max. refl.afstand van rekenpunt	--
Luchtdemping	Conform standaard
Luchtdemping [dB/km]	0,00; 0,00; 1,00; 2,00; 4,00; 10,00; 23,00; 58,00

Rapport: Lijst van model eigenschappen
Model: Railverkeer met scherm h = 3,0 m op grens terrein nieuw

Model eigenschap	
Omschrijving	Railverkeer met scherm h = 3,0 m op grens terrein nieuw
Verantwoordelijke	P601834
Rekenmethode	RMR-2012
Aangemaakt door	P601834 op 13-2-2014
Laatst ingezien door	P601834 op 5-3-2015
Model aangemaakt met	Geomilieu V2.30
Standaard maaiveldhoogte	0
Rekenhoogte contouren	4
Detailniveau toetspunt resultaten	Bronresultaten
Detailniveau resultaten grids	Groepsresultaten
Standaard bodemfactor	0,00
Zichthoek [grd]	2
Geometrische uitbreiding	Conform standaard
Meteorologische correctie	Conform standaard
C0 waarde	3,50
Maximum aantal reflecties	1
Reflectie in woonwijkschermen	Ja
Aandachtsgebied	--
Max. refl.afstand van bron	--
Max. refl.afstand van rekenpunt	--
Luchtdemping	Conform standaard
Luchtdemping [dB/km]	0,00; 0,00; 1,00; 2,00; 4,00; 10,00; 23,00; 58,00

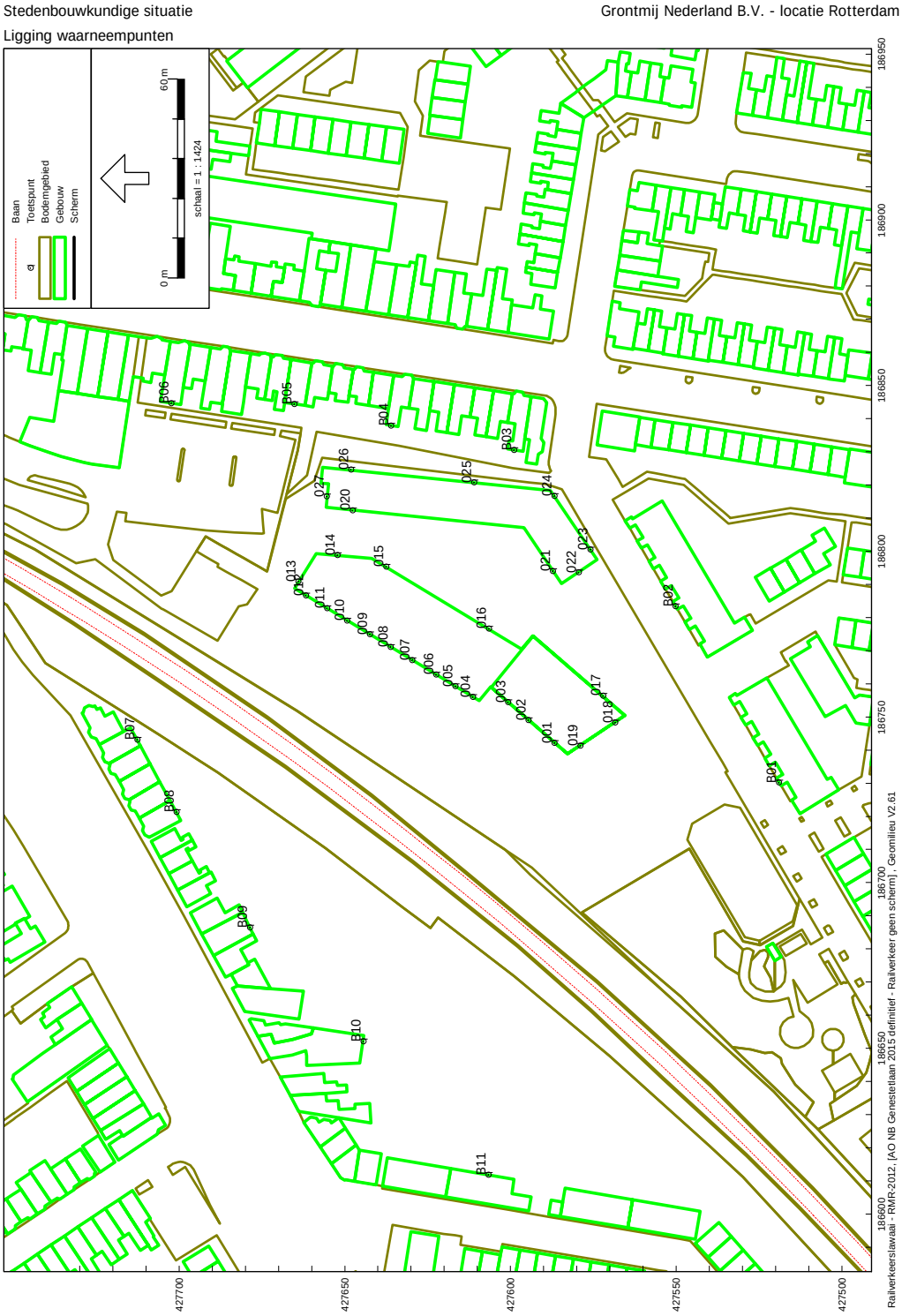
@ Grontmij
Bijlage 2

Invoergegevens

Commentaar
Met lengte scherm gelijk aan aangekochte grond
Keerwand met aarde en begroeiing erop

Geomilieu V2.61

5-3-2015 11:18:33

Stedenbouwkundige situatie
Ligging waarneempunten
Grontmij Nederland B.V. - locatie Rotterdam
Baan
Toetspunt
Bodemgebied
Gebouw
Scherm
0 m
60 m
schaal = 1 : 1424
186950
186900
186850
186800
186750
186700
186650
186600
427700
427650
427600
427550
427500
Railverkeerslawaai - RMR-2012, (AO NB Genestetlaan 2015 definitief - Railverkeer geen scherm) , Geomilieu V2.61

Model: Railverkeer geen scherm
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Rekenpunten, voor rekenmethode Railverkeerslawaai - RMR-2012

Naam	Omschr.	Maaiveld	Hoogte A	Hoogte B	Hoogte C	Hoogte D	Hoogte E	Hoogte F	Gevel
B01	VG Genestetlaan	24,64	1,50	4,50	--	--	--	--	Ja
B02	VG Genestetlaan	25,05	1,50	4,50	7,50	--	--	--	Ja
B03	AG Willemsweg	26,34	1,50	4,50	7,50	--	--	--	Ja
B04	AG Willemsweg	26,56	1,50	4,50	7,50	--	--	--	Ja
B05	AG Willemsweg	27,00	1,50	4,50	7,50	--	--	--	Ja
B06	AG Willemsweg	27,00	1,50	4,50	--	--	--	--	Ja
B07	AG Graafseweg	25,65	1,50	4,50	7,50	--	--	--	Ja
B08	AG Graafseweg	25,85	1,50	4,50	7,50	--	--	--	Ja
B09	AG Graafseweg	25,38	1,50	4,50	7,50	--	--	--	Ja
B10	AG Graafseweg	24,63	1,50	4,50	--	--	--	--	Ja
B11	AG Graafseweg	24,42	1,50	4,50	--	--	--	--	Ja
001	Nieuwbouw	24,04	3,50	6,50	9,50	12,50	15,50	18,50	Ja
002	Nieuwbouw	24,28	3,50	6,50	9,50	12,50	15,50	18,50	Ja
003	Nieuwbouw	24,48	3,50	6,50	9,50	12,50	15,50	18,50	Ja
004	Nieuwbouw	24,56	1,50	4,50	7,50	10,50	13,50	--	Ja
005	Nieuwbouw	24,69	1,50	4,50	7,50	10,50	13,50	--	Ja
006	Nieuwbouw	24,82	1,50	4,50	7,50	10,50	13,50	--	Ja
007	Nieuwbouw	24,98	1,50	4,50	7,50	10,50	13,50	--	Ja
008	Nieuwbouw	25,13	1,50	4,50	7,50	10,50	13,50	--	Ja
009	Nieuwbouw	25,34	1,50	4,50	7,50	10,50	13,50	--	Ja
010	Nieuwbouw	25,42	1,50	4,50	7,50	10,50	13,50	--	Ja
011	Nieuwbouw	25,40	1,50	4,50	7,50	10,50	13,50	--	Ja
012	Nieuwbouw	25,43	1,50	4,50	7,50	10,50	13,50	--	Ja
013	Nieuwbouw	25,58	1,50	4,50	7,50	10,50	13,50	--	Ja
014	Nieuwbouw	26,16	1,50	4,50	7,50	10,50	13,50	--	Ja
015	Nieuwbouw	25,92	1,50	4,50	7,50	10,50	13,50	--	Ja
016	Nieuwbouw	25,22	1,50	4,50	7,50	10,50	13,50	--	Ja
017	Nieuwbouw	24,38	3,50	6,50	9,50	12,50	15,50	18,50	Ja
018	Nieuwbouw	24,16	3,50	6,50	9,50	12,50	15,50	18,50	Ja
019	Nieuwbouw	24,00	3,50	6,50	9,50	12,50	15,50	18,50	Ja
020	Nieuwbouw	26,50	1,50	4,50	7,50	--	--	--	Ja
021	Nieuwbouw	25,39	1,50	4,50	7,50	--	--	--	Ja
022	Nieuwbouw	25,33	1,50	4,50	7,50	--	--	--	Ja
023	Nieuwbouw	25,48	1,50	4,50	7,50	--	--	--	Ja
024	Nieuwbouw	25,94	1,50	4,50	7,50	--	--	--	Ja
025	Nieuwbouw	26,27	1,50	4,50	7,50	--	--	--	Ja
026	Nieuwbouw	26,60	1,50	4,50	7,50	--	--	--	Ja
027	Nieuwbouw	26,59	1,50	4,50	7,50	--	--	--	Ja

Stedenbouwkundige situatie

Grontmij Nederland B.V. - locatie Rotterdam

Situatie met ligging waarneempunten e plaats scherm

Railverkeerslawaai - RMR-2012, [AO NB Genestetlaan 2015 definitief - Railverkeer met scherm h = 2,0 m op grens terrein nieuw] , Geomilieu V2.61

Model: Railverkeer met scherm h = 3,0 m op grens terrein nieuw
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Schermen, voor rekenmethode Railverkeerslawaai - RMR-2012

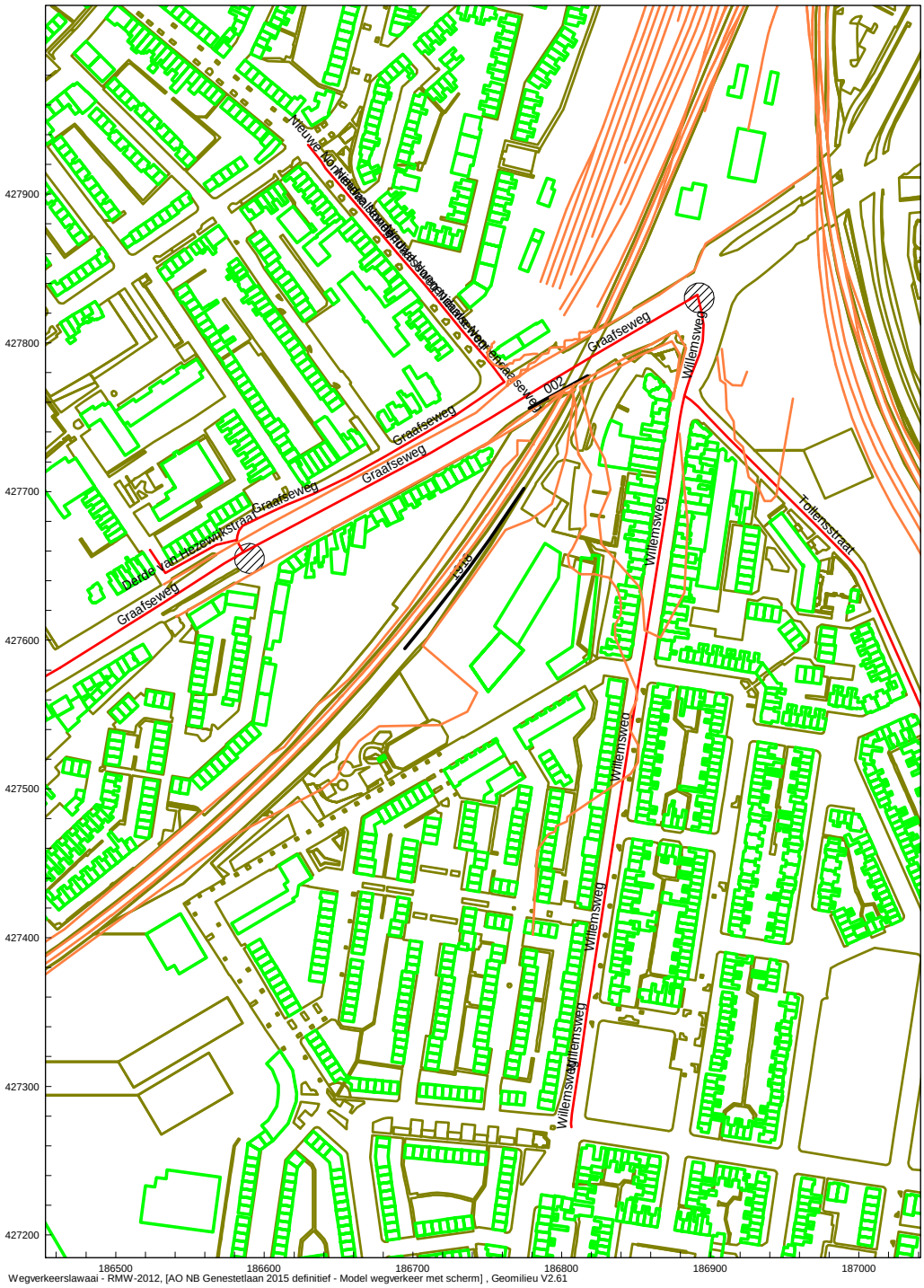
Naam	Omschr.	ISO H	Vormpunten	Lengte	Refl.L 1k	Refl.R 1k
1918	Scherm h = 2,8 m bs	3,00	5	134,40	0,00	0,20
PE399435	p:1046052815	1,00	2	83,89	0,00	0,00
PE399444	p:1046052806	1,00	4	198,44	0,00	0,00
PE399437	p:1046052813	1,00	2	0,76	0,00	0,00
PE399441	p:1046052809	1,00	11	346,86	0,00	0,00
PE399440	p:1046052810	1,00	2	0,68	0,00	0,00
PE399442	p:1046052808	1,00	9	315,21	0,00	0,00
PE399445	p:1046052805	1,00	8	212,42	0,00	0,00
PE399439	p:1046052811	1,00	11	352,45	0,00	0,00
PE399443	p:1046052807	1,00	10	298,41	0,00	0,00
PE399446	p:1046052804	1,00	6	198,82	0,00	0,00
PE399436	p:1046052814	1,00	2	0,76	0,00	0,00
PE399438	p:1046052812	1,00	2	1,09	0,00	0,00

Rapport: Lijst van model eigenschappen
Model: Model wegverkeer met scherm

Model eigenschap	
Omschrijving	Model wegverkeer met scherm
Verantwoordelijke	P601834
Rekenmethode	RMW-2012
Aangemaakt door	P601834 op 13-2-2014
Laatst ingezien door	P601834 op 28-2-2015
Model aangemaakt met	Geomilieu V2.30
Standaard maaiveldhoogte	0
Rekenhoogte contouren	4
Detailniveau toetspunt resultaten	Bronresultaten
Detailniveau resultaten grids	Groepsresultaten
Standaard bodemfactor	0,00
Zichthoek [grd]	2
Geometrische uitbreiding	Conform standaard
Meteorologische correctie	Conform standaard
C0 waarde	3,50
Maximum aantal reflecties	1
Reflectie in woonwijkschermen	Ja
Aandachtsgebied	--
Max. refl.afstand van bron	--
Max. refl.afstand van rekenpunt	--
Luchtdemping	Conform standaard
Luchtdemping [dB/km]	0,00; 0,00; 1,00; 2,00; 4,00; 10,00; 23,00; 58,00

Stedenbouwkundige situatie
Met overzicht wegen

Grontmij Nederland B.V. - locatie Rotterdam

Model: Model wegverkeer met scherm
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

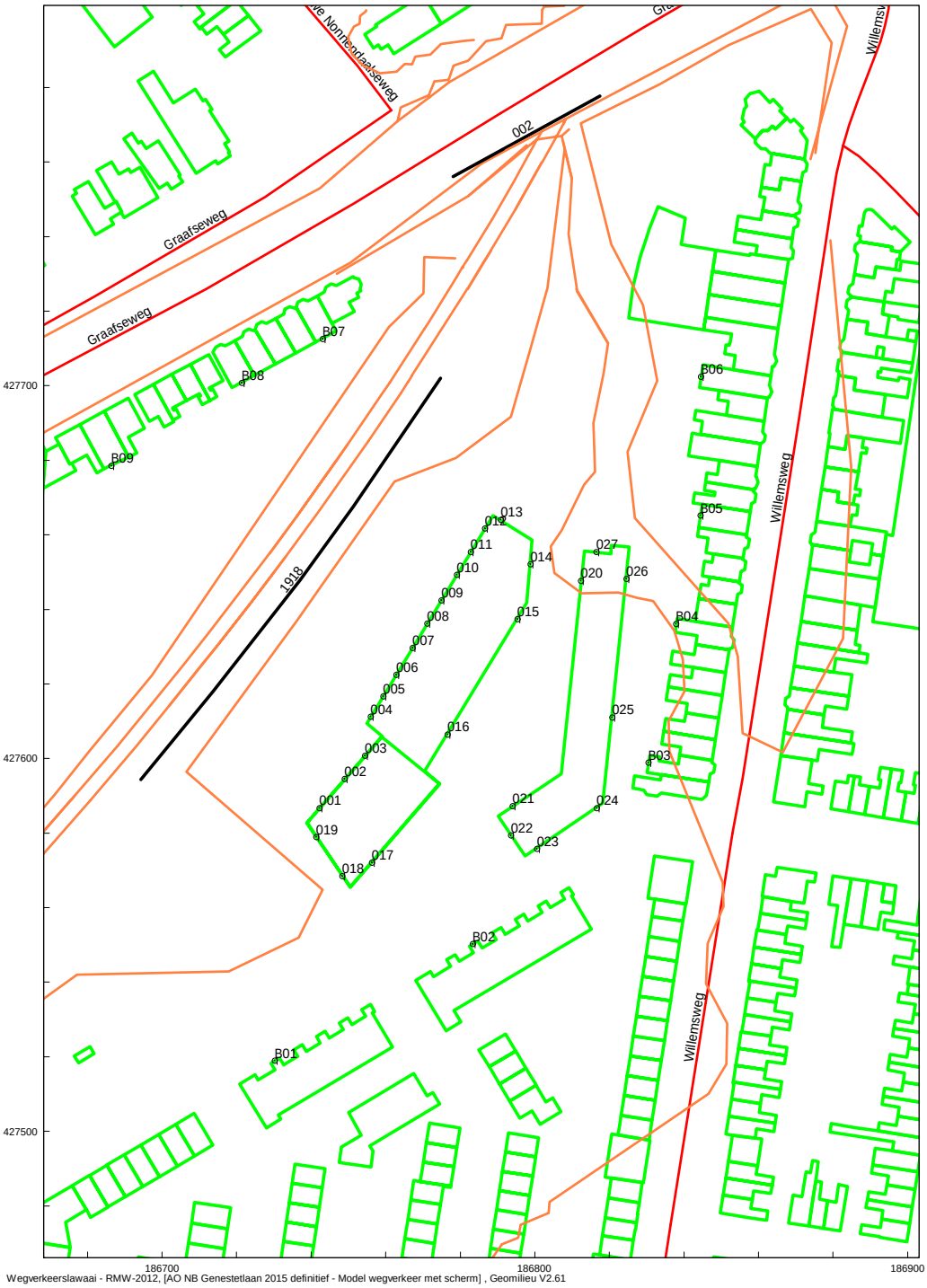
Naam	Omschr.	X-1	Y-1	X-n	Y-n	Lengte	Wegdek	V(LVP4)	V(MVP4)	V(ZVP4)	Totaal aantal	LV(D)	LV(A)
Derde van	Derde van Hezewijkstraat	186586,03	427659,25	186523,09	427660,72	81,12	W0	--	--	--	1635,31	112,44	50,48
Graafseweg	Graafseweg	186586,03	427659,25	186462,70	427581,56	145,77	W0	--	--	--	25348,74	1594,89	822,82
Graafseweg	Graafseweg	186462,70	427581,56	186345,27	427514,03	135,46	W0	--	--	--	25348,74	1594,89	822,82
Graafseweg	Graafseweg	186243,98	427452,69	186345,27	427514,03	118,42	W0	--	--	--	25348,74	1594,89	822,82
Graafseweg	Graafseweg	186656,58	427709,72	186581,56	427667,38	89,01	W9a	--	--	--	1635,31	112,44	50,48
Graafseweg	Graafseweg	186761,50	427773,88	186656,58	427709,72	123,07	W9a	--	--	--	1635,31	112,44	50,48
Graafseweg	Graafseweg	186790,86	427773,12	186586,03	427659,25	234,43	W0	--	--	--	26278,38	1655,98	854,24
Graafseweg	Graafseweg	186891,38	427832,34	186790,86	427773,12	116,67	W0	--	--	--	26278,38	1655,98	854,24
Nieuwe Non	Nieuwe Nonnendaalseweg	186668,28	427885,50	186689,55	427860,09	33,14	W9a	--	--	--	1635,31	112,44	50,48
Nieuwe Non	Nieuwe Nonnendaalseweg	186629,44	427933,16	186668,28	427885,50	61,57	W9a	--	--	--	1635,31	112,44	50,48
Nieuwe Non	Nieuwe Nonnendaalseweg	186733,34	427808,00	186761,50	427773,88	44,26	W9a	--	--	--	1635,31	112,44	50,48
Nieuwe Non	Nieuwe Nonnendaalseweg	186689,55	427860,09	186733,34	427808,00	68,06	W9a	--	--	--	1635,31	112,44	50,48
Tollensstr	Tollensstraat	187195,95	427211,88	187038,05	427563,59	385,54	W9a	--	--	--	1127,76	77,36	34,71
Tollensstr	Tollensstraat	186882,66	427764,38	187038,05	427563,59	257,77	W9a	--	--	--	2108,55	142,78	64,08
Willemsweg	Willemsweg	186817,25	427351,03	186836,41	427475,03	125,47	W0	--	--	--	5477,81	352,64	158,38
Willemsweg	Willemsweg	186811,98	427314,53	186817,25	427351,03	36,88	W0	--	--	--	5477,81	352,64	158,38
Willemsweg	Willemsweg	186806,69	427272,41	186811,98	427314,53	42,53	W0	--	--	--	5477,81	352,64	158,38
Willemsweg	Willemsweg	186882,66	427764,38	186891,38	427832,34	70,43	W0	--	--	--	7786,62	510,79	229,11
Willemsweg	Willemsweg	186853,00	427580,00	186882,66	427764,38	186,77	W0	--	--	--	5716,51	370,69	166,62
Willemsweg	Willemsweg	186836,41	427475,03	186853,00	427580,00	106,27	W0	--	--	--	5727,26	370,96	166,71

Model: Model wegverkeer met scherm
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	LV(N)	MV(D)	MV(A)	MV(N)	ZV(D)	ZV(A)	ZV(N)	LE (D) Totaal	LE (A) Totaal	LE (N) Totaal
Derde van	9,78	0,26	0,11	0,01	0,14	0,11	0,02	98,50	95,07	87,92
Graafseweg	216,94	58,05	25,17	5,93	20,08	13,88	5,27	115,04	112,20	106,55
Graafseweg	216,94	58,05	25,17	5,93	20,08	13,88	5,27	115,04	112,20	106,55
Graafseweg	216,94	58,05	25,17	5,93	20,08	13,88	5,27	115,04	112,20	106,55
Graafseweg	9,78	0,26	0,11	0,01	0,14	0,11	0,02	100,43	97,03	89,86
Graafseweg	9,78	0,26	0,11	0,01	0,14	0,11	0,02	100,43	97,03	89,86
Graafseweg	225,27	58,27	25,20	5,94	20,12	13,94	5,30	115,18	112,34	106,69
Graafseweg	225,27	58,27	25,20	5,94	20,12	13,94	5,30	115,18	112,34	106,69
Nieuwe Non	9,78	0,26	0,11	0,01	0,14	0,11	0,02	100,43	97,03	89,86
Nieuwe Non	9,78	0,26	0,11	0,01	0,14	0,11	0,02	100,43	97,03	89,86
Nieuwe Non	9,78	0,26	0,11	0,01	0,14	0,11	0,02	100,43	97,03	89,86
Nieuwe Non	9,78	0,26	0,11	0,01	0,14	0,11	0,02	100,43	97,03	89,86
Tollensstr	6,73	0,30	0,12	0,02	0,16	0,12	0,02	98,94	95,57	88,39
Tollensstr	12,41	1,76	0,75	0,10	0,95	0,75	0,15	102,32	99,14	91,87
Willemsweg	30,64	23,25	9,22	2,45	2,12	1,66	0,32	108,69	105,22	98,34
Willemsweg	30,64	23,25	9,22	2,45	2,12	1,66	0,32	108,69	105,22	98,34
Willemsweg	30,64	23,25	9,22	2,45	2,12	1,66	0,32	108,69	105,22	98,34
Willemsweg	44,61	23,96	9,53	2,51	2,53	1,97	0,38	110,04	106,58	99,65
Willemsweg	32,23	22,21	8,80	2,40	1,54	1,24	0,24	108,79	105,31	98,42
Willemsweg	32,26	22,49	8,92	2,41	1,70	1,36	0,26	108,81	105,34	98,45

Stedenbouwkundige situatie
Met plaats schermen

Grontmij Nederland B.V. - locatie Rotterdam

Wegverkeerslawaai - RMW-2012, [AO NB Genestetlaan 2015 definitief - Model wegverkeer met scherm] , Geomilieu V2.61

Model: Model wegverkeer met scherm
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Schermen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	X-1	Y-1	M-1	H-1	Lengte	Refl.L 1k	Refl.R 1k
002	Scherm langs Graafseweg	186778,12	427756,05	31,41	0,20	44,93	0,80	0,80
1918	Scherm h = 2,0 m	186694,37	427594,41	23,98	2,00	134,40	0,80	0,80
PE399435	p:1046052815	187039,68	428382,93	23,91	1,00	83,89	0,00	0,00
PE399444	p:1046052806	186981,22	428192,58	23,82	1,00	198,44	0,00	0,00
PE399437	p:1046052813	187075,09	428444,11	23,39	1,00	0,76	0,00	0,00
PE399441	p:1046052809	187172,95	428775,99	23,38	1,00	346,86	0,00	0,00
PE399440	p:1046052810	187039,48	428382,28	23,91	1,00	0,68	0,00	0,00
PE399442	p:1046052808	187155,77	428748,42	23,39	1,00	315,21	0,00	0,00
PE399445	p:1046052805	187074,87	428443,38	23,39	1,00	212,42	0,00	0,00
PE399439	p:1046052811	187086,39	428439,82	23,33	1,00	352,45	0,00	0,00
PE399443	p:1046052807	187064,54	428464,19	23,65	1,00	298,41	0,00	0,00
PE399446	p:1046052804	187051,46	428290,40	23,86	1,00	198,82	0,00	0,00
PE399436	p:1046052814	187086,62	428440,55	23,34	1,00	0,76	0,00	0,00
PE399438	p:1046052812	187064,22	428463,15	23,65	1,00	1,09	0,00	0,00

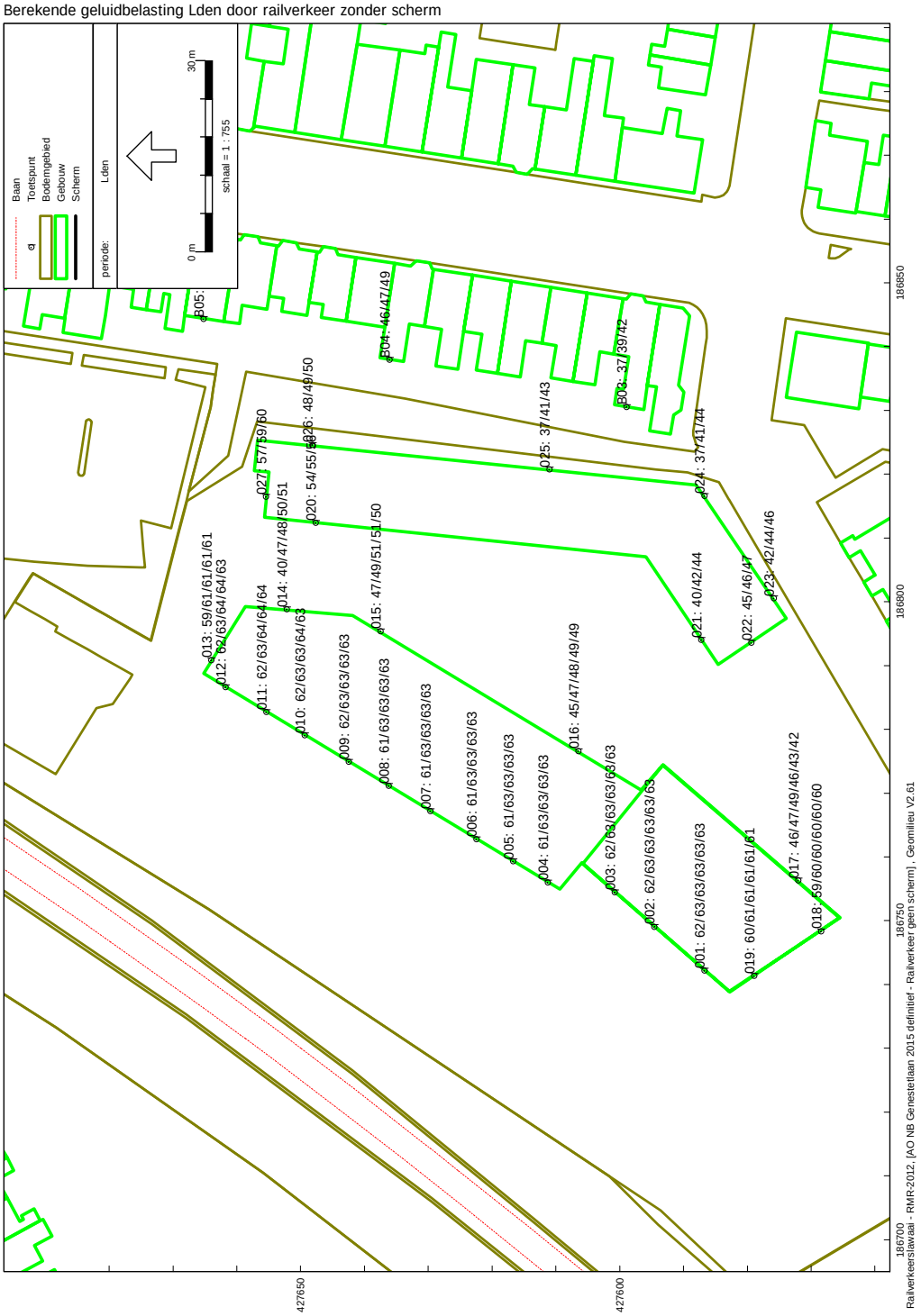
Bijlage 3

Rekenresultaten railverkeerslawaai

Stedenbouwkundige situatie

Grontmij Nederland B.V. - locatie Rotterdam

Berekende geluidbelasting Lden door railverkeer zonder scherm

Rapport: Resultatentabel
Model: Railverkeer geen scherm
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: (hoofdgroep)
Groepsreductie: Nee

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
001_A	Nieuwbouw	3,50	57,87	57,38	54,33	61,75
001_B	Nieuwbouw	6,50	58,93	58,43	55,37	62,80
001_C	Nieuwbouw	9,50	59,04	58,54	55,47	62,90
001_D	Nieuwbouw	12,50	59,09	58,58	55,52	62,95
001_E	Nieuwbouw	15,50	59,11	58,60	55,54	62,97
001_F	Nieuwbouw	18,50	59,05	58,54	55,48	62,91
002_A	Nieuwbouw	3,50	57,83	57,33	54,29	61,71
002_B	Nieuwbouw	6,50	58,84	58,33	55,28	62,71
002_C	Nieuwbouw	9,50	58,97	58,46	55,42	62,84
002_D	Nieuwbouw	12,50	59,03	58,53	55,48	62,91
002_E	Nieuwbouw	15,50	59,05	58,54	55,49	62,92
002_F	Nieuwbouw	18,50	58,98	58,47	55,42	62,85
003_A	Nieuwbouw	3,50	57,81	57,31	54,29	61,70
003_B	Nieuwbouw	6,50	58,77	58,25	55,22	62,64
003_C	Nieuwbouw	9,50	58,90	58,38	55,35	62,77
003_D	Nieuwbouw	12,50	58,96	58,45	55,41	62,83
003_E	Nieuwbouw	15,50	58,96	58,45	55,42	62,84
003_F	Nieuwbouw	18,50	58,84	58,32	55,28	62,71
004_A	Nieuwbouw	1,50	56,75	56,24	53,28	60,67
004_B	Nieuwbouw	4,50	59,11	58,61	55,57	62,99
004_C	Nieuwbouw	7,50	59,38	58,87	55,83	63,25
004_D	Nieuwbouw	10,50	59,46	58,95	55,92	63,34
004_E	Nieuwbouw	13,50	59,47	58,96	55,92	63,34
005_A	Nieuwbouw	1,50	56,91	56,40	53,44	60,83
005_B	Nieuwbouw	4,50	59,18	58,67	55,63	63,05
005_C	Nieuwbouw	7,50	59,43	58,91	55,88	63,30
005_D	Nieuwbouw	10,50	59,51	58,99	55,96	63,38
005_E	Nieuwbouw	13,50	59,51	59,00	55,96	63,38
006_A	Nieuwbouw	1,50	57,07	56,56	53,58	60,98
006_B	Nieuwbouw	4,50	59,23	58,72	55,68	63,10
006_C	Nieuwbouw	7,50	59,47	58,96	55,92	63,34
006_D	Nieuwbouw	10,50	59,54	59,03	55,99	63,41
006_E	Nieuwbouw	13,50	59,53	59,02	55,99	63,41
007_A	Nieuwbouw	1,50	57,25	56,74	53,75	61,16
007_B	Nieuwbouw	4,50	59,28	58,77	55,73	63,15
007_C	Nieuwbouw	7,50	59,51	59,00	55,96	63,38
007_D	Nieuwbouw	10,50	59,59	59,08	56,05	63,47
007_E	Nieuwbouw	13,50	59,59	59,07	56,04	63,46
008_A	Nieuwbouw	1,50	57,42	56,92	53,92	61,33
008_B	Nieuwbouw	4,50	59,31	58,80	55,76	63,18
008_C	Nieuwbouw	7,50	59,52	59,01	55,97	63,39
008_D	Nieuwbouw	10,50	59,59	59,07	56,04	63,46
008_E	Nieuwbouw	13,50	59,56	59,05	56,01	63,43
009_A	Nieuwbouw	1,50	57,62	57,12	54,11	61,52
009_B	Nieuwbouw	4,50	59,35	58,84	55,80	63,22
009_C	Nieuwbouw	7,50	59,56	59,05	56,02	63,44
009_D	Nieuwbouw	10,50	59,61	59,10	56,06	63,48
009_E	Nieuwbouw	13,50	59,57	59,06	56,02	63,44
010_A	Nieuwbouw	1,50	57,74	57,24	54,23	61,64
010_B	Nieuwbouw	4,50	59,39	58,88	55,84	63,26
010_C	Nieuwbouw	7,50	59,60	59,09	56,06	63,48
010_D	Nieuwbouw	10,50	59,64	59,13	56,10	63,52
010_E	Nieuwbouw	13,50	59,59	59,08	56,05	63,47
011_A	Nieuwbouw	1,50	57,79	57,28	54,29	61,70
011_B	Nieuwbouw	4,50	59,43	58,92	55,89	63,31
011_C	Nieuwbouw	7,50	59,63	59,12	56,10	63,52

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Railverkeer geen scherm
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: (hoofdgroep)
Groepsreductie: Nee

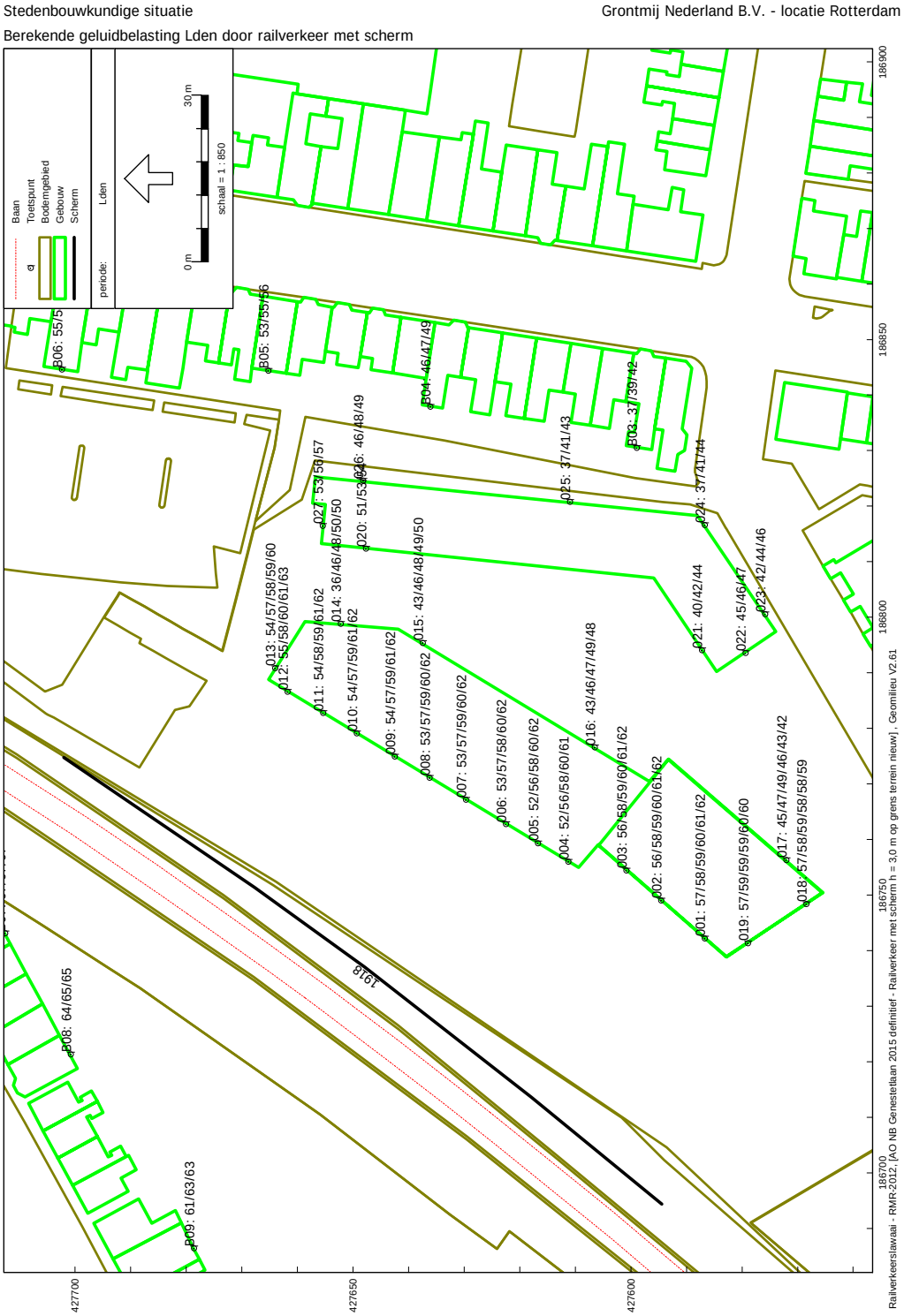
Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
011_D	Nieuwbouw	10,50	59,66	59,15	56,12	63,54
011_E	Nieuwbouw	13,50	59,61	59,10	56,08	63,50
012_A	Nieuwbouw	1,50	57,94	57,43	54,44	61,85
012_B	Nieuwbouw	4,50	59,46	58,95	55,93	63,35
012_C	Nieuwbouw	7,50	59,66	59,15	56,13	63,55
012_D	Nieuwbouw	10,50	59,66	59,14	56,12	63,54
012_E	Nieuwbouw	13,50	59,60	59,09	56,07	63,49
013_A	Nieuwbouw	1,50	54,99	54,49	51,51	58,91
013_B	Nieuwbouw	4,50	56,61	56,10	53,11	60,52
013_C	Nieuwbouw	7,50	56,93	56,41	53,42	60,83
013_D	Nieuwbouw	10,50	56,98	56,47	53,47	60,88
013_E	Nieuwbouw	13,50	57,01	56,49	53,49	60,90
014_A	Nieuwbouw	1,50	35,95	35,42	32,46	39,86
014_B	Nieuwbouw	4,50	42,98	42,46	39,40	46,83
014_C	Nieuwbouw	7,50	44,48	43,95	40,86	48,31
014_D	Nieuwbouw	10,50	46,08	45,55	42,44	49,90
014_E	Nieuwbouw	13,50	47,44	46,91	43,81	51,26
015_A	Nieuwbouw	1,50	43,22	42,70	39,88	47,22
015_B	Nieuwbouw	4,50	45,16	44,66	41,68	49,08
015_C	Nieuwbouw	7,50	46,59	46,08	43,09	50,50
015_D	Nieuwbouw	10,50	47,56	47,05	44,02	51,44
015_E	Nieuwbouw	13,50	46,44	45,91	42,82	50,27
016_A	Nieuwbouw	1,50	40,74	40,20	37,33	44,69
016_B	Nieuwbouw	4,50	43,06	42,54	39,47	46,91
016_C	Nieuwbouw	7,50	44,18	43,66	40,57	48,02
016_D	Nieuwbouw	10,50	45,56	45,03	41,94	49,39
016_E	Nieuwbouw	13,50	45,14	44,60	41,52	48,97
017_A	Nieuwbouw	3,50	42,00	41,49	38,46	45,88
017_B	Nieuwbouw	6,50	43,54	43,03	39,95	47,39
017_C	Nieuwbouw	9,50	45,58	45,07	42,08	49,49
017_D	Nieuwbouw	12,50	42,43	41,90	38,75	46,22
017_E	Nieuwbouw	15,50	39,34	38,79	35,47	43,02
017_F	Nieuwbouw	18,50	38,82	38,26	34,88	42,45
018_A	Nieuwbouw	3,50	54,89	54,39	51,34	58,77
018_B	Nieuwbouw	6,50	56,21	55,71	52,66	60,09
018_C	Nieuwbouw	9,50	56,55	56,05	52,99	60,42
018_D	Nieuwbouw	12,50	56,24	55,74	52,68	60,11
018_E	Nieuwbouw	15,50	56,17	55,67	52,60	60,03
018_F	Nieuwbouw	18,50	56,09	55,58	52,52	59,95
019_A	Nieuwbouw	3,50	56,19	55,70	52,62	60,06
019_B	Nieuwbouw	6,50	57,33	56,83	53,74	61,18
019_C	Nieuwbouw	9,50	57,49	56,99	53,91	61,35
019_D	Nieuwbouw	12,50	57,51	57,01	53,92	61,36
019_E	Nieuwbouw	15,50	57,23	56,73	53,64	61,08
019_F	Nieuwbouw	18,50	57,15	56,65	53,55	61,00
020_A	Nieuwbouw	1,50	49,85	49,34	46,38	53,77
020_B	Nieuwbouw	4,50	51,44	50,92	47,97	55,36
020_C	Nieuwbouw	7,50	52,20	51,68	48,71	56,11
021_A	Nieuwbouw	1,50	36,16	35,61	32,54	39,99
021_B	Nieuwbouw	4,50	38,37	37,84	34,64	42,13
021_C	Nieuwbouw	7,50	39,84	39,30	36,08	43,58
022_A	Nieuwbouw	1,50	40,68	40,16	37,18	44,58
022_B	Nieuwbouw	4,50	41,92	41,41	38,37	45,79
022_C	Nieuwbouw	7,50	43,33	42,82	39,74	47,18
023_A	Nieuwbouw	1,50	37,88	37,37	34,43	41,82
023_B	Nieuwbouw	4,50	40,04	39,53	36,46	43,90

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Railverkeer geen scherm
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: (hoofdgroep)
Groepsreductie: Nee

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
023_C	Nieuwbouw	7,50	42,59	42,08	38,95	46,41
024_A	Nieuwbouw	1,50	33,02	32,48	29,41	36,85
024_B	Nieuwbouw	4,50	36,90	36,36	33,09	40,61
024_C	Nieuwbouw	7,50	40,20	39,66	36,42	43,93
025_A	Nieuwbouw	1,50	33,52	32,93	29,68	37,21
025_B	Nieuwbouw	4,50	37,06	36,52	33,12	40,70
025_C	Nieuwbouw	7,50	39,05	38,48	35,05	42,65
026_A	Nieuwbouw	1,50	43,85	43,31	40,41	47,79
026_B	Nieuwbouw	4,50	45,42	44,91	41,85	49,28
026_C	Nieuwbouw	7,50	46,64	46,11	43,04	50,48
027_A	Nieuwbouw	1,50	53,27	52,76	49,81	57,20
027_B	Nieuwbouw	4,50	55,01	54,50	51,56	58,95
027_C	Nieuwbouw	7,50	55,59	55,07	52,11	59,51
B01_A	VG Genestetlaan	1,50	54,06	53,55	50,61	58,00
B01_B	VG Genestetlaan	4,50	55,42	54,92	51,95	59,35
B02_A	VG Genestetlaan	1,50	48,06	47,56	44,58	51,98
B02_B	VG Genestetlaan	4,50	49,00	48,49	45,50	52,91
B02_C	VG Genestetlaan	7,50	49,77	49,26	46,26	53,67
B03_A	AG Willemsweg	1,50	32,78	32,24	28,99	36,51
B03_B	AG Willemsweg	4,50	35,58	35,04	31,74	39,28
B03_C	AG Willemsweg	7,50	38,16	37,60	34,25	41,81
B04_A	AG Willemsweg	1,50	42,38	41,84	38,65	46,14
B04_B	AG Willemsweg	4,50	43,51	42,98	39,75	47,26
B04_C	AG Willemsweg	7,50	45,06	44,53	41,29	48,80
B05_A	AG Willemsweg	1,50	51,45	50,94	47,98	55,37
B05_B	AG Willemsweg	4,50	52,80	52,29	49,32	56,72
B05_C	AG Willemsweg	7,50	53,93	53,42	50,44	57,84
B06_A	AG Willemsweg	1,50	52,54	52,03	49,03	56,44
B06_B	AG Willemsweg	4,50	54,40	53,89	50,82	58,26
B07_A	AG Graafseweg	1,50	62,98	62,43	59,33	66,79
B07_B	AG Graafseweg	4,50	63,25	62,70	59,60	67,06
B07_C	AG Graafseweg	7,50	63,19	62,64	59,54	67,00
B08_A	AG Graafseweg	1,50	59,96	59,41	56,38	63,81
B08_B	AG Graafseweg	4,50	60,96	60,42	57,36	64,80
B08_C	AG Graafseweg	7,50	61,03	60,49	57,43	64,87
B09_A	AG Graafseweg	1,50	57,30	56,76	53,75	61,17
B09_B	AG Graafseweg	4,50	59,21	58,67	55,62	63,06
B09_C	AG Graafseweg	7,50	59,56	59,02	55,97	63,41
B10_A	AG Graafseweg	1,50	56,03	55,51	52,51	59,92
B10_B	AG Graafseweg	4,50	58,20	57,68	54,61	62,05
B11_A	AG Graafseweg	1,50	55,79	55,27	52,34	59,72
B11_B	AG Graafseweg	4,50	58,01	57,50	54,49	61,90

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Stedenbouwkundige situatie
Grontmij Nederland B.V. - locatie Rotterdam
Berekende geluidbelasting Lden door railverkeer met scherm
Baan
Toetspunt
Bodemgebied
Gebouw
Scherm
periode: Lden
schaal = 1 : 850
30 m
0 m
427700
427650
427600
186900
186850
186800
186750
186700
1918
Railverkeerslawaai - RMR-2012, [AO NB Genestetlaan 2015 definitief - Railverkeer met scherm h = 3.0 m op grens terrein nieuw] , Geomilieu V2.61

Rapport: Resultatentabel
Model: Railverkeer met scherm h = 3,0 m op grens terrein nieuw
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: (hoofdgroep)
Groepsreductie: Nee

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
001_A	Nieuwbouw	3,50	52,8	52,3	49,1	56,6
001_B	Nieuwbouw	6,50	54,6	54,1	50,9	58,4
001_C	Nieuwbouw	9,50	55,5	55,0	51,7	59,2
001_D	Nieuwbouw	12,50	56,4	55,8	52,7	60,2
001_E	Nieuwbouw	15,50	57,5	57,0	53,9	61,3
001_F	Nieuwbouw	18,50	58,3	57,8	54,8	62,2
002_A	Nieuwbouw	3,50	51,9	51,4	48,2	55,7
002_B	Nieuwbouw	6,50	54,0	53,5	50,2	57,7
002_C	Nieuwbouw	9,50	55,1	54,6	51,3	58,8
002_D	Nieuwbouw	12,50	56,1	55,6	52,4	59,9
002_E	Nieuwbouw	15,50	57,5	56,9	53,8	61,3
002_F	Nieuwbouw	18,50	58,2	57,7	54,7	62,1
003_A	Nieuwbouw	3,50	51,8	51,3	48,1	55,6
003_B	Nieuwbouw	6,50	53,8	53,3	50,0	57,5
003_C	Nieuwbouw	9,50	54,9	54,4	51,2	58,7
003_D	Nieuwbouw	12,50	56,1	55,5	52,4	59,8
003_E	Nieuwbouw	15,50	57,4	56,9	53,8	61,3
003_F	Nieuwbouw	18,50	58,1	57,5	54,6	62,0
004_A	Nieuwbouw	1,50	48,7	48,2	45,0	52,5
004_B	Nieuwbouw	4,50	52,7	52,2	48,9	56,4
004_C	Nieuwbouw	7,50	54,4	53,9	50,6	58,2
004_D	Nieuwbouw	10,50	55,9	55,4	52,2	59,7
004_E	Nieuwbouw	13,50	57,5	56,9	53,8	61,3
005_A	Nieuwbouw	1,50	48,7	48,2	44,9	52,5
005_B	Nieuwbouw	4,50	52,7	52,2	48,9	56,4
005_C	Nieuwbouw	7,50	54,5	54,0	50,7	58,2
005_D	Nieuwbouw	10,50	56,0	55,5	52,3	59,8
005_E	Nieuwbouw	13,50	57,8	57,2	54,2	61,6
006_A	Nieuwbouw	1,50	48,9	48,4	45,0	52,6
006_B	Nieuwbouw	4,50	52,8	52,3	49,0	56,5
006_C	Nieuwbouw	7,50	54,6	54,1	50,8	58,3
006_D	Nieuwbouw	10,50	56,3	55,7	52,5	60,0
006_E	Nieuwbouw	13,50	58,1	57,6	54,6	62,0
007_A	Nieuwbouw	1,50	49,1	48,6	45,3	52,8
007_B	Nieuwbouw	4,50	53,0	52,5	49,1	56,7
007_C	Nieuwbouw	7,50	54,8	54,3	51,0	58,5
007_D	Nieuwbouw	10,50	56,6	56,0	52,9	60,4
007_E	Nieuwbouw	13,50	58,4	57,8	54,9	62,3
008_A	Nieuwbouw	1,50	49,4	48,9	45,6	53,1
008_B	Nieuwbouw	4,50	53,1	52,6	49,3	56,8
008_C	Nieuwbouw	7,50	54,9	54,4	51,1	58,7
008_D	Nieuwbouw	10,50	56,7	56,2	53,0	60,5
008_E	Nieuwbouw	13,50	58,4	57,8	54,9	62,3
009_A	Nieuwbouw	1,50	49,8	49,4	46,0	53,6
009_B	Nieuwbouw	4,50	53,3	52,8	49,5	57,1
009_C	Nieuwbouw	7,50	55,2	54,7	51,4	58,9
009_D	Nieuwbouw	10,50	56,9	56,3	53,2	60,7
009_E	Nieuwbouw	13,50	58,5	57,9	55,0	62,4
010_A	Nieuwbouw	1,50	50,2	49,7	46,4	53,9

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Railverkeer met scherm h = 3,0 m op grens terrein nieuw
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: (hoofdgroep)
Groepsreductie: Nee

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
010_B	Nieuwbouw	4,50	53,6	53,1	49,8	57,3
010_C	Nieuwbouw	7,50	55,4	54,9	51,7	59,2
010_D	Nieuwbouw	10,50	57,1	56,5	53,4	60,9
010_E	Nieuwbouw	13,50	58,5	58,0	55,1	62,4
011_A	Nieuwbouw	1,50	50,4	49,9	46,6	54,1
011_B	Nieuwbouw	4,50	53,8	53,3	50,0	57,6
011_C	Nieuwbouw	7,50	55,6	55,0	51,9	59,4
011_D	Nieuwbouw	10,50	57,1	56,6	53,5	61,0
011_E	Nieuwbouw	13,50	58,6	58,0	55,1	62,5
012_A	Nieuwbouw	1,50	51,3	50,8	47,6	55,1
012_B	Nieuwbouw	4,50	54,3	53,8	50,6	58,1
012_C	Nieuwbouw	7,50	55,9	55,4	52,2	59,7
012_D	Nieuwbouw	10,50	57,3	56,7	53,7	61,1
012_E	Nieuwbouw	13,50	58,6	58,1	55,2	62,5
013_A	Nieuwbouw	1,50	50,2	49,7	46,6	54,0
013_B	Nieuwbouw	4,50	52,9	52,4	49,3	56,7
013_C	Nieuwbouw	7,50	54,1	53,6	50,5	57,9
013_D	Nieuwbouw	10,50	55,0	54,4	51,4	58,8
013_E	Nieuwbouw	13,50	56,0	55,5	52,6	60,0
014_A	Nieuwbouw	1,50	32,0	31,5	28,2	35,7
014_B	Nieuwbouw	4,50	42,2	41,7	38,6	46,0
014_C	Nieuwbouw	7,50	43,8	43,3	40,1	47,6
014_D	Nieuwbouw	10,50	45,9	45,3	42,1	49,6
014_E	Nieuwbouw	13,50	46,5	46,0	42,8	50,3
015_A	Nieuwbouw	1,50	39,3	38,8	35,7	43,2
015_B	Nieuwbouw	4,50	41,9	41,4	38,2	45,7
015_C	Nieuwbouw	7,50	43,8	43,3	40,1	47,6
015_D	Nieuwbouw	10,50	45,4	44,9	41,7	49,2
015_E	Nieuwbouw	13,50	46,2	45,7	42,5	50,0
016_A	Nieuwbouw	1,50	39,5	39,0	36,1	43,4
016_B	Nieuwbouw	4,50	42,2	41,6	38,5	46,0
016_C	Nieuwbouw	7,50	43,4	42,9	39,8	47,2
016_D	Nieuwbouw	10,50	44,9	44,4	41,3	48,8
016_E	Nieuwbouw	13,50	44,7	44,1	41,0	48,5
017_A	Nieuwbouw	3,50	41,5	41,0	37,9	45,3
017_B	Nieuwbouw	6,50	43,1	42,6	39,5	47,0
017_C	Nieuwbouw	9,50	45,3	44,8	41,8	49,2
017_D	Nieuwbouw	12,50	42,3	41,8	38,6	46,1
017_E	Nieuwbouw	15,50	39,0	38,4	35,1	42,6
017_F	Nieuwbouw	18,50	38,8	38,3	34,9	42,5
018_A	Nieuwbouw	3,50	52,7	52,2	49,1	56,6
018_B	Nieuwbouw	6,50	54,1	53,6	50,5	58,0
018_C	Nieuwbouw	9,50	54,8	54,3	51,2	58,6
018_D	Nieuwbouw	12,50	54,5	54,0	50,9	58,3
018_E	Nieuwbouw	15,50	54,6	54,1	51,0	58,5
018_F	Nieuwbouw	18,50	54,9	54,4	51,3	58,7
019_A	Nieuwbouw	3,50	53,3	52,8	49,7	57,1
019_B	Nieuwbouw	6,50	54,7	54,2	51,1	58,5
019_C	Nieuwbouw	9,50	55,3	54,8	51,6	59,1

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Railverkeer met scherm h = 3,0 m op grens terrein nieuw
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: (hoofdgroep)
Groepsreductie: Nee

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
019_D	Nieuwbouw	12,50	55,7	55,1	52,0	59,5
019_E	Nieuwbouw	15,50	55,8	55,2	52,1	59,6
019_F	Nieuwbouw	18,50	56,5	55,9	52,9	60,3
020_A	Nieuwbouw	1,50	47,6	47,1	44,0	51,4
020_B	Nieuwbouw	4,50	49,3	48,8	45,7	53,2
020_C	Nieuwbouw	7,50	50,4	49,9	46,9	54,3
021_A	Nieuwbouw	1,50	36,2	35,6	32,5	40,0
021_B	Nieuwbouw	4,50	38,4	37,8	34,6	42,1
021_C	Nieuwbouw	7,50	39,8	39,3	36,1	43,6
022_A	Nieuwbouw	1,50	40,7	40,2	37,2	44,6
022_B	Nieuwbouw	4,50	41,9	41,4	38,4	45,8
022_C	Nieuwbouw	7,50	43,4	42,9	39,8	47,2
023_A	Nieuwbouw	1,50	37,9	37,4	34,4	41,8
023_B	Nieuwbouw	4,50	40,1	39,6	36,5	43,9
023_C	Nieuwbouw	7,50	42,7	42,2	39,0	46,5
024_A	Nieuwbouw	1,50	33,0	32,5	29,4	36,9
024_B	Nieuwbouw	4,50	37,0	36,4	33,1	40,7
024_C	Nieuwbouw	7,50	40,3	39,8	36,5	44,1
025_A	Nieuwbouw	1,50	33,5	32,9	29,7	37,2
025_B	Nieuwbouw	4,50	37,1	36,5	33,1	40,7
025_C	Nieuwbouw	7,50	39,1	38,5	35,1	42,7
026_A	Nieuwbouw	1,50	41,9	41,3	38,3	45,7
026_B	Nieuwbouw	4,50	43,7	43,2	40,0	47,5
026_C	Nieuwbouw	7,50	45,1	44,6	41,4	48,9
027_A	Nieuwbouw	1,50	49,7	49,1	46,0	53,5
027_B	Nieuwbouw	4,50	51,8	51,3	48,2	55,6
027_C	Nieuwbouw	7,50	52,9	52,4	49,2	56,7
B01_A	VG Genestetlaan	1,50	53,5	53,0	50,1	57,5
B01_B	VG Genestetlaan	4,50	54,9	54,4	51,5	58,9
B02_A	VG Genestetlaan	1,50	48,1	47,6	44,6	52,0
B02_B	VG Genestetlaan	4,50	49,0	48,5	45,5	52,9
B02_C	VG Genestetlaan	7,50	49,8	49,3	46,3	53,7
B03_A	AG Willemsweg	1,50	32,8	32,2	29,0	36,5
B03_B	AG Willemsweg	4,50	35,6	35,0	31,7	39,3
B03_C	AG Willemsweg	7,50	38,2	37,6	34,3	41,8
B04_A	AG Willemsweg	1,50	42,4	41,8	38,7	46,1
B04_B	AG Willemsweg	4,50	43,5	43,0	39,8	47,3
B04_C	AG Willemsweg	7,50	45,1	44,6	41,3	48,8
B05_A	AG Willemsweg	1,50	49,4	48,9	45,8	53,2
B05_B	AG Willemsweg	4,50	50,9	50,4	47,3	54,8
B05_C	AG Willemsweg	7,50	52,2	51,7	48,6	56,0
B06_A	AG Willemsweg	1,50	51,6	51,1	48,1	55,5
B06_B	AG Willemsweg	4,50	53,7	53,2	50,1	57,5
B07_A	AG Graafseweg	1,50	62,9	62,4	59,3	66,7
B07_B	AG Graafseweg	4,50	63,2	62,7	59,5	67,0
B07_C	AG Graafseweg	7,50	63,1	62,6	59,5	66,9
B08_A	AG Graafseweg	1,50	59,8	59,3	56,2	63,7
B08_B	AG Graafseweg	4,50	60,8	60,3	57,2	64,7
B08_C	AG Graafseweg	7,50	60,9	60,3	57,3	64,7

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

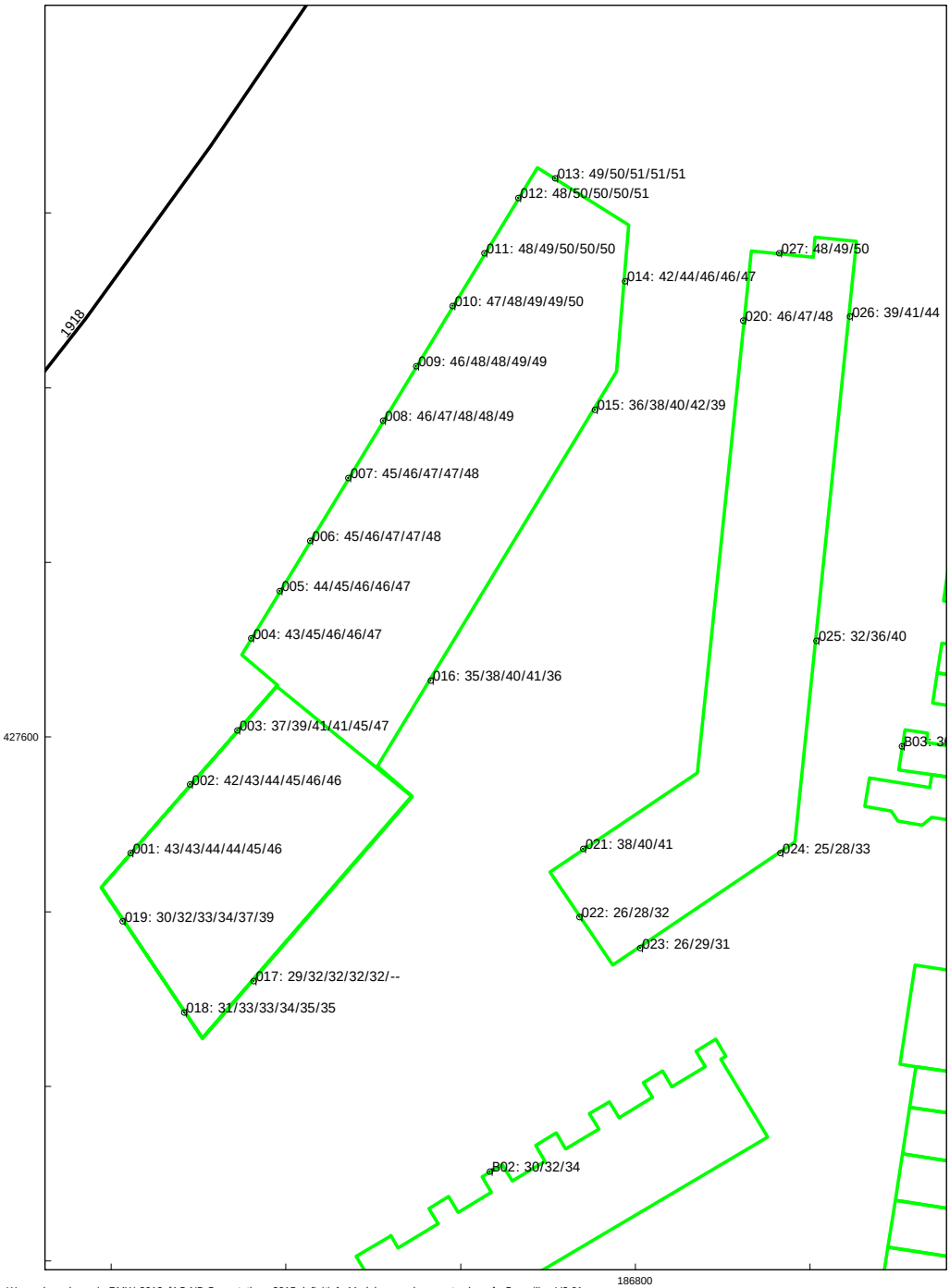
Bijlage 4

Rekenresultaten wegverkeerslawaai

Rekenresultaten verkeer op Graafseweg

Stedenbouwkundige situatie Grontmij Nederland B.V. - locatie Rotterdam

Berekende geluidbelasting Lden door verkeer op de Graafseweg, incl. correctie ex. art. 3.4 RMG 2012

Wegverkeerslawaai - RMW-2012, [AO NB Genestetlaan 2015 definitief - Model wegverkeer met scherm] , Geomilieu V2.61

Rapport: Resultatentabel
Model: Model wegverkeer met scherm
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: 50 km/h
Groepsreductie: Ja

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
001_A	Nieuwbouw	3,50	41,73	38,90	33,24	42,69
001_B	Nieuwbouw	6,50	42,51	39,67	34,02	43,47
001_C	Nieuwbouw	9,50	42,54	39,71	34,06	43,50
001_D	Nieuwbouw	12,50	43,49	40,65	35,00	44,45
001_E	Nieuwbouw	15,50	44,46	41,62	35,97	45,42
001_F	Nieuwbouw	18,50	44,82	41,98	36,33	45,78
002_A	Nieuwbouw	3,50	41,01	38,17	32,52	41,97
002_B	Nieuwbouw	6,50	41,96	39,12	33,47	42,92
002_C	Nieuwbouw	9,50	42,61	39,77	34,12	43,57
002_D	Nieuwbouw	12,50	43,97	41,13	35,47	44,92
002_E	Nieuwbouw	15,50	44,66	41,82	36,16	45,61
002_F	Nieuwbouw	18,50	45,03	42,19	36,54	45,99
003_A	Nieuwbouw	3,50	36,37	33,53	27,89	37,33
003_B	Nieuwbouw	6,50	38,18	35,34	29,70	39,14
003_C	Nieuwbouw	9,50	39,96	37,12	31,47	40,92
003_D	Nieuwbouw	12,50	40,51	37,67	32,02	41,47
003_E	Nieuwbouw	15,50	43,90	41,06	35,41	44,86
003_F	Nieuwbouw	18,50	45,68	42,84	37,18	46,63
004_A	Nieuwbouw	1,50	42,45	39,61	33,95	43,40
004_B	Nieuwbouw	4,50	44,24	41,40	35,75	45,20
004_C	Nieuwbouw	7,50	45,29	42,45	36,79	46,24
004_D	Nieuwbouw	10,50	45,11	42,27	36,62	46,07
004_E	Nieuwbouw	13,50	45,63	42,79	37,14	46,59
005_A	Nieuwbouw	1,50	42,88	40,04	34,37	43,83
005_B	Nieuwbouw	4,50	44,41	41,57	35,92	45,37
005_C	Nieuwbouw	7,50	45,36	42,52	36,86	46,31
005_D	Nieuwbouw	10,50	45,32	42,48	36,83	46,28
005_E	Nieuwbouw	13,50	45,90	43,06	37,41	46,86
006_A	Nieuwbouw	1,50	43,74	40,90	35,24	44,69
006_B	Nieuwbouw	4,50	45,12	42,28	36,62	46,07
006_C	Nieuwbouw	7,50	45,98	43,15	37,49	46,94
006_D	Nieuwbouw	10,50	46,20	43,36	37,70	47,15
006_E	Nieuwbouw	13,50	46,69	43,85	38,19	47,64
007_A	Nieuwbouw	1,50	43,97	41,12	35,46	44,92
007_B	Nieuwbouw	4,50	45,27	42,44	36,78	46,23
007_C	Nieuwbouw	7,50	46,08	43,24	37,59	47,04
007_D	Nieuwbouw	10,50	46,31	43,48	37,82	47,27
007_E	Nieuwbouw	13,50	46,82	43,98	38,33	47,78
008_A	Nieuwbouw	1,50	44,73	41,89	36,23	45,68
008_B	Nieuwbouw	4,50	46,04	43,20	37,54	46,99
008_C	Nieuwbouw	7,50	46,87	44,03	38,37	47,82
008_D	Nieuwbouw	10,50	47,09	44,25	38,59	48,04
008_E	Nieuwbouw	13,50	47,59	44,75	39,10	48,55
009_A	Nieuwbouw	1,50	45,54	42,70	37,04	46,49
009_B	Nieuwbouw	4,50	46,79	43,95	38,29	47,74
009_C	Nieuwbouw	7,50	47,46	44,62	38,96	48,41
009_D	Nieuwbouw	10,50	47,64	44,80	39,15	48,60
009_E	Nieuwbouw	13,50	48,06	45,21	39,56	49,01
010_A	Nieuwbouw	1,50	46,19	43,34	37,68	47,14
010_B	Nieuwbouw	4,50	47,46	44,61	38,96	48,41
010_C	Nieuwbouw	7,50	48,07	45,23	39,58	49,03
010_D	Nieuwbouw	10,50	48,23	45,39	39,74	49,19
010_E	Nieuwbouw	13,50	48,59	45,75	40,09	49,54
011_A	Nieuwbouw	1,50	46,85	44,00	38,34	47,80
011_B	Nieuwbouw	4,50	48,09	45,24	39,59	49,04
011_C	Nieuwbouw	7,50	48,67	45,83	40,18	49,63

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Model wegverkeer met scherm
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: 50 km/h
Groepsreductie: Ja

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
011_D	Nieuwbouw	10,50	48,82	45,98	40,32	49,77
011_E	Nieuwbouw	13,50	49,16	46,32	40,67	50,12
012_A	Nieuwbouw	1,50	47,47	44,64	38,97	48,42
012_B	Nieuwbouw	4,50	48,64	45,79	40,14	49,59
012_C	Nieuwbouw	7,50	49,24	46,39	40,74	50,19
012_D	Nieuwbouw	10,50	49,40	46,56	40,90	50,35
012_E	Nieuwbouw	13,50	49,73	46,89	41,24	50,69
013_A	Nieuwbouw	1,50	48,14	45,29	39,63	49,09
013_B	Nieuwbouw	4,50	49,36	46,51	40,86	50,31
013_C	Nieuwbouw	7,50	50,13	47,29	41,63	51,08
013_D	Nieuwbouw	10,50	50,04	47,20	41,54	50,99
013_E	Nieuwbouw	13,50	50,08	47,24	41,58	51,03
014_A	Nieuwbouw	1,50	40,75	37,90	32,24	41,70
014_B	Nieuwbouw	4,50	42,70	39,85	34,20	43,65
014_C	Nieuwbouw	7,50	44,85	42,01	36,35	45,80
014_D	Nieuwbouw	10,50	45,27	42,43	36,77	46,22
014_E	Nieuwbouw	13,50	45,59	42,74	37,08	46,54
015_A	Nieuwbouw	1,50	34,95	32,11	26,45	35,90
015_B	Nieuwbouw	4,50	37,01	34,17	28,53	37,97
015_C	Nieuwbouw	7,50	39,23	36,38	30,74	40,18
015_D	Nieuwbouw	10,50	41,19	38,34	32,69	42,14
015_E	Nieuwbouw	13,50	37,63	34,78	29,12	38,58
016_A	Nieuwbouw	1,50	34,24	31,39	25,72	35,18
016_B	Nieuwbouw	4,50	37,15	34,32	28,67	38,11
016_C	Nieuwbouw	7,50	38,93	36,09	30,44	39,89
016_D	Nieuwbouw	10,50	39,84	37,00	31,35	40,80
016_E	Nieuwbouw	13,50	35,39	32,55	26,89	36,34
017_A	Nieuwbouw	3,50	28,37	25,54	19,93	29,35
017_B	Nieuwbouw	6,50	31,01	28,18	22,56	31,98
017_C	Nieuwbouw	9,50	31,51	28,67	23,04	32,47
017_D	Nieuwbouw	12,50	31,53	28,69	23,04	32,49
017_E	Nieuwbouw	15,50	31,01	28,17	22,51	31,96
017_F	Nieuwbouw	18,50	--	--	--	--
018_A	Nieuwbouw	3,50	29,90	27,07	21,45	30,87
018_B	Nieuwbouw	6,50	32,12	29,28	23,65	33,08
018_C	Nieuwbouw	9,50	32,31	29,47	23,85	33,28
018_D	Nieuwbouw	12,50	32,95	30,11	24,48	33,91
018_E	Nieuwbouw	15,50	34,12	31,28	25,64	35,08
018_F	Nieuwbouw	18,50	34,24	31,40	25,76	35,20
019_A	Nieuwbouw	3,50	29,50	26,66	21,05	30,47
019_B	Nieuwbouw	6,50	31,16	28,33	22,71	32,13
019_C	Nieuwbouw	9,50	32,12	29,28	23,65	33,08
019_D	Nieuwbouw	12,50	32,95	30,11	24,47	33,91
019_E	Nieuwbouw	15,50	35,58	32,74	27,09	36,54
019_F	Nieuwbouw	18,50	37,74	34,89	29,23	38,69
020_A	Nieuwbouw	1,50	45,32	42,48	36,82	46,27
020_B	Nieuwbouw	4,50	46,50	43,66	38,00	47,45
020_C	Nieuwbouw	7,50	46,69	43,85	38,20	47,65
021_A	Nieuwbouw	1,50	36,65	33,81	28,14	37,60
021_B	Nieuwbouw	4,50	38,85	36,01	30,36	39,81
021_C	Nieuwbouw	7,50	40,26	37,42	31,77	41,22
022_A	Nieuwbouw	1,50	25,21	22,37	16,76	26,18
022_B	Nieuwbouw	4,50	27,17	24,33	18,72	28,14
022_C	Nieuwbouw	7,50	30,61	27,77	22,14	31,57
023_A	Nieuwbouw	1,50	25,27	22,43	16,83	26,24
023_B	Nieuwbouw	4,50	27,86	25,02	19,41	28,83

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Model wegverkeer met scherm
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: 50 km/h
Groepsreductie: Ja

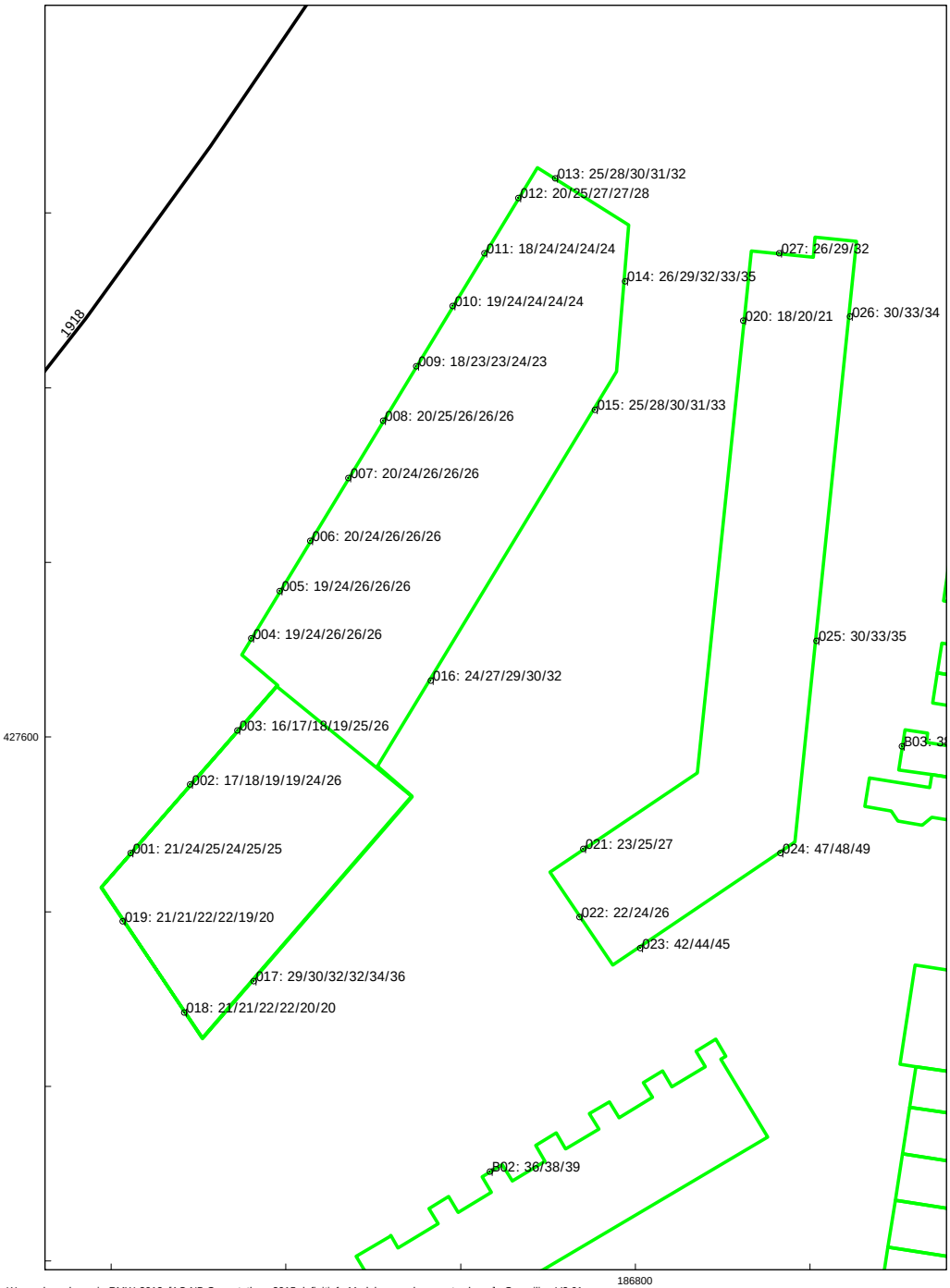
Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
023_C	Nieuwbouw	7,50	29,68	26,84	21,23	30,65
024_A	Nieuwbouw	1,50	23,98	21,15	15,54	24,96
024_B	Nieuwbouw	4,50	26,79	23,96	18,35	27,77
024_C	Nieuwbouw	7,50	31,73	28,90	23,26	32,69
025_A	Nieuwbouw	1,50	31,47	28,63	22,98	32,43
025_B	Nieuwbouw	4,50	34,81	31,98	26,33	35,77
025_C	Nieuwbouw	7,50	39,00	36,16	30,52	39,96
026_A	Nieuwbouw	1,50	37,92	35,08	29,42	38,87
026_B	Nieuwbouw	4,50	39,93	37,09	31,44	40,89
026_C	Nieuwbouw	7,50	42,89	40,06	34,40	43,85
027_A	Nieuwbouw	1,50	46,72	43,88	38,22	47,67
027_B	Nieuwbouw	4,50	47,97	45,13	39,48	48,93
027_C	Nieuwbouw	7,50	49,06	46,23	40,57	50,02
B01_A	VG Genestetlaan	1,50	31,69	28,85	23,21	32,65
B01_B	VG Genestetlaan	4,50	33,65	30,82	25,18	34,61
B02_A	VG Genestetlaan	1,50	29,29	26,45	20,80	30,25
B02_B	VG Genestetlaan	4,50	31,08	28,24	22,61	32,04
B02_C	VG Genestetlaan	7,50	33,45	30,61	24,98	34,41
B03_A	AG Willemsweg	1,50	34,59	31,74	26,08	35,54
B03_B	AG Willemsweg	4,50	37,17	34,33	28,69	38,13
B03_C	AG Willemsweg	7,50	40,97	38,13	32,48	41,93
B04_A	AG Willemsweg	1,50	41,53	38,69	33,02	42,48
B04_B	AG Willemsweg	4,50	43,10	40,26	34,60	44,05
B04_C	AG Willemsweg	7,50	44,70	41,85	36,19	45,65
B05_A	AG Willemsweg	1,50	44,06	41,22	35,56	45,01
B05_B	AG Willemsweg	4,50	45,15	42,30	36,65	46,10
B05_C	AG Willemsweg	7,50	45,83	42,99	37,34	46,79
B06_A	AG Willemsweg	1,50	45,97	43,13	37,47	46,92
B06_B	AG Willemsweg	4,50	47,60	44,76	39,11	48,56
B07_A	AG Graafseweg	1,50	34,29	31,45	25,80	35,25
B07_B	AG Graafseweg	4,50	36,09	33,25	27,61	37,05
B07_C	AG Graafseweg	7,50	37,79	34,96	29,31	38,75
B08_A	AG Graafseweg	1,50	35,25	32,41	26,77	36,21
B08_B	AG Graafseweg	4,50	36,65	33,81	28,17	37,61
B08_C	AG Graafseweg	7,50	37,90	35,06	29,42	38,86
B09_A	AG Graafseweg	1,50	33,43	30,59	24,97	34,40
B09_B	AG Graafseweg	4,50	34,41	31,59	25,97	35,39
B09_C	AG Graafseweg	7,50	35,11	32,28	26,66	36,08
B10_A	AG Graafseweg	1,50	34,04	31,21	25,59	35,01
B10_B	AG Graafseweg	4,50	36,60	33,77	28,16	37,58
B11_A	AG Graafseweg	1,50	33,24	30,40	24,79	34,21
B11_B	AG Graafseweg	4,50	35,81	32,99	27,39	36,80

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rekenresultaten verkeer op Willemsweg

Stedenbouwkundige situatie Grontmij Nederland B.V. - locatie Rotterdam

Berekende geluidbelasting Lden door verkeer op de Willemsweg, incl. correctie ex. art. 3.4 RMG 2012

Wegverkeerslawaai - RMW-2012, [AO NB Genestetlaan 2015 definitief - Model wegverkeer met scherm] , Geomilieu V2.61

Rapport: Resultatentabel
Model: Model wegverkeer met scherm
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: Willemsweg
Groepsreductie: Ja

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
001_A	Nieuwbouw	3,50	20,42	16,96	10,08	20,61
001_B	Nieuwbouw	6,50	23,71	20,25	13,36	23,90
001_C	Nieuwbouw	9,50	24,37	20,90	14,01	24,56
001_D	Nieuwbouw	12,50	24,25	20,78	13,89	24,44
001_E	Nieuwbouw	15,50	24,44	20,98	14,08	24,63
001_F	Nieuwbouw	18,50	24,81	21,34	14,45	25,00
002_A	Nieuwbouw	3,50	16,88	13,41	6,58	17,08
002_B	Nieuwbouw	6,50	17,84	14,36	7,55	18,04
002_C	Nieuwbouw	9,50	19,11	15,63	8,84	19,32
002_D	Nieuwbouw	12,50	19,23	15,76	8,95	19,44
002_E	Nieuwbouw	15,50	23,91	20,45	13,56	24,10
002_F	Nieuwbouw	18,50	25,88	22,42	15,51	26,07
003_A	Nieuwbouw	3,50	15,98	12,50	5,69	16,18
003_B	Nieuwbouw	6,50	16,74	13,27	6,48	16,96
003_C	Nieuwbouw	9,50	17,73	14,26	7,47	17,95
003_D	Nieuwbouw	12,50	18,45	14,97	8,19	18,66
003_E	Nieuwbouw	15,50	24,97	21,50	14,61	25,16
003_F	Nieuwbouw	18,50	25,87	22,41	15,50	26,06
004_A	Nieuwbouw	1,50	19,23	15,76	8,89	19,42
004_B	Nieuwbouw	4,50	23,49	20,03	13,14	23,68
004_C	Nieuwbouw	7,50	25,71	22,24	15,35	25,90
004_D	Nieuwbouw	10,50	25,87	22,40	15,51	26,06
004_E	Nieuwbouw	13,50	25,50	22,03	15,13	25,68
005_A	Nieuwbouw	1,50	19,11	15,65	8,78	19,31
005_B	Nieuwbouw	4,50	23,60	20,13	13,25	23,79
005_C	Nieuwbouw	7,50	25,93	22,47	15,57	26,12
005_D	Nieuwbouw	10,50	26,07	22,61	15,70	26,26
005_E	Nieuwbouw	13,50	25,48	22,01	15,11	25,66
006_A	Nieuwbouw	1,50	19,39	15,93	9,06	19,59
006_B	Nieuwbouw	4,50	23,83	20,36	13,48	24,02
006_C	Nieuwbouw	7,50	25,91	22,45	15,55	26,10
006_D	Nieuwbouw	10,50	26,04	22,57	15,67	26,22
006_E	Nieuwbouw	13,50	25,91	22,44	15,54	26,09
007_A	Nieuwbouw	1,50	19,58	16,11	9,25	19,78
007_B	Nieuwbouw	4,50	24,14	20,67	13,79	24,33
007_C	Nieuwbouw	7,50	26,13	22,66	15,76	26,31
007_D	Nieuwbouw	10,50	26,18	22,71	15,81	26,36
007_E	Nieuwbouw	13,50	26,08	22,62	15,71	26,27
008_A	Nieuwbouw	1,50	19,51	16,04	9,17	19,70
008_B	Nieuwbouw	4,50	24,44	20,98	14,08	24,63
008_C	Nieuwbouw	7,50	26,22	22,76	15,85	26,41
008_D	Nieuwbouw	10,50	26,24	22,77	15,87	26,42
008_E	Nieuwbouw	13,50	26,18	22,72	15,81	26,37
009_A	Nieuwbouw	1,50	18,09	14,62	7,76	18,29
009_B	Nieuwbouw	4,50	22,96	19,49	12,60	23,15
009_C	Nieuwbouw	7,50	23,29	19,83	12,95	23,48
009_D	Nieuwbouw	10,50	23,34	19,88	12,99	23,53
009_E	Nieuwbouw	13,50	22,68	19,22	12,32	22,87
010_A	Nieuwbouw	1,50	18,51	15,05	8,18	18,71
010_B	Nieuwbouw	4,50	23,58	20,12	13,22	23,77
010_C	Nieuwbouw	7,50	23,94	20,47	13,59	24,13
010_D	Nieuwbouw	10,50	24,02	20,56	13,67	24,21
010_E	Nieuwbouw	13,50	23,56	20,10	13,19	23,75
011_A	Nieuwbouw	1,50	17,66	14,19	7,34	17,86
011_B	Nieuwbouw	4,50	23,36	19,89	12,99	23,54
011_C	Nieuwbouw	7,50	23,97	20,51	13,62	24,16

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Model wegverkeer met scherm
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: Willemsweg
Groepsreductie: Ja

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
011_D	Nieuwbouw	10,50	23,92	20,46	13,56	24,11
011_E	Nieuwbouw	13,50	23,45	19,98	13,08	23,63
012_A	Nieuwbouw	1,50	19,78	16,31	9,45	19,98
012_B	Nieuwbouw	4,50	24,84	21,37	14,48	25,03
012_C	Nieuwbouw	7,50	26,33	22,86	15,97	26,52
012_D	Nieuwbouw	10,50	27,23	23,76	16,87	27,42
012_E	Nieuwbouw	13,50	27,59	24,13	17,22	27,78
013_A	Nieuwbouw	1,50	24,54	21,05	14,23	24,74
013_B	Nieuwbouw	4,50	28,28	24,80	17,95	28,47
013_C	Nieuwbouw	7,50	30,14	26,67	19,81	30,34
013_D	Nieuwbouw	10,50	31,09	27,62	20,77	31,29
013_E	Nieuwbouw	13,50	31,74	28,26	21,42	31,94
014_A	Nieuwbouw	1,50	25,88	22,40	15,59	26,08
014_B	Nieuwbouw	4,50	28,50	25,02	18,22	28,71
014_C	Nieuwbouw	7,50	31,88	28,40	21,56	32,08
014_D	Nieuwbouw	10,50	33,19	29,71	22,88	33,39
014_E	Nieuwbouw	13,50	34,65	31,17	24,33	34,85
015_A	Nieuwbouw	1,50	24,89	21,40	14,60	25,09
015_B	Nieuwbouw	4,50	27,53	24,05	17,24	27,73
015_C	Nieuwbouw	7,50	29,30	25,81	19,03	29,51
015_D	Nieuwbouw	10,50	30,83	27,34	20,56	31,04
015_E	Nieuwbouw	13,50	32,50	29,01	22,21	32,70
016_A	Nieuwbouw	1,50	23,77	20,29	13,48	23,97
016_B	Nieuwbouw	4,50	26,47	22,99	16,18	26,67
016_C	Nieuwbouw	7,50	28,34	24,85	18,08	28,55
016_D	Nieuwbouw	10,50	30,08	26,59	19,81	30,29
016_E	Nieuwbouw	13,50	31,71	28,23	21,42	31,91
017_A	Nieuwbouw	3,50	28,91	25,44	18,57	29,10
017_B	Nieuwbouw	6,50	30,22	26,74	19,89	30,41
017_C	Nieuwbouw	9,50	31,45	27,98	21,13	31,65
017_D	Nieuwbouw	12,50	32,17	28,69	21,86	32,37
017_E	Nieuwbouw	15,50	33,54	30,06	23,20	33,73
017_F	Nieuwbouw	18,50	36,15	32,67	25,79	36,33
018_A	Nieuwbouw	3,50	20,81	17,34	10,55	21,03
018_B	Nieuwbouw	6,50	21,24	17,76	11,00	21,46
018_C	Nieuwbouw	9,50	21,97	18,49	11,73	22,19
018_D	Nieuwbouw	12,50	22,05	18,56	11,80	22,26
018_E	Nieuwbouw	15,50	19,43	15,95	9,19	19,65
018_F	Nieuwbouw	18,50	20,04	16,56	9,80	20,26
019_A	Nieuwbouw	3,50	20,38	16,90	10,11	20,59
019_B	Nieuwbouw	6,50	20,79	17,30	10,54	21,00
019_C	Nieuwbouw	9,50	21,44	17,96	11,20	21,66
019_D	Nieuwbouw	12,50	21,79	18,31	11,54	22,01
019_E	Nieuwbouw	15,50	18,87	15,39	8,63	19,09
019_F	Nieuwbouw	18,50	19,33	15,85	9,10	19,55
020_A	Nieuwbouw	1,50	17,82	14,34	7,52	18,02
020_B	Nieuwbouw	4,50	19,65	16,16	9,37	19,86
020_C	Nieuwbouw	7,50	20,89	17,40	10,62	21,10
021_A	Nieuwbouw	1,50	22,40	18,91	12,11	22,60
021_B	Nieuwbouw	4,50	25,18	21,69	14,89	25,38
021_C	Nieuwbouw	7,50	26,87	23,39	16,61	27,08
022_A	Nieuwbouw	1,50	21,44	17,96	11,16	21,65
022_B	Nieuwbouw	4,50	24,01	20,53	13,74	24,22
022_C	Nieuwbouw	7,50	25,46	21,98	15,20	25,67
023_A	Nieuwbouw	1,50	42,10	38,62	31,72	42,28
023_B	Nieuwbouw	4,50	44,31	40,83	33,95	44,49

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Model wegverkeer met scherm
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: Willemsweg
Groepsreductie: Ja

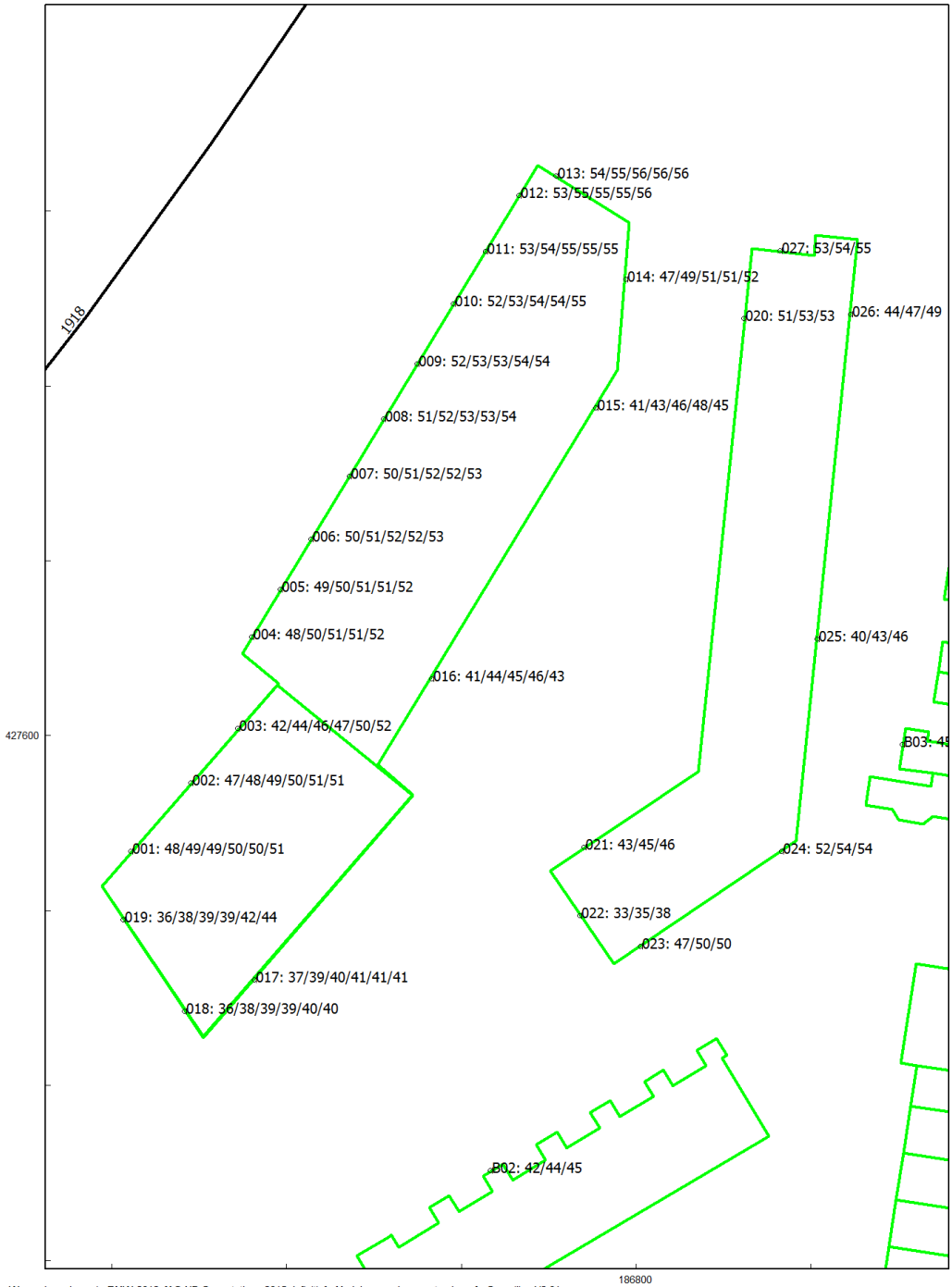
Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
023_C	Nieuwbouw	7,50	44,70	41,23	34,34	44,89
024_A	Nieuwbouw	1,50	46,56	43,08	36,19	46,74
024_B	Nieuwbouw	4,50	48,31	44,83	37,94	48,49
024_C	Nieuwbouw	7,50	48,39	44,92	38,02	48,57
025_A	Nieuwbouw	1,50	30,10	26,61	19,80	30,30
025_B	Nieuwbouw	4,50	32,90	29,42	22,62	33,11
025_C	Nieuwbouw	7,50	35,03	31,55	24,76	35,24
026_A	Nieuwbouw	1,50	29,69	26,20	19,40	29,89
026_B	Nieuwbouw	4,50	32,30	28,81	22,03	32,51
026_C	Nieuwbouw	7,50	34,10	30,61	23,83	34,31
027_A	Nieuwbouw	1,50	25,77	22,28	15,48	25,97
027_B	Nieuwbouw	4,50	28,35	24,87	18,06	28,55
027_C	Nieuwbouw	7,50	32,04	28,56	21,73	32,24
B01_A	VG Genestetlaan	1,50	28,69	25,21	18,34	28,88
B01_B	VG Genestetlaan	4,50	27,86	24,38	17,51	28,05
B02_A	VG Genestetlaan	1,50	36,02	32,55	25,66	36,21
B02_B	VG Genestetlaan	4,50	37,44	33,97	27,08	37,63
B02_C	VG Genestetlaan	7,50	38,64	35,17	28,29	38,83
B03_A	AG Willemsweg	1,50	37,42	33,94	27,05	37,60
B03_B	AG Willemsweg	4,50	39,58	36,11	29,21	39,76
B03_C	AG Willemsweg	7,50	39,66	36,18	29,30	39,84
B04_A	AG Willemsweg	1,50	23,10	19,62	12,81	23,30
B04_B	AG Willemsweg	4,50	25,59	22,10	15,31	25,80
B04_C	AG Willemsweg	7,50	26,78	23,29	16,51	26,99
B05_A	AG Willemsweg	1,50	19,79	16,30	9,49	19,99
B05_B	AG Willemsweg	4,50	21,42	17,94	11,16	21,63
B05_C	AG Willemsweg	7,50	22,86	19,36	12,60	23,07
B06_A	AG Willemsweg	1,50	18,07	14,59	7,80	18,28
B06_B	AG Willemsweg	4,50	19,10	15,61	8,84	19,31
B07_A	AG Graafseweg	1,50	20,73	17,25	10,44	20,93
B07_B	AG Graafseweg	4,50	21,86	18,37	11,59	22,07
B07_C	AG Graafseweg	7,50	22,95	19,46	12,69	23,16
B08_A	AG Graafseweg	1,50	20,94	17,46	10,62	21,14
B08_B	AG Graafseweg	4,50	21,69	18,21	11,40	21,89
B08_C	AG Graafseweg	7,50	22,41	18,93	12,14	22,62
B09_A	AG Graafseweg	1,50	17,97	14,49	7,67	18,17
B09_B	AG Graafseweg	4,50	18,87	15,39	8,61	19,08
B09_C	AG Graafseweg	7,50	19,71	16,22	9,45	19,92
B10_A	AG Graafseweg	1,50	15,48	12,00	5,19	15,68
B10_B	AG Graafseweg	4,50	16,90	13,43	6,65	17,12
B11_A	AG Graafseweg	1,50	16,96	13,49	6,66	17,16
B11_B	AG Graafseweg	4,50	18,55	15,08	8,28	18,76

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rekenresultaten verkeer alle wegen

Stedenbouwkundige situatie Grontmij Nederland B.V. - locatie Rotterdam

Berekende geluidbelasting Lden door verkeer op alle wegen, excl. correctie ex. art. 3.4 RMG 2012

Wegverkeerslawaai - RMW-2012, [AO NB Genestetlaan 2015 definitief - Model wegverkeer met scherm] , Geomilieu V2.61

Rapport: Resultatentabel
Model: Model wegverkeer met scherm
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: wegen
Groepsreductie: Nee

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
001_A	Nieuwbouw	3,50	46,79	43,94	38,28	47,74
001_B	Nieuwbouw	6,50	47,60	44,75	39,08	48,54
001_C	Nieuwbouw	9,50	47,67	44,81	39,14	48,61
001_D	Nieuwbouw	12,50	48,60	45,74	40,07	49,54
001_E	Nieuwbouw	15,50	49,54	46,69	41,02	50,48
001_F	Nieuwbouw	18,50	49,92	47,06	41,39	50,86
002_A	Nieuwbouw	3,50	46,07	43,22	37,56	47,02
002_B	Nieuwbouw	6,50	47,03	44,18	38,51	47,97
002_C	Nieuwbouw	9,50	47,69	44,84	39,17	48,63
002_D	Nieuwbouw	12,50	49,04	46,19	40,52	49,98
002_E	Nieuwbouw	15,50	49,76	46,91	41,23	50,70
002_F	Nieuwbouw	18,50	50,16	47,31	41,62	51,09
003_A	Nieuwbouw	3,50	41,52	38,66	32,98	42,45
003_B	Nieuwbouw	6,50	43,32	40,46	34,79	44,26
003_C	Nieuwbouw	9,50	45,08	42,23	36,55	46,02
003_D	Nieuwbouw	12,50	45,66	42,80	37,11	46,59
003_E	Nieuwbouw	15,50	49,04	46,18	40,49	49,97
003_F	Nieuwbouw	18,50	50,79	47,94	42,26	51,73
004_A	Nieuwbouw	1,50	47,49	44,65	38,97	48,43
004_B	Nieuwbouw	4,50	49,30	46,46	40,79	50,25
004_C	Nieuwbouw	7,50	50,36	47,51	41,84	51,30
004_D	Nieuwbouw	10,50	50,20	47,35	41,68	51,14
004_E	Nieuwbouw	13,50	50,73	47,88	42,20	51,67
005_A	Nieuwbouw	1,50	47,92	45,07	39,40	48,86
005_B	Nieuwbouw	4,50	49,47	46,62	40,96	50,42
005_C	Nieuwbouw	7,50	50,45	47,59	41,92	51,39
005_D	Nieuwbouw	10,50	50,42	47,57	41,89	51,36
005_E	Nieuwbouw	13,50	51,00	48,15	42,47	51,94
006_A	Nieuwbouw	1,50	48,79	45,94	40,27	49,73
006_B	Nieuwbouw	4,50	50,19	47,34	41,67	51,13
006_C	Nieuwbouw	7,50	51,07	48,22	42,55	52,01
006_D	Nieuwbouw	10,50	51,30	48,44	42,77	52,24
006_E	Nieuwbouw	13,50	51,79	48,94	43,26	52,73
007_A	Nieuwbouw	1,50	49,01	46,16	40,48	49,95
007_B	Nieuwbouw	4,50	50,34	47,49	41,82	51,28
007_C	Nieuwbouw	7,50	51,16	48,31	42,64	52,10
007_D	Nieuwbouw	10,50	51,40	48,55	42,88	52,34
007_E	Nieuwbouw	13,50	51,91	49,06	43,39	52,85
008_A	Nieuwbouw	1,50	49,77	46,93	41,25	50,71
008_B	Nieuwbouw	4,50	51,10	48,25	42,58	52,04
008_C	Nieuwbouw	7,50	51,94	49,10	43,42	52,88
008_D	Nieuwbouw	10,50	52,18	49,32	43,65	53,12
008_E	Nieuwbouw	13,50	52,69	49,83	44,16	53,63
009_A	Nieuwbouw	1,50	50,57	47,72	42,05	51,51
009_B	Nieuwbouw	4,50	51,83	48,99	43,32	52,78
009_C	Nieuwbouw	7,50	52,51	49,67	44,00	53,46
009_D	Nieuwbouw	10,50	52,71	49,86	44,19	53,65
009_E	Nieuwbouw	13,50	53,14	50,28	44,61	54,08
010_A	Nieuwbouw	1,50	51,22	48,37	42,70	52,16
010_B	Nieuwbouw	4,50	52,51	49,66	43,99	53,45
010_C	Nieuwbouw	7,50	53,13	50,29	44,62	54,08
010_D	Nieuwbouw	10,50	53,31	50,46	44,79	54,25
010_E	Nieuwbouw	13,50	53,67	50,82	45,15	54,61
011_A	Nieuwbouw	1,50	51,88	49,03	43,36	52,82
011_B	Nieuwbouw	4,50	53,13	50,28	44,62	54,08
011_C	Nieuwbouw	7,50	53,73	50,88	45,22	54,68

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Model wegverkeer met scherm
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: wegen
Groepsreductie: Nee

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
011_D	Nieuwbouw	10,50	53,89	51,05	45,37	54,83
011_E	Nieuwbouw	13,50	54,25	51,40	45,72	55,19
012_A	Nieuwbouw	1,50	52,51	49,67	44,00	53,46
012_B	Nieuwbouw	4,50	53,69	50,84	45,17	54,63
012_C	Nieuwbouw	7,50	54,31	51,45	45,78	55,25
012_D	Nieuwbouw	10,50	54,49	51,64	45,96	55,43
012_E	Nieuwbouw	13,50	54,84	51,99	46,31	55,78
013_A	Nieuwbouw	1,50	53,19	50,34	44,66	54,13
013_B	Nieuwbouw	4,50	54,43	51,58	45,90	55,37
013_C	Nieuwbouw	7,50	55,22	52,37	46,69	56,16
013_D	Nieuwbouw	10,50	55,16	52,30	46,62	56,09
013_E	Nieuwbouw	13,50	55,21	52,36	46,67	56,14
014_A	Nieuwbouw	1,50	45,91	43,05	37,35	46,83
014_B	Nieuwbouw	4,50	47,89	45,02	39,33	48,81
014_C	Nieuwbouw	7,50	50,10	47,22	41,51	51,01
014_D	Nieuwbouw	10,50	50,56	47,69	41,97	51,47
014_E	Nieuwbouw	13,50	50,95	48,06	42,33	51,85
015_A	Nieuwbouw	1,50	40,49	37,59	31,81	41,36
015_B	Nieuwbouw	4,50	42,61	39,69	33,93	43,48
015_C	Nieuwbouw	7,50	44,77	41,86	36,10	45,64
015_D	Nieuwbouw	10,50	46,69	43,78	38,02	47,56
015_E	Nieuwbouw	13,50	43,86	40,87	34,97	44,63
016_A	Nieuwbouw	1,50	39,73	36,82	31,05	40,60
016_B	Nieuwbouw	4,50	42,62	39,73	33,98	43,51
016_C	Nieuwbouw	7,50	44,39	41,50	35,75	45,28
016_D	Nieuwbouw	10,50	45,40	42,48	36,72	46,27
016_E	Nieuwbouw	13,50	42,07	39,03	33,06	42,79
017_A	Nieuwbouw	3,50	36,80	33,63	27,42	37,36
017_B	Nieuwbouw	6,50	38,77	35,65	29,53	39,39
017_C	Nieuwbouw	9,50	39,62	36,47	30,30	40,21
017_D	Nieuwbouw	12,50	40,03	36,86	30,62	40,58
017_E	Nieuwbouw	15,50	40,61	37,37	31,00	41,08
017_F	Nieuwbouw	18,50	41,23	37,76	30,87	41,42
018_A	Nieuwbouw	3,50	35,56	32,65	26,89	36,43
018_B	Nieuwbouw	6,50	37,59	34,69	28,97	38,48
018_C	Nieuwbouw	9,50	37,88	34,97	29,22	38,76
018_D	Nieuwbouw	12,50	38,57	35,65	29,88	39,43
018_E	Nieuwbouw	15,50	39,51	36,62	30,89	40,41
018_F	Nieuwbouw	18,50	39,57	36,69	30,97	40,47
019_A	Nieuwbouw	3,50	35,17	32,26	26,50	36,04
019_B	Nieuwbouw	6,50	36,71	33,81	28,07	37,60
019_C	Nieuwbouw	9,50	37,69	34,78	29,03	38,57
019_D	Nieuwbouw	12,50	38,61	35,68	29,90	39,46
019_E	Nieuwbouw	15,50	40,83	37,96	32,25	41,74
019_F	Nieuwbouw	18,50	42,89	40,02	34,33	43,81
020_A	Nieuwbouw	1,50	50,36	47,52	41,85	51,31
020_B	Nieuwbouw	4,50	51,55	48,71	43,04	52,50
020_C	Nieuwbouw	7,50	51,76	48,92	43,24	52,70
021_A	Nieuwbouw	1,50	41,85	38,97	33,26	42,76
021_B	Nieuwbouw	4,50	44,06	41,19	35,50	44,98
021_C	Nieuwbouw	7,50	45,49	42,62	36,92	46,41
022_A	Nieuwbouw	1,50	31,89	28,86	22,92	32,63
022_B	Nieuwbouw	4,50	34,02	30,97	25,01	34,74
022_C	Nieuwbouw	7,50	36,86	33,87	28,00	37,65
023_A	Nieuwbouw	1,50	47,20	43,73	36,87	47,40
023_B	Nieuwbouw	4,50	49,42	45,95	39,11	49,62

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

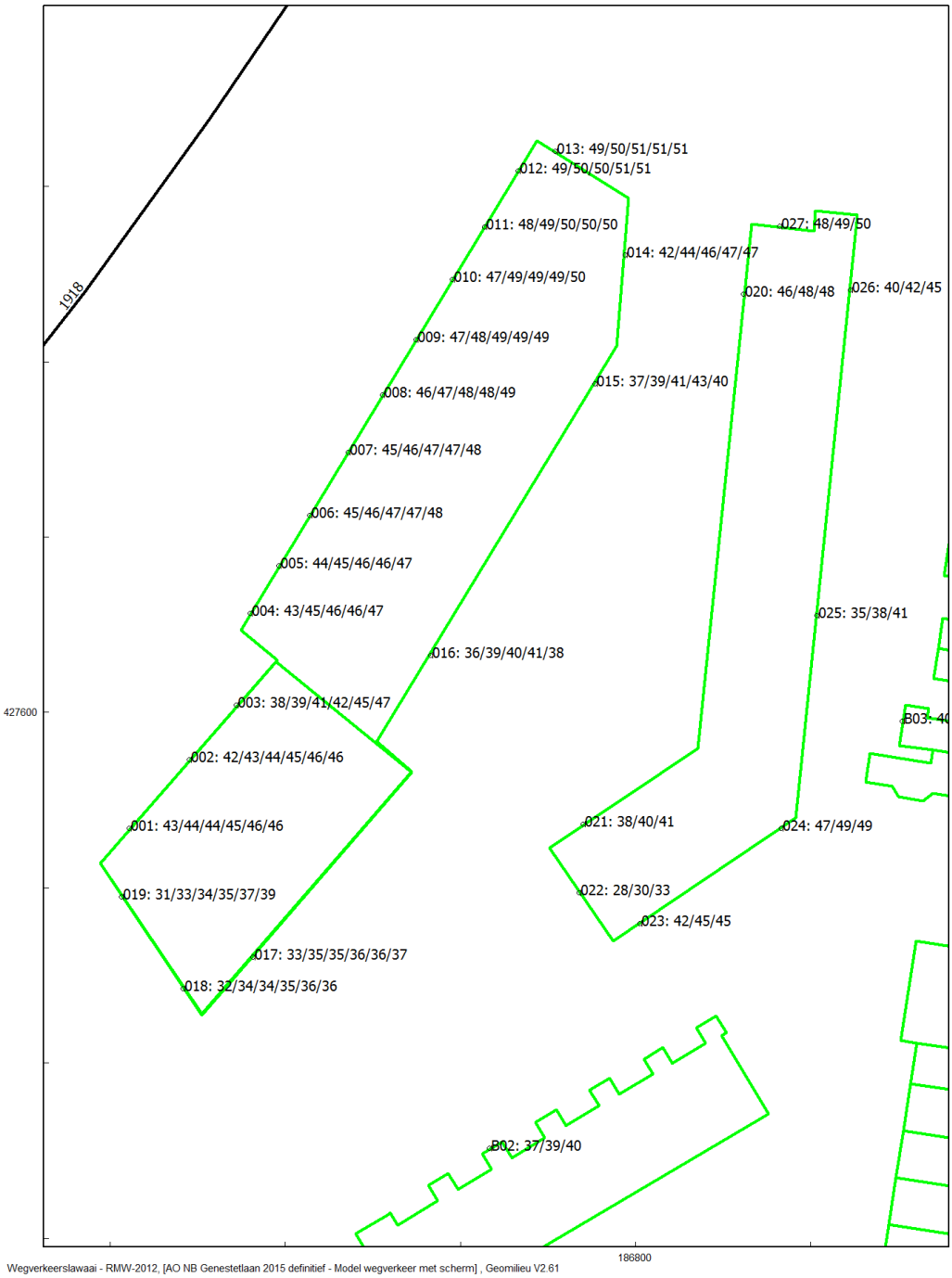
Rapport: Resultatentabel
Model: Model wegverkeer met scherm
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: wegen
Groepsreductie: Nee

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
023_C	Nieuwbouw	7,50	49,85	46,39	39,56	50,06
024_A	Nieuwbouw	1,50	51,59	48,11	41,23	51,77
024_B	Nieuwbouw	4,50	53,34	49,87	42,99	53,53
024_C	Nieuwbouw	7,50	53,49	50,03	43,17	53,69
025_A	Nieuwbouw	1,50	38,95	35,84	29,76	39,59
025_B	Nieuwbouw	4,50	42,06	38,98	32,94	42,73
025_C	Nieuwbouw	7,50	45,54	42,52	36,59	46,29
026_A	Nieuwbouw	1,50	43,62	40,69	34,89	44,47
026_B	Nieuwbouw	4,50	45,71	42,77	36,97	46,55
026_C	Nieuwbouw	7,50	48,50	45,59	39,82	49,37
027_A	Nieuwbouw	1,50	51,79	48,94	43,27	52,73
027_B	Nieuwbouw	4,50	53,06	50,21	44,54	54,00
027_C	Nieuwbouw	7,50	54,20	51,35	45,66	55,13
B01_A	VG Genestetlaan	1,50	38,56	35,51	29,50	39,26
B01_B	VG Genestetlaan	4,50	39,77	36,80	30,93	40,57
B02_A	VG Genestetlaan	1,50	41,88	38,53	31,91	42,21
B02_B	VG Genestetlaan	4,50	43,37	40,03	33,43	43,71
B02_C	VG Genestetlaan	7,50	44,82	41,50	34,98	45,20
B03_A	AG Willemsweg	1,50	44,27	41,01	34,62	44,72
B03_B	AG Willemsweg	4,50	46,57	43,34	36,99	47,05
B03_C	AG Willemsweg	7,50	48,40	45,30	39,20	49,04
B04_A	AG Willemsweg	1,50	46,62	43,77	38,08	47,55
B04_B	AG Willemsweg	4,50	48,21	45,35	39,67	49,14
B04_C	AG Willemsweg	7,50	49,80	46,94	41,26	50,73
B05_A	AG Willemsweg	1,50	49,15	46,29	40,61	50,08
B05_B	AG Willemsweg	4,50	50,24	47,39	41,71	51,18
B05_C	AG Willemsweg	7,50	50,95	48,10	42,41	51,88
B06_A	AG Willemsweg	1,50	51,02	48,17	42,50	51,96
B06_B	AG Willemsweg	4,50	52,66	49,81	44,15	53,61
B07_A	AG Graafseweg	1,50	39,57	36,70	30,99	40,48
B07_B	AG Graafseweg	4,50	41,35	38,48	32,78	42,27
B07_C	AG Graafseweg	7,50	43,04	40,17	34,47	43,96
B08_A	AG Graafseweg	1,50	40,51	37,64	31,93	41,42
B08_B	AG Graafseweg	4,50	41,87	39,01	33,32	42,80
B08_C	AG Graafseweg	7,50	43,11	40,24	34,55	44,03
B09_A	AG Graafseweg	1,50	38,64	35,78	30,10	39,57
B09_B	AG Graafseweg	4,50	39,64	36,78	31,11	40,58
B09_C	AG Graafseweg	7,50	40,35	37,49	31,82	41,29
B10_A	AG Graafseweg	1,50	39,22	36,37	30,70	40,16
B10_B	AG Graafseweg	4,50	41,77	38,91	33,26	42,71
B11_A	AG Graafseweg	1,50	38,48	35,62	29,94	39,41
B11_B	AG Graafseweg	4,50	41,05	38,19	32,54	41,99

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Stedenbouwkundige situatie Grontmij Nederland B.V. - locatie Rotterdam

Berekende geluidbelasting Lden door verkeer op alle wegen, incl. correctie ex. art. 3.4 RMG 2012

Wegverkeerslawaai - RMW-2012, [AO NB Genestetlaan 2015 definitief - Model wegverkeer met scherm] , Geomilieu V2.61

Rapport: Resultatentabel
Model: Model wegverkeer met scherm
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: wegen
Groepsreductie: Ja

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
001_A	Nieuwbouw	3,50	41,85	38,99	33,32	42,79
001_B	Nieuwbouw	6,50	42,67	39,82	34,14	43,61
001_C	Nieuwbouw	9,50	42,81	39,93	34,24	43,73
001_D	Nieuwbouw	12,50	43,73	40,86	35,15	44,64
001_E	Nieuwbouw	15,50	44,64	41,77	36,09	45,57
001_F	Nieuwbouw	18,50	45,04	42,17	36,49	45,97
002_A	Nieuwbouw	3,50	41,18	38,30	32,64	42,11
002_B	Nieuwbouw	6,50	42,16	39,29	33,59	43,08
002_C	Nieuwbouw	9,50	42,84	39,98	34,28	43,76
002_D	Nieuwbouw	12,50	44,17	41,31	35,60	45,09
002_E	Nieuwbouw	15,50	44,90	42,05	36,32	45,82
002_F	Nieuwbouw	18,50	45,34	42,47	36,73	46,24
003_A	Nieuwbouw	3,50	36,75	33,87	28,13	37,65
003_B	Nieuwbouw	6,50	38,55	35,68	29,95	39,46
003_C	Nieuwbouw	9,50	40,29	37,42	31,69	41,20
003_D	Nieuwbouw	12,50	40,93	38,02	32,27	41,81
003_E	Nieuwbouw	15,50	44,23	41,34	35,60	45,12
003_F	Nieuwbouw	18,50	45,94	43,08	37,36	46,86
004_A	Nieuwbouw	1,50	42,56	39,71	34,01	43,49
004_B	Nieuwbouw	4,50	44,37	41,52	35,82	45,30
004_C	Nieuwbouw	7,50	45,43	42,56	36,88	46,36
004_D	Nieuwbouw	10,50	45,30	42,43	36,75	46,23
004_E	Nieuwbouw	13,50	45,86	43,00	37,28	46,78
005_A	Nieuwbouw	1,50	42,99	40,12	34,44	43,92
005_B	Nieuwbouw	4,50	44,54	41,67	36,00	45,47
005_C	Nieuwbouw	7,50	45,53	42,68	36,98	46,46
005_D	Nieuwbouw	10,50	45,52	42,66	36,96	46,44
005_E	Nieuwbouw	13,50	46,13	43,27	37,55	47,05
006_A	Nieuwbouw	1,50	43,86	41,01	35,32	44,79
006_B	Nieuwbouw	4,50	45,28	42,44	36,73	46,21
006_C	Nieuwbouw	7,50	46,17	43,30	37,62	47,10
006_D	Nieuwbouw	10,50	46,43	43,55	37,86	47,35
006_E	Nieuwbouw	13,50	46,93	44,07	38,35	47,85
007_A	Nieuwbouw	1,50	44,07	41,22	35,52	45,00
007_B	Nieuwbouw	4,50	45,42	42,54	36,86	46,34
007_C	Nieuwbouw	7,50	46,23	43,38	37,69	47,16
007_D	Nieuwbouw	10,50	46,50	43,65	37,95	47,43
007_E	Nieuwbouw	13,50	47,04	44,18	38,47	47,96
008_A	Nieuwbouw	1,50	44,83	41,99	36,28	45,76
008_B	Nieuwbouw	4,50	46,17	43,32	37,64	47,11
008_C	Nieuwbouw	7,50	47,03	44,19	38,48	47,96
008_D	Nieuwbouw	10,50	47,31	44,43	38,74	48,23
008_E	Nieuwbouw	13,50	47,84	44,96	39,26	48,75
009_A	Nieuwbouw	1,50	45,63	42,77	37,09	46,56
009_B	Nieuwbouw	4,50	46,90	44,06	38,36	47,84
009_C	Nieuwbouw	7,50	47,59	44,75	39,06	48,53
009_D	Nieuwbouw	10,50	47,83	44,96	39,26	48,75
009_E	Nieuwbouw	13,50	48,29	45,42	39,72	49,21
010_A	Nieuwbouw	1,50	46,29	43,43	37,73	47,21
010_B	Nieuwbouw	4,50	47,58	44,73	39,04	48,51
010_C	Nieuwbouw	7,50	48,23	45,38	39,69	49,16
010_D	Nieuwbouw	10,50	48,46	45,57	39,88	49,37
010_E	Nieuwbouw	13,50	48,83	45,96	40,25	49,74
011_A	Nieuwbouw	1,50	46,94	44,09	38,40	47,87
011_B	Nieuwbouw	4,50	48,21	45,34	39,67	49,14
011_C	Nieuwbouw	7,50	48,83	45,98	40,28	49,76

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Model wegverkeer met scherm
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: wegen
Groepsreductie: Ja

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
011_D	Nieuwbouw	10,50	49,03	46,18	40,47	49,96
011_E	Nieuwbouw	13,50	49,42	46,55	40,84	50,33
012_A	Nieuwbouw	1,50	47,58	44,74	39,05	48,52
012_B	Nieuwbouw	4,50	48,77	45,91	40,22	49,70
012_C	Nieuwbouw	7,50	49,41	46,55	40,85	50,33
012_D	Nieuwbouw	10,50	49,65	46,77	41,06	50,56
012_E	Nieuwbouw	13,50	50,02	47,16	41,42	50,93
013_A	Nieuwbouw	1,50	48,25	45,41	39,72	49,19
013_B	Nieuwbouw	4,50	49,52	46,67	40,96	50,45
013_C	Nieuwbouw	7,50	50,32	47,48	41,75	51,25
013_D	Nieuwbouw	10,50	50,32	47,42	41,72	51,22
013_E	Nieuwbouw	13,50	50,38	47,52	41,78	51,29
014_A	Nieuwbouw	1,50	40,97	38,11	32,39	41,89
014_B	Nieuwbouw	4,50	42,97	40,10	34,38	43,88
014_C	Nieuwbouw	7,50	45,17	42,29	36,55	46,07
014_D	Nieuwbouw	10,50	45,65	42,79	37,03	46,55
014_E	Nieuwbouw	13,50	46,02	43,14	37,38	46,91
015_A	Nieuwbouw	1,50	35,78	32,85	27,00	36,61
015_B	Nieuwbouw	4,50	37,89	34,95	29,12	38,72
015_C	Nieuwbouw	7,50	40,03	37,10	31,28	40,87
015_D	Nieuwbouw	10,50	41,94	39,01	33,18	42,77
015_E	Nieuwbouw	13,50	39,02	36,04	30,09	39,78
016_A	Nieuwbouw	1,50	34,98	32,05	26,22	35,81
016_B	Nieuwbouw	4,50	37,86	34,95	29,15	38,72
016_C	Nieuwbouw	7,50	39,62	36,70	30,91	40,48
016_D	Nieuwbouw	10,50	40,66	37,71	31,89	41,49
016_E	Nieuwbouw	13,50	37,34	34,28	28,24	38,02
017_A	Nieuwbouw	3,50	32,09	28,91	22,64	32,63
017_B	Nieuwbouw	6,50	34,04	30,91	24,73	34,64
017_C	Nieuwbouw	9,50	34,89	31,73	25,52	35,46
017_D	Nieuwbouw	12,50	35,36	32,19	25,88	35,89
017_E	Nieuwbouw	15,50	35,92	32,68	26,25	36,37
017_F	Nieuwbouw	18,50	36,41	32,95	26,04	36,60
018_A	Nieuwbouw	3,50	30,89	27,94	22,12	31,72
018_B	Nieuwbouw	6,50	32,86	29,95	24,16	33,72
018_C	Nieuwbouw	9,50	33,26	30,32	24,47	34,08
018_D	Nieuwbouw	12,50	34,13	31,16	25,25	34,91
018_E	Nieuwbouw	15,50	35,02	32,06	26,20	35,83
018_F	Nieuwbouw	18,50	34,92	32,01	26,19	35,77
019_A	Nieuwbouw	3,50	30,54	27,60	21,75	31,36
019_B	Nieuwbouw	6,50	32,06	29,13	23,29	32,89
019_C	Nieuwbouw	9,50	33,13	30,19	24,33	33,95
019_D	Nieuwbouw	12,50	34,26	31,27	25,34	35,02
019_E	Nieuwbouw	15,50	36,17	33,26	27,47	37,03
019_F	Nieuwbouw	18,50	38,09	35,19	29,45	38,98
020_A	Nieuwbouw	1,50	45,45	42,60	36,92	46,39
020_B	Nieuwbouw	4,50	46,65	43,82	38,11	47,59
020_C	Nieuwbouw	7,50	46,91	44,05	38,33	47,83
021_A	Nieuwbouw	1,50	36,93	34,03	28,31	37,82
021_B	Nieuwbouw	4,50	39,12	36,25	30,56	40,04
021_C	Nieuwbouw	7,50	40,57	37,70	31,97	41,48
022_A	Nieuwbouw	1,50	27,22	24,18	18,15	27,92
022_B	Nieuwbouw	4,50	29,31	26,25	20,21	29,99
022_C	Nieuwbouw	7,50	32,06	29,05	23,15	32,82
023_A	Nieuwbouw	1,50	42,22	38,76	31,89	42,42
023_B	Nieuwbouw	4,50	44,45	40,97	34,13	44,65

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Model wegverkeer met scherm
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: wegen
Groepsreductie: Ja

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
023_C	Nieuwbouw	7,50	44,88	41,42	34,59	45,09
024_A	Nieuwbouw	1,50	46,60	43,12	36,24	46,78
024_B	Nieuwbouw	4,50	48,35	44,88	38,00	48,54
024_C	Nieuwbouw	7,50	48,51	45,05	38,19	48,71
025_A	Nieuwbouw	1,50	34,17	31,05	24,93	34,79
025_B	Nieuwbouw	4,50	37,25	34,17	28,08	37,91
025_C	Nieuwbouw	7,50	40,70	37,67	31,71	41,43
026_A	Nieuwbouw	1,50	38,82	35,87	30,02	39,64
026_B	Nieuwbouw	4,50	40,91	37,94	32,11	41,72
026_C	Nieuwbouw	7,50	43,65	40,74	34,93	44,50
027_A	Nieuwbouw	1,50	46,88	44,02	38,33	47,81
027_B	Nieuwbouw	4,50	48,16	45,30	39,60	49,08
027_C	Nieuwbouw	7,50	49,35	46,47	40,73	50,25
B01_A	VG Genestetlaan	1,50	33,78	30,72	24,66	34,46
B01_B	VG Genestetlaan	4,50	34,99	32,00	26,08	35,76
B02_A	VG Genestetlaan	1,50	36,94	33,59	26,96	37,27
B02_B	VG Genestetlaan	4,50	38,43	35,10	28,49	38,78
B02_C	VG Genestetlaan	7,50	39,89	36,57	30,04	40,27
B03_A	AG Willemsweg	1,50	39,34	36,06	29,66	39,78
B03_B	AG Willemsweg	4,50	41,62	38,40	32,04	42,11
B03_C	AG Willemsweg	7,50	43,46	40,36	34,25	44,10
B04_A	AG Willemsweg	1,50	41,68	38,85	33,13	42,61
B04_B	AG Willemsweg	4,50	43,28	40,41	34,72	44,20
B04_C	AG Willemsweg	7,50	44,87	42,01	36,31	45,79
B05_A	AG Willemsweg	1,50	44,31	41,43	35,71	45,21
B05_B	AG Willemsweg	4,50	45,42	42,55	36,82	46,33
B05_C	AG Willemsweg	7,50	46,16	43,30	37,55	47,07
B06_A	AG Willemsweg	1,50	46,12	43,26	37,57	47,05
B06_B	AG Willemsweg	4,50	47,78	44,92	39,23	48,71
B07_A	AG Graafseweg	1,50	34,77	31,90	26,13	35,66
B07_B	AG Graafseweg	4,50	36,56	33,67	27,92	37,45
B07_C	AG Graafseweg	7,50	38,27	35,38	29,61	39,15
B08_A	AG Graafseweg	1,50	35,74	32,84	27,08	36,62
B08_B	AG Graafseweg	4,50	37,06	34,19	28,45	37,96
B08_C	AG Graafseweg	7,50	38,30	35,41	29,67	39,19
B09_A	AG Graafseweg	1,50	33,84	30,98	25,23	34,75
B09_B	AG Graafseweg	4,50	34,88	31,99	26,26	35,78
B09_C	AG Graafseweg	7,50	35,59	32,71	26,99	36,49
B10_A	AG Graafseweg	1,50	34,47	31,61	25,87	35,38
B10_B	AG Graafseweg	4,50	37,04	34,14	28,42	37,93
B11_A	AG Graafseweg	1,50	33,77	30,90	25,14	34,67
B11_B	AG Graafseweg	4,50	36,38	33,48	27,75	37,27

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Bijlage 5

Rekenresultaten gecumuleerde geluidsbelasting

@ Grontmij

Rekenmethode cumulatie geluidsbelasting

Projectnummer: 342292
Projectnaam: Herontwikkeling aan de Genestetlaan te Nijmegen

Correctie wegverkeer $L = 1,0 * L_{den} + 0,0$
Correctie railverkeer $L = 0,95 * L_{den} - 1,4$

Identificatie	Omschrijving	Hoogte	$L_{den(weg)}$	$L_{den(rail)}$	Correctie rail	L_{Cum}
001_A	Nieuwbouw	3,5	47,7	56,6	52,4	53,7
001_B	Nieuwbouw	6,5	48,5	58,4	54,1	55,1
001_C	Nieuwbouw	9,5	48,6	59,2	54,8	55,8
001_D	Nieuwbouw	12,5	49,5	60,2	55,8	56,7
001_E	Nieuwbouw	15,5	50,5	61,3	56,8	57,7
001_F	Nieuwbouw	18,5	50,9	62,2	57,7	58,5
002_A	Nieuwbouw	3,5	47,0	55,7	51,5	52,8
002_B	Nieuwbouw	6,5	48,0	57,7	53,4	54,5
002_C	Nieuwbouw	9,5	48,6	58,8	54,5	55,5
002_D	Nieuwbouw	12,5	50,0	59,9	55,5	56,6
002_E	Nieuwbouw	15,5	50,7	61,3	56,8	57,8
002_F	Nieuwbouw	18,5	51,1	62,1	57,6	58,5
003_A	Nieuwbouw	3,5	42,5	55,6	51,4	51,9
003_B	Nieuwbouw	6,5	44,3	57,5	53,2	53,7
003_C	Nieuwbouw	9,5	46,0	58,7	54,4	55,0
003_D	Nieuwbouw	12,5	46,6	59,8	55,4	55,9
003_E	Nieuwbouw	15,5	50,0	61,3	56,8	57,6
003_F	Nieuwbouw	18,5	51,7	62,0	57,5	58,5
004_A	Nieuwbouw	1,5	48,4	52,5	48,5	51,5
004_B	Nieuwbouw	4,5	50,3	56,4	52,2	54,3
004_C	Nieuwbouw	7,5	51,3	58,2	53,9	55,8
004_D	Nieuwbouw	10,5	51,1	59,7	55,3	56,7
004_E	Nieuwbouw	13,5	51,7	61,3	56,8	58,0
005_A	Nieuwbouw	1,5	48,9	52,5	48,5	51,7
005_B	Nieuwbouw	4,5	50,4	56,4	52,2	54,4
005_C	Nieuwbouw	7,5	51,4	58,2	53,9	55,8
005_D	Nieuwbouw	10,5	51,4	59,8	55,4	56,9
005_E	Nieuwbouw	13,5	51,9	61,6	57,1	58,3
006_A	Nieuwbouw	1,5	49,7	52,6	48,6	52,2
006_B	Nieuwbouw	4,5	51,1	56,5	52,3	54,8
006_C	Nieuwbouw	7,5	52,0	58,3	54,0	56,1
006_D	Nieuwbouw	10,5	52,2	60,0	55,6	57,2
006_E	Nieuwbouw	13,5	52,7	62,0	57,5	58,7
007_A	Nieuwbouw	1,5	50,0	52,8	48,8	52,4
007_B	Nieuwbouw	4,5	51,3	56,7	52,5	54,9
007_C	Nieuwbouw	7,5	52,1	58,5	54,2	56,3
007_D	Nieuwbouw	10,5	52,3	60,4	56,0	57,5
007_E	Nieuwbouw	13,5	52,9	62,3	57,8	59,0
008_A	Nieuwbouw	1,5	50,7	53,1	49,0	53,0
008_B	Nieuwbouw	4,5	52,0	56,8	52,6	55,3

@ Grontmij

Identificatie	Omschrijving	Hoogte	$L_{den(weg)}$	$L_{den(rail)}$	Correctie rail	L_{Cum}
008_C	Nieuwbouw	7,5	52,9	58,6	54,3	56,6
008_D	Nieuwbouw	10,5	53,1	60,5	56,1	57,9
008_E	Nieuwbouw	13,5	53,6	62,3	57,8	59,2
009_A	Nieuwbouw	1,5	51,5	53,6	49,5	53,6
009_B	Nieuwbouw	4,5	52,8	57,1	52,8	55,8
009_C	Nieuwbouw	7,5	53,5	58,9	54,6	57,1
009_D	Nieuwbouw	10,5	53,7	60,7	56,3	58,2
009_E	Nieuwbouw	13,5	54,1	62,4	57,9	59,4
010_A	Nieuwbouw	1,5	52,2	53,9	49,8	54,2
010_B	Nieuwbouw	4,5	53,5	57,3	53,0	56,3
010_C	Nieuwbouw	7,5	54,1	59,2	54,8	57,5
010_D	Nieuwbouw	10,5	54,3	60,9	56,5	58,5
010_E	Nieuwbouw	13,5	54,6	62,4	57,9	59,6
011_A	Nieuwbouw	1,5	52,8	54,1	50,0	54,6
011_B	Nieuwbouw	4,5	54,1	57,6	53,3	56,7
011_C	Nieuwbouw	7,5	54,7	59,4	55,0	57,9
011_D	Nieuwbouw	10,5	54,8	61,0	56,6	58,8
011_E	Nieuwbouw	13,5	55,2	62,5	58,0	59,8
012_A	Nieuwbouw	1,5	53,5	55,1	50,9	55,4
012_B	Nieuwbouw	4,5	54,6	58,1	53,8	57,2
012_C	Nieuwbouw	7,5	55,3	59,7	55,3	58,3
012_D	Nieuwbouw	10,5	55,4	61,1	56,6	59,1
012_E	Nieuwbouw	13,5	55,8	62,5	58,0	60,0
013_A	Nieuwbouw	1,5	54,1	54,0	49,9	55,5
013_B	Nieuwbouw	4,5	55,4	56,7	52,5	57,2
013_C	Nieuwbouw	7,5	56,2	57,9	53,6	58,1
013_D	Nieuwbouw	10,5	56,1	58,8	54,5	58,4
013_E	Nieuwbouw	13,5	56,1	60,0	55,6	58,9
014_A	Nieuwbouw	1,5	46,8	35,7	32,5	47,0
014_B	Nieuwbouw	4,5	48,8	46,0	42,3	49,7
014_C	Nieuwbouw	7,5	51,0	47,6	43,8	51,8
014_D	Nieuwbouw	10,5	51,5	49,6	45,7	52,5
014_E	Nieuwbouw	13,5	51,9	50,3	46,4	52,9
015_A	Nieuwbouw	1,5	41,4	43,2	39,6	43,6
015_B	Nieuwbouw	4,5	43,5	45,7	42,0	45,8
015_C	Nieuwbouw	7,5	45,6	47,6	43,8	47,8
015_D	Nieuwbouw	10,5	47,6	49,2	45,3	49,6
015_E	Nieuwbouw	13,5	44,6	50,0	46,1	48,4
016_A	Nieuwbouw	1,5	40,6	43,4	39,8	43,2
016_B	Nieuwbouw	4,5	43,5	46,0	42,3	46,0
016_C	Nieuwbouw	7,5	45,3	47,2	43,4	47,5
016_D	Nieuwbouw	10,5	46,3	48,8	45,0	48,7
016_E	Nieuwbouw	13,5	42,8	48,5	44,7	46,8
017_A	Nieuwbouw	3,5	37,4	45,3	41,6	43,0
017_B	Nieuwbouw	6,5	39,4	46,9	43,2	44,7
017_C	Nieuwbouw	9,5	40,2	49,2	45,3	46,5
017_D	Nieuwbouw	12,5	40,6	46,1	42,4	44,6
017_E	Nieuwbouw	15,5	41,1	42,6	39,1	43,2

@ Grontmij

Identificatie	Omschrijving	Hoogte	$L_{den(weg)}$	$L_{den(rail)}$	Correctie rail	L_{Cum}
017_F	Nieuwbouw	18,5	41,4	42,5	39,0	43,4
018_A	Nieuwbouw	3,5	36,4	56,6	52,4	52,5
018_B	Nieuwbouw	6,5	38,5	58,0	53,7	53,8
018_C	Nieuwbouw	9,5	38,8	58,6	54,3	54,4
018_D	Nieuwbouw	12,5	39,4	58,3	54,0	54,1
018_E	Nieuwbouw	15,5	40,4	58,5	54,2	54,4
018_F	Nieuwbouw	18,5	40,5	58,7	54,4	54,5
019_A	Nieuwbouw	3,5	36,0	57,1	52,8	52,9
019_B	Nieuwbouw	6,5	37,6	58,5	54,2	54,3
019_C	Nieuwbouw	9,5	38,6	59,1	54,7	54,8
019_D	Nieuwbouw	12,5	39,5	59,5	55,1	55,2
019_E	Nieuwbouw	15,5	41,7	59,6	55,2	55,4
019_F	Nieuwbouw	18,5	43,8	60,3	55,9	56,1
020_A	Nieuwbouw	1,5	51,3	51,4	47,4	52,8
020_B	Nieuwbouw	4,5	52,5	53,2	49,1	54,1
020_C	Nieuwbouw	7,5	52,7	54,3	50,2	54,6
021_A	Nieuwbouw	1,5	42,8	40,0	36,6	43,7
021_B	Nieuwbouw	4,5	45,0	42,1	38,6	45,9
021_C	Nieuwbouw	7,5	46,4	43,6	40,0	47,3
022_A	Nieuwbouw	1,5	32,6	44,6	41,0	41,6
022_B	Nieuwbouw	4,5	34,7	45,8	42,1	42,8
022_C	Nieuwbouw	7,5	37,7	47,2	43,4	44,5
023_A	Nieuwbouw	1,5	47,4	41,8	38,3	47,9
023_B	Nieuwbouw	4,5	49,6	43,9	40,3	50,1
023_C	Nieuwbouw	7,5	50,1	46,5	42,8	50,8
024_A	Nieuwbouw	1,5	51,8	36,9	33,7	51,8
024_B	Nieuwbouw	4,5	53,5	40,7	37,3	53,6
024_C	Nieuwbouw	7,5	53,7	44,0	40,4	53,9
025_A	Nieuwbouw	1,5	39,6	37,2	33,9	40,6
025_B	Nieuwbouw	4,5	42,7	40,7	37,3	43,8
025_C	Nieuwbouw	7,5	46,3	42,7	39,2	47,1
026_A	Nieuwbouw	1,5	44,5	45,7	42,0	46,4
026_B	Nieuwbouw	4,5	46,6	47,5	43,7	48,4
026_C	Nieuwbouw	7,5	49,4	48,9	45,1	50,7
027_A	Nieuwbouw	1,5	52,7	53,5	49,4	54,4
027_B	Nieuwbouw	4,5	54,0	55,6	51,4	55,9
027_C	Nieuwbouw	7,5	55,1	56,7	52,5	57,0

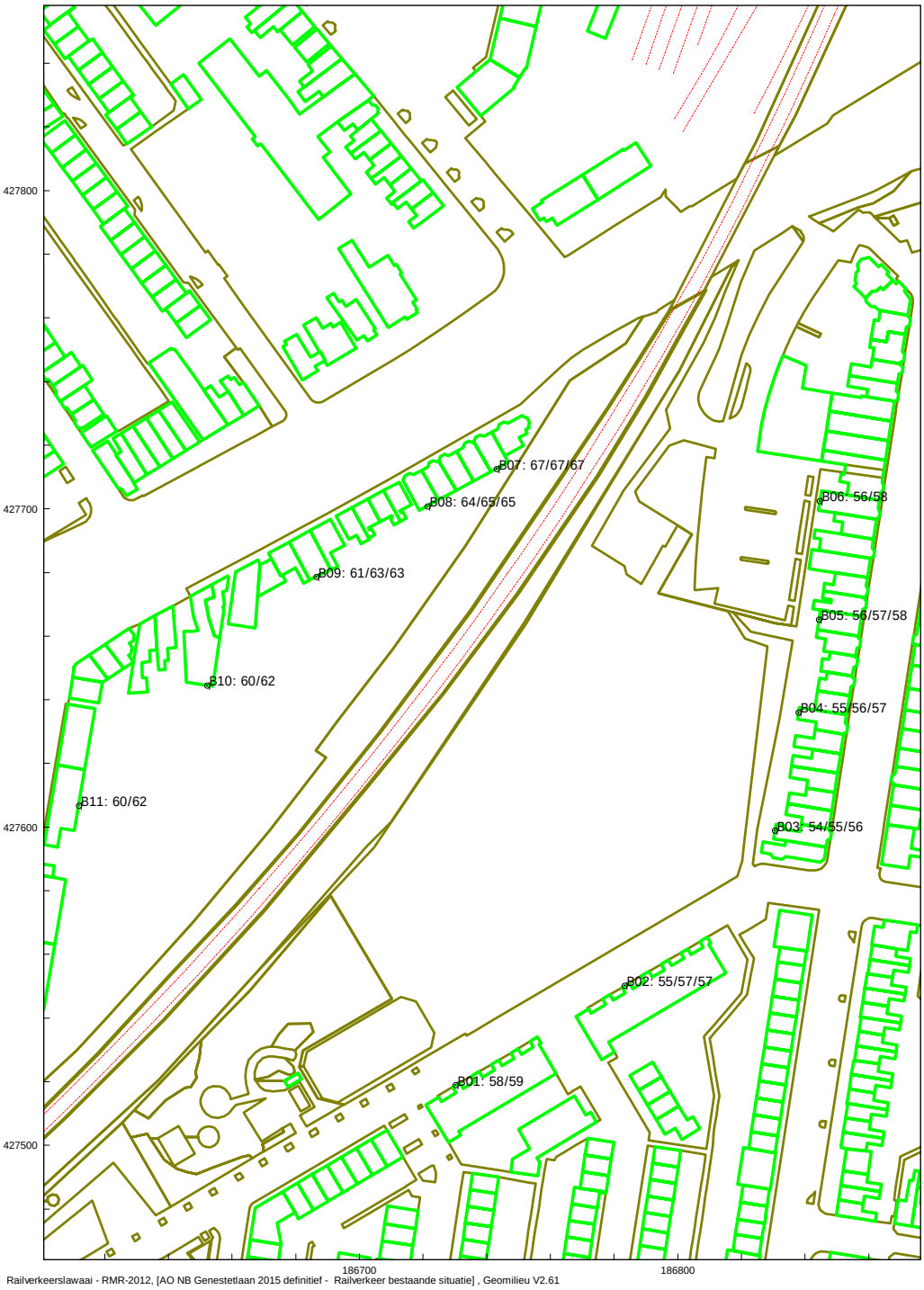
Bijlage 6

Rekenresultaten op gevels bestaande woningen

Stedenbouwkundige situatie

Grontmij Nederland B.V. - locatie Rotterdam

Berekende geluidbelasting Lden door railverkeer bestaande situatie

Railverkeerslawaai - RMR-2012, [AO NB Genestetlaan 2015 definitief - Railverkeer bestaande situatie] , Geomilieu V2.61

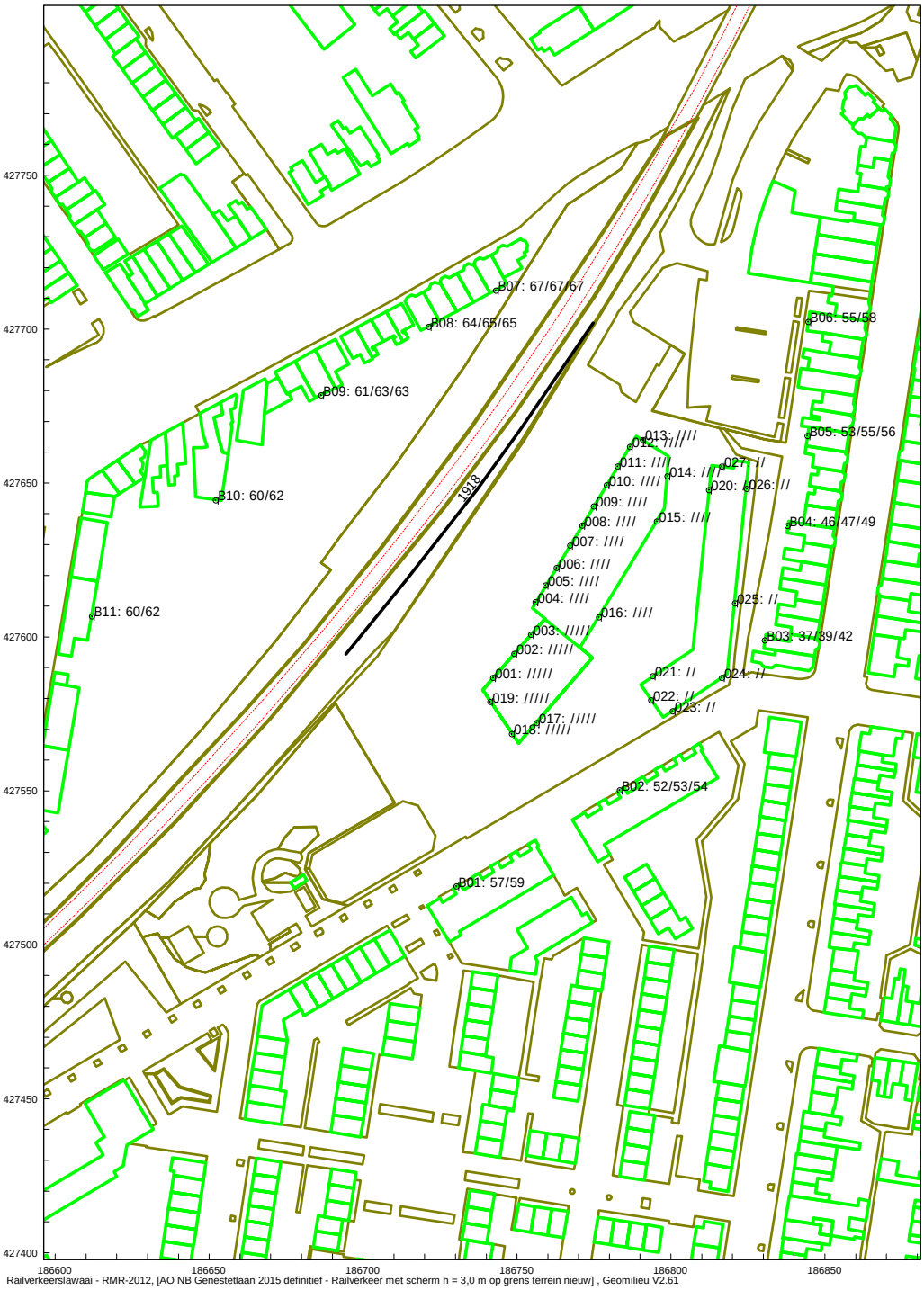
Rapport: Resultatentabel
Model: Railverkeer bestaande situatie
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: (hoofdgroep)
Groepsreductie: Nee

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
B01_A	VG Genestetlaan	1,50	53,83	53,33	50,39	57,77
B01_B	VG Genestetlaan	4,50	55,19	54,69	51,72	59,12
B02_A	VG Genestetlaan	1,50	51,40	50,88	47,92	55,32
B02_B	VG Genestetlaan	4,50	52,66	52,15	49,16	56,57
B02_C	VG Genestetlaan	7,50	53,54	53,02	50,04	57,44
B03_A	AG Willemsweg	1,50	50,38	49,85	46,92	54,31
B03_B	AG Willemsweg	4,50	51,59	51,07	48,09	55,49
B03_C	AG Willemsweg	7,50	52,50	51,97	49,01	56,41
B04_A	AG Willemsweg	1,50	50,87	50,35	47,41	54,80
B04_B	AG Willemsweg	4,50	52,17	51,64	48,67	56,07
B04_C	AG Willemsweg	7,50	53,24	52,72	49,75	57,15
B05_A	AG Willemsweg	1,50	51,65	51,13	48,16	55,56
B05_B	AG Willemsweg	4,50	53,02	52,52	49,52	56,93
B05_C	AG Willemsweg	7,50	54,09	53,57	50,58	57,99
B06_A	AG Willemsweg	1,50	52,47	51,96	48,96	56,37
B06_B	AG Willemsweg	4,50	54,34	53,84	50,78	58,21
B07_A	AG Graafseweg	1,50	62,92	62,38	59,27	66,73
B07_B	AG Graafseweg	4,50	63,18	62,63	59,52	66,98
B07_C	AG Graafseweg	7,50	63,10	62,56	59,46	66,92
B08_A	AG Graafseweg	1,50	59,78	59,23	56,20	63,63
B08_B	AG Graafseweg	4,50	60,78	60,24	57,18	64,62
B08_C	AG Graafseweg	7,50	60,81	60,27	57,21	64,65
B09_A	AG Graafseweg	1,50	56,99	56,46	53,43	60,86
B09_B	AG Graafseweg	4,50	58,96	58,43	55,37	62,81
B09_C	AG Graafseweg	7,50	59,29	58,75	55,69	63,13
B10_A	AG Graafseweg	1,50	55,90	55,38	52,37	59,79
B10_B	AG Graafseweg	4,50	58,09	57,58	54,50	61,94
B11_A	AG Graafseweg	1,50	55,72	55,21	52,27	59,66
B11_B	AG Graafseweg	4,50	57,95	57,44	54,42	61,84

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Stedenbouwkundige situatie Grontmij Nederland B.V. - locatie Rotterdam

Berekende geluidbelasting Lden railverkeer met scherm langs spoor - bestaande woningen

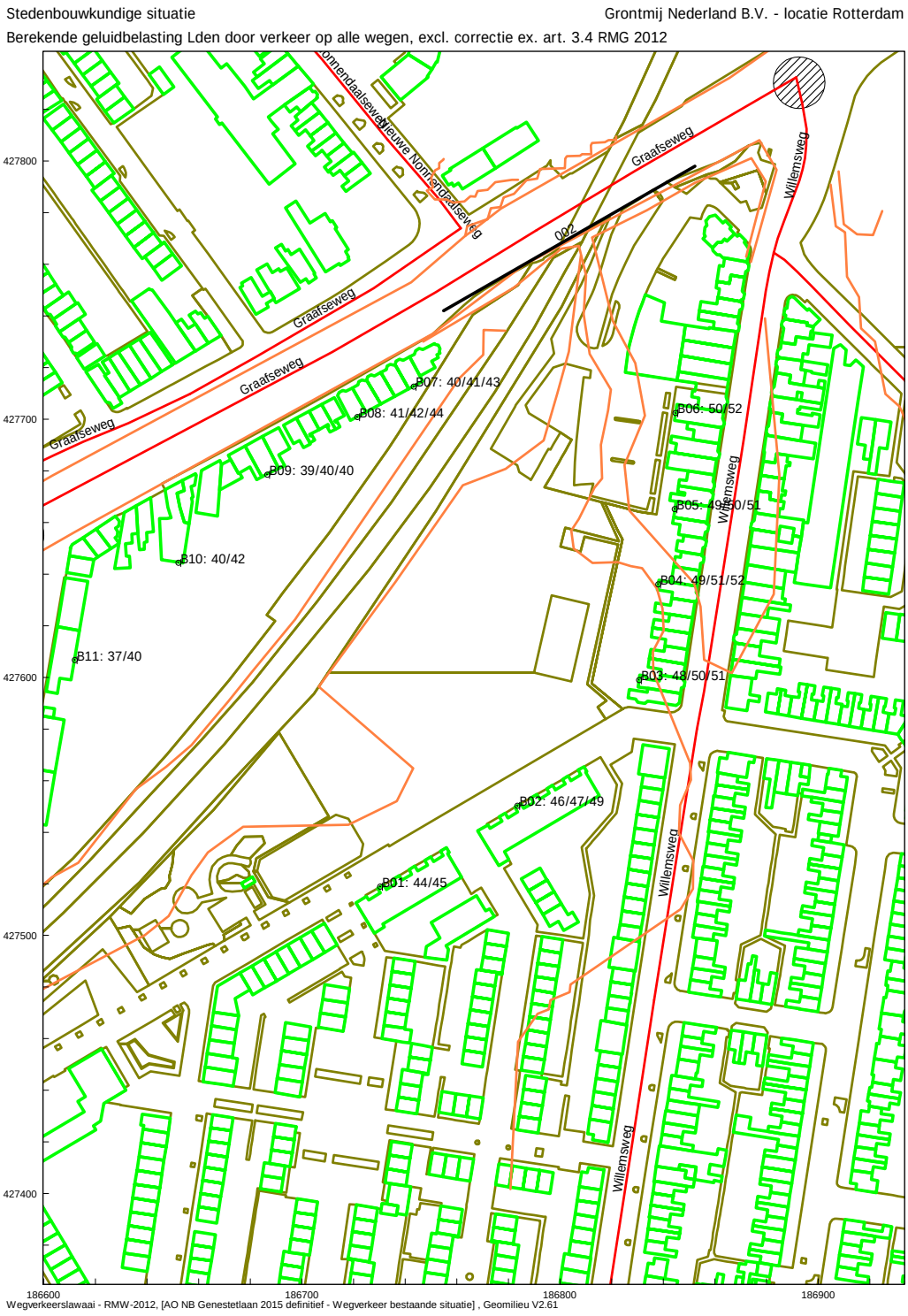

Railverkeerslawaai - RMR-2012, [AO NB Genestetlaan 2015 definitief - Railverkeer met scherm h = 3,0 m op grens terrein nieuw] , Geomilieu V2.61

Rapport: Resultatentabel
Model: Railverkeer met scherm h = 3,0 m op grens terrein nieuw
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: (hoofdgroep)
Groepsreductie: Nee

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
B01_A	VG Genestetlaan	1,50	53,5	53,0	50,1	57,5
B01_B	VG Genestetlaan	4,50	54,9	54,4	51,5	58,9
B02_A	VG Genestetlaan	1,50	48,1	47,6	44,6	52,0
B02_B	VG Genestetlaan	4,50	49,0	48,5	45,5	52,9
B02_C	VG Genestetlaan	7,50	49,8	49,3	46,3	53,7
B03_A	AG Willemsweg	1,50	32,8	32,2	29,0	36,5
B03_B	AG Willemsweg	4,50	35,6	35,0	31,7	39,3
B03_C	AG Willemsweg	7,50	38,2	37,6	34,3	41,8
B04_A	AG Willemsweg	1,50	42,4	41,8	38,7	46,1
B04_B	AG Willemsweg	4,50	43,5	43,0	39,8	47,3
B04_C	AG Willemsweg	7,50	45,1	44,6	41,3	48,8
B05_A	AG Willemsweg	1,50	49,4	48,9	45,8	53,2
B05_B	AG Willemsweg	4,50	50,9	50,4	47,3	54,8
B05_C	AG Willemsweg	7,50	52,2	51,7	48,6	56,0
B06_A	AG Willemsweg	1,50	51,6	51,1	48,1	55,5
B06_B	AG Willemsweg	4,50	53,7	53,2	50,1	57,5
B07_A	AG Graafseweg	1,50	62,9	62,4	59,3	66,7
B07_B	AG Graafseweg	4,50	63,2	62,7	59,5	67,0
B07_C	AG Graafseweg	7,50	63,1	62,6	59,5	66,9
B08_A	AG Graafseweg	1,50	59,8	59,3	56,2	63,7
B08_B	AG Graafseweg	4,50	60,8	60,3	57,2	64,7
B08_C	AG Graafseweg	7,50	60,9	60,3	57,3	64,7
B09_A	AG Graafseweg	1,50	57,0	56,5	53,5	60,9
B09_B	AG Graafseweg	4,50	59,0	58,5	55,4	62,9
B09_C	AG Graafseweg	7,50	59,3	58,8	55,7	63,2
B10_A	AG Graafseweg	1,50	55,9	55,4	52,4	59,8
B10_B	AG Graafseweg	4,50	58,1	57,6	54,5	62,0
B11_A	AG Graafseweg	1,50	55,7	55,2	52,3	59,7
B11_B	AG Graafseweg	4,50	58,0	57,5	54,4	61,9

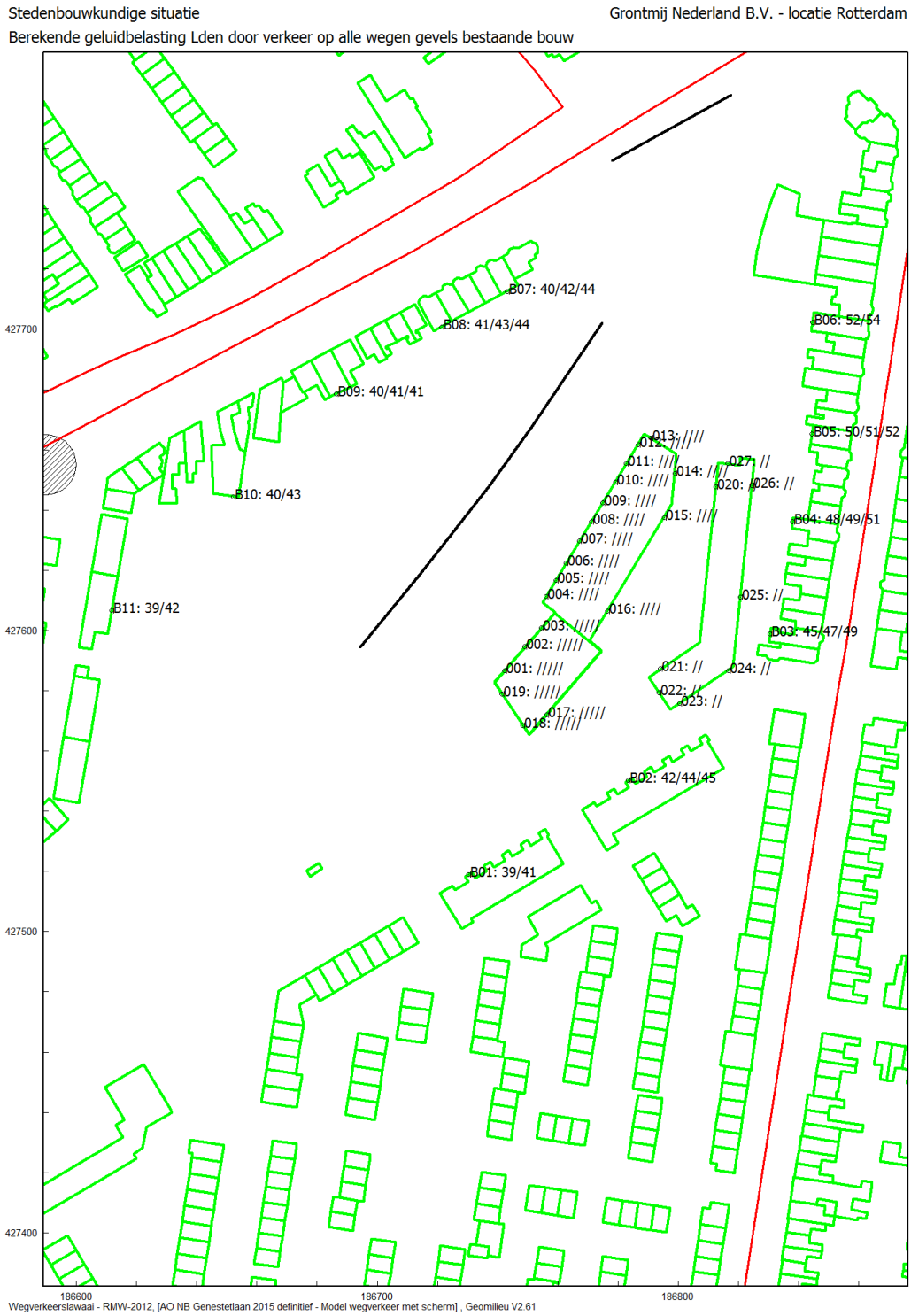
Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Stedenbouwkundige situatie
Grontmij Nederland B.V. - locatie Rotterdam
Berekende geluidbelasting Lden door verkeer op alle wegen, excl. correctie ex. art. 3.4 RMG 2012
Nieuwe Nonnendaalseweg
Graafseweg
Willemsweg
002
B01: 44/45
B02: 46/47/49
B03: 48/50/51
B04: 49/51/52
B05: 49/50/51
B06: 50/52
B07: 40/41/43
B08: 41/42/44
B09: 39/40/40
B10: 40/42
B11: 37/40
427800
427700
427600
427500
427400
186600
186700
186800
186900
Wegverkeerslawaai - RMW-2012, [AO NB Genestetlaan 2015 definitief - Wegverkeer bestaande situatie] , Geomilieu V2.61

Rapport: Resultatentabel
Model: Wegverkeer bestaande situatie
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: (hoofdgroep)
Groepsreductie: Nee

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
B01_A	VG Genestetlaan	1,50	43,27	40,35	34,57	44,13
B01_B	VG Genestetlaan	4,50	44,26	41,36	35,63	45,15
B02_A	VG Genestetlaan	1,50	45,25	42,25	36,32	46,01
B02_B	VG Genestetlaan	4,50	46,69	43,69	37,77	47,45
B02_C	VG Genestetlaan	7,50	47,85	44,85	38,93	48,61
B03_A	AG Willemsweg	1,50	47,09	44,24	38,55	48,02
B03_B	AG Willemsweg	4,50	48,93	46,07	40,40	49,87
B03_C	AG Willemsweg	7,50	50,42	47,57	41,90	51,36
B04_A	AG Willemsweg	1,50	47,90	45,05	39,37	48,84
B04_B	AG Willemsweg	4,50	49,55	46,71	41,04	50,50
B04_C	AG Willemsweg	7,50	51,43	48,58	42,91	52,37
B05_A	AG Willemsweg	1,50	47,58	44,73	39,05	48,52
B05_B	AG Willemsweg	4,50	49,09	46,24	40,56	50,03
B05_C	AG Willemsweg	7,50	50,27	47,42	41,74	51,21
B06_A	AG Willemsweg	1,50	48,72	45,86	40,19	49,66
B06_B	AG Willemsweg	4,50	50,87	48,01	42,34	51,81
B07_A	AG Graafseweg	1,50	39,26	36,33	30,52	40,10
B07_B	AG Graafseweg	4,50	40,11	37,18	31,38	40,96
B07_C	AG Graafseweg	7,50	42,11	39,20	33,43	42,98
B08_A	AG Graafseweg	1,50	40,28	37,40	31,66	41,18
B08_B	AG Graafseweg	4,50	41,09	38,20	32,48	41,99
B08_C	AG Graafseweg	7,50	42,60	39,72	34,01	43,51
B09_A	AG Graafseweg	1,50	37,82	34,86	29,01	38,63
B09_B	AG Graafseweg	4,50	38,81	35,85	30,02	39,63
B09_C	AG Graafseweg	7,50	39,10	36,13	30,29	39,91
B10_A	AG Graafseweg	1,50	38,84	35,94	30,21	39,73
B10_B	AG Graafseweg	4,50	40,68	37,79	32,08	41,58
B11_A	AG Graafseweg	1,50	35,98	33,03	27,21	36,81
B11_B	AG Graafseweg	4,50	39,24	36,33	30,59	40,12

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Stedenbouwkundige situatie
Grontmij Nederland B.V. - locatie Rotterdam
Berekende geluidbelasting Lden door verkeer op alle wegen gevels bestaande bouw
B07: 40/42/44
B08: 41/43/44
B09: 40/41/41
B10: 40/43
B11: 39/42
B06: 52/54
B05: 50/51/52
B04: 48/49/51
B03: 45/47/49
B02: 42/44/45
B01: 39/41
013: /////
012: /////
011: ////
010: ////
009: ////
008: ////
007: ////
006: ////
005: ////
004: ////
003: /////
002: /////
001: /////
019: /////
018: /////
017: /////
016: ////
015: ////
014: ///
027: //
026: //
020: //
025: //
021: //
024: //
022: //
023: //
427700
427600
427500
427400
186600
186700
186800
Wegverkeerslawaai - RMW-2012, [AO NB Genestetlaan 2015 definitief - Model wegverkeer met scherm] , Geomilieu V2.61

Rapport: Resultatentabel
Model: Model wegverkeer met scherm
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: (hoofdgroep)
Groepsreductie: Nee

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
B01_A	VG Genestetlaan	1,50	38,56	35,51	29,50	39,26
B01_B	VG Genestetlaan	4,50	39,77	36,80	30,93	40,57
B02_A	VG Genestetlaan	1,50	41,88	38,53	31,91	42,21
B02_B	VG Genestetlaan	4,50	43,37	40,03	33,43	43,71
B02_C	VG Genestetlaan	7,50	44,82	41,50	34,98	45,20
B03_A	AG Willemsweg	1,50	44,27	41,01	34,62	44,72
B03_B	AG Willemsweg	4,50	46,57	43,34	36,99	47,05
B03_C	AG Willemsweg	7,50	48,40	45,30	39,20	49,04
B04_A	AG Willemsweg	1,50	46,62	43,77	38,08	47,55
B04_B	AG Willemsweg	4,50	48,21	45,35	39,67	49,14
B04_C	AG Willemsweg	7,50	49,80	46,94	41,26	50,73
B05_A	AG Willemsweg	1,50	49,15	46,29	40,61	50,08
B05_B	AG Willemsweg	4,50	50,24	47,39	41,71	51,18
B05_C	AG Willemsweg	7,50	50,95	48,10	42,41	51,88
B06_A	AG Willemsweg	1,50	51,02	48,17	42,50	51,96
B06_B	AG Willemsweg	4,50	52,66	49,81	44,15	53,61
B07_A	AG Graafseweg	1,50	39,57	36,70	30,99	40,48
B07_B	AG Graafseweg	4,50	41,35	38,48	32,78	42,27
B07_C	AG Graafseweg	7,50	43,04	40,17	34,47	43,96
B08_A	AG Graafseweg	1,50	40,51	37,64	31,93	41,42
B08_B	AG Graafseweg	4,50	41,87	39,01	33,32	42,80
B08_C	AG Graafseweg	7,50	43,11	40,24	34,55	44,03
B09_A	AG Graafseweg	1,50	38,64	35,78	30,10	39,57
B09_B	AG Graafseweg	4,50	39,64	36,78	31,11	40,58
B09_C	AG Graafseweg	7,50	40,35	37,49	31,82	41,29
B10_A	AG Graafseweg	1,50	39,22	36,37	30,70	40,16
B10_B	AG Graafseweg	4,50	41,77	38,91	33,26	42,71
B11_A	AG Graafseweg	1,50	38,48	35,62	29,94	39,41
B11_B	AG Graafseweg	4,50	41,05	38,19	32,54	41,99

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

@ Grontmij

Rekenresultaten bestaande woningen railverkeer

Projectnummer: 342292
Projectnaam: Herontwikkeling aan de Genestetlaan te Nijmegen

			Lden	Lden	
Naam	Omschrijving	Hoogte	Bestaand	Nieuw	Verschil
B01_A	VG Genestetlaan	1,5	57,8	57,5	-0,3
B01_B	VG Genestetlaan	4,5	59,1	58,9	-0,2
B02_A	VG Genestetlaan	1,5	55,3	52,0	-3,3
B02_B	VG Genestetlaan	4,5	56,6	52,9	-3,7
B02_C	VG Genestetlaan	7,5	57,4	53,7	-3,7
B03_A	AG Willemsweg	1,5	54,3	36,5	-17,8
B03_B	AG Willemsweg	4,5	55,5	39,3	-16,2
B03_C	AG Willemsweg	7,5	56,4	41,8	-14,6
B04_A	AG Willemsweg	1,5	54,8	46,1	-8,7
B04_B	AG Willemsweg	4,5	56,1	47,3	-8,8
B04_C	AG Willemsweg	7,5	57,2	48,8	-8,4
B05_A	AG Willemsweg	1,5	55,6	53,2	-2,4
B05_B	AG Willemsweg	4,5	56,9	54,8	-2,1
B05_C	AG Willemsweg	7,5	58,0	56,0	-2,0
B06_A	AG Willemsweg	1,5	56,4	55,5	-0,9
B06_B	AG Willemsweg	4,5	58,2	57,5	-0,7
B07_A	AG Graafseweg	1,5	66,7	66,7	0,0
B07_B	AG Graafseweg	4,5	67,0	67,0	0,0
B07_C	AG Graafseweg	7,5	66,9	66,9	0,0
B08_A	AG Graafseweg	1,5	63,6	63,7	0,1
B08_B	AG Graafseweg	4,5	64,6	64,7	0,1
B08_C	AG Graafseweg	7,5	64,7	64,7	0,0
B09_A	AG Graafseweg	1,5	60,9	60,9	0,0
B09_B	AG Graafseweg	4,5	62,8	62,9	0,1
B09_C	AG Graafseweg	7,5	63,1	63,2	0,1
B10_A	AG Graafseweg	1,5	59,8	59,8	0,0
B10_B	AG Graafseweg	4,5	61,9	62,0	0,1
B11_A	AG Graafseweg	1,5	59,7	59,7	0,0
B11_B	AG Graafseweg	4,5	61,8	61,9	0,1

@ Grontmij

Rekenresultaten bestaande woningen wegverkeer

Projectnummer: 342292
Projectnaam: Herontwikkeling aan de Genestetlaan te Nijmegen

			Lden	Lden	
Naam	Omschrijving	Hoogte	Bestaand	Nieuw	Verschil
B01_A	VG Genestetlaan	1,5	44,1	39,3	-4,9
B01_B	VG Genestetlaan	4,5	45,2	40,6	-4,6
B02_A	VG Genestetlaan	1,5	46,0	42,2	-3,8
B02_B	VG Genestetlaan	4,5	47,5	43,7	-3,7
B02_C	VG Genestetlaan	7,5	48,6	45,2	-3,4
B03_A	AG Willemsweg	1,5	48,0	44,7	-3,3
B03_B	AG Willemsweg	4,5	49,9	47,1	-2,8
B03_C	AG Willemsweg	7,5	51,4	49,0	-2,3
B04_A	AG Willemsweg	1,5	48,8	47,6	-1,3
B04_B	AG Willemsweg	4,5	50,5	49,1	-1,4
B04_C	AG Willemsweg	7,5	52,4	50,7	-1,6
B05_A	AG Willemsweg	1,5	48,5	50,1	1,6
B05_B	AG Willemsweg	4,5	50,0	51,2	1,2
B05_C	AG Willemsweg	7,5	51,2	51,9	0,7
B06_A	AG Willemsweg	1,5	49,7	52,0	2,3
B06_B	AG Willemsweg	4,5	51,8	53,6	1,8
B07_A	AG Graafseweg	1,5	40,1	40,5	0,4
B07_B	AG Graafseweg	4,5	41,0	42,3	1,3
B07_C	AG Graafseweg	7,5	43,0	44,0	1,0
B08_A	AG Graafseweg	1,5	41,2	41,4	0,2
B08_B	AG Graafseweg	4,5	42,0	42,8	0,8
B08_C	AG Graafseweg	7,5	43,5	44,0	0,5
B09_A	AG Graafseweg	1,5	38,6	39,6	0,9
B09_B	AG Graafseweg	4,5	39,6	40,6	0,9
B09_C	AG Graafseweg	7,5	39,9	41,3	1,4
B10_A	AG Graafseweg	1,5	39,7	40,2	0,4
B10_B	AG Graafseweg	4,5	41,6	42,7	1,1
B11_A	AG Graafseweg	1,5	36,8	39,4	2,6
B11_B	AG Graafseweg	4,5	40,1	42,0	1,9

@ Grontmij

Rekenresultaten bestaande gecumuleerde geluidbelasting

Projectnummer: 342292
Projectnaam: Herontwikkeling aan de Genestetlaan te Nijmegen

Naam	Omschrijving	Hoogte	LCum Bestaand	LCum Nieuw	Verschil
B01_A	VG Genestetlaan	1,5	54,0	53,4	-0,6
B01_B	VG Genestetlaan	4,5	55,2	54,7	-0,5
B02_A	VG Genestetlaan	1,5	52,3	49,0	-3,3
B02_B	VG Genestetlaan	4,5	53,6	50,0	-3,5
B02_C	VG Genestetlaan	7,5	54,5	51,0	-3,5
B03_A	AG Willemsweg	1,5	52,3	45,0	-7,2
B03_B	AG Willemsweg	4,5	53,7	47,4	-6,3
B03_C	AG Willemsweg	7,5	54,8	49,4	-5,4
B04_A	AG Willemsweg	1,5	52,9	48,7	-4,1
B04_B	AG Willemsweg	4,5	54,2	50,2	-4,1
B04_C	AG Willemsweg	7,5	55,6	51,8	-3,9
B05_A	AG Willemsweg	1,5	53,2	52,6	-0,5
B05_B	AG Willemsweg	4,5	54,6	53,9	-0,6
B05_C	AG Willemsweg	7,5	55,6	54,9	-0,8
B06_A	AG Willemsweg	1,5	54,1	54,7	0,6
B06_B	AG Willemsweg	4,5	56,0	56,4	0,4
B07_A	AG Graafseweg	1,5	62,0	62,0	0,0
B07_B	AG Graafseweg	4,5	62,3	62,3	0,0
B07_C	AG Graafseweg	7,5	62,2	62,2	0,0
B08_A	AG Graafseweg	1,5	59,1	59,2	0,1
B08_B	AG Graafseweg	4,5	60,1	60,1	0,1
B08_C	AG Graafseweg	7,5	60,1	60,2	0,1
B09_A	AG Graafseweg	1,5	56,5	56,5	0,1
B09_B	AG Graafseweg	4,5	58,3	58,4	0,1
B09_C	AG Graafseweg	7,5	58,6	58,7	0,1
B10_A	AG Graafseweg	1,5	55,5	55,5	0,0
B10_B	AG Graafseweg	4,5	57,6	57,6	0,1
B11_A	AG Graafseweg	1,5	55,3	55,4	0,1
B11_B	AG Graafseweg	4,5	57,4	57,5	0,1

Bureau Waardenburg bv
Adviseurs voor ecologie & milieu
Postbus 365 4100 AJ Culemborg
Telefoon 0345 51 27 10, Fax 0345 51 98 49
E-mail info@buwa.nl www.buwa.nl

NOTITIE

Gemeente Nijmegen
Mevrouw T. Martens
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

DATUM:	27 december 2012
ONS KENMERK:	12-737/12.06095/GerHo
UW KENMERK:	Projectnummer G910123
AUTEUR:	G. Hoefsloot
PROJECTLEIDER:	G. Hoefsloot
STATUS:	versie 1.0
CONTROLE:	J. van Zundert

Flora- en faunawet quick scan Genestetlaan 28 te Nijmegen

De gemeente Nijmegen is voornemens om de huidige bebouwing aan de Genestetlaan 28 te vervangen voor nieuwbouw en het terrein opnieuw in te richten. Bureau Waardenburg heeft op basis van een oriënterend veldonderzoek op 14 december 2012 en bronnenonderzoek de effecten van deze ingreep beoordeeld in het kader van de Flora- en faunawet.

Conclusie

Voor de soortgroepen ongewervelden, vissen, amfibieën, reptielen en vogels waarvan de nestplaats jaarrond beschermd is heeft het plangebied aan de Genestetlaan geen betekenis. Er zijn geen verblijfplaatsen aanwezig van vleermuizen, het plangebied maakt wel onderdeel uit van het foerageergebied van gewone dwergvleermuis maar is niet van essentieel belang. De aanwezige bebouwing is geschikt als verblijfplaats voor steenmarter. Het is mogelijk dat een steenmarter zich in de komende periode vestigt. Aanbevolen wordt om op het moment dat de bebouwing leeg staat een inspectie uit te voeren om te bepalen of er een steenmarterverblijfplaats aanwezig is.

Plangebied

Het plangebied bevindt zich in het Willemskwartier tussen de Genestetlaan en de spoorlijn Nijmegen – Oss. Het plangebied bestaat uit een onverhard speelveld, een verhard parkeerterrein en bebouwing (zie figuur 1 voor foto's van het terrein). Op het terrein staan twee houten loodsen waarin autogarages gevestigd zijn en die worden gebruikt voor opslag. Aan de Genestetlaan bevindt zich een stenen gebouw met plat dak waarin een fietsenmaker is gevestigd. De aanwezige bebouwing in het plangebied bevindt zich in slechte staat van onderhoud (ingegooide ramen, kapotte dakdelen, rottend hout). Op het parkeerterrein zijn auto's voor de verkoop geparkeerd en er staan verspreid op het terrein verschillende schadeauto's, bussen en trailers. De begroeiing rondom de

bebouwing bestaat uit struiken, enkele bomen en kruidachtige vegetaties met soorten van droge, zandige groeiomstandigheden (bezemkruiskruid, teunisbloem, muurpeper).

Figuur 1. Foto's van het plangebied.

Methodiek

Het plangebied aan de Genestetlaan is op 14 december 2012 bezocht. Het terrein is voor zover toegankelijk te voet geïnspecteerd om de betekenis van het terrein voor beschermde soorten flora en fauna te beoordelen[1]. De aanwezige bebouwing is niet

[1] Het onderzoek is uitgevoerd in het kader van de Flora- en faunawet. In de Flora- en faunawet worden drie beschermingsregimes onderscheiden. Voor soorten uit Tabel 1 geldt vrijstelling van verbodsbepalingen bij werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Voor soorten van Tabel 2 of 3 geldt

intern bekeken. Onverharde terreindelen zijn onderzocht op geschikte groeiplaatsen voor beschermde soorten planten (bijvoorbeeld *Campanula* soorten). Rondom de aanwezige bebouwing is gezocht naar sporen van steenmarters en vleermuizen (uitwerpselen, prenten van steenmarter). Bomen en aanwezige bebouwing zijn van buiten geïnspecteerd op geschiktheid als verblijfplaats voor steenmarter en/of vleermuizen en als nestplaats voor vogels waarvan de nestplaats jaarrond beschermd is. Er is gelet op de toegankelijkheid van bebouwing voor steenmarter en vleermuizen en de aanwezigheid van locaties die geschikt zijn als verblijfplaats en nestplaats. Twee verschillende ondernemers met een bedrijf in het plangebied zijn gevraagd of ze aanwijzingen hebben dat steenmarters in het plangebied verblijven. Aanvullend op het terreinbezoek zijn de volgende digitale bronnen op internet geraadpleegd: www.natuurmuseum.nl (plantenlijsten), www.waarneming.nl en www.zoogdierenatlas.nl.

Resultaten

Planten
In het plangebied zijn geen (resten van) beschermde soorten planten aangetroffen. Er zijn geschikte groeiplaatsen aanwezig voor soorten als wilde marjolein en rapunzelklokje (Tabel 2 Flora- en faunawet). In de geraadpleegde plantenlijsten van het Natuurmuseum Nijmegen zijn voor het plangebied geen waarnemingen gevonden van relevante soorten. Op www.waarneming.nl is een waarneming van het rapunzelklokje gemeld net ten zuidwesten van het plangebied in het spoorbed (waarneming van M. Feenstra, 2012). Op basis van het veldbezoek en geraadpleegde bronnen wordt aangenomen dat er geen groeiplaatsen van beschermde soorten planten in het gebied aanwezig zijn.

Ongewervelden, vissen, amfibieën en reptielen
Er is in het plangebied geen geschikt biotoop aanwezig voor beschermde soorten ongewervelden, vissen, amfibieën en reptielen die in de gemeente voorkomen.

Grondgebonden zoogdieren
Beschermde soorten grondgebonden zoogdieren die in de gemeente voorkomen zijn eekhoorn, steenmarter, das en bever. Alleen voor de steenmarter is er in het plangebied geschikt biotoop aanwezig. Op www.waarneming.nl zijn in de omgeving verschillende waarnemingen van de steenmarter te vinden. Er zijn rondom de bebouwing geen prenten, prooiresten of uitwerpselen van steenmarters gevonden. Mede door de slechte staat van onderhoud van de aanwezige bebouwing kunnen steenmarters de bebouwing binnenkomen. Het is aannemelijk dat er geschikte verblijfplaatsen aanwezig zijn in de bebouwing. Omdat het grootste gedeelte van de gebouwen niet van binnen onderzocht is (gebouwen waren op slot of ruimten niet bereikbaar voor inspectie) is navraag gedaan bij ondernemers die bedrijf houden in het plangebied. Twee personen gaven aan nog nooit een steenmarter te hebben gezien in het plangebied en geen klachten te hebben over stankoverlast en/of geluidsoverlast in de aanwezige bebouwing. Op basis van de verzamelde informatie is het niet aannemelijk dat een steenmarter vrouwtje een kraamplaats heeft in het plangebied of dat het plangebied een functie heeft als vaste

geen vrijstelling en kan aanvraag van een ontheffing aan de orde zijn bij overtreding van verbodsbepalingen. In de lopende tekst is per beschermde soort aangegeven in welke categorie deze is opgenomen.

verblijfplaats voor een steenmarter. Omdat de bebouwing in het plangebied geschikt lijkt als verblijfplaats voor de steenmarter is het niet uit te sluiten dat een steenmarter de bebouwing in het plangebied het komende jaar in gebruik neemt als verblijfplaats. Omdat de bedrijvigheid in het plangebied het komende jaar afneemt wordt deze kans groter.

Vleermuizen
De aanwezige bebouwing in het plangebied is niet geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. De houten schuren worden niet permanent en alleen lokaal verwarmd en tochten vanwege de aanwezigheid van gaten in de betimmering. Het wit stenen gebouw aan de Genestetlaan wordt momenteel voor het grootste gedeelte niet meer verwarmd. Alleen aan de kant van het spoor is de gevel hoog genoeg om als invlieglocatie te functioneren voor bijvoorbeeld gewone dwergvleermuis. Deze gevel is behoorlijk in verval, afdekplaten onder de dakrand zijn verdwenen en kieren op veel plaatsen. Er zijn geen open stootvoegen aanwezig. In de omgeving van het plangebied zijn voor vleermuizen veel betere verblijfplaatsen aanwezig, verwarmde huizen van allerlei typen met allerlei soorten verblijfplaatsen. Op basis van deze informatie wordt aangenomen dat de bebouwing geen betekenis heeft als verblijfplaats voor vleermuizen. Voor boombewonende soorten zijn er in het plangebied geen geschikte holten aanwezig. Het deel van het plangebied rondom het stenen gebouw met struiken en bomen zal zeker onderdeel uitmaken van foerageergebied van de gewone dwergvleermuis. Langs het spoor en in de wijk is vergelijkbaar biotoop in ruime mate aanwezig en daarom is het kleine oppervlakte niet van essentieel belang voor de lokale populatie vleermuizen.

Vogels met jaarrond beschermde nestplaats[2]
In de omgeving van het plangebied komen de huismus en de gierzwaluw voor. In de wijk broeden deze soorten onder dakpannen. De bebouwing in het plangebied heeft geen dakpannen. De houten schuren zijn afgewerkt met houten platen en waterwerend materiaal, het wit stenen gebouw heeft een plat dak. Er zijn voor de huismus en gierzwaluw geen geschikte broedholten aanwezig. Voor andere soorten vogels waarvan de nestplaats jaarrond beschermd is ontbreekt het in het plangebied aan geschikt broedbiotoop.

Effecten

Momenteel heeft het plangebied geen functie voor de steenmarter. De gebouwen zijn voor deze soort wel geschikt als verblijfplaats. Als een steenmarter zich in de komende periode vestigt zal het verwijderen van de gebouwen zorgen voor vernietiging van een vaste rust- en verblijfplaats.
Voor andere beschermde soorten genoemd in deze notitie heeft het plangebied geen essentiële functie. De voorgenomen ingreep veroorzaakt geen negatieve effecten voor deze soorten. In het plangebied kunnen algemene soorten vogels broeden. De werkzaamheden kunnen leiden tot verstoring van broedende vogels. Hieronder is een

[2] Op grond van door het ministerie van LNV verstrekte handreikingen worden nesten van de volgende soorten als jaarrond beschermde nestplaatsen beschouwd: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespendief, zwarte wouw.

maatregel beschreven waarmee verstoring voorkomen kan worden.**Randvoorwaarden Flora- en faunawet voor uitvoering project**

- Als de aanwezige bebouwing leeg staat wordt aanbevolen een eenmalige inspectie uit te voeren op aanwezigheid van verblijfplaatsen van steenmarter. Deze inspectie kan elk moment van het jaar plaatsvinden. Na de inspectie kan de bebouwing ongeschikt gemaakt worden als verblijfplaats door inwendig de bebouwing helemaal leeg te maken.
- Verstoring van algemene soorten broedende vogels (bijvoorbeeld heggemus, merel, winterkoning) door de werkzaamheden dient voorkomen te worden. Dit kan door bomen en struiken buiten het broedseizoen te verwijderen en/of bebouwing buiten het broedseizoen te slopen. Het rooien van beplanting en/of slopen van bebouwing binnen het broedseizoen is mogelijk indien is vastgesteld dat er geen broedende vogels in het werkgebied aanwezig zijn. Voor het broedseizoen wordt in het kader van de Flora- en faunawet geen standaard periode gehanteerd. Het broedseizoen verschilt per soort. Globaal moet rekening gehouden worden met de periode maart tot en met juli.

Voor vragen over deze notitie kunt u contact opnemen met G. Hoefsloot.

Akkoord voor uitgave: Teamleider Bureau Waardenburg bv
drs. G.F.J. Smit

Paraaf:

Bureau Waardenburg bv is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Bureau Waardenburg bv; opdrachtgever vrijwaart Bureau Waardenburg bv voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

© Bureau Waardenburg bv / Gemeente Nijmegen
Dit rapport is vervaardigd op verzoek van opdrachtgever hierboven aangegeven en is zijn eigendom. Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder vooraf-gaande schrif-telijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Bureau Waardenburg bv, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Het kwaliteitsmanagementsysteem van Bureau Waardenburg bv is door CERTIKED gecertificeerd overeenkomstig ISO 9001:2008.

Bureau Waardenburg bv
Adviseurs voor ecologie & milieu

Postbus 365 4100 AJ Culemborg
Telefoon 0345 51 27 10, Fax 0345 51 98 49
info@buwa.nl www.buwa.nl

Veldformulier *Quick Scan* Bureau Waardenburg bv Adviseurs voor ecologie & milieu	Projectnr: 12-737 Datum: 14-12-2012	Genestetlaan 28 Nijmegen Medewerker: G. Hoefsloot

Gesproken met (omwonende/beheerder): Ja

Representativiteit bezoek: X vlakdekkend bekeken ☐ steekproefsgewijs bekeken, ca % gezien

Voor een toelichting van aangekruiste delen zie notitie.

Beschrijving plangebied		
plangebied en omgeving	X onderdeel omgeving	☐ anders dan omgeving
type terrein	☐ open weiland/hooiland ☐ bosgebied X anders: deels onverhard bedrijventerrein	☐ open akkerland ☐ stedelijkgebied
landschapselementen	X bos, houtwallen, struweel. ☐ watergangen, plas etc. X opstellen (schuurtje etc.)	☐ boomlanen, solitaire (monumentale) bomen ☐ poelen en ander klein open water ☐ anders: .....

Voor een beschrijving van aangekruiste delen zie notitie.

Land-, oever- en watervegetatie			X niet van toepassing
Vegetatiebeheer	☐ extensief	☐ intensief	☐ onbekend
☐ beschermde planten op het land, soorten:			
☐ beschermde planten in de oever, soorten:			
☐ beschermde planten in het water, soorten:			
rode lijstsoorten	☐ *ja*	☐ *nee*	☐ *onbekend*

Bos, boomlanen, sollitaire bomen				☐ niet van toepassing
Bostype	X loofbos		☐ naaldbos	☐ gemengd
Nesten jaarrond besch. vogels	☐ ja		X nee	☐ onbekend
Bomen met holtes aanwezig	☐ ja		X nee	☐ onbekend
Eekhoornnesten aanwezig	☐ ja		X nee	☐ onbekend
Functie vleermuizen	☐ vliegroute	X jachtgebied	☐ paarplaats	☐ geen
Andere belangrijke kenmerken	☐			
☐ beschermde planten in het bos, soorten:				
☐ aangetroffen vogels:.....				
☐ overige aangetroffen beschermde soorten:.....				

Wateren sloot, ven, breedte, kwel, bodemtype tijdelijkheid enz				X niet van toepassing
bemonstering wateren met schepnet	☐ dekkend	☐ steekproef	☐ gedeeltelijk	☐ niet bemonsterd
waterplanten bemonsterd t.b.v. platte schijfhoren			☐ ja	☐ niet bemonsterd
☐ beschermde vissen, soort+aantal:				
☐ amfibieën, soort+stadium+ aantal:				
☐ beschermde ongewervelden, soorten:				
☐ zoetwatermosselen	☐ krabbescheer			

Voor een toelichting op de waarnemingen zie notitie.

Gebouwen ouderdom, materiaal, spouw, dakconstructie, stootvoegen, openingen etc.				☐ niet van toepassing
Gebouw en vleermuizen	X ongeschikt	☐ geschikt, functie		
Gebouw geschikt voor vogels	X ongeschikt	☐ uilen	☐ zwaluwen	☐ mus
Gebouw geschikt voor ...	X steenmarter			
☐ (beschermde) muurplanten, aangetroffen soorten:.....				
☐ overige aangetroffen beschermde soorten:.....				

Erven, verharding etc. controle door omkeren plaatmateriaal, tegels boomstammen etc.			☐ niet van toepassing
materiaal aanwezig en gekeerd	X ja	☐ niet bekeken	
☐ aangetroffen beschermde soorten: geen			

Voor een beschrijving van gebouw, erf etc. en toelichting zie notitie.

Sporen e.d.			
holen in de oever	☐ onbekend	X niet gezien	☐ ja van:...
holen op het land	☐ onbekend	X niet gezien	☐ ja van:...
pootafdrukken, krabsporen etc.	☐ onbekend	X niet gezien	☐ ja van:...
uitwerpselen, braakballen etc.	☐ onbekend	X niet gezien	☐ ja van:...
veren, huidjes, dode dieren etc.	☐ onbekend	X niet gezien	☐ ja van:...
Overige opmerkingen			

oranjewoud
Member of Antea Group

Externe veiligheid Nijmegen Hermesterrein
Risicoberekening spoortraject

projectnr. 260979
revisie 00
24 mei 2013

auteur(s)
Tom van der Linde

Opdrachtgever
Gemeente Nijmegen
t.a.v. John Groeneweg
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

datum vrijgave	beschrijving revisie 00	goedkeuring	vrijgave
mei 2013	concept	JJ	JE

Colofon

Projectgroep bestaande uit:
Tom van der Linde
Jelte Janzen
Jeroen Eskens

Tekstbijdragen:

Fotografie:

Vormgeving:

Datum van uitgave:
24 mei 2013

Contactadres:
Monitorweg 29
1322 BK ALMERE
Postbus 10044
1301 AA ALMERE

Copyright © 2013 **Ingenieursbureau Oranjewoud**
Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.

Externe veiligheid Nijmegen Hermesterrein

Projectnr. 260979
24 mei 2013 , revisie 00

oranjewoud
Member of Antea Group

Inhoud

blz.

1 Inleiding 2

2 Beleidskader externe veiligheid 3

3 Uitgangspunten 5
3.1 Spoortraject 5
3.2 Bevolking 6

4 Resultaten risicoanalyse 12
4.1 Plaatsgebonden risico 12
4.2 Groepsrisico 13

5 Conclusie 14

Externe veiligheid Nijmegen Hermesterrein

Projectnr. 260979
24 mei 2013 , revisie 00

oranjewoud
Member of Antea Group

1 Inleiding

Gemeente Nijmegen is voornemens samen met partners op het Hermesterrein in Nijmegen studio's, appartementen en (kleinschalige) horeca te ontwikkelen. Om deze ontwikkeling mogelijk te maken moet een ruimtelijke procedure doorlopen worden. Het terrein heeft in de huidige situatie namelijk een bedrijfsbestemming.

In de nabijheid van het ontwikkelingsgebied ligt de spoorlijn Nijmegen- 's-Hertogenbosch waarover gevaarlijke stoffen worden vervoerd[1]. Dit is weergegeven in figuur 1.1.

Omdat het ontwikkelingsgebied gelegen is binnen het invloedsgebied van de spoorlijn, dienen de geprojecteerde ontwikkelingen getoetst te worden aan de circulaire Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen.

Enerzijds dient de ontwikkeling getoetst te worden aan de eisen van het plaatsgebonden risico en anderzijds dient het groepsrisico beschouwd te worden. Deze rapportage bevat de benodigde berekeningen.

Figuur 1.1: ontwikkelingsgebied en risicobronnen

Hoofdstuk 2 bevat een omschrijving van het beleidskader externe veiligheid. In hoofdstuk 3 en 4 worden de uitgangspunten en rekenresultaten gepresenteerd. Hoofdstuk 5 ten slotte bevat een korte samenvatting/conclusie.

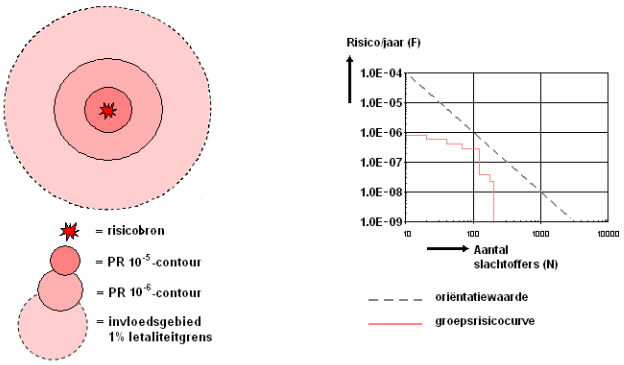
1 Op ca. 110 meter van het ontwikkelingsgebied ligt eveneens de Graafseweg waarover gevaarlijke stoffen worden vervoerd. Het aantal vervoerde gevaarlijke stoffen over de weg is laag en daarmee ook het externe veiligheidsrisico. Conform de (concept) beleidsvisie externe veiligheid van de gemeente Nijmegen kan voor deze weg daarom volstaan worden met een "standaard verantwoording" (zie beleidsvisie externe veiligheid gemeente Nijmegen).

2 Beleidskader externe veiligheid

Externe veiligheid beschrijft de risico's die ontstaan als gevolg van opslag of handelingen met gevaarlijke stoffen. Dit kan betrekking hebben op inrichtingen (bedrijven) of transportroutes. Op beide categorieën is verschillende wet- en regelgeving van toepassing. Het huidige beleid voor transportmodaliteiten staat beschreven in de circulaire 'Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen' (cRnvgs), dat op termijn vervangen zal worden door het 'Besluit externe veiligheid transportroutes'. Beide beleidskaders stellen in het kader van de externe veiligheid twee begrippen centraal: het plaatsgebonden risico en het groepsrisico. Hoewel beide begrippen onderlinge samenhang vertonen zijn er belangrijke verschillen. Hieronder worden beide begrippen verder uitgewerkt.

Plaatsgebonden Risico (PR)
Het plaatsgebonden risico (PR) geeft de kans, op een bepaalde plaats, om te overlijden ten gevolge van een ongeval bij een risicovolle activiteit. De kans heeft betrekking op een fictief persoon die de hele tijd op die plaats aanwezig is. Het PR kan op de kaart van het gebied worden weergeven met zogeheten risicocontouren: lijnen die punten verbinden met eenzelfde PR. Binnen de 10^{-6}/jaar contour (welke als wettelijk harde norm fungeert) mogen geen nieuwe kwetsbare objecten geprojecteerd worden. Voor beperkt kwetsbare objecten geldt de 10^{-6}/jaar contour niet als grenswaarde, maar als een richtwaarde.

Groepsrisico (GR) en invloedsgebied
Het groepsrisico (GR) is een maat voor de kans dat bij een ongeval een groep slachtoffers valt met een bepaalde omvang. Het GR is daarmee een maat voor de maatschappelijke ontwrichting bij een calamiteit. Het GR wordt bepaald binnen het invloedsgebied van een risicovolle activiteit. Dit invloedsgebied wordt begrensd door de 1% letaliteitgrens (tenzij anders bepaald): de afstand waarop nog 1% van de blootgestelde mensen in de omgeving komt te overlijden bij een calamiteit met gevaarlijke stoffen. Het GR kan niet ‘op de kaart’ worden weergegeven, maar wordt weergegeven in een grafiek waar de kans (f) afgezet wordt tegen het aantal slachtoffers (N): de fN-curve.

Figuur 2.1 Plaatsgebonden risicocontouren, invloedsgebied en groepsrisicografiek met oriëntatiewaarde voor transport

Groepsrisico en de verantwoordingsplicht
Bij een berekening van het groepsrisico kunnen niet alle relevante aspecten in concrete getallen worden uitgedrukt. Daarom biedt de verantwoording van het groepsrisico de mogelijkheid om deze elementen wel te beschouwen. In tegenstelling tot het plaatsgebonden risico gelden hierbij geen grenswaarden. De diverse elementen van de verantwoording zijn ook onderling niet verrekenbaar, er is sprake van een beleidsmatige afrekening waarbij locatiespecifieke elementen, mits gemotiveerd, een rol mogen spelen. In figuur 2.2 zijn de onderdelen aangegeven welke bij de verantwoordingsplicht een rol spelen. De kleurenband symboliseert de bandbreedte per beleidsaspect.

Verplichte en onmisbare onderdelen:	
A	Ligging GR t.o.v. oriënterende waarde
B	Toename GR t.o.v. nulsituatie
C	De mogelijkheden van zelfredzaamheid van de bevolking
D	De mogelijkheden van hulpverlening
E	Nut en noodzaak van de ontwikkeling
F	Het tijdsaspect

Figuur 2.2: Verplichte en onmisbare onderdelen van de verantwoordingsplicht van het groepsrisico

Het groepsrisico is hierbij een 'kansmaat', het invloedsgebied is een 'effectmaat'. Het Nederlandse externe veiligheidsbeleid is gebaseerd op een kansmaat. Aanvullend kan optimalisatie van de veiligheidssituatie plaatsvinden via effectbeleid. Afwegingen hieromtrent worden gemaakt via het verantwoorden van het groepsrisico.

Basisnet, Bevt en Wvgs
Op termijn (naar verwachting medio 2013) wordt in het kader van de Basisnetontwikkeling het Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt) vastgesteld en wordt de Wet vervoer gevaarlijke stoffen (Wvgs) gewijzigd. Met deze aanpassingen gaat een risicoplafond gelden voor het vervoer van gevaarlijke stoffen per spoor. Tot die tijd is de circulaire Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen van kracht. Anticiperend op de komst van het Basisnet zijn de risicoplafonds in 2012 al opgenomen in circulaire Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen. De circulaire (en dus ook dit rapport) anticipeert dus op de aanspaande risicoplafonds.

3 Uitgangspunten

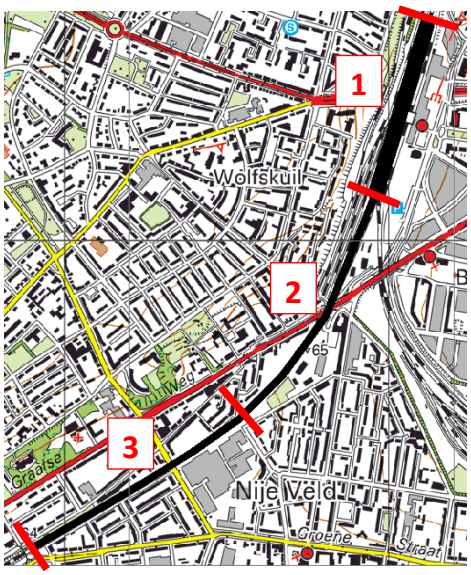
Dit hoofdstuk presenteert de uitgangspunten van de risicoberekening. De berekeningen zijn uitgevoerd met het RBMII-rekenpakket, versie 2.2. Het rekenpakket voldoet aan het gestelde in PGS 3. Het RBM-programma is ontwikkeld voor de berekening van de externe veiligheid ten gevolge van het transport van gevaarlijke stoffen.

3.1 Spoortraject

Spoorlijn
Over de spoorlijn worden zowel brandbare gassen en vloeistoffen (categorie A, C3) als toxische vloeistoffen en gassen (categorie D3 en D4) vervoerd. In de Handreiking Risico-analyse Transport (HART, 2011) is aangegeven dat de stofcategorie D4 van de vervoerde stofcategorieën het grootste invloedsgebied heeft: namelijk >4.000 meter.

De ligging van het onderzochte traject is zo gedefinieerd dat het plangebied in het midden van het traject ligt. De onderzochte trajectlengte bestaat uit de lengte van het plangebied, vermeerderd met 1000 meter aan weerszijden van het plangebied. Dit resulteert in een onderzocht traject van ongeveer 2.050 meter.

Het spoortraject is onderverdeeld in drie deeltrajecten. Deze deeltrajecten en bijbehorende specificaties zijn weergegeven in figuur 3.1.

Figuur 3.1: spoortraject

	traject 1	traject 2	traject 3
snelheid	hoog	hoog	hoog
wissels	ja	ja	nee
breedte	49 m.	24 m.	24 m.
frequentie	6,072E-008	6,072E-008	2,772E-008

Vervoerscijfers
In de circulaire Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen (recentste aanpassing zomer 2012) zijn de risicoplafonds gegeven die gebruikt dienen te worden bij risicoberekeningen ten aanzien van het spoor. De circulaire loopt vooruit op de komst van het Basisnet. In tabel 3.1 is een overzicht gegeven van de vervoerscijfers.

Tabel 3.1: overzicht vervoerscijfers Basisnet

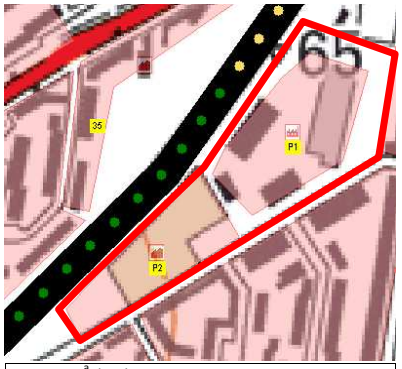
stofcategorie	risicoplafond wagens/jaar	warme/koude BLEVE verhouding
A) Brandbaar gas	700	0
B2) Toxisch gas	200	0,95
C3) Zeer brandbare vloeistof	1050	-
D3) Toxische vloeistof	50	-
D4) Zeer toxische vloeistof	50	-

Overige uitgangspunten:
- transport vervoer dag/nacht 33% dag, 67% nacht (defaultwaarde);
- transport vervoer verhouding werkweek/weekend 71,4% resp. 28,6% (defaultwaarde);
- meteorologische gegevens van Volkel.

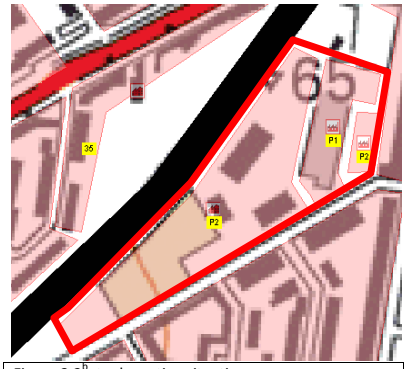
3.2 Bevolking

De bevolking is conform het HART geïnventariseerd binnen het invloedsgebied van het gemodelleerde spoortraject. Hierbij is uitgegaan van de capaciteit van vigerende bestemmingsplannen, aannames uit PGS 1, deel 6 en de Handreiking verantwoordingsplicht groepsrisico.

Huidige en toekomstige situatie in het plangebied
Het groepsrisico is berekend voor de huidige en toekomstige situatie. Voor het ontwikkelingsgebied is in de huidige situatie uitgegaan van de capaciteit die het bestemmingsplan "Nijmegen midden" biedt. Dit is maximaal 4.000 m^2 bedrijfsvloeroppervlak. Uitgaande van de kengetallen 1 pers./100 m^2 bvo is de capaciteit hiervan 40 personen. Daarnaast staat het vigerende bestemmingsplan een groenvoorziening toe.
Voor de toekomstige situatie is uitgegaan van 125 appartementen (a 2,4 pers.), 100 eenpersoons studio's, een horecavoorziening voor 100 personen en een groenvoorziening. In figuur 3.2[a] en 3.2[b] is het verschil tussen de huidige en toekomstige situatie weergegeven.

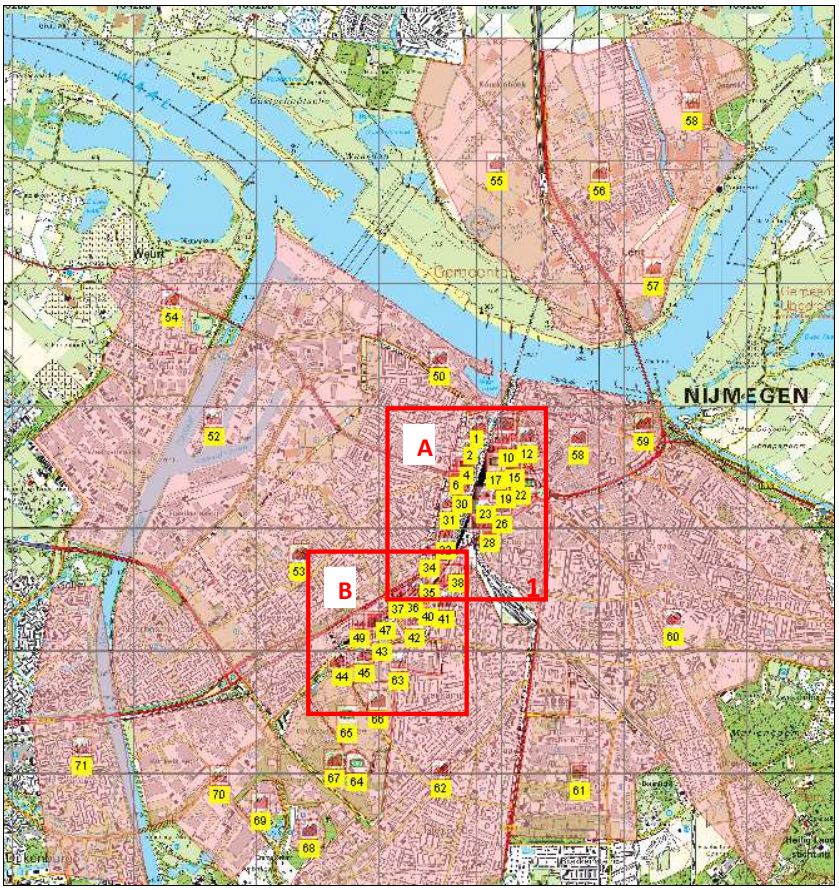
Figuur 3.2[a]: huidige situatie		
P1	4000 m^2 bedrijf	40 pers. dag/ 8 's nachts
P2	Groen	3 pers. dag/ 0 's nachts
B		

Figuur 3.2[b]: toekomstige situatie		
P1	125 app. /150 studio's	400 pers. dag/ 850 's nachts
P2	Horeca	100 pers. dag/ 100 's nachts (worstcase aanname)
P3	Groen	6 pers. dag/ 0 's nachts

Bevolking buiten het plangebied
De bevolkingsinventarisatie is gebaseerd op de vigerende bestemmingsplannen zoals weergegeven op www.ruimtelijkeplannen.nl. Op basis van bestemmingen, bouwvlakken, bouwhoogtes en bebouwingspercentages is aan de hand van kengetallen uit de Handreiking verantwoordingsplicht groepsrisico en PGS 1, deel 6 de maximale bestemmingsplan capaciteit bepaald. Hierbij is conform het HART dichtbij de bron (200 meter) nauwkeurig geïnventariseerd en op afstand globaler.

De bevolkingsvlakken, bestemmingen en gebruikte aannames zijn opgenomen in figuur 3.3[a] en 3.3[b] en bijbehorende tabel 3.2. Voor de risicoberekening zijn conform de circulaire Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen verkeersdeelnemers (treinreizigers) niet meegenomen in de berekening.

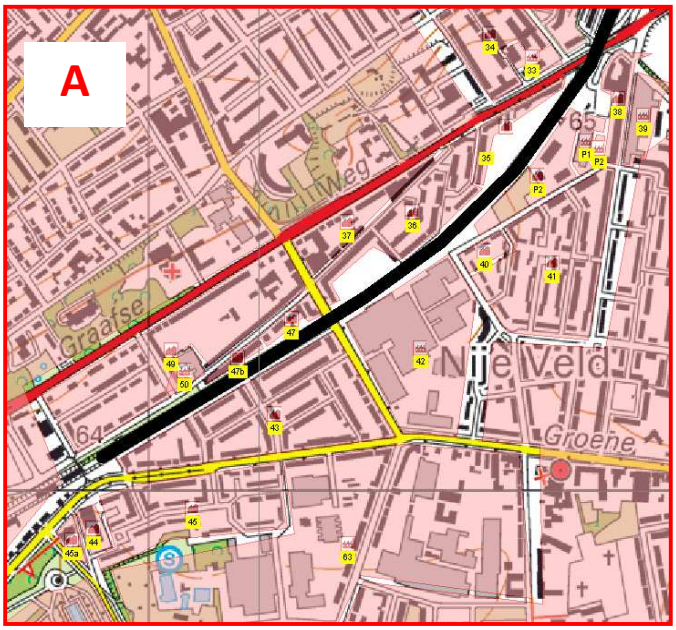

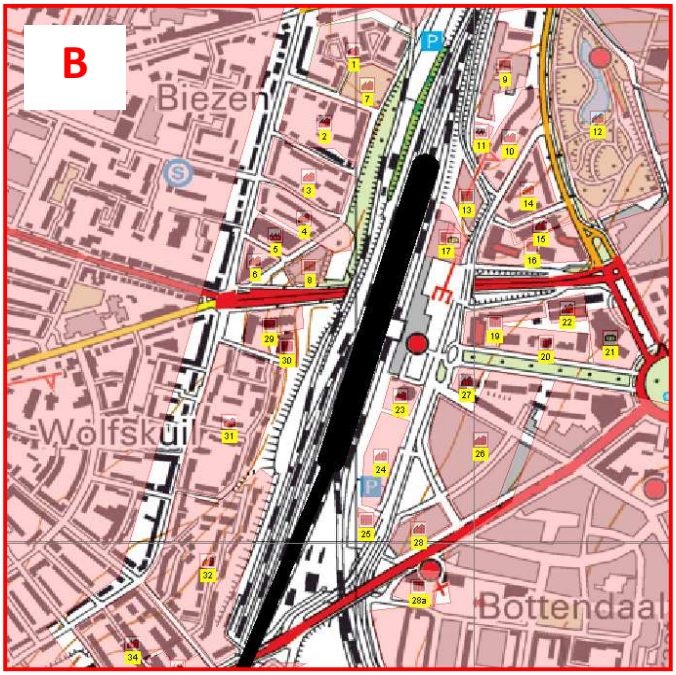
Figuur 3.3: bevolkingsvlakken

Externe veiligheid Nijmegen Hermesterrein

Projectnr. 260979
24 mei 2013 , revisie 00

oranjewoud
Member of Antea Group

blad 9 van 9

Externe veiligheid Nijmegen Hermesterrein

Projectnr. 260979
24 mei 2013 , revisie 00

oranjewoud
Member of Antea Group

nr.	omschrijving	Kengetal	Aantal pers. dag/nacht	Buitenfractie dag/nacht	Aanwezigheid dag/nacht
1	84 woningen	2,4 pers./won.	80/201	0,07-0,01	50%-100%
2	33 woningen/1 x bedrijf midden (100p	2,4 pers./won.	140/79	0,07-0,01	50%-100%
3	38 woningen/1 x bedrijf klein (5p).	2,4 pers./won.	50/91	0,07-0,01	50%-100%
4	33 woningen	2,4 pers./won.	40/80	0,07-0,01	50%-100%
5	Bedrijf midden	100 pers./bedrijf	100/19	0,05-0,01	100%-19%
6	23 woningen	2,4 pers./won.	28/56	0,07-0,01	50%-100%
7	Park	5 pers./ha	2/0	1,00/1,00	100%-0%
8	Detailhandel 8400m^2	1 pers./40m^2	280/0	0,05-0,01	100%-0%
9	kantoor 16500m^2	1 pers./30m^2	550/0	0,05-0,01	100%-0%
10	120 woningen	2,4 pers./won.	144/288	0,07-0,01	50%-100%
11	Bedrijf klein	5 pers./bedrijf	5/1	0,05-0,01	100%-19%
12	Park	5 pers./ha	22/0	1,00/1,00	100%-0%
13	kantoor 18000m^2	1 pers./30m^2	600/0	0,05-0,01	100%-0%
14	60 woningen/5 x bedrijf klein (5p).	2,4 pers./won.	97/144	0,07-0,01	50%-100%
15	120 woningen	2,4 pers./won.	144/288	0,07-0,01	50%-100%
16	kantoor 26500m^2	1 pers./30m^2	883/0	0,05-0,01	100%-0%
17	kantoor 18000m^2	1 pers./30m^2	600/0	0,05-0,01	100%-0%
18	Poppodium (2 x avond per week)	Conform eerdere opgaa	0/1000	0,10-0,9	0%-100%
19	kantoor 17200m^2	1 pers./30m^2	240/0	0,05-0,01	100%-0%
20	kantoor 8550m^2	1 pers./30m^2	285/0	0,05-0,01	100%-0%
21	Schouwburg (1 x avond per week)	1000 pers./	0/1000	0,10-0,09	0%-1000%
22	120 woningen	2,4 pers./won.	125/250	0,07-0,01	50%-100%
23	Hotel groot	250 p	95/250	0,21-0,02	38%-100%
24	ROC NIjmegen	eerdere opgaaf*	1400/266	0,05-0,00	100%-0%
25	kantoor 6000m^2	1 pers./30m^2	200/0	0,05-0,01	100%-0%
26	Stadsbebouwing	120 pers./ha	175/350	0,07-0,01	50%-100%
27	30 woningen	2,4 pers./won.	36/72	0,07-0,01	50%-100%
28	100 woningen	2,4 pers./won.	125/240	0,07-0,01	50%-100%
28a	kantoor 7500m^2	1 pers./30m^2	250/0	0,05-0,01	100%-0%
29	kantoor 12600m^2	1 pers./30m^2	420/0	0,05-0,01	100%-0%
30	kantoor 3000m^2	1 pers./30m^2	100/0	0,05-0,01	100%-0%
31	110 woningen	2,4 pers./won.	132/264	0,07-0,01	50%-100%
32	200 woningen	2,4 pers./won.	240/480	0,07-0,01	50%-100%
33	Bedrijf midden	100 pers./bedrijf	100/19	0,05-0,01	100%-19%
34	Woonwijk midden	70 pers./ha	79/158	0,07-0,01	50%-100%
35	35 woningen	2,4 pers./won.	42/84	0,07-0,01	50%-100%
36	105 woningen	2,4 pers./won.	126/252	0,07-0,01	50%-100%
37	46 woningen/2 x bedrijf klein (5p).	2,4 pers./won.	65/110	0,07-0,01	50%-100%
38	45 woningen	2,4 pers./won.	54/108	0,07-0,01	50%-100%
39	Bedrijf midden	100 pers./bedrijf	100/19	0,05-0,01	100%-19%
40	46 woningen	2,4 pers./won.	55/110	0,07-0,01	50%-100%
41	Woonwijk midden	70 pers./ha	165/330	0,07-0,01	50%-100%
42	Bedrijven hoog	80 pers./ha	390/78	0,05-0,01	100%-20%
43	304 woningen	2,4 pers./won.	365/730	0,07-0,01	50%-100%
44	Kerk midden	50 pers.	50/18	0,12-0,07	100%-36%
45a	300 woningen	2,4 pers./won.	360/720	0,07-0,01	50%-100%
45b	Kerk midden	50 pers.	50/18	0,12-0,07	100%-36%
47	26 woningen	2,4 pers./won.	31/62	0,07-0,01	50%-100%
47b	kantoor 2000m^2	1 pers./30m^2	70/0	0,05-0,01	100%-0%
49	420 woningen	2,4 pers./won.	504/1008	0,07-0,01	50%-100%
50	Bedrijf midden	100 pers./bedrijf	100/19	0,05-0,01	100%-19%
52	Bedrijven midden	80 pers./ha	15860/3173	0,05-0,01	100%-20%
53	Woonwijk midden	70 pers./ha	13.750/27.140	0,07-0,01	50%-100%
54	Woonwijk midden	70 pers./ha	2054/4109	0,07-0,01	50%-100%
55	Buitengebied	1 pers./ha	162/162	1,00-1,00	100%-100%
56	Woonwijk midden	70 pers./ha	5.700/11.400	0,07-0,01	50%-100%

57	Buitengebied	1 pers./ha	30/30	1,00-1,00	100%-100%
58	Bedrijven midden	80 pers./ha	3524/705	0,05-0,01	100%-20%
59	Park	5 pers./ha	44/0	1,00/1,00	100%-0%
60	Woonwijk midden	70 pers./ha	17.180/35.550	0,07-0,01	50%-100%
61	kantoren	200 pers./ha	20.970/0	0,05-0,01	100%-0%
62	Woonwijk midden	70 pers./ha	8915/17.830	0,07-0,01	50%-100%
63	Bedrijven midden	80 pers./ha	624/125	0,05-0,01	100%-20%
64	Stadion (1x per 2 weken)	12.500 pers.	12.500/0	1,00-1,00	100%-0%
65	Popconcert (4x per jaar)	50.000 pers.	50.000/50.000	1,00-1,00	100%-100%
66	Park	5 pers./ha	42/0	1,00/1,00	100%-0%
67	Park	5 pers./ha	156/0	1,00/1,00	100%-0%
68	Ziekenhuis groot	3000 pers.	3000/1170	0,10-0,06	100%-39%
69	Ziekenhuis midden	1500 pers.	1500/585	0,10-0,06	100%-39%
70	Bedrijven midden	80 pers./ha	5149/1030	0,05-0,01	100%-20%
71	Bedrijven midden	80 pers./ha	6363/1273	0,05-0,01	100%-20%

* Onderzoek externe veiligheid voorgenomen Doornroosje-complex. Gemeente Nijmegen: 19 november 2010.

4 Resultaten risicoanalyse

Ten behoeven van de ruimtelijk procedure is het plaatsgebonden risico (paragraaf 4.1) en het groepsrisico berekend (paragraaf 4.2).
Voor het groepsrisico zijn vier scenario's beschouwd, deze zijn weergegeven in tabel 4.1.

Tabel 4.1: Scenario's

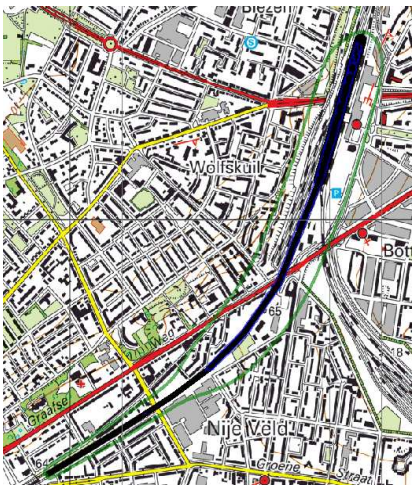
	Huidige invulling plangebied	**Toekomstige invulling plangebied**
Huidig vervoer	scenario 1	scenario 3
Vervoer over 10 jaar	scenario 2	scenario 4

Met de komst van het Basisnet en de daarom anticiperende circulaire Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen is een robuust risicoplafond vastgesteld voor het vervoer van gevaarlijke stoffen per spoor. Het huidige risicoplafond is gelijk aan het plafond over tien jaar. Daardoor zijn de scenario's 1/2 en 3/4 identiek. In dit hoofdstuk zijn dus maar twee scenario's doorberekend.

4.1 Plaatsgebonden risico

In de circulaire Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen zijn gestandaardiseerde maximale PR 10^{-6} contouren opgenomen. Ter hoogte van het plangebied is deze niet aanwezig Er zijn dus geen knelpunten met het plaatsgebonden risico.

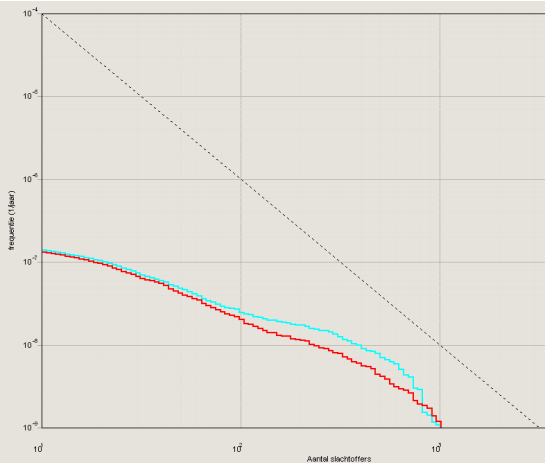
De spoorlijn heeft wel een PR 10^{-7} en een PR 10^{-8} contour, deze zijn weergegeven in figuur 4.1 (de PR 10^{-7} contour ligt zo dicht op de spoorlijn dat deze moeilijk zichtbaar is). Deze contouren hebben geen juridische status, ze geven slechts een indicatie van het risico. En dienen in het kader van het Basisnet als bewaking voor het vervoersplafond.

Figuur 4.1: Plaatsgebonden risicocontouren spoorlijn
Legenda:
— = PR 10^{-7} contour
— = PR 10^{-8} contour

4.2 Groepsrisico

Het groepsrisico van de spoorlijn in de huidige en toekomstige situatie is weergegeven in figuur 4.2.

Figuur 4.2: groepsrisico

Legenda:
- Huidig (0,14 x OW)
- Plan (0,22 x OW)

In figuur 4.3 is te zien dat het groepsrisico onder de oriëntatiewaarde ligt. Wel is sprake van toename van het groepsrisico. Omdat sprake is van een toename van het groepsrisico is verantwoording van het groepsrisico verplicht.

De gemeente Nijmegen beschikt over een (concept) beleidsvisie externe veiligheid waarin kaders voor de verantwoording van het groepsrisico zijn opgesteld.

5 Conclusie

Gemeente Nijmegen is voornemens samen met partners op het Hermesterrein in Nijmegen studio's, appartementen en (kleinschalige) horeca te ontwikkelen. Om deze ontwikkeling mogelijk te maken moet een ruimtelijke procedure doorlopen worden. Het terrein heeft in de huidige situatie namelijk een bedrijfsbestemming.

In de nabijheid van het ontwikkelingsgebied ligt de spoorlijn Nijmegen- 's-Hertogenbosch waarover gevaarlijke stoffen worden vervoerd. De geprojecteerde ontwikkelingen dienen daarom getoetst te worden aan de circulaire Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen.

Plaatsgebonden risico
De PR 10^{-6} contour ter hoogte van het plangebied is niet aanwezig. Er zijn dus geen knelpunten met het plaatsgebonden risico.

Groepsrisico
Het groepsrisico van de spoorlijn neemt door de geprojecteerde ontwikkelingen toe maar blijft onder de oriëntatiewaarde.

Omdat sprake is van toename van het groepsrisico is groepsrisicoverantwoording in het kader van een ruimtelijke procedure verplicht. De gemeente Nijmegen beschikt over een (concept) beleidsvisie externe veiligheid waarin kaders voor de verantwoording van het groepsrisico zijn opgesteld.

Gemeente Nijmegen
College van burgemeester en wethouders
D.t.v. de heer Groeneweg
Omgevingsdienst Regio Nijmegen
Postbus 1603
6501 BP NIJMEGEN

Sector Brandweer
Prof. Bellefroidstraat 11
6525 AG Nijmegen
Postbus 1120
6501 BC Nijmegen

Datum: 08 mei 2014
Betreft: Bestemmingsplanwijziging Nijmegen Midden -17 (ontwikkeling De Genestetlaan)
Bijlage(n): 1

Briefnr: VR/BRW/3041/14/SVDH

Contactpersoon
Sander van den Hoogen
088-4575214
sander.van.den.hoogen@vrgz.nl

Geachte heer Groeneweg,

Op 31 maart 2014 ontvingen wij uw verzoek om advies over het bestemmingsplan Nijmegen Midden -17 (ontwikkeling De Genestetlaan). Op 1 mei hebben wij u hierover een advies gestuurd. Op 8 mei gaf u aan dat de geplande bebouwing gewijzigd is ten opzichte van de situatie in de kwantitatieve risicoanalyse. Volgens deze laatste inzichten beoogt dit bestemmingsplan de realisering van 250 studio's en een groenvoorziening.
Op basis van deze informatie verandert ons advies, uitgebracht in het kader van de verantwoordingsplicht, niet inhoudelijk. Hieronder het advies zoals ook beschreven in de brief van 1 mei.

In de nabijheid van het plangebied vindt vervoer van gevaarlijke stoffen plaats over het spoortraject Arnhem–Nijmegen–Den Bosch. Om die reden moet de gewenste ontwikkeling worden getoetst aan de eisen voor externe veiligheid zoals vastgelegd in de circulaire Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen (cRnvgs). Daarin staan twee risicomaten centraal: het plaatsgebonden risico en het groepsrisico. Voor het plaatsgebonden risico gelden grens- en richtwaarden, voor het groepsrisico geldt een verantwoordingsplicht. Binnen deze verantwoordingsplicht is de veiligheidsregio aangewezen als adviseur over de mogelijkheden voor de rampenbestrijding en de zelfredzaamheid.

Uit de door u aangeleverde stukken blijkt dat de realisatie van het voorgenomen plan leidt tot een toename van het groepsrisico in dit gebied. Verantwoording van het groepsrisico is daarom verplicht.

Uit onze beschouwing van de mogelijkheden voor de rampenbestrijding en zelfredzaamheid (zie bijlage) blijkt dat, hoewel de kans op een incident met gevaarlijke stoffen zeer klein is, er meerdere scenario’s denkbaar zijn die kunnen leiden tot een (zeer) groot effect.

De mogelijkheden voor de rampenbestrijding worden bij een dergelijk incident door de volgende factoren beperkt:

- In de directe omgeving is op dit moment onvoldoende blus- en/of koelwater beschikbaar om de maatscenario's uit de bijlage te bestrijden. Dit geldt voor zowel bronbestrijding (voorkomen incident) als effectbestrijding (beperken schade). Het spoor is op deze locatie tevens onvoldoende bereikbaar.
  Momenteel loopt een traject binnen de gemeente Nijmegen om beide aspecten (bluswater en bereikbaarheid) voor het spoor te verbeteren.
- Bij geen van de maatscenario's uit de bijlage is op voorhand met zekerheid te stellen dat het optreden van het scenario kan worden voorkómen. De bestrijding zal zich in geval van optreden van het scenario richten op het bestrijden en beperken van de effecten.
- Twee van de drie geselecteerde maatscenario's leiden tot een aantal slachtoffers dat de mogelijkheden van de geneeskundige hulpverlening te boven gaat.

Voor de mogelijkheden voor zelfredzaamheid van burgers geldt dat deze worden beperkt doordat:

- de gemeente Nijmegen geen actieve campagne voert om burgers voor te lichten over de risico's van het transport van gevaarlijke stoffen.

Ter verbetering van de mogelijkheden voor de rampenbestrijding en de zelfredzaamheid hebben wij ter overweging enkele maatregelen benoemd in de bijlage bij dit advies. Indien u overweegt één of meerdere maatregelen te treffen, verzoeken wij u contact met ons op te nemen om de exacte realisering te bespreken.

Wij vertrouwen er op u met dit advies van dienst te zijn geweest. Mocht u echter nog vragen hebben dan kunt u uiteraard contact opnemen met ondergetekende. Tot slot verzoeken wij u, conform artikel 3.43 van de Algemene wet bestuursrecht, om ons op de hoogte te stellen van het genomen besluit.

Met vriendelijke groet,

AGH van den Hoogen
Specialist Risico's en Veiligheid

BIJLAGE - ANALYSE VAN BESTEMMINGSPLAN NIJMEGEN MIDDEN -17

1. Ontvangen documenten
Bij uw verzoek om advies hebben wij de volgende documenten ontvangen:

- plankaart "Herontwikkeling de Genestetlaan";
- plankaart "Ontwerp bestemmingsplan Nijmegen Midden -17";
- Bestemmingsplan "Nijmegen Midden -17 - ontwikkeling De Genestetlaan";
- QRA EV Nijmegen Hermesterrein.

2. Doelstelling van het advies
Dit advies heeft als doel inzicht te verschaffen in de mogelijkheden voor de rampenbestrijding en de zelfredzaamheid, zodat deze onderwerpen door het bevoegd gezag kunnen worden betrokken bij de afweging of het groepsrisico te verantwoorden is. Daarnaast bevat dit advies een aantal maatregelen die bij kunnen dragen aan het verlagen van het groepsrisico en het verbeteren van de mogelijkheden voor de rampenbestrijding en de zelfredzaamheid.

3. Selectie van de maatscenario's
Hoewel de kans op een grootschalige calamiteit ten gevolge van het transport van gevaarlijke stoffen zeer klein is, worden voor het toetsen van de mogelijkheden voor de rampenbestrijding en de zelfredzaamheid maatscenario's gehanteerd. Dit zijn scenario's waarbij de effecten zeer groot zijn, maar waarvan het nog denkbaar is dat deze zich voor kunnen doen.

Over het spoortraject Arnhem–Nijmegen–Den Bosch worden zowel brandbare, toxische als tot-vloeistof-verdichte gassen vervoerd. Voor deze drie stofcategorieën zijn afzonderlijke maatscenario's benoemd. Dit zijn respectievelijk de volgende:

- Een plasbrand van vrijgekomen en ontstoken pentaan met een maximale grootte van 750 m^2.
- Het vrijkomen van ammoniak met 10 kilogram per seconde.
- Een warme Bleve[1] van een transporteenheid met propaan.

De gevaarlijke stoffen van deze maatscenario's worden gehanteerd als voorbeeldstoffen in het risicoberekeningsmodel RBM II.[2]

4. Beschouwing van de mogelijkheden voor de rampenbestrijding en zelfredzaamheid
Onderstaand worden de mogelijkheden voor de rampenbestrijding en zelfredzaamheid voor de maatscenario's beschouwd. Voor de slachtofferbepaling is gebruik gemaakt van de slachtoffermodule uit de handreiking Verantwoorde brandweeradvisering externe veiligheid.[3]

[1] Boiling Liquid Expanding Vapour Explosion. Hierbij wordt een transporteenheid met een tot vloeistof verdicht gas dusdanig opgewarmd door brand in de omgeving dat deze faalt en het gas instantaan vrijkomt.
[2] Dit zijn voorbeeldstoffen voor de categorieën LF2, GT3 en GF3. Bron: Achtergronddocument RBM II, versie 1.2, d.d. 20-3-2008.
[3] Verantwoorde brandweeradvisering externe veiligheid, een samenspel tussen veiligheid, ruimtelijke ordening en milieu, eerste uitgave, maart 2010.

Plasbrand van vrijgekomen en ontstoken pentaan met een maximale grootte van 750 m^2

Rampenbestrijding	
Materieel	De mogelijkheden voor de rampenbestrijding liggen bij dit scenario voornamelijk in het afdekken van de vloeistofplas met schuim. Hiervoor is de inzet van minimaal één schuimbluscontainer noodzakelijk. De verwachting is dat deze ongeveer 10 minuten na alarmering ter plaatse kan zijn.
Bereikbaarheid	De bereikbaarheid van een incident op het spoor ter hoogte van het plangebied is onvoldoende. In de gemeente Nijmegen loopt een traject om bluswatervoorziening en bereikbaarheid van het spoor te verbeteren. De bereikbaarheid van het plangebied is voldoende. Het terrein bevat echter doodlopende wegen. Dit is onwenselijk.
Blus-/koelwater	Voor dit scenario is bluswater slechts in beperkte mate bluswater noodzakelijk voor bronbestrijding. Voor effectbestrijding is de bluswatervoorziening voor de panden in het plangebied ontoereikend. De kans bestaat dat door de korte maar hevige hittestraling er brand ontstaat in het aan het spoor gelegen pand in het plangebied.
Tijd	Afhankelijk van het exacte verloop van het scenario zal het al of niet mogelijk zijn om een plasbrand te voorkomen. Op voorhand valt echter niet te voorspellen hoeveel tijd hiervoor beschikbaar is.
Slachtoffers	Bij optreden van dit maatscenario ter hoogte van het plangebied zal het aantal te verwachten slachtoffers binnen de mogelijkheden van de geneeskundige hulpverlening passen. Wij verwachten namelijk ca. 4 slachtoffers die binnen één uur medische hulp behoeven.
Zelfredzaamheid	
Schuilen/vluchten	Bij een plasbrand dienen aanwezige personen te schuilen voor de warmtestraling. Hiervoor zijn binnen het plangebied naar verwachting, in eerste instantie, voldoende mogelijkheden beschikbaar. De kans bestaat dat door de korte maar hevige hittestraling er brand ontstaat in het aan het spoor gelegen pand in het plangebied.
Aanwezige populatie	Binnen het effectgebied van dit maatscenario worden geen functies mogelijk gemaakt die specifiek zijn bedoeld voor verblijf door verminderd of niet-zelfredzame personen.
Alarmering	Het landelijk sirenenetwerk is aangelegd om op grote schaal burgers te alarmeren. De verwachting is dat waarschuwing via dit

	sirenenetwerk voldoende hoorbaar zal zijn voor personen in het plangebied die buiten verblijven.[4] Verder is alarmering van burgers via mobiele telefoons mogelijk door inzet van NL-alert.
Gevaarsinschatting	Een plasbrand nabij het spoor zal vanuit het plangebied naar verwachting goed waarneembaar zijn. De vrijkomende warmtestraling zal aanwezige personen er toe bewegen te schuilen of te vluchten voor deze warmte. De gemeente Nijmegen communiceert niet actief over de risico's van (transport van) gevaarlijke stoffen en over hoe te handelen in geval van een calamiteit. Actieve risicocommunicatie draagt naar verwachting bij aan de mate waarin aanwezige personen in staat moeten worden geacht om het gevaar te onderkennen en juist te handelen in geval van een incident.

Vrijkomen van ammoniak met 10 kg/s

Rampenbestrijding	
Materieel	De mogelijkheden voor de rampenbestrijding liggen bij dit scenario voornamelijk in het met water neerslaan en opmengen van vrijkomende ammoniak. Hiervoor is de inzet van vier blusvoertuigen en een inzet in chemicaliënpak noodzakelijk. De verwachting is dat deze inzet 25 minuten na alarmering mogelijk is.
Bereikbaarheid	De bereikbaarheid van een incident op het spoor ter hoogte van het plangebied is onvoldoende. In de gemeente Nijmegen loopt een traject om bluswatervoorziening en bereikbaarheid van het spoor te verbeteren. De bereikbaarheid van het plangebied is voldoende. Het terrein bevat echter doodlopende wegen. Dit is onwenselijk.
Blus-/koelwater	Voor het bestrijden van het maatscenario is veel, direct bruikbaar, bluswater noodzakelijk. In de directe omgeving van het spoor zijn deze voorzieningen onvoldoende beschikbaar. In de gemeente Nijmegen loopt een traject om bluswatervoorziening en bereikbaarheid van het spoor te verbeteren.
Tijd	Bij dit scenario is geen tijd beschikbaar om het incident te voorkomen. Ammoniak zal reeds vrijkomen op het moment dat de hulpverleningsdiensten zijn gealarmeerd.
Slachtoffers	Bij optreden van dit maatscenario ter hoogte van dit plangebied zal het aantal te verwachten slachtoffers de mogelijkheden van de geneeskundige hulpverlening overstijgen. Wij verwachten ca. 52 slachtoffers die binnen één uur medische hulp behoeven. Binnen dit eerste uur zijn ongeveer tien ambulances beschikbaar.
Zelfredzaamheid	
Schuilen/vluchten	Bij het vrijkomen van toxische stoffen is het van belang dat personen binnen veilig kunnen schuilen. Hiervoor dienen ventilatieopeningen

[4] Bron: Meetpunten- en sirenekaarten, regio Gelderland-Zuid.

	in gebouwen afgesloten te kunnen worden en dient eventuele mechanische ventilatie centraal uitschakelbaar te zijn.
Aanwezige populatie	Binnen het plangebied worden geen functies mogelijk gemaakt die specifiek zijn bedoeld voor verblijf door verminderd of niet-zelfredzame personen.
Alarmering	Het landelijk sirenenetwerk is aangelegd om op grote schaal burgers te alarmeren. De verwachting is dat waarschuwing via dit sirenenetwerk voldoende hoorbaar zal zijn voor personen in het plangebied die buiten verblijven.[5] Verder is alarmering van burgers via mobiele telefoons mogelijk door inzet van NL-alert.
Gevaarsinschatting	Gemeente Nijmegen communiceert niet actief over de risico's van (transport van) gevaarlijke stoffen en over hoe te handelen in geval van een calamiteit. Actieve risicocommunicatie draagt naar verwachting bij aan de mate waarin aanwezige personen in staat moeten worden geacht om het gevaar te onderkennen en juist te handelen in geval van een incident.

Warme Bleve van een vervoerseenheid met propaan

Rampenbestrijding	
Materieel	De mogelijkheden voor de rampenbestrijding liggen bij dit scenario voornamelijk in het voorkómen van een Bleve. Hiervoor is de inzet van minimaal vier blusvoertuigen noodzakelijk. Deze kunnen binnen 25 minuten ter plaatse zijn
Bereikbaarheid	De bereikbaarheid van een incident op het spoor ter hoogte van het plangebied is onvoldoende. In de gemeente Nijmegen loopt een traject om bluswatervoorziening en bereikbaarheid van het spoor te verbeteren. De bereikbaarheid van het plangebied is voldoende. Het terrein bevat echter doodlopende wegen. Dit is onwenselijk.
Blus-/koelwater	Voor het bestrijden van het maatscenario is veel, direct bruikbaar, bluswater noodzakelijk. In de directe omgeving van het spoor zijn deze voorzieningen onvoldoende beschikbaar. In de gemeente Nijmegen loopt een traject om bluswatervoorziening en bereikbaarheid van het spoor te verbeteren.
Tijd	Op voorhand valt niet te voorspellen hoeveel tijd beschikbaar is om een Bleve te voorkomen. Het is echter denkbaar dat het scenario reeds escaleert voordat voldoende materieel is ingezet. Afhankelijk van het verloop van het scenario zal de operationele brandweerleiding dit ter plaatse moeten beoordelen.
Slachtoffers	Bij optreden van dit maatscenario ter hoogte van dit plangebied zal het aantal te verwachten slachtoffers de mogelijkheden van de geneeskundige hulpverlening overstijgen. Wij verwachten ca. 62 slachtoffers die binnen één uur medische hulp behoeven. Binnen dit

[5] Bron: Meetpunten- en sirenekaarten, regio Gelderland-Zuid.

	eerste uur zijn ongeveer tien ambulances beschikbaar.
Zelfredzaamheid	
Schuilen/vluchten	Bij een dreigende Bleve is het wenselijk dat aanwezige personen binnen 150 meter vanaf het incident te voet kunnen vluchten en vanaf 150 meter kunnen schuilen (bijvoorbeeld achter een blinde stenen gevel) of verder kunnen vluchten voor de warmtestraling van de Bleve. Naar verwachting zijn, zowel om te vluchten als te schuilen buiten het plangebied voldoende mogelijkheden beschikbaar.
Aanwezige populatie	Binnen het plangebied worden geen functies mogelijk gemaakt die specifiek zijn bedoeld voor verblijf door verminderd of niet-zelfredzame personen.
Alarmering	Het landelijk sirenenetwerk is aangelegd om op grote schaal burgers te alarmeren. De verwachting is dat waarschuwing via dit sirenenetwerk voldoende hoorbaar zal zijn voor personen in het plangebied die buiten verblijven.[9] Verder is alarmering van burgers via mobiele telefoons mogelijk door inzet van NL-alert.
Gevaarsinschatting	De kenmerken van het incident (een brand op het spoor) zullen aanwezige personen naar verwachting niet direct aanzetten tot vluchten. Verder communiceert de gemeente Nijmegen niet actief over de risico's van (transport van) gevaarlijke stoffen en over hoe te handelen in geval van een calamiteit. Actieve risicocommunicatie draagt naar verwachting bij aan de mate waarin aanwezige personen in staat moeten worden geacht om het gevaar te onderkennen en juist te handelen in geval van een incident.

5. Mogelijke maatregelen ter verbetering van de mogelijkheden voor de rampen-bestrijding en de zelfredzaamheid van burgers

Onderstaand worden maatregelen gegeven ter verbetering van de mogelijkheden voor de rampenbestrijding en de zelfredzaamheid van burgers. Dit betreft een niet-limitatieve opsomming. Niet alle maatregelen zijn te treffen binnen de ruimtelijke procedure. Indien u één of meerdere van onderstaande maatregelen overweegt te treffen, verzoeken wij u contact met ons op te nemen over de exacte uitvoering.

In onze beoordeling van het bestemmingsplan hebben wij gekeken naar aspecten die van invloed kunnen zijn op de fysieke veiligheid en het optreden van de brandweer:

- *Geadviseerd wordt met toekomstige bewoners te communiceren over het risico van het vervoer van gevaarlijke stoffen over het spoor.*
  In geval van een incident met gevaarlijke stoffen worden aanwezigen in de omgeving gewaarschuwd via het landelijke sirenenetwerk en NL-alert. De dekking in het plangebied is voldoende.
  Gemeente Nijmegen voert echter geen proactieve risicocommunicatie richting burgers. Aanwezigen in het plangebied zullen daarom een dreigende calamiteit op het spoor niet altijd als zodanig herkennen en het juiste handelingsperspectief kiezen (schuilen of vluchten). Aanbevolen wordt daarom met de toekomstige bewoners en gebruikers te communiceren over het risico van het vervoer van gevaarlijke stoffen per spoor.

- *Geadviseerd wordt eventuele mechanische ventilatie te voorzien van een (centraal bediende) noodschakelaar.*
  In geval van een toxisch scenario dienen personen in het plangebied te schuilen. Bouwwerken welke worden gebouwd volgens het Bouwbesluit 2012 worden als voldoende luchtdicht gezien om bescherming te bieden tegen en toxische wolk. In geval van de aanwezigheid van mechanische ventilatie wordt geadviseerd deze te voorzien van een (centraal bediende) noodschakelaar.

- *Geadviseerd wordt de gebouwen in het plangebied te voorzien van vluchtwegen die naar de risicoluwe zijde (zuidoostzijde) gericht zijn.*
  In geval van een dreigende Bleve op het spoor is het van belang dat aanwezigen in het plangebied snel kunnen vluchten. Hiertoe dienen de gebouwen over ontvluchtingsmogelijkheden aan de risicoluwe zijde te beschikken en dient de openbare ruimte voldoende mogelijkheden te hebben om verder van de risicobron af te vluchten. Aan de hand van het voorgelegde plan worden wat betreft de inrichting van de openbare ruimte geen beperkingen voor de ontvluchting geconstateerd.

- *Geadviseerd wordt om in samenwerking met de gemeente Nijmegen en de brandweer de mogelijkheden te onderzoeken om in het noorden van het plangebied een extra ontsluiting te realiseren.*
  Voor de brandweer en hulpdiensten zijn doodlopende wegen (ook op eigen terrein) onwenselijk. Een extra ontsluiting aan de noordzijde van het plangebied is daarom wenselijk. Indien dit niet mogelijk is, wordt geadviseerd een keervoorziening te realiseren.
  Om de bereikbaarheid van het spoor te verbeteren zouden in de afscheiding tussen spoor en plangebied tevens toegangen tot het spoor aangelegd moeten worden. De gemeente Nijmegen heeft recent een traject ingezet om de bereikbaarheid van het spoor te verbeteren; in dat kader zouden dergelijke voorzieningen getroffen kunnen worden.

- *Geadviseerd wordt om in samenwerking met de gemeente Nijmegen en de brandweer de mogelijkheden te onderzoeken om bluswatervoorzieningen ten behoeve van het spoor te realiseren in het plangebied.*
  Het Bouwbesluit 2012 stelt eisen aan de beschikbaarheid van bluswater bij het pand. Afstand van de bluswatervoorziening(en) tot de brandweertoegang van gebouwen dient maximaal 40 meter te bedragen. De benodigde capaciteit van de voorziening is voor een dergelijk complex minimaal 30 m^3 water per uur. De situatie ter plekke voldoet niet aan de afstandsvereiste.
  Er zal daarom een aanvullende voorziening aangelegd moeten worden.
  De gemeente Nijmegen heeft recent een traject ingezet om aanvullende bluswatervoorzieningen voor het spoor te realiseren (debiet minimaal 90 m^3 water per uur). De (semi-)openbare ruimte in het plangebied is geschikt voor deze bluswatervoorzieningen. Mogelijk kunnen voorzieningen voor bouwwerken en het spoor in samenhang gerealiseerd worden.

Collegevoorstel
Openbaar

GEMEENTE Nijmegen

Onderwerp

Beantwoording schriftelijke vragen fracties Groen Links, D66, CDA en PvdA inzake bouwplan Vossenlaan

Programma
Grondbeleid

BW-nummer

Portefeuillehouder
B. Velthuis

Samenvatting
Op 7 juli 2015 hebben de fracties van Groen Links, D66, CDA en PvdA schriftelijke vragen gesteld over het bouwplan aan de Vossenlaan. Met bijgaande brief beantwoorden wij deze vragen.

Directie/afdeling, ambtenaar, telefoonnr.
OB10, Wim Pranger, 8720

Datum ambtelijk voorstel
20 augustus 2015

Registratienummer
D152091084

Ter besluitvorming door het college

1. De brief aan de fracties van GroenLinks, D66, CDA en PvdA over het bouwplan aan de Vossenlaan vast te stellen.

Paraaf akkoord | Datum

Projectontwikkelaar
W. Pranger

☒ Alleen ter besluitvorming door het College
☒ Actief informeren van de Raad

Besluit B&W d.d. 3 november 2015 nummer: 3.14
☒ Conform advies
☐ Aanhouden
☐ Anders, nl.

Paraaf akkoord | Datum

Bestuursagenda

Gemeentesecretaris

Portefeuillehouder

Ontwikkelingsbedrijf
Projectontwikkeling

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 329 96 10
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Aan de fractie van Groen Links
t.a.v. de heer N. Vergunst,
de fractie van D66
t.a.v. de heer T . van Elferen,
de fractie van PvdA
t.a.v. mevrouw G . Schellekens
en de fractie van CDA
t.a.v mevrouw J. Rotink

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
	OB10/D152091066	Wim Pranger
Onderwerp	**Datum uw brief**	**Doorkiesnummer**
Vragen ex art. 39 inzake Bouw aan de Vossenlaan	7 juli 2015	(024) 3298720

Geachte mevrouw Rotink, mevrouw Schellekens, heer van Elferen en heer Vergunst,

Op 7 juli jongstleden stelde u de volgende vragen met betrekking tot bouw aan de Vossenlaan.
Op de eerste plaats excuus voor de late beantwoording.

1. *Klopt het dat de verkoop aan de projectontwikkelaar van het voormalige ROC-terrein is gekoppeld aan de verkoop van een terrein aan de Genestetlaan?*
Het klopt dat er een gecombineerde concept koopovereenkomst is met de Vossenlaan 44 en het terrein aan de Genestetlaan.

2a. *Is hierbij een voorbehoud gemaakt ten aanzien van het bestemmingsplan Vossenlaan?*
Beide verkopen zijn uitsluitend afhankelijk van de bestemmingswijziging van het betreffende terrein en worden zelfstandig afgewikkeld.

2b. *Zo ja, waarom is de bestemmingsplanwijziging van de Genestetlaan niet gekoppeld aan de te verwachte bestemmingsplanwijziging aan de Vossenlaan en tegelijkertijd aan de gemeenteraad voorgelegd?*
De plannen zijn contractueel gezien zelfstandig te ontwikkelen. Het doorgaan van een plan en de verkoop van het betreffende perceel is niet verbonden aan het doorgaan en de verkoop van het andere perceel. De plannen voor de Genestetlaan zijn verder gevorderd dan die van de Vossenlaan, vandaar dat deze niet gelijktijdig aan de raad worden voorgelegd.

3a. *De nieuwbouw van het project aan de Vossenlaan is eerst aanbesteed, later is deze aanbesteding stop gezet. Waarom is de procedure op deze manier doorlopen?*
De aanbesteding had een te lage opbrengst als resultaat naar de mening van ons college. Er heeft geen gunning plaatsgevonden.

3b. *Wat waren de voorwaarden van deze openbare aanbesteding en waren deze voorwaarden voor iedere deelnemer hetzelfde?*

Gemeente Nijmegen
Ontwikkelingsbedrijf
Projectontwikkeling

Vervolgvel
1

De voorwaarden waren voor alle deelnemers gelijk. De algemene voorwaarden en het proces verbaal van aanbesteding zijn bijgevoegd.

4. *Wilt u ons over bovengenoemde punten, indien noodzakelijk, onder geheimhouding een brief sturen?*
Deze brief zien wij als antwoord op uw verzoek.

5. *De Hazenkamp heeft een actieve bevolking die graag betrokken wordt bij de planontwikkeling aan de Vossenlaan. Ziet het college hier net als onze fracties ook mogelijkheden voor burgerparticipatie?*
Ja, ons college is er voorstander van om samen met de buurt een plan te ontwikkelen met voldoende draagvlak.

Wij veronderstellen u met de beantwoording van uw vragen afdoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls drs. B. van der Ploeg

1

ALGEMENE VOORWAARDEN VOOR DE VERKOOP BIJ OPENBARE INSCHRIJVING VAN REGISTERGOEDEREN

BEGRIPPEN

In deze algemene voorwaarden wordt verstaan onder:

1. **Verkoop bij inschrijving:**
   de verkoop van registergoed in het openbaar - anders dan bij veiling - ten overstaan van een notaris, waarbij het bod uitsluitend schriftelijk, door middel van inschrijvingsbiljetten, wordt uitgebracht.

2. **De zitting:**
   de openbare bijeenkomst waarop de inschrijvingsbiljetten worden ontsloten en openbaar gemaakt.

3. **Algemene inschrijvingsvoorwaarden:**
   deze algemene voorwaarden.

4. **Bijzondere inschrijvingsvoorwaarden:**
   de notariële akte waarin de verkoper de bijzondere inschrijvingsvoorwaarden en de overige voor de verkoop bij inschrijving relevante gegevens vaststelt en - voorzover daarvan blijkens die akte niet wordt afgeweken - deze algemene voorwaarden van toepassing verklaart.

5. **Notaris:**
   de notaris, zijn plaatsvervanger of de waarnemer van zijn kantoor, te wiens overstaan de verkoop bij inschrijving wordt gehouden, zijnde in casu Mr M.J.J. de Wit, notaris te Nijmegen.

6. **Registergoed:**
   de onroerende zaak die bij inschrijving wordt verkocht of het bij inschrijving te verkopen zelfstandig voor overdracht vatbare beperkte recht op een onroerende zaak. Onder het begrip registergoed wordt, naast het appartementsrecht, mede verstaan het lidmaatschap van een vereniging of een coöperatie, rechtgevend op het uitsluitend gebruik van één of meer onroerende zaken of gedeelten daarvan. Het begrip registergoed omvat ook de roerende zaken welke tezamen met de onroerende zaak worden verkocht.

7. **Verkoper:**
   de eigenaar van - of de gerechtigde tot - het registergoed in wiens opdracht de verkoop bij inschrijving wordt gehouden.

8. **De inschrijving:**
   het uitbrengen van een bod op de zitting door middel van het inleveren van een inschrijvingsbiljet.

9. **Bod:**

HEKKELMAN & ADVOCATEN NOTARISSEN

HEKKELMAN NOTARISSEN N.V.
ORANJESINGEL 41
POSTBUS 1468
6501 BL NIJMEGEN
WWW.HEKKELMAN.NL

Gemeente Nijmegen
Ontwikkelingsbedrijf
t.a.v. de heer M. van Schijndel
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Nijmegen, 9 maart 2012

Ons kenmerk	:	N2011.1302/01 DW/CN
In behandeling bij	:	mr. M.J.J. de Wit
Betreft	:	openbare inschrijving Vossenlaa 44 te Nijmegen
Doorkiesnummer	:	024-3828402
Direct faxnummer	:	024-3828488
E-mailadres	:	m.de.wit@hekkelman.nl

Geachte heer Van Schijndel,

Bijgaand zend ik u het afschrift van het proces-verbaal van openbare inschrijving.

Voor de volledigheid meld ik nog dat ik twee biedingen niet geaccepteerd heb vanwege de inhoud en de strekking daarvan. Bijgaand treft u kopieën aan van deze geweigerde inschrijvingen, opdat u kunt beoordelen dat ik deze inschrijvingen terecht heb geweigerd.

Vertrouwende u hiermede van dienst te zijn geweest,

met vriendelijke groet,

Hekkelman Notarissen N.V.
mr. M.J.J. de Wit
notaris

Bijlage(n): 3

HEKKELMAN ADVOCATEN & NOTARISSEN IS DE HANDELSNAAM WAARONDER HEKKELMAN ADVOCATEN N.V. (KVK CENTRAAL GELDERLAND NR. 09170462) EN HEKKELMAN NOTARISSEN N.V. (KVK CENTRAAL GELDERLAND NR. 09170507), BEIDE STATUTAIR GEVESTIGD TE NIJMEGEN, IEDER VOOR EIGEN REKENING WERKEN. OP ONZE DIENSTVERLENING ZIJN VAN TOEPASSING DE ALGEMENE VOORWAARDEN, ZIE OMMEZIJDE, WAARIN ONDER ANDERE EEN BEPERKING VAN DE AANSPRAKELIJKHEID IS OPGENOMEN.

1

AKTE NOTARIS DE WIT, 2012
Voorbereid door: Mr de Wit
Dossier: 2011.1302/01/dW

PROCES-VERBAAL OPENBARE INSCHRIJVING
(Vossenlaan 44 te Nijmegen)

Aantal bijlagen
gehecht aan de
originele akte: 9

Vandaag, negen maart tweeduizend twaalf, ----------
verschijnt voor mij, Mr Martinus Johannes Joseph DE WIT, notaris te Nijmegen, de -----
hierna vermelde persoon: ----------
Catharina Maria Johanna Reinera Nachtegaal, te dezer zake woonplaats kiezend op haar kantooradres Oranjesingel 41 te 6511 NN Nijmegen, geboren te Lent ----------
(gemeente Elst) op tweeëntwintig juni negentienhonderd negenenzestig, werkzaam ten kantore van mij, notaris, ten deze handelend in haar hoedanigheid van schriftelijk gevolmachtigde van de publiekrechtelijke rechtspersoon: GEMEENTE NIJMEGEN, - onder andere kantoorhoudend Korte Nieuwstraat 6 te 6511 PP Nijmegen, ter ---------
uitvoering van een besluit van het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente van negen januari tweeduizend twaalf, nummer 3.17. Het besluit is aan -- deze akte gehecht (bijlage 1). ----------
De volmacht is verstrekt door Erik Theodorus Wilhelmus Maria Top, hoofd van het -- bureau Grondzaken, afdeling Ontwikkelingsbedrijf, woonplaats kiezend Korte ---------
Nieuwstraat 6 te 6511 PP Nijmegen, geboren op éénendertig december ----------
negentienhonderd zesenvijftig te Nijmegen, gehuwd, rijbewijs nummer 4059623002, daartoe gemachtigd bij besluit van dertien januari tweeduizend twaalf, nummer ------
12.0001060, van de Burgemeester van de Gemeente Nijmegen op grond van het --- bepaalde in artikel 171 lid 2 van de Gemeentewet, ----------
De Gemeente Nijmegen wordt hierna genoemd: de verkoper. ----------
Het bestaan van de volmachten is mij, -- notaris, genoegzaam gebleken uit twee - (2) aan deze akte gehechte stukken ----- (bijlagen 2 en 3). ----------

OPENBARE VERKOOP BIJ INSCHRIJVING ----------
De comparante, handelend als gemeld, verzocht aan mij, notaris, uit naam van de -- verkoper te willen overgaan tot verkoop bij een openbare inschrijving van het ---------
volgende: ----------

REGISTERGOED ----------
het voormalige schoolgebouw met bijbehorende grond en toebehoren aan de --------
Vossenlaan 44 te 6531 SM Nijmegen, kadastraal bekend gemeente Hatert sectie L - nummer 3500, kadastraal groot zesenzestig are en zeventig centiare ----------
(66 a en 70 ca), hierna te noemen: het registergoed. ----------

WIJZE VAN EIGENDOMSVERKRIJGING ----------
De vermelde onroerende zaak werd door de verkoper in eigendom verkregen door - inschrijving in de registers gehouden door de Dienst voor het kadaster en de --------- openbare registers in register 4 op één juli tweeduizend acht in deel 54969 nummer 149 van een afschrift van een akte tot levering ingevolge koop, op dezelfde dag ----- verleden voor Mr M.L. van de Geer, notaris te Nijmegen. ----------
Die akte houdt in kwijting voor de betaling van de koopprijs. ----------
Omschrijving erfdienstbaarheden, kwalitatieve bedingen, kettingbedingen en/of ---------- bijzondere verplichtingen ----------
Voor bestaande kettingbedingen wordt verwezen naar een akte, verleden op dertig - januari negentienhonderd negenenzestig voor Mr C.A. Appelboom, destijds notaris - te Nijmegen, overgeschreven in de daartoe bestemde openbare registers ---------- (voormalige bewaring te Nijmegen) op dezelfde dag in deel 1489 nummer 86. --------
Daarin komt woordelijk voor: ----------
(begin aangehaalde tekst) ----------

1. *Het verkochte zal worden bebouwd met een huishoud- en vakschool, terwijl de - bebouwing zes en dertig maanden na het verlenen van de bouwvergunning ----- gereed moet zijn blijkens een voltooiingsbewijs, afgegeven door Bouw- en ------- Woningtoezicht van de Dienst Publieke Werken en Volkshuisvesting; een -------- gebruik van het verkochte en de op te richten huishoud- en vakschool voor ------ andere doeleinden is zonder schriftelijke toestemming van Burgemeester en ---- Wethouders niet geoorloofd; ----------*
8. *Het onbebouwde gedeelte van het perceel moet op deugdelijke wijze worden --- afgescheiden en in goede staat worden onderhouden. De te plaatsen ---------- erfafscheidingen dienen vooraf te worden goedgekeurd door Burgemeester en - Wethouders; ----------*
9. *Het onbebouwde gedeelte van het perceel zal als tuin, speelterrein of ---------- parkeergelegenheid worden aangelegd en onderhouden en hierop zullen zonder goedvinden van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen generlei ---------- voorwerpen los of vast worden geplaatst buiten hetgeen behoort tot de aanleg - van de tuin of het speelterrein; ----------*
10. *De gevels en het dak van de bebouwing op het gekochte mogen niet voor ------- reclamedoeleinden worden gebezigd. ----------*
11. *Op het terrein mogen geen inrichtingen worden opgericht, waarvoor volgens de Hinderwet vergunning nodig is; ----------*
12. *Koopster of opvolgende verkrijger is verplicht bij gehele of gedeeltelijke ---------- overdracht van het gekochte de hiervoor sub 1, 8 tot en met 11 en 13 gemaakte bedingen alsmede dit beding in de akte van vervreemding van toepassing te ---- verklaren en voor en namens de gemeente aan te nemen; ----------*
13. *Koopster of opvolgende verkrijger is bij niet naleving van de uit deze ---------- koopovereenkomst voortvloeiende verplichtingen uitgezonderd de onder 12 ----- omschreven verplichting, na daarvan door Burgemeester en Wethouders in ----- kennis te zijn gesteld, voor elke maand gedurende welke hij/zij in verzuim is een bedrag van éénduizend gulden (ƒ 1.000,00) aan de gemeente Nijmegen --------- verschuldigd; ----------*

Indien koopster of opvolgende verkrijger niet nakomt de onder 12 omschreven verplichting verbeurt hij/zij aan de gemeente Nijmegen een boete gelijk aan het bedrag van de door koopster aan de gemeente Nijmegen betaalde koopsom. ---
(einde aangehaalde tekst) ----------
Voor zover in bovengenoemde bepalingen nog relevante verplichtingen voorkomen welke verkoper verplicht is aan koper op te leggen, doet hij dat bij deze en wordt een en ander bij deze door koper aanvaard. Dit geldt niet voor de in de aangehaalde ----- tekst gemelde bepalingen 1 en 10. De bepalingen 1 en 10 zijn hiermede volledig ---- *vervallen*. ----------
DE INSCHRIJVINGSVOORWAARDEN ----------
Op de verkoop bij openbare inschrijving zijn van toepassing de: ----------
- ALGEMENE VOORWAARDEN VOOR DE VERKOOP BIJ OPENBARE --------- INSCHRIJVING VAN REGISTERGOEDEREN (verder te noemen "de Algemene Voorwaarden")(verder te noemen "de Algemene Voorwaarden") (bijlage 4), die - geacht worden woordelijk te zijn opgenomen in deze akte; ----------
en de ----------
- BIJZONDERE INSCHRIJVINGSVOORWAARDEN, die vooraf bekend zijn ------- gemaakt, te weten: ----------
  1. **De voor gegadigden openbare zitting en de inschrijving** ----------
     De inschrijving vindt plaats tijdens een openbare zitting op het ---------- notariskantoor, waarvan verslag wordt gedaan in dit proces-verbaal. De ---- inschrijving geschiedt door middel van inschrijfbiljetten die overeenkomstig artikel 3 van de Algemene Voorwaarden zijn ingeleverd bij de notaris. -------
  2. **De betaling** ----------
     De koopprijs, de overdrachtsbelasting en het verder aan de verkoper -------- verschuldigde dienen te worden voldaan uiterlijk op negen mei tweeduizend veertien dan wel, wanneer deze datum daarvóór is gelegen, uiterlijk vier (4) weken nadat de hierna te melden ontbindende voorwaarde met betrekking - tot de gunning is vervallen. ----------
     Het door de koper verschuldigde bedrag aan kosten dient conform artikel 10 lid 1 sub a van de Algemene Voorwaarden te worden voldaan uiterlijk op de achtste dag na de voorwaardelijke gunning. ----------
  3. **Omzet-, overdrachtsbelasting** ----------
     Volgens opgave van de verkoper is ter zake van de levering géén ---------- omzetbelasting, doch wel overdrachtsbelasting verschuldigd. ----------
     Dit laat onverlet de mogelijkheid van de koper om op grond van de wet in -- aanmerking te komen voor vrijstelling van overdrachtsbelasting, doch dit is voor rekening van de koper. ----------
  4. **Aanvaarding** ----------
     De koper kan het gekochte aanvaarden vrij van huur, pacht of andere ------- gebruiksrechten van derden, behoudens: ----------
     - een bestaande huurovereenkomst met de stichting Stichting Kristallis tot -- één augustus tweeduizend twaalf, met een verlengingsoptie tot één -------- augustus tweeduizend dertien. Koper is bij wege van een derdenbeding -- ten behoeve van Stichting Kristallis onherroepelijk verplicht genoemde ---- huurder in de gelegenheid te stellen deze huurovereenkomst te verlengen met drie (3) maal twee (2) jaar. Vanaf één augustus tweeduizend dertien -

zal alsdan de kale huurprijs jaarlijks kunnen worden geïndexeerd conform het bepaalde in de artikelen 9.1 tot en met 9.4 van de Algemene ----------
Bepalingen van de thans bestaande huurovereenkomst. ----------
Koper verklaart bekend te zijn met deze huurovereenkomst en met ---------
gemelde Algemene Bepalingen; en ----------
- een huurovereenkomst met de besloten vennootschap met beperkte -------
aansprakelijkheid KPN Mobile The Netherlands B.V., gezeteld te 's- --------
Gravenhage, betreffende een opstelpunt voor een antenne-installatie. -----
Koper verklaart eveneens bekend te zijn met deze huurovereenkomst. ----
Indien de koper eerder dan onder 2 voorzien overgaat tot voldoening aan al zijn betalingsverplichtingen, kan hij het gekochte ook eerder, onmiddellijk na die betaling, aanvaarden. ----------
Het gekochte is voor rekening en risico van de koper vanaf de onder 2 ------
vermelde vervaldag voor de betaling van de koopprijs of zoveel eerder als -
deze betaling plaats vindt. ----------

5. **Eigenschappen en verontreinigingsrisico** ----------
Voor zover verkoper bekend dateert de opstal van ongeveer ----------
negentienhonderd negenenzestig en is sedertdien in gebruik geweest als --
schoolgebouw. ----------
De verkoper wijst op de volgende bijzonderheden:. ----------
Het risico van de geschiktheid voor toekomstig gebruik berust bij de koper.
De verkoper is niets bekend omtrent verontreiniging van de bodem of van --
de opstallen welke het naar de thans geldende maatstaven ongeschikt ------
maken voor het hiervoor aangegeven gebruik, anders dan hetgeen is -------
geconstateerd in een verkennend bodemonderzoek de dato achttien januari tweeduizend zes, uitgevoerd door Syncera De Straat (projectnummer -------
B05B0685); met de inhoud van dit rapport is koper bekend. ----------
De verkoper weet niet van de aanwezigheid van ondergrondse opslagtanks voor vloeistoffen of gassen. In het registergoed kunnen asbesthoudende ---
stoffen aanwezig zijn. Bij eventuele verwijdering van asbesthoudende -------
materialen dienen op grond van milieuwetgeving speciale maatregelen ------
genomen te worden. Koper verklaart hiermee bekend te zijn en vrijwaart ----
verkoper voor alle aansprakelijkheid die uit de aanwezigheid van enig -------
asbest in het verkochte kan voortvloeien. ----------
Aan verkoper is niet bekend of ten aanzien van het verkochte beschikkingen -
of bevelen in de zin van artikel 55 van de Wet bodembescherming zijn --------
genomen door het bevoegd gezag. ----------
Mocht alsnog van verontreiniging blijken dan is dit voor rekening van de ----
koper, tenzij deze kan aantonen dat de verkoper in zijn verklaringen ---------
hierover is te kort geschoten. ----------

6. **Aan het registergoed verbonden rechten en plichten** ----------
Verwezen wordt naar hetgeen hiervoor onder het kopje "Omschrijving --------
erfdienstbaarheden, kwalitatieve bedingen, kettingbedingen en/of bijzondere -
verplichtingen" is opgenomen. ----------
De bieder verklaart zich hiermee bekend en aanvaardt de daaruit eventueel voortvloeiende verplichtingen. ----------

7. **Voorbehoud recht van beraad** ----------

De verkoper maakt gebruik van zijn recht van beraad als vermeld in artikel 8 lid 3 van de Algemene Voorwaarden. Indien de verkoper vervolgens wil ----- gunnen zal hij daarvan doen blijken uit een, vóór het verstrijken van de ----- beraadstermijn, op te maken akte van voorwaardelijke gunning. ----------

8. **Gunning onder ontbindende voorwaarde** ----------
   a. Wanneer verkoper overgaat tot gunning zal deze gunning in ieder geval plaatsvinden onder de bij vervulling ontbindende voorwaarde dat niet ---- uiterlijk twee (2) jaar na heden, te weten op negen maart tweeduizend --- veertien, met betrekking tot het registergoed een bestemmingsplan is --- vastgesteld (hetwelk door de verkoper in procedure zal worden ---------- gebracht), waarbij aan het registergoed de bestemming ---------- "maatschappelijke doeleinden/wonen" is toegekend. ----------
   Deze ontbindende voorwaarde treedt ook in werking indien en zodra het bestemmingsplan wel gewijzigd is vastgesteld zoals hiervoor bedoeld, --- maar er binnen de beroepstermijn (al dan niet eindigend ná negen maart tweeduizend veertien), een voorlopige voorziening is gevraagd ten ------- aanzien van het vastgestelde bestemmingsplan. ----------
   b. Indien het bestemmingsplan door de Raad van de Gemeente Nijmegen - gewijzigd is vastgesteld (inhoudende dat op basis van het ---------- bestemmingsplan aan het registergoed de gewijzigde bestemming ------- "maatschappelijke doeleinden/wonen" is toegekend) én er binnen de ---- beroepstermijn geen voorlopige voorzieningen zijn gevraagd, is de in de aanhef van deze bepaling gemelde ontbindende voorwaarde vervallen -- en dient binnen vier (4) weken daarna, of uiterlijk negen mei tweeduizend veertien, de akte van kwijting te worden opgemaakt waardoor de ---------- juridische levering van het registergoed daarmede plaatsvindt. ----------
   c. Het onder b. bepaalde geldt eveneens voor de situatie dat het ---------- bestemmingsplan betreffende het registergoed met de gewijzigde -------- bestemming "maatschappelijke doeleinden/wonen" op negen maart ------ tweeduizend veertien niet in werking is getreden, doch de koper uiterlijk - op acht maart tweeduizend veertien schriftelijk aan de verkoper heeft ---- medegedeeld het registergoed toch voor de prijs waarvoor ---------- voorwaardelijk is gegund, te willen afnemen. ----------
   d. Koper dient zich uiteraard te onthouden van het (doen) vragen van ------- voorlopige voorzieningen tegen het vastgestelde bestemmingsplan. ------
   e. De kosten van deze voorgenomen bestemmingswijziging, inclusief de --- eventuele planschade, zijn voor rekening van verkoper. ----------

9. **Indexering van de koopprijs** ----------
   De koopprijs waarvoor voorwaardelijk is gegund, wordt jaarlijks geïndexeerd op basis van het consumentenprijsindexcijfer Alle Huishoudens zoals dat --- wordt gepubliceerd door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), en -- wel voor het eerst een jaar na de datum van ondertekening van de akte van voorwaardelijke gunning. Indexering kan echter niet leiden tot een lagere --- koopprijs. ----------

10. **Overdracht van rechten** ----------
    Koper is tot het moment van voltooiing van de levering van het registergoed niet gerechtigd zijn rechten dan wel zijn rechtsverhouding ten opzichte van

de Gemeente Nijmegen betreffende de onderhavige overeenkomst aan een derde over te dragen, anders dan met goedkeuring van de Gemeente ------- Nijmegen. ----------

11. **Bekendheid met de inschrijvingsvoorwaarden** ----------
De Algemene Voorwaarden en deze Bijzondere Voorwaarden zijn ter ------- inzage gelegd van belangstellenden, waarvan melding is gemaakt in -------- publicaties vooraf. Ook in de beschikbaar gestelde inschrijfbiljetten wordt --- verwezen naar deze voorwaarden. ----------
Door in te schrijven erkent de bieder met deze Algemene en Bijzondere ---- Voorwaarden bekend te zijn en acht hij zich daaraan, evenals de verkoper, onvoorwaardelijk gebonden. ----------

DE INSCHRIJVING ----------
Nadat de ter zitting aanwezigen door mij, notaris, op de hoogte zijn gesteld van de -- gang van zaken bij de inschrijving en de toepasselijkheid van de Algemene en ------- Bijzondere Voorwaarden en nadat de aanwezigen de gelegenheid hebben gekregen vragen te stellen, heb ik notaris, de gegadigden verzocht de inschrijfbiljetten in een - gesloten envelop bij mij in te leveren. ----------
Vervolgens heb ik, notaris, de enveloppen gevoegd bij die welke vooraf aan mij, ----- notaris, overeenkomstig artikel 3 leden 3 en 4 van de Algemene Voorwaarden, in --- bewaring zijn gegeven, nadat door mij, notaris, is vastgesteld dat deze enveloppen - zich in ongeschonden gesloten staat bevinden. ----------
Daarna heb ik, notaris, alle zeven enveloppen geopend en van de inhoud en --------- geldigheid van de zich daarin bevindende inschrijfbiljetten kennisgenomen, een en - ander eventueel met toepassing van de regeling in artikel 4 van de Algemene -------- Voorwaarden. Twee biedingen zijn door mij, notaris, niet geaccepteerd. ----------
Alle inschrijfbiljetten worden aan deze akte gehecht (Bijlage(n) 5 tot en met 9). -------

BIEDINGEN ----------
Daarna zijn door mij, notaris, alle geboden bedragen bekend gemaakt. Hetzelfde ---- geldt voor de namen van de bieders, in een willekeurige volgorde los van de ---------- biedingen. ----------

Slot akte ----------
Dit proces-verbaal is opgemaakt te Nijmegen op de datum als aan het begin van ---- deze akte vermeld. ----------
De comparante is mij, notaris, bekend. De zakelijke inhoud van het proces-verbaal is aan hen opgegeven en toegelicht. ----------
De comparante heeft verklaard op volledige voorlezing van het proces-verbaal geen prijs te stellen, van de inhoud van dit proces-verbaal te hebben kennis genomen en te zijn gewezen op de gevolgen die voor de partijen bij de proces-verbaal-akte uit het proces-verbaal voortvloeien. ----------
Dit proces-verbaal is beperkt voorgelezen en onmiddellijk daarna ondertekend, eerst door de comparante en vervolgens door mij, notaris, om ----------
veertien uur en twintig minuten. ----------
(Getekend: de comparante en de notaris)

VOOR AFSCHRIFT

mr. M.J.J. de Wit

Mr M.J.J. DE WIT NOTARIS TE NIJMEGEN

het bedrag in Nederlandse valuta dat een gegadigde door middel van zijn inschrijving biedt.

10. **Bieder:**
degene die door middel van de inschrijving een bod heeft uitgebracht.

11. **Gunning:**
de verklaring van de verkoper waardoor, als resultaat van de verkoop bij inschrijving, de koopovereenkomst tussen de verkoper en de koper tot stand komt.

12. **Akte de command:**
de notariële akte, waarbij de bieder zijn lastgever(s)/volmachtgever(s) noemt.

13. **Koper:**
degene aan wie krachtens verkoop bij inschrijving wordt gegund.

14. **Koopsom:**
het bod waarvoor wordt gegund.

15. **Levering:**
de rechtshandeling die nodig is om de koper eigenaar of gerechtigde te doen worden van het registergoed.

16. **Aflevering:**
het stellen van het registergoed in het bezit van de koper.

OMSCHRIJVING REGISTERGOED

Artikel 1

De verkoper is verplicht het registergoed in de akte van bijzondere inschrijvingsvoorwaarden, op de in het rechtsverkeer gebruikelijke wijze, te omschrijven met vermelding van of verwijzing naar die bijzonderheden die mede de inhoud van de eigendom respectievelijk het recht, zoals voor verkoop bij inschrijving aangeboden, bepalen.

ORGANISATIE VAN DE VERKOOP BIJ INSCHRIJVING

Artikel 2

1. De organisatie, voorbereiding en volledige tenuitvoerlegging van de verkoop bij inschrijving berusten bij de notaris.

2. De notaris maakt de voorgenomen verkoop bij inschrijving bekend. Hij stelt gegadigden en andere belanghebbenden in de gelegenheid tijdig vóór de zitting van de inhoud van de inschrijvingsvoorwaarden kennis te nemen, verstrekt inschrijvingsbiljetten en geeft, desgevraagd, nadere informatie omtrent de gang van zaken en de door de koper verschuldigde belasting en kosten.
De notaris waakt over de ingevolge zijn ambt en de inschrijvingsvoorwaarden in acht te nemen geheimhouding vóór de zitting en de openbaarheid tijdens de

zitting.

3. De notaris is bevoegd om vóór en tijdens de zitting al die maatregelen te nemen die, naar zijn oordeel, noodzakelijk zijn voor een ordelijk verloop van de verkoop bij inschrijving. Dit omvat de bevoegdheid, ook zonder opgave van redenen:
   - een bod niet als zodanig te erkennen
   - een of meer gegadigden van de verkoop bij inschrijving uit te sluiten
   - de verkoop bij inschrijving te schorsen, uit te stellen of af te gelasten.

4. De notaris stelt vast of er bij het uitbrengen van het bod een zodanige vergissing is gemaakt dat, naar het oordeel van de notaris, de bieder niet aan het uitbrengen van zijn bod gehouden kan worden.

5. Het oordeel van de notaris omtrent datgene wat zich tijdens de zitting afspeelt en de uitleg of de toepassing van de inschrijvingsvoorwaarden tijdens de zitting is beslissend.

6. De notaris maakt van het verhandelde tijdens de zitting proces-verbaal op. Daaruit blijkt tevens van de gedane biedingen, door middel van verwijzing naar de aangehechte inschrijvingsbiljetten en/of door vermelding in het proces-verbaal.

7. Voor alles wat de verkoop bij inschrijving betreft, kiezen de daarbij betrokken partijen woonplaats op het kantoor van de notaris.

HET INSCHRIJVINGSBILJET

Artikel 3

1. Een bieder brengt zijn bod uit op een door de notaris vooraf of tijdens de zitting beschikbaar gesteld inschrijvingsbiljet.

2. Het inschrijvingsbiljet kan worden ingeleverd tijdens de zitting, door overhandiging van het biljet aan de notaris.

3. Tenzij dit is uitgesloten, kan het inschrijvingsbiljet ook worden ingeleverd vóór de zitting, door overhandiging van een envelop die het inschrijvingsbiljet bevat aan de notaris. De bieder kan zich hierbij laten vertegenwoordigen door een ander.
   Deze envelop dient gesloten aan de notaris te worden aangeboden en aan de buitenzijde te vermelden dat deze een inschrijvingsbiljet bevat, op welke inschrijving het betrekking heeft alsmede de naam van degene die de envelop aanbiedt. Laatstgenoemde wordt hierna genoemd "de aanbieder", onverschillig de vraag of hij ook bieder is. Indien de aanbieder bij de aanbieding verklaart de envelop aan te bieden in opdracht van een ander en van die opdracht een schriftelijk bewijs overlegt, vermeldt de notaris ook de naam van de opdrachtgever op de envelop. Deze opdrachtgever kan ten aanzien van de aangeboden envelop dezelfde rechten uitoefenen als in deze voorwaarden toegekend aan de aanbieder, waaronder na te melden recht om de envelop terug te vragen.
   De notaris controleert of aan de voorschriften is voldaan, neemt de envelop in aanwezigheid van de aanbieder in deze gesloten vorm in bewaring, nadat de aanbieder en de notaris daarop over de sluitrand aan de achterzijde hun handtekening hebben geplaatst, voorzien van de datum van aanbieding en zo

mogelijk het ambtsstempel van de notaris. De aanbieder ontvangt een bewijs van ontvangst bestaande uit een door de notaris gewaarmerkte kopie van de voor- en achterzijde van de in bewaring genomen envelop.
Tot aan de opening van de envelop op de zitting mag de aanbieder de notaris verzoeken hem de envelop te tonen om zich ervan te vergewissen dat deze zich in de oorspronkelijke gesloten staat bevindt; ook kan de aanbieder tot aan het moment waarop de notaris op de zitting om het inleveren van de inschrijfbiljetten vraagt om teruggave van de envelop verzoeken, aan welk verzoek de notaris voldoet tegen bewijs van afgifte, waarna de envelop op de zitting geen rol meer speelt. Bij het vorenstaande mag de aanbieder of diens opdrachtgever zich laten vertegenwoordigen doch alleen tegen overlegging van een schriftelijke en ondubbelzinnige volmacht.
De aanbieder dient zich te identificeren bij de aanbieding. Hetzelfde geldt voor de aanbieder of diens opdrachtgever indien om het tonen of teruggeven van de envelop wordt gevraagd.

4. Ingeval van belet of ontstentenis van de notaris kan de in lid 3 bedoelde envelop op de daar aangegeven wijze ook worden aangeboden aan een notaris-associé of medewerker werkzaam op het kantoor van de notaris. Deze handelt daarbij als in lid 3 voor de notaris beschreven en geeft de aangeboden envelop vervolgens zo spoedig mogelijk aan de notaris. De notaris overtuigt zich ervan dat de envelop gesloten is en van de voorgeschreven handtekeningen is voorzien, waarna ook de notaris zijn handtekening over de sluitrand plaatst - zo mogelijk tezamen met zijn ambtsstempel - en de envelop in bewaring neemt.

5. Op het inschrijvingsbiljet dient te worden ingevuld:
   a. indien de bieder een natuurlijk persoon is:
      zijn naam, voorna(a)m(en), beroep, geboorteplaats en -datum, zijn huwelijkse staat en zijn volledig adres; of
   b. indien de bieder een rechtspersoon is:
      de statutaire naam, de zetel en het volledige adres van de rechtspersoon, alsmede naam, voornamen, geboorteplaats en -datum, volledig adres en kwaliteit van de bestuurder(s) of perso(o)n(en) die krachtens statuten, reglement of wet bevoegd is (zijn) namens de rechtspersoon het bod uit te brengen; en
   c. het bod van de bieder.

6. Het inschrijvingsbiljet dient te zijn voorzien van de eigenhandig geplaatste handtekening van de in lid 5 onder a bedoelde bieder, dan wel de in lid 5 onder b bedoelde bestuurder(s) of perso(o)n(en).

7. Indien meer personen gezamenlijk het bod uitbrengen geldt het in lid 5 onder a en b en het in lid 6 bepaalde voor ieder van hen.

8. Maakt de bieder gebruik van een niet volgens lid 1 door de notaris beschikbaar gesteld inschrijvingsbiljet dan komt het bod alleen in aanmerking indien het ingeleverde biljet zodanig overeenkomt met dat van de notaris, dat geen twijfel bestaat over datgene waarvoor wordt geboden, het bod en de bieder.
Is het inschrijvingsbiljet niet overeenkomstig het in lid 5 onder a of b en het in lid 6 bepaalde ingevuld en ondertekend, dan is het niettemin geldig indien de vermelding in het inschrijvingsbiljet voldoende zekerheid geeft over de identiteit van de daar bedoelde personen en het uitgebrachte bod.

De beoordeling omtrent de geldigheid van het inschrijvingsbiljet en de betekenis van de inhoud daarvan berust uitsluitend bij de notaris.
Desgewenst kan de notaris tijdens de zitting onmiddellijk nà het openen doch vóór het openbaar maken van enig bod, om nadere invulling of informatie vragen aan de bieder of degene die een biljet heeft ingeleverd, mits deze ter zitting aanwezig is, dit openbaar geschiedt en het geen verandering brengt in de identiteit van de bieder of de hoogte van zijn bod.

DE ZITTING EN DE INSCHRIJVING

Artikel 4

1. De inschrijving vindt plaats tijdens de zitting. De zitting is openbaar en wordt gehouden op het notariskantoor.
   Plaats, datum en tijd van de zitting worden bij de aankondiging van de verkoop bij inschrijving bekend gemaakt.

2. De notaris opent de zitting, leidt deze in en verstrekt voor zover nodig en desgevraagd nadere gegevens en inlichtingen omtrent het registergoed en de verkoop bij inschrijving.
   Vervolgens stelt hij de aanwezigen in de gelegenheid de inschrijvingsbiljetten bij hem in te leveren, gevouwen in enveloppen.

3. Zodra alle enveloppen met inschrijvingsbiljetten zijn ingeleverd opent de notaris deze. Hetzelfde geldt voor de eventueel vóór de zitting overeenkomstig artikel 3 lid 3 of 4 ingeleverde enveloppen, nadat hij er zich van heeft overtuigd dat deze zich in de oorspronkelijke gesloten staat bevinden. De aldus aangetroffen inschrijvingsbiljetten voegt hij samen.
   De notaris neemt vervolgens kennis van de inhoud van de inschrijvingsbiljetten en beoordeelt deze op hun geldigheid en betekenis overeenkomstig de inschrijvingsvoorwaarden.

4. Daarna maakt de notaris alle geboden bedragen bekend. Hetzelfde geldt voor de namen van de bieders, in een willekeurige volgorde los van de geboden bedragen, voorzover een bieder niet vooraf en uitdrukkelijk om het niet-vermelden van zijn naam heeft verzocht. Voorzover vermelding van naam en bod in het proces-verbaal nodig is kan voormeld voorbehoud niet gemaakt worden.

5. Een bieder kan een ander aanwijzen die namens hem het inschrijvingsbiljet inlevert. De notaris en personen werkzaam op het kantoor van de notaris zijn hiervan echter uitgesloten.
   Deze persoon/niet-bieder wordt niet door het bod gebonden en ontleent daaraan geen rechten of verplichtingen. Hij is echter wel gebonden aan de voor de verkoop bij inschrijving geldende regels en maatregelen van organisatorische aard.
   Indien de bieder niet persoonlijk op de zitting aanwezig is en het inleveren van het inschrijvingsbiljet overlaat aan een ander of overeenkomstig artikel 3 lid 3 of 4 een inschrijvingsbiljet vóór de zitting heeft ingeleverd, is de bieder ook gebonden aan datgene wat de notaris ter zitting, voorafgaande aan het inleveren, omtrent het registergoed en de verkoop bij inschrijving heeft bekend gemaakt.

6. Alle inschrijvingsbiljetten worden aan het proces-verbaal gehecht.

HET BOD

Artikel 5

1. Elk bod dient onvoorwaardelijk, onherroepelijk en zonder enig voorbehoud te zijn. Een bod in strijd hiermee is ongeldig.

2. Het bod moet worden uitgedrukt in één bedrag in gehele euro's. Een niet in gehele euro's uitgedrukt bod wordt steeds naar beneden op euro's afgerond.
   Een bod dat is uitgedrukt in relatie tot een ander bod, zodanig dat het bod gelijk is aan het andere bod vermeerderd met een bedrag, is ongeldig.

3. Een op het inschrijvingsbiljet uitgebracht bod kan na de inlevering niet worden verhoogd.
   Indien echter blijkt, dat het hoogste bod door meer bieders - anders dan gezamenlijk - is uitgebracht, dan worden deze bieders - voor zover ter zitting aanwezig - terstond tijdens de zitting in de gelegenheid gesteld opnieuw door middel van nieuwe inschrijvingsbiljetten te bieden totdat een van hen het hoogst heeft geboden. Maken de bieders van deze gelegenheid geen gebruik of is slechts één of enkele van hen ter zitting aanwezig, dan wordt de hoogste bieder aangewezen door loting tijdens de zitting ten overstaan van de notaris.

4. Indien meer personen gezamenlijk het bod uitbrengen, dan zijn zij hoofdelijk aansprakelijk voor de op hen krachtens de verkoop bij inschrijving rustende verplichtingen en voor de daaruit eventueel voortvloeiende koop.

5. Elke bieder blijft aan zijn bod, ook al is dit niet het hoogste, gebonden, totdat:
   - de verkoper gunt aan een ander; of
   - vaststaat dat niet wordt gegund; of
   - de termijn waarbinnen de verkoper tot gunning kan overgaan is verstreken zonder dat is gegund; of
   - de verkoop bij inschrijving wordt afgelast.

BIEDEN VOOR EEN ANDER

Artikel 6

1. De bieder is aan zijn bod gebonden ook als hij verklaart niet voor zichzelf te hebben geboden.

2. Elke bieder heeft, ook zonder dat hij zich dit uitdrukkelijk heeft voorbehouden, het recht overeenkomstig het hierna in lid 3 bepaalde te verklaren, dat hij het bod heeft uitgebracht namens één of meer anderen, welke andere(n) hierna verder word(t)(en) aangeduid met "vertegenwoordigde".

3. Deze verklaring dient vóór de betaling van de koopsom, doch uiterlijk zes (6) dagen na de gunning, door de bieder aan de notaris te worden gedaan en door de vertegenwoordigde schriftelijk te zijn bevestigd.
   Van deze verklaring en bevestiging dient te blijken uit het proces-verbaal van de

inschrijving of uit een daartoe door de notaris op te maken akte de command. Hierdoor treedt de vertegenwoordigde in de rechten en verplichtingen krachtens de verkoop bij inschrijving, alsof hij zelf het bod heeft uitgebracht, behoudens het hierna in lid 4 bepaalde.

4. De bieder is, naast de vertegenwoordigde, hoofdelijk aansprakelijk voor de nakoming van de verplichtingen van de koper krachtens de verkoop bij inschrijving.
   Indien de bieder, in geval de vertegenwoordigde in gebreke is, de koopsom geheel voor eigen rekening voldoet, wordt hij geacht de koopovereenkomst voor zichzelf te hebben aangegaan, in welk geval de levering van het registergoed aan hem plaatsvindt en hem kwijting wordt verleend.
   Van een en ander dient uit de akte van kwijting te blijken.
   Dit lid laat onverlet de rechten welke de bieder eventueel jegens de vertegenwoordigde kan doen gelden.

5. Indien mocht blijken, dat een rechtspersoon die biedt overeenkomstig het bepaalde in artikel 3, onbevoegd vertegenwoordigd is, dan wel haar verplichtingen krachtens de verkoop bij inschrijving niet nakomt, word(t)(en) degene(n) die overeenkomstig artikel 3, door ondertekening van het inschrijvingsbiljet, het bod namens de rechtspersoon heeft (hebben) uitgebracht, geacht voor die rechtspersoon volgens lid 2 van dit artikel te zijn opgetreden waardoor het bepaalde in lid 4 van dit artikel van overeenkomstige toepassing is.

6. Indien de bieder een makelaar in registergoed is, kan deze zich, indien hij in die hoedanigheid voor een ander biedt, van zijn hoofdelijke aansprakelijkheid bevrijden door voor of tijdens de zitting aan de notaris over te leggen:
   - zijn schriftelijke opdracht; en
   - een bewijsstuk waaruit blijkt dat de vertegenwoordigde in staat moet worden geacht zijn financiële verplichtingen krachtens de verkoop bij inschrijving na te komen en op voorwaarde dat tevens wordt voldaan aan het bepaalde in lid 3.

MEER VERKOPERS

Artikel 7

Niet van toepassing.

GUNNING, BERAAD, NIET GUNNING EN AFGELASTING

Artikel 8

1. De koopovereenkomst ingevolge de verkoop bij inschrijving komt tot stand door de (voorwaardelijke) gunning. De (voorwaardelijke) gunning omvat ook de goederenrechtelijke overeenkomst van overdracht onder de opschortende voorwaarde dat de koper aan al zijn betalingsverplichtingen heeft voldaan.

2. De verkoper heeft het recht niet te gunnen of zich omtrent het al of niet gunnen te beraden.
   De termijn van beraad eindigt op 9 april 2012 om vijf uur in de middag of zoveel

eerder als de verkoper mocht hebben gegund.

3. Nadat de biedingen bekend zijn gemaakt, dient de verkoper te verklaren of hij gunt en aan wie, of hij gebruik maakt van het recht van beraad of niet gunt. Deze verklaring dient opgenomen te worden in het proces-verbaal. Het staat de verkoper vrij aan een ander dan de hoogste bieder te gunnen.

4. Van de gunning na beraad dient te blijken uit een notariële akte, die op de dag dat de termijn van beraad eindigt, moet zijn verleden en uit welke akte moet blijken aan welke bieder wordt gegund.

5. Indien de verkoper zich binnen de termijn van beraad niet heeft uitgesproken omtrent het al of niet gunnen, wordt hij geacht niet te hebben gegund.

6. Bij verkoop bij inschrijving van kavels zowel afzonderlijk als in combinatie kan de verkoper aan bieders voor afzonderlijke kavels gunnen, zelfs als het bod voor de combinatie van die kavels hoger is.

7. De verkoop bij inschrijving kan, zolang niet is gegund, steeds en zonder opgave van redenen worden afgelast.

BELASTING EN KOSTEN

Artikel 9

1. Voor zover verschuldigd worden aan de koper in rekening gebracht:
   a. de overdrachtsbelasting;
   b. het honorarium van de notaris;
   c. de kosten van de akte de command;
   d. het kadastraal tarief en de kosten van kadastrale recherche;
   e. de overige kosten en lasten ingevolge de bijzondere inschrijvingsvoorwaarden.

2. De in lid 1 vermelde kosten worden vermeerderd met de eventueel daarover verschuldigde omzetbelasting.
   De verkoper is verplicht in de bijzondere inschrijvingsvoorwaarden te verklaren of ter zake van de levering krachtens de wet omzetbelasting verschuldigd is. Indien omzetbelasting verschuldigd is, is deze in het bod begrepen. De aan de koper af te geven aankoopnota dient het bedrag aan omzetbelasting afzonderlijk te vermelden indien de koper een ondernemer in de zin van de Wet op de omzetbelasting 1968 is.

3. De in lid 1 van dit artikel vermelde belastingen, kosten en lasten maken nimmer deel uit van het gedane bod, doch zijn daarboven verschuldigd.

4. De onroerende zaak belasting (anders dan wegens feitelijk gebruik) en andere heffingen ter zake van het registergoed over het lopende jaar, komen voor rekening van de koper vanaf de voor de levering bepaalde dag of zoveel later als ingevolge artikel 21 lid 2 de koopsom moet worden betaald.

TIJDSTIP VAN BETALING

Artikel 10

1. Het door de koper verschuldigde dient te worden betaald binnen de volgende termijnen:
   a. de kosten in artikel 9 lid 1 sub b, c en d genoemd:
      uiterlijk de achtste dag na de (voorwaardelijke) gunning;
   b. de waarborgsom volgens artikel 12 lid 1:
      uiterlijk de vijfde dag na de (voorwaardelijke) gunning;
   c. de koopsom, de kosten bedoeld in artikel 9 lid 1 sub e, de te verrekenen bedragen van artikel 9 lid 4, alsmede een bedrag gelijk aan de overdrachtsbelasting welke bij de levering verschuldigd zal zijn:
      uiterlijk op de datum welke daarvoor in de bijzondere inschrijvingsvoorwaarden is opgenomen.

2. Indien de grootte van het te betalen bedrag op het moment van opeisbaar worden nog niet vaststaat, dient een door de notaris daarvoor te schatten bedrag te worden voldaan, ter nadere verrekening.

3. Zodra de koper of verkoper nalatig is in enige betalingsverplichting geldt dit als verzuim in de zin van artikel 22 en dient hij zonder dat enige ingebrekestelling nodig is, vanaf dat moment over het verschuldigde bedrag de wettelijke rente te vergoeden.

WIJZE VAN BETALING, KWIJTING

Artikel 11

1. Al het door de koper en verkoper ter zake van de verkoop bij inschrijving verschuldigde, waaronder begrepen de koopsom inclusief de omzetbelasting, dient te worden gestort bij de notaris op de door de notaris aan te geven wijze, in Nederlands wettig betaalmiddel.

2. Indien krachtens de Wet op de omzetbelasting 1968 de heffing van de verschuldigde omzetbelasting is verlegd naar de koper, draagt de koper aan de notaris ter voldoening van de koopsom af het bedrag van het door hem uitgebrachte bod, verminderd met de daarin begrepen omzetbelasting.

3. Het recht van de koper om de betaling op te schorten of verrekening toe te passen wordt uitdrukkelijk uitgesloten, behoudens opschorting krachtens artikel 21 lid 2, of verrekening met de gestorte en niet bestede waarborgsom.

4. Zodra de koper aan al zijn betalingsverplichtingen krachtens de verkoop bij inschrijving heeft voldaan, zal daarvan blijken uit een door de notaris te verlijden akte van kwijting of uit een notariële verklaring van betaling.

WAARBORGSOM

Artikel 12

1. De koper dient op eerste verzoek van de verkoper aan de notaris een waarborgsom te betalen, ten bedrage van tien procent (10%) van de koopsom, strekkende tot verhaal van het door de koper krachtens de verkoop bij inschrijving verschuldigde.

2. De notaris restitueert de waarborgsom aan de koper indien de koopovereenkomst anders dan door een toerekenbare tekortkoming van de koper is ontbonden, tenzij verkoper en koper anders zijn overeengekomen.

3. Indien verkoper en koper in gebreke zijn in de nakoming van hun verplichtingen of indien niet vaststaat wie van hen in gebreke is, houdt de notaris - behoudens eensluidende betalingsopdracht van beiden - de waarborgsom onder zich, totdat ingevolge een in kracht van gewijsde gegane beslissing van de bevoegde rechter of andere bindende uitspraak vaststaat aan wie uitbetaling moet plaats hebben. Onder een in kracht van gewijsde gegane beslissing wordt mede verstaan een aan de woonplaats van gedaagde betekend verstekvonnis, waartegen binnen zes (6) weken na de datum van die betekening geen verzet is gedaan. De notaris brengt op de waarborgsom in mindering de in artikel 9 genoemde kosten, lasten en belastingen, voor zover verschuldigd en nog niet voldaan.

4. De koper kan aan zijn verplichting tot betaling van een waarborgsom ook voldoen door aan de notaris voor eenzelfde bedrag een garantieverklaring af te geven, welke:
   a. onvoorwaardelijk is en geldig is tot ten minste één maand na de voor de betaling van de koopsom vastgestelde uiterlijke datum;
   b. afgegeven dient te zijn door een bank of instelling welke onder toezicht staat krachtens de Wet Toezicht Kredietwezen of de Wet Toezicht Verzekeringsbedrijf.
   c. de clausule bevat, dat de desbetreffende bank of instelling op eerste verzoek van de notaris het bedrag van de garantie aan de notaris zal uitkeren.

   Indien het bedrag van de garantie niet tot uitkering is gekomen en op de koper geen betalingsverplichtingen meer rusten, bericht de notaris de bank of instelling dat de garantie kan vervallen.

5. Indien de koper niet op tijd voldoet aan zijn verplichtingen tot storting van een waarborgsom casu quo afgifte van een garantieverklaring, geldt dit als verzuim waarop het bepaalde in artikel 22 van toepassing is, met dien verstande dat ingebrekestelling niet vereist is.

TOEREKENING BETALINGEN

Artikel 13

1. De betalingen door of namens de koper aan de notaris gedaan, strekken ter voldoening van het door de koper verschuldigde, en wel in volgorde:
   a. de ingevolge de inhoud van de akte(n) verschuldigde overdrachtsbelasting en de kosten en lasten volgens artikel 9 lid 1 sub b, c en d;
   b. rente, boete en schadevergoeding;
   c. de koopsom, met inachtneming van het bepaalde in artikel 11 lid 2.

2. Indien in de betaling krachtens artikel 10 lid 1 onder a een bedrag bestemd voor overdrachtsbelasting is begrepen, die niet verschuldigd blijkt te zijn, wordt dit bedrag niet aan de koper gerestitueerd, maar aangemerkt als waarborgsom volgens artikel 12 casu quo toevoeging daaraan.

3. De gelden, die de notaris van de verkoper en de koper onder zich krijgt, dienen alvorens tot uitkering van de netto-opbrengst wordt overgegaan, tot voldoening van, in volgorde:
   a. aanspraken van de koper jegens de verkoper op grond van krachtens de verkoop bij inschrijving op de verkoper rustende verplichtingen;
   b. vorderingen al naar gelang hun rang, waarvan voldoening nodig is om onbezwaarde levering van het registergoed aan de koper mogelijk te maken;
   c. rente, boete en schadevergoeding, voor zover niet reeds begrepen onder b.

INFORMATIE- EN IDENTIFICATIEPLICHT

Artikel 14

De bieder en koper zijn verplicht zich tegenover de notaris te identificeren en al die informatie te verstrekken die nodig is om te kunnen nagaan of aan de financiële verplichtingen ingevolge de verkoop bij inschrijving kan worden voldaan. Zij geven door het uitbrengen van het bod volmacht aan de notaris, waar nodig, die informatie in te winnen.

GARANTIES VAN DE VERKOPER

Artikel 15

1. De verkoper garandeert met betrekking tot het registergoed:
   a. hetgeen daarover door of namens hem schriftelijk is vermeld;
   b. dat hij bevoegd is tot verkoop en levering.

2. De verkoper garandeert voor zover in de bijzondere inschrijvingsvoorwaarden niet anders is vermeld, dat tot het uitbrengen van het bod waarvoor wordt gegund:
   a. hem, door daartoe bevoegde instanties, geen nog niet uitgevoerde verbeteringen, herstellingen of andere voorzieningen zijn voorgeschreven noch dat een daartoe strekkend voorschrift hem schriftelijk is aangekondigd;
   b. het registergoed niet is geplaatst op een door een daartoe bevoegde instantie opgemaakte voorlopige of definitieve monumentenlijst;
   c. geen huurkoopovereenkomsten in de openbare registers zijn ingeschreven;
   d. geen rechten of plichten als bedoeld in de Belemmeringenwet Privaatrecht zijn gevestigd of opgelegd en dat hij geen kennisgeving heeft ontvangen als bedoeld in artikel 2 en volgende van voormelde wet;
   e. in de laatste aankomsttitel van het registergoed geen erfdienstbaarheden en/of kwalitatieve verplichtingen zijn genoemd;
   f. bij de laatste aankomsttitel en daarna geen erfdienstbaarheden zijn gevestigd en dat in die titel en daarna geen kwalitatieve verplichtingen werden overeengekomen;
   g. het registergoed niet is betrokken in een ruilverkavelings- of herinrichtingsplan en niet ter onteigening is aangewezen;

h. het registergoed niet is gelegen in een gebied dat is aangewezen als beschermd dorps- of stadsgezicht of als beschermd natuurmonument of waarop het wettelijk voorkeursrecht van de gemeente van toepassing is.
i. aan het registergoed geen mandeligheid anders dan op grond van de wet is verbonden.

De koper aanvaardt de in de bijzondere inschrijvingsvoorwaarden vermelde erfdienstbaarheden, buurwegen en/of kwalitatieve verplichtingen.

3. Het is de verkoper, tenzij in de bijzondere inschrijvingsvoorwaarden anders is vermeld, niet bekend dat er:
   a. subsidies zijn toegekend waaraan voorwaarden zijn verbonden waarvoor de koper kan worden aangesproken of die door de koper geheel of gedeeltelijk moeten worden terugbetaald;
   b. op de koper of op het registergoed verhaalbare achterstallige zakelijke lasten zijn;
   c. andere dan de in lid 2 bedoelde erfdienstbaarheden en kwalitatieve verplichtingen bestaan;
   d. een verplichting tot herbeplanting krachtens de Boswet bestaat;
   e. in het verkochte ondergrondse tanks voor het opslaan van vloeistoffen aanwezig zijn;
   f. een gedeelte van het verkochte tot buurweg is bestemd.

4. Het is, tenzij in de bijzondere inschrijvingsvoorwaarden anders is vermeld, de verkoper, tot het uitbrengen van het bod waarvoor werd gegund, niet bekend dat het registergoed:
   a. niet de eigenschappen bezit die voor gebruik daarvan nodig zijn en waarvan de koper de aanwezigheid niet behoeft te betwijfelen;
   b. naar geldende maatstaven en normen is verontreinigd met giftige, chemische of andere gevaarlijke stoffen, zodanig dat het ongeschikt is voor gebruik.

   Onder a en b wordt onder gebruik verstaan de wijze waarop het registergoed in gebruik is of het laatst in gebruik was.
   De verkoper is desverlangd verplicht de koper na gunning in de gelegenheid te stellen het registergoed te (doen) onderzoeken op de aanwezigheid van eigenschappen en/of verontreiniging(en) als hiervoor onder a en b bedoeld.

5. Indien blijkt dat er aan verkoper en koper niet bekende subsidies, achterstallige lasten, erfdienstbaarheden, buurwegen, mandeligheden of verplichtingen als hiervoor in lid 3 bedoeld en/of eigenschappen of verontreiniging(en) als hiervoor in lid 4 bedoeld bestaan, is de koper bevoegd, tot de dag waarop de koopsom moet worden betaald, de koopovereenkomst zonder rechterlijke tussenkomst ontbonden te verklaren, mits hij aannemelijk maakt dat hij niet gekocht zou hebben, ook niet voor een lagere koopsom, als hij de betreffende feiten had gekend.
   Indien verkoper en koper van mening verschillen over de vraag of de koper voldoende aannemelijk heeft gemaakt dat hij in dat geval niet gekocht zou hebben, zal een bindende uitspraak worden gevraagd aan drie deskundigen, op verzoek van de meest gerede partij te benoemen door de kantonrechter binnen wiens ressort het registergoed is gelegen.
   De kosten van de uitspraak zijn voor rekening van de in het ongelijk gestelde partij, tenzij de deskundigen anders oordelen.

6. Indien het registergoed een appartementsrecht of een lidmaatschap betreft, garandeert de verkoper voorts voor zover in de bijzondere

inschrijvingsvoorwaarden niet anders is vermeld, dat er tot het uitbrengen van het bod waarvoor wordt gegund, volgens opgave door of namens het bestuur van de vereniging:
- geen andere schulden zijn dan de normale lasten en belastingen ter zake van het registergoed en de exploitatie, verzekering en administratie daarvan;
- geen besluiten zijn genomen waaruit voor de leden een aanmerkelijke verzwaring van bestaande financiële verplichtingen en/of nieuwe financiële verplichtingen van aanmerkelijke omvang voortvloeien;
- aan het appartementsrecht geen ander lidmaatschap verbonden is dan dat van de vereniging van eigenaars en dat aan het te verkopen lidmaatschap geen ander lidmaatschapsrecht verbonden is;
- geen op de koper verhaalbare achterstallige verplichtingen uit hoofde van het te verkopen appartementsrecht of lidmaatschap bestaan.

7. Indien het registergoed geheel of gedeeltelijk in verhuurde of verpachte staat wordt verkocht, garandeert de verkoper de door hem opgegeven huur- of pachtprijs en voorts dat de huur- of pachtovereenkomst niet afwijkt van de - voor het te veilen object - gebruikelijke, dat niet is beschikt over nog niet verschenen huur - of pachttermijnen en dat er geen verplichtingen bestaan wegens door de huurder of pachter gestorte waarborgsommen, tenzij één en ander in de bijzondere inschrijvingsvoorwaarden anders is vermeld en onverminderd het bepaalde in artikel 20 lid 2.

8. De koper heeft geen recht op schadevergoeding of ontbinding ingevolge dit artikel indien de grond(en) waarop hij zijn aanspra(a)k(en) baseert, hem bij het uitbrengen van zijn bod bekend was (waren) of door middel van een in redelijkheid van hem te verlangen onderzoek bekend had(den) kunnen zijn.

9. Indien verkoper op grond van dit artikel tot schadevergoeding wordt aangesproken, heeft hij het recht de ontbinding van de koopovereenkomst in te roepen, door middel van een schriftelijke mededeling aan de notaris binnen één week nadat verkoper van de vordering van de schadevergoeding heeft kennis genomen. Alle kosten van de verkoop bij inschrijving vermeld in artikel 9, komen in dat geval voor rekening van de verkoper.

OMSCHRIJVING VAN DE LEVERINGSVERPLICHTING

Artikel 16

1. De verkoper is verplicht aan de koper de eigendom of - indien het registergoed een ander recht betreft - dat recht te leveren dat:
   a. onvoorwaardelijk is en niet aan inkorting, ontbinding of aan welke vernietiging ook onderhevig is;
   b. niet is bezwaard met beslagen, hypotheken, inschrijvingen daarvan of pandrechten; en
   c. niet is bezwaard met beperkte rechten of kwalitatieve verplichtingen welke daarop niet mogen rusten krachtens de in artikel 15 leden 1 en 2 door de verkoper gegeven garanties met inachtneming van de afwijkingen daarvan of aanvullingen daarop in de bijzondere inschrijvingsvoorwaarden.

   In verband met verkopers vrijwaringsverplichting voor hypotheek aanvaardt koper bij voorbaat de daartoe eventueel benodigde afstand van hypotheek.

2. Indien de door verkoper opgegeven maat of grootte van het registergoed niet juist is, zal geen van partijen daaraan enig recht ontlenen. Dit lijdt ten opzichte van de koper uitzondering indien de desbetreffende door de verkoper gedane opgave niet te goeder trouw is geschied.

3. Alle aanspraken ter zake van het registergoed tegenover derden, waaronder begrepen bouwers, (onder)aannemers, installateurs en leveranciers, gaan voor zover mogelijk door de overdracht over op de koper die deze aanvaardt. De verkoper is verplicht de hem daarover bekende gegevens aan de koper ter beschikking te stellen. De verkoper is overigens ter zake niet tot enige vrijwaring gehouden.

4. Het registergoed wordt vrij van huur, pacht en andere gebruiksrechten alsmede ongevorderd geleverd voor zover de bijzondere inschrijvingsvoorwaarden niet anders bepalen.

5. Indien het registergoed verhuurd of verpacht is, gaan de rechten en plichten uit de huur of pacht op de koper over voor zover de wet dit voorschrijft.

6. Roerende zaken welke op of in het registergoed aanwezig zijn en niet vallen onder de omschrijving bedoeld in artikel 3:254 Burgerlijk Wetboek, zijn niet in de verkoop of levering begrepen, tenzij uitdrukkelijk anders vermeld in de bijzondere inschrijvingsvoorwaarden.

7. Indien het registergoed een ander recht dan eigendom betreft, geldt het in dit artikel bepaalde voor zover de voorwaarden van dat recht niet anders luiden.

LEVERING

Artikel 17

1. Zodra de aan de gunning verbonden voorwaarde van algehele betaling is vervuld, kan de levering van het registergoed worden voltooid als in de leden 2 en 3 omschreven. Zowel de koper als de verkoper kan dit eenzijdig bewerkstelligen.

2. De levering van het registergoed anders dan een lidmaatschap van een vereniging of coöperatie, geschiedt door de inschrijving in de openbare registers van de eventuele afzonderlijke akte van bijzondere inschrijvingsvoorwaarden, van het/de proces(sen)-verbaal van de inschrijving, van de eventuele akte van gunning, van de eventuele akte de command, tezamen met de akte van kwijting of na te melden notariële verklaring van betaling.
   Zonder de akte van kwijting of de vervangende notariële verklaring van betaling zijn de overige genoemde akten niet bestemd en evenmin geschikt voor inschrijving in de openbare registers en kunnen deze derhalve de overdracht niet bewerkstelligen.

3. In geval van verkoop van een lidmaatschap kunnen de ter zake van de verkoop bij inschrijving opgemaakte akten de overdracht van het lidmaatschap, met inachtneming van de daarvoor in de statuten gestelde eisen, eerst tot stand brengen nadat zij gevolgd zijn door een akte van kwijting casu quo de notariële

verklaring van betaling.

4. De hiervoor bedoelde notariële verklaring van betaling moet door de notaris binnen tien (10) dagen na ondertekening ter registratie worden aangeboden.

5. Na de levering kan ontbinding van de koopovereenkomst niet meer gevorderd worden anders dan als voorzien in de inschrijvingsvoorwaarden.

6. Zodra de notaris uit onderzoek in de openbare registers is gebleken dat de overdracht is geschied overeenkomstig het bepaalde in artikel 16 lid 1, keert hij de onder zijn berusting zijnde netto-opbrengst uit aan de rechthebbende, terstond nadat het bedrag van de netto-opbrengst is komen vast te staan.

RISICO EN VERZEKERING

Artikel 18

1. Het registergoed is voor risico van de koper vanaf de dag waarop de koopsom moet worden voldaan of - ingeval van eerdere aflevering - vanaf de dag waarop de aflevering plaatsvindt.

2. De verkoper is verplicht ervoor te zorgen dat de tot het registergoed behorende opstallen bij een solide verzekeringsmaatschappij op de in Nederland bij schadeverzekeringsmaatschappijen gebruikelijke voorwaarden voor herbouwwaarde verzekerd zijn tot het moment waarop het risico op de koper overgaat.
   Dezelfde verplichting rust op de koper vanaf het moment dat de koper het risico draagt tot de betaling van de koopsom.
   Deze verplichting geldt niet voor zover de verkoper of koper kan aantonen, dat een dergelijke verzekering in redelijkheid niet mogelijk is of de verkoper of de koper een overheidsinstantie is die haar opstallen niet pleegt te verzekeren.
   De tot verzekering verplichte partij dient desverlangd het bewijs van verzekering en van premiebetaling over te leggen.
   De wederpartij is bevoegd bij de verzekeringsmaatschappij inlichtingen te vragen.
   Is een partij nalatig in haar verplichting tot verzekeren of in het verstrekken van informatie daarover, dan is de wederpartij gemachtigd de verzekering op naam en voor rekening van de nalatige partij te sluiten.

AFLEVERING

Artikel 19

1. Aflevering van het registergoed vindt, tenzij in de bijzondere inschrijvingsvoorwaarden anders is bepaald, plaats op de dag dat de koopsom moet worden betaald, mits de koper de koopsom en alle overige ter zake van de verkoop bij inschrijving door hem verschuldigde bedragen heeft voldaan.

2. Indien de aflevering op grond van de bijzondere inschrijvingsvoorwaarden of een nadere overeenkomst plaatsvindt voordat de koopsom betaald is, vergoedt de koper over de koopsom de wettelijke rente vanaf de dag van aflevering tot en met

de dag van betaling.
Indien de koper vervolgens nalatig is in de nakoming van zijn betalingsverplichtingen, eindigt zijn gebruikersrecht terstond en dient hij het registergoed onmiddellijk in de oorspronkelijke staat ter beschikking van de verkoper te stellen. De verplichting tot betaling van de wettelijke rente eindigt aan het einde van de dag waarop het registergoed weer in de voorgeschreven staat ter beschikking van de verkoper staat, onverminderd het bepaalde in artikel 10 lid 4.

3. De verkoper moet de koper in de gelegenheid stellen het registergoed voor de aflevering te bezichtigen.

4. Het registergoed moet worden afgeleverd in de feitelijke toestand waarin het zich bij het uitbrengen van het bod, waarvoor werd gegund, bevond.

5. Tenzij in de bijzondere inschrijvingsvoorwaarden anders is vermeld, wordt het registergoed vrij van bewoners en gebruikers afgeleverd.

ONTRUIMING

Artikel 20

1. Indien het registergoed dat bij de eigenaar en de zijnen in gebruik is, niet vrij van gebruik wordt afgeleverd, kan de koper de ontruiming bewerkstelligen uit kracht van de grosse(n) van de daartoe benodigde akte(n), desnoods met behulp van de sterke arm.
Dit geldt niet indien op grond van de bijzondere inschrijvingsvoorwaarden geen ontruimde aflevering behoeft plaats te vinden.

2. Indien zich bij aflevering in het registergoed nog roerende zaken bevinden, die niet in de verkoop zijn begrepen, heeft de koper het recht het registergoed voor rekening van de verkoper te (doen) ontruimen.

GEVOLGEN GEBREKEN BIJ AFLEVERING

Artikel 21

1. Indien het registergoed anders dan door een tekortkoming van de verkoper niet kan worden afgeleverd in de toestand bedoeld in artikel 19 lid 4, is de overeenkomst van rechtswege ontbonden, tenzij:
   a. de koper uitvoering van de overeenkomst verlangt, in welk geval het registergoed wordt afgeleverd in de toestand waarin het zich bevindt, met alle rechten die de verkoper ten gevolge van de hiervoor bedoelde tekortkomingen tegen derden kan uitoefenen;
   b. de verkoper zo spoedig mogelijk na het betreffende voorval, doch in elk geval voordat de aflevering moet plaatsvinden, schriftelijk verklaart, het registergoed binnen twee maanden na de dag waarop de aflevering had moeten plaatsvinden, te zullen afleveren in de toestand bedoeld in artikel 19 lid 4.

2. In het geval in lid 1 sub b genoemd worden de verplichtingen tot levering, aflevering en betaling van de koopsom opgeschort tot de dag waarop

overeenkomstig de verklaring sub b de aflevering plaatsvindt.
Ook als de verklaring in lid 1 sub b is afgelegd kan de koper steeds uitvoering als in lid 1 sub a omschreven verlangen op voorwaarde dat de koper de verkoper vrijwaart voor door deze inmiddels aangegane verplichtingen tot herstel.

3. Indien het registergoed, anders dan door een toerekenbare tekortkoming van de verkoper, niet vrij van bewoners en gebruikers als bedoeld in artikel 19 lid 5 kan worden afgeleverd, is het hiervoor in lid 1 en 2 bepaalde van overeenkomstige toepassing.

4. De tekortkomingen in de leden 1 en 2 bedoeld dienen door de koper te worden bewezen.

5. Indien - in het geval bedoeld in lid 1 sub b - de verkoper niet binnen de gestelde termijn aan zijn verplichtingen voldoet, is de overeenkomst alsnog ontbonden, tenzij de koper uitvoering van de overeenkomst verlangt op de wijze bedoeld in lid 1 sub a, of indien de koper dit niet verlangt, er sprake is van een betrekkelijk gering gebrek als bedoeld in artikel 22 lid 3, in welk geval het daar bepaalde van overeenkomstige toepassing is.

6. Indien verkoper en koper, in het geval bedoeld in lid 1 sub b, van mening verschillen over de vraag of de verkoper aan zijn verplichtingen heeft voldaan, zal een bindende uitspraak worden gevraagd aan drie deskundigen, op verzoek van de meest gerede partij te benoemen door de kantonrechter binnen wiens ressort het registergoed is gelegen. Nadat de meest gerede partij zich jegens de wederpartij schriftelijk op deze bepaling heeft beroepen, heeft de wederpartij gedurende een maand de gelegenheid om voor berechting van het geschil door de volgens de wet bevoegde rechter te kiezen.
De kosten van de uitspraak zijn voor rekening van de in het ongelijk gestelde partij, tenzij de deskundigen anders oordelen.
De termijn van opschorting wordt in dit geval verlengd met de termijn, die de deskundigen nodig hebben voor hun uitspraak.

7. Ook indien de koopovereenkomst wordt ontbonden, blijft de koper tegenover de notaris verplicht tot betaling van de door hem ter zake van de verkoop bij inschrijving verschuldigde kosten.

8. Bij toepassing van dit artikel is het bepaalde in lid 8 van artikel 15 van overeenkomstige toepassing.

NIET NAKOMING

Artikel 22

1. Bij niet of niet tijdige nakoming van de koopovereenkomst, anders dan door een niet aan één van partijen toe te rekenen tekortkoming, is de nalatige partij aansprakelijk voor alle daaruit voor de wederpartij ontstane schade met kosten en rente, ongeacht het feit of de nalatige partij in verzuim is in de zin van het volgende lid.

2. Indien één van de partijen, na bij deurwaardersexploit of aangetekend schrijven in

gebreke te zijn gesteld, gedurende drie (3) dagen met de nakoming van één of meer van haar verplichtingen nalatig blijft, is deze partij in verzuim en heeft de wederpartij de keuze tussen:

a. nakoming van de koopovereenkomst te vorderen indien dit in redelijkheid van de nalatige verlangd kan worden, in welk geval de nalatige na afloop van de vermelde termijn van drie dagen voor elke sedertdien ingegane dag tot aan de dag van nakoming een onmiddellijk opeisbare boete verschuldigd is van drie/tiende procent (0,3%) van de koopsom met een minimum van éénhonderd euro (€ 100,00), of
b. de koopovereenkomst zonder rechterlijke tussenkomst ontbonden te verklaren en betaling van een onmiddellijk opeisbare boete van vijftien procent (15%) van de koopsom te vorderen.

3. In geval van een niet-nakoming door de verkoper heeft de koper het in lid 2 sub b vermelde recht slechts indien het gebrek van zodanige aard en omvang is, dat de koper aannemelijk kan maken, dat hij niet gekocht zou hebben indien hij van dit gebrek op de hoogte zou zijn geweest. Zo niet, dan heeft de koper alleen recht op vergoeding van de door het gebrek veroorzaakte waardevermindering en andere schade. Indien partijen van mening verschillen omtrent het in lid 3 bepaalde of de omvang van de hiervoor bedoelde schade, is de uitspraak van drie deskundigen, die op de in lid 4 vermelde wijze worden benoemd, beslissend.

4. De door ontbinding ingevolge dit artikel geleden schade worden vastgesteld door drie deskundigen, op verzoek van de meest gerede partij door de kantonrechter, binnen wiens ressort het registergoed is gelegen, te benoemen. Nadat de meest gerede partij zich jegens de wederpartij schriftelijk op deze bepaling heeft beroepen, heeft de wederpartij gedurende een maand de gelegenheid om voor berechting van het geschil door de volgens de wet bevoegde rechter te kiezen.

5. Betaalde of verschuldigde boete strekt in mindering van verschuldigde schadevergoeding met rente en kosten.

SLOTBEPALINGEN

Artikel 23

1. De Algemene Termijnenwet (Staatsblad 1964, nummer 314) is van toepassing op de termijnen, welke in de inschrijvingsvoorwaarden zijn vermeld.

2. Aan de koper wordt niet eerder een grosse afgegeven dan nadat hij aan al zijn verplichtingen voortvloeiende uit de verkoop bij inschrijving heeft voldaan.

3. Van eventuele aanvullingen op - of afwijkingen van deze algemene inschrijvingsvoorwaarden dient uit de bijzondere inschrijvingsvoorwaarden te blijken. In geval van tegenstrijdigheid tussen de algemene en de bijzondere inschrijvingsvoorwaarden gelden deze laatste.

GROENLINKS D66 Nijmegen

CDA Nijmegen NIJMEGEN STERKER & SOCIALER PvdA

Nijmegen, 7-7-2015

Aan: het College van Burgemeester en Wethouders van de Gemeente Nijmegen
Van: Judith Rotink (CDA), Tobias van Elferen (D66), Giselle Schellekens (PvdA) en Noël Vergunst (GroenLinks)

Betreft: Schriftelijke vragen ex art. 39 van het reglement van orde aangaande bouw aan de Vossenlaan

Geacht College,

Al geruime tijd is het duidelijk dat aan de Vossenlaan nieuwbouw gepland is. Het voormalig ROC-gebouw wordt vervangen door woningen. Ook de buurt is zich hiervan bewust en er zijn al verschillende informatieavonden van de projectontwikkelaar geweest. Er zijn veel onduidelijkheden over de invulling en de procedure van de nieuwbouw aan de Vossenlaan.

Dit heeft geleid tot de volgende vragen van onze fracties:

1. Klopt het dat de verkoop aan de projectontwikkelaar van het voormalig ROC-terrein is gekoppeld aan de verkoop van een terrein aan de Genestetlaan?

2a. Is hierbij een voorbehoud gemaakt ten aanzien van het bestemmingsplan Vossenlaan?

2b. Zo ja, waarom is de bestemmingsplanswijziging van de Genestetlaan niet gekoppeld aan de te verwachte bestemmingsplanswijziging aan de Vossenlaan en tegelijkertijd aan de gemeenteraad voorgelegd?

3a. De nieuwbouw van het project aan de Vossenlaan is eerst aanbesteed, later is deze aanbesteding stop gezet. Waarom is de procedure op deze manier doorlopen?

3b. Wat waren de voorwaarden van deze openbare aanbesteding en waren deze voorwaarden voor iedere deelnemer hetzelfde?

4. Wilt u ons over bovengenoemde punten, indien noodzakelijk, onder geheimhouding, een brief sturen?

5. De Hazenkamp heeft een actieve bevolking die graag betrokken wordt bij de planontwikkeling aan de Vossenlaan. Ziet het college hier net als onze fracties ook mogelijkheden voor burgerparticipatie?

Hoogachtend,

Judith Rotink (CDA), Tobias van Elferen (D66), Giselle Schellekens (PvdA) en Noël Vergunst (GroenLinks)

i.o.

reg.nr.: 15.0007110
procesverantw.: BA20

INGEKOMEN
08 JULI 2015
GEMEENTE NIJMEGEN

class.nr.: 751
afgedaan:

1

ALGEMENE VOORWAARDEN VOOR DE VERKOOP BIJ OPENBARE INSCHRIJVING VAN REGISTERGOEDEREN

BEGRIPPEN

In deze algemene voorwaarden wordt verstaan onder:

1. **Verkoop bij inschrijving:**
   de verkoop van registergoed in het openbaar - anders dan bij veiling - ten overstaan van een notaris, waarbij het bod uitsluitend schriftelijk, door middel van inschrijvingsbiljetten, wordt uitgebracht.

2. **De zitting:**
   de openbare bijeenkomst waarop de inschrijvingsbiljetten worden ontsloten en openbaar gemaakt.

3. **Algemene inschrijvingsvoorwaarden:**
   deze algemene voorwaarden.

4. **Bijzondere inschrijvingsvoorwaarden:**
   de notariële akte waarin de verkoper de bijzondere inschrijvingsvoorwaarden en de overige voor de verkoop bij inschrijving relevante gegevens vaststelt en - voorzover daarvan blijkens die akte niet wordt afgeweken - deze algemene voorwaarden van toepassing verklaart.

5. **Notaris:**
   de notaris, zijn plaatsvervanger of de waarnemer van zijn kantoor, te wiens overstaan de verkoop bij inschrijving wordt gehouden, zijnde in casu Mr M.J.J. de Wit, notaris te Nijmegen.

6. **Registergoed:**
   de onroerende zaak die bij inschrijving wordt verkocht of het bij inschrijving te verkopen zelfstandig voor overdracht vatbare beperkte recht op een onroerende zaak. Onder het begrip registergoed wordt, naast het appartementsrecht, mede verstaan het lidmaatschap van een vereniging of een coöperatie, rechtgevend op het uitsluitend gebruik van één of meer onroerende zaken of gedeelten daarvan. Het begrip registergoed omvat ook de roerende zaken welke tezamen met de onroerende zaak worden verkocht.

7. **Verkoper:**
   de eigenaar van - of de gerechtigde tot - het registergoed in wiens opdracht de verkoop bij inschrijving wordt gehouden.

8. **De inschrijving:**
   het uitbrengen van een bod op de zitting door middel van het inleveren van een inschrijvingsbiljet.

9. **Bod:**

het bedrag in Nederlandse valuta dat een gegadigde door middel van zijn inschrijving biedt.

10. **Bieder:**
    degene die door middel van de inschrijving een bod heeft uitgebracht.

11. **Gunning:**
    de verklaring van de verkoper waardoor, als resultaat van de verkoop bij inschrijving, de koopovereenkomst tussen de verkoper en de koper tot stand komt.

12. **Akte de command:**
    de notariële akte, waarbij de bieder zijn lastgever(s)/volmachtgever(s) noemt.

13. **Koper:**
    degene aan wie krachtens verkoop bij inschrijving wordt gegund.

14. **Koopsom:**
    het bod waarvoor wordt gegund.

15. **Levering:**
    de rechtshandeling die nodig is om de koper eigenaar of gerechtigde te doen worden van het registergoed.

16. **Aflevering:**
    het stellen van het registergoed in het bezit van de koper.

OMSCHRIJVING REGISTERGOED

Artikel 1

De verkoper is verplicht het registergoed in de akte van bijzondere inschrijvingsvoorwaarden, op de in het rechtsverkeer gebruikelijke wijze, te omschrijven met vermelding van of verwijzing naar die bijzonderheden die mede de inhoud van de eigendom respectievelijk het recht, zoals voor verkoop bij inschrijving aangeboden, bepalen.

ORGANISATIE VAN DE VERKOOP BIJ INSCHRIJVING

Artikel 2

1. De organisatie, voorbereiding en volledige tenuitvoerlegging van de verkoop bij inschrijving berusten bij de notaris.

2. De notaris maakt de voorgenomen verkoop bij inschrijving bekend. Hij stelt gegadigden en andere belanghebbenden in de gelegenheid tijdig vóór de zitting van de inhoud van de inschrijvingsvoorwaarden kennis te nemen, verstrekt inschrijvingsbiljetten en geeft, desgevraagd, nadere informatie omtrent de gang van zaken en de door de koper verschuldigde belasting en kosten.
   De notaris waakt over de ingevolge zijn ambt en de inschrijvingsvoorwaarden in acht te nemen geheimhouding vóór de zitting en de openbaarheid tijdens de

zitting.

3. De notaris is bevoegd om vóór en tijdens de zitting al die maatregelen te nemen die, naar zijn oordeel, noodzakelijk zijn voor een ordelijk verloop van de verkoop bij inschrijving. Dit omvat de bevoegdheid, ook zonder opgave van redenen:
   - een bod niet als zodanig te erkennen
   - een of meer gegadigden van de verkoop bij inschrijving uit te sluiten
   - de verkoop bij inschrijving te schorsen, uit te stellen of af te gelasten.

4. De notaris stelt vast of er bij het uitbrengen van het bod een zodanige vergissing is gemaakt dat, naar het oordeel van de notaris, de bieder niet aan het uitbrengen van zijn bod gehouden kan worden.

5. Het oordeel van de notaris omtrent datgene wat zich tijdens de zitting afspeelt en de uitleg of de toepassing van de inschrijvingsvoorwaarden tijdens de zitting is beslissend.

6. De notaris maakt van het verhandelde tijdens de zitting proces-verbaal op. Daaruit blijkt tevens van de gedane biedingen, door middel van verwijzing naar de aangehechte inschrijvingsbiljetten en/of door vermelding in het proces-verbaal.

7. Voor alles wat de verkoop bij inschrijving betreft, kiezen de daarbij betrokken partijen woonplaats op het kantoor van de notaris.

HET INSCHRIJVINGSBILJET

Artikel 3

1. Een bieder brengt zijn bod uit op een door de notaris vooraf of tijdens de zitting beschikbaar gesteld inschrijvingsbiljet.

2. Het inschrijvingsbiljet kan worden ingeleverd tijdens de zitting, door overhandiging van het biljet aan de notaris.

3. Tenzij dit is uitgesloten, kan het inschrijvingsbiljet ook worden ingeleverd vóór de zitting, door overhandiging van een envelop die het inschrijvingsbiljet bevat aan de notaris. De bieder kan zich hierbij laten vertegenwoordigen door een ander.
   Deze envelop dient gesloten aan de notaris te worden aangeboden en aan de buitenzijde te vermelden dat deze een inschrijvingsbiljet bevat, op welke inschrijving het betrekking heeft alsmede de naam van degene die de envelop aanbiedt. Laatstgenoemde wordt hierna genoemd "de aanbieder", onverschillig de vraag of hij ook bieder is. Indien de aanbieder bij de aanbieding verklaart de envelop aan te bieden in opdracht van een ander en van die opdracht een schriftelijk bewijs overlegt, vermeldt de notaris ook de naam van de opdrachtgever op de envelop. Deze opdrachtgever kan ten aanzien van de aangeboden envelop dezelfde rechten uitoefenen als in deze voorwaarden toegekend aan de aanbieder, waaronder na te melden recht om de envelop terug te vragen.
   De notaris controleert of aan de voorschriften is voldaan, neemt de envelop in aanwezigheid van de aanbieder in deze gesloten vorm in bewaring, nadat de aanbieder en de notaris daarop over de sluitrand aan de achterzijde hun handtekening hebben geplaatst, voorzien van de datum van aanbieding en zo

mogelijk het ambtsstempel van de notaris. De aanbieder ontvangt een bewijs van ontvangst bestaande uit een door de notaris gewaarmerkte kopie van de voor- en achterzijde van de in bewaring genomen envelop.
Tot aan de opening van de envelop op de zitting mag de aanbieder de notaris verzoeken hem de envelop te tonen om zich ervan te vergewissen dat deze zich in de oorspronkelijke gesloten staat bevindt; ook kan de aanbieder tot aan het moment waarop de notaris op de zitting om het inleveren van de inschrijfbiljetten vraagt om teruggave van de envelop verzoeken, aan welk verzoek de notaris voldoet tegen bewijs van afgifte, waarna de envelop op de zitting geen rol meer speelt. Bij het vorenstaande mag de aanbieder of diens opdrachtgever zich laten vertegenwoordigen doch alleen tegen overlegging van een schriftelijke en ondubbelzinnige volmacht.
De aanbieder dient zich te identificeren bij de aanbieding. Hetzelfde geldt voor de aanbieder of diens opdrachtgever indien om het tonen of teruggeven van de envelop wordt gevraagd.

4. Ingeval van belet of ontstentenis van de notaris kan de in lid 3 bedoelde envelop op de daar aangegeven wijze ook worden aangeboden aan een notaris-associé of medewerker werkzaam op het kantoor van de notaris. Deze handelt daarbij als in lid 3 voor de notaris beschreven en geeft de aangeboden envelop vervolgens zo spoedig mogelijk aan de notaris. De notaris overtuigt zich ervan dat de envelop gesloten is en van de voorgeschreven handtekeningen is voorzien, waarna ook de notaris zijn handtekening over de sluitrand plaatst - zo mogelijk tezamen met zijn ambtsstempel - en de envelop in bewaring neemt.

5. Op het inschrijvingsbiljet dient te worden ingevuld:
   a. indien de bieder een natuurlijk persoon is:
      zijn naam, voorna(a)m(en), beroep, geboorteplaats en -datum, zijn huwelijkse staat en zijn volledig adres; of
   b. indien de bieder een rechtspersoon is:
      de statutaire naam, de zetel en het volledige adres van de rechtspersoon, alsmede naam, voornamen, geboorteplaats en -datum, volledig adres en kwaliteit van de bestuurder(s) of perso(o)n(en) die krachtens statuten, reglement of wet bevoegd is (zijn) namens de rechtspersoon het bod uit te brengen; en
   c. het bod van de bieder.

6. Het inschrijvingsbiljet dient te zijn voorzien van de eigenhandig geplaatste handtekening van de in lid 5 onder a bedoelde bieder, dan wel de in lid 5 onder b bedoelde bestuurder(s) of perso(o)n(en).

7. Indien meer personen gezamenlijk het bod uitbrengen geldt het in lid 5 onder a en b en het in lid 6 bepaalde voor ieder van hen.

8. Maakt de bieder gebruik van een niet volgens lid 1 door de notaris beschikbaar gesteld inschrijvingsbiljet dan komt het bod alleen in aanmerking indien het ingeleverde biljet zodanig overeenkomt met dat van de notaris, dat geen twijfel bestaat over datgene waarvoor wordt geboden, het bod en de bieder.
Is het inschrijvingsbiljet niet overeenkomstig het in lid 5 onder a of b en het in lid 6 bepaalde ingevuld en ondertekend, dan is het niettemin geldig indien de vermelding in het inschrijvingsbiljet voldoende zekerheid geeft over de identiteit van de daar bedoelde personen en het uitgebrachte bod.

De beoordeling omtrent de geldigheid van het inschrijvingsbiljet en de betekenis van de inhoud daarvan berust uitsluitend bij de notaris.
Desgewenst kan de notaris tijdens de zitting onmiddellijk nà het openen doch vóór het openbaar maken van enig bod, om nadere invulling of informatie vragen aan de bieder of degene die een biljet heeft ingeleverd, mits deze ter zitting aanwezig is, dit openbaar geschiedt en het geen verandering brengt in de identiteit van de bieder of de hoogte van zijn bod.

DE ZITTING EN DE INSCHRIJVING

Artikel 4

1. De inschrijving vindt plaats tijdens de zitting. De zitting is openbaar en wordt gehouden op het notariskantoor.
   Plaats, datum en tijd van de zitting worden bij de aankondiging van de verkoop bij inschrijving bekend gemaakt.

2. De notaris opent de zitting, leidt deze in en verstrekt voor zover nodig en desgevraagd nadere gegevens en inlichtingen omtrent het registergoed en de verkoop bij inschrijving.
   Vervolgens stelt hij de aanwezigen in de gelegenheid de inschrijvingsbiljetten bij hem in te leveren, gevouwen in enveloppen.

3. Zodra alle enveloppen met inschrijvingsbiljetten zijn ingeleverd opent de notaris deze. Hetzelfde geldt voor de eventueel vóór de zitting overeenkomstig artikel 3 lid 3 of 4 ingeleverde enveloppen, nadat hij er zich van heeft overtuigd dat deze zich in de oorspronkelijke gesloten staat bevinden. De aldus aangetroffen inschrijvingsbiljetten voegt hij samen.
   De notaris neemt vervolgens kennis van de inhoud van de inschrijvingsbiljetten en beoordeelt deze op hun geldigheid en betekenis overeenkomstig de inschrijvingsvoorwaarden.

4. Daarna maakt de notaris alle geboden bedragen bekend. Hetzelfde geldt voor de namen van de bieders, in een willekeurige volgorde los van de geboden bedragen, voorzover een bieder niet vooraf en uitdrukkelijk om het niet-vermelden van zijn naam heeft verzocht. Voorzover vermelding van naam en bod in het proces-verbaal nodig is kan voormeld voorbehoud niet gemaakt worden.

5. Een bieder kan een ander aanwijzen die namens hem het inschrijvingsbiljet inlevert. De notaris en personen werkzaam op het kantoor van de notaris zijn hiervan echter uitgesloten.
   Deze persoon/niet-bieder wordt niet door het bod gebonden en ontleent daaraan geen rechten of verplichtingen. Hij is echter wel gebonden aan de voor de verkoop bij inschrijving geldende regels en maatregelen van organisatorische aard.
   Indien de bieder niet persoonlijk op de zitting aanwezig is en het inleveren van het inschrijvingsbiljet overlaat aan een ander of overeenkomstig artikel 3 lid 3 of 4 een inschrijvingsbiljet vóór de zitting heeft ingeleverd, is de bieder ook gebonden aan datgene wat de notaris ter zitting, voorafgaande aan het inleveren, omtrent het registergoed en de verkoop bij inschrijving heeft bekend gemaakt.

6. Alle inschrijvingsbiljetten worden aan het proces-verbaal gehecht.

HET BOD

Artikel 5

1. Elk bod dient onvoorwaardelijk, onherroepelijk en zonder enig voorbehoud te zijn. Een bod in strijd hiermee is ongeldig.

2. Het bod moet worden uitgedrukt in één bedrag in gehele euro's. Een niet in gehele euro's uitgedrukt bod wordt steeds naar beneden op euro's afgerond.
   Een bod dat is uitgedrukt in relatie tot een ander bod, zodanig dat het bod gelijk is aan het andere bod vermeerderd met een bedrag, is ongeldig.

3. Een op het inschrijvingsbiljet uitgebracht bod kan na de inlevering niet worden verhoogd.
   Indien echter blijkt, dat het hoogste bod door meer bieders - anders dan gezamenlijk - is uitgebracht, dan worden deze bieders - voor zover ter zitting aanwezig - terstond tijdens de zitting in de gelegenheid gesteld opnieuw door middel van nieuwe inschrijvingsbiljetten te bieden totdat een van hen het hoogst heeft geboden. Maken de bieders van deze gelegenheid geen gebruik of is slechts één of enkele van hen ter zitting aanwezig, dan wordt de hoogste bieder aangewezen door loting tijdens de zitting ten overstaan van de notaris.

4. Indien meer personen gezamenlijk het bod uitbrengen, dan zijn zij hoofdelijk aansprakelijk voor de op hen krachtens de verkoop bij inschrijving rustende verplichtingen en voor de daaruit eventueel voortvloeiende koop.

5. Elke bieder blijft aan zijn bod, ook al is dit niet het hoogste, gebonden, totdat:
   - de verkoper gunt aan een ander; of
   - vaststaat dat niet wordt gegund; of
   - de termijn waarbinnen de verkoper tot gunning kan overgaan is verstreken zonder dat is gegund; of
   - de verkoop bij inschrijving wordt afgelast.

BIEDEN VOOR EEN ANDER

Artikel 6

1. De bieder is aan zijn bod gebonden ook als hij verklaart niet voor zichzelf te hebben geboden.

2. Elke bieder heeft, ook zonder dat hij zich dit uitdrukkelijk heeft voorbehouden, het recht overeenkomstig het hierna in lid 3 bepaalde te verklaren, dat hij het bod heeft uitgebracht namens één of meer anderen, welke andere(n) hierna verder word(t)(en) aangeduid met "vertegenwoordigde".

3. Deze verklaring dient vóór de betaling van de koopsom, doch uiterlijk zes (6) dagen na de gunning, door de bieder aan de notaris te worden gedaan en door de vertegenwoordigde schriftelijk te zijn bevestigd.
   Van deze verklaring en bevestiging dient te blijken uit het proces-verbaal van de

inschrijving of uit een daartoe door de notaris op te maken akte de command. Hierdoor treedt de vertegenwoordigde in de rechten en verplichtingen krachtens de verkoop bij inschrijving, alsof hij zelf het bod heeft uitgebracht, behoudens het hierna in lid 4 bepaalde.

4. De bieder is, naast de vertegenwoordigde, hoofdelijk aansprakelijk voor de nakoming van de verplichtingen van de koper krachtens de verkoop bij inschrijving.
   Indien de bieder, in geval de vertegenwoordigde in gebreke is, de koopsom geheel voor eigen rekening voldoet, wordt hij geacht de koopovereenkomst voor zichzelf te hebben aangegaan, in welk geval de levering van het registergoed aan hem plaatsvindt en hem kwijting wordt verleend.
   Van een en ander dient uit de akte van kwijting te blijken.
   Dit lid laat onverlet de rechten welke de bieder eventueel jegens de vertegenwoordigde kan doen gelden.

5. Indien mocht blijken, dat een rechtspersoon die biedt overeenkomstig het bepaalde in artikel 3, onbevoegd vertegenwoordigd is, dan wel haar verplichtingen krachtens de verkoop bij inschrijving niet nakomt, word(t)(en) degene(n) die overeenkomstig artikel 3, door ondertekening van het inschrijvingsbiljet, het bod namens de rechtspersoon heeft (hebben) uitgebracht, geacht voor die rechtspersoon volgens lid 2 van dit artikel te zijn opgetreden waardoor het bepaalde in lid 4 van dit artikel van overeenkomstige toepassing is.

6. Indien de bieder een makelaar in registergoed is, kan deze zich, indien hij in die hoedanigheid voor een ander biedt, van zijn hoofdelijke aansprakelijkheid bevrijden door voor of tijdens de zitting aan de notaris over te leggen:
   - zijn schriftelijke opdracht; en
   - een bewijsstuk waaruit blijkt dat de vertegenwoordigde in staat moet worden geacht zijn financiële verplichtingen krachtens de verkoop bij inschrijving na te komen en op voorwaarde dat tevens wordt voldaan aan het bepaalde in lid 3.

MEER VERKOPERS

Artikel 7

Niet van toepassing.

GUNNING, BERAAD, NIET GUNNING EN AFGELASTING

Artikel 8

1. De koopovereenkomst ingevolge de verkoop bij inschrijving komt tot stand door de (voorwaardelijke) gunning. De (voorwaardelijke) gunning omvat ook de goederenrechtelijke overeenkomst van overdracht onder de opschortende voorwaarde dat de koper aan al zijn betalingsverplichtingen heeft voldaan.

2. De verkoper heeft het recht niet te gunnen of zich omtrent het al of niet gunnen te beraden.
   De termijn van beraad eindigt op 9 april 2012 om vijf uur in de middag of zoveel

eerder als de verkoper mocht hebben gegund.

3. Nadat de biedingen bekend zijn gemaakt, dient de verkoper te verklaren of hij gunt en aan wie, of hij gebruik maakt van het recht van beraad of niet gunt. Deze verklaring dient opgenomen te worden in het proces-verbaal. Het staat de verkoper vrij aan een ander dan de hoogste bieder te gunnen.

4. Van de gunning na beraad dient te blijken uit een notariële akte, die op de dag dat de termijn van beraad eindigt, moet zijn verleden en uit welke akte moet blijken aan welke bieder wordt gegund.

5. Indien de verkoper zich binnen de termijn van beraad niet heeft uitgesproken omtrent het al of niet gunnen, wordt hij geacht niet te hebben gegund.

6. Bij verkoop bij inschrijving van kavels zowel afzonderlijk als in combinatie kan de verkoper aan bieders voor afzonderlijke kavels gunnen, zelfs als het bod voor de combinatie van die kavels hoger is.

7. De verkoop bij inschrijving kan, zolang niet is gegund, steeds en zonder opgave van redenen worden afgelast.

BELASTING EN KOSTEN

Artikel 9

1. Voor zover verschuldigd worden aan de koper in rekening gebracht:
   a. de overdrachtsbelasting;
   b. het honorarium van de notaris;
   c. de kosten van de akte de command;
   d. het kadastraal tarief en de kosten van kadastrale recherche;
   e. de overige kosten en lasten ingevolge de bijzondere inschrijvingsvoorwaarden.

2. De in lid 1 vermelde kosten worden vermeerderd met de eventueel daarover verschuldigde omzetbelasting.
   De verkoper is verplicht in de bijzondere inschrijvingsvoorwaarden te verklaren of ter zake van de levering krachtens de wet omzetbelasting verschuldigd is. Indien omzetbelasting verschuldigd is, is deze in het bod begrepen. De aan de koper af te geven aankoopnota dient het bedrag aan omzetbelasting afzonderlijk te vermelden indien de koper een ondernemer in de zin van de Wet op de omzetbelasting 1968 is.

3. De in lid 1 van dit artikel vermelde belastingen, kosten en lasten maken nimmer deel uit van het gedane bod, doch zijn daarboven verschuldigd.

4. De onroerende zaak belasting (anders dan wegens feitelijk gebruik) en andere heffingen ter zake van het registergoed over het lopende jaar, komen voor rekening van de koper vanaf de voor de levering bepaalde dag of zoveel later als ingevolge artikel 21 lid 2 de koopsom moet worden betaald.

TIJDSTIP VAN BETALING

Artikel 10

1. Het door de koper verschuldigde dient te worden betaald binnen de volgende termijnen:
   a. de kosten in artikel 9 lid 1 sub b, c en d genoemd:
      uiterlijk de achtste dag na de (voorwaardelijke) gunning;
   b. de waarborgsom volgens artikel 12 lid 1:
      uiterlijk de vijfde dag na de (voorwaardelijke) gunning;
   c. de koopsom, de kosten bedoeld in artikel 9 lid 1 sub e, de te verrekenen bedragen van artikel 9 lid 4, alsmede een bedrag gelijk aan de overdrachtsbelasting welke bij de levering verschuldigd zal zijn:
      uiterlijk op de datum welke daarvoor in de bijzondere inschrijvingsvoorwaarden is opgenomen.

2. Indien de grootte van het te betalen bedrag op het moment van opeisbaar worden nog niet vaststaat, dient een door de notaris daarvoor te schatten bedrag te worden voldaan, ter nadere verrekening.

3. Zodra de koper of verkoper nalatig is in enige betalingsverplichting geldt dit als verzuim in de zin van artikel 22 en dient hij zonder dat enige ingebrekestelling nodig is, vanaf dat moment over het verschuldigde bedrag de wettelijke rente te vergoeden.

WIJZE VAN BETALING, KWIJTING

Artikel 11

1. Al het door de koper en verkoper ter zake van de verkoop bij inschrijving verschuldigde, waaronder begrepen de koopsom inclusief de omzetbelasting, dient te worden gestort bij de notaris op de door de notaris aan te geven wijze, in Nederlands wettig betaalmiddel.

2. Indien krachtens de Wet op de omzetbelasting 1968 de heffing van de verschuldigde omzetbelasting is verlegd naar de koper, draagt de koper aan de notaris ter voldoening van de koopsom af het bedrag van het door hem uitgebrachte bod, verminderd met de daarin begrepen omzetbelasting.

3. Het recht van de koper om de betaling op te schorten of verrekening toe te passen wordt uitdrukkelijk uitgesloten, behoudens opschorting krachtens artikel 21 lid 2, of verrekening met de gestorte en niet bestede waarborgsom.

4. Zodra de koper aan al zijn betalingsverplichtingen krachtens de verkoop bij inschrijving heeft voldaan, zal daarvan blijken uit een door de notaris te verlijden akte van kwijting of uit een notariële verklaring van betaling.

WAARBORGSOM

Artikel 12

1. De koper dient op eerste verzoek van de verkoper aan de notaris een waarborgsom te betalen, ten bedrage van tien procent (10%) van de koopsom, strekkende tot verhaal van het door de koper krachtens de verkoop bij inschrijving verschuldigde.

2. De notaris restitueert de waarborgsom aan de koper indien de koopovereenkomst anders dan door een toerekenbare tekortkoming van de koper is ontbonden, tenzij verkoper en koper anders zijn overeengekomen.

3. Indien verkoper en koper in gebreke zijn in de nakoming van hun verplichtingen of indien niet vaststaat wie van hen in gebreke is, houdt de notaris - behoudens eensluidende betalingsopdracht van beiden - de waarborgsom onder zich, totdat ingevolge een in kracht van gewijsde gegane beslissing van de bevoegde rechter of andere bindende uitspraak vaststaat aan wie uitbetaling moet plaats hebben. Onder een in kracht van gewijsde gegane beslissing wordt mede verstaan een aan de woonplaats van gedaagde betekend verstekvonnis, waartegen binnen zes (6) weken na de datum van die betekening geen verzet is gedaan. De notaris brengt op de waarborgsom in mindering de in artikel 9 genoemde kosten, lasten en belastingen, voor zover verschuldigd en nog niet voldaan.

4. De koper kan aan zijn verplichting tot betaling van een waarborgsom ook voldoen door aan de notaris voor eenzelfde bedrag een garantieverklaring af te geven, welke:
   a. onvoorwaardelijk is en geldig is tot ten minste één maand na de voor de betaling van de koopsom vastgestelde uiterlijke datum;
   b. afgegeven dient te zijn door een bank of instelling welke onder toezicht staat krachtens de Wet Toezicht Kredietwezen of de Wet Toezicht Verzekeringsbedrijf.
   c. de clausule bevat, dat de desbetreffende bank of instelling op eerste verzoek van de notaris het bedrag van de garantie aan de notaris zal uitkeren.

   Indien het bedrag van de garantie niet tot uitkering is gekomen en op de koper geen betalingsverplichtingen meer rusten, bericht de notaris de bank of instelling dat de garantie kan vervallen.

5. Indien de koper niet op tijd voldoet aan zijn verplichtingen tot storting van een waarborgsom casu quo afgifte van een garantieverklaring, geldt dit als verzuim waarop het bepaalde in artikel 22 van toepassing is, met dien verstande dat ingebrekestelling niet vereist is.

TOEREKENING BETALINGEN

Artikel 13

1. De betalingen door of namens de koper aan de notaris gedaan, strekken ter voldoening van het door de koper verschuldigde, en wel in volgorde:
   a. de ingevolge de inhoud van de akte(n) verschuldigde overdrachtsbelasting en de kosten en lasten volgens artikel 9 lid 1 sub b, c en d;
   b. rente, boete en schadevergoeding;
   c. de koopsom, met inachtneming van het bepaalde in artikel 11 lid 2.

2. Indien in de betaling krachtens artikel 10 lid 1 onder a een bedrag bestemd voor overdrachtsbelasting is begrepen, die niet verschuldigd blijkt te zijn, wordt dit bedrag niet aan de koper gerestitueerd, maar aangemerkt als waarborgsom volgens artikel 12 casu quo toevoeging daaraan.

3. De gelden, die de notaris van de verkoper en de koper onder zich krijgt, dienen alvorens tot uitkering van de netto-opbrengst wordt overgegaan, tot voldoening van, in volgorde:
   a. aanspraken van de koper jegens de verkoper op grond van krachtens de verkoop bij inschrijving op de verkoper rustende verplichtingen;
   b. vorderingen al naar gelang hun rang, waarvan voldoening nodig is om onbezwaarde levering van het registergoed aan de koper mogelijk te maken;
   c. rente, boete en schadevergoeding, voor zover niet reeds begrepen onder b.

INFORMATIE- EN IDENTIFICATIEPLICHT

Artikel 14

De bieder en koper zijn verplicht zich tegenover de notaris te identificeren en al die informatie te verstrekken die nodig is om te kunnen nagaan of aan de financiële verplichtingen ingevolge de verkoop bij inschrijving kan worden voldaan. Zij geven door het uitbrengen van het bod volmacht aan de notaris, waar nodig, die informatie in te winnen.

GARANTIES VAN DE VERKOPER

Artikel 15

1. De verkoper garandeert met betrekking tot het registergoed:
   a. hetgeen daarover door of namens hem schriftelijk is vermeld;
   b. dat hij bevoegd is tot verkoop en levering.

2. De verkoper garandeert voor zover in de bijzondere inschrijvingsvoorwaarden niet anders is vermeld, dat tot het uitbrengen van het bod waarvoor wordt gegund:
   a. hem, door daartoe bevoegde instanties, geen nog niet uitgevoerde verbeteringen, herstellingen of andere voorzieningen zijn voorgeschreven noch dat een daartoe strekkend voorschrift hem schriftelijk is aangekondigd;
   b. het registergoed niet is geplaatst op een door een daartoe bevoegde instantie opgemaakte voorlopige of definitieve monumentenlijst;
   c. geen huurkoopovereenkomsten in de openbare registers zijn ingeschreven;
   d. geen rechten of plichten als bedoeld in de Belemmeringenwet Privaatrecht zijn gevestigd of opgelegd en dat hij geen kennisgeving heeft ontvangen als bedoeld in artikel 2 en volgende van voormelde wet;
   e. in de laatste aankomsttitel van het registergoed geen erfdienstbaarheden en/of kwalitatieve verplichtingen zijn genoemd;
   f. bij de laatste aankomsttitel en daarna geen erfdienstbaarheden zijn gevestigd en dat in die titel en daarna geen kwalitatieve verplichtingen werden overeengekomen;
   g. het registergoed niet is betrokken in een ruilverkavelings- of herinrichtingsplan en niet ter onteigening is aangewezen;

h. het registergoed niet is gelegen in een gebied dat is aangewezen als beschermd dorps- of stadsgezicht of als beschermd natuurmonument of waarop het wettelijk voorkeursrecht van de gemeente van toepassing is.
i. aan het registergoed geen mandeligheid anders dan op grond van de wet is verbonden.

De koper aanvaardt de in de bijzondere inschrijvingsvoorwaarden vermelde erfdienstbaarheden, buurwegen en/of kwalitatieve verplichtingen.

3. Het is de verkoper, tenzij in de bijzondere inschrijvingsvoorwaarden anders is vermeld, niet bekend dat er:
   a. subsidies zijn toegekend waaraan voorwaarden zijn verbonden waarvoor de koper kan worden aangesproken of die door de koper geheel of gedeeltelijk moeten worden terugbetaald;
   b. op de koper of op het registergoed verhaalbare achterstallige zakelijke lasten zijn;
   c. andere dan de in lid 2 bedoelde erfdienstbaarheden en kwalitatieve verplichtingen bestaan;
   d. een verplichting tot herbeplanting krachtens de Boswet bestaat;
   e. in het verkochte ondergrondse tanks voor het opslaan van vloeistoffen aanwezig zijn;
   f. een gedeelte van het verkochte tot buurweg is bestemd.

4. Het is, tenzij in de bijzondere inschrijvingsvoorwaarden anders is vermeld, de verkoper, tot het uitbrengen van het bod waarvoor werd gegund, niet bekend dat het registergoed:
   a. niet de eigenschappen bezit die voor gebruik daarvan nodig zijn en waarvan de koper de aanwezigheid niet behoeft te betwijfelen;
   b. naar geldende maatstaven en normen is verontreinigd met giftige, chemische of andere gevaarlijke stoffen, zodanig dat het ongeschikt is voor gebruik.

   Onder a en b wordt onder gebruik verstaan de wijze waarop het registergoed in gebruik is of het laatst in gebruik was.
   De verkoper is desverlangd verplicht de koper na gunning in de gelegenheid te stellen het registergoed te (doen) onderzoeken op de aanwezigheid van eigenschappen en/of verontreiniging(en) als hiervoor onder a en b bedoeld.

5. Indien blijkt dat er aan verkoper en koper niet bekende subsidies, achterstallige lasten, erfdienstbaarheden, buurwegen, mandeligheden of verplichtingen als hiervoor in lid 3 bedoeld en/of eigenschappen of verontreiniging(en) als hiervoor in lid 4 bedoeld bestaan, is de koper bevoegd, tot de dag waarop de koopsom moet worden betaald, de koopovereenkomst zonder rechterlijke tussenkomst ontbonden te verklaren, mits hij aannemelijk maakt dat hij niet gekocht zou hebben, ook niet voor een lagere koopsom, als hij de betreffende feiten had gekend.
   Indien verkoper en koper van mening verschillen over de vraag of de koper voldoende aannemelijk heeft gemaakt dat hij in dat geval niet gekocht zou hebben, zal een bindende uitspraak worden gevraagd aan drie deskundigen, op verzoek van de meest gerede partij te benoemen door de kantonrechter binnen wiens ressort het registergoed is gelegen.
   De kosten van de uitspraak zijn voor rekening van de in het ongelijk gestelde partij, tenzij de deskundigen anders oordelen.

6. Indien het registergoed een appartementsrecht of een lidmaatschap betreft, garandeert de verkoper voorts voor zover in de bijzondere

inschrijvingsvoorwaarden niet anders is vermeld, dat er tot het uitbrengen van het bod waarvoor wordt gegund, volgens opgave door of namens het bestuur van de vereniging:
- geen andere schulden zijn dan de normale lasten en belastingen ter zake van het registergoed en de exploitatie, verzekering en administratie daarvan;
- geen besluiten zijn genomen waaruit voor de leden een aanmerkelijke verzwaring van bestaande financiële verplichtingen en/of nieuwe financiële verplichtingen van aanmerkelijke omvang voortvloeien;
- aan het appartementsrecht geen ander lidmaatschap verbonden is dan dat van de vereniging van eigenaars en dat aan het te verkopen lidmaatschap geen ander lidmaatschapsrecht verbonden is;
- geen op de koper verhaalbare achterstallige verplichtingen uit hoofde van het te verkopen appartementsrecht of lidmaatschap bestaan.

7. Indien het registergoed geheel of gedeeltelijk in verhuurde of verpachte staat wordt verkocht, garandeert de verkoper de door hem opgegeven huur- of pachtprijs en voorts dat de huur- of pachtovereenkomst niet afwijkt van de - voor het te veilen object - gebruikelijke, dat niet is beschikt over nog niet verschenen huur - of pachttermijnen en dat er geen verplichtingen bestaan wegens door de huurder of pachter gestorte waarborgsommen, tenzij één en ander in de bijzondere inschrijvingsvoorwaarden anders is vermeld en onverminderd het bepaalde in artikel 20 lid 2.

8. De koper heeft geen recht op schadevergoeding of ontbinding ingevolge dit artikel indien de grond(en) waarop hij zijn aanspra(a)k(en) baseert, hem bij het uitbrengen van zijn bod bekend was (waren) of door middel van een in redelijkheid van hem te verlangen onderzoek bekend had(den) kunnen zijn.

9. Indien verkoper op grond van dit artikel tot schadevergoeding wordt aangesproken, heeft hij het recht de ontbinding van de koopovereenkomst in te roepen, door middel van een schriftelijke mededeling aan de notaris binnen één week nadat verkoper van de vordering van de schadevergoeding heeft kennis genomen. Alle kosten van de verkoop bij inschrijving vermeld in artikel 9, komen in dat geval voor rekening van de verkoper.

OMSCHRIJVING VAN DE LEVERINGSVERPLICHTING

Artikel 16

1. De verkoper is verplicht aan de koper de eigendom of - indien het registergoed een ander recht betreft - dat recht te leveren dat:
   a. onvoorwaardelijk is en niet aan inkorting, ontbinding of aan welke vernietiging ook onderhevig is;
   b. niet is bezwaard met beslagen, hypotheken, inschrijvingen daarvan of pandrechten; en
   c. niet is bezwaard met beperkte rechten of kwalitatieve verplichtingen welke daarop niet mogen rusten krachtens de in artikel 15 leden 1 en 2 door de verkoper gegeven garanties met inachtneming van de afwijkingen daarvan of aanvullingen daarop in de bijzondere inschrijvingsvoorwaarden.

   In verband met verkopers vrijwaringsverplichting voor hypotheek aanvaardt koper bij voorbaat de daartoe eventueel benodigde afstand van hypotheek.

2. Indien de door verkoper opgegeven maat of grootte van het registergoed niet juist is, zal geen van partijen daaraan enig recht ontlenen. Dit lijdt ten opzichte van de koper uitzondering indien de desbetreffende door de verkoper gedane opgave niet te goeder trouw is geschied.

3. Alle aanspraken ter zake van het registergoed tegenover derden, waaronder begrepen bouwers, (onder)aannemers, installateurs en leveranciers, gaan voor zover mogelijk door de overdracht over op de koper die deze aanvaardt. De verkoper is verplicht de hem daarover bekende gegevens aan de koper ter beschikking te stellen. De verkoper is overigens ter zake niet tot enige vrijwaring gehouden.

4. Het registergoed wordt vrij van huur, pacht en andere gebruiksrechten alsmede ongevorderd geleverd voor zover de bijzondere inschrijvingsvoorwaarden niet anders bepalen.

5. Indien het registergoed verhuurd of verpacht is, gaan de rechten en plichten uit de huur of pacht op de koper over voor zover de wet dit voorschrijft.

6. Roerende zaken welke op of in het registergoed aanwezig zijn en niet vallen onder de omschrijving bedoeld in artikel 3:254 Burgerlijk Wetboek, zijn niet in de verkoop of levering begrepen, tenzij uitdrukkelijk anders vermeld in de bijzondere inschrijvingsvoorwaarden.

7. Indien het registergoed een ander recht dan eigendom betreft, geldt het in dit artikel bepaalde voor zover de voorwaarden van dat recht niet anders luiden.

LEVERING

Artikel 17

1. Zodra de aan de gunning verbonden voorwaarde van algehele betaling is vervuld, kan de levering van het registergoed worden voltooid als in de leden 2 en 3 omschreven. Zowel de koper als de verkoper kan dit eenzijdig bewerkstelligen.

2. De levering van het registergoed anders dan een lidmaatschap van een vereniging of coöperatie, geschiedt door de inschrijving in de openbare registers van de eventuele afzonderlijke akte van bijzondere inschrijvingsvoorwaarden, van het/de proces(sen)-verbaal van de inschrijving, van de eventuele akte van gunning, van de eventuele akte de command, tezamen met de akte van kwijting of na te melden notariële verklaring van betaling.
   Zonder de akte van kwijting of de vervangende notariële verklaring van betaling zijn de overige genoemde akten niet bestemd en evenmin geschikt voor inschrijving in de openbare registers en kunnen deze derhalve de overdracht niet bewerkstelligen.

3. In geval van verkoop van een lidmaatschap kunnen de ter zake van de verkoop bij inschrijving opgemaakte akten de overdracht van het lidmaatschap, met inachtneming van de daarvoor in de statuten gestelde eisen, eerst tot stand brengen nadat zij gevolgd zijn door een akte van kwijting casu quo de notariële

verklaring van betaling.

4. De hiervoor bedoelde notariële verklaring van betaling moet door de notaris binnen tien (10) dagen na ondertekening ter registratie worden aangeboden.

5. Na de levering kan ontbinding van de koopovereenkomst niet meer gevorderd worden anders dan als voorzien in de inschrijvingsvoorwaarden.

6. Zodra de notaris uit onderzoek in de openbare registers is gebleken dat de overdracht is geschied overeenkomstig het bepaalde in artikel 16 lid 1, keert hij de onder zijn berusting zijnde netto-opbrengst uit aan de rechthebbende, terstond nadat het bedrag van de netto-opbrengst is komen vast te staan.

RISICO EN VERZEKERING

Artikel 18

1. Het registergoed is voor risico van de koper vanaf de dag waarop de koopsom moet worden voldaan of - ingeval van eerdere aflevering - vanaf de dag waarop de aflevering plaatsvindt.

2. De verkoper is verplicht ervoor te zorgen dat de tot het registergoed behorende opstallen bij een solide verzekeringsmaatschappij op de in Nederland bij schadeverzekeringsmaatschappijen gebruikelijke voorwaarden voor herbouwwaarde verzekerd zijn tot het moment waarop het risico op de koper overgaat.
   Dezelfde verplichting rust op de koper vanaf het moment dat de koper het risico draagt tot de betaling van de koopsom.
   Deze verplichting geldt niet voor zover de verkoper of koper kan aantonen, dat een dergelijke verzekering in redelijkheid niet mogelijk is of de verkoper of de koper een overheidsinstantie is die haar opstallen niet pleegt te verzekeren.
   De tot verzekering verplichte partij dient desverlangd het bewijs van verzekering en van premiebetaling over te leggen.
   De wederpartij is bevoegd bij de verzekeringsmaatschappij inlichtingen te vragen.
   Is een partij nalatig in haar verplichting tot verzekeren of in het verstrekken van informatie daarover, dan is de wederpartij gemachtigd de verzekering op naam en voor rekening van de nalatige partij te sluiten.

AFLEVERING

Artikel 19

1. Aflevering van het registergoed vindt, tenzij in de bijzondere inschrijvingsvoorwaarden anders is bepaald, plaats op de dag dat de koopsom moet worden betaald, mits de koper de koopsom en alle overige ter zake van de verkoop bij inschrijving door hem verschuldigde bedragen heeft voldaan.

2. Indien de aflevering op grond van de bijzondere inschrijvingsvoorwaarden of een nadere overeenkomst plaatsvindt voordat de koopsom betaald is, vergoedt de koper over de koopsom de wettelijke rente vanaf de dag van aflevering tot en met

de dag van betaling.
Indien de koper vervolgens nalatig is in de nakoming van zijn betalingsverplichtingen, eindigt zijn gebruikersrecht terstond en dient hij het registergoed onmiddellijk in de oorspronkelijke staat ter beschikking van de verkoper te stellen. De verplichting tot betaling van de wettelijke rente eindigt aan het einde van de dag waarop het registergoed weer in de voorgeschreven staat ter beschikking van de verkoper staat, onverminderd het bepaalde in artikel 10 lid 4.

3. De verkoper moet de koper in de gelegenheid stellen het registergoed voor de aflevering te bezichtigen.

4. Het registergoed moet worden afgeleverd in de feitelijke toestand waarin het zich bij het uitbrengen van het bod, waarvoor werd gegund, bevond.

5. Tenzij in de bijzondere inschrijvingsvoorwaarden anders is vermeld, wordt het registergoed vrij van bewoners en gebruikers afgeleverd.

ONTRUIMING

Artikel 20

1. Indien het registergoed dat bij de eigenaar en de zijnen in gebruik is, niet vrij van gebruik wordt afgeleverd, kan de koper de ontruiming bewerkstelligen uit kracht van de grosse(n) van de daartoe benodigde akte(n), desnoods met behulp van de sterke arm.
Dit geldt niet indien op grond van de bijzondere inschrijvingsvoorwaarden geen ontruimde aflevering behoeft plaats te vinden.

2. Indien zich bij aflevering in het registergoed nog roerende zaken bevinden, die niet in de verkoop zijn begrepen, heeft de koper het recht het registergoed voor rekening van de verkoper te (doen) ontruimen.

GEVOLGEN GEBREKEN BIJ AFLEVERING

Artikel 21

1. Indien het registergoed anders dan door een tekortkoming van de verkoper niet kan worden afgeleverd in de toestand bedoeld in artikel 19 lid 4, is de overeenkomst van rechtswege ontbonden, tenzij:
   a. de koper uitvoering van de overeenkomst verlangt, in welk geval het registergoed wordt afgeleverd in de toestand waarin het zich bevindt, met alle rechten die de verkoper ten gevolge van de hiervoor bedoelde tekortkomingen tegen derden kan uitoefenen;
   b. de verkoper zo spoedig mogelijk na het betreffende voorval, doch in elk geval voordat de aflevering moet plaatsvinden, schriftelijk verklaart, het registergoed binnen twee maanden na de dag waarop de aflevering had moeten plaatsvinden, te zullen afleveren in de toestand bedoeld in artikel 19 lid 4.

2. In het geval in lid 1 sub b genoemd worden de verplichtingen tot levering, aflevering en betaling van de koopsom opgeschort tot de dag waarop

overeenkomstig de verklaring sub b de aflevering plaatsvindt.
Ook als de verklaring in lid 1 sub b is afgelegd kan de koper steeds uitvoering als in lid 1 sub a omschreven verlangen op voorwaarde dat de koper de verkoper vrijwaart voor door deze inmiddels aangegane verplichtingen tot herstel.

3. Indien het registergoed, anders dan door een toerekenbare tekortkoming van de verkoper, niet vrij van bewoners en gebruikers als bedoeld in artikel 19 lid 5 kan worden afgeleverd, is het hiervoor in lid 1 en 2 bepaalde van overeenkomstige toepassing.

4. De tekortkomingen in de leden 1 en 2 bedoeld dienen door de koper te worden bewezen.

5. Indien - in het geval bedoeld in lid 1 sub b - de verkoper niet binnen de gestelde termijn aan zijn verplichtingen voldoet, is de overeenkomst alsnog ontbonden, tenzij de koper uitvoering van de overeenkomst verlangt op de wijze bedoeld in lid 1 sub a, of indien de koper dit niet verlangt, er sprake is van een betrekkelijk gering gebrek als bedoeld in artikel 22 lid 3, in welk geval het daar bepaalde van overeenkomstige toepassing is.

6. Indien verkoper en koper, in het geval bedoeld in lid 1 sub b, van mening verschillen over de vraag of de verkoper aan zijn verplichtingen heeft voldaan, zal een bindende uitspraak worden gevraagd aan drie deskundigen, op verzoek van de meest gerede partij te benoemen door de kantonrechter binnen wiens ressort het registergoed is gelegen. Nadat de meest gerede partij zich jegens de wederpartij schriftelijk op deze bepaling heeft beroepen, heeft de wederpartij gedurende een maand de gelegenheid om voor berechting van het geschil door de volgens de wet bevoegde rechter te kiezen.
De kosten van de uitspraak zijn voor rekening van de in het ongelijk gestelde partij, tenzij de deskundigen anders oordelen.
De termijn van opschorting wordt in dit geval verlengd met de termijn, die de deskundigen nodig hebben voor hun uitspraak.

7. Ook indien de koopovereenkomst wordt ontbonden, blijft de koper tegenover de notaris verplicht tot betaling van de door hem ter zake van de verkoop bij inschrijving verschuldigde kosten.

8. Bij toepassing van dit artikel is het bepaalde in lid 8 van artikel 15 van overeenkomstige toepassing.

NIET NAKOMING

Artikel 22

1. Bij niet of niet tijdige nakoming van de koopovereenkomst, anders dan door een niet aan één van partijen toe te rekenen tekortkoming, is de nalatige partij aansprakelijk voor alle daaruit voor de wederpartij ontstane schade met kosten en rente, ongeacht het feit of de nalatige partij in verzuim is in de zin van het volgende lid.

2. Indien één van de partijen, na bij deurwaardersexploit of aangetekend schrijven in

gebreke te zijn gesteld, gedurende drie (3) dagen met de nakoming van één of meer van haar verplichtingen nalatig blijft, is deze partij in verzuim en heeft de wederpartij de keuze tussen:

a. nakoming van de koopovereenkomst te vorderen indien dit in redelijkheid van de nalatige verlangd kan worden, in welk geval de nalatige na afloop van de vermelde termijn van drie dagen voor elke sedertdien ingegane dag tot aan de dag van nakoming een onmiddellijk opeisbare boete verschuldigd is van drie/tiende procent (0,3%) van de koopsom met een minimum van éénhonderd euro (€ 100,00), of
b. de koopovereenkomst zonder rechterlijke tussenkomst ontbonden te verklaren en betaling van een onmiddellijk opeisbare boete van vijftien procent (15%) van de koopsom te vorderen.

3. In geval van een niet-nakoming door de verkoper heeft de koper het in lid 2 sub b vermelde recht slechts indien het gebrek van zodanige aard en omvang is, dat de koper aannemelijk kan maken, dat hij niet gekocht zou hebben indien hij van dit gebrek op de hoogte zou zijn geweest. Zo niet, dan heeft de koper alleen recht op vergoeding van de door het gebrek veroorzaakte waardevermindering en andere schade. Indien partijen van mening verschillen omtrent het in lid 3 bepaalde of de omvang van de hiervoor bedoelde schade, is de uitspraak van drie deskundigen, die op de in lid 4 vermelde wijze worden benoemd, beslissend.

4. De door ontbinding ingevolge dit artikel geleden schade worden vastgesteld door drie deskundigen, op verzoek van de meest gerede partij door de kantonrechter, binnen wiens ressort het registergoed is gelegen, te benoemen. Nadat de meest gerede partij zich jegens de wederpartij schriftelijk op deze bepaling heeft beroepen, heeft de wederpartij gedurende een maand de gelegenheid om voor berechting van het geschil door de volgens de wet bevoegde rechter te kiezen.

5. Betaalde of verschuldigde boete strekt in mindering van verschuldigde schadevergoeding met rente en kosten.

SLOTBEPALINGEN

Artikel 23

1. De Algemene Termijnenwet (Staatsblad 1964, nummer 314) is van toepassing op de termijnen, welke in de inschrijvingsvoorwaarden zijn vermeld.

2. Aan de koper wordt niet eerder een grosse afgegeven dan nadat hij aan al zijn verplichtingen voortvloeiende uit de verkoop bij inschrijving heeft voldaan.

3. Van eventuele aanvullingen op - of afwijkingen van deze algemene inschrijvingsvoorwaarden dient uit de bijzondere inschrijvingsvoorwaarden te blijken. In geval van tegenstrijdigheid tussen de algemene en de bijzondere inschrijvingsvoorwaarden gelden deze laatste.

HEKKELMAN & ADVOCATEN NOTARISSEN

HEKKELMAN NOTARISSEN N.V.
ORANJESINGEL 41
POSTBUS 1468
6501 BL NIJMEGEN
WWW.HEKKELMAN.NL

Gemeente Nijmegen
Ontwikkelingsbedrijf
t.a.v. de heer M. van Schijndel
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Nijmegen, 9 maart 2012

Ons kenmerk	:	N2011.1302/01 DW/CN
In behandeling bij	:	mr. M.J.J. de Wit
Betreft	:	openbare inschrijving Vossenlaa 44 te Nijmegen
Doorkiesnummer	:	024-3828402
Direct faxnummer	:	024-3828488
E-mailadres	:	m.de.wit@hekkelman.nl

Geachte heer Van Schijndel,

Bijgaand zend ik u het afschrift van het proces-verbaal van openbare inschrijving.

Voor de volledigheid meld ik nog dat ik twee biedingen niet geaccepteerd heb vanwege de inhoud en de strekking daarvan. Bijgaand treft u kopieën aan van deze geweigerde inschrijvingen, opdat u kunt beoordelen dat ik deze inschrijvingen terecht heb geweigerd.

Vertrouwende u hiermede van dienst te zijn geweest,

met vriendelijke groet,

Hekkelman Notarissen N.V.
mr. M.J.J. de Wit
notaris

Bijlage(n): 3

HEKKELMAN ADVOCATEN & NOTARISSEN IS DE HANDELSNAAM WAARONDER HEKKELMAN ADVOCATEN N.V. (KVK CENTRAAL GELDERLAND NR. 09170462) EN HEKKELMAN NOTARISSEN N.V. (KVK CENTRAAL GELDERLAND NR. 09170507), BEIDE STATUTAIR GEVESTIGD TE NIJMEGEN, IEDER VOOR EIGEN REKENING WERKEN. OP ONZE DIENSTVERLENING ZIJN VAN TOEPASSING DE ALGEMENE VOORWAARDEN, ZIE OMMEZIJDE, WAARIN ONDER ANDERE EEN BEPERKING VAN DE AANSPRAKELIJKHEID IS OPGENOMEN.

1

AKTE NOTARIS DE WIT, 2012
Voorbereid door: Mr de Wit
Dossier: 2011.1302/01/dW

PROCES-VERBAAL OPENBARE INSCHRIJVING
(Vossenlaan 44 te Nijmegen)

Aantal bijlagen
gehecht aan de
originele akte: 9

Vandaag, negen maart tweeduizend twaalf, ----------
verschijnt voor mij, Mr Martinus Johannes Joseph DE WIT, notaris te Nijmegen, de -----
hierna vermelde persoon: ----------
Catharina Maria Johanna Reinera Nachtegaal, te dezer zake woonplaats kiezend op haar kantooradres Oranjesingel 41 te 6511 NN Nijmegen, geboren te Lent ----------
(gemeente Elst) op tweeëntwintig juni negentienhonderd negenenzestig, werkzaam ten kantore van mij, notaris, ten deze handelend in haar hoedanigheid van schriftelijk gevolmachtigde van de publiekrechtelijke rechtspersoon: GEMEENTE NIJMEGEN, -
onder andere kantoorhoudend Korte Nieuwstraat 6 te 6511 PP Nijmegen, ter ---------
uitvoering van een besluit van het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente van negen januari tweeduizend twaalf, nummer 3.17. Het besluit is aan --
deze akte gehecht (bijlage 1). ----------
De volmacht is verstrekt door Erik Theodorus Wilhelmus Maria Top, hoofd van het --
bureau Grondzaken, afdeling Ontwikkelingsbedrijf, woonplaats kiezend Korte ---------
Nieuwstraat 6 te 6511 PP Nijmegen, geboren op éénendertig december ----------
negentienhonderd zesenvijftig te Nijmegen, gehuwd, rijbewijs nummer 4059623002,
daartoe gemachtigd bij besluit van dertien januari tweeduizend twaalf, nummer ------
12.0001060, van de Burgemeester van de Gemeente Nijmegen op grond van het ---
bepaalde in artikel 171 lid 2 van de Gemeentewet, ----------
De Gemeente Nijmegen wordt hierna genoemd: de verkoper. ----------
Het bestaan van de volmachten is mij, --
notaris, genoegzaam gebleken uit twee -
(2) aan deze akte gehechte stukken -----
(bijlagen 2 en 3). ----------
OPENBARE VERKOOP BIJ INSCHRIJVING ----------
De comparante, handelend als gemeld, verzocht aan mij, notaris, uit naam van de --
verkoper te willen overgaan tot verkoop bij een openbare inschrijving van het ---------
volgende: ----------
REGISTERGOED ----------
het voormalige schoolgebouw met bijbehorende grond en toebehoren aan de --------
Vossenlaan 44 te 6531 SM Nijmegen, kadastraal bekend gemeente Hatert sectie L -
nummer 3500, kadastraal groot zesenzestig are en zeventig centiare ----------
(66 a en 70 ca), hierna te noemen: het registergoed. ----------

WIJZE VAN EIGENDOMSVERKRIJGING ----------
De vermelde onroerende zaak werd door de verkoper in eigendom verkregen door - inschrijving in de registers gehouden door de Dienst voor het kadaster en de --------- openbare registers in register 4 op één juli tweeduizend acht in deel 54969 nummer 149 van een afschrift van een akte tot levering ingevolge koop, op dezelfde dag ----- verleden voor Mr M.L. van de Geer, notaris te Nijmegen. ----------
Die akte houdt in kwijting voor de betaling van de koopprijs. ----------
Omschrijving erfdienstbaarheden, kwalitatieve bedingen, kettingbedingen en/of ---------- bijzondere verplichtingen ----------
Voor bestaande kettingbedingen wordt verwezen naar een akte, verleden op dertig - januari negentienhonderd negenenzestig voor Mr C.A. Appelboom, destijds notaris - te Nijmegen, overgeschreven in de daartoe bestemde openbare registers ---------- (voormalige bewaring te Nijmegen) op dezelfde dag in deel 1489 nummer 86. --------
Daarin komt woordelijk voor: ----------
(begin aangehaalde tekst) ----------

1. *Het verkochte zal worden bebouwd met een huishoud- en vakschool, terwijl de - bebouwing zes en dertig maanden na het verlenen van de bouwvergunning ----- gereed moet zijn blijkens een voltooiingsbewijs, afgegeven door Bouw- en ------- Woningtoezicht van de Dienst Publieke Werken en Volkshuisvesting; een -------- gebruik van het verkochte en de op te richten huishoud- en vakschool voor ------ andere doeleinden is zonder schriftelijke toestemming van Burgemeester en ---- Wethouders niet geoorloofd; ----------*
8. *Het onbebouwde gedeelte van het perceel moet op deugdelijke wijze worden --- afgescheiden en in goede staat worden onderhouden. De te plaatsen ---------- erfafscheidingen dienen vooraf te worden goedgekeurd door Burgemeester en - Wethouders; ----------*
9. *Het onbebouwde gedeelte van het perceel zal als tuin, speelterrein of ---------- parkeergelegenheid worden aangelegd en onderhouden en hierop zullen zonder goedvinden van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen generlei ---------- voorwerpen los of vast worden geplaatst buiten hetgeen behoort tot de aanleg - van de tuin of het speelterrein; ----------*
10. *De gevels en het dak van de bebouwing op het gekochte mogen niet voor ------- reclamedoeleinden worden gebezigd. ----------*
11. *Op het terrein mogen geen inrichtingen worden opgericht, waarvoor volgens de Hinderwet vergunning nodig is; ----------*
12. *Koopster of opvolgende verkrijger is verplicht bij gehele of gedeeltelijke ---------- overdracht van het gekochte de hiervoor sub 1, 8 tot en met 11 en 13 gemaakte bedingen alsmede dit beding in de akte van vervreemding van toepassing te ---- verklaren en voor en namens de gemeente aan te nemen; ----------*
13. *Koopster of opvolgende verkrijger is bij niet naleving van de uit deze ---------- koopovereenkomst voortvloeiende verplichtingen uitgezonderd de onder 12 ----- omschreven verplichting, na daarvan door Burgemeester en Wethouders in ----- kennis te zijn gesteld, voor elke maand gedurende welke hij/zij in verzuim is een bedrag van éénduizend gulden (ƒ 1.000,00) aan de gemeente Nijmegen --------- verschuldigd; ----------*

Indien koopster of opvolgende verkrijger niet nakomt de onder 12 omschreven verplichting verbeurt hij/zij aan de gemeente Nijmegen een boete gelijk aan het bedrag van de door koopster aan de gemeente Nijmegen betaalde koopsom. ---
(einde aangehaalde tekst) ----------
Voor zover in bovengenoemde bepalingen nog relevante verplichtingen voorkomen welke verkoper verplicht is aan koper op te leggen, doet hij dat bij deze en wordt een en ander bij deze door koper aanvaard. Dit geldt niet voor de in de aangehaalde ----- tekst gemelde bepalingen 1 en 10. De bepalingen 1 en 10 zijn hiermede volledig ---- *vervallen*. ----------
DE INSCHRIJVINGSVOORWAARDEN ----------
Op de verkoop bij openbare inschrijving zijn van toepassing de: ----------
- ALGEMENE VOORWAARDEN VOOR DE VERKOOP BIJ OPENBARE --------- INSCHRIJVING VAN REGISTERGOEDEREN (verder te noemen "de Algemene Voorwaarden")(verder te noemen "de Algemene Voorwaarden") (bijlage 4), die - geacht worden woordelijk te zijn opgenomen in deze akte; ----------
en de ----------
- BIJZONDERE INSCHRIJVINGSVOORWAARDEN, die vooraf bekend zijn ------- gemaakt, te weten: ----------
  1. **De voor gegadigden openbare zitting en de inschrijving** ----------
     De inschrijving vindt plaats tijdens een openbare zitting op het ---------- notariskantoor, waarvan verslag wordt gedaan in dit proces-verbaal. De ---- inschrijving geschiedt door middel van inschrijfbiljetten die overeenkomstig artikel 3 van de Algemene Voorwaarden zijn ingeleverd bij de notaris. -------
  2. **De betaling** ----------
     De koopprijs, de overdrachtsbelasting en het verder aan de verkoper -------- verschuldigde dienen te worden voldaan uiterlijk op negen mei tweeduizend veertien dan wel, wanneer deze datum daarvóór is gelegen, uiterlijk vier (4) weken nadat de hierna te melden ontbindende voorwaarde met betrekking - tot de gunning is vervallen. ----------
     Het door de koper verschuldigde bedrag aan kosten dient conform artikel 10 lid 1 sub a van de Algemene Voorwaarden te worden voldaan uiterlijk op de achtste dag na de voorwaardelijke gunning. ----------
  3. **Omzet-, overdrachtsbelasting** ----------
     Volgens opgave van de verkoper is ter zake van de levering géén ---------- omzetbelasting, doch wel overdrachtsbelasting verschuldigd. ----------
     Dit laat onverlet de mogelijkheid van de koper om op grond van de wet in -- aanmerking te komen voor vrijstelling van overdrachtsbelasting, doch dit is voor rekening van de koper. ----------
  4. **Aanvaarding** ----------
     De koper kan het gekochte aanvaarden vrij van huur, pacht of andere ------- gebruiksrechten van derden, behoudens: ----------
     - een bestaande huurovereenkomst met de stichting Stichting Kristallis tot -- één augustus tweeduizend twaalf, met een verlengingsoptie tot één -------- augustus tweeduizend dertien. Koper is bij wege van een derdenbeding -- ten behoeve van Stichting Kristallis onherroepelijk verplicht genoemde ---- huurder in de gelegenheid te stellen deze huurovereenkomst te verlengen met drie (3) maal twee (2) jaar. Vanaf één augustus tweeduizend dertien -

zal alsdan de kale huurprijs jaarlijks kunnen worden geïndexeerd conform het bepaalde in de artikelen 9.1 tot en met 9.4 van de Algemene ----------
Bepalingen van de thans bestaande huurovereenkomst. ----------
Koper verklaart bekend te zijn met deze huurovereenkomst en met ---------
gemelde Algemene Bepalingen; en ----------
- een huurovereenkomst met de besloten vennootschap met beperkte -------
aansprakelijkheid KPN Mobile The Netherlands B.V., gezeteld te 's- --------
Gravenhage, betreffende een opstelpunt voor een antenne-installatie. -----
Koper verklaart eveneens bekend te zijn met deze huurovereenkomst. ----
Indien de koper eerder dan onder 2 voorzien overgaat tot voldoening aan al zijn betalingsverplichtingen, kan hij het gekochte ook eerder, onmiddellijk na die betaling, aanvaarden. ----------
Het gekochte is voor rekening en risico van de koper vanaf de onder 2 ------
vermelde vervaldag voor de betaling van de koopprijs of zoveel eerder als -
deze betaling plaats vindt. ----------

5. **Eigenschappen en verontreinigingsrisico** ----------
Voor zover verkoper bekend dateert de opstal van ongeveer ----------
negentienhonderd negenenzestig en is sedertdien in gebruik geweest als --
schoolgebouw. ----------
De verkoper wijst op de volgende bijzonderheden:. ----------
Het risico van de geschiktheid voor toekomstig gebruik berust bij de koper.
De verkoper is niets bekend omtrent verontreiniging van de bodem of van --
de opstallen welke het naar de thans geldende maatstaven ongeschikt ------
maken voor het hiervoor aangegeven gebruik, anders dan hetgeen is -------
geconstateerd in een verkennend bodemonderzoek de dato achttien januari tweeduizend zes, uitgevoerd door Syncera De Straat (projectnummer -------
B05B0685); met de inhoud van dit rapport is koper bekend. ----------
De verkoper weet niet van de aanwezigheid van ondergrondse opslagtanks voor vloeistoffen of gassen. In het registergoed kunnen asbesthoudende ---
stoffen aanwezig zijn. Bij eventuele verwijdering van asbesthoudende -------
materialen dienen op grond van milieuwetgeving speciale maatregelen ------
genomen te worden. Koper verklaart hiermee bekend te zijn en vrijwaart ----
verkoper voor alle aansprakelijkheid die uit de aanwezigheid van enig -------
asbest in het verkochte kan voortvloeien. ----------
Aan verkoper is niet bekend of ten aanzien van het verkochte beschikkingen -
of bevelen in de zin van artikel 55 van de Wet bodembescherming zijn --------
genomen door het bevoegd gezag. ----------
Mocht alsnog van verontreiniging blijken dan is dit voor rekening van de ----
koper, tenzij deze kan aantonen dat de verkoper in zijn verklaringen ---------
hierover is te kort geschoten. ----------

6. **Aan het registergoed verbonden rechten en plichten** ----------
Verwezen wordt naar hetgeen hiervoor onder het kopje "Omschrijving --------
erfdienstbaarheden, kwalitatieve bedingen, kettingbedingen en/of bijzondere -
verplichtingen" is opgenomen. ----------
De bieder verklaart zich hiermee bekend en aanvaardt de daaruit eventueel voortvloeiende verplichtingen. ----------

7. **Voorbehoud recht van beraad** ----------

De verkoper maakt gebruik van zijn recht van beraad als vermeld in artikel 8 lid 3 van de Algemene Voorwaarden. Indien de verkoper vervolgens wil ----- gunnen zal hij daarvan doen blijken uit een, vóór het verstrijken van de ----- beraadstermijn, op te maken akte van voorwaardelijke gunning. ----------

8. **Gunning onder ontbindende voorwaarde** ----------
   a. Wanneer verkoper overgaat tot gunning zal deze gunning in ieder geval plaatsvinden onder de bij vervulling ontbindende voorwaarde dat niet ---- uiterlijk twee (2) jaar na heden, te weten op negen maart tweeduizend --- veertien, met betrekking tot het registergoed een bestemmingsplan is --- vastgesteld (hetwelk door de verkoper in procedure zal worden ---------- gebracht), waarbij aan het registergoed de bestemming ---------- "maatschappelijke doeleinden/wonen" is toegekend. ---------- Deze ontbindende voorwaarde treedt ook in werking indien en zodra het bestemmingsplan wel gewijzigd is vastgesteld zoals hiervoor bedoeld, --- maar er binnen de beroepstermijn (al dan niet eindigend ná negen maart tweeduizend veertien), een voorlopige voorziening is gevraagd ten ------- aanzien van het vastgestelde bestemmingsplan. ----------
   b. Indien het bestemmingsplan door de Raad van de Gemeente Nijmegen - gewijzigd is vastgesteld (inhoudende dat op basis van het ---------- bestemmingsplan aan het registergoed de gewijzigde bestemming ------- "maatschappelijke doeleinden/wonen" is toegekend) én er binnen de ---- beroepstermijn geen voorlopige voorzieningen zijn gevraagd, is de in de aanhef van deze bepaling gemelde ontbindende voorwaarde vervallen -- en dient binnen vier (4) weken daarna, of uiterlijk negen mei tweeduizend veertien, de akte van kwijting te worden opgemaakt waardoor de ---------- juridische levering van het registergoed daarmede plaatsvindt. ----------
   c. Het onder b. bepaalde geldt eveneens voor de situatie dat het ---------- bestemmingsplan betreffende het registergoed met de gewijzigde -------- bestemming "maatschappelijke doeleinden/wonen" op negen maart ------ tweeduizend veertien niet in werking is getreden, doch de koper uiterlijk - op acht maart tweeduizend veertien schriftelijk aan de verkoper heeft ---- medegedeeld het registergoed toch voor de prijs waarvoor ---------- voorwaardelijk is gegund, te willen afnemen. ----------
   d. Koper dient zich uiteraard te onthouden van het (doen) vragen van ------- voorlopige voorzieningen tegen het vastgestelde bestemmingsplan. ------
   e. De kosten van deze voorgenomen bestemmingswijziging, inclusief de --- eventuele planschade, zijn voor rekening van verkoper. ----------

9. **Indexering van de koopprijs** ----------
   De koopprijs waarvoor voorwaardelijk is gegund, wordt jaarlijks geïndexeerd op basis van het consumentenprijsindexcijfer Alle Huishoudens zoals dat --- wordt gepubliceerd door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), en -- wel voor het eerst een jaar na de datum van ondertekening van de akte van voorwaardelijke gunning. Indexering kan echter niet leiden tot een lagere --- koopprijs. ----------

10. **Overdracht van rechten** ----------
    Koper is tot het moment van voltooiing van de levering van het registergoed niet gerechtigd zijn rechten dan wel zijn rechtsverhouding ten opzichte van

de Gemeente Nijmegen betreffende de onderhavige overeenkomst aan een derde over te dragen, anders dan met goedkeuring van de Gemeente ------- Nijmegen. ----------

11. **Bekendheid met de inschrijvingsvoorwaarden** ----------
De Algemene Voorwaarden en deze Bijzondere Voorwaarden zijn ter ------- inzage gelegd van belangstellenden, waarvan melding is gemaakt in -------- publicaties vooraf. Ook in de beschikbaar gestelde inschrijfbiljetten wordt --- verwezen naar deze voorwaarden. ----------
Door in te schrijven erkent de bieder met deze Algemene en Bijzondere ---- Voorwaarden bekend te zijn en acht hij zich daaraan, evenals de verkoper, onvoorwaardelijk gebonden. ----------

DE INSCHRIJVING ----------
Nadat de ter zitting aanwezigen door mij, notaris, op de hoogte zijn gesteld van de -- gang van zaken bij de inschrijving en de toepasselijkheid van de Algemene en ------- Bijzondere Voorwaarden en nadat de aanwezigen de gelegenheid hebben gekregen vragen te stellen, heb ik notaris, de gegadigden verzocht de inschrijfbiljetten in een - gesloten envelop bij mij in te leveren. ----------
Vervolgens heb ik, notaris, de enveloppen gevoegd bij die welke vooraf aan mij, ----- notaris, overeenkomstig artikel 3 leden 3 en 4 van de Algemene Voorwaarden, in --- bewaring zijn gegeven, nadat door mij, notaris, is vastgesteld dat deze enveloppen - zich in ongeschonden gesloten staat bevinden. ----------
Daarna heb ik, notaris, alle zeven enveloppen geopend en van de inhoud en --------- geldigheid van de zich daarin bevindende inschrijfbiljetten kennisgenomen, een en - ander eventueel met toepassing van de regeling in artikel 4 van de Algemene -------- Voorwaarden. Twee biedingen zijn door mij, notaris, niet geaccepteerd. ----------
Alle inschrijfbiljetten worden aan deze akte gehecht (Bijlage(n) 5 tot en met 9). -------

BIEDINGEN ----------
Daarna zijn door mij, notaris, alle geboden bedragen bekend gemaakt. Hetzelfde ---- geldt voor de namen van de bieders, in een willekeurige volgorde los van de ---------- biedingen. ----------

Slot akte ----------
Dit proces-verbaal is opgemaakt te Nijmegen op de datum als aan het begin van ---- deze akte vermeld. ----------
De comparante is mij, notaris, bekend. De zakelijke inhoud van het proces-verbaal is aan hen opgegeven en toegelicht. ----------
De comparante heeft verklaard op volledige voorlezing van het proces-verbaal geen prijs te stellen, van de inhoud van dit proces-verbaal te hebben kennis genomen en te zijn gewezen op de gevolgen die voor de partijen bij de proces-verbaal-akte uit het proces-verbaal voortvloeien. ----------
Dit proces-verbaal is beperkt voorgelezen en onmiddellijk daarna ondertekend, eerst door de comparante en vervolgens door mij, notaris, om ----------
veertien uur en twintig minuten. ----------
(Getekend: de comparante en de notaris)

VOOR AFSCHRIFT

mr. M.J.J. de Wit

Brief aan de raad - S. Sahin voorzitter AON zienswijze bestemmingsplan . . .

reg.nr.: 15 001254S B
procesverantw.: BHSO

INGEKOMEN
02 DEC. 2015
GEMEENTE NIJMEGEN

class.nr.:
afgedaan:

Van: Serife Sahin [mailto:serifesahin77@hotmail.com]
Verzonden: woensdag 2 december 2015 11:43
Aan: Griffie
Onderwerp: Betreft politieke avond 25 nov.2015 ontwerpbestemmingsplan Nijmegen midden17/de Genestetlaan

Geachte Raadsleden en Fractie,

Naar aanleiding van de politieke avond traianuskamer op 25 november 2015 schrijf ik u deze mail.

Allereerst moet ik meedelen dat de winkels op de willemsweg niet nieuw zijn, zij dateren van begin 1900. Willemsweg is altijd een winkelstraat geweest. Zie svp de foto's in de bijlagen.
Toen het hermesterrein nog bestond, was vanaf het stuk vanuit achter het gebouw nummer 804 tot aan de hoek, ertussen een hele brede poort aan de genestetlaan en met een doorlopende hek langs het voorstuk lengte van de genestetlaan. zie svp de foto's in de bijlagen van toen en nu.
De overige winkels bereikten hun achterdeuren via het hermesterrein. De ondernemers vanaf het perceelnr. 803 mochten ook met hun auto in hun garages en achterin zijn panden, deuren, poorten komen.

Dit is ook vermeld In het raadsvoorstel rapport 133/2015 , deze 225 pagina's tellende rapport hebben we aandachtig doorgelezen en weten heel goed wat er in staat.
In dit rapport worden er onvoldoende gekeken naar de belangen en functionaliteit van de winkelstraat van de gehele willemsweg en er wordt constant gesproken over de "oostelijk aan de achtertuinen van de woningen aan de willemsweg"?? en ook tijdens het debat op 25 november 2015 spreekt mr. de wethouder Velthuis nog steeds van de 'Huizen aan de willemsweg' toen hij op zoek was naar de tekening. De betreffende tekening met een doorgang hebben we ook niet mogen zien, dat is waarschijnlijk ook pas aangepast.

Natuurlijk veranderen de tijden en behoeftes van de mensen. Daarom hebben wij als ondernemers ook recht op het nodige voorzieningen om te kunnen functioneren en om onze brood te kunnen verdienen. Het is een feit dat de gebouwen aan de willemsweg van begin 1900 dateren en dat de achterdeuren en poorten ook sindsdien aanwezig zijn en die er al sindsdien bestaan, dus die hebben wij niet "illegaal aangelegd en of achterdeuren zomaar erachter geplaatst of in het gebouw gehakt. Het zijn geen grotten. Wij hebben het recht op, recht van Overpad, recht op een fatsoenlijke doorgang. We hebben recht op een stoep en een openbare weg vanuit onze voordeuren en vanuit onze achterdeuren. Ook ivm. De veiligheid, de betreffen de deuren gebruiken als nooduitgangen en of vluchtroutes. Zie svp. wet vluchtroutes. Als die tuinbestemming komt verliezen we onze vluchtroutes.

Er lag inderdaad een ontwerpschets voor een plan om te bouwen op het voormalige hermesterrein.
Naar aanleiding van het ontwerpschets van begin 2015, dat door de wolfs architecten is getekend, hebben we als ondernemers van de willemsweg eind mei onze bezwaar

ingediend bij de gemeente Nijmegen. Zie svp foto's in de bijlagen 1t/m3 en onze brief van 28 mei 2015 met alle ondernemers gezamenlijk en de brief van de ondernemer aan de willemsweg 112-114 betreft percelen 803 en 804 op 5 juni 2015.
Naar aanleiding van dit rapport en naar aanleiding van de tekeningen die erbij stonden hebben we onze bezwaar en zienswijzen geschreven. Volgens de tekeningen en het schets die bestond was er helemaal geen plan bedacht, om de winkels de ruimte te geven om via de achterzijde een mogelijkheid te scheppen op het grondgebied van de aardige en royale ontwikkelaar, zoals mr. Velthuis het heeft uitgelegd op 25 november 2015. Het is niet zo dat we daar op de willemsweg illegaal werken en illegaal onze brood verdienen en aan onze verplichtingen voldoen, wij betalen net zo veel belasting als ieder ander ondernemer burger van Nederland en betalen net zoveel gemeentelijke belastingen als ieder ander burger van gemeente Nijmegen.

Graag willen we weten sinds wanneer de ontwikkelaar de eigenaar is geworden van de voormalige hermesterrein aan de genestetlaan achter de winkels van de willemsweg van het grondgebied nr.775. Dat hij het decennia jaren bestaande situatie zomaar gaat veranderen? Zie svp de foto's in de bijlagen. We vonden niet royaal genoeg toen hij ons voorstelde een paadje van 1,5m achterin de winkels met opentuinen met daaromheen hekken en poorten, waarvan wij geen sleutels krijgen. De beheerders en de beneden bewoners van te bouwen woningen mochten dan zelf bepalen of wij achterom onze winkels mochten bevoorraden op dat moment of niet.
Dus het plan dat ze ons voorstelden was niet redelijk en billijk genoeg voor onze functioneren.
Het was ook niet aardig en royaal genoeg voor Onze recht van overpad, met mogelijkheid om te kunnen functioneren als winkeliers, zoals laden en lossen en erbij kunnen parkeren met onze bussen en vrachtauto's, plek voor de afvalcontainers en het bereikbaar houden om te kunnen laten ledigen, de ruimte om te kunnen onderhoud plegen aan de winkelgebouwen, onze vluchtroutes en nooduitgangen, die eerder nodig zijn dan het groen en tuinbestemming net tegen de achterkant van onze winkels. Onze rechten worden zomaar verkocht aan een ander van buiten de gemeente Nijmegen terwijl er daar winkeliers, familiebedrijven bestaan die meer dan 25 jaar ondernemer zijn op de willemsweg.
Dus we zijn nog steeds niet eens met de ontwerp bestemmingsplan Nijmegen midden 17 ontwikkeling de genestetlaan betreft groen en tuinbestemming precies achterom onze winkels. Onze wensen zijn terecht en eerlijk en wij willen serieus genomen worden door de raad, door de gemeente Nijmegen en samen serieus om de tafel te zitten voor onze wensen en behoeften om die daadwerkelijk ook zwart op wit vast te stellen met de juiste gedetailleerde afmetingen. Wij willen daar een goede, brede weg, doorgang met nodige voorzieningen zoals stoep, weg, ruimte voor laden en lossen en parkeren van de vrachtauto's, bussen, bedrijfsauto's van de ondernemers met eigen parkeergelegenheid met voldoende verlichting voor de veiligheid met voldoende breedte van 5 meter. Die ruimte is er voldoende en desnoods moeten ze de panden maar verschuiven richting de spoor, aangezien het betreffende gebouw nog te bouwen is, is alles nog mogelijk om oplossing voor onze wensen te vinden en ze daadwerkelijk te verwezenlijken. In de bijlagen stuur ik u nog eens foto's uit 1977 waarop te zien is dat er winkels op de willemsweg waren.
Bovendien zijn 100 parkeerplekken niet genoeg voor 225 woningen die zullen komen, er zijn extra parkeerruimtes nodig op en om de willemsweg en op of om de genestetlaan.

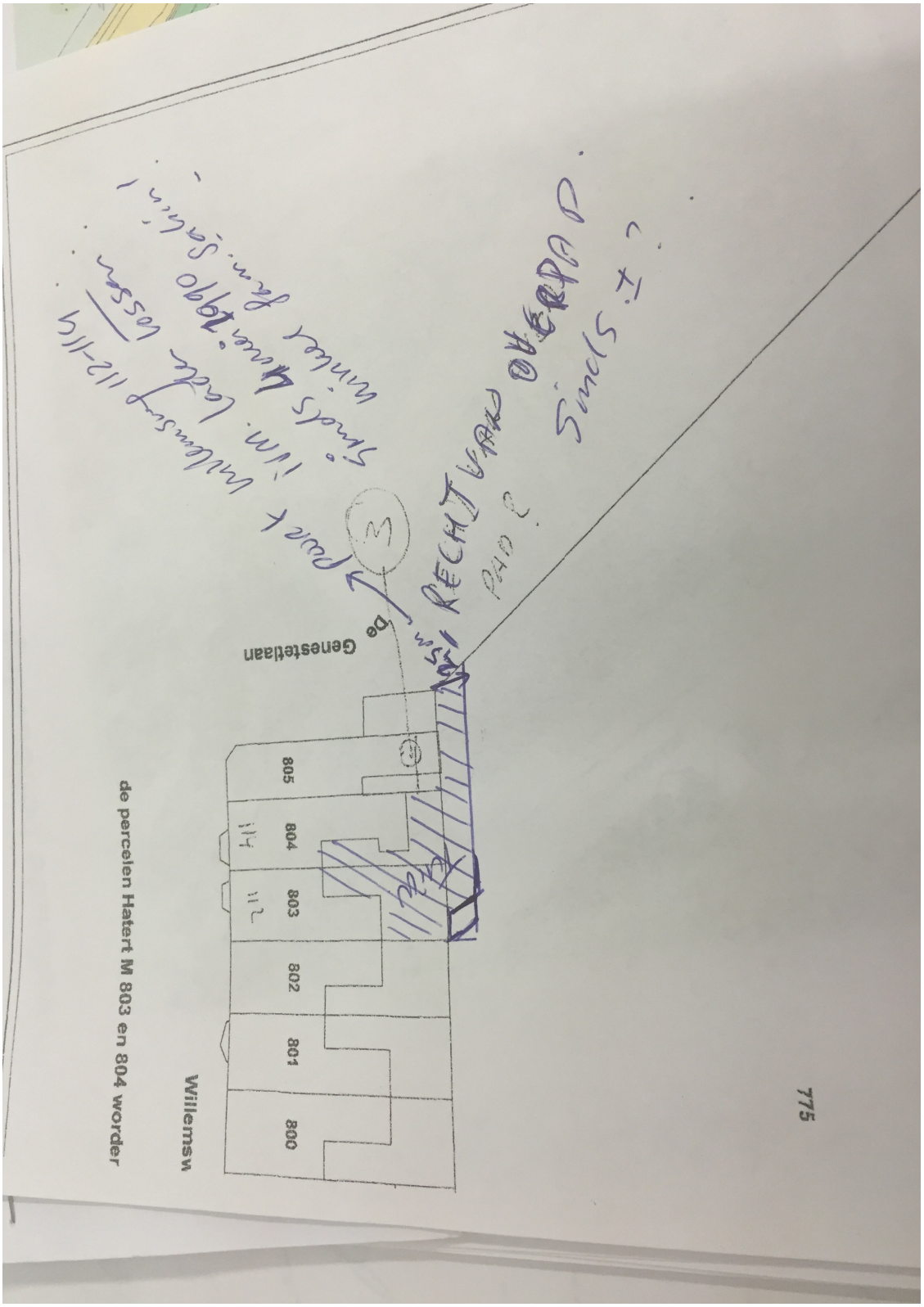
Met vriendelijke groet,
Namens alle Ondernemers van de willemsweg Nijmegen
S. Sahin, Voorzitter AON
Willemsweg 114 Nijmegen
Tel. 0614367626

WOLFS ARCHITECTEN
WILLEMSWEG
TEN KATESTRAAT
DE GENESTETLAAN
Geplande bebouwing

WOLFS ARCHITECTEN
Geplande bebouwing
SPOOR
DE GENESTETLAAN
WILLEMSWEG

GELUIDSWAL

Brief aan de raad - S. Sahin voorzitter AON zienswijze bestemmingsplan . . .

2 1 NIJMEGEN-GENNEP
VB 3266
1753

ZUID-OOSTER
A
B

30
MB
14b

Brief aan de raad - S. Sahin voorzitter AON zienswijze bestemmingsplan . . .

Brief aan de raad - S. Sahin voorzitter AON zienswijze bestemmingsplan . . .

TOEGANG
BEVOEGDEN
BIJ DE UITVOERDER
GEEN AANSPRAKELIJKHEID
OF SCHADE AAN PERSONEN
PERSOONLIJKE EIGENDOMMEN
OP HET BOUWTERREIN
REIN WORDT BEWAAKT
v.d.VEN
BOUWBEDRIJF
Vegheil: (0413) 366933

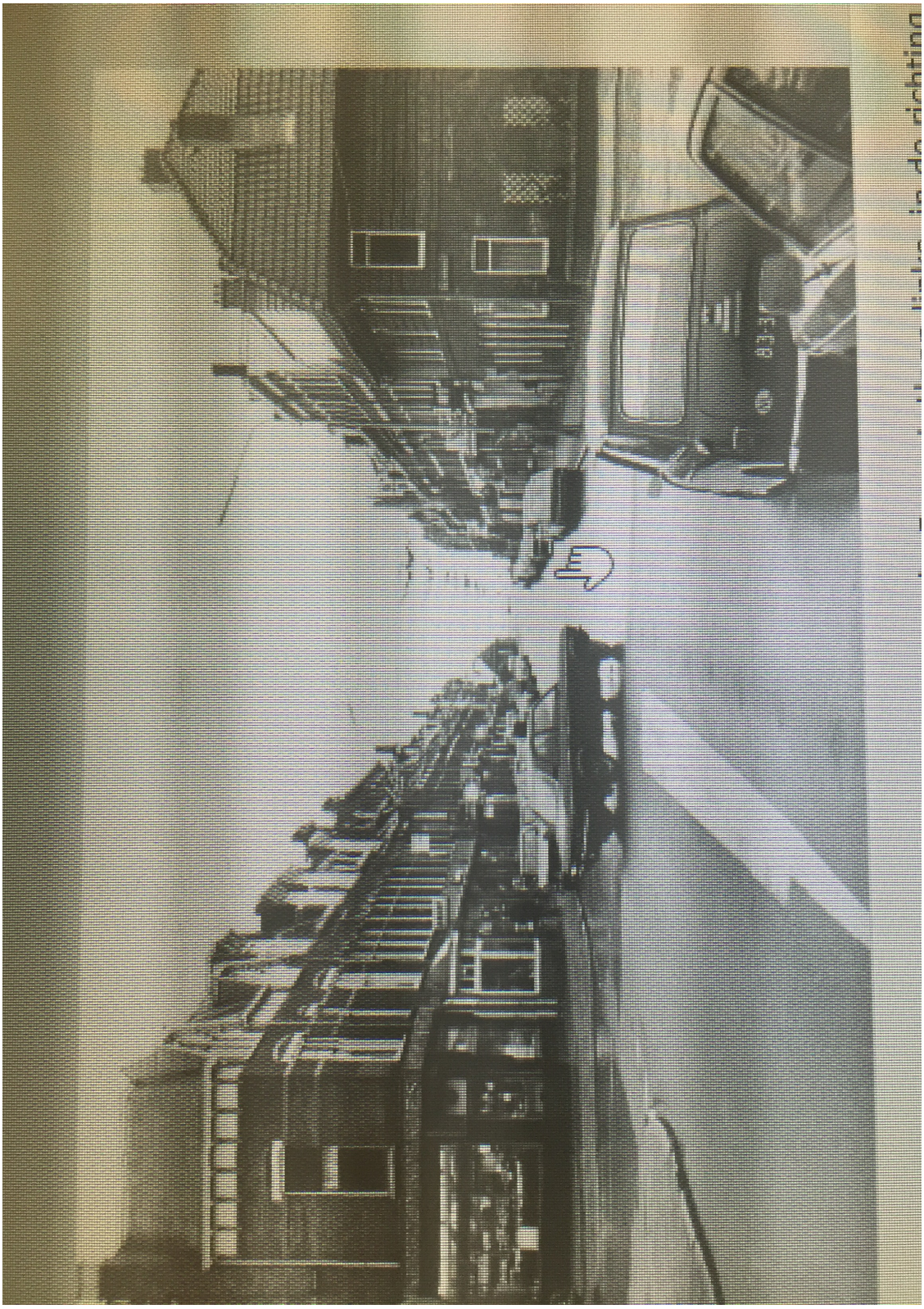

REMONDIS
REMONDIS

MARKET
Etsiz Cigköfte

Brief aan de raad - S. Sahin voorzitter AON zienswijze bestemmingsplan . . .

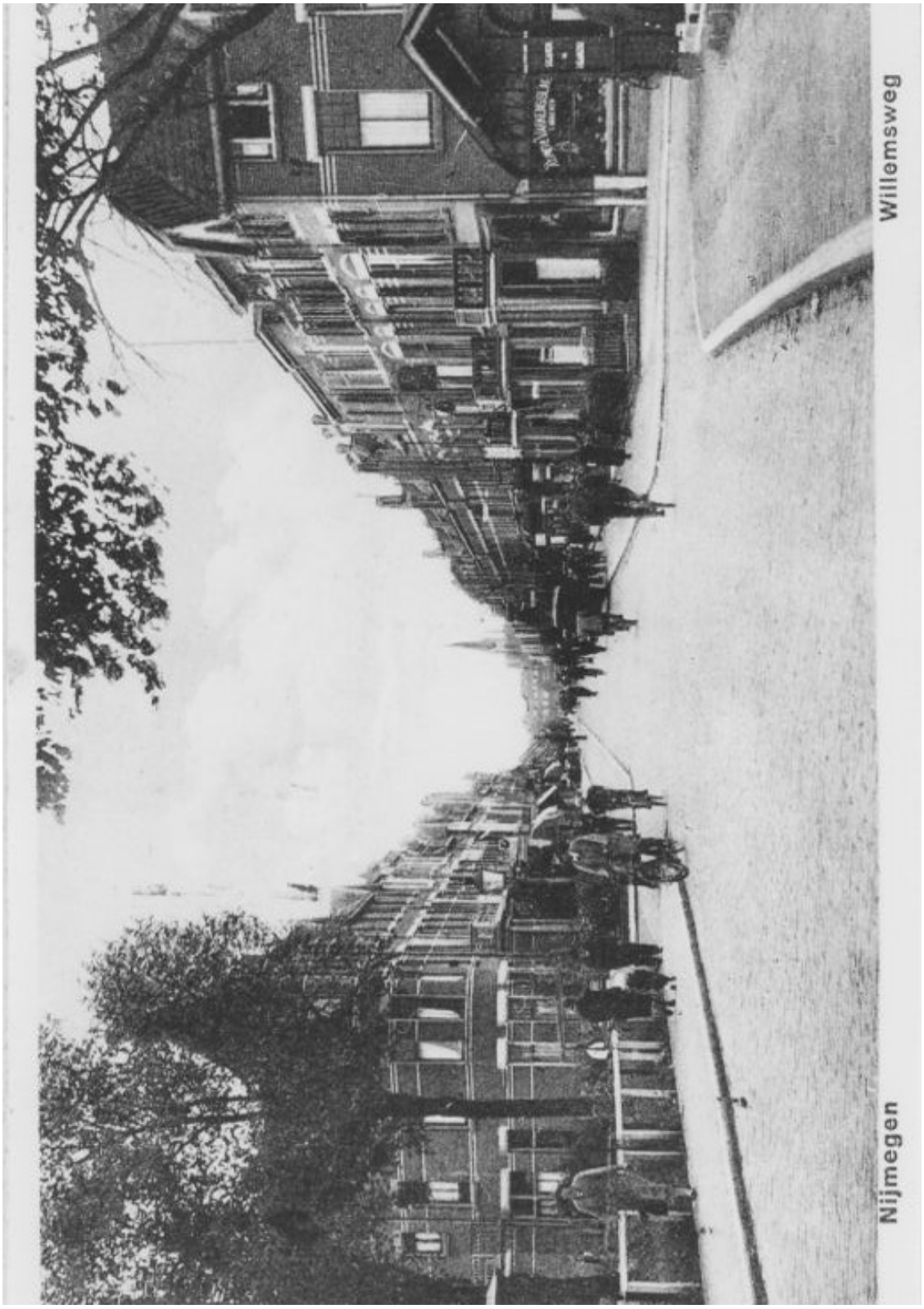

Beschrijving: Vanaf het kruispunt met de Jan Luijkenstraat rechts, en de Genestetlaan links, in de richting van de
Datering: 28/1/1977
Vervaardiger: Onbekend
Locaties: Nije Veld
Nijmegen Willemsweg
Personen:
Documenttype: Foto
Auteursrechthouder:
Documentnummer: F2085
Annotaties:
Onderwerp:
Collectie: Fotocollectie Regionaal Archief Nijmegen
Auteursrecht: Auteursrechtelijk beschermd
reageren bestellen link embed

Willemsweg
Nijmegen

studiezaal.nijmegen.nl
Vanaf het kruispunt met de Jan Luijkenstraat rechts, en de Genestetlaan links, in de richting van de Graafseweg
28/1/1977
Onbekend
Nije Veld
Nijmegen Willemsweg
Foto
F2084

studiezaal.nijmegen.nl
Vanaf het kruispunt met de Jan Luijkenstraat rechts, en de Genestetlaan links, in de richting van de Graafseweg
28/1/1977
Onbekend
Nije Veld
Nijmegen Willemsweg
Foto
F2085

Voorstel - Vangnetregeling BUIG 2015

Toelichting over de behandeling van:

Raadsvoorstel Vangnetregeling BUIG 2015

Van:	College van B&W d.d. 24 november 2015		
Doel:	Behandeladvies geven voor de besluitronde		
Toelichting:	**1. Voorliggende besluitvorming** Het college stelt de raad voor de globale analyse van de mogelijke oorzaak en de omvang van het tekort op het BUIG-budget en de geschetste aanpak om het tekort terug te dringen vast te stellen. Het aan de raad voorleggen van dit voorstel maakt onderdeel uit van de voorwaarden om in aanmerking te komen voor de vangnetregeling op het BUIG-budget. **2. Achtergrond** Met de invoering per 2015 van het nieuwe BUIG*-verdeelmodel wordt Nijmegen geconfronteerd met een stevig tekort. De raad is hierover in het afgelopen jaar regelmatig geïnformeerd. De oorzaak van dit tekort is volgens het college te wijten aan de verdeelstoornissen in het verdeelmodel, waardoor Nijmegen te weinig geld krijgt. Inmiddels is dat bevestigd in een rapport van de Raad voor financiële verhoudingen (Rfv) dat onderkent dat gemeenten met een centrumfunctie worden benadeeld door het model. Volgens het model zou de gemeente Nijmegen ongeveer 6000 uitkering in het kader van de Participatiewet moeten verstrekken, in werkelijkheid zijn dat er ongeveer 7000. Op basis van de actuele ontwikkelingen lijkt het tekort voor 2015 uit te komen op €4,6 miljoen. Door de grootte van dit tekort komt de gemeente Nijmegen waarschijnlijk in aanmerking voor de vangnetregeling die het ministerie van SZW heeft ingesteld voor de BUIG-gelden. Wanneer een gemeente een tekort heeft tot 5% is dat voor eigen rekening. Een tekort van tussen de 5%-10% wordt voor de helft door de gemeente gedragen en de andere helft valt onder de vangnetregeling. Een tekort van 5% bedraagt M€4,66, met een tekort van M€4,6 zouden we net niet onder de vangnetregeling vallen, tenzij de bijstandsontwikkeling in de laatste maanden van het jaar tegen zou vallen. Aan deze regeling zijn een aantal voorwaarden verbonden, deze treft u aan op vervolgvel 2 van het raadsvoorstel. Het college geeft ook een overzicht van voorgenomen maatregelen om het tekort terug te dringen. Deze maatregelen richten zich met name op het verdeelmodel en het terugdringen van het aantal mensen in de bijstand. Deze maatregelen vindt u terug op vervolgvel 4 en 5 van het voorstel. *BUIG = Bundeling van uitkeringen inkomensvoorziening aan gemeenten, ook wel bijstandsbudget genoemd.		
Naam steller: **E-mail steller:**	Janos Betko j.betko@nijmegen.nl	**Tel. steller:**	06 5541 97 95
Bijlagen:	1. Raadsvoorstel 'Vangnetregeling BUIG 2015' d.d. 24 november 2015 **Achtergrond** 1. Raadsbrief inzake 'Effecten nieuw verdeelmodel Inkomensdeel (BUIG)' d.d. 28 oktober 2014 2. Raadsbrief inzake 'Verdeelmodel BUIG' d.d. 14 april 2015 3. Raadsbrief 'Ontwikkelingen verdeelmodel BUIG 2015/2016 & tekort armoedebestrijding' d.d. 20 oktober 2015 Raadsbesluit d.d. 16 december 2015		

Voorstel - Vangnetregeling BUIG 2015

Voorstel aan de Raad

Datum raadsvergadering / Nummer raadsvoorstel
16 december 2015 / 163/2015

Fatale termijn: besluitvorming vóór:

Onderwerp
Vangnetregeling BUIG 2015

Programma
Inkomen & Armoedebestrijding

Portefeuillehouder
T. Tankir

Voorstel van het College van Burgemeester en Wethouders d.d.
24 november 2015

Samenvatting

Wellicht is het tekort op ons BUIG-budget meer dan 5 procent, waardoor we in aanmerking komen voor de vangnetregeling. Om daar een beroep op te kunnen doen dienen we te voldoen aan een aantal formele voorwaarden, die gesteld worden door het ministerie van SZW. Het aan u voorleggen van dit raadsvoorstel maakt onderdeel uit van het voldoen aan deze voorwaarden. Het bevat onder andere een globale analyse van de oorzaak en de omvang van het tekort. Om in aanmerking te komen voor de vangnetregeling is een andere voorwaarde dat u dit bespreekt in het jaar waarin het tekort optreedt (2015).

Voorstel om te besluiten

1. De globale analyse van de mogelijke oorzaak en de omvang van het tekort op het BUIG-budget vast te stellen.
2. De geschetste aanpak om het tekort terug te dringen vast te stellen.

Opgesteld door, telefoonnummer, e-mail
Janos Betko, 0655419795, j.betko@nijmegen.nl

Voorstel - Vangnetregeling BUIG 2015

Voorstel aan de Raad

Aan de Raad van de gemeente Nijmegen

1 Inleiding

Met de invoering per 2015 van het nieuwe BUIG[1]-verdeelmodel, voor de bijstandsuitkeringen op grond van de Participatiewet, wordt Nijmegen geconfronteerd met een stevig tekort. We hebben u hierover in de afgelopen periode via brieven geïnformeerd.

Op basis van de actuele ontwikkelingen lijkt het financiële tekort voor 2015 uit te komen op €4,6 miljoen. Dit is het gevolg van het feit dat het definitieve budget, dat is vastgesteld op 30 oktober, ongeveer €0,3 miljoen lager uitvalt dan vooraf gedacht (€93,2 in plaats van de verwachtte €93,5). Onze verwachte uitgaven voor de bijstandsuitkeringen zijn (met bandbreedte) €97,8 miljoen.

Door de grootte van dit tekort komen wij mogelijk in aanmerking voor de vangnetregeling die het ministerie van SZW heeft ingesteld voor de BUIG-gelden. Dat vangnet werkt als volgt. Wanneer een gemeente een tekort heeft tot 5 procent, is dat voor de eigen rekening. Een tekort van tussen de 5 procent en 10 procent wordt voor de helft door de gemeente gedragen, en voor de helft valt het onder de vangnetregeling.

Een tekort van 5 procent bedraagt €4,66 miljoen. Hiermee zouden we, uitgaande van een tekort van €4,6 miljoen, nét niet onder de vangnetregeling vallen. Niettemin bestaat de kans dat we er wel onder vallen, indien de bijstandsontwikkeling in de laatste maanden van het jaar tegen zou vallen.

Aan deze vangnetregeling zijn een aantal voorwaarden verbonden (zie onder ‘doelstelling’). Dit voorstel is bedoeld om te voldoen aan deze voorwaarden, zodat we, indien dat nodig is, een beroep kunnen doen op de vangnetregeling.

1.1 Wettelijk kader of beleidskader

Het wettelijk kader bestaat uit de Participatiewet en de regelingen die het ministerie van SZW heeft opgesteld voor de vangnetregeling.[2]

1.2 Relatie met programma

Dit voorstel valt onder het programma Inkomen en armoedebestrijding.

2 Doelstelling

De doelstelling is om met dit raadsvoorstel te voldoen aan de voorwaarden zoals gesteld door het ministerie. Deze voorwaarden zijn de volgende:

[1] Bundeling van uitkeringen inkomensvoorziening aan gemeenten.
[2] http://www.gemeenteloket.minszw.nl/dossiers/financieel/dossier/vangnetuitkering-2015.html

- *Een globale analyse van de mogelijke oorzaak en de omvang van het tekort, mede in het kader van de inwerkingtreding van de Participatiewet en de eerdere financiële resultaten van de uitvoering van de WWB, en van de verwachte ontwikkelingen van dat tekort in de komende jaren.*
- *Een brief, of vergelijkbaar document, waarmee het college de raad in 2015 heeft geïnformeerd over zijn analyse en de maatregelen die worden genomen dan wel worden overwogen om tot tekortreductie te komen.*
- *Een document waaruit de opvattingen van de gemeenteraad hieromtrent blijken.*
- *Een overzicht wat de gemeente in 2015 feitelijk heeft gedaan om het tekort het hoofd te bieden en hoe zij het effect daarvan kwalificeert.*

Onder andere door middel van dit voorstel voldoen wij aan deze voorwaarden. Hieronder gaan we op welk van de vier voorwaarden in. Wanneer we een beroep moeten doen op het vangnet, zullen de relevante stukken tijdig worden ingediend bij de toetsingscommissie aanvullende uitkeringen Participatiewet.

Globale analyse

Een globale analyse van de mogelijke oorzaak en omvang van het tekort hebben we al eerder met u gedeeld, onder andere in de raadsbrief ‘halfjaarbrief inkomen’ van september jongstleden. Hierin schrijven wij:

“De verwachte omvang van het tekort bedraagt 4,3 miljoen, met de hierboven genoemde bandbreedte. Van dit tekort is ongeveer 3,8 miljoen te wijten aan het nieuwe verdeelmodel. Daarnaast hebben we in Nijmegen in 2015 te maken met een iets hogere instroom in de bijstand dan gemiddeld. Nijmegen stond in 2014 nog in de top 3 van grote gemeenten met de laagste verhoging van het bijstandsbestand, iets dat bevestigt dat het tekort geen gevolg is van gevoerd beleid, maar van een disfunctionerend nieuw verdeelmodel.”

De omvang van het tekort is inmiddels enigszins bijgesteld, zoals beschreven onder 1 ‘inleiding’, en bedraagt 4,6 miljoen.

Qua oorzaak blijft bovenstaande analyse staan. Kern van de zaak is dat het nieuwe verdeelmodel verdeelstoornissen kent, waardoor Nijmegen te weinig geld krijgt. Inmiddels is bevestigd in een rapport van de Raad voor de financiële verhoudingen (Rfv) dat gemeenten met een centrumfunctie worden benadeeld door het model[3]. Deze analyse klopt naar ons inzicht met de onrealistische uitkomst van het model voor Nijmegen. Volgens het verdeelmodel zou de gemeente Nijmegen ongeveer 6000 uitkeringen in het kader van de Participatiewet moeten verstrekken. In werkelijkheid zijn dat er ongeveer 7000.

Naast de invoering van het nieuwe verdeelmodel is het tekort voor een klein gedeelte het gevolg van een bijstandsontwikkeling die in 2015, ten opzichte van het Nederlandse gemiddelde, relatief ongunstig is.

[3] http://www.rob-rfv.nl/documenten/verbetering_verdeelmodel_inkomensdeel_partcipatiewet_en_aanpassing_vangn....pdf

Voorstel aan de Raad

Vervolgvel
3

De afgelopen jaren (2012-2014) heeft het BUIG resultaat (het verschil tussen het ontvangen budget en de netto lasten) zich ontwikkeld van een klein tekort naar een klein overschot. In 2012 was het tekort €1,7 miljoen, in 2013 was het tekort €0,5 miljoen en in 2014 was er een overschot van €1,7 miljoen.

Wat betreft de verwachte ontwikkelingen van dit tekort: voor 2016 ziet het er naar uit dat het tekort nog verder oploopt. Dit hebben wij reeds beschreven in de Raadsbrief over BUIG van oktober, waarin wij schrijven:

De prognose voor 2016 is ongunstig. Het voorlopige budget van 2016 voor Nijmegen is €92,2 miljoen. Dat is €1,3 miljoen lager dan het budget van 2015 (zie hierboven). Het totale budget voor heel Nederland stijgt echter licht in 2016, met €23,0 miljoen. Dat betekent dat het percentage dat Nijmegen krijgt van het totale budget daalt. Dit komt door het nieuwe verdeelmodel. Het percentage van het macrobudget dat Nijmegen krijgt, gaat van 1,67% naar 1,64%. Daarmee valt het nieuwe verdeelmodel in 2016 nog ongunstiger uit dan in 2015. Dit extra nadeel (ten opzichte van 2015) bedraagt ongeveer €1,7 miljoen.

Afhankelijk van de precieze ontwikkelingen leidt dit tot de grove inschatting van een tekort van ongeveer €6,0 miljoen in 2016, op basis van het verwachte tekort van 2015 (€4,3 miljoen) plus deze €1,7 miljoen. Een deel van dit bedrag kan vervolgens wel weer gecompenseerd worden door de vangnetregeling, waardoor het totale tekort uit zou komen op ongeveer €5,3 miljoen.

Deze prognose is inmiddels bijgesteld naar €92,1 miljoen budget voor 2016, waarmee het tekort ongeveer €6,1 miljoen wordt (voor toepassing van de vangnetregeling).

De prognose kent verschillende voorbehouden, waaronder de bijstandsontwikkeling in Nijmegen en landelijk, eventuele fouten die ontdekt worden in het model, ingrepen in het model of vangnet door rechter of Tweede Kamer, of correcties die worden doorgevoerd door het ministerie.

Verder kijken dan 2016 is vooralsnog nauwelijks mogelijk, omdat per 2017 andere data ingevoerd gaan worden in het verdeelmodel. De gevolgen hiervan die zijn niet te voorspellen.

Wat betreft de invoering van de Participatiewet en eerdere resultaten van de uitvoering van de WWB: hierin lijkt geen verklaring te zijn voor het oplopende tekort. Als gekeken wordt naar bijvoorbeeld de kostendelersnorm, zien we dat in Nijmegen iets meer kostendelers zijn dan het landelijk gemiddelde. Hierdoor is er geen aanleiding om in de kostendelersnorm een verklaring te zien voor het tekort. Wanneer we kijken naar de uitvoering van de WWB over de afgelopen jaren, zien we dat de afgelopen jaren het aantal bijstandsgerechtigden relatief sterk is teruggedrongen. Onze uitvoering was de afgelopen jaren effectief, door een goede controle ‘aan de poort’ en door ons gevoerde handhavingsbeleid.

Voorstel aan de Raad

Vervolgvel
4

Brief of vergelijkbaar document aan de raad

Dit voorstel aan uw raad voldoet aan de gestelde voorwaarden om een beroep te doen op de vangnetregeling 2015. Daarnaast dienen de informatiebrieven die we u over de problematiek hebben toegestuurd

Opvattingen van de raad

Uw opvattingen zullen blijken uit de notulen van de raadsvergadering waar dit voorstel besproken wordt, dat we aan u voorleggen om mee in te stemmen.

Overzicht van maatregelen

Een overzicht van maatregelen volgt hierbij.

Omdat de voornaamste oorzaak van het tekort is geïdentificeerd als verdeelstoornissen in het nieuwe verdeelmodel, ligt voor de hand dat veel van onze maatregelen zich hebben gericht op het dat model. Hiervoor is formatie ingezet vanuit beleid, financiën, onderzoek en statistiek en juridische zaken. Wij hebben:

- Overleg gevoerd met andere nadeelgemeenten, VNG, Divosa, G32, G4 het ministerie van SZW, de Raad voor de financiële verhoudingen en leden van de Tweede Kamer. Inzet hierbij was veelvuldig, van het verbeteren van het model, tot het verbeteren van de vangnetregeling, tot het gezamenlijk coördineren van activiteiten op het moment dat het model niet verbeterde. Er zijn verschillende bijeenkomsten geweest, op verschillende plekken in het land, waar we input hebben geleverd. Ook is er veel contact geweest via de mail.
- Juridische procedures gevoerd. We hebben bezwaar gemaakt tegen het besluit 2015, beroep aangetekend toen ons bezwaar werd afgewezen, en zijn met vijf andere gemeenten een civiele zaak gestart tegen het ministerie. De beroepszaak heeft plaatsgevonden, maar de uitslag is op dit moment nog niet bekend. De civiele zaak moet nog plaatsvinden.
- Een brief gestuurd naar de Tweede Kamer om hen te attenderen op de problemen met het nieuwe model, en hiermee de media gezocht.

Daarnaast hebben we ook inhoudelijk gekeken wat we kunnen doen om het aantal mensen in de bijstand terug te dringen. Dit is een lastig vraagstuk, omdat een belangrijk deel van de bijstandsontwikkeling afhangt van de conjunctuur en de ontwikkeling van de (regionale) economie. Daar heb je als gemeente slechts beperkt invloed op. Overigens zouden we ook wanneer we géén tekort hadden gehad, gekeken hebben naar wat we kunnen doen om meer mensen uit de bijstand te krijgen. Dit is immers een punt dat doorlopend aandacht verdiend, en krijgt, tekort of geen tekort.

Concrete maatregelen die zijn genomen bestaan uit het volgende:

- Een brainstormsessie over maatregelen om de instroom in de bijstand te verkleinen en de uitstroom te vergroten. Hieraan deden het hoofd van de afdeling Zorg en

inkomen, verschillende bureauhoofden, beleidsmedewerkers en adviseurs mee. De uitkomst van deze brainstorm zal vertaald worden in voorstellen komend jaar.
- Omdat werk een van de belangrijkste manieren is om uit een uitkering te geraken, maken we het makkelijker en aantrekkelijker voor mensen om (deels) te gaan werken. We doen dit in de beleidsregels inkomen, onder andere door een deel van de inkomsten van mensen vrij te laten van inhouding in het eerste halfjaar dat ze werken.
- De arbeidsbemiddeling van bijstandsgerechtigden wordt sinds 1 januari 2015 uitgevoerd door ons Werkbedrijf in de arbeidsmarktregio Rijk van Nijmegen. Al in een vroegtijdig stadium hebben we in onze regio geanticipeerd op de nieuwe Participatiewet door de vormgeving van een gezamenlijk Werkbedrijf. Binnen het Werkbedrijf worden alle werkzaamheden verricht om de arbeidsinschakeling van bijstandsgerechtigden te realiseren. Focus binnen het Werkbedrijf ligt op de bedrijfsdienstverlening. Naast het Participatiebudget heeft u als raad extra gemeentelijke middelen ingezet om de arbeidsinschakeling te realiseren (€ 2,8 miljoen in 2015). Door deze maatregelen zien we dat ondanks een lastige regionale arbeidsmarkt de uitstroom naar werk in onze regio en in het bijzonder voor Nijmegen naar verwachting verloopt.
- Wordt in het op te stellen beleidsplan over naleving en handhaving verschillende voorstellen gedaan met het doel om de instroom te beperken en de uitstroom te vergroten. Dat beleidskader zal in het eerste kwartaal van 2016 met de raad worden besproken.

3 Argumenten

2.1 De gemeente heeft een tekort op het BUIG-budget. Dit is het geval in 2015, en zal in 2016 ook het geval zijn, waardoor maatregelen wenselijk zijn.
2.2 Het bespreken van deze analyse en de maatregelen die daar uit volgen is een voorwaarde om in aanmerking te komen voor de vangnetregeling van SZW.

4 Risico's

Het niet voldoen aan deze voorwaarden zou betekenen dat we niet in aanmerking komen voor de vangnetregeling. In dat geval kunnen we een bedrag mislopen dat op kan lopen tot enkele honderdduizenden euro's, afhankelijk van het uiteindelijke financiële resultaat op BUIG dit jaar.

5 Financiën

Het financiële risico staat vermeld staat onder punt 4 'risico's'.

6 Participatie en Communicatie

Er zijn geen relevante aspecten op het gebied van participatie of communicatie.

Voorstel aan de Raad

Vervolgvel
6

7 Uitvoering en evaluatie

We zullen de ontwikkelingen op het BUIG-dossier nauwkeurig blijven volgen. Dat geldt voor de ontwikkelingen rondom het verdeelmodel, waaraan in 2016 en 2017 nog verschillende wijzigingen aangebracht zullen worden. We zullen nauwe aansluiting houden bij het verbeterproces van dit model. Ook zullen we aandachtig volgen wat de bijstandsontwikkeling doet in Nijmegen en blijven we ons inzetten om het beter te doen dan het landelijk gemiddelde.

College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester,	De Gemeentesecretaris,
drs. H.M.F. Bruls	drs. B. van der Ploeg

Voorstel - Vangnetregeling BUIG 2015

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 16 december 2015

12. Raadsvoorstel Vangnetregeling BUIG (163/2015)

Raadsvoorstel d.d. 24 november 2015

1. De globale analyse van de mogelijke oorzaak en de omvang van het tekort op het BUIG-budget vast te stellen.
2. De geschetste aanpak om het tekort terug te dringen vast te stellen.

Raadsbesluit d.d.16 december 2015

Conform besloten

Voorstel - Vangnetregeling BUIG 2015

Maatschappelijke Ontwikkeling

Ingekomen stuk D1 (PA 19 november 2014)

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 323 59 92
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
28 oktober 2014	MO00/14.0011484	Lucile Braam
Onderwerp	**Datum uw brief**	**Doorkiesnummer**
Effecten nieuw verdeelmodel Inkomensdeel (BUIG)		(024) 3299522

Geachte leden van de raad,

Eind september 2014 heeft het Rijk ons budget voor de verstrekking van bijstandsuitkeringen en aanverwante regelingen voor 2015 bekend gemaakt. Ons budget voor 2015 is circa € 9,5 miljoen lager dan het budget in 2014. De voornaamste oorzaak van deze daling is de invoering van een nieuw verdeelmodel. We informeren u in deze brief over deze ontwikkeling.

Nieuw verdeelmodel
Met ingang van 1 januari 2015 wordt het landelijke macrobudget voor de gebundelde uitkeringen (BUIG[1] dan wel Inkomensdeel) via een nieuw model verdeeld. Bij de ontwikkeling van een nieuw model zijn diverse modellen onderzocht. Uiteindelijk is gekozen voor het zogenoemde multiniveaumodel. Dit model is ontwikkeld door het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP). Volgens het SCP biedt dit model de best mogelijke benadering van de noodzakelijke bijstandskosten die een gemeente moet maken, gegeven de specifieke kenmerken van een gemeente. Net als veel andere gemeenten waren wij voorstander van een ander verdeelmodel. Desondanks is door het ministerie gekozen voor het multiniveaumodel van het SCP.

Herverdeeleffecten
Om de herverdeeleffecten die gepaard gaan met de overgang naar een nieuw model te beperken en de financiële gevolgen voor de gemeenten beheersbaar te houden, is besloten tot een overgangsregelingen voor de eerste drie jaren. De overgangsregeling behelst dat het landelijk beschikbare budget gedeeltelijk op basis van het nieuwe model en gedeeltelijk op basis van de uitgaven in het verleden wordt verdeeld. Voor 2015 en 2016 is de verhouding 50% via het nieuwe model en 50% via historische uitgaven. Voor 2017 wordt 75% van het gemeentelijk budget op basis van het model berekend, en voor 25% op basis van de historische uitgaven.

[1] BUIG: Bundeling van uitkeringen inkomensvoorziening voor gemeenten.

Voorstel - Vangnetregeling BUIG 2015

Gemeente Nijmegen
Maatschappelijke Ontwikkeling

Vervolgvel
1

Nadelig effect gemeente Nijmegen
Het macrobudget voor 2015 is door het Rijk vastgesteld op € 5,487 miljard. In de huidige verdeelsystematiek ontvangt de gemeente Nijmegen circa 1,848% van het macrobudget. Dat zou in 2015 neerkomen op circa € 101,3 miljoen (dit is vrijwel gelijk aan het vastgestelde budget voor 2014).

Bij toepassing van het nieuwe verdeelmodel is het aandeel van Nijmegen geslonken. Zonder overgangsregeling zou Nijmegen € 84,7 miljoen ontvangen. Het nieuwe model levert een nadeel op van € 16,6 miljoen.

Dankzij de overgangsregeling is het voorlopige budget voor Nijmegen in 2015 hoger vastgesteld op € 91,8 miljoen. Dat is nog altijd € 9,5 miljoen lager dan op basis van het huidige (objectieve) verdeelmodel (en het vastgestelde budget voor 2014).

Effect op de stadsbegroting
In de stadsbegroting 2015-2018 hebben we het nadelige effect van het nieuwe verdeelmodel niet kunnen verwerken. In de voorliggende stadsbegroting hebben we rekening gehouden met een budgetneutrale uitvoering van verstrekkingen en inkomsten voor de bijstand.

We schatten in dat er in 2015 een tekort van € 4,0 miljoen ontstaat: we ontvangen in 2015 € 91,8 miljoen voor de bijstandsuitkeringen, maar verwachten circa € 96,0 miljoen uit te geven. De reden dat deze inschatting lager ligt dan het bovengenoemde bedrag van € 9,5 miljoen heeft te maken met het feit dat de werkelijke bijstandslasten voor Nijmegen door de invoering van de Participatiewet omlaag gaan. Dit is een ontwikkeling die geldt voor iedere gemeente in Nederland. Het Rijk heeft het macrobudget namelijk met circa 3,9 % lager vastgesteld als gevolg van ontwikkelingen zoals: inschattingen ten aanzien van de conjunctuur (aantallen werkzoekenden), toevoeging nieuwe doelgroep (instroom van voorheen Wajongers) en lagere gemiddelde uitkeringsbedragen per bijstandsgerechtigden. Dit laatste wordt veroorzaakt door onder andere fiscale veranderingen (de kindregelingen en daarmee het wegvallen van de alleenstaande oudernorm) en de invoering van de kostendelersnorm in de Participatiewet.

We verwerken het verwachte tekort op de bijstandslasten nu niet in de Stadsbegroting. Nijmegen en andere gemeenten die nadelige herverdeeleffecten ondervinden hebben dit bij het ministerie, Divosa, VNG en Tweede Kamer kenbaar gemaakt. Het ministerie heeft aangegeven een vangnetregeling te maken voor 2015. Deze regeling zou voor 2015 bekend worden gemaakt. Het is nu nog onbekend of dit het nadelige effect voor Nijmegen (gedeeltelijk) opvangt. We zullen u voor april 2015 in een brief verder informeren over de gevolgen van het nieuwe verdeelmodel en eventueel nadere voorstellen doen hoe om te gaan met het verwachte tekort.

Nadelig effect nader verklaard
Het nadeel voor Nijmegen is te verklaren door een groot verschil in hoe het klantenbestand eruit zou moeten zien volgens het multiniveaumodel van het SCP en de realiteit.

Het multiniveaumodel gaat er vanuit dat de kans om een beroep op de bijstand te moeten doen voor elk type huishouden verschillend is. De kans dat bijvoorbeeld een allochtone alleenstaande moeder zonder opleiding in de bijstand zit is groter dan die van een autochtone hogeropgeleide, getrouwde man. SCP heeft op basis van verschillende factoren berekend hoe groot de kans is dat

bepaalde typen huishoudens in de bijstand zitten. Daarbij is rekening gehouden met aspecten op het niveau van huishouden, maar ook met aspecten op het niveau van de wijk, gemeente en regio waar dat huishouden zich bevindt. Voorbeelden van individuele aspecten zijn huishoudenssituatie en opleiding. Voorbeeld van omgevingsaspecten zijn gemiddelde woning waarde en netto arbeidsparticipatie, de kans van een huishouden op bijstand wordt dus bekeken in de context van de omgeving waarin dat huishouden woont.

Gemeenten ontvangen een budget op basis van de kans dat de verschillende huishoudens in een specifieke gemeente een bijstandsuitkering ontvangen. Bij de berekening van de budgetten wordt eerst nagegaan uit welke type huishoudens een gemeente bestaat. Vervolgens wordt voor deze huishoudens de kans op bijstand berekend. Deze berekende kans wordt vermenigvuldigd met het normbedrag dat bij deze huishoudens van toepassing is. Deze berekening gebeurt voor elk huishouden. De som van deze berekeningen vormt de basis voor het budgetaandeel van een gemeente.

Bij volledige toepassing van het nieuwe model wordt er van uit gegaan dat er in Nijmegen 5.621 huishoudens in de bijstand zitten. In september 2014 ontvingen 6.553 huishoudens een bijstandsuitkering.

Hadden we de effecten kunnen voorzien?
De ontwikkeling en keuze voor een nieuw verdeelmodel voor de bijstandslasten komt niet uit de lucht vallen. Het ministerie is hier al langer mee bezig. Er waren op enig moment vier modellen waaruit een keuze gemaakt kon worden. De VNG heeft indertijd aangegeven te willen kiezen voor een ander model. Het ministerie heeft desondanks voor het model van het SCP gekozen. De doorrekening naar de effecten op gemeenteniveau is eind september bekend gemaakt. Tot die tijd was het effect van het nieuwe verdeelmodel bij ons niet bekend en niet voorzien.

Het nieuwe verdeelmodel heeft niet alleen op Nijmegen een nadelig effect. Het blijkt dat van de grotere gemeenten enkele erop vooruit gaan, maar een meerderheid van de (middel)grote gemeenten gaat erop achteruit. Hieronder een overzicht van enkele ‘dalers’ en ‘stijgers’, waarbij we enkel de grotere gemeenten hebben opgenomen.

dalers		stijgers	
Gemeente	% daling	Gemeente	% stijging
Arnhem	13,7	Groningen	5,5
Deventer	9,7	Alkmaar	5,0
Apeldoorn	10,1	Amstelveen	16,9
Amsterdam	7,6	Gouda	3,5
Den Haag	11,2	Zaanstad	8,9
Eindhoven	5,5	Enschede	0,9
Tilburg	9,7	Leiden	3,4
Utrecht	15,2	Maastricht	5,3
Nijmegen	9,3		

Voorstel - Vangnetregeling BUIG 2015

Gemeente Nijmegen
Maatschappelijke Ontwikkeling

Vervolgvel
3

Verdere stappen
Langs diverse wegen dringen we aan op een nadere analyse van de effecten van het nieuwe verdeelmodel. We brengen de problematiek onder de aandacht van leden van de Tweede Kamer en zullen ook de overleggen en contacten met VNG en Divosa hiervoor gebruiken.
Daarnaast zijn we in nauw overleg met andere gemeenten die eveneens zwaar benadeeld worden door de nieuwe verdeelsystematiek. Met hen bekijken we of we gezamenlijk kunnen optrekken bij het formeel bezwaar maken tegen de voorlopige budgetten voor 2015.

College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester,	De Gemeentesecretaris,
drs. H.M.F. Bruls	drs. B. van der Ploeg

Voorstel - Vangnetregeling BUIG 2015

Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsontwikkeling

Ingekomen stuk D20 (PA 29 april 2015)

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 323 59 92
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
14 april 2015	MO10/ 15.0003694	János Betkó
Onderwerp		**Direct telefoonnummer**
Verdeelmodel BUIG		0655419795

Geachte leden van de Raad,

Vorig jaar hebben wij u via een raadsbrief[1] geïnformeerd over het nieuwe verdeelmodel dat de overheid vanaf 2015 gebruikt bij het verdelen van het landelijke macrobudget voor de gebundelde (bijstands)uitkeringen. Wij hebben u op de hoogte gesteld dat de herverdeeleffecten die de introductie van dit nieuwe model met zich meebrengt negatief uitpakken voor Nijmegen. Met deze brief willen we u informeren over de huidige stand van zaken op dit dossier, en de mogelijke (financiële) gevolgen.

Overgang naar een nieuw verdeelmodel

Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) heeft een aantal organisaties opdracht gegeven om een nieuw verdeelmodel uit te werken. Het heeft in 2014 gekozen voor het model van het Sociaal Cultureel Planbureau (SCP), ondanks dat de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) de voorkeur had voor een ander model. Op basis van het nieuwe verdeelmodel zou Nijmegen ongeveer duizend minder bijstandsgerechtigden moeten hebben, dan dat er in de werkelijkheid zijn. De vraag is of het model deugt, zoals u verderop in deze brief kunt lezen.

Bij het in gebruik nemen van het nieuwe verdeelmodel wordt gebruik gemaakt van een overgangsperiode. In 2015 en 2016 wordt gerekend met een bedrag dat voor 50 procent is gebaseerd op het nieuwe model, in 2017 is 75 procent gebaseerd op het nieuwe model, en vanaf 2018 vindt de verdeling volledig plaats op basis van het nieuwe verdeelmodel.

Het Rijk heeft voor 2015 een vangnetregeling ingesteld. Wanneer een gemeente een tekort van meer dan 7,5 procent verwacht, vindt compensatie plaats. Boven een tekort van 12,5 procent

[1] 28 oktober 2014.

Gemeente Nijmegen
Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsontwikkeling

vindt volledige compensatie plaats. De eerste paar jaren lijkt Nijmegen niet voor deze regeling in aanmerking te komen.

Door de gemeente genomen stappen

We hebben ons op meerdere manieren tegen de gevolgen van de invoer van het nieuwe verdeelmodel verzet. Samen met een aantal andere ‘nadeelgemeenten’ hebben we APE (een onderzoeks- en adviesbureau dat actief is in het publieke domein) een analyse laten maken van het verdeelmodel. Uit die analyse bleken verschillende tekortkomingen van het SCP-model, die leiden tot ‘verdeelstoornissen’. Zo is gebleken dat in het SCP-model geen rekening is gehouden met het aantal dak- en thuislozen in een gemeente, terwijl dit wel gevolgen heeft voor het aantal bijstandsuitkeringen.

Tevens is door de gemeenten een lobby gevoerd naar de Tweede Kamer, wat er toe heeft geleid dat een motie is aangenomen die de regering oproept om verbetersuggesties van gemeenten zoveel mogelijk mee te nemen bij de verdeling van het budget voor 2015.

Mede aan de hand van het rapport van APE hebben we bezwaar ingediend tegen de beschikking waarin het macrobudget is vastgesteld. Het resultaat van dit bezwaar is nog niet bekend, maar soortgelijke bezwaren van andere gemeenten zijn ongegrond verklaard door het ministerie.

Ook hebben verschillende gemeenten verbetersuggesties voor het model ingediend bij SZW (onder andere op basis van het APE-onderzoek). Ook Nijmegen heeft dit gedaan. Een deel van de verbetersuggesties is nog in beraad. Wanneer deze suggesties worden overgenomen, is dit de verwachting dat dit de negatieve gevolgen zal dempen in 2016 en verder. Wanneer de in de ogen van APE relevante wijzigingen een plek krijgen in het verbeterde verbetermodel, zou Nijmegen er nog nauwelijks op achteruit gaan. De kans dat alle voorgestelde wijzigingen één op één worden overgenomen door het Rijk is echter zeer klein.

Ook zijn we samen met een aantal andere gemeenten, waaronder Den Haag, Den Bosch en Utrecht, een civiele procedure gestart.

Financiële gevolgen / risico’s

De uitkomsten van dit proces zijn lastig te voorspellen. Het voorlopige budget voor 2015 is bekend, voor 1 juli volgt een bijstelling daarvan en voor 1 oktober wordt het definitief. De kans dat er in 2015 weinig tot niets veranderd in het te ontvangen aandeel van het landelijke macrobudget is reëel. Het percentage van het macrobudget dat Nijmegen krijgt is immers al vastgesteld. Wijzigingen die nog wel een impact kunnen hebben komen alleen nog voort uit een bijstelling van de hoogte van het macrobudget van het Rijk.

De ontwikkelingen op de langere termijn zijn nog niet hard, maar lijken wel de goede kant op te gaan voor Nijmegen. Vanwege de genoemde protesten van verschillende gemeenten en de gedane suggesties tot verbetering van het model, is de kans groot dat het model wordt bijgesteld, op een manier die gunstig voor ons uit gaat pakken. Het model is echter uiterst complex, waardoor het vooraf niet met zekerheid valt te voorspellen hoe verschillende wijzigingen in het model precies uit gaan vallen voor Nijmegen. Een aantal bijstellingen zal worden verricht voor

Gemeente Nijmegen
Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsontwikkeling

Vervolgvel
2

2016, er zijn echter ook aanpassingen die vanwege hun complexiteit pas doorgevoerd kunnen worden vanaf 2017. Hierdoor is het nog lastiger in te schatten hoe de situatie vanaf dan zal uitpakken voor Nijmegen.

Dit leidt er toe dat we uitgaan van de volgende financiële gevolgen.

Voor 2015 maken we melding van een risico van 3,2 miljoen euro. De precieze invulling van deze melding zal meegenomen worden in de zomernota 2015.

Voor 2016 maken we melding dat er een risico voor de begroting is voor eenzelfde bedrag, 3,2 miljoen euro. Het bedrag is even hoog als dat in 2015, omdat ook voor 2016 het macrobudget verdeeld wordt op basis van 50 procent van het nieuwe model en 50 procent van het oude model.

Deze risico's zijn dus veroorzaakt door de veranderingen in de verdeelsystematiek van het Rijk. Aanvullend daarop kent het BUIG-dossier ook nog een standaard risicomelding van, voorafgaand aan het betreffende jaar, plus of min 5 miljoen euro. Dit heeft onder andere te maken met de onzekerheid over de ontwikkeling van de klantenaantallen. In het geval dat onze klantenaantallen de komende maanden minder stijgen of meer dalen dan bij andere gemeenten het geval is, dan zal dat een positief effect hebben (en vice versa).

Hoogachtend,

College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls drs. B. van der Ploeg

Voorstel - Vangnetregeling BUIG 2015

Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsontwikkeling

Ingekomen stuk D7 (PA 11 november 2015)

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 323 59 92
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Datum
20 oktober 2015

Ons kenmerk
MO10/15.0010492

Contactpersoon
János Betkó

Onderwerp
Ontwikkelingen verdeelmodel BUIG 2015 / 2016 & tekort armoedebestrijding

Direct telefoonnummer
0655419795

Geachte leden van de Raad,

Met deze brief informeren wij u over het bijstandsbudget in Nijmegen (ook wel genoemd: BUIG, bundeling uitkeringen inkomensvoorziening gemeenten). Het ministerie heeft begin oktober de voorlopige bijstandsbudgetten voor 2016 bekend gemaakt. Ook heeft het ministerie het definitieve macrobudget voor 2015 bekendgemaakt. Dit is voor ons aanleiding om u te informeren over de gevolgen voor Nijmegen in 2015 en 2016. Tevens informeren we u over het verwachte tekort op het product Armoedebestrijding in 2015.

Het macro bijstandsbudget wordt sinds 2015 verdeeld via een nieuw verdeelmodel. Voor 2015 en 2016 geldt dat 50% van het budget verdeeld wordt op basis van het oude model, en 50% op basis van het nieuwe model. Over het nieuwe verdeelmodel hebben we u geïnformeerd via diverse brieven.[1] Het nieuwe verdeelmodel is naar onze mening nog steeds ondoorzichtig en onrechtvaardig. We blijven dus actief in diverse juridische procedures, lobby- en overlegtrajecten om te proberen de negatieve gevolgen van het model in 2015 terug te draaien, en om het model te verbeteren voor de komende jaren.

Het ministerie van SZW blijft volharden in het standpunt dat het model deugt[2], ondanks de grote kritiek op het model van onder andere Divosa, de G4, de VNG en tal van (nadeel)gemeenten.

BUIG 2015

De definitieve bedragen voor 2015 per gemeente zijn nog niet bekend gemaakt door het ministerie. Op basis van het totale macrobudget, dat wel bekend is gemaakt, is in te schatten

[1] Waaronder in de raadsbrieven van 28 oktober 2014 en 14 april 2015, en in de halfjaarbrief Inkomen 2015.
[2] https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2015/10/01/kamerbrief-budgetten-gebundelde-uitkering-2016

Gemeente Nijmegen
Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsontwikkeling

hoeveel Nijmegen krijgt voor 2015. Wij verwachten ongeveer € 93,5 miljoen te ontvangen. Het tekort, zoals we gemeld hebben in onze halfjaarbrief (15 september 2015) verandert hiermee niet. We hadden in deze prognose namelijk al rekening gehouden met een stijging van het macrobudget. De prognose van het tekort blijft € 4,3 miljoen (met een bandbreedte). In de doorkijk van de saldireserve, paragraaf Weerstandsvermogen in de Stadsbegroting 2016, hebben we rekening gehouden met dit tekort.

De kans dat we een beroep moeten doen op de vangnetregeling (bij een tekort van meer dan 5% van het toegekende budget) is dus aanzienlijk. Dat betekent dat we, zoals gemeld in de halfjaarbrief Inkomen, u in 2015 zullen informeren over de genomen interventies dan wel voorstellen voorleggen om het tekort terug te dringen. Dit is noodzakelijk om een beroep te kunnen doen op de vangnetregeling.

Het bezwaar dat we hebben aangetekend tegen de budgetverlening voor 2015 is afgewezen door het ministerie van SZW. We zijn daartegen in beroep gegaan, de zitting heeft gediend op 14 oktober 2015. De beslissing is nog niet gevallen op het moment dat deze brief is opgesteld. Samen met enkele andere gemeente hebben we ook een civiele zaak aangespannen (in september 2015).

BUIG 2016

De prognose voor 2016 is ongunstig. Het voorlopige budget van 2016 voor Nijmegen is € 92,2 miljoen. Dat is € 1,3 miljoen lager dan het budget van 2015 (dat is naar verwachting € 93,5 miljoen, zie hierboven). Het macrobudget voor heel Nederland stijgt licht in 2016, namelijk met € 23,0 miljoen. Dat betekent dat het Nijmeegse percentage van het macrobudget daalt. Dit percentage gaat van 1,67% naar 1,64%. Daarmee valt het nieuwe verdeelmodel in 2016 nog ongunstiger uit dan in 2015. Dit extra nadeel (ten opzichte van 2015) bedraagt ongeveer € 1,7 miljoen.

Afhankelijk van de precieze ontwikkelingen leidt dit tot de grove inschatting van een tekort van ongeveer € 6,0 miljoen in 2016, op basis van het verwachte tekort van 2015 (€4,3 miljoen) plus deze €1,7 miljoen. Een deel van dit bedrag kan vervolgens wel weer gecompenseerd worden door de huidige vangnetregeling, waardoor het totale tekort uit zou komen op ongeveer € 5,3 miljoen.

Het bovenstaande is een eerste inschatting, onder voorbehoud van onder andere ontwikkelingen in ons bijstandsbestand, landelijke ontwikkelingen, eventuele fouten en correcties die nog in het model gevonden dan wel gemaakt worden, en eventuele wijzigingen in het systeem (zoals de vangnetregeling of het percentage waarvoor het nieuwe model meetelt).

Op het moment van opstellen van de onderhavige brief wordt er opnieuw overleg gevoerd met gemeenten, VNG, Divosa en het ministerie van SZW. Een belangrijk onderwerp van gesprek is de aanpassing van de huidige vangnetregeling. De uitkomsten hiervan zijn ons nu nog niet bekend.

Voorstel - Vangnetregeling BUIG 2015

Gemeente Nijmegen
Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsontwikkeling

Vervolgvel
2

Armoedebestrijding 2015 en 2016

In de Slotwijziging (voorheen Najaarsnota) zullen wij voor 2015 een tekort op het budget Armoedebestrijding melden van € 0,9 miljoen. De oorzaken van deze budgetoverschrijding zijn de kosten voor bewindvoering en de inrichtingskosten voor statushouders. De ervaring leert dat de prognose nog altijd behoorlijk kan afwijken van het definitieve eindresultaat (door open einderegelingen). We houden daarom een onzekerheidsmarge van € 0,5 miljoen aan. We veronderstellen dat het tekort in 2015 zich ook voor kan doen in 2016. Dat is de reden dat we aan uw raad bij de stadsbegroting 2016 en verdere jaren voorstellen het budget voor armoedebestrijding in de jaarschijf 2016 vooralsnog met € 0,8 miljoen te verhogen. Bij de zomernota 2016 zullen we met structurelere voorstellen hierop terugkomen.

Hoogachtend,
college van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls drs. B. van der Ploeg

Voorstel - Teruggevorderde subsidie Papengas 4

Toelichting over de behandeling van:

Raadsvoorstel Teruggevorderde subsidie Papengas 4

Van:	College van B&W d.d. 24 november 2015		
Doel:	Behandeladvies geven voor de besluitronde		
Toelichting:	**1. Voorliggende besluitvorming** Het college stelt de raad voor om de teruggevorderde subsidie voor Papengas 4 van €600.000 euro toe te voegen aan de ISV-reserve en in te zetten voor het nieuwe ontwerp van de Bastei. Daartoe zal het college bij positieve besluitvorming in het eerste kwartaal van 2016 met een voorstel komen om deze middelen in te zetten. **2. Achtergrond** In 2006 is in het kader van de toenmalige Subsidieverordening Oude Stad vanuit de ISV-gelden een subsidie van €800.000 verstrekt voor de restauratie van het pand Papengas 4. Omdat de subsidie niet conform de voorwaarden werd ingezet is deze teruggevorderd. Inmiddels is €600.000 terugontvangen. Normaliter vloeien deze gelden terug in de algemene middelen. Gezien het feit dat in de afgelopen periode diverse urgente zaken op het gebied van cultuurhistorie zijn voorgevallen waarvoor budget nodig is, is het volgens het college wenselijk om deze gelden voor het oorspronkelijke doel, namelijk cultuurhistorie, te reserveren. De belangrijkste 'urgente zaak' zijn de recente archeologische vondsten bij de voet van de Valkhofheuvel en bij de Stratemakerstoren. Het college stelt daarom voor bij wijze van uitzondering af te wijken van de in het coalitieakkoord overeengekomen financiële spelregels, om zo de betreffende middelen vrij te houden voor de inpassing van de aangetroffen archeologische vondsten. Gezien de volgens het college, grote urgentie en het grote belang van de situatie rondom het Valkhof kiest zij er voor om de betreffende financiële middelen uitsluitend te reserveren ten behoeve van dit project. U kunt de raadsbrief inzake 'de Bastei en inpassing van de archeologische vondsten' van 24 november jl. betrekken bij de bespreking van het voorliggende raadsvoorstel. Daarin wordt verder ingegaan op het vervolgproces omtrent De Bastei, en wordt de importantie van de vondsten uitgelegd.		
Naam steller: **E-mail steller:**	Martijn Nicasie m.nicasie@nijmegen.nl	**Tel. steller:**	024 329 28 88
Bijlagen:	1. Raadsvoorstel 'Teruggevorderde subsidie Papengas 4' d.d. 24 november 2015 **Achtergrondinformatie** 2. Raadsbrief 'De Bastei en inpassing van de archeologische vondsten ' d.d. 24 november 2015 Raadsbesluit d.d. 16 december 2015		

Voorstel - Teruggevorderde subsidie Papengas 4

Voorstel aan de Raad

GEMEENTE Nijmegen

Datum raadsvergadering / Nummer raadsvoorstel
16 december 2015 / 160/2015

Fatale termijn: besluitvorming vóór:
N.v.t.

Onderwerp
Teruggevorderde subsidie Papengas 4

Programma
Cultuur & Cultuurhistorie & Citymarketing

Portefeuillehouder
B. van Hees

Voorstel van het College van Burgemeester en Wethouders d.d.
Datum voluit

Samenvatting

De in 2006 verleende subsidie voor Papengas 4 is, vanwege het niet voldoen aan de gestelde voorwaarden voor de subsidieverlening, teruggevorderd. Er zijn recente ontwikkelingen op het gebied van de cultuurhistorie, met name rondom het Valkhof, die urgent extra middelen vereisen. Wij stellen de Raad dan ook voor deze teruggevorderde gelden terug te laten vloeien in de ISV-reserve ten behoeve van doelen. Wij komen vervolgens in het eerste kwartaal van 2016 met een uitgewerkt voorstel om deze middelen in te zetten.

Voorstel om te besluiten

1. Bij wijze van uitzondering op en in afwijking van de afgesproken financiële spelregels de teruggevorderde subsidie voor Papengas 4 ad € 600.000 in boekjaar 2015 toe te voegen aan de ISV-reserve ter bestemming voor cultuurhistorische doeleinden zoals op hoofdlijnen aangegeven, onder voorbehoud van de vaststelling van het nieuwe ontwerp voor de Bastei (bouwplan, inrichtingsplan en omgevingsplan), en een dekkend financieel voorstel voor de nadere bestemming ervan in het 1e kwartaal van 2016.
2. Bijgevoegde begrotingswijziging BW-01461 vast te stellen.

Opgesteld door, telefoonnummer, e-mail
Martijn Nicasie, 2888, m.nicasie@nijmegen.nl

Voorstel - Teruggevorderde subsidie Papengas 4

Voorstel aan de Raad

Aan de Raad van de gemeente Nijmegen

1 Inleiding

In 2006 is in het kader van de toenmalige Subsidieverordening Oude Stad vanuit de ISV-gelden een subsidie van € 800.000 verstrekt voor de restauratie van het pand Papengas 4. Omdat de subsidie niet conform de voorwaarden werd ingezet is deze teruggevorderd. Inmiddels is € 600.000 terugontvangen. Normaliter vloeien deze gelden terug in de algemene middelen. Gezien het feit dat echter in de afgelopen periode diverse urgente zaken op het gebied van cultuurhistorie zijn voorgevallen waarvoor budget nodig is, is het wenselijk om deze gelden toch voor het oorspronkelijke doel, cultuurhistorie, te reserveren. Dit voorstel dient daartoe.

1.1 Wettelijk kader of beleidskader

De eis tot behoud van de gevonden resten bij de Bastei en het treffen van maatregelen ter conservering van de muren op het Valkhof wordt vanuit de Monumentenwet 1988 gesteld door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed.

1.2 Relatie met programma

Het voorstel draagt enerzijds bij aan de doelstellingen van het programma Cultuur, cultuurhistorie en citymarketing, en draagt tevens bij aan een verdere versterking van het cultuurhistorisch profiel van de (binnen)stad en daarmee aan de aantrekkelijkheid van Nijmegen als plaats waar het plezierig wonen, werken en recreëren is.

2 Doelstelling

Ons voorstel heeft tot doel de teruggevorderde subsidiegelden niet in de algemene reserve terug te laten vloeien maar voorlopig vrij te houden voor de inpassing in het ontwerp van de Bastei van de aangetroffen archeologische waarden en de muren op het Valkhof. Dit in afwachting van nadere besluitvorming door de Raad.

3 Argumenten

Bij de opgravingen bij de Bastei komen onverwacht veel vondsten tevoorschijn. Deze zijn als behoudenswaardig aangemerkt en leren ons veel over de geschiedenis van deze bijzondere plek. We vinden het van groot belang dat op een goede en zorgvuldige manier met dit erfgoed wordt omgegaan. Daarvoor zijn financiële middelen noodzakelijk. In het verleden zijn we meermaals door de omstandigheden gedwongen om keuzes te maken die deels ten koste gingen van het cultuurhistorisch erfgoed, ondanks het feit dat voor behoud ter plaatse veel draagvlak in de stad bestond en bestaat. Nu hebben we de unieke kans om met de inzet van deze eenmalige middelen een andere keuze te maken bij dit project, dat immers mede de realisatie van een historisch museum in een monumentaal pand behelst. Een belangrijk deel kan bovendien worden ingezet om mede-subsidiëring door andere partijen mogelijk te maken.

Ook bij onderhoudswerkzaamheden aan het Valkhof zijn recentelijk onverwacht veel oudere muurresten blootgelegd. Deze moeten op korte termijn worden geconserveerd. Daarbij is het verstandig om de unieke kans te benutten die zich nu voordoet om dit deel van het verleden te visualiseren en direct maatregelen te treffen die deze resten duurzaam zichtbaar maken.

De huidige situatie is gecompliceerd, maar stelt ons ook in staat nu een goede, geïntegreerde oplossing te zoeken voor het hele Valkhofkwartier, zowel voor de Bastei als de Valkhofmuren. Daarbij kunnen we zoeken naar een manier om de aangetroffen resten op een creatieve manier in te passen, en niet afzonderlijk maar juist gezamenlijk het verhaal van de plek te laten vertellen. Dat betekent echter wel dat op korte termijn gehandeld moet worden.

Er zijn verschillende andere punten in het programma Cultuurhistorie die dringend aanvullende middelen behoeven. Daarbij gaat het o.a., om de ondersteuning voor monumenteneigenaren bij onderhoud en restauratie, het depot Archeologie, en de verzelfstandiging van het Huis van de Nijmeegse Geschiedenis. Gezien de grote urgentie en het grote belang van de situatie rondom het Valkhof kiezen we er echter op dit moment voor deze middelen uitsluitend te reserveren ten behoeve van dat project.

4 Risico's

Als we geen goede oplossing kunnen vinden voor het integreren van de aangetroffen resten bij de Bastei komt de realisatie van het hele project mogelijk in gevaar. De muren op het Valkhof moeten op korte termijn worden beschermd om te voorkomen dat ze verder achteruitgaan. Daarnaast biedt deze vondst nu de bijzondere kans om een deel van de burcht dat verloren was geacht opnieuw zichtbaar te maken. Het achterwege blijven van maatregelen kan leiden tot het voorgoed verloren gaan van een uniek stuk Nijmeegse geschiedenis, en het visualiseren zal in een later stadium onmogelijk zijn of aanzienlijk meer gaan kosten. Dat past niet bij de oudste stad van Nederland. Door nu te kiezen voor een geïntegreerde en creatieve benadering van het behoud van de recente vondsten in het Valkhofkwartier dragen we bij aan een waardevolle en duurzame versterking van Nijmeegs onderscheidende kenmerk, dat van oudste stad

5 Financiën

In het coalitieakkoord 2014-2018 is een aantal financiële spelregels afgesproken. De in dit geval belangrijkste spelregels zijn:

Bestemming van niet voorziene voordelen in de exploitatie gedurende het jaar (bij Zomernota en Slotwijziging) worden expliciet ter besluitvorming aan het college voorgelegd. Gezien de financiële risico's die we lopen en onzekere toekomstige ontwikkelingen, willen we behoedzaam om blijven gaan met financiële mee- en tegenvallers. Daarom blijven wij ons inspannen om ons bestaande financiële beleid zorgvuldig na te leven en jaarlijks bij de jaarrekening een zo gunstig mogelijk financieel resultaat te behalen. Dat houdt in een kostenbewuste houding en bijbehorend gedrag.

Daarmee ontstaat ook de mogelijkheid voor het college om alle niet-geprognotiseerde voordelen expliciet te beoordelen, zodat wij de bewuste en integrale afweging kunnen maken om deze voordelen ofwel in te zetten ter compensatie voor niet-voorziene nadelen, ofwel om ze in te zetten voor (onvoorziene) knelpunten. Om de Saldireserve voldoende op niveau te houden, gaan we aan het einde van het jaar zeer behoedzaam om met voorstellen voor een tweede winstbestemming.

In dit Raadsvoorstel vragen we de Raad bij wijze van uitzondering van deze spelregels af te wijken. Daarmee stellen we voor het oorspronkelijke doel waarvoor de middelen bestemd waren zwaarder te laten wegen dan onze financiële spelregels, vooral ook omdat de middelen voor behoud van cultuurhistorische waarden momenteel ontbreken. We stellen voor het incidentele voordeel van € 600.000 te behouden voor het oorspronkelijk doel te weten cultuurhistorische doeleinden in Nijmegen. Dit wordt gerealiseerd door dit bedrag door middel van de bijgevoegde begrotingswijziging BW-01461 toe te voegen aan de ISV-reserve.

Omdat nog geen concrete inschatting van de te verwachten kosten kan worden gemaakt en de situatie rond het Valkhof nog nader onderzoek behoeft stellen wij voor deze reservering te maken onder het voorbehoud van de uitkomsten van een nader onderzoek naar de kosten die gemoeid zullen zijn met de gewijzigde plannen voor de Bastei.

Aan uw Raad zal in het eerste kwartaal van 2016 een nader uitgewerkt voorstel worden gedaan over de concrete inzet van deze middelen.

Dit raadsvoorstel zal eveneens worden voorzien van een begrotingswijziging waarbij de programmering van de uitgaven voor cultuurhistorische doeleinden in 2016 in de begroting zal worden meegenomen.

6 Participatie en Communicatie

Dit voorstel behoeft geen participatie of nadere communicatie.

7 Uitvoering en evaluatie

Wanneer de Raad met dit voorstel instemt zal in het eerste kwartaal van 2016 een voorstel aan de Raad worden voorgelegd inzake de besteding van de teruggevorderde subsidiegelden. In dat voorstel zal aandacht worden besteed aan de evaluatie en verantwoording van die besteding aan de Raad.

We hebben in onze meerjarenbegroting structureel te weinig middelen beschikbaar om het behoud van ons culturele erfgoed te garanderen. Er is geen goede financiële vertaling gemaakt van de doelen die in de Nota Cultureel Erfgoed zijn beschreven. Daarom zullen we in de Zomernota 2016 een voorstel opnemen, hoe in de budgettaire behoefte kan worden voorzien.

Voorstel - Teruggevorderde subsidie Papengas 4

Voorstel aan de Raad

Vervolgvel
4

College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester,	De Gemeentesecretaris,
drs. H.M.F. Bruls	drs. B. van der Ploeg

Voorstel - Teruggevorderde subsidie Papengas 4

13. Raadsvoorstel Teruggevorderde subsidie Papengas 4 (160/2015)

Raadsvoorstel d.d. 16 december 2015
1. Bij wijze van uitzondering op en in afwijking van de afgesproken financiële spelregels de teruggevorderde subsidie voor Papengas 4 ad € 600.000 in boekjaar 2015 toe te voegen aan de ISV-reserve ter bestemming voor cultuurhistorische doeleinden zoals op hoofdlijnen aangegeven, onder voorbehoud van de vaststelling van het nieuwe ontwerp voor de Bastei (bouwplan, inrichtingsplan en omgevingsplan), en een dekkend financieel voorstel voor de nadere bestemming ervan in het 1e kwartaal van 2016.
2. Bijgevoegde begrotingswijziging BW-01461 vast te stellen.

Motie Gewoon Nijmegen: Restauratie Oude Stad Glashuis dient afgemaakt te worden
1ste indiener: R. Klein hemmink

De Raad der Gemeente Nijmegen, bijeen in openbare vergadering, op 16 december 2015

Constaterende dat:
- Het college voorstelt om de teruggevorderde subsidie Oude Stad van € 600.000 niet aan de algemene middelen toe te voegen maar voor het nieuwe gewijzigde ontwerp van de Bastei in te gaan zetten
- Het project Oude Stad (Glashuis) waarvoor de betreffende subsidie moest worden aangewend nog niet volledig is gerestaureerd c.q. niet volgens de regels is gebeurd of nog moet gebeuren
- De teruggevorderde subsidie een provinciale, gelabelde subsidie betreft Oude Stad (Glashuis) is.
- Deze subsidie terug betaald dient te worden aan de subsidieverstrekker, in dit geval de provincie Gelderland, of alsnog dient te worden aangewend voor het gelabelde doel Oude Stad (Glashuis).

Overwegende dat:
- Gelet op het voorgaande lijkt het ons logisch om de gelabelde subsidie niet terug te betalen aan de provincie Gelderland maar voor het gelabelde doel aan te wenden c.q. te reserveren.
- Het niet juist is en niet mag dit gelabelde subsidiebedrag voor ander doeleinden aan te wenden anders dan voor het gelabelde doel of terug te betalen aan de subsidieverstrekker provincie Gelderland.
- Het geld zeker ingezet moet worden voor cultuurhistorie etc. in Nijmegen, in dit geval de restauratie project Oude Stad Glashuis

Roept het College van B&W op:
1. Haar raadsvoorstel in te trekken omdat hierbij een oneigenlijk gebruik van de verstrekte subsidie wordt voorgesteld;
2. Het teruggevorderde subsidiegeld te reserveren voor het door de provincie gelabelde doel Oude Stad (Glashuis);
3. Ervoor zorg te dragen dat er gestart wordt onder regie van de gemeente Nijmegen de betreffende restauratie uit te voeren. En gaat over tot de orde van de dag.

Voor 2 Gewoon Nijmegen
Tegen 35 SP, GroenLinks, D66, PvdA, VVD, CDA, Stadspartij DNF, VSP, Liberaal Nijmegen

Motie verworpen

Voorstel - Teruggevorderde subsidie Papengas 4

Raadsbesluit d.d.16 december 2015

Voor 35 SP, Groenlinks, D66, PvdA, VVD, CDA, Stadpartij DNF, VSP, Liberaal Nijmegen
Tegen 2 Gewoon Nijmegen

Voorstel aanvaard

Voorstel - Teruggevorderde subsidie Papengas 4

Ingekomen stuk D8 (PA 16 december 2015)

Projectmanagement en Ruimtelijke Kwaliteit
Proces en Projectmanagement

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 329 90 19
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
24 november 2015	OB10/D152139624	Paul Matthieu
Onderwerp	**Datum uw brief**	**Doorkiesnummer**
De Bastei en inpassing van de archeologische vondsten		(024) 3299299

Geachte leden van de raad,

Bij de voorbereidingen van de nieuwbouw Bastei zijn we gestuit op een aantal verrassende archeologische vondsten, deels van nationaal belang, bij de voet van de Valkhofheuvel en bij de Stratemakerstoren. Gezien de aard van de vondsten is overleg gevoerd met de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed. Uitkomst hiervan is de visie om deze archeologische vondsten voor het publiek te behouden. Daartoe dienen de vondsten te worden geïntegreerd in een nieuw op te stellen ontwerp van de Bastei. De inzet van ons college is de vondsten zo te tonen dat zij conceptueel het verhaal van de natuur en cultuurhistorie van Nijmegen aan de Waal op deze locatie versterkt. Deze veranderde opzet leidt tot een vertraging van de oorspronkelijke bouwplanning, een toename van bouwkosten en een aanpassing van de resultaatverplichting ter verantwoording van de door de Provincie toegekende subsidie.

Importantie van de vondsten
De bijzondere vondsten bij de Bastei zijn als behoudenswaardig aangemerkt en leren ons veel over de geschiedenis van deze bijzondere plek (zie bijlage 1: achtergrondinformatie/beschrijving sporen). Ons college vindt het van groot belang dat op een goede en zorgvuldige manier met dit erfgoed wordt omgegaan. In het verleden zijn we meermaals door de omstandigheden gedwongen om keuzes te maken die deels ten koste gingen van het cultuurhistorisch erfgoed, ondanks het feit dat voor behoud ter plaatse veel draagvlak in de stad bestond en bestaat. Nu doet zich wederom de gelegenheid voor om te kiezen voor behoud van cultuurhistorie. Een prachtige kans voor De Bastei, centrum voor natuur en cultuurhistorie.
De sporen zijn niet alleen van archeologisch wetenschappelijk belang, maar bieden een uitgelezen en unieke mogelijkheid om het cultuurhistorische verhaal van dit bijzondere deel van Nijmegen – specifiek de ontwikkeling van de nederzettingsgeschiedenis en de stadsverdediging vanaf de Romeinse tijd tot en met de nieuwe tijd - tastbaar en aanschouwelijk te maken voor de bewoners en bezoekers van de stad Nijmegen. Er kan niet alleen een nieuw en spannend verhaal verteld worden aan het publiek, maar bovenal de vele sporen kunnen ook letterlijk worden aanschouwd in hun oorspronkelijke situering. Deze combinatie – archeologische sporen in hun

Gemeente Nijmegen
Projectmanagement en Ruimtelijke Kwaliteit
Proces en Projectmanagement

originele setting - is een absolute meerwaarde voor en past uitstekend binnen het museale concept voor het toekomstig centrum voor Natuur en Cultuurhistorie. De plek biedt hiermee niet alleen een ideale basis en vertrekpunt voor de natuurwandelingen maar ook voor de bestaande en nieuw te ontwikkelen cultuurhistorische routes in de stad en directe omgeving.

Relatie met andere projecten in de omgeving
Belangrijk is dat er ook een duidelijk relatie gelegd wordt met andere projecten in de omgeving waar we als gemeente nauw bij betrokken zijn, te weten Leve(n)de Waalkade en herinrichting Valkhofpark, inclusief Veerpoorttrappen. Wat nog ontbreekt, is een gedeeld ruimtelijk/historisch concept over dit gebied. Een concept dat richting geeft aan hoe we omgaan met de 'site', een concept dat de nadruk legt op samenhang en het van binnenuit versterken van het gebied. En dat niet vastlegt en bepaalt, maar wel richting geeft aan de verschillende projecten die door verschillende initiatiefnemers worden uitgevoerd. Het gaat om de bewustwording dat elk project een onderdeel is van een groter geheel met een gedeeld doel: het versterken van het concept Valkhof als de historische plek van Nijmegen, de kiem van de oudste stad van Nederland. Ontwikkelingen en investeringen op verschillende onderdelen in het gebied zijn gelijktijdig ontwikkelingen en versterkingen van het gehele Valkhof. Daarmee wordt verzekerd dat dit gebied ook in de toekomst steeds versterkt kan worden. Een samenhangend geheel in aanbod en omgeving maakt het gebied aantrekkelijker om te bezoeken en nodigt uit tot een langer verblijf. Tot deze conclusie kwamen enkele jaren geleden ook de verschillende stakeholders in het Valkhofkwartier. Zij hebben een aantal jaar geleden de Stichting Valkhofkwartier opgericht. Meer ruimtelijke samenhang in het gebied is destijds ook door de stichting als één van de speerpunten benoemd.
Om de Nijmegen-paradox te slechten mag het concept Valkhofkwartier niet abstract of alleen verhalend zijn, het moet een zichtbare ruimtelijke vertaling krijgen in vormgeving en inrichting. Het draait om het beeld dat de bezoeker krijgt en het gevoel van de bijzondere sfeer, van de historische sensatie dat dat bij hem oproept wanneer hij het gebied binnen treedt. Het concept zal niet rigide worden opgelegd aan alle ontwikkelingen, maar moet worden benut om anders naar ingrepen te kijken en bestaande en nieuwe initiatieven met elkaar op een slimme manier te verbinden.
De Nijmeegse binnenstad kent een rijke cultuurhistorische waarde, die het waard is om gekoesterd en in stand gehouden te worden.

Het vervolgproces
Totaalvisie
Ons college wil de vondsten optimaal integreren in de nieuwbouw van de Bastei waarbij we uitgaan van een totaalvisie. In 2012 is door uw Raad het visiedocument van de Bastei vastgesteld. Dit visiedocument is de basis geweest voor het huidige bouw-, inrichtings- en omgevingsplan.
De aanpassingen moeten vanuit een totaalconcept langs deze drie sporen bekeken worden zodat enerzijds de samenhang gegarandeerd blijft. En anderzijds de archeologische vondsten extra meerwaarde geven aan het verhaal dat we in de Bastei willen vertellen: de natuur en cultuurhistorie van Nijmegen aan de Waal op deze locatie.

Ontwerp van de Bastei
De aanpassing van het ontwerp vereist een wijziging van het bestemmingsplan. De implicaties ten aanzien van de eventueel te voeren juridische procedures (bestemmingsplan, omgevingsvergunningen) worden nu bestudeerd.

Gemeente Nijmegen
Projectmanagement en Ruimtelijke Kwaliteit
Proces en Projectmanagement

De benodigde planaanpassingen zijn op dit moment in kaart gebracht.

Aanvankelijk lag door de archeologische vondsten de bouw even stil. We gaan inmiddels weer door met het verstevigen van de constructie, zodat we in februari a.s. het laatste deel kunnen uitgraven en onderzoeken. Na het finale raadsbesluit hopen we dan weer – ook niet constructief - verder te kunnen bouwen.

Voorts werken we ondertussen de aanpassingen in het bouwontwerp en het conceptueel programma verder uit tot een raadsvoorstel, waarin tevens de financiële gevolgen en dekkingsmogelijkheden worden aangeven. Op basis hiervan kan de finale besluitvorming in de raad begin 2016 plaatsvinden.

Geen keuze voor integratie van de archeologische vondsten in een aangepast ontwerp voor de Bastei kan leiden tot een aanzienlijke vermindering van het beschikbare vloeroppervlakte met ongeveer 500m2. En daarmee tot het risico dat het oorspronkelijke concept van centrum voor natuur en cultuurhistorie niet overeind kan blijven. Alsdan kunnen de oorspronkelijke stichtingskosten (van voor de wens tot integratie van archeologische vondsten) van de nieuwbouw wellicht gelijk blijven, maar kunnen er zich problemen voor doen om de oorspronkelijke exploitatie overeind te houden. Ook is nog niet bekend wat een dergelijke ontwikkeling betekent voor de samenwerking en de financiële bijdrage van de verschillende partners.

Financiële gevolgen en dekkingsmogelijkheden
Na uitwerking van de aanpassingen in het bouwontwerp en het conceptueel programma zal aan uw Raad in het eerste kwartaal 2016 een nader uitgewerkt voorstel worden gedaan over de financiële gevolgen en dekkingsmogelijkheden. In dit voorstel zullen we ook ingaan op de eventuele gevolgen voor de exploitatie van het gebouw.
Alsdan is het streven om in februari/maart a.s. over te kunnen gaan tot finale besluitvorming over de wijze waarop de archeologische vondsten ingepast worden in de Bastei en de aansluiting met de directe omgeving.

Hoogachtend,

de Burgemeester van Nijmegen,	de Gemeentesecretaris
drs. H.M.F. Bruls	drs. B. van der Ploeg

Bijlage 1: Achtergrondinformatie/beschrijving sporen

Voorstel - Teruggevorderde subsidie Papengas 4

Bijlage 1 bij collegevoorstel: De Bastei en inpassing van de archeologische vondsten
17 november 2015

Achtergrondinformatie/beschrijving sporen

Onbekende achterzijde Stratemakerstoren

Valkhofheuvel zijn massieve muren van mergelblokken en baksteen aangetroffen die horen bij een tot voor kort onbekende achterzijde van de 16e-eeuwse Stratemakerstoren. Ook is de voortzetting van het westelijk gangenstelsel aangetroffen. Deze westelijke gang is binnenin dichtgezet vanwege voortdurende overlast van het zand van de Valkhofheuvel. Op historische afbeeldingen en plattegronden is deze achterzijde al niet meer te zien, wat doet vermoeden dat deze achterzijde al in de 16^{e} eeuw moet zijn opgegeven. Omdat er voorafgaand aan de opgraving in de Lange Baan geen vooronderzoek verricht kon worden, vanwege het ontbreken van een veilige damwand, was het aantreffen een bijzondere verrassing.
Het rijksmonument De Stratemakerstoren is een zogenoemde bastei, een hoefijzervormig torengebouw, dat zelfstandig moest kunnen functioneren, zelfs als de vijand al in de stad was. Het vuurgeschut bij een bastei diende zowel flankerend als gericht te zijn. Het flankerend vuur diende ter verdediging van de aangrenzende stadsmuren en het gericht vuur voor het bestrijken van de gracht, in dit geval de rivier de Waal. De buitengevel van het muurwerk is schuin afgewerkt zodat inslaande kogels minder schade kunnen aanrichten. Een bastei werd niet veel gebouwd.
In Nederland is De Stratemakerstoren het meest representatieve, en wellicht enige, voorbeeld van een bastei.

Romeins of middeleeuws tufstenen muur en torenplattegrond?

Behalve deze 16^{e}-eeuwse muren van De Bastei is er ook een zware en brede met tufsteen en natuursteen gemetselde muur aangetroffen. Hoe oud deze muur is, Romeins of middeleeuws, wordt nog onderzocht . Ook is de functie van de muur niet duidelijk. De muur loopt zuidwaarts door in de voet van de Valkhofheuvel en heeft mogelijk bovenaan op de heuvel aangesloten op de in 1910 door stadsarchitect Weve aangetroffen massieve steunbeer tegen de 12^{e}-eeuwse ronde noordwestelijke muurtoren met ringmuur. Noordwaarts sluit de tufstenen muur koud aan op een onbekende tufstenen Romeinse of middeleeuwse torenplattegrond.
De precieze datering en betekenis van deze noord-zuidmuur is nog onbekend, mogelijk dat het gaat om een 12^{e}-eeuwse muur die aangelegd is voor een tijdelijke bouwstop/afsluiting van de ringmuur rondom de Valkhofheuvel. Deze muur is mogelijk nog te zien op historische afbeeldingen.

13^{e}-eeuwse toren en 13^{e}-eeuwse stadsmuur

Behalve de oudere tufstenen torenplattegrond moet er binnen in de 16^{e}-eeuwse Stratemakerstoren ook een13^{e}-eeuwse stadstoren – de zogenoemde ‘ Werner-Van Heze- toren’ liggen. Een deel van deze toren is in 1980 opgegraven, het andere deel ligt onder de recent weggebroken betonnen vloer van de Firma Alewijnse (1949). De bovenkant van deze toren is nog niet aangetroffen en ligt waarschijnlijk op 2-3 meter diepte, binnen in de bouwput. Wel is direct onder de weggebroken betonnen vloer de massieve 13^{e}-eeuwse stadsmuur opgegraven. De muur is hier 1,40 m dik en is naar verwachting 5-6 meter hoog bewaard gebleven. Door middel van boringen zal worden geprobeerd de onderkant van de stadsmuur vast te stellen, zodat deze als constructief element opgenomen kan worden in het nieuwe gebouw.

Romeinse muur Lange Baan

Tenslotte is de waarschijnlijke oostelijke voortzetting van de Romeinse stadsmuur bij het Casino in de Lange Baan opgegraven. Het gaat om een muurlengte van ca. 2 meter en een muurdikte van ca. 1,5 meter. De muur heeft een schone zichtzijde naar de Waalzijde. Tegen de buitenzijde van deze Romeinse muur is een Romeins gebouw aangebouwd. Verder is de Romeinse muur in de 14^{e}-eeuw als bouwmassa en dragende muur opgenomen in een 14^{e}-eeuws voornaam pand, waarvan een enorme kelder met grote nissen is blootgelegd.

Voorstel - Teruggevorderde subsidie Papengas 4

'Stadskastelen'/Huizen uit de late middeleeuwen (14e eeuw)

Behalve Romeinse sporen zijn er op het terrein huizen aangetroffen daterend uit de 14e-eeuw. De muren van deze huizen zijn breed en massief (1 m dik) en dienden tevens als keermuur tegen de Valkhofheuvel. In deze muren zijn bijzondere details als spaarnissen, een 2 meter brede schouw met haardplaats, kelder met grote kaarsnissen aangetroffen wat er op duidt dat de bewoners/bouwers vermogend waren. Gezien de breedte van de muren moet het om huizen gaan van meerdere verdiepingen.
Ook is een laat-middeleeuws wegtracé (langs de Valkhofheuvel naar de Veerpoort) opgegraven.

Voorstel - Vaststellen Regionaal Beleidsplan Leerplicht

Toelichting over de behandeling van:

Raadsvoorstel Regionaal beleidsplan Leerplicht

Van:	College van B&W d.d. 24 november 2015		
Doel:	Behandeladvies geven voor de besluitronde		
Toelichting:	**1. Voorliggende besluitvorming** Het college stelt de raad voor het Regionaal beleidsplan Leerplicht regio Nijmegen vast te stellen, en daarbij te kiezen voor uitvoeringsniveau 2. Preventief **2. Achtergrond** Het laatste beleidsplan leerplicht stamt uit de periode 2009-2011, en was daarmee aan vernieuwing toe. Het plan heeft tot op heden gediend als beleidskader voor de uitvoering van de leerplicht. Bij het aflopen van het voorgaande beleidskader was al duidelijk dat de maatschappelijke context waarin leerplicht opereert, sterk zou gaan veranderen. Daarom is gestart met het opstellen van een nieuw beleidskader toen de contouren van de Jeugdwet, Passend Onderwijs en Participatiewet duidelijker waren. De uitvoering van de leerplicht moet worden bezien in de context van deze ontwikkelingen. De leerplichtambtenaar levert volgens het college vanuit zijn of haar taak een effectieve bijdrage aan de keten onderwijs-welzijn-zorg rondom jongeren, en legt het beleidsplan nu ter vaststelling aan de raad voor. Er is gekozen voor een regionaal beleidsplan. Hieronder vallen de gemeenten Beuningen, Druten, Groesbeek, Heumen, Mook en Middelaar, Nijmegen en Wijchen. Dit omdat deze gemeenten ook samenwerken in de uitvoering van de wettelijke taken van het voortijdig schoolverlaten (De Regionale Meld – en Coördinatiefunctie). **3. Uitvoeringsniveau 2. preventief en plannen voor 2016** Het regionale portefeuillehoudersoverleg Onderwijs heeft zich uitgesproken voor niveau 2, waarbij iedere gemeente de wijze van uitvoering voor zichzelf invult. Voorstel is om deze uitspraak te volgen. Voor de gemeente Nijmegen betekent dit dat de wettelijke rol en positie van de leerplichtambtenaar wordt ingezet om ook preventief te werken via de uitvoering van bovenwettelijke taken. Om dit gewenste uitvoeringsniveau te kunnen waarmaken is volgens het college voor 2016 een uitbreiding van formatie van bureau Leerplicht noodzakelijk. Het college zal hierover besluiten na besluitvorming door uw raad over dit plan. In het voorjaar 2016 wordt een business case opgesteld waar wordt gedacht vanuit een sociale planexploitatie: investeren in leerplicht rendeert op gewenste maatschappelijke effecten en/of besparingen op andere programma's. Via de Zomernota wil het college met de raad in gesprek over het structureel maken van de formatie van bureau Leerplicht op basis van deze business case.		
Naam steller: **E-mail steller:**	Otto Ritsema o.ritsema@nijmegen.nl	**Tel. steller:**	024 329 24 65
Bijlagen:	1. Raadsvoorstel 'Vaststellen Regionaal Beleidsplan Leerplicht' d.d. 24 november 2015 2. Regionaal Beleidsplan leerplicht 2015-2019 "Elke leerling telt mee" Raadsbesluit d.d.16 december 2015		

Voorstel - Vaststellen Regionaal Beleidsplan Leerplicht

Voorstel aan de Raad

GEMEENTE Nijmegen

Datum raadsvergadering / Nummer raadsvoorstel
16 december 2015 / 169/2015

Fatale termijn: besluitvorming vóór:
N.v.t.

Onderwerp
Vaststellen Regionaal Beleidsplan Leerplicht

Programma
Onderwijs

Portefeuillehouder
R. Helmer-Englebert

Voorstel van het College van Burgemeester en Wethouders d.d.
24 november 2015

Samenvatting
Er is een nieuw regionaal beleidsplan leerplicht opgesteld. De invoering van Passend Onderwijs, de Jeugdwet en de nieuwe Wmo heeft gevolgen voor de rol en positie van de leerplichtambtenaar. De leerplichtambtenaar levert vanuit zijn of haar taak een effectieve bijdrage aan de keten onderwijs-welzijn-zorg rondom jongeren. Wij zien het belang van de rol van de leerplichtambtenaar om in een vroegtijdig stadium problemen te herkennen en met onderwijs en andere ketenpartners oplossingen te vinden zodat het recht op onderwijs voor het kind geborgd blijft. Met dit voorstel leggen wij het beleidsplan ter vaststelling aan uw Raad voor.

Voorstel om te besluiten
1. Het Regionaal beleidsplan Leerplicht regio Nijmegen vast te stellen
2. Te kiezen voor uitvoeringsniveau 2. Preventief

Opgesteld door, telefoonnummer, e-mail
Otto Ritsema, 2465, o.ritsema@nijmegen.nl

Voorstel - Vaststellen Regionaal Beleidsplan Leerplicht

Voorstel aan de Raad

Aan de Raad van de gemeente Nijmegen

1 Inleiding

Het laatste beleidsplan leerplicht is vastgesteld voor de periode 2009-2011. Dit plan heeft tot op heden gediend als beleidskader voor de uitvoering van de leerplicht. Bij het aflopen van het voorgaande beleidskader was al duidelijk dat de maatschappelijke context waarin leerplicht opereert, sterk zou gaan veranderen. Daarom is gestart met het opstellen van een nieuw beleidskader toen de contouren van de Jeugdwet, Passend Onderwijs en Participatiewet duidelijker waren. De uitvoering van de leerplicht moet worden bezien in de context van deze ontwikkelingen. De regionale portefeuillehouders Onderwijs hebben daarom opdracht gegeven tot een vernieuwing van het leerplichtbeleid.

Er is gekozen voor een regionaal beleidsplan. Hieronder vallen de gemeenten Beuningen, Druten, Groesbeek, Heumen, Mook en Middelaar, Nijmegen en Wijchen. Dit omdat deze gemeenten ook samenwerken in de uitvoering van de wettelijke taken van het voortijdig schoolverlaten (de Regionale Meld- en Coördinatiefunctie). Daarnaast vormen deze gemeenten ook de arbeidsmarktregio Rijk van Nijmegen. In deze regio werken we al op diverse wijzen samen, bijvoorbeeld in het Regionaal Werkbedrijf.

1.1 Wettelijk kader of beleidskader

De Leerplichtwet stamt uit 1901. Deze wet vloeit voort uit de beweging die is ontstaan uit het Kinderwetje van Van Houten uit 1874, welke een einde moest maken aan kinderarbeid in Nederland. De Leerplichtwet biedt kinderen het recht op onderwijs. Zij kunnen zich zo ontplooien, ontwikkelen en bouwen aan hun toekomst. Deze basis start op jonge leeftijd en het is daarom van belang dat de tijd die leerlingen gegeven is om onderwijs te genieten, optimaal te benutten. Leerplicht is daarin een belangrijk instrument. De uitvoering van de Leerplichtwet is een verantwoordelijkheid van de gemeente.

1.2 Relatie met programma

De uitvoering van de Leerplicht valt onder het programma Onderwijs, maar de uitvoering raakt ook het programma Zorg & Welzijn en Werk & Economie. De leerplichtambtenaren hebben vaak te maken met casuïstiek waarbij er meer met een kind, jongere en/of ouders aan de hand is. Regelmatig schakelt leerplicht dan ook met het Sociaal Wijkteam of met andere ketenpartners als Jeugdzorg om voor kind en/of ouders tot passende oplossingen te komen. De uitvoering raakt ook het programma Werk & Economie waar het gaat om schakelen met het Jongerenteam van het Regionaal Werkbedrijf wanneer het (ver)volgen van onderwijs – ook al is er nog geen diploma of startkwalificatie – geen toekomstbestendige oplossing is.

2 Doelstelling

Het Regionaal Beleidsplan Leerplicht maakt het kader duidelijk waarbinnen wij onze leerplichtfunctie willen uitvoeren. Door het vaststellen van dit plan is voor de leerplichtambtenaren hun takenpakket duidelijk en is voor onze ketenpartners duidelijk wat zij van leerplicht mogen/kunnen verwachten.

Voorstel - Vaststellen Regionaal Beleidsplan Leerplicht

Voorstel aan de Raad

Vervolgvel
2

3 Argumenten

Het nieuwe beleidsplan is nodig omdat er grote wijzigingen zijn in het sociale domein (Jeugdwet, Passend Onderwijs, Participatiewet). Het laatste beleidsplan leerplicht is vastgesteld voor de periode 2009-2011. Dit plan heeft tot op heden gediend als beleidskader voor de uitvoering van de leerplicht. Bij het aflopen van het voorgaande beleidskader was al duidelijk dat de maatschappelijke context waarin leerplicht opereert, sterk zou gaan veranderen. Daarom is gestart met het opstellen van een nieuw beleidskader opgesteld toen de contouren van de Jeugdwet, Passend Onderwijs en Participatiewet duidelijker waren. De uitvoering van de leerplicht moet worden bezien in de context van deze ontwikkelingen. Met het vaststellen van het nieuwe beleidsplan maken we duidelijk wat ons nieuwe (regionale) kader voor de uitvoering van de leerplichtfunctie is.

Met het nieuwe regionale beleidsplan leerplicht willen we voor de komende jaren de positie van leerplicht opnieuw inbedden in het veranderde sociale domein. De afgelopen jaren heeft leerplicht in samenwerking met het onderwijsveld hard gewerkt om de registratie van verzuim te verbeteren en omvat de functie veel meer dan “handhaving”. Door deze inzet melden scholen het verzuim tijdig en adequaat en kan leerplicht in het belang van het kind snel handelen. Het aantal verzuimmeldingen is de afgelopen jaren dan ook fors gestegen, waarbij we de formatie voortdurend met astructurele middelen hebben aangepast. Inmiddels wordt duidelijk hoe het landschap na de transities is veranderd en welke positie leerplicht daarin vervuld. We willen met dit beleidsplan daarom een goede basis leggen voor de invulling van de leerplichtfunctie in onze gemeente.

Missie leerplichtbeleid 2015-2019
Bureau Leerplicht staat voor het recht van het kind op (goed) onderwijs. Het is het kind dat telt. Daarbij ondersteunen zij ouders, daar waar mogelijk om hun aandeel in de leerplicht na te komen. Zij beslechten gemeentegrenzen en zorgen voor eenduidige en rechtvaardige leerplichtondersteuning van onze jongeren. Daarmee helpen zij ieder kind gebruik te maken van zijn recht op een zo volledig mogelijke ontplooiing van zijn persoonlijkheid, kwaliteiten, en geestelijke en lichamelijke vermogen.

Visie: Geen kind tussen wal en schip en geen leerling zit thuis
Het toekomstbeeld – waar zij nu al hard aan werken – is dat geen kind tussen wal en schip valt en geen leerling thuis zit. Dat is een flinke opgave die vanuit leerplicht alleen niet opgelost kan worden. Zij verbinden daarom de gemeenten in de regio Nijmegen en werken intensief samen met het onderwijs en de jeugdhulpverlening en het regionaal Werkbedrijf. Daarmee laten zij de keten rondom verzuimende kinderen werken. Zij denken en handelen in oplossingen en dat verwachten ze ook van hun ketenpartners. Zij vinden dat iedere organisatie - in verbondenheid met anderen – zijn verantwoordelijkheid hoort te nemen voor zijn eigen rol en deze waar nodig in het belang van de leerling overstijgt.

Omdat ieder kind en elke omstandigheid waarin het leeft anders is, levert Bureau Leerplicht ondersteuning op maat. Van signalering tot verwijzing en van vrijstelling tot handhaving, de leerplichtambtenaar beschikt over een breed palet aan instrumenten. De leerplichtige, zijn ouders en onze ketenpartners kunnen erop rekenen dat de zij tijdig ingrijpen bij schoolverzuim en dat deze inzet erop is gericht schooluitval te minimaliseren.

Voorstel - Vaststellen Regionaal Beleidsplan Leerplicht

Voorstel aan de Raad

Vervolgvel
3

Het regionaal beleidskader is voorwaardenscheppend om uitvoering te geven aan de leerplichtfunctie. We willen met dit kader zowel duidelijkheid bieden in de uitvoering van wettelijke taken als de extra taken. Het creëert de mogelijkheid om de dienstverlening binnen de gehele regio op een (ver)gelijk(baar) niveau te brengen. Dit biedt leerlingen, onderwijsinstellingen, ouders en andere (zorg)ketenpartners duidelijkheid. Door eenzelfde beleidskader (en ambtsinstructie) te hanteren, worden gemeentegrenzen voor deze partijen vager en kunnen we vanuit leerplicht als ketenpartner.

Het beleidskader beschrijft zeven uitgangspunten:

De leerling is in beeld	scholen melden en registeren alle verzuim, leerplicht heeft zicht op alle verzuim
Een passende verzuimaanpak	elk verzuim krijgt de juiste prioriteit in aanpak, handhaving wanneer effectief, vrijstelling waar noodzakelijk
Leerplicht als schakel in het jeugdbeleid	leerplicht werkt volgens een systeemaanpak in de keten van school, welzijn en zorg. Leerplicht zet in de keten met school, welzijn en zorg haar wettelijke en bovenwettelijke taken in om te komen tot een effectieve systeemaanpak voor de leerling.
Een outreachende aanpak	Leerplicht is zichtbaar aanwezig op scholen en pro-actief, bijvoorbeeld in de scholenbenadering (onderzoek van o.a. inschrijving, verzuim en zorgstructuur op de school)
Ook inzet op handhaving en veiligheid	Effectieve inzet van mogelijke handhavingsinstrumenten, zoals bv. HALT. Niet als doel op zich maar doelgericht op de situatie van de leerling.
Inzet op regionale samenwerking	Samenwerking binnen de regio Nijmegen in kwalificatieplicht en intervisie, en bovenregionaal rondom leerlingen die uit andere regio's komen maar hier naar school gaan of vice versa.
Een professionele organisatie	Naast het zijn van BOA worden van de leerplichtambtenaar in de nieuwe setting na de wet Passend Onderwijs en de Jeugdwet ook meer vaardigheden gevraagd in de zin van kennisontwikkeling en het meer abstract kunnen weergeven van ontwikkelingen in het domein ten bate van beleidsontwikkeling. Ook moet er veelvuldig contact gelegd en samengewerkt worden met de sociale wijkteams.

Keuze uit drie uitvoeringsniveaus
Ten aanzien van de uitgangspunten, maken we een onderscheid in drie uitvoeringsniveaus. Dit zijn:

De basis	waarbij de uitvoering zich enkel richt op de wettelijke taken
Preventief	waarbij de uitvoering van leerplichttaken ook preventieve elementen in zich heeft, en
Maximaal preventief	waarbij de inzet van de leerplichtambtenaar en ondernomen activiteiten zich volledig richten op preventie.

Het regionale portefeuillehoudersoverleg Onderwijs heeft zich uitgesproken voor niveau 2, waarbij iedere gemeente de wijze van uitvoering voor zichzelf invult. Voor Nijmegen betekent

dit dat de wettelijke rol en positie van de leerplichtambtenaar ingezet wordt om ook preventief te werken via de uitvoering van bovenwettelijke taken. Op onderdelen wordt deze rol op dit moment al vervuld door onze leerplichtambtenaren en zeer gewaardeerd in het veld. Succes is onder andere geboekt bij het aantal voortijdig schoolverlaters, dat mede dankzij inzet van bureau Leerplicht in Nijmegen tussen 2011 en 2013 met circa 40% gedaald is.

Ons college volgt dit advies van het regionale PFO Onderwijs. Het College zal na vaststelling van het beleidsplan door uw Raad en de procedure met de Ondernemingsraad besluiten over tijdelijke uitbreiding van de formatie van bureau leerplicht voor 2016.

Wat bureau leerplicht Nijmegen concreet gaat doen, is verwoord onder paragraaf 'uitvoering/evaluatie' van dit raadsvoorstel.

Afstemming kwalificatieplicht via ander (regionaal) beleidstraject.
Dit leerplichtbeleidsplan richt zich met name op de doelgroep van kinderen in de leeftijd van 5 tot 16 jaar. Tussen 16 jaar en 18 jaar geldt de kwalificatieplicht. De uitvoering van de kwalificatieplicht is een regionale taak[1] vanuit de Regionale Meld- en Coördinatiefunctie, waarin we ons beleid rond voortijdig schoolverlaten vormgeven. Ook bij de uitvoering van de kwalificatieplicht is er – als gevolg van een juiste meld-moraal bij scholen - sprake van een toename van de verzuimmeldingen en ligt er druk op de uitvoering. We zien dat met name jongeren in de leeftijd van 16 – 23 jaar vsv-er worden. Om die reden willen we de inzet van kwalificatieplicht in deze ketenbenadering bepalen. Hier koppelen we tevens de inzet van het RMC-Trajectbureau (verzuim 18+) en het het Jongerenteam van het Werkbedrijf (vsv) aan. De oplossing voor de kwalificatieplicht pakken we dus regionaal aan, als ook in de keten. Dit kalenderjaar komen we met een regionaal plan. We zullen uw Raad hierover begin 2016 informeren.

4 Risico's

Aan het vaststellen van het Regionaal Beleidsplan Leerplicht zijn geen risico's verbonden. Het niet voldoen aan de uitvoering van de wettelijke taken kan leiden tot een aanwijzing van het Ministerie. Daarnaast betekent een vroege inschakeling van leerplicht het voorkomen van schooluitval. Leerplicht signaleert vaak vroegtijdig problemen rond het kind (en het gezin), waardoor grotere problematieken voorkomen kunnen worden.

5 Financiën

Om het gewenste uitvoeringsniveau, preventief, te kunnen waarmaken is een uitbreiding van formatie van bureau Leerplicht noodzakelijk. Het aantal meldingen bij Bureau Leerplicht is de laatste jaren fors toegenomen, waardoor de formatie voor de uitvoering van de wettelijke taken volgens de landelijke normen al niet toereikend is. Het College zal hierover besluiten na besluitvorming van uw Raad over dit beleidsplan.

In het voorjaar 2016 wordt een business case opgesteld waar wordt gedacht vanuit een sociale planexploitatie; investeren in leerplicht rendeert op gewenste maatschappelijke effecten en/of besparingen op andere programma's. Via de Zomernota willen wij met uw

[1] Bureau leerplicht Nijmegen voert deze taak op basis van een samenwerkingsovereenkomst uit voor de regiogemeenten Beuningen, Druten, Groesbeek, Heumen, Mook en Middelaar en Wijchen.

Voorstel - Vaststellen Regionaal Beleidsplan Leerplicht

Voorstel aan de Raad

Vervolgvel
5

Raad in gesprek over het structureel maken van de formatie van bureau Leerplicht op basis van deze business case.

6 Participatie en Communicatie
Dit beleidsplan is voor de arbeidsmarktregio bestuurlijk afgestemd in het regionale portefeuillehoudersoverleg Onderwijs & Jeugd. In de voorbereiding hierop is dit plan door een regionale ambtelijke werkgroep opgesteld. Het is besproken met de deelnemers van het Regionaal Overleg Leerplichtambtenaren om de uitvoerbaarheid na te gaan.

Om de verbinding met de uitvoering van Passend Onderwijs te leggen, lichten we het plan ook toe aan de samenwerkingsverbanden van het primair onderwijs, voortgezet onderwijs en het MBO.

7 Uitvoering en evaluatie
Bij het preventieve uitvoeringsniveau zetten de leerplichtambtenaren hun wettelijke rol en positie in om ook preventief te werken. Dit betekent onder andere dat ze veel aanwezig zijn op scholen, participeren in ZorgAdviesTeams en actietafels in het voortgezet onderwijs rondom leerlingen en investeren op de samenwerking met de Sociale Wijkteams en het Jongerenteam van het Regionaal Werkbedrijf. Maar ook aanwezigheid bij rechtszittingen, en participeren in het Veiligheidshuis.

De benodigde extra inzet en plaats van leerplicht in de keten zal de komende maanden, onder andere in de samenwerking met de specialistische zorg in het innovatieproject School als vindplaats (van de Jeugdzorgpartijen binnen de Combinatie) steeds duidelijker worden. Op basis van de ervaringen en deze ontwikkelingen zal na tweemaal a-structurele uitbreiding van de formatie van leerplicht bij de Zomernota een voorstel gedaan worden voor structurele uitbreiding van de formatie. We zullen voor die tijd ook een vergelijking maken met andere gemeenten wat betreft taken en formatie van de leerplichtfunctie.

College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls drs. B. van der Ploeg

Bijlage(n): Regionaal beleidsplan leerplicht

Voorstel - Vaststellen Regionaal Beleidsplan Leerplicht

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 16 december 2015

14. **Raadsvoorstel Vaststellen Regionaal beleidsplan Leerplicht 2016-2019 (169/2015)**

Raadsvoorstel d.d. 24 november 2015
1. Het Regionaal beleidsplan Leerplicht regio Nijmegen vast te stellen
2. Te kiezen voor uitvoeringsniveau 2. Preventief

Raadsbesluit d.d.16 december 2015
Conform besloten

2015 - 2019

Regionaal beleidsplan leerplicht

"Elke leerling telt mee"

Beuningen, Druten,
Groesbeek, Heumen,
Mook & Middelaar,
Nijmegen en Wijchen

Inhoudsopgave

Inhoud

Inhoudsopgave 3
1. Inleiding 4
2. Wat hebben we bereikt? 6
3. Wat willen we bereiken? 8
3.1 Ontwikkelingen die de uitvoering van Leerplicht raken 8
3.2 Missie en visie 9
3.3 Beleidsuitgangspunten 10
3.3.1 De leerling is in beeld 10
3.3.2 Een passende verzuimaanpak 10
3.3.3 Leerplicht als schakel in het jeugdbeleid 11
3.3.4 Een outreachende aanpak 12
3.3.5 Ook inzet op handhaving en veiligheid 12
3.3.6 Inzet op regionale samenwerking 13
3.3.7 Een professionele organisatie 14
4. De uitvoering 15
4.1 Keuze uitvoeringsniveau in relatie tot ambitie 17
4.2 Wat betekenen de uitvoeringsniveaus voor formatie? 17
4.3 Prestatie- en effectindicatoren uitvoering leerplichtfunctie: 17
Bijlagen i

Voorstel - Vaststellen Regionaal Beleidsplan Leerplicht

1. Inleiding

Voor u ligt het regionale beleidsplan leerplicht van de arbeidsmarktregio 'Rijk van Nijmegen'[1] voor de periode 2015 tot en met 2019. Het laatste beleidsplan leerplicht is vastgesteld voor de periode 2009-2011. Dit plan heeft tot op heden gediend als beleidskader voor de uitvoering van de leerplicht. Bij het aflopen van het voorgaande beleidskader was al duidelijk dat de maatschappelijke context waarin leerplicht opereert, sterk zou gaan veranderen. Daarom is gestart met het opstellen van een nieuw beleidskader toen de contouren van de Jeugdwet, Passend Onderwijs en Participatiewet duidelijker waren. De uitvoering van de leerplicht moet worden bezien in de context van deze ontwikkelingen. De regionale portefeuillehouders Onderwijs hebben daarom in 2014 opdracht gegeven tot een vernieuwing van het leerplichtbeleid.

Het belang van (investeren in) leerplicht

Al sinds 1901 kent Nederland een leerplichtwet. Deze wet vloeit voort uit de beweging die is ontstaan uit het Kinderwetje van Van Houten uit 1874, welke een einde moest maken aan kinderarbeid in Nederland. De Leerplichtwet biedt kinderen het recht op onderwijs. Zij kunnen zich zo ontplooien, ontwikkelen en bouwen aan hun toekomst. Deze basis start op jonge leeftijd en het is daarom van belang dat de tijd die leerlingen gegeven is om onderwijs te genieten, optimaal te benutten. Leerplicht is daarin een belangrijk instrument.

Door de inzet van leerplicht(ambtenaren) leveren we een bijdrage in de aanpak van verzuim en voortijdig schoolverlaten op jonge leeftijd. Dit leidt tot lagere maatschappelijke kosten[2]. Met dit nieuwe regionale beleidsplan geven we aan op welke wijze we de komende periode invulling willen geven aan de rol en bijdrage van leerplicht.

Een regionaal beleidskader

We hebben gekozen voor een regionaal beleidsplan. Hieronder vallen de gemeenten Beuningen, Druten, Groesbeek, Heumen, Mook en Middelaar, Nijmegen en Wijchen. We hebben om twee redenen voor deze regio gekozen:

- Deze gemeenten werken ook samen in de uitvoering van de wettelijke taken van het voortijdig schoolverlaten (de Regionale Meld- en Coördinatiefunctie).
- Deze gemeenten vormen ook de arbeidsmarktregio Rijk van Nijmegen. In deze regio werken we al op diverse wijzen samen, bijvoorbeeld in het Regionaal Werkbedrijf.

Ook op het terrein van leerplicht werken we als gemeenten samen, gevoed vanuit de praktijk. Deze samenwerking is ontstaan vanuit de behoefte om zaken samen op te pakken, kennis te delen, om slagkracht te vergroten en kwetsbaarheid van functies te verminderen. Zo is er een regionaal overleg leerplicht (ROL) gericht op de uitvoering en het afgeven van beleidssignalen. Ook casusoverleg en trainingen worden regionaal opgepakt. De regionale samenwerking uit zich ook in de uitvoering van de kwalificatieplicht voor de gehele regio door bureau Leerplicht Nijmegen. Tevens voert dit bureau de leerplichttaken uit voor de gemeente Groesbeek.

Het regionaal beleidskader is voorwaardenscheppend om uitvoering te geven aan de leerplichtfunctie. We willen met dit kader zowel duidelijkheid bieden in de uitvoering van wettelijke taken als de extra taken. Het creëert de mogelijkheid om de dienstverlening binnen de gehele regio op een (ver)gelijk(baar) niveau te brengen. Dit biedt leerlingen, onderwijsinstellingen, ouders en andere (zorg)ketenpartners duidelijkheid. Door eenzelfde beleidskader (en ambtsinstructie) te hanteren, worden gemeentegrenzen voor deze partijen vager en kunnen we vanuit leerplicht als ketenpartner

[1] Beuningen, Druten, Groesbeek, Heumen, Mook en Middelaar, Nijmegen en Wijchen

[2] De noodzaak om (voortijdig) schooluitval (vsv) te voorkomen blijkt uit vele landelijke onderzoeken. Het in Maastricht gevestigde Top Institute for Evidence Based Education Research (TIER) heeft de afgelopen jaren in samenwerking met de Universiteit van Maastricht en KU Leuven verschillende onderzoeken uitgevoerd. Uit die onderzoeken blijkt onder andere dat schooluitval gevolgen heeft op ten minste drie niveaus:

1. Voortijdig schoolverlaten leidt – in vergelijking met niet-vsv[2] leerlingen – tot hogere individuele kosten. Zo heeft een jongere zonder startkwalificatie een grotere kans op werkloosheid, slechtere gezondheid of op hun beurt lager opgeleide kinderen.
2. Er zijn hoge maatschappelijke kosten door de grotere kans op criminele activiteiten, mindere sociale cohesie en lagere economische groei door een lager opgeleide beroepsbevolking.
3. Er zijn fiscale gevolgen vanwege lagere belastinginkomsten, hogere uitgaven aan werkloosheidsuitkeringen en hogere kosten voor de gezondheidszorg.

handelen. Dit geldt vooral wanneer alle gemeenten in de regio eenzelfde uitvoeringsniveau kiezen, welke uitgewerkt zijn in hoofdstuk 4.

Bestuurlijke en (boven)regionale afstemming
Dit beleidsplan is voor de arbeidsmarktregio bestuurlijk afgestemd in het regionale portefeuillehoudersoverleg Onderwijs & Jeugd. In de voorbereiding hierop is dit plan door een regionale ambtelijke werkgroep opgesteld. Het is afgestemd met de deelnemers van het ROL om een goede check op uitvoerbaarheid te hebben.

Om de verbinding met de uitvoering van passend onderwijs te leggen, hebben we het plan ook afgestemd met de samenwerkingsverbanden van het primair onderwijs en voortgezet onderwijs. Ook met het MBO is het plan besproken.

Leerlingen woonachtig in onze regio gaan ook buiten onze regio naar school. Hetzelfde geldt voor leerlingen die buiten onze regio wonen, maar wel hier naar school gaan. Daarom is het plan ter informatie vooraf besproken met de regionale bureau's leerplicht van Noord-Brabant, Midden-Gelre (Arnhem e.o.) en Rivierenland (Tiel e.o.). Deze grenzen namelijk aan onze arbeidsmarktregio.

Leeswijzer
In hoofdstuk 2 staat beschreven wat we de afgelopen jaren hebben bereikt. In hoofdstuk 3 beschrijven we wat we willen bereiken waarbij we ook drie uitvoeringsniveeau's onderscheiden.Hoofdstuk 4 bevat een concrete vertaling hiervan verwoord in ambitie en randvoorwaarden en sluit af met een conclusie en een aanbeveling.

2. Wat hebben we bereikt?

De afgelopen jaren hebben we op verschillende terreinen doelstellingen bereikt. We concentreren ons op resultaten in:
- De regionale samenwerking
- Het vaststellen van (regionale) verzuimprotocollen,
- Uitvoering van de scholenbenadering, en
- Aanjaagfunctie op ROC Nijmegen

We richten ons hierbij vooral op de algemene bereikte resultaten in aanpak. Een beeld van de regionale leerplichtfunctie in cijfers is opgenomen in bijlage 1.

Regionale samenwerking

Door de versterking van de samenwerking hebben we de afgelopen periode bereikt dat:
- De kwalificatieplicht (sinds 2009) gezamenlijk wordt uitgevoerd en is belegd bij Bureau Leerplicht Nijmegen;
- Alle gemeentelijke bureaus leerplicht met één systeem werken (het JeugdVolgSysteem). Voordeel is dat alle leerplichtambtenaren op dezelfde manier kunnen gaan werken en dossiers rond leerlingen kunnen inzien. Een voorbeeld dat nu al wordt toegepast is dat bureau Leerplicht Nijmegen bij de overdracht naar kwalificatieplicht ook inzage heeft in de dossiers van leerlingen uit de andere gemeenten. De komende periode willen we de mogelijkheden van het delen van dit systeem verder ontwikkelen en stroomlijnen.

Verzuimprotocollen

Het aanpakken van schooluitval begint met een goede verzuimaanpak. Signalen van voortijdig schoolverlaten dienen zich vaak al vroeg aan in de vorm van verzuim. Het is daarom noodzakelijk vroeg in te grijpen. Hierdoor hebben de kinderen een betere kans om gericht geholpen te worden, hun schoolcarrière te vervolgen en hun toekomstkansen te vergroten. Een ‘verzuimprotocol’ zorgt voor een betere samenwerking tussen scholen en gemeente in het bestrijden van verzuim.

In 2012 is voor het primair onderwijs op *lokaal* niveau een nieuw verzuimprotocol ondertekend. Voor het voortgezet onderwijs is in 2013 een *regionaal* verzuimprotocol ontwikkeld en ondertekend. Het *regionale* verzuimprotocol BVE is gereed en is in het najaar 2014 door gemeenten en ROC Nijmegen ondertekend. AOC Helicon wordt in 2015 benaderd voor aansluiting op het verzuimprotocol BVE.

In samenwerking met het VO wordt inmiddels gewerkt aan een nieuw verzuimprotocol. Dit in verband met de invoering van Wet Passend Onderwijs en Participatiewet, en decentralisatie van Jeugdzorg en Wmo. Dit vraagt om een nieuwe vorm van samenwerking tussen onderwijs en leerplicht, waarvoor ook dit beleidskader van belang is.

Scholenbenadering

Met de scholenbenadering hebben we in de regio willen bereiken dat er tussen leerplicht en de scholen van het primair onderwijs, voortgezet onderwijs en MBO een goed contact en samenwerking ontstaat. De scholenbenadering is daarmee een verzamelbegrip voor een aantal activiteiten, zoals het opstellen en ondertekenen van de (regionale) verzuimprotocollen. Maar zo onderzoeken de Bureau Leerplicht Nijmegen en (per schooljaar 2015-2016) Wijchen van de in hun gemeente gevestigde onderwijsinstellingen ook het verzuimbeleid, de zorgstructuur en de uitvoeringspraktijk van scholen. Specifiek onderzoeken zij op de scholen:
- meldingen van in- en uitschrijvingen;
- ziekteverzuim;
- vrijstellingen van geregeld schoolbezoek;
- ongeoorloofd schoolverzuim.

Over de uitkomsten van het onderzoek gaan leerplicht en de locatiedirecteur met elkaar in gesprek. De rapportage en de reactie van de locatiedirecteur worden gezamenlijk verzonden aan het bestuur van de school. Doelstelling is om de school te ondersteunen in een goed verzuimbeleid, zodat signalen van verzuim snel en tijdig opgepakt worden en adequaat opgelost.

Ook is er tijdens de schoolbezoeken ruimte voor wederzijdse feedback ten aanzien van de uitvoering op casusniveau.

Tijdelijk inzet aanjaagfuntie
We hebben met de inzet van provinciale middelen[3] van september 2013 tot augustus 2015 extra kunnen investeren in het versterken van de verzuimaanpak op het MBO. Specifiek op ROC Nijmegen is extra inzet van leerplicht gepleegd. Deze inzet was gericht op:

- een geïntensiveerde samenwerking waarbinnen een verzuimprotocol is ontwikkeld;
- intensieve samenwerking met RMC-Trajectbureau;
- capaciteit beschikbaar stellen voor het oppakken van de te verwachten extra meldingen (leerplicht en RMC);
- afstemmingsoverleggen voeren met verzuimmedewerkers, studieloopbaanbegeleiders en hun leidinggevenden;
- genereren van management informatie, en
- het uitvoeren van rechtmatigheidscontroles.

Doel van het project is om in één jaar tijd in samenwerking met ROC Nijmegen ten opzichte van het schooljaar 2012/2013 een reductie van 20% vsv'ers te realiseren. Gevolgd door nog eens 10% in het schooljaar 2014/2015. We hebben de volgende resultaten bereikt:

Tabel 1

Schooljaar	Aantal vsv-ers	Verandering t.o.v. voorgaand schooljaar	Doelstelling
2011-2012	659	ijkmoment	n.v.t.
2012-2013	461	-30%	n.v.t.
2013-2014	352	-24%	20%
2014-2015	Nog niet bekend	Nog niet bekend	10%

In schooljaar 2013/2014 is het aantal vsv-ers gedaald met 24% op ROC Nijmegen. Naast alle andere maatregelen om vsv te bestrijden, heeft het aanjaagteam hier zeker hierin een bijdrage geleverd. Naast deze daling heeft het aanjaagteam geleid tot het vaststellen van een verzuimprotocol op ROC Nijmegen, waardoor de verzuimaanpak op het gehele ROC Nijmegen meer gestandaardiseerd is. Het aanjaagteam heeft afdelingen getraind en voorgelicht over verzuimregistratie en –aanpak. Dit project is afgerond in augustus 2015. Vanuit de bredere aanpak voortijdig schoolverlaten. Daarnaast signaleren de leerplichtambtenaren in welke mate dit in de praktijk vordert door afhandeling van individuele casussen.

[3] Middelen aa

3. Wat willen we bereiken?

Vertrekpunt is de wettelijke opdracht die gemeenten hebben voor handhaving van de leerplichtwet en aanpak van voortijdig schoolverlaten (vsv). Behalve de wettelijke verplichting zijn de aanpak van schoolverzuim en vsv belangrijke instrumenten om een schoolloopbaan te laten slagen. Daarmee levert leerplicht een belangrijke bijdrage aan de kansen van 'onze' leerlingen en jongeren in de samenleving en op de arbeidsmarkt.

Leerplicht heeft taken die vanuit verschillende invalshoeken kunnen worden beschreven. Een eerste indeling is wettelijk en niet-wettelijk. Het karakter van de taak kan op drie wijzen worden ingedeeld: preventief, curatief en repressief. Wat dit exact inhoudt, is beschreven in bijlage 2. Welke ambities we met leerplicht willen nastreven, bepaalt uiteindelijk het karakter van de maatregelen die worden ingezet. Zo is de roep om een meer preventieve inzet van leerplicht steeds duidelijker geworden, op basis van de ambitie om het aantal thuiszitters terug te dringen.

Om te kunnen beschrijven wat wij willen bereiken, is het van belang zicht te hebben op de ontwikkelingen die zich de afgelopen jaren hebben voorgedaan. We schetsen de hoofdlijn van de ontwikkeling als ook de raakvlakken met leerplicht (§3.1). Vervolgens kunnen we bepalen wat onze missie en visie zijn (§3.2) en maken we de stap naar onze beleidsuitgangspunten (§3.3). In het volgende hoofdstuk koppelen we deze uitgangspunten aan een type uitvoeringsniveau (H4).

3.1 Ontwikkelingen die de uitvoering van Leerplicht raken

Er zijn een aantal ontwikkelingen te benoemen die vanuit landelijke wet en regelgeving invloed hebben op de wijze waarop wij invulling willen geven aan de leerplicht per schooljaar 2015 – 2016. Deze ontwikkelingen hebben we in onderstaande figuur schematische weergeven. In bijlage 3 wordt de impact van de ontwikkeling en raakvlak met leerplicht in detail beschreven.

Verworven inzichten

Naast de ontwikkelingen, hebben ook onderzoeken in de afgelopen jaren weer nieuwe inzichten opgeleverd. Deze 'verworven inzichten' willen we meenemen in ons visie op ons leerplichtbeleid.

Kinderombudsman

De Kinderombudsman komt op voor de rechten van het kind. In dit kader heeft hij in 2013 onderzoek gedaan naar de situatie van kinderen die thuiszitten en geen toegang krijgen tot (passend) onderwijs. Uit het onderzoek bleek dat het meest in het oog springende knelpunt dat vanuit het onderwijsveld naar voren kwam, het tekort aan flexibiliteit is om aan die ondersteuningsbehoeften te kunnen voldoen. Onderwijs dat gebaseerd is op de specifieke onderwijsbehoeften van het kind, vraagt namelijk om maatwerk. Maar binnen het huidige onderwijssysteem wordt te weinig ruimte ervaren om in dit maatwerk te kunnen voorzien.

De ombudsman onderschrijft deze ervaring van het onderwijs. Maar er is meer nodig dan alleen passend onderwijs: “Om maatwerk mogelijk te maken dient een omslag te worden gemaakt in het denken over onderwijs, een omslag van leerplicht naar leerrecht. In het onderwijssysteem moet de nadruk niet liggen op de verstrekker van het onderwijs, maar op het perspectief van het kind: wat heeft het kind nodig! Pas hierna dient de vraag te worden gesteld hoe dit mogelijk kan worden gemaakt. Door onderwijs vanuit deze insteek te bezien, kan pas echt het maatwerk worden geleverd dat voor passend onderwijs nodig is. Slechts op deze wijze kan worden voldaan aan de rechten van het kind.”[4]

Voor leerplicht betekent dat opereren in het netwerk passend onderwijs – leerplicht – jeugdzorg – lokale toegangspoorten/Sociale Wijkteams.

Onderzoeken naar vsv
Er zijn sinds begin jaren 2000 veel onderzoeken gedaan naar voortijdig schoolverlaten. Niet alleen landelijk wordt er onderzoek gedaan, maar ook lokaal (bijvoorbeeld door de Rekenkamer Nijmegen). Het Top Institute for Evidence Based Education Research (TIER) heeft in hun onderzoek naar vsv aangetoond dat vsv door 4 kenmerken kan ontstaan:
- leerlingkenmerken
- kenmerken van de ouders
- schoolkenmerken, en
- stelselkenmerken.

Er kan dus om verschillende redenen vsv ontstaan. Leerplicht is niet in staat vanuit de eigen taak op al die punten te handelen of op te lossen. Maar leerplicht heeft wel een signalerende functie en zal daar waar nodig andere expertise inschakelen. Leerplicht zal daarom zichtbaar moeten zijn en deelnemen aan netwerken waar onderwijs of zorg rond leerlingen geboden wordt.

3.2 Missie en visie

Vanuit de ontwikkelingen en de inzichten die zijn opgedaan in de aanpak van voortijdig schoolverlaten, bepalen we wat voor leerplicht de komende periode onze missie en visie is. Op basis hiervan kunnen we concrete beleidsuitgangspunten benoemen (3.3) en vervolgens aangeven hoe we deze gaan uitvoeren (hoofdstuk 4).

Missie leerplichtbeleid 2015-2019

Als leerplicht staan wij voor het recht van het kind op (goed) onderwijs. Het is het kind dat telt. Tevens ondersteunen we ouders, daar waar mogelijk om hun aandeel in de leerplicht na te komen. We beslechten gemeentegrenzen en zorgen voor eenduidige en rechtvaardige leerplichtondersteuning van onze jongeren. Daarmee helpen we ieder kind gebruik te maken van zijn recht op een zo volledig mogelijke ontplooiing van zijn persoonlijkheid, kwaliteiten, en geestelijke en lichamelijke vermogen.

Visie: Geen kind tussen wal en schip en geen leerling zit thuis

Ons toekomstbeeld – waar we nu al hard aan werken – is dat geen kind tussen wal en schip valt en geen leerling thuis zit. Dat is een flinke opgave die vanuit leerplicht alleen niet opgelost kan worden. We verbinden daarom de gemeenten in de regio Nijmegen en werken intensief samen met het onderwijs en de jeugdhulpverlening en het regionaal werkbedrijf. Daarmee laten we de keten rondom verzuimende kinderen werken. We denken en handelen in oplossingen en dat verwachten we ook van onze ketenpartners. Wij vinden dat iedere organisatie - in verbondenheid met anderen – zijn verantwoordelijkheid hoort te nemen voor zijn eigen rol en deze waar nodig in het belang van de leerling overstijgt.

Omdat ieder kind en elke omstandigheid waarin het leeft anders is, leveren wij ondersteuning op maat. Van signalering tot verwijzing en van vrijstelling tot handhaving, de leerplichtambtenaar beschikt over een breed palet aan instrumentaria. De leerplichtige, zijn ouders en onze ketenpartners kunnen erop rekenen dat de wij tijdig ingrijpen bij schoolverzuim en dat onze inzet erop is gericht schooluitval te minimaliseren.

[4] Kinderombudsman, Van leerplicht naar leerrecht, 16 mei 2013, p.6

3.3 Beleidsuitgangspunten

De doelstelling van de leerplichtfunctie is dat alle kinderen in de leerplichtige leeftijd onderwijs kunnen volgen. Als in de praktijk blijkt dat dit niet de beste oplossing is voor het kind, dan is er (samen met andere partners) een alternatief gevonden. Om dit te bereiken, moet onze leerplichtfunctie aan een aantal randvoorwaarden dan wel beleidsuitgangspunten voldoen. We onderscheiden:

- De leerling is in beeld (§3.3.1)
- Een passende verzuimaanpak voor iedere situatie (§3.3.2)
- Leerplicht vormt een schakel in het jeugdbeleid (§3.3.3)
- We streven een outreachende aanpak na (§3.3.4)
- Handhaving en veiligheid zijn een onderdeel (§3.3.5)
- We zetten in op regionale samenwerking (§3.3.6)
- We werken aan een professionele organisatie (§3.3.7)

3.3.1 De leerling is in beeld

Om te voorkomen dat een leerling tussen wal en schip valt of thuis komt te zitten, moet de leerling in beeld zijn. Dit speelt op twee niveau's: op school en bij bureau leerplicht.

- *school heeft de leerling in beeld*

Leerplicht kan alleen effectief handelen wanneer het verzuim van leerlingen goed in beeld is. Scholen zijn verantwoordelijk voor het volledig registreren en tijdig melden van verzuim. Wanneer er sprake is van schoolverzuim, is de school eerst verantwoordelijke om hierop actie te ondernemen. Wanneer verzuim wettelijke termijnen overschrijdt of wanneer er signalen zijn dat er meer aan de hand is dan licht verzuim, dan meldt school dit bij leerplicht. Het is in het belang van de leerling dat het onderwijs deze verantwoordelijkheid goed oppakt.

Leerplicht ondersteunt de school om het verzuim een halt toe te roepen. Preventieve inbreng van de leerplichtambtenaar kan bestaan uit advies geven, meedenken over oplossingen, of een bemiddelende rol spelen tussen ouders en school, om te voorkomen dat een leerling door de ouders wordt thuisgehouden of wordt geschorst door de school.

- *leerplicht heeft de leerling in beeld*

Door het voeren van de leerlingenadministratie is er voortdurend zicht op alle leerlingen in de leerplichtige leeftijd. Overstap naar een andere school, verhuizingen, het behalen van diploma's, verzuim of uitschrijving, het wordt allemaal geregistreerd door leerplicht. De scholen kunnen er daarom van op aan dat hun meldingen van verzuim worden opgepakt door leerplicht. Als regio stellen wij ons tot doel dat op 100% van de meldingen actie volgt.

3.3.2 Een passende verzuimaanpak

Er zijn verschillende soorten verzuim. Het ene verzuim is het andere niet. Het verzuim kan een signaal zijn dat er meer aan de hand is. Voor zowel het onderwijs als de leerplichtambtenaar is het de kunst de juiste aandacht aan het verzuim te besteden. Er zijn verschillende soorten verzuim:

Tabel 2

Type verzuim		Uiting
Absoluut verzuim		Er is sprake van absoluut verzuim als een leerplichtige jongere niet op een school staat ingeschreven.
Relatief verzuim*		Er is sprake van relatief verzuim als een leerplichtige jongere wel op een school staat ingeschreven, maar zonder geldige reden les- of praktijktijd verzuimt.
A	Luxe verzuim	treedt op als een leerling zonder toestemming tijdens de schoolperiode met vakantie gaat. Ouders nemen hun kinderen tijdens de schooltijd mee op vakantie om files te vermijden of met goedkopere vliegtickets weg te kunnen.
B	Signaal verzuim	Signaalverzuim is verzuim dat samenhangt met achterliggende problemen van de leerling. Een leerling wordt bijvoorbeeld gepest en wil niet meer naar school.

* Relatief verzuim wordt in de praktijk ook onderscheiden in Luxe verzuim en signaal verzuim.

Onder een passende verzuimaanpak verstaan we dat de leerplichtambtenaar in staat is om:
- *de juiste prioriteit aan verzuim van een leerling te geven; eenvoudig wanneer dit kan, intensief wanneer dit moet.*

- *handhaving niet het doel is, maar een middel om de situatie van een leerplichtige jongere vlot te trekken*
  Leerplicht heeft vanwege hun handhavende bevoegdheden als Buitengewoon OpsporingsAmbtenaar (BOA) de mogelijkheid om naast het gesprek aangaan met leerling, ouders en onderwijs ook de mogelijkheid juridische instrumenten als een proces verbaal in te zetten. In een professionele uitvoering van de leerplicht is het aan de leerplichtambtenaar een goede afweging te maken tussen inzet van een instrument en de uitkomst ten behoeve van het kind.

Vrijstelling indien nodig
De leerplichtwet biedt gronden om kinderen vrij te stellen van de leerplicht. In het verlenen van vrijstellingen is ons uitgangspunt dat wanneer uit de situatie blijkt dat het volgen van (regulier) onderwijs geen reële mogelijkheid meer is, en geen toekomstbestendige oplossing voor het kind is, leerplicht de mogelijkheid heeft om een vrijstelling te verlenen.

De inzet van leerplicht kan variëren van een eenvoudige controle op de rechtmatigheid van de vrijstellingsaanvraag tot intensieve controle en nazorg. Voorbeeld hiervan is een jongere van 15 of 16 jaar die – vanwege zijn gedrag, profiel of leerstijl – beter via werk kan leren, dan via school. Er moet vervolgens een warme overdracht plaatsvinden tussen bureau leerplicht en het jongerenteam van het Regionaal Werkbedrijf.

3.3.3 Leerplicht als schakel in het jeugdbeleid

We zien dat de invoering van de wet passend onderwijs, decentralisatie van de Jeugdzorg en invoering van de Participatiewet invloed heeft op de rol en positie van de leerplichtambtenaar. Hoewel in alle wet- en regelgeving andere partijen aangewezen zijn als verantwoordelijk voor het bieden van passend onderwijs, zorg en werk, zien we dat leerplicht een verbindende rol heeft. We vinden het belangrijk dat leerplicht als partner kan handelen in de uitvoering van het jeugdbeleid.

De leerplichtambtenaar beschikt over een dossier met veel achtergrondinformatie en kennis over het kind en vaak ook zijn omgeving. Door te handelen vanuit een systeembenadering, is een leerplichtambtenaar in staat verbindingen te leggen tussen kind, gezin, onderwijs en zorg.

Bovendien hebben andere partijen ook behoefte aan de inzet van leerplicht. In de uitvoering van passend onderwijs heeft het samenwerkingsverband V(S)O aangegeven leerplicht als partner te zien in het voorkomen dat leerlingen tussen wal en schip dreigen te vallen wanneer het onderwijs ook moeite heeft met het plaatsen van een leerling. Ook Sociale Wijkteams hebben baat bij een goede wederzijdse relatie met leerplicht. Door gezamenlijk te handelen, kan ten behoeve van het kind een betere situatie worden gecreëerd.

Voor een effectieve uitvoering van de leerplichtfunctie zien we dat deelname aan diverse overleggen zinvol zal zijn. Dit betreft bijvoorbeeld:
- de Zorgadviesteams (ZAT's)
- het ondersteuningsplatform van het samenwerkingsverband V(S)O
- aansluiting bij casusbespreking van een sociaal wijkteam

Daarnaast kan het zijn dat er rondom een leerling eenmalig een 'actietafel' georganiseerd moet worden wanneer bovenstaande structuren hierin niet voorzien.

We houden rekening met de vormgeving van de ketensamenwerking in de lokale setting.

3.3.4 Een outreachende aanpak

Om de ambitie waar te kunnen maken dat geen kind tussen wal en schip valt en geen leerling thuis zit, is een outreachende aanpak van de leerplichtfunctie nodig. Dit betekent dat een pro-actieve houding van de leerplichtambtenaar, die zichtbaar is voor ketenpartners en betrokken is bij het onderwijs. Dit uit zich in een aantal elementen:

- *Spreekuren op school*
  Door aanwezig te zijn binnen de school, krijgt de leerplichtambtenaar een gezicht. Er is ruimte om korte lijnen te creëren tussen docenten die met een casus zitten, leerlingen kunnen op school gesproken worden en ook ouders kunnen op locatie gesproken worden. Wanneer dit niet mogelijk is, zal leerplicht ervaren worden als een op afstand staande partij, die weinig feeling heeft met werkelijkheid op school.

- *Scholenbenadering*
  Met de scholenbenadering onderzoekt Bureau Leerplicht Nijmegen en Wijchen van de onderwijsinstellingen in hun gemeente het verzuimbeleid, de zorgstructuur en de uitvoeringspraktijk van scholen en geeft daarmee invulling aan haar signalerende rol naar de Inspecteur van het Onderwijs. De leerplichtambtenaren onderzoeken op scholen onder meer:
  - meldingen van in- en uitschrijvingen;
  - ziekteverzuim;
  - vrijstellingen van geregeld schoolbezoek;
  - ongeoorloofd schoolverzuim
  In schooljaar 2012-2013 is bureau Leerplicht Nijmegen met deze aanpak gestart. In schooljaar 2015 – 2016 wordt de aanpak samen met het onderwijs geëvalueerd. De gemeente Wijchen start deze aanpak per schooljaar 2015-2016

  We willen de scholenbenadering voortzetten en tegelijkertijd een meer adviserende en preventieve rol geven. Dit betekent een aanpak waarbij we samen met het onderwijs naar oplossingen zoeken voor structurele problemen rond verzuim, thuiszitters, etc. Dit doen we zowel in overleg met het uitvoeringsniveau, als ook op bestuurlijk niveau (locatiedirecteur en schoolbestuur). Dit neemt niet weg dat daar waar signalen aanleiding bieden, controles nog steeds tot onderdeel van de aanpak blijven.

- *Een aanspreekpunt voor school*
  Eén leerplichtambtenaar per school leidt tot versterking van de kwaliteit en effectiviteit van de leerplichtfunctie. Het elkaar kennen leidt tot de mogelijkheid om in de samenwerking tussen een school en leerplicht maatwerk te creëren.

3.3.5 Ook inzet op handhaving en veiligheid

De leerplichtwet is in het verleden veelal ingezet als instrument van handhaving. De leerplicht diende te worden nageleefd. Inmiddels bevinden we ons in een transitie van het naleven van de leerplicht naar leerrecht. Dit vraagt een andere rol van de leerplichtambtenaar, maar zijn BOA-bevoegdheden komen in sommige gevallen zeker nog van pas. We blijven daarom ook inzetten op handhaving (zie ook ‘Passende verzuimaanpak).

In de praktijk heeft de leerplichtambtenaar ook te maken met diverse juridische zaken. Als de leerplichtambtenaar een proces verbaal opmaakt, zal dit voor leerling en/of ouders consequenties hebben. Zo kan er gekozen worden voor een HALT-afdoening. De leerling wordt dan doorverwezen naar bureau HALT, waar bekeken wordt wat oorzaken van verzuim zijn en wat de mogelijkheden zijn om dit op te lossen/aan te pakken. Wanneer de leerplichtambtenaar echter van mening is dat het nodig is, kan het proces verbaal ook direct naar de Officier van Justitie verzonden worden. Voor kinderen tot 12 jaar geeft hij dan opdracht aan de Raad voor de Kinderbescherming om de zaak uit te zoeken.

We vinden het belangrijk dat leerplicht naast een ketenpartner in de zorg ook een ketenpartner is in de handhaving en veiligheid. Dit uit zich in het bijwonen van diverse bijeenkomsten, zoals:
- rechtszittingen naar aanleiding van opgesteld proces-verbaal
- afdoeningsoverleg[5] met Openbaar Ministerie en Raad voor de Kinderbescherming.
- Screeningsoverleg met Jeugdzorg en Raad voor de Kinderbescherming[6].
- Bijwonen overleggen met het Veiligheidshuis,
- Overige overleggen, bijvoorbeeld rondom casussen (uit regio) rond radicalisering.

3.3.6 Inzet op regionale samenwerking

Er is een onderscheid te maken in twee vormen:
- de regionale samenwerking tussen gemeenten in onze regio, en
- de bovenregionale samenwerking tussen deze regio en de omliggende regio's

Regionale samenwerking tussen gemeenten
Regionale samenwerking verhoogt de kwaliteit van de uitvoering van de leerplicht- en RMC-wet, doordat er eenduidigheid is op de scholen waar leerlingen uit verschillende gemeenten bij elkaar zitten. Voor de bovenleerplichtigen (18-23 jaar) is de regionale samenwerking vormgegeven met het RMC-Trajectbureau en het Regionaal Jongerenloket. Voor de kwalificatieplichtigen (16-17 jaar) is de samenwerking belegd in Bureau Leerplicht Nijmegen. Voor de leerplichtigen (5-15 jaar) wordt op onderdelen samengewerkt, zoals het (regionaal)beleid, de verzuimprotocollen en gebruik van hetzelfde registratiesysteem. De ervaringen zijn goed, met name het groeimodel bevalt wat we in feite al jaren hanteren en waarbij we op basis van ervaren urgentie elkaar opzoeken.

Op onderdelen willen we de samenwerking verder intensiveren en wel op de volgende punten:
- we gebruiken al één systeem, maar registreren per gemeente verschillend. Hier willen we één gezamenlijke afspraak over maken, zodat rapportages onderling echt vergelijkbaar zijn.
- we willen bereiken dat leerplichtambtenaren over en weer van elkaar kunnen leren door het bijwonen van in de regio georganiseerde bijeenkomsten. Het kan hier gaan om casusbesprekingen, trainingen, etc.
- De samenwerking in de keten tussen leerplicht, RMC-Trajectbureau en het jongerenteam van het Regionaal Werkbedrijf.

Bovenregionale samenwerking
In de uitvoering van de leerplichttaken en invoering van passend onderwijs zijn de omliggende (arbeidsmarkt)regio's van even groot belang. Veel van in onze gemeenten woonachtige leerlingen gaan in andere regio's naar school. Door met omliggende regio's samen te werken, kunnen we de verzuimaanpak op elkaar afstemmen. De samenwerking zal met name van praktische aard zijn door bijvoorbeeld signalen te delen. Maar ook beleidsmatig kunnen we van elkaar leren en punten afstemmen.

In de praktijk doen we dit al in de voorbereiding van bestuurlijke overleggen in het kader van passend onderwijs met het samenwerkingsverband V(S)O Nijmegen e.o. We stemmen hierin af met gemeenten vallend onder andere het Regionaal Bureau Leerplicht Noord-Oost Brabant en RBL Rivierenland. Aan de noordkant grenst onze regio aan het RBL Midden-Gelre. Door met deze partijen regelmatig contact te hebben, kunnen we de leerplichtfunctie praktisch versterken.

[5] Tijdens dit overleg wordt bepaald was beste wijze van afdoening van proces verbaal is.
[6] Tijdens het screeningsoverleg kan de leerplichtambtenaar casuïstiek inbrengen rondom aanhoudend schoolverzuim waarbij vrijwillige hulpverlening niet afdoende is gebleken. Tijdens het screeningsoverleg wordt bekeken waar de jongere het meest bij gebaat is en/of het opmaken van een proces-verbaal leerplicht een meerwaarde heeft.

3.3.7 Een professionele organisatie

We vinden het belangrijk dat de leerplichtambtenaar in staat is zijn functie naar behoren uit te voeren. Dit betekent dat bevoegdheden conform de leerplichtwet worden uitgevoerd. Voor het opstellen van proces verbalen, moet de leerplichtambtenaar ook BOA zijn. Daarnaast is het van belang dat de leerplichtambtenaar op de hoogte is van de veranderende context, wet- en regelgeving zodat hij optimaal zijn rol kan uitoefenen.

Daarnaast wordt van leerplicht verwacht dat zij tijdig de wettelijke rapportages kan aanleveren. Maar ook vanuit het oogpunt van beleidsontwikkeling of vanuit het gemeentebestuur wordt soms om extra rapportages gevraagd. Dit bijvoorbeeld in verband met het in beeld brengen van effecten passend onderwijs (thuiszitters), nader analyseren zwaarte casuïstiek, etc. Wil ook leerplicht zich kunnen blijven doorontwikkelen, dan is hiervoor ruimte nodig.

4. De uitvoering

Onze ambitie is om geen kind tussen wal en schip te laten belanden. Dit betekent iets voor de wijze waarop we de uitvoering geven aan onze leerplichttaken. In het voorgaande hoofdstuk hebben we een reeks beleidsuitgangspunten beschreven, die al een zekere richting geven. Maar er zijn meer varianten mogelijk. Om te kunnen bepalen welke uitvoeringsvariant het beste aansluit bij onze missie, visie en beleidsuitgangspunten, maken we een totaaloverzicht op basis waarvan vervolgens keuzes gemaakt kunnen worden. We maken een onderscheid in drie uitvoeringsniveau's. Dit zijn:

1. De basis, waarbij de uitvoering zich enkel richt op de wettelijke taken.
2. Preventief, waarbij de uitvoering van leerplichttaken ook preventieve elementen in zich heeft, en
3. Maximaal preventief, waarbij de inzet van de leerplichtambtenaar en ondernomen activiteiten zich volledig richten op preventie.

In tabel 3 op de volgende pagina is *globaal* per beleidsuitgangspunt aangegeven welke taken binnen wel uitvoeringsscenario uitgevoerd kunnen worden. In bijlage 5 is deze tabel meer gedetailleerd uitgewerkt.

Beleidsuitgangspunt	Uitvoeringsniveau		
	Basis	Preventief	Max. preventief
Iedere(verzuimende) leerling is in beeld	- Leerling is geregistreerd bij leerplicht. - Verzuim wordt administratief afgehandeld waar dat kan. - Luxe verzuim heeft geen prioriteit.	- Leerling is geregistreerd bij leerplicht. - Verzuim wordt nader onderzocht . - Luxe verzuim wordt alleen aangepakt bij de herfst- en meivakantie. - N.a.v. signalen wordt de registratie van de school gecheckt en advies gegeven	- Leerling is geregistreerd bij leerplicht. - Verzuim wordt nader onderzocht en daar waar nodig wordt huisbezoek afgelegd. - Luxe verzuim wordt aangepakt. - De registratie van alle scholen wordt gecheckt en er wordt advies gegeven
Leerplicht en (jeugd)zorg	- Leerplicht is niet betrokken bij de ketenpartners in relatie tot verzuim en zorg. - LP neemt geen deel aan overlegstructuren als Zorgadviesteams, Ondersteunings-platform, Actietafels, etc.	- Leerplicht is betrokken bij de ketenpartners in relatie tot verzuim en zorg als het om zware problematiek gaat. - LP neemt daar waar casuïstiek dit nodig heeft deel aan overlegstructuren als Zorgadviesteams, Ondersteunings-platform, Actietafels, etc.	- Leerplicht is betrokken bij de ketenpartners in relatie tot verzuim en zorg en is verbindende schakel tussen onderwijs-, zorg- en strafketen. - LP neemt deel aan alle mogelijke en relevante overlegstructuren.
Outreachende aanpak	- Geen spreekuren op scholen - Geen preventieve samenwerking met scholen	- Spreekuren op een beperkt aantal scholen - Preventieve samenwerking met scholen en uitvoering verzuimprotocol	- Spreekuren op alle scholen - Preventieve samenwerking met scholen en uitvoering verzuimprotocol - Deelname aan de dag van de Leerplicht
Handhaving	- Er vindt geen rechtmatigheidsonderzoek plaats bij de scholen. Incidenten worden rechtstreeks bij de Inspectie van het onderwijs gemeld. - De Ipa gaat niet naar rechtszittingen	- Er vindt rechtmatigheidsonderzoek plaats bij een beperkt aantal scholen. Incidenten worden besproken met de school en er worden verbeterafspraken gemaakt - Lpa gaat naar rechtszittingen daar waar nodig	- Er vindt rechtmatigheidsonderzoek plaats bij alle scholen. Incidenten worden besproken met de school en er worden verbeterafspraken gemaakt. - Lpa gaat naar alle rechtszittingen.
Regionale samenwerking	- Geen regionale samenwerking	- Regionale en bovenregionale samenwerking daar waar zinvol. - Er is formatieve ruimte voor deelname aan Regionaal Overleg Leerplicht, deelname een overige regionale bijeenkomsten.	- Intensieve regionale en bovenregionale samenwerking. - Regionalisering leerplicht regio Nijmegen
Professionele organisatie	- Elke gemeente heeft ten minste één leerplichtambtenaar BOA - De Ipa krijgt geen scholing - Het jaarverslag (art. 25 Lpw) voldoet aan de wettelijke eisen	- Elke leerplichtambtenaar is BOA - De Ipa's krijgen scholing en training - Het jaarverslag vermeldt ook uitgevoerd beleid, resultaten van de bovenleerplichtigen 18-23 jaar. - Er is capaciteit voor beleidsrapportages (o.a. Passend Onderwijs) - Er is ruimte voor uitvoeringsbeleid, zoals (door)ontwikkeling (regionaal) verzuimprotocol.	- Elke leerplichtambtenaar is BOA - De Ipa's krijgen scholingen en trainingen ook over aanpalende wetgeving en vaardigheden. - Het jaarverslag vermeld ook uitgevoerd beleid, resultaten van de bovenleerplichtigen 18-23 jaar en draagt bij aan de regionale samenwerking.

4.1 Keuze uitvoeringsniveau in relatie tot ambitie

Leerplicht ontwikkelt zich steeds meer als een netwerkpartner en maakt wezenlijk onderdeel uit van de transities. Op basis van tabel 3 hebben we de keuze uit drie uitvoeringsniveaus, gekoppeld aan het bereiken van ambities. Wanneer we onze visie koppelen aan het uitvoeringsniveau, dan komt deze het beste overeen met uitvoeringsniveau 'Preventief'.

In onze regio kunnen alle gemeenten een eigen afweging maken om dit uitvoeringsniveau al dan niet na te streven. Kiezen we *allen* voor dit uitvoeringsniveau, dan betekent dit dat alle leerlingen – waar ze wonen of waar ze naar school gaan – allen dezelfde benadering vanuit leerplicht ervaren. Hetzelfde geldt voor ouders en hun scholen. Dit is een groot voordeel. Kiezen gemeenten onderling voor verschillende uitvoeringsniveaus, dan kunnen leerlingen (en hun ouders) uit twee verschillende gemeenten in dezelfde klas een verschillende behandeling van leerplicht krijgen.

Voor de uitvoering van de kwalificatieplicht geldt dat we hebben we gekozen hebben om de uitvoering van deze taak te beleggen bij Bureau Leerplicht Nijmegen. Alle gemeenten kunnen hier dus het beste regionaal één besluit nemen over keuze van het uitvoeringsniveau.

4.2 Wat betekenen de uitvoeringsniveaus voor formatie?

De inzet van leerplicht komt echter pas goed tot zijn recht als de formatie op orde is. Vanuit de landelijke leerplichtvereniging Ingrado, zijn richtlijnen ontwikkeld voor de uitvoering van de leerplichtfunctie op verschillende uitvoeringsniveaus. Deze gaan uit van zowel het aantal leerplichtigen in een gemeente, als het aantal meldingen. Daarmee kunnen we een directe koppeling leggen tussen onze ambities en de daarvoor benodigde formatie. In bijlage 6 is per gemeente beschreven hoeveel formatie nu beschikbaar is en welke formatie bij welk uitvoeringsniveau volgens de richtlijn benodigd is.

De berekeningen in bijlage 6 tonen dat – op basis van de richtlijnen van Ingrado - voor veel gemeenten de leerplichtfunctie over onvoldoende formatie beschikt om de ambities behorend bij de drie gekozen uitvoeringsniveaus te realiseren. Dit vraagt om een extra investering in de leerplichtfunctie.

Een zelfde beeld is van toepassing op de kwalificatieplicht. Ook hier geldt dat – met name door een stijging van het aantal meldingen – er te weinig formatie is om de taken uit te kunnen voeren. Ook hier is sprake van een benodigde extra investering.

Om het geadviseerde - preventieve - uitvoeringsniveau te bereiken, maakt elke gemeente een individuele afweging hoe de formatie van de leerplichtfunctie te versterken is.

4.3 Prestatie- en effectindicatoren uitvoering leerplichtfunctie:

De prestatie-indicatoren zijn bedoeld om zichtbaar te maken waar en hoe de uitvoering van de leerplichtfunctie verbeterd kan worden. Die verbetering kan liggen bij de uitvoerder van de leerplichtfunctie, de scholen, bij ketenpartners of in aanpassing van wet- en regelgeving. De effectindicatoren geven het gewenste maatschappelijk effect van de uitvoering van de leerplichtfunctie weer.

Prestatie-indicatoren uitvoering leerplichtfunctie:

- Op 100% van het gemelde wettelijke verzuim volgt actie van leerplicht
- 80% van de geconstateerde meldingen voor verzuim wordt met 1 interventie afgedaan en leidt niet tot een tweede melding

Effectindicatoren leerplichtfunctie:
Deze indicatoren geven het (gewenste) maatschappelijk effect van uitvoering van de leerplichtfunctie weer:

- Het percentage scholen dat verzuim meldt is 100%
- Het percentage scholen dat wettelijk verzuim tijdig en volledig meldt is 100%
- 100% van de leerlingen volgt passend onderwijs of heeft indien noodzakelijk een vrijstelling
- 0% van de leerplichtigen is voortijdig schoolverlater tenzij een vrijstelling door leerplicht is afgegeven

Voorstel - Vaststellen Regionaal Beleidsplan Leerplicht

Bijlagen

1. Leerplicht in cijfers
2. Overzicht taken leerplicht
3. Ontwikkelingen van invloed op leerplicht
4. Toelichting prioriteitenmatrix
5. Specificering uitvoeringsniveaus en taken
6. Formatieberekening leerplichtfunctie op basis van normen Ingrado
7. Bronnen

Bijlage 1: Leerplicht in cijfers

Aantal leerplichtige leerlingen per gemeente

Gemeente	Aantal leerplichtigen (incl. kwalificatieplicht)
Beuningen	4.108
Druten	3.168
Groesbeek	4.492
Heumen	2.756
Mook en Middelaar	1.172
Nijmegen	21.000
Wijchen	6.781
Totaal	**43.477**

Beeld bij verzuimcijfers per gemeente

Gemeente	Schooljaar 2013-2014		
	Meldingen absoluut verzuim	Luxe verzuim	Signaal verzuim
Beuningen	49	17	124
Druten	44	4	124
Groesbeek	99	133*	
Heumen	15	7	52
Mook en Middelaar	0	0	15
Nijmegen	396	466*	
Wijchen	26	30	150
Totaal			

*Voor Nijmegen en Groesbeek wordt het relatief verzuim (wel ingeschreven maar ongeoorloofd afwezig) weergegeven.

Bijlage 2: Overzicht taken leerplicht

Wettelijk kader

Vertrekpunt is de wettelijke opdracht die gemeenten hebben voor handhaving van de leerplichtwet en aanpak van voortijdig schoolverlaten (vsv). Behalve de wettelijke verplichting, zo blijkt keer op keer uit onderzoek[7], zijn de aanpak van schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten belangrijke instrumenten om een schoolloopbaan te laten slagen. Daarmee levert leerplicht een belangrijke bijdrage aan de kansen van 'onze' leerlingen en jongeren in de samenleving en op de arbeidsmarkt.

De wettelijk opdracht rond leerplicht kan in het kort als volgt worden beschreven:

Leerplicht:	Alle kinderen en jongeren van 5 tot en met het schooljaar waarin ze 16 jaar worden door de leerplichtwet in staat gesteld zich optimaal te ontwikkelen en te ontplooien door middel van onderwijs. 'Alle' kinderen en jongeren, omdat hen deze kans geboden wordt ongeacht afkomst, religie of financiële positie;
Kwalificatieplicht:	Wanneer de leerplicht is geëindigd en de jongere nog geen startkwalificatie[8] heeft behaald blijft een jongere verplicht om ingeschreven te staan bij een school of instelling en deze geregeld te bezoeken. Dit noemen we de kwalificatieplicht. De kwalificatieplicht eindigt zodra de jongere de leeftijd van 18 jaar bereikt of een startkwalificatie heeft behaald;
Leerplichtambtenaar:	Het college van Burgemeester en Wethouders is verantwoordelijk voor toezicht en naleving van de leer- en kwalificatieplicht en stelt hiervoor leerplichtambtenaren aan.

Beschrijving taken

De taken van bureau Leerplicht kunnen op verschillende wijze gekarakteriseerd worden. Enerzijds is er de indeling 'wettelijke' en 'niet-wettelijke' taken. Dit onderscheid kan worden gemaakt doordat de Leerplichtwet een aantal taken voorschrijft die door leerplicht uitgevoerd dienen te worden. Alle andere taken zijn dan 'extra' taken, die bijvoorbeeld door lokale invulling aan leerplicht zijn opgedragen. De wettelijke taken zijn in onderstaande tabel beschreven:

- Controle uitoefenen op absoluut verzuim
- Het onderzoeken en behandelen van absoluut en relatief verzuim
- Het behandelen van aanvragen voor vrijstelling van leerplicht
- Het behandelen van aanvragen voor vervangende leerplicht
- Het registeren van vrijstellingen en vervangende leerplicht in het vrijstellingenregister
- Het behandelen van aanvragen voor verlof voor meer dan 10 schooldagen
- Het opmaken van een proces-verbaal en bijbehorende administratieve taken
- Meldingen doen aan de Raad voor de Kinderbescherming, Bureau Jeugdzorg en het ministerie van SZW
- Opstellen van het jaarverslag leerplicht
- Opstellen van een opgave aan de minister van de omvang en behandeling van het schoolverzuim (leerplichttelling)

Het karakter van de taak kan op drie wijzen worden ingedeeld: preventief, curatief en repressief

[7] Uit recent onderzoek van het Research centrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt (ROA) blijkt dat 45% van de jongeren schoolgerelateerde oorzaken noemen als belangrijkste oorzaak bij het verlaten van het onderwijs zonder startkwalificatie. Uit ditzelfde onderzoek blijkt dat 60% van deze jongeren een spijbelverleden hebben en dat de spijbelreden vaak overeenkomt met de oorzaak van het schoolverlaten. Spijbelen kan bij schoolgerelateerde oorzaken een vroeg signaal zijn voor uitval. Deze bevinding pleit voor de preventieve aanpak van de afgelopen jaren waarbij het onderwijs door leerplicht wordt aangesproken op haar verantwoordelijkheid om verzuim in een vroeg stadium aan te pakken en te melden.

[8] Een startkwalificatie is een diploma op minimaal MBO-niveau 2, Havo of VWO.

- *Preventief*

Taken met als doelstelling schoolverzuim zoveel mogelijk te voorkomen. In deze modus zijn we erop om in een vroegtijdig stadium schoolverzuim te signaleren, op te pakken en op een meer intensieve te begeleiden. Hierbij valt ook te denken aan actieve deelname van leerplicht aan overleggen met partijen in het veld (sociale wijkteams, overleggen in het kader van vsv, afstemming met GGD, etc.) om hen – los van casuïstieken – te informeren en adviseren, maar ook afspraken te maken voor een goede begeleiding van jongeren. Leerplicht heeft door de jaren heen veel kennis en ervaring op gedaan met wat wel en niet werkt om jongeren en/of hun ouders in beweging te krijgen. Tegelijkertijd is leerplicht van anderen afhankelijk om oplossingen voor jongeren daadwerkelijk gerealiseerd te krijgen (onderwijs, hulpverlening, werkbedrijf).

- *Curatief*

Curatief werken betekent dat alle meldingen op grond van de Leerplichtwet worden opgepakt met als doel jongeren weer terug te leiden naar het onderwijs. Iedere melding van verzuim, aanvraag voor verlof of vrijstelling wordt opgepakt. Wil men met de jongeren en/of ouders/verzorgers iets bereiken dan moeten zaken tijdig opgepakt worden. De leerplichtambtenaar onderzoekt de melding en doet alles wat in zijn mogelijkheden ligt om het verzuim te stoppen en de jongere terug naar school te krijgen. Repressie wordt hierbij ingezet als uiterste middel.

De curatieve taak van leerplicht betreft de zorgtaken. Dit betreft situaties rond een leerling waarbij behoefte is aan professionele hulp, zoals bij onduidelijke ziekmeldingen. De leerplichtambtenaar voert een onderzoek uit om helderheid te krijgen over de situatie. Hiervoor wordt o.a. de schoolarts ingeschakeld. Een ander voorbeeld is problemen in de thuissituatie. Wanneer een leerling slecht presteert op school kan er sprake zijn van een zorgelijke thuissituatie. Vaak volgt dan verwijzing naar hulpverlening. Tenslotte kan er sprake zijn van schoolgebonden omstandigheden, zoals conflictsituaties in de klas (bijvoorbeeld pesten), of met de docent/mentor. Dit leidt vaak tot verzuim. De leerplichtambtenaar neemt dan de bemiddelende rol op zich en probeert partijen tot elkaar te brengen. Ook spreekt de leerplichtambtenaar in deze situatie de school aan op haar zorgverantwoordelijkheid. Daarnaast bestaat het werk van de leerplichtambtenaar uit het geven van advies en hulp en het aanspreken van ouders en scholen op hun verantwoordelijkheid bij complexe (leerplicht) problemen.

- *Repressief*

Betreft de handhaving. Handhaving is een wettelijke taak. Hier gaat de leerplichtambtenaar toe over, wanneer een leerling blijft verzuimen en de verschillende waarschuwingen en inschakeling van hulpverlening niet tot verbetering hebben geleid. Handhaving bestaat uit verwijzing naar Bureau Halt of het opmaken van een Proces Verbaal (PV). Handhaving heeft twee functies. Bij ongeoorloofd verzuim, zonder achterliggende problematiek, is een straf soms nodig om de leerling/ ouders wakker te schudden. Bij leerlingen en ouders die niet vrijwillig meewerken aan hulpverlening, terwijl de situatie hier wel om vraagt, is handhaving een middel om hulpverlening op gang te krijgen binnen een gezin.

Mix

De wettelijke taken hebben met name een curatief karakter. Soms hebben taken een combinatie in zich. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de scholenbenadering die leerplicht uitvoert. Enerzijds zit hier de wettelijke taak in, maar omdat leerplicht scholen hierbij ook adviseren in het op orde krijgen van hun verzuimregistratie en –aanpak, gaat hier al weer een meer preventieve werking van uit.

Welke ambities we met leerplicht willen nastreven bepaald uiteindelijk het karakter van de maatregelen die moeten worden ingezet. De afgelopen jaren is de inzet van leerplicht landelijk steeds meer verschoven van curatief naar preventief.

Bijlage 3: ontwikkelingen van invloed op uitvoering Leerplicht

Ontwikkeling	Relatie met leerplicht	Ketenpartners
Passend Onderwijs Uitgangspunt is dat ieder kind recht heeft op goed onderwijs, ook zij die extra aandacht nodig hebben, zoals leerlingen met een handicap of een gedragsstoornis. Scholen hebben de zorgplicht om voor elk kind dat ondersteuning nodig heeft op school, een passende plek te creëren.	Leerplicht pakt verzuim signalen op. Dit kan zijn omdat een jongere niet op een school ingeschreven staat, of niet aanwezig is. In beide gevallen kan Leerplicht in overleg met scholen en andere ketenpartners tot oplossing komen. Belangrijkste thema is 'thuiszitten' voorkomen. Rol: signaleren, met partners oplossingen vinden, indien nodig handhavend. Doelgroep: 18-	Samenwerkings-verbanden PO en VO Sociale wijkteams
Jeugdzorg De transitie brengt de jeugdzorg binnen de verantwoordelijkheid van de gemeente. We werken naar één gezin, één plan, één regisseur.	Leerplicht komt in aanraking met situaties waarbij ondersteuning vanuit Jeugdzorg nodig is. Andersom kan ook, wanneer Jeugdzorg in aanraking komt een verzuimende jongere. Afhankelijk van problematiek kan Leerplicht regisseur zijn of doorzettingsmacht hebben (handhaving). Rol: signaleren, met partners oplossingen vinden, indien nodig handhavend. Doelgroep: 18-	Sociale wijkteams
Participatie-wet De gemeenten worden uitvoerder. Deze wet vervangt een groot deel van de huidige Wet werk en bijstand (Wwb), Wet sociale werkvoorziening (Wsw) en Wet werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten (Wajong)	Leerplicht spreekt jongeren die uitvallen in het onderwijs en voor wie het niet altijd haalbaar is om via het reguliere onderwijs een startkwalificatie te behalen. Via inzet instrumentarium van Participatiewet kunnen jongeren alsnog werkervaring opdoen. Vaak is wel een vrijstelling van leerplicht nodig om instrument in te kunnen zetten Rol: signaleren, met partners oplossingen vinden. Doelgroep: 16-17-jarigen.	Jongerenloket van het Regionaal Werkbedrijf Nijmegen
Focus op vakmanschap MBO Uitgangspunt van landelijke actieplan is om kwaliteit van het onderwijs in MBO te verhogen. Dit betekent voor sommige doelgroepen jongeren vanuit het Praktijkonderwijs, Voortgezet Speciaal Onderwijs en VMBO dat de overstap naar het MBO lastiger wordt.	Leerplicht ziet dat er doelgroepen jongeren thuis komen te zitten in de overstap tussen VO en MBO, om verschillende redenen. Rol: signaleren, met partners oplossingen vinden. Doelgroep: 16 t/m 18 jaar.	VO, MBO, Gemeente (aanpak voortijdig schoolverlaten), Jongerenwerk,
VSV-aanpak Het ministerie van OCW streeft naar een zo laag mogelijk aantal vsv-ers. Dat begint al op jonge leeftijd. De minster van OCW richt zich vanaf 2016 vooral op jongeren in een kwetsbare positie en de aansluiting met de arbeidsmarkt. Nadruk ligt in de overstap van VO	Leerplicht maakt onderdeel uit van de keten om verzuim en vsv te voorkomen en aan te pakken. Jongeren worden om veel redenen vsv-er, maar veel van hen zijn op eerdere leeftijd al in aanraking geweest met leerplicht. Leerplicht maakt onderdeel uit van de keten van de Regionale Meld- en Coördinatiefunctie (RMC), waarin we in onze regio samen met Jongerenloket en RMC-Trajectebureau verzuim	VO, MBO, Jongerenloket, RMC-Trajectbureau, Gemeente (aanpak voortijdig schoolverlaten).

v

Ontwikkeling	Relatie met leerplicht	Ketenpartners
naar MBO.	en vsv bestrijden. Rol: signaleren, dossiers analyseren, met partners oplossingen vinden. Doelgroep: 5 t/m 17	
Innovatieve (onderwijs)agenda Het onderwijsveld en gemeente Nijmegen hebben in 2014 de innovatieve (onderwijs)agenda “Iedereen heeft talenten!” opgesteld en omarmt. Het is nu aan partijen om de thema’s van deze agenda uit te werken in concrete actiepunten en hier mee aan de slag te gaan.	Vanuit de functie van Leerplicht zien we met name raakvlakken met het thema: niemand tussen wal en schip. Hier gaat het om ondersteuning van kinderen als het even niet goed gaat. Er wordt gekozen voor een positieve en handelingsgerichte benadering, gericht op wat kinderen nodig hebben. Vanuit de functie van leerplicht willen we hier op aanhaken en het onderwijs ondersteunen om deze rol uit te kunnen voeren.	VO, MBO, gemeente
Regionale samenwerking Door de landelijke ontwikkelingen merken we dat (boven)regionale samenwerking en afstemming steeds belangrijker wordt.	Zoals in de inleiding vermeld werken we rond leerplicht in de regio sinds 2009 steeds meer samen. Maar los van de samenwerking binnen de arbeidsmarktregio Rijk van Nijmegen, zien we ook de ontwikkeling dat er bovenregionaal gewerkt moeten worden. We hebben in onze regio veel entiteiten: Bergen, Gennep, RBL BNO, Regio Rivierenland en in onze eigen regio: Ubbergen, Druten, Heumen, Beuningen, Mook, Wijchen en Nijmegen. We moeten ervoor zorgen dat niet alleen het beleid (protocollen) worden afgestemd, maar ook de uitvoering en dat er meer eenduidigheid komt met respect voor lokale verschillen. Afstemming, communicatie en werkafspraken zijn dan belangrijke elementen.	VO, MBO, gemeenten.

Bijlage 4: Toelichting prioriteitenmatrix:

1. Belangrijke urgente taken zijn onder andere:
- Absoluut verzuim
- Thuiszitters
- Signaalverzuim met zware problematiek
- Spoed- en noodsituaties

2. Belangrijke niet-urgente taken zijn onder andere:
- Overleg ROL
- Administratie/registratie
- Samenwerken in netwerken
- Jaarverslag
- Contrôle verzuimcijfers
- Voorlichting
- Spreekuren
- Convenant vsv uitvoeren
- Beleidsontwikkeling

3. Urgente taken die niet belangrijk zijn:
- Interne organisatieaangelegenheden

4. Niet-urgente taken die incidenteel belangrijk zijn:
- Dag van de Leerplicht
- Verwijsindex
- Samenwerking met de inspectie van het Onderwijs
- Bijeenkomsten Ingrado

Bijlage 5: specificering uitvoeringsniveaus en taken

Onderwerp	Niveau uitvoering		
	De basis	Preventief	Maximaal preventief
De leerling is in beeld			
School heeft de leerling in beeld	We gaan er vanuit dat school de verzuimregistratie en -aanpak op orde heeft. Leerplicht voert verder geen beleid. School heeft de in- en uitschrijvingen op orde.	Op basis van casussen en signalen uit registratie van bureau Leerplicht worden scholen bij wie verzuim niet op orde is of lijkt, benaderd voor een gesprek om samen tot verbeterde aanpak te komen.	Alle scholen worden door bureau Leerplicht geadviseerd in de wijze waarop zij hun leerlingen in beeld kunnen brengen. We doen een melding aan de schoolinspectie als school niet aan norm voldoet.
Leerplicht heeft elke verzuimende leerling in beeld	Administratie bureau Leerplicht is op orde en voldoet aan mogelijkheden om te sturen op wettelijke taken. De leerplichtambtenaar intervenieert enkel naar aanleiding van type verzuimmelding.	De lpa werkt outreachend op bepaalde scholen. Maakt zich zichtbaar en adviseert gevraagd en ongevraagd bij verzuim.	De lpa werkt outreachend op alle scholen en intervenieert bij elk verzuim.
Een passende verzuimaanpak			
Verzuim (absoluut, luxe en signaal verzuim)	Afhankelijk van het type verzuim handelen we dit op de meest eenvoudige wijze af. We schrijven aan, doen verzuim direct af met een proces verbaal of Halt afdoening. We doen geen verder onderzoek anders dan wettelijk verplicht. We doen geen huisbezoeken. Gesprekken met leerlingen en ouders worden op het gemeentehuis gevoerd.	Afhankelijk van type verzuim vindt er nader onderzoek naar oorzaak plaats. Indien nodig worden huisbezoeken gedaan. Verzuim op stages zijn een verantwoordelijkheid van het onderwijs, maar nemen wij mee in verzuimregistratie. Scholen met veelvoorkomend verzuim worden aangesproken. We adviseren scholen in verzuimregistratie en –aanpak.	Iedere verzuimmelding wordt nader onderzocht en beoordeeld welke actie nodig is. Huisbezoek wordt frequent afgelegd. Er worden acties ondernomen rond luxeverzuim. De lpa benadert proactief alle leerlingen die een schooloverstap moeten maken aan het eind van het schooljaar ter voorkoming van absoluut verzuim.
Verlenen van vrijstelling	Enkel toetsen op rechtmatigheid.	Afhankelijk van type vrijstelling wordt nader onderzoek ingesteld. Evt. samen met scholen beleid ontwikkelen.	Alle aanvragen worden nader onderzocht. Eventueel actief ondersteunen in bemiddelen naar baan.
Leerplicht als schakel in jeugdbeleid bij casussen rond verzuim			
Intensiteit van schakel	Leerplicht is niet beschikbaar als meedenkende ketenpartner. De lpa richt zich op zijn primaire wettelijke (handhavende) taken.	Leerplicht is beschikbaar als meedenkende ketenpartner. Er is tijd beschikbaar voor regiefunctie op prioritaire casussen. De lpa vormt op V(S)O en MBO een verbinding tussen onderwijs-, zorg- en strafrechtketen en is in staat om vanuit zijn rol instrumenten versneld in te (laten) zetten.	Leerplicht is beschikbaar als meedenkende ketenpartner. Voor alle casussen is tijd beschikbaar om regiefunctie te voeren. De lpa vormt op PO, V(S)O en MBO een verbinding tussen onderwijs, zorg en strafrechtketen en is in staat om vanuit zijn rol instrumenten versneld in te (laten) zetten.
Aansluiting op afstemmings-organen in het	De lpa neemt *niet* deel aan - Zorg- en adviesteams - Ondersteuningsplatform VO	De lpa neemt deel aan: - ZATs daar waar deze doelmatig zijn voor het werk van de lpa.	De lpa neemt deel aan: - alle ZATs - het OSP en heeft een actieve rol bij alle zaken

Onderwerp	Niveau uitvoering		
	De basis	Preventief	Maximaal preventief
onderwijs en zorg	- Andere vormen van actietafels waar met/over leerlingen gesproken wordt en oplossingen voor situatie gezocht wordt. - Overleggen van Sociale Wijkteams.	- het OSP, voor de relevantie zaken/ vraagstukken, zodat hij een actieve rol kan vervullen bij leerlingen die zijn uitgevallen of mogelijk gaan uitvallen. - Actietafels of multidisciplinair overleg, daar waar nodig of organiseert deze indien een casus hiertoe noopt. - Overleggen van het sociale wijkteam in geval van casus Door samenwerkingsafspraken tussen leerplichtambtenaren in regionaal verband, wordt er gestuurd op een eenduidige afvaardiging voor deze afstemmingsorganen.	van te bespreken leerlingen met als doel het signaleren van beperkingen en/of mogelijkheden van ofwel leerling, of het (gezins-, zorg of onderwijs) systeem. - alle actietafels multidisciplinair overleggen en organiseert deze indien een casus hiertoe noopt. - alle overleggen van de sociale wijkteams Door samenwerkingsafspraken tussen leerplichtambtenaren in regionaal verband, wordt er gestuurd op een eenduidige afvaardiging voor deze afstemmingsorganen.
Een outreachende aanpak			
Spreekuren op school	Geen. Alle leerlingen en hun ouders worden na een melding uitgenodigd voor een gesprek op het gemeentehuis.	Op VMBO, PRO scholen en bepaalde sectoren in het MBO worden spreekuren op school georganiseerd.	Op alle Nijmeegse PO, VO en MBO scholen en op externe locaties (wijkcentra) worden, bij voldoende problematiek (aantallen leerlingen) spreekuren georganiseerd.
Scholen-benadering	Geen inzet op preventieve samenwerking met scholen. De samenwerking vind plaats n.a.v. signalen. Focus ligt op uitvoeringsniveau.	Er is ruimte om een goede samenwerking tussen onderwijs en leerplicht te realiseren. De samenwerking richt zich structureel op het gezamenlijke belang dat elke leerling passend onderwijs kan volgen ter voorkoming van VSV. Zowel focus op uitvoeringsniveau als bestuurlijk afspraken. Afspraken zijn beklonken in een verzuimprotocol en de effectiviteit van de samenwerking wordt eenmaal per jaar geëvalueerd. We doen mee aan de dag van de Leerplicht	Er is ruimte om een goede samenwerking tussen onderwijs en leerplicht te realiseren. De samenwerking richt zich structureel op het gezamenlijke belang dat elke leerling passend onderwijs kan volgen ter voorkoming van VSV. Zowel focus op uitvoeringsniveau als bestuurlijke afspraken. Meerdere malen per schooljaar worden specifieke zaken of incidenten met de scholen besproken gericht op een structurele verbetering van het verzuimbeleid en de uitvoering daarvan op scholen. We doen mee aan de dag van de Leerplicht
Uitvoerings-beleid	Er is geen formatieve ruimte om in te zetten op doorontwikkeling verzuimprotocol of samenwerkingsafspraken met scholen of leerplicht als ketenpartner.	De lpa voert actief overleg met het onderwijs over knelpunten en hiaten ten aanzien van het passend onderwijs. Vanuit zijn regierol organiseert hij actietafels en verbindt hij partijen (met mandaat).	De lpa voert actief preventief overleg met het onderwijs en netwerkpartners ter voorkoming van knelpunten en hiaten. Vanuit zijn regierol organiseert hij actietafels en verbindt hij partijen (met mandaat).
Eén aanspreek-punt	De school heeft een vaste contact-lpa. Deze pakt alleen casuïstiek op van zijn eigen	De school heeft een vaste contact-lpa. Casuïstiek wordt zoveel als mogelijk door de contact-lpa in behandeling	De school heeft een vaste contact-lpa en een vaste lpa die de achtervang verzorgt.

Onderwerp	Niveau uitvoering		
	De basis	Preventief	Maximaal preventief
	scholen. Er kunnen bij individuele lpa's wachtrijen ontstaan en er is geen vervanging bij ziekte of vakantie of een volle caseload.	genomen, bij volle caseload, ziekte of vakantie neemt een collega lpa casussen in behandeling. Er is sprake van regionale werkafspraak over vertegenwoordiging door lpa.	Er is sprake van regionale werkafspraak over vertegenwoordiging door lpa.
Handhaving en veiligheid			
Rechtmatig-heidsonder-zoek	Er vindt geen rechtmatigheidsonderzoek plaats op de scholen. Incidenten worden gemeld aan de inspecteur van het onderwijs	Er vindt risicogericht rechtmatigheidsonderzoek plaats. Incidenten worden opgeschaald binnen het schoolbestuur (van uitvoering naar bestuur). Bij onveranderde problematiek wordt gemeld aan de inspecteur van het onderwijs	Er wordt een samenwerkingsovereenkomst met de inspecteur van het onderwijs afgesloten. De lpa voert namens de inspectie rechtmatigheidscontroles uit
Rechtszittingen en overleggen	De lpa is *niet* aanwezig bij: - de rechtszittingen voortkomend uit zijn processen verbaal - afdoeningsoverleggen met het OM en Raad van de kinderbescherming - screeningsoverleg met jeugdzorg en Raad van de Kinderbescherming - het veiligheidshuis - overige overleggen, bijv. rond radicalisering.	De lpa is indien nodig aanwezig bij de genoemde rechtszittingen en overleggen. Er is sprake van regionale werkafspraak over vertegenwoordiging door lpa.	De lpa is bij alle zittingen aanwezig en en heeft voor alle zaken een geactualiseerd dossier voorbereid, waarbij informatie van samenwerkingspartners wordt geïntegreerd). Er is sprake van regionale werkafspraak over vertegenwoordiging door lpa.
Inzet op regionale samenwerking			
regionale samenwerking	Iedere gemeente volgt zijn eigen uitgangspunten en vormt zijn eigen uitvoeringsbeleid	De gemeenten werken intensief samen. Waar mogelijk en relevant nemen de lpa's uit de regio deel aan regionale bijeenkomsten, casusoverleggen of trainingen . We delen dossierinformatie daar waar mogelijk.	Regionalisering is tot doel gesteld, met voldoende ruimte voor couleur locale en uitgangspunten
Bovenregionale samenwerking	Iedere regio volgt zijn eigen uitgangspunten en vormt zijn eigen uitvoeringsbeleid	We werken regionaal samen met regio's Midden Gelre, Rivierenland en Brabant Noord-Oost. Lpa's gaan bij verzuim naar de school in de buurregio voor een gesprek met de leerplichtige.	We werken regionaal samen met regio's Midden-Gelre, Rivierenland en Brabant-Oost. Het verzuimbeleid wordt op elkaar afgestemd en beklonken in de vorm van een convenant.
Een professionele organisatie van leerplicht			
BOA	Enkele lpa's zijn BOA gecertificeerd.	Iedere lpa is BOA gecertificeerd.	Iedere lpa is BOA gecertificeerd en volgt aanvullende opleidingen. Bv vervalste identiteitsbewijzen.
Training /opleiding	Er worden geen opleidingen en trainingen gevolgd, kennis van de leerplichtwet is	LPA's gaan naar beperkt aantal/selectieve trainingen Gaat zowel om vakbekwaamheid als kennis aanpalende	Alle lpa's volgen opleidingen/trainingen. Gaat zowel om vakbekwaamheid als kennis aanpalende

Onderwerp	Niveau uitvoering		
	De basis	Preventief	Maximaal preventief
	toereikend	wetgeving.	wetgeving.
Dossiers, rapportages en verslagen	Dossiers van meldingen worden conform wettelijke vereisten opgesteld. Alleen Wettelijke rapportage ministerie (artikel 25) en jaarverslag worden aangeleverd.	Er is ruimte om dossiers te verrijken met relevante informatie. Naast de wettelijk verplichte rapportage is en capaciteit om rapportages voor beleidsontwikkeling te realiseren.	Het jaarverslag is een regionaal document waarin de eigenheden van de onderscheidenlijke gemeenten herkenbaar zijn terug te vinden.

Bijlage 6: Formatieberekening leerplichtfunctie op basis van normen Ingrado

In deze bijlage hebben we de benodigde formatie voor de leerplichtfunctie en kwalificatiefunctie voor de verschillende uitvoeringsniveaus berekend. Dit hebben we gedaan aan de hand van de richtlijnen van de landelijke vereniging van Leerplicht Ingrado.

Leeswijzer tabellen
In tabel 1 is berekend welke formatie er benodigd is voor de inzet rond de leerplicht. Tabel 2 toont dan het verschil tussen de huidige formatie en benodigde formatie per uitvoeringsniveau. Tabel 3 en 4 kennen een vergelijkbare opzet, maar dan specifiek voor de uitvoering van de kwalificatieplicht (door Bureau Leerplicht Nijmegen).

In paragraaf 4.1 hebben we gesteld dat onze ambities gerealiseerd kunnen worden via uitvoeringsniveau preventief. In de vier tabellen is de hierbij behorende kolom 'groen' gearceerd. Ter illustratie:
Voor de uitvoering van de leerplichtfunctie door de gemeente Nijmegen op uitvoeringsniveau preventief, is volgens tabel 4 een formatie v an 15,17fte nodig. Er zit nu 9,76 fte. Tabel 2 toont dat de gemeente Nijmegen dan een tekort van 5,41 fte heeft om de ambities te realiseren. Dit betekent dat er:
- formatie aangevuld moet worden, of
- er lokaal gekozen gaat worden niet aan te sluiten bij de in dit beleidsplan uitgesproken ambities.

Dit laatste betekent dat we regionaal niet tot één uitvoeringsniveau zullen kunnen komen.

Relatie met ontwikkeling leerlingaantallen
In de formatieberekeningen gaan we uit van het huidige aantal leerlingen en meldingen in schooljaar 2014-2015. Het leerlingaantal in een gemeente kan door demografische ontwikkelingen gedurende de looptijd van dit beleidsplan wijzigen. Er is een reële kans dat met een daling van het aantal leerlingen, ook het aantal meldingen daalt. Dit zou een daling van benodigde formatie tot gevolg hebben. Echter, we merken de afgelopen jaren dat het aantal meldingen toeneemt, ook bij een dalend aantal leerplichtigen. We kunnen daardoor geen voorspelling doen over de ontwikkeling van de benodigde formatie. Echter, op grond van de huidige situatie en het recente verleden, stellen we dat de formatie nu te krap is voor het gewenste ambitieniveau (preventief).

Tabel 1

Leerplicht	huidige formatie	Benodigde formatie bij scenario		
		basis	preventief	max. preventief
Beuningen	0,66	0,85	1,05	1,55
Druten	0,81	1,38	1,58	2,51
Groesbeek	1,19	0,91	1,11	1,66
Heumen	0,28	0,36	0,56	0,66
Nijmegen	9,76	10,90	15,17	16,97
Mook en Mi	0,33	0,35	0,55	0,64
Wijchen	1,02	1,02	1,22	1,87
Totaal	**14,05**	**15,77**	**21,25**	**25,86**

i

Tabel 2

Leerplicht	huidige formatie	Verschil met benodigde formatie		
		basis	preventief	max. preventief
Beuningen	0,66	-0,19	-0,39	-0,89
Druten	0,81	-0,57	-0,77	-1,70
Groesbeek	1,19	0,28	0,08	-0,47
Heumen	0,28	-0,08	-0,28	-0,38
Nijmegen	9,76	-1,14	-5,41	-7,21
Mook en Mi	0,33	-0,02	-0,22	-0,31
Wijchen	1,02	0,00	-0,20	-0,85
Totaal	**14,05**	**-1,72**	**-7,20**	**-11,81**

Uit de tabellen 1 en 2 maken we op dat om het preventieve uitvoeringsniveau te bereiken, 6 van de 7 gemeenten hun formatie – naar richtlijnen van Ingrado – zouden moeten verhogen.

Bureau Leerplicht Nijmegen voert ook de taken rondom de kwalificatieplicht uit voor de gehele regio. Voor de uitvoering van deze taken ontvangt dit bureau een bijdrage uit de middelen die de regio van het Rijk ontvangt voor uitvoering van de RMC-taken. Ook hier is extra inzet nodig om de wettelijke taken en de preventieve taken in de RMC-keten goed te kunnen uitvoeren. Hierover volgt eind 2015 een voorstel.

Bijlage 7: Bronnen

- Donkelaar & Schüller adviseurs BV (2009) *Meerjaren Beleidsplan Leerplicht Regio Nijmegen*, Helmond
- Gemeente Nijmegen (2014) *Bestuurlijke opdracht nadere uitwerking entreeopleiding*, Nijmegen
- Gemeente Nijmegen (2012) Convenant VSV 2012-2015, Nijmegen
- Gemeente Nijmegen (2014) *Iedereen heeft talent! Onderwijsvisie; de gezamenlijke ambities van onderwijs, kinderopvang en de gemeenten Nijmegen om jonge mensen optimale ontwikkelingskansen te bieden,* Nijmegen
- Gemeente Nijmegen (2013) *Verbeteren, Samenwerken en volhouden; Informatienotitie over de VSV-aanpak periode 2012-2015 Regio Nijmegen,* Nijmegen
- Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (?) *Aanval op schooluitval*, geraadpleegd juli 2014 http://www.aanvalopschooluitval.nl/
- Ingrado (?) http://www.ingrado.nl/ *Formatiemeter leerplichtfunctie 2014*, geraadpleegd juli 2014
- OOGO Passend Onderwijs (2014) *Passend Onderwijs en Transitie Jeugdzorg: hoe organiseren we de toeleiding naar ondersteuning?,* Nijmegen, OOGO
- Werkgroep Entree (2014) *Een goede entree*, Nijmegen
- Witte de, K. et al (2014) *Voortijdig schoolverlaten; Rapportage van TIER/Platform31*, Maastricht, universiteit Maastricht
- RBL BNO (2013) *Beleidsplan RBL BNO 2013 – 2016*, Brabant Noord-Oost
- Samenwerkingsverband Stromenland (2014) *Transitie Jeugdzorg en Passend Onderwijs: Hoe organiseren we de toeleiding naar zorg en ondersteuning?* (?)
- Werkgroep Entree (2014) *Een goede Entree; Ontwikkelagenda en update september 2014,* Nijmegen

Voorstel - Uitwerkingsnota Reclamebeleid

Toelichting over de behandeling van:

Raadsvoorstel Uitwerkingsnota Reclamebeleid

Van:	College van B&W d.d. 24 november 2015		
Doel:	Behandeladvies geven voor de besluitronde		
Toelichting:	**1. Voorliggende besluitvorming** Het college stelt de raad voor de Uitwerkingsnota Reclamebeleid en de Beleidsregels reclamebeleid vast te stellen, en het onderdeel Reclame in het hoofdstuk “Criteria voor objecten-kleine bouwwerken” van de uitwerkingsnota in te trekken. **2. Achtergrond** Op 15 mei 2013 is de Kadernota Reclameboodschap door de raad vastgesteld. Daarmee was een eerste stap gezet naar een samenhangend en overkoepelend reclamebeleid. In die nota staat het beleid op hoofdlijnen geformuleerd. Op onderdelen was nog niet duidelijk hoe dit beleid in detail zou gaan functioneren. Ook moest het beleid nog toegankelijk worden gemaakt voor alle burgers en belanghebbenden. In deze Uitwerkingsnota is het beleid verder uitgewerkt naar de concrete praktijk, en is zodanig van opzet dat ondernemers, instellingen en partijen die reclame willen maken snel en eenvoudig informatie kunnen vinden. Op 21 april 2015 is het concept van de Uitwerkingsnota Reclamebeleid vastgesteld en vrijgegeven voor inspraak. Er zijn een drietal zienswijzen ingediend welke hebben geleid tot een beperkte wijziging van de Uitwerkingsnota Reclamebeleid. Het betreft een toevoeging over afstanden tot de perceelgrens ten aanzien van stoepborden en het voornemen van een vermelding van een telefoonnummer en/of emailadres op de gemeentelijke website voor vragen (loketfunctie) en verder enkele redactionele aanpassingen. De nota zienswijzen is als bijlage in de nota verwerkt. Reclame heeft een geheel eigen dynamiek met een snelle ontwikkeling van uitingen en middelen waarop het beleid niet in alle gevallen zal kunnen anticiperen. Daarnaast zullen zenders meer ruimte krijgen om reclame vorm te geven en zullen zich gevallen voordoen die niet zijn voorzien. Binnen 2 jaar na vaststelling zal daarom een evaluatie plaatsvinden om het beleid te herijken en/of aan te vullen.		
Naam steller: **E-mail steller:**	René Holslag r.holslag@nijmegen.nl	**Tel. steller:**	024 329 21 69
Bijlagen:	1. Raadsvoorstel ‘Uitwerkingsnota Reclamebeleid’ d.d. 24 november 2015 2. Uitwerkingsnota Reclame Raadsbesluit d.d. 16 december 2015		

Voorstel - Uitwerkingsnota Reclamebeleid

Voorstel aan de Raad

Datum raadsvergadering / Nummer raadsvoorstel

27 januari 2016 / 164/2015

Fatale termijn: besluitvorming vóór:

Onderwerp
Reclamebeleid

Programma
Openbare Ruimte

Portefeuillehouder
R. Helmer-Englebert

Voorstel van het College van Burgemeester en Wethouders d.d.
24 november 2015

Samenvatting Op 21 april 2015 is het concept van de Uitwerkingsnota Reclamebeleid vastgesteld en vrijgegeven voor inspraak. In deze uitwerkingsnota is het beleid verder uitgewerkt naar de concrete praktijk. Deze nota is zodanig van opzet dat ondernemers, instellingen en partijen die reclame willen maken (de “zenders”), snel en eenvoudig informatie kunnen vinden. Er zijn een drietal zienswijzen ingediend. Ter beantwoording van de gestelde vragen is een zienswijzenota opgesteld. De zienswijzen hebben geleid tot een beperkte wijziging van de Uitwerkingsnota reclamebeleid. Het betreft één toevoeging over afstanden tot de perceelgrens ten aanzien stoepborden en het voornemen van een vermelding van een telefoonnummer en/of emailadres op de gemeentelijke website voor vragen (loketfunctie) en verder enkele redactionele aanpassingen.

Voorstel om te besluiten

1. De Uitwerkingsnota Reclamebeleid vast te stellen.
2. De Beleidsregels reclamebeleid vast te stellen.
3. Het onderdeel Reclame in het hoofdstuk “Criteria voor objecten-kleine bouwwerken” van de Uitwerkingsnota Beeldkwaliteit (paragraaf 5.1.8.) in te trekken.

Opgesteld door, telefoonnummer, e-mail
René Holslag, 2169, r.holslag@nijmegen.nl

Voorstel - Uitwerkingsnota Reclamebeleid

Voorstel aan de Raad

Aan de Raad van de gemeente Nijmegen

1 Inleiding

Op 21 april 2015 is het concept van de Uitwerkingsnota Reclamebeleid vastgesteld en vrijgegeven voor inspraak. In deze uitwerkingsnota is het beleid verder uitgewerkt naar de concrete praktijk. Deze nota is zodanig van opzet dat ondernemers, instellingen en partijen die reclame willen maken (de “zenders”), snel en eenvoudig informatie kunnen vinden. Er zijn een drietal zienswijzen ingediend. Ter beantwoording van de gestelde vragen is een zienswijzenota opgesteld. De zienswijzen hebben geleid tot een beperkte wijziging van de Uitwerkingsnota Reclamebeleid. Het betreft één toevoeging over afstanden tot de perceelgrens ten aanzien stoepborden, en het voornemen van een vermelding van een telefoonnummer en/of emailadres voor vragen (loketfunctie) op de gemeentelijke website en verder enkele redactionele aanpassingen. De nota zienswijzen staat in de bijlage.

1.1 Wettelijk kader of beleidskader

Reclame kan in de openbare ruimte of op particulier terrein voorkomen. Vaak wordt reclame uitgevoerd in de vorm van een bouwkundige constructie. Dan zijn de toetsingsgronden voor bouwwerken van toepassing (WABO). Als er geen sprake is van een bouwwerk of bouwkundige constructie (denk aan uitstallingen, vlaggen, tijdelijke objecten, flyeren etc), dan zijn de toetsingsgronden van de APV van toepassing.

Een belangrijke toetsingsgrond voor de vergunning zijn redelijke eisen van welstand. Hierdoor is het mogelijk dat er eisen kunnen worden gesteld aan reclame-uitingen.
In de voorliggende Uitwerkingsnota Reclamebeleid wordt nader invulling gegeven aan deze welstandseisen. Deze criteria vormen een set beleidsregels. De beleidsregels voor reclame moeten door de gemeenteraad worden vastgesteld (artikel 12a, lid 1 Woningwet). Omdat wijziging van de reclame-criteria een wijziging van het welstandsbeleid is, was inspraak nodig (artikel 12, lid 4 Woningwet).

Gemeentelijke verordeningen maar ook beleidsregels moeten worden bekendgemaakt op de gemeentelijke web-site maar ook op de landelijke website: www.overheid.nl. De Uitwerkingsnota bevat niet alleen tekst (de eigenlijke beleidsregels) maar ook afbeeldingen, overzichten, stroomschema’s e.d. Dit is gedaan voor de leesbaarheid. Echter alleen het onderdeel ‘tekst’ van de Uitwerkingsnota kan als beleidsregels worden gepubliceerd op de landelijke web-site. Daarom is de Uitwerkingsnota omgezet in een versie die als beleidsregels kan worden gepubliceerd (zonder afbeeldingen e.d.). De gemeenteraad moet daarom niet alleen instemmen met de Uitwerkingsnota maar moet ook de beleidsregels vaststellen.

In de Kadernota Reclameboodschap is verder bepaald dat in de openbare ruimte naast de reeds bestaande vergunde reclame-uitingen, alleen de gemeentelijke reclame-voorzieningen permanent zijn toegestaan; bijvoorbeeld mupi’s, abri’s, lichtmasten en evenementenborden.

In een bijlage van de Uitwerkingsnota wordt uitgebreid in gegaan op de juridische achtergronden en grondslag van het reclamebeleid.

Voorstel - Uitwerkingsnota Reclamebeleid

Voorstel aan de Raad

Vervolgvel
2

1.2 Relatie met programma

Op 15 mei 2013 is de Kadernota Reclameboodschap door de gemeenteraad vastgesteld. Daarmee werd een eerste stap gezet naar een samenhangend en overkoepelend reclamebeleid. In die nota staat het beleid op hoofdlijnen geformuleerd. Op vele onderdelen was nog niet duidelijk hoe dit beleid in detail zou moeten functioneren. Ook moest het beleid nog toegankelijk worden gemaakt voor alle burgers en belanghebbenden. In deze Uitwerkingsnota Reclamebeleid is het beleid verder uitgewerkt naar de concrete praktijk.

De Uitwerkingsnota vormt het kader waarbinnen alle vormen van reclame beoordeeld worden. Een belangrijk onderdeel daarvan zijn de criteria voor welstandsbeoordeling.
De Uitwerkingsnota beoogt de beeldkwaliteit van de bebouwde omgeving en de inrichting van de openbare ruimte te bevorderen. Het maakt daarmee deel uit van het programma Openbare Ruimte.

2 Doelstelling

De gemeente Nijmegen faciliteert burgers, instellingen en ondernemers bij het maken van reclame of het doen van uitingen in de openbare ruimte. Daarbij moet de reclame passen bij de stad en geen afbreuk doen aan een schone, hele, veilige, fraaie en duurzame stad.

Doel van het reclamebeleid is een eenduidig, integraal en overkoepelend beleidskader te bieden voor alle reclame-uitingen. Het vormt een eenvoudige en praktische handleiding die “zenders” van reclame snel wegwijs maakt wat er aan reclame kan en mag, maar anderzijds ook een juridische basis biedt om op te treden tegen situaties die niet wenselijk zijn.

3 Argumenten

3.1.1. Eenduidig, integraal overkoepelend beleid.

Er is een enorm scala aan onderwerpen dat direct dan wel indirect met reclame van doen heeft: evenementen, terrassen, gevelreclame, vlaggen, banieren, verkiezingen, bouwprojecten, sportvelden, maar ook alle reclamevoorzieningen in de openbare ruimte die we als gemeente zelf in eigendom hebben zoals de reclameborden bij bushokjes (Abri’s), losstaande reclamezuilen (Mupi's) etc etc. Waar er voor reclame-uitingen op particulier terrein nog wel beleidslijnen waren, is het reclame-aanbod in de openbare ruimte geleidelijk ontstaan op basis van ad hoc behoeften vanuit de maatschappij en de gemeente zonder duidelijke onderliggende visie. Voor zover er al beleid was, was dit versnipperd over diverse beleidsdocumenten en gemeentelijke afdelingen. Met de Kadernota Reclameboodschap is een visie op het reclamebeleid gegeven. Met deze Uitwerkingsnota en de Beleidsregels reclamebeleid is vervolgens de vertaling van beleid naar de concrete praktijk gemaakt.

3.1.2 Reclame die past bij de stad.

De volgende onderdelen van het reclamebeleid zorgen voor reclame die past bij de uitstraling van de stad.

- Om reclame beter te laten passen in het beeld van de stad is een gebiedsgericht beleid ontwikkeld. Bij het aanbrengen van reclame moet rekening worden gehouden met de architectuur, de uitstraling en de visuele kwaliteit van de gebouwde omgeving. Herkenbare structuurlijnen (invalswegen, stedelijke wegen) vragen om uniformiteit en herkenbaarheid. Reclame-uitingen moeten daarop

worden afgestemd qua maat, schaal en verschijningsvorm. In de gebieden die binnen de structuurlijnen liggen moet reclame worden afgestemd op functie en belevingswereld. Zo kunnen sommige gebieden meer en drukkere reclame aan (Centrum, winkelcentra en industriegebieden) terwijl in andere gebieden juist minder of geen reclame is gewenst (woonwijken en groengebieden). Per gebied zijn dan ook verschillende (gebiedsgerichte) criteria ontwikkeld.

- Een belangrijk uitgangspunt voor reclame is “Less is more”. We kiezen voor meer kwaliteit maar minder kwantiteit om verrommeling tegen te gaan; Door de plaatsing van minder objecten in de openbare ruimte maar met roterende vlakken, door een betere spreiding door de stad en door concentratie op plekken die reclame goed verdragen.
- Ter bevordering van de beeldkwaliteit zijn algemene toetsingscriteria ontwikkeld voor algemene situaties en is tevens maatwerk mogelijk voor gewenste uitzonderingen ter beoordeling van de Commissie Beeldkwaliteit.
- Het reclamebeleid biedt een handvat voor bureau Toezicht en Handhaving en de ODRN om er voor te zorgen dat het voorgeschreven beleid ook in de praktijk wordt nageleefd.

4.2. Uitwerkingsnota Beeldkwaliteit (5.1.8.) moet worden ingetrokken om verwarring te voorkomen.

3.1.3 Deregulering en maatwerk.
In de nota is gezocht naar een optimale balans tussen deregulering en maximale vrijheid versus maatwerk en snelle procedures met duidelijke regels die kwaliteit van de omgeving garanderen. Dit is gedaan door de aanvrager van een vergunning voor een reclame-uiting op particulier terrein, de keuze te bieden tussen:
- enerzijds de mogelijkheden te gebruiken binnen de standaard regels, gekoppeld aan snelheid en zekerheid dat de vergunning wordt verleend (sneltoets)
- anderzijds te kiezen voor grotere vrijheid door afwijkende vormen, gekoppeld aan maatwerk in de beoordeling (reguliere procedure).

31.4. Stroomschema’s; het faciliteren van belanghebbenden.
Voor ondernemers en andere belanghebbenden was onduidelijk wat nu wel of niet aan reclame mogelijk is dan wel onder welke voorwaarden. Vandaar de wens te komen tot een samenhangend en overkoepelend reclamebeleid voor alle reclame-uitingen. Om aanvragen van reclame nog beter te faciliteren is deze Uitwerkingsnota zodanig opgezet dat de nota is te gebruiken als een handleiding met stroomschema’s waaruit snel blijkt welke regels in de betreffende situatie van toepassing zijn. Alle concrete situaties zijn met duidelijke voorbeelden en achtergrondinformatie weer gegeven.

3.1.5. Instellen van een overgangsperiode.
In de afgelopen jaren is er niet of nauwelijks op reclame gehandhaafd. Er is gewacht op het tot stand komen van de Uitwerkingsnota reclamebeleid. We willen ondernemers nu informeren en begeleiden naar de nieuwe situatie. Tot 1 januari

2016 is er sprake van een overgangsperiode. Bij excessen en nieuwe situaties zullen we natuurlijk wel handelend optreden. Reclame-objecten die volgens het nieuwe reclamebeleid niet in de openbare ruimte zijn toegestaan zullen eveneens consequent worden verwijderd.

3.1.6. Jaarlijks projectmatig handhaven in deel van de stad.
We willen de aantrekkelijkheid van de stad vergroten. Daartoe zullen we elk jaar een deel van de stad evalueren en daarna indien nodig handhavend optreden. Jaarlijks is hiervoor een budget van € 25.000,- beschikbaar.

4 Klimaat

Deze nota heeft geen direct effect op het klimaat. Wel zijn in het reclamebeleid ook richtlijnen met betrekking tot duurzaamheid opgenomen, bijvoorbeeld voor energiezuinige verlichting bij reclame.

5 Risico

Meer ruimte – meer discussie

De opzet van het reclamebeleid is dat we zenders meer ruimte willen geven. Dit betekent concreet, dat er minder regels zijn geformuleerd en er meer sprake is van richtlijnen en kaders. Op dit moment is niet te zeggen hoe deze opzet in de praktijk zal gaan uitpakken. Immers meer eigen ruimte voor reclame geeft ook meer aanleiding tot discussies. Zo zullen zich ongetwijfeld situaties voordoen die niet (eenduidig) in het reclamebeleid zijn voorzien; al was het maar omdat reclame een dynamisch geheel is met telkens weer nieuwe uitingsvormen. Het reclamebeleid zal dan ook duidelijk haar weg nog moeten vinden en in de praktijk moeten uitkristalliseren. Alle ervaringen zullen worden meegenomen in de evaluatie van het reclamebeleid.

Toezicht en Handhaving

Een van de doelstellingen van het reclamebeleid is dat reclame geen afbreuk doet aan een schone, hele, veilige, fraaie en duurzame stad. Om dat te bereiken vormen toezicht en handhaving een integraal onderdeel van het beleid. Zeker gezien de huidige uitgangssituatie waarbij er met name voor de openbare ruimte nog geen beleid was, is het een risico dat toezicht en handhaving onvoldoende aandacht krijgen.

6 Financiën

Het reclamebeleid heeft geen directe financiële gevolgen. Naar aanleiding van het nieuwe beleid kan toezicht en handhaving op ongewenste situaties met betrekking tot reclame worden geïntensiveerd. Afhankelijk van de mate waarin wordt opgetreden, brengt dit extra kosten met zich mee.
In het kader van het nieuwe reclamebeleid zijn een aantal faciliteiten van de gemeente (lichtmastreclame, reclame op rotondes en A0-borden) opnieuw aanbesteed. De nieuwe contracten generen extra inkomsten, die deels worden ingezet ter invulling van lopende bezuinigingen en deels om de extra kosten voor beheer in de openbare ruimte als gevolg van reclame te dekken. In hoeverre de bezuinigingstaakstelling volledig kan worden ingevuld, is nu nog onduidelijk. We komen hier bij de Zomernota 2016 op terug.

Voorstel - Uitwerkingsnota Reclamebeleid

7 Participatie en Communicatie

Het beleid ten aanzien van reclame is na uitvoerig overleg met alle betrokkenen tot stand gekomen. Vooraf is een conferentie in Lux geweest en er hebben rondetafelgesprekken met betrokkenen uit bedrijfsleven en reclamewereld plaatsgevonden om er voor te zorgen dat alle belangen gekend zijn.
Na vaststelling van de conceptnota volgde een inspraaktraject, inclusief een informatieavond voor ondernemers over de werkwijze en gevolgen van de uitwerkingsnota, waarna een eventueel aangepaste nota ter besluitvorming aan de Raad wordt aangeboden.

Voor presentatie van de inhoud van de uiteindelijk vastgestelde reclamebeleid wordt een communicatieplan opgesteld. Onderdeel van dat plan zullen zijn een persbericht, vermelding op de gemeentelijke Website, het maken van een brochure als inspiratiedocument waarin positieve voorbeelden staan van mogelijke uitvoeringen, het maken van een app op de gemeentelijke site waarop alle informatie voor belanghebbenden is te vinden en die tevens dient als handleiding voor de aanvraag van een vergunning voor reclame. Tenslotte voeren we een overgangsperiode tot 1 januari 2016 in, waarbij we niet zo zeer sanctioneren maar vooral informeren, begeleiden en voorbereiden op de nieuwe werkwijze inclusief handhaving.

8 Uitvoering en evaluatie

Toezicht en Handhaving

Het reclamebeleid staat of valt met het houden van toezicht en handhaving ervan. Als dat niet gebeurt, zal de animo om zich aan de regels te houden en om een vergunning aan te vragen minimaal zijn. Daarom is het van belang om consistent en consequent tegen overtredingen op te treden. Het moet niet lonend zijn om zonder vergunning reclame te maken. Jaarlijks zullen in het gemeentelijke handhavings- en uitvoeringsprogramma de prioriteiten ten aanzien van het reclamebeleid worden opgenomen. Hiervoor zal extra budgetruimte worden gecreëerd te financieren uit de extra inkomsten als gevolg van de aanbesteding van reclame. Tegen excessen zal steeds met voorrang worden opgetreden.

Aanpassen APV

De APV zal daar waar nodig in lijn met het reclamebeleid worden aangepast. Na het doorlopen van de inspraakprocedure en vaststelling van het reclamebeleid door de gemeenteraad zullen deze aanpassingen worden doorgevoerd.

Website

Er wordt een website ontwikkeld waarmee ‘zenders’ middels stroomschema’s snel en eenvoudig wegwijs worden gemaakt in de mogelijkheden voor reclame in de openbare ruimte dan wel op particulier terrein en de voorschriften die daar eventueel aan zijn verbonden.
In geval een melding of vergunning noodzakelijk is, leidt het stroomschema de zender ook naar het juiste digitale formulier om die melding dan wel aanvraag te kunnen doen. Op deze manier bewerkstelligen we een vlotte aanvraag- en proceduregang.

Inspiratiebrochure

Er wordt een inspiratiebrochure opgesteld waarin ondernemers positieve voorbeelden worden aangereikt van hetgeen er in elk geval op reclamegebied mogelijk is.

Voorstel - Uitwerkingsnota Reclamebeleid

Voorstel aan de Raad

Vervolgvel
6

Evaluatie
Reclame kenmerkt zich door een geheel eigen dynamiek met steeds nieuwe uitingen en middelen. Het reclamebeleid kan daarop niet in alle gevallen anticiperen. Bovendien zullen zich door de opzet van het reclamebeleid waarbij zenders zelf meer ruimte krijgen om reclame vorm te geven, gevallen voordoen die niet zijn voorzien. Daarom zal binnen 2 jaar na vaststelling van het reclamebeleid een evaluatie plaatsvinden om deze te herijken en/of aan te vullen.

College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls drs. B. van der Ploeg

Bijlage(n): 2

Voorstel - Uitwerkingsnota Reclamebeleid

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 16 december 2015

15. Raadsvoorstel Uitwerkingsnota Reclamebeleid (164/2015)

Raadsvoorstel d.d. 24 november 2015
1. De Uitwerkingsnota Reclamebeleid vast te stellen.
2. De Beleidsregels reclamebeleid vast te stellen.
3. Het onderdeel Reclame in het hoofdstuk “Criteria voor objecten-kleine bouwwerken” van de Uitwerkingsnota Beeldkwaliteit (paragraaf 5.1.8.) in te trekken.

Het voorstel wordt doorgeschoven naar de besluitronde van 27 januari 2016

Uitwerkingsnota
Reclame
L LEASE
MOTION & EMOTION
JCDecaux
CALENDAR
GIRLS
SMAAK
november 2015
ALTIJD
NIJMEGEN

GEMEENTE Nijmegen

colofon

Nijmegen, november 2015
Uitwerkingsnota Reclame

Gemeente Nijmegen
Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

www.nijmegen.nl

Inhoudsopgave

Deel 0: Algemene Inleiding
1. Inleiding
2. Uitgangspunten van het reclamebeleid
   - Passend in de stad
   - Less is more
3. Algemene toetsingsgronden

Deel 1: Reclame op Particulier Terrein
Stroomschema
1. Inleiding
2. Permanente reclame en sneltoetscriteria
3. Tijdelijke reclame
4. Specifieke situaties

Deel 2: Reclame in de Openbare Ruimte
Stroomschema
1. Inleiding
2. Permanente reclame
3. Tijdelijke reclame
4. Specifieke situaties

Deel 3: Gemeentelijke reclame-voorzieningen
1. Inleiding
2. Uitvoeringsregels gemeentelijke reclamevoorzieningen

Bijlagen
- Bijlage 1 – Visueel overzicht reclame-objecten
- Bijlage 2 – Definitielijst
- Bijlage 3 – Algemene Criteria Beeldkwaliteit voor Reclames
- Bijlage 4 - Reclame-objecten in de Openbare Ruimte per 2019
- Bijlage 5 - Wet- en regelgeving
- Bijlage 6 - Toezicht en Handhaving

Voorstel - Uitwerkingsnota Reclamebeleid

Deel 0 – Inleiding

0.1. Inleiding

Beleidsnota Reclameboodschap
Op 15 mei 2013 is de *Beleidsnota Reclameboodschap* door de gemeenteraad vastgesteld. Daarmee werd de eerste stap gezet naar een samenhangend en overkoepelend reclamebeleid. In de *Beleidsnota Reclame-boodschap* zijn de visie, doelen en contouren van het Nijmeegse reclamebeleid beschreven.
Zo is de visie van de gemeente Nijmegen op reclame als volgt verwoord:

> *De Gemeente Nijmegen faciliteert burgers, ondernemers en instellingen bij het maken van reclame, het zenden van boodschappen en het uiten van hun mening. Zij biedt haar burgers een schoon, heel, veilig en fraai Nijmegen waar reclame en andere uitingen passen bij de kwaliteit van de stad.*

Reclame is daarbij gedefinieerd als “elke aanduiding van zowel commerciële als niet-commerciële aard in de vorm van een opschrift, aankondiging of mededeling die vanuit de openbare ruimte zichtbaar is.”

Om deze visie voor reclame te verwezenlijken, zijn de volgende drie beleidsdoelen geformuleerd:
1. Verschillende belangengroepen, zowel de “zenders” als de “ontvangers”, willen we op maat faciliteren.
2. Reclame moet passen bij de stad en geen afbreuk doen aan een schone, hele, veilige, fraaie en duurzame stad.
3. De kosten die deze doelen met zich meebrengen, moeten worden gedekt door de inkomsten uit reclame.

Uitwerkingsnota Reclamebeleid
In deze *Uitwerkingsnota Reclame* is het beleid verder uitgewerkt naar de concrete praktijk. De uitwerkingsnota is zodanig van opzet dat ondernemers, instellingen en partijen die reclame willen maken (‘zenders’), snel en eenvoudig informatie kunnen vinden over:
- wat er aan reclame mogelijk is op een particulier terrein en in de openbare ruimte
- welke voorwaarden daar aan worden gesteld en
- welke eventuele vergunningsprocedures en termijnen daar aan zijn verbonden.

De *Beleidsnota Reclameboodschap* en deze *Uitwerkingsnota Reclame* overkoepelen samen het gehele reclamebeleid en zijn bepalend voor alle situaties waarin reclame een rol speelt (bv terrassen, uitstallingen en evenementen). Zo is er sprake van één integrale reclamenota waarin al het beleid met betrekking tot reclame is opgenomen. Bedrijven, instellingen en burgers, maar ook reclamebureaus, architecten en andere betrokkenen weten op deze manier waar ze aan toe zijn.

Leeswijzer: wat vind ik waar?
Voor een goede praktische bruikbaarheid door ‘zenders’ is de informatie in deze uitwerkingsnota zoveel mogelijk gebundeld in logisch samenhangende ‘delen’ die in principe zelfstandig kunnen worden gelezen en gebruikt. Detailinformatie is daarbij zoveel mogelijk in bijlagen verwerkt, waar zo nodig naar wordt verwezen. De implicatie van deze aanpak is wel dat bepaalde onderdelen in de verschillende delen integraal herhaald kunnen voorkomen.
Deze uitwerkingsnota kent de volgende 4-deling:

- Deel 0: Algemene Inleiding
- Deel 1: Reclame op Particulier Terrein
- Deel 2: Reclame in de Openbare Ruimte
- Deel 3: Gemeentelijke Reclamevoorzieningen

Deel 0 gaat in op het algemene kader van het reclamebeleid en beschrijft de uitgangspunten (§0.2) die aan het beleid ten grondslag liggen, én de ‘algemene toetsingsgronden’ (§0.3), waar elke reclame aan dient te voldoen.

Deel 1 en Deel 2 zijn voor de ´zenders´ van reclameboodschappen van belang, omdat deze delen ingaan op de mogelijkheden voor reclame op particulier terrein respectievelijk in de openbare ruimte. In beide delen wordt daarbij een verdere onderverdeling gemaakt in:

- Permanente reclame-uitingen,
- Tijdelijke uitingen en
- Specifieke situaties.

Door het gebruik van **stroomschema's** kan een zender snel en eenvoudig nagaan welke regels en procedures op de eigen situatie van toepassing zijn. In een te ontwikkelen **website** zullen deze stroomschema's uiteindelijk ook worden geleid naar de juiste formulieren om een vergunningsaanvraag in te dienen of om een melding te doen, Op deze manier willen een vlotte aanvraag- en proceduregang bewerkstelligen.

Uiteraard dienen ook de gemeentelijke reclamevoorzieningen in de openbare ruimte in lijn te worden gebracht met het reclamebeleid. Voor een belangrijk deel zal dit zijn beslag moeten krijgen via de aanbestedingen van deze reclamevoorzieningen. Alle eisen omtrent locaties, aantallen, uiterlijke vormgeving en techniek zijn daarom in deel 3 uitgewerkt en zullen deel uitmaken van de bestekvoorwaarden.

Beleidsregels Reclame
Deze *Uitwerkingsnota Reclame* bevat beleidsregels. Zoals uit de algemene toetsingsgronden (zie §0.2) blijkt, gaat het daarbij primair om de welstandelijke aspecten van reclame, maar ook over andere aspecten zoals overlast, verkeersveiligheid en duurzaamheid. Door de beleidsregels die betrekking hebben op welstand door de gemeenteraad vast te laten stellen, is toetsing aan redelijke eisen van welstand voor alle reclamevormen juridisch vastgelegd. Vergunningsaanvragen die na de inwerkingtreding van het nieuwe beleid worden ingediend, zullen worden getoetst worden aan dit beleid.

Ruimte voor ondernemersinitiatieven
Het reclamebeleid biedt echter ook ruimte voor (groepen) ondernemers om zelf verder te gaan dan de beleidsregels en te komen tot gezamenlijk gedragen afspraken over aard en aantallen reclame-uitingen in een bepaald afgebakend gebied. Ondernemers kunnen samen deze verantwoordelijkheid nemen en elkaar onderling aanspreken. In Nijmegen zijn ten tijde van het verschijnen van deze nota verschillende van dergelijke initiatieven voorhanden (Marikenstraat, Winkelcentrum Dukenburg).
Vanuit de gemeente willen wij deze zelfregulatie stimuleren. De betreffende groep ondernemers kan daartoe in overleg treden met de gemeente om hun ideeën nader uit te werken in een overeen te komen convenant.
Het is daarbij in elk geval van belang dat:

- wordt voldaan aan de uitgangspunten en toetsingsgronden van het reclamebeleid (zie §0.2 resp. §0.3)
- de ideeën worden gedragen door zowel de groep ondernemers als de direct omwonenden en belanghebbenden en
- de naleving van deze afspraken door de ondernemers zelf gebeurt.

De finale beoordeling en accordering van zo'n convenant is uiteindelijk aan het college van B&W.

Afwijkingsmogelijkheid – hardheidsclausule
Een reclameplan mag afwijken van de algemene en specifieke welstandscriteria wanneer deze (mits van redelijke argumenten voorzien) beter kan worden afgestemd op de architectuur van het gebouw of op de directe omgeving. Indien er sprake is van een afwijkend maar uitmuntend reclameontwerp dat een verbetering van het beeld van de omgeving betekent, kan afgeweken worden van de algemene en specifieke welstandscriteria. Dit geldt zowel voor reclame op particulier terrein als voor reclame in openbaar gebied, zowel voor bouwwerken als voor niet-bouwwerken.

Toezicht en handhaving
Alle uitingen die niet in lijn zijn met het reclamebeleid of waar geen adequate vergunning voor is verleend dan wel een melding voor is gedaan, zijn illegaal en zullen worden verwijderd of bestuursrechtelijk gehandhaafd. Voorbeelden hiervan zijn illegale reclameborden, spandoeken, bekladding, wildplak, graffiti en aanhangers met reclame. Nadere informatie over de gevolgde handhavingsaanpak is beschreven in bijlage 6.

0.2. Uitgangspunten van het reclamebeleid

Reclame moet passen in het beeld van de stad

Bij het aanbrengen van reclame moet rekening worden gehouden met de architectuur van de gebouwen en met de omgeving. Een goede inpassing van een reclame-uiting is noodzakelijk om de visuele kwaliteit en het karakter van de omgeving niet te verstoren.
Dat geldt in het bijzonder als reclame-uitingen worden voorzien op of nabij monumenten, in een Beschermd Stadsgezicht of op zichtlocaties zoals pleinen en invalswegen. Om deze reden is in Nijmegen gekozen voor een "*gebiedsgericht beleid"*. Daartoe wordt binnen de structuur van de stad onderscheid gemaakt tussen structuurlijnen en gebieden.

Structuurlijnen
De herkenbare structuurlijnen in de stad worden in belangrijke mate gevormd door de wegenstructuur, maar ook bijvoorbeeld door de Waal, het Maas-Waalkanaal en de spoorlijnen. Kenmerkend voor de wegenstructuur zijn de radialen (de invalswegen) die tot het historisch centrum van de stad lopen en de verbindende (ring)wegen. In het kader van het reclamebeleid worden hierbij drie categorien gehanteerd:

- Snelwegen
- Hoofdinvalswegen en de stadsring (s100)
- Stedelijke wegen

Uitgangspunt is het benadrukken van de lijnstructuren door uniformiteit langs een weg en het afstemmen van reclame qua type, maat en schaal op de hiërarchie en verschijningsvorm van de wegen. Grotere objecten naarmate de wegen meer 'stedelijk' zijn (brede profielen en grotere bebouwing). Daar waar lijnstructuren door of langs reclamearmegebieden (historische gebieden, woon- of groengebieden) lopen kan dit aanleiding zijn om bepaalde vormen van reclame niet toe te staan.

Gebieden
De 'vlakken' zijn de grotere gebieden die tussen de 'lijnen' of verbindingsroutes liggen. Zij bestaan uit bebouwde zones (woonwijken, bedrijventrreinen) en onbebouwde zones (sportvelden, parken en groen-gebieden). De gebieden kennen vaak grote verschillen in gebruik, opbouw en uitstraling[1]. Die verschillen maken de stad aantrekkelijk, ze zorgen voor afwisseling en herkenbaarheid van Nijmegen. Reclame moet hierop afgestemd zijn. Een woongebied vraagt om een andere benadering dan een industrieterrein of een groengebied. En een historisch straatbeeld kan ernstig aangetast worden door een reclameobject dat langs een stedelijke invalsweg juist een bijdrage levert aan de levendigheid en herkenbaarheid.

Uitgangspunt is dat reclame aansluit bij de belevingswaarde en functie van een gebied. In sommige delen van de stad is reclame inherent aan de functies die er aanwezig zijn en past het bij de beleving van het gebied. Onder deze **"**reclamegebieden**"** worden bijvoorbeeld verstaan (delen van)**:**

- Centrum
- Winkelgebieden
- Bedrijventerreinen
- Stedelijke knopen

In andere gebieden is reclame eerder strijdig met de primaire functie en is het al snel storend. Hier wordt buitenreclame slechts in beperkte mate toegestaan. Voorbeelden van deze gebieden zijn:

- Woongebieden
- Historische gebieden
- Groengebieden, waterlopen en parken

Op basis van het onderscheid in structuurlijnen en gebiedstypen is specifiek beleid geformuleerd waarmee de gemeente duidelijk maakt welke reclame-objecten en -uitingen in welke gebieden toelaatbaar zijn. Dit gebiedsgerichte beleid is uitgewerkt in bijlage 3.

[1] De in dit reclamebeleid gebruikte indeling is gebaseerd op de Structuurvisie Nijmegen en de *Uitwerkingsnota Beeldkwaliteit*.

Beeldkwaliteitplannen
Voor grote gebiedsontwikkelingen kunnen beeldkwaliteitplannen of ambitiedocumenten worden gemaakt die aansluiten bij de nieuwe ruimtelijke kenmerken van een gebied. Hiermee is de ambitie van de stad op het gebied van beeldkwaliteit, op een prikkelende en uitnodigende wijze in een vormgevingskader vastgelegd. **Indien voor een gebied een beeldkwaliteitplan (of een vergelijkbaar document) is vastgesteld waarin regels over reclame zijn opgenomen, dan gaat het beeldkwaliteitplan boven de regels in deze uitwerkingsnota.**

Welstandsvrije gebieden
In Nijmegen is een aantal gebieden tot welstandsvrij gebied aangewezen, zoals delen van de bedrijventerreinen Noordoost Kanaalhavens, Westkanaaldijk en Winkelsteeg en het toekomstige woongebied Vossenpels. **In gebieden die door de gemeenteraad in het kader van de *Kadernota Beeldkwaliteit 2013* als welstandsvrij gebied zijn aangewezen, worden reclames niet (vooraf) getoetst op redelijke eisen van welstand.** Wel kan (achteraf) worden opgetreden tegen excessen.

Less is more

Een ander belangrijk uitgangspunt voor het reclamebeleid is het principe “Less is more”. We kiezen voor meer kwaliteit en minder kwantiteit om te komen tot een fraaie stad en om verrommeling tegen te gaan. Hieronder is toegelicht hoe de gemeente invulling geeft aan dit principe.

Door minder objecten langs de wegen te plaatsen
In de *Kadernota Reclameboodschap* is als maatregel vastgelegd dat er op termijn 10% minder reclamevoorzieningen in de openbare ruimte (kwantiteit) staan. Dit gaan we realiseren door voornamelijk het aantal evenementenborden en 2m2 vlakken te beperken. Ten tijde van de aanbesteding van de betreffende consessies zal dit als uitgangspunt gelden.

Door toepassing van roterende vlakken.
Door toepassing van roterende vlakken kan het aantal reclame objecten verminderd worden terwijl de commerciële ‘reclame-ruimte’ gelijk blijft of zelfs toeneemt.

Door een betere spreiding over de stad.
Op een aantal plaatsen in de stad is sprake van een opeenstapeling van reclame. Dan ontstaat er een verzadiging van informatie en een chaotisch straatbeeld. Teveel verschillende reclameobjecten op een te korte afstand van elkaar. De gemeente wil het aantal verschillende reclame-uitingen per gebied daarom sturen.

Door concentratie op één plek
In het kader van *Less is more* kan overwogen worden om juist op één enkele plek veel reclame toe te staan en elders het aantal uitingen te verminderen.

Door combinatie van publieke boodschappen
De plattegrondkasten, de infostopzuilen, de verouderde welkomstborden en de NEC-borden kunnen worden vervangen door één digitaal welkomstbord nabij een stadsentree. Met behoud van de informatie ogen de stadsentrees op deze manier aantrekkelijker, moderner, minder rommelig, en worden de verschillende uitingen beter gezien.

Door te streven naar een vormverwantschap tussen de verschillende soorten reclameobjecten
Vooral langs de lijnstructuren staan veelal veel verschillende typen reclameobjecten opeenvolgend geplaatst. Door te streven naar een vormverwantschap (hoofdvorm en kleurstelling) tussen billboards, vitrines en evenementenborden ontstaat er een meer eenduidig beeld en is er minder snel sprake van verrommeling.

0.3. Algemene toetsingsgronden

Om reclame-uitingen te kunnen beoordelen zijn algemene "*toetsingsgronden"* ontwikkeld. Deze vormen het kader voor (nieuwe) reclame-uitingen. De toetsingsgronden zijn gegroepeerd naar *beeldkwaliteit, verkeers-veiligheid en hinder* en *functionaliteit en duurzaamheid*. Alle reclame-uitingen dienen hieraan te voldoen.

De inhoudelijke beoordeling op *Beeldkwaliteit* vindt ambtelijk plaats of door de Commissie Beeldkwaliteit. In geval van reclame bij monumenten of beschermde gebieden vindt toetsing altijd plaats door laatste. De beoordeling op de andere toetsingsgronden vindt plaats vanuit afdeling Stadsbeheer. De behandelend ambtenaar van een vergunningsaanvraag heeft hierin een coördinerende taak. In de hele nota waar gesproken wordt over een vergunningsaanvraag is dít de procedure.

De inhoud van reclame-uitingen zelf is verder niet aan gemeentelijke regels gebonden. Uitgangspunt is dat deze voldoet aan de Nederlandse Reclame Code opgesteld door de Reclame Code Commissie.

Beeldkwaliteit (welstand)

- Een reclame-uiting dient een verrijking te zijn van de gevel, het straatbeeld en de openbare ruimte, of ten minste qua plaatsing, kleurstelling materiaalgebruik en detaillering niet ontsierend te zijn voor het straat- en gevelbeeld en geen afbreuk te doen aan de kwaliteit van de openbare ruimte.
  Om de beeldkwaliteit van reclames te beoordelen maken we onderscheid in algemene en gebiedsgerichte criteria. De *algemene beeldkwaliteitscriteria* zijn uitgewerkt in bijlage 3 en gelden voor alle reclame ongeacht het gebied waar ze zullen worden aangebracht. Tevens zijn in deze bijlage per gebiedstype de uitgangspunten en eventueel aanvullende *gebiedsgerichte beeldkwaliteitscriteria* geformuleerd.

  Indien er sprake is van een afwijkend maar uitmuntend reclameontwerp dat een verbetering van het beeld van het gebouw of de omgeving betekent, kan afgeweken worden van de algemene beeldkwaliteitscriteria. Daartoe kan een gemotiveerd en onderbouwd voorstel worden ingediend bij de gemeente.

  Indien voor een gebied een beeldkwaliteitplan (of een vergelijkbaar document) is vastgesteld waarin regels over reclame zijn opgenomen, dan gaat het beeldkwaliteitplan boven de regels in deze uitwerkingsnota.

Verkeersveiligheid en hinder

- Een reclame-uiting dient de verkeersveiligheid niet in gevaar te brengen.
- Reclame mag geen (visuele) hinder of overlast veroorzaken.
  - Met knipperende, bewegende, reflecterende en lichtintensieve reclame wordt terughoudend omgegaan.
  - Er dient te worden voldaan aan de Algemene richtlijnen betreffende Lichthinder - Deel 4 Reclameverlichting van de NSVV (Ned. St. Voor Verlichtingskunde).
  - Bij de plaatsing en vormgeving van reclames is rekening gehouden met omliggende woningen. Er wordt kritisch omgegaan met reclames op de naar woningen gerichte (zij)gevels.

Functionaliteit en Duurzaamheid

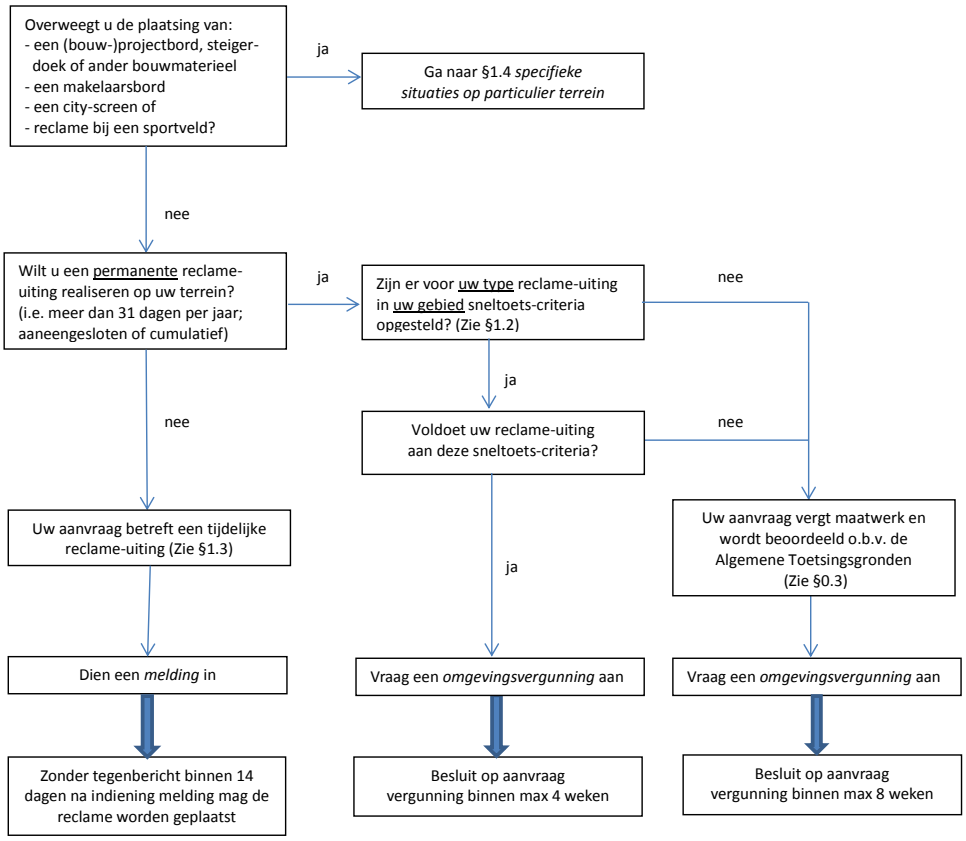
- Functionaliteit
  Voor reclame-uitingen op particulier terrein geldt dat deze alleen aanvaardbaar zijn als er een direct verband bestaat tussen de reclame en de activiteiten die in het pand of op het perceel worden uitgeoefend. Uitzondering hierop vormen city-screens.
- Duurzaamheid:
  Reclameobjecten moeten worden vervaardigd van duurzame materialen. Het aanlichten of doorlichten van reclame-objecten dient energiezuinig te zijn door de inzet van duurzame verlichtingselementen.
  Daarnaast worden reclameobjecten in de openbare ruimte alleen verlicht op momenten dat de doelgroepen voor die reclameobjecten daadwerkelijk op straat kunnen zijn. In principe dooft de reclameverlichting om 24.00 uur met uitzondering van aan openbaar vervoer gerelateerde reclame (daar geldt einde dienstregeling) en ondernemingen die ook nog na 24.00 uur geopend zijn voor het publiek. Het openbaar Verlichtingsbeleid "Zicht op Nijmeegs Licht" is hierin richtinggevend.
- Onderhoud
  Een reclameobject dient zelf aan goede technische c.q. constructieve eisen te voldoen en goed te worden onderhouden. Verrommeling moet worden voorkomen.

Voorstel - Uitwerkingsnota Reclamebeleid

Deel 1 - Reclame op Particulier Terrein

Stroomschema Reclame op Particulier Terrein

1.1 Inleiding

In dit deel zijn het beleid en de procedures voor reclame-uitingen op particulier terrein nader uitgewerkt.

Voor de zender
Dit deel is primair geschreven voor gebruik ondernemers, instellingen en particulieren die reclame willen maken (de 'zenders'). In dit deel wordt aangegeven:

- wat wel en niet kan,
- aan welke eisen een en ander dient te voldoen en
- welke (vergunnings)procedure gevolgd moet worden.

Omdat dit deel met name is bedoeld als praktische wegwijzer voor zenders, is gedetailleerde (achtergrond)-informatie zoveel mogelijk ondergebracht in bijlagen. Waar relevant wordt hiernaar verwezen.

Wat mag er allemaal?
De algemene gedachte achter het reclamebeleid is om ondernemers/zenders ruimte te geven om hun boodschap over te kunnen brengen. In een dergelijke gedachte past het niet om op voorhand strakke beleidsregels te formuleren voor alle verschillende denkbare reclame-uitingen. Dat hebben we dus ook zoveel mogelijk beperkt. Toetsing of een voorgenomen reclame-uiting mogelijk is en of er voorwaarden gesteld moeten worden wat betreft uiterlijk, vorm en locatie, is dan ook veelal een zaak van maatwerk. Het aspect *Beeldkwaliteit (welstand)* speelt hierbij een belangrijke rol.

Procedures
De keerzijde van een beoordeling op maat is dat dit tijd kost. Daarom zijn waar mogelijk procedures ingekort en is gekeken waar een vergunning achterwege kan blijven of volstaan kan worden met een melding.

Hoe werkt het nu?
Dit alles leidt ertoe dat we wat betreft reclame-uitingen op particulier terrein een onderscheid maken in:
- permanente reclame-uitingen[2]
- tijdelijke reclame-uitingen en
- reclame-uitingen voor een viertal specifieke situaties waarvoor nadere beleidsregels zijn geformuleerd.

Een zender van een boodschap dient te bepalen tot welke categorie zijn voornemen voor een reclame-uiting behoort. Het **stroomschema** op de linker pagina is hierbij behulpzaam en leidt naar de relevante informatie.

Website
Na vaststelling van deze uitwerkingsnota wordt aan de hand van het stroomschema een **website** ontwikkeld die ertoe leidt dat een ondernemer op de hoogte is van de reclamemogelijkheden op particulier terrein en de voorschriften die daar mogelijk aan zijn verbonden. In geval een vergunning (of melding) noodzakelijk is, zal het stroomschema ook ertoe leiden dat een zender uitkomt op het juiste formulier om een aanvraag in te dienen dan wel om een melding te doen.

[2] We spreken van "permanente" reclame als deze langer dan 31 dagen per kalenderjaar (aaneengesloten dan wel cumulatief) op het particulier terrein aanwezig is of zal zijn.

1.2 Permanente Reclame-uitingen

Voorbeelden
Bij permanente reclame op particulier terrein valt o.a. te denken aan lichtbakken, doosletters, neonreclame, naamborden, uithangborden, andere gevelreclames en reclamezuilen. Echter ook andere reclame-uitingen of -initiatieven zijn in principe bespreekbaar.

Procedure
Voor het realiseren van een permanente reclame op particulier terrein is een *omgevingsvergunning* benodigd. De inhoudelijke beoordeling of een reclame-uiting mogelijk is en of hier voorwaarden aan worden verbonden, vindt plaats op grond van de algemene toetsingsgronden (zie Deel 0).
De reguliere behandelingstermijn bedraagt maximaal 8 weken, tenzij een 'sneltoets-procedure' mogelijk is.

Sneltoets-procedure
Het zijn met name de welstandsaspecten (toetsingsgrond *beeldkwaliteit*) waardoor in de regel een beoordeling op maat nodig is voor een reclame-uiting op particulier terrein. Als service naar 'zenders' zijn daarom hieronder de welstandseisen voor een aantal veelvoorkomende reclame-uitingen op particulier terrein nader uitgewerkt in **sneltoetscriteria**.

Vergunningsaanvragen die voldoen aan deze sneltoetscriteria voor de beeldkwaliteit (en aan de andere twee algemene toetsingsgronden) kunnen in de regel in een verkorte termijn van maximaal 4 weken worden behandeld.

Het blijft zonder meer mogelijk om voor reclame-uitingen een aanvraag in te dienen die afwijkt van de sneltoetscriteria. In dat geval is voor de beoordeling echter maatwerk vereist en geldt de reguliere termijn van maximaal 8 weken. Dit is ook het geval wanneer voor een reclametype (nog) geen sneltoetscriteria zijn opgesteld of er sprake is van gerede twijfel aan de toepasbaarheid van de criteria.

Sneltoetscriteria veelvoorkomende Reclametypen
Met de sneltoetscriteria voor de meest voorkomende reclameobjecten bieden we duidelijkheid over de mogelijkheden die er zijn om deze reclames te plaatsen. De criteria zijn soms absoluut van aard en moeten worden gezien als een verzameling standaardoplossingen voor de meest voorkomende reclameobjecten, die in elk geval voldoen aan redelijke eisen van welstand.

In deze sectie zijn de welstandseisen nader uitgewerkt in sneltoetscriteria voor:
- Reclame op de gevel:
- Uithangborden
- Reclame tegen of onder een luifel
- Reclame op zonweringen
- Reclamevlaggen
- Vrijstaande reclameborden en -zuilen

Bij deze sneltoetscriteria is ook **onderscheid naar de verschillende gebiedstypen** gemaakt. De sneltoetscriteria geven dus voor elk van deze reclame-uitingen aan wat er binnen de verschillende gebiedstypen *in elk geval* is toegestaan voor wat betreft de toetsingsgrond *Beeldkwaliteit*.
Bij de sneltoetscriteria van een reclameobject is onderscheid gemaakt naar gebiedstype, maar voor een aantal gebieden zijn er **geen sneltoetscriteria** uitgewerkt:
- historische gebieden
- groengebieden
- de stedelijke knopen

Hetzelfde geldt voor monumenten, stadsbeeldobjecten en locaties in beschermde gebieden.

Vanwege de gevoeligheid van het (straat)beeld van historische gebieden en groengebieden is de beoordeling van reclames altijd maatwerk en zijn er geen sneltoetscriteria van toepassing. Ook in de stedelijke knopen wordt de vormgeving en inpassing van reclame aan de hand van de algemene criteria beoordeeld. In de

verschillende stedelijke knopen wordt een specifieke stedelijkheid nagestreefd. De toepasbaarheid van reclame verschilt per plek en is maatwerk.

Voor reclame op particuliere terreinen langs **snelwegen, stedelijke wegen, hoofdinvalswegen en de stadsring** gelden de regels van het betreffende gebiedstype (centrum, bedrijventerrein, woongebied, etc.). Indien deze sneltoetscriteria niet van toepassing zijn wordt de vormgeving en inpassing aan de hand van de algemene criteria beoordeeld.

A. Sneltoetscriteria voor gevelreclame

A0. Algemeen

- De reclame voegt zich in de architectuur van de gevel. Dat wil zeggen dat de vormgeving, grootte en positie van de reclame is afgestemd op de bouwstijl, indeling en maatvoering van de gevel. (Bijvoorbeeld in het midden van de gevel of boven de entree, of reclame met eenzelfde breedte als een raamopening.)
- Als er in het straatbeeld of de bestaande gevel sprake is van een standaard uitvoering, dan moet de reclame-uiting zich daar naar voegen.
- Reclame mag in beginsel niet op woonverdiepingen worden aangebracht. Reclame mag niet hoger worden aangebracht dan de scheiding van de onderliggende verdieping en de woonverdieping. Alleen als daar geen ruimte is, voor het aanbrengen van reclame, mag de reclame worden aangebracht tot aan de onderkant van de raamdorpels van de eerste verdieping.
- Knipperende, bewegende, reflecterende en lichtintensieve reclame is in woonstraten niet toegestaan.
- Per vestiging maximaal 2 gevels met reclame-uitingen. Een bedrijfsverzamelgebouw wordt binnen de sneltoets beschouwd als één vestiging.
- Maximaal 2 reclame-uitingen per gevel.

Reclames met een standaard uitvoering

Voorbeelden ‘goed afgestemde reclames’:

Grootte en positie aangepast aan indeling van de gevel

vormgeving past bij de bouwstijl

A1. Gevelvlak

Een gevelvlak is een niet door ramen of bijzonderheden onderbroken deel van de gevel. Op een gevelvlak hebben losse letters de voorkeur, zodat het materiaal van de gevel tussen de letters zichtbaar blijft.

- **Zie criteria onder A0.**

Centrum en winkelcentra

- Losse, open belettering en logo's:

aantal	Maximaal één reclame per 10 meter gevelbreedte
oppervlakte	Maximaal 2 m2
breedte	Maximaal 2/3 van de pandbreedte
hoogte	Maximaal 40 cm
dikte	Maximaal 15 cm

Bedrijventerreinen, werkgebieden en detailhandelszones

- Losse, open belettering en logo's:

aantal	Maximaal één reclame per 10 meter gevelbreedte
oppervlakte	Maximaal 2 m2
breedte	Maximaal 2/3 van de pandbreedte met een maximum van 4 meter
hoogte	Maximaal 60 cm
dikte	Maximaal 25 cm

- Reclamevlakken:

aantal	Maximaal één reclame per 10 meter gevelbreedte
oppervlakte	Maximaal 2 m2
breedte	Maximaal 2/3 van de pandbreedte met een maximum van 2 meter
hoogte	Maximaal 1,5 m
dikte	Maximaal 15 cm

Woonwijken

- Alleen bij ondernemingen (niet bij bedrijf aan huis; zie daarvoor onder A8. Naambord)
- Losse, open belettering en logo's:

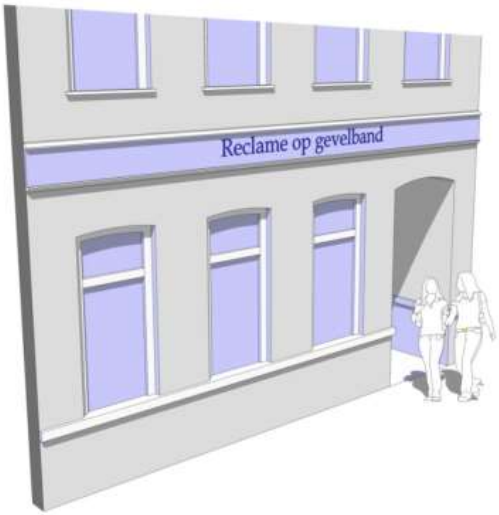
aantal	Maximaal één per vestiging
oppervlakte	Maximaal 1,2 m2
breedte	Maximaal 1/2 van de pandbreedte
hoogte	Maximaal 40 cm
dikte	Maximaal 15 cm

Overige gebieden

Voor andere gebieden zijn geen sneltoetscriteria geformuleerd.

A2. Gevelband

Een gevelband is een horizontale band (veelal in natuur- of kunststeen) aangebracht als bijzonder element in het ontwerp/compositie van de gevel.

- **Zie criteria onder A0.**
- Tegen de gevelband mogen alleen een losse beletteringen en logo's worden aangebracht, zodat de gevelband goed zichtbaar blijft.

Centrum en winkelcentra

aantal	Maximaal één reclame per 10 meter gevelbreedte
oppervlakte	Maximaal 2 m2
breedte	Maximaal 2/3 van de pandbreedte
hoogte	Maximaal 2/3 van de hoogte van de gevelband en niet hoger dan 30 cm
dikte	Maximaal 15 cm

Bedrijventerreinen, werkgebieden en detailhandelszones

aantal	Maximaal één reclame per 10 meter gevelbreedte
oppervlakte	Maximaal 2 m2
breedte	Maximaal 2/3 van de pandbreedte met een maximum van 4 meter
hoogte	Maximaal 2/3 van de hoogte van de gevelband en niet hoger dan 50 cm
dikte	Maximaal 25 cm

Woonwijken

- Alleen bij ondernemingen:

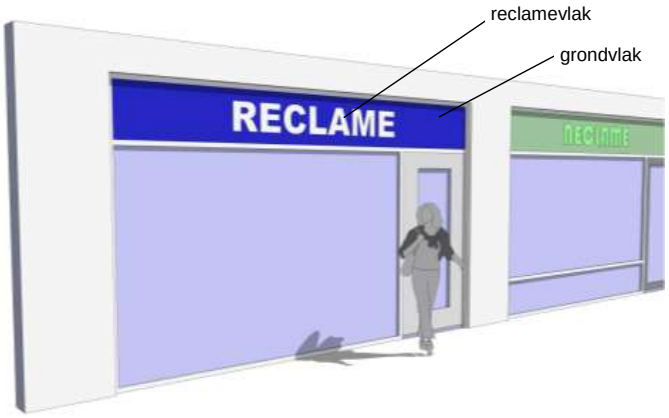
aantal	Maximaal één per vestiging
oppervlakte	Maximaal 1,2 m2
breedte	Maximaal 1/2 van de pandbreedte
hoogte	Maximaal 2/3 van de hoogte van de gevelband en niet hoger dan 20 cm
dikte	Maximaal 15 cm

Overige gebieden

- Voor andere gebieden zijn geen sneltoetscriteria geformuleerd.

A3. Pui of kader

Een kader is een verdiept gevelelement, specifiek bestemd voor reclames. Ook kan een langgerekt glasvlak als kader in de kozijnindeling van een pui opgenomen zijn.

- **Zie criteria onder A0.**
- In een kader mag een losse belettering, vlakke plaat of lichtbak worden aangebracht.

Centrum en winkelcentra

aantal	Maximaal één reclame per 10 meter gevelbreedte
oppervlakte	Maximaal 2 m2 (een effen grondvlak mag het gehele kader vullen)
breedte	Maximaal 2/3 van de breedte binnenzijde kader
hoogte	Maximaal 2/3 van de hoogte van de luifel en niet hoger dan 30 cm In hoogte gecentreerd geplaatst
dikte	De reclame mag niet voorbij het kozijn of de kaderrand steken

Bedrijventerreinen, werkgebieden en detailhandelszones

aantal	Maximaal één reclame per 10 meter gevelbreedte
oppervlakte	Maximaal 2 m2 (een effen grondvlak mag het gehele kader vullen)
breedte	Maximaal 2/3 van de breedte binnenzijde kader
hoogte	Maximaal 2/3 van de hoogte van de luifel en niet hoger dan 50 cm In hoogte gecentreerd geplaatst
dikte	De reclame mag niet voorbij het kozijn of de kaderrand steken

Woonwijken

- Alleen bij ondernemingen:

aantal	Maximaal één per vestiging
oppervlakte	Maximaal 1,2 m2
breedte	Maximaal 1/2 van de breedte binnenzijde kader
hoogte	Maximaal 2/3 van de hoogte van de luifel en niet hoger dan 20 cm In hoogte gecentreerd geplaatst
dikte	De reclame mag niet voorbij het kozijn of de kaderrand steken

Overige gebieden

Voor andere gebieden zijn geen sneltoetscriteria geformuleerd.

A4. Op glasvlakken

Een naamsaanduiding of logo op een glasvlak zorgt er voor dat de architectuur van de gevel minder onderbroken wordt. Bij historische panden met veel bijzondere details biedt dit vaak een zeer fraaie oplossing. Van belang is dat het glasvlak grotendeels open en transparant blijft.

Met permanente blinderende beplakking van ruiten wordt terughoudend omgegaan. Deze worden beoordeeld aan de hand van de Algemene Criteria Beeldkwaliteit voor Reclames (in bijlage 3).

- **Zie criteria onder A0.**
- Op glasvlakken als etalages mogen alleen open beletteringen of logo's toegepast worden.
- Dunne letters geen blokletters

Centrum en winkelcentra

aantal	Maximaal één per vestiging (tekst óf logo)
breedte	Tekst: maximaal 1/3 van de breedte van het glasvlak
	Logo's: maximaal 80 cm
hoogte	Tekst: maximaal 40 cm
	Logo's: maximaal 80 cm
dikte	Bij voorkeur in of achter het glasvlak; de reclame mag niet voorbij het kozijn steken

Bedrijventerreinen, werkgebieden en detailhandelszones

aantal	Maximaal één per vestiging (tekst óf logo)
breedte	Tekst: maximaal 1/3 van de breedte van het glasvlak
	Logo's:maximaal 1,5m
hoogte	Tekst: maximaal 60 cm
	Logo's: maximaal 1,5 cm
dikte	Bij voorkeur in of achter het glasvlak; de reclame mag niet voorbij het kozijn steken

Woonwijken

- Alleen bij ondernemingen:

aantal	Maximaal één per vestiging (tekst óf logo)
breedte	Tekst: maximaal 1/3 van de breedte van het glasvlak
	Logo's:maximaal 1m
hoogte	Tekst: maximaal 40 cm
	Logo's: maximaal 80 cm
dikte	Bij voorkeur in of achter het glasvlak; de reclame mag niet voorbij het kozijn steken

Overige gebieden

Voor andere gebieden zijn geen sneltoetscriteria geformuleerd.

A5. Uithangbord

Klanten zien uw winkel veel vaker van opzij dan frontaal. Het gebruik van een dubbelzijdige haakse lichtreclame is dus een effectieve manier om de aandacht te trekken.

- **Zie criteria onder A0.**
- Uithangborden hebben een dubbelzijdige uitvoering.

Centrum en winkelcentra

aantal	Maximaal twee per vestiging, maar maximaal één uithangbord per gevel
oppervlakte	Maximaal 0,5 m2
breedte	Maximaal 80 cm
hoogte	Maximaal 80 cm
dikte	Maximaal 15 cm
afstanden	Maximaal 10 cm tot de gevel
	Minimaal 2,30 m boven de straat
	Minimaal 50 cm tot naburig pand
	Bovenzijde lager of op dezelfde hoogte als de eerste verdiepingsvloer

Bedrijventerreinen, werkgebieden en detailhandelszones

aantal	Maximaal twee per vestiging, maar maximaal één uithangbord per gevel
oppervlakte	Maximaal 1 m2
breedte	Maximaal 80 cm
hoogte	Maximaal 1,25 m
dikte	Maximaal 15 cm
afstanden	Maximaal 10 cm tot de gevel
	Minimaal 2,30 m boven de straat
	Minimaal 50 cm tot naburig pand

Woonwijken

aantal	Maximaal een per vestiging
oppervlakte	Maximaal 0,4 m2
breedte	Maximaal 50 cm
hoogte	Maximaal 80 cm
dikte	Maximaal 15 cm
afstanden	Maximaal 10 cm tot de gevel
	Minimaal 2,30 m boven de straat
	Minimaal 50 cm tot naburig pand
	Bovenzijde lager of op dezelfde hoogte als de eerste verdiepingsvloer

Overige gebieden

Voor andere gebieden zijn geen sneltoetscriteria geformuleerd.

A6. Onder een luifel

Kleine borden aan de onderkant van een luifel zijn een effectief middel om reclame te voeren. Een kleine, en dus goedkope, dubbelzijdige haakse lichtbak kan meer effect hebben dan een grote, dure lichtbak tegen de gevel.

- **Zie criteria onder A0.**
- De reclame heeft een dubbelzijdige uitvoering.

Centrum en winkelcentra

aantal	Maximaal twee per vestiging, één per 10 strekkende meter
oppervlakte	Maximaal 0,15 m2
breedte	Maximaal 1 m
hoogte	Maximaal 15 cm
dikte	Maximaal 15 cm
afstanden	Maximaal 10 cm onder de luifel
	Minimaal 2,30 m boven de straat
	Minimaal 50 cm tot naburig pand

Bedrijventerreinen, werkgebieden en detailhandelszones

aantal	Maximaal drie per vestiging, één per 6 strekkende meter
oppervlakte	Maximaal 0,15 m2
breedte	Maximaal 1 m
hoogte	Maximaal 15 cm
dikte	Maximaal 15 cm
afstanden	Maximaal 10 cm onder de luifel
	Minimaal 2,30 m boven de straat
	Minimaal 50 cm tot naburig pand

Woonwijken

- alleen bij ondernemingen:

aantal	Maximaal twee per vestiging, één per 10 strekkende meter
oppervlakte	Maximaal 0,15 m2
breedte	Maximaal 1 m
hoogte	Maximaal 15 cm
dikte	Maximaal 15 cm
afstanden	Maximaal 10 cm onder de luifel
	Minimaal 2,30 m boven de straat
	Minimaal 50 cm tot naburig pand

Overige gebieden

Voor andere gebieden zijn geen sneltoetscriteria geformuleerd.

A7. Tegen de luifelrand

Tegen een luifelrand mag een dunne losse belettering, vlakke plaat of folie worden geplaatst. Als de luifel een te dunne rand heeft om uw naam goed zichtbaar te plaatsen, wordt u geadviseerd uw reclame op de gevel of onder de luifel te plaatsen.

- **Zie criteria onder A0.**

Centrum en winkelcentra

aantal	Maximaal twee per vestiging, één per 10 strekkende meter
oppervlakte	Maximaal 2 m2
breedte	Maximaal 1/3 van de breedte van de luifel
hoogte	Maximaal 2/3 van de hoogte van de luifel en niet hoger dan 30 cm
dikte	Maximaal 5 cm

Bedrijventerreinen, werkgebieden en detailhandelszones

aantal	Maximaal drie per vestiging, één per 10 strekkende meter
oppervlakte	Maximaal 2 m2
breedte	Maximaal 1/3 van de breedte van de luifel
hoogte	Maximaal 2/3 van de hoogte van de luifel en niet hoger dan 50 cm
dikte	Maximaal 5 cm

Woonwijken

- alleen bij ondernemingen

aantal	Maximaal een per vestiging, één per 10 strekkende meter
oppervlakte	Maximaal 0,8 m2
breedte	Maximaal 1/3 van de breedte van de luifel en niet breder dan 2 m
hoogte	Maximaal 1/2 van de hoogte van de luifel en niet hoger dan 20 cm
dikte	Maximaal 5 cm

Overige gebieden

Voor andere gebieden zijn geen sneltoetscriteria geformuleerd.

A8. Naambord

Ondernemers met vrije beroepen (zoals een huisarts, notaris, accountant of advocaat) geven veelal de voorkeur aan een vlakke plaat van beperkte afmetingen bij de voordeur.

- **Zie criteria onder A0.**

Centrum en winkelcentra

aantal	Maximaal een per vestiging
oppervlakte	Maximaal 0,64 m2
breedte	Maximaal 80 cm
hoogte	Maximaal 1 m
dikte	Maximaal 5 cm

Bedrijventerreinen, werkgebieden en detailhandelszones

aantal	Maximaal een per vestiging
oppervlakte	Maximaal 0,64 m2
breedte	Maximaal 80 cm
hoogte	Maximaal 1 m
dikte	Maximaal 5 cm

Woonwijken

- bij bedrijf-aan-huis, vrije beroepen of ondernemingen

aantal	Maximaal een
oppervlakte	Maximaal 0,25 m2
breedte	Maximaal 50 cm
hoogte	Maximaal 50 cm
dikte	Maximaal 5 cm

Overige gebieden

Voor andere gebieden zijn geen sneltoetscriteria geformuleerd.

A9. Zonweringen

Onder zonweringen worden hier uitvalschermen en markiezen en parasols verstaan.

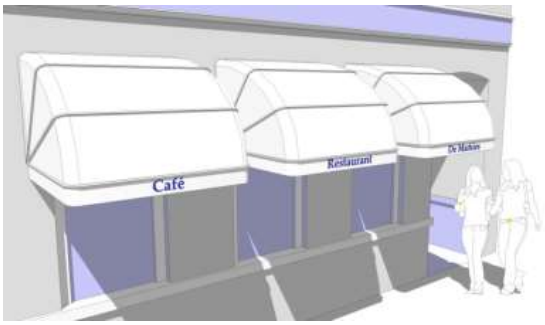

- **Zie criteria onder A0.**

- Alleen in het centrum en in winkelcentra. Daarbuiten alleen bij horecabedrijven.
- Overige situaties: Geen sneltoetscriteria.

Zonweringen en markiezen

- Bedrijfsnamen en/of bedrijfslogo's zijn toegestaan op het doek óf op de volanten (de flappen, aan de onderranden van de zonwering).
- Maximaal 1 opdruk per zonwering/markies; herhaling van teksten is niet toegestaan.
- Bij reclame op het doek van markiezen: passend in het onderste segment van de markies.
- Tegen de zijkanten van markiezen zijn geen reclames toegestaan.
- De reclameopdruk laat 80% van het oorspronkelijke doek zichtbaar (per scherm / segment).

Parasols

- (Bedrijfs)logo's zijn toegestaan op de volanten (de flappen, aan de onderranden van de zonwering).
- Maximaal op de helft van het aantal segmenten van de parasol is een opdruk toegestaan.
- De reclameopdruk laat 80% van het oorspronkelijke doek zichtbaar (per segment).

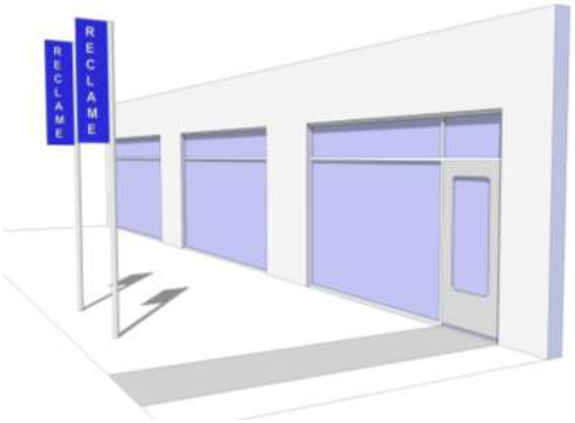
Reclame opsegment

reclame op volant

B. Sneltoetscriteria voor reclamevlaggen

Reclamevlaggen komen zowel voor in de vorm van vlaggen en banieren aan gevels als vlaggen aan vrijstaande masten.

- Vlaggen en banieren aan gevels: Deze worden alleen bij uitzondering toegestaan en alleen indien de aard van het gebouw en de omgeving dit toelaat. Hiervoor zijn geen sneltoetscriteria geformuleerd.
- Vlaggenmasten: Binnen de sneltoets is een combinatie van vlaggenmasten en reclamezuilen op een perceel niet toegestaan (beoordeling is maatwerk per locatie).Verder gelden de volgende gebiedsgerichte criteria.

Snelwegen

aantal	Per 10 m perceelbreedte één mast, met een maximum van 6 masten
plaatsing	Gegroepeerd op markante plekken of evenredig verspreid

Hoofdinvalswegen en stadsring

aantal	Per 10 m perceelbreedte één mast, met een maximum van 6 masten
plaatsing	Gegroepeerd op markante plekken (zoals hoeken en entrees) en rekening houdend met omliggende woningen

Stedelijke wegen

aantal	Per 10 m perceelbreedte één mast, met een maximum van 3 masten
plaatsing	Gegroepeerd op markante plekken (zoals hoeken en entrees) en rekening houdend met omliggende woningen

Centrum en winkelcentra

In het centrum wordt zeer terughoudend omgegaan met vlaggen.
Bij winkelcentra in woongebieden zijn vlaggenmasten ter aanduiding van het winkelcentrum beperkt toegestaan; aantal en plaatsing afhankelijk van situatie.Er zijn daarom geen sneltoetscriteria geformuleerd.

Bedrijventerreinen, werkgebieden en detailhandelszones

aantal	Per 10 m perceelbreedte één mast, met een maximum van 6 masten
plaatsing	Gegroepeerd op markante plekken (zoals hoeken en entrees) en rekening houdend met omliggende woningen

Woonwijken

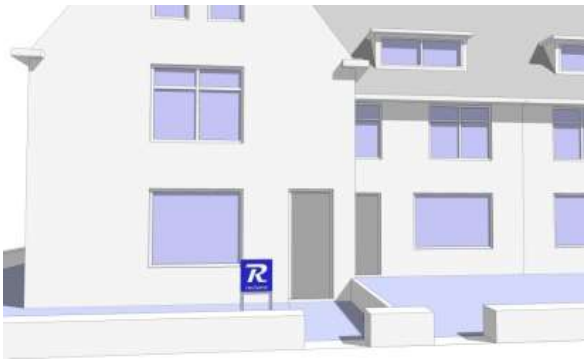
Bij woningen en woningen met bedrijf-aan-huis zijn geen vlaggen met reclame toegestaan.
In woongebieden wordt zeer terughoudend omgegaan met vlaggen(masten) ter aanduiding van ondernemingen; aantal en plaatsing afhankelijk van situatie.Er zijn daarom geen sneltoetscriteria geformuleerd.

Overige gebieden

Voor andere gebieden zijn geen sneltoetscriteria geformuleerd.

C. Sneltoetscriteria voor reclamezuilen / reclameborden

- De reclamezuil is uitsluitend bedoeld voor het eigen bedrijf en niet voor commerciële verhuur aan derden.
- Bij woningen en woningen met bedrijf-aan-huis zijn geen reclamezuilen toegestaan.
- Binnen de sneltoets is een combinatie van vlaggenmasten en reclamezuilen niet toegestaan (beoordeling is maatwerk per locatie).

Snelwegen

aantal	1 per perceelzijde grenzend aan de (snel)weg
grootte	Maximaal 4 m2, 4 m hoog en 1 m breed
plaatsing	Minimaal 1 m uit perceelsgrens

Hoofdinvalswegen en stadsring

aantal	1 per perceelzijde grenzend aan de openbare weg
grootte	Maximaal 3 m2, 3 m hoog en 1 m breed
plaatsing	Minimaal 1 m uit perceelsgrens

Stedelijke wegen

aantal	1 per perceel
grootte	Maximaal 2,5 m2, 3 m hoog en 0,8 m breed
plaatsing	Minimaal 1 m uit perceelsgrens

Centrum en winkelcentra

In het centrum en bij winkelcentra wordt zeer terughoudend omgegaan met reclamezuilen.
Er zijn daarom geen sneltoetscriteria geformuleerd.

Bedrijventerreinen, werkgebieden en detailhandelszones

aantal	1 per perceelzijde grenzend aan de openbare weg
grootte	Maximaal 5 m2, 4 m hoog en 1,2 m breed
plaatsing	Minimaal 1 m uit perceelsgrens

Woonwijken

- Bij woningen en woningen met bedrijf-aan-huis zijn reclameborden toegestaan met daarop een naam- en/of beroepsaanduiding en één beeldmerk of logo:

aantal	1 per perceel
grootte	Reclamevlak: maximaal 0.36 m². Constructie: maximaal 1.10 meter hoog, 0.60 meter breed en 0.20 meter dik.
plaatsing	Geplaatst in de voortuin op minimaal 1 m uit perceelsgrenzen

- Bij overige functies geldt maatwerk. Er zijn daarom geen sneltoetscriteria geformuleerd.

Overige gebieden

Voor andere gebieden zijn geen sneltoetscriteria geformuleerd.

Wijze van meten…

Bij losse open letters en logo's wordt de maatvoering en oppervlakte bepaald door er ee rechthoekig kader omheen te trekken:

(Het grijze vlak is de oppervlakte)

1.3 Tijdelijke Reclame-uitingen

Voorbeelden
Bij tijdelijke reclame op particulier terrein valt o.a. te denken aan spandoeken, geschilderde teksten, plakfolie met afbeeldingen, logo's of illustraties. Ook grotere constructies mits die korter dan 31 dagen per kalenderjaar op het particuliere perceel aanwezig zijn, vallen onder deze categorie.

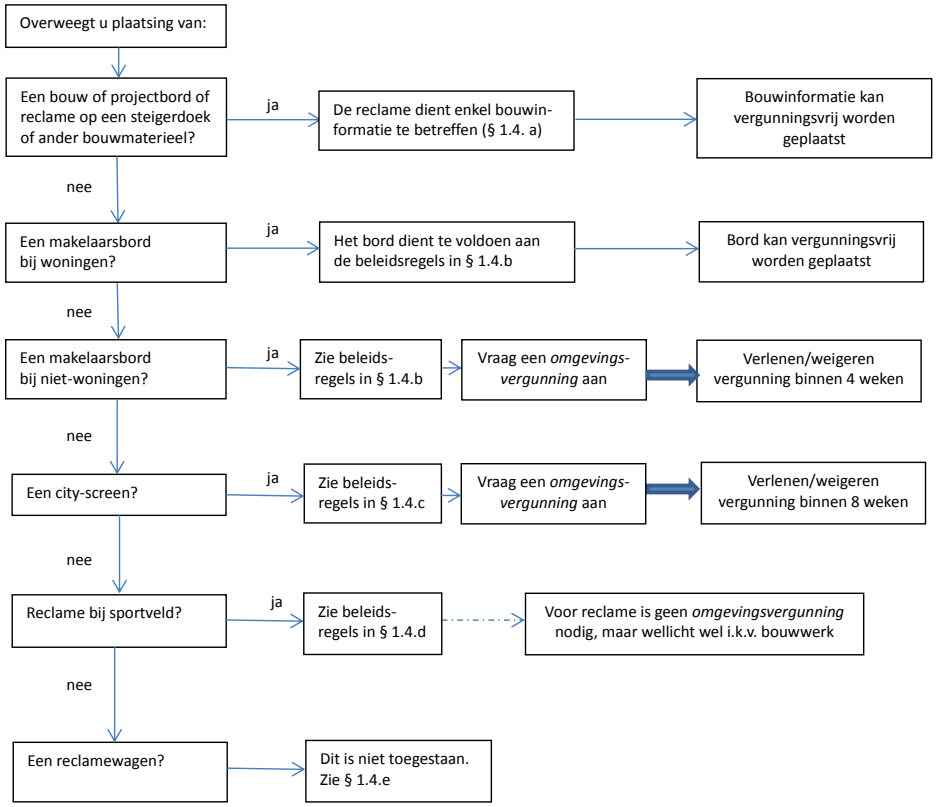
Procedure
Omdat de aanwezigheid van dergelijke reclame-uitingen van korte duur is (maximaal 31 dagen per kalenderjaar; aaneengesloten dan wel cumulatief), is het effect op de beeldkwaliteit meestal ook maar beperkt. Voor deze categorie reclame-uitingen zijn dan ook geen sneltoetscriteria uitgewerkt. In het kader van de procedure kan daarom eenvoudigweg worden volstaan met een melding.
De inhoudelijke beoordeling van de melding vindt plaats op grond van de algemene toetsingsgronden (zie Deel 0). Bij deze toetsing wordt meegewogen dat de reclame slechts tijdelijk aanwezig zal. Met name wordt beoordeeld of de reclame het gevelbeeld en/of straatbeeld niet negatief beïnvloedt.
In geval deze beoordeling in orde is, ontvangt de indiener van de melding verder geen bericht. Als deze niet in orde is, wordt de indiener nader geïnformeerd binnen 14 dagen na indiening van de melding.

1.4 Reclamebeleid t.a.v. specifieke situaties

Voor onderstaand viertal specifieke reclame-uitingen op particulier terrein zijn de beleidsregels voor reclame heel gericht uitgewerkt. Dit schept helderheid wat er aan reclame-uitingen in deze situaties is toegestaan.

stroomschema:

A. Bouw- en projectborden, steigerdoeken en overig bouwmaterieel

Op bouw- en projectborden staat vaak de naam van de opdrachtgever en van de personen en bedrijven die bij de realisatie van het project zijn betrokken. Op een hijskraan staat vaak de naam of het logo van het bedrijf dat eigenaar is van die hijskraan. Ook komt het soms voor dat steigerdoeken bouwinformatie bevatten.

Het Besluit omgevingsrecht (artikel 2, onderdeel 20 van Bijlage II Bor) bepaalt dat een aantal hulpconstructies die gebruikt worden bij in uitvoering zijnde werken, vergunningsvrij zijn. Denk hierbij aan bouwketen, bouwborden, steigers, hijskranen, heistellingen e.d.

Omdat deze bouwgerelateerde informatie onderdeel is van die (vergunningsvrije) hulpconstructie is (ook) voor die informatie geen vergunning voor reclame vereist. Er worden hier dan ook geen nadere regels aan gesteld. Wel is de excessenregeling van toepassing.
Informatie die géén relatie heeft met het in uitvoering zijnde werk (i.e. niet-bouwgerelateerd), is niet toegestaan.

(NB voor het plaatsen van bouwborden e.d. in de openbare ruimte zie Deel 2).

Voorbeeld toegestane situatie

voorbeeld niet toegestane situatie

B. Makelaarsborden

Makelaars maken gebruik van borden om de beschikbaarheid van woningen en bedrijfspanden voor verkoop of verhuur kenbaar te maken. Wat geldt voor makelaars geldt ook voor de eigenaar zelf die zijn pand wil verkopen of verhuren.

Woningen

- één aanduiding op de gevel (haaks of in raamvlak): hoogte ≤ 0,6m, breedte ≤ 0,6m en/of;
- één bord in de voortuin op zelfstandige constructie: max 1m2, hoogte ≤ 2,0m (gemeten vanaf de grond), breedte ≤ 1,0m, dikte ≤ 0,15m;
- afstand tot naburig pand en/of perceel > 1,0 m.

Deze makelaarsborden bij woningen kunnen vergunningsvrij worden geplaatst.

Niet-woningen

Wanneer de borden goed zijn ingepast in de indeling van de gevel is bij kantoren, bedrijven en dergelijke functies meer mogelijk. De grootte van een makelaarsbord aan een gevel wordt daarom niet op voorhand voorgeschreven.

- De maatvoering en de positie van het bord zijn afgestemd op de indeling van de gevel.
- Bij borden op het terrein geldt dat de breedte ten hoogste 1/3 van de perceelbreedte is met een maximum van 3 m. De hoogte van het bord (exclusief draagconstructie) bedraagt maximaal 2m. De hoogte inclusief de draagconstructie mag niet meer bedragen dan 3 meter (gemeten vanaf de grond).

Bij monumenten en in de beschermde stadsgezichten en stadsbeelden is het van belang dat het zicht op de gevel niet teveel afgeschermd wordt door een bord in het voor- of zij-erf. Hier gelden dan ook strakkere richtlijnen.

- Een makelaarsbord aan een gevel is mogelijk indien de monumentale waarden of waardevolle karakteristieken van het pand of het straatbeeld niet worden aangetast. Borden aan gevels worden beoordeeld aan de hand van de algemene criteria.

Voor makelaarsborden bij niet-woningen dient altijd een *omgevingsvergunning* te worden aangevraagd.

C. City-screens

City-screens zijn grote digitale schermen waar bewegende beelden in de vorm van reclame en publieksinformatie op worden getoond.

Het beleid biedt ruimte voor de realisatie van city-screens in het centrum en bij stedelijke knooppunten (bv centraal station). Daarmee wordt specifiek voor city-screens een uitzondering gemaakt op het uitgangspunt dat gevelreclame betrekking moet hebben op de (bedrijfs)activiteiten die in het betreffende pand plaatshebben.

Er dient te allen tijde een *omgevingsvergunning* te worden aangevraagd.

Voor de uitingen op deze city-screens zal nog een nadere verdeelsleutel worden ontwikkeld over de thema's commerciële reclame, stadspromotie en evenementen. Omdat city-screens een nadelig effect hebben op de gemeentelijke reclame-inkomsten zal een nader te bepalen financiële vergoeding worden ingesteld in de vorm van een reclamebelasting of een precario-regeling.

D. Sportvelden

Bij sportterreinen wordt onderscheid gemaakt in naar binnen gerichte reclame (zoals de borden om de velden) en naar buiten gerichte reclame.

Bij sportterreinen zijn de volgende mogelijkheden tot reclame:

- Naamaanduidingen van het sportterrein en/of sportclubs zijn toegestaan; bij voorkeur nabij de entrees van het sportterrein en/of op de clubgebouwen.
- Naar binnen gerichte commerciële reclame op het sportterrein (inclusief clubgebouwen) is toegestaan.

- De grootte en positie van naar buiten gerichte reclame-uitingen is maatwerk en wordt per sportcomplex in overleg met de gemeente (telefoon 024 – 329 3381) bepaald. Daarbij gelden de volgende voorwaarden:
  - De reclame-uitingen zijn geconcentreerd op één plek aan één zijde van het sportcomplex.
  - de reclame-uitingen zijn niet gericht naar of zichtbaar vanuit direct omliggende woningen of vanuit een aanliggend groengebied.
  - de reclame heeft een zelfstandige constructie of is geïntegreerd in het hekwerk (geen losse spandoeken op hekwerken).
  - De reclameconstructie is vervaardigd uit duurzame materialen en goed onderhouden.

- Voor bestaande afwijkende situaties geldt een overgangstermijn van een jaar.

Mits aan deze voorwaarden wordt voldaan, is voldaan aan de welstandscriteria vanuit het reclamebeleid. Dit laat echter onverlet dat er mogelijk een *omgevingsvergunning (voor bouwen)* aangevraagd dient te worden indien het zich bij de reclame-uiting handelt om een bouwwerk.

E. Reclamewagens

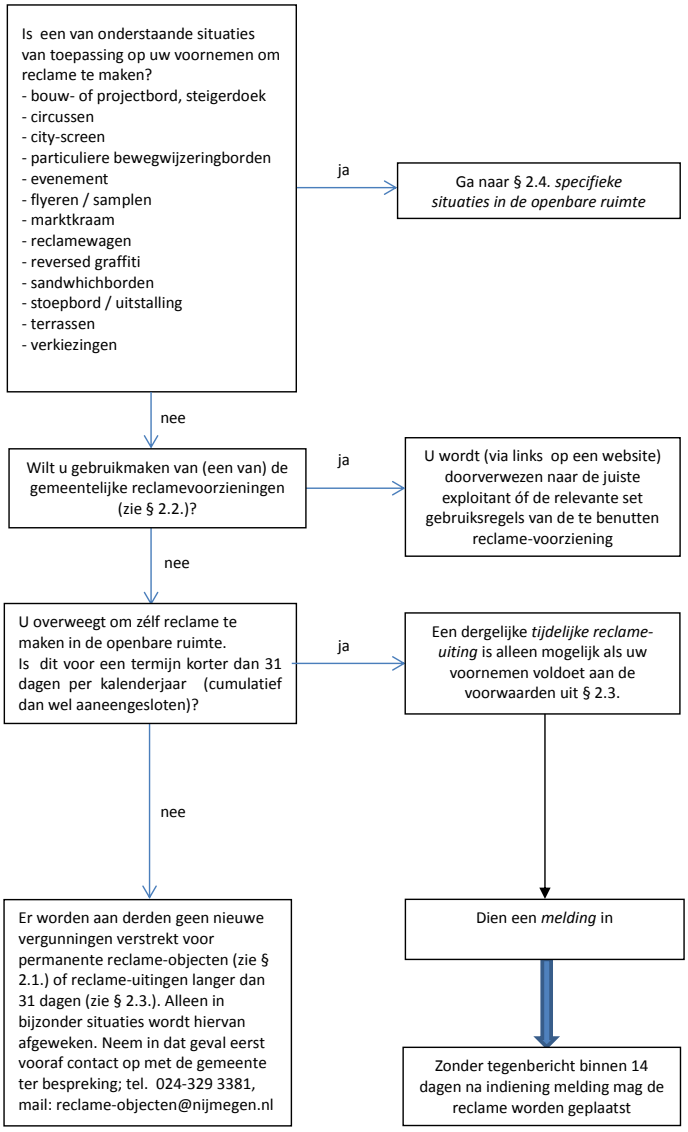
Het parkeren van voertuigen (trailers, bussen, aanhangwagens e.d.) bedoeld als object om reclame mee te maken is niet toegestaan met uitzondering van eigen bedrijfswagens of wagens waarbij reclame maken niet het primaire doel is.

Deel 2 Reclame in de openbare ruimte

Stroomschema Reclame in de Openbare Ruimte

2.1 Inleiding

In dit deel zijn het beleid en de procedures voor reclame-uitingen in de openbare ruimte nader uitgewerkt.

Voor de zender
Dit deel is primair geschreven voor ondernemers, instellingen en particulieren die reclame willen maken (de 'zenders'). In dit deel wordt aangegeven:

- welke reclamemogelijkheden er zijn in de openbare ruimte,
- aan welke eisen een en ander dient te voldoen
- welke (vergunnings)procedure eventueel gevolgd moet worden.

Omdat dit deel met name is bedoeld als een praktische wegwijzer voor zenders, is gedetailleerde (achtergrond)-informatie zoveel mogelijk ondergebracht in bijlagen. Waar relevant wordt hiernaar verwezen.

Wat mag er allemaal?
De gemeente heeft zich ten doel gesteld de stad schoon, heel, veilig en fraai te houden. Voor het reclamebeleid betekent dit dat de gemeente zenders faciliteert door een ruim en divers palet aan reclamevoorzieningen ter beschikking te stellen, maar terughoudend is met het toestaan van reclame-uitingen door derden in de openbare ruimte; met name waar het permanente voorzieningen betreft. In dit deel zijn de mogelijkheden verder beschreven.

Hoe werkt het nu?
Wat betreft de mogelijkheden voor reclame in de openbare ruimte maken we een onderscheid in:
- permanente reclame-uitingen[3]
- tijdelijke reclame-uitingen en
- reclame-uitingen in een aantal specifieke situaties waarvoor nadere beleidsregels zijn geformuleerd.

Een zender van een boodschap dient te bepalen tot welke categorie zijn voornemen voor een reclame-uiting behoort. Het **stroomschema** op de linker pagina is hierbij behulpzaam en leidt naar de relevante informatie.

Procedures
Voor het gebruik van een permanente gemeentelijke reclame-voorziening is geen vergunning noodzakelijk. Alleen wanneer u als zender een eigen reclame-uiting buiten deze gemeentelijke voorzieningen wilt realiseren, is in de regel een vergunning nodig. Afhankelijk van de situatie kan daarbij soms worden volstaan met een melding of kan de reclame-uiting zelfs vergunningsvrij worden gerealiseerd, mits wordt voldaan aan een aantal standaardeisen.

Website
Na vaststelling van deze uitwerkingsnota wordt aan de hand van het stroomschema een **website** ontwikkeld die een zender snel wegwijs maakt in de reclamemogelijkheden in de openbare ruimte en de voorschriften die daar eventueel aan zijn verbonden.
In geval een vergunning (of melding) noodzakelijk is, zal het stroomschema ook ertoe leiden dat een zender uitkomt op het juiste formulier om een aanvraag in te dienen dan wel om een melding te doen.

[3] We spreken van "permanente" reclame als deze langer dan 31 dagen per kalenderjaar (aaneengesloten dan wel cumulatief) in de openbare ruimte aanwezig is of zal zijn.

2.2 Permanente Reclame-uitingen

Reclamebeleid
De gemeente wil de voorzieningen in de openbare ruimte voor reclame beperken tot de eigen gemeentelijke voorzieningen. De gemeentelijke voorzieningen staan ter beschikking aan elke zender die een boodschap bekend wil maken onder een breed publiek.
Een uitbreiding van de gemeentelijke reclamevoorzieningen is mogelijk wanneer daar voldoende draagvlak voor is in de maatschappij en deze uitbreiding in lijn met de algemene toetsingsgronden (zie §0.3) kan worden gerealiseerd. Zo onderzoeken we de optie om op termijn één grote reclamemast langs een snelweg te realiseren.

Naast de gemeentelijke reclamevoorzieningen is nog een beperkt aantal andere permanente reclameobjecten in de openbare ruimte aanwezig, waarvoor in het verleden vergunningen aan derden zijn verstrekt. Naar de toekomst toe zullen er echter geen nieuwe vergunningen aan derden hiervoor worden verstrekt. Alleen in bijzondere gevallen wordt hier een uitzondering op gemaakt. Indien u toch overweegt om een eigen voorziening met of voor reclame te realiseren in de openbare ruimte, neem dan contact op met de gemeente om de mogelijkheden te bespreken (mail: reclame-objecten@nijmegen.nl; tel.nr. 024-329 3381)

Gemeentelijke voorzieningen voor reclame
In Nijmegen is een breed aanbod aan permanente gemeentelijke reclamevoorzieningen beschikbaar. Het huidige bestand aan gemeentelijke voorzieningen is als volgt:

A. Billboards
B. Mupi's
C. Abri's
D. Evenementenborden
E. Lichtmastreclame
F. Kiosken
G. Sanisettes
H. Reclame bij rotondes
I. Vlaggen en banieren
J. Spandoeken
K. Klad en plakplaatsen
L. Plattegrondkasten
M. Infostopzuilen
N. Welkomstborden
O. NEC-borden

Toelichting per voorziening
- De gemeentelijke reclame-voorzieningen A t/m H zijn onder beheer gebracht van reclame-exploitanten. Adverteerders kunnen bij deze exploitanten advertentieruimte huren of gebruik maken van de gratis voorzieningen. Bij een aantal van deze voorzieningen gelden gereduceerde tarieven voor ideële reclame.
- Op een aantal rotondes (H) kunnen borden worden geplaatst met (bij voorkeur lokale) bedrijfsnamen.
- Vlaggen en banieren (I) zijn alleen toegestaan op 11 daartoe aangewezen en ingerichte plekken. Deze voorzieningen zijn te huren via het ACBN voor stadspromotie en om bekendheid te geven aan evenementen. De masten kunnen niet worden gebruikt voor reclame van (individuele) bedrijven.
- Spandoeken (J) kunnen gratis worden opgehangen op de 10 door de gemeente aangewezen locaties in de daar aanwezige spandoek-voorziening. De opdruk op de spandoeken mag niet commercieel zijn.
- Klad- en plakplaatsen (K) zijn bedoeld om gratis ruimte te bieden voor vrije meningsuiting. Hiertoe zijn 22 locaties ingericht verspreid over de stad. Deze plaatsen zijn niet bedoeld voor commerciële reclame.
- De aparte plattegrondkasten, de infostopzuilen, de verouderde welkomstborden en de NEC-borden (L t/m O) zullen worden vervangen door één digitaal welkomstbord nabij een stadsentree. Deze nieuwe borden dienen om bezoekers te informeren over actuele commerciële en niet-commerciële evenementen in Nijmegen. Waar wenselijk kunnen extra stadsplattegronden in bestaande reclamevoorzieningen (zoals de achterzijde van vitrines) worden geplaatst.

Via de in te richten **website** worden zenders bij elke voorziening doorverwezen naar de desbetreffende exploitant en/of relevante gebruiksvoorwaarden. Een visuele impressie van deze voorzieningen vindt u terug in bijlage 1. Voor meer informatie over deze voorzieningen kunt u terecht in Deel 3.

2.3 Tijdelijke reclame-uitingen in de openbare ruimte

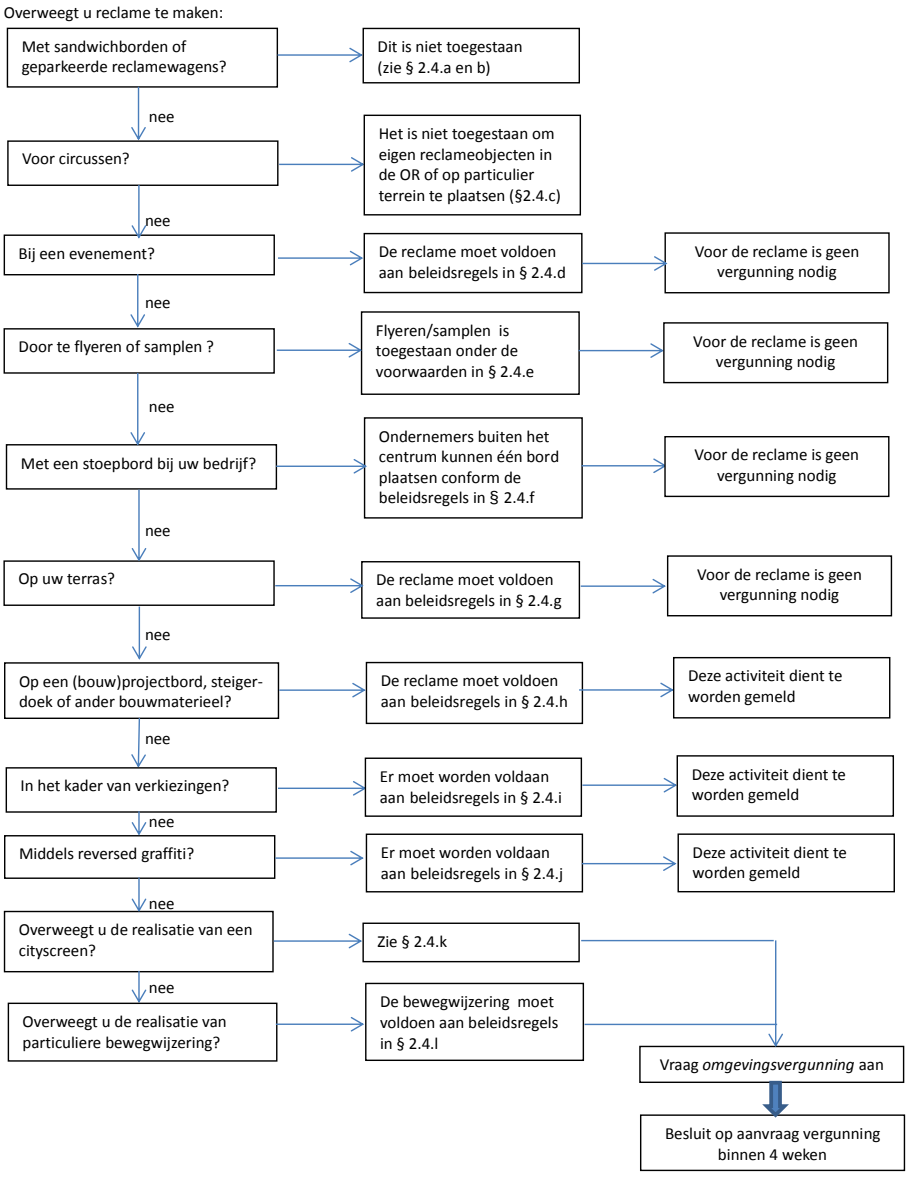
Mogelijkheden en voorwaarden
Buiten de gemeentelijke voorzieningen (zie §2.2) en een aantal specifieke situaties (beschreven in §2.4) gaat de gemeente terughoudend om met de mogelijkheden voor reclame in de openbare ruimte. Onder de volgende voorwaarden willen we echter ook ruimte bieden om tijdelijke reclame-uitingen in de openbare ruimte mogelijk te maken:

- De aanvrager van de reclameboodschap is een in Nijmegen gevestigde organisatie of persoon.
- De reclame-uiting kan redelijkerwijs niet op eigen particulier terrein worden gerealiseerd;
- Er dient een goede motivatie te zijn waarom voor de beoogde reclame-uiting niet (alleen) de gemeentelijke reclamevoorzieningen gebruikt kunnen worden.
- De reclame-uiting dient te voldoen aan de algemene toetsingsgronden (zie §0.3.).
- De uiting is niet langer dan strikt noodzakelijk en met een maximum van 31 dagen per kalenderjaar (aaneengesloten dan wel cumulatief) aanwezig in de openbare ruimte; aanvragen voor reclame-uitingen in de openbare ruimte met een duur langer dan deze 31 dagen per kalenderjaar worden beschouwd als zijnde een “permanente” reclame-uiting in de openbare ruimte en worden in de regel niet toegestaan.
- Aanvragen dienen betrekking te hebben op uitingen van algemeen maatschappelijk belang dan wel een breder stadsbelang (i.c. citymarketing) te hebben. Bij deze uitingen mag maximaal 20% van het reclame-oppervlak zijn bestemd ter vermelding van (commerciële) sponsoren.
- Aanvragen voor commerciële reclame worden alleen dan toegestaan, indien:
    - de aanleiding een bijzondere gebeurtenis betreft (bijvoorbeeld een opening of jubileum) of
    - het om een kleinschalige seizoensgebonden activiteit gaat (bijvoorbeeld de plaatsing van een reclamebord nabij de verkoopplek van kerstbomen).

Procedure
In bijzondere gevallen kan gemotiveerd van deze voorwaarden worden afgeweken. In dat geval dient altijd een vergunning te worden aangevraagd. Ook wanneer de beoogde reclame-uiting wordt geplaatst in een gebied dat als “beelddrager” geldt voor de stad dient te allen tijde een vergunning te worden aangevraagd.
In alle overige situaties kan worden volstaan met een melding (via de website) als aan bovenstaande voorwaarden wordt voldaan. Als de gemeente geen bezwaar heeft (of binnen 14 dagen niet reageert op de melding) kan de melder de reclame aanbrengen. In alle andere gevallen wordt de melder nader geïnformeerd.

Stroomschema specifieke situaties in de openbare ruimte

2.4 Reclamebeleid t.a.v. specifieke situaties in de openbare ruimte

Naast de door de gemeente gefaciliteerde voorzieningen bestaan er nog een aantal specifieke situaties in Nijmegen waarbij reclame in de openbare ruimte mogelijk is. Voor elk van deze mogelijkheden zijn hieronder op basis van de toetsingsgronden uitgewerkt wat er aan reclame-uitingen mogelijk is onder welke condities. Tevens is aangegeven welke (vergunnings)procedure van toepassing is.

A. Reclamewagens

Het parkeren van voertuigen (vrachtauto's, trailers, bussen, aanhangwagens e.d.) bedoeld als object om reclame mee te maken is niet toegestaan met uitzondering van eigen bedrijfswagens of wagens waarbij reclame niet het primaire doel is.

B. Sandwichborden

Het gebruik van sandwichborden is niet toegestaan.

C. Circussen

Het gebruik van sandwichborden en borden in de openbare ruimte dan wel op particuliere terreinen is niet toegestaan. Een circus dient aankondigingen over voorstellingen op dezelfde wijze als andere (commerciële) evenementen bekend te maken. Dat zou bijvoorbeeld kunnen via de evenementenborden.

D. Evenementen

Reclame voor evenementen is mogelijk via de gemeentelijke reclamevoorzieningen zoals de evenementen-borden. Reclame bij de evenementen zelf is toegestaan maar dient beperkt te blijven tot het evenementen-terrein. Reclame-uitingen dienen zoveel mogelijk naar binnen gericht te zijn. Mits hieraan is voldaan is er geen aparte vergunning voor reclame nodig. We maken een uitzondering voor de Vierdaagse van Nijmegen. In de samenwerkingsovereenkomst met de stichting Vierdaagsefeesten en het convenant met de stichting DE4DAAGSE en defensie werken we deze uitzonderingspositie verder uit.
Ook voor andere grote evenementen met een landelijke uitstraling en belangrijk voor de stad (citymarketing) zullen de mogelijkheden voor reclame steeds op maat worden beoordeeld. Daarbij kan mogelijk worden afgeweken van de algemene beleidsregels in deze uitwerkingsnota (hardheidsclausule).
De bestaande contracten dienen daarbij echter steeds te worden gerespecteerd en gehandhaafd.

E. Flyeren, samplen

Tijdens de Vierdaagsefeesten, de Vierdaagsemarsen, de Marikenloop, de Stevensloop, de Zevenheuvelenloop en Zevenheuvelennacht is flyeren en samplen alleen toegestaan als dit gebeurt met toestemming van de organisator van het evenement.(zie bijlage 5, IV Overige reclames in de openbare ruimte)
Buiten deze evenementen is flyeren en samplen toegestaan en ook verder niet aan regels onderworpen. Ook het dragen van borden of kleding met reclame door personen valt hieronder. Wel zien we er op toe dat flyeren en samplen niet tot vervuiling van de openbare ruimte leidt.

F. Uitstallingen

In de APV zijn nadere regels geformuleerd voor het hebben van een uitstalling. Ten aanzien van reclame is daarin als nadere regel opgenomen, dat reclameborden en -objecten niet zijn toegestaan. Productaanduidingen op uitstallingen, al dan niet met vermelding van prijzen, worden beschouwd als reclame en zijn daarom niet toegestaan.
Dit uitstallingenbeleid in de APV wordt zodanig aangepast dat ondernemers buiten het centrum en de stedelijke knopen zonder vergunning één stoepbord kunnen plaatsen tijdens openingstijden. Dit bord dient max. 5 m vanaf de perceelgrens van het bedrijf te worden geplaatst en dient te voldoen aan onderstaande voorwaarden:

- Het betreft losstaande, niet-verlichte dubbelzijdige borden en soortgelijke objecten met een zelfstandige constructie.
- Het stoepbord is alleen bedoeld voor (reclame van) het plaatselijke bedrijf
- Maximaal 1 stoepbord per winkel/bedrijf.
- Maximaal formaat; hoogte 1.2m (uitgeklapt), breedte 0,8m
- Geen felle of fluorescerende kleuren.

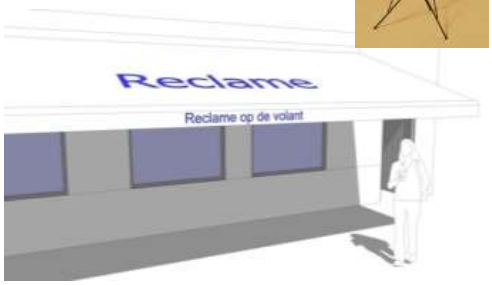
G. Terrassen

Reclame is toegestaan op parasols, zonweringen en terrasschotten voor zover deze bestaat uit een bedrijfsnaam en/ of (bedrijfs)logo. Andere vormen van reclame, zoals productafbeeldingen en/of het plaatsen van reclameborden of andere objecten met reclame zijn niet toegestaan. Wel mag een ondernemer een informatiezuiltje (maximale hoogte 1,5 m) binnen de grenzen van het terras plaatsen met daarop de openingstijden, een menukaart of prijslijst e.d..

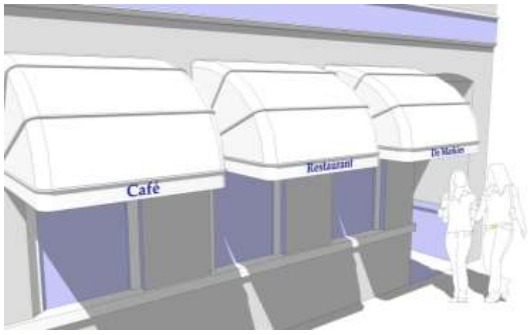
Hieronder zijn nadere uitvoeringseisen opgenomen voor de reclame op terrassen. Als de vergunninghouder zich hier aan houdt, is het uiterlijk aanzien van het terras aanvaardbaar (zie bijlage 5, IV Overige reclames in de openbare ruimte).

- De reclame-uiting of het totaal aan reclame-uitingen mag het gevel- en straatbeeld niet domineren / verstoren en dient een terughoudend karakter te hebben. Dat wil zeggen beperkt van omvang en met een kleurstelling die is afgestemd op de kleurstelling van het betreffende terras of pand.

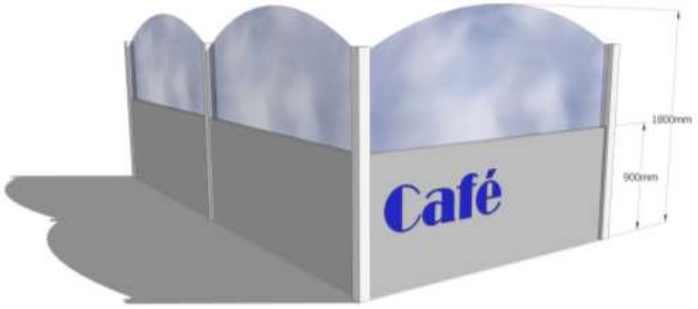
Zonweringen en markiezen

- Bedrijfsnamen en/of bedrijfslogo's zijn toegestaan op het doek óf op de volanten (de flappen, aan de onderranden van de zonwering).
- Maximaal 1 opdruk per zonwering/markies; herhaling van teksten is niet toegestaan.
- Bij reclame op het doek van markiezen: passend in het onderste segment van de markies.
- Tegen de zijkanten van markiezen zijn geen reclames toegestaan.
- De reclameopdruk laat 80% van het oorspronkelijke doek zichtbaar (per scherm / segment).

Terrasschermen

- Terrasschermen zijn maximaal 1,80 meter hoog waarbij het gedeelte boven een hoogte van 0,90 meter voor 90% doorzichtig is.
- Op het dichte schermdeel (onderkant) is een (bedrijfs)logo toegestaan met een maximale grootte van 20% van het dichte oppervlak.
- Productaanduidingen (al dan niet met prijsvermelding) zijn niet toegestaan.
- Het repeterend gebruik van logo's mag het straatbeeld niet domineren / verstoren.

Parasols

- (Bedrijfs)logo's zijn toegestaan op de volanten (de flappen, aan de onderranden van de zonwering).
- Maximaal op de helft van het aantal segmenten van de parasol is een opdruk toegestaan.
- De reclameopdruk laat 80% van het oorspronkelijke doek zichtbaar (per segment).

Reclame op segment

reclame op volant

H. Bouw- en projectborden, steigerdoeken en overig bouwmaterieel

In de regel dienen bouwborden en andere hulpconstructies te worden geplaatst op het bouwterrein zelf. Hier is geen vergunning voor vereist (zie §1.4).

Het plaatsen van bouwborden en andere hulpconstructies met reclame in de openbare ruimte in de onmiddellijke nabijheid van de locatie is in principe alleen dan toegestaan als:

- Plaatsing op het eigen perceel redelijkerwijs niet realiseerbaar is
- De reclame alleen betrekking heeft op het in het uitvoering zijnde werk (bouw-gerelateerd);
- Plaatsing niet leidt tot een verrommeld straatbeeld
- De afmetingen max. 10 m2 zijn met een max. hoogte en breedte van elk 4 meter en
- De onderlinge afstand tussen bouw- en projectborden minimaal 100 meter is.

Om zicht te kunnen houden op de plaatsing van bouw- en projectborden in de openbare ruimte dient dit vooraf te worden gemeld. Toetsing vindt niet op voorhand plaats, maar na plaatsing achteraf.

I. Verkiezingen

Het gebruik van sandwichborden is niet toegestaan. Tijdens verkiezingsperiodes kunnen verkiezingsborden worden geplaatst door of namens de gemeente in de openbare ruimte waar politieke partijen gebruik van kunnen maken om hun boodschap bekend te maken. Deze verkiezingsborden dienen qua vorm en uiterlijk een deugdelijke uitstraling te hebben en ook qua formaat te passen in hun omgeving zonder daar afbreuk aan te doen. Daartoe zullen vaste locaties worden aangewezen waar deze verkiezingsborden geplaatst kunnen worden. Deze zullen zoveel mogelijk in overeenstemming zijn met de huidige gangbare locaties. Zodra de vaste locaties zijn aangewezen, kan worden volstaan met een melding.

J. Reversed graffiti

Reversed graffiti (ook wel green graffiti genoemd) is alleen toegestaan tijdens evenementen en dient een niet-commercieel karakter te hebben (bijvoorbeeld als bewegwijzering). De beoogde opdruk dient steeds binnen 2 werkdagen na afloop van het evenement te zijn verwijderd. Het voornemen om reversed graffiti aan te brengen dient vooraf gemeld te worden. Toetsing vindt niet op voorhand plaats maar na realisatie.

K. City-screens

Het beleid biedt ruimte voor de realisatie van city-screens in het centrum en bij stedelijke knooppunten (bv centraal station). Er dient hiervoor te allen tijde een *omgevingsvergunning* te worden aangevraagd. Voor de uitingen op deze city-screens zal nog een nadere verdeelsleutel worden ontwikkeld over de thema's commerciële reclame, stadspromotie en evenementen. City-screens in de openbare ruimte zullen in principe door de gemeente worden aanbesteed als nieuwe gemeentelijke reclamevoorziening.

L. Particuliere bewegwijzeringsborden

Ondernemersverenigingen kunnen op bedrijventerreinen en bij de toegangsweg daarvan collectieve particuliere bewegwijzeringsborden plaatsen. Deze borden bevatten enkel locatieaanduidingen van bedrijven en straatnamen (geen handelsreclame). Realisatie en plaatsing dient altijd te gebeuren in overleg met de gemeente (024 – 329 3381; email: reclame-objecten@nijmegen.nl).

Verder gelden de volgende voorwaarden voor plaatsing en vormgeving:

- Bij voorkeur in zijbermen.
- Bij plaatsing dient rekening te worden gehouden met de verkeersveiligheid en met de zichtbaarheid van de permanente reclameobjecten in de openbare ruimte.

- Per bedrijventerrein een uniforme vormgeving (de vormgeving mag tussen bedrijventerreinen verschillen).
- Gedekte kleurstelling (geen felle kleuren).
- De afmetingen van deze objecten moeten beperkt blijven tot het functioneel noodzakelijke. Dat wil zeggen dat de objecten voor bewegwijzering en informatie in omvang niet groter mogen zijn dan maximum hoogte van 1,6 meter en een maximale breedte van 1,2 meter.

Voor de plaatsing van bewegwijzeringsborden dient een *omgevingsvergunning* te worden aangevraagd. Als wordt voldaan aan de uitvoeringseisen zal deze vergunning binnen 4 weken worden behandeld.

M. Gemeentelijke bewegwijzering

Gezien de brede beschikbaarheid in de maatschappij van digitale hulpmiddelen als tomtom en smartphones is de noodzaak voor aanvullende bewegwijzering gering. De gemeente hanteert het principe van *less is more* en gaat hier dan ook terughoudend mee om. Op aanvraag kan een gemeentelijke bewegwijzering worden gerealiseerd mits:

- deze geen commercieel doel heeft
- het gebied of object moeilijk vindbaar blijft ondanks de genoemde hulpmiddelen en
- het om een gebied of object gaat dat onbekend publiek aantrekt (bv stadscentrum, Goffertpark i.v.m. concerten, bedrijfsterrein) óf waarvoor het van belang is dat onbekend publiek de locatie snel en makkelijk kan vinden (bv ziekenhuis);

Specifiek ten aanzien van de bewegwijzering naar objecten geldt verder dat deze zich beperkt tot objecten die een breder algemeen maatschappelijk belang hebben en/of geen primair commercieel doel hebben. Te denken valt aan ziekenhuis, politie, crematorium, NS-station, begraafplaats, VVV, sportterreinen. Aanvragen zullen door de gemeente worden beoordeeld en bij akkoord vergunningsvrij op kostprijs worden gerealiseerd. Indien nodig zullen hier nog verdere beleidsregels voor worden ontwikkeld.

Voorstel - Uitwerkingsnota Reclamebeleid

DEEL 3 Gemeentelijke voorzieningen

Overzicht indeling reclame objecten in de openbare ruimte

	Billboards	Mupi's	Abri's	Evenementenborden	Lichtmastreclame	Vlaggen en Banieren	Gemeentelijke digitale informatieborden
Lijnstructuren							
Snelwegen	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗
Hoofdinvalswegen en stadsring	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Stedelijke wegen	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Gebieden							
Stedelijke knopen	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Werkgebieden en grootschalige detailhandelszones	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Centrum	✗	✓	✓	✗	✗	✓	✓
Winkelcentra	✗	✓	✓	✗	✗	✗	✗
Woongebieden	✗	✗	✓	✗	✗	✗	✗
Historische gebieden	✗	✗	✓	✗	✗	✗	✗
Groengebieden en parken	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗

(NB voor spandoeken zijn specifieke locaties aangewezen; voor reclame op rotondes geldt geen specifieke gebiedsindeling)

3.1 Inleiding

In dit deel is uitgewerkt wat het reclamebeleid gaat betekenen voor de permanente gemeentelijke reclamevoorzieningen in de openbare ruimte. Concreet vormt dit deel de inhoudelijke basis voor de aanbestedingsprocedures die we als gemeente op termijn zullen moeten doorlopen voor een aanzienlijk deel van deze reclamevoorzieningen.

Doelstellingen

- In haar streven te komen tot een fraaie stad dient ook de gemeente zelf zich uiteraard te houden aan het door haar geformuleerde reclamebeleid. Dit houdt primair in dat het uitgebreide netwerk van permanente gemeentelijke reclamevoorzieningen in de openbare ruimte (zie § 2.2) moet gaan voldoen aan de algemene toetsingsgronden. In dit deel is dit verder uitgewerkt.

- In het kader van het uitgangspunt *less is more* heeft de gemeente zich verder ten doel gesteld dat er op termijn **10% minder reclamevoorzieningen in de openbare ruimte** (kwantiteit) komt te staan. In bijlage 4 is een overzicht opgenomen van de op termijn te realiseren aantallen van elk type reclamevoorziening.

- Tot slot moet worden zeker gesteld dat **minimaal 20% van het reclameoppervlak** in de openbare ruimte is bestemd **voor non-profit boodschappen**, waaronder ideële reclame en evenementen-reclame. Via **tariefsdifferentiatie** willen we ook **ruimte aan minder draagkrachtige organisaties** bieden. Zo zorgen we dat ideële organisaties en andere minder draagkrachtige doelgroepen hun boodschap tegen gereduceerde kosten of zelfs gratis kunnen uiten. Het is van belang dat iedereen zijn boodschap of mening kan uiten.

Aanbestedingen

Voor een belangrijk deel is de exploitatie van de permanente gemeentelijke reclamevoorzieningen middels contracten ondergebracht bij externe partijen. Realisatie van de gestelde doelen zal derhalve moeten worden zeker gesteld bij hernieuwde toekomstige aanbestedingen. Omdat een aantal contracten een langdurige contracttermijn kennen, zal dit noodzakelijkerwijs een gefaseerd proces zijn dat pas in 2019 zal zijn afgerond.

Passend in de stad

De beoordeling van een reclame-constructie in de openbare ruimte vindt plaats op grond van de algemene toetsingsgronden (zie § 0.3.). Met het oog op de toetsingsgrond *beeldkwaliteit* is een goede inpassing in de stad essentieel. Daarom zijn voor de permanente gemeentelijke reclame-voorzieningen uitvoeringsregels opgesteld die in de volgende paragraaf zijn opgenomen.
Zo is voor elk relevant type reclame-object nader uitgewerkt in welke gebiedstypen deze toepasbaar is én waar deze qua vormgeving en plaatsing in elk geval aan dient te voldoen. In onderstaande tabel is een schematische (niet absolute) weergave te zien welke gemeentelijke reclamevoorzieningen in welke gebiedstypen toepasbaar zijn. Bij toekomstige aanbestedingen zullen deze uitvoeringsregels uitgangspunt zijn bij het opstellen van de bestekken.

Procedure

Vergunningsaanvragen voor de permanente gemeentelijke reclamevoorzieningen kunnen in de regel in een verkorte termijn van 4 weken worden behandeld als wordt voldaan aan de uitvoeringsregels. Bij afwijkende of andere aanvragen is maatwerk vereist voor de beoordeling en geldt de reguliere termijn van 8 weken.

3.2 Uitvoeringsregels permanente gemeentelijke reclamevoorzieningen

Doel van deze uitvoeringsregels is om duidelijkheid te bieden over de mogelijkheden die er zijn om reclames te plaatsen. De criteria zijn soms absoluut van aard en moeten gezien worden als een verzameling standaard-oplossingen voor de meest voorkomende reclameobjecten, die in elk geval voldoen aan redelijke eisen van welstand.

Overige, afwijkende reclames en ook nieuwe vormen van buitenreclame worden aan de hand van de algemene criteria beoordeeld. Voldoet de reclame niet aan de uitvoeringsregels, gelden er voor het reclametype (nog) geen criteria of is er sprake van gerede twijfel aan de toepasbaarheid van de criteria, dan zal de aanvraag aan de Commissie Beeldkwaliteit voorgelegd worden. De commissie zal in haar advies motiveren waarom de reclame wel of niet voldoet. Daarbij hanteert ze de algemene beeldkwaliteitscriteria.

De uitvoeringsregels vormen het uitgangspunt bij aanbesteding van de verschillende reclame-concessies en zijn specifiek uitgewerkt voor:

- Billboards
- Mupi vitrines
- Abris
- Evenementenborden
- Lichtmastreclame
- Banieren
- Gemeentelijke digitale informatieborden
- Spandoeken
- Reclame bij rotondes

A. Billboard (8 m²)

- ☒ Snelwegen
- ☑ Hoofd invalswegen & stadsring
- ☐ Stedelijke wegen[1]
- ☑ Stedelijke knopen
- ☒ Werkgebieden en detailhandelszones
- ☒ Centrum
- ☒ Winkelcentra
- ☒ Woonwijken[2]
- ☒ Historische gebieden
- ☒ Groengebieden

Een billboard is een losstaande van binnenuit verlichte reclamedrager met daarin een reclamevlak van circa 8m². Billboards zijn primair bestemd voor commerciële reclame-uitingen. Daarnaast kunnen deze objecten worden benut voor gemeentelijke informatie en evenementenreclame.

Plaatsing

- Maximaal 15 exemplaren in de stad. Gelijke verspreiding over de stedelijke invalswegen en stadsring.
- Niet op wegen door groengebieden en parken, met uitzondering van de zijberm die grenst aan bebouwd gebied.
- Plaatsing tegen een achtergrond ('rugdekking') bij voorkeur in zijberm of middenberm.
- Dubbelzijdige uitvoering bij vrijstaande plaatsing in middenberm.
- Onderlinge afstand: bij billboards geldt als richtlijn minimaal 200m.
- Om te voorkomen dat in de openbare ruimte te veel reclameobjecten te dicht op elkaar staan geldt een afstand t.o.v. andere typen reclameobjecten van minimaal 100m.
- Afstand t.o.v. monumenten en beeldende kunst in de openbare ruimte 200m waarbij rekening houdend met de belangrijke zichtlijnen.
- Rekening houdend met hinder voor woningen.

Vormgeving

- Bij vrijstaande plaatsing in middenberm; dubbelzijdige uitvoering (geen achterkant).
- Reclames kunnen op een rol zijn aangebracht, zodat op een zijde meerdere vlakken getoond kunnen worden.
- Afmeting poster 2,4m x 3,3m.
- De onderkant van het object bevindt zich op minimaal 2,5 meter hoogte boven het maaiveld en de maximale hoogte bedraagt 5,5 meter.
- Uniforme uitvoering door de stad heen.
- Gedekte, donkere kleurstelling (zwart, antraciet, donker groen, …) afgestemd op andere vrijstaande reclameborden in de stad (billboards, vitrines, evenementen borden).
- De vormgeving wordt op basis van de algemene beeldkwaliteitscriteria beoordeeld.

[1] Op stedelijke wegen met een ruim profiel (2x2-baans met zij- of middenberm) kunnen billboards worden geplaatst.
[2] In woongebieden zijn reclameobjecten in de openbare ruimte zoals billboards in beginsel niet toegestaan. Op (wijk)ontsluitingswegen met een ruim profiel (2x2baans met zij- of middenberm) kunnen uitzonderingen worden gemaakt.

B. Mupi vitrines (2 m²)

- ☒ Snelwegen
- ☑ Hoofd invalswegen & stadsring
- ☑ Stedelijke wegen
- ☑ Stedelijke knopen
- ☑ Werkgebieden en detailhandelszones
- ☐ Centrum[1]
- ☑ Winkelcentra
- ☒ Woonwijken[2]
- ☒ Historische gebieden[3]
- ☒ Groengebieden

Een mupi is een losstaande van binnenuit verlichte vitrine met een reclamevlak van circa 2m².
Mupi's zijn primair bestemd voor commerciële reclame-uitingen, gemeentelijke informatie en evenementenreclame.

Plaatsing

- Maximaal 150 exemplaren in de stad
- Gelijke verspreiding over de stad.
- In midden- of zijberm of op een brede stoep.
- Niet op wegen door groengebieden en parken, met uitzondering van de zijberm die grenst aan bebouwd gebied.
- Bij vitrines geldt als richtlijn een onderlinge afstand van minimaal 100m; (paarsgewijze plaatsing toegestaan, dus aan weerzijden van weg / kruispunt).
- Om te voorkomen dat in de openbare ruimte te veel reclameobjecten te dicht op elkaar staan, geldt een afstand t.o.v. andere typen reclameobjecten van minimaal 100m.
- Afstand t.o.v. monumenten en beeldende kunst in de openbare ruimte 100m waarbij rekening houdend met de belangrijke zichtlijnen.
- Rekening houdend met hinder voor (zichtbaarheid vanuit) grondgebonden woningen.

Vormgeving

- Alleen dubbelzijdige uitvoeringen.
- Reclames kunnen op een rol zijn aangebracht, zodat op een zijde meerdere vlakken getoond kunnen worden.
- Uniforme uitvoering door de stad heen.
- Gedekte, donkere kleurstelling (zwart, antraciet, donker groen, …) afgestemd op andere vrijstaande reclameborden in de stad (billboards, vitrines, evenementenborden).
- De vormgeving wordt op basis van de algemene criteria beoordeeld.

[1] In het centrum alleen geïntegreerd in stadsmeubilair (sanisettes, kiosken ed).
[2] In woongebieden zijn reclameobjecten in de openbare ruimte zoals vitrines, in beginsel niet toegestaan. Op wijkontsluitingswegen met een ruim profiel (2x2baans met zij- of middenberm) kunnen er uitzonderingen gemaakt worden.
[3] Alleen daar waar historische gebieden onderdeel zijn van de structuurlijnen, zijn vrijstaande objecten als vitrines in beperkte mate mogelijk. Bij de inpassing van deze objecten is het uitgangspunt zichtbaar, maar niet dominant. Dit betekent maatwerk per locatie.

C. Abris (2 m^2)

- ✗ Snelwegen
- ✓ Hoofd invalswegen & stadsring
- ✓ Stedelijke wegen
- ✓ Stedelijke knopen
- ✓ Werkgebieden en detailhandelszones
- ✓ Centrum
- ✓ Winkelcentra
- ✓ Woonwijken
- ✓ Historische gebieden
- ✗ Groengebieden

Overdekte halteplaats voor het openbaar vervoer. Abri's kunnen voorzien zijn van binnenuit verlichte reclamevitrines (formaat circa 2m2). Reclamevlakken in abris zijn primair bestemd voor commerciële reclame-uitingen. Daarnaast kunnen deze objecten worden benut voor gemeentelijke informatie en evenementenreclame.

Plaatsing

- Maximaal 400 vlakken in de stad.
- Gelijke verspreiding over de stad
- Rekening houdend met hinder voor (zichtbaarheid vanuit) grondgebonden woningen.

Vormgeving

- Maximaal 1 (dubbelzijdige) vitrine per abri; met uitzondering van (bus-) stations.
- Alleen dubbelzijdige uitvoeringen indien deze niet gericht zijn naar woningen.
- Reclames in de vitrines kunnen op een rol zijn aangebracht, zodat op een zijde meerdere vlakken getoond kunnen worden
- Geïntegreerd in ontwerp abri.
- Kleurstelling afgestemd op abri.
- Uniforme uitvoering door de stad heen (abris langs HOV-lijnen, in de stedelijke knopen en het centrum kunnen een afwijkende vormgeving hebben).
- De vormgeving wordt op basis van de algemene beeldkwaliteitscriteria beoordeeld.

D. Evenementenborden (1 m^2)

- ☒ Snelwegen
- ☑ Hoofd invalswegen & stadsring
- ☑ Stedelijke wegen
- ☑ Stedelijke knopen
- ☑ Werkgebieden en detailhandelszones
- ☒ Centrum
- ☒ Winkelcentra
- ☒ Woonwijken[1]
- ☒ Historische gebieden[2]
- ☒ Groengebieden

Een evenementenbord is een tweezijdige display doorgaans om een lichtmast bevestigd en waarin statische reclameposters (A0-formaat) aangebracht kunnen worden. Evenementenborden zijn primair bedoeld voor culturele en kunstzinnige, sportieve en toeristische evenementen en andere, commerciële en niet-commerciële evenementenreclame, evenals voor gemeentelijke reclamecampagnes.

Plaatsing

- Maximaal 150 exemplaren in de stad; gelijke verspreiding over de stad.
- Niet op wegen door groengebieden en parken m.u.v. de zijberm die grenst aan bebouwd gebied.
- In midden- of zijberm.
- Maximaal in series van 3 geplaatst (met daartussen minimaal 100m of drie lege masten).
- Bij evenementenborden geldt als richtlijn een onderlinge afstand van circa 30m of afgestemd op aanwezige lichtmasten.
- Om te voorkomen dat in de openbare ruimte te veel reclameobjecten te dicht op elkaar staan, geldt als richtlijn een afstand t.o.v. andere typen reclameobjecten van minimaal 100m.
- Afstand t.o.v monumenten en beeldende kunst in de openbare ruimte 50m waarbij rekening houdend met de belangrijke zichtlijnen.
- Rekening houdend met hinder voor (zichtbaarheid vanuit) grondgebonden woningen.

Vormgeving

- Uniforme uitvoering door de stad heen.
- Alleen dubbelzijdige uitvoeringen met om de mast gebogen vlakken.
- Slanke omlijsting in een gedekte, donkere kleurstelling (zwart, antraciet, donker groen, …); afgestemd op andere vrijstaande reclameborden in de stad (billboards, vitrines).
- De vormgeving wordt op basis van de algemene criteria beoordeeld.

[1] In woongebieden zijn reclameobjecten in de openbare ruimte zoals evenementenborden in beginsel niet toegestaan. Op wijkontsluitingswegen met een ruim profiel (2x2baans met zij- of middenberm) kunnen er uitzonderingen gemaakt worden.
[2] Alleen daar waar historische gebieden onderdeel zijn van de structuurlijnen, zijn evenementenborden mogelijk. Bij de inpassing van deze objecten is het uitgangspunt zichtbaar, maar niet dominant. Dit betekent maatwerk per locatie.

E. Lichtmastreclame

- ✗ Snelwegen
- ✓ Hoofd invalswegen & stadsring
- ✓ Stedelijke wegen
- ✓ Stedelijke knopen
- ✓ Werkgebieden en detailhandelszones
- ✗ Centrum
- ✗ Winkelcentra
- ✗ Woonwijken[1]
- ✗ Historische gebieden
- ✗ Groengebieden

Een inwendig verlicht reclameobject in een lichtmetalen frame dat op hoogte wordt opgehangen aan een lichtmast en waarin plaats is voor één of twee reclame-uitingen. Reclame op lichtbakken aan lichtmasten is uitsluitend bestemd voor verwijzing naar lokale bedrijven. Uit de reclame moet die lokale binding blijken.

Plaatsing

- Maximaal 120 exemplaren in de stad.
- Onderlinge afstand: bij reclame aan lichtmasten geldt als richtlijn maximaal één op drie. Na elke lichtmast met een reclamekastdienen er twee masten vrij van reclamekasten te blijven (per zijde van de weg).
- Afstand t.o.v. monumenten en beeldende kunst in de openbare ruimte 50m waarbij rekening houdend met de belangrijke zichtlijnen.
- Rekening houdend met hinder voor (zichtbaarheid vanuit) woningen.
- Plaatsing alleen op aanvraag (geen lege kasten plaatsen).
- Lichtbakken worden met de onderkant op een hoogte van 3,50 meter aangebracht. Wanneer de lichtbak boven of direct naast de rijbaan komt te hangen, geldt een hoogte van 4,20 meter.
- In een straat (of wegdeel) mag slechts op één manier een lichtmastreclame worden aangebracht; aan masten in midden van de weg, ofwel de zijkanten van de weg.
- Lichtbakken zijn niet toegestaan op lichtmasten met een bewegwijzeringbord. De bewegwijzering heeft daarbij voorrang.
- Alleen aan een door de opdrachtgever aangewezen/goedgekeurde lichtmast. Plaatsing van een lichtmastreclame mag niet leiden tot een zichtbaar afwijkende lichtmast (uniformiteit langs de weg).

Vormgeving

- Alleen dubbelzijdige uitvoeringen.
- Kleur omkasting en bevestigingsconstructie bij niet-gecoate masten standaard RAL7012; bij gecoate masten is de kleur afgestemd op de kleur van de lichtmast.
- Uniforme uitvoering door de stad heen (alleen kleur kan variëren).
- Grootte maximaal 1 m2; met een maximum breedte van 1m en een maximum hoogte van 1,1m.
- De reclame is beperkt tot de bedrijfsnaam en/ of –logo van een lokale ondernemer met eventueel een verwijzing (route, adres of webadres). Handelsreclame, merkreclame of alleen logo's van landelijke winkelketens (al dan niet met vermelding van een webadres) zijn niet toegestaan.

[1] In woongebieden zijn reclameobjecten in de openbare ruimte zoals lichtmastreclames in beginsel niet toegestaan. Op wijkontsluitingswegen met een ruim profiel (2x2baans met zij- of middenberm) kunnen er uitzonderingen gemaakt worden.

F. Banieren

- ✗ Snelwegen
- ✓ Hoofd invalswegen & stadsring
- ✓ Stedelijke wegen
- ✓ Stedelijke knopen
- ✓ Werkgebieden en detailhandelszones
- ✗ Centrum
- ✗ Winkelcentra
- ✓ Woonwijken
- ✓ Historische gebieden
- ✗ Groengebieden

Banieren zijn vlaggen met langwerpige rechtopstaande vorm, gemonteerd aan speciaal hiervoor toegewezen masten. De gemeentelijke banieren zijn in principe bedoeld om een feestelijk accent te geven aan culturele en kunstzinnige, sportieve en toeristische evenementen of een bijzondere gebeurtenis. U kunt de masten voor een bepaalde tijd huren op één of meerdere lokaties via Evenementenbureau ACBN.
Let op: de masten kunnen niet gebruikt worden voor reclame-doeleinden van individuele bedrijven.

Plaatsing

- Afgestemd op de structuur van de stad zijn op een aantal markante punten plekken voor stadspromotie aangewezen (bij stadsentrees, langs invalswegen, op pleinen en dergelijken). In beginsel is het alleen op die plekken toegestaan om vlaggen en/of banieren te plaatsen in de daartoe aanwezige voorzieningen.
- Plaatsing van de masten is afgestemd op de vormgeving van de openbare ruimte.
- In series van maximaal 5 masten.

Vormgeving

- De masten zijn uniform door de stad heen.
- Afmetingen: max 1 m breed en hoogte maximaal 1/2 masthoogte met een maximum van 4m
- Commerciële reclame op de banieren is beperkt toegestaan; dat wil zeggen per banier maximaal één logo van de (hoofd)sponsor. De vlaggen en banieren dienen niet om reclame te maken voor individuele bedrijven.

G. Gemeentelijke digitale Informatieborden

- ☒ Snelwegen
- ☑ Hoofd invalswegen & stadsring
- ☑ Stedelijke wegen
- ☑ Stedelijke knopen
- ☑ Werkgebieden en detailhandelszones
- ☑ Centrum
- ☒ Winkelcentra
- ☒ Woonwijken
- ☒ Historische gebieden
- ☒ Groengebieden

Een losstaande reclamedrager met ten minste aan een zijde een digitaal scherm specifiek bedoeld als welkomstbord.
Gemeentelijke informatieborden zijn bedoeld om bezoekers welkom te heten en informatie te bieden over culturele en kunstzinnige, sportieve en toeristische evenementen en andere commerciële en niet-commerciële evenementenreclame op het grondgebied van Nijmegen. Ze dienen ter vervanging van de aparte plattegrondkasten, de infostopzuilen, de verouderde welkomstborden en de NEC-borden.

Plaatsing

- Aan de randen van de stad langs invalwegen en op markante plekken als stadsentrees, stationsgebieden, grote pleinen en dergelijken.
- In midden- of zijberm, op brede stoepen of pleinen.

Vormgeving

- Uniforme uitvoering door de stad heen.
- Vormgeving afgestemd op andere reclameborden (billboards, vitrines).
- Gedekte, donkere kleurstelling (zwart, antraciet, donker groen, …)
- De vormgeving wordt op basis van de algemene criteria beoordeeld.

H. Spandoeken in de openbare ruimte

- ☒ Snelwegen
- ☒ Hoofd invalswegen & stadsring
- ☒ Stedelijke wegen
- ☒ Stedelijke knopen
- ☒ Centrum
- ☒ Winkelcentra
- ☒ Werkgebieden
- ☒ Woonwijken
- ☒ Historische gebieden
- ☒ Groengebieden

Doeken die zonder zelfstandige constructie met touwen en/of haken bevestigd zijn. De tekst op de spandoeken mag niet commercieel zijn.

Plaatsing

- Spandoeken zijn in beginsel alleen toegestaan op de door de gemeente aangegeven locaties en in de daar aanwezige spandoek-voorziening.
- Maximaal 1 spandoek per evenement op een locatie.
- Per locatie mogen maximaal 2 spandoeken tegelijkertijd worden/ zijn opgehangen.

Vormgeving

- De maximale afmetingen van het spandoek zijn 0,60 x 6 meter

I. Rotondes

In Nijmegen wordt de mogelijkheid geboden om op rotondes een aantal lage reclameborden te plaatsten met naamsaanduidingen van bij voorkeur lokale bedrijven. Alleen gezichtsbepalende rotondes zoals bijvoorbeeld de rotondes Keizer Karelplein, Takenhofplein en Keizer Trajanusplein sluiten we hiervan uit. Deze reclamemogelijkheid besteden we aan onder reclame-exploitanten. Adverteerders kunnen vervolgens bij de gekozen exploitant ruimte huren.
Uitgangspunt is dat het beeld van een rotonde wordt bepaald door de inrichting en de borden daar ondergeschikt aan zijn.

Plaatsing

- Op de middenberm van de rotonde mag per toevoerweg een bord geplaatst worden (inclusief eventueel aanwezige verkeersportalen).
- Plaatsing afgestemd op inrichting rotonde en omgeving.
- Rekening houdend met de aanwezigheid van kunstwerken.

Vormgeving

- Het bord dient in een stevige constructie te zijn bevestigd.
- Gebruik van duurzame niet verwerende materialen.
- Maximaal formaat: 50 centimeter hoog en 70 centimeter breed.
- De bovenzijde van de constructie mag maximaal 1 meter boven het maaiveld uitsteken.
- Per rotonde moet er eenheid zijn in vorm en kleur van de constructie.
- Bij meerdere reclamevlakken op een rotonde moeten deze identiek zijn (geen verschillende borden per rotonde).
- Geen felle of fluorescerende kleuren.
- De borden mogen niet worden verlicht en/of voorzien van retro-flecterende of fluorescerende materialen.

Voorstel - Uitwerkingsnota Reclamebeleid

Bijlagen

OIL&
VINEGAR
Douglas
Douglas
livera
live life love livera
Dedicated.
BOSS

Voorstel - Uitwerkingsnota Reclamebeleid

- Bijlage 1 – Visueel overzicht reclame-objecten
- Bijlage 2 – Definitielijst
- Bijlage 3 – Algemene Criteria Beeldkwaliteit voor Reclames
- Bijlage 4 - Reclame-objecten in de Openbare Ruimte per 2019
- Bijlage 5 - Wet- en regelgeving
- Bijlage 6 - Toezicht en Handhaving

Bijlage 1 – Visueel overzicht reclame-objecten

Mupi's (2 m²- informatiepanelen)

A-zijde (commercieel) *B-zijde (niet commercieel)*

Abri's

Sanisettes

Kiosken

Billboards

Lichtmastreclame

Evenementenborden

Spandoeken

Verkiezingsborden

Sandwichborden

Reclamewagens

City-screen

Voorstel - Uitwerkingsnota Reclamebeleid

Vlaggenmasten/banners

Vrije plakplaatsen

Aankondigings-/welkomstborden

Flyeren/samplen

Plattegrondkasten

NEC-borden

Infostopzuilen

Objectbewegwijzering

Industriebewegwijzering

Toeristische bewegwijzering

Stoepborden

Voorstel - Uitwerkingsnota Reclamebeleid

Bouwbord

Steigerdoek

Bordbuster

Illegale reclame

Bekladding

Green graffiti

Gevelreclame

Uitstallingen

Reclame op particulier terrein

Voorstel - Uitwerkingsnota Reclamebeleid

Bijlage 2 – Definitielijst

Abri's	Overdekte halteplaats voor openbaar vervoer.
Beeldkwaliteit	Een verzamelnaam voor alle aspecten die invloed uitoefenen op de beleving van de ruimtelijke omgeving.
Billboard	Een losstaande van binnenuit verlichte reclamedrager met daarin een reclamevlak van 8 m^2 (voor afbeelding zie bijlage 1).
Bouwborden/projectborden	Informatieborden geplaatst bij in uitvoering zijnde werken met bouw gerelateerde reclameboodschappen.
Bouwwerk	Voor definitie zie bijlage 5 – wetgevend kader – woningwet.
City-screen	Een (groot) digitaal informatiebord/scherm met bewegende beelden voor informatie, commerciële boodschappen en vermaak.
Commissie Beeldkwaliteit	Een onafhankelijke adviescommissie die beoordeelt of de beeldkwaliteit van bouwwerken en reclames overeenkomt met het beleid t.a.v. beeldkwaliteit, zoals neergelegd in de gemeentelijke welstandsnota.
Evenementenbord	Een dubbelzijdig display van 1 m^2 doorgaans bevestigd aan een lichtmast waarin statische posters kunnen worden gehangen (voor afbeelding zie ook bijlage 1).
Excessenregeling	Regeling op grond waarvan bevoegd gezag een eigenaar van een bouwwerk kan aanschrijven om een situatie die overduidelijk in strijd is met welstand ongedaan te maken (Woningwet artikel 13a).
Flyeren/samplen	Het in de openbare ruimte uitdelen van (reclame) boodschappen of proefmonsters van een bepaald product.
Green (reversed) graffiti	Afbeeldingen/boodschappen (graffiti) ontstaan door het selectief schoonmaken van het (straat) oppervlak (voor afbeelding zie bijlage 1).
Gevelreclame	Haaks of plat op de gevel van een zaak aangebrachte reclame (voor afbeelding zie bijlage 1)
Lichtmastreclame	Een inwendig verlicht reclameobject in een metalen frame dat op hoogte wordt opgehangen aan een lichtmast veelal ter verwijzing naar een lokaal bedrijf (voor afbeelding zie bijlage 1).
Mupi	Mupi is een afkorting van `Mobilier Urbain à Publicité Illuminé`. Het betreft een losstaande, van binnenuit verlichte vitrine met een reclamevlak van circa 2 m^2 (voor afbeelding zie bijlage 1)
Openbare Ruimte	Terrein, weg of gebouw in bezit van de overheid en voor iedereen toegankelijk

Particulier terrein	Terrein/gebouw van particulier (niet openbaar toegankelijk)
Reclame	Elke aanduiding van zowel commerciële als niet-commerciële aard in de vorm van een opschrift, aankondiging of mededeling die vanuit de openbare ruimte zichtbaar is. Hiertoe behoren ook uitingen die aan de binnenzijde van etalages of van ramen worden aangebracht, maar zich richten tot en/of zichtbaar zijn vanaf de openbare weg.
Reclame-object / -voorziening	Object / voorziening bedoeld om het maken van reclame of het verkondigen van een (reclame-)boodschap te faciliteren.
Sanisette	Openbaar toilet waarvoor betaald moet worden (voor afbeelding zie bijlage 1)
Sneltoetscriteria	Een nadere uitwerking van de welstandseisen (en daarmee van de toetsingsgrond *beeldkwaliteit)* voor diverse reclamevormen die aangeven wat in elk geval is toegestaan. Vergunningaanvragen in lijn met de sneltoetscriteria zullen versneld kunnen worden afgehandeld
Tijdelijk/permanent	**R**eclame-uitingen en -voorzieningen die gedurende een termijn van maximaal 31 dagen per kalenderjaar (aaneengesloten dan wel cumulatief) aanwezig zijn gelden als tijdelijk; alle uitingen die dit maximum overschrijden worden als permanent aangemerkt.
Toetsingsgronden (algemene)	Reclame uitingen worden beoordeeld op Beeldkwaliteit, Verkeersveiligheid en hinder en Functionaliteit en duurzaamheid. Hiervoor zijn algemeen geldende regels opgesteld, waar alle uitingen aan dienen te voldoen.
Uitstalling	Voorwerpen geplaatst voor een pand in de openbare ruimte, die een duidelijke relatie hebben met de handel van de in dat pand gevestigde onderneming; bijvoorbeeld stoepborden (voor afbeelding zie ook bijlage 1).
Vergunning	Een officiële noodzakelijke toestemming van de overheid voor het uitvoeren van een bepaalde activiteit. Aan een vergunning en daarmee de activiteit kunnen voorwaarden worden verbonden. In deze uitwerkingsnota komen de *omgevingsvergunning* en een vergunning o.b.v. de APV aan bod (zie ook bijlage 5).
Welstandsvrije gebieden	Gebieden waar geen nadere eisen m.b.t. de beeldkwaliteit aan bouwwerken worden gesteld.
Vrije plakplaatsen	Door de gemeente aangewezen plaatsen (borden, kolommen, zuilen) bestemd voor vrije menings uiting van de burger, maar niet bedoeld voor commerciële uitingen (voor afbeelding zie bijlage 1)
Zenders/ontvangers	Personen of instellingen die een boodschap bekend willen maken respectievelijk kunnen ontvangen.

Bijlage 3 - Algemene Criteria Beeldkwaliteit voor Reclames

Ruimtelijke kwaliteit wordt in Nijmegen omschreven als een goede balans tussen het samengaan van de gebruikswaarde, belevingswaarde en toekomstwaarde van een plek. Voor de kwaliteit van de buitenruimte in de stad spelen functionele, esthetische, ruimtelijke en sociale aspecten daarbij een rol. Reclame moet daarom passen in het beeld van de stad. Daartoe zijn onderstaande "*algemene beeldkwaliteitscriteria"* ontwikkeld voor reclame op gevels en particuliere terreinen enerzijds en reclameobjecten in de openbare ruimte anderszijds.

Particulier terrein en gevels:

- Het aantal, de grootte en soort van de per gebouw toelaatbare reclame is afhankelijk van de schaal, de architectuur en de aard van het gebouw. Evenals van de schaal (het profiel en de breedte) van de straat of van de ruimtelijke omgeving.
- Zijn in de bestaande historische architectuur al specifieke reclamemogelijkheden aanwezig, zoals koofborden en reclamevelden, dan zijn dat de aangewezen plaatsen voor reclame.
- Als het aanbrengen van reclame plaatsvindt als onderdeel van een nieuwbouw- of verbouwplan, kan geëist worden dat de reclame volledig geïntegreerd wordt in het totale architectonische ontwerp.
- Reclame mag in beginsel niet op woonverdiepingen worden aangebracht. Reclame mag niet hoger worden aangebracht dan de scheiding van de onderliggende verdieping en de woonverdieping. Alleen als daar geen ruimte is, voor het aanbrengen van reclame, mag de reclame worden aangebracht tot aan de onderkant van de raamdorpels van de eerste verdieping.
- Reclame tegen of in het gevelvlak wordt niet over de volle breedte van de gevel aangebracht.
- Naamsaanduidingen op daken zijn toegestaan bij grote gebouwen met een bijzondere functie (hotels, bioscopen, ziekenhuizen e.d.) als de ruimtelijke omgeving dit aanvaardbaar maakt.
- Reclame in de vorm van vlaggen en banieren aan of op gebouwen is bij uitzondering toegestaan, indien de architectuur van het gebouw en de stedelijke ruimte daar aanleiding toe geeft.
- Reclame moet optimaal afgestemd zijn op de architectuur van het gebouw (vormgeving, maatvoering, bouwstijl, architectonische compositie en gevelindeling) en passen in het straat- en stadsbeeld.
- Ook moet reclame een eigen kwaliteit hebben. Iedere reclame wordt getoetst aan aspecten als: lay-out, vormgeving, maatvoering, typografie, kleurstelling, materiaalgebruik, detaillering en wijze van plaatsing.
- Een „huisstijl" van een onderneming en/of gestandaardiseerde reclame wordt optimaal afgestemd op de afmetingen, de schaal, de architectuur en de aard van het gebouw en de omgeving. Dominantie van de huisstijl over de totale gevel of over de totale gevel van de begane grond is niet toegestaan.
- Reclame dient bij voorkeur niet op het erf of in de tuin te worden geplaatst. Plaatsing kan toelaatbaar zijn, als er geen reclame aan het pand wordt of is aangebracht en als de reclame goed ingepast is in de tuin- of erfinrichting. Dit geldt niet voor verkooppunten voor motorbrandstoffen. Hier is een combinatie van een uiting op het verkoopgebouw, de overkapping en een prijzenzuil toegestaan.
- Met permanente beplakking van ruiten wordt terughoudend omgegaan. Beplakking is toegestaan indien er een goed gemotiveerde functionele aanleiding is; de beplakking niet domineert in het straatbeeld (grootte en kleurstelling); de architectuur van het pand herkenbaar blijft (compositie, kozijnindeling e.d.) en het geen handelsreclame betreft (geen productreclames, wel visualisaties eventueel i.c.m. een ondergeschikte bedrijfsaanduiding). Per gevel mag niet meer dan de helft van de glasvlakken volledig beplakt worden.
- Specifiek met betrekking tot Rijksbeschermd Stadsgezichten, Gemeentelijk Beschermd Stadsbeelden, Monumenten en Stadsbeeldobjecten gelden nog aanvullende criteria: zie onder historische gebieden.

Openbare ruimte:

- Reclame-uitingen in de openbare ruimte moeten de structuur van de stad ondersteunen. De plaatsing van reclameobjecten is afgestemd op de hiërarchie van de structuurlijnen en de belangrijke punten in de stad (invalswegen, stadsentrees, verkeerspleinen en pleinen).
- Continuiteit van lijnen wordt ondersteund door een uniforme vormgeving per type reclameobject (vormgeving, kleurstelling en materiaalgebruik).
- Reclame-uitingen in de openbare ruimte moeten passen in de directe omgeving. Ze zijn passend bij de stedelijke situatie en het karakter, de functie en het gebruik van de openbare ruimte.
- Het aantal, de grootte en soort van toelaatbare reclame is afhankelijk van de stedelijke ruimte, het profiel en de breedte van een straat of plein, alsmede de afmetingen en schaal van de aanliggende bebouwing.

- Het reclameobject moet in afmetingen, plaats, vorm, kleur en lichtintensiteit passen bij het aanzien van de directe omgeving en mag niet leiden tot aantasting van architectuur, zichtlijnen, vormgeving van de openbare ruimte en het ruimtelijk beeld in het algemeen.
- Een opeenstapeling van reclames dient voorkomen te worden. Reclames zullen op redelijke onderlinge afstand van elkaar geplaatst worden.
- Te veel en frequente herhaling van reclame dient voorkomen te worden.

De algemene criteria zijn opgesteld voor reclame in het algemeen, ongeacht het gebied waar de reclame zal worden aangebracht. Er zijn gebieden in de gemeente waar aanvullende criteria noodzakelijk zijn. Gelet op de stedenbouwkundige, architectonische en/of monumentale kwaliteiten geldt dit bijvoorbeeld voor het Beschermd Stadsgezicht en het Beschermd Stadsbeeld en voor gebieden met grote landschappelijke kwaliteiten. Ook voor monumenten, stadsbeeldobjecten en panden met bijzondere architectonische kwaliteiten zijn, naast de algemene, een aantal specifieke criteria nodig. Er zijn ook gebieden waar bovenstaande criteria niet altijd onverkort hoeven te worden toegepast, zoals bedrijfsterreinen. In sommige delen van de stad is reclame namelijk inherent aan de functies die er aanwezig zijn en past het bij de beleving van het gebied. Onder deze “reclamegebieden” worden bijvoorbeeld verstaan (delen van):

- Centrum
- Winkelgebieden
- Bedrijventerreinen
- Stedelijke knopen
- Snelwegen
- Hoofdinvalswegen en stadsring
- Stedelijke wegen

In andere gebieden is reclame eerder strijdig met de primaire functie en is het al snel storend. Hier wordt reclame slechts in beperkte mate toegestaan. Voorbeelden van deze gebieden zijn[1]:

- Woongebieden
- Historische gebieden
- Groengebieden, waterlopen en parken

Snelwegen

De snelwegen A73 en A15 lopen vooral langs de stad. Door de snelheid waarmee men passeert, hebben reclameobjecten langs snelwegen vaak een groot formaat, zodat ze op grote afstand zichtbaar en leesbaar zijn.

Vanwege de ligging in of tegen het buitengebied worden er geen reclameobjecten in de openbare ruimte langs de snelwegen geplaatst. De reclame die wordt toegestaan op gebouwen en particuliere terreinen is naar de snelweg gericht en niet naar landelijk gebied. (Bedrijfs)namen en (bedrijfs)logo’s zijn toegestaan, handelsreclame niet.

- Alleen reclame op de gevels die direct naar de snelweg gericht zijn; niet op ‘zijgevels’.

Hoofdinvalswegen en stadsring

Vanaf de snelwegen lopen brede stedelijke invalswegen de stad in (Neerbosscheweg, Wijchenseweg, van Boetbergweg en Prins Mauritssingel). De stedelijke invalswegen hebben over het algemeen ruime profielen; dat wil zeggen twee keer twee baans met royale zij en/of middenbermen. Naast gelegen woongebieden zijn meestal niet op deze wegen geörienteerd. Sinds de realisatie van De Oversteek en de Graaf Allardsingel worden de belangrijke invalswegen verbonden door een gedeeltelijke ringweg, de S100.

Uitgangspunt is dat de verschillende typen reclameobjecten moeten passen bij de maat en schaal van de omgeving. Daarom worden de grotere reclameobjecten in de openbare ruimte vooral langs de hoofdinvalswegen en de stadsring geplaatst.

Stedelijke wegen

Naarmate de hoofdinvalswegen het stadscentrum naderen worden de profielen smaller en krijgen ze meer het beeld van de overige invalswegen. Invalswegen zoals de Sint Annastraat, de Groesbeekseweg en de Berg en Dalseweg, zijn vaak de oude lintwegen naar de stad. De profielen bestaan veelal uit twee keer één baans wegen hier en daar voorzien van ventwegen. De bebouwing varieert van bedrijfsbebouwing tot rijtjeswoningen en is meer

[1] De in dit reclamebeleid gebruikte indeling is gebaseerd op de Structuurvisie Nijmegen en de *Uitwerkingsnota Beeldkwaliteit*.

op de wegen georiënteerd. In de Waalsprong ontwikkelt de Griftdijk zich langzaam tot een invalsweg met een min of meer losse lintbebouwing. Andere belangrijke wegen in de stedelijkestructuur zijn de singels om het centrum en de doorgaande wegen door Lindenholt en Dukenburg.

De soort reclameobjecten in de openbare ruimte en de positie daarvan wordt afgestemd op de maat en schaal van de omgeving en de aanwezige functies. Waar woningbouw overheerst wordt terughoudend met reclame omgegaan.

Stedelijke knopen

In de ruimtelijke structuur van Nijmegen nemen de zogenaamde 'stedelijke knopen' een bijzondere plek in. De stedelijke knopen zijn plekken waar verschillende functies (wonen, werken, detailhandel, onderwijs en innovatie, etc.) sterk geconcentreerd zijn en waar verschillende vervoerstypen samenkomen. De knopen zijn dynamische ontwikkellokaties met een potentieel hoogstedelijk karakter en bevinden zich veelal bij (toekomstige) treinstations en op belangrijke kruispunten in de wegenstructuur.

Reclameuitingen in de stedelijke knopen kunnen bijdragen aan het dynamische en stedelijke karakter van de knopen. Hierbij kan ook gedacht worden aan het toepassen van digitale lichtkranten al dan niet geïntegreerd in de bebouwing.

Centrum

Het centrum van Nijmegen kent een historisch gegroeide sterke concentratie van functies en bebouwing. Het bebouwingsbeeld bestaat uit een combinatie van losstaande historische bebouwing (Stevenskerk, Waagh, Arsenaal), naoorlogse panden en aan de zuidkant de 19^{e} eeuwse bebouwing op de plek van de vroegere omwalling. De inrichting van de openbare ruimte is een belangrijk onderdeel van een aantrekkelijke en economisch gezonde stad. Bij de herinrichting van het centrum (project Centrum 2000) is het straatbeeld 'opgeschoond' door onder meer een eenduidige materialisering van de winkelstraten, het vervangen van lantaarnpalen door hangende verlichting en het integreren van reclammevlakken in nieuwe kiosken en openbare toiletten. De terrassen in het Nijmeegse centrum dragen bij aan een aangenaam verblijfsklimaat voor bezoekers en versterken de levendigheid van het centrum. De terrasschermen en parasols worden veelal gebruikt om reclame te maken.

In de afgelopen jaren worden glasvlakken steeds vaker dichtgeplakt en worden spandoeken in frames in toenemende mate gebruikt. Met beide reclamevormen dient terughoudend omgegaan te worden, omdat deze snel afbreuk doen aan het gevelbeeld.

Door het grote aantal winkels, horecazaken en andere bedrijvigheid is er in het centrum een hoge dichtheid aan reclameuitingen. Om deze reden wordt de reclame in de openbare ruimte in het centrum beperkt tot de door de gemeente aangeboden voorzieningen.

- Losstaande reclameborden in de openbare ruimte zijn niet toegestaan.

Winkelcentra

In Nijmegen komen in de (naoorlogse) woonwijken planmatig aangelegde winkelcentra voor. Het betreft hier een complex van winkels en voorzieningen, al dan niet gecombineerd met gestapelde woningbouw, waarbij het winkelen centraal staat. Kenmerkend is dat ze als één complex of samenhangend geheel van meerdere gebouwen zijn vormgegeven.

Onderlinge afstemming van reclames op elkaar en op de architectuur van het winkelcentrum is uitgangspunt.

- Uniformiteit in afmeting, plaatsing en vormgeving kan een goede bijdrage leveren aan het straatbeeld. Reclame wordt in winkelcentra hoofdzakelijk aan de binnenzijde aangebracht.
- Daar waar winkelcentra direct grenzen aan een woongebied wordt reclame aan de buitenzijde van winkelcentra terughoudend toegepast.

Bedrijventerreinen, werkgebieden en detailhandelszones

De werkgebieden in de stad zijn zeer divers van karakter afhankelijk van het meest voorkomende type bedrijvigheid (zware industrie, bedrijven, kantoren). In het algemeen hebben deze gebieden een utilitair karakter. De verschijningsvorm van de bebouwing is zeer gevarieerd, zowel qua schaal, maat, als architectuur. De

detailhandelzones liggen niet in de woonwijken, maar aan de randen van de stad of langs de stedelijke hoofdwegen. Ze bestaan uit grootschalige gebouwvolumes met een min of meer representatieve uitstraling en bijbehorende grote parkeerplaatsen.

Reclame in de vorm van bedrijfsnamen en productaanduidingen zijn een bijna vanzelfsprekend onderdeel van het beeld van werkgebieden en detailhandelszones. De schaal en diversiteit van de bebouwing laat in werkgebieden veelal een grotere mogelijkheid aan vormgeving en maatvoering van reclame toe.
Er wordt onderscheid gemaakt tussen meer representatieve zones, zoals zichtlocaties langs hoofdwegen, en minder prominente zones.

- Op zichtlocaties en langs hoofdwegen dient reclame in samenhang met de architectuur van het gebouw en de omgeving te worden ontworpen. In binnengebieden van bedrijventerreinen die door de gemeenteraad als welstandsvrij gebied zijn aangewezen, worden reclames niet getoetst op redelijke eisen van welstand.[2]
- De reclameuitingen zijn gericht op zichtbaarheid vanaf direct aanliggende wegen; geen reclames die bedoeld zijn om op zeer grote afstand zichtbaar te zijn.
- Indien een detailhandelszone als één complex is vormgegeven (zoals Woonboulevard Dukenburg) is afstemming op het ontwerp van het complex en uniformiteit in vormgeving wenselijk.
- Omdat de verschijningsvorm van de bebouwing en reclame op bedrijventerreinen zeer divers is, is een zekere rust en eenduidigheid in de openbare ruimte van belang voor een aangenaam straatbeeld.

Woongebieden

Kenmerkend voor woongebieden is dat alle andere functies ondergeschikt zijn aan het wonen. Naast bedrijfs-activiteiten aan huis komen andere functies (zoals horeca, winkels, zorgcentra en scholen) sporadisch voor. In woongebieden wordt het straatbeeld voornamelijk bepaald door (rij)woningen, voortuinen, geparkeerde auto's en openbaar. Doordat de straten zowel qua bebouwing als straatinrichting veelal een eenduidige vormgeving hebben worden woongebieden gekenmerkt door een 'visuele rust'.
In gebieden die overwegend een woonfunctie hebben wordt reclame terughoudend toegepast, zowel in de openbare ruimte als op particuliere terreinen. Dat betekent dat in gebieden met overwegend woningen in principe geen (handels)reclames mogen worden geplaatst. Een uitzondering vormen voorzieningen als (buurt)winkels, horecagelegenheden, scholen, wijkcentra en bedrijven. Bij deze functies is meer mogelijk zolang dit geen hinder voor omliggende woningen veroorzaakt.

- Reclame wordt beperkt tot het functioneel noodzakelijke (bedrijfsaanduiding, bewegwijzering e.d.).
- In woongebieden zijn reclameuitingen gericht op zichtbaarheid vanuit de directe omgeving (de straat); dus geen reclame die bedoeld is om op grote afstand zichtbaar te zijn.
- Knipperende, bewegende, reflecterende en lichtintensieve reclame is in woonstraten niet toegestaan.

Historische gebieden

De historische gebieden van de stad zijn te vinden rond de binnenstad, langs de oude lintwegen en in de oude dorpskernen. De losse bebouwingsstructuur met afwisselend historische agrarische bebouwing, landhuizen kloosters en arbeiderswoningen en de latere toevoegingen is kenmerkend voor de oude dorpkernen en linten. De bebouwing van de 19e eeuwse stadsuitleg heeft een zeer herkenbare stedelijke sfeer: aaneengesloten, rijk geornamenteerde bebouwing, met voortuinen en smeedijzeren hekwerken.
Omdat zowel de bebouwingsstructuur, als het historische uiterlijk ervan, sterk afwijkt van de latere stadsuitbreidingen, zijn de 19e eeuwse schik en de oude dorpskernen en linten goed herkenbaar in de stad.
In deze categorie vallen vanzelfsprekend ook de rijksbeschermd stadsgezichten, gemeentelijk beschermde stadsbeelden, monumenten en stadsbeeldobjecten.

Historische gebieden genieten alom waardering vanwege hun sfeer, de historische betekenis en de architectonische kwaliteiten. De charme en de onvervangbaarheid is een belangrijke overweging om zuinig met het tastbare en zichtbare verleden om te gaan. Bij bouw- en reclameplannen wordt altijd rekenschap verlangd van de waarde van historische context.

- Alleen daar waar historische gebieden onderdeel zijn van de structuurlijnen, zijn vrijstaande objecten als vitrines en evenementenborden in beperkte mate mogelijk. Bij de inpassing van deze objecten is het uitgangspunt zichtbaar, maar niet dominant.

[2] Zie Uitwerkingsnota Beeldkwaliteit, kaart toetsingsniveaus (respectievelijk niveau *Bijzonder* en *Vrij*).

- Reclame nabij monumale gebouwen moet ondergeschikt zijn in het aanzicht van het gebouw. Bij plaatsing dient rekening gehouden te worden met belangrijke zichtlijnen naar het monument.

Specifiek met betrekking tot Rijksbeschermd Stadsgezicht, Gemeentelijk Beschermd Stadsbeeld, Monumenten en Stadsbeeldobjecten gelden nog de volgende criteria :

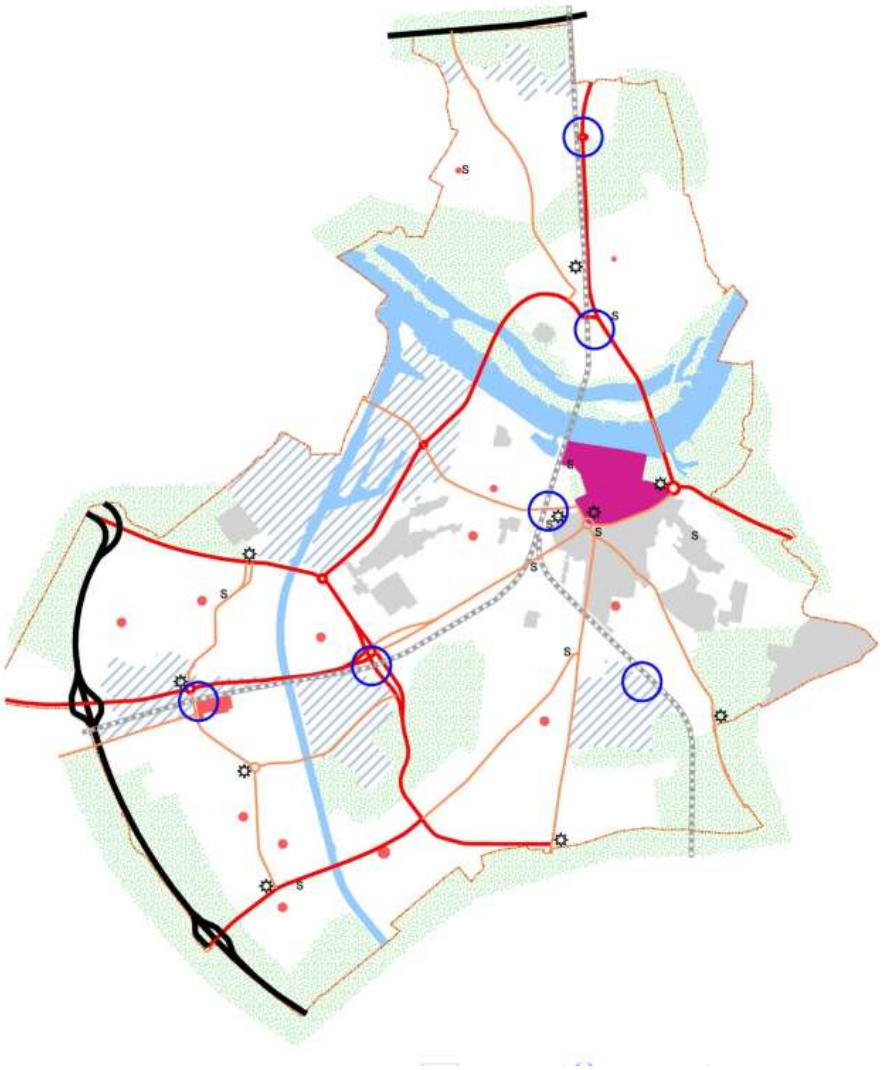
- Bij monumenten, stadsbeeldobjecten en gebouwen met grote architectonische kwaliteiten dient zeer terughoudend reclame te worden toegepast. Reclameuitingen mogen geen afbreuk doen aan de monumentale waarden.
- Zijn in de bestaande historische architectuur al specifieke reclamemogelijkheden aanwezig, zoals koofborden en reclamevelden, dan zijn dat de aangewezen plaatsen voor reclame.
- Als het aanbrengen van reclame plaatsvindt als onderdeel van een nieuwbouw- of verbouwplan, kan geëist worden dat de reclame volledig geïntegreerd wordt in het totale architectonische ontwerp.
- Bij monumenten en stadsbeeldobjecten zijn lichtbakken in het vlak van de gevel niet toelaatbaar.
- Reclame in de vorm van zuilen is niet toegestaan. Plaatsing kan toelaatbaar zijn, als er geen reclame aan het pand wordt of is aangebracht en als het perceel voldoende groot is voor plaatsing. Daar waar reclamezuilen acceptabel zijn, mag per perceel maximaal één zuil worden geplaatst, mits deze niet hoger is dan 2,50 meter (gemeten vanaf het aansluitend terrein) en niet breder dan 0,80 meter. Tevens dient de plaatsing afgestemd te worden op de tuin- of erfinrichting.
- Knipperende, bewegende, reflecterende en lichtintensieve reclame is niet toegestaan.

Groengebieden en parken

De groengebieden in en om Nijmegen zijn zeer divers: de Waal met haar uiterwaarden, de Stuwwal, de overgangszone naar de Ooijpolder en het Maas-Waal kanaal en haar oevers. De landschapstypen variëren van van open en vlak tot heuvelachtige en dicht bebosd. Naast deze groengebieden zijn de stadsparken van groot belang; ze werken als groene longen in het stedelijk gebied en bieden ruimte om te verpozen. Ook hebben parken vaak een cultuurhistorische waarde. Doordat bebouwing maar sporadisch voorkomt zijn natuur, stilte en visuele rust bepalend voor de belevingswaarde in parken en groengebieden.

In groengebieden en parken staan rust, natuur en ontspanning voorop. Reclame werkt hier snel verstorend en wordt daarom zeer terughoudend toegepast, zowel in de openbare ruimte als op particuliere terreinen.

- De reclame moet worden beperkt tot het functioneel noodzakelijke (naamsaanduiding, bewegwijzering, informatieborden ed). Reclame die bedoeld is om van veraf te worden opgemerkt is niet toelaatbaar.
- Borden die toeristisch-recreatieve of educatieve informatie bevatten over een bezienswaardigheid of gebied zijn toegestaan mits: ze direct bij de bezienswaardigheid zijn geplaatst , bescheiden zijn en uitsluitend vanuit die functie vorm hebben gekregen.

Bovenstaande figuur geeft enkel een indruk van de gehanteerde gebiedsindeling en heeft geen formele status.
In de webapplicatie die voor de “zenders” van reclame-uitingen is ontwikkeld, is een uitvoeriger kaart opgenomen waarin de juiste gebiedsindeling is aangegeven.

Bijlage 4 – Reclame-objecten in de OR per 2019

	< 2014	> 2019	Bijzonderheden
Reclamemast	0	1	Optioneel
Billboards	18	18	
Mupi's ($2m^2$ vrijstaand)	200	180	
Abri's ($2m^2$ in bushokje)	223	200	In 2011: 445 vlakken. 2019: Vermindering met max 23 vlakken in beschermde gebieden en nabij monumenten
Evenementenborden (A0)	175	150	Van 35 series van 5 naar 50 series van 3
Lichtmastreclame	63	120	
Kiosken	5	ntb	
Sanisettes	4	4	
Vlaggen en banieren (promotieplekken)	11	11	
Spandoeklocaties	10	10	
Klad en plak plekken	22	22	
Gemeentelijke digitale informatieborden	Divers[1]	n.t.b	Één digitaal welkomstbord nabij een stadsentree
City screens (digitale lichtkranten)	0	Max. 5	
Particuliere bewegwijzeringsborden	Geen max	Geen max	

[1] In 2014 zijn er een 10-tal welkomstborden, meerdere plattegrondkasten en infostopzuilen en 7 NEC-borden die uiterlijk in 2019 worden vervangen door een digitaal welkomstbord per entree.

Voorstel - Uitwerkingsnota Reclamebeleid

Bijlage 5 - Wet- en regelgeving

Toelichting

De juridische basis voor het gemeentelijk reclamebeleid is gelegen in:

- de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) (omgevingsvergunning)
- de Woningwet
- het Besluit omgevingsrecht (Bor)
- de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) (reclamevergunning) en
- het eigendomsrecht - privaatrecht

Onderstaande sectie "*wetgevend kader*" gaat bij elk juridisch instrument in op de relatie met het aspect reclame.

Het hele wetgevende kader beschouwend kunnen feitelijk 4 verschillende categorieën reclame-uitingen worden onderscheiden. Dit op basis van de beoordeling of:

(1) een reclame-uiting een (onderdeel van een) bouwwerk óf niet-bouwwerk is en
(2) deze zich bevindt in de openbare ruimte óf (aan een gevel) op particulier terrein.

Het eerste aspect bepaalt of de bouwwetgeving (Woningwet en Wabo) van toepassing is en daarmee of een "omgevingsvergunning voor bouwen" is vereist. In geval het zich om een niet-bouwwerk handelt, is de APV van toepassing. Het tweede aspect is van belang voor de beleidsmatige invalshoek.

Dit resulteert in de volgende vier categorieën reclame-uitingen die in de sectie "procedures" nader zijn uitgewerkt:

I. reclameconstructies op particuliere percelen
II. reclameconstructies in de openbare ruimte
III. overige reclame-uitingen op particuliere percelen
IV. overige reclame-uitingen in de openbare ruimte.

Deze vier situaties zijn hieronder grafisch in een matrix weergegeven, waarbij middels blauwe pijlen is aangegeven op welke rij dan wel kolom van categorieën een bepaalde wet- of regelgeving betrekking heeft. In de sectie "*procedures*" wordt voor elke categorie reclame-uiting de procedure nader toegelicht.

Eigendomsrecht

	Particulier terrein / gevels	**Openbare Ruimte**	
bouwwerk	I omgevingsvergunning voor bouwen	II omgevingsvergunning voor bouwen	**Bouwwetgeving / Wabo / Bor**
niet-bouwwerk	III omgevingsvergunning voor reclame (APV art. 4.6.2.)	IV APV art. 2.1.5.1. en	**APV**

Wetgevend kader

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht – Wabo (omgevingsvergunning)
De Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) is in werking getreden op 1 oktober 2010 en regelt de "omgevingsvergunning". De omgevingsvergunning is één geïntegreerde vergunning voor bouwen, monumenten, ruimte, natuur en milieu. Met deze wet vindt een bundeling plaats van wat voorheen een 25 tal verschillende aparte vergunningstrajecten waren. Zo is onder meer de aanvraag van een bouwvergunning onder de Wabo gebracht en heet nu "omgevingsvergunning voor bouwen". De inhoudelijke beoordeling zelf van een vergunningsaanvraag is grotendeels ongewijzigd gebleven.

Doel van de Wabo is dan ook primair om het gebruiksgemak voor burgers en ondernemers te vergroten. Alle vergunningaanvragen kunnen worden ingediend bij 1 loket met maar 1 aanvraagformulier. Bovendien volgt er 1 besluit op de aanvraag en geldt er 1 procedure om tegen een besluit bezwaar aan te tekenen of in beroep te gaan.

Woningwet

Bouwwerk - Redelijke eisen van welstand

Reclame kan worden uitgevoerd in de vorm van "bouwwerken" of "niet-bouwwerken" of een onderdeel daarvan uitmaken.

In de Wabo is vastgelegd dat voor een bouwwerk een een "omgevings-vergunning voor bouwen" nodig is. Artikel 2.10 Wabo geeft een dwingende en uitputtende opsomming van de toetsingsgronden. Deze toetsingsgronden zijn:

- het Bouwbesluit,
- de Bouwverordening,
- het bestemmingsplan en
- redelijke eisen van welstand.

Als een aanvraag in strijd is met één van de voorschriften en regels, wordt de vergunning geweigerd.

Belangrijke toetsingsgrond voor omgevingsvergunning voor bouwen zijn redelijke eisen van welstand. Het is vanwege deze toetsingsgrond dat regels kunnen worden gesteld aan reclame-uitingen. Sinds 1 juli 2004 heeft de gemeente Nijmegen een welstandsnota met daarin de criteria voor welstandsbeoordeling van bouwplannen. Dat betekent dat voor alle bouwvergunningsplichtige plannen, dus ook reclame-uitingen die in de vorm van een bouwkundige constructie worden uitgevoerd, de welstandscommissie haar advies uitsluitend mag baseren op de welstandscriteria zoals die zijn opgenomen in de welstandsnota. De onderhavige reclamenota is vastgesteld als onderdeel van de Welstandsnota en dient derhalve als toetsingskader voor reclame-constructies. Op deze manier kunnen alle bouwvergunningsplichtige reclame-uitingen getoetst worden aan de beleidsregels zoals opgenomen in deze nota.

Definitie bouwwerk

We spreken in formele zin van een bouwwerk als het gaat om:

- een constructie (d.w.z. bestaande uit meerdere samenhangende elementen)
- van enige omvang
- met een plaatsgebonden karakter en
- die bedoeld is om ter plaatse duurzaam te functioneren.

Op basis van jurisprudentie wordt het begrip duurzaam uitgelegd als een termijn langer dan 31 dagen. Dit betekent concreet dat objecten die normaliter eigenlijk als een bouwwerk beschouwd zouden worden maar korter dan 31 dagen staan, in formele zin dus als een niet-bouwwerk worden beschouwd in het kader van de woningwet en Wabo. Hiervoor is dus geen "omgevingsvergunning voor bouwen" voor nodig. We spreken dan van niet-bouwwerken die onder het juridische regime van de APV vallen (zie hieronder).

Besluit omgevingsrecht (Bor) bijlage II

Met de Woningwet en Wet algemene bepalingen omgevingsrecht Wabo is geregeld dat bouwwerken moeten voldoen aan redelijke eisen van welstand. Doel hiervan is dat beeld en uitstraling van een bouwwerk in balans zijn met de algehele omgeving. De wetgever heeft in bijlage II van het Besluit omgevingsrecht (Bor) echter een aantal specifieke activiteiten aangewezen waar géén omgevingsvergunning voor is vereist. Te denken valt onder meer aan de veelal noodzakelijke voorzieningen zoals kranen, steigers en hekwerken die ten dienste staan van een bouwactiviteit. Voor deze situaties ligt het niet in de rede om een omgevingsvergunning voor deze bouwwerken te verlangen. Dit heeft tot gevolg dat o.a. ook "bouwborden"[3] met reclame-uitingen omgevingsvergunningsvrij zijn. Ook op grond van de APV kunnen er geen eisen aan reclame op die bouwborden worden gesteld.

Algemene Plaatselijke Verordening (APV)

De APV gaat over niet-bouwwerken

Als een reclame-uiting is aan te merken als een (onderdeel van een) bouwwerk in de zin van de Wabo **(**en niet is uitgezonderd op basis van **Bor)** is een "omgevingsvergunning voor bouwen" vereist. In alle andere gevallen is sprake van een "niet-bouwwerk" en is de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) van toepassing.

[3] Borden met de naam van het bouwproject en namen van aannemers

De APV omvat meerdere regelingen die relevant zijn voor reclame-uitingen. Daarbij kan een onderscheid worden gemaakt tussen reclame-uitingen:

1. op (gevels van) onroerende goederen dan wel op particulier terrein of
2. in de openbare ruimte.

Reclame-uitingen op gevels en particulier terrein
Voor reclame-uitingen op onroerend goed of particulier terrein geeft artikel 4.6.2. van de APV aan wanneer toestemming moet worden gevraagd in de vorm van een "reclamevergunning". Een van de toetsingsgronden is dat moet worden voldaan aan redelijke eisen van welstand.
Verder is van belang dat de aanvraag van een reclamevergunning op grond van artikel 4.6.2. APV onder het regiem van de Wabo is gebracht en het dus formeel om een omgevingsvergunning gaat[4]. Dit betekent, dat reclame-objecten die op grond van bijlage II van Bor zijn aangewezen als "omgevings-vergunningsvrij" (bv een bouwbord), dus ook niet op grond van artikel 4.6.2. APV aan een vergunning zijn onderworpen.

Reclame-uitingen in de openbare ruimte
Voor reclame-uitingen in de openbare ruimte zijn meerdere artikelen relevant. Het belangrijkste is artikel 2.1.5.1. Dit artikel stelt wanneer een reclamevergunning is vereist voor het "*aanbrengen of achterlaten van stoffen of voorwerpen op, aan of boven de weg".* Ook hier geldt dat moet worden voldoen aan redelijke eisen van welstand. Een reclamevergunning op grond van artikel 2.1.5.1. valt níet onder de Wabo.

Voor een aantal specifieke situaties in de openbare ruimte is het reclamebeleid zoals in deze uitwerkingsnota neergelegd, al direct vervat in een apart specifiek artikel of bijlage van de APV. Zo reguleert:

- artikel 2.4.2. het plakken en kladden;
- artikel 4.3.4. en 4.3.5 het flyeren van reclamebiljetten en ander promotiemateriaal (o.a. samples) en het verbod op verspreiding hiervan tijdens de vierdaagsefeesten in het centrum en direct omliggende gebied;
- artikel 5.1.7. het parkeren van reclamevoertuigen en
- bijlage 4B de reclame-uitingen bij uitstallingen.

Privaatrecht - eigendomsrecht
De gemeente kan privaatrechtelijke overeenkomsten aangaan voor zover de gemeente eigenaar is van de betreffende grond, dan wel het betreffende bouwwerk. Voor het te voeren beleid is de contractvrijheid naar burgerlijk recht, zoals deze wordt aangegeven in boek 6:1 Burgerlijk Wetboek van grote betekenis. Dit artikel vermeldt dat alle verbintenissen of uit overeenkomst of uit de wet ontstaan. Dit impliceert dat de gemeente vrij is al dan niet een verbintenis aan te gaan, voor zover dat niet door de wet wordt geregeld. De gemeente is dus niet verplicht een (reclame)overeenkomst aan te gaan indien dit niet in haar beleid zou passen. Anderzijds kan de gemeente reclame-uitingen geplaatst op gronden waarvan zij eigenaar is op basis van het eigendomsrecht verwijderen of daaraan nadere eisen stellen, mits voldoende recht wordt gedaan aan de algemene beginselen van behoorlijk bestuur bij de uitoefening daarvan.
In Nijmegen zijn privaatrechtelijke overeenkomsten aangegaan voor onder meer mupi's, abri's en evenementenborden.

Procedures

Om een reclame-uiting op particulier terrein of in de openbare ruimte te realiseren is toestemming nodig van het bevoegde gezag. De procedure staat hieronder beschreven voor elk van de vier categorieën (I-IV).

I. Reclameconstructie op particuliere percelen

Toelichting
We spreken van een bouwwerk als er sprake is van een reclameconstructie van enige omvang, met een plaatsgebonden karakter en bedoeld om op een bepaalde locatie duurzaam aanwezig te zijn. Uit jurisprudentie

[4] Dit betekent dat objecten die obv bijlage II van Bor "omgevings-vergunningsvrij" zijn (bv een bouwbord) dus ook niet obv artikel 4.6.2. APV aan een vergunning onderworpen zijn.

blijkt dat als een constructie niet langer dan 31 dagen per kalenderjaar[5] aanwezig is, er in beginsel geen sprake is van duurzame aanwezigheid. In dat geval is er geen sprake van een bouwwerk.
Voorbeelden van bouwwerken zijn lichtbakken, doosletters, neonreclame, uithangborden, reclamezuilen e.d. die langer dan 31 dagen per kalenderjaar op het particuliere perceel aanwezig zijn.

Vergunningsprocedure
Voor een reclameconstructie is een omgevingsvergunning voor bouwen vereist op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). Een aanvraag moet worden getoetst aan het bestemmingsplan, het Bouwbesluit, de gemeentelijke Bouwverordening en redelijke eisen van welstand (artikel 2.10 Wabo). De welstandseisen zijn in deze nota als beleidsregels opgenomen en dienen als toetsingskader bij een vergunningsaanvraag.

Op de aanvraag is in de meeste gevallen de reguliere voorbereidingsprocedure van toepassing. Dat houdt in dat er binnen een termijn van 8 weken beslist moet worden op de aanvraag. Deze termijn is veelal ook nodig, omdat er geen vaste meetbare welstandscriteria zijn te ontwikkelen die direct toepasbaar zijn op elke situatie.

Om toch tot snellere procedurele afhandeling te komen zijn de welstandseisen voor een aantal veel voorkomende standaard reclame-uitingen op particulier terrein in deze uitwerkingsnota nader uitgewerkt in sneltoetscriteria per gebiedstype. Inzet is om aanvragen die aan deze sneltoetscriteria voldoen, binnen een termijn van 4 weken af te ronden. Aanvragen, die niet voldoen aan de sneltoetscriteria, vragen om een maatwerk beoordeling. Bij die aanvragen zal de reguliere termijn van 8 weken worden aangehouden.

II. Reclame-constructies in de openbare ruimte

Toelichting
Voor reclameconstructies in de openbare ruimte geldt hetzelfde als wat onder ad I is vermeld. Het gaat om bouwwerken en reclame-objecten die in elk geval langer dan 31 dagen per kalenderjaar aanwezig zijn. Onder openbare ruimte wordt verstaan: openbaar toegankelijke wegen, straten, pleinen, parkeerterreinen, parken, plantsoenen, bossen, water en andere voor publiek toegankelijke ruimte.

In de *Kadernota Reclameboodschap* is bepaald dat in de openbare ruimte naast de reeds vergunde reclame-uitingen alleen de gemeentelijke reclame-voorzieningen permanent zijn toegestaan. Denk hierbij bijvoorbeeld aan reclames op billboards, abri's, mupi's, kiosken, sanisettes en lichtmasten, maar ook aan reclame op evenementenborden, infostopzuilen en de vrije plakplaatsen.
In deze uitwerkingsnota is qua beleid bepaald dat overige (niet gemeentelijke) reclame-uitingen in de openbare ruimte met een duur van meer dan 31 dagen per kalenderjaar als permanent worden beschouwd (zie §1.1). Aanvragen voor een reclame-constructie in de openbare ruimte (en per definitie langer dan 31 dagen per kalenderjaar aanwezig) zullen daarom worden geweigerd. Denk bijvoorbeeld aan het plaatsen van een bordbuster met reclame dat gedurende enkele maanden in de openbare ruimte zou moeten blijven staan. Alleen in bijzondere gevallen kan hier een uitzondering op worden gemaakt en vergunning worden verleend voor een andere permanente reclame-uiting op openbaar terrein. Te denken valt bijvoorbeeld aan een reclamezuil met brandstofprijzen bij tankstations.

Privaatrecht
Voor reclameconstructies in de openbare ruimte, waarvan de gemeente eigenaar is, geldt tevens, naast het publiekrecht, ook het privaatrecht (de wettelijke voorschriften in o.a. het Burgerlijk Wetboek betrekking hebben op het zakenrecht (o.a. eigendomsrecht) en het verbintenissenrecht). Dat betekent dat de gemeente als eigenaar in contracten de nodige eisen kan en mag opnemen (waaronder esthetische eisen). Dat maakt het mogelijk om in dergelijke contracten bepalingen op te nemen over toegestane locaties, situering, aantal, maatvoering, materiaalgebruik, vormgeving, kleurstelling en detaillering van reclameconstructies in de openbare ruimte en aan te houden afstanden tot (eventueel) andere reclame-uitingen.

Vergunningsprocedure
Gelijk als onder ad I gesteld, moet een reclameconstructie in de openbare ruimte worden getoetst aan het bestemmingsplan, het Bouwbesluit, de gemeentelijke Bouwverordening en redelijke eisen van welstand (artikel

[5] De 31 dagen per kalenderjaar heeft betrekking op een aaneengesloten periode alsook de cumulatie van verschillende periodes in een kalenderjaar.

2.10 Wabo). Deze procedure is evenwel alleen van toepassing op de permanente gemeentelijke reclamevoorzieningen en op eventuele bijzondere situaties. In het laatste geval zal toetsing plaatsvinden op basis van de algemene toetsingsgronden die in §0.3 van de uitwerkingsnota zijn opgenomen. Aanvragen zullen in de regel binnen de reguliere termijn van 8 weken worden afgehandeld.

III. Overige reclame-uitingen op particuliere percelen

Toelichting
Als de reclame niet in de vorm van een bouwwerk wordt uitgevoerd of als het reclame-object niet langer dan 31 dagen per kalenderjaar aanwezig zal zijn, is de gemeentelijke Algemene plaatselijke verordening (APV) van toepassing.
Denk hierbij bijvoorbeeld aan teksten, afbeeldingen, logo's, beeldmerken, foto's, illustraties e.d. die geschilderd zijn op of met folie of stickers op (etalage)ruiten of op (gevels van) bouwwerken worden aangebracht. Denk ook bijvoorbeeld aan een reclamespandoek, ballonnen met daarop reclame of aan reclameprojecties met licht op gevels. [6]

Vergunningsprocedure
In artikel 4.6.2. eerste lid APV staat dat voor het aanbrengen van dergelijke handelsreclame een vergunning is vereist. De "omgevingsverguning voor reclame" kan worden geweigerd indien de reclame, hetzij op zichzelf, hetzij in verband met de omgeving niet voldoet aan redelijke eisen van welstand.

Artikel 4.6.2 APV bevat een aantal uitzonderingen op de vergunningsplicht. Denk hierbij aan een driehoeks-bord aan een pand ("huis te koop"), reclame als onderdeel van een etalageopstelling en reclame op vrije plakplaatsen. Ook kan een reclamevergunning voor een bepaalde termijn worden verleend (artikel 1.13 APV).

Als de reclame niet langer dan 4 weken per kalenderjaar aanwezig zal zijn, kan volstaan worden met het doen van een melding bij de gemeente. De gemeente kan eventueel aangeven bezwaar te hebben tegen de tijdelijke reclame. Als de gemeente geen bezwaar heeft (of binnen 14 dagen niet reageert op de melding) kan de melder de reclame zonder vergunning aanbrengen. Voor afloop van de 4-wekentermijn moet de reclame weer zijn verwijderd. Na afloop van die 4 weken is de reclame, als hiervoor niet (tijdig) een vergunning is verleend, illegaal aanwezig en kan daartegen handhavend worden opgetreden.

IV. Overige reclames in de openbare ruimte

Als de reclame niet wordt uitgevoerd in de vorm van een bouwkundige constructie en in de openbare ruimte wordt geplaatst, kan een aantal artikelen van de APV van toepassing zijn. Artikel 2.1.5.1. is het algemene artikel voor deze categorie reclame-uitingen. Voor terrassen, uitstallingen, plakken/kladden, flyeren, reclame-voertuigen en te koop aanbieden van voertuigen, bevat de APV specifieke bepalingen. De APV bevat voor deze gevallen soms voorschriften betrekking hebbend op het uiterlijk aanzien. Hieronder wordt nader ingegaan op deze situaties met name in relatie tot reclame.

Artikel 2.1.5.1 APV
Het belangrijkste artikel is 2.1.5.1 APV. Daarin staat dat het verboden is zonder vergunning van het college van B&W voorwerpen of stoffen in, op, aan of boven de weg aan te brengen, te hebben of achter te laten.
Denk hierbij aan spandoeken, vlaggen, banieren en green-graffiti.
In deze uitwerkingsnota is beleidsmatig bepaald (zie §2.3) dat in beginsel alleen uitingen met een maximale duur van 31 dagen per kalenderjaar (aaneengesloten dan wel cumulatief) worden toegestaan.
Gelijk aan ad III. kan worden volstaan met een meldingsplicht. Daartoe moet de APV worden aangepast. De aanvraag kan o.a. worden geweigerd indien het beoogde gebruik hetzij op zichzelf, hetzij in verband met de omgeving niet voldoet aan redelijke eisen van welstand. Voor niet-commerciële spandoeken geldt geen vergunningsplicht mits voldaan wordt aan door het college van B&W vastgestelde nadere regels (artikel 2.1.5.1, lid 1 sub i jo. Bijlage 4 E APV).

[6] De termijn van 31 dagen geldt daarbij per reclame-object. Bijvoorbeeld het ophangen van 3 spandoeken met verschillende opdrukken in verschillende periodes wordt beschouwd als zijnde één object.

Terrassen
Op, aan of bij het terras kan reclame worden aangebracht, vaak geïntegreerd in een terrasschot, een parasol of zonwering/markies soms als afzonderlijk object. Voor het hebben van een terras bij het horecabedrijf op de openbare weg is een vergunning van de Burgemeester vereist (artikel 2.3.1.5. APV).

In deze *Uitwerkingsnota Reclame* zijn standaardvoorwaarden met betrekking tot reclame opgenomen (zie § 2.4.). Op deze manier weet de vergunninghouder welke reclame onder welke voorwaarden toelaatbaar is. Dat betekent dat het onderdeel reclamevoering bij een aanvraag voor een terrasvergunning niet van geval tot geval zal worden beoordeeld op het aspect uiterlijk aanzien. Als de vergunninghouder zich houdt aan de uitvoeringseisen dan is het uiterlijk aanzien van het terras op dat aspect aanvaardbaar en is geen reclamevergunning benodigd. Dat betekent ook dat de aanvrager geen specifieke stukken hoeft in te dienen voor de reclame die hij/zij op parasols, zonneschermen/markiezen en terrasschotten wil aanbrengen.

Uitstallingen
Voor uitstallingen zijn nadere regels vastgesteld (artikel 2.1.5.1, lid 2 sub h APV jo. Bijlage 4B). Als aan deze nadere regels wordt voldaan is er geen reclamevergunning vereist. Deze nadere regels hebben o.m. betrekking op maatvoering, plaatsing, vormgeving en kleurstelling van de uitstalling. Een van deze regels bepaalt dat er geen reclame-uitingen bij uitstallingen zijn toegestaan. De APV zal hierop zodanig worden aangepast dat winkeliers buiten het centrum één reclamebord op de stoep mogen plaatsen als is voldaan aan de standaardvoorwaarden (zie par. 2.4). Een reclamevergunning is dan niet nodig.

Overige APV bepalingen
De APV bevat nog een aantal bepalingen die te maken hebben met reclame-uitingen op de weg. Het is verboden te plakken en te kladden (artikel 2.4.2 APV). Degene die reclamebiljetten of ander promotiemateriaal verspreidt, dient dit op te (laten) ruimen als het door het publiek wordt weggegooid (artikel 4.3.4 APV).

Het is verboden om tijdens door B&W aangewezen evenementen op de daarbij aangewezen tijden en plaatsen gedrukte of geschreven stukken alsmede samples, monsters en anderen goederen die vallen onder het begrip commerciële handelsreclame onder het publiek te verspreiden dan wel openlijk aan te bieden, aan te bevelen of bekend te maken, tenzij dit gebeurt door, namens of met toestemming van de organisator van het evenement (artikel 2.2.3.a APV). Tot op heden gaat het daarbij om de volgende evenementen:

- De Vierdaagsefeesten;
- De Vierdaagsemarsen ;
- De Marikenloop;
- De Zevenheuvelenloop en Zevenheuvelennacht;
- De Stevensloop.

In bijlage 20 APV zijn de specifieke gebieden en tijdsperiodes omschreven waarop het verbod van toepassing is.

Het is verboden reclamevoertuigen te parkeren op de weg (artikel 5.1.7 APV) [7]. Ook is het verboden een voertuig ter verkoop aan te bieden op de weg (artikel 5.2.4 APV). Dat mag alleen als het college van B&W daarvoor ontheffing hebben verleend. In beginsel zal er geen ontheffing worden verleend.

[7] Staat een reclamevoertuig op particulier terrein dan wordt het beschouwd als een reclame-object op particulier terrein en dient een vergunning te worden aangevraagd. Deze wordt dan beoordeeld op basis van de beleidsregels in deze uitwerkingsnota.

Bijlage 6 – Toezicht en Handhaving

Een door de gemeenteraad vastgesteld reclamebeleid moet ook worden gehandhaafd. Als dit niet gebeurt tast dit de geloofwaardigheid van de overheid aan en zal de animo om een vergunning aan te vragen minimaal worden. Toezicht en handhaving zijn van belang om te voorkomen dat reclame afbreuk doet aan een schone, hele, veilige, fraaie en duurzame stad.
Dit vraagt dat er consequent en consistent tegen overtredingen wordt opgetreden zodat we als gemeente betrouwbaar en geloofwaardig handelen en rechtsongelijkheid voorkomen. Het moet niet lonend zijn om zonder vergunning reclame aan te brengen. Handhaving is en behoort dus een integraal, onlosmakelijk en noodzakelijk onderdeel van het reclamebeleid te zijn.

We onderscheiden hierin de volgende elementen:

- voorlichtig en preventie
- zelfregulering
- toezicht en handhaving.

In deze bijlage is dit voor elk van deze onderdelen uitgewerkt hoe dit zijn beslag moet krijgen.

Voorlichting en Preventie
Voorlichting kan voorkomen dat bedrijven en instellingen in strijd met het reclamebeleid handelen. Het reclamebeleid moet toegankelijk zijn middels de gemeentelijke web-site. Een inspiratiedocument of folder met daarin voorbeelden van fraaie reclame (en wellicht ook voorbeelden hoe het niet moet) kan verhelderend en inspirerend zijn en kan als hulpmiddel fungeren bij het ontwikkelen van een reclameplan.
Op de web-site zal worden aangegeven bij welk onderdeel van de organisatie men terecht kan voor vragen en voor het indienen van een aanvraag (contactpersonen, telefoonnummers e.d.). Een stroomschema op de web-site maakt duidelijk of er een vergunning nodig is en welke (welstands)eisen er gelden.

Zelfregulering
De gemeente stimuleert initiatieven waarbij ondernemers gezamenlijk afspraken maken over de reclame-uitingen in hun eigen straat of gebied. Ondernemers zullen daarbij ook elkaar moeten aanspreken op afwijkingen (zelfregulering). De gemeente biedt een juridisch vangnet om excessen tegen te gaan als partijen er niet uitkomen.

Toezicht en handhaving
Als voorlichting, preventie, zelfregulering e.d. niet hebben gewerkt of niet van toepassing zijn, kan het bevoegd gezag gebruik maken van haar handhavingsbevoegdheden. Daar geven we als volgt invulling aan:

1. Excessen
   Tegen excessen dient steeds met prioriteit te worden opgetreden. Als laatste onderdel van deze bijlage is nader uitgewerkt in welke gevallen nu sprake is van een excessenregeling.
2. Verzoeken tot handhaving
   Als een belanghebbende verzoekt om handhaving moet dat verzoek in behandeling worden genomen en op dat verzoek een besluit worden genomen. Soms is handhaven onevenredig in verhouding tot het belang dat gediend is met handhaving. Zo zullen kleine “tijdelijke” bordjes of briefjes (maximaal A4-formaat), zoals “poes kwijt” of “kersen te koop”, bij de eerstvolgende schoonmaakbeurt worden verwijderd. Van handhaving kan ook worden afgezien als er concreet zicht is op legalisatie.
3. Handhavings- en uitvoeringsprogramma
   Naast het optreden tegen excessen en het reageren op handhavingsverzoeken dient het bevoegde gezag ook zelf regelmatig op eigen initiatief actief toezicht te houden of het vastgestelde beleid wordt nageleefd. De wijze waarop programmatisch uitvoering wordt gegeven aan het toezichts- en handhavingsbeleid moet worden opgenomen worden in een gemeentelijk handhavings- en uitvoeringsprogramma (met daarin prioriteiten, formatie, financiele dekking e.d.).
   Aangewezen toezichthouders voeren deze taak vervolgens uit. Concreet betekent dit dat zij:
   - controleren of een reclame conform een verleende vergunning is of wordt aangebracht en
   - ook zelf illegale reclame opsporen door na te trekken of voor een reclame een vergunning is verleend.
   In laatste geval dient zonodig hierop te worden gehandhaafd. Hieronder bij ‘handhavingsinstrumten’ staat nader beschreven welke middelen daartoe kunnen worden ingezet.

Voorstel - Uitwerkingsnota Reclamebeleid

Prioriteiten
Voorts mag het bevoegd gezag prioriteiten stellen. Niet iedere overtreding moet altijd direct worden aangepakt. Sommige overtredingen zijn ernstiger dan andere.
Ook kan gedifferentieerd worden naar gebied (het stadscentrum en een beschermd stadsgezicht en beschermd stadsbeeld hebben meer prioriteit dan een bedrijventerrein) en naar bouwwerk (illegale reclame aan een beschermd monument heeft meer prioriteit dan aan een ander pand). Het gaat hier om een prioriteitenvolgorde die gebaseerd is op het welstandsbelang.
Als andere belangen aan de orde zijn (bijvoorbeeld overlast of verkeersveiligheid) dan wordt elk geval op die aspecten ad hoc beoordeeld en geldt deze prioriteitenvolgorde niet.

Handhavingsinstrumenten
Hoofdregel in het bestuursrecht is dat het bevoegd gezag de rechtsplicht heeft handhavend op te treden tegen illegale situaties. Het bevoegd gezag kan een last onder bestuursdwang opleggen. Dat betekent dat de overtreder en andere belanghebbenden in de gelegenheid worden gesteld binnen een bepaalde termijn de overtreding ongedaan te (laten) maken. Als daaraan niet wordt voldaan kan het bevoegd gezag de overtreding zelf ongedaan maken. De kosten die de gemeente daarbij heeft gemaakt kunnen op de overtreder worden verhaald.

Het bevoegd gezag kan ook een last onder dwangsom opleggen. In dat geval wordt de overtreder gelast binnen een bepaalde termijn de overtreding ongedaan te (laten) maken. Als daaraan niet wordt voldaan, verbeurt de overtreder een dwangsom. Dat kan een bedrag ineens zijn of een bedrag per tijdseenheid. Het bevoegd gezag kan de verbeurde dwangsom verhalen op de overtreder.

Organisatie
De Omgevingsdienst Regio Nijmegen (ODRN) heeft als taak o.a. vergunningsverlening, toezicht en handhaving voor zover er sprake is van reclame-aanvragen voor reclameconstructies, zowel op particulier terrein als in de openbare ruimte (categorie I en II in bijlage 5) én voor reclame-uitingen op particuliere percelen (categorie III in bijlage 5).

De afdeling Stadsbeheer heeft als taak o.a. vergunningverlening, toezicht en handhaving voor zover er sprake is van reclame-uitingen (niet in de vorm van een bouwkundige constructie) in de openbare ruimte (categorie IV in bijlage 5). Als er sprake is van illegale reclame in de openbare ruimte maar ook aan particuliere percelen, heeft deze afdeling een signalerende taak. Toezichthouders die illegale reclame signaleren dat ligt op het werkterrein van de ODRN geven dit signaal door aan de ODRN zodat deze dienst dit kan oppakken en afhandelen.

Excessenregeling
Een exces is een evidente en ook voor niet-deskundigen duidelijk herkenbare buitensporigheid in het uiterlijk van een bouwwerk. Hiervan is sprake als (een deel van) een bouwwerk op zichzelf, maar vooral in relatie tot de omgeving in ernstige mate in strijd is met redelijke eisen van welstand. Op grond van artikel 13a Woningwet kan het bevoegd gezag de eigenaar aanschrijven om de strijdige situatie ongedaan te (laten) maken. Het kan gaan om een vrijstaande reclameconstructie die ernstig ontsierend is. Het kan ook gaan om een ernstig ontsierende reclame op of aan een gebouw, waardoor de gevel van het gebouw (ook) ernstig ontsierd wordt. Het zal duidelijk zijn dat in bijvoorbeeld een beschermd stadsgezicht er eerder sprake zal zijn van een exces dan op een industrieterrein. De excessenregeling is in ieder geval van toepassing in de volgende gevallen:

- Het ontkennen of vernietigen van architectonische kenmerken of bijzonderheden van een bouwwerk.
- Armoedig materiaalgebruik bij reclames die zichtbaar zijn vanuit openbaar toegankelijk gebied (waaronder ook materialen waarvan bekend is dat die onevenredig ‘lelijk’ verouderen).
- Reclameconstructies of reclames aan bouwwerken die in een ontsierende staat zijn komen te verkeren als gevolg van ernstig achterstallig onderhoud (veroudering, slijtage), brand, beschadiging e.d.
- Het ondoorzichtig maken van glasvlakken (bijvoorbeeld door glasvlakken dicht te plakken of te beschilderen met reclame-uitingen) waardoor het uiterlijk aanzien van het bouwwerk of de omgeving ernstig wordt ontsierd.
- Te opdringerige of te veelvuldig herhaalde reclameconstructies en reclames die de architectuur van de gevel ontkennen of vernietigen.
- Een te grove inbreuk op wat in de omgeving gebruikelijk is, daar waar er geen aanleiding voor is.

Voorstel - Uitwerkingsnota Reclamebeleid

Voorstel - Uitwerkingsnota Reclamebeleid

Voorstel - Uitwerkingsnota Reclamebeleid

Beleidsregels Reclame

Hoofdstuk 1 - Inleiding

Afdeling 1.1 – Algemene bepalingen

Artikel 1.1 – Bijlagen en Juridische grondslag beleidsregels

1. De bijlagen 1 t/m 6 maken onverkort en integraal onderdeel uit van de beleidsregels.
2. De juridische grondslag van de beleidsregels is opgenomen in Bijlage 3.

Artikel 1.2 - Definities

Abri	Overdekte halteplaats voor openbaar vervoer.
Beeldkwaliteit	Een verzamelnaam voor alle aspecten die invloed uitoefenen op de beleving van de ruimtelijke omgeving.
Billboard	Een losstaande van binnenuit verlichte reclamedrager met daarin een reclamevlak van 8 m^2 (voor afbeelding zie bijlage 1).
Bouwbord/projectbord	Informatieborden geplaatst bij in uitvoering zijnde werken met bouwgerelateerde reclameboodschappen.
Bouwwerk	Voor definitie zie bijlage 3 (wet- en regelgeving).
City-screen	Een (groot) digitaal informatiebord/scherm met bewegende beelden voor informatie, commerciële boodschappen en vermaak.
Commissie Beeldkwaliteit	Een onafhankelijke adviescommissie die beoordeelt of de beeldkwaliteit van bouwwerken en reclames overeenkomt met het beleid t.a.v. beeldkwaliteit, zoals neergelegd in de gemeentelijke beleidsregels reclame.
Evenementenbord	Een dubbelzijdig display van 1 m^2 doorgaans bevestigd aan een lichtmast waarin statische posters kunnen worden gehangen (voor afbeelding zie ook bijlage 1).
Excessenregeling	Regeling op grond waarvan bevoegd gezag een eigenaar van een reclame-object kan aanschrijven om een situatie die overduidelijk in strijd is met welstand ongedaan te maken (Woningwet artikel 13a).
Flyeren/samplen	Het in de openbare ruimte uitdelen van (reclame) boodschappen of proefmonsters van een bepaald product.
Green (reversed) graffiti	Afbeeldingen/boodschappen (graffiti) ontstaan door het selectief schoonmaken van het (straat) oppervlak (voor afbeelding zie bijlage 1).
Gevelreclame	Haaks of plat op de gevel van een zaak aangebrachte reclame (voor afbeelding zie bijlage 1).
Lichtmastreclame	Een inwendig verlicht reclameobject in een metalen frame dat op hoogte wordt opgehangen aan een lichtmast veelal ter verwijzing naar een lokaal bedrijf (voor afbeelding zie bijlage 1).
Mupi	Mupi is een afkorting van `Mobilier Urbain à Publicité Illuminé`. Het betreft een losstaande, van binnenuit verlichte vitrine met een reclamevlak van circa 2 m^2 (voor afbeelding zie bijlage 1).
Openbare Ruimte	Terrein, weg of gebouw in bezit van de overheid en voor iedereen toegankelijk.
Particulier terrein	Terrein/gebouw van particulier (niet openbaar toegankelijk)

Reclame	Elke aanduiding van zowel commerciële als niet-commerciële aard in de vorm van een opschrift, aankondiging, afbeelding of mededeling die vanuit de openbare ruimte zichtbaar is. Hiertoe behoren ook uitingen die aan de binnenzijde van etalages of van ramen worden aangebracht, maar zich richten tot en/of zichtbaar zijn vanaf de openbare weg.
Reclame-object / -voorziening	Object / voorziening bedoeld om het maken van reclame of het verkondigen van een (reclame-)boodschap te faciliteren.
Sanisette	Openbaar toilet waarvoor betaald moet worden (voor afbeelding zie bijlage 1).
Sneltoetscriteria	Een nadere uitwerking van de welstandseisen (en daarmee van de toetsingsgrond *beeldkwaliteit)* voor diverse reclamevormen die aangeven wat in elk geval is toegestaan. Vergunningaanvragen in lijn met de sneltoetscriteria zullen versneld kunnen worden afgehandeld.
Tijdelijk/permanent	Reclame-uitingen en -voorzieningen die gedurende een termijn van maximaal 31 dagen per kalenderjaar (aaneengesloten dan wel cumulatief) aanwezig zijn gelden als tijdelijk; alle uitingen die dit maximum overschrijden worden als permanent aangemerkt.
Toetsingsgronden (algemene)	Reclame uitingen worden beoordeeld op beeldkwaliteit, verkeersveiligheid en hinder en functionaliteit en duurzaamheid. Hiervoor zijn algemeen geldende regels opgesteld, waar alle uitingen aan dienen te voldoen.
Uitstalling	Voorwerpen geplaatst voor een pand in de openbare ruimte, die een duidelijke relatie hebben met de handel van de in dat pand gevestigde onderneming: bijvoorbeeld stoepborden (voor afbeelding zie ook bijlage 1).
Vergunning	Een officiële noodzakelijke toestemming van de overheid voor het uitvoeren van een bepaalde activiteit. Aan een vergunning en daarmee de activiteit kunnen voorwaarden worden verbonden. In deze beleidsregels komen de *omgevingsvergunning* en een vergunning op grond van de APV aan bod (zie ook bijlage 3).
Welstandsvrije gebieden	Gebieden waar geen nadere eisen m.b.t. de beeldkwaliteit aan bouwwerken worden gesteld.
Vrije plakplaats	Door de gemeente aangewezen plaatsen (borden, kolommen, zuilen) bestemd voor vrije meningsuiting van de burger, maar niet bedoeld voor commerciële uitingen (voor afbeelding zie bijlage 1)
Zenders/ontvangers	Personen of instellingen die een boodschap bekend willen maken respectievelijk kunnen ontvangen.

Artikel 1.3 – Afwijkingsmogelijkheid
Een reclameplan mag afwijken van de algemene en specifieke welstandscriteria wanneer deze (mits van redelijke argumenten voorzien) beter kan worden afgestemd op de architectuur van het gebouw of op de directe omgeving. Indien sprake is van een afwijkend maar uitmuntend reclameontwerp dat een verbetering van het beeld van de omgeving betekent, kan afgeweken worden van de algemene en specifieke welstandscriteria. Dit geldt zowel voor reclame op particulier terrein als voor reclame in openbaar gebied, zowel voor bouwwerken als voor niet-bouwwerken.

Voorstel - Uitwerkingsnota Reclamebeleid

Artikel 1.4 – Ruimte voor ondernemersinitiatieven

1. Het reclamebeleid biedt ook ruimte voor (groepen) ondernemers om zelf verder te gaan dan de beleidsregels en te komen tot gezamenlijk gedragen afspraken over aard en aantallen reclame-uitingen in een bepaald afgebakend gebied. Ondernemers kunnen samen deze verantwoordelijkheid nemen en elkaar onderling aanspreken. In Nijmegen zijn verschillende van dergelijke initiatieven voorhanden (Marikenstraat, Winkelcentrum Dukenburg).
2. Vanuit de gemeente willen wij deze zelfregulatie stimuleren. De betreffende groep ondernemers kan daartoe in overleg treden met de gemeente om hun ideeën nader uit te werken in een overeen te komen convenant.
3. Het is daarbij in elk geval van belang dat:

- wordt voldaan aan de uitgangspunten en toetsingsgronden van het reclamebeleid
- de ideeën worden gedragen door zowel de groep ondernemers als de direct omwonenden en belanghebbenden en
- de naleving van deze afspraken door de ondernemers zelf gebeurt.

De finale beoordeling en accordering van zo'n convenant is uiteindelijk aan het college van B&W.

Afdeling 1.2 – Uitgangspunten van het reclamebeleid

Artikel 1.5 – Reclame moet passen in het beeld van de stad

1. Bij het aanbrengen van reclame moet rekening worden gehouden met de architectuur van de gebouwen en met de omgeving. Een goede inpassing van een reclame-uiting is noodzakelijk om de visuele kwaliteit en het karakter van de omgeving niet te verstoren.

2. Dat geldt in het bijzonder als reclame-uitingen worden voorzien op of nabij monumenten, in een Beschermd Stadsgezicht of op zichtlocaties zoals pleinen en invalswegen. Om deze reden is in Nijmegen gekozen voor een "*gebiedsgericht beleid".* Daartoe wordt binnen de structuur van de stad onderscheid gemaakt tussen structuurlijnen en gebieden.

Artikel 1.6 - Structuurlijnen

1. De herkenbare structuurlijnen in de stad worden in belangrijke mate gevormd door de wegenstructuur, maar ook bijvoorbeeld door de Waal, het Maas-Waalkanaal en de spoorlijnen. Kenmerkend voor de wegenstructuur zijn de radialen (de invalswegen) die tot het historisch centrum van de stad lopen en de verbindende (ring)wegen. In het kader van het reclamebeleid worden hierbij drie categoriën gehanteerd:

- Snelwegen
- Hoofdinvalswegen en de stadsring (s100)
- Stedelijke wegen

2. Uitgangspunt is het benadrukken van de lijnstructuren door uniformiteit langs een weg en het afstemmen van reclame qua type, maat en schaal op de hiërarchie en verschijningsvorm van de wegen. Grotere objecten naarmate de wegen meer 'stedelijk' zijn (brede profielen en grotere bebouwing). Daar waar lijnstructuren door of langs reclame-arme gebieden (historische gebieden, woon- of groengebieden) lopen kan dit aanleiding zijn om bepaalde vormen van reclame niet toe te staan.

Artikel 1.7 - Gebieden

1. De 'vlakken' zijn de grotere gebieden die tussen de 'lijnen' of verbindingsroutes liggen. Zij bestaan uit bebouwde zones (woonwijken, bedrijventerreinen) en onbebouwde zones (sportvelden, parken en groen-gebieden). De gebieden kennen vaak grote verschillen in gebruik, opbouw en uitstraling[1]. Die verschillen maken de stad aantrekkelijk, ze zorgen voor afwisseling en herkenbaarheid van Nijmegen. Reclame moet hierop afgestemd zijn. Een woongebied vraagt om een andere benadering dan een industrieterrein of een groengebied. En een historisch straatbeeld kan ernstig aangetast worden door een reclameobject dat langs een stedelijke invalsweg juist een bijdrage levert aan de levendigheid en herkenbaarheid.

[1] De in dit reclamebeleid gebruikte indeling is gebaseerd op de Structuurvisie Nijmegen en de *Uitwerkingsnota Beeldkwaliteit*.

2. Uitgangspunt is dat reclame aansluit bij de belevingswaarde en functie van een gebied. In sommige delen van de stad is reclame inherent aan de functies die er aanwezig zijn en past het bij de beleving van het gebied. Onder deze **"**reclamegebieden**"** worden bijvoorbeeld verstaan (delen van)**:**

- Centrum
- Winkelgebieden
- Bedrijventerreinen
- Stedelijke knopen

3. In andere gebieden is reclame eerder strijdig met de primaire functie en is het al snel storend. Hier wordt buitenreclame slechts in beperkte mate toegestaan. Voorbeelden van deze gebieden zijn:

- Woongebieden
- Historische gebieden
- Groengebieden, waterlopen en parken

Artikel 1.8 - Beeldkwaliteitplannen
Voor grote gebiedsontwikkelingen kunnen beeldkwaliteitplannen of ambitiedocumenten worden gemaakt die aansluiten bij de nieuwe ruimtelijke kenmerken van een gebied. Hiermee is de ambitie van de stad op het gebied van beeldkwaliteit, op een prikkelende en uitnodigende wijze in een vormgevingskader vastgelegd. **Indien voor een gebied een beeldkwaliteitplan (of een vergelijkbaar document) is vastgesteld waarin regels over reclame zijn opgenomen, dan gaat het beeldkwaliteitplan boven deze beleidsregels.**

Artikel 1.9 - Welstandsvrije gebieden
In Nijmegen is een aantal gebieden tot welstandsvrij gebied aangewezen, zoals delen van de bedrijventerreinen Noordoost Kanaalhavens, Westkanaaldijk en Winkelsteeg en het toekomstige woongebied Vossenpels. **In gebieden die door de gemeenteraad in het kader van de *Kadernota Beeldkwaliteit 2013* als welstandsvrij gebied zijn aangewezen, worden reclames niet (vooraf) getoetst op redelijke eisen van welstand.** Wel kan (achteraf) worden opgetreden tegen excessen.

Artikel 1.10 – Less is more
1. Een ander belangrijk uitgangspunt voor het reclamebeleid is het principe "Less is more". We kiezen voor meer kwaliteit en minder kwantiteit om te komen tot een fraaie stad en om verrommeling tegen te gaan. Hieronder is toegelicht hoe de gemeente invulling geeft aan dit principe.
2. In de *Kadernota Reclameboodschap* is als maatregel vastgelegd dat er op termijn 10% minder reclamevoorzieningen in de openbare ruimte (kwantiteit) staan. Dit gaan we realiseren door voornamelijk het aantal evenementenborden en 2m2 vlakken te beperken. Ten tijde van de aanbesteding van de betreffende concessies zal dit als uitgangspunt gelden.
3. Door toepassing van roterende vlakken kan het aantal reclame-objecten verminderd worden terwijl de commerciële 'reclameruimte' gelijk blijft of zelfs toeneemt.
4. Op een aantal plaatsen in de stad is sprake van een opeenstapeling van reclame. Dan ontstaat er een verzadiging van informatie en een chaotisch straatbeeld. Teveel verschillende reclameobjecten op een te korte afstand van elkaar. De gemeente wil het aantal verschillende reclame-uitingen per gebied daarom sturen.
5. In het kader van *Less is more* kan overwogen worden om juist op een plek veel reclame toe te staan en elders het aantal uitingen te verminderen.
6. De plattegrondkasten, de infostopzuilen, de verouderde welkomstborden en de NEC-borden kunnen worden vervangen door één digitaal welkomstbord nabij een stadsentree. Met behoud van de informatie ogen de stadsentrees op deze manier aantrekkelijker, moderner, minder rommelig, en worden de verschillende uitingen beter gezien.
7. Vooral langs de lijnstructuren staan veelal veel verschillende typen reclameobjecten opeenvolgend geplaatst. Door te streven naar een vormverwantschap (hoofdvorm en kleurstelling) tussen billboards, vitrines en evenementenborden ontstaat er een meer eenduidig beeld en is er minder snel sprake van verrommeling.

Artikel 1.11 - Excessenregeling
Een exces is een evidente en ook voor niet-deskundigen duidelijk herkenbare buitensporigheid in het uiterlijk van een bouwwerk. Hiervan is sprake als (een deel van) een bouwwerk op zichzelf, maar vooral in relatie tot de omgeving in ernstige mate in strijd is met redelijke eisen van welstand. Op grond van artikel 13a Woningwet kan het bevoegd gezag de eigenaar aanschrijven om de strijdige situatie ongedaan te (laten) maken. Het kan gaan om een vrijstaande reclameconstructie die ernstig ontsierend is. Het kan ook gaan om een ernstig ontsierende reclame op of aan een gebouw, waardoor de gevel van het gebouw (ook) ernstig ontsierd wordt. Ook reclame die niet in de vorm van een bouwkundige constructie wordt uitgevoerd kan ernstig ontsierend zijn. Het zal duidelijk zijn dat in bijvoorbeeld een beschermd stadsgezicht er eerder sprake zal zijn van een exces dan op een industrieterrein. De excessenregeling is in ieder geval van toepassing in de volgende gevallen:

- Het ontkennen of vernietigen van architectonische kenmerken of bijzonderheden van een bouwwerk.
- Armoedig materiaalgebruik bij reclames die zichtbaar zijn vanuit openbaar toegankelijk gebied (waaronder ook materialen waarvan bekend is dat die onevenredig 'lelijk' verouderen).
- Reclameconstructies of reclames aan bouwwerken die in een ontsierende staat zijn komen te verkeren als gevolg van ernstig achterstallig onderhoud (veroudering, slijtage), brand, beschadiging e.d.
- Het ondoorzichtig maken van glasvlakken (bijvoorbeeld door glasvlakken dicht te plakken of te beschilderen met reclame-uitingen) waardoor het uiterlijk aanzien van het bouwwerk of de omgeving ernstig wordt ontsierd.
- Te opdringerige of te veelvuldig herhaalde reclameconstructies en reclames die de architectuur van de gevel ontkennen of vernietigen.
- Een te grove inbreuk op wat in de omgeving gebruikelijk is, daar waar er geen aanleiding voor is.

Afdeling 1.3 – Algemene toetsingsgronden

Paragraaf 1.3.1 - Inleiding

Artikel 1.12 - Toetsingsgronden

1. Om reclame-uitingen te kunnen beoordelen zijn algemene "*toetsingsgronden"* ontwikkeld. Deze vormen het kader voor (nieuwe) reclame-uitingen. De toetsingsgronden zijn gegroepeerd naar *verkeersveiligheid en hinder, functionaliteit en duurzaamheid* en *beeldkwaliteit*. Alle reclame-uitingen dienen hieraan te voldoen.
2. De inhoudelijke beoordeling op *Beeldkwaliteit* vindt ambtelijk plaats of door de Commissie Beeldkwaliteit. In geval van reclame bij monumenten of beschermde gebieden vindt toetsing altijd plaats door de commissie. De beoordeling op de andere toetsingsgronden vindt plaats vanuit afdeling Mobiliteit en bureau Kwaliteits-beheer. De behandelend ambtenaar van een vergunningsaanvraag heeft hierin een coördinerende taak. Waar in deze beleidsregels gesproken wordt over een vergunningsaanvraag is dít de procedure.
3. De inhoud van reclame-uitingen zelf is verder niet aan gemeentelijke regels gebonden. Uitgangspunt is dat deze voldoet aan de Nederlandse Reclame Code opgesteld door de Reclame Code Commissie.

Artikel 1.13 – Verkeersveiligheid en hinder

1. Een reclame-uiting dient de verkeersveiligheid niet in gevaar te brengen.
2. Reclame mag geen (visuele) hinder of overlast veroorzaken.
3. Met knipperende, bewegende, reflecterende en lichtintensieve reclame wordt terughoudend omgegaan.
4. Er dient te worden voldaan aan de Algemene richtlijnen betreffende Lichthinder - Deel 4 Reclameverlichting van de NSVV (Ned. St. Voor Verlichtingskunde).
5. Bij de plaatsing en vormgeving van reclames is rekening gehouden met omliggende woningen. Er wordt kritisch omgegaan met reclames op de naar woningen gerichte (zij)gevels.

Artikel 1.14 – Functionaliteit en duurzaamheid

1. Functionaliteit: Voor reclame-uitingen op particulier terrein geldt dat deze alleen aanvaardbaar zijn als er een direct verband bestaat tussen de reclame en de activiteiten die in het pand of op het perceel worden uitgeoefend. Uitzondering hierop vormen city-screens.
2. Duurzaamheid: Reclameobjecten moeten worden vervaardigd van duurzame materialen. Het aanlichten of doorlichten van reclame-objecten dient energiezuinig te zijn door de inzet van duurzame verlichtingselementen.

Daarnaast worden reclameobjecten in de openbare ruimte alleen verlicht op momenten dat de doelgroepen voor die reclameobjecten daadwerkelijk op straat kunnen zijn. In principe dooft de reclameverlichting om 24.00 uur met uitzondering van aan openbaar vervoer gerelateerde reclame (daar geldt einde dienstregeling) en ondernemingen die ook nog na 24.00 uur geopend zijn voor het publiek. Het openbaar Verlichtingsbeleid "Zicht op Nijmeegs Licht" is hierin richtinggevend.

3. Onderhoud: Een reclame-object dient zelf aan goede technische dan wel constructieve eisen te voldoen en goed worden onderhouden. Verrommeling moet worden voorkomen.

Artikel 1.15 – Beeldkwaliteit (welstand)

1. Een reclame-uiting dient een verrijking te zijn van de gevel, het straatbeeld en de openbare ruimte, of ten minste qua plaatsing, kleurstelling, materiaalgebruik en detaillering niet ontsierend te zijn voor het straat- en gevelbeeld en geen afbreuk te doen aan de kwaliteit van de openbare ruimte.
2. Om de beeldkwaliteit van reclames te beoordelen maken we onderscheid in algemene en gebiedsgerichte criteria. De *algemene beeldkwaliteitscriteria* gelden voor alle reclame ongeacht het gebied waar ze zullen worden aangebracht. Tevens zijn per gebiedstype de uitgangspunten en eventueel aanvullende *gebiedsgerichte beeldkwaliteitscriteria* geformuleerd.
3. Indien er sprake is van een afwijkend maar uitmuntend reclameontwerp dat een verbetering van het beeld van het gebouw of de omgeving betekent, kan afgeweken worden van de algemene beeldkwaliteitscriteria. Daartoe kan een gemotiveerd en onderbouwd voorstel worden ingediend bij de gemeente.
4. Indien voor een gebied een beeldkwaliteitsplan (of een vergelijkbaar document) is vastgesteld waarin regels over reclame zijn opgenomen, dan gaat het beeldkwaliteitplan boven deze beleidsregels.

Paragraaf 1.3.2 – Algemene beeldkwaliteitscriteria

Artikel 1.16 – Ruimtelijke kwaliteit

Ruimtelijke kwaliteit wordt in Nijmegen omschreven als een goede balans tussen het samengaan van de gebruikswaarde, belevingswaarde en toekomstwaarde van een plek. Voor de kwaliteit van de buitenruimte in de stad spelen functionele, esthetische, ruimtelijke en sociale aspecten daarbij een rol. Reclame moet daarom passen in het beeld van de stad. Daartoe zijn onderstaande "*algemene beeldkwaliteitscriteria"* ontwikkeld voor reclame op gevels en particuliere terreinen enerzijds en reclameobjecten in de openbare ruimte anderzijds.

Artikel 1.17 – Particulier terrein en gevel

- Het aantal, de grootte en soort van de per gebouw toelaatbare reclame is afhankelijk van de schaal, de architectuur en de aard van het gebouw. Evenals van de schaal (het profiel en de breedte) van de straat of van de ruimtelijke omgeving.
- Zijn in de bestaande historische architectuur al specifieke reclamemogelijkheden aanwezig, zoals koofborden en reclamevelden, dan zijn dat de aangewezen plaatsen voor reclame.
- Als het aanbrengen van reclame plaatsvindt als onderdeel van een nieuwbouw- of verbouwplan, kan geëist worden dat de reclame volledig geïntegreerd wordt in het totale architectonische ontwerp.
- Reclame mag in beginsel niet op woonverdiepingen worden aangebracht. Reclame mag niet hoger worden aangebracht dan de scheiding van de onderliggende verdieping en de woonverdieping. Alleen als daar geen ruimte is, voor het aanbrengen van reclame, mag de reclame worden aangebracht tot aan de onderkant van de raamdorpels van de eerste verdieping.
- Reclame tegen of in het gevelvlak wordt niet over de volle breedte van de gevel aangebracht.
- Naamsaanduidingen op daken zijn toegestaan bij grote gebouwen met een bijzondere functie (hotels, bioscopen, ziekenhuizen e.d.) als de ruimtelijke omgeving dit aanvaardbaar maakt.
- Reclame in de vorm van vlaggen en banieren aan of op gebouwen is bij uitzondering toegestaan, indien de architectuur van het gebouw en de stedelijke ruimte daar aanleiding toe geeft.
- Reclame moet optimaal afgestemd zijn op de architectuur van het gebouw (vormgeving, maatvoering, bouwstijl, architectonische compositie en gevelindeling) en passen in het straat- en stadsbeeld.
- Ook moet reclame een eigen kwaliteit hebben. Iedere reclame wordt getoetst aan aspecten als: lay-out, vormgeving, maatvoering, typografie, kleurstelling, materiaalgebruik, detaillering en wijze van plaatsing.
- Een „huisstijl" van een onderneming en/of gestandaardiseerde reclame wordt optimaal afgestemd op de afmetingen, de schaal, de architectuur en de aard van het gebouw en de omgeving. Dominantie van de huisstijl over de totale gevel of over de totale gevel van de begane grond is niet toegestaan.

- Reclame dient bij voorkeur niet op het erf of in de tuin te worden geplaatst. Plaatsing kan toelaatbaar zijn, als er geen reclame aan het pand wordt of is aangebracht en als de reclame goed ingepast is in de tuin- of erfinrichting. Dit geldt niet voor verkooppunten voor motorbrandstoffen. Hier is een combinatie van een uiting op het verkoopgebouw, de overkapping en een prijzenzuil toegestaan.
- Met permanente beplakking van ruiten wordt terughoudend omgegaan. Beplakking is toegestaan indien er een goed gemotiveerde functionele aanleiding is; de beplakking niet domineert in het straatbeeld (grootte en kleurstelling); de architectuur van het pand herkenbaar blijft (compositie, kozijnindeling e.d.) en het geen handelsreclame betreft (geen productreclames, wel visualisaties eventueel i.c.m. een ondergeschikte bedrijfsaanduiding). Per gevel mag niet meer dan de helft van de glasvlakken volledig beplakt worden.
- Specifiek met betrekking tot Rijksbeschermd Stadsgezichten, Gemeentelijk Beschermd Stadsbeelden, Monumenten en Stadsbeeldobjecten gelden nog aanvullende criteria: zie onder historische gebieden.

Artikel 1.18 – Openbare Ruimte

- Reclame-uitingen in de openbare ruimte moeten de structuur van de stad ondersteunen. De plaatsing van reclameobjecten is afgestemd op de hiërarchie van de structuurlijnen en de belangrijke punten in de stad (invalswegen, stadsentrees, verkeerspleinen en pleinen).
- Continuiteit van lijnen wordt ondersteund door een uniforme vormgeving per type reclameobject (vormgeving, kleurstelling en materiaalgebruik).
- Reclame-uitingen in de openbare ruimte moeten passen in de directe omgeving. Ze zijn passend bij de stedelijke situatie en het karakter, de functie en het gebruik van de openbare ruimte.
- Het aantal, de grootte en soort van toelaatbare reclame is afhankelijk van de stedelijke ruimte, het profiel en de breedte van een straat of plein, alsmede de afmetingen en schaal van de aanliggende bebouwing.
- Het reclameobject moet in afmetingen, plaats, vorm, kleur en lichtintensiteit passen bij het aanzien van de directe omgeving en mag niet leiden tot aantasting van architectuur, zichtlijnen, vormgeving van de openbare ruimte en het ruimtelijk beeld in het algemeen.
- Een opeenstapeling van reclames dient voorkomen te worden. Reclames zullen op redelijke onderlinge afstand van elkaar geplaatst worden.
- Te veel en frequente herhaling van reclame dient voorkomen te worden.

Paragraaf 1.3.3 – Algemene beeldkwaliteitscriteria voor gebieden

Artikel 1.19 - Reclamegebieden

1. De algemene criteria zijn opgesteld voor reclame in het algemeen, ongeacht het gebied waar de reclame zal worden aangebracht. Er zijn gebieden in de gemeente waar aanvullende criteria noodzakelijk zijn. Gelet op de stedenbouwkundige, architectonische en/of monumentale kwaliteiten geldt dit bijvoorbeeld voor het Beschermd Stadsgezicht en het Beschermd Stadsbeeld en voor gebieden met grote landschappelijke kwaliteiten. Ook voor monumenten, stadsbeeldobjecten en panden met bijzondere architectonische kwaliteiten zijn, naast de algemene, een aantal specifieke criteria nodig. Er zijn ook gebieden waar bovenstaande criteria niet altijd onverkort hoeven te worden toegepast, zoals bedrijfsterreinen. In sommige delen van de stad is reclame namelijk inherent aan de functies die er aanwezig zijn en past het bij de beleving van het gebied.

2. Onder deze “reclamegebieden” worden bijvoorbeeld verstaan (delen van):

    - Centrum
    - Winkelgebieden
    - Bedrijventerreinen
    - Stedelijke knopen
    - Snelwegen
    - Hoofdinvalswegen en stadsring
    - Stedelijke wegen

3. In andere gebieden is reclame eerder strijdig met de primaire functie en is het al snel storend. Hier wordt reclame slechts in beperkte mate toegestaan. Voorbeelden van deze gebieden zijn[2]:
   - Woongebieden
   - Historische gebieden
   - Groengebieden, waterlopen en parken

Artikel 1.20 - Snelwegen
De snelwegen A73 en A15 lopen vooral langs de stad. Door de snelheid waarmee men passeert, hebben reclameobjecten langs snelwegen vaak een groot formaat, zodat ze op grote afstand zichtbaar en leesbaar zijn.

Vanwege de ligging in of tegen het buitengebied worden er geen reclameobjecten in de openbare ruimte langs de snelwegen geplaatst. De reclame die wordt toegestaan op gebouwen en particuliere terreinen is naar de snelweg gericht en niet naar landelijk gebied. (Bedrijfs)namen en (bedrijfs)logo's zijn toegestaan, handelsreclame niet.

- Alleen reclame op de gevels die direct naar de snelweg gericht zijn; niet op 'zijgevels'.

Artikel 1.21 - Hoofdinvalswegen en stadsring
Vanaf de snelwegen lopen brede stedelijke invalswegen de stad in (Neerbosscheweg, Wijchenseweg, van Boetbergweg en Prins Mauritssingel). De stedelijke invalswegen hebben over het algemeen ruime profielen; dat wil zeggen twee keer twee baans met royale zij- en/of middenbermen. Naastgelegen woongebieden zijn meestal niet op deze wegen geörienteerd. Sinds de realisatie van De Oversteek en de Graaf Allardsingel worden de belangrijke invalswegen verbonden door een gedeeltelijke ringweg, de S100.

Uitgangspunt is dat de verschillende typen reclameobjecten moeten passen bij de maat en schaal van de omgeving. Daarom worden de grotere reclameobjecten in de openbare ruimte vooral langs de hoofdinvalswegen en de stadsring geplaatst.

Artikel 1.22 - Stedelijke wegen
Naarmate de hoofdinvalswegen het stadscentrum naderen worden de profielen smaller en krijgen ze meer het beeld van de overige invalswegen. Invalswegen zoals de Sint Annastraat, de Groesbeekseweg en de Berg en Dalseweg, zijn vaak de oude lintwegen naar de stad. De profielen bestaan veelal uit twee keer één baans wegen hier en daar voorzien van ventwegen. De bebouwing varieert van bedrijfsbebouwing tot rijtjeswoningen en is meer op de wegen georiënteerd. In de Waalsprong ontwikkelt de Griftdijk zich langzaam tot een invalsweg met een min of meer losse lintbebouwing. Andere belangrijke wegen in de stedelijke structuur zijn de singels om het centrum en de doorgaande wegen door Lindenholt en Dukenburg.

De soort reclameobjecten in de openbare ruimte en de positie daarvan wordt afgestemd op de maat en schaal van de omgeving en de aanwezige functies. Waar woningbouw overheerst wordt terughoudend met reclame omgegaan.

Artikel 1.23 - Stedelijke knopen
In de ruimtelijke structuur van Nijmegen nemen de zogenaamde 'stedelijke knopen' een bijzondere plek in. De stedelijke knopen zijn plekken waar verschillende functies (wonen, werken, detailhandel, onderwijs en innovatie, etc.) sterk geconcentreerd zijn en waar verschillende vervoerstypen samenkomen. De knopen zijn dynamische ontwikkellokaties met een potentieel hoogstedelijk karakter en bevinden zich veelal bij (toekomstige) treinstations en op belangrijke kruispunten in de wegenstructuur.

Reclameuitingen in de stedelijke knopen kunnen bijdragen aan het dynamische en stedelijke karakter van de knopen. Hierbij kan ook gedacht worden aan het toepassen van digitale lichtkranten al dan niet geïntegreerd in de bebouwing.

Artikel 1.24 - Centrum
Het centrum van Nijmegen kent een historisch gegroeide sterke concentratie van functies en bebouwing. Het bebouwingsbeeld bestaat uit een combinatie van losstaande historische bebouwing (Stevenskerk, Waagh,

[2] De in dit reclamebeleid gebruikte indeling is gebaseerd op de Structuurvisie Nijmegen en de *Uitwerkingsnota Beeldkwaliteit*.

Arsenaal), naoorlogse panden en aan de zuidkant de 19e eeuwse bebouwing op de plek van de vroegere omwalling. De inrichting van de openbare ruimte is een belangrijk onderdeel van een aantrekkelijke en economisch gezonde stad. Bij de herinrichting van het centrum (project Centrum 2000) is het straatbeeld 'opgeschoond' door onder meer een eenduidige materialisering van de winkelstraten, het vervangen van lantaarnpalen door hangende verlichting en het integreren van reclamevlakken in nieuwe kiosken en openbare toiletten. De terrassen in het Nijmeegse centrum dragen bij aan een aangenaam verblijfsklimaat voor bezoekers en versterken de levendigheid van het centrum. De terrasschermen en parasols worden veelal gebruikt om reclame te maken.

In de afgelopen jaren worden glasvlakken steeds vaker dichtgeplakt en worden spandoeken in frames in toenemende mate gebruikt. Met beide reclamevormen dient terughoudend omgegaan te worden, omdat deze snel afbreuk doen aan het gevelbeeld.

Door het grote aantal winkels, horecazaken en andere bedrijvigheid is er in het centrum een hoge dichtheid aan reclameuitingen. Om deze reden wordt de reclame in de openbare ruimte in het centrum beperkt tot de door de gemeente aangeboden voorzieningen.

- Losstaande reclameborden in de openbare ruimte zijn niet toegestaan.

Artikel 1.25 - Winkelcentra
In Nijmegen komen in de (naoorlogse) woonwijken planmatig aangelegde winkelcentra voor. Het betreft hier een complex van winkels en voorzieningen, al dan niet gecombineerd met gestapelde woningbouw, waarbij het winkelen centraal staat. Kenmerkend is dat ze als één complex of samenhangend geheel van meerdere gebouwen zijn vormgegeven.

Onderlinge afstemming van reclames op elkaar en op de architectuur van het winkelcentrum is uitgangspunt.
- Uniformiteit in afmeting, plaatsing en vormgeving kan een goede bijdrage leveren aan het straatbeeld. Reclame wordt in winkelcentra hoofdzakelijk aan de binnenzijde aangebracht.
- Daar waar winkelcentra direct grenzen aan een woongebied wordt reclame aan de buitenzijde van winkelcentra terughoudend toegepast.

Artikel 1.26 - Bedrijventerreinen, werkgebieden en detailhandelszones
De werkgebieden in de stad zijn zeer divers van karakter afhankelijk van het meest voorkomende type bedrijvigheid (zware industrie, bedrijven, kantoren). In het algemeen hebben deze gebieden een utilitair karakter. De verschijningsvorm van de bebouwing is zeer gevarieerd, zowel qua schaal, maat, als architectuur. De detailhandelzones liggen niet in de woonwijken, maar aan de randen van de stad of langs de stedelijke hoofdwegen. Ze bestaan uit grootschalige gebouwvolumes met een min of meer representatieve uitstraling en bijbehorende grote parkeerplaatsen.

Reclame in de vorm van bedrijfsnamen en productaanduidingen zijn een bijna vanzelfsprekend onderdeel van het beeld van werkgebieden en detailhandelszones. De schaal en diversiteit van de bebouwing laat in werkgebieden veelal een grotere mogelijkheid aan vormgeving en maatvoering van reclame toe.
Er wordt onderscheid gemaakt tussen meer representatieve zones, zoals zichtlocaties langs hoofdwegen, en minder prominente zones.

- Op zichtlocaties en langs hoofdwegen dient reclame in samenhang met de architectuur van het gebouw en de omgeving te worden ontworpen. In binnengebieden van bedrijventerreinen die door de gemeenteraad als welstandsvrij gebied zijn aangewezen, worden reclames niet getoetst op redelijke eisen van welstand.[3]
- De reclameuitingen zijn gericht op zichtbaarheid vanaf direct aanliggende wegen; geen reclames die bedoeld zijn om op zeer grote afstand zichtbaar te zijn.
- Indien een detailhandelszone als één complex is vormgegeven (zoals Woonboulevard Dukenburg) is afstemming op het ontwerp van het complex en uniformiteit in vormgeving wenselijk.
- Omdat de verschijningsvorm van de bebouwing en reclame op bedrijventerreinen zeer divers is, is een zekere rust en eenduidigheid in de openbare ruimte van belang voor een aangenaam straatbeeld.

[3] Zie Uitwerkingsnota Beeldkwaliteit, kaart toetsingsniveaus (respectievelijk niveau *Bijzonder* en *Vrij*).

Voorstel - Uitwerkingsnota Reclamebeleid

Artikel 1.27 - Woongebieden
Kenmerkend voor woongebieden is dat alle andere functies ondergeschikt zijn aan het wonen. Naast bedrijfs-activiteiten aan huis komen andere functies (zoals horeca, winkels, zorgcentra en scholen) sporadisch voor. In woongebieden wordt het straatbeeld voornamelijk bepaald door (rij)woningen, voortuinen en geparkeerde auto's. Doordat de straten zowel qua bebouwing als straatinrichting veelal een eenduidige vormgeving hebben, worden woongebieden gekenmerkt door een 'visuele rust'.
In gebieden die overwegend een woonfunctie hebben wordt reclame terughoudend toegepast, zowel in de openbare ruimte als op particuliere terreinen. Dat betekent dat in gebieden met overwegend woningen in principe geen (handels)reclames mogen worden geplaatst. Een uitzondering vormen voorzieningen als (buurt)winkels, horecagelegenheden, scholen, wijkcentra en bedrijven. Bij deze functies is meer mogelijk zolang dit geen hinder voor omliggende woningen veroorzaakt.

- Reclame wordt beperkt tot het functioneel noodzakelijke (bedrijfsaanduiding, bewegwijzering e.d.).
- In woongebieden zijn reclameuitingen gericht op zichtbaarheid vanuit de directe omgeving (de straat); dus geen reclame die bedoeld is om op grote afstand zichtbaar te zijn.
- Knipperende, bewegende, reflecterende en lichtintensieve reclame is in woonstraten niet toegestaan.

Artikel 1.28 - Historische gebieden
De historische gebieden van de stad zijn te vinden rond de binnenstad, langs de oude lintwegen en in de oude dorpskernen. De losse bebouwingsstructuur met afwisselend historische agrarische bebouwing, landhuizen kloosters en arbeiderswoningen en de latere toevoegingen is kenmerkend voor de oude dorpkernen en linten. De bebouwing van de 19e eeuwse stadsuitleg heeft een zeer herkenbare stedelijke sfeer: aaneengesloten, rijk geornamenteerde bebouwing, met voortuinen en smeedijzeren hekwerken.
Omdat zowel de bebouwingsstructuur, als het historische uiterlijk ervan, sterk afwijkt van de latere stadsuitbreidingen, zijn de 19e eeuwse schil en de oude dorpskernen en linten goed herkenbaar in de stad.
In deze categorie vallen vanzelfsprekend ook de rijksbeschermde stadsgezichten, gemeentelijk beschermde stadsbeelden, monumenten en stadsbeeldobjecten.

Historische gebieden genieten alom waardering vanwege hun sfeer, de historische betekenis en de architectonische kwaliteiten. De charme en de onvervangbaarheid is een belangrijke overweging om zuinig met het tastbare en zichtbare verleden om te gaan. Bij bouw- en reclameplannen wordt altijd rekenschap verlangd van de waarde van historische context.

- Alleen daar waar historische gebieden onderdeel zijn van de structuurlijnen, zijn vrijstaande objecten als vitrines en evenementenborden in beperkte mate mogelijk. Bij de inpassing van deze objecten is het uitgangspunt: zichtbaar, maar niet dominant.
- Reclame nabij monumale gebouwen moet ondergeschikt zijn aan het aanzicht van het gebouw. Bij plaatsing dient rekening gehouden te worden met belangrijke zichtlijnen naar het monument.

Specifiek met betrekking tot Rijksbeschermd Stadsgezicht, Gemeentelijk Beschermd Stadsbeeld, Monumenten en Stadsbeeldobjecten gelden nog de volgende criteria:

- Bij monumenten, stadsbeeldobjecten en gebouwen met grote architectonische kwaliteiten dient zeer terughoudend reclame te worden toegepast. Reclameuitingen mogen geen afbreuk doen aan de monumentale waarden.
- Zijn in de bestaande historische architectuur al specifieke reclamemogelijkheden aanwezig, zoals koofborden en reclamevelden, dan zijn dat de aangewezen plaatsen voor reclame.
- Als het aanbrengen van reclame plaatsvindt als onderdeel van een nieuwbouw- of verbouwplan, kan geëist worden dat de reclame volledig geïntegreerd wordt in het totale architectonische ontwerp.
- Bij monumenten en stadsbeeldobjecten zijn lichtbakken in het vlak van de gevel niet toelaatbaar.
- Reclame in de vorm van zuilen is niet toegestaan. Plaatsing kan toelaatbaar zijn, als er geen reclame aan het pand wordt of is aangebracht en als het perceel voldoende groot is voor plaatsing. Daar waar reclamezuilen acceptabel zijn, mag per perceel maximaal één zuil worden geplaatst, mits deze niet hoger is dan 2,50 meter (gemeten vanaf het aansluitend terrein) en niet breder dan 0,80 meter. Tevens dient de plaatsing afgestemd te worden op de tuin- of erfinrichting.
- Knipperende, bewegende, reflecterende en lichtintensieve reclame is niet toegestaan.

Voorstel - Uitwerkingsnota Reclamebeleid

Artikel 1.29 - Groengebieden en parken
De groengebieden in en om Nijmegen zijn zeer divers: de Waal met haar uiterwaarden, de Stuwwal, de overgangszone naar de Ooijpolder en het Maas-Waal kanaal en haar oevers. De landschapstypen variëren van van open en vlak tot heuvelachtige en dicht bebosd. Naast deze groengebieden zijn de stadsparken van groot belang; ze werken als groene longen in het stedelijk gebied en bieden ruimte om te verpozen. Ook hebben parken vaak een cultuurhistorische waarde. Doordat bebouwing maar sporadisch voorkomt zijn natuur, stilte en visuele rust bepalend voor de belevingswaarde in parken en groengebieden.

In groengebieden en parken staan rust, natuur en ontspanning voorop. Reclame werkt hier snel verstorend en wordt daarom zeer terughoudend toegepast, zowel in de openbare ruimte als op particuliere terreinen.

- De reclame moet worden beperkt tot het functioneel noodzakelijke (naamsaanduiding, bewegwijzering, informatieborden e.d). Reclame die bedoeld is om van veraf te worden opgemerkt is niet toelaatbaar.
- Borden die toeristisch-recreatieve of educatieve informatie bevatten over een bezienswaardigheid of gebied zijn toegestaan mits: ze direct bij de bezienswaardigheid zijn geplaatst , bescheiden zijn en uitsluitend vanuit die functie vorm hebben gekregen.

Voorstel - Uitwerkingsnota Reclamebeleid

Hoofdstuk 2 – Reclame op particulier terrein

Titel 2.1 – Algemeen

Artikel 2.1 - Voor de zender
Dit hoofdstuk is primair geschreven voor gebruik door ondernemers, instellingen en particulieren die reclame willen maken (de 'zenders'). In dit hoofdstuk wordt aangegeven:

- wat wel en niet kan,
- aan welke eisen een en ander dient te voldoen en

Omdat dit hoofdstuk met name is bedoeld als praktische wegwijzer voor zenders, is gedetailleerde (achtergrond)-informatie zoveel mogelijk ondergebracht in bijlagen. Waar relevant wordt hiernaar verwezen.

Artikel 2.2 - Wat mag er allemaal
De algemene gedachte achter het reclamebeleid is om ondernemers/zenders ruimte te geven om hun boodschap over te kunnen brengen. In een dergelijke gedachte past het niet om op voorhand strakke beleidsregels te formuleren voor alle verschillende denkbare reclame-uitingen. Dat hebben we dus ook zoveel mogelijk beperkt. Toetsing of een voorgenomen reclame-uiting mogelijk is en of er voorwaarden gesteld moeten worden wat betreft uiterlijk, vorm en locatie, is dan ook veelal een zaak van maatwerk. Het aspect *Beeldkwaliteit (welstand)* speelt hierbij een belangrijke rol.

Artikel 2.3 - Procedures
De keerzijde van een beoordeling op maat is dat dit tijd kost. Daarom zijn waar mogelijk procedures ingekort en is gekeken waar een vergunning achterwege kan blijven of volstaan kan worden met een melding.

Artikel 2.4 - Hoe werkt het nu
Dit alles leidt ertoe dat we wat betreft reclame-uitingen op particulier terrein een onderscheid maken in:
- permanente reclame-uitingen
- tijdelijke reclame-uitingen en
- reclame-uitingen voor een aantal specifieke situaties waarvoor nadere beleidsregels zijn geformuleerd.

Een zender van een boodschap dient te bepalen tot welke categorie zijn voornemen voor een reclame-uiting behoort.

Artikel 2.5 - Website
Na vaststelling van deze beleidsregels wordt aan de hand van een stroomschema een **website** ontwikkeld die ertoe leidt dat een ondernemer op de hoogte is van de reclamemogelijkheden op particulier terrein en de voorschriften die daar mogelijk aan zijn verbonden. In geval een vergunning (of melding) noodzakelijk is, zal het stroomschema ook ertoe leiden dat een zender uitkomt op het juiste formulier om een aanvraag in te dienen dan wel om een melding te doen.

Voorstel - Uitwerkingsnota Reclamebeleid

Titel 2.2 – Permanente reclame op particulier terrein

Afdeling 2.2.1. Inleiding

Artikel 2.6 – Wat is permanent
Er is sprake van permanente reclame als deze langer dan 31 dagen per kalenderjaar (aaneengesloten dan wel cumulatief) op het particulier terrein aanwezig zal zijn.

Artikel 2.7 - Voorbeelden
Bij permanente reclame op particulier terrein valt o.a. te denken aan lichtbakken, doosletters, neonreclame, naamborden, uithangborden, andere gevelreclames en reclamezuilen. Echter ook andere reclame-uitingen of -initiatieven zijn in principe bespreekbaar.

Artikel 2.8 - Procedure
Voor het realiseren van een permanente reclame op particulier terrein is een *omgevingsvergunning* benodigd. De inhoudelijke beoordeling of een reclame-uiting mogelijk is en of hier voorwaarden aan worden verbonden, vindt plaats op grond van de algemene toetsingsgronden.
De reguliere behandelingstermijn bedraagt maximaal 8 weken, tenzij een 'sneltoets-procedure' mogelijk is.

Artikel 2.9 - Sneltoets-procedure
1. Het zijn met name de welstandsaspecten (toetsingsgrond *beeldkwaliteit*) waardoor in de regel een beoordeling op maat nodig is voor een reclame-uiting op particulier terrein. Als service naar 'zenders' zijn daarom in deze beleidsregels de welstandseisen voor een aantal veelvoorkomende reclame-uitingen op particulier terrein nader uitgewerkt in **sneltoetscriteria**.
2. Vergunningsaanvragen die voldoen aan deze sneltoetscriteria voor de beeldkwaliteit (en aan de andere twee algemene toetsingsgronden) kunnen in de regel in een verkorte termijn van maximaal 4 weken worden behandeld.
3. Het blijft zonder meer mogelijk om voor reclame-uitingen een aanvraag in te dienen die afwijkt van de sneltoetscriteria. In dat geval is voor de beoordeling echter maatwerk vereist en geldt de reguliere termijn van maximaal 8 weken. Dit is ook het geval wanneer voor een reclametype (nog) geen sneltoetscriteria zijn opgesteld of er sprake is van gerede twijfel aan de toepasbaarheid van de criteria.

Artikel 2.10 - Sneltoetscriteria veelvoorkomende Reclametypen
1. Met de sneltoetscriteria voor de meest voorkomende reclameobjecten bieden we duidelijkheid over de mogelijkheden die er zijn om deze reclames te plaatsen. De criteria zijn soms absoluut van aard en moeten worden gezien als een verzameling standaardoplossingen voor de meest voorkomende reclameobjecten, die in elk geval voldoen aan redelijke eisen van welstand.

2. Bij deze sneltoetscriteria is ook **onderscheid naar de verschillende gebiedstypen** gemaakt. De sneltoetscriteria geven dus voor elk van deze reclame-uitingen aan wat er binnen de verschillende gebiedstypen *in elk geval* is toegestaan voor wat betreft de toetsingsgrond *Beeldkwaliteit*.

Artikel 2.11 - Maatwerk
1. Bij de sneltoetscriteria van een reclameobject is onderscheid gemaakt naar gebiedstype, maar voor een aantal gebieden zijn er **geen sneltoetscriteria** uitgewerkt:
   - historische gebieden
   - groengebieden
   - de stedelijke knopen

   Hetzelfde geldt voor monumenten, stadsbeeldobjecten en locaties in beschermde gebieden.
2. Vanwege de gevoeligheid van het (straat)beeld van historische gebieden en groengebieden is de beoordeling van reclames altijd maatwerk en zijn er geen sneltoetscriteria van toepassing. Ook in de stedelijke knopen wordt de vormgeving en inpassing van reclame aan de hand van de algemene criteria beoordeeld. In de verschillende stedelijke knopen wordt een specifieke stedelijkheid nagestreefd. De toepasbaarheid van reclame verschilt per plek en is maatwerk.
3. Voor reclame op particuliere terreinen langs **snelwegen, stedelijke wegen, hoofdinvalswegen en de stadsring** gelden de regels van het betreffende gebiedstype (centrum, bedrijventerrein, woongebied,

etc.). Indien deze sneltoetscriteria niet van toepassing zijn wordt de vormgeving en inpassing aan de hand van de algemene criteria beoordeeld.

Afdeling 2.2.2 – Sneltoetscriteria voor gevelreclame

Paragraaf 2.2.2.1 - Inleiding

Artikel 2.12 - Algemeen

1. De reclame voegt zich in de architectuur van de gevel. Dat wil zeggen dat de vormgeving, grootte en positie van de reclame is afgestemd op de bouwstijl, indeling en maatvoering van de gevel. (Bijvoorbeeld in het midden van de gevel of boven de entree, of reclame met eenzelfde breedte als een raamopening.)
2. Als er in het straatbeeld of de bestaande gevel sprake is van een standaard uitvoering, dan moet de reclame-uiting zich daar naar voegen.
3. Reclame mag in beginsel niet op woonverdiepingen worden aangebracht. Reclame mag niet hoger worden aangebracht dan de scheiding van de onderliggende verdieping en de woonverdieping. Alleen als daar geen ruimte is, voor het aanbrengen van reclame, mag de reclame worden aangebracht tot aan de onderkant van de raamdorpels van de eerste verdieping.
4. Knipperende, bewegende, reflecterende en lichtintensieve reclame is in woonstraten niet toegestaan.
5. Per vestiging maximaal 2 gevels met reclame-uitingen. Een bedrijfsverzamelgebouw wordt binnen de sneltoets beschouwd als één vestiging.
6. Maximaal 2 reclame-uitingen per gevel.

Paragraaf 2.2.2.2 – gevelvlak

Artikel 2.13 - Algemeen
Een gevelvlak is een niet door ramen of bijzonderheden onderbroken deel van de gevel. Op een gevelvlak hebben losse letters de voorkeur, zodat het materiaal van de gevel tussen de letters zichtbaar blijft.

Artikel 2.14 – Centrum en winkelcentra
Losse, open belettering en logo's:

aantal	maximaal één reclame per 10 meter gevelbreedte
oppervlakte	maximaal 2 m2
breedte	maximaal 2/3 van de pandbreedte
hoogte	maximaal 40 cm
dikte	maximaal 15 cm

Artikel 2.15 – Bedrijventerreinen, werkgebieden en detailhandelszones
Losse, open belettering en logo's:

aantal	maximaal één reclame per 10 meter gevelbreedte
oppervlakte	maximaal 2 m2
breedte	maximaal 2/3 van de pandbreedte met een maximum van 4 meter
hoogte	maximaal 60 cm
dikte	maximaal 25 cm
reclamevlakken	
aantal	maximaal één reclame per 10 meter gevelbreedte
oppervlakte	maximaal 2 m2
breedte	maximaal 2/3 van de pandbreedte met een maximum van 2 meter
hoogte	maximaal 1,5 m
dikte	maximaal 15 cm

Artikel 2.16 - Woonwijken
Alleen bij ondernemingen (niet bij bedrijf aan huis; zie daarvoor onder Naambord)
Losse, open belettering en logo's:

aantal	maximaal één per vestiging
oppervlakte	maximaal 1,2 m2
breedte	maximaal 1/2 van de pandbreedte
hoogte	maximaal 40 cm
dikte	maximaal 15 cm

Artikel 2.17 – Overige gebieden
Voor andere gebieden zijn geen sneltoetscriteria geformuleerd.

Paragraaf 2.2.2.3 – Gevelband

Artikel 2.18 - Algemeen

1. Een gevelband is een horizontale band (veelal in natuur- of kunststeen) aangebracht als bijzonder element in het ontwerp/compositie van de gevel.
2. Tegen de gevelband mogen alleen losse beletteringen en logo's worden aangebracht, zodat de gevelband goed zichtbaar blijft.

Artikel 2.19 – Centrum en winkelcentra

aantal	maximaal één reclame per 10 meter gevelbreedte
oppervlakte	maximaal 2 m2
breedte	maximaal 2/3 van de pandbreedte
hoogte	maximaal 2/3 van de hoogte van de gevelband en niet hoger dan 30 cm
dikte	maximaal 15 cm

Artikel 2.20 – Bedrijventerreinen, werkgebieden en detailhandelszones

aantal	maximaal één reclame per 10 meter gevelbreedte
oppervlakte	maximaal 2 m2
breedte	maximaal 2/3 van de pandbreedte met een maximum van 4 meter
hoogte	maximaal 2/3 van de hoogte van de gevelband en niet hoger dan 50 cm
dikte	maximaal 25 cm

Artikel 2.21 - Woonwijken

Alleen bij ondernemingen:

aantal	maximaal één per vestiging
oppervlakte	maximaal 1,2 m2
breedte	maximaal 1/2 van de pandbreedte
hoogte	maximaal 2/3 van de hoogte van de gevelband en niet hoger dan 20 cm
dikte	maximaal 15 cm

Artikel 2.22 - Overige gebieden

Voor andere gebieden zijn geen sneltoetscriteria geformuleerd.

Paragraaf 2.2.2.4 – Pui of kader

Artikel 2.23 - Algemeen

1. Een kader is een verdiept gevelelement, specifiek bestemd voor reclames. Ook kan een langgerekt glasvlak als kader in de kozijnindeling van een pui opgenomen zijn.
2. In een kader mag een losse belettering, vlakke plaat of lichtbak worden aangebracht.

Artikel 2.24 – Centrum en winkelcentra

aantal	maximaal één reclame per 10 meter gevelbreedte
oppervlakte	maximaal 2 m2 (een effen grondvlak mag het gehele kader vullen)
breedte	maximaal 2/3 van de breedte binnenzijde kader
hoogte	maximaal 2/3 van de hoogte van de luifel en niet hoger dan 30 cm in hoogte gecentreerd geplaatst
dikte	de reclame mag niet voorbij het kozijn of de kaderrand steken

Artikel 2.25 - Bedrijventerreinen, werkgebieden en detailhandelszones

aantal	maximaal één reclame per 10 meter gevelbreedte
oppervlakte	maximaal 2 m2 (een effen grondvlak mag het gehele kader vullen)
breedte	maximaal 2/3 van de breedte binnenzijde kader
hoogte	maximaal 2/3 van de hoogte van de luifel en niet hoger dan 50 cm in hoogte gecentreerd geplaatst
dikte	de reclame mag niet voorbij het kozijn of de kaderrand steken

Artikel 2.26 - Woonwijken

Alleen bij ondernemingen:

aantal	maximaal één per vestiging
oppervlakte	maximaal 1,2 m2
breedte	maximaal 1/2 van de breedte binnenzijde kader
hoogte	maximaal 2/3 van de hoogte van de luifel en niet hoger dan 20 cm in hoogte gecentreerd geplaatst
dikte	de reclame mag niet voorbij het kozijn of de kaderrand steken

Artikel 2.27 - Overige gebieden

Voor andere gebieden zijn geen sneltoetscriteria geformuleerd.

Paragraaf 2.2.2.5 – Op glasvlakken

Artikel 2.28 – Algemeen

1. Een naamsaanduiding of logo op een glasvlak zorgt er voor dat de architectuur van de gevel minder onderbroken wordt. Bij historische panden met veel bijzondere details biedt dit vaak een zeer fraaie oplossing. Van belang is dat het glasvlak grotendeels open en transparant blijft.
2. Met permanente blinderende beplakking van ruiten wordt terughoudend omgegaan. Deze worden beoordeeld aan de hand van de Algemene Beeldkwaliteitscriteria voor Reclames (hoofdstuk 1).
3. Op glasvlakken als etalages mogen alleen open beletteringen of logo's toegepast worden.
4. Dunne letters geen blokletters.

Artikel 2.29 - Centrum en winkelcentra

aantal	maximaal één per vestiging (tekst óf logo)
breedte	tekst: maximaal 1/3 van de breedte van het glasvlak
	logo's: maximaal 80 cm
hoogte	tekst: maximaal 40 cm
	logo's: maximaal 80 cm
dikte	bij voorkeur in of achter het glasvlak; de reclame mag niet voorbij het kozijn steken

Artikel 2.30 - Bedrijventerreinen, werkgebieden en detailhandelszones

aantal	maximaal één per vestiging (tekst óf logo)
breedte	tekst: maximaal 1/3 van de breedte van het glasvlak
	logo's:maximaal 1,5m
hoogte	tekst: maximaal 60 cm
	logo's: maximaal 1,5 cm
dikte	bij voorkeur in of achter het glasvlak; de reclame mag niet voorbij het kozijn steken

Artikel 2.31 - Woonwijken

Alleen bij ondernemingen:

aantal	maximaal één per vestiging (tekst óf logo)
breedte	tekst: maximaal 1/3 van de breedte van het glasvlak
	logo's: maximaal 1m
hoogte	tekst: maximaal 40 cm
	logo's: maximaal 80 cm
dikte	bij voorkeur in of achter het glasvlak; de reclame mag niet voorbij het kozijn steken

Artikel 2.32 - Overige gebieden

Voor andere gebieden zijn geen sneltoetscriteria geformuleerd.

Paragraaf 2.2.2.6 – Uithangbord

Artikel 2.33 - Algemeen

1. Klanten zien de winkel veel vaker van opzij dan frontaal. Het gebruik van een dubbelzijdige haakse lichtreclame is dus een effectieve manier om de aandacht te trekken.
2. Uithangborden hebben een dubbelzijdige uitvoering.

Artikel 2.34 - Centrum en winkelcentra

aantal	maximaal twee per vestiging, maar maximaal één uithangbord per gevel
oppervlakte	maximaal 0,5 m2
breedte	maximaal 80 cm
hoogte	maximaal 80 cm
dikte	maximaal 15 cm
afstanden	maximaal 10 cm tot de gevel
	minimaal 2,30 m boven de straat
	minimaal 50 cm tot naburig pand
	bovenzijde lager of op dezelfde hoogte als de eerste verdiepingsvloer

Artikel 2.35 - Bedrijventerreinen, werkgebieden en detailhandelszones

aantal	maximaal twee per vestiging, maar maximaal één uithangbord per gevel
oppervlakte	maximaal 1 m2
breedte	maximaal 80 cm
hoogte	maximaal 1,25 m
dikte	maximaal 15 cm
afstanden	maximaal 10 cm tot de gevel
	minimaal 2,30 m boven de straat
	minimaal 50 cm tot naburig pand

Artikel 2.36 - Woonwijken

aantal	maximaal een per vestiging
oppervlakte	maximaal 0,4 m2
breedte	maximaal 50 cm
Hoogte	maximaal 80 cm
Dikte	maximaal 15 cm
afstanden	maximaal 10 cm tot de gevel
	minimaal 2,30 m boven de straat
	minimaal 50 cm tot naburig pand
	bovenzijde lager of op dezelfde hoogte als de eerste verdiepingsvloer

Artikel 2.37 - Overige gebieden

Voor andere gebieden zijn geen sneltoetscriteria geformuleerd.

Paragraaf 2.2.2.7 – Onder een luifel

Artikel 2.38 - Algemeen

1. Kleine borden aan de onderkant van een luifel zijn een effectief middel om reclame te voeren. Een kleine, en dus goedkope, dubbelzijdige haakse lichtbak kan meer effect hebben dan een grote, dure lichtbak tegen de gevel.
2. De reclame heeft een dubbelzijdige uitvoering.

Artikel 2.39 - Centrum en winkelcentra

aantal	maximaal twee per vestiging, één per 10 strekkende meter
oppervlakte	maximaal 0,15 m2
breedte	maximaal 1 m
hoogte	maximaal 15 cm
dikte	maximaal 15 cm
afstanden	maximaal 10 cm onder de luifel
	minimaal 2,30 m boven de straat
	minimaal 50 cm tot naburig pand

Artikel 2.40 - Bedrijventerreinen, werkgebieden en detailhandelszones

aantal	maximaal drie per vestiging, één per 6 strekkende meter
oppervlakte	maximaal 0,15 m2
breedte	maximaal 1 m
hoogte	maximaal 15 cm
dikte	maximaal 15 cm
afstanden	maximaal 10 cm onder de luifel
	minimaal 2,30 m boven de straat
	minimaal 50 cm tot naburig pand

Artikel 2.41 - Woonwijken

Alleen bij ondernemingen:

aantal	maximaal twee per vestiging, één per 10 strekkende meter
oppervlakte	maximaal 0,15 m2
breedte	maximaal 1 m
hoogte	maximaal 15 cm
dikte	maximaal 15 cm
afstanden	maximaal 10 cm onder de luifel
	minimaal 2,30 m boven de straat
	minimaal 50 cm tot naburig pand

Artikel 2.42 - Overige gebieden

Voor andere gebieden zijn geen sneltoetscriteria geformuleerd.

Paragraaf 2.2.2.8 – Tegen de luifelrand

Artikel 2.43 - Algemeen

Tegen een luifelrand mag een dunne losse belettering, vlakke plaat of folie worden geplaatst. Als de luifel een te dunne rand heeft om de naam goed zichtbaar te plaatsen, wordt geadviseerd de reclame op de gevel of onder de luifel te plaatsen.

Artikel 2.44 - Centrum en winkelcentra

aantal	maximaal twee per vestiging, één per 10 strekkende meter
oppervlakte	maximaal 2 m2
Breedte	maximaal 1/3 van de breedte van de luifel
Hoogte	maximaal 2/3 van de hoogte van de luifel en niet hoger dan 30 cm
Dikte	maximaal 5 cm

Artikel 2.45 - Bedrijventerreinen, werkgebieden en detailhandelszones

aantal	maximaal drie per vestiging, één per 10 strekkende meter
oppervlakte	maximaal 2 m2
Breedte	maximaal 1/3 van de breedte van de luifel
Hoogte	maximaal 2/3 van de hoogte van de luifel en niet hoger dan 50 cm
Dikte	maximaal 5 cm

Artikel 2.46 - Woonwijken

Alleen bij ondernemingen:

aantal	maximaal een per vestiging, één per 10 strekkende meter
oppervlakte	maximaal 0,8 m2
breedte	maximaal 1/3 van de breedte van de luifel en niet breder dan 2 m
hoogte	maximaal 1/2 van de hoogte van de luifel en niet hoger dan 20 cm
dikte	maximaal 5 cm

Artikel 2.47 - Overige gebieden

Voor andere gebieden zijn geen sneltoetscriteria geformuleerd.

Paragraaf 2.2.2.9 – Naambord

Artikel 2.48 - Algemeen
Ondernemers met vrije beroepen (zoals een huisarts, notaris, accountant of advocaat) geven veelal de voorkeur aan een vlakke plaat van beperkte afmetingen bij de voordeur.

Artikel 2.49 - Centrum en winkelcentra

aantal	maximaal een per vestiging
oppervlakte	maximaal 0,64 m2
breedte	maximaal 80 cm
hoogte	maximaal 1 m
dikte	maximaal 5 cm

Artikel 2.50 - Bedrijventerreinen, werkgebieden en detailhandelszones

aantal	maximaal een per vestiging
oppervlakte	maximaal 0,64 m2
breedte	maximaal 80 cm
Hoogte	maximaal 1 m
Dikte	maximaal 5 cm

Artikel 2.51 - Woonwijken
Bij bedrijf-aan-huis, vrije beroepen of ondernemingen:

aantal	maximaal een
oppervlakte	maximaal 0,25 m2
breedte	maximaal 50 cm
Hoogte	maximaal 50 cm
Dikte	maximaal 5 cm

Artikel 2.52 - Overige gebieden
Voor andere gebieden zijn geen sneltoetscriteria geformuleerd.

Paragraaf 2.2.2.10 – Zonwering

Artikel 2.53 - Algemeen

1. Onder zonweringen worden hier uitvalschermen en markiezen en parasols verstaan.
2. Alleen in het centrum en in winkelcentra.
   Daarbuiten alleen bij horecabedrijven.
3. Overige situaties: geen sneltoetscriteria.

Artikel 2.54 - Zonweringen en markiezen

1. Bedrijfsnamen en/of bedrijfslogo's zijn toegestaan op het doek óf op de volanten (de flappen, aan de onderranden van de zonwering).
2. Maximaal 1 opdruk per zonwering/markies; herhaling van teksten is niet toegestaan.
3. Bij reclame op het doek van markiezen: passend in het onderste segment van de markies.
4. Tegen de zijkanten van markiezen zijn geen reclames toegestaan.
5. De reclameopdruk laat 80% van het oorspronkelijke doek zichtbaar (per scherm / segment).

Artikel 2.55 - Parasols

1. (Bedrijfs)logo's zijn toegestaan op de volanten (de flappen, aan de onderranden van de zonwering).
2. Maximaal op de helft van het aantal segmenten van de parasol is een opdruk toegestaan.
3. De reclameopdruk laat 80% van het oorspronkelijke doek zichtbaar (per segment).

Voorstel - Uitwerkingsnota Reclamebeleid

Afdeling 2.2.3 – Sneltoetscriteria voor reclamevlaggen

Artikel 2.56 – Algemeen

1. Reclamevlaggen komen zowel voor in de vorm van vlaggen en banieren aan gevels als in de vorm van vlaggen aan vrijstaande masten.
2. Vlaggen en banieren aan gevels: Deze worden alleen bij uitzondering toegestaan en alleen indien de aard van het gebouw en de omgeving dit toelaat. Hiervoor zijn geen sneltoetscriteria geformuleerd.
3. Vlaggenmasten: Binnen de sneltoets is een combinatie van vlaggenmasten en reclamezuilen op een perceel niet toegestaan (beoordeling is maatwerk per locatie).Verder gelden de volgende gebiedsgerichte criteria.

Artikel 2.57 - Snelwegen

aantal	per 10 m perceelbreedte één mast, met een maximum van 6 masten
plaatsing	gegroepeerd op markante plekken of evenredig verspreid

Artikel 2.58 - Hoofdinvalswegen en stadsring

aantal	per 10 m perceelbreedte één mast, met een maximum van 6 masten
plaatsing	gegroepeerd op markante plekken (zoals hoeken en entrees) en rekening houdend met omliggende woningen

Artikel 2.59 - Stedelijke wegen

aantal	per 10 m perceelbreedte één mast, met een maximum van 3 masten
plaatsing	gegroepeerd op markante plekken (zoals hoeken en entrees) en rekening houdend met omliggende woningen

Artikel 2.60 - Centrum en winkelcentra

1. In het centrum wordt zeer terughoudend omgegaan met vlaggen.
2. Bij winkelcentra in woongebieden zijn vlaggenmasten ter aanduiding van het winkelcentrum beperkt toegestaan; aantal en plaatsing afhankelijk van situatie. Er zijn daarom geen sneltoetscriteria geformuleerd.

Artikel 2.61 - Bedrijventerreinen, werkgebieden en detailhandelszones

aantal	per 10 m perceelbreedte één mast, met een maximum van 6 masten
plaatsing	gegroepeerd op markante plekken (zoals hoeken en entrees) en rekening houdend met omliggende woningen

Artikel 2.62 - Woonwijken

Bij woningen en woningen met bedrijf-aan-huis zijn geen vlaggen met reclame toegestaan.
In woongebieden wordt zeer terughoudend omgegaan met vlaggen(masten) ter aanduiding van onder-nemingen; aantal en plaatsing afhankelijk van situatie.Er zijn daarom geen sneltoetscriteria geformuleerd.

Artikel 2.63 - Overige gebieden

Voor andere gebieden zijn geen sneltoetscriteria geformuleerd.

Voorstel - Uitwerkingsnota Reclamebeleid

Afdeling 2.2.4 – Sneltoetscriteria voor reclamezuilen/reclameborden

Artikel 2.64 - Algemeen

1. De reclamezuil is uitsluitend bedoeld voor het eigen bedrijf en niet voor commerciële verhuur aan derden.
2. Bij woningen en woningen met bedrijf-aan-huis zijn geen reclamezuilen toegestaan.
3. Binnen de sneltoets is een combinatie van vlaggenmasten en reclamezuilen niet toegestaan (beoordeling is maatwerk per locatie).

Artikel 2.65 - Snelwegen

aantal	1 per perceelzijde grenzend aan de (snel)weg
grootte	maximaal 4 m2, 4 m hoog en 1 m breed
plaatsing	minimaal 1 m uit perceelsgrens

Artikel 2.66 - Hoofdinvalswegen en stadsring

aantal	1 per perceelzijde grenzend aan de openbare weg
grootte	maximaal 3 m2, 3 m hoog en 1 m breed
plaatsing	minimaal 1 m uit perceelsgrens

Artikel 2.67 - Stedelijke wegen

aantal	1 per perceel
grootte	maximaal 2,5 m2, 3 m hoog en 0,8 m breed
plaatsing	minimaal 1 m uit perceelsgrens

Artikel 2.68 - Centrum en winkelcentra

In het centrum en bij winkelcentra wordt zeer terughoudend omgegaan met reclamezuilen.
Er zijn daarom geen sneltoetscriteria geformuleerd.

Artikel 2.69 - Bedrijventerreinen, werkgebieden en detailhandelszones

aantal	1 per perceelzijde grenzend aan de openbare weg
grootte	maximaal 5 m2, 4 m hoog en 1,2 m breed
plaatsing	minimaal 1 m uit perceelsgrens

Artikel 2.70 - Woonwijken

Bij woningen en woningen met bedrijf-aan-huis zijn reclameborden toegestaan met daarop een naam- en/of beroepsaanduiding en één beeldmerk of logo:

aantal	1 per perceel
grootte	reclamevlak: maximaal 0.36 m².
	constructie: maximaal 1.10 meter hoog, 0.60 meter breed en 0.20 meter dik.
plaatsing	geplaatst in de voortuin op minimaal 1 m uit perceelsgrenzen

Bij overige functies geldt maatwerk. Er zijn daarom geen sneltoetscriteria geformuleerd.

Artikel 2.71 - Overige gebieden

Voor andere gebieden zijn geen sneltoetscriteria geformuleerd.

Artikel 2.72 – Wijze van meten

Bij losse open letters en logo's wordt de maatvoering en oppervlakte bepaald door er een rechthoekig kader omheen te trekken.

Titel 2.3 – Tijdelijke reclame-uitingen op particulier terrein

Artikel 2.73 - Voorbeelden
Bij tijdelijke reclame op particulier terrein valt o.a. te denken aan spandoeken, geschilderde teksten, plakfolie met afbeeldingen, logo's of illustraties. Ook grotere constructies mits die korter dan 31 dagen per kalenderjaar op het particuliere perceel aanwezig zijn, vallen onder deze categorie.

Artikel 2.74 - Procedure

1. Omdat de aanwezigheid van dergelijke reclame-uitingen van korte duur is (maximaal 31 dagen per kalenderjaar; aaneengesloten dan wel cumulatief), is het effect op de beeldkwaliteit meestal ook maar beperkt. Voor deze categorie reclame-uitingen zijn dan ook geen sneltoetscriteria uitgewerkt. In het kader van de procedure kan daarom eenvoudigweg worden volstaan met een melding.
2. De inhoudelijke beoordeling van de melding vindt plaats op grond van de algemene toetsingsgronden (zie Hoofdstuk 1). Bij deze toetsing wordt meegewogen dat de reclame slechts tijdelijk aanwezig zal. Met name wordt beoordeeld of de reclame het gevelbeeld en/of straatbeeld niet negatief beïnvloedt.
3. In geval deze beoordeling in orde is, ontvangt de indiener van de melding verder geen bericht. Als deze niet in orde is, wordt de indiener nader geïnformeerd binnen 14 dagen na indiening van de melding.

Voorstel - Uitwerkingsnota Reclamebeleid

Titel 2.4 – Specifieke situaties op particulier terrein

Afdeling 2.4.1 – Bouw- en projectborden, steigerdoeken en overige bouwmaterieel

Artikel 2.75 - Algemeen

1. Op bouw- en projectborden staat vaak de naam van de opdrachtgever en van de personen en bedrijven die bij de realisatie van het project zijn betrokken. Op een hijskraan staat vaak de naam of het logo van het bedrijf dat eigenaar is van die hijskraan. Ook komt het soms voor dat steigerdoeken bouwinformatie bevatten.
2. Het Besluit omgevingsrecht (artikel 2, onderdeel 20 van Bijlage II Bor) bepaalt dat een aantal hulpconstructies die gebruikt worden bij in uitvoering zijnde werken, vergunningsvrij zijn. Denk hierbij aan bouwketen, bouwborden, steigers, hijskranen, heistellingen e.d.
3. Omdat deze bouwgerelateerde informatie onderdeel is van die (vergunningsvrije) hulpconstructie is (ook) voor die informatie geen vergunning voor reclame vereist. Er worden hier dan ook geen nadere regels aan gesteld. Wel is de excessenregeling van toepassing. Informatie die géén relatie heeft met het in uitvoering zijnde werk (i.e. niet-bouwgerelateerd is), is niet toegestaan.

Afdeling 2.4.2 – Makelaarsborden

Artikel 2.76 - Algemeen
Makelaars maken gebruik van borden om de beschikbaarheid van woningen en bedrijfspanden voor verkoop of verhuur kenbaar te maken. Wat geldt voor makelaars geldt ook voor de eigenaar zelf die zijn pand wil verkopen of verhuren.

Artikel 2.77 - Woningen
1. Eén aanduiding op de gevel (haaks of in raamvlak): hoogte ≤ 0,6m, breedte ≤ 0,6m en/of;
2. Eén bord in de voortuin op zelfstandige constructie: max 1m2, hoogte ≤ 2,0m (gemeten vanaf de grond), breedte ≤ 1,0m, dikte ≤ 0,15m;
3. Afstand tot naburig pand en/of perceel > 1,0 m.

Artikel 2.78 - Niet-woningen
1. Wanneer de borden goed zijn ingepast in de indeling van de gevel is bij kantoren, bedrijven en dergelijke functies meer mogelijk. De grootte van een makelaarsbord aan een gevel wordt daarom niet op voorhand voorgeschreven.
2. De maatvoering en de positie van het bord zijn afgestemd op de indeling van de gevel.
3. Bij borden op het terrein geldt dat de breedte ten hoogste 1/3 van de perceelbreedte is met een maximum van 3 m. De hoogte van het bord (exclusief draagconstructie) bedraagt maximaal 2m. De hoogte inclusief de draagconstructie mag niet meer bedragen dan 3 meter (gemeten vanaf de grond).
4. Bij monumenten en in de beschermde stadsgezichten en stadsbeelden is het van belang dat het zicht op de gevel niet teveel afgeschermd wordt door een bord in het voor- of zij-erf. Hier gelden dan ook strakkere richtlijnen. Een makelaarsbord aan een gevel is mogelijk indien de monumentale waarden of waardevolle karakteristieken van het pand of het straatbeeld niet worden aangetast. Borden aan gevels worden beoordeeld aan de hand van de algemene criteria.

Voorstel - Uitwerkingsnota Reclamebeleid

Afdeling 2.4.3 – City-screens

Artikel 2.79 - Algemeen

1. City-screens zijn grote digitale schermen waar bewegende beelden in de vorm van reclame en publieksinformatie op worden getoond.
2. Het beleid biedt ruimte voor de realisatie van city-screens in het centrum en bij stedelijke knooppunten (bijvoorbeeld bij het centraal station). Daarmee wordt specifiek voor city-screens een uitzondering gemaakt op het uitgangspunt dat gevelreclame betrekking moet hebben op de (bedrijfs)activiteiten die in het betreffende pand plaatshebben.
3. Voor de uitingen op deze city-screens zal nog een nadere verdeelsleutel worden ontwikkeld over de thema's commerciële reclame, stadspromotie en evenementen. Omdat city-screens een nadelig effect hebben op de gemeentelijke reclame-inkomsten zal een nader te bepalen financiële vergoeding worden ingesteld in de vorm van een reclamebelasting of een precario-regeling.

Voorstel - Uitwerkingsnota Reclamebeleid

Afdeling 2.4.4 – Sportvelden

Artikel 2.80 - Algemeen
Bij sportterreinen wordt onderscheid gemaakt in naar binnen gerichte reclame (zoals de borden om de velden) en naar buiten gerichte reclame.

Artikel 2.81 - Reclamemogelijkheden
Bij sportterreinen zijn de volgende mogelijkheden tot reclame:
- Naamaanduidingen van het sportterrein en/of sportclubs zijn toegestaan; bij voorkeur nabij de entrees van het sportterrein en/of op de clubgebouwen.
- Naar binnen gerichte commerciële reclame op het sportterrein (inclusief clubgebouwen) is toegestaan.

Artikel 2.82 – Grootte en positie van de reclame
De grootte en positie van naar buiten gerichte reclame-uitingen is maatwerk en wordt per sportcomplex in overleg met de gemeente bepaald (024 – 329 3381).
Daarbij gelden de volgende voorwaarden:
- De reclame-uitingen zijn geconcentreerd op één plek aan één zijde van het sportcomplex.
- de reclame-uitingen zijn niet gericht naar of zichtbaar vanuit direct omliggende woningen of vanuit een aanliggend groengebied.
- de reclame heeft een zelfstandige constructie of is geïntegreerd in het hekwerk (geen losse spandoeken op hekwerken).
- De reclameconstructie is vervaardigd uit duurzame materialen en goed onderhouden.

Voor bestaande afwijkende situaties geldt een overgangstermijn van een jaar.

Artikel 2.83 - Overig
Als aan 2.80 t/m 2.82 wordt voldaan, is voldaan aan de welstandscriteria vanuit het reclamebeleid. Dit laat echter onverlet dat er mogelijk een *omgevingsvergunning (voor bouwen)* aangevraagd dient te worden indien het zich bij de reclame-uiting handelt om een bouwwerk.

Voorstel - Uitwerkingsnota Reclamebeleid

Afdeling 2.4.5 – Reclamewagens

Artikel 2.84 - Algemeen
Het parkeren van voertuigen (trailers, bussen, aanhangwagens e.d.) bedoeld als object om reclame mee te maken is niet toegestaan met uitzondering van eigen bedrijfswagens of wagens waarbij reclame maken niet het primaire doel is.

Voorstel - Uitwerkingsnota Reclamebeleid

Hoofdstuk 3 – Reclame in de openbare ruimte

Afdeling 3.1 – inleiding

Artikel 3.1 – Voor de zender
Deze beleidsregels zijn primair geschreven voor ondernemers, instellingen en particulieren die reclame willen maken (de 'zenders'). In dit hoofdstuk wordt aangegeven:

- welke reclamemogelijkheden er zijn in de openbare ruimte,
- aan welke eisen een en ander dient te voldoen
- welke (vergunnings)procedure eventueel gevolgd moet worden.

Omdat dit hoofdstuk met name is bedoeld als een praktische wegwijzer voor zenders, is gedetailleerde (achtergrond)-informatie zoveel mogelijk ondergebracht in bijlagen. Waar relevant wordt hiernaar verwezen.

Artikel 3.2 - Wat mag er allemaal
De gemeente heeft zich ten doel gesteld de stad schoon, heel, veilig en fraai te houden. Voor het reclamebeleid betekent dit dat de gemeente zenders faciliteert door een ruim en divers palet aan reclamevoorzieningen ter beschikking te stellen, maar terughoudend is met het toestaan van reclame-uitingen door derden in de openbare ruimte; met name waar het permanente voorzieningen betreft. In dit hoofdstuk zijn de mogelijkheden verder beschreven.

Artikel 3.3 - Hoe werkt het nu
1. Wat betreft de mogelijkheden voor reclame in de openbare ruimte wordt onderscheid gemaakt in:
   - permanente reclame-uitingen
   - tijdelijke reclame-uitingen en
   - reclame-uitingen in een aantal specifieke situaties waarvoor nadere beleidsregels zijn geformuleerd.
2. Permanente reclame is reclame die langer dan 31 dagen per kalenderjaar (aaneengesloten dan wel cumulatief) aanwezig is in de openbare ruimte.
3. Een zender van een boodschap dient te bepalen tot welke categorie zijn voornemen voor een reclame-uiting behoort.

Artikel 3.4 - Procedures
Voor het gebruik van een permanente gemeentelijke reclame-voorziening is geen vergunning noodzakelijk. Alleen wanneer de zender een eigen reclame-uiting buiten deze gemeentelijke voorzieningen wil realiseren, is in de regel een vergunning nodig. Afhankelijk van de situatie kan daarbij soms worden volstaan met een melding of kan de reclame-uiting zelfs vergunningsvrij worden gerealiseerd, mits wordt voldaan aan een aantal standaardeisen.

Artikel 3.5 - Website
Na vaststelling van de beleidsregels wordt aan de hand van het stroomschema een **website** ontwikkeld die een zender snel wegwijs maakt in de reclamemogelijkheden in de openbare ruimte en de voorschriften die daar eventueel aan zijn verbonden.
In geval een vergunning (of melding) noodzakelijk is, zal het stroomschema ook ertoe leiden dat een zender uitkomt op het juiste formulier om een aanvraag in te dienen dan wel om een melding te doen.

Voorstel - Uitwerkingsnota Reclamebeleid

Afdeling 3.2 – Permanente reclame-uitingen in de openbare ruimte

Artikel 3.6 - Reclamebeleid

1. De gemeente wil de voorzieningen in de openbare ruimte voor reclame beperken tot de eigen gemeentelijke voorzieningen. De gemeentelijke voorzieningen staan ter beschikking aan elke zender die een boodschap bekend wil maken onder een breed publiek.
2. Een uitbreiding van de gemeentelijke reclamevoorzieningen is mogelijk wanneer daar voldoende draagvlak voor is in de maatschappij en deze uitbreiding in lijn is met de algemene toetsingsgronden (zie hoofdstuk 1). Zo wordt onderzocht de optie om op termijn één grote reclamemast langs een snelweg te realiseren.
3. Naast de gemeentelijke reclamevoorzieningen is nog een beperkt aantal andere permanente reclameobjecten in de openbare ruimte aanwezig, waarvoor in het verleden vergunningen aan derden zijn verstrekt. Naar de toekomst toe zullen er echter geen nieuwe vergunningen aan derden hiervoor worden verstrekt. Alleen in bijzondere gevallen wordt hier een uitzondering op gemaakt. Hiervoor dient de initiatiefnemer contact op te nemen met de gemeente (mail: reclame-objecten@nijmegen.nl; tel.nr. 024-329 3381).

Artikel 3.7 – Gemeentelijke voorzieningen voor reclame

In Nijmegen is een breed aanbod aan permanente gemeentelijke reclamevoorzieningen beschikbaar. Het huidige bestand aan gemeentelijke voorzieningen is als volgt:

A. Billboards
B. Mupi's
C. Abri's
D. Evenementenborden
E. Lichtmastreclame
F. Kiosken
G. Sanisettes
H. Reclame bij rotondes
I. Vlaggen en banieren
J. Spandoeken
K. Klad en plakplaatsen
L. Plattegrondkasten
M. Infostopzuilen
N. Welkomstborden
O. NEC-borden

Artikel 3.8 - Toelichting per voorziening

- De gemeentelijke reclame-voorzieningen A t/m H zijn onder beheer gebracht van reclame-exploitanten. Adverteerders kunnen bij deze exploitanten advertentieruimte huren of gebruik maken van de gratis voorzieningen. Bij een aantal van deze voorzieningen gelden gereduceerde tarieven voor ideële reclame.
- Op een aantal rotondes (H) kunnen borden worden geplaatst met (bij voorkeur lokale) bedrijfsnamen.
- Vlaggen en banieren (I) zijn alleen toegestaan op 11 daartoe aangewezen en ingerichte plekken. Deze voorzieningen zijn te huren via het ACBN voor stadspromotie en om bekendheid te geven aan evenementen. De masten kunnen niet worden gebruikt voor reclame van (individuele) bedrijven.
- Spandoeken (J) kunnen gratis worden opgehangen op de 10 door de gemeente aangewezen locaties in de daar aanwezige spandoek-voorziening. De opdruk op de spandoeken mag niet commercieel zijn.
- Klad- en plakplaatsen (K) zijn bedoeld om gratis ruimte te bieden voor vrije meningsuiting. Hiertoe zijn 22 locaties ingericht verspreid over de stad. Deze plaatsen zijn niet bedoeld voor commerciële reclame.
- De aparte plattegrondkasten, de infostopzuilen, de verouderde welkomstborden en de NEC-borden (L t/m O) zullen worden vervangen door één digitaal welkomstbord nabij een stadsentree. Deze nieuwe borden dienen om bezoekers te informeren over actuele commerciële en niet-commerciële evenementen in Nijmegen. Waar wenselijk kunnen extra stadsplattegronden in bestaande reclamevoorzieningen (zoals de achterzijde van vitrines) worden geplaatst.

Via de in te richten **website** worden zenders bij elke voorziening doorverwezen naar de desbetreffende exploitant en/of relevante gebruiksvoorwaarden. Voor een visuele impressie van deze voorzieningen zie bijlage 1.

Voorstel - Uitwerkingsnota Reclamebeleid

Afdeling 3.3 – Tijdelijke reclame-uitingen in de openbare ruimte

Artikel 3.9 - Mogelijkheden en voorwaarden
Buiten de gemeentelijke voorzieningen (zie art. 3.6 t/m 3.8) en een aantal specifieke situaties (beschreven in afdeling 3.4) gaat de gemeente terughoudend om met de mogelijkheden voor reclame in de openbare ruimte. Onder de volgende voorwaarden is er ruimte om tijdelijke reclame-uitingen in de openbare ruimte aan te brengen:

- De aanvrager van de reclameboodschap is een in Nijmegen gevestigde organisatie of persoon.
- De reclame-uiting kan redelijkerwijs niet op eigen particulier terrein worden gerealiseerd;
- Er dient een goede motivatie te zijn waarom voor de beoogde reclame-uiting niet (alleen) de gemeentelijke reclamevoorzieningen gebruikt kunnen worden.
- De reclame-uiting dient te voldoen aan de algemene toetsingsgronden (zie hoofdstuk 1).
- De uiting is niet langer dan strikt noodzakelijk en met een maximum van 31 dagen per kalenderjaar (aaneengesloten dan wel cumulatief) aanwezig in de openbare ruimte; aanvragen voor reclame-uitingen in de openbare ruimte met een duur langer dan deze 31 dagen per kalenderjaar worden beschouwd als zijnde een “permanente” reclame-uiting in de openbare ruimte en worden in de regel niet toegestaan.
- Aanvragen dienen betrekking te hebben op uitingen van algemeen maatschappelijk belang dan wel een breder stadsbelang (i.c. citymarketing) te hebben. Bij deze uitingen mag maximaal 20% van het reclame-oppervlak zijn bestemd ter vermelding van (commerciële) sponsoren.
- Aanvragen voor commerciële reclame worden alleen dan toegestaan, indien:
    - de aanleiding een bijzondere gebeurtenis betreft (bijvoorbeeld een opening of jubileum) of
    - het om een kleinschalige seizoensgebonden activiteit gaat (bijvoorbeeld de plaatsing van een reclamebord nabij de verkoopplek van kerstbomen).

Artikel 3.10 - Procedure
In bijzondere gevallen kan gemotiveerd van deze voorwaarden worden afgeweken. In dat geval dient altijd een vergunning te worden aangevraagd. Ook wanneer de beoogde reclame-uiting wordt geplaatst in een gebied dat als “beelddrager” geldt voor de stad dient te allen tijde een vergunning te worden aangevraagd.
In alle overige situaties kan worden volstaan met een melding (via de website) als aan bovenstaande voorwaarden wordt voldaan. Als de gemeente geen bezwaar heeft (of binnen 14 dagen niet reageert op de melding) kan de melder de reclame aanbrengen. In alle andere gevallen wordt de melder nader geïnformeerd.

Voorstel - Uitwerkingsnota Reclamebeleid

Afdeling 3.4 – Specifieke situaties in de openbare ruimte

Artikel 3.11 - Algemeen
Naast de door de gemeente gefaciliteerde voorzieningen bestaan er nog een aantal specifieke situaties in Nijmegen waarbij reclame in de openbare ruimte mogelijk is. Voor elk van deze mogelijkheden is hieronder op basis van de toetsingsgronden uitgewerkt wat er aan reclame-uitingen mogelijk is onder welke condities.

Artikel 3.12 - Reclamewagens
Het parkeren van voertuigen (vrachtauto's, trailers, bussen, aanhangwagens e.d.)
bedoeld als object om reclame mee te maken is niet toegestaan met uitzondering van eigen bedrijfswagens of wagens waarbij reclame niet het primaire doel is.

Artikel 3.13 – Sandwichborden
Het gebruik van sandwichborden is niet toegestaan.

Artikel 3.14 - Circussen
Het gebruik van sandwichborden en borden in de openbare ruimte dan wel op particuliere terreinen is niet toegestaan. Een circus dient aankondigingen over voorstellingen op dezelfde wijze als andere (commerciële) evenementen bekend te maken. Dat zou bijvoorbeeld kunnen via de evenementenborden.

Artikel 3.15 - Evenementen
Reclame voor evenementen is mogelijk via de gemeentelijke reclamevoorzieningen zoals de evenementen-borden. Reclame bij de evenementen zelf is toegestaan maar dient beperkt te blijven tot het evenementen-terrein. Reclame-uitingen dienen zoveel mogelijk naar binnen gericht te zijn. We maken een uitzondering voor de Vierdaagse van Nijmegen. In de samenwerkingsovereenkomst met de stichting Vierdaagsefeesten en het convenant met de stichting DE4DAAGSE en defensie werken we deze uitzonderingspositie verder uit.
Ook voor andere grote evenementen met een landelijke uitstraling en belangrijk voor de stad (citymarketing) zullen de mogelijkheden voor reclame steeds op maat worden beoordeeld. Daarbij kan mogelijk worden afgeweken van de algemene beleidsregels in deze uitwerkingsnota (hardheidsclausule).
De bestaande contracten dienen daarbij echter steeds te worden gerespecteerd en gehandhaafd.

Artikel 3.16 – Flyeren, samplen
Tijdens de Vierdaagsefeesten, de Vierdaagsemarsen, de Marikenloop, de Stevensloop, de Zevenheuvelenloop en Zevenheuvelennacht is flyeren en samplen alleen toegestaan als dit gebeurt met toestemming van de organisator van het evenement. (Zie bijlage 3, IV Overige reclames in de openbare ruimte)
Buiten deze evenementen is flyeren en samplen toegestaan en ook verder niet aan regels onderworpen. Ook het dragen van borden of kleding met reclame door personen valt hieronder. Wel zien we er op toe dat flyeren en samplen niet tot vervuiling van de openbare ruimte leidt.

Artikel 3.17 - Uitstallingen
1. In de APV zijn nadere regels geformuleerd voor het hebben van een uitstalling. Ten aanzien van reclame is daarin als nadere regel opgenomen, dat reclameborden en -objecten niet zijn toegestaan. Productaanduidingen op uitstallingen, al dan niet met vermelding van prijzen, worden beschouwd als reclame en zijn daarom niet toegestaan.
2. Dit uitstallingenbeleid in de APV wordt zodanig aangepast dat ondernemers buiten het centrum en de stedelijke knopen zonder vergunning één stoepbord kunnen plaatsen tijdens openingstijden. Dit bord dient max. 5 m vanaf de perceelgrens van het bedrijf te worden geplaatst en dient te voldoen aan onderstaande voorwaarden:
   -Het betreft losstaande, niet-verlichte dubbelzijdige borden en
   soortgelijke objecten met een zelfstandige constructie.
   -Het stoepbord is alleen bedoeld voor (reclame van) het plaatselijke bedrijf
   -Maximaal 1 stoepbord per winkel/bedrijf.
   -Maximaal formaat; hoogte 1.2m (uitgeklapt), breedte 0,8m
   -Geen felle of fluorescerende kleuren.

Voorstel - Uitwerkingsnota Reclamebeleid

Artikel 3.18 – Terrassen algemeen

1. Reclame is toegestaan op parasols, zonweringen en terrasschotten voor zover deze bestaat uit een bedrijfsnaam en/ of (bedrijfs)logo. Andere vormen van reclame, zoals productafbeeldingen en/of het plaatsen van reclameborden of andere objecten met reclame zijn niet toegestaan. Wel mag een ondernemer een informatiezuiltje (maximale hoogte 1,5 m) binnen de grenzen van het terras plaatsen met daarop de openingstijden, een menukaart of prijslijst e.d..
2. Hieronder zijn nadere uitvoeringseisen opgenomen voor de reclame op terrassen. Als de vergunninghouder zich hier aan houdt, is het uiterlijk aanzien van het terras aanvaardbaar (zie bijlage 3, IV Overige reclames in de openbare ruimte).

Artikel 3.18a – Algemene uitvoeringseisen voor reclame op terrassen

De reclame-uiting of het totaal aan reclame-uitingen mag het gevel- en straatbeeld niet domineren / verstoren en dient een terughoudend karakter te hebben. Dat wil zeggen beperkt van omvang en met een kleurstelling die is afgestemd op de kleurstelling van het betreffende terras of pand.

Artikel 3.18b – Uitvoeringseisen voor Zonweringen en markiezen

1. Bedrijfsnamen en/of bedrijfslogo's zijn toegestaan op het doek óf op de volanten (de flappen, aan de onderranden van de zonwering).
2. Maximaal 1 opdruk per zonwering/markies; herhaling van teksten is niet toegestaan.
3. Bij reclame op het doek van markiezen: passend in het onderste segment van de markies.
4. Tegen de zijkanten van markiezen zijn geen reclames toegestaan.
5. De reclameopdruk laat 80% van het oorspronkelijke doek zichtbaar (per scherm / segment).Maximaal 1 opdruk per zonwering/markies; herhaling van teksten is niet toegestaan.

Artikel 3.18c - Uitvoeringseisen voor Terrasschermen

1. Terrasschermen zijn maximaal 1,80 meter hoog waarbij het gedeelte boven een hoogte van 0,90 meter voor 90% doorzichtig is.
2. Op het dichte schermdeel (onderkant) is een (bedrijfs)logo toegestaan met een maximale grootte van 20% van het dichte oppervlak.
3. Productaanduidingen (al dan niet met prijsvermelding) zijn niet toegestaan.
4. Het repeterend gebruik van logo's mag het straatbeeld niet domineren / verstoren.

Artikel 3.18d - Uitvoeringseisen voor Parasols

1. (Bedrijfs)logo's zijn toegestaan op de volanten (de flappen, aan de onderranden van de zonwering).
2. Maximaal op de helft van het aantal segmenten van de parasol is een opdruk toegestaan.
3. De reclameopdruk laat 80% van het oorspronkelijke doek zichtbaar (per segment).

Voorstel - Uitwerkingsnota Reclamebeleid

Artikel 3.19 – Bouw- en projectborden, steigerdoeken en overig bouwmaterieel

1. In de regel dienen bouwborden en andere hulpconstructies te worden geplaatst op het bouwterrein zelf. Hier is geen vergunning voor vereist (zie hiervoor afdeling 2.4.1).
2. Het plaatsen van bouwborden en andere hulpconstructies met reclame in de openbare ruimte in de onmiddellijke nabijheid van de locatie is in principe alleen dan toegestaan als:
   - Plaatsing op het eigen perceel redelijkerwijs niet realiseerbaar is
   - De reclame alleen betrekking heeft op het in het uitvoering zijnde werk (bouw-gerelateerd);
   - Plaatsing niet leidt tot een verrommeld straatbeeld
   - De afmetingen max. 10 m2 zijn met een max. hoogte en breedte van elk 4 meter en
   - De onderlinge afstand tussen bouw- en projectborden minimaal 100 meter is.
3. Om zicht te kunnen houden op de plaatsing van bouw- en projectborden in de openbare ruimte dient dit vooraf te worden gemeld. Toetsing vindt niet op voorhand plaats, maar na plaatsing achteraf.

Artikel 3.20 – Verkiezingen

1. Het gebruik van sandwichborden is niet toegestaan. Tijdens verkiezingsperiodes kunnen verkiezingsborden worden geplaatst door of namens de gemeente in de openbare ruimte waar politieke partijen gebruik van kunnen maken om hun boodschap bekend te maken.
2. Deze verkiezingsborden dienen qua vorm en uiterlijk een deugdelijke uitstraling te hebben en ook qua formaat te passen in hun omgeving zonder daar afbreuk aan te doen. Daartoe zullen vaste locaties worden aangewezen waar deze verkiezingsborden geplaatst kunnen worden. Deze zullen zoveel mogelijk in overeenstemming zijn met de huidige gangbare locaties. Zodra de vaste locaties zijn aangewezen, kan worden volstaan met een melding.

Artikel 3.21 – Reversed graffiti

1. Reversed graffiti (ook wel green graffiti genoemd) is alleen toegestaan tijdens evenementen en dient een niet-commercieel karakter te hebben (bijvoorbeeld als bewegwijzering).
2. De beoogde opdruk dient steeds binnen 2 werkdagen na afloop van het evenement te zijn verwijderd.
3. Het voornemen om reversed graffiti aan te brengen dient vooraf gemeld te worden. Toetsing vindt niet op voorhand plaats maar na realisatie.

Artikel 3.22 – City-screens

Het beleid biedt ruimte voor de realisatie van city-screens in het centrum en bij stedelijke knooppunten (bv centraal station). Er dient hiervoor te allen tijde een *omgevingsvergunning* te worden aangevraagd. Voor de uitingen op deze city-screens zal nog een nadere verdeelsleutel worden ontwikkeld over de thema's commerciële reclame, stadspromotie en evenementen. City-screens in de openbare ruimte zullen in principe door de gemeente worden aanbesteed als nieuwe gemeentelijke reclamevoorziening.

Artikel 3.23 – Particuliere bewegwijzeringsborden

Ondernemersverenigingen kunnen op bedrijventerreinen en bij de toegangsweg daarvan collectieve particuliere bewegwijzeringsborden plaatsen. Deze borden bevatten enkel locatieaanduidingen van bedrijven en straatnamen (geen handelsreclame). Realisatie en plaatsing dient altijd te gebeuren in overleg met de gemeente (024 – 329 3381; email: reclame-objecten@nijmegen.nl).

Verder gelden de volgende voorwaarden voor plaatsing en vormgeving:

- Bij voorkeur in zijbermen.
- Bij plaatsing dient rekening te worden gehouden met de verkeersveiligheid en met de zichtbaarheid van de permanente reclameobjecten in de openbare ruimte.
- Per bedrijventerrein een uniforme vormgeving (de vormgeving mag tussen bedrijventerreinen verschillen).
- Gedekte kleurstelling (geen felle kleuren).
- De afmetingen van deze objecten moeten beperkt blijven tot het functioneel noodzakelijke. Dat wil zeggen dat de objecten voor bewegwijzering en informatie in omvang niet groter mogen zijn dan maximum hoogte van 1,6 meter en een maximale breedte van 1,2 meter.

Artikel 3.23 – Gemeentelijke bewegwijzering

Gezien de brede beschikbaarheid in de maatschappij van digitale hulpmiddelen als tomtom en smartphones is de noodzaak voor aanvullende bewegwijzering gering. De gemeente hanteert het principe van *less is more* en

gaat hier dan ook terughoudend mee om. Op aanvraag kan een gemeentelijke bewegwijzering worden gerealiseerd mits:

- deze geen commercieel doel heeft
- het gebied of object moeilijk vindbaar blijft ondanks de genoemde hulpmiddelen en
- het om een gebied of object gaat dat onbekend publiek aantrekt (bv stadscentrum, Goffertpark i.v.m. concerten, bedrijfsterrein) óf waarvoor het van belang is dat onbekend publiek de locatie snel en makkelijk kan vinden (bijv. ziekenhuis);

Specifiek ten aanzien van de bewegwijzering naar objecten geldt verder dat deze zich beperkt tot objecten die een breder algemeen maatschappelijk belang hebben en/of geen primair commercieel doel hebben. Te denken valt aan ziekenhuis, politie, crematorium, NS-station, begraafplaats, VVV, sportterreinen. Aanvragen zullen door de gemeente worden beoordeeld en bij akkoord vergunningsvrij op kostprijs worden gerealiseerd. Indien nodig zullen hier nog verdere beleidsregels voor worden ontwikkeld.

Voorstel - Uitwerkingsnota Reclamebeleid

Hoofdstuk 4 – Gemeentelijke reclamevoorzieningen in de openbare ruimte

Afdeling 4.1 – Inleiding

Artikel 4.1 - Algemeen
In dit hoofdstuk is uitgewerkt wat het reclamebeleid gaat betekenen voor de permanente gemeentelijke reclamevoorzieningen in de openbare ruimte. Concreet vormt dit hoofdstuk de inhoudelijke basis voor de aanbestedingsprocedures die we als gemeente op termijn zullen moeten doorlopen voor een aanzienlijk deel van deze reclamevoorzieningen.

Artikel 4.2 - Doelstellingen
- In haar streven te komen tot een fraaie stad dient ook de gemeente zelf zich uiteraard te houden aan het door haar geformuleerde reclamebeleid. Dit houdt primair in dat het uitgebreide netwerk van permanente gemeentelijke reclamevoorzieningen in de openbare ruimte (afdeling 3.2) moet gaan voldoen aan de algemene toetsingsgronden. In dit hoofdstuk is dit verder uitgewerkt.

- In het kader van het uitgangspunt *less is more* heeft de gemeente zich verder ten doel gesteld dat er op termijn **10% minder reclamevoorzieningen in de openbare ruimte** (kwantiteit) komt te staan. In Bijlage 2 is een overzicht opgenomen van de op termijn te realiseren aantallen van elk type reclamevoorziening.

- Tot slot moet worden zeker gesteld dat **minimaal 20% van het reclameoppervlak** in de openbare ruimte is bestemd **voor non-profit boodschappen**, waaronder ideële reclame en evenementen-reclame. Via **tariefsdifferentiatie** willen we ook **ruimte aan minder draagkrachtige organisaties** bieden. Zo zorgen we dat ideële organisaties en andere minder draagkrachtige doelgroepen hun boodschap tegen gereduceerde kosten of zelfs gratis kunnen uiten. Het is van belang dat iedereen zijn boodschap of mening kan uiten.

Artikel 4.3 - Aanbestedingen
Voor een belangrijk deel is de exploitatie van de permanente gemeentelijke reclamevoorzieningen middels contracten ondergebracht bij externe partijen. Realisatie van de gestelde doelen zal derhalve moeten worden zeker gesteld bij hernieuwde toekomstige aanbestedingen. Omdat een aantal contracten een langdurige contracttermijn kennen, zal dit noodzakelijkerwijs een gefaseerd proces zijn dat pas in 2019 zal zijn afgerond.

Artikel 4.4 - Passend in de stad
De beoordeling van een reclame-constructie in de openbare ruimte vindt plaats op grond van de algemene toetsingsgronden. Met het oog op de toetsingsgrond *beeldkwaliteit* is een goede inpassing in de stad essentieel. Daarom zijn voor de permanente gemeentelijke reclame-voorzieningen uitvoeringsregels opgesteld die in de volgende afdeling zijn opgenomen.
Zo is voor elk relevant type reclame-object nader uitgewerkt in welke gebiedstypen deze toepasbaar is én waar deze qua vormgeving en plaatsing in elk geval aan dient te voldoen. In een tabel (zie Bijlage 6) is een schematische (niet absolute) weergave te zien welke gemeentelijke reclamevoorzieningen in welke gebiedstypen toepasbaar zijn. Bij toekomstige aanbestedingen zullen deze uitvoeringsregels uitgangspunt zijn bij het opstellen van de bestekken.

Artikel 4.5 - Procedure
Vergunningsaanvragen voor de permanente gemeentelijke reclamevoorzieningen kunnen in de regel in een verkorte termijn van 4 weken worden behandeld als wordt voldaan aan de uitvoeringsregels. Bij afwijkende of andere aanvragen is maatwerk vereist voor de beoordeling en geldt de reguliere termijn van 8 weken.

Voorstel - Uitwerkingsnota Reclamebeleid

Afdeling 4.2 – Algemene uitvoeringsregels permanente gemeentelijke reclamevoorzieningen

Artikel 4.6 – Doel uitvoeringsregels

1. Doel van deze uitvoeringsregels is om duidelijkheid te geven over de mogelijkheden die er zijn om reclames te plaatsen. De criteria zijn soms absoluut van aard en moeten gezien worden als een verzameling standaard-oplossingen voor de meest voorkomende reclameobjecten, die in elk geval voldoen aan redelijke eisen van welstand.
2. Overige, afwijkende reclames en ook nieuwe vormen van buitenreclame worden aan de hand van de algemene criteria beoordeeld. Voldoet de reclame niet aan de uitvoeringsregels, gelden er voor het reclametype (nog) geen criteria of is er sprake van gerede twijfel aan de toepasbaarheid van de criteria, dan zal de aanvraag aan de Commissie Beeldkwaliteit voorgelegd worden. De commissie zal in haar advies motiveren waarom de reclame wel of niet voldoet. Daarbij hanteert ze de algemene beeldkwaliteitscriteria.

Artikel 4.7 – Voor welke soorten reclame uitvoeringsregels

De uitvoeringsregels vormen het uitgangspunt bij aanbesteding van de verschillende reclame-concessies en zijn specifiek uitgewerkt voor:

- Billboards
- Mupi-vitrines
- Abri’s
- Evenementenborden
- Lichtmastreclame
- Banieren
- Gemeentelijke digitale informatieborden
- Spandoeken
- Reclame bij rotondes

Voorstel - Uitwerkingsnota Reclamebeleid

Afdeling 4.3 – Specifieke uitvoeringsregels permanente gemeentelijke reclamevoorzieningen

Paragraaf 4.3.1 – Billboards (8 m2).

Artikel 4.8 - Algemeen
Een billboard is een losstaande van binnenuit verlichte reclamedrager met daarin een reclamevlak van circa 8m^2. Billboards zijn primair bestemd voor commerciële reclame-uitingen. Daarnaast kunnen deze objecten worden benut voor gemeentelijke informatie en evenementenreclame.

Artikel 4.9 – Waar toegestaan
1. Een billboard is in beginsel toegestaan aan hoofdinvalswegen en de stadsring , in stedelijke knopen en op stedelijke wegen met een ruim profiel (2x2-baans met zij- of middenberm).
2. In woongebieden zijn billboards in beginsel niet toegestaan. Voor (wijk)ontsluitingswegen met een ruim profiel (2x2-baans met zij- of middenberm) kan een uitzondering worden gemaakt.

Artikel 4.10 - Plaatsing
- Maximaal 15 exemplaren in de stad. Gelijke verspreiding over de stedelijke invalswegen en stadsring.
- Niet op wegen door groengebieden en parken, met uitzondering van de zijberm die grenst aan bebouwd gebied.
- Plaatsing tegen een achtergrond (‘rugdekking’) bij voorkeur in zijberm of middenberm.
- Dubbelzijdige uitvoering bij vrijstaande plaatsing in middenberm.
- Onderlinge afstand: bij billboards geldt als richtlijn minimaal 200m.
- Om te voorkomen dat in de openbare ruimte te veel reclameobjecten te dicht op elkaar staan geldt een afstand t.o.v. andere typen reclameobjecten van minimaal 100m.
- Afstand t.o.v. monumenten en beeldende kunst in de openbare ruimte 200m waarbij rekening houdend met de belangrijke zichtlijnen.
- Rekening houdend met hinder voor woningen.

Artikel 4.11 - Vormgeving
- Bij vrijstaande plaatsing in middenberm; dubbelzijdige uitvoering (geen achterkant).
- Reclames kunnen op een rol zijn aangebracht, zodat op een zijde meerdere vlakken getoond kunnen worden.
- Afmeting poster 2,4m x 3,3m.
- De onderkant van het object bevindt zich op minimaal 2,5 meter hoogte boven het maaiveld en de maximale hoogte bedraagt 5,5 meter.
- Uniforme uitvoering door de stad heen.
- Gedekte, donkere kleurstelling (zwart, antraciet, donker groen) afgestemd op andere vrijstaande reclameborden in de stad (billboards, vitrines, evenmentenborden).
- De vormgeving wordt op basis van de algemene beeldkwaliteitscriteria beoordeeld.

Voorstel - Uitwerkingsnota Reclamebeleid

Paragraaf 4.3.2 – MUPI vitrines (2 m2).

Artikel 4.12 - MUPI
Een mupi is een losstaande van binnenuit verlichte vitrine met een reclamevlak van circa 2m^2.
Mupi's zijn primair bestemd voor commerciële reclame-uitingen, gemeentelijke informatie en evenementenreclame.

Artikel 4.13 – Waar toegestaan

1. Een MUPI is in beginsel toegestaan aan hoofdinvalswegen en de stadsring , aan stedelijke wegen, in stedelijke knopen, in werkgebieden en detailhandelszones en in winkelcentra.
2. In het centrum zijn MUPI's alleen toegestaan mits geïntegreerd in stadsmeubilair (sanisettes, kiosken e.d.)
3. In woongebieden zijn reclame-objecten in de openbare ruimte zoals in vitrines, in beginsel niet toegestaan. Op wijkontsluitingswegen met een ruim profiel (2x2 baans met zij- of middenberm) kunnen uitzonderingen worden gemaakt.
4. Alleen daar waar historische gebieden onderdeel zijn van de structuurlijnen, zijn vrijstaande objecten als vitrines in beperkte mate mogelijk. Bij de inpassing van deze objecten is het uitgangspunt: zichtbaar maar niet dominant. Dit betekent maatwerk per locatie.

Artikel 4.14 - Plaatsing

- Maximaal 150 exemplaren in de stad
- Gelijke verspreiding over de stad.
- In midden- of zijberm of op een brede stoep.
- Niet op wegen door groengebieden en parken, met uitzondering van de zijberm die grenst aan bebouwd gebied.
- Bij vitrines geldt als richtlijn een onderlinge afstand van minimaal 100 m; (paarsgewijze plaatsing toegestaan, dus aan weerzijden van weg / kruispunt).
- Om te voorkomen dat in de openbare ruimte te veel reclameobjecten te dicht op elkaar staan, geldt een afstand t.o.v. andere typen reclameobjecten van minimaal 100 m.
- Afstand t.o.v. monumenten en beeldende kunst in de openbare ruimte 100 m waarbij rekening houdend met de belangrijke zichtlijnen.
- Rekening houdend met hinder voor (zichtbaarheid vanuit) grondgebonden woningen.

Artikel 4.15 - Vormgeving

- Alleen dubbelzijdige uitvoeringen.
- Reclames kunnen op een rol zijn aangebracht, zodat op een zijde meerdere vlakken getoond kunnen worden.
- Uniforme uitvoering door de stad heen.
- Gedekte, donkere kleurstelling (zwart, antraciet, donkergroen) afgestemd op andere vrijstaande reclameborden in de stad (billboards, vitrines, evenementenborden).
- De vormgeving wordt op basis van de algemene criteria beoordeeld.

Voorstel - Uitwerkingsnota Reclamebeleid

Paragraaf 4.3.3 – Abri's (2 m2).

Artikel 4.16 – Abri (2 m2)
Een abri is een overdekte halteplaats voor het openbaar vervoer. Abri's kunnen zijn voorzien van binnenuit verlichte reclamevitrines (formaat circa 2 m2). Reclamevlakken in abri's zijn primair bestemd voor commerciele reclame-uitingen. Daarnaast kunnen deze objecten worden benut voor gemeentelijke informatie en evenementenreclame.

Artikel 4.17 – Waar toegestaan
Een abri is in beginsel toegestaan aan hoofdinvalswegen en de stadsring , aan stedelijke wegen, in stedelijke knopen, in werkgebieden en detailhandelszones, in het centrum, in winkelcentra, in woonwijken en in historische gebieden.

Artikel 4.18 - Plaatsing
- Maximaal 400 vlakken in de stad.
- Gelijke verspreiding over de stad
- Rekening houdend met hinder voor (zichtbaarheid vanuit) grondgebonden woningen.

Artikel 4.19 - Vormgeving
- Maximaal 1 (dubbelzijdige) vitrine per abri; met uitzondering van (bus-) stations.
- Alleen dubbelzijdige uitvoeringen indien deze niet gericht zijn naar woningen.
- Reclames in de vitrines kunnen op een rol zijn aangebracht, zodat op een zijde meerdere vlakken getoond kunnen worden
- Geïntegreerd in ontwerp abri.
- Kleurstelling afgestemd op abri.
- Uniforme uitvoering door de stad heen (abri's langs HOV-lijnen, in de stedelijke knopen en het centrum kunnen een afwijkende vormgeving hebben).
- De vormgeving wordt op basis van de algemene beeldkwaliteitscriteria beoordeeld.

Voorstel - Uitwerkingsnota Reclamebeleid

Paragraaf 4.3.4 – Evenementenborden (1 m2)

Artikel 4.20 – Evenementenborden (1 m2)
Een evenementenbord is een tweezijdige display doorgaans om een lichtmast bevestigd en waarin statische reclameposters (A0-formaat) aangebracht kunnen worden. Evenementenborden zijn primair bedoeld voor culturele en kunstzinnige, sportieve en toeristische evenementen en andere, commerciële en niet-commerciële evenementenreclame, evenals voor gemeentelijke reclamecampagnes.

Artikel 4.21 – Waar toegestaan
1. Evenementenborden zijn in beginsel toegestaan aan hoofd invalswegen en de stadsring, aan stedelijke wegen, in stedelijke knopen en in werkgebieden en detailhandelszones.
2. In woongebieden zijn reclame-objecten in de openbare ruimte zoals evenementenborden in beginsel niet toegestaan. Op wijkontsluitingswegen met een ruim profiel (2x2 baans met zij- of middenberm) kunnen uitzonderingen worden gemaakt.
3. Alleen daar waar historische gebieden onderdeel zijn van de structuurlijnen, zijn evenementenborden mogelijk. Bij de inpassing van deze objecten is het uitgangspunt: zichtbaar, maar niet dominant. Dit betekent maatwerk per locatie.

Artikel 4.22 - Plaatsing
- Maximaal 150 exemplaren in de stad; gelijke verspreiding over de stad.
- Niet op wegen door groengebieden en parken m.u.v. de zijberm die grenst aan bebouwd gebied.
- In midden- of zijberm.
- Maximaal in series van 3 geplaatst (met daartussen minimaal 100 m of drie lege masten).
- Bij evenmentenborden geldt als richtlijn een onderlinge afstand van circa 30 m of afgestemd op aanwezige lichtmasten.
- Om te voorkomen dat in de openbare ruimte te veel reclameobjecten te dicht op elkaar staan, geldt als richtlijn een afstand t.o.v. andere typen reclameobjecten van minimaal 100 m.
- Afstand t.o.v monumenten en beeldende kunst in de openbare ruimte 50 m waarbij rekening houdend met de belangrijke zichtlijnen.
- Rekening houdend met hinder voor (zichtbaarheid vanuit) grondgebonden woningen.

Artikel 4.23 - Vormgeving
- Uniforme uitvoering door de stad heen.
- Alleen dubbelzijdige uitvoeringen met om de mast gebogen vlakken.
- Slanke omlijsting in een gedekte, donkere kleurstelling (zwart, antraciet, donker groen); afgestemd op andere vrijstaande reclameborden in de stad (billboards, vitrines, evenementenborden).
- De vormgeving wordt op basis van de algemene criteria beoordeeld.

Voorstel - Uitwerkingsnota Reclamebeleid

Paragraaf 4.3.5 – Lichtmastreclames

Artikel 4.24 – Lichtmastreclame
Een lichtmastreclame is een verlicht reclame-object in een lichtmetalen frame dat op hoogte wordt gehangen aan een lichtmast en waarin plaats is voor één of twee reclame-uitingen. Reclame op lichtbakken aan lichtmasten is uitsluitend bestemd voor verwijzing naar lokale bedrijven. Uit de reclame moet die lokale binding blijken.

Artikel 4.25 – Waar toegestaan

1. Lichtmastreclames zijn in beginsel toegestaan aan hoofd invalswegen en de stadsring, aan stedelijke wegen, in stedelijke knooppunten en in werkgebieden en detailhandelszones.
2. In woongebieden zijn reclame-objecten in de openbare ruimte zoals lichtmastreclames in beginsel niet toegestaan. Op wijkontsluitingswegen met een ruim profiel (2x2 baans met zij- middenberm) kunnen uitzonderingen worden gemaakt.

Artikel 4.26 - Plaatsing

- Maximaal 120 exemplaren in de stad.
- Onderlinge afstand: bij reclame aan lichtmasten geldt als richtlijn maximaal één op drie. Na elke lichtmast met een reclamekast dienen er twee masten vrij van reclamekasten te blijven (per zijde van de weg).
- Afstand t.o.v. monumenten en beeldende kunst in de openbare ruimte 50 m waarbij rekening houdend met de belangrijke zichtlijnen.
- Rekening houdend met hinder voor (zichtbaarheid vanuit) woningen.
- Plaatsing alleen op aanvraag (geen lege kasten plaatsen).
- Lichtbakken worden met de onderkant op een hoogte van 3,50 meter aangebracht. Wanneer de lichtbak boven of direct naast de rijbaan komt te hangen, geldt een hoogte van 4,20 meter.
- In een straat (of wegdeel) mag slechts op één manier een lichtmastreclame worden aangebracht; aan masten in het midden van de weg, ofwel de zijkanten van de weg.
- Lichtbakken zijn niet toegestaan op lichtmasten met een bewegwijzeringbord. De bewegwijzering heeft daarbij voorrang.
- Alleen aan een door de opdrachtgever aangewezen/goedgekeurde lichtmast. Plaatsing van een lichtmastreclame mag niet leiden tot een zichtbaar afwijkende lichtmast (uniformiteit langs de weg).

Artikel 4.27 - Vormgeving

- Alleen dubbelzijdige uitvoeringen.
- Kleur omkasting en bevestigingsconstructie bij niet-gecoate masten standaard RAL7012; bij gecoate masten is de kleur afgestemd op de kleur van de lichtmast.
- Uniforme uitvoering door de stad heen (alleen kleur kan variëren).
- Grootte maximaal 1 m2; met een maximum breedte van 1m en een maximum hoogte van 1,1m.
- De reclame is beperkt tot de bedrijfsnaam en/ of –logo van een lokale ondernemer met eventueel een verwijzing (route, adres of webadres). Handelsreclame, merkreclame of alleen logo's van landelijke winkelketens (al dan niet met vermelding van een webadres) zijn niet toegestaan.

Voorstel - Uitwerkingsnota Reclamebeleid

Paragraaf 4.3.6 – Banieren

Artikel 4.28 - Banieren
Banieren zijn vlaggen met langwerpige rechtopstaande vorm, gemonteerd aan speciaal hiervoor toegewezen masten. De gemeentelijke banieren zijn in principe bedoeld om een feestelijk accent te geven aan culturele en kunstzinnige, sportieve en toeristische evenementen of een bijzondere gebeurtenis. De masten kunnen voor een bepaalde tijd worden gehuurd op één of meerdere lokaties via Evenementenbureau ACBN.
Let op: de masten kunnen niet gebruikt worden voor reclame-doeleinden van individuele bedrijven.

Artikel 4.29 – Waar toegestaan
Banieren zijn in beginsel toegestaan aan hoofd invalswegen en de stadsring, aan stedelijke wegen, in stedelijke knopen, in werkgebieden en detailhandelszones, in woonwijken en in historische gebieden.

Artikel 4.30 - Plaatsing
- Afgestemd op de structuur van de stad zijn op een aantal markante punten plekken voor stadspromotie aangewezen (bij stadsentrees, langs invalswegen, op pleinen en dergelijken). In beginsel is het alleen op die plekken toegestaan om vlaggen en/of banieren te plaatsen in de daartoe aanwezige voorzieningen.
- Plaatsing van de masten is afgestemd op de vormgeving van de openbare ruimte.
- In series van maximaal 5 masten.

Artikel 4.31 - Vormgeving
- De masten zijn uniform door de stad heen.
- Afmetingen: max. 1 m breed en hoogte maximaal ½ masthoogte met een maximum van 4 m.
- Commerciële reclame op de banieren is beperkt toegestaan; dat wil zeggen per banier maximaal één logo van de (hoofd)sponsor. De vlaggen en banieren dienen niet om reclame te maken voor individuele bedrijven.

Paragraaf 4.3.7 – Gemeentelijke digitale informatieborden

Artikel 4.32 – Gemeentelijke digitale informatieborden
Een losstaande reclamedrager met ten minste aan een zijde een digitaal scherm specifiek bedoeld als welkomstbord.
Gemeentelijke informatieborden zijn bedoeld om bezoekers welkom te heten en informatie te bieden over culturele en kunstzinnige, sportieve en toeristische evenementen en andere commerciële en niet-commerciële evenementenreclame op het grondgebied van Nijmegen. Ze dienen ter vervanging van de aparte plattegrondkasten, de infostopzuilen, de verouderde welkomstborden en de NEC-borden.

Artikel 4.33 – Waar toegestaan
Gemeentelijke digitale informatieborden zijn in beginsel toegestaan aan hoofd invalswegen en de stadsring, aan stedelijke wegen, in stedelijke knopen, in werkgebieden en detailhandelszones en in het centrum.

Artikel 4.34 - Plaatsing
- Aan de randen van de stad langs invalwegen en op markante plekken als stadsentrees, stationsgebieden, grote pleinen en dergelijken.
- In midden- of zijberm, op brede stoepen of pleinen.

Artikel 4.35 - Vormgeving
- Uniforme uitvoering door de stad heen.
- Vormgeving afgestemd op andere reclameborden (billboards, vitrines).
- Gedekte, donkere kleurstelling (zwart, antraciet, donker groen, …)
- De vormgeving wordt op basis van de algemene criteria beoordeeld.

Voorstel - Uitwerkingsnota Reclamebeleid

Paragraaf 4.3.8 – Spandoeken in de openbare ruimte

Artikel 4.36 – spandoeken in de openbare ruimte
Doeken die zonder zelfstandige constructie met touwen en/of haken bevestigd zijn. De tekst op de spandoeken mag niet commercieel zijn.

Artikel 4.37 – Waar toegestaan
Spandoeken zijn in beginsel in de openbare ruimte toegestaan op de door de gemeente Nijmegen aangegeven locatie en in de daar aanwezig spandoek-voorzieningen.

Artikel 4.38 - Plaatsing
- Maximaal 1 spandoek per evenement op een locatie.
- Per locatie mogen maximaal 2 spandoeken tegelijkertijd worden/ zijn opgehangen.

Artikel 4.39 - Vormgeving
- De maximale afmetingen van het spandoek zijn 0,60 x 6 meter

Voorstel - Uitwerkingsnota Reclamebeleid

Paragraaf 4.3.9 – Rotondes

Artikel 4.40 – Rotondes
In Nijmegen wordt de mogelijkheid geboden om op rotondes een aantal lage reclameborden te plaatsten met naamsaanduidingen van bij voorkeur lokale bedrijven. Alleen gezichtsbepalende rotondes zoals bijvoorbeeld de rotondes Keizer Karelplein, Takenhofplein en Keizer Trajanusplein sluiten we hiervan uit. Deze reclamemogelijkheid besteden we aan onder reclame-exploitanten. Adverteerders kunnen vervolgens bij de gekozen exploitant ruimte huren.
Uitgangspunt is dat het beeld van een rotonde wordt bepaald door de inrichting en de borden daar ondergeschikt aan zijn.

Artikel 4.41 - Plaatsing
- Op de middenberm van de rotonde mag per toevoerweg een bord geplaatst worden (inclusief eventueel aanwezige verkeersportalen).
- Plaatsing afgestemd op inrichting rotonde en omgeving.
- Rekening houdend met de aanwezigheid van kunstwerken.

Artikel 4.42 - Vormgeving
- Het bord dient in een stevige constructie te zijn bevestigd.
- Gebruik van duurzame niet verwerende materialen.
- Maximaal formaat: 50 centimeter hoog en 70 centimeter breed.
- De bovenzijde van de constructie mag maximaal 1 meter boven het maaiveld uitsteken.
- Per rotonde moet er eenheid zijn in vorm en kleur van de constructie.
- Bij meerdere reclamevlakken op een rotonde moeten deze identiek zijn (geen verschillende borden per rotonde).
- Geen felle of fluoriscerende kleuren.
- De borden mogen niet worden verlicht en/of voorzien van retro-flecterende of fluoriscerende materialen.

Voorstel - Belastingverordeningen OZB Rioolheffing en Reinigingsheffingen 2016

Voorstel aan de Raad

GEMEENTE Nijmegen

Datum raadsvergadering / Nummer raadsvoorstel

16 december 2015 / 151/2015

Fatale termijn: besluitvorming vóór:

Onderwerp

Belastingverordeningen OZB, Rioolheffing en Reinigingsheffingen 2016

Programma

Bestuur en Middelen

Portefeuillehouder

H. Tiemens

Voorstel van het College van Burgemeester en Wethouders d.d.

17 november 2015

Samenvatting

In dit voorstel doen wij tarievenvoorstellen per januari 2016 voor de volgende drie gemeentelijke belastingverordeningen: de Rioolheffing, de Reinigingsheffingen en de Onroerende-zaakbelastingen. In de Paragraaf lokale heffingen, onderdeel van de Stadsbegroting 2016-2019 zijn deze wijzigingen aangekondigd.

Voorstel om te besluiten

De volgende bijgevoegde verordeningen vast te stellen:

1. Verordening op de heffing en de invordering van de Rioolheffing 2016 (Verordening Rioolheffing 2016) onder gelijke intrekking van GB77273;
2. Verordening op de heffing en de invordering van Afvalstoffenheffing en Reinigingsrechten 2016 (Verordening Reinigingsheffingen 2016) onder gelijke intrekking van GB77782 ;
3. Verordening op de heffing en de invordering van Onroerende-zaakbelastingen 2016 (Verordening onroerende-zaakbelastingen 2016) onder gelijke intrekking van GB77360.

Opgesteld door, telefoonnummer, e-mail

Wietse Peijzel, 9766, w.peijzel@nijmegen.nl

Voorstel - Belastingverordeningen OZB Rioolheffing en Reinigingsheffingen 2016

Voorstel aan de Raad

Aan de Raad van de gemeente Nijmegen

1 Inleiding
Dit raadsvoorstel sluit aan bij het coalitie-akkoord en de Stadsbegroting 2016-2019 zodat de opbrengsten Onroerende-zaakbelasting, Rioolheffing en Reinigingsheffingen zoals geraamd in de begroting worden gerealiseerd.

1.1 Wettelijk kader of beleidskader
De bevoegdheid tot het heffen van een Rioolheffing is gebaseerd op de Gemeentewet. Als eis stelt de wetgeving hieromtrent dat de geraamde baten niet hoger mogen zijn dan de geraamde lasten.

De bevoegdheid tot het heffen van Reinigingsheffingen (Afvalstoffenheffing en Reinigingsrechten) zijn vastgelegd in de Wet milieubeheer (Wm) en de Gemeentewet. Ook hier geldt dat de geraamde baten niet hoger mogen zijn dan de geraamde lasten.

De bevoegdheid tot het heffen van de OZB is ontleend aan de Gemeentewet. In tegenstelling tot de voorgaande heffingen komen de opbrengsten van de OZB ten goede aan de algemene middelen.

1.2 Relatie met programma
Rioolheffing heeft met een tweetal programma's een relatie, namelijk een relatie met het programma Openbare Ruimte voor het Gemeentelijk Rioleringsplan en voor de veegkosten, en met het programma Bestuur en Middelen is een relatie voor de perceptiekosten en de BTW druk.

Reinigingsheffingen hebben een relatie met het programma Openbare ruimte.

OZB is een algemeen dekkingsmiddel, wat betekent dat de inkomsten uit OZB geen specifiek bestedingsdoel kennen. Het heeft een relatie met het programma Bestuur en Middelen.

2 Doelstelling
Zoals in de inleiding al aangegeven is de doelstelling van dit voorstel om gemeentelijke Belastingverordeningen met betrekking tot de drie bovenstaande belastingen zodanig vast te stellen, dat hierdoor de opbrengsten, zoals die in de Stadsbegroting 2016-2019 geraamd zijn, daadwerkelijk gerealiseerd worden.

3 Argumenten
In het coalitie-akkoord 2014-2018 zijn voor de gemeentelijke belastingen voor de komende jaren keuzes gemaakt die op twee uitgangspunten zijn gebaseerd, namelijk de sterkste schouders dragen de zwaarste lasten en de gebruiker betaalt. Geleidelijk aan verschuiven we de lasten van gebruikers naar eigenaren van woningen en bedrijfspanden en dat doen we door:
- de Afvalstoffenheffing vanaf 2015 in drie jaar af te schaffen en te verschuiven naar de OZB voor woningen;

- de OZB voor gebruikers van niet-woningen vanaf 2016 in drie jaar af te schaffen en te verschuiven naar de OZB voor eigenaren van niet woningen;
- de maximale WOZ waarde waarover Rioolheffing wordt berekend (aftoppingsgrens geleidelijk te verhogen naar 10 miljoen;
- de prijs van de groene huisvuilzak te handhaven op € 0,93 per huisvuilzak en de prijs van de rode zak te handhaven op € 0,62.

De voorstellen per heffing voor 2016 zijn:

1. Rioolheffing
De vervanging van het rioolstelsel wordt bekostigd uit de kostendekkende opbrengsten van de Rioolheffing. De lasten voor dit stelsel staan opgenomen in het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) 2010-2016. De eigenaar van een pand dat is aangesloten op de gemeentelijke riolering betaalt Rioolheffing, waarbij de WOZ-waarde de heffingsmaatstaf is. Deze WOZ-waarde wordt beïnvloed door herwaardering, nieuw- en verbouw. Als de WOZ-waarde boven de € 7.000.000 miljoen uitkomt, dan is er een aftoppingsgrens. Deze aftoppingsgrens wordt in stappen verhoogd naar €10.000.000,- (2017). Per pand kan de eigenaar nooit meer dan € 5.812,- aan Rioolheffing betalen. Behalve dat de aftoppingsgrens voor 2016 van € 4.000.000,- naar € 7.000.000,- wordt verhoogd, is het tarief ook beïnvloed door de indexatie en veranderende WOZ-waarden. Voor woningen en niet-woningen is het tarief gelijk.

Onder verwijzing naar de paragraaf Lokale heffingen van de Stadsbegroting 2016-2019 stellen wij het volgende tarief voor woningen en niet-woningen in de verordening voor:

Heffingspercentage 2015	Heffingspercentage 2016
0,0802%	**0,0830%**

2. Reinigingsheffingen
Onder de Reinigingsheffingen vallen de Afvalstoffenheffing en het Reinigingsrechten.

2a. Afvalstoffenheffing
Iedere gebruiker van een pand waar huishoudelijke afvalstoffen worden opgehaald moet Afvalstoffenheffing betalen. Daarnaast betalen gebruikers ook via de groene of rode huisvuilzak. Iedereen is namelijk verplicht de huisvuilzak voor huishoudelijk restafval te gebruiken.

Voor 2016 wordt het tarief voor de gebruiker van een pand met de indexatie van 0,87%. Daarnaast is in 2016 de tweede tranche van de lastenverschuivingsmaatregel uit het coalitieakkoord 2014-2018 verwerkt. Dit houdt in dat de afvalstoffenheffing weer is verlaagd en dat dit gecompenseerd wordt door een verhoging van de onroerende zaak belasting voor woningen. Dit volgens het uitgangspunt, zoals in het coalitieakkoord 2014 verwoord. De Afvalstoffenheffing inclusief de huisvuilzak heeft hierdoor een kostendekkendheid van 34% bereikt.

De prijs van de groene zak bedraagt € 0,93 en van de (kleine) rode zak € 0,62.

De voorgestelde tarieven Afvalstoffenheffing staan in onderstaande tabel:

Afvalstoffenheffing	Afvalstoffenheffing 2015	Afvalstoffenheffing 2016
éénpersoonshuishouden	€ 56,87	**€ 28,75**
Meerpersoonshuishouden	€ 69,60	**€ 35,19**

2b. Reinigingsrechten
Bedrijven die gebruik maken van gemeentelijke reinigingsdienst betalen Reinigingsrecht en dat is afhankelijk van het aantal huisvuilzakken (het gaat hier om bedrijfsafval dat in een huisvuilzak mag worden aangeboden). De tarieven zijn voor 2015 verhoogd met het gemeentelijke indexpercentage van 0,87%.

3. Onroerende-zaakbelastingen
Eigenaren van woningen en van niet-woningen betalen OZB eigenarenbelasting. Voor een niet woning betaalt de gebruiker van een pand de gebruikersbelasting van de OZB. Het tarief is afhankelijk van de WOZ-waarde van het pand. Het uitgangspunt is dat de opbrengst gelijk blijft: om dit te kunnen bereiken, stijgt het tarief bij een waardedaling en daalt het tarief bij een waardestijging. Volgens de laatste stand van de herwaardering verwachten wij voor 2016 bij de woningen een waardedaling van 2% en voor niet-woningen een daling van 3,5%.

Voor 2016 spelen de volgende aspecten voor de berekening van het OZB tarief een rol:
- De uitgangspunten zoals opgenomen in het coalitieakkoord, de zomernota 2015 en de Stadsbegroting 2016-2019;
- De verwachting dat er in 2016 een waardedaling optreedt voor woningen en voor niet-woningen. Als gevolg hiervan stijgt het tarief OZB om de daling in opbrengst te compenseren;
- De opbrengsten moeten geïndexeerd worden.

Wij stellen uw Raad voor deze maatregelen uit het coalitieakkoord zodanig te verwerken dat de tarieven OZB 2016 als volgt vastgesteld worden.

OZB tarieven	2015	2016
OZB woningen	0,2413%	**0,2636%**
OZB niet-woningen eigenaren	0,4504%	**0,5947%**
OZB niet-woningen gebruikers	0,3491%	**0,2466%**

4 Klimaat
Deze paragraaf is niet van toepassing.

5 Risico's

De verordeningen moeten voor 1 januari 2016 zijn vastgesteld en gepubliceerd in verband met de ingang van de belastingplicht.
Met de totstandkoming van de huurderbelasting, worden WOZ beschikkingen ook voor huurders beschikbaar gesteld. De inwerkingtreding van dit voorstel is 1 oktober 2015. Momenteel is er echter nog niet duidelijk wat de gevolgen zijn voor de gemeentelijke organisatie als het gaat om het versturen van de beschikkingen. Op landelijk niveau vindt hier overleg over plaats door onder andere de VNG en de waarderingskamer. Het risico bestaat dat iedere huurder een beschikking toegestuurd krijgt ongeacht of deze daar belang bij heeft. Het versturen van zo'n grote hoeveelheid beschikkingen geeft een aanzienlijke druk op de gemeentelijke organisatie met hogere perceptiekosten als gevolg.

6 Financiën

- Met het in het voorstel voorgestelde tarief Rioolheffing wordt de geraamde opbrengst Rioolheffing opgenomen in de Stadsbegroting 2016-2019 van € 13,6 miljoen gerealiseerd.
- Met de in het voorstel voorgestelde tarieven Afvalstoffenheffing wordt de geraamde opbrengst in de Stadsbegroting 2016-2019 van € 4,9 miljoen (inclusief de huisvuilzak) gerealiseerd.
- Met de in het voorstel voorgestelde tarieven Reinigingsrechten wordt de geraamde opbrengst in de Stadsbegroting 2016-2019 van € 0,7 miljoen gerealiseerd.
- In het voorstel voor de tarieven OZB wordt de geraamde opbrengst van € 72,8 miljoen gerealiseerd.

7 Participatie en Communicatie

De nieuwe belastingverordeningen worden sinds 1 januari 2014 gepubliceerd op www.overheid.nl (de landelijke site voor wet- en regelgeving). Op deze site worden de gemeentebladen van de gemeente Nijmegen geplaatst. Op de website van de gemeente Nijmegen (www.nijmegen.nl) zal een afschrift worden geplaatst zodat de verordening eenvoudig te raadplegen is. Daarnaast liggen de verordeningen ter inzage in de Stadswinkel.

Nijmegenaren ontvangen bij de aanslag informatie. Hierin wordt voor meer informatie verwezen naar de website. Voor deze voorstellen is geen participatietraject van toepassing.

We zetten steeds meer in op digitalisering, zo ook bij het versturen van de belastingaanslagen. Vorig jaar zijn we hiermee gestart, toen bleek dat niet iedere inwoner die zich daarvoor had aangemeld hiervan op de hoogte was. We gaan de inwoners van Nijmegen nu actief benaderen over de mogelijkheden en gevolgen van het digitale versturen van de belastingaanslagen.

8 Uitvoering en evaluatie

Het besluit tot vaststelling of wijziging van de in dit voorstel genoemde belastingverordeningen wordt dit jaar nog gepubliceerd in het Gemeenteblad. Daarmee krijgen deze verordeningen rechtskracht met ingang van 1 januari 2016. Volgens de regelgeving van de genoemde verordeningen worden dan met ingang van 1 januari 2016 de

Voorstel - Belastingverordeningen OZB Rioolheffing en Reinigingsheffingen 2016

Voorstel aan de Raad

Vervolgvel
5

verordeningen Onroerende-zaakbelastingen 2015, Rioolheffing 2015 en Reinigingsheffingen 2015 ingetrokken. De betreffende tarieven van de vastgestelde verordeningen worden gehanteerd over het belastingjaar 2016 en voor diensten, die worden verleend op of na 1 januari 2016.

College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester,	De Gemeentesecretaris,
drs. H.M.F. Bruls	drs. B. van der Ploeg

Bijlage(n):
1. Verordening Rioolheffing 2016
2. Verordening reinigingsheffingen 2016
3. Verordening onroerende-zaakbelastingen 2016

Voorstel - Belastingverordeningen OZB Rioolheffing en Reinigingsheffingen 2016

Agendapunt | Raadsbesluit Politieke Avond 16 december 2015

16. Raadsvoorstel Belastingverordeningen OZB Rioolheffing en Reinigingsheffingen 2016 (151/2015)

Raadsvoorstel d.d. 17 november 2015
De volgende bijgevoegde verordeningen vast te stellen:
1. Verordening op de heffing en de invordering van de Rioolheffing 2016 (Verordening Rioolheffing 2016) onder gelijke intrekking van GB77273;
2. Verordening op de heffing en de invordering van Afvalstoffenheffing en Reinigingsrechten 2016 (Verordening Reinigingsheffingen 2016) onder gelijke intrekking van GB77782 ;
3. Verordening op de heffing en de invordering van Onroerende-zaakbelastingen 2016 (Verordening onroerende-zaakbelastingen 2016) onder gelijke intrekking van GB77360.

Raadsbesluit d.d.16 december 2015

Voor 22 SP, GroenLinks, PvdA, Stadpartij DNF, VSP,
Tegen 15 D66, VVD, CDA, Gewoon Nijmegen, Liberaal Nijmegen

Voorstel aanvaard

Voorstel - Belastingverordeningen OZB Rioolheffing en Reinigingsheffingen 2016

VERORDENING ONROERENDE-ZAAKBELASTINGEN 2016

De Raad van de Gemeente Nijmegen, bijeen in zijn openbare vergadering van X xxxxxxxx XXXX;

Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van Nijmegen van XX xxxxxxxx XXXX, FA20,

Nr: 15.0011084

Gelet op

de artikelen 220 tot en met 220h van de Gemeentewet;

Besluit

vast te stellen de navolgende verordening:

Verordening op de heffing en de invordering van onroerende-zaakbelastingen 2016 (Verordening onroerende-zaakbelastingen 2016).

Artikel 1 Belastingplicht

1. Onder de naam "onroerende-zaakbelastingen" worden ter zake van binnen de gemeente gelegen onroerende zaken twee directe belastingen geheven:
   a. een gebruikersbelasting van degene die bij het begin van het kalenderjaar een onroerende zaak die niet in hoofdzaak tot woning dient, al dan niet krachtens eigendom, bezit, beperkt recht of persoonlijk recht gebruikt (verder te noemen: gebruikersbelasting);
   b. een belasting van degene die bij het begin van het kalenderjaar van een onroerende zaak het genot heeft krachtens eigendom, bezit of beperkt recht (verder te noemen: eigenarenbelasting).
2. Bij de gebruikersbelasting wordt:
   a. gebruik door degene aan wie een deel van een onroerende zaak in gebruik is gegeven, aangemerkt als gebruik door degene die dat deel in gebruik heeft gegeven;
   degene die het deel in gebruik heeft gegeven is bevoegd de belasting als zodanig te verhalen op degene aan wie dat deel in gebruik is gegeven;
   b. het ter beschikking stellen van een onroerende zaak voor volgtijdig gebruik aangemerkt als gebruik door degene die de onroerende zaak ter beschikking heeft gesteld; degene die de onroerende zaak ter beschikking heeft gesteld is bevoegd de belasting als zodanig te verhalen op degene aan wie die zaak ter beschikking is gesteld.
3. Met betrekking tot de eigenarenbelasting wordt als genothebbende krachtens eigendom, bezit of beperkt recht aangemerkt degene die bij het begin van het kalenderjaar als zodanig in de kadastrale registratie is vermeld, tenzij blijkt dat hij op dat tijdstip geen genothebbende krachtens eigendom, bezit of beperkt recht is.

Artikel 2 Belastingobject

1. Als onroerende zaak wordt aangemerkt de onroerende zaak, bedoeld in hoofdstuk III van de Wet waardering onroerende zaken.
2. Een onroerende zaak dient in hoofdzaak tot woning indien de waarde die op grond van hoofdstuk IV van de Wet waardering onroerende zaken is vastgesteld voor die onroerende zaak in hoofdzaak kan worden toegerekend aan delen van die onroerende zaak die dienen tot woning dan wel volledig dienstbaar zijn aan woondoeleinden.

Artikel 3 Maatstaf van heffing

1. De heffingsmaatstaf is de op de voet van hoofdstuk IV van de Wet waardering onroerende zaken voor de onroerende zaak vastgestelde waarde voor het kalenderjaar bedoeld in artikel 1.
2. Indien met betrekking tot een onroerende zaak geen waarde is vastgesteld op de voet van hoofdstuk IV van de Wet waardering onroerende zaken wordt de heffingsmaatstaf van die onroerende zaak bepaald met overeenkomstige toepassing van het bepaalde bij of krachtens de artikelen 17, 18 en 20, tweede lid, van de Wet waardering onroerende zaken.

Artikel 4 Vrijstellingen

1. In afwijking in zoverre van artikel 3 wordt bij de bepaling van de heffingsmaatstaf buiten aanmerking gelaten, voor zover dit niet reeds is geschied bij de bepaling van de in dat artikel bedoelde waarde, de waarde van:
    a. ten behoeve van de land- of bosbouw bedrijfsmatig geëxploiteerde cultuurgrond, daaronder mede begrepen de open grond, alsmede de ondergrond van glasopstanden, die bedrijfsmatig aangewend wordt voor de kweek of teelt van gewassen, zonder daarbij de ondergrond als voedingsbodem te gebruiken.
    b. glasopstanden, die bedrijfsmatig worden aangewend voor de kweek of teelt van gewassen, voor zover de ondergrond daarvan bestaat uit de in onderdeel a bedoelde grond;
    c. onroerende zaken die in hoofdzaak zijn bestemd voor de openbare eredienst of voor het houden van openbare bezinningssamenkomsten van levensbeschouwelijke aard, een en ander met uitzondering van delen van zodanige onroerende zaken die dienen als woning;
    d. één of meer onroerende zaken die deel uitmaken van een op de voet van de Natuurschoonwet 1928 aangewezen landgoed dat voldoet aan de in artikel 1, derde lid, onderdeel b, van die wet bedoelde voorwaarden met uitzondering van de daarop voorkomende gebouwde eigendommen;
    e. natuurterreinen, waaronder mede worden verstaan duinen, heidevelden, zandverstuivingen, moerassen en plassen, die door rechtspersonen met volledige rechtsbevoegdheid welke zich uitsluitend of nagenoeg uitsluitend het behoud van natuurschoon ten doel stellen, beheerd worden;
    f. openbare land- en waterwegen en banen voor openbaar vervoer per rail, een en ander met inbegrip van kunstwerken;
    g. waterverdedigings- en waterbeheersingswerken die worden beheerd door organen, instellingen of diensten van publiekrechtelijke rechtspersonen, met uitzondering van de delen van zodanige werken die dienen als woning;
    h. werken die zijn bestemd voor de zuivering van riool- en ander afvalwater en die worden beheerd door organen, instellingen of diensten van publiekrechtelijke rechtspersonen, met uitzondering van de delen van zodanige werken die dienen als woning;
    i. werktuigen die van een onroerende zaak kunnen worden afgescheiden zonder dat beschadiging van betekenis aan die werktuigen wordt toegebracht en die niet op zichzelf als gebouwde eigendommen zijn aan te merken;
    j. onroerende zaken voor zover die bestemd zijn te worden gebruikt voor de publieke dienst van de gemeente, met uitzondering van delen van zodanige onroerende zaken die bestemd zijn te worden gebruikt voor het geven van onderwijs;
    k. straatmeubilair, waaronder begrepen alle zodanige gebouwde eigendommen -niet zijnde gebouwen- welke zijn geplaatst ten gerieve of in het belang van het publiek, ten dienste van het verkeer of ter verfraaiing van de gemeente, zoals lichtmasten, verkeersinstallaties, standbeelden, monumenten, fonteinen, banken, abri's, hekken en palen;
    l. plantsoenen, parken en waterpartijen, die bij de gemeente in beheer zijn of waarvan de gemeente het genot heeft krachtens eigendom, bezit of beperkt recht, met uitzondering van de delen van zodanige onroerende zaken die dienen als woning;
    m. begraafplaatsen, urnentuinen en crematoria, met uitzondering van delen van zodanige onroerende zaken die dienen als woning of kantoorruimte.
2. De vrijstelling met betrekking tot de in onderdeel j van het eerste lid bedoelde onroerende zaken voor de eigenarenbelasting geldt niet voor zover de gemeente van die zaken niet het genot heeft krachtens eigendom, bezit of beperkt recht.
3. In afwijking in zoverre van artikel 3 wordt bij de bepaling van de heffingsmaatstaf voor de gebruikersbelasting buiten aanmerking gelaten de waarde van gedeelten van de onroerende zaak die in hoofdzaak tot woning dienen dan wel in hoofdzaak dienstbaar zijn aan woondoeleinden.

Artikel 5 Belastingtarieven

1. Het tarief van de belasting bedraagt een percentage van de heffingsmaatstaf. Het percentage bedraagt voor:
    a. de gebruikersbelasting 0,2466%;
    b. de eigenarenbelasting
        I voor onroerende zaken die in hoofdzaak tot woning dienen 0,2636%;
        II voor onroerende zaken die niet in hoofdzaak tot woning dienen 0,5947%.
2. Indien het totaal van de aanslag(en) onroerende-zaakbelastingen of andere heffingen verenigd op één aanslagbiljet minder dan € 10,- bedraagt, wordt geen aanslag opgelegd.

Artikel 6 Wijze van heffing

Deze belastingen worden bij wege van aanslag geheven

Artikel 7 Kwijtschelding

1. Een verzoek om kwijtschelding wordt getoetst aan de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990, met dien verstande dat het in artikel 16, lid 1, van die regeling genoemde percentage voor de kosten van bestaan wordt vervangen door 100.
2. Een verzoek om kwijtschelding moet worden ingediend vóór het betekenen van een dwangbevel. Als het volledige belastingbedrag al is betaald, kan binnen drie maanden na die betaling nog een verzoek om kwijtschelding worden ingediend.
3. Een verzoek om kwijtschelding, ingediend na de in de vorige volzin vermelde termijnen wordt niet in behandeling genomen.

Artikel 8 Termijnen van betaling

1. In afwijking van artikel 9, eerste lid, van de Invorderingswet 1990 moeten de aanslagen worden betaald in geval dat:
    a. het totaalbedrag van de op één aanslagbiljet verenigde aanslagen onroerende-zaakbelasting of andere heffingen € 100,- of minder is, uiterlijk op de laatste dag van de maand volgend op de maand die in de dagtekening van het aanslagbiljet is vermeld;
    b. het totaalbedrag van de op één aanslagbiljet verenigde aanslagen onroerende-zaakbelasting of andere heffingen meer dan € 100,- is, maar minder dan € 5.000,- in twee gelijke termijnen waarvan de eerste vervalt op de laatste dag van de maand volgende op de maand die in de dagtekening van het aanslagbiljet is vermeld en de volgende termijn een maand later.
    c. het totaalbedrag van de op één aanslagbiljet verenigde aanslagen onroerende-zaakbelasting of andere heffingen € 5.000,- of meer is, in twee gelijke termijnen waarvan de eerste termijn vervalt op de laatste dag van de maand volgend op de maand die in de dagtekening van het aanslagbiljet is vermeld en de volgende termijn een maand later.
2. In gevallen bedoeld in het eerste lid onder b geldt in afwijking van het aldaar bepaalde, zolang de verschuldigde bedragen door middel van automatische incasso van de betaalrekening van de belastingplichtige kunnen worden afgeschreven, dat de aanslagen moeten worden betaald in tien gelijke termijnen waarvan de eerste termijn vervalt op de 26e dag van de maand volgende op de maand die in de dagtekening van het aanslagbiljet is vermeld en elk van de volgende termijnen telkens op de 26e dag van elke volgende maand.
3. De Algemene termijnenwet is niet van toepassing op de in de voorgaande leden gestelde termijnen.

Artikel 9 Nadere regels door het college van burgemeester en wethouders

Het college van burgemeester en wethouders kan nadere regels geven met betrekking tot de heffing en de invordering van de onroerende-zaakbelastingen.

Artikel 10 Overgangsbepaling

De ‘Verordening Onroerende-zaakbelastingen 2015’ zoals vastgesteld bij raadsbesluit van 3 december 2014 en gepubliceerd onder nr. GB77360, wordt ingetrokken met ingang van de in het tweede lid van artikel 11

genoemde datum, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.

Artikel 11 Inwerkingtreding en ingang van de heffing

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2016.
2. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2016.

Artikel 12 Citeertitel

Deze verordening kan worden aangehaald als ‘Verordening onroerende-zaakbelastingen 2016’.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van X xxxxxxxx XXXX.

De voorzitter, De raadsgriffier,

Drs. H.M.F. Bruls drs. M.A.H. Heffels

TOELICHTING VERORDENING ONROERENDE-ZAAKBELASTINGEN

A. ALGEMENE TOELICHTING

1 Wettelijke grondslag
De verordening onroerende-zaakbelastingen is gebaseerd op de Gemeentewet. Voor de waardebepaling zijn ook de bepalingen van de Wet waardering onroerende zaken van toepassing.
2 Wet WOZ
De Wet WOZ regelt de bepaling en vaststelling van de waarde van onroerende zaken ten behoeve van de belastingheffing door rijk, gemeenten en waterschappen, waaronder ook de onroerende-zaakbelastingen. De waarde wordt door een voor bezwaar vatbare beschikking aan de eigenaar en aan de gebruiker (de belanghebbenden) bekend gemaakt. Vanaf 2007 wordt de waarde jaarlijks vastgesteld. Met ingang van 2008 ligt de waardepeildatum één jaar voor aanvang van het kalenderjaar waarvoor de waarde geldt.

2.1. Objectafbakening
In artikel 16 van de Wet WOZ worden de voorschriften gegeven voor de objectafbakening. De Wet WOZ merkt als onroerende zaak aan:
a een gebouwd eigendom;
b een ongebouwd eigendom;
c een zelfstandig gedeelte van een gebouwd eigendom of ongebouwd eigendom;
d een samenstel van een gebouwd eigendom, een ongebouwd eigendom of een zelfstandig deel daarvan.
e het binnen de gemeente gelegen deel van een gebouwd eigendom, een ongebouwd eigendom, een zelfstandig deel of samenstel.
Gedeelten
Een gedeelte van een gebouwd of ongebouwd eigendom dat blijkens zijn indeling is bestemd om als een afzonderlijk geheel te worden gebruikt vormt in beginsel een afzonderlijk belastingobject. Het gaat daarbij om gedeelten die elk nog als zelfstandige en onafhankelijke eenheid kunnen worden gebruikt (bijv. de woning in een flatgebouw).
Samenstel (complex)
Kenmerkend voor dergelijke samenstellen is dat de daartoe behorende eigendommen naar de omstandigheden beoordeeld bij elkaar behoren en door een en dezelfde (rechts)persoon worden gebruikt. Er zijn drie voorwaarden. Ten eerste moet het gaan om objecten van één en dezelfde eigenaar. Vervolgens moeten de objecten naar de omstandigheden beoordeeld bij elkaar behoren. Daarbij kan bijvoorbeeld de afstand tussen de objecten een rol spelen. Vaak zal het ene object een hulpfunctie vervullen voor het andere (bijvoorbeeld een garage die naast een woning staat). De laatste voorwaarde is dat de objecten in gebruik zijn bij dezelfde persoon. Wanneer bijv. de bij een woonhuis behorende garage wordt gebruikt door een ander dan de bewoner van het huis, dan zijn woonhuis en garage niet één, maar twee belastingobjecten.
Met ingang van 2005 wordt de objectafbakening voor recreatieterreinen eenvoudiger doordat alle grond en opstallen die naar omstandigheden beoordeeld één terrein vormen als één WOZ-object kunnen worden afgebakend en getaxeerd. Voorwaarde is een bestemming voor en exploitatie als verblijfsrecreatie.
Eigendomsgrens is grens van het object
Alleen als van de samenstellende delen van een onroerende zaak de genothebbende krachtens eigendom, bezit of beperkt recht dezelfde is, is sprake van één belastingobject. Dit betekent dat de eigendomsgrens de uiterste grens van het object vormt.

2.2. Waardering

Waarde in het economische verkeer
Artikel 17 van de Wet WOZ geeft de regels voor de waardering. Uitgangspunt daarbij is de waarde in het economische verkeer. Dat is de waarde die aan de onroerende zaak kan worden toegekend indien de volle en onbezwaarde eigendom van de onroerende zaak zou kunnen worden overgedragen en de verkrijger de zaak in de staat waarin die zich bevindt, onmiddellijk en in volle omvang in gebruik zou kunnen nemen.

Voor woningen en rijksmonumenten is de waarde in het economische verkeer altijd van toepassing. Voor niet-woningen wordt de zgn. gecorrigeerde vervangingswaarde genomen als deze hoger is dan de waarde in het economische verkeer.

Wijzigingen na waardepeildatum
De waarde van de onroerende zaak wordt vastgesteld naar de waarde die de zaak heeft op de waardepeildatum en naar de staat waarin de zaak verkeert op het tijdstip van de waardepeildatum. Met wijzigingen tussen deze waardepeildatum en het begin van het kalenderjaar wordt alleen onder voorwaarden rekening gehouden. Deze voorwaarden zijn:
a. een onroerende zaak gaat op in een andere onroerende zaak dan wel in meer onroerende zaken;
b. een onroerende zaak wijzigt als gevolg van hetzij bouw, verbouwing, verbetering, afbraak of vernietiging, hetzij verandering van bestemming;
c. een onroerende zaak ondergaat als gevolg van een andere, specifiek voor de onroerende zaak geldende, omstandigheid een waardeverandering.

Wijzigingen onder a betreffen de objectafbakening. Onder b gaat het om wijzigingen van het object zelf. De wijzigingen onder c betreffen wijzigingen aan het object zelf, maar ook omgevingsfactoren. De waardeverandering wordt meegenomen vanaf het begin van het kalenderjaar wanneer de bedoelde feiten of omstandigheden geheel of gedeeltelijk hun beslag hebben gekregen.

Objecten in aanbouw
Met ingang van 1 januari 2005 geldt een nieuwe waarderingsmethodiek voor objecten in aanbouw. Objecten die op 1 januari van enig belastingjaar (nog) in aanbouw zijn, worden niet meer op basis van de waarde in het economische verkeer getaxeerd, maar op basis van de vervangingswaarde. De vervangingswaarde wordt gedefinieerd als de grondwaarde plus de geobjectiveerde stichtingskosten. Deze stichtingskosten worden gecorrigeerd met een percentage, dat afhankelijk is van de voortgang van de bouw. Bij een object in aanbouw dat voor de helft gereed is, bedraagt dit percentage bijvoorbeeld 50%.

B ARTIKELGEWIJZE TOELICHTING

Artikel 1 Belastingplicht

Eerste lid
De onroerende-zaakbelastingen zijn tijdstipbelastingen. Het begin van het kalenderjaar bepaalt de belastingplicht. Indien het gebruik dan wel het genot krachtens eigendom, bezit of beperkt recht in de loop van het jaar aanvangt of eindigt, heeft dat geen invloed op de belastingplicht.

Gebruikersbelasting
De gebruikersbelasting wordt geheven van degene die -naar de omstandigheden beoordeeld- bij het begin van het kalenderjaar een onroerende zaak al dan niet krachtens eigendom, bezit of beperkt recht of persoonlijk recht gebruikt. Niet van belang is dus op welke grond van het object gebruikt wordt gemaakt. Ook bij wederrechtelijk gebruik (krakers) is sprake van gebruik. Met ingang van 2006 wordt geen OZB meer geheven van de gebruikers van woningen.

Tweede lid
Overeenkomstig artikel 220b, eerste lid, van de Gemeentewet zijn in artikel 1, tweede lid, van de verordening enkele aanvullende bepalingen inzake de gebruikersbelasting opgenomen. De Gemeentewet gaat voor de gebruikersbelasting niet uit van "feitelijk gebruik", maar van "gebruik". Daardoor kan de gebruikersbelasting in bepaalde situaties worden opgelegd aan belastingplichtigen die niet feitelijk gebruik maken van een onroerende zaak. Zo regelt artikel 1, tweede lid, onderdeel a van de verordening dat gebruik door degene aan wie een deel van een onroerende zaak in gebruik is gegeven, wordt aangemerkt als gebruik door degene die dat deel in gebruik heeft gegeven. Door deze bepaling is de verhuurder ook belastingplichtig voor de gebruikersbelasting als hij niet zelf gebruiker (van een deel) van de onroerende zaak is. Dit betekent dat bij verzamelkantoorgebouwen met meer dan één gebruiker (die voor de wet WOZ en de OZB als één object kunnen gelden), de verhuurder in de heffing van de gebruikersbelasting moet worden betrokken. Voor alle duidelijkheid: de bepaling ziet alleen op situaties waarin delen van de onroerende zaak worden gebruikt door afzonderlijke gebruikers, die niet gezamenlijk het geheel gebruiken.
Dit artikellid (onderdeel b) bepaalt dat het ter beschikking stellen van een onroerende zaak voor volgtijdig gebruik wordt aangemerkt als gebruik door degene die de onroerende zaak ter beschikking heeft gesteld. De verhuurder is dan belastingplichtig voor de gebruikersbelasting.
In beide bovenstaande gevallen bestaat voor degene die de onroerende zaak ter beschikking stelt de mogelijkheid om de belasting te verhalen op degene aan wie de zaak ter beschikking is gesteld.

Derde lid
De vaststelling van de genothebbende krachtens eigendom, bezit of beperkt recht, geschiedt in het algemeen op grond van de kadastrale registers. Ook appartementsrechten, recht van opstal, erfpachtrechten, recht van vruchtgebruik, recht van beklemming, recht van gebruik en bewoning of een beperkt recht in de zin van artikel 5, derde lid, onderdeel b van de Belemmeringenwet privaatrecht kan leiden tot deze belastingplicht.
De gemeente heeft ten aanzien van de belastingplichtige een keuzemogelijkheid indien er naast eigendom ook sprake is van een afgeleid recht (bijvoorbeeld recht van vruchtgebruik).

Artikel 2 Belastingobject
Voor de afbakening van het belastingobject, de onroerende zaak, wordt in de tekst van de verordening verwezen naar hoofdstuk III van de Wet WOZ.

Artikel 3 Maatstaf van heffing
Niet alleen voltooide bouwwerken, maar ook de waarde van in aanbouw zijnde onroerende zaken moet op grond van de Wet WOZ worden bepaald en in de heffing worden betrokken.
De heffingsmaatstaf is de waarde van de onroerende zaak zoals deze is vastgesteld op basis van de Wet WOZ.

Artikel 4 Vrijstellingen
De verplichte vrijstellingen zijn opgenomen in artikel 220d van de Gemeentewet. Op grond van de wettekst wordt niet een object als zodanig vrijgesteld, maar wordt de waarde van (een gedeelte) van een object buiten aanmerking gelaten. Dit maakt het mogelijk dat een onroerende zaak gedeeltelijk wordt belast en gedeeltelijk wordt vrijgesteld.

Derde lid: Als de waarde van de woondelen van een onroerende zaak minder dan 70% uitmaakt van de totale waarde van die onroerende zaak, is er sprake van een niet-woning voor de OZB. Deze onroerende zaken, zoals bijvoorbeeld boerderijen en verzorgingstehuizen, worden dus naar het tarief voor niet-woningen aangeslagen en zouden zonder nadere regeling niet profiteren van de afschaffing van de gebruikersbelasting op woningen. Door aanvaarding van het amendement De Pater is een regeling getroffen voor deze niet-woningen: het woongedeelte wordt vrijgesteld voor de gebruikersbelasting niet-woningen.

Artikel 5 Belastingtarieven

Eerste lid
Ingevolge artikel 220f van de Gemeentewet moet het tarief worden gesteld op een percentage van de waarde in het economisch verkeer.
Tweede lid
Uit het oogpunt van kostenbesparing is bepaald dat, indien het totaalbedrag van de aanslagen verenigd op een aanslagbiljet minder bedraagt dan € 10,00 (het wettelijk maximum conform artikel 220 h van de Gemeentewet), deze aanslagen niet worden opgelegd.

Artikel 6 Wijze van heffing
Ingevolge artikel 233 van de Gemeentewet kunnen gemeentelijke belastingen worden geheven bij wege van aanslag, bij wege van voldoening op aangifte of op andere wijze. In deze verordening is gekozen voor de heffing bij wege van aanslag.

Artikel 7 Kwijtschelding
Er is gekozen voor een kwijtscheldingsnorm van 100% van de normuitkering als bedoeld in de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990

Artikel 8 Termijnen van betaling
In dit artikel is een afwijking van de wettelijke betalingstermijn opgenomen. Afhankelijk van de hoogte van het totaal bedrag op het aanslagbiljet gelden verschillende betalingstermijnen. Automatische incasso is mogelijk voor alle bedragen ongeacht de hoogte van de aanslag. Betaling in tien gelijke termijnen is alleen mogelijk in geval van automatische incasso voor bedragen hoger dan € 100,- en lager dan € 5000,-.

Artikel 9 Nadere regels door het college van burgemeester en wethouders
Het college van burgemeester en wethouders heeft in een regeling gemeentelijke belastingen de formele bepalingen over de heffing en invordering vermeld.

Artikel 10
Artikel 10 regelt dat de oude verordening wordt ingetrokken met ingang van de datum van ingang van de heffing. De oude verordening blijft van toepassing op belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan. Voor die belastbare feiten blijft heffing dus mogelijk op basis van de oude verordening, ook al is die verordening ingetrokken.

Artikel 11
Ingevolge artikel 139 van de Gemeentewet moet de gemeente het besluit tot het vaststellen, wijzigen of intrekken van belastingverordeningen bekend maken. Bekendmaking geschiedt door middel van publicatie in het Gemeenteblad. In het huis aan huisblad "De Brug" wordt medegedeeld welk besluit is vastgesteld dan wel gewijzigd. De dag van bekendmaking is overigens de dag waarop de uitgave feitelijk verkrijgbaar is. Dit is de datum waarop de tekst van de verordening daadwerkelijk beschikbaar is voor de burger. De datum van ingang van de heffing is vastgelegd in het tweede lid van artikel 11.

Artikel 12
In artikel 12 is in de citeertitel een jaartal genoemd

Voorstel - Belastingverordeningen OZB Rioolheffing en Reinigingsheffingen 2016

VERORDENING REINIGINGSHEFFINGEN 2016

De Raad van de Gemeente Nijmegen, bijeen in zijn openbare vergadering van X xxxxxxxx XXXX;

Gelezen het voorstel van
burgemeester en wethouders van XX xxxxxxxx XXXX, FA20, nr. 15.0011084.

Gelet op
artikel 15.33 van de Wet milieubeheer en artikel 229, eerste lid, aanhef en onderdelen a en b van de Gemeentewet;

Besluit
vast te stellen de navolgende verordening:
Verordening op de heffing en de invordering van afvalstoffenheffing en reinigingsrechten 2016 (Verordening Reinigingsheffingen 2016).

HOOFDSTUK I ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1 Inleidende bepaling

Krachtens deze verordening worden zowel Afvalstoffenheffing als Reinigingsrechten geheven.

Artikel 2 Begripsomschrijvingen

Voor de toepassing van deze verordening wordt verstaan onder:
a. *Perceel*: een gebouwde onroerende zaak -of gedeelte ervan- dat blijkens indeling en inrichting geschikt is om als afzonderlijk geheel door een particuliere huishouding te worden gebruikt. Onder een perceel wordt mede begrepen een stacaravan, een woonboot of een woonwagen, ten aanzien waarvan ingevolge artikel 10.21 van de Wet milieubeheer een verplichting tot het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen geldt, voor zover deze percelen dienen tot hoofdverblijf;
b. *Bedrijfspand*: een (on)roerende zaak - of een zelfstandig gebruikt gedeelte ervan - geen perceel zijnde;
c. *Bedrijfsafval*: afvalstoffen, afkomstig uit een bedrijfspand;
d. *Belastingjaar*: een kalenderjaar;
e. *Maand*: een kalendermaand;
f. *Afvalpas*: een pas die inwoners van de gemeente Nijmegen toegang geeft tot de milieustraten.

HOOFDSTUK II AFVALSTOFFENHEFFING

Artikel 3 Aard van de belasting en belastbaar feit

1. Onder de naam "Afvalstoffenheffing" wordt een directe belasting geheven als bedoeld in artikel 15.33 van de Wet milieubeheer.
2. De Afvalstoffenheffing als bedoeld in deze verordening en de daarbij behorende tarieventabel wordt naar afzonderlijke grondslagen geheven ter zake van het gebruik van een perceel ten aanzien waarvan krachtens artikel 10.21 van de Wet milieubeheer een verplichting tot het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen geldt.
3. De belasting voor het achterlaten van afvalstoffen als bedoeld in artikel 10.21 of 10.22 van de Wet Milieubeheer aan de Milieustraat wordt geheven van degene die deze afvalstoffen achterlaat.

Artikel 4 Belastingplicht

1. Afvalstoffenheffing wordt geheven van degene die in de gemeente gebruik maakt van een

perceel waarvan ingevolge de Wet milieubeheer een verplichting tot het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen geldt.

2. Voor de toepassing van het eerste lid, wordt:
   a. gebruikmaken van een perceel door de leden van een huishouden aangemerkt als gebruikmaken door het door de in artikel 231, tweede lid, onderdeel b, van de Gemeentewet bedoelde gemeenteambtenaar aangewezen lid van dat huishouden;
   b. gebruikmaken door degene aan wie een deel van een perceel in gebruik is gegeven, aangemerkt als gebruikmaken door degene die dat deel in gebruik heeft gegeven, met dien verstande dat degene die het deel in gebruik heeft gegeven, bevoegd is de heffing als zodanig te verhalen op degene aan wie dat deel in gebruik is gegeven;
   c. het ter beschikking stellen van een perceel voor volgtijdig gebruik aangemerkt als gebruikmaken door degene die dat perceel ter beschikking heeft gesteld, met dien verstande dat degene die het perceel ter beschikking heeft gesteld, bevoegd is de heffing als zodanig te verhalen op degene aan wie het perceel ter beschikking is gesteld

Artikel 5 Maatstaf van heffing en belastingtarief

De Afvalstoffenheffing wordt geheven naar de maatstaven en tarieven, opgenomen in hoofdstuk 1 van de bij deze verordening behorende tarieventabel.

Artikel 6 Belastingtijdvak

1. Het belastingjaar voor de heffing als bedoeld in hoofdstuk 1, tweede lid van de bij deze verordening behorende tarieventabel is gelijk aan het kalenderjaar.
2. Voor de overige belastbare feiten, vermeld in hoofdstuk 1 vindt de heffing afzonderlijk, per incident plaats.

Artikel 7 Wijze van heffing

1. De belasting als bedoeld in hoofdstuk 1, eerste, derde of vierde lid van de bij deze verordening behorende tarieventabel wordt geheven bij wege van een mondelinge of schriftelijke gedagtekende kennisgeving. Het gevorderde bedrag wordt mondeling, dan wel door toezending of uitreiking van de schriftelijke kennisgeving aan de belastingschuldige bekendgemaakt.
2. De belasting als bedoeld in hoofdstuk 1, tweede lid van de bij deze verordening behorende tarieventabel wordt geheven bij wege van aanslag.

Artikel 8 Ontstaan van de belastingschuld en heffing naar tijdsgelang

1. De Afvalstoffenheffing als bedoeld in hoofdstuk 1, tweede lid van de tarieventabel is verschuldigd bij het begin van het belastingjaar of, zo dit later is, bij de aanvang van de belastingplicht.
2. De belasting als bedoeld in hoofdstuk 1, eerste, derde of vierde lid van de tarieventabel is verschuldigd per incident of bij aanvang van de dienstverlening.
3. Indien de belastingplicht in de loop van het belastingjaar aanvangt, is de belasting verschuldigd voor zoveel twaalfde gedeelten van de voor dat belastingtijdvak verschuldigde belasting als er in dat belastingtijdvak, na de aanvang van de belastingplicht, nog volle kalendermaanden overblijven.
4. Indien de belastingplicht in de loop van het belastingtijdvak eindigt, bestaat aanspraak op ontheffing voor zoveel twaalfde gedeelten van de voor dat belastingtijdvak verschuldigde belasting als er in dat belastingtijdvak, na het einde van de belastingplicht, nog volle kalendermaanden overblijven.
5. Indien het totaal van de aanslag Afvalstoffenheffing of andere heffingen verenigd op één aanslagbiljet minder dan € 10,- bedraagt, wordt geen aanslag opgelegd.

Artikel 9 Kwijtschelding

1. Een verzoek om kwijtschelding wordt getoetst aan de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990, met dien verstande dat het in artikel 16, lid 1, van die regeling genoemde percentage voor de kosten van bestaan wordt vervangen door 100.
2. Een verzoek om kwijtschelding moet worden ingediend vóór het betekenen van een dwangbevel. Als het volledige belastingbedrag al is betaald, kan binnen drie maanden na die

betaling nog een verzoek om kwijtschelding worden ingediend.
3. Een verzoek om kwijtschelding, ingediend na de in de vorige volzin vermelde termijnen wordt niet in behandeling genomen.
4. Indien wordt voldaan aan alle vereisten voor een verzoek tot kwijtschelding en deze daarmee wordt toegekend, wordt er automatisch compensatie verleend voor de Afvalstoffenheffing, die wordt geheven bij de aanschaf van de afvalzakken. Deze compensatie bedraagt voor een eenpersoonshuishouden € 14,75 en voor een meerpersoonshuishouden € 30,55.

Artikel 10 Betaaltermijnen

1. In afwijking van artikel 9, eerste lid, van de Invorderingswet 1990 moeten de aanslagen worden betaald in geval dat:
   a. het totaalbedrag van de op één aanslagbiljet verenigde aanslagen afvalstoffenheffing of andere heffingen € 100,- of minder is, uiterlijk op de laatste dag van de maand volgend op de maand die in de dagtekening van het aanslagbiljet is vermeld;
   b. het totaalbedrag van de op één aanslagbiljet verenigde aanslagen afvalstoffenheffing of andere heffingen meer dan €100,- is, maar minder dan € 5000,- in twee gelijke termijnen waarvan de eerste vervalt op de laatste dag van de maand volgende op de maand die in de dagtekening van het aanslagbiljet is vermeld en de volgende termijn een maand later.
   c. het totaalbedrag van de op één aanslagbiljet verenigde aanslagen afvalstoffenheffing of andere heffingen € 5000,- of meer is, in twee gelijke termijnen waarvan de eerste termijn vervalt op de laatste dag van de maand volgend op de maand die in de dagtekening van het aanslagbiljet is vermeld en de volgende termijn een maand later.
2. In gevallen bedoeld in het eerste lid onder b geldt in afwijking van het aldaar bepaalde, zolang de verschuldigde bedragen door middel van automatische incasso van de betaalrekening van de belastingplichtige kunnen worden afgeschreven, dat de aanslagen moeten worden betaald in tien gelijke termijnen waarvan de eerste termijn vervalt op de 26e dag van de maand volgende op de maand die in de dagtekening van het aanslagbiljet is vermeld en elk van de volgende termijnen telkens op de 26e dag van elke volgende maand.
3 De Algemene termijnenwet is niet van toepassing op de in de voorgaande leden gestelde termijnen.

HOOFDSTUK III REINIGINGSRECHTEN

Artikel 11 Belastbaar feit

1. Onder de naam Reinigingsrechten worden rechten geheven voor het genot van door of vanwege het gemeentebestuur verstrekte diensten als omschreven in het tweede lid.
2. Het in het eerste lid bedoelde genot van diensten bestaat uit het aanbieden van plastic zakken als bedoeld in artikel 4.2.2.3. van de Algemene Plaatselijke Verordening, alsmede het periodiek verwijderen van bedrijfsafval, voor zover dit wordt aangeboden in de in dit artikel bedoelde plastic zakken

Artikel 12 Belastingplicht

Reinigingsrechten worden geheven van degene op wiens aanvraag dan wel ten behoeve van wie de dienst wordt verricht.

Artikel 13 Maatstaf van heffing en belastingtarief

De Reinigingsrechten worden geheven naar de maatstaven en de tarieven, opgenomen in hoofdstuk 2 van de bij deze verordening behorende tarieventabel.

Artikel 14 Belastingtijdvak

1. Het belastingjaar voor de heffing van de rechten als bedoeld in hoofdstuk 2, tweede lid van de bij deze verordening behorende tarieventabel is gelijk aan het kalenderjaar.
2. Voor de belastbare feiten, vermeld in hoofdstuk 2, eerste lid van de tarieventabel vindt de heffing afzonderlijk, per incident plaats.

3

Artikel 15 Wijze van heffing

1. De rechten als bedoeld in hoofdstuk 2, eerste lid van de tarieventabel worden geheven door middel van een mondelinge dan wel schriftelijke gedagtekende kennisgeving.
2. De rechten als bedoeld in hoofdstuk 2, tweede lid van de bij de verordening behorende tarieventabel worden geheven bij wege van aanslag.

Artikel 16 Ontstaan van de belastingschuld en heffing naar tijdsgelang

1. De rechten als bedoeld in artikel 15, tweede lid zijn verschuldigd bij het begin van het belastingjaar of, zo dit later is, bij de aanvang van de belastingplicht.
2. Indien de belastingplicht in de loop van het belastingjaar aanvangt zijn de rechten verschuldigd voor zoveel twaalfde gedeelten van de voor dat jaar verschuldigde rechten als er in dat jaar, na de aanvang van de belastingplicht, nog volle kalendermaanden overblijven.
3. Indien de belastingplicht in de loop van het jaar eindigt, bestaat aanspraak op ontheffing voor zoveel twaalfde gedeelten van de voor dat jaar verschuldigde rechten als er in dat jaar, na het einde van de belastingplicht, nog volle kalendermaanden overblijven.
4. Het tweede en derde lid zijn niet van toepassing indien de belastingplichtige binnen de gemeente verhuist.
5. Indien het totaal van de aanslag(en) reinigingsrechten verenigd op één aanslagbiljet minder dan € 10,- bedraagt, wordt geen aanslag opgelegd.

Artikel 17 Kwijtschelding

Bij de invordering van Reinigingsrechten wordt geen kwijtschelding verleend.

Artikel 18 Termijnen van betaling

1. De rechten als bedoeld in artikel 15, eerste lid moeten, als de kennisgeving mondeling wordt gedaan, worden betaald op het moment van het doen van de kennisgeving, en als de kennisgeving schriftelijk wordt gedaan, op het moment van het uitreiken van de kennisgeving.
2. De rechten als bedoeld in artikel 15, tweede lid moeten worden betaald uiterlijk op de laatste dag van de maand volgend op de maand die in de dagtekening van het aanslagbiljet is vermeld.
3. De Algemene termijnenwet is niet van toepassing op de in de bovenstaande leden gestelde termijnen.

HOOFDSTUK IV SLOTBEPALINGEN

Artikel 19 Nadere regels

Het college van burgemeester en wethouders kan nadere regels geven met betrekking tot de heffing en invordering van reinigingsheffingen.

Artikel 20 Overgangsbepaling

De "Verordening Reinigingsheffingen 2015", zoals deze is vastgesteld bij raadsbesluit van 3 december 2014 en gepubliceerd onder nr GB77782, wordt ingetrokken met ingang van de in het tweede lid van artikel 21 genoemde datum van ingang van de heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.

Artikel 21 Inwerkingtreding en ingang van de heffing

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2016.
2. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2016.

Artikel 22 Citeertitel

Deze verordening kan worden aangehaald als "Verordening Reinigingsheffingen 2016".

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van X xxxxxxxx XXXX.

De voorzitter,	De raadsgriffier,
Drs H.M.F. Bruls	drs. M.A.H. Heffels

Tarieventabel behorende bij de verordening Reinigingsheffingen 2016, zoals deze luidt met ingang van 1 januari 2016

Hoofdstuk 1 Maatstaven en tarieven Afvalstoffenheffing

1. Het tarief bedraagt voor een door of vanwege de gemeente verstrekte afvalzak ten behoeve van het aanbieden van afval, per stuk, grote zak € 0,93
   per stuk, kleine zak € 0,62
2. Onverminderd het hierboven bepaalde bedraagt het tarief van de aanslag Afvalstoffenheffing:
   1. voor een eenpersoonshuishouden: € 28,75
   2. voor een meerpersoonshuishouden: € 35,19
3. Onverminderd het hierboven bepaalde bedraagt het tarief voor het aanbieden van grove huishoudelijke afvalstoffen aan de milieustraten Bijsterhuizen en Kanaalstraat voor de volgende afvalstromen:
   -(grof) huishoudelijk restafval;
   -schoon puin;
   -grond en zand;
   -bouw- en sloopafval;
   -geïmpregneerd hout;
   -dakleer;
   -gips;
   A. met een afvalpas boven 250 kg per huishouden per jaar, € 0,14 per kilo.
   B. zonder een afvalpas, € 0,21 per kilo .
4. Onverminderd het hierboven bepaalde bedraagt het tarief voor het aan huis ophalen van grofvuil, vanaf de 3e keer per kalenderjaar, per keer € 22,97

Hoofdstuk 2 Maatstaven en tarieven Reinigingsrechten

1. Het tarief bedraagt voor een door of vanwege de gemeente verstrekte afvalzak ten behoeve van het aanbieden van afval, per stuk € 0,93

2. Onverminderd het hierboven bepaalde bedraagt het tarief voor het periodiek verwijderen van bedrijfsafval, afhankelijk van het aantal zakken bedrijfsafval dat gemiddeld per week gedurende het belastingjaar wordt aangeboden, per belastingjaar:

1.	tot en met 8 zakken	€ 274,46
2.	van 9 tot en met 16 zakken	€ 812,96
3.	van 17 tot en met 24 zakken	€ 1.347,51
4.	van 25 tot en met 32 zakken	€ 1.750,51
5.	van 33 tot en met 40 zakken	€ 2.185,13
6.	van 41 tot en met 48 zakken	€ 2.594,03
7.	vanaf 49 zakken	€ 2.887,70

Algemeen

De tarieven genoemd in deze tabel zijn exclusief omzetbelasting.
Bedoelde BTW wordt, indien deze verschuldigd is, echter wel in rekening gebracht.

TOELICHTING VERORDENING REINIGINGSHEFFINGEN

A ALGEMEEN

Reinigingsheffingen
Deze verordening bevat twee afzonderlijke heffingen: de Afvalstoffenheffing en de Reinigingsrechten. Uiteraard zijn deze heffingen los van elkaar te zien maar de onderlinge samenhang is zo groot dat beide heffingen in één verordening zijn samengevoegd.

De Afvalstoffenheffing, gebaseerd op artikel 15.33 van de Wet milieubeheer, kan worden beschouwd als een gebruiksretributie, en daarmee als een belasting. Tegenover de heffing staat geen individueel aanwijsbare prestatie van de gemeente in de vorm van het daadwerkelijk meenemen van huishoudelijke afvalstoffen, maar een nakoming van de wettelijke inzamelverplichting bij het desbetreffende perceel door die overheid. Dit leidt er ook toe dat de gemeente voor het gebruik van dat perceel geen Afvalstoffenheffing kan heffen, als zij haar inzamelplicht bij een bepaald perceel niet nakomt. Anderzijds wordt wel afvalstoffenheffing geheven als de gemeente haar inzamelplicht nakomt, maar er geen afval wordt aangeboden.

De Reinigingsrechten zijn gebaseerd op het bepaalde in artikel 229, eerste lid, aanhef en onderdelen a en b van de Gemeentewet, en kan worden aangeduid als een genotretributie.
Bij deze rechten is wel sprake van een individueel aanwijsbare prestatie van de overheid in de vorm van het daadwerkelijk meenemen van bedrijfsafvalstoffen. Als de belastingplichtige kan aantonen dat hij geen gebruik maakt van de gemeentelijke inzameldienst, is hij geen Reinigingsrechten verschuldigd. Het karakter van de Reinigingsrechten is daarmee wezenlijk anders dan het karakter van de Afvalstoffenheffing.

Huishoudelijke afvalstoffen
Volgens de Wet milieubeheer behoren tot de huishoudelijke afvalstoffen alle afvalstoffen die afkomstig zijn uit een particuliere huishouding. Dit betekent dat de kosten van verwijdering van deze afvalstoffen kunnen worden doorberekend in de Afvalstoffenheffing. Hierbij is niet van belang op welke wijze deze afvalstoffen worden ingezameld. Hierbij moet worden gedacht aan de gescheiden inzameling van onder meer glas, papier en klein chemisch afval. De met deze gescheiden inzameling van huishoudelijke afvalstoffen samenhangende kosten kunnen worden begrepen in de totale kosten van verwijdering van huishoudelijke afvalstoffen. Hetzelfde geldt overigens met betrekking tot de kosten van inzameling van grof huisvuil dat over het algemeen ook afzonderlijk wordt ingezameld. Ook grof huisafval wordt tot de huishoudelijke afvalstoffen gerekend. Gemeenten zijn verplicht ook grof huisvuil in te zamelen, maar er geldt geen periodieke inzamelplicht.

Reinigingsheffingen en omzetbelasting
In het onderdeel Algemeen van de tarieventabel is bepaald dat de in de tabel genoemde bedragen inclusief omzetbelasting zijn indien deze verschuldigd is. Met betrekking tot de verschuldigdheid van omzetbelasting ter zake van de inzameling van afvalstoffen kan het volgende worden opgemerkt. De inzameling van huishoudelijke afvalstoffen is bij wet opgedragen aan de gemeenten. Deze wettelijke opdracht is neergelegd in de artikelen 10.21 en 10.22 van de Wet milieubeheer. Derhalve vormt de inzameling van huishoudelijke afvalstoffen geen belaste prestatie in de zin van de Wet op de omzetbelasting. De overige diensten ter zake waarvan reinigingsrechten worden geheven vormen wel belaste prestaties in de zin van de Wet op de omzetbelasting (inzameling bedrijfsafval, etc.).

B ARTIKELGEWIJZE TOELICHTING

Artikel 1 Inleidende bepaling
In dit artikel wordt de reikwijdte van de verordening aangegeven. De verordening bevat twee heffingen te weten de afvalstoffenheffing en de reinigingsrechten. Beide heffingen worden in een apart hoofdstuk van de verordening nader uitgewerkt.

Artikel 2 Begripsomschrijvingen
Om duidelijkheid te scheppen over de inhoud van de verordening is in dit artikel een omschrijving van een aantal begrippen opgenomen.

Het begrip perceel
Op grond van het bepaalde in artikel 15.33 van de Wet milieubeheer, in samenhang met het bepaalde in artikel 10.11 van deze wet, kan een Afvalstoffenheffing worden geheven voor het feitelijk gebruik van een perceel waar in een particuliere huishouding huishoudelijke afvalstoffen kunnen ontstaan. Voor de toepassing van deze verordening wordt daarom onder het begrip perceel tevens verstaan: een stacaravan, een woonboot, een woonwagen en een demontabel zomer- of vakantiehuisje, mits dit geheel of gedeeltelijk wordt gebruikt door een particuliere huishouding.

Bedrijfspand
Onroerende of roerende zaken die niet door een particuliere huishouding worden gebruikt, worden voor de toepassing van deze verordening aangemerkt als bedrijfspanden.

Bedrijfsafval
Meestal wijkt afval, dat ontstaat in kantoren, kleine winkels, niet te grote bedrijven etc. in samenstelling niet zoveel af van huishoudelijke afvalstoffen. Ondanks de omvang en samenstelling van dit afval zijn dergelijke afvalstoffen geen huishoudelijke afvalstoffen, zodat hiervoor Reinigingsrechten verschuldigd zijn. Bij het periodiek inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen wordt dat bedrijfsafval, mits aangeboden in de voorgeschreven groene huisvuilzakken, desgewenst wel meegenomen.

TOELICHTING OP DE AFVALSTOFFENHEFFING

Artikel 3 Aard van de belasting en belastbare feit
In dit artikel wordt aangegeven dat Afvalstoffenheffing wordt geheven, en wordt voor het belastbaar feit onder andere verwezen naar de bij de verordening behorende tarieventabel.

Artikel 4 Belastingplicht
Eerste lid
In dit artikel is de belastingplicht geregeld. Hierbij is aansluiting gezocht bij het bepaalde in artikel 15.33 van de Wet milieubeheer. De verplichting tot het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen geldt voor ieder perceel waar in een particuliere huishouding huishoudelijke afvalstoffen kunnen ontstaan.

Tweede lid
In dit artikellid is bepaald wie als gebruiker moet worden aangemerkt. Dit kan allereerst zijn degene die naar de omstandigheden beoordeeld al dan niet bij het begin van het kalenderjaar krachtens eigendom, bezit, beperkt recht of persoonlijk recht feitelijk gebruik maakt van het perceel.
Wie de belastingplichtige gebruiker van een perceel is, zal veelal worden bepaald aan de hand van de Gemeentelijke Basisadministratie. Het gebruik kan worden afgeleid van de aanwezigheid van meubilair en andere goederen. Het gaat om de beschikkingsmacht over een perceel. Feitelijke aanwezigheid van personen is geen vereiste.

Een belastingplichtige, die slechts een gedeelte van het jaar feitelijk afvalstoffen meegeeft aan de inzameldienst, wordt toch voor de Afvalstoffenheffing aangeslagen. Ook de mate van het gebruik, dat van de inzameldienst wordt gemaakt, is niet relevant: zelfs als er in het geheel geen afvalstoffen ontstaan wordt de gebruiker van een perceel in de heffing betrokken. Bepalend is, of de gemeente wettelijk verplicht is huishoudelijke afvalstoffen bij een perceel in te zamelen, deze plicht nakomt, en dat er in dat perceel huishoudelijke afvalstoffen kunnen ontstaan.

Bij Wet van 17 maart 2011, Stb 183 is artikel 15.33 van de Wet milieubeheer gewijzigd. Dit om problemen met de heffing van afvalstoffen bij kamerverhuur en volgtijdig gebruik op te lossen.
De Wet maakt de heffing van afvalstoffenheffing doelmatiger door de aanslag bij kamerbewoning bij de verhuurder neer te leggen.
In artikel 15.33 van de Wet milieubeheer is het begrip 'feitelijk' geschrapt. In het nieuwe tweede lid wordt een nadere omschrijving gegeven van het begrip gebruik. In drie gevallen wordt een specifieke gebruiker aangewezen als belastingplichtige:
- bij gebruik door meer leden van een huishouden: een lid van een huishouden;
- bij gebruik van delen van een perceel: degene die de delen van het perceel in gebruik heeft gegeven;
- bij ter beschikking stellen voor volgtijdig gebruik: degene die het perceel voor volgtijdig gebruik ter beschikking heeft gesteld.

Artikel 5 Maatstaf van heffing en belastingtarief
In artikel 5 wordt voor de tarieven en de maatstaf van heffing verwezen naar de bij de verordening behorende tarieventabel.

Artikel 6 Belastingtijdvak
Bij het heffen van een jaartarief is het belastingtijdvak gelijk aan het kalenderjaar.

Artikel 7 Wijze van heffing
In deze verordening is gekozen voor de techniek van heffing bij wege van aanslag voor de belastingschuld als bedoeld in Hoofdstuk 1, tweede lid van de bij deze verordening behorende tarieventabel, en voor de mondelinge of schriftelijk gedagtekende kennisgeving voor de overige belastingen.

Artikel 8 Ontstaan van de belastingschuld en heffing naar tijdsgelang
Eerste lid
Op grond van het bepaalde in dit artikellid is de belasting verschuldigd bij het begin van het belastingjaar of, indien dit later is, bij het begin van de belastingplicht. Met deze bepaling wordt het ontstaan van de materiële belastingschuld bij de aanvang van het belastingjaar gelegd respectievelijk bij de aanvang van de belastingplicht.

Derde en vierde lid
In deze artikelleden staan de regels met betrekking tot de berekening van de verschuldigde rechten indien de belastingplicht in de loop van het belastingjaar aanvangt respectievelijk eindigt. Er is hierbij gekozen voor een tijdsevenredige herleiding van de belastingschuld waarbij de belastingplicht per maand in aanmerking wordt genomen.

Vijfde lid
Uit het oogpunt van kostenbesparing is bepaald dat, indien het totaalbedrag van de aanslagen verenigd op één aanslagbiljet, minder bedraagt dan € 10,- deze aanslagen niet worden opgelegd.

Artikel 9 Kwijtschelding
Er is gekozen voor een kwijtscheldingsnorm van 100% van de normuitkering als bedoeld in de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990.

Artikel 10 Betalingstermijnen
In dit artikel is een afwijking van de wettelijke betalingstermijn opgenomen. Afhankelijk van de hoogte van het totaal bedrag op het aanslagbiljet gelden verschillende betalingstermijnen. Automatische incasso is mogelijk voor alle bedragen ongeacht de hoogte van de aanslag. Betaling in tien gelijke termijnen is alleen mogelijk in geval van automatische incasso voor bedragen hoger dan € 100,- en lager dan € 5000,-.

TOELICHTING OP DE ARTIKELEN MBT DE REINIGINGSRECHTEN

Artikel 11 Belastbare feit
De heffing van Reinigingsrechten steunt op artikel 229, eerste lid, onderdeel a en b van de Gemeentewet. Deze heffing wordt wel aangeduid als een gebruiksretributie. Dit betekent, dat als een belastingplichtige kan aantonen dat hij geen gebruik maakt van de gemeentelijke inzameldienst, hij geen Reinigingsrechten verschuldigd is.

Artikel 12 Belastingplicht
Belastingplichtig is degene op wiens verzoek dan wel ten behoeve van wie de dienst wordt verricht. Deze ruime omschrijving van de belastingplicht dient ertoe om in alle gevallen dat een dienst wordt verleend een belastingplichtige te kunnen aanwijzen.

Artikel 13 Maatstaf van heffing en tarief
In dit artikel wordt voor de tarieven en de maatstaf van heffing verwezen naar de bij de verordening behorende tarieventabel.

Artikel 14 Belastingtijdvak
Bij het heffen van een jaartarief is het belastingtijdvak gelijk aan het kalenderjaar.

Artikel 15 Wijze van heffing
Gekozen is voor een heffing bij wege van aanslag. De Algemene wet inzake rijksbelastingen is ter zake van toepassing. Heffing op andere wijze (kennisgeving) wordt toegepast voor het tarief per huisvuilzak, voor de tarieven aan de Milieustraat en voor de Grofvuilophaaldienst.

Artikel 16 Ontstaan van de belastingschuld en heffing naar tijdsgelang
Hetgeen bij de artikelsgewijze toelichting bij artikel 8 is gesteld, is onverkort van toepassing op dit artikel. Er wordt hiernaar verwezen.

Artikel 17
Bij de Reinigingsrechten kan geen gebruik worden gemaakt van kwijtschelding.

Artikel 18 Termijnen van betaling
De aanslag Reinigingsrechten wordt niet gecombineerd met andere belastingaanslagen opgelegd en heeft dus een eigen betaaltermijn.

TOELICHTING OP DE SLOTBEPALINGEN

Artikel 19 Nadere regels
Het college van burgemeester en wethouders heeft in een regeling gemeentelijke belastingen de formele bepalingen over de heffing en invordering vermeld.

Artikel 20
In artikel 20 wordt geregeld dat de oude verordening wordt ingetrokken met ingang van de datum van ingang van de heffing. De oude verordening blijft van toepassing op belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan, zodat ook voor die belastbare feiten heffing dus mogelijk blijft.

Artikel 21
Ingevolge artikel 139 van de Gemeentewet moet de gemeente het besluit tot het vaststellen, wijzigen of intrekken van belastingverordeningen bekend maken. Bekendmaking geschiedt door middel van publicatie in het Gemeenteblad. In het huis aan huisblad "De Brug" wordt medegedeeld welk besluit is vastgesteld dan wel gewijzigd. De dag van bekendmaking is de dag waarop de uitgave feitelijk verkrijgbaar is. Dit is de datum waarop de tekst van de verordening daadwerkelijk beschikbaar is voor de burger. De datum van ingang van de heffing is vastgelegd in het tweede lid van dit artikel.

Artikel 22
In artikel 22 is in de citeertitel een jaartal genoemd.

Voorstel - Belastingverordeningen OZB Rioolheffing en Reinigingsheffingen 2016

VERORDENING RIOOLHEFFING 2016

De Raad van de Gemeente Nijmegen, bijeen in zijn openbare vergadering van X xxxxxxxx XXXX.

Gelezen het voorstel van:
burgemeester en wethouders van XX xxxxxxxx XXXX, FA20 nr.15.0011084;

Gelet op:
artikel 228a van de Gemeentewet;

Besluit:
vast te stellen de navolgende verordening:
Verordening op de heffing en de invordering van de rioolheffing (Verordening Rioolheffing 2016).

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

Deze verordening verstaat onder:

a. perceel: een roerende of onroerende zaak of een zelfstandig gedeelte daarvan;

b. gemeentelijke riolering: een voorziening of combinatie van voorzieningen voor inzameling, verwerking, zuivering of transport van afvalwater, hemelwater of grondwater, in eigendom, in beheer of in onderhoud bij de gemeente;

c. water: huishoudelijk afvalwater, bedrijfsafvalwater, hemelwater of grondwater.

Artikel 2 Aard van de belasting

Onder de naam rioolheffing wordt een directe belasting geheven ter bestrijding van de kosten die voor de gemeente verbonden zijn aan:

a. de inzameling en het transport van huishoudelijk afvalwater en bedrijfsafvalwater, alsmede de zuivering van huishoudelijk afvalwater en

b. de inzameling van afvloeiend hemelwater en de verwerking van het ingezamelde hemelwater, alsmede het treffen van maatregelen teneinde structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand voor de aan de grond gegeven bestemming zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken.

Artikel 3 Belastbaar feit en belastingplicht

1. De belasting wordt geheven van degene die bij het begin van het belastingjaar het genot heeft krachtens eigendom, bezit of beperkt recht van een perceel dat direct of indirect is aangesloten op de gemeentelijke riolering.

2. Ingeval het perceel een onroerende zaak is, wordt als genothebbende krachtens eigendom, bezit of beperkt recht aangemerkt degene die bij het begin van het belastingjaar als zodanig in de kadastrale registratie is vermeld, tenzij blijkt dat hij op dat tijdstip geen genothebbende krachtens eigendom, bezit of beperkt recht is.

Artikel 4 Zelfstandige gedeelten

Indien gedeelten van een in artikel 3 bedoeld perceel blijkens hun indeling bestemd zijn om als afzonderlijk geheel te worden gebruikt, wordt de belasting geheven ter zake van elk als zodanig bestemd gedeelte, met dien verstande dat indien twee of meer van die gedeelten tezamen als één geheel worden gebruikt, deze als één perceel worden aangemerkt.

Artikel 5 Maatstaf van heffing

1. De belasting wordt geheven naar de waarde in het economische verkeer van het perceel.
2. Ingeval het perceel een onroerende zaak is, is de waarde in het economische verkeer de op de voet van hoofdstuk IV van de Wet waardering onroerende zaken voor de onroerende zaak vastgestelde waarde zoals deze voor het in artikel 7 bedoelde kalenderjaar geldt.
3. Ingeval voor het perceel geen waarde op de voet van hoofdstuk IV van de Wet waardering onroerende zaken is vastgesteld, wordt de heffingsmaatstaf van dat perceel bepaald met overeenkomstige toepassing van het bepaalde bij of krachtens de artikelen 17, 18 en 20, tweede lid, van de Wet waardering onroerende zaken.

Artikel 6 Belastingtarieven

1. Het tarief van de belasting bedraagt een percentage van de heffingsmaatstaf. Het percentage bedraagt 0,0830%.
2. De belasting per perceel bedraagt per belastingjaar niet meer dan € 5.812,-.
3. Indien de aanslag Rioolheffing minder dan € 10,- bedraagt, wordt geen aanslag opgelegd.

Artikel 7 Belastingjaar

Het belastingjaar is gelijk aan het kalender jaar

Artikel 8 Wijze van heffing

De belasting wordt bij wege van aanslag geheven.

Artikel 9 Ontstaan van de belastingschuld en heffing naar tijdsgelang

De belasting is verschuldigd bij het begin van het belastingjaar.

Artikel 10 Kwijtschelding

1. Een verzoek om kwijtschelding wordt getoetst aan de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990, met dien verstande dat het in artikel 16, lid 1, van die regeling genoemde percentage voor de kosten van bestaan wordt vervangen door 100.
2. Een verzoek om kwijtschelding moet worden ingediend vóór het betekenen van een dwangbevel. Als het volledige belastingbedrag al is betaald, kan binnen drie maanden na die betaling nog een verzoek om kwijtschelding worden ingediend.
3. Een verzoek om kwijtschelding, ingediend na de in de vorige volzin vermelde termijnen wordt niet in behandeling genomen.

Artikel 11 Termijnen van betaling

1. In afwijking van artikel 9, eerste lid, van de Invorderingswet 1990 moeten de aanslagen worden betaald in geval dat:
   a. het totaalbedrag van de op één aanslagbiljet verenigde aanslagen rioolheffing of andere heffingen € 100,- of minder is, uiterlijk op de laatste dag van de maand volgend op de maand die in de dagtekening van het aanslagbiljet is vermeld;
   b. het totaalbedrag van de op één aanslagbiljet verenigde aanslagen rioolheffing of andere heffingen meer dan € 100,- is, maar minder dan € 5.000,- in twee gelijke termijnen waarvan de eerste vervalt op de laatste dag van de maand volgende op de maand die in de dagtekening van het aanslagbiljet is vermeld en de volgende termijn een maand later;
   c. het totaalbedrag van de op één aanslagbiljet verenigde aanslagen rioolheffing of andere heffingen € 5.000,- of meer is, in twee gelijke termijnen waarvan de eerste termijn vervalt op de laatste dag van de maand volgend op de maand die in de dagtekening van het aanslagbiljet is vermeld en de volgende termijn een maand later.

2

2. In gevallen bedoeld in het eerste lid onder b geldt in afwijking van het aldaar bepaalde, zolang de verschuldigde bedragen door middel van automatische incasso van de betaalrekening van de belastingplichtige kunnen worden afgeschreven, dat de aanslagen moeten worden betaald in tien gelijke termijnen waarvan de eerste termijn vervalt op de 26e dag van de maand volgende op de maand die in de dagtekening van het aanslagbiljet is vermeld en elk van de volgende termijnen telkens op de 26e dag van elke volgende maand.
3. De Algemene termijnenwet is niet van toepassing op de in de voorgaande leden gestelde termijnen.

Artikel 12 Nadere regels door het college van burgemeester en wethouders

Het college van burgemeester en wethouders kan nadere regels geven met betrekking tot de heffing en de invordering van de Rioolheffing.

Artikel 13 Overgangsrecht

De 'Verordening Rioolheffing 2015', vastgesteld bij raadsbesluit van 3 december 2014 en gepubliceerd onder nr. GB77273, wordt ingetrokken met ingang van de in het tweede lid van artikel 13 genoemde datum van ingang van de heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.

Artikel 14 Inwerkingtreding

1. Deze verordening treedt in werking met ingang 1 januari 2016.

2. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2016.

Artikel 15 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als 'Verordening Rioolheffing 2016'.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van X xxxxxxxx XXXX.

De voorzitter, De raadsgriffier,

Drs H.M.F. Bruls drs. M.A.H. Heffels

Artikelsgewijze toelichting de Verordening Rioolheffing 2016

Aanhef
De aanhef van de verordening Rioolheffing geeft aan dat de Rioolheffing is gebaseerd op artikel 228a van de Gemeentewet, zowel voor de heffing wegens het hebben van een aansluiting op de gemeentelijke riolering als voor de heffing wegens het afvoeren van water.

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

In de opzet van de verordening is gekozen voor het opnemen van een artikel dat begripsomschrijvingen bevat.

In onderdeel a is aangegeven dat onder perceel wordt verstaan een roerende of een onroerende zaak. De reden voor de keuze van de term perceel is gelegen in het feit dat deze term ook wordt gebruikt in de Wet verankering en bekostiging van gemeentelijke watertaken.

In de meerderheid van de gevallen zal onder het begrip perceel een onroerende zaak vallen. De verordening beoogt echter ook roerende percelen die op de gemeentelijke riolering zijn aangesloten in de heffing te betrekken. Bij roerende percelen die op de gemeentelijke riolering zijn aangesloten kan bijvoorbeeld worden gedacht aan caravans, woonboten en niet-onroerende zomerhuisjes.

Dat ook een zelfstandig gedeelte van een onroerende of roerende zaak een perceel is hangt samen met het bepaalde in artikel 4. Door een zelfstandig gedeelte ook te omschrijven als een zelfstandig perceel vindt het belastbaar feit plaats per zelfstandig gedeelte.

In onderdeel b is aangegeven dat onder gemeentelijke riolering in feite alle voorzieningen vallen die worden getroffen ter nakoming van de zorgplichten. De mogelijke voorzieningen zijn legio en bevatten een veel ruimer scala dan het klassieke rioleringsbegrip. Dat toch voor de term gemeentelijke riolering is gekozen hangt samen met de naamgeving die de formele wetgever heeft gekozen voor de heffing: rioolheffing.

Onderdeel c van dit artikel bepaalt dat onder het begrip water alle verschillende soorten water vallen. In de zorgplichten van artikel 228a worden meerdere waterbegrippen gebruikt die gebaseerd zijn op de herkomst van het water. De definities van de specifieke waterbegrippen zijn opgenomen in de Wet milieubeheer en behoeven in de verordening rioolheffing geen nadere toelichting.

Artikel 2 Aard van de belasting

Dit artikel is opgenomen om er geen misverstand over te laten bestaan dat de heffing bedoeld is om de kosten van de zorgplichten te verhalen die zijn opgesomd in artikel 228a van de Gemeentewet. Tevens blijkt uit dit artikel dat het gaat om de totale kosten van de beide zorgplichten.

Artikel 3 Belastbaar feit en belastingplicht

De rioolheffing wordt geheven van de eigenaren.

Voor de oude rioolrechten heeft de Hoge Raad in zijn arrest van 5 maart 1980, nr. 19 441, BNB 1980/103 (Rotterdam) beslist dat onder gebruik van de riolering mede het genot van de aansluiting voor de eigenaar kan worden begrepen, nu de aansluiting de gebruikswaarde van het eigendom voor de eigenaar verhoogt. Ook in latere arresten heeft de Hoge Raad in gelijke zin beslist (HR 24 oktober 1984, nr. 22 429, BNB 1985/58, Belastingblad 1985, blz. 6 (Havelte), HR 15 juli 1986, nr. 23 881, BNB 1986/263, Belastingblad 1986, blz. 583 (Zutphen) en HR 12 januari 1994, nr. 29 597, BNB 1994/84, Belastingblad 1994, blz. 270 (Bussum).

Hof Arnhem heeft uitgebreid gemotiveerd beslist dat het is toegestaan dat alleen van eigenaren wordt geheven. (Hof Arnhem 9 oktober 2007, LJN: BB5160, vng- 2447 (Nijmegen)). De Hoge Raad heeft in zijn arrest van 15 mei 2009 LJN BD5470 de beslissing van het hof bevestigd.

Eerste lid
De belasting wordt geheven van de genothebbende krachtens eigendom, bezit of beperkt recht van een perceel wegens het hebben van een aansluiting. In dit onderdeel gaat het om een perceel dat direct of indirect is aangesloten op de gemeentelijke riolering. De toevoeging direct of indirect is opgenomen omwille van de duidelijkheid.

In de verordening Rioolheffing is het begrip aansluiting namelijk verruimd ten opzichte van de Rioolrechten. De termen directe en indirecte bij een aansluiting bewegen mee met deze verruiming van het begrip aansluiting. Indien vanaf een perceel, via welke tussenstap dan ook, water ter nadere verwerking wordt aangeboden aan de gemeente is er sprake van een directe of indirecte aansluiting. Immers, het doel, het aanbieden van het water aan de gemeente, wordt bereikt.

Tweede lid
In het tweede lid is geregeld wie als genothebbende krachtens eigendom, bezit of beperkt recht moet worden aangemerkt indien het perceel een onroerende zaak is. De vaststelling van de genothebbende krachtens eigendom, bezit of beperkt recht, geschiedt in het algemeen op grond van de kadastrale registers.

In de bepaling van het tweede lid is niet aangegeven wie als eigenaar van een perceel, niet zijnde een onroerende zaak, moet worden aangemerkt. Omdat van roerende percelen geen kadastraal register wordt bijgehouden, zal het civiele recht uitkomst moeten bieden. Aansluiting dient te worden gezocht bij het bepaalde in het Burgerlijk Wetboek.

Artikel 4 Zelfstandige gedeelten

In dit artikel is bepaald dat, indien gedeelten van een perceel zelfstandig kunnen worden gebruikt, de rechten ter zake van ieder afzonderlijk gedeelte worden geheven. Bedoeld worden dan gedeelten die ieder als zelfstandige en onafhankelijke eenheid kunnen worden gebruikt (bijvoorbeeld de woning in een flatgebouw). De Hoge Raad oordeelde dat zelfstandige gedeelten die geen directe of indirecte aansluiting op de riolering hebben omdat de sanitaire voorzieningen zich bijvoorbeeld in een gemeenschappelijk deel bevinden niet in de heffing kunnen worden betrokken (Hoge Raad 29 juni 2007, nr. 40932, LJN: BA8046, vng-2320 (Alblasserdam)).

Wanneer dergelijke gedeelten, die naar indeling zijn bestemd om ieder als afzonderlijk geheel te worden gebruikt, toch gezamenlijk als een geheel worden gebruikt, dan wordt de belasting ter zake van de gezamenlijke gedeelten geheven, waarbij die gezamenlijke gedeelten dan als één perceel worden aangemerkt. Een dergelijk geval kan zich bijvoorbeeld voordoen bij woonhuizen die vroeger in twee of meer zelfstandige gedeelten werden gebruikt, maar nu, zonder dat de indeling is gewijzigd, als één geheel worden gebruikt.

Artikel 5 Maatstaf van heffing

De belasting wordt geheven naar de waarde in het economische verkeer. In de toelichting op de Wet materiële belastingbepalingen Gemeentewet is deze mogelijkheid expliciet toegestaan voor de rioolrechten (Kamerstukken II 1989/90, 21591, nr. 3, pag. 66). In een later stadium is dit ook op Kamervragen geantwoord (Kamerstukken II 2005/06, Aanhangsel, nr. 1172).

In het tweede en derde lid is vastgelegd dat voor het vaststellen van de waarde in het economische verkeer de bepalingen van de Wet waardering onroerende zaken (Wet WOZ) van toepassing zijn. Voor die percelen waar een WOZ-beschikking is vastgesteld kan die waarde worden genomen. Indien geen WOZ-beschikking is genomen dient de waarde te worden vastgesteld aan de hand van de criteria in de Wet WOZ.

Artikel 6 Belastingtarieven

De belasting is afhankelijk van de waarde in het economisch verkeer.
In de aanhef van het eerste lid is gekozen voor een percentage van de heffingsmaatstaf. Voor een percentage van de heffingsmaatstaf is gekozen omdat dit aansluit bij de Onroerende-zaakbelastingen.

In het artikel is tevens een absoluut maximum opgenomen voor de belasting.

Artikel 7 Belastingjaar

Het belastingjaar loopt gelijk met het kalenderjaar. Hiervoor is met name gekozen omdat de belasting die van de eigenaar wordt geheven gekoppeld is aan de toestand van het eigendom, bezit of beperkt recht van het perceel aan het begin van het belastingjaar.

Artikel 8 Wijze van heffing

Ingevolge artikel 233 van de Gemeentewet kunnen gemeentelijke belastingen worden geheven bij wege van aanslag, bij wege van voldoening op aangifte of op andere wijze. Er is gekozen voor heffing bij wege van aanslag.

Artikel 9 Ontstaan van de belastingschuld

Op grond van het eerste lid is de belasting verschuldigd bij het begin van het belastingjaar. Blijkens artikel 3 wordt de rioolheffing geheven van degene die bij het begin van het belastingjaar het genot heeft krachtens eigendom, bezit of beperkt recht van een perceel dat direct of indirect is aangesloten op de gemeentelijke riolering. De toestand aan het begin van het belastingjaar is dus bepalend. Indien het perceel van eigenaar verwisselt in de loop van het belastingjaar behoeft geen ontheffing te worden verleend. Een nieuw belastbaar feit doet zich immers niet voor. Wel is denkbaar dat de notaris bij overdracht van het eigendom het recht aanmerkt als zakelijke last en naar tijdsgelang verrekend.

Artikel 10 Kwijtschelding

Er is gekozen voor een kwijtscheldingsnorm van 100% van de normuitkering als bedoeld in de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990

Artikel 11 Termijnen van betaling

In dit artikel is een afwijking van de wettelijke betalingstermijn opgenomen. Afhankelijk van de hoogte van het totaal bedrag op het aanslagbiljet gelden verschillende betalingstermijnen. Automatische incasso is mogelijk voor alle bedragen ongeacht de hoogte van de aanslag. Betaling in tien gelijke termijnen is alleen mogelijk in geval van automatische incasso voor bedragen hoger dan € 100,- en lager dan € 5000,-.

Artikel 12 Nadere regels

Het college van burgemeester en wethouders heeft in een regeling gemeentelijke belastingen de formele bepalingen over de heffing en invordering vermeld.

Artikel 13

In artikel 13 wordt geregeld dat de oude verordening wordt ingetrokken met ingang van de datum van ingang van de heffing. De oude verordening blijft van toepassing op belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan, zodat ook voor die belastbare feiten heffing dus mogelijk blijft.

Artikel 14

Ingevolge artikel 139 van de Gemeentewet moet de gemeente het besluit tot het vaststellen, wijzigen of intrekken van belastingverordeningen bekend maken. Bekendmaking geschiedt door middel van publicatie in het Gemeenteblad. In het huis aan huisblad "De Brug" wordt medegedeeld welk besluit is vastgesteld dan wel gewijzigd. De dag van bekendmaking is de dag

waarop de uitgave feitelijk verkrijgbaar is. Dit is de datum waarop de tekst van de verordening daadwerkelijk beschikbaar is voor de burger. De datum van ingang van de heffing is vastgelegd in het tweede lid van dit artikel.

Artikel 15
In artikel 15 is in de citeertitel een jaartal genoemd.

7

Voorstel - Belastingverordeningen Overige Heffingen 2016

Voorstel aan de Raad

GEMEENTE Nijmegen

Datum raadsvergadering / Nummer raadsvoorstel

16 december 2015 / 152/2015

Fatale termijn: besluitvorming vóór:

Onderwerp

Belastingverordeningen Overige Heffingen 2016

Programma

Bestuur & Middelen

Portefeuillehouder

H. Tiemens

Voorstel van het College van Burgemeester en Wethouders d.d.

17 november 2015

Samenvatting

In dit voorstel doen wij een tariefvoorstel per januari 2016 voor de Precariobelasting, Parkeerbelasting, Scheepvaartrechten, Marktgelden, Toeristenbelasting, Hondenbelasting en het Eenmalig Rioolaansluitrecht. In de Paragraaf lokale heffingen, onderdeel van de Stadsbegroting 2016-2019, zijn deze wijzigingen aangekondigd. De tarieven zijn in beginsel met het indexatiecijfer van 0,87% verhoogd. Daarnaast willen wij in de nieuw vast te stellen verordeningen een aantal inhoudelijke en redactionele wijzigingen doorvoeren. Per verordening zullen wij de voorgestelde wijzigingen toelichten.

Voorstel om te besluiten

De volgende bijgevoegde verordeningen vast te stellen:

1. Verordening op de heffing en de invordering van haven-, opslag- en overslaggelden 2016 (Verordening Scheepvaartrechten 2016) onder gelijke intrekking van GB78666;
2. Verordening op de heffing en de invordering van toeristenbelasting 2016 (Verordening Toeristenbelasting 2016) onder gelijke intrekking van GB78682;
3. Verordening op de heffing en de invordering van hondenbelasting 2016 (Verordening Hondenbelasting 2016) onder gelijke intrekking van GB78685;
4. Verordening op de heffing en invordering van precariobelasting 2016 (Verordening Precariobelasting 2016) onder gelijke intrekking van GB78686;
5. Verordening op de heffing en de invordering van marktgelden 2016 (Marktgeldverordening 2016 onder gelijke intrekking van GB78699;
6. Verordening op de heffing en invordering van parkeerbelastingen 2016 (Verordening Parkeerbelastingen 2016) onder gelijke intrekking van GB78697;
7. Verordening op de heffing en de invordering van eenmalig Rioolaansluitrecht 2016 (Verordening Eenmalig Rioolaansluitrecht 2016) onder gelijke intrekking van GB78701.

Opgesteld door, telefoonnummer, e-mail

Wietse Peijzel, 9766, w.peijzel@nijmegen.nl

Voorstel - Belastingverordeningen Overige Heffingen 2016

Voorstel aan de Raad

Aan de Raad van de gemeente Nijmegen

1 Inleiding

In dit voorstel doen wij tariefvoorstellen voor zeven belastingverordeningen, die wij vanaf 1 januari 2016 willen doorvoeren. Dit raadsvoorstel sluit aan bij de Stadsbegroting 2016-2019. Daarnaast willen wij in de nieuw vast te stellen verordeningen een aantal inhoudelijke en redactionele wijzigingen doorvoeren. Per verordening lichten wij -voor zover van toepassing- de voorgestelde wijzigingen voor.

1.1 Wettelijk kader of beleidskader

De bevoegdheid tot het in rekening brengen van scheepvaartrechten, marktgelden en eenmalig rioolrecht ontlenen wij aan de Gemeentewet. In de daarbij behorende verordeningen hebben wij de tarieven opgenomen die wij heffen voor de concreet aanwijsbare diensten die wij ten behoeve van het individu verrichten. De heffing is begrensd door de eisen van kostendekkendheid. Dat wil zeggen dat de geraamde baten niet hoger mogen zijn dan de geraamde kosten. Er geldt dus een maximaal toelaatbare opbrengst.
De bevoegdheid tot het heffen van parkeerbelasting, precariobelasting, hondenbelasting en toeristenbelasting ontlenen wij ook aan de Gemeentewet. Voor deze heffingen geldt de eis van kostendekkendheid niet. De opbrengsten vloeien in de algemene middelen.
De Gemeentewet koppelt de parkeerbelasting aan de parkeerregulatie, waardoor wij in staat worden gesteld om op een efficiënte en financieel verantwoorde wijze ons parkeerbeleid te realiseren.

1.2 Relatie met programma

De hier aan de orde zijnde verordeningen Hondenbelasting en Precariobelasting vallen onder het programma Bestuur en Middelen. De verordening Eenmalig aansluitrecht valt onder het programma Openbare Ruimte en de verordeningen Scheepvaartrechten, Marktgelden en Toeristenbelasting vallen onder het programma Economie en Werk. De parkeerbelasting valt onder het programma Mobiliteit.

2 Doelstelling

De belastingverordeningen passen wij jaarlijks aan in verband met het gemeentelijke indexatiecijfer aan. In de Stadsbegroting 2016-2019 hebben wij de indexering voor 2016 vastgesteld op 0,87%. In lijn met deze ontwikkeling stellen wij voor de tarieven voor 2016 eveneens met 0,87% te indexeren. In de zeven bijgevoegde verordeningen treft u de belastingtarieven voor 2016 aan. Daar waar (op onderdelen van verordeningen) van dit percentage wordt afgeweken, wordt dat in het voorstel toegelicht. Daarnaast willen wij een aantal wijzigingen doorvoeren: er zijn artikelen die nieuw in een verordening moeten worden opgenomen of moeten worden geschrapt. In dit voorstel lichten wij de van belang zijnde wijzigingen toe.

3 Argumenten

Hieronder geven wij, per verordening, de veranderingen ten opzichte van de huidige verordeningen weer.

Voorstel - Belastingverordeningen Overige Heffingen 2016

Voorstel aan de Raad

A. Verordening Scheepvaartrechten
B. Verordening Toeristenbelasting
C. Verordening Hondenbelasting
D. Verordening Precariobelasting
E. Verordening Marktgelden
F. Verordening Parkeerbelastingen
G. Verordening Eenmalig Rioolaansluitrecht

A. Verordening Scheepvaartrechten
Tijdens de bespreking van de Stadsbegroting 2015-2018 op 11 november 2014 heeft de raad met de motie 'Schoon schip maken' het college opgeroepen te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om schepen die schoon, stil en zuinig zijn te belonen met een aangepast tarief voor haven- en liggeld.
Wij hebben deze mogelijkheden onderzocht en stellen voor het havengeld voor schone vrachtschepen te verlagen met 15%. Wij maken ons sterk voor duurzame mobiliteit en schonere luchtkwaliteit, naast het wegverkeer geldt dit ook voor de scheepvaart. De schepen die in aanmerking komen voor tariefverlaging moeten gecertificeerd zijn met de landelijke Green Award. De korting die Nijmegen geeft is vergelijkbaar met kortingen die andere havens in Nederland toepassen. De vergroening van de scheepvaartbelasting gaat in vanaf 1 januari 2016. Hiervoor wordt de Verordening Scheepvaartrechten aangepast. Economische Zaken en Milieu trekken hier gezamenlijk op. Wij willen de korting voor een periode van 3 jaar bekostigen uit het programma Duurzaamheid. Ondertussen werken we aan een voorstel waarbij de verlaging van het tarief wordt gecompenseerd met een beperkte tariefsverhoging voor vuile schepen. Omdat schippers het momenteel moeilijk hebben door de economische crisis én meer dan 90% van de schepen nog niet voldoet aan de criteria van de Green Award gaan we nu niet over tot een tariefsverhoging voor vuile schepen.

De overige tarieven zijn met het gemeentelijke indexatiecijfer van 0,87% verhoogd.

B. Verordening Toeristenbelasting
Wij hebben de tarieven verhoogd met het gemeentelijk indexatiecijfer van 0,87%.

C. Verordening Hondenbelasting
Wij hebben de tarieven verhoogd met het gemeentelijk indexatiecijfer van 0,87%. Er is geen kwijtschelding voor hondenbelasting meer mogelijk. Conform besloten in perspectiefnota 2014.

D. Verordening Precariobelasting
Wij hebben de tarieven verhoogd met het gemeentelijk indexatiecijfer van 0,87%.

E. Verordening Marktgelden
Wij hebben de tarieven verhoogd met het gemeentelijk indexatiecijfer van 0,87%.

F. Verordening Parkeerbelastingen
Omdat in 2015 in het centrum 4 koopzondagen per maand zijn gerealiseerd in plaats van de in het coalitieakkoord bepaalde en begrote 2 koopzondagen zijn er extra parkeerinkomsten

Voorstel - Belastingverordeningen Overige Heffingen 2016

van € 150.000. Deze laten we geheel ten gunste komen van bewoners en ondernemers in het centrum.
Dit gebeurt via doorvoering van drie maatregelen:

- verlaging van de tarieven voor de bewonersvergunning in het centrum en de dagkaart in de parkeergarages;
- verruiming van de openingstijden van de fietsenstallingen Bisschop Hamerstraat en Plein1944 tot 05.00u gedurende de hele week;
- verstrekking van 100 extra bezoekersuren aan bezoekersvergunninghouders in het centrum, en eenmalig 10 gratis bezoekersuren aan alle bezoekersvergunninghouders bij de invoering van de digitale bezoekersvergunning op 1 januari 2016.

Omdat de gemeente na recent herstel van een lacune in de belastingwet nu btw-plichtig is over tarieven geheven voor garages en afgesloten parkeerterreinen worden de tarieven voor deze locaties uit de belastingverordening gehaald en vastgelegd in een afzonderlijk besluit (Tarieven garages en afgesloten parkeerterreinen 2016). Voor een totaaloverzicht van alle tariefmaatregelen worden de maatregelen voor de garages en afgesloten terreinen in dit voorstel mede genoemd.

De inflatiecorrectie dit jaar is 0,87%. Omdat dit een minimale correctie is en de parkeertarieven de afgelopen jaren met meer dan de inflatiecorrectie zijn verhoogd, worden de tarieven nu niet geindexeerd maar blijven zoveel mogelijk gelijk aan het afgelopen jaar. Om de inkomsten op peil te houden als zou er wel geïndexeerd worden, moet naast de inzet van €150.000 nog een opbrengst van €120.000 worden gerealiseerd. Het totale pakket aan maatregelen ziet er daarom als volgt uit:

- De kosten voor een bewonersvergunning in het centrum zijn de afgelopen jaren flink gestegen. Om deze reden en ter compensatie van de extra koopzondagen in het centrum ten opzichte van het buitengebied worden deze nu verlaagd van €17 naar €14,50 per maand. Voor de bewonersvergunning buiten het centrum blijft het huidige tarief van €12,50 gehandhaafd.
- Het tarief voor de bezoekersvergunning wordt gewijzigd. Voor de vergunning zelf wordt geen tarief meer in rekening gebracht. Vergunninghouders in het centrumgebied en de eerste ring kunnen vanaf 2016 maximaal 500 bezoekersuren per kalenderjaar afnemen tegen €0,20 per uur, vergunninghouders in de tweede ring kunnen maximaal 400 bezoekersuren per kalenderjaar afnemen.
- De kortparkeertarieven in het centrum en in de parkeergarages worden verhoogd van €2,55 per uur naar €2,60 per uur. Deze verhoging valt iets hoger uit dan de inflatiecorrectie, maar een verhoging van minder dan €0,05 is niet mogelijk omdat de parkeerapparatuur dat niet kan verwerken. De uurtarieven buiten het centrum en het avondtarief van €0,50 in de garages blijven ongewijzigd.

De dagkaarten in de parkeergarages worden verlaagd van €12,35 naar €11. Om ondernemers tegemoet te komen geldt voor gasten van hotels en conferentiecentra in de binnenstad momenteel een arrangementstarief van €10 in plaats van €12,35 per dag. Met de verlaging van het tarief voor de dagkaarten wordt ook dit arrangementstarief verlaagd, naar €9 per dag.

Voorts wordt het dagtarief op de openbare parkeerterreinen Oude Stad, Lindenberghaven, Wedren en Julianaplein met €0,05 cent verhoogd naar €7,20. Deze verhoging is noodzakelijk omdat bij contante betaling de kleinste betaaleenheid in de automaat €0,10 is. Het dagtarief op het Transferium wordt verhoogd van €3 naar €3,50. De week- en maandtarieven worden daardoor verhoogd naar respectievelijk €11 en €42.
Tijdens de Mariken winterfeesten zijn de afgelopen twee jaar in de parkeergarages dagkaarten aangeboden voor €8,00. Op verzoek van de ondernemers wordt dit tijdelijke tarief gecontinueerd in 2016 en kan de periode waarin deze goedkopere Winterdagkaart geldig is, worden uitgebreid tussen 11 december en 4 januari.

Tot slot wordt het tarief voor de naheffingsaanslag parkeerbelastingen verhoogd van €59 naar €60 (artikel 3, eerste lid, van het Besluit gemeentelijke parkeerbelastingen; Stcrt. 2015, nr. 20623)

G. Verordening eenmalig Rioolaansluitrecht
Wij hebben het tarief verhoogd met het gemeentelijk indexatiecijfer van 0,87%.

4 Klimaat
Deze paragraaf is niet van toepassing.

5 Risico's
De geraamde opbrengsten zijn afhankelijk van het aantal aanvragen. Over afwijkingen rapporteren wij tijdig.

6 Financiën
De tarieven van de bijgevoegde verordeningen zijn voor 2016 voor het merendeel allemaal met 0,87% geïndexeerd, volgens het in de Stadsbegroting 2016-2019 opgenomen gemeentelijke indexatiecijfer.

Door de maatregelen verwachten wij een opbrengst voor het kort parkeren 2016 van € 12,5 miljoen. Voor de bewoners- en bezoekersvergunningen is de verwachte opbrengst 2016 € 2,1 miljoen.

7 Participatie en Communicatie
De nieuwe belastingverordeningen worden sinds 1 januari 2014 gepubliceerd op www.overheid.nl (de landelijke site voor wet- en regelgeving). Op deze site worden de gemeentebladen van de gemeente Nijmegen geplaatst.
Op de website van de gemeente Nijmegen (www.nijmegen.nl) zal een afschrift worden geplaatst zodat de verordening eenvoudig te raadplegen is.
Daarnaast liggen de verordeningen ter inzage in de Stadswinkel.

Nijmegenaren ontvangen bij de aanslag informatie. Hierin wordt voor meer informatie verwezen naar de website. Voor deze voorstellen is geen participatietraject van toepassing.

Voorstel - Belastingverordeningen Overige Heffingen 2016

Voorstel aan de Raad

Vervolgvel
5

8 Uitvoering en evaluatie
Uw besluit met betrekking tot vaststelling van de in dit voorstel genoemde verordeningen zal nog dit jaar worden opgenomen in het Gemeenteblad. Daarmee krijgen deze rechtskracht met ingang van 1 januari 2016. De betreffende tarieven worden gehanteerd bij belastingaanslagen over het belastingjaar 2016, en voor diensten die op of na 1 januari 2016 worden aangevraagd.

College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls drs. B. van der Ploeg

Bijlage(n):
1. Verordening Scheepvaartrechten 2016
2. Verordening Toeristenbelasting 2016
3. Verordening Hondenbelasting 2016
4. Verordening Precariobelasting 2016
5. Marktgeldverordening 2016
6. Verordening Parkeerbelasting 2016
7. Verordening Eenmalig Rioolaansluitrecht 2016

Voorstel - Belastingverordeningen Overige Heffingen 2016

17. Raadsvoorstel Belastingverordeningen Overige Heffingen 2016 (152/2015)

Raadsvoorstel d.d. 17 november 2015
De volgende bijgevoegde verordeningen vast te stellen:
1. Verordening op de heffing en de invordering van haven-, opslag- en overslaggelden 2016 (Verordening Scheepvaartrechten 2016) onder gelijke intrekking van GB78666;
2. Verordening op de heffing en de invordering van toeristenbelasting 2016 (Verordening Toeristenbelasting 2016) onder gelijke intrekking van GB78682;
3. Verordening op de heffing en de invordering van hondenbelasting 2016 (Verordening Hondenbelasting 2016) onder gelijke intrekking van GB78685;
4. Verordening op de heffing en invordering van precariobelasting 2016 (Verordening Precariobelasting 2016) onder gelijke intrekking van GB78686;
5. Verordening op de heffing en de invordering van marktgelden 2016 (Marktgeldverordening 2016 onder gelijke intrekking van GB78699;
6. Verordening op de heffing en invordering van parkeerbelastingen 2016 (Verordening Parkeerbelastingen 2016) onder gelijke intrekking van GB78697;
7. Verordening op de heffing en de invordering van eenmalig Rioolaansluitrecht 2016 (Verordening Eenmalig Rioolaansluitrecht 2016) onder gelijke intrekking van GB78701.

Motie GroenLinks: Zorgeloos parkeren voor zorg
1ste indiener: J. Reinhoudt

De raad van de gemeente Nijmegen in vergadering bijeen op 16 december 2015,

Overwegende dat:
- Per 1 januari 2016 de verordening parkeerbelasting 2016 ingaat;
- Per 1 januari 2016 de parkeervergunning voor bezoekers uitsluitend nog digitaal wordt aangeboden;
- Naast de digitale bezoekersvergunning een mantelzorgvergunning wordt gerealiseerd, waarmee de bewoner 400 parkeeruren per jaar kan aanschaffen;
- Deze beschikbaar is voor bewoners die voldoen aan de criteria voor het ontvangen van een mantelzorgconnpliment;
- Hiermee de groep zorggebruikers die gebruikt maakt van andere vormen van zorg dan mantelzorg (zoals PGB-zorg, zorg in natura) niet bereikt wordt;
- Niet elke zorgverlener of zorgvrager de financiële mogelijkheid heeft structureel deze extra parkeerkosten te kunnen betalen of declareren;
- Ook deze groep bewoners zorgverleners wil en moet kunnen laten parkeren;
- Deze groep mogelijk niet genoeg heeft aan de reguliere parkeeruren;
- Wellicht ook voor gebruikers van mantelzorg 400 parkeeruren per jaar onvoldoende zijn;
- 'Het waarschijnlijk om een tamelijk kleine groep bewoners gaat, waardoor een uitbreiding van de zorgvergunning niet veel financiële consequenties zal hebben;

Verzoekt het college:
- De mogelijkheden te inventariseren voor het uitbreiden van het systeem van zorgvergunningen, zodanig dat bewoners die kunnen aantonen meer parkeeruren nodig te hebben die voor hetzelfde tarief kunnen aanschaffen als de mantelzorgvergunning;
- Bij geringe financiële consequenties een dergelijke uitbreiding zo spoedig mogelijk in te voeren en anders dit aan de Raad voor te leggen;

en gaat over tot de orde van de dag.

Motie unaniem aanvaard

Amendement SP: Behoud mogelijkheid papieren bezoekersvergunning
1ste indiener: S. Vat

De gemeenteraad van Nijmegen in vergadering bijeen op 16 december 2015

Overwegende dat:
- Per 1 januari 2016 de bezoekersvergunningen voor het parkeren in Nijmegen d worden
- De papieren vergunning daarmee komt te vervallen
- De digitale bezoekersvergunning veel voordelen biedt
- Deze voordelen niet door iedereen als een voordeel worden gezien
- Bewoners om praktische of principiele redenen bezwaar kunnen hebben tegen het gebruik van de digitale vergunningen
- De mate waarin deze bezwaren spelen op dit moment niet duidelijk is
- Het handhaven van de papieren bezoekersvergunning naast de digitale vergunning in 2016 het mogelijk maakt om bezwaren te ondervangen
- Het wenselijk is om bij de invoering van de digitale vergunning een terugvalscenario achter de hand te hebben in geval van (ernstige) invoeringsproblemen

Besluit: aan beslispunt 6 toe te voegen, met dien verstande dat:
- art. 1 lid t wordt gewijzigd in: de regeling waarbij een bezoeker van een belanghebbende, die in een betaald parkeren gebied woont, met een papieren bezoekersvergunning of met een digitale bezoekersregeling tegen een gereduceerd uurtarief kan parkeren. De digitale regeling geldt voor een maximaal aantal uren op jaarbasis. Urenregistratie vindt digitaal plaats middels een digitale aan- en afmelding van het parkeertijdstip;
- art. 14 lid3 wordt gewijzigd in: De bezoekersvergunning zoals opgenomen in de tarieventabel onder I Tarieven voor parkeren met een parkeervergunning zoals bedoeld in art 2 onderdeel a onder letter L treedt in werking met ingang van 11 januari 2016;
- dat bij Tarieventabel onder I Tarieven voor parkeren met een parkeervergunning, zoals bedoeld in art. 2 onderdeel a onder letter L wordt verwijderd de tekst *"(vervalt op de ingangsdatum bezoekersregeling onder 0)";*
- dat bij Tarieventabel onder I Tarieven voor parkeren met een parkeervergunning, zoals bedoeld in art. 2 onderdeel a onder letter M wordt verwijderd de tekst *"(vervalt op de ingangsdatum bezoekersregeling onder* 0)";
- dat aan Tarieventabel onder I Tarieven voor parkeren met een parkeervergunning, zoals bedoeld in art. 2 onderdeel a onder letter 0 wordt toegevoegd voor bezoekersregeling: "Digitale".

Voor 13 SP, CDA, Gewoon Nijmegen, VSP, Liberaal Nijmegen
Tegen 24 GroenLinks, D66, PvdA, VVD, Stadspartij DNF

Amendementen verworpen

Raadsbesluit d.d.16 december 2015

Voor 28 SP, GroenLinks, D66, PvdA, Stadspartij DNF,
Tegen 9 VVD, CDA, Gewoon Nijmegen, VSP, Liberaal Nijmegen

Voorstel aanvaard

VERORDENING EENMALIG RIOOLAANSLUITRECHT 2016

De raad van de gemeente Nijmegen, bijeen in de openbare vergadering van XX xxxxxxxx XXXX;

gelezen het voorstel van
het burgemeester en wethouders van XX xxxxxxxx XXXX, FA20, nr. 15.0011099;

gelet op
artikel 229, eerste lid, aanhef en onderdeel b, van de Gemeentewet;

Besluit:
vast te stellen de volgende verordening:
Verordening op de heffing en de invordering van een eenmalig rioolaansluitrecht 2016
(Verordening eenmalig rioolaansluitrecht 2016)

Artikel 1 Begripsomschrijvingen
Voor de toepassing van deze verordening wordt:

a. onder gemeentelijke riolering mede het voor de openbare dienst bestemde gemeentewater begrepen;
b. onder eigendom verstaan een roerende of onroerende zaak;
c. onder aansluiting van een eigendom verstaan het leggen door de gemeente van een buisleiding van het in de openbare weg aanwezige afvoerstelsel tot aan het eigendom ten behoeve waarvan de aansluiting geschiedt, ertoe dienende om voor dat eigendom een directe of indirecte lozing op de gemeentelijke riolering mogelijk te maken.

Artikel 2 Belastbaar feit
Onder de naam eenmalig rioolaansluitrecht wordt een recht geheven ter zake van het genot van door het gemeentebestuur verstrekte diensten in verband met het tot stand brengen van een directe of indirecte aansluiting van een eigendom op de gemeentelijke riolering.

Artikel 3 Belastingplicht
Het recht wordt geheven van de aanvrager van de dienst dan wel van degene voor wie de dienst wordt verleend.

Artikel 4 Maatstaf van heffing en tarief
Het recht bedoeld in artikel 2 bedraagt per eigendom:
€ 2.664,- bij een rioolaansluiting in een gesloten wegdek (asfalt, beton)
€ 961,- bij een rioolaansluiting in een niet-gesloten wegdek (klinkerverharding en overige)

Artikel 5 Wijze van heffing
Het recht wordt bij wege van aanslag geheven.

Artikel 6 Ontstaan van de belastingschuld
Het recht is verschuldigd bij de aanvang van de dienstverlening.

Artikel 7 Termijnen van betaling
De aanslagen moeten worden betaald in één termijn, die vervalt op de laatste dag van de maand volgend op de maand vermeld in de dagtekening van het aanslagbiljet.
De Algemene termijnenwet is niet van toepassing op de in het eerste lid gestelde termijnen.

Artikel 8 Kwijtschelding
Bij de invordering van het recht wordt geen kwijtschelding verleend.

Artikel 9 Nadere regels door het College van Burgemeester en Wethouders
Het College van Burgemeester en Wethouders kan nadere regels geven voor de heffing en invordering van het eenmalig rioolaansluitrecht.

Artikel 10 Overgangsbepaling
De 'Verordening eenmalig Rioolaansluitrecht 2015' zoals vastgesteld bij raadsbesluit van 17 december 2014 en gepubliceerd onder nr GB78701, wordt ingetrokken met ingang van de in het tweede lid van artikel 11 genoemde datum, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.

Artikel 11 Inwerkingtreding
1. Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2016.
2 De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2016.

Artikel 12 Citeertitel
Deze verordening wordt aangehaald als 'Verordening eenmalig rioolaansluitrecht 2016' .

Aldus is vastgesteld in de openbare raadsvergadering van XX xxxxxxxx XXXX.

De voorzitter, De raadsgriffier,

Drs H.M.F. Bruls drs. M.A.H. Heffels

TOELICHTING OP DE VERORDENING EENMALIG AANSLUITRECHT

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1 Begripsomschrijvingen
Om duidelijkheid te scheppen over de inhoud van een aantal in de verordening voorkomende begrippen is daarvan een omschrijving opgenomen in artikel 1.

Artikel 2 Belastbaar feit
Het belastbaar feit is de omschrijving van de activiteit waarvoor de belasting in rekening wordt gebracht. In dit geval dus realisatie van een aansluiting op de gemeentelijke riolering.

Artikel 3 Belastingplicht
Degene die de belasting moet betalen, is degene die de gemeente vraagt de riolering aan te leggen. In dit geval dus de aanvrager van de dienst. Over het algemeen is dat de eigenaar van het eigendom, maar het kan ook iemand anders zijn. Daarom staat in de omschrijving dat degene voor wie de gemeente de dienst verleent, belastingplichtig kan zijn. Als de aannemer de aanvraag bijvoorbeeld voor de particulier indient, kan de particulier zo toch de belastingplichtige blijven. De aanslag wordt gestuurd naar degene die het meeste belang heeft bij de dienst.

Een belangrijk element van een heffing gebaseerd op gemeentelijke dienstverlening is dat iemand daadwerkelijk om de dienst vraagt. Dat klinkt in eerste instantie problematischer dan het in de praktijk vaak is. Natuurlijk zitten veel mensen niet te wachten op een gemeentelijke belastingheffing op verzoek, maar de aansluitingsverplichting dwingt in dit geval de aanvraag af.

Artikel 4 Maatstaf van heffing en tarief
Op grond van artikel 219, tweede lid, van de Gemeentewet kan de gemeente belastingen heffen naar heffingsmaatstaven die zij in de belastingverordening bepaalt. Het bedrag mag niet afhankelijk zijn van inkomen, winst of vermogen. De gemeente mag haar belastingen niet naar draagkracht heffen. Alleen het rijk mag inkomensbeleid voeren.

Bij het eenmalig rioolaansluitrecht speelt vooral mee dat er geen sprake is van een zuivere belastingheffing, maar van kostenverhaal van gemeentelijke dienstverlening.
In de verordening wordt een vast bedrag per aansluiting geheven. Dit is een doelmatige en eenvoudige variant. In feite wordt met deze tariefstelling van elke belastingplichtige een vooraf kenbare bijdrage in de kosten gevraagd.

Artikel 5 Wijze van heffing
Dit artikel bepaalt dat de gemeente een aanslag verstuurt. De gemeente neemt dus het initiatief voor de belastingheffing door een aanslagbiljet te sturen.

Artikel 6 Ontstaan van de belastingschuld
Dit artikel bepaalt dat de gemeente direct na indiending van de aanvraag met het kostenverhaal begint.

Artikel 7 Termijnen van betaling
Er is gekozen voor een betaling in één termijn. Lid 2 is opgenomen om een aantal uitzonderingen over onder meer feestdagen in de algemene termijnenwet niet van toepassing te verklaren. Dit is voor gemeentelijke belastingen gebruikelijk.

Artikel 8 Kwijtschelding
Met dit artikel is bepaald dat kwijtschelding van deze belasting niet mogelijk is. Het gaat tenslotte om het verhaal van kosten voor dienstverlening op verzoek. Bovendien leidt deze belasting meestal tot waardevermeerdering van het eigendom van de aanvrager.

Artikel 9 Nadere regels door het College van Burgemeester en Wethouders
Dit artikel bepaalt dat het College van Burgemeester en Wethouders uitvoeringstechnische zaken kan regelen.

Artikel 10 Inwerkingtreding
Ingevolge artikel 139 van de Gemeentewet moet de gemeente het besluit tot het vaststellen, wijzigen of intrekken van belastingverordeningen bekend maken. Bekendmaking geschiedt door middel van publicatie in het Gemeenteblad. In het huis aan huisblad "De Brug" wordt medegedeeld welk besluit is vastgesteld dan wel gewijzigd. De dag van bekendmaking is de dag waarop de uitgave feitelijk verkrijgbaar is. Dit is de datum waarop de tekst van de verordening daadwerkelijk beschikbaar is voor de burger. De datum van ingang van de heffing is vastgelegd in het tweede lid van dit artikel.

Artikel 11 citeertitel
In artikel 11 is in de citeertitel een jaartal genoemd

Voorstel - Belastingverordeningen Overige Heffingen 2016

VERORDENING HONDENBELASTING 2016

De Raad van de Gemeente Nijmegen, bijeen in zijn openbare vergadering van XX xxxxxxxx XXXX;

Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van XX xxxxxxxx XXXX, XXXX, nr. XX.XXXXXXX;

Gelet op artikel 219, tweede lid, en artikel 226 van de Gemeentewet;

Besluit vast te stellen de navolgende verordening:

Verordening op de heffing en de invordering van hondenbelasting 2016 (Verordening Hondenbelasting 2016).

Artikel 1 Belastbaar feit

Onder de naam "hondenbelasting" wordt een directe belasting geheven ter zake van het houden van een hond binnen de gemeente.

Artikel 2 Belastingplicht

1. Belastingplichtig is de houder van een hond.
2. Als houder wordt aangemerkt degene die onder welke titel dan ook een hond onder zich heeft, tenzij blijkt dat een ander de houder is.
3. Het houden van een hond door een lid van het huishouden wordt aangemerkt als het houden van een hond door een door de in artikel 231, tweede lid, onderdeel b, van de Gemeentewet bedoelde gemeenteambtenaar aan te wijzen lid van dat huishouden.

Artikel 3 Vrijstellingen

De belasting wordt niet geheven ter zake van honden:
a. die zijn opgeleid tot en dienen als blindengeleidehond en in hoofdzaak als zodanig door een blind persoon worden gehouden;
b. die door een stichting, vereniging of bedrijf als gehandicaptenhond aan een gehandicapte ter beschikking zijn gesteld of in opleiding zijn bij een gastgezin;
c. die in een hondenasiel verblijven, indien de eigenaar van een dergelijke inrichting houder is van een vergunning als bedoeld in artikel 2 van de Wet op de dierenbescherming (Wet van 25 januari 1961, Stbl. 19);
d. waarvan de houder in het bezit is van een geldend certificaat van een door de minister van Binnenlandse Zaken en van Justitie erkende politiehondenvereniging;
e. die jonger zijn dan drie maanden, voor zover zij tezamen met de moederhond worden gehouden.

Artikel 4 Maatstaf van heffing

De belasting wordt geheven naar het aantal honden dat wordt gehouden.

Artikel 5 Belastingtarief

1. De belasting bedraagt per belastingjaar:
   a. voor de eerste hond: € 106,56;
   b. voor een tweede hond: € 159,99;
   c. voor iedere hond boven het aantal van twee: € 159,99;
2. In afwijking in zoverre van de voorgaande leden bedraagt de belasting voor honden, gehouden in kennels die zijn geregistreerd bij de Raad van beheer op kynologisch gebied in Nederland, per kennel € 426,59 per belastingjaar**.**
3. Voor honden verblijvende bij een handelaar in honden, die als zodanig bij de gemeente is geregistreerd, mits deze honden bestemd zijn voor de verkoop, ongeacht het aantal honden, per handelaar € 426,59 per belastingjaar.

Artikel 6 Belastingjaar

Het belastingjaar is gelijk aan het kalenderjaar.

Artikel 7 Wijze van heffing

De belasting wordt geheven bij wege van aanslag.

Artikel 8 Ontstaan van de belastingschuld en heffing naar tijdsgelang

1. De belasting is verschuldigd bij het begin van het belastingjaar of, zo dit later is, bij de aanvang van de belastingplicht.
2. Indien de belastingplicht in de loop van het jaar aanvangt, dan wel het aantal honden in de loop van het belastingjaar toeneemt, is de belasting, respectievelijk de hogere belasting ter zake van het toegenomen aantal honden, verschuldigd voor zoveel twaalfde gedeelten van de voor dat jaar verschuldigde belasting als er in dat jaar, na de aanvang van de belastingplicht, respectievelijk de toename van het aantal honden, nog volle kalendermaanden overblijven.
3. Indien de belastingplicht in de loop van het belastingjaar eindigt, dan wel het aantal honden in de loop van het belastingjaar vermindert, bestaat aanspraak op ontheffing voor zoveel twaalfde gedeelten van de voor dat jaar verschuldigde belasting als er in dat jaar, na einde van de belastingplicht respectievelijk de vermindering van het aantal honden, nog volle kalendermaanden overblijven.
4. Indien de belastingplichtige is aangeslagen voor meer dan één hond, wordt bij de berekening van de ontheffing aangenomen dat de ontheffing betrekking heeft op de hond waarvoor op dat moment het hoogste bedrag aan belasting wordt geheven.
5. Indien het totaal van de aanslag(en) hondenbelastingen of andere heffingen, verenigd op één aanslagbiljet minder dan € 10,- bedraagt, wordt geen aanslag opgelegd.

Artikel 9 Termijnen van betaling

1. In afwijking van artikel 9, eerste lid, van de Invorderingswet 1990 moeten de aanslagen worden betaald in geval dat:
   a. het totaalbedrag van de op één aanslagbiljet verenigde aanslagen hondenbelasting of andere heffingen € 100,- of minder is, uiterlijk op de laatste dag van de maand volgend op de maand die in de dagtekening van het aanslagbiljet is vermeld;
   b. het totaalbedrag van de op één aanslagbiljet verenigde aanslagen hondenbelasting of andere heffingen meer dan €100,- is, maar minder dan € 5000,- in twee gelijke termijnen waarvan de eerste vervalt op de laatste dag van de maand volgende op de maand die in de dagtekening van het aanslagbiljet is vermeld en de volgende termijn een maand later;
   c. het totaalbedrag van de op één aanslagbiljet verenigde aanslagen hondenbelasting of andere heffingen € 5000,- of meer is, in twee gelijke termijnen waarvan de eerste termijn vervalt op de laatste dag van de maand volgend op de maand die in de dagtekening van het aanslagbiljet is vermeld en de volgende termijn een maand later;
2. In gevallen bedoeld in het eerste lid onder b geldt in afwijking van het aldaar bepaalde, zolang de verschuldigde bedragen door middel van automatische incasso van de betaalrekening van de belastingplichtige kunnen worden afgeschreven, dat de aanslagen moeten worden betaald in tien gelijke termijnen waarvan de eerste termijn vervalt op de 26e dag van de maand volgende op de maand die in de dagtekening van het aanslagbiljet is vermeld en elk van de volgende termijnen telkens op de 26e dag van elke volgende maand.
3 De Algemene termijnenwet is niet van toepassing op de in de voorgaande leden gestelde termijnen.

2

Artikel 10 Kwijtschelding
1. Een verzoek om kwijtschelding wordt getoetst aan de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990, met dien verstande dat het in artikel 16, lid 1, van die regeling genoemde percentage voor de kosten van bestaan wordt vervangen door 100;
2. Bij de invordering van hondenbelasting voor de tweede en volgende hond wordt geen kwijtschelding verleend;
3. Een verzoek om kwijtschelding moet worden ingediend vóór het betekenen van een dwangbevel. Als het volledige belastingbedrag al is betaald, kan, binnen drie maanden na die betaling, nog een verzoek om kwijtschelding worden ingediend.

Artikel 11 Nadere regels door het college van burgemeester en wethouders
Het college van burgemeester en wethouders kan nadere regels geven met betrekking tot heffing en de invordering van de hondenbelasting.

Artikel 12 Overgangsbepaling,
De 'Verordening Hondenbelasting 2015' zoals deze is vastgesteld bij raadsbesluit van 17 december 2014 en gepubliceerd onder nr GB78685, wordt ingetrokken met ingang van de in het tweede lid van artikel 13 genoemde datum, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.

Artikel 13 Inwerkingtreding en ingang van heffing
1. Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2016.
2. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2016.

Artikel 14 Citeertitel
1. Deze verordening kan worden aangehaald als 'Verordening Hondenbelasting 2016'.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van XX xxxxxxxx XXXX.

De voorzitter,	De raadsgriffier,
Drs. H.M.F. Bruls	drs. M.A.H. Heffels

Voorstel - Belastingverordeningen Overige Heffingen 2016

Toelichting op de verordening hondenbelasting

A Algemeen

1 Wettelijke basis
De verordening hondenbelasting is gebaseerd op de tekst van de Gemeentewet zoals die luidt vanaf 1 januari 1995.

B Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1 Belastbaar feit

Voor de omschrijving van het belastbare feit is aansluiting gezocht bij de tekst van artikel 226 van de Gemeentewet. Er wordt een belasting geheven ter zake van het houden van een hond binnen de gemeente.
De hondenbelasting is aangemerkt als directe belasting. Deze aanwijzing is noodzakelijk om toepassing van artikel 31 e.v. van de AWR betreffende de richtige heffing mogelijk te maken.

Artikel 2 Belastingplicht

Eerste lid
Belastingplichtig is de houder van een hond. Het begrip "houder van de hond" wordt als volgt gedefinieerd: "houder is degene die een hond bezit, verzorgd of onder toezicht heeft".

Tweede lid
Ingevolge het tweede lid van artikel 2 wordt als houder aangemerkt, degene die onder welke titel dan ook een hond onder zich heeft, tenzij blijkt dat een ander de houder is. Het is niet vereist dat de houder tevens eigenaar is. Wel is het noodzakelijk dat de hond duurzaam wordt gehouden.

Derde lid
Het komt regelmatig voor dat honden worden gehouden door leden van een huishouden waarbij niet steeds bij voorbaat duidelijk is wie als houder van de hond moet worden aangemerkt. Met name in dat soort situaties voorziet het derde lid van artikel 2, welk artikel is gebaseerd op artikel 226, derde lid, van de Gemeentewet. Doel hiervan is te voorkomen dat een progressieve tariefstelling wordt ontlopen, door te stellen dat een ander lid van het huishouden houder van de hond is.
Nu de gemeente de vrijheid heeft in de keuze van een belastingplichtige, zal het college van burgemeester en wethouders, op grond van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur, bij de keuze moeten handelen op basis van een beleid. De beleidsregels moeten bovendien worden bekendgemaakt zodat ze voor belastingplichtigen kenbaar zijn.

Artikel 3 Vrijstellingen

In de onderdelen a en b zijn vrijstellingen opgenomen voor blindengeleidehonden en geleidehonden voor gehandicapten en voor een hond in opleiding die bij een gastgezin verblijft.
De vrijstelling voor honden die in een hondenasiel verblijven worden is alleen van toepassing als de eigenaar van het asiel in het bezit is van een vergunning als bedoeld in artikel 2 van de Wet op de dierenbescherming (onderdeel c). Uit dat artikel volgt dat het verboden is zonder vergunning van het college van burgemeester en wethouders als bedrijf uit te oefenen het kopen, ten verkoop voorradig hebben, verkopen, in bewaring nemen, africhten of doden van honden. In onderdeel e is een vrijstelling opgenomen voor jonge honden die tezamen met de moederhond worden gehouden.

Artikel 4 Maatstaf van heffing

In artikel 226, tweede lid, van de Gemeentewet is vermeld dat de hondenbelasting wordt geheven naar het aantal honden. In de verordening is daarom als maatstaf van heffing opgenomen het aantal honden.

Artikel 5 Belastingtarief

Eerste lid
In artikel 5, eerste lid, is gekozen voor een omschrijving waarbij problemen bij het verlenen van ontheffing zoveel mogelijk kunnen worden voorkomen. Het artikel gaat uit van het aantal honden dat wordt gehouden, zonder dat wordt aangegeven welk belastingbedrag voor welke individuele hond geldt. De belasting wordt geheven voor een eerste hond, een tweede hond of voor iedere hond boven het aantal van twee. Op deze wijze wordt voorkomen dat met de belastingplichtige, die meer dan één hond houdt, problemen kunnen ontstaan over de hoogte van de te verlenen ontheffing. Bij vermindering van het aantal zal steeds eerst ontheffing moeten worden verleend voor het hoogste van toepassing zijnde tarief.

Tweede en derde lid
Voor honden gehouden in een kennel, geregistreerd bij de Raad van beheer op kynologisch gebied in Nederland, dan wel verblijvend bij een handelaar, is gekozen voor een vast bedrag per kennel, respectievelijk per handelaar.
Deze keuze is ingegeven uit praktische overwegingen, omdat de vaststelling van het juiste aantal honden, in verband met sterke fluctuaties moeilijk is.

Artikel 6 Belastingjaar

In de verordening is gekozen voor een belastingjaar dat gelijk is aan het kalenderjaar.

Artikel 7 Wijze van heffing

Gekozen is voor de techniek van heffing bij wege van aanslag. Aan het opleggen van een aanslag kan de uitreiking van een aangiftebiljet voorafgaan, doch noodzakelijk is dat niet. Het aangiftebiljet is niet meer dan een hulpmiddel bij het vaststellen van de aanslag. Bij de constatering van belastingplicht, bijvoorbeeld naar aanleiding van een controle, kan ambtshalve een aanslag worden vastgesteld.

Artikel 8 Ontstaan van de belastingschuld en heffing naar tijdsgelang

Eerste lid
Blijkens de redactie van het eerste lid wordt de belasting verschuldigd bij het begin van het belastingjaar of het begin van de belastingplicht, zo dit later is.

Tweede en derde lid
In de leden twee en drie zijn regels gegeven die betrekking hebben op wijzigingen gedurende het kalenderjaar in de belastingplicht of in de omvang van de belastingschuld. Deze wijzigingen zullen aan de gemeente ter kennis moeten worden gebracht door middel van de aangifte voorgeschreven in artikel 7. In de verordening is gekozen voor een tijdsevenredige herleiding per maand, waarbij gedeelten van een maand niet worden meegerekend.

Vijfde lid
Het vijfde lid biedt de mogelijkheid tot het opnemen van een minimumbedrag met betrekking tot de heffing. Indien het belastingbedrag minder beloopt dan het in dit artikellid ingevulde bedrag, dan wordt dit bedrag niet geheven. Hier is sprake van een efficiencybepaling.

Artikel 9 Termijn van betaling
In dit artikel is een afwijking van de wettelijke betalingstermijn opgenomen. Afhankelijk van de hoogte van het totaal bedrag op het aanslagbiljet gelden verschillende betalingstermijnen. Automatische incasso is mogelijk voor alle bedragen ongeacht de hoogte van de aanslag. Betaling in tien gelijke termijnen is alleen mogelijk in geval van automatische incasso voor bedragen hoger dan € 100,- en lager dan € 5000,-.

Artikel 10 kwijtschelding

Bij de invordering van hondenbelasting wordt geen kwijtschelding verleend..

Artikel 11 Nadere regels
In de modelregeling zijn regels gesteld m.b.t.:
-de verplichting te verzoeken om uitreiking van een aangiftebiljet;
-de mogelijkheid een voorlopige aanslag op te leggen;
-berekenen van invorderingsrente.
Het college van burgemeester en wethouders heeft in een regeling gemeentelijke belastingen de formele bepalingen over de heffing en de invordering vermeld.

Artikel 12 Overgangsbepaling,

Artikel 12 regelt dat de oude verordening wordt ingetrokken met ingang van de datum van ingang van de heffing. De oude verordening blijft van toepassing op belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan. Voor die belastbare feiten blijft heffing dus mogelijk op basis van de oude verordening, ook al is die verordening ingetrokken.

Artikel 13 Inwerkingtreding en ingang van heffing

Ingevolge artikel 139 van de Gemeentewet moet de gemeente het besluit tot het vaststellen, wijzigen of intrekken van belastingverordeningen bekend maken. Na de datum van bekendmaking treedt de verordening in werking. De publicatiedatum op het Gemeenteblad geeft aan op welke datum de uitgave feitelijk verkrijgbaar is. Als extra service wordt in het huis aan huisblad "de Brug" nog geattendeerd op de vaststelling, wijziging of intrekking van de verordening. De datum van ingang van de heffing is vastgelegd in het tweede lid.

Artikel 14 Citeertitel
In artikel 14 is in de citeertitel een jaartal genoemd

Voorstel - Belastingverordeningen Overige Heffingen 2016

MARKTGELDVERORDENING 2016

De Raad van de Gemeente Nijmegen, bijeen in zijn openbare vergadering van X xxxxxxxx XXXX;

Gelezen het voorstel van
burgemeester en wethouders van XX xxxxxxxx XXXX, FA20, nr. 15.0011099;

Gelet op
artikel 229 eerste lid aanhef en onder a van de Gemeentewet;

Besluit
vast te stellen de navolgende verordening:
'Verordening op de heffing en invordering van marktgelden 2016 (Marktgeldverordening 2016).

Artikel 1 Belastbaar feit

Onder de naam van marktgeld wordt een recht geheven voor het gebruik van enig gedeelte van openbare gebouwen, terreinen, pleinen en straten, welke ingevolge de Marktverordening voor het houden van markten zijn aangewezen.

Artikel 2 Belastingplicht

Het recht wordt geheven van degene aan wie de in artikel 1 bedoelde marktruimte is toegewezen, dan wel van degene die de in artikel 1 bedoelde marktruimte inneemt.

Artikel 3 Maatstaf van heffing en belastingtarief

De marktgelden worden geheven naar de maatstaven en de tarieven, opgenomen in de bij deze verordening behorende tarieventabel. Voor de berekening van het marktgeld wordt een gedeelte van een strekkende meter voor een gehele meter gerekend.

Artikel 4 Restitutie

1. a. Restitutie van het betaalde abonnementsgeld wordt verleend indien het abonnement schriftelijk en minimaal twee weken voor afloop van een lopende kalendermaand wordt opgezegd.
   b. Restitutie vindt alleen plaats over volle maanden dat de belastingplichtige/betrokkene zijn plaats niet heeft bezet, dan wel niet heeft kunnen bezetten.
   c. Restitutie wordt niet verleend voor afzonderlijke dagen van een kalendermaand.
2. Restitutie, als bedoeld in het eerste en tweede lid, vindt niet plaats indien het te restitueren bedrag minder bedraagt dan € 25,04.

Artikel 5 Wijze van heffing

Het marktgeld wordt bij dagplaatsen geheven door middel van pintransacties en bij vergunninghouders door abonnement per kalenderkwartaal via een gedagtekende schriftelijke kennisgeving of automatische incasso.

Artikel 6 Termijnen van betaling

1. Het marktgeld voor een dagplaats dient op de dag van het innemen van de standplaats te worden voldaan via een pintransactie .
2. Voor de gevallen waarin het marktgeld bij wijze van abonnement wordt voldaan, dient het verschuldigde bedrag te worden voldaan binnen 30 dagen na dagtekening van de acceptgiro, of door middel van automatische incasso.

Artikel 7 Kwijtschelding

Voor de marktgelden wordt geen kwijtschelding verleend.

Artikel 8 Nadere regels door het college van burgemeester en wethouders

Het college van burgemeester en wethouders kan nadere regels geven met betrekking tot heffing en invordering van de marktgelden.

Artikel 9 Overgangsbepaling

De ‘Verordening op de heffing en de invordering van Marktgelden 2015 zoals deze is vastgesteld bij raadsbesluit van 3 december 2014 en gepubliceerd onder nr. GB78699, wordt ingetrokken met ingang van de in het tweede lid van artikel 10 genoemde datum, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.

Artikel 10 Ingang van heffing

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2016.
2. De datum van ingang van de heffing wordt gesteld op de eerste dag van het kwartaal volgende op die waarin het besluit in werking is getreden.

Artikel 11 Citeertitel

Deze verordening kan worden aangehaald als ‘Marktgeldverordening 2016”.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van X xxxxxxxx XXXX.

De voorzitter,	De raadsgriffier,
Drs. H.M.F. Bruls	drs. M.A.H. Heffels

Voorstel - Belastingverordeningen Overige Heffingen 2016

Tarieventabel behorende bij de Marktgeldverordening 2016, zoals deze luidt met ingang van 1 januari 2016.

	Tarief (oud)	Tarief (nieuw)
1. Het tarief bedraagt voor de markten, welke op grond van het bepaalde in de Marktverordening:		
a. doorgaans voor 14.00 uur zijn ontruimd.		
1. voor de wijkmarkten, per keer, per strekkende meter	€ 2,76	€ 2,78
2. bij abonnement, voor een kalenderkwartaal voor de wijkmarkten, per strekkende meter	€ 24,70	€ 24,91
b. doorgaans voor 18.00 uur zijn ontruimd.		
1. voor de dagmarkten, per keer, per strekkende meter	€ 3,80	€ 3,84
2. bij abonnement, voor een kalenderkwartaal voor de dagmarkt op maandag, per strekkende meter	€ 33,01	€ 33,30
3. bij abonnement, voor een kalenderkwartaal voor de dagmarkt op zaterdag, per strekkende meter	€ 33,01	€ 33,30
c. doorgaans voor 15.00 uur zijn ontruimd en een verkoop- en aflevertijd hebben van meer dan 5 uren.		
1. voor de aardappelen-, groente- en fruitmarkt op zaterdag, per keer, per strekkende meter	€ 3,57	€ 3,60
2. bij abonnement, voor een kalenderkwartaal voor de aardappelen-, groente- en fruitmarkt op zaterdag, per strekkende meter	€ 32,16	€ 32,44
3. voor de aardappelen-, groente- en fruitmarkt op maandag, per keer, per strekkende meter	€ 2,92	€ 2,95
4. bij abonnement, voor een kalenderkwartaal voor de aardappelen-, groente- en fruitmarkt op maandag, per strekkende meter	€ 26,28	€ 26,51
2. Het tarief bedraagt voor het plaatsen van kramen, gedurende de marktdagen, met het doel deze te verhuren, per kraam, per jaar	€ 3,57	€ 3,60
3. Het tarief bedraagt voor het plaatsen van een voertuig op de Kelfkensbosmarkt, indien een ontheffing als bedoeld in artikel 10, vierde lid van de Marktverordening is verleend en de aanvrager beschikt over een losse of vaste standplaats op deze markt:		
- voor één dag in de week, per kwartaal:	€ 14,29	€ 14,41
- voor twee dagen in de week, per kwartaal:	€ 28,56	€ 28,81
4. Het tarief voor het gebruik maken van elektravoorziening op alle markten bedraagt:		
- bij abonnement een tarief hoog voor één dag in de week per kwartaal	€ 80,33	€ 81,03
- bij abonnement een tarief laag voor één dag in de week per kwartaal	€ 24,57	€ 24,78
- tarief hoog voor een dagplaats per dag	€ 9,27	€ 9,35
- tarief laag voor een dagplaats per dag	€ 2,83	€ 2,85

3

TOELICHTING MARKTGELDVERORDENING

Artikelen 1 en 2 Belastbaar feit en belastingplicht
Deze artikelen geven de relatie weer ten opzichte van de Marktverordening waarin is opgenomen, welke terreinen c.a. zijn aangewezen voor het houden van markten. De Marktgeldverordening regelt, dat de gebruiker van die terreinen gedurende de uren, dat er markt is voor dat gebruik een recht verschuldigd is, een en ander als bedoeld in artikel 229, aanhef en onderdeel a van de Gemeentewet.

Artikel 3 Maatstaf van heffing en belastingtarief
Regelt de tarieven onder verwijzing naar de Tarieventabel.
Er is een tariefdifferentiatie opgenomen, welke aansluit bij het aantal uren, dat de markt open is. Het is reëel om een tarief voor de plaatsen te rekenen, dat afhankelijk is van het aantal gemiddeld per marktdag bezette uren (retributie-gedachte/profijtbeginsel).

Artikel 4 Restitutie
Regelt de restitutie bij tussentijdse beëindiging van het abonnementschap en bij verzoek om tijdelijke schorsing tijdens bijzondere omstandigheden (bijvoorbeeld ziekte).

Artikel 5 Wijze van heffing
De abonnementsgelden worden geheven via een acceptgiro of via een automatische incasso. De overige marktgelden (dagplaatsen) worden geheven bij wijze van pintransacties en moeten worden voldaan bij de aanvang van de belastingplicht

Artikel 6 Ontstaan van de belastingschuld en termijnen van betaling
Regelt de betalingstermijn voor het marktgeld per keer en de gelden die per abonnement worden betaald.

Artikel 7 Kwijtschelding
De raad heeft besloten voor deze rechten geen kwijtschelding te verlenen.

Artikel 8 Nadere regels door het college van burgemeester en wethouders
In de modelregeling zijn regels gesteld m.b.t.:
-de verplichting te verzoeken om uitreiking van een aangiftebiljet;
-de mogelijkheid een voorlopige aanslag op te leggen;
-berekenen van invorderingsrente.
Het college van burgemeester en wethouders heeft in een regeling gemeentelijke belastingen de formele bepalingen over de heffing en invordering vermeld.

Artikel 9 Overgangsbepaling,
Artikel 9 regelt dat de oude verordening wordt ingetrokken met ingang van de datum van ingang van de heffing. De oude verordening blijft van toepassing op belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan. Voor die belastbare feiten blijft heffing dus mogelijk op basis van de oude verordening, ook al is die verordening ingetrokken.

Artikel 10 Inwerkingtreding en ingang van heffing

Ingevolge artikel 139 van de Gemeentewet moet de gemeente het besluit tot het vaststellen, wijzigen of intrekken van belastingverordeningen bekend maken. Na de datum van bekendmaking treedt de verordening in werking. De publicatiedatum op het Gemeenteblad geeft aan op welke datum de uitgave feitelijk verkrijgbaar is. Als extra service wordt in het huis aan huisblad "de Brug" nog geattendeerd op de vaststelling, wijziging of intrekking van de verordening. De datum van ingang van de heffing is vastgelegd in het tweede lid.

Artikel 11 Citeertitel
In artikel 11 is in de citeertitel een jaartal genoemd

VERORDENING PARKEERBELASTINGEN 2016

De Raad van de Gemeente Nijmegen, bijeen in zijn openbare vergadering van xx december 2015;

Gelezen het voorstel van
burgemeester en wethouders van xx xxxxxxxx 2015; FA20, nr. 15.0011099;

Gelet op
artikel 225, van de Gemeentewet;

Besluit
vast te stellen de volgende verordening:
Verordening op de heffing en de invordering van parkeerbelastingen 2016 (Verordening parkeerbelastingen 2016)

Artikel 1 Begripsomschrijvingen
Voor de toepassing van deze verordening wordt verstaan onder:

a. Autodate: het herhaald en opeenvolgend gezamenlijk gebruik van motorvoertuigen op grond van een overeenkomst tussen een aanbieder die motorvoertuigen ter beschikking stelt en een deelnemer, zijnde een natuurlijk persoon.

b. Binnen de singels: het gebied dat wordt begrensd door de Generaal James Gavinweg, het Keizer Traianusplein, de St. Canisiussingel, de Oranjesingel, het Keizer Karelplein, de Van Schaeck Mathonsingel, de spoorlijn Nijmegen-Arnhem en de Waalkade, met inbegrip van de genoemde wegen of weggedeelten;

c. Buiten de singels: geheel Nijmegen, met uitzondering van het gebied binnen de singels

d. Centrale computer: computer van het bedrijf c.q. de bedrijven waarmee de gemeente Nijmegen een overeenkomst heeft gesloten, bestemd voor de registratie van parkeerbewegingen in het kader van het verlenen van diensten op het gebied van betaald parkeren met gebruik van een telefoon en/of internet;

e. College: het College van Burgemeester en Wethouders

f. houder van een motorrijtuig: degene op wiens naam het voor het motorvoertuig opgegeven kenteken in het register krachtens de Wegenverkeerswet 1994 is ingeschreven of degene die het motorvoertuig op grond van een contract van huurkoop of vruchtgebruik (lease) onder zicht heeft;

g. motorvoertuig: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 1 onder z van het RVV 1990;

h. openbare weg; alle voor het openbaar verkeer openstaande wegen of paden met inbegrip van de daarin liggende bruggen en duikers en de tot die wegen behorende paden en bermen of zijkanten

i. parkeerapparatuur: parkeermeters, centrale computer, parkeerautomaten met inbegrip van verzamelparkeermeters en hetgeen naar maatschappelijke opvatting overigens onder parkeerapparatuur wordt verstaan;

j. parkeervergunning: een door Burgemeester en Wethouders verleende vergunning, krachtens welke het is toegestaan een motorvoertuig te parkeren op daartoe aangewezen parkeerplaatsen op de openbare weg;

k. parkeren: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 225 van de Gemeentewet;

l. RVV 1990: het Reglement Verkeersregels en Verkeerstekens van 26 juli 1990, Stb. 459;

m. Tarieventabel: de bij deze verordening behorende tabel waarin opgenomen de tarieven voor de verschillende parkeerbelastingen;

n. vergunninghouder: de natuurlijke persoon of rechtspersoon aan wie een vergunning is verleend;

o. zelfstandige woning: woning welke een eigen toegang heeft, voorzien is van een toilet en keuken en welke de bewoner kan bewonen zonder daarbij afhankelijk te zijn van wezenlijke voorzieningen buiten die woning, danwel een woning waarvan met van een notariële acte wordt aangetoond dat sprake is van een zelfstandige woning. Voor deze verordening wordt onder woning mede verstaan: woonwagen op een daartoe aangewezen centrum en woonboot op een reguliere ligplaats:

p. zorginstelling: instellingen in de curatieve zorg die beschikken over een erkenning van het College van Ziekenhuisvoorzieningen (CvZ), sectoren Verpleging en Verzorging, de geestelijke en gezondheidszorg (ggz) en gehandicaptenzorg volgens de Awbz-zorg, alsmede professionele organisaties voor stervensbegeleiding.

q. dag: kalenderdag;

r. week: periode van 7 aaneengesloten dagen;

s. maand: kalendermaand;

t. bezoekersregeling: de regeling waarbij een bezoeker van een belanghebbende, die in een betaald parkeren gebied woont , tegen een gereduceerd uurtarief kan parkeren. De regeling geldt voor een maximaal aantal uren op jaarbasis. Urenregistratie vindt digitaal plaats middels een digitale aan- en afmelding van het parkeertijdstip;

u. parkeerregeling mantelzorg: de regeling waarbij een bewoner die mantelzorg ontvangt en die in aanmerking komt voor het mantelzorgcompliment, zijn mantelzorgers tegen gereduceerd uurtarief kan laten parkeren. De regeling geldt voor een maximaal aantal uren op jaarbasis. Urenregistratie vindt digitaal plaats middels een digitale aan- en afmelding van het parkeertijdstip.

Artikel 2 Belastbaar feit

Onder de naam "parkeerbelastingen" worden de volgende belastingen geheven:

a. een belasting ter zake van een van gemeentewege verleende vergunning voor het parkeren van een voertuig op de in die vergunning aangegeven plaats en wijze.
b. een belasting ter zake van het parkeren van een voertuig op een bij, dan wel krachtens deze verordening in de daarin aangewezen gevallen door het college te bepalen plaats, tijdstip en wijze;

Artikel 3 Belastingplicht

1. De belasting bedoeld in artikel 2, onderdeel b, wordt geheven van degene die het voertuig heeft geparkeerd.
2. Als degene die het voertuig heeft geparkeerd, wordt mede aangemerkt:
   a. degene die de belasting voldoet, dan wel te kennen geeft of heeft gegeven de belasting te willen voldoen;
   b. zolang geen voldoening van de belasting genoemd in artikel 2, onderdeel b, heeft plaatsgevonden: de houder van het voertuig, met dien verstande dat
      - indien een voor ten hoogste drie maanden aangegane huurovereenkomst wordt overgelegd waaruit blijkt wie ten tijde van het parkeren ingevolge deze overeenkomst de huurder van het voertuig was, niet de houder maar de huurder wordt aangemerkt als degene die het voertuig heeft geparkeerd;
      - indien blijkt dat een ander in het kentekenregister had moeten staan ingeschreven, die ander wordt aangemerkt als degene die het voertuig heeft geparkeerd.

3. De belasting bedoeld in artikel 2, onderdeel b, wordt niet geheven van degene die op de voet van het tweede lid, onderdeel b, als degene die het voertuig heeft geparkeerd wordt aangemerkt, indien deze aannemelijk maakt dat ten tijde van het parkeren een ander tegen zijn wil van het voertuig heeft gebruik gemaakt en dat hij dit gebruik redelijkerwijs niet heeft kunnen voorkomen.
4. De belasting bedoeld in artikel 2, onderdeel a, wordt geheven van degene die de vergunning heeft aangevraagd.

Artikel 4 Maatstaf van heffing, belastingtarief en belastingtijdvak
De maatstaf van heffing, het belastingtarief en het belastingtijdvak zijn vermeld in de bij deze verordening behorende en daarvan deel uitmakende tarieventabel.

Artikel 5 Ontstaan van de belastingschuld en heffing naar tijdsgelang
1. De belasting bedoeld in artikel 2, onderdeel a, is verschuldigd bij de aanvang van het heffingstijdvak waarover de belasting wordt geheven.
2. De belasting bedoeld in artikel 2, onderdeel b, is verschuldigd bij de aanvang van het parkeren.
3. Indien de belastingplicht als bedoeld in artikel 2, onderdeel a, in de loop van het jaar aanvangt, is de belasting verschuldigd voor zoveel twaalfde gedeelten van de voor dat jaar verschuldigde belasting als er in dat jaar, na de aanvang van de belastingplicht, nog volle kalendermaanden overblijven.
4. Indien de belastingplicht als bedoeld in artikel 2, onderdeel a in de loop van het belastingjaar eindigt, bestaat aanspraak op ontheffing voor zoveel twaalfde gedeelten van de voor dat jaar verschuldigde belasting als er in dat jaar, na einde van de belastingplicht nog volle kalendermaanden overblijven.
5. In afwijking van het vorige lid bestaat geen ontheffing van de belastingplicht voor de vergunningen zoals opgenomen in Hoofdstuk I onder L en O van de bij deze verordening behorende tarieventabel.

Artikel 6 Wijze van heffing en termijnen van betaling
1. De belasting bedoeld in artikel 2, onderdeel a, wordt geheven via een gedagtekende schriftelijke kennisgeving, waartoe ook wordt gerekend een nota of andere schriftuur, en moet worden betaald op het tijdstip waarop de vergunning wordt verleend.
2. De belasting bedoeld in artikel 2, onderdeel b, wordt geheven bij wege van voldoening op aangifte en moet worden betaald bij de aanvang van het parkeren of achteraf in parkeergarages en op de met een slagboom afgesloten parkeerterreinen.
3. In afwijking van het bepaalde in het vorige lid moet de belasting overeenkomstig de aangifte worden betaald binnen een maand na het einde van het parkeren, indien het bij de aanvang van het parkeren in werking stellen van de parkeerapparatuur geschiedt door het via een telefoon inloggen op de centrale computer.
4. Een naheffingsaanslag moet terstond worden betaald.

Artikel 7 Bevoegdheid tot aanwijzing parkeerplaatsen
De aanwijzing van de plaats waar, het tijdstip en de wijze waarop tegen betaling van de belastingen, bedoeld in artikel 2 mag worden geparkeerd, geschiedt door het college bij openbaar te maken besluit. *(zie Aanwijzingsbesluit betaald parkeren en Uitwerkingsbesluit parkeren)*

Artikel 8 Kosten naheffingsaanslag
De kosten van de naheffingsaanslag ter zake van de belasting bedoeld in artikel 2, onderdeel b, bedragen €60,-.

Artikel 9 Vrijstelling van het betalen van parkeerbelastingen
Het parkeren van de volgende gebruikers wordt niet gereguleerd en is derhalve vrijgesteld van het parkeren van parkeerbelastingen als bedoeld in artikel 2 van deze verordening:
a. Gehandicapte, voor zover deze beschikt over een duidelijk zichtbaar aangebrachte:
   - geldige Europese Gehandicapten Parkeerkaart,
   - gemeentelijke parkeerontheffing voor gehandicapten
   - buitenlandse gehandicaptenparkeerkaart
b. als zodanig herkenbare politievoertuigen
c. als zodanig herkenbare brandweervoertuigen

d. als zodanig herkenbare ambulances
e. als zodanig herkenbare dierenambulances
f. als zodanig herkenbare dienstvoertuigen van de gemeente Nijmegen.

Artikel 10 Kwijtschelding
Bij de invordering van deze belasting wordt geen kwijtschelding verleend.

Artikel 11 Nadere regels door het college van burgemeester en wethouders
Het college van burgemeester en wethouders kan nadere regels geven met betrekking tot de heffing en de invordering van de parkeerbelasting.

Artikel 12 Afwijking
Burgemeester en Wethouders kunnen voor evenementen of als compensatiemaatregel voor maximaal 31 dagen per jaar afwijken van de tarieven vermeld in de Tarieventabel behorende bij deze Verordening.

Artikel 13 Overgangsrecht
De "Verordening Parkeerbelastingen 2015" gepubliceerd onder nr. GB78697 wordt ingetrokken met ingang van de in artikel 14 genoemde datum van ingang van de heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijven op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.

Artikel 14 Inwerkingtreding
1. Deze verordening treedt in werking met ingang van 11 januari 2016, welke tevens de datum van ingang van de heffing is.
2. De bezoekersregeling zoals opgenomen in de tarieventabel onder I Tarieven voor parkeren met een parkeervergunning zoals bedoeld in art 2 onderdeel a onder letter P en Q treedt in werking met ingang van een door het college te bepalen datum in de door het college tevens aan te wijzen gebieden.
3. De bezoekersvergunning zoals opgenomen in de tarieventabel onder I Tarieven voor parkeren met een parkeervergunning zoals bedoeld in art 2 onderdeel a onder letter L vervalt met ingang van de in lid 2 bedoelde datum.
4. De tarieven zoals opgenomen in de tarieventabel treden in werking met ingang van 11 januari 2016**.**

Artikel 15 Citeertitel
Deze verordening kan worden aangehaald als "Verordening Parkeerbelastingen 2016".

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van xx december 2015.

De voorzitter,

Drs H.M.F. Bruls

De raadsgriffier,

drs. M.A.H. Heffels

Voorstel - Belastingverordeningen Overige Heffingen 2016

Tarieventabel, behorende bij de verordening parkeerbelastingen 2016

I. Tarieven voor parkeren met een parkeervergunning, zoals bedoeld in art. 2 onderdeel a

	Binnen singels conform artikel 1 sub b verordening parkeer-belastingen 2015	Buiten de singels conform artikel 1 sub c verordening parkeerbelastingen 2015
A. Bewonersvergunning;	€ 87,00 per half jaar € 14,50 per maand	€ 75,00 per half jaar € 12,50 per maand
B. Bedrijfsvergunning beperkt, geldig van maandag tot en met vrijdag van 09.00 tot 18.00 uur	€ 180,00 per half jaar € 30,00 per maand	€120,00 per half jaar € 20,00 per maand
C. Bedrijfsvergunning beperkt, geldig van maandag tot en met zondag	€ 300,00 per half jaar € 50,00 per maand	€180,00 per half jaar € 30,00 per maand
D. Bedrijfsvergunning onbeperkt, geldig van maandag tot en met vrijdag van 09.00 tot 18.00 uur	€ 300,00 per half jaar € 50,00 per maand	€ 180,00 per half jaar € 30,00 per maand
E. Bedrijfsvergunning onbeperkt, geldig van maandag tot en met zondag	€ 480,00 per half jaar € 80,00 per maand	€ 240,00 per half jaar € 40,00 per maand
F. Bedrijfsvergunning beperkt, geldig van maandag tot en met vrijdag van 09.00 tot 18.00 uur in vergunninggebied T		€ 62,10 per half jaar € 10,35 per maand
G. Overloopvergunning	€ 60,00 per half jaar € 10,00 per maand	

Voorstel - Belastingverordeningen Overige Heffingen 2016

H. Autodatevergunning binnen een gebied waar parkeerbelasting van toepassing is € 279,30 per half jaar
€ 46,55 per maand

I. Autodatevergunning buiten een gebied waar parkeerbelasting van toepassing is € 51,30 per jaar

J. Marktparkeervergunning 1 dag per week € 30,80 per half jaar

K. Marktparkeervergunning 2 dagen per week € 51,30 per half jaar

L. Bezoekersvergunning *(vervalt op de ingangsdatum bezoekersregeling onder O)* € 10,25 per jaar

M. Duplicaat vignet bezoekersvergunning *(vervalt op de ingangsdatum bezoekersregeling onder O)* € 6,20

N. Hulpverleningsvergunning € 129,10 per jaar

O. Bezoekersregeling €0,20 per uur met een maximum van 500 uur per jaar voor bewoners in het centrum en in de 1e Ring en met een maximum van 400 uren per jaar voor bewoners in de 2^{e} Ring

P. Parkeerregeling mantelzorg € 0,20 per uur met een maximum van 400 uur per jaar

Voorstel - Belastingverordeningen Overige Heffingen 2016

II Tarieven voor parkeren bij parkeerapparatuur 2016

A. Het tarief voor het parkeren bij parkeerapparatuur als bedoeld in artikel 2, onderdeel b, bedraagt per parkering voor de straten en terreinen:

Locatie	Tarief
Wedren	€ 7,20 per dag
Locatie Julianaplein	Van 09.00 uur tot 18.00 uur €2,10 per uur met een maximum van €7,20 per dag. Van 18.00 uur tot 21.00 uur €0,50 per uur.
Winterparkeren op de Waalkade (1 nov t/m 1 april)	Van 09.00 uur tot 18.00 uur €2,60 per uur. Van 18.00 uur tot 21.00 uur €0,50 per uur.
Parkeerterrein oude Stad	Van 09.00 uur tot 18.00 uur €2,10 per uur en koopavond van 18.00 uur tot 21.00 uur €0,50 per uur met een maximum van €7,20 per dag.
Radboud Universiteit Academisch Ziekenhuis	€ 1,65 per uur
Novium Woonboulevard	€ 1,00 per 3 uur of gedeelte daarvan

B. Het tarief voor het parkeren bij parkeerapparatuur als bedoeld in artikel 2, onderdeel b, voor zover gelegen binnen het gebied dat wordt begrensd door de Generaal James Gavinweg, het Keizer Traianusplein, de St. Canisiussingel, de Oranjesingel, het Keizer Karelplein, de Van Schaeck Mathonsingel, de spoorlijn Nijmegen-Arnhem en de Waalkade, met inbegrip van de genoemde wegen of weggedeelten: € 2,60 per uur.

C. Het tarief voor het parkeren bij parkeerapparatuur als bedoeld in artikel 2, onderdeel b, voor zover gelegen binnen het gebied dat wordt begrensd door de Van Schaeck Mathonsingel, de spoorlijn Nijmegen-Nijmegen Heyendaal, de Stephanusstraat, de St. Annastraat, de Fransestraat, de Groesbeekseweg, de Guyotstraat, de Waldeck Pyrmontsingel, de Jacob Canisstraat, de Berg en Dalseweg, de C. Noorduynstraat, de Graadt van Roggenstraat, de St. Canisiussingel, de Oranjesingel en het Keizer Karelplein, met inbegrip van de genoemde wegen of weggedeelten uitgezonderd de St. Annastraat vanaf de kruising met de Fransestraat en de C. Noorduynstraat: €2,10 per uur

D. Het tarief voor het parkeren bij parkeerapparatuur als bedoeld in artikel 2, onderdeel b. gelegen in de nabijheid van en bestemd voor parkeren bij McDonald's ten zuiden van de Wijchenseweg: € 0,25 per 45 minuten of gedeelte daarvan;

E. Het tarief voor het parkeren bij parkeerapparatuur als bedoeld in artikel 2, onderdeel b voor zover gelegen binnen het gebied dat wordt begrensd door de Van Schuylenburgweg, het Takenhofplein, de Wijchenseweg, de Viaductweg, het Maas-Waalkanaal en de Teersdijk: € 2,55 per uur;

F. Het tarief voor het parkeren bij parkeerapparatuur als bedoeld in artikel 2, onderdeel b voor zover gelegen buiten de onder punt A. tot en met E. omschreven gebieden: € 1,70 per uur;

G. Voor parkeren in geheel Nijmegen voor een onbeperkt aantal parkeringen (dag-meerdagenkaart):
   - Per kalenderdag € 16,00
   - Voor een periode van minimaal 2 tot maximaal 7 dagen € 58,65
   - Voor een maand of gedeelte daarvan, doch meer dan twee weken € 127,90

H. Het tarief voor het parkeren bij parkeerapparatuur aan de Willemsweg en de Tollenstraat: €0,50 voor het eerste uur en €1,70 per uur voor ieder volgend uur;

I. Het tarief voor het parkeren met een bezoekersvergunning voor de parkeervoorzieningen vermeld in het Aanwijzingsbesluit bedraagt, gedurende de in het Aanwijzingsbesluit en in het Uitwerkingsbesluit vastgestelde betaaltijden, in afwijking van het hierboven gestelde, € 0,90 per uur of een gedeelte daarvan, met een maximum van € 2,60 per dag (*artikel vervalt op de ingangsdatum van de digitale bezoekersregeling)*;

Voorstel - Belastingverordeningen Overige Heffingen 2016

Toelichting Verordening parkeerbelastingen

In de verordening parkeerbelastingen is de toepassing van betaald parkeren geregeld, zoals bedoeld in artikel 225 van de gemeentewet. In artikel 2 van deze verordening zijn de vormen van parkeerbelastingen zoals die in de gemeentewet zijn opgenomen letterlijk weergegeven.

Parkeerbelastingen hebben uitsluitend betrekking op wegen die openbaar zijn in de zin van de Wegenwet. Dit zijn wegen die niet zijn afgesloten voor het verkeer door fysieke maatregelen (slagboom) of het bord “verboden toegang, art 461 wetboek van strafrecht”.

Voor de betaling van parkeervergunningen zijn twee tarieven opgenomen. Een maandtarief en een halfjaartarief, waarbij het halfjaartarief gelijk is aan 6x het maandtarief. Periodieke betaling is uitsluitend mogelijk als men kiest voor betaling via automatische incasso. Betaalt men aan de balie of met acceptgirokaart, dan betaalt men het halfjaartarief.

Artikel 5
De restitutieregeling zoals opgenomen in het vierde lid van dit artikel geldt niet bij tussentijdse beëindiging van de bezoekersvergunning en/of Hulpverlenersvergunning.

Artikel 7 regelt de bevoegdheden van het College van B&W. Het aanwijzen van parkeerplaatsen waar een fiscaal regime geldt, geschiedt in het “Aanwijzingsbesluit”, terwijl de tijden dat betaald parkeren van kracht is en de wijze waarop moet worden betaald is geregeld in het “Uitwerkingsbesluit”.

Er bestaat behoefte aan een product waarmee gebruikers voor langere tijd kunnen parkeren in het gebied waar betaald parkeren van kracht is. Denk bijvoorbeeld aan aannemers, incidentele werknemers of bedrijven die op meerdere plaatsen in de stad moeten parkeren op 1 dag. Voor deze groep is onder 2G de mogelijkheid opgenomen om voor langere tijd een parkeerkaart aan te schaffen. De tarieven daarvoor zijn gelijkgesteld aan de tarieven voor de parkeerontheffing uit de Legesverordening.

Artikel 10 gaat in op de mogelijkheid van kwijtschelding. Bij parkeerbelastingen die worden geheven bij wege van voldoening op aangifte is het verlenen van kwijtschelding niet aan de orde. De van hogerhand gegeven regels geven geen ruimte om voor deze belasting de rijksregels zonder meer toepassing te laten vinden. Derhalve is een uitsluiting in deze verordening opgenomen.

Vanaf januari 2016 wordt de (digitale) bezoekersregeling ingevoerd over het betaald parkeren gebied. Zodra deze bezoekersregeling van kracht wordt, wordt de oude bezoekersvergunning beëindigd. Het jaartarief voor de bezoekersvergunning wordt op het moment dat de nieuwe bezoekersregeling ingevoerd wordt omgezet in een tegoed aan te parkeren uren van de bezoeker.
Omdat het huidige bezoekersparkeertegoed van maximaal 500 uren per jaar in centrum en 1^{e} Ring en maximaal 400 uren per jaar in 2^{e} Ring te weinig kan zijn voor de mantelzorg is het mogelijk om in plaats van en/of naast een bezoekersregeling gebruik te maken van de mantelzorgregeling. Voor deze regeling geldt een maximaal tegoed van 400 uren per jaar. De criteria om voor de parkeerregeling mantelzorg in aanmerking te komen zijn opgenomen in het vigerende Uitwerkingsbesluit parkeren.

Voorstel - Belastingverordeningen Overige Heffingen 2016

Verordening Precariobelasting 2016

De Raad van de Gemeente Nijmegen, bijeen in zijn openbare vergadering van
XX xxxxxxxx XXXX;

Gelezen het voorstel van
burgemeester en wethouders van XX xxxxxxxx XXXX, FA20, nr. 15.0011099;

Gelet op
artikel 228 van de Gemeentewet;

Besluit
vast te stellen de navolgende verordening:
Verordening op de heffing en de invordering van precariobelasting 2016 (Verordening Precariobelasting 2016).

Artikel 1 Voorwerp van belasting; belastbaar feit

Onder de naam precariobelasting wordt ter zake van het hebben van voorwerpen onder, op of boven gemeentegrond, voor de openbare dienst bestemd, een recht geheven overeenkomstig de navolgende bepalingen.

Artikel 2 Belastingplicht

De belasting wordt geheven van degene die één of meer voorwerpen onder op of boven gemeentegrond, voor de openbare dienst bestemd, heeft of ten behoeve van wie deze voorwerpen onder op of boven gemeentegrond worden geplaatst.

Artikel 3 Heffingsmaatstaf en tarief

De belasting wordt geheven naar het aantal eenheden, bepaald en berekend aan de hand van de bij deze verordening behorende tarieventabel, met inachtneming van het bepaalde in de artikelen 4 en 5 en van de in de tabel gegeven aanwijzingen.

Artikel 4

1. Bij het hebben van voorwerpen op of boven gemeentegrond, voor de openbare dienst bestemd wordt de oppervlakte bepaald op die, welke door de voorwerpen wordt overdekt.
2. Bij het hebben van voorwerpen onder gemeentegrond, voor de openbare dienst bestemd, wordt de oppervlakte bepaald op die uitgaande van een horizontale projectie van de voorwerpen.

Artikel 5 Begripsomschrijvingen

Voor de toepassing van de tarieventabel wordt verstaan onder:
a. jaar: een kalenderjaar;
b. kwartaal: een kalenderkwartaal;
c. maand: een kalendermaand;
d. week: een kalenderweek;
e. dag: een etmaal;
f. bedrijfspompen: de pompen, die met uitsluiting van verstrekking of verkoop aan derden, slechts worden gebruikt ter verstrekking van motorbrandstoffen voor interne bedrijfsdoeleinden;
g. openbare activiteiten: een voor iedereen toegankelijk gebeuren, georganiseerd zonder

winstoogmerk;

h. gedeelten van de in de tabel genoemde tijds- en andere eenheden worden voor een geheel gerekend, met dien verstande dat indien het heffingstijdvak gelijk is aan het kalenderjaar en het hebben van voorwerpen aanvangt in de loop van het tijdvak, de belasting zoveel twaalfden van het over een jaar te betalen bedrag beloopt als er na het aanvangstijdstip nog volle maanden van het belastingtijdvak resteren;

Artikel 6 Belastingtijdvak

Indien de belasting wordt geheven naar jaartarieven is het belastingtijdvak het kalenderjaar waarin de voorwerpen aanwezig zijn.
In de overige gevallen is het belastingtijdvak het kwartaal, de maand, de week of de dag waarin de voorwerpen aanwezig zijn, met dien verstande dat
ook heffing voor elk belastbaar feit afzonderlijk kan plaatsvinden.

Artikel 7 Vrijstellingen

1. De belasting wordt niet geheven ter zake van:
   a. voorwerpen ten behoeve van percelen, waarvan de gemeente krachtens eigendom, bezit of beperkt recht de genothebbende is, met uitzondering van die percelen, waarin de gemeentebedrijven worden uitgeoefend en van die, welke aan derden zijn verhuurd;
   b. voorwerpen welke ingevolge een wettelijk voorschrift moeten worden gedoogd;
   c. buizen in de grond tot lozing van fecaliën, huishoud- of hemelwater;
   d. voorwerpen op de openbare weg bij een activiteit waarbij de organisator geen winstoogmerk nastreeft en die ofwel uitsluitend tot doel heeft een bijdrage te leveren aan de sociale cohesie op buurt- of wijkniveau, ofwel uitsluitend wordt georganiseerd ten behoeve van een goed doel;
   e. voorzieningen, aangebracht ten behoeve van minder validen, tot het toegankelijk maken van een eigendom.
2. De in onderdeel 8 van de tarieventabel opgenomen belasting wordt niet geheven, indien de betreffende grond, hoewel de kosten daarvan in de koopsom van het aangrenzende bouwperceel zijn begrepen, eigendom van de gemeente Nijmegen blijft ten einde daarop van gemeentewege volgens het geldende bestemmingsplan, een grasperk, plantsoen of plein aan te leggen en te onderhouden.

Artikel 8 Ontheffing

Indien het belastingtijdvak gelijk is aan het kalenderjaar en de voorwerpen zijn verwijderd vóór het verstrijken van het belastingtijdvak, wordt op aanvraag van de belastingplichtige naar evenredigheid ontheffing verleend over de na verwijdering resterende volle maanden van het belastingtijdvak. In afwijking in zoverre wordt, voor zover het belastingtijdvak in de tabel eveneens in maandelijkse tijdseenheden staat genoemd, de ontheffing verleend tot op het totaal aan maandtarieven voor de maand waarbinnen het aanvangstijdstip is gelegen tot en met de maand waarbinnen het beëindigingstijdstip is gelegen.

Artikel 9 Wijze van heffing; tijdstip verschuldigdheid

1. De belasting wordt geheven bij wege van aanslag.
2. Voor de vaste standplaatsen wordt de belasting geheven bij wege van nota.
3. Het recht wordt verschuldigd bij de aanvang van het belastingtijdvak of, zo dit later is, op het tijdstip waarop het hebben van voorwerpen een aanvang neemt.
4. Aanslagen en nota's van minder dan € 50,- worden niet opgelegd. Voor de toepassing van de vorige volzin wordt het totaal van het op één aanslagbiljet of nota verenigde belastingaanslagen aangemerkt als één belastingaanslag of nota.

5 Aanslagen en nota's van minder dan € 500,- worden niet opgelegd voor de voorwerpen, genoemd in de rubrieken 6, 10 en 11 van de tarieventabel bij deze verordening, indien deze worden geplaatst ten behoeve van volledig niet-commerciële activiteiten, die gratis toegankelijk zijn en die voor en door particulieren worden georganiseerd.

Artikel 10 Betalingstermijn

De aanslag of nota dient te worden betaald in één termijn, welke vervalt op de laatste dag van de maand, volgende op die, waarin het aanslagbiljet of de nota is gedagtekend.

Artikel 11 Kwijtschelding

Voor deze belasting wordt geen kwijtschelding verleend.

Artikel 12 Nadere regels door het college van burgemeester en wethouders

Het college van burgemeester en wethouders kan nadere regels geven met betrekking tot heffing en de invordering van de precariobelasting.

Artikel 13 Overgangsbepaling

De 'Verordening op de heffing en de invordering van Precariobelasting 2015' zoals deze is vastgesteld bij raadsbesluit van 17 december 2014 en gepubliceerd onder nr GB78686, wordt ingetrokken, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor de in het tweede lid van artikel 14 vermelde datum van ingang van de heffing hebben voorgedaan.

Artikel 14 Inwerkingtreding, ingang van heffing

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2016.
2. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2016.

Artikel 15 Citeertitel
Deze verordening kan worden aangehaald als 'Verordening Precariobelasting 2016`.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van XX xxxxxxxx XXXX.

De voorzitter,	De raadsgriffier,
Drs. H.M.F. Bruls	drs. M.A.H. Heffels

Voorstel - Belastingverordeningen Overige Heffingen 2016

Tarieventabel behorende bij de verordening Precariobelasting 2016, zoals deze luidt met ingang van 1 januari 2016.

		Tarief Oud	Tarief Nieuw
1.	Benzinepompen/oliepompen, -tanks, benzine- of oliepompinstallatie, water- en of lucht-pompinstallatie, vulput, pompheuvel of pomptrottoir, pompbedieningshuisje		
	Het tarief bedraagt voor het hebben van:		
	a. een benzine- of oliepompinstallatie of dergelijke inrichting met inbegrip van de daarbij behorende vulput en geleidingen, per jaar:		
	voor een enkele installatie	€741,14	€747,58
	voor een dubbele installatie	€1507,29	€1520,41
	b. een mengpomp voor benzine en olie ten behoeve van bromfietsen, voor zover deze niet is geïncorporeerd in een normale benzine- of oliepomp, als bedoel onder 1.a. per jaar	€318,80	€321,58
	c. een water- en/of luchtpompinstallatie met inbegrip van de daarbij behorende geleidingen, per jaar	€100,71	€101,59
	d. een pompheuvel of -trottoir, per jaar	€100,71	€101,59
	e. een pompbedieningshuisje, per m² inge-nomen grond, per jaar	€29,49	€29,75
	f. een benzine- of olietank of dergelijke inrichting, per m² bij grootste lengte- en breedtedoorsnede, per jaar	€33,34	€33,63
	g. een vulput en/of leidingen, in ver-binding met een niet in openbare gemeentegrond gelegen bewaarplaats, per jaar	€29,49	€29,75
	h. vulputten ten behoeve van propaan-gastank, per vulput, per jaar	€318,79	€321,57
	Voor het hebben van bedrijfspompen en de daarbij behorende tanks, alsmede voor olietanks ten behoeve van interne doel-einden (centrale verwarming) wordt de bovengenoemde belasting sub a en f met de helft verminderd.		

4

		Tarief Oud	Tarief Nieuw
2.	**Buizen, kabels, geleidingen** Het tarief bedraagt voor het hebben van buizen, kabels of geleidingen voor gas, water en elektriciteit per strekkende meter, per jaar	€0,70	€0,71
3.	**Aankondigingsborden** Het tarief bedraagt voor het hebben van aankondigingsborden boven voor de openbare bestemde gemeentegrond, voor zover bevestigd aan bomen, palen enz. alsmede voor het hebben van borden op de openbare weg, per dag, per affiche c.q. bord	€0,53	€0,53
4.	**Fundering, koekoek, kelderingang, baldakijn** Het tarief bedraagt voor het hebben van een fundering, licht- en luchtopening (koekoek), kelderingang of baldakijn, per m2 ingenomen grond per jaar	€22,20	€22,39
5.	**Transportbanen, tunnels, leidingkokers, afvoerputjes en dergelijke** Het tarief bedraagt voor het hebben van een transportbaan, tunnel of leidingkoker, afvoerputje en dergelijke per m² oppervlakte (lengte x grootste breedtedoorsnede) per jaar	€22,21	€22,40
6.	**Overige voorwerpen** Het tarief bedraagt:		
	a. voor het hebben van andere dan de hiervoor genoemde voorwerpen op de openbare weg zoals decors, podia, vlonders enz. per m² ingenomen grond		
	per dag	€1,71	€1,73
	per week	€5,39	€5,43
	per jaar	€52,77	€53,23
	b. voor het hebben van een tent per m² ingenomen grond		
	per dag	€0,46	€0,46
	per week	€1,06	€1,07

		Tarief Oud	Tarief Nieuw
7.	**Vaste standplaatsen**		
	Voor het innemen van een door de gemeente aangewezen dan wel gedoogde vaste plaats op de verkoop van waren (uitgezonderd het plaatsen of het uitstallen daarvan op de marktterreinen gedurende de aangewezen marktdagen en markttijd enz.), bedraagt het tarief per jaar per m² ingenomen grond voor:		
	1. Verkeersluw gebied centrum Nijmegen, Waalkade en Winkelcentrum Zwanenveld met parkeerterreinen		
	gedurende 1 dag per week	€148,63	€149,92
	gedurende 2 dagen per week	€259,10	€261,35
	gedurende 3 dagen of meer per week	€367,46	€370,66
	2. Het gebied niet zijnde verkeersluw gebied centrum Nijmegen, begrensd door singels		
	gedurende 1 dag per week	€118,08	€119,11
	gedurende 2 dagen per week	€214,61	€216,48
	gedurende 3 dagen of meer per week	€309,78	€312,47
	3. Overige, niet vallend onder centrum en singels		
	gedurende 1 dag per week	€70,15	€70,76
	gedurende 2 dagen per week	€135,44	€136,61
	gedurende 3 dagen of meer per week	€200,75	€202,50
8.	**Schuttingen, steigers, bouwmaterialen, directieketen en dergelijke**		
	Het tarief bedraagt:		
	a. voor het hebben van schuttingen, steigers of soortgelijke getimmerten het opslaan van bouwmaterialen, alsmede voor het hebben van directieketen, directiewagens, schaftwagens, werk- en bergloodsen en dergelijke per m² ingenomen grond,		
	per m² per dag	€0,27	€0,28
	per m² per jaar	€33,34	€33,63
	b. de belasting bedraagt in het onder a. genoemde geval ten minste	€8,86	€8,94

	Tarief Oud	Tarief Nieuw
9. In afwijking van het bepaalde in de rubrieken 6, 10 en 11 bedraagt de belasting voor het hebben van kramen, tenten, terrassen en voor het uitstallen van koopwaar ter gelegenheid van openbare activiteiten georganiseerd door een stichting, vereniging of comité		
a. per m², voor de eerste dag	€0,61	€0,61
b. per m², voor de tweede tot en met de zevende aaneensluitende dag	€0,31	€0,32
c. per m², voor de achtste en volgende aansluitende dagen	€0,14	€0,14
Het hierboven onder b. en c. gestelde tarief geldt niet voor de Vierdaagseweek.		
10. **Kramen, uitstallingen**		
Het tarief bedraagt voor het hebben van:		
a. tijdelijke standplaatsen voor de verhuur/verkoop van waren alsmede voor het uitstallen van goederen (uitgezonderd het plaatsen of het uitstallen daarvan op de marktterreinen gedurende de aangewezen markt-dagen en markttijden)		
per m² ingenomen grond per dag	€1,86	€1,87
per maand	€17,03	€17,18
b. tijdelijke standplaatsen voor de verhuur/verkoop van waren alsmede voor het uitstallen van goederen langs de wandelroutes, het binnenterrein van de Vereeniging, de Wedren, Julianaplein, buitenring Goffertstadion (inclusief voorterrein stadionplein en ingang Hazenkamptribune) tijdens de Vierdaagse van maandag tot en met donderdag per m1 ingenomen grond per dag	€27,97	€28,21
op vrijdag per m1 ingenomen grond per dag	€39,93	€40,28
c. tijdelijke standplaatsen voor de verhuur/verkoop van waren alsmede voor het uitstallen van goederen op de Goffertweide/stadion (gelegen tussen de Muntweg, Jonkerboschplein, Oude Mollenhutseweg, Hatertseweg, Slotemaker de Bruïneweg) gedurende		

		Tarief Oud	Tarief Nieuw
	een megaconcert per m1 per dag	€101,39	€102,27
d.	uitstallingen, kledingrekken, bakken alsmede reclameborden voor commerciële doeleinden bij winkels en dergelijke per m² ingenomen grond per jaar	€72,22	€72,85
11.	**Terrassen en dergelijke**		
	Het tarief bedraagt voor:		
	a. het innemen van een door de gemeente aangewezen dan wel gedoogde vaste plaats op gemeentegrond ten behoeve van het uitoefenen van een horecafunctie, onder andere de "Parijse Terrassen", per m² ingenomen grond per jaar voor gebied:		
	A Verkeersluw gebied centrum Nijmegen	€289,09	€291,60
	B Waalkade	€289,09	€291,60
	C Het gebied niet zijnde verkeers-luwgebied centrum Nijmegen en Waal-kade, begrensd door singels	€162,67	€164,08
	D Overige, niet vallend onder centrum Nijmegen en singels	€80,95	€81,66
	b. het hebben van banken, tafeltjes, stoelen, zomede van windschermen en bloemen- en plantenbakken, per m² ingenomen grond voor gebied:		
	A Koningstraat		
	per dag	€1,46	€1,47
	per maand	€12,81	€12,92
	per jaar	€51,23	€51,67
	B Overig verkeersluw gebied centrum Nijmegen		
	per dag	€1,26	€1,27
	per maand	€11,12	€11,21
	per jaar	€44,20	€44,58
	C Waalkade		
	per dag	€1,26	€1,27
	per maand	€11,06	€11,16
	per jaar	€44,20	€44,58
	D Het gebied niet zijnde verkeersluw gebied centrum Nijmegen en Waalkade, begrensd door singels		
	per dag	€0,88	€0,89
	per maand	€7,74	€7,81
	per jaar	€31,00	€31,27

		Tarief Oud	Tarief Nieuw
	E Overige, niet vallend onder centrum Nijmegen en singels		
	per dag	€0,50	€0,50
	per maand	€4,68	€4,72
	per jaar	€18,02	€18,18
12.	**Circussen**		
	Het tarief voor het hebben van tenten, wagens e.d. voor een circus bedraagt, ongeacht de omvang van de in gebruik genomen grond, per dag	€186,99	€188,61

Voorstel - Belastingverordeningen Overige Heffingen 2016

Toelichting verordening Precariobelasting

Algemeen

Precariobelasting wordt geheven op grond van artikel 228 van de Gemeentewet.
Precariobelasting is verschuldigd voor het hebben van voorwerpen op openbare gemeentegrond. In alle gevallen waarin de overheid het gebruik van openbare grond veroorlooft of toelaat zal de algemene regel, neergelegd in de verordening Precariobelasting, toepassing vinden. Wanneer echter diezelfde overheid in een bepaald geval een bijzondere regeling treft bij overeenkomst, zal de algemene regel geen toepassing kunnen vinden, omdat zij voor dat geval op bijzondere voorwaarden het gebruik moet toestaan (bijvoorbeeld kermisverpachtingen).

ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Artikel 1 Belastbaar feit

Dit artikel bevat een gedeelte van de wettekst van artikel 228 van de Gemeentewet.

Artikelen 2, 5 en 6, Belastingplicht, begripsomschrijvingen en belastingtijdvak

Deze artikelen zijn van praktische aard. In deze artikelen is bepaald, wie belastingplichtig is, voor welke periode dat geldt en enkele begripsbepalingen worden nader uitgelegd.

Artikelen 3 en 4 Heffingsmaatstaf en tarief

Regelt de heffingsmaatstaf, tarief en de tarieftoepassing (zie ook tarieventabel) en de wijze van berekening.

Artikel 7 Vrijstellingen

Regelt de vrijstellingen.

Artikel 8 Ontheffing

Een ontheffingsbepaling als artikel 8 hoort bij deze heffing. Er kan alleen geheven worden als er sprake is van een aantoonbaar belastbaar feit. Ter verduidelijking is de toevoeging opgenomen dat op verzoek ontheffing wordt verleend over het aantal volle maanden van dat tijdvak.

Artikel 9 Wijze van heffing; tijdstip verschuldigdheid

De belasting wordt geheven bij wege van aanslag. De vaste standplaatsen worden geheven bij wege van nota. Deze belasting wordt decentraal uitgevoerd door Stadsbeheer.
Het vierde lid van dit artikel is opgenomen om te voorkomen dat het opleggen van een aanslag en/of nota meer kost dan de uiteindelijke opbrengst zal zijn.

Artikel 10 Betalingstermijn

Regelt de betaaltermijn.

Artikel 11Kwijtschelding

De raad heeft besloten voor deze belasting geen kwijtschelding te verlenen.

Artikel 12 Nadere regels door het college van burgemeester en wethouders
In de modelregeling zijn regels gesteld met betrekking tot:
-de verplichting te verzoeken om uitreiking van een aangiftebiljet;
-de mogelijkheid een voorlopige aanslag op te leggen;
-het berekenen van de invorderingsrente.
Het college van burgemeester en wethouders heeft in een regeling gemeentelijke belastingen de formele bepalingen over de heffing en invordering vermeld.

Artikel 13 Overgangsrecht

Artikel 13 regelt dat de oude verordening wordt ingetrokken met ingang van de datum van ingang van heffing. De oude verordening blijft van toepassing op belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan. Voor die belastbare feiten blijft heffing dus mogelijk op basis van de oude verordening.

Artikel 14 inwerkingtreding, ingang van heffing
Ingevolge artikel 139 van de Gemeentewet moet de gemeente het besluit tot het vaststellen, wijzigen of intrekken van belastingverordeningen bekend maken. Na de datum van bekendmaking treedt de verordening in werking. De publicatiedatum op het Gemeenteblad geeft aan op welke datum de uitgave feitelijk verkrijgbaar is. Als extra service wordt in het huis aan huisblad "de Brug" nog geattendeerd op de vaststelling, wijziging of intrekking van de verordening. De datum van ingang van de heffing is vastgelegd in het tweede lid.

Artikel 15 Citeertitel
In dit artikel wordt de citeertitel van de verordening vermeld.

Voorstel - Belastingverordeningen Overige Heffingen 2016

VERORDENING SCHEEPVAARTRECHTEN 2016

De Raad van de Gemeente Nijmegen, bijeen in zijn openbare vergadering van X xxxxxxxx XXXX;

Gelezen het voorstel van:
burgemeester en wethouders van XX xxxxxxxx XXXX, FA20, nr. 15.0011099;

Gelet op:
artikel 229, eerste lid, aanhef en onderdelen a en b van de Gemeentewet;

Besluit
vast te stellen de navolgende verordening:
Verordening op de heffing en invordering van haven-, opslag-, en overslaggelden 2016
(Verordening Scheepvaartrechten 2016).

Hoofdstuk I Algemene bepalingen

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

Deze verordening verstaat onder:

1.	**haven**	**:**	De voor de openbare dienst bestemde wateren en voor de openbare dienst bestemde werken of inrichtingen die bij de gemeente in beheer of onderhoud zijn. In Nijmegen zijn dit de volgende wateren: 1 de Oostkanaalhavens; 2 de Waalhaven, de Waalkade, de Lindenberghaven en 't Meertje,
2.	**passantensteiger**	**:**	de in de Lindenberghaven gelegen steiger, bestemd voor het kortstondig afmeren van pleziervaartuigen;
3.	**laad en los- plaats**	**:**	de plaatsen aan de Noord- en Oostkanaalhavens, de Waalkade en aan het Maas-Waalkanaal, bestemd voor het laden en lossen van vaartuigen;
4.	**vaartuig**	**:**	een drijvend lichaam dat wegens zijn drijfvermogen wordt gebezigd dan wel bestemd of geschikt is voor het vervoer te water van personen of zaken, alsmede elk ander voorwerp, hoe ook genaamd dat uitsluitend of hoofdzakelijk bestemd is of gebruikt wordt tot drijven, berging of bewoning;
5.	**pleziervaartuig**	**:**	een vaartuig dat hoofdzakelijk is bestemd of wordt gebruikt voor de recreatie.
6.	**passagiersschip**	**:**	een vaartuig, dat is bestemd of wordt gebruikt voor het bedrijfsmatig vervoer van personen;
7.	**horecaschip**	**:**	een permanent aan de wal liggend vaartuig waar horeca-activiteiten worden ontplooid;

8.	**bunker- of winkelschip**	**:**	een vaartuig, uitsluitend of in hoofdzaak bestemd als verkooppunt voor brandstof of waren;
9.	**vrachtschip**	**:**	een vaartuig dat geheel of hoofdzakelijk gebezigd wordt voor het vervoer van zaken over de binnenwateren en waarvoor een vervoersvergunning of scheepsattest voor Rijnvaart is afgegeven;
10.	**woonschip**	**:**	een vaartuig dat uitsluitend of hoofdzakelijk bestemd is voor of in gebruik is als woning, mits door het college van burgemeester en wethouders een ligplaatsvergunning voor woonschepen is afgegeven als bedoeld in de Haven- en kadeverordening;
11.	**zeeschip**	**:**	een vaartuig in hoofdzaak bestemd tot de vaart ter zee;
12.	**hotelschip**	**:**	1 Een vaartuig welke bestemd is voor het vervoer en/of het onderbrengen van hotelgasten of daarmee gelijk te stellen gasten zonder dat met het schip wordt gevaren; 2 Een vaartuig dat is ingericht voor het houden van party-, expositie- of ten-toonstellingen;
13.	**Schipperscentrum:**		een ontmoetingsplaats voor actief-varenden, oud-varenden, hun familieleden en andere bij de Rijn- en binnenvaart betrokkenen, waarin sociaal-culturele, sociaal-maatschappelijke en pastorale diensten worden verleend;
14.	**overige vaar-tuigen**	**:**	alle vaartuigen, die niet onder de categorieën 5 tot en met 13 als bedoeld in dit artikel vallen, zoals sleepboten, duwboten , roll-on/roll-off schepen, baggermolens, zuigers, elevatoren, drijvende werktuigen, zogenaamd aannemersmateriaal en schepen die om welke reden dan ook zijn ondergemeten;
15.	**ligplaats nemen**	**:**	het aanleggen met een vaartuig aan een kade, laad- en losplaats of steiger;
16.	**meetbrief**	**:**	een door een daartoe bevoegde instantie uitgegeven en in Nederland geldig document betreffende de tonnenmaat en het laadvermogen van een vaartuig;
17.	**laadvermogen**		het in tonnen uitgedrukte laadvermogen, zoals dat blijkt uit de bij het vaartuig behorende meetbrief;
18.	**Havenmeester**	**:**	De door het college als zodanig benoemde ambtenaar, alsmede diens vervanger;

Artikel 2 Maatstaf van heffing

1 De rechten worden geheven naar:
   a het laadvermogen van het vaartuig;
   b de oppervlakte van het vaartuig;
   c de lengte van het vaartuig;
   d de hoeveelheid overgeslagen goederen.
2 In de bij de verordening behorende tarieventabel is per soort vaartuig aangegeven welke maatstaf van heffing van toepassing is.

Artikel 3 Toepassing tarief

1 Voor de toepassing van de tarieven:
   De rechten worden geheven naar de tarieven, die zijn opgenomen in de bij de verordening behorende tarieventabel, met inachtneming van de daarin gegeven aanwijzingen en bijzondere bepalingen en van het in de volgende leden bepaalde.
2 Voor de toepassing van de tarieven:
   a geldt als laadvermogen: het in tonnen uitgedrukte laadvermogen, zoals dat blijkt uit de bij het vaartuig behorende meetbrief;
   b geldt als hoeveelheid overgeslagen goederen: de in tonnen uitgedrukte hoeveelheid goederen dat per jaar wordt aan- of afgevoerd;
   c wordt de oppervlakte van een vaartuig gesteld op het product van de lengte over alles en de grootste breedte, zoals blijkt uit de bij het vaartuig behorende meetbrief;
   d wordt de lengte van een vaartuig gesteld op de lengte over alles, zoals die blijkt uit de bij het vaartuig behorende meetbrief.
3 Voor de toepassing van de tarieven:
   a wordt een gedeelte van een eenheid van laadvermogen, oppervlakte of lengte voor een volle eenheid gerekend;
   b bij de toepassing van de tarieven wordt het laadvermogen, de oppervlakte of de lengte ambtshalve bepaald als geen meetbrief wordt overgelegd of indien deze niet de vereiste gegevens vermeldt.

Hoofdstuk II Havengeld

Artikel 4 Belastbaar feit

1 Onder de naam van havengeld wordt een recht geheven wegens het gebruik maken van een haven of laad-en losplaats, overeenkomstig de bestemming daarvan en/of het genot van door of vanwege de gemeente verstrekte diensten.
2 Onder gebruik maken wordt mede verstaan het niet onmiddellijk doch door middel van een ander drijvend voorwerp in een haven ligplaats nemen van een vaartuig.

Artikel 5 Belastingplicht

Belastingplichtig is de kapitein, de schipper, de reder of de eigenaar van het vaartuig, degene die het vaartuig heeft gecharterd dan wel degene die als vertegenwoordiger van een van dezen optreedt.

Artikel 6 Vrijstellingen

Havengeld is niet verschuldigd voor:
a hospitaalschepen in gebruik als vakantieschepen ten behoeve van zieken en gehandicapten (ziekengastschepen);
b vaartuigen, waarvan de schippers aantonen, dat zij wegens ernstige familieomstandigheden van de haven gebruik moeten maken, mits gedurende de gebruiksperiode niet wordt geladen en/of gelost;
c vaartuigen, die ligplaats nemen voor het doen van inkopen voor eigen gebruik en/of voor het bunkeren van brandstoffen ter voortbeweging van het vaartuig, mits dit niet langer duurt dan ten hoogste 3 uren en gedurende die tijd niet wordt geladen en/of gelost;

d vaartuigen, uitgezonderd pleziervaartuigen, hotelschepen en passagiersschepen die 's zaterdags na 12 uur aankomen en 's maandags vóór 10 uur vertrekken zonder te hebben geladen en/of gelost;
e vaartuigen, uitgezonderd pleziervaartuigen, hotelschepen en passagiersschepen, die ligplaats nemen tijdens Nieuwjaarsdag, eerste en tweede Paasdag, Hemelvaartsdag, eerste en tweede Pinksterdag, eerste en tweede Kerstdag en Koninginnedag zonder te hebben geladen en/of gelost;
f vaartuigen, die door ijsgang hun reis niet kunnen vervolgen, mits niet wordt geladen en/of gelost. De ijsgang wordt gerekend aan te vangen met de dag, waarop van rijkswege de betonning wordt weggenomen en op te houden met de dag, waarop deze wordt herplaatst.

Artikel 7 Wijze van heffing

Het havengeld wordt geheven bij wege van gedagtekende nota of andere schriftuur.

Artikel 8 Ontstaan van de belastingschuld

1 Indien het recht per aankomst wordt berekend, is het havengeld verschuldigd zodra het gebruik van de haven een aanvang neemt.
2 In de overige gevallen is het havengeld verschuldigd op het tijdstip, waarop het eerste gebruik van de haven binnen de geldigheidsduur een aanvang neemt.
3 De berekening per keer of per tijdvak (abonnement) geschiedt ter keuze van de belastingplichtige.

Artikel 9 Termijnen van betaling

1. De rechten moeten worden voldaan op het moment van aanbieding van de nota of andere schriftuur.
2. Indien de rechten bij wijze van abonnement worden voldaan, dient het verschuldigde te worden betaald binnen 30 dagen na dagtekening van de nota of andere schriftuur.

Artikel 10 Restitutie en overschrijving

1 Indien in de loop van het jaar het havengeld per keer is geheven en er wordt overgegaan tot heffing bij abonnement, wordt het reeds geheven havengeld niet teruggegeven of verrekend.
2 Indien een vaartuig wordt vervangen door een ander vaartuig, wordt voor het vervangen vaartuig over de nog niet verstreken maanden van de lopende termijn het betaalde havengeld op aanvraag van de belastingplichtige verrekend met het verschuldigde havengeld over die maanden voor het vervangende vaartuig, met dien verstande dat, indien het laatst genoemde havengeld lager is dan het betaalde, teruggaaf van het verschil niet plaatsvindt.

Hoofdstuk III Opslaggeld

Artikel 11 Belastbaar feit

Onder de naam van opslaggeld wordt een recht geheven wegens het gebruik maken van een kade of een los- en laadplaats ten behoeve van het daarop plaatsen en/of deponeren van gebouwtjes, voorwerpen, materialen en de overslag uit schepen, waarbij de lengte van het vaartuig en 10 meter breedte van de kade wordt berekend.

Artikel 12 Belastingplicht

Het opslaggeld wordt geheven van degene, die de aanvraag doet tot het gebruik maken van een kade of een los- en laadplaats ten behoeve van het plaatsen en/of deponeren van gebouwtjes, voorwerpen en/of materialen dan wel van degene op wiens naam de vergunning tot het plaatsen en/of deponeren van gebouwtjes, voorwerpen en/of materialen staat.

Artikel 13 Ontstaan van de belastingschuld

Het opslaggeld is verschuldigd op het tijdstip waarop met de activiteiten, omschreven in artikel 12, een aanvang wordt gemaakt.

Artikel 14 Wijze van heffing en termijnen van betaling

1 Het opslaggeld wordt geheven bij wege van gedagtekende nota of andere schriftuur en moet worden betaald op het tijdstip van uitreiking van de nota of andere schriftuur.
2 Indien de rechten bij wijze van abonnement worden voldaan, dient het verschuldigde te worden betaald binnen 30 dagen na dagtekening van de nota.

Hoofdstuk IV Overslaggeld

Artikel 15 Belastbaar feit

Onder de naam overslaggeld wordt een recht geheven wegens het gebruik maken van gedeelten van de havens welke onmiddellijk dan wel middellijk met het laden en lossen van vaartuigen verband houden.

Artikel 16 Belastingplicht

Het overslaggeld wordt geheven van degene, aan wie gedeelten van de haven in gebruik zijn gegeven ten behoeve van overslag. Degene van wie overslaggeld wordt geheven, is verplicht hiervan op het einde van iedere maand een opgave van het gewicht van de overgeslagen goederen, alsmede de scheepsnaam aan de havenmeester te verstrekken.

Artikel 17 Wijze van heffing

Het overslaggeld wordt geheven bij wege van gedagtekende nota of andere schriftuur en moet binnen 30 dagen worden betaald

Artikel 18 Ontstaan van belastingschuld en termijnen van betaling
Het overslaggeld is verschuldigd op het tijdstip waarop met het verrichten van de in artikel 15 bedoelde werkzaamheden een begin wordt gemaakt en moet binnen 30 dagen worden voldaan.

Hoofdstuk V Aanvullende bepalingen

Artikel 19 Kwijtschelding

Voor deze rechten wordt geen kwijtschelding verleend.

Artikel 20 Nadere regels door het college van burgemeester en wethouders
Het college van burgemeester en wethouders kan nadere regels geven met betrekking tot de heffing en de invordering van scheepvaartrechten.

Artikel 21 Overgangsbepaling,

De ‘Verordening op de heffing en de invordering van haven-, opslag-, en overslaggelden 2015’ (met citeertitel: Verordening Scheepvaartrechten 2015) zoals deze is vastgesteld bij raadsbesluit van 3 december 2014 en gepubliceerd onder nr GB78666,wordt ingetrokken, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor de in het tweede lid van artikel 22 vermelde datum van ingang van de heffing hebben voorgedaan.

Artikel 22 Inwerkingtreding en datum ingang heffing

1 Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2016.
2 De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2016.

Artikel 23 Citeertitel

Deze verordening kan worden aangehaald onder de naam ‘Verordening Scheepvaartrechten 2016’.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van X xxxxxxxx XXXX.

De voorzitter	De raadsgriffier,
Drs. H.M.F. Bruls	drs. M.A.H. Heffels

Tarieventabel behorende bij de verordening Scheepvaartrechten 2016, zoals deze luidt met ingang van 1 januari 2016

			Tarief oud	Tarief nieuw
RUBRIEK I		**Havengelden**		
1	A	Indien het havengeld per aankomst wordt berekend:		
		a voor passagiersschepen		
		voor iedere m^2 oppervlakte	€ 0,16974	€ 0,17121
		b voor vrachtschepen		
		voor iedere ton laadvermogen	€ 0,15461	€ 0,15596
		c voor overige vaartuigen		
		voor iedere m^2 oppervlakte	€ 0,16974	€ 0,17121
		d voor hotelschepen		
		voor iedere m^2 oppervlakte	€ 0,75572	€ 0,76230
		e voor zeeschepen		
		voor iedere ton laadvermogen	€ 0,16974	€ 0,17121
	B	In afwijking van het bepaalde sub 1A, punt b van dit artikel bedraagt het havengeld voor vrachtschepen die Nijmegen aandoen om slechts een gedeelte van de zaken te lossen of te laden, indien het gewicht van de te lossen of te laden zaken minder bedraagt dan de helft van het tonnage van het vaartuig:		
		voor iedere ton laadvermogen	€ 0,08846	€ 0,08923
	C	In afwijking van het bepaalde sub 1A, punt b bedraagt het havengeld voor vrachtschepen, welke Nijmegen aandoen zonder dat hierbij wordt gelost of geladen		
		1 aan het gedeelte van de Waalkade vanaf 't Meertje tot de ingang van de Waalhaven en aan de Westkanaaldijk.		
		voor iedere ton laadvermogen per dag:	€ 0,02369	€ 0,02390
		2 in het overige havengebied		
		voor iedere ton laadvermogen per dag:	€ 0,01582	€ 0,01596
	D	Voor de in sub 1A en B van deze rubriek genoemde vaartuigen ten behoeve waarvan langer dan zeven dagen zonder onderbreking van een haven gebruik is gemaakt, is opnieuw havengeld verschuldigd voor elk volgend tijdvak van zeven dagen.		
2	A	Voor pleziervaartuigen die gebruik maken van de passantensteiger per etmaal	€ 11,43	€ 11,53
	B	In het overige havengebied per meter/ lengte per week	€ 3,16	€ 3,19
3		Abonnementen		
	A	Voor passagiersschepen en overige vaartuigen voor iedere m^2 oppervlakte		
		per kalenderjaar	€10,05	€10,14
		per kalenderhalfjaar	€ 7,29	€ 7,36
		per kalenderkwartaal	€ 5,01	€ 5,05
		per kalendermaand	€ 2,14	€ 2,16

7

		Tarief oud	Tarief nieuw
B	Voor vrachtschepen: voor iedere ton laadvermogen		
	per kalenderjaar	€ 8,98	€ 9,05
	per kalenderhalfjaar	€ 6,39	€ 6,45
	per kalenderkwartaal	€ 4,45	€ 4,49
	per kalendermaand	€ 1,92	€ 1,93
C	Voor bunker-, winkel- en horecaschepen en daarmee gelijk te stellen vaartuigen: voor iedere m^2 oppervlakte:		
	per kalenderjaar	€ 17,84	€ 17,99
	per kalenderhalfjaar	€ 12,81	€ 12,92
	per kalenderkwartaal	€ 8,98	€ 9,05
	per kalendermaand	€ 3,87	€ 3,91
D	Voor woonschepen voor iedere m2 oppervlakte		
	per kalenderjaar	€ 4,63	€ 4,68
E	Voor een schipperscentrum voor iedere m2 oppervlakte		
	per kalenderjaar	€ 2,41	€ 2,43

4 Indien schepen zoals benoemd in 1A t/m 1D en 3A t/m 3C in bezit zijn van een geldige Green Award certificering van de stichting Green Award is een korting van 15% van toepassing op de in 1A t/m 1D en 3A t/m 3C opgenomen tarieven.

RUBRIEK II Opslaggeld

Het opslaggeld bedraagt per m^2 beschikbaar gestelde ruimte van een kade of los- en laadplaats;			
a	per dag of een gedeelte daarvan	€ 0,37	€ 0,37
b	per week of gedeelte daarvan, langer dan 3 dagen	€ 1,33	€ 1,34
c	per maand of gedeelte daarvan, langer dan 2 weken	€ 3,22	€ 3,24
d	per kwartaal of gedeelte daarvan, langer dan 2 maanden	€ 8,09	€ 8,16
e	per jaar of gedeelte daarvan, langer dan 9 maanden	€ 27,01	€ 27,24

RUBRIEK III Overslaggeld

Het overslaggeld bedraagt per ton overgeslagen goederen:		
van 0 tot en met 550.000 ton	€ 0,10496	€ 0,10587
boven de 550.000 ton	€ 0,07013	€ 0,07074

De vermelde tarieven zijn exclusief omzetbelasting.

8

TOELICHTING VERORDENING SCHEEPVAARTRECHTEN

De verordening is verdeeld in zes hoofdstukken:

HOOFDSTUK I : Algemene bepalingen
HOOFDSTUK II : Havengeld
HOOFDSTUK III : Opslaggeld
HOOFDSTUK IV : Overslaggeld
HOOFDSTUK V : Aanvullende bepalingen

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

In dit artikel wordt, zoals gebruikelijk een nadere omschrijving van de in deze verordening gehanteerde begrippen gegeven.

Artikel 3 Toepassing tarief

In dit artikel wordt voor de toepassing van het tarief verwezen naar de tarieventabel.

De artikelen 4, 11,15 en 19

Geven het belastbaar feit aan.

De artikelen 5, 12,16 en 20

Geven aan wie belastingplichtig is.

Artikel 6 Vrijstellingen

In dit artikel zijn vrijstellingen van de verplichtingen tot het betalen van havengeld aangegeven.
sub a
betreft een vrijstelling voor schepen die reizen organiseren met een niet commercieel doel ten behoeve van zieken en gehandicapten, zoals 'J. Henry Dunant', 'de Zonnebloem' en 'Prins Willem Alexander'.

De artikelen 4 t/m 10

Geven nadere regels met betrekking tot het heffen van havengelden.

De artikelen 11 t/m 14

Geven nadere regels met betrekking tot het heffen van opslaggelden.

De artikelen 15 t/m 18

Geven nadere regels met betrekking tot het heffen van overslaggelden

Artikel 19 Kwijtschelding

Voor deze rechten wordt geen kwijtschelding verleend.

Artikel 20 Nadere regels door het college van burgemeester en wethouders

In de modelregeling zijn regels gesteld m.b.t.:
-de verplichting te verzoeken om uitreiking van een aangiftebiljet;
-de mogelijkheid een voorlopige aanslag op te leggen;
-berekenen van invorderingsrente;
Het college van burgemeester en wethouders heeft in een regeling gemeentelijke belastingen de formele bepalingen over de heffing en invordering vermeld.

Artikel 21 Overgangsbepaling,

Artikel 21 regelt dat de oude verordening wordt ingetrokken met ingang van de datum van ingang van de heffing. De oude verordening blijft van toepassing op belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan. Voor die belastbare feiten blijft heffing dus mogelijk op basis van de oude verordening, ook al is die verordening ingetrokken.

Artikel 22 Inwerkingtreding en ingang van heffing

Ingevolge artikel 139 van de Gemeentewet moet de gemeente het besluit tot het vaststellen, wijzigen of intrekken van belastingverordeningen bekend maken. Na de datum van bekendmaking treedt de verordening in werking. De publicatiedatum op het Gemeenteblad geeft aan op welke datum de uitgave feitelijk verkrijgbaar is. Als extra service wordt in het huis aan huisblad "de Brug" nog geattendeerd op de vaststelling, wijziging of intrekking van de verordening. De datum van ingang van de heffing is vastgelegd in het tweede lid.

Artikel 23 Citeertitel
In artikel 23 is in de citeertitel een jaartal genoemd

Voorstel - Belastingverordeningen Overige Heffingen 2016

VERORDENING TOERISTENBELASTING 2016

De Raad van de Gemeente Nijmegen, bijeen in zijn openbare vergadering van XX xxxxxxxx XXXX;

Gelezen het voorstel van
burgemeester en wethouders van XX xxxxxxxx XXXX, FA20, nr. 15.0011099;

Gelet op:
artikel 224 van de Gemeentewet;

Besluit:
vast te stellen de navolgende verordening:
Verordening op de heffing en invordering van toeristenbelasting 2016 (Verordening Toeristenbelasting 2016).

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

Voor de toepassing van deze verordening wordt verstaan onder:
a. *vakantieonderkomens:* woningen en andere verblijven, niet zijnde mobiele kampeeronderkomens of stacaravans, in hoofdzaak bestemd voor en gebezigd als verblijf voor vakantie- en andere recreatieve doeleinden;
b. *mobiele kampeeronderkomens:* tenten, vouwwagens, kampeerauto's, toercaravans en soortgelijke onderkomens dan wel soortgelijke voertuigen welke bestemd zijn dan wel gebezigd worden als verblijf voor vakantie en andere recreatieve doeleinden;
c. *niet-beroepsmatig verhuurde ruimten:* woningen en andere verblijven of gedeelten daarvan, niet zijnde mobiele kampeeronderkomens of stacaravans, welke niet in hoofdzaak bestemd zijn als verblijf voor vakantie en andere recreatieve doeleinden, doch wel in bepaalde perioden van het jaar voor die doeleinden worden verhuurd dan wel te huur aangeboden;
d. *vaste standplaats:* een terrein of terreingedeelte dat bestemd is voor het gedurende een seizoen of een jaar plaatsen van een zelfde mobiel kampeeronderkomen of stacaravan;
e. *kwartaal:* kalenderkwartaal;

Artikel 2 Belastbaar feit

Ter zake van het houden van verblijf met overnachten binnen de gemeente tegen vergoeding in welke vorm dan ook door personen die niet als ingezetene in de gemeentelijke basisregistratie personen zijn ingeschreven, wordt onder de naam "toeristenbelasting" een directe belasting geheven.

Artikel 3 Belastingplicht

1. Belastingplichtig is degene die gelegenheid biedt tot verblijf als bedoeld in artikel 2 in hem ter beschikking staande ruimten dan wel op hem ter beschikking staande terreinen.
2. De belastingplichtige is bevoegd de belasting als zodanig te verhalen op degene, ter zake van wiens verblijf de belasting verschuldigd wordt.
3. Indien met toepassing van het eerste lid geen belastingplichtige is aan te wijzen, is belastingplichtig degene die overeenkomstig het bepaalde in artikel 2 verblijf houdt.

Artikel 4 Vrijstellingen

De belasting wordt niet geheven ter zake van het verblijf:
1 door degene, die als verpleegde of verzorgde in een inrichting tot verpleging of verzorging van zieken, van gebrekkigen, van hulpbehoevenden of van ouden van dagen verblijft;
2 van een vreemdeling als bedoeld in artikel 29, eerste lid, van de Vreemdelingenwet 2000, die rechtmatig in Nederland verblijft in de zin van artikel 8, letters c, d, f, g, h, van voornoemde wet, en voor zover deze persoon verblijf houdt in een gelegenheid als bedoeld

in artikel 2 in het kader van de centrale opvang onder verantwoordelijkheid van de ZBO Centrale Opvang Asielzoekers.

Artikel 5 Maatstaf van heffing

De belasting wordt geheven naar het aantal overnachtingen.

Artikel 6 Forfaitaire berekeningswijze van de maatstaf van heffing

1. Het aantal personen dat heeft overnacht, wordt met betrekking tot:
   a. vakantieonderkomens en niet-beroepsmatig verhuurde ruimten bepaald op het aantal slaapplaatsen;
   b. mobiele kampeeronderkomens en stacaravans op vaste standplaatsen bepaald op 2,2 personen;
2. Het aantal malen dat door de in het eerste lid bedoelde personen is overnacht wordt in geval verblijf wordt gehouden in vakantieonderkomens, niet beroepsmatig verhuurde ruimten dan wel op vaste standplaatsen, welke geschikt zijn voor gebruik of slechts gebruikt mogen worden gedurende een kwartaal gesteld op 27.

Artikel 7 Opteren voor niet-forfaitaire maatstaf van heffing

In afwijking van het bepaalde in artikel 6 wordt op een door de belastingplichtige bij de aangifte gedane aanvraag, de maatstaf van heffing vastgesteld op het werkelijke aantal overnachtingen, indien blijkt dat dit aantal lager is dan het op grond van artikel 6 berekende aantal.

Artikel 8 Belastingtarief

1. Het tarief bedraagt per persoon per overnachting: € 2,14.
2. In afwijking van het eerste lid bedraagt het tarief voor het houden van verblijf met overnachten op campings binnen de gemeente op vaste standplaatsen, in mobiele kampeeronderkomens en vakantieonderkomens per persoon per overnachting: € 0,56.
3. Geen belasting wordt geheven indien het aantal overnachtingen, waartoe gelegenheid wordt of is gegeven, minder dan 10 per kwartaal bedraagt.

Artikel 9 Belastingtijdvak

Het belastingtijdvak is gelijk aan het jaar.

Artikel 10 Wijze van heffing

De belasting wordt geheven bij wege van aanslag.

Artikel 11 Betalingstermijn

De aanslag dient te worden betaald in één termijn, welke vervalt op de laatste dag van de maand, volgende op die, waarin het aanslagbiljet is gedagtekend.

Artikel 12 Kwijtschelding

Voor deze belasting wordt geen kwijtschelding verleend.

Artikel 13 Aanmeldingsplicht/Registratieplicht

1. De belastingplichtige bedoeld in artikel 3, eerste lid is gehouden, voordat hij voor de eerste maal gelegenheid tot overnachten verschaft, zulks schriftelijk te melden aan de door het college van burgemeester en wethouders aangewezen gemeenteambtenaren van de gemeentelijke belastingen;
2. De belastingplichtige bedoeld in artikel 3, eerste lid is gehouden verblijfhoudenden te registreren in een daarvoor bestemd en door de gemeente verstrekt nachtverblijfregister;
3. Het college van Burgemeester en wethouders stelt genoemd nachtverblijfregister kosteloos beschikbaar;
4. Het college van Burgemeester en wethouders kan nadere regels geven met betrekking tot de inrichting en gebruik van het nachtverblijfregister;

5. De verplichting als bedoeld in de voorgaande leden geldt niet voor zover de belastingplichtige gebruik maakt van de forfaitaire berekeningswijze van de heffingsmaatstaf als bedoeld in artikel 6.

Artikel 14 Nadere regels door het college van burgemeester en wethouders
Het college van burgemeester en wethouders kan nadere regels geven met betrekking tot heffing en invordering van de toeristenbelasting.

Artikel 15 Overgangsbepaling, inwerkingtreding, ingang van heffing en citeertitel
De 'Verordening op de heffing en de invordering van Toeristenbelasting 2015' zoals deze is vastgesteld bij raadsbesluit van 17 december 2014 en gepubliceerd onder nr. GB78682, wordt ingetrokken met ingang van de in het tweede lid van artikel 16 genoemde datum, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.

Artikel 16 Inwerkingtreding
1. Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 april 2016.
2. De datum van ingang van de heffing is 1 april 2016.

Artikel 17 Citeertitel
Deze verordening kan worden aangehaald als 'Verordening Toeristenbelasting 2016'.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van XX xxxxxxxx XXXX.

De voorzitter,	De raadsgriffier,
Drs H.M.F. Bruls	drs. M.A.H. Heffels

TOELICHTING OP DE VERORDENING TOERISTENBELASTING

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1 begripsomschrijvingen

Om duidelijkheid te scheppen over de inhoud van een aantal in de verordening voorkomende begrippen is daarvan een omschrijving opgenomen in artikel 1.
Met vakantieonderkomens (onderdeel a) wordt gedoeld op zomerhuisjes, recreatiebungalows en dergelijke. Ook bepaalde vaartuigen zijn onder dit begrip te rangschikken.
Bij niet-beroepsmatig verhuurde ruimten (onderdeel c) kan worden gedacht aan situaties waarin, niet in het kader van onderneming of beroep, met een zekere regelmaat of gedurende een langere periode kamers of een (eigen) woning worden verhuurd. Door de woorden "niet in hoofdzaak bestemd zijn" wordt aangegeven dat het verhuren van kamers of de woning niet gedurende het gehele jaar wordt beoogd maar alleen gedurende bijvoorbeeld het hoogseizoen. Bij vaste standplaatsen (onderdeel d) kan worden gedacht aan een terrein(gedeelte) dat door één of meerdere personen wordt gehuurd voor een jaar of een seizoen en waar men gedurende deze periode een stacaravan, tent, toercaravan etc. mag plaatsen. Dit terrein(gedeelte) staat deze persoon volledig ter beschikking voor het plaatsen van een door hem gewenst mobiel kampeeronderkomen of stacaravan.
De woorden "bestemd voor" geven aan dat een incidenteel gebruik van dit terrein(gedeelte) niet van invloed is op het zijn van vaste standplaats.

Artikel 2 Belastbaar feit

Ingevolge artikel 224 van de Gemeentewet kan slechts toeristenbelasting geheven worden indien is voldaan aan de volgende eisen:
a. er moet binnen de gemeente verblijf gehouden worden door;
b. personen die niet als ingezetene in de gemeentelijke basisregistratie personen van de gemeente zijn ingeschreven.

Het begrip "verblijf houden" is ruim. Het kan ieder soort verblijf houden betreffen, zoals het verblijven in een ontspanningscentrum, in een museum, op het strand, in een hotel, pension of op een kampeerterrein.
Om praktische redenen is het belastbare feit beperkt tot het "houden van verblijf met overnachten". Voorts zijn de woorden "tegen betaling van een vergoeding" opgenomen ten einde te voorkomen dat bijvoorbeeld het logeren bij familie of bekenden ook belast zou worden. Het belasten van overnachtingen bij familie of kennissen zou tegen de geest van de wet ingaan. De woorden "in welke vorm dan ook" zijn opgenomen ten einde ook die gevallen in de belastingheffing te betrekken, waarin de vergoeding in natura wordt voldaan of een woningruil met gesloten beurzen wordt overeengekomen.
In de verordening is afgezien van het belastbaar stellen van overnachtingen door uitsluitend toeristen, aangezien het praktisch ondoenlijk is toeristen te scheiden van hen die uit andere overwegingen binnen de gemeente tegen vergoeding overnachten.
Het begrip "verblijf houden" veronderstelt een verblijf van enige duur.
.

Artikel 3 Belastingplicht

Eerste lid
De belasting wordt geheven van een ieder die gelegenheid tot overnachting biedt en dit doet tegen de ontvangst van een vergoeding.
In het vervolg van de verordening wordt deze persoon steeds aangeduid als: "de belastingplichtige".
De belastingplichtige kan zowel een natuurlijk persoon als een lichaam zijn. Onder de laatstgenoemde categorie valt ook de gemeente zelf voor de door haar geëxploiteerde ondernemingen. Degene die tegen vergoeding gelegenheid tot overnachten biedt, doch die, omdat zijn eigen bedrijf geheel volgeboekt is, zijn gasten elders onderbrengt en hiervoor een vergoeding ontvangt, wordt eveneens als de belastingplichtige aangemerkt. Uit de tekst blijkt dat iemand die

meerdere verblijfsaccommodaties beheert voor het totaal aantal overnachtingen belastingplichtig is.
Onder "hem ter beschikking staande ruimten of terreinen" vallen ook ruimten of terreinen bij derden waarover hij op afroep de beschikking kan krijgen. Ook deze staan hem ter beschikking.
Tweede lid
Ingevolge artikel 224, tweede lid, van de Gemeentewet mag de belastingplichtige de belasting als zodanig doorberekenen aan zijn gasten en wel als een extra bedrag dat boven de normale verblijfskosten in rekening wordt gebracht.
Derde lid
Het derde lid bepaalt dat degene die verblijf houdt zelf belastingplichtig is, indien er geen belastingplichtige is aan te wijzen als bedoeld in artikel 3, derde lid. Primair is echter degene die gelegenheid biedt tot verblijf belastingplichtig.

Artikel 4 Vrijstellingen

Eerste lid
De in het eerste lid, onderdeel a, vermelde vrijstelling is nagenoeg gelijk aan de vrijstelling in artikel 223 van de Gemeentewet bij de forensenbelasting.

Tweede lid
De in het tweede lid opgenomen vrijstelling heeft tot doel verblijf in de gemeente van asielzoekers die niet zijn ingeschreven in de gemeentelijke basisregistratie personen onbelast te laten.

Artikel 5 Maatstaf van heffing

Gezien de aard van de toeristenbelasting als verblijfsbelasting, ligt het voor de hand dat de te betalen toeristenbelasting zich richt naar de duur van het verblijf en het aantal personen dat verblijf houdt.

Artikel 6 Forfaitaire berekeningswijze van de heffingsgrondslag

Het is soms zeer moeilijk en arbeidsintensief het aantal overnachtingen exact vast te stellen. Bijvoorbeeld caravans op vaste standplaatsen, waarvan door een wisselend aantal personen regelmatig gebruik wordt gemaakt. Ter vermijding van dit soort moeilijkheden - een gemeentebelang - en om de administratie te ontlasten van degenen die anders dan in een hotel, pension of soortelijke inrichting - waarvan de aard meebrengt dat een behoorlijke administratie wordt bijgehouden - gelegenheid tot overnachten bieden, is in dit artikel een forfaitaire regeling opgenomen.

Artikel 7 Opteren voor niet-forfaitaire heffingsgrondslag

In dit artikel wordt de belastingplichtige de mogelijkheid geboden om bij het doen van aangifte te opteren voor toepassing van de hoofdregel in plaats van de forfaitaire regeling, indien blijkt dat het werkelijke aantal overnachtingen lager is dan het forfaitair berekende aantal. Uit het woord "blijkt" kan worden afgeleid dat hier een zware vorm van bewijs kan worden verlangd, dit te meer omdat de gemeente achteraf niet meer kan nagaan hoeveel personen werkelijk verblijf hebben gehouden anders dan op grond van de gevoerde administratie. Daarom wordt in dit artikel duidelijk aangegeven dat moet blijken dat het aantal overnachtingen in werkelijkheid lager is dan het forfaitair berekende aantal overnachtingen.

Artikel 8 Belastingtarief

De toeristenbelasting kan worden gezien als een algemene belasting waarvan de opbrengst ten goede komt aan de algemene middelen, uit welke middelen mede voorzieningen in het belang van het toerisme kunnen worden bekostigd. Voor de hoogte van de tarieven gelden geen beperkingen.

Artikel 9 Belastingtijdvak

Per jaar wordt toeristenbelasting geheven.

Artikel 10 Wijze van heffing

Gekozen is voor een heffing bij wege van aanslag

Artikel 11 Betalingstermijn

Dit artikel regelt de betalingstermijn

Artikel 12 Kwijtschelding

Behoeft geen toelichting

Artikel 13 Aanmeldingsplicht/Registratieplicht

Teneinde tot registratie van de belastingplichtigen te komen - zulks mede ten dienste van de uitreiking van aangiftebiljetten en nachtverblijfregisters, alsmede het opleggen van voorlopige aanslagen - is in de verordening een bepaling opgenomen waarbij iedereen die belastingplichtig is of wordt, verplicht wordt hiervan aan de door burgemeester en wethouders aangewezen ambtenaren van de gemeentelijke belastingen melding te doen.

Hij behoeft dit slechts éénmaal te doen en wel voordat hij voor de eerste maal daadwerkelijk gelegenheid tot overnachten biedt. Ook degenen die onder de oude verordening reeds belastingplichtig waren op het moment van inwerkingtreding van deze toeristenbelastingverordening, zijn gehouden zich aan te melden. Dit vloeit voort uit de bewoordingen "voor de eerste maal na het in werking treden van deze verordening".
De belastingplichtigen zijn verplicht de verblijfhoudenden te registreren in het door de gemeente kosteloos beschikbaar gestelde nachtverblijfregister, tenzij de belastingplichtige gebruik maakt van de forfaitaire berekeningswijze als bedoeld in artikel 6

Artikel 14 Nadere regels door het college van burgemeester en wethouders

In de modelregeling zijn regels gesteld m.b.t.:
-de verplichting te verzoeken om uitreiking van een aangiftebiljet;
-de mogelijkheid een voorlopige aanslag op te leggen;
-berekenen van invorderingsrente;
Het college van burgemeester en wethouders heeft in een regeling gemeentelijke belastingen de formele bepalingen over de heffing en invordering vermeld.

Artikel 15 Overgangsbepaling,

Artikel 14 regelt dat de oude verordening wordt ingetrokken met ingang van de datum van ingang van de heffing. De oude verordening blijft van toepassing op belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan. Voor die belastbare feiten blijft heffing dus mogelijk op basis van de oude verordening, ook al is die verordening ingetrokken.

Artikel 16 Inwerkingtreding en ingang van heffing

Ingevolge artikel 139 van de Gemeentewet moet de gemeente het besluit tot het vaststellen, wijzigen of intrekken van belastingverordeningen bekend maken. Na de datum van bekendmaking treedt de verordening in werking. De publicatiedatum op het Gemeenteblad geeft aan op welke datum de uitgave feitelijk verkrijgbaar is. Als extra service wordt in het huis aan huisblad "de Brug" nog geattendeerd op de vaststelling, wijziging of intrekking van de verordening. De datum van ingang van de heffing is vastgelegd in het tweede lid.

Artikel 17 Citeertitel
In artikel 16 is in de citeertitel een jaartal genoemd

Voorstel - Legesverordening 2016

Voorstel aan de Raad

Datum raadsvergadering / Nummer raadsvoorstel

16 december 2015 / 153/2015

Fatale termijn: besluitvorming vóór:

Onderwerp
Legesverordening 2016

Programma
Bestuur en Middelen

Portefeuillehouder
H. Tiemens

Voorstel van het College van Burgemeester en Wethouders d.d.
17 november 2015

Samenvatting
In dit voorstel willen wij de tarieven van de Legesverordening 2016 aanpassen aan de indexatie van 0,87%. In een enkel geval stellen wij voor tarieven met een ander percentage te wijzigen. Daarnaast willen wij in de Legesverordening een aantal inhoudelijke en redactionele wijzigingen voorstellen. In de paragraaf lokale heffingen, onderdeel van de Stadsbegroting 2016-2019, zijn deze wijzigingen aangekondigd.

Voorstel om te besluiten
De bijgevoegde Verordening op de heffing en de invordering van Leges 2016 (Legesverordening 2016) en bijbehorende tarieventabel vast te stellen onder gelijke intrekking van GB77258.

Opgesteld door, telefoonnummer, e-mail
Wietse Peijzel, 9766, w.peijzel@nijmegen.nl

Voorstel - Legesverordening 2016

Voorstel aan de Raad

Aan de Raad van de gemeente Nijmegen

1 Inleiding

Dit raadsvoorstel sluit aan bij de Stadsbegroting 2016-2019 en dient ertoe dat de leges-opbrengsten geraamd in de begroting worden gerealiseerd. In dit voorstel doen wij een tarievenvoorstel per 1 januari 2016 voor de gemeentelijke legesverordening en stellen wij voor om de Legesverordening 2016 met ingang van 1 januari 2016 vast te stellen. De tarievenvoorstellen zijn gebaseerd op voorstellen in de paragraaf lokale heffingen, waaronder de 0,87% indexering van de tarieven. Wij merken hierbij op dat de tarieven van de diensten die vaak contant worden afgerekend zoveel mogelijk zijn afgerond en dat rekening is gehouden met wettelijke dan wel maximumtarieven.

1.1 Wettelijk kader of beleidskader

De bevoegdheid tot het in rekening brengen van leges ontlenen wij aan de Gemeentewet. In de daarbij behorende verordening hebben wij de tarieven opgenomen die wij heffen voor de concrete aanwijsbare diensten die wij ten behoeve van het individu verrichten. De heffing op basis van deze verordening is in die zin begrensd dat de geraamde baten niet hoger mogen zijn dan de geraamde kosten. De gemeentelijke producten en diensten brengen wij in beginsel kostendekkend in rekening.

1.2 Relatie met programma

De Legesverordening valt onder diverse programma's, waaronder Bestuur en Middelen.

2 Doelstelling

De doelstelling van dit voorstel is om de Legesverordening per 1 januari 2016 zodanig vast te stellen, dat hierdoor de opbrengsten, zoals die in de Stadsbegroting 2016-2019 geraamd zijn daadwerkelijk worden gerealiseerd.

In dit voorstel maken wij ook van de gelegenheid gebruik om een aantal andere wijzigingen door te voeren. De belangrijkste worden in dit voorstel toegelicht.

3 Argumenten

De tarieventabel behorend bij de Legesverordening is onderverdeeld in drie titels:

- Titel 1: hieronder valt de algemene dienstverlening;
- Titel 2: hieronder vallen alle vormen van dienstverlening die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning;
- Titel 3: hierin is de dienstverlening opgenomen die onder de Europese Dienstenrichtlijn valt.

Voor zover er geen sprake is van wettelijke tarieven dan wel maximumtarieven stellen wij voor de hoogte van de diverse tarieven te indexeren met 0,87%. Tarieven van de diensten die vaak contant worden afgerekend, zijn zoveel mogelijk afgerond. Daarnaast worden nieuwe tarieven voorgesteld dan wel inhoudelijke wijzigingen voorgesteld. Hieronder geven wij een toelichting. Enkele redactionele wijzigingen zijn niet toegelicht.

Voorstel - Legesverordening 2016

Voorstel aan de Raad

Vervolgvel
2

Toelichting wijzigingen.

Titel 1 Algemene dienstverlening
De tarieven zijn verhoogd met het gemeentelijk indexeringspercentage van 0,87%. De afronding (daar waar van toepassing) is € 0,05.

Voor 2016 is het belangrijkste verschil voor burgerzaken:

Hoofdstuk 5 (Overige publiekszaken), Attestatie de vita
Dit artikel wordt geschrapt aangezien artikel 1.4.1 lid 1 hetzelfde behelst. Een Attestatie de Vita, Opneming in de basisregistratie personen en Bewijs van Nederlanderschap zijn gelijk aan een uittreksel uit de BRP, met andere woorden: 'een verstrekking van gegevens van een ingezetene'.

Hoofdstuk 14 Standplaatsen, nummer 1.14.1
Ons voorstel is om het tarief voor de standplaats te verhogen van € 65,53, naar € 87,63. De inspanning die wordt verricht voor het afhandelen van een aanvraag om een standplaatsvergunning is dezelfde als die voor een objectenvergunning, terwijl voor een objectenvergunning een tarief van € 109,73 (2015) wordt gevraagd (zie artikel 1.16.23). Onbekend is waar dit verschil in tarief vandaan komt. Er wordt aan dezelfde afdelingen advies gevraagd als bij het product objecten.

Hoofdstuk 16 Diversen, voorheen nummer 1.16.1
Het lid aangaande de leges voor strooifolder vergunningen kan verwijderd worden. In 2013 is de strooifoldervergunning afgeschaft en daarmee vergunningvrij geworden.

Hoofdstuk 16 Diversen voorheen nummer 1.16.10
Het lid aangaande kampeerontheffing/recreatief nachtverblijf buiten een kampeerterrein kan verwijderd worden. In 2014 is de ontheffing aangaande kampeerontheffing/recreatief nachtverblijf buiten een kampeerterrein uit de APV gehaald. Kamperen is nu toegestaan voor bepaalde situaties en/of groepen personen, zoals omschreven in artikel 5.8.2. lid 2 APV.

Hoofdstuk 16 Diversen voorheen nummer 1.16.18
In 2013 zijn de ventvergunning en samplevergunning afgeschaft en daarmee vergunningvrij geworden. Hierdoor kan het lid aangaande de ventvergunning/samplevergunning verwijderd worden.

Hoofdstuk 16 Diversen voorheen nummer 1.16.19
In 2014 is de collectevergunning afgeschaft en daarmee vergunningvrij geworden. Hierdoor kan het lid aangaande de collectevergunning verwijderd worden.

Hoofdstuk 16 Diversen voorheen nummer 1.16.23
Ons voorstel is om het tarief van de vergunning voor het hebben van voorwerpen op, aan of boven de weg van € 109,73 te verlagen naar een tarief van € 87,63. De inspanning die wordt verricht voor het afhandelen van een aanvraag om een objectenvergunning is dezelfde als die voor een standplaatsvergunning (zie artikel 1.14.1). Onbekend is waar dit verschil in tarief

vandaan komt. Er wordt aan dezelfde afdelingen advies gevraagd als bij het product standplaats. Deze prijsdaling wordt gecompenseerd door de prijsstijging van het tarief van standplaatsen. Door deze wijzigingen worden onterechte verschillen rechtgetrokken.

We stellen voor alle andere tarieven met het gemeentelijk indexatiecijfer te verhogen. De tarieven voor de rijbewijzen (hoofdstuk 3) zijn rijkstarieven en zijn op het moment van schrijven nog niet bekend. Na bekendmaking zullen deze tarieven worden opgenomen in de tarieventabel.

Titel 2 Dienstverlening vallend onder de fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning

Huidige regeling in Tarieventabel
De huidige regeling heeft diverse grondslagen voor de legesheffing. Soms hoeft er voor een planologische afwijkingsvergunning helemaal geen leges te worden betaald. Soms wordt er een relatie gelegd met bouwactiviteiten, waarbij het verschil maakt of het vergunningsplichtige of vergunningsvrije bouwactiviteiten zijn. Soms wordt er gewerkt met vaste bedragen.

Het is wenselijk voor iedere aanvraag waarin verzocht wordt af te wijken van het bestemmingsplan leges in rekening te brengen. De toetsing van zo'n verzoek brengt immers kosten met zich mee (in behandeling nemen, inwinnen van adviezen e.d.).
Het is ook wenselijk geen verschil meer te maken tussen een planologische afwijking waarbij er tevens bouwactiviteiteiten plaatsvinden en waarbij dat niet het geval is. De werkzaamheden die verricht moeten worden voor de toetsing van een planologische afwijkingsaanvraag zijn immers in beide gevallen hetzelfde. Voorts wordt voor de toetsing van de bouwactiviteiten zelf al bouwleges in rekening gebracht.
Ten slotte is het niet redelijk dat voor een vergunning om 1400 m2 van een gebouw in afwijking van het bestemmingsplan te mogen gebruiken € 615 aan leges is verschuldigd terwijl voor 1500 m2 opeens € 15.644,06 moet worden betaald. Het is wenselijk een meer geleidelijk oplopend tarief te hanteren.

Hoofstuk 2 Binnenplanse en kleine buitenplanse afwijkingen (2.2.4)
De Nijmeegse bestemmingsplannen kennen een groot aantal dubbelbestemmingen. Denk hierbij aan de dubbelbestemming Archeologie. De regeling houdt in dat er in gebieden waar zo'n dubbelbestemming geldt, een bouwverbod geldt. Er kan (binnenplans) van dit bouwverbod worden afgeweken. Dat kan als belangen van archeologie door het bouwplan niet zullen worden geschaad. Op dit moment is hiervoor geen leges verschuldigd.
Voorgesteld wordt hiervoor wel leges in rekening te brengen. Omdat de toets aan het belang van archeologie niet zo zeer te maken heeft met de bruto-vloeroppervlakte van het gebouw, wordt voorgesteld te werken met een vast tarief van € 150. Voorgesteld wordt dit vaste tarief voor alle binnenplanse afwijkingsvergunningen te hanteren en tevens voor de buitenplanse afwijkingen ingevolge artikel 4, onderdelen 1 t/m 7 Bijlage II Bor. Denk hierbij aan afwijkingsbesluiten die betrekking hebben op bijbehorende bouwwerken (aan- en uitbouwen, bijgebouwen, overkappingen), dakkapellen, dakopbouwen e.d.

Voorstel - Legesverordening 2016

Voorstel aan de Raad

Vervolgvel
4

Hoofstuk 2 Herinrichting openbaar gebied (2.2.4.3)
Artikel 4, onderdeel 8 Bijlage II Bor maakt het mogelijk, in afwijking van het bestemmingsplan, vergunning te verlenen voor het gebruik van gronden in afwijking van het bestemmingsplan, voor zover het betreft een niet-ingrijpende herinrichting van openbaar gebied. Denk hierbij aan een stukje openbaar groen dat ingericht wordt voor parkeerplaatsen. Voorgesteld hiervoor het huidige vaste tarief van € 615 te blijven hanteren.

Hoofdstuk 2 Gebruikswijzigingen bouwwerken met aansluitend terrein (2.2.4.3)
Voorgesteld wordt de bruto-vloeroppervlakte (BVO) te hanteren als grondslag voor de legesberekening voor planologische afwijkingsbesluiten voor zover die betrekking hebben op anders gebruiken van bouwwerken (met het daarbij aansluitende terrein). Zie hiervoor artikel 4, onderdelen 9 en 10 Bijlage II Bor. Dit begrip moet gedefinieerd worden in de begripsbepalingen van de Legesverordening (NEN 2580). Tevens moet dit NEN-blad als bijlage bij de vast te stellen Legesverordening ter inzage worden gelegd.

Voorgesteld wordt een minimumtarief te hanteren van € 500. Als de gebruikswijziging betrekking heeft op minder dan 250m2 bruto-vloeroppervlakte dan geldt dat minimumtarief. Voor het deel van de oppervlakte dat meer is dan 250 m2 moet € 3 per m2 aan leges worden betaald.
Als er bijvoorbeeld een omgevingsvergunning wordt gevraagd om een winkelpand als kantoorpand te mogen gebruiken waarbij de gebruikswijziging betrekking heeft op 1000 m2 BVO, dan moet hiervoor € 2.750 aan leges worden betaald (€ 500 (starttarief) voor de eerste 250 m2 BVO en € 2.250 (3 x 750 m2 BVO) voor de overige 750 m2 BVO). Hoe groter de oppervlakte die anders zal worden gebruikt hoe meer leges is verschuldigd. Wel is het redelijk om een maximumtarief te hanteren van € 16.000.

Hoofdstuk 2 Planologisch afwijken waarbij het aantal woningen toeneemt (2.2.4.4)
Voorgesteld wordt voor een gebruikswijziging waarbij het aantal woningen toeneemt, aparte tarieven te hanteren. Ook in de huidige Legesverordening maakt het verschil of er door de gebruikswijziging al of niet woningen worden toegevoegd. Als de wijziging leidt tot toename van 1 woning geldt een vast tarief van € 4.000. Bij iedere woning meer tot en met 9 woningen geldt een toeslag van € 1.500 per woning. Als er 9 woningen worden toegevoegd, dan is hiervoor € 16.000 verschuldigd (€ 4.000 voor de eerste woning en € 12.000 (8 x € 1.500) voor de acht andere woningen). Dit maximumtarief is hetzelfde als het tarief voor een grote buitenplanse afwijking en voor een postzegel-, uitwerkings- en wijzigingsplan.

Als er 10 of meer woningen worden toegevoegd, wordt er een (anterieure) exploitatieovereenkomst gesloten waarin de kosten voor planologische procedures worden opgenomen.

Hoofdstuk 2 Tijdelijke afwijkingen (2.2.4.5)
Artikel 4, onderdeel 11 Bijlage II Bor maakt het mogelijk vergunning te verlenen voor ander gebruik van gronden en bouwwerken dan bedoeld in artikel 4, onderdelen 1 t/m 10 van Bijlage II Bor. Denk hierbij aan oprichting van tijdelijke bouwwerken (noodschool, noodwinkel, noodwoning). De afwijking kan voor maximaal 10 jaar worden vergund. Voorgesteld wordt hiervoor ook de hoofdregel toe te passen voor zover er sprake is van bouwwerken

(minimumtarief van € 500, € 3 per m2 BVO), met dien verstande dat maximaal aan leges verschuldigd is: € 1.500. Het gaat immers slechts om tijdelijke afwijkingen.

Hoofdstuk 2 Tijdelijke anders gebruiken en bestemmen (TAG) (2.2.4.6)
Als er sprake is van Tijdelijke Anders Gebruiken en bestemmen, wordt voorgesteld wel de hoofdregel toe te passen (€ 500 starttarief, € 3 per m2 BVO) maar hierop een reductie van 50% toe te passen en het maximum vast te stellen op € 1.500. Het gaat immers om kleinschalige initiatieven in leegstaande (bedrijfs)gebouwen, waarbij de initiatiefnemers niet over veel geld beschikken. Een veel hoger tarief leidt er toe dat deze TAG-initiatieven niet van de grond komen, met als gevolg blijvende leegstand en als gevolg daarvan verloedering, verpaupering e.d. Voor TAG wordt een definitie opgenomen in de begripsbepalingen van de Legesverordening.

Hoofdstuk 2 Terrein anders gebruiken (2.2.4.7)
Als iemand niet een bouwwerk maar slechts een bepaald terrein tijdelijk anders wil gaan gebruiken dan kan dit op grond van artikel 4, onderdeel 11 Bijlage II Bor. Denk hierbij aan het tijdelijk gebruiken van agrarische percelen als moestuin, evenemententerrein of als parkeerterrein.
Als er geen sprake is van een gebouw (met aansluitend terrein) waarvoor een afwijkingsvergunning nodig is, dan kan de BVO niet als legesgrondslag worden gehanteerd. Voorgesteld wordt daarom hiervoor de terreinoppervlakte als grondslag te hanteren. Hiervoor moet een definitie opgenomen worden in de Legesverordening. Voorgesteld wordt een starttarief van € 500, een tarief van € 1 per m2 terreinoppervlakte voor het deel van het terrein dat een grotere oppervlakte heeft dan 250 m2 en een maximumtarief van € 1.500.

Hoofdstuk 2 Grote buitenplanse afwijking (2.2.5)
Voorgesteld wordt hiervoor een vast tarief te hanteren van € 16.000. Dat tarief geldt zowel als er sprake is van een bouwplan waarbij er tevens een vergunning voor een grote buitenplanse afwijking nodig is, als wanneer er geen sprake is van een bouwplan. Een grote buitenplanse afwijkingsvergunning is nodig voor bijvoorbeeld (permanente) nieuwbouw van kantoren, bedrijven, winkels, woningen e.d. maar ook voor (permanent) anders gebruiken van terreinen. Omdat de werkzaamheden voor de behandeling van een aanvraag voor een grote buitenplanse afwijking dezelfde zijn als de werkzaamheden voor de behandeling van een postzegelplan, wordt voorgesteld ook voor een postzegelplan, uitwerkingsplan en wijzigingsplan een tarief van € 16.000 te hanteren.

Hoofdstuk 2 Wet natuurbescherming (2.2.13A)
Naar verwachting zal de Wet natuurbescherming op een bepaald moment in 2016 in werking treden. Deze wet vervangt de huidige Flora- en Faunawet, de Natuurbeschermingwet 1998 en de Boswet. Provinciale Staten zal in haar Provinciale Legesverordening opnemen dat voor het afgeven van een Verklaring van geen bedenkingen (vvgb) ingevolge die nieuwe wet leges is verschuldigd. Als deze situatie zich voordoet zal deze leges in rekening gebracht worden (doorbelast worden) bij degene die een omgevingsvergunning aanvraagt, waarvoor zo'n Verklaring vereist is. Bij de vaststelling van de Legesverordening 2016 moet worden bepaald dat dit onderdeel van de Legesverordening pas in werking treedt op het moment dat de Wet natuurbescherming in werking treedt.

Voorstel - Legesverordening 2016

Voorstel aan de Raad

Vervolgvel
6

We stellen voor alle andere tarieven met het gemeentelijk indexatiecijfer te verhogen.

Titel 3 Dienstverlening vallend onder de Europese Dienstenrichtlijn

In titel 3 stellen wij –afgezien van de indexering – geen tariefswijzigingen voor.

4 Klimaat
Deze paragraaf is niet van toepassing.

5 Risico's
De verordening moet voor 1 januari 2016 zijn vastgesteld en gepubliceerd in verband met de ingang van de belastingplicht op 1 januari 2016.

6 Financiën
De voorgestelde legestarieven zijn zodanig opgesteld dat die voldoen aan de eisen van kostendekkendheid. De leges burgerzaken zijn minder dan 100% kostendekkend (titel 1), maar deze tarieven zijn veelal wettelijk vastgesteld of aan een maximum gebonden.

Bij de Stadsbegroting van 2014-2017 is gemeld dat de opbrengst bouwleges terug loopt en is voor de uitvoeringsorganisatie een taakstelling verwerkt om besparingen te gaan realiseren. Deze taakstelling bedraagt voor 2016 € 1.000.000. De opbrengst van de bouwleges bedraagt meer dan 4 miljoen en is, rekening houdende met een aanzienlijke taakstelling voor 2016, kostendekkend.

De wijzigingen in titel 2 (bepalen van een minimum tarief, een maximum tarief en een bepaald tarief per m2 bruto-vloeroppervlakte e.d.) en de diverse vaste tarieven zijn zodanig gekozen dat deze naar verwachting niet zullen leiden tot meer of minder opbrengsten (als we uitgaan van hetzelfde aantal aanvragen voor planologische afwijkingsvergunningen die in voorgaande jaren gemiddeld zijn aangevraagd). De wijzigingen zijn derhalve budgettair neutraal.

De kostendekkendheid van leges is een dynamisch geheel. Baten en lasten moeten in evenwicht zijn. Indien dit niet het geval is, kan er gestuurd worden op de stijging van de opbrengsten dan wel op de verlaging van de kosten.

We streven naar een 100% kostendekkendheid voor de vergunningen (dienstverlening vallend onder de Europese Dienstenrichtlijn).

Met de voorgestelde legestarieven wordt de geraamde opbrengsten van de leges, opgenomen in de Stadsbegroting 2016-2019, gerealiseerd.

7 Participatie en Communicatie
De nieuwe belastingverordeningen worden sinds 1 januari 2014 gepubliceerd op www.overheid.nl (de landelijke site voor wet- en regelgeving). Op deze site worden de gemeentebladen van de gemeente Nijmegen geplaatst. Op de website van de gemeente Nijmegen (www.nijmegen.nl) zal een afschrift worden geplaatst zodat de verordening

Voorstel aan de Raad

Vervolgvel
7

eenvoudig te raadplegen is. Daarnaast liggen de verordeningen ter inzage in de Stadswinkel. Ook de NEN-bladen waarnaar verwezen wordt in de legesverordening (art. 1.n.) zullen ter inzage worden gelegd.

Nijmegenaren ontvangen bij de aanslag informatie. Hierin wordt voor meer informatie verwezen naar de website. Voor deze voorstellen is geen participatietraject van toepassing.

8 Uitvoering en evaluatie
Uw besluit met betrekking tot wijziging van de in dit voorstel genoemde verordening zal nog dit jaar worden opgenomen in het Gemeenteblad. Daarmee krijgt deze rechtskracht met ingang van 1 januari 2016. De betreffende tarieven zullen worden gehanteerd voor diensten, die op of na 1 januari 2016 worden aangevraagd.

College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls drs. B. van der Ploeg

Bijlage(n): 1. Legesverordening 2016

Voorstel - Legesverordening 2016

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 16 december 2015

18. Raadsvoorstel Legesverordening 2016 (153/2015)

Raadsvoorstel d.d. 17 november 2015
De bijgevoegde Verordening op de heffing en de invordering van Leges 2016 (Legesverordening 2016) en bijbehorende tarieventabel vast te stellen onder gelijke intrekking van GB77258.

Raadsbesluit d.d.16 december 2015
Conform besloten

Legesverordening 2016

De Raad van de Gemeente Nijmegen, bijeen in zijn openbare vergadering van X xxxxxxxx XXXX;

Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van XX xxxxxxxx XXXX ; FA20, nr: 15.0011089;

Gelet op:
artikel 219, tweede lid, 229, eerste lid, aanhef en onderdeel b, van de Gemeentewet en artikel 1 van de Wet van 13 oktober 2011, houdende regeling van een grondslag voor de heffing van rechten voor de Nederlandse identiteitskaart (Stb 2011, 440);

Besluit:
vast te stellen de volgende verordening:
Verordening op de heffing en de invordering van leges 2016 (Legesverordening 2016).

Artikel 1 Begripsomschrijving
Deze verordening verstaat onder:

a. 'dag': de periode van 00.00 uur tot 24.00 uur, waarbij een gedeelte van een dag als een hele dag wordt aangemerkt;
b. 'week': een aaneengesloten periode van zeven dagen;
c. 'maand': het tijdvak dat loopt van de 1e dag in een kalendermaand tot de 1e dag in de volgende kalendermaand;
d. 'jaar': het tijdvak dat loopt van de 1e dag in een kalenderjaar tot de 1e dag in het volgende kalenderjaar;
e. 'kalenderjaar': de periode van 1 januari tot en met 31 december;
f. leges: het recht als bedoeld in artikel 229, eerste lid, aanhef en sub b van de Gemeentewet;
g. APV: Algemene Plaatselijke Verordening voor de gemeente Nijmegen;
h. Wabo: Wet algemene bepalingen omgevingsrecht;
i. bouwkosten: de aannemingssom (exclusief omzetbelasting) als bedoeld in paragraaf 1, eerste lid, van de Uniforme administratieve voorwaarden voor de uitvoering van werken en van technische installatiewerken 2012 (UAV 2012), voor het uit te voeren werk, of voor zover deze ontbreekt een raming van de bouwkosten, de omzetbelasting niet inbegrepen, als bedoeld in het normblad NEN 2631, uitgave 1979, of zoals de UAV of het normblad laatstelijk is vervangen of gewijzigd. Indien het bouwen geheel of gedeeltelijk door zelfwerkzaamheid geschiedt, wordt in deze verordening onder bouwkosten verstaan: de prijs die aan een derde in het economisch verkeer zou moeten worden betaald voor het bouwwerk waarop de aanvraag betrekking heeft (exclusief omzetbelasting);
j. aanlegkosten: de aannemingssom inclusief omzetbelasting, bedoeld in paragraaf 1, eerste lid, van de UAV 2012, voor het uit te voeren werk, of voor zover deze ontbreekt, een raming van de aanlegkosten, de omzetbelasting inbegrepen. Indien de werken of werkzaamheden geheel of gedeeltelijk door zelfwerkzaamheid geschieden wordt in deze verordening onder aanlegkosten verstaan: de prijs die aan een derde in het economisch verkeer zou moeten worden betaald voor de werken of werkzaamheden waarop de aanvraag betrekking heeft;
k. sloopkosten: de aannemingssom exclusief omzetbelasting, bedoeld in paragraaf 1, eerste lid, van de UAV 2012, voor het uit te voeren werk, of voor zover deze ontbreekt, een raming van de sloopkosten, de omzetbelasting niet inbegrepen. Indien het slopen geheel of gedeeltelijk door zelfwerkzaamheid geschiedt wordt in deze verordening onder sloopkosten verstaan: de prijs die aan een derde in het economisch verkeer zou moeten worden betaald voor het slopen van het bouwwerk waarop de aanvraag betrekking heeft (exclusief omzetbelasting);
l. De in titel 2 van de tarieventabel voorkomende begrippen die in de Wabo zijn omschreven, hebben dezelfde betekenis als bij of krachtens de Wabo bedoeld;
m. De in titel 2 van de tarieventabel voorkomende begrippen die niet nader in de Wabo zijn omschreven en die betrekking hebben op activiteiten waarvoor het toetsingskader in een ander

wettelijk voorschrift is uitgewerkt, hebben dezelfde betekenis als in dat wettelijk voorschrift bedoeld.

n. Bruto-vloeroppervlakte (BVO): bruto-vloeroppervlakte als bedoeld in de Nederlandse Norm NEN2580 “Oppervlakten en inhouden van gebouwen – termen, definities en bepalingsmethoden ‘(uitgave van het NNI d.d. mei 2007).
o. Terreinoppervlakte: oppervlakte in m2 van een door kadastrale of andere grenzen bepaald perceel waarop in mindering wordt gebracht de verticale projectie op het horizontale vlak van op dat terrein eventueel aanwezige bebouwing.
p. TAG-initiatief: initiatief dat voldoet aan de randvoorwaarden voor Tijdelijk Anders Gebruiken als bedoeld in de notitie ‘Tijdelijk Anders Gebruiken en bestemmen’.

Artikel 1A Terinzagelegging bijlagen
De NEN-normen waarnaar in deze verordening wordt verwezen worden bekendgemaakt door terinzagelegging.

Artikel 2 Belastbaar feit
Onder de naam ‘leges’ worden rechten geheven voor:
a. het genot van door of vanwege het gemeentebestuur verstrekte diensten;
b. het verrichten van handelingen ten behoeve van een aanvraag van een Nederlandse identiteitskaart als bedoeld in artikel 2, tweede lid, van de Paspoortwet:
een en ander zoals genoemd in deze verordening en de daarbij behorende tarieventabel.

Artikel 3 Belastingplicht
Belastingplichtig is de aanvrager van de dienst of van de Nederlandse identiteitskaart dan wel degene ten behoeve van wie de dienst is verleend of de handelingen zijn verricht .

Artikel 4 Vrijstellingen
Leges worden niet geheven voor:
a. afgifte van een verklaring omtrent inkomen en vermogen;
b. afgifte van attestaties de vita of het legaliseren van handtekeningen, nodig voor de ontvangst van pensioen, lijfrente, wachtgeld of uitkeringen verbonden aan Nederlandse ridderorden;
c. het legaliseren van handtekeningen van de tot tekenen bevoegde personen van voogdijverenigingen, benodigd voor de uitreiking van reispapieren aan onder het toezicht van die verenigingen geplaatste personen;
d. aan belanghebbende uit te reiken beschikkingen of afschriften daarvan houdende aanstelling, benoeming, bevordering, ontslag, toekenning van bezoldiging, vergoeding of toelage, dan wel verhoging daarvan, met betrekking tot enige gemeentelijke functie of dienstverlening jegens de gemeente;
e. afgifte van stukken, afschriften en uittreksels, als bedoeld in de onderdelen Algemeen en Directie Bestuur en Organisatie van de tarieventabel ten behoeve van gemeenteambtenaren, ambtenaren van de provincie en van het Rijk, raadsleden, commissieleden, alsmede voor personen en instanties, die de gevraagde stukken c.a. nodig hebben voor de uitoefening van hun publieke taken;
f. het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een vergunning voor het hebben van voorwerpen op, aan of boven de weg als bedoeld in artikel 2.1.5.1 van de APV, indien de vergunning wordt aangevraagd voor een activiteit waarbij de organisator geen winstoogmerk nastreeft en die ofwel uitsluitend tot doel heeft een bijdrage te leveren aan de sociale cohesie op buurt- of wijkniveau, ofwel uitsluitend wordt georganiseerd ten behoeve van een goed doel;
g. het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een ontheffing van het verbod op geluidhinder als bedoeld in artikel 4.1.1.van de APV, indien de ontheffing wordt aangevraagd voor een activiteit waarbij de organisator geen winstoogmerk nastreeft en die ofwel uitsluitend tot doel heeft een bijdrage te leveren aan de sociale cohesie op buurt- of wijkniveau, ofwel uitsluitend wordt georganiseerd ten behoeve van een goed doel;
h. het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een evenementenvergunning als bedoeld in artikel 2.2.2 van de APV, indien de vergunning wordt aangevraagd voor een activiteit waarbij de organisator geen winstoogmerk nastreeft en die ofwel uitsluitend tot

doel heeft een bijdrage te leveren aan de sociale cohesie op buurt- of wijkniveau, ofwel uitsluitend wordt georganiseerd ten behoeve van een goed doel;

i. het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een standplaatsvergunning als bedoeld in artikel 5.2.3 van de APV, indien de vergunning wordt aangevraagd voor een activiteit waarbij de organisator geen winstoogmerk nastreeft en die ofwel uitsluitend tot doel heeft een bijdrage te leveren aan de sociale cohesie op buurt- of wijkniveau, ofwel uitsluitend wordt georganiseerd ten behoeve van een goed doel;
j. het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een ontheffing als bedoeld in artikel 2 Verordening Winkeltijden Nijmegen, indien de ontheffing wordt aangevraagd voor een activiteit waarbij de organisator geen winstoogmerk nastreeft en die ofwel uitsluitend tot doel heeft een bijdrage te leveren aan de sociale cohesie op buurt- of wijkniveau, ofwel uitsluitend wordt georganiseerd ten behoeve van een goed doel;
k. het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een ontheffing ingevolge artikel 35 Drank- en Horecawet, indien de ontheffing wordt aangevraagd voor een activiteit waarbij de organisator geen winstoogmerk nastreeft en die ofwel uitsluitend tot doel heeft een bijdrage te leveren aan de sociale cohesie op buurt- of wijkniveau, ofwel uitsluitend wordt georganiseerd ten behoeve van een goed doel;
l. het in behandeling nemen van de aanvraag tot het verkrijgen van een ontheffing van een jaar :
    - van het verbod op het rijden op de busbaan, als bedoeld in artikel 87 juncto 81 van het RVV 1990,
    - voor het parkeren bij het (zonale) bord E9, Bijlage 1 RVV 1990 (parkeergelegenheid, uitsluitend bestemd voor vergunninghouders),
    - van het verbod om het voetgangersgebied te berijden in het afgesloten gedeelte van de binnenstad;

    indien deze ontheffing wordt aangevraagd door verloskundigen, de dierenambulance of huisartsen. Deze ontheffing wordt uitsluitend verleend in combinatie met de hulpverlenersvergunning.

Artikel 5 Tarieven en maatstaven van de heffing

1. De leges worden geheven naar de maatstaven en tarieven, opgenomen in de bij deze verordening behorende tarieventabel.
2. Voor de berekening van de leges wordt een gedeelte van een in de tarieventabel genoemde eenheid als een volle eenheid aangemerkt.

Artikel 6 Wijze van heffing

De leges worden geheven bij wege van een mondelinge dan wel een gedagtekende schriftelijke kennisgeving, waaronder mede wordt begrepen een stempelafdruk, zegel, nota of andere schriftuur.

Artikel 7 Termijnen van betaling

De leges moeten worden betaald ingeval de kennisgeving als bedoeld in artikel 6:

a. mondeling wordt gedaan, op het moment van het doen van de kennisgeving;
b. schriftelijk wordt gedaan, op het moment van uitreiken van de kennisgeving, dan wel in geval van toezending daarvan, binnen 30 dagen na de dagtekening van de kennisgeving.

Artikel 8 Kwijtschelding

1. Bij de invordering van de in deze verordening vermelde leges wordt geen kwijtschelding verleend, met uitzondering van de leges voor een gehandicaptenparkeerkaart of gehandicaptenparkeerplaats.
2. Een verzoek om kwijtschelding, zoals in het eerste lid genoemd, wordt getoetst aan de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990, met dien verstande dat het in artikel 16 lid 1 van de regeling genoemde percentage voor de kosten van bestaan wordt vervangen door 100.
3. Een verzoek om kwijtschelding moet worden ingediend vóórdat ter zake van de betreffende aanslag een dwangbevel wordt betekend. Als het volledige belastingbedrag al is betaald, kan binnen drie maanden na die betaling alsnog een verzoek om kwijtschelding worden ingediend.
4. Een verzoek om kwijtschelding, ingediend na de in het derde lid vermelde termijnen wordt niet in behandeling genomen.

Artikel 9 Vermindering of teruggaaf

1. Gehele of gedeeltelijke vermindering of teruggaaf van leges ter zake van een in de tarieventabel omschreven dienst wordt verleend op een aanvraag als bedoeld in artikel 242 van de Gemeentewet en overeenkomstig een met betrekking tot die dienst in de bij deze verordening behorende tarieventabel opgenomen bepaling.
2. Indien na het in behandeling nemen van een dienst als bedoeld in artikel 2 van deze verordening een negatieve beslissing volgt, dan vindt, onverminderd het bepaalde in het eerste lid, overeenkomstig het in de tarieventabel bepaalde bedrag een teruggaaf plaats van 75%, met dien verstande dat in ieder geval een bedrag van € 12,49 verschuldigd blijft, tenzij in een bepaling van de tarieventabel een andere regeling is opgenomen.

Artikel 10 Nadere regels door het college van B&W

Het college van burgemeester en wethouders kan nadere regels geven met betrekking tot de heffing en de invordering van de leges.

Artikel 11 Overgangsrecht

De “Legesverordening 2015” zoals vastgesteld bij raadsbesluit van 3 december 2014 en gepubliceerd onder nummer GB77258wordt ingetrokken met ingang van de in artikel 12 genoemde datum van ingang van de heffing, met dien verstande, dat zij van toepassing blijven op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.

Artikel 11a Overgangsrecht Wabo

De ingetrokken "Legesverordening 2010", zoals gepubliceerd onder nummer GB 2010-011, blijft van kracht in de gevallen waarop artikel 1.3 van de Invoeringswet Wabo (gepubliceerd in het Stb 2010, 142) ziet, voor wat betreft de volgende onderdelen van de bij de "Legesverordening 2010" opgenomen tarieventabel: Titel 1 onderdeel 1.16 .18 en Titel 2 Rubriek II Afdeling bouwen en wonen.

Artikel 12 Inwerkingtreding

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2016.
2. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2016 met dien verstande dat onderdeel 2.2.13A van de bij de verordening behorende tarieventabel in werking treedt op het moment dat de Wet natuurbescherming in werking treedt..

Artikel 13 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als ‘Legesverordening 2016’.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van X xxxxxxxx XXXX

De voorzitter, De raadsgriffier,

drs. H.M.F. Bruls drs. M.A.H. Heffels

TOELICHTING LEGESVERORDENING

I. Algemene toelichting

1. Wettelijke basis
De Legesverordening is gebaseerd op de tekst van de Gemeentewet zoals die luidt vanaf 1 januari 1995. Vanaf deze datum komt het begrip "leges" niet meer voor in de Gemeentewet. De reden hiervan is dat er geen wezenlijke verschillen bestaan tussen leges en andere rechten. Het begrip "rechten" omvat mede de leges. De leges worden vanaf 1 januari 1995 geheven op basis van artikel 229, eerste lid, aanhef en onderdeel b, van de Gemeentewet. In de verordening is ervoor gekozen de rechten "leges" te blijven noemen, omdat het hier gaat om een ingeburgerd en herkenbaar begrip. Bovendien gaat het in vrijwel alle gevallen om het in behandeling nemen van aanvragen en vergunningen e.d. en om het verstrekken van documenten.

2. Opzet
De verordening bestaat uit twee gedeelten, namelijk de verordening zelf met de formele en materiële bepalingen en de tarieventabel met een omschrijving van de belastbare feiten en de daarop van toepassing zijnde tarieven.

3 Het begrip 'dienst'
Ingevolge artikel 229, eerste lid, onderdeel b, van de Gemeentewet kunnen gemeenten onder andere rechten heffen voor het genot van door of vanwege het gemeentebestuur verstrekte diensten.
Leges kunnen dus uitsluitend geheven worden voor door of vanwege het gemeentebestuur verstrekte diensten. Dit blijkt uit het arrest van de Hoge Raad van 9 december 1987 (nr. 24.892, BNB 1988/117, Belastingblad 1988, blz. 65).
Het begrip 'dienst' is niet nader gedefinieerd in de wet. Wel is in de jurisprudentie invulling gegeven aan het begrip 'dienst'.
Op grond van de jurisprudentie komen wij tot het oordeel dat voor de vraag of er sprake is van een dienst doorslaggevend is of degene te wiens behoeve de dienst wordt verleend een individueel belang heeft bij de dienst. Dit individuele belang is in beginsel altijd aanwezig indien de dienstverlening wordt gevraagd.
Indien de dienst ambtshalve wordt verleend, is er naar het oordeel van de wetgever geen sprake van een dienst (Tweede Kamer, vergaderjaar 1989-1990, 21 591, nr. 3, blz. 78). Dit betekent dat vanaf 1 januari 1995 voor het ongevraagd verlenen van diensten in ieder geval geen legesheffing meer mogelijk is.
Is het algemene belang groter dan het individuele belang van de aanvrager dan wel degene te wiens behoeve de dienst wordt verleend, dan is er geen sprake van een dienst die legesheffing rechtvaardigt.
Ten slotte zij opgemerkt dat het 'verlenen' van een dienst, zoals geformuleerd in de modelverordening, uitsluitend betrekking heeft op het in gang zetten van de dienstverlening. Er is derhalve sprake van een inspanningsverplichting en niet van een resultaatsverplichting.

Hieronder wordt een – chronologisch aflopend – overzicht gegeven van de jurisprudentie, dat meer inzicht geeft of in een concreet geval sprake is van verlening van diensten bedoeld in artikel 229b, eerste lid, onderdeel b, van de Gemeentewet.

- HR 23 maart 2007, nr. 40664, LJN: BA1262 (Velsen)
Bij een bouwaanvraag die incompleet is en door de gemeente op grond van artikel 4:5 van de AWB 'verder buiten behandeling is gelaten' is voldaan aan het belastbaar feit voor heffing van leges 'het in behandeling nemen van een aanvraag'. Deze uitspraak is het vervolg op Gerechtshof Amsterdam 23 januari 2004, nr. 02/06849, LJN: AO3409, dat anders oordeelde, ook in: Gerechtshof Amsterdam 26 september 2003, nr. 03/01041, LJN: AN7885 (Haarlemmermeer)

- HR 13 augustus 2004, nr. 37863, LJN: AI0408
Bij de behandeling van aanvragen voor planschade is sprake van een publieke taakuitoefening door

de gemeente en niet van een individualiseerbaar belang, zodat geen sprake is van verlening van een dienst in de zin van artikel 229 van de Gemeentewet (zie voor planschadevergoeding ook verderop in deze toelichting).

- HR 11 juni 1997, nr. 31253, BNB 1997/271
Bij de werkzaamheden die voor gedeputeerde staten verbonden zijn aan het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een verklaring van geen bezwaar op grond van - onder meer - artikel 19 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening gaat het rechtstreeks en vooral om het dienen van het publieke belang. Er is wel indirect een particulier belang van de “achterliggende” aanvrager - in voorkomende gevallen de gemeente zelf, maar gelet op het preventief bestuurstoezicht van de provincie, niet rechtstreeks en in overheersende mate. Bij het in behandeling nemen van een aanvraag tot afgifte van een verklaring van geen bezwaar is derhalve niet, ook niet gedeeltelijk, sprake van een rechtstreeks aan de gemeente dan wel aan de “achterliggende” aanvrager verrichte dienst.

- HR 7 mei 1997, nr. 31845, Belastingblad 1997, blz. 586
Duikwerkzaamheden van de brandweer (het betrof het opduiken van een auto) kunnen worden aangemerkt als het verlenen van een dienst ‘indien het gaat om werkzaamheden die niet alleen liggen buiten het gebied van brand- en rampenbestrijding alsmede van beperking en bestrijding van gevaar voor mens en dier bij ongevallen, maar bovendien rechtstreeks en in overheersende mate verband houden met dienstverlening ten behoeve van een individualiseerbaar belang’.

- HR 13 april 1994, nr. 28887, Belastingblad 1994, blz. 431
Het door de politie op verzoek van belanghebbende, in verband met een door deze gemelde aansluiting op een stil alarmsysteem, opstellen van een aanvalsplan, dient voornamelijk om een efficiënt politieoptreden ter handhaving van de rechtsorde mogelijk te maken en om de veiligheid van de bij dat optreden betrokken politieagenten te verhogen. De desbetreffende werkzaamheden houden in het algemeen niet rechtstreeks en voornamelijk verband met een dienstverlening ten behoeve van een individualiseerbaar particulier belang. Er is geen sprake van een dienst in de zin van artikel 229 Gemeentewet.

- HR 11 december 1992, nr. 14484, RvdW 1993, nr. 6 (Vlissingen/Rize)
Met betrekking tot het nablussen van een brand op een schip is kostenverhaal niet mogelijk.

- HR 14 oktober 1992, nr. 27804, BNB 1993/24, Belastingblad 1993, blz. 165
Melding ex artikel 2a van de (toenmalige) Hinderwet is geen dienst.

- Koninklijk Besluit van 2 oktober 1990, nr. 90.001535, Belastingblad 1991, blz. 285
Goedkeuring onthouden aan de legesverordening van de gemeente Delft omdat die verordening een bepaling bevatte op grond waarvan leges geheven konden worden van overheidsorganen voor diensten die worden verricht ter uitvoering van bepaalde medebewindstaken, zoals het verstrekken van gegevens aan het CBS, het af- geven van verklaringen omtrent gedrag etc.

- Koninklijk Besluit van 24 augustus 1990, nr. 89.030275, Belastingblad 1990, blz. 668
Goedkeuring onthouden aan de legesverordening van de gemeente Horst, omdat in de verordening een tarief was opgenomen voor een melding ex artikel 2a van de (toenmalige) Hinderwet. Geen dienstverlening.

- Koninklijk Besluit van 28 december 1988, nr. 13 (Belastingblad 1989, blz. 123)
Goedkeuring onthouden aan de legesverordening van de gemeente Schoorl, omdat in die verordening een tarief was opgenomen voor het behandelen van een kennisgeving in de zin van artikel 1a van het Hinderbesluit. Geen dienstverlening.

- Koninklijk Besluit van 28 december 1988, nr. 12, Belastingblad 1989, blz. 126
Goedkeuring onthouden aan de legesverordening van de gemeente Geldermalsen, omdat in de verordening een tarief was opgenomen voor het bevestigen van een ingevolge artikel 7c van de Wet op de kansspelen gedane mededeling omtrent een te houden klein kansspel. Geen dienstverlening.

- Hoge Raad 9 december 1987, nr. 24892, Belastingblad 1988, blz. 65
Voor legesheffing moet de voorwaarde worden gesteld dat sprake is van door of vanwege het gemeentebestuur verleende diensten. Bij een aanschrijving tot woningverbetering als bedoeld in artikel 25, eerste lid, van de (oude) Woningwet, welke ingevolge artikel 25, vierde lid, van die wet nodig is om de verplichtingen van degene tot wie zij is gericht te doen ontstaan, is geen sprake van het verlenen van een dienst aan de betrokkene in deze zin.

- HR 1 juli 1969, nr. 16165, BNB 1969/185
Voor het in behandeling nemen van aanvragen tot het verkrijgen van een bouwvergunning kunnen leges worden geheven. In het algemeen worden met de term leges niet slechts heffingen aangeduid, die gericht zijn op de vergoeding van de kosten verbonden aan het op schrift stellen van bij bepaalde administratieve diensten behorende stukken, maar mede heffingen, welke op de vergoeding van die diensten zelf zijn gericht.

- Hoge Raad 4 december 1963, nr. 15069, BNB 1964/45
De leges kunnen betrekking hebben op aanvragen van kampeervergunningen, de behandeling en de verlening daarvan en daarnaast op de kosten die het kamperen voor de gemeente meebrengt. Daarbij doet niet ter zake of degene aan wie de dienst wordt verleend daarop al of niet aanspraak kan maken

4. Handelingen voor Nederlandse identiteitskaart
Door de uitspraak van de Hoge Raad van 9 september 2011, nr. 10/04967, LJN: BQ4105, is het in behandeling nemen van een aanvraag voor een Nederlandse identiteitskaart geen dienst in de zin van artikel 229, eerste lid, aanhef en onderdeel b, van de Gemeentewet. Legesheffing op die grond acht de Hoge Raad dan ook niet mogelijk.
De regering vindt het noodzakelijk dat de legesheffing wordt voortgezet ter bestrijding van de gemeentelijke en rijkskosten die met het behandelen van de aanvragen voor een Nederlandse identiteitskaart zijn gemoeid. Daartoe heeft zij een wetsvoorstel bij de Staten-Generaal ingediend (Kamerstukken 33011 – Regeling van een grondslag voor de heffing van rechten voor de Nederlandse identiteitskaart; hierna: de reparatiewet). De reparatiewet biedt een zelfstandige grondslag voor de legesheffing. De Tweede Kamer heeft het wetsvoorstel op 30 september 2011 aangenomen. De Eerste Kamer ging op 11 oktober 2011 akkoord. Vervolgens is de wet op 14 oktober 2011 in het Staatsblad gepubliceerd (Stb. 2011, 440). De wet werkt terug tot en met 22 september 2011 (de dag na indiening van het wetsvoorstel bij de Tweede Kamer).
Hoewel de wet een zelfstandige grondslag biedt voor de legesheffing in verband met het aanvragen van een identiteitskaart vanaf 22 september, laat deze onverlet de bevoegdheid van gemeenten om de legesverordening te wijzigen. In de memorie van toelichting stelt de regering het wenselijk te vinden dat dit ‘op enig moment’ gebeurt, om verwarring over de grondslag van heffing te vermijden.
In verband hiermee is de legesverordening in overeenstemming gebracht.
In de aanhef is de wettelijke grondslag voor de legesheffing uitgebreid. Het is wenselijk te expliciteren dat de heffing van gemeentelijke leges niet alleen gebaseerd is op artikel 229, eerste lid, aanhef en onderdeel b, van de Gemeentewet, maar tevens op artikel 1 van de reparatiewet.
In de tariefbepaling voor de Nederlandse identiteitskaart sluiten wij aan bij de tekst van de reparatiewet.

II. Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1 Begripsomschrijving
Dit artikel spreekt voor zich.

Artikel 2 Belastbaar feit
De verordening kent zeer uiteenlopende diensten waarvoor leges worden geheven. Daarom is het niet mogelijk om in artikel 2 een algemene omschrijving van het belastbare feit op te nemen die betrekking heeft op alle in de heffing te betrekken diensten. Daarom is naast de in artikel 2 opgenomen algemene omschrijving van het belastbare feit voor iedere dienst afzonderlijk een verdere omschrijving van het belastbare feit in de tarieventabel opgenomen.

De omschrijving van het belastbare feit is van belang voor de vraag of de materiële belastingschuld ontstaat en het tijdstip waarop die belastingschuld ontstaat. In de verordening is gekozen voor "het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verlenen van een vergunning". Dit heeft als voordeel dat leges reeds verschuldigd zijn op het moment van het in behandeling nemen van de aanvraag en dat niet bepalend is het moment waarop de vergunning wordt verleend. Overigens kan op grond van wettelijke bepalingen niet in alle gevallen het belastbare feit worden omschreven als "het in behandeling nemen van een aanvraag" (bijv het voltrekken van een huwelijk).

Het belastbaar feit is uitgebreid met handelingen ten behoeve van een aanvraag van een Nederlandse identiteitskaart. Deze uitbreiding van de omschrijving van het belastbaar feit houdt direct verband met de Wet van 13 oktober 2011, houdende regeling van een grondslag voor de heffing van rechten voor de Nederlandse identiteitskaart (Stb 2011, 440) een reparatiewet. Artikel 2, eerste lid, van deze reparatiewet bewerkstelligt dat de bestaande gemeentelijke verordeningen inzake het heffen van rechten voor de identiteitskaart, komen te berusten op artikel 1 van die wet. Dat wil zeggen dat als in die verordening het begrip "dienst" voorkomt, dit begrip waar het de aanvraag van een identiteitskaart betreft niet meer moet worden uitgelegd op basis van artikel 229, eerste lid, onder b, van de Gemeentewet, maar op de voet van artikel 1 van de reparatiewet. Dus als het verrichten van handelingen ten behoeve van de aanvraag van een identiteitskaart, waarbij het individualiseerbaar belang niet meer ter zake doet. Kortom, onder de reparatiewet kunnen rechten geheven worden op basis van de bestaande verordeningen.

Artikel 3 Belastingplicht
Vanwege het uiteenlopende karakter van de diensten is gekozen voor een ruime omschrijving van de belastingplicht, om te voorkomen dat in bepaalde situaties geen belastingplichtige aangewezen zou kunnen worden. Het gebruik van de woorden "dan wel" is bedoeld om te voorkomen dat ter zake van dezelfde dienst van twee belastingplichtigen, te weten de aanvrager en degene te wiens behoeve de dienst wordt verricht, leges zullen worden geheven.
In verband met de uitbreiding van het belastbaar feit, is ook de omschrijving van de belastingplicht gewijzigd.

Artikel 4 Vrijstellingen
In dit artikel zijn niet vermeld de vrijstellingen die in hogere wettelijke regelingen voorkomen.

Artikel 5 Tarieven
De beleidsvrijheid van gemeenten bij de keuze van heffingsmaatstaven is groot.
Artikel 219, tweede lid, van de Gemeentewet stelt als belangrijkste beperking dat niet alleen de heffingsmaatstaf maar ook het tarief of de vrijstellingen niet afhankelijk mag worden gesteld van het inkomen, de winst of het vermogen.

Als algemeen uitgangspunt geldt, dat de leges worden geheven naar een kostendekkend tarief, met dien verstande dat de afzonderlijke titels (titels 1 en 2) van de tarieventabel behorende bij de legesverordening op kostendekkendheid moeten worden beoordeeld, waarbij geldt dat binnen titel 3 de afzonderlijke hoofdstukken kostendekkend moeten zijn.

Artikel 6 Wijze van heffing
Er is gekozen voor heffing op andere wijze, omdat deze wijze van heffing wordt gekenmerkt door een grote mate van vormvrijheid, hetgeen goed aansluit bij het karakter van de heffing van leges.

Artikel 7 Termijnen van betaling
Artikel 251, tweede lid, van de Gemeentewet biedt de mogelijkheid voor de op andere wijze geheven belastingen afwijkende voorschriften te geven betreffende de wijze waarop van het verschuldigde bedrag kennis wordt gegeven aan de belastingschuldige en betreffende de termijn van betaling. Kan de aanvraag onmiddellijk in behandeling worden genomen dan ligt het voor de hand dat de leges onmiddellijk worden betaald. Wordt de kennisgeving uitgereikt dan dient er betaald te worden op het moment van het uitreiken van de kennisgeving. Wordt de kennisgeving toegezonden, dan bepaalt artikel 7, onderdeel b, dat binnen 30 dagen betaald moet worden.

Artikel 8 Kwijtschelding
Kwijtschelding wordt uitsluitend verleend voor de leges voor een gehandicaptenparkeerkaart en -parkeerplaats.

Artikel 9 Teruggaaf
Artikel 242 van de Gemeentewet regelt de termijn waarbinnen en de wijze waarop een in de verordening voorziene teruggaaf, vrijstelling, vermindering of ontheffing dient te worden aangevraagd. Op grond van het gestelde in het tweede lid van dit artikel vindt een gedeeltelijke teruggaaf van 75% plaats in het geval het in behandeling nemen van een aanvraag leidt tot een negatieve beslissing, tenzij in de bepaling van de tarieventabel een andere regeling is opgenomen.

Artikel 10 Regeling gemeentelijke belastingen
Het college van burgemeester en wethouders heeft op 18 maart 2008 in een regeling gemeentelijke belastingen (GB08-054) de formele bepalingen over de heffing en invordering vastgesteld.

Artikel 11 Overgangsbepaling
Artikel 11 regelt dat de oude verordening wordt ingetrokken met ingang van de datum van ingang van de heffing. De oude verordening blijft van toepassing op belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan. Voor die belastbare feiten blijft heffing dus mogelijk op basis van de oude verordening, ook al is die verordening ingetrokken.

Artikel 11a Overgangsbepaling gefaseerde bouwvergunning
Artikel 11a bewerkstelligt dat de oude legestarieven (leges die golden voor invoering van de Wabo) nog gelden in gevallen van gefaseerde bouwvergunningen; dit zijn gevallen waarbij de aanvraag voor de bouwvergunning fase 1 is ingediend voor de invoering van de Wabo (1 oktober 2010) en die van fase 2 erna. Op grond van een artikel in de Invoeringswet Wabo is het namelijk zo dat voor deze gevallen niet de Wabo geldt maar de oude regelgeving en daarmee de oude tarieven.

Artikel 12 Inwerkingtreding en ingang van heffing
Ingevolge artikel 139 van de Gemeentewet moet de gemeente het besluit tot het vaststellen, wijzigen of intrekken van belastingverordeningen bekend maken. Na de datum van bekendmaking treedt de verordening in werking. De publicatiedatum op het Gemeenteblad geeft aan op welke datum de uitgave feitelijk verkrijgbaar is. Als extra service wordt in het huis aan huisblad "de Brug" nog geattendeerd op de vaststelling, wijziging of intrekking van de verordening. De datum van ingang van de heffing is vastgelegd in het tweede lid.

Artikel 13 Citeertitel
In artikel 13 is in de citeertitel een jaartal genoemd

Voorstel - Legesverordening 2016

nummer	Activiteit	Tarief oud	Tarief nieuw
Titel 1	**Algemene dienstverlening**		
	Hoofdstuk 1 Burgerlijke stand		
1.1.1	HUWELIJKSVOLTREKKINGEN EN PARTNERSCHAPREGISTRATIES Het tarief bedraagt ter zake van de voltrekking van een huwelijk of registratie van een partnerschap in het gemeentehuis van Nijmegen, of de omzetting van een geregistreerd partnerschap in een huwelijk op een andere tijd en wijze dan op grond van artikel 4 van de Wet rechten burgerlijke stand voor kosteloze huwelijksvoltrekking is bepaald: a. op maandag: tussen 9.30 uur en 10.00 uur alleen locatie Stadswinkel tussen 12.00 uur en 16.00 uur b. op dinsdag: tussen 12.00 uur en 16.00 uur c. op woensdag: tussen 12.00 uur en 16.00 uur d. op donderdag: tussen 09.00 uur en 12.00 uur tussen 12.00 uur en 16.00 uur e. op vrijdag: tussen 09.00 uur en 16.00 uur f. op maandag tot en met woensdag tussen 10.00 uur en 12.00 uur, waarbij de huwelijksvoltrekking niet langer duurt dan 15 minuten op locatie Stadhuis op locatie Stadswinkel g. op maandag tot en met zaterdag: tussen 16.00 uur en 22.00 uur h. op zaterdag: tussen 09.00 uur en 16.00 uur i. op de niet onder a tot en met h genoemde uren en op zon- en feestdagen of op de door het gemeentebestuur vastgestelde collectieve sluitingsdagen:	 NIHIL €304,25 €304,25 €304,25 €304,25 €366,35 €366,35 €213,00 €172,40 €972,60 €661,85 €1.267,00	 NIHIL €306,90 €306,90 €306,90 €306,90 €369,55 €369,55 €214,85 €173,90 €981,05 €667,60 €1.278,00
1.1.2	Het tarief bedraagt ter zake van de omzetting van een geregistreerd partnerschap in een huwelijk:	€133,60	€134,75
1.1.3	Ter zake van de voltrekking van een huwelijk in een bijzonder huis ingevolge artikel 64, Boek 1, van het Burgerlijk Wetboek bedraagt het tarief:	€377,30	€380,60
1.1.4	Indien de voltrekking van een huwelijk of de registratie van een partnerschap plaats vindt op een andere locatie dan het gemeentehuis of een bijzonder huis als bedoeld in 1.1.3 vindt er een toeslag op bovengenoemde tarieven plaats van:	€133,60	€134,75
1.1.5	Indien voor de voltrekking van een huwelijk of de registratie van een partnerschap, benoeming plaats vindt van een persoon naar eigen keuze tot buitengewoon ambtenaar van de burgerlijke stand voor één dag vindt er een toeslag op bovengenoemde tarieven plaats van:	€255,15	€257,35
1.1.6	Indien de huwelijksvoltrekking, de registratie van een partnerschap, dan wel de omzetting van een geregistreerd partnerschap in een huwelijk, ongeacht de oorzaak, wordt geannuleerd: a. tot 14 dagen voor de huwelijksdatum of registratiedatum bedraagt de restitutie een zodanig bedrag dat aan leges nog verschuldigd blijft		

	b. binnen 14 dagen voor de huwelijksdatum of registratiedatum bedraagt de restitutie een zodanig bedrag dat aan leges nog verschuldigd blijft	€55,30 €163,90	€55,80 €165,35
1.1.7	Indien de huwelijksvoltrekking, de registratie van een partnerschap dan wel de omzetting van een geregistreerd partnerschap in een huwelijk, ongeacht de oorzaak, wordt verzet: a. tot 14 dagen voor de huwelijksdatum of registratiedatum bedraagt het tarief: b. binnen 14 dagen voor de huwelijksdatum of registratiedatum bedraagt het tarief:	 €28,35 €84,00	 €28,60 €84,75
1.1.8	TROUWBOEKJE / PARTNERSCHAPSBOEKJE Het tarief bedraagt ter zake van het verstrekken van: a. een trouwboekje / partnerschapsboekje in een normale uitvoering: b. een trouwboekje / partnerschapsboekje in een luxe uitvoering:	 €17,00 €32,10	 €17,15 €32,40
1.1.9	GETUIGEN Het tarief bedraagt voor het van gemeentewege beschikbaar stellen van getuigen, per getuige:	 €32,10	 €32,40
1.1.10	PERIODIEKE OPGAVEN BURGERLIJKE STAND Het tarief bedraagt ter zake van het in behandeling nemen van een aanvraag tot het periodiek verstrekken van opgaven van geboorten, huwelijksaangiften, huwelijken en overlijden, bij wijze van abonnement, met een geldigheidsduur van één jaar: voor elke categorie afzonderlijk	 €267,73	 €270,05
1.1.11	TOESTEMMING UITSTEL BEGRAVING/CREMATIE Het tarief bedraagt ter zake van het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verlenen van toestemming voor uitstel van begraving of crematie als bedoeld in artikel 17 van de Wet op de Lijkbezorging	 €19,02	 €19,20
1.1.12	LAISSER-PASSER VOOR LIJKEN Het tarief bedraagt ter zake van het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verlenen van een laisser-passer voor lijken	 €19,02	 €19,20
1.1.13	WET RECHTEN BURGERLIJKE STAND Ter zake van het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van een stuk als bedoeld in artikel 2 van de Wet rechten burgerlijke stand geldt het tarief zoals dat is opgenomen in het Legesbesluit akten burgerlijke stand.		
	Hoofdstuk 2 Reisdocumenten		
1.2.1	Het tarief bedraagt ter zake van het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van: a. een reisdocument van het Koninkrijk der Nederlanden als bedoeld in artikel 2, eerste lid van de paspoortwet, ten behoeve van een persoo die op het moment van de aanvraag de leeftijd van 18 jaar heeft bereikt het maximale tarief zoals dat is opgenomen in het Besluit Paspoortgelden afgerond op € 0,05 naar beneden. b. een reisdocument van het Koninkrijk der Nederlanden als bedoeld in artikel 2, eerste lid van de paspoortwet, die op het moment van de aanvraag de leeftijd van 18 jaar nog niet heeft bereikt het maximale tarief zoals dat is opgenomen in het Besluit Paspoortgelden afgerond op € 0,05 naar beneden. c. een Nederlandse identiteitskaart als bedoeld in artikel 2, tweede lid van de Paspoortwet ten behoeve van een persoon, die op het moment van de aanvraag de leeftijd van 18 jaar heeft bereikt het maximale tarief zoals dat is opgenomen in het Besluit Paspoortgelden afgerond op € 0,05 naar beneden d. een Nederlandse identiteitskaart als bedoeld in artikel 2, tweede lid van de Paspoortwet ten behoeve van een persoon, die op het		

11

	moment van de aanvraag de leeftijd van 18 jaar nog niet heeft bereikt het maximale tarief zoals dat is opgenomen in het Besluit Paspoortgelden afgerond op € 0,05 naar beneden e. de tarieven genoemd onder a, b, c en d worden bij spoedlevering vermeerderd met het tarief zoals dat is opgenomen in het Besluit Paspoortgelden.		
	Hoofdstuk 3 Rijbewijzen		
1.3.1	Het tarief bedraagt ter zake van het in behandeling nemen van een aanvraag a. tot het afgeven, vernieuwen of omwisselen van een rijbewijs b. indien aan de aanvrager reeds eerder een rijbewijs werd verstrekt, welk document bij de aanvraag of bij de uitreiking van het nieuwe rijbewijs niet compleet kan worden overgelegd, wordt de ter zake te heffen leges verhoogd met c. het tarief genoemd in onderdeel 1.3.1 onder a wordt bij een spoedlevering vermeerderd met Het maximumtarief zoals onder a. wordt vastgelegd in art 49a van het Reglement rijbewijzen welke Amvb is gebaseerd op art 111 zesde lid van de Wegenverkeerswet 1994.	€38,40 €30,30 €42,20	n.n.b n.n.b n.n.b
	Hoofdstuk 4 Verstrekkingen uit de basisregistratie personen		
1.4.1	1. Het tarief bedraagt ter zake van het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van gegevens van een ingezetene, per verstrekking: 2. Het tarief bedraagt ter zake van het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van gegevens van een niet- ingezetene, per verstrekking: 3. Indien terzake van het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van gegevens de schriftelijke instemming van de geregistreerde noodzakelijk is, bedraagt het tarief 4. Het tarief ter zake van het in behandeling nemen van een aanvraag tot het laten verrichten van genealogisch onderzoek bij Burgerzaken bedraagt, ongeacht het resultaat van het onderzoek, per kwartier 5. Het tarief bedraagt ter zake van het in behandeling nemen van een aanvraag tot het afsluiten van een abonnement met de geldigheidsduur van één jaar op het periodiek verstrekken van een opgave van verhuizingen binnen de gemeente, vertrekken uit de gemeente en vestigingen in de gemeente: voor elke categorie afzonderlijk 6. Het tarief bedraagt ter zake van het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van één of meer gegevens omtrent één persoon die niet is opgenomen in de basisregistratie personen, per verstrekkir 7. Ter zake van het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van papieren verstrekkingen als bedoeld in artikel 3.17 lid 1 juncto artikel 1.1.4 van de wet basisregistratie personen geldt het tarief zoals dat doo de Minister van Binnenlandse Zaken is of wordt vastgesteld. Voor de toepassing van dit artikel wordt onder één verstrekking verstaan één of meer gegevens omtrent één persoon waarvoor de basisregistratie personen moet worden geraadpleegd.	€11,40 €15,00 €37,55 €10,60 €267,73 €28,65	€11,50 €15,15 €37,90 €10,70 €270,05 €28,90
1.4.2	INLICHTINGEN UIT DE GEAUTOMATISEERDE BASISREGISTRATIE PERSONEN Het tarief bedraagt ter zake van het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van inlichtingen uit de geautomatiseer-		

	de basisregistratie personen Het bovenstaande tarief wordt verhoogd met: een bedrag per 1000 inlichtingen van:	€326,30 €6,00	€329,15 €6,05
	Hoofdstuk 5 Overige Publiekszaken		
1.5.1	VERKLARING OMTRENT HET GEDRAG Ter zake van het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een verklaring omtrent het Gedrag geldt het tarief zoals dat in artikel 39 van de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens voor dit document is vastgesteld		
1.5.2	LEGALISATIE HANDTEKENING Het tarief bedraagt ter zake van het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een legalisatie van een handtekening:	€11,40	€11,50
1.5.3	KOPIE CONFORM ORIGINEEL Het tarief bedraagt ter zaken van het waarmerken van kopieën van originele documenten	€11,40	€11,50
	Hoofdstuk 6 Verstrekkingen op grond van Wet bescherming persoonsgegevens		
1.6.1	1.Het tarief bedraagt ter zake van het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een bericht als bedoeld in artikel 35 van de Wet bescherming persoonsgegevens (de wet), per pagina met een maximum, per bericht, van 2. De vergoeding voor het bericht dat op een andere gegevensdrager wordt verstrekt dan papier bedraagt 3. De vergoeding voor het bericht, bestaande uit een afschrift van een, vanwege de aard van de verwerking moeilijk toegankelijke gegevensverwerking, bedraagt in afwijking van de bovenstaande artikelleden 4. De vergoeding voor het bericht dat uit meer dan honderd pagina's bestaat bedraagt in afwijking van de bovenstaande artikelleden 5. De vergoeding voor het in behandeling nemen van een verzet als bedoeld in artikel 40 van de wet bedraagt 6. Indien voor hetzelfde bericht op grond van het eerste tot en met vierde lid meerdere vergoedingen kunnen worden gevraagd, wordt slechts de hoogste gevraagd	€0,24 €4,91 €4,91 €24,54 €24,54 €4,91	€0,24 €4,95 €4,95 €24,76 €24,76 €4,95
	Hoofdstuk 7 Bestuursstukken		
1.7.1	WET OPENBAARHEID VAN BESTUUR Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van een kopie van schriftelijke stukken: - voor minder dan 6 kopieën: - voor 6 tot 13 kopieën: - voor 14 of meer kopieën, per kopie:	 NIHIL €4,91 €0,38	 NIHIL €4,95 €0,39
1.7.2	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van een uittreksel van een document of een samenvat- ting van de inhoud van een document, per pagina van het uittreksel of de samenvatting	€2,45	€2,47
1.7.3	BEGROTING Het tarief bedraagt ter zake van het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van een exemplaar van de concernbegroting, een dienstbegroting, een bijlage bij de begroting, deelnota's, concern- en dienstrekening, beleidsplan of beleidsprogramma, de voorjaarsnota, de najaarsnota, een (concern-) MARAP, voor een exemplaar met: 1 tot 25 bladzijden 25 tot 50 bladzijden 50 tot 75 bladzijden	 €7,50 €11,74	 €7,56 €11,84

	75 tot 100 bladzijden	€15,99	€16,13
	100 tot 150 bladzijden	€19,57	€19,75
	150 tot 200 bladzijden	€27,10	€27,34
	200 tot 300 bladzijden	€35,25	€35,56
	300 tot meer bladzijden	€47,32	€47,73
		€57,83	€58,33
	Hoofdstuk 8 Gemeentearchief		
1.8.1	FOTOKOPIEEN Het tarief bedraagt ter zake van het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van fotokopieën:		
	a. uit boeken, tijdschriften, archivalia e.d.		
	-zwart-wit, formaat A4, per afdruk	€0,30	€0,31
	-zwart-wit, formaat A3, per afdruk	€0,35	€0,36
	-kleur, formaat A4, per afdruk	€1,01	€1,02
	-kleur, formaat A3, per afdruk	€1,27	€1,28
1.8.2	PRINTAFDRUKKEN Het tarief bedraagt ter zake van het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van		
	a. reader-printafdrukken van microfiches:		
	-formaat A4, per afdruk	€0,56	€0,56
	-formaat A3, per afdruk	€0,66	€0,66
	b. printafdrukken van kranten		
	-formaat A4, per pagina	€0,56	€0,56
	-formaat A3, per pagina	€0,66	€0,66
	c. printafdrukken van scans, per afdruk A4		
	-zwart-wit	€1,01	€1,02
	-kleur	€2,54	€2,56
1.8.3	ONDERZOEKSKOSTEN Het tarief bedraagt ter zake van het in behandeling nemen van een aanvraag tot het laten verrichten van onderzoek in het Regionaal Archief Nijmegen, ongeacht het resultaat van het onderzoek, per kwartier:	€16,49	€16,63
1.8.4	SCANNEN VAN FOTO'S Het tarief bedraagt ter zake van het in behandeling nemen van een aanvraag tot het scannen van foto's, afgedrukt tot het formaat maximaal 21 bij 29,7 cm:		
	-zwart-wit, per foto afgedrukt	€9,39	€9,47
	-in kleur, per foto afgedrukt	€12,42	€12,53
	-een scan standaardresolutie 300 dpi op CD-ROM, op USB-stick of te verzenden per e-mail, per scan	€4,70	€4,74
	-een scan, gescand op hogere resolutie of nabewerkt, op CD-ROM. op USB-stick of te verzenden per e-mail, per scan	€7,83	€7,90
	-materiaalkosten van een CD-ROM	€2,49	€2,52
1.8.5	UITLEEN VAN KOPIEËN VAN BEELD- OF GELUIDMATERIAAL Het tarief bedraagt ter zake van het in behandeling nemen van een aanvraag om een reproductie van een beeld- of geluidmateriaal, per uitgeleende band, zo nodig vermeerderd met onderzoekskosten	€18,58	€18,74
1.8.6	ADMINISTRATIEKOSTEN BIJ VERZENDING VAN MATERIAAL De tarieven genoemd in dit hoofdstuk, onderdelen 1.8.1 tot en met 1.8.5 worden in geval van verzending per post van het materiaal vermeerderd met een bedrag van	€7,76	€7,82
1.8.7	RONDLEIDINGEN (duur ca. 1 uur) Het tarief bedraagt ter zake van het in behandeling nemen van een aanvraag tot het geven van een rondleiding voor minimaal 10 personen, per persoon per uur	€6,62	€6,68
	Maximum kosten per groep (max. 15 personen per rondleider)	€66,09	€66,67

1.8.8	TENTOONSTELLINGEN ETC Het tarief bedraagt ter zake van het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verlenen van medewerking aan het samenstellen van tentoonstellingen,cursussen, inleidingen, studiedagen en dergelijke, per kwartier, exclusief materiaalkosten	€16,49	€16,63
1.8.9	ONDERZOEK Het tarief bedraagt ter zake van het in behandeling nemen van een aanvraag tot het doen van nasporingen in de gemeentelijke archiefbewaarplaatsen berustende stukken, door een ambtenaar, per dossier met een maximum van met dien verstande dat per aanvraag ten hoogste 10 dossiers worden doorlopen	€3,21 €18,96	€3,24 €19,13
	Hoofdstuk 9 Verkeer en vervoer		
1.9.1	ONTHEFFING WEGENVERKEERSREGLEMENT EN REGLEMENT VERKEERSREGELS EN VERKEERSTEKENS 1990 (RVV): Het tarief ter zake van het in behandeling nemen van de aanvraag tot het verkrijgen van een ontheffing, zoals bedoeld in artikel 87 van het RVV 1990 bedraagt		
	a. de ontheffing op kenteken voor het rijden op de busbaan; (artikel 87 juncto 81 van het RVV (busbaan) per kenteken: met een maximum van:	€47,00 €468,95	€47,41 €473,03
	b. een ontheffing op kenteken voor drie maanden van het verbod een voertuig te parkeren voor een inrit of een uitrit (artikel 87 juncto artikel 24, eerste lid onder b van het RVV), voor zover het betreft een locatie betreft, waar krachtens de vigerende Verordening Parkeerbelastingen parkeerbelasting wordt geheven:	€47,33	€47,74
	c. een parkeerontheffing op kenteken, voor het parkeren bij het (zonale) bord E9, Bijlage 1 RVV 1990 (parkeergelegenheid, uitsluitend bestemd voor vergunninghouders) per kenteken:		
	1. voor één dag	€8,68	€8,76
	2. voor een periode van minimaal twee tot maximaal zeven dagen	€47,11	€47,52
	3. voor een maand of gedeelte daarvan, doch meer dan twee weken	€94,22	€95,04
	4. voor één jaar	€188,41	€190,05
	d. een ontheffing op kenteken van het verbod om het voetgangersgebied te berijden in het afgesloten gedeelte van de binnenstad voor de periode van maximaal één jaar bedraagt per kenteken: met een maximum van:		
	1. voor maximaal 24 uur per kenteken; met een maximum van;	€8,72 €87,22	€8,80 €87,98
	2. voor langer dan 24 uur met een maximale geldingsduur van zeven dagen per kenteken; met een maximum van;	€17,48 €174,80	€17,63 €176,32
	3. voor langer dan zeven dagen met een maximale geldingsduur van een maand of gedeelte daarvan, doch meer dan twee kalenderweken per kenteken; met een maximum van;	€26,22 €262,20	€26,45 €264,48
	4. voor langer dan een maand met een maximale geldingsduur van één jaar of gedeelte daarvan per kenteken; met een maximum van;	€70,10 €701,02	€70,71 €707,12
	e. een ontheffing op kenteken voor zover deze aanvraag geen betrekking heeft op het afgesloten gedeelte van de binnenstad; 1. voor maximaal 24 uur per kenteken met een maximum van	€8,72 €87,22	€8,80 €87,98
	2. voor langer dan 24 uur met een maximale geldingsduur van		

15

	drie maanden per kenteken	€47,33	€47,74
	met een maximum van	€473,33	€477,45
	3. voor langer dan drie maanden met een maximale geldings-		
	duur van een half jaar per kenteken	€94,68	€95,50
	met een maximum van	€946,75	€954,99
	4. voor langer dan een half jaar met een maximale geldings-		
	duur van één jaar per kenteken	€189,31	€190,96
	met een maximum van	€1.893,10	€1.909,57
	f. een ontheffing op kenteken voor zover deze aanvraag betrekking heeft op het parkeren op het marktterrein Kelfkensbos voor één of twee dagen per week met een maximale geldigheidsduur van één jaar	€100,70	€101,58
1.9.2	GEHANDICAPTENVOORZIENINGEN		
	a. Het tarief bedraagt ter zake van het in behandeling nemen van een aanvraag tot:		
	1. het verkrijgen van een gehandicaptenparkeer- kaart als bedoeld in artikel 49 van het Besluit administratieve bepalingen inzake het wegverkeer	€25,04	€25,26
	2. het verkrijgen van een gemeentelijke parkeerontheffing voor gehandicapten met gehandicaptenparkeerschijf	€11,35	€11,45
	3. het verkrijgen van een gehandicaptenparkeerplaats	€83,48	€84,20
	Hoofdstuk 10 Huisvestingswet		
1.10.1	ONTTREKKINGSVERGUNNING Het tarief bedraagt ter zake van het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een vergunning ingevolge artikel 30 van de Huisvestingswet	€396,93	€400,38
1.10.2	Als de aanvrager zijn aanvraag om vergunning als bedoeld in onderdeel 1.10.1 (gedeeltelijk) intrekt, of als de aanvraag buiten behandeling wordt gelaten, of als besloten wordt dat er geen vergunning vereist is, of als de vergunning (gedeeltelijk) wordt geweigerd, bestaat aanspraak op teruggaaf van leges, met dien verstande dat minimaal verschuldigd blijft van de op grond van onderdeel 1.10.1 verschuldigde leges:	25%	25%
	Hoofdstuk 11 Leegstandwet		
1.11.1	VERGUNNING TIJDELIJKE VERHUUR Het tarief bedraagt ter zake van het in behandeling nemen van een aanvraag tot:		
	a. het verkrijgen van een vergunning ingevolge artikel 15 lid 1 van de Leegstandwet i.v.m. het aangaan van een tijdelijke huurovereenkomst	€198,51	€200,24
	b. verlenging als bedoeld in artikel 15 lid 5 van de Leegstandswet van de onder a genoemde vergunning	€79,67	€80,36
1.11.2	Als de aanvrager zijn aanvraag om vergunning als bedoeld in onderdeel 1.11.1 (gedeeltelijk) intrekt, of als de aanvraag buiten behandeling wordt gelaten, of als de vergunning (gedeeltelijk) wordt geweigerd, bestaat aanspraak op teruggaaf van leges, met dien verstande dat minimaal van de op grond van onderdeel 1.11.1 verschuldigde leges verschuldigd blijft: Voor een besluit dat geen vergunning of geen verlengingsbesluit vereist is, is geen leges verschuldigd.	25%	25%
	Hoofdstuk 12 Kansspelen		
1.12.1	VERGUNNING TOT VESTIGEN / EXPLOITEREN VAN EEN		

	SPEELAUTOMATENHAL Het tarief bedraagt ter zake van het in behandeling nemen van een aanvraag tot: a. het verkrijgen van een vergunning ex artikel 2.3.3.2. van de APV b. het wijzigen van een vergunning ex artikel 2.3.3.2. van de APV	 €812,49 €144,41	 €819,55 €145,67
1.12.2	AANWEZIGHEIDSVERGUNNING 1.Het tarief bedraagt ter zake van het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een aanwezigheidsvergunning ingevolge artikel 30b van de Wet op de kansspelen geldt het maximale tarief zoals dat is opgenomen in artikel 3 van het Speelautomatenbesluit 2000 2. Deze tarieven zijn van overeenkomstige toepassing, indien de vergunning geldt voor een tijdvak korter dan twaalf maanden, resp. langer dan twaalf maanden doch ten hoogste vier jaar, met dien verstande dat de geldende tarieven naar evenredigheid van het verschil in looptijd van de vergunning worden verlaagd resp. verhoogd.		
1.12.3	VERGUNNING VOOR KANSSPELEN Het tarief bedraagt ter zake van het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een vergunning tot het houden van: a. een kansspel per keer b. een fancy fair	 €109,69 €109,69	 €110,65 €110,65
	Hoofdstuk 13 Winkeltijdenwet		
1.13.1	ONTHEFFING WINKELTIJDENWET Het tarief bedraagt ter zake van het in behandeling nemen van een aanvraag voor het afgeven van een ontheffing van de verboden van de Winkeltijdenwet, het vrijstellingenbesluit Winkeltijdenwet en de "Verordening Winkeltijden voor de gemeente Nijmegen"	 €109,69	 €110,65
	Hoofdstuk 14 Standplaatsen		
1.14.1	VERGUNNING VOOR HET INNEMEN VAN EEN STANDPLAATS Het tarief bedraagt ter zake van het in behandeling nemen van: a. een aanvraag tot het verkrijgen van een vergunning voor een vaste standplaats ex artikel 5.2.3. van de APV b. een aanvraag tot het verkrijgen van een vergunning voor een losse solitaire tijdelijke standplaats ex artikel 5.2.3. van de APV en het verlengen van de onder a genoemde vergunning Indien de aanvraag van de standplaats betrekking heeft op de Vierdaagsefeesten bedraagt het tarief, in afwijking van het bovenstaande	 €282,91 €65,53 €243,22	 €285,38 €87,63 €245,34
1.14.2	DUPLICAAT STANDPLAATSVERGUNNING Het tarief bedraagt ter zake van het in behandeling nemen van een verzoek tot het verstrekken van een duplicaat van een standplaatsvergunning als bedoeld in artikel 5 van de Marktverordening Nijmegen 2007:	 €12,49	 €12,59
	Hoofdstuk 15 Telecommunicatie		
1.15.1	INSTEMMINGSBESLUIT OP GROND VAN DE ALGEMENE VERORDE-NING ONDERGRONDSE INFRASTRUCTUUR Het tarief ter zake van het in behandeling nemen van een verzoek tot het nemen van een instemmingsbesluit ingevolge artikel 5 van de Algemene verordening ondergrondse infrastructuur Het bovenstaande tarief wordt verhoogd met:	 €502,19	 €506,56

	coördinatiekosten per meter (m1) te leggen kabels en leidingen:	€2,27	€2,29
1.15.2	MELDING HUISAANSLUITING OP GROND VAN DE ALGEMENE VERORDENING ONDERGRONDSE INFRASTRUCTUUR Het tarief ter zake van het in behandeling nemen van een melding huisaansluiting ingevolge de Algemene verordening ondergrondse infrastructuur:	€78,30	€78,98
	Hoofdstuk 16 Diversen		
1.16.1	BESCHIKKINGEN, STUKKEN, AFSCHRIFTEN, UITTREKSELS E.D. Het tarief bedraagt ter zake van het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van: a. een beschikking op een aanvraag, voor zover daarvoor niet elders in deze verordening of in een andere wettelijke regeling een tarief is opgenomen:	€7,47	€7,54
	b. stukken of uittreksels, welke op aanvraag van de aanvrager moeten worden opgemaakt, voor zover daarvoor niet elders in deze verordening of in een andere wettelijke regeling een tarief is opgenomen, per pagina:	€0,05	€0,05
1.16.2	FOTOKOPIEEN Het tarief bedraagt ter zake van het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van afschriften, doorslagen of fotokopieën van stukken, voor zover daarvoor niet elders in deze verordening of in een andere wettelijke regeling een tarief is opgenomen, per pagina		
	- eenheidsformaat A0	€8,12	€8,19
	- eenheidsformaat A1	€4,83	€4,88
	- eenheidsformaat A2	€3,90	€3,93
	- eenheidsformaat A3	€0,11	€0,12
	- eenheidsformaat A4	€0,05	€0,05
	- L. 30 bij B. 60	€3,53	€3,57
	- L. 30 bij B. 90	€4,84	€4,89
	- L. 40 bij B. 60	€3,71	€3,74
	- L. 40 bij B. 90	€4,88	€4,92
	- L. 50 bij B. 60	€3,97	€4,01
	- L. 50 bij B. 90	€4,88	€4,92
	- L. 60 bij B. 60	€4,15	€4,18
	- L. 60 bij B. 90	€4,88	€4,92
	- L. 70 bij B. 60	€4,43	€4,47
	- L. 70 bij B. 90	€6,57	€6,63
	- L. 80 bij B. 60	€4,67	€4,71
	- L. 80 bij B. 90	€6,92	€6,98
	- L. 90 bij B. 60	€4,88	€4,92
	- L. 90 bij B. 90	€7,11	€7,17
	- L. 100 bij B. 60	€5,06	€5,11
	- L. 100 bij B. 90	€7,55	€7,61
	- L. 110 bij B. 60	€5,36	€5,41
	- L. 110 bij B. 90	€7,87	€7,94
	- L. 120 bij B. 60	€5,60	€5,65
	- L. 120 bij B. 90	€8,25	€8,33
	- L. 130 bij B. 60	€5,86	€5,91
	- L. 130 bij B. 90	€8,62	€8,69
	- L. 140 bij B. 60	€6,15	€6,21
	- L. 140 bij B. 90	€8,98	€9,06
	- L. 150 bij B. 60	€6,40	€6,46
	- L. 150 bij B. 90	€9,34	€9,42
1.16.3	TOEZENDING VAN STUKKEN Het tarief bedraagt voor het op verzoek toezenden van stukken, uittreksels, afschriften, doorslagen of fotokopieën voor zover daarvoor		

	niet elders in deze tabel of in een wettelijke regeling een tarief is opgenomen, per pagina met een minimum van	€0,05 €12,96	€0,05 €13,08
1.16.4	AFSCHRIFTEN EN KAARTEN Het tarief voor het verstrekken van een afschrift van een voorontwerpbestemmingsplan, ontwerpbestemmingsplan, vastgesteld bestemmingsplan, of voor een kaart, behorende bij een (ontwerp-)bestemmingsplan bedraagt: a. voor bestemmingsplan voorschriften (zwart/wit tot 50 bladzijden) met kaart A4-formaat b. voor bestemmingsplan voorschriften (vanaf 50 blz) c. voor een kaart, formaat A0, per stuk d. voor een kaart, formaat A1, per stuk e. voor een kaart, formaat A3, per stuk	 €19,43 €45,36 €8,11 €4,83 €0,16	 €19,60 €45,75 €8,18 €4,88 €0,16
1.16.5	VERGUNNING INNEMEN LIGPLAATS Het tarief bedraagt ter zake van het in behandeling nemen van een aanvraag tot het afgeven van a. een vergunning ex artikel 2.1,lid 2 van de Haven- en kadeverordening b. een vergunning ex artikel 2.3.3.2. van de APV c. van een vergunning ex artikel 2.7. van de Haven- en Kadeverordening	 €61,27 €62,33 €62,33	 €61,80 €62,87 €62,87
1.16.6	VERGUNNING ROLCONTAINER Het tarief bedraagt ter zake van het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een vergunning als bedoeld in artikel 2.1.5.1. van de APV, ten behoeve van het inzamelen van bedrijfsafvalstoffen vermeerderd met: van 1 tot 5 containers, per container voor de volgende 5 containers, per container voor de volgende 15 containers, per container voor de volgende 25 containers, per container voor de volgende 50 containers, per container voor elke volgende container, per container	 €39,60 €37,21 €32,64 €29,08 €25,11 €20,86 €14,03	 €39,94 €37,53 €32,93 €29,33 €25,32 €21,05 €14,16
1.16.7	ONTHEFFING VOOR PARKEREN, STALLEN EN HERSTELLEN VAN VOERTUIGEN OP DE WEG Het tarief bedraagt ter zake van het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een ontheffing ingevolge artikel 5.1.6, 5.1.7, 5.1.8. en 5.1.9. van de APV, voor zover deze aanvraag betrekking heeft op het afgesloten gedeelte van de binnenstad:	 €55,47	 €55,95
1.16.8	VERGUNNING VOOR WERKEN OF VOORWERPEN T.B.V. DERDEN IN, OP OF LANGS WEGEN Het tarief bedraagt ter zake van het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een vergunning als bedoeld in de artikelen 2.1.5.1. en 2.1.5.2. van de APV:	 €153,83	 €155,17
1.16.9	ONTHEFFING VOOR PARKEREN IN PARK OF PLANTSOEN Het tarief bedraagt ter zake van het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een ontheffing voor het parkeren in een park of plantsoen ingevolge artikel 5.1.11 van de APV:	 €8,81	 €8,89
1.16.10	BESCHIKKING INGEVOLGE DE ZONDAGSWET Het tarief bedraagt ter zake van het in behandeling nemen van een verzoek tot het verstrekken van een vergunning als bedoeld in artikel 3, 4 of 5 van de Zondagswet:	 €47,03	 €47,44
1.16.11	VOETBALVERGUNNING Het tarief bedraagt ter zake van het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een vergunning als bedoeld in artikel 2.2.7. van de APV: a. indien de aanvraag betrekking heeft op meerdere wedstrijden	 €364,83 €121,60	 €368,00 €122,66

19

	b. indien de aanvraag betrekking heeft op één wedstrijd		
1.16.12	PROCEDURE HOGERE GRENSWAARDE Indien de aanvraag tot het verkrijgen van een omgevingsvergunning mede betrekking heeft op een aanvraag tot vaststelling van een hogere grenswaarde als bedoeld de in de Wet geluidhinder bedraagt het tarief:	€4.230,99	€4.267,80
1.16.13	ONTHEFFING VERBOD GELUIDHINDER Het tarief bedraagt ter zake van het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een ontheffing als bedoeld in artikel 4.1.1.1. van de APV, ten behoeve van: a. een wijkfeest, een niet commercieel evenement b. een commercieel evenement c. een evenement voor meer dan 30.000 bezoekers (vierdaagsefeesten uitgezonderd) d. de beoordeling van bouwlawaai, aanvraag voor één dag ontheffing e. de beoordeling van bouwlawaai, aanvraag voor twee of meer dagen ontheffing	 €45,57 €137,38 €364,60 €410,19 €410,19	 €45,97 €138,57 €367,78 €413,76 €413,76
1.16.14	BODEMGESTELDHEIDONDERZOEK Het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van bodeminformatie uit het archief van Bureau Bodem en het gemeentelijk bodeminformatiesysteem betreffende de milieuhygiënische bodemgesteldheid per adres	€39,33	€39,67
1.16.15	INZAMELVERGUNNING Het tarief bedraagt ter zake van het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een vergunning als bedoeld in artikel 4.2.4.1.van de APV: a. een incidentele vergunning b. een doorlopende vergunning	 €65,38 €109,70	 €65,94 €110,65
1.16.16	ONTHEFFING VOOR PARKEREN, STALLEN EN HERSTELLEN VAN VOERTUIGEN OP DE WEG Het tarief bedraagt ter zake van het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een ontheffing ingevolge artikel 5.1.2, 5.1.6, 5.1.7, en 5.1.8 van de APV, voor zover deze aanvraag geen betrekking heeft op het afgesloten gedeelte van de binnenstad:	€47,44	€47,85
1.16.17	TOESTEMMING INGEVOLGE WET OP DE LIJKBEZORGING Het tarief bedraagt ter zake van het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een vergunning ingevolge artikel 29 van de Wet op de Lijkbezorging:	€157,91	€159,28
1.16.18	AANLEGVERGUNNING MET VERKLARING VAN GEEN BEZWAAR Het tarief bedraagt ter zake van het in behandeling nemen van een verzoek om een aanlegvergunning als bedoeld in Titel 2 waarbij tevens sprake is van toepassing van artikel 16 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening (aanvragen verklaring van geen bezwaar van Gedeputeerde Staten):	€1.973,77	€1.990,94
1.16.19	VERGUNNING VOOR HET HEBBEN VAN VOORWERPEN OP, AAN OF BOVEN DE WEG Het tarief bedraagt ter zake van het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een vergunning voor het hebben van voorwerpen ingevolge artikel 2.1.5.1 APV:	€109,73	€87,63
1.16.20	indien de aanvraag van de vergunning betrekking heeft op de Vierdaagsefeesten bedraagt het tarief, in afwijking van bovenstaande:	€243,23	€245,34
1.16.21	VERKLARING VAN GEEN BEZWAAR OP GROND VAN LUCHTVAARTWETGEVING Het tarief ter zake van het in behandeling nemen van een verzoek tot het afgeven van een verklaring van geen bezwaar voor het opstijgen caso quo		

20

	landen van een luchtvaartuig:	€109,70	€110,65
1.16.22	VERGUNNING BOUWOBJECTEN		
	Het tarief bedraagt ter zake van het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een vergunning als bedoeld in artikel 2.1.5.1 van de APV:	€181,74	€183,33
1.16.23	TERUGGAAF EN ANDERE ACTIVITEITEN		
	Als de aanvrager zijn aanvraag om vergunning of ontheffing als bedoeld in Titel 1hoofdstuk 12, 13 en 14, 1.16.10, 1.16.11, 1.16.19 en 1.16.20 (gedeeltelijk) intrekt, of als de aanvraag buiten behandeling wordt gelaten, of als de aanvraag (gedeeltelijk) wordt geweigerd, bestaat aanspraak op teruggaaf van leges, met dien verstande dat minimaal verschuldigd blijft 25% van de op grond van dat desbetreffende onderdeel verschuldigde leges.		

21

nummer	Activiteit	Tarief oud	Tarief nieuw
Titel 2	**Dienstverlening vallend onder de fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning**		
	Hoofdstuk 1 Vooroverleg /conceptaanvraag / stedenbouwkundige beoordeling		
	Vooroverleg: uitleg planologische voorschriften		
2.1.1	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag voor uitleg van planologische voorschriften:	€70,00	€70,61
	Concept-aanvraag: planologische toets		
2.1.2	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een concept-aanvraag voor een omgevingsvergunning voor zover het betreft een toetsing aan planologische voorschriften: Deze beoordeling betreft niet een beoordeling op stedenbouwkundige haalbaarheid van de aanvraag. Als naar aanleiding van de toetsing van de aanvraag een aangepast plan ter beoordeling wordt ingediend, bedraagt de leges mits er geen sprake is van een wezenlijk ander plan: .	€70,00 €35,00	€70,61 €35,30
	Concept-aanvraag: welstands-toets/cultuurhistorietoets		
2.1.3	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een concept-aanvraag omgevingsvergunning voor zover het betreft een toetsing aan welstandsvoorschriften en/of cultuurhistorievoorschriften: Als naar aanleiding van de toetsing van de aanvraag een aangepast plan ter beoordeling wordt ingediend, bedraagt de leges mits er geen sprake is van een wezenlijk ander plan:	€70,00 €35,00	€70,61 €35,30
	Concept-aanvraag: uitgebreide bouwplantoets		
2.1.4.	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een concept-bouwaanvraag omgevingsvergunning voor zover het betreft een toetsing aan andere aspecten en activiteiten (niet zijnde stedenbouwkundige haalbaarheid) van het plan dan genoemd in 2.1.2 en 2.1.3 : Als naar aanleiding van de toetsing van de aanvraag een aangepast plan ter beoordeling wordt ingediend, bedraagt de leges mits er geen sprake is van een wezenlijk ander bouwplan:	€160,10 €70,00	€ 161,49 €70,61
	Concept-aanvraag: beperkte stedenbouwkundige beoordeling		
2.1.5	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een concept-aanvraag omgevingsvergunning voor zover het betreft een toetsing op stedenbouwkundige haalbaarheid van het plan als de beoordeling plaatsvindt door een stedenbouwkundige:	€ 264,44	€ 266,74
	Concept-aanvraag: uitgebreide stedenbouw-		

	kundige beoordeling		
2.1.6	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een concept-aanvraag omgevingsvergunning voor zover het betreft een toetsing op stedenbouwkundige haalbaarheid van het plan als de beoordeling plaatsvindt door een stedenbouwkundige waarbij tevens andere adviseurs moeten worden geraadpleegd:	€ 528,87	€533,47
	Concept-aanvraag: toets aan andere Wabo-aspecten		
2.1.7	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een concept-aanvraag voor een omgevingsvergunning voor zover het betreft een toetsing op haalbaarheid aan andere Wabo-activiteiten en/of Wabo-aspecten als bedoeld in 2.1.2 t/m 2.1.6: Als naar aanleiding van de toetsing van de aanvraag er een aangepast plan ter beoordeling wordt ingediend, bedraagt de leges mits er geen sprake is van een wezenlijk ander plan:	€70,00 €35,00	€70,61 €35,30
	Concept-aanvraag: geen omgevingsvergunning vereist		
2.1.8	Als toetsing van de aanvraag als bedoeld in de onderdelen 2.1.1 t/m 2.1.7 tot de conclusie leidt dat er geen omgevingsvergunning is vereist, is geen leges verschuldigd.		
	Verkennend stedenbouwkundig vooroverleg		
2.1.9	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om beoordeling of een afwijking van het bestemmingsplan of de beheersverordening haalbaar is:	€528,87	€533,47
	Hoofdstuk 2 Omgevingsvergunning		
2.2.1	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een project: de som van de verschuldigde leges voor de verschillende activiteiten of handelingen waaruit het project geheel of gedeeltelijk bestaat en waarop de aanvraag betrekking heeft en de verschuldigde leges voor de extra toetsen die in verband met de aanvraag moeten worden uitgevoerd, berekend naar de tarieven en overeenkomstig het bepaalde in dit hoofdstuk en hoofdstuk 4 van deze titel. In afwijking van de vorige volzin kan ook per activiteit, handeling of andere grondslag een legesbedrag worden gevorderd.		
2.2.2	***Bouwactiviteiten***		
2.2.2.1	Indien de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een bouwactiviteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder a, van de Wabo, bedraagt het tarief: - voor het deel van de bouwkosten tot en met € 12.400.000,00: - voor het deel van de bouwkosten vanaf € 12.400.000,00 tot en met € 20.833.333,00: - voor het deel van de bouwkosten boven €	 24 promille 18 promille	 24 promille 18 promille

	20.833.333,00: van de bouwkosten, berekend over elk geheel bedrag van € 100,00, met een minimum van:	6 promille €135,00	6 promille €136,17
	beoordeling bodemrapport		
2.2.2.2	Onverminderd het bepaalde in 2.2.2.1 bedraagt het tarief, indien krachtens wettelijk voorschrift voor de in dat onderdeel bedoelde aanvraag een bodemrapport wordt beoordeeld: a. voor de beoordeling van een milieukundig bodemrapport: b. indien beschikbare onderzoeksresultaten worden beoordeeld: c. voor de beoordeling van een archeologisch bodemrapport:	 € 283,23 € 283,23 € 380,88	 € 285,69 € 285,69 € 384,20
	Achteraf ingediende aanvraag		
2.2.2.3	Onverminderd het bepaalde in 2.2.2.1 bedraagt het tarief, indien de in dat onderdeel bedoelde aanvraag wordt ingediend na, door de gemeente geconstateerde en schriftelijk bevestigde, aanvang of gereedkomen van de bouwactiviteit en de vergunning tevens wordt verleend: van de bouwkosten, berekend over elk geheel bedrag van € 100,00 met een minimum van:	 2,4 promille €135,00	 2,4 promille €136,17
2.2.3	***Aanlegactiviteiten***		
2.2.3.1	Indien de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een aanlegactiviteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder b van de Wabo, bedraagt het tarief:	 €1.342,59	 €1.354,27
2.2.4	***Planologisch strijdig gebruik: binnenplanse en kleine buitenplanse afwijkingen***		
	Indien de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wabo, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde onder 2.2.2 en 2.2.3,		
2.2.4.1	indien artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 1 en/of onder 2 van de Wabo jo. artikel 4, onderdelen 1 t/m 7 Bijlage II Bor (binnenplanse en kleine buitenplanse afwijking) wordt toegepast, mits het aantal woningen niet toeneemt:		 € 150,00
2.2.4.2	indien artikel 2.12, eerste lid, onder a onder 2 Wabo jo. artikel 4, onderdeel 8 Bijlage II Bor wordt toegepast:		 € 615,00
2.2.4.3	indien artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 2 van de Wabo jo. artikel 4, onderdelen 9 en 10 Bijlage II Bor (kleine buitenplanse afwijking) wordt toegepast, mits het aantal woningen niet toeneemt: a. een startbedrag van: b. vermeerderd met een bedrag van: per vierkante meter bruto-vloeroppervlak-te over de vierkante meters boven 250 m2 bruto-vloeroppervlakte , met dien verstande dat maximaal verschuldigd is:		 € 500,00 € 3,00 € 16.000,00
2.2.4.4	indien artikel 2.12, eerste lid , onder a, onder 2 Wabo jo. artikel 4, onderdeel 9 en 10 Bijlage II		

24

	Bor wordt toegepast , waarbij sprake is van een toename van het aantal woningen: a.een startbedrag van : als de aanvraag betrekking heeft op een toename met 1 woning, b.vermeerderd met een opslag per woning van: voor de woningen 2 t/m 9		€4.000,00 €1.500,00
2.2.4.5	indien artikel 2.12, eerste lid, onder a onder 2 Wabo jo. artikel 4, onderdeel 11 Bijlage II Bor (tijdelijke afwijking) wordt toegepast met betrek-king tot bouwwerken, geldt het tarief als bedoeld onder 2.2.4.3 en/of 2.2.4.4, met dien verstande dat maximaal verschuldigd is:		€1.500,00
2.2.4.6	indien sprake is van een initiatief Tijdelijk Anders Gebruiken (TAG), geldt 50% van het tarief als bedoeld onder 2.2.4.3, 2.2.4.4 en/of 2.2.4.5 , met dien verstande dat maximaal verschuldigd is:		€1.500,00
2.2.4.7	indien artikel 2.12, eerste lid, onder a onder 2 jo. artikel 4, onderdeel 11 Bijlage II Bor met betrek-king tot terreinen wordt toegepast, waarop 2.2.4.1 t/m 2.2.4.6 niet van toepassing is: a. een startbedrag van: b. vermeerderd met een bedrag van: per vierkante meter over de vierkante meters boven 250 m2 terreinoppervlakte met dien verstande dat maximaal verschuldigd is:		€500,00 €1,00 €1.500,00
2.2.5	***Planologisch strijdig gebruik: grote buiten-planse afwijking***		
	Indien de aanvraag om omgevingsvergunning betrek-king heeft op een activiteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder c jo. 2.12, eerste lid, onder a onder 3 van de Wabo, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde onder 2.2.2 en 2.2.3:		€16.000,00
2.2.5.A	*Planologisch strijdig gebruik en exploitatieplan*		
	Indien de aanvraag om omgevingsvergunning betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder c jo. artikel 2.12, eer-ste lid, onder b Wabo, bedraagt het tarief:		€453,94
2.2.5.B	De bepalingen onder 2.2.2, 2.2.3, 2.2.4, 2.2.5, 2.2.5A en hoofdstuk 7 zijn niet van toepassing voor zover de kosten zijn opgenomen in een overeenkomst of een exploitatieplan.		
2.2.6	***In gebruik nemen of gebruiken bouwwerken in relatie tot brandveiligheid***		
2.2.6.1	Het tarief bedraagt voor het in behandeling ne-men van een aanvraag om omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder d, van de Wabo: - voor zover daarin bedrijfsmatig of in het kader van verzorging nachtverblijf zal worden verschaft aan meer dan 10 personen (kamerverhuur uitge-zonderd: deze categorie is meldingsplichtig); - voor zover daarin dagverblijf zal worden ver-schaft aan meer dan 10 personen jonger dan 12 jaar, of meer dan 10 lichamelijk of verstandelijk gehandicapte personen: a. een startbedrag van:	€1.308,43	€1.319,81

25

	b. vermeerderd met een bedrag van per vierkante meter over de vierkante meters tussen 500 m² en 1500 m², en	€0,50	€0,50
	c. vermeerderd met een bedrag van per vierkante meter over de vierkante meters tussen 1500 m² en 5000 m², en	€0,44	€0,44
	d. vermeerderd met een bedrag van per vierkante meter over de vierkante meters boven 5000 m²	€0,29	€0,29
	met een maximum van	€1.457,94	€1.470,63
2.2.6.2	Wanneer de aanvraag om een omgevingsvergunning als bedoeld in 2.2.6.1 betrekking heeft op een tijdelijk (maximaal 31 aaneengesloten dagen) bouwwerk, bedraagt het tarief:		
	a. een startbedrag van:	€ 334,06	€ 336,97
	b. vermeerderd met een bedrag van per vierkante meter over de vierkante meters tussen 500 m² en 1500 m², en	€ 0,15	€ 0,15
	c. vermeerderd met een bedrag van per vierkante meter over de vierkante meters tussen 1500 m² en 5000 m², en	€ 0,06	€ 0,06
	d. vermeerderd met een bedrag van per vierkante meter over de vierkante meters boven 5000 m²	€ 0,05	€ 0,05
	met een maximum van	€269,99	€272,34
2.2.6.3	Indien het tijdelijk bouwwerk zich bevindt binnen een inrichting waarvoor een gebruiksvergunning op grond van artikel 2 van de Brandbeveiligingverordening is afgegeven bedraagt het tarief:	€ 91,19	€ 91,98
2.2.7	***Activiteiten met betrekking tot monumenten of beschermde stads- of dorpsgezichten***		
2.2.7.1	Indien de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een activiteit met betrekking tot een beschermd monument als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder f, van de Wabo, of op een activiteit als bedoeld in artikel 2.2, eerste lid, onder b, of artikel 2.2, tweede lid van de Wabo met betrekking tot een krachtens provinciale verordening of de gemeentelijke monumentenverordening aangewezen monument, bouwhistoriemonument, stadsbeeldobject of identiteitsbepalend object waarvoor op grond van die gemeentelijke verordening een vergunning of ontheffing is vereist, bedraagt het tarief:	2,4 promille	2,4 promille
	van de kosten (exclusief omzetbelasting) berekend over elk geheel bedrag van € 100,00 met een minimum van:	€43,40	€43,78
	en een maximum van:	€6.120,72	€6.173,97
2.2.7.2	Indien de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op het slopen van een bouwwerk in een beschermd stads- of dorpsgezicht, bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder h, van de Wabo, of op het slopen van een bouwwerk in een krachtens provinciale verordening of de gemeentelijke monumentenverordening aangewezen stads- of dorpsgezicht (beschermd stadsbeeld), bedoeld in artikel 2.2, eerste lid, onder c van de Wabo, waarvoor op grond van die ge-		

	meentelijke verordening een vergunning of ontheffing is vereist, bedraagt het tarief: van de sloopkosten berekend over elk geheel bedrag van € 100,00 met een minimum van en een maximum van	12 promille €43,40 €6.232,61	12 promille €43,78 €6.286,83
2.2.8	***Sloopactiviteiten anders dan bij monumenten of in beschermd stads- of dorpsgezicht***		
2.2.8.1	Indien de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op het slopen van een bouwwerk in gevallen waarin dat in een bestemmingsplan, beheersverordening of voorbereidingsbesluit is bepaald, bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder g, van de Wabo, bedraagt het tarief: van de sloopkosten berekend over elk geheel bedrag van € 100,00 , met een minimum van en een maximum van	12 promille €43,40 €6.232,61	12 promille €43,78 €6.286,83
	Beoordeling archeologisch bodemrapport		
2.2.8.2	Onverminderd het bepaalde in 2.2.8.1 bedraagt het tarief voor de beoordeling van een archeologisch bodemrapport:	€380,88	€384,20
2.2.9	***Uitweg***		
	Indien de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op het maken, hebben, veranderen van een uitweg of het gebruik daarvan waarvoor op grond van een bepaling in een provinciale verordening of artikel 2.1.5.3 van de Algemene plaatselijke verordening een vergunning of ontheffing is vereist, als bedoeld in artikel 2.2, eerste lid, onder e van de Wabo, bedraagt het tarief per uitweg:	€443,39	€447,25
2.2.10	***Houtopstand***		
	Indien de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op het vellen, of doen vellen van houtopstand, waarvoor op grond van een bepaling in een provinciale verordening of artikel 4.4.2 van de Algemene plaatselijke verordening een vergunning of ontheffing is vereist, als bedoeld in artikel 2.2, eerste lid, onder g, van de Wabo, bedraagt het tarief: a. voor een aanvraag voor één of meer bomen tot en met negen bomen, een startbedrag van: vermeerderd met een opslag per boom voor boom 2 tot en met 9, van: b. voor een aanvraag voor tien of meer bomen:	€44,31 €11,02 €165,40	€44,69 €11,12 €166,84
2.2.11	***Handelsreclame***		
	Indien de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op handelsreclame met behulp van een opschrift, aankondiging of afbeelding in welke vorm dan ook, die zichtbaar is vanaf een voor het publiek toegankelijke plaats, waarvoor ingevolge een bepaling in een provinciale verordening of artikel 4.6.2 van de Algemene plaatselijke verordening een vergunning of ontheffing is vereist, bedraagt het tarief: indien de activiteit bestaat uit het maken of voeren van die handelsreclame op of aan een onroe-	€118,37	€119,40

	rende zaak, bedoeld in artikel 2.2, eerste lid onder h, of uit het als eigenaar, beperkt zakelijk gerechtigde of gebruiker van een onroerende zaak toestaan of gedogen dat die handelsreclame op of aan die onroerende zaak wordt gemaakt of gevoerd, bedoeld in artikel 2.2, eerste lid, onder i van de Wabo.		
2.2.12	***Omgevingsvergunning in twee fasen***		
	Indien de aanvraag om een omgevingsvergunning op verzoek in twee fasen plaatsvindt, als bedoeld in artikel 2.5, eerste lid, van de Wabo, bedraagt het tarief:		
2.2.12.1	voor het in behandeling nemen van de aanvraag voor een beschikking met betrekking tot de eerste fase: het bedrag dat voortvloeit uit toepassing van de tarieven in dit hoofdstuk voor de activiteiten waarop de aanvraag voor de eerste fase betrekking heeft;		
2.2.12.2	voor het in behandeling nemen van de aanvraag voor een beschikking met betrekking tot de tweede fase: het bedrag dat voortvloeit uit toepassing van de tarieven in dit hoofdstuk voor de activiteiten waarop de aanvraag voor de tweede fase betrekking heeft.		
2.2.13	***Welstandsadvies***		
	Onverminderd het bepaalde in de voorgaande onderdelen van dit hoofdstuk bedraagt het tarief, indien de welstandscommissie (i.c. de commissie Beeldkwaliteit) advies uitbrengt over de aanvraag of het ontwerp van de beschikking op de aanvraag om een omgevingsvergunning, voor zover deze (mede) betrekking heeft op een bouwactiviteit: van de bouwkosten berekend over elk geheel bedrag van € 100,00 met een minimum van: en een maximum van:	3,6 promille €43,40 €8.138,58	3,6 promille €43,78 €8.209,39
2.2.13A	**Verklaring van Geen Bedenkingen (vvgb) Wet natuurbescherming**		
	Onverminderd het bepaalde in de voorgaande onderdelen van dit hoofdstuk bedraagt het tarief, indien een Verklaring van geen bedenkingen (vvgb) ingevolge artikel 2.27, eerste lid jo. artikel 2.1, eerste lid sub j en k Wabo vereist is:		
2.2.13A.1	indien de vvgb vereist is op grond van artikel 2.1, eerste lid, onder j en artikel 2.17a Wabo jo. de artikelen 2.7, leden 2 en 3 en 1.13 Wnb (vvgb ziet uitsluitend op verstrekking van ontwikkelruimte van stikstofdepositie op grond van de PAS):		€800,00
2.2.13A.2	Indien de vvgb vereist is op grond van artikel 2.1., eerste lid onder j en artikel 2.17a Wabo jo. de artt. 2.7, leden 2 en 3b en 2.8, negende lid Wnb (v.v.g.b. voor het realiseren van projecten of andere handelingen met gevolgen voor habitats en soorten waarvoor geen passende beoordeling vereist is):		€1.850,00
2.2.13A.3	indien de vvgb vereist is op grond van artikel 2.1, eerste lid onder j en artikel 2.17a Wabo jo. de artt.		

28

	2.7, leden 2 en 3a en 2.8, eerste lid Wnb (vvgb voor het realiseren van niet stikstof gerelateerde projecten of andere handelingen die mogelijk significante effecten voor habitats en soorten kunnen veroorzaken):		€3.700,00
2.2.13A.4	indien de vvgb vereist is op grond van artikel 2.1, eerste lid onder j en artikel 2.17a Wabo jo. de artt. 2.7, leden 2 en 3a, 2.8, eerste lid en 1.13 Wnb (vvgb voor het realiseren van zowel stikstof als niet stikstof gerelateerde projecten of andere handelingen die mogelijk significante effecten voor habitats en soorten kunnen veroorzaken:		€4.600,00
2.2.13A.5	Indien de vvgb vereist is op grond van artikel 2.1, eerste lid onder j en artikel 2.17a Wabo met toepassing van artikel 2.7, lid 3a en artikel 2.8, vierde lid Wnb (vvgb voor toelaatbare significant negatieve effecten door het ontbreken van alternatieven, de aanwezigheid van dwingende redenen van groot openbaar belang en compensatie (ADC toets)):		€7.350,00
2.2.13A.6	indien de vvgb vereist is op grond van artikel 2.1, eerste lid onder k en artikel 2.17c Wabo (vvgb voor het opzettelijk verstoren, doden, vangen, plukken etc. van beschermde soorten):		€1.200,00
2.2.14	***Bezwaar en Beroep***		
2.2.14.1	Indien een buiten behandeling gelaten of geweigerde omgevingsvergunning als gevolg van een bezwaar of (hoger) beroepsprocedure alsnog in behandeling wordt genomen of wordt verleend, is het gestelde in dit hoofdstuk van toepassing met dien verstande dat de reeds verschuldigde leges in mindering wordt gebracht.		
	Hoofdstuk 3 Vermindering		
2.3.1	***Vermindering bij nieuwe aanvraag binnen zes maanden***		
	Indien de aanvraag om een omgevingsvergunning geheel of gedeeltelijk betrekking heeft op bouwactiviteiten als bedoeld in onderdeel 2.2.2 en is voorafgegaan door een aanvraag om omgevingsvergunning voor, naar de omstandigheden beoordeeld, hetzelfde project, waarbij laatstgenoemde aanvraag is ingetrokken of door de gemeente buiten behandeling is gelaten of is geweigerd, wordt op verzoek van de aanvrager 50% van de ter zake van de eerdere aanvraag op grond van 2.2.2.1 geheven leges in mindering gebracht op de leges voor het in behandeling nemen van de nieuwe aanvraag om omgevingsvergunning bedoeld in hoofdstuk 2, mits de nieuwe aanvraag binnen zes maanden na de intrekking of beslissing op de eerdere aanvraag is ingediend. De leges voor het in behandeling nemen van de nieuwe aanvraag zullen nimmer minder bedragen dan	€135,00	€136,17
2.3.2	***Vermindering in verband met grote planologische afwijking***		
	Indien de aanvraag om een omgevingsvergun-		

	ning geheel of gedeeltelijk betrekking heeft op activiteiten als bedoeld in de artikelen 2.1 en 2.2 van de Wabo waarvoor een eerdere aanvraag, die tevens een verzoek was om een projectbesluit te nemen of om afwijking als bedoeld in artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 3 Wabo, door de aanvrager is ingetrokken en er daarna een vastgesteld, uitgewerkt of gewijzigd bestemmingsplan in werking is getreden waarmee de nieuwe aanvraag in overeenstemming is, wordt op verzoek van de aanvrager 100% van de ter zake van de eerdere aanvraag op grond van Titel 2 , hoofdstuk 2 geheven leges in mindering gebracht op de leges voor het in behandeling nemen van de nieuwe aanvraag om omgevingsvergunning bedoeld in Titel 2, hoofdstuk 2, mits de nieuwe aanvraag binnen één jaar na de inwerkingtreding van het vastgestelde, uitgewerkte of gewijzigde bestemmingsplan is ingediend en mits het nieuwe plan niet zodanig is dat in feite van een nieuw plan dient te worden gesproken.		
	Hoofdstuk 4 Teruggaaf		
2.4.1	***Teruggaaf en bouwactiviteiten***		
	Teruggaaf als er sprake is van vergunningsvrije activiteiten als bedoeld in de artikelen 2 of 3 van Bijlage II van het Besluit omgevingsrecht.		
2.4.1.1.	Als de gemeente besluit dat voor de bouwactiviteit geen omgevingsvergunning is vereist, bestaat aanspraak op teruggaaf van de leges, met dien verstande dat per vergunningsvrije bouwactiviteit minimaal verschuldigd blijft:	€ 132,22	€ 133,37
	Teruggaaf als gevolg van intrekking aanvraag en buiten behandeling laten van de aanvraag voor bouwactiviteiten		
2.4.1.2	Als een aanvrager zijn aanvraag om een omgevingsvergunning voor een project dat geheel of gedeeltelijk bestaat uit bouwactiviteiten, als bedoeld in onderdeel 2.2.2, intrekt of als de aanvraag buiten behandeling wordt gelaten door de gemeente, bestaat aanspraak op teruggaaf van een deel van de leges. De teruggaaf bedraagt: van de op grond van onderdeel 2.2.2.1 voor de betreffende activiteit verschuldigde leges, met dien verstande dat minimaal verschuldigd blijft: en maximaal verschuldigd blijft bij buiten behandeling laten van de aanvraag:	50% €74,94 €13.523,63	50% €75,59 €13.641,29
	Teruggaaf als gevolg van intrekking verleende omgevingsvergunning voor bouwactiviteiten		
2.4.1.3	Als de gemeente een verleende omgevingsvergunning voor een project dat geheel of gedeeltelijk bestaat uit bouwactiviteiten als bedoeld in onderdeel 2.2.2, intrekt op aanvraag van de vergunninghouder, bestaat aanspraak op teruggaaf van een deel van de leges, mits van de vergunning geen gebruik is gemaakt. De teruggaaf bedraagt: van de op grond van onderdeel 2.2.2.1 voor de	25%	25%

30

	betreffende activiteit verschuldigde leges, met dien verstande dat minimaal verschuldigd blijft:	€135,00	€136,17
	Teruggaaf als gevolg van het weigeren van een omgevingsvergunning voor bouwactiviteiten		
2.4.1.4	Als de gemeente een omgevingsvergunning voor een project dat geheel of gedeeltelijk bestaat uit bouwactiviteiten als bedoeld in onderdeel 2.2.2.weigert, bestaat aanspraak op teruggaaf van een deel van de leges. De teruggaaf bedraagt: van de op grond van onderdeel 2.2.2.1 voor de betreffende activiteit verschuldigde leges, met dien verstande dat minimaal verschuldigd blijft:	25% €135,00	25% €136,17
	Teruggaaf leges bij wijziging bouwkosten		
2.4.1.5	Als achteraf bij gereedmelding van het bouwwerk blijkt dat de werkelijke bouwkosten lager zijn, vindt op aanvraag van de vergunninghouder teruggaaf van teveel betaalde leges plaats. Teruggaaf vindt niet plaats als de verleende vergunning betrekking heeft op legalisatie achteraf van een zonder vergunning gebouwd bouwwerk. In dat geval gelden als bouwkosten de geraamde bouwkosten naar het prijspeil ten tijde van indiening van de aanvraag.		
2.4.2	***Teruggaaf en andere activiteiten***		
2.4.2.1	Als een aanvrager zijn aanvraag om een omgevingsvergunning voor een project dat geheel of gedeeltelijk bestaat uit aanleg-, monument-, sloop-, of reclameactiviteiten als bedoeld in de onderdelen 2.2.3, 2.2.7.1, 2.2.7.2 , 2.2.8.1 2.2.11 (gedeeltelijk) intrekt of als de aanvraag buiten behandeling wordt gelaten door de gemeente, of als de gemeente besluit dat voor de activiteit geen vergunning is vereist, of als de vergunning door de gemeente (gedeeltelijk) wordt geweigerd, bestaat aanspraak op teruggaaf van de op de betrokken activiteiten betrekking hebbende leges, met dien verstande dat per activiteit minimaal verschuldigd blijft:	€43,40	€43,78
2.4.2.2.	Als een aanvrager zijn aanvraag om een omgevingsvergunning voor een project dat geheel of gedeeltelijk bestaat uit handelen in strijd met een planologische regeling, brandveiligheid-, uitweg/inrit-, en houtopstandactiviteiten als bedoeld in de onderdelen 2.2.4, 2.2.5A, 2.2.6.1, 2.2.6.2, 2.2.6.3, 2.2.9 of 2.2.10 (gedeeltelijk) intrekt of als de aanvraag buiten behandeling wordt gelaten door de gemeente, of als de vergunning door de gemeente (gedeeltelijk) wordt geweigerd, bestaat aanspraak op teruggaaf van een deel van de leges. De teruggaaf bedraagt: van de op grond van dat onderdeel voor de betrokken activiteit verschuldigde leges, met dien verstande dat per activiteit minimaal verschuldigd blijft: Als de gemeente besluit dat voor vorenbedoelde activiteiten geen vergunning is vereist, bestaat	75% €43,40	75% €43,78

31

	aanspraak op teruggaaf van de leges, met dien verstande dat per vergunningsvrije activiteit minimaal verschuldigd blijft:	€ 43,40	€43,78
2.4.2.3	Als een aanvrager zijn aanvraag om een omgevingsvergunning voor een project, zoals bedoeld in de onderdeel 2.2.5 voordat hierover bestuurlijke besluitvorming heeft plaatsgevonden, intrekt of de aanvraag door de gemeente buiten behandeling wordt gelaten, bestaat aanspraak op teruggaaf van een deel van de leges. De teruggaaf bedraagt: van de op grond van die onderdelen voor de betrokken activiteit verschuldigde leges	75%	75%
2.4.2.4	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een project zoals bedoeld in de onderdeel 2.2.5, voordat de formele voorbereidingsprocedure voor besluitvorming is gestart, door de gemeente wordt afgewezen, bestaat aanspraak op teruggaaf van een deel van de leges. De teruggaaf bedraagt: van de op grond van die onderdelen voor de betrokken activiteit verschuldigde leges	50%	50%
2.4.2.5	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een project zoals bedoeld in de onderdeel 2.2.5, nadat de formele voorbereidingsprocedure voor besluitvorming is gestart, door de aanvrager wordt ingetrokken, bestaat aanspraak op teruggaaf van een deel van de leges. De teruggaaf bedraagt: van de op grond van die onderdelen voor de betrokken activiteit verschuldigde leges	25%	25%
	Geen teruggaaf legesdeel advies of verklaring van geen bedenkingen		
2.4.2.6	Van de leges verschuldigd op grond van de onderdelen 2.2.2.2, 2.2.2.3, 2.2.8.2, 2.2.13 en 2.2.13A wordt geen teruggaaf verleend		
2.4.3	***Teruggaaf en bestemmingsplan, uitwerkings- of wijzigingsplan.***		
2.4.3.1	Als een aanvrager zijn aanvraag om herziening, uitwerking of wijziging van een bestemmingsplan zoals bedoeld in de onderdelen 2.7.1 en 2.7.2, voordat hierover bestuurlijke besluitvorming heeft plaatsgevonden, intrekt, of de aanvraag door de gemeente buiten behandeling wordt gelaten, bestaat aanspraak op teruggaaf van een deel van de leges. De teruggaaf bedraagt: van de op grond van die onderdelen voor de betrokken aanvraag verschuldigde leges	75%	75%
2.4.3.2	Als de aanvraag om herziening, uitwerking of wijziging van een bestemmingsplan zoals bedoeld in de onderdelen 2.7.1 en 2.7.2, voordat de formele voorbereidingsprocedure voor besluitvorming is gestart, door de gemeente wordt afgewezen, bestaat aanspraak op teruggaaf van een deel van de leges. De teruggaaf bedraagt: van de op grond van die onderdelen voor de be-	50%	50%

	trokken aanvraag verschuldigde leges		
2.4.3.3	Als de aanvraag om herziening, uitwerking of wijziging van een bestemmingsplan zoals bedoeld in de onderdelen 2.7.1 en 2.7.2, nadat de formele voorbereidingsprocedure voor besluitvorming is gestart, door de aanvrager wordt ingetrokken, bestaat aanspraak op teruggaaf van een deel van de leges. De teruggaaf bedraagt: van de op grond van die onderdelen voor de betrokken aanvraag verschuldigde leges	25%	25%
2.4.4	***Teruggaaf na bewaar en beroep***		
2.4.4.1.	Onder een weigering bedoeld in onderdeel 2.4.1.4. wordt mede verstaan een vernietiging van de beschikking waarbij de vergunning is verleend bij rechterlijke uitspraak of herroeping in het kader van een beslissing op bezwaar		
2.4.5	***Minimum voor teruggaaf***		
2.4.5.1	Een bedrag minder dan: wordt niet teruggegeven.		€43,78
2.4.6	***Afwijking van artikel 9 Legesverordening***		
2.4.6.1	In afwijking van artikel 9 lid 1 en lid 2 van de verordening geldt de teruggaafbepaling zoals in dit hoofdstuk vastgelegd		
	Hoofdstuk 5 Intrekking omgevingsvergunning		
2.5.1	Als een verleende omgevingsvergunning voor een project op verzoek van de vergunninghouder als bedoeld in artikel 2.33, tweede lid onder b van de Wabo - geheel dan wel gedeeltelijk - wordt ingetrokken, bestaat aanspraak op teruggaaf van een deel van de leges, tenzij onderdeel 2.4.1.2 van toepassing is, mits van de vergunning geen gebruik is gemaakt. De teruggaaf bedraagt: van de op grond van dat onderdeel voor de betreffende activiteit verschuldigde leges, met dien verstande dat per activiteit minimaal verschuldigd blijft: Van de leges verschuldigd op grond van de onderdelen 2.2.2.2, 2.2.4, 2.2.5, 2.2.5A, 2.2.13 en 2.2.13A wordt geen teruggaaf verleend.	 75% € 43,40	 75% € 43,78
	Hoofdstuk 6 Wijziging omgevingsvergunning als gevolg van wijziging project		
2.6.1	***Wijziging omgevingsvergunning***		
	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot wijziging van een omgevingsvergunning als gevolg van een, naar de omstandigheden beoordeeld, geringe wijziging in het project:		
2.6.1.1	indien het betreft de activiteit bouwen: van de meerdere bouwkosten, berekend over elk geheel bedrag van € 100,00 met een minimum van:	24 promille €135,00	24 promille €136,17
2.6.1.2	indien het andere activiteiten betreft: van de voor die activiteiten verschuldigde leges met een minimum van:	20% €43,40	20% €43,78
	Hoofdstuk 7 bestemmingsplanherziening		
2.7.1	Het tarief bedraagt voor het in behandeling ne-		

	men van een aanvraag tot het vaststellen van een bestemmingsplan als bedoeld in artikel 3.1, eerste lid, van de Wet ruimtelijke ordening:	€15.866,21	€ 16.000,00
2.7.2	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een uitwerking of wijziging als bedoeld in artikel 3.6 van de Wet ruimtelijke ordening vast te stellen:	€15.866,21	€ 16.000,00
2.7.3	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een voorbereidingsbesluit als bedoeld in artikel 3.7 van de Wet ruimtelijke ordening vast te stellen:	€1.945,79	€1.962,72
2.7.4	Indien tevens een procedure tot vaststelling van een hogere grenswaarde als bedoeld in de Wet geluidhinder moet worden toegepast, wordt het overeenkomstig de onderdelen 2.7.1 en 2.7.2 berekende bedrag verhoogd met:.	€4.230,99	€ 4.267,80
	Hoofdstuk 8 In deze titel niet benoemde beschikkingen		
2.8	**Wet Bibob**		
2.8.1	Het tarief voor het in behandeling nemen van een aanvraag voor het verkrijgen van een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.1 Wabo wordt, indien na de reguliere beoordeling van de aanvraag een BIBOB-toets als bedoeld in de gemeentelijke beleidsregelsWet Bibob plaatsvindt, verhoogd met:	€124,06	€125,14

Voorstel - Legesverordening 2016

num-mer	Activiteit	Tarief oud	Tarief nieuw
Titel 3	**Dienstverlening vallend onder de Europese Dienstenrichtlijn**		
	Hoofdstuk 1 Horeca		
3.1.1	TERRASVERGUNNING		
	Het tarief bedraagt ter zake van het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een vergunning voor het hebben van een terras ingevolge artikel 2.3.1.5. van de APV		
	a. regulier	€933,97	€942,09
	b. wijziging tenaamstelling bij overname terras	€387,24	€390,61
	c. wijziging in oppervlakte en/of situering bestaand terras	€719,09	€725,34
	d. vierdaagse feesten bestaand terras	€135,31	€136,49
3.1.2	EXPLOITATIEVERGUNNING ALCOHOLVRIJE INRICHTING		
	Het tarief bedraagt ter zake van het in behandeling nemen van		
	a. een aanvraag tot het verkrijgen van een vergunning als bedoeld in artikel 2.3.1.6 van de APV:	€361,48	€364,63
	b een vergunning als hiervoor bedoeld, in verband met uitsluitend een wijziging in de persoon van de beheerder (artikel 2.3.1.6. zesde lid van de APV)	€105,90	€106,82
3.1.3	VERGUNNING/ ONTHEFFING DRANK-, HORECAWET		
	Het tarief bedraagt ter zake van het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van:		
	a. een vergunning ingevolge artikel 3 van de Drank- en Horecawet	€592,93	€598,09
	b. een vergunning als hiervoor bedoeld, in verband met een “melding” tot het bijschrijven van een leidinggevende als bedoeld in artikel 30a Drank- en horecawet.	€105,90	€106,82
	c. een vergunning als hiervoor bedoeld, in verband met uitsluitend verandering van de inrichting qua situering en oppervlakten	€105,90	€106,82
	d. een ontheffing als bedoeld in artikel 35 van de Drank- en Horeca-wet	€136,80	€137,99
	Hoofdstuk 2 Organiseren van evenementen		
	VERGUNNING EVENEMENT		
3.2.1	Het tarief bedraagt ter zake van het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een vergunning ingevolge artikel 2.2.2. van de APV		
	a. voor evenementen die geclassificeerd worden als “C-evenement”	€1.351,42	€1.363,18
	b. voor evenementen die geclassificeerd worden als “B-evenement”	€ 709,50	€ 715,67
	c. voor evenementen die geclassificeerd worden als “A-evenement”	€ 371,64	€ 374,87
	d. voor evenementen die geclassificeerd worden als “A-evenement” en waarbij er geen sprake is van een winstoogmerk	€ 41,58	€ 41,94
	Bovenstaande tarieven zijn inclusief – voorzover van toepassing – het tarief voor de produkten opgenomen in titel 1 onder 1.13.1, 1.16.10, 1.16.13, 1.16.19.		
	Hoofdstuk 3 Prostitutiebedrijven		
	VERGUNNING SEKSINRICHTING OF ESCORTBEDRIJVEN		
3.3.1	1. Het tarief bedraagt ter zake van het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een vergunning als bedoeld in artikel 3.2.1. lid 1 van de APV:		
	a. voor een escortbedrijf	€488,16	€492,41
	b. voor een seksinrichting met:		
	niet meer dan één werkruimte	€1.018,80	€1.027,66
	meer dan één werkruimte	€1.214,64	€1.225,20
	2. Het tarief bedraagt ter zake van het in behandeling nemen van een aanvraag tot wijziging van een vergunning als hiervoor bedoeld, in		

	verband met uitsluitend een wijziging in de persoon van de beheerder (artikel 3.4.2, tweede lid van de APV)	€195,90	€197,61
	GESCHIKTHEIDVERKLARING SEKSINRICHTING		
3.3.2	Het tarief bedraagt ter zake van het in behandeling nemen van een aanvraag voor een geschiktheidverklaring als bedoeld in artikel 2.1 van het Besluit Nadere Regels Seksinrichtingen en Escortbedrijven:	€333,33	€336,23
	vermeerderd met: voor een seksinrichting met een oppervlakte van:		
	a. tot en met 100 m2	€79,66	€80,35
	b. van meer dan 100 m2 tot en met 300 m2	€157,30	€158,66
	c. van meer dan 300 m2 tot en met 600 m2	€259,18	€261,44
	d. van meer dan 600 m2	€259,18	€261,44
	vermeerderd per 100m2 boven de 600 m2	€28,02	€28,26
	Hoofdstuk 4 Brandbeveiligingsverordening/Routeringsverordening		
	VERGUNNING INGEVOLGE DE BRANDBEVEILIGINGSVERORDENING		
3.4.1	Het tarief bedraagt ter zake van het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van een gebruiksvergunning als bedoeld in artikel 2 van de Brandbeveiligingsverordening,		
	a. een startbedrag van:	€334,06	€336,97
	b. vermeerderd met een bedrag van per vierkante meter over de vierkante meters tussen 500 m² en 5000 m², en	€0,05	€0,05
	c. vermeerderd met een bedrag van per vierkante meter over de vierkante meters tussen 5000 m² en 10000 m², en	€0,01	€0,01
	d. vermeerderd met een bedrag van per vierkante meter over de vierkante meters boven 10000 m²,	€0,01	€0,01
	tot een maximum van	€528,87	€533,47
3.4.2	ONTHEFFING INGEVOLGE ROUTERINGSVERORDENING Het tarief bedraagt ter zake van het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een ontheffing zoals bedoeld in artikel 22 jo. artikel 21 van de Wet vervoer gevaarlijke stoffen	€229,42	€231,42
	Hoofdstuk 5 Wet Bibob		
3.5.1	Het tarief voor het in behandeling nemen van een aanvraag voor het verkrijgen van een vergunning als bedoeld in: 1. artikel 3 van de Drank- en Horecawet, indien sprake is van vestiging van een nieuw bedrijf, overname van een bestaand bedrijf of wijziging van de ondernemingsvorm; 2. artikel 2.3.1.6 van de Algemene Plaatselijke Verordening, indien sprake is van vestiging van een nieuw bedrijf, overname van een bestaand bedrijf of wijziging van de ondernemingsvorm; 3. artikel 3.2.1 van de Algemene Plaatselijke Verordening, indien sprake is van vestiging van een nieuw bedrijf, overname van een bestaand bedrijf of wijziging van de ondernemingsvorm; wordt, indien na de reguliere beoordeling van de aanvraag een BIBOBtoets als bedoeld in artikel 1 sub f van de Beleidsregels Wet Bibob plaatsvindt, verhoogd met:	€124,65	€125,74
	Hoofdstuk 6 Teruggaaf en andere activiteiten		
	Als de aanvrager zijn aanvraag om vergunning of ontheffing als bedoeld Titel 3, hoofdstuk 1 t/m 3 en hoofdstuk 5 (gedeeltelijk) intrekt, of als de aanvraag buiten behandeling wordt gelaten, of als de aanvraag (gedeeltelijk) wordt geweigerd, bestaat aanspraak op teruggaaf van leges, met dien verstande dat minimaal verschuldigd blijft 25% van de op grond van dat desbetreffende onderdeel verschuldigde leges.		

Voorstel - Nota Slotwijzigingen 2015

Toelichting over de behandeling van:

Raadsvoorstel Nota Slotwijzigingen 2015

Van:	College van B&W d.d. 24 november 2015		
Doel:	Behandeladvies geven voor de besluitronde		
Toelichting:	**1. Voorliggende besluitvorming** Het college stelt de raad voor de Nota Slotwijzigingen 2015 vast te stellen en de betreffende budgetoverhevelingen vast te stellen. **2. Achtergrond** Twee keer per jaar informeert het college de raad tussentijds over de uitvoering van de lopende begroting. In vervolg op de Zomernota informeert het college in de voorliggende Nota Slotwijzigingen de raad voor de tweede keer over de uitvoering van de Stadsbegroting. De Nota Slotwijzigingen vervangt de Najaarsnota sinds dit jaar als verantwoordingsdocument, en stelt de raad in staat een besluit te nemen over de laatste begrotingswijzigingen. Het college richt zich in de voorliggende rapportage op het *melden van financiële afwijkingen* op de uitvoering van de Stadsbegroting. Waar niets wordt gemeld, mag volgens het college worden verondersteld dat de uitvoering op schema ligt. Waar afwijkingen worden gesignaleerd, is het college nagegaan of kan worden bijgestuurd. Als dat niet kan, en de afwijkingen dus onontkoombaar zijn, is daarvan melding gemaakt in deze nota. In die gevallen stelt het college voor de Stadsbegroting aan te passen. Ook meldt het college in de nota de belangrijkste onzekerheden. In deze Nota wordt niet gekeken naar de ontwikkeling van planexploitaties; een actualisatie daarvan wordt meegenomen in de Voortgangsrapportage Grote Projecten (VGP), die voorafgaand aan de Stadsrekening 2015 in procedure zal worden gebracht. De verwachting is dat deze in januari in de raad besproken wordt.		
Naam steller: **E-mail steller:**	Bert Swartjes b.swartjes@nijmegen.nl	**Tel. steller:**	024 329 21 34
Bijlagen:	1. Raadsvoorstel 'Nota Slotwijzigingen 2015' d.d. 24 november 2015 2. Nota Slotwijzigingen 2015 Raadsbesluit d.d. 16 december 2015		

Slotwijzigingen 2015

Voorstel - Nota Slotwijzigingen 2015

Voorstel - Nota Slotwijzigingen 2015

Inhoudsopgave

Voorstel 5
Financieel Perspectief 7
Inleiding 7
Financieel Perspectief 7
Financiële resultaten 7
Meldingen 9
Budgetoverheveling 12
Winstwaarschuwingen 13
Investeringen 18
Bezuinigingen 18
Effect op de Stadsbegroting 2015-2018 en de saldireserve 19
Overig 19

BIJLAGEN

Programma's 24
Bestuur en Middelen 24
Cultuur, cultuurhistorie en citymarketing 26
Dienstverlening & burgerzaken 28
Duurzaamheid 29
Economie en Werk 30
Grondbeleid 31
Inkomen & Armoedebestrijding 32
Mobiliteit 33
Onderwijs 35
Openbare ruimte 36
Sport en Accommodaties 37
Stedelijke ontwikkeling 38
Veiligheid 39
Wijkontwikkeling 39
Wonen 40
Zorg en Welzijn 41

Begrotingswijzigingen 47
Bezuinigingen 51
Investeringen 55

Colofon 68

Voorstel - Nota Slotwijzigingen 2015

Voorstel - Nota Slotwijzigingen 2015

Voorstel

Datum raadsvergadering / Nummer raadsvoorstel
16 december 2015 / 161/2015

Fatale termijn: besluitvorming vóór:
31 december 2015

Onderwerp
Slotwijzigingen 2015

Programma / Programmanummer
Bestuur & Middelen / 1042

Portefeuillehouder
H. Tiemens

Voorstel van het College van Burgemeester en Wethouders d.d.

Samenvatting
Voor u ligt nota de Slotwijzigingen 2015. Met deze bestuursrapportage willen wij u informeren over de uitvoering van de Stadsbegroting 2015. Kern van de nota is het melden van *financiële afwijkingen* ten opzichte van de voornemens en de budgetten, zoals die in de begroting zijn opgenomen. Waar niets wordt gemeld, ligt de uitvoering van de begroting op koers.

Voorstel om te besluiten
1. De nota Slotwijzigingen 2015 vast te stellen;
2. Vaststellen van de in het voorstel vermelde budgetoverhevelingen;
3. Begrotingswijziging BW-01441 (meldingen Slotwijzigingen 2015), BW-01443 (investeringen) en BW-01442 (Technische Wijzigingen) vast te stellen.

Voorstel - Nota Slotwijzigingen 2015

Financieel Perspectief

INLEIDING

Twee keer per jaar informeren wij uw Raad tussentijds over de uitvoering van de lopende begroting. In vervolg op de Zomernota informeren we in de voorliggende Slotwijzigingen uw Raad voor de tweede keer over de uitvoering van de Stadsbegroting.

We richten ons in de voorliggende rapportage op het *melden van financiële afwijkingen* op de uitvoering van de Stadsbegroting 2015. Waar niets wordt gemeld, mag worden verondersteld dat de uitvoering op schema ligt. Waar afwijkingen worden gesignaleerd, zijn we nagegaan of we kunnen bijsturen. Als dat niet kan, en de afwijkingen dus onontkoombaar zijn, maken we daarvan melding in deze nota. In die gevallen stellen we aan u voor de Stadsbegroting aan te passen.

FINANCIEEL PERSPECTIEF

Financiële resultaten

In onderstaande tabel hebben we alle afwijkingen opgenomen die het resultaat bij deze nota Slotwijzigingen bepalen. Met uitzondering van de budgetoverhevelingen hebben we andere budget neutrale effecten niet in de tabel opgenomen; die worden bij de desbetreffende programma's (zie bijlage I) toegelicht.

Het totale effect van de meldingen laat een nadeel zien van € 4,1 mln. Dit nadeel wordt grotendeels veroorzaakt door het nadeel van € 3,8 mln. op de uitkering van het gemeentefonds. Dit nadeel van € 3,8 mln. bestaat enerzijds uit een *nadeel* van € 5,8 mln. waarover wij uw Raad eerder dit jaar hebben geïnformeerd in onze brief over de meicirculaire 2015 (kenmerk FA20 / 15.0006061), die we tegelijk met de behandeling van de Zomernota 2015 hebben aangeboden. Daarnaast verwerken we in deze nota een *voordeel* van € 1,9 mln. naar aanleiding van de septembercirculaire 2015. Over de septembercirculaire hebben we u ook per brief geïnformeerd (zie brief met kenmerk FA20/15.0009794).

Het effect van budgetoverhevelingen leidt per saldo tot een overboeking van een budget van € 311.000 naar begrotingsjaar 2016. De budgetoverhevelingen worden via de Saldireserve tussen de begrotingsjaren verrekend.

Bedragen * €1.000	2015	2016	2017	2018	2019
Meldingen					
Bestuur & Middelen					
Uitkering Gemeentefonds	514 n				
Gemeentefonds; overige taakmutaties	3.326 n				
Vrijval stelpost WWB	370 v				
Accountantskosten	40 n				
Advieskosten VpB	40 n				
Lagere rentebaten vanwege minder startersleningen	219 n				
Overige lagere rentebaten	56 n				
Bezwaar & beroepschriften wel en niet woningen	70 n				
Frictiekosten Stadsregio in liquidatie	150 n				
Onttrekking onvoorzien t.b.v. Heumensoord	300 v				
Cultuur, Cultuurhistorie en Citymarketing					
Niet realiseren van de taakstelling Verleden Verbeeld	70 n				
Nadeel legesinkomsten Citymarketing	50 n				
Eenmalig voordeel bibliotheekfiliaal	300 v				

Bedragen * €1.000	2015	2016	2017	2018	2019
Dienstverlening & Burgerzaken					
Niet besteed budget verkiezingen	116 v				
Duurzaamheid					
Korting Decentralisatie Uitkering Bodem 2015	14 v				
Inkomen & Armoedebestrijding					
Armoedebestrijding	900 n				
Mobiliteit					
Eindafrekening gratis Openbaar Vervoer	222 v				
Inhaalafschrijving Transferium Ressen	163 n				
CWZ afdracht parkeeromzet vorige jaren	40 v				
Handhaven betaald parkeren op zondag	150 v				
Besparing motie 'parkeren beter renderen'	200 v				
Onderwijs					
Sociaal Medische Indicatie	200 v				
Stedelijke Ontwikkeling					
Lagere legesinkomsten bestemmingsplannen	100 n				
Zorg en Welzijn					
Opvang Heumensoord	300 n				
SUBTOTAAL MELDINGEN	**4.086 n**	**0**	**0**	**0**	**0**
Budgetoverheveling					
Bestuur & Middelen					
ICT Budget t.b.v. kostenbesparingen	460 v	460 n			
Cultuur, Cultuurhistorie en Citymarketing					
Naar voren halen beschikbaar budget GIRO 2016	350 n	350 v			
Naar voren halen budget Kroonjaar 2016	175 n	175 v			
Dienstverlening & burgerzaken					
Vernieuwing website	126 v	126 n			
Mobiliteit					
HOV Slotemaker de Bruïneweg	250 v	250 n			
Verrekening Saldireserve	311 n	311 v			
SUBTOTAAL BUDGETOVERHEVELING	**0 v**	**0 n**	**0**	**0**	**0**
Totaal meldingen	**4.086 n**	**0**	**0**	**0**	**0**

In deze rapportage wordt niet gekeken naar de ontwikkeling in de planexploitaties. Een actualisatie daarvan wordt meegenomen in de bijgestelde Voortgangsrapportage Grote Projecten (VGP), die voorafgaand aan de Stadsrekening 2015 in procedure zal worden gebracht. Onlangs zijn in de Zomernota 2015 de economische ontwikkelingen vertaald naar de gemeentelijke projecten, door een beoordeling van de rekenparameters. De actualisering van de risicoanalyses vindt plaats in de Stadsbegroting 2016, als onderdeel van de paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing.

Bij deze nota slotwijzigingen verwerken wij de effecten uit de september- en decembercirculaire 2014 en de mei- en septembercirculaire 2015 voor zover deze betrekking hebben op begrotingsjaar 2015. De effecten voor begrotingsjaar 2016 en volgende zijn meegenomen in ons voorstel voor de Stadsbegroting 2016-2019.

Hierna geven we een toelichting op de afwijkingen. In de bijlage Programma's is een volledige toelichting per programma opgenomen en zijn ook alle budget neutrale effecten toegelicht. Wij stellen uw Raad voor deze meldingen met Begrotingswijziging BW-01441 vast te stellen.

Meldingen

Bestuur en Middelen

Uitkering Gemeentefonds
Bij deze nota verwerken wij de effecten vanuit het gemeentefonds naar aanleiding van de septembercirculaire 2014 en de mei- en septembercirculaire 2015. In totaal gaat het hierbij om een bedrag van € 3,8 mln.: lagere uitkering uit het gemeentefonds van € 0,5 mln. en taakmutaties voor een bedrag van € 3,3 mln.
Dit nadeel van € 3,8 mln. bestaat enerzijds uit een *nadeel* van € 5,8 mln. waarover wij uw Raad eerder dit jaar hebben geïnformeerd in onze brief over de meicirculaire 2015 (kenmerk FA20 / 15.0006061), die we tegelijk met de behandeling van de Zomernota 2015 hebben aangeboden.
Daarnaast verwerken we in deze nota een voordelig effect vanuit het gemeentefonds naar aanleiding van de septembercirculaire 2015; het gaat dan om een *voordeel* van € 1,9 mln.

Vrijval stelpost WWB
Voor de uitvoering van de Wet werk en bijstand (Wwb) is een stelpost opgenomen. De klantenontwikkeling laat toe dat wij hiervan € 0,37 mln. kunnen laten vrijvallen.

Accountantskosten
Onze accountant heeft voor een bedrag van € 40.000 extra interne controlewerkzaamheden uitgevoerd en gewerkt aan opzet dossier grondexploitatie. Daarnaast is er meerwerk geweest vanwege de controle van Europese aanbestedingen en zijn diverse extra deelverklaringen afgegeven op subsidies, waarvan een de Stadsbrug betreft.

Advieskosten VpB
Vanaf 1 januari 2016 zijn we voor de ondernemersactiviteiten aangifteplichtig voor de vennootschapsbelasting (VpB). Daarvoor zijn advies- en voorbereidingskosten noodzakelijk voor een bedrag van € 40.000 die we niet binnen het programma op kunnen vangen.

Lagere rentebaten
We verwachten minder rentebaten van € 0,275 mln. Dit wordt voor € 0,22 mln. veroorzaakt doordat er minder startersleningen zijn verstrekt. Overigens leidt dit binnen het programma Wonen niet tot een voordeel, omdat dergelijke voor en nadelen worden verrekend met de voorziening startersleningen.

Bezwaar & beroepschriften wel en niet woningen
De kosten voor bezwaar en beroep ten aanzien van belastingaanslagen voor woningen en niet-woningen zijn toegenomen met € 70.000. Dit komt onder andere doordat de zogenaamde ‘no cure no pay’ bedrijven steeds meer bezwaren indienen namens burgers. Ook bij bedrijven zien we hier een stijgende trend.

Frictiekosten Stadsregio in liquidatie
Met het vaststellen van de Zomernota 2015 door uw Raad is, in overeenstemming met de regionale afspraken voor de nieuwe regionale samenwerking GO/Economic board, het budget vanaf 2015 met een bedrag van € 85.000 structureel opgehoogd naar € 255.000. Daaruit kan vanaf 2016 de contributie van € 1,50 per inwoner betaald worden. Op 27 mei dit jaar is uw Raad akkoord gegaan met het liquidatieplan, onder voorbehoud van de procesafspraak over een adequate rechtsopvolging van het doelgroepenvervoer en woonruimteverdeling.
Op 18 juni heeft de Stadsregioraad het liquidatieplan definitief vastgesteld, waarmee per 1 juli de Stadsregio in liquidatie is. Op dat moment kon geen uitsluitsel worden gegeven over de frictiekosten voor 2015 en daarna: bij de Stadsregio in liquidatie ligt bijvoorbeeld nog de bestuurlijke verantwoordelijkheid om subsidies goed af te wikkelen. Vanuit het voorzichtigheidsprincipe is daarom besloten de contributie volgens de oude systematiek

voor de tweede helft van 2015 wel te innen. Voor Nijmegen bedraagt dit € 258.000. Met dit geld is de Stadsregio in liquidatie – samen met de voorzieningen frictiekosten en de algemene reserve – naar verwachting van voldoende budget voorzien om alle frictiekosten af te wikkelen. Wij gaan ervan uit dat na definitieve afwikkeling resterende middelen terug zullen vloeien. Bij de Zomernota 2015 is rekening gehouden met € 85.000 voor frictiekosten in 2015. Rekening houdend met alle plussen en minnen op het product externe betrekkingen, kunnen we bij deze Slotwijziging volstaan met een eenmalige budgetuitbreiding van € 150.000 voor 2015.

Onttrekking onvoorzien voor opvang Heumensoord
We stellen voor om ten behoeve van de opvang Heumensoord (zie programma Zorg en Welzijn voor een nadere toelichting) een bedrag van € 0,3 mln. te onttrekken aan de post onvoorzien.

Cultuur, Cultuurhistorie en Citymarketing

Naast onderstaande meldingen is er in 2015 een bedrag van € 800.000 teruggevorderd voor de restauratie van het pand Papengas 4. Voor de besluitvorming over de concrete inzet van deze middelen bieden wij uw Raad, tegelijkertijd met de nota Slotwijzigingen, separaat een Raadsvoorstel aan.

Niet realiseren van de taakstelling Verleden Verbeeld
Bij het opstellen van de zomernota 2015 en de begroting 2016 was nog niet bekend dat de taakstelling 'Verleden Verbeeld' ad € 70.000 niet gerealiseerd kon worden. Alternatieven voor oplossingen van dit nadeel zijn binnen het programma niet aanwezig. De melding heeft een structureel karakter. Voor een oplossing van het structurele deel van deze melding doen wij een voorstel in de zomernota 2016.

Nadeel legesinkomsten Citymarketing
Bij de zomernota 2015 is melding gemaakt van een eventueel extra tekort op de legesinkomsten bij Citymarketing en evenementen. In de zomer zijn deze legesinkomsten nader onderzocht en uit dit onderzoek blijkt dat er een nadeel van € 50.000 op dit product gemeld moet worden.

Eenmalig voordeel bibliotheekfiliaal
De OBGZ zal dit jaar het bibliotheekfiliaal in Nijmegen West niet realiseren en verwacht in het voorjaar van 2016 het filiaal te kunnen openen. Dat betekent dat een bedrag van € 0,3 mln. dat daarvoor in de begroting van 2015 was gereserveerd niet ingezet zal worden.

Dienstverlening & Burgerzaken

Niet besteed budget verkiezingen
De kosten van de gecombineerde Waterschapsverkiezing met de Provinciale Verkiezing zijn € 116.000 lager uitgevallen dan verwacht door de combinatie van beide verkiezingen op één dag.

Duurzaamheid

Korting Decentralisatie Uitkering Bodem 2015
In de meicirculaire 2015 is de decentralisatieuitkering Bodem € 14.000 lager uitgevallen dan eerder door ons is aangenomen. Wij stellen voor de lasten hiertoe in 2015 eenmalig met dit bedrag verlagen.

Inkomen & Armoedebestrijding

Armoedebestrijding
Bij Armoedebestrijding is de prognose dat het tekort kan uitkomen op € 0,9 mln. De ervaring leert dat de prognose nog altijd behoorlijk kan afwijken van het definitieve eindresultaat (door open einderegelingen). We houden daarom een onzekerheidsmarge van €0,5 mln. aan. De grootste kostenposten zijn: de kosten voor bewindvoering en de kosten voor de inrichting van woningen. Dat laatste hangt direct samen met de komst van vergunninghouders in Nijmegen. We stellen voor om een tekort op te nemen van € 0,9 mln.

Mobiliteit

Eindafrekening gratis Openbaar Vervoer
De eindafrekening proef Gratis Openbaar Vervoer voorgaande jaren met de Stadsregio geeft een meevaller van € 222.000.

Inhaalafschrijving Transferium Ressen
Het transferium Ressen heeft een tijdelijke bestemming als parkeerterrein. Het terrein zal in verband met de gebiedsontwikkeling Ressen in 2016 of 2017 een andere bestemming krijgen. De boekwaarde van het terrein (€ 490.000) moet daarom versneld worden afgeschreven. Dit bedrag brengen we in 2015 en 2016 ten laste van het resultaat. Het jaar 2015 verwerken we in deze slotwijziging, 2016 is verwerkt in de Stadsbegroting 2016.-2019. Voor 2015 gaat het om € 246.000 waarvoor € 82.903 dekking is. Voor 2015 melden we een nadeel van € 163.000.

CWZ afdracht parkeeromzet vorige jaren
De gemeente Nijmegen exploiteert het parkeerterrein van het CWZ en draagt ongeveer de helft van de parkeeromzet aan CWZ af. De vaststelling van de definitieve afdracht over voorgaande jaren, die in 2015 heeft plaatsgevonden, leidt tot een eenmalig voordeel van € 40.000.

Handhaven betaald parkeren op zondag
Bij de parkeeropbrengsten boeken we een eenmalig voordeel van € 150.000 door het handhaven van het betaald parkeren op alle zondagen. In de stadsbegroting 2016 nemen we een voorstel op om het budget in te zetten voor mobiliteitsmaatregelen om de bewoners van de binnenstad tegemoet te komen. De verwachte omzet van de overige parkeeropbrengsten is enigszins hoger en nagenoeg gelijk aan een lagere omzetverwachting van parkeerboetes. De lagere boetes worden veroorzaakt door een zeer hoge betalingsgraad, wat we terugzien in een hogere parkeeromzet. In hoeverre dit structureel voortzet melden we bij de Zomernota 2016.

Besparing motie 'parkeren beter renderen'
Bij de beantwoording van de motie ‘laat parkeren renderen’ hebben we aangegeven dat er besparingsmogelijkheden zijn. Deze besparingen hebben we weten te realiseren, onder andere door gunstig aan te besteden en vergaand te digitaliseren. De besparingen leveren naar het laat aanzien een structureel voordeel op van in totaal € 200.000 per jaar. Op het structurele effect komen we terug bij de Zomernota 2016.

Onderwijs

Sociaal Medische Indicatie
Jaarlijks verstrekken we voor ongeveer 100 kinderen een bijdrage in het kader van Sociaal Medische Indicatie (SMI), waarmee zij gebruik kunnen maken van een kinderdagverblijf. Om de stijging van de kosten in de afgelopen jaren meer in lijn te brengen met het beschikbare budget zijn de regels voor toekenning per 1 januari

2013 aangescherpt. We zijn uitgegaan van een geleidelijke afbouw, ingaande in 2013 (lichte daling) en sterker in de jaren erna. Op basis van de gegevens tot nu toe, is die daling ook daadwerkelijk ingezet, vooral door de afname van de SMI toekenningen die nog onder de 'oude' regeling vielen. Ondanks deze bezuiniging zijn er geen kinderen tussen de wal en het schip gevallen. In 2015 bedraagt het surplus circa € 200.000. Daarmee hebben we weer grip op de kosten en blijven we ruim binnen het door de Raad gestelde budgettaire kader van € 475.000 per jaar. Het betreft hier een a-structureel effect, aangezien we de SMI-regeling vanaf 2016 inhoudelijk en financieel gaan onderbrengen bij het beleidsonderdeel Passende Kinderopvang dat in ontwikkeling is. Pas dan kunnen we de structurele, financiële effecten op dit onderdeel melden in de Zomernota 2016.

Stedelijke Ontwikkeling

Lagere legesinkomsten bestemmingsplannen
De legesinkomsten voor het aanpassen van bestemmingsplannen blijven achter bij de begroting, maar liggen wel op hetzelfde niveau als in 2014. Het verwachte nadeel wordt geschat op € 100.000.

Voor het begrotingsjaar 2015 ligt er verder een taakstelling op het programma die enerzijds betrekking heeft op beperken toezicht en handhaving in de gebruiksfase (Perspectiefnota 2014) en anderzijds op een verwachte terugloop van de bouwleges (Stadsbegroting 2014-2017). Voor 2015 lijkt het erop dat de bouwleges hoger uitvallen dan begroot. Er wordt voor 2015 gestuurd op een budgetneutraal eindejaarsresultaat. De structurele invulling van de totale taakstelling voor de komende jaren is nog in onderzoek.

Zorg en Welzijn

Opvang Heumensoord
Op 15 september jl. hebben wij het verzoek van de bestuursvoorzitter van COA ontvangen om een tijdelijke noodopvang voor vluchtelingen te realiseren op Heumensoord voor circa 3.000 mensen. Onder de voorwaarde dat de noodopvang uiterlijk op 1 juni 2016 wordt beëindigd in verband met Special Olympics en de Vierdaagse hebben wij hieraan onze volledige medewerking verleend, in nauwe samenwerking met de gemeente Heumen. Afspraken zijn vastgelegd in de bestuursovereenkomst met COA en gemeente Heumen. In het kader van onze medewerking maken wij als gemeente Nijmegen kosten. Het betreft hier kosten voor technisch onderzoek van het terrein voor- en achteraf, infrastructuur en voorzieningen in de directe omgeving van de noodopvang, toezicht, communicatie met omwonenden en andere betrokkenen, coördinatie en projectleiding. Ten behoeve van deze kosten voegen wij eenmalig een bedrag van € 500.000 toe aan het programma Zorg en Welzijn, product Diversiteit (€ 300.000 in 2015 en € 200.000 in 2016; laatstgenoemd bedrag reserveren we in de Stadsbegroting 2016). Waar andere programma's en afdelingen kosten maken in relatie tot Noodopvang Heumensoord zullen deze ten laste worden gebracht van dit budget. Waar kosten krachtens de bestuursovereenkomst voor rekening komen van COA, zullen deze bij COA in rekening worden gebracht.

Budgetoverheveling

Bestuur en Middelen

ICT Budget t.b.v. kostenbesparingen
Voor extra investeringen in ICT is door de Raad bij de Perspectiefnota 2014 een eenmalig bedrag van € 0,75 mln. beschikbaar gesteld. Het budget is bedoeld om efficiency en kwaliteit van de organisatie te vergroten door verdere digitalisering, automatisering en ondersteuning. Waarbij de investering een besparing voor de

organisatie moet opleveren. Deze laatste voorwaarde is cruciaal bij de selectie welke projecten uit het investeringsbudget worden bekostigd. Deze selectie heeft enige vertraging opgelopen, waardoor de werkelijke uitgaven in 2016 zullen komen. Verschillende projecten staan al in de steigers en andere projecten zullen in 2016 doorlopen. Daarom stellen wij voor om € 0,46 mln. over te hevelen naar 2016.

Cultuur, cultuurhistorie en Citymarketing

Naar voren halen beschikbaar budget GIRO 2016
Dit voorjaar is besloten met een financiële bijdrage van € 350.000 deel te nemen aan de organisatie van de start van de Giro d' Italia in 2016. De middelen zijn door uw Raad bij de Stadbegroting 2015-2018 (€ 300.000) en bij de Zomernota 2015 (€ 50.000; meerkosten omdat we niet alleen als finish- maar ook als startplaats fungeren) beschikbaar gesteld voor jaarschijf 2016. Wij stellen voor dit bedrag over te hevelen naar begrotingsjaar 2015, zodat we het volledige bedrag van € 350.000 nog dit jaar ten behoeve van de Projectorganisatie van de Giro d' Italia aan de provincie beschikbaar kunnen stellen.

Naar voren halen budget Kroonjaar 2016
Voor het kroonjaar 2016 is in de Zomernota 2015 een bedrag van € 875.000 beschikbaar gesteld. Voor de voorbereiding van het Kroonjaar 2016 worden er in 2015 al kosten gemaakt voor o.a. de promotie en beheersmaatregelen. We schatten deze kosten voor 2015 in op € 175.000. We stellen voor dit budget van 2016 over te brengen naar 2015.

Dienstverlening & burgerzaken

Vernieuwing website
De aanbesteding CMS en Design is naar verwachting eind november 2015 gereed. Deze datum is iets later dan gepland omdat pas, na het beschikbaar stellen van het budget in de Zomernota, van start kon worden gegaan met de aanbesteding. Dit betekent dat er in 2015 een eerste betaling gedaan zal worden aan de leverancier, en de rest in 2016 zal worden voldaan na volledige oplevering. Door de iets latere aanschaf zullen de kosten voor de tijdelijke uitbreiding van functies in 2016 vallen. We stellen daarom voor een bedrag van € 126.000 over te hevelen naar 2016.

Mobiliteit

HOV Slotemaker de Bruïneweg
Als uitwerking van de beleidsnota Nijmegen Duurzaam Bereikbaar wordt de Slotemaker de Bruïneweg gereconstrueerd, waarbij de inrichting van de weg wordt aangepast aan de eisen van hoogwaardig openbaar vervoer. Voor het plan (kostenraming € 1,3 mln. heeft de provincie Gelderland een bijdrage van € 585.000 in het vooruitzicht gesteld. De uitvoering is voorzien in 2016. Daarom stellen we voor de reeds gereserveerde middelen van € 250.000 voor 2015 over te hevelen naar 2016.

Winstwaarschuwingen

Zoals vastgelegd in de door uw Raad op 13 november 2013 vastgestelde Kadernota Risicomanagement en Weerstandsvermogen toetsen we twee keer per jaar, bij de Stadsbegroting en -rekening, alle risico's. In de tussentijdse verantwoording kijken we daarom alleen naar afwijkingen voor zover die voor het lopende begrotingsjaar relevant zijn en kwantificeren dit zoveel mogelijk.

Hieronder geven we per programma inzicht in de belangrijkste onzekerheden. Grotendeels betreft het nadelen, waarvan we de omvang nog niet goed in kunnen schatten. Zoals uit onderstaande tabel blijkt, doen de grootste onzekerheden zich voor bij de programma's Inkomen & Armoedebestrijding en Zorg en Welzijn.

Bedragen * €1.000	laag	hoog	Toelichting
Bestuur & Middelen			
Werktuigenvrijstelling	pm	pm	Niet kwantificeerbaar
Dekking centrale overhead	pm	pm	Niet kwantificeerbaar
Dienstverlening & Burgerzaken			
Ontwikkeling leges september - december	pm	pm	Niet kwantificeerbaar
Duurzaamheid			
Subsidies PEM	pm	200 v	
Economie en Werk			
Havengelden	70 n	0	
Toeristenbelasting	30 n	0	
Inkomen & Armoedebestrijding			
BUIG	5.700 n	1.800 n	
Vrijval voorziening bijstandsdebiteuren	pm	1.000 v	
Armoedebestrijding	500 n	500 v	
Mobiliteit			
Parkeergelden	250 n	pm	
Onderwijs			
Leerlingenvervoer	pm	100 v	
Stelpost onderwijshuisvesting	0	100 v	
Sport en Accommodaties			
Extra kosten complexe dossiers	250 n	0	
Stedelijke Ontwikkeling			
Omgevingswet	pm	pm	Niet kwantificeerbaar
Zorg en Welzijn			
Totaaleffect programma	1.700 n	0	Rekening houdend met bestemmingsreserves Z&W
Totaal	8.500 n + pm	100 v + pm	

Bestuur en Middelen

Belastingen

Bij het schrijven van deze nota is de omvang van het risico zoals gemeld in de Zomernota 2015 over de werktuigenvrijstelling ziekenhuizen nog niet bekend. Door nieuwe jurisprudentie zijn de omstandigheden waaronder het risico berekend was veranderd en is het momenteel nog niet te kwantificeren.

Dekking centrale overhead

Bij het opstellen van de Stadsrekening 2014 is geconstateerd dat de inzet van eigen personeel op rendabele projecten meer dan verwacht is afgenomen. Door de in de begroting vastgelegde systematiek van kostentoerekening is daardoor een deel van de dekking voor de kosten van centrale overhead weggevallen. Omdat het lopende begrotingsjaar al een aantal maanden onderweg was, hebben we de systematiek van kostentoerekening voor het begrotingsjaar 2015 niet aangepast. De systematiek willen we wel voor 2016 en volgende jaren aanpassen; dit doen we voor aanvang van begrotingsjaar 2016. Momenteel sturen we zoveel mogelijk bij om de omvang van het dekkingstekort in 2015 te beperken. In de Stadsrekening 2015 geven we een nadere toelichting op het eventueel resterende dekkingstekort.

Dienstverlening & Burgerzaken

Leges
Van de te ontvangen leges september-december zijn zo nauwkeurig mogelijk inschattingen gemaakt. Eventuele afwijkingen hiervan zullen in de Stadsrekening 2015 naar voren komen.

Duurzaamheid

Subsidies PEM
In het kader van de subsidieverstrekking Premieregeling Energiebesparende Maatregelen Particulieren (PEM) verwachten we voor dit jaar geen volledige besteding. Omdat er nog aanvragen beoordeeld en/of ingediend zullen worden is er op dit moment nog geen zicht op het eindresultaat. Zoals het er nu naar uitziet koersen we af op een positief resultaat van € 0,2 mln. Wij komen hierop terug bij het opmaken van de Stadsrekening 2015.

Economie en Werk

Havengelden
Als gevolg van de economische recessie worden er lagere hoeveelheden overgeslagen door een lager aantal partijen. Dit kan mogelijk leiden tot lagere opbrengsten tot maximaal € 70.000.

Toeristenbelasting
Het aanbod van hotels in Nijmegen groeit minder snel dan destijds verwacht. Hierdoor vallen de verwachte extra opbrengsten uit toeristenbelasting als gevolg van uitbreidingen van het aantal hotelovernachtingen lager uit tot maximaal € 30.000.

Inkomen & Armoedebestrijding

BUIG
Uit de laatste cijfers blijkt dat we als gemeente op het BUIG-budget afstevenen op een tekort van € 4,3 mln., met een bandbreedte van ongeveer plus of min € 2,5 mln. Indien het tekort groter is dan € 4,6 mln., kunnen we een beroep doen op de vangnetregeling. Daarom verwachten we een eindresultaat dit jaar van tussen de -/- € 1,8 mln., in het meest gunstige geval, en -/- € 5,7 mln. in het meest negatieve geval. Dit nadelige resultaat wordt voor veruit het belangrijkste deel veroorzaakt door invoering nadelige nieuwe landelijke verdeelsystematiek (effect van € 3,8 mln.).

Vrijval voorziening bijstandsdebiteuren
Mogelijk hebben wij ook dit jaar te maken met een eenmalige meevaller inzake de bijstandsdebiteuren. Uit het jaarlijkse proces ter bepaling van het voorzieningspercentage bijstandsdebiteuren blijkt dat het voorzieningspercentage mogelijk weer iets naar beneden bijgesteld kan worden. Het huidige percentage staat op 46%. Dit percentage zou mogelijk met een paar procentpunten kunnen dalen en dat kan een eenmalig financieel voordeel (meevaller) betekenen van ruim € 1 miljoen. Omdat het proces nog niet is afgerond, een aantal belangrijke checks moet de komende periode nog plaatsvinden, betreft het hier vooralsnog een positieve risicomelding. Ook moet nog nader bekeken worden wat de onderliggende oorzaken zijn van deze mogelijk positieve bijstelling. Na afronding van dit proces zal een en ander dus mogelijk kunnen leiden tot een positieve melding bij de jaarrekening.

Armoedebestrijding
Bij Armoedebestrijding is de prognose dat het tekort kan uitkomen op € 0,9 mln. De ervaring leert dat de prognose nog altijd behoorlijk kan afwijken van het definitieve eindresultaat (door open einderegelingen). We houden daarom een onzekerheidsmarge van € 0,5 mln. aan.

Mobiliteit

Parkeergelden
De parkeeropbrengsten zijn sterk onderhevig aan seizoens- en weersinvloeden. Zeker in het najaar en de winter vertonen de parkeeropbrengsten doorgaans een grillig beeld en zijn daardoor moeilijk te prognosticeren. Tot en met september zien we lagere parkeeropbrengsten die bij extrapolatie naar het einde van het jaar lager gaan uitvallen dan begroot. Wij stellen dan ook voor om hiervoor een winstwaarschuwing op te nemen van € 0,25 mln.

Onderwijs

Leerlingenvervoer
In het kader van de onderzoeksopdracht Onderwijs & Ondersteuning jeugd vullen we vanaf 2014 een deel van de bezuiniging in op het gebied van het leerlingenvervoer. Doordat wij beter kijken naar wat een kind wel kan (bijvoorbeeld met openbaar vervoer) heeft een verschuiving van het (duurdere) aangepast vervoer naar het regulier vervoer plaatsgevonden. Ook is het verschil tussen het gemeentelijke indexeringspercentage en het van toepassing zijnde percentage van de taxibranche kleiner geworden en in 2015 zelfs in ons voordeel omgeslagen. Vooralsnog lijken beide ontwikkelingen tot een a-structureel voordeel in het lopende jaar van circa € 100.000 te leiden. Echter, doordat we met ingang van het schooljaar 2015-2016 met een nieuw contract en met andere vervoerders werken, is de impact op dit overschot per jaareinde 2015 nog niet goed in te schatten. Ook is het effect van de invoering van het passend onderwijs op onze wettelijke taak voor het leerlingenvervoer nog niet geheel duidelijk.

Stelpost onderwijshuisvesting
Met de verhoging van de voor 2015 bestemde taakmutatie van € 93.000 verwachten we mogelijk een positieve afwijking van maximaal € 100.000.

Sport en Accommodaties

Extra kosten complexe dossiers
Een aantal complexe dossiers leidt in 2015 tot aanzienlijke extra kosten van naar verwachting € 200.000 tot € 300.000. Het gaat hierbij voornamelijk om de kosten voor externe experts en juridisch advies.
Het streven is deze kosten zoveel mogelijk binnen het programma op te vangen. Incidentele opbrengsten van eventuele verkopen van panden kunnen daaraan mogelijk een bijdrage leveren. Dit is uiteraard afhankelijk van de totstandkoming van (verkoop)overeenkomsten en de mogelijkheid om de opbrengst daarvan nog daadwerkelijk in 2015 te realiseren.

Stedelijke Ontwikkeling

Omgevingswet
Op 1 juli jl. heeft de Tweede Kamer de Omgevingswet vastgesteld. De verwachte ingangsdatum is 1 januari 2018. De invoering van deze nieuwe wet is een omvangrijke klus, gelet op alle beleidsmatige, juridische en uitvoeringstechnische wijzigingen. Per 1 september zijn we daarom gestart met een projectorganisatie. Het Rijk

en de VNG zijn nog in overleg over de financiële implicatie van de Omgevingswet. Vooralsnog is het uiterst onzeker of het Rijk implementatiebudgetten voor de Omgevingswet beschikbaar stelt. Duidelijk is al wel dat de invoering van deze nieuwe wet een behoorlijk extra beslag zal leggen op onder andere beleidsinhoudelijke, juridische en ICT-capaciteit, waarbij het eveneens nodig kan zijn om – gedoseerd – externe hulp in te schakelen. Dit vormt voor 205 een financieel risico. Voor 2016 en verder komen we hier in de zomernota 2016 op terug.

Zorg en Welzijn

Totaaleffect programma
Voor het jaar 2015 verwachten we op het programma Zorg & Welzijn een resultaat dat schommelt tussen € 3,1 mln. negatief en € 3,3 mln. positief. In dit resultaat is rekening gehouden met de taakmutaties uit de septembercirculaire 2014, de mei- en septembercirculaire 2015 en een verwacht voordeel op het product Publieke Gezondheid van € 0,7 mln. Bij een negatief resultaat zal eerst worden geput uit de beschikbare bestemmingsreserve Wmo-Jeugd, nu € 1,4 mln. Een positief resultaat betekent dat de bestemmingsreserve zal worden gevoed. Het risico dat er een beroep wordt gedaan op algemene middelen komt daarmee te liggen tussen een bedrag van € 1,7 mln. negatief en nihil.
De geprognosticeerde fluctuatie van het resultaat heeft te maken met de nog onzekere verwachting op de nieuwe taken op het gebied van de Wmo, Jeugd en Beschermd Wonen. We baseren deze verwachting op een eerste inzicht in de volume- en budgetontwikkeling van de Wmo, Jeugd en Beschermd wonen over het eerste halfjaar 2015. De prognose voor heel 2015 hebben we voor Wmo en Jeugd gemaakt op basis van een lineaire doorvertaling van de ontwikkelingen in het eerste half jaar.

Voor de Wmo en Jeugd geldt dat de gegevens tot stand zijn gekomen op basis van meerdere bronnen omdat het sturingsinformatiesysteem nog niet volledig operationeel is. Wij zijn bezig met de validatie van deze gegevens met de backoffice en de zorgleveranciers. Daarnaast maken we nog afspraken met zorgleveranciers en de regiogemeenten over verrekening van resultaten. Daarom kunnen we nog geen financiële consequenties voor de gemeente afgeven. Wel kunnen we op basis van de risico-inventarisatie en de informatie over de geleverde zorg in het eerste half jaar een bandbreedte aangeven van het te verwachten resultaat.
Op basis van de beschikbare gegevens verwachten wij voor de Wmo een resultaat dat zal liggen tussen € 2,4 mln. negatief en € 1,1 mln. negatief. We constateren in het eerste halfjaar meer inzet op specialistische begeleiding dan verwacht. Bij Jeugd verwachten we een resultaat dat schommelt tussen € 1,1 mln. negatief en € 2,9 mln. positief. Hier zien we in het eerste halfjaar minder inzet dan verwacht op ambulante trajecten, observatie & diagnostiek en specialistische Jeugd GGZ.

Voor Opvang en beschermd wonen zal het resultaat variëren tussen € 0,3 mln. negatief en € 0,8 mln. positief. Deze schommeling heeft te maken met een verwacht voordeel op de begrote reguliere subsidies, met name een voordeel op DU Vrouwenopvang, en een verwacht nadeel op de nieuwe Wmo taak 'beschermd wonen'. Vooral de onzekerheden op enerzijds de te ontvangen eigen bijdragen beschermd wonen en anderzijds de te verstrekken PGB zijn groot. In het geprognosticeerde resultaat is een risicobedrag voor de te ontvangen eigen bijdragen meegenomen van € 1,1 mln. Dit risicobedrag is tevens meegenomen in de Stadsbegroting 2016-2019.

T.a.v. PGB en eigen bijdragen geldt dat tot op heden - door systeemtechnische knelpunten - volledige en betrouwbare gegevens ontbreken die de gemeente uit de beschikbare systemen van SVB (PGB) en het CAK (Eigen bijdragen) kan halen. Het CAK kan bijvoorbeeld nog geen scheiding aanbrengen tussen eigen bijdragen Wmo en Wmo beschermd wonen. Daarnaast worden de eigen bijdragen voor PGB cliënten in de regio vooralsnog niet overgemaakt naar centrumgemeente Nijmegen, maar naar de betreffende regiogemeente waar de cliënt verblijft. De eigen bijdragen vormen daarom in 2015 een groot risico.

Met de jaarrekening 2015 willen we het uiteindelijke resultaat op het programma via winstbestemming toevoegen (bij voordeel) dan wel onttrekken (bij nadeel) aan de bestemmingsreserve Wmo-Jeugd. Indien zich een negatief resultaat voordoet verwachten wij dat wij dit voor € 1,4 mln. kunnen opvangen met de reserve Wmo-Jeugd.

Investeringen

Beleidsinvesteringen
Dit najaar verwachten we het project Damwand Waalkade af te ronden en af te sluiten met een overschrijding van € 0,3 mln.; dit is veroorzaakt door meer en hogere schadeclaims dan eerder voorzien. De afwikkeling is afhankelijk van de jaarcijfers van de verzoekers over het jaar 2014. Er zijn verder geen grote afwijkingen.

Een aantal investeringen zal dit jaar niet of niet geheel worden afgewikkeld. Bij het opmaken van de Stadsrekening 2015 maken we de balans op en maken dan ook een doorberekening van de afschrijvings- en rentelasten (kapitaallasten). Het meerjarige effect van die berekening nemen we mee in de Zomernota 2016; zoals het er nu naar uitziet verwachten we daarbij geen grote nadelige effecten ten opzichte van de huidige meerjarenbegroting.

Bij deze Slotwijziging stellen we uw Raad voor onderstaande bedragen (ontvangsten en uitgaven) te verwerken en daartoe begrotingswijziging BW-01443 vast te stellen :

- Fietsroute Nijmegen - Beuningen: € 1.680.000 co-financiering regionale partners;
- Dorpensingel: € 50.000 bijdrage Lingewaard;
- Fietspad Waalbrug: € 5.000.000 bijdrage Stadsregio en Provincie;
- Fietsroute Beuningen-Heijendaal € 100.000 subsidie Provincie;
- Loopverbinding Nijmegen CS: € 60.000 bijdrage Provincie.

Bedrijfsinvesteringen
Voor het huidige jaar worden de middelen besteed aan het huisvestingsconcept, bedrijfsbussen, automatisering en infrastructuur en aanpassingen in wijkcentra en Triavium.

Zie voor uitgebreide informatie de bijlage Investeringen.

Bezuinigingen

Het programma 2015 omvat een groot aantal opgaven, voor een totaal bedrag van € 15,4 mln. Bij de Zomernota hebben we hiervan ongeveer € 3 mln. gereed gemeld. Bij deze Slotwijzigingen kunnen we weer een aantal gereedmeldingen daar aan toevoegen. Het totaal voor 2015 gereed gemelde bedrag komt daarmee op € 8,7 mln. Dit betekent dat nog € 6,7 mln. resteert. De invulling daarvan ligt op koers en zal dit jaar nog plaatsvinden. Het betreft hier voornamelijk voorstellen welke gepaard gaan met formatiereductie, of nog een administratieve verwerkingsslag vragen. Het merendeel van de bezuinigingen is structureel ingevuld. Daarmee voldoen we aan het uitgangspunt om het bezuinigingsprogramma volledig uit te voeren en geen verliezen te laten ontstaan.

Effect op de Stadsbegroting 2015-2018 en de saldireserve

In de Zomernota 2015 hebben we ten aanzien van het lopende begrotingsjaar het volgende beeld gepresenteerd:

bedragen * € 1.000	2015	2016	2017	2018	2019
Stadsbegroting 2015 - 2018	4 n				
overige besluiten	145 n				
Primitieve begroting 2015 - 2018	**149 n**				
Ontwikkeling algemene middelen	1.920 v				
Bestaand beleid programma's	-2.987 n				
Nieuw beleid	-330 n				
Financieel beeld Zomernota 2015	**1.546 n**				

Voegen we daar het resultaat van deze Slotwijzigingen aan toe, dan geeft dat het volgende beeld:

bedragen * € 1.000	2015	2016	2017	2018	2019
Zomernota 2015	1.546 n				
Slotwijzigingen 2015; meldingen	4.086 n				
Financieel beeld Slotwijzigingen 2015	**5.632 n**				

Daarmee leiden de voorgestelde aanpassingen bij deze Slotwijzigingen met de eerdere melding in de Zomernota tot een nadeel van € 5,6 mln. Zoals hiervoor al toegelicht, wordt dit grotendeels veroorzaakt door nadelige effecten in het gemeentefonds.

We hebben hiervoor ook een groot aantal onzekerheden genoemd - zie toelichting onder winstverwachtingen - waarvan wij verwachten dat deze nadelig uit zullen pakken.

Met het oog op toekomstige ontwikkelingen willen we behoedzaam om blijven gaan met financiële mee- en tegenvallers. Daarom blijven wij ons inspannen om ons bestaande financiële beleid zorgvuldig na te leven en een zo gunstig mogelijk financieel resultaat 2015 te behalen. Dat houdt tevens in dat alle niet-geprognosticeerde voordelen ter expliciete heroverweging aan ons College worden voorgelegd, zodat wij de bewuste en integrale afweging kunnen maken om deze voordelen ofwel in te zetten ter compensatie voor niet-voorziene nadelen die na de Slotwijzigingen nog naar boven komen ofwel om zwaarwegende redenen in te zetten voor (onvoorziene) knelpunten.

Overig

Deze nota is een tussentijdse bestuurlijke melding op weg naar de Stadsrekening. We hebben een voorlopige prognose gemaakt van de stand einde jaar, op basis van de inzichten per 1 september. Er zijn nog onzekerheden die het eindresultaat kunnen beïnvloeden. De effecten daarvan nemen we mee in de Stadsrekening.

Behalve de meldingen (zie toelichting in voorgaande paragraaf 'financiële resultaten' en de toelichtingen verderop per programma; BW-01441) en begrotingsaanpassingen vanwege investeringskredieten (zie

voorgaande paragraaf 'Investeringen' en de desbetreffende bijlage; BW-01443) stellen we zoals te doen gebruikelijk ook voor een aantal technische wijzigingen (BW-01442) vast te stellen. Bij deze wijzigingen gaat het enkel om aanpassingen ter uitvoering van eerder genomen besluiten, dan wel om noodzakelijke correcties in de begrotingsramingen zonder dat er een beleidsinhoudelijke keuze aan de orde is en - uiteraard - zonder budgettair effect. We volstaan hier met een verwijzing naar de bijlage 'Begrotingswijzigingen'.

Voorstel - Nota Slotwijzigingen 2015

BIJLAGEN

Programma's

BESTUUR EN MIDDELEN

bedragen * € 1.000	2015	2016	2017	2018	2019
Meldingen					
Uitkering Gemeentefonds	514 n				
Gemeentefonds; taakmutaties	3.326 n				
Vrijval stelpost WWB	370 v				
Accountantskosten	40 n				
Advieskosten VpB	40 n				
Lagere rentebaten vanwege minder startersleningen	219 n				
Overige lagere rentebaten	56 n				
Bezwaar & beroepschriften wel en niet woningen	70 n				
Frictiekosten Stadsregio in liquidatie	150 n				
EDIC; lasten	50 n				
EDIC; baten	50 v				
Onttrekking onvoorzien voor opvang Heumensoord	300 v				
Taakmutaties					
Taakmutaties naar programma's	2.448 n	43 v	43 v	43 v	43 v
Budgetoverheveling					
ICT Budget t.b.v. kostenbesparingen	460 v	460 n			
Verrekening Saldireserve	460 n	460 v			
Eindtotaal	**6.193 n**	**43 v**	**43 v**	**43 v**	**43 v**

Meldingen

Uitkering Gemeentefonds, taakmutaties
Bij deze nota verwerken wij de effecten vanuit het gemeentefonds naar aanleiding van de septembercirculaire 2014 en de mei- en septembercirculaire 2015. In totaal gaat het hierbij om een bedrag van € 3,8 mln.: lagere uitkering uit het Ggemeentefonds van € 0,5 mln. en taakmutaties voor een bedrag van € 3,3 mln.
Dit nadeel van € 3,8 mln. bestaat enerzijds uit een *nadeel* van € 5,8 mln. waarover wij uw Raad eerder dit jaar hebben geïnformeerd in onze brief over de meicirculaire 2015 (kenmerk FA20 / 15.0006061), die we tegelijk met de behandeling van de Zomernota 2015 hebben aangeboden.
Daarnaast verwerken we in deze nota een voordelig effect vanuit het Ggemeentefonds naar aanleiding van de septembercirculaire 2015; het gaat dan om een *voordeel* van € 1,9 mln.

Vrijval stelpost WWB
Voor de uitvoering van de Wet werk en bijstand (Wwb) is een stelpost opgenomen. De klantenontwikkeling laat toe dat wij hiervan € 0,37 mln. kunnen laten vrijvallen.

Accountantskosten
Onze accountant heeft voor een bedrag van € 40.000 extra interne controlewerkzaamheden uitgevoerd en gewerkt aan opzet dossier grondexploitatie. Daarnaast is er meerwerk geweest vanwege de controle van Europese aanbestedingen en zijn diverse extra deelverklaringen afgegeven op subsidies, waarvan een de Stadsbrug betreft.

Advieskosten VpB
Vanaf 1 januari 2016 zijn we voor de ondernemersactiviteiten aangifteplichtig voor de vennootschapsbelasting (VpB). Daarvoor zijn advies- en voorbereidingskosten noodzakelijk voor een bedrag van € 40.000 die we niet binnen het programma op kunnen vangen.

Rente
We verwachten minder rentebaten van € 0,275 mln. Dit wordt voor € 0,22 mln. veroorzaakt doordat er minder startersleningen zijn verstrekt. Overigens leidt dit binnen het programma Wonen niet tot een voordeel, omdat dergelijke voor en nadelen worden verrekend met de voorziening startersleningen.

Bezwaar & Beroep
De kosten voor bezwaar en beroep ten aanzien van belastingaanslagen voor woningen en niet-woningen zijn toegenomen met € 70.000. Dit komt onder andere doordat de zogenaamde 'no cure no pay' bedrijven steeds meer bezwaren indienen namens burgers. Ook bij bedrijven zien we hier een stijgende trend.

Frictiekosten Stadsregio
Met het vaststellen van de Zomernota 2015 door uw Raad is, in overeenstemming met de regionale afspraken voor de nieuwe regionale samenwerking GO/Economic board, het budget vanaf 2015 met een bedrag van € 85.000 structureel opgehoogd naar € 255.000. Daaruit kan vanaf 2016 de contributie van € 1,50 per inwoner betaald worden. Op 27 mei dit jaar is uw Raad akkoord gegaan met het liquidatieplan, onder voorbehoud van de procesafspraak over een adequate rechtsopvolging van het doelgroepenvervoer en woonruimteverdeling. Op 18 juni heeft de Stadsregioraad het liquidatieplan definitief vastgesteld, waarmee per 1 juli de Stadsregio in liquidatie is. Op dat moment kon geen uitsluitsel worden gegeven over de frictiekosten voor 2015 en daarna: bij de Stadsregio in liquidatie ligt bijvoorbeeld nog de bestuurlijke verantwoordelijkheid om subsidies goed af te wikkelen. Vanuit het voorzichtigheidsprincipe is daarom besloten de contributie volgens de oude systematiek voor de tweede helft van 2015 wel te innen. Voor Nijmegen bedraagt dit € 258.000. Met dit geld is de Stadsregio in liquidatie – samen met de voorzieningen frictiekosten en de algemene reserve – naar verwachting van voldoende budget voorzien om alle frictiekosten af te wikkelen. Wij gaan ervan uit dat na definitieve afwikkeling resterende middelen terug zullen vloeien. Bij de Zomernota 2015 is rekening gehouden met € 85.000 voor frictiekosten in 2015. Rekening houdend met alle plussen en minnen op het product externe betrekkingen, kunnen we bij deze Slotwijziging volstaan met een eenmalige budgetuitbreiding van € 150.000 voor 2015.

EDIC (Europe Direct Informatiecentrum)
Voor de continuïteit van Edic zijn voor 2016 - 2017 extra middelen beschikbaar gesteld bij de Zomernota. De dekking voor 2015 is gevonden binnen de eigen middelen. Daarvoor verhogen we eenmalig de lasten en baten met € 50.000.

Onttrekking onvoorzien voor opvang Heumensoord
We stellen voor om ten behoeve van de opvang Heumensoord (zie programma Zorg en Welzijn voor een nadere toelichting) een bedrag van € 0,3 mln. te onttrekken aan de post onvoorzien.

Taakmutaties

Taakmutaties naar programma's
We stellen bij deze nota voor een bedrag van € 2,448 mln. over te brengen naar de desbetreffende programma's. Een inhoudelijke toelichting op deze taakmutaties treft u aan bij de programma's Economie en Werk (€ 0,83 mln. voordeel), Inkomen & Armoedebestrijding (€ 0,1 mln. voordeel), Onderwijs (€ 0,1 mln. voordeel) en Zorg en Welzijn (€ 3,5 mln. nadeel).

Budgetoverheveling

ICT Budget t.b.v. kostenbesparingen
Voor extra investeringen in ICT is door de Raad bij de Perspectiefnota 2014 een eenmalig bedrag van € 0,75 mln. beschikbaar gesteld. Het budget is bedoeld om efficiency en kwaliteit van de organisatie te vergroten door verdere digitalisering, automatisering en ondersteuning. Waarbij de investering een besparing voor de organisatie moet opleveren. Deze laatste voorwaarde is cruciaal bij de selectie welke projecten uit het investeringsbudget worden bekostigd. Deze selectie heeft enige vertraging opgelopen, waardoor de werkelijke uitgaven in 2016 zullen komen. Verschillende projecten staan al in de steigers en andere projecten zullen in 2016 doorlopen. Daarom stellen wij voor om € 0,46 mln. over te hevelen naar 2016.

Winstwaarschuwingen 2015

Belastingen
Bij het schrijven van deze nota is de omvang van het risico zoals gemeld in de Zomernota 2015 over de werktuigenvrijstelling ziekenhuizen nog niet bekend. Door nieuwe jurisprudentie zijn de omstandigheden waaronder het risico berekend was veranderd en is het momenteel nog niet te kwantificeren.

Dekking centrale overhead
Bij het opstellen van de Stadsrekening 2014 is geconstateerd dat de inzet van eigen personeel op rendabele projecten meer dan verwacht is afgenomen. Door de in de begroting vastgelegde systematiek van kostentoerekening is daardoor een deel van de dekking voor de kosten van centrale overhead weggevallen. Omdat het lopende begrotingsjaar al een aantal maanden onderweg was, hebben we de systematiek van kostentoerekening voor het begrotingsjaar 2015 niet aangepast. De systematiek willen we wel voor 2016 en volgende jaren aanpassen; dit doen we voor aanvang van begrotingsjaar 2016. Momenteel sturen we zoveel mogelijk bij om de omvang van het dekkingstekort in 2015 te beperken. In de Stadsrekening 2015 geven we een nadere toelichting op het eventueel resterende dekkingstekort.

Verbonden partijen

Geen bijzonderheden.

CULTUUR, CULTUURHISTORIE EN CITYMARKETING

bedragen * € 1.000	2015	2016	2017	2018	2019
Meldingen					
Taakstelling Verleden Verbeeld	70 n				
Legesinkomsten Citymarketing	50 n				
Uitgaven Focus Citymarketing	170 n				
Inkomsten Focus Citymarketing	170 v				
Werkbudget 1% regeling naar 2016	85 v	85 n			
Lagere onttrekking reserve 1% regeling 2015	85 n	85 v			
Eenmalig voordeel bibliotheekfiliaal	300 v				
Inkomsten popconcerten	50 v				
Uitgaven popconcerten	50 n				
Budgetoverheveling					
Giro	350 n	350 v			
Kroonjaar 2016	175 n	175 v			
Verrekening Saldireserve	525 v	525 n			
Eindtotaal	**180 v**	**0**	**0**	**0**	**0**

Meldingen

Naast onderstaande meldingen is er in 2015 een bedrag van € 800.000 teruggevorderd voor de restauratie van het pand Papengas 4. Voor de besluitvorming over de concrete inzet van deze middelen bieden wij uw Raad, tegelijkertijd met de nota Slotwijzigingen, separaat een Raadsvoorstel aan.

Taakstelling Verleden Verbeeld
Bij het opstellen van de zomernota 2015 en de begroting 2016 was nog niet bekend dat de taakstelling 'Verleden Verbeeld' ad € 70.000 niet gerealiseerd kon worden. Alternatieven voor oplossingen van dit nadeel zijn binnen het programma niet aanwezig. De melding heeft een structureel karakter. Voor een oplossing van het structurele deel van deze melding doen wij een voorstel in de zomernota 2016.

Legesinkomsten Citymarketing
Bij de zomernota 2015 is melding gemaakt van een eventueel extra tekort op de legesinkomsten bij Citymarketing en evenementen. In de zomer zijn deze legesinkomsten nader onderzocht en uit dit onderzoek blijkt dat er een nadeel van € 50.000 op dit product gemeld moet worden.

Uitgaven, inkomsten Citymarketing
In 2015 staan nog geen lasten en baten begroot voor de uitgaven voor het Focus Citymarketing. We verwachten een bedrag van € 170.000 aan uitgaven in 2015; dat bedrag zal worden onttrokken aan de reserve Focus Citymarketing.

Werkbudget 1%-regeling, reserve
Een deel van de geprogrammeerde uitgaven van de 1% regeling vindt niet meer plaats in 2015 maar in 2016. We stellen voor dit in de begroting te verwerken. Het betreft voornamelijk de projecten Waalsprong (€50.000) en de afronding van het kunstwerk maas waalkanaal (€ 30.000).

Eenmalig voordeel bibliotheekfiliaal
De OBGZ zal dit jaar het bibliotheekfiliaal in Nijmegen West niet realiseren en verwacht in het voorjaar van 2016 het filiaal te kunnen openen. Dat betekent dat een bedrag van € 0,3 mln. dat daarvoor in de begroting van 2015 was gereserveerd niet ingezet zal worden.

Uitgaven, inkomsten popconcerten
In 2015 hebben we extra inkomsten ter hoogte van € 50.000 kunnen realiseren door de verhuur van parken ten behoeve van evenementen (waaronder de popconcerten). We willen de extra inkomsten inzetten om dit jaar nog elektriciteitsvoorzieningen in Park Brakkenstein te realiseren. We stellen voor zowel de lasten als de baten voor genoemd bedrag in de begroting van 2015 aan te passen.

Budgetoverheveling

Giro
Dit voorjaar is besloten met een financiële bijdrage van € 350.000 deel te nemen aan de organisatie van de start van de Giro d' Italia in 2016. De middelen zijn door uw Raad bij de Stadbegroting 2015-2018 (€ 300.000) en bij de Zomernota 2015 (€ 50.000; meerkosten omdat we niet alleen als finish- maar ook als startplaats fungeren) beschikbaar gesteld voor jaarschijf 2016. Wij stellen voor dit bedrag over te hevelen naar begrotingsjaar 2015, zodat we het volledige bedrag van € 350.000 nog dit jaar ten behoeve van de Projectorganisatie van de Giro d' Italia aan de provincie beschikbaar kunnen stellen.

Kroonjaar
Voor het kroonjaar 2016 is in de Zomernota 2015 een bedrag van € 875.000 beschikbaar gesteld. Voor de voorbereiding van het Kroonjaar 2016 worden er in 2015 al kosten gemaakt voor o.a. de promotie en beheersmaatregelen. We schatten deze kosten voor 2015 in op € 175.000. We stellen voor dit budget van 2016 over te brengen naar 2015.

Winstwaarschuwingen 2015

Geen bijzonderheden.

Verbonden partijen

Geen bijzonderheden.

DIENSTVERLENING & BURGERZAKEN

bedragen * € 1.000	2015	2016	2017	2018	2019
Meldingen					
Niet besteed budget verkiezingen	116 v				
Budgetoverheveling					
Vernieuwing website	126 v				
Verrekening Saldireserve	126 n				
Eindtotaal	**116 v**	**0**	**0**	**0**	**0**

Niet besteed budget verkiezingen
De kosten van de gecombineerde Waterschapsverkiezing met de Provinciale Verkiezing zijn € 116.000 lager uitgevallen dan verwacht door de combinatie van beide verkiezingen op één dag.

Budgetoverheveling

Vernieuwing website
De aanbesteding CMS en Design is naar verwachting eind november 2015 gereed. Deze datum is iets later dan gepland omdat pas, na het beschikbaar stellen van het budget in de Zomernota, van start kon worden gegaan met de aanbesteding. Dit betekent dat er in 2015 een eerste betaling gedaan zal worden aan de leverancier, en de rest in 2016 zal worden voldaan na volledige oplevering. Door de iets latere aanschaf zullen de kosten voor de tijdelijke uitbreiding van functies in 2016 vallen. We stellen daarom voor een bedrag van € 126.000 over te hevelen naar 2016.

Winstwaarschuwingen 2015

Leges
Van de te ontvangen leges oktober-december zijn zo nauwkeurig mogelijk inschattingen gemaakt. Eventuele afwijkingen hiervan zullen in de Stadsrekening naar voren komen.

Verbonden partijen

Geen bijzonderheden.

DUURZAAMHEID

bedragen * € 1.000	2015	2016	2017	2018	2019
Meldingen					
Lagere opbrengst bossen	37 n	37 n	37 n	37 n	37 n
Lagere lasten bosbeheer	37 v	37 v	37 v	37 v	37 v
Subsidie Walstroom Waalhaven	152 n				
Lasten Walstroom	152 v				
DU Bodem 2015	14 v				
Eindtotaal	**14 v**	**0**	**0**	**0**	**0**

Meldingen

Bossen, bosbeheer
Een nadeel van €37.000 wordt verwacht op de begrote opbrengsten vanuit onze bossen. Dit is een structureel nadeel. We stellen voor dit nadeel in de begroting af te ramen in combinatie met een structurele verlaging van de lasten voor bosbeheer met €37.000, zodat het geheel budgettair neutraal is.

Walstroom
Nijmegen heeft van de Stadsregio Arnhem-Nijmegen een subsidietoekenning ontvangen van €136.000 voor de aanleg van walstroom in de Waalhaven. Een deel hiervan (€62.000) betalen we als subsidie uit aan OBW-Waalfront voor de bijhorende verhoging van de hoogwatersteiger. De lasten en baten zijn per saldo budgettair neutraal. De aanleg wordt in 2015 afgerond. De totale extra uitgaven en opbrengsten op programma Duurzaamheid zijn €152.000 (inclusief onze eigen bijdrage). We stellen uw raad voor de lasten en baten binnen het programma Duurzaamheid in 2015 eenmalig met €152.000 te verhogen.

Decentralisatie-uitkering Bodem
In de meicirculaire 2015 is de decentralisatieuitkering Bodem € 14.000 lager uitgevallen dan eerder door ons is aangenomen. Wij stellen voor de lasten hiertoe in 2015 eenmalig met dit bedrag verlagen.

Budgetoverheveling

Geen bijzonderheden.

Winstwaarschuwingen 2015

Subsidies PEM
In het kader van de subsidieverstrekking Premieregeling Energiebesparende Maatregelen Particulieren (PEM) verwachten we voor dit jaar geen volledige besteding. Omdat er nog aanvragen beoordeeld en/of ingediend zullen worden is er op dit moment nog geen zicht op het eindresultaat. Zoals het er nu naar uitziet koersen we af op een positief resultaat van € 0,2 mln. Wij komen hierop terug bij het opmaken van de Stadsrekening 2015.

Verbonden partijen

Geen bijzonderheden.

ECONOMIE EN WERK

bedragen * € 1.000	2015	2016	2017	2018	2019
Taakmutaties					
DU implementatie Participatiewet	600 n				
DU Eigen Kracht	30 n				
IU Participatie	98 n				
DU Jeugdwerkloosheid	100 n				
Eindtotaal	**828 n**	**0**	**0**	**0**	**0**

Taakmutaties

We stellen voor een bedrag van € 0,83 mln. (nadeel) te verrekenen met het programma Bestuur en Middelen. Hieronder volgt een nadere toelichting.

Decentralisatie-uitkering Implementatie Participatiewet
Bij de decembercirculaire 2014 heeft het Rijk een decentralisatie-uitkering “Implementatie Participatiewet” van € 1,0 mln. toegekend aan de Gemeente Nijmegen als centrumgemeente van deze arbeidsmarktregio. De middelen worden over 3 jaarschijven verdeeld: 2014: € 0,1 mln., 2015: € 0,5 mln. en 2016: € 0,4 mln. Wij stellen voor € 0,6 mln. (middelen 2014 en 2015) over te hevelen van het programma Bestuur en Middelen naar het Programma Economie en Werk. De middelen voor het jaar 2016 nemen we mee in de Stadsbegroting 2016.

Decentralisatie-uitkering Eigen Kracht
Bij de meicirculaire 2015 heeft het Rijk een decentralisatie-uitkering “Eigen Kracht” van € 30.000 in 2015 en € 60.000 in 2016 toegekend aan de Gemeente Nijmegen voor het activeren van vrouwen met een afstand tot de arbeidsmarkt richting werk. In maart 2015 is reeds akkoord gegaan met de inzet van deze middelen binnen het Programma Economie en Werk. Bij de slotwijziging wordt nu ook het budget voor 2015 overgeheveld van het programma Bestuur en Middelen naar het Programma Economie en Werk. De middelen voor het jaar 2016 nemen we mee in de Stadsbegroting 2016.

Integratie-uitkering Participatie
In de meicirculaire 2015 heeft het Rijk de integratie-uitkering Sociaal domein Participatie voor het jaar 2015 bijgesteld. Voor Nijmegen betekent dit een positieve bijstelling van € 98.039. Deze saldo toename van extra middelen voor Participatie heeft te maken met:

- extra middelen voor WSW (als gevolg van aanpassing aan WSW-populatie) € 347.128;
- afname middelen voor re-integratie ad € 249.089 als gevolg van enerzijds de uitname van het budget UWV-advisering (-/- € 325.073) en anderzijds een toevoeging van indexeringsbudget (€ 75.984).

Wij stellen voor € 98.000 over te hevelen van het programma Bestuur en Middelen naar het Programma Economie en Werk. De middelen voor het jaar 2016 nemen we mee in de Stadsbegroting 2016.

DU Jeugdwerkloosheid
Bij september-circulaire 2015 ontvangt de gemeente Nijmegen als Centrumgemeente van de arbeidsmarktregio voor 2015 en 2016 per jaar € 100.000 voor de uitvoering van de ingediende projectplannen

om jongeren met een kwetsbare arbeidsmarktpositie naar werk te bemiddelen. Wij stellen voor het budget voor 2015 over te hevelen van het programma Bestuur en Middelen naar het programma Economie en Werk. De middelen voor het jaar 2016 nemen we mee in de Stadsbegroting 2016.

Budgetoverheveling

Geen bijzonderheden.

Winstwaarschuwingen 2015

Havengelden
Als gevolg van de economische recessie worden er lagere hoeveelheden overgeslagen door een lager aantal partijen. Dit kan mogelijk leiden tot lagere opbrengsten tot maximaal € 70.000.

Toeristenbelasting
Het aanbod van hotels in Nijmegen groeit minder snel dan destijds verwacht. Hierdoor vallen de verwachte extra opbrengsten uit toeristenbelasting als gevolg van uitbreidingen van het aantal hotelovernachtingen lager uit tot maximaal € 30.000.

Verbonden partijen

Geen bijzonderheden.

GRONDBELEID

bedragen * € 1.000	2015	2016	2017	2018	2019
Eindtotaal					

In deze rapportage wordt niet gekeken naar de ontwikkeling in de planexploitaties. Een actualisatie daarvan wordt meegenomen in de bijgestelde Voortgangsrapportage Grote Projecten (VGP), die voorafgaand aan de Stadsrekening 2015 in procedure zal worden gebracht. Onlangs zijn in de Zomernota 2015 de economische ontwikkelingen vertaald naar de gemeentelijke projecten, door een beoordeling van de rekenparameters. De actualisering van de risicoanalyses vindt plaats in de Stadsbegroting 2016, als onderdeel van de paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing.

Budgetoverheveling

Geen bijzonderheden.

Winstwaarschuwingen 2015

Geen bijzonderheden.

Verbonden partijen

Geen bijzonderheden.

INKOMEN & ARMOEDEBESTRIJDING

bedragen * € 1.000	2015	2016	2017	2018	2019
Meldingen					
Armoede bestrijding	900 n				
Taakmutaties					
Uitvoering Wwb	43 n	43 n	43 n	43 n	43 n
Lijfrenteopbouw	58 n				
Eindtotaal	**1.001 n**	**43 n**	**43 n**	**43 n**	**43 n**

Meldingen

Armoedebestrijding
Bij Armoedebestrijding is de prognose dat het tekort kan uitkomen op € 0,9 mln. De ervaring leert dat de prognose nog altijd behoorlijk kan afwijken van het definitieve eindresultaat (door open einderegelingen). We houden daarom een onzekerheidsmarge van €0,5 mln. aan. De grootste kostenposten zijn: de kosten voor bewindvoering en de kosten voor de inrichting van woningen. Dat laatste hangt direct samen met de komst van vergunninghouders in Nijmegen. We stellen voor om een tekort op te nemen van € 0,9 mln.

Taakmutaties

We stellen voor een bedrag van €101.000 (nadeel) te verrekenen met het programma Bestuur en Middelen. Hieronder volgt een nadere toelichting.

Uitvoering Wwb
We maken extra kosten voor een bedrag van € 43.000 voor de uitvoering van de Participatiewet (bijstandverlening). Deze middelen worden ingezet voor extra capaciteit bij afdeling Inkomen vanwege de stijging in het aantal klanten. Deze middelen worden gedekt uit het programma Bestuur & Middelen. Het gaat hier om een structureel effect. We stellen voor de begroting hier op aan te passen.

Lijfrenteopbouw
Gemeenten ontvangen een compensatie voor de uitvoeringskosten die voortvloeien uit het wetsvoorstel Vrijlating lijfrenteopbouw en inkomsten uit arbeid en bevordering vrijwillige voortzetting pensioenopbouw. Met het wetsvoorstel wordt in het kader van de Participatiewet geregeld dat lijfrenten binnen zekere grenzen niet als vermogen worden aangemerkt, met als gevolg een toename van de bijstandspopulatie. De compensatie voor de uitkeringslasten vindt plaats via het Inkomensdeel van de Participatiewet.
Voor 2015 bedraagt de compensatie in de uitvoeringskosten € 58.000. De toename van de bijstandspopulatie en daaraan gekoppeld de uitvoeringskosten wordt in Nijmegen via een vaste systematiek geregeld. We stellen voor de compensatie voor de uitvoeringskosten in 2015 toe te voegen aan het programma Inkomen & Armoedebestrijding. Dit betekent dat we de middelen voor een ander doel inzetten dan beoogd. De reden om dit te doen zijn de tekorten binnen het programma Inkomen en Armoedebestrijding. Door de inzet van de compensatiemiddelen binnen het product Armoedebestrijding dekken we voor een (klein) deel het verwachte tekort op dat product. We zullen bij de zomernota in 2016 met een voorstel komen over de wijze waarop we de compensatie over 2016 en verdere jaren willen inzetten.

Budgetoverheveling

Geen bijzonderheden.

Winstwaarschuwingen 2015

BUIG
Uit de laatste cijfers blijkt dat we als gemeente op het BUIG-budget afstevenen op een tekort van € 4,3 mln., met een bandbreedte van ongeveer plus of min € 2,5 mln. Indien het tekort groter is dan € 4,6 mln., kunnen we een beroep doen op de vangnetregeling. Daarom verwachten we een eindresultaat dit jaar van tussen de -/- € 1,8 mln., in het meest gunstige geval, en -/- € 5,7 mln. in het meest negatieve geval. Dit nadelige resultaat wordt voor veruit het belangrijkste deel veroorzaakt door invoering nadelige nieuwe landelijke verdeelsystematiek (effect van € 3,8 mln.).

Vrijval voorziening bijstandsdebiteuren
Mogelijk hebben wij ook dit jaar te maken met een eenmalige meevaller inzake de bijstandsdebiteuren. Uit het jaarlijkse proces ter bepaling van het voorzieningspercentage bijstandsdebiteuren blijkt dat het voorzieningspercentage mogelijk weer iets naar beneden bijgesteld kan worden. Het huidige percentage staat op 46%. Dit percentage zou mogelijk met een paar procentpunten kunnen dalen en dat kan een eenmalig financieel voordeel (meevaller) betekenen van ruim € 1 miljoen. Omdat het proces nog niet is afgerond, een aantal belangrijke checks moet de komende periode nog plaatsvinden, betreft het hier vooralsnog een positieve risicomelding. Ook moet nog nader bekeken worden wat de onderliggende oorzaken zijn van deze mogelijk positieve bijstelling. Na afronding van dit proces zal een en ander dus mogelijk kunnen leiden tot een positieve melding bij de jaarrekening.

Armoedebestrijding
Bij Armoedebestrijding is de prognose dat het tekort kan uitkomen op € 0,9 mln. De ervaring leert dat de prognose nog altijd behoorlijk kan afwijken van het definitieve eindresultaat (door open einderegelingen). We houden daarom een onzekerheidsmarge van € 0,5 mln. aan.

Verbonden partijen

Geen bijzonderheden.

MOBILITEIT

bedragen * € 1.000	2015	2016	2017	2018	2019
Meldingen					
Eindafrekening gratis Openbaar Vervoer	222 v				
Inhaalafschrijving Transferium Ressen	163 n				
CWZ afdracht parkeeromzet vorige jaren	40 v				
Handhaven betaal parkeren op zondag	150 v				
Besparing motie 'parkeren beter renderen'	200 v				
Afname parkeeromzet CWZ	60 n	60 n	60 n	60 n	60 n
Afname afdracht parkeeromzet CWZ	60 v	60 v	60 v	60 v	60 v
Bereikbaarheidsfonds lasten	100 v				
Bereikbaarheidsfonds baten	100 n				
Budgetoverheveling					
HOV Slotemaker de Bruïneweg	250 v	250 n			
Verrekening Saldireserve	250 n	250 v			
Eindtotaal	**449 v**	**0**	**0**	**0**	**0**

Voorstel - Nota Slotwijzigingen 2015

Meldingen

Eindafrekening gratis Openbaar Vervoer
De eindafrekening proef Gratis Openbaar Vervoer voorgaande jaren met de Stadsregio geeft een meevaller van € 222.000.

Inhaalafschrijving Transferium Ressen
Het transferium Ressen heeft een tijdelijke bestemming als parkeerterrein. Het terrein zal in verband met de gebiedsontwikkeling Ressen in 2016 of 2017 een andere bestemming krijgen. De boekwaarde van het terrein (€ 490.000) moet daarom versneld worden afgeschreven. Dit bedrag brengen we in 2015 en 2016 ten laste van het resultaat. Het jaar 2015 verwerken we in deze slotwijziging, 2016 is verwerkt in de Stadsbegroting 2016.-2019. Voor 2015 gaat het om € 246.000 waarvoor € 82.903 dekking is. Voor 2015 melden we een nadeel van € 163.000.

CWZ afdracht parkeeromzet vorige jaren
De gemeente Nijmegen exploiteert het parkeerterrein van het CWZ en draagt ongeveer de helft van de parkeeromzet aan CWZ af. De vaststelling van de definitieve afdracht over voorgaande jaren, die in 2015 heeft plaatsgevonden, leidt tot een eenmalig voordeel van € 40.000.

Handhaven betaald parkeren op zondag
Bij de parkeeropbrengsten boeken we een eenmalig voordeel van € 150.000 door het handhaven van het betaald parkeren op alle zondagen. In de stadsbegroting 2016 nemen we een voorstel op om het budget in te zetten voor mobiliteitsmaatregelen om de bewoners van de binnenstad tegemoet te komen. De verwachte omzet van de overige parkeeropbrengsten is enigszins hoger en nagenoeg gelijk aan een lagere omzetverwachting van parkeerboetes. De lagere boetes worden veroorzaakt door een zeer hoge betalingsgraad, wat we terugzien in een hogere parkeeromzet. In hoeverre dit structureel voortzet melden we bij de Zomernota 2016.

Besparing motie 'parkeren beter renderen'
Bij de beantwoording van de motie ‘laat parkeren renderen’ hebben we aangegeven dat er besparingsmogelijkheden zijn. Deze besparingen hebben we weten te realiseren, onder andere door gunstig aan te besteden en vergaand te digitaliseren. De besparingen leveren naar het laat aanzien een structureel voordeel op van in totaal € 200.000 per jaar. Op het structurele effect komen we terug bij de Zomernota 2016.

Afname parkeeromzet CWZ, afname afdracht
Het aantal parkeeruren van klanten en bezoekers aan CWZ neemt af. We verwachten dat de parkeeromzet CWZ in 2015 € 120.000 (baten) op de begroting achterblijft. Dit leidt tot een lagere afdracht aan CWZ van € 60.000 (lasten). Het nadeel van € 60.000 kunnen we opvangen door meevallers op andere baten. We stellen voor om de begroting voor het jaar 2015 daarom voor € 60.000 (baten en lasten) aan te passen.
Bereikbaarheidsfonds
Voor het niet of gedeeltelijk realiseren van de parkeereis wordt aan ontwikkelaars een compensatie in rekening gebracht. Eventuele ontvangsten worden afgestort in de daarvoor ingestelde reserve "bereikbaarheidsfonds". In 2015 zijn geen compensatiegelden ontvangen. We stellen voor dit effect in de begroting te verwerken.

Budgetoverheveling

HOV Slotemaker de Bruïneweg
Als uitwerking van de beleidsnota Nijmegen Duurzaam Bereikbaar wordt de Slotemaker de Bruïneweg gereconstrueerd, waarbij de inrichting van de weg wordt aangepast aan de eisen van hoogwaardig openbaar

vervoer. Voor het plan (kostenraming € 1,3 mln. heeft de provincie Gelderland een bijdrage van € 585.000 in het vooruitzicht gesteld. De uitvoering is voorzien in 2016. Daarom stellen we voor de reeds gereserveerde middelen van € 250.000 voor 2015 over te hevelen naar 2016.

Winstwaarschuwingen 2015

Parkeergelden
De parkeeropbrengsten zijn sterk onderhevig aan seizoens- en weersinvloeden. Zeker in het najaar en de winter vertonen de parkeeropbrengsten doorgaans een grillig beeld en zijn daardoor moeilijk te prognosticeren. Tot en met september zien we lagere parkeeropbrengsten die bij extrapolatie naar het einde van het jaar lager gaan uitvallen dan begroot. Wij stellen dan ook voor om hiervoor een winstwaarschuwing op te nemen van € 0,25 mln.

Verbonden partijen

Geen bijzonderheden.

ONDERWIJS

bedragen * € 1.000	2015	2016	2017	2018	2019
Meldingen					
Bijdrage SMI	200 v				
Taakmutaties					
Stelpost onderwijshuisvesting	93 n				
Eindtotaal	**107 v**				

Meldingen

Sociaal medische indicatie (SMI)
Jaarlijks verstrekken we voor ongeveer 100 kinderen een bijdrage in het kader van Sociaal Medische Indicatie (SMI), waarmee zij gebruik kunnen maken van een kinderdagverblijf. Om de stijging van de kosten in de afgelopen jaren meer in lijn te brengen met het beschikbare budget zijn de regels voor toekenning per 1 januari 2013 aangescherpt. We zijn uitgegaan van een geleidelijke afbouw, ingaande in 2013 (lichte daling) en sterker in de jaren erna. Op basis van de gegevens tot nu toe, is die daling ook daadwerkelijk ingezet, vooral door de afname van de SMI toekenningen die nog onder de 'oude' regeling vielen. Ondanks deze bezuiniging zijn er geen kinderen tussen de wal en het schip gevallen. In 2015 bedraagt het surplus circa € 200.000. Daarmee hebben we weer grip op de kosten en blijven we ruim binnen het door de Raad gestelde budgettaire kader van € 475.000 per jaar. Het betreft hier een a-structureel effect, aangezien we de SMI-regeling vanaf 2016 inhoudelijk en financieel gaan onderbrengen bij het beleidsonderdeel Passende Kinderopvang dat in ontwikkeling is. Pas dan kunnen we de structurele, financiële effecten op dit onderdeel melden in de Zomernota 2016.

Taakmutaties

Stelpost onderwijshuisvesting
De aantallen leerlingen Voortgezet- en Voortgezet Speciaal Onderwijs zijn ten behoeve van de bepaling van de gemeentefondsuitkering geactualiseerd. Het voorstel is om conform staand beleid de taakmutatie

onderwijshuisvesting te verwerken op de stelpost onderwijshuisvesting. Met deze verhoging van de voor 2015 bestemde taakmutatie van € 93.000 verwachten we mogelijk een positieve afwijking van maximaal € 100.000.

Budgetoverheveling

Geen bijzonderheden.

Winstwaarschuwingen 2015

Leerlingenvervoer
In het kader van de onderzoeksopdracht Onderwijs & Ondersteuning jeugd vullen we vanaf 2014 een deel van de bezuiniging in op het gebied van het leerlingenvervoer. Doordat wij beter kijken naar wat een kind wel kan (bijvoorbeeld met openbaar vervoer) heeft een verschuiving van het (duurdere) aangepast vervoer naar het regulier vervoer plaatsgevonden. Ook is het verschil tussen het gemeentelijke indexeringspercentage en het van toepassing zijnde percentage van de taxibranche kleiner geworden en in 2015 zelfs in ons voordeel omgeslagen. Vooralsnog lijken beide ontwikkelingen tot een a-structureel voordeel in het lopende jaar van circa € 100.000 te leiden. Echter, doordat we met ingang van het schooljaar 2015-2016 met een nieuw contract en met andere vervoerders werken, is de impact op dit overschot per jaareinde 2015 nog niet goed in te schatten. Ook is het effect van de invoering van het passend onderwijs op onze wettelijke taak voor het leerlingenvervoer nog niet geheel duidelijk.

Stelpost onderwijshuisvesting
Met de verhoging van de voor 2015 bestemde taakmutatie van € 93.000 verwachten we mogelijk een positieve afwijking van maximaal € 100.000.

Verbonden partijen

Geen bijzonderheden.

OPENBARE RUIMTE

bedragen * € 1.000	2015	2016	2017	2018	2019
Meldingen					
Ondergrondse Ordening; lasten	750 n				
Ondergrondse Ordening; baten	750 v				
Eindtotaal	**0**				

Meldingen

Lasten en baten Ondergrondse Ordening
In 2015 zijn in het programma Openbare Ruimte meer baten gegenereerd dan begroot. Dit vindt voornamelijk zijn oorzaak in saneringswerkzaamheden van het grijs gietijzeren gasnetwerk. De gemeente brengt hiervoor forfaitaire bedragen in rekening; dit is zonder winstoogmerk.
Het toezicht op de werkzaamheden, het onderhoud en definitief herstellen van de wegen brengt extra kosten met zich mee aan het trottoir en de wegen. In verband met zetting van de ondergrond wordt het herstel van de leidingsleuven altijd enige tijd na gereedkomen van de saneringswerkzaamheden uitgevoerd. In 2015 wordt het lopende onderhoud van deze projecten en de definitieve herstelwerkzaamheden van eerdere projecten

uitgevoerd.
Wij stellen voor om de ramingen van de baten en lasten in 2015 met € 750.000 op te hogen.

Budgetoverheveling

Geen bijzonderheden.

Winstwaarschuwingen 2015

Geen bijzonderheden.

Verbonden partijen

Geen bijzonderheden.

SPORT EN ACCOMMODATIES

bedragen * € 1.000	2015	2016	2017	2018	2019
Eindtotaal	0	0	0	0	0

Meldingen

Geen bijzonderheden.

Budgetoverheveling

Geen bijzonderheden.

Winstwaarschuwingen 2015

Extra kosten complexe dossiers
Een aantal complexe dossiers leidt in 2015 tot aanzienlijke extra kosten van naar verwachting € 200.000 tot € 300.000. Het gaat hierbij voornamelijk om de kosten voor externe experts en juridisch advies.
Het streven is deze kosten zoveel mogelijk binnen het programma op te vangen. Incidentele opbrengsten van eventuele verkopen van panden kunnen daaraan mogelijk een bijdrage leveren. Dit is uiteraard afhankelijk van de totstandkoming van (verkoop)overeenkomsten en de mogelijkheid om de opbrengst daarvan nog daadwerkelijk in 2015 te realiseren.

Verbonden partijen

Geen bijzonderheden.

STEDELIJKE ONTWIKKELING

bedragen * € 1.000	2015	2016	2017	2018	2019
Meldingen					
Lagere legesinkomsten bestemmingsplannen	100 n				
Ruimtelijke inrichting; lagere baten	300 n	300 n	300 n	300 n	300 n
Ruimtelijke inrichting; lagere lasten	300 v	300 v	300 v	300 v	300 v
Eindtotaal	**100 n**	**0**	**0**	**0**	**0**

Meldingen

Legesinkomsten bestemmingsplannen
De legesinkomsten voor het aanpassen van bestemmingsplannen blijven achter bij de begroting, maar liggen wel op hetzelfde niveau als in 2014. Het verwachte nadeel wordt geschat op € 100.000. Het structurele effect nemen we mee bij het invullen van de taakstelling (zie volgende alinea). Wij komen hier op terug in de Zomernota 2016.

Voor het begrotingsjaar 2015 ligt er verder een taakstelling op het programma die enerzijds betrekking heeft op beperken toezicht en handhaving in de gebruiksfase (Perspectiefnota 2014) en anderzijds op een verwachte terugloop van de bouwleges (Stadsbegroting 2014-2017). Voor 2015 lijkt het erop dat de bouwleges hoger uitvallen dan begroot. Er wordt voor 2015 gestuurd op een budgetneutraal eindejaarsresultaat. De structurele invulling van de totale taakstelling voor de komende jaren is nog in onderzoek.

Ruimtelijke inrichting
Op het product Ruimtelijke inrichting blijven de externe opbrengsten achter met € 300.000. Hier tegenover staat ook een voordeel aan de lastenkant (externe kosten). Dit is al een aantal jaren het geval en daarom stellen we voor zowel de baten als de lasten structureel met € 300.000 naar beneden bij te stellen naar een realistisch niveau.

Budgetoverheveling

Geen bijzonderheden.

Winstwaarschuwingen 2015

Omgevingswet
Op 1 juli jl. heeft de Tweede Kamer de Omgevingswet vastgesteld. De verwachte ingangsdatum is 1 januari 2018. De invoering van deze nieuwe wet is een omvangrijke klus, gelet op alle beleidsmatige, juridische en uitvoeringstechnische wijzigingen. Per 1 september zijn we daarom gestart met een projectorganisatie. Het Rijk en de VNG zijn nog in overleg over de financiële implicatie van de Omgevingswet. Vooralsnog is het uiterst onzeker of het Rijk implementatiebudgetten voor de Omgevingswet beschikbaar stelt. Duidelijk is al wel dat de invoering van deze nieuwe wet een behoorlijk extra beslag zal leggen op onder andere beleidsinhoudelijke, juridische en ICT-capaciteit, waarbij het eveneens nodig kan zijn om – gedoseerd – externe hulp in te schakelen. Dit vormt voor 2015 een financieel risico. Voor 2016 en verder komen we hier in de zomernota 2016 op terug.

Verbonden partijen

Geen bijzonderheden.

VEILIGHEID

bedragen * € 1.000	2015	2016	2017	2018	2019
Meldingen					
Inhuur expertise	46 n				
Vergoeding Ministerie	46 v				
Eindtotaal	**0**				

Meldingen

Inhuur expertise, vergoeding Ministerie
Om de kennis en expertise met betrekking tot radicalisering te vergroten huurt de gemeente (afdeling veiligheid) een externe deskundige in van oktober 2015 tot april 2016. Zijn kennis wordt overgedragen aan een interne medewerker. De kosten van de externe deskundige zijn € 46.000 en worden vergoed door het ministerie van Veiligheid en Justitie. De externe neemt deel aan de casustafel radicalisering in het veiligheidshuis en helpt de partners om signalen beter te kunnen duiden.

Budgetoverheveling

Geen bijzonderheden.

Winstwaarschuwingen 2015

Geen bijzonderheden.

Verbonden partijen

Geen bijzonderheden.

WIJKONTWIKKELING

bedragen * € 1.000	2015	2016	2017	2018	2019
Eindtotaal					

Meldingen

Geen bijzonderheden.

Budgetoverheveling

Geen bijzonderheden.

Winstwaarschuwingen 2015

Geen bijzonderheden.

Verbonden partijen

Geen bijzonderheden.

WONEN

bedragen * € 1.000	2015	2016	2017	2018	2019
Meldingen					
Lagere rente startersleningen	219 v				
Lagere onttrekking uit de voorziening	219 n				
Eindtotaal	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Meldingen

Lagere rente starterslening, onttrekking voorziening
Er is via de Stichting Volkshuisvesting Nederland een lager bedrag aan startersleningen (tegen een lagere rente) uitgegeven, omdat het rijk sinds 1 januari 2013 de helft meebetaalt aan startersleningen. vanwege de rijksbijdrage. Dit leidt tot een nadeel van € 0,2 mln. binnen het programma Bestuur en Middelen (zie toelichting aldaar). Voor het programma Wonen leidt dit tot lagere lasten en een lagere onttrekking uit de voorziening.

Budgetoverheveling

Geen bijzonderheden.

Winstwaarschuwingen 2015

Geen bijzonderheden.

Verbonden partijen

Geen bijzonderheden.

ZORG EN WELZIJN

bedragen * € 1.000	2015	2016	2017	2018	2019
Meldingen					
Opvang Heumensoord	300 n				
Afkoop regresrecht; lasten	104 n	104 n			
Afkoop regresrecht; baten	104 v	104 v			
Taakmutaties					
DU Maatschappelijke opvang	75 v				
DU Vrouwenopvang	14 v				
IU Sociaal Domein beschermd wonen	2.621 v				
DU Faciliteitenbesluit	39 n				
DU Tijdelijke voorziening bed, bad en brood	652 n				
Verankering programma verbetering GGZ	125 n				
IU Sociaal Domein Jeugd	1.055 v				
LHBT-emancipatiebeleid	10 n				
IU Sociaal Domein Wmo	268 v				
IU WMO	261 v				
Eindtotaal	**3.168 v**	**0**			

Meldingen

Opvang Heumensoord
Op 15 september jl. hebben wij het verzoek van de bestuursvoorzitter van COA ontvangen om een tijdelijke noodopvang voor vluchtelingen te realiseren op Heumensoord voor circa 3.000 mensen. Onder de voorwaarde dat de noodopvang uiterlijk op 1 juni 2016 wordt beëindigd in verband met Special Olympics en de Vierdaagse hebben wij hieraan onze volledige medewerking verleend, in nauwe samenwerking met de gemeente Heumen. Afspraken zijn vastgelegd in de bestuursovereenkomst met COA en gemeente Heumen. In het kader van onze medewerking maken wij als gemeente Nijmegen kosten. Het betreft hier kosten voor technisch onderzoek van het terrein voor- en achteraf, infrastructuur en voorzieningen in de directe omgeving van de noodopvang, toezicht, communicatie met omwonenden en andere betrokkenen, coördinatie en projectleiding. Ten behoeve van deze kosten voegen wij in 2015 een bedrag van € 300.000 toe aan het programma Zorg en Welzijn, product Diversiteit en stellen voor deze kosten ten laste te brengen van de post onvoorzien bij het programma Bestuur en Middelen. In de Stadsbegroting 2016 hebben we een voorlopige reservering opgenomen van € 200.000; bij de Zomernota 2016 geven we daar een nadere toelichting op. Waar andere programma's en afdelingen kosten maken in relatie tot Noodopvang Heumensoord zullen deze ten laste worden gebracht van dit budget. Waar kosten krachtens de bestuursovereenkomst voor rekening komen van COA, zullen deze bij COA in rekening worden gebracht.

Afkoopsom regresrecht
De VNG heeft met het verbond van verzekeraars overeenstemming bereikt over de afkoop van verhaalsrecht bij schade. Het gaat hier om de afkoop van regresrecht voor Wmo voorzieningen. Door de afkoop van het regresrecht, ziet de gemeente af van verhaal bij de deelnemende aansprakelijkheidsverzekeraars. Het desbetreffende contract geldt voor de periode 2015 en 2016. Nijmegen zal hiervoor –via de VNG- van het waarborgfonds, namens het verbond verzekeraars- een afkoopsom ontvangen ter hoogte van het aantal inwoners * € 0,61. Het betreft een budgetneutrale wijziging.

Voorstel - Nota Slotwijzigingen 2015

Taakmutaties

Met deze slotwijziging stellen wij voor de betreffende taakmutaties te verrekenen tussen Bestuur & Middelen met het programma Zorg en Welzijn. Hieronder worden de taakmutaties nader toegelicht.

Decentralisatie-uitkering Maatschappelijke opvang
In de septembercirculaire 2014 en de mei- en septembercirculaire 2015 heeft het Rijk de decentralisatie-uitkeringen MO voor het jaar 2015 neerwaarts bijgesteld. Het gaat voornamelijk om een actualisatie van de maatstaven, maatstafaantallen; hierdoor zijn de Rijksuitkeringen iets verlaagd. Voor de DU Maatschappelijke opvang gaat het per saldo om een verlaging van € 75.508.

Decentralisatie-uitkering Vrouwenopvang
In de septembercirculaire 2014 en de meicirculaire 2015 heeft het Rijk de decentralisatie-uitkeringen VO voor het jaar 2015 neerwaarts bijgesteld. Het gaat voornamelijk om een aanpassing van de maatstaven; hierdoor zijn de Rijksuitkeringen iets verlaagd. Voor de DU VO gaat het per saldo om een verlaging van € 13.572.

Integratie-uitkering Sociaal Domein beschermd wonen
In de meicirculaire is tevens de integratie-uitkering Sociaal domein beschermd wonen voor het jaar 2015 neerwaarts bijgesteld. Dit heeft te maken met een vernieuwde herverdeling van het macrobudget. Voor centrumgemeente Nijmegen betekent dit een neerwaartse bijstelling van € 2.621.485.

Decentralisatie-uitkering Faciliteitenbesluit
In de septembercirculaire 2015 is voor 2015 een bedrag van € 39.140 toegekend aan de gemeente Nijmegen voor de opvang aan asielzoekers die nog niet zijn ingeschreven in de Basisregistratie Personen. Nijmegen ontvangt deze decentralisatie-uitkering op grond van het Faciliteitenbesluit opvangcentra van het ministerie van Veiligheid en Justitie. De uitkering dient ter compensatie van gelden die gemeenten normaliter via de algemene uitkering ontvangen.

Decentralisatie-uitkering Tijdelijke voorziening bed, bad en brood
Aan Nijmegen, als centrumgemeente, is in de septembercirculaire 2015 voor 2015 een bedrag van € 651.363 toegekend als tegemoetkoming voor de kosten van de tijdelijke voorzieningen die geboden worden aan vreemdelingen die niet rechtmatig in Nederland verblijven. Deze tegemoetkoming wordt verstrekt in de vorm van decentralisatie-uitkering, is tijdelijk van aard en vloeit voort uit een tussenuitspraak van de centrale Raad van Beroep. De verdeling van de middelen is in overleg tussen het Rijk en de VNG tot stand gekomen en is gebaseerd op de opgave van gemeenten over het aantal personen dat in de periode vanaf bovengenoemde uitspraak tot en met 15 juni 2015 gebruik heeft gemaakt van de tijdelijke voorziening en over het aantal nachten dat zij er hebben verbleven. De middelen voor de periode na 15 juni 2015 zijn verdeeld naar rato van deze aantallen.

Verankering programma verbetering GGZ
In de meicirculaire 2015 heeft het Rijk voor de verankering programma verbetering GGZ een bedrag van € 250.000 beschikbaar gesteld. De gemeenten Nijmegen, Rotterdam, Ede en Gouda hebben deelgenomen aan een pilot om de signalering van psychische problematiek bij, en de hulp aan migrantenjongeren te verbeteren (EIF project). De gemeente Nijmegen, die optreedt als penvoerder, ontvangt hiervoor een bedrag van € 250.000 (€ 125.000 in 2015 en 2016) om de resultaten uit de pilot te vertalen in een aanpak die moet leiden tot structurele verbeteringen en die door alle gemeenten toegepast kan worden.

Integratie-uitkering Sociaal Domein Jeugd
In de meicirculaire 2015 heeft het Rijk de integratie-uitkering Sociaal domein Jeugd voor het jaar 2015 bijgesteld. Voor Nijmegen betekent dit een neerwaartse bijstelling van € 863.718. Dit heeft vooral te maken

met de uitname van WLZ-geïndiceerden. In de septembercirculaire 2015 is de integratie-uitkering verder verlaagd met een bedrag van € 191.363. Deze verlaging heeft te maken met de bestuurlijk overeengekomen correctie in verband met het woonplaatsbeginsel. In totaal wordt de integratie-uitkering Jeugd in de mei- en septembercirculaire 2015 verlaagd met € 1.055.081.

LHBT-emancipatiebeleid
In de decembercirculaire 2014 heeft het Rijk middelen beschikbaar gesteld voor LHBT-emancipatiebeleid (emancipatie van lesbische, homoseksuele, biseksuele mensen en transgenders). Het betreft hier de zogenaamde regenboogmiddelen. Voor het jaar 2015 heeft het Rijk € 10.000 beschikbaar gesteld en voor de jaren 2016 en 2017 heeft het Rijk € 20.000 per jaar beschikbaar gesteld. De genoemde middelen staan nog op stelpost bij het programma Bestuur en middelen. De Rijksmiddelen voor de jaren 2016 en 2017 worden met de SB 2016-2019 overgeheveld naar het programma.

*Integratie-uitkering Sociaal domei*n Wmo
In de septembercirculaire 2014 en de meicirculaire 2015 heeft het Rijk de integratie-uitkering Sociaal domein Wmo voor het jaar 2015 neerwaarts bijgesteld. Dit heeft te maken met een vernieuwde herverdeling van het macrobudget. Voor Nijmegen betekent dit een neerwaartse bijstelling van € 336.135. Dit heeft vooral te maken met de uitname van WLZ-geïndiceerden. In de septembercirculaire 2015 is de integratie-uitkering verhoogd met een bedrag van € 68.189. In totaal gaat het om een verlaging van € 267.946.

Integratie-uitkering WMO
In de septembercirculaire 2014 en de meicirculaire 2015 is tevens de integratie-uitkering Wmo voor het jaar 2015 neerwaarts bijgesteld met € 225.043. Dit heeft te maken met een daling van het macrobudget.
In de septembercirculaire 2015 is de integratie-uitkering verder verlaagd met een bedrag van €36.370. Deze verlaging heeft te maken met het gebruik van actuelere maatstafaantallen en door de definitiewijziging van de maatstaf woonruimten. In totaal gaat het om een verlaging van € 261.413.

Budgetoverheveling

Geen bijzonderheden.

Winstwaarschuwingen 2015

Totaaleffect programma
Voor het jaar 2015 verwachten we op het programma Zorg & Welzijn een resultaat dat schommelt tussen € 3,1 mln. negatief en € 3,3 mln. positief. In dit resultaat is rekening gehouden met de taakmutaties uit de septembercirculaire 2014, de mei- en septembercirculaire 2015 en een verwacht voordeel op het product Publieke Gezondheid van € 0,7 mln. Bij een negatief resultaat zal eerst worden geput uit de beschikbare bestemmingsreserve Wmo-Jeugd, nu € 1,4 mln. Een positief resultaat betekent dat de bestemmingsreserve zal worden gevoed.
De geprognosticeerde fluctuatie van het resultaat heeft te maken met de nog onzekere verwachting op de nieuwe taken op het gebied van de Wmo, Jeugd en Beschermd Wonen. We baseren deze verwachting op een eerste inzicht in de volume- en budgetontwikkeling van de Wmo, Jeugd en Beschermd wonen over het eerste halfjaar 2015. De prognose voor heel 2015 hebben we voor Wmo en Jeugd gemaakt op basis van een lineaire doorvertaling van de ontwikkelingen in het eerste half jaar.

Voor de Wmo en Jeugd geldt dat de gegevens tot stand zijn gekomen op basis van meerdere bronnen omdat het sturingsinformatiesysteem nog niet volledig operationeel is. Wij zijn bezig met de validatie van deze gegevens met de backoffice en de zorgleveranciers. Daarnaast maken we nog afspraken met zorgleveranciers

en de regiogemeenten over verrekening van resultaten. Daarom kunnen we nog geen financiële consequenties voor de gemeente afgeven. Wel kunnen we op basis van de risico-inventarisatie en de informatie over de geleverde zorg in het eerste half jaar een bandbreedte aangeven van het te verwachten resultaat.
Op basis van de beschikbare gegevens verwachten wij voor de Wmo een resultaat dat zal liggen tussen € 2,4 mln. negatief en € 1,1 mln. negatief. We constateren in het eerste halfjaar meer inzet op specialistische begeleiding dan verwacht. Bij Jeugd verwachten we een resultaat dat schommelt tussen € 1,1 mln. negatief en € 2,9 mln. positief. Hier zien we in het eerste halfjaar minder inzet dan verwacht op ambulante trajecten, observatie & diagnostiek en specialistische Jeugd GGZ.

Voor Opvang en beschermd wonen zal het resultaat variëren tussen € 0,3 mln. negatief en € 0,8 mln. positief. Deze schommeling heeft te maken met een verwacht voordeel op de begrote reguliere subsidies, met name een voordeel op DU Vrouwenopvang, en een verwacht nadeel op de nieuwe Wmo taak 'beschermd wonen'. Vooral de onzekerheden op enerzijds de te ontvangen eigen bijdragen beschermd wonen en anderzijds de te verstrekken PGB zijn groot. In het geprognosticeerde resultaat is een risicobedrag voor de te ontvangen eigen bijdragen meegenomen van € 1,1 mln. Dit risicobedrag is tevens meegenomen in de Stadsbegroting 2016-2019.

T.a.v. PGB en eigen bijdragen geldt dat tot op heden - door systeemtechnische knelpunten - volledige en betrouwbare gegevens ontbreken die de gemeente uit de beschikbare systemen van SVB (PGB) en het CAK (Eigen bijdragen) kan halen. Het CAK kan bijvoorbeeld nog geen scheiding aanbrengen tussen eigen bijdragen Wmo en Wmo beschermd wonen. Daarnaast worden de eigen bijdragen voor PGB cliënten in de regio vooralsnog niet overgemaakt naar centrumgemeente Nijmegen, maar naar de betreffende regiogemeente waar de cliënt verblijft. De eigen bijdragen vormen daarom in 2015 een groot risico.

Met de jaarrekening 2015 willen we het uiteindelijke resultaat op het programma via winstbestemming toevoegen (bij voordeel) dan wel onttrekken (bij nadeel) aan de bestemmingsreserve Wmo-Jeugd. Indien zich een negatief resultaat voordoet verwachten wij dat wij dit voor € 1,4 mln. kunnen opvangen met de reserve Wmo-Jeugd.

Verbonden partijen

Geen bijzonderheden.

Voorstel - Nota Slotwijzigingen 2015

Voorstel - Nota Slotwijzigingen 2015

BEGROTINGSWIJZIGINGEN

Bij deze nota Slotwijzigingen stellen we aan de Raad voor een drietal begrotingswijzigingen vast te stellen.

Ten eerste zijn dat de meldingen (BW-01441): een volledig overzicht van alle meldingen is opgenomen bij de toelichting per programma (zie 'Programma's').

Daarnaast stellen we zoals te doen gebruikelijk voor een aantal technische wijzigingen (BW-01442) vast te stellen. Bij deze wijzigingen gaat het enkel om aanpassingen ter uitvoering van eerder genomen besluiten, dan wel om noodzakelijke correcties in de begrotingsramingen zonder dat er een beleidsinhoudelijke keuze aan de orde is en - uiteraard - zonder budgettair effect. Een volledig overzicht treft u hierna aan.

Tot slot stellen we begrotingsaanpassingen vanwege investeringskredieten voor (BW-01443). Deze zijn toegelicht in de bijlage 'Investeringen' en zijn budgetneutraal. Een volledig overzicht treft u hierna aan.

Technische wijzigingen (BW-01442)

bedragen * € 1.000	Programma	Lasten/baten	2015	2016	2017	2018	2019
Bijdrage voor Einsteinstraat	Openbare ruimte	Lasten	250				
		Baten	-250				
TW Bijdrage voor Einsteinstraat			0				
Bijdrage voor verkeer MOB-OR	Mobiliteit	Lasten		-89	-89	-89	-89
	Openbare ruimte	Lasten	67	89	89	89	89
		Baten	-67				
TW Bijdrage voor verkeer MOB-OR			0	0	0	0	0
Bijdrage Kerkstraat subsidie MOB-OR	Openbare ruimte	Lasten	120				
		Baten	-120				
TW Bijdrage Kerkstraat subsidie MOB-OR			0	0	0	0	0
Bijdrage St Jacobslaan MOB-OR	Mobiliteit	Lasten					
	Openbare ruimte	Lasten	157				
		Baten	-157				
TW Bijdrage St Jacobslaan MOB-OR			0	0	0	0	0
Bijdrage Willemskwartier MOB-OR	Mobiliteit	Lasten					
	Openbare ruimte	Lasten	20				
		Baten	-20				
TW Bijdrage Willemskwartier MOB-OR			0	0	0	0	0
Bijdrage Groen Geregeld Transvaalstraat	Duurzaamheid	Lasten					
	Openbare ruimte	Lasten	100				
		Baten	-100				
TW Bijdrage Groen Geregeld Transvaalstraat			0	0	0	0	0
Overh.budget vergoeding reclamegelden	Bestuur en Middelen	Baten	50	50	50	50	50
	Openbare ruimte	Baten	-50	-50	-50	-50	-50
TW Overh.budget vergoeding reclamegelden			0	0	0	0	0
Corr Eigen Bijddrage HHT	Zorg en Welzijn	Lasten	-332				
		Baten	332				
TW Corr Eigen Bijddrage HHT			0	0	0	0	0
Regiobijdrage proj transitie flex schil ROB	Zorg en Welzijn	Lasten	89				
		Baten	-89				
TW Regiobijdrage proj transitie flex schil ROB			0	0	0	0	0
Bijst. Eigen Bijdrage Beschermd wonen	Zorg en Welzijn	Lasten	-400	-400	-400	-400	-400

Voorstel - Nota Slotwijzigingen 2015

bedragen * € 1.000	Programma	Lasten/baten	2015	2016	2017	2018	2019
		Baten	400	400	400	400	400
TW Bijst. Eigen Bijdrage Beschermd wonen			**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Verlaging regiobijdrage MO/OGGZ/VB	Zorg en Welzijn	Lasten	-17				
		Baten	17				
TW Verlaging regiobiojdrage MO/OGGZ/VB			**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
E-scooters	Duurzaamheid	Lasten	112				
		Baten	-112				
TW E-scooters			**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
SSV&ISVG	Duurzaamheid	Lasten	-175	135	40		
		Baten	175	-135	-40		
TW SSV&ISVG			**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Groene Oever	Duurzaamheid	Lasten	-58				
		Baten	58				
TW Groene Oever			**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
CLINSH	Duurzaamheid	Lasten	-300	-300			
		Baten	300	300			
TW CLINSH			**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Iso-subsidie	Duurzaamheid	Lasten	119				
		Baten	-119				
TW Iso-subsidie			**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Regio-archeoloog	Citymarketing, cultuur en cultuurhistorie	Lasten	15				
		Baten	-15				
TW Regio-archeoloog			**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Monumentensubsidie	Citymarketing, cultuur en cultuurhistorie	Lasten	141				
		Baten	-141				
TW Monumentensubsidie			**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Subsidie KAR VRI's	Mobiliteit	Lasten	270				
		Baten	-270				
TW Subsidie KAR VRI's			**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Subsidie EIF kwetsbare migranten jeugd	Zorg en Welzijn	Lasten	-200				
		Baten	200				
TW Subsidie EIF kwetsbare migranten keugd			**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Verschuiving budget Giro	Bestuur en Middelen			-300			
	Citymarketing, cultuur en cultuurhistorie			300			
TW Verschuiving budget Giro			**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Investeringen (BW-01443)

Omschrijving	Programma	Lasten/Baten	2015	2016	2017	2018	2019
SW2015 - Inzet bijdrage Provincie	**Mobiliteit**	Lasten	6.780				
		Baten	-6.780				
TW SW2015 - Inzet biijdrage Provincie			0	0	0	0	0
SW2015 - Bijdrage Lingewaard	**Mobiliteit**	Lasten	50				
		Baten	-50				
TW SW2015 - Bijdrage Lingewaard			0	0	0	0	0
SW2015 - Bijdrage Provincie	**Mobiliteit**	Lasten	60				
		Baten	-60				
TW SW2015 - Bijdrage Provincie			0	0	0	0	0

Voorstel - Nota Slotwijzigingen 2015

BEZUINIGINGEN

Als vervolg op de Zomernota rapporteren we op deze plaats over de voortgang van de bezuinigingsopgaven, die voor dit jaar en volgende jaren op de rol staan. We doen dat naar de stand van september.

Zoals gebruikelijk hebben we bij nu opnieuw een tussenstand opgemaakt. Wat is van het bezuinigingsprogramma 2015 concreet ingevuld en wat kunnen we bij uw Raad gereed melden? Onder een 'gereed' verstaan we dat een bezuinigingsopgave volledig is afgewikkeld, zowel door het nemen van inhoudelijke maatregelen, als door het op een juiste manier verwerken in de administratie, inclusief – waar dat nodig is – het aframen van loonsom en van formatie.

Het programma 2015 omvat een groot aantal opgaven, voor een totaal bedrag van €15,4 mln. Bij de Zomernota hebben we hiervan ongeveer € 3 mln. gereed gemeld. Bij deze Slotwijzigingen kunnen we weer een aantal gereedmeldingen toevoegen. Het totaal voor 2015 gereed gemelde bedrag komt daarmee op € 8,7 mln. Dit betekent dat nog € 6,7 mln. resteert. De invulling daarvan ligt op koers en zal dit jaar nog plaatsvinden. Het betreft hier voornamelijk voorstellen welke gepaard gaan met formatiereductie, of nog een administratieve verwerkingsslag vragen. Het merendeel van de bezuinigingen is structureel ingevuld. Daarmee voldoen we aan het uitgangpunt om het bezuinigingsprogramma volledig uit te voeren en geen verliezen te laten ontstaan.

De opgaven voor 2015 maken deel uit van een totaal volume aan bezuinigingen van ruim € 76 mln., dat cumulatief is geprogrammeerd tot en met 2018. In dit totaalbedrag zijn alle raadsbesluiten verwerkt tot en met het coalitieakkoord 2014-2018 (stand per 1 juni 2014). We zetten dit kort in schema.

bedragen * € 1.000	Programma	2015	2016	2017	2018	2019
Gereed voor 1 januari 2014		**41.664**	**41.784**	**41.784**	**41.784**	**41.784**
Gereed gemeld in 2014		**9.342**	**10.388**	**10.653**	**10.814**	**10.814**
Als verlies genomen in de Zomernota 2015		**2.084**	**1.734**	**1.859**	**1.859**	**1.859**
Gerealiseerd in periode 1 jan tot 1 april 2015		**900**	**1.075**	**1.250**	**1.250**	**1.250**
Gerealiseerd in periode 1 april- 1 september 2015						
Coalitieakk 2014 - stedenbanden subsidie afbouwen	CCC	20	40	60	80	80
Coalitieakk 2014 - uitvoering citymarketing	CCC	250	250	250	250	250
Herstuctureren veld maatsch instellingen deel 2	Zorg & Welzijn	250	250	250	250	250
Kostenbewuster Citymarketing	CCC	150	150	150	150	150
PN 2014 - stelpost Progr Onderwijs - restant	Onderwijs	1.700				
PN 2014 - stelpost Progr Zorg en Welzijn - Indiv.voorz. Huish. hulp (correctie SB2013 pag 282)	Zorg & Welzijn	3.136	5.104	5.104	5.104	5.104
PN 2014 - stelpost Progr Zorg en Welzijn - Ondersteuning Jeugd	Zorg & Welzijn	-100	-100	0	0	0
Reinigingsniveau Centrum en Benedenstad	Openbare Ruimte	200	200	200	200	200
Tariefsverhoging wijkaccomm. zakelijk tarief van 2015	Wijken	37	37	37	37	37
Verminderen rol gemeente bij Stedenbanden	CCC	29	29	29	29	29
Totaal Gerealiseerd in periode 1 april- 1 september 2015		**5.672**	**5.960**	**6.080**	**6.100**	**6.100**
Niet gereed		**6.722**	**11.758**	**14.709**	**14.860**	**14.860**
Eindtotaal		**66.384**	**72.699**	**76.335**	**76.667**	**76.667**

De oploop vanaf 2015 heeft vooral te maken met de opgaven uit de Perspectiefnota 2014 die vanaf 2015 gaan werken. Ook de bezuinigingen waartoe is besloten in het Coalitieakkoord 2014 zijn in deze tabel verwerkt.

Voorstel - Nota Slotwijzigingen 2015

Een gedetailleerd overzicht van alle nog niet gereed zijnde bezuinigingen hebben we opgenomen in de hierna volgende tabel. U vindt daar een opsomming van alle besluiten (bezuinigingsopdrachten) tot de peildatum 1 september 2015.

bedragen * € 1.000	Programma	2015	2016	2017	2018	2019
Beperken toezicht en handhaving in gebruiksfase	Duurzaamheid	150	150	150	150	150
Beperken toezicht en handhaving in gebruiksfase 2015	Stedelijke ontwikkeling	100	100	100	100	100
Bezuin organisatie - Beleid	Organisatie	0	140	140	140	140
Bezuin organisatie - BJC	Organisatie	57	57	101	101	101
Bezuin organisatie - Communicatie	Organisatie	103	192	294	294	294
Bezuin organisatie - Facilitaire zaken	Organisatie	303	566	869	869	869
Bezuin organisatie - Financiën	Organisatie	419	783	1.200	1.200	1.200
Bezuin organisatie - I & A	Organisatie	488	582	785	947	947
Bezuin organisatie - Juridische zaken	Organisatie	115	214	328	328	328
Bezuin organisatie - Personeel en Organisatie	Organisatie	178	334	512	512	512
Bezuin organisatie - Programma en lijnmanagement	Organisatie	180	180	320	320	320
Bezuin organisatie - Reductie leidinggevenden PIOFZ	Organisatie	70	140	280	280	280
Bezuin organisatie - Stroomlijnen (samenv. O-14 + O-18)	Organisatie	251	872	1.468	1.307	1.307
Bezuin organisatie - vermindering beleidscapaciteit	Organisatie	160	160	200	200	200
Bezuiniging cultuur; niet bibliotheek (amend.20-6-12)	CCC	200	350	350	350	350
Bundelen Leerplicht en RMC/jongerenloket	Onderwijs	100	100	100	100	100
Coalitieakk 2014 - bezuin beheer en onderh 1 jr naar voren	Openbare Ruimte	500	0	0	0	0
Coalitieakk 2014 - budget verkeersmaatregelen verlagen	Mobiliteit	250	250	250	250	250
Coalitieakk 2014 - cultuuractiviteiten stroomlijnen	CCC	40	40	40	40	40
Coalitieakk 2014 - veiligheid deregulering en minder admin	Veiligheid	0	0	0	150	150
Contributie Stadsregio vanaf 2015	CCC	215	330	330	330	330
Extra opbrengsten reclamebeleid - restant na ZN	Openbare Ruimte	100	500	500	500	500
Geen nieuw beleid mobiliteit, deel 2	Mobiliteit	77	77	77	77	77
Geen nieuwe projecten Verleden Verbeeld	CCC	70	70	70	70	70
Hervormen MARN vanaf 2015	Openbare Ruimte	300	300	300	300	300
Het Valkhof en Lux theater en muziek	CCC	150	150	150	150	150
Minder toezicht APV OR	Openbare Ruimte	100	100	100	100	100
Minimaliseren monumentenbeleid vanaf 2015	CCC	70	70	70	70	70
PN 2014 - stelpost Progr Cultuur - Modernisering culturele veld	CCC	0	350	350	350	350
PN 2014 - stelpost Progr Facilitaire diensten - Vastgoed & accommodaties	Sport en Accommodaties	200	500	800	800	800
PN 2014 - stelpost Progr Onderwijs - restant	Onderwijs	0	1.700	1.700	1.700	1.700
PN 2014 - stelpost Progr Zorg en Welzijn - Ondersteuning Jeugd	Zorg & Welzijn	0	0	285	285	285
Sluiten of zelfbeheer zwembad Dukenburg; vanaf 2015	Sport en Accommodaties	200	200	200	200	200
Sobere ondersteuning Raad en College - restant	Bestuur & Middelen	125	200	200	200	200
Toezicht/ handhaving beperken tot (zeer) hoog risico	Stedelijke ontwikkeling	100	100	100	100	100
Verhogen actief burgerschap/ verminderen ambitieniveau	Openbare Ruimte	300	800	800	800	800
Verhogen eigen bijdrage hobbywerkplaatsen	Zorg & Welzijn	50	100	100	100	100
Verminderen Artist innrecidence	CCC	30	30	30	30	30
Verminderen formatie bedrijvenloket	Economie en Werk	25	25	25	25	25
Verminderen huur voor Huisvesting JGZ	Zorg & Welzijn	0	0	89	89	89
Vermindering inhuur - aandeel W&I vanaf 2015	Organisatie	896	896	896	896	896
Versoberen budget Tegengaan Niet-gebruik	Inkomen en Armoedebestrijding	50	50	50	50	50
Totaal Niet gereed		**6.722**	**11.758**	**14.709**	**14.860**	**14.860**

Voorstel - Nota Slotwijzigingen 2015

Voorstel - Nota Slotwijzigingen 2015

INVESTERINGEN

BELEIDSINVESTERINGEN

Samenvatting
We geven per programma een nadere toelichting op de lopende investeringen.

Dit najaar verwachten we het project Damwand Waalkade af te ronden en af te sluiten met een overschrijding van € 0,3 mln.; dit is veroorzaakt door meer en hogere schadeclaims dan eerder voorzien; het grootste deel van de ingediende claims is afgewikkeld, een klein deel is nog in behandeling. De afwikkeling is afhankelijk van de jaarcijfers van de verzoekers over het jaar 2014. Er zijn verder geen grote afwijkingen.
Een aantal investeringen zal dit jaar niet of niet geheel worden afgewikkeld. Bij het opmaken van de Stadsrekening 2015 maken we de balans op en maken dan ook een doorberekening van de afschrijvings- en rentelasten (kapitaallasten). Het meerjarige effect van die berekening nemen we mee in de Zomernota 2016; zoals het er nu naar uitziet verwachten we daarbij geen grote nadelige effecten ten opzichte van de huidige meerjarenbegroting.

Wijzigingen
Bij de oplading van kredieten geven we aan als er bijdragen of subsidies verwacht worden, als dekking voor de investeringsuitgaven. Als de bijdragen definitief zijn, verwerken we de ontvangst en de uitgave van deze middelen bij het desbetreffende krediet. Bij deze Slotwijziging stellen we voor onderstaande bedragen (ontvangsten en uitgaven) te verwerken en daartoe begrotingswijziging BW-01443 vast te stellen:

- Fietsroute Nijmegen - Beuningen: € 1.680.000 co-financiering regionale partners;
- Dorpensingel: € 50.000 bijdrage Lingewaard;
- Fietspad Waalbrug: € 5.000.000 bijdrage Stadsregio en Provincie;
- Fietsroute Beuningen-Heijendaal € 100.000 subsidie Provincie;
- Loopverbinding Nijmegen CS: € 60.000 bijdrage Provincie.

Bestuur en Middelen

Geen bijzonderheden.

Cultuur, cultuurhistorie en citymarketing

Soort Krediet x €. 1.000	Krediet	Totaal krediet	Realisatie t/m vorig jaar	Realisatie huidig jaar	Nog te ontvangen bijdragen	Budget 2015-2019
1. Specifiek	masterplan oude stad	435	101	2	0	332
	Cultuurhistorie	400	0	0	0	400
	Keizer Karel Podia	7.107	1.268	2.115	385	4.109
	Cultuurspinnerij	500	0	0	0	500
Totaal		**8.442**	**1.369**	**2.117**	**385**	**5.341**

Masterplan Oude Stad
Het krediet betreft een bedrag uit de restantkredieten 2006 en heeft betrekking op het masterplan oude stad (subsidieregeling voor gevelverbetering). De afspraken met betrokkenen zijn gemaakt op grond van de toenmalige subsidieverordening. Uitgaven treden pas op na het indienen van declaraties. Ultimo 2014 zijn er nog tot een bedrag van € 335.000 afspraken gemaakt.

Cultuurhistorie
De raad heeft op 9 mei (raadsbesluit 42/2012) eenmalig een krediet van € 1 mln. ter beschikking gesteld voor het programma Ruimte en Cultuurhistorie in 2013, in te zetten voor cultuurhistorische projecten.

Bij raadsbrief van 18 februari 2014 is de Raad over de voortgang van het krediet van € 1 mln. nader geïnformeerd.

Overzicht projecten x € 1.000	Inzet middelen
1a. Visualisatie 'Verloren toren' Plein 1944	€ 300
1b. Bijdrage kosten herbouw Donjon	€ 250
1c. Stratemakerstoren	€ 150
1d. Herdenkingsmonument soldaat Plein 1944	€ 25
1e. Publieksopgraving Waalfront	€ 150
1e. Route bombardement/market garden & openstelling Valkhofbunker	€ 25
1e. Bijdrage voor Stevenskerk	€ 100
Totaal	**€ 1.000**

M.i.v. 2015 staan er, financieel gezien, nog twee kredieten open:

- Bijdrage plankosten herbouw Donjon (€. 250.000), nog geen realisatiekosten. Planexploitatie door de Raad aangenomen 18/9/2013. Status investering: realisatiefase; verwachte afronding 2015;
- Herontwikkeling Stratemakerstoren (€. 150.000), nog geen realisatiekosten. Status investering: realisatiefase; verwachte afronding 2015.

Keizer Karel Podia
Het eerste deel van de renovatie van de Vereeniging heeft in de zomerperiode van 2014 plaatsgevonden, binnen planning en budget. De klimaatinstallatie van de grote zaal is vernieuwd, samen met de theater-technische installaties en de zolderverdieping. Het tweede deel van de renovatie is in uitvoering, en in oktober gereed. Het betreft hier het creëren van een Grand Café aan de voorzijde, opknappen en in oude luister herstellen van de entreehal, de Centrale hal, de Grote Zaal en de zijfoyers.

Cultuurspinnerij
Het krediet betreft een bedrag waarmee het Vasim-gebouw deels kan worden gerestaureerd en waarbij onder andere de huisvesting van de Cultuurspinnerij mogelijk kan worden gemaakt.

Dienstverlening & burgerzaken

Geen bijzonderheden.

Duurzaamheid

Soort Krediet x €. 1.000	Krediet	Totaal krediet	Realisatie t/m vorig jaar	Realisatie huidig jaar	Nog te ontvangen bijdragen	Budget 2015-2019
1. Specifiek	Valkhofpark/Hunnerpark	1.375	-350	0	0	1.725
	Goffertpark	305	277	33	0	-4
	De Bastei	500	0	0	614	1.114
	Nijmegen-West Groene Buffer	1.000				1.000
	Vergroening Stedelijk Gebied	0	-70	237	1.098	931
2. Bulk	Woonomgevingsverbeteringen	370	0	16	0	354
Totaal		**3.550**	**-143**	**286**	**1.712**	**5.120**

Krediet Valkhofpark/Hunnerpark
Ten opzichte van de eerdere rapportage bij de Voorjaarsnota 2015 geen wijziging. Het krediet is bedoeld voor renovatie van het Valkhofpark. De voortgang is afhankelijk van besluitvorming en eventuele bouw van de Donjon en De Bastei (Stratemakerstoren). Het budget wordt besteed aan het opknappen van het Valkhofpark. De bouw van De Bastei vindt plaats in 2015 en 2016. De Donjon bevindt zich in de ontwerpfase. Status investering: ontwerpfase.

Krediet Goffertpark
Project is afgerond.

Krediet De Bastei
Ten opzichte van de eerdere rapportage bij de Voorjaarsnota 2015 geen wijziging. In 2015 is in het investeringsoverzicht aan het bestaande krediet van € 5,0 ton aanvullend € 6,14 ton toegevoegd. Dit betreft een overheveling van het krediet Lindenberghaven, dat voor een gelijk bedrag aan EFRO-subsidie ontvangt.

Krediet Nijmegen-West Groene Buffer:
Ten opzichte van de eerdere rapportage bij de Voorjaarsnota 2015 geen wijziging. De raad heeft, bij motie van 5 september 2012, besloten om € 1 mln. te reserveren vanuit de exploitatie van de Stadsbrug in een "Groenfonds" om maatregelen te nemen betreffende de luchtkwaliteit en geluid na oplevering van de Energieweg en de stadsbrug de Oversteek. Is er geen overlast, dan wordt het bedrag bestemd voor meer groen in Nijmegen-West. Uiterlijk 2018 zal dan een plan worden opgesteld.

Krediet Vergroening Stedelijk Gebied
We verwachten in 2015 € 6,0 ton te besteden aan park Spechtstraat, hoewel vertraging in verband met participatie en planvorming inmiddels niet uit te sluiten is. Het restant besteden we aan overige groene projecten in 2016 en 2017.

Krediet Woonomgevingverbeteringen
Beoogde projecten in 2015: € 225.000-Realisatie deel Park West op locatie Noviokas, € 50.000-Vervolg Groen aanpakplan Lindenholt, € 100.000-Bijdrage Nachtegaalplein.

Economie en Werk

Soort Krediet x €. 1.000	Krediet	Totaal krediet	Realisatie t/m vorig jaar	Realisatie huidig jaar	Nog te ontvangen bijdragen	Budget 2015-2019
1. Specifiek	Bloemerstraat	500	0	0	0	500
	Waalkade	18.213	16.289	1.246	1.176	1.855
Totaal		**18.713**	**16.289**	**1.246**	**1.176**	**2.355**

Bloemerstraat.
Er is een aantal info-bijeenkomsten georganiseerd voor bewoners, ondernemers, eigenaren. Momenteel werkt een klankbordgroep 2-scenario's uit. Planning: najaar aanbesteding, bestek e.d. Uitvoering voorzien 1e helft 2016.

Waalkade

Damwand
Dit najaar verwachten we het project Damwand Waalkade af te ronden en af te sluiten met een overschrijding van € 0,3 mln. De verantwoording nemen we op in de Stadsrekening 2015. De definitieve afrekening met de aannemer zal plaatsvinden in 2015, nadat resterende kleinere werkzaamheden zijn afgerond. Ten aanzien van de kosten voor de walstroom gaan we ervan uit dat de bij de Stadsregio ingediende declaratie conform wordt afgewikkeld. De voornoemde overschrijding van € 0,3 mln. is veroorzaakt door meer en hogere schadeclaims dan eerder voorzien; het grootste deel van de ingediende claims is afgewikkeld, een klein deel is nog in behandeling. De afwikkeling is afhankelijk van de jaarcijfers van de verzoekers over het jaar 2014.
De archeologische (eind)rapportages moeten nog worden opgesteld. De verwachting is dat dit in 2015 en anders begin 2016 zal plaatsvinden.

Oostelijke Waalkade
Voor de verbetering van de oostelijke Waalkade zijn de werkzaamheden in 2015 gestart. Doel is om het toeristisch bezoek aan de Waalkade te stimuleren en de relatie tussen Waalkade met de binnenstad en de Waal te versterken. De werkzaamheden hebben betrekking op: de (1) verbetering Veerpoorttrappen, (2) verbetering inrichting Veerpoortstraat, (3) realisatie van een lift nabij de Veerpoorttrappen, (4) verbetering Openbare ruimte op de kade bij de Lindenberghaven en (5) verleggen bestaande steiger en aanleg nieuwe steiger in de Lindenberghaven. Door deze aanpassingen wordt de haven geschikt gemaakt voor de aanleg van nog meer historische schepen en wordt de bereikbaarheid van de binnenstad naar de Waalkade en de stadswaard vergroot. Het verblijfsklimaat neemt hierdoor toe.

De verwachting over 2015 is dat dit project voor 80% is gerealiseerd, de werkzaamheden genoemd onder punt 4 en 5 - hiermee is een investeringsbedrag gemoeid van € 0,4 mln. - worden in 2016 uitgevoerd. We verwachten met het beschikbaar gestelde budget uit te komen. Bij de herziening VGP nemen wij een risico mee. Immers het project wordt deels gefinancierd door de provincie die als voorwaarde stelt dat het project eind 2015 gereed is. Dat zou kunnen betekenen dat de provincie de subsidie voor een klein gedeelte kort.

Grondbeleid

Soort Krediet x €. 1.000	Krediet	Totaal krediet	Realisatie t/m vorig jaar	Realisatie huidig jaar	Nog te ontvangen bijdragen	Budget 2015-2019
1. Specifiek	Vasim	2.700	0	0	0	2.700
Totaal		**2.700**	-	-	-	**2.700**

Het terrein rond het Vasim gebouw en onder De Oversteek (20 september plein) zal worden (her)ingericht. Het terrein rond de Vasim maakt onderdeel uit van de westelijke entree van onze stad. De ontwikkeling van het “Vrijheidskwartier” is in 2014 gestart en zal met de toevoeging van het zogenaamde CP Kelco terrein in 2015 verder ter hand worden genomen.

Huidige verwachting: einddatum 2017.
Status investering: realisatiefase

Inkomen & Armoedebestrijding

Geen bijzonderheden.

Mobiliteit

Soort Krediet x €. 1.000	Krediet	Totaal krediet	Realisatie t/m vorig jaar	Realisatie huidig jaar	Nog te ontvangen bijdragen	Budget 2015-2019
1. Specifiek	Fiets	7.111	5.971	556	0	584
	Selectief toegangssysteem	813	822	78	250	163
	Fietstunnels Waalsprong	7..318	2.481	348	3.800	8.289
	Aanleg Dorpensingel	5.000	199	-3	0	4.804
	Groene Route	2.200	997	4.138	3.159	224
	Marienburggarage Parkeerapparatuur	300	0	0	0	300
	Parkeren Hezelpoort	2.598	2.523	0	1.898	1.973
	Parkeergarage Plein 44	2.950	2.828	82	0	40
	Stationsplein	3.000	0	105	0	2.895
	Tunnel Westzijde Spoorzone	2.500	0	0	0	2.500
	Fietsvriendelijke maatregelen	5.000	0	0	0	5.000
	Waalbrug fiets- en busbaan	5.000	0	0	0	5.000
	Park & Ride	1.200	0	36	0	1.164
Totaal		**44.990**	**15.821**	**5.340**	**9.107**	**32.936**

Fiets
Met dit krediet hebben we onder andere de uitvoering van de zuidelijke snelfietsroute Beuningen (fietsstraat Dennenstraat) afgerond. Voor 2015 en 2016 staat de uitvoering van de 2e fase (Muntmeesterlaan-Campus Heyendaal) gepland.
Voor het traject door het Kinderdorp Neerbosch wordt uitgebreid overleg gevoerd met de grondeigenaren in het gebied over een veelomvattende grondoverdracht. Dit heeft geleid tot een vertraging in de aanleg van dit traject; wij verwachten dat de gesprekken binnenkort afgerond worden en dat de afronding in 2015 of in de loop van 2016 gereed is.

Huidige status: einddatum 2015/2016.
Status investering: voorbereiding / realisatiefase.

Selectief Toegangssysteem
Dit krediet betreft de vervanging van het selectief toegangssysteem van de binnenstad (STS) en de daarmee samenhangende project Upgrading Verkeersmanagementcentrale (VMC). De vervanging van het STS is opgeleverd. De Stadsregio heeft een subsidie toegekend van € 250.000 voor een monitoring- en handhavingsmodule. Met deze module krijgen we inzicht in het aantal voertuigen dat zich buiten de venstertijden in het voetgangersgebied ophoudt zonder de benodigde ontheffingen en hebben we de mogelijkheid om hier op een efficiënte wijze handhavend tegen op te treden. Dit budget zetten we in 2015 in. In overleg met de Stadsregio is besloten om in plaats van een handhavingsmodule een scanauto aan te schaffen. Met behulp van deze scanauto krijgen we eveneens inzicht in het aantal voertuigen dat zich buiten de venstertijden in het voetgangersgebied bevindt. De scanauto is geleverd en wordt in september in gebruik genomen.

Huidige status: einddatum 2015.
Status investering: opleveringfase.

Fietstunnels Waalsprong
In 2013 is het westelijke tracé van de snelfietsroute naar Arnhem (RijnWaalpad) opgeleverd. Belangrijk onderdeel daarin is de fietsbrug over de Graaf Alardsingel. De kosten hiervan worden tot 50% gedekt door een subsidie met een maximum van 2,4 miljoen. Het verzoek tot subsidievaststelling is begin 2015 ingediend.
In het kader van de verkeersdoorstroming en veiligheid in Lent is in 2014 gestart met de bouw van de fietstunnel Laauwikstraat. De uitvoering is inmiddels voltooid. Het verzoek tot subsidievaststelling volgt in de tweede helft 2015. Het restant van het krediet moet beschikbaar blijven voor onverwachte tegenvallers, of willen we inzetten voor de infrastructurele verbeteringen voor de fiets, onder andere de verbetering van fiets op- en afgangen bij de verschillende Waalbruggen. De uitvoering hiervan voorzien we in 2016/2017, volgend op de oplevering Ruimte voor de Waal en het internationale fietscongres Velo-city in juni 2017.

Verwacht bij oplading Stadsbegroting 2014: einddatum 2015.
Huidige status: einddatum 2017.
Status investering: realisatiefase.

Aanleg Dorpensingel
De aanleg van de Dorpensingel (nieuw aan te leggen weg tussen de Prins Mauritssingel en Bemmel) staat gepland voor 2015 en 2016. In 2014 zijn diverse voorbereidende activiteiten uitgevoerd om te komen tot een samenwerkingsovereenkomst tussen de Gemeente Nijmegen en Gemeente Lingewaard. De tracémogelijkheden zijn verkend en doorgerekend. De gemeente Lingewaard is bereid maximaal € 1,5 mln. bij te dragen in het project; de besprekingen met de provincie over cofinanciering zijn in een positieve sfeer verlopen, maar hebben helaas nog niet geleid tot concrete toezeggingen. Daarom is de geplande start van de uitvoering vertraagd en wordt het zeer twijfelachtig of de afronding in 2016 gehaald kan worden; binnen enkele maanden zullen wij aan de Raad hierover rapporteren.

Huidige status: einddatum 2016 of 2017.
Status investering: voorbereidingsfase.

Groene Route
De doorstromingsmaatregelen (Dynamisch verkeersmanagement) zijn grotendeels in 2013 gerealiseerd; een deel volgde nog in de loop van 2014. In 2015 volgt de afronding, inclusief het monitoren en evalueren van de effecten van de maatregelen en de subsidiedeclaratie. Binnen het project zijn werkzaamheden uitgevoerd (m.n. asfaltering), bekostigd uit het Uitvoeringsprogramma Openbare Ruimte.
In 2014 is de uitvoering gestart van het project Poort Neerbosch en is opgeleverd op 1 mei 2015.

Huidige status: gereed.
Status investering: opgeleverd.

Marienburggarage parkeerapparatuur
Het krediet wordt ingezet voor de aanschaf van een nieuw parkeersysteem inclusief een parkeermanagementsysteem. Door slim aan te besteden, schatten we in dat we binnen het budget, naast de parkeerapparatuur van de Marienburggarage, ook de apparatuur van de Eiermarktgarage kunnen vervangen. De parkeerapparatuur van de Mariënburggarage wordt dit najaar vervangen. In september wordt een raadsvoorstel voorbereid om het restantbudget in te zetten ten behoeve van de vervanging parkeerapparatuur in de Eiermarkt. Eind 2015 zijn beide vervangingen gerealiseerd.

Huidige status: einddatum 2015
Status investering: realisatiefase

Parkeren Hezelpoort
In 2014 is het Hezelpoortterrein opnieuw ingericht als parkeerterrein en aangesloten op het parkeerroute informatie systeem (PRIS). Ook zijn de tijdelijke parkeerplaatsen op het Joris Ivensplein opgeheven zodat het plein weer de oorspronkelijke uitstraling krijgt. Zodra de nieuwbouw Handelskade (de eerste nieuwbouw van het Waalfront op het voormalige terrein van De Gelderlander) wordt gerealiseerd, naar verwachting in 2016/2017, wordt het aantal parkeerplaatsen uitgebreid door middel van een parkeerdek.

Verwacht bij oplading Stadsbegroting 2014: einddatum 2016.
Maaiveldparkeren: gereed. Dit deel van de investering is in 2014 afgesloten.
Modulaire opbouw: is momenteel in de voorbereidingsfase/realisatiefase. De bouw van het extra parkeerdek wordt dit najaar gerealiseerd en moet voor 1 januari 2016 klaar zijn i.v.m. een subsidieverplichting.
Huidige status: einddatum 2015.
Status investering: t.a.v. modulaire opbouw; voorbereiding/realisatiefase.

Parkeergarage Plein 44
De oplevering van de parkeergarage heeft in 2014 plaatsgevonden. We zetten het restant van het krediet in voor de aanpassing van het toegangscontrolesysteem en sluiten het krediet in 2015 af.
De apparatuur wordt dit najaar vervangen.

Huidige status: einddatum 2015.
Status investering: afrondingsfase.

Stationsplein
Het stationsgebied wordt in de komende jaren aan beide zijden verbeterd. Voor de herinrichting van het Stationsplein is € 3 mln. beschikbaar. In 2015 behandelt ons college een voorstel voor om een deel van dit krediet in te zetten. Het restant van het krediet zetten we in 2016-2017 en 2018 in.

Huidige status: einddatum 2018.
Status investering: voorbereidingsfase, een aantal maatregelen wordt al in 2015 uitgevoerd.

Tunnel Westzijde Spoorzone
Wij gaan de bereikbaarheid aan de westzijde van Nijmegen CS verbeteren door het realiseren van een extra uitgang van de voetgangerstunnel, en daarmee een volwaardige entree aan de westzijde van het station. Dit doen wij samen met Prorail. Wij dragen hieraan vanuit de gemeente € 2,5 mln. bij. In 2015 vindt een variantenstudie plaats, voorbereiding start in 2016, gereed in 2020/2022, afhankelijk van de planning van andere grote projecten, zoals Programma Hoogfrequent Spoor.
Het doortrekken van de perrontunnel maakt onderdeel uit van het integrale plan voor het stationsgebied. Het daarmee samenhangend indicatieve investeringsbedrag wordt ingeschat op € 10,0 miljoen. Dat betekent dat de gemeentelijke bijdrage evenredig toeneemt met € 2,5 miljoen. Bij de zomernota 2016 komen wij met een onderbouwing van deze investering.

Huidige status: einddatum 2020/2022.
Status investering: onderzoekfase.

Fietsvriendelijke maatregelen
Dit krediet dient momenteel als garantstelling voor de verbreding van de Waalbrug (zie krediet Waalbrug fiets- en busbaan). Ervan uitgaand dat regionale cofinanciering wordt gevonden, leggen we in 2015 nog bestemmingsvoorstellen voor, voor zover we het krediet niet inzetten voor deze garantstelling. Wij verwachten binnen afzienbare tijd hier uitsluitsel over te hebben. Zie ook toelichting hieronder.

Huidige status: einddatum 2016.
Status investering: voorbereiding start in 2016.

Waalbrug fiets- en busbaan
In het Coalitieakkoord 2014-2018 is € 5 mln. vrijgemaakt voor de fietspadverbreding en extra busbaan op de Waalbrug. Hiermee is een belangrijke hefboom gecreëerd om subsidiegeld te verwerven. In verband met door RWS verlangde onvoorwaardelijke garantstelling voor de financiering van de verbreding van de Waalbrug is de aanpassing beperkt tot de fietspadverbreding. De beperking van de uitbreidingsscope leidt tot een besparing van zo'n 8 mln. ten opzichte van de eerder geraamde € 18 mln. Wij gaan uit van een maximum budget van € 10 mln. voor de gewenste fietspadverbreding.
In juli jl. heeft GS van provincie Gelderland besloten om € 5 mln. subsidie te reserveren voor de fietspadverbreding. Dit bedrag wordt opgebouwd uit € 1,5 mln. MIAM, € 3,05 mln. BDU en € 0,45 mln. Beter Benutten Vervolg. De subsidiebeschikking is nog niet binnen, doch het provinciale besluit geeft voldoende zekerheid. Het lijkt dan ook niet nodig om aanvullend budget uit het gemeentelijke investeringsbudget fietsvriendelijke maatregelen voor deze fietspadverbreding te reserveren.

We lopen een btw-risico op de fietspadverbinding. Om dat risico op te vangen reserveren we € 2,0 mln. binnen het krediet fietsvriendelijke maatregelen.

Huidige status: einddatum 2018.
Status investering: voorbereidingsfase.

Park & Ride - Transferium Nijmegen Noord
Bij de Stadsbegroting 2015 is een krediet met eigen dekking opgenomen van € 1,2 mln. euro voor de inrichtingskosten (incl. parkeerapparatuur) van 400 parkeerplaatsen op maaiveld. Met dit parkeerterrein beogen we dubbelgebruik: als transferium én als parkeerterrein voor bezoekers van Cinemec. In de overeenkomst met Cinemec gaan we uit van ten minste 300 parkeerplaatsen. De kosten voor inrichting, apparatuur en de ontsluitingsweg ramen we op € 850.000 exclusief omzetbelasting. De grondkosten worden gedekt binnen de gemeentelijke planexploitatie Waalsprong. Het restantkrediet van € 350.000 zetten we eventueel later in als blijkt dat de capaciteit van 300 parkeerplaatsen niet afdoende is ten behoeve van openbare functies als transferium of recreatie.
De aanbesteding voor de aanleg van het parkeerterrein is in juli gestart en naar verwachting zal eind augustus de gunning plaatsvinden. Voor de aanschaf van de parkeerapparatuur wordt gebruik gemaakt van de raamovereenkomst. Het transferium moet begin december 2015 in gebruik worden genomen. De werkzaamheden starten dit najaar.

Huidige status: einddatum 2015.
Status investering: voorbereidingsfase.

Onderwijs

Soort Krediet x €. 1.000	Krediet	Totaal krediet	Realisatie t/m vorig jaar	Realisatie huidig jaar	Nog te ontvangen bijdragen	Budget 2015-2019
1. Specifiek	Primair Onderwijs Groot Oosterhout	7.000	0	0	0	7.000
	Bewegingsonderwijs Kristallis	950	0	0	0	950
	Uitbreiding BS Hidaya	274	15	0	0	259
Totaal		**8.224**	**15**	-	**-**	**8.209**

Investering Grote Boel
Op grond van de in 2013 vastgestelde woningbouwprogrammering voor Nijmegen Noord voorzien wij voor het deelgebied Groot Oosterhout-zuid de bouw van een nieuwe bredeschool met een in de toekomst uitbreidbare gymzaal in 2017. In de Stadsbegroting 2014 hebben we er rekening mee gehouden dat in 2016-2017 een investering van € 7 mln. nodig is voor deze basisschool, waarbij we in principe streven naar doordecentralisatie. De toekomstige nieuwbouw past naar verwachting nog steeds binnen het beschikbare budget.

Investering bewegingsonderwijs t.b.v. Kristallis op het Kinderdorp Neerbosch
De gemeente is in een vergevorderd stadium m.b.t. de aankoop van verschillende gronden in het gebied Kinderdorp Neerbosch. In deze aankoop zit ook de verwerving van de aldaar bestaande sporthal.

Op basis van het huidige leerlingenaantal van Kristallis (categorie 4 leerlingen) is een sporthal nodig om te voldoen aan de uren bewegingsonderwijs; dit is een wettelijke zorgplicht van de gemeente. Vervoer van deze kwetsbare leerlingen naar andere sportvoorzieningen in de stad is onwenselijk. Om deze reden verdient het de voorkeur de bestaande sporthal op te knappen. Voor het opknappen van de bestaande sporthal met een levensduur van circa 10 jaar bleek het beschikbare budget ontoereikend. De meerkosten op de investering worden geraamd op ongeveer € 200.000, dit bedrag is in de Zomernota 2015 aan de investeringsbegroting van 2016 toegevoegd.

Voortgang planning: aankoop 2015, opknappen sporthal 2^{e} helft 2015-2016;
Planning uitgaven: € 1.150.000 in 2016.

Investering Hidaya
De aanpassingen zijn voor een deel gerealiseerd. Het resterende deel van de aanpassingen wordt gelijktijdig met de tijdelijke uitbreiding uitgevoerd. De bouw van de uitbreiding van twee noodlokalen is inmiddels gestart. Daarmee is een bedrag van € 10.000 inclusief. BTW gerealiseerd. Door aanvullende eisen vanwege de omgevingsvergunning heeft de uitbreiding vertraging opgelopen. Naar verwachting is realisatie eind 2015 nog niet gereed. In december melden we het eventueel over te hevelen restant van de investering.

Openbare ruimte

Soort Krediet x €. 1.000	Krediet	Totaal krediet	Realisatie t/m vorig jaar	Realisatie huidig jaar	Nog te ontvangen bijdragen	Budget 2015-2019
1. Specifiek	Mini Containers	1.464	0	1.440	0	24
3. Eigen dekking	Groot-en vervangingsonderhoud	5.613	0	579	37	5.071
	Stelselverbetering	792	0	417	0	375
	Rioolinvesteringen Waalsprong	2.895	0	0	0	2.895
Totaal		**10.764**	**-**	**2.436**	**37**	**8.365**

Mini-Containers.
De verwachting is dat het krediet volledig wordt besteed in 2015.
De mini-containers worden als totaalbestelling geplaatst en vervolgens fasegewijs per wijk uitgerold.

Rioolinvesteringen Waalsprong
De financiering van uitbreidingsinvesteringen van de riolering in de Waalsprong. Dit betreft uitbreidingsinvesteringen van de riolering in de Waalsprong. Het investeringsbudget zal niet volledig in 2015 worden benut; het overige deel wordt doorgeschoven naar 2016. Ze vallen binnen het gesloten systeem van het GRP.

Groot- en vervangingsonderhoud/Stelselverbetering
Dit zijn de vervangingsinvesteringen in het bestaande rioolstelsel. De investeringsruimte zal niet volledig in 2015 worden benut; het overige deel wordt doorgeschoven naar 2016. Ze vallen binnen het gesloten systeem van het GRP.

Sport en Accommodaties

Soort Krediet x €. 1.000	Krediet	Totaal krediet	Realisatie t/m vorig jaar	Realisatie huidig jaar	Nog te ontvangen bijdragen	Budget 2015-2019
1. Specifiek	Ondersteuning Quick	1.000	655	347	0	-2
	Talent Centraal	5.000	0	0	4.333	9.333
	Kunstgrasvelden	1.812	237	375	0	1.200
	Revitalisering Binnensportaccomm	1.000	105	151	0	744
	Stevenstoren	1.300	339	592	0	369
	Bestaande Voorzieningharten	200	55	0	0	145
	Nieuw Balveren 5e veld	200	0	0	0	200
	Sportpark Staddijk	100	0	0	0	100
	WC de Brack	100	0	0	0	100
	Aanpassing wijkaccomodaties ivm WMO	200	0	0	0	200
	Kinderboerderij Kobus	300	0	20	0	280
	Meerjarige Renovatie Zwembaden	500	0	0	0	500
	Cultuurhistorische Panden	250	0	2	0	248
	Asbest invent. & sanering	600	0	142	0	458
	Kunstgras Hockeyvelden	219	0	198	0	21
	Waalhalla	375	0	18	0	357
2. Bulk	Gemeentelijke accommodaties	750	0	143	0	607
3. Eigen dekking	Vastgoed Rendabel	2.600	0	2.274	0	326
	Duurzaamheid	2.959	0	611	0	2348
Totaal		19.465	1.391	4.873	4.333	17.534

Talent Centraal
De feitelijke aanbesteding wordt nu voorbereid.

Sportpark Staddijk
Onderzoek naar de herinrichting van het Sportpark Staddijk. De eerste voorbereidingen zijn gestart, maar de uitvoering van het onderzoek zal niet, zoals eerder verwacht, in 2015 maar in 2016 worden afgerond.

WC De Brack
We maken het wijkcentrum aantrekkelijker door de entree van het gebouw te verplaatsen. Hierdoor krijgt het gebouw een meer open karakter, waardoor huurders en bewoners de weg naar het gebouw beter kunnen vinden. De uitvoering is gestart in september. Mede gezien het vergunningentraject schuift een deel van de werkzaamheden mogelijk door naar 2016.

Aanpassing wijkaccommodaties i.v.m. WMO
In overleg met de gebruikers van de accommodaties is onderzocht welke maatregelen nodig en wenselijk zijn. De uitvoering is gestart in september. Mede gezien het vergunningentraject schuift een deel van de werkzaamheden mogelijk door naar 2016.

Meerjarige renovatie Zwembaden (€ 200.000 in 2015)
De gemeenteraad heeft voor een periode van 4 jaar € 200.000 per jaar beschikbaar gesteld voor noodzakelijke renovatiemaatregelen in de zwembaden. De gemeente is over de inzet van dit geld in overleg met SFN. Voor een verantwoorde inzet van deze middelen zijn we in afwachting van een geactualiseerd onderhoudsplan van SFN. Gezien het feit dat dit plan nog niet beschikbaar is, is besteding van de middelen in 2015 niet waarschijnlijk. De staat van onderhoud en de financiële positie rondom de zwembaden maken deze bijdrage echter wel noodzakelijk, maar dit zal pas eerst in 2016 tot uitkering komen.

Zelfbeheer Dukenburg (€ 300.000 in 2015)
We onderzoeken de mogelijkheden om in zwembad Dukenburg zelfbeheer te realiseren. Het overleg met enerzijds de zelfbeheergroep en anderzijds SFN als huidige beheerder van het zwembad Dukenburg is nog niet afgerond. De richting staat nog niet vast en daarmee kunnen ook de benodigde investeringen dit jaar nog niet concreet worden benoemd.

Asbest inventarisatie en sanering
De gemeenteraad heeft de in de periode 2015-2018 extra middelen beschikbaar gesteld voor asbestsanering van ons gemeentelijk vastgoed. In dit eerste jaar gaat het vooral om een uitgebreide inventarisatie van de asbestproblematiek om vast te stellen waar er onveilige en/of kritische situaties zijn. Na afronding van deze inventarisatie bepalen we wanneer en op welke locaties daadwerkelijk gesaneerd zal worden. Mede afhankelijk van het verloop van het vergunningentraject zullen de daadwerkelijke saneringswerkzaamheden grotendeels vanaf 2016 worden uitgevoerd.

Waalhalla
De gemeenteraad heeft voor de inrichting van het KP Kelco pand voor skatevoorzieningen een krediet van € 375.000 beschikbaar gesteld. De uitvoering is in volle gang en zal naar verwachting in het eerste kwartaal van 2016 worden afgerond.

Duurzaamheid
De maatregelen voor uitvoering betreffen o.a. verdere verduurzaming op het gebied van verlichting, installaties en glasvervanging. De hiermee te realiseren besparingen op energielasten zetten we in voor dekking van de bijbehorende kapitaallasten en voor nieuwe duurzaamheidsmaatregelen.

Stedelijke ontwikkeling

Geen bijzonderheden.

Veiligheid

Geen bijzonderheden.

Wijkontwikkeling

Geen bijzonderheden.

Wonen

Geen bijzonderheden.

Zorg en Welzijn

Soort Krediet x €. 1.000	Krediet	Totaal krediet	Realisatie t/m vorig jaar	Realisatie huidig jaar	Nog te ontvangen bijdragen	Budget 2015-2019
1. Specifiek	Skaeve Huse	300	0	0	0	300
	NUNN Renovatie	100	0	0	0	100
	Jongerencentrum Nijm.Noord	400	1	20	0	379
Totaal		**800**	**1**	**20**	**-**	**779**

Skaeve Huse
In het Stedelijk Kompas heeft de Raad op 19 november 2008 besloten om in Nijmegen 15 zogenaamde Skaeve Huse te realiseren. Dit zijn woningen voor mensen die al lang dakloos zijn en niet inpasbaar zijn in een gewone woning of de voorzieningen voor opvang en wonen die we in Nijmegen hebben. De locatie aan de Stadbroekseweg is na onderzoek als meest geschikt uit de bus gekomen. Aan de Stadbroekseweg zullen de eerste 8 zorgwoningen en een beheerderswoning worden gerealiseerd. Voor de andere 7 units wordt naar een locatie in Nijmegen Noord gezocht. De gemeente, de woningcorporaties WoonGenoot en De Gemeenschap en de zorginstellingen RIBW en Iriszorg leveren een bijdrage aan de realisatie van de Zorgwoningen aan de Stadbroekseweg.

Het vrijgegeven krediet van € 300.000 wordt ingezet voor het bouw- en woonrijpmaken van de locatie aan de Stadbroekseweg met bijkomende plankosten. Hiermee wordt gestart na de uitspraak van de Raad van State in de lopende beroepsprocedure over het bestemmingsplan Nijmegen Dukenburg - 8 (Skaeve Huse, Stadbroekseweg). De uitspraak van de Raad van State wordt verwacht in de loop van 2015. De investering loopt door in 2015 en 2016.

NUNN Renovatie
Deze investering betreft een verbouwing aan een door de gemeente gehuurd pand. Conform de huurovereenkomst dienen wij als huurder mee te betalen aan de renovatie. Ultimo 2015 neemt ons college een besluit over het door de Raad beschikbaar gestelde krediet. De investering loopt door in 2016.

Jongerencentrum Nijmegen Noord
Nijmegen-Noord is een groeiend stadsdeel met steeds meer jongeren. Hierdoor is er behoefte aan een jongerenaccommodatie in zowel Oosterhout als Lent. Op basis van input en wensen van wijkbewoners en jongeren in Nijmegen-Noord wordt in Oosterhout de huidige jongerenaccommodatie in 'De Klif' uitgebreid en wordt in Lent in voorzieningenhart 'De Ster' een jongerenaccommodatie gerealiseerd. De investering loopt door in 2016.

BEDRIJFSINVESTERINGEN

Overzicht

Soort Krediet x €. 1.000	Krediet	Totaal krediet	Realisatie t/m vorig jaar	Realisatie huidig jaar	Nog te ontvangen bijdragen	Budget 2015-2019
2. Bulk	Bedrijfsinvesteringen	3.707	0	1.435	0	2.272
Totaal		**3.707**	**-**	**1.435**	**-**	**2.262**

Bedrijfsinvesteringen zijn middelen waarmee de organisatie haar taken kan uitvoeren. Voor het huidige jaar worden de middelen besteed aan het huisvestingsconcept, bedrijfsbussen, automatisering en infrastructuur en aanpassingen in wijkcentra en Triavium.

Colofon

UITGAVE
Gemeente Nijmegen

OMSLAG
OptimaForma, Nijmegen

FOTOGRAFIE
Ellen van de Waterbeemd

DRUK
DPN, Nijmegen

November 2015

GEMEENTE Nijmegen

Voorstel - Nota Slotwijzigingen 2015

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 16 december 2015

19. Raadsvoorstel Nota Slotwijzigingen 2016 (161/2015)

Raadsvoorstel d.d. 16 december 2015
1. De nota Slotwijzigingen 2015 vast te stellen;
2. Vaststellen van de in het voorstel vermelde budgetoverhevelingen;
3. Begrotingswijziging BW-01441 (meldingen Slotwijzigingen 2015), BW-01443 (investeringen) en BW-01442 (Technische Wijzigingen) vast te stellen

Raadsbesluit d.d.16 december 2015
Conform besloten

Voorstel - Financieringsconstructies Duurzaamheid - de uitwerking

Toelichting over de behandeling van:

Raadsvoorstel Financieringsconstructies Duurzaamheid – de uitwerking

Van:	College van B&W d.d. 24 november 2015		
Doel:	Behandeladvies geven voor de besluitronde		
Toelichting:	**1. Voorliggende besluitvorming** Het college stelt de raad onder meer voor twee nieuwe verordeningen met betrekking tot duurzaamheidsleningen vast te stellen; de verordening Duurzaamheidsleningen 2016, en "Stimuleringsregeling non-profit organisaties 2016". **2. Achtergrond en proces** In het coalitieakkoord is de wens opgenomen om diverse doelgroepen te ondersteunen bij het verduurzamen van woningen en panden. Als aanzet daartoe heeft het college vorig jaar op hoofdlijnen een verkenning gemaakt van bestaande en nieuwe financieringsconstructies. De raad werd d.d. 30 september 2014 middels een brief geïnformeerd over de kansrijk geachte opties. Tijdens de Politieke Avond van 15 oktober 2014 is over deze opties gesproken in een kamerronde, en heeft het college de opties die voorkeur genoten verder uitgewerkt,. Het college heeft op 26 mei dit jaar een brief gestuurd aan de raad over het voornemen tot invoeren van een pakket van financiële instrumenten. De volgende twee financieringsconstructies zijn nu door het college in verordeningen uitgewerkt: a. een uitbreiding van de Duurzaamheidslening voor particuliere woningeigenaren om bestaande woningen te verduurzamen of nieuwbouwwoningen energiezuiniger te maken dan wettelijk is voorgeschreven: De verordening "Duurzaamheidsleningen Gemeente Nijmegen 2016" b. een Stimuleringslening voor non-profit organisaties om bestaande panden te verduurzamen: De verordening "Stimuleringsregeling non-profit organisaties Gemeente Nijmegen 2016" Op twee punten wijkt de voorgelegde verordening m.b.t. Stimuleringslening af van de aankondiging in de brief van 26 mei: De stimuleringslening wordt niet beschikbaar gesteld aan Verenigingen van Eigenaren en niet zondermeer aan sportverenigingen. Reden is dat voor deze doelgroepen andere financieringsmogelijkheden zijn gekomen. De nieuwe regelingen vragen om inzet van financiële middelen, die revolveren. Dat betekent dat aflossingen op de verstrekte leningen worden gebruikt voor het verstrekken van nieuwe leningen.		
Naam steller: **E-mail steller:**	Kim Kerckhoffs k.kerckhoffs@nijmegen.nl	**Tel. steller:**	024 329 28 78
Bijlagen:	1. Raadsvoorstel 'Financieringsconstructies Duurzaamheid – de uitwerking' d.d. 24 november 2015 2. Verordening Duurzaamheidsleningen Gemeente Nijmegen 2016 3. Verordening "Stimuleringsregeling non-profit organisaties Gemeente Nijmegen 2016 4. Begrotingswijziging BW-01460 **Achtergrondinformatie** 1. Raadsbrief inzake 'Herziening financieringsconstructies energiebesparing' d.d. 26 mei 2015 2. Raadsbrief inzake 'Financieringsconstructies en duurzaamheid' d.d.30 september 2014 Raadsbesluit d.d. 16 december 2015		

Voorstel - Financieringsconstructies Duurzaamheid - de uitwerking

Datum raadsvergadering / Nummer raadsvoorstel

16 december 2015 / 162/2015

Fatale termijn: besluitvorming vóór:

Onderwerp

Financieringsconstructies Duurzaamheid - de uitwerking

Programma

Duurzaamheid

Portefeuillehouder

H. Tiemens

Voorstel van het College van Burgemeester en Wethouders d.d.

24 november 2015

Samenvatting

In het coalitieakkoord is de wens opgenomen om diverse doelgroepen te ondersteunen bij het verduurzamen van de woningen en panden. Wij hebben de mogelijkheden verkend en op 26 mei jl. een pakket van instrumenten vastgesteld, waardoor we de huidige Premieregeling Energiebesparende Maatregelen Particulieren 2015 (PEM) per 1 januari 2016 beëindigen. We hebben nu de volgende twee financieringsconstructies in verordeningen uitgewerkt:

a. een uitbreiding van de Duurzaamheidslening voor particuliere woningeigenaren;
b. een Stimuleringslening voor non-profit organisaties.

Deze twee verordeningen leggen wij nu aan u voor. Na positieve besluitvorming kunnen de regelingen in werking treden. De nieuwe regelingen vragen om inzet van financiële middelen, die revolveren.

Voorstel om te besluiten

1. De verordening “Duurzaamheidsleningen Gemeente Nijmegen 2013” (GB2013-069) in te trekken;
2. De verordening “Duurzaamheidsleningen Gemeente Nijmegen 2016” vast te stellen;
3. De verordening “Stimuleringsregeling non-profit organisaties Gemeente Nijmegen 2016” vast te stellen;
4. Een egalisatievoorziening in te stellen voor de Stimuleringslening voor non-profit organisaties.
5. De begrotingswijziging BW-01460 vast te stellen.

Voorstel - Financieringsconstructies Duurzaamheid - de uitwerking

Aan de Raad van de gemeente Nijmegen

1 Inleiding

In het coalitieakkoord is de wens opgenomen om diverse doelgroepen zoals particuliere woningeigenaren, sportverenigingen, culturele organisaties en scholen te ondersteunen bij het verduurzamen van de woningen en panden. Op 26 mei jl. hebben we een pakket met maatregelen vastgesteld, waardoor we de huidige Premieregeling Energiebesparende Maatregelen Particulieren 2015 (PEM) per 1 januari 2016 beëindigen. Hierover hebben wij uw raad per brief (kenmerk RO10/15.0005213 van 15 mei 2015) geïnformeerd.

We hebben nu de volgende twee financieringsconstructies uitgewerkt in verordeningen:

a. een uitbreiding van de Duurzaamheidslening voor particuliere woningeigenaren naar nieuwbouwwoningen;
b. een Stimuleringslening voor non-profit organisaties

De kenmerken van de twee leningen zijn als volgt.

<u>Duurzaamheidslening</u>

- Voor particuliere woningeigenaren om bestaande woningen te verduurzamen of nieuwbouwwoningen energiezuiniger te maken dan wettelijk is voorgeschreven.
- Consumptieve, annuïtaire lening met een minimaal bedrag van 2.500 tot maximaal 25.000 euro.
- We kennen een lening toe onder voor behoud van een positieve krediettoets door de Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVn).
- Vanaf januari hanteert de SVn een Duurzaamheidsrente voor de Duurzaamheidslening. Deze varieert en is lager dan de rente van een commerciële bank. Momenteel is de rente 1,6% (peildatum 16 november 2015)
- De aanvrager mag de lening eerder en boetevrij aflossen.
- De lening wordt onderhands en met een bouwkrediet verstrekt.

<u>Stimuleringslening non-proforganisaties</u>

- Voor non-profitorganisaties om bestaande panden te verduurzamen.
- Consumptieve, annuïtaire lening met een looptijd van maximaal 20 jaar en met een minimaal bedrag van 2.500 tot maximaal 100.000 euro.
- We kennen een lening toe onder voor behoud van een positieve vermogenstoets door de SVn.
- Voor de rente aan de non-profinstellingen sluiten we aan bij de actuele rentetarieven van SVn voor het product Stimuleringsleningen. Momenteel is de rente 2,9% (peildatum 16 november 2015).
- De aanvrager mag de lening eerder en boetevrij aflossen.
- De lening word onderhands en met een bouwkrediet verstrekt.

De nieuwe regelingen vragen om inzet van financiële middelen, die revolveren. Dat houdt in dat aflossingen op de verstrekte leningen worden gebruikt voor het verstrekken van nieuwe leningen. De gelden die de gemeente verstrekt komen pas terug als we deze regelingen stoppen. Het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVn) gaat deze leningen uitvoeren en de fondsen beheren.

Voorstel - Financieringsconstructies Duurzaamheid - de uitwerking

Op twee punten wijken wij af van ons eerder voorstel, zoals verwoord in de hierboven genoemde brief. We stellen de Stimuleringslening non-profitorganisaties niet beschikbaar aan Verenigingen van Eigenaren (VVE's). Ook stellen we de Stimuleringslening niet zondermeer beschikbaar aan sportverenigingen. De reden hiervoor is dat voor deze twee doelgroepen ondertussen andere financieringsmogelijkheden zijn gekomen.

Deze instrumenten zijn nu nader uitgewerkt in verordeningen. De verordeningen leggen wij nu aan u voor. Na positieve besluitvorming kunnen de verordeningen per 1 januari 2016 in werking treden.

Deze twee financieringsconstructies maken deel uit van een groter pakket van maatregelen om de doelgroepen te ondersteunen. In paragraaf "uitvoering en evaluatie" informeren wij uw raad over de stand van zaken hierover.

1.1 Wettelijk kader of beleidskader

a) In het coalitieakkoord 2014-2018 is de wens opgenomen om diverse doelgroepen te ondersteunen bij het verduurzamen van de woningen en panden. Deze ambitie ligt in de lijn met de doelstelling om in 2045 een energieneutrale stad te zijn en is opgenomen in de beleidsnota's Duurzaamheidsagenda 2011-2015 en Duurzaamheid in Uitvoering 2013-2017.

b) Het verstrekken van de twee type leningen is te beschouwen als een vorm van subsidiëren. Kredietverlening door de gemeente valt in beginsel onder het verlenen van een aanspraak op financiële middelen als dat gekoppeld is aan de realisatie van bepaalde activiteiten. De Nijmeegse Kaderverordening Subsidies volstaat in deze situatie niet en daarom is een afzonderlijke verordening vereist. In dit geval zijn dat twee verordeningen die verschillende regelingen betreffen.

c) De door u vast te stellen verordeningen dienen als zodanig bekend te worden gemaakt.

d) De verordeningen vallen niet onder de reikwijdte van de Dienstenrichtlijn. Er is dus geen melding of notificatie nodig in het kader van de Dienstenrichtlijn.

e) Bij het verstrekken van leningen aan derde partijen moeten we rekening houden met de Europese staatsteunregels. Bij de Duurzaamheidslening voor particulieren is er geen sprake van staatssteun omdat de leningen niet aan ondernemingen, maar aan particuliere woningeigenaren worden verstrekt. Bij de Stimuleringslening non-profitorganisaties zal de steun zelden voldoen aan alle criteria van staatssteun. Wij verlenen in ieder geval geen leningen aan organisaties indien sprake zou zijn van ongeoorloofde staatsteun.

f) Wij zijn als gemeentebestuur erg terughoudend met het verstrekken van een lening/garantstelling. Voor het verstrekken van een lening is het Beleidskader gemeentegaranties/verstrekkingen van toepassing. Het onderliggende uitgangspunt is dat de gemeente geen bank is. De belangrijkste voorwaarden van het beleid zijn dat het beoogde aanwendingsdoel past binnen gemeentelijk beleid, er geen andere manieren zijn om geld te verkrijgen, de organisatie de rente en aflossing kan betalen en dat het financiële risico zoveel mogelijk is beperkt. Dit vertalend naar leningen komt dit er op neer dat:

- wij geen leningen verstrekken indien die partijen ook via reguliere kanalen financiering kunnen verkrijgen;
- geld lenende partijen getoetst worden op kredietwaardigheid en liquiditeitspositie;
- wij alleen leningen verstrekken aan particulieren en organisaties zonder winstoogmerk.
- Voor de rente aan de non-profinstellingen sluiten we aan bij de actuele rentetarieven van SVn voor het product Stimuleringsleningen. De huidige 10-jaars rente van SVn bedraagt 2,9% (peildatum 16 november 2015). Dit ligt marginaal boven de rente die we op basis van ons interne beleidskader zouden hebben vastgesteld (2,6%), maar binnen de bandbreedte van een hypothecaire (lineaire) lening (ING 2,25 – 3,4%).

1.2 Relatie met programma

De regelingen dragen bij aan het verduurzamen van de bestaande en nieuw te bouwen woningen en bestaande gebouwen in Nijmegen. Dat zijn doelstellingen van Programma Duurzaamheid en staan verwoord in de nota's Duurzaamheidsagenda 2011-2015 en Duurzaamheid in Uitvoering 2013-2017.

2 Doelstelling

We willen een breed scala aan doelgroepen, die hun woning of pand willen verduurzamen, beter en meer ontzorgen. We zetten daarvoor een samenhangend pakket van instrumenten op, waarbij wij onze middelen zo effectief mogelijk inzetten. Dat is één van de ambities uit ons coalitieakkoord en sluit aan bij de gemeentelijke duurzaamheidsdoelstellingen.

3 Argumenten

Invoeren van de regelingen

In de brief aan uw raad (kenmerk RO10/15.0005213 van 15 mei 2015) hebben we uiteengezet waarom wij de twee leningen willen invoeren. In een notendop komt het hierop neer:

- De leningen helpen diverse doelgroepen bij het verduurzamen van de woningen en panden. Voorfinanciering van de maatregelen is vaak een probleem. Door de leningen ter beschikking te stellen is de voorfinanciering geregeld.
- Het maatschappelijk belang van het verstrekken van deze leningen, namelijk de versnelde verduurzaming van woningen en lagere woonlasten, weegt op tegen het beperkt financieel risico dat de gemeente met het verstrekken van deze lening loopt (zie ook risicoparagraaf).

Stimuleringslening niet aan VVE's te verstrekken

De reden waarom we de Stimuleringslening non-profitorganisaties niet beschikbaar stellen aan Verenigingen van Eigenaren (VVE's) is omdat de Rijksoverheid het Nationaal Energiebesparingsfond (NEF) recentelijk heeft uitgebreid, zodat VVE's via dit kanaal makkelijker geld kunnen lenen voor het verduurzamen van de woningen. Wij achten het daarom niet noodzakelijk om zelf een soortgelijke lening aan te bieden.

Stimuleringslening niet aan sportverenigingen te verstrekken

Per 4 januari 2016 gaat de Rijkssubsidieregeling Energiebesparing en duurzame energie sportaccommodaties in werking. Gelijktijdig kunnen sportverenigingen bij Stichting Waarborgfonds Sport (SWS) een 100% borgstelling krijgen, waardoor zij makkelijker een

lening bij een bank kunnen aanvragen. SWS werkt samen met drie banken, die sportverenigingen een lening tegen hypothecaire tarieven kunnen aanbieden. Hiermee is er een mogelijkheid gekomen voor sportverenigingen om de voorfinanciering te regelen. Omdat de markt dit heeft opgepakt hoeven wij dat nu niet te doen. Dat is conform ons beleidskader gemeentegaranties/verstrekkingen. Sportverenigingen die toch niet in aanmerking blijken te komen voor deze leenfaciliteit, kunnen dan alsnog een aanvraag voor onze lening doen.

Stimuleringslening non-profitorganisaties tegen marktconforme rente te verstrekken
Wij kunnen voor de Stimuleringslening een lagere rente vragen dan de marktconforme rente. Dit vinden we echter niet wenselijk. Nu de sportverenigingen via de landelijke regeling tegen een hypothecaire rente geld kunnen lenen is het niet eerlijk om andere non-proforganisaties een lening te verstrekken tegen een nog lagere rente. Een gemeentelijke lening met een lagere rente toch beschikbaar stellen aan sportverenigingen willen we ook niet, omdat we dan de concurrentie met de markt aangaan. We zijn gehouden aan de Wet Markt en Overheid die concurrentievervalsing door de overheid wilt voorkomen.
Voor de rente aan de non-profinstellingen sluiten we daarom aan bij de actuele rentetarieven van SVn voor het product Stimuleringsleningen, die tussen de rente ligt die we op basis van ons interne beleidskader zouden hebben vastgesteld en de bandbreedte van een hypothecaire lening.

4 Klimaat

De nieuwe financiële constructies zijn erop gericht onze gemeentelijke klimaat- en energiebesparingsdoelstellingen (zoals verwoord in de Duurzaamheidsagenda 2011-2015) versneld te bereiken. In deze periode vertaalt zich dit in minimaal 2,5% energiebesparing per jaar in de gebouwde omgeving.

5 Risico's

Algemeen

- Het risico bij het verstrekken van een lening is dat het geleende geld niet wordt terugbetaald. In het geval van de twee leningen wordt dit risico fors beperkt door een krediettoets (voor particuliere woningeigenaren) en vermogenstoets (voor organisaties). Indien een partij niet kredietwaardig is, dan wordt de lening niet verstrekt. Ook voert de SVn, die de regelingen uitvoert, periodieke controles uit.
- De SVn heeft ervaring met het verstrekken van de twee leningen, ook in andere gemeenten, en op de SVn wordt toezicht gehouden door de Autoriteit Financiële Markten (AFM).

Duurzaamheidslening
De bedragen die per aanvrager verstrekt worden zijn relatief gering. Uit ervaring van de SVn blijkt dat het percentage wanbetalingen bij de Duurzaamheidslening voor particulieren 0,1% is. Dat wil zeggen dat bij 0,1% van degenen, die sinds 2009 een Duurzaamheidslening hebben gesloten bij bijzonder beheer terecht komen en een vorm van een betalingsregeling krijgen.

Stimuleringslening non-profitorganisaties
We zetten vreemd vermogen in om de Stimuleringsleningen te kunnen verstrekken.

Voor de rente aan de non-profinstellingen sluiten we aan bij de actuele rentetarieven van SVn voor het product Stimuleringsleningen. De huidige 10-jaars rente van SVn bedraagt 3,0% (peildatum 28 oktober 2015).

We wijken op twee punten af van ons beleidskader voor gemeentegaranties en verstrekkingen. Aan de leningen verbinden we geen hypothecaire zekerheid, aangezien de in veel gevallen de aanvrager niet de eigenaar van het pand zal zijn. Ook vragen we de partijen niet om een afwijzing van een bank te overleggen, behalve voor sportverenigingen en sportstichtingen. We willen het voor non-profitorganisaties zo eenvoudig mogelijk maken om een aanvraag te doen. Overigens moet de aanvrager van de lening wel toestemming van de eigenaar hebben om de maatregelen aan het gebouw te mogen nemen.

6 Financiën

Duurzaamheidslening
Afhankelijk van het succes van de lening zetten we vanaf 2016 jaarlijks maximaal € 470.000 in. Deze middelen zijn beschikbaar vanuit het programma Duurzaamheid, product Energie en Klimaat, deelproduct 60549 door de opheffing van de PEM regeling. In 2016 zullen wij nog PEM subsidies moeten uitkeren, die in 2015 zijn aangevraagd. De resterende middelen zetten we dan in als aanvulling van de kredietfaciliteit.

De SVn brengt ons beheerskosten van 0,5% in rekening over het uitstaande bedrag. Deze kosten worden afgedekt door het rentepercentage op minimaal 0,5% vast te stellen. De rente boven de 0,5% en de aflossing wordt revolverend ingezet.

Stimuleringslening non-profitorganisaties
Om stimuleringsleningen te financieren leent de gemeente geld bij de bank. Het aantrekken van €5.000.000 aan leningen gebeurt gefaseerd op basis van de benodigde som van de verstrekte leningen en binnen de kaders van het treasurybeleid.

Aan het aantrekken van geld zijn kosten voor rente en risicodekking verbonden. Ook rekent de SVn ons 0,5% beheerskosten over het uitstaande bedrag. Voor de rente sluiten we aan bij de actuele rentetarieven van SVn voor Stimuleringsleningen. De rente van de SVn ligt iets hoger dan de rente van onze sectorbank. Het positieve renteverschil zetten we, na aftrek van de beheerskosten van de SVn, in voor de voeding van een egalisatievoorziening ter dekking van het risico voor oninbare leningen. De hoogte hiervan wordt beperkt tot het maximale risico.

Voor iedere € 1 miljoen komt deze opslag bij de huidige rekenrentes neer op ongeveer € 14.000, waarvan € 4.000 benodigd is voor de kosten van de SVn en € 10.000 ter afdekking van risico's. Jaarlijks zal worden beoordeeld of de voorziening toereikend wordt geacht. Verschillen worden verantwoord binnen het programma Duurzaamheid. Er wordt geen rekening gehouden met kosten van de eigen organisatie. Deze kosten komen uit het programma Bestuur en Middelen en worden ingeschat als zeer beperkt. Binnen het programma Duurzaamheid is budget gereserveerd voor uitvoering van de stimuleringslening.

De lening die wij via de SVn verstrekken is een jaarannuïteitenlening met een looptijd van 20 jaar en een renteherziening na 15 jaar. De samenhangende rentelasten, rentebaten en de

uitvoeringskosten van de SVn worden binnen het programma Duurzaamheid, product Energie&Klimaat (deelproduct 60549) begroot. Het leenbedrag bedraagt minimaal € 25.000 en maximaal € 100.000

Voor de ondersteuning van sportverenigingen die aan de slag willen met energiebesparing, reserveren wij € 25.000, met 50% dekking uit programma Duurzaamheid en 50% uit programma Sport.

Voor de promotie zetten van de nieuwe financieringsinstrumenten zetten wij voor 2016 en 2017 maximaal € 50.000 in met dekking uit programma Duurzaamheid, product Energie&Klimaat (deelproduct 60549).

7 Participatie en Communicatie

We communiceren over de invoering en de resultaten van deze financieringsconstructies via onze gangbare, gemeentelijke kanalen (website, social media, de Brug, het Loket Duurzaam Wonen, Bedrijvenloket). Ook zetten we een ondersteunende communicatiecampagne op (zie volgende paragraaf).

8 Uitvoering en evaluatie

Na positieve besluitvorming kunnen de particulieren en organisaties de lening per 1 januari 2016 bij de gemeente aanvragen. Na onze inhoudelijke toets, gaat de SVn na of de partij kredietwaardig is en besluit al dan niet de lening te verstrekken. Conform de afspraken betalen de partijen het geleende bedrag terug, waarmee wij nieuwe leningen kunnen verstrekken.

Naast de invoering van deze twee financieringsconstructies, werken we ook aan de volgende zaken:

1. We zetten een ondersteunende campagne op, zodat alle doelgroepen bekend worden met de financieringsconstructies en succesvol uitgevoerde projecten. Hierbij betrekken wij ook de financieel adviseurs van banken en hypotheekadviseurs en onze netwerken zoals Power2Nijmegen en regionale (ver)bouwbedrijven, aannemers en installateurs.
2. Particuliere woningeigenaren kunnen bij Loket Duurzaam Wonen terecht voor gratis en onafhankelijk advies over het verduurzamen van de woning. Ook kunnen ze desgewenst hulp bij het aanvragen van de Duurzaamheidslening krijgen. We bekijken in samenwerking met de VNG of we tot een regionaal energieloket kunnen komen en op welke manier we de vraag van bewoners en het aanbod van bedrijven beter kunnen verbinden.
3. Wij helpen sportverenigingen door onafhankelijk advies en begeleiding ter beschikking te stellen bij het nemen van concrete duurzaamheidsmaatregelen. Het adviseren over diverse financieringsmogelijkheden – waaronder onze Stimuleringslening maar ook de Rijkssubsidieregeling voor het verduurzamen van sportverenigingen – maakt hier onderdeel van uit.
4. We hebben ons aangemeld voor deelname aan een landelijke pilot, waarin alternatieve regelingen worden ontwikkeld voor particuliere eigenaren die hun woning willen verduurzamen, maar die niet in aanmerking komen voor de Duurzaamheidslening vanwege een laag inkomen en/of BKR registratie. In samenwerking met andere partijen

werken we de pilot verder uit, waarna we ook in Nijmegen deze doelgroep kunnen ondersteunen.

5. We richten het Bedrijvenloket (binnenkort: Ondernemerspunt) zo in, dat bedrijven die zich hier melden en aangeven verbouwingsplannen te hebben, informatie en advies krijgen over de mogelijkheden die er zijn om het pand te verduurzamen. We schakelen daar waar nodig de kennis en expertise van de ODRN in.
6. We helpen energiecoöperaties bij het opbouwen van specifieke kennis, zodat zij deze niet allemaal individueel hoeven op te hoeven doen.
7. We werken aan een maatwerkregeling voor profit en non-profinstellingen, voor wie de aftopping van €100.000 in de eerder genoemde Stimuleringsregeling onvoldoende is. Het te lenen bedrag gaat om substantiële bedragen. Het uitwerken van deze regeling willen we zorgvuldig doen om de financiële en juridische risico's te beperken. We komen in de eerste helft van 2016 met een voorstel hoe we hier invulling aan te geven.

College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester,	De Gemeentesecretaris,
drs. H.M.F. Bruls	drs. B. van der Ploeg

Bijlage(n): 1. Verordening Duurzaamheidsleningen Gemeente Nijmegen 2016
2. Verordening "Stimuleringsregeling non-profit organisaties Gemeente Nijmegen 2016
3. Begrotingswijziging BW-01460

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 16 december 2015

20. Raadsvoorstel Financieringsconstructie Duurzaamheid – de uitwerking (162/2015)

Raadsvoorstel d.d. 24 november 2015
1. De verordening “Duurzaamheidsleningen Gemeente Nijmegen 2013” (GB2013-069) in te trekken;
2. De verordening “Duurzaamheidsleningen Gemeente Nijmegen 2016” vast te stellen;
3. De verordening “Stimuleringsregeling non-profit organisaties Gemeente Nijmegen 2016” vast te stellen;
4. Een egalisatievoorziening in te stellen voor de Stimuleringslening voor non-profit organisaties.
5. De begrotingswijziging BW-01460 vast te stellen

Voor	32	SP, GroenLinks, D66, PvdA, CDA, Stadspartij DNF, VSP, Liberaal Nijmegen
Tegen	5	VVD, Gewoon Nijmegen

Voorstel aanvaard

De raad van de gemeente Nijmegen;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 24 november 2015,

Gelet op artikel 147 en 149 van de Gemeentewet, de Algemene wet bestuursrecht en de Deelnemersovereenkomst tussen de gemeente Nijmegen en Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeenten;

besluit vast te stellen:

Verordening Duurzaamheidsleningen Gemeente Nijmegen 2016

Artikel 1 Begrippen

In deze verordening wordt verstaan onder:

- raad: de gemeenteraad van de gemeente Nijmegen
- college: het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Nijmegen
- aanvraag: een verzoek aan het college om toekenning van een Duurzaamheidslening;
- aanvrager: een meerderjarige natuurlijke persoon, die een aanvraag doet in de zin van deze verordening en eigenaar is van een woning of van een kavel waarop een woning zal worden gerealiseerd gelegen in de gemeente Nijmegen
- Eigenaar: degene die het eigendomsrecht heeft in de zin van Burgerlijk Wetboek.
- Toekenning: een besluit van het college op een aanvraag in de zin van deze verordening
- Leningverstrekking: verstrekking van de Duurzaamheidslening door SVn na een positieve krediettoets.
- Duurzaamheidslening: een gemeentelijke lening, die aan aanvrager na toekenning door het college door de SVn kan worden verstrekt ten behoeve van de financiering van de door het college aanvaarde werkelijke kosten van duurzaamheidsmaatregelen, die worden getroffen in de eigen bestaande of nieuwbouwwoning;
- Bestaande woning: een woning gelegen in Nijmegen, waarvan de bouw is voltooid.
- Nieuwbouwwoning: een woning in Nijmegen, waarvan de bouw nog niet is voltooid.
- Duurzaamheidsmaatregelen bestaande woning: energiebesparende en duurzame maatregelen en voorzieningen als bedoeld in bijlage 1A of bijlage 1B;
- Duurzaamheidsmaatregelen nieuwbouwwoning: de bouwtechnische en installatietechnische maatregelen die nodig zijn om de Energie Prestatie Coëfficiënt (EPC) van de woning te verbeteren van 0.4 (of beter) in een EPC 0. Er wordt gebruik gemaakt van duurzame (bouw)materialen.

- Energie Prestatie Coëfficiënt (EPC): de maat voor energiezuinigheid van een nieuwbouwwoning. Het Bouwbesluit schrijft voor aan welke EPC een woning moet voldoen. Voor nieuwbouwwoningen geldt vanaf 1 januari 2015 de EPC-eis 0,4. Een energieneutrale woning heeft een EPC van 0.
- EPA-maatwerkadvies: een advies dat voorafgaand aan het uitvoeren, plaatsen of aanbrengen van één of meer van de in bijlage 1A of bijlage 1B genoemde maatregelen en voorzieningen wordt opgesteld door een gecertificeerd bedrijf en dat voldoet aan BRL 9500-01 voor bestaande woningen;
- Werkelijke kosten bestaande woningen: de kosten van duurzaamheidsmaatregelen voor bestaande woningen als bedoeld in bijlage 1A of bijlage 1B en de kosten van door een deskundig vakbedrijf terzake van deze duurzaamheidsmaatregelen in rekening gebrachte arbeidsuren en verminderd met de van derden ontvangen tegemoetkomingen in deze kosten.
- Werkelijke kosten voor nieuwbouwwoningen: de meerkosten van duurzaamheidsmaatregelen om de woning van EPC 0.4 (of beter) naar EPC 0 te verbeteren en de kosten van door een deskundig vakbedrijf terzake van deze duurzaamheidsmaatregelen in rekening gebrachte arbeidsuren en verminderd met de van derden ontvangen tegemoetkomingen in deze kosten.
- SVn: de Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeenten te Hoevelaken.
- Beschermd monument of stadsbeeldobject: rijksmonument, gemeentelijk monument of stadsbeeldobject, of een beeldbepalend pand in een rijksbeschermd stadsgezicht, dat als zodanig is opgenomen in het monumentenregister van de gemeente Nijmegen.

Artikel 2 Voorwaarden SVn

Op een Duurzaamheidslening zijn van toepassing: 'Productspecificaties Duurzaamheidslening', 'Procedures Duurzaamheidslening', 'Uitvoeringsregels Duurzaamheidslening' en de 'Toelichting op een Duurzaamheidslening en Algemene Bepalingen voor geldleningen', zoals die op het moment van toewijzing zijn opgenomen in de dan geldende SVn Informatiemap, die deel uitmaakt van de Deelnemingsovereenkomst tussen gemeente Nijmegen en SVn danwel door SVn worden uitgereikt aan de aanvrager voor het sluiten van de overeenkomst van geldlening.

Artikel 3 Toepassingsbereik

Deze verordening is uitsluitend van toepassing:

- op bestaande woningen in de gemeente Nijmegen die geschikt en bestemd zijn voor permanente bewoning.
- op nieuwbouwwoningen in de gemeente Nijmegen die geschikt en bestemd zullen zijn voor permanente bewoning.

Artikel 4 Doelgroep

De lening kan slechts worden verleend aan een aanvrager die een natuurlijke persoon is en die:

a. eigenaar of mede-eigenaar is van een bestaande woning, anders dan een beschermd monument of stadsbeeldobject, die is gelegen in de gemeente Nijmegen;
b. eigenaar of mede-eigenaar is van een bestaande woning, zijnde beschermd monument of stadsbeeldobject, die is gelegen in de gemeente Nijmegen.
c. toekomstige eigenaar of mede-eigenaar is van een nieuwbouwwoning en die eigenaar of mede-eigenaar is van een kavel en de verplichting is aangegaan om een nieuwbouwwoning te bouwen.

Artikel 5 Budget

De raad stelt het budget dat beschikbaar is voor het verstrekken van Duurzaamheidsleningen jaarlijks vast in de Stadsbegroting.

Artikel 6 Duurzaamheidmaatregelen

1. Aan de aanvrager die behoort tot de doelgroep die is genoemd in artikel 4, onder a, wordt slechts een Duurzaamheidslening verleend voor het toepassen van de duurzaamheidsmaatregelen, die zijn genoemd in de lijst in bijlage 1A bij deze regeling
2. Aan de aanvrager die behoort tot de doelgroep die is genoemd in artikel 4, onder b, wordt slechts een Duurzaamheidslening verleend voor het toepassen van de duurzaamheidsmaatregelen, die zijn genoemd in de lijst in bijlage 1B bij deze regeling.
3. Aan de aanvrager die behoort tot de doelgroep die is genoemd in artikel 4, onder c, wordt slechts een Duurzaamheidslening verleend voor de duurzaamheidsmaatregelen, die eraan bijdragen dat de woning een EPC van 0 krijgt.
4. Het college kan de in het eerste en tweede lid genoemde lijsten van duurzaamheidsmaatregelen wijzigen.

Artikel 7 Bevoegdheid college

1. Het college is bevoegd om met inachtneming van het bepaalde in deze verordening te besluiten een Duurzaamheidslening toe te kennen.
2. Het college kan aan een toekenningsbesluit nadere voorwaarden verbinden.

Artikel 8 De aanvraag

1. Een aanvraag van een Duurzaamheidslening ten behoeve van een bestaande woning wordt schriftelijk bij het college ingediend op een door het college vastgesteld formulier en gaat vergezeld van een opgave van:
    a. de te treffen duurzaamheidsmaatregelen;
    b. de werkelijke kosten van het treffen van de duurzaamheidsmaatregelen alsmede een deugdelijke financiële onderbouwing van deze opgave op basis van definitief geselecteerde offertes;
    c. een planning van de uitvoering van de werkzaamheden.

2. Een aanvraag van een Duurzaamheidslening ten behoeve van een nieuwbouwwoning wordt schriftelijk bij het college ingediend op een door het college vastgesteld formulier en gaat vergezeld van een opgave van:
    a. een kopie van de koop-/aannemingsovereenkomst van de nieuw te bouwen woning;
    b. in de koop-/aannemingsovereenkomst opgenomen (een) specificatie van de te treffen duurzaamheidsmaatregelen en de meerprijs hiervan, en een onderbouwing van de te realiseren energieprestatienorm.
    c. de energieprestatienorm die tenminste aan ECP 0 voldoet. Dat moet worden aangetoond door een erkend en onafhankelijk bedrijf;
    d. een planning van de uitvoering van de nieuwbouwwerkzaamheden.

3. Een aanvraag van een Duurzaamheidslening ten behoeve van een nieuwbouwwoning, die door de aanvrager in Collectief Particulier Opdrachtgeverschap wordt gebouwd, wordt schriftelijk bij het

college ingediend op een door het college vastgesteld formulier en gaat vergezeld van een opgave van:

a. een specificatie van de te treffen duurzaamheidsmaatregelen en de meerprijs hiervan, en een onderbouwing van de te realiseren energieprestatienorm
b. de energieprestatienorm voldoet tenminste aan ECP 0. Dat moet worden aangetoond door een erkend en onafhankelijk bedrijf;
c. een planning van de uitvoering van de nieuwbouwwerkzaamheden.
d. Koopovereenkomst van de grond
e. Aanneemovereenkomst met een goedgekeurde garantieregeling ten behoeve van afbouwgarantie
f. Overzicht van de stichtingskosten, hieronder vallen:
   - de kosten van onroerende installaties;
   - de kosten van risicoverrekening;
   - het architectenhonorarium;
   - de kosten van dagelijks toezicht;
   - de kosten van aansluiting op de nutsvoorzieningen;
   - de legeskosten;
   - de omzetbelasting;

Artikel 9 Afhandelen aanvraag Duurzaamheidslening

1. Het college bevestigt de ontvangst van de aanvraag binnen 2 weken.
2. Indien de aanvraag niet alle gegevens bevat die het college voor het nemen van een beslissing noodzakelijk acht, stelt het college aanvrager in de gelegenheid de aanvraag binnen een termijn van 4 weken te completeren met toepassing van artikel 4:5 Algemene wet Bestuursrecht.
3. Indien de aanvraag niet binnen de aangegeven termijn is gecompleteerd, besluit het college om de aanvraag buiten behandeling te laten.
4. Het college handelt aanvragen in volgorde van binnenkomst af.
5. Het college neemt binnen 8 weken na ontvangst van de aanvraag dan wel na het compleet worden van de aanvraag een beslissing.
6. Het college kan, onder vermelding van de reden, deze termijn eenmalig verdagen met 4 weken. De rechten van de aanvrager vervallen hiermee niet.
7. Op de aanvraag is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing.

Artikel 10 Afwijzen aanvraag Duurzaamheidslening

Het college wijst een aanvraag af, indien:

1. Het door de raad vastgestelde budget niet toereikend is om de aanvraag te honoreren.
2. De voorgestelde maatregel(en) waarvoor de lening voor bestaande woningen wordt aangevraagd, niet voorkomt op de lijst van maatregelen uit bijlage 1A en 1B van deze verordening.
3. De voorgestelde maatregelen(en) waarvoor de lening voor nieuwbouwwoningen wordt aangevraagd niet ertoe bijdragen dat de woning (minimaal) een EPC van 0 bereikt.
4. De kosten van de uit te voeren maatregelen minder dan € 2.500, - of meer dan €25.000,- bedragen.
5. De aanvrager eerder een Duurzaamheidslening toegewezen heeft gekregen en de nieuwe aanvraag het maximale leenbedrag van €25.000,- overschrijdt.
6. De maatregelen waarvoor een lening wordt aangevraagd zijn uitgevoerd voordat het toekenningsbesluit is genomen en aan de aanvrager bekend is gemaakt en de offerte voor de lening van de SVn door aanvrager is getekend.
7. Naar het oordeel van het college gegronde redenen zijn, dat niet aan de voorwaarden en bepalingen van deze verordening wordt of kan worden voldaan.

Artikel 11 Toekenning

1. Het college besluit aanvrager een Duurzaamheidslening toe te kennen, indien uit de aanvraag blijkt dat voldaan wordt aan de voorwaarden en bepalingen van deze verordening en dat met het treffen van de duurzaamheidsmaatregelen aantoonbaar wordt bijgedragen aan één of meer van de hiernavolgende beleidsdoelen:
   a. een beperking van de energievraag van de woning van de aanvrager, dan wel een vermindering van CO2 uitstoot;
   b. het verhogen van het aandeel duurzame energiebronnen in de energievoorziening van de woning van aanvrager.
   c. Nieuwbouwwoningen energieneutraal maken.
   d. Bovendien kan alleen sprake zijn van een toekenning als het beschikbare budget niet wordt overschreden.
2. De toekenning van een duurzaamheidslening door het college geschiedt onder voorbehoud van een positieve krediettoets van SVn.
3. Het toekenningsbesluit wordt verzonden aan de aanvrager en aan de SVn.
4. Indien de krediettoets door SVn is uitgevoerd en negatief is bevonden vervalt het toekenningsbesluit van rechtswege.

Artikel 12 Leningverstrekking

1. SVn verstrekt en beheert een toegekende Duurzaamheidslening.
2. De lening wordt pas verstrekt, nadat de krediettoets door SVn is uitgevoerd en positief is bevonden, de offerte voor de lening door de aanvrager is geaccepteerd en een onderhandse akte door aanvrager is ondertekend.
3. Duurzaamheidsleningen komen via een bouwkrediet van SVn tot uitbetaling op basis van facturen van door derden uitgevoerde werkzaamheden. De facturen worden goedgekeurd door het college.

Artikel 13 Intrekken toekenningsbesluit

1. Het college trekt een toekenningsbesluit als bedoeld in artikel 11 geheel of gedeeltelijk in als:
   a. Er niet is voldaan aan de bij of krachtens deze verordening gestelde voorschriften en/of bepalingen;
   b. De duurzaamheidslening is verstrekt op grond van onjuiste gegevens.
2. In geval van overtreding van de voorschriften in deze verordening de eigenaar verschoonbaar is, kan het college besluiten de bovengenoemde sanctie geheel of gedeeltelijk achterwege te laten.

Artikel 14 Kenmerken van Duurzaamheidslening

1. De hoofdsom van de door het college toegekende Duurzaamheidslening is in beginsel gelijk aan het bedrag van de door het college aanvaarde werkelijke kosten.
2. In afwijking van het eerste lid bedraagt de hoofdsom van de Duurzaamheidslening niet minder dan € 2.500,- en niet meer dan € 25.000,- (incl. BTW).
3. De rente is het actuele rentetarief van de SVn voor de Duurzaamheisleningen.
4. Bij leenbedragen tot €7.500 is de looptijd van de lening 10 jaar.
5. Bij leenbedragen van €7.500 tot en met €25.000 is de looptijd van de lening 15 jaar.
6. De rente staat vast gedurende de looptijd.
7. Vervroegde aflossing van de Duurzaamheidslening is te allen tijde boetevrij toegestaan met een minimum van €250.
8. De aanvrager mag voor dezelfde woning meerdere keren gebruikmaken van de Duurzaamheidslening indien het totale leenbedrag van €25.000 niet wordt overschreden.

Artikel 15 Bouwkrediet

Duurzaamheidsleningen komen via een bouwkrediet van SVn tot uitbetaling op basis van facturen van door derden uitgevoerde werkzaamheden.

Artikel 16 Nadere regels

Het college kan voor de uitvoering van deze verordening nadere regels vaststellen.

Artikel 17 Hardheidsclausule

Indien vanwege bijzondere omstandigheden een strikte toepassing van deze verordening naar het oordeel van het college zou leiden tot een onredelijke beslissing, kan het college afwijken van het bepaalde in deze verordening.

Artikel 18 Intrekking oude verordening

De Verordening Duurzaamheidsleningen Nijmegen 2013 wordt ingetrokken.

Artikel 19 Naamgeving en inwerkingtreding

Deze verordening kan worden aangehaald als 'Verordening Duurzaamheidsleningen Gemeente Nijmegen 2016' en treedt in werking op 1 januari 2016..

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 2015

De voorzitter,	De raadsgriffier,
Drs. H.M.F. Bruls	drs. M.A.H. Heffels

Bijlage 1A + 1B: Energiebesparende maatregelen

Bijlage 1A: energiebesparende maatregelen standaard

Tot de energiebesparende maatregelen worden gerekend:

a. Kleine windturbine, die geschikt is voor de stedelijke omgeving en de daarbij behorende spanningsomvormer;

b. Fotovoltaïsche zonnecellen (bijvoorbeeld zonnepaneel of zonnefolie) en de daarbij behorende spanningsomvormer;

c. Zonneboiler voor het verwarmen van tapwater met behulp van zonlicht, bestaande uit één of meerdere zonnecollectoren en een warmteopslagvat;

d. Combi-zonneboiler voor het verwarmen van tapwater en voor ruimteverwarming of - koeling met behulp van zonlicht, bestaande uit één of meerdere zonnecollectoren en een warmteopslagvat met een al dan niet geïntegreerde CV-brander;

e. Warmtepompsysteem (WKO, warmtepompboiler, lucht/water warmtepomp)

f. Lage-temperatuur centraal verwarmingsysteem (LTV-systeem) waarvan de ontwerp aanvoertemperatuur (T-aanvoer) maximaal 55° C bedraagt;

g. Pelletkachel;

h. Pelletketel;

i. Installatie om warmte uit douchewater terug te winnen

j. Installatie voor het terugwinnen van warmte uit ruimteventilatielucht, inclusief het daarbij behorende kanaalwerk en de luchtbehandelingskast.

k. Vloerisolatie/bodemisolatie met een warmteweerstand (R) van minimaal 3,5 m2.K/W;

l. Gevelisolatie met een isolatiewaarde (Rd-waarde) van minimaal 2,5 m2.K/W;

m. Spouwmuurisolatie in een bestaande spouw met een warmteweerstand (R) van ten minste 1,3 m2K/W

n. Dakisolatie met een warmteweerstand (R) van minimaal 3,5 m2.K/W;

o. HR ++ glas met warmtedoorgangscoëfficiënt (U-waarde) kleiner of gelijk aan 1,2 W/m²K

p. hotfill set voor (af)wasmachine

q. Ramen, buitendeuren en kozijnen ten behoeve van isolerende beglazing (zoals genoemd onder punt o). Het leenbedrag voor deze maatregel(en) mag maximaal 50% van de totale investering voor HR ++ glas en de ramen, buitendeuren en kozijnen bedragen. Indien van hout, dan voorzien van FSC

keurmerk. Indien de ramen en/of buitendeuren draaiende delen hebben, dan moeten deze een thermische onderbreking hebben.)

r. Energie Prestatie Advies (Maatwerkadvies) uitgevoerd door een gecertificeerd adviseur.
Een overzicht van maatwerkadvies-adviseurs vindt u op de website van QBISnl.nl. Zoek daar op BRL 9500 deel 4.

s. Energiemonitoringsysteem, dat inzicht geeft in het elektriciteitsverbruik en/of elektriciteitsopbrengst van de woning.

t. Vegetatiedak uitgevoerd met drainage en bescherm/filterlaag.

u. Witte dakbedekking

v. Infrarood warmtepanelen ten behoeve van ruimteverwarming, gekoppeld aan zonnepanelen of kleine windmolen

w. Accusysteem voor de opslag van energie in de woning, gekoppeld aan zonnepanelen of kleine windmolen

Bijlage 1B energiebesparende maatregelen voor een beschermd monument of stadsbeeldobject

Let op: Aanpassingen van een woning met een beschermde status vereist maatwerk. Dat onderstaande maatregelen in de lijst staan, wil niet op voorhand zeggen dat de maatregelen ook bij alle monumenten mogelijk zijn. Neem voordat u een aanvraag indient altijd eerst contact op met de adviseurs Monumentenzorg van de afdeling Ruimtelijk Ontwikkeling om te bespreken welke maatregelen in uw woning wel of niet mogelijk zijn. Ook informeren zij u over de benodigde vergunningen. Bel 14 024 of mail naar archeologie.monumenten@nijmegen.nl

Eventuele energiebesparende maatregelen voor bestaande woningen met beschermde status (rijksmonumenten, gemeentelijke monumenten, stadsbeeldobjecten en beeldbepalende panden in rijksbeschermd stadsgezicht) zijn:

a. Kleine windturbine, die geschikt is voor de stedelijke omgeving en de daarbij behorende spanningsomvormer. De windturbine mag niet zichtbaar zijn vanaf de openbare weg. Andere locaties zijn afhankelijk van de monumentale waarde van het pand.

b. Fotovoltaïsche zonnecellen (bijvoorbeeld zonnepaneel of zonnefolie) en de daarbij behorende spanningsomvormer; De zonnecellen mogen niet zichtbaar zijn vanaf de openbare weg en zijn niet toegestaan op daken met bijzondere dakbedekking. Andere locaties zijn afhankelijk van de monumentale waarde van het pand.

c. Zonneboiler voor het verwarmen van tapwater met behulp van zonlicht, bestaande uit één of meerdere zonnecollectoren en een warmteopslagvat. De zonneboiler en - collector mogen niet zichtbaar zijn vanaf de openbare weg en zijn niet toegestaan op daken met bijzondere dakbedekking. Andere locaties zijn afhankelijk van de monumentale waarde van het pand.

d. Combi-zonneboiler voor het verwarmen van tapwater en voor ruimteverwarming met behulp van zonlicht, bestaande uit één of meerdere zonnecollectoren en een warmteopslagvat met een al dan niet geïntegreerde CV-brander. De zonneboiler mag niet zichtbaar zijn vanaf de openbare weg en zijn niet toegestaan op daken met bijzondere dakbedekking. Andere locaties zijn afhankelijk van de monumentale waarde van het pand.

e. Warmtepompsysteem (WKO, warmtepompboiler, lucht/water warmtepomp)

f. Lage-temperatuur centraal verwarmingsysteem (LTV-systeem) waarvan de ontwerp aanvoertemperatuur (T-aanvoer) maximaal 55° C bedraagt;

g. Pelletkachel;

h. Pelletketel;

i. Installatie om warmte uit douchewater terug te winnen;

j. Installatie voor het terugwinnen van warmte uit ruimteventilatielucht, inclusief het daarbij behorende kanaalwerk en de luchtbehandelingskast.

k. Vloer/bodemisolatie;

l. Gevelisolatie

m. Dakisolatie;

n. Isolerende beglazing (bij voorkeur monumentenisolatieglas);

o. Ramen, buitendeuren en kozijnen ten behoeve van isolerende beglazing (zoals genoemd onder punt m). Het leenbedrag voor deze maatregel(en) mag maximaal 50% van de totale investering voor HR ++ glas en de ramen, buitendeuren en kozijnen bedragen. Indien van hout, dan voorzien van FSC keurmerk. Indien de ramen en/of buitendeuren draaiende delen hebben, dan moeten deze een thermische onderbreking hebben.)

p. hotfill set voor (af)wasmachine;

q. Energie Prestatie Advies (Maatwerkadvies) uitgevoerd door een bedrijf, dat gespecialiseerd is in het verduurzamen van monumenten.

r. Energiemonitoringsysteem, dat inzicht geeft in het stroomverbruik en/of stroomopbrengst van de woning.

s. Vegetatiedak uitgevoerd met drainage en bescherm/filterlaag.

t. Witte dakbedekking

u. Infrarood warmtepanelen ten behoeve van ruimteverwarming, gekoppeld aan zonnepanelen of kleine windmolen

v. Accusysteem voor de opslag van energie in de woning, gekoppeld aan zonnepanelen of kleine windmolen

De raad van de gemeente Nijmegen;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 24 november 2015,

Gelet op artikel 147 en 149 van de Gemeentewet, de Algemene wet bestuursrecht en de Deelnemersovereenkomst tussen de gemeente Nijmegen en Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeenten;

besluit vast te stellen:

Verordening Stimuleringslening non-profit organisaties Gemeente Nijmegen 2016

Artikel 1 Begrippen

In deze verordening wordt verstaan onder:

- College: het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Nijmegen
- Raad: de gemeenteraad van de gemeente Nijmegen
- Aanvraag: een verzoek aan het college om toekenning van een Stimuleringslening;
- Aanvrager: een privaatrechtelijke rechtspersoon (niet zijnde een naamloze vennootschap of besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid) die in hoofdzaak gericht is op activiteiten van sportieve, educatieve, sociaal-culturele, levensbeschouwelijke of godsdienstige aard, hierna te noemen non-profitorganisatie, die een aanvraag doet in de zin van deze verordening.
- Eigenaar: degene die het eigendomsrecht heeft in de zin van Burgerlijk Wetboek
- Gebruiker: degene die het gebruiksrecht heeft
- Toekenning: een besluit van het college op een aanvraag in de zin van deze verordening;
- Gebouw: elk bestaand bouwwerk dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt.
- Leningverstrekking: verstrekking van de Stimuleringslening door SVn na een positieve vermogenstoets;
- Stimuleringslening: een gemeentelijke lening , die de aanvrager na toekenning door het college door de SVn wordt verstrekt ten behoeve van de financiering van de door het college aanvaarde werkelijke kosten van duurzaamheidsmaatregelen, die worden getroffen in of aan het gebouw waarvan de aanvrager eigenaar of gebruiker is.
- Duurzaamheidsmaatregelen: energiebesparende en duurzame maatregelen en voorzieningen als bedoeld in artikel 7.
- Werkelijke kosten: de kosten van materialen en werkzaamheden voor zover noodzakelijk voor het treffen van duurzaamheidsmaatregelen als bedoeld in artikel 7 en de kosten van door een deskundig vakbedrijf ter zake van deze duurzaamheidsmaatregelen in rekening gebrachte

arbeidsuren en verminderd met de van derden ontvangen of nog te ontvangen tegemoetkomingen in deze kosten.
- De-minimis steun: steun die voldoet aan de voorwaarden voor vrijstelling van aanmelding als opgenomen in de Verordening (EU) Nr. 1407/2013 van de Commissie van 18 december 2013 betreffende de toepassing van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op de-minimissteun (PbEU 2013, L 352), met inbegrip van eventueel in de toekomst vast te stellen wijzigingen
- SVn: de Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeenten te Hoevelaken.
- .

Artikel 2 Voorwaarden SVn

Op een Stimuleringslening zijn van toepassing: 'Algemene bepalingen voor geldleningen', 'Productspecificaties (gemeentelijke) Stimuleringslening', 'Procedures Stimuleringslening', 'Uitvoeringsregels (gemeentelijke) Stimuleringslening', 'Productspecificaties Bouwkrediet' en 'Toelichting op een Stimuleringslening', zoals die op het moment van toewijzing zijn opgenomen in de dan geldende SVn Informatiemap, die deel uitmaakt van de Deelnemingsovereenkomst tussen gemeente Nijmegen en SVn.

Artikel 3 Toepassingsbereik

Deze verordening is uitsluitend van toepassing:

1. Deze verordening is uitsluitend van toepassing op een bestaand gebouw in de gemeente Nijmegen, dat geheel of nagenoeg geheel in gebruik is door de aanvrager.
2. In afwijking van lid 1: indien een sportvereniging een aanvraag indient is de verordening ook van toepassing op het sportterrein in de gemeente Nijmegen, dat geheel of nagenoeg geheel is gebruik is door de aanvrager.

Artikel 4 Doelgroep

De lening kan slechts worden verleend aan een aanvrager die een natuurlijke persoon is en die:

1. Een aanvraag kan uitsluitend worden ingediend door non-profitorganisaties in de vorm van :
a. Vereniging
b. Stichting
c. Energiecoöperatie: coöperatie zoals bedoeld in artikel 53 van boek 2 van het Burgerlijk Wetboek, een bij notariële akte als coöperatie opgerichte vereniging, die werkzaam is op het gebied van energiebesparing ten behoeve van inwoners van de gemeente Nijmegen.
2. De aanvrager staat ingeschreven in de Kamer van Koophandel.
3. Sportverengingen en sportstichtingen komen alleen in aanmerking indien ze niet via de reguliere, commerciële banken een lening voor de activiteit kunnen krijgen.

Artikel 5 Budget

De raad stelt voor de werkingsduur van de verordening een budget van € 5 miljoen vast binnen de gemeentelijke rekening van het SVn voor het toekennen van Stimuleringsleningen.

Artikel 6 Bevoegdheid college

1. Het college van de gemeente Nijmegen is bevoegd om, onverminderd het bepaalde in artikel 10, met inachtneming van het bepaalde in deze verordening, een Stimuleringslening toe te kennen.
2. Het college kan aan een toekenningsbesluit nadere voorwaarden verbinden.

Artikel 7 Duurzaamheidsmaatregelen

1. Tot de duurzaamheidsmaatregelen worden gerekend:

A. Verlichting
   1. Sportveldverlichting bestaande uit LED armaturen
   2. Binnen- en buitenverlichting, niet zijnde reclame of sportverlichting, bestaande uit:
      a. T5-armaturen voorzien van een optiek
      b. LED armaturen

B. Ventilatie en ruimteverwarming
   3. Lage-temperatuur centraal verwarmingsysteem (LTV-systeem) waarvan de ontwerp aanvoertemperatuur (T-aanvoer) maximaal 55° C bedraagt;
   4. Installatie voor het terugwinnen van warmte uit ruimteventilatielucht, inclusief het daarbij behorende kanaalwerk en de luchtbehandelingskast.
   5. Warmtepompsysteem (WKO, warmtepompboiler, lucht/water warmtepomp)
   6. Warmte-krachtkoppeling (WKK)
   7. Pelletkachel;
   8. Pelletketel;

C. Tapwater
   9. Installatie om warmte uit douchewater terug te winnen uit douchewater
   10. Hotfill set voor (af)wasmachine
   11. I.c.m. maatregel 13: Direct gasgestookte condenserende boiler, gemeten conform NEN-EN 89:1999/A3:2006 en waarbij het rendement ten minste 100% op onderwaarde bedraagt.
   12. I.c.m. maatregel 13: Direct gasgestookt condenserend warmwater doorstroomtoestel , gemeten conform NEN-EN 89:1999/A3:2006 en waarbij het rendement ten minste 100% op onderwaarde bedraagt.
   13. Zonneboiler voor het verwarmen van tapwater met behulp van zonlicht, bestaande uit één of meerdere zonnecollectoren en een warmteopslagvat;

D. Bouwkundig
   14. Vloerisolatie/bodemisolatie met een isolatiewaarde Rd van ten minste 2,5 m2.K/W
   15. Gevelisolatie met een isolatiewaarde Rd van ten minste 2,5m2K/W
   16. Spouwmuurisolatie met een isolatiewaarde Rd van ten minste 2,5 m2.K/W
   17. Dakisolatie met een isolatiewaarde Rd van ten minste 2,5 m2.K/W
   18. HR ++ glas met warmtedoorgangscoëfficiënt (U-waarde) kleiner dan 1,3 W/m²K. Inclusief aanpassen kozijn mits de kosten voor het aanpassen van het kozijn maximaal 50% van de totale investering voor HR ++ glas en kozijnen bedragen. Indien het kozijn van hout is, dan moet deze voorzien zijn van FSC keurmerk.
   19. Vegetatiedak.
   20. Witte dakbedekking

E. Duurzame energieopwekking
   21. Kleine windturbine, die geschikt is voor de stedelijke omgeving en de daarbij behorende spanningsomvormer;
   22. Zonnepaneel of zonnefolie met fotovoltaïsche zonnecellen en de daarbij behorende spanningsomvormer;
   23. Combi-zonneboiler voor het verwarmen van tapwater en voor ruimteverwarming of - koeling met behulp van zonlicht, bestaande uit één of meerdere zonnecollectoren en een warmteopslagvat met een al dan niet geïntegreerde CV-brander;

F. Overig
   24. Energie Prestatie Advies (Maatwerkadvies) uitgevoerd door een gecertificeerd bedrijf.
   25. Energiemonitoringsysteem, dat inzicht geeft in het elektriciteitsverbruik en/of elektriciteitsopbrengst van het gebouw.
   26. Infrarood warmtepanelen ten behoeve van ruimteverwarming al dan niet gecombineerd met zonnepanelen (pv) of mini wind turbine.
   27. Accusysteem voor de opslag van energie in het gebouw gekoppeld aan zonnepanelen of kleine windmolen

2. Het college kan de in dit artikel vermelde lijst van duurzaamheidsmaatregelen uitbreiden en/of inkorten en maakt deze na vaststelling bekend.

Artikel 8 De aanvraag Stimuleringslening

Een aanvraag voor een Stimuleringslening wordt schriftelijk bij het college ingediend op een door het college beschikbaar gesteld formulier en gaat vergezeld van een opgave van:

a. De te treffen duurzaamheidsmaatregelen;
b. De werkelijke kosten van het treffen van de duurzaamheidsmaatregelen evenals een financiële onderbouwing van deze opgave (op basis van definitief geselecteerde offertes);
c. Een planning van de uitvoering van de werkzaamheden;
d. Indien noodzakelijk een omgevingsvergunning en een verklaring van een constructeur;
e. Als een vereniging de aanvrager is: een goedgekeurd verslag van de ledenvergadering, waarin het besluit is genomen over de voorgenomen investeringen m.b.t. de duurzaamheidsmaatregelen en het besluit is genomen gebruik te maken van de Stimuleringslening Nijmegen. Dit verslag mag bij het moment van aanvraag niet ouder zijn dan zes maanden;
f. Een document waaruit blijkt dat de aanvrager bevoegd is namens de rechtspersoon de aanvraag in te dienen;
g. Een akkoordverklaring van de eigenaar van het gebouw;
h. De-minimisverklaring.
i. Voor sportverenigingen en sportstichtingen: een document waaruit blijkt dat de aanvrager voor het treffen van duurzame maatregelen niet in aanmerking komt voor een lening van een commerciële bank.

Artikel 9 Afhandelen aanvraag Stimuleringslening

1. Het college bevestigt de ontvangst van de aanvraag binnen 2 weken.
2. Indien de aanvraag niet alle gegevens bevat die het college voor het nemen van een beslissing noodzakelijk acht, stelt het college aanvrager in de gelegenheid de aanvraag binnen een termijn van 4 weken te completeren met toepassing van artikel 4:5 Algemene wet Bestuursrecht.
3. Indien de aanvraag niet binnen de aangegeven termijn is gecompleteerd, besluit het college om de aanvraag buiten behandeling te laten.
4. Het college handelt aanvragen in volgorde van binnenkomst af.
5. Het college neemt binnen 8 weken na ontvangst van de aanvraag dan wel na het compleet worden van de aanvraag een beslissing.
6. Het college kan, onder vermelding van de reden, deze termijn eenmalig verdagen met 4 weken. De rechten van de aanvrager vervallen hiermee niet.
7. Op de aanvraag is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing.

Artikel 10 Afwijzen aanvraag Stimuleringslening

Het college wijst een aanvraag af, indien:

1. Het door de raad vastgestelde budget niet toereikend is om de aanvraag te honoreren.
2. De voorgestelde maatregel(en) waarvoor de lening wordt aangevraagd, niet voorkomt op de lijst van maatregelen uit artikel 7 van deze verordening.
3. De kosten van de uit te voeren maatregelen minder dan € 2.500, - of meer dan €100.000,- bedragen.
4. De maatregelen waarvoor een lening wordt aangevraagd zijn uitgevoerd voordat het toekenningsbesluit is genomen en aan de aanvrager bekend is gemaakt en de offerte van de SVn is ondertekend.
5. De aanvrager eerder gebruik heeft gemaakt van deze Stimuleringslening.
6. De aanvrager niet voldoet aan de voorwaarden van de de-minimis steun.
7. Voor sportverengingen en sportstichtingen: de aanvrager voor de in artikel 7 genoemde maatregelen in aanmerking komt voor een lening van een commerciële bank.
8. Naar het oordeel van het college gegronde redenen zijn, dat niet aan de voorwaarden en bepalingen van deze verordening wordt of kan worden voldaan.

Artikel 11 Toekenning Stimuleringslening

1. Het college besluit aanvrager een Stimuleringslening toe te kennen, indien uit de aanvraag blijkt dat met het treffen van de duurzaamheidsmaatregelen aantoonbaar wordt bijgedragen aan een of meer van de hiernavolgende beleidsdoelen:
   a. een beperking van de energievraag, dan wel een vermindering van CO2 uitstoot;
   b. het verhogen van het aandeel duurzame energiebronnen in de energievoorziening van het gebouw van aanvrager
2. De toekenning geschiedt onder voorbehoud van een positieve vermogenstoets van Svn.
3. De toekenning wordt verzonden aan de aanvrager en aan de SVn.
4. Indien de vermogenstoets door SVn is uitgevoerd en negatief is bevonden verval het toekenningsbesluit van rechtswege.

Artikel 12 Leningverstrekking Stimuleringslening

1. SVn verstrekt en beheert een toegekende de Stimuleringslening.
2. De lening wordt pas verstrekt, nadat de vermogenstoets door SVn is uitgevoerd en positief is bevonden, de offerte voor de lening door de aanvrager is geaccepteerd en een notariële akte door aanvrager is ondertekend.
3. Stimuleringsleningen komen via een bouwkrediet van SVn tot uitbetaling op basis van facturen van door derden uitgevoerde werkzaamheden. De facturen worden goedgekeurd door het college.

Artikel 13 Intrekken toekenningsbesluit

1. Het college trekt een toekenningsbesluit als bedoeld in artikel 11 geheel of gedeeltelijk in als:

   a. Er niet is voldaan aan de bij of krachtens deze verordening gestelde voorschriften en/of bepalingen;
   b. De Stimuleringslening is verstrekt op grond van onjuiste gegevens.
2. In geval van overtreding van de voorschriften in deze verordening de eigenaar verschoonbaar is, kan het college besluiten de bovengenoemde sanctie geheel of gedeeltelijk achterwege te laten.

Artikel 14 Kenmerken van Duurzaamheidslening

1. De hoofdsom van de door het college toegekende Stimuleringslening is in beginsel gelijk aan het bedrag van de door het college aanvaarde werkelijke kosten.
2. In afwijking van het eerste lid bedraagt de hoofdsom van de Stimuleringslening niet minder dan € 2.500,- en niet meer dan € 100.000,-. (incl. BTW) per aanvraag. De werkelijke investering mag hoger zijn dan de maximale hoofdsom van de Stimuleringslening.
3. De looptijd van een Stimuleringslening bedraagt maximaal 20 jaar.
4. De rente is het actuele rentetarief van SVn voor Stimuleringsleningen.

5. Het rentepercentage staat gedurende de gehele looptijd van de Stimuleringslening vast;
6. Na 15 jaar vindt er een renteherziening plaats en hanteert het college voor de laatste 5 jaar de dan geldende 5 jaars rente van de SVn.
7. Vervroegde aflossing van de Stimuleringslening met een minimum van €250 is te allen tijde boetevrij toegestaan;
8. Binnen één jaar na het verstrekken van de Stimuleringslening zijn de werkzaamheden voltooid.
9. De onder 8 genoemde termijn kan door het college worden verlengd.
10. De Stimuleringslening wordt tot een leenbedrag van €30.000 vastgelegd in een onderhandse akte. Bij een leenbedrag van €30.000 of meer wordt de Stimuleringslening vastgelegd in een notariële akte.
11. Bij verkoop van het gebouw, dan wel bij beëindiging van de huurovereenkomst of bruikleenovereenkomst, gedurende de looptijd van de lening wordt de restantschuld ineens en volledig afgelost.
12. De aanvrager komt slechts één keer in aanmerking voor deze Stimuleringslening.

Artikel 15 Bouwkrediet

Stimuleringsleningen komen via een bouwkrediet van SVn tot uitbetaling op basis van facturen van door derden uitgevoerde werkzaamheden.

Artikel 16 Nadere regels

Het college kan voor de uitvoering van deze verordening nadere regels vaststellen en maakt deze bekend.

Artikel 17 Hardheidsclausule

Indien vanwege bijzondere omstandigheden een strikte toepassing van deze verordening naar het oordeel van het college zou leiden tot een onredelijke beslissing, kan het college afwijken van het bepaalde in deze verordening.

Artikel 18 Naamgeving en inwerkingtreding

Deze verordening kan worden aangehaald als 'Verordening Stimuleringslening non-profit organisaties Gemeente Nijmegen 2016' en treedt in werking op 1 januari 2016.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 2015

De voorzitter,	De raadsgriffier,
Drs. H.M.F. Bruls	drs. M.A.H. Heffels

Aanleveren begrotingswijziging

Steller Kim Kerckhofs

BW BW-01460 Financierin **Let op, lees eerst de WERKINSTRUCTIE die op het intranet staat.**

Soort wijziging Begrotingswijziging

Soort besluit BESL-RAAD

Besluitperiode 201511

Omschrijving Financiering duurzaa

Verrekeningen debet	0,00	51.000,00	80.000,00	109.000,00	138.000,00
Verrekeningen credit	0,00	51.000,00	80.000,00	109.000,00	138.000,00
Saldo	goed	goed	goed	goed	goed
Totaal debet	0,00	111.000,00	174.000,00	237.000,00	300.000,00
Totaal credit	0,00	111.000,00	174.000,00	237.000,00	300.000,00
Saldo	goed	goed	goed	goed	goed

kpl / product	product specificatie	kosten- soort	wijk	functie	Deb / Cred	2015	2016	2017	2018	2019	Omschrijving
Soort mutatie						MS Meerjr.strc.	MS Meerjr.strc.	MS Meerjr.strc.	MS Meerjr.strc.	MS Meerjr.strc.	
Document soort						WYZ-MS	WYZ-MS	WYZ-MS	WYZ-MS	WYZ-MS	
60778	D	42000	D		D		31.000,00	47.000,00	63.000,00	79.000,00	Rente sectorbank stim.reg. Duu
60778	D	86007	D		C		31.000,00	47.000,00	63.000,00	79.000,00	Verrekening progr. Duurzaamhe
60549	S1261	46024	T005950		D		31.000,00	47.000,00	63.000,00	79.000,00	Verrekening progr. Bestuur&Mic
60549	S1261	43039	T005950		D		9.000,00	14.000,00	19.000,00	24.000,00	Kosten SVn.
60549	S1261	82005	T005950		C		60.000,00	94.000,00	128.000,00	162.000,00	Rentebaten verstrekte leningen
60549	V104	46013	T005950		D		20.000,00	33.000,00	46.000,00	59.000,00	Storting in voorziening.
0600	V104	86015	D		C		20.000,00	33.000,00	46.000,00	59.000,00	Storting in voorziening.
0712	D	D	D		D		20.000,00	33.000,00	46.000,00	59.000,00	Risicovoorziening stim.reg. Duu

Voorstel - Financieringsconstructies Duurzaamheid - de uitwerking

Ruimtelijke Ontwikkeling

Ingekomen stuk D10 (PA 10 juni 2015)

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 323 59 92
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
26 mei 2015	RO10/15.0005213	Fons Claessen
Onderwerp	**Datum uw brief**	**Doorkiesnummer**
Herziening financieringsconstructies energiebesparing		(024) 3299245

In het coalitieakkoord is de wens opgenomen om financieringsconstructies voor particuliere woningeigenaren en andere doelgroepen, die hun woning of pand willen verduurzamen, te verkennen. In oktober 2014 hebben wij een selectie van kansrijke constructies aan u voorgelegd. U heeft ermee ingestemd de volgende financierings- en ontzorgingsconstructies verder uit te werken.

1. De premieregeling energiebesparende maatregelen particulieren (PEM) uit te breiden naar andere doelgroepen zoals VVE's en zonnecoöperaties.
2. Uitbreiding gemeentelijke duurzaamheidslening naar andere doelgroepen.
3. ESCO voor scholen, sportverenigingen en maatschappelijke instellingen
4. Oprichten of ondersteunen van een lokaal energiebedrijf/coöperatie:
   a) ontzorgen van kleinere energiecoöperaties (burgerinitiatieven);
   b) oprichten lokaal duurzaam energiebedrijf/ESCo voor huishoudens.

Op basis van de voorgaande selectie en gesprekken met beoogde afnemers van de constructies, willen wij een nieuw pakket aan financiële instrumenten nader uitwerken en uitvoeren. Met de invoering van deze nieuwe instrumenten vervalt de huidige Premieregeling Energiebesparende Maatregelen particulieren (PEM) per 1 januari 2016. Het gaat daarbij om de volgende instrumenten:

A. <u>Uitbreiding van de bestaande Duurzaamheidslening voor particulieren</u>

Sinds 2009 hebben we een gemeentelijke Duurzaamheidslening voor particuliere woningeigenaren. Deze kunnen via de stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVn) geld lenen voor een breed scala aan energiebesparende maatregelen met een maximum bedrag van €25.000. Hiervan hebben tot nu toe 140 mensen gebruik gemaakt. We hebben in 2009 1,2 miljoen euro aan eigen middelen beschikbaar gesteld voor deze regeling,

Gemeente Nijmegen
Ruimtelijke Ontwikkeling

waarvan de helft nu is uitgeleend. De duurzaamheidslening is bij inzet van eigen middelen erg gunstig (3% lager dan een bancaire hypotheek) en is aftrekbaar van de belasting. Hierdoor is gebruik maken van de lening voor particuliere woningeigenaren in sommige gevallen zelfs goedkoper dan de inzet van eigen middelen. Als er geen subsidieregeling meer is, komt de focus van mensen meer te liggen op de lening en wordt deze meer aangevraagd, zo is de ervaring in andere gemeenten.

Naast inzet bij bestaande bouw willen we de regeling ook uitbreiden naar nieuwbouw. Een projectontwikkelaar kan dan de woning aanbieden volgens het huidige bouwbesluit, maar deze tevens klaarmaken voor een aanvullend pakket aan duurzaamheidsmaatregelen. Toekomstige bewoners kunnen deze aanvullende maatregelen financieren met de Duurzaamheidslening, indien ze de financiering niet in de hypotheek kunnen meenemen. Projectontwikkelaars hebben aangegeven interesse te hebben in deze constructie.

Om de regeling op peil te houden en meer aanvragen mogelijk te maken, willen wij de komende jaren het budget aanvullen met de middelen. die nu ingezet worden voor de PEM, te weten €470.000 per jaar. In 2016 zullen wij nog PEM subsidies moeten uitkeren, die in 2015 zijn aangevraagd. De resterende middelen zetten we in als aanvulling van de kredietfaciliteit. Afhankelijk van het succes van de lening vullen we de kredietfaciliteit aan en stellen daarbij een maximum van €470.000 per jaar voor 2017 en 2018. Omdat het hierbij gaat om leningen vloeien deze middelen uiteindelijk weer terug naar de gemeente. We streven ernaar deze regeling komend najaar in werking te hebben.

B. <u>Een pilot voor energiebesparing bij huiseigenaren met een laag inkomen</u>
Een groot deel van de huishoudens heeft een inkomen lager dan de toetsingsgraad om in aanmerking te komen voor een lening of heeft een huis dat ‘onder water’ staat. Het gaat daarbij voornamelijk om de groep mensen met een inkomen tussen € 24.000 en € 43.000 en huizen met een waarde tot ongeveer €175.000. Samen met andere gemeenten, het Rijk, Platform 31 en Nibud brengen we momenteel in beeld hoe groot deze groep is.

Platform 31 wil voor deze doelgroep een landelijke regeling opzetten en zoekt hiervoor een pilotgemeente. Daarbij is ‘0 op de meter’ uitgangspunt, omdat dan de energielasten wegvallen waardoor de woonlasten van deze groep ook echt substantieel dalen. Het gaat hierbij om het oprichten van een wooncoöperatie van particuliere woningeigenaren. De wooncoöperatie regelt als non-profit echtspersoon de financiering voor het energiezuinig of energieneutraal maken van woningen en laat de maatregelen uitvoeren. De deelnemers betalen de investering terug middels servicekosten die zij aan de wooncoöperatie betalen. Wij willen ons aanmelden als pilotgemeente voor deze nieuwe regeling.

In Deventer en Zutphen loopt een initiatief voor het opzetten van een ESCO voor particulieren, waarbij de ESCO maatregelen neemt en de mensen deze terugbetalen via de energierekening, die in dit geval wordt geïnd door een instantie als de GKB.
De ESCO is een bedrijf dat wordt gefinancierd door een reguliere bank. Banken willen hier pas in investeren wanneer de formule zich bewezen heeft bij de eerste 2000 woningen. We volgen deze ontwikkeling op de voet en bezien of wij mogelijk met een pilot kunnen meeliften. Verschil met de regeling van platform 31 is dat het hier niet hoeft te gaan om ‘0 op de meter’ renovaties. Ook doen we mee aan Stroomversnelling Koop, een landelijk programma waarin vraag en aanbod

Gemeente Nijmegen
Ruimtelijke Ontwikkeling

wordt gecreëerd voor nul-op-de-meter-verbouwingen van particuliere rijwoningen uit de periode 1950 – 1980. Huiseigenaren zouden de kosten van hun huidige energierekening om moeten kunnen zetten in een lening voor een slimme verbouwing naar een NulopdeMeter woning.

C. Opzetten van een Stimuleringslening via de SVn voor non-profit organisaties
Voor non-profitorganisaties willen we, via de SVn, een 'Stimuleringsregeling' opzetten. Uit de consultatie is gebleken dat non-profit organisaties meer interesse hebben in een goedkope lening waarmee zij zelf kunnen verduurzamen dan deelname in een collectieve ESCO-constructie. Het gaat hierbij om de volgende doelgroepen:

a. VvE's
b. Energiecoöperaties
c. Schoolbesturen die een schoolgebouw beheren en onderhouden.
d. Non-profitorganisaties die een gebouw beheren, bv. sportclubs, maatschappelijke instellingen

Het maximaal te lenen bedrag bedraagt € 100.000 per aanvrager. Voor VvE's geldt een afwijkende limiet van maximaal €250.000 per VvE.

De lening heeft een looptijd van 10 tot 20 jaar (afhankelijk van de hoogte van het bedrag).
Net als bij de Duurzaamheidslening voor particulieren gaat het hier om een zogenaamd 'revolverend' fonds. Dergelijke regelingen vragen om inzet van financiële middelen, die revolveren. Dat betekent dat aflossingen op de versterkte leningen worden gebruikt voor het verstrekken van nieuwe leningen. De gelden die de gemeente verstrekt aan de SVn, die het revolverende fonds beheert, komen pas terug als we deze regelingen stoppen.

In tegenstelling tot voor de Duurzaamheidslening voor particulieren willen we voor het vullen van het fonds voor non-profit instellingen vreemd vermogen aantrekken via de Bank Nederlandse Gemeenten. De rente die wij aan de non-profitorganisaties voor deze lening vragen, ligt tussen de rente die wij zelf betalen en de rente die een organisatie zou moeten betalen bij een commerciële bank. Hiermee is de regeling nog steeds een stuk aantrekkelijker dan wanneer partijen bij de bank moeten lenen en voorzien wij in een stuk risicoafdekking.

De lening mag alleen verstrekt worden aan non-profitorganisaties en niet aan MKB bedrijven, omdat onze eigen beleidsregels dit zo voorschrijven en omdat er anders sprake kan zijn van staatssteun. De lening aan non-profitorganisaties wordt pas verstrekt als deze twee afwijzingen van een commerciële bank voor het verstrekken van een bancaire lening kan overleggen. Daarna voert SVn een kredietwaardigheidstoets uit om het risico te verminderen dat de rente en aflossing niet kan worden betaald.

We streven ernaar deze regeling komend najaar in werking te hebben.

D. Een maatwerkregeling gekoppeld aan Power2Nijmegen
Verschillende doelgroepen (sportverenigingen, bedrijven en energiecoöperaties) hebben aangegeven dat zij vooral ook behoefte hebben aan praktische ondersteuning daar waar het gaat om het krijgen van betrouwbare informatie over beschikbare financierings-, fiscale en juridische constructies, zoals de energie-investeringsaftrek (EIA), VAMIL/MIA, SDE+, postcoderoos en groen financieren. Sportverenigingen kunnen daarbij ook een stuk praktische ondersteuning

Gemeente Nijmegen
Ruimtelijke Ontwikkeling

gebruiken, omdat het gaat om organisaties, die afhankelijk zijn van vrijwilligers en weinig tijd hebben om zelf deze zaken te regelen.

Energiecoöperaties vragen specifiek om het beschikbaar stellen van modelverordeningen voor ‘recht van opstal’, ‘recht van overpad’ etc. daar waar het gaat om het leggen van zonnepanelen op andermans daken, zodat zij niet allemaal individueel deze kennis moeten opbouwen.

Sommige grotere instellingen geven aan dat de aftopping van €100.000 in de stimuleringsregeling voor hen onvoldoende is. Daarnaast kloppen ook MKB bedrijven aan voor financiering. Omdat het hier gaat om substantiële bedragen, zal in deze gevallen per geval op individuele basis bekeken worden of de gemeente hierin praktische of financiële ondersteuning kan bieden. Hierbij worden dan ook andere fondsen hierbij in ogenschouw genomen. Indien wij overwegen deze partijen zelf van financiering te voorzien, buiten de andere regelingen om, dan zullen wij hier per geval een individueel besluit over nemen, waarbij wij ook u hierover zullen informeren. Het beleidskader voor gemeentegaranties en verstrekkingen is hierbij de leidraad.
Binnen Power2Nijmegen is er reeds een budget van €100.000 per jaar beschikbaar voor een stukje financiële ondersteuning van nieuwe initiatieven op het gebied van energietransitie.

Wij onderzoeken nog verder hoe we deze partijen praktisch nog beter kunnen ontzorgen. Hiertoe brengen we mogelijkheden binnen het bestaande Bedrijvenloket, het Loket Duurzaam Wonen, eventueel aangevuld met praktische ondersteuning voor bijvoorbeeld sportverenigingen nader in beeld, inclusief personele en financiële consequenties. Hierover zullen wij u op een later tijdstip informeren.

Op korte termijn willen wij de Duurzaamheidslening voor particulieren aanpassen en de Stimuleringslening voor non-profitorganisaties opzetten. Parallel hieraan zal per 1 januari 2016 de huidige PEM subsidieregeling voor particuliere woningeigenaren worden beëindigd. Dit communiceren we tijdig.

We gaan ervan uit dat u het eens bent met de verdere uitwerking en invoering van de genoemde regelingen. Zo niet dan zijn wij bereid om hierover op korte termijn het gesprek met u aan te gaan.

Hoogachtend,
college van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls drs. B. van der Ploeg

Voorstel - Financieringsconstructies Duurzaamheid - de uitwerking

Milieu
Klimaat & Groen & Wonen

Ingekomen stuk D8 (PA 15 oktober 2014)

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 329 95 81
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
30 september 2014	ML10/14.0010288	Kim Kerckhoffs
Onderwerp	**Datum uw brief**	**Doorkiesnummer**
Financieringsconstructies en duurzaamheid		(024) 3292878

Geachte leden van de raad,

In het coalitieakkoord “Samen voor Nijmegen: sociaal, duurzaam en ondernemend” is de wens opgenomen om voor zowel energiebesparing als de opwekking van duurzame energie in te blijven zetten op het bestaande instrumentarium, maar tevens vóór 2015 duidelijkheid te krijgen of we tot een constructie kunnen komen, waarbij we inwoners en bedrijven nog meer en beter kunnen ontzorgen.

Als aanzet daartoe hebben we op hoofdlijnen een verkenning gemaakt van bestaande en nieuwe financieringsconstructies en de voor- en nadelen hiervan in beeld gebracht. Op basis van deze verkenning zijn we tot een selectie van financieringsconstructie gekomen, die volgens ons juridisch, financieel en organisatorisch interessant en kansrijk zijn. Deze opties lichten wij in deze brief toe. Voordat we deze verder gaan uitwerken, zijn wij benieuwd naar uw ideeën hierover zodat wij deze in het verdere traject mee kunnen nemen.

Concreet vragen wij of:
1. de genoemde opties verder uitgewerkt moeten worden, als mogelijke vervanging van de huidige subsidieregeling (Premieregeling Energiebesparende Maatregelen Woningen)
2. u nog aandachtspunten heeft, waarmee wij bij het uitwerken van deze opties rekening moeten houden?

De opdracht
Sinds 2011 voeren wij de gemeentelijke premieregeling Energiebesparende Maatregelen Woningen uit. Deze regeling loopt goed en zorgt ervoor dat particuliere woningeigenaren investeren in energiebesparende maatregelen. Vanaf de start in 2011 zijn al minimaal 1.500 woningen verduurzaamd. We blijven deze regeling uitvoeren, totdat we een alternatieve financieringsconstructie hebben, die de huidige regeling kan vervangen.

We hebben in het coalitieakkoord vastgelegd vóór 2015 de (on)mogelijkheden van diverse financieringsconstructies in beeld te brengen, waaronder de volgende opties:

Voorstel - Financieringsconstructies Duurzaamheid - de uitwerking

Gemeente Nijmegen
Milieu
Klimaat & Groen & Wonen

1. verbreding van de gemeentelijke ESCo[1] constructie van maatschappelijk vastgoed naar particuliere woningen, sportverenigingen, culturele instellingen en scholen, of alternatieven hiervan;
2. oprichten of ondersteunen van een lokaal energiebedrijf/coöperatie.

In onze verkenning hebben wij een breed scala aan mogelijke financieringsconstructies in beeld gebracht. We hebben daarbij niet alleen gekeken naar onze eigen bestaande instrumenten, maar ook naar instrumenten die andere overheden toepassen, naar marktconforme constructies en mogelijke nieuwe financiële modellen. Op basis van deze verkenning zijn we tot een selectie van financieringsconstructies gekomen, die naar ons idee de moeite waard zijn verder om te onderzoeken. Zodra deze verder zijn onderzocht en we alle juridische, financiële, organisatorische en personele gevolgen goed in beeld hebben leggen we uw raad een besluit voor.

De financiële constructies die we nader hebben verkend richten zich op particuliere woningeigenaren, Verenigingen van Eigenaren (VVE's), energie- en zonnecoöperaties, sportverenigingen, scholen, maatschappelijke instellingen en MKB ondernemers. We betrekken in deze opdracht niet de mogelijke financieringsconstructies voor grote bedrijven / industrie. Deze kunnen veelal gebruikmaken van landelijke fiscale regelingen. Ook huurwoningen van woningcorporaties blijven buiten deze verkenning. Hiervoor loopt een apart traject in het kader van de prestatieafspraken met de woningcorporaties.

Verder is binnen onze analyse een aantal kansrijke instrumenten gevonden, die ingezet kunnen worden om verduurzaming bij nieuwbouw te stimuleren. Wij stellen voor ons in dit traject nu eerst te focussen op de bestaande bouw. Wel zullen we de kennis hierover binnen de organisatie verspreiden, zodat de beschikbare kennis ingezet kan worden op een moment dat dat opportuun is. De inzet van deze instrumenten lijkt vooral maatwerk, waarbij per project beoordeeld moet worden of de inzet ervan zinvol en gewenst is.

Uitkomsten verkenning financiële constructies
Bij de verkenning hebben we de volgende criteria gehanteerd om te bepalen of financieringsconstructies aantrekkelijk zijn.

- De woonlasten moeten minimaal gelijk blijven of lager worden.
- De risico's voor de gemeente zijn beheersbaar.
- De regeling is uitvoerbaar.
- De regeling moet aantoonbaar bijdragen aan het bereiken van onze stedelijke energiebesparingsdoelen.
- In vergelijking met de huidige situatie hebben afnemers van de constructie meer gebruiksgemak.

[1] ESCo: Energy Service Companies. ESCo's zijn bedrijven, die de aanleg en het onderhoud en beheer van het gebouw overnemen, verduurzamen en voor de financiering zorgen.

Gemeente Nijmegen
Milieu
Klimaat & Groen & Wonen

Vervolgvel
2

Wij zien onze eigen rol daarbij als volgt:
- wij vinden het wiel niet opnieuw uit en maken zoveel mogelijk gebruik van bestaande kennis en ervaringen van anderen;
- wij gaan niet concurreren met de markt. We gaan geen financieringsconstructies ontwikkelen en uitvoeren, waar de markt dat zelf al doet of kan doen.
- Wij geven maatschappelijke initiatieven de ruimte en faciliteren, verbinden daar waar nodig. Dit past binnen de rol van een overheid, die initiatieven van onderop mogelijk maakt.

Uit de verkenning zijn meerdere kansrijke opties naar voren gekomen. Deze worden hieronder opgesomd:

1. Uitbreiding gemeentelijke duurzaamheidslening naar andere doelgroepen
Een kansrijke optie om energiebesparing in de stad te versnellen is om de bestaande 'Duurzaamheidslening' voor particuliere woningeigenaren uit te breiden naar andere doelgroepen, zodat ook deze gebruik kunnen maken van deze gunstige kredietfaciliteit. Te denken valt hierbij aan: particuliere verhuurders, scholen, sportverenigingen, MKB ondernemers, energiecoöperaties en cultureel maatschappelijke instellingen en eventueel ook voor mensen die een eigen huis bouwen (CPO).

Het is ook wenselijk dat VVE's in aanmerking kunnen komen voor een dergelijke lening. De provincie Gelderland bekijkt momenteel of zij voor deze specifieke doelgroep een lening kan opzetten.

Bij uitbreiding van de Duurzaamheidslening naar andere doelgroepen kunnen wij hiervoor extra eigen middelen inzetten of extern geld aantrekken, bijvoorbeeld van de Bank Nederlandse Gemeenten. Ondanks het feit dat het een revolverend fonds is en het geld dus weer terugkomt houden wij rekening met een bepaald risico ten gevolge van faillissementen van deelnemers of wanbetaling. Dit risico kunnen we vooraf redelijk goed inschatten. De uitvoering van de uitgebreide duurzaamheidslening kan plaatsvinden door het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVn).

2. ESCo voor scholen, sportverenigingen, maatschappelijke instellingen (en MKB)
In het coalitieakkoord is vastgelegd te onderzoeken of we de gemeentelijke "ESCo constructie" van maatschappelijk vastgoed naar particuliere woningen, sportverenigingen, culturele instellingen en scholen kunnen verbreden. We verduurzamen ons vastgoed door de middelen, die voortvloeien uit energiebesparing te kapitaliseren en in te zetten voor nieuwe investeringen in energiebesparing. We dragen hierbij zelf het risico. Dit in tegenstelling tot marktconforme ESCo constructie, waarbij een externe partij verantwoordelijk is voor de energieopbrengst en de investeringen.

Het uitbreiden van de gemeentelijke constructie naar derde partijen is een kansrijke optie, waarbij de vraag wel is of dat onze eigen constructie moet zijn of dat dit moet plaatsvinden via een nieuwe collectieve aanbesteding specifiek gericht op de betreffende doelgroepen, waarbij wij uiteraard wel onze eigen kennis en ervaring inbrengen en partijen ondersteunen bij een dergelijke aanbesteding.

Gemeente Nijmegen
Milieu
Klimaat & Groen & Wonen

Vervolgvel
3

Uit de verkenning komt naar voren dat dit laatste (een aparte aanbesteding) de voorkeur heeft boven de inzet van onze eigen constructie bij derden. Daarvoor zijn de volgende argumenten aan te voeren:

- onze interne constructie bestaat pas een jaar en is volledig afgestemd op ons vastgoed, de investeringen en de opbrengsten. De opbrengsten zijn voldoende om eigen panden verder te verduurzamen, maar niet om ook de verduurzaming van panden van derden mee te kunnen financieren;
- aan met eigen middelen in een andere organisatie gaan investeren zijn forse risico's verbonden, bijvoorbeeld het niet terugbetalen van de investering vanwege faillissementen;
- bij het opzetten en bij de uitvoering van onze constructie werken wij samen met een marktpartij. Wij kunnen onze constructie niet zomaar inzetten bij derden, omdat dit concurrentievervalsend werkt voor marktpartijen, die ook ESCo-diensten aanbieden. Bovendien kunnen derde partijen wanneer zij collectief opereren in de markt mogelijk nog scherpere voorwaarden bedingen.

Het voordeel van een collectieve aanbesteding is, dat niet iedere partij apart de contractvorming met een ESCo hoeft aan te gaan. Het is bovendien voor een ESCo gunstig om meer volume te hebben, want dan kunnen er sneller meters gemaakt worden. De gemeente kan aanvullend de winnende ESCo -indien nodig- ook aan revolverend startkapitaal helpen, zodat de ESCo de kans krijgt om snel op te starten. Op het moment dat een ESCo een bepaalde omvang heeft en zichzelf heeft 'bewezen' is verdere financiering via reguliere geldverstrekkers mogelijk. De initiële financiering van een ESCo is mogelijk vanuit verschillende bronnen, waaronder EU fondsen of geld van de Bank Nederlandse Gemeenten.

NB: Een aparte categorie vormen de panden waarvan wij wel eigenaar zijn, maar zelf niet de energierekening betalen. Deze vallen niet binnen onder onze interne ESCo omdat de energieopbrengst hierbij niet terugvloeit naar de gemeente, Wij achten het zinvol om ook voor deze doelgroep een aanpak te ontwikkelen, wellicht door ze mee te laten liften op een collectieve aanbesteding voor een ESCO, door het verstrekken van duurzaamheidsleningen aan de gebruikers of anders. We hebben reeds enige ervaring hiermee bij de Keizer Karel Podia en de GGD.

3. Oprichten of ondersteunen van een lokaal energiebedrijf/coöperatie
In het coalitieakkoord is de optie genoemd om een lokaal energiebedrijf of energiecollectief op te richten of te ondersteunen. Daarbij is er een onderscheid in het ondersteunen en ontzorgen van bestaande kleinere energiecollectieven (bijvoorbeeld zonne- of windcoöperaties) en de oprichting van een (grootschaliger) lokaal duurzaam energiebedrijf met als doel om bijvoorbeeld mensen met lage inkomens te ontzorgen bij het treffen van energiemaatregelen en deze terug te betalen via de energierekening.

Voor beiden zijn er een aantal interessante opties die wij graag verder in beeld willen brengen.

Voorstel - Financieringsconstructies Duurzaamheid - de uitwerking

Gemeente Nijmegen
Milieu
Klimaat & Groen & Wonen

Vervolgvel
4

A. Ontzorgen van kleinere energie-coöperaties (burgerinitiatieven)

Daar waar het gaat om de wat kleinere energiecoöperaties (burgerinitiatieven) kan de gemeente deze via onderstaande manieren ondersteunen:

- door de duurzaamheidslening en premieregeling ook open te stellen voor leden van zonne-coöperaties (zie ook onder 1);
- door het ter beschikking stellen van gemeentelijke gronden en/of daken voor het plaatsen van zonnepanelen in collectief verband;
- door zonne-coöperaties bij te staan van met professionele ondersteuning, door ze standaard contracten, organisatiemodellen en businesscases aan te bieden en te bemiddelen bij het zoeken naar geschikte daken in de buurt. Hiervoor kunnen wij een koepelorganisatie helpen oprichten (bv. een stichting) waaronder verschillende coöperaties actief kunnen zijn. Het voordeel van deze constructie is, dat een dergelijke koepel ook dingen voor de leden van verschillende coöperaties gezamenlijk kan organiseren, zoals bijvoorbeeld de aanbesteding voor een energieleverancier, die een goede prijs betaalt voor de aan het net terug geleverde energie.

NB: Een opstartsubsidie voor energiecoöperaties met meer dan 50 leden kan nu al aangevraagd worden bij de Provincie Gelderland. Ook hierbij kunnen wij (of de genoemde stichting) nieuwe Nijmeegse energiecollectieven ondersteunen.

B. Oprichten lokaal duurzaam energiebedrijf / ESCo voor huishoudens

Wij kunnen een rol spelen in de oprichting van een lokaal duurzaam energiebedrijf of ESCo die erop gericht is om huishoudens te ontzorgen als het gaat om het treffen van energiebesparende maatregelen, waarbij huishoudens niet zelf hoeven te investeren in energiemaatregelen en waarbij deze via de energierekening kunnen worden terugbetaald.

Wij kunnen daartoe een ESCo voor huishoudens of een lokaal energiebedrijf oprichten. Het meest kansrijk is dat wij daarbij op zoek gaan naar een derde partij die een financieel arrangement kan aanbieden aan huishoudens voor het treffen van energiemaatregelen via een ESCo constructie. ESCo's voor huishoudens zijn er in de markt nu nog niet, maar deze zijn wel in oprichting in andere gemeenten. Hierop kunnen wij mogelijk aanhaken.
De te treffen energiemaatregelen van een huishouden worden in deze constructie gefinancierd door de ESCo en mensen betalen dit terug via de energierekening. Het kan daarbij gaan om maatregelen in de schil van de woning maar bijvoorbeeld ook om de aanschaf van energiezuinige apparaten.

Onze rol kan bestaan uit het (mede) opzetten van een dergelijk initiatief en het zorgen voor een initiële investering voor de ESCo in de vorm van een lening of garantstelling. De ervaring elders is dat pas vanaf het moment dat de ESCo een bepaalde omvang heeft, reguliere geldverstrekkers bereid zijn hierin te investeren.

Uiteraard is het zaak om bestaande Nijmeegse energiecoöperatie(s) actief te betrekken bij een verdere uitwerking hiervan. Deze kunnen hierbij mogelijk een rol spelen in de uitvoering.

Gemeente Nijmegen
Milieu
Klimaat & Groen & Wonen

Vervolgvel
5

Vanuit hun eigen propositie kunnen zij daarnaast aantrekkelijke energiecontracten aanbieden aan burgers.

NB**:** Op de markt van directe energielevering aan huishoudens kunnen wij ons als gemeente zelf beter niet gaan bewegen. Hiermee zouden wij de markt verstoren en daarbij is het effect van een dergelijk sturing (bv. door het organiseren van een collectieve energie-inkoop of oprichten een eigen energiebedrijf) beperkt in relatie tot de inspanning die ermee gemoeid is. Dit omdat de doorlooptijd van energiecontracten voor huishoudens maar beperkt is (1-3 jaar) en mensen na een jaar dus alweer kunnen switchen naar een nadere leverancier.

Vervolg
Hierboven hebben wij de opties geschetst, die wij kansrijk genoeg achten om, in samenspraak met de genoemde doelgroepen, verder uit te werken. Wij gaan de juridische, financiële en organisatorische consequenties verder in beeld brengen en presenteren deze in een notitie.

Hoogachtend,

college van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls drs. B. van der Ploeg

Aantal Bijlagen: 1 Matrix financieringsconsdtructies
2 Inventarisatie financieringscontructies

Voorstel - Financieringsconstructies Duurzaamheid - de uitwerking

Voorstel - Financieringsconstructies Duurzaamheid - de uitwerking

BIJLAGE 2: inventarisatie financieringsconstructies

In bijgevoegde matrix (Bijlage 1) zijn alle bestaande financiële regelingen en constructies en ook mogelijke nieuwe constructies in beeld gebracht. Op basis van de matrix zijn onderstaande regelingen nader bekeken op voor- en nadelen, uitbreidings- en/of toepassingsmogelijkheden. Alleen die regelingen waarbij wij als gemeente een onderscheid kunnen maken om de energietransitie te versnellen, zijn inhoudelijk beschreven. De meest kansrijke regelingen die we verder inhoudelijk willen verkennen zijn onderstreept.

A. Bestaande regelingen gemeente Nijmegen

1. Premieregeling Energiebesparende Maatregelen Particulieren (PEM) - uitbreiding
2. Gemeentelijke Duurzaamheidslening -uitbreiding
3. Erfpachtconstructie (incidenteel)
4. Overname rentelasten investering (incidenteel)
5. Uitbreiden interne ESCo naar derden

B. Regelingen van andere overheden

1. Provinciale subsidie lokale energiebedrijven
2. Isolatiesubsidie provincie
3. Provinciale stimuleringsregeling Energieneutraal renoveren particuliere woningen
4. Nationaal Energie Besparingsfonds (NEF)
5. Stroomversnelling Koop

C. Marktconforme regelingen

1. ESCO voor huishoudens
2. Inzet middelen PPM Oost

D. Mogelijke nieuwe regelingen:

1. Organisatorische ondersteuning energiecoöperaties (bv. via koepel)
2. Versnelling door inzet gelden Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)
3. PPS participatieconstructie met BNG gelden
4. Opzetten gemeentelijk energiebedrijf
5. Verhuur gronden voor duurzame energieopwekking
6. Verhuur daken voor duurzame energieopwekking
7. Toepassing PACE constructie (VS)
8. Collectieve aanbesteding ESCo
9. Opzetten EEEF/ELENA project
10. Vergroenen OZB
11. Statiegeld op grondprijs

Voorstel - Financieringsconstructies Duurzaamheid - de uitwerking

Ad. A Bestaande regelingen

1. <u>Premieregeling Energiebesparende Maatregelen particulieren (PEM)</u>

Doelgroep: particuliere woningeigenaren en huurders

Deze gemeentelijke regeling voorziet in een bijdrage voor particulieren van 1/3 van de investeringskosten van energiebesparende maatregelen (inclusief zonnepanelen) tot een maximum van €500. Wanneer de subsidie met 6 personen of meer wordt aangevraagd geldt een maximale subsidie van €750 per aanvrager. De regeling loopt sinds 2011 en er wordt goed gebruik van gemaakt.

Voordelen:
- de regeling is laagdrempelig en toepasbaar voor een breed scala aan maatregelen;
- samenwerking tussen particuliere woningeigenaren wordt gestimuleerd;
- de regeling is flexibel: mensen bepalen zelf waarvoor en wanneer ze aanvragen en wie ze als opdrachtnemer kiezen

Nadelen:
- de regeling is afgestemd op de Provinciale Isolatiesubsidie en daar mede van afhankelijk. Als de provincie met de Isolatiesubsidie per 1 januari 2015 stopt en wij de isolatiemaatregelen wel weer subsidiëren, dan hebben we daarvoor onvoldoende budget
- de regeling is niet goed toegespitst op VvE's;
- leden van zonnecoöperaties waarvan de panelen op een vreemd dak liggen komen niet in aanmerking voor de subsidie;

Advies / actie:
De regeling laten bestaan vanwege de laagdrempeligheid, maar deze aanpassen op een aantal punten:
- eenvoudiger maken voor VvE's (als VVE kunnen aanvragen)
- openstellen voor leden van zonnecoöperaties die PV op vreemd dak/grond leggen
- indien Provincie stopt met Isolatiesubsidie (per 1-1-2015) de regeling aanpassen naar onze eigen wensen. Bijvoorbeeld:
    - Isolatiemaatregelen voor woningen tot 1980 weer zelf subsidiëren
    - Maximale WOZ waarde van de woning invoeren als voorwaarde
    - Alleen gezamenlijke aanvragen komen in aanmerking voor de subsidie
    - Vereenvoudigen aanvraag- en toekenningsprocedure, ook om administratieve lasten te beperken.
- Budget of externe middelen zoeken voor uitbreiding regeling naar andere doelgroepen.

2. <u>Duurzaamheidslening (SVn)</u>

Doelgroep: particuliere woningeigenaren

In 2009 is de gemeentelijke duurzaamheidslening ingesteld voor particuliere woningeigenaren. Het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVn)) voert deze regeling voor de gemeente uit. Het revolverende fonds a € 1,2 miljoen is gevuld met gemeentelijke middelen. Woningeigenaren kunnen hier tegen een laag rentepercentage geld lenen voor een breed scala aan energiemaatregelen. Deze

maatregelen komen overeen met de maatregelen in de Premieregeling en Isolatiesubsidie. Sinds de opening van de regeling hebben nog maar honderd mensen hiervan gebruik gemaakt. Bij andere gemeenten met een soortgelijke regeling hebben loopt deze ook niet hard. Het onlangs door het Rijk gelanceerde Nationaal Energiebesparingsfonds (NEF), is vergelijkbaar met onze Duurzaamheidslening, maar heeft minder gunstige condities. Landelijk is nog nauwelijks vraag naar deze lening.

Voordelen:
- mensen lenen goedkoop geld van de gemeente Nijmegen;
- gunstige condities;
- aangepast aan subsidieregelingen;
- revolverend fonds: het geld komt weer terug
- uitvoering door een externe partij (SVn)

Nadelen:
- de lening is minder bekend dan de premieregeling en er wordt minder gebruik van gemaakt;
- geld lenen is in deze tijd niet populair;
- niet iedereen mag geld lenen (BKR toets);
- beperkte doelgroep (alleen particuliere woningeigenaren);
- beperkt budget: als de regeling goed zou lopen is het budget snel op. Het fonds vult zich pas weer over enige tijd.

Advies/actie:
De regeling te laten bestaan voor particuliere woningeigenaren en in overleg met de SVN uit te breiden naar andere doelgroepen : particuliere verhuurders, VVE's*, scholen, sportverenigingen, MKB ondernemers, energiecoöperaties, nieuwbouw/CPO en cultureel maatschappelijke instellingen. Deze doelgroepen hebben vaak moeite om de voorfinanciering van de energiemaatregelen zelf te kunnen doen en reguliere financiering te verkrijgen. De gemeente zal hiervoor dan wel eigen middelen moeten inzetten of extern geld moeten aantrekken, bijvoorbeeld via de Bank Nederlandse Gemeenten. Indien meer doelgroepen van de regeling gebruik kunnen gaan maken vergroot dit ook de bekendheid van de regeling onder particulieren.

Een alternatief is de huidige Duurzaamheidslening voor particulieren te beëindigen en deze te wijzen op de landelijke regeling NEF. De middelen die dan overblijven (al dan niet aangevuld) kunnen dan worden ingezet voor de doelgrepen waar nu geen gunstige lening voor is. In principe is het risico voor de gemeente bij een dergelijke regeling vrij laag. Het overgrote merendeel van het geld komt weer terug. Een klein deel zal echter afgeschreven moeten worden ten gevolge van faillissementen van deelnemers of wanbetaling. Dit is in te calculeren.

*NB: De Provincie Gelderland overweegt momenteel een duurzaamheidslening voor VVE's op te zetten via de SVn .

3. Erfpachtconstructie

Doelgroep: toekomstige woningeigenaren

Bij erfpacht hoeft de consument de grond niet hoeft te kopen, waardoor de aankoopprijs van een woning (in veel gevallen de v.o.n.-prijs) aanzienlijk lager is dan de gangbare prijs. De grond blijft vaak in eigendom van de gemeente. Hier staat een erfpachtcanon tegenover. Financiering (hypotheek) is dan eenvoudiger te regelen en er is meer ruimte voor duurzaamheidsinvesteringen aan de woning. De gemeente zou de erfpacht kunnen koppelen aan zeer energiezuinige nieuwbouwwoningen. In de Waalsprong is deze constructie reeds toegepast bij CPO projecten.

Voordelen:
- het kopen van een woning wordt toegankelijk voor een grotere groep en met een lager inkomensniveau (starters).
- doorstroming van huurwoningen naar koopwoningen wordt gestimuleerd. Het genereert inkomsten op erfpacht voor de gemeente.
- steeds meer gemeenten zijn in 2013 overgegaan tot het (her)introduceren van erfpacht (zoals Hendrik-Ido-Ambacht, Westland en Almere). Daardoor wordt de bekendheid bij het publiek en de maatschappelijke acceptatie vergroot.
- voor de erfpachter zijn de canons/retributies fiscaal aftrekbaar.

Nadelen:
- bij het indexeren van de canon kunnen de maandelijkse lasten voor de erfpachter hoog oplopen.
- het in eigendom hebben van gronden geeft de gebruiker zekerheid.
- een erfpachter profiteert niet van de waardestijging van de gronden, waardoor zijn kapitaal minder snel zal stijgen. Voor de erfpachter stagneert daardoor de doorstroming naar een andere woning.

Advies/actie:
In overleg met Grondbedrijf en GEM bepalen of en in welke gevallen erfpacht ingezet kan worden om energiezuinig bouwen te stimuleren.

4. Overname rentelasten investering

Doelgroep: **woningcorporaties, sportverenigingen, scholen en overige maatschappelijke instellingen**

In sommige gevallen betaalt de gemeente Nijmegen de rentelasten van een investering door een derde partij om deze te bewegen deze investering te plegen. Een voorbeeld hiervan is de uitfasering van G labels door woningcorporaties in 2013, of een bijdrage in rentelasten voor energie investeringen bij de Keizer Karelpodia. Op deze wijze kan met een beperkt bedrag een grotere investering door een derde partij worden gestimuleerd.

Voordelen:
- hoge externe investering met beperkte inzet gemeentelijke middelen;
- relatief eenvoudig toepasbaar op ad hoc basis

Nadelen:
- werkt alleen als de ontvangende partij over eigen investeringsvermogen beschikt of voldoende kredietwaardig is;
- risicovol bij financieel instabiele partijen;
- nu vaak ad-hoc, een regeling vergt veel eigen vermogen van de gemeente om te investeren;
- niet altijd mogelijk vanwege staatssteunregels

Advies/actie:
Het overnemen van rentelasten van derde kan een middel zijn om gericht investeringen aan te jagen (bv een labelsprong bij corporaties), maar zal per geval beoordeeld en getoetst moeten worden op haalbaarheid, risico's en voor-en nadelen. Het instellen van een generieke regeling is tamelijk risicovol en vergt de inzet van veel eigen vermogen om echt meters te kunnen maken.

5. Uitbreiden interne ESCo naar derden

Doelgroep: eigen organisatie, scholen, sportverenigingen, maatschappelijke instellingen

De gemeente Nijmegen heeft een eigen interne ESCo (uitgevoerd door Royal Haskoning/DHV), waarbij de middelen die voortvloeien uit energiebesparing worden gekapitaliseerd en gebruikt voor nieuwe investeringen in energiebesparing etc. Er is hierbij een structureel krediet van twee miljoen per jaar ingezet om de panden duurzamer en beter te maken. Binnen de eigen organisatie werkt dit goed en de vraag ligt nu voor of deze interne ESCO niet kan worden uitgebreid naar derde partijen zoals sportverenigingen en scholen, zodat deze ook hiervan kunnen profiteren.

Voordelen:
- eigen vastgoed wordt 'kosteloos' verduurzaamd
- deelname van sportverenigingen en scholen aan de gemeentelijke ESCo vlag biedt hen een stuk zekerheid.
- geen eigen investeringskosten vereist (investering wordt terugbetaald uit energielasten)

Nadelen:
- nieuwe investeringen kunnen pas plaatsvinden nadat er opbrengsten uit de vorige zijn: dit beperkt het tempo en daarmee de uitbreidingsmogelijkheden. Er is vooralsnog te weinig opbrengst om ook nog panden van derden mee te kunnen financieren.
- je kunt je eigen middelen niet zomaar in een andere organisatie gaan investeren, daaraan zijn risico's verbonden: erg ingewikkeld, kost veel tijd (administratie en monitoring), maakt onze eigen ESCo financieel kwetsbaarder.
- onze eigen ESCo inzetten bij derden en werkt concurrentievervalsend voor marktpartijen die ook ESCo diensten aanbieden.

Advies/actie:
Onze interne ESCo is een goede eerste stap voor verduurzaming van ons eigen vastgoed. Voor de inzet bij derde partijen is onze eigen ESCO echter niet geschikt. Het investerend vermogen is daarvoor onvoldoende en er zijn daarbij juridische obstakels. Dat wil niet zeggen dat de ESCo constructie 'an sich' voor de genoemde doelgroepen partijen niet geschikt zou zijn. Er zijn nu ook al verschillende ESCo's (marktinitiatieven) waarvan scholen en sportverenigingen gebruik kunnen maken, zoals Greenspread, KiesZon of Slim opgewekt. De gemeente Nijmegen kan scholen en sportverenigingen helpen om via een gezamenlijke aanbesteding een ESCO voor deze partijen te zoeken en hiervoor initiële (externe) financiering te regelen.

Ad B. Regelingen van andere overheden

1. <u>Provinciale subsidie lokale energiebedrijven</u>

Doelgroep: energiecollectieven

De Provincie Gelderland wil een stimulans geven aan initiatieven op het gebied van lokale energieprojecten. Lokale energiebedrijven die bestaan uit minimaal 50 personen die financieel deelnemen, kunnen in aanmerking komen voor deze subsidie.

Voordelen:
- Financiële ondersteuning voor energiecoöperaties

Nadelen:
- Het is niet duidelijk hoelang de regeling nog blijft bestaan
- De regeling is niet erg bekend
- De bijdrage bedraagt 25%, m.a.w. er is 75% cofinanciering nodig

Advies/actie
De gemeente Nijmegen kan energiecollectieven wijzen op en ondersteunen bij het aanvragen van deze subsidie.

2. Isolatiesubsidie Provincie Gelderland

Doelgroep: particuliere eigenaar- bewoner met een woning tot 1980

Deze provinciale subsidieregeling, wordt uitgevoerd door de gemeente Nijmegen. De regeling omvat subsidie voor vloer-, dak-, gevelisolatie en isolerend glas voor particuliere woningeigenaren. (1/3 van de investeringskosten tot een maximum van €500 of €750 bij aanvraag 6 of meer personen). De subsidie is onder voorwaarden stapelbaar met de gemeentelijke premieregeling.

De huidige regeling stopt per 1-1-2015. Het is nog onduidelijk of deprovinciale daarna een vervolg krijgt.

Advies/actie:
Samen met andere gemeenten bij de Provincie Gelderland te lobbyen voor voortzetting van deze regeling na 1-1-2015. Indien de provinciale regeling definitief stopt, onze premieregeling uit te breiden met de zaken die eerst onder de provinciale regeling vielen (isolatie bij woningen voor 1980).

3. Stimuleringslening Energieneutraal Renoveren particuliere woningen

Doelgroep: particuliere woningeigenaren

De provincie Gelderland heeft een fonds opgezet, waarmee particuliere woningeigenaren een lening kunnen afsluiten om de investeringskosten voor de energieneutrale renovatie te kunnen financieren. De gemeenten, waaronder Nijmegen, voeren deze regeling uit en Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVn) verstrekt de lening.

Mensen kunnen minimaal €25.000, - en maximaal €50.000, - lenen. De lening heeft een rentepercentage van 2% en is daarmee aantrekkelijker dan een lening bij een bank. Voor elke gemeente is €500.000, - in het fonds gereserveerd, waarmee 10 tot 20 woningeigenaren hun woning energieneutraal kunnen maken. Er mag voor dezelfde woning maar eenmaal een lening worden aangevraagd. De regeling start 1 juli 2014. Uiterlijk 31 december 2015 moeten alle maatregelen aan de woning zijn uitgevoerd.

Voordelen:
- mensen lenen goedkoop geld en met gunstige condities;
- revolverend fonds: het geld komt weer terug
- het fonds is gevuld met geld van de provincie Gelderland
- financiële afhandeling door een externe partij (SVn)

Nadelen:
- geld lenen is in deze tijd niet populair;
- niet iedereen mag een dergelijk bedrag lenen, alleen mensen die kapitaalkrachtig genoeg zijn;
- beperkte doelgroep (alleen particuliere, kapitaalkrachtige woningeigenaren);
- beperkt budget (genoeg voor ongeveer 10 woningeigenaren) en beperkte looptijd (vóór 31 december 2015 moet het project zijn afgerond).

Advies/actie:
De gemeente Nijmegen probeert binnen de gestelde termijn 10 woningeigenaren te vinden die bereid zijn te investeren in een energieneutrale woning met behulp van deze regeling.

4. <u>Nationaal Energiebesparings Fonds (NEF)</u>

Doelgroep: particuliere woningeigenaren

Vanaf 21 januari 2014 kunnen particuliere woningeigenaren een lening aanvragen via het nationaal energiebesparingsfonds voor het financieren van een breed scala energiebesparende maatregelen aan de woning. De lening lijkt op onze eigen Duurzaamheidslening en wordt ook uitgevoerd door het SvN, maar dan met middelen vanuit het Rijk.

Voordelen:
- Woningeigenaren kunnen goedkoop geld lenen voor het treffen van energiebesparende maatregelen aan de woning.
- De regeling is gefinancierd met rijksmiddelen en wordt uitgevoerd door het Rijk.
- Er wordt landelijk publiciteit gemaakt voor de regeling.

Nadelen:
- Geld lenen is op het moment niet heel populair;
- De regeling s nog niet erg bekend;
- Weinig mensen maken er tot nu toe gebruik van.

Advies/actie:
Indien wij overwegen onze eigen Duurzaamheidslening t uit te breiden naar andere groepen, kunnen we overwegen om de eigen Duurzaamheidslening voor particuliere woningeigenaren stop te zetten en deze mensen voortaan door te verwijzen naar het NEF. De middelen uit de gemeentelijke duurzaamheidslening kunnen we dan inzetten voor leningen aan andere doelgroepen (scholen, instellingen, MKB etc.)

5. Stroomversnelling Koopwoningen: ESCo voor energieneutrale renovatie

Doelgroep: particuliere woningeigenaren

Overheden, bouwbedrijven, financiers en Energiesprong / Platform 31 zijn betrokken bij het project Stroomversnelling Koopwoningen. Het doel is om het aandeel energieneutrale renovaties bij particuliere woningeigenaren te vergroten. Het gaat daarbij onder andere om geschikte financiering, geschikte seriematige bouwconcepten, wetgeving en ontzorging.

De ambitie van Stroomversnelling Koopwoningen is particuliere eigenaren van rijwoningen uit de periode 1950 tot 1980 met een (boven)gemiddelde energierekening hun huizen te renoveren onder de condities Nul-10-0. Dat wil zeggen:
- Nul: een gegarandeerde Nul op de Meter renovatie;
- 10: die binnen tien werkdagen uitgevoerd wordt ;
- 0: waarvan de kosten om de woning energieneutraal te maken woonlastenneutraal zijn te financieren voor de particulier.

Voordelen:
- Partijen werken samen;
- De verbouwing wordt betaald met de energierekening (al dan niet omgezet in een hypotheek);
- Woonlasten blijven gelijk.
- Vraag en aanbod worden gestimuleerd, gebundeld en gematcht.
- De huiseigenaren kunnen uit tenminste drie proposities van verschillende aanbieders kiezen

Nadelen:
- Stroomversnelling Koopwoningen is nu een pilot, waarin partijen naar verwachting tegen belemmeringen op gaan lopen.
- De pilot kan mislukken.
- Is afhankelijk van bewoners die bereid zijn deel te nemen aan dit experiment.

Advies/actie:
De gemeente Nijmegen gaat op zoek naar geschikte woningen voor deze renovaties met als doel om voor 2016 één tot vijf woningen volgens dit concept te hebben gerenoveerd.
Indien het pilot succesvol is en belemmeringen zijn weggenomen kan dit concept mogelijk verder worden uitgerold.

Ad C. Marktconforme regelingen

1. <u>Energy service company (ESCo)</u>

Doelgroep: scholen, sportverenigingen, maatschappelijk vastgoed, VVE's, MKB, (particuliere woningeigenaren)

Een ESCo is een bedrijf die het onderhoud en beheer van de energie installaties van een gebouw overneemt, energiebesparende maatregelen treft en deze zelf financiert. De eigenaar of gebruiker van het gebouw die de ESCo inschakelt heeft dus niet te maken met investeringskosten. De ESCo

betaalt de financiering terug uit de behaalde energiebesparing en daarmee verlaagde energielasten. Investeringen vinden per saldo dus kostenneutraal plaats.

Met het afsluiten van een prestatieovereenkomst worden afspraken over energiebesparing vastgelegd. Hoe groter het gebouw en hoe groter de installaties de te interessanter wordt het om een ESCo in te schakelen. Denk aan zwembaden, ziekenhuizen, scholen en zorginstellingen.

ESCo's voor huishoudens zijn er op dit moment nog niet, maar zijn in den lande wel in oprichting. Deze kunnen in de toekomst mogelijk ook wen rol gaan spelen bij het verduurzamen van bestaande woningen.

Voordelen:
- ESCo's hebben kennis van zaken, partijen hoeven zelf niet in technische kennis te investeren;
- ESCo's financieren zelf de investeringskosten, de eigenaar heeft hier geen omkijken naar;
- met de ESCo zijn prestatieafspraken over de gewenste energiebesparing te maken;
- een ESCo kan in aanmerking komen voor subsidies en fiscale regelingen;
- ESCo's bieden een totaal ontzorgingsconcept aan

Nadelen:
- er zijn in dit deel van het land nog niet veel ESCo's actief;
- bij de beoogde eindgebruikers is het concept nog vrij onbekend;
- contractvorming met een ESCo is vrij ingewikkeld (alles moet vooraf worden vastgelegd in prestatiecontracten). Dit vereist juridische kennis.
- Een ESCo heeft belang bij een zekere schaalgrootte om financieel uit de kosten te komen.

Advies /actie:
De gemeente kan de inzet van ESCo's verder stimuleren door partijen te wijzen op deze mogelijkheid, door samen met partijen bijvoorbeeld een collectieve aanbesteding voor een ESCo op te zetten, door lokale installatiebedrijven te wijzen op de mogelijkheid tot oprichting van een ESCo, door met marktpartijen te kijken naar de mogelijkheid tot oprichting van een ESCo voor huishoudens en tot slot door (indien nodig) initiële voorfinanciering van een ESCo te regelen .

2. Participatie PPM Oost

Doelgroep: MKB bedrijven

MKB bedrijven die inzetten op innovatie op het gebied van energie- en milieutechnologie kunnen gebruik maken van kredietfaciliteiten of een financiële participatie van de Participatie Maatschappij Oost-Nederland (PPM Oost). Deze kent hiervoor verschillende fondsen.

Voordelen:
- Innovatie wordt gestimuleerd
- Middelen in regio aanwezig

Nadelen:
- Bedrijf moet gezond zijn
- Bedrijf moet ook 50% eigen financiering meenemen

Advies/actie:

Indien het gaat om innovaties kunnen bedrijven gebruik maken van de faciliteit van PPM Oost. Deze mogelijkheid wordt nu nog vaak over het hoofd gezien. Wanneer de gemeente een innovatie helpt met bijvoorbeeld een financiële bijdrage, revolverende lening of andere subsidie kan de overige 50% mogelijk meegefinancierd worden vanuit PPM Oost.

Wanneer PPM Oost zou participeren in een regionale ESCo kan dit geld ten goede komen aan meerder doelgroepen die gebruik maken van die ESCo.

Ad D. Mogelijke nieuwe regelingen

1. Organisatorische ondersteuning energie- of zonnecoöperaties (bv. via koepel)

Doelgroep: energie- of zonnecoöperaties

Particulieren die besluiten om gezamenlijk een zonne- of energiecoöperatie op te richten, lopen tegen allerhande praktische, organisatorische, juridische en financiële zaken aan. Denk aan de oprichting van de rechtsvorm, het ledenbeheer, inrichten van een website, contractmanagement, regelen van financiering etc. etc.
De gemeente zou nieuwe initiatieven kunnen ondersteunen door deze bij te staan met raad aan daad, door ze standaard contracten, organisatiemodellen en business cases aan te bieden en te bemiddelen bij het zoeken naar geschikte daken in de buurt. Hiervoor kan de gemeente een derde partij inschakelen of zelf een soort koepelorganisatie oprichten waaronder verschillende coöperaties actief kunnen zijn.

Voordelen:
- ontzorging van coöperaties leidt tot meer professionaliteit, niet vaak het wiel opnieuw uitvinden en waarschijnlijk tot de versnelde oprichting van meer energie of zonne-coöperaties (stap wordt kleiner);
- functioneren onder de koepel van de gemeente schept meer zekerheid voor deelnemers, die hiertoe eerder zullen toetreden tot een coöperatie;
- organisatorisch blijven de coöperaties eigen baas;
- de gemeente kan gezamenlijk dingen organiseren en eenvoudig de voortgang binnen de corporaties monitoren.
- De gemeente kan zorgen voor betrouwbare en onpartijdige informatie en business modellen.
- Meer gebruikmaking van landelijke regelingen zoals de postcoderoos.

Nadelen:
- Indien de gemeente zelf een koepel opricht is dit een nieuwe taak die inzet vergt van personeel (=uitbreiding fte)
- Bij uitbesteding van deze taak aan een derde partij dient de gemeente deze aan te besteden en daarbij de voortgang, onafhankelijkheid en kwaliteit te bewaken (ook dat kost tijd);
- Mogelijk zijn er coöperaties die zich niet willen aansluiten;
- De gemeente moet zich vrijwaren van aanspraken van leden van corporaties als dingen daar niet lopen zoals gewenst of voorzien.

Advies/actie:
De verschillende hierboven genoemde varianten verder in beeld brengen, waarbij wordt aangegeven hoe de gemeente precies het verschil kan maken in de rol van ondersteuner van energiecoöperaties en wat dit vraagt van de gemeentelijke organisatie. Hierbij ook de reeds bestaande

energiecoöperaties raadplegen over welke wensen zij hierbij hebben en hoever een dergelijke ondersteuningsrol gewenst is.

2. <u>Versnelling energietransitie door inzet middelen Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)</u>

Doelgroep: beleggers /particuliere verhuurders, scholen, sportverenigingen, culturele en maatschappelijke instellingen, ESCo's.

De gemeente kan goedkoop geld lenen bij de Bank Nederlandse Gemeente. De gemeente kan via bepaalde constructies deze middelen ook ter beschikking stellen aan derden, bijvoorbeeld via een revolverend fonds. De bestaande duurzaamheidslening (SVn) zou hiervoor een vehikel kunnen zijn, maar het geld kan ook gebruikt worden om derde partijen (bv een ESCO) mee te financieren. De gemeente Rheden en Den Bosch hebben al een dergelijke regeling voor sportverenigingen.

Voordelen:
- De gemeente helpt derde partijen aan goedkope investeringsmiddelen;
- Uitvoering door een derde partij (SVn of ESCo);
- Zeer beperkte gevolgen voor de gemeentelijke begroting
- Financiële risico's zijn beperkt en in te calculeren

Nadelen:
- Er moet een aantal regelingen worden opgetuigd en gemeente is eerste loket, dus vergt inzet van ambtelijke capaciteit;
- Er is niet altijd een garantie dat partijen de lening kunnen terugbetalen, bijvoorbeeld vanwege faillissement.
- Niet alle partijen zijn kapitaalkrachtig genoeg om geld te kunnen lenen.
- De gemeente moet de regeling per doelgroep vooraf toetsen op nut en wenselijkheid.

Advies/actie:
In overleg met de betreffende doelgroepen in beeld brengen in hoeverre er behoefte is aan externe financiering voor duurzaamheidsmaatregelen en welke vorm daarbij de voorkeur heeft: geld lenen van gemeente (via SvN) of aanpak via een ESCo- constructie waarbij een derde partij gefinancierd wordt met deze middelen.

3. PPS participatieconstructie met BNG gelden

Doelgroep: energiecoöperaties

De gemeente kan energie- of zonnecoöperaties voorzien van goedkope voorfinanciering door BNG middelen aan hen ter beschikking te stellen. Dat zou kunnen door als gemeente zelf lid te worden van de verschillende coöperaties of wellicht ook wanneer de coöperatie zich bij een gemeentelijke koepelorganisatie aansluit.

Voordelen:
- Indien particulieren met goedkoop geleend geld gegarandeerd rendement kunnen halen in een zonne- of windcoöperatie kunnen ook mensen zonder eigen financiële middelen winstgevend investeren in duurzame energie.
- Zonnecoöperaties komen niet vast te zitten doordat ze geen investeringsvermogen hebben.

Nadelen:

- Als de gemeente participeert in coöperaties wordt zij ook mede verantwoordelijk voor het wel en wee van deze coöperaties en zijn deze ook gebonden aan bv. publieke aanbestedingsregels. Dat kan bureaucratiserend werken.
- De gemeente begeeft zich als publiek rechtspersoon aan een privaat rechtspersoon met mogelijk andere belangen dan het publieke belang. Dat kan tot politieke conflicten leiden. bv: gemeente participeert in windmolen en andere omwonenden zijn tegen, waar kunnen zij dan terecht?
- Indien er veel coöperaties ontstaan, wordt dit organisatorisch een zware last.

Advies/actie:
Onderzoek de mogelijkheden om energie- of zonnecoöperaties met externe middelen (bv via BNG) te ondersteunen, bij voorkeur via een constructie van een revolving fund (bv. duurzaamheidslening). Participatie (PPS) lijkt vooralsnog risicovol en omslachtig.

4. Opzetten gemeentelijk duurzaam energiebedrijf

Doelgroep: particuliere woningeigenaren, huurders, energiecoöperaties (evt. ook scholen, instellingen, bedrijven)

De gemeente kan ervoor kiezen om zelf een duurzaam energiebedrijf op te zetten, dat onder gunstige condities duurzaam opgewekte energie levert aan bijvoorbeeld mensen met een laag inkomen of kan fungeren als energieafnemer en leverancier voor zonnecoöperaties. Gedachte is dat via het energiebedrijf mensen met lage inkomens, die bijvoorbeeld niet in aanmerking komen voor een duurzaamheidslening (bv. omdat ze de BKR toets niet doorkomen) toch energiemaatregelen kunnen laten treffen die ze terugbetalen via hun energierekening (feitelijk dus een soort ESCO voor particulieren). Normale energiebedrijven leveren die service soms ook, maar dat loopt dan ook via leaseconstructies in de vorm van een persoonlijk lening met vaak hoge rentes. Bovendien komt iemand die niet kredietwaardig genoeg is ook hiervoor niet meer in aanmerking.

Voordelen:

- Mensen met lage inkomens kunnen energiemaatregelen uitvoeren en krijgen goedkope groene energie;
- Energiecollectieven kunnen een positieve business case realiseren;
- De gemeente is initiatiefnemer dus dat schept vertrouwen
- Een dergelijk energiebedrijf kan ook de rol vervullen van de onder B1 genoemde koepelorganisatie voor energiecollectieven.

Nadelen:

- Het de gemeente veen heel nieuw werkveld op en dito inzet.
- De energiemarkt voor huishoudens werkt met kortlopende contracten en er is veel concurrentie. De gemeente moet gaan concurreren met marktpartijen op een markt die sterk in beweging is. Hierin schuilt ook het risico van concurrentievervalsing.

Advies/actie:
Het opzetten van een gemeentelijk of lokaal duurzaam energiebedrijf om mensen met een laag inkomen en energiecollectieven te ontzorgen en onder gunstige voorwaarden energie te leveren lijkt aantrekkelijk, maar is tamelijk omslachtig. Het is verstandiger om te onderzoeken of een derde partij een ESCo voor huishoudens kan opzetten waarbij deze investeringen in energiebesparing kunnen afbetalen via de energierekening. In verschillende andere gemeenten zijn dergelijk initiatieven in voorbereiding.

5. Verhuur gronden voor duurzame energieopwekking

Doelgroep: energiecollectieven, ontwikkelaars

De gemeente Nijmegen kan gronden reserveren voor duurzame energieopwekking. De gemeente zal contracten moeten afsluiten voor 20 tot 30 jaar en in die tijd geen andere functies kunnen toelaten op de grond. Indien er sprake is van reeds gecalculeerde grondopbrengsten moeten deze eerst naar beneden worden bijgesteld of afgeschreven om en dergelijk initiatief mogelijk te maken.

Voordelen:
- areaal lokale duurzame energieopwekking wordt snel groter;
- imago als duurzame stad wordt zichtbaar;
- ruimte voor energiecollectieven en lokale ondernemers om met duurzame energie aan de slag te gaan.
- braak liggende grond krijgt een nuttige functie.

Nadelen:
- business cases zijn "dun", waardoor een lange termijn nodig is;
- grondopbrengsten zijn relatief laag. Grond inzetten voor woningen of bedrijven levert naar verwachting meer op;
- op termijn kan zonne-energie concurreren op die locatie gaan concurreren met andere bestemmingen.

Advies/actie:
Het uitgeven van gronden voor duurzame energieopwekking past bij het imago van een stad die energieneutraal wil worden. Om het mogelijk te maken zijn gronden nodig waarvan partijen voor een langere periode gebruik kunnen maken. Voor die gronden zal de gemeente genoegen moeten nemen met een lagere opbrengst. Advies is daarom om gronden te zoeken waar de kans op bebouwing niet zo snel groot is (bijvoorbeeld een strook langs de A15 of A73) en deze ook te bestemmen voor duurzame energieopwekking. Wel kan een clausule ingebouwd worden dat na een bepaalde periode (bv. 15 jaar) de gemeente de partij uit kan kopen indien zich andere ontwikkelingen aandien op deze locaties.

6. Verhuur daken voor duurzame energieopwekking

Doelgroep: energiecollectieven, particulieren

De gemeente beschikt over ongeveer 900 eigen gebouwen in de stad. Energiecollectieven zijn vaak op zoek naar een geschikt dak in de buurt waarop zij hun panelen kwijt kunnen. De gemeente zou hiervoor daken (om niet) ter beschikking kunnen stellen aan buurtcollectieven, die gezamenlijk zonnepanelen op een dak willen leggen. Voordeel van een dak van een gemeente of Bijvoorbeeld een school boven dat van een bedrijf is dat een bedrijf failliet kan gaan en daardoor minder zekerheid kan bieden op lange termijn. In het verleden heeft de gemeente twee van haar daken ter beschikking gesteld aan Zonnepark Nederland. We kunnen meer daken aan derden ter beschikking stellen. Wel moeten we onderzoeken hoe zich dat verhoudt tot onze eigen doelstelling om in 2030 een energieneutrale organisatie te zijn.) en ons eigen geschikte dakoppervlak zelf nodig hebben voor het leggen van onze eigen panelen.

Voordelen:
- de gemeente faciliteert en steunt buurtinitiatieven en collectieven;

- mensen kunnen panelen in hun eigen buurt leggen, bijvoorbeeld op een wijkcentrum of sporthal;
- de gemeente kan relatief gunstige condities scheppen (bijvoorbeeld geen huur, terug levering via bestaande aansluiting, standaard da contract etc.)

Nadelen:
- indien onze daken vol liggen met panelen van derden kunnen wij zelf niet aan onze doelstelling voldoen;
- er zijn hierbij een hoop praktische obstakels. Een en ander moet contractueel vastgelegd worden, de dakbelasting moet berekend worden, de uitlezing van meerstanden moet correct plaatsvinden, toegang tot het dak moet geregeld zijn, dakonderhoud moet geregeld worden (moeten de panelen er nog een keer af) etc. etc. Er komt dus nogal wat bij kijken. We hebben hier echter wel al ervaring mee.

Advies/actie
De gemeente kan energiecollectieven uiteraard helpen door zelf daken ter beschikking te stellen, maar kan ze ook helpen bij het vinden van geschikte daken van derden zoals bijvoorbeeld scholen of een huisartsenpost in de wijk. Toch zou het een sympathiek gebaar zijn als de gemeente ook eigen daken ter beschikking kan stellen. Dan moet vooraf wel geïnventariseerd worden welke daken geschikt zijn en onder welke condities dat kan. Je zou kunnen denken aan bijvoorbeeld alleen de daken van buurtcentra.

7. Toepassing PACE constructie (VS)

In de Verenigde Staten kent men een constructie voor het stimuleren van zonne-energie waarbij bedrijven (ESCo's) zonnepanelen leggen op daken van particulieren. Particulieren betalen de zonnepanelen terug via de gemeentelijke belasting. De gemeente schuift het geld dan weer door naar de ESCo. De reden waarom deze constructie is bedacht, is omdat mensen eerder geneigd zijn hun belasting te betalen dan een leasecontract aangaan bij een private partij. Voor de Nederlandse situatie is deze constructie ook onderzocht, maar blijkt niet uitvoerbaar. Het Nederlands belastingregime biedt geen ruimte om deze constructie effectief te kunnen uitvoeren. Daarbij zijn er in Nederland inmiddels al verschillende marktpartijen, die leasecontracten en terugbetaling van zonnepanelen via het energiecontract aanbieden. Daarmee lijkt een dergelijke constructie in Nederland ook onnodig ingewikkeld.

8. <u>Collectieve aanbesteding ESCO</u>

Doelgroep: scholen, maatschappelijke instellingen, sportverenigingen, MKB

ESCo's (Energy Service Companies) zijn partijen die een investering plegen in de het energiezuinig maken van een gebouw en worden terugbetaald vanuit de gerealiseerde energieopbrengst. Zo kan de eindgebruiker zonder investeringskosten zijn pand energiezuinig laten maken. Hoewel wel in opkomst, is de ESCO constructie in Nederland nog vrij onbekend. Er zijn nog niet zoveel ESCo's in dit deel van het land en potentiële afnemers zijn vaak huiverig omdat het werken met een ESCo onbekend is en contractueel ook ingewikkeld. Partijen moeten veel tijd investeren.

De gemeente kan partijen ontzorgen door een collectieve aanbesteding voor een ESCo te organiseren . Die ESCo kan dan meerdere partijen onder hetzelfde contract bedienen, waardoor niet iedere partij een apart contract met de ESCo hoeft aan te gaan. Ook voor een ESCo is het gunstig een

groot volume te hebben, want zij sneller meters maken en opbrengsten ingezet worden voor volgende panden. De gemeente kan in een dergelijk aanbesteding de ESCo ook aan startkapitaal helpen, dat vervolgens revolverend terugkomt. Dit kan een alternatief zijn voor de uitbreiding van onze interne ESCo naar derde partijen.

Voordelen:
- Versnelling van uitrol energiemaatregelen bij MKB bedrijven, scholen, sportverenigingen en instellingen.
- Geen eigen voorinvesteringen van partijen nodig. Ook hoeft de gemeente in dit geval geen duurzaamheidslening aan te bieden aan deze doelgroepen, want dat zou dubbelop zijn.
- De inzet van gemeentelijke middelen (revolverend) is beperkt of 0.
- De ESCO kan na verloop van tijd op eigen benen staan en ook andere ESCo's kunnen de markt betreden.
- De Provincie Gelderland ondersteunt het opzetten van een ESCo constructie met financiële middelen

Nadelen:
- De gemeente moet met partijen een aanbesteding opzetten en uitvoeren dat kost tijd en geld;
- De wenselijkheid van een dergelijke constructie moet van tevoren gepeild worden bij de doelgroepen. De aanbesteding slaagt alleen bij voldoende deelnemers.
- Scholen werken nu soms zelf al met ESCo's. De kennis daar is verder dan bij andere doelgroepen en er zijn ook ESCo's actief die specifiek gericht zin op scholen. Dat is natuurlijk positief, maar kan een collectief traject doorkruisen.
- Indien de gemeente de aanbesteding organiseert is zij (mede) verantwoordelijk voor de resultaten. Zorgvuldigheid is dus geboden.

Advies/actie:
De optie voor een collectieve aanbesteding voor een ESCO afwegen tegen de voor- en nadelen van het instellen van een duurzaamheidslening voor deze doelgroepen en dit ook aan hen voorleggen. Uitkomst kan ook zijn dat voor de ene doelgroep een ESCO beter werkt en voor de andere een lening. Een lichtere variant is dat je de bestaande ESCo's voor scholen verder bekend maakt via een communicatietraject, waarin de scholen die er al ervaring mee hebben de andere mee op sleeptouw nemen. Conclusie: verder onderzoeken in overleg met stakeholders wat de beste instrumenten zijn om in te zetten.

9. Opzetten EEEF/ELENA project

Doelgroepen: corporaties, energiecoöperaties, scholen, sportverenigingen, maatschappelijke instellingen MKB, eigen organisatie'.

De EU heeft een tweetal revolverende fondsen, die ingezet kunnen worden om gebouwen en in een stad energiezuinig te maken. Voordeel bij deze fondsen is dat er een subsidiefaciliteit aan gekoppeld is, die het vooronderzoek dat nodig is voor 90% subsidieert. De gemeente zou de coördinerende partij kunnen zijn die een dergelijke faciliteit aanvraagt en organiseert voor de overige partners in de stad. Een ESCO die via een aanbesteding wordt geworven, kan hierbij de uitvoerende partij zijn.

Voordelen:
- Inzet Europese middelen in de stad;
- Op de kaart bij 'Europa';
- Gecoördineerde aanpak vastgoed in de stad;

- Mogelijkheid tot versnelling (meters maken);
- 90% EU subsidie voor “technical assistance” en vooronderzoek

Nadelen:
- Europese regelingen zijn complex. Het organiseren van een dergelijk traject met meerdere partijen vergt stevige coördinatie, discipline bij alle partijen om tijdig te verantwoorden en rapporteren en dus ook een vrij stevige projectorganisatie, anders is er het risico dat de subsidie of middelen worden teruggevorderd door de EU;
- Een aanvraag kost veel voorbereiding en kan afgewezen worden (al kun je wel pre-checks laten doen);
- Beide Europese regelingen hebben “kleine lettertjes”, bijvoorbeeld een beperkte doorlooptijd van het project of het hebben van innovatieve elementen die van te voren goed op haalbaarheid moeten worden getoetst.
- Het rentepercentage dat deze EU fondsen hanteren ligt hoger dan het rentepercentage waarmee de gemeente bij de BNG kan lenen. Ook zijn de partijen verplicht om bij de door de EU aangewezen bank het geld te lenen.

Advies/actie:
Hoe aantrekkelijk deze financieringsvorm ook lijkt, het optuigen van een regeling hiermee voor meerdere doelgroepen tegelijk is complex en is omgeven door risico’s, die mede afhankelijk zijn van de inzet van alle deelnemers aan het project. Financiering van projecten met BNG middelen (al dan niet via een ESCO of duurzaamheidslening) lijkt daarom eenvoudiger en voordeliger dan via dit traject. Alleen als BNG financiering onhaalbaar blijkt, of er zijn specifieke projecten die goed aansluiten op deze EU regelingen (bv. omdat er veel vooronderzoek nodig is) kan overwogen worden hiervoor een dergelijke aanvraag op te stellen.

10. Vergroenen OZB

Doelgroep: particuliere woningeigenaren, particuliere verhuurders/beleggers, woningcorporaties, scholen, sportverenigingen, MKB

Vaak wordt verondersteld dat de huidige OZB milieuvriendelijk gedrag beboet. Door investeringen in duurzame maatregelen stijgt immers de onroerende zaak en betaalt men meer OZB.
Vergroening van de OZB kan plaatsvinden door de tarieven van de OZB te differentiëren.
Een differentiatie van de OZB tarieven met als doel vergroening staat echter op gespannen voet met de rechtsgrond en het karakter van de OZB. Ook zijn er indirecte inkomenseffecten mogelijk, waardoor het verbod op een lokale inkomenspolitiek overtreden dreigt te worden. De verschillende reguleringsalternatieven passen dus niet in het huidige wettelijke systeem. Dat betekent dat hiervoor eerst de Gemeentewet gewijzigd zal moeten worden en dat is een taak van het Rijk.

Wat wel kan, is een deel van de inkomsten van de OZB inzetten voor een subsidie. Deze kun je zelfs op de OZB-aanslag vermelden. Bijvoorbeeld een bijdrage van €100 voor mensen, die een energiezuinige woning hebben (bv. door koppeling met energielabel). Hierdoor lijkt het voor de gebruiker een belastingmaatregel, terwijl het dat feitelijk niet is.

Voordelen:
- generieke regeling
- communicatie via OZB aanslag

Nadelen:
- juridisch ingewikkeld
- geld voor subsidie zal uit OZB moeten worden gehaald
- het energielabelsysteem gaat veranderen. Mensen kunnen zelf hun label indicatief vaststellen, het systeem wordt fraudegevoelig als je daar financiële beloningen aan gaat koppelen;
- je beloont mensen voor het wonen in woning met een goed energielabel, maar dat zet verder niet aan tot gedragsverandering
- mensen die toevallig in een nieuwbouwwoning wonen, worden financieel bevoordeeld boven mensen in een oud huis. Terwijl in de oude woningen de meeste energiewinst is te behalen.
- prikkel is niet erg groot
- mensen kunnen energiebesparing gaan associëren met de belastingaanslag, die over het algemeen als negatief wordt ervaren.

Advies/actie:
De juridische grondslag van de OZB biedt geen mogelijkheid tot echte vergroening of differentiatie van de OZB naar bijvoorbeeld energieprestatie van een woning. Het ziet er ook niet naar uit dat die mogelijkheid er op korte termijn komt. Via een omweg kun je als gemeente wel laten lijken dat het dat doet, maar dat zal dan eerst juridisch goed onderzocht moeten worden en de vraag is of een dergelijk regeling bijdraagt aan het treffen van maatregelen. Het lijkt er meer op dat mensen met nieuwere woningen worden bevoordeeld boven mensen met oudere woningen. Gezien de complexiteit van een dergelijke regeling, de mogelijkheid om ermee te frauderen en de vermoedelijk lage prikkel die ervan uitgaat, is het advies hier niet aan te beginnen.

11. Statiegeldregeling gronduitgifte

Doelgroep: ontwikkelaars/nieuwbouw

De gemeente kan bij het uitgeven van bouwgrond een statiegeld opleggen aan nieuwe grondeigenaren. Dit is een constructie waarbij aan de koper een opslag per kavel wordt gevraagd. Wanneer de opgeleverde onroerende goederen aan van te voren vastgestelde normen op het gebied van energieprestatie, duurzaamheid of ruimtegebruik voldoen, wordt de opslag aan hen teruggegeven in de vorm van een subsidie.
Tarieven van de statiegeldregeling worden gedifferentieerd naar de mate van de totale milieubelasting (bijvoorbeeld GPR score, een maatstaf voor duurzaam bouwen) - of energieprestatie van de kavel. De statiegeldregeling kan binnen de huidige wettelijke kaders worden ingezet en is door ons al eerder in de Waalsprong (’t Nijland) toegepast.

Voordelen:
- stimulering energiezuinig en/of duurzaam bouwen bij nieuwbouw

Nadelen:
- er moet een regeling voor opgezet worden;
- gemeente moet grondeigenaar zijn;
- de energieprestatie wordt wettelijk al steeds strenger (EPC 0,4 in 2015 tot 0,0 in 2020), de vraag is of je dat met dit middel nog verder/wilt of kunt versnellen;
- in de Waalsprong hebben we al een BAEI besluit voor aansluiting van woningen op het warmtenet. Dit middel leent zich meer voor particuliere woningen, die niet op het warmtenet worden aangesloten.

Advies/actie:
Statiegeld op de grondprijs kan een stimuleringsinstrument zijn om duurzaam bouwen te bevorderen en kan ingezet worden in situaties waar de gemeente grondeigenaar is. De regeling moet dan wel iets toevoegen op het wettelijk kader. Indien toe te passen zou het advies zijn deze regeling te koppelen aan de GRP score Omdat het gebruik van GPR een regionale afspraak is (vastgelegd in het Groene Akkoord) , zou je deze regeling dan ook regionaal moeten invoeren om het meeste effect te sorteren. Je moet dan wel eerst onderzoeken of er nut/noodzaak voor is om dat te doen.

12. Differentiëren van bouwleges

Doelgroep: ontwikkelaars, nieuwbouw en renovatie

Voor retributies en leges geldt de beperking dat hierop geen winst mag worden gemaakt. Wel hoeven de rechten niet bij elke dienstverlening direct aan de kosten daarvan te worden gerelateerd. Bouwleges moeten dus in totaal kostendekkend zijn, maar dat geldt niet per object. Dat biedt een mogelijkheid om vormen van differentiatie toe te passen. Het aanvragen van een bouwvergunning en de te betalen leges kunnen een drempel vormen tot het doorvoeren van energiebesparende verbouwingen en renovaties. Door de leges voor duurzame (ver)bouwprojecten te verlagen of af te schaffen ten koste van de hoogte van niet-duurzame projecten, kan een extra stimulans worden gegeven. Daarvoor is dan wel een goede motivatie nodig. Het zou dan eenvoudiger moeten zijn om de duurzaam gebouwde woningen te kunnen toetsen dan niet duurzaam gebouwde. Bijvoorbeeld doordat we de bouwende partij vragen om een certificering of een minimale GPR score eisen.

Voordelen:
- extra stimulans voor energiezuinig of duurzaam (ver)bouwen

Nadelen:
- er moet een regeling voor opgezet worden, verordening wijzigen, juridisch uitzoekwerk;
- de milieueffecten zijn naar verwachting beperkt, aangezien het om beperkte bedragen gaat

Advies/actie:
Differentiatie van bouwleges kan overwogen worden als extra stimulans om (ver)duurzaam bouwen te stimuleren. Het zou dan wel onderdeel moeten uitmaken van een breder pakket van maatregelen omdat het effect van de regeling op zichzelf naar verwachting klein zal zijn. De vraag is of het werk wat het kost om een dergelijke regeling op te zetten opweegt tegen de baten.

Lijst van afkortingen

BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
EEEF	European Energy Efficiency Fund
ELENA	European Local ENergy Assistance
ESCo	Energy Service Company
OZB	Onroerendezaakbelasting
PPM Oost	Participatiemaatschappij Oost Nederland
PACE	Property assessed clean energy
PEM	Premieregeling Energiebesparende Maatregelen Particulieren
SVn	Stimuleringsfonds Volkshuisvesting

Voorstel - Zienswijze Meerjarenstrategie GGD 2016 - 2019

Toelichting over de behandeling van:

Raadsvoorstel Zienswijze Meerjarenstrategie GGD 2016-2019

Van:	College van B&W d.d. 17 november 2015		
Doel:	Behandeladvies geven voor de besluitronde		
Toelichting:	**1. Voorliggende besluitvorming** Het college stelt de raad voor de zienswijze over de Meerjarenstrategie 2016-2019 van de GGD Gelderland-Zuid vast te stellen, alsmede de brief over de zienswijze t.a.v. de Meerjarenstrategie aan het Algemeen Bestuur van de GGD. **2. Achtergrond** De GGD Gelderland-Zuid is de gemeenschappelijke gezondheidsdienst van 16 gemeenten in Gelderland-Zuid. De organisatie voert een divers takenpakket uit op het gebied van publieke gezondheid. De taken zijn gericht op het beschermen, bewaken en bevorderen van gezondheid. Een belangrijk deel van de taken van de GGD concentreert zich op preventie en (vroeg)signalering maar zij voert ook vangnettaken uit. Met de decentralisaties zijn ook nieuwe taken bij de GGD neergelegd: Wmo toezicht, Veilig Thuis en toeleiding naar beschermd wonen. De GGD Gelderland-Zuid concentreert zich in haar Meerjarenstrategie op een aantal ambities die aansluiten bij de veranderende samenleving en de nieuwe taken van gemeenten, en heeft op basis van deze veranderingen een viertal hoofdthema's geformuleerd waarop zij zich de komende jaren wil richten: 1. Partner op het gebied van een gezonde jeugd 2. Het organiseren van preventie in het sociale domein 3. Samenwerken aan sociale veiligheid 4. Betrouwbare bijdrage aan een veilige en gezonde leefomgeving Het college ondersteunt op inhoud de hoofdlijnen van de Meerjarenstrategie van de GGD Gelderland-Zuid. Op grond van de Gemeenschappelijke Regeling GGD wordt de raad in de gelegenheid gesteld haar zienswijze vóór 17 december 2015 uit te brengen over de Meerjarenstrategie 2016-2019 "Over Bruggen" van de GGD Gelderland-Zuid.		
Naam steller: **E-mail steller:**	Yvonne Blijdorp y.blijdorp@nijmegen.nl	**Tel. steller:**	024 329 25 77
Bijlagen:	1. Raadsvoorstel 'Zienswijze Meerjarenstrategie GGD 2016-2019' d.d. 17 november 2015 2. Meerjarenstrategie GGD 2016-2019 "Over bruggen" 3. Brief aan de GGD inzake 'Zienswijze Meerjarenstrategie GGD Gelderland-Zuid' d.d. 16 december 2015 Raadsbesluit d.d. 16 december 2015		

Voorstel - Zienswijze Meerjarenstrategie GGD 2016 - 2019

Voorstel aan de Raad

GEMEENTE Nijmegen

Datum raadsvergadering / Nummer raadsvoorstel
16 december 2015 / 154/2015

Fatale termijn: besluitvorming vóór:
17 december 2015

Onderwerp
Zienswijze Meerjarenstrategie GGD 2016 - 2019

Programma
Zorg & Welzijn

Portefeuillehouder
B. Frings

Voorstel van het College van Burgemeester en Wethouders d.d.
17 november 2015

Samenvatting
Op grond van de Gemeenschappelijke Regeling GGD dient de gemeenteraad haar zienswijze uit te brengen over de Meerjarenstrategie 2016-2019 “Over bruggen” van de GGD Gelderland-Zuid. In verband met de definitieve vaststelling van deze Meerjarenstrategie door het Algemeen Bestuur op 17 december 2015 dient voorafgaand aan dit overleg de zienswijze vastgesteld en ingebracht te worden.

Voorstel om te besluiten

1. De zienswijze over de Meerjarenstrategie 2016 – 2019 “Over bruggen” van de GGD Gelderland-Zuid vast te stellen.

2. De brief aan het Algemeen Bestuur van de GGD Gelderland-Zuid betreffende de zienswijze over de Meerjarenstrategie “over Bruggen” vast te stellen.

Opgesteld door, telefoonnummer, e-mail
Yvonne Blijdorp, 2577, y.blijdorp@nijmegen.nl

Voorstel - Zienswijze Meerjarenstrategie GGD 2016 - 2019

Voorstel aan de Raad

Aan de Raad van de gemeente Nijmegen

1 Inleiding

De GGD Gelderland Zuid is de gemeenschappelijke gezondheidsdienst van 16 gemeenten in Gelderland-Zuid. De GGD voert een divers takenpakket uit op het gebied van publieke gezondheid. De taken zijn gericht op het beschermen, bewaken en bevorderen van gezondheid. Een belangrijk deel van de taken van de GGD concentreert zich op preventie en (vroeg)signalering maar zij voert ook vangnettaken uit. Met de decentralisaties zijn ook nieuwe taken bij de GGD neergelegd : Wmo toezicht, Veilig Thuis en toeleiding naar beschermd wonen.
De GGD Gelderland Zuid concentreert zich in haar Meerjarenstrategie 2016-2019 “over Bruggen” op een aantal ambities die aansluiten bij de veranderende samenleving en de nieuwe taken van gemeenten. Zij formuleert op basis van deze veranderingen voor zichzelf vier hoofdthema’s waarop zij zich de komende jaren wil richten: 1. Partner op het gebied van een gezonde jeugd. 2. Het organiseren van preventie in het sociale domein. 3. Samenwerken aan sociale veiligheid. 4. Betrouwbare bijdrage aan een veilige en gezonde leefomgeving.
Middels dit voorstel geven wij onze zienswijze op de concept Meerjarenstrategie 2016-2019 van de GGD, voorafgaand aan de definitieve vaststelling van deze strategie door het Algemeen Bestuur van GGD Gelderland-Zuid op 17 december 2015.

1.1 Wettelijk kader of beleidskader

Op grond van de Gemeenschappelijke Regeling voor de GGD heeft de Raad de bevoegdheid haar zienswijze uit te brengen over de Meerjarenstrategie 2016-2019 van de GGD Gelderland-Zuid.

1.2 Relatie met programma

De wettelijke taken van de GGD vallen grotendeels onder de Wet Publieke Gezondheid en zijn ondergebracht onder het programma Zorg & Welzijn. Daarnaast zijn er ook raakvlakken met de programma’s Onderwijs, Sport & Accommodaties en Duurzaamheid.

2 Doelstelling

Het doel van dit raadsvoorstel is de zienswijze over de Meerjarenstrategie “Over Bruggen” 2016-2019 van GGD Gelderland-Zuid vast te stellen.

3 Argumenten

<u>Samenvatting van de Meerjarenstrategie 2016-2019 “Over Bruggen”</u>

De GGD Gelderland Zuid concentreert zich in haar Meerjarenstrategie 2016-2019 op een aantal ambities die aansluiten bij de veranderende samenleving en de nieuwe taken van gemeenten.
Ten aanzien van de veranderende samenleving signaleert de GGD dat er op het gebied van gezondheid een grotere tweedeling ontstaat tussen hoog- en laagopgeleide inwoners en dat meer jongeren niet voldoen aan de aanbevelingen voor een gezonde voeding en beweegpatroon. Daarnaast constateert de GGD dat met het toenemen van de gemiddelde

Voorstel - Zienswijze Meerjarenstrategie GGD 2016 - 2019

levensverwachting het aantal (oudere) mensen met een chronische ziekte toe zal nemen en dat met de groeiende groep ouderen het aantal fysiek, sociaal en emotioneel kwetsbare mensen de komende jaren eveneens toeneemt.
Naast de veranderende gezondheidssituatie van specifieke doelgroepen zijn er algemene maatschappelijke verschuivingen zichtbaar. Mensen met beperkingen blijven langer thuis wonen. De focus ligt hierbij op meedoen en uitgaan van kansen en mogelijkheden. Gemeenten organiseren hun integrale verantwoordelijkheid voor jeugdzorg, maatschappelijke ondersteuning en participatie zo dicht mogelijk bij de burger waarbij zoveel mogelijk gekeken wordt wat mensen zelf kunnen. Eigen regie kunnen nemen en omgaan met de beperkingen van het eigen leven, zijn voor een goede ervaring van de gezondheid van belang. Hiermee wordt gezondheid gezien als een middel om een betekenisvol bestaan te kunnen leiden. Binnen de gezondheidszorg wordt ingezet op een verschuiving van de meer specialistische zorg naar voorzieningen dichtbij mensen en het versterken van de keten tussen nulde-, eerste en tweedelijnszorg. Meer en meer ontstaat tevens het besef dat “preventie voor curatie” een belangrijk uitgangspunt is om gezondheidswinst te kunnen behalen. En tot slot is er maatschappelijk meer aandacht voor “risicogericht optreden” in plaats van te streven naar maximale veiligheid voor iedereen.

De GGD Gelderland-Zuid wenst aan te sluiten bij de veranderingen in de samenleving en heeft dan ook op basis van bovenstaande veranderingen 4 hoofdthema’s voor de komende jaren geformuleerd :
1. Partner op het gebied van een gezonde jeugd
2. Het organiseren van preventie in het sociaal domein
3. Samenwerken aan sociale veiligheid
4. Betrouwbare bijdrage aan een veilige en gezonde leefomgeving.

<u>Zienswijze</u>
De GGD zet met deze Meerjarenstrategie een heldere koers neer met een flinke ambitie. Een koers en ambitie die past bij het beleid en de ontwikkelingen van de gemeente Nijmegen. Wij ondersteunen dan ook op inhoud de hoofdlijnen van de Meerjarenstrategie. Maatschappelijke ontwikkelingen die de GGD schets ten aanzien van kwetsbare doelgroepen, de verschuiving naar “preventie voor curatie” en zorg dicht bij huis (h)erkennen we. Ook de noodzaak om als antwoord hierop de integrale (keten)aanpak steeds verder uit te bouwen, onderschrijven we, bijvoorbeeld door goede afspraken tussen jeugdartsen, huisartsen, jeugd ggz en sociale wijkteams. Maar ook de samenwerking tussen sociale wijkteams, scholen, zorg- en welzijnsorganisaties.
In ons lokale gezondheidsbeleid (vastgelegd in “Samen gezond verder 2013-2016”) zetten wij eveneens in op het realiseren van ketens om zo optimale verbinding te krijgen tussen preventie en curatie. En met het beleidskader Wmo & Jeugd 2015 – 2018 hebben wij een verandering in gang gezet waarbij meer nadruk ligt op eigen regie en op ondersteuning in de nabije omgeving van de burger.

In algemene zin verwachten we van GGD Gelderland-Zuid in de uitvoering van het gezondheidsbeleid een pro-actieve houding en inzet, waarbij ingespeeld wordt op nieuwe ontwikkelingen, nieuwe mogelijkheden en nieuwe partners. De ambitie van de GGD om

nieuwe technologieën, zelftests of chatsessies in te zetten beschouwen we dan ook als positief.

Wat betreft de rol van de GGD als partner op het gebied van gezonde jeugd zijn wij positief over hun extra inzet ten aanzien van kwetsbare kinderen en laagdrempeligheid bij het aanbieden van ondersteuning. Wij onderschrijven het belang van een goede verbinding met kinderdagverblijven, peutergroepen, scholen en huisartsen om de signaleringsfunctie te kunnen versterken. Wij gaan er van uit dat in het uitvoeringsprogramma (de uitwerking van de Meerjarenstrategie) concreter door de GGD uitgewerkt wordt op welke wijze deze verbinding geïntensiveerd wordt. Dit geldt eveneens voor de wijze waarop moeilijk bereikbare groepen jeugd en zorgmijders actief benaderd zullen worden.

Wat betreft de rol van de GGD als partner op het gebied van sociale veiligheid en specifiek het Meldpunt Bijzondere Zorg (MBZ) geldt hetzelfde. We hechten waarde aan een goede samenwerking met de sociale wijkteams, regieteams, het Veiligheidshuis en politie voor vroegtijdige signalering en probleemoplossing. Wij verwachten dat de GGD hier een actieve rol in neemt. Transformatie naar meer procesregie- en coaching met betrekking tot het MBZ zien wij als een belangrijke ontwikkeling wat we graag uitgewerkt in het uitvoeringsprogramma terug zien.

Tot slot de bijdrage van de GGD aan een veilige en gezonde leefomgeving. De GGD staat voor een gezonde en veilige leefomgeving als basis voor alle burgers. In de visie van de GGD op gezondheid wordt wel een duidelijke relatie gelegd met het sociale domein maar komt het fysieke domein nog maar mondjes maat aan de orde. Wij vinden een integrale benadering bij de voorlichtende, preventieve en adviserende rol van de GGD van belang. Dit betekent dat bij voorlichting over ongezonde/onveilige leefgewoonten ook aspecten uit de fysieke omgeving moeten worden betrokken. Denk bijvoorbeeld aan (niet) spelen in afvalwater op straat en wadi's/regenwater.

<u>Van strategie naar uitvoering</u>
In afstemming met gemeenten, verwerkt de GGD deze Meerjarenstrategie in een uitvoeringsprogramma. De afspraken in het uitvoeringsprogramma worden gemonitord. Wij willen als gemeente actief betrokken en afstemming over de uitvoeringssprogramma's van de GGD gedurende de looptijd van het meerjarenplan.

4 Risico's
Er zijn geen risico's verbonden aan dit voorstel.

5 Financiën
Dit voorstel heeft geen financiële consequenties.

6 Participatie en Communicatie
De Meerjarenstrategie 2016-2019 is in overleg met ons, als gemeentelijke opdrachtgever, maar ook met welzijn-, sport- , zorgorganisaties en veiligheidspartners tot stand gekomen. Dit interactieve proces heeft geleid tot de kernambities en strategie voor de GGD voor de periode 2016-2019. Door middel van een brief zullen wij het Algemeen Bestuur van de GGD op de

Voorstel aan de Raad

hoogte brengen van onze zienswijze. Vanaf 2016 zullen wij als gemeente het vervolg in de vorm van een uitvoeringsprogramma voor de komende jaren monitoren.

7 Uitvoering en evaluatie
In afstemming met de gemeenten, verwerkt de GGD deze Meerjarenstrategie in een uitvoeringsprogramma. De afspraken binnen het uitvoeringsprogramma worden gemonitord en gemeenten worden hierover geïnformeerd. In 2016 zullen gemeenten al veranderingen zien in de wijze waarop taken worden en uitgevoerd en zullen nieuwe producten en diensten worden ontwikkeld passend bij de Meerjarenstrategie.

College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls drs. B. van der Ploeg

Bijlage(n): - Meerjarenstrategie GGD 2016 – 2019
- Brief aan de GGD

Voorstel - Zienswijze Meerjarenstrategie GGD 2016 - 2019

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 16 december 2015

21. Raadsvoorstel Zienswijze meerjarenstrategie 2016-2018 GGD Gelderland Zuid (154/2015)

Raadsvoorstel d.d. 17 november 2015
1. De zienswijze over de Meerjarenstrategie 2016 – 2019 “Over bruggen” van de GGD Gelderland-Zuid vast te stellen.
2. De brief aan het Algemeen Bestuur van de GGD Gelderland-Zuid betreffende de zienswijze over de Meerjarenstrategie “over Bruggen” vast te stellen.

Raadsbesluit d.d.16 december 2015
Conform besloten

Over bruggen

Publieke gezondheid, zorg, welzijn en veiligheid verbinden

Concept

Meerjarenstrategie 2016 – 2019

GGD Gelderland-Zuid

Voorwoord

Voor u ligt de meerjarenstrategie 2016 - 2019 van GGD Gelderland-Zuid.
'Over bruggen' verwijst naar de ambitie van de GGD om publieke gezondheid, zorg, welzijn en veiligheid te verbinden. 'Over bruggen' verwijst echter ook naar het werkwoord overbruggen. Overbruggen gaat niet vanzelf, het betekent investeren in elkaar, luisteren, loslaten, geven en nemen. Overbruggen doen wij zeker niet alleen. Een succesvolle uitvoering van onze publieke taken is alleen mogelijk door een goede samenwerking met onze gemeenten, de inwoners van Gelderland-Zuid, en de vele keten- en netwerkpartners.

Voor onze meerjarenstrategie zijn wij daarom in gesprek gegaan. Met elkaar, met onze gemeentelijke opdrachtgevers, met welzijn-, sport- en zorgorganisaties en met onze veiligheidspartners. We organiseerden interne tafels over 'gezonde jeugd', 'preventie in het sociale domein', publieke gezondheid en sociale veiligheid' en 'publieke gezondheid en fysieke veiligheid'. Het resultaat was een tiental denklijnen. Deze denklijnen gebruikten we als input voor de externe tafels waar GGD'ers, ambtenaren en keten- en netwerkpartners aan bijdroegen. De externe tafels oogstten veel waardering vanwege de chemie die ontstond tussen de deelnemers met verschillende achtergronden, de inspiratie en de scherpe discussies. In een afsluitende bijeenkomst, zijn de rode draden samengevat en als totaal nogmaals voorgelegd.

Het resultaat van dit interactieve proces, de meerjarenstrategie 'Over bruggen', is hierdoor niet een strategie van de GGD alléén. Het geeft de richting aan, die de GGD sámen met gemeenten en partners wil inslaan.

Met de meerjarenstrategie geeft de GGD inzicht in de focus, strategie en ambities voor de periode 2016 – 2019. Wij zijn ons bewust van de publieke taak die wij voor onze gemeenten uitvoeren en de verantwoordelijkheid die dat met zich meebrengt. De maatschappij verandert en de GGD verandert mee.

Dr. ir. Moniek Pieters
Directeur Publieke Gezondheid

Inhoudsopgave

Voorwoord		**2**
Samenvatting		**4**
1.	**De GGD als publieke gezondheidsdienst**	**7**
2.	**De gezondheidssituatie van onze inwoners**	**10**
3.	**De samenleving verandert**	**12**
4.	**De GGD verandert mee**	**14**
5.	**Ambities voor de komende jaren**	**15**
6.	**Van strategie naar uitvoering**	**21**
Dankwoord		**22**
Bijlage 1. Lijst van afkortingen		**23**
Bijlage 2. Met medewerking van …		**24**
Bijlage 3. Gebruikte documenten		**25**

Samenvatting

De meerjarenstrategie van GGD Gelderland-Zuid beschrijft de koers van de GGD voor de komende vier jaar: de periode van 2016 tot en met 2019. De meerjarenstrategie is gebaseerd op de gezondheidssituatie van onze inwoners en de veranderingen in de maatschappij. Dit alles in het licht van de GGD als publieke gezondheidsdienst.

De GGD als publieke gezondheidsdienst
GGD Gelderland-Zuid is de gemeenschappelijke gezondheidsdienst van 16 gemeenten in Gelderland-Zuid. De GGD werkt als verlengde arm van de gemeenten samen met burgers, welzijn-, sport- en zorgorganisaties en veiligheidspartners. De GGD voert een divers takenpakket uit op het gebied van publieke gezondheid. De taken zijn gericht op het beschermen, bewaken en bevorderen van gezondheid. Basistaken van de GGD zijn: kennis hebben van en informatie geven over de gezondheid van de inwoners, het organiseren van collectieve preventie (preventie gericht op groepen), uitvoering van infectieziektebestrijding en uitvoering van de taken op het terrein van jeugdgezondheid. Een belangrijk deel van de taken van de GGD concentreert zich in het 'voorveld' (preventie, signaleren, monitoren), maar de GGD voert ook vangnettaken voor de gemeenten uit. Met de decentralisaties zijn ook nieuwe taken bij de GGD neergelegd: Wmo toezicht, Veilig Thuis en toeleiding naar beschermd wonen.

De GGD bundelt kennis en expertise regionaal en (inter)nationaal en zet deze lokaal en regionaal in. Binnen het brede takenpakket vervult de GGD verschillende rollen:
- de GGD als deskundige uitvoerder
- de GGD als kennis- en expertiseorganisatie
- de GGD als vertrouwde adviseur
- de GGD als crisisorganisatie
- de GGD als toezichthouder

Juist de samenhang tussen de vijf rollen maakt ons onderscheidend. Als publieke dienst werken wij vanuit het algemeen belang, ten behoeve van de gemeenten en haar inwoners. De GGD kan toeleiden naar zorg, maar verleent deze zelf niet. Dit geeft de GGD een 'onafhankelijke' positie in het veld. Door de breedte en samenhang van ons werkveld kan de GGD de gemeenten integraal adviseren en ondersteunen.

De gezondheidssituatie van onze inwoners
De levensverwachting in Gelderland-Zuid stijgt nog steeds. Ruim driekwart van de inwoners vindt de eigen gezondheid goed. Gemiddeld voelt ruim 90% zich gelukkig. Onze kinderen en jongeren groeien over het algemeen gezond op. In Gelderland-Zuid beoordeelt 96% van de ouders de gezondheid van hun kinderen (0-12) als goed. Van de 13-16 jarigen vindt 83% de eigen gezondheid (heel) goed.
Er is een tweedeling tussen hoog- en laagopgeleide inwoners. Hoogopgeleide inwoners worden steeds gezonder, terwijl de gezondheid van laagopgeleide inwoners relatief achter blijft. Door de toenemende vergrijzing zal het aantal ouderen met chronische ziekten en beperkingen toenemen.

De samenleving verandert
De samenleving verandert van de maakbare maatschappij naar de zelfredzame maatschappij waarbij de focus ligt op meedoen en uitgaan van kansen en mogelijkheden. In het sociale domein hebben gemeenten nieuwe taken gekregen. Ze zijn integraal verantwoordelijk geworden voor de zorg en ondersteuning van

burgers. Zij organiseren deze taken dichtbij de burger en gaan zoveel mogelijk uit van eigen regie. Zowel in het sociaal domein als in de gezondheidszorg zien we een verschuiving van specialistische zorg naar lichtere zorg en het voorkómen van zorg. Met het nieuwe concept van gezondheid, wordt gezondheid gezien als een middel voor een betekenisvol bestaan. Meer en meer ontstaat het maatschappelijk besef dat investeren in preventie van belang is. Ook verandert de manier waarop we als samenleving omgaan met risico's: van maximale veiligheid voor iedereen naar risicogericht optreden.

De GGD verandert mee
De veranderingen in de samenleving maken dat de GGD ook verandert.

1. We sluiten aan bij de behoefte van inwoners.
   Bij de uitvoering van onze dienstverlening, bij het opstellen en uitvoeren van nieuwe plannen en bij de communicatie, sluiten we aan bij de behoefte van inwoners. We helpen inwoners om zelf regie op de gezondheid te houden of te ontwikkelen.
2. De GGD heeft extra aandacht voor kwetsbare groepen.
   Niet iedereen is even goed in staat om regie op de eigen gezondheid te voeren. Daarom richt de GGD zich extra op kwetsbare groepen, zoals mensen met een lage sociaal-economische status, ouderen en zorgwekkende zorgmijders. We hebben kwetsbare groepen in beeld en bieden zo nodig extra ondersteuning en leiden toe naar zorg.
3. De GGD versterkt zijn rol als verbinder en makelaar.
   De GGD voert zijn publieke opdracht uit in samenwerking met de gemeenten, lokale, regionale en nationale partners. We adviseren de gemeenten gevraagd en ongevraagd over vraagstukken op het gebied van de publieke gezondheid. We werken vanuit een integrale aanpak aan gezondheidsproblemen.
   We versterken onze rol als verbinder en makelaar om collectieve preventie vorm te geven; om nog beter te signaleren en vroegtijdig in te grijpen; om een bijdrage te leveren aan een gezond en veilig leefklimaat. Om de rol van verbinder en makelaar te versterken, transformeert de GGD zich meer en meer naar een netwerkorganisatie.

Ambities voor de komende jaren
De GGD wil met zijn dienstverlening aansluiten bij de veranderde samenleving en de nieuwe taken van gemeenten. Om dit mogelijk te maken, investeren en innoveren we intern en samen met onze ketenpartners op de volgende terreinen:

1. Partner op het gebied van een gezonde jeugd.
   De GGD wil zich nog meer inzetten voor een gezonde start voor alle kinderen, om opgroei- en opvoedproblemen te voorkomen. We behouden de kracht van jeugdgezondheidszorg: de preventieve aanpak, het grote bereik, de laagdrempeligheid en het volgen van de ontwikkeling van alle kinderen. De wijze waarop we de ondersteuning aanbieden, zal meer variëren en beter aansluiten op de behoefte en mogelijkheden van ouders en kinderen. We gaan meer aandacht en tijd besteden aan de ouders en kinderen die het echt nodig hebben en nu niet altijd (voldoende) in beeld zijn. Daarom passen we onze werkwijzen aan en versterken we onze netwerken met kinderdagverblijven, peuterspeelzalen, scholen en de huisarts. We investeren in de samenwerking met de sociale wijkteams en werken meer 'op maat' en outreachend om risicokinderen dezelfde gezonde basis te bieden.

2. Het organiseren van preventie in het sociaal domein
   Om preventie in het sociaal domein vorm te geven, werken we aan een preventieve infrastructuur. Deze infrastructuur wordt, vanuit een integrale aanpak, ontwikkeld en/of versterkt in nauwe aansluiting met de sociale wijkteams. Vanuit onze epidemiologische kennis over de gezondheidssituatie weten we wat er speelt. We hebben deskundigheid over het bevorderen van gezondheid en vinden aangrijpingspunten om preventie te organiseren. Vervolgens zetten we samenwerkingsverbanden op rondom thema's en om een ketenaanpak mogelijk te maken. We zoeken naar wederzijdse belangen en win-win situaties tussen gemeente, burgers, welzijns-, sport/beweeg- en zorgorganisaties.

3. Samenwerken aan sociale veiligheid.
   Sociale veiligheid is de basis van het bestaan. De essentie is dat je je veilig voelt in je sociale omgeving en geen hinder ondervindt van anderen. Sociale veiligheid en gezondheid hebben duidelijke raakvlakken. Het gevoel van sociale veiligheid draagt bij aan de ervaren gezondheid. De GGD draagt bij aan de veiligheid op school en in de wijk, door in te zetten op een preventieve aanpak en door handelend op te treden bij individuele casuïstiek. De GGD biedt een vangnet voor mensen die overlast veroorzaken vanuit gezondheidsproblemen. De GGD leidt hen naar zorg. Wij werken in samenwerking met de cliënt, het sociale netwerk en sociale partners, aan voorwaarden voor een menswaardig bestaan. Hierdoor neemt de overlast af en de sociale veiligheid toe. De GGD gaat in deze aanpak meer optrekken met de sociale wijkteams, politie en Veiligheidshuis.

4. Betrouwbare bijdrage aan een veilige en gezonde leefomgeving.
   De GGD staat voor een gezonde en veilige leefomgeving als basis voor alle inwoners. Samen met inwoners en netwerkpartners werkt de GGD aan een leefomgeving waarbinnen inwoners gezond en veilig kunnen leven. De GGD bundelt de kennis en krachten met politie en brandweer om gemeenten bij de inrichting van de openbare ruimte in een vroegtijdig stadium te kunnen adviseren. De GGD zorgt dat de basisinfrastructuur op orde is om bij een crisissituatie adequaat te kunnen handelen. Risico's worden tijdig onder de aandacht gebracht van gemeenten. We dragen bij aan het vergroten van zelfredzaamheid door inwoners beter te informeren. We leveren een bijdrage aan het ontwikkelen van een kennisinfrastructuur rondom gezondheidsrisico's en crises.

Van strategie naar uitvoering
In afstemming met de gemeenten, verwerkt de GGD deze meerjarenstrategie in een uitvoeringsprogramma. Al in 2016 kunnen gemeenten veranderingen zien in de wijze waarop de taken worden uitgevoerd en zullen samenhangende producten en diensten worden ontwikkeld passend bij de meerjarenstrategie. In 2017 zal dit zijn weerslag hebben op het producten/dienstenpakket van de GGD.

1. De GGD als publieke gezondheidsdienst

GGD Gelderland-Zuid is de gemeenschappelijke gezondheidsdienst van 16 gemeenten in Gelderland-Zuid. De GGD voert een divers takenpakket uit op het gebied van publieke gezondheid. De taken van de GGD zijn gericht op het beschermen, bewaken en bevorderen van gezondheid.

GGD Gelderland-Zuid werkt voor 16 gemeenten
GGD Gelderland-Zuid werkt voor 536.000 inwoners, die verspreid over 16 gemeenten wonen. Het gebied waarvoor onze medewerkers werken is uitgestrekt en divers; een gebied dat grote-stadsproblematiek kent, maar waarin ook het dorpse karakter terugkomt. Het gebied kent stevige verschillen in gezondheid als gevolg van verschillen in opleidingsniveau en inkomen. In een gedeelte van ons werkgebied speelt religie een belangrijke rol.

De GGD is een veelzijdige organisatie
De GGD is een veelzijdige gemeentelijke organisatie die zich richt op publieke gezondheid.

Ouders met kinderen kennen de GGD van het consultatiebureau en van de schoolarts. Een burger die op reis gaat, haalt een vaccinatie bij het reizigersbureau. Voor de gemeenten biedt de GGD informatie en advies over de gezondheid van onze inwoners. Bij stankoverlast, een vochtprobleem, wordt onze medische milieukunde ingeschakeld. We hebben zicht op en zorg voor zorgwekkende zorgmijders. Wij coördineren de psychosociale hulpverlening bij incidenten en rampen, zoals bij de brand in een flat in Nijmegen begin 2015. Bij zorgen over de veiligheid van kinderen in hun thuissituatie bieden GGD medewerkers van Veilig Thuis advies en komen in actie. We houden toezicht op organisaties voor kinderopvang en bij tattooshops.

Publieke gezondheid wordt omschreven als de gezondheidsbeschermende en gezondheidsbevorderende maatregelen voor de bevolking of specifieke groepen daaruit. Daarbij hoort ook het voorkomen en het vroegtijdig opsporen van ziekten. We noemen dit het beschermen, bewaken en bevorderen van gezondheid.

De taken van de GGD kennen een wettelijke basis
De meeste taken van de GGD zijn wettelijk geborgd. De Wet Publieke Gezondheid is de basis voor het bestaan van de GGD en voor een deel van de taken van de GGD.
De basistaken van de GGD zijn:

- collectieve preventie (preventie gericht op groepen),
- uitvoering van infectieziektebestrijding en
- uitvoering van de taken op het terrein van jeugdgezondheid.

Andere taken zijn onder meer het verwerven van inzicht in de lokale gezondheidssituatie van de bevolking (via de gezondheidsmonitors), het bewaken van gezondheidsaspecten in bestuurlijke beslissingen, het bevorderen van psychosociale hulp bij rampen en preventieve gezondheidszorg voor ouderen.

Andere relevante wetten voor de taken van de GGD zijn:

- Wet Kinderopvang: toezicht op de kinderopvang.
- Wet op de Lijkbezorging: forensische geneeskunde.
- Subsidieregeling Aanvullende Seksuele Gezondheidszorg: seksuele gezondheid.
- Jeugdwet: het maatwerk (aanvullende diensten) van de jeugdgezondheidszorg.
- Wmo: toezicht Wmo.

Gemeenten hebben nieuwe taken bij de GGD neergelegd
De gemeenten hebben recent de GGD benut voor het vormgeven van taken die de decentralisaties met zich meebrachten. Zij hebben hierbij gekozen voor een regionale aanpak van:

- Toezicht in het kader van de Wmo.
- Veilig Thuis: advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling in de regio voor burgers en professionals. Veilig Thuis is ondergebracht bij de GGD.
- Toegang tot beschermd wonen.

De GGD heeft verschillende rollen
De GGD werkt aan publieke gezondheid als verlengde arm van de gemeente samen met burgers, welzijn-, sport-, zorgorganisaties en veiligheidspartners. De GGD bundelt kennis en expertise, regionaal en (inter)nationaal en zet deze lokaal en regionaal in.

De GGD heeft kennis, informatie en expertise over publieke gezondheid. We screenen en vaccineren onze jeugd en dragen bij aan hun gezonde ontwikkeling. Zo nodig verwijzen we door naar gespecialiseerde hulp. Door onze monitors verkrijgen we cijfers over de gezondheid en hoe deze zich ontwikkelt in de regio. Doordat we in en voor de gemeenten werken, weten we wat er speelt en kennen we de behoeften en kracht van onze partners en inwoners. In de academische werkplaatsen brengen we vraagstellingen van gemeenten, praktijkervaring en wetenschappelijke kennis bij elkaar. Op deze wijze kunnen we praktijkgericht innoveren en houden we onze kennispositie ‘up to date’.

Juist door de combinatie van kennis en praktijkervaring, zijn we in staat om onze gemeenten – gevraagd en ongevraagd – te adviseren over vraagstukken op het gebied van publieke gezondheid, zoals over infectieziektebestrijding, het ondersteunen van een gezonde leefstijl en de inrichting van de omgeving. Bij een calamiteit of een ramp werkt de GGD gecoördineerd samen met regionale en/of landelijke partners.

Een belangrijk deel van de taken van de GGD concentreert zich in het ‘voorveld' (preventie, signaleren en monitoren), maar de GGD voert ook vangnettaken voor de gemeenten uit. Denk daarbij aan het toeleiden naar zorg van zorgwekkende zorgmijders. Meer en meer ontwikkelt het toeleiden naar zorg van deze kwetsbare groep zich richting regie en expertise met betrekking tot complexe multiproblematiek.

Ten slotte voeren we toezichtstaken uit. De GGD houdt in opdracht van de overheid toezicht op de kinderopvang en op de hygiëne bij tattoo- en piercingshops, seksinrichtingen, publieksevenementen en opvangvoorzieningen. Recent voert de GGD namens de gemeenten het toezicht op de Wmo uit. Dit wordt fasegewijs ontwikkeld.

Vanuit deze taken en verantwoordelijkheden voor de publieke gezondheid volgen de verschillende rollen:

- de GGD als deskundige uitvoerder
- de GGD als kennis- en expertiseorganisatie
- de GGD als vertrouwde adviseur
- de GGD als crisisorganisatie
- de GGD als toezichthouder.

Juist de samenhang tussen de vijf rollen maakt ons onderscheidend. Als publieke dienst werken wij vanuit het algemeen belang, ten behoeve van de gemeenten en haar inwoners. De GGD kan toeleiden naar zorg, maar verleent deze zelf niet. Dit geeft de GGD een 'onafhankelijke' positie in het veld. Door de breedte en samenhang van ons werkveld kan de GGD de gemeenten integraal adviseren en ondersteunen.

Verschillende taken voor verschillende gemeenten
De GGD is een regionale organisatie, maar stemt de dienstverlening af op de situatie en de wensen en behoeften van de gemeenten en werkt lokaal op maat. Bij een aantal taken wordt bovenregionaal (met andere GGD'en en het RIVM) samengewerkt. Denk hierbij aan seksuele gezondheidszorg, infectieziektebestrijding en medische milieukunde.

GGD Gelderland-Zuid werkt voor de gemeenten: Berg en Dal, Beuningen, Buren, Culemborg, Druten, Geldermalsen, Heumen, Lingewaal, Maasdriel, Neder-Betuwe, Neerijnen, Nijmegen, Tiel, West Maas en Waal, Wijchen en Zaltbommel.

Daarnaast voert de GGD voor de gemeente Mook en Middelaar Jeugdgezondheidszorg, het toezicht op de Wmo, Veilig Thuis en toegang tot beschermd wonen uit.
Nijmegen fungeert als centrumgemeente voor de maatschappelijke opvang en verslavingszorg. De gemeenten Maasdriel en Zaltbommel horen voor deze taken bij centrumgemeente Den Bosch.
In de regio Nijmegen is de Jeugdgezondheidszorg voor de leeftijd 0 tot 18 jaar ondergebracht bij de GGD. Dit geldt ook voor de gemeente Neder-Betuwe. In de andere Rivierenlandse gemeenten levert de GGD de jeugdgezondheidszorg voor de leeftijd 4 tot 18 jaar.

2. De gezondheidssituatie van onze inwoners

De gezondheidssituatie van onze inwoners is voor het werk van de GGD een belangrijk vertrekpunt. De levensverwachting in Gelderland-Zuid stijgt nog steeds. Ruim driekwart van de inwoners vindt de eigen gezondheid goed. Gemiddeld voelt ruim 90% zich gelukkig. Onze kinderen en jongeren groeien over het algemeen gezond op. Door de toenemende vergrijzing zal het aantal ouderen met chronische ziekten en beperkingen toenemen.

Eigen regie
Mensen die het gevoel hebben controle te hebben over hun leven kunnen beter omgaan met problemen, waaronder gezondheidsproblemen. Regie over eigen leven is een beschermende factor tegen achteruitgang in lichamelijk functioneren en 92% van de volwassen inwoners heeft deze regie.

Factoren die invloed hebben op gezondheid en ziekte
Onze gezondheid wordt beïnvloed door de fysieke en sociale omgeving waarin we wonen, leven en werken. Daarnaast spelen biologische factoren (erfelijkheid, aanleg) en (zorg)voorzieningen een belangrijke rol.
Mensen hebben ook zelf invloed op hun gezondheid. Een gezond gewicht, niet roken, matig met alcohol, regelmatig bewegen en mentale weerbaarheid dragen bij aan gezondheid. Van de leefstijlfactoren die bijdragen aan de totale ziektelast, is roken het belangrijkst, gevolgd door overgewicht en weinig lichamelijke activiteit. Voor het eerst wordt op landelijk niveau geconstateerd dat leefstijlfactoren niet verslechteren.
In ons werkgebied rookt 23% van de volwassenen, bijna de helft van de volwassenen heeft overgewicht en 40% beweegt onvoldoende. De meeste ziektelast komt door psychische stoornissen, hart- en vaatziekten en kanker.

Jeugd en gezondheid
De Nederlandse jeugd is in internationale vergelijkingen gezond en gelukkig. In Gelderland-Zuid beoordeelt 96% van de ouders de gezondheid van hun kinderen (0-12) als goed. Van de 13-16 jarigen vindt 83% de eigen gezondheid (heel) goed.

Een gezonde start begint al tijdens de zwangerschap: niet roken en geen alcohol tijdens de zwangerschap en na de bevalling borstvoeding. Tien procent van de moeders heeft gerookt en vier procent dronk alcohol tijdens de zwangerschap.
Bij borstvoeding zien we een groot verschil tussen hoog- en laagopgeleiden. Van de laagopgeleiden heeft de helft van de moeders nooit borstvoeding gegeven, bij de hoogopgeleiden is dit 16%. Wat daarnaast opvalt, is dat er grote lokale verschillen zijn die niet (alleen) samenhangen met het opleidingsniveau. Blijkbaar speelt de sociale omgeving ook een belangrijke rol bij het geven van borstvoeding.
Positief is dat er nu minder gerookt wordt in het bijzijn van kinderen. Ongeveer 8 procent van de ouders heeft behoefte aan professionele opvoedingsondersteuning.

Kinderen in de basisschoolleeftijd zijn minder gaan bewegen en zitten langer achter een beeldscherm. Acht procent van de kinderen wordt regelmatig gepest. Het ziekteverzuim op school is gedaald; een op de vijf kinderen verzuimt in een maand vanwege ziekte. Een op de zes basisschoolkinderen groeit op in een gezin dat moeite heeft met financieel rondkomen. Deze kinderen hebben vaker een minder goede gezondheid en een minder gezonde leefstijl.

Van de middelbare scholieren hebben de vmbo-leerlingen meer risico op gezondheidsproblemen. Relatief weinig jongeren voldoen aan de aanbevelingen

voor een gezonde voeding en een gezond beweegpatroon. De helft van de seksueel actieve jongeren vrijt wel eens onveilig. Onder jongeren met een lagere opleiding komen in verhouding veel Soa's voor. Dit wordt mede veroorzaakt doordat laag opgeleide jongeren eerder seksueel actief zijn.
Homoseksualiteit wordt niet door iedereen geaccepteerd. In Rivierenland heeft 19% een negatieve houding ten opzichte van homoseksualiteit, in de regio Nijmegen is dit 11%.
Ook middelbare scholieren pesten, zowel op school als via internet. Schoolverzuim komt regelmatig voor: 38% van de leerlingen was door ziekte 1 of meerdere dagen afwezig, 11% spijbelde in de voorgaande 4 weken.

Tweedeling
Er is een tweedeling tussen hoog- en laagopgeleide inwoners. Hoogopgeleide inwoners worden steeds gezonder, terwijl de gezondheid van laagopgeleide inwoners relatief achter blijft. Het percentage laag opgeleide inwoners (met een opleidingsniveau tot en met vmbo-niveau) is 37%. In Rivierenland is dit percentage 44% en in regio Nijmegen 33%. Mensen met verminderde gezondheidsvaardigheden hebben meer kans op gezondheidsproblemen. Bij dit laatste is laaggeletterdheid een belangrijke oorzaak. Ook het financieel rondkomen is bij 34% van de laagst opgeleiden moeilijk, bij de hoogopgeleiden is dat 15%. Van de volwassenen heeft 24% moeite met rondkomen, bij ouderen is dat 16%.

Toename chronische ziekten
De levensverwachting in Nederland is 79,1 jaar voor mannen en 82,8 jaar voor vrouwen en zal naar verwachting verder stijgen. Het aantal mensen met een chronische ziekte neemt toe, terwijl we steeds beter in staat zijn om hiermee om te gaan. Niet zozeer een chronische ziekte, maar het ondervinden van beperkingen als gevolg van de ziekte, werkt belemmerend voor participatie in de samenleving (bijvoorbeeld in het onderwijs en/of bij het verrichten van werkzaamheden). Van alle volwassenen in Gelderland-Zuid heeft 62 procent een of meerdere chronische gezondheidsklachten, zoals hoge bloeddruk (18%), migraine (17%), artrose (15%) of diabetes (6%).

Vergrijzing
Het aantal 65-plussers in Gelderland-Zuid neemt toe van 15% in 2012 naar 19% in 2020. In dezelfde periode daalt het aantal 0-19 jarigen van 24% naar 22%. Met het ouder worden, neemt ook de kans op gezondheidsproblemen toe. Ouderen zijn fysiek, sociaal en emotioneel kwetsbaarder en hebben vaak (meerdere) chronische ziekten en aandoeningen. Gemiddeld heeft bijna een kwart van de 65-plussers mobiliteitsproblemen, oplopend tot ruim de helft bij 85-plussers. Door de stijging van het aantal 85-plussers zal dementie naar verwachting (met 70%) stijgen. Hoe ouder, hoe vaker mensen (ernstig) eenzaam zijn, al is dit in Gelderland Zuid (10%) lager dan in Nederland (14%).

De informatie over de gezondheidssituatie en de leefomstandigheden van de inwoners van de regio Gelderland-Zuid, vormt een belangrijk vertrekpunt voor de advisering aan de gemeenten en het vormgeven van preventieve aanpakken.

3. De samenleving verandert

De samenleving verandert van de maakbare maatschappij naar de zelfredzame maatschappij, waarbij de focus ligt op meedoen en uitgaan van kansen en mogelijkheden. Dat zien we terug op verschillende terreinen. Gemeenten organiseren hun nieuwe taken in de zorg en ondersteuning dichtbij de burgers en gaan uit van zoveel mogelijk eigen regie. Mensen met beperkingen blijven langer thuis wonen. Zowel in het sociaal domein als in de gezondheidszorg zien we een verschuiving van specialistische zorg naar lichtere zorg en het voorkómen van zorg. Met de nieuwe definitie van gezondheid, wordt gezondheid gezien als een middel voor een betekenisvol bestaan. Meer en meer ontstaat het maatschappelijk besef dat investeren in preventie van belang is.
Ook verandert de manier waarop we als samenleving omgaan met risico's.

Zorg en ondersteuning dichtbij de burger
Gemeenten hebben de afgelopen jaren een integrale verantwoordelijkheid gekregen voor de jeugdzorg, maatschappelijke ondersteuning en participatie.
Zij organiseren de nieuwe taken en verantwoordelijkheden lokaal, dichtbij de burgers. De sociale (wijk)teams (lokale toegangspunten, kernpunten etc.) hebben een spilfunctie. In eerste instantie wordt gekeken wat burgers zelf kunnen doen, samen met het netwerk. Dit wordt zelfredzaamheid of samenredzaamheid genoemd. Daarna wordt gekeken waar het netwerk versterkt kan worden of wordt professionele hulp ingezet. Getracht wordt om met een generalistische blik specialistische zorg te voorkomen. Ook hebben de wijkteams de opdracht om problemen te voorkomen of (door vroegtijdig ingrijpen) erger te voorkomen.

Gezondheid als middel om mee te kunnen doen in de samenleving
De manier waarop mensen omgaan met de aan- of afwezigheid van ziekte blijkt van belang voor de ervaren gezondheid. Gezondheid wordt in het nieuwe concept van gezondheid gezien als een middel om een betekenisvol bestaan te kunnen leiden. Gezondheid wordt omschreven als "het vermogen van mensen zich aan te passen en een eigen regie te voeren, in het licht van fysieke, emotionele en sociale uitdagingen van het leven" (Huber, 2014). In dit concept is de aandacht verschoven van gezondheid als 'doel' naar gezondheid als 'middel' voor een betekenisvol bestaan. Eigen regie kunnen nemen en omgaan met de beperkingen van het leven, zijn voor een goede ervaring van de gezondheid van belang.

Verschuiving van specialistische zorg naar basiszorg
In de gezondheidszorg wordt ingezet op een verschuiving van de specialistische zorg in klinieken naar voorzieningen dichterbij de mensen. De keten tussen de nulde-, eerste- en tweedelijn wordt versterkt door goed te kijken waar, welke zorg, wanneer geboden wordt en hoe dit zo goed mogelijk afgestemd kan worden. Denk bijvoorbeeld aan kleine ingrepen die door de huisarts worden uitgevoerd en de invoering van de basis geestelijke gezondheidszorg, waarbij psychische zorg verschuift naar de eerste- en nuldelijn. Door goede zorg en begeleiding buiten het ziekenhuis te organiseren, kunnen patiënten eerder naar huis of kunnen langer thuis blijven.

Roep om meer preventie
Meer en meer ontstaat het maatschappelijk besef dat gezondheidswinst alleen met minder kosten bereikt kan worden door slimmer te organiseren en meer in te zetten op het voorkomen of uitstellen van het optreden van gezondheidsproblemen (preventie). Gezond opgroeien en ouder worden in een gezonde leefomgeving en het voorkómen van onnodig medicaliseren helpen vroegtijdige zorgkosten te

beperken. De integrale verantwoordelijkheid op het gebied van gezondheid, zorg, welzijn en participatie binnen het gemeentelijk domein, maakt dat het voor een gemeente loont om te investeren in preventie. Wie zich gezond voelt presteert (en participeert) beter. "Preventie voor curatie" is hierbij een belangrijk uitgangspunt. Door het gemeentelijk domein en de zorgpartijen goed op elkaar aan te laten sluiten, kan de juiste zorg en ondersteuning aan de juiste persoon worden gegeven. Welzijn, zorg en wonen komen hierdoor dichter bij elkaar te liggen. E-health kan bijvoorbeeld worden ingezet om mensen langer thuis te laten wonen of om de eigen kracht van ouders in opvoedingssituaties te versterken.

Risicogericht optreden
Ook de manier waarop we als samenleving omgaan met risico's verandert. Er is meer aandacht voor 'risicogericht optreden' in plaats van te streven naar maximale veiligheid voor iedereen. Denk bijvoorbeeld aan risicogericht inspecteren bij de kinderopvang en het gebruik van een risicoprofiel bij de voorbereiding op rampen. Bij de voorbereiding op rampen zien we ook meer aandacht voor een ieders verantwoordelijkheid voor de veiligheid van zichzelf en anderen.
Ook in de jeugdgezondheidszorg wordt meer risicogericht gewerkt. Met 80% van de ouders en kinderen gaat het goed. Met de flexibilisering van de jeugdgezondheidszorg is 'zorg op maat' ingevoerd: ouders/jeugd die minder nodig hebben, ontvangen minder. Hierdoor kan aan 'risicokinderen' extra aandacht en ondersteuning worden geboden.
Risicogericht werken brengt echter ook een spanningsveld met zich mee, aangezien bij een incident de maatschappelijke reflex is om de risico's te willen afdekken.

4. De GGD verandert mee

De veranderingen in de samenleving maken dat ook de GGD verandert. We sluiten aan bij behoefte en leefwereld van de inwoners. We blijven de publieke gezondheid borgen en houden daarbij rekening met de behoefte van de inwoner, ouder of klant en we gaan uit van wat mensen zelf kunnen. Vanuit onze publieke taak hebben we extra aandacht voor kwetsbare groepen. Om dit mogelijk te maken, zetten we in op slimmer organiseren en versterken we onze rol als verbinder en makelaar.

1. We sluiten aan bij de behoefte van inwoners

We helpen inwoners om zelf regie op de gezondheid te houden of te ontwikkelen. We kijken naar wat mensen wel kunnen, in plaats van wat mensen niet kunnen en passen onze diensten daarop aan. Daarvoor kijken we breder dan alleen het (medisch) probleem waar we voor staan. Wat geeft het leven kleur? Wat past er bij de ouder? Hoe kunnen we helpen om de omgeving zo in te richten dat gezond gedrag ook makkelijker wordt? We sluiten aan op de leefwereld van onze inwoners. We betrekken inwoners bij het opstellen van plannen en uitvoering. We gaan minder 'zenden' en meer 'ontvangen' en zetten in op een interactieve communicatie met inwoners.

2. De GGD heeft extra aandacht voor kwetsbare groepen

De GGD is er voor alle inwoners. Niet iedereen is echter even zelfredzaam en in staat om de regie op de gezondheid te voeren. Vanuit zijn publieke taak heeft de GGD extra aandacht voor kwetsbare groepen. Kwetsbare groepen zijn bijvoorbeeld asielzoekers, vluchtelingen, schoolverzuimers, ouderen met fysieke, sociale of mentale beperkingen, laaggeletterden die gezondheidsinformatie moeilijk opnemen en onvoldoende gezondheidsvaardigheden hebben of mensen met schulden, slechte huisvesting, zonder arbeidsperspectief of met eenzaamheidsproblemen.

De GGD heeft als taak om deze kwetsbare groepen in beeld te hebben en zo nodig extra ondersteuning te bieden of toe te leiden naar zorg. De samenwerking met de sociale wijkteams, scholen, zorg- en welzijnsorganisaties maar ook met de politie heeft hierbij prioriteit om een goede gezamenlijke analyse en opvolging mogelijk te maken.

3. De GGD versterkt zijn rol als verbinder en makelaar

Het werkveld van de GGD is breed en divers. Onze publieke opdracht voeren we uit in samenwerking met de gemeenten, lokale, regionale en nationale partners.
We adviseren de gemeenten gevraagd en ongevraagd over vraagstukken op het gebied van de publieke gezondheid. We werken vanuit een integrale aanpak aan gezondheidsproblemen. Om dat goed te doen, zetten we in op een sterkere verbinding tussen publieke gezondheid, zorg, welzijn en veiligheid, zowel met lokale, regionale als nationale partners.

We versterken onze rol als verbinder en makelaar om collectieve preventie vorm te geven; om nog beter te signaleren en vroegtijdig in te grijpen; om een bijdrage te leveren aan een gezond en veilig leefklimaat en doen dit samen met en in het verlengde van de opdracht van onder andere de sociale wijkteams. Om de rol van verbinder en makelaar te versterken, transformeert de GGD zich meer en meer naar een netwerkorganisatie.

5. Ambities voor de komende jaren

De GGD wil met zijn dienstverlening aansluiten bij de veranderde samenleving en de nieuwe taken van gemeenten. Om dit mogelijk te maken investeren en innoveren we zowel intern als samen met onze ketenpartners. We versterken onze rol als partner van gemeenten op het gebied van een gezonde jeugd. De preventieve taken van de GGD geven we vorm in het sociale domein en in afstemming met de sociale wijkteams. Vanuit het Meldpunt Bijzondere Zorg en Veilig Thuis werken we samen met de sociale wijkteams aan het versterken van de sociale veiligheid. De GGD levert een betrouwbare bijdrage aan een veilige en gezonde leefomgeving. Op deze manier zorgen we voor de verbinding tussen publieke gezondheid, zorg, welzijn en veiligheid.

5.1 Partner op het gebied van gezonde jeugd

Een gezonde start legt de basis voor een gezond leven. Een kind dat een gezonde start krijgt, ontplooit zich beter en heeft meer ontwikkelingskansen. De GGD wil nog meer inzetten voor een gezonde start voor alle kinderen, om opgroei- en opvoedproblemen te voorkomen.

Het vormgeven van een gezonde start doen we door gezondheidsproblemen op te sporen, vroegtijdig in te grijpen of zorg en ondersteuning in te schakelen. Daarmee voorkomen we dat problemen of zorgen groter worden dan noodzakelijk. Waar mogelijk staan we naast de ouder als toegewijde coach. Naar behoefte ondersteunen we ouders bij het opvoeden en de groei en ontwikkeling van hun kinderen. Hiermee levert de GGD een bijdrage aan het jeugdbeleid van de gemeente.

De kracht van jeugdgezondheid van de GGD is de preventieve aanpak, het grote bereik, de laagdrempeligheid en het volgen van de ontwikkeling van alle kinderen. Dit houden we vanzelfsprekend in stand. De wijze waarop we de ondersteuning aanbieden, zal echter meer variëren en beter aansluiten op de behoefte en de mogelijkheden van de ouders en kinderen. Door de ondersteuning slimmer te organiseren, maken we tijd vrij bij de grote groep ouders en kinderen waar het goed mee gaat (80-85%), om extra tijd te kunnen investeren in de 15-20% van de gezinnen die meer ondersteuning nodig hebben. Deze ontwikkeling is een aantal jaar geleden in gang gezet met de flexibilisering van de JGZ en wordt verder vormgegeven met nieuwe methodieken. Er zal een gemengd pakket ontwikkeld worden van contactmomenten, digitale consulten/interactie (chat-sessies) en digitale informatie, waarbij de mogelijkheid om het contact te intensiveren altijd aanwezig zal zijn.
Om de laagdrempeligheid van de jeugdgezondheid te borgen, moeten we goed in beeld blijven bij alle ouders. Dit vraagt om aanwezigheid daar waar ouders, kinderen en jongeren zich bevinden. Maar ook om een goede verbinding met kinderdagverblijven, peuterspeelzalen, scholen en huisartsen, zodat gezamenlijk signalen tijdig kunnen worden opgepakt.

We investeren meer in kwetsbare kinderen zodat ook voor hen hetzelfde niveau van gezondheid bereikt kan worden. Hierbij zijn we gefocust op de normale opvoedingsvragen, zodat deze niet verergeren en waarmee inzet van specialistische zorg veelal wordt voorkomen. We bieden lichte ondersteuning ‘op maat’ door outreachend te werken, de kinderen, ouders en jongeren actief op te zoeken op bijvoorbeeld de ROC’s en asielzoekerscentra; door de wijken in te gaan en op

huisbezoek te gaan. De versterking van de samenwerking met de sociale wijkteams en de ketenpartners moet bevorderen dat een samenhangende aanpak voor deze kinderen ontstaat.
We zorgen voor goede afspraken tussen jeugdartsen, huisartsen en jeugd-ggz, zodat we bij doorverwijzing van een kind, actief zijn/haar ontwikkelingen blijven volgen en ouders adequaat kunnen ondersteunen.

Via onze gezonde-schooladviseurs en gezondheidsmakelaars zetten we in op collectieve preventie. Daarbij maken we gebruik van wijkprofielen en schoolgezondheidsprofielen. De samenwerking met gemeente, scholen, welzijn, eerstelijnszorg en inwoners vormt voor ons het uitgangspunt.

Verder levert de GGD een bijdrage aan de verschuiving naar basiszorg door de samenwerking met de eerstelijn (huisartsen, verloskundigen, geestelijke gezondheidszorg) en de tweedelijn (ziekenhuizen) te verstevigen, bijvoorbeeld rondom de integrale geboortezorg, aanpak van seksueel/huiselijk geweld, obesitas etc.

Wat kunt u van de GGD verwachten?

- Borgen van de verworvenheden van de jeugdgezondheidszorg: laagdrempelig, groot bereik en het in beeld hebben van alle kinderen.
- Flexibeler werken: meer op maat, vraaggericht en zo nodig outreachend.
- We maken afspraken met sociale wijkteams, huisartsen, jeugd-ggz, gemeenten om onze signaleringsfunctie te versterken, om extra aandacht te kunnen geven aan ouders/kinderen die het écht nodig hebben. De GGD is daar waar de meeste vragen van ouders, kinderen en ketenpartners zijn.
- We investeren in het actief benaderen van moeilijk bereikbare groepen jeugd en zorgmijders.
- Inzetten van nieuwe technologieën en werkwijzen die bijdragen aan de eigen regie op gezondheid van de ouder/kind, zoals het aanbieden van zelftesten, instructiefilms, digitale informatie, chatsessies met jeugdverpleegkundigen en communities met gelijkgestemden.
- Samen met partners en de doelgroep experimenteren om nieuwe werkvormen te ontwikkelen en uit te voeren.
- Bijdragen aan een veilig en gezond leefklimaat op scholen, door nauwe samenwerking tussen scholen en de GGD.

5.2 Het organiseren van preventie in het sociaal domein

De GGD richt zich op gezondheid en gedrag in plaats van op ziekte en zorg. Gezondheid is belangrijk om te participeren in de maatschappij. Dit is niet alleen een individuele aangelegenheid maar het vraagt ook om een omgeving die tot gezondheid uitnodigt en om snel ingrijpen als uitval of ziekte dreigt.

Collectieve preventie kan worden ingezet om maatschappelijke problemen te voorkomen of op te lossen. We kunnen bijvoorbeeld werken aan een omgeving die uitnodigt tot gezond gedrag, zoals een veilige leefomgeving, gezonde traktaties op school, stimuleren van water drinken, wandelend of fietsend naar werk/school en gezonde kantines. Bij het terugdringen van overgewicht blijkt dat het structureel veranderen van gedrag en omgeving op collectief niveau meer bijdraagt dan het geven van individuele adviezen. Als er toch overgewicht ontstaat, is het zaak om vroegtijdig in te grijpen.

Om preventie slim te organiseren, werken we aan een preventieve infrastructuur. Hieronder verstaan we een structuur waarin partijen in een gemeente of wijk samenwerken aan gezondheidsproblemen en waar iedereen een bijdrage levert om deze op te lossen. Deze infrastructuur willen we ontwikkelen en/of versterken in nauwe aansluiting met de sociale wijkteams. De sociale wijkteams hebben net als de GGD een taak om preventie vorm te geven. De ervaring tot nu toe is dat het oplossen van individuele problematiek veel aandacht vraagt en dat dit ten koste gaat van de preventieve ambitie.

De preventieve infrastructuur vraagt om een integrale aanpak vanuit verschillende domeinen, breder dan alleen de gezondheidszorg. We zetten onze epidemiologische en informatie-kennis over de gezondheidssituatie in om samen met partners wijkprofielen op te stellen. Dit vormt een gezamenlijk vertrekpunt.
Daarnaast zetten we de juiste partners bijeen in een keten en zorgen dat we bij de juiste partners en netwerken aan tafel zitten. Hierdoor weten we wat er speelt en vinden we aangrijpingspunten om preventie te organiseren. Deze zijn vaak te vinden binnen de directe omgeving waarin mensen leren, leven, werken en recreëren.
Onze gezondheidsmakelaars en gezonde schooladviseurs zetten vervolgens samenwerkingsverbanden op rondom thema's en om een ketenaanpak mogelijk te maken. We zoeken naar wederzijdse belangen en win-win situaties tussen gemeente, burgers, welzijn-, sport/beweeg- en zorgorganisaties.
Belangrijk is ook dat zichtbaar en meetbaar wordt wat preventie oplevert. Dat is niet altijd eenvoudig omdat preventie een lange adem vraagt en resultaten vaak pas op termijn zichtbaar worden.

Wat kunt u van de GGD verwachten?

- Op scholen, in buurten en wijken en gemeenten bieden we deskundigheid over het bevorderen van gezondheid.
- Integrale oplossingen dichtbij de burger, met partners uit zorg, wonen en welzijn en met ketenpartners in de tweede-, eerste- en nuldelijn van de gezondheidszorg.

- Bijdragen aan het (integraal) adviseren over, signaleren en ondersteunen van initiatieven rondom preventie, in afstemming met andere organisaties.
- Gerichte ondersteuning en interventies bieden aan kwetsbare groepen, waaronder ouderen, in samenwerking met en passend bij hun cultuur en belevingswereld.
- Bijdragen aan het ontwikkelen van samenwerkingsafspraken tussen zorgverzekeraars en gemeenten.

5.3 Samenwerken aan sociale veiligheid

Sociale veiligheid is de basis van het bestaan. De essentie is dat je je veilig voelt in je sociale omgeving en geen hinder ondervindt van anderen. De beoordeling van wat (sociaal) veilig is verschilt per persoon. Sociale veiligheid is daarmee een subjectief begrip. Sociale veiligheid en gezondheid hebben duidelijke raakvlakken. Het gevoel van sociale veiligheid draagt bij aan de ervaren gezondheid. Anderzijds: mensen die ernstig psychisch ongezond zijn, veroorzaken vaker overlast. Denk aan zwervers, mensen die drugs gebruiken. Overlast van deze mensen kan invloed hebben op de sociale veiligheid. Sociale onveiligheid kan leiden tot maatschappelijke onrust. Bijvoorbeeld wanneer een zedendelinquent terugkeert in de wijk. Ook op scholen is sociale veiligheid een belangrijk thema. Sexting, grooming en cyberpesten zorgen voor een gevoel van onveiligheid.
De GGD zet zich in voor vreedzame scholen en aandacht voor de sociale weerbaarheid van kinderen op school om de ervaren veiligheid te bevorderen.

De GGD biedt een vangnet voor mensen die overlast veroorzaken vanuit gezondheidsproblemen. Een deel van hen is zorgmijdend. Naast psychische of psychiatrische problematiek, spelen vaak problemen op meerdere leefgebieden. De GGD realiseert samen met het sociale netwerk van de cliënt (voor zover aanwezig) en sociale partners in het veld de nodige voorwaarden om de cliënt weer een menswaardig bestaan te bieden. Hierdoor neemt de overlast af en neemt de sociale veiligheid toe. Het gaat hierbij om een intensief traject waarbij de GGD partijen bijeen brengt, zodat er zorg wordt ingezet en de veiligheid wordt verhoogd (procesregie). Bij mensen die in een justitieel traject (bijvoorbeeld veelplegers) zitten, zorgt de GGD voor de regie op het zorgdeel.

De GGD wil hierin meer samen optrekken met de sociale wijkteams. We gaan met hen in gesprek over hun rol bij het herstel en de stabilisatie van deze zeer kwetsbare burgers. De GGD kan kennis en expertise inbrengen en helpen met signaleren. We stemmen af welke problematiek de sociale wijkteams zelf oppakken en wanneer en hoe er wordt opgeschaald. Ook maken we afspraken voor afschaling.

Met de politie ontwikkelen we nieuwe samenwerkingsvormen, zodat bij een incident een afweging kan worden gemaakt of de politie handelend moet optreden, of dat het toeleiden naar zorg voorop staat. De ambitie is dat door tijdig delen van inzichten escalatie wordt voorkomen. Ook de samenwerking met het Veiligheidshuis willen we verstevigen. Bij casussen met zowel een justitieel traject als een zorgtraject, zoals bijvoorbeeld bij de aanpak en het herstel van veelplegers werken we immers intensief samen.

Wat kunt u van de GGD verwachten:

- De GGD draagt bij aan de veiligheid op school en in de wijk, zowel door in te zetten op een preventieve aanpak als door handelend optreden bij individuele casuïstiek.
- Goede samenwerking met sociale wijkteams, veiligheidshuis en politie, om sociale-veiligheidsproblemen vroegtijdig te kunnen signaleren en aan te pakken.
- Versterken van de integrale aanpak van zorgwekkende zorgmijders en de insteek op informele netwerken.
- De OGGZ-monitor zal worden doorontwikkeld met als doel om inzicht te krijgen in de grootte van de OGGZ-doelgroep en in de in- en uitstroom van de OGGZ-doelgroep in bestaande zorgvoorzieningen.
- Investeren in een goede aansluiting tussen de geestelijke gezondheidszorg en de openbare geestelijke gezondheidszorg (OGGZ).
- Wij analyseren casuïstiek achteraf, zodat we daaruit lering kunnen trekken en onze preventieve rol aan de voorkant verder kunnen verbeteren.

5.4 Betrouwbare bijdrage aan een veilige en gezonde leefomgeving

De inrichting van steden en het platteland heeft invloed op de gezondheid en het welzijn van hun inwoners. Gevaarlijke stoffen (zoals asbest), fijnstof en milieu-incidenten kunnen gezondheidsrisico's met zich meebrengen. Infectieziekten, zoals Lyme en Q-koorts, kunnen overgaan van dieren op mensen (zoönosen). Anderzijds kan de leefomgeving bijdragen aan de gezondheid; zo kan de aanleg van wandelpaden uitnodigen tot bewegen en kan een gezond binnenmilieu in scholen bijdragen aan minder gezondheidsklachten bij kinderen en docenten en betere schoolprestaties.

De GGD staat voor een gezonde en veilige leefomgeving als basis voor alle burgers. Samen met inwoners en netwerkpartners werkt de GGD aan een leefomgeving waarbinnen inwoners gezond en veilig kunnen leven. De GGD werkt al samen met politie en brandweer, maar gaat de kennis en krachten nog meer bundelen. We zien kansen om in de planvorming voor de inrichting van de openbare ruimte nog meer samen te werken en gemeenten gezamenlijk in een vroegtijdig stadium te adviseren. Dit mede in het licht van de nieuwe Omgevingswet die naar verwachting in 2018 in werking treedt.

Een veilige en gezonde leefomgeving gaat voor inwoners ook over langer thuis wonen, beschermd worden en zelf kunnen handelen als zich een crisissituatie of ramp voordoet. De GGD zorgt dat de basisinfrastructuur op orde is en versterkt de netwerken in de 'koude fase' ten behoeve van de 'warme fase'.

De GGD draagt bij aan het vergroten van zelfredzaamheid door inwoners te informeren over risico's en hun handelingsperspectieven. Hierbij zal extra aandacht zijn voor kwetsbare groepen, zoals voor ouderen, die vaker zelfstandig wonen en steeds minder in verpleeg- en verzorgingshuizen, maar ook voor minderheden die de Nederlandse cultuur nog niet voldoende eigen hebben gemaakt.

Samen met onze partners in zorg en veiligheid werken we aan een stevig kennisfundament voor de crisisbeheersing in de publieke sector en de professionalisering van de medewerkers in de publieke gezondheidszorg.

Wat kunt u van de GGD verwachten:

- Wij werken samen met brandweer, politie, omgevingsdiensten, GHOR/veiligheid en gemeenten zodat we tijdig gezamenlijk kunnen adviseren over plannen voor een veilige en gezonde leefomgeving. De GGD brengt hierbij zijn gezondheidskundige adviezen in.
- Bundelen van kennis en informatie van gemeenten, politie, brandweer, GHOR en publieke gezondheid om een onderbouwde prioritering van risico's te kunnen maken en met een integrale aanpak effectief te kunnen inspelen op urgente situaties.
- Risico's worden tijdig onder de aandacht gebracht bij gemeenten, op basis van signalen van onze professionals en netwerkpartners, onze monitors en onderzoeken. Dit doen wij zowel regionaal, als op gemeente- en wijkniveau.
- Wij investeren samen met gemeenten en Veiligheidsregio in maatregelen en handelingsperspectieven voor minder-zelfredzame burgers die zelfstandig wonen, in het geval zich een crisis of ramp voordoet.
- Op het gebied van infectieziekten bouwen we aan netwerken met de (intensieve) veehouderij en de Nieuwe Voedsel en Waren Autoriteit (NVWA) en academische werkplaatsen in verband met zoönosen. Rondom antibioticaresistentie werken we samen met verpleeghuizen, ziekenhuizen en andere partijen. Hierdoor kan bij acute gezondheidsbedreigingen snel en adequaat gehandeld worden en kan gezondheidsschade worden beperkt.

6. Van strategie naar uitvoering

In afstemming met de gemeenten, verwerkt de GGD deze meerjarenstrategie in een uitvoeringsprogramma. We zullen de afspraken in dit uitvoeringsprogramma monitoren en gemeenten daarover informeren.
In 2016 kunnen gemeenten al veranderingen zien in de wijze waarop de taken worden uitgevoerd en zullen samenhangende producten en diensten worden ontwikkeld passend bij de meerjarenstrategie. In 2017 zal dit zijn weerslag hebben op het producten/dienstenpakket van de GGD.
Tegelijkertijd met deze meerjarenstrategie ontwikkelt de GGD strategisch HRM-beleid. Daarin wordt de koppeling gelegd van de meerjarenstrategie naar het personeels- en organisatiebeleid.

Dankwoord

De reis die we met interne en externe collega's hebben gemaakt om te komen tot de meerjarenstrategie 2016 - 2019, was van grote waarde. Met elkaar in gesprek over gezamenlijke doelstellingen, over onze drijfveren, over kansen die we zien om samen meer te betekenen. Maar ook over wat beter kan en wat beter moet. Met elkaar in gesprek, met elkaar in verbinding; het geeft energie en vormt de toekomst.

Op deze plek een woord van dank aan allen die hebben bijgedragen aan de totstandkoming van de meerjarenstrategie. We hadden niet zonder uw bijdrage gekund! Veel dank aan de deelnemers vanuit het onderwijs, welzijn, de eerstelijnsgezondheidszorg, de kerk, sport, politie, brandweer, jeugdzorg, geestelijke gezondheidszorg, verslavingszorg, ondersteuningsorganisaties voor mensen met een beperking of complexe problematiek, de omgevingsdiensten, huisvesting, thuiszorg, de bibliotheek, kinderopvang, vrijwilligersorganisaties en gemeenten. Een bijzonder woord van dank aan de ouders die hebben meegedacht en de leden van het burgerpanel van netwerk 100.

Dank aan Eelco Koolhaas en collega's van het Ministerie van Verhalen voor de energieke begeleiding en het vangen van de verbeelding.

Dank ook aan alle medewerkers van de GGD; we gaan hier samen mee verder!

Bijlage 1. Lijst van afkortingen

GGD	Gemeentelijke gezondheidsdienst
GGZ	Geestelijke gezondheidszorg
GHOR	Geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio
JGZ	(GGD-afdeling) jeugdgezondheidszorg
MBZ	Meldpunt bijzondere zorg
NVWA	Nieuwe voedsel en warenautoriteit
OGGZ	Openbare geestelijke gezondheidszorg
RIVM	Rijksinstituut voor volksgezondheid en milieu
ROC	Regionaal opleidingscentrum
SOA	Seksueel overdraagbare aandoening
Vmbo	Voortgezet middelbaar beroepsonderwijs
VT	Veilig thuis
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
WPG	Wet publieke gezondheid

Bijlage 2. Met medewerking van …

Projectgroep GGD:
Eline Dekker, Ilse Kunst, Karlijn Hoondert, Mariëlle Hornstra, Linda de Heer.

Deelnemende organisaties:

Betuws Primair Passend Onderwijs
Bibliotheek Rivierenland
Brandweer
Burgerpanel netwerk 100
Gelderse Sportfederatie
Gemeenten (volksgezondheid, welzijn, jeugd, sport, veiligheid)
GHOR
GSF
HAN
Huisartsen
Integrale Vroeghulp
Interlokaal
Iriszorg
JBG
Kerk in actie
KION
Kraamzorg
Mozaïek
Mee Gelderse Poort
NEC Doelbewust
NIM
Omgevingsdienst Regio Nijmegen
Omgevingsdienst Rivierenland
Oosterpoort
Ouders
Perspectief
Politie
Pro Persona
Provincie Gelderland
Radboud UMC/ELG
RIBW
Robuust
ROC
Rode Kruis
Scholen
Sportservice
Stichting OOGG
STMR
SWON
Talis
Tandem
Verloskundigen
VRGZ
Waterschap Rivierenland
ZZG

Bijlage 3. Gebruikte documenten

Huber, M. Towards a new, dynamic concept of Health. Its operationalisation and use in public health and healthcare, and in evaluating health effects of food'. *Enschede, 2014*.

Moerman, M. Van der Star, M. Kindermonitor 2013-2014 GGD Gelderland-Zuid. Gezondheid, welzijn, opvoeding en leefwijze van 0-12 jarigen in regio Gelderland-Zuid. *Nijmegen, 2014*.

Moerman, M. Jeugd in Rivierenland. Resultaten van een onderzoek naar gezondheid, welzijn en leefstijl van 2e en 4e klassers voortgezet onderwijs. *Tiel, 2012*.

Moerman, M. Van der Star, M. Volwassenen- en Ouderenmonitor GGD Gelderland-Zuid. Een gezondheidsonderzoek onder volwassen inwoners van regio Gelderland-Zuid naar gezondheid, welzijn, wonen, zorg en leefstijl. *Nijmegen, 2014*.

Van der Star, M. E-MOVO 2011/2012. Gezondheid, welzijn en leefwijze van jongeren in de regio Nijmegen Resultaten van het E-MOVO onderzoek 2011/2012 bij 13 tot 16 jarigen. *Nijmegen, 2012*.

Voorstel - Zienswijze Meerjarenstrategie GGD 2016 - 2019

Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsrealisatie & verantwoording

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 323 59 92
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

GGD Gelderland Zuid
t.a.v. het Algemeen Bestuur
Groenewoudseweg 275
6524 TV Nijmegen

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
	MO20/15.0011300	Yvonne Blijdorp
Onderwerp	**Datum uw brief**	**Doorkiesnummer**
Zienswijze Meerjarenstrategie GGD Gelderland Zuid		(024) 3292577

Geacht bestuur,

Op grond van de Gemeenschappelijke Regeling GGD kunnen wij, gemeenteraad Nijmegen, onze zienswijze uit brengen over de Meerjarenstrategie 2016-2019 “Over bruggen” van de GGD Gelderland-Zuid. Middels deze brief maken wij onze zienswijze kenbaar. Wij verzoeken u onze zienswijze mee te nemen bij de definitieve vaststelling van de Meerjarenstrategie op 17 december 2015.

De GGD zet met deze Meerjarenstrategie een heldere koers neer met een flinke ambitie. Een koers en ambitie die past bij het beleid en de ontwikkelingen van de gemeente Nijmegen. Wij ondersteunen dan ook op inhoud de hoofdlijnen van de Meerjarenstrategie. Maatschappelijke ontwikkelingen die de GGD schets ten aanzien van kwetsbare doelgroepen, de verschuiving naar “preventie voor curatie” en zorg dicht bij huis (h)erkennen we. Ook de noodzaak om als antwoord hierop de integrale (keten)aanpak steeds verder uit te bouwen, onderschrijven we, bijvoorbeeld door goede afspraken tussen jeugdartsen, huisartsen, jeugd ggz en sociale wijkteams. Maar ook de samenwerking tussen sociale wijkteams, scholen, zorg- en welzijnsorganisaties.
In ons lokale gezondheidsbeleid (vastgelegd in “Samen gezond verder 2013-2016”) zetten wij eveneens in op het realiseren van ketens om zo optimale verbinding te krijgen tussen preventie en curatie. En met het beleidskader Wmo & Jeugd 2015 – 2018 hebben wij een verandering in gang gezet waarbij meer nadruk ligt op eigen regie en op ondersteuning in de nabije omgeving van de burger.

In algemene zin verwachten we van GGD Gelderland-Zuid in de uitvoering van het gezondheidsbeleid een pro-actieve houding en inzet, waarbij ingespeeld wordt op nieuwe ontwikkelingen, nieuwe mogelijkheden en nieuwe partners. De ambitie van de GGD om nieuwe technologieën, zelftests of chatsessies in te zetten beschouwen we dan ook als positief.

Gemeente Nijmegen
Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsrealisatie & verantwoording

Vervolgvel
1

Wat betreft de rol van de GGD als partner op het gebied van gezonde jeugd zijn wij positief over hun extra inzet ten aanzien van kwetsbare kinderen en laagdrempeligheid bij het aanbieden van ondersteuning. Wij onderschrijven het belang van een goede verbinding met kinderdagverblijven, peutergroepen, scholen en huisartsen om de signaleringsfunctie te kunnen versterken. Wij gaan er van uit dat in het uitvoeringsprogramma (de uitwerking van de Meerjarenstrategie) concreter door de GGD uitgewerkt wordt op welke wijze deze verbinding geïntensiveerd wordt. Dit geldt eveneens voor de wijze waarop moeilijk bereikbare groepen jeugd en zorgmijders actief benaderd zullen worden.

Wat betreft de rol van de GGD als partner op het gebied van sociale veiligheid en specifiek het Meldpunt Bijzondere Zorg (MBZ) geldt hetzelfde. We hechten waarde aan een goede samenwerking met de sociale wijkteams, regieteams, het Veiligheidshuis en politie voor vroegtijdige signalering en probleemoplossing. Wij verwachten dat de GGD hier een actieve rol in neemt. Transformatie naar meer procesregie- en coaching met betrekking tot het MBZ zien wij als een belangrijke ontwikkeling wat we graag uitgewerkt in het uitvoeringsprogramma terug zien.

Tot slot de bijdrage van de GGD aan een veilige en gezonde leefomgeving. De GGD staat voor een gezonde en veilige leefomgeving als basis voor alle burgers. In de visie van de GGD op gezondheid wordt wel een duidelijke relatie gelegd met het sociale domein maar komt het fysieke domein nog maar mondjes maat aan de orde. Wij vinden een integrale benadering bij de voorlichtende, preventieve en adviserende rol van de GGD van belang. Dit betekent dat bij voorlichting over ongezonde/onveilige leefgewoonten ook aspecten uit de fysieke omgeving moeten worden betrokken. Denk bijvoorbeeld aan (niet) spelen in afvalwater op straat en wadi's/regenwater.

Hoogachtend,
college van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Griffier,

drs. H.M.F. Bruls drs. M.A.H. Heffels

Voorstel - Budgetstichting Doornroosje 2016 tem 2019

Toelichting over de behandeling van:

Raadsvoorstellen Budgetsubsidies 2016-2019:
Doornroosje, de Lindenberg, Lux, Keizer Karel Podia, Openbare Bibliotheek Gelderland Zuid

Van:	Het college van B&W van 10 november, 17 november, 24 november 2015
Doel:	Behandeladvies geven voor besluitronde
Toelichting:	**1. Inleiding** De culturele instellingen Doornroosje, de Lindenberg, Lux, Keizer Karel Podia (KKP) en de Openbare Bibliotheek Gelderland Zuid (OBGZ) hebben voor de jaren 2016-2019 een budgetsubsidie aangevraagd. De culturele instellingen kregen de afgelopen jaren steeds een jaarlijkse subsidies toegekend, vanwege de diverse bezuinigingen echter vanaf 2016 zijn dit weer meerjarensubsidies geworden. In de betreffende raadsvoorstellen geeft het college weer aan welke prestatie-eisen de instellingen moet voldoen. De basis voor deze voorwaarden wordt gevormd door de Kunst – en Cultuurvisie 2012-2016 'Werken in ketens' en het Coalitieakkoord 2014-2018. In de individuele raadsvoorstellen staat onder 'Argumenten' opgenomen aan welke prestatie-eisen de betreffende instelling moet voldoen om subsidie toegekend te krijgen. Naast deze prestatie-eisen heeft het college per instelling ook een aantal kwantitatieve eisen geformuleerd (bijv. bezoekersaantallen) en wordt teruggeblikt op de resultaten. Daarnaast staat in de cultuurvisie het werken in ketens centraal, waarbij het college van de grote culturele instellingen verwacht dat zij als ketenintendant optreden en samen met andere relevante partijen in de stad en in de betreffende keten, vorm geven aan de in de visie beschreven beleidsprioriteiten. **2. Agendering** De agendacommissie heeft besloten de vijf individuele raadsvoorstellen vanwege de samenhang in één (langere) kamerronde te agenderen. Het voorstel is om tijdens de kamerronde eerst de subsidieverlening in zijn algemeenheid te bespreken en daarna de individuele raadsvoorstellen één voor één te behandelen. De voorgestelde volgorde is: Doornroosje – Lindenberg – LUX – KKP – OBGZ. De agendacommissie heeft twee uur gereserveerd voor de bespreking van deze voorstellen en het vaststellen van behandeladviezen. Mocht dit niet haalbaar blijken binnen deze tijd, dan kan de kamer besluiten voor één of meerdere raadsvoorstellen de bespreking door te schuiven naar januari. **3. Achtergrond** *Tabel met bedragen voor 2016 per culturele instelling* **Instelling** – **Bedrag** Doornroosje – € 1.317.246 Lindenberg – € 3.105.266 LUX – € 1.056.682 KKP – € 1.967.902 OBGZ – € 5.257.471 **Raadsvoorstel Budgetsubsidie Doornroosje 2016 t/m 2019** Naast de prestatie-eisen om aan de voorwaarden voor een subsidie te kunnen voldoen, wordt Doornroosje belast met de uitvoering van een Dienst van Algemeen Economisch Belang (DAEB). Hiermee wordt aan de Europese regelgeving voldaan en wordt elk risico uitgesloten dat er bij subsidiëring van de instellingen sprake zou kunnen zijn van ongeoorloofde overheidssteun. In het geval van Doornroosje gaat

Voorstel - Budgetstichting Doornroosje 2016 tem 2019

	het dan om 'het versterken van de popinfrastructuur in Nijmegen'. Vanwege het nieuwe, grotere onderkomen, zijn de prestatie-eisen m.b.t. bezoekers en activiteiten verzwaard. **Raadsvoorstel Budgetsubsidie De Lindenberg 2016 t/m 2019** De subsidie aan de Lindenberg is bestemd voor met name cultuureducatie en amateurkunst, waarvoor de Lindenberg ook ketenintendant is. **Raadsvoorstel Budgetsubsidie LUX 2016 t/m 2019** Voor stichting LUX geldt, net als bij Doornroosje, dat zij belast wordt met een DAEB. De diensten bestaan uit: Film en Beeldcultuur, Woord en Debat en Podiumkunsten (Theater en Muziek). Dit productaanbod dient een hoge inhoudelijke kwaliteit te hebben en gericht te zijn op een breed publiek. **Raadsvoorstel Budgetsubsidie Keizer Karel Podia 2016 t/m 2019** De subsidie aan de KKP is bestemd voor het realiseren van een cultureel programma-aanbod in de Stadsschouwburg en concertgebouw de Vereeniging conform in het voorstel genoemde prestatieafspraken. Deze prestaties voor de meerjarensubsidie liggen in de lijn van de afspraken voor de budgetsubsidie 2015. **Raadsvoorstel Budgetsubsidie Openbare Bibliotheek Gelderland Zuid 2016 t/m 2019** De wet regelt de basisfuncties van een openbare bibliotheekvoorziening. In het raadsvoorstel staan deze toegelicht en de invloed op de prestatieafspraken. Daarnaast heeft het college een 213a-onderzoek verricht naar de effectiviteit van de subsidie. U kunt de raadsbrief hierover 'Onderzoek effectiviteit subsidie aan de Openbare Bibliotheek Gelderland Zuid' van 24 november 2015 betrekken bij de voorbereiding van de bespreking van dit voorstel.		
Naam steller: **E-mail steller:**	Natalie van den Dobbelsteen (Lindenberg, OBGZ) n.van.den.dobbelsteen@nijmegen.nl Emina Joosten (Lux) e.joosten@nijmegen.nl Stefan Grond (Doornroosje, KKP) s.grond@nijmegen.nl	**Tel. steller:**	024 329 25 05 024 329 35 31 024 329 22 49
Bijlagen:	1. Raadsvoorstel "Budgetsubsidie stichting Doornroosje 2016 t/m 2019" d.d. 10 november 2015 *bijlagen bij dit raadsvoorstel* Subsidiebeschikking 2016-2019 Doornroosje Subsidieaanvraag 2016-2019 Doornroosje Doornroosje meerjarenbegroting 2. Raadsvoorstel "Budgetsubsidie aan de Lindenberg 2016 t/m 2019" d.d. 17 november 2015 *bijlagen bij dit raadsvoorstel* Subsidiebeschikking de Lindenberg Subsidieaanvraag de Lindenberg 3. Raadsvoorstel "Budgetsubsidie stichting Lux 2016 t/m 2019" d.d. 17 november 2015 *bijlagen bij dit raadsvoorstel* Subsidiebeschikking LUX 2016-2019 Ondernemersplan LUX 2016-2019 4. Raadsvoorstel "Budgetsubsidie Stichting Keizer Karel Podia 2016 t/m 2019" d.d. 24 november 2015		

	bijlagen bij dit raadsvoorstel Subsidiebeschikking KKP 2016-2019 Subsidieaanvraag KKP 2016-2019 Strategisch beleidsplan KKP 2014-2018 Actualisatie Strategisch Beleidsplan KKP 2014-2018 5. Raadsvoorstel "Budgetsubsidie aan de OBGZ 2016 t/m 2019" d.d. 24 november 2015 Raadsbrief 'Onderzoek effectiviteit subsidie aan de Openbare Bibliotheek Gelderland Zuid' d.d. 24 november 2015 *bijlagen bij dit raadsvoorstel* Subsidiebeschikking OBGZ Subsidieaanvraag OBGZ Raadsbesluit d.d. 16 december 2015 Raadsbesluit d.d. 16 december 2015 Raadsbesluit d.d. 16 december 2015 Raadsbesluit d.d. 16 december 2015 Raadsbesluit d.d. 16 december 2015

Voorstel - Budgetstichting Doornroosje 2016 tem 2019

Voorstel aan de Raad

GEMEENTE Nijmegen

Datum raadsvergadering / Nummer raadsvoorstel

16 december 2015 / 147/2015

Fatale termijn: besluitvorming vóór:

Onderwerp

Budgetsubsidie stichting Doornroosje 2016 t/m 2019

Programma / Programmanummer

Cultuur & Cultuurhistorie & Citymarketing

Portefeuillehouder

B. Velthuis

Voorstel van het College van Burgemeester en Wethouders d.d.

10 november 2015

Samenvatting

Wij willen Stichting Doornroosje (Doornroosje) voor de jaren 2016 t/m 2019 een budgetsubsidie verlenen. In dit voorstel geven we de voorwaarden aan waaronder in 2016 een subsidie van € 1.317,246- verstrekt wordt en aan welke prestatie-eisen Doornroosje moet voldoen. Omdat Doornroosje in november 2014 naar haar nieuwe, grotere onderkomen aan het Stationsplein verhuisd is, hebben we in vergelijking met voorgaande jaren vanaf 2015 de prestatie-eisen m.b.t. bezoekers en activiteiten verzwaard. Met dit besluit wordt Doornroosje belast met het versterken van de popinfrastructuur in Nijmegen. Aangezien dit een Dienst van Algemeen Economisch Belang betreft is er geen sprake van ongeoorloofde staatssteun.

Voorstel om te besluiten

1. Onder voorbehoud van vaststelling van de stadsbegroting 2016-2019 door de Raad aan Stichting Doornroosje voor 2016 een subsidie te verlenen van € 1.317.246,- en dit bedrag ten laste te brengen van de begroting Cultuur, Cultuurhistorie en Citymarketing, deelproductnummer 60572D;
2. Voor de jaren 2017 t/m 2019 dit bedrag te indexeren op basis van het Uitvoeringsvoorschrift subsidies Directie Inwoners gemeente Nijmegen 2011.

Opgesteld door, telefoonnummer, e-mail

Stefan Grond, 2249, s.grond@nijmegen.nl

Voorstel - Budgetstichting Doornroosje 2016 tem 2019

Voorstel aan de Raad

Aan de Raad van de gemeente Nijmegen

1 Inleiding

Stichting Doornroosje heeft bij ons voor de jaren 2016 t/m 2019 een budgetsubsidie aangevraagd; in dit voorstel geven we de voorwaarden aan waaronder we de subsidie willen verlenen en aan welke prestatie-eisen Doornroosje moet voldoen. De basis voor deze voorwaarden, die we in goed overleg met Doornroosje in bijgevoegde beschikking hebben vastgelegd, wordt gevormd door de door uw Raad op 27 juni 2012 vastgestelde Kunst- en Cultuurvisie 'Werken in ketens' en ons Coalitieakkoord 2014-2018 'Samen voor Nijmegen: sociaal, duurzaam en ondernemend'. De financiële kaders voor de exploitatie van Doornroosje voor 2015 en volgende jaren heeft ons College besproken in zijn vergadering van 8 oktober 2013 en hiervan uw Raad met een informatiebrief op de hoogte gesteld.

De looptijd van de Cultuurvisie 'Werken in ketens' is onlangs verlengd tot eind 2019. Binnen de visie hebben we een aantal accentverschuivingen aangebracht zodat deze in lijn komt met het coalitieakkoord. Zo vragen we instellingen nog meer de toegankelijkheid te vergroten, zodat we een breder publiek kunnen bereiken. Daarnaast vragen we aandacht voor cultuureducatie en jongeren tot 26 jaar**.**

In de cultuurvisie staat het werken in ketens centraal, waarbij wij van de grote culturele instellingen verwachten dat zij als ketenintendant optreden en samen met andere relevante partijen in de stad en in de betreffende keten, vorm geven aan de in de visie beschreven gemeentelijke beleidsprioriteiten.

Doornroosje is ketenintendant van de keten 'Popmuziek' en de geformuleerde prestatie-eisen zijn deels gerelateerd aan deze rol als intendant. Verder hebben we ook een aantal kwantitatieve eisen geformuleerd zoals aantallen bezoekers en popconcerten/dance-events.

De afgelopen jaren is er flink bezuinigd op het culturele veld en met name op de zes grote instellingen. De laatste bezuiniging van € 350.000,- (waarin het aandeel van Doornroosje € 34.852,- bedraagt) gaat in per januari 2016 en is al verwerkt in het te verlenen subsidiebedrag van € 1.317.246,-.

1.1 Wettelijk kader of beleidskader

De beleidskaders voor dit voorstel zijn vastgelegd in de gemeentelijke kunst- en cultuurnota *'Werken in Ketens'.* Verder zijn De *Nijmeegse Kaderverordening Subsidieverstrekking* en het *Uitvoeringsvoorschrift subsidies programma Cultuur* van toepassing op dit voorstel.

1.2 Relatie met programma

Dit voorstel is een uitwerking van de ambities van het programma Cultuur, Cultuurhistorie en Citymarketing zoals die beschreven zijn in hoofdstuk 5 (*De culturele basisinfrastructuur: ketens en functies*) van de Cultuurvisie '*Werken in Ketens*'.

2 Doelstelling

Doelstelling van dit voorstel is besluitvorming over de budgetsubsidie 2016 t/m 2019 voor Stichting Doornroosje.

Voorstel - Budgetstichting Doornroosje 2016 tem 2019

Voorstel aan de Raad

Vervolgvel
2

3 Argumenten

Dienst van Algemeen Economisch Belang

Om aan de Europese regelgeving te kunnen voldoen en elk risico uit te sluiten dat er bij de subsidiëring van Doornroosje sprake zou kunnen zijn van ongeoorloofde overheidssteun, wordt Doornroosje met de bijgevoegde beschikking belast met de uitvoering van de volgende DAEB: het versterken van de popinfrastructuur in Nijmegen.

De gemeente hecht belang aan een compleet (pop-) muziekaanbod waarbij met name de risicovolle activiteiten zijn gewaarborgd. Concreet gaat het hierbij om popconcerten en dance-events met een inhoudelijk hoge kwaliteit, voor een breed publiek en tegen een betaalbare prijs, gericht op aanstormend talent, afwisseling en nieuwe trends. Doornroosje fungeert als (landelijke) broedplaats van de popcultuur.

De met Doornroosje overeengekomen DAEB moet voldoen aan de volgende kwantitatieve specificaties:
Doornroosje verricht in 2016 t/m 2019 minimaal 150 activiteiten per jaar en streeft naar 117.000 betalende bezoekers. Ten aanzien van de norm mag er een afwijking van 10% naar beneden optreden. Wanneer er een afwijking ontstaat die groter is dan 10%, dient Doornroosje hiervan melding te maken bij de gemeente. Het bestuur van Doornroosje dient over de gevolgen van de afwijkingen in overleg te treden met het gemeentebestuur.

Pop-culturele activiteiten maken minimaal 90% uit van het aanbod van Doornroosje. Dit betreft met name de kernactiviteiten concerten en dance. Er wordt gestreefd naar een evenwichtige verdeling van het aantal concerten en dance-activiteiten. Een klein deel hiervan (minder dan 10%) valt onder overige pop-culturele activiteiten: bij voorbeeld kleinkunstachtige optredens (stand-up comedians, samenwerking met Wintertuin).

In het kader van cultureel ondernemerschap mag maximaal 10% van het totale aanbod bestaan uit commerciële (verhuur) activiteiten. Deze commerciële activiteiten kunnen plaats vinden met in acht neming van het convenant dat Doornroosje dd. 13 december 2012 gesloten heeft met Koninklijke Horeca Nederland (zie bijlage 4 bij beschikking).

a. Cultuureducatie en doelgroep jeugd tot 26 jaar
Doornroosje zet aantoonbaar in op cultuureducatie en activiteiten gericht op de jeugd tot 26 jaar.

b. Brede toegankelijkheid culturele voorzieningen
Cultuurparticipatie vinden wij belangrijk voor alle Nijmegenaren en daarom vragen wij aan de culturele organisaties om er samen zorg voor te dragen dat culturele voorzieningen breed toegankelijk zijn en er voor alle lagen van de bevolking een passend cultureel aanbod is met een hoge inhoudelijke kwaliteit.

c. Prioriteiten: talentontwikkeling, excellentie en experiment
Doornroosje geeft samen met andere partijen in de stad en partijen in de keten vorm aan de gemeentelijke prioriteiten talentontwikkeling, excellentie en experiment.

d. Ketenintendantfunctie en ketenoverleg
Doornroosje is ketenintendant voor de keten Muziek en draagt procesverantwoordelijkheid voor de organisatie van het ketenoverleg.

Voorstel aan de Raad

Vervolgvel
3

In het ketenoverleg komen minstens de volgende onderwerpen aan de orde:
1. de speerpunten uit de Kunst- en Cultuurvisie;
2. samenwerking in de keten;
3. toegankelijkheid van de keten;
4. de wijze waarop het ambitieniveau binnen de keten gerealiseerd wordt in Nijmegen.

De ketenintendant nodigt in de keten en in het netwerk samenwerkende partijen uit voor het ketenoverleg. De partijen in de keten kiezen gezamenlijk een voorzitter.

e. Verslaglegging ketenoverleg
Jaarlijks stelt het ketenoverleg een verslag van haar werkzaamheden vast. Dit verslag beschrijft de werkzaamheden in de keten op de onder d genoemde onderwerpen. Die werkzaamheden kunnen gemeenschappelijk zijn maar ook betrekking hebben op twee of meer deelnemers aan de keten. Het verslag wordt toegestuurd aan de gemeente en dient als basis voor toekomstige peer-reviews.

f. Peer-review
De culturele organisaties voeren een peer-review uit op basis van het ketenverslag en de jaarverslagen.

g. Groeimodel
De gemeente geeft Doornroosje in de keten de ruimte om vorm en inhoud te geven aan het ketenintendantschap en de speerpunten waarbij ze zelf kan definiëren wat zij verstaat onder de onderwerpen onder d, welk ambitieniveau de partijen in de keten hebben en hoe zij dit ambitieniveau willen realiseren.

h. Code Cultural Governance
Doornroosje hanteert de code Cultural Governance en legt in het jaarverslag verantwoording af over de wijze waarop dit gebeurt. Hierbij wordt gebruik gemaakt van een op Nijmegen toegespitst verantwoordingsprotocol.

i. Cultuuronderzoeken
Doornroosje participeert desgevraagd in de gemeentelijke cultuuronderzoeken en stelt hiervoor gevraagde gegevens beschikbaar.

j. *Social Return*
In het kader van Social Return (het stimuleren van doelgroepen met een afstand tot de arbeidsmarkt) verwacht de gemeente Nijmegen van Doornroosje dat ze bij de uitvoering van de activiteiten/doelen waarvoor deze subsidie wordt toegekend, zoveel mogelijk Nijmeegse burgers betrekt die voor hun inkomen (gedeeltelijk) afhankelijk zijn van een uitkering. Naast deze (leer)werkplekken vraagt de gemeente ook aan Doornroosje om in haar eigen inkoopbeleid Social Return op te nemen.

Voorstel - Budgetstichting Doornroosje 2016 tem 2019

Voorstel aan de Raad

Vervolgvel
4

De keten muziek
Doornroosje is ketenintendant muziek, met bijzondere aandacht voor popmuziek. De muzieksector is te groot en te veel omvattend voor één intendant. Vandaar dat Doornroosje, in overleg en afstemming maar wel onder haar verantwoordelijkheid, zal komen tot een verdeling van de muzieksector in grote deelgebieden, waarvoor zij het intendantschap zal delegeren (b.v. klassieke muziek naar de Keizer Karelpodia; amateurmuziek naar De Lindenberg). In het licht hiervan dient in onderstaande opdrachtformulering de schrijfwijze (pop)muziek geïnterpreteerd te worden.

Resultaten 2014 en 2015
In **2014** is Doornroosje verhuisd van de Groenewoudseweg naar het Stationsplein. Dit proces is volgens planning verlopen en er is vrijwel zonder stop door geprogrammeerd. Zowel het oude publiek als nieuwe bezoekers hebben het nieuwe complex in de armen gesloten.

In 2014 passeerden in totaal 88.569 bezoekers de kassa van Doornroosje (64.380 in 2013), waarvan alleen al 52.055 in de nieuwbouw (90 activiteiten) waar op 1 oktober de deuren officieel geopend werden.

Financieel was het een hectisch jaar door de vele incidentele uitgaven en inkomsten die met een dergelijke transitie samenhangen. Het bedrijfsresultaat is uiteindelijk positief: € 66.157 bij een omzet van € 3.81 miljoen (€ 45.111 in 2013 bij een omzet van € 2.83 miljoen).

Ook op personeel vlak behaalde Doornroosje twee aansprekende resultaten:
aan Joris Holter is door de VNPF d.d. 17 januari 2015 het IJzeren Podiumdier uitgereikt in de categorie ‘Beste marketeer’ en directeur Toine Tax is d.d. 5 januari 2015 tijdens de nieuwjaarsreceptie van de gemeente Nijmegen uitgeroepen tot ‘Nijmegenaar van Jaar 2014’.

De prognoses voor **2015**, het eerste volledige jaar in de nieuwbouw, zijn veelbelovend. Ondanks dat Doornroosje haar organisatie moest aanpassen aan de nieuwe situatie en vanwege technische aanpassingen in de zomer 2015 een aantal weken gesloten was, lijkt de organisatie op een positief financieel resultaat af te stevenen en het beoogde bezoekersaantal van 117.000 te halen.

Buiten de programmering in haar eigen pand aan de Groenewoudseweg heeft Doornroosje afgelopen subsidieperiodes ook veelvuldig samengewerkt met andere culturele instellingen (LUX, KKP, Merleyn) en de programmering verzorgd op outdoor locaties, met name voor festivals als de Valkhofaffaire, Bevrijdingsfestival, Fortarock en Kids ‘n’ Billies. Met deze en andere activiteiten binnen de keten popmuziek heeft Doornroosje haar rol als ketenintendant op een zeer goede wijze vervuld.

4 Risico’s
Het eerste jaar van Doornroosje in haar nieuwe pand is succesvol verlopen, maar de organisatie zal komende jaren moeten bewijzen dat het ook daadwerkelijk lukt de noodzakelijke hogere bezoekersaantallen te realiseren en daarmee een gezonde exploitatie te kunnen voeren.

Voorstel - Budgetstichting Doornroosje 2016 tem 2019

Voorstel aan de Raad

Vervolgvel
5

5 Financiën
De subsidie 2016 voor Doornroosje bedraagt € 1.317,246- en is als volgt opgebouwd:

Subsidiebedrag 2015	€ 1.354.772,-
Af: bezuiniging PPN 2013	-€ 14.035,-
Af: bezuiniging PPN 2014	-€ 34.852,-
Subtotaal	€ 1.305.885,-
Bij: indexering 2016 0,87%	€ 11.361,-
Totaal subsidie 2016	**€ 1.317.246**

Het subsidiebedrag wordt ten laste gebracht van de begroting Cultuur & Cultuurhistorie & Citymarketing, deelproductnummer 60572D. Dit subsidiebedrag wordt verleend om de kosten van de uitvoering van de DAEB 'het versterken van de popinfrastructuur in Nijmegen' geheel of gedeeltelijk te dekken, rekening houdend met de opbrengsten uit de uitvoering van de DAEB. Voor de jaren 2017 t/m 2019 wordt dit bedrag geïndexeerd op basis van het Uitvoeringsvoorschrift subsidies Directie Inwoners gemeente Nijmegen 2011.

Historisch overzicht subsidie Doornroosje

Jaar	**Bedrag**
2014	€ 1.354.255,-
2015	€ 1.354.772,-

6 Participatie en Communicatie
Met de directie van Doornroosje hebben we afgelopen jaar in verband met de budgetsubsidie 2016 t/m 2019 veelvuldig contact gehad.

7 Uitvoering en evaluatie
Na besluitvorming in ons College brengen wij Doornroosje middels een beschikking op de hoogte van ons besluit en stellen wij het vastgestelde subsidiebedrag beschikbaar volgens het schema in de beschikking. Tijdens het jaarlijkse bestuurlijke overleg met Doornroosje legt de directie verantwoording af over de besteding van het subsidiegeld en de realisatie van de afgesproken prestatie-eisen.

College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls drs. B. van der Ploeg

Bijlage(n): Subsidiebeschikking 2016-2019 Doornroosje
Ter inzage: Subsidieaanvraag 2016-2019 Doornroosje
Doornroosje meerjarenbegroting 2016-2019

Voorstel - Budgetstichting Doornroosje 2016 tem 2019

Agendapunt | Raadsbesluit Politieke Avond 16 december 2015

22. Raadsvoorstel Budgetsubsidie Doornroosje 2016-2019 (147/2015)

Raadsvoorstel d.d. 10 november 2015
1. Onder voorbehoud van vaststelling van de stadsbegroting 2016-2019 door de Raad aan Stichting Doornroosje voor 2016 een subsidie te verlenen van € 1.317.246,- en dit bedrag ten laste te brengen van de begroting Cultuur, Cultuurhistorie en Citymarketing, deelproductnummer 60572D;
2. Voor de jaren 2017 t/m 2019 dit bedrag te indexeren op basis van het Uitvoeringsvoorschrift subsidies Directie Inwoners gemeente Nijmegen 2011.

- Mevrouw Lamers heeft zich onthouden van stemming

Amendement Liberaal Nijmegen: Transparantie bij Doornroosje
1ste indiener: P. Eigenhuijsen

De gemeenteraad van Nijmegen, in openbare vergadering bijeen op 16 december 2015

Overwegende dat:
- Doornroosje subsidie krijgt
- Met deze subsidie voldaan moet worden aan een aantal kwantitatieve eisen
- Een van die eisen is dat van de activiteiten maximaal 10% commercieel mag zijn

Constaterende dat:
- In het jaarverslag van Doornroosje de meeste kwantitatieve eisen worden verantwoord
- Enkel de eis van maximaal 10% commerciële activiteiten niet verantwoord wordt
- Dit niet bijdraagt in de transparantie van de doelstelling waarvoor Doornroosje subsidie ontvangt
- Er al een verplichting ligt voor Doornroosje om in haar boekhouding deze uitsplitsing op te nemen

Besluit:

Om aan beslispunt 1 toe te voegen: "met dien verstande dat de volgende tekst aan de beschikking wordt toegevoegd:
'In het jaarverslag zal Doornroosje gespecificeerd op omzet, aantal activiteiten en bezoekers, aangeven welke activiteiten onder de vrijstelling van 10% commercieel vallen en welke niet."

En gaat over tot de orde van de dag.

Voor 15 D66, VVD, CDA, Gewoon Nijmegen, VSP, Liberaal Nijmegen
Tegen 21 SP, GroenLinks, PvdA, Stadspartij DNF

Amendement verworpen

Voorstel - Budgetstichting Doornroosje 2016 tem 2019

Raadsbesluit d.d.16 december 2015
Voor 33 SP, GroenLinks, D66, PvdA, VVD, CDA, Stadspartij DNF, VSP
Tegen 3 Gewoon Nijmegen, Liberaal Nijmegen

Voorstel aanvaard

Voorstel - Budgetstichting Doornroosje 2016 tem 2019

Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsrealisatie & verantwoording

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 323 59 92
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Het bestuur van
Stichting Doornroosje
Stationsplein 11a
6512 AB Nijmegen

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
	MO30/mo 2016.0176	Stefan Grond
Onderwerp Beschikking verlening en bevoorschotting budgetsubsidie 2016 (budgetperiode 2016 t/m 2019)	Datum uw brief 25-09-2015	Doorkiesnummer 06-46923672

Bijlage(n): 2

Geacht bestuur,

Op 25 september 2015 heeft u een subsidieaanvraag ingediend voor de jaren 2016 tot en met 2019.
Namens het college van burgemeester en wethouders deel ik u mee dat de raad van de gemeente Nijmegen op **[DATUM BESLUIT]** heeft besloten u deze subsidie[1] te verlenen voor de periode 2016 t/m 2019. Het subsidiebedrag voor 2016 is bepaald op € 1.317.246,-. Dit bedrag is gebaseerd op het subsidiebedrag 2015.

Subsidiebedrag 2015	€ 1.354.772,-
Af: bezuiniging PPN 2013	-€ 14.035,-
Af: bezuiniging PPN 2014	-€ 34.852,-
Subtotaal	€ 1.305.885,-
Bij: indexering 2016 0,87%	€ 11.361,-
Totaal subsidie 2016	**€ 1.317.246**

Begrotingsvoorbehoud
De subsidieverlening in de vervolgjaren wordt geïndexeerd overeenkomstig artikel 2 van het Uitvoeringsvoorschrift subsidies Directie Inwoners gemeente Nijmegen 2011. De subsidie geldt

[1] Op deze subsidietoekenning is de Nijmeegse Kaderverordening Subsidieverstrekking (2011) en het Uitvoeringsvoorschrift subsidies Directie Inwoners gemeente Nijmegen 2011 van toepassing. Hiernaast vindt deze subsidie haar grondslag in de kunst- en cultuurvisie 'Werken in ketens'. Bij deze subsidietoekenning gaat het om een budgetsubsidie. U kunt verordeningen vinden op www.nijmegen.nl

Gemeente Nijmegen
Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsrealisatie & verantwoording

onder voorbehoud van goedkeuring van de Stadsbegroting voor die jaren door de raad van de gemeente Nijmegen.

Doel en verplichtingen
Het doel van de subsidie en de activiteiten die u daarvoor moet uitvoeren zijn beschreven in bijlage 1. In bijlage 2 staat wanneer u zich moet verantwoorden en waar uw verantwoording aan moet voldoen. Daar leest u ook wat de regels zijn in geval van overschotten, tekorten en reservevorming.
Als de prestaties en activiteiten die zijn vastgelegd in deze beschikking niet of onvoldoende worden gehaald, zal het college van burgemeester en wethouders de subsidie evenredig lager vaststellen.

Voorschotten
U ontvangt de subsidie in de vorm van voorschotten totdat de subsidie na afloop van de budgetperiode definitief is vastgesteld. Deze voorschotten maken wij voor 2016 volgens onderstaand schema over op rekeningnummer NL24RABO0166942928 onder vermelding van 2016.0176.

15-01-2016	€ 109.770	15-07-2016	€ 109.770
16-02-2016	€ 109.770	16-08-2016	€ 109.770
16-03-2016	€ 109.770	16-09-2016	€ 109.770
15-04-2016	€ 109.770	14-10-2016	€ 109.770
16-05-2016	€ 109.770	16-11-2016	€ 109.770
16-06-2016	€ 109.770	16-12-2016	€ 109.776

Vragen
Voor meer informatie over de bevoorschotting van de subsidie kunt u contact opnemen met mw. M. Oudenbroek, telefoon 024-3292600, medewerker bureau Subsidies.
Voor inhoudelijke vragen kunt u contact opnemen met S. Grond, beleidsadviseur afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling, telefoon 06-46023672.

Bezwaar
Bent u het niet eens met dit besluit? Dan kunt u een bezwaarschrift stuur naar:
College van burgemeester en wethouders
Gemeente Nijmegen
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

In uw bezwaarschrift moet in elk geval staan:
- uw naam en adres;
- de datum van uw bezwaarschrift;
- ons kenmerk;
- waarom u het niet eens bent met ons besluit;
- uw handtekening.

Gemeente Nijmegen
Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsrealisatie & verantwoording

Vervolgvel
2

Zorgt u ervoor dat u het bezwaarschrift verstuurt binnen 6 weken na de verzenddatum van dit besluit. Daarmee voorkomt u dat wij uw bezwaarschrift niet meer in behandeling nemen.

Hoogachtend,
namens het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Nijmegen,

mw. drs. B. Bergman,
Programmamanager Cultuur, cultuurhistorie en citymarketing

Voorstel - Budgetstichting Doornroosje 2016 tem 2019

Gemeente Nijmegen
Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsrealisatie & verantwoording

Vervolgvel
3

Bijlage 1

Doel subsidie
Om aan de Europese regelgeving te kunnen voldoen en elk risico uit te sluiten dat er bij de subsidiëring van Doornroosje sprake zou kunnen zijn van ongeoorloofde overheidssteun, wordt Doornroosje met deze beschikking belast met de uitvoering van de volgende Dienst van Algemeen Economisch Belang (DAEB):

'Het versterken van de popinfrastructuur in Nijmegen door het aanbieden van een compleet (pop)muziekaanbod waarbij met name de risicovolle activiteiten zijn gewaarborgd. Het aanbod dient een hoge inhoudelijke kwaliteit te hebben en gericht te zijn op een zo breed mogelijk publiek tegen een betaalbare prijs'.

Prestaties/activiteiten
Doornroosje organiseert onder andere popconcerten en dance-events voor een breed publiek, gericht op kwaliteit, aanstormend talent, afwisseling en nieuwe trends. Doornroosje fungeert als (landelijke) broedplaats van de popcultuur.

De DAEB-dienst moet voldoen aan de hieronder vermelde kwantitatieve specificaties:
Doornroosje verricht in 2016 minimaal 150 activiteiten en met een streefaantal van 117.000 betalende bezoekers. Ten aanzien van de norm voor 2016 mag er een afwijking van 10% naar beneden optreden. Wanneer er een afwijking ontstaat die groter is dan 10% dient Doornroosje hiervan melding te maken bij de gemeente. Het bestuur van Doornroosje dient omtrent de gevolgen van de afwijkingen in overleg te treden met het gemeentebestuur.

Pop-culturele activiteiten maken minimaal 90% uit van het aanbod van Doornroosje. Dit betreft met name de kernactiviteiten concerten en dance. Er wordt gestreefd naar een evenwichtige verdeling van het aantal concerten en dance-activiteiten. Een klein deel hiervan (minder dan 10%) valt onder overige pop-culturele activiteiten: bijvoorbeeld kleinkunstachtige optredens (stand-up comedians, samenwerking met Wintertuin).
In het kader van cultureel ondernemerschap mag maximaal 10% van het totale aanbod bestaan uit commerciële (verhuur)activiteiten. Deze commerciële activiteiten vinden plaats met inachtneming van het convenant dat Doornroosje dd. 13-12-2012 gesloten heeft met Koninklijke horeca Nederland.

Basissubsidie 2016
In het hieronder vermelde bedrag zijn behalve de programmakosten ook de kosten van huisvesting en de kapitaalslasten verwerkt. De subsidie die wordt verleend aan de DAEB popmuziek infrastructuur bedraagt: € 1.317,246-.

Dit subsidiebedrag is bedoeld om de kosten van de uitvoering van deze DAEB geheel of gedeeltelijk te dekken, rekening houdend met de opbrengsten uit de uitvoering van de DAEB.

Aanvullende subsidievoorwaarden
1. Om te voldoen aan de (Europese) wet- en regelgeving worden aan de verleende subsidie de volgende voorwaarden verbonden:

Gemeente Nijmegen
Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsrealisatie & verantwoording

1.1 Doornroosje mag niet in (onrechtmatige) concurrentie treden met commercieel opererende bedrijven door de gemeentelijke subsidie voor andere diensten te gebruiken dan de Dienst van Algemeen Economisch Belang (DAEB);

1.2 Doornroosje mag met haar (ondersteunde) Horecabedrijf niet in (onrechtmatige) concurrentie treden met andere horecabedrijven door de gemeentelijke subsidie te gebruiken voor horeca-activiteiten anders dan de DAEB; Doornroosje dient haar bedrijfsadministratie zodanig in te richten dat onderscheid wordt gemaakt tussen openbare dienstactiviteiten enerzijds en overige activiteiten anderzijds;

1.3 Mocht achteraf blijken dat de gemeentelijke subsidie hoger is dan nodig om de kosten van de uitvoering van de DAEB geheel of gedeeltelijk te compenseren, rekening houdend met de opbrengsten, alsmede met een redelijke winst uit de uitvoering van die verplichtingen, dan kan de te veel toegekende subsidie worden gestort in een bestemmingsreserve bij Doornroosje waaruit toekomstige tekorten uit de te leveren DAEB-dienst worden voldaan.

Informatieverstrekking Europese Commissie
De Europese Commissie kan met betrekking tot de steunverlening op ieder moment om informatie verzoeken, op welk verzoek binnen 20 werkdagen, of binnen de langere termijn die de commissie in haar verzoek vaststelt, moet worden gereageerd. In dit verband heeft het College van B&W het recht tot inzage in de boekhouding van Doornroosje.

Financiële administratie
De administratie van Doornroosje dient zodanig te zijn ingericht dat daaruit objectieve informatie verkregen wordt voor de verantwoording. Het gaat hierbij om informatie over de bereikte output. Dit wordt vastgesteld aan de hand van de overeengekomen kwantitatieve specificaties. De registraties van Doornroosje dienen betrouwbaar en integer te zijn. Onder betrouwbaar en integer wordt verstaan dat de registraties moeten registreren wat is beoogd en ze niet manipuleerbaar zijn.

Om zogenaamde kruissubsidiëring tussen “openbare dienstactiviteiten (DAEB)” en “overige activiteiten” te voorkomen verplichten wij Doornroosje in haar boekhouding de aan de “Diensten van Algemeen Economisch Belang” verbonden kosten en inkomsten, en de kosten en inkomsten van de overige activiteiten apart op te nemen. Conform hoofdstuk 4A van de Mededingingswet dient Doornroosje een zodanige administratie bij te houden dat de registratie van de lasten en baten van al haar verschillende activiteiten gescheiden zijn.

De in aanmerking te nemen kosten voor de uitvoering van de “Dienst van Algemeen Economisch Belang” zijn alle kosten die hiermee verband houden.

Definitie inkomsten en redelijke winst
De in aanmerking te nemen inkomsten dienen minstens alle met de “Dienst van Algemeen Economisch Belang” behaalde inkomsten te omvatten.
Onder “redelijke winst” dient te worden begrepen een vergoeding op het kapitaal waarmee rekening wordt gehouden met het risico voor de onderneming Doornroosje. Dit percentage mag niet hoger liggen dan het gemiddelde percentage dat in de betrokken sector de laatste jaren gebruikelijk is.

Gemeente Nijmegen
Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsrealisatie & verantwoording

Vervolgvel
5

De keten muziek
Doornroosje is ketenintendant muziek, met bijzondere aandacht voor popmuziek. De muzieksector is te groot en te veel omvattend voor één intendant. Vandaar dat Doornroosje, in overleg en afstemming maar wel onder haar verantwoordelijkheid, is gekomen tot een verdeling van de muzieksector in grote deelgebieden, waarvoor zij het intendantschap heeft gedelegeerd (klassieke muziek naar de Keizer Karelpodia; amateurmuziek naar De Lindenberg). In het licht hiervan dient in onderstaande opdrachtformulering de schrijfwijze (pop)muziek geïnterpreteerd te worden.

De algemene inhoudelijke prestatie-eisen waaraan Doornroosje moet voldoen in het kader van de subsidieverlening zijn de volgende:

a. *Cultuureducatie en doelgroep jeugd tot 26 jaar*
Doornroosje zet aantoonbaar in op cultuureducatie en activiteiten gericht op de jeugd tot 26 jaar.

b. Brede toegankelijkheid culturele voorzieningen
Cultuurparticipatie vinden wij belangrijk voor alle Nijmegenaren en daarom vragen wij aan de culturele organisaties om er samen zorg voor te dragen dat culturele voorzieningen breed toegankelijk zijn en er voor alle lagen van de bevolking een passend cultureel aanbod is met een hoge inhoudelijke kwaliteit.

c. Prioriteiten: talentontwikkeling, excellentie en experiment
Doornroosje geeft samen met andere partijen in de stad en partijen in de keten vorm aan de gemeentelijke prioriteiten talentontwikkeling, excellentie en experiment.

d. Ketenintendantfunctie en ketenoverleg
Doornroosje is ketenintendant voor de keten Muziek en draagt procesverantwoordelijkheid voor de organisatie van het ketenoverleg.

In het ketenoverleg komen minstens de volgende onderwerpen aan de orde:
1. de speerpunten uit de Kunst- en Cultuurvisie;
2. samenwerking in de keten;
3. toegankelijkheid van de keten;
4. de wijze waarop het ambitieniveau binnen de keten gerealiseerd wordt in Nijmegen.

De ketenintendant nodigt in de keten en in het netwerk samenwerkende partijen uit voor het ketenoverleg. De partijen in de keten kiezen gezamenlijk een voorzitter.

e. Verslaglegging ketenoverleg
Jaarlijks stelt het ketenoverleg een verslag van haar werkzaamheden vast. Dit verslag beschrijft de werkzaamheden in de keten op de onder d. genoemde onderwerpen. Die werkzaamheden kunnen gemeenschappelijk zijn maar ook betrekking hebben op twee of meer deelnemers aan de keten. Het verslag wordt toegestuurd aan de gemeente en dient als basis voor toekomstige peer-reviews.

Gemeente Nijmegen
Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsrealisatie & verantwoording

f. Peer-review
De culturele organisaties voeren een peer-review uit op basis van het ketenverslag en de jaarverslagen.

g. Groeimodel
De gemeente geeft de organisaties in de keten de ruimte om vorm en inhoud te geven aan het ketenintendantschap en de speerpunten waarbij ze zelf kunnen definiëren wat zij verstaan onder de onderwerpen onder d, welk ambitieniveau de partijen in de keten hebben en hoe zij dit ambitieniveau willen realiseren.

h. Code Cultural Governance
Doornroosje hanteert de code Cultural Governance en legt in het jaarverslag verantwoording af over de wijze waarop dit gebeurt. Hierbij wordt gebruik gemaakt van een op Nijmegen toegespitst verantwoordingsprotocol.

i. Cultuuronderzoeken
Doornroosje participeert desgevraagd in de gemeentelijke cultuuronderzoeken en stelt hiervoor gevraagde gegevens beschikbaar.

j. Social Return
In het kader van Social Return (het stimuleren van doelgroepen met een afstand tot de arbeidsmarkt) verwacht de gemeente Nijmegen van Doornroosje dat ze bij de uitvoering van de activiteiten/doelen waarvoor deze subsidie wordt toegekend, zoveel mogelijk Nijmeegse burgers betrekt die voor hun inkomen (gedeeltelijk) afhankelijk zijn van een uitkering. Naast deze (leer)werkplekken vraagt de gemeente ook aan Doornroosje om in haar eigen inkoopbeleid Social Return op te nemen.

Voorstel - Budgetstichting Doornroosje 2016 tem 2019

Gemeente Nijmegen
Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsrealisatie & verantwoording

Vervolgvel
7

Bijlage 2 Verplichtingen

Verantwoording
Tijdens de subsidieperiode is er een aantal momenten waarop u zich moet verantwoorden. In onderstaand overzicht leest u wat u wanneer moet aanleveren.

Insturen vóór:		**Wat insturen?**
1 sept.	2016	Voortgangsrapportage met vooruitblik
15 jan.	2017	Gerealiseerde prestaties 2016
1 juni	2017	Verslag van de gerealiseerde activiteiten en de jaarrekening
1 juni	2017	Goedkeurende controleverklaring
1 juli	2017	Informatieplicht bezoldiging personeel

Specificatie van de tabel
Vóór 1 september moet u een schriftelijke rapportage aanleveren over de activiteiten in de eerste zes maanden van het jaar. Voor de 2e helft van het jaar moet u een prognose afgeven.

Vóór 15 januari moet u een kort overzicht van de uitgevoerde activiteiten aanleveren.

Vóór 1 juni moet u een verantwoording insturen. De volgende stukken moeten door het bestuur worden ondertekend en ingediend:
- een verslag van de gerealiseerde activiteiten met daarin een beschrijving van de werkwijze en het resultaat;
- een financieel overzicht waaruit blijkt hoe de subsidie is besteed;
- een jaarrekening over het subsidiejaar, met daarin minimaal een staat van baten en lasten, een balans en een toelichting.

In het verslag van de gerealiseerde activiteiten moet u ingaan op de prestaties en afspraken die in de subsidiebeschikking zijn opgenomen.

Specificatie van de eindverantwoording
Na afloop van de subsidieperiode moet u vóór 1 juni 2020 een verantwoording over de hele subsidieperiode indienen. Aan de hand van deze verantwoording wordt het definitieve subsidiebedrag over de gehele subsidieperiode vastgesteld. De volgende stukken moeten door het bestuur worden ondertekend en ingediend:
- een verslag van de over de gehele subsidieperiode gerealiseerde activiteiten, met daarin een beschrijving van de werkwijze en het resultaat;
- een financieel overzicht waaruit blijkt hoe het totale subsidiebudget voor de gehele periode is besteed;
- een jaarrekening over 2019, met daarin minimaal een staat van baten en lasten, een balans en een toelichting;
- een overzicht van de bezoldiging van de directie over 2019.

In het verslag van de gerealiseerde activiteiten moet u ingaan op de prestaties en afspraken die in de subsidiebeschikking zijn opgenomen.

Gemeente Nijmegen
Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsrealisatie & verantwoording

Vervolgvel
8

Controleverklaring
Omdat u in 2016 een totale subsidie van de gemeente Nijmegen ontvangt van meer dan € 100.000,00 moet er een controleverklaring bij de financiële verantwoording worden gevoegd. De accountant dient zijn werkzaamheden zodanig in te richten dat hij een oordeel kan geven over:

1. De naleving van de Nijmeegse Kaderverordening Subsidieverstrekking (2011) en het Uitvoeringsvoorschrift subsidies Directie Inwoners gemeente Nijmegen 2011;
2. De naleving van de in de subsidiebeschikking opgenomen nadere voorschriften en aanwijzingen;
3. De rechtmatige besteding van de in de financiële verantwoording opgenomen bedragen.

Ik wijs u er nadrukkelijk op dat het niet voldoen aan de in deze beschikking opgenomen verplichtingen kan leiden tot het toepassen van een korting op de subsidie.

Aanvullende bepalingen

Marges
Doornroosje treedt met de Gemeente in overleg bij een afwijking van meer dan 10% van alle in deze beschikking genoemde prestaties en producten.

Inrichten van de administratie
De administratie van Doornroosje dient zodanig te zijn ingericht dat daaruit objectieve informatie verkregen wordt voor de verantwoording. De registraties van Doornroosje dienen betrouwbaar en integer te zijn wat wil zeggen dat de registraties moeten registreren wat is beoogd en ze niet manipuleerbaar zijn.

Beoordeling gerealiseerde prestaties

1. De Gemeente beoordeelt of het niet realiseren van de gevraagde prestaties toerekenbaar en verwijtbaar is aan Doornroosje;
2. Bij het niet behalen van gevraagde prestaties toont Doornroosje aan dat:
   a. de uitvoering en het behalen van de prestaties nauwlettend zijn gevolgd;
   b. de beschikbaar gestelde middelen ingezet zijn voor de gevraagde prestaties;
   c. er actie is ondernomen om bij te sturen;
   d. de Gemeente vroegtijdig geïnformeerd is dat verwacht wordt dat resultaten niet worden gehaald;
   e. de acties onder 2.a. t/m 2.d. moeten blijken uit registraties, neergelegde conclusies en eventuele correspondentie.

Gemeente Nijmegen
Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsrealisatie & verantwoording

Vervolgvel
9

Informatieplicht bezoldiging personeel

1. Wanneer de "Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen publieke en semipublieke sector" (WNT)[2] op uw instelling van toepassing is dan zendt u ons uiterlijk op 1 juli 2017 de gegevens en de motivering zoals bedoeld in artikel 4 van deze wet.
   Komt u deze verplichting niet na dan kan het in de verleningsbeschikking genoemde bedrag bij de vaststelling worden verminderd met maximaal 10%.

2. Valt u niet onder de definitie van de doelgroep van de WNT, maar wordt uw instelling wel voor meer dan € 100.000,00 per jaar gefinancierd uit overheidsmiddelen, waarvan minstens 50% afkomstig is van de gemeente Nijmegen, dan geldt eveneens de verplichting om uiterlijk op 1 juli 2017 de gegevens en de motivering zoals bedoeld in artikel 4 van deze wet aan ons te zenden.
   Komt u deze verplichting niet na dan kan het in de verleningsbeschikking genoemde bedrag bij de vaststelling worden verminderd met maximaal 10%.

3. Valt u onder de hierboven onder 1. of onder 2. genoemde instellingen en wordt de subsidierelatie met uw instelling in 2017 gecontinueerd dan bent u verplicht, met het oog op een doelmatige besteding van de gelden, om de inkomensgrens van 100% van het ministersalaris, als omschreven in artikel 2.3 WNT, met ingang van 2017 als bezoldigingsmaximum in acht te nemen. Hierbij worden dienstverbanden in deeltijd omgerekend naar voltijdse dienstverbanden.
   Komt u deze verplichting niet na, dan kan het in de verleningsbeschikking 2017 genoemde bedrag bij de vaststelling worden verminderd met het bedrag van de overschrijding van de geldende inkomensgrens in het kalenderjaar waarop de verleningsbeschikking betrekking heeft. Gezien het feit dat u met het aangaan van langlopende verplichtingen nu al rekening kunt houden met een eventuele korting op de subsidie van 2017 achten wij deze aankondiging van de verlaging van de subsidie tijdig.

Meldingsplicht

Op het moment dat duidelijk is dat u niet of niet geheel aan de subsidieverplichtingen kunt voldoen, moet u dat schriftelijk melden bij:
College van burgemeester en wethouders
Gemeente Nijmegen
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Overschotten, tekorten en reservevorming

Bij overschotten, tekorten en reservevorming, die verband houden met het gemeentelijk subsidiedeel, geldt het volgende: exploitatieoverschotten en -tekorten komen voor rekening van uw instelling. Ten aanzien van deze overschotten en tekorten wordt er van uitgegaan dat die worden toegevoegd dan wel onttrokken aan de algemene (egalisatie)reserve. Het exploitatieoverschot op de door de Gemeente verleende subsidie mag maximaal 10% bedragen. Indien het exploitatieoverschot een grotere omvang heeft, dan wordt deze omvang bij de vaststelling van de subsidie mee in overweging genomen.

[2] De WNT geldt voor alle instellingen in de publieke en semipublieke sector die voor meer dan 50% worden gefinancierd uit publieke middelen.

Voorstel - Budgetstichting Doornroosje 2016 tem 2019

Toine Tax | Doornroosje

Van: Toine Tax | Doornroosje
Verzonden: vrijdag 25 september 2015 12:12
Aan: 'Grond, Stefan MO20'
Onderwerp: Budgetsubsidie Doornroosje 2016 t/m 2019
Bijlagen: Doornroosje begroting 2016-2019 20150925.xls

Reg. nr.: 2016.0176
Cliëntcode: D00B01
SUBSIDIE
Ingekomen
28 SEP 2015
Directie Inwoners
Beh. afd.: MO20

Aan:
B&W
Directie Inwoners
Bureau Subsidies L130
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Nijmegen, 25 september 2015

Kenmerk: TT / uit - 416

Dag Stefan,

Er lag al een aanvraag met een meerjarenbegroting t/m 2017, maar ik begrijp dat het nu voor de meerjarenbegroting 2016-2019 aangepast moet worden.

We zitten nog slechts in ons 1e jaar na verhuizing. Er is (gelukkig) geen aanleiding om de begroting drastisch bij te stellen. Tot nu toe lijken de bezoekersaantallen en de financiën goed gepland. Vandaar dat de begroting 2016-2019 conform 2015 is opgebouwd – met inachtneming van

- een algemene indexering van 2% en een subsidie-index van 1%.
- de aangekondigde BSO-bezuiniging van in totaal € 48.887 (€ 14.034 als aandeel van de C6 bezuiniging € 200.000 PLUS € 34.852 als aandeel van de C6 bezuiniging van € 350.000).
- de toekenning van de subsidie van het Fonds Podiumkunsten voor 2016-2017. Helaas minder dan voorgaande jaren (€ 25.000 in plaats van € 35.000 per jaar); dat heeft te maken met een gewijzigd toewijzingscriterium (aantal activiteiten) en niet met kwaliteit. Omdat we het aantal activiteiten organisch zullen laten groeien is de verwachting dat we voor de periode 2018-2019 in aanmerking gaan komen voor € 37.500 per jaar.
- van stapsgewijze beperking van de opbouw risicoreserve popketen. Op termijn moet deze een stabiel niveau bereikt, waardoor dotatie niet meer nodig is.
- een lichte stijging van het begrote netto resultaat op activiteiten.

Het bezoekersaantal blijft begroot op 117.000 betalende bezoekers (plus 8.000 niet betalend). Zoals je weet is het focussen we op het optimaliseren van onze bezoekersaantallen en niet op het maximaliseren ervan (i.e. een juiste mix van innovatie/kwaliteit, bezoekersaantallen en financiën).

Welnu, Stichting Doornroosje dient – met deze begrotingscijfers – formeel de meerjarige budgetsubsidie 2016-2019 in.

Hopende dat deze aanvraag adequaat is, verblijf ik,

Vriendelijke groeten,

Toine Tax
Directeur bestuurder
DOORNROOSJE | MERLEYN

1

Voorstel - Budgetstichting Doornroosje 2016 tem 2019

Doornroosje begroting 2016-2019
meerjaren begroting algemeen

		Begroting				indexering algemeen	2,00%
Algemeen	***2015***	***2016***	***2017***	***2018***	***2019***	indexering subsidie	1,00%
Personeelskosten							
salarissen	950.866	969.883	989.281	1.009.067	1.029.248		
door te boeken tlv activiteiten	-125.589	-128.101	-130.663	-133.276	-135.942		
	825.277	841.783	858.618	875.791	893.306		
overige personeelskn	12.000	12.240	12.485	12.734	12.989		
medewerkersactiviteiten	0	0	0	0	0	betaald uit fooienpot	
belastingconvenant	0	0	0	0	0		
arbodienst	2.000	2.040	2.081	2.122	2.165		
stageair / vrijwilliger vergoedingen	2.000	2.040	2.081	2.122	2.165		
externe diensten: publiciteit	20.000	20.400	20.808	21.224	21.649		
externe diensten: schoonmaak	0	0	0	0	0		
externe diensten: administratie	55.350	56.457	57.586	58.738	59.913		
	916.627	**934.960**	**953.659**	**972.732**	**992.187**		
Huisvestingskosten							
huur	342.000	348.840	355.817	362.933	370.192		
onderhoud	85.000	86.700	88.434	90.203	92.007		
schoonmaak (materiaal)	22.000	22.440	22.889	23.347	23.814		
schoonmaak (externe diensten)	29.500	30.090	30.692	31.306	31.932		
verzekeringen	18.750	19.125	19.508	19.898	20.296		
belasting (WOZ e.d.)	33.640	34.313	34.999	35.699	36.413		
gas water licht	100.000	102.000	104.040	106.121	108.243		
teruggave energiebelasting	-10.000	-10.200	-10.404	-10.612	-10.824		
	620.890	**633.308**	**645.974**	**658.893**	**672.071**		
Organisatiekosten							
telefoon porti	3.000	3.060	3.121	3.184	3.247		
kantoorartikelen	1.800	1.836	1.873	1.910	1.948		
congressen/vergaderingen/comm	8.500	8.670	8.843	9.020	9.201		
vaklit/docum	2.500	2.550	2.601	2.653	2.706		
reis- verblijfkosten	2.000	2.040	2.081	2.122	2.165		
abonnementen	1.500	1.530	1.561	1.592	1.624		
lidmaatschappen algemeen	14.000	14.280	14.566	14.857	15.154		
representatie	1.500	1.530	1.561	1.592	1.624		
bedrijfsauto	4.000	4.080	4.162	4.245	4.330		
accountant	7.800	7.956	8.115	8.277	8.443		
administratie: Exact	3.000	3.060	3.121	3.184	3.247		
administratie: salarisverwerking	1.000	1.020	1.040	1.061	1.082		
ict: hardware	3.000	3.060	3.121	3.184	3.247		
ict: verbruik	12.000	12.240	12.485	12.734	12.989		
ict: services	55.000	56.100	57.222	58.366	59.534		
ict: licenties	1.000	1.020	1.040	1.061	1.082		
subtotaal organisatiekosten	121.600	124.032	126.513	129.043	131.624		
publiciteit	40.000	40.800	41.616	42.448	43.297		
onderhoud apparatuur techniek	30.000	30.600	31.212	31.836	32.473		
	191.600	**195.432**	**199.341**	**203.327**	**207.394**		
Afschrijvingen							
afschrijvingen	60.000	60.000	60.000	60.000	60.000		
afschrijvingen tbv lease D2	11.268	11.268	11.268	11.268	11.268		
	71.268	**71.268**	**71.268**	**71.268**	**71.268**		
Financiele lasten							
rente en bankkosten	**18.000**	**18.360**	**18.727**	**19.102**	**19.484**		
Totaal kosten algemeen	1.818.385	1.853.327	1.888.969	1.925.323	1.962.404		
Subsidies							
budgetsubsidie gemeente	**1.354.772**	**1.319.433**	**1.332.627**	**1.345.953**	**1.359.413**	BSO-korting 2016:	€ -48.887
Sponsoring	**96.250**	**98.175**	**100.139**	**102.141**	**104.184**		
Overige baten							
doorbelasting investeringen DR2	11.268	11.493	11.723	11.958	12.197		
ontvangen rente	3.000	3.060	3.121	3.184	3.247		
toeslag kaartverkoop	65.000	66.300	67.626	68.979	70.358		
	79.268	**80.853**	**82.470**	**84.120**	**85.802**		
Totaal inkomsten algemeen	1.530.290	1.498.461	1.515.236	1.532.214	1.549.399		
Resultaat ALGEMEEN	-288.095	-354.866	-373.733	-393.108	-413.004		
dotatie verzuimreserve	0	0	0	0	0		
dotatie vervangingsreserve	-221.580	-221.580	-221.580	-221.580	-221.580		
dotatie risicoreserve popketen	-75.000	-25.000	-25.000	-25.000	0		
Resultaat na dotaties	-584.675	-601.446	-620.313	-639.688	-634.584		

Activiteiten	***2015***	***2016***	***2017***	***2018***	***2019***
saldo activiteiten	550.000	575.000	600.000	600.000	600.000
projectsubsidies	35.000	25.000	25.000	37.500	37.500
totaal	585.000	600.000	625.000	637.500	637.500

Minimaal benodigd resultaat	-584.675	-601.446	-620.313	-639.688	-634.584
Begroting activiteiten	585.000	600.000	625.000	637.500	637.500
Netto begroot jaarresultaat	325	-1.446	4.687	-2.188	2.916

printdatum 4-11-2015

Voorstel - Budgetstichting Doornroosje 2016 tem 2019

Voorstel aan de Raad

GEMEENTE Nijmegen

Datum raadsvergadering / Nummer raadsvoorstel

16 december 2015 / 155/2015

Fatale termijn: besluitvorming vóór:

Onderwerp

Budgetsubsidie de Lindenberg 2016 t/m 2019

Programma

Cultuur & Cultuurhistorie & Citymarketing

Portefeuillehouder

B. Velthuis

Voorstel van het College van Burgemeester en Wethouders d.d.

17 november 2015

Samenvatting

De Lindenberg heeft een subsidie aangevraagd voor de jaren 2016 tot en met 2019 voor het uitvoeren van cultuureducatie en amateurkunst. Wij willen de Lindenberg deze subsidie verlenen. We stellen een aantal voorwaarden en prestatie-eisen aan deze subsidie. Deze zijn gebaseerd op de cultuurvisie en het coalitieakkoord.

Voorstel om te besluiten

1. Een meerjaren budgetsubsidie te verlenen aan de Lindenberg voor de jaren 2016 t/m 2019, voor het uitvoeren van cultuureducatie en amateurkunst. Voor het jaar 2016 verlenen wij een subsidie van € 3.105.266. Dit bedrag wordt jaarlijks geïndexeerd conform de bepalingen in de Nijmeegse Kaderverordening Subsidieverstrekkingen.
2. De subsidie van € 3.105.266 ten laste te brengen van het deelproduct cultuureducatie van het programma Cultuur, cultuurhistorie en citymarketing.

Opgesteld door, telefoonnummer, e-mail

Natalie van den Dobbelsteen, 2505, n.van.den.dobbelsteen@nijmegen.nl

Voorstel - Budgetstichting Doornroosje 2016 tem 2019

Voorstel aan de Raad

Aan de Raad van de gemeente Nijmegen

1 Inleiding

De Lindenberg heeft een subsidie aangevraagd voor de jaren 2016 tot en met 2019. De afgelopen jaren hebben wij, in afwijking van de cultuurvisie, een jaarlijkse subsidie aan de Lindenberg verleend. Dit deden wij omdat er via de perspectiefnota meerdere bezuinigingen aan de gehele culturele sector zijn opgelegd. Inmiddels zijn alle taakstelling ingevuld en kunnen wij weer voor meerdere jaren een subsidie verlenen. Wij stellen een aantal voorwaarden en prestatie-eisen aan deze subsidie. Deze vinden hun oorsprong in de cultuurvisie, het coalitieakkoord en de subsidieverordening.

De looptijd van de cultuurvisie “Werken in ketens”, is onlangs verlengd tot eind 2019. Binnen de visie hebben we een aantal accentverschuivingen aangebracht, zodat deze in lijn komt met het coalitieakkoord. Zo vragen we instellingen nog meer de toegankelijkheid te vergroten, zodat we een breder publiek kunnen bereiken. Daarnaast vragen we aandacht voor cultuureducatie en jongeren tot 26 jaar**.**

De Lindenberg is intendant voor de cultuureducatie en de amateurkunst. In de subsidieaanvraag van de Lindenberg staat beschreven welke zaken de Lindenberg in haar rol als intendant oppakt.

De afgelopen jaren is er flink bezuinigd op het culturele veld en met name op de zes grote instellingen. De laatste bezuiniging van € 350.000 gaat in per januari 2016 en is verwerkt in het te verlenen subsidiebedrag voor 2016.

1.1 Wettelijk kader of beleidskader

De cultuurvisie ” Werken in Ketens” is het beleidskader waarbinnen deze aanvraag valt. De verlening van de subsidie gebeurt conform de bepalingen van de Nijmeegse Kaderverordening Subsidieverstrekkingen (NKS).

1.2 Relatie met programma

Deze budgetsubsidie valt onder het product cultuureducatie van het programma Cultuur, cultuurhistorie en citymarketing. Het geeft uitvoering aan de culturele basisinfrastructuur zoals die is beschreven in hoofdstuk vijf van de cultuurvisie.

2 Doelstelling

Dit voorstel regelt de besluitvorming van de budgetsubsidie 2016 t/m 2019 aan de Lindenberg. Met dit voorstel beogen wij kinderen en jongeren op een laagdrempelige manier in aanraking te laten komen met kunst en cultuur.

3 Argumenten

De aanvraag van de Lindenberg past binnen de cultuurvisie.

In de subsidieaanvraag van de Lindenberg zien wij dat er een ontwikkeling heeft plaatsgevonden die voortkomt uit de cultuurvisie. Als intendant voor de cultuureducatie en amateurkunst is de Lindenberg zich gaan bezinnen op de rol van intendant. Zij heeft het intendantschap opgenomen in haar visie en missie en stemt haar strategische keuzes hier

mede op af. Deze veranderde rol zal de komende tijd groeien. De Lindenberg ziet zich steeds meer als verbinder, bemiddelaar en stimulator, naast aanbieder van cultuureducatie en amateurkunst.
De Lindenberg richt zich met haar aanbod op jeugd en jongeren. Dat past goed bij onze aandacht voor talentontwikkeling en de doelgroep jongeren tot 26 jaar. De verbreding van de doelgroep probeert de Lindenberg te realiseren door samen te werken met stichting Leergeld en via projecten als Kunst inclusief en New Arts. Met Kunst inclusief heeft de Lindenberg een aangepast cursusaanbod voor mensen met een beperking. New Arts richt zich op de urban jongerencultuur. Vooral in de locatie in de Aldenhof wordt daar gebruik van gemaakt.

Toekomstige ontwikkelingen: De Lindenberg profileert zich nadrukkelijk als cultureel ondernemer. Zij wil naast de budgetsubsidie meer projectsubsidies of andere inkomsten verwerven. Het sociaal domein geldt daarbij als speerpunt voor de komende jaren. Cultuurparticipatie stimuleert creatieve, innovatieve en sociale competenties, die bijdragen aan het zelfstandig functioneren van mensen. De Lindenberg wil samen met partners uit het sociale domein programma's ontwikkelen die aansluiten bij deze doelgroep. Ook landelijk zien wij deze trend terug. Zo stimuleert het Rijk o.a. via het fonds Cultuurparticipatie programma's gericht op kwetsbare ouderen.

De Lindenberg levert een belangrijke bijdrage aan het culturele klimaat van de stad
De Lindenberg profileert zich als het Huis der Kunsten van de stad. Het vormt een plek waar amateurs en professionals terecht kunnen voor cursussen, voorstellingen, projecten en exposities. Op diverse festivals zoals kinderboekenfeest, Kunstnacht en het Muziekfestival draagt de Lindenberg bij aan het cultureel klimaat met inzet van kennis en faciliteiten. Door middel van cultuureducatie, binnen en buiten het onderwijs, legt de Lindenberg een basis voor cultuurparticipatie in het latere leven. Nijmegen kent op dat gebied een lange traditie, waar de cultuurparticipatie onder inwoners gemiddeld hoger is dan de rest van Nederland. Het gezegde "Jong geleerd is oud gedaan", is hierop zeker van toepassing.

Resultaten de afgelopen jaren
De afgelopen vijf jaren is er veel gebeurd binnen de Lindenberg. Er is een aantal beleidswijzigingen doorgevoerd die een sterk budgettair effect hebben op de subsidie van de Lindenberg.
→ Naar aanleiding van het amendement: "Cultuureducatie op de brede scholen" wordt de subsidie voor cultuureducatie op de brede scholen per 2013 rechtstreeks verstrekt aan de schoolbesturen in plaats van aan de Lindenberg.
→ Bij de perspectiefnota 2013 is één van de drie taakstellingen op cultuur gerealiseerd door de kunsteducatie voor volwassenen per 2014 niet meer te subsidiëren. De Lindenberg heeft er voor gekozen deze cursussen kostendekkend aan te blijven bieden.
→ Via de perspectiefnota's 2013 en 2014 heeft de Lindenberg haar aandeel geleverd aan de bezuinigingen op de grote culturele instellingen.

Voor wat betreft de geleverde prestaties van de afgelopen jaren, is het volgende te melden:
<u>Cultuureducatie</u>
→ Het bereik in het VO is meer dan verdubbeld.
→ Het bereik in het PO is gelijk gebleven.
→ Er is een extra combinatiefunctionaris in het VO aangesteld, met een focus op het VMBO.

→ Klanttevredenheid onder scholen is hoog (rapportcijfer 8).
→ Het aanbod van CESN is uitgebreid met Erfgoed & Architectuur en Film.
→ De schoolbesturen hebben de cultuureducatie voor de brede school grotendeels ingekocht bij de Lindenberg.

Kunsteducatie in de vrije tijd

→ De afstoting van de cursussen voor volwassenen heeft ook een effect gehad op de cursussen voor jongeren. Met name op de afdeling Beeldend leidde het tot minder cursisten.
→ Muziekcursussen blijven het grootste aandeel van de cursussen voor de jeugd.
→ Er worden steeds meer cursussen op locatie/in de wijk uitgevoerd.
→ Er is steeds meer belangstelling voor dans, met name bij jongens
→ In 2014 heeft de Lindenberg de cursisten en de theatercursussen van Grote Broer overgenomen.
→ De kinderen die via stichting Leergeld cursussen volgen, zijn gestegen van 68 naar 117

Podium en productiehuis HAM

→ Het aantal professionele voorstellingen is gedaald.
→ Het aantal amateurvoorstellingen blijft ongeveer gelijk.
→ Het rendement verbetert omdat het aantal voorstellingen daalt, maar het aantal bezoekers stijgt.
→ Het aantal voorstellingen in de Aldenhof blijft onder het afgesproken aantal.
→ Het Huis voor de Actuele Muziek (HAM) verloor de subsidie van de provincie en daardoor daalde het aantal concerten.

Budgetsubsidie 2016 tot en met 2019
Binnen de culturele keten kennismaken-leren-presenteren- beoefenen heeft de Lindenberg de opdracht om jongeren tot 18 jaar alle aspecten van deze keten aan te bieden. Met cultuureducatie binnen school start de kennismaking. Via kunsteducatie in de vrije tijd volgt het leren en het podium biedt ruimte voor presentatie van het geleerde. We brengen een vereenvoudiging aan in het aantal prestaties en stimuleren waar mogelijk zaken die voor ons belangrijk zijn vanuit de cultuurvisie en het coalitieakkoord. De doelgroepen die vanuit New Arts en Kunst inclusief worden bereikt zien wij als een goede verbreding van het aanbod en nemen we (gedeeltelijk) op in de budgetsubsidie. Voor de exacte prestaties verwijzen wij naar de bijgevoegde subsidiebeschikking.

Cultuureducatie op scholen

→ Een onafhankelijke stuurgroep adviseert over het aanbod van Cultuur en School Nijmegen (CeSN). In de stuurgroep zijn het onderwijs en aanbieders van cultuureducatie vertegenwoordigd.
→ CeSN draagt zorg voor een kwalitatief goed en breed aanbod van activiteiten voor kinderen en jongeren in het primair en voortgezet onderwijs, passend binnen het curriculum van de school. Het aanbod is vraag gestuurd en innovatief, bijvoorbeeld op het gebied van beeldende kunst en technologie. Waar mogelijk werkt de Lindenberg samen met andere aanbieders in de stad.
→ CeSN stimuleert de doorstroming tussen cultuureducatie en kunsteducatie in de vrije tijd. (combinatiefunctionaris)

→ De Lindenberg is regisseur en aanvrager bij nieuwe impulsregelingen vanuit het ministerie, provincie of gemeente ten behoeve van het cultuuronderwijs (impulsregeling muziekonderwijs / versterking cultuureducatie).

Kunsteducatie in de vrije tijd
→ De Lindenberg biedt een breed, toegankelijk, laagdrempelig aanbod van lessen en cursussen van hoogstaande kwaliteit voor kinderen en jongeren in alle kunstdisciplines op de centrumlocatie en in de wijken Dukenburg en de Waalsprong. Optreden is onlosmakelijk verbonden met educatie en maakt onderdeel uit van cursussen.
→ De Lindenberg besteedt extra aandacht aan de specifieke doelgroepen in de stad en de wijken via New Arts en Kunst Inclusief.
→ De Lindenberg werkt samen met andere aanbieders in de stad en onderzoekt kritisch wat men zelf wel / niet doet.
→ Er is specifieke begeleiding voor talentengroepen, die jongeren voorbereidt op een kunstvakopleiding.
→ Daar waar de gemeente inzet op een breed bereik voor specifieke doelgroepen, ondersteunt de Lindenberg deze via stichting Leergeld of via aanvullende financiering van fondsen.
→ In de komende vier jaren vergroot de Lindenberg de samenhang en doorstroming tussen activiteiten op de scholen onder schooltijd en het cursusaanbod buiten schooltijd.

Podium
→ De Lindenberg biedt professionele voorstellingen passend bij het eigen profiel en stemt de programmering af met de andere podia in Nijmegen.
→ De Lindenberg biedt een zo laagdrempelig mogelijk podium voor amateurkunstenaars in de stad.
→ Voor amateurkunstenaars geldt een laag cultureel tarief voor het huren van zalen.
→ Subsidie aan de HAM is geen onderdeel meer van de budgetsubsidie, maar krijgt apart een subsidie.

4 Risico's
Het verlenen van deze subsidie kent geen risico's.

5 Financiën
Voor 2016 is een bedrag beschikbaar van € 3.105.266, inclusief de combinatiefuncties voor de budgetsubsidie. Het bedrag wordt jaarlijks geïndexeerd, conform de NKS. Dit bedrag is als volgt berekend:

Subsidie 2015:	€ 3.324.466
Bezuiniging 2013	€ 155.161-
Bezuiniging PPN 2014	€ 65.822-
Uitname subsidie aan de HAM[1]	€ 25.000-
Indexering 0,87%	€ 26.783+
Subsidiebedrag 2016	€ 3.105.266

[1] In de budgetsubsidie was altijd een bedrag van € 25.000 opgenomen voor de optredens van het productiehuis het Huis van de Actuele Muziek (HAM). Dit bedrag halen we uit de budgetsubsidie. Het HAM kan een aparte aanvraag indienen.

Voorstel - Budgetstichting Doornroosje 2016 tem 2019

Voorstel aan de Raad

Vervolgvel
5

In de begroting van het programma Cultuur, cultuurhistorie en citymarketing, staat op het product cultuureducatie deelproductnummer 60589 voldoende middelen, om de subsidie te dekken

Historisch overzicht:
Subsidie aan de Lindenberg 2014: € 3.524.180
Subsidie aan de Lindenberg 2015: € 3.324.466

Naast de budgetsubsidie hebben we een meerjaren budgetsubsidie verleend van € 94.286 voor uitvoering van het programma Cultuureducatie met Kwaliteit. Vanuit het Fonds voor cultuurparticipatie ontvangt de Lindenberg eenzelfde bedrag. Deze subsidie loopt tot eind 2016 en is bedoeld voor het verbeteren van de kwaliteit van cultuureducatie op scholen. Voor de Kunstbus hebben we een subsidie van € 50.000 per jaar verleend.

6 Participatie en Communicatie
We hebben regelmatig ambtelijke en bestuurlijke overleggen met de Lindenberg. Dit voorstel is met hen besproken en afgestemd.
Door middel van bijgaande subsidie beschikking wordt de Lindenberg schriftelijk geïnformeerd.

7 Uitvoering en evaluatie
In de bestuurlijke overleggen met de Lindenberg bespreken we de uitvoering van de activiteiten en de resultaten. Hiervan maken we ook een verslag. Daarnaast hebben we de reguliere verantwoording zoals we die, conform de NKS, vragen aan instellingen.

College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls drs. B. van der Ploeg

Bijlage(n): Subsidiebeschikking
Ter inzage: Subsidieaanvraag

Voorstel - Budgetstichting Doornroosje 2016 tem 2019

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 16 december 2015

23. Raadsvoorstel Budgetsubsidie de Lindenberg 2016 t/m 2019 (155/2015)

Raadsvoorstel d.d. 17 november 2015
1. Een meerjaren budgetsubsidie te verlenen aan de Lindenberg voor de jaren 2016 t/m 2019, voor het uitvoeren van cultuureducatie en amateurkunst. Voor het jaar 2016 verlenen wij een subsidie van € 3.105.266. Dit bedrag wordt jaarlijks geïndexeerd conform de bepalingen in de Nijmeegse Kaderverordening Subsidieverstrekkingen.
2. De subsidie van € 3.105.266 ten laste te brengen van het deelproduct cultuureducatie van het programma Cultuur, cultuurhistorie en citymarketing.

Raadsbesluit d.d. 16 december 2015
Conform besloten

Voorstel - Budgetstichting Doornroosje 2016 tem 2019

Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14 024
Telefax (024) 329 29 81
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postadres
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Het bestuur van
Stichting De Lindenberg, Huis voor de Kunsten
Postbus 578
6500 AN NIJMEGEN

Verzenddatum	Ons kenmerk	Contactpersoon
	MO30/mo 2016.0215	mw. N. van den Dobbelsteen
Onderwerp Beschikking verlening en bevoorschotting meerjarige budgetsubsidie (budgetperiode 2016 t/m 2019)	Datum uw brief 05-11-2015	Doorkiesnummer 024-3292505

Bijlage(n): -3-

Geacht bestuur,

U heeft een aanvraag voor een meerjarige subsidie ingediend.
Namens het college van burgemeester en wethouders deel ik u mee dat de raad van de gemeente Nijmegen op DATUM INVULLEN heeft besloten u deze subsidie[1] te verlenen voor de periode 2016 t/m 2019. Het subsidiebedrag voor 2016 is bepaald op € 3.105.266,00. Het definitieve subsidiebedrag stellen wij na afloop van de budgetperiode vast op basis van uw eindverantwoording.

Begrotingsvoorbehoud
De subsidieverlening in de vervolgjaren wordt geïndexeerd overeenkomstig artikel 2 van het Uitvoeringsvoorschrift subsidies Directie Inwoners gemeente Nijmegen 2011 en geldt onder voorbehoud van goedkeuring van de Stadsbegroting voor die jaren door de raad van de gemeente Nijmegen.

Doel en verplichtingen
Het doel van de subsidie en de activiteiten die u daarvoor moet uitvoeren zijn beschreven in bijlage 1.
In bijlage 2 staat wanneer u zich moet verantwoorden en waar uw verantwoording aan moet voldoen.
Hier leest u ook wat de regels zijn in geval van overschotten, tekorten en reservevorming.
In bijlage 3 treft u het verantwoordingsprotocol Cultural Governance aan.

Als de prestaties en activiteiten die zijn vastgelegd in deze beschikking niet of onvoldoende worden gehaald, zal het college van burgemeester en wethouders de subsidie evenredig lager vaststellen.

[1] Op deze subsidietoekenning zijn de Nijmeegse Kaderverordening Subsidieverstrekking (2011) en het Uitvoeringsvoorschrift subsidies Directie Inwoners gemeente Nijmegen 2011 van toepassing. Bij deze subsidietoekenning gaat het om een budgetsubsidie. U kunt verordeningen vinden op www.nijmegen.nl

LINN01

Voorstel - Budgetstichting Doornroosje 2016 tem 2019

Gemeente Nijmegen
Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling

Vervolgvel
1

Voorschotten
U ontvangt de subsidie in de vorm van voorschotten totdat de subsidie definitief is vastgesteld. Deze voorschotten maken wij voor 2016 volgens onderstaand schema over op IBAN NL87RABO0137842279, onder vermelding van 2016.0215.

15-01-2016 € wordt nog doorgegeven
16-02-2016
16-03-2016
15-04-2016
16-05-2016
16-06-2016
15-07-2016
16-08-2016

Vragen
Als u vragen heeft over de betaling van de voorschotten van de subsidie kunt u contact opnemen met mw. M. Oudenbroek, medewerker bureau Subsidies, telefoon 024-3292600.
Voor inhoudelijke vragen kunt u contact opnemen met mw. N. van den Dobbelsteen, beleidsadviseur afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling, telefoon 024-3292505.

Bezwaar
Bent u het niet eens met dit besluit? Dan kunt u een bezwaarschrift indienen.
Stuur uw bezwaarschrift naar:
College van burgemeester en wethouders
Gemeente Nijmegen
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

In uw bezwaarschrift moet in elk geval staan:
- uw naam en adres;
- de datum van uw bezwaarschrift;
- ons kenmerk;
- waarom u het niet eens bent met ons besluit;
- uw handtekening.

Zorgt u ervoor dat u het bezwaarschrift verstuurt binnen 6 weken na de verzenddatum van dit besluit. Daarmee voorkomt u dat wij uw bezwaarschrift niet meer in behandeling nemen.

Hoogachtend,
namens het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Nijmegen,

mw. drs. B. Bergman,
Programmamanager Cultuur, cultuurhistorie en citymarketing

LINN01

Voorstel - Budgetstichting Doornroosje 2016 tem 2019

Gemeente Nijmegen
Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling

Vervolgvel
2

Bijlage 1: Doel subsidie

Doel subsidie
Het regelen en aanbieden van binnenschoolse en buitenschoolse cultuureducatie voor jongeren tot 18 jaar en exploitatie van drie podia voor amateurvoorstellingen en professionele voorstellingen.

Activiteiten
De subsidie is bestemd voor de drie producten: Cultuureducatie, Kunsteducatie in de vrije tijd tot 18 jaar en Podium.

Te leveren prestaties
Over de activiteiten die u gaat uitvoeren hebben wij het volgende afgesproken:

Prestaties Cultuureducatie

Omschrijving producten	***Aantal scholen***	***Aantal deelnemers***	***Financiering***
Aantal bemiddelingen	PO: 475 VO: 380		**Gemeente, budgetsubsidie**
Organisatie en bemiddeling cultureel jaarprogramma	40	10.000	**Gemeente, budgetsubsidie**
Uitvoering cultureel jaarprogramma*	40	10.000	Scholen via rijksgelden
Combinatiefunctie PO / project LEF	14	1.500	**Combinatieregeling PO in budgetsubsidie**
Combinatiefunctie VO	6	1.000	**Combinatieregeling VO in budgetsubsidie**
Organisatie en uitvoering Kunstbus	18	2.750	**Gemeente, additionele projectsubsidie**
Uitvoering programma op de brede scholen PO **	14	2.500	Scholen
Voordrachtfestival VO	7	80	Scholen
Kunst en Cultuurroutes VO	9	2.000	Scholen

Prestaties Kunsteducatie in de vrije tijd tot 18 jaar

Uitvoering diensten en producten	***Aantal deelnemers 2011-2015***	***Aantal deelnemers 2016-2019***	***Financiering***
Lessen en cursussen kinderen*	1.300	1.300	Deelnemers **Budgetsubsidie gemeente** Regeling Stichting Leergeld
Kennismaking / workshops jongeren**	0	700	Deelnemers **Budgetsubsidie gemeente** Regeling Stichting Leergeld

LINN01

Lessen en cursussen / verdieping en talentontwikkeling jongeren***	600	935	Deelnemers **Budgetsubsidie gemeente** Regeling Stichting Leergeld Fondsen

*De landelijke trend laat een daling in bereikcijfers zien. We streven naar consolidatie van aantallen cursisten. Via Stichting Leergeld worden jaarlijks 100 kinderen en jongeren die anders niet in staat zouden zijn deel te nemen aan activiteiten bereikt.

**Hieronder vallen alle jongeren, die deelnemen aan NewArts activiteiten in de wijken. Afhankelijk van aanvullende financiering door fondsen kan dit bereik verder groeien tot jaarlijks plm. 1.400 deelnemers

***De toename in het bereik komende jaren bestaat uit deelname van jongeren uit specifieke doelgroepen of wijken die deelnemen via o.a. de programma's van NewArts

Prestaties Podium

Uitvoering diensten en producten	***Aantal voorstellingen / optredens***	***Aantal bezoekers***	***Financiering***
Amateurvoorstellingen*	245, waarvan 90 voor 3 tot 12 jaar	27.000	**Budgetsubsidie gemeente** Bezoekers
Professionele voorstellingen**	105	12.000, waarvan 8.000 tussen 3-12 jaar	**Budgetsubsidie gemeente** Bezoekers SKIP-subsidie

*Amateurkunstvoorstellingen zullen zowel in de Aldenhof als ook in de Ridderstraat plaatsvinden

**De professionele voorstellingen vinden plaats in de Ridderstraat, gezien de noodzakelijke professionele faciliteiten

De algemene inhoudelijke prestatie-eisen waaraan de Lindenberg moeten voldoen in het kader van de subsidieverlening zijn de volgende:

a. *Cultuureducatie en doelgroep jeugd tot 26 jaar*
De Lindenberg zet aantoonbaar in op cultuureducatie en activiteiten gericht op de jeugd tot 26 jaar.

b. Brede toegankelijkheid culturele voorzieningen
Cultuurparticipatie vinden wij belangrijk voor alle Nijmegenaren en daarom vragen wij aan de culturele organisaties om er samen zorg voor te dragen dat culturele voorzieningen breed toegankelijk zijn en er voor alle lagen van de bevolking een passend cultureel aanbod is met een hoge inhoudelijke kwaliteit.

c. Prioriteiten: talentontwikkeling, excellentie en experiment
De Lindenberg geeft samen met andere partijen in de stad en partijen vorm aan de gemeentelijke prioriteiten talentontwikkeling, excellentie en experiment.

d. Intendantfunctie en overleg
De Lindenberg is intendant cultuureducatie en amateurkunst en draagt procesverantwoordelijkheid voor de organisatie van het overleg met partijen uit de cultuureducatie en amateurkunst.

In het overleg komen minstens de volgende onderwerpen aan de orde:

1. de speerpunten uit de Kunst- en Cultuurvisie;
2. samenwerking binnen cultuureducatie en amateurkunst;
3. toegankelijkheid ;
4. de wijze waarop het ambitieniveau voor cultuureducatie en amateurkunst gerealiseerd wordt in Nijmegen.

De intendant nodigt in de keten en in het netwerk samenwerkende partijen uit voor het verleg. De partijen kiezen gezamenlijk een voorzitter.

e. Verslaglegging overleg
Jaarlijks stelt het overleg een verslag van haar werkzaamheden vast. Dit verslag beschrijft de werkzaamheden op de onder d. genoemde onderwerpen. Die werkzaamheden kunnen gemeenschappelijk zijn maar ook betrekking hebben op twee of meer deelnemers aan de keten. Het verslag wordt toegestuurd aan de gemeente en dient als basis voor toekomstige peer-reviews.

f. Peer-review
De Lindenberg voert een peer-review uit op basis van het ketenverslag en de jaarverslagen.

g. Groeimodel
De gemeente geeft de organisaties binnen cultuureducatie en amateurkunst de ruimte om vorm en inhoud te geven aan het intendantschap en de speerpunten waarbij ze zelf kunnen definiëren wat zij verstaan onder de onderwerpen onder d, welk ambitieniveau de partijen hebben en hoe zij dit ambitieniveau willen realiseren.

h. Code Cultural Governance
De Lindenberg hanteert de code Cultural Governance en legt in het jaarverslag verantwoording af over de wijze waarop dit gebeurt. Hierbij wordt gebruik gemaakt van een op Nijmegen toegespitst verantwoordingsprotocol.

i. Cultuuronderzoeken
De Lindenberg participeert desgevraagd in de gemeentelijke cultuuronderzoeken en stelt hiervoor gevraagde gegevens beschikbaar.

j. Social Return
In het kader van Social Return (het stimuleren van doelgroepen met een afstand tot de arbeidsmarkt) verwacht de gemeente Nijmegen van de Lindenberg dat ze bij de uitvoering van de activiteiten/doelen waarvoor deze subsidie wordt toegekend, zoveel mogelijk Nijmeegse burgers betrekt die voor hun inkomen (gedeeltelijk) afhankelijk zijn van een uitkering. Naast deze (leer)werkplekken vraagt de gemeente ook aan de Lindenberg om in haar eigen inkoopbeleid Social Return op te nemen.

Voorstel - Budgetstichting Doornroosje 2016 tem 2019

Gemeente Nijmegen
Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling

Vervolgvel
5

LINN01

Gemeente Nijmegen
Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling

Vervolgvel
6

Bijlage 2: Verplichtingen

Verantwoording
Tijdens de subsidieperiode is er een aantal momenten waarop u zich moet verantwoorden. In onderstaand overzicht leest u wat u wanneer moet aanleveren.

Insturen vóór:		**Wat insturen?**
1 sept.	2016	Voortgangsrapportage met vooruitblik
15 jan.	2017	Gerealiseerde prestaties 2016
1 juni	2017	Verslag van de gerealiseerde activiteiten en de jaarrekening 2016 incl. informatieplicht bezoldiging personeel
1 juni	2020	Eindverantwoording en goedkeurende controleverklaring over de gehele subsidieperiode

Specificatie van de tabel
Vóór 1 september (jaarlijks) moet u een schriftelijke rapportage aanleveren over de activiteiten in de eerste zes maanden van het jaar. Voor de 2e helft van het jaar moet u een prognose afgeven.

Vóór 15 januari (jaarlijks) moet u een kort overzicht van de uitgevoerde activiteiten aanleveren.

Vóór 1 juni (jaarlijks) moet u een verantwoording insturen. De volgende stukken moeten door het bestuur worden ondertekend en ingediend:
- een verslag van de gerealiseerde activiteiten met daarin een beschrijving van de werkwijze en het resultaat;
- een financieel overzicht waaruit blijkt hoe de subsidie is besteed;
- een jaarrekening over het subsidiejaar, met daarin minimaal een staat van baten en lasten, een balans en een toelichting.

In het verslag van de gerealiseerde activiteiten moet u ingaan op de prestaties en afspraken die in de subsidiebeschikking zijn opgenomen.

Eindverantwoording
Na afloop van de subsidieperiode moet u vóór 1 juni 2010 een verantwoording over de hele subsidieperiode indienen. Aan de hand van deze verantwoording wordt het definitieve subsidiebedrag over de gehele subsidieperiode vastgesteld. De volgende stukken moeten door het bestuur worden ondertekend en ingediend:
- een verslag van de over de gehele subsidieperiode gerealiseerde activiteiten, met daarin een beschrijving van de werkwijze en het resultaat;
- een financieel overzicht waaruit blijkt hoe het totale subsidiebudget voor de gehele periode is besteed;
- een jaarrekening over 2019, met daarin minimaal een staat van baten en lasten, een balans en een toelichting.
- een overzicht van de bezoldiging van de directie over 2019.
- controleverklaring.

Controleverklaring
Omdat u in 2016 en volgende jaren een totale subsidie van de gemeente Nijmegen ontvangt van meer dan € 100.000,00 moet er een controleverklaring bij de eindverantwoording over de gehele subsidieperiode worden gevoegd. De accountant dient zijn werkzaamheden zodanig in te richten dat hij een oordeel kan geven over:
- de naleving van de Nijmeegse Kaderverordening Subsidieverstrekking (2011) en het Uitvoeringsvoorschrift subsidies Directie Inwoners gemeente Nijmegen;
- de naleving van de in de subsidiebeschikking opgenomen nadere voorschriften en aanwijzingen;

- de rechtmatige besteding van de in de financiële verantwoording opgenomen bedragen.

Ik wijs u er nadrukkelijk op dat het niet voldoen aan de in deze beschikking opgenomen verplichtingen kan leiden tot het toepassen van een korting op de subsidie.

Informatieplicht bezoldiging personeel

1. Wanneer de "Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen publieke en semipublieke sector" (WNT)[2] op uw instelling van toepassing is dan zendt u ons uiterlijk op 1 juni 2017 de gegevens en de motivering zoals bedoeld in artikel 4 van deze wet.
   Komt u deze verplichting niet na dan kan het in de verleningsbeschikking genoemde bedrag bij de vaststelling worden verminderd met maximaal 10%.

2. Valt u niet onder de definitie van de doelgroep van de WNT, maar wordt uw instelling wel voor meer dan € 100.000,00 per jaar gefinancierd uit overheidsmiddelen, waarvan minstens 50% afkomstig is van de gemeente Nijmegen, dan geldt eveneens de verplichting om uiterlijk op 1 juni 2017 de gegevens en de motivering zoals bedoeld in artikel 4 van deze wet aan ons te zenden.
   Komt u deze verplichting niet na dan kan het in de verleningsbeschikking genoemde bedrag bij de vaststelling worden verminderd met maximaal 10%.

3. Valt u onder de hierboven onder 1. of onder 2. genoemde instellingen en wordt de subsidierelatie met uw instelling in 2017 gecontinueerd dan bent u verplicht, met het oog op een doelmatige besteding van de gelden, om de inkomensgrens van 100% van het ministersalaris, als omschreven in artikel 2.3 WNT als bezoldigingsmaximum in acht te nemen. Hierbij worden dienstverbanden in deeltijd omgerekend naar voltijdse dienstverbanden.
   Komt u deze verplichting niet na, dan kan het in de verleningsbeschikking 2018 genoemde bedrag bij de vaststelling worden verminderd met het bedrag van de overschrijding van de geldende inkomensgrens in het kalenderjaar waarop de verleningsbeschikking betrekking heeft.
   Gezien het feit dat u met het aangaan van langlopende verplichtingen nu al rekening kunt houden met een eventuele korting op de subsidie van 2018 achten wij deze aankondiging van de verlaging van de subsidie tijdig.

Overschotten, tekorten en reservevorming

Voor overschotten, tekorten en reservevorming, die verband houden met het gemeentelijk subsidiedeel, gelden de volgende regels:

- Exploitatieoverschotten en -tekorten komen voor rekening van uw instelling. Deze worden toegevoegd of onttrokken aan de algemene (egalisatie)reserve.
- Het exploitatieoverschot op de door de gemeente verleende subsidie mag maximaal 10% bedragen. Als het exploitatieoverschot een grotere omvang heeft, dan wordt deze omvang bij de vaststelling van de subsidie mee in overweging genomen.

Meldingsplicht

Op het moment dat duidelijk is dat u niet of niet geheel aan de subsidieverplichtingen kunt voldoen, moet u dat schriftelijk melden bij:
College van burgemeester en wethouders
Gemeente Nijmegen
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

[2] De WNT geldt voor alle instellingen in de publieke en semipublieke sector die voor meer dan 50% worden gefinancierd uit publieke middelen.

Voorstel - Budgetstichting Doornroosje 2016 tem 2019

Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling

Bijlage 3 Verantwoording afleggen over Code Cultural Governance bij de subsidieverantwoording

De stichting ****** instelling ****** wordt sinds ***datum*** bestuurd volgens het ***besturingsmodel***.

De stichting ****** instelling ****** onderschrijft de Principes en Best Practice Bepalingen van het ***besturingsmodel***, zoals beschreven in de Code Cultural Governance (CCG), pas toe of leg uit en
a. past deze toe
b. merkt hierover het volgende op ******toelichting "nee"****** *(vervolgens geeft men aan in hoeverre de Principes en Best Practice Bepalingen (nog) niet worden toegepast en waarom, dit kan m.b.v. onderstaande checklist).*

Checklist Principes
Principes geven aan welke taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden er zijn en door welke organen en/of personen deze worden vervuld.

		Past deze toe (ja/nee)
1	Jaarverslag Er wordt verantwoording afgelegd over de naleving van de CCG in het jaarverslag.	ja/nee
2	Directie In de CCG staat een aantal directie bevoegdheden benoemd. Deze bevoegdheden liggen ook bij de directie, mits anders vastgelegd.	ja/nee
3	Verantwoording De directie bestuurt de instelling en legt daarover volgens de principes uit de CCG verantwoording af.	ja/nee
4	Raad van toezicht De raad van toezicht houdt toezicht op de instelling en adviseert de directie conform de CCG.	ja/nee
5	Goedkeuring raad van toezicht De in de CCG benoemde onderwerpen vereisen goedkeuring raad van toezicht (strategie, financiering, etc.).	ja/nee
6	Bevoegdheden raad van toezicht De raad van toezicht heeft de bevoegdheden benoemd in de CCG (benoeming, ontslag en schorsing directie, vaststelling arbeidsvoorwaarden, etc.)	ja/nee
7	Statuten De principes uit de CCG zijn verankerd in de statuten.	ja/nee

Checklist Best practices
Best practice-bepalingen beschrijven het gedrag waardoor good governance in de praktijk kan worden bevorderd.

		Past deze toe (ja/nee)
8	Besturingsmodel Er is een analyse gemaakt van het gewenste besturingsmodel; bij wijzigingen van het besturingsmodel maakt men een implementatieplan; wijzigingen van het besturingsmodel worden toegelicht in het jaarverslag.	ja/nee
9	Profielschetsen en functioneren directie Bij de werving en selectie van directieleden wordt een profielschets gebruikt; bij de vervulling van de directiefunctie wordt overwogen deskundigen in te schakelen; de raad van toezicht voert jaarlijks functioneringsgesprekken met de directie (en maakt c.q. archiveert verslagen).	ja/nee
10	Bezoldiging en nevenfuncties De bezoldiging van de directie sluit aan bij het karakter van de instelling, wettelijke voorschriften en subsidievoorwaarden. Directieleden melden relevante nevenfunctie(s) bij de raad van toezicht.	ja/nee
11	Directiereglement De raad van toezicht stelt een directiereglement vast.	ja/nee

«clt_code»

Gemeente Nijmegen
Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling

Vervolgvel
9

12	Profielschets, benoeming, nevenfuncties en bezoldiging raad van toezicht Bij de werving en selectie van de leden van de raad van toezicht worden profielschetsen gebruikt; deze profielschetsen worden periodie geëvalueerd; leden van de raad van toezicht functioneren onafhankelijk; in de raad van toezicht zit maximaal één voormalig directielid (die niet tevens voorzitter mag zijn); nieuwe toezichthouders worden geworven buiten eigen netwerk; de raad van toezicht kent een evenwichtige samenstelling passend bij de doelstelling van de instelling; de raad van toezicht stelt een gefaseerd rooster van aftreden vast; de raad van toezicht beraadt zich op de wenselijkheid van eventuele herbenoeming; de benoemingsperiode voor de raad van toezicht is drie of vier jaar met respectievelijk twee-of eenmalige herbenoemingen; indien geboden treden leden van de raad van toezicht tussentijds af; de voorzitter van de raad van toezicht wordt in functie benoemd; leden van de raad van toezicht melden relevantie nevenfunctie(s) aan de raad van toezicht; de bezoldiging van de leden van de raad van toezicht sluit aan bij het karakter van de instelling, wettelijke voorschriften en subsidievoorwaarden.	ja/nee
13	Zelfevaluatie raad van toezicht De raad van toezicht draagt jaarlijks zorg voor een zelfevaluatie en legt deze vast.	ja/nee
14	Periodiek overleg en informatievoorziening De directie voorziet de raad van toezicht van alle relevante informatie (no surprises is het kernbegrip); de directie en de raad van toezicht voeren periodiek overleg over de gang van zaken binnen de instelling. De raad van toezicht vergadert volgens een vastgesteld schema.	ja/nee
15	Aansprakelijkheidsverzekering De directie heeft met de raad van toezicht de wenselijkheid van een aansprakelijkheidsverzekering besproken.	ja/nee
16	Contact raad van toezicht en medewerkers De raad van toezicht onderhoudt een open verhouding met medewerkers van de instelling.	ja/nee
17	Overleg raad van toezicht en externe accountant De raad van toezicht overlegt minimaal jaarlijks met de externe accountant van de instelling.	ja/nee
18	Jaarverslag Relevante gegevens van de raad van toezicht en de directie (o.a. de bezoldiging en de nevenfuncties) worden opgenomen in het jaarverslag.	ja/nee

De ingevulde lijst ondertekend door de directie en de leden van de raad van toezicht tegelijkertijd met de jaarstukken aanleveren.

«clt_code»

Lindenberg
huis voor de kunsten

Subsidieaanvraag Lindenberg 2016-2019

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 2
1. Inleiding 3
2. Missie - Visie 5
Missie 5
Visie 5
3. Ontwikkelingen en strategische keuzen 6
Ondernemerschap 6
Veranderende rol 7
Cultuureducatie op scholen 7
Kunsteducatie in de vrije tijd 8
Podiumfunctie 8
Kunst en Cultuur in het sociale domein. 9
4. Diensten en producten 10
A. Cultuureducatie op scholen 10
B. Kunsteducatie in de vrije tijd en ondersteuning amateurkunst 12
C. Podium 13
D. Cultuureducatie en -participatie in het sociale domein 15
5. Financiën overzicht subsidieaanvraag 17

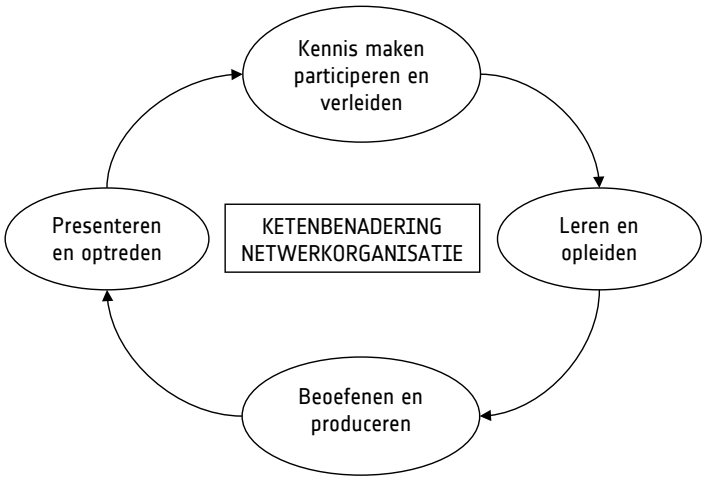
Bijlage: Productgroepen en bijbehorende activiteiten

1. Inleiding

Deze subsidieaanvraag is gebaseerd op basis van het vastgestelde collegeprogramma, de cultuurvisie, het strategisch beleid van de Lindenberg en de rol die de Lindenberg denkt te kunnen vervullen in de stad.

De Lindenberg is in de stad de enige landelijk gecertificeerde instelling voor kunsteducatie en amateurkunst. We voldoen daarmee aan alle eisen van kwaliteitszorg en kwaliteitsborging. De certificering houdt in dat al onze systemen voldoen om de kwaliteit van ons werk en de organisatie getoetst is aan landelijke normen. Een onafhankelijk bureau meet eens per vier jaar of de Lindenberg nog aan deze eisen voldoet, waarbij ook getoetst wordt of de Lindenberg voldoet aan de cultural governance code.

Deze subsidieaanvraag hanteert een volgorde die voorkomt uit de ketenbenadering. De culturele loopbaan begint bij verleiding en kennismaking, zowel via participatie-activiteiten als via cultuureducatie op school. Daarna volgt leren en opleiden via kunsteducatie buiten schooltijd. Vervolgens zijn er hoogwaardige producties door amateurs en is er de mogelijkheid van presenteren en kijken naar voorstellingen of exposities van professionals.

Deze subsidieaanvraag geldt voor vier jaar. In deze vier jaar ontwikkelt de Lindenberg zich verder tot een cultureel bedrijf met een breed palet van producten en diensten. De financiering van al onze producten en diensten is divers. Deze subsidieaanvraag bevat de producten en diensten, die gefinancierd worden met structurele budgetsubsidie van de gemeente Nijmegen.

Subsidieaanvraag Lindenberg 2016-2019

In deze **structurele budgetsubsidie** is opgenomen:

- financiering van het bureau van Cultuur en School Nijmegen
- financiering van kunsteducatie voor kinderen en jongeren in de vrije tijd
- financiering van de podiumfunctie
- financiering van de Combinatiefuncties PO en VO

Daarnaast kent de Lindenberg een aantal al ***toegezegde meerjarige aanvullende projectsubsidies***:

- financiering van organisatie en uitvoering van De Kunstbus (€ 50.000,-)
- de matching van de landelijke regeling cultuureducatie met Kwaliteit (€ 90.000,-)

Deze projectsubsidies zijn in de meerjarenbegroting verwerkt en opgenomen in deze aanvraag.

2. Missie - Visie

Missie

De Lindenberg zorgt ervoor dat alle mensen uit Nijmegen en omgeving een culturele loopbaan kunnen bewandelen, zowel door het actief beoefenen van een kunstvorm als door het bezoeken van kunst en cultuur. We bieden ruimte aan alle niveaus: van de beginnende amateur tot de professional door middel van cursussen, voorstellingen, projecten en exposities. We realiseren cultuureducatie in basis- en voortgezet onderwijs, kunstprojecten in wijken en eigen producties. We bieden continuïteit, diversiteit, kwaliteit en samenhang in de keten van kennismaken – leren – presenteren – beoefenen.

Soms zijn we uitvoerder. We concentreren ons op wat anderen laten liggen, of op aanbod waarin wij onderscheidend kunnen zijn dan wel kunnen vernieuwen. Soms zijn we 'aannemer'. We maken dan een aantrekkelijke combinatie van wat anderen (en wij) te bieden hebben. We 'verknopen' het culturele aanbod in de stad, zodanig dat er voor verschillende doelgroepen een doorgaande route ontstaat. We zijn altijd een culturele ondernemer die initiatieven neemt, kansen benut en zoekt naar spannende combinaties.

Visie

De Lindenberg is het Nijmeegse huis voor de kunsten waar veel mogelijk is. Kunst en cultuur kennen geen grenzen. De Lindenberg komt, waar mogelijk, aan deze onbegrensde wereld tegemoet door ruimte te bieden aan nieuwe initiatieven en open te staan voor creatieve ideeën. We willen midden in de samenleving staan en iedereen in aanraking brengen met kunst en cultuur, ook zij die daarmee niet zijn opgegroeid. We hebben de overtuiging dat kunst en cultuur een belangrijke bijdrage levert aan de sociale en praktische vaardigheden van mensen en hun persoonlijke ontwikkeling. Kunst en cultuur leert mensen waarnemen, creatief denken en handelen. Het is een manier om betekenis te geven en te ontlenen aan de omgeving en het eigen leven op een eigen en unieke wijze vorm te geven.

De Lindenberg verbindt mensen door middel van kunst en cultuur. We zien het als onze taak om mensen te laten genieten van al het moois dat gemaakt wordt door zowel amateurs als professionele kunstenaars. We streven ernaar om een zo divers mogelijk kunst- en cultuuraanbod te creëren.

Dit doen we met:

- (organisatie van)Programma's, activiteiten en projecten voor kinderen en jongeren op scholen
- Workshops, cursussen en lessen voor kinderen, jongeren en volwassenen op diverse locaties in de stad en onze centrumlocatie
- Presentaties, evenementen, (bijdragen aan) festivals, voorstellingen en concerten van amateurkunstenaars en professionele kunstenaars in ons gebouw en op vele andere plaatsen in de stad
- Programma's en activiteiten in de wijken of voor speciale doelgroepen in het sociale domein.

3. Ontwikkelingen en strategische keuzen

Afgelopen jaren heeft de Lindenberg zich ontwikkeld tot een brede culturele organisatie met een duidelijk kunstzinnig / cultureel en maatschappelijk profiel. Kerntaken zijn op dit moment te ordenen in een drietal hoofdgroepen:

- Ondersteunen van cultuureducatie op scholen
- Bieden van kunsteducatie aan met name kinderen en jongeren in de vrije tijd
- Een podiumfunctie voor zowel professionele kunstenaas als ook amateurs

Voorheen bood de Lindenberg ook kunsteducatie aan volwassenen in de vrije tijd en herbergde een productiehuis in de muziek. Deze kerntaken zijn afgelopen twee jaren in het nieuw geformuleerde cultuurbeleid beëindigd en dus niet meer opgenomen in het nieuwe budgetcontract. Wel is afgelopen twee jaar in het kader van de ketenbenadering de intendantfunctie voor cultuureducatie en amateurkunst belegd bij de Lindenberg en toegevoegd als nieuwe kerntaak.

Ondernemerschap

Van de culturele organisaties wordt meer en meer ondernemerschap vereist. Afgelopen jaren zijn subsidies drastisch teruggelopen, onze doelgroepen hebben echter niet altijd de middelen om hun participatie te financieren. Het maakt dat de Lindenberg ondernemend moet zijn, andere financieringsbronnen dient te genereren en creatieve oplossingen dient te ontwikkelen om de kwaliteit en continuïteit te blijven waarborgen. Tevens dient de blik steeds naar buiten te zijn gericht en dient de organisatie flexibel en wendbaar te zijn. Het leidt tot de volgende strategische keuzen:

- De Lindenberg speelt flexibel in op de vraag van haar klanten en samenwerkingspartners. Het cultureel ondernemerschap is gericht op alertheid, durf, innovatie, realisatie van maatschappelijke meerwaarde en gastvrijheid. Op deze wijze wil de Lindenberg zoveel mogelijk kunstzinnig, cultureel, financieel en maatschappelijk rendement halen uit haar onderneming
- De Lindenberg manifesteert zich als cultureel bedrijf, waarin commerciële mogelijkheden en maatschappelijke opdrachten vertaald worden in passende (nieuwe) producten en diensten
- De Lindenberg verstevigt de samenwerking met bedrijven, ondernemers en organisaties in de stad en regio/provincie ten einde haar doelen te realiseren
- De Lindenberg biedt maatwerk aan diverse doelgroepen en hanteert tot op heden hiervoor diverse labels als passende naam (New Arts, Kunst Inclusief, Oddstream). In komende periode herijken we nut en noodzaak van deze labels en stichtingen, die hun oorsprong hebben in fusies uit het verleden ten einde meer transparantie te bieden over de Lindenberg als totale organisatie
- De Lindenberg kenmerkt zich door een grote diversiteit van activiteiten, producten en diensten en speelt flexibel in op veranderingen in en vragen uit de samenleving ten einde haar kwetsbaarheid te verminderen

- De Lindenberg versterkt haar positie als samenwerkingspartner in vraagstukken/opdrachten in het sociale domein (rondom welzijn, zorg, wonen van kinderen, jongeren en volwassenen) en ontwikkelt hiervoor programma's/projecten voor diverse doelgroepen in opdracht van partners en gemeente

Veranderende rol

In de komende beleidsperiode zal de rol van de Lindenberg in de stad wijzigen. Als intendant voor cultuureducatie en amateurkunst wordt verwacht dat de Lindenberg de rol als verbinder, bemiddelaar en stimulator vergroot naast de rol als zelfstandig aanbieder van cultuureducatie en amateurkunst (opleidingen) in de stad. In de gemeentelijke cultuurvisie, werken in ketens, wordt cultuureducatie/amateurkunst gezien als basis voor de ketens van disciplines (muziek, theater/dans, beeldende kunst, literatuur en film/nieuwe media. Van de Lindenberg betekent dit dat stadsbreed de basis wordt gelegd voor cultuurparticipatie in de breedste zin des woords. Dit betekent dat de Lindenberg zich niet alleen zal beperken tot het culturele domein, maar de blik meer zal gaan richten op onderwijs (waarin we al ruime tijd werkzaam zijn), het sociale domein en de zorg. Voor het vervullen van deze functie is een brede culturele voorziening die alle kunsten overziet van groot belang. Daarnaast dient de interne samenhang zodanig geïncorporeerd te zijn dat de instelling als geheel kan bijdragen aan de samenhang van de culturele infrastructuur in de stad. In dit speelveld is het noodzakelijk diversiteit te combineren met omvang en profiel. Puntsgewijs gaat het om de volgende strategische doelen:

- De Lindenberg geeft het intendantschap cultuureducatie en amateurkunst voor de stad op zichtbare wijze vorm en inhoud
- De Lindenberg brengt zichtbare samenhang aan tussen cultuuronderwijs op scholen en kunsteducatie in de vrije tijd
- De Lindenberg realiseert sterke samenwerking met (culturele) partners
- de Lindenberg ontwikkelt structurele programma's met partners in o.a. zorg, welzijn en wonen en voert deze samen met anderen uit

Cultuureducatie op scholen

Onze activiteiten in het onderwijs zullen we stevig verankeren. De Lindenberg heeft afgelopen jaren cultuureducatie voor de scholen van het primair en voortgezet onderwijs vormgegeven met informatievoorziening, bemiddeling, advies, doorverwijzing en de uitvoering van activiteiten. Het onderwijs verandert voortdurend, op dit moment denkt men actief na over de ontwikkeling van kinderen en jongeren tot de burgers van de toekomst. 'Onderwijs 2032' vraagt van scholen na te denken over de rol van creativiteit en de benodigde competenties in de toekomst. Het maakt dat ook wij mee veranderen en cultuureducatie in dat licht bezien, naast de algemene artistieke en culturele ontwikkeling van een kind / jongere. Dat vraagt aandacht voor nieuwe producten en diensten, nascholingsactiviteiten voor leerkrachten en het stimuleren van verdere inhoudelijke ontwikkeling. Onze kennis en expertise zetten we onverminderd in, altijd gebaseerd op de vraag van de scholen. Bovenstaande ontwikkelingen in het onderwijs leiden tot de volgende strategische doelen:

- De Lindenberg versterkt haar intendantschap cultuureducatie op school met als doel het leggen van een stevige culturele basis bij alle Nijmeegse kinderen en jongeren. Dit intendantschap ontwikkelt de Lindenberg binnen het bureau van Cultuur en School Nijmegen in samenspraak met de scholen en de vele aanbieders
- De Lindenberg draagt zorg voor een passend, kwalitatief hoogstaand en vernieuwend cultuureducatief aanbod op de (brede) scholen van het Primair Onderwijs en het Voortgezet onderwijs

Kunsteducatie in de vrije tijd

Bij de kunsteducatie in de vrije tijd dient het accent te verschuiven van het aanbod voor bestaande doelgroepen in de vrije tijd naar nieuwe doelgroepen. Immers: er zijn heden ten dage steeds meer zelfstandigen in allerlei disciplines die op de cursusmarkt aanbod doen. Dit betekent dat de consument keus heeft uit een breder palet en dat de Lindenberg zich meer dient te richten op hetgeen de vrije markt niet kan bieden. De aandacht zal meer uitgaan naar doelgroepen die niet zelfstandig gebruik kunnen maken van het aanbod op de vrije markt, zoals mensen met een beperking of een afstand tot participatie. Dit legitimeert het feit dat de uitvoering van dit aanbod slechts mogelijk is met subsidie van de gemeente. Zo zullen de programma's van NewArts en Kunst Inclusief structureel opgenomen worden in ons vrije tijdsaanbod. Daarnaast kan de Lindenberg een wegwijsfunctie vervullen voor bestaande doelgroepen die aan het begin staan van het deelnemen aan amateurkunst. Op deze wijze kan de Lindenberg zich profileren als partner van het particuliere circuit in plaats van als concurrent. We stellen ons de volgende doelen:

- De Lindenberg geeft haar intendantschap amateurkunst vorm binnen de afdeling kunsteducatie in de vrije tijd. De Lindenberg ondersteunt amateurkunstenaars in de stad en ontwikkelt waar nodig nieuwe producten en diensten op basis van hun vraag
- De Lindenberg draagt zorg voor breed, laagdrempelig, kwalitatief hoogstand en toegankelijk cultuuraanbod in de vrije tijd met name voor kinderen en jongeren
- De Lindenberg bevordert de participatie voor specifieke doelgroepen, zoals kwetsbare groepen in de stad, studenten en/of ouderen (met programma's van o.a. New Arts en Kunst Inclusief)
- Kunsteducatie in de vrije tijd vindt meer kostendekkend plaats en blijft tegelijk laagdrempelig ten behoeve van doelgroepen, waarbij de financiële drempel hoog is. Het bereik van deze doelgroepen neemt komende jaren toe binnen bestaande financiële kaders

Podiumfunctie

De Lindenberg biedt voor haar podiumfunctie al jaren een sterke programmering in de stad, die onderscheidend is ten opzichte van de andere podia. Komende jaren ligt de nadruk bij het podium in de samenwerking met de overige podia instellingen in de stad. Deze samenwerking concentreert zich op het gebied van marketing, afstemming in de programmering en gezamenlijke ontwikkeling van nieuwe initiatieven. De eerste concrete samenwerking laat zich al zien in een gezamenlijke brochure van Lux en de Lindenberg. Concreet vertaalt zich dit in de volgende doelen:

- De Lindenberg draagt zorg voor een sprankelende en passende programmering van professionele voorstellingen en concerten in samenhang en overleg met de overige podia in de stad en ondersteunt amateurkunstenaars bij hun optredens in het gebouw.
- De Lindenberg ontwikkelt nieuwe projecten, culturele evenementen en ondersteunt bestaande festivals en draagt bij aan het culturele klimaat van Nijmegen en omgeving in nauwe samenwerking met de overige cultuurinstellingen

Kunst en Cultuur in het sociale domein.

Veel aandacht afgelopen jaren is gegaan naar de rol en betekenis van kunst en cultuur in het onderwijs. De sociaal-maatschappelijke functie van kunst en cultuur is een aantal jaren onderbelicht geweest. De minister heeft nadrukkelijk zich uitgesproken voor een grotere samenhang tussen kunst en cultuurinstellingen en hun rol en betekenis in het sociale domein. De Lindenberg heeft zich ten doel gesteld komende jaren een structurele rol te willen vervullen als partner bij maatschappelijke vraagstukken in de stad. Hierover zijn gesprekken gaande met zorg en welzijnsorganisaties en de gemeente. Het vraagt integraal kijken en denken van mensen, over de grenzen van organisaties heen, ontschotting van afdelingen, hokjes en gelabelde middelen en dat kost tijd. We hebben ons ten doel gesteld dat:

- De Lindenberg bouwt aan een structurele relatie met zorg en welzijnspartners ten behoeve van programma's in het sociale domein met kunst en cultuur als vliegwiel
- De Lindenberg in opdracht van zorg, welzijn, gemeente, woningbouwcorporaties of wijkteams samen met partners programma's ontwikkelt voor specifieke doelgroepen
- De Lindenberg deze programma's (met partners) uitvoert in opdracht van derden
- De Lindenberg bereidt een subsidieaanvraag voor, waardoor we kunnen investeren in de ontwikkeling van deze dienstverlening.

4. Diensten en producten

Hieronder volgt een korte uitleg van onze doelen per productgroep met de daarbij behorende prestatieafspraken. Een nadere uitleg welke activiteiten onder elke productgroep valt treft u aan in de bijlage.

A. Cultuureducatie op scholen

Vrijwel alle kinderen en jongeren in Nijmegen gaan naar school. Wil je zoveel mogelijk kinderen en jongeren in aanraking brengen met kunst en cultuur, dan is de route van kennismaken en verdiepen in kunst en cultuur via het onderwijs essentieel. De Lindenberg vervult met Cultuur en School Nijmegen (CeSN) haar intendantrol in voor het primair en voortgezet onderwijs. Daarmee legt de Lindenberg de basis voor cultureel burgerschap. Cultuur en School Nijmegen kent het veld van aanbod en vraag, informeert zowel de scholen als de aanbieders over mogelijkheden en ontwikkelingen in cultuureducatie, draagt kennis over, verbindt partijen, stimuleert samenwerking, ontwikkelt nieuwe programma's, organiseert en coördineert het zogenaamde cultureel jaarprogramma met vervoer, organiseert inspiratiedagen / symposia en voert activiteiten / projecten uit voor scholen, waaronder de zogenaamde kunst en cultuurroutes, het project LEF, het Voordrachtsfestival en nascholingsactiviteiten. De Lindenberg werkt op de scholen met zogenaamde ontwikkelarrangeurs. Dit zijn inhoudelijk adviseurs op het gebied van cultuureducatie, die scholen ondersteunen bij de invulling van cultuureducatie in het curriculum, passend bij het schoolplan en de identiteit van de school met passend aanbod uit de wijk, de stad en de regio. De ontwikkelarrangeurs zullen komende jaren leidend zijn bij de invulling van cultuureducatie op de scholen via het landelijke stimuleringsprogramma Cultuureducatie met Kwaliteit en de programma's die via CeSN ontwikkeld en uitgevoerd zullen worden door diverse aanbieders. De Lindenberg zal voor de stad Nijmegen in 2016 opnieuw de aanvrager zijn van het vervolgtraject van Cultuureducatie met Kwaliteit. Daar waar doorstroming naar activiteiten in de vrije tijd mogelijk is, zal CeSN samenhang met cultuureducatieprogramma's en aanbieders realiseren en verdieping in kunsteducatie bevorderen. We zijn regisseur en aanvrager bij nieuwe impulsregelingen vanuit het ministerie, provincie of gemeente ten behoeve van het cultuuronderwijs (impulsregeling muziekonderwijs / versterking cultuureducatie).

De Lindenberg is mede uitvoerder van activiteiten op de scholen en draagt zorg voor een kwalitatief goed en breed aanbod van activiteiten voor kinderen en jongeren in het primair en voortgezet onderwijs, passend binnen het curriculum van de school. In (de vernieuwing van) haar aanbod werkt zij vraag gestuurd en innovatief, bijvoorbeeld op het gebied van beeldende kunst en technologie. Waar nodig en mogelijk werkt de Lindenberg samen met andere aanbieders in de stad en stemt zij het programma met hen af. Het aanbod van projecten en activiteiten maakt deel uit van de leerlijnen, die in het kader van Cultuureducatie met Kwaliteit ontwikkeld worden en passen in het curriculum van de scholen en veranderende onderwijsmodellen. Waar nodig ontwikkelt de Lindenberg nascholingsactiviteiten voor leerkrachten/docenten of educatoren in de stad/regio.

Subsidieaanvraag Lindenberg 2016-2019

Lindenberg
huis voor de kunsten

De Lindenberg is uitvoerende partner voor cultuureducatie op de brede scholen. Tevens organiseert de Lindenberg de komende jaren het leerlingenvervoer met de zogenaamde kunstbus.

Omschrijving producten	*Aantal scholen*		*Aantal deelnemers*		*Financiering*
Aantal bemiddelingen	**PO: 475 VO: 380**				**Gemeente, budgetsubsidie**
Organisatie en bemiddeling cultureel jaarprogramma	**40**		**10.000**		**Gemeente, budgetsubsidie**
Uitvoering cultureel jaarprogramma*	40		10.000		Scholen via rijksgelden
Combinatiefunctie PO / project LEF	**14**		**1.500**		**Combinatieregeling PO in budgetsubsidie**
Combinatiefunctie VO	**6**		**1.000**		**Combinatieregeling VO in budgetsubsidie**
Organisatie en uitvoering Kunstbus	**18**		**2.750**		**Gemeente, additionele projectsubsidie**
Uitvoering programma brede scholen PO**	14		2.500		Scholen
Voordrachtsfestival VO	7		80		Scholen
Kunst/Cultuurroutes VO	9		2.000		Scholen
	2016	**2017**	**2018**	**2019**	
Landelijke regeling Cultuureducatie met kwaliteit* **	*Aantal scholen*				**Matching projectgelden gemeente** Fonds Cultuurparticipatie
	18	20	23	25	
	Aantal leerlingen				
	5.000	5.250	5.700	6.000	

Toelichting

* Het programma wordt uitgevoerd door vele aanbieders in de stad, de Lindenberg voert in het cultureel jaarprogramma zelf GEEN activiteiten uit

** Het budget voor cultuureducatie in de brede scholen is in de vorige collegeperiode vanaf januari 2013 overgeheveld van de Lindenberg naar de schoolbesturen. Het maakt dat de gemeente uitvoerende activiteiten in het onderwijs financiert via de scholen zelf.

*** Op dit moment is nog onduidelijk op welke wijze het Fonds voor Cultuurparticipatie na 2016 een vervolg geeft aan de landelijke regeling Cultuureducatie met Kwaliteit. De groei van het aantal scholen / leerlingen hangt af van een toekenning op dit vervolg en noodzakelijke matching van de gemeente Nijmegen.

B. Kunsteducatie in de vrije tijd en ondersteuning amateurkunst

De Lindenberg maakt het in de stad mogelijk dat amateurkunstenaars elkaar kunnen treffen, kunnen samenspelen, zich kunnen ontwikkelen in hun vaardigheden, hun talenten kunnen ontwikkelen, kunnen presenteren en begeleid worden bij hun presentaties. De Lindenberg werkt samen met andere partijen om amateurkunstenaars een podium te bieden in de stad op festivals en evenementen en in het eigen gebouw. De komende vier jaren krijgt het intendantschap van de Lindenberg een duidelijk gezicht binnen de afdeling vrije tijd en vinden ongeorganiseerde en georganiseerde amateurkunstenaars de weg naar de Lindenberg bij hun verdere amateurkunstbeoefening. De Lindenberg informeert, signaleert, faciliteert, verbindt en verwijst door, coördineert, organiseert en ondersteunt amateurs in de stad waar mogelijk en nodig.

Daarnaast heeft de Lindenberg een breed, toegankelijk, laagdrempelig aanbod van lessen en cursussen van hoogstaande kwaliteit voor kinderen en jongeren in alle kunstdisciplines op de centrumlocatie en in de wijken Dukenburg en de Waalsprong. Presenteren / optreden is onlosmakelijke verbonden met educatie en maakt onderdeel uit van elke educatiecursus. De Lindenberg besteedt extra aandacht aan de specifieke doelgroepen in de stad en de wijken via het label New Arts of Kunst Inclusief. De Lindenberg werkt waar mogelijk samen met andere aanbieders in de stad en onderzoekt kritisch wat men zelf wel / niet doet. Het volwassen aanbod vindt kostendekkend plaats. Specifieke talentengroepen krijgen aandacht met begeleiding vanuit PAN, NewArts Nijmegen of de Lindenberg. Daar waar de gemeente inzet op een breed bereik voor specifieke doelgroepen, ondersteunt de Lindenberg deze via Stichting Leergeld of via aanvullende financiering van fondsen. In de komende vier jaren streven we naar meer samenhang tussen activiteiten op de scholen onder schooltijd en het les- en cursusaanbod buiten schooltijd. Het maakt dat we kritisch kijken waar onze activiteiten in de vrije tijd plaatsvinden, wat in de wijk kan plaatsvinden en wat op onze centrumlocatie. Ook inhoudelijk ontwikkelen we meer samenhang. Tevens proberen we met een groter bereik de laagdrempeligheid, breedte van het aanbod en toegankelijkheid te blijven waarborgen met voldoende aandacht voor vernieuwing.

Voor studenten werken we op dit moment samen met de HAN en de universiteit ten behoeve van cultuur- educatief aanbod op de campus of in ons eigen gebouw. Dit bouwen we komende jaren uit op basis van de vraag en behoefte.

Uitvoering diensten en producten	*Aantal deelnemers 2011-2015*	*Aantal deelnemers 2016-2019*	*Financiering*
Lessen en cursussen kinderen*	1.300	1.300	Deelnemers **Budgetsubsidie gemeente** Regeling Stichting Leergeld
Kennismaking / workshops jongeren**	0	700	Deelnemers **Budgetsubsidie gemeente** Regeling Stichting Leergeld
Lessen en cursussen verdieping en talentontwikkeling jongeren***	600	935	Deelnemers **Budgetsubsidie gemeente** Regeling Stichting Leergeld Fondsen

* De landelijke trend laat een daling in bereikcijfers zien, de Lindenberg mag tevreden zijn wanneer we het aantal deelnemende cursisten komende jaren kunnen consolideren, in acht nemend dat de budgetsubsidie afgelopen jaren flink is afgenomen. We bereiken via Stichting Leergeld jaarlijks 100 kinderen en jongeren, die anders niet in staat zouden zijn deel te nemen aan activiteiten

** Hieronder vallen alle jongeren, die deelnemen aan NewArts activiteiten in de wijken. Afhankelijk van aanvullende financiering door fondsen kan dit bereik verder groeien tot jaarlijks plm. 1400 deelnemers

*** De toename in het bereik komende jaren bestaat uit deelname van jongeren uit specifieke doelgroepen of wijken die deelnemen via o.a. de programma's van NewArts.

C. Podium

De Lindenberg is een theater met meerdere zalen, van klein en intiem tot een vlakke vloer theater met professionele faciliteiten. Ten behoeve van vele verschillende groepen zetten wij onze faciliteiten optimaal in met een zo maximaal mogelijke bezetting.

Amateurvoorstellingen en concerten

De Lindenberg biedt een zo laagdrempelig mogelijk podium voor amateurkunstenaars in de stad, variërend van jamsessies in de foyer tot voorstellingen in de Lindenbergzaal. Daarbij

begeleiden onze professionals de amateurgroepen om een zo hoog mogelijke kwaliteit te realiseren bij hun presentaties en hun talenten verder te ontwikkelen. Voor amateurkunstenaars geldt een laag cultureel tarief bij de verhuur van onze zalen. De Lindenberg vraagt daarnaast voor komende jaren additioneel subsidie aan voor een stadsbreed amateurkunstfestival, waarin vele bestaande initiatieven ondergebracht kunnen worden en verder kunnen groeien.

Professionele programmering

De Lindenberg heeft in de stad een duidelijk profiel. We stellen ons ten doel samen met de overige podia in de stad samenhang en afstemming te organiseren, waarbij het profiel van elke organisatie, de mogelijkheden per podium, de kennis en expertise van elke programmeur en de kracht van elke zaal optimaal benut wordt ten behoeve van een optimale stadsbrede programmering. Daarbij streven we naar betaalbaarheid, kwaliteit en daarbij schuwen we het experiment niet. De samenwerking met Lux als vlakke vloertheaters in de stad wordt geïntensiveerd op het gebied van gezamenlijke promotie, herijking en afstemming van de programmering en het delen van kennis en expertise ten behoeve van verdere professionalisering en profilering. De samenwerking met de vier podia in de stad is gericht op afstemming en versterking van het eigen profiel, alsmede samenwerking op het gebied van actuele muziek. Hierin nemen Lux en de Lindenberg samen het voortouw.

Festivals

De Lindenberg is medeorganisator van het Festival op het Eiland en andere evenementen (boekenfeest, nacht van de poëzie, kinderboekenfeest, Prateur, Kunstnacht, de Kaai, muziekfestival/Valkhof Klassiek, Kunstnacht). Met deze (inbreng op) festivals en evenementen draagt de Lindenberg bij aan haar zichtbaarheid en de levendigheid van de stad. Waar financieel mogelijk draagt de Lindenberg bij aan het cultureel klimaat van de stad met kennis, kunde, haar faciliteiten en middelen.

Uitvoering diensten en producten	*Aantal voorstellingen en optredens*	*Aantal bezoekers*	*Financiering*
Amateurvoorstellingen*	245 waarvan 90 voor 3 tot 12 jaar	27.000	**Budgetsubsidie gemeente** Bezoekers
Professionele voorstellingen**	105	12.000, waarvan 8.000 tussen 3-12 jaar	**Budgetsubsidie gemeente** Bezoekers SKIP-subsidie
Ontwikkeling en uitvoering stadsbreed amateurkunstfestival***	60	9.000	**Gemeente, aanvullende projectsubsidie**

* Amateurkunstvoorstellingen zullen zowel in de Aldenhof als ook in de Ridderstraat plaatsvinden

** De professionele voorstellingen vinden plaats in de Ridderstraat, gezien de noodzakelijke professionele faciliteiten

*** We zijn in nauw overleg met diverse partijen in de stad om een stadsbreed amateurkunstfestival te ontwikkelen. Afhankelijk van beschikbare budgetten en toezegging van gemeentelijke projectsubsidie zal de Lindenberg hierin het voortouw nemen

D. Cultuureducatie en -participatie in het sociale domein

Met de decentralisatie van jeugdzorg is elke gemeente in de gelegenheid om integraal jeugdbeleid te kunnen ontwikkelen, waarin signalering, preventie en toeleiding naar programma's in samenhang kunnen worden aangeboden. Bepaalde doelgroepen hebben meer zorg nodig dan gemiddeld met de vraag van gemeenten hoe deze vraagstukken te beantwoorden. Daarnaast kent elke wijk haar eigen vraagstukken inzake veiligheid, woonplezier, participatie, integratie en leefbaarheid. Deze vraagstukken vragen samenwerking tussen zorg-, woningbouw-, welzijn-, sport-, onderwijs- en cultuurpartners. Vanuit landelijke overheid is er veel aandacht voor de rol van cultuur in het sociale domein. Op dit moment voert de Lindenberg deze opdrachten ad hoc uit. Zo bieden we kunsteducatie aan groepen deelnemers van Pluryn, organiseren we jaarlijks het Kwartiermakersfestival, werken we in het speciaal onderwijs en voeren sociaal-artistieke projecten uit in de wijken. Deze activiteiten voeren we uit met middelen van private fondsen. De Lindenberg wil in 2019 een structurele partner zijn bij maatschappelijke vraagstukken in de verschillende wijken van de gemeente en duurzaam samenwerken met de wijkteams, de welzijns en - zorgpartners bij de uitvoering van projecten en programma's voor specifieke doelgroepen. Doel is om kunst en

cultuuractiviteiten in te zetten ten behoeve van specifiek benoemde maatschappelijke doelen in de diverse wijken van Nijmegen. Bovendien kunnen we op deze wijze meer mensen laten participeren (oa. door kunst en cultuur), daar waar op dit moment nog drempels bestaan. Voor deze dienstverlening dient de Lindenberg een separaat gelabelde subsidieaanvraag in voor de periode 2016-2019 met een uitgebreid projectplan en bijbehorende begroting.

Uitvoering producten en diensten	*Financiering*
Onderzoek en ontwikkeling programma	**Aanvraag nieuwe projectsubsidie**
Uitvoering pilots in sociale domein	**Aanvraag nieuwe projectsubsidie** Opdrachtgevers zorg / welzijn
Sociaal-artistieke projecten in de wijken	Private fondsen
Kwartiermakersfestival	Private fondsen Deelnemende organisaties

5. Financiën overzicht subsidieaanvraag

Lindenberg kostenoverzicht van subsidie 2016-2019. Bedragen zijn prijspeil 2015, indexatiepercentage is niet opgenomen en wordt jaarlijks vastgesteld en verwerkt. Zie voor een specificatie de bijgevoegde meerjarenbegroting van de Lindenberg.

Aanvraag	***2016-2019***			
Budgetsubsidie	**3.105.266***			
Lopende additionele toegezegde projectsubsidies	***2016***	***2017***	***2018***	***2019***
Lopende projectsubsidie Kunstbus	**50.000**	**50.000**	**50.000**	
Lopende projectsubsidie CMK**	**93.000**	93.000**	93.000**	93.000**

* In dit bedrag is de Combinatiefunctie PO en VO opgenomen

** Het rijk bereidt een vervolg regeling voor van de stimuleringsregeling Cultuureducatie met Kwaliteit, waarbij opnieuw matching van gemeenten vereist wordt, de Lindenberg bereidt een vervolgaanvraag voor.

BIJLAGE SUBSIDIEAANVRAAG 2016-2019

A. Cultuureducatie op school

De Lindenberg heeft twee gescheiden opdrachten met betrekking tot cultuureducatie in het onderwijs: enerzijds voeren we programma's uit in opdracht van de schoolbesturen, anderzijds bemiddelen we in opdracht van de gemeente tussen cultuureducatie-producenten en het onderwijs. Deze laatst genoemde taak is ondergebracht bij Cultuur En School Nijmegen (CESN). We geven een beeld van wat CESN concreet doet:

Cultureel jaarprogramma voor het primair onderwijs
Vanaf 2007 bemiddelt CESN professionele kunstproducties voor het primair onderwijs. CESN stelt hiertoe een cultureel jaarprogramma samen, waarin allerlei mogelijke combinaties worden opgesomd. Zo kunnen scholen bewust kiezen voor een uitgekiend programma van voorstellingen en exposities waar ze met de kinderen naartoe gaan. Daarnaast bemiddelt CESN vanaf schooljaar 2013/2014 een aantal extra programma's voor het primair onderwijs, zoals Erfgoed & architectuur en Film.

Kunst & cultuurroutes voor het voortgezet onderwijs
Voor het voortgezet onderwijs bemiddelt CESN de Kunst & cultuurroutes. In zo'n route gaan de leerlingen bij culturele instellingen of kunstenaars op bezoek en ontvangen er een workshop of presentatie. Steeds meer scholen vragen om routes op maat, waarbij afgeweken wordt van een standaardformule van 3 workshops per leerling op verschillende locaties in de stad. Deels ontstaan deze vragen op maat naar aanleiding van de combinatiefunctie voor het VMBO.

Informatievoorziening
Verder kunnen alle scholen voor primair en voortgezet onderwijs gebruik maken van de website van CESN. Op deze site plaatsen alle aanbieders hun programma's. Daarin bemiddelt CESN niet actief.

Advies
Een andere belangrijke taak van CESN is het adviseren en doorverwijzen, zowel op verzoek van scholen als op verzoek van culturele aanbieders.

Speciaal onderwijs
Eén van de nieuwe ontwikkelingen is de bemiddeling voor het Voortgezet Speciaal Onderwijs, met name het Procollege en de Sint Jorisschool. Zowel het muziekonderwijs als interactief theater worden, met behulp van onze bemiddelingen, verankerd in het curriculum van deze scholen.

Combinatiefuncties

In januari is de landelijke impulsregeling combinatiefuncties in het leven geroepen voor sport en cultuur. Doel van de regeling is de verbinding tot stand te brengen tussen binnenschoolse en buitenschoolse culturele activiteiten. In het kader van deze impulsregeling voor cultuur-onderwijs is er sinds januari 2012 een budget voor twee fte beschikbaar: één fte voor het primair onderwijs en één fte voor het voortgezet onderwijs met de focus op het VMBO. Deze combinatiefuncties zijn gepositioneerd bij CESN.

Combinatiefunctie PO

De combinatiefunctie voor het primair onderwijs is sinds 2014 breed ingezet. In totaal wordt op minimaal 14 verschillende scholen een programma van culturele lessen op maat gerealiseerd. Deze manier van werken is intensief, maar wordt door de scholen erg gewaardeerd. Het programma vindt deels onder en deels na schooltijd plaats. Daarnaast wordt ingezet op scholing en deskundigheidsbevordering van schoolteams.

Combinatiefunctie VO

CESN heeft een cultuurcoach voor het VMBO aangesteld voor gemiddeld 8 uur per week. Hij informeert, adviseert, haalt de vraag op, maakt samen met scholen plannen, organiseert en coördineert activiteiten en begeleidt zo nodig de uitvoering. Voor de uitvoering van de programma's zijn ruim 20 verschillende aanbieders, zowel ZZPers als grote culturele organisaties (voornamelijk uit de regio), actief op de scholen.
De VMBO scholen gaven het signaal dat de doelgroep beter te verleiden is via een wedstrijdelement. *Best en de Rest* is een wedstrijd tussen scholen, waarbij deelnemende scholen een muzikale act én een supportteam afvaardigen in de strijd om de prestigieuze 'Keizer Karel-award'. We mobiliseren met deze wedstrijd een brede groep leerlingen. Het doel is leerlingen actief te laten participeren in de (pop-)cultuur van de Waalstad. *Best en de Rest* is een jaarlijks terugkerend spektakel, waar de scholen het hele jaar actief mee bezig zijn. Deze scholenstrijd maakt onderdeel uit van het curriculum. De verdere ontwikkeling gebeurt in nauwe samenwerking met de scholen.

B. Kunsteducatie vrije tijd en ondersteuning amateurkunst

De Lindenberg verzorgt al decennia als belangrijkste aanbieder in Nijmegen de kunstopleiding voor amateurs in Nijmegen in alle disciplines: muziek, dans, theater, beeldende kunst, en New Arts. Ze werkt daarin samen met tal van particuliere aanbieders in het culturele veld. De focus daarbij ligt op de kunstzinnige ontwikkeling van kinderen en jongeren. Alle domeinen in de door ons gehanteerde keten van kennismaken-leren-presenteren-beoefenen komen samen bij onze cursussen in kunst. Er is veel aanbod waarin kinderen en jongeren kunnen kennismaken met een kunstvorm. Voor kinderen wordt ook in multidisciplinair aanbod voorzien, zoals bijvoorbeeld in de cursus peuterkunst. Cursisten leren de kneepjes van het vak van professionele docenten, die zelf een kunstvakopleiding hebben afgerond. Trots zijn we op de mogelijkheden die de Lindenberg biedt op het gebied van presenteren en beoefenen. Regelmatig worden onze theaterzalen gevuld met voorstellingen, presentaties en optredens van onze cursisten, zoals bij *Live on stage* en de open dag. Maar we gaan ook steeds vaker buiten spelen. Zo staan tijdens *Lindenberg A-gogo* veel van onze jongerenbands in Nijmeegse kroegen te spelen. Ook doen we mee aan *Valkhof klassiek* en het *Muziekfestival*, omdat dit gelegenheid geeft tot presentaties in de stad. Ook die ervaring vormt een belangrijk onderdeel van leren.

In de loop van haar bestaan heeft de Lindenberg aan ruim 75.000 unieke Nijmegenaren les gegeven in êên van de kunstvakken. De participatie amateurkunst in Nijmegen scoort als êên van de hoogste in heel Nederland (60% tegen 49% landelijk).

Stichting Leergeld Nijmegen & de Lindenberg

Kunst en cultuur moet bereikbaar zijn voor iedereen! Ook voor kinderen van ouders/verzorgers met een minimuminkomen. Daarom promoot de Lindenberg de mogelijkheden van Stichting Leergeld Nijmegen actief onder haar klanten. Onder andere op haar website en door middel van de verspreiding van foldermateriaal. De regeling van Leergeld Nijmegen wordt door de Lindenberg aangevuld met een eigen kortingsregeling. Daarnaast heeft de Lindenberg in samenwerking met Leergeld Nijmegen een instrumentenfonds opgericht, waarbij cursisten van Leergeld tegen zeer kleine vergoeding een instrument kunnen lenen.

Disciplines

Muziek: samen muziek maken is de kern

Kenmerkend voor muziek bij de Lindenberg zijn de samenspelactiviteiten. Daar waar het particuliere circuit voorziet in individuele lessen kunnen de leerlingen bij de Lindenberg vanaf het begin af aan samen muziek maken, ook al kunnen ze nog maar êên noot spelen! Deze werkwijze breiden we verder uit en passen we aan de vraag van de tijd aan. De leerplannen worden bijgesteld en het docententeam voortdurend bijgeschoold. Voor het realiseren van deze methodiek is een zekere omvang noodzakelijk. Enerzijds motiveert het samenspel om te blijven deelnemen, anderzijds is het ook een vorm van muziekonderwijs die voor ouders met een kleinere beurs bereikbaar is.

Pop & Rockschool
De *Pop & Rockschool* voor jongeren van 11-20 jaar is inmiddels een begrip in Nijmegen. Met 35 jongerenbands, van beginnend tot ver gevorderd en verspreid over verschillende locaties is het een bloeiende jongerenopleiding. Aangezien de wereld van de jongeren en hun muziek voortdurend verandert, besteden we veel aandacht aan het bijscholen van het docententeam en het door-ontwikkelen van de lesstof.

Toptalent
De *Talentenwerkplaats* voor jongeren tussen de 11 en 15 jaar brengt getalenteerde jonge muzikanten bij elkaar. Voor jongeren van 15 tot 18 jaar is er het *Talententraject* in samenwerking met NSG en ArteZ. Jaarlijks stromen er leerlingen door naar de beroepsopleiding. De *Pop & Rockschool* kent drie top-bands, die opgenomen zijn in het talenten-traject. Daarnaast hebben we een goed lopend strijkers ensemble, waar de getalenteerde strijkers een extra uitdaging krijgen.

Optreden als vast onderdeel van de cursus
Niet alleen samenspelen, maar ook het optreden voor publiek vormt een belangrijk onderdeel van onze cursussen. Lindenberg-ensembles, samenspelgroepen, pop- en jazzbands, zanggroepen, jeugdorkesten *Corrente 5* en *6* zijn niet alleen op de Lindenbergpodia, maar ook buiten de muren van ons gebouw te horen. Zo zijn zij te horen bij Valkhof Klassiek, het Nijmeegse Muziekfestival, Music Meeting, Lindenberg op Locatie in Oriëntalis, de Efteling en Lux.
Live on stage van de *Pop & Rockschool* (11-20 jr.) is uitgegroeid tot een heus jongerenfestival, met optredens op 4 podia, workshops, masterclasses en stands van muziekaanbieders op allerlei vlakken. Hierin wordt samengewerkt met de finalisten van de Roos van Nijmegen, zodat de doorstroommogelijkheden voor de jongeren zichtbaar worden. Ook het bandjesfestival *Lindenberg a Gogo* is inmiddels bekend bij een groot publiek.

Jamsessies: ons podium staat open voor iedereen!
In 2013 zijn we gestart met jamsessies op de maandagavond. Doel is om een ontmoetingsplek voor Nijmeegse musici te creëren, waarbij het gezamenlijk spelen van verschillende stijlen een vaste plek krijgt.

Dans: voor iedereen

Boystime: methodiek met veel navolging in het land
In de danswereld is steeds meer aandacht voor dans door jongens. Velen laten zich inspireren door de methodiek van Wil Boom, docent van onze cursussen *Boystime*. Bij de Lindenberg is de jongensdans een stabiele afdeling, met 5 jongensgroepen, oplopend van beginnend tot zeer gevorderd (voorbereidend op de beroepsopleiding dans).

Toptalent ontwikkelingstraject
Getalenteerde jongeren (vanaf 15 jaar) kunnen zich met het *VKV Pakket (Voorbereiding Kunstvakonderwijs)* voorbereiden op een beroepsopleiding. Getalenteerde cursisten kunnen ook meedoen met de talentenproductiegroep (vanaf 16 jaar): de *Lindenberg Dance Company*. Deze groep staat onder leiding van een artistiek leider en werkt met 2 gerenommeerde, professionele gastchoreografen per jaar. Dit is een unieke samenwerking, waarbij de professionele- en de amateurdanswereld veel voor elkaar kunnen betekenen.

Optredens voor publiek verder uitgebreid
De optreedmogelijkheden voor de kinderen en jongeren worden verder uitgebreid, omdat de Lindenberg staat voor leren én presenteren. Alle kinderen treden elk jaar minstens 2 keer op in de Lindenberg. Alle jongeren treden vaker op. De gevorderde leerlingen treden elk jaar ook minstens één keer buiten de Lindenberg op.

Beeldende Kunst: zoeken naar nieuwe richtingen

Beeldende Kunst voor kinderen en jongeren
De beeldende activiteiten voor kinderen en jongeren blijven zo veel mogelijk overeind. Om hier beweging in te krijgen wordt nauw samengewerkt met het Oddstream festival, waarin kunstenaars die de nieuwe media verkennen (zoals 3D-printen) hun ontwikkeling presenteren. We merken dat jongeren minder interesse hebben in de traditionele beeldende kunsten, maar wel zeer geïnteresseerd zijn in actuele ontwikkelingen waarbij nieuwe media worden ingezet. Voor hen is er ook de vooropleiding voor het kunstvakonderwijs, waarin de meest getalenteerde jongeren zich kunnen voorbereiden op die opleiding.

Verhuur van ruimten aan kunstenaars
Kunstenaars en docenten die aan volwassenen les willen geven krijgen de kans professionele ruimte te huren bij de Lindenberg, waarin zij als zelfstandige (ZZPers) hun lessen en cursussen kunnen geven, geheel op eigen gezag en voor eigen risico. Zo faciliteert de Lindenberg de zelfstandig kunstenaars om voor een breed publiek te blijven werken, zonder dat dit een gesubsidieerde kerntaak is.
In de wijken Hengstdal en Brakkenstein blijven we wel actief met twee beeldende 65+ groepen, omdat dit mensen betreft die nergens anders naartoe kunnen gaan en het past binnen het beleid om de wijken te bedienen.

Theater: steeds meer jongeren

Overname cursisten Grote Broer
Het samengaan van de cursussen van Grote Broer en de Lindenberg sinds voorjaar 2014 heeft gezorgd voor een nieuwe impuls voor deze discipline. Een groep jonge docenten kreeg op een verantwoorde manier onderdak. Ook het aantal jongeren dat aan theater doet steeg gestaag mee met de verjonging van het team. De grotere optreedmogelijkheden die de Lindeberg biedt spelen daarbij een doorslaggevende rol. Jongeren zijn steeds meer gericht op optreden en presenteren.

New Arts Nijmegen: aansluiting met hedendaagse jongeren

Bij New Arts Nijmegen kunnen jongeren meedoen met activiteiten zoals workshops, talentenjachten, kunstprojecten, exposities, theatervoorstellingen, hiphop-avonden en jamsessies. New Arts richt zich op jongeren vanaf 11 jaar die niet vanzelfsprekend met cultuur in aanraking komen.
New Arts werkt met verschillende kunstvormen, zoals rap, breakdance, streetdance, mode & make-up, graffiti, video, fotografie, theater, zang en beats maken. Bij New Arts krijgen deelnemers de ruimte om alles uit te proberen en te kijken wat bij hen past.
De activiteiten van New Arts zijn onder te verdelen in: kennismakingsactiviteiten, verdiepende activiteiten, het maken van producties, organiseren van podia voor talenten (Talentnights), receptieve activiteiten voor publiek en het opleiden van mensen via een werkcorporatie. Een aantal voorbeelden van projecten van New Arts zijn:

Geen Verschil
Project in samenwerking met de Sint Jorisschool, voor leerlingen met onder ander dyslexie, autisme of ADHD. Doel van het project is om de jongeren een boost te geven en te benadrukken dat anders zijn niet erg is.

Deal With It
In deze forum-theaterproductie werd een voorstelling gemaakt, waarin de eigen persoonlijke verhalen van deze jongeren (over discriminatie, dakloos zijn, uithuwelijking) terug kwamen in de voorstelling. De voorstelling is goed ontvangen door zowel de jongeren zelf als professionals uit het onderwijs, de zorg en de kunst- en cultuursector. De jongerenvoorstelling wordt in zowel buiten- als binnenschoolse setting gespeeld.

Image
Wekelijks volgen jongeren van het Asielzoekerscentrum kunst- en cultuurlessen en werken zij samen aan een productie over hun identiteit.

Muziekstudio New Arts
In 2014 is er een New Arts muziekstudio gerealiseerd in de Lindenberg Aldenhof. In deze studio kunnen zowel New Arts-talenten als landelijk bekende hip-hop artiesten werken aan opnamen. De professionele artiesten zet New Arts ook in binnen onze cultuureducatie-en talentontwikkelingsprojecten. Zij coachen hierin de deelnemers of geven masterclasses.

Kunst Inclusief: mensen met een beperking horen erbij

Onder de noemer *Kunst Inclusief* ontwikkelt de Lindenberg culturele activiteiten speciaal voor mensen met een beperking. Er zijn cursussen dans, muziek en theater voor alle leeftijden. We geven les op scholen voor speciaal onderwijs, we nodigen dagbestedingsgroepen van Pluryn uit om op de Lindenberg te repeteren en we geven muzieklessen aan jongeren met autisme bij het Leo Kannerhuis. Onze docenten hebben bijscholingen gevolgd en zijn inmiddels zeer ervaren. Naast onze cursussen organiseren we ook losse projecten.

Vinden en verbinden
Eén van die bijzondere projecten is ons musicalproject *Vinden & Verbinden*, waarbij mensen met én zonder beperking samen een musicalproductie maken. Dit project wordt opgezet in samenwerking met zorg- en welzijnspartners in de wijk en is een groot succes te noemen.

Kunst & cultuur speciaal
Onder de noemer *Kunst & cultuur speciaal* gaat *Kunst Inclusief* de samenwerking aan met het speciaal onderwijs in Nijmegen, met als doel structureel cultuureducatiebeleid te realiseren. Insteek is om het project voort te zetten en structurele inbedding te realiseren. De Nederlandse stichting voor het gehandicapte kind en het prins Bernhard Cultuurfonds ondersteunen het project.

KOM Gelderland
Kunst Inclusief maakt onderdeel uit van KOM Gelderland. KOM Gelderland staat voor structurele, toegankelijke en professionele kunsteducatie voor iedereen met een zorgachtergrond. De samenwerkende partners zijn instellingen uit andere Gelderse steden (kennisuitwisseling) Markant (Aperldoorn), Kunstbedrijf Arnhem, Cultura (Ede), de Lindenberg, Boogiewoogie (Winterswijk), Cultuurkust (Harderwijk), Cultuurmij Oost (Gelderland) en de Onderwijsspecialisten (Onderwijsbegeleiding)

Kwartiermakers-festival
Het Kwartiermakers-festival wordt georganiseerd door de Lindenberg en LUX. Het stimuleert gedurende het hele jaar mensen met een beperking zich te uiten door middel van kunst, cultuur en bewegen. Op deze manier kunnen zij niet alleen aan hun omgeving laten zien wat ze kunnen, maar krijgen zij ook meer zelfvertrouwen. Door samenwerking tussen mensen met en zonder beperking te stimuleren, versterken we het gevoel van erbij horen en wordt het voor mensen met een beperking gemakkelijker om mee te doen aan de samenleving.

C. Podium

Het Lindenbergtheater is een belangrijke en onlosmakelijke schakel binnen de culturele keten kennismaken-leren-presenteren-beoefenen. Op het podium vertonen amateurs hun 'geleerde' kunsten, ze bekwamen zich in het 'beoefenen' en ze 'presenteren' hun kunstproductie. Tevens zorgt de podiumfunctie door zijn professionele- en amateurvertoningen voor een deel van de kennismaking en verleiding. Hoe vaak immers willen beginnende amateurs hun kunstidool navolgen. Er zijn zelfs hele TV programma's op gebaseerd.
Het Lindenbergtheater richt zich op enerzijds jong talent en anderzijds de jonge bezoeker en blijft dat doen.

Amateurvoorstellingen
De Lindenberg is al jaren hêt podium voor amateurmusici en artiesten waar ze niet alleen een warm onthaal vinden, maar ook de juiste ondersteuning aantreffen om hun productie tot een hoger plan te brengen. Amateurproducties vergen een specifieke ruimtelijk invulling, omdat de voorstellingen meestal met een groot aantal artiesten tegelijk worden gespeeld. Dat brengt logistieke problemen met zich mee op locaties die ingericht zijn voor louter professionele producties. De Lindenberg is zodanig ingericht dat grote aantallen artiesten naar, op en vanaf het podium goed hun weg kunnen vinden.
Daarnaast vergt de technische en logistieke begeleiding van amateurs voorzieningen en een attitude die niet op andere locaties is terug te vinden. Het is noodzakelijk een betaalbare gelegenheid tot optreden te bieden, omdat amateurgroepen vaak niet draagkrachtig genoeg zijn om professionele huurprijzen te kunnen betalen. Deze voordelen vindt met terug in het Lindenbergtheater.
Het is juist daardoor dat veel amateurgroepen de weg naar de Lindenberg weten te vinden en er jaren achtereen hun opvoeringen ten tonele brengen. Inmiddels is de locatie Lindenberg-Aldenhof helemaal gericht op jongerencultuur en het ontvangen van jonge amateurs die de eerste schreden zetten op het gebied van hun eigen kunstvormen.

Professionele voorstellingen
Het professionele aanbod in het Lindenbergtheater kent twee belangrijke pijlers. Ten eerste het aanbod dat wij onder onze eigen regie realiseren en waarvoor wij zelf risicodrager zijn. En ten tweede professioneel aanbod dat hier geprogrammeerd wordt door anderen.
In de stad zijn al jaren initiatieven die zich bezig houden met het realiseren van aantrekkelijk professioneel aanbod in podiumkunsten zonder over een eigen "huis" te beschikken. Zij kunnen met hun plannen terecht in de Lindenberg. Wij faciliteren deze initiatieven tegen uitzonderlijk goede voorwaarden, waardoor zij hun ambities kunnen waarmaken. Voor de stad levert dit een extra gevarieerd aanbod op, dat direct geworteld is in de Nijmeegse samenleving. Op deze wijze geven we ook met professionele voorstellingen en concerten vorm aan ons intendantschap.
Er heeft in de laatste vijf jaar wel een verschuiving plaatsgevonden. We zien dat externe programmerende partijen onder druk staan en zich meer en meer richten op relatief minder risicodragend aanbod, zoals comedy en popmuziek. Lastigere genres zoals kleinschalig klassiek en aanbod voor de jeugd worden minder of helemaal niet meer gedaan. In reactie daarop, zien we dat het programma van de Lindenberg juist meer van die risicodragende voorstellingen en concerten oppakt, teneinde daarmee voor de stad een volwaardig en gevarieerd aanbod overeind te houden.

Voorstel - Budgetstichting Doornroosje 2016 tem 2019

Voorstel aan de Raad

Datum raadsvergadering / Nummer raadsvoorstel

16 december 2015 / 156/2015

Fatale termijn: besluitvorming vóór:

Onderwerp

Budgetsubsidie stichting LUX 2016 t/m 2019

Programma

Cultuur & Cultuurhistorie & Citymarketing

Portefeuillehouder

B. Velthuis

Voorstel van het College van Burgemeester en Wethouders d.d.

17 november 2015

Samenvatting

Wij willen Stichting LUX (LUX) voor de jaren 2016 t/m 2019 een budgetsubsidie verlenen. In dit voorstel geven wij de voorwaarden aan waaronder in 2016 een subsidie van € 1.056.682,- verstrekt wordt en aan welke prestatie-eisen LUX moet voldoen. Deze zijn gebaseerd op de cultuurvisie en het coalitieakkoord. Verder hebben we, om elk risico uit te sluiten dat er bij de subsidiëring van LUX sprake zou kunnen zijn van ongeoorloofde staatssteun, de beschikking aan de stichting ingericht als een Dienst van Algemeen Economisch Belang (DAEB).

Voorstel om te besluiten

1. Aan Stichting LUX voor 2016 een subsidie te verlenen van € 1.056.682,- en dit bedrag ten laste te brengen van de begroting Cultuur, Cultuurhistorie en Citymarketing, deelproductnummer 60574.D.44015;
2. Voor de jaren 2017 t/m 2019 dit bedrag te indexeren op basis van het Uitvoeringsvoorschrift subsidies Directie Inwoners gemeente Nijmegen 2011.

Opgesteld door, telefoonnummer, e-mail

Emina Joosten, 3531, e.joosten@nijmegen.nl

Voorstel - Budgetstichting Doornroosje 2016 tem 2019

Voorstel aan de Raad

Aan de Raad van de gemeente Nijmegen

1 Inleiding

Stichting LUX heeft bij ons voor de jaren 2016 t/m 2019 een budgetsubsidie aangevraagd; in dit voorstel geven we de voorwaarden aan waaronder we de subsidie willen verlenen en aan welke prestatie-eisen LUX moet voldoen. De basis voor deze voorwaarden, die we in goed overleg met LUX in bijgevoegde beschikking hebben vastgelegd, wordt gevormd door de door uw Raad op 27 juni 2012 vastgestelde Kunst- en Cultuurvisie 'Werken in ketens' en ons Coalitieakkoord 2014-2018 'Samen voor Nijmegen: sociaal, duurzaam en ondernemend'.

De looptijd van de Cultuurvisie 'Werken in ketens' is onlangs verlengd tot eind 2019. Binnen de visie hebben we een aantal accentverschuivingen aangebracht zodat deze in lijn komt met het coalitieakkoord. Zo vragen we instellingen nog meer de toegankelijkheid te vergroten, zodat we een breder publiek kunnen bereiken. Daarnaast vragen we aandacht voor cultuureducatie en jongeren tot 26 jaar.

In de cultuurvisie staat het werken in ketens centraal, waarbij wij van de grote culturele instellingen verwachten dat zij als ketenintendant optreden en samen met andere relevante partijen in de stad en in de betreffende keten, vorm geven aan de in de visie beschreven gemeentelijke beleidsprioriteiten.

LUX is ketenintendant van de keten 'Film en Media' en de geformuleerde prestatie-eisen zijn deels gerelateerd aan deze rol als intendant. Verder hebben we ook een aantal kwantitatieve eisen geformuleerd zoals aantallen bezoekers en aantallen filmvertoningen, debatten en podiumvoorstellingen.

De afgelopen jaren is er flink bezuinigd op het culturele veld en met name op de zes grote instellingen. De laatste bezuiniging van € 350.000,- (waarin het aandeel van LUX € 36.033,- bedraagt) gaat in per januari 2016 en is al verwerkt in het te verlenen subsidiebedrag van € 1.056.682,-.

1.1 Wettelijk kader of beleidskader

De beleidskaders voor dit voorstel zijn vastgelegd in de gemeentelijke kunst- en cultuurnota 'Werken in Ketens'. Verder zijn De Nijmeegse Kaderverordening Subsidieverstrekking en het Uitvoeringsvoorschrift subsidies programma Cultuur van toepassing op dit voorstel.

1.2 Relatie met programma

Dit voorstel is een uitwerking van de ambities van het programma Cultuur, Cultuurhistorie en Citymarketing zoals die beschreven zijn in hoofdstuk 5 (De culturele basisinfrastructuur: ketens en functies) van de Cultuurvisie 'Werken in Ketens'.

2 Doelstelling

Doelstelling van dit voorstel is besluitvorming over de budgetsubsidie 2016 t/m 2019 voor Stichting LUX.

Voorstel - Budgetstichting Doornroosje 2016 tem 2019

Voorstel aan de Raad

Vervolgvel
2

3 Argumenten

Dienst van Algemeen Economisch Belang
Stichting LUX fungeert als ketenintendant van de keten Film en Media. In de subsidiebeschikking gaan we in lijn met dit kader zowel kwalitatieve als kwantitatieve prestatieafspraken opnemen. Om aan de Europese regelgeving te kunnen voldoen en elk risico uit te sluiten dat er bij de subsidiëring van LUX sprake zou kunnen zijn van ongeoorloofde overheidssteun belasten we LUX met een DAEB. De definitie voor arthouse film hebben we aangepast aan de definitie zoals die gehanteerd wordt bij Europa Cinema's. De gemeente Nijmegen belast LUX met de uitvoering van de volgende Diensten van Algemeen Economisch Belang (DAEB): Film en Beeldcultuur, Woord en Debat en Podiumkunsten (Theater en Muziek). Dit productaanbod dient een hoge inhoudelijke kwaliteit te hebben en gericht te zijn op een breed publiek.

- *Film en Beeldcultuur*: de vertoning van arthouse films, waarvan de productiekosten conform de definities van Europa Cinema's niet hoger mogen zijn dan € 25 miljoen. Een arthouse film is te omschrijven als een artistieke film die zich kenmerkt door het verdiepende karakter in onderwerp en cinematografie. Het uitgangspunt van de maker ligt voornamelijk in de kunstzinnige bijdrage van de film, de verhaallijnen en de verdieping in de karakters, meer dan bij eventuele winstpotenties. De producties worden over het algemeen met lagere budgetten gerealiseerd.
- *Woord, Debat & Podiumkunsten:* het organiseren van publieke debatten gericht op actuele en agenda zettende thema's ten aanzien van onderwerpen met een (boven)regionale uitstraling. De centrale thema's van die programmering liggen op het gebied van de politiek, welzijn (zorg, onderwijs, multiculturele samenleving), ruimtelijke ordening en kunst en cultuur.
- *Theater:* het programmeren van toneel-, moderne dans-, cabaret- en jeugdtheatervoorstellingen, gericht op waardevolle producties van aanstormend talent en nieuwe theatermakers, in eerste instantie van Nederlandse en Vlaamse afkomst.
- *Muziek:* het programmeren van optredens en workshops en het realiseren van eigen producties gericht op jazz, moderne muziek en wereldmuziek.

De afzonderlijke DAEB-diensten moeten voldoen aan de hieronder vermelde kwantitatieve specificatie:

Tabel 2016

	Film	**Woord, Debat & Podiumkunsten**	**Totaal**
Voorstellingen	8.100	140	8.240
Bezoekers	180.000	15.000	195.000

a. Cultuureducatie en doelgroep jeugd tot 26 jaar
LUX zet aantoonbaar in op cultuureducatie en activiteiten gericht op de jeugd tot 26 jaar.

b. Brede toegankelijkheid culturele voorzieningen
Cultuurparticipatie vinden wij belangrijk voor alle Nijmegenaren en daarom vragen wij aan de culturele organisaties om er samen zorg voor te dragen dat culturele voorzieningen breed toegankelijk zijn en er voor alle lagen van de bevolking een passend cultureel aanbod is met een hoge inhoudelijke kwaliteit.

c. Prioriteiten: talentontwikkeling, excellentie en experiment
LUX geeft samen met andere partijen in de stad en partijen in de keten vorm aan de gemeentelijke prioriteiten talentontwikkeling, excellentie en experiment.

d. Ketenintendantfunctie en ketenoverleg
LUX fungeert als ketenintendant van de keten Film en Media en draagt procesverantwoordelijkheid voor de organisatie van het ketenoverleg.
In het ketenoverleg komen minstens de volgende onderwerpen aan de orde:
1. de speerpunten uit de Kunst- en Cultuurvisie;
2. samenwerking in de keten;
3. toegankelijkheid van de keten;
4. de wijze waarop het ambitieniveau binnen de keten gerealiseerd wordt in Nijmegen.
De ketenintendant nodigt in de keten en in het netwerk samenwerkende partijen uit voor het ketenoverleg. De partijen in de keten kiezen gezamenlijk een voorzitter.

e. Verslaglegging ketenoverleg
Jaarlijks stelt het ketenoverleg een verslag van haar werkzaamheden vast. Dit verslag beschrijft de werkzaamheden in de keten op de onder d genoemde onderwerpen. Die werkzaamheden kunnen gemeenschappelijk zijn maar ook betrekking hebben op twee of meer deelnemers aan de keten. Het verslag wordt toegestuurd aan de gemeente en dient als basis voor toekomstige peer-reviews.

f. Peer-review
De culturele organisaties voeren een peer-review uit op basis van het ketenverslag en de jaarverslagen.

g. Groeimodel
De gemeente geeft LUX in de keten de ruimte om vorm en inhoud te geven aan het ketenintendantschap en de speerpunten waarbij ze zelf kan definiëren wat zij verstaat onder de onderwerpen onder d, welk ambitieniveau de partijen in de keten hebben en hoe zij dit ambitieniveau willen realiseren.

h. Code Cultural Governance
LUX hanteert de code Cultural Governance en legt in het jaarverslag verantwoording af over de wijze waarop dit gebeurt. Hierbij wordt gebruik gemaakt van een op Nijmegen toegespitst verantwoordingsprotocol.

i. Cultuuronderzoeken
LUX participeert desgevraagd in de gemeentelijke cultuuronderzoeken en stelt hiervoor gevraagde gegevens beschikbaar.

j. Social Return
In het kader van Social Return (het stimuleren van doelgroepen met een afstand tot de arbeidsmarkt) verwacht de gemeente Nijmegen van LUX dat ze bij de uitvoering van de activiteiten/doelen waarvoor deze subsidie wordt toegekend, zoveel mogelijk Nijmeegse burgers betrekt die voor hun inkomen (gedeeltelijk) afhankelijk zijn van een uitkering. Naast deze (leer)werkplekken vraagt de gemeente ook aan LUX om in haar eigen inkoopbeleid Social Return op te nemen.

De keten Film en Media
In de cultuurvisie hebben we LUX benoemd als ketenintendant voor de keten Film & Media. Vanuit die rol adviseert, stimuleert en verbindt LUX andere partijen en spelers binnen de keten. LUX pakt deze rol als ketenintendant op door samen te werken met o.a. De Gelderlander, GOSHORT, DZIGA en N1.

Resultaten 2014 en 2015
LUX komt uit een moeilijke periode. De jaren 2013 en 2014 stonden voor een groot deel in het teken van een stevige reorganisatie. Een nieuwe organisatiestructuur is vormgegeven en van een aantal medewerkers is afscheid genomen. Aan de andere kant is een aantal nieuwe en talentvolle medewerkers aangetrokken. Programmatisch zijn scherpe keuzes gemaakt en is met veel partners in de stad de samenwerking verbeterd of opnieuw vormgegeven.
LUX is van groot belang voor Nijmegen. Mede dankzij LUX staan wij als stad hoog genoteerd in de lijst van cultuursteden in Nederland. Uit de publieksonderzoeken blijkt dat LUX al jarenlang hoog gewaardeerd wordt. LUX trekt van de grote culturele instellingen in Nijmegen de meeste bezoekers. In 2014 waren dat er voor film 193.597 en voor theater en debat 22.550. In totaal komt het aantal bezoekers in 2014 uit op 216.147. Dat zijn er meer bezoekers dan in 2013, toen stond het totale aantal bezoekers op 205.051. Deze stijgende lijn zet zich in 2015 ook door. Tot en met 30 juni 2015 heeft LUX circa 106.000 filmbezoekers gehad, een groei van bijna 5% ten opzichte van hetzelfde periode in 2014. De groei in omzet lag 2% hoger dan het voorgaande jaar.
Het aantal bezoekers is afhankelijk van het (film)aanbod en varieert per jaar.
Bij debat en theater wordt veel samengewerkt met anderen voor de programmering van de vlakke vloer zaal van LUX. LUX heeft in het seizoen 2015-2016 verrassende voorstellingen

Voorstel - Budgetstichting Doornroosje 2016 tem 2019

ingekocht, hierbij wordt het experiment niet geschuwd. Er wordt ook veel geïnvesteerd in filmeducatie met Film for Thought en Young Motion, nieuwe filmfestival's, en educatieprogramma voor het primair en voortgezet onderwijs.
Bij debat gaat LUX de komende periode investeren om dit kwalitatief te versterken. Er is een samenwerking met Radboud Universiteit. Er worden maandelijks debatten georganiseerd met Radboud Reflects-programma en er wordt een festivalavond georganiseerd, Radboud Researchers' Night, waarbij wetenschap en cultuur hand in hand gaan. Daarnaast is er InScience filmfestival met een ambitie om tot een jaarlijks terugkerend festival uit te groeien. Ook worden met nieuwe publieksgroepen actuele thema's verkend die kunnen leiden tot levendige debatten. De filmfestivals en educatieve programma zorgen er samen voor een verbreding van het publiek. De verschillende activiteiten zullen zowel in de LUX als op andere geschikte plekken in de stad geprogrammeerd worden.

4 Risico's

Alle culturele instellingen hebben te maken met bezuinigingen op landelijke, gemeentelijk niveau. Ook de bestedingen van het publiek lopen terug. Wij blijven de exploitatie en de vermogenspositie van LUX nauwlettend volgen en bespreken ieder half jaar de financiële situatie.

5 Financiën

Voor 2016 is een bedrag beschikbaar van € 1.056.682,- voor de budgetsubsidie. Dit bedrag is als volgt berekend:

Subsidie 2015:	€	1.100.757
Af: PPN 2013	- €	17.156 (bezuiniging)
Af: PPN 2014	- €	36.033 (bezuiniging)
Subtotaal	€	1.047.568
Bij: Indexering 2016 0,87%	€	9.114+
Subsidiebedrag 2016	€	1.056.682

Dit bedrag wordt ten laste gebracht van de begroting Cultuur, Cultuurhistorie en Citymarketing, deelproductnummer 60574.D.44015;

Historisch overzicht:
Subsidie aan LUX 2014: € 1.207.2000 (€ 1.157.200 plus € 50.000 bijdrage aan de frictiekosten)
Subsidie aan LUX 2015: € 1.130.757 (€ 1.100.757 plus € 30.000 bijdrage aan de verbouwing)

Financiële positie LUX
LUX zal 2015 afsluiten met een klein positief resultaat. Het eigen vermogen zal rond € 80.000,- positief blijven. Door de verbouwing van de twee zalen verwacht LUX meer inkomsten te genereren. Er is nog steeds sprake van een kwetsbare financiële positie van LUX, ook omdat in 2016 nieuwe bezuiniging gerealiseerd moet worden.

Voorstel - Budgetstichting Doornroosje 2016 tem 2019

Voorstel aan de Raad

Vervolgvel
6

6 Participatie en Communicatie
We hebben regelmatig overleg met de directeur bestuurder van LUX. Na besluitvorming wordt de stichting via bijgaande beschikking geïnformeerd.

7 Uitvoering en evaluatie
Na besluitvorming in ons College brengen wij LUX middels een beschikking op de hoogte van ons besluit en stellen wij het vastgestelde subsidiebedrag beschikbaar volgens het schema in de beschikking. Tijdens het jaarlijkse bestuurlijke overleg met LUX legt de directie verantwoording af over de besteding van het subsidiegeld en de realisatie van de afgesproken prestatie-eisen.

College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester,	De Gemeentesecretaris,
drs. H.M.F. Bruls	drs. B. van der Ploeg

Bijlage:	Subsidiebeschikking LUX 2016-2019
Ter inzage:	Strategisch Beleidsplan LUX 2016-2019
	Subsidieaanvraag LUX 2016-2019

Voorstel - Budgetstichting Doornroosje 2016 tem 2019

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 16 december 2015

24. Raadsvoorstel Budgetsubsidie stichting Lux 2016 t/m 2019 (156/2015)

Raadsvoorstel d.d. 17 november 2015
1. Aan Stichting LUX voor 2016 een subsidie te verlenen van € 1.056.682,- en dit bedrag ten laste te brengen van de begroting Cultuur, Cultuurhistorie en Citymarketing, deelproductnummer 60574.D.44015;
2. Voor de jaren 2017 t/m 2019 dit bedrag te indexeren op basis van het Uitvoeringsvoorschrift subsidies Directie Inwoners gemeente Nijmegen 2011.

Raadsbesluit d.d.16 december 2015
Conform besloten

Voorstel - Budgetstichting Doornroosje 2016 tem 2019

Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsrealisatie & verantwoording

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 323 59 92
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Het bestuur van
LUX
Postbus 1155
6501 BD NIJMEGEN

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
	MO30/mo 2016.0189	Emina Joosten Beslagic
Onderwerp Beschikking verlening en bevoorschotting budgetsubsidie 2016 (budgetperiode 2016 tot en met 2019)	Datum uw brief 15-10-2015	Doorkiesnummer 3531

Bijlage(n): 3

Geacht bestuur,

Op 15 oktober 2015 heeft u een subsidieaanvraag ingediend voor de jaren 2016 tot en met 2019. Namens het college van burgemeester en wethouders deel ik u mee dat de raad van de gemeente Nijmegen op **[DATUM BESLUIT]** heeft besloten u deze subsidie[1] te verlenen voor de periode 2016 tot en met 2019. Het subsidiebedrag voor 2016 is bepaald op € 1.056.682,-. Dit bedrag is gebaseerd op het subsidiebedrag 2015.

Subsidie 2015	€ 1.100.757,-
Af: PPN 2013 (bezuiniging)	€ 17.156,-
Af: PPN 2014 (bezuiniging)	€ 36.033,-
Subtotaal	€ 1.047.568
Bij: indexering 2016 0,87%	€ 9.114,-
Subsidie 2016	€ **1.056.682,-**

[1] Op deze subsidietoekenning is de Nijmeegse Kaderverordening Subsidieverstrekking (2011) en het Uitvoeringsvoorschrift subsidies Directie Inwoners gemeente Nijmegen 2011 van toepassing. Hiernaast vindt deze subsidie haar grondslag in kunst- en cultuurvisie 'Werken in ketens'. Bij deze subsidietoekenning gaat het om een budgetsubsidie. U kunt verordeningen vinden op www.nijmegen.nl

Voorstel - Budgetstichting Doornroosje 2016 tem 2019

ANDERS KIJKEN

Ondernemingsplan LUX 2016-2019

Versie 26-11-2015

MANAGEMENTSAMENVATTING

Profiel
LUX is een onafhankelijk en vrijzinnig podium in Nijmegen voor nieuwe ontwikkelingen in kunst, cultuur en media. We combineren de functies van arthouse, vlakkevloer-, media- en debatpodium, ondersteund door een aantrekkelijk grand café / café-restaurant. We bieden een kritisch platform en een aantrekkelijke plek waar mensen door spraakmakende programma's op het gebied van film, media, debat en podiumkunsten hun denken en voelen in beweging kunnen zetten.

Anders kijken
LUX heeft als missie: mensen inspireren anders te kijken. Dat doen we door een onderscheidend – grotendeels kleinschalig en vernieuwend – cultureel programma te bieden waarmee we bezoekers andere perspectieven aanreiken.

Visie en ambities
Door onderwerpen tegen het licht te houden en het van toekomstperspectief te voorzien, brengen kunstenaars en denkers inzicht, troost en hoop. We willen het werk van makers en denkers dichterbij publiek brengen door aantrekkelijke, verrassende programma's te ontwikkelen die inspireren, ontregelen en verbinden. Daarbij zoeken we de samenwerking met makers, partners en het publiek. In de periode 2016-2019 willen we doorgaan met het bieden van een unieke, actuele programmering die reflecteert op de belangrijke thema's van onze tijd, en onze bezoekers tot nadenken en anders kijken aanzet. We willen een laagdrempelige, bereikbare, extraverte, ondernemende organisatie zijn, die midden in de samenleving staat en een breed publiek aanspreekt.

Programmastrategie
Onze film-, podium- (theater, dans, muziek) en debatprogrammering speelt in op maatschappelijk relevante thema's en actuele ontwikkelingen. Ook wordt het grensvlak tussen kunst en wetenschap (en maatschappij) steeds vaker opgezocht. Daarbij is een uitgewogen balans tussen gevestigde makers en nieuw talent een voorwaarde. Ook over de balans tussen de (inter)nationale top en het regionaal aanbod blijven we waken. Als multifunctionele culturele instelling zoeken we bovendien nadrukkelijk de kruisbestuiving tussen de afzonderlijke programmapijlers en werken zo veel mogelijk samen met partners die het programma versterken.

Verdieping en verbreding
De komende jaren verdiepen en verbreden we ons programma. Enerzijds door ons op specifieke doelgroepen te richten en anderzijds door ons programma op locaties buiten LUX te presenteren. Zo willen we met een breed en gevarieerd publiek een open en gelaagde dialoog voeren over wezenlijke kunstzinnige en maatschappelijke ontwikkelingen en vraagstukken. De zichtbaarheid van onze programmering vergroten we middels een actief en op maat gevoerd marketing- en communicatiebeleid.

Doelen per pijler
In jaarplannen per afdeling worden de ambities en doelen vertaald in concrete en meetbare doelen. Belangrijke indicatoren zijn bezoekersaantallen per programma, het aantal programma's en programmaonderdelen, de waardering van bezoekers en de (horeca)omzet.

Publiek
LUX is er voor een zo'n breed mogelijk publiek. De komende jaren willen we meer en vooral een gevarieerder publiek trekken. In de periode 2016-2019 ligt een accent op kinderen/jongeren, studenten/jongvolwassenen, ouderen en groepen in bijzondere situaties, zoals asielzoekers. Het betrekken van deze doelgroepen bij de inhoud van ons programma doen we op verschillende manieren. Zo betrekken we kinderen en jongeren door meer in de te zetten op media- en filmeducatie, en betrekken we studenten door hen zelf een actieve rol bij de programmaontwikkeling te geven.

Partners en netwerken
We werken samen met diverse partners op zowel lokaal, regionaal als nationaal niveau. Het betreft culturele instellingen, maatschappelijke partners, mediaorganisaties en kennisinstellingen. De gemeente Nijmegen is een vanzelfsprekende partner bij belangrijke ontwikkelingen in de stad. Op het gebied van kunst, wetenschap en actualiteiten zijn de universiteit en de hogescholen in de regio belangrijke partners. Hetzelfde geldt voor het basis- en voortgezet onderwijs, die als partner fungeert bij het betrekken van kinderen en jongeren. Ook zijn we als (mede-)organisator betrokken bij diverse evenementen en culturele activiteiten die bijdragen aan de gezamenlijke profilering van Nijmegen Cultuurstad.

Keten Film & Media
LUX is ketenintendant in de keten Film & Media. Vanuit deze rol adviseren, stimuleren en verbinden we andere partijen in dit veld aan elkaar of aan projecten en initiatieven. De verbinding met de lokale en regionale omroepen en dagbladen worden de komende jaren verder versterkt. Daarnaast willen we het aanbod van media- en filmeducatie voor het (primair en voortgezet) onderwijs verder uitbreiden en ons sterk maken voor de verankering van media- en filmeducatie in het schoolcurriculum.

Meerjarenbegroting
Sinds 2014 is LUX weer financieel gezond. De exploitatiebegroting is sluitend en realistisch. We hebben als doel om de kwetsbaarheid in de komende jaren verder te verminderen. Daarom willen we de omzet waar dat kan verhogen. De groei van de omzet kan niet via de 'gemakkelijke' weg worden gerealiseerd. De vraag is in welke mate de werkgelegenheid en de koopkracht van mensen toenemen. Ook neemt de concurrentie in de vrijetijdssector sterk toe. We moeten de beoogde groei op eigen kracht realiseren. De groei moet dus gerealiseerd worden door anders en beter te programmeren en slimmer te werken. De meerjarenbegroting is als bijlage bij het ondernemingsplan gevoegd.

De toekomst tegemoet
Ook de komende jaren staan in het teken van nieuwe ontwikkelingen in de kunsten, actualiteiten, maatschappelijke vraagstukken, een veranderende samenleving, toenemende concurrentie in de vrijetijdssector, en andere invloeden van binnen- en buitenaf. LUX wacht de komende jaren een stevige maar mooie uitdaging, die we met z'n allen vol vertrouwen en met veel plezier tegemoet zien.

INHOUD

HOOFDSTUK 1 – INLEIDING 7

HOOFDSTUK 2 – STRATEGIE EN BELEID 8
2.1 Missie 8
2.2 Visie 8
2.3 Ambitie en strategie 9

HOOFDSTUK 3 – PROGRAMMA 10
3.1 Film 10
3.2 Podium 11
3.3 Debat 13
3.4 Festivals en specials 14
3.5 Horeca 15
3.6 Sales 15

HOOFDSTUK 4 – POSITIE EN PROFIEL 16
4.1 Ketenintendant Film & Media 16
4.2 Marktpositie 16
4.3 Profilering 17

HOOFDSTUK 5 – PUBLIEK 18
5.1 Bezoekers per discipline 18
5.2 Publieksverbreding 18

HOOFDSTUK 6 – MARKETING EN COMMUNICATIE 21
6.1 Unique selling points 21
6.2 Strategische marketingdoelstellingen 21
6.3 Acties en hulpmiddelen 21

HOOFDSTUK 7 – STURING EN ORGANISATIE 22
7.1 Bestuursmodel en verantwoordelijkheden 22
7.2 Verantwoordelijkheid directeur 22
7.3 Organisatiestructuur en –omvang 23

7.4 Vrijwilligers 23
7.5 Training en opleiding 23
7.6 Instrumenten 24
7.7 Medezeggenschap 24

HOOFDSTUK 8 – MEERJARENEXPLOITATIE 26
8.1 Uitgangspunten 26
8.2 Publieksinkomsten 26
8.3 Subsidie 26
8.4 Overige opbrengsten 27
8.5 Begrotingsresultaat 27
8.6 Risicoanalyse 27

BIJLAGE – MEERJARENBEGROTING 29

HOOFDSTUK 1 – INLEIDING

LUX is een onafhankelijk en vrijzinnig podium voor nieuwe ontwikkelingen in kunst, cultuur en media. Daarnaast bewegen we ons met onze programmering steeds vaker op het grensvlak tussen kunst en wetenschap. De functies van arthouse en vlakkevloer-, media- en debatpodium worden onder één dak gecombineerd. Met een onderscheidend – grotendeels kleinschalig en vernieuwend – aanbod, dagen we bezoekers uit om anders naar zichzelf en de wereld te kijken.

Onze film-, podium- (theater, dans, muziek) en debatprogrammering speelt in op maatschappelijk relevante thema's en actuele ontwikkelingen. Zo willen we inwoners en bezoekers van Nijmegen en omstreken inspireren, uitdagen en andere perspectieven bieden. Daarbij richten we ons op een zo breed mogelijk publiek.

Anders kijken is voor ons de kern. Nieuwe richtingen en invalshoeken (onder)zoeken. We leven in een tijdperk van verandering. Politieke en maatschappelijke vanzelfsprekendheden vallen weg. Dat vraagt om een frisse, bespiegelende en creatieve blik. Samen met (nieuwe) makers, denkers, kunstenaars, politici, journalisten en wetenschappers, keren we de thema's van deze tijd binnenstebuiten, kantelen ze en zetten ze in een ander licht.

Als multifunctionele culturele instelling zoeken we nadrukkelijk de kruisbestuiving tussen onze afzonderlijke programmapijlers. Daarnaast werken we samen met een groot aantal culturele instellingen, maatschappelijke partners en mediaorganisaties. Beide strategieën leveren onderscheidende en (ver)nieuwe(nde) programma's op. Ook zijn we als (mede-)organisator betrokken bij diverse evenementen en culturele activiteiten die bijdragen aan de gezamenlijke profilering van Nijmegen Cultuurstad. LUX is niet op de laatste plaats ook een bruisend, gastvrij grand café / café-restaurant met allure in hartje stad. De combinatie van aantrekkelijke horeca en een zeer gevarieerde en spraakmakende programmering maakt ons tot een belangrijke culturele pijler van Nijmegen.

De jaren 2013 en 2014 stonden in het teken van een ingrijpende reorganisatie. Een nieuwe organisatiestructuur is vormgegeven. Het aantal direct sturende posities is verkleind, met als gevolg een betere beheersing en besturing van de verschillende afdelingen. Dat neemt niet weg dat de situatie kwetsbaar blijft. De marktomstandigheden blijven complex en het publiek wordt kieskeuriger en veeleisender. Ons wacht daarom een stevige, maar mooie uitdaging.

De komende jaren verdiepen en verbreden we ons programma. Enerzijds door ons op specifieke doelgroepen te richten en anderzijds door ons programma op locaties buiten LUX te presenteren. Zo willen we met een breed en gevarieerd publiek een open en gelaagde dialoog voeren over wezenlijke kunstzinnige en maatschappelijke ontwikkelingen en vraagstukken. Dit gebeurt zoveel mogelijk in samenwerking met (culturele) partners in de stad, de regio, het land en ook buiten de landsgrenzen.

In dit ondernemingsplan wordt de strategische koers van LUX voor de periode 2016-2019 uiteengezet.

HOOFDSTUK 2 – STRATEGIE EN BELEID

2.1 Missie

De missie van LUX luidt: mensen inspireren anders te kijken.

Vanuit deze missie bieden we een kritisch platform en een aantrekkelijke plek waar mensen door spraakmakende programma's op het gebied van film, media, debat en podiumkunsten hun denken en voelen in beweging kunnen zetten. Daarbij zoeken we nadrukkelijk de samenwerking met makers, culturele en maatschappelijke partners, en ons publiek.

2.2 Visie

Waar gaat het naartoe met de wereld? Met Nederland? Met ons? We leven in een spannend tijdperk van grote en snelle veranderingen, van complexe vraagstukken en ook van grote onzekerheid. Bij uitstek een periode waarin kunst en cultuur verschil kunnen maken.

Kunst en cultuur bieden de mogelijkheid om op verschillende en verrassende manieren naar de wereld te kijken. Door 'het nu' tegen het licht te houden en het van toekomstperspectief te voorzien, brengen kunstenaars en denkers inzicht, troost en hoop. Zo dragen ze direct en indirect bij aan een leefbare samenleving. We willen hun werk en gedachten dichter bij mensen brengen door aantrekkelijke programma's te ontwikkelen die inspireren, ontregelen en verbinden.

We nodigen makers uit om het publiek door een andere bril naar zichzelf en de wereld te laten kijken. Makers keren zaken binnenstebuiten en ordenen ze opnieuw. Met humor, scherpzinnigheid en verbeeldingskracht. We presenteren programma's die de schoonheid omarmen, het leven recht in het gezicht kijken en wezenlijke vragen durven te stellen. Zonder antwoorden te geven, willen we het denken en voelen in beweging zetten. Zodat het echt ergens over gaat.

LUX spreekt van oudsher een brede publieksgroep aan, maar we willen de drempel blijven verlagen. Zodat meer mensen, jong en oud, in LUX een thuis vinden. Dat doen we door ons – naast ons kernpubliek – te richten op aanvullende specifieke doelgroepen zoals ouderen, jongeren en asielzoekers. Dit wordt bereikt door in huis specifieke programma's te vertonen en door naar de mensen toe te gaan: in de wijken, verzorgingstehuizen, kinderopvangcentra en asielzoekerscentra, en op scholen, opleidingen en bijzondere plekken elders.

Met onze programma's spelen we een actieve, initiërende rol in de ontwikkeling van Nijmegen als dynamische en innovatieve stad. We geven op diverse niveaus – macro, meso en micro – invulling aan haar missie.

2.3 Ambitie en strategie

LUX staat garant voor een spraakmakend cultureel programma en een aantrekkelijke horeca. Daarbij bieden we een variëteit aan activiteiten en producten.

Ambities
Wij willen:
- unieke actuele onderscheidende programmering aanbieden die reflecteert op de belangrijke thema's van onze tijd, en onze bezoekers tot nadenken en anders kijken aanzetten;
- een laagdrempelige, bereikbare, extraverte, ondernemende organisatie zijn, die midden in de samenleving staat;
- een breed en gevarieerd publiek aanspreken.

Strategie
Wij willen deze ambities bereiken in de periode 2016 - 2019 door:
- gedurende het hele jaar kritische en constructieve makers en denkers op het gebied van film, podiumkunsten en debat een podium te bieden. Daarbij is een uitgewogen balans tussen ervaren makers die zichzelf opnieuw blijven uitvinden en nieuw talent een voorwaarde;
- samen te werken met uiteenlopende organisaties en groepen in de samenleving (culturele en maatschappelijke partners) om gezamenlijk unieke programmering te ontwikkelen. Daarbij is de gemeente Nijmegen een vanzelfsprekende partner over belangrijke ontwikkelingen in de stad en regio;
- enerzijds doelgroepgericht te programmeren (ouderen, studenten, jongeren) en anderzijds op locatie te programmeren (wijken, kinderopvang, azc's, verzorgingstehuizen);
- de zichtbaarheid van onze programmering te vergroten middels een actief en op maat gevoerd marketing- en communicatiebeleid.

In jaarplannen per afdeling zullen de ambities vertaald worden in concrete en meetbare doelen.

HOOFDSTUK 3 – PROGRAMMA

3.1 Film

We programmeren een breed scala aan kwaliteitsfilms. Van de kleine artistieke film tot de cross-over titels, van films van eigen bodem tot internationale producties, van Amerikaanse independent films tot wereldcinema. Het zijn films die je tot denken zetten, die onderwerpen aansnijden die de actualiteit raken, die duiding geven. Films met inhoud, die een andere kijk geven op onderwerpen, op zowel micro- als macroniveau.

Als eerste arthouse van Nederland – en van Europa – is LUX een voorbeeld geweest voor theaters in andere steden, wat ertoe heeft geleid dat er inmiddels op verschillende plekken soortgelijke arthouses zijn ontstaan. De kracht van het Nederlandse artistieke filmklimaat ligt in de lokale inbedding van de theaters en filmhuizen, een culturele infrastructuur die uniek is in de wereld. Arthouses zijn bij uitstek de plek waar dit verder uitgewerkt wordt. Door middel van de programmering, de randprogrammering, het cursusaanbod en de banden met de lokale partners.

Nog steeds is LUX het best bezochte filmtheater van Nederland en een voorbeeld voor andere steden. Belangrijkste bodem voor het succes is de diversiteit en kwaliteit van het aanbod, de randprogrammering bij het filmaanbod en de samenwerking met verschillende lokale organisaties. De komende vijf jaar zullen we deze programmering continueren, en vooral de samenwerkingen verder uitbreiden en verstevigen. Dat gebeurt bijvoorbeeld middels filmdebatten, die in samenwerking met Radboud Reflects van de Radboud Universiteit met regelmaat worden georganiseerd, en die we verder willen uitbreiden. Ook zetten we in op boekverfilmingen, waarbij we koploper zijn qua bezoekersaantallen. Hiervoor zullen we een nauwere samenwerking met Wintertuin aangaan.

Digitalisering
Door de komst van de digitalisering bij filmvertoningen is een verschuiving ontstaan op het gebied van programmering: films worden in meer zalen aangeboden, maar hebben ten gevolge van het grote aanbod een kortere looptijd in de theaters. Daarnaast zie je een verschuiving van twee kanten naar het midden: de commerciële bioscopen raken steeds geïnteresseerder in het artistieke cross-over aanbod, en de filmhuizen vertonen steeds vaker de wat grotere producties. Dat betekent dat vooral de eigen identiteit van het theater een steeds belangrijkere rol gaat spelen, omdat die dreigt te vervagen. De randprogrammering speelt bij de profilering een belangrijke rol.

Daarnaast is de markt de afgelopen jaren enorm veranderd door de groei in het online aanbod. Video on demand (vod), maar ook pay tv zoals Netflix en Film1, zorgen ervoor dat veel films snel thuis beschikbaar zijn. Desondanks lijkt dit maar in beperkte mate invloed te hebben op de filmbezoeken in de filmtheaters. Zoals hierboven omschreven is de digitalisering van invloed geweest op de programmering en op de looptijd van films (waar we vroeger nog af en toe vierden dat een film een jaar lang te zien was in LUX, is dat nu verschoven naar een half jaar), het heeft daarnaast gezorgd voor een aanvulling op het aanbod. Bioscopen en filmtheaters zijn steeds meer aan het uitproberen welke ‘alternative content’ past bij het eigen publiek. Alternative content varieert van live streaming van theatervoorstellingen, opera’s of concerten (die voor het Nederlandse publiek moeilijk toegankelijk zijn, bijvoorbeeld omdat ze in het buitenland plaatsvinden), tot een rondleiding in een museum en – zoals bij de commerciëlen meer voorkomt

– het live streamen van sportwedstrijden. We vervulden hierin een pioniersfunctie binnen de filmtheaters, en we zullen hierin blijven zoeken naar vernieuwend en aantrekkelijk aanbod.

Een andere ontwikkeling is Film(t)huis, een extra 'online zaal' van een filmtheater. In deze virtuele zaal kunnen films geprolongeerd worden waar ze anders misschien al na korte looptijd zouden verdwijnen uit het aanbod, of kunnen ze zelfs in première gaan. Film(t)huis is een nieuw initiatief waar we als testlocatie aan mee hebben gewerkt en waar we een belangrijke rol kunnen spelen in de verdere ontwikkelingen van een oplossing van het digitale aanbod.

Educatie
Met het aantrekken van een educatiemedewerker hebben we bewust gekozen voor filmeducatie en mediawijsheid als belangrijke speerpunten. We nemen ook deel in het landelijke Netwerk Filmeducatie, ter bevordering van kennisdeling en netwerkvorming op het gebied van film- en media-educatie. Scholen in Nijmegen en omgeving (zowel het primair als het voortgezet onderwijs) worden actief benaderd over titels uit het reguliere aanbod en uit de randprogrammering, zoals het educatieaanbod van IDFA, InScience, Cinekid en Movies that Matter. Naast filmvertoningen zorgen we ook voor lesbrieven, nagesprekken en andere verdiepingsprogramma's. De komende jaren zullen de banden met de scholen verder aangehaald worden, en zal onderzocht worden of bijvoorbeeld een curriculum geïntegreerd in het onderwijssysteem voor een of meerdere scholen mogelijk is.
In het GFO (Gelders Filmtheater Overleg) hebben we aangegeven hierin ook een sturende rol te willen spelen voor de (kleinere) filmtheaters en filmhuizen in de regio, aangezien het voor hen nauwelijks realiseerbaar is om binnen een kleine organisatie een soortgelijk programma voor scholieren neer te zetten. De komende maanden zal deze rol verder uitgewerkt en ontwikkeld worden. In overleg met de Provincie zal gekeken worden naar de mogelijkheid om dit met weinig middelen te realiseren.

3.2 Podium

De afgelopen beleidsperiode hebben we onze positie behouden en versterkt als dé vlakkevloerzaal van Nijmegen met onderscheidend en verdiepend aanbod op het gebied van (muziek)theater, dans en muziek voor de kleine zaal. Het aanbod kenmerkt zich door een mooie balans tussen aanbod van gerenommeerde gezelschappen en ensembles en nieuwe theater-, dansmakers en musici die op het punt van doorbreken staan. Daarbij bieden we specifiek ruimte aan makers en talent uit het Oosten (regionaal en lokaal).

Kleine zaal en vlakkevloer
We mixen theateraanbod voor kleine zalen in schouwburgen met het beste Nederlandse – en incidenteel Vlaams – vlakkevloeraanbod. Het betreft een gevarieerde actuele kwaliteitsprogrammering waarmee we inspelen op maatschappelijk relevante thema's. Het is breed, maar zoekt steeds de verdieping. Naast regulier vernieuwend en kleinschalig aanbod van nieuwe theatermakers, programmeren we ook topgezelschappen die kleine zaalproducties brengen voor de ontwikkeling van het genre en voor de ontwikkeling van hun makers. Daarnaast presenteren we gezelschappen en jong talenten die eerst het kleine podium zoeken, voordat ze doorbreken en klaar zijn voor de grote zaal. We nemen met dit podiumaanbod in Nijmegen een unieke plek in. Het kwaliteitsbewuste publiek in Nijmegen herkent deze positie van LUX.

Actualiteit
We leven in een spannend tijdperk van constante veranderingen en onzekerheden. We vinden dat we juist daarom theatermakers, dansmakers en musici nodig hebben die 'het nu' tegen het licht houden en het toekomstbestendig maken. Daarom nodigen we betrokken makers uit te reflecteren op onze tijdgeest. Met open blik kaarten zij namelijk kwesties aan als globalisering, hyperindividualisme, maatschappelijke tweedeling, migratie, digitalisering, hedendaagse journalistiek, oorlog, vrijheid, identiteit anno nu en de houdbaarheidsdatum van onze democratie. Maar uiteraard gaat het ook over tijdloze thema's als liefde en verbinding met de ander. Juist in deze tijd van hyperindividualisme groeit het verlangen naar onderlinge verbondenheid en nabijheid. Tegelijk wordt natuurlijk de schoonheid van taal, beeld, beweging en klank gevierd.

Danspodium van het Oosten
We hebben ons de afgelopen jaren ontwikkeld tot een belangrijk danspodium in het Oosten van Nederland. Ons dansaanbod staat midden in het nu en is onderscheidend voor de regio Nijmegen en wijde omgeving. Dansmakers verkennen grenzen om onze complexe wereld te duiden. Via de universele taal van het lichaam kan dans ingewikkelde verhalen op een directe en toegankelijke manier vertellen. De komende jaren blijft deze meest kwetsbare vorm van podiumkunsten een aanzienlijk deel uitmaken van ons aanbod, alleen in iets mindere mate. De bezoekersaantallen dwingen daartoe. Naast circa twaalf reguliere vlakkevloervoorstellingen, kiezen we voor het jonge en interessante driedaagse dansfestival Moving Futures, dat nieuw talent en nieuwe dansmakers presenteert die zich uit durven te spreken over hedendaagse kwesties. Vanuit de kunst, filosofie en wetenschap. Een insteek die naadloos aansluit bij ons profiel.

Internationalisering muziekaanbod
We programmeren al geruime tijd elk seizoen samen met poppodium Doornroosje een aantal internationale cross-over concerten die goed aansluiten bij ons publiek en ons profiel. Daarnaast zijn we het afgelopen jaar in de muziekprogrammering gestart met twee nieuwe (grotendeels internationale) lijnen. Het betreft een internationale jazzprogrammering en De Ontmoeting, een gevarieerde intieme concertreeks waarin muziekgenres elkaar ontmoeten. Aan deze ontwikkelingen bouwen we de komende beleidsperiode door.

Jazzprogrammering
De komende jaren programmeren we jaarlijks circa acht internationale jazzconcerten. Hierbij kiezen we voor een gebalanceerde lijn van jazziconen en -pioniers. Dat doen we in nauwe samenwerking met De Lindenberg, en als onderdeel van de stedelijke programmering van actuele muziek. Samen met relevante partners willen we voor de stedelijke actuele en jazzprogrammering een helder en herkenbaar profiel vinden. Met de gezamenlijke ambitie om van Nijmegen het podium van het Oosten te maken voor jazz- en actuele (wereld-)muziek. Hierbij wordt juist ook de verbinding met de randstad gemaakt, in de vorm van een samenwerking met gastprogrammeur Frank van Berkel (Jazz International Rotterdam).

De Ontmoeting
In deze serie ontmoeten muzikanten elkaar én het publiek. De concerten bestrijken een breed muzikaal pallet: van nieuw klassiek tot flamenco, en van jazz tot blues. Wat hen verbindt is intimiteit en diepgang. Gastprogrammeur Chris Tangelder – voormalig programmeur van Roepaen – tekent voor deze bijzondere reeks.

3.3 Debat

Op het gebied van onze pijler debat als hebben we als doel om zowel onderscheidende programmering te ontwikkelen op het gebied van lokale en regionale ontwikkelingen, als op nationaal niveau. Er worden thema's besproken die de actualiteit raken, die maatschappelijk en cultureel relevant zijn, en waar samen met het publiek in debat-setting gezocht wordt naar meer duiding. Voor regionale thema's en gebeurtenissen wordt hierbij de samenwerking gezocht met regionale partners, waarbij het streven is spraakmakende debatten te organiseren die ingebed zijn in de regio, en waarbij LUX weer steeds meer dé plek is waar het gesprek rond dit thema gevoerd wordt. In een open gesprek met meerdere deskundigen worden de thema's aangekaart die spelen in de samenleving en waar samen met het publiek gezocht wordt naar antwoorden op vragen die bij iedereen spelen. Voorbeelden van eerdere programma's zijn het Islamdebat dat werd georganiseerd in samenwerking met de besturen van de Nijmeegse moskeeën, en de reeks debatten die we hebben ontwikkeld rond de participatiewet in samenwerking met zorginstelling Driestroom.

Kunst en wetenschap

Een belangrijke nieuwe ontwikkeling binnen LUX is dat de focus meer op wetenschap is komen te liggen, dankzij een nauwere samenwerking met de Radboud Universiteit (RU). In 2014 zijn hiervoor belangrijke stappen ondernomen. Zo is er met Radboud Reflects (voorheen Soeterbeeck) een samenwerkingsverband gestart, waarbij met regelmaat programma's in LUX worden georganiseerd. De nadruk ligt op filmdebatten; bij films uit ons reguliere aanbod – die een belangwekkend thema hebben – wordt een verdiepend gesprek gevoerd. Daarnaast worden er maandelijks actuele, inhoudelijk sterke debatprogramma's gepresenteerd die een nieuwe perspectief bieden.

InScience

In 2015 vond bovendien de eerste editie van InScience plaats; een meerdaagse, jaarlijks terugkerende filmfestival voor de wetenschapsfilm, dat we in samenwerking met de RU zijn gestart. Het festival wordt ondersteund door prominente partners en belangwekkende ambassadeurs, en brengt de internationaal beste speelfilms en documentaires rond wetenschappelijke thema's of personen naar Nijmegen. Met het filmprogramma als basis, bestaat InScience verder uit een uitgebreid verdiepingsprogramma met lezingen van wetenschappers en kunstenaars, debatten, nagesprekken met filmmakers, workshops, een uitgebreide expositie van kunstwerken die aan de wetenschap raken, en performances. Ook heeft InScience een verdiepend educatieprogramma, waar in de eerste editie al ruim 800 leerlingen mee bereikt werden. InScience heeft met haar eerste editie bewezen landelijk en zelfs internationaal onderscheidend te zijn.

Researchers' Night

Een andere nieuwe samenwerking met de RU is de Researchers' Night; een landelijke evenement dat nieuwe ontwikkelingen in de wetenschap combineert met een verdiepend en cultureel programma in een festivalsetting. De universiteit zorgt voor de wetenschappelijke input, wij zorgen voor de culturele invulling van het programma. Hiermee is de basis gelegd voor een belangwekkend jaarlijks terugkerend evenement, vooral gericht op een jong(volwassen) publiek. Ook kleinere evenementen in samenwerking met de RU, zoals een symposium of een lezing, vinden met regelmaat plaats, en zullen verder uitgebreid gaan worden de komende jaren.

LUX Congres
Met LUX Congres willen we een nieuw format voor conferenties ontwikkelen, met belangwekkende sprekers en lezingen, maar ook met een meer culturele insteek. Professionals zullen zich buigen over een specifiek thema, met veel ruimte voor interactie en vernieuwende insteken, maar ook met verrassende culturele intermezzo's, zoals korte films, reflectie van schrijvers, muziek, enzovoorts. In eerste instantie zal dit nieuwe concept zich voornamelijk richten op de sector zorg en welzijn, in samenwerking met één of meerdere partners. Na verloop van tijd zullen de thema's verder uitgebreid worden.

3.4 Festival en specials

We hebben een zeer uitgebreid en uniek randprogramma bestaande uit evenementen, specials en festivals. Al jaren haken we aan op belangrijke festivals en evenementen elders in het land, waarbij Nijmegen vaak één van de grootste of soms zelfs de enige satellietlocatie is. Programma's zoals IDFA@LUX, Best of the Fest (International Film Festival Rotterdam) en Cinekid@LUX zijn hier zeer succesvolle voorbeelden van. Ook zijn er doorlopende programma's die op een landelijk initiatief aanhaken, zoals Movies that Matter van Amnesty International, Psychoanalyse & Film, en het Gay and Lesbian filmprogramma en Summer Tour. Uniek is ook ons uitgebreide filmcursusaanbod voor volwassenen, het IndoFilmCafé, de FilmFlirt, het documentaire-aanbod in LUXdocs en de klassiekers die in LUXclassics worden vertoond.

Festivals
Voor filmfestival Go Short zijn we sinds haar eerste editie in 2009 de belangrijkste festivallocatie en gesprekspartner op het gebied van ontwikkelingen en ambities. In samenwerking met de Radboud Universiteit (RU) is in 2015 het eerder omschreven ambitieuze filmfestival InScience gestart, waar de raakvlakken tussen wetenschap, kunst en maatschappij gezocht worden. Ook gestart in 2015 zijn de filmfestivals Film for Thought en Young Motion.

Film for Thought en Young Motion
Film for Thought is het Nijmeegse filmfestival voor studenten en jongvolwassenen, door henzelf georganiseerd. Wij zijn hierin initiatiefnemer, adviseur en begeleider, waarbij studenten van de RU en de HAN vervolgens de vrijheid krijgen om een heel eigen programma neer te zetten. Dit geeft studenten de mogelijkheid om theorie in praktijk te brengen, om te ervaren hoe het is om een dergelijk groot programma te organiseren, en om een programma te ontwikkelen dat aanhaakt op hun eigen belevingswereld. Young Motion is een jongerenfilmfestival dat voortkomt uit een educatieproject, met een uitgebreid filmaanbod en verdiepingsprogramma voor en door scholieren in het middelbaar onderwijs.

Moving Futures
Tenslotte biedt het driedaagse reizende landelijke dansfestival Moving Futures talentvolle, opkomende en (ver)nieuwe(nde) dansmakers een podium. Het festival focust op werk van choreografen die op het punt van doorbreken staan en raakvlakken zoeken met menselijk gedrag, filosofie en wetenschap. De programmering wordt steeds toegesneden op de specifieke locatie door aansluiting te zoeken bij lokale kunstinitiatieven, zowel op dansgebied als op breder interdisciplinair gebied.

3.5 Horeca

De horeca in LUX is van groot belang, maar blijft tegelijkertijd ondergeschikt aan de hoofdfunctie. Anders gezegd, de horeca ondersteunt de inhoud, niet andersom. Een goede horeca-exploitatie is echter ook een bittere noodzaak om de totale exploitatie financieel mogelijk te maken. De subsidiepot raakt steeds leger waardoor de inkomsten uit de ondersteunende horeca zeer welkom zijn.

Onze horeca is alleen actief op de locatie LUX Mariënburg. Aan de Oranjesingel wordt de horeca in eigendom van DROOMvilla LUX geëxploiteerd. De horeca staat in het teken van de doorontwikkeling van het bestaande aanbod. Café LUX krijgt een impuls, met name door de versterking van de aantrekkingskracht voor studenten en gasten in de leeftijdscategorie 23 - 28 jaar. Voor een groot deel is dit afhankelijk van het programma-aanbod, maar de horeca kan zelf ook zorgen voor een gericht aanbod voor deze doelgroep.

Ontmoetingsplaats
Een belangrijke functie van LUX Horeca is het zijn van een ontmoetingsplaats voor Nijmegenaren. We organiseren nu al ontmoetingen rondom bepaalde thema's, maar dat wordt in de komende periode nog verder geïntensiveerd. De thema's kunnen te maken hebben met kunstdisciplines, maatschappelijke thema's of met gemeenschappelijke kenmerken van de groepen die worden uitgenodigd. De ontmoetingen vinden altijd plaats in samenwerking met partners. De komende jaren worden ontmoetingen georganiseerd zoals kunst- en literatuurdiners, FilmFlirt, social media café, expatcafé, bijeenkomsten omtrent voedsel en duurzaamheid, en gay/lesbian- en verenigingsbijeenkomsten. In dit kader is Club LUX onderscheidend; een ontmoeting van leidinggevenden uit het bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties. Het zwaarste accent in deze ontmoetingen ligt op het horecaresultaat. Daarbij wordt een passende inhoudelijke/culturele aanvulling gezocht. Uitgangspunt bij alle ontmoetingen is dat wij onze accommodatie beschikbaar stellen en dat de kosten voor dergelijke programma's worden gedragen door de bijdrage die bezoekers leveren aan horeca en/of kaartverkoop.

De horeca kan een 'boost' maken in omzetgroei wanneer er ook meer vierkante meters ter beschikking zijn. Er is veel vraag naar een aparte ruimte voor borrels, vergaderingen, diners en andere horecaomzet verhogende activiteiten.

3.6 Sales

Verhuur van ruimtes is voor ons een nevenactiviteit net als de advertentieverkoop. De afdeling Sales heeft dan ook niet als hoofddoel om deze activiteiten te vergroten. Ten eerste omdat er in Nijmegen veel concurrentie is op dit gebied en ten tweede omdat ruimtes gebruikt kunnen worden voor onze eigen programmering. De culturele programmering die commercieel in de markt gezet kan worden, gaat vóór de commerciële verhuur van ruimtes. Er is echter wel nog mogelijkheid tot (lichte) groei, wat dan ook nagestreefd zal worden. Het is daarnaast de opdracht van de afdeling Sales om een wezenlijke bijdrage te leveren aan het horecaresultaat. Sales vraagt een aanpak die vergelijkbaar is met andere ontmoetingen: een gastvrije ambiance, strakke logistiek met een pakkend programma. Soms zullen wij dat programma bieden, in andere (de meeste) gevallen wordt dat door de opdrachtgevers zelf ingebracht.

HOOFDSTUK 4 – POSITIE EN PROFIEL

4.1 Ketenintendant Film & Media

We zijn als ketenintendant verantwoordelijk voor de keten Film & Media. Vanuit die rol adviseren, stimuleren en verbinden we andere partijen en spelers binnen de keten. Ook initiëren we projecten waar anderen bij kunnen aansluiten en stellen we onze faciliteiten beschikbaar voor kleine en grote initiatieven. Partijen werken op een natuurlijke en gelijkwaardige manier samen binnen de keten. Met respect voor elkaars uitgangspunt en zienswijze worden de krachten waar mogelijk gebundeld. Vanuit die bundeling ontstaan aanvullende initiatieven waardoor de keten in zijn totaliteit versterkt wordt. We richten ons op zowel grote als kleine spelers binnen de keten en vinden het van essentieel belang dat alle (professionele) initiatieven aansluiting kunnen vinden.

4.2 Marktpositie

Concurrentie en partners
We opereren in een context op lokale, regionale en nationale schaal. De (mogelijke) concurrenten zijn dan ook door het hele land te vinden, maar voornamelijk binnen Nijmegen is er sprake van bedreiging wat betreft bezoekersaantallen.

Nijmegen
Nijmegen staat hoog op de lijst van cultuursteden in Nederland. Dat betekent dat we aan veel concurrentie onderhevig zijn. We proberen zo veel mogelijk samen te werken in plaats van te beconcurreren. Daarom hebben de grotere en kleinere podia die zowel directe concurrenten als partners zijn zich verbonden in Cultuur Netwerk Nijmegen (CNN): LUX, De Lindenberg, Stadsschouwburg Nijmegen, Concertgebouw De Vereeniging, Doornroosje, Bibliotheek Gelderland Zuid, Literair Productiehuis Wintertuin, Music Meeting, Museum Het Valkhof en Kwatta. CNN wil een betere uitwisseling en samenwerking bereiken tussen Nijmeegse cultuurproducenten, en een beter cultuurbeleid (gemeentelijk, provinciaal en zo mogelijk landelijk). Nu werken we al samen door middel van gezamenlijke marketing, via een gezamenlijke website en een maandladder. Voornamelijk met vier andere grote podia (De Lindenberg, Stadsschouwburg Nijmegen, Concertgebouw De Vereeniging en Doornroosje) werken wij samen op het gebied van marketing en programmering. Zo brengen we met De Lindenberg een gezamenlijke podiumbrochure uit en communiceren we actief over deze brochure middels een campagne. Samen met de Stadsschouwburg brengen we een dansbrochure uit en Doornroosje programmeert concerten in LUX.

Daarnaast is het filmlandschap in en om Nijmegen aan het veranderen. In de binnenstad zitten op het moment twee commerciële bioscopen (JT Carolus en JT Calypso). Over het algemeen hebben zij een ander filmprogramma, maar er zijn af en toe films die ook in LUX vertoond worden. Uit bezoekcijfers blijkt dat bij die films het merendeel van het publiek naar LUX gaat (2014: 77/26; 2013: 74/24; eerder: 69/31). Daarnaast zijn er verschillende plannen om grote ‘cineplexen’ te openen aan de rand van Nijmegen, het ene plan meer concreet dan het andere. Mogelijke zullen deze bioscopen naast commerciële films, ook wat kleinere films en filmspecials gaan programmeren. Het bioscoopcomplex CineMec/Pathé is recent geopend in Nijmegen-Noord. Deze en alle overige ontwikkelingen worden nauwgezet gemonitord, omdat ze van invloed (kunnen) zijn op de positie van LUX.

Nederland
Hoewel we uniek zijn in ons aanbod doordat verschillende disciplines samengebracht zijn onder een dak, kunnen we op nationaal niveau wel kijken naar collega-instellingen als EYE (Amsterdam), LantarenVenster (Rotterdam), De Verkadefabriek (Den Bosch) en De Balie (Amsterdam). Omdat de programmering van dit soort instellingen grotendeels overeenkomstig is met LUX zijn het concurrenten, maar door de geografische afstanden zijn dit geen grote bedreigingen wat betreft bezoekers.

4.3 Profilering

LUX is onafhankelijk en vrijzinnig. We bieden een podium aan de vrije kunst en het vrije woord. Daarbij laten we ons leiden door nieuwe uitingen, maatschappelijke ontwikkelingen en inzichten uit kunst, media en wetenschap. LUX is een gastvrije plek voor initiatiefnemers in de kunsten en in het maatschappelijk debat, en we bieden daaraan een platform. We presenteren en produceren. De onafhankelijkheid manifesteert zich ook in financiële zin: we kennen bezoekers, samenwerkingspartners en opdrachtgevers, die elk waar voor hun geld krijgen. Tegenover inkomsten uit subsidie staan concrete en meetbare prestaties die positief bijdragen aan het (lokale) maatschappelijk leven en een positief effect hebben op de lokale samenleving en op de inwoners van Nijmegen en de regio.

In Nijmegen en omgeving is LUX de meest vanzelfsprekende keuze voor een cultureel geïnteresseerd en kritisch publiek. We zijn permanent aanwezig in de lokale media. Dat komt door het hoogwaardige aanbod en door onderscheidende activiteiten. We zijn een betrouwbare en vanzelfsprekende samenwerkingspartner voor collega-cultuurinstellingen, maatschappelijke organisaties, bedrijfsleven en voor de gemeente Nijmegen. Ons publiek bestaat uit een grote groep vaste bezoekers, een voortdurende stroom van nieuwkomers, bezoekers die lokale of nationale bekendheid genieten en bedrijven en maatschappelijke organisaties.

HOOFDSTUK 5 – PUBLIEK

Onze bezoekers zijn cultureel geïnteresseerd, betrokken, kritische en plezierige mensen om voor te werken. Veel bezoekers komen regelmatig terug, voor een voorstelling of voor een bezoek aan het café, restaurant of terras. Onder de inwoners van Nijmegen bevinden zich relatief veel studenten en hoog opgeleide werkenden. Bijna de helft van de bevolking heeft een HBO of WO-opleiding. Ook is in Nijmegen de tertiaire sector – universiteit en ziekenhuis – en de kenniseconomie – Haskoning, NXP – dominant. Dat betekent dat Nijmegen een grote natuurlijke populatie heeft voor een instelling als LUX.

Het LUX-publiek verwacht een hoge culturele kwaliteit in een inspirerende ambiance. Ze weten wat ze willen en wij moeten dan ook aan hun verwachtingen voldoen en ze tegelijkertijd blijven verrassen. De Atlas van de Nederlandse gemeenten geeft aan dat de culturele infrastructuur van cruciaal belang is voor een stad, en dan met name de instant beschikbaarheid van cultuur. We spelen precies daar op in. Het LUX-publiek kan 365 dagen per jaar en de hele dag door bij ons terecht voor cultuur en ontmoeting in een culturele ambiance.

5.1 Bezoekers per discipline

Filmbezoek
In 2014 is het aantal verkochte filmkaarten met ruim 2% gestegen ten opzichte van 2013, terwijl landelijk de bezoekersaantallen vrijwel gelijk zijn gebleven. Dit ondanks het wereldkampioenschap voetbal en een zonnige zomer. De stabilisering landelijk is te danken aan de groei in het aantal nieuwe zalen en bioscopen, waardoor het aantal stoelen landelijk is gestegen met 3,3%, terwijl het gemiddeld aantal bezoeken per stoel is teruggelopen met 0,2%. Dit betekent dat de nieuwe bioscopen nieuwe bezoekers hebben getrokken, maar ook bezoekers bij andere theaters hebben weggehaald. Ten opzichte van de commerciële bioscopen hebben de filmtheaters landelijk een lichte stijging laten zien van het aantal bezoeken. LUX is daar een goed voorbeeld van.

Podiumbezoek
In 2014 presenteerden we 130 voorstellingen en clubavonden aan 15.948 bezoekers, in tegenstelling tot het daaraan voorgaande jaar waarin we met 97 voorstellingen 9.137 bezoekers trokken. Een ruime groei in voorstellingen van 34%, met een nog grotere toename van bezoekers met 75%. De omzet viel dan ook 5% hoger uit dan begroot.

Debatbezoek
Het debatbezoek is licht gestegen. In 2014 zijn er 56 debatprogramma's in LUX geweest. In totaal trokken die 6.602 bezoekers, een lichte stijging ten opzichte van het voorgaande jaar.

5.2 Publieksverbreding

We richten ons op een breed publiek en we zijn er voor alle inwoners en bezoekers van Nijmegen. In onze publieksopbouw is te zien dat de zogenaamde protestgeneratie (nu grofweg tussen 60 en 75 jaar), de generatie X (nu tussen de 45 en 60 jaar) en een deel van de verloren generatie (nu tussen de 30 en 45 jaar) LUX goed weten te vinden. De jongere generaties (zoals generatie Y, studenten en starters, maar ook jongeren en jongvolwassen) zijn relatief minder sterk

vertegenwoordigd. We zijn nog geen vanzelfsprekende keuze voor deze groepen. Dit betekent dat we moeten inzetten op het aantrekken van deze groepen als we ons op een breed publiek willen richten.

Studenten en starters
De afgelopen jaren gebruikten we om het inzicht in de groep 23-28 jarigen te vergroten en de relaties met deze groep te versterken, zodanig dat er een nieuwe generatie LUX zou ontstaan. Daartoe is een begin gemaakt, onder andere door de financiële drempel te verlagen (door het bieden van voordelige toegangsprijzen voor studenten) en het aansluiten bij de Cineville-pas (voor € 19,95 per maand onbeperkt naar de film). Bovendien wordt in de marketing meer op studenten gefocust, is er een Studenten Raad van Advies opgericht, is er een studentenpagina op de website ingericht en is er een samenwerking aangegaan met het studentenplatform Nultweevier.nl.

Daarnaast vond in 2015 de eerste editie van het studentenfilmfestival Film for Thought plaats, georganiseerd door studenten van de Radboud Universiteit (onder onze begeleiding) gericht op de generatie Y (studenten en starters). De komende jaren blijven we ons richten op de jonge generaties, niet alleen door de marketing op hen te richten of voor hen gunstige prijzen te hanteren, maar ook door studenten en starters te betrekken bij de inhoud van het programma. Op die manier wordt LUX ook voor hen een plek waar ze zich thuis voelen.

Kinderen en jongeren
Specifieke aandacht vragen de doelgroepen kinderen en jongeren. We zijn van mening dat volwassenen zelf de keuze hebben om wel of niet kennis te nemen van ons aanbod. We zetten ons bij volwassenen niet in middels drempelverlagende activiteiten anders dan marketing of betaalde educatie, die overigens zeer goed wordt gewaardeerd. Voor kinderen en jongeren ligt dat iets anders. We voelen de verantwoordelijkheid om bij te dragen aan de (culturele) ontwikkelingen van kinderen en jongeren en willen hen begrijpend leren kijken. Daarom doen we ons best om actief te zoeken naar mogelijkheden om hen in contact te brengen met ons aanbod, met film als kunstvorm en met mediacultuur. We willen hier structureel aandacht aan besteden en deze mogelijkheden vooral in afstemming en/of samenwerking met het onderwijs organiseren. Alleen op die manier kunnen filmeducatie en mediawijsheid ook in het curriculum van de school worden verankerd. Educatie alleen projectmatig of via intermediairs te organiseren heeft bewezen niet duurzaam te zijn.

We beogen met een substantieel deel van de scholen in Nijmegen een zodanige relatie op te bouwen, dat leerlingen meerdere keren per jaar belangwekkende films of documentaires bezoeken en deze 'leren kijken'. Om dit te bevorderen is een medewerker Educatie & Specials aangesteld, die de komende jaren het (directe) contact met cultuurcoördinatoren en kunstmentoren in het onderwijs, maar ook de banden met partners – zowel lokale partners als intermediair Cultuur en School Nijmegen, maar ook met festivals met een educatieprogramma zoals Cinekid, IDFA, InScience en Movies that Matter – zal versterken en uitbreiden. Scholieren worden bovendien direct bij ons programma betrokken door het jongerenfilmfestival Young Motion. Daarnaast zijn we onderdeel van landelijke en provinciale netwerken op het gebied van filmeducatie en mediawijsheid.

70+'ers

Het aandeel ouderen in de samenleving zal de komende jaren blijven stijgen. Gezien de huidige protestgeneratie en generatie Y (vijftigers en zestigers) een groot deel vormen van ons publiek en gezien zij trouwe bezoekers zijn, is de verwachting dat de groep 70+'ers dus ook een aanzienlijk groter deel gaan vormen van ons publiek. Dit hoeft echter niet per se te betekenen dat het LUX-publiek zal vergrijzen, als we ons gelijktijdig richten op jongere generaties. Omdat de groep 70+'ers zal stijgen wordt hier echter wel speciale aandacht aan besteed de komende periode bij de inhoud en opzet van specifieke programma's, bijvoorbeeld door speciale thema's die deze groep interesseert te belichten, of door programma's ook in 'daluren' aan te bieden.

HOOFDSTUK 6 – MARKETING EN COMMUNICATIE

6.1 Unique selling points

We kennen vijf dimensies die ons uniek maken en waar onze aantrekkingskracht uit voortvloeit. LUX:

- is multidisciplinair: film, theater, dans, muziek, debat en horeca worden op één plek aangeboden;
- biedt unieke cross-over programma's tussen de disciplines zoals films of theatervoorstellingen met een nagesprek, en debatten met muzikale omlijsting;
- presenteert een uitgewogen balans tussen ervaren makers die zichzelf opnieuw blijven uitvinden en nieuw talent;
- is actueel en maatschappelijk betrokken; zet het publiek aan het denken met prikkelende, confronterende, filosofische, mooie en ontroerende programma's;
- is een gezellige ontmoetingsplek in hartje Nijmegen waar mensen ook graag komen eten en drinken zonder een voorstelling te bezoeken.

6.2 Strategische marketingdoelstellingen

In de komende periode werken we aan de volgende marketing- en communicatiedoelstellingen:

- de missie 'anders kijken' profileren in de stad: 1 keer per jaar een grote ingreep in LUX of haar fysieke omgeving (het Mariënburgplein of ergens anders in de stad);
- aanscherping van het (podium)profiel, ook ten opzichte van de andere instellingen in Nijmegen;
- waardering van bezoekers verhogen: klanttevredenheid programma met 1 punt omhoog;
- klantloyaliteit verhogen en meer terugkerend bezoek genereren;
- jonge doelgroepen aanspreken (jongeren, studenten en starters): het inzicht in de groep studenten en de groep 25 tot 35-jarigen verder vergroten en de relaties met deze groep versterken zodat er een nieuwe generatie LUX ontstaat;
- bereik marketing inspanningen vergroten: aan het eind van de beleidsperiode staan we 10 keer per jaar in de landelijke media.

6.3 Acties en hulpmiddelen

Deze doelstellingen gaan we bereiken door een actief marketing- en communicatiebeleid te voeren, met specifieke aandacht voor relatiebeheer en netwerkontwikkeling (marktonderzoek). De volgende marketing en communicatie acties en hulpmiddelen worden ingezet:

- meer interactie bereiken met het publiek door social media vóór LUX te laten werken;
- meer onderzoek doen naar de wensen en gedragingen van het publiek, en deze resultaten omzetten in praktische strategieën, handelingen en/of aanpassingen;
- specifieke producten ontwikkelen of bij aanhaken om doelgroepen te binden, denk aan: Young Motion (voor en door scholieren), Film for Thought (voor en door studenten), studentenprijs bij theater standaard op € 10,00 (op vertoon van een geldige studentenkaart of CJP-pas, normaal tussen € 17,50 – 19,50),aansluiting bij de Cineville-pas (voor € 19,95 per maand onbeperkt naar de film).

Deze doelstellingen, acties en hulpmiddelen – net zoals de merkidentiteit en -waarden – worden in een separaat marketing- en communicatieplan verder uitgewerkt.

HOOFDSTUK 7 – STURING EN ORGANISATIE

7.1 Bestuursmodel en verantwoordelijkheden

De code Cultural Governance is per 1 januari 2012 het uitgangspunt voor de organisatiestructuur, waarin de algemeen directeur de functie bestuurder bekleedt en er een Raad van Toezicht is geïnstalleerd. We zijn een stichting – waarin de inhoudelijke activiteiten zijn ondergebracht – die 100% aandeelhouder is van de LUX B.V. – waarin de horeca-activiteiten zijn ondergebracht. Daarnaast zijn we enig bestuurder van de stichting Cinematheek. Deze stichting kan worden beschouwd als een 'slapende' stichting omdat de commerciële verhuur van de collectie is stopgezet. De stichting draagt alleen nog zorg voor het beheer en behoud van de collectie.

Het beleid wordt vastgesteld door de directeur-bestuurder en goedgekeurd door de Raad van Toezicht en is mede gericht op de beleidsspeerpunten van het gemeentebestuur van Nijmegen. De overige aspecten van het bestuurlijk proces (voorbereiding en uitvoering van beleid) zijn in overwegende mate in handen van de directeur. In het bestuurs- en directiereglement van de organisatie staan de bevoegdheden van de directeur-bestuurder en de Raad van Toezicht nader omschreven. Hierbij is aangesloten op de inzichten over goed bestuur binnen de culturele sector zoals die zijn beschreven staan in de code Cultural Governance.

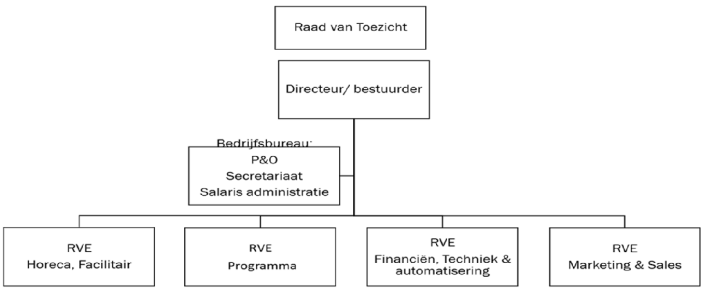
7.2 Verantwoordelijkheid directeur

Alle wettelijke verplichtingen en bevoegdheden die niet zijn toegekend aan de Raad van Toezicht, komen de directeur-bestuurder toe. De belangrijkste verplichtingen en bevoegdheden:

- opstellen en doen uitvoeren van het beleid;
- sturen en coördineren van alle processen die de resultaten en de kwaliteit van de werkzaamheden van de stichting dienen;
- dagelijkse leiding van de organisatie;
- ontwikkelen van nieuwe activiteiten;
- vertegenwoordiging organisatie in de samenleving;
- aangaan van samenwerkingsverbanden;
- bewaken van de financiële positie en resultaten;
- benoeming, beoordeling en ontslag medewerkers;
- onderhandelen over en afsluiten van contracten met subsidiegevers.

7.3 Organisatiestructuur en -omvang

Per 1 april 2014 is onderstaande organisatiestructuur van toepassing:

Het aantal fte in stichting LUX (op basis van het totaal aantal uitbetaalde uren per 31-12-2014) bedraagt 23,05 fte t.o.v. 24,21 fte per 31-12-2013. Daarmee is een afname van 1,16 fte binnen de stichting gerealiseerd. Het aantal fte in LUX B.V. (op basis van het totaal aantal gewerkte uren) bedraagt 27,3 fte in 2014 tegen 34,77 fte (inclusief VillaLUX) in 2013. Hiervan is in totaal 3,84 fte opgenomen voor de bedrijfsleiding en het management van de horeca.

De medewerkers werken binnen de CAO Nederlandse Bioscopen of de Horeca CAO. Met medewerkers worden planning- en beoordelingsgesprekken gevoerd. Vrijwilligers werken binnen de kaders van een vrijwilligersovereenkomst. Voor de vrijwilligers is een vrijwilligerscoördinator aanwezig. Met vrijwilligers worden focusgesprekken gevoerd, zodra de vrijwilligerscontracten zijn ingevoerd.

7.4 Vrijwilligers

Onmisbaar is de inzet van vele vrijwilligers. De coördinatie van de vrijwilligers is door de afdeling Publieksdiensten ingevuld. Hiervan zijn er 84 vrijwilligers werkzaam als zaalwacht en 32 vrijwilligers bij de kassa. Kern van de aanpak is dat we voldoende medewerkers en vrijwilligers hebben om LUX 365 dagen per jaar open te stellen en de activiteiten – zoals die met de gemeente Nijmegen zijn overeengekomen – te organiseren. We lijken een bodem te hebben bereikt in het volume professionele staf. De mix betaalde medewerkers en vrijwilligers lijkt goed.

7.5 Training en opleiding

Training en opleiding zijn van groot belang voor de ontwikkeling van medewerkers. We streven naar maatwerk in scholing, in samenspraak tussen medewerker en leidinggevende worden hierover afspraken gemaakt. In de CAO zijn afspraken vastgelegd over scholing. We zullen ons tenminste aan deze afspraken houden.

7.6 Instrumenten

De sturing van de medewerkers is gebaseerd op onze missie, visie, strategie en doelstellingen. Er worden meerdere instrumenten gehanteerd ter beoordeling en stimulering van de inzet van de medewerkers.

Functiebeschrijving
In de functiebeschrijving staat beschreven wat de bijdrage van een functionaris aan het doel van de organisatie is.

Plangesprek
Voorafgaand aan een seizoen vindt een gesprek plaats tussen de leidinggevende en elke medewerker waarin wordt vastgelegd wat de bijdrage van de medewerker zal zijn voor het komende seizoen.

Functioneringsgesprek
Halverwege een seizoen vindt een functioneringsgesprek volgens protocol plaats.

Beoordelingsgesprek
Aan het eind van het seizoen vindt een beoordeling plaats volgens protocol.

Werkoverleg
Regelmatig voert de leidinggevende werkoverleg met de medewerkers over het dagelijks werk en over belangrijke ontwikkelingen in de organisatie. Dit werkoverleg kan individueel en in teamverband plaatsvinden.

Medewerkersbijeenkomst
Eenmaal per jaar is een bijeenkomst met alle medewerkers (vast en vrijwillig). Hierin is plaats voor het totale beleid van de organisatie.

Leer-, inspireer- en stimuleringsbijeenkomst medewerkers
Eenmaal per jaar wordt een bijeenkomst georganiseerd voor alle medewerkers, in de vorm van een werkbezoek, bijzondere training of teambuilding-activiteit ter ‘lering en vermaak’.

7.7 Medezeggenschap

De belangen van de medewerkers worden behartigd door de ondernemingsraad (OR). De OR bestaat uit zes personen die zo breed mogelijk over de organisatie verdeeld zijn (Bedrijfsbureau, Publieksdiensten, Techniek, Programma, Horeca en Vrijwilligers). De OR kan over alles adviseren wat LUX aangaat, gevraagd dan wel ongevraagd. Dit is bijvoorbeeld meedenken over het strategisch beleid, het bespreken van de financiële kengetallen, toetsen van de randvoorwaarden en het aanleveren van andere invalshoeken bij belangrijke reorganisaties, en het onderhandelen over – voor de medewerkers belangrijke – sociale regelingen. De OR heeft op elk van deze taken specifieke bevoegdheden. De OR neemt bij de beoordeling van het beleid de doelstellingen van LUX en de (specifieke) belangen van de medewerkers als leidraad.

Ook kan de OR gerichte voorstellen doen aan de directie, daar waar de OR vindt dat de directie belangrijke zaken laat liggen of niet voldoende oppakt. Door aandacht te vragen voor problemen die er in LUX spelen en met suggesties of concrete voorstellen om de problemen aan te pakken te komen, speelt de OR een stimulerende rol. De visie van de OR is hierbij gekleurd door wat er onder de medewerkers leeft. De OR heeft verschillende bevoegdheden gekregen om als adviseur van LUX te kunnen werken. De belangrijkste daarvan zijn:

- adviesrecht;
- instemmingsrecht;
- informatierecht;
- overleg- en initiatiefrecht;
- bespreekrecht.

HOOFDSTUK 8 – MEERJARENEXPLOITATIE

Voor de periode 2016 – 2019 is een meerjarenbegroting opgesteld (zie bijlage). De begroting 2015 en een analyse van de financiële resultaten vormen hiervoor de basis. Daarnaast is rekening gehouden met diverse (markt)ontwikkelingen, waaronder de opgelegde bezuinigingen en van invloed zijnde omgevingsfactoren.

8.1 Uitgangspunten

Als we structureel goed willen draaien, is het nodig dat we bij normale omstandigheden een eigen vermogen opbouwen. Daarmee bouwen we aan een kapitaal waarmee tegenvallers kunnen worden opgevangen, onderhoud kan worden gepleegd en herinvesteringen kunnen worden gedaan.

De horeca van LUX draait, na een reële toe- en doorberekening van de kosten, winst. Die winst komt ten goede aan de activiteiten in de stichting. In de stichting levert het onderdeel film een positief resultaat op. Voor de debatten, festivals en andere special events wordt geprobeerd extra bijdragen van instellingen op te halen. Met een goede balans in voorstellingen kan het onderdeel podium positief draaien als je het resultaat op omzet vergelijkt met de inkoopwaarde van de omzet.

Het streven is om – nadat de gemeentebezuinigingen volledig zijn verwerkt in 2016 – stapsgewijs structureel meer resultaat over te houden zodat onze eigen vermogenspositie verbetert. Dit betekent verbetering van de opbrengsten enerzijds en verlaging van de kosten anderzijds, zowel in de horeca als in de stichting. In de volgende paragraaf zal dieper ingegaan worden op de exploitatie.

8.2 Publieksinkomsten

De meeste inkomsten komen van het publiek. Het publiek koopt kaarten voor voorstellingen, nuttigt iets in de horeca en organiseert een evenement in samenwerking met verhuur. Om een bezoek aan LUX financieel interessanter te maken hebben we diverse arrangementen die bestaan uit een combinatie van programma en horeca. Daarnaast kan het publiek met korting naar ons programma door de keuze uit een LUX Vriendenpas, een Cineville-pas of andere kortingspassen.

8.3 Subsidie

We ontvangen van de gemeente Nijmegen een subsidie in het kader van Diensten van Algemeen en Economisch Belang (DAEB). De gemeente belast ons met de volgende DAEB:

- DAEB film- en beeldcultuur
- DAEB woord, debat en podiumkunsten

Het doel van de subsidie is het faciliteren van arthouse films, theater en debat. In het subsidiebedrag van de gemeente zijn behalve programmakosten ook een deel van de huisvesting- en de kapitaalkosten versleuteld. De prestaties, verbonden aan de subsidie, zijn

verwoord in een minimum aantal te programmeren voorstellingen en behaalde bezoekers in beide DAEB gebieden.

8.4 Overige opbrengsten

Gratis diensten
Een belangrijke drager vormen de diensten die gratis worden geleverd. Zonder deze gratis diensten zouden we niet kunnen bestaan. Met name de bijdrage van vrijwilligers is hierbij van eminent belang. Ook van groot belang is de inzet van stagiairs (van het mbo, hbo en de universiteit)

Bedrijven
De sponsormarkt in Nijmegen is beperkt. Ervaringen van de afgelopen jaren leren dat het voor ons lastig is grote bedrijven voor een langdurige relatie en een substantiële bijdrage vast te leggen. Beter gaat het als we proberen vele kleine bijdragen van bedrijven en andere instellingen te krijgen. Club LUX is hiervoor een belangrijk middel. Met een gevarieerd programma in combinatie met een hapje en een drankje kan een netwerk in Nijmegen worden opgebouwd. In het kader van bedrijven is de verkoop van producten (bijvoorbeeld bedrijvenpassen) en advertenties ook belangrijk om te noemen. Door o.a. reclame uitingen in onze podiumbrochure en voor filmvoorstellingen kan ons programma gefinancierd worden.

Fondsen
Voor specifieke activiteiten zijn specifieke fondsen beschikbaar, in overheid en bedrijfsleven. We vinden steeds beter de weg naar deze partijen in de hoop in de toekomst vaker aanspraak te kunnen maken op de diverse beschikbare fondsen. Een goed voorbeeld is de bijdragen die door diverse partijen zijn gedaan voor het filmfestival InScience.

8.5 Begrotingsresultaat

De meerjarenbegroting is als bijlage toegevoegd. De meerjarenbegroting vat al onze financiële ambities in de komende 5 jaar samen. De begroting is grotendeels gebaseerd op het verwachte resultaat van het jaar 2015. Het grootste verschil tussen de meerjarenbegroting en het verwachte resultaat 2015 is de opgelegde gemeentebezuiniging. Deze hebben we opgevangen door een combinatie van besparingen op kosten – onder andere op inkoop en personeel – en een verhoging van de inkomsten door een uitbreiding van bepaalde programmaonderdelen, ander gebruik van ruimtes en een verbetering van de horeca.

8.6 Risicoanalyse

Sinds 2014 is LUX weer financieel gezond. De exploitatiebegroting is sluitend en realistisch. We hebben als doel om onze kwetsbaarheid verder te verminderen. Daarom is als doel gesteld de omzet waar dat kan te verhogen. Ook willen we de afhankelijkheid van subsidies proberen te verkleinen door het aandeel eigen inkomsten te vergroten. Verdere besparingen op kosten zijn, naast de besparing op inkoop, niet meer mogelijk door diverse genomen maatregelen in de afgelopen jaren.

De groei van de omzet kan niet via de ‘gemakkelijke’ weg worden gerealiseerd. De gemeentelijke subsidie neemt naar alle waarschijnlijkheid niet toe, de sponsormarkt blijft lastig, en ook nemen beschikbare fondsen niet toe en hebben veel fondsen minder te besteden. Ook leidt het verwachte economisch herstel niet automatisch tot een grotere omzet. De vraag is in welke mate de werkgelegenheid en de koopkracht van mensen toenemen. Tot slot neemt de concurrentie in de vrijetijdssector ook sterk toe.

We moeten de beoogde groei op eigen kracht realiseren. Door de juiste extra toegevoegde waarde te leveren aan onze klanten en door slimme marketing. Hiervoor zijn geen extra financiële middelen beschikbaar ten opzichte van de vorige beleidsperiode en de medewerkers zijn drukbezet met de huidige activiteiten en processen. De groei moet dus gerealiseerd worden door anders en beter te programmeren en slimmer te werken. Hierbij kunnen we het ons niet veroorloven om grote financiële risico’s te nemen. Daarom wordt gekozen voor de strategie om extra grootschalige meso-events te organiseren in samenwerking met partners waarbij kosten gedekt worden door een mix van fondsen, gezamenlijke begrotingen en kaartverkoop. Deze meso-evenementen moeten dienen als marketinginstrument om nieuwe doelgroepen te bereiken, om bezoekers meer te binden en de bezoekersfrequentie op de reguliere programmering te verhogen. Uit projectbegrotingen worden freelancers ingehuurd om de projecten te realiseren. Met deze manier van groeien worden financiële risico’s geminimaliseerd.

Kritieke voorwaarde voor het slagen van deze strategie is dat met de meso- en microprogrammering wordt ingespeeld op wensen van het publiek en dat we ons sterk positioneren. We willen jongere generaties meer aan ons binden binnen het profiel van de doelgroep: de geïnteresseerde burger, de culturele veelvraat, de bevlogen denker, hemelbestormers, liefhebbers van schoonheid en/of fijnproevers. De uitdaging is om jong en oud tegelijkertijd te bedienen in hetzelfde gebouw. Een oplossing hiervoor is om de programmering voor de verschillende doelgroepen te verdelen over bepaalde dagen en dagdelen van de week.

BIJLAGE – MEERJARENBEGROTING

	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
OPBRENGSTEN				
Subsidie Gemeente	1.047.568	1.068.519	1.089.890	1.111.688
LUX BV	520.000	520.000	520.000	520.000
Verwachte besparing inkoop	50.000	50.000	50.000	50.000
LUX SALES				
Verhuur	100.000	100.000	100.000	100.000
Advertentie	60.000	60.000	60.000	60.000
Sponsoring	10.000	10.000	10.000	10.000
LUX PROGRAMMA				
Film	1.547.500	1.570.713	1.594.273	1.618.187
Theater & muziek	200.000	203.000	206.045	209.136
Debat	90.000	91.350	92.720	94.111
LUX MARKETING				
Marketing	50.000	55.000	60.000	65.000
LUX FACILITAIR/HUISVESTIGING				
Huur Roelants	28.000	28.420	28.846	29.279
LUX BEDRIJFSBUREAU				
Opbrengsten administratie	10.000	10.000	10.000	10.000
Totaal omzet	**3.713.068**	**3.767.002**	**3.821.774**	**3.877.401**
INKOOPWAARDE				
LUX SALES				
Inkoopwaarde Verhuur	60.000-	60.000-	60.000-	60.000-
Kosten sponsoring	5.000-	5.000-	5.000-	5.000-
LUX PROGRAMMA				
Film	718.000-	722.528-	733.366-	744.366-
Theater & muziek	200.000-	203.000-	206.045-	209.136-
Debat	70.000-	71.050-	72.116-	73.197-
Totaal inkoopwaarde	**1.053.000-**	**1.061.578-**	**1.076.526-**	**1.091.699-**
BRUTORESULTAAT	**2.660.068**	**2.705.424**	**2.745.248**	**2.785.701**
PERSONEELSKOSTEN				
Totaal personele kosten	**1.429.470-**	**1.450.912-**	**1.472.675-**	**1.494.766-**
OVERIGE KOSTEN				
Marketing	50.000-	50.750-	51.511-	52.284-
Kantoorkosten	85.000-	86.275-	87.569-	88.883-
Algemene kosten	92.000-	93.380-	94.781-	96.202-
Huisvestingskosten	860.000-	872.900-	885.994-	899.283-
Kapitaalslasten	162.456-	164.893-	167.367-	169.877-
Totaal overige kosten	**1.249.456-**	**1.268.198-**	**1.287.221-**	**1.306.529-**
TOTAAL KOSTEN	**2.678.926-**	**2.719.110-**	**2.759.897-**	**2.801.295-**
	18.858-	**13.686-**	**14.649-**	**15.594-**
afboeking kadobonnen	20.000	20.000	20.000	20.000
BEDRIJFSRESULTAAT	**1.142**	**6.314**	**5.351**	**4.406**

Voorstel - Budgetstichting Doornroosje 2016 tem 2019

Gemeente Nijmegen
Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsrealisatie & verantwoording

Vervolgvel
1

Begrotingsvoorbehoud
De subsidieverlening in de vervolgjaren wordt geïndexeerd overeenkomstig artikel 2 van het Uitvoeringsvoorschrift subsidies Directie Inwoners gemeente Nijmegen 2011. De subsidie geldt onder voorbehoud van goedkeuring van de Stadsbegroting voor die jaren door de raad van de gemeente Nijmegen.

Doel en verplichtingen
Het doel van de subsidie en de activiteiten die u daarvoor moet uitvoeren zijn beschreven in bijlage 1. Voorwaarden uit bijlage 1 zijn op dit besluit onverkort van toepassing.
In bijlage 2 staat wanneer u zich moet verantwoorden en waar uw verantwoording aan moet voldoen. Daar leest u ook wat de regels zijn in geval van overschotten, tekorten en reservevorming.
Als de prestaties en activiteiten die zijn vastgelegd in deze beschikking niet of onvoldoende worden gehaald, zal het college van burgemeester en wethouders de subsidie evenredig lager vaststellen.

Voorschotten
U ontvangt de subsidie in de vorm van voorschotten totdat de subsidie na afloop van de budgetperiode definitief is vastgesteld. Deze voorschotten maken wij voor 2016 volgens onderstaand schema over op rekeningnummer NL88RABO0126365318 onder vermelding van 2016.0189.

16-01-2016	€ 157.252,-	16-07-2016	€ 75.000,-
16-02-2016	€ 70.178,-	14-08-2016	€ 75.000,-
16-03-2016	€ 75.000,-	16-09-2016	€ 75.000,-
16-04-2016	€ 75.000,-	16-10-2016	€ 75.000,-
15-05-2016	€ 157.252,-	16-11-2016	€ 75.000,-
16-06-2016	€ 72.000,-	16-12-2016	€ 75.000,-

Vragen
Voor meer informatie over de bevoorschotting van de subsidie kunt u contact opnemen met mw. M. Oudenbroek, telefoon 024-3292600, medewerker bureau Subsidies.
Voor inhoudelijke vragen kunt u contact opnemen met Emina Joosten Beslagic, telefoon 0655419768, beleidsadviseur afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling.

Bezwaar
Bent u het niet eens met dit besluit? Dan kunt u een bezwaarschrift stuur naar:
College van burgemeester en wethouders
Gemeente Nijmegen
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

In uw bezwaarschrift moet in elk geval staan:
- uw naam en adres;
- de datum van uw bezwaarschrift;

Gemeente Nijmegen
Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsrealisatie & verantwoording

- ons kenmerk;
- waarom u het niet eens bent met ons besluit;
- uw handtekening.

Zorgt u ervoor dat u het bezwaarschrift verstuurt binnen 6 weken na de verzenddatum van dit besluit. Daarmee voorkomt u dat wij uw bezwaarschrift niet meer in behandeling nemen.

Hoogachtend,
namens het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Nijmegen,

mw. drs. B. Bergman,
Programmamanager Cultuur, cultuurhistorie en citymarketing

Voorstel - Budgetstichting Doornroosje 2016 tem 2019

Gemeente Nijmegen
Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsrealisatie & verantwoording

Vervolgvel
3

Bijlage 1

Doel subsidie

Doel subsidie
Faciliteren van arthouse films, theater en debat.

Activiteiten

Het subsidiebedrag is bedoeld om de kosten van de uitvoering van deze Diensten van Algemeen Economisch Belang (DAEB) geheel of gedeeltelijk te dekken, rekening houdend met de opbrengsten uit de uitvoering van die DAEB's.
Voor 2016 is het te verlenen bedrag als volgt berekend:

Subsidie 2015:		€ 1.100.757
Af: PPN 2013	-	€ 17.156 (bezuiniging)
Af: PPN 2014	-	€ 36.033 (bezuiniging)
Subtotaal		€ 1.047.568
Bij: Indexering 2016 0,87%		€ 9.114+
Subsidiebedrag 2016		€ 1.056.682

Prestaties
De volgende afspraken zijn gemaakt met betrekking tot de te leveren prestaties:

De gemeente Nijmegen belast LUX met de uitvoering van de volgende DAEB: *Film en Beeldcultuur* en *Woord, Debat en Podiumkunsten (Theater en Muziek).* Dit productaanbod dient een hoge inhoudelijke kwaliteit te hebben en gericht te zijn op een zo breed mogelijk publiek.

De Diensten van Algemeen Economisch Belang worden als volgt omschreven:

- *Film en Beeldcultuur*: de vertoning van arthouse films, waarvan de productiekosten conform de definities van Europa Cinema's niet hoger mogen zijn dan € 25 miljoen. Een arthouse film is te omschrijven als een artistieke film die zich kenmerkt door het verdiepende karakter in onderwerp en cinematografie. Het uitgangspunt van de maker ligt voornamelijk in de kunstzinnige bijdrage van de film, de verhaallijnen en de verdieping in de karakters, meer dan bij eventuele winstpotenties. De producties worden over het algemeen met lagere budgetten gerealiseerd.
- *Woord, Debat & Podiumkunsten*: het organiseren van publieke debatten gericht op actuele en agendazettende thema's ten aanzien van onderwerpen met een (boven)regionale uitstraling. De centrale thema's van die programmering liggen op het gebied van de politiek, welzijn (zorg, onderwijs, multiculturele samenleving), ruimtelijke ordening en kunst en cultuur.
  Theater: het programmeren van toneel-, moderne dans-, cabaret- en jeugdtheatervoorstellingen, gericht op waardevolle producties van aanstormend talent en nieuwe theatermakers, in eerste instantie van Nederlandse en Vlaamse afkomst.

Gemeente Nijmegen
Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsrealisatie & verantwoording

Muziek: het programmeren van optredens en workshops en het realiseren van eigen producties gericht op jazz, moderne muziek en wereldmuziek.

De afzonderlijke DAEB-diensten moeten voldoen aan de hieronder vermelde kwantitatieve specificatie:

Tabel 1 2016

	Film	**Woord, Debat & Podiumkunsten**	**Totaal**
Voorstellingen	8.100	140	8.240
Bezoekers	180.000	15.000	195.000

Ten aanzien van de norm voor 2016 mag er een afwijking van 10% naar boven of beneden optreden. Deze bandbreedte wordt toegestaan omdat er bij sommige producten een spanning kan optreden tussen een kwalitatief inhoudelijk goed aanbod en een zo breed mogelijk publiek. Wanneer er een afwijking ontstaat die groter is dan 10%, dient Lux hiervan melding te maken bij de gemeente. Het bestuur van Lux dient omtrent de gevolgen van de afwijkingen in overleg te treden met het gemeentebestuur.

<u>Aanvullende subsidievoorwaarden</u>

1. Om te voldoen aan de (Europese) wet- en regelgeving worden aan de verleende subsidies de volgende voorwaarden verbonden:

   1.1 Arthouse LUX mag niet in (onrechtmatige) concurrentie treden met commercieel opererende bedrijven (o.a. bioscopen) door de gemeentelijke subsidies voor andere diensten te gebruiken dan de Diensten van Algemeen Economisch Belang (DAEB);
   1.2 LUX moet binnen redelijke marges marktconforme toegangsprijzen hanteren voor de DAEB Film- en Beeldcultuur;
   1.3 LUX mag met haar Horecabedrijf niet in (onrechtmatige) concurrentie treden met andere horecabedrijven door de gemeentelijke subsidie te gebruiken voor horeca-activiteiten anders dan de DAEB; LUX dient haar bedrijfsadministratie zodanig in te richten dat onderscheid wordt gemaakt tussen openbare dienstactiviteiten enerzijds en overige activiteiten anderzijds;
   1.4 Mocht achteraf blijken dat de gemeentelijke subsidie hoger is dan nodig om de kosten van de uitvoering van de DAEB's geheel of gedeeltelijk te compenseren, rekening houdend met de opbrengsten, alsmede met een redelijke winst uit de uitvoering van die verplichtingen, dan kan de te veel toegekende subsidie worden gestort in een bestemmingsreserve bij LUX waaruit toekomstige tekorten uit de te leveren DAEB-diensten worden voldaan (jo. art 9 lid 1 en 2).

Gemeente Nijmegen
Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsrealisatie & verantwoording

2. **Prestaties op het gebied van Film en Media**

Stichting LUX fungeert als ketenintendant van de keten Film en Media. De algemene inhoudelijke prestatie-eisen waaraan Doornroosje moet voldoen in het kader van subsidieverlening zijn de volgende:

a. *Cultuureducatie en doelgroep jeugd tot 26 jaar*
LUX zet aantoonbaar in op cultuureducatie en activiteiten gericht op de jeugd tot 26 jaar.

b. *Brede toegankelijkheid culturele voorzieningen*
Cultuurparticipatie vinden wij belangrijk voor alle Nijmegenaren en daarom vragen wij aan de culturele organisaties om er samen zorg voor te dragen dat culturele voorzieningen breed toegankelijk zijn en er voor alle lagen van de bevolking een passend cultureel aanbod is met een hoge inhoudelijke kwaliteit.

c. *Prioriteiten: talentontwikkeling, excellentie en experiment*
LUX geeft samen met andere partijen in de stad en partijen in de keten vorm aan de gemeentelijke prioriteiten talentontwikkeling, excellentie en experiment.

d. *Ketenintendantfunctie en ketenoverleg*
LUX is ketenintendant voor de keten Film en Media en draagt procesverantwoordelijkheid voor de organisatie van het ketenoverleg.
In het ketenoverleg komen minstens de volgende onderwerpen aan de orde:
1. de speerpunten uit de Kunst- en Cultuurvisie;
2. samenwerking in de keten;
3. toegankelijkheid van de keten;
4. de wijze waarop het ambitieniveau binnen de keten gerealiseerd wordt in Nijmegen.

De ketenintendant nodigt in de keten en in het netwerk samenwerkende partijen uit voor het ketenoverleg. De partijen in de keten kiezen gezamenlijk een voorzitter.

e. *Verslaglegging ketenoverleg*
Jaarlijks stelt het ketenoverleg een verslag van haar werkzaamheden vast. Dit verslag beschrijft de werkzaamheden in de keten op de onder d. genoemde onderwerpen. Die werkzaamheden kunnen gemeenschappelijk zijn maar ook betrekking hebben op twee of meer deelnemers aan de keten. Het verslag wordt toegestuurd aan de gemeente en dient als basis voor toekomstige peer-reviews.

f. *Peer-review*
De culturele organisaties voeren een peer-review uit op basis van het ketenverslag en de jaarverslagen.

Gemeente Nijmegen
Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsrealisatie & verantwoording

g. *Groeimodel*
De gemeente geeft de organisaties in de keten de ruimte om vorm en inhoud te geven aan het ketenintendantschap en de speerpunten waarbij ze zelf kunnen definiëren wat zij verstaan onder de onderwerpen onder d, welk ambitieniveau de partijen in de keten hebben en hoe zij dit ambitieniveau willen realiseren.

h. *Code Cultural Governance*
LUX hanteert de code Cultural Governance en legt in het jaarverslag verantwoording af over de wijze waarop dit gebeurt. Hierbij wordt gebruik gemaakt van een op Nijmegen toegespitst verantwoordingsprotocol.

i. *Cultuuronderzoeken*
LUX participeert desgevraagd in de gemeentelijke cultuuronderzoeken en stelt hiervoor gevraagde gegevens beschikbaar.

j. *Social Return*
In het kader van Social Return (het stimuleren van doelgroepen met een afstand tot de arbeidsmarkt) verwacht de gemeente Nijmegen van LUX dat ze bij de uitvoering van de activiteiten/doelen waarvoor deze subsidie wordt toegekend, zoveel mogelijk Nijmeegse burgers betrekt die voor hun inkomen (gedeeltelijk) afhankelijk zijn van een uitkering. Naast deze (leer)werkplekken vraagt de gemeente ook aan Doornroosje om in haar eigen inkoopbeleid Social Return op te nemen.

Gemeente Nijmegen
Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsrealisatie & verantwoording

Vervolgvel
7

Bijlage 2: Verplichtingen

Verantwoording
Tijdens de subsidieperiode is er een aantal momenten waarop u zich moet verantwoorden. In onderstaand overzicht leest u wat u wanneer moet aanleveren.

Insturen vóór:		**Wat insturen?**
1 sept.	2016	Voortgangsrapportage met vooruitblik
15 jan.	2017	Gerealiseerde prestaties
1 juni	2017	Verslag van de gerealiseerde activiteiten en de jaarrekening
1 juni	2017	Goedkeurende controleverklaring
1 juli	2017	Informatieplicht bezoldiging personeel

Specificatie van de tabel
Vóór 1 september moet u een schriftelijke rapportage aanleveren over de activiteiten in de eerste zes maanden van het jaar. Voor de 2e helft van het jaar moet u een prognose afgeven.

Vóór 15 januari moet u een kort overzicht van de uitgevoerde activiteiten aanleveren.

Vóór 1 juni 2017 moet u een verantwoording over 2016 insturen. Aan de hand van deze verantwoording wordt het definitieve subsidiebedrag vastgesteld. De volgende stukken moeten door het bestuur worden ondertekend en ingediend:
- een verslag van de gerealiseerde activiteiten met daarin een beschrijving van de werkwijze en het resultaat;
- een financieel overzicht waaruit blijkt hoe de subsidie is besteed;
- een jaarrekening over het subsidiejaar, met daarin minimaal een staat van baten en lasten, een balans en een toelichting.

In het verslag van de gerealiseerde activiteiten moet u ingaan op de prestaties en afspraken die in de subsidiebeschikking zijn opgenomen.

Controleverklaring
Bij een totaal aan subsidies boven de € 100.000,00 per jaar moet u bij de verantwoording een controleverklaring voegen. Hierin geeft de accountant een oordeel over:
- hoe u de Nijmeegse Kaderverordening Subsidieverstrekking (2011) en het Uitvoeringsvoorschrift subsidies Directie Inwoners gemeente Nijmegen 2011 heeft nageleefd;
- hoe u de nadere voorschriften en aanwijzingen van de subsidiebeschikking heeft nageleefd;
- of u de subsidie heeft besteed voor het doel waarvoor deze is verleend.

Wanneer u niet in staat bent om een door een accountant opgestelde controleverklaring van de jaarrekening te overleggen, dan dient u hiervan melding te maken bij de gemeente.

Gemeente Nijmegen
Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsrealisatie & verantwoording

Vervolgvel
8

Aanvullende bepalingen

Marges
LUX treedt met de Gemeente in overleg bij een afwijking van meer dan 10% van alle in deze beschikking genoemde prestaties en producten.

Inrichten van de administratie
De administratie van LUX dient zodanig te zijn ingericht dat daaruit objectieve informatie verkregen wordt voor de verantwoording. De registraties van LUX dienen betrouwbaar en integer te zijn wat wil zeggen dat de registraties moeten registreren wat is beoogd en ze niet manipuleerbaar zijn.

Beoordeling gerealiseerde prestaties
1. De Gemeente beoordeelt of het niet realiseren van de gevraagde prestaties toerekenbaar en verwijtbaar is aan LUX;
2. Bij het niet behalen van gevraagde prestaties toont LUX aan dat:
   a. de uitvoering en het behalen van de prestaties nauwlettend zijn gevolgd;
   b. de beschikbaar gestelde middelen ingezet zijn voor de gevraagde prestaties;
   c. er actie is ondernomen om bij te sturen;
   d. de Gemeente vroegtijdig geïnformeerd is dat verwacht wordt dat resultaten niet worden gehaald;
   e. de acties onder 2.a. t/m 2.d. moeten blijken uit registraties, neergelegde conclusies en eventuele correspondentie.

Informatieplicht bezoldiging personeel
1. Wanneer de "Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen publieke en semipublieke sector" (WNT)[2] op uw instelling van toepassing is dan zendt u ons uiterlijk op 1 juli 2016 de gegevens en de motivering zoals bedoeld in artikel 4 van deze wet.
   Komt u deze verplichting niet na dan kan het in de verleningsbeschikking genoemde bedrag bij de vaststelling worden verminderd met maximaal 10%.

2. Valt u niet onder de definitie van de doelgroep van de WNT, maar wordt uw instelling wel voor meer dan € 100.000,00 per jaar gefinancierd uit overheidsmiddelen, waarvan minstens 50% afkomstig is van de gemeente Nijmegen, dan geldt eveneens de verplichting om uiterlijk op 1 juli 2016 de gegevens en de motivering zoals bedoeld in artikel 4 van deze wet aan ons te zenden.
   Komt u deze verplichting niet na dan kan het in de verleningsbeschikking genoemde bedrag bij de vaststelling worden verminderd met maximaal 10%.

3. Valt u onder de hierboven onder 1. of onder 2. genoemde instellingen en wordt de subsidierelatie met uw instelling in 2015 gecontinueerd dan bent u verplicht, met het oog op

[2] De WNT geldt voor alle instellingen in de publieke en semipublieke sector die voor meer dan 50% worden gefinancierd uit publieke middelen.

Gemeente Nijmegen
Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsrealisatie & verantwoording

Vervolgvel
9

een doelmatige besteding van de gelden, om de inkomensgrens van 100% van het ministersalaris, als omschreven in artikel 2.3 WNT, met ingang van 2015 als bezoldigingsmaximum in acht te nemen. Hierbij worden dienstverbanden in deeltijd omgerekend naar voltijdse dienstverbanden.
Komt u deze verplichting niet na, dan kan het in de verleningsbeschikking 2015 genoemde bedrag bij de vaststelling worden verminderd met het bedrag van de overschrijding van de geldende inkomensgrens in het kalenderjaar waarop de verleningsbeschikking betrekking heeft.

Meldingsplicht
Op het moment dat duidelijk is dat u niet of niet geheel aan de subsidieverplichtingen kunt voldoen, moet u dat schriftelijk melden bij:
College van burgemeester en wethouders
Gemeente Nijmegen
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Gemeente Nijmegen
Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsrealisatie & verantwoording

Vervolgvel
10

Bijlage 3 Overschotten, tekorten en reservevorming

Exploitatietekort
Exploitatietekorten komen voor rekening van LUX. Ten aanzien van deze tekorten wordt er van uitgegaan dat die worden onttrokken aan de algemene (egalisatie)reserve. Indien aan het einde van de looptijd van deze beschikking sprake is van een (eventueel gecumuleerd) nadelig saldo, dan kan LUX in geen enkel geval aanspraak maken op verhoging van het subsidiebedrag.

Exploitatieoverschot
Mocht achteraf blijken dat de subsidie hoger is dan nodig om de kosten van de uitvoering van de verliesgevende DAEB-diensten geheel of gedeeltelijk te dekken, rekening houdend met de opbrengsten, alsmede met een redelijke winst uit de uitvoering van die verplichtingen, dan kan de teveel toegekende subsidie worden gestort in een bestemmingsreserve bij LUX. Hieruit dienen de toekomstige tekorten uit de te leveren DAEB-diensten te worden voldaan.

Reservevorming
De bestemmingsreserve bij LUX voor toekomstige tekorten op de te leveren DAEB-diensten kan oplopen tot maximaal 10% van de begrotingsomzet (na verrekening van alle lasten en inkomsten) van LUX. Bij de volgende budgetperiode wordt bekeken of de omvang van de bestemmingsreserve van LUX aanleiding geeft om de hoogte van de budgetsubsidie voor de te leveren DAEB-diensten bij te stellen.

Winst uit commerciële activiteiten
Onverminderd hetgeen bepaald is onder het kopje ‘status investeringen’ en elders in deze beschikking, wordt de subsidie in de daarop volgende budgetperiode lager vastgesteld indien de winst uit commerciële activiteiten meer bedraagt dan 10% van de commerciële omzet, niet zijnde DAEB-diensten. De subsidie wordt verminderd met het bedrag waarmee het percentage van 10% wordt overschreden. Indien de winst uit commerciële activiteiten minder bedraagt dan 10% mag dit bedrag worden toegevoegd aan de algemene reserve.

Voorstel - Budgetstichting Doornroosje 2016 tem 2019

MEERJARENBEGROTING 2016-2019

	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
OPBRENGSTEN				
Subsidie Gemeente	1.047.568	1.068.519	1.089.890	1.111.688
LUX BV	520.000	520.000	520.000	520.000
Verwachte besparing inkoop	50.000	50.000	50.000	50.000
LUX SALES				
Verhuur	100.000	100.000	100.000	100.000
Advertentie	60.000	60.000	60.000	60.000
Sponsoring	10.000	10.000	10.000	10.000
LUX PROGRAMMA				
Film	1.547.500	1.570.713	1.594.273	1.618.187
Theater & muziek	200.000	203.000	206.045	209.136
Debat	90.000	91.350	92.720	94.111
LUX MARKETING				
Marketing	50.000	55.000	60.000	65.000
LUX FACILITAIR/HUISVESTIGING				
Huur Roelants	28.000	28.420	28.846	29.279
LUX BEDRIJFSBUREAU				
Opbrengsten administratie	10.000	10.000	10.000	10.000
Totaal omzet	**3.713.068**	**3.767.002**	**3.821.774**	**3.877.401**
INKOOPWAARDE				
LUX SALES				
Inkoopwaarde Verhuur	60.000-	60.000-	60.000-	60.000-
Kosten sponsoring	5.000-	5.000-	5.000-	5.000-
LUX PROGRAMMA				
Film	718.000-	722.528-	733.366-	744.366-
Theater & muziek	200.000-	203.000-	206.045-	209.136-
Debat	70.000-	71.050-	72.116-	73.197-
Totaal inkoopwaarde	**1.053.000-**	**1.061.578-**	**1.076.526-**	**1.091.699-**
BRUTORESULTAAT	**2.660.068**	**2.705.424**	**2.745.248**	**2.785.701**
PERSONEELSKOSTEN				
Totaal personele kosten	**1.429.470-**	**1.450.912-**	**1.472.675-**	**1.494.766-**
OVERIGE KOSTEN				
Marketing	50.000-	50.750-	51.511-	52.284-
Kantoorkosten	85.000-	86.275-	87.569-	88.883-
Algemene kosten	92.000-	93.380-	94.781-	96.202-
Huisvestingskosten	860.000-	872.900-	885.994-	899.283-
Kapitaalslasten	162.456-	164.893-	167.367-	169.877-
Totaal overige kosten	**1.249.456-**	**1.268.198-**	**1.287.221-**	**1.306.529-**
TOTAAL KOSTEN	**2.678.926-**	**2.719.110-**	**2.759.897-**	**2.801.295-**
	18.858-	**13.686-**	**14.649-**	**15.594-**
afboeking kadobonnen	20.000	20.000	20.000	20.000
BEDRIJFSRESULTAAT	**1.142**	**6.314**	**5.351**	**4.406**

Voorstel - Budgetstichting Doornroosje 2016 tem 2019

Voorstel aan de Raad

GEMEENTE Nijmegen

Datum raadsvergadering / Nummer raadsvoorstel

16 december 2015 / 165/2015

Fatale termijn: besluitvorming vóór:

Onderwerp

Budgetsubsidie Stichting Keizer Karel Podia 2016 t/m 2019

Programma

Cultuur & Cultuurhistorie & Citymarketing

Portefeuillehouder

B. Velthuis

Voorstel van het College van Burgemeester en Wethouders d.d.

24 november 2015

Samenvatting

We willen Stichting Keizer Karel Podia (KKP) voor de jaren 2016 t/m 2019 een budgetsubsidie verlenen. In dit voorstel geven we de voorwaarden aan waaronder aan de KKP in 2016 een subsidie van € 1.967.902,- verstrekt wordt en aan welke prestatie-eisen de organisatie moet voldoen. Met dit besluit dragen we de KKP op een cultureel programma-aanbod in de Stadsschouwburg en concertgebouw de Vereeniging te realiseren conform de afspraken in de bijgevoegde beschikking.

Voorstel om te besluiten

1. Een meerjaren budgetsubsidie te verlenen aan de Stichting Keizer Karel Podia voor de jaren 2016 t/m 2019. Voor het jaar 2016 verlenen wij een subsidie van € 1.967.902,-; dit bedrag wordt jaarlijks geïndexeerd conform de bepalingen in de Nijmeegse Kaderverordening Subsidieverstrekkingen. De subsidie voor 2017 en verder zijn onder voorbehoud van vaststelling van de stadsbegroting;
2. De subsidie van € 1.967.902,- ten laste te brengen van het product culturele ketens van het programma Cultuur, Cultuurhistorie en Citymarketing, deelproductnummer 60579.D.44014.

Opgesteld door, telefoonnummer, e-mail

Stefan Grond, 2249, s.grond@nijmegen.nl

Voorstel - Budgetstichting Doornroosje 2016 tem 2019

Voorstel aan de Raad

Aan de Raad van de gemeente Nijmegen

1 Inleiding

Onder verwijzing naar het Strategisch Beleidsplan 2014-2018 inclusief meerjarenbegroting (Ter inzage 2) en de actualisatie van dit plan (Ter inzage 3) heeft de Stichting Keizer Karel Podia (KKP) op 13 mei 2015 een subsidie bij de gemeente Nijmegen aangevraagd voor de periode 2016 t/m 2019 (Ter inzage 1). De basis voor de prestatieafspraken, die we in goed overleg met de KKP in de bijgevoegde beschikking (Bijlage 1) hebben vastgelegd, wordt gevormd door de door de Raad vastgestelde kunst- en cultuurvisie 'Werken in ketens' en ons Coalitieakkoord 2014-2018 'Samen voor Nijmegen: sociaal, duurzaam en ondernemend'.

Ons college heeft uw raad onlangs voorgesteld de looptijd van de cultuurvisie "Werken in ketens", te verlengen tot eind 2019. Binnen de visie hebben we een aantal accentverschuivingen aangebracht zodat deze in lijn komt met het coalitieakkoord. Zo vragen we instellingen nog meer de toegankelijkheid te vergroten, zodat we een breder publiek kunnen bereiken. Daarnaast vragen we aandacht voor cultuureducatie en jongeren tot 26 jaar**.**

In de cultuurvisie staat het werken in ketens centraal, waarbij wij van de grote culturele instellingen verwachten dat zij als ketenintendant optreden en samen met andere relevante partijen in de stad en in de betreffende keten, vorm geven aan de in de visie beschreven gemeentelijke beleidsprioriteiten.

De KKP is ketenintendant van de keten 'Theater & Dans' en de geformuleerde prestatie-eisen zijn deels gerelateerd aan deze rol als intendant. Verder hebben we ook een aantal kwantitatieve eisen geformuleerd zoals aantal voorstellingen en bezoekers.

Meerjarige subsidie 2016 t/m 2019

Om (culturele) organisaties gedurende een langere periode financiële zekerheid te bieden en daarmee de continuïteit van hun (voor de gemeente relevante) activiteiten te waarborgen, vinden wij het van belang om meerjarige budgetsubsidies te verlenen (gebruikelijk is een periode van vier jaar). Volgens afspraak wordt de hoogte van deze meerjarige subsidies door uw Raad vastgesteld. De KKP heeft echter de afgelopen 10 jaar stormachtige ontwikkelingen[1] doorgemaakt, waardoor telkens besloten is slechts voor één jaar een subsidie te verstrekken. Volgens haar bevoegdheid heeft ons College deze eenjarige subsidies verleend, waarbij we uw Raad wel elk jaar middels een informatiebrief van de subsidieverlening op de hoogte hebben gesteld. Nu de KKP organisatorisch een stabielere organisatie is geworden, er een duidelijk toekomstvisie ligt en problemen grotendeels opgelost zijn of er oplossingen in het verschiet liggen, zien wij met vertrouwen de toekomst van de KKP tegemoet: een toekomst waarin de organisatie op basis van een gezonde exploitatie een programma op inhoudelijk hoog niveau kan realiseren. Voor ons geeft dit voldoende vertrouwen om aan de KKP met ingang van 2016 weer een meerjarige subsidie te verlenen.

[1] Onverwachte financiële problemen, bezuinigingen, de transitie van de NV Mensec naar de Stichting Keizer Karel Podia, reorganisaties, gebouwkundige problemen.

Voorstel - Budgetstichting Doornroosje 2016 tem 2019

Voorstel aan de Raad

Vervolgvel
2

De afgelopen jaren is er flink bezuinigd op het culturele veld en met name op de zes grote instellingen. De laatste bezuiniging van € 350.000,- (waarin het aandeel van de KKP € 58.192,- bedraagt) gaat in per januari 2016 en is al verwerkt in het te verlenen subsidiebedrag van € 1.967.902,-.

1.1 Wettelijk kader of beleidskader
De cultuurvisie ” Werken in Ketens” is het beleidskader waarbinnen deze aanvraag valt. De verlening van de subsidie gebeurt conform de bepalingen van de Nijmeegse Kaderverordening Subsidieverstrekkingen (NKS).

1.2 Relatie met programma
Dit voorstel is een uitwerking van de ambities van het programma Cultuur zoals die beschreven zijn in hoofdstuk 5 (*De culturele basisinfrastructuur: ketens en functies*) van de nota ‘*Werken in Ketens*’.

2 Doelstelling
Doel van dit voorstel is besluitvormig in uw Raad over het verlenen van een budgetsubsidie aan Stichting Keizer Karel Podia voor de jaren 2016 t/m 2019.

3 Argumenten
De subsidie aan de KKP is bestemd voor het realiseren van een cultureel programma-aanbod in de Stadsschouwburg en concertgebouw de Vereeniging conform onderstaande prestatieafspraken. Deze prestaties voor de budgetsubsidie 2016 t/m 2019 liggen in de lijn van de afspraken voor de budgetsubsidie 2015. Het gaat om de volgende kwantitatieve en kwalitatieve prestaties:

a. Cultuureducatie en doelgroep jeugd tot 26 jaar
De KKP zet aantoonbaar in op cultuureducatie en activiteiten gericht op de jeugd tot 26 jaar.

b. Brede toegankelijkheid culturele voorzieningen
Cultuurparticipatie vinden wij belangrijk voor alle Nijmegenaren en daarom vragen wij aan de culturele organisaties om er samen zorg voor te dragen dat culturele voorzieningen breed toegankelijk zijn en er voor alle lagen van de bevolking een passend cultureel aanbod is met een hoge inhoudelijke kwaliteit.

c. Prioriteiten: talentontwikkeling, excellentie en experiment
De KKP geeft samen met andere partijen in de stad en partijen in de keten vorm aan de gemeentelijke prioriteiten talentontwikkeling, excellentie en experiment.

d. Ketenintendantfunctie en ketenoverleg
De KKP is ketenintendant voor de keten Theater en Dans en draagt procesverantwoordelijkheid voor de organisatie van het ketenoverleg.

In het ketenoverleg komen minstens de volgende onderwerpen aan de orde:
1. de speerpunten uit de Kunst- en Cultuurvisie;
2. samenwerking in de keten;

3. toegankelijkheid van de keten;
4. de wijze waarop het ambitieniveau binnen de keten gerealiseerd wordt in Nijmegen.

De ketenintendant nodigt in de keten en in het netwerk samenwerkende partijen uit voor het ketenoverleg. De partijen in de keten kiezen gezamenlijk een voorzitter.

e. Verslaglegging ketenoverleg
Jaarlijks stelt het ketenoverleg een verslag van haar werkzaamheden vast. Dit verslag beschrijft de werkzaamheden in de keten op de onder d genoemde onderwerpen. Die werkzaamheden kunnen gemeenschappelijk zijn maar ook betrekking hebben op twee of meer deelnemers aan de keten. Het verslag wordt toegestuurd aan de gemeente en dient als basis voor toekomstige peer-reviews.

f. Peer-review
De culturele organisaties voeren een peer-review uit op basis van het ketenverslag en de jaarverslagen.

g. Groeimodel
De gemeente geeft de KKP in de keten de ruimte om vorm en inhoud te geven aan het ketenintendantschap en de speerpunten waarbij ze zelf kan definiëren wat zij verstaat onder de onderwerpen onder d, welk ambitieniveau de partijen in de keten hebben en hoe zij dit ambitieniveau willen realiseren.

h. Code Cultural Governance
De KKP hanteert de code Cultural Governance en legt in het jaarverslag verantwoording af over de wijze waarop dit gebeurt. Hierbij wordt gebruik gemaakt van een op Nijmegen toegespitst verantwoordingsprotocol.

i. Cultuuronderzoeken
De KKP participeert desgevraagd in de gemeentelijke cultuuronderzoeken en stelt hiervoor gevraagde gegevens beschikbaar.

j. *Social Return*
In het kader van Social Return (het stimuleren van doelgroepen met een afstand tot de arbeidsmarkt) verwacht de gemeente Nijmegen van de KKP dat ze bij de uitvoering van de activiteiten/doelen waarvoor deze subsidie wordt toegekend, zoveel mogelijk Nijmeegse burgers betrekt die voor hun inkomen (gedeeltelijk) afhankelijk zijn van een uitkering. Naast deze (leer)werkplekken vraagt de gemeente ook aan de KKP om in haar eigen inkoopbeleid Social Return op te nemen.

k. Programma-aanbod
1. Minimaal 250 voorstellingen;
2. Minimaal 125.000 bezoekers (inclusief culturele verhuringen);
3. Aandacht voor de programmering van klassieke muziek;
4. Een overzicht van de culturele verhuringen per genre;
5. Een overzicht van de amateurvoorstellingen en het totale kortingspercentage dat daarmee is gemoeid.

Voorstel - Budgetstichting Doornroosje 2016 tem 2019

Voorstel aan de Raad

Vervolgvel
4

Resultaten 2014 en 2015
De KKP heeft in **2014** 278 voorstellingen georganiseerd; dit is minder dan in 2013 (304) maar nog altijd meer dan het in de beschikking vastgelegd aantal van 250. Ook waren er minder bezoekers: 139.739 tegenover 155.285 in 2013, maar ook hier voldoet de KKP aan de afspraken (minimaal 125.000 bezoekers per jaar). Wel is het gemiddeld aantal bezoekers per voorstelling gestegen van 440 (2012), 444 (2013) tot 469 (2014), een belangrijke ontwikkeling. De door de gemeente Nijmegen gevraagde korting voor culturele verhuur, zodat de Schouwburg en de Vereeniging laagdrempeliger worden voor met name amateurverenigingen, bedroeg in 2014 € 65.065,-, zo'n € 15.000,- meer dan de in de beschikking 2014 was vastgelegd. Het resultaat over 2014 bedroeg € 15.453,- negatief (2013: € 115.413,- negatief).

Het boekjaar **2015** is nog niet afgerond, maar duidelijk is wel al dat de bezoekersaantallen blijven stijgen en de omzet op de eigen voorstellingen fors is verbeterd. Maar het laatste kwartaal 2015 is cruciaal, zeker gezien de opstart van de horeca die in 2015 in eigen beheer van de KKP is overgegaan.

Renovatie van de Vereeniging
In 2014 is er in nauwe samenwerking met de gemeente Nijmegen gestart met de eerste fase van een grootscheepse, gefaseerde renovatie van de Vereeniging. De eerste twee fasen zijn inmiddels afgerond en in 2017 zal de derde fase afgerond worden. De nieuwe, transparante voorgevel en het grote Grand Café Restaurant dragen bij aan de zichtbaarheid in de stad, de grote zaal is opgeknapt en heeft zijn oude grandeur en buitengewone akoestiek teruggekregen. In de derde en laatste fase worden de balkons en de artiestenruimtes onder handen genomen.

4 Risico's
Buiten de normale bedrijfsrisico's zoals tegenvallende bezoekcijfers zien wij geen risico's en verwachten we dat de KKP op basis van een gezonde exploitatie een programma op inhoudelijk hoog niveau kan realiseren.

5 Financiën
De subsidie 2016 voor de KKP bedraagt € 1.967.902,- en is als volgt opgebouwd:

Subsidiebedrag 2015	€ 2.039.526,-
Af: bezuiniging PPN 2013	-€ 30.406,-
Af: bezuiniging PPN 2014	-€ 58.192,-
Subtotaal	€ 1.950.928,-
Bij: indexering 2016 0,87%	€ 16.974,-
Totaal subsidie 2016	**€ 1.967.902,-**

Het subsidiebedrag wordt ten laste gebracht van de begroting Cultuur & Cultuurhistorie & Citymarketing, deelproductnummer 60579.D.44014. Voor de jaren 2017 t/m 2019 wordt dit bedrag geïndexeerd op basis van het Uitvoeringsvoorschrift subsidies Directie Inwoners gemeente Nijmegen 2011.

Voorstel - Budgetstichting Doornroosje 2016 tem 2019

Voorstel aan de Raad

Vervolgvel
6

Historisch overzicht subsidie KKP

Jaar	**Bedrag**
2014	€ 2.050,945,-
2015	€ 2.039.526,-

6 Participatie en Communicatie
Met de directie van de KKP hebben we afgelopen jaar in verband met de budgetsubsidie 2016 t/m 2019 regelmatig contact gehad.

7 Uitvoering en evaluatie
Na besluitvorming in uw Raad brengen wij de KKP middels een beschikking (bijlage 2) op de hoogte van ons besluit en stellen wij het vastgestelde subsidiebedrag beschikbaar volgens het schema in de beschikking. Tijdens het jaarlijkse bestuurlijke overleg met de KKP legt de directie verantwoording af over de besteding van het subsidiegeld en de realisatie van de afgesproken prestatie-eisen.

College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls drs. B. van der Ploeg

Bijlage: 1. Subsidiebeschikking KKP 2016-2019
Ter inzage: 1. Subsidieaanvraag KKP 2016-2019
2. Strategisch Beleidsplan KKP 2014-2018
3. Actualisatie Strategisch Beleidsplan KKP 2014-2018

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 16 december 2015

25. Raadsvoorstel Budgetsubsidie Stichting Keizer Karel Podia 2016/2019 (168/2015)

Raadsvoorstel d.d. 24 november 2015
1. Een meerjaren budgetsubsidie te verlenen aan de Stichting Keizer Karel Podia voor de jaren 2016 t/m 2019. Voor het jaar 2016 verlenen wij een subsidie van € 1.967.902,-; dit bedrag wordt jaarlijks geïndexeerd conform de bepalingen in de Nijmeegse Kaderverordening Subsidieverstrekkingen. De subsidie voor 2017 en verder zijn onder voorbehoud van vaststelling van de stadsbegroting;
2. De subsidie van € 1.967.902,- ten laste te brengen van het product culturele ketens van het programma Cultuur, Cultuurhistorie en Citymarketing, deelproductnummer 60579.D.44014.

Raadsbesluit d.d.16 december 2015
Conform besloten

Voorstel - Budgetstichting Doornroosje 2016 tem 2019

Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14 024
Telefax (024) 329 29 81
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postadres
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Het bestuur van
Stichting Keizer Karel Podia
Postbus 364
6500 AJ NIJMEGEN

Verzenddatum	Ons kenmerk	Contactpersoon
	MO30/mo 2016.0124	dhr. S. Grond
Onderwerp Beschikking verlening en bevoorschotting meerjarige budgetsubsidie 2016 (budgetperiode 2016 t/m 2019)	Datum uw brief 13-05-2015	Doorkiesnummer 06-46023672

Bijlage(n): -3-

Geacht bestuur,

U heeft een aanvraag voor een meerjarige subsidie ingediend.
Namens het college van burgemeester en wethouders deel ik u mee dat de raad van de gemeente Nijmegen op DATUM INVULLEN heeft besloten u deze subsidie[1] te verlenen voor de periode 2016 t/m 2019. Het subsidiebedrag voor 2016 is bepaald op € 1.967.902,00. Dit bedrag is gebaseerd op het subsidiebedrag 2015.

Subsidiebedrag 2015	€ 2.039.526,00
Af: bezuiniging PPN 2013	-€ 30.406,00
Af: bezuiniging PPN 2014	-€ 58.192,00
Subtotaal	€ 1.950.928,00
Bij: indexering 2016 0,87%	€ 16.974,00
Totaal subsidie 2016	**€ 1.967.902,00**

Begrotingsvoorbehoud
De subsidieverlening in de vervolgjaren wordt geïndexeerd overeenkomstig artikel 2 van het Uitvoeringsvoorschrift subsidies Directie Inwoners gemeente Nijmegen 2011 en geldt onder voorbehoud van goedkeuring van de Stadsbegroting voor die jaren door de raad van de gemeente Nijmegen.

[1] Op deze subsidietoekenning zijn de Nijmeegse Kaderverordening Subsidieverstrekking (2011) en het Uitvoeringsvoorschrift subsidies Directie Inwoners gemeente Nijmegen 2011 van toepassing. Hiernaast vindt deze subsidie haar grondslag in de kunst- en cultuurvisie “Werken in Ketens”. Bij deze subsidietoekenning gaat het om een budgetsubsidie. U kunt verordeningen vinden op www.nijmegen.nl

Voorstel - Budgetstichting Doornroosje 2016 tem 2019

STADS SCHOUWBURG NIJMEGEN
CONCERT GEBOUW DE VEREENIGING

Gemeente Nijmegen
College van Burgemeester & Wethouders
Bureau Subsidies
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Stichting Keizer Karel Podia
Rabobank 11 16 68 115
BTW-nummer 8085.15.718.B.01
IBAN-nummer NL91 RABO 0111668115
BIC-code RABONL2U
KVK-nummer 10001285

Nijmegen | 13 mei 2015

betreft
Subsidieaanvraag 2016

ons kenmerk
15-055

doorkiesnummer
(024) 381 09 43

Geacht College,

Onder verwijzing naar de meerjarenbegroting 2014–2018 van de Stichting Keizer Karel Podia, verzoek ik u graag om een subsidiebedrag voor het jaar 2016 van € 2.080.068,= exclusief de jaarlijkse indexering en bezuinigingen.
De inhoudelijke onderbouwing kunt u lezen in de het strategisch beleidsplan van Stichting Keizer Karel Podia (zie bijlage). De meerjarenbegroting is een vertaling van de daarin benoemde ambities en doelen.

Ik heb goede hoop dat wij de komende jaren tot een meerjarige cyclus van afspraken kunnen komen. Dat is van belang voor de stabiliteit van onze organisatie en om de gestelde doelen waar te kunnen maken. Dat is ook van belang voor een heldere, transparante relatie tussen gemeente en KKP.

Met vriendelijke groet,

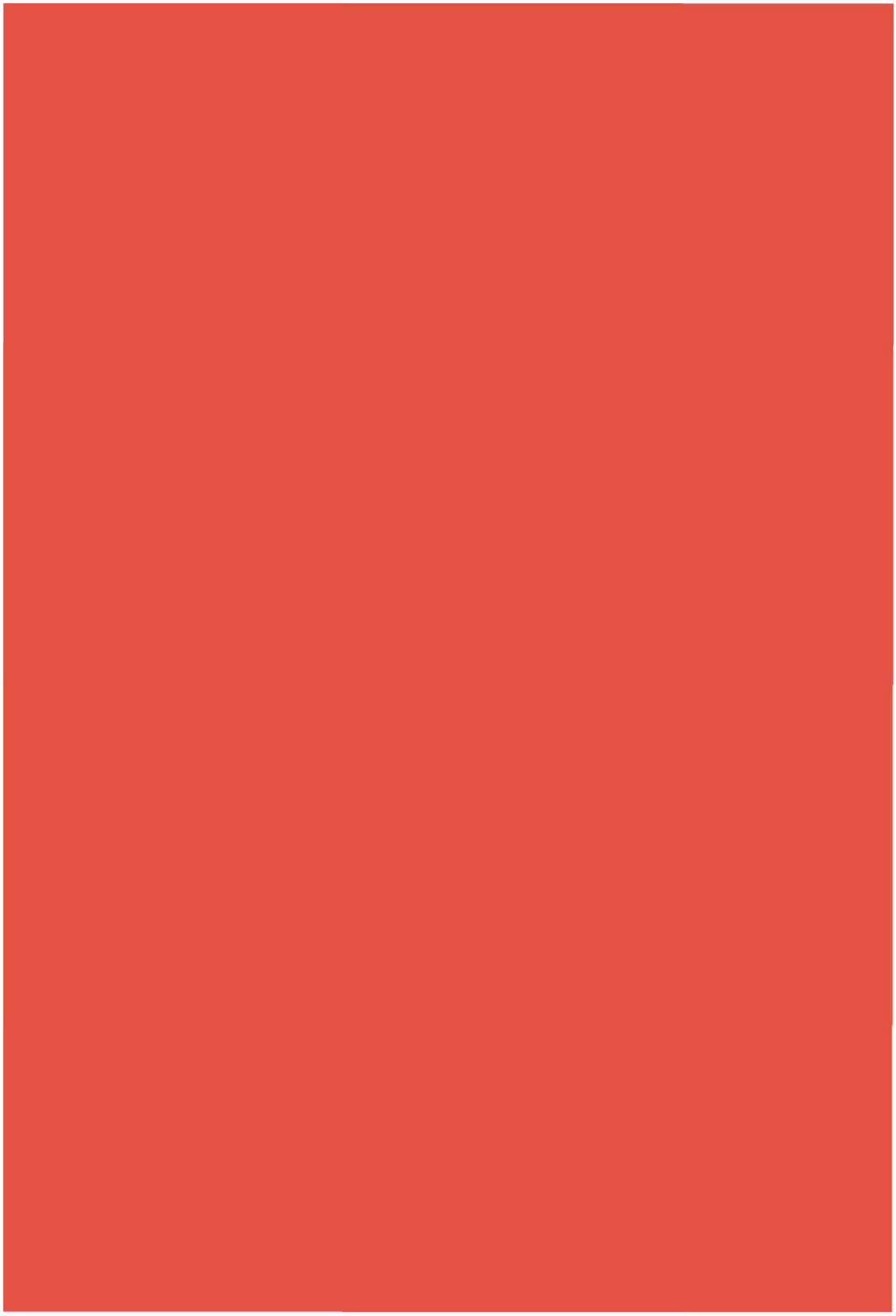
Anne Marie Kalkman
directeur

Reg. nr.: 2016.0124
Cliëntcode: KEIE01
SUBSIDIE
Ingekomen
10 MEI 2015
Directie Inwoners
Beh. afd.: MO20

Bijlage: Strategisch Beleidsplan 2014-2018

MIDDENIN
STADSSCHOUWBURG NIJMEGEN
STRATEGISCH BELEIDSPLAN 2014-2018
CONCERTGEBOUW DE VEREENIGING
NIJMEGEN

Voorstel - Budgetstichting Doornroosje 2016 tem 2019

MIDDENINNIJMEGEN

STRATEGISCH BELEIDSPLAN 2014-2018

03 STATEMENT

04 POSITIONERING

07 MISSIE

07 VISIE

08 DOELSTELLINGEN

12 KERNWAARDEN

12 ARTISTIEKE PROFILERING

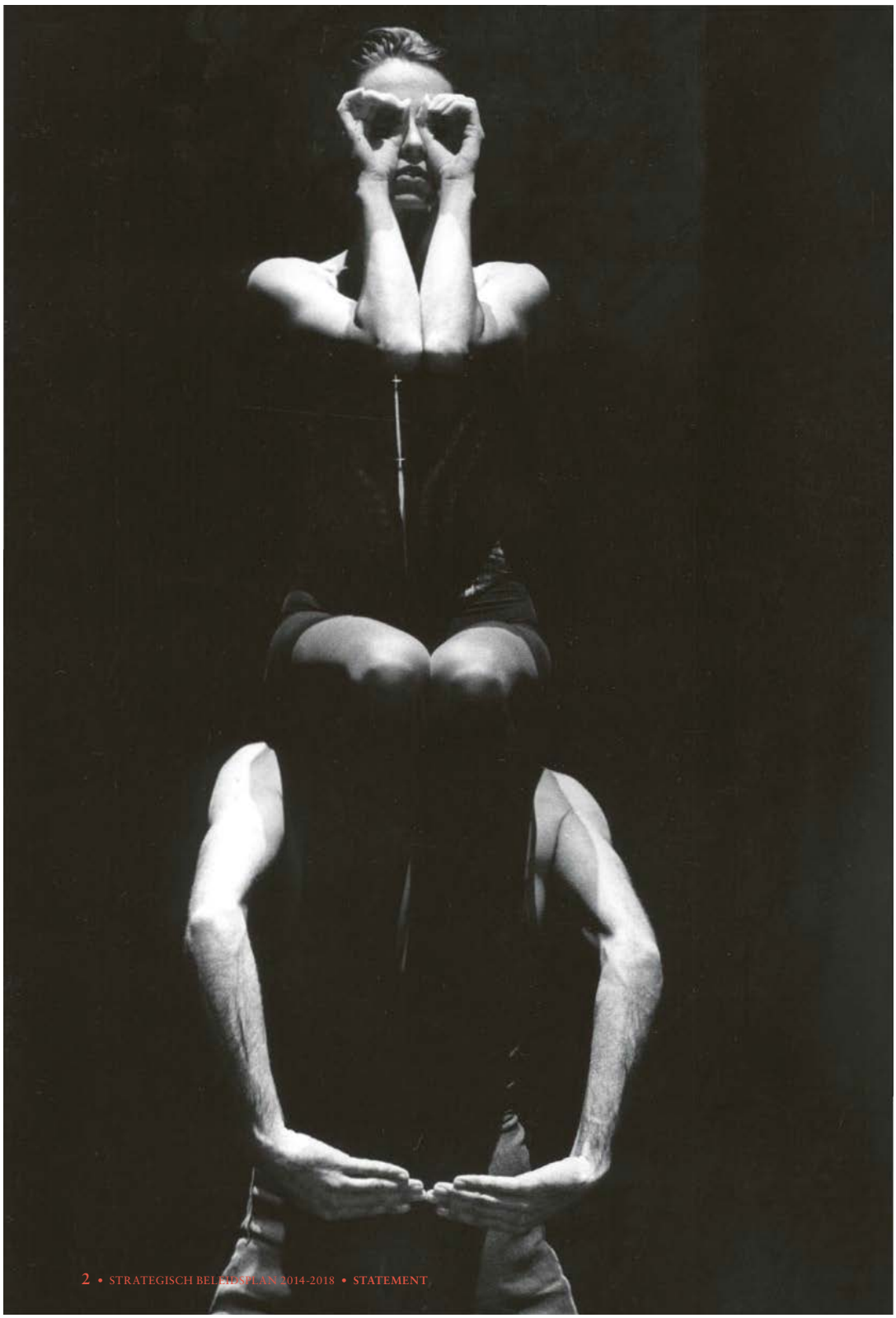
17 MARKETING

21 ORGANISATIE

23 CULTUREEL ONDERNEMERSCHAP

24 FINANCIËN

30 SAMENVATTING

2 • STRATEGISCH BELEIDSPLAN 2014-2018 • STATEMENT

STATEMENT

In een tijd waarin cultuurbeleving als vanzelfsprekend onderdeel van onze maatschappij onder druk staat is het van cruciaal belang helder aan te geven waar we voor staan als theaterorganisatie. Voor u ligt een meerjarenplan dat in de eerste plaats aangeeft wat er minimaal noodzakelijk is voor een gezonde en succesvolle exploitatie van Stadsschouwburg Nijmegen en Concertgebouw De Vereeniging. Een extra optie betreft uitbreiding van onze programmering, met ruimte voor risico en experiment, passend bij de status van een grootstedelijke theaterorganisatie met regionale ambities.

In een tijd van economische recessie is het terecht dat Keizer Karel Podia (KKP) haar bestaansrecht op alle fronten dient te legitimeren. De economische waarde van de cultuurbeleving bewijst zich aantoonbaar in onderzoeken naar leef- en vestigingsklimaat.
Een stad met een divers cultureel aanbod is een stad waar mensen willen wonen en werken, en waar bedrijven zich willen vestigen.
Wij moeten onze waarden nadrukkelijker koppelen aan economische vooruitgang, stedelijke en regionale verbinding. De deuren moeten open, samenwerking moet worden gezocht en nieuwe doelgroepen moeten worden gevonden.

Voor u ligt een beleidsplan dat gericht is op investeren op de lange termijn, met een duidelijke visie en doelstellingen. Wij gaan uit van een gezonde basisexploitatie, met de intentie de organisatie en de gebouwen zoveel mogelijk uit te nutten. Een goed georganiseerde theaterorganisatie met een mooi voorstellings- en concertaanbod in twee prachtige gebouwen is een investering in maximaal rendement. Dat is onze strategie. Een strategie die in strijd lijkt met de bereidheid in slechte economische tijden de broekriem aan te trekken. Dat is het niet. Onze strategie is gericht op maximale inzet van de noodzakelijke middelen. Aan het Keizer Karelplein staat een prachtige monumentale Stadsschouwburg als podium van de stad en regio. Daartegenover staat één van de iconen van Nijmegen, De Vereeniging, een concertzaal met internationale allure en uitstraling en een rijke historie van bijna honderd jaar. De lasten (huisvesting, overhead) liggen grotendeels vast. Onze ambities zijn richtinggevend voor een juiste inzet van die middelen.

Bezoekersreactie:
"Cultuur in de breedste vorm van het woord is belangrijk voor Nijmegen."

POSITIONERING

DE AMBITIE VAN DE STAD NIJMEGEN

Recent heeft de gemeente Nijmegen haar toekomstvisie gepresenteerd, "Stad In Zicht, een visie op Nijmegen in het jaar 2020". Om meteen te concluderen dat visies die een periode van drie jaar overstijgen een vorm van bedrog zijn. Zeker in deze transitieperiode, waarin geen sprake is van een tijdelijke crisis, maar van een structurele correctie. "De kunst is het goede te doen en geen kansen te missen." Nijmegen wil in 2020 koploper zijn op het gebied van duurzaamheid en duurzame technische toepassingen. Kennisstad en studentenstad. En ook een stedelijke samenleving waarin plaats en aandacht is voor een smeltkroes van inwoners. Nijmegen is een regionale stad, en wil zelfs een Europese stad zijn, uit overtuiging. Een regionale stad waarin grensoverschrijdend wordt gewerkt, gewoond, gewinkeld, gerecreëerd en gestudeerd. Een stad met een Bourgondische inslag, maar ook met een dwarse geest. Waar het past om beleid meer tot stand te laten komen in netwerken van mensen en instellingen. Minder regie en minder bureaucratie.

De Kunst- en Cultuurvisie van de Nijmeegse overheid, vastgesteld in juni 2012, sluit aan bij de netwerkgedachte. Waarbij de grote culturele instellingen functioneren als culturele aanjagers, een vrije vertaling van de term "ketenintendantschap". Door de samenwerkingsvormen in de stad die er zijn of nog niet zijn meer te kaderen, en de rol van de grote culturele instellingen daarin te formaliseren gaat het culturele netwerk zich versterken. Met nadruk op talentontwikkeling, excellentie, experiment, samenwerking en toegankelijkheid. De ketenintendanten fungeren als aanjager, niet als initiator.

De plannen van Keizer Karel Podia passen bij de toekomstvisie en de rol van ketenintendant die de gemeente Nijmegen ons voorlegt. De komende periode wordt een periode waarin lijnen worden uitgezet en stappen worden gemaakt. Om vanuit eigenheid en sterke identiteit onze plek te heroveren in de stad, en te kunnen bouwen aan een (inter)regionale functie. De Cultuurvisie gaat deels over samenwerkingsverbanden. In dit meerjarig strategisch beleidsplan geven we helder aan waar ons belang ligt om vanuit en als onderdeel van die krachtige basis samenwerkingsverbanden te koesteren en verder te ontwikkelen, op verschillende niveaus. De Cultuurvisie gaat ook

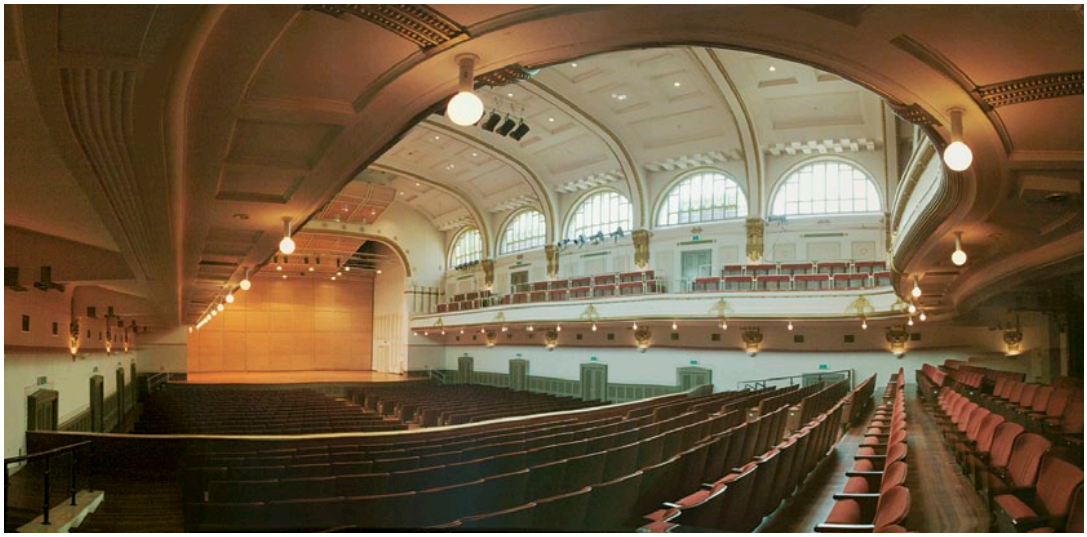
over een verdergaand ketenintendantschap. Binnen dat format heeft KKP een voortrekkersrol bij het stimuleren van excellentie, experiment en talentontwikkeling op het gebied van theater en dans. Voor een belangrijk deel doen we dat al of streven we daar naar als onderdeel van het toekomstige succes van onze organisatie:

• DOOR TE STREVEN NAAR EXCELLENTIE VAN DE EIGEN ORGANISATIE EN GEBOUWEN DIE UNICITEIT EN KWALITEIT MOETEN UITSTRALEN. • DOOR TE STREVEN NAAR EEN BREED EN KWALITATIEF HOOGSTAAND AANBOD, PASSEND BIJ EEN UNIVERSITEITSSTAD MET EEN (INTER)REGIONALE FUNCTIE. • DOOR DE ONTWIKKELING VAN EEN KLASSIEKE PROGRAMMERING VAN DE VEREENIGING MET INTERNATIONALE ALLURE, OM ONS TE ONDERSCHEIDEN EN EEN NIEUW PUBLIEK TE TREKKEN. • DOOR INNOVATIEF DENKEN, NIEUWE FORMATS TE BEDENKEN EN DE DEUREN OPEN TE ZETTEN VOOR NIEUWE BESPELERS EN NIEUWE DOELGROEPEN. • DOOR RUIMTE TE BIEDEN ALS PODIA VAN DE STAD, EEN PLEK OM EIGEN PROJECTEN TE ONTWIKKELEN IN EEN PROFESSIONELE SETTING.

De invulling van de rol van ketenintendant als actieve aanjager van initiatieven in de stad op het gebied van theater en dans moet de komende jaren verder worden uitgewerkt. Die vraag kan KKP niet alleen beantwoorden. In 2013 en 2014 vinden gesprekken plaats met belanghebbenden om te inventariseren waar de wensen en behoeften liggen. Prioriteit ligt vooral bij de ontwikkeling van een open en gastvrije uitstraling, waardoor nieuwe initiatieven zich welkom voelen bij onze podia, en wellicht ook bestaande projecten zich aanmelden.

Voorstel - Budgetstichting Doornroosje 2016 tem 2019

MISSIE

Een in de stad en regio sterk aanwezige organisatie met twee prachtige podia voor muziek, theater, dans en een brede maatschappelijke functie. Uitgaanscentra van de stad, gekoppeld aan allure, gastvrijheid, professionaliteit, innovatie en regionale aantrekkingskracht. Waar de bezoeker centraal staat en wordt verleid en geprikkeld. Waar een avond uit een beleving is, met een hoog kwaliteits- en serviceniveau. Een Stadsschouwburg en Concertgebouw waar Nijmegen en haar inwoners trots op kunnen zijn.

VISIE

In 2018 hebben de Stadsschouwburg en De Vereeniging een open, transparante uitstraling. Beide monumentale panden zijn in oude luister hersteld, maar met het comfort en de uitstraling van nu.
De Vereeniging heeft een groot grand café waar een goede maaltijd verkrijgbaar is. Iedereen is welkom, maar wel welkom in stijl.
De sfeer is een mix tussen ouderwetse herensociëteit en een Parijs café. Monumentale grootsheid mengt zich met een kakofonie van een gemêleerd publiek en muziek, veel muziek.
De Stadsschouwburg is het hippe, eigenwijze zusje: de plek waar naast regulier aanbod veel leven in de brouwerij is. Met het MuZIEum overdag, randprogrammering en locatieprojecten. Het Theatercafé is decor voor vormgeving. Een enorme ruimte met vol zicht op het Keizer Karelplein. Place to be na de voorstelling. Ruimte voor kunstenaars uit de stad, ruimte ook voor studenten. Een welkom aan eigenzinnige projecten.
Onze organisatie is professioneel, gastvrij en flexibel. Wij weten wat er speelt in de stad en regio, en wij weten hoe we (nieuwe) publieksgroepen aan ons kunnen binden. Programmering en marketing zijn goed op elkaar afgestemd. We werken nauw samen met andere instellingen in de stad. Om Nijmegen op de kaart te zetten als culturele stad, om gebruik te maken van elkaars expertise en kunde, en omdat het onderdeel is van de gastvrijheid die we willen uitstralen.

Bezoekersreactie:
"Alleen maar dat ik hoop dat het culturele aanbod kan blijven bestaan en van niveau blijft."

DOELSTELLINGEN

De bezoekersaantallen aan theater en concerten zijn (landelijk) afgenomen. Oorzaken zijn een slecht imago, concurrentie op het gebied van vrije tijd en een dunnere portemonnee. Het aanbieden van een goed product (voorstelling, concert) alleen is niet voldoende. We moeten ons onderscheiden door de komende jaren hard te werken aan de vier onderstaande doelen. Dit zijn de vier pijlers op basis waarvan we het tij moeten keren.

• EEN KRACHTIGE PROFILERING VAN BEIDE GEBOUWEN.

Onze marketing is primair gericht op de branding van de twee gebouwen. De gebouwen stralen allure én toegankelijkheid uit. De naamsbekendheid neemt toe, in en buiten Nijmegen.

Hoe

- Verbetering van de kwaliteit van de gebouwen.
- Zichtbaarheid letterlijk en figuurlijk vergroten; de gebouwen en hun functie zijn transparant en KKP treedt publicitair meer naar buiten.
- Een heldere en duidelijke huisstijl en presentatie.
- Het opzetten van goede communicatiemiddelen (website, nieuwe media).
- Aanhalen van de banden met regionaal en Duits publiek.

Ambitie

- Twee gebouwen die optimaal ingericht zijn voor de beide, verschillende functies en met een eigen, authentieke uitstraling.
- Prominente aanwezigheid in de stad en daarbuiten door aanwezigheid in pers en marketingcampagnes.

• ONZE KRACHT EN FOCUS IS DE BELEVING.

Onze primaire taak is gericht op het tonen van een breed aanbod aan voorstellingen en concerten, in de meest optimale condities. Maar onze bezoeker wil een totaalervaring, en wij moeten meer kunnen bieden om ons te onderscheiden. Een bezoek aan één van onze gebouwen is een beleving, van het moment van het kopen van een entreebewijs, tot het ophalen van je jas in de garderobe na afloop. De inhoudelijke meerwaarde zit in de wijze van presentatie en in de randprogrammering of eenmalige evenementen.

Bezoekersreactie:
"De foyer van de Stadschouwburg is een schot in de roos. Alleen moet het meer kenbaar worden gemaakt."

Hoe
- We gaan experimenteren met aanvangstijden en zaalopstellingen bij klassieke concerten.
- We organiseren meer inleidingen en workshops bij voorstellingen en concerten.
- We stellen het Theatercafé open voor activiteiten na afloop van een voorstelling: voor een afterparty, een pianist, een expositie, een performance, een stand up comedy wedstrijd voor studenten.

Ambitie
- Een reeks experimenten in De Vereeniging.
- Een verhoging van het aantal inleidingen en workshops.
- Extra activiteiten in het Theatercafé van de Stadsschouwburg.
- Aantoonbare samenwerking met nieuwe partners in de stad/regio.

Bezoekersreactie:
"Bar na afloop is hele verbetering. Tip: in Oss gratis bitterballen na afloop."

• WERKEN AAN EEN GASTVRIJE ORGANISATIE.

Met onze organisatie werken we in twee gebouwen. Dat zijn plekken waar medewerkers en gasten (bezoekers, bespelers, huurders) gemotiveerd kunnen werken en verblijven. Gastvrijheid is de basis voor de beleving van een avond uit, voor het spelen van een voorstelling en voor het slagen van een verhuur. Kwaliteit is een sleutelbegrip. Dat vereist alertheid.

Hoe
- Verbetering van de organisatiestructuur. Heldere lijnen en duidelijke afspraken.
- Opzetten van een goed personeelsplan met risicopreventie, verzuimbeleid, ontwikkeltrajecten.
- Het organiseren van (gastvrijheid)trainingen.
- Tevredenheidsonderzoeken onder medewerkers, bezoekers en huurders.

Ambitie
- Het bezoekersaantal neemt toe.
- Horeca is van hoog niveau. Inkomsten uit verhuur en horeca nemen toe.

• SAMENWERKING.

Samenwerking voegt iets toe. Het versterkt onze positie in de stad en daagt ons uit.

Hoe
- MET ANDERE CULTURELE INSTELLINGEN: De podia van Nijmegen versterken elkaar. Ze zijn aanvullend, niet concurrerend, en zorgen samen voor een sterk en optimaal aanbod. De Vereeniging verzorgt het klassieke muziekaanbod in grote en kleine zaal, en biedt plek aan de grotere popconcerten die niet in Doornroosje passen.

De Stadsschouwburg heeft een breed genre-aanbod in grootschalige voorstellingen. LUX biedt kleinschalig, vlakke vloeraanbod op het gebied van toneel, mime, kleinkunst en dans. De Lindenberg biedt met name plek voor kleinschalig cabaret en amateurproducties. Het is belangrijk in de samenwerking in te zoomen op doelgroepbenadering. Zoals publieksacties samen met LUX voor moderne dansvoorstellingen. En met De Lindenberg het afstemmen van de cabaretprogrammering en werken aan een gericht marketingtraject van jonge, beginnende cabaretier tot gevestigde orde. En uitbreiding van de samenwerking met Doornroosje op het gebied van popconcerten en publieksbereik. Daarnaast is het zaak met meerdere partners op het gebied van klassieke muziek marketingacties te ondernemen. Per doelgroep-actie meten we nauwkeurig hoeveel bezoekers het genereert en wie die bezoekers zijn.

- (INTER)REGIONAAL: In de regio worden afspraken gemaakt over gezamenlijke publieksacties voor aanbod in de Stadsschouwburg en De Vereeniging dat elders niet staat. Er wordt contact gezocht met het Duitse achterland. Met Arnhem valt wellicht voordeel te halen uit gezamenlijk programmeren van klassiek aanbod.
  Met concertzalen in andere provincies wordt gesproken over experimenteren met nieuwe formats en het gezamenlijk boeken van buitenlandse tournees.

Bezoekersreactie:
"Cultuur in de breedste vorm van het woord is belangrijk voor Nijmegen"

- VERENIGINGEN EN MAATSCHAPPELIJK INSTELLINGEN: De Vereeniging is van de Nijmegenaar. De Stadsschouwburg is podium van de stad. Jaarlijks vindt er een waslijst aan activiteiten plaats. Van Bachkoor tot Vierdaagse. Van Turks festival tot het jaarlijkse boekenfeest. De rol die De Vereeniging en de Stadsschouwburg spelen op het gebied van culturele en maatschappelijke verhuur is onderbelicht. Die rol kan prominenter over het voetlicht worden gebracht met gerichte marketingcampagnes. De banden met die instellingen zullen ook worden verstevigd. En in de Stadsschouwburg kan intensiever worden samengewerkt met toneelverenigingen en dansscholen. Projecten met scholen en de universiteit, zeker ook in combinatie met professionele voorstellingen, zijn noodzaak om jeugd en jongeren in huis te halen.
- VERHUUR: Ook huurders zijn bezoekers. Als cultureel ondernemer zijn commerciële activiteiten vanzelfsprekend onderdeel van onze bedrijfsvoering. Het brengt geld in het laatje, maar zorgt ook voor een netwerk in het bedrijfsleven van Nijmegen en omstreken. Bezoekers aan congressen en recepties zijn potentiele bezoekers aan onze voorstellingen en congressen. De afdelingen marketing en sales gaan nauwer samenwerken. Er zal meer inzicht worden verkregen in het klantgedrag van de commerciële huurders, waardoor we gerichter kunnen werken aan uitbouw van onze klantenkring.

Ambitie

- Meten is weten: door marktonderzoeken en eigen onderzoek kunnen we de samenwerkingsprojecten aanscherpen en uitbouwen. Enquêtes onder huurders moeten meteen reactie en resultaat opleveren in onze organisatie.
- De Stadsschouwburg en De Vereeniging krijgen meer bekendheid en een breder draagvlak als onderdeel van het gezamenlijke culturele aanbod in Nijmegen. Het maatschappelijk belang van onze organisatie is ook prominenter in beeld en leidt er toe dat op breder niveau andere instellingen en organisaties zich bij ons melden voor het huren van de zalen. Dit vertaalt zich op termijn in een groei van het aantal verhuringen.

KERNWAARDEN

INTERN: gastvrijheid, professionaliteit, alertheid, flexibiliteit, innovatie, transparantie, vertrouwen, werkplezier
EXTERN: service, kwaliteit, beleving, inspiratie, betrokkenheid, samenwerking, transparantie

Bezoekersreactie:
"Drankje in de pauze inbegrepen bij het toegangskaartje is in veel concertzalen en schouwburgen een erg aangenaam gebruik. Het maakt het bezoek echt een avondje uit."

ARTISTIEKE PROFILERING

Het aantal bezoekers aan voorstellingen en concerten is in 2012 ten opzichte van 2011 relatief afgenomen met 12 %. Een daling van het aantal bezoekers die is ingezet vanaf 2008 en daarmee een landelijke trend. Daarnaast is er de laatste jaren sprake van een lichte daling van het aantal voorstellingen en concerten.
Dit wordt deels veroorzaakt door verschraling van het aanbod van de impresariaten en gezelschappen en deels doordat wij (en met ons heel theaterland) minder risico kunnen nemen, waardoor het aanbod verder verschraalt. Door binnen het aanbod scherper in te zetten op de keuzes die we maken kunnen we werken aan een verhoging van de gemiddelde zaalbezetting. Waar de middelen toereikend zijn willen we dat aanbod (en de beleving) verdiepen door uitbreiding van de randprogrammering. Bij extra financiële middelen kunnen we vooral op het gebied van klassieke muziek geleidelijk werken aan de uitbouw van het aantal concerten.

Bij deze profilering staan drie doelgroepen voorop:
JEUGD - Er is minder geld beschikbaar vanuit publieke middelen en scholen. Wij willen ons inzetten om binnen de beschikbare middelen dit publiek van de toekomst kennis te laten maken met theater en concerten.

Dat doen we bewust door op luwe dagen en in samenwerking met bijvoorbeeld Het Gelders Orkest en Introdans scholen in huis te halen.
STUDENTEN - Recent onderzoek wijst uit dat slechts de helft van alle Nijmeegse studenten bekend is met onze podia. Dat betekent dat ons aanbod en onze gebouwen niet voldoende zichtbaar zijn in deze studentenstad. Gerichte marketing en branding is de eerste stap. Maar juist voor die doelgroep is het ook zaak ze te verleiden met randprogrammering en extra activiteiten.
40PLUSSERS - Bij klassieke muziek slaat de vergrijzing toe. Verjonging is in potentie aanwezig. Om de hoek in Nijmegen-Oost wonen hoogopgeleide klassieke muziekliefhebbers. Maar ze komen niet in groten getale. Een landelijk fenomeen. Wij willen door middel van marktonderzoek en experimenten uitzoeken onder welke condities ze wel willen komen. Daarbij is het ook nodig te experimenteren met nieuwe formats, zoals publieksopstellingen, aanvangstijden en presentatievormen.

DE ARTISTIEKE ONTWIKKELING ZAL IN DE HUIDIGE SITUATIE MEER DAN OOIT MOETEN WORDEN AFGESTEMD MET ONDERZOEK EN EXPERIMENT. DIEPGAANDER ONDERZOEK IS NODIG NAAR DE WENSEN VAN DE BEZOEKER OM DIE VERVOLGENS TE VERTALEN NAAR ARTISTIEKE KEUZES. EEN GEVARIEERD AANBOD IS ESSENTIEEL OM ALLE DOELGROEPEN TE BEDIENEN. ER WORDEN WEL HELDERE KEUZES GEMAAKT. CREATIVITEIT EN DURF IS NODIG OM FORMATS UIT TE PROBEREN EN ZO NIEUWE PUBLIEKSGROEPEN TE WERVEN EN IN TE SPELEN OP TRENDS EN LAST MINUTE AANBOD.

Stadsschouwburg Nijmegen is Podium van de Stad. In het culturele veld van Nijmegen, met meerdere speelplekken betekent dit een markante functie voor grootschalige bespeling en crossovers tussen disciplines en professionele- en amateurbespeling. Als schouwburg van een grote studentenstad hoort zij meer te bieden dan een dwarsdoorsnede van de podiumkunsten. In de dwarse, rebelse traditie van deze stad moet de Stadsschouwburg ook een plek zijn om de geest te scherpen, een mening te vormen, te schuren en te kraken.

De regionale functie kan ook meer worden benut. Een grootsteedse uitstraling is noodzakelijk om zich te onderscheiden.

Bij de genres (gesubsidieerd) toneel en musical is er een sterker wordende tendens (en noodzaak) voor meerdaagse bespeling en minder speelplekken. Om kosten te drukken en krachten te bundelen. Dit sluit aan bij de visie van KKP op de functie van de Stadsschouwburg in Nijmegen. Meerdaagse bespeling geeft de Stadsschouwburg een regionale functie en verhoogt de binding met gezelschappen en producenten. Het biedt ook de mogelijkheid om met een gezelschap te investeren in randprogrammering, educatieve projecten en samenwerking tussen professionele spelers en amateurspelers uit stad en regio.

Stadsschouwburg Nijmegen héeft ook de positie om dat mogelijk te maken. Als één van de twintig grootste theaters van Nederland wordt die vraag over meerdaagse bespeling ook bij ons neergelegd door producenten en gezelschappen.

Een regionaal groot podium is meer dan de optelsom van een brede programmering. Internationaal aanbod op het gebied van multi-disciplinair theater en bijzonder aanbod dat eenmalig neerstrijkt versterkt de regionale functie en is een meerwaarde voor het totale aanbod in de stad.

Back to the basics: Nijmegen kent met name op het gebied van moderne dans en klassiek ballet een goede traditie. Een sterk aanbod in deze disciplines is nodig. Ook internationale (dans)programmering moet een prominente plaats behouden.

Samenwerking en afstemming met podia voor meerdaagse bespeling en bijzonder aanbod moet worden gezocht.

ARTISTIEK PROFIEL VAN STADSSCHOUWBURG NIJMEGEN: **VERSCHERPING VAN HET AANBOD EN VERDIEPING MET MEERDAAGSE BESPELING, RANDPROGRAMMERING EN ANDERE ACTIVITEITEN.**
EXTRA OPTIE: **ARTISTIEK PROFIEL PLUS VAN DE STADSSCHOUWBURG. BIJZONDERE (INTERNATIONALE) PROJECTEN, LOCATIEPROJECTEN IN HET GEBOUW EN DAARBUITEN. DE STADSSCHOUWBURG WIL ZICH OOK INZETTEN VOOR HET FACILITEREN VAN GEZELSCHAPPEN DIE GEZIEN MOETEN WORDEN IN NIJMEGEN, MAAR NIET PASSEN IN DE REGULIERE SPEELPLEKKEN.**

Concertgebouw De Vereeniging kan met haar grandeur en prachtige akoestiek de muziektempel van Gelderland worden. Met inter-nationale uitstraling, een sterke regionale functie, maar vooral ook als het gebouw waar men graag samenkomt. Een krachtig podium voor verenigingen, onze vaste huisbespelers uit Nijmegen en regio, en the place to be bij grootschalige popconcerten. In 2015 bestaat De Vereeniging 100 jaar. Dat vieren we met de renovatie van het gebouw en een openingsfestival in het najaar van 2015.
De komende jaren zijn een opmaat naar de herpositionering van De Vereeniging. Om er daarna vol in door te zetten in een gerenoveerd gebouw dat recht doet aan waar De Vereeniging voor staat.

Het vinden van een breder Vereenigingspubliek voor klassieke muziek is noodzaak. In De Vereeniging is te weinig traditie in de opbouw van een eigen publiek. De eigen programmering is te incidenteel en te divers. Het Gelders Orkest (HGO) en de Nijmeegse Stichting voor Kamermuziek (NSvK) hebben een eigen aanbod en een eigen publiek. KKP wil graag thematische reeksen programmeren die een aanvulling zijn op het aanbod van de partners en leiden tot een eigen publiek. Een reeks met (inter)nationaal hoogstaand

aanbod van oude muziek en barokmuziek. Een reeks nieuwe muziek. Een reeks met bijzondere programmering; concerten met een knipoog naar de lichte muziek. Een reeks met aanbod van internationale allure; een beroemde zanger of ensemble die voor een korte tournee naar Nederland komt. Op dit vlak kan de samenwerking met andere regionale concertzalen worden opgepakt. Een reeks jong talent, specifiek in de Kleine Zaal. Een reeks klassieke concerten voor de jeugd. En een reeks lunchconcerten. Daarnaast willen we onszelf en onze partners uitdagen om nieuwe doelgroepen gezamenlijk te benaderen en nieuwe formats te ontwikkelen.

De Vereeniging biedt ook een unieke ervaring bij grootschalige popconcerten. Bij crossovers tussen klassieke muziek en popgenres, zoals bijvoorbeeld the Kyteman Orchestra met medewerking van een dertigkoppig dameskoor, passen muziek en locatie haarfijn bij elkaar. Bij het genre popconcerten lopen de doelgroepen van De Vereeniging en de Stadsschouwburg door elkaar. De Vereeniging is er voor de grote pop acts, en de Stadsschouwburg voor de theaterconcerten. Het ene jaar staat Racoon in de Stadschouwburg met een semi-akoestisch concert, om het jaar daarop groot uit te pakken in De Vereeniging. Popprogrammering biedt ons niet alleen de kans beide publieksgroepen te mengen, maar biedt ook de verbinding tussen de genres. Nieuwe generaties houden van popmuziek en van klassieke muziek.

De Kleine Zaal van De Vereeniging is een prachtig monumentaal muziekzaaltje met een ouderwetse opstelling. Het publiek kijkt omhoog naar een klein lijsttoneel. Deze zaal is geschikt voor lunchconcerten, kleinschalige klassieke familieconcerten, kleine popconcerten en wereldmuziek. Het laatste genre verdient ook aandacht. Grootschalige concerten op het gebied van de wereld-muziek zijn bijna niet meer te programmeren. Niet alleen om financiële redenen, maar ook omdat het bezoekersaantal razendsnel afneemt. De Kleine Zaal van De Vereeniging biedt ons de kans dit genre en haar publiek te behouden, zoals dat hoort in een cultureel diverse stad. Voor in luwe tijden, met behoud van een basis voor betere tijden daarna.

ARTISTIEK PROFIEL VAN CONCERTGEBOUW DE VEREENIGING: **KLEINE UITBREIDING VAN DE EIGEN PROGRAMMERING. MEER SAMENWERKING EN INTERACTIE MET VASTE BESPELERS. NIEUWE FORMATS IN PRESENTATIE.**
EXTRA OPTIE: **ARTISTIEK PROFIEL PLUS VAN DE VEREENIGING. EEN FORSE UITBREIDING VAN DE PROGRAMMERING, IN HET BIJZONDER OP HET GEBIED VAN INTERNATIONALE PROGRAMMERING, FAMILIECONCERTEN EN CROSS-OVER PROGRAMMA'S.**

16 • STRATEGISCH BELEIDSPLAN 2014-2018 • MARKETING

MARKETING

IN HET NIEUWE MARKETINGBELEID STAAT DE BEZOEKER CENTRAAL. EEN STEVIGE MARKETINGSTRATEGIE MOET WORDEN OPGEZET. KKP RICHT ZICH OP DE EIGEN DOELGROEPEN, EN ZAL DAARNAAST SAMEN MET ANDERE CULTURELE INSTELLINGEN UIT STAD EN REGIO EN BESPELERS EEN STRATEGIE ONTWIKKELEN OM NIEUWE DOELGROEPEN IN HUIS TE HALEN.

In 2013 zijn een nieuwe website en kassasysteem in gebruik genomen. Het moment voor een verfijning van het CRM en de toepassing daarvan. Door een (lang) niet optimaal functionerend kassasysteem is de managementinformatie niet op orde, wordt er te weinig gebruik gemaakt van digitale marketing en staat gebruik van Social Media op een laag pitje. Daar komt snel verandering in. Twitter en Facebook zijn steeds effectiever inzetbaar. En er is een digitale uitagenda Nijmegen in ontwikkeling, om de gezamenlijke culturele agenda van Nijmegen te promoten in stad en regio. De marketingmiddelen worden afgestemd op de behoeftes van de (potentiële) bezoekers en op de gewenste zichtbaarheid van onze podia in Nijmegen en omgeving.

Bezoekersreactie:
"Graag meer reclame voor klanten uit Duitsland!"

Er vindt een goede analyse plaats van het klantenbestand en tegelijkertijd zal er verdergaand publieksonderzoek worden gedaan om tevredenheid en de behoeftes van de bezoeker in beeld te krijgen. Meer onderzoek kan zich richten op nieuwe doelgroepen, en veel onderzoek kan gedaan worden door studenten van de Radboud Universiteit en de HAN.

Daarnaast zal er door betere en vernieuwende marketing handen en voeten gegeven moeten worden aan het verleiden van die doelgroepen. Nog lang niet alle Nijmeegse beroepsgroepen (ook de hoog opgeleide niet) weten de weg naar de Stadsschouwburg of De Vereeniging te vinden, de helft van de studenten weet niet eens waar de Stadsschouwburg is, de regionale functie kan veel beter worden uitgewerkt, en het Duitse achterland bezoekt nog maar mondjesmaat de klassieke concerten in De Vereeniging.

DE STERKE MERKEN

Al meer dan tien jaar worden Stadsschouwburg Nijmegen en Concertgebouw De Vereeniging in de markt gezet onder de gemeenschappelijke paraplu van Keizer Karel Podia (gelegen aan het Keizer Karelplein). Dit lijkt de twee verschillende merken eerder te verzwakken dan te versterken. De overkoepelende naam is weinig bekend en slecht hanteerbaar.

De publieksaantallen zijn vooral de afgelopen twee jaar sterk afgenomen, conform de landelijke tendens. Er heeft te weinig tegenover gestaan. Frequente directionele wisselingen en een mede daardoor gevoed gebrek aan visie en frisse, vernieuwende marketingstrategieën hielpen de situatie niet.

De beide gebouwen worden vanaf seizoen 2013-2014 apart geprofileerd. De zichtbaarheid zal daarmee toenemen.
Concertgebouw De Vereeniging is het podium voor muziek.
Stadsschouwburg Nijmegen is het podium voor theater.
Het aanbod is daar al grotendeels op toegespitst. Er is een redelijk grote overlap tussen bezoekers van beide gebouwen, vooral bij het genre popmuziek, maar ook bij andere genres. De doelgroep die beide podia bezoekt zal op een andere manier worden benaderd en kan verder worden uitgebreid.

Door meerdaagse bespeling en meer randprogrammering in de Stadsschouwburg enerzijds, en de ontwikkeling van een eigen klassieke muziekprogrammering in De Vereeniging anderzijds krijgen de beide theatergebouwen een sterk, eigen gezicht. Een gerichte marketingaanpak daarbij leidt tot een verhoging van de bezoekcijfers.

PARTNERS IN DE VEREENIGING

Zoals eerder opgemerkt zal door een duidelijk eigen profiel en uitbreiding van het eigen concertaanbod de programmering van Het Gelders Orkest en de Nijmeegse Stichting voor Kamermuziek worden aangevuld. Een opmaat naar meer intensieve, gelijkwaardige samenwerking op het gebied van marketing. We kunnen elkaars doelgroepen benaderen, en KKP kan facilitaire ondersteuning bieden (expertise, kaartverkoop, CRM-toepassingen), waardoor de partners kunnen profiteren van onze (technische) know how om nieuwe doelgroepen te bereiken. Voor de popconcerten, die samen met Doornroosje gepresenteerd worden, zal ook op een zelfde manier worden samengewerkt. Er wordt contact gezocht met doelgroepen in de regio. En het is noodzakelijk om een partner te vinden in het Duitstalige achterland om daar met kennis van zaken publiek te werven.

Bezoekersreactie:
"Ik vind het gebouw erg gedateerd en weinig uitstraling hebben. Het zou erg leuk en fijn zijn als dit een keer opgeknapt kan worden. Maar daar is waarschijnlijk veel geld voor nodig."

PARTNERS IN DE STADSSCHOUWBURG

Het MuZIEum is schoolvoorbeeld van het beter benutten van het gebouw. Maar vooral een "vaste bespeler" die overdag voor levendigheid zorgt in de Stadsschouwburg. We kunnen op marketinggebied dwarsverbanden leggen tussen de donkerbeleving en de theaterbeleving. En er worden arrangementen ontwikkeld voor de zakelijke markt. Nauwere samenwerking met de VVV/RBT KAN biedt in de toekomst ook meer kansen op het in huis halen van bezoekers van buiten de stad en regio.

Bezoekersreactie:
"Hopelijk helpt dit publieksonderzoek om alles nog beter te krijgen dan het al is! ik kom er graag en met veel plezier naar verschillende shows kijken!"

FUNDRAISING EN MARKETING

De Vereeniging wordt gerenoveerd. Ten behoeve van die renovatie wordt in 2013 een fundraisingprogramma opgesteld. De fundraising is nauw verweven met een hernieuwde positionering van De Vereeniging. Als icoon van de stad heeft De Vereeniging een grote naamsbekendheid. De plaatselijke koren en orkesten maken veelvuldig gebruik van de concertzaal. Ook de grotere instellingen en evenementen van de stad (de gemeente, de Radboud Universiteit, de Vierdaagse) zijn vaste huurders. Door de fundraising zal De Vereeniging de komende jaren sterk in de aandacht staan. Een sterkere profilering van het concertaanbod in De Vereeniging zal de fondsverwerving ondersteunen, maar andersom zal ook de marketing kunnen profiteren van de fondsverwerving. Niet alleen door de publiciteit die dat teweeg brengt, maar ook omdat een aantal acties samengaan. Bedrijfs- en publieksacties kunnen in directe relatie staan tot concertbezoek. Op langere termijn moet de fundraising ook leiden tot een hernieuwde relatie met het bedrijfsleven (een business club) en een versteviging van de relatie met de Vrienden van De Vereeniging.

RESULTATEN PUBLIEKSONDERZOEK 2013

- LOCATIE, SFEER, VRIENDELIJKHEID, SERVICE EN NAZITGELEGENHEID SCOREN EEN 8 OP DE SCHAAL VAN 10 IN PRIORITEIT.
- 77,9 % VAN DE RESPONDENTEN VINDT EEN AVOND UIT DE BELANGRIJKSTE REDEN OM ONZE PODIA TE BEZOEKEN. 29,5 % VAN DE RESPONDENTEN VINDT DE HOGE KWALITEIT VAN DE VOORSTELLINGEN/CONCERTEN DE BELANGRIJKSTE REDEN.
- 86,3 % VAN DE RESPONDENTEN HAALT ZIJN INFORMATIE HET LIEFST VAN DE WEBSITE.
- 84,1 % VAN DE RESPONDENTEN KOOPT HET LIEFST ZIJN ENTREEKAARTEN ONLINE.

Voorstel - Budgetstichting Doornroosje 2016 tem 2019

ORG ANIS ATIE

De medewerkers van Keizer Karel Podia zijn de cruciale factor om de gestelde doelen te bereiken. Afgelopen jaren is er een veelheid aan wisselingen geweest in de leiding van de organisatie. Deze wijzigingen veroorzaakten niet alleen onduidelijkheid voor de medewerkers, maar hebben ook geleid tot een begrijpelijke defensieve cultuur. Daarnaast is de samenstelling van het personeelsbestand een thema waaraan de komende jaren aandacht moet worden besteed. Dit in de vorm van doorstroming en de juiste persoon op de juiste plaats. Tot slot is aandacht voor de administratieve organisatie binnen KKP belangrijk. Te lang zijn processen niet transparant genoeg geweest en kon er daardoor niet gericht gestuurd worden in het oplossen van knelpunten.

KKP RICHT ZICH DE KOMENDE JAREN OP DE ONTWIKKELING VAN DE VOLGENDE DOMINANTE P&O THEMA'S: CULTUUR, LEIDERSCHAP, DOORSTROMING EN ADMINISTRATIEVE ORGANISATIE.

CULTUUR

Medewerkers willen graag vooruit: het verleden loslaten en nieuw elan aanboren. Er is terecht grote behoefte aan aandacht, helderheid en duidelijkheid. Dit is dan ook prioriteit.

LEIDERSCHAP

De leidinggevenden binnen KKP zijn verantwoordelijk voor het bewerkstelligen van de verbinding tussen de gestelde doelen van KKP en de dominante P&O thema's.

DOORSTROMING

Een verbeterde doorstroom van medewerkers is een factor die een belangrijke bijdrage levert aan de succesfactoren. De komende jaren moet gericht beleid worden gevoerd op de opbouw van het personeelsbestand, het opleidingsniveau van de medewerkers en de structuur in de organisatie.

ADMINISTRATIEVE ORGANISATIE EN CONTROLLING

De aansturing van KKP is voor een zeer belangrijk deel afhankelijk van de informatie die voorhanden is. Of dat gaat over planning & control van financiële -, facilitaire-, marketing-, of personele gegevens, zij hebben allen één doel: inzicht geven om (tijdig bij) te sturen. Op dit moment zijn een aantal thema's binnen KKP onvoldoende in beeld en ontwikkeld.

Werkprocedures dienen te worden gemaakt en de administratieve organisatie (her)ingericht. Managementinformatie moet worden ontwikkeld of gestroomlijnd.

TOEKOMST

Het is hard nodig om binnen de organisatie van KKP duidelijke kaders aan te geven (beleid, instrumenten, regelgeving) waardoor professionaliteit en daadkracht kunnen worden vergroot. Er is een personeelsplan in ontwikkeling. Maar dat vereist eenduidigheid. Op dit moment is op 60 % van de arbeidsovereenkomsten de CAR-UWO van de gemeente Nijmegen van toepassing. Voor de overige 40 % geldt de CAO Nederlandse Podia. Het toewerken naar één cao die past bij een theaterbedrijf geeft KKP de mogelijkheid een transparante en eenduidige theaterorganisatie in te richten. In 2013 is onderzoek verricht naar de harmonisatie van de Cao's. De overgang naar de CAO Nederlandse Podia is afhankelijk van pensioenoverdracht en vergt overleg met medewerkers en vakbonden. De harmonisatie geeft KKP de kans om een functiehuis te bouwen dat past bij de doelstellingen van de organisatie.

Bezoekersreactie:
"Wij hadden een hotel in Berg en Dal geboekt, een leuke combinatie voor een weekendje weg!"

CULTURE ELONDE RNEME RSCHAP

DE KOMENDE JAREN ONTSTAAT MEER LUCHT, MEER EXPERTISE EN MEER KOERSBEPALING IN ONZE THEATERORGANISATIE. OM OP TERMIJN VANUIT DIE STERKE POSITIE MEER FINANCIËLE MIDDELEN TE KUNNEN GENEREREN.

Dat doen we door de marketing van de programmering sterker te verbinden aan de verhuur. Er wordt beter ingespeeld op doelgroepen die we door middel van verhuringen in huis halen en willen verleiden een voorstelling of concert te bezoeken. Arrangementen, ook in combinatie met bezoek aan het MuZIEum, en voorstellingsacties met bijvoorbeeld personeelsverenigingen worden beter en prominenter ingezet.

Dat doen we ook door met die verbinding tussen (theater)marketing en sales de sales te vergroten vanuit de inhoud. De aantrekkelijkheid van onze podia als congres/verhuurlocatie wordt bepaald door uitstraling, mogelijkheden en het serviceniveau. Dezelfde rand-voorwaarden die van toepassing zijn voor bezoekers aan onze programmering.

Om meer te halen uit sponsoring en mecenaat is de koersbepaling randvoorwaardelijk. We moeten duidelijk aangeven wat onze meerwaarde is en kan zijn, en we moeten bouwen aan persoonlijke contacten. We willen meer focus aanbrengen in sponsoring door de banden aan te halen met bedrijven en tegenprestaties op maat te leveren. Met particuliere giften en fondsverwerving wordt gestart ten behoeve van de renovatie van De Vereeniging. Dit programma moet daarna worden uitgebouwd door in te haken op imago en artistiek aanbod.

Met de andere culturele instellingen in Nijmegen willen we studeren op voordelen die te behalen zijn uit verdergaande samenwerking. Dat gaat vooral over het delen van expertise, en onderzoek naar nieuwe vormen van vastgoedbeheer. Op (inter)regionaal gebied zijn met name op het gebied van programmeringsfondsen kansen te halen door samenwerkingsverbanden (bijvoorbeeld met Arnhem of met Duitse steden).

FIN ANC IEN

MEERJARENBEGROTING

	2014	2015	2016	2017	2018
Omzet voorstellingen	2.160.750	2.171.554	2.182.412	2.193.324	2.204.290
Culturele verhuur	274.000	278.600	283.292	288.078	292.959
Vergoeding horeca omzet	256.000	257.000	265.000	275.000	289.000
Commerciële verhuur	201.000	202.000	208.000	216.000	226.000
Opbrengst parkeergelden	230.000	230.000	230.000	230.000	230.000
Omzet servicekosten	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000
Bijdrage MuZIEum	123.500	123.500	123.500	123.500	123.500
Overige omzet	184.000	185.021	186.041	187.061	188.082
Verhuur kantoren/KPN	42.000	42.000	42.000	42.000	42.000
TOTALE OPBRENGSTEN	3.571.250	3.589.675	3.620.245	3.654.962	3.695.832
Inkoopkosten voorstellingen	1.775.000	1.775.000	1.775.000	1.775.000	1.775.000
Personeelskosten	1.612.191	1.625.272	1.643.025	1.651.322	1.669.373
Oproepkrachten/Inhuur overig	167.158	170.501	173.911	177.389	188.292
Overige personeelskosten	71.400	72.828	74.285	82.770	84.426
Huisvestingskosten	1.254.317	1.274.258	1.275.644	1.301.993	1.331.288
Algemene kosten	320.897	327.000	332.000	338.000	344.000
Afschrijvingen	244.000	258.000	253.000	277.735	296.000
Exploitatiekosten	201.484	205.000	208.000	212.000	216.000
Rente	20.962	16.886	12.747	8.540	4.261
TOTALE KOSTEN	5.667.409	5.724.745	5.747.611	5.824.749	5.908.640
Saldo Opbrengsten -/- Kosten	-2.096.159	-2.135.070	-2.127.367	-2.169.786	-2.212.808
Subsidie Gemeente Nijmegen	2.096.159	2.135.070	2.127.367	2.169.787	2.212.809
EXPLOITATIE RESULTAAT	0	0	0	0	0
Saldo voorstellingen (omzet minus kosten voorstellingen)	385.750	396.554	407.412	418.324	429.290

TOELICHTING

Algemeen

Uitgangspunt voor de begroting 2014 en volgende jaren is het resultaat 2012 en begroting en prognose 2013. De meerjarige begroting is opgesteld met verwachtingen voor zover nu bekend zijn. Het saldo begroting is de gevraagde subsidie aan de gemeente Nijmegen. De gevraagde subsidie is nagenoeg gelijk aan het huidige subsidieniveau rekening houdend met een jaarlijkse indexering van 2 %. Hierna volgt, waar relevant, een toelichting per post.

Voorstellingen

In onderstaande tabel is het verloop van de bezoekersaantallen opgenomen. De afgelopen jaren was sprake van een relatieve daling van de bezoekersaantallen en een daling van het saldo voorstellingen. In de komende jaren wordt bij een stabiel aantal voorstellingen een gestage groei van het aantal bezoekers per voorstelling verwacht, met ruim 30 % in 2018. In de meerjarenbegroting leidt dit tot een toename van het saldo voorstellingen van ongeveer 10 % ofwel circa € 43.500 in 2018.

ONTWIKKELING PROFESSIONELE VOORSTELLINGEN EN CONCERTEN

	WERKELIJK			PROGNOSE					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Aantal bezoekers	97.000	121.000	93.000	100.970	106.019	111.319	116.885	122.730	128.866
Aantal voorstellingen	230	240	212	230	230	230	230	230	230
gem. aantal bezoekers per voorstelling	422	504	439	439	461	484	508	534	560

N.B.

Bovenstaande aantallen zijn exclusief circa 60.000 jaarlijkse bezoekers aan culturele verhuringen en circa 80.000 deelnemers aan andere (commerciële) evenementen en het restaurant van De Vereeniging.

Culturele verhuur

Voor de culturele verhuur gaat de meerjarenbegroting uit van een jaarlijkse omzetstijging met 2 %. Een matige groei, gezien de economische recessie, verlaging van subsidies aan verenigingen en andere culturele partners en beperkte budgetten voor schoolvoorstellingen.

Vergoeding horeca omzet en commerciële verhuur

Deze inkomsten zijn conjunctuur gevoelig. Na 2016 valt een stijging van omzet te verwachten, nadat De Vereeniging in oude allure is hersteld en ook de Stadsschouwburg steviger in de markt is gezet. Daarom is in de meerjarenbegroting sprake van een verhoging van de omzet, oplopend van 3 % naar 5 % per jaar vanaf 2016. Dit leidt tot een totale toename van de omzet horeca en verhuur in 2018 met € 58.000, ofwel ruim 12 %.

Servicekosten
Deze omzet bestaat grotendeels uit doorberekende administratiekosten bij kaartverkoop. Deze omzet stabiliseert zich doordat het online kopen van e-tickets toeneemt, met minder administratiekosten tot gevolg.

Bijdrage MuZIEum
Deze bijdrage bestaat deels uit huur en deels uit een vergoeding voor inzet van personeel van KKP. De bijdrage MuZIEum wordt ingezet ter dekking van de exploitatie van KKP.

Overige omzet
Betreft onder andere doorberekende marketingkosten en personeelslasten en sponsorgelden. Hier is sprake van een bescheiden index.

Personeelskosten
De personeelskosten zijn jaarlijks geïndexeerd met 2 %. Het aantal fte's blijft ongewijzigd. Volgens de benchmark is het aantal personeelsleden conform vergelijkbare theaters. Door verjonging van het personeelsbestand is op termijn een kostenreductie mogelijk. In de meerjarenbegroting is dit doorgerekend.

Huisvestingskosten
De huur is jaarlijks met 3 % verhoogd.
Door een extern adviesbureau is een meerjarig onderhoudsplan opgesteld. Uitgaande van een gezond en standaard verhuurdersdeel, bedraagt het jaarlijks onderhoud (huurdersdeel) gemiddeld € 260.000. Een daling van circa € 50.000 ten opzichte van de begroting 2013. Bij berekening van dit jaarlijks onderhoud is uitgegaan van een integrale renovatie van De Vereeniging. Het zal duidelijk zijn dat een beperkte renovatie grotere onderhoudskosten met zich meebrengt.
Zie verder ook de toelichting onder de risicoanalyse hierna.

Afschrijvingen
De afschrijvingen nemen de komende jaren toe met € 50.000. Dit is gebaseerd op een investeringsplan. De gegevens van dit plan zijn doorgerekend en komt neer op een gemiddeld investeringsbedrag per jaar van € 200.000. Uiteraard is sprake van een sterk verband met de onderhoudskosten zoals hiervoor beschreven.
Zie verder ook de toelichting onder de risicoanalyse hierna.

Rente
Bij de gemeente lopen twee leningen. De grootste lening (oorspronkelijk € 1.588.231) is in 2019 volledig afgelost. De tweede lening (oorspronkelijk € 453.780) loopt tot 2025. Door de jaarlijkse aflossingen op de leningen daalt de rente de komende jaren.

Algemene kosten en Exploitatiekosten
Er is sprake van een index van 2 %.

BEGROTING ARTISTIEK PROFIEL PLUS

Omzet	6.500 bezoekers x 35,00 gemiddelde entreeprijs	227.500
Kosten	12 producties x 30.000 gemiddelde kosten	360.000
SALDO		- 132.500

Toelichting
Bovenstaande begroting betreft de meerkosten bij uitbreiding van de programmering van de Stadsschouwburg met vier grote internationale of locatieprojecten per jaar en bij uitbreiding van het aanbod in De Vereeniging met acht concerten per jaar. Grote producties, locatie-projecten of concerten kennen een garantie- of productiesom die tussen de € 20.000 en € 40.000 ligt. Overheadkosten zijn niet meegenomen. Het aantal verwachte bezoekers bedraagt minimaal 6.500 bezoekers (conform de huidige gemiddelde bezetting per voorstelling/concert) bij een gemiddeld kale entreeprijs (exclusief auteursrechten en btw) van € 35,00. In de toekomst kan worden gebouwd aan een hoger bezettingspercentage en dus een hogere omzet, waarmee budget beschikbaar komt voor verdere uitbreiding.

RISICO ANALYSE

Het verdienmodel op de programmering
Bij tegenvallende bezoekersaantallen dreigt een begrotingstekort te ontstaan, waardoor er weinig ruimte is voor experiment en vernieuwing. De huuropbrengst van het MuZIEum compenseert in de meerjarenbegroting de tegenvallende inkomsten. Investeringen zijn nodig om dit tij te keren, ook in de programmering. In de meerjarenbegroting zijn de kosten meegenomen van een bescheiden artistiek profiel. De kosten van uitbreiding van de programmering zijn meegenomen in een aparte begroting artistiek profiel plus. Met een extra financiële bijdrage van de gemeente voor die uitbreiding zou KKP op één lijn komen met vergelijkbare instellingen. Benchmarking geeft aan dat KKP 12 % minder (programmerings) subsidie krijgt dan andere theater- en concertgebouwcombinaties in Nederland.

Onderhoud- en vervanging
Het onderhouds- en vervangingsprogramma is de tweede zwakke plek. Er is al jaren geen sprake van een evenwichtige verdeling in onderhoud en vervanging tussen eigenaar en gebruiker. Daarover zijn de afdeling Vastgoed van de gemeente en KKP constructief in gesprek. Bij het renovatietraject van de Vereeniging is afgesproken dat er na renovatie een nulmeting komt en dat het tijd is de huurovereenkomst te herbezien. Onderstaande analyse is bedoeld om de situatie helder te krijgen en om de gehanteerde methodiek in de meerjaren-begroting te verklaren.

MJOP DHV volgens opgave DHV d.d. 22-02-2010 Opname: 31-10-2009

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
onderhoud verhuurder	254.415	219.744	136.215	104.218	64.114	439.006	481.381	95.149	68.619	99.019	210.107
onderhoud verhuurder	220.404	351.596	864.200	138.665	211.348	359.504	182.237	135.801	151.252	133.525	205.655
Gemiddeld per jaar onderhoud huurder 270.000											

MJOP EXTERN volgens opgave maart 2013

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
terreinen	22.585	23.175	26.435	24.585	29.085	24.725	25.585	24.335	26.285	24.285	25.885
exterieur	10.775	12.000	12.780	14.655	12.780	13.280	14.155	13.280	12.780	14.655	14.655
installaties	88.370	56.400	56.050	56.750	55.945	57.365	56.260	56.660	55.975	58.425	56.945
interieur	155.225	154.075	144.725	147.000	203.104	150.325	143.550	148.725	143.275	162.050	217.925
TOTALEN	276.955	245.650	239.990	242.990	300.914	245.695	239.550	243.000	238.315	259.415	315.410
Gemiddeld per jaar onderhoud huurder 260.000											

INVESTERINGSBEGROTING KKP volgens opgave maart 2013

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
totaal inventaris en theater-installaties	175.500	174.500	151.000	180.000	156.000	134.500	148.000	108.500	63.000	702.000	28.000
Gemiddeld per jaar investeringen huurder 200.000											

Voorstel - Budgetstichting Doornroosje 2016 tem 2019

Tabel 1 betreft het MJOP opgesteld door DHV, het bedrijf dat door de gemeente wordt ingehuurd voor onderhoud aan eigen gebouwen (MJOP DHV). De gemiddelde jaarlijkse kosten voor de komende elf jaar bedragen in deze MJOP € 270.000 per jaar.
Tabel 2 is het resultaat van een in opdracht van KKP door een gespecialiseerd bureau opgesteld Meerjarig Onderhouds- en vervangingsplan voor de Stadsschouwburg en De Vereeniging (MJOP Extern). Daarin is aangegeven wat het huurdersdeel is, conform de standaard verdeling tussen verhuurder en huurder. Uitgangspositie is een zogeheten 0-lijn bij De Vereeniging, dus na renovatie. De gemiddelde jaarlijkse kosten voor de komende elf jaar bedragen € 260.000 per jaar.
Tabel 3 betreft een meerjarige investeringsbegroting, actueel opgesteld door KKP.
De gemiddelde jaarlijkse kosten voor de komende elf jaar bedragen € 200.000 per jaar.

In de MJOP DHV is sprake van lage onderhoudskosten voor de verhuurder. Ook worden er bij de huurderskosten een aantal investeringskosten meegenomen, die bovendien willekeurig en incompleet zijn. Er is geen sprake van investeringskosten voor de verhuurder.
Als de investeringskosten uit de huurderskosten worden gehaald komt de MJOP Extern hoger uit dan de MJOP DHV. Dat komt omdat de MJOP DHV ook onvolledig is met betrekking tot onderhoudskosten voor rekening van de huurder.
De MJOP Extern is gebruikt als leidraad voor de meerjarenbegroting. De werkelijke kosten liggen in 2012 en 2013 veel hoger. Door gebrek aan vervanging stijgen de onderhoudskosten voor rekening van KKP.
Extra investeringsbudget is noodzakelijk om een goede kwaliteit te handhaven en het serviceniveau te verhogen. Op dit moment worden nauwelijks investeringen gedaan of is KKP aangewezen op incidentele bijdragen van de gemeente als er sprake is van directe noodzaak (bij voorbeeld in 2003 de trekkenwand van de Stadsschouwburg, en in 2010 de stoelen in de Grote Zaal van De Vereeniging).

Conclusie
De gevraagde jaarlijkse financiële bijdrage aan de gemeente betreft het huidige subsidieniveau vermeerderd met de gebruikelijke indexering van 2 %.
Niet meegenomen in de meerjarenbegroting is een gewenste bijdrage aan de programmeringskosten bij een uitgebreider artistiek profiel. Deze kosten bedragen jaarlijks € 132.500.
In de meerjarenbegroting zijn de onderhoudskosten verminderd met circa € 50.000 jaarlijks conform het door een extern bureau opgesteld standaard huurdersdeel. Daarbij is de aanname dat de gemeente Nijmegen haar standaard verhuurdersdeel op zich neemt, en is uitgegaan van een situatie waarin een integrale renovatie van de Vereeniging heeft plaatsgevonden.
In de meerjarenbegroting is wel de afschrijving meegenomen van een jaarlijks investering in interieur en theatertechnische installaties ad € 200.000. Deze afschrijvingskosten lopen op tot circa € 50.000 per jaar.
De meerjarenbegroting gaat uit van een stijging van de omzet van horeca en verhuur na 2016, wanneer de renovatie van De Vereeniging in 2015 is afgerond. Met deze omzetstijging worden (autonome) kostenstijgingen gecompenseerd.

Alle genoemde bedragen zijn exclusief btw.

SAMENVATTING

Een goed georganiseerde theaterorganisatie met een mooi voorstellings- en concertaanbod in twee prachtige gebouwen is een investering in maximaal rendement. Keizer Karel Podia is ambitieus, passend in de toekomstvisie van de gemeente Nijmegen 2013 en in de lijn van de Cultuurvisie uit juni 2012. Bouwen aan netwerken, versteviging van de culturele samenwerkingsverbanden en (inter) regionale uitstraling zijn belangrijke speerpunten. Die ambities kunnen alleen worden bereikt als de basis stevig is. De bezoekers-aantallen aan theater en concerten zijn de laatste jaren sterk afgenomen. Het tij moet worden gekeerd. Dat kunnen we doen door ons te richten op vier doelen:

- Een krachtige profilering van de Stadsschouwburg en De Vereeniging. De gebouwen stralen allure en toegankelijkheid uit.
- De bezoeker wil een totaalervaring. Om ons te onderscheiden bieden we een beleving aan, met randprogrammering en nieuwe formats.
- Gastvrijheid is de basis voor de beleving van een avond uit. Kwaliteit is een sleutelbegrip. We investeren in een professionele, goed opgeleide organisatie.
- Samenwerking voegt iets toe. Het versterkt onze positie in de stad en daagt ons uit. Met de andere Nijmeegse podia ligt de focus op doelgroepbenadering en verdere afstemming van programmering en marketing. (Inter)regionaal worden nieuwe doelgroepen aangetrokken en partners benaderd voor samenwerking. De maatschappelijke functie van beide gebouwen wordt beter belicht en gepromoot. Er worden meer cross-overs gemaakt tussen commerciële verhuur en theatermarketing.

De artistieke ambities zijn onderdeel van deze doelen. De artistieke ontwikkeling zal in de huidige situatie meer dan ooit moeten worden afgestemd met onderzoek en experiment. Diepgaander onderzoek is nodig naar de wensen van de bezoeker, om die vervolgens te vertalen naar artistieke keuzes. Een gevarieerd aanbod is essentieel om alle doelgroepen te bedienen. Er worden wel heldere keuzes gemaakt. De focus ligt vooral bij jeugd, studenten en 40plus bezoekers aan klassieke muziek. Creativiteit en durf is nodig om formats uit te proberen en zo nieuwe publieksgroepen te werven en in te spelen op trends en last minute aanbod.

Het aanbod van Stadsschouwburg Nijmegen wordt aangescherpt en verdiept met meerdaagse bespeling en randprogrammering. Als podium van de stad met regionale uitstaling is het wenselijk te investeren in bijzondere (internationale) projecten en locatie-projecten. Het aanbod van Concertgebouw De Vereeniging wordt geleidelijk uitgebouwd, nieuwe formats worden getest en er wordt meer samengewerkt met de huisbespelers. Om uit te groeien tot muziektempel van Gelderland is het noodzakelijk een stevige uitbreiding van het eigen aanbod te realiseren, met name op het gebied van internationale programmering, familieconcerten, cross-over concerten en incidentele producties. De doelgroepen jeugd (educatie), studenten en 40plus bezoekers aan klassieke muziek vereisen de komende jaren speciale aandacht in programmering en marketing.

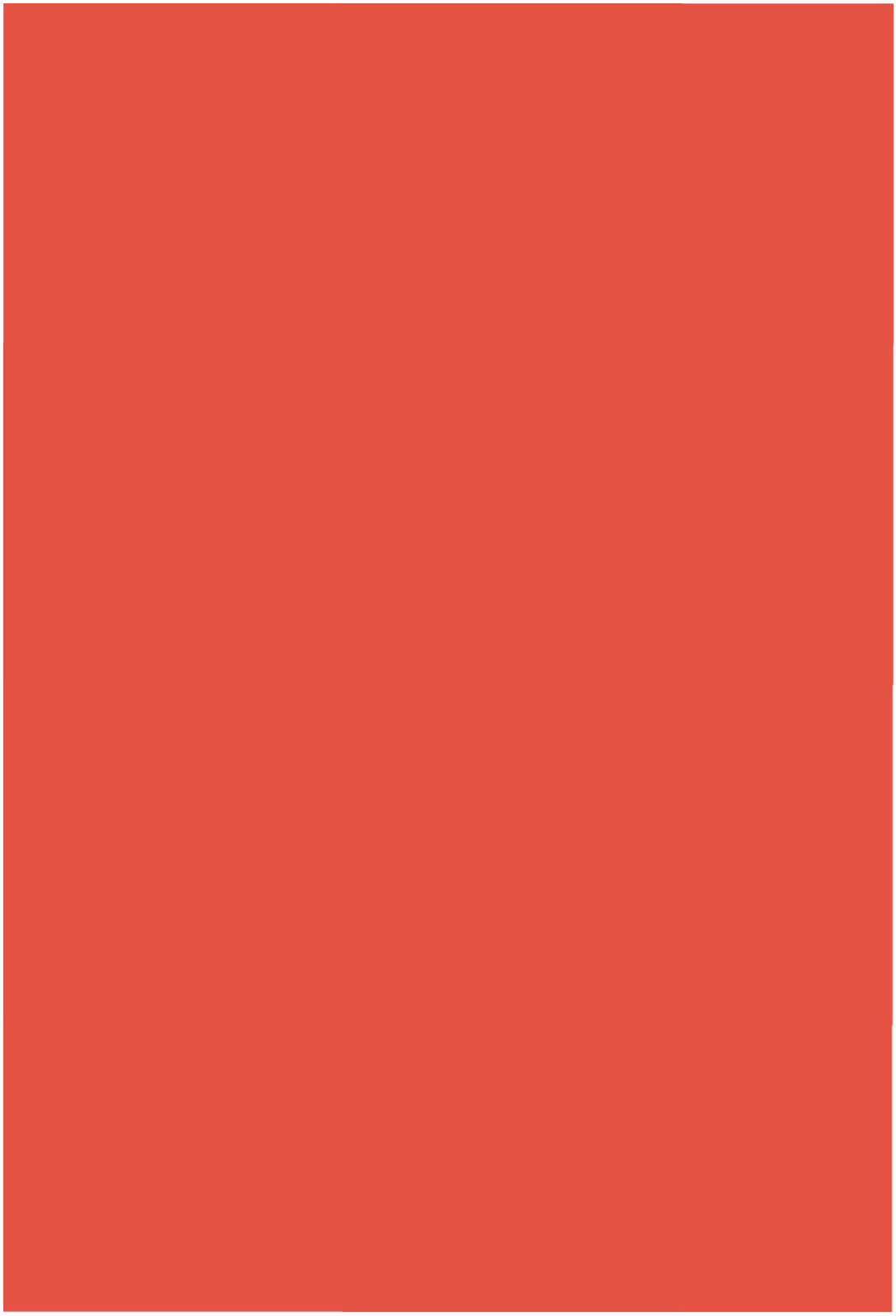
In het nieuwe marketingbeleid staat de bezoeker centraal. Onderzoek, doelgroepbenadering en nieuwe media zijn sleutel-begrippen. De gebouwen zullen apart (en toch samen) in de markt worden gezet. Het MuZIEum is een schoolvoorbeeld van het beter benutten van het gebouw. Een uitgekiende marketing (theater-beleving versus donkerbeleving) leidt tot voordeel aan beide kanten. De op handen zijnde renovatie van De Vereeniging leidt tot versterking van een positief imago, en een versteviging van de band met de vaste bespelers en de Vriendenvereniging. Dit nieuwe beleid sluit aan bij de resultaten uit recent publieksonderzoek.
De organisatie van Keizer Karel Podia richt zich op een open cultuur en een professionele, servicegerichte instelling. De komende jaren is aandacht op die punten hard nodig. Het toewerken naar één cao die past bij een theaterbedrijf geeft KKP de mogelijkheid een transparante en eenduidige organisatie in te richten.
De komende jaren worden gebruikt om meer expertise en koers-bepaling op te bouwen. KKP groeit als ondernemende organisatie. Vanuit die rol kan doelgericht worden gewerkt aan verhuurpartners, sponsorrelaties, mecenaat en strategische allianties met andere culturele instellingen.

De ambities van Keizer Karel Podia hebben financiële consequenties. De exploitatie zit krap in haar jasje, ook in de benchmark met vergelijkbare theaterorganisaties. De meerkosten van de gewenste artistieke uitbreiding zijn apart vermeld. Financiering van die meer-kosten brengt KKP op hetzelfde subsidieniveau als de vergelijkbare theaterorganisaties. Het huidige verdienmodel op de programmering en de staat van onderhoud van beide gebouwen zijn obstakels voor de te behalen doelstellingen. Als de renovatie van De Vereeniging een feit is, is verhoging van de omzet op horeca en verhuur reëel. En bij een gezonde theaterexploitatie is een stijging van het aantal bezoekers met ruim 30 % in 2018 haalbaar.

Voorstel - Budgetstichting Doornroosje 2016 tem 2019

Voorstel - Budgetstichting Doornroosje 2016 tem 2019

Voorstel - Budgetstichting Doornroosje 2016 tem 2019

Voorstel - Budgetstichting Doornroosje 2016 tem 2019

Waar staan we nu?
MIDDEN IN NIJMEGEN Strategisch Beleidsplan 2014- 2018 Plaatsbepaling deel 2

In het strategisch beleidsplan 2014-2018 schetsen we een beeld van Keizer Karel Podia als organisatie in transitie en presenteren een blauwdruk voor twee stevig in de stad gewortelde podia met een heldere positionering en een onderscheidend programma aanbod in 2018. Een vergezicht waar we anno 2015 nog steeds volledig achter staan en waar we de afgelopen anderhalf jaar al forse stappen in hebben gemaakt. Deze plaatsbepaling geeft aan waar we nu staan en legt accenten in de koers die we ontwikkelen, richting 2018 en verder.

Terugblik

De voorbije jaren kenmerken zich door veel aandacht voor organisatie en gebouwen. Er zijn grote stappen gezet in het verstevigen van de interne organisatie en het bijwerken van achterstallig onderhoud aan gebouwen. Twee belangrijke elementen die onmisbaar zijn in onze ambitie een open, gastvrij imago neer te zetten. **Zichtbaarheid** in stad en regio**, kwaliteit, toegankelijkheid** voor bezoekers en bespelers uit de stad, **samenwerking** en een **gastvrije ontvangst** zijn onze speerpunten.

Daarnaast zijn we gestart met de herprofilering van het programma. Sinds afgelopen seizoen profileren we onze podia als Stadsschouwburg Nijmegen en Concertgebouw De Vereeniging. De naam Keizer Karel Podia is op de achtergrond geraakt en zal ook statutair verdwijnen in 2015. Vanzelfsprekend verstevigen beide podia ook elkaars positie. Met twee prachtige panden en drie verschillende zalen hebben we dubbele slagkracht als het gaat om het realiseren van onze ambities voor de toekomst. We zijn zichtbaar in de stad met onze gebouwen en door onze positionering in programma, marketing en uitstraling.

Hieronder geven we een korte schets van de programmatische ontwikkelingen in onze gebouwen, en benoemen we de concrete projecten en stappen die zijn gezet om de speerpunten te realiseren.

Ontwikkelingen/Stadsschouwburg

Stadsschouwburg Nijmegen is podium van de stad. In het culturele veld van Nijmegen, met meerdere speelplekken, betekent dit een markante functie voor grootschalige bespeling en cross-overs tussen disciplines en professionele en amateurbespeling. Als theater van een grote studentenstad horen we meer te bieden dan een dwarsdoorsnede van de podiumkunsten. We volgen graag de dwarse, anarchistische traditie van de stad om ons podium vorm te geven als plek waar de geest gescherpt wordt, de mening gevormd en waar het ook mag schuren en kraken. Die ambitie staat nog steeds fier overeind en geeft richting aan al ons handelen.

Bij de programmering zetten we in op meerdaagse bespeling. Dat biedt koers en helderheid aan onze bezoekers. Bij musicals gaat dit al goed; de grote producties

tonen we minimaal vier keer, bij grote publieksinteresse kunnen we het aantal speelbeurten uitbreiden naar zeven. Een ontwikkeling waar we tevreden over zijn en die op termijn de enige manier is waarop we dit aanbod gaan aanbieden; de one-night-stands verdwijnen en in plaats daarvan tonen we drie keer per seizoen een lange serie van een topproductie. Daardoor concentreren we marketingaandacht en kunnen we een groter, ook regionaal publiek bereiken. Die regionale functie moeten en willen we ook hebben als Stadsschouwburg Nijmegen.

Bij het toneel- en dansaanbod zal meerdaagse bespeling geleidelijk worden ingezet. De wens tot 'indikken' van het programma is er nog steeds, we puzzelen alleen op de wijze waarop. Toneel leent zich minder voor een volle speelweek; de opbouw naar een serie zal daar meer geleidelijk moeten plaatsvinden en met een langere adem. Een succesvol model vinden we in de wijze waarop Introdans op dit moment haar voorstellingen in Nijmegen toont; een keer aan het begin van de tournee om aan het einde van de tournee nog een keer terug te keren. We willen eenzelfde model inzetten voor Toneelgroep Oostpool, Kwatta en Orkater. Door een gezelschap meerdere keren in een tournee langs Nijmegen te laten komen, geven we ruimte aan mond-tot-mond reclame en bieden we gezelschappen een kans om daadwerkelijk te wortelen in de stad. Met die gezelschappen bieden we dan, bij meerdaagse bespeling, randprogrammering en educatieve activiteiten. Als voorbeeld dient het Scapino Ballet. Met Scapino zijn we het format van de satellietstad aan het uitwerken, waarbij Scapino rondom haar voorstellingen bijvoorbeeld dansworkshop geeft in en buiten de schouwburg.

Dit is voor ons een manier om ons educatieve activiteiten uit te breiden. We hebben (nog) niet de middelen, maar wel de sterke wens, voor een stevige afdeling participatie en educatie. Het concept meerdaagse bespeling en samenwerking met educatieve afdelingen van de gezelschappen biedt kansen op dat gebied.

Samenwerking met andere podia

Voor het grote entertainment/ musical aanbod werken we nationaal samen met de twintig grootste theaters van het land. Daardoor kunnen we gezamenlijk op dezelfde financiële gronden producties van Stage Entertainment aanbieden.

Op stedelijk niveau krijgt onze vanzelfsprekende rol als ketenintendant voor theater en dans steeds meer invulling. We komen regelmatig bij elkaar met programmeurs van De Lindenberg en LUX om onderling de programmering af te stemmen. We gaan de komende periode ook meer afstemmen op het gebied van marketing. Zoals een gezamenlijke doelgroep benadering op het gebied van moderne dans, of een gezamenlijke presentatie van het jeugdtheateraanbod in De Stadsschouwburg, De Vereeniging, De Lindenberg en Kwatta. Dit is een middel om invulling te geven aan onze rol als cultureel aanjager in de stad en een manier waarop doelgroepgerichte marketing in de stad kan leiden tot een beter publieksbereik.

Samenwerking met De Lindenberg is er op het gebied van cabaret en betreft vooral talentontwikkeling en doorgroei. Een beginnende cabaretier staat in de Lindenberg en bij succes is er doorgroei mogelijk naar de grote zaal van De Stadsschouwburg. Door samenwerking in marketing groeit het publiek mee en vindt
het ook de weg naar een de grotere zaal. Andersom is er in de Stadsschouwburg een gevestigd cabaretpubliek waarbij we interesse kunnen kweken voor nieuw aanbod.
We spelen met het idee om bij voorstellingen van bekende cabaretiers een voorprogramma aan te bieden. Zo geven we nog onbekende cabaretiers uit het programma van De Lindenberg een kans zich te presenteren aan een groter publiek.
Met Lux maken we vooral afspraken op het gebied van dans. Het eerder genoemde satellietstadproject met het Scapino Ballet is een voorbeeld waarbij de samenwerking in een gezamenlijk programma kunnen uitwerken. Daarnaast is afstemming in programmering, maar ook gezamenlijk marketinginspanningen bij dezelfde doelgroep in ontwikkeling.

Ontwikkelingen/De Vereeniging

Concertgebouw De Vereeniging blinkt uit in akoestiek en grandeur maar is mede door de magere "eigen programmering" en het ontbreken van dialoog met de vaste bespelers. de aansluiting bij een potentieel klassieke muziekpubliek kwijtgeraakt. Voornaamste bespelers zijn Het Gelders Orkest (HGO) en de Nijmeegse Stichting voor Kamermuziek (NSvK), die

met hun meer conventionele symfonische en kamermuzikale programmering in een vast maar vergrijzend publiek voorzien. Wij omarmen de gevestigde kwaliteit en aanbod van deze twee grote bespelers maar we zien ook noodzaak en kansen in de verbreding van het aanbod door een eigen 'toevoegende' programmering.

Afgelopen seizoen is dan ook geïnvesteerd in het ontwikkelen van een nieuw programmeringsprofiel waarmee Vereeniging in seizoen 15/16, tijdens het 100 jarig bestaan en na renovatie van het gebouw, een startschot voor de toekomst geeft. Dit houdt in dat we in seizoen 15/16 een 20-tal bijzondere, 'aanvullende' klassieke concerten hebben geprogrammeerd. Concerten van hoge artistieke kwaliteit in de verschillende stijlen, genres en cross-overs naar verwante disciplines, die recht doen aan het muzikale aanbod en nieuwe presentatievormen van vandaag de dag, en zich kunnen meten aan het (inter)nationale niveau. Daarnaast zijn in samenwerking met verschillende partners concertformats ontwikkeld die zich richten op de belangrijkste in potentie aanwezige doelgroepen, namelijk studenten en 30/40-ers in Nijmegen en omgeving.

De Vereeniging is van plan dit profiel in seizoen 16/17 en verder geleidelijk uit te bouwen. Dat zal enerzijds een voorzichtige schaalvergroting in aantal betekenen (circa 25 concerten), anderzijds een voorzichtige oriëntatie op internationale mogelijkheden, zoals onder meer de verkenning van mogelijkheden tot samenwerking in Duitsland. Daarnaast breidt De Vereeniging haar basisprofiel 'in de diepte' uit door de concerten zo veel mogelijk van een bijpassende randprogrammering te voorzien. Als de basisstructuur van de programmering is opgezet wordt gewerkt aan verdieping en context rondom de concerten zelf.

Van oudsher biedt De Vereeniging naast een klassieke muziekprogrammering ook popconcerten. De grote zaal van De Vereeniging wordt een aantal keer per jaar bespeeld door artiesten als Racoon, Ilse de Lange en de Golden Earring. De kleine zaal is met haar intieme lijsttoneel een ideale setting voor singer-songwriters. Daarnaast organiseren we een aantal keer per seizoen in samenwerking met poppodium Doornroosje concerten die 'seated' beter tot haar recht komen. Door de komst van het nieuwe Doornroosje, met twee grotere zalen is het nodig onze samenwerking te herijken. De intentie is de samenwerking te continueren, de afstemming (ook met de Stadsschouwburg) te verfijnen, en ook zelf een actievere rol te spelen in het popaanbod.

Hieronder volgen een aantal projectvoorbeelden die wij hebben ontwikkeld of ontwikkelen op zoek naar nieuwe en jonge doelgroepen. Wij streven naar toegankelijkheid van onze organisatie en van klassieke muziek, door samenwerking te zoeken en laagdrempeligheid te bevorderen door (amateur)musici en bezoekers uit Nijmegen en regio uit te dagen actief mee te doen of zich onder te dompelen in een nieuwe ervaring. De laatste drie projecten zijn mede mogelijk dankzij een projectsubsidie van de gemeente in het kader van het jubileumprogramma 2015.

What's in the music!
In de eerste plaats wordt in seizoen 15/16 een vervolg gegeven aan *What's in the music!*-concerten die voortkomen uit de samenwerking met Nijmeegse Stichting Voor Kamermuziek. In dit speciaal op de Nijmeegse studenten afgestemde format worden in de intieme maar alternatieve setting van de Kleine Zaal een viertal prikkelende interdisciplinaire programma's van 1 uur gepresenteerd door creatieve spraakmakende topmusici. De programma's worden omlijst met een inloop- en na-programma door een bij het programma aansluitende dj, die ook een achterban in de Nijmeegse studentenscene heeft.

Samenwerkingsproject met HGO en NJO
Vanaf het seizoen 15/16 wordt in samenwerking met Het Gelders Orkest en het Nationaal

Jeugd Orkest ook een nieuw format voor het nieuwsgierige, hoger opgeleide 40 + publiek in Nijmegen en omgeving gestart. We organiseren een drietal festivalachtige vrijdagavond-programma's in de Grote Zaal waarin actuele, voor de doelgroep aansprekende thema's het vertrekpunt van de avond zullen zijn.

Happy Bachdag
In navolging van de twee eerdere succesvolle edities in Amsterdam organiseren De Vereeniging en zender 24classics op 21 maart 2016 ook in Nijmegen een *Happy Bachdag* . Naast een concert in De Vereeniging zelf zal op allerlei verschillende openbare plekken in Nijmegen muziek van Bach te horen zijn, denk aan kantoren, winkels, parkeergarages, sportscholen, café's. Het evenement heeft de afgelopen twee jaar een zeer divers publiek bereikt doordat het zich als een olievlek door de stad wist te verspreiden. De Vereeniging heeft 24classics uitgenodigd dit evenement in 2016 samen in Nijmegen te organiseren. Met een evenement als dit zien wij kansen onze zichtbaarheid bij een breed publiek in de stad te vergroten.

Podium voor de Stad
Zondag 17 april is er een veelkleurig programma op de podia van de Kleine en de Grote Zaal. Nijmeegse musici spelen voor bezoekers uit Nijmegen en omstreken
en laten horen hoe muziek leeft en hoe muziek raakt. De Vrienden van De Vereeniging organiseren deze eerste editie van wat een jaarlijkse traditie moet worden.

Hotel De Vereeniging
Wegdromen in de Grote Zaal en ontwaken met de mooiste fagotmuziek en ontbijt op bed. Deze nacht maakt fagottist Bram van Sambeek het mogelijk om letterlijk
bij muziek weg te dromen en de nacht door te brengen in de Grote Zaal. Een uniek en exclusief concert waarbij je een kaartje koopt voor een bed. Samen met het Brits-Nederlandse Navarra String Quartet speelt van Sambeek de gasten van 'Hotel De Vereeniging' in het pikdonker zachtjes inslaap en wekt ze 's ochtends opnieuw met muziek. Bezoekers wordt gevraagd een slaapzak en kussen mee te nemen. Inclusief ontbijt.

Wie jarig is trakteert!
De Vereeniging nodigt scholieren uit voor De Pindakaasprins.
Speciaal voor kinderen vanaf 6 jaar brengt Holland Baroque in samenwerking met Oorkaan en Orkater een reeks sprankelende schoolconcerten. 'De Pindakaasprins'
is een muzikale voorstelling vol regen, sprookjes en barok & roll. Deze (besloten) concerten worden in februari 2016 gratis aangeboden aan een aantal basisscholen in Nijmegen. Bij de concerten komt een educatief programma, waaronder een spelende rondleiding door het gebouw. Met dit project willen we kinderen in huis halen die nooit eerder in De Vereeniging zijn geweest en leggen we contact lmet basisscholen die we nog niet in huis hebben. Zo creëren een basis voor verdere samenwerking.

Samenwerking met andere podia
No label (werktitel)
De programmeurs van de vier grote muziekpodia in Nijmegen, te weten Doornroosje, De Lindenberg, LUX en De Vereeniging hebben zich verenigd in een nieuw samenwerkingsverband op het gebied van 'actuele' muziek. De daarbij gestelde doelen worden gefaseerd uit gewerkt. Allereerst zal vanuit de verschillende podia en de daar vertegenwoordigde genres (jazz, wereldmuziek, hedendaagse klassieke, experimentele pop) een overkoepelend label voor actuele muziek in Nijmegen worden opgericht, voor de avontuurlijke muziekliefhebbers. Naast het vergroten van de zichtbaarheid van de concerten

is er sprake van inhoudelijke afstemming tussen de verschillende podia en worden samenwerkingen aangegaan met Nijmeegse initiatieven als Music Meeting, JIN en Brebl. Op de langere termijn streven de vier podia ernaar om op hun kruispunt van genres ook een nieuw festival te initiëren waar ook eigen producties kunnen worden gepresenteerd. Daarnaast biedt samenwerking tussen deze podia de mogelijkheid een ontwikkelingsketen van beginnend naar professioneel musicus te creëren.

Marketing/Educatie/Gastvrijheid

Ambitie

De grootste uitdaging voor de komende jaren is het vertellen van het verhaal achter de programmering. Wat doen we? Waarom doen we wat we doen? Waarom laten we bepaalde producties wel zien en andere niet. Als Stadsschouwburg en De Vereeniging hebben we de taak een rijk geschakeerd, breed aanbod te programmeren voor de hele stad. Tegelijkertijd willen we profileren en sterker kiezen voor toneel, dans, opera, muziektheater en klassiek muziek. In een enorm diverse programmering is het een fikse uitdaging publiek te betrekken bij de beweegredenen van de programmeurs en ze alert te maken op die parels in het seizoen. Door het grote aanbod, ligt een overkill aan informatie op de loer.
We zetten ons de komende jaren op alle fronten in om als organisatie een beweging naar het publiek toe te maken. We stellen ons proactieve op en organiseren regelmatig momenten om met publiek in gesprek te gaan om zo te horen wat hun bevindingen zijn. Dit doen we in de vorm van panels waarin we met een aantal bezoekers sparren over gerichte onderwerpen maar ook meer informeel door cursussen en nagesprekken te organiseren waarbij de programmeurs aanwezig en aanspreekbaar zijn. Hiermee tonen we onze betrokkenheid en geven we een gezicht aan de programmeur. De programmeur kan zo als ‘gids’ in het aanbod functioneren.

Deze beweging sluit naadloos aan bij de in 2015-2016 gestarte campagne ‘Verbreed je horizon’ waarin we mensen uitdagen om eens niet het platgetreden pad te bewandelen, maar met ons mee te gaan op avontuur. In communicatiemiddelen en marketing wordt de bezoeker gericht benaderd, zijn interesse centraal gesteld maar wordt hij ook verleid om in beide gebouwen voorstellingen en concerten te bezoeken en haar culturele horizon te verbreden. Wij verleiden met zichtbaarheid, kwalitatief goede programmering, nieuwe formats, randprogrammering, samenwerkingsprojecten, en een gezellige nazit met arrangement. De aantallen voorstellingen en concerten blijven de komende jaren vrijwel gelijk, we richten ons op verhoging van het gemiddelde bezoekerspercentage.
Nieuwe doelgroepen zijn veertigplussers en studenten bij klassieke muziek. Onze aandacht ligt daarnaast vooral bij studenten, middelbare scholieren en jongeren. We zoeken ze op, laten ze meedenken, staan open voor onderzoek en opleiding en ontwikkelen de komende jaren, op projectbasis, in overleg met culturele partners en gezelschappen educatieve activiteiten en randprogrammering. Onze opvatting van het begrip “educatie” is breed. We willen in gesprek, inspelen op behoeften, participeren in onderwijsprojecten, scholieren laten participeren in ons aanbod, of in randprogrammering, rondleidingen geven aan scholen door onze rijksmonumentale panden. Wij willen deel uitmaken van wat er gebeurt en wat er nodig is in onze stad. Wij willen iedereen als vanzelfsprekend uitnodigen bij wat er bij ons gebeurt. Dat doen we door naar buiten te treden en door duidelijk te maken wat we binnen doen.

Gastvrijheid en zichtbaarheid

Gastvrijheid tonen en onze zichtbaarheid vergroten doen we ook in de wijze waarop we onze gebouwen benutten en exploiteren. We zijn ontzettend blij met het feit dat we sinds drie jaar

het MuZIEum huisvesten in de Stadschouwburg. Het MuZIEum zorgt voor een dagfunctie waardoor er overdag veel reuring in het pand is en bezoekers van het MuZIEum (veelal scholen) ook op een niet-voorstelling gerelateerde, terloopse manier in aanraking komen met onze plek en programmering. Deze ontwikkeling inspireert ons om na te denken over een andere, minder traditionele wijze van functioneren. We ambiëren een grotere rol in de stad en willen midden in het hart van cultureel Nijmegen staan. We verleiden onze bezoekers om langere tijd in onze gebouwen te verblijven met een Theatercafé in de Stadsschouwburg en (per 1 oktober 2015) een Grand Café Restaurant in De Vereeniging. Het is onze ambitie om dat gastvrijheidsconcept verder uit te bouwen en te combineren met programmering. Andersom draagt de horecafunctie bij aan het verlagen van onze drempels, en aan een positief en herkenbaar imago.

Ter illustratie van het belang dat wij hechten aan een goede ontvangst en binding met verschillende partijen in onze stad namen we per augustus 2015 horeca en verhuur van onze zalen in eigen beheer. Horeca en verhuur zijn integraal onderdeel van de totale beleving die we bezoekers aan voorstellingen, concerten of andere evenementen kunnen bieden. Met de horeca exploitatie in eigen beheer kunnen we op een meer sensitieve en flexibele manier inspelen op de wensen van de steedse veranderende en veeleisende (cultuur)consument.

Concrete marketinginspanningen
Belangrijk strategisch speerpunt is zichtbaarheid van de beide podia in de stad en in de regio. Door de nieuwe moderne en frisse huisstijl en grootscheepse campagne daaromheen, zijn onze podia meer zichtbaar in de stad, in woord én beeld. Door de investering in een CRM systeem konden we een aanvang maken met de analyse van het bestaande publiek. Met deze gegevens kunnen we gerichtere (digitale) publieksacties ondernemen en het resultaat meten.
Social media zijn volwaardig onderdeel van de marketingmix om jongeren te enthousiasmeren. Deze inzet heeft al geresulteerd in een stijging van 63% van het aantal likes. Adverteren op Facebook en inzet van Google Grants is ook een vorm van gericht aandacht vragen voor onze programmering. Samenwerking met de Radboud Universiteit, ons Rondje Keizer Karel (studenten) en jongerenpanel (scholieren) is daarbij een vast onderdeel. Ook de samenwerking met Nijmegen Cultuurstad, een gemeenschappelijke marketing werkgroep en website van de culturele instellingen in Nijmegen, wordt ingezet om, samen met de andere culturele instellingen, nieuwe publieksgroepen aan te boren en elkaars publiek aan te spreken.

In 2017 nadert de voltooiing van een grootscheepse, gefaseerde renovatie van De Vereeniging. De nieuwe, transparante voorgevel en het grote Grand Café Restaurant dragen vanaf oktober 2015 bij aan onze zichtbaarheid in de stad. Voorbijgangers kunnen letterlijk van buiten naar binnen kijken en zien wat er te doen is. Het 100-jarig jubileum van De Vereeniging grijpen we aan voor de introductie van de programmering klassieke muziek nieuwe stijl, en onze profilering als samenwerkende partner in de stad, met een aantal participatie projecten waarin vaste bespelers en partners van De Vereeniging een rol krijgen. Gebouwen en programmering brengen ons verhaal steeds sterker naar buiten. In de marketing is het de komende jaren van groot belang dit verhaal op een goede manier te begeleiden en maximaal over het voetlicht te krijgen bij bestaande en nieuwe doelgroepen. Dat doen we ook door met ze in gesprek te gaan. In de zoektocht naar de individuele bezoekers zullen we vaker rond tafelgesprekken organiseren, en zorgen dat een aantal sleutelfiguren uit onze organisatie (directeur en programmeurs) zichtbaar zijn in de stad.

Podia in stad en regio

Als podia vervullen we ook een significante rol in de stad door jaarlijks beeldbepalende evenementen te faciliteren zoals de Kunstnacht, het Nijmeegs Boekenfeest, De Zevenheuvelenloop en De Nijmeegse Vierdaagse. Hierdoor bevestigen we de onmisbare rol van onze gebouwen in de stad. Podia met een open blik naar de stad die breed bijdragen aan het gunstige leefklimaat van de stad.

Maar onze ambitie reikt verder dan de stad alleen. Zeker door de uitzonderlijke positie die De Vereeniging op gebied van muziek heeft, is het zinvol de komende tijd beleid te ontwikkelen om onze provinciale en internationale werking te verstevigen. We denken hierbij aan interregionale samenwerkingsverbanden (bijv. met Arnhem of met Duitse steden). Een andere wens voor de komende jaren is een nauwere samenwerking met een aantal belangrijke onderwijsinstellingen als de Radboud Universiteit, Hogeschool Arnhem Nijmegen en ArteZ. Ze weten onze podia als huurder goed te vinden, maar we ambiëren een meer structurele samenwerking met een koppeling naar programma aanbod. Dit geldt ook voor het ROC en het voortgezet onderwijs. We zijn of gaan we in gesprek over de mogelijke rol die we kunnen vervullen in het onderwijs, op het gebied van theatertechniek (licht en geluid), facilitair en horeca.

De rol van ketenintendant is voor ons nauw verweven met de rol die onze organisatie vanzelfsprekend heeft, en verankert is in onze ambities. De rol van creatieve aanjager in de stad, buiten onze organisatie om, geeft een extra laag (en taak). Die rol kunnen en willen wij vervullen vanuit onze expertise en toegankelijkheid. Wij kunnen adviseren en verbinden. Dit is een rol die moet groeien en zich naar onze overtuiging verder zal ontwikkelen naast wat we al doen.

AMK, september 2015

Voorstel - Budgetstichting Doornroosje 2016 tem 2019

Gemeente Nijmegen
Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling

Vervolgvel
1

Doel en verplichtingen
Het doel van de subsidie en de activiteiten die u daarvoor moet uitvoeren zijn beschreven in bijlage 1.
In bijlage 2 staat wanneer u zich moet verantwoorden en waar uw verantwoording aan moet voldoen.
Daar leest u ook wat de regels zijn in geval van overschotten, tekorten en reservevorming.
Als de prestaties en activiteiten die zijn vastgelegd in deze beschikking niet of onvoldoende worden gehaald, zal het college van burgemeester en wethouders de subsidie evenredig lager vaststellen.

Voorschotten
U ontvangt de subsidie in de vorm van voorschotten totdat de subsidie definitief is vastgesteld. Deze voorschotten maken wij voor 2016 volgens onderstaand schema over op IBAN NL91RABO0111668115, onder vermelding van 2016.0124.

15-01-2016	€ 163.991,00	15-07-2016	€ 163.991,00
16-02-2016	€ 163.991,00	16-08-2016	€ 163.991,00
16-03-2016	€ 163.991,00	16-09-2016	€ 163.991,00
15-04-2016	€ 163.991,00	14-10-2016	€ 163.991,00
16-05-2016	€ 163.991,00	16-11-2016	€ 163.991,00
16-06-2016	€ 163.991,00	16-12-2016	€ 164.001,00

Vragen
Als u vragen heeft over de betaling van de voorschotten van de subsidie kunt u contact opnemen met mw. M. Oudenbroek, medewerker bureau Subsidies, telefoon 024-3292600.
Voor inhoudelijke vragen kunt u contact opnemen met dhr. S. Grond, beleidsadviseur afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling, telefoon 06-46023672.

Bezwaar
Bent u het niet eens met dit besluit? Dan kunt u een bezwaarschrift indienen.
Stuur uw bezwaarschrift naar:
College van burgemeester en wethouders
Gemeente Nijmegen
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

In uw bezwaarschrift moet in elk geval staan:
- uw naam en adres;
- de datum van uw bezwaarschrift;
- ons kenmerk;
- waarom u het niet eens bent met ons besluit;
- uw handtekening.

Zorgt u ervoor dat u het bezwaarschrift verstuurt binnen 6 weken na de verzenddatum van dit besluit. Daarmee voorkomt u dat wij uw bezwaarschrift niet meer in behandeling nemen.

Hoogachtend,
namens het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Nijmegen,

mw. drs. B. Bergman,
Programmamanager Cultuur, cultuurhistorie en citymarketing

Voorstel - Budgetstichting Doornroosje 2016 tem 2019

Gemeente Nijmegen
Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling

Vervolgvel
2

Bijlage 1

Doel subsidie
Het realiseren van een cultureel programma-aanbod in de Stadsschouwburg en concertgebouw de Vereeniging conform onderstaande afspraken.

De kwalitatieve en kwantitatieve prestatie-eisen waaraan de KKP moet voldoen in het kader van de subsidieverlening zijn de volgende:

a. *Cultuureducatie en doelgroep jeugd tot 26 jaar*
De KKP zet aantoonbaar in op cultuureducatie en activiteiten gericht op de jeugd tot 26 jaar.

b. Brede toegankelijkheid culturele voorzieningen
Cultuurparticipatie vinden wij belangrijk voor alle Nijmegenaren en daarom vragen wij aan de culturele organisaties om er samen zorg voor te dragen dat culturele voorzieningen breed toegankelijk zijn en er voor alle lagen van de bevolking een passend cultureel aanbod is met een hoge inhoudelijke kwaliteit.

c. Prioriteiten: talentontwikkeling, excellentie en experiment
De KKP geeft samen met andere partijen in de stad en partijen in de keten vorm aan de gemeentelijke prioriteiten talentontwikkeling, excellentie en experiment.

d. Ketenintendantfunctie en ketenoverleg
De KKP is ketenintendant voor de keten Theater & Dans en draagt procesverantwoordelijkheid voor de organisatie van het ketenoverleg.

In het ketenoverleg komen minstens de volgende onderwerpen aan de orde:
1. de speerpunten uit de Kunst- en Cultuurvisie;
2. samenwerking in de keten;
3. toegankelijkheid van de keten;
4. de wijze waarop het ambitieniveau binnen de keten gerealiseerd wordt in Nijmegen.

De ketenintendant nodigt in de keten en in het netwerk samenwerkende partijen uit voor het ketenoverleg. De partijen in de keten kiezen gezamenlijk een voorzitter.

e. Verslaglegging ketenoverleg
Jaarlijks stelt het ketenoverleg een verslag van haar werkzaamheden vast. Dit verslag beschrijft de werkzaamheden in de keten op de onder d. genoemde onderwerpen. Die werkzaamheden kunnen gemeenschappelijk zijn maar ook betrekking hebben op twee of meer deelnemers aan de keten. Het verslag wordt toegestuurd aan de gemeente en dient als basis voor toekomstige peer-reviews.

f. Peer-review
De culturele organisaties voeren een peer-review uit op basis van het ketenverslag en de jaarverslagen.

g. Groeimodel
De gemeente geeft de organisaties in de keten de ruimte om vorm en inhoud te geven aan het ketenintendantschap en de speerpunten waarbij ze zelf kunnen definiëren wat zij verstaan onder de onderwerpen onder d, welk ambitieniveau de partijen in de keten hebben en hoe zij dit ambitieniveau willen realiseren.

h. Code Cultural Governance
De KKP hanteert de code Cultural Governance en legt in het jaarverslag verantwoording af over de wijze waarop dit gebeurt. Hierbij wordt gebruik gemaakt van een op Nijmegen toegespitst verantwoordingsprotocol (zie bijlage 3).

i. Cultuuronderzoeken
De KKP participeert desgevraagd in de gemeentelijke cultuuronderzoeken en stelt hiervoor gevraagde gegevens beschikbaar.

j. Social Return
In het kader van Social Return (het stimuleren van doelgroepen met een afstand tot de arbeidsmarkt) verwacht de gemeente Nijmegen van de KKP dat ze bij de uitvoering van de activiteiten/doelen waarvoor deze subsidie wordt toegekend, zoveel mogelijk Nijmeegse burgers betrekt die voor hun inkomen (gedeeltelijk) afhankelijk zijn van een uitkering. Naast deze (leer)werkplekken vraagt de gemeente ook aan de KKP om in haar eigen inkoopbeleid Social Return op te nemen.

k. *Programma-aanbod*
1. Minimaal 250 voorstellingen;
2. Minimaal 125.000 bezoekers (inclusief culturele verhuringen);
3. Aandacht voor de programmering van klassieke muziek;
4. Een overzicht van de culturele verhuringen per genre;
5. Een overzicht van de amateurvoorstellingen en het totale kortingspercentage dat daarmee is gemoeid.

Voorstel - Budgetstichting Doornroosje 2016 tem 2019

Gemeente Nijmegen
Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling

Vervolgvel
4

Bijlage 2 Verplichtingen

Verantwoording
Tijdens de subsidieperiode is er een aantal momenten waarop u zich moet verantwoorden. In onderstaand overzicht leest u wat u wanneer moet aanleveren.

Insturen vóór:		**Wat insturen?**
1 sept.	2016	Voortgangsrapportage met vooruitblik
15 jan.	2017	Gerealiseerde prestaties 2016
1 juni	2017	Verslag van de gerealiseerde activiteiten, de jaarrekening, controleverklaring van de accountant en informatieplicht bezoldiging personeel
1 juni	2020	Eindverantwoording en goedkeurende controleverklaring over de gehele subsidieperiode

Specificatie van de tabel
Jaarlijks vóór 1 september moet u een schriftelijke rapportage aanleveren over de activiteiten in de eerste zes maanden van het jaar. Voor de 2e helft van het jaar moet u een prognose afgeven.

Jaarlijks vóór 15 januari moet u een kort overzicht van de uitgevoerde activiteiten aanleveren.

Jaarlijks vóór 1 juni moet u een verantwoording insturen. De volgende stukken moeten door het bestuur worden ondertekend en ingediend:
- een verslag van de gerealiseerde activiteiten met daarin een beschrijving van de werkwijze en het resultaat;
- een financieel overzicht waaruit blijkt hoe de subsidie is besteed;
- een jaarrekening over het subsidiejaar, met daarin minimaal een staat van baten en lasten, een balans, een toelichting, controleverklaring van de accountant en informatieplicht bezoldiging personeel.

In het verslag van de gerealiseerde activiteiten moet u ingaan op de prestaties en afspraken die in de subsidiebeschikking zijn opgenomen.

Eindverantwoording
Na afloop van de subsidieperiode moet u vóór 1 juni 2020 een verantwoording over de hele subsidieperiode indienen. Aan de hand van deze verantwoording wordt het definitieve subsidiebedrag over de gehele subsidieperiode vastgesteld. De volgende stukken moeten door het bestuur worden ondertekend en ingediend:
- een verslag van de over de gehele subsidieperiode gerealiseerde activiteiten, met daarin een beschrijving van de werkwijze en het resultaat;
- een financieel overzicht waaruit blijkt hoe het totale subsidiebudget voor de gehele periode is besteed;
- een jaarrekening over 2019, met daarin minimaal een staat van baten en lasten, een balans en een toelichting;
- een overzicht van de bezoldiging van de directie over 2019.
- controleverklaring.

Controleverklaring
Omdat u in 2016 en volgende jaren een totale subsidie van de gemeente Nijmegen ontvangt van meer dan € 100.000,00 moet er een controleverklaring bij de eindverantwoording over de gehele subsidieperiode worden gevoegd. De accountant dient zijn werkzaamheden zodanig in te richten dat hij een oordeel kan geven over:
1. De naleving van de Nijmeegse Kaderverordening Subsidieverstrekking (2011) en het Uitvoeringsvoorschrift subsidies Directie Inwoners gemeente Nijmegen 2011;

2. De naleving van de in de subsidiebeschikking opgenomen nadere voorschriften en aanwijzingen;
3. De rechtmatige besteding van de in de financiële verantwoording opgenomen bedragen.

Ik wijs u er nadrukkelijk op dat het niet voldoen aan de in deze beschikking opgenomen verplichtingen kan leiden tot het toepassen van een korting op de subsidie.

Aanvullende bepalingen

Marges
De KKP treedt met de Gemeente in overleg bij een afwijking van meer dan 10% van alle in deze beschikking genoemde prestaties en producten.

Inrichten van de administratie
De administratie van de KKP dient zodanig te zijn ingericht dat daaruit objectieve informatie verkregen wordt voor de verantwoording. De registraties van de KKP dienen betrouwbaar en integer te zijn wat wil zeggen dat de registraties moeten registreren wat is beoogd en ze niet manipuleerbaar zijn.

Beoordeling gerealiseerde prestaties
1. De Gemeente beoordeelt of het niet realiseren van de gevraagde prestaties toerekenbaar en verwijtbaar is aan de KKP;
2. Bij het niet behalen van gevraagde prestaties toont de KKP aan dat:
   a. de uitvoering en het behalen van de prestaties nauwlettend zijn gevolgd;
   b. de beschikbaar gestelde middelen ingezet zijn voor de gevraagde prestaties;
   c. er actie is ondernomen om bij te sturen;
   d. de Gemeente vroegtijdig geïnformeerd is dat verwacht wordt dat resultaten niet worden gehaald;
   e. de acties onder 2.a. t/m 2.d. moeten blijken uit registraties, neergelegde conclusies en eventuele correspondentie.

Informatieplicht bezoldiging personeel
1. Wanneer de “Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen publieke en semipublieke sector” (WNT)[2] op uw instelling van toepassing is dan zendt u ons uiterlijk op 1 juni 2017 de gegevens en de motivering zoals bedoeld in artikel 4 van deze wet.
   Komt u deze verplichting niet na dan kan het in de verleningsbeschikking genoemde bedrag bij de vaststelling worden verminderd met maximaal 10%.

2. Valt u niet onder de definitie van de doelgroep van de WNT, maar wordt uw instelling wel voor meer dan € 100.000,00 per jaar gefinancierd uit overheidsmiddelen, waarvan minstens 50% afkomstig is van de gemeente Nijmegen, dan geldt eveneens de verplichting om uiterlijk op 1 juni 2017 de gegevens en de motivering zoals bedoeld in artikel 4 van deze wet aan ons te zenden.
   Komt u deze verplichting niet na dan kan het in de verleningsbeschikking genoemde bedrag bij de vaststelling worden verminderd met maximaal 10%.

3. Valt u onder de hierboven onder 1. of onder 2. genoemde instellingen en wordt de subsidierelatie met uw instelling in 2017 gecontinueerd dan bent u verplicht, met het oog op een doelmatige besteding van de gelden, om de inkomensgrens van 100% van het ministersalaris, als omschreven in artikel 2.3 WNT als bezoldigingsmaximum in acht te nemen. Hierbij worden dienstverbanden in deeltijd omgerekend naar voltijdse dienstverbanden.
   Komt u deze verplichting niet na, dan kan het in de verleningsbeschikking 2016 genoemde bedrag bij de vaststelling worden verminderd met het bedrag van de overschrijding van de geldende inkomensgrens in het kalenderjaar waarop de verleningsbeschikking betrekking heeft.

[2] De WNT geldt voor alle instellingen in de publieke en semipublieke sector die voor meer dan 50% worden gefinancierd uit publieke middelen.

Gemeente Nijmegen
Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling

Vervolgvel
6

Meldingsplicht
Op het moment dat duidelijk is dat u niet of niet geheel aan de subsidieverplichtingen kunt voldoen, moet u dat schriftelijk melden bij:
College van burgemeester en wethouders
Gemeente Nijmegen
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Overschotten, tekorten en reservevorming
Bij overschotten, tekorten en reservevorming, die verband houden met het gemeentelijk subsidiedeel, geldt het volgende: exploitatieoverschotten en -tekorten komen voor rekening van uw instelling. Ten aanzien van deze overschotten en tekorten wordt er van uitgegaan dat die worden toegevoegd dan wel onttrokken aan de algemene (egalisatie)reserve. Het exploitatieoverschot op de door de Gemeente verleende subsidie mag maximaal 10% bedragen. Indien het exploitatieoverschot een grotere omvang heeft, dan wordt deze omvang bij de vaststelling van de subsidie mee in overweging genomen.

Gemeente Nijmegen
Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling

Vervolgvel
7

Bijlage 3 Verantwoording afleggen over Code Cultural Governance bij de subsidieverantwoording

De stichting ****** *instelling* ****** wordt sinds ***datum*** bestuurd volgens het ***besturingsmodel***.

De stichting ****** *instelling* ****** onderschrijft de Principes en Best Practice Bepalingen van het ***besturingsmodel***, zoals beschreven in de Code Cultural Governance (CCG), pas toe of leg uit en
a. past deze toe
b. merkt hierover het volgende op ******toelichting "nee"****** *(vervolgens geeft men aan in hoeverre de Principes en Best Practice Bepalingen (nog) niet worden toegepast en waarom, dit kan m.b.v. onderstaande checklist).*

Checklist Principes
Principes geven aan welke taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden er zijn en door welke organen en/of personen deze worden vervuld.

		Past deze toe (ja/nee)
1	Jaarverslag Er wordt verantwoording afgelegd over de naleving van de CCG in het jaarverslag.	ja/nee
2	Directie In de CCG staat een aantal directie bevoegdheden benoemd. Deze bevoegdheden liggen ook bij de directie, mits anders vastgelegd.	ja/nee
3	Verantwoording De directie bestuurt de instelling en legt daarover volgens de principes uit de CCG verantwoording af.	ja/nee
4	Raad van toezicht De raad van toezicht houdt toezicht op de instelling en adviseert de directie conform de CCG.	ja/nee
5	Goedkeuring raad van toezicht De in de CCG benoemde onderwerpen vereisen goedkeuring raad van toezicht (strategie, financiering, etc.).	ja/nee
6	Bevoegdheden raad van toezicht De raad van toezicht heeft de bevoegdheden benoemd in de CCG (benoeming, ontslag en schorsing directie, vaststelling arbeidsvoorwaarden, etc.)	ja/nee
7	Statuten De principes uit de CCG zijn verankerd in de statuten.	ja/nee

Checklist Best practices
Best practice-bepalingen beschrijven het gedrag waardoor good governance in de praktijk kan worden bevorderd.

		Past deze toe (ja/nee)
8	Besturingsmodel Er is een analyse gemaakt van het gewenste besturingsmodel; bij wijzigingen van het besturingsmodel maakt men een implementatieplan; wijzigingen van het besturingsmodel worden toegelicht in het jaarverslag.	ja/nee
9	Profielschetsen en functioneren directie Bij de werving en selectie van directieleden wordt een profielschets gebruikt; bij de vervulling van de directiefunctie wordt overwogen deskundigen in te schakelen; de raad van toezicht voert jaarlijks functioneringsgesprekken met de directie (en maakt c.q. archiveert verslagen).	ja/nee
10	Bezoldiging en nevenfuncties De bezoldiging van de directie sluit aan bij het karakter van de instelling,	ja/nee

Gemeente Nijmegen
Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling

Vervolgvel
8

	wettelijke voorschriften en subsidievoorwaarden. Directieleden melden relevante nevenfunctie(s) bij de raad van toezicht.	
11	Directiereglement De raad van toezicht stelt een directiereglement vast.	ja/nee
12	Profielschets, benoeming, nevenfuncties en bezoldiging raad van toezicht Bij de werving en selectie van de leden van de raad van toezicht worden profielschetsen gebruikt; deze profielschetsen worden periodie geëvalueerd; leden van de raad van toezicht functioneren onafhankelijk; in de raad van toezicht zit maximaal één voormalig directielid (die niet tevens voorzitter mag zijn); nieuwe toezichthouders worden geworven buiten eigen netwerk; de raad van toezicht kent een evenwichtige samenstelling passend bij de doelstelling van de instelling; de raad van toezicht stelt een gefaseerd rooster van aftreden vast; de raad van toezicht beraadt zich op de wenselijkheid van eventuele herbenoeming; de benoemingsperiode voor de raad van toezicht is drie of vier jaar met respectievelijk twee-of eenmalige herbenoemingen; indien geboden treden leden van de raad van toezicht tussentijds af; de voorzitter van de raad van toezicht wordt in functie benoemd; leden van de raad van toezicht melden relevantie nevenfunctie(s) aan de raad van toezicht; de bezoldiging van de leden van de raad van toezicht sluit aan bij het karakter van de instelling, wettelijke voorschriften en subsidievoorwaarden.	ja/nee
13	Zelfevaluatie raad van toezicht De raad van toezicht draagt jaarlijks zorg voor een zelfevaluatie en legt deze vast.	ja/nee
14	Periodiek overleg en informatievoorziening De directie voorziet de raad van toezicht van alle relevante informatie (no surprises is het kernbegrip); de directie en de raad van toezicht voeren periodiek overleg over de gang van zaken binnen de instelling. De raad van toezicht vergadert volgens een vastgesteld schema.	ja/nee
15	Aansprakelijkheidsverzekering De directie heeft met de raad van toezicht de wenselijkheid van een aansprakelijkheidsverzekering besproken.	ja/nee
16	Contact raad van toezicht en medewerkers De raad van toezicht onderhoudt een open verhouding met medewerkers van de instelling.	ja/nee
17	Overleg raad van toezicht en externe accountant De raad van toezicht overlegt minimaal jaarlijks met de externe accountant van de instelling.	ja/nee
18	Jaarverslag Relevante gegevens van de raad van toezicht en de directie (o.a. de bezoldiging en de nevenfuncties) worden opgenomen in het jaarverslag.	ja/nee

De ingevulde lijst ondertekend door de directie en de leden van de raad van toezicht tegelijkertijd met de jaarstukken aanleveren.

Voorstel - Budgetstichting Doornroosje 2016 tem 2019

Voorstel aan de Raad

Datum raadsvergadering / Nummer raadsvoorstel

16 december 2015 / 168/2015

Fatale termijn: besluitvorming vóór:

Onderwerp
Budgetsubsidie aan de OBGZ 2016 t/m 2019

Programma
Cultuur & Cultuurhistorie & Citymarketing

Portefeuillehouder
B. Velthuis

Voorstel van het College van Burgemeester en Wethouders d.d.
24 november 2015

Samenvatting
De Openbare Bibliotheek Gelderland Zuid (OBGZ) heeft een subsidie aangevraagd voor de jaren 2016 tot en met 2019 voor het uitvoeren van het openbaar bibliotheekwerk. Wij willen de OBGZ deze subsidie verlenen. We stellen een aantal voorwaarden en prestatie-eisen aan deze subsidie. Deze zijn gebaseerd op de cultuurvisie en het coalitieakkoord.

Voorstel om te besluiten

1. Een meerjaren budgetsubsidie te verlenen aan de OBGZ voor de jaren 2016 t/m 2019, voor het uitvoeren van het openbaar bibliotheekwerk. Voor het jaar 2016 verlenen wij een subsidie van € 5.257.471. Dit bedrag wordt jaarlijks geïndexeerd conform de bepalingen in de Nijmeegse Kaderverordening Subsidieverstrekkingen. De subsidie voor 2017 en verder zijn onder voorbehoud van vaststelling van de stadsbegroting.
2. De subsidie van € 5.257.471 ten laste te brengen van het product culturele ketens van het programma Cultuur, cultuurhistorie en citymarketing.

Opgesteld door, telefoonnummer, e-mail
Natalie van den Dobbelsteen, 2505, n.van.den.dobbelsteen@nijmegen.nl

Voorstel - Budgetstichting Doornroosje 2016 tem 2019

Voorstel aan de Raad

Aan de Raad van de gemeente Nijmegen

1 Inleiding

De OBGZ heeft een subsidie aangevraagd voor de jaren 2016 tot en met 2019. De afgelopen jaren hebben wij, in afwijking van de cultuurvisie, een jaarlijkse subsidie aan de OBGZ verleend. Dit deden wij omdat er via de perspectiefnota meerdere bezuinigingen aan de gehele culturele sector zijn opgelegd. Inmiddels zijn alle taakstelling ingevuld en kunnen wij weer voor meerdere jaren een subsidie verlenen. Wij stellen een aantal voorwaarden en prestatie-eisen aan deze subsidie. Deze vinden hun oorsprong in de cultuurvisie, het coalitieakkoord en de subsidieverordening.

Ons college heeft uw raad onlangs voorgesteld de looptijd van de cultuurvisie “Werken in ketens”, te verlengen tot eind 2019. Binnen de visie hebben we een aantal accent-verschuivingen aangebracht, zodat deze in lijn komt met het coalitieakkoord. Zo vragen we instellingen nog meer de toegankelijkheid te vergroten, zodat we een breder publiek kunnen bereiken. Daarnaast vragen we aandacht voor cultuureducatie en jongeren tot 26 jaar**.**

De OBGZ is intendant voor de keten Literatuur. In de subsidieaanvraag van de OBGZ staat beschreven welke zaken de OBGZ in haar rol als intendant oppakt.

De afgelopen jaren is er flink bezuinigd op het culturele veld en met name op de zes grote instellingen. De laatste bezuiniging van € 350.000 gaat in per januari 2016 en is verwerkt in het te verlenen subsidiebedrag voor 2016.

1.1 Wettelijk kader of beleidskader

De cultuurvisie ” Werken in Ketens” is het beleidskader waarbinnen deze aanvraag valt. De verlening van de subsidie gebeurt conform de bepalingen van de Nijmeegse Kaderverordening Subsidieverstrekkingen (NKS). Daarnaast vormt de bibliotheekwet het wettelijke kader voor openbaar bibliotheekwerk in Nederland.

1.2 Relatie met programma

Deze budgetsubsidie valt onder het product culturele ketens van het programma Cultuur, cultuurhistorie en citymarketing. Het geeft uitvoering aan de culturele basisinfrastructuur zoals die is beschreven in hoofdstuk vijf van de cultuurvisie.

2 Doelstelling

Dit voorstel regelt de besluitvorming van de budgetsubsidie 2016 t/m 2019 aan de OBGZ.

3 Argumenten

De aanvraag van de OBGZ past binnen de cultuurvisie.

Binnen de cultuurvisie hebben wij intendanten benoemd. De OBGZ is intendant Literatuur. Als intendant brengt de OBGZ literatuur en poëzie onder de aandacht. Maandelijks is er een literaire borrel, waar iedereen die iets doet op literair gebied aan kan deelnemen. Tijdens deze borrels vinden ZZP-ers, grote en kleine clubs elkaar en worden initiatieven met elkaar verbonden. Sinds 2014 organiseert de OBGZ een jaarlijkse Letterbrouwerij. Tijdens deze

aftrap van het nieuwe literaire seizoen krijgt het publiek een voorproefje van wat culturele organisaties op literair gebied te bieden hebben. Daarnaast is de OBGZ onderdeel van de stichting Literaire Activiteiten Nijmegen (SLAN). De SLAN organiseert jaarlijkse vele activiteiten zoals het Nijmeegs Boekenfeest, het Nijmeegs Kinderboekenfeest, het Poëziefeest en de Nijmeegse Literatuurprijs.

De OBGZ voldoet aan de eisen uit de bibliotheekwet
In de wet staat beschreven aan welke eisen een openbare bibliotheek aan moet voldoen. Het openbare karakter van een bibliotheek en de bibliotheekfuncties zijn twee belangrijke zaken die wettelijk zijn omschreven. Hierover zegt de wet het volgende:
Publieke waarden: 'Een openbare bibliotheekvoorziening heeft een publieke taak die zij voor het algemene publiek vervult op basis van de waarden onafhankelijkheid, betrouwbaarheid, toegankelijkheid, pluriformiteit en authenticiteit.' Hiermee moet een openbare bibliotheekvoorziening zich van particuliere initiatieven onderscheiden.
Bibliotheekfuncties
De wet regelt de volgende vijf basisfuncties van een openbare bibliotheekvoorziening:

a. ter beschikking stellen van kennis en informatie;
b. bieden van mogelijkheden tot ontwikkeling en educatie;
c. bevorderen van lezen en het laten kennismaken met literatuur;
d. organiseren van ontmoeting en debat; en
e. laten kennis maken met kunst en cultuur.

Alleen als alle basisfuncties worden vervuld is volgens de wet sprake van een openbare bibliotheekvoorziening. In de memorie van toelichting is de nuancering aangebracht dat de uitvoering van de functies op veel verschillende manieren mogelijk zijn, bijvoorbeeld via regionale samenwerking. Hierdoor hoeft niet elke vestiging in een regionaal samenwerkingsverband in gelijke mate aan de functies inhoud geven.
Regionaal zijn deze functies in samenspraak met de zes gemeenten, die allemaal subsidie aan de OBGZ geven, vertaald naar een basiskoers voor het bibliotheekwerk. Hiervoor hebben de wethouders van de betrokken gemeenten[1] samen met de OBGZ een paar keer bij elkaar gezeten. Na de zomer zijn alle raadsleden van de betrokken gemeenten uitgenodigd, om samen te praten over de wensen en mogelijkheden van het bibliotheekwerk in hun gemeente. De koers is samengevat in zes kernzinnen, die vormgeven aan alle vijf de functies van het bibliotheekwerk. Op basis van deze koers willen we meer gaan samenwerken en samengaan. Bijvoorbeeld het breder uitrollen in de regio van de Bibliotheek op School. Er wordt meer ingezet op kennisoverdracht en minder monofunctionele vestigingen. Ook is er een toename van de digitale collectie. Binnen de gezamenlijke koers is er ruimte voor maatwerk per gemeente. Zo zetten wij in Nijmegen sterk in op bijdrage die de bibliotheek levert aan het bestrijden van laaggeletterdheid via de Bibliotheek op School, Taalhuizen en diverse projecten als de voorleesexpress etc. Ook het filiaal in west zal bijdragen in de aanpak op het gebied van laaggeletterdheid.

In de subsidieaanvraag heeft de OBGZ beschreven hoe zij invulling geef aan de vijf functies. In de prestatieafspraken die wij met de bibliotheek maken hebben wij voor elk van de functies concreet aangegeven wat de resultaten zijn.

[1] Naast Nijmegen geven ook de gemeenten Overbetuwe, Lingewaard, Beuningen, Heumen en Berg & Dal/Groesbeek subsidie aan de OBGZ.

Voorstel - Budgetstichting Doornroosje 2016 tem 2019

Voorstel aan de Raad

Vervolgvel
3

Resultaten de afgelopen jaren
De afgelopen vijf jaren is er veel gebeurd binnen de OBGZ. Er is een aantal beleidswijzigingen doorgevoerd die een sterk budgettair effect hebben op de subsidie van de OBGZ.

→ Via het coalitieakkoord 2010-2014 " Werken aan een duurzame toekomst" is in 2014 een bedrag van € 600.000 bezuinigd op de subsidie aan de OBGZ.
→ Via de perspectiefnota 2014 heeft de OBGZ haar aandeel geleverd aan de bezuinigingen op de grote culturele instellingen.
→ In het coalitieakkoord "Samen voor Nijmegen" is een bedrag van € 300.000 vrijgemaakt om een extra filiaal in Nijmegen-West te openen.

Dit jaar hebben wij een onderzoek uitgevoerd naar de effectiviteit van de subsidie aan de OBGZ. We kunnen concluderen dat de OBGZ goed presteert en zich houdt aan de afspraken die wij met hen maken. De belangrijkste conclusies van het onderzoek zijn:

Output
- Voor zover nu meetbaar, zien we dat de bibliotheek qua output beter presteert dan landelijk.
- Het percentage bibliotheekleden onder de volwassenen is hoger dan landelijk.
- Bij de volwassenen zijn er meer gebruikers dan leden van de bibliotheek.
- Het percentage leden onder de jongeren is hoger dan landelijk, maar we weten niet hoeveel jongeren daadwerkelijk gebruik maken van de bibliotheek.
- Het aantal uitleningen per inwoner is hoger dan landelijk. Landelijk lijkt het aantal uitleningen sterker te dalen dan in Nijmegen.
- De waardering van de leden voor de bibliotheek is hoog. Veel leden willen lid blijven. Veruit de meeste genoemde reden daarvoor is dat ze gedrukte boeken willen blijven lenen.

Outcome /maatschappelijke effecten
- Lokale bevolkingsonderzoeken laten zien dat bibliotheekgebruikers relatief vaak positief scoren op maatschappelijke betrokkenheid, actief burgerschap, cultuurparticipatie en de deelname aan (cultuur)educatie.
- Landelijke onderzoeken laten positieve effecten zien van a. landelijke concepten die de bibliotheek in Nijmegen uitrolt (de Bibliotheek op School, BoekStart) en van b. lokale bibliotheekprojecten gericht op laaggeletterden.
- De gevonden indicaties en bewijzen voor de maatschappelijke opbrengst van de bibliotheek, sluiten aan bij door de gemeente gewenste effecten (betere taalbeheersing, meer leesplezier, bijdragen aan de persoonlijke ontwikkeling).

In het rapport worden een aantal aanbevelingen gedaan. Deze aanbevelingen nemen wij mee in deze budgetsubsidie.

Budgetsubsidie 2016 tot en met 2019
Voor de exacte prestaties verwijzen wij naar de bijgevoegde subsidiebeschikking. Per functie hebben we afspraken gemaakt over de resultaten. We vragen meer inzicht in de prestaties

die de OBGZ levert gekoppeld aan doelgroepen. Hierdoor krijgen we meer zicht op de ontwikkelingen. Hieronder de belangrijkste zaken voor de komende periode:

- → Filiaal in Nijmegen-West: Bij het nieuwe filiaal in Nijmegen-West in de Biezantijn gaat de OBGZ op veel vlakken samenwerken met partners om haar doelen te bereiken. Enkele samenwerkingspartners zijn Seniorweb, UWV, Tandem, STIP, sociaal wijkteam, KION, HAN, consultatiebureau en onderwijs. Door samen te werken met scholen en kinderopvang, bereikt de OBGZ niet alleen de kinderen, maar ook de ouders. Via het wijkcentrum worden wijkbewoners bereikt. In de Titus Brandsma zal de OBGZ ook enkele activiteiten uitvoeren, zoals een afhaal- en inleverpunt en activiteiten in samenwerking met de partners in het wijkcentrum. Oplevering van het filiaal is gepland in het voorjaar van 2016.
- → Bibliotheek op School (BOS): We hebben via een aparte subsidie van € 50.000 per jaar de aanloopkosten van BOS gedekt. Met deze middelen en de bijdrage van de scholen gaat de OBGZ 50% van de scholen bereiken met BOS. Deze aanjaagsubsidie eindigt 31 december 2017. Vanaf die tijd hebben we afgesproken dat de OBGZ BOS aan scholen blijft aanbieden tegen een redelijke prijs. BOS is onderdeel van de budgetsubsidie en eind 2019 verwacht de OBGZ 75% van de scholen voor primair onderwijs te bereiken. Ook start volgend jaar de eerste BOS op het VMBO (het Montessoricollege). De OBGZ zet in op het binnenhalen van 20% van de scholen voor voortgezet onderwijs eind 2019. De eerste resultaten van BOS worden landelijk gemonitord en zijn hoopgevend. Met deze verdere uitbreiding leveren we een goede bijdrage aan het voorkomen van laaggeletterdheid en stimuleren we het leesplezier. Door de uitbreiding naar het voortgezet onderwijs bereiken we een belangrijke doelgroep die niet makkelijk te vangen is.
- → Laaggeletterdheid: In het landelijke actieprogramma Tel mee met Taal is de volgende doelstelling opgenomen:
  In de periode 2016-2018 verbeteren tenminste 45.000 Nederlanders hun taalbeheersing zodanig dat zij aantoonbaar beter scoren op taalbeheersing en maatschappelijke participatie, waaronder arbeidsdeelname.
  De OBGZ heeft hier dus ook een doelstelling te halen als deelnemer aan het Bondgenootschap Laaggeletterdheid regio Nijmegen. Vanaf 2016 wordt er meer capaciteit gezet vanuit de landelijke stichting Lezen en Schrijven. De ondersteuning vanuit de stichting gaat omhoog van 0,2 fte nu naar ongeveer 1,0 fte. Ook komen er meer landelijke materialen en methoden beschikbaar. Dat betekent nog meer inzet op de aanpak met alle partners gezamenlijk en het stelt ons in staat om beter te gaan monitoren wat de aanpak laaggeletterdheid concreet oplevert.

4 Risico's

Het verlenen van deze subsidie kent geen risico's.

5 Financiën

Voor 2016 is een bedrag beschikbaar van € 5.0257.471 voor de budgetsubsidie. Het bedrag wordt jaarlijks geïndexeerd, conform de NKS. Dit bedrag is als volgt berekend:

Subsidie 2015:	€ 5.027.846
Uitname E-boek*	€ 13.000-
Bezuiniging PPN 2014	€ 100.133-

Indexering 0,87%	€ 42.758+
Subsidiebedrag	€ 4.914.713
Extra subsidie voor een filiaal in west	€ 300.000+
Subsidie 2016	€ 5.257.471

*Toelichting
Met ingang van 1 januari 2015 is de nieuwe bibliotheekwet van toepassing. De Koninklijke bibliotheek koopt sinds 2015 landelijk e-boeken in. Om dit te betalen is er een uitname uit het gemeentefonds gedaan van € 0,47 per inwoner in 2015 (€ 0,55 in 2016. € 0,63 in 2017 en € 0,73 in 2018). Tot en met 2014 droegen de bibliotheken een bedrag af aan de Vereniging Openbare Bibliotheken (VOB) om dit te organiseren. Dat hoeft dus niet meer. In plaats daarvan wordt het bedrag, dat bedoeld is voor de inkoop van e-boeken, verminderd op de uitkering van het gemeentefonds. Dit bedrag brengen wij in mindering op het subsidiebudget van de OBGZ. De bedragen zijn in overeenstemming met de VOB, de brancheverenging waar ook de OBGZ is aangesloten, vastgesteld.
Hieronder een overzicht van de oplopende uitnamen uit het gemeentefonds voor de jaren 2015-2018.

- 2015: eerste uitname voor een bedrag van € 0.47 cent per inwoner (€ 80.000)
- 2016: stijging van 8 cent per inwoner tot een bedrag van € 0,55 per inwoner (€ 93.000)
- 2017: stijging van 8 cent per inwoner tot een bedrag van € 0,63 per inwoner (€ 108.000)
- 2018: stijging van 10 cent per inwoner tot een bedrag van € 0,73 per inwoner (€ 123.000)

Dat betekent dat de subsidie voor 2017 met € 15.000 verlaagd wordt tot een bedrag van € 5.242.471. In 2018 wordt de subsidie voor de laatste keer verlaagd met € 15.000 tot een bedrag van € 5.227.471. Deze bedragen zijn exclusief indexering.

Dekking
In de begroting van het programma Cultuur, cultuurhistorie en citymarketing, staat op het product culturele ketens deelproductnummer 60577.D.44014, voldoende middelen, om de subsidie te dekken

Historisch overzicht:
Subsidie aan de OBGZ 2014: € 5.036.330
Subsidie aan de OBGZ 2015: € 5.027.846

Naast deze budgetsubsidie hebben we een meerjaren budgetsubsidie verleend van € 50.000 voor uitvoering van de Bibliotheek op School om de aanloopkosten voor de eerste vijf jaren te dekken. Deze subsidie wordt gedekt vanuit het programma onderwijs en loopt tot 31-12-2017.

6 Participatie en Communicatie
We hebben regelmatig ambtelijke en bestuurlijke overleggen met de OBGZ. Dit voorstel is met hen besproken en afgestemd.
Door middel van bijgaande subsidie beschikking wordt de OBGZ schriftelijk geïnformeerd.

Voorstel - Budgetstichting Doornroosje 2016 tem 2019

Voorstel aan de Raad

Vervolgvel
6

7 Uitvoering en evaluatie
In de bestuurlijke overleggen met de OBGZ bespreken we de uitvoering van de activiteiten en de resultaten. Hiervan maken we ook een verslag. Daarnaast hebben we de reguliere verantwoording zoals we die, conform de NKS, vragen aan instellingen.

College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls drs. B. van der Ploeg

Bijlage(n): Subsidiebeschikking
Ter inzage: Subsidieaanvraag OBGZ

RV Budgetsubsidie OBGZ

Voorstel - Budgetstichting Doornroosje 2016 tem 2019

Agendapunt | Raadsbesluit Politieke Avond 16 december 2015

26. Raadsvoorstel Budgetsubsidie aan de OBGZ 2016 t/m 2019 (168/2015)

Raadsvoorstel d.d. 24 november 2015
1. Een meerjaren budgetsubsidie te verlenen aan de OBGZ voor de jaren 2016 t/m 2019, voor het uitvoeren van het openbaar bibliotheekwerk. Voor het jaar 2016 verlenen wij een subsidie van € 5.257.471. Dit bedrag wordt jaarlijks geïndexeerd conform de bepalingen in de Nijmeegse Kaderverordening Subsidieverstrekkingen. De subsidie voor 2017 en verder zijn onder voorbehoud van vaststelling van de stadsbegroting.
2. De subsidie van € 5.257.471 ten laste te brengen van het product culturele ketens van het programma Cultuur, cultuurhistorie en citymarketing.

Amendement Liberaal Nijmegen: Gratis Boek voor 18
1ste indiener: P. Eigenhuijsen

De gemeenteraad van Nijmegen, in openbare vergadering bijeen op 16 december 2015

Overwegende dat:
- De bibliotheek subsidie krijgt
- Deze subsidie dient ter uitvoering van haar functies om een openbare bibliotheekvoorziening te zijn
- In de wet staat dat er geen geldelijke bijdrage gevraagd mag worden voor "gedrukte werken" voor kinderen onder de 18 jaar

Constaterende dat:
- Er door de OBGZ inschrijfgeld gerekend wordt voor kinderen onder de 18 jaar
- Voorts er voor de zogenaamde Bibliotheek op School ook een bijdrage per kind aan de school wordt gevraagd.
- Deze laatste bijdrage ten laste gaat van het budget van de school of door de ouders gedragen moet worden
- Dit tegen de wet is

Besluit:
Om aan beslispunt 1 toe te voegen: "met dien verstande dat de volgende tekst aan de beschikking wordt toegevoegd::
'Met dit subsidiebedrag ad € 5.257.471 er in ieder geval voor te zorgen dat kinderen onder de 18 jaar gratis gebruik kunnen maken van de bibliotheekfunctie als lid van de bibliotheek en bij Bibliotheek op School (BoS) en er dus geen inschrijfgeld of anderszins geld voor betaald hoeft te worden.'

En gaat over tot de orde van de dag.

Voor 1 Liberaal Nijmegen
Tegen 36 SP, GroenLinks, D66, PvdA, VVD, CDA, Stadspartij DNF, Gewoon Nijmegen, VSP

Amendement verworpen

Raadsbesluit d.d.16 december 2015

Voor 36 SP, GroenLinks, D66, PvdA, VVD, CDA, Stadspartij DNF, Gewoon Nijmegen, VSP

Tegen 1 Liberaal Nijmegen

Voorstel aanvaard

Voorstel - Budgetstichting Doornroosje 2016 tem 2019

Financiën
Concernexperts

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 323 59 92
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Aan de Gemeenteraad van Nijmegen

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
24 november 2015	FA20/15.0011445	Ronald Decates
Onderwerp	**Datum uw brief**	**Doorkiesnummer**
Onderzoek effectiviteit subsidie aan de Openbare Bibliotheek Gelderland Zuid		(024) 3299474

Geachte leden van de Raad,

Hierbij bieden wij u aan het rapport van het door ons uitgevoerde onderzoek “effectiviteit subsidie aan de Openbare Bibliotheek Gelderland Zuid”. Het onderzoek is uitgevoerd in het kader van het onderzoeksplan 2015 dat op basis van artikel 213a Gemeentewet en de daaruit voortvloeiende Verordening periodiek onderzoek is vastgesteld. In het onderzoeksplan hebben wij opgenomen dat we dit jaar onder andere een onderzoek doen naar de effectiviteit van de subsidie aan de Openbare Bibliotheek Gelderland Zuid (verder te noemen de Bibliotheek).

De effectiviteit van subsidies aan bibliotheken is moeilijk meetbaar. In 2012 is in opdracht van het Sectorinstituut Openbare Bibliotheken (SIOB) een lang lopend onderzoek gestart gericht op het beter meetbaar maken van de maatschappelijke effecten van openbare bibliotheken. De eerste bevindingen op basis van dit onderzoek maken duidelijk dat het meten van maatschappelijke effecten van openbare bibliotheken zeer complex is.

Het Nijmeegse onderzoek naar de effectiviteit van de gemeentelijke subsidie aan de bibliotheek is een toetsend en signalerend onderzoek van beperkte omvang. Het is gericht op het geven van meer inzicht in de effecten van de subsidie aan de Bibliotheek op basis van bestaande informatiebronnen. Het doel was niet om met harde bewijzen voor de effecten te komen. Bij het onderzoek is met name gekeken naar de maatschappelijke opbrengst: wat levert de bibliotheek de Nijmeegse bevolking op?

Er is onderscheid gemaakt tussen twee niveaus:

- *Output*: bijvoorbeeld het aantal leden, het aantal uitleningen en de tevredenheid over de bibliotheek bij de leden.
- *Outcome / maatschappelijke effecten*: bijvoorbeeld het vergroten van het leesplezier en de taalbeheersing en het bijdragen aan de persoonlijke ontwikkeling.

Voorstel - Budgetstichting Doornroosje 2016 tem 2019

Gemeente Nijmegen
Financiën
Concernexperts

Vervolgvel
1

Belangrijke conclusies in het rapport
Output

- Voor zover nu meetbaar, zien we dat de bibliotheek qua output beter presteert dan landelijk.
- Het percentage bibliotheekleden onder de volwassenen is hoger dan landelijk.
- Bij de volwassenen zijn er meer gebruikers dan leden van de bibliotheek.
- Het percentage leden onder de jongeren is hoger dan landelijk, maar we weten niet hoeveel jongeren daadwerkelijk gebruik maken van de bibliotheek.
- Het aantal uitleningen per inwoner is hoger dan landelijk. Landelijk lijkt het aantal uitleningen sterker te dalen dan in Nijmegen.
- De waardering van de leden voor de bibliotheek is hoog. Veel leden willen lid blijven. Veruit de meeste genoemde reden daarvoor is dat ze gedrukte boeken willen blijven lenen.

Outcome /maatschappelijke effecten

- Lokale bevolkingsonderzoeken laten zien dat bibliotheekgebruikers relatief vaak positief scoren op maatschappelijke betrokkenheid, actief burgerschap, cultuurparticipatie en de deelname aan (cultuur)educatie.
- Landelijke onderzoeken laten positieve effecten zien van a. landelijke concepten die de bibliotheek in Nijmegen uitrolt (de Bibliotheek op School, BoekStart) en van b. lokale bibliotheekprojecten gericht op laaggeletterden.
- De gevonden indicaties en bewijzen voor de maatschappelijke opbrengst van de bibliotheek, sluiten aan bij door de gemeente gewenste effecten (betere taalbeheersing, meer leesplezier, bijdragen aan de persoonlijke ontwikkeling).

Aanbevelingen
Om beter zicht te hebben op wat de subsidie aan de Bibliotheek oplevert voor stad en burgers zijn de volgende aanbevelingen gedaan:

1. Het is wenselijk dat er meer gegevens beschikbaar komen over het bibliotheekgebruik in de stad. Meer specifieke gegevens over de uitleningen: uitsplitsing naar leeftijd, stadsdeel en soort boeken.
2. Voor meer zicht op het bereik van de bibliotheek onder de jeugd zou het goed zijn om in de monitoronderzoeken van de GGD Gelderland-Zuid (Kindermonitor en E-MOVO, het monitoronderzoek onder middelbare scholieren) een vraag op te nemen over het gebruik van de bibliotheek.
3. Voor de vergelijking met de landelijke output zouden de volgende indicatoren gebruikt kunnen worden:
   - percentage volwassenen dat lid van de bibliotheek is;
   - aantal uitleningen per jongere per jaar (exclusief verlengingen);
   - aantal uitleningen per volwassene per jaar (exclusief verlengingen).
4. In de jaarverslagen van de bibliotheek wordt een overzicht gegeven van alle voorzieningen en activiteiten. Het zou goed zijn als de bibliotheek jaarlijks per doelgroep een overzicht van de voorzieningen en activiteiten oplevert.

Gemeente Nijmegen
Financiën
Concernexperts

5. Een langlopend landelijk onderzoek naar de opbrengsten van de openbare bibliotheken[1] moet leiden tot meer inzicht in die opbrengsten en meer kennis over het kunnen meten daarvan. Het is van belang dat de gemeente en de bibliotheek in overleg blijven over de uitkomsten van dit onderzoek.

Wat doen we met de aanbevelingen?
Aan de aanbevelingen willen we als volgt invulling geven:

- Aanbeveling 1, 3 en 4:
  deze verwerken wij in de budget subsidie Openbare Bibliotheek Gelderland Zuid 2016 – 2019. De budget subsidie zal dit jaar nog worden voorgelegd aan uw raad.
- Aanbeveling 2:
  De Kindermonitor en E-MOVO, worden 1 x per 4 jaar afgenomen. De kindermonitor weer in 2017 en de E- movo is net geweest (2015) en zal dus pas weer in 2019 plaats vinden. De procedure is als volgt: er is landelijk een standaard vragenlijst die voor iedere gemeente hetzelfde is. Voorafgaand aan het onderzoek krijgen gemeenten de ruimte om een extra vraag te stellen op thema's die zij belangrijk vinden. Wij zullen de vraag bij aanbeveling 2 gaan stellen zowel in 2017 bij de kindermonitor als in 2019 bij de E- movo.
- Aanbeveling 5:
  In ons jaarlijks bestuurlijk overleg met de Bibliotheek zullen wij dit onderwerp op de agenda zetten.

Wij vertrouwen erop u hiermede voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
college van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls drs. B. van der Ploeg

Bijlage: Onderzoek naar de effectiviteit van de subsidie aan de Openbare Bibliotheek Gelderland-Zuid

[1] Dit onderzoek is opgestart door het Sectorinstituut Openbare Bibliotheken (SIOB), dat inmiddels is opgegaan in de Koninklijke Bibliotheek (KB).

Onderzoek naar de effectiviteit van de subsidie aan de Openbare Bibliotheek Gelderland Zuid

Inhoudsopgave

1.	Samenvatting, conclusies en aanbevelingen	2
2.	Inleiding	7
3.	Afspraken	9
4.	Output	17
5.	Maatschappelijke effecten	24
6.	Bijlage: uitkomsten Burgerpeiling en Gezondheidsmonitor	34
7.	Bronnen	40

Datum: 15 oktober 2015

Gemeente Nijmegen
Bureau Onderzoek en Statistiek (Afdeling Bestuursondersteuning en Advies), in samenwerking met Cluster Control & Audit van bureau Concernexperts (Afdeling Financiën)
E-mailadres: onderzoek.statistiek@nijmegen.nl

1. Samenvatting, conclusies en aanbevelingen

1.1. Inleiding

Jaarlijks voert de gemeente Nijmegen een onderzoek uit naar de effectiviteit van een bepaalde subsidiestroom. Voor 2015 heeft het college gekozen voor een onderzoek naar de effectiviteit van de subsidie van de gemeente Nijmegen aan de Openbare Bibliotheek Gelderland Zuid (verder te noemen de bibliotheek). Bij dit onderzoek hebben we vooral gekeken naar de maatschappelijke opbrengst: wat levert de bibliotheek de Nijmeegse bevolking op? Daarbij maken we onderscheid tussen twee niveaus:

- Output: bijvoorbeeld het aantal leden, het aantal uitleningen en de tevredenheid over de bibliotheek bij de leden.
- Outcome: maatschappelijke effecten, bijvoorbeeld het vergroten van het leesplezier en de taalbeheersing en het bijdragen aan de persoonlijke ontwikkeling.

De effectiviteit van subsidies aan de bibliotheek is moeilijk meetbaar. We hebben een toetsend en signalerend onderzoek van beperkte omvang uitgevoerd, waarbij we op basis van bestaande informatiebronnen meer inzicht in de effecten willen geven. Het doel is niet om met harde bewijzen voor de effecten te komen. Ook is een globale toets gedaan of de bibliotheek haar afspraken met de gemeente over de inrichting van het bibliotheekwerk nakomt. Het onderzoek richt zich op de periode 2012-2015.

In paragraaf 1.2 staan de hoofdbevindingen van het onderzoek. In de paragrafen daarna zijn de conclusies en samenvatting opgenomen met betrekking tot het nakomen van de afspraken (1.3), de output (1.4) en de maatschappelijke effecten (1.5). In paragraaf 1.6 staan enkele aanbevelingen.

1.2. Hoofdbevindingen

- *De bibliotheek komt haar afspraken met de gemeente na.*
- *Voor zover nu meetbaar, zien we dat de bibliotheek qua output beter presteert dan landelijk.*
- *Lokale bevolkingsonderzoeken laten zien dat bibliotheekgebruikers relatief vaak positief scoren op maatschappelijke betrokkenheid, actief burgerschap, cultuurparticipatie en de deelname aan (cultuur)educatie.*
- *Landelijke onderzoeken laten positieve effecten zien van a. landelijke concepten die de bibliotheek in Nijmegen uitrolt (de Bibliotheek op School, BoekStart) en b. lokale bibliotheekprojecten gericht op laaggeletterden.*
- *De indicaties en bewijzen, die we gevonden hebben voor de maatschappelijke opbrengst van de bibliotheek, sluiten aan bij door de gemeente gewenste effecten (betere taalbeheersing, meer leesplezier, bijdragen aan de persoonlijke ontwikkeling).*

1.3. Nakomen van afspraken m.b.t. inrichting bibliotheekwerk *(uitgewerkt in hoofdstuk 3)*

- Het plan voor de inrichting van een toekomstbestendige bibliotheekvoorziening is uitgevoerd.
- De bibliotheek werkt eraan om haar activiteiten dicht in de buurt van de mensen en laagdrempelig aan te bieden.
- De bibliotheek heeft een flink aanbod voor specifieke doelgroepen.

Voorstel - Budgetstichting Doornroosje 2016 tem 2019

Plan voor inrichting toekomstbestendige, nabije en laagdrempelige bibliotheekvoorziening uitgevoerd
Na de geplande sluiting van 7 vestigingen en de opening van 1 nieuwe vestiging in 2012 en 2013, zijn er nu 6 vestigingen die gespreid over de stad liggen. De gemiddelde afstand tot de bibliotheek is in Nijmegen 1,6 kilometer, wat vergelijkbaar is met het gemiddelde beeld voor de vaste set van benchmarksteden[1].
In gebieden, waar vestigingen zijn gesloten, worden andere vormen van bibliotheekwerk ingezet. In stadsdelen, waar een vestiging gesloten is, zijn basisscholen aangehaakt op de Bibliotheek op School. Met de Bibliotheek op School wordt een groep bediend, voor wie een korte afstand tot de bibliotheek belangrijker is dan voor middelbare scholieren en volwassenen, die zelfstandig grotere afstanden in de stad kunnen afleggen. Klantenadviseurs proberen met partners activiteiten op te zetten, onder meer in wijken en op scholen. Er is gewerkt aan een snelle toegang voor iedereen tot de hele collectie van de bibliotheek en er is ondersteuning geboden bij de toegang tot e-boeken.

Bibliotheek heeft flink aanbod voor specifieke doelgroepen
De gemeente vraagt om speciale aandacht voor een aantal groepen: Nijmegenaren van buitenlandse afkomst, laaggeletterden, ouderen en jeugd t/m 18 jaar. De bibliotheek biedt veel voorzieningen en activiteiten voor de doelgroepen kinderen/jongeren en laaggeletterden. Deze zijn gericht op leesplezier, lees- en schrijfvaardigheid en mediawijsheid. Een belangrijke voorziening voor de basisschooljeugd is de Bibliotheek op School, gericht op het bevorderen van leesplezier en mediawijsheid van kinderen. Van de 42 basisscholen zijn er 22 aangehaakt bij dit concept. Tot de 22 aangehaakte basisscholen behoren 15 scholen, waar relatief veel kinderen met laag opgeleide ouders op zitten, en 2 scholen voor speciaal onderwijs. Bij 5 van die 15 scholen wordt in de peuterspeelzalen tevens gewerkt met BoekStart, gericht op het meer voorlezen aan baby's. Voor de ouderen is Bibliotheek aan Huis een belangrijke voorziening. Ook zijn er enkele activiteiten specifiek gericht op Nijmegenaren van buitenlandse herkomst.
Vanuit haar rol van ketenintendant voor literatuur organiseert de bibliotheek samen met andere partijen diverse activiteiten.

1.4. Output *(uitgewerkt in hoofdstuk 4)*

De door de gemeente gewenste output is dat de bibliotheek op landelijk niveau blijft presteren voor het aantal leden, uitleningen en bezoekers.

- Het percentage bibliotheekleden onder de volwassenen is hoger dan landelijk.
- Bij de volwassenen zijn er meer gebruikers dan leden van de bibliotheek.
- Het percentage leden onder de jongeren is hoger dan landelijk, maar we weten niet hoeveel jongeren daadwerkelijk gebruik maken van de bibliotheek.
- Het aantal uitleningen per inwoner is hoger dan landelijk. Landelijk lijkt het aantal uitleningen sterker te dalen dan in Nijmegen.
- De waardering van de leden voor de bibliotheek is hoog. Veel leden willen lid blijven. Veruit de meeste genoemde reden daarvoor is dat ze gedrukte boeken willen blijven lenen.
- Er zijn verschillen in het gebruik van de bibliotheek tussen de stadsdelen, maar die zijn kleiner dan voor andere soorten cultuurparticipatie.

Percentage bibliotheekleden onder volwassenen hoger dan landelijk
In Nijmegen is het aandeel bibliotheekleden onder de volwassenen wat hoger dan landelijk. Het percentage bibliotheekleden onder de Nijmeegse volwassenen daalde van 15,2% in 2011 naar 12,6% in 2014. Ook landelijk was er sprake van een daling (van 13,8 in 2011 naar 12,2 in 2013).

[1] Arnhem, Eindhoven, Enschede, Groningen, Leiden, Maastricht, Nijmegen en Tilburg.

Meer gebruikers dan leden bij de volwassenen
De uitkomsten van de Burgerpeiling wijzen erop dat het bereik van de bibliotheek onder volwassenen hoger is dan het percentage leden doet vermoeden. In de Burgerpeiling 2013 gaf 37% van de volwassen Nijmegenaren aan gebruik te maken van de bibliotheek[2]. Ook niet-leden kunnen gebruikmaken van de bibliotheek, bijvoorbeeld om er informatie op zoeken, de krant te lezen, te studeren, een activiteit te bezoeken of om met het pasje van de partner boeken te lenen.
In 2005 lag het aandeel volwassen Nijmegenaren dat gebruik maakt van de bibliotheek nog een stuk hoger (52%). De daling van het gebruik heeft vooral plaatsgevonden in de periode tot 2009, vooral bij jongvolwassenen en 30-49-jarigen, bij middelbaar en hoger opgeleiden en bij bewoners van Nijmegen-Oost. Vanaf 2009 is aandeel gebruikers nauwelijks gedaald. Wel daalde het aandeel frequente gebruikers van 24% in 2009 naar 21% in 2013. Bij deelgroepen is aandeel gebruikers sinds 2009 niet gedaald of licht gestegen: 65-plussers, middelbaar opgeleiden, Nijmegenaren van buitenlandse afkomst en bewoners van Nijmegen-Noord, Nijmegen-Oud-West en Dukenburg. Ouderen en Nijmegenaren van buitenlandse afkomst behoren tot de doelgroepen, voor welke de gemeente speciale aandacht van de bibliotheek verwacht.

Percentage bibliotheekleden onder jongeren hoger dan landelijk; geen cijfers over gebruik jongeren
In Nijmegen is het aandeel bibliotheekleden onder de jeugd (tot 18 jaar) hoger dan landelijk. Het percentage bibliotheekleden onder de Nijmeegse jeugd steeg van 72,8% in 2011 naar 89,6% in 2014 (25.741 leden). Ook landelijk steeg het percentage jeugdigen dat lid is van de bibliotheek, maar minder snel (van 62,5% in 2011 naar 64,6 in 2013). Dat het percentage leden onder de jongeren hoger dan is, hoeft niet te betekenen dat het gebruik ook hoger is. Een deel van de Nijmeegse jeugd is automatisch lid van de bibliotheek. Uit eerder onderzoek weten we dat niet alle personen die automatisch lid zijn ook gebruikmaken van de bibliotheek.

Aantal uitleningen per inwoner hoger dan landelijk
Het aantal uitleningen per inwoner - exclusief de verlengingen - is in Nijmegen hoger dan in Nederland (in 2013: 5,9 respectievelijk 5,0). De sluiting van zes bibliotheekvestigingen in 2012 heeft geleid tot een toename van het aantal uitleningen in enkele overgebleven vestigingen. Wel is het totaal aantal uitleningen in Nijmegen in de afgelopen jaren gedaald (in 2014 16% lager dan in 2011). Ook landelijk is er sprake van een daling. Deze lijkt sterker dan die in Nijmegen.

Waardering voor bibliotheek hoog; veel leden willen lid blijven
Bij de leden is de waardering voor de bibliotheek hoog. Veel leden willen lid blijven, vooral omdat ze gedrukte boeken willen blijven lenen en ook omdat ze het belangrijk vinden dat de bibliotheek blijft bestaan. Landelijk is er enerzijds sprake van a. een daling van de tijd die Nederlanders besteden aan het lezen van gedrukte teksten, b. een daling van de verkoop en uitleen van gedrukte boeken en c. een stijging van de verkoop en uitleen van e-boeken. Anderzijds blijven veel mensen boeken lezen en daarbij de voorkeur geven aan het lezen van gedrukte boeken.

Verschillen in bibliotheekgebruik tussen stadsdelen kleiner dan voor andere soorten cultuurparticipatie
De gemeente wil dat de bibliotheekfuncties voor alle woongebieden binnen Nijmegen gewaarborgd zijn. In dat verband zien we dat het aandeel bibliotheekgebruikers onder de volwassenen in zes van de negen stadsdelen niet heel ver afwijkt van het gemiddelde beeld. In drie stadsdelen is die afwijking groter: in Nijmegen-Nieuw-West en Nijmegen-Zuid is het aandeel bibliotheekgebruikers lager (29-30%) en in Nijmegen-Noord hoger (48%). De verschillen tussen de stadsdelen voor het bereik van de bibliotheek onder volwassenen (percentage gebruikers van de bibliotheek) zijn overigens kleiner dan voor het bereik van andere culturele instellingen (percentage dat gesubsidieerde podia en musea bezoekt).

[2] Najaar 2015 wordt de Burgerpeiling 2015 uitgevoerd. Begin 2016 zijn de uitkomsten hiervan beschikbaar.

1.5. Maatschappelijke effecten *(uitgewerkt in hoofdstuk 5)*

- Lokale bevolkingsonderzoeken laten zien dat bibliotheekgebruikers relatief vaak positief scoren op maatschappelijke betrokkenheid, actief burgerschap, cultuurparticipatie en de deelname aan (cultuur)educatie. Ook maken ze wat meer gebruik van internet.
- Landelijke onderzoeken laten de positieve effecten zien van a. landelijke concepten die de bibliotheek in Nijmegen uitrolt (de Bibliotheek op School, BoekStart) en b. lokale bibliotheekprojecten gericht op laaggeletterden.
- De indicaties en bewijzen, die we gevonden hebben voor de maatschappelijke opbrengst van de bibliotheek, sluiten aan bij door de gemeente gewenste effecten (betere taalbeheersing, meer leesplezier, bijdragen aan de persoonlijke ontwikkeling).

Meer maatschappelijke betrokkkenheid bij bibliotheekgebruikers
Lokale bevolkingsonderzoeken laten zien dat bibliotheekgebruikers relatief vaak positief scoren op maatschappelijke betrokkenheid, actief burgerschap, cultuurparticipatie en de deelname aan (cultuur)educatie. Dit zien we bij alle onderscheiden deelgroepen: bij jongvolwassenen tot en met ouderen, bij lager, middelbaar en hoger opgeleiden, bij lagere en hogere welstandsklassen en bij autochtonen en Nijmegenaren van buitenlandse herkomst. Verder valt op dat bibliotheekgebruikers ook wat meer gebruikmaken van internet. Ook dit geldt voor diverse deelgroepen. We kunnen niet aangeven hoe deze samenhang precies in elkaar steekt. Leidt bibliotheekgebruik bijvoorbeeld tot een grotere maatschappelijke betrokkenheid, is het andersom of is er sprake van wederzijdse beïnvloeding?
Het zijn bevindingen die aansluiten bij wat de bibliotheek graag voor burgers wil betekenen. De bibliotheek wil bijdragen aan de zelfontplooiing van mensen, waardoor ze in staat zijn om bewust, kritisch en actief in de maatschappij te participeren. De bibliotheek wil partner in het sociale domein zijn, vanuit de visie dat de bibliotheekfuncties van belang zijn voor het jezelf kunnen redden, verbondenheid met en betrokkenheid bij de samenleving en het leveren van een actieve bijdrage aan de samenleving.

Positieve effecten van landelijke concepten die de bibliotheek in Nijmegen uitrolt
De Bibliotheek op School en BoekStart zijn programmalijnen binnen het landelijke Actieplan Kunst van Lezen 2012-2015. Wetenschappelijke bevindingen over het belang van lezen, voorlezen en de rol van ouders hierin hebben aan deze programmalijn ten grondslag gelegen. Voor beide programmalijnen wordt landelijk onderzoek uitgevoerd naar de effecten ervan. De bibliotheek heeft deze programmalijnen in Nijmegen uitgerold (22 basisscholen aangehaakt bij de Bibliotheek op School; 6 kinderdagverblijven/peuterspeelzalen aangehaakt bij BoekStart).
De Bibliotheek op School is gericht op het bevorderen van leesplezier en mediawijsheid van kinderen. De tussenresultaten van een wetenschappelijk onderzoek naar de effecten van de Bibliotheek op School laten een positief effect zien op de leesmotivatie en leesfrequentie van meisjes. Bij de jongens is dat positieve effect (nog) niet gemeten.
BoekStart is gericht op het meer voorlezen aan baby's. Een landelijk wetenschappelijk onderzoek naar de effecten van BoekStart laat verschillende positieve effecten zien. Meer ouders beginnen al vroeg met het voorlezen aan hun baby's en dat voorlezen heeft een positief effect op hun taalontwikkeling.

Positieve effecten van bibliotheekactiviteiten gericht op laaggeletterden
De bibliotheek biedt activiteiten gericht op laaggeletterden. Landelijk onderzoek onder de deelnemers van activiteiten van bibliotheken gericht op laaggeletterden laten op veel vlakken positieve effecten zien (leesvaardigheid, informatie opzoeken, internetgebruik, contacten leggen, activiteiten buitenshuis ondernemen, regelen van zaken en uitvoering van werk).

Bibliotheek streeft naar breed scala aan effecten
De bibliotheek streeft naar een breed scala aan maatschappelijke effecten binnen verschillende domeinen (educatie, cultuur, sociaal domein, economie), waaronder de door de gemeente gewenste effecten: een betere

taalbeheersing, een grotere mediawijsheid, meer leesplezier en bijdragen aan de persoonlijke ontwikkeling. De indicaties en bewijzen, die we gevonden hebben voor de maatschappelijke opbrengst van de bibliotheek, sluiten aan bij door de gemeente gewenste effecten

1.6. Aanbevelingen

- Het is wenselijk dat er meer gegevens beschikbaar komen over het bibliotheekgebruik in de stad. Het zou goed zijn om met de bibliotheek afspraken te maken over de levering van specifieke gegevens over de uitleningen (uitsplitsingen naar leeftijd, stadsdeel en soorten boeken). Daarbij kan gebruik gemaakt worden van cijfers die de bibliotheek jaarlijks ten behoeve van de beleidsontwikkeling door de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap aan de Koninklijke Bibliotheek dient te leveren (Regeling gegevenslevering openbare bibliotheekvoorzieningen).

- Voor meer zicht op het bereik van de bibliotheek onder de jeugd zou het goed zijn om in de monitoronderzoeken van de GGD Gelderland-Zuid (Kindermonitor en E-MOVO, het monitoronderzoek onder middelbare scholieren) een vraag op te nemen over het gebruik van de bibliotheek.

- Voor de vergelijking met de landelijke output zouden de volgende indicatoren gebruikt kunnen worden:
  - percentage volwassenen dat lid van de bibliotheek is;
  - aantal uitleningen per jongere per jaar (exclusief verlengingen);
  - aantal uitleningen per volwassene per jaar (exclusief verlengingen).

- In de jaarverslagen van de bibliotheek wordt een overzicht gegeven van alle voorzieningen en activiteiten. Het zou goed zijn als de bibliotheek jaarlijks per doelgroep een overzicht van de voorzieningen en activiteiten oplevert.

- Een langlopend landelijk onderzoek naar de opbrengsten van de openbare bibliotheken[3] moet leiden tot meer inzicht in die opbrengsten en meer kennis over het kunnen meten daarvan. Het is van belang dat de gemeente en de bibliotheek in overleg blijven over de uitkomsten van dit onderzoek.

[3] Dit onderzoek is opgestart door het Sectorinstituut Openbare Bibliotheken (SIOB), dat inmiddels is opgegaan in de Koninklijke Bibliotheek (KB).

2. Inleiding

2.1. Aanleiding voor onderzoek

Op 1 oktober 2013 heeft het college het rapport "De effecten van subsidies"[4] vastgesteld. In dit rapport is aanbevolen jaarlijks ten minste één onderzoek te doen naar de effecten van een bepaalde subsidie(stroom). Jaarlijks wordt zo'n onderzoek opgenomen in het collegeonderzoeksplan (Artikel 213a Gemeentewet). In 2015 is dat een onderzoek naar de effectiviteit van de subsidie aan de Openbare Bibliotheek Gelderland Zuid (verder te noemen de bibliotheek). Reden voor de keuze van dit onderwerp is dat allerlei veranderingen, waaronder de opkomst van e-boeken en de afname van de tijd die mensen aan lezen besteden, ervoor zorgen dat er nagedacht moet worden over de toegevoegde waarde van de bibliotheek. Een onderzoek naar de effecten van de subsidie aan de bibliotheek kan hierbij helpen. Met het onderzoek proberen we inzicht geven in de toegevoegde waarde van de bibliotheek in relatie tot algemene en gemeentelijke doelstellingen. Het onderzoek richt zich op de periode 2012-2015.

Het onderzoek is uitgevoerd bureau Onderzoek en Statistiek, in samenwerking met het cluster Control & Audit van bureau Concernexperts (Afdeling Financiën).

2.2. Opzet en uitvoering van het onderzoek

Bij dit onderzoek naar de effectiviteit van de bibliotheek hebben we vooral gekeken naar de maatschappelijke opbrengst: wat levert de bibliotheek de Nijmeegse bevolking op? De focus van het onderzoek ligt dus op de doeltreffendheid van het werk van de bibliotheek, en daarmee ook van de subsidie die door de gemeente wordt verstrekt om dat werk mogelijk te maken.
In de zojuist genoemde rapportage van het evaluatieonderzoek "De effecten van subsidies" wordt onder meer geconcludeerd dat de effectiviteit van subsidies moeilijk meetbaar is. Dat dit zeker ook geldt voor de subsidie aan de bibliotheek, blijkt duidelijk uit de eerste bevindingen van een lang lopend landelijk onderzoek gericht op het beter meetbaar maken van de maatschappelijk effecten van openbare bibliotheken[5]. Dit onderzoek is in 2012 gestart in opdracht van het sectorinstituut openbare bibliotheken (SIOB), dat inmiddels is opgegaan in de Koninklijke Bibliotheek (KB). Ons lokale onderzoek betreft een toetsend en signalerend onderzoek van beperkte omvang, waarbij we op basis van bestaande informatiebronnen meer inzicht in de effecten proberen te geven. Het doel is niet om met harde bewijzen voor de effecten te komen.

Naast het element van doeltreffendheid kijken we globaal ook naar zaken die met de doelmatigheid te maken hebben, zoals de omvang van de subsidie, de inrichting van het bibliotheekwerk en de afspraken hierover met de gemeente. Ook hierbij gaat het om toetsing en signalering en zeker niet om een compleet bedrijfsvoeringsonderzoek.

Samenvattend gaat dit onderzoek dus over de maatschappelijke opbrengst van de bibliotheek en over de inspanningen die daarvoor geleverd worden.

Met betrekking tot de inspanningen zijn de volgende onderzoeksvragen geformuleerd:
- Wat is de omvang van de subsidie?
- Wat voor (prestatie)afspraken heeft de gemeente met de bibliotheek gemaakt over de invulling van de kernfuncties en het realiseren van gemeentelijke doelstellingen/accenten?

[4] Voutz, H. (2013). De effecten van subsidies: een evaluatieonderzoek. Gemeente Nijmegen.
[5] Huysmans, F., & Oomes, M. (2013). Netherlands Institute for Public LibrariesMeasuring the public library's societal value: A methodological research program. International Federation of Library Associations and Institutions, 39(2), 168–177.

- Op wat voor manier geeft de bibliotheek invulling aan de kernfuncties en welke activiteiten hebben te maken met gemeentelijke doelstellingen/accenten?
- Houdt de bibliotheek zich aan de met de gemeente gemaakte afspraken?

Hoofdstuk 3 gaat over de omvang van de subsidie, de afspraken tussen de gemeente en de bibliotheek en de uitvoering van die afspraken.

Met betrekking tot de opbrengsten/effecten maken we onderscheid tussen twee niveaus:

- Wat kunnen we zeggen over de output? Bijvoorbeeld het aantal leden, het aantal uitleningen en de tevredenheid over de bibliotheek bij de leden.
- Wat kunnen we zeggen over de outcome? Met outcome bedoelen we de maatschappelijke effecten, zoals veranderingen in gedrag, kennis, vaardigheden, houding en levensomstandigheden (bijvoorbeeld het vergroten van het leesplezier en de taalbeheersing en het bijdragen aan de persoonlijke ontwikkeling).

In hoofdstuk 4 en 5 geven we inzicht in de output respectievelijk maatschappelijke effecten van de bibliotheek.

Voor het beantwoorden van de onderzoeksvragen zijn de volgende bronnen bestudeerd:

- lokale en landelijke statistieken over de output;
- verantwoording door de bibliotheek over de periode 2012-2014, onder meer de jaarverslagen van de bibliotheek;
- klantenonderzoek van de bibliotheek;
- de Burgerpeiling, die tweejaarlijks door bureau Onderzoek en Statistiek wordt uitgevoerd (bibliotheekgebruik is één van de onderwerpen);
- het databestand voor Nijmegen van de Gezondheidsmonitor 2012: een onderzoek dat is uitgevoerd door de GGD Gelderland-Zuid als onderdeel van een landelijk onderzoek, waarbij alle GGD'en, het RIVM en het CBS samenwerken (bibliotheekbezoek is één van de onderwerpen);
- stukken over lopend en afgerond landelijk onderzoek naar de maatschappelijke opbrengst van (onderdelen van) het bibliotheekwerk.

Een overzicht van alle bronnen is achterin deze rapportage opgenomen.

Aan de bibliotheek is gevraagd om aanvullende informatie naar aanleiding van vragen die de bestudeerde stukken opriepen. Verder heeft de biliotheek de conceptrapportage gelezen om daar fouten uit te kunnen halen en om suggesties te kunnen doen voor aanvullingen op de gepresenteerde informatie.

3. Afspraken

In dit hoofdstuk beschrijven we in hoofdlijnen welke afspraken de gemeente met de bibliotheek heeft gemaakt over de inrichting van het bibliotheekwerk. Voor die afspraken is aangegeven of deze zijn nagekomen. Voorafgaand daaraan geven we zicht op de omvang van de subsidie.

3.1. Subsidie

De gemeente verstrekt subsidie aan de bibliotheek voor het uitvoeren van het bibliotheekwerk in Nijmegen. In de afgelopen jaren heeft de gemeente de volgende jaarlijkse subsidiebedragen aan de bibliotheek verstrekt:

	subsidie	aantal inwoners	subsidie: euro per inwoner
2012	5.413.387	165.182	32,8
2013	5.521.655	166.382	33,2
2014	5.036.330	168.292	29,9
2015	5.027.846	170.739	29,4
ontwikkeling 2012-2014	-7,1%	+3,4%	-10,1%

De daling van de subsidie vanaf 2014 is het gevolg van een structurele bezuiniging van €600.000. Dat het verschil tussen 2013 en 2014 niet exact dit bedrag is, heeft te maken met indexering. In 2015 is het geïndexeerde subsidiebedrag verleend (bedrag 2014 plus 1,42%) min een bedrag van €80.000. Dit bedrag is uitgenomen uit het gemeentefonds voor de collectieopbouw van de landelijke digitale bibliotheek. Met de nieuwe bibliotheekwet, die per 1 januari 2015 is ingegaan, is geregeld dat de Koninklijke Bibliotheek vanaf 2015 landelijk e-boeken gaat aanbieden. Om dit te betalen is er een uitname uit het gemeentefonds gedaan van € 0,47 per inwoner in 2015. Tot en met 2014 droegen de bibliotheken een bedrag af aan de Vereniging Openbare Bibliotheken (VOB) om dit te organiseren. Nu dat niet meer hoeft, is dit bedrag in mindering gebracht op de subsidie.

In de periode 2012-2014 is het jaarlijkse subsidiebedrag met 7,1% gedaald. Omdat tegelijkertijd het aantal inwoners met steeg (+3,4%) is de subsidie voor het bibliotheekwerk in aantal euro's per inwoner sterker gedaald, namelijk met ruim 10%.

Daarnaast wordt vanuit het programma Onderwijs gedurende vijf jaar (2013-2017) een subsidie van € 50.000 per jaar verleend voor het opstarten van de Bibliotheek op School, een landelijk concept gericht op bevorderen van leesplezier en mediawijsheid van kinderen.

In de tabel hieronder is de Nijmeegse subsidie voor de jaren 2012 en 2015 vergeleken met die in vijf steden uit onze vaste set van benchmarksteden. Een vergelijking met Maastricht en Leiden kan niet gemaakt worden. In Maastricht behoort de bibliotheek tot een bredere organisatie, waar onder andere ook het Centre Céramique onder valt. En in Leiden is maakt de bibliotheek deel uit van BplusC, een fusieorganisatie van een centrum voor kunst en cultuur, een bibliotheek en twee volksuniversiteiten.
In CBS-Statline zijn de gemeentelijke uitgaven voor het bibliotheekwerk opgenomen ; de cijfers lopen tot en met 2013. Voor 2014 en 2015 zijn de cijfers opgevraagd via de gemeenten.

	subsidie voor bibliotheekwerk: euro per inwoner	
	2012	2015
NIJMEGEN	*33*	*29*
vaste set van benchmarksteden:		
Arnhem	32	29
Eindhoven	25	19
Enschede	23	21
Groningen	32	26
Tilburg	30	28
gemeenten met 150.000 tot 250.000 inwoners	**30**	
Nederland	**31**	

Voor 2012 is Nijmegen ook vergeleken met de gemeentegrootteklasse 150.000-250.000 inwoners en met Nederland in totaliteit.

In Nijmegen zijn de gemeentelijke uitgaven voor het bibliotheekwerk relatief gezien (subsidie per inwoner) ongeveer even hoog als in Arnhem, iets hoger dan in Tilburg en Groningen en hoger dan in Enschede en Eindhoven. Deze vergelijking is bedoeld om een globaal beeld te geven van de omvang van de subsidie voor de bibliotheek. Bij de vergelijking hebben we niet gekeken naar wat de bibliotheken in die steden precies bieden (bijvoorbeeld het aantal vestigingen, de openingstijden, de omvang van de collectie, de inrichting van het bibliotheekwerk in de wijken, het aantal activiteiten gericht op doelgroepen, de samenwerking met andere partijen en het aantal medewerkers). Verschillen tussen steden kunnen ook met andere zaken te maken hebben, bijvoorbeeld met verschillen in de huisvestingskosten.

In 2016 zal een bedrag van €100.134 bezuinigd worden op de subsidie van de gemeente Nijmegen voor de bibliotheek. Dit naar aanleiding van een in 2015 genomen besluit over de verdeling van een geplande bezuiniging van €350.000 over de zes grote culturele instellingen in Nijmegen. Tegelijk is in het *Coalitieakkoord 2014-2018: Werken aan een sociale, duurzame en ondernemend Nijmegen* opgenomen dat de bibliotheek structureel 3 ton extra subsidie gaat ontvangen. Naar aanleiding daarvan zal de bibliotheek in 2015 een aanvraag doen voor het realiseren van een extra vestiging in Nijmegen-West.

3.2. Uitvoering geven aan kernfuncties

Introductie
Op 1 januari 2015 is de nieuwe bibliotheekwet ingegaan. In deze wet is vastgelegd dat iedere Nederlander toegang moet hebben tot een openbare bibliotheek, zowel in fysieke als digitale vorm. De wet biedt de garantie dat gemeenten niet zomaar de bibliotheek kunnen sluiten.
In de wet worden vijf kernfuncties van een openbare bibliotheekvoorziening onderscheiden:

- ter beschikking stellen van kennis en informatie;
- bieden van mogelijkheden tot ontwikkeling en educatie;
- bevorderen van lezen en het laten kennismaken met literatuur;
- organiseren van ontmoeting en debat;
- laten kennis maken met kunst en cultuur.

Alleen als alle kernfuncties worden vervuld, is volgens de wet sprake van een openbare bibliotheekvoorziening. In de memorie van toelichting is de nuancering aangebracht dat de uitvoering van de functies op veel verschillende manieren mogelijk zijn, bijvoorbeeld via regionale samenwerking. Hierdoor hoeft niet elke bibliotheek en bibliotheekvestiging in gelijke mate aan de functies inhoud te geven.

De functies waren al opgenomen in de "Richtlijnen voor de Basisbibliotheek" uit 2005. Bibliotheken werken dus al jarenlang aan de invulling van de functies.

Afspraken
De subsidieverstrekking van de gemeente Nijmegen aan de bibliotheek voor de jaren 2012-1015 is bedoeld voor het uitvoering geven aan de eerste drie kernfuncties van de bibliotheek: 1. kennis en informatie, 2. educatie en 3. lezen en literatuur. Gesteld wordt dat de kernfuncties 4 (kunst en cultuur) en 5 (ontmoeting en debat) in Nijmegen al door andere organisaties worden ingevuld. Daarom verstrekt de gemeente hiervoor aan de bibliotheek geen aparte opdracht. Wel gaat de gemeente akkoord met activiteiten in het kader van deze kernfuncties als die door anderen in de gebouwen van de bibliotheek georganiseerd worden of als ze direct voortvloeien uit de eerste drie kernfuncties[6].

Enige tijd na het besluit over het verlenen van de budgetsubsidie 2012-2014 verscheen de Cultuurvisie (2012). Daarin staat dat de bibliotheek ketenintendant voor literatuur is. Van de ketenintendanten wordt verwacht dat ze samenwerken met partners, onder meer ten behoeve van talentontwikkeling.

Uitvoering afspraken
Uit de bestudeerde stukken blijkt dat de bibliotheek uitvoering geeft aan deze functies via het aanbod in de vestigingenen, via voorzieningen op scholen en in kinderdagverblijven/peuterspeelzalen en via allerlei activiteiten, die deels georganiseerd worden met partners. In de komende paragrafen is meer informatie over die voorzieningen en activiteiten opgenomen.

Vanuit haar rol als ketenintendant stimuleert de bibliotheek literaire activiteiten en de samenwerking met en tussen literaire partners. De bibliotheek organiseert samen met haar partners de aftrap van het literaire seizoen de 'Letterbrouwerij'. En vanuit de Stichting Literaire Activiteiten Nijmegen worden onder andere het Nijmeegs Boekenfeest, het Kinderboekenfeest en het Poeziefeest georganiseerd. Verder biedt de bibliotheek biedt een 'podium' voor literaire activiteiten waar eenieder gebruik van kan maken.

3.3. Inrichting van toekomstbestendige bibliotheekvoorziening

Afspraken
De bibliotheek heeft als opdracht om een toekomstbestendige bibliotheekvoorziening in te richten, waarbij de bibliotheekfunctie in alle wijken gewaarborgd moet zijn. De manier waarop de bibliotheek invulling geeft aan deze opdracht is de verantwoordelijkheid van de organisatie zelf. De gemeente verplicht de bibliotheek niet om in elke wijk een bibliotheekfiliaal te handhaven. Het voorstel van de bibliotheek is om zeven van de twaalf bibliotheekvestigingen in Nijmegen te sluiten (Bottendaal, Brakkenstein, Hengstdal, Heselaan, Lent, Lindenholt en Neerbosch) en vijf volwaardige vestigingen over te houden, die goed gespreid over de stad liggen (De Mariënburg, Zwanenveld, Muntweg, Hatert en Oosterhout).

Voor het verantwoord kunnen uitoefenen van de bibliotheekfunctie in wijken waar bibliotheken sluiten, dienen andere vormen van bibliotheekwerk ingezet te worden. Voor de jeugd gaat de bibliotheek naar de school. In het stuk "Uitwerking door de OBGZ van de drie kernfuncties waarop de OBGZ zich volgens de opdracht van de gemeente Nijmegen in de komende budgetperiode dient te focussen" is bij de functie educatie aangegeven dat minimaal 7 scholen gebruik gaan maken van de Bibliotheek op School en dat de bibliotheek BoekStart gaat aanbieden:
"In 2014 liggen er concepten voor Bibliotheek op school formules die (financieel) haalbaar zijn voor scholen voor het

[6] In het beleidsplan 2011-2016 van de Bibliotheek Gelderland-Zuid staat dat de kernfuncties van de bibliotheek in de praktijk niet strikt van elkaar te scheiden zijn. Een ontmoeting met een schrijver organiseren past bijvoorbeeld zowel binnen 'lezen en literatuur' als binnen 'ontmoeting en debat'. Er is volgens de bibliotheek sprake van een wisselwerking, waarin kernfuncties elkaar aanvullen en versterken.

basisonderwijs en maken minimaal 7 scholen gebruik van een dergelijk concept. Dit aantal van 7 scholen is gebaseerd op het aantal van 7 vestigingen dat gesloten gaat worden."
"In wijken waar bibliotheken worden gesloten wordt gegarandeerd dat voor doelgroepen die aan de wijk gebonden zijn (kinderen tot 12 jaar en ouderen) de bibliotheekfunctie ingevuld wordt bij scholen en andere wijkvoorzieningen."

De Bibliotheek op school is een samenwerking met basisscholen waarbij de bibliotheek de kwaliteit van de bibliotheekfunctie kan waarborgen. Doel van dit concept is het stimuleren van leesplezier en mediawijsheid (slim informatie kunnen zoeken). De Bibliotheek op School richt zich op kinderen, ouders en leerkrachten. In de school komt een digitale koppeling met de collectie van de bibliotheek en er komt naar wens een fysieke collectie van bibliotheekmaterialen in de school. Daarnaast geven bibliotheekmedewerkers begeleiding op het gebied van mediawijsheid. Dit betekent een uitbreiding van de dienstverlening naast de leesbevorderingsactiviteiten en groepsbezoeken van klassen.

BoekStart is een vertaling van het Bibliotheek op School-concept naar peuterspeelzalen. BoekStart is een programma dat het lezen met heel jonge kinderen wil bevorderen én ouders met jonge kinderen wil laten genieten van boeken. BoekStart gaat uit van de gedachte dat kinderen die al op jonge leeftijd in aanraking komen met boeken een voorsprong (op school) ontwikkelen waar ze hun hele leven voordeel van hebben. Samen een boekje kijken, plaatjes aanwijzen en benoemen, versjes leren, verhaaltjes vertellen en ernaar luisteren, versterkt bovendien de band tussen ouder en kind.

Ook digitale mogelijkheden, zoals het via internet (gratis) reserveren en verlengen van media, en Bibliotheek aan Huis worden genoemd als middelen voor het toegankelijk houden van de bibliotheek.

Uitvoering afspraken
De zeven hierboven genoemde vestigingen zijn gesloten. Echter in Lent is in 2013 een nieuwe vestiging opengegaan in voorzieningenhart De Ster. Dat betekent dat er nu zes Nijmeegse bibliotheekvestigingen zijn. Volgens dit jaar op CBS-Statline gepubliceerde cijfers over de gemiddelde afstand van burgers tot de bibliotheek bedraagt die afstand in Nijmegen 1,6 kilometer. Ten opzichte van onze vaste set van benchmarksteden (Arnhem, Eindhoven, Enschede, Groningen, Leiden, Maastricht, Tilburg) is dat gemiddeld. Voor heel Nederland is die afstand wat hoger (1,8 km). In Nijmegen is de gemiddelde afstand tot de bibliotheek het laagst in Nijmegen-Centrum (0,6 km). In de overige stadsdelen varieert deze van 1,1 (Noord) tot 2,2 (Nieuw-West, Lindenholt).

Na het verlenen van de budgetsubsidie 2012-2014 heeft de gemeente samen met de schoolbesturen primair onderwijs en de bibliotheek afspraken gemaakt over de invoering van de Bibliotheek op School in de periode 2013-2017 en is besloten om vanuit het programma Onderwijs gedurende vijf jaar (2013-2017) een opstartsubsidie te verlenen van € 50.000 per jaar.

Begin 2015 heeft de gemeente van de bibliotheek het stuk "Verantwoording 2014 subsidie gemeente Nijmegen de Bibliotheek op school in Nijmegen"ontvangen. Daaruit blijkt onder meer het volgende:

- Eind 2014 waren er 12 basisscholen waar de Bibliotheek op School draaide; 9 van die 12 scholen zijn brede scholen.
- Begin 2015 en voorjaar 2015 gaat de Bibliotheek op School op nog eens 8 basisscholen (waaronder 4 brede scholen) en 2 scholen voor speciaal onderwijs draaien.
- Voor 2017 zal Bibliotheek op School op 22 van de 42 basisscholen draaien, waaronder 15 van de 20 achterstandsscholen.
- Nog eens 5 andere scholen overwegen om aan te haken bij de Bibliotheek op School.
- De 6 pilotscholen voor de Bibliotheek op School zijn positief over het concept en over de samenwerking met de bibliotheek en gaan door met het concept.
- In 2014 heeft de Bibliotheek 16 Nijmeegse leerkrachten opgeleid tot leescoördinator.

- Veel van de scholen waar de Bibliotheek op School draait doen mee met de landelijke monitor. De uitkomsten leveren adviezen op voor de leescoördinatoren. Op 6 Nijmeegse scholen is er nu een leesmediaplan om gericht te werken aan deze adviezen.

In de stadsdelen, waar 1 of 2 bibliotheekvestiging gesloten zijn, zijn 1 of meer scholen aangesloten bij de Bibliotheek op School:

- Lindenholt (gesloten: Lindenholt): De Lindenhoeve, De Bloemberg, De Wingerd, Kampus en De Luithorst.
- Nijmegen-Oud-West (gesloten: Heselaan): Michiel de Ruyterschool, De Wieken en Aquamarijn.
- Nijmegen-Nieuw-West (gesloten: Neerbosch-Oost): Neerbosch-Oost en De Lanteerne.
- Nijmegen-Oost (gesloten: Bottendaal en Hengstdal): De Sterredans (De Klokkenberg overweegt om aan te sluiten).
- Nijmegen-Zuid (gesloten Brakkenstein): De Klumpert, De Vossenburcht[7].

Bij de bibliotheek werkzame klantenadviseurs spelen een rol bij het organiseren van bibliotheekwerk in de wijken. Zij zijn bezig met het uitbreiden van het netwerk, het zoeken van samenwerkingspartners en het organiseren van activiteiten. Daarbij gaat het onder meer om activiteiten op scholen en in de wijken.

Om de collectie materialen goed bereikbaar te houden voor alle vestigingen is ingezet op het verspreidingssysteem. Iedereen heeft snelle toegang tot de hele collectie van de bibliotheek door de snelle service na het reserveren van materialen. In 2014 is de Bibliotheek Wise app gelanceerd. Hierdoor kunnen klanten direct reserveren, verlengen en in de catalogus zoeken.
Mensen die niet zelf naar een bibliotheekvestiging kunnen gaan, kunnen gebruik maken van Bibliotheek aan Huis.

3.4. Aandacht voor doelgroepen

Afspraken
De gemeente vraagt om speciale aandacht voor een aantal bevolkingsgroepen: Nijmegenaren van buitenlandse afkomst, laaggeletterden, ouderen en jeugd t/m 18 jaar.

In de "Uitvoeringsovereenkomst budgetsubsidie Gemeente Nijmegen en Stichting Openbare Bibliotheek Gelderland Zuid voor de subsidieperiode 2012 t/m 2014" staat: *"Taalbeheersing en goed je weg kunnen vinden in onze informatiemaatschappij zijn belangrijke basisvaardigheden. Hierbij dient speciale aandacht te gaan naar bevolkingsgroepen die wat betreft deze vaardigheden extra ondersteuning nodig hebben, zoals de (kansarme) basisschooljeugd, ouderen en specifieke groepen allochtonen."*

In het stuk "Uitwerking door de OBGZ van de drie kernfuncties waarop de OBGZ zich volgens de opdracht van de gemeente Nijmegen in de komende budgetperiode dient te focussen" vinden we de volgende passages:
"Met de nadruk op de jeugd van 0 tot 18 jaar bestrijkt de OBGZ in 2014 in samenwerking met het onderwijsveld de hele doorgaande leerlijn van voorschoolse educatie tot en met de volwasseneneducatie. De OBGZ fungeert hierbij als informatiemakelaar[8]."
"De OBGZ biedt in een doorgaande leerlijn professionele producten aan op het gebied van leesbevordering en mediawijsheid in het onderwijs van 0 - 18 jaar.
50% van de peuterspeelzalen en kinderdagverblijven wordt bereikt met activiteiten (leesbevordering).

[7] Voor Nijmegen-Zuid geldt dat de oude bibliotheekvestiging en de scholen die nu aangesloten zijn bij de Bibliotheek op School ver uit elkaar liggen.
[8] Bibliotheekmedewerkers fungeren als schakel tussen de collectie en de bibliotheekgebruikers. Zo adviseren ze onder meer over welke boeken er zijn, over welke informatie er over bepaalde onderwerpen is en over de kwaliteit en betrouwbaarheid van die informatie.

Voorstel - Budgetstichting Doornroosje 2016 tem 2019

De bibliotheek biedt BoekStart aan voor baby's.
75% van het basisonderwijs wordt bereikt met activiteiten op het gebied van leesbevordering en mediawijsheid. De focus ligt hierbij op de achterstandsscholen.
60% van het voortgezet onderwijs wordt bereikt met activiteiten op het gebied van leesbevordering en mediawijsheid. Het VMBO zal de komende beleidsperiode speciale aandacht krijgen."
"De OBGZ biedt in alle vestigingen collecties voor speciale doelgroepen aan zoals Makkelijk lezen pleinen (dyslectici) en Taalpleinen voor inburgeraars en analfabeten (wegens ruimtegebrek ontbreken deze voorzieningen in de locatie Oosterhout)."

In het collegevoorstel voor de subsidie voor 2015 is onder de kop 'doelstelling' het volgende opgenomen:
"Met het verlenen van subsidie aan de Openbare Bibliotheek Gelderland Zuid bestrijden wij laaggeletterdheid, stimuleren wij lezen, leesplezier, mediawijsheid en persoonlijke ontwikkeling."

<u>Uitvoering afspraken</u>
Hieronder geven we een overzicht van wat de bibliotheek in de afgelopen jaren voor de genoemde doelgroepen gedaan heeft.

Laaggeletterden
- Samen met partners werken aan het herkennen en aanpakken van laaggeletterdheid (Nijmegen, Arnhem en Overbetuwe hebben in 2014 een bondgenootschap tegen laaggeletterdheid gesloten).
- Taalpunten in de vestigingen met oefenmateriaal voor laaggeletterden.
- Taalhuizen in de vestigingen (geschoolde vrijwilligers houden spreekuur en kunnen gericht helpen bij het ontwikkelen van taalvaardigheid).
- Een Klik&Tik-cursus voor UVW-cliënten die moeite hebben met taal en internetgebruik.
- Een leesgroep voor medewerkers van Breed (sociale werkvoorziening).
- Een leeskring laaggeletterden (opgezet met het ROC).
- Activiteiten in het kader van de Week van de Alfabetisering.
- Aandacht vragen voor laaggeletterdheid via de reizende Taalexpositie.
- ROC en bibliotheek werken samen bij het helpen van mensen die het Nederlands niet helemaal beheersen. Cursisten leggen groepsbezoeken af aan de bibliotheek.

Nijmeganeren van buitenlandse afkomst
- Taalpleinen voor inburgeraars (en laaggeletterden).
- Grootste Leerkring allertijden voor NT1- en NT2-cursisten in 2014.
- Gratis taalabonnement en een rondleiding voor cursisten van verschillende taalaanbieders (ROC, Vluchtelingenwerk Oost Nederland).
- Activiteiten in het kader van de Week van de Alfabetisering.

Jeugd t/m 18 jaar, waaronder (kansarme) basisschooljeugd
- De bibliotheek probeert zo veel mogelijk basisscholen aan te haken bij het de Bibliotheek op School-concept. In de vorige paragraaf is beschreven dat 22 van de 42 basisscholen zijn aangehaakt bij de Bibliotheek op School. Tot die 22 basisscholen behoren 15 scholen, waar relatief veel kinderen met laag opgeleide ouders op zitten, en 2 scholen voor speciaal onderwijs.
- Op vier peuterspeelzalen bij basisscholen waar de Bibliotheek op School draait wordt sinds 2012 ook gewerkt met BoekStart. Het gaat om peuterspeelzalen bij achterstandsscholen. Drie van de vier peuterspeelzalen liggen in stadsdelen waar in 2012 een bibliotheekvestiging gesloten is (Notedop in Nijmegen-Nieuw-West, Wigwam in Nijmegen-Oud-West en Pino in Lindenholt). In 2015 vond een uitbreiding van BoekStart plaats naar Hatert en Nijmegen-Noord. Ouders die hun baby of peuter aanmelden als bibliotheeklid krijgen een BoekStartkoffertje. Dit leidde tot 1.081 inschrijvingen tot eind 2014.

- In 2015 gaat de VoorleesExpress voor kinderen van 2 t/m 8 jaar met een taalachterstand van start (vrijwilliger helpt ouders om van voorlezen een goede gewoonte te maken om zo de taalontwikkeling van hun kinderen te stimuleren).
- Makkelijk Lezen Plein voor dyslectici.
- Activiteiten rondom de Kinderboekenweek (Nijmeegs Kinderboekenfeest).
- Brugklassen in het voortgezet onderwijs doen mee aan de voorleeswedstrijd Read2me!
- Jongeren wordt geleerd hoe ze digitaal een in de kaartenbak op zoek kunnen naar de beste informatiebronnen voor hun werkstuk (via het educatieve programma Bigipedia).
- Lezen met de Sterren geeft middelbare scholieren de kans om met de schrijver van een boek hun leerervaring te delen (samenwerking bibliotheek, boekhandel en de Wintertuin).
- Activiteiten in kader van de Nationale voorleesdagen.
- Deelname door scholieren aan Nederland Leest.
- Kinderplein tijdens de Vierdaagse (levert nieuwe bibliotheekleden op).
- Inzetten van Leerdoelenmatrix om na te gaan hoe de bibliotheek scholen kan ondersteunen.
- Op peuterspeelzalen lezen 50-plussers voor aan peuters (samenwerkingsproject tussen bibliotheek, Swon en KION).
- Deelname door scholen aan de landelijke jeugdkrakercompetitie (kinderen leren om zelfstandig informatie op internet te zoeken).
- Kinderjury bus: kinderen mogen stemmen op het mooiste boek van het jaar.
- 'Lezen, de mooiste les ooit', een nieuwsbrief voor primair onderwijs.
- 'Leestips', een nieuwsbrief voor leerkrachten, leescoördinatoren, vrijwilligers en pedagogisch medewerkers.
- Deelname van scholen aan de Week van de Mediawijsheid.
- Het muziekproject 'School's loud' (samenwerking tussen Doornroosje en de bibliotheek).

De bibliotheek bereikt met haar activiteiten ook scholen, peuterspeelzalen, kinderdagverblijven, die (nog) niet aangehaakt zijn op de Bibliotheek op School of BoekStart, en haalt de eerder in deze paragraaf genoemde percentages voor het gewenste bereik van scholen, peuterspeelzalen, kinderdagverblijven.

Ouderen

- Bibliotheek aan Huis voor mensen die aan huis gebonden zijn door ouderdom of ziekte.
- Voorlezen aan ouderen.
- Deskundigheid op het gebied van aangepast lezen. In dat kader wordt aan ouderen informatie verstrekt over leeshulpmiddelen.

3.5. Overige afspraken

Afgesproken is dat de bibliotheek de toegang tot digitale content (e-boeken) verbetert. Uit de bestudeerde stukken blijkt dat de bibliotheek begeleiding heeft geboden bij het starten met e-boeken en inloopspreekuren heeft georganiseerd. In 2014 werden door de leden van de Openbare Bibliotheek Gelderland-Zuid 16.355 e-boeken via bibliotheek.nl geleend.

De gemeente vraagt de bibliotheek om gebruik te maken van de code Cultural Governance. In de jaarverslagen beschrijft de bibliotheek op welke wijze de code wordt nageleefd. Daarbij hoort de opmerking dat de OBGZ al sinds 1 januari 2006 conform de regels van Cultural Governance wordt bestuurd.

Afgesproken is dat de bibliotheek invulling geeft aan cultureel ondernemerschap, met name gericht op een diversiteit aan literaire activiteiten.
De bibliotheek wil niet dat ondernemen financiële risico's met zich meebrengt (wat eigenlijk wel bij ondernemen hoort), omdat dat niet past bij een gesubsideerde instelling. Wel wil de bibliotheek een

ondernemende houding ten toon spreiden: kansen die voorbij komen pakken en ook op eigen initiatief kansen creëren. Samen met literaire partners stimuleert en organiseert de biliotheek literaire activiteiten (o.a. Letterbrouwerij, Nijmeegs Boekenfeest, Kinderboekenfeest en Poeziefeest). De bibliotheek biedt een 'podium' voor literaire activiteiten waar eenieder gebruik van kan maken. Verder is de bibliotheek op zoek naar (particuliere) fondsen en naar betekenisvolle samenwerking met bedrijven[9], waarbij de doelen niet conflicterend zijn en passen bij de bibliotheek. Enkele recente voorbeelden hiervan zijn de volgende: de bibliotheek participeert in het platform van Nijmegen Deelstad, heeft een analyse gemaakt van enkele fondsen (wat zijn de doelen en kan de bibliotheek hierin bijdragen?), heeft een plan geschreven voor het project B-Slash om jongeren op het vmbo meer aan het lezen te krijgen, dat gefinancierd wordt door meerdere innovatiefondsen, en werkt samen met welzijnsinstellingen (onder meer bij de projecten Mediawijsheid en VoorleesExpress).

[9] Het komt steeds meer voor dat bedrijven alleen bereid zijn om geld te geven als dat bijdraagt aan de positionering van het bedrijf en aan een positieve merkbeleving. Ze geven geen geld als ze er alleen naamsvermelding voor terugkrijgen.

4. Output

In dit hoofdstuk beschrijven we eerste welke wensen de gemeente ten aanzien van de output van de bibliotheek heeft. Daarna geven we een beeld of aan die wensen is voldaan.

4.1. Door de gemeente gewenste output

In de Stadsbegrotingen is de gewenste output in de afgelopen jaren een aantal keer bijgesteld.
In de Stadsbegroting 2012-2015 staat: *"We streven naar consolidatie en waar mogelijk verdere verhoging van leden- en bezoekersaantallen."* Bij de indicator 'aantal bezoekers bibliotheek' wordt uitgegaan van een stijging van het aantal bezoekers t.o.v. 2011.
In de Stadsbegroting 2013-2016 wordt niet meer uitgegaan van een groei van het aantal bezoekers, maar van een stabilisatie.
In de Stadsbegroting 2014-2017 is de indicator 'aantal bezoekers' vervangen door 'aantal uitleningen'. Er wordt uitgegaan van een stabilisatie van het aantal uitleningen. In dit verband wordt het volgende opgemerkt: *"Een toekomstbestendige bibliotheek vraagt verder om innovatie en minder aandacht (voor de afnemende uitleen van) 'fysieke' boeken."*
En in de stadsbegroting 2015-2018 wordt uitgaan van eerst een daling van het aantal uitleningen en daarna een stabilisatie.

In artikel 3 van de "Uitvoeringsovereenkomst budgetsubsidie Gemeente Nijmegen en Stichting Openbare Bibliotheek Gelderland Zuid voor de subsidieperiode 2012 t/m 2014" zijn de door de bibliotheek te leveren prestaties benoemd. Voor de subsidie voor 2015 gelden dezelfde afspraken.
Met betrekking tot de output is de volgende prestatie benoemd: *"Wij verwachten dat de OBGZ in deze budgetperiode minimaal volgens de landelijke tendensen presteert als het gaat om aantal bezoekers, leden en uitleningen."*
Daarbij wordt gewezen op allerlei landelijke en lokale ontwikkelingen die van invloed zullen zijn op op het bereik van doelgroepen (verschuiving van bezoeken van vestigingen naar bezoeken van website; verlengde uitleentermijn; sluiting van 7 van de 12 vestigingen in Nijmegen; aanbod van nieuwe diensten zoals de Bibliotheek op School en Bibliotheek aan Huis waardoor doelgroepen op een andere wijze bediend worden; aanbod van een digitale collectie waarbij digitale databanken geraadpleegd kunnen worden).

4.2. Gerealiseerde output

Percentage dat lid is van de bibliotheek

In 2014 waren 17.561 volwassenen lid van de bibliotheek. Het percentage bibliotheekleden onder de volwassen Nijmegenaren daalde van 15,2% in 2011 naar 12,6% in 2014. Ook landelijk daalde het aandeel leden onder de volwassenen (van 13,8 in 2011 naar 12,2 in 2013; nog geen cijfer voor 2014 beschikbaar).
In 2013 was 13,1% van de volwassen Nijmegenaren lid van de bibliotheek. Dat was iets hoger dan gemiddeld in Nederland (12,2% in 2013). In enkele benchmarksteden was het percentage leden onder de volwassenen in 2013 wat lager (Arnhem, Eindhoven en Enschede) en in enkele andere wat hoger (Groningen, Maastricht). De verschillen zijn niet groot.

Het percentage Nijmegenaren onder de 18 jaar dat lid is van de bibliotheek steeg van 72,8% in 2011 naar 89,6% in 2014 (25.741 leden). Deels gaat het om jongeren die lid zijn via hun schoolpas en om kinderen die op een school zitten die deelneemt aan de Bibliotheek op School. Niet alle jeugdigen die automatisch lid zijn van de bibliotheek, maken gebruik van de bibliotheek[10].

[10] Zo weten we uit de Jeugdmonitor 2007/2008 dat een deel van de Nijmeegse middelbare scholieren niet gebruikmaakte van hun gratis bibliotheeklidmaatschap.

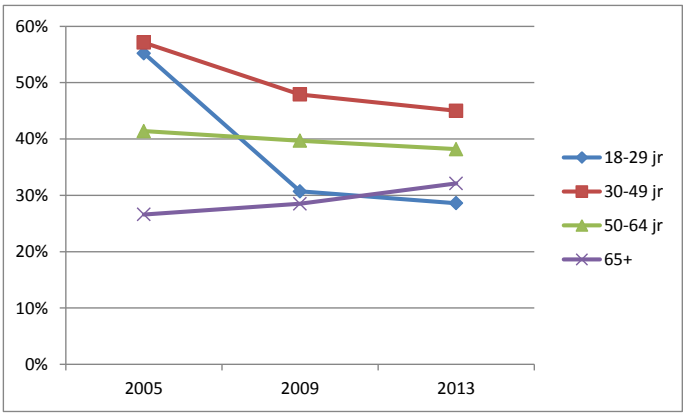
Ook landelijk steeg het percentage jeugdigen dat lid is van de bibliotheek, maar minder snel (van 62,5% in 2011 naar 64,6 in 2013; nog geen cijfers voor 2014 beschikbaar).
In 2013 was 82,4% van de Nijmeegse jongeren lid van de bibliotheek. Dat was hoger dan gemiddeld in Nederland (64,6%) en ook hoger dan in de meeste benchmarksteden. Bij de vergelijking met Nederland en andere steden moeten we wel bedenken dat de mate waarin kinderen en jongeren automatisch lid zijn van invloed is op hoe hoog het percentage leden onder de jongeren is. Een vergelijking voor het percentage jeugdigen dat gebruikmaakt van de bibliotheek zou een ander beeld kunnen geven. We beschikken niet over cijfers om een dergelijke vergelijking te kunnen maken.

Gebruik van de bibliotheek

Het hoeft niet zo te zijn dat alle leden van de bibliotheek er ook gebruik van maken. Aan de andere kant zijn ook niet-leden welkom in de bibliotheek, bijvoorbeeld om er te studeren of kranten en tijdschriften te lezen. Verder kunnen niet-leden met het pasje van een huisgenoot boeken komen lenen. Daarom zijn cijfers over het gebruik van de bibliotheek een belangrijke aanvulling op de cijfers over de ledentallen.
In ons tweejaarlijkse, grootschalige bevolkingsonderzoek onder volwassen Nijmegenaren vragen we of men gebruik maakt van de bibliotheek[11]. De uitkomsten laten een dalend gebruik zien, waarbij er sprake is van verschillen tussen deelgroepen en -gebieden.

In de periode 2005-2013 daalde het percentage gebruikers van 52 naar 37%. Die daling vond vooral plaats in de periode 2005-2009 (van 52 naar 38%). Het percentage frequente gebruikers (maandelijks of wekelijks) daalde in de periode 2005-2013 van 30 naar 21%. Die daling was sterker in de periode 2005-2009 (van 30 naar 24%) dan in de periode 2009-2013.

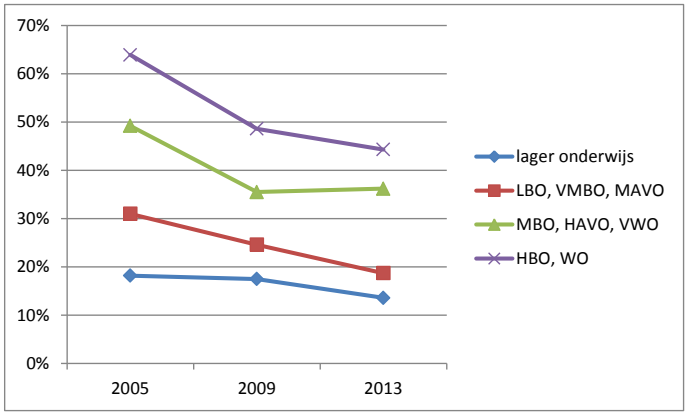
In de periode 2005-2009 daalde het percentage gebruikers relatief sterk bij de 18-29-jarigen.
Bij de 65-plussers is er sprake van een lichte stijging van het gebruik vanaf 2005 (zie figuur 1).

[11] Bij een steekproefonderzoek is er altijd sprake van nauwkeurigheidsmarges. Het gemeten percentage kan in werkelijkheid wat hoger of lager liggen. Verder weten we niet in hoeverre er sprake is van selectieve non-respons. Bij de uitvoering van de Burgerpeiling letten we er goed op dat we voldoende respondenten per gebied hebben, met de juiste verdeling naar geslacht en leeftijd. Personen van 90 jaar en ouder en personen in verpleeg- en verzorgingshuizen nemen we niet mee in het onderzoek. De cijfers uit de Burgerpeiling geven goed ontwikkelingen weer, omdat het onderzoek door de jaren heen zo veel mogelijk op dezelfde wijze is uitgevoerd.

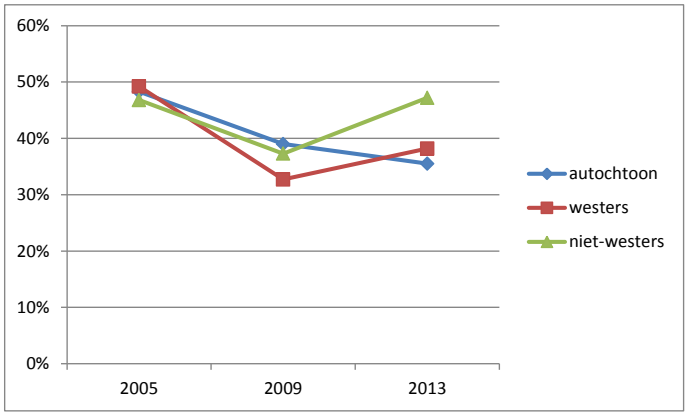
Figuur 1: percentage volwassen Nijmegenaren dat gebruik maakt van de bibliotheek naar leeftijdscategorie
Bron: Burgerpeiling

In de periode 2005-2009 daalde het percentage gebruikers relatief sterk bij de hoog- en middelbaar opgeleiden. In de periode 2009-2013 steeg het percentage gebruikers licht bij de middelbaar opgeleiden (zie figuur 2).

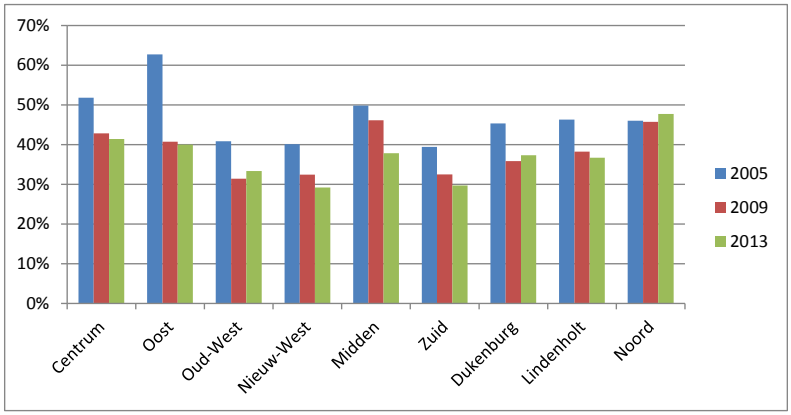
Figuur 2: percentage volwassen Nijmegenaren dat gebruik maakt van de bibliotheek naar opleidingsniveau
Bron: Burgerpeiling

In de periode 2009-2013 steeg het percentage gebruikers onder de Nijmegenaren van niet-westerse herkomst (zie figuur 3). Bij deze groep nam vooral het aantal niet-frequente gebruikers (minder dan 1 keer per maand) toe.

Figuur 3: percentage volwassen Nijmegenaren dat gebruik maakt van de bibliotheek naar etniciteit
Bron: Burgerpeiling

In de periode 2005-2009 nam het percentage gebruikers relatief sterk af in Nijmegen-Oost en in de periode 2009-2013 in Nijmegen-Midden. In Nijmegen-Noord is het percentage gebruikers het meest stabiel (zie figuur 4). De verschillen tussen de stadsdelen voor het bereik van de bibliotheek (percentage gebruikers) zijn kleiner dan voor het bereik van andere culturele instellingen (gesubsidieerde podia, musea).

Figuur 4: percentage volwassen Nijmegenaren dat gebruik maakt van de bibliotheek naar stadsdeel
Bron: Burgerpeiling

In steden behorend tot onze vaste set van benchmarksteden wordt het gebruik van de bibliotheek niet of niet op dezelfde wijze gemeten.
We beschikken niet over actuele cijfers over het gebruik van de bibliotheek door de jeugd. De laatste meting in het kader van de Nijmeegse Jeugdmonitor werd in 2007 uitgevoerd.

Aantal bezoekers

In feite gaat het om cijfers over het aantal bezoeken, niet over het aantal verschillende bezoekers.
In de jaarverslagen voor 2013 en 2014 zijn geen gegevens meer opgenomen over het aantal bezoeken aan de bibliotheekvestigingen. Als reden daarvoor geeft de bibliotheek dat steeds meer vestigingen deel uitmaken van een multifunctionele omgeving, waarin meerder culturele partners zitten. Op die locaties is het niet mogelijk het aantal bezoekers te tellen. In Nijmegen geldt dat bijvoorbeeld voor vestigingen gehuisvest in een multifunctionele accommodatie of wijkgebouw. Een tweede reden is dat het ook bij nieuwe vormen van bibliotheekwerk, zoals Bibliotheek op School, niet goed mogelijk is om bezoekers te tellen.
Er zijn nog meer redenen waarom cijfers over het aantal bezoeken zich niet goed lenen voor een vergelijking met het landelijke beeld:

- De uitleentermijn is van invloed op de hoogte van het aantal bezoeken. Een langere uitleentermijn verlaagt het aantal bezoeken.
- Ook het niveau van de digitale dienstverlening is een factor van belang. Denk aan het gemak waarmee mensen thuis boeken kunnen reserveren en verlengen.
- De landelijke cijfers zijn deels gebaseerd op metingen bij de ingang door telpoortjes en deels op schattingen.
- Het totaal aantal bezoeken zegt niets over het aantal verschillende bezoekers.

Tevredenheid over het gebruik

Onder vooral de volwassen leden (vanaf 16 jaar) heeft de bibliotheek in 2014 een onderzoek uitgevoerd. De waardering voor de bibliotheekvestigingen in de regio is hoog (gemiddeld rapportcijfer: 7,9) en is gelijk aan de landelijke benchmark. Ook de Nijmeegse vestigingen scoren goed. Voor de vestigingen Mariënburg en Zwanenveld is het oordeel gelijk aan dit gemiddelde, voor de vestiging Muntweg wat hoger (8,2)[12].
Een ruime meerderheid is tevreden over de omvang van het aanbod van de collectie tijdschriften en kranten (86%), romans/ leesboeken (82%) en informatieve materialen (79%).
Tien procent van de klanten heeft in het voorgaande jaar één of meer activiteiten in de bibliotheek bezocht. Gevraagd is naar de meest aansprekende activiteiten. Een boekpresentatie (34%) en lezing (32%) zijn het meest genoemd, gevolgd door een tentoonstelling, cursus of thema-avond (circa een kwart). De minst aansprekende activiteiten zijn een rondleiding in een bibliotheek, een spreekuur van een andere organisatie en een infostand.

Negen op de tien klanten geeft aan dat men over vijf jaar (heel) waarschijnlijk nog lid van de bibliotheek is. De voornaamste redenen daarvoor zijn boeken te kunnen lenen (92% versus 12% om e-boeken te kunnen lenen) en omdat men het belangrijk vindt dat de bibliotheek blijft bestaan (64%). Andere redenen zijn: om dvd's/cd's te kunnen lenen (39%), om materialen voor mijn studie/opleiding te kunnen lenen (15%), om boeken voor anderen te kunnen lenen (8%) en om te kunnen internetten (3%). Een paar procent geeft aan (heel) waarschijnlijk geen lid meer te zijn.

Aantal uitleningen

De sluiting van zes bibliotheekvestigingen in Nijmegen in 2012 heeft geleid tot een toename van het aantal uitleningen in enkele overgebleven vestigingen. Wel is het totaal aantal uitleningen in Nijmegen in de afgelopen jaren gedaald van 1.374.202 in 2011 naar 1.151.105 in 2014 (-16%). Bij deze cijfers zijn de verlengingen meegerekend. Uitleningen van e-boeken zijn niet meegerekend (16.355 in 2014 door alle leden in Gelderland-Zuid).
Ook de landelijke uitleencijfers - exclusief de verlengingen - laten een daling zien. In 2013 lag het aantal uitleningen 16% lager lag dan in 2011 (cijfers voor 2014 nog niet beschikbaar). Voor Nijmegen geldt dat het aantal uitleningen - inclusief verleningen - in 2013 12% lager lag dan in 2011. De daling van het aantal uitleningen lijkt in Nijmegen dus minder sterk dan in Nederland.

Bij een vergelijking met het landelijke beeld kan het meerekenen van uitleningen vertekenend werken. Dit omdat de lengte van de uitleentermijn, die per bibliotheek kan verschillen, van invloed is op het aantal verlengingen. Voor een zuivere vergelijking hebben we de bibliotheek gevraagd om ten behoeve van dit onderzoek het jaarlijks aantal uitleningen exclusief de verlengingen aan te leveren. Voor de jaren 2013 (976.787 uitleningen) en 2014 (940.041) kon de bibliotheek deze cijfers leveren. Voor 2013 kunnen we het jaarlijks aantal uitleningen per inwoner in Nijmegen - exclusief verlengingen - (5,9) vergelijken met het landelijke cijfer (5,0); het aantal uitleningen is in Nijmegen blijkt relatief hoog te zijn. Voor 2014 is het landelijke cijfer nog niet beschikbaar. Voor de toekomst is het van belang om het aantal uitleningen exclusief verlengingen te blijven volgen.

De landelijke uitleencijfers zijn uitgesplitst naar jeugd en volwassenen. Zo zien we dat het gemiddeld aantal uitleningen per inwoner van Nederland beneden de 18 jaar (11) veel hoger ligt dan het gemiddeld aantal uitleningen per volwassen Nederlander (3).

[12] De andere vestigingen scoren wat lager, maar het absoluut aantal respondenten voor die andere vestigingen is gering.

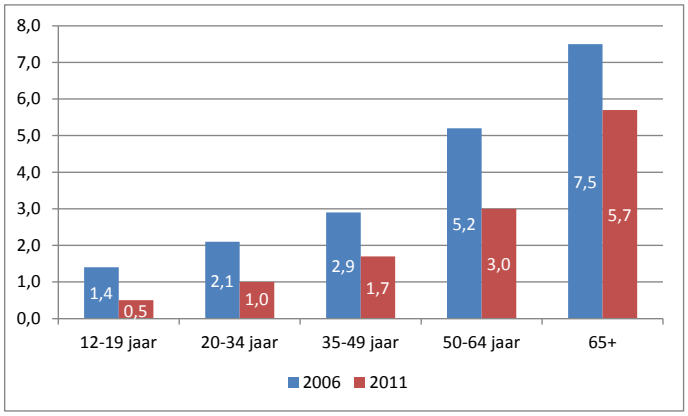
Voor de periode 1999-2012 laten de landelijke cijfers het volgende beeld zien:

- Het aantal geleende boeken in de categorie volwassenen daalde met 42%. De omvang van de collectie boeken voor volwassenen nam met 40% af.
- Het aantal uitleningen in de categorie jeugd daalde met 32%. De omvang van de collectie jeugdboeken nam met 17% af.
- Vooral voor jongeren, maar ook voor volwassenen geldt dat het aantal uitleningen per lid is afgenomen. En voor zowel jongeren als volwassenen geldt dat het aantal uitleningen van non-fictieboeken sterker is gedaald dan het aantal uitleningen van fictieboeken.

In de jaarverslagen van de bibliotheek zijn de gegevens over de uitleningen niet nader uitgesplitst.

landelijke ontwikkelingen m.b.t. lezen

De geschetste daling van het aantal uitleningen heeft onder meer te maken met de afname van de tijd die mensen aan lezen besteden. Landelijk onderzoek onder de Nederlanders vanaf 12 jaar van het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) naar de vrijetijdsbesteding laat zien dat de vrije tijd die men aan lezen van kranten, tijdschriften en boeken besteedt sinds 1975 aan het dalen is. Toen besteedde men hier gemiddeld 6,1 uur per week aan. Ruim twintig jaar later - in 2006 - was dat gedaald naar 3,9 uur per week. En bij de laatste meting in 2011 was het 2,5 uur per week. Ook het percentage dat gedrukte media leest nam af: van 85% in 2006 naar 67% in 2011. Tussen 2006 en 2011 daalde het bereik van gedrukte media én het aantal uren dat Nederlanders lezen sneller dan tussen voorgaande meetmomenten. De leestijd daalde onder alle leeftijdsgroepen, maar het sterkst onder de 50-64-jarigen. Wel werd in 2011 in deze leeftijdscategorie nog steeds meer gelezen dan in de groepen daaronder. En de 65-plussers lazen het meest.

Figuur 5: Gemiddelde tijd die men per week in de vrije tijd besteedt aan het lezen van gedrukte media: kranten, tijdschriften en boeken, naar leeftijdscategorie
Bron: Met het oog op de tijd. Een blik op de tijdsbesteding van Nederlanders, Sociaal Cultureel Planbureau, 2013.

Hoger opgeleiden hebben altijd relatief veel tijd besteed aan lezen, maar zijn al enige tijd bezig met een inperking van die tijd. Ook de lager opgeleiden leveren relatief veel leestijd in. Bij hoger opgeleiden lag de gemiddelde leestijd voor de gedrukte media in 2011 (2,7 uur per week) iets hoger dan bij de middelbaar en lager opgeleiden (2,3 respectievelijk 2,4 uur per week).
Tegelijk nam het gebruik van internet en de computer in de vrije tijd toe: van 2,8 uur per week in 2006 naar 4,0 uur in 2011 (online communiceren is hierbij niet meegerekend). Ook het percentage dat dit doet neemt toe: van 66% in 2006 naar 75% in 2011. Bij de openbare bibliotheken is de uitleen van informatieve boeken in

de afgelopen jaren sterker afgenomen dan de uitleen van boeken in de categorie fictie. Dit lijkt onder meer te maken te hebben met het gemakkelijk kunnen opzoeken van informatie op internet. Echter uit het onderzoek van het SCP kan nog niet afgeleid worden welk deel van de tijd achter de computer mensen besteden aan het opzoeken van informatie.
Jongeren hebben lange tijd vooropgelopen bij de tijd besteed aan pc-/internetgebruik en dat was in 2011 nog steeds zo. Hoger opgeleiden liepen voorop bij het internetgebruik, maar werden ingehaald door met name de lage opleidingsgroep.

In 2012 is het SCP samen met het CBS gestart met een nieuwe reeks van peilingen in het kader van de Vrijetijdsomnibus. De uitkomsten kunnen niet goed vergeleken worden met de eerdere reeks van peilingen. Uit de peiling in 2012 blijkt dat bibliotheken 42% van de bevolking bereiken. Het bereik is het hoogst onder de jeugd (83% 6-11-jarigen en 70% 12-19-jarigen). In tegenstelling tot wat we in Nijmegen meten, is landelijk het bereik onder 65-plussers relatief laag. Echter de ouderen die de bibliotheek gebruiken doen dat wel relatief vaak. Bijzonder is het grote bereik van de bibliotheek onder de allochtone jeugd.
Voor diverse vormen soorten cultuurbezoek meten de onderzoekers een relatief sterke samenhang met het opleidingsniveau (een lager bereik bij lager opgeleiden). Voor het bibliotheekbezoek is die samenhang wel aanwezig, maar minder sterk. Geslacht speelt een even grote rol als opleidingsniveau (meer vrouwen dan mannen bezoeken de bibliotheek). Er is geen samenhang met het inkomen.

Belangstelling voor e-boeken

Niet alleen de tijd die men aan lezen besteedt, maar ook hoe men leest is van belang voor hoe het bibliotheekgebruik zich ontwikkelt. Hoe zit het bijvoorbeeld met de opkomst van e-boeken?

De Stichting Marktonderzoek Boekenvak verricht vanaf 2010 onderzoek naar het e-lezen. In 2010 was een beperkt aantal Nederlanders in bezit van een e-reader (2 à 3%). Vanaf 2011 is de aanschaf van e-readers en tablets fors toegenomen.
De Vrijetijdsomnibus (SCP/CBS) laat zien dat in 2012 ruim de helft van de bevolking in de vrije tijd maandelijks één of meerdere boeken las. Bijna al die lezers lazen gedrukte boeken, 8% van de lezers las een e-boek. Het percentage dat gedrukte boeken leest is het grootst onder kinderen en ouderen. E-boeken worden relatief veel gelezen door mensen van middelbare leeftijd.
In de periode 2008-2013 daalde de jaarlijkse verkoop van gedrukte boeken van 51 miljoen naar 39 miljoen. De verkoop van e-boeken nam toe van 0,55 miljoen in 2011 naar 1,95 miljoen in 2013. Veruit de meeste boeken die verkocht worden zijn dus nog gedrukte boeken.

Uit het klantenonderzoek van de OGBZ uit 2014 blijkt dat de belangrijkste reden om lid te blijven van de bibliotheek het lenen van gedrukte boeken is (door 92% genoemd). Ook het lenen van e-boeken is als reden genoemd, maar veel minder (12%).
In 2014 werden door de leden van de Openbare Bibliotheek Gelderland-Zuid 16.355 e-boeken via bibliotheek.nl geleend, tegenover 1.151.105 uitleningen van gedrukte boeken en andere materialen (zoals bladmuziek en audiovisuele materialen).

Interessant in dit verband zijn de uitkomsten van een marktonderzoek in opdracht van de Brabantse Netwerkbibliotheek. Het onderzoek is in 2012 uitgevoerd onder een representatieve steekproef uit de bevolking van Brabant, die getrokken is uit een landelijk Burgerpanel. Het onderzoek laat zien dat de voorkeur van lezers over het algemeen naar gedrukte boeken uitgaat. E-boeken worden relatief veel gelezen als men op reis is, maar ook op reis geeft een meerderheid de voorkeur aan gedrukte boeken.
Twee derde van de respondenten leest wekelijks of vaker van papier en 30% van een scherm (PC, laptop, tablet, e-reader, smartphone). Bijna de helft leest boeken, kranten en tijdschriften nog altijd alleen van papier en vrijwel niemand leest alleen maar digitaal. Digitaal lezen wordt het meest gedaan om de actualiteiten te volgen en wordt nauwelijks gedaan om voor te lezen.

5. Maatschappelijke effecten

Dit hoofdstuk begint met een algemene introductie over de maatschappelijke opbrengsten van de bibliotheek. Daarna beschrijven we welke wensen de gemeente ten aanzien van de maatschappelijke opbrengsten van de van de bibliotheek heeft. Daarna geven we een beeld of aan die wensen is voldaan.

5.1. Introductie

Effecten binnen verschillende domeinen

In 2012 is in opdracht van het sectorinstituut openbare bibliotheken (SIOB) een lang lopend onderzoek gestart gericht op het beter meetbaar maken van de maatschappelijke effecten van openbare bibliotheken. In de eerste fase van dit onderzoek is een literatuurstudie verricht. Daaruit blijkt dat in het buitenland diverse pogingen zijn gedaan om de maatschappelijke effecten van bibliotheken te meten. Deze onderzoeken leveren indicaties op voor maatschappelijke effecten van bibliotheken. Op basis van het literatuuronderzoek onderscheiden de onderzoekers vijf domeinen waar de bibliotheek mogelijk van toegevoegde waarde is.

- *Educatie*
  Voorbeelden:
  - vergroten lees- en taalvaardigheid;
  - vergroten mediawijsheid;
  - ontwikkelen van een kritische geest;
  - bijdrage leveren aan kennis- en innovatieve samenleving.

- *Sociale domein*
  Voorbeelden:
  - bijdrage leveren aan sociale samenhang;
  - stimuleren betrokkenheid bij de samenleving, maatschappelijk participatie;
  - bevorderen zelfredzaamheid.

- *Cultuur*
  Voorbeelden:
  - promoten van boeken en literatuur;
  - stimuleren van cultuurparticipatie;
  - mensen kennis laten maken met andere culturen, ideeën en perspectieven.

- *Economie*
  Voorbeelden:
  - stimuleren en ondersteunen ondernemerschap;
  - hulp bieden bij het vinden van werk;
  - bijdragen aan meer grip op persoonlijke financiën.

- *Gevoelsleven, persoonlijke ontwikkeling*
  Voorbeelden:
  - genieten van kunst;
  - positieve bijdrage aan algemeen welbevinden;
  - levert plezier op;
  - stimuleert de creativiteit;
  - leidt tot persoonlijke groei;
  - groei van zelfvertrouwen.

Daarbij merken de onderzoekers op dat de genoemde mogelijke effecten op allerlei manieren onderling met elkaar zullen samenhangen.

Landelijke onderzoek naar effecten

In het kader van het lang lopend landelijk onderzoek is in 2012 een enquêteonderzoek gehouden om meer inzicht te krijgen in de opbrengsten van de bibliotheek in de vijf hierboven genoemde domeinen. Het onderzoek levert diverse opvallende eerste bevindingen op. Die bevindingen roepen veel vragen op en de onderzoeker geeft aan dat vervolgonderzoek en nadere onderbouwing en duiding nodig is.
Hieronder zijn enkele uitkomsten opgenomen:

- Bibliotheekbezoeken staan met name in het teken van boeken lenen (83%) en lezen (kranten/tijdschriften 39%, boeken 38%). De IT-faciliteiten in de bibliotheek worden beduidend minder gebruikt. Negen procent van de bezoekers zegt weleens gebruik te maken van studie- of werkplekken.
- Als men informatie zoekt, gaat het relatief veel over hobby's en vakanties, reizen en toerisme, gevolgd door gezondheid en welzijn. Minder populair zijn financiën/economie, nieuws/actualiteiten, politiek en loopbaan/carrière.
- 61 procent van de bezoekers geeft aan dat ze dankzij de bibliotheek meer plezier hebben in lezen.
- 43 procent geeft aan dankzij de bibliotheek nieuwe dingen te leren.
- 35 procent voelt zich ondersteund in zijn/haar persoonlijke ontwikkeling.
- 32 procent van de (groot)ouders in de steekproef vindt dat het (klein)kind dankzij de bibliotheek meer is gaan lezen, 32 procent vindt dat het (klein)kind lezen leuker is gaan vinden en 21 procent vindt dat het (klein)kind beter is gaan lezen; 8% van de (groot)ouders is het eens met de stelling 'Door de bibliotheek leert mijn (klein)kind goed om te gaan met media, computers en internet'.
- 13 procent geeft aan dat de bibliotheek bijdraagt aan het leveren van betere werkprestaties.
- Op sociaal vlak blijkt dat ontmoetingen in de bibliotheek met name plaatsvinden tussen bekenden en tussen bezoekers en medewerkers. Tegelijk geeft 41% van de bezoekers aan zich in de bibliotheek onder de mensen te voelen. Deze groep lijkt in de bibliotheek een gevoel van geborgenheid en saamhorigheid te ervaren.
- Driekwart van de bezoekers geeft aan nog nooit te hebben deelgenomen aan een culturele activiteit in de bibliotheek en de culturele bronnen die ze raadplegen hebben een hoge 'fun factor' (muziek, commerciële films). Toch beweert een behoorlijke groep culturele voordelen te ervaren; 39% geeft aan door de bibliotheek verbonden te zijn met de wereld van kunst en cultuur en 38% zegt meer te weten over andere landen, culturen en levensstijlen.
- Mensen schatten de waarde van de bibliotheek voor de samenleving in het algemeen hoger in dan de waarde voor zichzelf persoonlijk. Een hoge toegevoegde waarde van de bibliotheek ziet men vooral op het gebied van kennissamenleving, persoonlijke ontwikkeling, sociale inclusie ("een plek voor iedereen") en kunst en cultuur.
- Volgens de onderzoeker is er relatief weinig ondersteuning gevonden voor gangbare theorieën over de positieve invloed van bibliotheken. Met name op economisch, cultureel (op literatuur en lezen na) en sociaal vlak lijken bibliotheekbezoekers minder voordelen te ervaren dan vaak wordt aangenomen. Een belangrijke kanttekening hierbij is dat discussie nodig is over de vraag welke gemeten percentages we als "veel" of "weinig" moeten interpreteren.

Interessant in dit verband zijn de uitkomsten van een marktonderzoek in opdracht van de Brabantse Netwerkbibliotheek. Het onderzoek is in 2012 uitgevoerd onder een representatieve steekproef uit de bevolking van Brabant, die getrokken is uit een landelijk Burgerpanel. Voor de respondenten zit de toegevoegde waarde van de bibliotheek vooral in het aanbod van boeken en het stimuleren van lezen. Ook vrije toegang tot informatie en bijvoorbeeld toegang tot digitale databanken vindt men redelijk belangrijk. Verder ziet men toegevoegde waarde in het bieden van werkplekken met internet.

Een aantal andere zaken ziet men niet als specifieke waarden voor de bibliotheek: lezingen, exposities en contact met anderen. Ook voor de nabije toekomst blijft men het bieden van boeken en andere materialen en het stimuleren van leesgedrag als de belangrijkste functies zien, gevolgd door het bieden van vrije toegang tot informatie.

5.2. Door de gemeente gewenste maatschappelijke opbrengsten

In verschillende bestudeerde stukken vinden we passages over door de gemeente gewenste maatschappelijke effecten. Effecten die worden genoemd zijn:

- leesbevordering;
- meer leesplezier;
- vergroten mediawijsheid;
- bijdragen aan de persoonlijke ontwikkeling;
- bestrijden van laaggeletterdheid.

In artikel 3 van de "Uitvoeringsovereenkomst budgetsubsidie Gemeente Nijmegen en Stichting Openbare Bibliotheek Gelderland Zuid voor de subsidieperiode 2012 t/m 2014" staat: *"Taalbeheersing en goed je weg kunnen vinden in onze informatiemaatschappij zijn belangrijke basisvaardigheden. Hierbij dient speciale aandacht te gaan naar bevolkingsgroepen die wat betreft deze vaardigheden extra ondersteuning nodig hebben, zoals de (kansarme) basisschooljeugd, ouderen en specifieke groepen allochtonen."*
In het stuk "Uitwerking door de OBGZ van de drie kernfuncties waarop de OBGZ zich volgens de opdracht van de gemeente Nijmegen in de komende budgetperiode dient te focussen" staat: *"De OBGZ biedt in een doorgaande leerlijn professionele producten aan op het gebied van leesbevordering en mediawijsheid in het onderwijs van 0 - 18 jaar."*

In het coalitieakkoord 2014-2018 staat dat de coalitie een stevige impuls wil geven aan de versnelling van de stadsbrede invoering van de Bibliotheek op School. *"Daarmee stimuleren we leesbevordering en leesplezier al vanaf jonge leeftijd bij kinderen op de basisschool. Ook de media- en informatievaardigheden van kinderen worden daarmee extra ondersteund."*

In 2014 heeft de gemeente besloten om een opstartsubsidie te verlenen voor de Bibliotheek op School. Het gaat om een bedrag van €50.000 per jaar voor de periode 2013-2017. In het collegevoorstel voor deze subsidie staat onder doelstelling het volgende: *"Met het verlenen van de subsidie willen wij de introductie van BoS op zoveel mogelijk scholen aanjagen, waardoor we lezen, leesplezier, en mediawijsheid bij kinderen in de leeftijd van 4-12 jaar stimuleren."*

In 2014 heeft de gemeente een budgetsubsidie voor één jaar (2015) verleend. Dit op basis van een aanvraag van de bibliotheek, die is gebasserd op de prestatieafspraken zoals die gemaakt zijn bij de budgetsubsidie voor de periode 2012-2014. In het collegevoorstel voor deze subsidie is onder de kop 'doelstelling' het volgende opgenomen: *"Met het verlenen van subsidie aan de Openbare Bibliotheek Gelderland Zuid bestrijden wij laaggeletterdheid, stimuleren wij lezen, leesplezier, mediawijsheid en persoonlijke ontwikkeling."*

Voor de maatschappelijke effecten zijn geen streefcijfers genoemd. Dat is ook niet zo vreemd. Het meetbaar maken van de maatschappelijke effecten van de bibliotheek staat pas sinds enkele jaren meer in de belangstelling. In 2012 is in opdracht van het sectorinstituut openbare bibliotheken (SIOB) een lang lopend onderzoek gestart gericht op het beter meetbaar maken van de maatschappelijke effecten van openbare bibliotheken. De eerste bevindingen op basis van dit onderzoek maken duidelijk dat het meten van maatschappelijke effecten van openbare bibliotheken zeer complex is.

5.3. Inzicht in de gerealiseerde maatschappelijke effecten

Uit de jaarverslagen blijkt dat de bibliotheek streeft naar een breed scala aan maatschappelijke effecten binnen verschillende domeinen (educatie, cultuur, sociaal domein, economie), waaronder de door de gemeente gewenste effecten: een betere taalbeheersing, een grotere mediawijsheid, meer leesplezier en bijdragen aan de persoonlijke ontwikkeling. Hieronder hebben we de in de jaarverslagen genoemde effecten ingedeeld naar domein:

- Educatie: vergroten lees- en taalvaardigheid; vergroten mediawijsheid; ontwikkelen van een kritische geest.
- Sociale domein: bijdrage leveren aan sociale samenhang; stimuleren betrokkenheid bij de samenleving / maatschappelijk participatie; bevorderen zelfredzaamheid.
- Cultuur: promoten van boeken en literatuur; stimuleren van cultuurparticipatie.
- Gevoelsleven / persoonlijke ontwikkeling: genieten van kunst; levert plezier op; leidt tot persoonlijke groei.

De bibliotheek wil bijdragen aan de zelfontplooiing van mensen, waardoor ze in staat zijn om bewust, kritisch en actief in de maatschappij te participeren. De bibliotheek wil partner in het sociale domein zijn, vanuit de visie dat de bibliotheekfuncties van belang zijn voor het jezelf kunnen redden, verbondenheid met en betrokkenheid bij de samenleving en het leveren van een actieve bijdrage aan de samenleving.

Vanwege de complexiteit van het meten van maatschappelijke effecten van de bibliotheek hebben we in het plan van aanpak voor dit onderzoek beschreven dat het doel van dit onderzoek niet is om met harde bewijzen voor maatschappelijke effecten te komen. Wel hebben we geprobeerd om op basis van bestaande bronnen meer indicatief inzicht te verschaffen in de toegevoegde waarde van de bibliotheek.

Op basis van de volgende bronnen kunnen we indicaties geven voor de toegevoegde waarde van de bibliotheek in Nijmegen:

- Onze tweejaarlijkse Burgerpeiling, een grootschalig bevolkingsonderzoek onder volwassen Nijmegenaren (sinds 2011: vanaf 15 jaar) over diverse onderwerpen. In dit onderzoek zijn ook vragen opgenomen over het gebruik van de bibliotheek, maatschappelijke betrokkenheid en cultuurparticipatie.
- De Gezondheidsmonitor van de GGD Gelderland-Zuid, een grootschalig bevolkingsonderzoek onder volwassen Nijmegenaren naar gezondheid en leefstijl. In dit onderzoek zijn vragen opgenomen over het gebruik van de bibliotheek, maatschappelijke betrokkenheid en een aantal vormen van vrijetijdsbesteding.
- Landelijk onderzoek naar de effecten van de Bibliotheek op School. Dit is een landelijk concept waarbij kinderen op een innovatieve wijze gestimuleerd worden hun kennis, vaardigheden en motivatie op het gebied van lezen en mediawijsheid te verbeteren. Het concept bestaat uit de volgende bouwstenen: de collectie (toegang tot alle aantrekkelijke boeken uit de jeugdcollectie van de bibliotheek en alle kinderen lid van de bibliotheek), een digitaal schoolsysteem schoolWise (zoekmachine met koppeling educatieve databanken en jeugdbibliotheekcatalogus, leeslog, docentenmodule, e.d.), expertise (cursus Open Boek tot leescoördinator voor leerkrachten), een monitor (landelijke meting leesmotivatie en -gedrag kinderen en leesbevorderend gedrag leerkrachten), een leesmediaplan (meerjarenplan van scholen voor verankeren en op peil houden van leesmediaonderwijs) en netwerken en beleid (gemeente en schoolbesturen hebben een gezamenlijke ambitie afgesproken).
- Landelijk onderzoek naar de effecten van BoekStart. Met BoekStart worden kinderopvanginstellingen ondersteund om de leesomgeving en de expertise van pedagogisch medewerkers te verbeteren, zodat er meer voorgelezen kan worden.
- Landelijk onderzoek naar de effecten van de aanpak van laaggeletterdheid binnen bibliotheken.

Indicaties voor maatschappelijke effecten uit de Burgerpeiling 2011 en 2013

Voor uitkomsten m.b.t. maatschappelijke betrokkenheid en cultuurparticipatie is nagegaan of we verschillen zien tussen de wel- en niet-bibliotheekgebruikers. Dat is gedaan voor verschillende deelgroepen binnen de bevolking.
Tabel 1 laat zien dat een relatief groot deel van de personen, die gebruikmaken van de bibliotheek, zich in de vrije tijd voor de samenleving inzet (61% tegenover 49% van de personen die geen gebruikmaken van de bibliotheek). Ook de bereidheid om zich (meer) in te gaan zetten voor de samenleving is bij de bibliotheekgebruikers relatief groot.
Voor deze bevinding, en ook voor de hieronder gepresenteerde bevindingen uit de bevolkingsonderzoeken, kunnen we niet aangeven hoe deze samenhang precies in elkaar steekt. Leidt bibliotheekgebruik bijvoorbeeld tot een grotere maatschappelijke betrokkenheid, is het andersom of is er sprake van wederzijdse beïnvloeding?

	maakt gebruik van bibliotheek	maakt geen gebruik van bibliotheek
zet zich in de vrije tijd in voor de samenleving (buurt, organisaties, personen buiten het eigen huishouden)	61%	49%
zet zich in voor de buurt	33%	23%
(misschien) bereid tot (meer) inzet voor de buurt	23%	13%
zet zich in voor organisaties (minstens 1 keer per maand)	31%	22%
(misschien) bereid tot (meer) inzet voor organisaties	25%	21%
biedt hulp aan personen buiten het eigen huishouden (minstens 1 keer per maand)	20%	17%
(misschien) bereidt tot (meer) inzet voor personen buiten het eigen huishouden	23%	15%

Tabel 1: vrijwillige inzet voor de samenleving naar wel/geen bibliotheekgebruik
Bron: Burgerpeiling 2013, bureau Onderzoek en Statistiek

We hebben gekeken of deze verschillen ook gelden voor deelgroepen uit de samenleving (verschillende leeftijdscategorieën, lager, middelbaar en hoger opgeleiden, verschillende welstandsklassen en autochtonen versus Nijmegenaren van westerse en niet-westerse herkomst). Zien we bijvoorbeeld ook bij de lager opgeleiden, de 15-29-jarigen of de Nijmegenaren van niet-westerse afkomst dat de bibliotheekgebruikers zich vaker voor de samenleving inzetten? De uitkomsten zijn opgenomen in de bijlage. Voor alle onderscheiden categorieën zien we dat de bibliotheekgebruikers zich over het geheel genomen meer voor de samenleving inzetten. Binnen de groep lager opgeleiden is het beeld wat anders; de bibliotheekgebruikers zetten zich iets meer in voor de samenleving dan de niet-bibliotheekgebruikers, maar de bereidheid tot (meer) inzet is bij de bibliotheekgebruikers duidelijk groter.

De onderstaande tabel laat een relatief grote cultuurparticipatie zien onder de personen die gebruikmaken van de bibliotheek. We meten onder meer er onder bibliotheekgebruikers meer personen zijn die in hun vrije tijd verhalen en gedichten schrijven.

	maakt gebruik van bibliotheek	maakt geen gebruik van bibliotheek
bezoekt culturele voorstellingen in Nijmegen (exclusief film)	71%	59%
bezoekt filmvoorstellingen in Nijmegen	74%	61%
bezoekt minstens 1 keer per maand een culturele voorstelling	43%	35%
bezoekt 1 of meer gesubsidieerde podia in de stad	79%	69%
gaat wel eens naar musea	63%	46%
beoefent in de vrije tijd kunstzinnige activiteiten	52%	38%
schrijft in de vrije tijd verhalen, gedichten	5%	2%
neemt deel aan kunsteducatie	15%	10%
maakt deel uit van een creatief gezelschap (amateurkunstbeoefening)	14%	9%

Tabel 2: cultuurparticipatie naar wel/geen bibliotheekgebruik
Bron: Burgerpeiling 2011, bureau Onderzoek en Statistiek

De uitkomsten per deelgroep - onderscheid naar leeftijd en opleidingsniveau - zijn opgenomen in de bijlage. Voor alle onderscheiden categorieën zien we dat de cultuurparticipatie onder bibliotheekgebruikers over het geheel genomen groter is. Bij de hoger opgeleiden is het beeld wat afwijkend; voor bepaalde vormen van cultuurparticipatie is er weinig verschil tussen de wel- en niet-bibliotheekgebruikers (culturele voorstellingen bezoeken, filmvoorstellingen bezoeken, gesubsidieerde podia bezoeken en deelnemen aan kunsteducatie). En ook bij de 18-29-jarigen is het beeld wat anders; binnen die groep geldt dat de niet-bibliotheekgebruikers wat meer aan kunsteducatie deelnemen en wat meer deel uitmaken van een creatief gezelschap.

Indicaties voor maatschappelijke effecten uit de Gezondheidsmonitor 2012

Ook voor diverse onderwerpen in de Gezondheidsmonitor is nagegaan of we verschillen zien tussen de wel- en niet-bibliotheekgebruikers en of die verschillen gelden voor verschillende deelgroepen binnen de bevolking. Aansluitend bij de uitkomsten van de Burgerpeiling zien we in tabel 3 dat een relatief groot deel van de bibliotheekgebruikers maatschappelijke betrokkenheid toont. Zo zijn ze bijvoorbeeld meer betrokken bij verenigingsactiviteiten en doen ze meer aan vrijwilligerswerk. Verder zijn bibliotheekleden duidelijk meer actief als het gaat om het ondernemen van recreatieve of culturele activiteiten en het uitvoeren van hobby's of het volgen van cursussen. Een wat groter deel van hen zoekt (bijna) dagelijks informatie op via internet en en weat groter deel geeft aan de regie over het eigen leven te hebben.

	maakt gebruik van bibliotheek	maakt geen gebruik van bibliotheek
sociaal (maatschappelijke betrokkenheid en participatie)		
houdt zich een paar keer per maand of vaker bezig met verenigingsactiviteiten	52%	37%
doet vrijwilligerswerk	34%	23%
doet af en toe iets voor de buren	68%	61%
geeft geld aan goede doelen	72%	64%
dagelijks of wekelijks op bezoek gaan / bezoek ontvangen	77%	70%
dagelijks of wekelijks contacten onderhouden via telefoon of internet	93%	87%
maakt wel eens gebruik van activiteiten in een buurthuis of dienstencentrum	15%	10%
geen sociale eenzaamheid	68%	60%
cultuur, educatie		
een paar keer per maand of vaker recreatieve of culturele activiteiten doen	53%	31%
een paar keer per maand of vaker een hobby uitvoeren of een cursus volgen	79%	67%
mediawijsheid		
(vrijwel) dagelijks informatie opzoeken via internet	75%	67%
zelfredzaamheid		
heeft regie over eigen leven	96%	90%

Tabel 3: participatie en andere zaken naar wel/geen bibliotheekgebruik
Bron: analyse door O&S van uitkomsten van de Gezondheidsmonitor 2012, GGD Gelderland-Zuid

De uitkomsten per deelgroep - onderscheid naar leeftijd, opleidingsniveau en etniciteit - zijn opgenomen in de bijlage. Bij alle onderscheiden categorieën zien we veel van de in tabel 3 opgenomen verschillen terug. Bij de 30-49-jarigen wijkt het beeld wat af. Binnen deze leeftijdscategorie worden enkele zaken evenveel of juist meer gedaan door niet-gebruikers van de bibliotheek (verenigingsactiviteiten, hobby uitvoeren of cursus volgen, dagelijks informatie opzoeken via internet).

In het verlengde van de bovenstaande bevindingen uit de lokale bevolkingsonderzoeken staat in de rapportage van het landelijke vrijetijdsonderzoek van het Sociaal Cultureel Planbureau dat lezen samenhangt met verschillende vormen van maatschappelijke participatie. Mensen, die meer dan gemiddeld lezen, verrichten relatief vaak:

- vrijwilligerswerk voor organisaties;
- werk voor politieke organisatie en belangengroepen (bijvoorbeeld milieuorganisaties, de kerk, politieke partijen en vakbonden);
- werk voor sociale en culturele verenigingen (bijvoorbeeld culturele verenigingen, sport- en hobbyverenigingen en scholen);
- informele hulp (bijvoorbeeld hulp bij reparaties, oppassen op kinderen of mentale steun aan een vriend geven).

Effecten van de Bibliotheek op school

De Bibliotheek op School is een programmalijn binnen het Actieplan Kunst van Lezen 2012-2015, gericht op het bevorderen van leesplezier en mediawijsheid van kinderen. Wetenschappelijke bevindingen over het belang van lezen, voorlezen en de rol van ouders hierin hebben aan deze programmalijn ten grondslag gelegen.
In de factsheet "Meer lezen, beter in taal" over de Bibliotheek op School zijn resultaten van wetenschappelijk onderzoek opgenomen, met als doel het nut van de samenwerking tussen bibliotheken en scholen bij leeesbevordering te onderbouwen:

- Kinderen die veel lezen scoren hoger op de Cito-toetsen taal, wiskunde en studievaardigheden. (Kortlever & Lemmens, 2011).
- Kinderen die veel lezen zijn beter in begrijpend lezen, spelling, grammatica en schrijven (Bus & Mol, 2011; Krashen, 2003).
- Kinderen die veel lezen, kennen meer woorden. Wie iedere dag een kwartier in een boek leest, kan 1.000 nieuwe woorden per jaar leren (Bus & Mol, 2011; Nagy e.a., 1987). Dat is evenveel als het aantal woorden dat kinderen leren door woordenschatinstructie op school.
- Kinderen van ouders die zelf lezen en die met hun kind praten over boeken komen verder in het onderwijs (Notten, 2011).

Vanuit het programma Onderwijs vertrekt de gemeente Nijmegen gedurende vijf jaar (2013-2017) een opstartsubsidie van € 50.000 per jaar. Inmiddels zijn 22 van de 42 Nijmeegse basisscholen bij de Bibliotheek op School aangesloten.

Er is een monitor voor de Bibliotheek op School ontwikkeld, onder meer om effecten te kunnen meten. Voor deze monitor wordt informatie verzameld over het lees- en leengedrag van leerlingen, het leesplezier van leerlingen, de leescultuur thuis, het leesbevorderend gedrag van leerkrachten, het leesbevorderingsbeleid op school en de informatievaardigheden van leerlingen. Leerlingen, leerkrachten en leesconsulenten van scholen en bibliotheken, die deelnemen aan de monitor, vullen digitale vragenlijsten over deze onderwerpen in. In Nijmegen nemen scholen aan deze monitor deel (19 scholen in 2014).
In 2013/2014 is een derde meting verricht. Bibliotheken en scholen hebben naar aanleiding van deze meting informatie ontvangen. In 2014/2015 vindt een vierde meting plaats.
Gegevens die herleidbaar zijn tot de school of diens leerlingen worden alleen beschikbaar gesteld aan de school zelf. We kunnen dus geen inzicht geven of scholen al bepaalde veranderingen meten. De gegevens op het niveau van de stad geven geen goed inzicht in de veranderingen ten gevolge van de aanpak, omdat de deelnemende scholen op verschillende momenten bij de Bibliotheek op School zijn aangehaakt. Ook de vergelijking met de landelijke cijfers is lastig. We zouden dan meer moeten weten over kenmerken van de respondenten (bijvoorbeeld het percentage respondenten met laag opgeleide ouders).

Daarnaast wordt er wetenschappelijk onderzoek naar de effecten van de Bibliotheek op School verricht. Dit onderzoek vindt plaats in Den Bosch en wordt uitgevoerd door de Universiteit Leiden. Tussentijdse resultaten laten zien dat de Bibliotheek op School een positief effect heeft op de leesmotivatie en leesfrequentie van meisjes. Bij de jongens is dat positieve effect (nog) niet gemeten. De verwachting is dat er in 2015 meer resultaten van dit onderzoek beschikbaar zullen zijn.
Vanuit de Universiteit van Amsterdam en de Universiteit Utrecht wordt in Gouda onderzoek uitgevoerd naar de effectiviteit van de integratie van bibliotheekvoorzieningen in het basisonderwijs. De eerste resultaten worden verwacht in 2015.

Effecten van BoekStart

Met BoekStart worden kinderopvanginstellingen ondersteund om de leesomgeving en de expertise van pedagogisch medewerkers te verbeteren, zodat er meer aan baby's voorgelezen kan worden. Ook BoekStart is een programmalijn binnen het Actieplan Kunst van Lezen en ook aan deze programmalijn hebben

wetenschappelijke bevindingen over het belang van lezen, voorlezen en de rol van ouders hierin ten grondslag gelegen. Zo blijkt uit onderzoek (Leesmonitor, Stichting Lezen) dat juist ouders een zeer grote invloed hebben op de mate waarin hun kind al dan niet een lezer wordt.
Op vier peuterspeelzalen bij basisscholen waar de Bibliotheek op School draait, wordt sinds 2012 ook met BoekStart gewerkt. In 2015 wil de bibliotheek BoekStart uitbreiden naar Hatert en Nijmegen-Noord.

In 2014 is een landelijke monitor gestart over BoekStart in de kinderopvang. Nijmegen doet doet daar nog niet aan mee. De bibliotheek wil eerst meer zicht hebben op de bruikbaarheid van de uitkomsten.
Daarnaast is er vanuit de Universiteit Leiden een landelijk onderzoek naar de effecten van BoekStart uitgevoerd. De belangrijkste uitkomsten van het onderzoek zijn:

- Onder invloed van BoekStart gaan meer ouders al vroeg voorlezen.
- Ouders die meedoen met BoekStart en hun baby al voorlezen voor dat deze acht maanden oud is, hebben kinderen die hoger scoren op taal.
- De effecten zijn sterker op langere termijn.
- Vooral temperamentvolle baby's profiteren ervan als hun ouders met BoekStart meedoen.
- BoekStartouders bezoeken vaker de Bibliotheek en zijn bekender met babyboekjes.

Effecten van cursussen, activiteiten gericht op aanpak laaggeletterdheid

Tegelijk met de start van de eerste periode van het Actieplan Kunst van Lezen (2008-2011) ging ook een Actieplan Laaggeletterdheid van start. Uit de evaluatie m.b.t. de periode 2012-2015 blijkt dat er behoefte is aan meer inzicht in de effecten van de aanpak van laaggeletterdheid. Instanties betrokken bij de aanpak van laaggeletterdheid zouden meer evindence based willen gaan werken.

Bibliotheken spelen een rol in de aanpak van laaggeletterdheid. Ook in Nijmegen is dat het geval (zie hoofdstuk 3, paragraaf 4).

In opdracht van het SIOB is halverwege 2012 een monitor laaggeletterdheid ontwikkeld om in kaart te brengen hoe en met welke partners bibliotheken laaggeletterdheid bestrijden en welke effecten de aanpak voor de deelnemers heeft. Ook Nijmegen heeft meegewerkt aan deze monitor. Eind 2013 verscheen de eindrapportage.
Onderdeel van de monitor is een onderzoek onder de deelnemers aan cursussen/activiteiten gericht op de aanpak van laaggeletterdheid. Het gaat om 233 deelnemers uit 11 bibliotheken. De Openbare Bibliotheek Gelderland-Zuid zit daar niet bij. Nagegaan is of de cursussen en activiteiten betekenen voor het dagelijks leven van de deelnemers. De volgende resultaten zijn gemeten:

- Meer dan 60% van de deelnemers lukt het beter om informatie te vinden en om boeken of tijdschriften te lezen.
- Ongeveer de helft van de deelnemers geeft aan nu beter het internet te kunnen gebruiken en nieuwe contacten te kunnen leggen.
- Ruim een derde van de deelnemers lukt het beter om activiteiten buitenshuis te ondernemen.
- Ongeveer een kwart van de deelnemers geeft aan baat van de cursus of activiteit te hebben bij het schrijven van brieven, het maken van afspraken met tandarts of dokter, het regelen van zaken met de gemeente en het zoeken van werk.
- 17% van de deelnemers ervaart een verbetering bij het uitvoeren van hun werk.

De breedste en sterkste effecten zijn te zien bij bibliotheekaanbod met de volgende kenmerken:

- Bibliotheekactiviteiten met een brede opzet (gericht op veel verschillende aspecten van het dagelijks leven, zoals oefenen met telefoneren, museum bezoeken, winkelen e.d.);
- Bibliotheekactiviteiten die gecombineerd worden met ROC-cursussen en die een hoge frequentie en intensieve begeleiding hebben.

Voorstel - Budgetstichting Doornroosje 2016 tem 2019

Activiteiten voor ouders gericht op het beter kunnen voorlezen van hun kinderen blijken positief door te werken op de vaardigheden van de ouders (vaak moeders) om zich in de maatschappij te kunnen redden en sociale contacten aan te kunnen gaan.

6. Bijlage: uitkomsten Burgerpeiling en Gezondheidsmonitor

6.1. Uitkomsten Burgerpeiling

	15-29 jaar		30-49 jaar		50-64 jaar		65+	
maakt gebruik van bibliotheek:	*ja*	*nee*	*ja*	*nee*	*ja*	*nee*	*ja*	*nee*
zet zich in de vrije tijd in voor de samenleving	49%	37%	56%	46%	72%	59%	74%	63%
zet zich in voor de buurt	25%	13%	36%	27%	39%	26%	33%	34%
(misschien) bereid tot (meer) inzet voor de buurt	24%	13%	26%	16%	23%	14%	10%	6%
zet zich in voor organisaties (minstens 1 keer per maand)	20%	17%	30%	17%	34%	28%	52%	31%
(misschien) bereid tot (meer) inzet voor organisaties	32%	25%	28%	23%	21%	23%	13%	9%
biedt hulp aan personen buiten het eigen huishouden (minstens 1 keer per maand)	22%	13%	17%	13%	19%	20%	27%	26%
(misschien) bereidt tot (meer) inzet voor personen buiten het eigen huishouden	31%	19%	24%	14%	19%	15%	12%	6%

Tabel 4: vrijwillige inzet voor de samenleving naar leeftijdscategorie en wel/geen bibliotheekgebruik
Bron: Burgerpeiling 2013

	laag opgeleid		middelbaar opgeleid		hoog opgeleid	
maakt gebruik van bibliotheek:	*ja*	*nee*	*ja*	*nee*	*ja*	*nee*
zet zich in de vrije tijd in voor de samenleving	54%	52%	58%	48%	63%	48%
zet zich in voor de buurt	30%	24%	28%	26%	36%	21%
(misschien) bereid tot (meer) inzet voor de buurt	18%	8%	17%	13%	26%	15%
zet zich in voor organisaties (minstens 1 keer per maand)	21%	22%	29%	19%	34%	24%
(misschien) bereid tot (meer) inzet voor organisaties	24%	16%	25%	19%	25%	26%
biedt hulp aan personen buiten het eigen huishouden (minstens 1 keer per maand)	21%	20%	22%	18%	19%	15%
(misschien) bereidt tot (meer) inzet voor personen buiten het eigen huishouden	19%	9%	23%	13%	24%	19%

Tabel 5: vrijwillige inzet voor de samenleving naar opleidingsniveau en wel/geen bibliotheekgebruik
Bron: Burgerpeiling 2013

	lagere welstands-klasses		midden-categorie		hogere welstands-klasses	
maakt gebruik van bibliotheek:	*ja*	*nee*	*ja*	*nee*	*ja*	*nee*
zet zich in de vrije tijd in voor de samenleving	58%	51%	59%	46%	63%	37%
zet zich in voor de buurt	29%	24%	32%	23%	37%	23%
(misschien) bereid tot (meer) inzet voor de buurt	20%	10%	23%	15%	23%	14%
zet zich in voor organisaties (minstens 1 keer per maand)	26%	20%	34%	22%	31%	25%
(misschien) bereid tot (meer) inzet voor organisaties	26%	17%	28%	22%	23%	26%
biedt hulp aan personen buiten het eigen huishouden (minstens 1 keer per maand)	20%	19%	22%	18%	19%	14%
(misschien) bereidt tot (meer) inzet voor personen buiten het eigen huishouden	24%	9%	23%	16%	23%	21%

Tabel 6: vrijwillige inzet voor de samenleving naar welstandsklasse en wel/geen bibliotheekgebruik
Bron: Burgerpeiling 2013

	autochtoon		niet-westers		westers	
maakt gebruik van bibliotheek:	*ja*	*nee*	*ja*	*nee*	*ja*	*nee*
zet zich in de vrije tijd in voor de samenleving	62%	49%	47%	37%	63%	50%
zet zich in voor de buurt	34%	23%	34%	20%	30%	25%
(misschien) bereid tot (meer) inzet voor de buurt	21%	12%	33%	16%	26%	15%
zet zich in voor organisaties (minstens 1 keer per maand)	33%	23%	18%	8%	32%	22%
(misschien) bereid tot (meer) inzet voor organisaties	24%	20%	33%	29%	29%	20%
biedt hulp aan personen buiten het eigen huishouden (minstens 1 keer per maand)	18%	18%	24%	9%	34%	17%
(misschien) bereidt tot (meer) inzet voor personen buiten het eigen huishouden	22%	14%	30%	14%	24%	17%

Tabel 7: vrijwillige inzet voor de samenleving naar etniciteit en wel/geen bibliotheekgebruik
Bron: Burgerpeiling 2013

	18-29 jaar		30-49 jaar		50-64 jaar		65+	
maakt gebruik van de bibliotheek:	*ja*	*nee*	*ja*	*nee*	*ja*	*nee*	*ja*	*nee*
bezoekt culturele voorstellingen in Nijmegen (exclusief film)	83	71	68	62	70	54	63	40
bezoekt filmvoorstellingen in Nijmegen	93	85	73	62	77	53	47	22
bezoekt minstens 1 keer per maand een culturele voorstelling	51	48	32	35	56	32	32	13
bezoekt 1 of meer gesubsidieerde podia in de stad	85	84	77	70	86	64	63	45
gaat wel eens naar musea	63	51	58	45	74	50	55	31
beoefent in de vrije tijd kunstzinnige activiteiten	54	47	51	34	51	31	55	34
schrijft in de vrije tijd verhalen, gedichten	7	4	5	1	4	0	4	1
neemt deel aan kunsteducatie	11	15	11	6	22	8	21	10
maakt deel uit van een creatief gezelschap (amateurkunstbeoefening)	8	12	9	6	20	8	25	7

Tabel 8: cultuurparticipatie naar leeftijdscategorie en wel/geen bibliotheekgebruik
Bron: Burgerpeiling 2011

	laag opgeleid		middelbaar opgeleid		hoog opgeleid	
maakt gebruik van de bibliotheek:	*ja*	*nee*	*ja*	*nee*	*ja*	*nee*
bezoekt culturele voorstellingen in Nijmegen (exclusief film)	42	31	68	57	80	79
bezoekt filmvoorstellingen in Nijmegen	48	29	70	58	84	82
bezoekt minstens 1 keer per maand een culturele voorstelling	13	11	37	24	53	58
bezoekt 1 of meer gesubsidieerde podia in de stad	49	37	77	68	88	89
gaat wel eens naar musea	27	20	58	38	75	68
beoefent in de vrije tijd kunstzinnige activiteiten	39	24	49	36	57	48
schrijft in de vrije tijd verhalen, gedichten	4	0	2	4	7	1
neemt deel aan kunsteducatie	9	7	15	5	17	17
maakt deel uit van een creatief gezelschap (amateurkunstbeoefening)	7	6	8	8	19	12

Tabel 9: cultuurparticipatie naar opleidingsniveau en wel/geen bibliotheekgebruik
Bron: Burgerpeiling 2011

6.2. Uitkomsten Gezondheidsmonitor

	19-29 jaar		30-49 jaar		50-64 jaar		65+	
bezoekt bibliotheek:	*ja*	*nee*	*ja*	*nee*	*ja*	*nee*	*ja*	*nee*
sociaal (maatschappelijke betrokkenheid en participatie)								
houdt zich een paar keer per maand of vaker bezig met verenigingsactiviteiten	65	39	41	42	50	30	55	36
doet vrijwilligerswerk	32	28	34	22	36	19	38	23
doet af en toe iets voor de buren	49	36	77	66	73	70	81	77
geeft geld aan goede doelen	52	47	79	72	86	75	80	66
dagelijks of wekelijks op bezoek gaan / bezoek ontvangen	88	82	71	66	73	63	74	66
dagelijks of wekelijks contacten onderhouden via telefoon of internet	99	95	92	89	89	83	86	74
maakt wel eens gebruik van activiteiten in een buurthuis of dienstencentrum	4	6	15	10	22	11	29	18
geen sociale eenzaamheid	74	70	70	61	62	55	57	48
cultuur, educatie								
een paar keer per maand of vaker recreatieve of culturele activiteiten doen	68	40	47	40	43	21	47	15
een paar keer per maand of vaker een hobby uitvoeren of een cursus volgen	92	77	70	74	77	62	72	46
mediawijsheid								
(vrijwel) dagelijks informatie opzoeken via internet	95	92	74	77	67	56	39	25
zelfredzaamheid								
heeft regie over eigen leven	98	92	93	93	98	87	93	87

Tabel 10: participatie en andere zaken naar leeftijdscategorie en wel/geen bibliotheekbezoek
Bron: analyse door O&S van uitkomsten van de Gezondheidsmonitor 2012, GGD Gelderland-Zuid

	laag opgeleid		middelbaar opgeleid		hoog opgeleid	
bezoekt bibliotheek:	*ja*	*nee*	*ja*	*nee*	*ja*	*nee*
sociaal (maatschappelijke betrokkenheid en participatie)						
houdt zich een paar keer per maand of vaker bezig met verenigingsactiviteiten	41	29	57	39	51	43
doet vrijwilligerswerk	22	13	34	29	38	28
doet af en toe iets voor de buren	64	66	67	55	69	60
geeft geld aan goede doelen	78	62	68	59	73	69
dagelijks of wekelijks op bezoek gaan / bezoek ontvangen	70	64	81	74	77	71
dagelijks of wekelijks contacten onderhouden via telefoon of internet	81	76	96	92	94	92
maakt wel eens gebruik van activiteiten in een buurthuis of dienstencentrum	17	14	12	10	15	8
geen sociale eenzaamheid	58	54	72	58	68	66
cultuur, educatie						
een paar keer per maand of vaker recreatieve of culturele activiteiten doen	35	14	50	31	59	45
een paar keer per maand of vaker een hobby uitvoeren of een cursus volgen	54	49	84	70	82	80
mediawijsheid						
(vrijwel) dagelijks informatie opzoeken via internet	41	39	81	76	81	84
zelfredzaamheid						
heeft regie over eigen leven	87	85	96	92	98	93

Tabel 11: participatie en andere zaken naar opleidingsniveau en wel/geen bibliotheekbezoek
Bron: analyse door O&S van uitkomsten van de Gezondheidsmonitor 2012, GGD Gelderland-Zuid

	autochtoon		niet westers		westers	
bezoekt bibliotheek:	*ja*	*nee*	*ja*	*nee*	*ja*	*nee*
sociaal (maatschappelijke betrokkenheid en participatie)						
houdt zich een paar keer per maand of vaker bezig met verenigingsactiviteiten	52	40	47	26	54	29
doet vrijwilligerswerk	35	25	31	18	36	15
doet af en toe iets voor de buren	68	60	69	60	67	66
geeft geld aan goede doelen	73	67	64	53	74	60
dagelijks of wekelijks op bezoek gaan / bezoek ontvangen	81	74	64	47	69	61
dagelijks of wekelijks contacten onderhouden via telefoon of internet	93	88	89	85	94	80
maakt wel eens gebruik van activiteiten in een buurthuis of dienstencentrum	13	10	15	11	24	13
geen sociale eenzaamheid	71	64	50	46	68	50
cultuur, educatie						
een paar keer per maand of vaker recreatieve of culturele activiteiten doen	53	32	51	23	51	28
een paar keer per maand of vaker een hobby uitvoeren of een cursus volgen	81	69	61	53	82	64
mediawijsheid						
(vrijwel) dagelijks informatie opzoeken via internet	76	69	68	60	78	59
zelfredzaamheid						
heeft regie over eigen leven	96	91	92	84	96	88

Tabel 12: participatie en andere zaken naar etniciteit en wel/geen bibliotheekbezoek
Bron: analyse door O&S van uitkomsten van de Gezondheidsmonitor 2012, GGD Gelderland-Zuid

7. Bronnen

Aa, R. van der, Buisman, M., Koppert, S. Meijer, J., Geel, S. van, & Sligte, H. (2015). *Evaluatie Actieplan Laaggeletterdheid 2012-2015.* Ecorys, Kohnstamm Instituut, Rotterdam.

Beleidsnota cultuur (2008): *Op Koers, cultuur aan de Waal 2008-2011: Actualisatie.*

Beleidsnota cultuur (2012): *Werken in ketens: Kunst- en cultuurvisie 2012-2016.*

Berg, H. van den, & Bus, A. (2015). *BoekStart maakt baby's slimmer. Stichting Lezen Reeks Deel 24.* Delft: Eburon.

Bibliotheek Gelderland-Zuid:
- Kort overzicht prestaties 2014.
- Verantwoording 2014 subsidie gemeente Nijmegen: de Bibliotheek op school in Nijmegen.
- Jaarcijfers Nijmeegse vestigingen 2014.

Bibliotheek Gelderland Zuid. *Beleidsplan 2011-2016.*

Bibliotheek Gelderland Zuid. *Jaarverslag 2012.*

Bibliotheek Gelderland Zuid. *Jaarverslag 2013.*

Bibliotheek Gelderland Zuid. *Jaarverslag 2014.*

Broek, A van den. (2014). *Culturele activiteiten in 2012: bezoek, beoefening en steun.* Het culturele draagvlak deel 13. Sociaal en Cultureel Planbureau, Den Haag.

Broekhof, K. & Broek M. (2014). *Lezen meten: Een basis voor beleid. Monitor de Bibliotheek op School: Meting 2012-2013.* Stichting Lezen, Amsterdam.

Broekhof, K. *Meer lezen, beter in taal: Feiten en cijfers als basis voor strategische samenwerking.* De Bibliotheek op School, Kunst van Lezen, Amsterdam.

Burgerpeiling 2011, databestand, bureau Onderzoek en Statistiek gemeente Nijmegen.

Burgerpeiling 2013, databestand, bureau Onderzoek en Statistiek gemeente Nijmegen.

CBS-Statline.
http://statline.cbs.nl/Statweb/

Cloïn, M., Broek, A. van den, Dool, R. van den, Haan, J. de, Hart, J. de, Houwelingen, P. van … Spit, J. (2013). *Met het oog op de tijd: Een blik op de tijdsbesteding van Nederlanders.* Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau.

Coalitieakkoord 2010-2014: *Werken aan een duurzame toekomst.*

Coalitieakkoord 2014-2018: *Werken aan een sociale, duurzame en ondernemend Nijmegen.*

College- en raadsvoorstellen over de subsidieverstrekking in de periode 2012-2015, inclusief bijlagen, onder meer:

- Uitvoeringsovereenkomst budgetsubsidie Gemeente Nijmegen en Stichting Openbare Bibliotheek Gelderland Zuid voor de subsidieperiode 2012 t/m 2014.
- Prestatie-indicatoren (Uitwerking door de OBGZ van de drie kernfuncties waarop de OBGZ zich volgens de opdracht van de gemeente Nijmegen in de komende budgetperiode dient te focussen.).

Eerste Kamer. *Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen*. https://www.eerstekamer.nl/wetsvoorstel/33846_wet_stelsel_openbare

Fuhr, S. von der, Bijl, J., Lodewijks, I., & Hermans, M. (2013). *Digitaal lezen, informatie en privacy.* In opdracht van de Brabantse Netwerkbibliotheek, Cubiss.

Gezondheidsmonitor 2012, databestand, GGD Gelderland-Zuid.

Greef, M. de, Segers, M., Nijhuis, J., & Fond Lam, J. (2014). *Impactonderzoek taaltrajecten Taal voor het Leven door Stichting Lezen & Schrijven op het gebied van sociale inclusie en leesvaardigheid: Deel A.* Educational Research & Development (ERD), School of Business and Economics, Maastricht University, Maastricht.

Greef, M. de, Segers, M., Nijhuis, J., & Fond Lam, J. (2014). *Impactonderzoek taaltrajecten Taal voor het Leven door Stichting Lezen & Schrijven op het gebied van schrijfvaardigheid: Deel B.* Educational Research & Development (ERD), School of Business and Economics, Maastricht University, Maastricht.

Huysmans, F., & Oomes, M. (2013). Netherlands Institute for Public LibrariesMeasuring the public library's societal value: A methodological research program. *International Federation of Library Associations and Institutions, 39*(2), 168–177.

Kasperkovitz, J.M. (2014). *Monitor bestrijding laaggeletterdheid door bibliotheken: Eindrapportage 2013.* Kasperkovitz beleidsonderzoek en advies in opdracht van Sectorinstituut Openbare Bibliotheken, Amersfoort.

Lezen in beeld: *Monitor de Bibliotheek op School: Rapportage van de meting najaar 2012: Gemeente Nijmegen.*

Lezen in beeld: *Monitor de Bibliotheek op School: Rapportage van de meting najaar 2013: Gemeente Nijmegen.*

Lezen in beeld: *Monitor de Bibliotheek op School: Rapportage van de meting najaar 2014: Gemeente Nijmegen.*

Mil, B. van, Kandel, H., Mulder, J., & Modderman, P. (2015). *Evaluatie programma Kunst van Lezen: Eindrapport.* KWINK groep, Rebel Group, Den Haag.

Oomes, M. (2015). *De maatschappelijke waarde van openbare bibliotheken in Nederland: een enquêteonderzoek.* Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.

Stadsbegrotingen vanaf 2011.

(2015). *Rapportage Klanttevredenheidsonderzoek. Een onderzoek onder klanten van de Bibliotheek Gelderland Zuid.* Probiblio.

Voutz, H. (2013). *De effecten van subsidies: een evaluatieonderzoek.* Gemeente Nijmegen.

Voorstel - Budgetstichting Doornroosje 2016 tem 2019

Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14 024
Telefax (024) 329 29 81
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postadres
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Het bestuur van
Stichting Openbare Bibliotheek Gelderland Zuid
Marienburg 29
6511 PS NIJMEGEN

Verzenddatum	Ons kenmerk	Contactpersoon
	MO30/mo 2016.0137	mw. N. van den Dobbelsteen
Onderwerp Beschikking verlening en bevoorschotting budgetsubsidie 2016-2019	Datum uw brief **NOG INVULLEN**	Doorkiesnummer 024-3292505

Bijlage(n): -4-

Geacht bestuur,

Op **Datum invullen** heeft u een subsidie aangevraagd voor het jaar 2016 tot en met 2019. Wij hebben op **Datum invullen** besloten u deze subsidie[1] te verlenen. Het subsidiebedrag is bepaald op **€ 5.257.471** voor de budgetsubsidie. Het bedrag wordt jaarlijks geïndexeerd, conform de NKS. Dit bedrag is als volgt berekend:

Subsidie 2015:	€ 5.027.846
Uitname E-boek*	€ 13.000-
Bezuiniging PPN 2014	€ 100.133-
Indexering 0,87%	€ 42.758+
Subsidiebedrag	€ 4.914.713
Extra subsidie voor Filiaal in west	€ 300.000+
Subsidie 2016	**€ 5.257.471**

*Toelichting
Met ingang van 1 januari 2015 is de nieuwe bibliotheekwet van toepassing. De Koninklijke bibliotheek koopt vanaf 2015 landelijk e-boeken in. Om dit te betalen is er een uitname uit het gemeentefonds gedaan van € 0,47 per inwoner in 2015 (€ 0,55 in 2016. € 0,63 in 2017 en € 0,73 in 2018). Tot en met 2014 droegen de bibliotheken een bedrag af aan de Vereniging Openbare Bibliotheken (VOB) om dit te organiseren. Dat hoeft dus niet meer. In plaats daarvan wordt het bedrag, dat bedoeld is voor de inkoop van e-boeken, verminderd op de uitkering van het gemeentefonds. Dit bedrag brengen wij in mindering op het subsidiebudget van de OBGZ. De

[1] Op deze subsidietoekenning zijn de Nijmeegse Kaderverordening Subsidieverstrekking (2011) en het Uitvoeringsvoorschrift subsidies Directie Inwoners gemeente Nijmegen 2011 van toepassing. Bij deze subsidietoekenning gaat het om een budgetsubsidie. U kunt verordeningen en het uitvoeringsvoorschrift vinden op www.nijmegen.nl

Gemeente Nijmegen
Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling

bedragen zijn in overeenstemming met de VOB, de brancheverenging waar ook de OBGZ is aangesloten, vastgesteld.
Hieronder een overzicht van de oplopende uitnamen uit het gemeentefonds voor de jaren 2015-2018.

- 2015: eerste uitname voor een bedrag van € 0.47 cent per inwoner (€ 80.000)
- 2016: stijging van 8 cent per inwoner tot een bedrag van € 0,55 per inwoner (€ 93.000)
- 2017: stijging van 8 cent per inwoner tot een bedrag van € 0,63 per inwoner (€ 108.000)
- 2018: stijging van 10 cent per inwoner tot een bedrag van € 0,73 per inwoner (€ 123.000)

Dat betekent dat de subsidie voor 2017 met € 15.000 verlaagd wordt tot een bedrag van € 5.242.471. In 2018 wordt de subsidie voor de laatste keer verlaagd met € 15.000 tot een bedrag van € 5.227.471. Deze bedragen zijn exclusief indexering.

De subsidie wordt achteraf definitief vastgesteld op basis van uw verantwoording.

Doel en verplichtingen
Het doel van de subsidie en de activiteiten die u daarvoor moet uitvoeren zijn beschreven in bijlage 1. In bijlage 2 staat wat uw verplichtingen zijn en op welke momenten u zich moet verantwoorden. In bijlage 3 leest u wat de regels zijn in geval van overschotten, tekorten en reservevorming.
Als u niet aan de verplichtingen voldoet, kunnen wij het subsidiebedrag verlagen.

Voorschotten
U ontvangt de subsidie in de vorm van voorschotten totdat de subsidie definitief is vastgesteld. Deze voorschotten maken wij volgens onderstaand schema over op rekeningnummer NL62RABO0137808585, onder vermelding van 2016.0137
VOLGT

Vragen
Voor meer informatie over de bevoorschotting van de subsidie kunt u contact opnemen met mw. M. Oudenbroek, telefoon 024-3292600, medewerker bureau Subsidies.
Voor inhoudelijke vragen kunt u contact opnemen met mw. N. van den Dobbelsteen, telefoon 024-3292505, beleidsadviseur afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling.

Bezwaar
Bent u het niet eens met dit besluit? Dan kunt u een bezwaarschrift indienen.
Stuur uw bezwaarschrift naar:
College van burgemeester en wethouders
Gemeente Nijmegen
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

In uw bezwaarschrift moet in elk geval staan:
- uw naam en adres;
- de datum van uw bezwaarschrift;
- ons kenmerk;
- waarom u het niet eens bent met ons besluit;

Gemeente Nijmegen
Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling

Vervolgvel
2

- uw handtekening.

Zorgt u ervoor dat u het bezwaarschrift verstuurt binnen 6 weken na de verzenddatum van dit besluit. Daarmee voorkomt u dat wij uw bezwaarschrift niet meer in behandeling nemen.

Hoogachtend,
namens het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Nijmegen,

mw. drs. B. Bergman,
Programmamanager Cultuur

BIBA01

Voorstel - Budgetstichting Doornroosje 2016 tem 2019

Gemeente Nijmegen
Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling

Vervolgvel
3

Bijlage 1: Doel subsidie

Doel subsidie

- Het verzorgen van het openbaar bibliotheekwerk in Nijmegen.
- De vijf basisfuncties van een openbare bibliotheekvoorziening uit te voeren zoals die in de bibliotheekwet zijn vastgelegd:
  a. ter beschikking stellen van kennis en informatie;
  b. bieden van mogelijkheden tot ontwikkeling en educatie;
  c. bevorderen van lezen en het laten kennismaken met literatuur;
  d. organiseren van ontmoeting en debat; en
  e. laten kennis maken met kunst en cultuur.

Te leveren prestaties per functie

Functie	Activiteiten	Doelgroep en Resultaat	Prestatie
Kennis en Informatie	Aanbieden van boeken fysiek en digitaal	18+	Aantal leden volwassenen: 2014: 17.561 en uitleningen volwassen materialen: (uitgesplitst naar met en zonder verlenging - fysiek en e-boek en vestigingen) *De Bibliotheek wil minimaal volgens de landelijke tendensen presteren, waarbij 2014 als uitgangspunt wordt genomen.*
	Aanbieden van boeken fysiek en digitaal	Jeugd tot 18 jaar	Aantal leden jeugd: 2014: 25.741 en uitleningen jeugdmaterialen: (uitgesplitst naar met en zonder verlenging en fysiek en e-boek) *De Bibliotheek wil minimaal volgens de landelijke*

BIBA01

Gemeente Nijmegen
Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling

			tendensen presteren, waarbij 2014 als uitgangspunt wordt genomen.
	Nijmegen-West	Inwoners Nijmegen-West	Werkend naar 20.000 bezoekers per jaar in 2019
	Bibliotheek aan huis: Fysiek beperkte leden worden thuis bezocht met door hen gewenste boeken	Ouderen en niet-mobiele leden	50 personen per jaar
Ontwikkeling en educatie	Boekstart	1600 baby's per jaar ontvangen een uitnodiging	50% van de baby's is lid
	Voorlees Express: vrijwilligers lezen voor aan kinderen met een taal-achterstand. Ouders worden hierbij be-trokkenen. Het voorlezen gebeurt thuis.	Ouders en kinderen met taalachterstand, taalarme gezinnen	20 nieuwe gezinnen per jaar
	BOS voorschools	Kinderopvang 0-4 jaar en peuteropvang	10 locaties in 2019
	Nationale Voorleesdagen	0-6 jaar en ouders en opvoeders (voorschoolse instellingen en onderbouw basisonderwijs)	Door activiteiten worden ruim 700 kinderen bereikt
	Voorleesgroep "50+ leest voor"	Kinderen van 0-4 jaar die een kinderopvang bezoeken.	Deze voorleesgroep van 14 personen in Nijmegen bereikt ruim 250 kinderen per maand.

Gemeente Nijmegen
Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling

Vervolgvel
5

	BOS	Primair Onderwijs	50% van de basisscholen in 2019. Het streven is om 75% van het aantal basisscholen aan te sluiten.
	BOS VO	VO -scholen	20% van de VO scholen in 2019
	Projecten & activiteiten & professionalisering lezen & mediawijsheid op VO-scholen	VO-scholen	In 2019: Jaarlijks zo'n 3.500 leerlingen bereikt met projecten en activiteiten 25 docenten bereikt met professionalisering
	Ouders voor lezen	Samen met BOS-scholen in Hatert, West en Lindenholt/ Dukenburg en vrijwilligers bieb - Begeleiden kind in leesontwikkeling - Eigen digi- en leesontwikkeling	7 BOS'en 2 VO-scholen 100 ouders werken aan thuisleescultuur in 2019
	Klik en Tik	Cliënten UWV digitaal vaardiger maken	60 personen per jaar
	Taalhuis/Taalpunt in de bibliotheken de Mariënburg, Zwanenveld en Nijmegen- West	NT1 en NT2 cursisten, ondersteuning in het oefenen met Nederlands	250 personen per jaar
	Leesgroepjes	Laaggeletterden oefenen wekelijks met hardop lezen voor tekstbegrip en woordenschat o.l.v. een vrijwilliger in bibliotheek Zwanenveld. Er is ook een leesgroep	3 groepen á 5 deelnemers

Gemeente Nijmegen
Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling

Vervolgvel
6

		van Breed die daar oefent m.b.v. Taalpunt materialen	
	Leeskring laaggeletterden	De Leeskring van de afdeling Volwassen Educatie van het ROC in de Bibliotheek Muntweg om boeken uit de serie Leeslicht te bespreken.	4 x per jaar, 10 deelnemers per keer
	Tablet café	in samenwerking met Seniorweb in de vestiging de Mariënburg begeleiding : Seniorweb, De bibliotheek faciliteert de ruimte en zorgt voor PR.	5 cafés per jaar: ong. 60 deelnemers
	Digitaal spreekuur (tevens E -books spreekuur)	in samenwerking met Seniorweb in de vestiging Mariënburg	8 x per jaar, ongeveer 65 deelnemers
	Cursusprogramma seniorweb	Seniorweb geeft een gedeelte van haar cursussen in bibliotheek De Mariënburg	6 cursussen, ongeveer 50 deelnemers
Literatuur	Literaire lezingen	Literair geïnteresseerden	10 lezingen / 600 bezoekers per jaar
	Informatieve lezingen	Geïnteresseerden in onderwerp	7 lezingen / 200 bezoekers per jaar
	Nijmeegs Boekenfeest	Literair geïnteresseerden	1000 bezoekers per jaar
	Letterbrouwerij	Literair geïnteresseerden	100 bezoekers per jaar
	Leeskringservice	leeskringen	75 leeskringen per

Gemeente Nijmegen
Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling

Vervolgvel
7

			jaar
	Literaire jeugdvoorstellingen	Kinderen 2-4 jaar	240 kinderen per jaar
	Kinderboekenfeest	Kinderen	450 bezoekers per jaar
	Nijmeegse Literatuur Prijs	Literair schrijftalent	50 deelnemers per jaar
	Schrijfworkshops	Schrijftalent (kinderen en volwassenen)	100 deelnemers per jaar
	Rondleidingen RAN/OBGZ	Geïnteresseerden in beide organisaties	100 bezoekers per jaar
	Introductiedagen voor studenten	1e jaars HBO en RUN	750 bezoekers per jaar
	TAALenten	Getalenteerde lezers	50 bezoekers per jaar
	Literaire netwerkborrel	Maandelijkse bijeenkomst voor iedereen uit het literaire veld	Netwerk 100 deelnemers
	Openbare hoorcolleges	Masterstudenten en Literair geïnteresseerden	50 bezoekers per jaar
	Festivals	Volwassenen en jeugd, literair geïnteresseerd	4 festivals / 1200 bezoekers per jaar
	Poëziefeest	poëzieliefhebbers	100 bezoekers per jaar
	Ontmoet de Dichter	poëzieliefhebbers	10 keer per jaar
Ontmoeting en debat	Werkplekken inloop huis van de letters	Iedereen/openbaar toegankelijk	400.000 bezoekers Huis van de Letters per jaar
Kennismaken Kunst en Cultuur	Diverse activiteiten zoals samenwerking Huis van de geschiedenis en Archief	Iedereen	3 activiteiten per jaar
	Exposities	Iedereen	Doorlopende expositie in Bibliotheek De Mariënburg
	Samenwerking Cultureel Mariënburg (plein)	Afhankelijk van diverse evenementen	Aantal bezoekers

BIBA01

Gemeente Nijmegen
Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling

N.B. Alle prestaties worden vergeleken met de landelijke tendensen.

- Aanleveren van gegevens zoals die ook aan het ministerie van OCW worden aangeleverd volgens de Regeling gegevenslevering openbare bibliotheekvoorzieningen

De algemene inhoudelijke prestatie-eisen waaraan de organisaties moeten voldoen in het kader van de subsidieverlening zijn de volgende:

a. *Cultuureducatie en doelgroep jeugd tot 26 jaar*
De organisaties zetten aantoonbaar in op cultuureducatie en activiteiten gericht op de jeugd tot 26 jaar.

b. Brede toegankelijkheid culturele voorzieningen
Cultuurparticipatie vinden wij belangrijk voor alle Nijmegenaren en daarom vragen wij aan de culturele organisaties om er samen zorg voor te dragen dat culturele voorzieningen breed toegankelijk zijn en er voor alle lagen van de bevolking een passend cultureel aanbod is met een hoge inhoudelijke kwaliteit.

c. Prioriteiten: talentontwikkeling, excellentie en experiment
De organisaties geven samen met andere partijen in de stad en partijen in de keten vorm aan de gemeentelijke prioriteiten talentontwikkeling, excellentie en experiment.

d. Ketenintendantfunctie en ketenoverleg
De organisaties zijn ketenintendant voor de desbetreffende keten en dragen procesverantwoordelijkheid voor de organisatie van het ketenoverleg.

In het ketenoverleg komen minstens de volgende onderwerpen aan de orde:
1. de speerpunten uit de Kunst- en Cultuurvisie;
2. samenwerking in de keten;
3. toegankelijkheid van de keten;
4. de wijze waarop het ambitieniveau binnen de keten gerealiseerd wordt in Nijmegen.

De ketenintendant nodigt in de keten en in het netwerk samenwerkende partijen uit voor het ketenoverleg. De partijen in de keten kiezen gezamenlijk een voorzitter.

e. Verslaglegging ketenoverleg
Jaarlijks stelt het ketenoverleg een verslag van haar werkzaamheden vast. Dit verslag beschrijft de werkzaamheden in de keten op de onder d. genoemde onderwerpen. Die werkzaamheden kunnen gemeenschappelijk zijn maar ook betrekking hebben op twee of meer deelnemers aan de keten. Het verslag wordt toegestuurd aan de gemeente en dient als basis voor toekomstige peer-reviews.

Gemeente Nijmegen
Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling

f. Peer-review
De organisaties voeren een peer-review uit op basis van het ketenverslag en de jaarverslagen.

g. Groeimodel
De gemeente geeft de organisaties in de keten de ruimte om vorm en inhoud te geven aan het ketenintendantschap en de speerpunten waarbij ze zelf kunnen definiëren wat zij verstaan onder de onderwerpen onder d, welk ambitieniveau de partijen in de keten hebben en hoe zij dit ambitieniveau willen realiseren.

h. Code Cultural Governance
De organisaties hanteren de code Cultural Governance en leggen in het jaarverslag verantwoording af over de wijze waarop dit gebeurt. Hierbij wordt gebruik gemaakt van een op Nijmegen toegespitst verantwoordingsprotocol.

i. Cultuuronderzoeken
De organisaties participeren desgevraagd in de gemeentelijke cultuuronderzoeken en stellen hiervoor gevraagde gegevens beschikbaar.

j. Social Return
In het kader van Social Return (het stimuleren van doelgroepen met een afstand tot de arbeidsmarkt) verwacht de gemeente Nijmegen van de organisatie dat ze bij de uitvoering van de activiteiten/doelen waarvoor deze subsidie wordt toegekend, zoveel mogelijk Nijmeegse burgers betrekt die voor hun inkomen (gedeeltelijk) afhankelijk zijn van een uitkering. Naast deze (leer)werkplekken vraagt de gemeente ook aan de organisatie om in hun eigen inkoopbeleid Social Return op te nemen.

Voorstel - Budgetstichting Doornroosje 2016 tem 2019

Gemeente Nijmegen
Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling

Vervolgvel
10

Bijlage 2: Verplichtingen

Verantwoording
Tijdens de subsidieperiode is er een aantal momenten waarop u zich moet verantwoorden. In onderstaand overzicht leest u wat u wanneer moet aanleveren.

Insturen vóór:		**Wat insturen?**
1 sept.	2016	Voortgangsrapportage met vooruitblik
15 jan.	2017	Gerealiseerde prestaties
1 juni	2017	Verslag van de gerealiseerde activiteiten en de jaarrekening inclusief de bezoldiging van het personeel (WNT)
1 juni	2017	Goedkeurende controleverklaring

Specificatie van de tabel
Vóór 1 september moet u een schriftelijke rapportage aanleveren over de activiteiten in de eerste zes maanden van het jaar. Voor de 2e helft van het jaar moet u een prognose afgeven.

Vóór 15 januari moet u een kort overzicht van de uitgevoerde activiteiten aanleveren.

Vóór 1 juni moet u een verantwoording over het voorgaande subsidiejaar insturen. Aan de hand van deze verantwoording wordt het definitieve subsidiebedrag vastgesteld. De volgende stukken moeten door het bestuur worden ondertekend en ingediend:
- een verslag van de gerealiseerde activiteiten met daarin een beschrijving van de werkwijze en het resultaat;
- een financieel overzicht waaruit blijkt hoe de subsidie is besteed;
- een jaarrekening over het subsidiejaar, met daarin minimaal een staat van baten en lasten, een balans en een toelichting.

In het verslag van de gerealiseerde activiteiten moet u ingaan op de prestaties en afspraken die in de subsidiebeschikking zijn opgenomen.

Controleverklaring
Bij een totaal aan subsidies boven de € 100.000,00 per jaar moet u bij de verantwoording een controleverklaring voegen. Hierin geeft de accountant een oordeel over:
- hoe u de Nijmeegse Kaderverordening Subsidieverstrekking (2011) en het Uitvoeringsvoorschrift subsidies Directie Inwoners gemeente Nijmegen 2011 heeft nageleefd;
- hoe u de nadere voorschriften en aanwijzingen van de subsidiebeschikking heeft nageleefd;
- of u de subsidie heeft besteed voor het doel waarvoor deze is verleend.

BIBA01

Gemeente Nijmegen
Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling

Vervolgvel
11

Informatieplicht bezoldiging personeel

1. Wanneer de "Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen publieke en semipublieke sector" (WNT)[2] op uw instelling van toepassing is dan zendt u ons uiterlijk op 1 juni 2017 de gegevens en de motivering zoals bedoeld in artikel 4 van deze wet.
   Komt u deze verplichting niet na dan kan het in de verleningsbeschikking genoemde bedrag bij de vaststelling worden verminderd met maximaal 10%.

2. Valt u niet onder de definitie van de doelgroep van de WNT, maar wordt uw instelling wel voor meer dan € 100.000,00 per jaar gefinancierd uit overheidsmiddelen, waarvan minstens 50% afkomstig is van de gemeente Nijmegen, dan geldt eveneens de verplichting om uiterlijk op 1 juni 2017 de gegevens en de motivering zoals bedoeld in artikel 4 van deze wet aan ons te zenden.
   Komt u deze verplichting niet na dan kan het in de verleningsbeschikking genoemde bedrag bij de vaststelling worden verminderd met maximaal 10%.

3. Valt u onder de hierboven onder 1. of onder 2. genoemde instellingen en wordt de subsidierelatie met uw instelling in 2017 gecontinueerd dan bent u verplicht, met het oog op een doelmatige besteding van de gelden, om de inkomensgrens van 100% van het ministersalaris, als omschreven in artikel 2.3 WNT, met ingang van 2017 als bezoldigingsmaximum in acht te nemen. Hierbij worden dienstverbanden in deeltijd omgerekend naar voltijdse dienstverbanden.
   Komt u deze verplichting niet na, dan kan het in de verleningsbeschikking 2017 genoemde bedrag bij de vaststelling worden verminderd met het bedrag van de overschrijding van de geldende inkomensgrens in het kalenderjaar waarop de verleningsbeschikking betrekking heeft.

<u>Meldingsplicht</u>
Op het moment dat duidelijk is dat u niet of niet geheel aan de subsidieverplichtingen kunt voldoen, moet u dat schriftelijk melden bij:
College van burgemeester en wethouders
Gemeente Nijmegen
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

[2] De WNT geldt voor alle instellingen in de publieke en semipublieke sector die voor meer dan 50% worden gefinancierd uit publieke middelen.

Gemeente Nijmegen
Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling

Vervolgvel
12

Bijlage 3 Overschotten, tekorten en reservevorming

Voor overschotten, tekorten en reservevorming, die verband houden met het gemeentelijk subsidiedeel, gelden de volgende regels:

- Exploitatieoverschotten en -tekorten komen voor rekening van uw instelling. Deze worden toegevoegd of onttrokken aan de algemene (egalisatie)reserve.
- Wanneer het eigen vermogen op 31 december van het subsidiejaar hoger is dan € 5.000,00 dan mag dit niet meer bedragen dan 10% van de omzet. Als dit het geval is dan wordt dit bij de vaststelling van de subsidie mee in overweging genomen.

BIBA01

de Bibliotheek

Gemeente Nijmegen
College van Burgemeester & Wethouders
t.a.v. de heer B. Velthuis
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Datum: 10 november 2015
Onze ref: 046/DW/kvh
Onderwerp: Aanvraag meerjarensubsidie 2016-2019

Geachte heer Velthuis,

De gemeente Nijmegen heeft de Bibliotheek Gelderland Zuid verzocht een meerjarensubsidieaanvraag in te dienen over de jaren 2016, 2017, 2018 en 2019 (zie bijlage I Meerjarenbegroting 2016-2019). Middels deze brief verzoeken wij u de meerjarensubsidie toe te kennen.

In de Bibliotheekwet 2015 zijn vijf functies van de bibliotheek vastgesteld:
1. ter beschikking stellen van kennis en informatie
2. mogelijkheden bieden tot ontwikkeling en educatie
3. bevorderen van lezen en het laten kennismaken met literatuur
4. organiseren van ontmoeting en debat
5. mensen kennis laten maken met kunst en cultuur.

Regionaal zijn deze functies, in samenspraak met de zes gemeenten, de wethouders en de ambtenaren die de Bibliotheek Gelderland Zuid bedient, vertaald naar een concept basiskoers bibliotheekwerk Gelderland Zuid. *Zie bijlage II.* Binnen deze basiskoers legt de bibliotheek Gelderland Zuid lokaal de nadruk op de volgende taken:

- De Bibliotheek Gelderland Zuid draagt actief bij aan het **voorkomen van laaggeletterdheid** en het **vergroten van basisvaardigheden**. Dat doen we met projecten zoals de VoorleesExpress en de Bibliotheek *op School*.
- De Bibliotheek Gelderland Zuid ondersteunt in het **bestrijden van laaggeletterdheid**. Daarbij werkt de bibliotheek samen met onderwijs- en welzijnsinstellingen. Daarnaast heeft de bibliotheek Taalhuizen in de bibliotheken De Mariënburg en Zwanenveld. Een plek waar mensen terecht kunnen die niet of slecht kunnen lezen. Zij vinden daar informatie, worden geholpen en doorverwezen naar de juiste instanties.
- Binnen het **sociaal domein** heeft de bibliotheek een belangrijke rol in de **ontwikkeling van kennis en informatie.** Zowel fysiek als digitaal worden mensen begeleid in het vinden en gebruiken van de juiste informatie. Hierin werkt de bibliotheek onder andere samen met het UWV.
- De lokale bibliotheek is een **inspirerende plek**, een plek voor **persoonlijke ontwikkeling**, met aansluiting op een wereldwijd informatienetwerk.

de Bibliotheek Gelderland Zuid • Mariënburg 29 • 6511 PS Nijmegen • T 024 - 327 49 11 • E info@obgz.nl
www.obgz.nl • KvK 09156946 • btw 8152.78.731.B01

de Bibliotheek

Om de lokale behoeften in kaart te brengen en lokaal relevante samenwerkingen te starten, hebben we in heel ons werkgebied (senior) klantadviseurs, programmacoördinatoren en projectmedewerkers werkzaam. Zij zijn de verbinders en makelaars tussen lokale vraag en aanbod.

Beleidsvisie de Bibliotheek Gelderland Zuid 2016-2019
De Bibliotheek Gelderland Zuid heeft een specifieke visie en missie vastgelegd voor de periode 2016-2019. Samengevat richten wij ons met de Bibliotheek anno nu steeds meer naar buiten toe. Dit doen we door beter in te spelen op de behoeften van onze klanten, waaronder vele verschillende doelgroepen, en door samen te werken met andere organisaties. De visie van de Bibliotheek Gelderland Zuid is: *Samen de wereld leren begrijpen*. Mensen verrijken met verhalen en vaardigheden, zodat zij vorm kunnen geven aan hun persoonlijke ontwikkeling en zijn/haar rol in de maatschappij. Dit doet de bibliotheek door verhalen te delen en kennis te ontwikkelen. Vanuit onze kernwaarden: open, onafhankelijk, ontwikkelingsgericht en inspirerend voor iedereen. *Zie bijlage III.*

Wat levert de bibliotheek op?

- **Maatschappelijke meerwaarde**
  De bibliotheek is een van de maatschappelijke partners die uitdagingen en problemen in de samenleving aanpakt. We werken creatief en verbindend samen met diverse organisaties. Zo werken we mee aan de bestrijding van laaggeletterdheid en eenzaamheid. (Voorbeelden zijn: VoorleesExpress, Taalhuizen, Vertel Eens.)
- **Educatieve meerwaarde**
  Zonder lees-, taal- en rekenvaardigheid en mediawijsheid kun je niet meedraaien in onze maatschappij. Met projecten als Bibliotheek *op School* brengen we de bieb binnen handbereik voor jeugd en jongeren. Daarnaast organiseren we Digitale spreekuren en cursussen voor het versterken van digitale vaardigheden.
- **Culturele meerwaarde**
  Onze cultuur doet zich voor in onze taal, onze verhalen, ons erfgoed, kunst en theater. Met ons literair activiteitenprogramma zijn we een belangrijke culturele speler en verbinden we literatuur aan culturele evenementen.
- **Economische meerwaarde**
  Wij helpen mensen om informatie van context te voorzien, te categoriseren en te selecteren. De digitale bibliotheek ontsluit een wereld aan duurzame informatie en is daarmee een onmisbare schakel tussen burgers, en de informatiestromen van allerlei bedrijven en instanties. Met projecten als Walk and Talk, Klik & Tik en Werken met de e-overheid zorgen we dat mensen meer zelfredzaam worden en daardoor beter mee kunnen doen aan de maatschappij.

De Bibliotheek op School
Volgens afspraak met de gemeente Nijmegen heeft de Bibliotheek de opdracht 50% van de scholen in het basisonderwijs te voorzien van een Bibliotheek op School. Gezien de tendens die wij de afgelopen jaren hebben waargenomen van tien extra scholen per jaar kan worden verwacht dat de Bibliotheek in 2019 voor 75% van de scholen in het basisonderwijs een Bibliotheek op School zal realiseren.

de Bibliotheek

Nijmegen-West
De bibliotheek is verheugd met de extra 3 ton die ter beschikking is gekomen om in Nijmegen-West voldoende aanwezigheid van de bibliotheek te kunnen realiseren. In het conceptplan Bibliotheek Nijmegen-West (bijlage IV) wordt beschreven hoe de bibliotheek haar zichtbaarheid en haar toegankelijkheid vergroot en hoe haar functies worden ingezet. In de begroting voor de bibliotheek in Nijmegen-West vindt u een specificatie van de kosten. *Zie bijlage V.*

Ketenintendant Literatuur
Voor de gemeente Nijmegen vervult de Bibliotheek Gelderland Zuid nog een speciale rol, die van ketenintendant Literatuur. Hierbij richten we ons op het goed onder de aandacht brengen van literatuur en poëzie in Nijmegen. Als ketenintendant hebben we een sterk verbindende rol binnen het literaire en zijn we continue op zoek naar mogelijkheden om literatuur op een verrassende, aantrekkelijke en vernieuwende manier onder de aandacht te brengen.
De bibliotheek heeft ook een belangrijke voortrekkersrol in de Stichting Literaire Activiteiten Nijmegen (SLAN). Vanuit de SLAN worden jaarlijks literaire evenementen georganiseerd, zoals: het Nijmeegs Boekenfeest, het Nijmeegs Kinderboekenfeest, het Poëziefeest en de Nijmeegse Literatuurprijs. Tevens organiseren we als ketenintendant de jaarlijkse Letterbrouwerij en de literaire netwerkborrel.

Tot slot vindt u in *bijlage VI* onze prestatie indicatoren voor de periode 2016-2019, waaronder van alle activiteiten ter voorkoming en bestrijding van laaggeletterdheid (inclusief Nijmegen-West).

Mocht u een nadere toelichting wensen dan horen wij dat graag.

Met vriendelijke groet,

Mw. drs. S.A.M. Weersink
directeur-bestuurder

Bijlagen:
- I: Meerjarenbegroting 2016-2019
- II: Concept Basiskoers Bibliotheekwerk Gelderland Zuid
- III: Beleidsvisie de Bibliotheek Gelderland Zuid 2016-2019
- IV: Conceptplan Bibliotheek Nijmegen-West
- V: Begroting Bibliotheek Nijmegen-West
- VI: Prestatie indicatoren 2016-2019 de Bibliotheek Gelderland Zuid

Cc: mw. N. van den Dobbelsteen

de Bibliotheek Gelderland Zuid • Mariënburg 29 • 6511 PS Nijmegen • T 024 - 327 49 11 • E info@obgz.nl
www.obgz.nl • KvK 09156946 • btw 8152.78.731.B01

Voorstel - Budgetstichting Doornroosje 2016 tem 2019

Bijlage I

Meerjarenbegroting gemeente Nijmegen 2016-2019

Ieder jaar stelt de Stichting Openbare Bibliotheek Gelderland Zuid een begroting op voor het daaropvolgende jaar. Voor de gemeente Nijmegen is, op basis van de reeds vastgestelde begroting 2016, een meerjarenbegroting opgesteld voor de periode 2016-2019.

De afgelopen jaren heeft de bibliotheek flink moeten bezuinigen en heeft ze een fikse reorganisatie ondergaan. Door de forse bezuinigingen zijn er in de vorige jaren keuzes gemaakt: minder investeren in stenen, meer gericht op de functies van de bibliotheek. De reorganisatie heeft niet alleen het sluiten van bibliotheken ten gevolg gehad, maar het was ook het noodzakelijk op personeel te bezuinigen. Na de reorganisatie is de minimale personele bezetting bereikt.

De gevormde netwerkorganisatie is toekomstbestendig en gericht op samenwerking. In de begroting is een stijging van zowel de specifieke dienstverlening als van de overige inkomsten opgenomen. De bibliotheek tracht middels ondernemerschap en blijvende innovatie de dienstverlening te verhogen. Een stijging van de eigen inkomsten is noodzakelijk om op termijn een sluitende begroting te waarborgen.

Stichting Openbare Bibliotheek Gelderland Zuid
Meerjarenbegroting 2016 - 2019 Gemeente Nijmegen

BATEN	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
Subsidies	€ 5.339.550	€ 5.324.550	€ 5.309.550	€ 5.309.550
Inkomsten gebruikers	" 781.450	" 758.150	" 735.600	" 713.750
Specifieke dienstverlening	" 162.200	" 187.200	" 177.200	" 202.200
Overige inkomsten	" 19.500	" 32.600	" 104.900	" 124.550
	€ **6.302.700**	€ **6.302.500**	€ **6.327.250**	€ **6.350.050**
LASTEN				
Bestuur en organisatie	€ 141.250	€ 141.250	€ 141.250	€ 141.250
Huisvesting	" 1.696.450	" 1.667.800	" 1.662.800	" 1.654.600
Personeel	" 2.808.250	" 2.858.650	" 2.910.050	" 2.962.450
Administratie	" 111.050	" 111.050	" 111.050	" 111.050
Transportkosten	" 73.650	" 73.650	" 73.650	" 73.650
Automatisering	" 513.550	" 513.550	" 513.550	" 513.550
Mediakosten	" 958.500	" 936.550	" 914.900	" 893.500
Diverse kosten	"	"	"	"
	€ **6.302.700**	€ **6.302.500**	€ **6.327.250**	€ **6.350.050**
Saldo van Baten en Lasten	€ -	€ -	€ -	€ -

Voorstel - Budgetstichting Doornroosje 2016 tem 2019

Grondslagen en Uitgangspunten

- De meerjarenbegroting moet structureel sluitend zijn.
- Uitgangspunt is de begroting van de Stichting Openbare Bibliotheek Gelderland Zuid 2016, zoals vastgesteld door de RvT en ingediend bij de gemeenten in mei 2015. Hierin is uitgegaan van een indexering van de subsidie van 2,5%. De indexering vanuit gemeente Nijmegen is nu bepaald op 0,87%, wat voor 2016 lijdt tot een begrotingstekort van ruim € 80.000. Hiervoor zal door de Bibliotheek in 2016 een oplossing gevonden moeten worden.
- Kosten en opbrengsten zijn in de meerjarenbegroting voor 2017 - 2019 niet geïndexeerd.
- De extra structurele subsidie van € 300.000 om het bibliotheekwerk in Nijmegen West uit te breiden is opgenomen.
- De oplopende kortingen, die door gemeente in 2017 en 2018 in mindering worden gebracht op de subsidie als gevolg van de uitname uit het gemeentefonds inzake het landelijk aanbieden van e-boeken, zijn in de meerjarenbegroting verwerkt.
- Projecten en activiteiten worden kostenneutraal uitgevoerd en zijn niet in de begroting opgenomen.
- Er is rekening gehouden met een dalende trend voor de inkomsten van gebruikers.
- In 2018 zal de extra subsidie van € 50.000 voor de Bibliotheek *op school* vervallen (zie specifieke dienstverlening). Er is dan naar verwachting een dusdanige schaalgrootte bereikt dat het concept ook zonder de extra bijdrage van de gemeente aan de scholen in het werkgebied aangeboden kan worden.

Bijlage II

Basiskoers bibliotheekwerk Gelderland Zuid

Inhoud

Inleiding 3
Doel en resultaat 3
Waarden en beleidsuitgangspunten 3
Trends en Ontwikkelingen 5
Gezamenlijke basiskoers 7
Uitwerking en vervolg 9
Cijfers en inspirerende documenten 11

Inleiding

De wens van een aantal nieuwe wethouders is aanleiding geweest om als zes gemeenten samen met de Bibliotheek Gelderland Zuid te komen tot een gezamenlijke basiskoers. De gemeenten Nijmegen, Overbetuwe, Lingewaard, Beuningen, Heumen en Berg & Dal/Groesbeek nemen in 2015 diensten af van de Bibliotheek Gelderland Zuid. In 2015 hebben de betreffende wethouders en beleidsambtenaren, de directeur-bestuurder, en enkele medewerkers van de Bibliotheek Gelderland Zuid kennis gemaakt met elkaar. De eerste stappen zijn gezet om tot die gezamenlijke basiskoers te komen. Het biedt houvast en werkt als een kompas dat richting geeft. Tegelijk biedt het voldoende ruimte het anker op eigen wijze uit te gooien, met andere woorden maatwerk op lokaal niveau.

Belangrijkste reden om te komen tot een gezamenlijke basiskoers is om meer inzicht te krijgen in de wensen, behoeften, ontwikkelingen en verwachtingen van elkaar. We kijken hierbij naar de kernwaarden en beleidsspeerpunten van de gemeenten en de kernwaarden en functies van de bibliotheek. Vanuit gedeelde kernwaarden en speerpunten wordt helder welke rol de bibliotheek kan spelen in de samenleving. Dit levert input voor het nieuwe beleidsplan 2016-2020 van de Bibliotheek Gelderland Zuid en geeft richting aan het beleid van de gemeenten.

Er zijn meer redenen die het interessant maken om voor gezamenlijkheid te kiezen. Ontwikkelingen in de samenleving, nieuwe wetgeving, teruglopende inkomsten uit gemeentefonds en uitbreiding van taken voor de gemeenten zijn een uitdaging voor de partners. Kennis en successen delen wordt door de partners als meerwaarde gezien. Efficiënte inzet van middelen ten behoeve van meerdere gemeenten maakt functies en voorzieningen betaalbaarder. Samenwerking vergroot het bestuurlijk draagvlak bij individuele organisaties.

In dit document leest u het doel en resultaat, kernwaarden en beleidsuitgangspunten en trends en ontwikkelingen. Dit alles is de aanloop naar de geformuleerde gezamenlijke basiskoers in zes kernzinnen. Tot slot staat een voorstel beschreven hoe de uitwerking een vervolg kan krijgen.

Doel

De zes gemeenten én de Bibliotheek Gelderland Zuid willen vanuit gedeelde kernwaarden en beleidsuitgangspunten een gezamenlijke en gedeelde basiskoers bepalen. Hierin wordt de rol van de bibliotheek de komende jaren helder.

Waarden en beleidsuitgangspunten

1. Beleidsspeerpunten van de gemeenten

Een blik op de college- of coalitieprogramma's van de gemeenten laat zien dat gemeenten de bibliotheek beschouwen als een waardevolle voorziening om de leefbaarheid van dorpen en wijken op peil te houden. De bibliotheek valt dan in de programma's onder de hoofdstukken Cultuur, Voorzieningen of Leefbaarheid.
Tegelijkertijd wordt in alle programma's aandacht besteed aan de noodzaak tot het ondersteunen van kwetsbare mensen in de samenleving. Meedoen in en aan de samenleving is niet altijd vanzelfsprekend. Soms omdat men dat niet (meer) kan door ouderdom, lichamelijke of psychische

problemen, werkloosheid of taalachterstand. Bibliotheken hebben een rol bij het laten opdoen van brede algemene kennis zodat burgers een actieve rol leren spelen in bijvoorbeeld het maatschappelijk leven.
Bibliotheken worden daarbij gezien als een voorziening die een plek krijgt in multifunctionele accommodaties. Ook worden combinaties met onder meer buurthuizen, ouderencentra en scholen gezocht om dienstverlening en bereikbaarheid toegankelijk te houden.

2. Publieke waarden van de Bibliotheek

De bibliotheekwet stelt vast aan welke eisen een bibliotheekvoorziening moet voldoen om onderdeel van het stelsel te vormen. Samengevat gaat het om de volgende eisen:

1. Functioneren vanuit publieke waarden (artikel 4).
2. Vervullen van vijf maatschappelijke functies (artikel 5).

De vijf publieke waarden van de Bibliotheek

De openbare bibliotheekvoorziening functioneert volgens de bibliotheekwet vanuit een aantal publieke waarden:

- Betrouwbaarheid
- Onafhankelijkheid
- Authenticiteit
- Pluriformiteit
- Toegankelijkheid

Het vastleggen van de publieke waarden is gebeurd op advies van de Raad voor Cultuur[1]. Deze stelde dat het van belang is de grenzen tussen publieke en commerciële aanbieders van content duidelijk te maken. In een situatie waarbij uitleen (door openbare bibliotheken) en verhuur (door private c.q. commerciële partijen) van e-books en andere digitale content naast elkaar zullen bestaan, is het noodzakelijk te onderbouwen waarom de openbare bibliotheeksector op dit vlak bepaalde voorzieningen moet blijven aanbieden en waarin zij zich moet onderscheiden van een commercieel aanbod.

De vijf functies van de Bibliotheek

Een bibliotheekvoorziening die een publieksfunctie vervult moet volgens de wet vijf functies vervullen die bijdragen aan de persoonlijke ontwikkeling en verbetering van de maatschappelijke kansen van het algemene publiek:

1. ter beschikking stellen van kennis en informatie;
2. bieden van mogelijkheden tot ontwikkeling en educatie;
3. bevorderen van lezen en het laten kennismaken met literatuur;
4. organiseren van ontmoeting en debat;
5. laten kennismaken met kunst en cultuur.

Met de vastlegging dat deze vijf functies bijdragen aan de persoonlijke ontwikkeling van mensen en de verbetering van hun kansen in de maatschappij, is aangesloten op het *Manifest over de openbare bibliotheek van* Unesco[2]. Daarin zijn algemene principes vertaald naar opdrachten aan de overheden en aan de bibliotheeksector. In het Manifest wordt gesteld dat *"constructief deelnemen aan het maatschappelijk leven en meewerken aan het vormgeven van de democratie afhankelijk zijn van voldoende opleiding en van vrije en onbeperkte toegang tot kennis, wetenschap, cultuur en informatie. De openbare bibliotheek, de plaatselijke toegangspoort tot kennis, schept een essentiële*

[1] : Raad voor Cultuur, Advies Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen, 6 juni 2013
[2] : Unesco Library Manifesto, a gateway to knowledge, 1994

voorwaarde voor levenslang leren, onafhankelijke besluitvorming en de culturele ontwikkeling van individuen en maatschappelijke groeperingen."

Trends en ontwikkelingen

De maatschappij verandert. Deze veranderingen hebben invloed op het bibliotheekwerk en hoe we daar als samenleving mee omgaan. Het bibliotheekwerk verandert continu en past zich aan aan maatschappelijke uitgangspunten. Het is goed om deze veranderingen te benoemen en stil te staan bij de invulling van de functies die het bibliotheekwerk heeft.

Welke maatschappelijke veranderingen hebben invloed op het bibliotheekwerk en welke niet? Hoe duiden we de veranderingen en wat betekent dit voor de bibliotheek en de gemeenten? Dat laatste beschrijven we in de volgende paragrafen.

De commissie Cohen die in opdracht van het sectorinstituut voor bibliotheken in 2014 een toekomstvisie presenteerde, beperkt zich tot een aantal ontwikkelingen.

De Wet Stelsel Openbare Bibliotheekvoorzieningen

Sinds 1 januari 2015 is een nieuwe wet Stelsel Openbare Bibliotheekvoorzieningen van kracht (vanaf hier: bibliotheekwet). Deze nieuwe wet beschrijft de functies van de bibliotheek, de waarden die een bibliotheek heeft en geeft de lokale bibliotheek een rol in een netwerk.

Kennis wordt een steeds belangrijker productiemiddel

Nederland wil een kenniseconomie zijn. Een 'leven lang leren' is voorwaarde daarvoor. Er komt meer nadruk te liggen op leren buiten de formele structuren van het onderwijs. Persoonlijke ontwikkeling en vernieuwing van kennis en competenties zijn van belang om mee te kunnen blijven doen in deze veranderende maatschappij en kenniseconomie.

Het belang van specifieke vaardigheden neemt toe

Geletterdheid als fundament

Een van de meest fundamentele voorwaarden voor duurzame inzetbaarheid op de arbeidsmarkt, zelfredzaamheid van burgers en het voorkomen van maatschappelijke uitsluiting is geletterdheid. De OECD definieert geletterdheid als "het vermogen om geschreven teksten te begrijpen, te evalueren en te gebruiken om te participeren in de samenleving, om doelen te bereiken, en om kennis en potentieel te ontwikkelen. Geletterdheid omvat een scala van vaardigheden die variëren van het decoderen van geschreven woorden en zinnen, tot het begrip, de interpretatie en evaluatie van complexe teksten".

Digitale en informatievaardigheden

Het verwerven van deze vaardigheden gaat verder dan technische vaardigheden, of 'knoppenkunde', alleen. De meer inhoudelijke vaardigheden als zoeken, selecteren en evalueren van informatie, en strategische vaardigheden die te maken hebben met het inzetten van digitale media voor persoonlijke ontwikkeling en verbetering van de maatschappelijke positie, zijn van groot belang.

21st Century skills

Naast geletterdheid in de breedte, horen hier competenties als samenwerken, creativiteit, communiceren, probleemoplossend vermogen, kritisch denken en sociale en culturele vaardigheden

toe. Ook een betrokken, ondernemende en nieuwsgierige houding wordt in de 21ste eeuw nog steeds gezien als essentieel.

Digitalisering en personalisering

Bijna alle Nederlanders hebben toegang tot internet, de afgelopen jaren steeds vaker op mobiele apparaten als smartphones en tablets. Nieuwe technologieën zorgen ervoor dat naast het vergaren, ook het creëren en delen van kennis gemakkelijker wordt. De hoeveelheid informatie neemt daarmee explosief toe. Slimme zoekmachines zorgen ervoor dat informatie altijd en overal in grote hoeveelheden beschikbaar is. Filtering van informatie zorgt voor een op maat toegesneden inhoud die soms weinig ruimte laat voor nieuwe inzichten, verrassing en uitdaging.
Aanschaf, uitlening en in het bijzonder het lezen van gedrukte boeken en media neemt af. Aanschaf en gebruik van e-boeken en media neemt toe. Sommigen zien dit als bedreiging, er wordt meer vluchtig en gefragmenteerd gelezen (zie ook verder bij 'Tijdsbesteding en beleving van consumenten'). Het biedt echter ook mogelijkheden door inhoud te combineren en te visualiseren en zo complexe situaties te verduidelijken.

Belang van netwerken en gemeenschappen

Waar voorheen de samenleving was gestructureerd rondom instituten, is er een verschuiving naar structuren rondom het individu en beweegt dat individu zich in verschillende gemeenschappen. Sociale netwerken nemen aan belang toe. De overheid stimuleert dit ook in de participatiesamenleving. Via internet zijn deze gemeenschappen en netwerken niet meer geografisch beperkt. Sociale netwerken geven toegang tot zaken waar je zelf niet (meer) over beschikt.

Tijdsbesteding en beleving van consumenten

Burgers hebben een groeiende behoefte aan gemak, snelheid en flexibiliteit om werk, zorg en privé efficiënt te organiseren en te combineren. Digitale media helpen daarbij, maar zorgen ook voor gevoelens van stress en druk. Ook in de invulling van tijd vinden veranderingen plaats en is er veel concurrentie tussen manieren van (vrije) tijdsbesteding. Het verlangen naar intensiteit neemt toe, mensen willen in beleving worden ondergedompeld.
Het Sociaal Cultureel Planbureau becijferde dat de vrije tijd die Nederlanders boven de 12 jaar besteden aan het lezen van gedrukte media tussen 1975 en 2005 met 44% is afgenomen, van 6,1 naar 3,8 uur per week. Sinds 2008 besteedt de Nederlandse bevolking nog eens 29% minder tijd aan lezen (voor boeken is de afname 20%).

Veranderingen in sociaal weefsel van stad en dorp

Ontmoeting is van belang voor het vormen en in stand houden van gemeenschappen. Ruimte voor ontmoeting maakt onderdeel uit van de sociale infrastructuur in steden en dorpen. Deze infrastructuur staat onder druk door schaalvergroting, bezuinigingen, vergrijzing en ontgroening. Het aantal openbaar toegankelijke voorzieningen neemt af en daarmee de leefbaarheid van (stads)wijken en dorpen.

Bovenstaande is uiteraard maar een greep uit ontwikkelingen op het gebied van demografie, economie, media, informatie en het sociaal-culturele domein. Voor een completer overzicht is bij de toekomstvisie van de commissie Cohen een omvangrijk rapport over maatschappelijke trends verschenen.

Gezamenlijke basiskoers

Tijdens de bijeenkomst met bestuurders van gemeenten en de Bibliotheek Gelderland Zuid en beleidsmedewerkers is gesproken over de toekomstvisie. Hierbij zijn kernwoorden benoemd die onderdeel zijn van deze visie. Ambtelijk zijn deze kernwoorden vervolgens vertaald naar zes kernzinnen. Hieronder leest u waar de partners in gezamenlijkheid toe zijn gekomen voor de rol van de bibliotheek.

De Bibliotheek is er voor iedereen.

"De Openbare Bibliotheek draagt op een laagdrempelige manier bij aan de brede verspreiding van informatie en cultuur, en daarmee aan een geletterde samenleving", aldus minister Bussemaker[3]. In al haar functies is de bibliotheek er voor alle, en bij voorkeur ook nieuwe doelgroepen. Informatie en cultuur is er voor iedereen toegankelijk. De schatkamer van de bibliotheek kent een groeiende digitale als ook nog waardevolle analoge collectie. De bibliotheek als knooppunt van kennis en cultuur is een stimulerende leeromgeving waarin mensen zich kunnen blijven ontwikkelen. De bibliotheekvestigingen zijn als plek openbaar, een verlengde huiskamer vol informatie en verhalen die uitnodigt tot leesbevordering en kennisontwikkeling. Een plek voor iedereen toegankelijk. De bibliotheek verbindt zich in functie met andere laagdrempelige plaatsen waar mensen komen. Dit kunnen scholen zijn en kind-, zorg- en wijkcentra, multifunctionele accommodaties, ziekenhuizen, bedrijven en festivalterreinen.

Bijzondere aandacht heeft de bibliotheek voor mensen die meer ondersteuning kunnen gebruiken in hun ontwikkeling van zelfredzaamheid. Omdat de bibliotheek er voor iedereen is, wordt het geen instituut voor alleen kwetsbare groepen. Andere groepen zorgen voor draagkracht van de bibliotheek. Tegelijkertijd krijgen de kwetsbare groepen geen 'stempel' en is het verbinden met andere doelgroepen natuurlijker, en een verrijking voor iedereen.

[3] Bussemaker, J. *Memorie van antwoord m.b.t. de Wet stelsel Openbare Bibliotheekvoorzieningen*, 10 oktober 2014

De Bibliotheek maakt als kenniscentrum de fysieke en digitale bibliotheekcollectie beschikbaar én toegankelijk voor iedereen.

De Bibliotheek Gelderland Zuid maakt onderdeel uit van het grote netwerk van bibliotheken. Het overkoepelend orgaan de Koninklijke Bibliotheek (KB), de nationale bibliotheek van Nederland, maakt de totale bibliotheekcollectie zichtbaar, houdbaar en bruikbaar. De komende jaren ontwikkelt de KB een nationale digitale bibliotheek. De Bibliotheek Gelderland Zuid zorgt ervoor dat deze collectie op lokaal niveau gebruikt wordt. Collecties worden betekenisvol gepresenteerd en gegroepeerd rond thema's en doelgroepen. Daartoe worden zoveel mogelijk instellingen en mensen verleid lid te worden van de bibliotheek. De vrije toegang tot dit gezamenlijke bezit van publiek gefinancierde bibliotheken zorgt ervoor dat mensen op nieuwe ideeën worden gebracht en op elkaars inzichten kunnen voortbouwen. Zo is de bibliotheek een bron voor onderzoek en helpt mensen om vaardiger, slimmer en creatiever te worden.

Door het vergroten van het digitale aanbod, het efficiënt gebruiken van gedeelde collectie, beperkt de Bibliotheek het fysieke collectieaanbod in vestigingen geleidelijk de komende jaren. Fysieke collectie komt meer verspreid en op maat dichterbij mensen te staan: op scholen, in zorgcentra, dorpshuizen, etc. Hierbij kijkt de bibliotheek naar de mate van zelfstandigheid en behoefte van klanten in die lokale setting.

De Bibliotheek is dichtbij en werkt creatief en verbindend samen met diverse organisaties. Zij benut middelen slim om daarmee een zo groot mogelijke maatschappelijke waarde en effect te bereiken.

"Als de berg niet naar Mozes komt, gaat Mozes wel naar de berg", aldus schooldirecteur Bas Peters van basisschool met een Bibliotheek *op school* St. Jacobus in Valburg. Als mensen de gang naar de bibliotheek niet vanzelfsprekend (meer) vinden, gaat de bibliotheek naar de mensen toe.

De hele samenleving kantelt naar participatie- en netwerksamenleving. We delen mensen, middelen, kennis, expertises en functies. We vragen meer eigenaarschap van instellingen en mensen om voorzieningen in stand te houden. Vrijwilligers zijn hierbij onmisbaar. Samen nemen we meer ruimte om te experimenteren. Dit ontschotten, leidt tot creatieve nieuwe verbindingen en kansen. Samen met gemeenten en partners kan de bibliotheek haar functie zo met meer maatschappelijk effect en waarde uitoefenen. Experimenteren is uitproberen en dus niet altijd effectief achteraf. Door te meten wat kan en nuttig is én door kennis en succesformules te benutten, bereiken we een zo groot mogelijk maatschappelijke waarde. De bibliotheek zoekt actief contact en verbinding met bedrijfsleven, centra voor werk en inkomen, het Uitvoeringsinstituut WerknemersVerzekeringen (UWV), gezondheidszorg, welzijnsorganisaties, educatieve en culturele instellingen, verenigingen en bewoners en vindt met hen manieren om te werken aan de doelen die de bibliotheek zich stelt.

De Bibliotheek heeft bijzondere aandacht voor het voorkomen van laaggeletterdheid en draagt bij aan de aanpak van laaggeletterdheid.

De cijfers over laaggeletterdheid zijn hoog in een welvarend land als Nederland. Zie onder 'Cijfers en inspirerende documenten'percentages van laaggeletterdheid. Alle zes gemeenten én de bibliotheek willen zich daarom hard maken om dit te voorkomen en te bestrijden. Preventie van laaggeletterdheid vraagt inzet op voor- en vroegschoolse educatie (VVE) en intensieve samenwerking met peuterspeelzalen en kinderdagverblijven, Centra voor Jeugd en Gezin, lokale kern-of wijkteams en basisscholen. Bestrijding van laaggeletterdheid wordt van belang geacht om iedereen de kans te bieden volwaardig mee te kunnen laten doen in de samenleving. Hierbij wordt door bibliotheek en gemeenten samenwerking gevonden via een Bondgenootschap voor

Geletterdheid met onder andere serviceclubs, werkgevers, sociale werkvoorzieningen en regionale opleidingscentra. De bestuurders van de gemeenten zien met voldoening de vele betrokken organisaties binnen het Bondgenootschap. Wel willen ze een nadrukkelijkere regierol neerleggen binnen het Bondgenootschap voor de nodige slagkracht. Dit wordt nader uitgewerkt.

Met ingang van 2015 is een aantal (landelijke) beleidsterreinen bij de gemeente ondergebracht. Deze decentralisaties hebben als doel om regelgeving en geldstromen overzichtelijker te maken voor burgers. Van hen wordt verwacht dat ze zichzelf kunnen redden en zelf hun zaken regelen. Taalvaardigheid is de basis voor participatie in de samenleving, voor zelfredzaamheid en zelfsturing. De bibliotheek bevordert de informatie- en digitale basisvaardigheden van mensen. Dat is meer dan ooit nodig omdat de online informatiestroom, technologische ontwikkelingen en digitale verwachtingen steeds meer vragen van mensen. Zo heeft de bibliotheek de functie lokale voorzieningen te bieden waarmee mensen zich kunnen (blijven) ontwikkelen.

De Bibliotheek vergroot leesplezier, leesbeleving en informatievaardigheden van mensen en hun omgeving (docenten, verzorgers, vrijwilligers), met bijzondere aandacht voor jeugd en jongeren.

De bibliotheek heeft een inspirerende en ondersteunende educatieve functie die van belang is voor alle leeftijden en mensen met allerlei achtergronden. Hierin kiezen de gemeenten in het bijzonder voor jeugd en jongeren. Docenten en ouders in de dagelijkse omgeving van jeugd en jongeren spelen een stimulerende rol in leesontwikkeling. De bibliotheek werkt samen met ouders, verzorgers, scholen, gemeenten, jeugdgezondheidszorg, kinderopvangorganisaties, welzijnsinstellingen en andere instellingen om met name leesplezier en taal- en mediavaardigheden van deze doelgroep te vergroten. Samen werken zij aan een dagelijkse lees- en mediacultuur thuis en op school. Leesplezier, leesbeleving en informatievaardigheden zijn ook voor volwassen laaggeletterden en ook hooggeletterden van grote meerwaarde voor persoonlijke ontwikkeling.

De Bibliotheek inspireert iedereen met literaire activiteiten.

Literaire activiteiten zijn er voor het vergroten van leesplezier en het verrijken van leesbeleving en persoonlijke ontwikkeling. Dit kan in tal van vormen en voor tal van doelgroepen zoals kinderen, laaggeletterden, studenten en literaire liefhebbers. De stadsbibliotheek De Mariënburg in Nijmegen heeft hierin een regiofunctie. Gemeenten willen, zij het in mindere mate en kostendekkend, ook lokaal invulling geven aan leesplezier via literaire activiteiten.

Uitwerking en vervolg

Wat betekent deze basiskoers? Hoe geven we deze handen en voeten binnen de lokale visies, kansen en ontwikkelingen? Als we de bovenstaande richting willen inslaan, wat betekent dit dan voor de individuele partners? Hieronder een voorstel.

Proces

Na vaststelling van de gezamenlijke basiskoers op 10 juli 2015 hebben de partners afgesproken een volgende stap zetten in het concretiseren van wat de bibliotheek in de gemeenten kan doen de komende jaren. Die stap zal gezet worden in de richting van *meer* samenwerking en samengaan. *Meer* inzet op kennis(overdracht). En daarmee ook een stap naar *minder* monofunctionele vestigingen en een toename van digitaal aanbod waarmee de collectie wordt verrijkt.

De basiskoers wordt door de Bibliotheek Gelderland Zuid omgezet naar een visie voor de komende jaren en een (daarop gebaseerd) passend aanbod aan bibliotheekwerk aan gemeenten. Ook zou de basiskoers een goede onderlegger kunnen zijn voor visie- en beleidsontwikkeling binnen gemeenten voor bibliotheekwerk op terreinen als cultuur, maatschappelijke accommodaties, (vroeg- en voorschoolse) educatie en onderwijsachterstanden, werk en inkomen, kwetsbare doelgroepen, welzijn en leefbaarheid en zorg.

Bestuurders van de zes gemeenten en de Bibliotheek Gelderland Zuid willen in het najaar van 2015 graag de zes gemeenteraden uitnodigen om gezamenlijk de wensen en mogelijkheden voor invulling van het bibliotheekwerk te delen.

Regelmatig treffen (beleids)medewerkers van de deelnemende gemeenten elkaar om samen met de Bibliotheek Gelderland Zuid ontwikkelingen te bespreken. Om dit overleg meer vorm en sturing te geven is dit basiskoersdocument en de input van gemeenteraden leidend. Landelijke ontwikkelingen en onderzoeksresultaten delen we en de voortgang van uitvoering van het basiskoersdocument bespreken we. Hiertoe stellen de Bibliotheek Gelderland Zuid en wisselend een gemeente de agenda voor dit overleg op.

Jaarlijks schuiven bestuurders aan en bespreken we samen de stand van zaken. Op basis van maatschappelijke ontwikkelingen kan het nodig zijn om het basiskoersdocument bij te stellen. Andersom kan natuurlijk ook: de basiskoers klopt nog wel, maar de route die daarop gevaren wordt wijkt af. Ook dan is bijsturing nodig.

Organisatie

Van oudsher is bibliotheekwerk onderdeel van het gemeentelijk programma Cultuur. In de meeste begrotingen is de bijdrage voor bibliotheekwerk dan ook ondergebracht bij het cultuurbudget. In sommige programma's is de bibliotheek ondergebracht bij 'Voorzieningen' of 'Leefbaarheid'. Dit basiskoersdocument laat zien dat bibliotheekfuncties ook bijdragen aan volwasseneducatie, onderwijs, voor- en vroegschoolse educatie, welzijn en leefbaarheid, zorg, werk en inkomen. Bij een lokale uitwerking van dit basiskoersdocument ontstaan er zo kansen om ook bij de interne organisatie vernieuwende allianties te smeden. Door slim combineren is meer maatschappelijke meerwaarde te creëren met dezelfde middelen.

De wethouders van cultuur van de zes gemeenten en de directeur-bestuurder van de Bibliotheek hebben afgesproken een sprankelende, interactieve en informatieve avond te organiseren voor gemeenteraadsleden over wat de Bibliotheek kan betekenen in de nabije toekomst.

Cijfers en inspirerende documenten

Cijfers

Onderwijs: De samenwerkingen met het onderwijs intensiveert, vooral door de Bibliotheek *op school* (primair onderwijs). Van de Nijmeegse basisscholen heeft (d.d. 11 juni 2015) 45% een Bibliotheek *op school*. Van de Overbetuwse en Lingewaardse basisscholen is dat respectievelijk 14% en 18%. Het aantal uitleningen bij Bibliotheek *op school* stijgt in Nijmegen met 81,3% (van 22.329 in 2013 naar 40.475 in 2014) en in Overbetuwe met 12,7% (van 14.623 in 2013 naar 16.474 in 2014). Ook met het voortgezet onderwijs wordt intensiever samengewerkt. In Lingewaard is inmiddels 1 voortgezet onderwijsschool met een Bibliotheek *op school*. Met 15 voorschoolse instellingen wordt inmiddels samengewerkt via de Bibliotheek *op school* en/of Boekstart *in de kinderopvang* in Gelderland Zuid.
(Bron: jaarverslagen Bibliotheek Gelderland Zuid, en geactualiseerd d.d. 11 juni 2015)

Laaggeletterdheid: Het percentage laaggeletterden is in Nederland gestegen van 9,4% (1994) naar 11,9% (2012), dit zijn 1.3 miljoen mensen tussen de 16 en 65 jaar (daarvan is 65% autochtoon).
(Bron: brief 6 maart 2015 van OCW over actieprogramma Tel mee met Taal).

Uitleningen: Het aantal uitleningen in het werkgebied van de Bibliotheek Gelderland Zuid bedraagt in het jaar 2014 1.925.038 en dat is een daling van 4,7% t.o.v. 2013.
In 2013 bedraagt het aantal uitleningen 2.020.995 en dat is een daling van 2,4% t.o.v. 2012.
(Bron: jaarverslagen Bibliotheek Gelderland Zuid)

Leden: Het aantal leden van de Bibliotheek Gelderland Zuid bedraagt in het jaar 2014 80.077 en dat is een stijging van 2,6% t.o.v. 2013. Landelijk daling van 1,9%.
In 2013 zijn er 78.066 leden en dat is een daling van 4,9% t.o.v. 2012. Landelijk daling van 0,3%.
De stijging van het aantal jeugdleden zet door in de eerste helft van 2015 (51.905) met 5,5% t.o.v. de eerste helft van 2014 (49.029).
Het aantal volwassen leden neemt af met 2,9% in de eerste helft van 2015 (27.444) t.o.v. de eerste helft van 2014 (28.252).
(Bron: jaarverslagen Bibliotheek Gelderland Zuid)

Inspirerende documenten

Lokaal Bibliotheekbeleid, Handreiking van de VNG uitgebracht in het kader van de Wet Stelsel Openbare Bibliotheekvoorzieningen, april 2015
Actieprogamma Tel mee met taal, Ministeries OCW, VWS en SZW, maart 2015

Voorstel - Budgetstichting Doornroosje 2016 tem 2019

Bijlage III

de Bibliotheek

Beleidsvisie de Bibliotheek Gelderland Zuid 2016 - 2019

De missie van de bibliotheek: waar staan we voor?
We prikkelen mensen om zich te ontplooien. Bieden iedereen de gelegenheid om kennis op te doen en te delen, anderen te ontmoeten en geïnspireerd te raken. Zo leveren we een essentiële bijdrage aan de (kennis)samenleving, persoonlijke - en maatschappelijke ontwikkeling.

De visie van de bibliotheek: waar gaan we voor?
Samen de wereld leren begrijpen. We willen mensen verrijken met verhalen, kennis en vaardigheden, zodat zij vorm kunnen geven aan hun persoonlijke ontwikkeling en rol in de maatschappij.

De strategie van de bibliotheek
Dit alles bereiken we door *verhalen te delen* en *kennis te ontwikkelen*.

Kernwaarden van de Bibliotheek Gelderland Zuid
De Bibliotheek Gelderland Zuid is:
Open
Samen de wereld leren begrijpen kan alleen als iedereen meedoet. Daarom is de bibliotheek voor iedereen toegankelijk. Lid of geen lid. Ongeacht leeftijd, achtergrond of afkomst. We staan midden in de maatschappij. Iedereen kan bij ons binnenkomen en kan zijn weg vinden. In onze vestigingen en online.
Onafhankelijk
De bibliotheek is vrij van politieke, commerciële en religieuze invloeden. Onze collectie, activiteiten en evenementen hebben een evenwichtig en pluriform karakter. We bieden geen *selectie*, maar een *collectie* van het hele palet aan *content*. Zodat bezoekers zelf informatie op waarde kunnen schatten, zich een mening vormen en afgewogen keuzes maken.
Inspirerend
We willen iedereen inspireren. Nieuwsgierig maken. Op nieuwe ideeën brengen. Hun leesplezier vergroten. Dat doen we door onze collectie en activiteiten op een aantrekkelijke, samenhangende manier te presenteren. En door aan te sluiten bij de (informatie)behoeften van onze bezoekers en leden.
Ontwikkelingsgericht
De collectie, activiteiten en evenementen van de bibliotheek dragen bij aan persoonlijke en maatschappelijke ontwikkeling. Wij zijn er voor iedereen die *meer wil weten*. Zelf willen we dat ook. Daarom toetsen we onze dienstverlening en inzet voortdurend aan trends in de samenleving, aan onze leden en samenwerkingspartners. Zo blijft de bibliotheek zichzelf ontwikkelen en vernieuwen. En zo blijven onze dienstverlening en collectie van hoge kwaliteit.

de Bibliotheek Gelderland Zuid • Mariënburg 29 • 6511 PS Nijmegen • T 024 - 327 49 11 • E info@obgz.nl
www.obgz.nl • KvK 09156946 • btw 8152.78.731.B01

de Bibliotheek

Wat doen we?
De bibliotheek is een basisvoorziening voor kennis en informatie, ontwikkeling en educatie, cultuur, lezen en literatuur, ontmoeting en debat.

Lokaal leggen we daarin de volgende accenten:

OBGZ draagt actief bij aan het vergroten van leesvaardigheid, mediawijsheid en digitale vaardigheden. Extra aandachtspunt is het voorkomen en bestrijden van laaggeletterdheid. Dit alles doen we met projecten zoals de VoorleesExpress, de BOS-scholen en diverse cursussen als Digisterker en Klik en Tik.

We benutten mensen, middelen en samenwerkingsverbanden slim om samen maatschappelijke meerwaarde te bereiken.

De bibliotheek is een inspirerende plek waar we kunst en literatuur beschikbaar maken. Een plek voor nieuwsgierigheid en persoonlijke ontwikkeling, met aansluiting op een wereldwijd informatienetwerk.

Om de lokale behoeften in kaart te brengen, vorm te geven en te stimuleren hebben we in heel ons werkgebied (senior) klantadviseurs, programmacoördinatoren en projectmedewerkers. Zij zijn de verbinders en makelaars tussen regionale vraag en centraal aanbod.

de Bibliotheek Gelderland Zuid • Mariënburg 29 • 6511 PS Nijmegen • T 024 - 327 49 11 • E info@obgz.nl
www.obgz.nl • KvK 09156946 • btw 8152.78.731.B01

de Bibliotheek

En wat levert dat op?

- *Maatschappelijke meerwaarde*

De bibliotheek is een van de maatschappelijke partners die uitdagingen en problemen in onze samenleving aanpakt. Wij dragen eraan bij dat meer mensen meedoen in de maatschappij. Iedereen kan bij de bibliotheek nieuwe kennis en ideeën opdoen, zichzelf ontwikkelen en in contact komen met anderen.
We werken mee aan het voorkomen en bestrijden van laaggeletterdheid en eenzaamheid. Ook stimuleren we zelfredzaamheid, mediawijsheid en digitale vaardigheden. Bovendien zijn we een interessante en uitdagende werkplek voor vrijwilligers en stagiaires.

- *Educatieve meerwaarde*

We vergroten de lees-, taal- en mediavaardigheden én het leesplezier bij mensen van 0 tot 100 jaar.

- *Culturele meerwaarde*

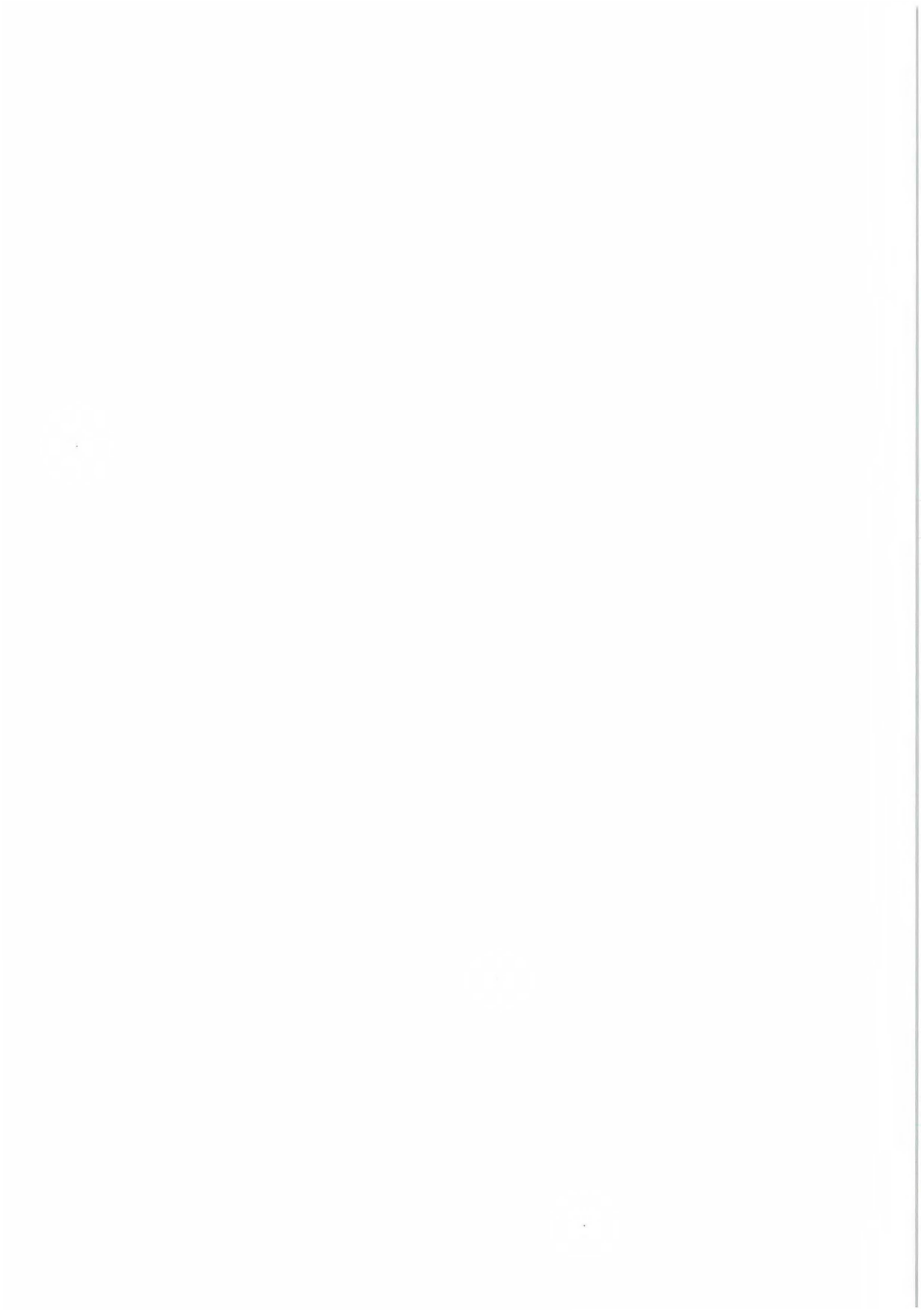
Onze cultuur doet zich voor in onze taal, onze verhalen, ons erfgoed, in kunst en theater. Cultuur geeft betekenis, vertelt ons wie we zijn, waar we vandaan komen, en geeft richting aan onze toekomst. Met onze literaire activiteitenprogramma, het Huis van de Letters, de Letterbrouwerij, maar ook met de lokale universiteiten zijn we een belangrijke culturele speler in de regio.
De bibliotheek maakt literatuur, kunst en kennis voor iedereen toegankelijk. Zo zorgen we voor verbinding. Tussen mensen en ideeën.

- *Economische meerwaarde*

De bibliotheek helpt mensen om informatie van context te voorzien, te categoriseren en te selecteren. De digitale bibliotheek ontsluit een wereld aan duurzame informatie en is daarmee een onmisbare schakel tussen burgers, en de informatiestromen van allerlei bedrijven en instanties.

de Bibliotheek Gelderland Zuid • Mariënburg 29 • 6511 PS Nijmegen • T 024 - 327 49 11 • E info@obgz.nl
www.obgz.nl • KvK 09156946 • btw 8152.78.731.B01

Voorstel - Budgetstichting Doornroosje 2016 tem 2019

Bijlage IV

de Bibliotheek

Conceptplan
Bibliotheek Nijmegen-West

I. Voorwoord

De wereld verandert in hoog tempo en wordt steeds complexer. Toch zijn de behoeften van mensen niet wezenlijk veranderd. Zelfontplooiing blijft essentieel. Om zinvol werk te kunnen vinden en in het eigen onderhoud te kunnen voorzien, maar ook om een idee te hebben waar het heen gaat met de samenleving, een eigen plek daarin te vinden en gelukkig te zijn. OBGZ prikkelt mensen om zich te ontplooien en biedt iedereen de gelegenheid kennis te delen, anderen te ontmoeten en geïnspireerd te raken. Empowerment van mensen is ons doel.

OBGZ wil programma's en activiteiten bieden die een bijdrage leveren aan het versterken van burgerschap, sociale cohesie, een hoger opleidingsniveau en betere arbeidskansen voor de inwoners van het werkgebied. OBGZ werkt daaraan door gids te zijn in de informatieovervloed, door mensen toegang te bieden tot deskundig samengestelde collecties en informatiebronnen. Niet alleen op een passieve manier, want OBGZ rust mensen toe met de vaardigheden om zelf informatie te vinden en op waarde te beoordelen. Mensen worden gestimuleerd om hun eigen informatie, kennis en cultuuruitingen te produceren en te delen met anderen.

Taalvaardigheid en digitale vaardigheden zijn een vereiste om te kunnen participeren in onze kennissamenleving.
De bibliotheek als knooppunt van kennis en cultuur wil een stimulerende leeromgeving zijn waarin mensen zich kunnen blijven ontwikkelen.
Minister Bussemaker stel in haar Memorie van antwoord m.b.t. de wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen op 10 oktober 2014:
'de openbare bibliotheek draagt op een laagdrempelige manier bij aan de brede verspreiding van informatie en cultuur, en daarmee aan een geletterde samenleving'.

Taalvaardigheid is de basis voor participatie in de samenleving, voor zelfredzaamheid en zelfsturing. In samenwerking met gemeenten en lokale partners creëert de OBGZ producten en diensten om de taalvaardigheid van mensen te vergroten.
De decentralisaties binnen het sociale domein vraagt van burgers dat ze zich zelf kunnen redden en taalvaardigheid is daarvoor een belangrijke basis. De OBGZ zet zich ervoor in dat iedereen kan participeren. Dat doen we vanuit onze kernfuncties: kennis en informatie, ontwikkeling en educatie en kennismaken met literatuur. Bibliotheken staan voor leesplezier dat bij draagt aan de verbetering van de taalvaardigheid. We richten ons daarbij op specifieke doelgroepen zoals laaggeletterden en mensen met een leesbeperking.

• de Bibliotheek Gelderland Zuid • Mariënburg 29 • 6511 PS Nijmegen • T 024 - 327 49 11
E info@obgz.nl • www.obgz.nl • kvk 09156946 • btw 8152.78.731.B01

OBGZ staat open voor iedereen. Onze bibliotheken zijn laagdrempelige, uitnodigende plekken waar iedereen in aanraking kan komen met informatiebronnen, literatuur en cultuur. Dat openbare, transparante karakter maakt de bibliotheek tot een ideale ontmoetingsplaats voor jong en oud. Het is het verbindend hart van de samenleving waar mensen elkaar ontmoeten, iets nieuws leren, geïnspireerd raken en zich lid van een gemeenschap voelen; een plaats waar zij zich thuis kunnen voelen.

In 2011 had de OBGZ in Nijmegen 12 vestigingen, in de laatste jaren zijn er door bezuinigingen helaas 6 gesloten. De minst rendabele vestigingen moesten sluiten, daarbij is onder andere de vestiging in wijkcentrum Titus Brandsma in Nijmegen West gesneuveld. Op dit moment heeft de OBGZ 21 vestigingen, daarvan 6 in Nijmegen.
Het blijkt nodig opnieuw te kijken naar in welke uitingsvorm de bibliotheek het beste aanwezig kan zijn, juist in een stadsdeel waar de bibliotheek een bijdrage kan leveren en het belangrijk is om mensen te bereiken. Om goed te kunnen bepalen welke uitingsvormen het beste passen bij de vraag en noodzaak, is er onderzoek gedaan.

II. Aanleiding

Het college van B&W van de gemeente Nijmegen heeft in haar coalitieakkoord 2014-2018 in hoofdstuk 4 'Duurzame stad en wijken' opgenomen dat er weer een volwaardige bibliotheek komt in Nijmegen West. In het coalitieakkoord staat:

De coalitie kiest voor een kwalitatieve verbetering van de bibliotheekvoorzieningen in de stad: met een goede spreiding, bereikbaar, toegankelijk en passend bij de wensen en behoeften in de verschillende wijken en buurten in de stad. In West voegen we een volwaardig bibliotheekfiliaal toe. We geven een stevige impuls aan een versnelling van de stadsbrede invoering van 'bibliotheek op school'. Daarmee stimuleren we leesbevordering en leesplezier al vanaf jonge leeftijd bij kinderen op de basisschool. Ook de media- en informatievaardigheden van kinderen worden daarmee extra ondersteund. We trekken voor het bibliotheekwerk structureel € 300.000 extra uit.

Wat is de noodzaak?

Enkele cijfers uit de gegevens van SLO (2015)[i]:

- Ongeveer 20% van de leerlingen in de onderbouw van het VO, ook op havo en vwo, begrijpen de schoolboekteksten die voor hen bedoeld zijn onvoldoende.
- Zo'n 14% van alle leerlingen in de onderbouw heeft een ontoereikende woordenschat.
- De populariteit van lezen neemt af.

Meer onderzoeksgegevens over lezen en laaggeletterdheid:

- Leerlingen die veel lezen in hun vrije tijd 30 tot 50 procent hoger scoren op woordenschat, leesbegrip, technisch lezen en spelling ten opzichten van leerlingen die weinig lezen. (Mol en Bus, 2011, 2010)[ii]
- Uit onderzoek van PISA blijkt dat 14% van de 15-jarige leerlingen in Nederland een taalachterstand heeft. Zij begrijpen de tekst in hun schoolboeken niet goed en dreigen laaggeletterd te worden (CITO, 2010)[iii].
- 1,3 miljoen (1 op de 9) Nederlanders tussen de 16 en 65 jaar is laaggeletterd, waarvan 65% autochtoon[iv].

Onderzoeksgegevens over Digitale geletterdheid:

- Digitale geletterdheid maakt een belangrijk deel uit van 21e eeuwse vaardigheden. Het gaat erom deze vaardigheden bij leerlingen te stimuleren en ze te

benutten in het onderwijs waarin ICT-toepassingen en media een belangrijke plaats innemen. Een geïntegreerde aanpak van de vaardigheden is daarom van belang.[v]
- We krijgen te maken met de digitale overheid, een grote groep mensen beschikt niet over voldoende digitale vaardigheden.

Wat weten we over de eerdere bibliotheken in Nijmegen West

Voorheen stonden er filialen in Neerbosch Oost (gesloten in februari 2012) en in de Heselaan (gesloten in december 2011).
Samen trokken deze twee filialen in 2011 een aantal van 46.539 bezoekers (in Neerbosch Oost 11.354 en in Heselaan 35.185 bezoekers.)
Het gemiddelde aantal inwoners in de wijken Hees, Neerbosch Oost, Wolfskuil, Heseveld, Biezen en het Haven- industrieterrein dat lid is van de bibliotheek, is de laatste jaren vrij constant 22%. Sinds de vestigingen Neerbosch Oost en Heselaan zijn gesloten is het aantal in de genoemde wijken woonachtige volwassen leden afgenomen van 2.783 (2011) naar 2.063 (2014). Het aantal jeugdleden groeide door een toename van de Bibliotheek op School.
De uitleencijfers (in 2011, het laatste volledige jaar dat geopend was) zijn in Neerbosch Oost 19.803 uitleningen en Heselaan 45.674 uitleningen. De uitleningen aan volwassenen bedragen voor het overgrote deel romans (in Neerbosch Oost gaat het om 2.349 boeken, 12% van de uitleningen op die vestiging in 2011, in Heselaan gaat het om 11.439 boeken, 25% van de uitleningen op die vestiging in 2011). Verder lenen de volwassenen tijdschriften, studieboeken en grootletterboeken. Bij de jeugd bedraagt het grootste deel van de uitleningen ontspanningsboeken (in Neerbosch Oost 12.081 boeken, 61% van de uitleningen in 2011 en in Heselaan 19.461 boeken, 43% van de uitleningen in 2011).
In 2012 (het jaar na de sluitingen) lijkt een deel van de leden gebruik te maken van de vestiging aan de Muntweg (de dichtstbijzijnde bibliotheek), er is daar een toename te zien in het aantal uitleningen van 142.133 (2011) naar 174.801 (2012).

In Neerbosch Oost en Heselaan hebben in de laatste jaren dat de vestigingen geopend waren géén activiteiten plaatsgevonden waarbij bezoekers- en deelnemersaantallen apart zijn geregistreerd.

III. Kernfuncties, doelgroep, faciliteiten, activiteiten en samenwerkingspartners

Kernfuncties

De kernfuncties van een nieuwe bibliotheek in Nijmegen West:
- Beschikbaar stellen van kennis en informatie
- Ontwikkeling en educatie
- Lezen en literatuur
- Ontmoeting

Doelgroep

De doelgroep voor een nieuwe bibliotheek in Nijmegen West:
- De bibliotheek is voor de doelgroep jongeren, volwassenen en ouderen.

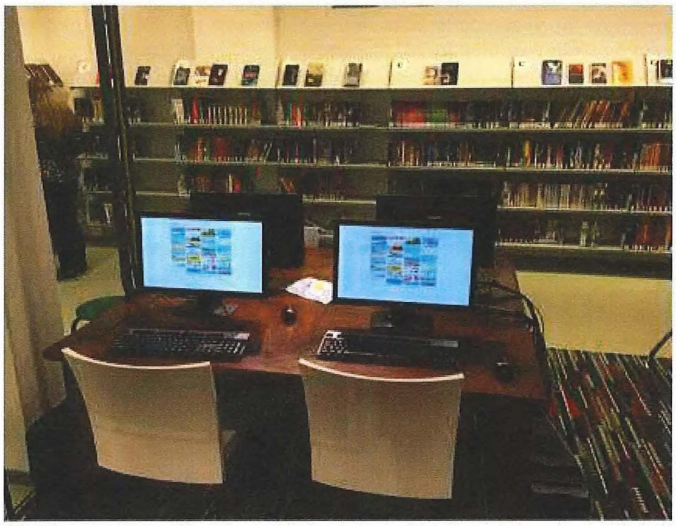
Enkele basisscholen in West hebben een Bibliotheek op School (BOS), zo ook de Aquamarijn die gevestigd is in voorzieningenhart De Biezantijn. Ook in het voorschoolse participeert de kinderopvang Aquamarijn met de BOS, zo ook de Peuterspeelzaal Wigwam bij brede school Michiel de Ruyter. De doelgroep 0 t/m 12 jaar is daarmee in Nijmegen West goed bediend, dat legitimeert de focus op jongeren, volwassenen en ouderen.

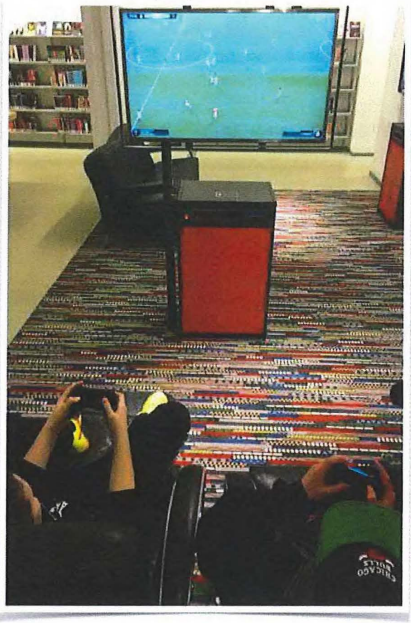
Daarbij is een sterke focus op de groep laaggeletterden in West.

Faciliteiten

De faciliteiten van een nieuwe bibliotheek in Nijmegen West, dit alles in sfeervolle en aantrekkelijke ruimte met moderne voorzieningen:

- Basisaanbod volwassenen collectie (fictie / non fictie)
- Basisaanbod jongeren collectie en ontmoetingsplek voor jongeren middels bijvoorbeeld een gameruimte en een Fablab / E-lab
- Basismateriaal voor aangepast lezen (groot letterboeken, luisterboeken, daisyroms)
- Service Bibliotheek aan Huis (voor ouderen en minder mobiele leden)
- Een Taalpunt (en in later stadium een Taalhuis bemand door vrijwilligers) met divers cursusaanbod (eigen en door partners) op het gebied van (digi-)taalvaardigheid
- Enkele pc's en tablets, oa bestemd voor cursussen
- Print- en kopieervoorzieningen
- Koffie faciliteiten (automaat en daarnaast samenwerken met het cafeetje van de uitbaters Thijs en Ans)
- Studieplekken voor jongeren en werkplekken voor ZZP ondernemers

Activiteiten

De activiteiten in een nieuwe bibliotheek in Nijmegen West:
- Tabletcafés in samenwerking met Seniorweb
- Klik en Tik in samenwerking met het UWV
- Diverse overige cursussen vanuit het Taalpunt / Taalhuis
- Activiteiten i.s.m. de STIP (gevestigd in Wijkcentrum Titus Brandsma
- Walk & Talk, de koffiepauze voor werkzoekenden
- E book inloopspreekuur
- Cursussen vanuit Fablab / E-lab voor jongeren, in samenwerking met Ixperium (HAN)
- en alle andere activiteiten die door de senior klantadviseur en programma coordinator (met een sterke rol in het sociale domein) op basis van actuele ontwikkelingen en vragen uit de wijken worden ontwikkeld.

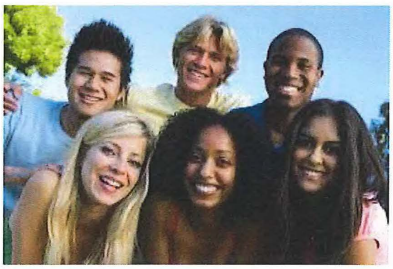

Personele inzet:
Bovenstaande zal worden gerealiseerd door klantadviseurs, hulpkrachten, een senior klantadviseur en een programma coordinator. Tijdens een gedeelte van de openingstijden is er een klantadviseur beschikbaar voor het helpen van klanten, beantwoorden van vragen en het ontsluiten van alle beschikbare collectie en informatie. We moedigen bezoekers van de bibliotheek aan om een beroep te doen op de klantadviseurs en gebruik te maken van de bij hen aanwezige expertise. Klantadviseurs worden ondersteund door betrokken en enthousiaste hulpkrachten, bij voorkeur vrijwilligers uit de eigen wijk.
De senior klantadviseur houdt zich actief bezig met het leggen van verbindingen met maatschappelijke partners in Nijmegen West. De senior klantadviseur kent de wijken en speelt actief in op de agenda van de stad.
Vanwege de ambities met de doelgroep jongeren, zal de senior klantadviseur een focus op aanbrengen op

- het vergroten van leesplezier, -motivatie en –beleving bij jongeren;
- het vergroten van mediavaardigheid bij jongeren door informatievaardigheden en werken met multimedia.

De senior klantadviseur heeft een belangrijke rol in het bruisend maken en houden van de vestiging.
De programma coordinator zal actief aan de slag gaan met het ontwikkelen en aanbieden van (landelijke) programmas en activiteiten, deze zal steeds de link leggen met het onderwijsveld in de gehele breedte (van voorschools tot volwasseneducatie).

Openingstijden in Biezantyn en pick-up point in Wijkcentrum Titus Brandsma:
De bibliotheek zal ongeveer 20 tot 25 uur per week geopend zijn, waaronder in ieder geval een ochtend en een avond. Een aantal uren zal in het teken van selfservice staan. Uitlenen en inname wordt door klanten zelfstandig afgehandeld, indien nodig met hulp van onze klantadviseurs.
Er bestaat de mogelijkheid om via een brievenbus boeken in te leveren na sluitingstijd.
Online kunnen klanten alle gewenste materialen reserveren, indien gewenst en mogelijk kan men materialen laten klaarleggen bij een pick-up point. We denken daarbij aan de wijkcentrum Titus Brandsma. Vanwege de openingstijden van het wijkcentrum kan dit een goede aanvullende service zijn voor leden die overdag niet naar de bibliotheek kunnen komen of voor leden die dichter bij de Heselaan wonen.

Samenwerkingspartners
De Bibliotheek Gelderland Zuid kent vele samenwerkingspartners, te weten:

Seniorweb
UWV
Tandem
STIP (Titus Brandsma)
Sociaal wijkteam
KION
Ixperium van Hogeschool Arnhem en Nijmegen (HAN)
Consultatiebureau

Specifiek in Nijmegen West:
De basisscholen (met concept Bibliotheek op School) Aquamarijn, Michiel de Ruyter en de Wieken
De voorschoolse instellingen (kinderopvang, peuterspeelzalen en kinderdagverblijf Joki)
Het voortgezet onderwijs Mondial College

In De Biezantijn kan en zal daarnaast samengewerkt gaan worden met de permanente medegebruikers van het pand, te weten De Driekracht, Portaal en fysiotherapie De Fysioo. De diverse activiteiten die op dit moment wekelijks in De Biezantijn worden verzorgd, staan in bijlage 1. De bibliotheek kan de plek worden voor de dagelijkse koffie ochtend, de kidsclub op woensdagmiddag en ook aangaande de jongerenactiviteiten op vrijdagen kan er worden samengewerkt.

Arie Krijgsman, de directeur van basisschool Aquamarijn (gevestigd in De Biezantijn), zegt: "Een biebfiliaal in De Biezantijn zou een enorme verrijking zijn voor de wijk. De Biezantijn ligt centraal in de wijk Waterkwartier/de Biezen en vervult steeds meer de rol van buurtcentrum voor de hele wijk. Ouders en kinderen gingen voorheen naar de locatie bij het wijkcentrum Titus Brandsma, maar gaan nu niet zo snel meer naar de filialen in de stad. Als ouders en kinderen samen naar het biebfiliaal gaan zal dit ook voor kinderen later een gewoonte worden om te gaan lezen. Zeker voor ouders in de wijk die het lezen minder machtig zijn is een laagdrempelige voorziening een uitkomst. Ook voor ouders met een niet-Nederlandstalige achtergrond kan de bieb mogelijkheden bieden voor cursussen en/of bijeenkomsten voor volwassenen die laaggeletterd zijn.
De samenwerking kan vooral gestalte krijgen door leerlingen uit groep 7 en 8 bekend te maken met het biebfiliaal zodat zij na de basisschool een vervolgstap kunnen maken naar

de volwassenenbieb. De nieuwe media zou daar een mooie rol in kunnen vervullen. Kortom een biebfiliaal biedt kansen voor alle bewoners uit het Waterkwartier/ de Biezen."

IV. Projectplan

Definitiefase:
De opdracht is hierboven geformuleerd. De definitiefase wordt afgesloten bij groen licht van de opdrachtgever. De ontwerpfase en uitvoeringsfase worden in gang gezet.

Ontwerpfase:
Het is belangrijk niet enkel op het eindproduct te focussen, maar ook voldoende aandacht te hebben voor het proces er naar toe. Bij de ontwerpfase worden daarom bewoners, leden, scholen en instellingen in de directe omgeving van de nieuwe bibliotheekvestiging betrokken. Hier wordt voor gekozen om op die manier voldoende draagvlak te creëren voor de nieuwe vestiging. Dit is belangrijk omdat er in de afgelopen jaren structureel vestigingen zijn gesloten, het doorbreken van die trend vraagt om uitleg van de gemaakte keuzes door de wethouder. Tevens vraagt het om het managen van verwachtingen door de OBGZ.
Deze ontwerpfase staat dus in het teken van draagvlak creëren, door (oa) bewoners een stem te geven in het ontwerpproces zal dat zal bijdragen aan het succes.
We denken hierbij aan een denktank van bewoners, een ledenpanel, het betrekken van scholen en instellingen uit de buurt en in de aanloop er naar toe een persmoment waar de ontwerpfase wordt afgesloten en waarbij ook de wethouder aanwezig is.

Uitvoeringsfase:
De bibliotheek wordt ingericht en de voorzieningen worden voor het publiek toegankelijk gesteld. In bijlage 2 is een plattegrond van voorzieningenhart de Biezantijn zichtbaar, de ruimte voor de bibliotheek is ruimte met nummer 0.16 (onderdeel tekening flexibele werkplekken). Deze ruimte is 93,8 m2.

Evaluatie:
Deze bibliotheekvestiging wordt meegenomen in het reguliere klanttevredenheidsonderzoek. Tevens komt er jaarlijks een evaluatie met de betrokken partners, waarna een samenvatting gestuurd zal worden aan de gemeente.

V. Tijdspad

Definitiefase: april t/m juni 2015

Ontwerpfase: oktober t/m december 2015

Uitvoeringsfase: januari 2016 (opening eind maart 2016 rond 100 jarig jubileum OBGZ)

Evaluatiefase: jaarlijks november / december

VI. Financiën

De totaalkosten van dit project bedragen 300.000 per jaar.

---

[i] SLO (2015) Problemen. Geraadpleegd op 22 januari 2015 van http://basistaal.slo.nl/Lezen/Problemen
[ii] Mol, S. (2010), *To Read Or Not To Read.* Leiden: Leiden University. Proefschrift en Mol, S. & Bus, A. (2011), 'Lezen loont een leven lang', *Levende Talen Tijdschrift.*
[iii] CITO (2010) *Resultaten PISA-2009 in vogevlucht.* Arnhem.
[iv] Stichting Lezen & Schrijven (2015) Feiten & Cijfers. Geraadpleegd op 31 maart 2015 van http://www.lezenenschrijven.nl/laaggeletterdheid/feiten-en-cijfers
[v] Thijs, A., Fisser, P., & Hoeven, M. van der (2014) 21ste eeuwse vaardigheden in het curriculum van het funderend onderwijs. SLO, Den Haag.

Voorstel - Budgetstichting Doornroosje 2016 tem 2019

Kosten Bibliotheekvestiging West op jaarbasis (prijsniveau 2016)

	Incidenteel / investering (afschrijving in 4 jaar)	Jaarlijkse kosten	**Exploitatiekosten per jaar** inclusief investeringen
	270.580	279.960	**347.605**
Personele kosten*	-	166.000	**166.000**
Automatisering**	58.430	3.200	**17.808**
Collectie	124.000	17.000	**48.000**
Activiteiten (excl. personeelskosten)		40.000	**40.000**
Transport		4.400	**4.400**
Huisvesting en inrichting	88.150	49.360	**71.398**

* Personele kosten
Senior klantadviseur
Klantadviseur
Programmacoördinator
Projectmedewerker

** Automatisering
In- en uitleenstation
Betaalautomaat
Publieks en personeels pc's
Personeels pc's
Kopieërfaciliteit
Beveiliging
Communicatie / Telefoon
Telefoon
Gameruimte, fablab, E-lab, tablets

Bijlage VI

Prestatie indicatoren 2016 – 2019
Stichting Openbare Bibliotheek Gelderland Zuid

Functie	Activiteiten	Doelgroep en Resultaat	Prestatie
Kennis en Informatie	Aanbieden van boeken fysiek en digitaal	18+	Aantal leden volwassenen: 2014: 17.561 en uitleningen volwassen materialen: (uitgesplitst naar met en zonder verlenging - fysiek en e-boek en vestigingen) *De Bibliotheek wil minimaal volgens de landelijke tendensen presteren, waarbij 2014 als uitgangspunt wordt genomen.*
	Aanbieden van boeken fysiek en digitaal	Jeugd tot 18 jaar	Aantal leden jeugd: 2014: 25.741 en uitleningen jeugdmaterialen: (uitgesplitst naar met en zonder verlenging en fysiek en e-boek) *De Bibliotheek wil minimaal volgens de landelijke tendensen presteren, waarbij 2014 als uitgangspunt wordt genomen.*
	Nijmegen West	Inwoners Nijmegen West	Werkend naar 20.000 bezoekers per jaar in 2019
	Bibliotheek aan huis: Fysiek beperkte leden worden thuis bezocht met door hen gewenste boeken	Ouderen en niet-mobiele leden	50 personen

Voorstel - Budgetstichting Doornroosje 2016 tem 2019

Bijlage VI

Ontwikkeling en educatie	Boekstart	1600 baby's per jaar ontvangen een uitnodiging	50% van de baby's is lid
	Voorlees Express: vrijwilligers lezen voor aan kinderen met een taalachterstand. Ouders worden hierbij betrokkenen. Het voorlezen gebeurt thuis.	Ouders en kinderen met taalachterstand, taalarme gezinnen	20 nieuwe gezinnen per jaar
	BOS voorschools	Kinderopvang 0-4 jaar	10 locaties in 2019
	Nationale Voorleesdagen	0-6 jaar en ouders en opvoeders (voorschoolse instellingen en onderbouw basisonderwijs)	Door activiteiten worden ruim 700 kinderen bereikt.
	Voorleesgroep "50+ leest voor"	Kinderen van 0-4 jaar die een kinderopvang bezoeken.	Deze voorleesgroep van 14 personen in Nijmegen bereikt ruim 250 kinderen per maand.
	BOS	Primair Onderwijs	50% van de basisscholen in 2019. Het streven is om 75% van het aantal basisscholen aan te sluiten.
	BOS VO	VO scholen	20% van de VO scholen in 2019
	Projecten & activiteiten & professionalisering lezen & mediawijsheid op VO-scholen	VO scholen	In 2019: Jaarlijks zo'n 3.500 leerlingen bereikt met projecten en activiteiten 25 docenten bereikt met professionalisering
	Ouders voor lezen	Samen met BOS-scholen in Hatert, West en Lindenholt/ Dukenburg en vrijwilligers bieb - Begeleiden kind in leesontwikkeling - Eigen digi- en leesontwikkeling	7 BOS'en 2 VO-scholen 100 ouders werken aan thuisleescultuur in 2019
	Klik en Tik	Cliënten UWV digitaal vaardiger maken	60 personen per jaar

Bijlage VI

	Taalhuis / Taalpunt in de bibliotheken de Mariënburg, Zwanenveld en Nijmegen West	NT1 en NT2 cursisten, ondersteuning in het oefenen met Nederlands	250 personen per jaar
	Taalhuis / Taalpunt in de bibliotheken de Mariënburg, Zwanenveld en Nijmegen West	Lesgroepen ontvangen van taalaanbieders: ROC, STEP, Ontmoet Plan B, Vluchtelingenwerk, Utile Dulci.	50 groepen per jaar à 15 deelnemers = 750 deelnemers (die allemaal een Taalabonnement krijgen)
	Leesgroepjes	Laaggeletterden oefenen wekelijks met hardop lezen voor tekstbegrip en woordenschat o.l.v. een vrijwilliger in bibliotheek Zwanenveld. Er is ook een leesgroep van Breed die daar oefent m.b.v. Taalpunt materialen	3 groepen à 5 deelnemers
	Leeskring laaggetterden	De Leeskring van de afdeling Volwassen Educatie van het ROC in de Bibliotheek Muntweg om boeken uit de serie Leeslicht te bespreken.	4 x per jaar, 10 deelnemers per keer
	Tablet cafe	in samenwerking met Seniorweb in de vestiging de Mariënburg begeleiding : Seniorweb, De bibliotheek faciliteert de ruimte en zorgt voor PR.	5 cafe's per jaar: ong. 60 deelnemers
	Digitaal spreekuur (tevens E –books spreekuur)	in samenwerking met Seniorweb in de vestiging Mariënburg	8 x per jaar, ongeveer 65 deelnemers
	Cursusprogramma seniorweb	Seniorweb geeft een gedeelte van haar cursussen in bibliotheek De Marienburg	6 cursussen, ongeveer 50 deelnemers

Voorstel - Budgetstichting Doornroosje 2016 tem 2019

Bijlage VI

Literatuur	Literaire lezingen	Literair geïnteresseerden	10 lezingen / 600 bezoekers per jaar
	Informatieve lezingen	Geïnteresseerden in onderwerp	7 lezingen / 200 bezoekers per jaar
	Nijmeegs Boekenfeest	Literair geïnteresseerden	1000 bezoekers per jaar
	Letterbrouwerij	Literair geïnteresseerden	100 bezoekers per jaar
	Leeskringservice	leeskringen	75 leeskringen per jaar
	Literaire jeugdvoorstellingen	Kinderen 2-4 jaar	240 kinderen per jaar
	Kinderboekenfeest	Kinderen	450 bezoekers per jaar
	Nijmeegse Literatuur Prijs	Literair schrijftalent	50 deelnemers per jaar
	Schrijfworkshops	Schrijftalent (kinderen en volwassenen)	100 deelnemers per jaar
	Rondleidingen RAN/OBGZ	Geïnteresseerden in beide organisaties	100 bezoekers per jaar
	Introductiedagen voor studenten	1e jaars HBO en RUN	750 bezoekers per jaar
	TAALenten		50 bezoekers per jaar
	Literaire netwerkborrel	Maandelijkse bijeenkomst voor iedereen uit het literaire veld	Netwerk 100 deelnemers
	Openbare hoorcolleges	Masterstudenten en Literair geïnteresseerden	50 bezoekers per jaar
	Festivals	Volwassenen en jeugd, literair geïnteresseerd	4 festivals / 1200 bezoekers per jaar
	Poëziefeest	poëzieliefhebbers	100 bezoekers per jaar
	Ontmoet de Dichter	poëzieliefhebbers	10 keer per jaar
Ontmoeting en debat	Werkplekken inloop huis van de letters	Iedereen/openbaar toegankelijk	400.000 bezoekers Huis van de Letters per jaar
Kennismaken Kunst en Cultuur	Diverse activiteiten zoals samenwerking Huis van de geschiedenis en Archief	Iedereen	3 activiteiten per jaar
	Exposities	Iedereen	Doorlopende expositie in Bibliotheek De Marienburg
	Samenwerking Cultureel Marienburg (plein)	Afhankelijk van diverse evenementen	Aantal bezoekers

n.b. Alle prestaties worden vergeleken met de landelijke tendensen.

Voorstel - Budgetsubsidie de Lindenberg 2016 tem 2019

Voorstel aan de Raad

GEMEENTE Nijmegen

Datum raadsvergadering / Nummer raadsvoorstel

16 december 2015 / 155/2015

Fatale termijn: besluitvorming vóór:

Onderwerp

Budgetsubsidie de Lindenberg 2016 t/m 2019

Programma

Cultuur & Cultuurhistorie & Citymarketing

Portefeuillehouder

B. Velthuis

Voorstel van het College van Burgemeester en Wethouders d.d.

17 november 2015

Samenvatting

De Lindenberg heeft een subsidie aangevraagd voor de jaren 2016 tot en met 2019 voor het uitvoeren van cultuureducatie en amateurkunst. Wij willen de Lindenberg deze subsidie verlenen. We stellen een aantal voorwaarden en prestatie-eisen aan deze subsidie. Deze zijn gebaseerd op de cultuurvisie en het coalitieakkoord.

Voorstel om te besluiten

1. Een meerjaren budgetsubsidie te verlenen aan de Lindenberg voor de jaren 2016 t/m 2019, voor het uitvoeren van cultuureducatie en amateurkunst. Voor het jaar 2016 verlenen wij een subsidie van € 3.105.266. Dit bedrag wordt jaarlijks geïndexeerd conform de bepalingen in de Nijmeegse Kaderverordening Subsidieverstrekkingen.
2. De subsidie van € 3.105.266 ten laste te brengen van het deelproduct cultuureducatie van het programma Cultuur, cultuurhistorie en citymarketing.

Opgesteld door, telefoonnummer, e-mail

Natalie van den Dobbelsteen, 2505, n.van.den.dobbelsteen@nijmegen.nl

Voorstel - Budgetsubsidie de Lindenberg 2016 tem 2019

Voorstel aan de Raad

Aan de Raad van de gemeente Nijmegen

1 Inleiding

De Lindenberg heeft een subsidie aangevraagd voor de jaren 2016 tot en met 2019. De afgelopen jaren hebben wij, in afwijking van de cultuurvisie, een jaarlijkse subsidie aan de Lindenberg verleend. Dit deden wij omdat er via de perspectiefnota meerdere bezuinigingen aan de gehele culturele sector zijn opgelegd. Inmiddels zijn alle taakstelling ingevuld en kunnen wij weer voor meerdere jaren een subsidie verlenen. Wij stellen een aantal voorwaarden en prestatie-eisen aan deze subsidie. Deze vinden hun oorsprong in de cultuurvisie, het coalitieakkoord en de subsidieverordening.

De looptijd van de cultuurvisie “Werken in ketens”, is onlangs verlengd tot eind 2019. Binnen de visie hebben we een aantal accentverschuivingen aangebracht, zodat deze in lijn komt met het coalitieakkoord. Zo vragen we instellingen nog meer de toegankelijkheid te vergroten, zodat we een breder publiek kunnen bereiken. Daarnaast vragen we aandacht voor cultuureducatie en jongeren tot 26 jaar**.**

De Lindenberg is intendant voor de cultuureducatie en de amateurkunst. In de subsidieaanvraag van de Lindenberg staat beschreven welke zaken de Lindenberg in haar rol als intendant oppakt.

De afgelopen jaren is er flink bezuinigd op het culturele veld en met name op de zes grote instellingen. De laatste bezuiniging van € 350.000 gaat in per januari 2016 en is verwerkt in het te verlenen subsidiebedrag voor 2016.

1.1 Wettelijk kader of beleidskader

De cultuurvisie ” Werken in Ketens” is het beleidskader waarbinnen deze aanvraag valt. De verlening van de subsidie gebeurt conform de bepalingen van de Nijmeegse Kaderverordening Subsidieverstrekkingen (NKS).

1.2 Relatie met programma

Deze budgetsubsidie valt onder het product cultuureducatie van het programma Cultuur, cultuurhistorie en citymarketing. Het geeft uitvoering aan de culturele basisinfrastructuur zoals die is beschreven in hoofdstuk vijf van de cultuurvisie.

2 Doelstelling

Dit voorstel regelt de besluitvorming van de budgetsubsidie 2016 t/m 2019 aan de Lindenberg. Met dit voorstel beogen wij kinderen en jongeren op een laagdrempelige manier in aanraking te laten komen met kunst en cultuur.

3 Argumenten

De aanvraag van de Lindenberg past binnen de cultuurvisie.

In de subsidieaanvraag van de Lindenberg zien wij dat er een ontwikkeling heeft plaatsgevonden die voortkomt uit de cultuurvisie. Als intendant voor de cultuureducatie en amateurkunst is de Lindenberg zich gaan bezinnen op de rol van intendant. Zij heeft het intendantschap opgenomen in haar visie en missie en stemt haar strategische keuzes hier

mede op af. Deze veranderde rol zal de komende tijd groeien. De Lindenberg ziet zich steeds meer als verbinder, bemiddelaar en stimulator, naast aanbieder van cultuureducatie en amateurkunst.
De Lindenberg richt zich met haar aanbod op jeugd en jongeren. Dat past goed bij onze aandacht voor talentontwikkeling en de doelgroep jongeren tot 26 jaar. De verbreding van de doelgroep probeert de Lindenberg te realiseren door samen te werken met stichting Leergeld en via projecten als Kunst inclusief en New Arts. Met Kunst inclusief heeft de Lindenberg een aangepast cursusaanbod voor mensen met een beperking. New Arts richt zich op de urban jongerencultuur. Vooral in de locatie in de Aldenhof wordt daar gebruik van gemaakt.

Toekomstige ontwikkelingen: De Lindenberg profileert zich nadrukkelijk als cultureel ondernemer. Zij wil naast de budgetsubsidie meer projectsubsidies of andere inkomsten verwerven. Het sociaal domein geldt daarbij als speerpunt voor de komende jaren. Cultuurparticipatie stimuleert creatieve, innovatieve en sociale competenties, die bijdragen aan het zelfstandig functioneren van mensen. De Lindenberg wil samen met partners uit het sociale domein programma's ontwikkelen die aansluiten bij deze doelgroep. Ook landelijk zien wij deze trend terug. Zo stimuleert het Rijk o.a. via het fonds Cultuurparticipatie programma's gericht op kwetsbare ouderen.

De Lindenberg levert een belangrijke bijdrage aan het culturele klimaat van de stad
De Lindenberg profileert zich als het Huis der Kunsten van de stad. Het vormt een plek waar amateurs en professionals terecht kunnen voor cursussen, voorstellingen, projecten en exposities. Op diverse festivals zoals kinderboekenfeest, Kunstnacht en het Muziekfestival draagt de Lindenberg bij aan het cultureel klimaat met inzet van kennis en faciliteiten. Door middel van cultuureducatie, binnen en buiten het onderwijs, legt de Lindenberg een basis voor cultuurparticipatie in het latere leven. Nijmegen kent op dat gebied een lange traditie, waar de cultuurparticipatie onder inwoners gemiddeld hoger is dan de rest van Nederland. Het gezegde "Jong geleerd is oud gedaan", is hierop zeker van toepassing.

Resultaten de afgelopen jaren
De afgelopen vijf jaren is er veel gebeurd binnen de Lindenberg. Er is een aantal beleidswijzigingen doorgevoerd die een sterk budgettair effect hebben op de subsidie van de Lindenberg.
→ Naar aanleiding van het amendement: "Cultuureducatie op de brede scholen" wordt de subsidie voor cultuureducatie op de brede scholen per 2013 rechtstreeks verstrekt aan de schoolbesturen in plaats van aan de Lindenberg.
→ Bij de perspectiefnota 2013 is één van de drie taakstellingen op cultuur gerealiseerd door de kunsteducatie voor volwassenen per 2014 niet meer te subsidiëren. De Lindenberg heeft er voor gekozen deze cursussen kostendekkend aan te blijven bieden.
→ Via de perspectiefnota's 2013 en 2014 heeft de Lindenberg haar aandeel geleverd aan de bezuinigingen op de grote culturele instellingen.

Voor wat betreft de geleverde prestaties van de afgelopen jaren, is het volgende te melden:
<u>Cultuureducatie</u>
→ Het bereik in het VO is meer dan verdubbeld.
→ Het bereik in het PO is gelijk gebleven.
→ Er is een extra combinatiefunctionaris in het VO aangesteld, met een focus op het VMBO.

- → Klanttevredenheid onder scholen is hoog (rapportcijfer 8).
- → Het aanbod van CESN is uitgebreid met Erfgoed & Architectuur en Film.
- → De schoolbesturen hebben de cultuureducatie voor de brede school grotendeels ingekocht bij de Lindenberg.

Kunsteducatie in de vrije tijd

- → De afstoting van de cursussen voor volwassenen heeft ook een effect gehad op de cursussen voor jongeren. Met name op de afdeling Beeldend leidde het tot minder cursisten.
- → Muziekcursussen blijven het grootste aandeel van de cursussen voor de jeugd.
- → Er worden steeds meer cursussen op locatie/in de wijk uitgevoerd.
- → Er is steeds meer belangstelling voor dans, met name bij jongens
- → In 2014 heeft de Lindenberg de cursisten en de theatercursussen van Grote Broer overgenomen.
- → De kinderen die via stichting Leergeld cursussen volgen, zijn gestegen van 68 naar 117

Podium en productiehuis HAM

- → Het aantal professionele voorstellingen is gedaald.
- → Het aantal amateurvoorstellingen blijft ongeveer gelijk.
- → Het rendement verbetert omdat het aantal voorstellingen daalt, maar het aantal bezoekers stijgt.
- → Het aantal voorstellingen in de Aldenhof blijft onder het afgesproken aantal.
- → Het Huis voor de Actuele Muziek (HAM) verloor de subsidie van de provincie en daardoor daalde het aantal concerten.

Budgetsubsidie 2016 tot en met 2019

Binnen de culturele keten kennismaken-leren-presenteren- beoefenen heeft de Lindenberg de opdracht om jongeren tot 18 jaar alle aspecten van deze keten aan te bieden. Met cultuureducatie binnen school start de kennismaking. Via kunsteducatie in de vrije tijd volgt het leren en het podium biedt ruimte voor presentatie van het geleerde. We brengen een vereenvoudiging aan in het aantal prestaties en stimuleren waar mogelijk zaken die voor ons belangrijk zijn vanuit de cultuurvisie en het coalitieakkoord. De doelgroepen die vanuit New Arts en Kunst inclusief worden bereikt zien wij als een goede verbreding van het aanbod en nemen we (gedeeltelijk) op in de budgetsubsidie. Voor de exacte prestaties verwijzen wij naar de bijgevoegde subsidiebeschikking.

Cultuureducatie op scholen

- → Een onafhankelijke stuurgroep adviseert over het aanbod van Cultuur en School Nijmegen (CeSN). In de stuurgroep zijn het onderwijs en aanbieders van cultuureducatie vertegenwoordigd.
- → CeSN draagt zorg voor een kwalitatief goed en breed aanbod van activiteiten voor kinderen en jongeren in het primair en voortgezet onderwijs, passend binnen het curriculum van de school. Het aanbod is vraag gestuurd en innovatief, bijvoorbeeld op het gebied van beeldende kunst en technologie. Waar mogelijk werkt de Lindenberg samen met andere aanbieders in de stad.
- → CeSN stimuleert de doorstroming tussen cultuureducatie en kunsteducatie in de vrije tijd. (combinatiefunctionaris)

→ De Lindenberg is regisseur en aanvrager bij nieuwe impulsregelingen vanuit het ministerie, provincie of gemeente ten behoeve van het cultuuronderwijs (impulsregeling muziekonderwijs / versterking cultuureducatie).

Kunsteducatie in de vrije tijd
→ De Lindenberg biedt een breed, toegankelijk, laagdrempelig aanbod van lessen en cursussen van hoogstaande kwaliteit voor kinderen en jongeren in alle kunstdisciplines op de centrumlocatie en in de wijken Dukenburg en de Waalsprong. Optreden is onlosmakelijk verbonden met educatie en maakt onderdeel uit van cursussen.
→ De Lindenberg besteedt extra aandacht aan de specifieke doelgroepen in de stad en de wijken via New Arts en Kunst Inclusief.
→ De Lindenberg werkt samen met andere aanbieders in de stad en onderzoekt kritisch wat men zelf wel / niet doet.
→ Er is specifieke begeleiding voor talentengroepen, die jongeren voorbereidt op een kunstvakopleiding.
→ Daar waar de gemeente inzet op een breed bereik voor specifieke doelgroepen, ondersteunt de Lindenberg deze via stichting Leergeld of via aanvullende financiering van fondsen.
→ In de komende vier jaren vergroot de Lindenberg de samenhang en doorstroming tussen activiteiten op de scholen onder schooltijd en het cursusaanbod buiten schooltijd.

Podium
→ De Lindenberg biedt professionele voorstellingen passend bij het eigen profiel en stemt de programmering af met de andere podia in Nijmegen.
→ De Lindenberg biedt een zo laagdrempelig mogelijk podium voor amateurkunstenaars in de stad.
→ Voor amateurkunstenaars geldt een laag cultureel tarief voor het huren van zalen.
→ Subsidie aan de HAM is geen onderdeel meer van de budgetsubsidie, maar krijgt apart een subsidie.

4 Risico's
Het verlenen van deze subsidie kent geen risico's.

5 Financiën
Voor 2016 is een bedrag beschikbaar van € 3.105.266, inclusief de combinatiefuncties voor de budgetsubsidie. Het bedrag wordt jaarlijks geïndexeerd, conform de NKS. Dit bedrag is als volgt berekend:

Subsidie 2015:	€ 3.324.466
Bezuiniging 2013	€ 155.161-
Bezuiniging PPN 2014	€ 65.822-
Uitname subsidie aan de HAM[1]	€ 25.000-
Indexering 0,87%	€ 26.783+
Subsidiebedrag 2016	€ 3.105.266

[1] In de budgetsubsidie was altijd een bedrag van € 25.000 opgenomen voor de optredens van het productiehuis het Huis van de Actuele Muziek (HAM). Dit bedrag halen we uit de budgetsubsidie. Het HAM kan een aparte aanvraag indienen.

Voorstel - Budgetsubsidie de Lindenberg 2016 tem 2019

Voorstel aan de Raad

Vervolgvel
5

In de begroting van het programma Cultuur, cultuurhistorie en citymarketing, staat op het product cultuureducatie deelproductnummer 60589 voldoende middelen, om de subsidie te dekken

Historisch overzicht:
Subsidie aan de Lindenberg 2014: € 3.524.180
Subsidie aan de Lindenberg 2015: € 3.324.466

Naast de budgetsubsidie hebben we een meerjaren budgetsubsidie verleend van € 94.286 voor uitvoering van het programma Cultuureducatie met Kwaliteit. Vanuit het Fonds voor cultuurparticipatie ontvangt de Lindenberg eenzelfde bedrag. Deze subsidie loopt tot eind 2016 en is bedoeld voor het verbeteren van de kwaliteit van cultuureducatie op scholen. Voor de Kunstbus hebben we een subsidie van € 50.000 per jaar verleend.

6 Participatie en Communicatie
We hebben regelmatig ambtelijke en bestuurlijke overleggen met de Lindenberg. Dit voorstel is met hen besproken en afgestemd.
Door middel van bijgaande subsidie beschikking wordt de Lindenberg schriftelijk geïnformeerd.

7 Uitvoering en evaluatie
In de bestuurlijke overleggen met de Lindenberg bespreken we de uitvoering van de activiteiten en de resultaten. Hiervan maken we ook een verslag. Daarnaast hebben we de reguliere verantwoording zoals we die, conform de NKS, vragen aan instellingen.

College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls drs. B. van der Ploeg

Bijlage(n): Subsidiebeschikking
Ter inzage: Subsidieaanvraag

Voorstel - Budgetsubsidie de Lindenberg 2016 tem 2019

Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14 024
Telefax (024) 329 29 81
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postadres
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Het bestuur van
Stichting De Lindenberg, Huis voor de Kunsten
Postbus 578
6500 AN NIJMEGEN

Verzenddatum	Ons kenmerk	Contactpersoon
	MO30/mo 2016.0215	mw. N. van den Dobbelsteen
Onderwerp Beschikking verlening en bevoorschotting meerjarige budgetsubsidie (budgetperiode 2016 t/m 2019)	Datum uw brief 05-11-2015	Doorkiesnummer 024-3292505

Bijlage(n): -3-

Geacht bestuur,

U heeft een aanvraag voor een meerjarige subsidie ingediend.
Namens het college van burgemeester en wethouders deel ik u mee dat de raad van de gemeente Nijmegen op DATUM INVULLEN heeft besloten u deze subsidie[1] te verlenen voor de periode 2016 t/m 2019. Het subsidiebedrag voor 2016 is bepaald op € 3.105.266,00. Het definitieve subsidiebedrag stellen wij na afloop van de budgetperiode vast op basis van uw eindverantwoording.

Begrotingsvoorbehoud
De subsidieverlening in de vervolgjaren wordt geïndexeerd overeenkomstig artikel 2 van het Uitvoeringsvoorschrift subsidies Directie Inwoners gemeente Nijmegen 2011 en geldt onder voorbehoud van goedkeuring van de Stadsbegroting voor die jaren door de raad van de gemeente Nijmegen.

Doel en verplichtingen
Het doel van de subsidie en de activiteiten die u daarvoor moet uitvoeren zijn beschreven in bijlage 1.
In bijlage 2 staat wanneer u zich moet verantwoorden en waar uw verantwoording aan moet voldoen.
Hier leest u ook wat de regels zijn in geval van overschotten, tekorten en reservevorming.
In bijlage 3 treft u het verantwoordingsprotocol Cultural Governance aan.

Als de prestaties en activiteiten die zijn vastgelegd in deze beschikking niet of onvoldoende worden gehaald, zal het college van burgemeester en wethouders de subsidie evenredig lager vaststellen.

[1] Op deze subsidietoekenning zijn de Nijmeegse Kaderverordening Subsidieverstrekking (2011) en het Uitvoeringsvoorschrift subsidies Directie Inwoners gemeente Nijmegen 2011 van toepassing. Bij deze subsidietoekenning gaat het om een budgetsubsidie. U kunt verordeningen vinden op www.nijmegen.nl

LINN01

Voorstel - Budgetsubsidie de Lindenberg 2016 tem 2019

Gemeente Nijmegen
Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling

Vervolgvel
1

Voorschotten
U ontvangt de subsidie in de vorm van voorschotten totdat de subsidie definitief is vastgesteld. Deze voorschotten maken wij voor 2016 volgens onderstaand schema over op IBAN NL87RABO0137842279, onder vermelding van 2016.0215.

15-01-2016 € wordt nog doorgegeven
16-02-2016
16-03-2016
15-04-2016
16-05-2016
16-06-2016
15-07-2016
16-08-2016

Vragen
Als u vragen heeft over de betaling van de voorschotten van de subsidie kunt u contact opnemen met mw. M. Oudenbroek, medewerker bureau Subsidies, telefoon 024-3292600.
Voor inhoudelijke vragen kunt u contact opnemen met mw. N. van den Dobbelsteen, beleidsadviseur afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling, telefoon 024-3292505.

Bezwaar
Bent u het niet eens met dit besluit? Dan kunt u een bezwaarschrift indienen.
Stuur uw bezwaarschrift naar:
College van burgemeester en wethouders
Gemeente Nijmegen
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

In uw bezwaarschrift moet in elk geval staan:
- uw naam en adres;
- de datum van uw bezwaarschrift;
- ons kenmerk;
- waarom u het niet eens bent met ons besluit;
- uw handtekening.

Zorgt u ervoor dat u het bezwaarschrift verstuurt binnen 6 weken na de verzenddatum van dit besluit. Daarmee voorkomt u dat wij uw bezwaarschrift niet meer in behandeling nemen.

Hoogachtend,
namens het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Nijmegen,

mw. drs. B. Bergman,
Programmamanager Cultuur, cultuurhistorie en citymarketing

LINN01

Voorstel - Budgetsubsidie de Lindenberg 2016 tem 2019

Gemeente Nijmegen
Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling

Vervolgvel
2

Bijlage 1: Doel subsidie

Doel subsidie
Het regelen en aanbieden van binnenschoolse en buitenschoolse cultuureducatie voor jongeren tot 18 jaar en exploitatie van drie podia voor amateurvoorstellingen en professionele voorstellingen.

Activiteiten
De subsidie is bestemd voor de drie producten: Cultuureducatie, Kunsteducatie in de vrije tijd tot 18 jaar en Podium.

Te leveren prestaties
Over de activiteiten die u gaat uitvoeren hebben wij het volgende afgesproken:

Prestaties Cultuureducatie

Omschrijving producten	***Aantal scholen***	***Aantal deelnemers***	***Financiering***
Aantal bemiddelingen	PO: 475 VO: 380		**Gemeente, budgetsubsidie**
Organisatie en bemiddeling cultureel jaarprogramma	40	10.000	**Gemeente, budgetsubsidie**
Uitvoering cultureel jaarprogramma*	40	10.000	Scholen via rijksgelden
Combinatiefunctie PO / project LEF	14	1.500	**Combinatieregeling PO in budgetsubsidie**
Combinatiefunctie VO	6	1.000	**Combinatieregeling VO in budgetsubsidie**
Organisatie en uitvoering Kunstbus	18	2.750	**Gemeente, additionele projectsubsidie**
Uitvoering programma op de brede scholen PO **	14	2.500	Scholen
Voordrachtfestival VO	7	80	Scholen
Kunst en Cultuurroutes VO	9	2.000	Scholen

Prestaties Kunsteducatie in de vrije tijd tot 18 jaar

Uitvoering diensten en producten	***Aantal deelnemers 2011-2015***	***Aantal deelnemers 2016-2019***	***Financiering***
Lessen en cursussen kinderen*	1.300	1.300	Deelnemers **Budgetsubsidie gemeente** Regeling Stichting Leergeld
Kennismaking / workshops jongeren**	0	700	Deelnemers **Budgetsubsidie gemeente** Regeling Stichting Leergeld

LINN01

Lessen en cursussen / verdieping en talentontwikkeling jongeren***	600	935	Deelnemers **Budgetsubsidie gemeente** Regeling Stichting Leergeld Fondsen

*De landelijke trend laat een daling in bereikcijfers zien. We streven naar consolidatie van aantallen cursisten. Via Stichting Leergeld worden jaarlijks 100 kinderen en jongeren die anders niet in staat zouden zijn deel te nemen aan activiteiten bereikt.

**Hieronder vallen alle jongeren, die deelnemen aan NewArts activiteiten in de wijken. Afhankelijk van aanvullende financiering door fondsen kan dit bereik verder groeien tot jaarlijks plm. 1.400 deelnemers

***De toename in het bereik komende jaren bestaat uit deelname van jongeren uit specifieke doelgroepen of wijken die deelnemen via o.a. de programma's van NewArts

Prestaties Podium

Uitvoering diensten en producten	***Aantal voorstellingen / optredens***	***Aantal bezoekers***	***Financiering***
Amateurvoorstellingen*	245, waarvan 90 voor 3 tot 12 jaar	27.000	**Budgetsubsidie gemeente** Bezoekers
Professionele voorstellingen**	105	12.000, waarvan 8.000 tussen 3-12 jaar	**Budgetsubsidie gemeente** Bezoekers SKIP-subsidie

*Amateurkunstvoorstellingen zullen zowel in de Aldenhof als ook in de Ridderstraat plaatsvinden

**De professionele voorstellingen vinden plaats in de Ridderstraat, gezien de noodzakelijke professionele faciliteiten

De algemene inhoudelijke prestatie-eisen waaraan de Lindenberg moeten voldoen in het kader van de subsidieverlening zijn de volgende:

a. *Cultuureducatie en doelgroep jeugd tot 26 jaar*
De Lindenberg zet aantoonbaar in op cultuureducatie en activiteiten gericht op de jeugd tot 26 jaar.

b. Brede toegankelijkheid culturele voorzieningen
Cultuurparticipatie vinden wij belangrijk voor alle Nijmegenaren en daarom vragen wij aan de culturele organisaties om er samen zorg voor te dragen dat culturele voorzieningen breed toegankelijk zijn en er voor alle lagen van de bevolking een passend cultureel aanbod is met een hoge inhoudelijke kwaliteit.

c. Prioriteiten: talentontwikkeling, excellentie en experiment
De Lindenberg geeft samen met andere partijen in de stad en partijen vorm aan de gemeentelijke prioriteiten talentontwikkeling, excellentie en experiment.

d. Intendantfunctie en overleg
De Lindenberg is intendant cultuureducatie en amateurkunst en draagt procesverantwoordelijkheid voor de organisatie van het overleg met partijen uit de cultuureducatie en amateurkunst.

In het overleg komen minstens de volgende onderwerpen aan de orde:

1. de speerpunten uit de Kunst- en Cultuurvisie;
2. samenwerking binnen cultuureducatie en amateurkunst;
3. toegankelijkheid ;
4. de wijze waarop het ambitieniveau voor cultuureducatie en amateurkunst gerealiseerd wordt in Nijmegen.

De intendant nodigt in de keten en in het netwerk samenwerkende partijen uit voor het verleg. De partijen kiezen gezamenlijk een voorzitter.

e. Verslaglegging overleg
Jaarlijks stelt het overleg een verslag van haar werkzaamheden vast. Dit verslag beschrijft de werkzaamheden op de onder d. genoemde onderwerpen. Die werkzaamheden kunnen gemeenschappelijk zijn maar ook betrekking hebben op twee of meer deelnemers aan de keten. Het verslag wordt toegestuurd aan de gemeente en dient als basis voor toekomstige peer-reviews.

f. Peer-review
De Lindenberg voert een peer-review uit op basis van het ketenverslag en de jaarverslagen.

g. Groeimodel
De gemeente geeft de organisaties binnen cultuureducatie en amateurkunst de ruimte om vorm en inhoud te geven aan het intendantschap en de speerpunten waarbij ze zelf kunnen definiëren wat zij verstaan onder de onderwerpen onder d, welk ambitieniveau de partijen hebben en hoe zij dit ambitieniveau willen realiseren.

h. Code Cultural Governance
De Lindenberg hanteert de code Cultural Governance en legt in het jaarverslag verantwoording af over de wijze waarop dit gebeurt. Hierbij wordt gebruik gemaakt van een op Nijmegen toegespitst verantwoordingsprotocol.

i. Cultuuronderzoeken
De Lindenberg participeert desgevraagd in de gemeentelijke cultuuronderzoeken en stelt hiervoor gevraagde gegevens beschikbaar.

j. Social Return
In het kader van Social Return (het stimuleren van doelgroepen met een afstand tot de arbeidsmarkt) verwacht de gemeente Nijmegen van de Lindenberg dat ze bij de uitvoering van de activiteiten/doelen waarvoor deze subsidie wordt toegekend, zoveel mogelijk Nijmeegse burgers betrekt die voor hun inkomen (gedeeltelijk) afhankelijk zijn van een uitkering. Naast deze (leer)werkplekken vraagt de gemeente ook aan de Lindenberg om in haar eigen inkoopbeleid Social Return op te nemen.

Voorstel - Budgetsubsidie de Lindenberg 2016 tem 2019

Gemeente Nijmegen
Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling

Vervolgvel
5

LINN01

Gemeente Nijmegen
Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling

Vervolgvel
6

Bijlage 2: Verplichtingen

Verantwoording
Tijdens de subsidieperiode is er een aantal momenten waarop u zich moet verantwoorden. In onderstaand overzicht leest u wat u wanneer moet aanleveren.

Insturen vóór:		**Wat insturen?**
1 sept.	2016	Voortgangsrapportage met vooruitblik
15 jan.	2017	Gerealiseerde prestaties 2016
1 juni	2017	Verslag van de gerealiseerde activiteiten en de jaarrekening 2016 incl. informatieplicht bezoldiging personeel
1 juni	2020	Eindverantwoording en goedkeurende controleverklaring over de gehele subsidieperiode

Specificatie van de tabel
Vóór 1 september (jaarlijks) moet u een schriftelijke rapportage aanleveren over de activiteiten in de eerste zes maanden van het jaar. Voor de 2e helft van het jaar moet u een prognose afgeven.

Vóór 15 januari (jaarlijks) moet u een kort overzicht van de uitgevoerde activiteiten aanleveren.

Vóór 1 juni (jaarlijks) moet u een verantwoording insturen. De volgende stukken moeten door het bestuur worden ondertekend en ingediend:
- een verslag van de gerealiseerde activiteiten met daarin een beschrijving van de werkwijze en het resultaat;
- een financieel overzicht waaruit blijkt hoe de subsidie is besteed;
- een jaarrekening over het subsidiejaar, met daarin minimaal een staat van baten en lasten, een balans en een toelichting.

In het verslag van de gerealiseerde activiteiten moet u ingaan op de prestaties en afspraken die in de subsidiebeschikking zijn opgenomen.

Eindverantwoording
Na afloop van de subsidieperiode moet u vóór 1 juni 2010 een verantwoording over de hele subsidieperiode indienen. Aan de hand van deze verantwoording wordt het definitieve subsidiebedrag over de gehele subsidieperiode vastgesteld. De volgende stukken moeten door het bestuur worden ondertekend en ingediend:
- een verslag van de over de gehele subsidieperiode gerealiseerde activiteiten, met daarin een beschrijving van de werkwijze en het resultaat;
- een financieel overzicht waaruit blijkt hoe het totale subsidiebudget voor de gehele periode is besteed;
- een jaarrekening over 2019, met daarin minimaal een staat van baten en lasten, een balans en een toelichting.
- een overzicht van de bezoldiging van de directie over 2019.
- controleverklaring.

Controleverklaring
Omdat u in 2016 en volgende jaren een totale subsidie van de gemeente Nijmegen ontvangt van meer dan € 100.000,00 moet er een controleverklaring bij de eindverantwoording over de gehele subsidieperiode worden gevoegd. De accountant dient zijn werkzaamheden zodanig in te richten dat hij een oordeel kan geven over:
- de naleving van de Nijmeegse Kaderverordening Subsidieverstrekking (2011) en het Uitvoeringsvoorschrift subsidies Directie Inwoners gemeente Nijmegen;
- de naleving van de in de subsidiebeschikking opgenomen nadere voorschriften en aanwijzingen;

- de rechtmatige besteding van de in de financiële verantwoording opgenomen bedragen.

Ik wijs u er nadrukkelijk op dat het niet voldoen aan de in deze beschikking opgenomen verplichtingen kan leiden tot het toepassen van een korting op de subsidie.

Informatieplicht bezoldiging personeel

1. Wanneer de "Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen publieke en semipublieke sector" (WNT)[2] op uw instelling van toepassing is dan zendt u ons uiterlijk op 1 juni 2017 de gegevens en de motivering zoals bedoeld in artikel 4 van deze wet.
   Komt u deze verplichting niet na dan kan het in de verleningsbeschikking genoemde bedrag bij de vaststelling worden verminderd met maximaal 10%.

2. Valt u niet onder de definitie van de doelgroep van de WNT, maar wordt uw instelling wel voor meer dan € 100.000,00 per jaar gefinancierd uit overheidsmiddelen, waarvan minstens 50% afkomstig is van de gemeente Nijmegen, dan geldt eveneens de verplichting om uiterlijk op 1 juni 2017 de gegevens en de motivering zoals bedoeld in artikel 4 van deze wet aan ons te zenden.
   Komt u deze verplichting niet na dan kan het in de verleningsbeschikking genoemde bedrag bij de vaststelling worden verminderd met maximaal 10%.

3. Valt u onder de hierboven onder 1. of onder 2. genoemde instellingen en wordt de subsidierelatie met uw instelling in 2017 gecontinueerd dan bent u verplicht, met het oog op een doelmatige besteding van de gelden, om de inkomensgrens van 100% van het ministersalaris, als omschreven in artikel 2.3 WNT als bezoldigingsmaximum in acht te nemen. Hierbij worden dienstverbanden in deeltijd omgerekend naar voltijdse dienstverbanden.
   Komt u deze verplichting niet na, dan kan het in de verleningsbeschikking 2018 genoemde bedrag bij de vaststelling worden verminderd met het bedrag van de overschrijding van de geldende inkomensgrens in het kalenderjaar waarop de verleningsbeschikking betrekking heeft.
   Gezien het feit dat u met het aangaan van langlopende verplichtingen nu al rekening kunt houden met een eventuele korting op de subsidie van 2018 achten wij deze aankondiging van de verlaging van de subsidie tijdig.

Overschotten, tekorten en reservevorming

Voor overschotten, tekorten en reservevorming, die verband houden met het gemeentelijk subsidiedeel, gelden de volgende regels:

- Exploitatieoverschotten en -tekorten komen voor rekening van uw instelling. Deze worden toegevoegd of onttrokken aan de algemene (egalisatie)reserve.
- Het exploitatieoverschot op de door de gemeente verleende subsidie mag maximaal 10% bedragen. Als het exploitatieoverschot een grotere omvang heeft, dan wordt deze omvang bij de vaststelling van de subsidie mee in overweging genomen.

Meldingsplicht

Op het moment dat duidelijk is dat u niet of niet geheel aan de subsidieverplichtingen kunt voldoen, moet u dat schriftelijk melden bij:
College van burgemeester en wethouders
Gemeente Nijmegen
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

[2] De WNT geldt voor alle instellingen in de publieke en semipublieke sector die voor meer dan 50% worden gefinancierd uit publieke middelen.

Voorstel - Budgetsubsidie de Lindenberg 2016 tem 2019

Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling

Bijlage 3 Verantwoording afleggen over Code Cultural Governance bij de subsidieverantwoording

De stichting ****** *instelling* ****** wordt sinds ***datum*** bestuurd volgens het ***besturingsmodel***.

De stichting ****** *instelling* ****** onderschrijft de Principes en Best Practice Bepalingen van het ***besturingsmodel***, zoals beschreven in de Code Cultural Governance (CCG), pas toe of leg uit en
a. past deze toe
b. merkt hierover het volgende op ******toelichting "nee"****** *(vervolgens geeft men aan in hoeverre de Principes en Best Practice Bepalingen (nog) niet worden toegepast en waarom, dit kan m.b.v. onderstaande checklist).*

Checklist Principes
Principes geven aan welke taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden er zijn en door welke organen en/of personen deze worden vervuld.

		Past deze toe (ja/nee)
1	Jaarverslag Er wordt verantwoording afgelegd over de naleving van de CCG in het jaarverslag.	ja/nee
2	Directie In de CCG staat een aantal directie bevoegdheden benoemd. Deze bevoegdheden liggen ook bij de directie, mits anders vastgelegd.	ja/nee
3	Verantwoording De directie bestuurt de instelling en legt daarover volgens de principes uit de CCG verantwoording af.	ja/nee
4	Raad van toezicht De raad van toezicht houdt toezicht op de instelling en adviseert de directie conform de CCG.	ja/nee
5	Goedkeuring raad van toezicht De in de CCG benoemde onderwerpen vereisen goedkeuring raad van toezicht (strategie, financiering, etc.).	ja/nee
6	Bevoegdheden raad van toezicht De raad van toezicht heeft de bevoegdheden benoemd in de CCG (benoeming, ontslag en schorsing directie, vaststelling arbeidsvoorwaarden, etc.)	ja/nee
7	Statuten De principes uit de CCG zijn verankerd in de statuten.	ja/nee

Checklist Best practices
Best practice-bepalingen beschrijven het gedrag waardoor good governance in de praktijk kan worden bevorderd.

		Past deze toe (ja/nee)
8	Besturingsmodel Er is een analyse gemaakt van het gewenste besturingsmodel; bij wijzigingen van het besturingsmodel maakt men een implementatieplan; wijzigingen van het besturingsmodel worden toegelicht in het jaarverslag.	ja/nee
9	Profielschetsen en functioneren directie Bij de werving en selectie van directieleden wordt een profielschets gebruikt; bij de vervulling van de directiefunctie wordt overwogen deskundigen in te schakelen; de raad van toezicht voert jaarlijks functioneringsgesprekken met de directie (en maakt c.q. archiveert verslagen).	ja/nee
10	Bezoldiging en nevenfuncties De bezoldiging van de directie sluit aan bij het karakter van de instelling, wettelijke voorschriften en subsidievoorwaarden. Directieleden melden relevante nevenfunctie(s) bij de raad van toezicht.	ja/nee
11	Directiereglement De raad van toezicht stelt een directiereglement vast.	ja/nee

«clt_code»

Gemeente Nijmegen
Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling

Vervolgvel
9

12	Profielschets, benoeming, nevenfuncties en bezoldiging raad van toezicht Bij de werving en selectie van de leden van de raad van toezicht worden profielschetsen gebruikt; deze profielschetsen worden periodie geëvalueerd; leden van de raad van toezicht functioneren onafhankelijk; in de raad van toezicht zit maximaal één voormalig directielid (die niet tevens voorzitter mag zijn); nieuwe toezichthouders worden geworven buiten eigen netwerk; de raad van toezicht kent een evenwichtige samenstelling passend bij de doelstelling van de instelling; de raad van toezicht stelt een gefaseerd rooster van aftreden vast; de raad van toezicht beraadt zich op de wenselijkheid van eventuele herbenoeming; de benoemingsperiode voor de raad van toezicht is drie of vier jaar met respectievelijk twee-of eenmalige herbenoemingen; indien geboden treden leden van de raad van toezicht tussentijds af; de voorzitter van de raad van toezicht wordt in functie benoemd; leden van de raad van toezicht melden relevantie nevenfunctie(s) aan de raad van toezicht; de bezoldiging van de leden van de raad van toezicht sluit aan bij het karakter van de instelling, wettelijke voorschriften en subsidievoorwaarden.	ja/nee
13	Zelfevaluatie raad van toezicht De raad van toezicht draagt jaarlijks zorg voor een zelfevaluatie en legt deze vast.	ja/nee
14	Periodiek overleg en informatievoorziening De directie voorziet de raad van toezicht van alle relevante informatie (no surprises is het kernbegrip); de directie en de raad van toezicht voeren periodiek overleg over de gang van zaken binnen de instelling. De raad van toezicht vergadert volgens een vastgesteld schema.	ja/nee
15	Aansprakelijkheidsverzekering De directie heeft met de raad van toezicht de wenselijkheid van een aansprakelijkheidsverzekering besproken.	ja/nee
16	Contact raad van toezicht en medewerkers De raad van toezicht onderhoudt een open verhouding met medewerkers van de instelling.	ja/nee
17	Overleg raad van toezicht en externe accountant De raad van toezicht overlegt minimaal jaarlijks met de externe accountant van de instelling.	ja/nee
18	Jaarverslag Relevante gegevens van de raad van toezicht en de directie (o.a. de bezoldiging en de nevenfuncties) worden opgenomen in het jaarverslag.	ja/nee

De ingevulde lijst ondertekend door de directie en de leden van de raad van toezicht tegelijkertijd met de jaarstukken aanleveren.

«clt_code»

Lindenberg
huis voor de kunsten

Subsidieaanvraag Lindenberg 2016-2019

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 2
1. Inleiding 3
2. Missie - Visie 5
Missie 5
Visie 5
3. Ontwikkelingen en strategische keuzen 6
Ondernemerschap 6
Veranderende rol 7
Cultuureducatie op scholen 7
Kunsteducatie in de vrije tijd 8
Podiumfunctie 8
Kunst en Cultuur in het sociale domein. 9
4. Diensten en producten 10
A. Cultuureducatie op scholen 10
B. Kunsteducatie in de vrije tijd en ondersteuning amateurkunst 12
C. Podium 13
D. Cultuureducatie en -participatie in het sociale domein 15
5. Financiën overzicht subsidieaanvraag 17

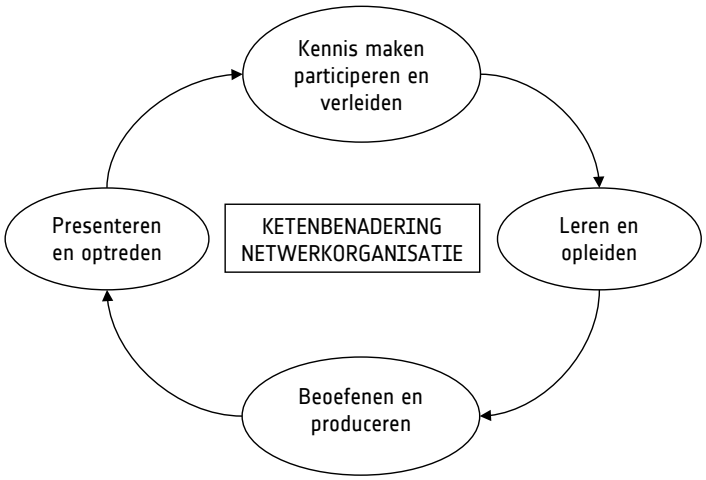
Bijlage: Productgroepen en bijbehorende activiteiten

1. Inleiding

Deze subsidieaanvraag is gebaseerd op basis van het vastgestelde collegeprogramma, de cultuurvisie, het strategisch beleid van de Lindenberg en de rol die de Lindenberg denkt te kunnen vervullen in de stad.

De Lindenberg is in de stad de enige landelijk gecertificeerde instelling voor kunsteducatie en amateurkunst. We voldoen daarmee aan alle eisen van kwaliteitszorg en kwaliteitsborging. De certificering houdt in dat al onze systemen voldoen om de kwaliteit van ons werk en de organisatie getoetst is aan landelijke normen. Een onafhankelijk bureau meet eens per vier jaar of de Lindenberg nog aan deze eisen voldoet, waarbij ook getoetst wordt of de Lindenberg voldoet aan de cultural governance code.

Deze subsidieaanvraag hanteert een volgorde die voorkomt uit de ketenbenadering. De culturele loopbaan begint bij verleiding en kennismaking, zowel via participatie-activiteiten als via cultuureducatie op school. Daarna volgt leren en opleiden via kunsteducatie buiten schooltijd. Vervolgens zijn er hoogwaardige producties door amateurs en is er de mogelijkheid van presenteren en kijken naar voorstellingen of exposities van professionals.

Deze subsidieaanvraag geldt voor vier jaar. In deze vier jaar ontwikkelt de Lindenberg zich verder tot een cultureel bedrijf met een breed palet van producten en diensten. De financiering van al onze producten en diensten is divers. Deze subsidieaanvraag bevat de producten en diensten, die gefinancierd worden met structurele budgetsubsidie van de gemeente Nijmegen.

Subsidieaanvraag Lindenberg 2016-2019

In deze **structurele budgetsubsidie** is opgenomen:

- financiering van het bureau van Cultuur en School Nijmegen
- financiering van kunsteducatie voor kinderen en jongeren in de vrije tijd
- financiering van de podiumfunctie
- financiering van de Combinatiefuncties PO en VO

Daarnaast kent de Lindenberg een aantal al ***toegezegde meerjarige aanvullende projectsubsidies***:

- financiering van organisatie en uitvoering van De Kunstbus (€ 50.000,-)
- de matching van de landelijke regeling cultuureducatie met Kwaliteit (€ 90.000,-)

Deze projectsubsidies zijn in de meerjarenbegroting verwerkt en opgenomen in deze aanvraag.

2. Missie - Visie

Missie

De Lindenberg zorgt ervoor dat alle mensen uit Nijmegen en omgeving een culturele loopbaan kunnen bewandelen, zowel door het actief beoefenen van een kunstvorm als door het bezoeken van kunst en cultuur. We bieden ruimte aan alle niveaus: van de beginnende amateur tot de professional door middel van cursussen, voorstellingen, projecten en exposities. We realiseren cultuureducatie in basis- en voortgezet onderwijs, kunstprojecten in wijken en eigen producties. We bieden continuïteit, diversiteit, kwaliteit en samenhang in de keten van kennismaken – leren – presenteren – beoefenen.

Soms zijn we uitvoerder. We concentreren ons op wat anderen laten liggen, of op aanbod waarin wij onderscheidend kunnen zijn dan wel kunnen vernieuwen. Soms zijn we 'aannemer'. We maken dan een aantrekkelijke combinatie van wat anderen (en wij) te bieden hebben. We 'verknopen' het culturele aanbod in de stad, zodanig dat er voor verschillende doelgroepen een doorgaande route ontstaat. We zijn altijd een culturele ondernemer die initiatieven neemt, kansen benut en zoekt naar spannende combinaties.

Visie

De Lindenberg is het Nijmeegse huis voor de kunsten waar veel mogelijk is. Kunst en cultuur kennen geen grenzen. De Lindenberg komt, waar mogelijk, aan deze onbegrensde wereld tegemoet door ruimte te bieden aan nieuwe initiatieven en open te staan voor creatieve ideeën. We willen midden in de samenleving staan en iedereen in aanraking brengen met kunst en cultuur, ook zij die daarmee niet zijn opgegroeid. We hebben de overtuiging dat kunst en cultuur een belangrijke bijdrage levert aan de sociale en praktische vaardigheden van mensen en hun persoonlijke ontwikkeling. Kunst en cultuur leert mensen waarnemen, creatief denken en handelen. Het is een manier om betekenis te geven en te ontlenen aan de omgeving en het eigen leven op een eigen en unieke wijze vorm te geven.

De Lindenberg verbindt mensen door middel van kunst en cultuur. We zien het als onze taak om mensen te laten genieten van al het moois dat gemaakt wordt door zowel amateurs als professionele kunstenaars. We streven ernaar om een zo divers mogelijk kunst- en cultuuraanbod te creëren.

Dit doen we met:

- (organisatie van)Programma's, activiteiten en projecten voor kinderen en jongeren op scholen
- Workshops, cursussen en lessen voor kinderen, jongeren en volwassenen op diverse locaties in de stad en onze centrumlocatie
- Presentaties, evenementen, (bijdragen aan) festivals, voorstellingen en concerten van amateurkunstenaars en professionele kunstenaars in ons gebouw en op vele andere plaatsen in de stad
- Programma's en activiteiten in de wijken of voor speciale doelgroepen in het sociale domein.

3. Ontwikkelingen en strategische keuzen

Afgelopen jaren heeft de Lindenberg zich ontwikkeld tot een brede culturele organisatie met een duidelijk kunstzinnig / cultureel en maatschappelijk profiel. Kerntaken zijn op dit moment te ordenen in een drietal hoofdgroepen:

- Ondersteunen van cultuureducatie op scholen
- Bieden van kunsteducatie aan met name kinderen en jongeren in de vrije tijd
- Een podiumfunctie voor zowel professionele kunstenaas als ook amateurs

Voorheen bood de Lindenberg ook kunsteducatie aan volwassenen in de vrije tijd en herbergde een productiehuis in de muziek. Deze kerntaken zijn afgelopen twee jaren in het nieuw geformuleerde cultuurbeleid beëindigd en dus niet meer opgenomen in het nieuwe budgetcontract. Wel is afgelopen twee jaar in het kader van de ketenbenadering de intendantfunctie voor cultuureducatie en amateurkunst belegd bij de Lindenberg en toegevoegd als nieuwe kerntaak.

Ondernemerschap

Van de culturele organisaties wordt meer en meer ondernemerschap vereist. Afgelopen jaren zijn subsidies drastisch teruggelopen, onze doelgroepen hebben echter niet altijd de middelen om hun participatie te financieren. Het maakt dat de Lindenberg ondernemend moet zijn, andere financieringsbronnen dient te genereren en creatieve oplossingen dient te ontwikkelen om de kwaliteit en continuïteit te blijven waarborgen. Tevens dient de blik steeds naar buiten te zijn gericht en dient de organisatie flexibel en wendbaar te zijn. Het leidt tot de volgende strategische keuzen:

- De Lindenberg speelt flexibel in op de vraag van haar klanten en samenwerkingspartners. Het cultureel ondernemerschap is gericht op alertheid, durf, innovatie, realisatie van maatschappelijke meerwaarde en gastvrijheid. Op deze wijze wil de Lindenberg zoveel mogelijk kunstzinnig, cultureel, financieel en maatschappelijk rendement halen uit haar onderneming
- De Lindenberg manifesteert zich als cultureel bedrijf, waarin commerciële mogelijkheden en maatschappelijke opdrachten vertaald worden in passende (nieuwe) producten en diensten
- De Lindenberg verstevigt de samenwerking met bedrijven, ondernemers en organisaties in de stad en regio/provincie ten einde haar doelen te realiseren
- De Lindenberg biedt maatwerk aan diverse doelgroepen en hanteert tot op heden hiervoor diverse labels als passende naam (New Arts, Kunst Inclusief, Oddstream). In komende periode herijken we nut en noodzaak van deze labels en stichtingen, die hun oorsprong hebben in fusies uit het verleden ten einde meer transparantie te bieden over de Lindenberg als totale organisatie
- De Lindenberg kenmerkt zich door een grote diversiteit van activiteiten, producten en diensten en speelt flexibel in op veranderingen in en vragen uit de samenleving ten einde haar kwetsbaarheid te verminderen

- De Lindenberg versterkt haar positie als samenwerkingspartner in vraagstukken/opdrachten in het sociale domein (rondom welzijn, zorg, wonen van kinderen, jongeren en volwassenen) en ontwikkelt hiervoor programma's/projecten voor diverse doelgroepen in opdracht van partners en gemeente

Veranderende rol

In de komende beleidsperiode zal de rol van de Lindenberg in de stad wijzigen. Als intendant voor cultuureducatie en amateurkunst wordt verwacht dat de Lindenberg de rol als verbinder, bemiddelaar en stimulator vergroot naast de rol als zelfstandig aanbieder van cultuureducatie en amateurkunst (opleidingen) in de stad. In de gemeentelijke cultuurvisie, werken in ketens, wordt cultuureducatie/amateurkunst gezien als basis voor de ketens van disciplines (muziek, theater/dans, beeldende kunst, literatuur en film/nieuwe media. Van de Lindenberg betekent dit dat stadsbreed de basis wordt gelegd voor cultuurparticipatie in de breedste zin des woords. Dit betekent dat de Lindenberg zich niet alleen zal beperken tot het culturele domein, maar de blik meer zal gaan richten op onderwijs (waarin we al ruime tijd werkzaam zijn), het sociale domein en de zorg. Voor het vervullen van deze functie is een brede culturele voorziening die alle kunsten overziet van groot belang. Daarnaast dient de interne samenhang zodanig geïncorporeerd te zijn dat de instelling als geheel kan bijdragen aan de samenhang van de culturele infrastructuur in de stad. In dit speelveld is het noodzakelijk diversiteit te combineren met omvang en profiel. Puntsgewijs gaat het om de volgende strategische doelen:

- De Lindenberg geeft het intendantschap cultuureducatie en amateurkunst voor de stad op zichtbare wijze vorm en inhoud
- De Lindenberg brengt zichtbare samenhang aan tussen cultuuronderwijs op scholen en kunsteducatie in de vrije tijd
- De Lindenberg realiseert sterke samenwerking met (culturele) partners
- de Lindenberg ontwikkelt structurele programma's met partners in o.a. zorg, welzijn en wonen en voert deze samen met anderen uit

Cultuureducatie op scholen

Onze activiteiten in het onderwijs zullen we stevig verankeren. De Lindenberg heeft afgelopen jaren cultuureducatie voor de scholen van het primair en voortgezet onderwijs vormgegeven met informatievoorziening, bemiddeling, advies, doorverwijzing en de uitvoering van activiteiten. Het onderwijs verandert voortdurend, op dit moment denkt men actief na over de ontwikkeling van kinderen en jongeren tot de burgers van de toekomst. 'Onderwijs 2032' vraagt van scholen na te denken over de rol van creativiteit en de benodigde competenties in de toekomst. Het maakt dat ook wij mee veranderen en cultuureducatie in dat licht bezien, naast de algemene artistieke en culturele ontwikkeling van een kind / jongere. Dat vraagt aandacht voor nieuwe producten en diensten, nascholingsactiviteiten voor leerkrachten en het stimuleren van verdere inhoudelijke ontwikkeling. Onze kennis en expertise zetten we onverminderd in, altijd gebaseerd op de vraag van de scholen. Bovenstaande ontwikkelingen in het onderwijs leiden tot de volgende strategische doelen:

- De Lindenberg versterkt haar intendantschap cultuureducatie op school met als doel het leggen van een stevige culturele basis bij alle Nijmeegse kinderen en jongeren. Dit intendantschap ontwikkelt de Lindenberg binnen het bureau van Cultuur en School Nijmegen in samenspraak met de scholen en de vele aanbieders
- De Lindenberg draagt zorg voor een passend, kwalitatief hoogstaand en vernieuwend cultuureducatief aanbod op de (brede) scholen van het Primair Onderwijs en het Voortgezet onderwijs

Kunsteducatie in de vrije tijd

Bij de kunsteducatie in de vrije tijd dient het accent te verschuiven van het aanbod voor bestaande doelgroepen in de vrije tijd naar nieuwe doelgroepen. Immers: er zijn heden ten dage steeds meer zelfstandigen in allerlei disciplines die op de cursusmarkt aanbod doen. Dit betekent dat de consument keus heeft uit een breder palet en dat de Lindenberg zich meer dient te richten op hetgeen de vrije markt niet kan bieden. De aandacht zal meer uitgaan naar doelgroepen die niet zelfstandig gebruik kunnen maken van het aanbod op de vrije markt, zoals mensen met een beperking of een afstand tot participatie. Dit legitimeert het feit dat de uitvoering van dit aanbod slechts mogelijk is met subsidie van de gemeente. Zo zullen de programma's van NewArts en Kunst Inclusief structureel opgenomen worden in ons vrije tijdsaanbod. Daarnaast kan de Lindenberg een wegwijsfunctie vervullen voor bestaande doelgroepen die aan het begin staan van het deelnemen aan amateurkunst. Op deze wijze kan de Lindenberg zich profileren als partner van het particuliere circuit in plaats van als concurrent. We stellen ons de volgende doelen:

- De Lindenberg geeft haar intendantschap amateurkunst vorm binnen de afdeling kunsteducatie in de vrije tijd. De Lindenberg ondersteunt amateurkunstenaars in de stad en ontwikkelt waar nodig nieuwe producten en diensten op basis van hun vraag
- De Lindenberg draagt zorg voor breed, laagdrempelig, kwalitatief hoogstand en toegankelijk cultuuraanbod in de vrije tijd met name voor kinderen en jongeren
- De Lindenberg bevordert de participatie voor specifieke doelgroepen, zoals kwetsbare groepen in de stad, studenten en/of ouderen (met programma's van o.a. New Arts en Kunst Inclusief)
- Kunsteducatie in de vrije tijd vindt meer kostendekkend plaats en blijft tegelijk laagdrempelig ten behoeve van doelgroepen, waarbij de financiële drempel hoog is. Het bereik van deze doelgroepen neemt komende jaren toe binnen bestaande financiële kaders

Podiumfunctie

De Lindenberg biedt voor haar podiumfunctie al jaren een sterke programmering in de stad, die onderscheidend is ten opzichte van de andere podia. Komende jaren ligt de nadruk bij het podium in de samenwerking met de overige podia instellingen in de stad. Deze samenwerking concentreert zich op het gebied van marketing, afstemming in de programmering en gezamenlijke ontwikkeling van nieuwe initiatieven. De eerste concrete samenwerking laat zich al zien in een gezamenlijke brochure van Lux en de Lindenberg. Concreet vertaalt zich dit in de volgende doelen:

- De Lindenberg draagt zorg voor een sprankelende en passende programmering van professionele voorstellingen en concerten in samenhang en overleg met de overige podia in de stad en ondersteunt amateurkunstenaars bij hun optredens in het gebouw.
- De Lindenberg ontwikkelt nieuwe projecten, culturele evenementen en ondersteunt bestaande festivals en draagt bij aan het culturele klimaat van Nijmegen en omgeving in nauwe samenwerking met de overige cultuurinstellingen

Kunst en Cultuur in het sociale domein.

Veel aandacht afgelopen jaren is gegaan naar de rol en betekenis van kunst en cultuur in het onderwijs. De sociaal-maatschappelijke functie van kunst en cultuur is een aantal jaren onderbelicht geweest. De minister heeft nadrukkelijk zich uitgesproken voor een grotere samenhang tussen kunst en cultuurinstellingen en hun rol en betekenis in het sociale domein. De Lindenberg heeft zich ten doel gesteld komende jaren een structurele rol te willen vervullen als partner bij maatschappelijke vraagstukken in de stad. Hierover zijn gesprekken gaande met zorg en welzijnsorganisaties en de gemeente. Het vraagt integraal kijken en denken van mensen, over de grenzen van organisaties heen, ontschotting van afdelingen, hokjes en gelabelde middelen en dat kost tijd. We hebben ons ten doel gesteld dat:

- De Lindenberg bouwt aan een structurele relatie met zorg en welzijnspartners ten behoeve van programma's in het sociale domein met kunst en cultuur als vliegwiel
- De Lindenberg in opdracht van zorg, welzijn, gemeente, woningbouwcorporaties of wijkteams samen met partners programma's ontwikkelt voor specifieke doelgroepen
- De Lindenberg deze programma's (met partners) uitvoert in opdracht van derden
- De Lindenberg bereidt een subsidieaanvraag voor, waardoor we kunnen investeren in de ontwikkeling van deze dienstverlening.

4. Diensten en producten

Hieronder volgt een korte uitleg van onze doelen per productgroep met de daarbij behorende prestatieafspraken. Een nadere uitleg welke activiteiten onder elke productgroep valt treft u aan in de bijlage.

A. Cultuureducatie op scholen

Vrijwel alle kinderen en jongeren in Nijmegen gaan naar school. Wil je zoveel mogelijk kinderen en jongeren in aanraking brengen met kunst en cultuur, dan is de route van kennismaken en verdiepen in kunst en cultuur via het onderwijs essentieel. De Lindenberg vervult met Cultuur en School Nijmegen (CeSN) haar intendantrol in voor het primair en voortgezet onderwijs. Daarmee legt de Lindenberg de basis voor cultureel burgerschap. Cultuur en School Nijmegen kent het veld van aanbod en vraag, informeert zowel de scholen als de aanbieders over mogelijkheden en ontwikkelingen in cultuureducatie, draagt kennis over, verbindt partijen, stimuleert samenwerking, ontwikkelt nieuwe programma's, organiseert en coördineert het zogenaamde cultureel jaarprogramma met vervoer, organiseert inspiratiedagen / symposia en voert activiteiten / projecten uit voor scholen, waaronder de zogenaamde kunst en cultuurroutes, het project LEF, het Voordrachtsfestival en nascholingsactiviteiten. De Lindenberg werkt op de scholen met zogenaamde ontwikkelarrangeurs. Dit zijn inhoudelijk adviseurs op het gebied van cultuureducatie, die scholen ondersteunen bij de invulling van cultuureducatie in het curriculum, passend bij het schoolplan en de identiteit van de school met passend aanbod uit de wijk, de stad en de regio. De ontwikkelarrangeurs zullen komende jaren leidend zijn bij de invulling van cultuureducatie op de scholen via het landelijke stimuleringsprogramma Cultuureducatie met Kwaliteit en de programma's die via CeSN ontwikkeld en uitgevoerd zullen worden door diverse aanbieders. De Lindenberg zal voor de stad Nijmegen in 2016 opnieuw de aanvrager zijn van het vervolgtraject van Cultuureducatie met Kwaliteit. Daar waar doorstroming naar activiteiten in de vrije tijd mogelijk is, zal CeSN samenhang met cultuureducatieprogramma's en aanbieders realiseren en verdieping in kunsteducatie bevorderen. We zijn regisseur en aanvrager bij nieuwe impulsregelingen vanuit het ministerie, provincie of gemeente ten behoeve van het cultuuronderwijs (impulsregeling muziekonderwijs / versterking cultuureducatie).

De Lindenberg is mede uitvoerder van activiteiten op de scholen en draagt zorg voor een kwalitatief goed en breed aanbod van activiteiten voor kinderen en jongeren in het primair en voortgezet onderwijs, passend binnen het curriculum van de school. In (de vernieuwing van) haar aanbod werkt zij vraag gestuurd en innovatief, bijvoorbeeld op het gebied van beeldende kunst en technologie. Waar nodig en mogelijk werkt de Lindenberg samen met andere aanbieders in de stad en stemt zij het programma met hen af. Het aanbod van projecten en activiteiten maakt deel uit van de leerlijnen, die in het kader van Cultuureducatie met Kwaliteit ontwikkeld worden en passen in het curriculum van de scholen en veranderende onderwijsmodellen. Waar nodig ontwikkelt de Lindenberg nascholingsactiviteiten voor leerkrachten/docenten of educatoren in de stad/regio.

Voorstel - Budgetsubsidie de Lindenberg 2016 tem 2019

Subsidieaanvraag Lindenberg 2016-2019

Lindenberg
huis voor de kunsten

De Lindenberg is uitvoerende partner voor cultuureducatie op de brede scholen. Tevens organiseert de Lindenberg de komende jaren het leerlingenvervoer met de zogenaamde kunstbus.

Omschrijving producten	*Aantal scholen*		*Aantal deelnemers*		*Financiering*
Aantal bemiddelingen	**PO: 475 VO: 380**				**Gemeente, budgetsubsidie**
Organisatie en bemiddeling cultureel jaarprogramma	**40**		**10.000**		**Gemeente, budgetsubsidie**
Uitvoering cultureel jaarprogramma*	40		10.000		Scholen via rijksgelden
Combinatiefunctie PO / project LEF	**14**		**1.500**		**Combinatieregeling PO in budgetsubsidie**
Combinatiefunctie VO	**6**		**1.000**		**Combinatieregeling VO in budgetsubsidie**
Organisatie en uitvoering Kunstbus	**18**		**2.750**		**Gemeente, additionele projectsubsidie**
Uitvoering programma brede scholen PO**	14		2.500		Scholen
Voordrachtsfestival VO	7		80		Scholen
Kunst/Cultuurroutes VO	9		2.000		Scholen
	2016	**2017**	**2018**	**2019**	
Landelijke regeling Cultuureducatie met kwaliteit* **	*Aantal scholen*				**Matching projectgelden gemeente** Fonds Cultuurparticipatie
	18	20	23	25	
	Aantal leerlingen				
	5.000	5.250	5.700	6.000	

Toelichting

* Het programma wordt uitgevoerd door vele aanbieders in de stad, de Lindenberg voert in het cultureel jaarprogramma zelf GEEN activiteiten uit

** Het budget voor cultuureducatie in de brede scholen is in de vorige collegeperiode vanaf januari 2013 overgeheveld van de Lindenberg naar de schoolbesturen. Het maakt dat de gemeente uitvoerende activiteiten in het onderwijs financiert via de scholen zelf.

*** Op dit moment is nog onduidelijk op welke wijze het Fonds voor Cultuurparticipatie na 2016 een vervolg geeft aan de landelijke regeling Cultuureducatie met Kwaliteit. De groei van het aantal scholen / leerlingen hangt af van een toekenning op dit vervolg en noodzakelijke matching van de gemeente Nijmegen.

B. Kunsteducatie in de vrije tijd en ondersteuning amateurkunst

De Lindenberg maakt het in de stad mogelijk dat amateurkunstenaars elkaar kunnen treffen, kunnen samenspelen, zich kunnen ontwikkelen in hun vaardigheden, hun talenten kunnen ontwikkelen, kunnen presenteren en begeleid worden bij hun presentaties. De Lindenberg werkt samen met andere partijen om amateurkunstenaars een podium te bieden in de stad op festivals en evenementen en in het eigen gebouw. De komende vier jaren krijgt het intendantschap van de Lindenberg een duidelijk gezicht binnen de afdeling vrije tijd en vinden ongeorganiseerde en georganiseerde amateurkunstenaars de weg naar de Lindenberg bij hun verdere amateurkunstbeoefening. De Lindenberg informeert, signaleert, faciliteert, verbindt en verwijst door, coördineert, organiseert en ondersteunt amateurs in de stad waar mogelijk en nodig.

Daarnaast heeft de Lindenberg een breed, toegankelijk, laagdrempelig aanbod van lessen en cursussen van hoogstaande kwaliteit voor kinderen en jongeren in alle kunstdisciplines op de centrumlocatie en in de wijken Dukenburg en de Waalsprong. Presenteren / optreden is onlosmakelijke verbonden met educatie en maakt onderdeel uit van elke educatiecursus. De Lindenberg besteedt extra aandacht aan de specifieke doelgroepen in de stad en de wijken via het label New Arts of Kunst Inclusief. De Lindenberg werkt waar mogelijk samen met andere aanbieders in de stad en onderzoekt kritisch wat men zelf wel / niet doet. Het volwassen aanbod vindt kostendekkend plaats. Specifieke talentengroepen krijgen aandacht met begeleiding vanuit PAN, NewArts Nijmegen of de Lindenberg. Daar waar de gemeente inzet op een breed bereik voor specifieke doelgroepen, ondersteunt de Lindenberg deze via Stichting Leergeld of via aanvullende financiering van fondsen. In de komende vier jaren streven we naar meer samenhang tussen activiteiten op de scholen onder schooltijd en het les- en cursusaanbod buiten schooltijd. Het maakt dat we kritisch kijken waar onze activiteiten in de vrije tijd plaatsvinden, wat in de wijk kan plaatsvinden en wat op onze centrumlocatie. Ook inhoudelijk ontwikkelen we meer samenhang. Tevens proberen we met een groter bereik de laagdrempeligheid, breedte van het aanbod en toegankelijkheid te blijven waarborgen met voldoende aandacht voor vernieuwing.

Voor studenten werken we op dit moment samen met de HAN en de universiteit ten behoeve van cultuur- educatief aanbod op de campus of in ons eigen gebouw. Dit bouwen we komende jaren uit op basis van de vraag en behoefte.

Uitvoering diensten en producten	*Aantal deelnemers 2011-2015*	*Aantal deelnemers 2016-2019*	*Financiering*
Lessen en cursussen kinderen*	1.300	1.300	Deelnemers **Budgetsubsidie gemeente** Regeling Stichting Leergeld
Kennismaking / workshops jongeren**	0	700	Deelnemers **Budgetsubsidie gemeente** Regeling Stichting Leergeld
Lessen en cursussen verdieping en talentontwikkeling jongeren***	600	935	Deelnemers **Budgetsubsidie gemeente** Regeling Stichting Leergeld Fondsen

* De landelijke trend laat een daling in bereikcijfers zien, de Lindenberg mag tevreden zijn wanneer we het aantal deelnemende cursisten komende jaren kunnen consolideren, in acht nemend dat de budgetsubsidie afgelopen jaren flink is afgenomen. We bereiken via Stichting Leergeld jaarlijks 100 kinderen en jongeren, die anders niet in staat zouden zijn deel te nemen aan activiteiten

** Hieronder vallen alle jongeren, die deelnemen aan NewArts activiteiten in de wijken. Afhankelijk van aanvullende financiering door fondsen kan dit bereik verder groeien tot jaarlijks plm. 1400 deelnemers

*** De toename in het bereik komende jaren bestaat uit deelname van jongeren uit specifieke doelgroepen of wijken die deelnemen via o.a. de programma's van NewArts.

C. Podium

De Lindenberg is een theater met meerdere zalen, van klein en intiem tot een vlakke vloer theater met professionele faciliteiten. Ten behoeve van vele verschillende groepen zetten wij onze faciliteiten optimaal in met een zo maximaal mogelijke bezetting.

Amateurvoorstellingen en concerten

De Lindenberg biedt een zo laagdrempelig mogelijk podium voor amateurkunstenaars in de stad, variërend van jamsessies in de foyer tot voorstellingen in de Lindenbergzaal. Daarbij

begeleiden onze professionals de amateurgroepen om een zo hoog mogelijke kwaliteit te realiseren bij hun presentaties en hun talenten verder te ontwikkelen. Voor amateurkunstenaars geldt een laag cultureel tarief bij de verhuur van onze zalen. De Lindenberg vraagt daarnaast voor komende jaren additioneel subsidie aan voor een stadsbreed amateurkunstfestival, waarin vele bestaande initiatieven ondergebracht kunnen worden en verder kunnen groeien.

Professionele programmering

De Lindenberg heeft in de stad een duidelijk profiel. We stellen ons ten doel samen met de overige podia in de stad samenhang en afstemming te organiseren, waarbij het profiel van elke organisatie, de mogelijkheden per podium, de kennis en expertise van elke programmeur en de kracht van elke zaal optimaal benut wordt ten behoeve van een optimale stadsbrede programmering. Daarbij streven we naar betaalbaarheid, kwaliteit en daarbij schuwen we het experiment niet. De samenwerking met Lux als vlakke vloertheaters in de stad wordt geïntensiveerd op het gebied van gezamenlijke promotie, herijking en afstemming van de programmering en het delen van kennis en expertise ten behoeve van verdere professionalisering en profilering. De samenwerking met de vier podia in de stad is gericht op afstemming en versterking van het eigen profiel, alsmede samenwerking op het gebied van actuele muziek. Hierin nemen Lux en de Lindenberg samen het voortouw.

Festivals

De Lindenberg is medeorganisator van het Festival op het Eiland en andere evenementen (boekenfeest, nacht van de poëzie, kinderboekenfeest, Prateur, Kunstnacht, de Kaai, muziekfestival/Valkhof Klassiek, Kunstnacht). Met deze (inbreng op) festivals en evenementen draagt de Lindenberg bij aan haar zichtbaarheid en de levendigheid van de stad. Waar financieel mogelijk draagt de Lindenberg bij aan het cultureel klimaat van de stad met kennis, kunde, haar faciliteiten en middelen.

Uitvoering diensten en producten	*Aantal voorstellingen en optredens*	*Aantal bezoekers*	*Financiering*
Amateurvoorstellingen*	245 waarvan 90 voor 3 tot 12 jaar	27.000	**Budgetsubsidie gemeente** Bezoekers
Professionele voorstellingen**	105	12.000, waarvan 8.000 tussen 3-12 jaar	**Budgetsubsidie gemeente** Bezoekers SKIP-subsidie
Ontwikkeling en uitvoering stadsbreed amateurkunstfestival***	60	9.000	**Gemeente, aanvullende projectsubsidie**

* Amateurkunstvoorstellingen zullen zowel in de Aldenhof als ook in de Ridderstraat plaatsvinden

** De professionele voorstellingen vinden plaats in de Ridderstraat, gezien de noodzakelijke professionele faciliteiten

*** We zijn in nauw overleg met diverse partijen in de stad om een stadsbreed amateurkunstfestival te ontwikkelen. Afhankelijk van beschikbare budgetten en toezegging van gemeentelijke projectsubsidie zal de Lindenberg hierin het voortouw nemen

D. Cultuureducatie en -participatie in het sociale domein

Met de decentralisatie van jeugdzorg is elke gemeente in de gelegenheid om integraal jeugdbeleid te kunnen ontwikkelen, waarin signalering, preventie en toeleiding naar programma's in samenhang kunnen worden aangeboden. Bepaalde doelgroepen hebben meer zorg nodig dan gemiddeld met de vraag van gemeenten hoe deze vraagstukken te beantwoorden. Daarnaast kent elke wijk haar eigen vraagstukken inzake veiligheid, woonplezier, participatie, integratie en leefbaarheid. Deze vraagstukken vragen samenwerking tussen zorg-, woningbouw-, welzijn-, sport-, onderwijs- en cultuurpartners. Vanuit landelijke overheid is er veel aandacht voor de rol van cultuur in het sociale domein. Op dit moment voert de Lindenberg deze opdrachten ad hoc uit. Zo bieden we kunsteducatie aan groepen deelnemers van Pluryn, organiseren we jaarlijks het Kwartiermakersfestival, werken we in het speciaal onderwijs en voeren sociaal-artistieke projecten uit in de wijken. Deze activiteiten voeren we uit met middelen van private fondsen. De Lindenberg wil in 2019 een structurele partner zijn bij maatschappelijke vraagstukken in de verschillende wijken van de gemeente en duurzaam samenwerken met de wijkteams, de welzijns en - zorgpartners bij de uitvoering van projecten en programma's voor specifieke doelgroepen. Doel is om kunst en

cultuuractiviteiten in te zetten ten behoeve van specifiek benoemde maatschappelijke doelen in de diverse wijken van Nijmegen. Bovendien kunnen we op deze wijze meer mensen laten participeren (oa. door kunst en cultuur), daar waar op dit moment nog drempels bestaan. Voor deze dienstverlening dient de Lindenberg een separaat gelabelde subsidieaanvraag in voor de periode 2016-2019 met een uitgebreid projectplan en bijbehorende begroting.

Uitvoering producten en diensten	*Financiering*
Onderzoek en ontwikkeling programma	**Aanvraag nieuwe projectsubsidie**
Uitvoering pilots in sociale domein	**Aanvraag nieuwe projectsubsidie** Opdrachtgevers zorg / welzijn
Sociaal-artistieke projecten in de wijken	Private fondsen
Kwartiermakersfestival	Private fondsen Deelnemende organisaties

5. Financiën overzicht subsidieaanvraag

Lindenberg kostenoverzicht van subsidie 2016-2019. Bedragen zijn prijspeil 2015, indexatiepercentage is niet opgenomen en wordt jaarlijks vastgesteld en verwerkt. Zie voor een specificatie de bijgevoegde meerjarenbegroting van de Lindenberg.

Aanvraag	***2016-2019***			
Budgetsubsidie	**3.105.266***			
Lopende additionele toegezegde projectsubsidies	***2016***	***2017***	***2018***	***2019***
Lopende projectsubsidie Kunstbus	**50.000**	**50.000**	**50.000**	
Lopende projectsubsidie CMK**	**93.000**	93.000**	93.000**	93.000**

* In dit bedrag is de Combinatiefunctie PO en VO opgenomen

** Het rijk bereidt een vervolg regeling voor van de stimuleringsregeling Cultuureducatie met Kwaliteit, waarbij opnieuw matching van gemeenten vereist wordt, de Lindenberg bereidt een vervolgaanvraag voor.

BIJLAGE SUBSIDIEAANVRAAG 2016-2019

A. Cultuureducatie op school

De Lindenberg heeft twee gescheiden opdrachten met betrekking tot cultuureducatie in het onderwijs: enerzijds voeren we programma's uit in opdracht van de schoolbesturen, anderzijds bemiddelen we in opdracht van de gemeente tussen cultuureducatie-producenten en het onderwijs. Deze laatst genoemde taak is ondergebracht bij Cultuur En School Nijmegen (CESN). We geven een beeld van wat CESN concreet doet:

Cultureel jaarprogramma voor het primair onderwijs
Vanaf 2007 bemiddelt CESN professionele kunstproducties voor het primair onderwijs. CESN stelt hiertoe een cultureel jaarprogramma samen, waarin allerlei mogelijke combinaties worden opgesomd. Zo kunnen scholen bewust kiezen voor een uitgekiend programma van voorstellingen en exposities waar ze met de kinderen naartoe gaan. Daarnaast bemiddelt CESN vanaf schooljaar 2013/2014 een aantal extra programma's voor het primair onderwijs, zoals Erfgoed & architectuur en Film.

Kunst & cultuurroutes voor het voortgezet onderwijs
Voor het voortgezet onderwijs bemiddelt CESN de Kunst & cultuurroutes. In zo'n route gaan de leerlingen bij culturele instellingen of kunstenaars op bezoek en ontvangen er een workshop of presentatie. Steeds meer scholen vragen om routes op maat, waarbij afgeweken wordt van een standaardformule van 3 workshops per leerling op verschillende locaties in de stad. Deels ontstaan deze vragen op maat naar aanleiding van de combinatiefunctie voor het VMBO.

Informatievoorziening
Verder kunnen alle scholen voor primair en voortgezet onderwijs gebruik maken van de website van CESN. Op deze site plaatsen alle aanbieders hun programma's. Daarin bemiddelt CESN niet actief.

Advies
Een andere belangrijke taak van CESN is het adviseren en doorverwijzen, zowel op verzoek van scholen als op verzoek van culturele aanbieders.

Speciaal onderwijs
Eén van de nieuwe ontwikkelingen is de bemiddeling voor het Voortgezet Speciaal Onderwijs, met name het Procollege en de Sint Jorisschool. Zowel het muziekonderwijs als interactief theater worden, met behulp van onze bemiddelingen, verankerd in het curriculum van deze scholen.

Combinatiefuncties

In januari is de landelijke impulsregeling combinatiefuncties in het leven geroepen voor sport en cultuur. Doel van de regeling is de verbinding tot stand te brengen tussen binnenschoolse en buitenschoolse culturele activiteiten. In het kader van deze impulsregeling voor cultuur-onderwijs is er sinds januari 2012 een budget voor twee fte beschikbaar: één fte voor het primair onderwijs en één fte voor het voortgezet onderwijs met de focus op het VMBO. Deze combinatiefuncties zijn gepositioneerd bij CESN.

Combinatiefunctie PO

De combinatiefunctie voor het primair onderwijs is sinds 2014 breed ingezet. In totaal wordt op minimaal 14 verschillende scholen een programma van culturele lessen op maat gerealiseerd. Deze manier van werken is intensief, maar wordt door de scholen erg gewaardeerd. Het programma vindt deels onder en deels na schooltijd plaats. Daarnaast wordt ingezet op scholing en deskundigheidsbevordering van schoolteams.

Combinatiefunctie VO

CESN heeft een cultuurcoach voor het VMBO aangesteld voor gemiddeld 8 uur per week. Hij informeert, adviseert, haalt de vraag op, maakt samen met scholen plannen, organiseert en coördineert activiteiten en begeleidt zo nodig de uitvoering. Voor de uitvoering van de programma's zijn ruim 20 verschillende aanbieders, zowel ZZPers als grote culturele organisaties (voornamelijk uit de regio), actief op de scholen.
De VMBO scholen gaven het signaal dat de doelgroep beter te verleiden is via een wedstrijdelement. *Best en de Rest* is een wedstrijd tussen scholen, waarbij deelnemende scholen een muzikale act én een supportteam afvaardigen in de strijd om de prestigieuze 'Keizer Karel-award'. We mobiliseren met deze wedstrijd een brede groep leerlingen. Het doel is leerlingen actief te laten participeren in de (pop-)cultuur van de Waalstad. *Best en de Rest* is een jaarlijks terugkerend spektakel, waar de scholen het hele jaar actief mee bezig zijn. Deze scholenstrijd maakt onderdeel uit van het curriculum. De verdere ontwikkeling gebeurt in nauwe samenwerking met de scholen.

B. Kunsteducatie vrije tijd en ondersteuning amateurkunst

De Lindenberg verzorgt al decennia als belangrijkste aanbieder in Nijmegen de kunstopleiding voor amateurs in Nijmegen in alle disciplines: muziek, dans, theater, beeldende kunst, en New Arts. Ze werkt daarin samen met tal van particuliere aanbieders in het culturele veld. De focus daarbij ligt op de kunstzinnige ontwikkeling van kinderen en jongeren. Alle domeinen in de door ons gehanteerde keten van kennismaken-leren-presenteren-beoefenen komen samen bij onze cursussen in kunst. Er is veel aanbod waarin kinderen en jongeren kunnen kennismaken met een kunstvorm. Voor kinderen wordt ook in multidisciplinair aanbod voorzien, zoals bijvoorbeeld in de cursus peuterkunst. Cursisten leren de kneepjes van het vak van professionele docenten, die zelf een kunstvakopleiding hebben afgerond. Trots zijn we op de mogelijkheden die de Lindenberg biedt op het gebied van presenteren en beoefenen. Regelmatig worden onze theaterzalen gevuld met voorstellingen, presentaties en optredens van onze cursisten, zoals bij *Live on stage* en de open dag. Maar we gaan ook steeds vaker buiten spelen. Zo staan tijdens *Lindenberg A-gogo* veel van onze jongerenbands in Nijmeegse kroegen te spelen. Ook doen we mee aan *Valkhof klassiek* en het *Muziekfestival*, omdat dit gelegenheid geeft tot presentaties in de stad. Ook die ervaring vormt een belangrijk onderdeel van leren.

In de loop van haar bestaan heeft de Lindenberg aan ruim 75.000 unieke Nijmegenaren les gegeven in êên van de kunstvakken. De participatie amateurkunst in Nijmegen scoort als êên van de hoogste in heel Nederland (60% tegen 49% landelijk).

Stichting Leergeld Nijmegen & de Lindenberg

Kunst en cultuur moet bereikbaar zijn voor iedereen! Ook voor kinderen van ouders/verzorgers met een minimuminkomen. Daarom promoot de Lindenberg de mogelijkheden van Stichting Leergeld Nijmegen actief onder haar klanten. Onder andere op haar website en door middel van de verspreiding van foldermateriaal. De regeling van Leergeld Nijmegen wordt door de Lindenberg aangevuld met een eigen kortingsregeling. Daarnaast heeft de Lindenberg in samenwerking met Leergeld Nijmegen een instrumentenfonds opgericht, waarbij cursisten van Leergeld tegen zeer kleine vergoeding een instrument kunnen lenen.

Disciplines

Muziek: samen muziek maken is de kern

Kenmerkend voor muziek bij de Lindenberg zijn de samenspelactiviteiten. Daar waar het particuliere circuit voorziet in individuele lessen kunnen de leerlingen bij de Lindenberg vanaf het begin af aan samen muziek maken, ook al kunnen ze nog maar êên noot spelen! Deze werkwijze breiden we verder uit en passen we aan de vraag van de tijd aan. De leerplannen worden bijgesteld en het docententeam voortdurend bijgeschoold. Voor het realiseren van deze methodiek is een zekere omvang noodzakelijk. Enerzijds motiveert het samenspel om te blijven deelnemen, anderzijds is het ook een vorm van muziekonderwijs die voor ouders met een kleinere beurs bereikbaar is.

Pop & Rockschool
De *Pop & Rockschool* voor jongeren van 11-20 jaar is inmiddels een begrip in Nijmegen. Met 35 jongerenbands, van beginnend tot ver gevorderd en verspreid over verschillende locaties is het een bloeiende jongerenopleiding. Aangezien de wereld van de jongeren en hun muziek voortdurend verandert, besteden we veel aandacht aan het bijscholen van het docententeam en het door-ontwikkelen van de lesstof.

Toptalent
De *Talentenwerkplaats* voor jongeren tussen de 11 en 15 jaar brengt getalenteerde jonge muzikanten bij elkaar. Voor jongeren van 15 tot 18 jaar is er het *Talententraject* in samenwerking met NSG en ArteZ. Jaarlijks stromen er leerlingen door naar de beroepsopleiding. De *Pop & Rockschool* kent drie top-bands, die opgenomen zijn in het talenten-traject. Daarnaast hebben we een goed lopend strijkers ensemble, waar de getalenteerde strijkers een extra uitdaging krijgen.

Optreden als vast onderdeel van de cursus
Niet alleen samenspelen, maar ook het optreden voor publiek vormt een belangrijk onderdeel van onze cursussen. Lindenberg-ensembles, samenspelgroepen, pop- en jazzbands, zanggroepen, jeugdorkesten *Corrente 5* en *6* zijn niet alleen op de Lindenbergpodia, maar ook buiten de muren van ons gebouw te horen. Zo zijn zij te horen bij Valkhof Klassiek, het Nijmeegse Muziekfestival, Music Meeting, Lindenberg op Locatie in Oriëntalis, de Efteling en Lux.
Live on stage van de *Pop & Rockschool* (11-20 jr.) is uitgegroeid tot een heus jongerenfestival, met optredens op 4 podia, workshops, masterclasses en stands van muziekaanbieders op allerlei vlakken. Hierin wordt samengewerkt met de finalisten van de Roos van Nijmegen, zodat de doorstroommogelijkheden voor de jongeren zichtbaar worden. Ook het bandjesfestival *Lindenberg a Gogo* is inmiddels bekend bij een groot publiek.

Jamsessies: ons podium staat open voor iedereen!
In 2013 zijn we gestart met jamsessies op de maandagavond. Doel is om een ontmoetingsplek voor Nijmeegse musici te creëren, waarbij het gezamenlijk spelen van verschillende stijlen een vaste plek krijgt.

Dans: voor iedereen

Boystime: methodiek met veel navolging in het land
In de danswereld is steeds meer aandacht voor dans door jongens. Velen laten zich inspireren door de methodiek van Wil Boom, docent van onze cursussen *Boystime*. Bij de Lindenberg is de jongensdans een stabiele afdeling, met 5 jongensgroepen, oplopend van beginnend tot zeer gevorderd (voorbereidend op de beroepsopleiding dans).

Toptalent ontwikkelingstraject
Getalenteerde jongeren (vanaf 15 jaar) kunnen zich met het *VKV Pakket (Voorbereiding Kunstvakonderwijs)* voorbereiden op een beroepsopleiding. Getalenteerde cursisten kunnen ook meedoen met de talentenproductiegroep (vanaf 16 jaar): de *Lindenberg Dance Company*. Deze groep staat onder leiding van een artistiek leider en werkt met 2 gerenommeerde, professionele gastchoreografen per jaar. Dit is een unieke samenwerking, waarbij de professionele- en de amateurdanswereld veel voor elkaar kunnen betekenen.

Optredens voor publiek verder uitgebreid
De optreedmogelijkheden voor de kinderen en jongeren worden verder uitgebreid, omdat de Lindenberg staat voor leren én presenteren. Alle kinderen treden elk jaar minstens 2 keer op in de Lindenberg. Alle jongeren treden vaker op. De gevorderde leerlingen treden elk jaar ook minstens één keer buiten de Lindenberg op.

Beeldende Kunst: zoeken naar nieuwe richtingen

Beeldende Kunst voor kinderen en jongeren
De beeldende activiteiten voor kinderen en jongeren blijven zo veel mogelijk overeind. Om hier beweging in te krijgen wordt nauw samengewerkt met het Oddstream festival, waarin kunstenaars die de nieuwe media verkennen (zoals 3D-printen) hun ontwikkeling presenteren. We merken dat jongeren minder interesse hebben in de traditionele beeldende kunsten, maar wel zeer geïnteresseerd zijn in actuele ontwikkelingen waarbij nieuwe media worden ingezet. Voor hen is er ook de vooropleiding voor het kunstvakonderwijs, waarin de meest getalenteerde jongeren zich kunnen voorbereiden op die opleiding.

Verhuur van ruimten aan kunstenaars
Kunstenaars en docenten die aan volwassenen les willen geven krijgen de kans professionele ruimte te huren bij de Lindenberg, waarin zij als zelfstandige (ZZPers) hun lessen en cursussen kunnen geven, geheel op eigen gezag en voor eigen risico. Zo faciliteert de Lindenberg de zelfstandig kunstenaars om voor een breed publiek te blijven werken, zonder dat dit een gesubsidieerde kerntaak is.
In de wijken Hengstdal en Brakkenstein blijven we wel actief met twee beeldende 65+ groepen, omdat dit mensen betreft die nergens anders naartoe kunnen gaan en het past binnen het beleid om de wijken te bedienen.

Theater: steeds meer jongeren

Overname cursisten Grote Broer
Het samengaan van de cursussen van Grote Broer en de Lindenberg sinds voorjaar 2014 heeft gezorgd voor een nieuwe impuls voor deze discipline. Een groep jonge docenten kreeg op een verantwoorde manier onderdak. Ook het aantal jongeren dat aan theater doet steeg gestaag mee met de verjonging van het team. De grotere optreedmogelijkheden die de Lindeberg biedt spelen daarbij een doorslaggevende rol. Jongeren zijn steeds meer gericht op optreden en presenteren.

New Arts Nijmegen: aansluiting met hedendaagse jongeren

Bij New Arts Nijmegen kunnen jongeren meedoen met activiteiten zoals workshops, talentenjachten, kunstprojecten, exposities, theatervoorstellingen, hiphop-avonden en jamsessies. New Arts richt zich op jongeren vanaf 11 jaar die niet vanzelfsprekend met cultuur in aanraking komen.
New Arts werkt met verschillende kunstvormen, zoals rap, breakdance, streetdance, mode & make-up, graffiti, video, fotografie, theater, zang en beats maken. Bij New Arts krijgen deelnemers de ruimte om alles uit te proberen en te kijken wat bij hen past.
De activiteiten van New Arts zijn onder te verdelen in: kennismakingsactiviteiten, verdiepende activiteiten, het maken van producties, organiseren van podia voor talenten (Talentnights), receptieve activiteiten voor publiek en het opleiden van mensen via een werkcorporatie. Een aantal voorbeelden van projecten van New Arts zijn:

Geen Verschil
Project in samenwerking met de Sint Jorisschool, voor leerlingen met onder ander dyslexie, autisme of ADHD. Doel van het project is om de jongeren een boost te geven en te benadrukken dat anders zijn niet erg is.

Deal With It
In deze forum-theaterproductie werd een voorstelling gemaakt, waarin de eigen persoonlijke verhalen van deze jongeren (over discriminatie, dakloos zijn, uithuwelijking) terug kwamen in de voorstelling. De voorstelling is goed ontvangen door zowel de jongeren zelf als professionals uit het onderwijs, de zorg en de kunst- en cultuursector. De jongerenvoorstelling wordt in zowel buiten- als binnenschoolse setting gespeeld.

Image
Wekelijks volgen jongeren van het Asielzoekerscentrum kunst- en cultuurlessen en werken zij samen aan een productie over hun identiteit.

Muziekstudio New Arts
In 2014 is er een New Arts muziekstudio gerealiseerd in de Lindenberg Aldenhof. In deze studio kunnen zowel New Arts-talenten als landelijk bekende hip-hop artiesten werken aan opnamen. De professionele artiesten zet New Arts ook in binnen onze cultuureducatie-en talentontwikkelingsprojecten. Zij coachen hierin de deelnemers of geven masterclasses.

Kunst Inclusief: mensen met een beperking horen erbij

Onder de noemer *Kunst Inclusief* ontwikkelt de Lindenberg culturele activiteiten speciaal voor mensen met een beperking. Er zijn cursussen dans, muziek en theater voor alle leeftijden. We geven les op scholen voor speciaal onderwijs, we nodigen dagbestedingsgroepen van Pluryn uit om op de Lindenberg te repeteren en we geven muzieklessen aan jongeren met autisme bij het Leo Kannerhuis. Onze docenten hebben bijscholingen gevolgd en zijn inmiddels zeer ervaren. Naast onze cursussen organiseren we ook losse projecten.

Vinden en verbinden
Eén van die bijzondere projecten is ons musicalproject *Vinden & Verbinden*, waarbij mensen met én zonder beperking samen een musicalproductie maken. Dit project wordt opgezet in samenwerking met zorg- en welzijnspartners in de wijk en is een groot succes te noemen.

Kunst & cultuur speciaal
Onder de noemer *Kunst & cultuur speciaal* gaat *Kunst Inclusief* de samenwerking aan met het speciaal onderwijs in Nijmegen, met als doel structureel cultuureducatiebeleid te realiseren. Insteek is om het project voort te zetten en structurele inbedding te realiseren. De Nederlandse stichting voor het gehandicapte kind en het prins Bernhard Cultuurfonds ondersteunen het project.

KOM Gelderland
Kunst Inclusief maakt onderdeel uit van KOM Gelderland. KOM Gelderland staat voor structurele, toegankelijke en professionele kunsteducatie voor iedereen met een zorgachtergrond. De samenwerkende partners zijn instellingen uit andere Gelderse steden (kennisuitwisseling) Markant (Aperldoorn), Kunstbedrijf Arnhem, Cultura (Ede), de Lindenberg, Boogiewoogie (Winterswijk), Cultuurkust (Harderwijk), Cultuurmij Oost (Gelderland) en de Onderwijsspecialisten (Onderwijsbegeleiding)

Kwartiermakers-festival
Het Kwartiermakers-festival wordt georganiseerd door de Lindenberg en LUX. Het stimuleert gedurende het hele jaar mensen met een beperking zich te uiten door middel van kunst, cultuur en bewegen. Op deze manier kunnen zij niet alleen aan hun omgeving laten zien wat ze kunnen, maar krijgen zij ook meer zelfvertrouwen. Door samenwerking tussen mensen met en zonder beperking te stimuleren, versterken we het gevoel van erbij horen en wordt het voor mensen met een beperking gemakkelijker om mee te doen aan de samenleving.

C. Podium

Het Lindenbergtheater is een belangrijke en onlosmakelijke schakel binnen de culturele keten kennismaken-leren-presenteren-beoefenen. Op het podium vertonen amateurs hun 'geleerde' kunsten, ze bekwamen zich in het 'beoefenen' en ze 'presenteren' hun kunstproductie. Tevens zorgt de podiumfunctie door zijn professionele- en amateurvertoningen voor een deel van de kennismaking en verleiding. Hoe vaak immers willen beginnende amateurs hun kunstidool navolgen. Er zijn zelfs hele TV programma's op gebaseerd.
Het Lindenbergtheater richt zich op enerzijds jong talent en anderzijds de jonge bezoeker en blijft dat doen.

Amateurvoorstellingen
De Lindenberg is al jaren hêt podium voor amateurmusici en artiesten waar ze niet alleen een warm onthaal vinden, maar ook de juiste ondersteuning aantreffen om hun productie tot een hoger plan te brengen. Amateurproducties vergen een specifieke ruimtelijk invulling, omdat de voorstellingen meestal met een groot aantal artiesten tegelijk worden gespeeld. Dat brengt logistieke problemen met zich mee op locaties die ingericht zijn voor louter professionele producties. De Lindenberg is zodanig ingericht dat grote aantallen artiesten naar, op en vanaf het podium goed hun weg kunnen vinden.
Daarnaast vergt de technische en logistieke begeleiding van amateurs voorzieningen en een attitude die niet op andere locaties is terug te vinden. Het is noodzakelijk een betaalbare gelegenheid tot optreden te bieden, omdat amateurgroepen vaak niet draagkrachtig genoeg zijn om professionele huurprijzen te kunnen betalen. Deze voordelen vindt met terug in het Lindenbergtheater.
Het is juist daardoor dat veel amateurgroepen de weg naar de Lindenberg weten te vinden en er jaren achtereen hun opvoeringen ten tonele brengen. Inmiddels is de locatie Lindenberg-Aldenhof helemaal gericht op jongerencultuur en het ontvangen van jonge amateurs die de eerste schreden zetten op het gebied van hun eigen kunstvormen.

Professionele voorstellingen
Het professionele aanbod in het Lindenbergtheater kent twee belangrijke pijlers. Ten eerste het aanbod dat wij onder onze eigen regie realiseren en waarvoor wij zelf risicodrager zijn. En ten tweede professioneel aanbod dat hier geprogrammeerd wordt door anderen.
In de stad zijn al jaren initiatieven die zich bezig houden met het realiseren van aantrekkelijk professioneel aanbod in podiumkunsten zonder over een eigen "huis" te beschikken. Zij kunnen met hun plannen terecht in de Lindenberg. Wij faciliteren deze initiatieven tegen uitzonderlijk goede voorwaarden, waardoor zij hun ambities kunnen waarmaken. Voor de stad levert dit een extra gevarieerd aanbod op, dat direct geworteld is in de Nijmeegse samenleving. Op deze wijze geven we ook met professionele voorstellingen en concerten vorm aan ons intendantschap.
Er heeft in de laatste vijf jaar wel een verschuiving plaatsgevonden. We zien dat externe programmerende partijen onder druk staan en zich meer en meer richten op relatief minder risicodragend aanbod, zoals comedy en popmuziek. Lastigere genres zoals kleinschalig klassiek en aanbod voor de jeugd worden minder of helemaal niet meer gedaan. In reactie daarop, zien we dat het programma van de Lindenberg juist meer van die risicodragende voorstellingen en concerten oppakt, teneinde daarmee voor de stad een volwaardig en gevarieerd aanbod overeind te houden.

De Beer
AUDIT

Stichting De Lindenberg, 5 november 2015 - 1 -

Balans (x € 1.000,-)

	hist 2014	progn 2015	progn 2016	progn 2017	progn 2018	progn 2019
Balans activa						
Gebouwen en terreinen	1.921	1.636	1.363	1.109	855	602
Bedrijfsuitrusting	518	424	353	341	466	576
Financiële vaste activa	397	392	392	392	392	392
Voorraden	12	12	12	13	13	13
Vorderingen	588	344	333	331	334	333
Liquide middelen	343	219	152	262	350	429
Totaal activa	**3.779**	**3.027**	**2.605**	**2.448**	**2.410**	**2.345**
Balans passiva						
Eigen vermogen	862	736	508	511	597	646
Voorzieningen	412	450	450	450	450	450
Langlopende schulden	709	553	394	276	161	47
Kortlopende schulden	1.796	1.288	1.253	1.211	1.202	1.202
Totaal passiva	**3.779**	**3.027**	**2.605**	**2.448**	**2.410**	**2.345**

De Beer
AUDIT
Voor waarmerkingsdoeleinden
Behorende bij verklaring
afgegeven d.d. 5-11-2015

Stichting De Lindenberg, 5 november 2015

Resultatenrekening (x € 1.000,-)

	hist 2014	progn 2015	progn 2016	progn 2017	progn 2018	progn 2019
Resultatenrekening						
Netto omzet	7.907	7.936	7.713	7.658	7.710	7.704
Inkoopwaarde	-1.105	-1.050	-965	-1.009	-1.034	-1.060
Brutowinst	**6.802**	**6.886**	**6.748**	**6.649**	**6.676**	**6.644**
Bedrijfskosten	-6.610	-6.297	-6.323	-6.244	-6.187	-6.198
Afschrijvingen	-419	-419	-395	-366	-379	-394
Bedrijfsresultaat	**-227**	**170**	**30**	**39**	**110**	**52**
Financiële baten en lasten	-65	-56	-44	-36	-28	-22
Gewoon resultaat vóór belasting	**-292**	**114**	**-14**	**3**	**82**	**30**
Aandeel resultaat deelnemingen	-1	10	14	14	17	20
Resultaat na belasting	**-293**	**124**	**0**	**17**	**99**	**50**
Vermogensaansluiting						
Resultaat na belasting	-293	124	0	17	99	50
Mutaties bestemmingsfondsen	333	-250	-228	-13	-13	-2
Te verdelen winst	40	**-126**	**-228**	4	**86**	48
Ingehouden winst	40	**-126**	**-228**	4	**86**	48
Eigen vermogen	862	736	508	511	597	646

Specificatie resultatenrekening (x € 1.000,-)

	hist 2014	progn 2015	progn 2016	progn 2017	progn 2018	progn 2019
Netto omzet						
Budgetsubsidie gemeente Nijmegen	3.524	3.324	3.105	3.105	3.105	3.105
Subsidies overige	777	520	607	707	707	657
Omzet lesgelden	1.074	994	977	995	1.014	1.032
Omzet onderwijs activiteiten	1.420	1.400	1.329	1.329	1.329	1.329
Omzet project activiteiten	216	200	310	310	310	310
Omzet materialen	75	90	38	40	42	44
Onbelaste verhuur	280	280	230	240	250	261
Omzet personeelsvergoeding/detachering	202	200	161	170	170	170
Omzet kaartverkoop	85	80	98	98	98	98
Omzet horeca	389	420	440	461	483	506
Belaste verhuur	178	178	190	190	190	190
Overige opbrengsten	20	0	0	0	0	0
Omzet excl. BTW	**8.240**	**7.686**	**7.485**	**7.645**	**7.698**	**7.702**
Onttrekkingen/dotaties reserves/fondsen	-333	250	228	13	12	2
Netto omzet	**7.907**	**7.936**	**7.713**	**7.658**	**7.710**	**7.704**
Inkoopwaarde						
Materiaal en grondstoffen	156	150	150	165	166	166
Zaalhuur	76	80	40	41	41	41
Programma/cat	258	250	255	260	262	262
Horeca	399	420	440	461	483	506
Overige direkte inkoopkosten	216	150	80	82	82	85
Inkoopwaarde	**1.105**	**1.050**	**965**	**1.009**	**1.034**	**1.060**
Brutowinst	**6.802**	**6.886**	**6.748**	**6.649**	**6.676**	**6.644**
Bedrijfskosten: Kosten personeel						
Lonen en sociale lasten	**5.224**	**4.945**	**5.046**	**4.958**	**4.918**	**4.918**
Overige personeelskosten:						
Onbelaste vergoedingen	49	41	40	41	45	45
Opleidingskosten	20	25	33	34	27	27
Parkeervergunningen	18	5	1	1	1	1
Overige personeelskosten	79	25	24	24	27	27
Overige personeelskosten	**166**	**96**	**98**	**100**	**100**	**100**
Kosten personeel	**5.390**	**5.041**	**5.144**	**5.058**	**5.018**	**5.018**
Bedrijfskosten: Kosten huisvesting						
Huur(waarde)/lease	123	124	127	130	105	107
Energie en water	180	183	183	175	175	175
Dotatie voorziening groot onderhoud	105	105	105	105	105	105
Assurantie huisvesting	132	134	134	136	136	136
Onderhoud	89	87	80	80	80	80
Schoonmaak	149	150	150	156	160	165
Overdrachtsbelasting en erfpacht	32	0	0	0	0	0
Kosten huisvesting	**810**	**783**	**779**	**782**	**761**	**768**

Vervolg van specificatie resultatenrekening

	hist 2014	progn 2015	progn 2016	progn 2017	progn 2018	progn 2019
Bedrijfskosten: Verkoopkosten						
Reclame- en advertentiekosten	3	1	15	15	15	15
Representatiekosten	2	1	1	1	1	1
Drukwerk affiches	65	51	39	39	39	39
Website	22	21	22	22	22	22
Mutatie voorz dub. deb.	6	6	0	0	0	0
Verkoopkortingen	11	-1	0	0	0	0
Ongespecificeerd/overige	0	26	26	26	26	26
Verkoopkosten	**109**	**105**	**103**	**103**	**103**	**103**
Bedrijfskosten: Algemene beheerskosten						
Advieskosten	36	80	33	33	33	33
Contributies en abonnementen	42	40	45	44	45	45
Accountant	21	30	25	25	25	25
Algemene beheerskosten	**99**	**150**	**103**	**102**	**103**	**103**
Bedrijfskosten: Overige bedrijfskosten						
Kantoor-/telefoon-/portokosten	59	60	52	53	53	53
Bureaukosten	23	12	5	5	5	5
Automatisering	111	112	109	111	114	117
Huishoudelijke artikelen	2	2	2	3	3	3
Salarisadministratie	33	32	25	26	26	27
Naheffing omzetbelasting	-28	0	0	0	0	0
Overige bedrijfskosten	2	0	1	1	1	1
Overige bedrijfskosten	**202**	**218**	**194**	**199**	**202**	**206**
Afschrijvingen						
Afschrijvingen gebouwen/terreinen:						
Gebouwen	247	251	240	220	220	220
Verbouwing Lindenbergzaal	33	34	34	34	34	34
Afschrijvingen gebouwen/terreinen	**280**	**285**	**274**	**254**	**254**	**254**
Afschrijvingen bedrijfsuitrusting:						
Inventaris en bedrijfsuitrusting	136	134	121	112	125	140
Installaties en inrichting	3	**0**	0	0	0	**0**
Afschrijvingen bedrijfsuitrusting	**139**	**134**	**121**	**112**	**125**	**140**
Afschrijvingen	**419**	**419**	**395**	**366**	**379**	**394**
Bedrijfsresultaat	**-227**	**170**	**30**	**39**	**110**	**52**
Financiële baten						
Niet operationele kasmiddelen	3	0	0	0	0	0
Financiële baten	**3**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Financiële lasten						
Leningen	59	45	38	29	21	15
Rentelasten r/c groepsmaatschappijen	0	0	-1	0	0	0
Kosten betalingsverkeer	9	11	7	7	7	7
Financiële lasten	**68**	**56**	**44**	**36**	**28**	**22**
Financiële baten en lasten	**-65**	**-56**	**-44**	**-36**	**-28**	**-22**

Vervolg van specificatie resultatenrekening

	hist 2014	progn 2015	progn 2016	progn 2017	progn 2018	progn 2019
Gewoon resultaat vóór belasting	**-292**	**114**	**-14**	**3**	**82**	**30**
Aandeel resultaat deelnemingen	-1	10	14	14	17	20
Resultaat na belasting	**-293**	**124**	**0**	**17**	**99**	**50**

Voorstel - Budgetsubsidie stichting LUX 2016 tem 2019

Voorstel aan de Raad

Datum raadsvergadering / Nummer raadsvoorstel

16 december 2015 / 156/2015

Fatale termijn: besluitvorming vóór:

Onderwerp

Budgetsubsidie stichting LUX 2016 t/m 2019

Programma

Cultuur & Cultuurhistorie & Citymarketing

Portefeuillehouder

B. Velthuis

Voorstel van het College van Burgemeester en Wethouders d.d.

17 november 2015

Samenvatting

Wij willen Stichting LUX (LUX) voor de jaren 2016 t/m 2019 een budgetsubsidie verlenen. In dit voorstel geven wij de voorwaarden aan waaronder in 2016 een subsidie van € 1.056.682,- verstrekt wordt en aan welke prestatie-eisen LUX moet voldoen. Deze zijn gebaseerd op de cultuurvisie en het coalitieakkoord. Verder hebben we, om elk risico uit te sluiten dat er bij de subsidiëring van LUX sprake zou kunnen zijn van ongeoorloofde staatssteun, de beschikking aan de stichting ingericht als een Dienst van Algemeen Economisch Belang (DAEB).

Voorstel om te besluiten

1. Aan Stichting LUX voor 2016 een subsidie te verlenen van € 1.056.682,- en dit bedrag ten laste te brengen van de begroting Cultuur, Cultuurhistorie en Citymarketing, deelproductnummer 60574.D.44015;
2. Voor de jaren 2017 t/m 2019 dit bedrag te indexeren op basis van het Uitvoeringsvoorschrift subsidies Directie Inwoners gemeente Nijmegen 2011.

Opgesteld door, telefoonnummer, e-mail

Emina Joosten, 3531, e.joosten@nijmegen.nl

Voorstel - Budgetsubsidie stichting LUX 2016 tem 2019

Voorstel aan de Raad

Aan de Raad van de gemeente Nijmegen

1 Inleiding

Stichting LUX heeft bij ons voor de jaren 2016 t/m 2019 een budgetsubsidie aangevraagd; in dit voorstel geven we de voorwaarden aan waaronder we de subsidie willen verlenen en aan welke prestatie-eisen LUX moet voldoen. De basis voor deze voorwaarden, die we in goed overleg met LUX in bijgevoegde beschikking hebben vastgelegd, wordt gevormd door de door uw Raad op 27 juni 2012 vastgestelde Kunst- en Cultuurvisie 'Werken in ketens' en ons Coalitieakkoord 2014-2018 'Samen voor Nijmegen: sociaal, duurzaam en ondernemend'.

De looptijd van de Cultuurvisie 'Werken in ketens' is onlangs verlengd tot eind 2019. Binnen de visie hebben we een aantal accentverschuivingen aangebracht zodat deze in lijn komt met het coalitieakkoord. Zo vragen we instellingen nog meer de toegankelijkheid te vergroten, zodat we een breder publiek kunnen bereiken. Daarnaast vragen we aandacht voor cultuureducatie en jongeren tot 26 jaar.

In de cultuurvisie staat het werken in ketens centraal, waarbij wij van de grote culturele instellingen verwachten dat zij als ketenintendant optreden en samen met andere relevante partijen in de stad en in de betreffende keten, vorm geven aan de in de visie beschreven gemeentelijke beleidsprioriteiten.

LUX is ketenintendant van de keten 'Film en Media' en de geformuleerde prestatie-eisen zijn deels gerelateerd aan deze rol als intendant. Verder hebben we ook een aantal kwantitatieve eisen geformuleerd zoals aantallen bezoekers en aantallen filmvertoningen, debatten en podiumvoorstellingen.

De afgelopen jaren is er flink bezuinigd op het culturele veld en met name op de zes grote instellingen. De laatste bezuiniging van € 350.000,- (waarin het aandeel van LUX € 36.033,- bedraagt) gaat in per januari 2016 en is al verwerkt in het te verlenen subsidiebedrag van € 1.056.682,-.

1.1 Wettelijk kader of beleidskader

De beleidskaders voor dit voorstel zijn vastgelegd in de gemeentelijke kunst- en cultuurnota 'Werken in Ketens'. Verder zijn De Nijmeegse Kaderverordening Subsidieverstrekking en het Uitvoeringsvoorschrift subsidies programma Cultuur van toepassing op dit voorstel.

1.2 Relatie met programma

Dit voorstel is een uitwerking van de ambities van het programma Cultuur, Cultuurhistorie en Citymarketing zoals die beschreven zijn in hoofdstuk 5 (De culturele basisinfrastructuur: ketens en functies) van de Cultuurvisie 'Werken in Ketens'.

2 Doelstelling

Doelstelling van dit voorstel is besluitvorming over de budgetsubsidie 2016 t/m 2019 voor Stichting LUX.

Voorstel - Budgetsubsidie stichting LUX 2016 tem 2019

3 Argumenten

Dienst van Algemeen Economisch Belang
Stichting LUX fungeert als ketenintendant van de keten Film en Media. In de subsidiebeschikking gaan we in lijn met dit kader zowel kwalitatieve als kwantitatieve prestatieafspraken opnemen. Om aan de Europese regelgeving te kunnen voldoen en elk risico uit te sluiten dat er bij de subsidiëring van LUX sprake zou kunnen zijn van ongeoorloofde overheidssteun belasten we LUX met een DAEB. De definitie voor arthouse film hebben we aangepast aan de definitie zoals die gehanteerd wordt bij Europa Cinema's. De gemeente Nijmegen belast LUX met de uitvoering van de volgende Diensten van Algemeen Economisch Belang (DAEB): Film en Beeldcultuur, Woord en Debat en Podiumkunsten (Theater en Muziek). Dit productaanbod dient een hoge inhoudelijke kwaliteit te hebben en gericht te zijn op een breed publiek.

- *Film en Beeldcultuur*: de vertoning van arthouse films, waarvan de productiekosten conform de definities van Europa Cinema's niet hoger mogen zijn dan € 25 miljoen. Een arthouse film is te omschrijven als een artistieke film die zich kenmerkt door het verdiepende karakter in onderwerp en cinematografie. Het uitgangspunt van de maker ligt voornamelijk in de kunstzinnige bijdrage van de film, de verhaallijnen en de verdieping in de karakters, meer dan bij eventuele winstpotenties. De producties worden over het algemeen met lagere budgetten gerealiseerd.
- *Woord, Debat & Podiumkunsten:* het organiseren van publieke debatten gericht op actuele en agenda zettende thema's ten aanzien van onderwerpen met een (boven)regionale uitstraling. De centrale thema's van die programmering liggen op het gebied van de politiek, welzijn (zorg, onderwijs, multiculturele samenleving), ruimtelijke ordening en kunst en cultuur.
- *Theater:* het programmeren van toneel-, moderne dans-, cabaret- en jeugdtheatervoorstellingen, gericht op waardevolle producties van aanstormend talent en nieuwe theatermakers, in eerste instantie van Nederlandse en Vlaamse afkomst.
- *Muziek:* het programmeren van optredens en workshops en het realiseren van eigen producties gericht op jazz, moderne muziek en wereldmuziek.

De afzonderlijke DAEB-diensten moeten voldoen aan de hieronder vermelde kwantitatieve specificatie:

Tabel 2016

	Film	**Woord, Debat & Podiumkunsten**	**Totaal**
Voorstellingen	8.100	140	8.240
Bezoekers	180.000	15.000	195.000

a. Cultuureducatie en doelgroep jeugd tot 26 jaar
LUX zet aantoonbaar in op cultuureducatie en activiteiten gericht op de jeugd tot 26 jaar.

b. Brede toegankelijkheid culturele voorzieningen
Cultuurparticipatie vinden wij belangrijk voor alle Nijmegenaren en daarom vragen wij aan de culturele organisaties om er samen zorg voor te dragen dat culturele voorzieningen breed toegankelijk zijn en er voor alle lagen van de bevolking een passend cultureel aanbod is met een hoge inhoudelijke kwaliteit.

c. Prioriteiten: talentontwikkeling, excellentie en experiment
LUX geeft samen met andere partijen in de stad en partijen in de keten vorm aan de gemeentelijke prioriteiten talentontwikkeling, excellentie en experiment.

d. Ketenintendantfunctie en ketenoverleg
LUX fungeert als ketenintendant van de keten Film en Media en draagt procesverantwoordelijkheid voor de organisatie van het ketenoverleg.
In het ketenoverleg komen minstens de volgende onderwerpen aan de orde:
1. de speerpunten uit de Kunst- en Cultuurvisie;
2. samenwerking in de keten;
3. toegankelijkheid van de keten;
4. de wijze waarop het ambitieniveau binnen de keten gerealiseerd wordt in Nijmegen.
De ketenintendant nodigt in de keten en in het netwerk samenwerkende partijen uit voor het ketenoverleg. De partijen in de keten kiezen gezamenlijk een voorzitter.

e. Verslaglegging ketenoverleg
Jaarlijks stelt het ketenoverleg een verslag van haar werkzaamheden vast. Dit verslag beschrijft de werkzaamheden in de keten op de onder d genoemde onderwerpen. Die werkzaamheden kunnen gemeenschappelijk zijn maar ook betrekking hebben op twee of meer deelnemers aan de keten. Het verslag wordt toegestuurd aan de gemeente en dient als basis voor toekomstige peer-reviews.

f. Peer-review
De culturele organisaties voeren een peer-review uit op basis van het ketenverslag en de jaarverslagen.

g. Groeimodel
De gemeente geeft LUX in de keten de ruimte om vorm en inhoud te geven aan het ketenintendantschap en de speerpunten waarbij ze zelf kan definiëren wat zij verstaat onder de onderwerpen onder d, welk ambitieniveau de partijen in de keten hebben en hoe zij dit ambitieniveau willen realiseren.

h. Code Cultural Governance
LUX hanteert de code Cultural Governance en legt in het jaarverslag verantwoording af over de wijze waarop dit gebeurt. Hierbij wordt gebruik gemaakt van een op Nijmegen toegespitst verantwoordingsprotocol.

i. Cultuuronderzoeken
LUX participeert desgevraagd in de gemeentelijke cultuuronderzoeken en stelt hiervoor gevraagde gegevens beschikbaar.

j. Social Return
In het kader van Social Return (het stimuleren van doelgroepen met een afstand tot de arbeidsmarkt) verwacht de gemeente Nijmegen van LUX dat ze bij de uitvoering van de activiteiten/doelen waarvoor deze subsidie wordt toegekend, zoveel mogelijk Nijmeegse burgers betrekt die voor hun inkomen (gedeeltelijk) afhankelijk zijn van een uitkering. Naast deze (leer)werkplekken vraagt de gemeente ook aan LUX om in haar eigen inkoopbeleid Social Return op te nemen.

<u>De keten Film en Media</u>
In de cultuurvisie hebben we LUX benoemd als ketenintendant voor de keten Film & Media. Vanuit die rol adviseert, stimuleert en verbindt LUX andere partijen en spelers binnen de keten. LUX pakt deze rol als ketenintendant op door samen te werken met o.a. De Gelderlander, GOSHORT, DZIGA en N1.

<u>Resultaten 2014 en 2015</u>
LUX komt uit een moeilijke periode. De jaren 2013 en 2014 stonden voor een groot deel in het teken van een stevige reorganisatie. Een nieuwe organisatiestructuur is vormgegeven en van een aantal medewerkers is afscheid genomen. Aan de andere kant is een aantal nieuwe en talentvolle medewerkers aangetrokken. Programmatisch zijn scherpe keuzes gemaakt en is met veel partners in de stad de samenwerking verbeterd of opnieuw vormgegeven.
LUX is van groot belang voor Nijmegen. Mede dankzij LUX staan wij als stad hoog genoteerd in de lijst van cultuursteden in Nederland. Uit de publieksonderzoeken blijkt dat LUX al jarenlang hoog gewaardeerd wordt. LUX trekt van de grote culturele instellingen in Nijmegen de meeste bezoekers. In 2014 waren dat er voor film 193.597 en voor theater en debat 22.550. In totaal komt het aantal bezoekers in 2014 uit op 216.147. Dat zijn er meer bezoekers dan in 2013, toen stond het totale aantal bezoekers op 205.051. Deze stijgende lijn zet zich in 2015 ook door. Tot en met 30 juni 2015 heeft LUX circa 106.000 filmbezoekers gehad, een groei van bijna 5% ten opzichte van hetzelfde periode in 2014. De groei in omzet lag 2% hoger dan het voorgaande jaar.
Het aantal bezoekers is afhankelijk van het (film)aanbod en varieert per jaar.
Bij debat en theater wordt veel samengewerkt met anderen voor de programmering van de vlakke vloer zaal van LUX. LUX heeft in het seizoen 2015-2016 verrassende voorstellingen

ingekocht, hierbij wordt het experiment niet geschuwd. Er wordt ook veel geïnvesteerd in filmeducatie met Film for Thought en Young Motion, nieuwe filmfestival's, en educatieprogramma voor het primair en voortgezet onderwijs.
Bij debat gaat LUX de komende periode investeren om dit kwalitatief te versterken. Er is een samenwerking met Radboud Universiteit. Er worden maandelijks debatten georganiseerd met Radboud Reflects-programma en er wordt een festivalavond georganiseerd, Radboud Researchers' Night, waarbij wetenschap en cultuur hand in hand gaan. Daarnaast is er InScience filmfestival met een ambitie om tot een jaarlijks terugkerend festival uit te groeien. Ook worden met nieuwe publieksgroepen actuele thema's verkend die kunnen leiden tot levendige debatten. De filmfestivals en educatieve programma zorgen er samen voor een verbreding van het publiek. De verschillende activiteiten zullen zowel in de LUX als op andere geschikte plekken in de stad geprogrammeerd worden.

4 Risico's

Alle culturele instellingen hebben te maken met bezuinigingen op landelijke, gemeentelijk niveau. Ook de bestedingen van het publiek lopen terug. Wij blijven de exploitatie en de vermogenspositie van LUX nauwlettend volgen en bespreken ieder half jaar de financiële situatie.

5 Financiën

Voor 2016 is een bedrag beschikbaar van € 1.056.682,- voor de budgetsubsidie. Dit bedrag is als volgt berekend:

Subsidie 2015:		€ 1.100.757
Af: PPN 2013	-	€ 17.156 (bezuiniging)
Af: PPN 2014	-	€ 36.033 (bezuiniging)
Subtotaal		€ 1.047.568
Bij: Indexering 2016 0,87%		€ 9.114+
Subsidiebedrag 2016		€ 1.056.682

Dit bedrag wordt ten laste gebracht van de begroting Cultuur, Cultuurhistorie en Citymarketing, deelproductnummer 60574.D.44015;

Historisch overzicht:
Subsidie aan LUX 2014: € 1.207.2000 (€ 1.157.200 plus € 50.000 bijdrage aan de frictiekosten)
Subsidie aan LUX 2015: € 1.130.757 (€ 1.100.757 plus € 30.000 bijdrage aan de verbouwing)

Financiële positie LUX
LUX zal 2015 afsluiten met een klein positief resultaat. Het eigen vermogen zal rond € 80.000,- positief blijven. Door de verbouwing van de twee zalen verwacht LUX meer inkomsten te genereren. Er is nog steeds sprake van een kwetsbare financiële positie van LUX, ook omdat in 2016 nieuwe bezuiniging gerealiseerd moet worden.

Voorstel - Budgetsubsidie stichting LUX 2016 tem 2019

Voorstel aan de Raad

Vervolgvel
6

6 Participatie en Communicatie
We hebben regelmatig overleg met de directeur bestuurder van LUX. Na besluitvorming wordt de stichting via bijgaande beschikking geïnformeerd.

7 Uitvoering en evaluatie
Na besluitvorming in ons College brengen wij LUX middels een beschikking op de hoogte van ons besluit en stellen wij het vastgestelde subsidiebedrag beschikbaar volgens het schema in de beschikking. Tijdens het jaarlijkse bestuurlijke overleg met LUX legt de directie verantwoording af over de besteding van het subsidiegeld en de realisatie van de afgesproken prestatie-eisen.

College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls drs. B. van der Ploeg

Bijlage: Subsidiebeschikking LUX 2016-2019
Ter inzage: Strategisch Beleidsplan LUX 2016-2019
Subsidieaanvraag LUX 2016-2019

Voorstel - Budgetsubsidie stichting LUX 2016 tem 2019

Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsrealisatie & verantwoording

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 323 59 92
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Het bestuur van
LUX
Postbus 1155
6501 BD NIJMEGEN

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
	MO30/mo 2016.0189	Emina Joosten Beslagic
Onderwerp Beschikking verlening en bevoorschotting budgetsubsidie 2016 (budgetperiode 2016 tot en met 2019)	Datum uw brief 15-10-2015	Doorkiesnummer 3531

Bijlage(n): 3

Geacht bestuur,

Op 15 oktober 2015 heeft u een subsidieaanvraag ingediend voor de jaren 2016 tot en met 2019. Namens het college van burgemeester en wethouders deel ik u mee dat de raad van de gemeente Nijmegen op **[DATUM BESLUIT]** heeft besloten u deze subsidie[1] te verlenen voor de periode 2016 tot en met 2019. Het subsidiebedrag voor 2016 is bepaald op € 1.056.682,-. Dit bedrag is gebaseerd op het subsidiebedrag 2015.

Subsidie 2015	€ 1.100.757,-
Af: PPN 2013 (bezuiniging)	€ 17.156,-
Af: PPN 2014 (bezuiniging)	€ 36.033,-
Subtotaal	€ 1.047.568
Bij: indexering 2016 0,87%	€ 9.114,-
Subsidie 2016	€ **1.056.682,-**

[1] Op deze subsidietoekenning is de Nijmeegse Kaderverordening Subsidieverstrekking (2011) en het Uitvoeringsvoorschrift subsidies Directie Inwoners gemeente Nijmegen 2011 van toepassing. Hiernaast vindt deze subsidie haar grondslag in kunst- en cultuurvisie 'Werken in ketens'. Bij deze subsidietoekenning gaat het om een budgetsubsidie. U kunt verordeningen vinden op www.nijmegen.nl

Voorstel - Budgetsubsidie stichting LUX 2016 tem 2019

Gemeente Nijmegen
Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsrealisatie & verantwoording

Vervolgvel
1

Begrotingsvoorbehoud
De subsidieverlening in de vervolgjaren wordt geïndexeerd overeenkomstig artikel 2 van het Uitvoeringsvoorschrift subsidies Directie Inwoners gemeente Nijmegen 2011. De subsidie geldt onder voorbehoud van goedkeuring van de Stadsbegroting voor die jaren door de raad van de gemeente Nijmegen.

Doel en verplichtingen
Het doel van de subsidie en de activiteiten die u daarvoor moet uitvoeren zijn beschreven in bijlage 1. Voorwaarden uit bijlage 1 zijn op dit besluit onverkort van toepassing.
In bijlage 2 staat wanneer u zich moet verantwoorden en waar uw verantwoording aan moet voldoen. Daar leest u ook wat de regels zijn in geval van overschotten, tekorten en reservevorming.
Als de prestaties en activiteiten die zijn vastgelegd in deze beschikking niet of onvoldoende worden gehaald, zal het college van burgemeester en wethouders de subsidie evenredig lager vaststellen.

Voorschotten
U ontvangt de subsidie in de vorm van voorschotten totdat de subsidie na afloop van de budgetperiode definitief is vastgesteld. Deze voorschotten maken wij voor 2016 volgens onderstaand schema over op rekeningnummer NL88RABO0126365318 onder vermelding van 2016.0189.

16-01-2016	€ 157.252,-	16-07-2016	€ 75.000,-
16-02-2016	€ 70.178,-	14-08-2016	€ 75.000,-
16-03-2016	€ 75.000,-	16-09-2016	€ 75.000,-
16-04-2016	€ 75.000,-	16-10-2016	€ 75.000,-
15-05-2016	€ 157.252,-	16-11-2016	€ 75.000,-
16-06-2016	€ 72.000,-	16-12-2016	€ 75.000,-

Vragen
Voor meer informatie over de bevoorschotting van de subsidie kunt u contact opnemen met mw. M. Oudenbroek, telefoon 024-3292600, medewerker bureau Subsidies.
Voor inhoudelijke vragen kunt u contact opnemen met Emina Joosten Beslagic, telefoon 0655419768, beleidsadviseur afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling.

Bezwaar
Bent u het niet eens met dit besluit? Dan kunt u een bezwaarschrift stuur naar:
College van burgemeester en wethouders
Gemeente Nijmegen
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

In uw bezwaarschrift moet in elk geval staan:
- uw naam en adres;
- de datum van uw bezwaarschrift;

Gemeente Nijmegen
Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsrealisatie & verantwoording

Vervolgvel
2

- ons kenmerk;
- waarom u het niet eens bent met ons besluit;
- uw handtekening.

Zorgt u ervoor dat u het bezwaarschrift verstuurt binnen 6 weken na de verzenddatum van dit besluit. Daarmee voorkomt u dat wij uw bezwaarschrift niet meer in behandeling nemen.

Hoogachtend,
namens het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Nijmegen,

mw. drs. B. Bergman,
Programmamanager Cultuur, cultuurhistorie en citymarketing

Voorstel - Budgetsubsidie stichting LUX 2016 tem 2019

Gemeente Nijmegen
Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsrealisatie & verantwoording

Vervolgvel
3

Bijlage 1

Doel subsidie

Doel subsidie
Faciliteren van arthouse films, theater en debat.

Activiteiten

Het subsidiebedrag is bedoeld om de kosten van de uitvoering van deze Diensten van Algemeen Economisch Belang (DAEB) geheel of gedeeltelijk te dekken, rekening houdend met de opbrengsten uit de uitvoering van die DAEB's.
Voor 2016 is het te verlenen bedrag als volgt berekend:

Subsidie 2015:		€	1.100.757
Af: PPN 2013	-	€	17.156 (bezuiniging)
Af: PPN 2014	-	€	36.033 (bezuiniging)
Subtotaal		€	1.047.568
Bij: Indexering 2016 0,87%		€	9.114+
Subsidiebedrag 2016		€	1.056.682

Prestaties
De volgende afspraken zijn gemaakt met betrekking tot de te leveren prestaties:

De gemeente Nijmegen belast LUX met de uitvoering van de volgende DAEB: *Film en Beeldcultuur* en *Woord, Debat en Podiumkunsten (Theater en Muziek).* Dit productaanbod dient een hoge inhoudelijke kwaliteit te hebben en gericht te zijn op een zo breed mogelijk publiek.

De Diensten van Algemeen Economisch Belang worden als volgt omschreven:

- *Film en Beeldcultuur*: de vertoning van arthouse films, waarvan de productiekosten conform de definities van Europa Cinema's niet hoger mogen zijn dan € 25 miljoen. Een arthouse film is te omschrijven als een artistieke film die zich kenmerkt door het verdiepende karakter in onderwerp en cinematografie. Het uitgangspunt van de maker ligt voornamelijk in de kunstzinnige bijdrage van de film, de verhaallijnen en de verdieping in de karakters, meer dan bij eventuele winstpotenties. De producties worden over het algemeen met lagere budgetten gerealiseerd.
- *Woord, Debat & Podiumkunsten*: het organiseren van publieke debatten gericht op actuele en agendazettende thema's ten aanzien van onderwerpen met een (boven)regionale uitstraling. De centrale thema's van die programmering liggen op het gebied van de politiek, welzijn (zorg, onderwijs, multiculturele samenleving), ruimtelijke ordening en kunst en cultuur.
  Theater: het programmeren van toneel-, moderne dans-, cabaret- en jeugdtheatervoorstellingen, gericht op waardevolle producties van aanstormend talent en nieuwe theatermakers, in eerste instantie van Nederlandse en Vlaamse afkomst.

Gemeente Nijmegen
Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsrealisatie & verantwoording

Muziek: het programmeren van optredens en workshops en het realiseren van eigen producties gericht op jazz, moderne muziek en wereldmuziek.

De afzonderlijke DAEB-diensten moeten voldoen aan de hieronder vermelde kwantitatieve specificatie:

Tabel 1 2016

	Film	**Woord, Debat & Podiumkunsten**	**Totaal**
Voorstellingen	8.100	140	8.240
Bezoekers	180.000	15.000	195.000

Ten aanzien van de norm voor 2016 mag er een afwijking van 10% naar boven of beneden optreden. Deze bandbreedte wordt toegestaan omdat er bij sommige producten een spanning kan optreden tussen een kwalitatief inhoudelijk goed aanbod en een zo breed mogelijk publiek. Wanneer er een afwijking ontstaat die groter is dan 10%, dient Lux hiervan melding te maken bij de gemeente. Het bestuur van Lux dient omtrent de gevolgen van de afwijkingen in overleg te treden met het gemeentebestuur.

Aanvullende subsidievoorwaarden

1. Om te voldoen aan de (Europese) wet- en regelgeving worden aan de verleende subsidies de volgende voorwaarden verbonden:

   1.1 Arthouse LUX mag niet in (onrechtmatige) concurrentie treden met commercieel opererende bedrijven (o.a. bioscopen) door de gemeentelijke subsidies voor andere diensten te gebruiken dan de Diensten van Algemeen Economisch Belang (DAEB);
   1.2 LUX moet binnen redelijke marges marktconforme toegangsprijzen hanteren voor de DAEB Film- en Beeldcultuur;
   1.3 LUX mag met haar Horecabedrijf niet in (onrechtmatige) concurrentie treden met andere horecabedrijven door de gemeentelijke subsidie te gebruiken voor horeca-activiteiten anders dan de DAEB; LUX dient haar bedrijfsadministratie zodanig in te richten dat onderscheid wordt gemaakt tussen openbare dienstactiviteiten enerzijds en overige activiteiten anderzijds;
   1.4 Mocht achteraf blijken dat de gemeentelijke subsidie hoger is dan nodig om de kosten van de uitvoering van de DAEB's geheel of gedeeltelijk te compenseren, rekening houdend met de opbrengsten, alsmede met een redelijke winst uit de uitvoering van die verplichtingen, dan kan de te veel toegekende subsidie worden gestort in een bestemmingsreserve bij LUX waaruit toekomstige tekorten uit de te leveren DAEB-diensten worden voldaan (jo. art 9 lid 1 en 2).

Gemeente Nijmegen
Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsrealisatie & verantwoording

2. **Prestaties op het gebied van Film en Media**

Stichting LUX fungeert als ketenintendant van de keten Film en Media. De algemene inhoudelijke prestatie-eisen waaraan Doornroosje moet voldoen in het kader van subsidieverlening zijn de volgende:

a. *Cultuureducatie en doelgroep jeugd tot 26 jaar*
LUX zet aantoonbaar in op cultuureducatie en activiteiten gericht op de jeugd tot 26 jaar.

b. *Brede toegankelijkheid culturele voorzieningen*
Cultuurparticipatie vinden wij belangrijk voor alle Nijmegenaren en daarom vragen wij aan de culturele organisaties om er samen zorg voor te dragen dat culturele voorzieningen breed toegankelijk zijn en er voor alle lagen van de bevolking een passend cultureel aanbod is met een hoge inhoudelijke kwaliteit.

c. *Prioriteiten: talentontwikkeling, excellentie en experiment*
LUX geeft samen met andere partijen in de stad en partijen in de keten vorm aan de gemeentelijke prioriteiten talentontwikkeling, excellentie en experiment.

d. *Ketenintendantfunctie en ketenoverleg*
LUX is ketenintendant voor de keten Film en Media en draagt procesverantwoordelijkheid voor de organisatie van het ketenoverleg.
In het ketenoverleg komen minstens de volgende onderwerpen aan de orde:
1. de speerpunten uit de Kunst- en Cultuurvisie;
2. samenwerking in de keten;
3. toegankelijkheid van de keten;
4. de wijze waarop het ambitieniveau binnen de keten gerealiseerd wordt in Nijmegen.

De ketenintendant nodigt in de keten en in het netwerk samenwerkende partijen uit voor het ketenoverleg. De partijen in de keten kiezen gezamenlijk een voorzitter.

e. *Verslaglegging ketenoverleg*
Jaarlijks stelt het ketenoverleg een verslag van haar werkzaamheden vast. Dit verslag beschrijft de werkzaamheden in de keten op de onder d. genoemde onderwerpen. Die werkzaamheden kunnen gemeenschappelijk zijn maar ook betrekking hebben op twee of meer deelnemers aan de keten. Het verslag wordt toegestuurd aan de gemeente en dient als basis voor toekomstige peer-reviews.

f. *Peer-review*
De culturele organisaties voeren een peer-review uit op basis van het ketenverslag en de jaarverslagen.

Gemeente Nijmegen
Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsrealisatie & verantwoording

g. *Groeimodel*
De gemeente geeft de organisaties in de keten de ruimte om vorm en inhoud te geven aan het ketenintendantschap en de speerpunten waarbij ze zelf kunnen definiëren wat zij verstaan onder de onderwerpen onder d, welk ambitieniveau de partijen in de keten hebben en hoe zij dit ambitieniveau willen realiseren.

h. *Code Cultural Governance*
LUX hanteert de code Cultural Governance en legt in het jaarverslag verantwoording af over de wijze waarop dit gebeurt. Hierbij wordt gebruik gemaakt van een op Nijmegen toegespitst verantwoordingsprotocol.

i. *Cultuuronderzoeken*
LUX participeert desgevraagd in de gemeentelijke cultuuronderzoeken en stelt hiervoor gevraagde gegevens beschikbaar.

j. *Social Return*
In het kader van Social Return (het stimuleren van doelgroepen met een afstand tot de arbeidsmarkt) verwacht de gemeente Nijmegen van LUX dat ze bij de uitvoering van de activiteiten/doelen waarvoor deze subsidie wordt toegekend, zoveel mogelijk Nijmeegse burgers betrekt die voor hun inkomen (gedeeltelijk) afhankelijk zijn van een uitkering. Naast deze (leer)werkplekken vraagt de gemeente ook aan Doornroosje om in haar eigen inkoopbeleid Social Return op te nemen.

Voorstel - Budgetsubsidie stichting LUX 2016 tem 2019

Gemeente Nijmegen
Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsrealisatie & verantwoording

Vervolgvel
7

Bijlage 2: Verplichtingen

Verantwoording
Tijdens de subsidieperiode is er een aantal momenten waarop u zich moet verantwoorden. In onderstaand overzicht leest u wat u wanneer moet aanleveren.

Insturen vóór:		Wat insturen?
1 sept.	2016	Voortgangsrapportage met vooruitblik
15 jan.	2017	Gerealiseerde prestaties
1 juni	2017	Verslag van de gerealiseerde activiteiten en de jaarrekening
1 juni	2017	Goedkeurende controleverklaring
1 juli	2017	Informatieplicht bezoldiging personeel

Specificatie van de tabel
Vóór 1 september moet u een schriftelijke rapportage aanleveren over de activiteiten in de eerste zes maanden van het jaar. Voor de 2e helft van het jaar moet u een prognose afgeven.

Vóór 15 januari moet u een kort overzicht van de uitgevoerde activiteiten aanleveren.

Vóór 1 juni 2017 moet u een verantwoording over 2016 insturen. Aan de hand van deze verantwoording wordt het definitieve subsidiebedrag vastgesteld. De volgende stukken moeten door het bestuur worden ondertekend en ingediend:
- een verslag van de gerealiseerde activiteiten met daarin een beschrijving van de werkwijze en het resultaat;
- een financieel overzicht waaruit blijkt hoe de subsidie is besteed;
- een jaarrekening over het subsidiejaar, met daarin minimaal een staat van baten en lasten, een balans en een toelichting.

In het verslag van de gerealiseerde activiteiten moet u ingaan op de prestaties en afspraken die in de subsidiebeschikking zijn opgenomen.

Controleverklaring
Bij een totaal aan subsidies boven de € 100.000,00 per jaar moet u bij de verantwoording een controleverklaring voegen. Hierin geeft de accountant een oordeel over:
- hoe u de Nijmeegse Kaderverordening Subsidieverstrekking (2011) en het Uitvoeringsvoorschrift subsidies Directie Inwoners gemeente Nijmegen 2011 heeft nageleefd;
- hoe u de nadere voorschriften en aanwijzingen van de subsidiebeschikking heeft nageleefd;
- of u de subsidie heeft besteed voor het doel waarvoor deze is verleend.

Wanneer u niet in staat bent om een door een accountant opgestelde controleverklaring van de jaarrekening te overleggen, dan dient u hiervan melding te maken bij de gemeente.

Gemeente Nijmegen
Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsrealisatie & verantwoording

Vervolgvel
8

Aanvullende bepalingen

Marges
LUX treedt met de Gemeente in overleg bij een afwijking van meer dan 10% van alle in deze beschikking genoemde prestaties en producten.

Inrichten van de administratie
De administratie van LUX dient zodanig te zijn ingericht dat daaruit objectieve informatie verkregen wordt voor de verantwoording. De registraties van LUX dienen betrouwbaar en integer te zijn wat wil zeggen dat de registraties moeten registreren wat is beoogd en ze niet manipuleerbaar zijn.

Beoordeling gerealiseerde prestaties
1. De Gemeente beoordeelt of het niet realiseren van de gevraagde prestaties toerekenbaar en verwijtbaar is aan LUX;
2. Bij het niet behalen van gevraagde prestaties toont LUX aan dat:
   a. de uitvoering en het behalen van de prestaties nauwlettend zijn gevolgd;
   b. de beschikbaar gestelde middelen ingezet zijn voor de gevraagde prestaties;
   c. er actie is ondernomen om bij te sturen;
   d. de Gemeente vroegtijdig geïnformeerd is dat verwacht wordt dat resultaten niet worden gehaald;
   e. de acties onder 2.a. t/m 2.d. moeten blijken uit registraties, neergelegde conclusies en eventuele correspondentie.

Informatieplicht bezoldiging personeel
1. Wanneer de "Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen publieke en semipublieke sector" (WNT)[2] op uw instelling van toepassing is dan zendt u ons uiterlijk op 1 juli 2016 de gegevens en de motivering zoals bedoeld in artikel 4 van deze wet.
   Komt u deze verplichting niet na dan kan het in de verleningsbeschikking genoemde bedrag bij de vaststelling worden verminderd met maximaal 10%.

2. Valt u niet onder de definitie van de doelgroep van de WNT, maar wordt uw instelling wel voor meer dan € 100.000,00 per jaar gefinancierd uit overheidsmiddelen, waarvan minstens 50% afkomstig is van de gemeente Nijmegen, dan geldt eveneens de verplichting om uiterlijk op 1 juli 2016 de gegevens en de motivering zoals bedoeld in artikel 4 van deze wet aan ons te zenden.
   Komt u deze verplichting niet na dan kan het in de verleningsbeschikking genoemde bedrag bij de vaststelling worden verminderd met maximaal 10%.

3. Valt u onder de hierboven onder 1. of onder 2. genoemde instellingen en wordt de subsidierelatie met uw instelling in 2015 gecontinueerd dan bent u verplicht, met het oog op

[2] De WNT geldt voor alle instellingen in de publieke en semipublieke sector die voor meer dan 50% worden gefinancierd uit publieke middelen.

Gemeente Nijmegen
Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsrealisatie & verantwoording

een doelmatige besteding van de gelden, om de inkomensgrens van 100% van het ministersalaris, als omschreven in artikel 2.3 WNT, met ingang van 2015 als bezoldigingsmaximum in acht te nemen. Hierbij worden dienstverbanden in deeltijd omgerekend naar voltijdse dienstverbanden.
Komt u deze verplichting niet na, dan kan het in de verleningsbeschikking 2015 genoemde bedrag bij de vaststelling worden verminderd met het bedrag van de overschrijding van de geldende inkomensgrens in het kalenderjaar waarop de verleningsbeschikking betrekking heeft.

Meldingsplicht
Op het moment dat duidelijk is dat u niet of niet geheel aan de subsidieverplichtingen kunt voldoen, moet u dat schriftelijk melden bij:
College van burgemeester en wethouders
Gemeente Nijmegen
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Gemeente Nijmegen
Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsrealisatie & verantwoording

Vervolgvel
10

Bijlage 3 Overschotten, tekorten en reservevorming

Exploitatietekort
Exploitatietekorten komen voor rekening van LUX. Ten aanzien van deze tekorten wordt er van uitgegaan dat die worden onttrokken aan de algemene (egalisatie)reserve. Indien aan het einde van de looptijd van deze beschikking sprake is van een (eventueel gecumuleerd) nadelig saldo, dan kan LUX in geen enkel geval aanspraak maken op verhoging van het subsidiebedrag.

Exploitatieoverschot
Mocht achteraf blijken dat de subsidie hoger is dan nodig om de kosten van de uitvoering van de verliesgevende DAEB-diensten geheel of gedeeltelijk te dekken, rekening houdend met de opbrengsten, alsmede met een redelijke winst uit de uitvoering van die verplichtingen, dan kan de teveel toegekende subsidie worden gestort in een bestemmingsreserve bij LUX. Hieruit dienen de toekomstige tekorten uit de te leveren DAEB-diensten te worden voldaan.

Reservevorming
De bestemmingsreserve bij LUX voor toekomstige tekorten op de te leveren DAEB-diensten kan oplopen tot maximaal 10% van de begrotingsomzet (na verrekening van alle lasten en inkomsten) van LUX. Bij de volgende budgetperiode wordt bekeken of de omvang van de bestemmingsreserve van LUX aanleiding geeft om de hoogte van de budgetsubsidie voor de te leveren DAEB-diensten bij te stellen.

Winst uit commerciële activiteiten
Onverminderd hetgeen bepaald is onder het kopje ‘status investeringen’ en elders in deze beschikking, wordt de subsidie in de daarop volgende budgetperiode lager vastgesteld indien de winst uit commerciële activiteiten meer bedraagt dan 10% van de commerciële omzet, niet zijnde DAEB-diensten. De subsidie wordt verminderd met het bedrag waarmee het percentage van 10% wordt overschreden. Indien de winst uit commerciële activiteiten minder bedraagt dan 10% mag dit bedrag worden toegevoegd aan de algemene reserve.

Voorstel - Budgetsubsidie stichting LUX 2016 tem 2019

MEERJARENBEGROTING 2016-2019

	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
OPBRENGSTEN				
Subsidie Gemeente	1.047.568	1.068.519	1.089.890	1.111.688
LUX BV	520.000	520.000	520.000	520.000
Verwachte besparing inkoop	50.000	50.000	50.000	50.000
LUX SALES				
Verhuur	100.000	100.000	100.000	100.000
Advertentie	60.000	60.000	60.000	60.000
Sponsoring	10.000	10.000	10.000	10.000
LUX PROGRAMMA				
Film	1.547.500	1.570.713	1.594.273	1.618.187
Theater & muziek	200.000	203.000	206.045	209.136
Debat	90.000	91.350	92.720	94.111
LUX MARKETING				
Marketing	50.000	55.000	60.000	65.000
LUX FACILITAIR/HUISVESTIGING				
Huur Roelants	28.000	28.420	28.846	29.279
LUX BEDRIJFSBUREAU				
Opbrengsten administratie	10.000	10.000	10.000	10.000
Totaal omzet	**3.713.068**	**3.767.002**	**3.821.774**	**3.877.401**
INKOOPWAARDE				
LUX SALES				
Inkoopwaarde Verhuur	60.000-	60.000-	60.000-	60.000-
Kosten sponsoring	5.000-	5.000-	5.000-	5.000-
LUX PROGRAMMA				
Film	718.000-	722.528-	733.366-	744.366-
Theater & muziek	200.000-	203.000-	206.045-	209.136-
Debat	70.000-	71.050-	72.116-	73.197-
Totaal inkoopwaarde	**1.053.000-**	**1.061.578-**	**1.076.526-**	**1.091.699-**
BRUTORESULTAAT	**2.660.068**	**2.705.424**	**2.745.248**	**2.785.701**
PERSONEELSKOSTEN				
Totaal personele kosten	**1.429.470-**	**1.450.912-**	**1.472.675-**	**1.494.766-**
OVERIGE KOSTEN				
Marketing	50.000-	50.750-	51.511-	52.284-
Kantoorkosten	85.000-	86.275-	87.569-	88.883-
Algemene kosten	92.000-	93.380-	94.781-	96.202-
Huisvestingskosten	860.000-	872.900-	885.994-	899.283-
Kapitaalslasten	162.456-	164.893-	167.367-	169.877-
Totaal overige kosten	**1.249.456-**	**1.268.198-**	**1.287.221-**	**1.306.529-**
TOTAAL KOSTEN	**2.678.926-**	**2.719.110-**	**2.759.897-**	**2.801.295-**
	18.858-	**13.686-**	**14.649-**	**15.594-**
afboeking kadobonnen	20.000	20.000	20.000	20.000
BEDRIJFSRESULTAAT	**1.142**	**6.314**	**5.351**	**4.406**

Voorstel - Budgetsubsidie stichting LUX 2016 tem 2019

ANDERS KIJKEN

Ondernemingsplan LUX 2016-2019

Versie 26-11-2015

Voorstel - Budgetsubsidie stichting LUX 2016 tem 2019

MANAGEMENTSAMENVATTING

Profiel
LUX is een onafhankelijk en vrijzinnig podium in Nijmegen voor nieuwe ontwikkelingen in kunst, cultuur en media. We combineren de functies van arthouse, vlakkevloer-, media- en debatpodium, ondersteund door een aantrekkelijk grand café / café-restaurant. We bieden een kritisch platform en een aantrekkelijke plek waar mensen door spraakmakende programma's op het gebied van film, media, debat en podiumkunsten hun denken en voelen in beweging kunnen zetten.

Anders kijken
LUX heeft als missie: mensen inspireren anders te kijken. Dat doen we door een onderscheidend – grotendeels kleinschalig en vernieuwend – cultureel programma te bieden waarmee we bezoekers andere perspectieven aanreiken.

Visie en ambities
Door onderwerpen tegen het licht te houden en het van toekomstperspectief te voorzien, brengen kunstenaars en denkers inzicht, troost en hoop. We willen het werk van makers en denkers dichterbij publiek brengen door aantrekkelijke, verrassende programma's te ontwikkelen die inspireren, ontregelen en verbinden. Daarbij zoeken we de samenwerking met makers, partners en het publiek. In de periode 2016-2019 willen we doorgaan met het bieden van een unieke, actuele programmering die reflecteert op de belangrijke thema's van onze tijd, en onze bezoekers tot nadenken en anders kijken aanzet. We willen een laagdrempelige, bereikbare, extraverte, ondernemende organisatie zijn, die midden in de samenleving staat en een breed publiek aanspreekt.

Programmastrategie
Onze film-, podium- (theater, dans, muziek) en debatprogrammering speelt in op maatschappelijk relevante thema's en actuele ontwikkelingen. Ook wordt het grensvlak tussen kunst en wetenschap (en maatschappij) steeds vaker opgezocht. Daarbij is een uitgewogen balans tussen gevestigde makers en nieuw talent een voorwaarde. Ook over de balans tussen de (inter)nationale top en het regionaal aanbod blijven we waken. Als multifunctionele culturele instelling zoeken we bovendien nadrukkelijk de kruisbestuiving tussen de afzonderlijke programmapijlers en werken zo veel mogelijk samen met partners die het programma versterken.

Verdieping en verbreding
De komende jaren verdiepen en verbreden we ons programma. Enerzijds door ons op specifieke doelgroepen te richten en anderzijds door ons programma op locaties buiten LUX te presenteren. Zo willen we met een breed en gevarieerd publiek een open en gelaagde dialoog voeren over wezenlijke kunstzinnige en maatschappelijke ontwikkelingen en vraagstukken. De zichtbaarheid van onze programmering vergroten we middels een actief en op maat gevoerd marketing- en communicatiebeleid.

Doelen per pijler
In jaarplannen per afdeling worden de ambities en doelen vertaald in concrete en meetbare doelen. Belangrijke indicatoren zijn bezoekersaantallen per programma, het aantal programma's en programmaonderdelen, de waardering van bezoekers en de (horeca)omzet.

Publiek
LUX is er voor een zo'n breed mogelijk publiek. De komende jaren willen we meer en vooral een gevarieerder publiek trekken. In de periode 2016-2019 ligt een accent op kinderen/jongeren, studenten/jongvolwassenen, ouderen en groepen in bijzondere situaties, zoals asielzoekers. Het betrekken van deze doelgroepen bij de inhoud van ons programma doen we op verschillende manieren. Zo betrekken we kinderen en jongeren door meer in de te zetten op media- en filmeducatie, en betrekken we studenten door hen zelf een actieve rol bij de programmaontwikkeling te geven.

Partners en netwerken
We werken samen met diverse partners op zowel lokaal, regionaal als nationaal niveau. Het betreft culturele instellingen, maatschappelijke partners, mediaorganisaties en kennisinstellingen. De gemeente Nijmegen is een vanzelfsprekende partner bij belangrijke ontwikkelingen in de stad. Op het gebied van kunst, wetenschap en actualiteiten zijn de universiteit en de hogescholen in de regio belangrijke partners. Hetzelfde geldt voor het basis- en voortgezet onderwijs, die als partner fungeert bij het betrekken van kinderen en jongeren. Ook zijn we als (mede-)organisator betrokken bij diverse evenementen en culturele activiteiten die bijdragen aan de gezamenlijke profilering van Nijmegen Cultuurstad.

Keten Film & Media
LUX is ketenintendant in de keten Film & Media. Vanuit deze rol adviseren, stimuleren en verbinden we andere partijen in dit veld aan elkaar of aan projecten en initiatieven. De verbinding met de lokale en regionale omroepen en dagbladen worden de komende jaren verder versterkt. Daarnaast willen we het aanbod van media- en filmeducatie voor het (primair en voortgezet) onderwijs verder uitbreiden en ons sterk maken voor de verankering van media- en filmeducatie in het schoolcurriculum.

Meerjarenbegroting
Sinds 2014 is LUX weer financieel gezond. De exploitatiebegroting is sluitend en realistisch. We hebben als doel om de kwetsbaarheid in de komende jaren verder te verminderen. Daarom willen we de omzet waar dat kan verhogen. De groei van de omzet kan niet via de 'gemakkelijke' weg worden gerealiseerd. De vraag is in welke mate de werkgelegenheid en de koopkracht van mensen toenemen. Ook neemt de concurrentie in de vrijetijdssector sterk toe. We moeten de beoogde groei op eigen kracht realiseren. De groei moet dus gerealiseerd worden door anders en beter te programmeren en slimmer te werken. De meerjarenbegroting is als bijlage bij het ondernemingsplan gevoegd.

De toekomst tegemoet
Ook de komende jaren staan in het teken van nieuwe ontwikkelingen in de kunsten, actualiteiten, maatschappelijke vraagstukken, een veranderende samenleving, toenemende concurrentie in de vrijetijdssector, en andere invloeden van binnen- en buitenaf. LUX wacht de komende jaren een stevige maar mooie uitdaging, die we met z'n allen vol vertrouwen en met veel plezier tegemoet zien.

INHOUD

HOOFDSTUK 1 – INLEIDING 7

HOOFDSTUK 2 – STRATEGIE EN BELEID 8
2.1 Missie 8
2.2 Visie 8
2.3 Ambitie en strategie 9

HOOFDSTUK 3 – PROGRAMMA 10
3.1 Film 10
3.2 Podium 11
3.3 Debat 13
3.4 Festivals en specials 14
3.5 Horeca 15
3.6 Sales 15

HOOFDSTUK 4 – POSITIE EN PROFIEL 16
4.1 Ketenintendant Film & Media 16
4.2 Marktpositie 16
4.3 Profilering 17

HOOFDSTUK 5 – PUBLIEK 18
5.1 Bezoekers per discipline 18
5.2 Publieksverbreding 18

HOOFDSTUK 6 – MARKETING EN COMMUNICATIE 21
6.1 Unique selling points 21
6.2 Strategische marketingdoelstellingen 21
6.3 Acties en hulpmiddelen 21

HOOFDSTUK 7 – STURING EN ORGANISATIE 22
7.1 Bestuursmodel en verantwoordelijkheden 22
7.2 Verantwoordelijkheid directeur 22
7.3 Organisatiestructuur en –omvang 23

7.4 Vrijwilligers 23
7.5 Training en opleiding 23
7.6 Instrumenten 24
7.7 Medezeggenschap 24

HOOFDSTUK 8 – MEERJARENEXPLOITATIE 26
8.1 Uitgangspunten 26
8.2 Publieksinkomsten 26
8.3 Subsidie 26
8.4 Overige opbrengsten 27
8.5 Begrotingsresultaat 27
8.6 Risicoanalyse 27

BIJLAGE – MEERJARENBEGROTING 29

HOOFDSTUK 1 – INLEIDING

LUX is een onafhankelijk en vrijzinnig podium voor nieuwe ontwikkelingen in kunst, cultuur en media. Daarnaast bewegen we ons met onze programmering steeds vaker op het grensvlak tussen kunst en wetenschap. De functies van arthouse en vlakkevloer-, media- en debatpodium worden onder één dak gecombineerd. Met een onderscheidend – grotendeels kleinschalig en vernieuwend – aanbod, dagen we bezoekers uit om anders naar zichzelf en de wereld te kijken.

Onze film-, podium- (theater, dans, muziek) en debatprogrammering speelt in op maatschappelijk relevante thema's en actuele ontwikkelingen. Zo willen we inwoners en bezoekers van Nijmegen en omstreken inspireren, uitdagen en andere perspectieven bieden. Daarbij richten we ons op een zo breed mogelijk publiek.

Anders kijken is voor ons de kern. Nieuwe richtingen en invalshoeken (onder)zoeken. We leven in een tijdperk van verandering. Politieke en maatschappelijke vanzelfsprekendheden vallen weg. Dat vraagt om een frisse, bespiegelende en creatieve blik. Samen met (nieuwe) makers, denkers, kunstenaars, politici, journalisten en wetenschappers, keren we de thema's van deze tijd binnenstebuiten, kantelen ze en zetten ze in een ander licht.

Als multifunctionele culturele instelling zoeken we nadrukkelijk de kruisbestuiving tussen onze afzonderlijke programmapijlers. Daarnaast werken we samen met een groot aantal culturele instellingen, maatschappelijke partners en mediaorganisaties. Beide strategieën leveren onderscheidende en (ver)nieuwe(nde) programma's op. Ook zijn we als (mede-)organisator betrokken bij diverse evenementen en culturele activiteiten die bijdragen aan de gezamenlijke profilering van Nijmegen Cultuurstad. LUX is niet op de laatste plaats ook een bruisend, gastvrij grand café / café-restaurant met allure in hartje stad. De combinatie van aantrekkelijke horeca en een zeer gevarieerde en spraakmakende programmering maakt ons tot een belangrijke culturele pijler van Nijmegen.

De jaren 2013 en 2014 stonden in het teken van een ingrijpende reorganisatie. Een nieuwe organisatiestructuur is vormgegeven. Het aantal direct sturende posities is verkleind, met als gevolg een betere beheersing en besturing van de verschillende afdelingen. Dat neemt niet weg dat de situatie kwetsbaar blijft. De marktomstandigheden blijven complex en het publiek wordt kieskeuriger en veeleisender. Ons wacht daarom een stevige, maar mooie uitdaging.

De komende jaren verdiepen en verbreden we ons programma. Enerzijds door ons op specifieke doelgroepen te richten en anderzijds door ons programma op locaties buiten LUX te presenteren. Zo willen we met een breed en gevarieerd publiek een open en gelaagde dialoog voeren over wezenlijke kunstzinnige en maatschappelijke ontwikkelingen en vraagstukken. Dit gebeurt zoveel mogelijk in samenwerking met (culturele) partners in de stad, de regio, het land en ook buiten de landsgrenzen.

In dit ondernemingsplan wordt de strategische koers van LUX voor de periode 2016-2019 uiteengezet.

HOOFDSTUK 2 – STRATEGIE EN BELEID

2.1 Missie

De missie van LUX luidt: mensen inspireren anders te kijken.

Vanuit deze missie bieden we een kritisch platform en een aantrekkelijke plek waar mensen door spraakmakende programma's op het gebied van film, media, debat en podiumkunsten hun denken en voelen in beweging kunnen zetten. Daarbij zoeken we nadrukkelijk de samenwerking met makers, culturele en maatschappelijke partners, en ons publiek.

2.2 Visie

Waar gaat het naartoe met de wereld? Met Nederland? Met ons? We leven in een spannend tijdperk van grote en snelle veranderingen, van complexe vraagstukken en ook van grote onzekerheid. Bij uitstek een periode waarin kunst en cultuur verschil kunnen maken.

Kunst en cultuur bieden de mogelijkheid om op verschillende en verrassende manieren naar de wereld te kijken. Door 'het nu' tegen het licht te houden en het van toekomstperspectief te voorzien, brengen kunstenaars en denkers inzicht, troost en hoop. Zo dragen ze direct en indirect bij aan een leefbare samenleving. We willen hun werk en gedachten dichter bij mensen brengen door aantrekkelijke programma's te ontwikkelen die inspireren, ontregelen en verbinden.

We nodigen makers uit om het publiek door een andere bril naar zichzelf en de wereld te laten kijken. Makers keren zaken binnenstebuiten en ordenen ze opnieuw. Met humor, scherpzinnigheid en verbeeldingskracht. We presenteren programma's die de schoonheid omarmen, het leven recht in het gezicht kijken en wezenlijke vragen durven te stellen. Zonder antwoorden te geven, willen we het denken en voelen in beweging zetten. Zodat het echt ergens over gaat.

LUX spreekt van oudsher een brede publieksgroep aan, maar we willen de drempel blijven verlagen. Zodat meer mensen, jong en oud, in LUX een thuis vinden. Dat doen we door ons – naast ons kernpubliek – te richten op aanvullende specifieke doelgroepen zoals ouderen, jongeren en asielzoekers. Dit wordt bereikt door in huis specifieke programma's te vertonen en door naar de mensen toe te gaan: in de wijken, verzorgingstehuizen, kinderopvangcentra en asielzoekerscentra, en op scholen, opleidingen en bijzondere plekken elders.

Met onze programma's spelen we een actieve, initiërende rol in de ontwikkeling van Nijmegen als dynamische en innovatieve stad. We geven op diverse niveaus – macro, meso en micro – invulling aan haar missie.

2.3 Ambitie en strategie

LUX staat garant voor een spraakmakend cultureel programma en een aantrekkelijke horeca. Daarbij bieden we een variëteit aan activiteiten en producten.

Ambities
Wij willen:
- unieke actuele onderscheidende programmering aanbieden die reflecteert op de belangrijke thema's van onze tijd, en onze bezoekers tot nadenken en anders kijken aanzetten;
- een laagdrempelige, bereikbare, extraverte, ondernemende organisatie zijn, die midden in de samenleving staat;
- een breed en gevarieerd publiek aanspreken.

Strategie
Wij willen deze ambities bereiken in de periode 2016 - 2019 door:
- gedurende het hele jaar kritische en constructieve makers en denkers op het gebied van film, podiumkunsten en debat een podium te bieden. Daarbij is een uitgewogen balans tussen ervaren makers die zichzelf opnieuw blijven uitvinden en nieuw talent een voorwaarde;
- samen te werken met uiteenlopende organisaties en groepen in de samenleving (culturele en maatschappelijke partners) om gezamenlijk unieke programmering te ontwikkelen. Daarbij is de gemeente Nijmegen een vanzelfsprekende partner over belangrijke ontwikkelingen in de stad en regio;
- enerzijds doelgroepgericht te programmeren (ouderen, studenten, jongeren) en anderzijds op locatie te programmeren (wijken, kinderopvang, azc's, verzorgingstehuizen);
- de zichtbaarheid van onze programmering te vergroten middels een actief en op maat gevoerd marketing- en communicatiebeleid.

In jaarplannen per afdeling zullen de ambities vertaald worden in concrete en meetbare doelen.

HOOFDSTUK 3 – PROGRAMMA

3.1 Film

We programmeren een breed scala aan kwaliteitsfilms. Van de kleine artistieke film tot de cross-over titels, van films van eigen bodem tot internationale producties, van Amerikaanse independent films tot wereldcinema. Het zijn films die je tot denken zetten, die onderwerpen aansnijden die de actualiteit raken, die duiding geven. Films met inhoud, die een andere kijk geven op onderwerpen, op zowel micro- als macroniveau.

Als eerste arthouse van Nederland – en van Europa – is LUX een voorbeeld geweest voor theaters in andere steden, wat ertoe heeft geleid dat er inmiddels op verschillende plekken soortgelijke arthouses zijn ontstaan. De kracht van het Nederlandse artistieke filmklimaat ligt in de lokale inbedding van de theaters en filmhuizen, een culturele infrastructuur die uniek is in de wereld. Arthouses zijn bij uitstek de plek waar dit verder uitgewerkt wordt. Door middel van de programmering, de randprogrammering, het cursusaanbod en de banden met de lokale partners.

Nog steeds is LUX het best bezochte filmtheater van Nederland en een voorbeeld voor andere steden. Belangrijkste bodem voor het succes is de diversiteit en kwaliteit van het aanbod, de randprogrammering bij het filmaanbod en de samenwerking met verschillende lokale organisaties. De komende vijf jaar zullen we deze programmering continueren, en vooral de samenwerkingen verder uitbreiden en verstevigen. Dat gebeurt bijvoorbeeld middels filmdebatten, die in samenwerking met Radboud Reflects van de Radboud Universiteit met regelmaat worden georganiseerd, en die we verder willen uitbreiden. Ook zetten we in op boekverfilmingen, waarbij we koploper zijn qua bezoekersaantallen. Hiervoor zullen we een nauwere samenwerking met Wintertuin aangaan.

Digitalisering
Door de komst van de digitalisering bij filmvertoningen is een verschuiving ontstaan op het gebied van programmering: films worden in meer zalen aangeboden, maar hebben ten gevolge van het grote aanbod een kortere looptijd in de theaters. Daarnaast zie je een verschuiving van twee kanten naar het midden: de commerciële bioscopen raken steeds geïnteresseerder in het artistieke cross-over aanbod, en de filmhuizen vertonen steeds vaker de wat grotere producties. Dat betekent dat vooral de eigen identiteit van het theater een steeds belangrijkere rol gaat spelen, omdat die dreigt te vervagen. De randprogrammering speelt bij de profilering een belangrijke rol.

Daarnaast is de markt de afgelopen jaren enorm veranderd door de groei in het online aanbod. Video on demand (vod), maar ook pay tv zoals Netflix en Film1, zorgen ervoor dat veel films snel thuis beschikbaar zijn. Desondanks lijkt dit maar in beperkte mate invloed te hebben op de filmbezoeken in de filmtheaters. Zoals hierboven omschreven is de digitalisering van invloed geweest op de programmering en op de looptijd van films (waar we vroeger nog af en toe vierden dat een film een jaar lang te zien was in LUX, is dat nu verschoven naar een half jaar), het heeft daarnaast gezorgd voor een aanvulling op het aanbod. Bioscopen en filmtheaters zijn steeds meer aan het uitproberen welke ‘alternative content’ past bij het eigen publiek. Alternative content varieert van live streaming van theatervoorstellingen, opera’s of concerten (die voor het Nederlandse publiek moeilijk toegankelijk zijn, bijvoorbeeld omdat ze in het buitenland plaatsvinden), tot een rondleiding in een museum en – zoals bij de commerciëlen meer voorkomt

– het live streamen van sportwedstrijden. We vervulden hierin een pioniersfunctie binnen de filmtheaters, en we zullen hierin blijven zoeken naar vernieuwend en aantrekkelijk aanbod.

Een andere ontwikkeling is Film(t)huis, een extra 'online zaal' van een filmtheater. In deze virtuele zaal kunnen films geprolongeerd worden waar ze anders misschien al na korte looptijd zouden verdwijnen uit het aanbod, of kunnen ze zelfs in première gaan. Film(t)huis is een nieuw initiatief waar we als testlocatie aan mee hebben gewerkt en waar we een belangrijke rol kunnen spelen in de verdere ontwikkelingen van een oplossing van het digitale aanbod.

Educatie
Met het aantrekken van een educatiemedewerker hebben we bewust gekozen voor filmeducatie en mediawijsheid als belangrijke speerpunten. We nemen ook deel in het landelijke Netwerk Filmeducatie, ter bevordering van kennisdeling en netwerkvorming op het gebied van film- en media-educatie. Scholen in Nijmegen en omgeving (zowel het primair als het voortgezet onderwijs) worden actief benaderd over titels uit het reguliere aanbod en uit de randprogrammering, zoals het educatieaanbod van IDFA, InScience, Cinekid en Movies that Matter. Naast filmvertoningen zorgen we ook voor lesbrieven, nagesprekken en andere verdiepingsprogramma's. De komende jaren zullen de banden met de scholen verder aangehaald worden, en zal onderzocht worden of bijvoorbeeld een curriculum geïntegreerd in het onderwijssysteem voor een of meerdere scholen mogelijk is.
In het GFO (Gelders Filmtheater Overleg) hebben we aangegeven hierin ook een sturende rol te willen spelen voor de (kleinere) filmtheaters en filmhuizen in de regio, aangezien het voor hen nauwelijks realiseerbaar is om binnen een kleine organisatie een soortgelijk programma voor scholieren neer te zetten. De komende maanden zal deze rol verder uitgewerkt en ontwikkeld worden. In overleg met de Provincie zal gekeken worden naar de mogelijkheid om dit met weinig middelen te realiseren.

3.2 Podium

De afgelopen beleidsperiode hebben we onze positie behouden en versterkt als dé vlakkevloerzaal van Nijmegen met onderscheidend en verdiepend aanbod op het gebied van (muziek)theater, dans en muziek voor de kleine zaal. Het aanbod kenmerkt zich door een mooie balans tussen aanbod van gerenommeerde gezelschappen en ensembles en nieuwe theater-, dansmakers en musici die op het punt van doorbreken staan. Daarbij bieden we specifiek ruimte aan makers en talent uit het Oosten (regionaal en lokaal).

Kleine zaal en vlakkevloer
We mixen theateraanbod voor kleine zalen in schouwburgen met het beste Nederlandse – en incidenteel Vlaams – vlakkevloeraanbod. Het betreft een gevarieerde actuele kwaliteitsprogrammering waarmee we inspelen op maatschappelijk relevante thema's. Het is breed, maar zoekt steeds de verdieping. Naast regulier vernieuwend en kleinschalig aanbod van nieuwe theatermakers, programmeren we ook topgezelschappen die kleine zaalproducties brengen voor de ontwikkeling van het genre en voor de ontwikkeling van hun makers. Daarnaast presenteren we gezelschappen en jong talenten die eerst het kleine podium zoeken, voordat ze doorbreken en klaar zijn voor de grote zaal. We nemen met dit podiumaanbod in Nijmegen een unieke plek in. Het kwaliteitsbewuste publiek in Nijmegen herkent deze positie van LUX.

Actualiteit
We leven in een spannend tijdperk van constante veranderingen en onzekerheden. We vinden dat we juist daarom theatermakers, dansmakers en musici nodig hebben die 'het nu' tegen het licht houden en het toekomstbestendig maken. Daarom nodigen we betrokken makers uit te reflecteren op onze tijdgeest. Met open blik kaarten zij namelijk kwesties aan als globalisering, hyperindividualisme, maatschappelijke tweedeling, migratie, digitalisering, hedendaagse journalistiek, oorlog, vrijheid, identiteit anno nu en de houdbaarheidsdatum van onze democratie. Maar uiteraard gaat het ook over tijdloze thema's als liefde en verbinding met de ander. Juist in deze tijd van hyperindividualisme groeit het verlangen naar onderlinge verbondenheid en nabijheid. Tegelijk wordt natuurlijk de schoonheid van taal, beeld, beweging en klank gevierd.

Danspodium van het Oosten
We hebben ons de afgelopen jaren ontwikkeld tot een belangrijk danspodium in het Oosten van Nederland. Ons dansaanbod staat midden in het nu en is onderscheidend voor de regio Nijmegen en wijde omgeving. Dansmakers verkennen grenzen om onze complexe wereld te duiden. Via de universele taal van het lichaam kan dans ingewikkelde verhalen op een directe en toegankelijke manier vertellen. De komende jaren blijft deze meest kwetsbare vorm van podiumkunsten een aanzienlijk deel uitmaken van ons aanbod, alleen in iets mindere mate. De bezoekersaantallen dwingen daartoe. Naast circa twaalf reguliere vlakkevloervoorstellingen, kiezen we voor het jonge en interessante driedaagse dansfestival Moving Futures, dat nieuw talent en nieuwe dansmakers presenteert die zich uit durven te spreken over hedendaagse kwesties. Vanuit de kunst, filosofie en wetenschap. Een insteek die naadloos aansluit bij ons profiel.

Internationalisering muziekaanbod
We programmeren al geruime tijd elk seizoen samen met poppodium Doornroosje een aantal internationale cross-over concerten die goed aansluiten bij ons publiek en ons profiel. Daarnaast zijn we het afgelopen jaar in de muziekprogrammering gestart met twee nieuwe (grotendeels internationale) lijnen. Het betreft een internationale jazzprogrammering en De Ontmoeting, een gevarieerde intieme concertreeks waarin muziekgenres elkaar ontmoeten. Aan deze ontwikkelingen bouwen we de komende beleidsperiode door.

Jazzprogrammering
De komende jaren programmeren we jaarlijks circa acht internationale jazzconcerten. Hierbij kiezen we voor een gebalanceerde lijn van jazziconen en -pioniers. Dat doen we in nauwe samenwerking met De Lindenberg, en als onderdeel van de stedelijke programmering van actuele muziek. Samen met relevante partners willen we voor de stedelijke actuele en jazzprogrammering een helder en herkenbaar profiel vinden. Met de gezamenlijke ambitie om van Nijmegen het podium van het Oosten te maken voor jazz- en actuele (wereld-)muziek. Hierbij wordt juist ook de verbinding met de randstad gemaakt, in de vorm van een samenwerking met gastprogrammeur Frank van Berkel (Jazz International Rotterdam).

De Ontmoeting
In deze serie ontmoeten muzikanten elkaar én het publiek. De concerten bestrijken een breed muzikaal pallet: van nieuw klassiek tot flamenco, en van jazz tot blues. Wat hen verbindt is intimiteit en diepgang. Gastprogrammeur Chris Tangelder – voormalig programmeur van Roepaen – tekent voor deze bijzondere reeks.

3.3 Debat

Op het gebied van onze pijler debat als hebben we als doel om zowel onderscheidende programmering te ontwikkelen op het gebied van lokale en regionale ontwikkelingen, als op nationaal niveau. Er worden thema's besproken die de actualiteit raken, die maatschappelijk en cultureel relevant zijn, en waar samen met het publiek in debat-setting gezocht wordt naar meer duiding. Voor regionale thema's en gebeurtenissen wordt hierbij de samenwerking gezocht met regionale partners, waarbij het streven is spraakmakende debatten te organiseren die ingebed zijn in de regio, en waarbij LUX weer steeds meer dé plek is waar het gesprek rond dit thema gevoerd wordt. In een open gesprek met meerdere deskundigen worden de thema's aangekaart die spelen in de samenleving en waar samen met het publiek gezocht wordt naar antwoorden op vragen die bij iedereen spelen. Voorbeelden van eerdere programma's zijn het Islamdebat dat werd georganiseerd in samenwerking met de besturen van de Nijmeegse moskeeën, en de reeks debatten die we hebben ontwikkeld rond de participatiewet in samenwerking met zorginstelling Driestroom.

Kunst en wetenschap
Een belangrijke nieuwe ontwikkeling binnen LUX is dat de focus meer op wetenschap is komen te liggen, dankzij een nauwere samenwerking met de Radboud Universiteit (RU). In 2014 zijn hiervoor belangrijke stappen ondernomen. Zo is er met Radboud Reflects (voorheen Soeterbeeck) een samenwerkingsverband gestart, waarbij met regelmaat programma's in LUX worden georganiseerd. De nadruk ligt op filmdebatten; bij films uit ons reguliere aanbod – die een belangwekkend thema hebben – wordt een verdiepend gesprek gevoerd. Daarnaast worden er maandelijks actuele, inhoudelijk sterke debatprogramma's gepresenteerd die een nieuwe perspectief bieden.

InScience
In 2015 vond bovendien de eerste editie van InScience plaats; een meerdaagse, jaarlijks terugkerende filmfestival voor de wetenschapsfilm, dat we in samenwerking met de RU zijn gestart. Het festival wordt ondersteund door prominente partners en belangwekkende ambassadeurs, en brengt de internationaal beste speelfilms en documentaires rond wetenschappelijke thema's of personen naar Nijmegen. Met het filmprogramma als basis, bestaat InScience verder uit een uitgebreid verdiepingsprogramma met lezingen van wetenschappers en kunstenaars, debatten, nagesprekken met filmmakers, workshops, een uitgebreide expositie van kunstwerken die aan de wetenschap raken, en performances. Ook heeft InScience een verdiepend educatieprogramma, waar in de eerste editie al ruim 800 leerlingen mee bereikt werden. InScience heeft met haar eerste editie bewezen landelijk en zelfs internationaal onderscheidend te zijn.

Researchers' Night
Een andere nieuwe samenwerking met de RU is de Researchers' Night; een landelijke evenement dat nieuwe ontwikkelingen in de wetenschap combineert met een verdiepend en cultureel programma in een festivalsetting. De universiteit zorgt voor de wetenschappelijke input, wij zorgen voor de culturele invulling van het programma. Hiermee is de basis gelegd voor een belangwekkend jaarlijks terugkerend evenement, vooral gericht op een jong(volwassen) publiek. Ook kleinere evenementen in samenwerking met de RU, zoals een symposium of een lezing, vinden met regelmaat plaats, en zullen verder uitgebreid gaan worden de komende jaren.

LUX Congres
Met LUX Congres willen we een nieuw format voor conferenties ontwikkelen, met belangwekkende sprekers en lezingen, maar ook met een meer culturele insteek. Professionals zullen zich buigen over een specifiek thema, met veel ruimte voor interactie en vernieuwende insteken, maar ook met verrassende culturele intermezzo's, zoals korte films, reflectie van schrijvers, muziek, enzovoorts. In eerste instantie zal dit nieuwe concept zich voornamelijk richten op de sector zorg en welzijn, in samenwerking met één of meerdere partners. Na verloop van tijd zullen de thema's verder uitgebreid worden.

3.4 Festival en specials

We hebben een zeer uitgebreid en uniek randprogramma bestaande uit evenementen, specials en festivals. Al jaren haken we aan op belangrijke festivals en evenementen elders in het land, waarbij Nijmegen vaak één van de grootste of soms zelfs de enige satellietlocatie is. Programma's zoals IDFA@LUX, Best of the Fest (International Film Festival Rotterdam) en Cinekid@LUX zijn hier zeer succesvolle voorbeelden van. Ook zijn er doorlopende programma's die op een landelijk initiatief aanhaken, zoals Movies that Matter van Amnesty International, Psychoanalyse & Film, en het Gay and Lesbian filmprogramma en Summer Tour. Uniek is ook ons uitgebreide filmcursusaanbod voor volwassenen, het IndoFilmCafé, de FilmFlirt, het documentaire-aanbod in LUXdocs en de klassiekers die in LUXclassics worden vertoond.

Festivals
Voor filmfestival Go Short zijn we sinds haar eerste editie in 2009 de belangrijkste festivallocatie en gesprekspartner op het gebied van ontwikkelingen en ambities. In samenwerking met de Radboud Universiteit (RU) is in 2015 het eerder omschreven ambitieuze filmfestival InScience gestart, waar de raakvlakken tussen wetenschap, kunst en maatschappij gezocht worden. Ook gestart in 2015 zijn de filmfestivals Film for Thought en Young Motion.

Film for Thought en Young Motion
Film for Thought is het Nijmeegse filmfestival voor studenten en jongvolwassenen, door henzelf georganiseerd. Wij zijn hierin initiatiefnemer, adviseur en begeleider, waarbij studenten van de RU en de HAN vervolgens de vrijheid krijgen om een heel eigen programma neer te zetten. Dit geeft studenten de mogelijkheid om theorie in praktijk te brengen, om te ervaren hoe het is om een dergelijk groot programma te organiseren, en om een programma te ontwikkelen dat aanhaakt op hun eigen belevingswereld. Young Motion is een jongerenfilmfestival dat voortkomt uit een educatieproject, met een uitgebreid filmaanbod en verdiepingsprogramma voor en door scholieren in het middelbaar onderwijs.

Moving Futures
Tenslotte biedt het driedaagse reizende landelijke dansfestival Moving Futures talentvolle, opkomende en (ver)nieuwe(nde) dansmakers een podium. Het festival focust op werk van choreografen die op het punt van doorbreken staan en raakvlakken zoeken met menselijk gedrag, filosofie en wetenschap. De programmering wordt steeds toegesneden op de specifieke locatie door aansluiting te zoeken bij lokale kunstinitiatieven, zowel op dansgebied als op breder interdisciplinair gebied.

3.5 Horeca

De horeca in LUX is van groot belang, maar blijft tegelijkertijd ondergeschikt aan de hoofdfunctie. Anders gezegd, de horeca ondersteunt de inhoud, niet andersom. Een goede horeca-exploitatie is echter ook een bittere noodzaak om de totale exploitatie financieel mogelijk te maken. De subsidiepot raakt steeds leger waardoor de inkomsten uit de ondersteunende horeca zeer welkom zijn.

Onze horeca is alleen actief op de locatie LUX Mariënburg. Aan de Oranjesingel wordt de horeca in eigendom van DROOMvilla LUX geëxploiteerd. De horeca staat in het teken van de doorontwikkeling van het bestaande aanbod. Café LUX krijgt een impuls, met name door de versterking van de aantrekkingskracht voor studenten en gasten in de leeftijdscategorie 23 - 28 jaar. Voor een groot deel is dit afhankelijk van het programma-aanbod, maar de horeca kan zelf ook zorgen voor een gericht aanbod voor deze doelgroep.

Ontmoetingsplaats
Een belangrijke functie van LUX Horeca is het zijn van een ontmoetingsplaats voor Nijmegenaren. We organiseren nu al ontmoetingen rondom bepaalde thema's, maar dat wordt in de komende periode nog verder geïntensiveerd. De thema's kunnen te maken hebben met kunstdisciplines, maatschappelijke thema's of met gemeenschappelijke kenmerken van de groepen die worden uitgenodigd. De ontmoetingen vinden altijd plaats in samenwerking met partners. De komende jaren worden ontmoetingen georganiseerd zoals kunst- en literatuurdiners, FilmFlirt, social media café, expatcafé, bijeenkomsten omtrent voedsel en duurzaamheid, en gay/lesbian- en verenigingsbijeenkomsten. In dit kader is Club LUX onderscheidend; een ontmoeting van leidinggevenden uit het bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties. Het zwaarste accent in deze ontmoetingen ligt op het horecaresultaat. Daarbij wordt een passende inhoudelijke/culturele aanvulling gezocht. Uitgangspunt bij alle ontmoetingen is dat wij onze accommodatie beschikbaar stellen en dat de kosten voor dergelijke programma's worden gedragen door de bijdrage die bezoekers leveren aan horeca en/of kaartverkoop.

De horeca kan een 'boost' maken in omzetgroei wanneer er ook meer vierkante meters ter beschikking zijn. Er is veel vraag naar een aparte ruimte voor borrels, vergaderingen, diners en andere horecaomzet verhogende activiteiten.

3.6 Sales

Verhuur van ruimtes is voor ons een nevenactiviteit net als de advertentieverkoop. De afdeling Sales heeft dan ook niet als hoofddoel om deze activiteiten te vergroten. Ten eerste omdat er in Nijmegen veel concurrentie is op dit gebied en ten tweede omdat ruimtes gebruikt kunnen worden voor onze eigen programmering. De culturele programmering die commercieel in de markt gezet kan worden, gaat vóór de commerciële verhuur van ruimtes. Er is echter wel nog mogelijkheid tot (lichte) groei, wat dan ook nagestreefd zal worden. Het is daarnaast de opdracht van de afdeling Sales om een wezenlijke bijdrage te leveren aan het horecaresultaat. Sales vraagt een aanpak die vergelijkbaar is met andere ontmoetingen: een gastvrije ambiance, strakke logistiek met een pakkend programma. Soms zullen wij dat programma bieden, in andere (de meeste) gevallen wordt dat door de opdrachtgevers zelf ingebracht.

HOOFDSTUK 4 – POSITIE EN PROFIEL

4.1 Ketenintendant Film & Media

We zijn als ketenintendant verantwoordelijk voor de keten Film & Media. Vanuit die rol adviseren, stimuleren en verbinden we andere partijen en spelers binnen de keten. Ook initiëren we projecten waar anderen bij kunnen aansluiten en stellen we onze faciliteiten beschikbaar voor kleine en grote initiatieven. Partijen werken op een natuurlijke en gelijkwaardige manier samen binnen de keten. Met respect voor elkaars uitgangspunt en zienswijze worden de krachten waar mogelijk gebundeld. Vanuit die bundeling ontstaan aanvullende initiatieven waardoor de keten in zijn totaliteit versterkt wordt. We richten ons op zowel grote als kleine spelers binnen de keten en vinden het van essentieel belang dat alle (professionele) initiatieven aansluiting kunnen vinden.

4.2 Marktpositie

Concurrentie en partners
We opereren in een context op lokale, regionale en nationale schaal. De (mogelijke) concurrenten zijn dan ook door het hele land te vinden, maar voornamelijk binnen Nijmegen is er sprake van bedreiging wat betreft bezoekersaantallen.

Nijmegen
Nijmegen staat hoog op de lijst van cultuursteden in Nederland. Dat betekent dat we aan veel concurrentie onderhevig zijn. We proberen zo veel mogelijk samen te werken in plaats van te beconcurreren. Daarom hebben de grotere en kleinere podia die zowel directe concurrenten als partners zijn zich verbonden in Cultuur Netwerk Nijmegen (CNN): LUX, De Lindenberg, Stadsschouwburg Nijmegen, Concertgebouw De Vereeniging, Doornroosje, Bibliotheek Gelderland Zuid, Literair Productiehuis Wintertuin, Music Meeting, Museum Het Valkhof en Kwatta. CNN wil een betere uitwisseling en samenwerking bereiken tussen Nijmeegse cultuurproducenten, en een beter cultuurbeleid (gemeentelijk, provinciaal en zo mogelijk landelijk). Nu werken we al samen door middel van gezamenlijke marketing, via een gezamenlijke website en een maandladder. Voornamelijk met vier andere grote podia (De Lindenberg, Stadsschouwburg Nijmegen, Concertgebouw De Vereeniging en Doornroosje) werken wij samen op het gebied van marketing en programmering. Zo brengen we met De Lindenberg een gezamenlijke podiumbrochure uit en communiceren we actief over deze brochure middels een campagne. Samen met de Stadsschouwburg brengen we een dansbrochure uit en Doornroosje programmeert concerten in LUX.

Daarnaast is het filmlandschap in en om Nijmegen aan het veranderen. In de binnenstad zitten op het moment twee commerciële bioscopen (JT Carolus en JT Calypso). Over het algemeen hebben zij een ander filmprogramma, maar er zijn af en toe films die ook in LUX vertoond worden. Uit bezoekcijfers blijkt dat bij die films het merendeel van het publiek naar LUX gaat (2014: 77/26; 2013: 74/24; eerder: 69/31). Daarnaast zijn er verschillende plannen om grote ‘cineplexen’ te openen aan de rand van Nijmegen, het ene plan meer concreet dan het andere. Mogelijke zullen deze bioscopen naast commerciële films, ook wat kleinere films en filmspecials gaan programmeren. Het bioscoopcomplex CineMec/Pathé is recent geopend in Nijmegen-Noord. Deze en alle overige ontwikkelingen worden nauwgezet gemonitord, omdat ze van invloed (kunnen) zijn op de positie van LUX.

Nederland
Hoewel we uniek zijn in ons aanbod doordat verschillende disciplines samengebracht zijn onder een dak, kunnen we op nationaal niveau wel kijken naar collega-instellingen als EYE (Amsterdam), LantarenVenster (Rotterdam), De Verkadefabriek (Den Bosch) en De Balie (Amsterdam). Omdat de programmering van dit soort instellingen grotendeels overeenkomstig is met LUX zijn het concurrenten, maar door de geografische afstanden zijn dit geen grote bedreigingen wat betreft bezoekers.

4.3 Profilering

LUX is onafhankelijk en vrijzinnig. We bieden een podium aan de vrije kunst en het vrije woord. Daarbij laten we ons leiden door nieuwe uitingen, maatschappelijke ontwikkelingen en inzichten uit kunst, media en wetenschap. LUX is een gastvrije plek voor initiatiefnemers in de kunsten en in het maatschappelijk debat, en we bieden daaraan een platform. We presenteren en produceren. De onafhankelijkheid manifesteert zich ook in financiële zin: we kennen bezoekers, samenwerkingspartners en opdrachtgevers, die elk waar voor hun geld krijgen. Tegenover inkomsten uit subsidie staan concrete en meetbare prestaties die positief bijdragen aan het (lokale) maatschappelijk leven en een positief effect hebben op de lokale samenleving en op de inwoners van Nijmegen en de regio.

In Nijmegen en omgeving is LUX de meest vanzelfsprekende keuze voor een cultureel geïnteresseerd en kritisch publiek. We zijn permanent aanwezig in de lokale media. Dat komt door het hoogwaardige aanbod en door onderscheidende activiteiten. We zijn een betrouwbare en vanzelfsprekende samenwerkingspartner voor collega-cultuurinstellingen, maatschappelijke organisaties, bedrijfsleven en voor de gemeente Nijmegen. Ons publiek bestaat uit een grote groep vaste bezoekers, een voortdurende stroom van nieuwkomers, bezoekers die lokale of nationale bekendheid genieten en bedrijven en maatschappelijke organisaties.

HOOFDSTUK 5 – PUBLIEK

Onze bezoekers zijn cultureel geïnteresseerd, betrokken, kritische en plezierige mensen om voor te werken. Veel bezoekers komen regelmatig terug, voor een voorstelling of voor een bezoek aan het café, restaurant of terras. Onder de inwoners van Nijmegen bevinden zich relatief veel studenten en hoog opgeleide werkenden. Bijna de helft van de bevolking heeft een HBO of WO-opleiding. Ook is in Nijmegen de tertiaire sector – universiteit en ziekenhuis – en de kenniseconomie – Haskoning, NXP – dominant. Dat betekent dat Nijmegen een grote natuurlijke populatie heeft voor een instelling als LUX.

Het LUX-publiek verwacht een hoge culturele kwaliteit in een inspirerende ambiance. Ze weten wat ze willen en wij moeten dan ook aan hun verwachtingen voldoen en ze tegelijkertijd blijven verrassen. De Atlas van de Nederlandse gemeenten geeft aan dat de culturele infrastructuur van cruciaal belang is voor een stad, en dan met name de instant beschikbaarheid van cultuur. We spelen precies daar op in. Het LUX-publiek kan 365 dagen per jaar en de hele dag door bij ons terecht voor cultuur en ontmoeting in een culturele ambiance.

5.1 Bezoekers per discipline

Filmbezoek
In 2014 is het aantal verkochte filmkaarten met ruim 2% gestegen ten opzichte van 2013, terwijl landelijk de bezoekersaantallen vrijwel gelijk zijn gebleven. Dit ondanks het wereldkampioenschap voetbal en een zonnige zomer. De stabilisering landelijk is te danken aan de groei in het aantal nieuwe zalen en bioscopen, waardoor het aantal stoelen landelijk is gestegen met 3,3%, terwijl het gemiddeld aantal bezoeken per stoel is teruggelopen met 0,2%. Dit betekent dat de nieuwe bioscopen nieuwe bezoekers hebben getrokken, maar ook bezoekers bij andere theaters hebben weggehaald. Ten opzichte van de commerciële bioscopen hebben de filmtheaters landelijk een lichte stijging laten zien van het aantal bezoeken. LUX is daar een goed voorbeeld van.

Podiumbezoek
In 2014 presenteerden we 130 voorstellingen en clubavonden aan 15.948 bezoekers, in tegenstelling tot het daaraan voorgaande jaar waarin we met 97 voorstellingen 9.137 bezoekers trokken. Een ruime groei in voorstellingen van 34%, met een nog grotere toename van bezoekers met 75%. De omzet viel dan ook 5% hoger uit dan begroot.

Debatbezoek
Het debatbezoek is licht gestegen. In 2014 zijn er 56 debatprogramma's in LUX geweest. In totaal trokken die 6.602 bezoekers, een lichte stijging ten opzichte van het voorgaande jaar.

5.2 Publieksverbreding

We richten ons op een breed publiek en we zijn er voor alle inwoners en bezoekers van Nijmegen. In onze publieksopbouw is te zien dat de zogenaamde protestgeneratie (nu grofweg tussen 60 en 75 jaar), de generatie X (nu tussen de 45 en 60 jaar) en een deel van de verloren generatie (nu tussen de 30 en 45 jaar) LUX goed weten te vinden. De jongere generaties (zoals generatie Y, studenten en starters, maar ook jongeren en jongvolwassen) zijn relatief minder sterk

vertegenwoordigd. We zijn nog geen vanzelfsprekende keuze voor deze groepen. Dit betekent dat we moeten inzetten op het aantrekken van deze groepen als we ons op een breed publiek willen richten.

Studenten en starters
De afgelopen jaren gebruikten we om het inzicht in de groep 23-28 jarigen te vergroten en de relaties met deze groep te versterken, zodanig dat er een nieuwe generatie LUX zou ontstaan. Daartoe is een begin gemaakt, onder andere door de financiële drempel te verlagen (door het bieden van voordelige toegangsprijzen voor studenten) en het aansluiten bij de Cineville-pas (voor € 19,95 per maand onbeperkt naar de film). Bovendien wordt in de marketing meer op studenten gefocust, is er een Studenten Raad van Advies opgericht, is er een studentenpagina op de website ingericht en is er een samenwerking aangegaan met het studentenplatform Nultweevier.nl.

Daarnaast vond in 2015 de eerste editie van het studentenfilmfestival Film for Thought plaats, georganiseerd door studenten van de Radboud Universiteit (onder onze begeleiding) gericht op de generatie Y (studenten en starters). De komende jaren blijven we ons richten op de jonge generaties, niet alleen door de marketing op hen te richten of voor hen gunstige prijzen te hanteren, maar ook door studenten en starters te betrekken bij de inhoud van het programma. Op die manier wordt LUX ook voor hen een plek waar ze zich thuis voelen.

Kinderen en jongeren
Specifieke aandacht vragen de doelgroepen kinderen en jongeren. We zijn van mening dat volwassenen zelf de keuze hebben om wel of niet kennis te nemen van ons aanbod. We zetten ons bij volwassenen niet in middels drempelverlagende activiteiten anders dan marketing of betaalde educatie, die overigens zeer goed wordt gewaardeerd. Voor kinderen en jongeren ligt dat iets anders. We voelen de verantwoordelijkheid om bij te dragen aan de (culturele) ontwikkelingen van kinderen en jongeren en willen hen begrijpend leren kijken. Daarom doen we ons best om actief te zoeken naar mogelijkheden om hen in contact te brengen met ons aanbod, met film als kunstvorm en met mediacultuur. We willen hier structureel aandacht aan besteden en deze mogelijkheden vooral in afstemming en/of samenwerking met het onderwijs organiseren. Alleen op die manier kunnen filmeducatie en mediawijsheid ook in het curriculum van de school worden verankerd. Educatie alleen projectmatig of via intermediairs te organiseren heeft bewezen niet duurzaam te zijn.

We beogen met een substantieel deel van de scholen in Nijmegen een zodanige relatie op te bouwen, dat leerlingen meerdere keren per jaar belangwekkende films of documentaires bezoeken en deze 'leren kijken'. Om dit te bevorderen is een medewerker Educatie & Specials aangesteld, die de komende jaren het (directe) contact met cultuurcoördinatoren en kunstmentoren in het onderwijs, maar ook de banden met partners – zowel lokale partners als intermediair Cultuur en School Nijmegen, maar ook met festivals met een educatieprogramma zoals Cinekid, IDFA, InScience en Movies that Matter – zal versterken en uitbreiden. Scholieren worden bovendien direct bij ons programma betrokken door het jongerenfilmfestival Young Motion. Daarnaast zijn we onderdeel van landelijke en provinciale netwerken op het gebied van filmeducatie en mediawijsheid.

70+'ers

Het aandeel ouderen in de samenleving zal de komende jaren blijven stijgen. Gezien de huidige protestgeneratie en generatie Y (vijftigers en zestigers) een groot deel vormen van ons publiek en gezien zij trouwe bezoekers zijn, is de verwachting dat de groep 70+'ers dus ook een aanzienlijk groter deel gaan vormen van ons publiek. Dit hoeft echter niet per se te betekenen dat het LUX-publiek zal vergrijzen, als we ons gelijktijdig richten op jongere generaties. Omdat de groep 70+'ers zal stijgen wordt hier echter wel speciale aandacht aan besteed de komende periode bij de inhoud en opzet van specifieke programma's, bijvoorbeeld door speciale thema's die deze groep interesseert te belichten, of door programma's ook in 'daluren' aan te bieden.

HOOFDSTUK 6 – MARKETING EN COMMUNICATIE

6.1 Unique selling points

We kennen vijf dimensies die ons uniek maken en waar onze aantrekkingskracht uit voortvloeit. LUX:

- is multidisciplinair: film, theater, dans, muziek, debat en horeca worden op één plek aangeboden;
- biedt unieke cross-over programma's tussen de disciplines zoals films of theatervoorstellingen met een nagesprek, en debatten met muzikale omlijsting;
- presenteert een uitgewogen balans tussen ervaren makers die zichzelf opnieuw blijven uitvinden en nieuw talent;
- is actueel en maatschappelijk betrokken; zet het publiek aan het denken met prikkelende, confronterende, filosofische, mooie en ontroerende programma's;
- is een gezellige ontmoetingsplek in hartje Nijmegen waar mensen ook graag komen eten en drinken zonder een voorstelling te bezoeken.

6.2 Strategische marketingdoelstellingen

In de komende periode werken we aan de volgende marketing- en communicatiedoelstellingen:

- de missie 'anders kijken' profileren in de stad: 1 keer per jaar een grote ingreep in LUX of haar fysieke omgeving (het Mariënburgplein of ergens anders in de stad);
- aanscherping van het (podium)profiel, ook ten opzichte van de andere instellingen in Nijmegen;
- waardering van bezoekers verhogen: klanttevredenheid programma met 1 punt omhoog;
- klantloyaliteit verhogen en meer terugkerend bezoek genereren;
- jonge doelgroepen aanspreken (jongeren, studenten en starters): het inzicht in de groep studenten en de groep 25 tot 35-jarigen verder vergroten en de relaties met deze groep versterken zodat er een nieuwe generatie LUX ontstaat;
- bereik marketing inspanningen vergroten: aan het eind van de beleidsperiode staan we 10 keer per jaar in de landelijke media.

6.3 Acties en hulpmiddelen

Deze doelstellingen gaan we bereiken door een actief marketing- en communicatiebeleid te voeren, met specifieke aandacht voor relatiebeheer en netwerkontwikkeling (marktonderzoek). De volgende marketing en communicatie acties en hulpmiddelen worden ingezet:

- meer interactie bereiken met het publiek door social media vóór LUX te laten werken;
- meer onderzoek doen naar de wensen en gedragingen van het publiek, en deze resultaten omzetten in praktische strategieën, handelingen en/of aanpassingen;
- specifieke producten ontwikkelen of bij aanhaken om doelgroepen te binden, denk aan: Young Motion (voor en door scholieren), Film for Thought (voor en door studenten), studentenprijs bij theater standaard op € 10,00 (op vertoon van een geldige studentenkaart of CJP-pas, normaal tussen € 17,50 – 19,50),aansluiting bij de Cineville-pas (voor € 19,95 per maand onbeperkt naar de film).

Deze doelstellingen, acties en hulpmiddelen – net zoals de merkidentiteit en -waarden – worden in een separaat marketing- en communicatieplan verder uitgewerkt.

HOOFDSTUK 7 – STURING EN ORGANISATIE

7.1 Bestuursmodel en verantwoordelijkheden

De code Cultural Governance is per 1 januari 2012 het uitgangspunt voor de organisatiestructuur, waarin de algemeen directeur de functie bestuurder bekleedt en er een Raad van Toezicht is geïnstalleerd. We zijn een stichting – waarin de inhoudelijke activiteiten zijn ondergebracht – die 100% aandeelhouder is van de LUX B.V. – waarin de horeca-activiteiten zijn ondergebracht. Daarnaast zijn we enig bestuurder van de stichting Cinematheek. Deze stichting kan worden beschouwd als een 'slapende' stichting omdat de commerciële verhuur van de collectie is stopgezet. De stichting draagt alleen nog zorg voor het beheer en behoud van de collectie.

Het beleid wordt vastgesteld door de directeur-bestuurder en goedgekeurd door de Raad van Toezicht en is mede gericht op de beleidsspeerpunten van het gemeentebestuur van Nijmegen. De overige aspecten van het bestuurlijk proces (voorbereiding en uitvoering van beleid) zijn in overwegende mate in handen van de directeur. In het bestuurs- en directiereglement van de organisatie staan de bevoegdheden van de directeur-bestuurder en de Raad van Toezicht nader omschreven. Hierbij is aangesloten op de inzichten over goed bestuur binnen de culturele sector zoals die zijn beschreven staan in de code Cultural Governance.

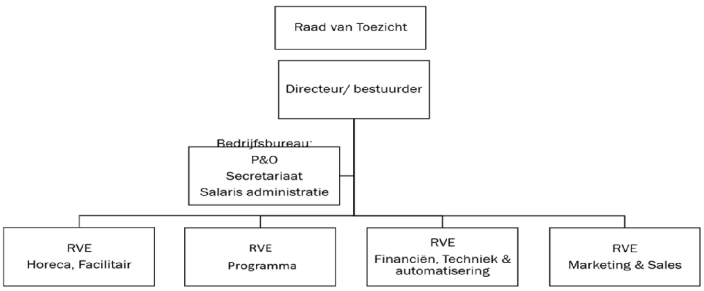
7.2 Verantwoordelijkheid directeur

Alle wettelijke verplichtingen en bevoegdheden die niet zijn toegekend aan de Raad van Toezicht, komen de directeur-bestuurder toe. De belangrijkste verplichtingen en bevoegdheden:

- opstellen en doen uitvoeren van het beleid;
- sturen en coördineren van alle processen die de resultaten en de kwaliteit van de werkzaamheden van de stichting dienen;
- dagelijkse leiding van de organisatie;
- ontwikkelen van nieuwe activiteiten;
- vertegenwoordiging organisatie in de samenleving;
- aangaan van samenwerkingsverbanden;
- bewaken van de financiële positie en resultaten;
- benoeming, beoordeling en ontslag medewerkers;
- onderhandelen over en afsluiten van contracten met subsidiegevers.

7.3 Organisatiestructuur en -omvang

Per 1 april 2014 is onderstaande organisatiestructuur van toepassing:

Het aantal fte in stichting LUX (op basis van het totaal aantal uitbetaalde uren per 31-12-2014) bedraagt 23,05 fte t.o.v. 24,21 fte per 31-12-2013. Daarmee is een afname van 1,16 fte binnen de stichting gerealiseerd. Het aantal fte in LUX B.V. (op basis van het totaal aantal gewerkte uren) bedraagt 27,3 fte in 2014 tegen 34,77 fte (inclusief VillaLUX) in 2013. Hiervan is in totaal 3,84 fte opgenomen voor de bedrijfsleiding en het management van de horeca.

De medewerkers werken binnen de CAO Nederlandse Bioscopen of de Horeca CAO. Met medewerkers worden planning- en beoordelingsgesprekken gevoerd. Vrijwilligers werken binnen de kaders van een vrijwilligersovereenkomst. Voor de vrijwilligers is een vrijwilligerscoördinator aanwezig. Met vrijwilligers worden focusgesprekken gevoerd, zodra de vrijwilligerscontracten zijn ingevoerd.

7.4 Vrijwilligers

Onmisbaar is de inzet van vele vrijwilligers. De coördinatie van de vrijwilligers is door de afdeling Publieksdiensten ingevuld. Hiervan zijn er 84 vrijwilligers werkzaam als zaalwacht en 32 vrijwilligers bij de kassa. Kern van de aanpak is dat we voldoende medewerkers en vrijwilligers hebben om LUX 365 dagen per jaar open te stellen en de activiteiten – zoals die met de gemeente Nijmegen zijn overeengekomen – te organiseren. We lijken een bodem te hebben bereikt in het volume professionele staf. De mix betaalde medewerkers en vrijwilligers lijkt goed.

7.5 Training en opleiding

Training en opleiding zijn van groot belang voor de ontwikkeling van medewerkers. We streven naar maatwerk in scholing, in samenspraak tussen medewerker en leidinggevende worden hierover afspraken gemaakt. In de CAO zijn afspraken vastgelegd over scholing. We zullen ons tenminste aan deze afspraken houden.

7.6 Instrumenten

De sturing van de medewerkers is gebaseerd op onze missie, visie, strategie en doelstellingen. Er worden meerdere instrumenten gehanteerd ter beoordeling en stimulering van de inzet van de medewerkers.

Functiebeschrijving
In de functiebeschrijving staat beschreven wat de bijdrage van een functionaris aan het doel van de organisatie is.

Plangesprek
Voorafgaand aan een seizoen vindt een gesprek plaats tussen de leidinggevende en elke medewerker waarin wordt vastgelegd wat de bijdrage van de medewerker zal zijn voor het komende seizoen.

Functioneringsgesprek
Halverwege een seizoen vindt een functioneringsgesprek volgens protocol plaats.

Beoordelingsgesprek
Aan het eind van het seizoen vindt een beoordeling plaats volgens protocol.

Werkoverleg
Regelmatig voert de leidinggevende werkoverleg met de medewerkers over het dagelijks werk en over belangrijke ontwikkelingen in de organisatie. Dit werkoverleg kan individueel en in teamverband plaatsvinden.

Medewerkersbijeenkomst
Eenmaal per jaar is een bijeenkomst met alle medewerkers (vast en vrijwillig). Hierin is plaats voor het totale beleid van de organisatie.

Leer-, inspireer- en stimuleringsbijeenkomst medewerkers
Eenmaal per jaar wordt een bijeenkomst georganiseerd voor alle medewerkers, in de vorm van een werkbezoek, bijzondere training of teambuilding-activiteit ter ‘lering en vermaak’.

7.7 Medezeggenschap

De belangen van de medewerkers worden behartigd door de ondernemingsraad (OR). De OR bestaat uit zes personen die zo breed mogelijk over de organisatie verdeeld zijn (Bedrijfsbureau, Publieksdiensten, Techniek, Programma, Horeca en Vrijwilligers). De OR kan over alles adviseren wat LUX aangaat, gevraagd dan wel ongevraagd. Dit is bijvoorbeeld meedenken over het strategisch beleid, het bespreken van de financiële kengetallen, toetsen van de randvoorwaarden en het aanleveren van andere invalshoeken bij belangrijke reorganisaties, en het onderhandelen over – voor de medewerkers belangrijke – sociale regelingen. De OR heeft op elk van deze taken specifieke bevoegdheden. De OR neemt bij de beoordeling van het beleid de doelstellingen van LUX en de (specifieke) belangen van de medewerkers als leidraad.

Ook kan de OR gerichte voorstellen doen aan de directie, daar waar de OR vindt dat de directie belangrijke zaken laat liggen of niet voldoende oppakt. Door aandacht te vragen voor problemen die er in LUX spelen en met suggesties of concrete voorstellen om de problemen aan te pakken te komen, speelt de OR een stimulerende rol. De visie van de OR is hierbij gekleurd door wat er onder de medewerkers leeft. De OR heeft verschillende bevoegdheden gekregen om als adviseur van LUX te kunnen werken. De belangrijkste daarvan zijn:

- adviesrecht;
- instemmingsrecht;
- informatierecht;
- overleg- en initiatiefrecht;
- bespreekrecht.

HOOFDSTUK 8 – MEERJARENEXPLOITATIE

Voor de periode 2016 – 2019 is een meerjarenbegroting opgesteld (zie bijlage). De begroting 2015 en een analyse van de financiële resultaten vormen hiervoor de basis. Daarnaast is rekening gehouden met diverse (markt)ontwikkelingen, waaronder de opgelegde bezuinigingen en van invloed zijnde omgevingsfactoren.

8.1 Uitgangspunten

Als we structureel goed willen draaien, is het nodig dat we bij normale omstandigheden een eigen vermogen opbouwen. Daarmee bouwen we aan een kapitaal waarmee tegenvallers kunnen worden opgevangen, onderhoud kan worden gepleegd en herinvesteringen kunnen worden gedaan.

De horeca van LUX draait, na een reële toe- en doorberekening van de kosten, winst. Die winst komt ten goede aan de activiteiten in de stichting. In de stichting levert het onderdeel film een positief resultaat op. Voor de debatten, festivals en andere special events wordt geprobeerd extra bijdragen van instellingen op te halen. Met een goede balans in voorstellingen kan het onderdeel podium positief draaien als je het resultaat op omzet vergelijkt met de inkoopwaarde van de omzet.

Het streven is om – nadat de gemeentebezuinigingen volledig zijn verwerkt in 2016 – stapsgewijs structureel meer resultaat over te houden zodat onze eigen vermogenspositie verbetert. Dit betekent verbetering van de opbrengsten enerzijds en verlaging van de kosten anderzijds, zowel in de horeca als in de stichting. In de volgende paragraaf zal dieper ingegaan worden op de exploitatie.

8.2 Publieksinkomsten

De meeste inkomsten komen van het publiek. Het publiek koopt kaarten voor voorstellingen, nuttigt iets in de horeca en organiseert een evenement in samenwerking met verhuur. Om een bezoek aan LUX financieel interessanter te maken hebben we diverse arrangementen die bestaan uit een combinatie van programma en horeca. Daarnaast kan het publiek met korting naar ons programma door de keuze uit een LUX Vriendenpas, een Cineville-pas of andere kortingspassen.

8.3 Subsidie

We ontvangen van de gemeente Nijmegen een subsidie in het kader van Diensten van Algemeen en Economisch Belang (DAEB). De gemeente belast ons met de volgende DAEB:

- DAEB film- en beeldcultuur
- DAEB woord, debat en podiumkunsten

Het doel van de subsidie is het faciliteren van arthouse films, theater en debat. In het subsidiebedrag van de gemeente zijn behalve programmakosten ook een deel van de huisvesting- en de kapitaalkosten versleuteld. De prestaties, verbonden aan de subsidie, zijn

verwoord in een minimum aantal te programmeren voorstellingen en behaalde bezoekers in beide DAEB gebieden.

8.4 Overige opbrengsten

Gratis diensten
Een belangrijke drager vormen de diensten die gratis worden geleverd. Zonder deze gratis diensten zouden we niet kunnen bestaan. Met name de bijdrage van vrijwilligers is hierbij van eminent belang. Ook van groot belang is de inzet van stagiairs (van het mbo, hbo en de universiteit)

Bedrijven
De sponsormarkt in Nijmegen is beperkt. Ervaringen van de afgelopen jaren leren dat het voor ons lastig is grote bedrijven voor een langdurige relatie en een substantiële bijdrage vast te leggen. Beter gaat het als we proberen vele kleine bijdragen van bedrijven en andere instellingen te krijgen. Club LUX is hiervoor een belangrijk middel. Met een gevarieerd programma in combinatie met een hapje en een drankje kan een netwerk in Nijmegen worden opgebouwd. In het kader van bedrijven is de verkoop van producten (bijvoorbeeld bedrijvenpassen) en advertenties ook belangrijk om te noemen. Door o.a. reclame uitingen in onze podiumbrochure en voor filmvoorstellingen kan ons programma gefinancierd worden.

Fondsen
Voor specifieke activiteiten zijn specifieke fondsen beschikbaar, in overheid en bedrijfsleven. We vinden steeds beter de weg naar deze partijen in de hoop in de toekomst vaker aanspraak te kunnen maken op de diverse beschikbare fondsen. Een goed voorbeeld is de bijdragen die door diverse partijen zijn gedaan voor het filmfestival InScience.

8.5 Begrotingsresultaat

De meerjarenbegroting is als bijlage toegevoegd. De meerjarenbegroting vat al onze financiële ambities in de komende 5 jaar samen. De begroting is grotendeels gebaseerd op het verwachte resultaat van het jaar 2015. Het grootste verschil tussen de meerjarenbegroting en het verwachte resultaat 2015 is de opgelegde gemeentebezuiniging. Deze hebben we opgevangen door een combinatie van besparingen op kosten – onder andere op inkoop en personeel – en een verhoging van de inkomsten door een uitbreiding van bepaalde programmaonderdelen, ander gebruik van ruimtes en een verbetering van de horeca.

8.6 Risicoanalyse

Sinds 2014 is LUX weer financieel gezond. De exploitatiebegroting is sluitend en realistisch. We hebben als doel om onze kwetsbaarheid verder te verminderen. Daarom is als doel gesteld de omzet waar dat kan te verhogen. Ook willen we de afhankelijkheid van subsidies proberen te verkleinen door het aandeel eigen inkomsten te vergroten. Verdere besparingen op kosten zijn, naast de besparing op inkoop, niet meer mogelijk door diverse genomen maatregelen in de afgelopen jaren.

De groei van de omzet kan niet via de ‘gemakkelijke’ weg worden gerealiseerd. De gemeentelijke subsidie neemt naar alle waarschijnlijkheid niet toe, de sponsormarkt blijft lastig, en ook nemen beschikbare fondsen niet toe en hebben veel fondsen minder te besteden. Ook leidt het verwachte economisch herstel niet automatisch tot een grotere omzet. De vraag is in welke mate de werkgelegenheid en de koopkracht van mensen toenemen. Tot slot neemt de concurrentie in de vrijetijdssector ook sterk toe.

We moeten de beoogde groei op eigen kracht realiseren. Door de juiste extra toegevoegde waarde te leveren aan onze klanten en door slimme marketing. Hiervoor zijn geen extra financiële middelen beschikbaar ten opzichte van de vorige beleidsperiode en de medewerkers zijn drukbezet met de huidige activiteiten en processen. De groei moet dus gerealiseerd worden door anders en beter te programmeren en slimmer te werken. Hierbij kunnen we het ons niet veroorloven om grote financiële risico’s te nemen. Daarom wordt gekozen voor de strategie om extra grootschalige meso-events te organiseren in samenwerking met partners waarbij kosten gedekt worden door een mix van fondsen, gezamenlijke begrotingen en kaartverkoop. Deze meso-evenementen moeten dienen als marketinginstrument om nieuwe doelgroepen te bereiken, om bezoekers meer te binden en de bezoekersfrequentie op de reguliere programmering te verhogen. Uit projectbegrotingen worden freelancers ingehuurd om de projecten te realiseren. Met deze manier van groeien worden financiële risico’s geminimaliseerd.

Kritieke voorwaarde voor het slagen van deze strategie is dat met de meso- en microprogrammering wordt ingespeeld op wensen van het publiek en dat we ons sterk positioneren. We willen jongere generaties meer aan ons binden binnen het profiel van de doelgroep: de geïnteresseerde burger, de culturele veelvraat, de bevlogen denker, hemelbestormers, liefhebbers van schoonheid en/of fijnproevers. De uitdaging is om jong en oud tegelijkertijd te bedienen in hetzelfde gebouw. Een oplossing hiervoor is om de programmering voor de verschillende doelgroepen te verdelen over bepaalde dagen en dagdelen van de week.

Voorstel - Budgetsubsidie stichting LUX 2016 tem 2019

BIJLAGE – MEERJARENBEGROTING

	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
OPBRENGSTEN				
Subsidie Gemeente	1.047.568	1.068.519	1.089.890	1.111.688
LUX BV	520.000	520.000	520.000	520.000
Verwachte besparing inkoop	50.000	50.000	50.000	50.000
LUX SALES				
Verhuur	100.000	100.000	100.000	100.000
Advertentie	60.000	60.000	60.000	60.000
Sponsoring	10.000	10.000	10.000	10.000
LUX PROGRAMMA				
Film	1.547.500	1.570.713	1.594.273	1.618.187
Theater & muziek	200.000	203.000	206.045	209.136
Debat	90.000	91.350	92.720	94.111
LUX MARKETING				
Marketing	50.000	55.000	60.000	65.000
LUX FACILITAIR/HUISVESTIGING				
Huur Roelants	28.000	28.420	28.846	29.279
LUX BEDRIJFSBUREAU				
Opbrengsten administratie	10.000	10.000	10.000	10.000
Totaal omzet	**3.713.068**	**3.767.002**	**3.821.774**	**3.877.401**
INKOOPWAARDE				
LUX SALES				
Inkoopwaarde Verhuur	60.000-	60.000-	60.000-	60.000-
Kosten sponsoring	5.000-	5.000-	5.000-	5.000-
LUX PROGRAMMA				
Film	718.000-	722.528-	733.366-	744.366-
Theater & muziek	200.000-	203.000-	206.045-	209.136-
Debat	70.000-	71.050-	72.116-	73.197-
Totaal inkoopwaarde	**1.053.000-**	**1.061.578-**	**1.076.526-**	**1.091.699-**
BRUTORESULTAAT	**2.660.068**	**2.705.424**	**2.745.248**	**2.785.701**
PERSONEELSKOSTEN				
Totaal personele kosten	**1.429.470-**	**1.450.912-**	**1.472.675-**	**1.494.766-**
OVERIGE KOSTEN				
Marketing	50.000-	50.750-	51.511-	52.284-
Kantoorkosten	85.000-	86.275-	87.569-	88.883-
Algemene kosten	92.000-	93.380-	94.781-	96.202-
Huisvestingskosten	860.000-	872.900-	885.994-	899.283-
Kapitaalslasten	162.456-	164.893-	167.367-	169.877-
Totaal overige kosten	**1.249.456-**	**1.268.198-**	**1.287.221-**	**1.306.529-**
TOTAAL KOSTEN	**2.678.926-**	**2.719.110-**	**2.759.897-**	**2.801.295-**
	18.858-	**13.686-**	**14.649-**	**15.594-**
afboeking kadobonnen	20.000	20.000	20.000	20.000
BEDRIJFSRESULTAAT	**1.142**	**6.314**	**5.351**	**4.406**

Voorstel - Budgetsubsidie Stichting Keizer Karel Podia KKP 2016 t.e.m. 2019

Voorstel aan de Raad

GEMEENTE Nijmegen

Datum raadsvergadering / Nummer raadsvoorstel

16 december 2015 / 165/2015

Fatale termijn: besluitvorming vóór:

Onderwerp

Budgetsubsidie Stichting Keizer Karel Podia 2016 t/m 2019

Programma

Cultuur & Cultuurhistorie & Citymarketing

Portefeuillehouder

B. Velthuis

Voorstel van het College van Burgemeester en Wethouders d.d.

24 november 2015

Samenvatting

We willen Stichting Keizer Karel Podia (KKP) voor de jaren 2016 t/m 2019 een budgetsubsidie verlenen. In dit voorstel geven we de voorwaarden aan waaronder aan de KKP in 2016 een subsidie van € 1.967.902,- verstrekt wordt en aan welke prestatie-eisen de organisatie moet voldoen. Met dit besluit dragen we de KKP op een cultureel programma-aanbod in de Stadsschouwburg en concertgebouw de Vereeniging te realiseren conform de afspraken in de bijgevoegde beschikking.

Voorstel om te besluiten

1. Een meerjaren budgetsubsidie te verlenen aan de Stichting Keizer Karel Podia voor de jaren 2016 t/m 2019. Voor het jaar 2016 verlenen wij een subsidie van € 1.967.902,-; dit bedrag wordt jaarlijks geïndexeerd conform de bepalingen in de Nijmeegse Kaderverordening Subsidieverstrekkingen. De subsidie voor 2017 en verder zijn onder voorbehoud van vaststelling van de stadsbegroting;
2. De subsidie van € 1.967.902,- ten laste te brengen van het product culturele ketens van het programma Cultuur, Cultuurhistorie en Citymarketing, deelproductnummer 60579.D.44014.

Opgesteld door, telefoonnummer, e-mail

Stefan Grond, 2249, s.grond@nijmegen.nl

Voorstel - Budgetsubsidie Stichting Keizer Karel Podia KKP 2016 t.e.m. 2019

Voorstel aan de Raad

Aan de Raad van de gemeente Nijmegen

1 Inleiding

Onder verwijzing naar het Strategisch Beleidsplan 2014-2018 inclusief meerjarenbegroting (Ter inzage 2) en de actualisatie van dit plan (Ter inzage 3) heeft de Stichting Keizer Karel Podia (KKP) op 13 mei 2015 een subsidie bij de gemeente Nijmegen aangevraagd voor de periode 2016 t/m 2019 (Ter inzage 1). De basis voor de prestatieafspraken, die we in goed overleg met de KKP in de bijgevoegde beschikking (Bijlage 1) hebben vastgelegd, wordt gevormd door de door de Raad vastgestelde kunst- en cultuurvisie 'Werken in ketens' en ons Coalitieakkoord 2014-2018 'Samen voor Nijmegen: sociaal, duurzaam en ondernemend'.

Ons college heeft uw raad onlangs voorgesteld de looptijd van de cultuurvisie "Werken in ketens", te verlengen tot eind 2019. Binnen de visie hebben we een aantal accentverschuivingen aangebracht zodat deze in lijn komt met het coalitieakkoord. Zo vragen we instellingen nog meer de toegankelijkheid te vergroten, zodat we een breder publiek kunnen bereiken. Daarnaast vragen we aandacht voor cultuureducatie en jongeren tot 26 jaar**.**

In de cultuurvisie staat het werken in ketens centraal, waarbij wij van de grote culturele instellingen verwachten dat zij als ketenintendant optreden en samen met andere relevante partijen in de stad en in de betreffende keten, vorm geven aan de in de visie beschreven gemeentelijke beleidsprioriteiten.

De KKP is ketenintendant van de keten 'Theater & Dans' en de geformuleerde prestatie-eisen zijn deels gerelateerd aan deze rol als intendant. Verder hebben we ook een aantal kwantitatieve eisen geformuleerd zoals aantal voorstellingen en bezoekers.

Meerjarige subsidie 2016 t/m 2019

Om (culturele) organisaties gedurende een langere periode financiële zekerheid te bieden en daarmee de continuïteit van hun (voor de gemeente relevante) activiteiten te waarborgen, vinden wij het van belang om meerjarige budgetsubsidies te verlenen (gebruikelijk is een periode van vier jaar). Volgens afspraak wordt de hoogte van deze meerjarige subsidies door uw Raad vastgesteld. De KKP heeft echter de afgelopen 10 jaar stormachtige ontwikkelingen[1] doorgemaakt, waardoor telkens besloten is slechts voor één jaar een subsidie te verstrekken. Volgens haar bevoegdheid heeft ons College deze eenjarige subsidies verleend, waarbij we uw Raad wel elk jaar middels een informatiebrief van de subsidieverlening op de hoogte hebben gesteld. Nu de KKP organisatorisch een stabielere organisatie is geworden, er een duidelijk toekomstvisie ligt en problemen grotendeels opgelost zijn of er oplossingen in het verschiet liggen, zien wij met vertrouwen de toekomst van de KKP tegemoet: een toekomst waarin de organisatie op basis van een gezonde exploitatie een programma op inhoudelijk hoog niveau kan realiseren. Voor ons geeft dit voldoende vertrouwen om aan de KKP met ingang van 2016 weer een meerjarige subsidie te verlenen.

[1] Onverwachte financiële problemen, bezuinigingen, de transitie van de NV Mensec naar de Stichting Keizer Karel Podia, reorganisaties, gebouwkundige problemen.

Voorstel - Budgetsubsidie Stichting Keizer Karel Podia KKP 2016 t.e.m. 2019

Voorstel aan de Raad

Vervolgvel
2

De afgelopen jaren is er flink bezuinigd op het culturele veld en met name op de zes grote instellingen. De laatste bezuiniging van € 350.000,- (waarin het aandeel van de KKP € 58.192,- bedraagt) gaat in per januari 2016 en is al verwerkt in het te verlenen subsidiebedrag van € 1.967.902,-.

1.1 Wettelijk kader of beleidskader
De cultuurvisie ” Werken in Ketens” is het beleidskader waarbinnen deze aanvraag valt. De verlening van de subsidie gebeurt conform de bepalingen van de Nijmeegse Kaderverordening Subsidieverstrekkingen (NKS).

1.2 Relatie met programma
Dit voorstel is een uitwerking van de ambities van het programma Cultuur zoals die beschreven zijn in hoofdstuk 5 (*De culturele basisinfrastructuur: ketens en functies*) van de nota ‘*Werken in Ketens*’.

2 Doelstelling
Doel van dit voorstel is besluitvormig in uw Raad over het verlenen van een budgetsubsidie aan Stichting Keizer Karel Podia voor de jaren 2016 t/m 2019.

3 Argumenten
De subsidie aan de KKP is bestemd voor het realiseren van een cultureel programma-aanbod in de Stadsschouwburg en concertgebouw de Vereeniging conform onderstaande prestatieafspraken. Deze prestaties voor de budgetsubsidie 2016 t/m 2019 liggen in de lijn van de afspraken voor de budgetsubsidie 2015. Het gaat om de volgende kwantitatieve en kwalitatieve prestaties:

a. Cultuureducatie en doelgroep jeugd tot 26 jaar
De KKP zet aantoonbaar in op cultuureducatie en activiteiten gericht op de jeugd tot 26 jaar.

b. Brede toegankelijkheid culturele voorzieningen
Cultuurparticipatie vinden wij belangrijk voor alle Nijmegenaren en daarom vragen wij aan de culturele organisaties om er samen zorg voor te dragen dat culturele voorzieningen breed toegankelijk zijn en er voor alle lagen van de bevolking een passend cultureel aanbod is met een hoge inhoudelijke kwaliteit.

c. Prioriteiten: talentontwikkeling, excellentie en experiment
De KKP geeft samen met andere partijen in de stad en partijen in de keten vorm aan de gemeentelijke prioriteiten talentontwikkeling, excellentie en experiment.

d. Ketenintendantfunctie en ketenoverleg
De KKP is ketenintendant voor de keten Theater en Dans en draagt procesverantwoordelijkheid voor de organisatie van het ketenoverleg.

In het ketenoverleg komen minstens de volgende onderwerpen aan de orde:
1. de speerpunten uit de Kunst- en Cultuurvisie;
2. samenwerking in de keten;

3. toegankelijkheid van de keten;
4. de wijze waarop het ambitieniveau binnen de keten gerealiseerd wordt in Nijmegen.

De ketenintendant nodigt in de keten en in het netwerk samenwerkende partijen uit voor het ketenoverleg. De partijen in de keten kiezen gezamenlijk een voorzitter.

e. Verslaglegging ketenoverleg
Jaarlijks stelt het ketenoverleg een verslag van haar werkzaamheden vast. Dit verslag beschrijft de werkzaamheden in de keten op de onder d genoemde onderwerpen. Die werkzaamheden kunnen gemeenschappelijk zijn maar ook betrekking hebben op twee of meer deelnemers aan de keten. Het verslag wordt toegestuurd aan de gemeente en dient als basis voor toekomstige peer-reviews.

f. Peer-review
De culturele organisaties voeren een peer-review uit op basis van het ketenverslag en de jaarverslagen.

g. Groeimodel
De gemeente geeft de KKP in de keten de ruimte om vorm en inhoud te geven aan het ketenintendantschap en de speerpunten waarbij ze zelf kan definiëren wat zij verstaat onder de onderwerpen onder d, welk ambitieniveau de partijen in de keten hebben en hoe zij dit ambitieniveau willen realiseren.

h. Code Cultural Governance
De KKP hanteert de code Cultural Governance en legt in het jaarverslag verantwoording af over de wijze waarop dit gebeurt. Hierbij wordt gebruik gemaakt van een op Nijmegen toegespitst verantwoordingsprotocol.

i. Cultuuronderzoeken
De KKP participeert desgevraagd in de gemeentelijke cultuuronderzoeken en stelt hiervoor gevraagde gegevens beschikbaar.

j. *Social Return*
In het kader van Social Return (het stimuleren van doelgroepen met een afstand tot de arbeidsmarkt) verwacht de gemeente Nijmegen van de KKP dat ze bij de uitvoering van de activiteiten/doelen waarvoor deze subsidie wordt toegekend, zoveel mogelijk Nijmeegse burgers betrekt die voor hun inkomen (gedeeltelijk) afhankelijk zijn van een uitkering. Naast deze (leer)werkplekken vraagt de gemeente ook aan de KKP om in haar eigen inkoopbeleid Social Return op te nemen.

k. Programma-aanbod
1. Minimaal 250 voorstellingen;
2. Minimaal 125.000 bezoekers (inclusief culturele verhuringen);
3. Aandacht voor de programmering van klassieke muziek;
4. Een overzicht van de culturele verhuringen per genre;
5. Een overzicht van de amateurvoorstellingen en het totale kortingspercentage dat daarmee is gemoeid.

Voorstel - Budgetsubsidie Stichting Keizer Karel Podia KKP 2016 t.e.m. 2019

Voorstel aan de Raad

Vervolgvel
4

Resultaten 2014 en 2015
De KKP heeft in **2014** 278 voorstellingen georganiseerd; dit is minder dan in 2013 (304) maar nog altijd meer dan het in de beschikking vastgelegd aantal van 250. Ook waren er minder bezoekers: 139.739 tegenover 155.285 in 2013, maar ook hier voldoet de KKP aan de afspraken (minimaal 125.000 bezoekers per jaar). Wel is het gemiddeld aantal bezoekers per voorstelling gestegen van 440 (2012), 444 (2013) tot 469 (2014), een belangrijke ontwikkeling. De door de gemeente Nijmegen gevraagde korting voor culturele verhuur, zodat de Schouwburg en de Vereeniging laagdrempeliger worden voor met name amateurverenigingen, bedroeg in 2014 € 65.065,-, zo'n € 15.000,- meer dan de in de beschikking 2014 was vastgelegd. Het resultaat over 2014 bedroeg € 15.453,- negatief (2013: € 115.413,- negatief).

Het boekjaar **2015** is nog niet afgerond, maar duidelijk is wel al dat de bezoekersaantallen blijven stijgen en de omzet op de eigen voorstellingen fors is verbeterd. Maar het laatste kwartaal 2015 is cruciaal, zeker gezien de opstart van de horeca die in 2015 in eigen beheer van de KKP is overgegaan.

Renovatie van de Vereeniging
In 2014 is er in nauwe samenwerking met de gemeente Nijmegen gestart met de eerste fase van een grootscheepse, gefaseerde renovatie van de Vereeniging. De eerste twee fasen zijn inmiddels afgerond en in 2017 zal de derde fase afgerond worden. De nieuwe, transparante voorgevel en het grote Grand Café Restaurant dragen bij aan de zichtbaarheid in de stad, de grote zaal is opgeknapt en heeft zijn oude grandeur en buitengewone akoestiek teruggekregen. In de derde en laatste fase worden de balkons en de artiestenruimtes onder handen genomen.

4 Risico's
Buiten de normale bedrijfsrisico's zoals tegenvallende bezoekcijfers zien wij geen risico's en verwachten we dat de KKP op basis van een gezonde exploitatie een programma op inhoudelijk hoog niveau kan realiseren.

5 Financiën
De subsidie 2016 voor de KKP bedraagt € 1.967.902,- en is als volgt opgebouwd:

Subsidiebedrag 2015	€ 2.039.526,-
Af: bezuiniging PPN 2013	-€ 30.406,-
Af: bezuiniging PPN 2014	-€ 58.192,-
Subtotaal	€ 1.950.928,-
Bij: indexering 2016 0,87%	€ 16.974,-
Totaal subsidie 2016	**€ 1.967.902,-**

Het subsidiebedrag wordt ten laste gebracht van de begroting Cultuur & Cultuurhistorie & Citymarketing, deelproductnummer 60579.D.44014. Voor de jaren 2017 t/m 2019 wordt dit bedrag geïndexeerd op basis van het Uitvoeringsvoorschrift subsidies Directie Inwoners gemeente Nijmegen 2011.

Voorstel - Budgetsubsidie Stichting Keizer Karel Podia KKP 2016 t.e.m. 2019

Voorstel aan de Raad

Vervolgvel
6

Historisch overzicht subsidie KKP

Jaar	**Bedrag**
2014	€ 2.050,945,-
2015	€ 2.039.526,-

6 Participatie en Communicatie
Met de directie van de KKP hebben we afgelopen jaar in verband met de budgetsubsidie 2016 t/m 2019 regelmatig contact gehad.

7 Uitvoering en evaluatie
Na besluitvorming in uw Raad brengen wij de KKP middels een beschikking (bijlage 2) op de hoogte van ons besluit en stellen wij het vastgestelde subsidiebedrag beschikbaar volgens het schema in de beschikking. Tijdens het jaarlijkse bestuurlijke overleg met de KKP legt de directie verantwoording af over de besteding van het subsidiegeld en de realisatie van de afgesproken prestatie-eisen.

College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls drs. B. van der Ploeg

Bijlage: 1. Subsidiebeschikking KKP 2016-2019
Ter inzage: 1. Subsidieaanvraag KKP 2016-2019
2. Strategisch Beleidsplan KKP 2014-2018
3. Actualisatie Strategisch Beleidsplan KKP 2014-2018

Voorstel - Budgetsubsidie Stichting Keizer Karel Podia KKP 2016 t.e.m. 2019

Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14 024
Telefax (024) 329 29 81
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postadres
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Het bestuur van
Stichting Keizer Karel Podia
Postbus 364
6500 AJ NIJMEGEN

Verzenddatum	Ons kenmerk	Contactpersoon
	MO30/mo 2016.0124	dhr. S. Grond
Onderwerp Beschikking verlening en bevoorschotting meerjarige budgetsubsidie 2016 (budgetperiode 2016 t/m 2019)	Datum uw brief 13-05-2015	Doorkiesnummer 06-46023672

Bijlage(n): -3-

Geacht bestuur,

U heeft een aanvraag voor een meerjarige subsidie ingediend.
Namens het college van burgemeester en wethouders deel ik u mee dat de raad van de gemeente Nijmegen op DATUM INVULLEN heeft besloten u deze subsidie[1] te verlenen voor de periode 2016 t/m 2019. Het subsidiebedrag voor 2016 is bepaald op € 1.967.902,00. Dit bedrag is gebaseerd op het subsidiebedrag 2015.

Subsidiebedrag 2015	€ 2.039.526,00
Af: bezuiniging PPN 2013	-€ 30.406,00
Af: bezuiniging PPN 2014	-€ 58.192,00
Subtotaal	€ 1.950.928,00
Bij: indexering 2016 0,87%	€ 16.974,00
Totaal subsidie 2016	**€ 1.967.902,00**

Begrotingsvoorbehoud
De subsidieverlening in de vervolgjaren wordt geïndexeerd overeenkomstig artikel 2 van het Uitvoeringsvoorschrift subsidies Directie Inwoners gemeente Nijmegen 2011 en geldt onder voorbehoud van goedkeuring van de Stadsbegroting voor die jaren door de raad van de gemeente Nijmegen.

[1] Op deze subsidietoekenning zijn de Nijmeegse Kaderverordening Subsidieverstrekking (2011) en het Uitvoeringsvoorschrift subsidies Directie Inwoners gemeente Nijmegen 2011 van toepassing. Hiernaast vindt deze subsidie haar grondslag in de kunst- en cultuurvisie “Werken in Ketens”. Bij deze subsidietoekenning gaat het om een budgetsubsidie. U kunt verordeningen vinden op www.nijmegen.nl

Gemeente Nijmegen
Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling

Vervolgvel
1

Doel en verplichtingen
Het doel van de subsidie en de activiteiten die u daarvoor moet uitvoeren zijn beschreven in bijlage 1. In bijlage 2 staat wanneer u zich moet verantwoorden en waar uw verantwoording aan moet voldoen. Daar leest u ook wat de regels zijn in geval van overschotten, tekorten en reservevorming.
Als de prestaties en activiteiten die zijn vastgelegd in deze beschikking niet of onvoldoende worden gehaald, zal het college van burgemeester en wethouders de subsidie evenredig lager vaststellen.

Voorschotten
U ontvangt de subsidie in de vorm van voorschotten totdat de subsidie definitief is vastgesteld. Deze voorschotten maken wij voor 2016 volgens onderstaand schema over op IBAN NL91RABO0111668115, onder vermelding van 2016.0124.

15-01-2016	€ 163.991,00	15-07-2016	€ 163.991,00
16-02-2016	€ 163.991,00	16-08-2016	€ 163.991,00
16-03-2016	€ 163.991,00	16-09-2016	€ 163.991,00
15-04-2016	€ 163.991,00	14-10-2016	€ 163.991,00
16-05-2016	€ 163.991,00	16-11-2016	€ 163.991,00
16-06-2016	€ 163.991,00	16-12-2016	€ 164.001,00

Vragen
Als u vragen heeft over de betaling van de voorschotten van de subsidie kunt u contact opnemen met mw. M. Oudenbroek, medewerker bureau Subsidies, telefoon 024-3292600.
Voor inhoudelijke vragen kunt u contact opnemen met dhr. S. Grond, beleidsadviseur afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling, telefoon 06-46023672.

Bezwaar
Bent u het niet eens met dit besluit? Dan kunt u een bezwaarschrift indienen.
Stuur uw bezwaarschrift naar:
College van burgemeester en wethouders
Gemeente Nijmegen
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

In uw bezwaarschrift moet in elk geval staan:
- uw naam en adres;
- de datum van uw bezwaarschrift;
- ons kenmerk;
- waarom u het niet eens bent met ons besluit;
- uw handtekening.

Zorgt u ervoor dat u het bezwaarschrift verstuurt binnen 6 weken na de verzenddatum van dit besluit. Daarmee voorkomt u dat wij uw bezwaarschrift niet meer in behandeling nemen.

Hoogachtend,
namens het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Nijmegen,

mw. drs. B. Bergman,
Programmamanager Cultuur, cultuurhistorie en citymarketing

Voorstel - Budgetsubsidie Stichting Keizer Karel Podia KKP 2016 t.e.m. 2019

Gemeente Nijmegen
Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling

Vervolgvel
2

Bijlage 1

Doel subsidie
Het realiseren van een cultureel programma-aanbod in de Stadsschouwburg en concertgebouw de Vereeniging conform onderstaande afspraken.

De kwalitatieve en kwantitatieve prestatie-eisen waaraan de KKP moet voldoen in het kader van de subsidieverlening zijn de volgende:

a. *Cultuureducatie en doelgroep jeugd tot 26 jaar*
De KKP zet aantoonbaar in op cultuureducatie en activiteiten gericht op de jeugd tot 26 jaar.

b. Brede toegankelijkheid culturele voorzieningen
Cultuurparticipatie vinden wij belangrijk voor alle Nijmegenaren en daarom vragen wij aan de culturele organisaties om er samen zorg voor te dragen dat culturele voorzieningen breed toegankelijk zijn en er voor alle lagen van de bevolking een passend cultureel aanbod is met een hoge inhoudelijke kwaliteit.

c. Prioriteiten: talentontwikkeling, excellentie en experiment
De KKP geeft samen met andere partijen in de stad en partijen in de keten vorm aan de gemeentelijke prioriteiten talentontwikkeling, excellentie en experiment.

d. Ketenintendantfunctie en ketenoverleg
De KKP is ketenintendant voor de keten Theater & Dans en draagt procesverantwoordelijkheid voor de organisatie van het ketenoverleg.

In het ketenoverleg komen minstens de volgende onderwerpen aan de orde:
1. de speerpunten uit de Kunst- en Cultuurvisie;
2. samenwerking in de keten;
3. toegankelijkheid van de keten;
4. de wijze waarop het ambitieniveau binnen de keten gerealiseerd wordt in Nijmegen.

De ketenintendant nodigt in de keten en in het netwerk samenwerkende partijen uit voor het ketenoverleg. De partijen in de keten kiezen gezamenlijk een voorzitter.

e. Verslaglegging ketenoverleg
Jaarlijks stelt het ketenoverleg een verslag van haar werkzaamheden vast. Dit verslag beschrijft de werkzaamheden in de keten op de onder d. genoemde onderwerpen. Die werkzaamheden kunnen gemeenschappelijk zijn maar ook betrekking hebben op twee of meer deelnemers aan de keten. Het verslag wordt toegestuurd aan de gemeente en dient als basis voor toekomstige peer-reviews.

f. Peer-review
De culturele organisaties voeren een peer-review uit op basis van het ketenverslag en de jaarverslagen.

g. Groeimodel
De gemeente geeft de organisaties in de keten de ruimte om vorm en inhoud te geven aan het ketenintendantschap en de speerpunten waarbij ze zelf kunnen definiëren wat zij verstaan onder de onderwerpen onder d, welk ambitieniveau de partijen in de keten hebben en hoe zij dit ambitieniveau willen realiseren.

h. Code Cultural Governance
De KKP hanteert de code Cultural Governance en legt in het jaarverslag verantwoording af over de wijze waarop dit gebeurt. Hierbij wordt gebruik gemaakt van een op Nijmegen toegespitst verantwoordingsprotocol (zie bijlage 3).

i. Cultuuronderzoeken
De KKP participeert desgevraagd in de gemeentelijke cultuuronderzoeken en stelt hiervoor gevraagde gegevens beschikbaar.

j. Social Return
In het kader van Social Return (het stimuleren van doelgroepen met een afstand tot de arbeidsmarkt) verwacht de gemeente Nijmegen van de KKP dat ze bij de uitvoering van de activiteiten/doelen waarvoor deze subsidie wordt toegekend, zoveel mogelijk Nijmeegse burgers betrekt die voor hun inkomen (gedeeltelijk) afhankelijk zijn van een uitkering. Naast deze (leer)werkplekken vraagt de gemeente ook aan de KKP om in haar eigen inkoopbeleid Social Return op te nemen.

k. *Programma-aanbod*
1. Minimaal 250 voorstellingen;
2. Minimaal 125.000 bezoekers (inclusief culturele verhuringen);
3. Aandacht voor de programmering van klassieke muziek;
4. Een overzicht van de culturele verhuringen per genre;
5. Een overzicht van de amateurvoorstellingen en het totale kortingspercentage dat daarmee is gemoeid.

Gemeente Nijmegen
Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling

Vervolgvel
4

Bijlage 2 Verplichtingen

Verantwoording
Tijdens de subsidieperiode is er een aantal momenten waarop u zich moet verantwoorden. In onderstaand overzicht leest u wat u wanneer moet aanleveren.

Insturen vóór:		**Wat insturen?**
1 sept.	2016	Voortgangsrapportage met vooruitblik
15 jan.	2017	Gerealiseerde prestaties 2016
1 juni	2017	Verslag van de gerealiseerde activiteiten, de jaarrekening, controleverklaring van de accountant en informatieplicht bezoldiging personeel
1 juni	2020	Eindverantwoording en goedkeurende controleverklaring over de gehele subsidieperiode

Specificatie van de tabel
Jaarlijks vóór 1 september moet u een schriftelijke rapportage aanleveren over de activiteiten in de eerste zes maanden van het jaar. Voor de 2e helft van het jaar moet u een prognose afgeven.

Jaarlijks vóór 15 januari moet u een kort overzicht van de uitgevoerde activiteiten aanleveren.

Jaarlijks vóór 1 juni moet u een verantwoording insturen. De volgende stukken moeten door het bestuur worden ondertekend en ingediend:
- een verslag van de gerealiseerde activiteiten met daarin een beschrijving van de werkwijze en het resultaat;
- een financieel overzicht waaruit blijkt hoe de subsidie is besteed;
- een jaarrekening over het subsidiejaar, met daarin minimaal een staat van baten en lasten, een balans, een toelichting, controleverklaring van de accountant en informatieplicht bezoldiging personeel.

In het verslag van de gerealiseerde activiteiten moet u ingaan op de prestaties en afspraken die in de subsidiebeschikking zijn opgenomen.

Eindverantwoording
Na afloop van de subsidieperiode moet u vóór 1 juni 2020 een verantwoording over de hele subsidieperiode indienen. Aan de hand van deze verantwoording wordt het definitieve subsidiebedrag over de gehele subsidieperiode vastgesteld. De volgende stukken moeten door het bestuur worden ondertekend en ingediend:
- een verslag van de over de gehele subsidieperiode gerealiseerde activiteiten, met daarin een beschrijving van de werkwijze en het resultaat;
- een financieel overzicht waaruit blijkt hoe het totale subsidiebudget voor de gehele periode is besteed;
- een jaarrekening over 2019, met daarin minimaal een staat van baten en lasten, een balans en een toelichting;
- een overzicht van de bezoldiging van de directie over 2019.
- controleverklaring.

Controleverklaring
Omdat u in 2016 en volgende jaren een totale subsidie van de gemeente Nijmegen ontvangt van meer dan € 100.000,00 moet er een controleverklaring bij de eindverantwoording over de gehele subsidieperiode worden gevoegd. De accountant dient zijn werkzaamheden zodanig in te richten dat hij een oordeel kan geven over:
1. De naleving van de Nijmeegse Kaderverordening Subsidieverstrekking (2011) en het Uitvoeringsvoorschrift subsidies Directie Inwoners gemeente Nijmegen 2011;

2. De naleving van de in de subsidiebeschikking opgenomen nadere voorschriften en aanwijzingen;
3. De rechtmatige besteding van de in de financiële verantwoording opgenomen bedragen.

Ik wijs u er nadrukkelijk op dat het niet voldoen aan de in deze beschikking opgenomen verplichtingen kan leiden tot het toepassen van een korting op de subsidie.

Aanvullende bepalingen

Marges
De KKP treedt met de Gemeente in overleg bij een afwijking van meer dan 10% van alle in deze beschikking genoemde prestaties en producten.

Inrichten van de administratie
De administratie van de KKP dient zodanig te zijn ingericht dat daaruit objectieve informatie verkregen wordt voor de verantwoording. De registraties van de KKP dienen betrouwbaar en integer te zijn wat wil zeggen dat de registraties moeten registreren wat is beoogd en ze niet manipuleerbaar zijn.

Beoordeling gerealiseerde prestaties
1. De Gemeente beoordeelt of het niet realiseren van de gevraagde prestaties toerekenbaar en verwijtbaar is aan de KKP;
2. Bij het niet behalen van gevraagde prestaties toont de KKP aan dat:
   a. de uitvoering en het behalen van de prestaties nauwlettend zijn gevolgd;
   b. de beschikbaar gestelde middelen ingezet zijn voor de gevraagde prestaties;
   c. er actie is ondernomen om bij te sturen;
   d. de Gemeente vroegtijdig geïnformeerd is dat verwacht wordt dat resultaten niet worden gehaald;
   e. de acties onder 2.a. t/m 2.d. moeten blijken uit registraties, neergelegde conclusies en eventuele correspondentie.

Informatieplicht bezoldiging personeel
1. Wanneer de “Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen publieke en semipublieke sector” (WNT)[2] op uw instelling van toepassing is dan zendt u ons uiterlijk op 1 juni 2017 de gegevens en de motivering zoals bedoeld in artikel 4 van deze wet.
   Komt u deze verplichting niet na dan kan het in de verleningsbeschikking genoemde bedrag bij de vaststelling worden verminderd met maximaal 10%.

2. Valt u niet onder de definitie van de doelgroep van de WNT, maar wordt uw instelling wel voor meer dan € 100.000,00 per jaar gefinancierd uit overheidsmiddelen, waarvan minstens 50% afkomstig is van de gemeente Nijmegen, dan geldt eveneens de verplichting om uiterlijk op 1 juni 2017 de gegevens en de motivering zoals bedoeld in artikel 4 van deze wet aan ons te zenden.
   Komt u deze verplichting niet na dan kan het in de verleningsbeschikking genoemde bedrag bij de vaststelling worden verminderd met maximaal 10%.

3. Valt u onder de hierboven onder 1. of onder 2. genoemde instellingen en wordt de subsidierelatie met uw instelling in 2017 gecontinueerd dan bent u verplicht, met het oog op een doelmatige besteding van de gelden, om de inkomensgrens van 100% van het ministersalaris, als omschreven in artikel 2.3 WNT als bezoldigingsmaximum in acht te nemen. Hierbij worden dienstverbanden in deeltijd omgerekend naar voltijdse dienstverbanden.
   Komt u deze verplichting niet na, dan kan het in de verleningsbeschikking 2016 genoemde bedrag bij de vaststelling worden verminderd met het bedrag van de overschrijding van de geldende inkomensgrens in het kalenderjaar waarop de verleningsbeschikking betrekking heeft.

[2] De WNT geldt voor alle instellingen in de publieke en semipublieke sector die voor meer dan 50% worden gefinancierd uit publieke middelen.

Gemeente Nijmegen
Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling

Vervolgvel
6

Meldingsplicht
Op het moment dat duidelijk is dat u niet of niet geheel aan de subsidieverplichtingen kunt voldoen, moet u dat schriftelijk melden bij:
College van burgemeester en wethouders
Gemeente Nijmegen
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Overschotten, tekorten en reservevorming
Bij overschotten, tekorten en reservevorming, die verband houden met het gemeentelijk subsidiedeel, geldt het volgende: exploitatieoverschotten en -tekorten komen voor rekening van uw instelling. Ten aanzien van deze overschotten en tekorten wordt er van uitgegaan dat die worden toegevoegd dan wel onttrokken aan de algemene (egalisatie)reserve. Het exploitatieoverschot op de door de Gemeente verleende subsidie mag maximaal 10% bedragen. Indien het exploitatieoverschot een grotere omvang heeft, dan wordt deze omvang bij de vaststelling van de subsidie mee in overweging genomen.

Gemeente Nijmegen
Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling

Vervolgvel
7

Bijlage 3 Verantwoording afleggen over Code Cultural Governance bij de subsidieverantwoording

De stichting ****** *instelling* ****** wordt sinds ***datum*** bestuurd volgens het ***besturingsmodel***.

De stichting ****** *instelling* ****** onderschrijft de Principes en Best Practice Bepalingen van het ***besturingsmodel***, zoals beschreven in de Code Cultural Governance (CCG), pas toe of leg uit en
a. past deze toe
b. merkt hierover het volgende op ******toelichting "nee"****** *(vervolgens geeft men aan in hoeverre de Principes en Best Practice Bepalingen (nog) niet worden toegepast en waarom, dit kan m.b.v. onderstaande checklist).*

Checklist Principes
Principes geven aan welke taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden er zijn en door welke organen en/of personen deze worden vervuld.

		Past deze toe (ja/nee)
1	Jaarverslag Er wordt verantwoording afgelegd over de naleving van de CCG in het jaarverslag.	ja/nee
2	Directie In de CCG staat een aantal directie bevoegdheden benoemd. Deze bevoegdheden liggen ook bij de directie, mits anders vastgelegd.	ja/nee
3	Verantwoording De directie bestuurt de instelling en legt daarover volgens de principes uit de CCG verantwoording af.	ja/nee
4	Raad van toezicht De raad van toezicht houdt toezicht op de instelling en adviseert de directie conform de CCG.	ja/nee
5	Goedkeuring raad van toezicht De in de CCG benoemde onderwerpen vereisen goedkeuring raad van toezicht (strategie, financiering, etc.).	ja/nee
6	Bevoegdheden raad van toezicht De raad van toezicht heeft de bevoegdheden benoemd in de CCG (benoeming, ontslag en schorsing directie, vaststelling arbeidsvoorwaarden, etc.)	ja/nee
7	Statuten De principes uit de CCG zijn verankerd in de statuten.	ja/nee

Checklist Best practices
Best practice-bepalingen beschrijven het gedrag waardoor good governance in de praktijk kan worden bevorderd.

		Past deze toe (ja/nee)
8	Besturingsmodel Er is een analyse gemaakt van het gewenste besturingsmodel; bij wijzigingen van het besturingsmodel maakt men een implementatieplan; wijzigingen van het besturingsmodel worden toegelicht in het jaarverslag.	ja/nee
9	Profielschetsen en functioneren directie Bij de werving en selectie van directieleden wordt een profielschets gebruikt; bij de vervulling van de directiefunctie wordt overwogen deskundigen in te schakelen; de raad van toezicht voert jaarlijks functioneringsgesprekken met de directie (en maakt c.q. archiveert verslagen).	ja/nee
10	Bezoldiging en nevenfuncties De bezoldiging van de directie sluit aan bij het karakter van de instelling,	ja/nee

	wettelijke voorschriften en subsidievoorwaarden. Directieleden melden relevante nevenfunctie(s) bij de raad van toezicht.	
11	Directiereglement De raad van toezicht stelt een directiereglement vast.	ja/nee
12	Profielschets, benoeming, nevenfuncties en bezoldiging raad van toezicht Bij de werving en selectie van de leden van de raad van toezicht worden profielschetsen gebruikt; deze profielschetsen worden periodie geëvalueerd; leden van de raad van toezicht functioneren onafhankelijk; in de raad van toezicht zit maximaal één voormalig directielid (die niet tevens voorzitter mag zijn); nieuwe toezichthouders worden geworven buiten eigen netwerk; de raad van toezicht kent een evenwichtige samenstelling passend bij de doelstelling van de instelling; de raad van toezicht stelt een gefaseerd rooster van aftreden vast; de raad van toezicht beraadt zich op de wenselijkheid van eventuele herbenoeming; de benoemingsperiode voor de raad van toezicht is drie of vier jaar met respectievelijk twee-of eenmalige herbenoemingen; indien geboden treden leden van de raad van toezicht tussentijds af; de voorzitter van de raad van toezicht wordt in functie benoemd; leden van de raad van toezicht melden relevantie nevenfunctie(s) aan de raad van toezicht; de bezoldiging van de leden van de raad van toezicht sluit aan bij het karakter van de instelling, wettelijke voorschriften en subsidievoorwaarden.	ja/nee
13	Zelfevaluatie raad van toezicht De raad van toezicht draagt jaarlijks zorg voor een zelfevaluatie en legt deze vast.	ja/nee
14	Periodiek overleg en informatievoorziening De directie voorziet de raad van toezicht van alle relevante informatie (no surprises is het kernbegrip); de directie en de raad van toezicht voeren periodiek overleg over de gang van zaken binnen de instelling. De raad van toezicht vergadert volgens een vastgesteld schema.	ja/nee
15	Aansprakelijkheidsverzekering De directie heeft met de raad van toezicht de wenselijkheid van een aansprakelijkheidsverzekering besproken.	ja/nee
16	Contact raad van toezicht en medewerkers De raad van toezicht onderhoudt een open verhouding met medewerkers van de instelling.	ja/nee
17	Overleg raad van toezicht en externe accountant De raad van toezicht overlegt minimaal jaarlijks met de externe accountant van de instelling.	ja/nee
18	Jaarverslag Relevante gegevens van de raad van toezicht en de directie (o.a. de bezoldiging en de nevenfuncties) worden opgenomen in het jaarverslag.	ja/nee

De ingevulde lijst ondertekend door de directie en de leden van de raad van toezicht tegelijkertijd met de jaarstukken aanleveren.

Voorstel - Budgetsubsidie OBGZ 2016 t.e.m. 2019

Voorstel aan de Raad

GEMEENTE Nijmegen

Datum raadsvergadering / Nummer raadsvoorstel

16 december 2015 / 168/2015

Fatale termijn: besluitvorming vóór:

Onderwerp
Budgetsubsidie aan de OBGZ 2016 t/m 2019

Programma
Cultuur & Cultuurhistorie & Citymarketing

Portefeuillehouder
B. Velthuis

Voorstel van het College van Burgemeester en Wethouders d.d.
24 november 2015

Samenvatting
De Openbare Bibliotheek Gelderland Zuid (OBGZ) heeft een subsidie aangevraagd voor de jaren 2016 tot en met 2019 voor het uitvoeren van het openbaar bibliotheekwerk. Wij willen de OBGZ deze subsidie verlenen. We stellen een aantal voorwaarden en prestatie-eisen aan deze subsidie. Deze zijn gebaseerd op de cultuurvisie en het coalitieakkoord.

Voorstel om te besluiten

1. Een meerjaren budgetsubsidie te verlenen aan de OBGZ voor de jaren 2016 t/m 2019, voor het uitvoeren van het openbaar bibliotheekwerk. Voor het jaar 2016 verlenen wij een subsidie van € 5.257.471. Dit bedrag wordt jaarlijks geïndexeerd conform de bepalingen in de Nijmeegse Kaderverordening Subsidieverstrekkingen. De subsidie voor 2017 en verder zijn onder voorbehoud van vaststelling van de stadsbegroting.
2. De subsidie van € 5.257.471 ten laste te brengen van het product culturele ketens van het programma Cultuur, cultuurhistorie en citymarketing.

Opgesteld door, telefoonnummer, e-mail
Natalie van den Dobbelsteen, 2505, n.van.den.dobbelsteen@nijmegen.nl

Voorstel - Budgetsubsidie OBGZ 2016 t.e.m. 2019

Voorstel aan de Raad

Aan de Raad van de gemeente Nijmegen

1 Inleiding

De OBGZ heeft een subsidie aangevraagd voor de jaren 2016 tot en met 2019. De afgelopen jaren hebben wij, in afwijking van de cultuurvisie, een jaarlijkse subsidie aan de OBGZ verleend. Dit deden wij omdat er via de perspectiefnota meerdere bezuinigingen aan de gehele culturele sector zijn opgelegd. Inmiddels zijn alle taakstelling ingevuld en kunnen wij weer voor meerdere jaren een subsidie verlenen. Wij stellen een aantal voorwaarden en prestatie-eisen aan deze subsidie. Deze vinden hun oorsprong in de cultuurvisie, het coalitieakkoord en de subsidieverordening.

Ons college heeft uw raad onlangs voorgesteld de looptijd van de cultuurvisie “Werken in ketens”, te verlengen tot eind 2019. Binnen de visie hebben we een aantal accent-verschuivingen aangebracht, zodat deze in lijn komt met het coalitieakkoord. Zo vragen we instellingen nog meer de toegankelijkheid te vergroten, zodat we een breder publiek kunnen bereiken. Daarnaast vragen we aandacht voor cultuureducatie en jongeren tot 26 jaar**.**

De OBGZ is intendant voor de keten Literatuur. In de subsidieaanvraag van de OBGZ staat beschreven welke zaken de OBGZ in haar rol als intendant oppakt.

De afgelopen jaren is er flink bezuinigd op het culturele veld en met name op de zes grote instellingen. De laatste bezuiniging van € 350.000 gaat in per januari 2016 en is verwerkt in het te verlenen subsidiebedrag voor 2016.

1.1 Wettelijk kader of beleidskader

De cultuurvisie ” Werken in Ketens” is het beleidskader waarbinnen deze aanvraag valt. De verlening van de subsidie gebeurt conform de bepalingen van de Nijmeegse Kaderverordening Subsidieverstrekkingen (NKS). Daarnaast vormt de bibliotheekwet het wettelijke kader voor openbaar bibliotheekwerk in Nederland.

1.2 Relatie met programma

Deze budgetsubsidie valt onder het product culturele ketens van het programma Cultuur, cultuurhistorie en citymarketing. Het geeft uitvoering aan de culturele basisinfrastructuur zoals die is beschreven in hoofdstuk vijf van de cultuurvisie.

2 Doelstelling

Dit voorstel regelt de besluitvorming van de budgetsubsidie 2016 t/m 2019 aan de OBGZ.

3 Argumenten

De aanvraag van de OBGZ past binnen de cultuurvisie.

Binnen de cultuurvisie hebben wij intendanten benoemd. De OBGZ is intendant Literatuur. Als intendant brengt de OBGZ literatuur en poëzie onder de aandacht. Maandelijks is er een literaire borrel, waar iedereen die iets doet op literair gebied aan kan deelnemen. Tijdens deze borrels vinden ZZP-ers, grote en kleine clubs elkaar en worden initiatieven met elkaar verbonden. Sinds 2014 organiseert de OBGZ een jaarlijkse Letterbrouwerij. Tijdens deze

aftrap van het nieuwe literaire seizoen krijgt het publiek een voorproefje van wat culturele organisaties op literair gebied te bieden hebben. Daarnaast is de OBGZ onderdeel van de stichting Literaire Activiteiten Nijmegen (SLAN). De SLAN organiseert jaarlijkse vele activiteiten zoals het Nijmeegs Boekenfeest, het Nijmeegs Kinderboekenfeest, het Poëziefeest en de Nijmeegse Literatuurprijs.

De OBGZ voldoet aan de eisen uit de bibliotheekwet
In de wet staat beschreven aan welke eisen een openbare bibliotheek aan moet voldoen. Het openbare karakter van een bibliotheek en de bibliotheekfuncties zijn twee belangrijke zaken die wettelijk zijn omschreven. Hierover zegt de wet het volgende:
Publieke waarden: 'Een openbare bibliotheekvoorziening heeft een publieke taak die zij voor het algemene publiek vervult op basis van de waarden onafhankelijkheid, betrouwbaarheid, toegankelijkheid, pluriformiteit en authenticiteit.' Hiermee moet een openbare bibliotheekvoorziening zich van particuliere initiatieven onderscheiden.
Bibliotheekfuncties
De wet regelt de volgende vijf basisfuncties van een openbare bibliotheekvoorziening:

a. ter beschikking stellen van kennis en informatie;
b. bieden van mogelijkheden tot ontwikkeling en educatie;
c. bevorderen van lezen en het laten kennismaken met literatuur;
d. organiseren van ontmoeting en debat; en
e. laten kennis maken met kunst en cultuur.

Alleen als alle basisfuncties worden vervuld is volgens de wet sprake van een openbare bibliotheekvoorziening. In de memorie van toelichting is de nuancering aangebracht dat de uitvoering van de functies op veel verschillende manieren mogelijk zijn, bijvoorbeeld via regionale samenwerking. Hierdoor hoeft niet elke vestiging in een regionaal samenwerkingsverband in gelijke mate aan de functies inhoud geven.
Regionaal zijn deze functies in samenspraak met de zes gemeenten, die allemaal subsidie aan de OBGZ geven, vertaald naar een basiskoers voor het bibliotheekwerk. Hiervoor hebben de wethouders van de betrokken gemeenten[1] samen met de OBGZ een paar keer bij elkaar gezeten. Na de zomer zijn alle raadsleden van de betrokken gemeenten uitgenodigd, om samen te praten over de wensen en mogelijkheden van het bibliotheekwerk in hun gemeente. De koers is samengevat in zes kernzinnen, die vormgeven aan alle vijf de functies van het bibliotheekwerk. Op basis van deze koers willen we meer gaan samenwerken en samengaan. Bijvoorbeeld het breder uitrollen in de regio van de Bibliotheek op School. Er wordt meer ingezet op kennisoverdracht en minder monofunctionele vestigingen. Ook is er een toename van de digitale collectie. Binnen de gezamenlijke koers is er ruimte voor maatwerk per gemeente. Zo zetten wij in Nijmegen sterk in op bijdrage die de bibliotheek levert aan het bestrijden van laaggeletterdheid via de Bibliotheek op School, Taalhuizen en diverse projecten als de voorleesexpress etc. Ook het filiaal in west zal bijdragen in de aanpak op het gebied van laaggeletterdheid.

In de subsidieaanvraag heeft de OBGZ beschreven hoe zij invulling geef aan de vijf functies. In de prestatieafspraken die wij met de bibliotheek maken hebben wij voor elk van de functies concreet aangegeven wat de resultaten zijn.

[1] Naast Nijmegen geven ook de gemeenten Overbetuwe, Lingewaard, Beuningen, Heumen en Berg & Dal/Groesbeek subsidie aan de OBGZ.

Voorstel - Budgetsubsidie OBGZ 2016 t.e.m. 2019

Resultaten de afgelopen jaren
De afgelopen vijf jaren is er veel gebeurd binnen de OBGZ. Er is een aantal beleidswijzigingen doorgevoerd die een sterk budgettair effect hebben op de subsidie van de OBGZ.

→ Via het coalitieakkoord 2010-2014 " Werken aan een duurzame toekomst" is in 2014 een bedrag van € 600.000 bezuinigd op de subsidie aan de OBGZ.
→ Via de perspectiefnota 2014 heeft de OBGZ haar aandeel geleverd aan de bezuinigingen op de grote culturele instellingen.
→ In het coalitieakkoord "Samen voor Nijmegen" is een bedrag van € 300.000 vrijgemaakt om een extra filiaal in Nijmegen-West te openen.

Dit jaar hebben wij een onderzoek uitgevoerd naar de effectiviteit van de subsidie aan de OBGZ. We kunnen concluderen dat de OBGZ goed presteert en zich houdt aan de afspraken die wij met hen maken. De belangrijkste conclusies van het onderzoek zijn:

Output
- Voor zover nu meetbaar, zien we dat de bibliotheek qua output beter presteert dan landelijk.
- Het percentage bibliotheekleden onder de volwassenen is hoger dan landelijk.
- Bij de volwassenen zijn er meer gebruikers dan leden van de bibliotheek.
- Het percentage leden onder de jongeren is hoger dan landelijk, maar we weten niet hoeveel jongeren daadwerkelijk gebruik maken van de bibliotheek.
- Het aantal uitleningen per inwoner is hoger dan landelijk. Landelijk lijkt het aantal uitleningen sterker te dalen dan in Nijmegen.
- De waardering van de leden voor de bibliotheek is hoog. Veel leden willen lid blijven. Veruit de meeste genoemde reden daarvoor is dat ze gedrukte boeken willen blijven lenen.

Outcome /maatschappelijke effecten
- Lokale bevolkingsonderzoeken laten zien dat bibliotheekgebruikers relatief vaak positief scoren op maatschappelijke betrokkenheid, actief burgerschap, cultuurparticipatie en de deelname aan (cultuur)educatie.
- Landelijke onderzoeken laten positieve effecten zien van a. landelijke concepten die de bibliotheek in Nijmegen uitrolt (de Bibliotheek op School, BoekStart) en van b. lokale bibliotheekprojecten gericht op laaggeletterden.
- De gevonden indicaties en bewijzen voor de maatschappelijke opbrengst van de bibliotheek, sluiten aan bij door de gemeente gewenste effecten (betere taalbeheersing, meer leesplezier, bijdragen aan de persoonlijke ontwikkeling).

In het rapport worden een aantal aanbevelingen gedaan. Deze aanbevelingen nemen wij mee in deze budgetsubsidie.

Budgetsubsidie 2016 tot en met 2019
Voor de exacte prestaties verwijzen wij naar de bijgevoegde subsidiebeschikking. Per functie hebben we afspraken gemaakt over de resultaten. We vragen meer inzicht in de prestaties

die de OBGZ levert gekoppeld aan doelgroepen. Hierdoor krijgen we meer zicht op de ontwikkelingen. Hieronder de belangrijkste zaken voor de komende periode:

- → Filiaal in Nijmegen-West: Bij het nieuwe filiaal in Nijmegen-West in de Biezantijn gaat de OBGZ op veel vlakken samenwerken met partners om haar doelen te bereiken. Enkele samenwerkingspartners zijn Seniorweb, UWV, Tandem, STIP, sociaal wijkteam, KION, HAN, consultatiebureau en onderwijs. Door samen te werken met scholen en kinderopvang, bereikt de OBGZ niet alleen de kinderen, maar ook de ouders. Via het wijkcentrum worden wijkbewoners bereikt. In de Titus Brandsma zal de OBGZ ook enkele activiteiten uitvoeren, zoals een afhaal- en inleverpunt en activiteiten in samenwerking met de partners in het wijkcentrum. Oplevering van het filiaal is gepland in het voorjaar van 2016.
- → Bibliotheek op School (BOS): We hebben via een aparte subsidie van € 50.000 per jaar de aanloopkosten van BOS gedekt. Met deze middelen en de bijdrage van de scholen gaat de OBGZ 50% van de scholen bereiken met BOS. Deze aanjaagsubsidie eindigt 31 december 2017. Vanaf die tijd hebben we afgesproken dat de OBGZ BOS aan scholen blijft aanbieden tegen een redelijke prijs. BOS is onderdeel van de budgetsubsidie en eind 2019 verwacht de OBGZ 75% van de scholen voor primair onderwijs te bereiken. Ook start volgend jaar de eerste BOS op het VMBO (het Montessoricollege). De OBGZ zet in op het binnenhalen van 20% van de scholen voor voortgezet onderwijs eind 2019. De eerste resultaten van BOS worden landelijk gemonitord en zijn hoopgevend. Met deze verdere uitbreiding leveren we een goede bijdrage aan het voorkomen van laaggeletterdheid en stimuleren we het leesplezier. Door de uitbreiding naar het voortgezet onderwijs bereiken we een belangrijke doelgroep die niet makkelijk te vangen is.
- → Laaggeletterdheid: In het landelijke actieprogramma Tel mee met Taal is de volgende doelstelling opgenomen:
  In de periode 2016-2018 verbeteren tenminste 45.000 Nederlanders hun taalbeheersing zodanig dat zij aantoonbaar beter scoren op taalbeheersing en maatschappelijke participatie, waaronder arbeidsdeelname.
  De OBGZ heeft hier dus ook een doelstelling te halen als deelnemer aan het Bondgenootschap Laaggeletterdheid regio Nijmegen. Vanaf 2016 wordt er meer capaciteit gezet vanuit de landelijke stichting Lezen en Schrijven. De ondersteuning vanuit de stichting gaat omhoog van 0,2 fte nu naar ongeveer 1,0 fte. Ook komen er meer landelijke materialen en methoden beschikbaar. Dat betekent nog meer inzet op de aanpak met alle partners gezamenlijk en het stelt ons in staat om beter te gaan monitoren wat de aanpak laaggeletterdheid concreet oplevert.

4 Risico's

Het verlenen van deze subsidie kent geen risico's.

5 Financiën

Voor 2016 is een bedrag beschikbaar van € 5.0257.471 voor de budgetsubsidie. Het bedrag wordt jaarlijks geïndexeerd, conform de NKS. Dit bedrag is als volgt berekend:

Subsidie 2015:	€ 5.027.846
Uitname E-boek*	€ 13.000-
Bezuiniging PPN 2014	€ 100.133-

Indexering 0,87%	€ 42.758+
Subsidiebedrag	€ 4.914.713
Extra subsidie voor een filiaal in west	€ 300.000+
Subsidie 2016	€ 5.257.471

*Toelichting
Met ingang van 1 januari 2015 is de nieuwe bibliotheekwet van toepassing. De Koninklijke bibliotheek koopt sinds 2015 landelijk e-boeken in. Om dit te betalen is er een uitname uit het gemeentefonds gedaan van € 0,47 per inwoner in 2015 (€ 0,55 in 2016. € 0,63 in 2017 en € 0,73 in 2018). Tot en met 2014 droegen de bibliotheken een bedrag af aan de Vereniging Openbare Bibliotheken (VOB) om dit te organiseren. Dat hoeft dus niet meer. In plaats daarvan wordt het bedrag, dat bedoeld is voor de inkoop van e-boeken, verminderd op de uitkering van het gemeentefonds. Dit bedrag brengen wij in mindering op het subsidiebudget van de OBGZ. De bedragen zijn in overeenstemming met de VOB, de brancheverenging waar ook de OBGZ is aangesloten, vastgesteld.
Hieronder een overzicht van de oplopende uitnamen uit het gemeentefonds voor de jaren 2015-2018.

- 2015: eerste uitname voor een bedrag van € 0.47 cent per inwoner (€ 80.000)
- 2016: stijging van 8 cent per inwoner tot een bedrag van € 0,55 per inwoner (€ 93.000)
- 2017: stijging van 8 cent per inwoner tot een bedrag van € 0,63 per inwoner (€ 108.000)
- 2018: stijging van 10 cent per inwoner tot een bedrag van € 0,73 per inwoner (€ 123.000)

Dat betekent dat de subsidie voor 2017 met € 15.000 verlaagd wordt tot een bedrag van € 5.242.471. In 2018 wordt de subsidie voor de laatste keer verlaagd met € 15.000 tot een bedrag van € 5.227.471. Deze bedragen zijn exclusief indexering.

Dekking
In de begroting van het programma Cultuur, cultuurhistorie en citymarketing, staat op het product culturele ketens deelproductnummer 60577.D.44014, voldoende middelen, om de subsidie te dekken

Historisch overzicht:
Subsidie aan de OBGZ 2014: € 5.036.330
Subsidie aan de OBGZ 2015: € 5.027.846

Naast deze budgetsubsidie hebben we een meerjaren budgetsubsidie verleend van € 50.000 voor uitvoering van de Bibliotheek op School om de aanloopkosten voor de eerste vijf jaren te dekken. Deze subsidie wordt gedekt vanuit het programma onderwijs en loopt tot 31-12-2017.

6 Participatie en Communicatie
We hebben regelmatig ambtelijke en bestuurlijke overleggen met de OBGZ. Dit voorstel is met hen besproken en afgestemd.
Door middel van bijgaande subsidie beschikking wordt de OBGZ schriftelijk geïnformeerd.

Voorstel - Budgetsubsidie OBGZ 2016 t.e.m. 2019

Voorstel aan de Raad

Vervolgvel
6

7 Uitvoering en evaluatie
In de bestuurlijke overleggen met de OBGZ bespreken we de uitvoering van de activiteiten en de resultaten. Hiervan maken we ook een verslag. Daarnaast hebben we de reguliere verantwoording zoals we die, conform de NKS, vragen aan instellingen.

College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls drs. B. van der Ploeg

Bijlage(n): Subsidiebeschikking
Ter inzage: Subsidieaanvraag OBGZ

Voorstel - Budgetsubsidie OBGZ 2016 t.e.m. 2019

Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14 024
Telefax (024) 329 29 81
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postadres
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Het bestuur van
Stichting Openbare Bibliotheek Gelderland Zuid
Marienburg 29
6511 PS NIJMEGEN

Verzenddatum	Ons kenmerk	Contactpersoon
	MO30/mo 2016.0137	mw. N. van den Dobbelsteen
Onderwerp Beschikking verlening en bevoorschotting budgetsubsidie 2016-2019	Datum uw brief **NOG INVULLEN**	Doorkiesnummer 024-3292505

Bijlage(n): -4-

Geacht bestuur,

Op **Datum invullen** heeft u een subsidie aangevraagd voor het jaar 2016 tot en met 2019. Wij hebben op **Datum invullen** besloten u deze subsidie[1] te verlenen. Het subsidiebedrag is bepaald op **€ 5.257.471** voor de budgetsubsidie. Het bedrag wordt jaarlijks geïndexeerd, conform de NKS. Dit bedrag is als volgt berekend:

Subsidie 2015:	€ 5.027.846
Uitname E-boek*	€ 13.000-
Bezuiniging PPN 2014	€ 100.133-
Indexering 0,87%	€ 42.758+
Subsidiebedrag	€ 4.914.713
Extra subsidie voor Filiaal in west	€ 300.000+
Subsidie 2016	**€ 5.257.471**

*Toelichting
Met ingang van 1 januari 2015 is de nieuwe bibliotheekwet van toepassing. De Koninklijke bibliotheek koopt vanaf 2015 landelijk e-boeken in. Om dit te betalen is er een uitname uit het gemeentefonds gedaan van € 0,47 per inwoner in 2015 (€ 0,55 in 2016. € 0,63 in 2017 en € 0,73 in 2018). Tot en met 2014 droegen de bibliotheken een bedrag af aan de Vereniging Openbare Bibliotheken (VOB) om dit te organiseren. Dat hoeft dus niet meer. In plaats daarvan wordt het bedrag, dat bedoeld is voor de inkoop van e-boeken, verminderd op de uitkering van het gemeentefonds. Dit bedrag brengen wij in mindering op het subsidiebudget van de OBGZ. De

[1] Op deze subsidietoekenning zijn de Nijmeegse Kaderverordening Subsidieverstrekking (2011) en het Uitvoeringsvoorschrift subsidies Directie Inwoners gemeente Nijmegen 2011 van toepassing. Bij deze subsidietoekenning gaat het om een budgetsubsidie. U kunt verordeningen en het uitvoeringsvoorschrift vinden op www.nijmegen.nl

HAMERSTUK

RVS Vaststellen begrotingswijziging n.a.v. provinciale subsidie Topsectoren en Innovatie

Van:	College van B&W d.d. 17 november 2015		
Doel:	Besluitvorming		
Toelichting:	**1. Voorliggende besluitvorming** Het college stelt de raad voor een begrotingswijziging vast te stellen met betrekking tot de financiële verwerking van de provinciale subsidie van €1 miljoen ten behoeve van Topsectoren en Innovatie Nijmegen in de begroting 2015-2017 van het programma Economie en Werk; met als doel de provinciale middelen in de begroting op te nemen. **2. Achtergrond** Het college heeft eind 2014 bij de provincie Gelderland een subsidieaanvraag ingediend ter hoogte van €1 miljoen ten behoeve van de versterking van de kenniseconomie. De raad is bij brief van 18 november 2014 daarover geïnformeerd. De aanvraag is met een beschikking op 13 oktober 2015 door de provincie gehonoreerd. Met de inzet van deze middelen geeft het college samen met partners verdere invulling aan de uitvoering van de Economische Innovatie Agenda 2020. De maximale provinciale subsidie bedraagt €1 miljoen waaraan een gemeentelijke cofinancieringseis van hetzelfde bedrag is gekoppeld. De cofinanciering wordt vanuit de inzet van reguliere middelen uit de bestaande begroting gerealiseerd.		
Naam steller: **E-mail steller:**	Wijnand Kok w.kok@nijmegen.nl	**Tel. steller:**	024 329 91 42
Bijlagen:	1. Raadsvoorstel 'Vaststellen begrotingswijziging n.a.v. provinciale subsidie Topsectoren en Innovatie' d.d. 17 november 2015 2. Begrotingswijziging BW-01459 3. Brief college van B&W d.d. 18 november 2014 inzake 'Aanvraag provinciale middelen topsectoren en innovatie' Raadsbesluit d.d. 16 december 2015		

Voorstel - Vaststellen begrotingswijziging nav provinciale subsidie Topsectoren . . .

Voorstel aan de Raad

Datum raadsvergadering / Nummer raadsvoorstel

16 december 2015 / 157/2015

Fatale termijn: besluitvorming vóór:

Onderwerp

Vaststellen begrotingswijziging n.a.v. provinciale subsidie Topsectoren en Innovatie

Programma

Economie en Werk

Portefeuillehouder

T. Tankir

Voorstel van het College van Burgemeester en Wethouders d.d.

17 november 2015

Samenvatting

Het college van B&W heeft eind 2014 bij de provincie Gelderland een subsidieaanvraag ingediend ter hoogte van € 1,0 miljoen ten behoeve van de versterking van de kenniseconomie. Wij hebben uw raad middels een brief daarover op 18 november 2014 geïnformeerd. De aanvraag is middels een beschikking d.d. 13 oktober 2015 door de provincie gehonoreerd. Met de inzet van deze middelen geven wij samen met partners verdere invulling aan de uitvoering van de Economische Innovatie Agenda 2020. Middels dit voorstel stellen wij de noodzakelijke begrotingswijziging vast ten einde de provinciale middelen in de begroting op te nemen.

Voorstel om te besluiten

1. Begrotingswijziging BW-01459 vast te stellen met betrekking tot de financiële verwerking van de provinciale subsidie van € 1,0 miljoen ten behoeve van Topsectoren en Innovatie Nijmegen in de begroting 2015-2017 van het programma Economie & Werk.

Opgesteld door, telefoonnummer, e-mail

Voorstel - Vaststellen begrotingswijziging nav provinciale subsidie Topsectoren . . .

Voorstel aan de Raad

Aan de Raad van de gemeente Nijmegen

1 Inleiding
Het college van B&W heeft eind 2014 bij de provincie Gelderland een subsidieaanvraag ingediend ter hoogte van € 1,0 miljoen ten behoeve van de versterking van de kenniseconomie. Het betreft een aanvraag in het kader van het provinciale programma Topsectoren en Innovatie. De raad is middels een brief d.d. 18 november 2014 over de aanvraag geïnformeerd.

1.1 Wettelijk kader of beleidskader
De door de raad op 12 maart 2014 vastgestelde Economische Innovatie Agenda 2020 is de koers om de kenniseconomie van Nijmegen te versterken. Dat doen we door sterk te maken wat sterk is (health en education) én de basis – ons vestigingsklimaat – verder op orde te krijgen. De agenda krijgt invulling langs een aantal programmasporen door middel van verschillende vormen van publiek-private samenwerking. De Economische Raad Nijmegen is de structuur van waaruit we gezamenlijk werken.

1.2 Relatie met programma
De versterking van de kenniseconomie maakt deel uit van ons programma Economie en Werk en richt zich vooral op de verdere ontwikkeling van onze economie. Met behulp van de provinciale subsidie kunnen we daar mede invulling aan geven.

2 Doelstelling
Het doel van het voorstel is dat begrotingswijziging BW-01459 wordt vastgesteld, opdat de provinciale subsidie in de begroting kan worden opgenomen.

3 Argumenten
Middels de begrotingswijziging kunnen de provinciale middelen in samenhang met de eigen middelen én middelen van partners worden ingezet voor het versterken van onze kenniseconomie.

4 Klimaat
Dit voorstel heeft geen klimatologische consequenties.

5 Risico's
Aan het vaststellen van dit voorstel zijn geen risico's verbonden.

6 Financiën
De maximale provinciale subsidie bedraagt € 1,0 miljoen. Daaraan is een gemeentelijke cofinancieringseis van eveneens € 1,0 miljoen gekoppeld. Deze cofinanciering realiseren we door de inzet van reguliere middelen uit de bestaande begroting.

Samenvattend wordt in dit voorstel de raad voorgelegd de bijgaande begrotingswijziging BW-01459 vast te stellen, waarbij de ramingen van de inkomsten en uitgaven van de provinciale subsidie in de meerjarenbegroting 2015-2017 van het programma Economie & Werk, product Economie zullen worden opgenomen.

Uitgaven
De uitgaven ten laste van de provinciale subsidie zijn als volgt onderverdeeld:

	2015	**2016**	**2017**	**Totaal**
Programmalijn Technologie: - Innovatie scan	€ 10.000	€ 0	€ 0	€ 10.000
Programmalijn Versterken Bedrijvigheid: - Realisatie NTC (raadsbesluit 2012) - Doorontwikkeling NTC: Uitvoering Business Development programma - Doorontwikkeling NTC: Rockstart - (inter)Nationaal acquisitie instrumentarium	€ 400.000	€ 100.000	€ 75.000	€ 575.000
Programmalijn Human Capital; - Investeringsbijdrage Gelderland International School; - Human Capital scan	€ 150.000	€ 10.000	€ 0	€ 160.000
Programmalijn Internationale Profilering: - Wetenschapsfilmfestival	€ 25.000	€ 0	€ 0	€ 25.000
Projecten Economische Innovatie Agenda in 2015, waaronder: - Haalbaarheidsstudie Congresfaciliteit - Green Capital Award - Ontwikkeling programmaconcept Global lounge Expats - PM (te ontwikkelen projecten 2e helft 2015) o Startup Nijmegen	€ 65.000	€ 165.000	€ 0	€ 230.000
Totaal	**€ 650.000**	**€ 275.000**	**€ 75.000**	**€ 1.000.000**

Inkomsten
De provincie gaat bij de uitbetaling van de bijdrage aan de gemeente met voorschotten tot een maximum van 95% van de beschikbare subsidie werken. Het navolgende uitbetalingsritme wordt gevolgd:

- 2015: € 800.000 (bij afgifte beschikking);
- 2017: € 150.000 (per 1 januari).

De resterende 5% wordt door de provincie uitbetaald ná de indiening en beoordeling van de eindverantwoording in 2018.

Instellen OMBD-balanspost
De inkomsten en de geraamde uitgaven lopen in de uitvoeringsjaren niet parallel. Voor deze situaties kan gebruik worden gemaakt van een OMBD-balanspost: Overheidsheidsgelden met

Voorstel aan de Raad

Vervolgvel
3

een specifiek Meerjarig BestedingsDoel. Voor de stroomlijning van de inkomsten en uitgaven gedurende de gehele periode 2015-2017 hebben wij de OMBD-post per heden ingesteld.

7 Participatie en Communicatie
Aan het vaststellen van dit voorstel zijn geen participatieve en communicatieve consequenties verbonden.

8 Uitvoering en evaluatie
Op de vast te stellen begroting wordt gestuurd middels een projectmatige aanpak.

Bijlage: BW-01459

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 16 december 2015

27. **Raadsvoorstel Vaststellen begrotingswijziging n.a.v. provinciale subsidie Topsectoren en Innovatie (157/2015)**

Raadsvoorstel d.d. 17 november 2015
1. Begrotingswijziging BW-01459 vast te stellen met betrekking tot de financiële verwerking van de provinciale subsidie van € 1,0 miljoen ten behoeve van Topsectoren en Innovatie Nijmegen in de begroting 2015-2017 van het programma Economie & Werk.

Raadsbesluit d.d.16 december 2015
Conform besloten

Aanleveren begrotingswijziging

Steller	Anja Arts / Elly Martens
BW	BW-01459 Provin. sub **Let op, lees eerst de WERKINSTRUCTIE die op het intranet staat.**
Soort wijziging	Begrotingswijziging
Soort besluit	BESL-RAAD
Besluitperiode	201511
Omschrijving	Provin. subsidie top

Verrekeningen debet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Verrekeningen credit	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Saldo	goed	goed	goed	goed	goed	
Totaal debet	650.000,00	275.000,00	75.000,00	0,00	0,00	
Totaal credit	650.000,00	275.000,00	75.000,00	0,00	0,00	
Saldo	goed	goed	goed	goed	goed	

kpl / product	product specificatie	kosten- soort	wijk	functie	Deb / Cred	2015	2016	2017	2018	2019	Omschrijving
Soort mutatie						MV Meerjr.var.	MV Meerjr.var.	MV Meerjr.var.	MV Meerjr.var.	MS Meerjr.strc.	
Document soort						WYZ-MV	WYZ-MV	WYZ-MV	WYZ-MV	WYZ-MS	
61345	D	43103	D		D	10.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	Technologie
61345	D	43103	D		D	400.000,00	100.000,00	75.000,00	0,00	0,00	Verstreken Bedrijvigheid
61345	D	43103	D		D	150.000,00	10.000,00	0,00	0,00	0,00	Human Capital
61345	D	43103	D		D	25.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	Internationale Profilering
61345	D	43103	D		D	65.000,00	165.000,00	0,00	0,00	0,00	Econ.Innovatie agenda
61345	D	84007	D		C	650.000,00	275.000,00	75.000,00	0,00	0,00	Subs.Provincie Gelderland

Financiele bijsluiter begrotingswijziging: BW-01459

Totaal effect wijziging	2015			2016			2017			2018		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
	650	650	0	275	275	0	75	75	0	0	0	0

05 Economie en Werk

	2015			2016			2017			2018		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
was	4.484	52.896	48.412	2.397	46.789	44.392	2.197	44.071	41.874	2.122	42.527	40.404
Econ.Innovatie agenda		65	65		165	165						
Human Capital		150	150		10	10						
Internationale Profilering		25	25									
Subs.Provincie Gelderland	650		-650	275		-275	75		-75			
Technologie		10	10									
Verstreken Bedrijvigheid		400	400		100	100		75	75			
Totaal 05 Economie en Werk	**5.134**	**53.546**	**48.412**	**2.672**	**47.064**	**44.392**	**2.272**	**44.146**	**41.874**	**2.122**	**42.527**	**40.404**

Voorstel - Vaststellen begrotingswijziging nav provinciale subsidie Topsectoren . . .

Economie
Economische Ontwikkeling

Ingekomen stuk D6 (PA 3 december 2014)

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 329 95 80
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
18 november 2014	EZ20/14.0012301	Wijnand Kok
Onderwerp	**Datum uw brief**	**Doorkiesnummer**
Aanvraag provinciale middelen topsectoren en innovatie		(024) 3299142

Geachte leden van de raad,

Onze Economische Innovatie Agenda 2020 is de koers om de kenniseconomie van Nijmegen te versterken. Dat doen we door sterk te maken wat sterk is (health en education) én de basis – ons vestigingsklimaat – verder op orde te krijgen. De agenda krijgt invulling door verschillende vormen van publiek-private samenwerking. De Economische Raad Nijmegen is de structuur van waaruit we gezamenlijk werken.

Uw raad heeft voor de uitvoering van de Economische Innovatie Agenda vanaf 2015 €250.000,- op jaarbasis beschikbaar gesteld. Ook de provincie Gelderland draagt daaraan bij door het beschikbaar stellen van middelen uit het prioritaire programma Topsectoren en Innovatie 2012-2016. Als voorwaarde stelt de provincie dat aan de inzet van deze middelen gemeentelijke co-financiering wordt gekoppeld.

De uitvoering van de Economische Innovatie Agenda 2020 realiseren we door de gebundelde inzet van publieke en private middelen. Als uitwerking daarvan dienen we bij de provincie Gelderland, in het kader van het prioritaire programma Topsectoren en Innovatie, een aanvraag in om financiële middelen beschikbaar te stellen, die tot eind 2015 kunnen worden ingezet. In deze aanvraag zijn ook eerder genomen besluiten en afspraken met de provincie verwerkt, waarover de provincie formeel nog geen beslssing heeft genomen.

Zo zijn in 2012 met de provincie al afspraken gemaakt over de gezamenlijke financiering van Novio Tech Campus. Deze afspraken maken onderdeel uit van het Nijmeegse raadsbesluit Planexploitatie knoop Winkelsteeg van 18 april 2012. Ook deze afspraken zijn - omdat ze deel uitmaken van het hierboven genoemde provinciale prioritaire programma - in de aanvraag bij de provincie verwerkt. In de gemeentelijke cofinanciering was al voorzien in de Planexploitatie knoop Winkelsteeg.

Gemeente Nijmegen
Economie
Economische Ontwikkeling

Vervolgvel
1

In de aanvraag zijn projecten opgenomen die voortkomen uit de in onze Economische Agenda benoemde programmalijnen en ook in onze Economische Raad Nijmegen besproken zijn. Het gaat dan om projecten voor de doorontwikkeling van Novio Tech Campus, het versterken van ons (inter)nationaal acquisitie instrumentarium, het uitvoeren van scans om innovaties en initiatieven breed in beeld te krijgen en een project op het gebied van internationale profilering (Wetenschapsfilmfestival). Daarmee stimuleren wij groei van werkgelegenheid aan de bovenkant én onderkant van de arbeidsmarkt.

Een belangrijke ontwikkeling in dit kader is de realisatie van nieuwbouw voor de Gelderland International School (GIS). Deze zal bijdragen aan een excellent vestigingsklimaat voor topkenniswerkers. In 2010 heeft de gemeente Nijmegen de Intentieovereenkomst Internationaal Onderwijs Gelderland ondertekend, waarbij alle betrokken partijen zich geschaard hebben achter een nieuwbouwscenario in Arnhem-Zuid. De gemeente Nijmegen ondersteunt deze gezamenlijke ontwikkeling (provincie, gemeente Arnhem, Stadsregio, schoolbesturen, kennisinstellingen, bedrijfsleven) en levert daaraan een bijdrage.

Daarnaast behelst de aanvraag bij de provincie een bedrag van €230.000,- aan nog nader in te vullen projecten eind 2014 en in 2015. De provincie kent dat bedrag toe op basis van onze geformuleerde ambities en doelstellingen in onze Economische Innovatie Agenda 2020. Wij zullen de provincie meenemen in de projecten die wij met behulp van dit budget, samen met onze partners, ontwikkelen.

We zullen u over de inzet van de middelen en de bereikte resultaten op onze doelstellingen bij de jaarrekening verder informeren. Daarnaast beogen wij in het voorjaar van 2015 middels een themapresentatie in combinatie met een bedrijfsbezoek met u in te gaan op de stand van zaken van de uitvoering van de Economische Innovatie Agenda.

Hoogachtend,
college van Burgemeester en Wethouders,

De Burgemeester,

Drs. H.M.F. Bruls

De Gemeentesecretaris,

drs. B. van der Ploeg

,

Bijlage: Aanvraag provinciale middelen

Voorstel - Vaststellen begrotingswijziging nav provinciale subsidie Topsectoren . . .

Aanvraag provinciale middelen t.b.v. Topsectoren en Innovatie
November 2014

1. Inleiding

In haar vergadering van 12 maart 2014 heeft de Nijmeegse gemeenteraad de Economische Innovatie Agenda 2020 vastgesteld. De Economische Innovatie Agenda is geen nieuw beleid, maar een vastlegging van een andere werkwijze. De essentie van deze werkwijze is dat we meer ruimte, maar ook meer verantwoordelijkheid geven aan onze partners. De agenda geeft de richting aan waarop we onze krachten gaan bundelen om innovaties en daarmee nieuwe werkgelegenheid te realiseren en beschrijft de wijze waarop we dat samen met onze partners gaan doen. Dit doen we langs twee sporen, waarbinnen we verschillende programmalijnen onderscheiden. Binnen die programmalijnen voeren we concrete projecten uit.

Voor de economische opgave van Nijmegen en de regio is een innovatie agenda nodig met commitment van veel partijen. Het programma biedt ruimte voor nieuwe benaderingen en instrumenten, ook op financieel vlak. Door publiek-private samenwerking te stimuleren beogen de overheden maximaal particulier initiatief en privaat kapitaal te mobiliseren, waarbij er een mix ontstaat tussen publieke bijdragen en private inzet gekoppeld aan verantwoordelijkheid. Ondanks dit streven wijst de praktijk uit dat de noodzakelijke randvoorwaarden niet zonder overheidsondersteuning realiseerbaar zijn. Bijzondere, niet-reguliere inspanningen zijn nodig om optimaal in te zetten op de dynamiek en groeipotentie van het bedrijfsleven, in de regio en de in ontwikkeling zijnde clusters.

Aan de Economische Innovatie Agenda koppelen de partners gezamenlijk middelen om innovatieve projecten tot uitvoering te kunnen brengen. Het gaat er hierbij om succesvolle innovaties mogelijk te maken. De gemeente Nijmegen heeft in haar begroting aan de uitvoering van de Economische Innovatie Agenda 2020 vanaf 2015 jaarlijks een budget van €250.000,- gekoppeld.

De Economische Innovatie Agenda 2020 van Nijmegen past binnen het Gelderse programmaplan voor Topsectoren en innovatie 2012-2016. De provincie heeft eerder een bedrag van €1.000.000,- euro aan innovatiegelden gelabeld aan Nijmegen. Deze middelen zijn tot het eind van 2015 inzetbaar. In dit document is geven we aan hoe we deze middelen zouden willen besteden en hoe we vorm geven aan de vereiste cofinanciering vanuit de gemeente. Op basis hiervan kan de daadwerkelijke toekenning van provinciale middelen plaatsvinden.

2. Economische Innovatie Agenda

Het economische beleid van de gemeente Nijmegen richt zich breed op het initiëren, aanjagen en het ontwikkelen van de economische ontwikkeling van de Stad. We werken aan een duurzame en innovatieve economie, richten onze activiteiten op duurzame groei en behoud van werkgelegenheid en maken daarbij gebruik van de sterke punten van onze stad. We zetten ons maximaal in om werkgelegenheid voor Nijmegen te behouden en nieuwe kansen voor bedrijvigheid te realiseren. Werkgelegenheid die kansen en ontwikkelingsmogelijkheden biedt voor al onze inwoners, van lager opgeleid tot universitair geschoold.

De economische ontwikkeling van de stad is steeds meer een gezamenlijke opgave van overheid, ondernemers, onderwijs en onderzoek. Innovaties en nieuwe bedrijvigheid realiseren we samen. Dat doen we al een aantal jaren, maar er is meer mogelijk.

In de verbinding tussen kennis (toponderzoek, onderzoekinfrastructuur), kunde (talent, toponderwijs) en kassa (innovatie en ondernemerschap), waarmee we beogen ons innovatieve vermogen te vergroten, zit de kracht van Nijmegen in de sectoren Health & Education.

De Economische Innovatie Agenda 2020 is geen limitatieve beschrijving van activiteiten, maar beschrijft een werkwijze, waarin we door het aanbrengen van focus en vervolgens via verschillende programmalijnen, gezamenlijk met onze partners in de Economische Raad Nijmegen, innovatieve projecten ontwikkelen en tot uitvoering brengen. Dit alles gericht op een gezamenlijke ambitie om te blijven excelleren en economische groei te realiseren.

Onze focus richten we dus op waar we goed in zijn. Dat zijn de gebieden Health en Education. We volgen twee sporen om onze activiteiten op deze focus te bepalen: we versterken wat sterk is en we brengen de basis op orde.

Versterken wat sterk is
Nijmegen heeft als sterke punten een hoogopgeleide bevolking, de aanwezigheid van kennisinstellingen, een kritische geest en innovatie. Daarbij is Nijmegen vooral sterk in gezondheidszorg en onderwijs. Om er voor te zorgen dat we op de sectoren Health en Education onderdeel uitmaken van de internationale top hebben we topinstellingen, topbedrijven, betrokken MKB-bedrijven en gekwalificeerde werknemers nodig. Om deze voorwaarden te realiseren werken we in projecten op vier programmalijnen: technologie, bedrijvigheid, human capital en internationale profilering. In de programmalijn technologie richten we ons op het ontsluiten van kennis en werken we aan innovaties, nieuwe product markt combinaties en zoeken we (inter)nationale partners. In de programmalijn bedrijvigheid realiseren we nieuwe bedrijvigheid door het stimuleren van start-ups, het aantrekken van nieuwe bedrijven en het faciliteren van groei van bedrijven. Binnen de programmalijn Human Capital richten we ons op het aantrekken van topkenniswerkers, excellentie en onderwijs en het verbeteren van de aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt. En in de programmalijn internationale profilering werken we aan internationale branding van Nijmegen en organiseren we congressen en seminars.

Dat Nijmegen zich heeft ontwikkeld tot kennisstad, vindt erkenning in beleid op nationaal en provinciaal niveau. Health Valley Nijmegen is aangemerkt als een belangrijk regionaal economisch cluster. Dit biedt kansen voor het aantrekken van nieuwe investeringen, verdere groei van de sector en daarmee de groei van de Nijmeegse economie.

Basis op orde
Om te kunnen versterken én de brede (economische) ontwikkeling van heel Nijmegen mogelijk te maken moeten de basis vestigingsvoorwaarden, ‘het fundament’, op orde zijn. Dat vraagt om een goed vestigingsklimaat. We zetten daarvoor in op projecten op programmalijnen duurzaamheid, bereikbaarheid, aantrekkelijk woon- en leefklimaat en dienstverlening. De projecten op deze lijnen moeten een relatie hebben met onze eerder aangegeven focus en de projecten die we in ons versterkingsspoor uitvoeren.

Onze Economische Raad Nijmegen is de motor waarmee steeds weer innovatieve projecten worden ontwikkeld en tot uitvoering komen.

3. Prioritaire Programma Topsectoren en Innovatie provincie Gelderland

In het prioritaire programma Topsectoren en Innovatie van de provincie Gelderland ligt de focus op maximale ontwikkeling van de innovatiekracht, waaronder de volwaardige opwaardering van de topsectoren Food en Health c.q. de Valleys in de volle breedte. Daarbij gaat het niet alleen om het stimuleren van de economie, maar ook om de regionale bestuurskracht, planologie en regelgeving, bereikbaarheid/ontsluiting, vergunningenbeleid, acquisitiebeleid, etc.

Lijnen in het provinciale programma zijn:
1) Maximaal stimuleren van innovatie in en groei van de Gelderse topsectoren.
2) Het creëren van een excellent vestigingsklimaat.

De Economische Innovatie Agenda 2020 van de gemeente Nijmegen sluit direct aan op de geformuleerde provinciale ambities met betrekking tot de topsector Health en volgt in de aanpak (projecten) de lijnen uit het Prioritaire Programma. Innovatieversnelling, bevorderen van ondernemerschap, versterken van Human Capital en het versterken van de onderlinge samenwerking tussen onderwijs, overheid en ondernemers zijn ook de doelstellingen van de Nijmeegse Economische Innovatie Agenda 2020.

4. Overzicht projectvoorstellen waarvoor toekenning van provinciale middelen wordt gevraagd

Het prioritaire programma Topsectoren en Innovatie loopt tot en met 2015. Vanuit de provincie is aangegeven dat een aanvraag voor toekenning van middelen uit dit programma eind 2014 ingediend moet zijn. Met de vaststelling van de Economische Innovatie Agenda 2020 begin dit jaar is een nieuwe werkwijze vastgesteld, waarmee Nijmegen, met commitment van partners in de Economische Raad Nijmegen, extra inzet op innovatie. De resultaten daarvan zullen deels neerslaan in de looptijd van het huidige programma Topsectoren en Innovatie, maar zeker ook in de jaren daarna worden gerealiseerd.

Eerder heeft de provincie een bijdrage van €300.000,- toegekend voor de realisatie van NTC. De provincie heeft daarnaast nog een bedrag van €600.000,- gereserveerd voor de uitvoering van het topsectorenbeleid in Nijmegen.

Gelet op de indieningstermijn van 2014 en de eis dat toegekende middelen voor ingediende projecten eind 2015 ook daadwerkelijk besteed moeten zijn, stelt Nijmegen de volgende projecten voor, waarvoor zij in aanmerking wil komen voor een cofinancieringsbijdrage vanuit de provincie.

Een belangrijke ontwikkeling in dit kader is de realisatie van nieuwbouw voor de Gelderland International School (GIS). Deze zal bijdragen aan een excellent vestigingsklimaat voor topkenniswerkers . In 2010 heeft de gemeente Nijmegen de Intentieovereenkomst Internationaal Onderwijs Gelderland ondertekend. De gemeente Nijmegen ondersteunt deze gezamenlijke ontwikkeling (provincie, gemeente Arnhem, Stadsregio, schoolbesturen, kennisinstellingen, bedrijfsleven) en is bereid daaraan een bijdrage te leveren. Overigens is bij een sterke toekomstige groei van het leerlingenaantal een Nijmeegse dependance voor primary onderwijs niet uitgesloten. De gemeente Arnhem werkt een Business Case uit. Definitieve besluitvorming over de GIS zal nog voor het einde van 2014 plaatsvinden.

	Provincie Gelderland	Gemeente Nijmegen
Programmalijn Technologie: - Innovatie scan	€10.000,-	
Programmalijn Versterken Bedrijvigheid: - Realisatie NTC (raadsbesluit 2012) - Doorontwikkeling NTC: Uitvoering Bussines Development programma - Doorontwikkeling NTC: Rockstart	€300.000,- €100.000,- €75.000,-	€450.000,- mobiliteitsmiddelen planexploitatie Winkelsteeg (raadsbesluit 2012) €75.000,- budget 2015 Economische Innovatie Agenda (programma Economie&Werk)
Programmalijn Versterken Bedrijvigheid: - (inter)nationaal acquisitie instrumentarium	€100.000,-	€100.000,- uren senior adviseurs Economie (programma Economie&Werk)
Programmalijn Human Capital; - Investeringsbijdrage Gelderland International School; - Human Capital scan	€150.000,- €10.000,-	€150.000,- budget 2015 uitvoering Economische Innovatie Agenda (programma Economie&Werk)
Programmalijn Internationale Profilering: - Wetenschapsfilmfestival	€25.000,-	€25.000,- budget 2015 Economische Innovatie Agenda (programma Economie&Werk)
Projecten in 2015 ter uitvoering van de Economische Innovatie Agenda 2020 (nog nader in te vullen), waaronder: - Haalbaarheidsstudie Congresfaciliteit - Green Capital Award - Ontwikkeling programmaconcept Global lounge Expats - PM (te ontwikkelen projecten eerste helft 2015)	€230.000,-	€150.000,- uren strategisch adviseur Economie €50.000,- uren inzet Green Capital (programma Duurzaamheid)
Totaal	**€1.000.000,-**	**€1.000.000,-**

In de bijlagen is de uitwerking van bovengenoemde projecten opgenomen.

Bijlage 1

Versterken bedrijvigheid: project Doorontwikkeling NTC		
Doel(en)	**Beoogde resultaten**	**Beoogde maatschappelijke effecten**
Nijmegen heeft als sterke punten een hoogopgeleide bevolking, de aanwezigheid van kennisinstellingen en grote high tech bedrijven als NXP en Synthon, een kritische geest en innovatie. Daarbij is Nijmegen vooral sterk in gezondheidszorg en onderwijs. De uitdaging ligt in het zoeken naar verbindingen op het snijvlak met sterke clusters, met chips en chemie/farma. Met name de verbinding van de kwaliteiten die aanwezig zijn op Campus Heyendaal en op Novio Tech Campus biedt kansen. Door een gezonde ontwikkeling van NTC tot een goed biotoop voor bedrijven op het gebied van health, life science en semiconductors krijgen spinoffs van de RU, UMC en de HAN de mogelijkheid verder door te ontwikkelen. Ook kunnen bedrijven die nog niet gevestigd zijn in Nijmegen in de nabijheid van de kennisinstellingen een plek krijgen waar zij zich kunnen door ontwikkelen. Zo wordt een bijdrage aan de economische vitaliteit en innovatiekracht van de stad. Hiervoor is het noodzakelijk dat Business Development en Marketing & Acquisitie snel goed worden neergezet en dat Shared Facilities en (equipment) fondsen snel beschikbaar komen. De Novio Tech Campus richt zich op bedrijven en instellingen in health, life science en semiconductors. Het doel van de Novio Tech Campus is om deze bedrijven aan Nijmegen te binden door het bieden van een unieke omgeving, met uitstekende voorzieningen en een solide netwerk. Het project heeft als doel NTC door te ontwikkelen tot een campus waar bedrijven en instellingen in de clusters health & life science en Semiconductors nieuwe producten en toepassingen ontwikkelen en opschalen tot grootschalige	Novio Tech Campus wil zich ontwikkelen tot de internationale vestigingsplaats in Oost-Nederland voor bedrijven en onderzoeksorganisaties die actief zijn op (het snijvlak van) de gebieden health/life sciences en semiconductor/hightech sector. NTC wordt een innovatie ecosysteem, waarbij de verbinding tussen kennisinstituten en bedrijfsleven een belangrijke kracht is. Aan de hand van een meerjarenplan wordt gewerkt aan het realiseren van de Novio Tech Campus. Daarbij gaat het zowel om het realiseren van fysieke mogelijkheden, als het realiseren van unieke, toegesneden faciliteiten en diensten voor bedrijven en instellingen die tot de doelgroep behoren. Het gaat er om een unieke omgeving te realiseren, met een uitstekend voorzieningenniveau en een solide netwerk. Beoogde resultaten zijn: a. Realisatie van een vitaal en bloeiend cluster van bedrijven en hiermee samenhangende werkgelegenheid; b. Nieuwe innovaties in health, life science en semiconductors en op het snijvlak van deze clusters. Dit leidt tot 30 cross-over projecten in de komende 10 jaar. c. Nieuwe panden met cleanrooms/laboratoria voor huisvesting van high tech bedrijven. Dit leidt tot de bouw van 4 tot 5 panden in de komende 10 jaar.	De doorontwikkeling van NTC leidt in de komende 10-15 jaar tot de realisatie van 1200 nieuwe kennisintensieve arbeidsplaatsen. Daar gaat vervolgens een spin off effect vanuit naar de dienstverlenende sector met als gevolg dat ook aan de onderkant van de arbeidsmarkt banen ontstaan.

productie door de kennis, competenties en faciliteiten op en rondom NTC te verbinden met die op en rondom Campus Heyendaal.		

Toelichting	**Middeleninzet**		
	Provincie: (2012-2015)	**Gemeente:** (2012-2015)	**Derden:** (2012-2015)
De Novio Tech Campus werd en wordt gefaseerd ontwikkeld. Fasen in dit proces betreffen de herontwikkeling van gebouw M, het (gefaseerd) openstellen van de Campus, het ontsluiten van het terrein aan de Nieuwe Dukenburgseweg, het aanleggen van "station Goffert" en het inrichten van het Novio Tech Campusterrein. De exploitatie en het beheer van de NTC kent verschillende aandachtspunten: onderhoud en beheer van de campus, stimuleren collectiviteit bij ondernemers en eigenaren en waarborgen beeldkwaliteit en gemeenschappelijke waarden. Het succes van NTC wordt uiteindelijk bepaald door de kracht van een goed business developmentprogramma. Een programma dat zoekt naar het versterken van de complementariteit. Bij het opstellen en de uitvoering van het plan wordt samengewerkt met de projectdeelnemers (partners) zoals genoemd. Doel daarvan is om elkaar onderling zoveel mogelijk te versterken en overlap te voorkomen. De Novio Tech Campus organisatie zal vooral een netwerk organisatie zijn, die doorbouwt op de stevige basis die de afgelopen jaren door de partners is gelegd. Tot nu toe vooral geïnvesteerd in de gebiedsontwikkeling. Een volgende stap is noodzakelijk, waarbij ook de borging en afstemming met andere ontwikkelingen zoals Heyendaal Campus en Red Medtech Highway moet worden geoptimaliseerd. Het business developmentprogramma richt zich op het genereren en het aantrekken (acquisitie) van nieuwe business. De uiteindelijke resultaten van NTC zijn mede afhankelijk van, naast de activiteiten in het kader van de genoemde 2 sporen (gebiedsontwikkeling en parkmanagement en realiseren en uitvoeren van een business development programma), een heldere profilering en een effectieve marketing en acquisitie. Dit komt terug in het project Vergroten acquisitieslagkracht.	€ 100.000,-	€100.000,- .	€100.000,-.

Bijlage 2

Versterken programmalijn Technologie: Rockstart		
Doel(en)	**Beoogde resultaten**	**Beoogde maatschappelijke effecten**
Als uitwerking van het NTC business developmentprogramma zien Novio Tech Campus en provincie Gelderland kansen en mogelijkheden om in Nijmegen een zogenaamde digitale Health Accelerator te realiseren. Ofwel het wereldwijd werven van potentiële start ups die aansluiten bij het Nijmeegse ecosysteem van kennisinstellingen en kennisintensieve bedrijven. Vervolgens dienen start ups "te landen" in Nijmegen en uit te groeien tot nieuwe vormen van bedrijvigheid. Het project betreft het organiseren van een business accellerator met als thema 'Digital-Health', waarbij 5 – 10 internationale startups in 3 tot 6 maanden via een intensief programma in hun groei en ontwikkeling worden versneld. Het programma zal begin 2015 gelanceerd worden. Rockstart Accelerator programma's stimuleren ondernemerschap en innovatie in het algemeen in de gekozen sector. De programma's bestaan uit a) het intensief ondersteunen van geselecteerde startops, b) het stimuleren van de bekendheid van startups en c) het aanjagen van een eco-systeem van mentoren en financiers rondom de gekozen sector. Er is door de verschillende betrokken partijen een haalbaarheidsonderzoek gedaan naar	Nieuwe start ups in Nijmegen die het ecosysteem verder versterken. De belangrijkste economische effecten van het Rockstart Accelerator Digital Health Programma zijn: - Groei werkgelegenheid (tussen de 50 en 100 arbeidsplaatsen in 3 jaar); - Groei aantal bedrijven; - Groei van investeringen; - Waardegroei deelnemende start-ups; - Versterking van het profiel van Nijmegen (Health); - Vergroting van de aantrekkelijkheid van NTC als vestigingsplek.	Het realiseren van start ups die het cluster Health verder versterken, met als effect economische groei, meer kennisintensieve werkgelegenheid.

de mogelijkheden van een dergelijk programma in Nijmegen. Deze blijken er voldoende te zijn. Het organiseren van Rockstart Digital Health betekent voor Nijmegen een enorme boost op het gebied van naamsbekendheid en dynamiek. Ervaring leert dat een deel van de 'geaccelereerd' bedrijven binnen het netwerk blijft. Dit levert voor Nijmegen extra werkgelegenheid op. De partners in het project zijn de partijen in het business developmentteam van NTC (Business Cluster Semiconductors, Health Valley, Kadans Biofacilities, NXP, Oost NV, Provincie Gelderland, Radboud Universiteit, Radboud Reshape Center, SMB for Life Sciences en gemeente Nijmegen).				
Toelichting		**Middeleninzet**		
Rockstart is een initiatief dat breed in de regio gedragen wordt en dat additioneel is op het bestaande instrumentarium.		**Provincie:** (2012-2015)	**Gemeente:**	**Derden:** (2012-2015)
		€75.000,--	€75.000,-	Minimaal €75.000,-

Bijlage 3

Nijmegen: Vergroten acquisitie slagkracht en intensiveren accountmanagerschap voor cluster Health		
Doel(en)	**Beoogde resultaten**	**Beoogde maatschappelijke effecten**
Om te kunnen innoveren is het noodzakelijk gericht te acquireren. Innovatieve bedrijven trekken andere innovatieve bedrijven aan, zeker waar ze elkaar kunnen aanvullen. Een goed voorbeeld van succesvolle acquisitie betreft de vestiging van de R&D faciliteiten van Heinz in Nijmegen. Deze vestiging opent de deur naar mogelijkheden tot succesvolle cross-overs. Maar ook na vestiging is het nodig blijvend, in de vorm van accountmanagerschap, met elkaar in gesprek te zijn over kansen en bedreigingen om bedrijven ook blijvend aan Nijmegen verbonden te houden. Nijmegen vergroot haar acquisitieslagkracht om actief innovatieve bedrijven en daarmee ook werkgelegenheid naar Nijmegen te halen. Nijmegen verbindt aan deze bedrijven een accountmanager om de bedrijven, en de werkgelegenheid, voor Nijmegen te behouden. Daarnaast is het doel om door meer te investeren in bedrijven en instellingen in het netwerk, ook meer gebruik te kunnen maken van de kracht van die bedrijven in het netwerk en ze te betrekken in onze acquisitieactiviteiten. De praktijk leert ons dat acquisitietrajecten die we gezamenlijk met onze strategische partners inzetten, effectiever kunnen zijn.	Met de extra inzet op acquisitie en accountmanagerschap beogen we in de periode tot 2020: - 1 extra top-kennisinstelling naar Nijmegen te halen, die als kennisbron en voor de profilering op de focus Health & Education onmisbaar is; - de vestiging van 10 extra top-bedrijven met internationale naamsbekendheid, die in hun marksegment accelerator zijn van groei en innovatie; - de vestiging van 100 extra betrokken MKB-bedrijven die de basis en het cement vormen van de kenniseconomie en ambitie uitstralen in termen van vernieuwing en groei; - behoud van reeds in Nijmegen gevestigde bedrijven en instellingen in de sector Health	Met de vestiging van nieuwe bedrijven en het leveren van extra dienstverlening aan de bedrijven is het beoogde effect de bestaande werkgelegenheid voor Nijmegen te behouden en nieuwe werkgelegenheid te faciliteren en realiseren.

Toelichting	**Middeleninzet**			
	Provincie: (2012-2015)	**Gemeente:** (2012-2015)	**Derden:** (2012-2015)	
Nijmegen zet nu 1,0 fte capaciteit in op acquisitie en accountmanagerschap op bedrijven binnen de focus Health. Een deel van die capaciteit is gekoppeld aan projecten die wij uitvoeren met onze partners. Een goed voorbeeld daarvan betreft het project Novio Tech Campus, waarbinnen Nijmegen acquisitiecapaciteit levert. Het is nodig een impuls te geven aan deze acquisitiecapaciteit en accountmanagerschap om onze rol binnen het netwerk wat inzet op acquisitie goed te kunnen vervullen. Daarnaast liggen er specifieke vraagstukken met betrekking tot het stimuleren van innovaties bij bestaande bedrijven, het attenderen van deze bedrijven op mogelijkheden en regelingen en het met elkaar in contact brengen van kansrijke initiatieven die tot succesvolle cross-overs kunnen leiden. We vragen onze partners in het netwerk bij te dragen aan onze acquisitieinspanningen. Netwerkbenadering staat daarbij centraal, waarbij we nauw samenwerken met partners als OostNV, NTC, RU en Health Valley. Nijmegen neemt daarin de trekkersrol, met als doel te komen tot een proactieve en reactieve acquisitie, zowel regionaal, nationaal als internationaal waarbij de inhoudelijke focus ligt op Health (focus Economische Innovatie Agenda 2020). Concreet betekent dit dat we nationaal en internationaal bedrijven in kaart brengen die passen bij het Nijmeegse en regionale ecosysteem. Met behulp van acquisitie-instrumentarium zoals presentaties, rode loperprogramma etc. worden vervolgens bedrijven verleid en gelokt naar de stad. In de samenwerking maken we steeds concrete afspraken over wie de lead heeft in concrete acquisitietrajecten. Daarbij is bepalend waar de grootste urgentie en het grootste belang liggen. We maken op tactisch niveau afspraken over hoe we de propositie Nijmegen het beste naar voren kunnen brengen.	€100.000,-	€100.000,- .	€100.000,-	

Bijlage 4:

Investeringsbijdrage Gelderland International School					
Doel(en)	**Beoogde resultaten**	**Beoogde maatschappelijke effecten**			
De regio Arnhem Nijmegen wil in 2015 behoren tot de meest innovatieve vestigingsgebieden van Nederland. Van groot belang bij deze ontwikkeling is het creëren van een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor bedrijven en hun werknemers. De rol van goed internationaal onderwijs bepaalt mede de beslissing van buitenlandse bedrijven en werknemers om zich in de regio te vestigen. De ambitie van de Gelderland International School is een stand-alone school te realiseren waar niet alleen de primary en secondary worden ondergebracht maar die tevens ruimte biedt voor community functies. Functies die hier onder vallen zijn kinderopvang, volwassenenonderwijs, voorstellingen en bijeenkomsten en een expat informatiepunt. Het samenbrengen van de functies op één plek zal de expatcommunity versterken. Voor ouders is de school een plek om informeel samen te komen en elkaar te ontmoeten.	Het project behelst de nieuwbouw van een Gelderland International School (locatie Arnhem), waarmee beoogt wordt een locatie en huisvesting te realiseren die voldoet aan internationale standaarden.	Het bijdragen aan een aantrekkelijk vestigingsklimaat om internationale bedrijven en hun medewerkers naar de regio te trekken.			
Toelichting		**Middeleninzet**			
Om de totale noodzakelijke investering te realiseren dragen de provincie en de gemeente Arnhem gezamenlijk om en nabij de €7 miljoen euro bij. Verder dragen derden bij en zijn bijdragen gevraagd van de overige gemeenten in de regio. Met inzet van innovatiemiddelen komt Nijmegen dan aan een bijdrage van €300.000,-.		**Provincie:** (2012-2015)	**Gemeente:** (2012-2015)	**Derden:** (2012-2015)	
		€150.000,-	€150.000,-	Totale investering om en nabij de €10 miljoen	

Bijlage 5

Wetenschapsfilmfestival				
Doel(en)	**Beoogde resultaten**	**Beoogde maatschappelijke effecten**		
Het Science@Filmfestival (S@F) is een vierdaags internationaal festival voor de wetenschapsfilm in Nijmegen. Het S@F toont de maatschappelijke relevantie en de schoonheid van de wetenschap via de kunstvorm film aan een breed publiek. Het festival heeft een landelijke uitstraling, werkt samen met gevestigde internationale festivals in New York, Parijs en Genève (CERN) en draagt zo bij aan de profilering van Nijmegen-kennisstad. De eerste editie wordt beoogd in oktober/november 2015. Het Science@Film Festival heeft de volgende doelen: • Toegankelijk maken van wetenschap voor een breed publiek • Verhelderen van (maatschappelijke) relevantie van wetenschap • Promoten van de wetenschapsfilm • Versterken van reputatie van Nijmegen als kennis- en cultuurstad. Het beoogde bereik is nationaal en – op termijn – internationaal. Daarnaast is er speciale programmering voor de bovenbouw van het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs in de regio Nijmegen.	Lange-termijn-ambities: • uitgroeien tot een festival met internationale bekendheid • het bereik van het festival vergroten van 2.500 bezoekers/ deelnemers in het eerste jaar naar 10.000 in het 4e jaar • het makersklimaat stimuleren door - samenwerking tussen filmopleidingen en wetenschapsinstellingen te bevorderen - gerichte opdrachten aan jonge filmmakers te verstrekken • een ontmoetings- en netwerkplek voor bedrijven en kennisinstellingen in de regio worden	Versterken van de internationale profilering van Nijmegen als kennisstad.		
Toelichting		**Middeleninzet**		
		Provincie: (2012-2015)	**Gemeente:** (2012-2015)	**Derden:** (2012-2015)
		€25.000,-	€25.000,-	€25.000,-

Bijlage 6

Uitvoeren innovatiescan en Human Capital Scan					
Doel(en)	**Beoogde resultaten**	**Beoogde maatschappelijke effecten**			
Aan de hand van de uitgevoerde scans realiseren we inzicht en overzicht in de projecten en initiatieven op het brede speelveld (bedrijven, instellingen, overheid). Deze behoefte aan overzicht wordt breed gedeeld, om ook bestaande initiatieven en projecten naar een hoger plan te kunnen tillen.	De succesvolle realisatie van projecten te bevorderen en daarnaast de resultaten van projecten en initiatieven te vergroten door krachten waar mogelijk te bundelen.	Efficiënte en effectieve inzet van projectactiviteiten en middelen. Vergroten slaagkans van projecten.			
Toelichting		**Middeleninzet**			
		Provincie: (2012-2015)	**Gemeente:** (2012-2015)	**Derden:** (2012-2015)	
Er zijn 2 scans voorzien: 1. Innovatie Scan: scan naar initiatieven, projectvoorstellen en lopende projecten op het gebied van innovatie (health); 2. Human Capital Scan: scan naar trends, initiatieven en projecten die bijdragen aan het aantrekken van topkenniswerkers, het stimuleren van excellentie in onderwijs en het verbeteren van de aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt.		€20.000,-	€20.000,-	Minimaal €20.000,-	

Bijlage 7

Nog nader in te vullen projecten in 2015

Doel(en)	**Beoogde resultaten**	**Beoogde maatschappelijke effecten**
De gemeente Nijmegen voert, samen met haar partners inde Economische Raad Nijmegen, de economische Innovatie Agenda 2020 uit. Hiervoor zullen eind 2014 en in 2015 projecten ontwikkeld en uitgevoerd worden. Daaraan heeft de gemeente inzet van capaciteit en middelen gekoppeld. En ook de partners hebben zich hieraan gecommitteerd. Met de inzet van een aanvullend budget vanuit de provinciale innovatiemiddelen, krijgen deze projecten een impuls en worden deze projecten waar nodig ondersteund. Wij zullen de provincie meenemen in de projecten die wij met behulp van dit budget, samen met onze partners, ontwikkelen.	Het uitvoeren van projecten die bijdragen aan de realisatie van de ambitie en doelstellingen van de Economische Innovatie Agenda 2020.	Groei en behoud van bedrijvigheid en werkgelegenheid.

Toelichting	**Middeleninzet**		
	Provincie: (2012-2015)	**Gemeente:** (2012-2015)	**Derden:** (2012-2015)
Voorbeelden zijn een haalbaarheidsstudie naar een congresfaciliteit, een global lounge voor expats en Green Capital of Europe.	€230.000,-	€230.000,-	Minimaal €230.000,-

Voorstel - Straatnaamgeving Braamhof

HAMERSTUK

RVS Straatnaamgeving Braamhof

Van:	College van B&W d.d. 17 november 2015		
Doel:	Besluitvorming		
Toelichting:	**1. Voorliggende besluitvorming** Het college stelt de raad voor in de wijk Wolfskuil een nieuwe zijstraat de naam Braamhof te geven. In de wijk Wolfskuil wordt op een terrein tussen de Palmstraat en de Nieuwe Nonnendaalseweg een aantal woningen gebouwd. Deze woningen worden vanuit de Palmstraat ontsloten via een nieuwe zijstraat. Deze zijstraat dient een nieuwe naam te krijgen. Het college meldt in het voorstel dat de heer Essers de suggestie deed voor deze straatnaam.		
Naam steller: **E-mail steller:**	Kiki van Heijst k.van.heijst@nijmegen.nl	**Tel. steller:**	024 329 27 38
Bijlagen:	1. Raadsvoorstel 'Straatnaamgeving Braamhof' d.d. 17 november 2015 2. Situatieschets Raadsbesluit d.d. 16 december 2015		

Voorstel - Straatnaamgeving Braamhof

Voorstel aan de Raad

GEMEENTE Nijmegen

Datum raadsvergadering / Nummer raadsvoorstel

16 december 2015 / 158/2015

Fatale termijn: besluitvorming vóór:

Onderwerp

Straatnaamgeving Braamhof

Programma

Cultuur & Cultuurhistorie & Citymarketing

Portefeuillehouder

B. van Hees

Voorstel van het College van Burgemeester en Wethouders d.d.

17 november 2015

Samenvatting

In de wijk Wolfskuil in de woonplaats Nijmegen wordt op een terrein tussen de Palmstraat en de Nieuwe Nonnendaalseweg een aantal woningen gebouwd. Deze woningen worden vanuit de Palmstraat ontsloten via een nieuwe zijstraat.
Deze zijstraat dient een naam te krijgen.

Voorstel om te besluiten

1. Volgens bijgaande situatieschets aan de grijs gearceerde straat in de wijk Wolfskuil in de woonplaats Nijmegen de naam **Braamhof** te geven.
2. Het college de bevoegdheid te geven om te zijner tijd de exacte begrenzing van de onder 1. bedoelde straat nader vast te stellen.

Opgesteld door, telefoonnummer, e-mail

Kiki van Heijst, 2738, k.van.heijst@nijmegen.nl

Voorstel - Straatnaamgeving Braamhof

Voorstel aan de Raad

Aan de Raad van de gemeente Nijmegen

1 Inleiding

In de wijk Wolfskuil in de woonplaats Nijmegen wordt op een terrein tussen de Palmstraat en de Nieuwe Nonnendaalseweg een aantal woningen gebouwd. De woningen worden via een nieuwe zijstraat vanuit de Palmstraat ontsloten. Deze zijstraat dient een naam te krijgen.

De nieuwe straat ligt in de zogenaamde *Rozenbuurt* (niet vastgestelde naam), waar een aantal van de omliggende straten naar bloemen en planten is vernoemd. De Werkgroep Straatnaamgeving geeft voor deze nieuwe straat dan ook de voorkeur aan een bloemen- of plantennaam.
De woningen worden gebouwd op het terrein van de voormalige timmerfabriek en aannemerij *Berntsen en Braam bv.* Dit familiebedrijf, opgericht door G.H.W. Braam, is meer dan een eeuw op deze plek gevestigd geweest.

De naam **Braamhof** is een toepasselijke naam voor de nieuwe straat; primair is de braam de naam van het plantengeslacht uit de rozenfamilie, daarnaast verwijst de naam, op subtiele wijze, naar de familie Braam die hier meer dan een eeuw heeft gewoond en gewerkt, en daarmee naar de geschiedenis van deze plek. Het achtervoegsel –hof past bij deze besloten, doodlopende straat.

De te bouwen woningen hebben al een huisnummer gekregen aan de Palmstraat. Deze huisnummering zal na het vaststellen van de nieuwe straatnaam gewijzigd worden, waarbij de nieuwe woningen met de toegang via de Palmstraat aan de Palmstraat geadresseerd worden en de woningen met de toegang aan de **Braamhof** een adres aan de **Braamhof** zullen krijgen.

1.1 Wettelijk kader of beleidskader

Volgens de “Verordening naamgeving en nummering (adressen) 2011” is de gemeenteraad bevoegd de openbare ruimte te benoemen.

1.2 Relatie met programma

Straatnaamgeving valt onder het programma Cultuur & Cultuurhistorie & Citymarketing en is een wettelijke taak.

2 Doelstelling

Een goede naamgeving van de openbare ruimte in Nijmegen.

3 Argumenten

Betreffende beslispunt 1;

a. De naam **Braamhof** is passend in deze buurt waar de meeste straten vernoemd zijn naar bloemen en planten.
b. De naam **Braamhof** is een subtiele verwijzing naar de geschiedenis van deze locatie en houdt de herinnering aan de voormalige bedrijvigheid op het terrein levend.

Voorstel - Straatnaamgeving Braamhof

Betreffende beslispunt 2;

a. De straat is nog niet aangelegd. De exacte geometrie kan pas worden vastgesteld wanneer de straat is ingemeten en op kaart beschikbaar is.

4 Risico's

Aan dit voorstel zijn geen risico's verbonden.

5 Financiën

De kosten van deze naamgeving vallen binnen het productenbudget van *Bureau Functioneel Beheer Fysiek Domein.*

6 Participatie en Communicatie

De naam **Braamhof** is een suggestie van de heer R. Essers uit Nijmegen.
Dit besluit wordt gepubliceerd op de gemeentelijke website. Vervolgens wordt het breed met de wijk gecommuniceerd. Daarnaast is er een grote lijst van "afnemers" betreffende naamgeving, zoals de hulpdiensten, PostNL, de NUON en de kaartbeheerders van diverse (stads)plattegronden en navigatiesystemen. Deze worden eveneens geïnformeerd over de besluitvorming.

7 Uitvoering en evaluatie

Het vervaardigen en aanbrengen van naamborden wordt gerealiseerd binnen dit project, volgens de kwaliteitseisen die de Gemeente Nijmegen daarvoor hanteert.

College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester,	De Gemeentesecretaris,
drs. H.M.F. Bruls	drs. B. van der Ploeg

Bijlage(n): situatieschets

Voorstel - Straatnaamgeving Braamhof

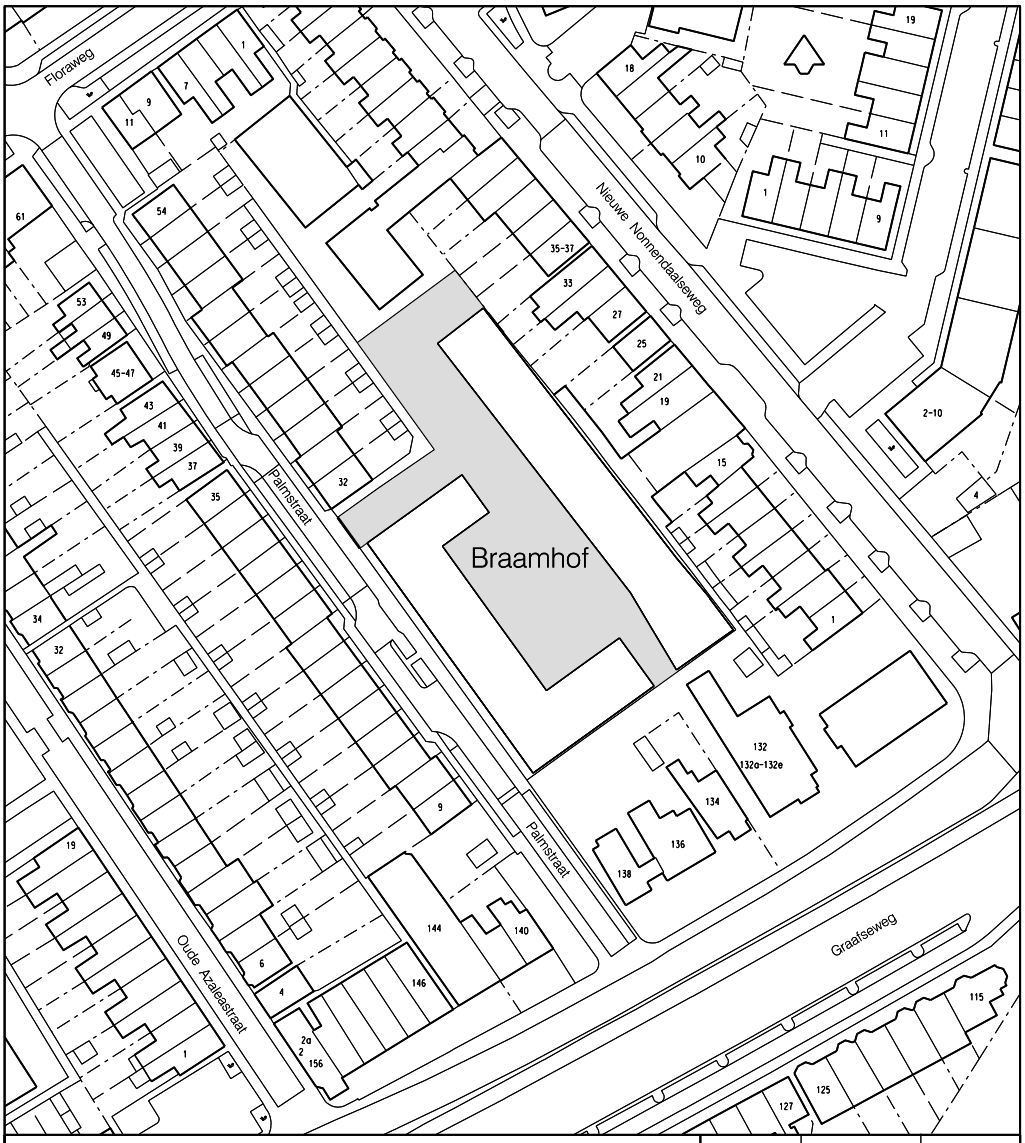
Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 16 december 2015

28. Raadsvoorstel Straatnaamgeving Braamhof (158/2015)

Raadsvoorstel d.d. 17 november 2015
1. Volgens bijgaande situatieschets aan de grijs gearceerde straat in de wijk Wolfskuil in de woonplaats Nijmegen de naam Braamhof te geven.
2. Het college de bevoegdheid te geven om te zijner tijd de exacte begrenzing van de onder 1. bedoelde straat nader vast te stellen.

Raadsbesluit d.d.16 december 2015
Conform besloten

Voorstel - Straatnaamgeving Braamhof

GEMEENTE Nijmegen

Informatiemanagement & Automatisering
Postbus 9105, 6500 HG, Nijmegen

Te betrekken in de straatnaamgeving

Aanmaak datum	Tekenaar	
16–10–2015	Jack Stax	
Datum	Wijziging tekening	

Datum	Accoord	Stadium
05–11–2015	Petra Daams	Goedgekeurd

Tekening Nummer: 491911

Schaal:	Formaat:	Projectnummer:	Bestek:	Aantal bladen:
1 : 1000	A4			

Bestandsnaam: 491911.dgn
Versie : 1

HAMERSTUK

GEMEENTE Nijmegen

RVS Straatnaamgeving Grote Boel en De Stelt: aanpassen onderschriften naamborden

Van:	College van B&W d.d. 17 november 2015		
Doel:	Besluitvorming		
Toelichting:	**1. Voorliggende besluitvorming** Het college stelt de raad voor de straatnaamborden in de buurten Grote Boel, woonplaats Nijmegen, en De Stelt, woonplaats Lent, van kortere onderschriften te voorzien dan eerder door de raad vastgesteld. **2. Achtergrond** Met respectievelijk de raadsbesluiten van 19 november 2014 (RV 135/2014) en van 10 juni 2015 (RV 86/2015) zijn de straatnamen plus onderschriften voor de buurten Grote Boel en in de woonplaats Nijmegen en De Stelt (noordelijk deel) in de woonplaats Lent vastgesteld. In de uitvoering blijkt een aantal onderschriften erg lang, waardoor de straatnaamborden te groot worden. De straatnaamborden zijn nog niet gemaakt. Met dit voorstel wordt voorgesteld om deze onderschriften in te korten. Onder punt 7 van het voorstel vindt u de voor de naamborden vast te stellen onderschriften. **3. Ingekomen stuk** De heer Essers heeft de raad een brief gestuurd aangaande dit voorstel, deze treft u als achtergrondinformatie aan.		
Naam steller: **E-mail steller:**	Kiki van Heijst k.van.heijst@nijmegen.nl	**Tel. steller:**	024 329 27 38
Bijlagen:	1. Raadsvoorstel 'Straatnaamgeving Grote Boel en De Stelt – aanpassen onderschriften naamborden' d.d. 17 november 2015 Raadsbesluit d.d. 16 december 2015 1. Brief dhr. Essers inzake 'raadsvoorstel 159/2015' d.d. 22 november		

Voorstel - Straatnaamgeving Grote Boel en De Stelt aanpassen onderschriften . . .

Voorstel aan de Raad

GEMEENTE Nijmegen

Datum raadsvergadering / Nummer raadsvoorstel

16 december 2015 / 159/2015

Fatale termijn: besluitvorming vóór:

Onderwerp

Straatnaamgeving Grote Boel en De Stelt: aanpassen onderschriften naamborden

Programma

Cultuur & Cultuurhistorie & Citymarketing

Portefeuillehouder

B. van Hees

Voorstel van het College van Burgemeester en Wethouders d.d.

17 november 2015

Samenvatting

Met respectievelijk de raadsbesluiten van 19 november 2014 (RV 135/2014) en van 10 juni 2015 (RV 86/2015) zijn de straatnamen plus onderschriften voor de buurten Grote Boel in de woonplaats Nijmegen en De Stelt (noordelijk deel) in de woonplaats Lent vastgesteld.
In de uitvoering blijkt een aantal onderschriften te lang, waardoor de straatnaamborden te groot worden.
Met dit voorstel wordt voorgesteld om deze onderschriften in te korten.

Voorstel om te besluiten

1. Het raadsbesluit van 19 november 2014 (RV 135/2014), beslispunt 10 in te trekken, waar het de tekst van de onderschriften van de straatnamen vastgesteld voor de buurt Grote Boel in de woonplaats Nijmegen betreft.
2. Het raadsbesluit van 10 juni 2015 (RV 86/2015), beslispunt 2, in te trekken waar het de tekst van de onderschriften van de straatnamen vastgesteld voor de buurt De Stelt, in de woonplaats Lent, betreft.
3. De straatnaamborden in de buurten Grote Boel, woonplaats Nijmegen, en De Stelt, woonplaats Lent, van kortere onderschriften te voorzien.

Voorstel - Straatnaamgeving Grote Boel en De Stelt aanpassen onderschriften . . .

Aan de Raad van de gemeente Nijmegen

1 Inleiding

Met de raadsbesluiten van respectievelijk 19 november 2014 (RV 135/2014) en van 10 juni 2015 (RV 86/2015) zijn de straatnamen plus onderschriften voor de buurten Grote Boel en De Stelt (noordelijk deel) vastgesteld.
In de uitvoering blijken de onderschriften erg lang, waardoor de straatnaamborden te groot worden.
De straatnaamborden zijn nog niet vervaardigd. Met dit voorstel wordt voorgesteld om de onderschriften in te korten zodat er kleinere borden kunnen worden geplaatst.

1.1 Wettelijk kader of beleidskader

Volgens de “Verordening naamgeving en nummering (adressen) 2011” is de gemeenteraad bevoegd de openbare ruimte te benoemen.

1.2 Relatie met programma

Straatnaamgeving valt onder het programma Cultuur & Cultuurhistorie & Citymarketing en is een wettelijke taak.

2 Doelstelling

Een goede naamgeving van de openbare ruimte in Nijmegen.

3 Argumenten

Betreffende beslispunt 1en 2;

Als gevolg van de met de raadsbesluiten van 19 november 2014 (RV 135/2014) en van 10 juni 2015 (RV 86/2015) vastgestelde onderschriften zouden de straatnaamborden buitenproportioneel groot worden.

Betreffende beslispunt 3;

Kortere onderschriften bieden voldoende informatie. Aan de hand van de teksten is het voor geïnteresseerden mogelijk om zelf naar meer informatie over de vernoemde personen en plaatsen te zoeken.

4 Risico’s

Aan dit voorstel zijn geen risico’s verbonden.

5 Financiën

Deze paragraaf is niet van toepassing op dit voorstel.

6 Participatie en Communicatie

Dit besluit wordt gepubliceerd op de gemeentelijke website.
Daarnaast is er een grote lijst van “afnemers” betreffende naamgeving, zoals de hulpdiensten, PostNL, de NUON en de kaartbeheerders van diverse (stads)plattegronden en navigatiesystemen. Deze worden eveneens geïnformeerd over de besluitvorming

Voorstel - Straatnaamgeving Grote Boel en De Stelt aanpassen onderschriften . . .

Voorstel aan de Raad

7 Uitvoering en evaluatie
De straatnaamborden in de buurt Grote Boel, woonplaats Nijmegen, worden van de volgende onderschriften voorzien:

(m.b.t. Simone de Beauvoirstraat)
Franse schrijfster 1908-1986

(m.b.t. Heinrich Böllstraat)
Duitse schrijver 1917-1985

(m.b.t. Louis Paul Boonstraat)
Vlaamse schrijver 1912-1979

(m.b.t. Simon Carmiggeltstraat)
Nederlandse schrijver 1913-1987

(m.b.t. Agatha Christiestraat)
Britse schrijfster 1890-1976

(m.b.t. Hugo Clausstraat)
Vlaamse schrijver 1929-2008

(m.b.t. Roald Dahlhof)
Britse schrijver 1916-1990

(m.b.t.William Faulknerstraat)
Amerikaanse schrijver 1897-1962

(m.b.t. Karel Glastra van Loonstraat)
Nederlandse schrijver 1962-2005

(m.b.t. Grote Boel)
Groote Boel verdwenen boerderij

(m.b.t. Hella Haassestraat)
Nederlandse schrijfster 1918-2011

(m.b.t. Ingrid Jonkerstraat)
Zuid-Afrikaanse dichteres 1933-1965

(m.b.t. Kleine Boel)
verdwenen boerderij

(m.b.t. Astrid Lindgrenhof)
Zweedse schrijfster 1907-2002

(m.b.t. García Lorcastraat)

Onderschriften Grote Boel en De Stelt RV

Voorstel - Straatnaamgeving Grote Boel en De Stelt aanpassen onderschriften . . .

Voorstel aan de Raad

Spaanse schrijver 1898-1936

(m.b.t. Lucebertstraat)
Nederlandse dichter 1924-1994

(m.b.t.Gabriel García Márquezstraat)
Colombiaanse schrijver 1927-2014

(m.b.t. Pablo Nerudastraat)
Chileense dichter 1904-1973

(m.b.t. Ressense Wal)
middeleeuwse dwarsdijk

(m.b.t.Renate Rubinsteinstraat)
Nederlandse schrijfster 1929-1990

(m.b.t. Nelly Sachsstraat)
Duitse dichteres 1891-1970

(m.b.t. Annie M.G. Schmidthof)
Nederlandse schrijfster 1911-1995

(m.b.t. Ananta Toerstraat)
Indonesische schrijver 1925-2006

(m.b.t. Marten Toonderstraat)
Nederlandse stripauteur 1912-2005

(m.b.t. Max Velthuijshof)
Nederlandse schrijver 1923-2005

De straatnaamborden in de buurt De Stelt, woonplaats Lent, worden van de volgende onderschriften voorzien:

(m.b.t. Reijershof)
oude boerderijnaam

(m.b.t. Schrouwmolde)
oude veldnaam

(m.b.t. Jan Anne Beijerinckstraat)
Lentse waterstaatkundig ingenieur 1800-1874

(m.b.t. Jan van Ruitenbeekstraat)
Lents gemeenteraadslid 1916-2008

Onderschriften Grote Boel en De Stelt RV

Voorstel - Straatnaamgeving Grote Boel en De Stelt aanpassen onderschriften . . .

Voorstel aan de Raad

(m.b.t. Jan van Moockstraat)
in 1713 turfmeter van Lent

(m.b.t.Coenraad Weckestraat)
bewoner van Huize Lent †1709

College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls drs. B. van der Ploeg

Onderschriften Grote Boel en De Stelt RV

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 16 december 2015

29. Raadsvoorstel Straatnaamgeving Grote Boel en De Stelt: aanpassen onderschriften naamborden (159/2015)

Raadsvoorstel d.d. 17 november 2015

1. Het raadsbesluit van 19 november 2014 (RV 135/2014), beslispunt 10 in te trekken, waar het de tekst van de onderschriften van de straatnamen vastgesteld voor de buurt Grote Boel in de woonplaats Nijmegen betreft.
2. Het raadsbesluit van 10 juni 2015 (RV 86/2015), beslispunt 2, in te trekken waar het de tekst van de onderschriften van de straatnamen vastgesteld voor de buurt De Stelt, in de woonplaats Lent, betreft.
3. De straatnaamborden in de buurten Grote Boel, woonplaats Nijmegen, en De Stelt, woonplaats Lent, van kortere onderschriften te voorzien.

Raadsbesluit d.d.16 december 2015

Conform besloten

Voorstel - Straatnaamgeving Grote Boel en De Stelt aanpassen onderschriften . . .

Van: Rob Essers [mailto:rob@gaypnt.demon.nl]
Verzonden: zondag 22 november 2015 15:25
Aan: Bruls, Hubert BM20; Heffels, Mirande BM50
Onderwerp: raadsvoorstel 159/2015

T.a.v. de Raad van de gemeente Nijmegen

Geachte leden,

> In de uitvoering blijkt een aantal onderschriften te lang, waardoor de straatnaamborden te groot worden.

Wie heeft bedacht dat de bijschriften niet op de borden passen? Er is mijns inziens geen enkel onderschrift vastgesteld dat niet op de borden past. Het inkorten zal maar in een beperkt aantal gevallen tot een kleiner straatnaambord leiden.

Hoewel mijn kanttekeningen bij het conceptvoorstel tot enkele verbeteringen hebben geleid, kan raadsvoorstel 159/2015 de toets der kritiek niet doorstaan (zie bijlage). Een aantal onderschriften is onjuist of voor verbetering vatbaar. Dat geldt ook voor een aantal vastgestelde straatnamen.

Het zou voor zich moeten spreken dat het raadsvoorstel in de besluitronde van 9 december 2015 niet kan worden afgedaan als hamerstuk.

Met vriendelijke groet,

Rob Essers
Niek Engelschmanlaan 129
6532 CR Nijmegen
024 - 355 81 71

Bijschrift straatnaam past niet op borden

NIJMEGEN/LENT. De straatnamen van nieuwbouwwijken Grote Boel en De Stelt in Nijmegen-Noord pasten wel op de borden, maar de onderschriften bleken soms te lang. De uitleg bij de nieuwe straatnamen zijn daarom aangepast.

De gemeenteraad besloot straten in Grote Boel naar schrijvers te vernoemen. Zo komt er een Simone de Beauvoirstraat en een Astrid Lindgrenhof. De Stelt krijgt een Reijershof, Schrouwmolde, Jan van Ruitenbeekstraat en Jan van Moockstraat. Dat vraagt om uitleg. Lentenaren kennen gemeenteraadslid Jan van Ruitenbeek (1916-2008) misschien nog. Maar bij Jan van Moock, in 1713 de turfmeter van Lent, ligt dat anders. Dus stelde de raad ook bijschriften vast voor onder de namen. Maar die bleken te lang, zodat de borden buitenproportioneel dreigden te worden. Onder Astrid Lindgren staat straks: 'Zweedse schrijfster 1907-2002'. Onder Reijershof staat: 'oude boerderijnaam' en Schrouwmolde is een 'oude veldnaam'. Als de raad ermee instemt tenminste.

De Gelderlander - zaterdag 21 november 2015

--
www.gaypnt.demon.nl/straatnamen

Voorstel - Straatnaamgeving Grote Boel en De Stelt aanpassen onderschriften . . .

Rob Essers

Niek Engelschmanlaan 129
6532 CR Nijmegen
(024) 355 81 71
rob@gaypnt.demon.nl

Kanttekeningen bij raadsvoorstel *159/2015*
Straatnaamgeving Grote Boel en De Stelt

Voorstel om te besluiten

1. Het raadsbesluit van 19 november 2014 (RV 135/2014), beslispunt 10 in te trekken, waar het de tekst van de onderschriften van de straatnamen vastgesteld voor de buurt Grote Boel in de woonplaats Nijmegen betreft.
2. Het raadsbesluit van 10 juni 2015 (RV 86/2015), beslispunt 2, in te trekken waar het de tekst van de onderschriften van de straatnamen vastgesteld voor de buurt De Stelt, in de woonplaats Lent, betreft.
3. De straatnaamborden in de buurten Grote Boel, woonplaats Nijmegen, en De Stelt, woonplaats Lent, van kortere onderschriften te voorzien.

2014-2015
Het nut en de noodzaak van het intrekken van de genoemde beslispunten ontgaat mij. In de samenvatting en de inleiding wordt gesteld dat de onderschriften bij de uitvoering erg lang blijken waardoor de straatnaamborden te groot worden. In onderdeel *3 Argumenten* staat:

> *Betreffende beslispunt 1en 2;*
> Als gevolg van de met de raadsbesluiten van 19 november 2014 (RV 135/2014) en van 10 juni 2015 (RV 86/2015) vastgestelde onderschriften zouden de straatnaamborden buitenproportioneel groot worden.

Is de lengte van de onderschriften bij de voorbereiding van de besluitvorming in 2014 en 2015 aan de aandacht ontsnapt? In de bijlage heb ik een aantal foto's op een rijtje gezet van oude en nieuwe straatnaamborden met onderschriften die qua lengte vergelijkbaar zijn met de onderschriften die zijn vastgesteld voor de borden in de buurten Grote Boel en De Stelt. In geen enkel geval is sprake van een 'buitenproportioneel' bord.

Niet de lengte van het onderschrift, maar de plaats van de borden zorgt voor problemen. De borden worden in Nijmegen standaard aan de 'verkeerde' kant van de weg opgehangen. Er wordt vooral rekening gehouden met automobilisten die beter op het verkeer kunnen letten dan op de onderschriften. Bij de plaatsing is onvoldoende aandacht voor fietsers en voetgangers die in een aantal gevallen tegen de achterkant van de borden aankijken.

Het aanbrengen van straatnaamborden tegen de gevels is in de loop der jaren in onbruik geraakt, ook in situaties waarin de panden dicht op de weg staan. Op grond van de gedoogplicht naamborden (zie artikel 5 van de Verordening naamgeving en nummering (adressen) 2011) kunnen deze nog altijd worden aangebracht op de meest voor de hand liggende plaats.

vergelijking
In het voorstel ontbreken de vastgestelde onderschriften die in de beslispunt 1 en 2 worden ingetrokken. In de bijlage heb ik de verschillende onderschriften onder elkaar gezet. Onjuistheden zijn te herkennen aan de rode kleur.

Voorstel - Straatnaamgeving Grote Boel en De Stelt aanpassen onderschriften . . .

Het inkorten van de onderschriften zal maar in een beperkt aantal gevallen tot een kleiner straatnaambord leiden. Dit is het geval bij de **Simone de Beauvoirstraat**, **Lucebertstraat**, **Pablo Nerudastraat** en **Ressense Wal** en mogelijk bij de **Reijershofstraat** en de **Jan van Ruitenbeekstraat**. Uit de bijgevoegde foto's blijkt dat een onderschrift van twee regels niet tot buitenproportionele straatnaamborden hoeft te leiden.

Niet iedere verandering is een verbetering...

▪ Bij **Grote Boel** staat de oorspronkelijke naam van de boerderij in het onderschrift vermeld. De toevoeging 'verdwenen boerderij' kan ik niet rijmen met de naam *Groote Boel* op het toegangshek van Griftdijk 62, 6515 AG Nijmegen; zie https://goo.gl/maps/srqfrdGgbFJ2#. Deze boerderij (pand ID 0268100000040588) is gebouwd in 1900. In de Basisregistraties Addressen en Gebouwen (BAG) is status: 'Pand in gebruik'. Het onderschrift 'verdwenen boerderij' lijkt mij daarom niet juist.

▪ Bij de **García Lorcastraat** dreigt de voornaam van de homoseksuele Spaanse dichter en toneelschrijver Federico García Lorca van het straatnaambord te verdwijnen. Bij andere schrijvers maakt de voornaam deel uit van de straatnaam. Dat heeft geleidt tot een buiten-proportionele straatnamen waarvoor in de BAG een verkorte schrijfwijze is opgenomen conform NEN 5825:2002.

officiële naam	*verkorte schrijfwijze*
Gabriel García Márquezstraat	: G García Márquezstr
Karel Glastra van Loonstraat	: Karel Glastra v Loonstr
Jan Anne Beijerinckstraat	: Jan Anne Beijerinckst

Ook bij García Lorca mag zijn voornaam niet op het straatnaambord ontbreken. Eventueel kan de straatnaam alsnog gewijzigd worden in **Federico García Lorcastraat**.

▪ Een vergelijkbare situatie doet zich voor bij Pramoedya Ananta Toer. De naam **Ananta Toerstraat** reken ik fout. In mijn kanttekeningen d.d. 18 oktober 2014 en 4 april 2015 heb ik tevergeefs gewezen op het volgende:

> Bij de naam *Ananta Toerstraat* is het eerste deel van de naam weggelaten. Bij Pramoedya Ananta Toer is geen sprake van een voornaam + familienaam, maar van drie namen zonder familienaam; zie http://en.wikipedia.org/wiki/Indonesian_names#Naming_forms#. De juiste straatnaam zou zijn: *Pramoedya Ananta Toerstraat* (27 posities). Deze kan worden ingekort tot *Pramoedyastraat*.

Heeft nader onderzoek uitgewezen dat mijn stelling niet klopt of is het vasthouden aan de verkeerde naam gebaseerd op onwetendheid? Wat heeft het voor zin om een straat naar de Indonesische schrijver Pramoedya te noemen als zijn naam niet op het straatnaambord wordt vermeld?

▪ In het raadsvoorstel wordt er kennelijk van uitgegaan dat voor een van de openbare ruimten in de buurt De Stelt in de woonplaats Lent de naam **Reijershof** is vastgesteld.
In het raadsbesluit d.d. 10 juni 2015 (raadsvoorstel 86/2015, beslispunt 1) staat de naam **Reijershofstraat**. In het onderschrift ontbreekt de boerderijnaam.
De naam van de oude boerderij is *Reijershof*. Om onduidelijke redenen heeft deze naam wel het achtervoegsel -straat gekregen en *Schrouwmolde* niet. Bij de naam *Reijershofstraat* is sprake van toponiemstapeling. Deze naam kan beter ingekort worden tot **Reijershof**.

▪ De schrijfwijze van de naam **Schouwmolde** is mijns inziens niet juist. In raadsvoorstel 86/2015 stond op vervolgvel 2:

> De naam wordt vermeld in De Gelderlander van 2 februari 1875 en in de stukken behorende bij een omvangrijke veiling van percelen in 1919, en heeft betrekking op gronden oostelijk van Steltsestraat 30-32. De precieze betekenis van de naam is onduidelijk.

Voorstel - Straatnaamgeving Grote Boel en De Stelt aanpassen onderschriften . . .

In de aankondiging van de publieke verkoop op 4 februari 1875 is sprake van twee percelen elshout 'op Schrauw Malden' onder Lent. Bij de veiling van HET LAAUWIK op 30 april en 14 mei 1919 in Hôtel Lent te Lent was de 3.86.60 ha opgesplitst in drie delen (koop IV, V en VI) die in verschillende advertenties consequent worden aangeduid als '"Schrauwmalde" aan de Steltsche straat'. De oude veldnaam *Schouwmolde* ben ik nergens tegengekomen. De straatnaam dient alsnog gewijzigd te worden in **Schauwmalde**.

- Aan het onderschrift bij de **Jan Anne Beijerinckstraat** is 'Lents' gewijzigd in 'Lentse'. Dat is geen inkorten. Het enkele feit dat Jan Anne Beijerinck (1800-1874) in Lent geboren is, maakt hem geen *Lentse* waterstaatkundig ingenieur. Hij verliet zijn geboorteplaats al op jeugdige leeftijd. Het onderschrift is misleidend. Het bijvoeglijk naamwoord 'Lentse' kan beter geschrapt worden.

- Het onderschrift bij de **Jan van Ruitenbeekstraat** is wel ingekort, maar de onduidelijkheid is hiermee niet weggenomen. Lent had geen gemeenteraad. Jan van Ruitenbeek was lid van de gemeenteraad van Elst. Onderschriften op straatnaamborden zijn niet bedoeld om mensen op het verkeerde been te zetten. Ook hier kan het misleidende bijvoeglijk naamwoord 'Lents' beter achterwege blijven.

- Bij de **Coenraad Weckestraat** mag de vermelding van de hoogste rang van Coenraad Wecke niet ontbreken. Het onderschrift 'generaal-majoor († 1709)' met daaronder 'bewoner van Huize Lent' (met of zonder 'van') leidt niet tot een buitenproportioneel straatnaambord.

communicatie
Of een besluit tot wijziging van onderschriften breed gecommuniceerd moeten worden op de wijze die onderdeel *6 Participatie en communicatie* wordt beschreven, betwijfel ik. Volstaan kan worden met de vermelding van de onderschriften op de straatnaamborden.

Het raadsbesluit kan in ieder geval niet als brondocument in de BAG worden ingeschreven als een kaartje met de geometrie van de openbare ruimten ontbreekt. Bij de Schonckstraat (openbare ruimte ID 0268300000000566) is dat wel gebeurd.

procedure
Het is een goede zaak om de tekst van de onderschriften niet in een beslispunt op te nemen maar in het onderdeel *7 Uitvoering en evaluatie*. Dit betekent dat de tekst niet meer door de raad wordt vastgesteld en wijzigingen ook niet meer aan de raad voorgelegd behoeven te worden.

Uw raad dient wel een kaderstellend besluit te nemen waarin de regels voor onderschriften worden vastgesteld. Ook het vervaardigen en aanbrengen van de borden kan op deze wijze worden geregeld. Dan hoeft niet verwezen te worden naar zogenaamde 'kwaliteitseisen' waaraan geen documenten in de zin van de Wet openbaarheid van bestuur ten grondslag blijken te liggen.

De raad dient er echter wel op toe te zien dat er *juiste* onderschriften worden aangebracht. Een aantal onderschriften in raadsvoorstel 159/2015 is onjuist of voor verbetering vatbaar. Dat geldt ook voor een aantal vastgestelde straatnamen.

Nijmegen, 22 november 2015

Rob Essers

Voorstel - Straatnaamgeving Grote Boel en De Stelt aanpassen onderschriften . . .

Bijlagen

Simone de Beauvoirstraat;	*Simone Lucie Ernestine Marie Bertrand de Beauvoir 1908-1986* *Franse schrijfster, filosofe en feministe*
	Franse schrijfster 1908-1986
Heinrich Böllstraat	*Heinrich Theodor Böll 1917-1985* *Duitse schrijver*
	Duitse schrijver 1917-1985
Louis Paul Boonstraat	*Louis Paul Aalbrecht Boon 1912-1979* *Belgische schrijver en dichter*
	Vlaamse schrijver 1912-1979
Simon Carmiggeltstraat	*Simon Johannes Carmiggelt 1913-1987* *Nederlandse schrijver*
	Nederlandse schrijver 1913-1987
Agatha Christiestraat	*Agatha Mary Clarissa Miller 1890-1976* *Engelse schrijfster*
	Britse schrijfster 1890-1976
Hugo Clausstraat	*Hugo Marie Julien Claus 1929-2008* *Belgische schrijver, dichter en schilder*
	Vlaamse schrijver 1929-2008
Roald Dahlhof	*Engelse schrijver 1916-1990*
	Britse schrijver 1916-1990
William Faulknerstraat	*William Cuthbert Faulkner 1897-1962* *Amerikaanse schrijver*
	Amerikaanse schrijver 1897-1962
Karel Glastra van Loonstraat	*Karel Reinier Glastra van Loon 1962-2005* *Nederlandse schrijver en publicist*
	Nederlandse schrijver 1962-2005
Grote Boel	*Groote Boel -nabijgelegen verdwenen boerderij*
	Groote Boel verdwenen boerderij
Hella Haassestraat	*Hélène Serafia Haasse 1918-2011* *Nederlandse schrijfster*
	Nederlandse schrijfster 1918-2011
Ingrid Jonkerstraat ongewijzigd	*Zuid-Afrikaanse dichteres 1933-1965*
	Zuid-Afrikaanse dichteres 1933-1965
Kleine Boel	*Kleine Boel - nabijgelegen verdwenen boerderij*
	verdwenen boerderij
Astrid Lindgrenhof	*Astrid Anna Emilia Ericsson 1907-2002* *Zweedse schrijfster*
	Zweedse schrijfster 1907-2002
García Lorcastraat	*Federico García Lorca 1898-1936* *Spaanse dichter en schrijver*
	Spaanse schrijver 1898-1936

Voorstel - Straatnaamgeving Grote Boel en De Stelt aanpassen onderschriften . . .

Lucebertstraat	*Pseudoniem van Lubertus Jacobus Swaanswijk 1924-1994* *Nederlandse dichter en schilder*
	Nederlandse dichter 1924-1994
Gabriel García Márquezstraat ongewijzigd	*Colombiaanse schrijver 1927-2014*
	Colombiaanse schrijver 1927-2014
Pablo Nerudastraat	*Pseudoniem van Ricardo Eliécer Neftalí Reyes Basoalto 1904-1973* *Chileense dichter*
	Chileense dichter 1904-1973
Ressense Wal	*Middeleeuwse dwarsdijk ter bescherming (van Ressense landerijen) tegen overstromingen*
	middeleeuwse dwarsdijk
Renate Rubinsteinstraat	*Renate Ida Rubinstein 1929-1990* *Nederlandse schrijfster*
	Nederlandse schrijfster 1929-1990
Nelly Sachsstraat	*Leonie Sachs 1891-1970* *Duitse dichteres*
	Duitse dichteres 1891-1970
Annie M.G. Schmidthof	*Anna Marie Geertruida Schmidt 1911-1995* *Nederlandse dichteres en schrijfster*
	Nederlandse schrijfster 1911-1995
Ananta Toerstraat	*Pramoedya Ananta Toer 1925-2006* *Indonesische schrijver*
	Indonesische schrijver 1925-2006
Marten Toonderstraat ongewijzigd	*Nederlandse stripauteur 1912-2005*
	Nederlandse stripauteur 1912-2005
Max Velthuijshof	*Nederlandse schrijver en tekenaar 1923-2005*
	Nederlandse schrijver 1923-2005

Reijershofstraat	*Boerderij aan Steltsestraat 18* *begin 19de eeuw van Nicolaas Reijers*
	oude boerderijnaam
Schrouwmolde	*Oude veldnaam*
	oude veldnaam
Jan Anne Beijerinckstraat	*Lents waterstaatkundig ingenieur 1800-1874*
	Lentse waterstaatkundig ingenieur 1800-1874
Jan van Ruitenbeekstraat	*Lents gemeenteraadslid (en actief dorpsbewoner) 1916-2008*
	Lents gemeenteraadslid 1916-2008
Jan van Moockstraat	*In 1713 turfmeter van Lent*
	in 1713 turfmeter van Lent
Coenraad Weckestraat	*Coenraad Wecke overleden 1709* *Eigenaar en bewoner van Huize Lent*
	bewoner van Huize Lent †1709

Voorstel - Straatnaamgeving Grote Boel en De Stelt aanpassen onderschriften . . .

JHR. MR. CAREL VAN NISPEN TOT SEVENAAR. 1824 - 1884.
BEVORDERDE DE SPOORWEGVERBINDING NIJMEGEN - AMERSFOORT.

HERMAN FABER
1578 GENOEMD ALS KANUNNIK
VAN DE ST. STEVENSKERK

G.J. Reichgelt 1899-1993
Overste Jonkerbosch - Broeders van Liefde

Prof. mag. dr. Edward Schillebeeckx 1914 - 2009
Theoloog en hoogleraar

Prof. dr. Antonia Elisabeth Korvezee 1899-1978
Nederlands scheikundige

Nelson Rolihlahla Mandela 1918-2013
Strijder tegen apartheid en president van Zuid-Afika

Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Oost - 5 herziening speelveld Obrechtstraat

HAMERSTUK

RVS Bestemmingsplan Nijmegen Oost – 5 (herziening, speelveld Obrechtstraat)

Van:	College van B&W d.d. 24 november 2015		
Doel:	Besluitvorming		
Toelichting:	**1. Voorliggende besluitvorming** Het college stelt de raad voor het betreffende bestemmingsplan gewijzigd vast te stellen, naar aanleiding van de tussenuitspraak van de Raad van State. **2. Achtergrond** Op 28 januari 2015 heeft de raad het bestemmingsplan Nijmegen Oost – 5 (herziening, speelveld Obrechtstraat) vastgesteld. Tegen dit bestemmingsplan zijn de bij de Raad van State zienswijzen naar voren gebracht met betrekking tot het geluidsonderzoek, waarop door de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State een tussenuitspraak is gedaan op 26 augustus. Raad van State is van mening dat niet eenduidig kan worden afgeleid of stemgeluid is meegenomen in de geluidmetingen. Om die reden is het geluidsonderzoek aangepast; hierop is de toelichting van het plan aangepast, en in de planregeling zijn de openingstijden van het speelveld toegevoegd. In plaats van tot 20.00 uur is het speelveld tot 19.00 uur open, waardoor volgens het college een acceptabel woon- en leefklimaat voor omwonenden wordt gegarandeerd en een belangrijk gebaar gemaakt naar de bezwaarmaker. Volgens de suggestie van de Raad van State worden de openingstijden vastgelegd in de planregels.		
Naam steller: **E-mail steller:**	Etiënne Waterval e.waterval@nijmegen.nl	**Tel. steller:**	024 329 91 01
Bijlagen:	1. Raadsvoorstel 'Bestemmingsplan Nijmegen Oost – 5 (herziening, speelveld Obrechtstraat) 2. Bestemmingsplan Raadsbesluit d.d. 16 december 2015		

Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Oost - 5 herziening speelveld Obrechtstraat

Voorstel aan de Raad

GEMEENTE Nijmegen

Datum raadsvergadering / Nummer raadsvoorstel

16 december 2015 / 167/2015

Fatale termijn: besluitvorming vóór:

Onderwerp

Bestemmingsplan Nijmegen Oost -5 (herziening, speelveld Obrechtstraat)

Programma

Stedelijke ontwikkeling

Portefeuillehouder

B. Velthuis

Voorstel van het College van Burgemeester en Wethouders d.d.

24 november 2015

Samenvatting

Op 28 januari 2015 heeft de raad het bestemmingsplan Nijmegen Oost -5 (herziening , speelveld Obrechtstraat) vastgesteld. Tegen dit bestemmingsplan zijn bij de Raad van State zienswijzen naar voren gebracht. Op 26 augustus 2015 heeft de Raad van State een tussenuitspraak gedaan. Naar aanleiding hiervan is het geluidsonderzoek aangepast. De toelichting van het bestemmingsplan is hierop aangepast. In de planregeling zijn de openingstijden van het speelveld toegevoegd.

Voorstel om te besluiten

1. Het bestemmingsplan Nijmegen Oost -5 (herziening, speelveld Obrechtstraat) naar aanleiding van de tussenuitspraak van de Raad van State d.d. 26 augustus 2015 gewijzigd vast te stellen overeenkomstig de geometrisch bepaalde planobjecten als vervat in het bestand NL.IMRO.0268.BP13005-VG02.gml met bijbehorende bestanden, waarbij voor de ondergrond gebruik is gemaakt van de Grootschalige Basiskaart Nederland, als vervat in het bestand GBK 2015-01-05
2. Geen exploitatieplan vast te stellen als bedoeld in artikel 6.12 Wet ruimtelijke ordening.

Opgesteld door, telefoonnummer, e-mail

E.Waterval, 9101, e.waterval@nijmegen.nl

Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Oost - 5 herziening speelveld Obrechtstraat

Voorstel aan de Raad

Aan de Raad van de gemeente Nijmegen

1 Inleiding

Het bestemmingsplan ziet op een sport- en speelveld en enkele nabijgelegen gronden aan de Obrechtstraat in Nijmegen Oost Het plan maakt ook een geluidsscherm mogelijk in het gebied tussen het sport- en speelveld en de woningen aan de Obrechtstraat en Dunklerstraat

Op 26 augustus 2015 heeft de Afdeling bestuursrechtspraak evenwel een tussenuitspraak gedaan naar aanleiding van ingediende zienswijzen tegen het besluit van de raad van 28 januari 2015. De Afdeling is van mening dat niet eenduidig kan worden afgeleid of stemgeluid is meegenomen in de geluidmetingen van de raad, welke zijn neergelegd in het akoestisch onderzoek van de raad.

Aan de raad is vervolgens een termijn van 20 weken gegund om het geconstateerde gebrek alsnog te herstellen, waarna de Afdeling zelf een einduitspraak in het geding kan doen.
Het aanpassen van het geluidsonderzoek herstelt het geconstateerde gebrek in de onderbouwing van het bestemmingsplan. Ook zijn hiervoor de planregels en plantoelichting aangepast.

1.1 Wettelijk kader of beleidskader

Op grond van artikel 3.1 Wet ruimtelijke ordening beslist de gemeenteraad omtrent de vaststelling van het bestemmingsplan. De vaststellingsprocedure is geregeld in artikel 3.8 van de Wet ruimtelijke ordening. In de tussenuitspraak heeft de Raad van State aangegeven dat de raad binnen 20 weken na verzending van de uitspraak een nieuw besluit dient te nemen.

De Raad van State heeft aangeven dat 3:4 Algemene Wet Bestuursrecht niet hoeft te worden toegepast, indien de raad besluit het plan gewijzigd vast te stellen. Dit laatste wordt de raad nu voorgesteld. Er hoeft om die reden niet eerst een ontwerpbestemmingsplan ter inzage te worden gelegd.
Het nieuwe besluit dient op de wettelijk voorgeschreven termijn bekend gemaakt te worden. Dit houdt in dat de gewijzigde vaststelling van het bestemmingsplan bekend zal worden gemaakt in de Staatscourant en op de gemeentelijke website en dat het bestemmingsplan gedurende 6 weken ter inzage zal worden gelegd.

1.2 Relatie met programma

Dit bestemmingsplan behoort tot het programma Stedelijke ontwikkeling

2 Doelstelling

Het opstellen van een bestemmingsplan voor het betreffende plangebied teneinde de realisatie van een speelveld mogelijk te maken, waarbij een goed woon- en leefklimaat voor omwonenden gegarandeerd is

3 Argumenten

Naar aanleiding van de tussenuitspraak van de Raad van State is gekozen voor een aanpassing van het geluidsonderzoek. Er zijn 2 nieuwe geluidmetingen verricht. Op 1 oktober 2015 werd het speelveld gebruikt door 8 tot 10 kinderen in de leeftijdscategorie van ongeveer

12 jaar. Op 20 oktober 2015 waren 12 basketballende volwassenen actief op het speelveld. Na analyse van deze geluidsmetingen is gebleken dat, zonder aanpassing van de huidige openingstijden, het niet mogelijk is te kunnen voldoen aan de geluidsnormen uit het Activiteitenbesluit. Indien de openingstijd in de avondperiode wordt bijgesteld van 20.00 uur naar 19.00 uur, kan wel een acceptabel woon- en leefklimaat voor omwonenden worden gegarandeerd. Conform de suggestie van de Raad van State worden deze openingstijden thans juridisch vastgelegd in de planregels. Met het eerder sluiten van het speelveld wordt ook een belangrijk gebaar gemaakt richting bezwaarmaker.

4 Klimaat

De wijzigingen die naar aanleiding van de uitspraak van de Raad van State doorgevoerd moeten worden in het bestemmingsplan zullen geen impact hebben op het klimaat.

5 Risico's

De Raad van State gaat op grond van het besluit van uw raad een einduitspraak doen. Ons college gaat er vanuit dat met dit raadsbesluit de gebreken in het eerdere raadsbesluit voldoende zijn hersteld. Dit is echter niet met absolute zekerheid aan te geven.

6 Financiën

De wijzigingen die naar aanleiding van de uitspraak van de Raad van State doorgevoerd moeten worden in het bestemmingsplan hebben geen betrekking op de financiën.

7 Participatie en Communicatie

Appellanten krijgen het raadsvoorstel toegezonden en worden door de griffie uitgenodigd voor de behandeling in uw raad. Daarbij wordt gewezen op de mogelijkheid om bij uw raad over het raadsvoorstel in te spreken. Na de besluitvorming worden de Raad van State en appellanten van het raadsbesluit op de hoogte gesteld. Er staat beroep open voor zover het bestemmingsplan gewijzigd is vastgesteld. Het aanpassen van de openingstijden is afgestemd met Wijkmanagement en zal met de omwonenden gecommuniceerd worden.

8 Uitvoering en evaluatie

Het gewijzigde bestemmingsplan zal op de gebruikelijke wijze bekend worden gemaakt op de gemeentelijke website en in de Staatscourant. Het bestemmingsplan wordt gedurende 6 weken bij de Informatiebalie in de Stadswinkel ter inzage gelegd. Daarnaast is het bestemmingsplan te raadplegen op de gemeentelijke website en de landelijke site ruimtelijkeplannen.nl.

Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Oost - 5 herziening speelveld Obrechtstraat

Voorstel aan de Raad

Vervolgvel
3

College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls drs. B. van der Ploeg

Ter inzage: Bestemmingsplan Nijmegen Oost - 5 (herziening, speelveld Obrechtstraat), met bijlagen

Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Oost - 5 herziening speelveld Obrechtstraat

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 16 december 2015

30. Raadsvoorstel Bestemmingsplan Nijmegen Oost – 5 (herziening, speelveld Obrechtstraat (167/2015)

Raadsvoorstel d.d. 24 november 2015
1. Het bestemmingsplan Nijmegen Oost -5 (herziening, speelveld Obrechtstraat) naar aanleiding van de tussenuitspraak van de Raad van State d.d. 26 augustus 2015 gewijzigd vast te stellen overeenkomstig de geometrisch bepaalde planobjecten als vervat in het bestand NL.IMRO.0268.BP13005-VG02.gml met bijbehorende bestanden, waarbij voor de ondergrond gebruik is gemaakt van de Grootschalige Basiskaart Nederland, als vervat in het bestand GBK 2015-01-05
2.Geen exploitatieplan vast te stellen als bedoeld in artikel 6.12 Wet ruimtelijke ordening.

Raadsbesluit d.d.16 december 2015
Conform besloten

Nijmegen Oost - 5 (Herziening, speelveld Obrechtstraat)

vastgesteld bestemmingsplan

Inhoudsopgave

Toelichting		**3**
Hoofdstuk 1	**Inleiding**	**5**
1.1	Aanleiding	5
1.2	Plangebied	6
1.3	Vigerend bestemmingsplan	7
Hoofdstuk 2	**Sectoraal beleid**	**9**
2.1	Inleiding	9
2.2	Wonen	9
2.3	Verkeer	9
2.4	Milieu	9
2.5	Archeologie	11
Hoofdstuk 3	**Plansystematiek**	**13**
3.1	Toelichting op planregels	13
Hoofdstuk 4	**Uitvoerbaarheid**	**15**
4.1	Economische uitvoerbaarheid	15
Bijlagen bij toelichting		**17**
Bijlage 1	Uitspraak Raad van State16april2014	18
Bijlage 2	TussenuitspraakRaadvanState26augustus2015	19
Bijlage 3	Reactieappellantgeluidsrapport	20
Regels		**21**
Hoofdstuk 1	**Inleidende regels**	**23**
Artikel 1	Begrippen	23
Artikel 2	Wijze van meten	35
Hoofdstuk 2	**Bestemmingsregels**	**39**
Artikel 3	Groen	39
Hoofdstuk 3	**Algemene regels**	**41**
Artikel 4	Anti-dubbeltelregel	41
Artikel 5	Algemene bouwregels	42
Artikel 6	Algemene gebruiksregels	43
Artikel 7	Algemene afwijkingsregels	44
Hoofdstuk 4	**Overgangs- en slotregels**	**45**
Artikel 8	Overgangsrecht	45
Artikel 9	Slotregel	46
Bijlage		**48**
Bijlage 1	**Geluidsonderzoek november 2015**	**49**

Toelichting

1995

Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Oost - 5 herziening speelveld Obrechtstraat

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Op 26 juni 2013 heeft de raad het bestemmingsplan 'Nijmegen Oost' vastgesteld. Op 16 april 2014 heeft de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (ABRS) ten aanzien van dit bestemmingsplan een tussenuitspraak gedaan inzake het beroep van appellant Flierman, waarin een opdracht wordt gegeven aan de gemeenteraad van Nijmegen. Deze tussenuitspraak van de ABRS, met zaaknummer 201306049/1 is in zijn geheel opgenomen als Bijlage 1 bij deze toelichting.

De opdracht van de ABRS heeft betrekking op het plandeel aan de Obrechtstraat in Nijmegen Oost.

Appellante mevrouw Flierman, woonachtig aan de Obrechtstraat 25, ondervindt naar eigen zeggen sinds 2011 ernstige geluidsoverlast van een nabijgelegen sportveld. Na het indienen van een zienswijze bij de raad, heeft zij in beroep bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State aangevoerd dat het bestemmingsplan tot een onaanvaardbare aantasting van haar woon- en leefklimaat leidt. Volgens haar was het sportveld onder het voorgaande bestemmingsplan "Nijmegen Oost" niet toegestaan. Zij stelde voorts dat het plan in strijd is met de VNG-brochure Bedrijven en milieuzonering (2009). Zij stelt in dit verband dat moet worden uitgegaan van het type rustige woonwijk en dat voor de richtafstand aansluiting moet worden gezocht bij bijvoorbeeld de afstanden die gelden voor sporthallen en sportscholen van respectievelijk 50 en 30 meter.

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State oordeelt in de eerder genoemde tussenuitspraak ten aanzien van het beroep van mevrouw Flierman dat in dit geval de raad onder meer had moeten bezien of de geluidsituatie ten gevolge van het sportveld aanvaardbaar kan worden geacht vanuit een oogpunt van een goede ruimtelijke ordening en tevens of eventuele maatregelen moesten worden getroffen. Het wordt de raad aangerekend dat ten tijde van de vaststelling van het plan een geluidsonderzoek ontbrak. Evenmin was verzekerd dat maatregelen zouden worden getroffen. Het plan is dan ook in zoverre niet zorgvuldig voorbereid volgens de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Alleen ten aanzien van het beroep van een appellante, woonachtig aan de Obrechtstraat constateerde de Afdeling een gebrek in het besluit van de raad. De Afdeling heeft de raad een termijn van 20 weken gegeven om dit gebrek te herstellen.

Met de vaststelling van het bestemmingsplan Nijmegen Oost op 17 september 2014 heeft de gemeenteraad beoogd een voorwaardelijke verplichting toe te voegen aan de planregels, op grond waarvan in gebruik name van sport- en speelvoorzieningen ter plaatse van het verharde veld nabij de Obrecht en Dunklerstraat in de wijk Nijmegen Oost uitsluitend is toegestaan nadat een geluidwerende voorziening is gerealiseerd. Vaststaat dat de gemeenteraad het bestemmingsplan in zijn geheel (voor het gehele plangebied) opnieuw heeft vastgesteld. Bij het herstelplan heeft de raad zich laten leiden door de richtlijn voor herstelprocedures, de zogenaamde “Geonovum richtlijn”. Deze richtlijn is tot stand gekomen in overleg met de Raad van State en diverse experts in den lande en geeft aan dat een nieuwe versie van het *volledige* bestemmingsplan gemaakt dien te worden, aangepast aan de tussenuitspraak. De raad stelt alleen de gewijzigde onderdelen vast, aldus de richtlijn.

Ook in de jurisprudentie[1] waren geen aanwijzingen te vinden dat niet het *volledige* plan opnieuw zou moeten worden vastgesteld; andere gemeenten stelden eveneens een volledig nieuwe versie vast.

Inmiddels zijn er evenwel twee zittingen geweest bij de Raad van State voor postzegelbestemmingsplannen die binnen het plangebied van Nijmegen Oost vallen. Het betreft de bestemmingsplannen voor Opus en de Klokkenberg. Tijdens de zittingen is gebleken dat deze plannen hinder ondervinden van de manier waarop het gebrek in Nijmegen Oost is hersteld.

Het betreft meer in het bijzonder de bij besluiten van de gemeenteraad van 26 februari 2014 vastgestelde bestemmingsplannen 'Nijmegen Oost-1' en 'Nijmegen Oost-3'. Deze bestemmingsplannen voorzien in ontwikkelingen die niet in overeenstemming waren met het op dat moment vigerende bestemmingsplan 'Nijmegen Oost', maar waarvan de gemeenteraad van oordeel is dat deze wel in overeenstemming zijn met een goede ruimtelijke ordening. Om die reden heeft de gemeenteraad voor deze ontwikkelingen een separaat (postzegel) bestemmingsplan vastgesteld. Deze ontwikkelingen zijn evenwel niet meegenomen in de gewijzigde vaststelling van het bestemmingsplan 'Nijmegen Oost' van 17 september 2014 . Hiertoe had de Afdeling Bestuursrechtspraak blijkens de uitspraak van 16 april 2014 ook geen *opdracht* voor verleend.

Ter zittingen is gebleken dat met het besluit van de gemeenteraad van 17 september 2014 , de planologische basis voor de bedoelde ontwikkelingen zoals opgenomen in 'Nijmegen Oost-1' en 'Nijmegen Oost-3' is komen te vervallen. Dit is absoluut niet de bedoeling van de gemeenteraad geweest. De gemeenteraad heeft enkel beoogd het door de Afdeling geconstateerde gebrek te herstellen. Andere wijzigingen van het vigerende planologische regime heeft de gemeenteraad niet voor ogen gehad. De publicatie van het raadsbesluit van 17 september 2014 was hier ook duidelijk over.

Om te voorkomen dat de plannen voor Opus en de Klokkenberg daadwerkelijk hinder zullen ondervinden van de reparatie van het bestemmingsplan Nijmegen Oost, wordt thans een nieuw herstelplan opgesteld voor het op 17 april 2014 geconstateerde gebrek. Hiervoor dient voorliggend plan , dat uitsluitend ziet op de locatie "Obrechtstraat/ Dunklerstraat".

Voor de betreffende twee locaties van de Klokkenberg (201403194/2/R2) en Opus (201403333/1/R2) wordt dan het planologisch regime zoals dat met de besluiten van 26 februari 2014 was vastgesteld, maar met het besluit van 17 september 2014 is geschrapt, hersteld.

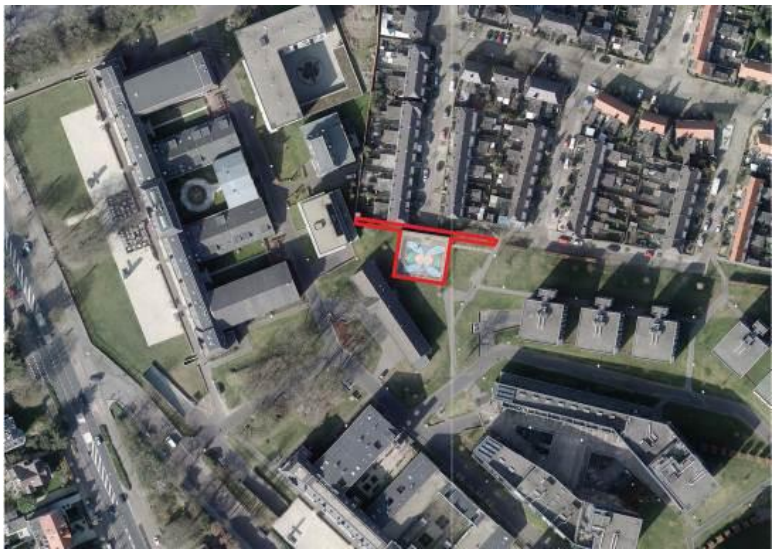
De ABRVS is verzocht met de verdere behandeling van de beroepszaken met kenmerken 201306049/1, 201403194/2/R2 en 201403333/1/R2 te wachten, tot het moment dat de gemeenteraad het herstelplan heeft vastgesteld en het eerdere vaststellingsbesluit heeft ingetrokken.

Op 26 augustus 2015 heeft de ABRVS opnieuw een uitspraak gedaan (zaaknummer 201306049/2/R2). Deze uitspraak met betrekking tot bestemmingsplan Nijmegen Oost-5 (herziening, speelveld Obrechtstraat) is als bijlage 2 toegevoegd aan deze plantoelichting.

Met name in paragraaf 2.4.1. zal nader worden ingegaan op de strekking van deze uitspraak.

1.2 Plangebied

Het plangebied heeft uitsluitend betrekking op een sport- en speelveld en enkele nabijgelegen gronden aan de Obrechtstraat in Nijmegen Oost. Ten zuidoosten van het plangebied loopt de Molenveldlaan, ten zuidwesten bevindt zich de Wachterslaan. Aan de noordzijde bevindt zich, behoudens de Obrechtstraat, ook de Dunklerstraat behorende tot de Spoorbuurt.

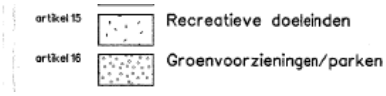
Globale aanduiding plangebied in de wijk Nijmegen Oost

Qua kadastrale gegevens betreft het hier een deel van het perceel met kadastrale aanduiding HTT02 H 02813, welk in eigendom is van de gemeente Nijmegen.

1.3 Vigerend bestemmingsplan

De gronden van het sport/ speelveld hebben in het vorige bestemmingsplan Nijmegen Oost (2002) de bestemmingen Groenvoorzieningen/Park en Bijzondere doeleinden.

Het vigerend plan laat speelvoorzieningen toe binnen eerstgenoemde bestemming. Binnen de bestemming Bijzondere doeleinden zijn ook recreatieve doeleinden opgenomen. De termen “recreatieve doeleinden” zijn niet (limitatief) omschreven in de begripsomschrijving; er kan dus een ruime interpretatie aan worden gegeven (zie ook artikel 15, recreatieve doeleinden, waaronder ook sport- en speelvelden zijn begrepen).

Het vigerend bestemmingsplan voorziet niet (expliciet) in het realiseren van geluidwerende voorzieningen in genoemde bestemmingen. Evenmin voorziet het vigerende plan in het zeker stellen van (geluids) maatregelen via het opnemen van een voorwaardelijke verplichting in het juridisch deel van het plan.

In het vigerende plan zijn de openingstijden van de speelvoorzieningen niet geregeld.

Hoofdstuk 2 Sectoraal beleid

2.1 Inleiding

Het plan ziet op een sport- en speelveld en enkele nabijgelegen gronden aan de Obrechtstraat in Nijmegen Oost. Hiernavolgend wordt ingegaan op enkele sectorale aspecten.

2.2 Wonen

Het gemeentelijk beleid op het gebied van wonen is vastgelegd in de Woonvisie 2009-2020, Wonen Leeft! In deze nota wordt het woonbeleid uiteengezet tot 2020. In de woonvisie worden de volgende strategische keuzes gemaakt voor Nijmegen:

Ongedeelde stad: voorkomen van een tweedeling tussen de bestaande stad en de Waalsprong en binnen wijken en stadsdelen. Het doel blijft om woonmilieus te realiseren waarin mensen graag wonen, met een positief gewaardeerd woonklimaat. Leefbaar, schoon, heel en veilig en met variatie in het aanbod zodat mensen niet noodgedwongen hun wijk uitmoeten als ze aan een nieuwe stap in hun wooncarrière toe zijn. Het behoud van deze doorstromers en stijgers komt de leefbaarheid en sociale structuur ten goede. We richten ons op binnenwijkse wooncarrières en meer treden op de woonladder. Daarvoor is het ook nodig dat het aanbod, de spreiding en de kwaliteit van voorzieningen in orde is. Een ongedeelde stad vraagt om meer dan alleen een gedifferentieerde woningvoorraad.

Bewoners binden: is het tweede centrale uitgangspunt. We willen zorgen dat mensen een positieve keuze kunnen maken. Dat kan alleen als we rekening houden met de individuele wensen en financiële mogelijkheden. Dat kan met een adequaat nieuwbouwbeleid waarbij we ook als kwaliteitsimpuls de kansen benutten om nieuwe bewoners aan te trekken. Dat betekent sterke wijken waar mensen een wooncarrière kunnen maken, die levensloopbestendig zijn en waarin voldoende variatie is in huur en koop, woningtype en prijsklassen. Door een hoge kwaliteit van woningen en woonomgeving en de nodige keuzevrijheid te bieden kunnen bewoners aan Nijmegen gebonden worden. Hierbij spelen ook voorzieningen, economische structuur en cultureel klimaat een rol.

Nijmegen Oost

Nijmegen Oost bestaat uit de wijken: Altrade, Hengstdal en Hunnerberg. Nijmegen Oost is een geliefd stadsdeel met een aantrekkelijke en gewaardeerde mix aan woonmilieus met redelijk veel functiemenging en is visueel aantrekkelijk. Het ligt gunstig tussen het stadscentrum en de groene oostrand van de stad. Altrade en Hengstdal kennen een wat meer stedelijk karakter, de andere wijken zijn rustiger woongebieden.

Met het plan wordt bijgedragen aan verbetering van de kwaliteit van de woonomgeving. Ook uit jurisprudentie (uitspraak met nummer 200805199/1 Raad van State) blijkt immers dat speelvoorzieningen een passende en noodzakelijke functie betreffen in een woonomgeving.

2.3 Verkeer

Het voorliggend plan brengt geen wijziging met zich mee voor de heersende verkeersstructuur.

2.4 Milieu

2.4.1 Geluid

In de tussenuitspraak van de ABRVS van 26 augustus 2015 (bijlage 2 van deze toelichting) heeft de Afdeling als volgt overwogen:

"(...) 7.4. *Hoewel de raad in dit geval voor de beoordeling van een goed woon- en leefklimaat ter plaatse van de woning van [appellante] heeft kunnen aansluiten bij de geluidnormen uit het Activiteitenbesluit milieubeheer, laat dit onverlet dat in het kader van een goede ruimtelijke ordening ook stemgeluid een in aanmerking te nemen geluidbron is. De Afdeling verwijst naar haar uitspraken van 23 mei 2014, nrs. 201400224/1/R3 en 201400224/2/R3 en 30 januari 2013, nr. 201203524/1/R1. Uit de na de tussenuitspraak overgelegde stukken kan niet eenduidig worden afgeleid of ook stemgeluid is meegenomen in de geluidmetingen van de raad. In elk geval is in de bijlage van het geluidrapport dit niet vermeld als geluidbron. Gelet op de geluidwaarde van 44,6 dB(A) LAR,IT, die overigens niet in het geluidrapport is vermeld, in relatie tot de geluidnorm van 45 dB(A) LA,IRT in de avondperiode in het Activiteitenbesluit milieubeheer, is onzeker of de effecten van stemgeluid niet leiden tot een overschrijdingssituatie. Daarmee staat derhalve niet vast dat ter plaatse van de woning van [appellante] een aanvaardbaar woon- en leefklimaat is gewaarborgd. Dit klemt te meer nu de door de raad genoemde bedrijfsduurcorrectie van 6 dB(A) slechts van toepassing is in de situatie dat is verzekerd dat het sportveld beperkt open is. Vaststaat echter dat de openingstijden niet in de planregels zijn vastgelegd, zodat in zoverre de openingstijden niet zijn verzekerd. Handhaving van de openingstijden is, zo begrijpt de Afdeling de raad, slechts mogelijk op grond van artikel 461 van het Wetboek van Strafrecht. Hiermee is evenwel in planologisch opzicht onvoldoende anderszins verzekerd dat het sportveld niet open is na 20:00 uur. De Afdeling verwijst in dit verband naar haar uitspraak van 6 augustus 2014, nr. 201203524/1/R1 en acht daarnaast van belang dat de openingstijden ook niet publiekrechtelijk anderszins zijn gewaarborgd. Het voorgaande betekent dat niet vaststaat dat een aftrek van 6 dB(A) is gerechtvaardigd. Gelet op het voorgaande heeft de raad ook met het besluit van 28 januari 2015 onvoldoende inzichtelijk gemaakt dat het ter plaatse toegestane sportveld niet leidt tot een onaanvaardbare aantasting van het woon- en leefklimaat van [appellante]. Het betoog slaag*t"

Het geluidrapport “speelveld Obrechtstraat te Nijmegen” is aangepast naar aanleiding van deze uitspraak. Het gewijzigd rapport is opgenomen als bijlage Geluidsonderzoek november 2015 bij de planregels.

In het aangepaste akoestisch rapport is het stemgeluid nu expliciet meegenomen. Er hebben aanvullende geluidsmetingen plaatsgevonden. Hierbij is het volgende mee overwogen; appellant heeft op 19 augustus 2014, in haar reactie op het eerdere geluidrapport speelveld Obrechtstraat (bijlage 3), aangegeven dat de eerdere meting (dd.4 februari 2014) niet representatief was voor het daadwerkelijk gebruik. In dat kader is destijds door appellant gesteld:

"*Op een mooie zomeravond rennen er wel 10 volwassen kerels over het beton. Dit is absoluut niet vergelijkbaar met het rermen of schreeuwen door een of enkele personen. Om een betrouwbare geluidmeting te verrichten dient te worden gemeten op een moment waarop het sportveld representatief wordt gebruikt, hetgeen cliente in het verleden al meerdere malen heeft verzocht en benadrukt*" (...).

Een representatieve meting, zoals door appellant gesteld, heeft plaatsgevonden op 20 oktober 2015, nadat op 1 oktober 2015 reeds een geluidsmeting heeft plaatsgevonden bij 8 tot 10 kinderen in de leeftijdscategorie van ongeveer 12 jaar .

Het uitvoeren van meerdaags onderzoek werd niet doelmatig geacht; het uitvoeren van geluidsmetingen over meerdere dagen geeft geen aanvullende gegevens over de doelmatigheid van het scherm en geeft evenmin extra inzichten over de mate van hinder die kan worden ondervonden.

Het aangepaste rapport is, zoals vermeld, als Bijlage Geluidsonderzoek november 2015 bijgevoegd in de regels van dit bestemmingsplan. Na analyse van de aanvullende geluidsmetingen is gebleken dat, zonder aanpassing van de huidige openingstijden, het niet mogelijk is te kunnen voldoen aan de geluidsnormen uit het Activiteitenbesluit. Indien de openingstijd in de avondperiode wordt bijgesteld van 20.00 uur naar 19.00 uur, kan wel een acceptabel woon- en leefklimaat voor omwonenden worden gegarandeerd. Conform de suggestie van de Raad van State in de tussenuitspraak van 26 augustus 2015 worden deze openingstijden thans juridisch vastgelegd in de Specifieke gebruiksregels.

2.5 Archeologie

2.5.1 Archeologie

In het plangebied liggen geen terreinen die op basis van de Monumentenwet bescherming genieten als archeologisch rijksmonumenten.

De gemeente Nijmegen heeft een archeologische beleidskaart waarop de archeologische waarde van het gemeentelijke grondgebied is weergegeven. De beleidskaart onderscheidt in totaal vijf archeologische waarden, van 0 tot en met 4.

- Waarde 0 wordt toegekend aan gronden die al volledig verstoord zijn. Hier zijn geen archeologische waarden (meer) aanwezig. Waarde 1 wordt toegekend aan gronden die niet verstoord zijn, maar waarvan al wel bekend is dat hier geen archeologische waarden aanwezig zijn. Waarden 0 en 1 behoeven geen speciale bescherming en worden daarom niet in het bestemmingsplan doorvertaald.
- Waarde 2 wordt toegekend aan gronden waarvoor een hoge verwachting op potentieel behoudenswaardige vindplaatsen bestaat.
- Waar potentieel behoudenswaardige vindplaatsen aanwezig zijn, geldt waarde 3.
- Tenslotte wordt waarde 4 gebruikt voor archeologische rijksmonumenten.

Binnen het plangebied zijn uitsluitend gronden aanwezig die waarde 0 hebben. De archeologische waarde van deze gronden wordt niet in het bestemmingsplan doorvertaald.

Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Oost - 5 herziening speelveld Obrechtstraat

Hoofdstuk 3 Plansystematiek

3.1 Toelichting op planregels

3.1.1 Bestemming Groen

De bestemming Groen maakt onder meer sport- en speelvoorzieningen, mogelijk, hoewel dat ter plaatse van aanduiding "sz (speelvoorziening uitgesloten)" dit niet is toegestaan. De aanduiding "sz (speelvoorziening uitgesloten)" is in het plan opgenomen om te voorkomen dat het bestaande speelveld verder kan worden uitgebreid en zodoende dichterbij de woningen aan de Obrechtstraatkan geraken.

Ter plaatse van de aanduiding " Sg-vv (voorwaardelijke verplichting) is het benutten van genoemde bijbehorende voorzieningen uitsluitend toegestaan met inachtneming van de specifieke gebruiksregel zoals opgenomen in 3.3 Specifieke gebruiksregels.

Hiermee is in het plan een voorwaardelijke verplichting opgenomen. Hieraan liggen de volgende overwegingen ten grondslag.

De in de ruimtelijke ordeningspraktijk veelvuldig gehanteerde brochure Bedrijven en milieuzonering (2009) geeft aan dat voor veldsportcomplexen (met verlichting), tennisbanen, sporthallen een indicatieve afstand van 50 m tot een rustige woonwijk moet worden aangehouden. Voor sportscholen geldt een indicatieve afstand van 30 m. In dit geval is sprake van een sport- en speelveld, waarop balsporten kunnen worden beoefend. In de praktijk blijkt dat voetbal op recreatieve basis (en niet in georganiseerd wedstrijdverband) hier de meest beoefende sport is.

Een sport- en speelveld zoals hier aan de orde wordt niet expliciet genoemd in de VNG Brochure, noch in de genoemde 30 m categorie, noch in de 50 m categorie. De VNG afstanden zijn met name bedoeld voor nieuwe situaties en zijn in principe niet bedoeld voor de toetsing van bestaande situaties. De VNG-brochure kan bij bestaande conflictsituaties een indicatie geven van de mate van hinder. De conflictsituatie is in dit geval goed in beeld gebracht, waarbij hinder door menselijk stemgeluid is meegenomen. Verder spelen de volgende overwegingen een belangrijke rol:

- Er is in voorliggende casus slechts sprake van één veld, geen (veldsport)complex;
- Er is geen sprake van commerciële exploitatie;
- De afmetingen van het speelveld zijn ongeschikt voor het gebruik als wedstrijdveld door verenigingen (vergelijk overweging 2.8, uitspraak 200507598/1, Raad van State). Hierom is er geen reden aansluiting te zoeken bij de 50 m categorie;
- Uit jurisprudentie (uitspraak Raad van State 200510182/1, overweging 2.9.6) blijkt dat bij de 50 m afstand uitgegaan wordt van de afstand tussen een rustige woonwijk en een veldsportcomplex met verlichting. Dat sprake moet zijn van verlichting blijkt overigens ook uit de Brochure zelf;
- Het speelveld wordt evenwel niet (expliciet) verlicht (er is uitsluitend straat/ parkverlichting in de omgeving). Er is ook om die reden geen aanleiding uit te gaan van een veldsportcomplex met verlichting en aansluiting te zoeken bij deze categorie van de Brochure;
- Het speelveld is slechts tot 19.00 uur te gebruiken (zie ook de Specifieke gebruiksregels)
- Er zijn geen tribunes aanwezig of andere voorzieningen om toeschouwers te faciliteren.
- Er is geen omroepinstallatie aanwezig (dit was bijvoorbeeld wel aan de orde in de casus met uitspraak 201302959 Raad van State);
- Er is geen/ in zeer beperkte mate parkeergelegenheid in de omgeving voorhanden voor bezoekers of sporters;
- Uit jurisprudentie (uitspraak met nummer 200805199/1 Raad van State) blijkt dat speelvoorzieningen een passende en noodzakelijke functie betreffen in een woonomgeving;

- In Nijmegen Oost bestaat grote behoefte aan dergelijke speelvoorzieningen, die in deze wijk bovendien relatief schaars vertegenwoordigd zijn;
- Er zijn geen alternatieve locaties voor het speelveld in de wijk voorhanden;
- Uit het Geluidsonderzoek november 2015, blijkt dat met de plaatsing van het geluidsscherm er geen sprake is van een onaanvaardbare aantasting van het woon- en leefklimaat (met dien verstande dat de openingstijden van het speelveld wel iets aangepast moeten worden).
- Uit jurisprudentie (200805199/1/R2) blijkt dat een voetbalveld op ongeveer 20 meter afstand van een woning vanuit goede ruimtelijke ordening acceptabel is. De situatie die nu aan de orde is, is hiermee vergelijkbaar nu het een speelveld betreft waar voornamelijk op recreatieve basis (niet in verenigingsverband) wordt gevoetbald. Uit het geluidsonderzoek blijkt dat met het geluidsscherm een virtuele verviervouding van de huidige afstand tussen woning van appellant en het speelveld plaats kan vinden, welke de in eerder genoemde uitspraak vermelde afstand van 20 m ruim overschrijdt.

De virtuele verviervouding van de huidige afstand tussen woning van appellant die plaatsvindt, is ruimer dan de indicatieve afstand van 30 m die volgens de Brochure voor sportscholen geldt.

Ter zekerstelling dat maatregelen worden getroffen, is in het plan in artikel 3.3. een voorwaardelijke verplichting opgenomen. Deze houdt in dat ingebruikname van sport- en speelvoorzieningen ter plaatse van de aanduiding " Sg-vv" (voorwaardelijke verplichting) uitsluitend zijn toegestaan nadat ter plaatse van de aanduiding "-sz (speelvoorziening uitgesloten)" een geluidwerende voorziening is gerealiseerd en in stand wordt gehouden zoals beschreven in het Geluidsonderzoek november 2015 , zoals opgenomen bij deze planregels.

In artikel 3.3. is verder toegevoegd dat in plaats van de geluidwerende voorziening zoals beschreven in Geluidsonderzoek november 2015 van deze regel is toegestaan een geluidwerende voorziening die vergelijkbare of betere geluidwerende eigenschappen bezit. Met deze formulering is beoogd ook een scherm toe te staan met andere materialisering (bijvoorbeeld deels transparant) dan het reeds aanwezige scherm, maar met vergelijkbare of betere eigenschappen qua geluidwerendheid.

Om in planologisch opzicht te verzekeren dat er sprake is van een acceptabel woon- en leefklimaat worden ook de openingstijden van het speelveld juridisch geregeld (zie de Specifieke gebruiksregels .

Hoofdstuk 4 Uitvoerbaarheid

4.1 Economische uitvoerbaarheid

De aanleg en instandhouding van het geluidscherm is/ wordt gefinancierd door de gemeente Nijmegen.

De realisatie van het plan is geen geval als bedoeld in artikel 6.2.1 Bro juncto artikel 6.12 Wro. Er hoeft derhalve geen exploitatieplan te worden vastgesteld.

Uit de gevraagde herziening van het bestemmingsplan kan schade voortvloeien als bedoeld in artikel 6.1 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening om welke reden er gerede twijfel bestaat over de vereiste economische uitvoerbaarheid van de gevraagde planologische maatregel. Het betreft een initiatief van de Gemeente Nijmegen, eventuele uit de planologische maatregel voortvloeiende voor vergoeding in aanmerking komende planschade komt volledig voor rekening van de gemeente.

Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Oost - 5 herziening speelveld Obrechtstraat

Bijlagen bij toelichting

Bijlage 1 Uitspraak Raad van State16april2014

Bijlage 2
TussenuitspraakRaadvanState26augustus2015

Bijlage 3 Reactieappellantgeluidsrapport

Regels

2013

Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Oost - 5 herziening speelveld Obrechtstraat

Hoofdstuk 1 Inleidende regels

Artikel 1 Begrippen

1.1 plan:

het bestemmingsplan Nijmegen Oost - 5 (Herziening, speelveld Obrechtstraat) met identificatienummer NL.IMRO.0268.BP13005-VG02 van de gemeente Nijmegen.

1.2 bestemmingsplan:

de geometrisch bepaalde planobjecten met de bijbehorende regels en de daarbij behorende bijlagen.

1.3 aanbouw

een aan een hoofdgebouw aangebouwd gebouw, dat op de grond staat, dat in bouwkundig opzicht ondergeschikt is aan het hoofdgebouw en dat een aparte ruimte vormt die al dan niet vanuit het hoofdgebouw bereikbaar is.

1.4 aan huis verbonden beroepsactiviteiten

een dienstverlenend beroep, dat op kleine schaal in een woning wordt uitgeoefend, waarbij de woning in overwegende mate haar woonfunctie behoudt en de desbetreffende beroepsuitoefening een ruimtelijke uitstraling heeft die in overeenstemming is met de woonfunctie.

1.5 aan huis verbonden bedrijfsactiviteiten

het verlenen van diensten, het uitoefenen van ambachtelijke bedrijvigheid (geheel of overwegend door middel van handwerk uit te oefenen), het voeren van de administratie van bedrijfsactiviteiten die (behoudens genoemde administratieve werkzaamheden) niet ter plaatse worden uitgeoefend, het verstrekken van logies en ontbijt (bed and breakfast) waarvan de aard, omvang en uitstraling zodanig zijn dat de activiteit in de woning met behoud van de woonfunctie ter plaatse kan worden uitgeoefend.

1.6 aanduiding

een geometrisch bepaald vlak of figuur, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels regels worden gesteld ten aanzien van het gebruik en/of het bebouwen van deze gronden.

1.7 aanduidingsgrens

de grens van een aanduiding indien het een vlak betreft.

1.8 achtergevellijn

de achterste grens van het bouwvlak en het verlengde daarvan;

1.9 agrarisch bedrijf

een bedrijf dat is gericht op het voortbrengen van producten door middel van het telen van gewassen en/of houden van dieren.

1.10 archeologische waarden

Onder archeologische waarden kunnen worden verstaan:

- archeologische verwachtingswaarden;
- vastgestelde archeologische waarden of resten.

1.11 archeologische verwachtingswaarde

de kans op archeologische vondsten of informatie.

1.12 archeologisch deskundige

de gemeentelijk (beleids)archeoloog of een andere door het College van Burgemeester en Wethouders aan te wijzen deskundige op het gebied van de archeologie.

1.13 archeologisch onderzoek

onderzoek (bureauonderzoek en/of boren en/of geofysisch onderzoek en/of graven en/of begeleiden) verricht door een dienst, bedrijf of instelling beschikkend over een opgravingsvergunning conform de Monumentenwet 1988.

1.14 bebouwing

één of meer gebouwen en/of bouwwerken geen gebouwen zijnde.

1.15 bed and breakfast

een overnachtingsmogelijkheid gericht op het bieden van de mogelijkheid tot een toeristisch en veelal kortdurend verblijf met het serveren van ontbijt. Een bed- en breakfast heeft maximaal 4 kamers en 8 slaapplaatsen.

1.16 bedrijf

een onderneming waarbij het accent ligt op het vervaardigen, bewerken, installeren en verhandelen van goederen dan wel op het bedrijfsmatig verlenen van diensten, waarbij eventueel detailhandel plaatsvindt uitsluitend als niet zelfstandig en ondergeschikt onderdeel van de onderneming in de vorm van verkoop c.q. levering van ter plaatse vervaardigde, bewerkte of herstelde goederen, dan wel goederen die in rechtstreeks verband staan met de uitgeoefende handelingen.

1.17 bedrijfswoning

een woning in of bij een gebouw of op of bij een terrein kennelijk slechts bedoeld voor de huisvesting van (het huishouden van) een persoon wiens huisvesting daar gelet op de bestemming van het gebouw of het terrein noodzakelijk moet worden geacht.

1.18 bedrijvigheid

het uitoefenen van een bedrijf, met aanverwante activiteiten als laden en lossen en parkeren.

1.19 beperkt kwetsbaar object

- verspreid liggende woningen, woonschepen en woonwagens van derden met een dichtheid van maximaal twee woningen/woonschepen/woonwagens per hectare, en dienst- en bedrijfswoningen van derden.
- Kantoorgebouwen, voorzover zij niet als kwetsbaar object kunnen worden aangemerkt.
- Hotels en restaurants, voorzover zijn niet als kwetsbaar object kunnen worden aangemerkt.
- Winkels, voorzover zij niet als kwetsbaar object kunnen worden aangemerkt.
- Sporthallen, zwembaden en kampeerterreinen.
- Sport- en kampeerterreinen en terreinen voor recreatieve doeleinden, voorzover zij niet als kwetsbar object kunnen worden aangemerkt.
- Bedrijfsgebouwen, voorzover zij niet als kwetsbaar object kunnen worden aangemerkt.
- Objecten die met bovenstaande gelijkgesteld kunnen worden uit hoofde van de gemiddelde tijd per dag gedurende welke personen daar verblijven, het aantal personen dat daarin doorgaans aanwezig is en de mogelijkheden voor zelfredzaamheid bij een ongeval, voorzover die objecten geen kwetsbare objecten zijn.
- Objecten met een hoge infrastructurele waarde, zoals een telefoon- of electriciteitscentrale of een gebouw met vluchtleidingsapparatuur, voorzover die objecten wegens de aard van de gevaarlijke stoffen die bij een ongeval kunnen vrijkomen, bescherming verdienen tegen dat ongeval.

1.20 beschermd stadsbeeld

stadsbeelden die overeenkomstig de bepalingen van de gemeentelijke monumentenverordening zijn aangewezen als beschermde stadsbeelden en waarvan een kaart met daarop aangegeven de begrenzing van het te beschermen gebied is opgenomen in het gemeentelijk monumentenregister Nijmegen.

1.21 beschermd stadsgezicht

stadgezicht dat ingevolge artikel 35 van de Monumentenwet is aangewezen, met ingang van de datum van publicatie van die aanwijzing in de Nederlandse Staatscourant.

1.22 bestaand

a. bestaande bouwwerken: een legaal bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig is, dan wel gebouwd kan worden krachtens een omgevingsvergunning;
b. bestaand gebruik: het legale gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan.

1.23 bestemmingsgrens

de grens van een bestemmingsvlak.

1.24 bestemmingsvlak

een geometrisch bepaald vlak met eenzelfde bestemming.

1.25 BEVI-bedrijf

bedrijf vallend onder de werkingssfeer van artikel 2 lid 1 a tot en met f van het Besluit Externe Veiligheid Inrichtingen.

1.26 bevoegd gezag

bestuursorgaan dat bevoegd is tot het nemen van een besluit ten aanzien van een aanvraag om een omgevingsvergunning of ten aanzien van een al verleende omgevingsvergunning.

1.27 bijgebouw

een vrijstaand, in functioneel en bouwkundig opzicht aan het hoofdgebouw ondergeschikt gebouw op hetzelfde bouwperceel dat op de grond staat en alleen bedoeld en ingericht is ten behoeve van (huishoudelijke) berging, hobby- en/of stallingruimte.

1.28 bouwen

het plaatsen, het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen en het vergroten van een bouwwerk, alsmede het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen van een standplaats.

1.29 bouwhistorisch onderzoek

in een schriftelijke rapportage vastgelegd onderzoek naar de bouw-, verbouwings- en gebruiksgeschiedenis en bouwhistorische kwaliteit van een monument in de vorm van een bouwhistorische inventarisatie, -verkenning, -opname of -ontleding, uitgevoerd overeenkomstig de “Richtlijnen Bouwhistorisch Onderzoek”.

1.30 bouwgrens

de grens van een bouwvlak.

1.31 bouwlaag

een doorlopend gedeelte van een gebouw dat door op gelijke of bij benadering gelijke hoogte liggende vloeren of balklagen is begrensd, zulks met inbegrip van de begane grond en met uitsluiting van onderbouw en zolder.

1.32 bouwmarkt

een geheel of gedeeltelijk overdekt detailhandelsbedrijf met een overdekt verkoopvloeroppervlak van minimaal 1.000 m^2, waarop een volledig of nagenoeg volledig assortiment van bouw- en doe-het-zelf producten uit voorraad wordt aangeboden.

1.33 bouwperceel

een aaneengesloten stuk grond, waarop ingevolge de regels een zelfstandige, bij elkaar behorende bebouwing is toegelaten.

1.34 bouwperceelsgrens

een grens van een bouwperceel.

1.35 bouwvlak

een geometrisch bepaald vlak, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels bepaalde gebouwen en bouwwerken geen gebouwen zijnde zijn toegelaten.

1.36 bouwwerk

een bouwkundige constructie van enige omvang die direct en duurzaam met de aarde is verbonden.

1.37 casino

een speelcasino zoals bedoeld in artikel 27 lid g van de Wet op de kansspelen, te weten de voor het publiek opengestelde of bedrijfsmatig gedreven inrichting, waar door middel van gemeenschappelijk beoefende kansspelen aan de deelnemers de gelegenheid wordt gegeven om mede te dingen naar prijzen of premies, indien de aanwijzing der winnaars geschiedt door enige kansbepaling, waarop de deelnemers in het algemeen geen overwegende invloed kunnen uitoefenen.

1.38 cultuurhistorische waarden

waarden die zijn gekoppeld aan de beschavingsgeschiedenis, ondergebracht als historisch (steden)bouwkundig erfgoed, historisch landschappelijk erfgoed of archeologisch erfgoed.

1.39 cultuur en ontspanning

voorzieningen gericht op cultuur en ontspanning, zoals een atelier, bioscoop, bowlingbaan, creativiteitscentrum, dansschool, museum, muziekschool, muziektheater, sauna, speelautomatenhal, theater en wellness. Prositutie, raamprostitutie/raamexploitatie of seksinrichting is uitgesloten. Een casino is uitsluitend toegestaan ter plaatse van de aanduiding 'casino'.

1.40 detailhandel

het bedrijfsmatig te koop aanbieden, waaronder begrepen de uitstalling ter verkoop, het verkopen en/of leveren van goederen aan personen die de goederen kopen voor gebruik, verbruik of aanwending anders dan in de uitoefening van een beroeps- of bedrijfsactiviteit, met uitzondering van het bieden van gelegenheid om gekochte etenswaren ter plaatse te nuttigen. Onder detailhandel wordt niet verstaan detailhandel in volumineuze goederen.

1.41 detailhandel in volumineuze goederen

detailhandel die vanwege de omvang van de gevoerde artikelen een groot oppervlak nodig heeft voor de uitstalling, zoals: verkoop van auto's, boten, caravans, tuininrichtingsartikelen, grove bouwmaterialen, keukens, meubels en woninginrichting en sanitair.

1.42 dienstverlenend bedrijf

een bedrijf met een uitsluitend of in hoofdzaak dienstverlenende of verzorgende taak al dan niet met een baliefunctie, zoals: uitzendbureaus, reisbureaus, wasserettes, kapsalons, bijkantoren van banken en van sociaal-culturele instellingen, postagentschappen, telefoon-, internet-, telegraaf- en telexdiensten, snelfoto-ontwikkel- en copyshops, videotheken, autorijscholen en dergelijke.

1.43 erf

de gronden met een woonbestemming gelegen binnen het bouwperceel maar buiten het bouwvlak.

1.44 escortbedrijf

de natuurlijke persoon, groep van personen of rechtspersoon, die bedrijfsmatig of in een omvang alsof zij bedrijfsmatig was, prostitutie aanbiedt, die op een andere plaats dan in de bedrijfsruimte wordt uitgeoefend (escortservices, bemiddelingsbureaus, overige).

1.45 evenement

evenement zoals bedoeld in de Algemene Plaatselijke Verordening voor de gemeente Nijmegen (APV).

1.46 garagebedrijf

een bedrijf dat uitsluitend of in hoofdzaak is bestemd voor verkoop, onderhoud en reparatie van motorvoertuigen, met dien verstande dat de verkoop van motorbrandstoffen is uitgezonderd.

1.47 garagebox

overdekte berg- en bewaarplaats, stalling voor auto's en (motor)fietsen.

1.48 gebieden met een hoge archeologische verwachting

deze gebieden onderscheiden zich vanwege een hoge tot zeer hoge verwachting op het aantreffen van archeologische resten.

1.49 gebieden van zeer grote archeologische waarde

voor deze gebieden staat het vast dat zich archeologische resten in de bodem bevinden.

1.50 gebouw

elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt.

1.51 gebouwd terras

aan- of uitbouw in de openbare ruimte ten behoeve van een aangrenzend horecabedrijf waar zitgelegenheid kan worden geboden en waar tegen vergoeding dranken worden geschonken en/of spijzen voor directe consumptie ter plaatse worden verstrekt.

1.52 geluidsgevoelige functies

geluidsgevoelige functies als bedoeld in de Wet geluidhinder, te weten:

<u>geluidsgevoelige gebouwen</u>

a. woningen;
b. andere geluidsgevoelige gebouwen:
1. onderwijsgebouwen;
2. ziekenhuizen;
3. verpleeghuizen;

4. verzorgingstehuizen;
5. psychiatrische inrichtingen;
6. kinderdagverblijven.

geluidsgevoelige terreinen

I. een standplaats als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder e, van de Huisvestingswet (woonwagen);
II. ligplaats in het water, bestemd om door een woonschip te worden ingenomen.

1.53 gevelbreedte

de breedte van de gevel waar tegenaan wordt gebouwd.

1.54 groothandel

het bedrijfsmatig te koop aanbieden, waaronder de uitstalling ten verkoop, het verkopen en/of leveren van goederen aan wederverkopers, dan wel aan instellingen of personen ter aanwending in een andere bedrijfsactiviteit.

1.55 historisch stedenbouwkundig erfgoed

fysieke verschijningsvorm en geschiedenis van de gebouwde omgeving.

1.56 historisch landschappelijk erfgoed

fysieke verschijningsvorm en geschiedenis van landschap en geografie.

1.57 hoekovergang

een aan- of uitbouw die buiten de gevelbreedten van het hoofdgebouw wordt gerealiseerd en die een verbinding vormt tussen een aan- of uitbouw aan de voorgevel en een aan- en of uitbouw aan de zijgevel van het hoofdgebouw.

1.58 hoofdbebouwing

hoofdgebouw(en) inclusief aan- en of uitbouwen.

1.59 hoofdgebouw(en)

een of meer panden, of een gedeelte daarvan, dat noodzakelijk is voor de verwezenlijking van de geldende of toekomstige bestemming van een perceel en, indien meer panden of bouwwerken op het perceel aanwezig zijn, gelet op die bestemming het belangrijkst is.

1.60 hoogwaardig openbaar vervoer

een vorm van openbaar vervoer die gepositioneerd kan worden tussen de traditionele bus en trein, waarbij de nadruk ligt op het snel en betrouwbaar en comfortabel vervoeren van passagiers over vrijliggende HOV-infrastructuur.

1.61 horecabedrijf

een bedrijf of instelling waar als hoofddoel bedrijfsmatig dranken en/of etenswaren voor gebruik ter plaatse worden verstrekt en/of waarin bedrijfsmatig logies wordt verstrekt, niet zijnde detailhandel en/of ondersteunende horeca of bed and breakfast.

1.62 hotel/pension

een horecabedrijf dat tot hoofddoel heeft het verstrekken van logies (per nacht) met als nevenactiviteiten het verstrekken van maaltijden en/of dranken voor consumptie ter plaatse.

1.63 huisvesting in verband met mantelzorg

huisvesting in of bij een woning van één huishouden van maximaal twee personen, van wie ten minste één persoon mantelzorg verleent aan of ontvangt van een bewoner van de woning.

1.64 kantoor

een ruimte welke door de aard en indeling kennelijk is bestemd om uitsluitend of in hoofdzaak dienstig te zijn tot het verrichten van administratieve en/of ontwerptechnische arbeid, al dan niet met een ondergeschikte baliefunctie.

1.65 landschappelijke waarden

waarden gebaseerd op aardkundige, cultuurhistorische en visueel-ruimtelijke aspecten, zowel afzonderlijk als in onderlinge samenhang.

1.66 kiosk

een gebouw, al dan niet met een (gebouwd) terras, van beperkte omvang, veelal geplaatst in de openbare ruimte, gericht op het ter plaatse aan passanten te koop aanbieden van producten zoals souvenirs, kranten, tijdschriften, bloemen en planten, vis, groenten, versnaperingen, niet-alcoholische en licht alcoholische dranken, rookwaren, e.d.

1.67 kwetsbaar object

- Woningen, woonschepen en woonwagens, niet zijnde beperkt kwetsbare objecten.
- Gebouwen bestemd voor het verblijf, al dan niet gedurende een gedeelte van de dag, van minderjarigen, ouderen, zieken of gehandicapten, te weten:
  1. ziekenhuizen, bejaardenhuizen en verpleeghuizen;
  2. scholen;
  3. gebouwen of gedeelten daarvan, bestemd voor dagopvang van minderjarigen.
- Gebouwen waarin doorgaans grote aantallen personen gedurende een groot gedeelte van de dag aanwezig zijn, zoals:
  1. kantoorgebouwen waaronder begrepen bedrijfskantoren en hotels met een bruto vloeroppervlak van meer dan 1.500 m² per object;
  2. complexen waarin meer dan 5 winkels zijn gevestigd en waarvan het gezamenlijke bruto vloeroppervlak meer dan 1.000 m² bedraagt, en winkels met een totaal bruto vloeroppervlak van meer dan 2.000 m² per winkel, voor zover in die complexen of in die winkels een supermarkt, hypermarkt of warenhuis is gevestigd.
- Kampeer- en andere recreatieterreinen bestemd voor het verblijf van meer dan 50 personen gedurende meerdere aaneengesloten dagen.

1.68 maatschappelijke voorzieningen

het openbaar bestuur, medische, sociale, educatieve en levensbeschouwelijke diensten, openbare orde en veiligheid en daarmee gelijk te stellen diensten, zoals: huisarts, apotheek, school, sportzaal, kinderdagverblijf, wijkcentrum, kerkgebouw, verzorgingstehuis, begeleid wonen met permanent aanwezige zorg (24-uurs zorg), uitvaartcentrum en bibliotheek.

1.69 mantelzorg

intensieve zorg of ondersteuning, die niet in het kader van een hulpverlenend beroep wordt geboden aan een hulpbehoevende, ten behoeve van zelfredzaamheid of participatie, rechtstreeks voortvloeiend uit een tussen personen bestaande sociale relatie, die de gebruikelijke hulp van huisgenoten voor elkaar overstijgt, en waarvan de behoefte met een verklaring van een huisarts, wijkverpleegkundige of andere door de gemeente aangewezen sociaal-medisch adviseur kan worden aangetoond.

1.70 moestuin

gronden waarop op kleine schaal groenten, kruiden, bloemen en/of fruit worden verbouwd dan wel geteeld.

1.71 natuurlijke waarden

de aan een gebied toegekende waarden in verband met de geologische, bodemkundige, ecologische en biologische elementen voorkomende in dat gebied.

1.72 omgevingsvergunning

vergunning voor activiteiten als genoemd in artikel 2.1 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.

1.73 ondergronds bouwwerk

a. een (gedeelte van een) gebouw dat gelegen is onder het niveau van de begane grondvloer van dat gebouw, waarbij de hoogte van die begane grondvloer nergens hoger ligt dan 0,25 meter boven het aansluitende maaiveld ter plaatse van de hoofdtoegang;
b. een zelfstandig voor mensen toegankelijk bouwwerk waarvan de bovenkant nergens hoger is dan het maaiveld van het bouwperceel ter plaatse van dat bouwwerk.

1.74 ondergeschikte detailhandel

detailhandel waarbij de detailhandelsactiviteit een directe relatie heeft met de hoofdactiviteit maar daaraan ondergeschikt is.

1.75 ondergeschikte kantoren

kantoren waarbij het kantoor een directe relatie heeft met de hoofdactiviteit maar daaraan ondergeschikt is.

1.76 ondersteunende horeca

horeca waarbij de horeca-activiteit ondersteunend is aan de hoofdactiviteit maar daaraan ondergeschikt is.

1.77 overig bouwwerk

een bouwkundige constructie van enige omvang, geen pand zijnde, die direct en duurzaam met de aarde is verbonden.

1.78 overkapping

een op de grond staand, plat afgedekt bouwwerk, bestaande uit ten minste een dak, niet zijnde een gebouw.

1.79 pand

de kleinste bij de totstandkoming functioneel en bouwkundig-constructief zelfstandige eenheid die direct en duurzaam met de aarde is verbonden en betreedbaar en afsluitbaar is.

1.80 parkeerdak

plat dak dat als parkeerplaats gebruikt kan worden.

1.81 parkeergarage

onder- of bovengrondse voorziening waar automobilisten (meestal) overdekt hun auto's kunnen parkeren.

1.82 perceelsgrens

de grens van een bouwperceel.

1.83 permanente bewoning

bewoning van een ruimte als hoofdverblijf door dezelfde persoon.

1.84 productiegebonden detailhandel

detailhandel in goederen die ter plaatse worden vervaardigd, gerepareerd en/of toegepast in het productieproces, waar de detailhandelsfunctie ondergeschikt is aan de productiefunctie.

1.85 prostitutie

het zich beschikbaar stellen tot het verrichten van seksuele diensten ten behoeve van een ander tegen vergoeding.

1.86 raamprostitutie

een seksinrichting met één of meer ramen van waarachter de prostituee/prostitué tracht de aandacht van passanten op zich te vestigen.

1.87 recreatieve voorzieningen

op verblijfs- en dagrecreatie gerichte voorzieningen, niet zijnde een sportvoorziening, zoals: kampeerterrein, kampeerboerderij, recreatiewoning en een volkstuin.

1.88 seniorenwoning

woning bestemd voor zelfstandig wonende ouderen.

1.89 seksinrichting

een voor het publiek toegankelijk gebouw of bouwwerk, geen gebouw zijnde dan wel onderkomen, waarin bedrijfsmatig of in een omvang alsof zij bedrijfsmatig was, seksuele handelingen worden verricht, of vertoningen van erotisch-pornografische aard plaatsvinden. Onder een seksinrichting worden in elk geval verstaan een seksbioscoop, seksautomatenhal, sekstheater, een parenclub of een prostitutiebedrijf, waaronder tevens begrepen een erotische massagesalon, al of niet in combinatie met elkaar.

1.90 speelautomatenhal

een inrichting, bestemd om het publiek gelegenheid te geven een spel door middel van speelautomaten te beoefenen, als bedoeld in artikel 30c, eerste lid, onder c, van de Wet op de kansspelen.

1.91 sportvoorzieningen

gebouwde en niet-gebouwde voorzieningen gericht op sport, niet zijnde een recreatieve voorziening, zoals: fitnesscentrum, ijsbaan, manege, speelterrein, sporthal, sportveld, stadion, tennisbaan en zwembad.

1.92 straatmeubilair

de op of bij de weg behorende bouwwerken, geen gebouwen zijnde, zoals: verkeerstekens, wegbebakeningen, bewegwijzeringen, verlichting, halteaanduidingen, parkeerregulerende constructies, road barriers, afvalinzamelsystemen, openbare toiletvoorzieningen, brandkranen, informatie- en reclameobjecten, fietsenstallingen, papier- en plantenbakken, zitbanken, communicatievoorzieningen, gedenktekens, abri's en dergelijke.

1.93 straatprostitutie

het op straat door handelingen, houding, woord, gebaar of op andere wijze, passanten tot seksuele handelingen te bewegen, uit te nodigen dan wel aan te lokken.

1.94 stacaravan

een caravan, die, ook als deze niet omgevingvergunningplichtig is, toch als bouwwerk valt aan te merken.

1.95 standplaats

een kavel, bestemd voor het plaatsen van een woonwagen, waarop voorzieningen aanwezig zijn die op het leidingnet van de openbare nutsbedrijven, andere instellingen of van gemeenten kunnen worden aangesloten.

1.96 supermarkt

een (grootschalig) detailhandelsbedrijf, veelal onderdeel van een supermarktketen, met een grote verscheidenheid aan levensmiddelen.

1.97 terras

een buiten de besloten ruimte van een inrichting liggend deel van een bedrijf of instelling waar zitgelegenheid kan worden geboden en waar tegen vergoeding dranken worden geschonken en/of spijzen voor directe consumptie ter plaatse worden verstrekt.

1.98 uitbouw

een op de grond staand en aan een hoofdgebouw aangebouwd gebouw dat in bouwkundig opzicht ondergeschikt is aan het hoofdgebouw en dat een vergroting betreft van een in het gebouw gelegen ruimte.

1.99 verblijfsgebied

binnen de bestemming Verkeer gelegen gronden vooral bedoeld voor voetgangers en niet voor doorgaand verkeer.

1.100 voorgevellijn

de voorgevel van het hoofdgebouw en het verlengde ervan.

1.101 wadi

voorziening voor de infiltratie van regenwater. Een wadi is een laagte waarin het regenwater zich kan verzamelen en in de bodem kan infiltreren.

1.102 werk

een werk, geen bouwwerk zijnde.

1.103 winkelcentrum

een cluster van winkels, al dan niet in combinatie met andere functies, die in ruimtelijk-economisch opzicht als eenheid beschouwd moet worden.

1.104 wonen

de huisvesting van één of meerdere personen in een gebouw, niet zijnde een woonwagen of woonboot.

1.105 woning

een (gedeelte van een) gebouw dat dient voor de huisvesting van een of meer personen.

1.106 woonark

een vaartuig, niet zijnde een woonschip, dat feitelijk niet geschikt en bestemd is om te worden gebruikt als middel tot verplaatsing te water en dat wordt gebruikt of is bestemd tot woon- en nachtverblijf.

1.107 woonboot

elk vaar- of drijftuig dat uitsluitend of in hoofdzaak wordt gebezigd als, of te beoordelen naar zijn constructie en/of inrichting in hoofdzaak bestemd is tot, hoofdbewoning geldend dag- en/of nachtverblijf van één of meer personen. Hieronder vallen zowel woonschepen als woonarken.

1.108 woonschip

onder woonschip verstaan we een (voormalig) schip met een (metalen) scheepsromp, dat is ingericht of verbouwd voor permanente bewoning waarbij de oorspronkelijke verschijningsvorm grotendeels behouden is gebleven. Met schip wordt in deze bedoeld: elk van oorsprong watergaand vaartuig, met eigen voortstuwing, dat gebruikt wordt (of werd) om goederen, passagiers of beide te vervoeren.

1.109 woonwagen

een voor bewoning bestemd gebouw dat is geplaatst op een standplaats en dat in zijn geheel of in delen kan worden verplaatst.

1.110 zaalverhuur

een inrichting ten behoeve van het al dan niet bedrijfsmatig exploiteren van zaalaccommodatie, waarbij het verstrekken van al dan niet ter plaatse bereide etenswaren en/of het verstrekken van drank voor consumptie ter plaatse mogelijk is.

1.111 zeer kwetsbaar object

een object dat bestemd is voor groepen beperkt zelfredzame personen. Van beperkte zelfredzaamheid is sprake wanneer personen in geval van een calamiteit niet in staat zijn zichzelf zonder hulp van buitenaf in veiligheid te brengen, zoals kinderen, ouderen, gehandicapten en gedetineerden. Voorbeelden van zeer kwetsbare objecten zijn grote zorgcomplexen, ziekenhuizen, detentiecentra, peuterspeelzalen, kinderdagverblijven, basisscholen en begeleid wonen met 24-uurs zorg.

1.112 zorgwonen

de huisvesting van één of meerdere personen in een gebouw, niet zijnde een woonwagen of woonboot, waarbij met behulp van zorg/ondersteuning door derden, zelfstandig gewoond wordt.

1.113 zorgwoning

een woning in een wooncomplex die bedoeld is voor mensen die uitsluitend met behulp van zorg/ondersteuning door derden zelfstandig kunnen wonen. Het betreft daarbij een woning die geschikt is voor rollatorgebruik dan wel voor rolstoelgebruik. In het wooncomplex zijn extra voorzieningen aanwezig, zoals een ontmoetingsruimte.

Artikel 2 Wijze van meten

Bij de toepassing van deze regels wordt als volgt gemeten:

2.1 de afstand van een gebouw tot een zijdelingse perceelsgrens

de afstand gemeten vanaf het dichtst bij de perceelsgrens gelegen punt van het gebouw tot aan de zijdelingse perceelsgrens.

2.2 de afstanden tussen lijnen

afstanden tussen lijnen worden gemeten van het hart van de ene lijn tot het hart van de andere lijn.

2.3 de bedrijfsvloeroppervlakte

de totale oppervlakte, binnenwerks gemeten, van alle op een bouwperceel aanwezige bebouwing, boven en onder peil, ten dienste van één bepaalde binnen een bestemming toegestane activiteit/functie.

2.4 de diepte van een bouwwerk, niet zijnde een hoofdgebouw

de afstand gemeten vanaf het verste punt van het bouwwerk loodrecht op de gevel waartegen het bouwwerk wordt aangebouwd.

2.5 de bouwhoogte van een bouwwerk

vanaf het peil tot aan het hoogste punt van een gebouw of van een bouwwerk, geen gebouw zijnde, met uitzondering van ondergeschikte bouwonderdelen, zoals schoorstenen, lichtkoepels, dakkapellen, lucht- en liftkokers, (brand)trappen, zonnepanelen, andere technische ruimten en/of technische constructies, hekwerken, luifels, balkons en antennes.

2.6 de bouwhoogte van een dakopbouw

vanaf de afdekking van de bovenste bouwlaag tot aan het hoogste punt van de dakopbouw.

2.7 de bouwhoogte van een kap

vanaf de bovenkant goot, boeibord of daarmee gelijk te stellen constructiedeel tot aan het hoogste punt van de kap.

2.8 de dakhelling

langs het dakvlak ten opzichte van het horizontale vlak.

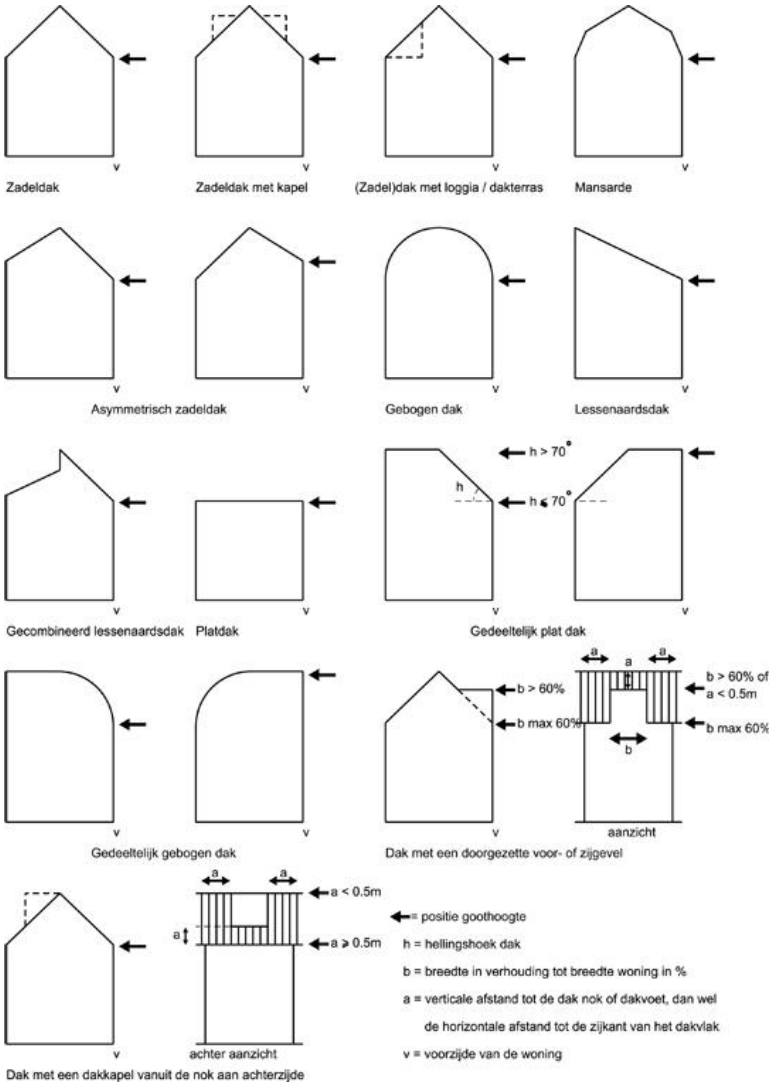
2.9 gevellijn

de plaats vanaf waar de bouw- en goothoogte van het aangrenzende maatvoeringsvlak wordt gemeten.

2.10 de goothoogte van een bouwwerk

vanaf het peil tot aan de bovenkant van de goot, c.q. de druiplijn, het boeibord, of een daarmee gelijk te stellen constructiedeel, met uitzondering van ondergeschikte bouwonderdelen, zoals schoorstenen, lichtkoepels, dakkapellen, lucht- en liftkokers, (brand)trappen, zonnepanelen, andere technische ruimten en/of technische constructies, hekwerken, luifels, balkons en antennes.

Voor de meest voorkomende dakvormen bij woningen is in onderstaande schetsjes aangegeven waar de goothoogte wordt bepaald. Daarbij geldt dat voorzover het gaat om een bestaand zadeldak deze niet mag worden uitgebouwd tot een afgetopte dakvorm.

2.11 de hoogte van een windturbine

vanaf het peil tot aan de (wieken)as van de windturbine.

2.12 de inhoud van een bouwwerk

tussen de onderzijde van de begane grondvloer, de buitenzijde van de gevels (en/of het hart van de scheidingsmuren) en de buitenzijde van daken en dakkapellen.

2.13 de oppervlakte van een bouwwerk

tussen de buitenwerkse gevelvlakken en/of het hart van de scheidingsmuren, neerwaarts geprojecteerd op het gemiddelde niveau van het afgewerkte bouwterrein ter plaatse van het bouwwerk.

2.14 het bebouwde oppervlakte

de buitenwerks gemeten oppervlakte van de verticale projectie van alle in een nader aan te geven gebied aanwezige, al dan niet ondergrondse, bouwwerken, met uitzondering van ondergeschikte bouwwerken, geen gebouwen zijnde, zoals pompputten, luifels en balkons.

2.15 het bebouwingspercentage

het percentage dat de oppervlakte van (een gedeelte van) het bouwvlak aangeeft dat binnen de aanduiding 'bouwvlak' maximaal mag worden bebouwd. Dit percentage geldt voor elk afzonderlijk bouwperceel.

2.16 het peil

de plaats vanwaar in het kader van dit bestemmingsplan de hoogte wordt gemeten als bedoeld “bouw- en goothoogte” en als volgt bepaald:

a. voor bouwwerken boven het maaiveld, waarvan de hoofdtoegang onmiddellijk aan een (al dan niet openbare) weg grenst: de hoogte van de kruin van die weg ter plaatse van de hoofdtoegang;
b. voor bouwwerken boven het maaiveld, waarvan de hoofdtoegang niet onmiddellijk aan de hiervoor bedoelde weg grenst: de hoogte van het aansluitende afgewerkte maaiveld ter plaatse van de hoofdtoegang;
c. voor bouwwerken onder het maaiveld, het peil van het bijbehorende bovengrondse hoofdgebouw;
d. voor drijvende bouwwerken: de waterlijn;
e. in de andere gevallen: de gemiddelde hoogte van het aansluitende afgewerkte maaiveld.

2.17 het (bruto) verkoopvloeroppervlak

de totale oppervlakte van de voor publiek toegankelijke ruimten, etalages en ruimten achter toonbanken.

2.18 het vloeroppervlak

de totale oppervlakte, binnenwerks gemeten, van alle ruimten ondergronds, op de begane grond, de verdiepingen, de zolder en de bijbehorende aan- en uitbouwen.

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels

Artikel 3 Groen

3.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Groen' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. groenvoorzieningen;
b. wadi's, water en waterhuishoudkundige voorzieningen, overstortvijvers, rioolbuffers, alsmede daarbij behorende voorzieningen zoals duikers, kunstwerken en overbruggingen;
c. bijbehorende voorzieningen zoals: sport- en speelvoorzieningen, hondenuitlaatplaatsen, in- en uitritten en fiets- en voetpaden met dien verstande dat ter plaatse van aanduiding "-sz (speelvoorziening uitgesloten)" dit niet is toegestaan. Ter plaatse van de aanduiding " sg-vv (specifieke vorm van groen - voorwaardelijke verplichting)" is het benutten van genoemde bijbehorende voorzieningen uitsluitend toegestaan met inachtneming van de specifieke gebruiksregels zoals opgenomen in artikel 3.3;
d. ondergeschikte bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, zoals luifels en balkons, ten behoeve van het aangrenzende hoofdgebouw in de naastgelegen bestemming;
e. (bouw)werken ten algemenen nutte zoals bedoeld in artikel 5.2

3.2 Bouwregels

3.2.1 Algemene bouwregels

Op deze gronden mogen ten behoeve van de bestemming uitsluitend worden gebouwd:

a. gebouwen en overkappingen ten behoeve van jongerenontmoetingsplaatsen;
b. gebouwen en overkappingen ten behoeve van (bouw)werken ten algemenen nutte zoals bedoeld in artikel 5.2 bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde;
c. bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde.

3.2.2 Specifieke bouwregels

De in artikel 3.2.1 genoemde bouwwerken zijn toegestaan voor zover voldaan wordt aan de volgende regels:

a. de bouwhoogte van erfafscheidingen mag niet meer dan 2 meter bedragen, de bouwhoogte van palen, (licht)masten en ballenvangers en geluidwerende voorzieningen niet meer dan 15 meter en de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, mag niet meer dan 5 meter bedragen.
b. binnen de wortel- en kroonprojectie van de te handhaven bomen mag geen opslag van (bouw) materialen en graafwerkzaamheden plaatsvinden.

3.3 Specifieke gebruiksregels

a. Ingebruikname van sport- en speelvoorzieningen ter plaatse van de aanduiding " sg-vv" (specifieke vorm van groen - voorwaardelijke verplichting)" zijn uitsluitend toegestaan nadat ter plaatse van de aanduiding "-sz (speelvoorziening uitgesloten)" een geluidwerende voorziening is gerealiseerd en in stand wordt gehouden zoals beschreven in het geluidsonderzoek in bijlage 1 van deze regels. Tevens is in plaats daarvan toegestaan een geluidwerende voorziening die vergelijkbare of betere geluidwerende eigenschappen bezit dan de geluidwerende voorziening zoals opgenomen in bijlage 1 van deze regels.

b. het gebruik maken van sport-en speelvoorzieningen is uitsluitend toegestaan van 07.00 uur tot 19.00 uur .

Hoofdstuk 3 Algemene regels

Artikel 4 Anti-dubbeltelregel

Grond die eenmaal in aanmerking is genomen bij het toestaan van een bouwplan waaraan uitvoering is gegeven of alsnog kan worden gegeven, blijft bij de beoordeling van latere bouwplannen buiten beschouwing.

Artikel 5 Algemene bouwregels

5.1 Beeldende kunst

Het oprichten van bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, ten behoeve van beeldende kunst is binnen alle bestemmingen toegestaan tot een maximum bouwhoogte van 15 meter, met dien verstande dat de regels van de dubbelbestemmingen en algemene aanduidingsregels onverkort van toepassing zijn.

5.2 (Bouw)werken ten algemenen nutte

Het oprichten van bouwwerken ten algemenen nutte, zoals: transformatorhuisjes, schakelhuisjes, bemalingsinrichtingen, gasdrukregel- en meetstations, straatmeubilair, infiltratievoorzieningen, voorzieningen ten behoeve van koude- en warmteopslag, wachthuisjes voor verkeers- en parkeerdiensten en schuilgelegenheden, is binnen alle bestemmingen toegestaan, met dien verstande dat:

a. de inhoud van elk gebouw niet meer mag bedragen dan 50 m^3;
b. de oppervlakte van elke overkapping niet meer mag bedragen dan 20 m^2;
c. de goothoogte van gebouwen niet meer dan 3 meter mag bedragen en de bouwhoogte van gebouwen niet meer dan 5 meter mag bedragen;
d. de bouwhoogte van overkappingen niet meer dan 3 meter mag bedragen;
e. voor de bouwhoogte van andere bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, de bouwregels van de geldende bestemming van toepassing zijn;

5.3 Jongerenontmoetingsplaatsen

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in de bestemmingen Groen, Verkeer of Maatschappelijk ten behoeve van jongerenontmoetingsplaatsen onder de voorwaarden dat:

a. het gaat om een visueel goed zichtbare locatie;
b. de locatie voldoende (verkeers)veilig is;
c. de locatie bij voorkeur gelegen is nabij een speelvoorziening;
d. de afstand tot omliggende woonbebouwing dusdanig is dat er geen hinder voor omwonenden is te verwachten;
e. de oppervlakte van gebouwen en/of overkappingen ten behoeve van een jongerenontmoetingsplaats per locatie niet meer dan 20 m^2 bedraagt. De goothoogte mag maximaal 3 meter en de bouwhoogte maximaal 5 meter bedragen.

5.4 Ondergronds bouwen

Bouwen onder peil ten behoeve van de bestemming is toegestaan, met dien verstande dat:

a. bouwen onder peil ten behoeve van bouwwerken ten algemenen nutte zoals bedoeld in artikel 5.2 is toegestaan;
b. de regels van de dubbelbestemming en algemene aanduidingsregels onverkort van toepassing zijn.

Artikel 6 Algemene gebruiksregels

6.1 Evenementen

Evenementen zijn binnen alle bestemmingen toegestaan, mits hiervoor vergunning is verleend op grond van de Algemeen Plaatselijke Verordening.

6.2 Seksinrichting of escortbedrijf

6.2.1 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik, strijdig met de bestemming, wordt in ieder geval verstaan een gebruik van gronden en gebouwen ten behoeve van:

a. een seksinrichting of een escortbedrijf voorzover binnen de geldende bestemming geen aanduiding 'seksinrichting' is opgenomen;
b. raam- en straatprostitutie.

Artikel 7 Algemene afwijkingsregels

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van de bepalingen van dit plan, voor zover het een in beperkte mate afwijking van de maatvoering betreft, noodzakelijk om het bouwwerk zodanig te laten aansluiten op een bestaande, legale situatie dat dit vanuit architectonisch en/of bouwkundig opzicht een verbetering is.

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels

Artikel 8 Overgangsrecht

8.1 Overgangsrecht bouwwerken

8.1.1 Algemeen

Een bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig of in uitvoering is, dan wel gebouwd kan worden krachtens een omgevingsvergunning voor het bouwen, en afwijkt van het plan, mag, mits deze afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot,

a. gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd;
b. na het teniet gaan ten gevolge van een calamiteit geheel worden vernieuwd of veranderd, mits de aanvraag van de omgevingsvergunning voor het bouwen wordt gedaan binnen twee jaar na de dag waarop het bouwwerk is teniet gegaan.

8.1.2 Afwijken bij omgevingsvergunning

Het bevoegd gezag kan eenmalig in afwijking van het bepaalde in artikel 8.1.1 een omgevingsvergunning verlenen voor het vergroten van de inhoud van een bouwwerk als bedoeld in artikel 8.1.1 met maximaal 10%.

8.1.3 Uitzonderingen

Artikel 8.1.1 is niet van toepassing op bouwwerken die weliswaar bestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan, maar zijn gebouwd zonder vergunning en in strijd met het daarvoor geldende plan, daaronder begrepen de overgangsbepaling van dat plan.

8.2 Overgangsrecht gebruik

8.2.1 Algemeen

Het gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan en hiermee in strijd is, mag worden voortgezet.

8.2.2 Strijdig gebruik

a. Het is verboden het met het bestemmingsplan strijdige gebruik, bedoeld in artikel 8.2.1, te veranderen of te laten veranderen in een ander met dat plan strijdig gebruik, tenzij door deze verandering de afwijking naar aard en omvang wordt verkleind.
b. Indien het gebruik, bedoeld in artikel 8.2.1, na het tijdstip van inwerkingtreding van het plan voor een periode langer dan een jaar wordt onderbroken, is het verboden dit gebruik daarna te hervatten of te laten hervatten.

8.2.3 Uitzonderingen

Artikel 8.2.1 is niet van toepassing op het gebruik dat reeds in strijd was met het voorheen geldende bestemmingsplan, daaronder begrepen de overgangsbepalingen van dat plan.

Artikel 9 Slotregel

Deze regels worden aangehaald als:

Regels van het bestemmingsplan 'Nijmegen Oost - 5 (Herziening, speelveld Obrechtstraat)'.

Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Oost - 5 herziening speelveld Obrechtstraat

Bijlage

Bijlage 1 Geluidsonderzoek november 2015

Eindnoten

1. Ultspraken Raad van State inzake herstelplannen van de gemeenten Utrecht (Langzaamverkeersbrug en Moreelsepark), Druten (Wegrestaurant Maas en Waalweg Afferden), Hardenberg (Dedemsvaart), Rijnwaarden (lobith)

Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Oost - 5 herziening speelveld Obrechtstraat

GELUIDRAPPORT SPEELVELD OBRECHTSTRAAT TE NIJMEGEN

Op 4 februari 2014 en op respectievelijk 1 en 20 oktober 2015 zijn geluidmetingen verricht bij de woning gelegen aan de Obrechtstraat 25 te Nijmegen. Het doel van de metingen is om te bepalen of het bestemmingsplan Nijmegen Oost -5 (herziening, speelveld Obrechtstraat) een aanvaardbaar woon- en leefklimaat kan garanderen in de omgeving.

Juridisch kader
De Wet ruimtelijke ordening (Wro) is van toepassing. De VNG brochure Bedrijven en milieuzonering geeft voor nieuwe situaties aan dat voor sportveldcomplexen (met verlichting), tennisbanen en sporthallen een indicatieve afstand van 50 meter tot een rustige woonwijk moet worden aangehouden. Voor sportscholen geldt een indicatieve afstand van 30 meter. In dit geval is er sprake van een bestaand speelveld, waarop balsporten beoefend kunnen worden.

Beschrijving feitelijke situatie
De woning van mevrouw Flierman ligt op circa 9 meter afstand van het buitenspeelveld (en op iets kortere afstand van een inmiddels opgericht geluidsscherm) aan de Obrechtstraat. Voor het bepalen van het effect van het geluidsscherm én voor het bepalen van de geluidbelasting op een woning is dit de meest bepalende woning.

Het geluidsscherm is 5 meter hoog, 23 meter lang en is vastgemaakt aan het hek van het speelveld aan de Obrechtstraat. Het lengte van het geluidsscherm is even lang als de afstand vanaf het midden van de woning (kopse kant) Obrechtstraat 25 tot het midden van de woning (kopse kant) van de Obrechtstraat 38. Alle te sluiten delen van het hek zijn voorzien van rubbers. Ook het hekwerk zelf is op een dusdanig wijze aangepast dat er geen gerammel hoorbaar is als daar een bal tegenaan komt. Zodat daar geen extra hinder door kan ontstaan.
Hinder kan veroorzaakt worden door schreeuwende mensen, het geluid vanwege het stuiten van de bal en het hard lopen op het speelveld. Ook als de bal tegen het hekwerk aankomt.
Met behulp van geluidsmetingen wordt aangetoond wat de geluidsreductie is vanwege het plaatsen van het geluidsscherm. Ook zijn er metingen uitgevoerd om het absolute geluidsniveau te kunnen bepalen.

Meetmethode
De geluidmetingen zijn verricht volgens de "Handreiking Meten en Rekenen Industrielawaai 1999". Voor deze situaties is dit de meest voor de hand liggende methode.
Er is gemeten met een Brüel&Kjaer 2236 SLM klasse 1 geluidmeter. Voor en na de meting is het gehele systeem gekalibreerd met de Sound Calibrator Brüel&Kjaer type 4231.

Schermwerking
Om de schermwerking te bepalen is er op 4 februari 2014 vóór het scherm (met schermwerking) en naast het scherm (zonder schermwerking) gemeten. Het verschil geeft de doelmatigheid van het scherm aan. Gemeten is met de bron op de meest ongunstige posities op het speelveld: op 3/4 van het speelveld. Bronhoogte is 1,7 meter voor het stemgeluid (schreeuwen). Bij het stuiten van de bal en het hardlopen is dat het maaiveldniveau. Gemeten is op 3,5 meter hoogte. Op een positie net voor de woning (met scherm)

en een positie een eind achter de tuin van de woning (zonder scherm). Zodanig dat op een zelfde afstand gemeten is. Omdat het om een verschilmeting gaat, is hiervoor de LAmax gemeten. Door het toepassen van deze manier van meten is slechts één meting voldoende.

Zonder scherm wordt een LAmax gemeten van 65,3 dB(A). Met scherm een LAmax van 53,5 dB(A).

Meetresultaten voor de L_{Amax} ten behoeve van de bepaling van de schermwerking

Meting	Gemeten waarde in dB(A)	Stoorgeluid	Na correctie stoorlawaai	Schermwerking in dB
Met scherm	54,1	45,2	53,5	65,3 – 53,5 = 11,8
Zonder scherm	65,3	45,2	65,3	

De schermwerking bedraagt afgerond 12 dB. Dat is te vergelijken met een 4-voudige afstandsvermeerdering (een afstandsverdubbeling is 6 dB).

Activiteitenbesluit

Om aan te tonen dat er wordt voldaan aan de grenswaarden uit het Activiteitenbesluit is ook het equivalente geluidniveau ($L_{Ar,LT}$) bepaald. Tijdens de meetduur van 2 minuten en 13 seconden op 4 februari 2014 is intensief gebruikt gemaakt van het speelveld. Hierbij zijn geluiden van stemgeluid (schreeuwen), stampen met harde schoenen, hard klappen en het stuiteren van een bal meegenomen. Het gemeten geluidniveau gedurende deze tijd is 44,6 dB(A).

Tevens zijn er op 1 , respectievelijk 20 oktober 2015 metingen uitgevoerd om nogmaals het $L_{Ar,LT}$ te kunnen bepalen terwijl het speelveld gebruikt werd. Op 1 oktober 2015 werd het speelveld gebruikt door 8 tot 10 kinderen in de leeftijdscategorie van ongeveer 12 jaar. De kinderen waren normaal aan het spelen. Op 20 oktober waren 12 basketballende volwassenen zéér intensief aan het spelen. De gemeten waarden zijn respectievelijk 45,3 en 53,8 dB(A). De meetduur bedroeg 15 respectievelijk 5 minuten op 1 respectievelijk 20 oktober 2015. Daarbij werd gepraat en geschreeuwd, tegen de bal getrapt, (hard) gestuit op de harde ondergrond van het speelveld en werd ook de bal tegen het hekwerk getrapt.

Meetgegevens

	4-2-2014	1-10-2015	20-10-2015
Bewolkingsgraad	1/8	0/8	7/8
Temperatuur	7 C	15 C	10 C
Windkracht	4 m/s	5 m/s	2m/s
Windrichting	zuid	noordoost	noord

Meetapparatuur
Geluidmeter B&K 2236 SLM klasse 1 (serienummer 1799227)
Kalibrator B&K 4231 (serienummer 2218010)

Meetresultaten voor het $L_{Ar,LT}$

Meting	Gemeten waarde in dB(A)	Stoorgeluid in dB(A)	Gemeten waarde ná correctie	Grenswaarde in dB(A) Dag/ avond/ nacht
4 februari 2014	44,6	42,1	< 45	50/ 45/ 40
1 oktober 2015	45,3	43,4	< 45	50/ 45/ 40
20 oktober 2015	53,8	47,0	52,8	50/ 45/ 40

Meetresultaten voor het L_{Amax}

Meting	Gemeten waarde in dB(A)	Afgerond in dB(A)	Grenswaarde in dB(A) Dag/ avond/ nacht
4 februari 2014	54,1	54	70/ 65 /60
1 oktober 2015	58,6	59	70/ 65/ 60
20 oktober 2015	67,7	68	70/ 65/ 60

Speeltijden voor de dag- en de avondperiode
De meting met de 12 volwassenen van 20 oktober 2015 geeft de hoogste waarde voor het $L_{Ar,LT}$. Gedurende de meetsessie van 5 minuten werd er zéér intensief gespeeld. Dit zal in de dagperiode nooit continu zo zijn. Aangenomen wordt dat in de dagperiode maximaal 6 uur continu gespeeld zal worden. Voor de avondperiode wordt er wel van uit gegaan dat er regelmatig continu gespeeld zal worden. De berekende waarde op de gevel van de Obrechtstraat is dan 50 en 53 dB(A) voor respectievelijk de dag- en de avondperiode.

Conclusie
Uit de verschilmeting blijkt dat de schermwerking afgerond 12 dB bedraagt. Dat is te vergelijken met een 4-voudige afstandsvermeerdering (een afstandsverdubbeling is 6 dB). Daarmee is door het plaatsen van het scherm de fictieve afstand tot de woning 36 m (4 x 9 m) geworden. Deze afstand is ruimer dan wordt geadviseerd in de VNG brochure “Bedrijven en Milieuzonering”.

Tevens wordt (met een voor stoorgeluid gecorrigeerde gemeten waarde én met de aanname dat er maximaal gedurende de helft van de dagperiode zéér intensief gespeeld wordt) met een $L_{Ar,LT}$ van 50 dB(A) voldaan aan de grenswaarden voor de dagperiode.

Voor de avondperiode kan niet voldaan worden aan de grenswaarde van 45 dB(A) voor het $_{LAr,LT}$. In de avondperiode is het dan niet mogelijk om het speelveld te gebruiken. De openingstijden van het speelveld in de avondperiode (thans tot 20.00 uur) zullen moeten worden aangepast teneinde te kunnen voldoen aan de normstelling uit het Activiteitenbesluit voor de avondperiode.

Tenslotte kan worden geconcludeerd dat met een L_{Amax} van 68 dB(A) voldaan wordt aan de grenswaarden van het L_{Amax} van 70 dB(A) in de dagperiode.

Daarmee wordt een aanvaardbaar woon- en leefklimaat garandeerd.

Gemeente Nijmegen
Afdeling Milieu/ Bureau Geluid & Lucht
Ing. Peter van der Voorn
d.d. 16 november 2015

BIJLAGE METINGEN

Meting t.b.v. bepaling schermwerking nieuw geluidsscherm 4/2/2014.

Betreft scherm tussen speelveld en woningen Obrechtstraat.
Op speelveld is bron stemgeluid (schreeuwen) stampen met harde schoenen, hard klappen en stuiteren bal.
Meting met scherm en meting zonder scherm.
Gemeten zonder stoorlawaai van vogels, verkeer of langskomende fietsers en wandelaars.
Daarnaast is het overige stoorlawaai gemeten. Het stoorlawaai voor de LAmax is 45,2 dB(A).
Stoorlawaai zijn geluidsbronnen op grotere afstand.
Geluidsbron op 3/4 van het speelveld.
Meethoogte 3,5 meter. (hoogte dakkapel)
Meetpositie vóór de woning (met scherm) en achter de woning (zonder scherm). Zodanig dat er in beide meetposities geen gevelreflectie aanwezig is.
Alleen LAmax van belang om schermwerking te bepalen.
T.b.v. het bepalen van het $L_{Ar,LT}$ wordt het Leq van 44,6 dB(A), gemeten met scherm, genomen.
Bij lagere meethoogte (dag situatie) zal schermwerking nog beter zijn.

Windkracht 4 met richting zuid.
1/8 bewolkingsgraad.
Temperatuur 7 C
Wegdek droog

Bruel & Kjaer
SLM Type 2236

SETTINGS:

F 20-100 dB
RMS: A Peak: C

RECORD NO,: 1
Gemeten vóór de woning; met scherm. Met geluid op het speelveld.
---
04 Feb 2014 10:31:44
Elapsed Time 0000:02:13
Pauses 0
Overload 0,0 %

MaxP 88,2 dB
MaxL 54,1 dB <<<<<<<<<<<<<<<<<<< correctie stoorgeluid 0,6 dB geeft 53,5 dB(A)
MinL 40,8 dB

Leq 44,6 dB
SEL 65,9 dB
LEPd (Te= 7h30) 44,3 dB
L1 51,0 dB
L10 46,0 dB
L90 42,0 dB

Bruel & Kjaer
SLM Type 2236

SETTINGS:

F 20-100 dB
RMS: A Peak: C

RECORD NO,: 2
Gemeten achter de woning; zonder scherm. Met geluid op het speelveld.
---
04 Feb 2014 10:34:58
Elapsed Time 0000:01:47
Pauses 0
Overload 0,0 %

MaxP 90,3 dB
MaxL 65,3 dB <<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<
MinL 41,1 dB

Leq 46,2 dB
SEL 66,4 dB
LEPd (Te= 7h30) 45,9 dB

L1 56,0 dB
L10 46,5 dB
L90 42,0 dB

Bruel & Kjaer
SLM Type 2236
SETTINGS:

F 20-100 dB
RMS: A Peak: C
RECORD NO,: 5
stoorgeluid LAmax (zonder verkeer, vogels, fietsers en wandelaars)
---
04 Feb 2014 10:47:31
Elapsed Time 0000:00:20
Pauses 0
Overload 0,0 %
MaxP 76,3 dB
MaxL 45,2 dB <<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<
MinL 40,4 dB
Leq 42,1 dB
SEL 55,2 dB
LEPd (Te= 7h30) 41,8 dB
L1 44,5 dB
L10 43,0 dB
L90 41,0 dB

Meting tbv bepaling geluidsniveau tijdens gebruik van het speelveld 1 oktober 2015.

Meting met spelende kinderen op het speelveld.
Scherm tussen speelveld en woning Obrechtstraat.
Op speelveld is bron 8 tot 10 kinderen in de leeftijd van ongeveer 12 jaar.
Meethoogte 3,5 meter. (hoogte dakkapel)
Meetpositie vóór de woning (met scherm). Zodanig dat er geen gevelreflectie aanwezig is.
Het equivalente geluidsniveau en het LAmax is bepaald.
Bij de LAmax is het extreem hard stuiteren met een bal de bepalende bron geweest.
NB Een LAmax van 55 dB(A) hoort bij een normaal balspel.

Windkracht 5 met richting NO.
0/8 bewolkingsgraad.
Temperatuur 15 C
Wegdek droog

Gemeten zonder stoorlawaai van vogels, verkeer en langskomende fietsers en wandelaars.

Bruel & Kjaer
SLM Type 2236

SETTINGS:

F 20-100 dB
RMS: A Peak: L

RECORD NO,: 2
Speelveld in gebruik
---
01 Oct 2015 15:29:08 (start meting)
Elapsed Time 0000:05:27
Pauses 2 (meting gestopt bij lokaal verkeer)
Overload 0,0 %

MaxP 96,8 dB
MaxL 58,6 dB <<<<<<<<<<<< speelveld in gebruik
MinL 39,5 dB

Leq 45,1 dB <<<<<<<<<<<<
SEL 70,3 dB
LEPd (Te= 7h30) 44,8 dB

L1 51,5 dB
L10 47,0 dB
L95 41,0 dB

Bruel & Kjaer
SLM Type 2236

SETTINGS:

F 20-100 dB
RMS: A Peak: L
RECORD NO,: 3
---
01 Oct 2015 15:29:08 (vervolg van meting 2)
Elapsed Time 0000:12:00
Pauses 6 (meting gestopt bij lokaal verkeer)
Overload 0,0 %

MaxP 98,0 dB
MaxL 58,6 dB
MinL 39,3 dB

Leq 45,1 dB <<<<<<<<<<<<<<<
SEL 73,7 dB
LEPd (Te= 7h30) 44,8 dB

L1 51,0 dB
L10 47,5 dB
L95 40,5 dB

Bruel & Kjaer
SLM Type 2236

SETTINGS:

F 20-100 dB
RMS: A Peak: L
RECORD NO,: 4
---
01 Oct 2015 15:29:08 (vervolg van meting 3)
Elapsed Time 0000:15:00
Pauses 11 (meting gestopt bij lokaal verkeer)
Overload 0,0 %

MaxP 98,0 dB
MaxL 59,9 dB
MinL 39,3 dB

Leq 45,3 dB <<<<<<<<<<<<<<< speelveld in gebruik
SEL 75,0 dB
LEPd (Te= 7h30) 45,0 dB

L1 51,0 dB
L10 48,0 dB
L95 40,5 dB

Bruel & Kjaer
SLM Type 2236

SETTINGS:

F 20-100 dB
RMS: A Peak: L

RECORD NO,: 5
Stoorgeluid vanwege bladgeruis bomen
---
01 Oct 2015 15:52:22
Elapsed Time 0000:02:38
Pauses 2 (meting gestopt bij lokaal verkeer)
Overload 0,0 %

MaxP 94,3 dB
MaxL 49,1 dB
MinL 40,1 dB

Leq 43,4 dB <<<<<<<<<<<<<<<< stoorgeluid
SEL 65,4 dB
LEPd (Te= 7h30) 43,1 dB

L1 46,0 dB
L10 45,0 dB
L95 40,5 dB

Meting met spelende volwassenen op het speelveld 20 oktober 2015

Scherm tussen speelveld en woning Obrechtstraat.
Op speelveld is bron 10 tot 12 volwassenen. Gedurende de hele meting van 5 minuten wordt het spel zéér intensief gespeeld. Inclusief schreeuwen, naar elkaar toe spelen met de bal, dunken, enz.
Meethoogte 3,5 meter. (hoogte dakkapel)
Meetpositie vóór de woning (met scherm). Zodanig dat er geen gevelreflectie aanwezig is.
Het equivalente geluidsniveau en het LAmax is bepaald.
Bij de LAmax is het extreem hard stuiteren met een bal de bepalende bron geweest.
NB Een LAmax van 55 dB(A) hoort bij een normaal balspel.

Windkracht 2 m/s met richting N.
7/8 bewolkingsgraad.
Temperatuur 10 C
Wegdek droog

Gemeten zonder stoorlawaai van vogels, verkeer en langskomende fietsers en wandelaars.

```
-------------------------
      Bruel & Kjaer
      SLM Type 2236

SETTINGS:
------------------------
F              20-100 dB
RMS: A           Peak: L

RECORD NO,: 1
Speelveld in gebruik
------------------------
20 Oct 2015     15:27:53
Elapsed Time  0000:05:02
Pauses                 0
Overload           0,0 %

MaxP               94,2 dB
MaxL               67,7 dB   <<<<
MinL               41,7 dB

Leq                53,8 dB   <<<<
SEL                78,6 dB
LEPd (Te= 7h30)    53,5 dB

L1                 63,5 dB
L10                57,0 dB
L95                44,0 dB


------------------------
      Bruel & Kjaer
      SLM Type 2236

SETTINGS:
------------------------
F              20-100 dB
RMS: A           Peak: L

RECORD NO,: 2
Meting stoorgeluid.
Speelveld niet in gebruik
------------------------
20 Oct 2015     15:36:01
Elapsed Time  0000:11:28
Pauses                 2
Overload           0,0 %

MaxP              100,9 dB
MaxL               63,4 dB
MinL               39,2 dB

Leq                47,0 dB   <<<<
SEL                75,4 dB
LEPd (Te= 7h30)    46,7 dB

L1                 56,0 dB
L10                49,0 dB
L95                41,5 dB   <<<<
```

Brunet *advocaten*

Burgemeester en wethouders van Nijmegen
T.a.v. de heer mr. W. Bloemema
Postbus 9105
6500 HG NIJMEGEN

Tevens per e-mail: w.bloemena@nijmegen.nl

Datum : 19 augustus 2014
Inzake : Flierman/Gem. Nijmegen
Kenmerk : AW/AW 12.1043
Uw ref. : Z.13.040133
Doorkiesnr.: 024 – 750 33 30
Betreft : reactie op geluidrapport speelveld Obrechtstraat

Geacht college, geachte heer Bloemena,

Naar aanleiding van de door u op 29 juli jl. toegezonden geluidsrapportage d.d. 22 juli jl. bericht ik u als volgt.

Allereerst merkt cliënte op dat de meting heeft plaatsgevonden in het winterseizoen, op 4 februari 2014 in de ochtend. Op die datum en dat tijdstip was het speelveld leeg. Er wordt aangegeven dat de geluidsbronnen schreeuwen, hardlopen en de bal zijn nagebootst. Niet bekend is op welke wijze en met hoeveel personen dat is gebeurd. Deze wijze van meten is niet reproduceerbaar en daarmee niet conform de Handleiding meten en rekenen 1999.

Cliënte is van oordeel dat de nagebootste situatie niet te vergelijken is met het daadwerkelijke gebruik. Op een mooie zomeravond rennen er wel 10 volwassen kerels over het beton. Dit is absoluut niet vergelijkbaar met het rennen of schreeuwen door één of enkele personen. Om een betrouwbare geluidmeting te verrichten dient te worden gemeten op een moment waarop het sportveld representatief wordt gebruikt, hetgeen cliënte in het verleden al meerdere malen heeft verzocht en benadrukt.

Evident is dat er ter plaatse absoluut geen sprake kan zijn van een geluidsbelasting dat door de Nederlande Stichting Geluidhinder wordt gelijkgesteld met gespreksniveau. Cliënte voelt zich nog steeds niet serieus genomen in haar klachten en is er stellig van overtuigd dat de uitslag van een onafhankelijk (meerdaags) onderzoek op andere dagen en tijdstippen waarbij het sportveld representatief wordt benut, een heel ander beeld zal weergeven.

Bezoekadres
Oranjesingel 53 - 57
6511 NP Nijmegen

Postadres
Postbus 1106
6501 BC Nijmegen

T: (024) 381 09 90
F: (024) 323 22 66
E: info@brunet.nl

KvK-nummer: 09191908
BTW-nummer: 0051.94.957.B.01
www.brunet.nl

IBAN: NL28ABNA0644610646 • BIC: ABNANL2A • *t.n.v. Stichting Beheer Derdengelden Brunet advocaten*
Op al onze werkzaamheden zijn onze algemene voorwaarden van toepassing waarin een beperking van de aansprakelijkheid is opgenomen, die op de achterzijde dezes staan vermeld.

Navraag bij een akoestisch deskundige leert dat er nog een andere mogelijkheid is om het geluid van het speelveld te onderzoeken. Deze andere mogelijkheid bestaat erin dat een bron op een statief wordt geplaatst, waarvan de bronsterkte wordt gemeten. Daarna meet je het niveau bij de woning,. Na verrekening is dan een (reproduceerbaar) verschill bekend. In de VDI 3770 (dit volgt ook uit jurisprudentie) is aangegeven welke bron representief is voor schreeuwende of spelende personen. Met bekende bron en gemeten verschil kan het piekgeluid worden bepaald.

Tot slot merkt cliënte op dat het in feite niet alleen gaat om het aantal decibellen, maar om de hinder. Het denderen van de sporters over de betonnen vloer, het gedonder van de ballen en het geschreeuw van de spelers zorgt voor een voortdurende hinder. Cliënte is van oordeel dat het geluidsscherm – nog afgezien van de afzichtelijke uiterlijke verschijningsvorm – geen afdoende geluidwerende maatregel is. Het scherm heeft ondanks de enorme omvang niet het beoogde effect, er is nog steeds sprake van geluidsoverlast als gevolg van het sportveld.

Niet is aangetoond dat met dit geluidsscherm sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat. Daarnaast heeft cliënte bezwaar tegen het uiterlijk aanzien van het geplaatste scherm, zeer nabij haar woning. Dat ziet er echt niet uit. Niet voor niets ook is hieraan de nodige aandacht besteed in de media. Niet voor niets ook is de daarvoor noodzakelijke omgevingsvergunning om redenen van welstand op 4 augustus 2014 geweigerd.

Met vriendelijke groet,

A.C.A. Wit

A.C.A. Wit

Raad van State

201306049/1/R2.
Datum uitspraak: 16 april 2014

AFDELING
BESTUURSRECHTSPRAAK

Uitspraak onderscheidenlijk tussenuitspraak met toepassing van artikel 8:51d van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) in het geding tussen:

1. J.A.M. Kuijlen en anderen, allen wonend te Nijmegen,
2. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid Kado B.V. en de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid Roma B.V., beide gevestigd te Nijmegen,
3. A. Flierman, wonend te Nijmegen,

appellanten,

en

de raad van de gemeente Nijmegen,
verweerder.

Procesverloop

Bij besluit van 26 juni 2013 heeft de raad het bestemmingsplan "Nijmegen Oost" vastgesteld.

Tegen dit besluit hebben Kuijlen en anderen, Kado B.V. en Roma B.V. en Flierman beroep ingesteld.

De raad heeft een verweerschrift ingediend.

Kado B.V. en Roma B.V., Flierman en de raad hebben nadere stukken ingediend.

De zaak is door een meervoudige kamer van de Afdeling verwezen naar een enkelvoudige.

De Afdeling heeft de zaak ter zitting behandeld op 13 maart 2014, waar Kuijlen en anderen, waarvan J.A.M. Kuijlen in persoon, bijgestaan door J.H.M. Schraven, Flierman, vertegenwoordigd door mr. A.C.A. Wit, advocaat te Nijmegen, en de raad, vertegenwoordigd door drs. E.J.M.W. Waterval, drs. M. Haaksman en ing. P.J. Voorn, allen werkzaam bij de gemeente, zijn verschenen.

Overwegingen

Algemeen

1. Ingevolge artikel 8:51d van de Awb kan de Afdeling het bestuursorgaan opdragen een gebrek in het bestreden besluit te herstellen of te laten herstellen.

Toetsingskader

2. Bij de vaststelling van een bestemmingsplan heeft de raad beleidsvrijheid om bestemmingen aan te wijzen en regels te geven die de raad uit een oogpunt van een goede ruimtelijke ordening nodig acht. De Afdeling toetst deze beslissing terughoudend. Dit betekent dat de Afdeling aan de hand van de beroepsgronden beoordeelt of aanleiding bestaat voor het oordeel dat de raad zich niet in redelijkheid op het standpunt heeft kunnen stellen dat het plan strekt ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening. Voorts beoordeelt de Afdeling aan de hand van de beroepsgronden of het bestreden besluit anderszins is voorbereid of genomen in strijd met het recht.

Het plan

3. Het plan is hoofdzakelijk conserverend van aard. Het plan heeft betrekking op het oostelijk deel van de gemeente Nijmegen dat grenst aan de gemeente Beek Ubbergen.

Ontvankelijkheid

4. R.A.J. Kapel-Sabandar en R. van Crevel hebben geen zienswijze ingediend bij de raad tegen het ontwerpbestemmingsplan.

Ingevolge de artikelen 3:11, 3:15 en 3:16 van de Awb wordt het ontwerpplan ter inzage gelegd voor de duur van zes weken en kunnen gedurende deze termijn zienswijzen naar voren worden gebracht bij de raad.

Ingevolge artikel 8:1 van de Awb, in samenhang gelezen met artikel 8:6 van de Awb en artikel 2 van bijlage 2 bij de Awb alsmede met artikel 6:13 van de Awb, kan geen beroep worden ingesteld tegen het besluit tot vaststelling van een bestemmingsplan door een belanghebbende die over het ontwerpplan niet tijdig een zienswijze naar voren heeft gebracht, tenzij hem redelijkerwijs niet kan worden verweten dit te hebben nagelaten. Deze omstandigheid doet zich niet voor. Het beroep van Kuijlen en anderen, voor zover dit is ingesteld door R.A.J. Kapel-Sabandar en R. van Crevel, is derhalve niet-ontvankelijk.

5. Het beroep van Kado B.V. en Roma B.V. is gericht tegen het plandeel met de bestemming "Wonen" betreffende het perceel aan de Ten Hoetstraat 2a. De zienswijze van Kado B.V. en Roma B.V. is gericht tegen de bestemming "Wonen" voor het pand aan de Berg en Dalseweg 27. Dit perceel vormt tezamen met het perceel aan de Ten Hoetstraat 2a één kadastraal perceel. Aan deze percelen is een apart adres toegekend en op het perceel Ten Hoetstraat 2a staat een vrijstaande garage. De Afdeling oordeelt dat het beroep niet op een bij de raad naar voren gebrachte zienswijze steunt en overweegt hiertoe als volgt.

Ingevolge artikel 8:1 van de Awb in samenhang gelezen met artikel 8:6 van de Awb en artikel 2 van bijlage 2 bij de Awb alsmede met artikel 6:13 van de Awb, kan door een belanghebbende geen beroep worden ingesteld tegen onderdelen van het besluit tot vaststelling van een bestemmingsplan waarover hij bij het ontwerpplan geen zienswijze naar voren heeft gebracht, tenzij hem redelijkerwijs niet kan worden verweten dit te hebben nagelaten. Deze omstandigheid doet zich niet voor. Kado B.V. en Roma B.V. hebben weliswaar een zienswijze ingediend over de bestemming voor hun kantoorpand, die afweek van de bestemming in het vorige bestemmingsplan, maar deze zienswijze kan niet geacht worden betrekking te hebben op het plandeel zoals bestreden in beroep. Hierbij is van belang dat hoewel het om één kadastraal perceel gaat, een aparte adressering geldt. Voorts is van betekenis dat de percelen ook in het vorige bestemmingsplan twee verschillende bestemmingen hadden en in ruimtelijke opzicht van elkaar zijn te onderscheiden gelet op de ligging aan enerzijds de Berg en Dalseweg en anderzijds de Ten Hoetstraat. Daarbij komt dat binnen het in beroep bestreden plandeel een garage aanwezig is, waarvan, hoewel deze door Kado B.V. en Roma B.V. wordt gebruikt, niet gesteld kan worden dat deze moet worden gerekend tot het bedrijfspand op het perceel aan de Berg en Dalseweg. Het beroep is derhalve niet-ontvankelijk.

Het beroep van Kuijlen en anderen

6. Kuijlen en anderen kunnen zich niet verenigen met het plan, voor zover dit ziet op het plandeel met de bestemming "Gemengd - 1" voor het zogenoemde voormalige Margriet terrein aan de Dokter Claas Noorduynstraat. Hiertoe voeren zij in de eerste plaats aan dat zij ten onrechte niet persoonlijk in kennis zijn gesteld van de ter inzage legging van het ontwerpbestemmingsplan.

6.1. De raad stelt dat hij in de Staatscourant en op de gemeentelijke website kennis heeft gegeven van de terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan.

6.2. Er is voldaan aan de wettelijke vereisten ter zake van de kennisgeving van de terinzagelegging. In de Wet ruimtelijke ordening, noch in enig ander wettelijk voorschrift valt een bepaling aan te wijzen op grond waarvan het gemeentebestuur in een geval als hier aan de orde verplicht is eventuele belanghebbenden persoonlijk in kennis te stellen van de terinzagelegging van een ontwerp voor een bestemmingsplan.

7. Kuijlen en anderen stellen voorts dat er geen concreet bouwvoornemen is voor het terrein, zodat de raad had moeten afzien van het toekennen van een bestemming die is gericht op ontwikkeling van het terrein. In dit verband stellen zij ook dat de afweging die destijds is gemaakt voor het vorige bestemmingsplan "Nijmegen Oost 6" is achterhaald en dat de raad zich hier thans niet op kan beroepen. Zij stellen daarnaast dat de bouwvlakken in het plan groter zijn dan in het vorige bestemmingsplan. Kuijlen en anderen wijzen in dit verband onder meer op de beleidsmatige gebiedsduiding '19^{e}-eeuwse schil'. Voorts stellen zij dat, voor zover al een ontwikkeling mogelijk had moeten worden gemaakt, het plan ten onrechte geen randvoorwaarden bevat inzake behoud van de monumentale gevel, behoud van de waardevolle bomen en het aantal parkeerplaatsen. Volgens hen leidt het toekennen van de bestemming "Gemengd -1" in plaats van de bestemming "Groen" tot een aantasting van het groene karakter van het plangebied. Zij stellen tot slot dat het plan in strijd is met de Structuurvisie Nijmegen 2010, kansen voor ontwikkeling tot 2030 (hierna: de Structuurvisie) nu sprake is van inbreidingslocatie.

7.1. De raad stelt dat een deel van de gronden waaraan in het plan de bestemming "Gemengd-1" is toegekend, in het vorige bestemmingsplan de bestemming "Groenvoorzieningen" had. Gelet op het feitelijk bestaande gebruik is de bestemming "Gemengd-1" volgens de raad meer aangewezen. Dit leidt echter niet tot een feitelijke vermindering van groen. Hierbij wijst de raad erop dat ook binnen de vorige bestemming "Groenvoorzieningen" verhardingen en ontsluitingswegen mogelijk waren. De raad stelt daarnaast dat, overeenkomstig het vorige bestemmingsplan, twee binnen de bestemming "Groen" in het plangebied aanwezige beuken met het plan worden beschermd doordat hiervoor de aanduiding "beeldbepalende boom" is opgenomen. Wat betreft de parkeergelegenheid stelt de raad dat dit voldoende is verzekerd door toetsing van de omgevingsvergunning aan de Nijmeegse Bouwverordening. Volgens de raad is het plan niet in strijd met de Structuurvisie, aangezien geen sprake is van een inbreidingslocatie. Het terrein is immers al bebouwd, aldus de raad.

7.2. Aan het grootste deel van het voormalig Margriet terrein is de bestemming "Gemengd -1" toegekend.
Ingevolge artikel 8, lid 8.1, van de planregels zijn de voor "Gemengd -1" aangewezen gronden bestemd voor cultuur en ontspanning, wonen, kantoren, dienstverlening, en maatschappelijke voorzieningen, met dien verstande dat nieuwe geluidsgevoelige functies alleen zijn toegestaan voor zover voldaan wordt aan de Wet geluidhinder.

7.3. Gezien het binnen de bestemming "Gemengd -1" mogelijke gebruik, hebben Kuijlen en anderen niet aannemelijk gemaakt dat er geen behoefte bestaat aan de bestemming, noch dat deze niet binnen de planperiode zal worden ontwikkeld. Daarbij komt dat de raad ter zitting heeft bevestigd dat er weliswaar verschillende projectontwikkelaars betrokken zijn geweest bij de ontwikkeling van het terrein, maar dat er steeds partijen zijn die de ontwikkeling ter hand willen nemen. Er bestaat dan ook in zoverre geen aanleiding voor het oordeel dat de raad de bestemming niet opnieuw aan het terrein heeft kunnen toekennen. Anders dan Kuijlen en anderen stellen zijn de bouwvlakken overgenomen uit het vorige bestemmingsplan en is de omvang daarvan niet veranderd. Het beroep mist in zoverre feitelijke grondslag. Wat betreft de gestelde monumentale waarde van het terrein heeft de raad onweersproken gesteld dat het terrein niet behoort tot de kern van de 19e-eeuwse schil, zodat hieraan reeds daarom in zoverre geen bescherming toekomt. Dit is anders voor de monumentale bomen waaraan de aanduiding "beeldbepalende boom" is toegekend in het plan. Kuijlen en anderen hebben niet aannemelijk gemaakt dat deze aanduiding ten onrechte niet voor andere bomen geldt, noch dat het beschermingsregime hiervoor onvoldoende is. Hierbij is van belang dat de gebruiksmogelijkheden van de bestemming "Groenvoorzieningen" in het vorige bestemmingsplan, naar de raad stelt, eveneens verhardingen en ontsluitingswegen mogelijk maakte, zodat het plan in zoverre niet leidt tot een zodanige aantasting van het groen dat hieraan een overwegend belang had moeten worden toegekend. Voorts is de enkele stelling dat een te beperkt aantal parkeerplaatsen is voorzien in het plan onvoldoende voor het oordeel dat het plan daarom in strijd moet worden geacht met een goede ruimtelijke ordening. Tot slot overweegt de Afdeling in dit verband dat het terrein niet als een inbreidingslocatie kan worden aangemerkt, zodat reeds daarom niet valt in te zien dat het plan niet is vastgesteld in overeenstemming met de Structuurvisie. Het betoog faalt.

8. Gelet op het voorgaande is het beroep van Kuijlen en anderen voor het overige ongegrond.

Het beroep van Flierman

9. Flierman kan zich niet verenigen met het plandeel met de bestemming "Groen" tegenover haar woning aan de Obrechtstraat 25 te Nijmegen. Hiertoe voert zij aan dat het plan in zoverre leidt tot een onaanvaardbare aantasting van haar woon- en leefklimaat. Volgens haar was het sportveld onder het voorgaande bestemmingsplan "Nijmegen Oost" niet toegestaan. Zij stelt dat het plan in zoverre in strijd is met de VNG-brochure Bedrijven en milieuzonering, editie 2009 (hierna: de VNG-brochure). Zij stelt

in dit verband dat moet worden uitgegaan van het type rustige woonwijk en dat voor de richtafstand aansluiting moet worden gezocht bij bijvoorbeeld de afstanden die gelden voor sporthallen en sportscholen van respectievelijk 50 en 30 meter. Er is volgens Flierman ten onrechte geen geluidonderzoek gedaan. Zij verwijst in dit verband naar de uitspraak van de Afdeling van 26 juni 2002, nr. 200100993/1, en van 16 februari 2011, nr. 201003843/1/R2 (www.raadvanstate.nl). Tot slot stelt Flierman dat het plan ten onrechte geen voorwaardelijke verplichtingen bevat ter verzekering van hinder beperkende maatregelen.

9.1. De raad stelt dat het gebruik van het sportveld in overeenstemming is met het vorige bestemmingsplan "Nijmegen Oost". De raad stelt dat nu het sportveld op een verhoging ligt en tussen de woning van Flierman en het sportveld een afrastering in de vorm van een muur aanwezig is, geen sprake is van een zodanige aantasting van het woon- en leefklimaat ter plaatse van de woning van Flierman dat hieraan een overwegend belang had moeten worden toegekend. Daarbij is volgens de raad van belang dat de woning en het sportveld in een stedelijke omgeving liggen. De VNG-brochure is niet van toepassing, nu het gaat om een bestaande situatie. De raad stelt verder dat in het plan een aanduiding is opgenomen zodat het sportveld niet op een kortere afstand van de woning kan worden gerealiseerd dan thans het geval is. Tot slot stelt de raad dat hij zich zal inspannen om effectieve geluidmaatregelen te treffen. Zo is onder meer de maatregel getroffen dat het sportveld vanaf 20:00 uur niet meer toegankelijk is, dit was 22:00 uur.

9.2. In het vorige bestemmingsplan "Nijmegen Oost" was aan het sportveld de bestemming "Bijzondere doeleinden" en de bestemming "Groenvoorzieningen/parken" toegekend.

Ingevolge artikel 8, lid 8.1, van dit bestemmingsplan, voor zover thans van belang, zijn de voor "Bijzondere doeleinden" aangewezen gronden bestemd voor a. bijzondere doeleinden in de vorm van: educatieve doeleinden, sociaal- medische c.q. sociaal-culturele doeleinden, culturele doeleinden, levensbeschouwelijke doeleinden, doeleinden van openbaar bestuur, recreatieve doeleinden, openbare en sociale dienstverlening, doeleinden voor lichamelijke en geestelijke volksgezondheid.

Ingevolge artikel 16, lid 16.1, voor zover thans van belang, zijn de voor "Groenvoorzieningen/park" aangewezen gronden bestemd voor groenvoorzieningen, met inbegrip van de volkstuinen en parken, met bijbehorende voorzieningen zoals paden, speelvoorzieningen, kleinschalige dierenverblijven, kunstzinnige objecten, waterpartijen e.d.

9.3. In het voorliggende plan is aan het sportveld de bestemming "Groen" toegekend, met deels de aanduiding "sz (speelvoorziening uitgesloten)".

Ingevolge artikel 10, lid 10.1, aanhef en onder c, van de planregels, voor zover thans van belang, zijn de voor "Groen" aangewezen gronden bestemd voor groenvoorzieningen en bijbehorende voorzieningen zoals: sport- en speelvoorzieningen, met dien verstande dat ter plaatse van aanduiding "sz (speelvoorziening uitgesloten)" dit niet is toegestaan.

9.4. De raad dient bij de vaststelling van een bestemmingsplan een afweging te maken of het plan in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening. In dit geval had de raad onder meer moeten bezien of de geluidsituatie ten gevolge van het sportveld aanvaardbaar kan worden geacht vanuit een oogpunt van een goede ruimtelijke ordening en tevens of eventuele maatregelen moesten worden getroffen. De raad heeft een en ander ten tijde van de vaststelling van het plan niet voldoende onderkend. Hierbij betrekt de Afdeling dat ter zitting is gebleken dat de raad na de vaststelling van het plan onderzoek heeft laten doen naar de geluidbelasting ter plaatse. Naar aanleiding hiervan heeft de raad, zo blijkt ook uit de nadere stukken, een geluidwand geplaatst van vijf meter hoog op de grens tussen het sportveld en de aangrenzende woningen. Volgens de raad was dit noodzakelijk in verband met de korte afstand van het sportveld tot de woningen in relatie bezien tot de vanuit een oogpunt van een goede ruimtelijke ordening maximaal toelaatbare geluidniveaus. Hoewel deze handelwijze van de raad in het algemeen niet onjuist voorkomt, is van belang dat ten tijde van de vaststelling van het plan een dergelijk onderzoek ontbrak en ook niet was verzekerd dat maatregelen zouden worden getroffen. Het plan is dan ook in zoverre niet zorgvuldig voorbereid. Het betoog slaagt. Nu bovendien ook thans nog geen onderzoeken of anderszins een ruimtelijke onderbouwing is overgelegd van de situatie na oprichting van de geluidwand, ziet de Afdeling thans geen aanleiding de rechtsgevolgen van het plan in stand te laten.

10. In hetgeen Flierman heeft aangevoerd ziet de Afdeling aanleiding voor het oordeel dat het bestreden besluit, voor zover dat ziet op het plandeel met de bestemming "Groen" tegenover het perceel Obrechtstraat 25 te Nijmegen, is genomen in strijd met artikel 3:2 van de Awb. Het beroep is gegrond. Met het oog op een spoedige beslechting van het geschil zal de Afdeling de raad opdragen om binnen 20 weken na verzending van deze tussenuitspraak alsnog onderzoek te doen naar de geluidhinder vanwege het sportveld en te bezien of gelet hierop ter plaatse van de woning van Flierman een aanvaardbaar woon- en leefklimaat is gewaarborgd. De raad dient te bezien of het besluit in het licht van de uitkomsten van dit onderzoek in stand kan blijven of dat het besluit moet worden gewijzigd door vaststelling van een andere planregeling. In dat laatste geval dient het gewijzigde of nieuwe besluit op de wettelijke voorgeschreven wijze bekendgemaakt te worden.

Proceskosten

11. Voor een proceskostenveroordeling ten aanzien van Kado B.V. en Roma B.V. en Kuijlen en anderen bestaat geen aanleiding.

In de einduitspraak zal ten aanzien van Flierman worden beslist over de proceskosten en vergoeding van het betaalde griffierecht.

201306049/1/R2 8 16 april 2014

Beslissing

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State:

I. verklaart het beroep van J.A.M. Kuijlen en anderen, voor zover dit is ingesteld door R.A.J. Kapel-Sabandar en R. van Crevel, en het beroep van de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid Kado B.V. en de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid Roma B.V., niet-ontvankelijk;

II. draagt de raad van de gemeente Nijmegen op om binnen twintig weken na de verzending van deze uitspraak;
1. met inachtneming van overweging 10 het daar omschreven gebrek te herstellen en;
2. de Afdeling en de andere partijen de uitkomst mede te delen en een eventueel gewijzigd besluit op de wettelijk voorgeschreven wijze bekend te maken en mede te delen;

III. verklaart het beroep van J.A.M. Kuijlen en anderen voor het overige ongegrond.

Aldus vastgesteld door mr. J.C. Kranenburg, lid van de enkelvoudige kamer, in tegenwoordigheid van mr. L.A. van Heusden, ambtenaar van staat.

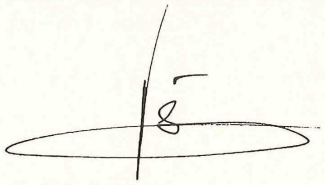
w.g. Kranenburg
lid van de enkelvoudige kamer

w.g. Van Heusden
ambtenaar van staat

Uitgesproken in het openbaar op 16 april 2014

647.
Verzonden: 16 april 2014

Voor eensluidend afschrift,
de secretaris van de Raad van State,

mr. H.H.C. Visser

Raad van State

Uitspraak 201306049/2/R2

Datum van uitspraak:	woensdag 26 augustus 2015
Tegen:	de raad van de gemeente Nijmegen
Proceduresoort:	Tussenuitspraak/bestuurlijke lus
Rechtsgebied:	Ruimtelijke-ordeningskamer - Bestemmingsplannen Gelderland
ECLI:	ECLI:NL:RVS:2015:2699

201306049/2/R2.
Datum uitspraak: 26 augustus 2015

AFDELING
BESTUURSRECHTSPRAAK

Tussenuitspraak met toepassing van artikel 8:51d van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) in het geding tussen:

[appellante], wonend te Nijmegen,

en

de raad van de gemeente Nijmegen,
verweerder.

Procesverloop

Bij besluit van 26 juni 2013 heeft de raad het bestemmingsplan "Nijmegen Oost" vastgesteld.

Tegen dit besluit hebben [partij A] en anderen, Kado B.V. en [partij B] en [appellante] beroep ingesteld.

De raad heeft een verweerschrift ingediend.

Kado B.V. en [partij B], [appellante] en de raad hebben nadere stukken ingediend.

De zaak is door een meervoudige kamer van de Afdeling verwezen naar een enkelvoudige.

De Afdeling heeft de zaak ter zitting behandeld op 13 maart 2014, waar [partij A] en anderen, waarvan [partij A] in persoon, bijgestaan door J.H.M. Schraven, [appellante], vertegenwoordigd door mr. A.C.A. Wit, advocaat te Nijmegen, en de raad, vertegenwoordigd door drs. E.J.M.W. Waterval, drs. M. Haaksman en ing. P.J. Voorn, allen werkzaam bij de gemeente, zijn verschenen.

Bij tussenuitspraak van 16 april 2014, in zaak nr. 201306049/2/R2, heeft de Afdeling de raad opgedragen om binnen 20 weken na de verzending van de tussenuitspraak de daarin geconstateerde gebreken in het besluit van 26 juni 2013 te herstellen. Deze tussenuitspraak is aangehecht.

Bij beschikking van 19 september 2014, nr. 201306049/3/R2, heeft de Afdeling de in de tussenuitspraak bepaalde termijn verlengd tot en met 1 oktober 2014.

Bij besluit van 17 september 2014 heeft de raad het bestemmingsplan "Nijmegen Oost" gewijzigd vastgesteld.

Bij besluit van 28 januari 2015 heeft de raad het besluit van 17 september 2014 tot gewijzigde vaststelling van het bestemmingsplan "Nijmegen Oost" ingetrokken en het bestemmingsplan "Nijmegen Oost-5 (herziening, speelveld Obrechtstraat)" vastgesteld.

[appellante] is in de gelegenheid gesteld haar zienswijze over de wijze waarop het gebrek is hersteld naar voren te brengen. Van deze gelegenheid heeft zij gebruik gemaakt.

Desgevraagd heeft de raad gereageerd op de zienswijze van [appellante]. [appellante] is vervolgens in de gelegenheid gesteld op deze reactie te reageren.

De Afdeling heeft bepaald dat een nadere zitting achterwege blijft. Vervolgens heeft de Afdeling het onderzoek gesloten

Overwegingen

1. Ingevolge artikel 8:51d van Awb, voor zover hier van belang, kan de Afdeling het bestuursorgaan opdragen een gebrek in het bestreden besluit te herstellen of te laten herstellen.

2. De Afdeling heeft in de tussenuitspraak overwogen dat het besluit van 26 juni 2013 niet met de vereiste zorgvuldigheid is voorbereid, omdat de raad ten tijde van de vaststelling van het plan onvoldoende had bezien of de geluidsituatie ter plaatse van de woning van [appellante] aanvaardbaar is vanuit een oogpunt van een goede ruimtelijke ordening gelet op het naastgelegen sportveld. Naar het oordeel van de Afdeling had de raad hiernaar onderzoek moeten doen dan wel anderszins een ruimtelijke onderbouwing moeten geven en moeten bezien of eventuele maatregelen moeten worden getroffen.

3. Gelet op de tussenuitspraak is het beroep van [appellante] tegen het besluit van 26 juni 2013 gegrond. Dit besluit dient, voor zover het betreft het plandeel met de bestemming "groen" tegenover het perceel [locatie] te Nijmegen, te worden vernietigd wegens strijd met artikel 3:2 van de Awb.

4. In de tussenuitspraak heeft de Afdeling de raad opgedragen om binnen 20 weken na de verzending van de tussenuitspraak met inachtneming van overweging 9.4 alsnog onderzoek te doen naar de geluidhinder vanwege het sportveld en te bezien of gelet hierop ter plaatse van de woning van [appellante] een aanvaardbaar woon- en leefklimaat is gewaarborgd.

5. Ter uitvoering van de tussenuitspraak heeft de raad eerst bij besluit van 17 september 2014 het bestemmingsplan "Nijmegen Oost" gewijzigd vastgesteld door op de verbeelding ter plaatse van het sportveld de aanduiding "specifieke vorm van groen - voorwaardelijke verplichting" op te nemen, zodat ingebruikname van de sport- en speelvoorzieningen uitsluitend is toegestaan nadat een geluidwerende voorziening is gerealiseerd zoals opgenomen in bijlage 1 van de planregels. Vervolgens heeft de raad bij besluit van 28 januari 2015 het besluit van 17 september 2014 ingetrokken en het bestemmingsplan "Nijmegen Oost-5 (herziening, speelveld Obrechtstraat)" vastgesteld. In dit bestemmingsplan is op de verbeelding aan het sportveld de aanduiding "(sg-vv) specifieke vorm van groen - voorwaardelijke verplichting" toegekend, alwaar volgens artikel 3, lid 3.3 van de planregels ingebruikname van sport- en speelvoorzieningen alleen is toegestaan nadat een geluidwerende voorziening is gerealiseerd en in stand wordt gehouden zoals opgenomen in bijlage 1 van de planregels. Aan de besluiten heeft de raad het geluidrapport "Speelveld Obrechtstraat te Nijmegen" (hierna: het geluidrapport) ten grondslag gelegd.

6. De besluiten van 17 september 2014 en 28 januari 2015 zijn ingevolge artikel 6:19, eerste lid, van de Awb mede onderwerp van dit geding, nu zij betrekking hebben op dezelfde plandelen als door [appellante] in beroep zijn bestreden en aangezien hiermee niet volledig wordt tegemoet gekomen aan haar beroep.

7. [appellante] heeft zienswijzen ingediend tegen de besluiten. Zij kan zich niet verenigen met het herstel van het gebrek door de raad. Zij stelt in de eerste plaats dat de raad het geluidrapport niet aan de besluitvorming ten grondslag heeft mogen leggen. Volgens haar is het geluidrapport niet opgesteld volgens de Handleiding Meten en Rekenen Industrielawaai 1999, omdat de wijze van meten niet reproduceerbaar is. Zij betwist dat de metingen op een representatief moment hebben plaatsgevonden. Verder kan ook niet uit het geluidrapport worden afgeleid waaraan het geluidscherm dient te voldoen. Zo ontbreekt volgens haar een omschrijving van de lengte van het scherm. In het verlengde van het voorgaande betoogt [appellante] dat met het plan niet

wordt voldaan aan de grenswaarden van het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau (LAeq) als bedoeld in het Activiteitenbesluit milieubeheer. Volgens [appellante] had bovendien niet alleen moeten worden getoetst aan het Activiteitenbesluit milieubeheer, maar tevens aan de geluidnormen in paragraaf B5.3 van de VNG-brochure, te weten maximaal 45 dB(A) in de dag- en 40 dB(A) in de avondperiode. Daarbij wijst [appellante] erop dat uit vaste jurisprudentie van de Afdeling volgt dat ook stemgeluid in de afweging moet worden betrokken. Volgens [appellante] gaat de raad bovendien er ten onrechte vanuit dat het sportveld slechts tot 20:00 uur is geopend, nu dit niet in het plan is verzekerd. Verder stelt [appellante] dat het college van burgemeester en wethouders de omgevingsvergunning voor het geluidscherm bij besluit van 10 juni 2014 heeft geweigerd om redenen van welstand. Zij stelt dat de voorwaardelijke verplichting derhalve niet uitvoerbaar is. Tot slot stelt [appellante] dat de gewijzigde planregeling er niet aan in de weg staat dat het sportveld op een kortere afstand van haar woning wordt gerealiseerd. De raad heeft dit volgens [appellante] ten onrechte niet onderkend.

7.1. De raad stelt zich, onder verwijzing naar het geluidrapport, op het standpunt dat met de realisering van een geluidscherm een aanvaardbaar woon- en leefklimaat wordt gegarandeerd ter plaatse van de woning van [appellante]. Over het geluidrapport stelt de raad dat de metingen hebben plaatsgevonden op basis van een representatief gebruik van het sportveld. De raad licht toe dat tijdens de geluidmetingen zeer intensief gebruik is gemaakt van het sportveld, onder meer door het nabootsen van stampen van harde schoenen, hard klappen en het stuiteren van een bal. Aanvullende metingen zijn volgens de raad derhalve niet nodig. De raad stelt voorts dat de geluidbelasting van 53,5 dB(A) niet het langtijdgemiddelde betreft maar het maximale geluidniveau (LAmax). Hiervoor geldt volgens het Activiteitenbesluit milieubeheer als normstelling 70 dB(A) tussen 07:00-19:00 uur en 65 dB(A) tussen 19:00-23:00 uur. Met een geconstateerd LAmax van 53,5 dB(A), gemeten ter hoogte van de woning [locatie] op een beoordelingshoogte van 3,5 meter, wordt derhalve, zowel in de dag- als in de avondperiode, voldaan aan het Activiteitenbesluit milieubeheer, aldus de raad. Het langtijdgemiddelde (LAR,lT) bedraagt volgens de raad, gelet op de gemeten waarden, ongeveer 44,6 d(B)A, waarmee wordt voldaan aan de norm van 50 d(B)A voor de dagperiode en de norm voor de avondperiode van 45 d(B)A. Gelet op de openstelling van het sportveld tot 20:00 uur bedraagt de langtijdgemiddelde geluidwaarde 38,6 dB(A) in verband met een bedrijfsduurcorrectie van 6 dB(A). De raad stelt daarnaast dat in verband met de welstandstoetsing de voorwaardelijke verplichting in het plan anders is geformuleerd, zodat ook andere materialen kunnen worden toegepast. Hiermee wordt volgens de raad tegemoetgekomen aan de bezwaren van de Commissie Beeldkwaliteit. Voorts stelt de raad dat de openingstijden van het sportveld weliswaar niet zijn verzekerd in het plan, maar dat dit is geregeld doordat artikel 461 van het Wetboek van Strafrecht geldt. Ten aanzien van het op kortere afstand tot de woning realiseren van het sportveld stelt de raad dat [appellante] niet aannemelijk maakt dat hierdoor geen goed woon- en leefklimaat kan worden gegarandeerd.

7.2. In het geluidrapport is vermeld dat op 4 februari 2014 een geluidmeting is verricht bij de woning op het perceel [locatie], teneinde te onderzoeken of met het plaatsen van een geluidscherm een aanvaardbaar woon- en leefklimaat kan worden gegarandeerd ter plaatse. De geluidmetingen zijn, zo vermeldt het geluidrapport, verricht volgens de Handleiding Meten en Rekenen Industrielawaai 1999. Er is gemeten met een Brüel&Kjaer 2236 SLM klasse 1 geluidmeter. Voor en na de meting is het gehele systeem gekalibreerd met de Sound Calibrator Brüel&Kjaer type 4231, aldus het geluidrapport. Verder is vermeld dat om de schermwerking te bepalen voor en naast het scherm is gemeten. Gemeten is met de bron op de meest ongunstige posities op het sportveld, namelijk op 3/4 van het sportveld. De bronhoogte voor stemgeluid is 1,7 meter. Bij het stuiteren van de bal en het hardlopen is dat het maaiveldniveau. Gemeten is op 3,5 meter hoogte, op een positie net voor de woning met scherm en een positie een eind achter de woning, zonder scherm. In de bijlage van het geluidrapport is vermeld dat de volgende geluidbronnen zijn meegenomen: stampen met harde schoenen, hard klappen en stuiteren met bal. De gemeten waarde met scherm bedraagt 53,5 dB(A) LAmax en zonder scherm 65,3 dB(A) LAmax. De conclusie is dat de schermwerking afgerond 12 dB bedraagt, hetgeen volgens het geluidrapport te vergelijken is met een viervoudige afstandsvermeerdering. De fictieve afstand van de woning tot het sportveld is door het scherm daarom 36 meter, aldus het geluidrapport.

7.3. Aan het sportveld naast de woning van [appellante] is in het besluit van 28 januari 2015 de bestemming "Groen" toegekend met deels de aanduidingen "sg-vv (specifieke vorm van groen - voorwaardelijke verplichting)" en "-sz (speelvoorziening uitgesloten)".

Ingevolge artikel 3, lid 3.1, aanhef onder a en c, van de planregels zijn de voor "Groen" aangewezen gronden bestemd voor groenvoorzieningen en bijbehorende voorzieningen zoals: sport- en speelvoorzieningen, met dien verstande dat ter plaatse van de aanduiding "-sz (speelvoorziening uitgesloten)" dit niet is toegestaan. Ter plaatse van de aanduiding "sg-vv (specifieke vorm van groen - voorwaardelijke verplichting)" is het benutten van genoemde bijbehorende voorzieningen uitsluitend toegestaan met inachtneming van de specifieke gebruiksregel zoals opgenomen in artikel 3, lid 3.3.

Ingevolge lid 3.3 is ingebruikname van sport- en speelvoorzieningen ter plaatse van de aanduiding "sg-vv (specifieke vorm van groen - voorwaardelijke verplichting)" uitsluitend toegestaan nadat ter plaatse van de aanduiding "-sz (speelvoorziening uitgesloten)" een geluidwerende voorziening is gerealiseerd en in stand wordt gehouden zoals beschreven in het geluidonderzoek in bijlage 1 van deze regels. Tevens is in plaats daarvan toegestaan een geluidwerende voorziening die vergelijkbare of betere geluidwerende eigenschappen bezit dan de geluidwerende voorziening zoals opgenomen in bijlage 1 van deze regels.

7.4. Hoewel de raad in dit geval voor de beoordeling van een goed woon- en leefklimaat ter plaatse van de woning van [appellante] heeft kunnen aansluiten bij de geluidnormen uit het Activiteitenbesluit milieubeheer, laat dit onverlet dat in het kader van een goede ruimtelijke ordening ook stemgeluid een in aanmerking te nemen geluidbron is. De Afdeling verwijst naar haar uitspraken van 23 mei 2014, nrs. 201400224/1/R3 en 201400224/2/R3 en 30 januari 2013, nr. 201203524/1/R1. Uit de na de tussenuitspraak overgelegde stukken kan niet eenduidig worden afgeleid of ook stemgeluid is meegenomen in de geluidmetingen van de raad. In elk geval is in de bijlage van het geluidrapport dit niet vermeld als geluidbron. Gelet op de geluidwaarde van 44,6 dB(A) LAR,IT, die overigens niet in het geluidrapport is vermeld, in relatie tot de geluidnorm van 45 dB(A) LA,IRT in de avondperiode in het Activiteitenbesluit milieubeheer, is onzeker of de effecten van stemgeluid niet leiden tot een overschrijdingssituatie. Daarmee staat derhalve niet vast dat ter plaatse van de woning van [appellante] een aanvaardbaar woon- en leefklimaat is gewaarborgd. Dit klemt te meer nu de door de raad genoemde bedrijfsduurcorrectie van 6 dB(A) slechts van toepassing is in de situatie dat is verzekerd dat het sportveld beperkt open is. Vaststaat echter dat de openingstijden niet in de planregels zijn vastgelegd, zodat in zoverre de openingstijden niet zijn verzekerd. Handhaving van de openingstijden is, zo begrijpt de Afdeling de raad, slechts mogelijk op grond van artikel 461 van het Wetboek van Strafrecht. Hiermee is evenwel in planologisch opzicht onvoldoende anderszins verzekerd dat het sportveld niet open is na 20:00 uur. De Afdeling verwijst in dit verband naar haar uitspraak van 6 augustus 2014, nr. 201203524/1/R1 en acht daarnaast van belang dat de openingstijden ook niet publiekrechtelijk anderszins zijn gewaarborgd. Het voorgaande betekent dat niet vaststaat dat een aftrek van 6 dB(A) is gerechtvaardigd. Gelet op het voorgaande heeft de raad ook met het besluit van 28 januari 2015 onvoldoende inzichtelijk gemaakt dat het ter plaatse toegestane sportveld niet leidt tot een onaanvaardbare aantasting van het woon- en leefklimaat van [appellante]. Het betoog slaagt.

8. De Afdeling ziet in het belang bij een spoedige beëindiging van het geschil aanleiding de raad op de voet van artikel 8:51d van de Awb op te dragen de in overweging 7.4 geconstateerde gebreken in het bestreden besluit binnen 20 weken na de verzending van deze tussenuitspraak te herstellen.

De raad dient daartoe alsnog met in achtneming van hetgeen is overwogen in 7.4 inzichtelijk te maken dat ter plaatse van de woning van [appellante] een aanvaardbaar woon- en leefklimaat is gewaarborgd.

De raad dient de Afdeling en de betrokken partijen de uitkomst van de uitvoering van voormelde opdracht mede te delen en een eventuele wijziging van het besluit op de wettelijk voorgeschreven wijze bekend te maken en mede te delen. Indien de raad besluit tot een gewijzigde planregeling hoeft afdeling 3.4 van de Awb niet te worden toegepast.

9. De overige beroepsgronden van [appellante] zullen in de einduitspraak worden behandeld.

10. In de einduitspraak zal beslist worden over de proceskosten en de vergoeding van het betaalde griffierecht.

Beslissing

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State:

draagt de raad van de gemeente Nijmegen op om binnen twintig weken na de verzending van deze tussenuitspraak met inachtneming van hetgeen in 8 is overwogen de daarin omschreven gebreken in het besluit van 28 januari 2015 tot vaststelling van het bestemmingsplan "Nijmegen Oost-5 (herziening, speelveld Obrechtstraat)" te herstellen, de Afdeling en de andere partij de uitkomst mede te delen en het eventueel gewijzigde besluit op de wettelijk voorgeschreven wijze bekend te maken en mede te delen.

Aldus vastgesteld door mr. J.C. Kranenburg, lid van de enkelvoudige kamer, in tegenwoordigheid van mr. L.A. van Heusden, griffier.

w.g. Kranenburg w.g. Van Heusden
lid van de enkelvoudige kamer griffier

Uitgesproken in het openbaar op 26 augustus 2015

647.

Legenda
Plangebied
Bestemmingen
Groen
G
Functieaanduidingen
specifieke vorm van groen - voorwaardelijke verplichting
(sg-vv)
speelvoorziening uitgesloten
(-sz)
Algemeen
Ondergrond bestaande bebouwing
GBK 2015-01-05
(-sz)
G
(sg-vv)
Gemeente Nijmegen
bestemmingsplan
Nijmegen Oost - 5
(Herziening, speelveld Obrechtstraat)
datum: 17-11-2015
gewijzigd:
schaal: 1:1000_A3
get. / gez.: MS
nummer: 476952
cadnr.: NL.IMRO.0268.BP13005-VG02
ter visielegging m.i.v.
vaststelling door Raad
Raad van State
0 10 20 30 40 50

Voorstel - Herbenoeming leden Commissie voor bezwaarschriften

HAMERSTUK

RVS Herbenoeming leden Commissie voor bezwaarschriften

Van:	College van B&W d.d. 24 november 2015		
Doel:	Besluitvorming		
Toelichting:	**1. Voorliggende besluitvorming** Het college stelt de raad voor om een drietal leden van de externe Commissie voor bezwaarschriften (die aan uw raad adviseert) met terugwerkende kracht vanaf 24 februari 2015 voor een tweede periode te benoemen. **2. Achtergrond** De periode van benoeming van de leden van de externe Commissie voor bezwaarschriften is verstreken. De commissie is belast met het adviseren over de bij de raad ingediende bezwaren en klachten. Dit voorstel strekt tot herbenoeming voor een tweede periode van vier jaar. Dit is éénmalig mogelijk. De te herbenoemen leden hebben in de afgelopen termijn naar behoren gefunctioneerd en zijn bereid een tweede termijn te aanvaarden.		
Naam steller: **E-mail steller:**	René Pfennings r.pfennings@nijmegen.nl	**Tel. steller:**	024 329 32 51
Bijlagen:	1. Raadsvoorstel 'Herbenoeming leden Commissie voor bezwaarschriften' d.d. 24 november 2015 Raadsbesluit d.d. 16 december 2015		

Voorstel - Herbenoeming leden Commissie voor bezwaarschriften

Voorstel aan de Raad

Datum raadsvergadering / Nummer raadsvoorstel

16 december 2015 / 166/2015

Fatale termijn: besluitvorming vóór:

Onderwerp

Herbenoeming leden Commissie voor bezwaarschriften

Programma

Bestuur & Middelen

Portefeuillehouder

H.M.F. Bruls

Voorstel van het College van Burgemeester en Wethouders d.d.

24 november 2015

Samenvatting

De periode van benoeming van de leden van de externe Commissie voor bezwaarschriften, die aan uw Raad adviseert, is verstreken. Benoeming voor een tweede periode van vier jaar is één keer mogelijk. Dit voorstel strekt tot herbenoeming.

Voorstel om te besluiten

Mevrouw mr. E.J.H.G. van Binnebeke te Maastricht,
De heer mr. J.J. Vogel te Rossum en
De heer mr. J.C. van Vuren te Culemborg met terugwerkende kracht voor een tweede periode van vier jaar in de commissie voor bezwaarschriften te benoemen, met ingang van 24 februari 2015.

Opgesteld door, telefoonnummer, e-mail

Pfennings, 3251, r.pfennings@nijmegen.nl

Voorstel - Herbenoeming leden Commissie voor bezwaarschriften

Voorstel aan de Raad

Aan de Raad van de gemeente Nijmegen

1) Inleiding
De Commissie voor bezwaarschriften (verder: commissie) is een externe adviescommissie. Zij is ingesteld op grond van de Verordening op de commissie voor bezwaarschriften. De commissie is belast met het adviseren over bij uw Raad ingediende bezwaren en klachten. De leden van de commissie worden voor een periode van vier jaar benoemd. Zij kunnen maximaal voor één volgende periode van wederom vier jaar worden herbenoemd. De benoemingstermijn van de zittende leden van de commissie is verstreken.

a) Wettelijk kader of beleidskader
In artikel 4 van de Verordening op de commissie voor bezwaarschriften is bepaald dat de leden van de commissie door uw Raad voor een periode van vier jaar worden benoemd. Zij kunnen één maal voor een tweede termijn worden benoemd.

b) Relatie met programma
De zorg voor de afhandeling van bezwaren en klachten is opgenomen in het programma Bestuur en Middelen, product Bestuur en Ondersteuning.

2) Doelstelling
Zorgen voor bezetting van de commissie.

3) Argumenten
De te herbenoemen leden hebben in de vorige termijn naar behoren gefunctioneerd.
De te herbenoemen leden zijn bereid een tweede termijn te aanvaarden. Uw Raad heeft de betrokken leden voor het eerst ingaande 24 februari 2011 benoemd. Benoeming dient daarom met terugwerkende kracht plaats te vinden, ingaande 24 februari 2015.

4) Klimaat
Dit voorstel heeft geen relatie met het klimaatvraagstuk.

5) Risico's
Aan dit voorstel zijn geen risico's verbonden.

6) Financiën
Dit voorstel heeft geen financiële consequenties.

7) Participatie en Communicatie
Na besluitname wordt de herbenoeming aan de herbenoemde leden bekendgemaakt.

Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.

Vervolgvel
2

8) Uitvoering en evaluatie
Dit onderdeel is niet van toepassing.

College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester,	De Gemeentesecretaris,
drs. H.M.F. Bruls	drs. B. van der Ploeg

Voorstel - Herbenoeming leden Commissie voor bezwaarschriften

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 16 december 2015

31. **Raadsvoorstel Herbenoeming leden Commissie voor bezwaarschriften (166/2015)**

Raadsvoorstel d.d. 24 november 2015
Mevrouw mr. E.J.H.G. van Binnebeke te Maastricht,
De heer mr. J.J. Vogel te Rossum en
De heer mr. J.C. van Vuren te Culemborg met terugwerkende kracht voor een tweede periode van vier jaar in de commissie voor bezwaarschriften te benoemen, met ingang van 24 februari 2015.

Raadsbesluit d.d.16 december 2015
Conform besloten

Brief aan de raad - Dhr. Nieuwenhuijsen Illegaal verhuurde panden

A1

reg.nr.: 15.0011934
procesverantw.: BMSO

INGEKOMEN
17 NOV. 2015
GEMEENTE NIJMEGEN

class.nr.: 751
afgedaan:

Van: Ralf Nieuwenhuijsen [mailto:ralf@bibotrainingen.nl]
Verzonden: maandag 16 november 2015 11:43
Aan: Griffie
CC: jac schmidt; Herma Schipperheijn (fam.schipperheijn@gmail.com)
Onderwerp: reactie op uw antwoord 10 novenber jl.

Geacht B&W en leden van de raad,

In reactie op uw antwoord met als kenmerk RO/15.0011230 het volgende;

U geeft aan dat er "waarschijnlijk" sprake is van 9 illegaal verhuurde panden en aan de andere kant wellicht ook weer niet omdat uw system niet actueel zou kunnen zijn.

Het volgende wil ik van u weten;

- Zijn deze 9 panden nu legaal verhuurt of niet, en dus illegaal.
- Hoe is het gesteld voor deze panden in relatie tot uw controletaak welke u heeft als wetgever? Immers de zorgplicht is pas betrekkelijk recentelijk in de Woningwet opgenomen. De zorgplicht biedt gemeenten echter wel de mogelijkheid om in te grijpen in een eventuele gevaarlijke situatie. Sterker, de VROM-Inspectie heeft in de VROM-signalen de gemeenten expliciet opdracht gegeven sterk toezicht te houden op bijvoorbeeld branddoorslag en daar ook handhavend in op te treden.
- En hoe bent u voornemens te acteren/handelen met de door u gedane constatering in 2013 (ml40/13.0006696) van de 700 illegaal verhuurde panden in relatie tot uw toezichtstaak zoals hierboven beschreven?

Met vriendelijke groet,

Ralf Nieuwenhuijsen
06-50620286

Meer weten over het initiatief van Kamerbreed Nijmegen bezoek onze Facebook pagina

Brief aan de raad - Mw. Vijftigschild Reactie op brief gemeente Nijmegen

A2

reg.nr.: 15.00122.69
procesverantw.: BMSO

INGEKOMEN
25 NOV. 2015
GEMEENTE NIJMEGEN

class.nr.: 750
afgedaan:

Correspondentieadres:

M.G.V. Vijftigschild

Roerdomp 13

9728 XP GRONINGEN

Email: marike@degrootvijftigschild.nl

Marike.vijftigschild@gmail.com

Aan:

1. De heer B. van der Ploeg, gemeentesecretaris Nijmegen
   b.van.der.ploeg@nijmegen.nl

2. Door tussenkomst van de gemeentesecretaris, de leden van het College Burgemeester en Wethouders. Allen persoonlijk in handen.

3. Raadsgriffier Nijmegen, mevr. M Heffels griffie@nijmegen.nl

4. Door tussenkomst van de Raadsgriffier, het Presidium en de Fractievoorzitters. Allen persoonlijk in handen

5. Directeur-bestuurder Museum "Het Valkhof" – ter informatie
   info@museumhetvalkhof.nl

Onderwerp:

Reactie op brief gemeente Nijmegen d.d. 3 november 2015, kenmerk MO20/15.0011375

Groningen, 24 november 2015

Geachte heer, mevrouw,

Uw in onderwerp vermelde reactie op onze bij schrijven d.d. 19 oktober 2015 verwoorde bezwaren tegen het onvoorwaardelijk schenken van de door Museum Het Valkhof ontzamelde werken van Toon Vijftigschild aan de heer Bevort, hebben wij in goede orde ontvangen.

De beantwoording wekte aanvankelijk onze verbazing en ongeloof op, nog los van het feit dat we in de onderhavige kwestie inmiddels na mw. Koster van het museum en van gemeentewege de heer Grond en mw. Bergman, nu plotseling benaderd worden door mw. Stekelinck, hoofd van een afdeling waarmee wij tot op heden geen contact hadden.

Onze genoemde verbazing en ongeloof veroorzaakt de gemeente Nijmegen door de toon en de inhoud van de brief. Hiermee wordt de bij ons reeds gevestigde indrukken waaraan wij uiting gaven in onze bovenvermelde brief bevestigd. Wij doelen op de beelden van rommeligheid, een gebrekkige museale en bestuurlijk/ambtelijke professionaliteit en het niet serieus nemen van in dit geval een substantieel deel van de familie Vijftigschild.

Brief aan de raad - Mw. Vijftigschild Reactie op brief gemeente Nijmegen

Ter adstructie:

1. Onze brief gericht aan de bestuurlijke en ambtelijke top van de gemeentelijke organisatie - copie conform verzonden aan de directeur-bestuurder van het Museum - wordt merkwaardigerwijs beantwoord door een afdelingshoofd.
2. Er wordt verwezen naar een brief met een bij ons weten onbekende datum van 14 oktober 2015. Wij nemen maar aan dat uw reactie gezien moet worden als antwoord op onze brief van 13 oktober 2015.
3. Nadat alle eerdere mondeling geuite bezwaren door mw. Koster en de heer Grond waren weggewuifd en mw. Bergman aanvankelijk zelfs een WOB-verzoek op het schild hees om de beantwoording van onze bief op te schorten, doet het genoemde afdelingshoofd alle geuite bezwaren in zes zinnen af met het *debiteren van slechts de opvatting* dat er *'in de geest van de LAMO'* is gewerkt en dat de gemeente geen blaam treft op welke wijze dan ook. Quod non!! En zonder enig verdere toelichting en/of motivatie. Een reactie kortom van een bedenkelijk en ontluisterend niveau van *'wat je beweert is gewoon niet waar'*. Wij kunnen ons met de beste wil niet voorstellen dat een brief met een dergelijke inhoud en toon over een onderwerp dat bijvoorbeeld publicitair snel door de actoren onbedoelde effecten kan krijgen, door de interne gemeentelijke kwaliteitscontrole kan komen.
4. In de daarop volgende alinea 'schiet de ondertekenaar geheel los' met de stellingname tegen een kennelijk onwelgevallige bewering waarvan schriftelijk bewijs in ons bezit is. Mevrouw Koster heeft schriftelijk bevestigd dat zij en de heer Grond de heer Bevort kenden en daaraan het vertrouwen ontleenden dat hij zorg zou dragen voor verdere verspreiding van de werken over de betrokken families. Hier verwijt de pot de ketel dat hij zwart ziet. Qua inhoud onjuist en qua toon geheel ongepast.
5. En tot slot: het komt ons tamelijk amateuristisch voor om de *'gedebiteerde opvattingen'* vooraf te laten gaan door de vrijheid die genomen wordt met het uitgangspunt *'zonder op alle details van uw brief in te gaan'*. Kennelijk is niet overwogen dat ook dit uitgangspunt gemakkelijk als diskwalificerend kan worden ervaren.

Kortom, gelet op toon en inhoud, zijn wij de mening toegedaan dat u onze verzoeken en stellingen op geen enkele wijze serieus beantwoord hebt. Hierna gaan we daarop op onderdelen nog kort in.

1. Zoals gememoreerd stelt u dat de gemeente Nijmegen 'in de geest van de LAMO heeft gehandeld bij het overdragen van de aquarellen van wijlen Toon Vijftigschild aan de heer Bevort.' Er wordt in het geheel nagelaten om toe te lichten waarom u gekozen heeft om te handelen 'in de geest van' in plaats van 'integraal en naar de letter van de regeling' die bindend is voor geheel Museaal Nederland. De LAMO biedt geen mogelijkheid om 'in de geest ervan' te handelen. De LAMO is wat het is, bindend voor de Nederlandse Museale wereld. En gelet op de handelswijze van de gemeente en het museum in het onderhavige geval, maar goed ook. 'Handelen in de geest van de LAMO' bestaat niet. Het wekt slechts de suggestie van zorgvuldigheid en het naleven van de bindende leidraad, terwijl het in werkelijkheid slechts om pseudo - zorgvuldigheid, professionaliteit en transparantie gaat. Rapportage over de gevolgde procedure, nodig om transparant handelen aan te tonen en de geur van

'vriendjespolitiek' geen kans te geven, is kennelijk niet voorhanden. Evenmin lijkt overwogen te zijn dat de LAMO juist in het leven is geroepen en 'algemeen verbindend' is verklaard om amateuristisch en mogelijk laakbaar handelen uit te sluiten.

2. Met grote stelligheid en op hoge toon neemt u afstand van onze mening dat er sprake is geweest van een "deal tussen bekenden" omdat de heer Grond en de heer Bevort elkaar voor het eerst zouden hebben ontmoet bij het ondertekenen van de overeenkomst.

   - Zoals gesteld blijkt uit informatie die in ons bezit is, duidelijk dat onze aanname klopt en dat deze de indruk van een 'deal tussen bekenden' bevestigd. De felheid van uw ontkenning doet daar niets aan af, integendeel, die voedt de aanname vooral;
   - De gemeente en het museum hebben kennelijk op hun advies en/of voorspraak gehandeld. Dat heeft uiteindelijk geleid tot de door ons betwiste overeenkomst tussen de gemeente en de heer Bevort;
   - Het kwam de gemeente kennelijk goed uit dat er 'een bekende' voorhanden was aan wie ruim 700 werken met een vrijwel ongeclausuleerde overeenkomst overgedragen konden worden;
   - Kennelijk is geen enkel onderzoek is gedaan naar de achtergronden van de heer Bevort, naar zijn oogmerken en evenmin in hoeverre hij de aangewezen persoon zou zijn aan wie de overdracht verantwoord kon worden gerealiseerd. Naar zijn vertegenwoordigende waarde en kracht is evenmin onderzoek ingesteld. De genoemde heer, binnen de familie Vijftigschild een volslagen onbekende, maakte zich eerst nadat hij de werken had verkregen bekend binnen de familie Vijftigschild en stelde zijn eigen voorwaarden aan de verdeling. Inmiddels heeft hij zelfs besloten om ruim 500 werken in eigen bezit te willen houden. Het door de gemeente niet stellen van enige voorwaarde biedt hem die ruimte. Er lijkt ons weinig fantasie nodig om zich een voorstelling te maken over het oordeel van de publieke opinie in deze;
   - Geen enkele gedachte is gevormd over de waarde van voornoemde aquarellen in het economisch verkeer of bij de (overige) nabestaanden van Toon Vijftigschild. De LAMO schrijft dit niet voor niets voor als een van de belangrijke procedurele stappen;
   - Kortom, dat er geen enkele bekommernis is geweest over de toepassing van zorgvuldigheidsnormen en regelgeving rond het ontzamelen en afstoten van cultureel erfgoed dat de gemeente Nijmegen op grond van een solide overeenkomst tussen de executeur testamentair (onze vader) Jan Vijftigschild heeft verworven.

3. Aan ons verzoek om de heer Bevort te verzoeken af te zien van de bijeenkomst voor belangstellende en belanghebbende familieleden op 25 oktober 2015 heeft u niet voldaan. U heeft daartoe geen motieven verwoord, hetgeen opnieuw een teken is voor ons, dat u meent dat de enkele stelling dat het allemaal correct zou zijn verlopen, ons zou overtuigen. Nogmaals, quod non!

Beschouwing:

Het op bovenstaand behandelde wijze beantwoorden van onze uitvoerig gemotiveerde brieven noch terug te komen op enig door u ingenomen standpunt of feitelijk handelen, zien wij als het niet in acht nemen van enige vorm van zorgvuldigheid. Niet in Openbaar Bestuurlijke zin in het licht van de Algemene Beginselen van Behoorlijk Bestuur en evenmin in het licht van de LAMO.

Verzoek:

Wij verzoeken u dringend om thans zo mogelijk per omgaande, doch uiterlijk een week na dagtekening dezes (= 2 december 2015) onze brief van 13 oktober 2015 degelijk en gemotiveerd te beantwoorden.

Wij behouden ons alle rechten voor om, zonder eventuele ingebrekestelling bij het overschrijden van de gestelde termijn, te handelen overeenkomstig datgene wat wij in het licht van het beoogde (maximale) effect, geraden achten.

Wij zien uw berichten met belangstelling tegemoet.

Hoogachtend,

M.G.V. Vijftigschild

G.M.J. Vijftigschild

Brief aan de raad - Mw. Vijftigschild Reactie op brief gemeente Nijmegen

reg.nr.: 15 0012723
procesverantw.: BM50
INGEKOMEN
0 8 DEC. 2015
GEMEENTE NIJMEGEN
class.nr.: 75
afgedaan:

Correspondentieadres:
M.G.V. Vijftigschild
Roerdomp 13
9728 XP GRONINGEN
Email: marike@degrootvijftigschild.nl
marike.vijftigschild@gmail.com

Aan:

Aan de Raadsgriffie van de gemeente Nijmegen

Mevrouw de Groot, assistent raadsadviseur

Korte Nieuwstraat 6

6511 PP NIJMEGEN

m.de.groot@nijmegen.nl

CC Aan de gemeentesecretaris van Nijmegen b.van.der.ploeg@nijmegen.nl; directiesecretariaat@nijmegen.nl

Door tussenkomst van de secretaris het College van Burgemeester en Wethouders

Directeur-bestuurder Museum Het Valkhof info@museumhetvalkhof.nl

Onderwerp: Reactie op uw brief dd 25-11-2015, kenmerk BM50/15.0012269

Groningen, 7-12-2015

Geachte mevrouw de Groot,

Uw bovenvermelde reactie hebben wij in goede orde ontvangen.

We hebben kennis genomen van uw voornemen om onze brief in de raadsvergadering van 16 december 2015 als ingekomen stuk te agenderen en het College voor te stellen om voor behandeling zorg te dragen. Dat uw polsstok ter zake niet verder reikt, begrijpen we natuurlijk. Dat ligt glashelder vast in ons democratisch bestel. Uw snelle, heldere en adequate reactie stellen we echter op prijs.

In onze brief aan onder anderen de gemeentesecretaris en via hem het College, waarop uw in onderwerp vermeld schrijven een reactie is, vroegen we *'een degelijk en gemotiveerd antwoord, zo mogelijk per omgaande doch uiterlijk een week na dagtekening dezes (= 2 december 2015).*

Vandaag, bijna een week na expiratie van die datum hebben wij enkel een ontvangstbevestiging van zijn secretariaat ontvangen. Een inhoudelijke reactie, noch een bericht over de termijn waarbinnen we die kunnen verwachten is ons niet geworden. Dat bevestigt ons in het vermoeden dat de Gemeente

Nijmegen in het geheel niet voornemens is om in de door ons aangesneden kwestie - het ongeclausuleerd schenken van ruim 700 aquarellen van Toon Vijftigschild aan 'een bekende' (de heer F. Bevort)- de broodnodige openheid en transparantie te betrachten. Dat het onderwerp binnen de ambtelijke organisatie en - behandelaars als in een flipperkast losgeschoten lijkt.te zijn, bevestigt dat. De inhoud en toon van de brief d.d, 14 oktober 2015, kenmerk MO20/15.0011375 van de Gemeente Nijmegen ervaren wij bovendien in plaats van informerend, als debiterend en diskwalificerend.

Op grond van het bovenstaande delen wij u mede dat we de beantwoording van onze laatste brief door bestuurlijk of ambtelijk Nijmegen afwachten, maar ons daardoor niet laten remmen in het instellen van een klachtprocedure bij de Nationale Ombudsman. Wij hebben de aanbiedingsbrief waarin we onze klachten formuleren en om een onderzoek vragen onder handen. Deze week dragen we het dossier over.

Het leek ons juist om u over onze verdere voornemens te informeren en u te verzoeken om ook deze brief als ingekomen stuk aan onze eerder vermelde brief toe te voegen.

Hoogachtend,

G.M.J. Vijftigschild
M.G.V. Vijftigschild

Brief aan de raad - Roelofs bezwaarschrift taxi- cq autovergoeding

reg.nr.: 15.001202
procesverantw.: BMSO

INGEKOMEN
18 NOV. 2015
GEMEENTE NIJMEGEN

class.nr.: 751
afgedaan:

Bezwaarschrift Afschaffing taxi/auto kosten

Wim Roelofs
De Wellenkamp 1205
Geb. :02-06-1956
6545Nd Nijmegen

Ik heb een conflict met de gemeente Nijmegen betreffende mijn taxi c.q. auto vergoeding die me per 1 jan 2016 wordt afgenomen.

Zou de gemeente dan niet het geld wat ze voor het openbaar vervoerskaart of regio taxi in natura aan mij en anderen overmaken Waardoor ik mijn eigen aangepaste auto zou kunnen blijven gebruiken.

[redacted] En mijn vrouw mij dan naar huis vervoerd of naar ziekenhuis . Ik heb tot op heden een eigen auto aangepast automaat oprijplaten voor inrijden en vastzetten [redacted]
Dit allemaal zelf bekostigd .Dus geen vergoeding van de gemeente van gekregen Krijg alleen een jaarlijkse bijdragen van € 475,00 p/j . nu willen die ook nog weghalen en mij verplichten om met openbaar vervoer te gaan .wat vaak niet gaat omdat als ik in een bus zit en er iemand met een ernstige rooklucht in de buurt [redacted]

Mijn familie woont allemaal ver weg Veghel Bernheze Gouda Weurt

[redacted]

Vaccinaties in gemeentelijk beleid - Geert Braks

Brief aan de raad - Roelofs bezwaarschrift taxi- cq autovergoeding

(Voorbeeld als Ik met openbaar vervoer naar kennissen ga in Ubbergen Dan zou ik om 21.30 al weer terug moeten omdat er daarna geen bus meer rijd en ik dus niet meer thuis kan komen .En met eigen auto kan ik dat wel ook als Ik me niet goed zou voelen kan mijn vrouw rijden)

De mens[redacted]en ouder wordend ,word in de levenskwalitelt van leven ernstig belemmert en naar aanleiding van de regels van de gemeente .

Met vriendelijke groet

Wim Roelofs

De Wellenkamp 1205

6545ND Nijmegen

[redacted]

Brief aan de raad - Van Munster Camerabewaking stations

15.0012276
Bur:
Nr: Bm.50
25 NOV. 2015
Ingekomen
Gemeente Nijmegen

Geachte Gemeente Raad. 23-11-2015
nijmegen.

onderwerp. camerabewaking stations
nijmegen c.s en station Dukenburg
t.v.b. stoppen van agressie tegen buschauffeurs
- veiligheid

Zondagavond is in nijmegen een buschauffeur geslagen (zondag 22-11-2015) vorige week vrijdag en bussen beklad door ruiten en vernielen en informatie borden van busverwerder. Vorig vermeld voor een aanval weken terug werd er een buschauffeur bedreigd in Hurssen agressie en geweld in bussen neemt toe ik wil dus daarom vragen aan de Gemeente Raad. om in te grijpen om het voor de buschauffeurs weer wat veiliger te maken en daarom wil ik vragen om camera's te plaatsen op het station nijmegen c.s en station Dukenburg ik wil dit probleem in ieder geval onder de aandacht hebben agressie tegen buschauffeurs moet stoppen ook het vernielen van borden en halte's daarom wil ik u vragen dit in ieder geval te bespreken ik vraag niet veel ik wil mijn inzetten voor de veiligheid van de buschauffeurs en de Reizigers ik hoop u genoeg te hebben geïnformeerd Dank u. ik wacht op bericht van u terug.

Hoogachtend
C. Van Munster
Bosbeslaan 26
6547 NS nijmegen

Brief aan de raad - Van Munster Camerabewaking stations

copie brief
melding A/d veiligheid

23
-11-2015

Geachte Gemeente
nijmegen.
T.A.V. burgemeester

Ik kan graag willen weten wat de gemeente
gaat doen tegen agressie in de bussen.
Zondagavond 22-11-2015 werd op station nijmegen
een buschauffeur geslagen, vorige week werden
er door jongeren bussen van streek bekogeld met
eieren vorige maand ging het ook al mis
en daarvoor waren een buschauffeur bedreigd werd.
Ik heb bij de Gemeenteraad een voorstel
ingediend voor extra camera's op station nijmegen
en station Dukenburg dit voor de veiligheid
voor onze buschauffeurs. Ik heb concessie en
als passagiers bussen ook op de hoogte gebracht
Ik hoop dat er met mijn eens bent dat
agressie tegen buschauffeurs gestopt moet worden
en dat Gemeente en vervoerders maatregelen moeten
nemen graag hoor ik van u hier van wat
ik hoop u genoeg te hebben geïnformeerd.
en wacht op bericht van u terug. Dank u

Hoogachtend

ik doe dit niet naam
voor alle buschauffeurs
die zich onveilig voelen.

P. Van Munster
Borgesia 76
6534 NS nijmegen

P.S. vorige week zijn er
ook kogels gevonden op het
station nijmegen voor ligt 10 bevestigd
vernieling en agressie moet gestopt worden.

Brief aan de raad - Ondernemers vereniging Druten vestiging van Cranenbroek

ONTVANGSTBEVESTIGING VERZONDEN

ONDERNEMERS VERENIGING **DRUTEN**

OVD

reg.nr.: 15.00122440
procesverantw.: BM-50

INGEKOMEN
25 NOV. 2015
GEMEENTE NIJMEGEN

class.nr.: 1.824.512
afgedaan:

College van Burgemeester en
wethouders en gemeenteraad
van Nijmegen
Postbus 9105
6500 HG NIJMEGEN

Postbus 92
6650 AA Druten

E-Mail : info@ovd-druten.nl
www.ovd-druten.nl

Banknummer:
NL95 RABO 0112 7008 02
Bic : RABONL2U

K.v.K. Midden Nederland
40145081

Druten, 23 november 2015

Geacht college en raad,

Ondernemers Vereniging Druten (OVD) heeft via de pers vernomen dat firma Van Cranenbroek zich wil vestigen op de locatie van tuincentrum Bull aan de Van Heemstraweg te Beuningen. Het College van B&W van de gemeente Beuningen is voornemens hier alle mogelijke medewerking aan te verlenen. Het plan is de beoogde locatie uit te breiden met 5000 m2 magazijnruimte voor opslag en afhaal goederen. De huidige locatie van Bull is ruim 10.000m2. Verder is Van Cranenbroek voornemens het winkelassortiment dat thans bij firma Bull aanwezig is, fors uit te breiden. Hierdoor ontstaat een overlap met het aanbod van talloze andere winkelbedrijven in en om Beuningen.

Alhoewel Van Cranenbroek zich wil vestigen in de gemeente Beuningen spreekt de Ondernemers Vereniging Druten haar grote bezorgdheid uit over deze ontwikkeling. Een vestiging van een megastore met deze omvang is per definitie een regionale aangelegenheid.

Er zijn enkele gefundeerde bezwaren. Allereerst druist het voornemen van het college van B&W van de gemeente Beuningen in tegen het beleid van de provincie Gelderland dat detailhandel op perifere locaties niet toestaat. Leefbaarheid en vitaliteit van de steden en kleinere steden of kernen (o.a. Beuningen, Wijchen, Malden, Druten, Beneden-Leeuwen) zijn belangrijke thema's. De provincie Gelderland onderstreept dat met haar beleid. De provincie hecht grote waarde aan de versterking en bescherming van de bestaande winkelgebieden. Een aantrekkelijk en gevarieerd winkelaanbod vervult een sleutelrol als het gaat om leefbaarheid. Dit beleid wordt door de OVD ten zeerste onderschreven. Het is evident dat de komst van Van Cranenbroek van invloed zal zijn op detailhandel in de wijde omgeving.

De OVD is van mening dat de gemeente Beuningen zich in dit dossier niet alleen moet conformeren aan het provinciale beleid maar ook haar eigen beleidslijn moet volgen. In het onlangs gepresenteerde rapport over de Beuningse detailhandelsvisie staat expliciet vermeld dat een ontwikkeling als Van Cranenbroek onwenselijk is. Het bijdragen aan een gevarieerd en kwalitatief hoogwaardig winkelaanbod in de binnensteden en kernen staat ook voor de OVD voorop. Dit beleid is eveneens

Brief aan de raad - Ondernemers vereniging Druten vestiging van Cranenbroek

ONDERNEMERS VERENIGING **DRUTEN**

OVD

geformuleerd in het rapport Regionaal Programma Detailhandel 2013 van de stadsregio Arnhem – Nijmegen. De Gemeente Beuningen heeft onlangs de renovatie van haar centrum afgerond en de gemeente Druten heeft bijna 2 miljoen euro in haar centrum geïnvesteerd. De OVD is ervan overtuigd dat de vestiging van Van Cranenbroek in Beuningen deze investeringen voor een deel teniet zal doen.

Voor de ondernemers, marktpartijen en vooral ook inwoners in onze regio is het van groot belang dat er een evenwichtig en toekomstbestendige detailhandelsstructuur ontstaat. Hierbij hoort een zo compleet mogelijk voorzieningenpakket voor de consument als ook perspectief voor de ondernemers. Het voorzieningenniveau in onze regio is naar de mening van de OVD ruimschoots aanwezig in de eerder genoemde kernen, kleine steden en de stad Nijmegen.

De vestiging van Van Cranenbroek in Beuningen heeft geen enkele toegevoegde waarde, mede gezien de beperkte marktruimte en de ontwikkelingen in de detailhandel (internetwinkelen).

Diverse gemeenten in onze regio hebben een detailhandelsvisie waaruit blijkt dat er meer dan voldoende winkelaanbod voorhanden is. Ook zijn die gemeenten in overleg met ondernemers en marktpartijen om leegstand en mogelijke overcapaciteit aan winkelareaal terug te dringen.

Gelet op het bovenstaande doet het bestuur van de OVD namens haar leden van de geleding detail een klemmend beroep op u om niet mee te werken aan de vestiging van Van Cranenbroek in de gemeente Beuningen of elders in onze regio

Ik vertrouw u op deze wijze voldoende te hebben geïnformeerd en zie uw reactie met belangstelling tegemoet.

Voor de volledigheid delen wij u mee dat deze brief wordt verzonden naar alle colleges van burgemeester en wethouders en gemeenteraden binnen de stadsregio Arnhem-Nijmegen en naar Gedeputeerde Staten van de provincie Gelderland

Hoogachtend,

Het bestuur van Ondernemers Vereniging Druten,

De voorzitter,
Andre van den Hurk

De secretaris,
Ad Martena

Namens dezen,

reg.nr.: 15 00122 88
procesverantw.: BNSO
INGEKOMEN
25 NOV. 2015
GEMEENTE NIJMEGEN
class.nr.:
afgedaan:

COMO G4

Werkplaats MO

Den Haag, 20 oktober 2015

Brandbrief – *'Door kostendelersnorm verder van huis'*

De samenwerkende cliëntenorganisaties COMO-G4 en Werkplaats MO maken zich ernstig zorgen over de toepassing en desastreuze gevolgen van de invoering van de zogenaamde 'kostendelersnorm'. Deze wettelijke maatregel zorgt ervoor dat meer mensen –volwassenen, gezinnen en jongeren tot 27 jaar- onder de armoedegrens terecht komen! Mensen met een Bijstandsuitkering die 'kostendeler' zijn doordat zij in één huis wonen met andere mensen worden gekort op hun uitkering. Dit heeft ingrijpende gevolgen voor de veelal zeer kwetsbare mensen die hiermee te maken krijgen. Dit bracht het Groot MO/GGz Overleg uit Amsterdam recent in kaart middels een zwartboek , waarin onder meer relevante casuïstiek werd verzameld.

Op 24 september werd tijdens het Algemeen Overleg van SZW in de Tweede Kamer gesproken over de kostendelersnorm. Diverse landelijke belangenorganisaties hebben brieven aan de Kamer gestuurd waarin zij aandringen op maatregelen om verdere schade te voorkomen dan wel deze kostendelersnorm af te schaffen. Vervolgens heeft staatssecretaris Klijnsma toegezegd dat zij een verzamelbrief aan de gemeenten stuurt waarin zij nog eens opneemt dat: **"de kostendelersnorm niet van toepassing is als je mensen in huis neemt voor –in ieder geval- een kortdurend verblijf. Tevens heeft de staatssecretaris aangegeven dat gemeenten in geval van schrijnende situaties zelf de omstandigheden kunnen en dienen te beoordelen".** *Op het moment van schrijven van deze brandbrief hebben gemeenten deze verzamelbrief nog niet ontvangen.*

Totdat de brief van Klijnsma er is hebben de meeste gemeenten nog geen maatwerk oplossingen gecreëerd. Intussen geraken meer en meer mensen in steeds erger wordende problemen.
Mensen raken dakloos, schulden lopen op, psychische en fysieke problemen verergeren, spanningen lopen op, mantelzorgconstructies staan onder druk en er komen steeds meer spookburgers bij, waaronder veel jongeren. Mensen raken steeds verder verwijderd van een perspectief op herstel. Het wordt mensen door deze regeling onmogelijk gemaakt te herstellen, te participeren en om, door het gebruik maken van familie en/ of vrienden en een beperkt eigen netwerk, voor elkaar te zorgen bij allerlei vormen van hulp, huisvesting, ondersteuning en mantelzorg.

In Amsterdam en Den Haag / DADD hebben cliëntenorganisaties zich de afgelopen week in raadscommissies laten zien en horen. Zij dringen aan op spoedige maatregelen om persoonlijke en maatschappelijke schade te beperken. De wethouders van deze steden hebben als eersten in Nederland maatregelen aangekondigd en voor sommige groepen mensen de kostendelersnorm buiten werking gesteld. Echter, dit betreft slechts een fractie van de grote groep mensen die ernstig benadeeld wordt door deze kostendelersnorm.
COMO-G4 en de Werkplaats MO dringen erop aan dat gemeenten heel snel in actie komen en op zijn minst invulling geven aan de ruimte en beleidsvrijheid die de staatssecretaris in de uitvoeringspraktijk biedt. Wij doen een dringend beroep op gemeenten om burgers, die nu acuut (verder) in ernstig

ontwrichtende problemen dreigen te komen, niet langer in de kou te laten staan. En om het vooruitzicht van stijgende algemeen maatschappelijke kosten, bijvoorbeeld opvang, mee te nemen bij hun overwegingen om al dan niet in de uitvoeringspraktijk te komen met oplossingen!

Deze kostendelersnorm brengt namelijk zoveel persoonlijke schade en maatschappelijke kosten met zich mee dat de kosten veel hoger zullen zijn dan dat deze zogenaamde 'bezuiniging' daadwerkelijk oplevert. Dit gaat in tegen al het beleid waar zo hard aan gewerkt wordt, om mensen in staat te stellen regie over hun eigen leven te laten hebben, uit te gaan van eigen kracht en netwerk, meer te zorgen voor elkaar en het stimuleren van vroegtijdige preventie.

- Wij roepen de staatssecretaris op om de persoonlijke, maatschappelijke en financiële gevolgen van de kostendelersnorm in kaart te brengen. Wij verwachten dat op basis van die informatie het niet anders kan dan dat de kostendelersnorm wordt afgeschaft.
- Wij roepen gemeenten op om maatregelen te treffen om te voorkomen dat mensen (verder) in de problemen komen en bovendien niet onder de armoedegrens terecht komen.
- Wij roepen gemeenten op mensen expliciet te attenderen op hun recht op onafhankelijke cliëntenondersteuning en tot welke instanties/ organisaties zij zich daarvoor kunnen wenden.
- Wij roepen cliëntenorganisaties in het land op om bij gemeenten en overheid aan te dringen op het in kaart brengen van de gevolgen van de kostendelersnorm en maatregelen te treffen.
- Wij roepen maatschappelijke organisaties op om op bovenstaande aan te dringen.

Zie voor brieven aan de Vaste Tweede Kamer Commissie SZW:
Brief Federatie Opvang AO Schulden en Armoedebeleid.pdf
Brief Landelijke Clienten Raad werk & inkomen AO armoede en schulden.pdf
Brief LPGGZ Mezzo kostendelersnorm en mantelzorg.pdf

COMO G4: Cliëntenorganisaties Maatschappelijke Opvang 4 grote steden (Amsterdam, Den Haag, Rotterdam en Utrecht)

Comog4@hotmail.com
Contact via: Sandra van Laar 06 – 16 83 39 37

Werkplaats MO: Werkplaats Maatschappelijke Opvang, Vrouwenopvang, Verslavingszorg en Zwerfjongeren

werkplaatsmo@gmail.com
Contact via: Edo Paardekooper Overman 06 – 14 29 15 35
Jenny de Jeu 06 – 48 42 55 63

Brief aan de raad - Tritium advies Nijverheidsweg 53 RIHO Nijmegen

Tritium ADVIES

Bur. 31.730
Nr. 15.00 n026
12 NOV. 2015
Ingekomen
Gemeente Nijmegen
Afd. BSR

TRITIUM NUENEN »
Gulberg 35
5674 TE Nuenen
T. 040.29 51 951

TRITIUM PRINSENBEEK »
Groenstraat 27
4841 BA Prinsenbeek
T. 076.54 29 564

TRITIUM NEER »
Steeg 27
6086 EJ Neer
T. 0475.49 81 50

TRITIUM ARKEL »
Vlietskade 1509
4241 WH Arkel
T. 0183.71 20 80

E. info@tritium.nl
I. www.tritiumadvies.nl

Aan de alle leden van de gemeenteraad van de
gemeente Nijmegen
Postbus 9105
6500HG Nijmegen

Vestiging, datum	:	Prinsenbeek; 11 november 2015
Ons kenmerk	:	111115/AR
Uw kenmerk	:	
Behandeld door	:	J. van Engelen
Doorkiesnummer	:	076 5429564
Gecontroleerd door	:	A. .Roovers
Betreft	:	Nijverheidweg 53 RIHO Nijmegen B.V.

Hierbij ontvangt u zonder begeleidend schrijven,

- X ter informatie
- ❑ ter ondertekening
- ❑ ter behandeling
- ❑ gaarne voor akkoord retour
- ❑ gaarne commentaar
- ❑ volgens afspraak
- ❑ op uw verzoek
- ❑ in dank retour
- ❑ n.a.v. uw brief
- ❑ n.a.v. ons telefoongesprek
- ❑ s.v.p. terug zenden
- ❑ .....

Met vriendelijke groet,

Tritium Advies B.V.

A.P.M. Roovers

1501/060/JE
pagina 1 van 1

Brief aan de raad - Tritium advies Nijverheidsweg 53 RIHO Nijmegen

Persoonlijk en vertrouwelijk
Omgevingsdienst Regio Nijmegen
De heer ir. J.M. Verburg
Postbus 1603
6501 BP Nijmegen

TRITIUM NUENEN
Gulberg 35
5674 TE Nuenen
T. 040.29 51 951

TRITIUM PRINSENBEEK
Groenstraat 27
4841 BA Prinsenbeek
T. 076.54 29 564

TRITIUM NEER
Steeg 27
6086 EJ Neer
T. 0475.49 81 50

TRITIUM ARKEL
Vlietskade 1509
4241 WH Arkel
T. 0183.71 20 80

E. info@tritium.nl
I. www.tritiumadvies.nl

Vestiging, datum	: Prinsenbeek, 8 oktober 2015
Ons kenmerk	: 1510/JE/002
Kenmerk	:
Behandeld door	: J.A.L. van Engelen
Doorkiesnummer	: 076 – 5429564
Gecontroleerd door	: A. Roovers
Betreft	: Nijverheidsweg 53 RIHO Nijmegen B.V.

Geachte heer Verburg,

Wij hebben u op 1 september 2015 een brief gestuurd met kenmerk 1509/JE/001 met het verzoek om te reageren op eerdere brieven die wij aan u hebben toegestuurd, respectievelijk een brief van 12 april 2015 en een brief van 5 augustus 2015.

Wij zijn nu ruim 5 weken verder en hebben nog steeds geen enkele reactie van u mogen ontvangen op onze brieven.

Wij verzoeken u nogmaals aandacht voor deze kwestie.

Hoogachtend,

Tritium Advies B.V.

J.A.L. van Engelen
Directeur

Brief aan de raad - Tritium advies Nijverheidsweg 53 RIHO Nijmegen

TRITIUM NUENEN
Gulberg 35
5674 TE Nuenen
T. 040.29 51 951

TRITIUM PRINSENBEEK
Groenstraat 27
4841 BA Prinsenbeek
T. 076.54 29 564

TRITIUM NEER
Steeg 27
6086 EJ Neer
T. 0475.49 81 50

TRITIUM ARKEL
Vlietskade 1509
4241 WH Arkel
T. 0183.71 20 80

E. info@tritium.nl
I. www.tritiumadvies.nl

Persoonlijk en vertrouwelijk
Omgevingsdienst Regio Nijmegen
De heer ir. J.M. Verburg
Postbus 1603
6501 BP Nijmegen

Vestiging, datum	: Prinsenbeek, 1 september 2015
Ons kenmerk	: 1509/JE/001
Kenmerk	:
Behandeld door	: J.A.L. van Engelen
Doorkiesnummer	: 076 – 5429564
Gecontroleerd door	: A. Roovers
Betreft	: Nijverheidsweg 53 RIHO Nijmegen B.V.

Geachte heer Verburg,

Bij brief van 5 augustus 2015 met kenmerk 1508/JE/001 hebben wij u om een persoonlijk gesprek met u en de verantwoordelijke portefeuillehouder gevraagd. Tot op heden hebben wij hier geen reactie van u op mogen ontvangen (zie bijlage 1).

Bij brief van 12 april 2015 met kenmerk 1504/JE/004 hebben wij ook reeds een brief naar het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Nijmegen gestuurd. Ook hierin is al een gesprek met de verantwoordelijke portefeuillehouder gevraagd (zie bijlage 2).

Wij verzoeken u nogmaals aandacht voor deze kwestie.

Hoogachtend,

Tritium Advies B.V.
J.A.L. van Engelen
Directeur

1501/060/JE
pagina 1 van 1

Tritium ADVIES

Bijlage 1

behorende bij brief van d.d. 1 september 2015
met kenmerk 1509/JE/001

Brief aan de raad - Tritium advies Nijverheidsweg 53 RIHO Nijmegen

TRITIUM NUENEN
Gulberg 35
5674 TE Nuenen
T. 040.29 51 951

TRITIUM PRINSENBEEK
Groenstraat 27
4841 BA Prinsenbeek
T. 076.54 29 564

TRITIUM NEER
Steeg 27
6086 EJ Neer
T. 0475.49 81 50

TRITIUM ARKEL
Vlietskade 1509
4241 WH Arkel
T. 0183.71 20 80

E. info@tritium.nl
I. www.tritiumadvies.nl

Persoonlijk en vertrouwelijk
Omgevingsdienst Regio Nijmegen
De heer ir. J.M. Verburg
Postbus 1603
6501 BP Nijmegen

Vestiging, datum	: Prinsenbeek, 5 augustus 2015
Ons kenmerk	: 1508/JE/001
Kenmerk	:
Behandeld door	: J.A.L. van Engelen
Doorkiesnummer	: 076 – 5429564
Gecontroleerd door	: A. Roovers
Betreft	: Nijverheidsweg 53 RIHO Nijmegen B.V.

Geachte heer Verburg,

Graag vragen wij u aandacht voor het volgende:

1. Onze cliënt, de besloten vennootschap Riho Nijmegen B.V., rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer W. Hop en gevestigd aan de Nijverheidsweg 53 te Nijmegen heeft een opslagbedrijf van oliën en vetten voor derden. Deze oliën en vetten worden toegepast in de diervoerderindustrie, consumptie en in bepaalde gevallen voor het opwekken van thermische energie.
2. Cliënt heeft een aantal jaren geleden dit sterk verontreinigd bedrijventerrein gekocht waarop nog een aantal oude (geklinknagelde) tanks stond.
   Cliënt zit in de laatste fase van vernieuwing en sanering. De plannen daarvoor zijn klaar. Planning is om hiermee te starten in februari 2016; dit in verband met het dan pas geleverd krijgen van een stuk benodigde grond. De volgende zaken zullen dan worden aangepakt:
   a. Aansluiting op het gasnet en saneren van een HBO-tank (dubbelwandig); dit levert een forse energiebesparing op en minder transport/verlading van HBO.
   b. Saneren van de laatste 20% van de verontreinigde bodem en aanleggen van het laatste deel van een bodemmonitoringssysteem.
   c. Aanbrengen van het laatste deel van een vloeistofdichte verharding (betonnen vloer) en resterend deel van de ommuring waardoor er sprake is van een volledig gesloten tankput.
   d. Saneren en/of upgraden van bestaande / oude tanks en het plaatsen van een aantal nieuwe tanks.

e. Het verder in werking stellen van een volledig geautomatiseerd verladingssysteem waardoor het werken met slangen, transport manouvers, e.d. (aansluiten, ontkoppelen, e.d.) wordt geminimaliseerd.

Kortom:
Als deze maatregelen zijn gerealiseerd, staat hier een voorbeeldbedrijf voor Europa, zo niet voor de gehele wereld.

Wij hebben de afgelopen jaren prima samengewerkt met de gemeente Nijmegen en de Omgevingsdienst. De laatste tijd zijn echter het opleggen van dwangsommen, verbeuren van dwangsommen, e.d. door de Omgevingsdienst aan de orde van de dag.
Er is op een of andere manier geen begrip meer en er ontstaat meer irritatie en onbegrip over en weer.

Hier willen wij graag op korte termijn met u en als het kan met de portefeuillehouder Milieu van de gemeente Nijmegen een persoonlijk en open gesprek over hebben.

Wij zouden het op prijs stellen als u zo snel mogelijk hiertoe het initiatief neemt.
Voor het maken van een afspraak kunt u contact opnemen met mevrouw A. Roovers 076 5429564.

Wij hopen snel van u te mogen vernemen.

Hoogachtend,

Tritium Advies B.V.

J.A.L. van Engelen
Directeur

Tritium ADVIES

Bijlage 2

behorende bij brief van d.d. 1 september 2015
met kenmerk 1509/JE/001

Brief aan de raad - Tritium advies Nijverheidsweg 53 RIHO Nijmegen

Tritium ADVIE

TRITIUM NUENEN
Gulberg 35
5674 TE Nuenen
T. 040.29 51 951

TRITIUM PRINSENBEEK
Groenstraat 27
4841 BA Prinsenbeek
T. 076.54 29 564

TRITIUM NEER
Steeg 27
6086 EJ Neer
T. 0475.49 81 50

TRITIUM ARKEL
Vlietskade 1509
4241 WH Arkel
T. 0183.71 20 80

E. info@tritium.nl
I. www.tritiumadvies.nl

Brief fax: 024 3235992 totaal 7 pagina's
Het college van Burgemeester en Wethouders van
de gemeente Nijmegen
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Vestiging, datum	: Prinsenbeek, 22 april 2015
Ons kenmerk	: 1504/JE/004
Kenmerk	: OD20/Z14.003244/D151186438
Behandeld door	: J.A.L. van Engelen
Doorkiesnummer	: 076 – 5429564
Gecontroleerd door	: A. Roovers
Betreft	: RIHO Nijmegen B.V.; bezwaarschrift; invordering dwangsom Nijverheidsweg 53 te Nijmegen

Geacht College,

Naar aanleiding van de brief van de omgevingsdienst van 1 april 2015 met opgemeld kenmerk en opgemeld onderwerp maken wij namens onze cliënt, de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid RIHO Nijmegen B.V., rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer W. Hop, bezwaar tegen de beslissing om de dwangsom(men) te verbeuren en in te vorderen.

Cliënt kiest domicilie ten kantore van Tritium Advies B.V. Wij verzoeken u derhalve alle correspondentie inzake deze aangelegenheid naar Tritium Advies B.V., locatie Groenstraat 27, 4842 BA Prinsenbeek te sturen.

De motieven, redenen en/of gronden voor dit bezwaarschrift zijn als volgt:

1. Allereerst willen wij graag verwijzen naar het ingediende bezwaarschrift tegen de dwangsombeschikking; zie onze brief van 12 maart 2015 met kenmerk 1503/JE/003 (zie productie 1).
   Wij verzoeken u dit bezwaarschrift in het kader van onderhavig bezwaarschrift als herhaald en ingelast te beschouwen.

2. Cliënt heeft een roestvaststalen aanrijbeveiliging rondom de HBO-tank aangebracht.
   De opslagtank voor dieselolie van de ca. 5 m^3 staat niet in de rijrichting van (vracht)wagens en is gepositioneerd tegen een wand.
   De opslagtank voor dieselolie is, zoals u weet tijdelijk in afwachting van een nog aan te leggen aardgasleiding. Er zijn inmiddels ontwikkelingen die een snelle aanleg van de aardgasleiding mogelijk maken.

Tritium AUVII

Om de vloeistofdichte vloer niet te beschadigen, heeft cliënt de aanrijbeveiliging niet aan de vloer maar aan de wand bevestigd.
De aanrijbeveiliging is afdoende voor het beoogde doel. De kans op aanrijding is in de gegeven situatie al nagenoeg nihil. Bovendien betreft het hier een relatief kleine dubbelwandige opslagtank boven een vloeistofdichte vloer. Het risico (kans & effect) op nadelige milieugevolgen is minimaal.
Cliënt verzoekt het college de verbeuring en invordering van deze dwangsom te heroverwegen en niet door te laten gaan.

3. Ook de verbeuring en invordering van een dwangsom, groot € 5.000, = is niet redelijk en billijk gegeven de omstandigheden.
Cliënt heeft vorig jaar een deskundig bedrijf ingeschakeld voor het keuren van de stookinstallatie. De stookinstallatie is overigens door een deskundige partij geïnstalleerd en aangesloten. Dit bedrijf is voor het afgeven van de rapportage failliet gegaan. Cliënt had gegeven de dwangsomprocedure weinig tijd om een ander c.q. nieuw bedrijf in te schakelen. Dit nieuwe bedrijf heeft een rapportage aangeleverd dat direct naar de omgevingsdienst Nijmegen is gezonden. De gesignaleerde tekortkomingen in deze rapportage zijn door cliënt meteen opgepakt. Zo zijn de brandstofleidingen inmiddels door een daartoe aangewezen en deskundige partij bekeken en akkoord bevonden en er zijn acties uitgezet om het brandcompartiment in orde te maken. Cliënt verwacht dat binnen enkele weken alles op orde is.
Uiteraard houden wij de omgevingsdienst op de hoogte van nieuwe ontwikkelingen.

   Kortom: Alle acties waren en zijn in gang gezet om een en ander in orde te brengen. Door omstandigheden heeft het iets langer geduurd om alles op orde te krijgen. Het risico op nadelige gevolgen voor het milieu waren / zijn minimaal.
   Het verbeuren en invorderen van een dwangsom van € 5.000, = hiervoor is verre van redelijk en billijk.

   Cliënt verzoekt derhalve het college om ook de verbeuring en invordering van deze dwangsom te heroverwegen en niet door te laten gaan.

4. Tot slot zou cliënt het op prijs stellen als hij een gesprek zou kunnen hebben met de verantwoordelijke portefeuillehouder over dit dossier.
Cliënt vindt de handelswijze van de omgevingsdienst niet in verhouding staan tot de inspanningen die hij zich getroost om de locatie op orde te brengen (saneren bodem, vernieuwen opslag, verbeteren logistiek, vernieuwen zaken, vervuiling afkomstig van de buurman, e.d.).

Wij houden ons het recht voor om dit bezwaarschrift aan te vullen en te wijzigen.

Graag ontvangen wij een ontvangstbevestiging van dit bezwaarschrift.

Met belangstelling zien wij uw nadere berichten tegemoet.

Tritium ADVIES

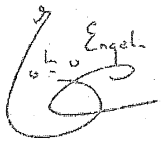
Om er zeker van te zijn dat deze brief u tijdig bereikt, hebben wij deze aan u gefaxt.

Hoogachtend,

Tritium Advies B.V.

J.A.L. van Engelen

Directeur

Tritium ADVIE

Productie 1

behorende bij brief van d.d. 22 april 2015
met kenmerk 1504/JvE/004

Brief aan de raad - Tritium advies Nijverheidsweg 53 RIHO Nijmegen

TRITIUM NUENEN
Gulberg 35
5674 TE Nuenen
T. 040.29 51 951

TRITIUM PRINSENBEEK
Groenstraat 27
4841 BA Prinsenbeek
T. 076.54 29 564

TRITIUM NEER
Steeg 27
6086 EJ Neer
T. 0475.49 81 50

TRITIUM ARKEL
Vlietskade 1509
4241 WH Arkel
T. 0183.71 20 80

E. info@tritium.nl
I. www.tritiumadvies.nl

Brief fax: 024 3235992 totaal 3 pagina's
Het college van Burgemeester en Wethouders van
de gemeente Nijmegen
De heer P. Reintjes
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Vestiging, datum	: Prinsenbeek, 12 maart 2015
Ons kenmerk	: 1503/JE/003
Kenmerk	: OD20/Z14.003244/D151186438
Behandeld door	: J.A.L. van Engelen
Doorkiesnummer	: 076 – 5429564
Gecontroleerd door	: A. Roovers
Betreft	: RIHO Nijmegen B.V.; bezwaar tegen dwangsom beschikking

Geachte heer Reintjes,

Hierbij maken wij namens onze cliënt de heer W. Hop van de besloten vennootschap RIHO Nijmegen B.V. met als vestigingsadres Nijverheidsweg 53 te Nijmegen, bezwaar tegen de dwangsombeschikking, ontvangen per brief van 13 februari 2015 met kenmerk OD20/Z14.003244/D151186438.

Cliënt kiest ter dezer zake domicilie ten kantore van Tritium Advies B.V. te Prinsbeek. Wij verzoeken u dan ook alle correspondentie inzake deze aangelegenheid naar onze locatie Groenstraat 27, 4841 BA te Prinsenbeek toe te sturen.

1. De motieven en redenen voor dit bezwaarschrift zijn de volgende: De motivering dat er geen vertrouwen meer is dat aan de overtredingen een eind wordt gemaakt is niet gemotiveerd en ongegrond. Op basis van de eerste aanschrijving is voldoende adequaat door het bedrijf gereageerd; dat wellicht nog een laatste puntje op de i moet worden gezet rechtvaardigt geen dwangsombeschikking. Het bedrijf heeft aangegeven medewerking te verlenen aan het opheffen van eventuele overtredingen.
   Voor sommige zaken is ook tijd nodig, zoals het leegmaken van grote opslagtanks tijdens lopende processen en continue bedrijfsvoering.
   Voor andere zaken is de exploitant afhankelijk van derden, zoals het laten aanleggen van een aardgasleiding.
   Daarbij komt dat de geconstateerde "overtredingen" vrijwel geen gevaar voor de belangen van het milieu inhouden.

2. De last onder dwangsom verwijst als eerste naar artikel 3.71 d, lid 5 van de activiteitenregeling. Dit artikel is niet op het bedrijf van toepassing. De inpandige opslag hier betreft 5 m^3 maar is niet gesitueerd in een ruimte waarin zich een noodstroomaggregaat bevindt en er bevindt zich onder ook geen woning.

3. Artikel 3.71 d, lid 2 van de activiteitenregeling is eveneens onjuist beoordeeld en ingeschat. Het betreft hier weliswaar een inpandige opslag maar het bedrijfsgebouw heeft een open constructie (staat naast een groot open gat). Er is meer dan voldoende luchtverversing. Er is ter plaatste geen dieselgeur waarneembaar..
De toelichting bij voorschrift 2.6.1 is op dit punt duidelijk. De situatie kan als een rechtstreekse verbinding met de buitenlucht worden beschouwd.
p.s.: Het betreft hier een tijdelijke in feite (nood) opslag die bewust – voor invloeden van buiten - binnen is gezet. Zodra er sprake is van een gasleiding zal de diesel olieopslag verdwijnen.

Verder is cliënt niet duidelijk waarom de termijn voor de andere punten op 1 juni 2015 zijn gesteld, wetende dat de tank zo snel mogelijk weggaat. Het stoken op diesel is veel duurder dan stoken op gas. Dat is al een voldoende financiële prikkel!
De tank bevindt zich in prima staat, is dubbelwandig en wordt prima onderhouden.
een termijn tot 31 december 2015 is ook meer dan redelijk.

4. De opslagtank is reeds afdoende beschermd tegen het aanrijden door vrachtwagens. De heftruck werd in feite niet gebruikt en is inmiddels al weggehaald.

5. Er is inmiddels, zoals afgesproken, opnieuw een "eerste" bijzondere inspectie opgemaakt. (Het vorige bedrijf is failliet gegaan en kan de papieren dus niet meer opsturen).
De rapportage c.q. het bewijs hiervan zal op korte termijn worden toegezonden.

6. Opslagtanks 1 tot 7 worden leeggemaakt in verband met het uitvoeren van een laatste deel van een bodemsaneringsproject. Deze tanks moeten voor deze sanering tijdelijk buiten de inrichting worden verplaatst. Planning is om de sanering dit jaar uit te voeren.
Cliënt verwacht per 1 juni 2015 de tanks leeg te hebben maar dat zou ook door omstandigheden 1 augustus 2015 kunnen worden. RIHO gaat in ieder geval dit jaar de bodemsanering uitvoeren; dat is toegezegd.
Voorkomen moet worden dat 1 juni 2015 nu weer als een harde datum wordt gezien om het "bonnenboekje" te trekken.
Wij verzoeken u dan ook de termijn van 1 juni 2015 te wijzigen in 1 augustus 2015.

Dat geeft het bedrijf enige speelruimte en vrijheidsgraden bij onvoorzienbare omstandigheden en in de bedrijfsvoering.

7. De dwangsombedragen zijn onredelijk, ook niet voldoende onderbouwd en gemotiveerd en ook niet duidelijk.
   Wat nu overtreding 1 en 5 is, is niet geheel duidelijk.
   Een bedrag van bijvoorbeeld € 5.000, = voor een verwarmingsketel die wel is aangelegd en gekeurd is door een deskundige instantie maar waarvan een schriftelijke vastlegging ontbreekt, is disproportioneel; een bedrag van € 1.000, = is dan meer redelijk en billijk.
   Een bedrag tevens van € 5.000, = per tank, dus in totaal mogelijk een dwangsom van € 35.000, = staat eveneens niet in verhouding tot de belangen van de bescherming van het milieu. Een bedrag van € 1.000, = per tank per twee maanden is meer dan voldoende financiële prikkel en doet meer recht aan de situatie.
   De opmerking dat met de hoogte van de dwangsommen en de gestelde begunstigingstermijn rekening is gehouden moet de urgentie van de uit te voeren acties is een te algemene kreet en mist een deugdelijke motivering.

Samenvattend is cliënt van mening dat de dwangsombeschikking een aantal onjuistheden bevat, dan wel onvoldoende zorgvuldig is voorbereid en niet draagkrachtig is gemotiveerd.

Nogmaals cliënt wil voldoen aan de van toepassing milieuwet- en regelgeving. Cliënt loopt daar niet voor weg.
Probleem is dat cliënt voor een aantal zaken afhankelijk is van derden en medewerking van bijvoorbeeld overheden en klanten; maatregelen moeten bovendien worden uitgevoerd tijdens de bedrijfsvoering en worden ingepland met enige ruimte voor onvoorziene omstandigheden.
Cliënt verzoek het college:

- Primair om de dwangsombeschikking in te trekken;
- Subsidiair om de dwangsombeschikking aan te passen;
- Om vergoeding van de rechtskundige bijstand.

Met belangstelling zien wij uw nadere berichten tegemoet.

Hoogachtend,

Tritium Advies B.V.
J.A.L. van Engelen
Directeur

Brief aan de raad - GR MGR Derde termijnrapportage MGR 2015

reg.nr.: 15.00119609
procesverantw.: BMSO

INGEKOMEN
17 NOV. 2015
GEMEENTE NIJMEGEN

class.nr.: 731
afgedaan:

REGIO RIJK VAN NIJMEGEN

Aan de gemeenten in het Rijk van Nijmegen

Datum
12 november 2015

Contactpersoon
Werner van der Linden

Onderwerp
Derde termijnrapportage MGR 2015

Telefoonnummer
024 3293198

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij bieden wij u de derde termijnrapportage van de MGR aan. We rapporteren hierin over de ontwikkelingen binnen de MGR in de maanden juni, juli, augustus en september van 2015, zowel financieel als inhoudelijk. Doordat deze termijnrapportage over de afgelopen vier maanden gaat, komen we weer in het 'normale' ritme van kwartalen. De volgende rapportages rapporteren we weer per kalenderkwartaal. De begroting 2015 van de MGR dient daarvoor als basis.
De rapportage gaat kort in op de ontwikkelingen binnen de MGR als samenwerkingsplatform. De nadruk ligt op de ontwikkelingen en de resultaten van de module Werkbedrijf.

Maat- en meerwerk
In deze (en in de toekomstige) rapportages geven wij naast de resultaten uit de basisdienstverlening ook de resultaten weer over het meer- en/of maatwerk van uw gemeente. Dit is in deze rapportage op nog niet op alle onderdelen volledig. Een aantal meer- en maatwerkprojecten wordt op dit moment nog ingeregeld en de administratieve inrichting vergt tijd.

Uitstroom naar werk op koers
Tot en met september dit jaar zijn er 762 kandidaten uitgestroomd naar werk. Hiermee liggen we goed op koers, de uitstroom ligt boven de lijn met de resultaten tot en met september van vorig jaar.

Ontwikkelingen MGR en samenwerkingsplatform
De integratie van Breed in het Werkbedrijf krijgt steeds verder vorm. De gezamenlijke directeur, tevens voorlopig directeur/secretaris van de MGR is benoemd en alle partijen hebben ingestemd met het sociaal plan. Er is gestart met het plaatsingsproces van medewerkers binnen de MGR.

Ook op de werkvloer zien we al concrete stappen. Breed, UWV en het Werkbedrijf hebben gezamenlijke uitgangspunten voor de bedrijfsdienstverlening geformuleerd. De contacten die de drie organisaties met werkgevers hebben worden in één zelfde systeem geregistreerd, zodat men van elkaar weet wat er bij bedrijven speelt en afgesproken wordt. Ook op het gebied van de baanafspraak wordt door de drie organisaties volop samen gewerkt in allerlei activiteiten. Een voorbeeld tenslotte van de samenwerking is de werving voor vacatures van het COA (i.v.m. komst vluchtelingen) die gezamenlijk is opgepakt. De eerste stappen richting één regionale werkgeversbenadering zijn dus gezet en krijgen vorm in de praktijk.

Binnenkort organiseren wij samen met de agendacommissie een raadsconferentie, waarin u over deze en andere ontwikkelingen betreffende het Werkbedrijf nader wordt bijgepraat. Een uitnodiging heeft u hiervoor inmiddels ontvangen via de secretaris van de agendacommissie. Daarnaast verwijzen wij u voor verdere informatie over de ontwikkelingen binnen het Werkbedrijf én de MGR als geheel naar de bijgevoegde termijnrapportage.

Hoogachtend,

Dagelijks Bestuur modulaire gemeenschappelijke regeling Rijk van Nijmegen,

De Voorzitter,	De Secretaris,
drs. H.M.F. Bruls	I. Hol

Brief aan de raad - GR MGR Derde termijnrapportage MGR 2015

REGIO
RIJK VAN
NIJMEGEN

Aan de gemeenten in het Rijk van Nijmegen

Datum
12 november 2015

Contactpersoon
Werner van der Linden

Onderwerp
Derde termijnrapportage MGR 2015

Telefoonnummer
024 3293198

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij bieden wij u de derde termijnrapportage van de MGR aan. We rapporteren hierin over de ontwikkelingen binnen de MGR in de maanden juni, juli, augustus en september van 2015, zowel financieel als inhoudelijk. Doordat deze termijnrapportage over de afgelopen vier maanden gaat, komen we weer in het 'normale' ritme van kwartalen. De volgende rapportages rapporteren we weer per kalenderkwartaal. De begroting 2015 van de MGR dient daarvoor als basis.
De rapportage gaat kort in op de ontwikkelingen binnen de MGR als samenwerkingsplatform. De nadruk ligt op de ontwikkelingen en de resultaten van de module Werkbedrijf.

Maat- en meerwerk
In deze (en in de toekomstige) rapportages geven wij naast de resultaten uit de basisdienstverlening ook de resultaten weer over het meer- en/of maatwerk van uw gemeente. Dit is in deze rapportage op nog niet op alle onderdelen volledig. Een aantal meer- en maatwerkprojecten wordt op dit moment nog ingeregeld en de administratieve inrichting vergt tijd.

Uitstroom naar werk op koers
Tot en met september dit jaar zijn er 762 kandidaten uitgestroomd naar werk. Hiermee liggen we goed op koers, de uitstroom ligt boven de lijn met de resultaten tot en met september van vorig jaar.

Ontwikkelingen MGR en samenwerkingsplatform
De integratie van Breed in het Werkbedrijf krijgt steeds verder vorm. De gezamenlijke directeur, tevens voorlopig directeur/secretaris van de MGR is benoemd en alle partijen hebben ingestemd met het sociaal plan. Er is gestart met het plaatsingsproces van medewerkers binnen de MGR.

Ook op de werkvloer zien we al concrete stappen. Breed, UWV en het Werkbedrijf hebben gezamenlijke uitgangspunten voor de bedrijfsdienstverlening geformuleerd. De contacten die de drie organisaties met werkgevers hebben worden in één zelfde systeem geregistreerd, zodat men van elkaar weet wat er bij bedrijven speelt en afgesproken wordt. Ook op het gebied van de baanafspraak wordt door de drie organisaties volop samen gewerkt in allerlei activiteiten. Een voorbeeld tenslotte van de samenwerking is de werving voor vacatures van het COA (i.v.m. komst vluchtelingen) die gezamenlijk is opgepakt. De eerste stappen richting één regionale werkgeversbenadering zijn dus gezet en krijgen vorm in de praktijk.

Binnenkort organiseren wij samen met de agendacommissie een raadsconferentie, waarin u over deze en andere ontwikkelingen betreffende het Werkbedrijf nader wordt bijgepraat. Een uitnodiging heeft u hiervoor inmiddels ontvangen via de secretaris van de agendacommissie. Daarnaast verwijzen wij u voor verdere informatie over de ontwikkelingen binnen het Werkbedrijf én de MGR als geheel naar de bijgevoegde termijnrapportage.

Hoogachtend,

Dagelijks Bestuur modulaire gemeenschappelijke regeling Rijk van Nijmegen,

De Voorzitter,	De Secretaris,
drs. H.M.F. Bruls	I. Hol

REGIO
RIJK VAN
NIJMEGEN

3e termijnrapportage 2015

MGR Regio Rijk van Nijmegen

Inhoudsopgave

1 Inleiding ... 3

2 Regioplatform voor afstemming en overleg ... 4

3 Rapportage Werkbedrijf ... 5
3.1 Inleiding ... 5
3.2 Terugblik: juni tot en met september ... 8
3.2.1 Proces integratie Breed ... 8
3.2.2 Bedrijfsdienstverlening ... 9
3.2.3 Kandidaatsbenadering ... 10

4 Wat hebben we gerealiseerd? ... 13
4.1 Kandidaten in de regio naar werk ... 13
4.1.1 Uitstroom naar werk vanuit de Participatiewet (volledige uitstroom) ... 13
4.1.2 Uitstroom naar werk vanuit het UWV ... 14
4.2 Jongeren: preventieve uitstroom naar werk en school ... 15
4.3 Kandidaten op een leerwerkplek ... 16
4.4 Bedrijfsdienstverlening ... 17
4.4.1 Kandidaten geplaatst bij bedrijven per werksoort ... 17
4.4.2 Percentage ingevulde vacatures ... 17
4.5 Invulling banenafspraak ... 18
4.6 Inzet tijdelijke loonkostensubidie ... 19
4.7 Meerwerk en maatwerk Gemeente Nijmegen ... 20
4.8 Maatwerk Gemeente Heumen ... 22
4.9 Maatwerk Gemeente Beuningen ... 23
4.10 Maatwerk Gemeente Mook en Middelaar ... 25
4.11 Meer en maatwerk Gemeente Druten ... 26
4.12 Meer en maatwerk Gemeente Wijchen ... 27
4.13 Maatwerk gemeente Groesbeek ... 29

5 Realisatie tot en met september ... 30
5.1 Aanvullend budget Rijk ... 32
5.2 Uitgaven transitiebudget ... 33

6 Risico's ... 34

Bijlage 1 Financiën ... 35

Bijlage 2 Bestandsontwikkeling Participatiewet ... 37

Bijlage 3 Kandidaatsbenadering ... 38

Brief aan de raad - GR MGR Derde termijnrapportage MGR 2015

1 Inleiding

Voor u ligt de derde termijnrapportage van de MGR Regio Rijk van Nijmegen. Met dit document rapporteren we over de ontwikkelingen binnen de MGR in de maanden juni, juli, augustus en september van 2015, zowel financieel als inhoudelijk. De begroting van de MGR dient daarvoor als basis. De rapportage gaat kort in op de ontwikkelingen binnen de MGR als samenwerkingsplatform. De nadruk ligt op de ontwikkelingen en de resultaten van de module Werkbedrijf.

De MGR is zowel een uitvoeringsorganisatie, als een platform voor regionaal overleg. In het kader van deze uitvoeringstaak, is 1 januari 2015 de eerste module van de MGR van start gegaan: het Werkbedrijf. Afgesproken is dat bij deze taak prioriteit ligt in de eerste periode. Met het Werkbedrijf worden door de deelnemende gemeenten, het SW bedrijf Breed, het UWV en andere organisaties de handen ineen geslagen om de doelstellingen uit de Participatiewet te realiseren. Een bijzonder samenwerkingsverband omdat hiermee het afbreken van de schotten tussen de verschillende regelingen, wordt vertaald naar de uitvoeringsorganisatie.

Het jaar 2015 staat voor het Werkbedrijf in het teken van de bouw en inrichting. Dit betekent dat dit jaar gewerkt wordt aan de integratie van Breed in het Werkbedrijf, dat het personeel geplaatst wordt en dat de gezamenlijke uitvoering van start gaat. In hoofdstuk 4 van deze rapportage beschrijven wij wat we in de afgelopen maanden op dit gebied hebben gerealiseerd.

Ook het verder opzetten van de MGR en vormgeven van de platformfunctie zijn echter belangrijk en mogen niet worden vergeten. Alle gemeenten staan voor grote opgaven door decentralisaties in het sociaal domein, bezuinigingsdoelstellingen en veranderende verhoudingen tussen lokaal bestuur en plaatselijke samenleving. Samenwerking tussen gemeenten is essentieel om hier op een goede manier vorm aan te kunnen geven. Daarom besteden wij in deze termijnrapportage, net als in de eerste, aan beide onderdelen van het takenpakket aandacht, waarbij met name gefocust wordt op het Werkbedrijf. Dit is conform de keuzes die zijn gemaakt bij de begroting voor 2015.

2 Regioplatform voor afstemming en overleg

Toe- en uittreding regels
De afgelopen maanden heeft de MGR weer een aantal stappen gezet die belangrijk zijn om te komen tot de verdere inrichting van de samenwerking in onze regio. Er is gewerkt aan regels rondom de toe- en uittreding van gemeenten en de deelname aan modules. Hierbij zijn de raden zoveel mogelijk betrokken, om te kunnen komen tot een gedragen eindproduct. Naar aanleiding van een eerste ronde waarin zienswijzen zijn opgevraagd bij de gemeenten zijn nieuwe documenten opgesteld rondom deze thema's. Deze documenten liggen nu opnieuw voor zienswijze voor. We gaan er van uit in het laatste kwartaal van dit jaar de toe- en uittredingsregeling en de algemene voorwaarden van de MGR vast te kunnen stellen in ons bestuur.

Personeel
Ook op personeel vlak is een aantal belangrijke stappen gezet. Met ingang van 1 september jongstleden is de eerste directeur van het Werkbedrijf, tevens directeur van de MGR aangesteld: Ina Hol. Onder haar ambtelijke leiding zal de verdere ontwikkeling van de MGR in de komende periode gaan plaatsvinden. Ons bestuur heeft hierin het volste vertrouwen. Daarnaast zijn de inrichtingsplannen vastgesteld voor de modules ICT en voor het Werkbedrijf, twee documenten die tot stand zijn gekomen in goede samenwerking met de medezeggenschap. Tot slot zijn er de afgelopen periode onderhandelingen gevoerd met de vakbonden over de arbeidsvoorwaarden binnen de MGR en over het sociaal plan. Op 22 oktober hebben alle partijen (de zeven deelnemende gemeenten, het bestuur van de MGR en Breed en de achterban van de betrokken vakbonden) ingestemd met het sociaal plan en is dit definitief. Er is gestart met de daadwerkelijke plaatsing van medewerkers binnen de MGR.

Platformfunctie
In de vorige termijnrapportage hebben we ook gemeld dat de MGR steeds meer als platform voor de regio begint te functioneren. Deze ontwikkeling heeft zich ook in het afgelopen kwartaal voortgezet. Tegelijkertijd constateren we binnen het bestuur van de MGR meer tijd nodig te hebben om tot een opiniërende nota te komen over de platformfunctie, op basis waarvan we het gesprek kunnen aangaan met de colleges en de raden in de regio. Naar verwachting kan dit gesprek in de eerste maanden van volgend jaar plaatsvinden, zodat we vóór het zomerreces volgend jaar afspraken hebben over de ontwikkeling van dit platform. Het proces in de eerste helft van volgend jaar geven we uiteraard in nauw overleg met de agendacommissie vorm.

3 Rapportage Werkbedrijf

3.1 Inleiding

Samen werken aan arbeidsparticipatie in de regio

In onze arbeidsmarktregio willen we bereiken dat zoveel mogelijk mensen een baan hebben en zo zelf in hun bestaan kunnen voorzien. Mensen die minder kansen op de arbeidsmarkt hebben of hier meer kwetsbaar zijn ondersteunen en begeleiden we om hun plek op de arbeidsmarkt te vinden en te behouden. Hiervoor onderhouden we intensieve contacten met werkgevers en vullen hun vraag naar personeel in met geschikte kandidaten.
We realiseren daarbij ontschotting tussen de verschillende regelingen zoals Wajong, Participatiewet, WW en WSW. Leidend is niet onder welke regeling mensen vallen, maar wat zij nodig hebben om dichter bij de arbeidsmarkt te komen.

Dit kunnen we alleen bereiken door in de regio de krachten te bundelen en de aanwezige informatie, kennis, ervaring en capaciteit met elkaar te delen en te verbinden. Het Werkbedrijf (met daarin zeven gemeenten), Breed en UWV trekken samen op om te werken aan arbeidsparticipatie in de regio. De integratie van Breed in het Werkbedrijf is per 1 januari 2016 een feit. Hiermee benutten we de ruime ervaring en infrastructuur die Breed de afgelopen jaren heeft opgebouwd om de doelgroep met een arbeidsbeperking naar werk te leiden. UWV is een nauwe en natuurlijk samenwerkingspartner, onder meer bij het naar werk toe leiden van de nieuwe doelgroep arbeidsgehandicapten die sinds 1 januari aanklopt bij de gemeenten en bij de invulling van de Wet Banenafspraak.

Dit jaar heeft op tal van onderdelen al kruisbestuiving plaatsgevonden tussen Werkbedrijf, Breed en UWV. Enkele voorbeelden zijn de inzet van het trainings/en diagnosecentrum van Breed voor kandidaten van het Werkbedrijf , de samenwerking in de Proeftuin, harmoniseren van instrumenten UWV en Werkbedrijf en het indiceren van kandidaten voor de Banenafspraak. Informatie delen betekent bijvoorbeeld dat we vacatures delen, zodat we die optimaal in kunnen zetten in het belang van werkgevers en kandidaten.

De gezamenlijke “ontkokerde” aanpak komt nadrukkelijk tot uiting in de *werkgeversbenadering*. Werkbedrijf en UWV onderhouden contacten met de werkgevers onder de vlag van Werkbedrijf Rijk van Nijmegen. Breed sluit daarbij al zoveel mogelijk aan en gaat dat vanaf 2016 ook officieel onder die vlag doen. Op uitvoeringsniveau hebben Breed, UWV en Werkbedrijf gezamenlijke uitgangspunten voor de bedrijfsdienstverlening geformuleerd. De contacten die de drie organisaties met werkgevers hebben worden in één zelfde systeem geregistreerd, zodat men van elkaar weet wat er bij bedrijven speelt en afgesproken wordt. Op het gebied van de Wet Banenafspraak tenslotte wordt door de drie organisaties volop samen gewerkt in allerlei activiteiten. Een voorbeeld tenslotte van de samenwerking is de werving voor vacatures van het COA (i.v.m. komst vluchtelingen) die gezamenlijk is opgepakt. De eerste stappen richting één regionale werkgeversbenadering zijn dus gezet en krijgen vorm in de praktijk.

Naar een geïntegreerde rapportage over de arbeidsmarktregio
Bij bovenstaande ambities en resultaten past dat we de rapportage van het Werkbedrijf verder ontwikkelen naar een rapportage waarin de resultaten van Werkbedrijf, Breed en UWV geïntegreerd aangeboden worden. We verwachten dat dit vanaf 2016 mogelijk is. In lijn daarmee nemen we, net als in de vorige termijnrapportage, de totale uitstroom naar werk in de regio op.

Periodieke evaluatie van de effectiviteit van instrumenten
Bij het vaststellen van de re-integratieverordening is besloten dat er 1 keer in de 2 jaar een onafhankelijk onderzoek plaats vindt naar de effectiviteit van een of meerdere de instrumenten. Hierin zal ook worden gekeken naar de regionale inzet van het maat- en/of meerwerk, om zo van elkaar te leren. Dit zal naar verwachting in de loop van 2016 zijn beslag krijgen.

Periode waarover gerapporteerd wordt
Deze rapportage heeft betrekking op de periode juni, juli, augustus en september. Hierdoor komen we weer in het 'normale' ritme van kwartalen. In verband met de doorlooptijden voor het verzamelen en verwerken van de benodigde informatie en de besluitvormingsprocedures was dit de eerste helft van het jaar niet mogelijk. In de volgende rapportage wordt over het laatste kwartaal van 2015 gerapporteerd; oktober, november en december. In 2016 zetten we dit ritme voort en rapporteren we per kalenderkwartaal.

Inhoud van deze termijnrapportage
In deze termijnrapportage kunt u lezen wat de ontwikkelingen in de periode juni-september zijn geweest en welke resultaten behaald zijn. We rapporteren voor het eerst, naast de resultaten met betrekking tot de basisdienstverlening, over de afspraken zoals gemaakt in de dienstverleningsovereenkomsten maat- en/of meerwerk met de verschillende gemeenten. Dit zorgt voor een helder onderscheid in de resultaten met betrekking tot de extra inzet van middelen. Deze rapportage bestaat uit 4 delen:

1. *Terugblik juni t/m september*

2. *Basisdienstverlening: resultaten over de periode juni t/m september 2015 met betrekking tot de basisdienstverlening.*
   Hierin rapporteren we over de onderstaande onderwerpen:
- Uitstroom naar werk
- Jongeren: preventieve uitstroom naar werk en school
- Kandidaten op een leerwerkplek
- Bedrijfsdienstverlening
- Plaatsingen uit het doelgroepenregister/ invulling banenafspraak
- Inzet van tijdelijke loonkostensubsidie
- Bestandsontwikkeling in de regio (bijlage)

3. *Meer- en Maatwerk: resultaten met betrekking tot het maat- en/of meerwerk over de periode januari t/m september 2015.*
   Hierin rapporteren we per afspraak uit de dienstverleningsovereenkomst Maat- en/of Meerwerk over de begrote en gerealiseerde resultaten.

4. *Financiële realisatie Werkbedrijf*

Onderscheid basisdienstverlening en maat- en meerwerk
In deze derde rapportage geven wij zoals gezegd voor het eerst de resultaten weer van de afspraken over het meer- en/of maatwerk van de verschillende gemeenten. Dit is in deze rapportage op nog niet alle onderdelen volledig. Een aantal meer- en maatwerkprojecten wordt op dit moment nog ingeregeld en de administratieve inrichting vergt tijd.

Basisdienstverlening
In Sterke Werkwoorden is afgesproken dat het Werkbedrijf jaarlijks 4.000 kandidaten actief bemiddelt richting werk. Hieronder valt ook de jaarlijkste nieuwe instroom van kandidaten. Deze kandidaten worden allemaal bediend door het inzetten van basisdienstverlening. Hieronder valt de intake/screening, bemiddeling en begeleiding van kandidaten binnen de mogelijkheden van de re-integratieverodening. Tot nu toe zijn er 4.600 kandidaten aangemeld bij het Werkbedrijf. Een korte omschrijving van de kandidaatsbenadering vindt u in bijlage 3.

Maat- en Meerwerk
Gemeenten hebben in een aparte dienstverleningsovereenkomst met de MGR afspraken gemaakt over de inzet van het maat- en/of meerwerk. Dit betreft specifieke afspraken met betrekking tot de dienstverlening voor kandidaten uit diezelfde gemeente en zijn afspraken bovenop de basisdienstverlening. Het meerwerk wordt betaald vanuit extra middelen die gemeenten inbrengen bovenop het Participatiebudget. Maatwerk wordt betaald uit het deel van het participatiebudget dat naar rato toegedeeld is aan de gemeenten.

3.2 Terugblik: juni tot en met september

Uit de praktijk van het Werkbedrijf…..

14 kandidaten geplaatst!

Een werkgever belde met de vraag om de volgende dag 18 industrieel reinigers te leveren…

Even naar beneden gelopen en contact gezocht met mijn collega's van de werksoort Schoonmaak, het Jongerenteam en het UWV. Binnen een dag is alles gezamenlijk georganiseerd: een pakkende vacaturetekst, kandidaten geselecteerd, kandidaten uitgenodigd en een informatiebijeenkomst samen met de werkgever voorbereid.

De informatiebijeenkomst werd door 40 kandidaten bezocht. De werkgever heeft tijdens de bijeenkomst de kandidaten uitgebreid geïnformeerd over het bedrijf, de vacature (eisen) en de werkzaamheden.

Aan het eind van de bijeenkomst heeft elke kandidaat een formulier ingevuld waarop zij hun interesse (wel/niet) schriftelijk kenbaar konden maken. 7 kandidaten waren direct plaatsbaar. 10 van de overige kandidaten die interesse hadden in de functie maar nog niet in het bezit van een VCA diploma (eis van de werkgever), zijn diezelfde week nog gestart met een VCA opleiding bij de werkgever. Hiervan zijn 6 kandidaten geslaagd en 2 kandidaten krijgen een herkansing.

Een mooi resultaat: binnen anderhalve week 14 kandidaten aan de slag door intensieve samenwerking met de werkgever, het Werkbedrijf en het UWV.

3.2.1 Proces integratie Breed

In het proces om te komen tot de integratie van Breed en de uitbreiding van de MGR zijn in het afgelopen kwartaal belangrijke stappen gezet. Per 1 oktober hebben alle Raden ingestemd met het voorstel tot aanpassing van de MGR. Belangrijke besluiten die daarmee zijn bekrachtigd zijn het feit dat per 1 januari 2016 de MGR wordt uitgebreid met de taken van Breed en dat de ICT taken worden toegevoegd aan de MGR. Met deze besluitvorming is de formele integratie van Breed en de zeven gemeenten een feit.

Per 1 september heeft de heer Henri Koerhuis afscheid genomen als algemeen directeur van Breed. Per die datum heeft Ina Hol de taken overgenomen als directeur voor het gehele Werkbedrijf (inclusief Breed). Hiermee is de sturing van zowel Breed als gemeentelijk Werkbedrijf samengebracht en kunnen de vervolgstappen worden ingezet om de integratie verder vorm te geven. Tot aan de integratie van Breed in het WerkBedrijf, vervult zij ook de

functie van algemeen directeur bij Breed. Met de benoeming van Ina Hol als directeur voor de module Werkbedrijf en tevens secretaris van de MGR is de dagelijkse sturing van het nieuwe Werkbedrijf geborgd in een hand.

Tegelijkertijd is er echter nog wel sprake van een gescheiden bestuurlijke sturing met een bestuur van Breed en een bestuur voor de MGR. De liquidatie van Breed staat gepland voor 2016. Daarin zullen ook de keuzes bepaald worden ten aanzien van het vastgoed van Breed.

Inmiddels is ook de geïntegreerde begroting voor de MGR voorgelegd aan de Raden. Zij hebben tot 1 november de tijd om een zienswijze in te dienen. Ook dat is een belangrijke stap voor de integratie van Breed in het Werkbedrijf.

Een andere belangrijke stap voor de integratie van Breed en de verdere vorming van de MGR is het overgaan en in dienst komen van het personeel, dat nu nog in dienst is van 7 gemeenten en Breed, naar de MGR. Met de bonden is overeenstemming bereikt over het het sociaal plan en de functieboeken. Het plaatsingsproces van medewerkers is gestart.

3.2.2 Bedrijfsdienstverlening

Start Campagneplan "baanafspraak: wij doen mee!"
De Stuurgroep Arbeidsmarkt Rijk van Nijmegen zet zich onder meer in om de banenafspraak in de regio te realiseren. Eerder is een marktbewerkingsplan opgesteld en is door meerdere werkgevers het Convenant Baanafspraak ondertekend. Dit najaar start de SAR de campagne 'Baanafspraak: wij doen mee!'. Met deze campagne wil de SAR de baanafspraak een extra impuls geven en werkgevers stimuleren om banen te realiseren voor mensen met een arbeidsbeperking. Werkgevers die voorlopen op het in dienst nemen van de doelgroep hebben we gevraagd of zij als ambassadeur willen optreden riching andere werkgevers. Eind september is hier een bijeenkomst voor georganiseerd en hebben 20 werkgevers aangegeven zich als ambassadeur te willen inzetten.

Pilot Flexwerk klaar om van start te gaan
Met deze pilot doen kandidaten uit de bijstand ervaring op met flexwerk. Kandidaten komen voor minimaal een half jaar in dienst van een payroll-organisatie en doen ervaring op met verschillende banen. Het projectplan is klaar, ontbijtsessies en bedrijfsbezoeken met werkgevers hebben plaats gevonden en er zijn afspraken gemaakt met meerdere bureaus over de payrollconstructie. De komende periode wordt extra capaciteit ingezet om een 'flexibele werkpool' te realiseren.

Aantal plaatsingen per werksoort inzichtelijk gemaakt
Het Werkbedrijf stelt indicatoren op die de resultaten op haar prestaties, ook op bestuurlijk niveau, inzichtelijk maken. Voor bedrijfsdienstverlening is dit even zoeken geweest, omdat bijvoorbeeld het "aantal opgehaalde vacatures" of "aantal bedrijfscontacten" nog onvoldoende zeggen over de effectiviteit. Naast het invullingspercentage van vacatures meten we nu het aantal plaatsingen per werksoort. Dit geeft inzicht in welke sectoren we de meeste kandidaten plaatsen of vanuit de werkgever: in welke sector we er het beste in slagen om werkgevers te helpen aan geschikte kandidaten of waar dit juist wat achterblijft.

3.2.3 Kandidaatsbenadering

Ondersteuning voor kandidaten met een arbeidsbeperking
De groep mensen met een arbeidsbeperking waarvan vastgesteld is dat zij arbeidsvermogen hebben is voor de gemeenten grotendeels nieuw. Voorheen kwamen zij vaak in aanmerking voor Wajong of WSW. Deze groep heeft in veel gevallen structurele ondersteuning nodig in de vorm van loonkostensubsidie of een job coach en kan in veel gevallen niet zelfstandig het wettelijke minimumloon verdienen.

Screening WSW-wachtlijst
We ondersteunen en monitoren deze doelgroep actief. Alle kandidaten van 'de wsw-wachtlijst' worden gescreend[1] en onderzocht. Daarna wordt bekeken welke mogelijkheden er zijn om hen te plaatsen, bijvoorbeeld regulier met loonkostensubsidie of een beschutte werkplek.

De proeftuin
In de Proeftuin wordt uitgezocht hoe de toeleiding naar werk het beste georganiseerd kan worden voor mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Het opdoen van ervaring met de inzet van het instrument beschut werk maakt hier onderdeel van uit.
Deze proeftuin is 1 juni gestart bij Breed in de vorm van een praktijkdiagnose. Via een diagnostische en gefaseerde aanpak wordt in beeld gebracht wat de competenties en mogelijkheden zijn van kandidaten in relatie tot werk en welke 'vorm van plaatsing' hier het best bij aansluit. Plaatsingsmogelijkheden zijn onder andere: regulier, plaatsing met wettelijke of tijdelijke loonkostensubsidie, beschut werk of arbeidsmatige dagbesteding.

Beschut Werk
De Participatiewet geeft gemeenten de mogelijkheid om beschut werk te organiseren. De doelgroep voor beschut werk bestaat uit mensen die uitsluitend in een beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden mogelijkheden tot arbeidsparticipatie hebben. Het gaat bij beschut werk om mensen die door hun lichamelijke, verstandelijke of psychische beperking een hoge mate van (structurele) begeleiding en aanpassing van de werkplek nodig hebben. Of iemand tot de doelgroep beschut werk behoort wordt vastgesteld door het UWV.

Het Rijk streeft ernaar dat er dit jaar landelijk 1600 mensen, die ook met loonkostensubsidie en begeleiding niet aan de slag kunnen bij een reguliere werkgever, beschut gaan werken. De landelijke ontwikkeling laat echter zien dat het onwaarschijnlijk is dat dit jaar dit aantal plekken gerealiseerd gaat worden. Tot september dit jaar heeft het UWV voor slechts 41 kandidaten een positief advies beschut werk afgegeven. Een van de onderliggende oorzaken van de achterblijvende aantallen is gelegen in de specifieke beoordelingscriteria die UWV hanteert , die vooral medisch van aard zijn. Er worden beduidend minder mensen tot beschut werk toegelaten dan het geval was bij de oorspronkelijke Wsw-doelgroep.

Afgesproken in onze regio is om in 2015 op beperkte schaal een experiment starten met beschut werken. Hiermee wordt onderzocht of en hoe we beschut werk in kunnen zetten na 2015 en beperken we de financiële risico's. Eind 2014 is de verwachting uitgesproken dat het Werkbedrijf 10 á 15 personen met een indicatie beschut werken op een beschutte werkplek kan plaatsen.

[1] Kandidaten die wel een WSW-indicatie hebben maar geen dienstbetrekking, staan op de WSW-wachtlijst. Deze kandidaten zijn automatisch opgenomen in het doelgroepenregister en tellen dus mee voor de banenafspraak. In de overeenkomsten met de gemeenten is afgesproken dat alle WSW-ers op de wachtlijst gescreend worden.

In lijn met de landelijke signalen en ontwikkelingen zien we ook in onze arbeidsmarktregio dat het aantal indicaties voor beschut werk zeer beperkt is. Tot nu toe heeft één kandidaat van UWV een positief advies gekregen voor beschut werk. Voor hem wordt op dit moment een passende werkplek gezocht. Dit betekent niet dat er kandidaten buiten de boot vallen; naast beschut werk kent het Werkbedrijf tal van voorzieningen om kandidaten te ondersteunen in hun stappen richting werk. De eerste resultaten laten zien dat veel WSW-ers van de wachtlijst gebaat zijn bij een andere voorziening uit de Participatiewet dan een beschutte werkplek. Eind van het jaar, ook afhankelijk van de bevindingen van de proeftuin en screening van de WSW-wachtlijst, kan ingeschat worden voor welke doelgroep beschut werk een geschikt instrument is en op welke schaal.

Er is ook een groep die net wel het wettelijk minimum loon kan verdienen en daarom geen aanspraak kan maken op de wettelijke loonkostensubsidie en indicatie banenafspraak. Deze groep kandidaten heeft wel extra ondersteuning nodig. Het Werkbedrijf zet voor deze kandidaten meerdere instrumenten in om ze te kunnen plaatsen bij bedrijven, zoals de tijdelijke loonkostensubsidie en jobcoaching. Bij de inzet van tijdelijke loonkostensubsidie stromen de kandidaten stromen direct uit de uitkering naar een baan en werkgevers ontvangen een vergoeding ter compensatie van hun verlaagde productiviteit of de extra begeleiding die nodig is.

Arbeidsmatige dagbesteding
Begin dit jaar werkten er 365 kandidaten op een arbeidsmatige dagbestedingsplek. Vanuit het Werkbedrijf stromen kandidaten, via het casusoverleg, in naar een arbeidsmatige dagbestedingsplek. Het exacte aantal kandidaten dat dit jaar is in- of uitgestroomd hebben we (nog) niet in beeld. Dit zal eind dit jaar duidelijk zijn en wordt in de volgende rapportage vermeld. De verwachting is dat in 2015 het aantal kandidaten dat vanuit de WMO wordt gefinancierd lager zal uitvallen dan begroot. Een verklaring hiervoor is dat een deel van de kandidaten arbeidsmatige dagbesteding wordt gefinancierd vanuit de WLZ en niet vanuit de WMO. Deze kandidaten hebben dus wel een arbeidsmatige dagbestedingsplek maar worden dus niet gefinancierd vanuit de WMO en vallen dus niet onder de verantwoordelijkheid van het Werkbedrijf. De aankomende maanden zal er veel aandacht uitgaan naar het herindiceren van kandidaten.

- Toeleiding procedure
In het Samenwerkingsteam (bestaande uit de gecontracteerde partijen voor arbeidsmatige dagbesteding en het Werkbedrijf) is de toeleidingprocedure uitgewerkt. Het casusoverleg speelt hierin een belangrijke rol. In dit overleg, geïnitieerd vanuit het Werkbedrijf, worden kandidaten besproken waarbij men vermoed dat een arbeidsmatige dagbestedingsplek passend is. In het casusoverleg zitten een consulent Intake en Diagnose, een consulent Bedrijfsdienstverlening, de arbeidsdeskundige van het Werkbedrijf en een medewerker van MEE.

- Oriëntatiefase
Bij twijfel over de inzet van arbeidsmatige dagbesteding en/of onduidelijkheid over de meest geschikte werkplek voor de kandidaat wordt een oriëntatiefase gestart. In deze fase kan een kandidaat bij één of meerdere aanbieders gedurende een maximaal 3 maanden meedraaien. De toeleidingsprocedure dient nog verder te worden ingebed in het netwerk van wijkteams, scholen en medewerkers van het Werkbedrijf. In oktober organiseert het Werkbedrijf in samenwerking met het UWV en het Samenwerkingteam arbeidsmatige dagbesteding een

bijeenkomst voor toeleiders naar werk en arbeidsmatige dagbesteding (denk hierbij aan de sociale wijkteams, VSO en Pro scholen, medewerkers van het Werkbedrijf en het UWV). In deze bijeenkomst wordt informatie over de doelgroep, toeleiding en mogelijkheden met betrekking tot arbeidsmatige dagbesteding gegeven.

Kandidatenraad
De laatste zetels van de Kandidatenraad zijn ingevuld, de secretaris/penningmeester is benoemd en de procedure met betrekking tot de voorzitter van de Kandidatenraad is afgerond. De afgelopen periode heeft de Kandidatenraad geadviseerd op de onderwerpen als 'ontwikkeltrajecten' en 'de klachtenregeling van de MGR'. Daarnaast zijn zij geïnformeerd over o.a. de stand van zaken met betrekking tot de arbeidsmatige dagbesteding, de interne structuur van de MGR en de daarbij behorende besluitvormingsprocessen.

4 Wat hebben we gerealiseerd?

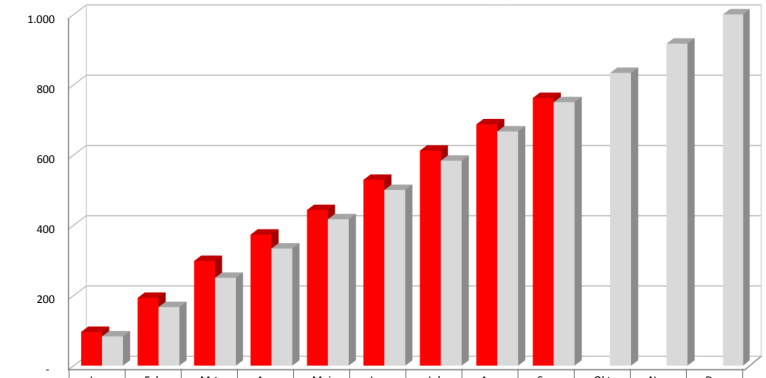
4.1 Kandidaten in de regio naar werk

In de begroting is afgesproken dat het Werkbedrijf minimaal dezelfde uitstroom naar werk realiseert die de regiogemeenten in 2014 realiseerden. De doelstelling voor 2015 is gesteld op 1.000 kandidaten die naar werk uitstromen bij reguliere werkgevers. Om u beter inzicht te geven op de totale uitstroom naar werk in de regio informeren we u in deze derde termijnrapportage over de uitstroom vanuit de Participatiewet (bijstandsuitkering) naar werk en vanuit WW, Wajong, WIA/WGA (uitgevoerd door UWV). Daarnaast presenteren we u ook de cijfers over de parttime uitstroom en het aantal kandidaten dat als zelfstandig ondernemer is uitgestroomd.

4.1.1 Uitstroom naar werk vanuit de Participatiewet (volledige uitstroom)

In onderstaande grafiek is de uitstroom naar werk uit de Participatiewet (volledig uit de uitkering) weergegeven, in de tabel is de uitstroom naar werk gespecificeerd per gemeente. We liggen goed op koers, de uitstroom ligt boven de lijn met de resultaten tot en met september van vorig jaar.

Grafiek: Uitstroom uit de Participatiewet naar werk 2015

	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Realisatie	96	193	298	373	443	529	612	687	762			
Begroot	83	167	250	333	417	500	583	667	750	833	917	1.000

Bron: Bureau Inkomen regiogemeenten

De gemeente Wijchen is vanwege verschillende oorzaken achtergebleven in de uitstroom naar Werk. Samen met Gemeente Wijchen zijn de oorzaken geanalyseerd en zijn er afspraken over extra activiteiten om hier een inhaalslag op te maken. Een aanvalsplan ligt hieraan ten grondslag. Daarnaast wordt er een slag gemaakt om de uitwisseling van gegevens tussen de verschillende systemen van de gemeente Wijchen en het Werkbedrijf te stroomlijnen.

Tabel: Uitstroom uit de Participatiewet naar werk gespecificeerd per gemeente[2]

	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	2015 Real.	2015 Doel
Nijmegen	75	79	77	57	44	63	65	48	56				564	
Wijchen	7	4	6	5	5	3	4	7	3				44	
Groesbeek	3	3	11	4	4	8	6	7	7				53	
Beuningen	5	8	2	1	10	5	5	6	4				46	
Druten	4	-	4	5	4	1	1	2	1				22	
Heumen	-	2	3	3	2	5	2	4	3				24	
Mook en Mid.	2	1	2	-	1	1	-	1	1				9	
Uitstroom uit de PW gemeenten	96	97	105	75	70	86	83	75	75	-	-	-	762	
Realisatie cumulatief	96	193	298	373	443	529	612	687	762					
Begroot	**83**	**167**	**250**	**333**	**417**	**500**	**583**	**667**	**750**	**833**	**917**	**1.000**		**1.000**

Bron: Bureau Inkomen regiogemeenten

Bovenop deze uitstroom naar werk zijn t/m september dit jaar 145 kandidaten parttime uit de uitkering gestroomd. Verder zijn 50 personen uit de doelgroep als zelfstandig ondernemer aan de slag gegaan.

4.1.2 Uitstroom naar werk vanuit het UWV

Tot en met september dit jaar zijn er 1366 kandidaten met een WW of WIA/Wajong uitkering uitgestroomd naar werk.

Tabel: Uitstroom naar werk vanuit de WW, WIA/WAJONG

	juni tm sept
WW	1.293
WIA / Wajong	73

Bron: UWV

[2] Sommige cijfers over de eerste 6 maanden in deze derde termijnrapportage kunnen afwijken van de cijfers uit de eerste en tweede termijnrapportage. Dit komt door mutaties die gemeenten met terugwerkende kracht doorvoeren. Dit heeft dus geen effect op het totaalresultaat.

4.2 Jongeren: preventieve uitstroom naar werk en school

De doelgroep Jongeren is een van de prioritaire doelgroepen van het Werkbedrijf. Het jongerenteam zet intensief in op het voorkomen van instroom in een uitkering. Dit gebeurt door de inzet 'aan de poort'. Jongeren kunnen dagelijks binnenlopen bij het Werkbedrijf voor vragen. Dit kunnen eenmalige vragen om informatie zijn of het aanvragen van een uitkering. In dat laatste geval gaat de jongere een zoekperiode van 4 weken in. Tijdens deze zoekperiode zetten we jongeren actief aan het werk met opdrachten om te voorkomen dat ze instromen in een uitkering. Dit kunnen opdrachten richting werk zijn, maar het kan ook zijn dat de jongere moet onderzoeken of hij nog terug naar school kan of de opdracht krijgt om een hulpverleningstraject te starten.

Tot en met september 2015 hebben 1.989 jongeren zich gemeld bij het jongerenteam van het Werkbedrijf. Tijdens de zoekperiode zijn 148 jongeren uitgestroomd naar werk en 12 jongeren uitgestroomd een opleiding. Doordat zij in de zoekperiode zijn uitgestroomd naar werk (voor instroom in de Participatiewet) is voorkomen dat zij in de uitkering stroomden.

Tabel: Jongeren preventief uitgestroomd naar werk of opleiding

	Inloop	Uitstroom vanuit de inloop:							Totaal
		Aanvraag PW	WW	NUG	Werk	Opleiding	Niet verschenen 4-wekengesprek	Verstrekken info	
Nijmegen	1.433	622	176	45	108	9	113	350	1.423
Beuningen	111	26	39	3	8	0	3	26	105
Druten	51	20	15	0	4	0	4	11	54
Groesbeek	136	36	35	9	10	0	12	30	132
Heumen	37	15	6	2	1	1	4	8	37
Mook en Middelaar	18	6	6	0	1	0	2	4	19
Wijchen	136	45	32	9	8	2	16	25	137
Overige	67	37	2	0	8	0	7	19	73
Totaal	1.989	807	311	68	148	12	161	473	1.980

Bron: WBRN

Verandering van doelgroep en omvang van de inloop:

- *Ten opzicht van 2014 is er minder inloop van jongeren*: in 2014 melden zich gemiddeld 280 jongeren per maand. Tot en met september dit jaar is dit gemiddeld 221 jongeren per maand.
- *Ten opzicht van 2014 melden zich meer jongeren met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt*: vanwege de intrede van de Participatiewet melden zich jongeren met een arbeidsbeperking die voorheen in de Wajong instroomden.

4.3 Kandidaten op een leerwerkplek

Kandidaten die nog een tussenstap nodig hebben voordat zij betaald werk kunnen verrichten plaatsen we op leerwerkplekken. Zij werken met behoud van uitkering om werkervaring op te doen, hun werknemersvaardigheden te verbeteren, zich te oriënteren of arbeidsritme op te doen. De leerwerkplekken vullen we zoveel mogelijk in bij reguliere werkgevers, omdat de werkvloer voor de meeste mensen de beste plek is om zich te ontwikkelen.

De doelstelling is om in 2015 1.000 kandidaten te begeleiden op een leerwerkplek. Onder een leerwerkplek worden alle vormen van werken met behoud van uitkering verstaan.

Tot en met september 2015 zijn er 944 kandidaten begeleid op een leerwerkplek. De beginstand van 648 leerwerkplekken bestaat uit het aantal kandidaten dat op 1 januari 2015 al op een leerwerkplek werd begeleid.

In de tweede termijnrapportage gaven we aan dat we eind 2015 verwachten ruim boven het begrote aantal van 1.000 kandidaten uit te komen. Dit moeten we nuanceren omdat er in de vorige twee termijnrapportage geen rekening is gehouden met de inzet van maat-en meerwerk op deze voorziening.[3]
We liggen echter nog steeds goed op koers en verwachten dat we in 2015 ruim 1.000 kandidaten begeleiden op een leerwerkplek.

Tabel: Totaal aantal kandidaten begeleid op een leerwerkplek

														2015	
	1-1-15	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Real.	Doel
Leerwerkplekken	518	58	39	67	46	41	70	51	22	31	-	-	-	944	
lwp cumulatief	518	576	615	682	729	770	840	891	913	944					1.000

Bron: GWS Werkbedrijf

[3] Een deel van het aantal kandidaten op een leerwerkplek komt namelijk ten goede van het ingekochte meerwerk van Nijmegen. Deze plaatsingen zijn dus in deze rapportage gesplitst en toegevoegd aan de resultaten van het Nijmeegse maat- en meerwerk. Dit maakt dat het aantal kandidaten begeleid op een leerwerkplek vanuit de basisdienstverlening in deze rapportage lager uitkomt dan in de eerste en tweede rapportage.

4.4 Bedrijfsdienstverlening

De indicatoren voor bedrijfsdrijfsdienstverlening zijn verder ontwikkeld. In deze rapportage worden de prestaties voor bedrijfsdienstverlening weergegeven aan de hand van twee indicatoren:

- Aantal kandidaten geplaatst bij bedrijven per werksoort
- Percentage ingevulde vacatures

4.4.1 Kandidaten geplaatst bij bedrijven per werksoort

Het Werkbedrijf heeft met een groot aantal bedrijven een duurzame samenwerkingsrelatie, deze bedrijven geven we weer als zijnde 'actieve bedrijven'. Hiermee bedoelen we werkgevers waarmee het Werkbedrijf intensief samenwerkt bij het plaatsen van kandidaten op een reguliere werkplek of een leerwerkplek (werken met behoud van uitkering). Dit overzicht geeft het Werkbedrijf inzicht in spreiding van het aanbod en de vraag in de markt.

Onderstaande tabel geeft het aantal actieve bedrijvenweer onderverdeeld naar werksoort. In de kolom daarnaast staan het aantal 'geplaatste kandidaten' weergegeven onderverdeeld in: regulier geplaatst en geplaatst op een leerwerplek.

Het werkbedrijf werkt met 959 bedrijven intensief samen bij het plaatsen van kandidaten op een werkplek of leerwerkplek. Bij deze bedrijven hebben we 1.615 kandidaten geplaatst op een vacature (dit zijn zowel regulier ingevulde vacatures als vacatures met behoud van uitkering).

Tabel: Aantal actieve bedrijven ingedeeld naar werksoort

	Aantal actieve bedrijven	Totaal aantal plaatsingen	w.v. reguliere plaatsingen, WG betaalt (deels) loon	w.v. plaatsingen met behoud van uitkering
1. Techniek, Reparatie en Montage	206	255	79	176
2. Groen en Grijs	102	159	72	87
3. Schoonmaak	40	72	58	14
4. Verkoop, Begeleiden en Verzorgen, Horeca en Catering	304	477	81	396
5. Administratie	137	275	46	229
6. Toezicht en Beheer	36	45	8	37
7. Productie, Magazijn en Logistiek	134	332	91	241
	959	1.615	435	1.180

Bron: Matchine en GWS

4.4.2 Percentage ingevulde vacatures

In het kader van de bedrijfsdienstverlening haalt het Werkbedrijf vacatures op bij werkgevers. We zoeken vervolgens naar passende kandidaten om te plaatsen en zo de vraag naar arbeidskracht van de werkgever in te vullen. We streven ernaar 40% van de vacatures in te vullen. De kwalitiiteit van de vacatures, namelijk in hoeverre deze aansluiten op de mogelijkheden van de kandidaten staat hierin centraal. Dit betekent dat we voor een match niet alleen de vraag naar personeel van de werkgever moeten kennen, maar ook de kandidaten en hun mogelijkheden. Tot en met september is de vervullingsquote van de opgehaalde vacatures 47%. Hiermee voldoen we ruim aan de gestelde doelstelling van 40%. Een groot deel van de opgehaalde vacatures wordt dus vervuld door het Werkbedrijf.

4.5 Invulling banenafspraak

In het sociaal akkoord van 11 april 2013 hebben het kabinet en sociale partners afgesproken dat werkgevers extra banen gaan creëren voor mensen met een arbeidsbeperking. In totaal gaat het landelijk om 125.000 extra banen die in 2026 gerealiseerd moeten zijn; 100.000 in de marktsector en 25.000 bij de overheid. Voor de arbeidsmarkt regio Rijk van Nijmegen is het doel 305 extra banen tot en met 2016. Dit is een gezamenlijke inspanning van werkgevers, UWV en Werkbedrijf. Het gaat hier om extra banen ten opzichte van de peildatum 1 januari 2013. Het Werkbedrijf streeft ernaar om alle aangemelde baanafspraak-vacatures te vervullen met kandidaten uit het doelgroepenregister.

De kandidaten die in aanmerking komen voor de banenafspraak staan in het doelgroepenregister opgenomen. Het doelgroepregister van arbeidsmarktregio Rijk van Nijmegen is ruim gevuld. In september 2015 hebben we 700 kandidaten 'in beeld'. Deze kandidaten zijn onlangs gezien of gesproken en we kennen hun competenties en begeleidingsbehoeften. Op het moment dat een bedrijf een banenafspraak-vacature meldt, kunnen we deze snel matchen met een kandidaat.

In de tabel ziet u het aantal geplaatste kandidaten uit het doelgroepenregister. Tot en met september zijn in onze regio 143 kandidaten geplaatst op een baan volgens de Wet Banenafspraak.

Tabel: Kandidaten in beeld & geplaatst vanuit doelgroepregister

	tm 02-2015	tm 05-2015	tm 9-2015	tm 12-2015	tm 03-2016	tm 06-2016	tm 9-2016	tm 12-2016	Real.
Kandidaten in beeld	nvt	684	700	-	-	-	-	-	700
Plaatsingen cumulatief	nvt	74	143	-	-	-	-	-	143

Bron: UWV/WBRN

We kunnen geen uitspraak doen over de vraag of daarmee extra banen zijn gecreëerd. Het ministerie van SZW houdt de stand bij met als nulmeting de situatie van 1 januari 2013.

4.6 Inzet tijdelijke loonkostensubidie

Er is ook een groep kandidaten die wel ondersteuning nodig heeft op de arbeidsmarkt en (net) wel het WML kan verdienen. Zij komen vanuit de wet niet in aanmerking voor de indicatie banenafspraak en de wettelijke loonkostensubsidie. Het kan bijvoorbeeld gaan om mensen met psychosociale problematiek. Om deze groep toch kansen te kunnen bieden zetten we in de regio onder meer het instrument tijdelijke loonkostensubsidie in.

Deze kandidaten gaan aan het werk bij een reguliere werkgever en stromen dus uit de uitkering. Om verschillende redenen is sprake van een (tijdelijk) lagere productiviteit en of een grotere behoefte aan begeleiding. De werkgever neemt de kandidaat in dienst en ontvangt de loonkostensubsidie als compenstatie voor de (tijdelijk) verminderde productiviteit. Omdat het gaat om een tijdelijke verminderde productiviteit is het streven dat de productiviteit binnen een jaar weer stijgt.

Tot en met september dit jaar zijn er in totaal 53 kandidaten uitgestroomd naar reguliere arbeid met een tijdelijke loonkostensubsidie. Dit zijn 25 kandidaten vanuit de basisdienstverlening[4] en 28 kandidaten vanuit het meerwerk van de gemeente Nijmegen. We blijven sturen op de inzet van dit instrument, hier biedt de begroting nog ruimte voor binnen de basisdienstverlening.

Tabel: inzet tijdelijke loonkostensubsidie

	T/m sep
Tijdelijke loonkostensubsidie	25

[4] In de begroting is €250.000,- gereserveerd voor de inzet van tijdelijke loonkostensubsidie. Uitgaande van een gemiddeld bedrag per kandidaat van €10.000,- aan loonkostensubsidie, kunnen 25 kandidaten worden geplaatst.

4.7 Meerwerk en maatwerk Gemeente Nijmegen

Gemeenten kunnen een deel van het ingebrachte participatiebudget inzetten voor maatwerk. Dit is bedoeld voor specifieke lokale accenten in het re-integratiebeleid. Het gaat onder meer om (tijdelijke) projecten en/of de extra inzet op doelgroepen. De meer- en maatwerkafspraken zijn vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst meer- en maatwerk. Voor uw gemeente geven we de resultaten weer tot en met september over dit meer- en maatwerk.

Toelichting op de tabel:

- Begroot aantal: geeft het aantal kandidaten weer waarover afspraken zijn gemaakt in de overeenkomst met betrekking tot 'het project'.
- Gerealiseerd aantal: geeft het aantal kandidaten aan dat t/m september dit jaar is 'opgepakt' met betrekking tot 'het project'.
- Begroot financieel: geeft de omvang van het budget aan dat beschikbaar is voor de inzet van het 'het project'.

Tabel: Gemeente Nijmegen

	Aantal		Financieel
	Begroot 2015	Gerealiseerd	Begroot 2015
A. Screening WSW-lijst	89	90	€ 400.000
B. Loonkostensubsidie (tijdelijk)	80	28	€ 1.100.000
C. Leerwerkplekken	250	236	€ 1.000.000
D. Zorgjongeren	200	200	€ 183.000
E. Begeleiding zelfstandigen	50	50	€ 210.000
F. Actiecentrum Hatert Werkt	500	442	€ 207.000
G. Inspanningen aan de poort			€ 280.000
H. Regelruimte			€ 80.000
			€ 3.460.000

Korte toelichting op de resultaten:

- Actiecentrum Hatert Werkt: de kern van het actiecentrum is dat bewoners ondersteund worden op het gebied van Werk & Financiën. Daarbij wordt samengewerkt met andere dienstverleners in de wijk, zoals sociale wijkteams, om de mensen echt de juiste mix aan ondersteuning te bieden. Tot en met september 2015 zijn er 442 kandidaten opgepakt door het actiecentrum. Dit betreft zowel kandidaten die ondersteuning op het gebied

van werk en participatie hebben gekregen als kandidaten met ondersteuning op het gebied van schuldhulpverlening.

- Leerwerkplekken: tot en met september dit jaar zijn er 224 Nijmeegse kandidaten begeleid op een leerwerkplek in het kader van maat- en meerwerk. Naast deze 224 kandidaten zijn er ook vanuit de basis dienstverlening Nijmeegse kandidaten begeleid op een leerwerkplek (zie hiervoor paragraaf 4.3).
- Tijdelijke loonkostensubsidie: het aantal kandidaten dat, in het kader van maat- en meerwerk, is uitgestroomd met een tijdelijke loonkostensubsidie bedraagt 28. Naast deze 28 kandidaten zijn er ook vanuit de basis dienstverlening Nijmeegse kandidaten uitgestroomd met een tijdelijke loonkostensubsidie (zie hiervoor paragraaf 4.6). Met het aantal van 28 lopen we achter op de aantallen zoals begroot. We onderzoeken waar dit door veroorzaakt wordt en nemen dit mee in de verbetering van onze bedrijfsdienstverlening, zodat we vaker dit instrument kunnen inzetten. Daarnaast voeren we een interne evaluatie van de re-integratieverordening uit, zodat de verschillende instrumenten beter op elkaar afgestemd worden en de verschillen in financiële aantrekkelijkheid tussen verschillende instrumenten worden verkleind.
- Zorgjongeren: Zorgjongeren zijn jongeren die problemen hebben op meerdere leefgebieden. Zij zijn daardoor nog niet in staat de stap te zetten richting arbeidsmarkt of opleiding. Kenmerken van deze kandidaten: dakloos, verslaving, psychische problemen. De Nijmeegse jongeren in begeleiding bij een jongerenadviseur met aandachtsgebied zorgjongeren. Het Jongerenteam heeft doorlopend zo'n 200 zorgjongeren uit Nijmegen actief in traject bij het jongerenteam.
- Inspanningen aan poort & begeleiding zelfstandigen: de uitvoering van de projecten 'inspanning aan de poort' en 'begeleiding zelfstandigen' vindt plaats door de afdelingen Inkomen en bureau Zelfstandigen van de gemeente Nijmegen. De inspanning aan de poort zijn een combinatie van directe bemiddeling naar werk en naleving van regels. Het bureau Zelfstandigen voert starterstrajecten uit en biedt ondersteuning aan zelfstandigen.

4.8 Maatwerk Gemeente Heumen

Gemeenten kunnen een deel van het ingebrachte participatiebudget inzetten voor maatwerk. Dit is bedoeld voor specifieke lokale accenten in het re-integratiebeleid. Het gaat onder meer om (tijdelijke) projecten en/of de extra inzet op doelgroepen. De meer- en maatwerkafspraken zijn vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst meer- en maatwerk. Voor uw gemeente geven we de resultaten weer tot en met september over dit maatwerk.

Toelichting op de tabel:

- Begroot aantal: geeft het aantal kandidaten weer waarover afspraken zijn gemaakt in de overeenkomst met betrekking tot 'het project'.
- Gerealiseerd aantal: geeft het aantal kandidaten aan dat t/m september dit jaar is 'opgepakt' met betrekking tot 'het project'.
- Begroot financieel: geeft de omvang van het budget aan dat beschikbaar is voor de inzet van het 'het project'.

Tabel: Gemeente Heumen

	Aantal		Financieel
	Begroot 2015	Gerealiseerd	Begroot 2015
A. Screening WSW-lijst	4	2	€ 18.400
B. Extra kandidaten overgedragen aan het Werkbedrijf	19		€ 47.500
			€ 65.900

Korte toelichting op de resultaten:

- Extra kandidaten overgedragen aan het Werkbedrijf: deze 19 kandidaten worden volgens afspraak in het najaar van 2015 overgedragen aan het Werkbedrijf.

4.9 Maatwerk Gemeente Beuningen

Gemeenten kunnen een deel van het ingebrachte participatiebudget inzetten voor maatwerk. Dit is bedoeld voor specifieke lokale accenten in het re-integratiebeleid. Het gaat onder meer om (tijdelijke) projecten en/of de extra inzet op doelgroepen. De meer- en maatwerkafspraken zijn vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst meer- en maatwerk. Voor uw gemeente geven we de resultaten weer tot en met september over dit maatwerk.

Toelichting op de tabel:

- Begroot aantal: geeft het aantal kandidaten weer waarover afspraken zijn gemaakt in de overeenkomst met betrekking tot 'het project'.
- Gerealiseerd aantal: geeft het aantal kandidaten aan dat t/m september dit jaar is 'opgepakt' met betrekking tot 'het project'.
- Begroot financieel: geeft de omvang van het budget aan dat beschikbaar is voor de inzet van het 'het project'.

Tabel: Gemeente Beuningen

	Aantal		Financieel
	Begroot 2015	Gerealiseerd	Begroot 2015
A. Screening WSW-lijst	2	4	€ 9.200
B. Intensieve dienstverlening kandidaten hoog fraudeprofiel	40	0	€ 70.000
C. Opzetten en inrichten actie-centrum Beuningen			€ 66.168
			€ 145.368

Korte toelichting op de resultaten:

- Intensieve dienstverlening voor kandidaten met een hoog fraudeprofiel

Er is afgesproken is dat door de gemeente Beuningen 40 kandidaten extra kunnen worden aangemeld voor een 'intensief dienstverleningstraject'. Tot nu toe hebben zich 33 Beuningse kandidaten gemeld bij de afdeling Inkomen met een dergelijk profiel, hiervan zijn 7 kandidaten aangemeld voor een traject. Voor de overige 26 kandidaten bleek een intensief dienstverleningstraject na screening toch niet inzetbaar of goed passend. Van de 7 aangemelde kandidaten is er 1 traject succesvol afgerond, zijn er 2 trajecten tussentijds gestopt en wachten 4 kandidaten op een intake-gesprek. De 3 gestarte kandidaten worden bedient vanuit het basisdienstverleningsbudget, deze komen dus niet ten laste van het maat- en meerwerkbudget.

In de praktijk blijkt de inzet van een intensief dienstverleningstraject voor minder kandidaten een passend traject is dan begroot. De verwachting is dat er geen 'extra'

kandidaten of budget nodig is om deze specifieke doelgroep te bedienen. Het Werkbedrijf en de gemeente Beuningen zijn in overleg over het op een andere manier inzetten van deze middelen.

- Opzetten en inrichten actie-centrum Beuningen Werkt!

Opzetten van een 'actiecentrum' in de gemeente Beuningen waar op afgesproken tijden iemand van het Werkbedrijf aanwezig is en kandidaten en klanten elkaar kunnen ontmoeten. Het actiecentrum is bedoeld voor inwoners van Beuningen met een uitkering op grond van de P-wet, de WW en 'niet uitkeringsgerechtigden'. Tevens zoekt het actiecentrum aansluiting bij de lokale sociale structuur, in ieder geval bij het Sociaal Team Beuningen.

Op 3 september heeft de eerste bijeenkomst plaatsgevonden in de bibliotheek van Beuningen. Tijdens deze bijeenkomst, die aansloot op de 'walk & talk', waren er 20 kandidaten aanwezig. 10 kandidaten zijn op deze bijeenkomst gesproken door consulenten van het Werkbedrijf, 5 hiervan zijn direct bemiddeld op een vacature. In het vervolg willen we tevens de Beuningens werkgevers uitnodigen voor de prettige gesprekken met de kandidaten.

4.10 Maatwerk Gemeente Mook en Middelaar

Gemeenten kunnen een deel van het ingebrachte participatiebudget inzetten voor maatwerk. Dit is bedoeld voor specifieke lokale accenten in het re-integratiebeleid. Het gaat onder meer om (tijdelijke) projecten en/of de extra inzet op doelgroepen. De meer- en maatwerkafspraken zijn vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst meer- en maatwerk. Voor uw gemeente geven we de resultaten weer tot en met september over dit maatwerk.

Toelichting op de tabel:

- Begroot aantal: geeft het aantal kandidaten weer waarover afspraken zijn gemaakt in de overeenkomst met betrekking tot 'het project'.
- Gerealiseerd aantal: geeft het aantal kandidaten aan dat t/m september dit jaar is 'opgepakt' met betrekking tot 'het project'.
- Begroot financieel: geeft de omvang van het budget aan dat beschikbaar is voor de inzet van het 'het project'.

Tabel: Gemeente Mook en Middelaar

	Aantal		Financieel
	Begroot 2015	Gerealiseerd	Begroot 2015
A. Screening WSW-lijst	2	0	€ 9.200
B. Dienstverlening aan klanten (werkgevers)			€ 5.800
			€ 15.000

Korte toelichting op de resultaten:

- Screening WSW-wachtlijst: er staan 2 kandidaten op de Wsw-wachtlijst, deze kandidaten worden in het 4e kwartaal van 2015 gescreend door het Werkbedrijf.
- Dienstverlening aan klanten (werkgevers): er is overleg tussen Gemeente Mook en Middelaar en het Werkbedrijf over te organiseren lokale ondernemersactiviteiten op maat. De uitvoering vindt plaats 4e kwartaal 2015.

4.11 Meer en maatwerk Gemeente Druten

Gemeenten kunnen een deel van het ingebrachte participatiebudget inzetten voor maatwerk. Dit is bedoeld voor specifieke lokale accenten in het re-integratiebeleid. Het gaat onder meer om (tijdelijke) projecten en/of de extra inzet op doelgroepen. De meer- en maatwerkafspraken zijn vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst meer- en maatwerk. Voor uw gemeente geven we de resultaten weer tot en met september over dit meer- en maatwerk.

Toelichting op de tabel:

- Begroot aantal: geeft het aantal kandidaten weer waarover afspraken zijn gemaakt in de overeenkomst met betrekking tot 'het project'.
- Gerealiseerd aantal: geeft het aantal kandidaten aan dat t/m september dit jaar is 'opgepakt' met betrekking tot 'het project'.
- Begroot financieel: geeft de omvang van het budget aan dat beschikbaar is voor de inzet van het 'het project'.

Tabel: Gemeente Druten

	Aantal		Financieel
	Begroot 2015	Gerealiseerd	Begroot 2015
A. Screening WSW-lijst	6	4	€ 27.600
B. Advertentiecampagne	60	48	€ 11.000
C. Zwerfafvalteam	15	7	€ 33.000
D. Zorgbrigade	10	9	€ 24.750
E. Leerwerkplekken	7	4	€ 28.714
F. Taalondersteuning arbeids- en asielmigranten	10	2	€ 20.000
			€ 145.064

Korte toelichting op de resultaten:

- Screening WSW-wachtlijst: alle kandidaten uit gemeente Druten zijn gescreend en gesproken (waar we begin dit jaar uitgingen van 6 kandidaten, bleken dit er maar 4 te zijn).
- Zwerfafvalteam: het aantal leden van het zwerfafvalteam is achtergebleven t.o.v. de prognose. Dit wordt veroorzaakt doordat er vanwege economische redenen minder doorstroom is.
- Taalondersteuning arbeids- en asielmigranten: tot en met september zijn er 2 kandidaten gestart met een taaltraject. De aankomende periode wordt extra ingezet op de selectie en aanmelding van kandidaten voor deze trajecten.

4.12 Meer en maatwerk Gemeente Wijchen

Gemeenten kunnen een deel van het ingebrachte participatiebudget inzetten voor maatwerk. Dit is bedoeld voor specifieke lokale accenten in het re-integratiebeleid. Het gaat onder meer om (tijdelijke) projecten en/of de extra inzet op doelgroepen. De meer- en maatwerkafspraken zijn vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst meer- en maatwerk. Voor uw gemeente geven we de resultaten weer tot en met september over dit meer- en maatwerk.

Toelichting op de tabel:

- Begroot aantal: geeft het aantal kandidaten weer waarover afspraken zijn gemaakt in de overeenkomst met betrekking tot 'het project'.
- Gerealiseerd aantal: geeft het aantal kandidaten aan dat t/m september dit jaar is 'opgepakt' met betrekking tot 'het project'.
- Begroot financieel: geeft de omvang van het budget aan dat beschikbaar is voor de inzet van het 'het project'.

Tabel: Gemeente Wijchen

	Aantal		Financieel
	Begroot 2015	Gerealiseerd	Begroot 2015
A. Screening WSW-lijst	6	6	€ 27.600
B. Extra kandidaten overgdragen aan Werkbedrijf	59	59	€ 150.400
C. Re-integratie projecten			
* Vrijwillig werkt	30	18	€ 106.000
* Kookcollege	6	7	€ 18.500
* Dorp in Bedrijf	16	13	€ 27.000
* Bisonder	2	2	€ 6.500
D. Extra ondersteuning voor asielmigranten	10		€ 21.000
E. Zorgvuldige afbouw en overdracht van trajecten naar 2015	12	12	€ 20.000
			€ 377.000

Korte toelichting op de resultaten:

- Screening WSW-wachtlijst: alle kandidaten uit gemeente Wijchen zijn gescreend en gesproken. Een kandidaat is geplaatst, van de overige kandidaten wordt uitgezocht met welke ondersteuning zij het beste richting werk kunnen worden geholpen.
- Extra kandidaten overgedragen: In totaal zijn 59 kandidaten overgedragen aan het Werkbedrijf: de helft boven de 50 jaar en de helft onder de 50 jaar. Bij deze kandidaten wordt aanvullend op de basisdienstverlening een ABC meting afgenomen voor een verdiepende diagnose. In geval van financiële problemen wordt een vervolgtraject afgestemd met medewerkers van Vraagwijzer. Deze screening en diagnose brengt de mogelijkheden en ondersteuningsbehoefte van de kandidaat in beeld. Aan de hand

hiervan wordt de best passende voorziening ingezet om de kandidaat te ondersteunen naar een volwaardige plek op de arbeidsmarkt.

- Re-integratie projecten: inmiddels zijn 40 kandidaten aangemeld voor de re-integratie projecten. Als gevolg van de beperkte belastbaarheid van de kandidaat is dit nog niet in alle gevallen voor het afgesproken aantal uren. In de loop van het traject wordt voor deze kandidaten de belasting in uren uitgebreid. Niet alle kandidaten zijn/worden per 1 januari geplaatst. Om deze reden wordt het restant budget voor de re-integratie projecten overgeheveld naar 2016.
- Extra ondersteuning asielmigranten: In november worden kandidaten uitgenodigd voor de interne training “Oriënteren op werken in Nederland” van het Werkbedrijf. Na afloop van de training wordt gekoppeld aan een werkplek extra ondersteuning voor asielmigranten ingezet.
- Zorgvuldige afbouw en overdracht van trajecten naar 2015: begin 2015 zijn er 12 kandidaten overgedragen.

4.13 Maatwerk gemeente Groesbeek

Het maatwerkbudget van Groesbeek (€190.000,-) is besteed aan financiering voor de lopende verplichtingen. Dit zijn de vergoedingen voor de loonkosten van Groesbeekse I/D-ers en WIW-ers.

Voor het Groesbeekse meerwerk zijn afspraken gemaakt voor een bedrag van €242.200,-, deze lopen van 1 oktober 2015 tot en met 31 december 2016. Hierover wordt u in de volgende rapportage geïnformeerd.

5 Realisatie tot en met september

Onderstaand treft u een samenvatting van de begroting, realisatie en verwachte afwijking voor 2015.

Baten	Begroot 2015	Begr mut	Realisatie	Prognose	Verwachte afwijking
Overheidsbijdragen en subsidies	€ 22.594.000	€ 185.000	€ 16.620.461	€ 22.779.000	€ -
Totalen baten	**€ 22.594.000**	**€ 185.000**	**€ 16.620.461**	**€ 22.779.000**	**€ -**

Lasten	Begroot 2015	Begr mut	Realisatie	Prognose	Verwachte afwijking
Programmalasten	€ 13.089.000	€ 185.000	€ 5.777.501	€ 13.274.000	€ -
Personele lasten	€ 7.423.000	€ -	€ 3.591.482	€ 7.423.000	€ -0
Afschrijvingen	€ 72.000		€ -	€ 72.000	€ -
Huisvestingslasten	€ 578.000		€ 35.509	€ 578.000	€ -
Overige kosten	€ 1.432.000		€ 427.422	€ 1.432.000	€ -
					€ -
Totalen lasten	**€ 22.594.000**	**€ 185.000**	**€ 9.831.913**	**€ 22.779.000**	**€ -0**

- Begroting

Toename van baten en lasten met € 185.000,-
Als gevolg van de meerwerkafspraken (€ 596.000,-), een afname van het Rijksbudget voor re-integratie (€ 363.000,-) én een afname van het budget voor arbeidsmatige dagbesteding (€ 49.000,-) zijn de baten en lasten met € 185.000,- toegenomen.

- *Meerwerkafspraken*
  Het Werkbedrijf ontvangt in 2015 € 596.000 aan extra middelen ten gevolge van Meerwerk-afspraken met de gemeenten Wijchen, Druten en Groesbeek. Hiervoor worden specifieke afspraken gemaakt, waarna de middelen in de begroting van het Werkbedrijf worden opgenomen.
- *Rijksbudget*
  In de Meicirculaire 2015 heeft het Rijk de actuele budgetten voor re-integratie bekendgemaakt. Per saldo wordt het budget van de deelnemende gemeenten verlaagd van 14,412 mln naar 14,049 mln: een daling van € 363.000,-. De afname van het budget 2015 hangt samen met de eerder aangekondigde uitname uit het Gemeentefonds van de middelen voor 'keuringen door het UWV' (€ 396.000,-) plus de toevoeging van indexering aan het budget re-integratie (€ 33.000,-).
- *Budget arbeidsmatige dagbesteding*
  Als gevolg van de uitname WLZ WMO (de zogenaamde WLZ korting) daalt het budget arbeidsmatige dagbesteding met € 49.000,-.

Deze middelen zijn nog niet binnen de begroting 2015 van de MGR regio Rijk van Nijmegen geraamd. Hiervoor wordt een voorstel aan het bestuur - met begrotingswijziging - voorbereid.

- Realisatie

De *baten* bestaan uit bijdragen van gemeenten en het Rijk. De realisatie van de baten ligt in lijn met het schema van de geplande ontvangsten. De realisatie van de *lasten* van het Werkbedrijf blijft achter ten opzichte van de begroting. We zien echter aan de ontwikkeling van de totale uitgaven dat het Werkbedrijf "op stoom" is gekomen. De cumulatieve uitgaven zijn in werkelijkheid hoger. In de cijfers is nog geen rekening gehouden met de doorbelasting van het personeel over het 3de kwartaal van de gemeenten dat werkzaam is voor het Werkbedrijf. Facturatie vindt achteraf plaats. Daarnaast heeft de gemeente Nijmegen de kosten voor het gastheerschap en huisvestingslasten nog niet in rekening gebracht.

- Verwachte afwijking

Verwachting afwijking op het budget voor arbeidsmatige dagbesteding
Op het moment van schrijven van deze rapportage hebben we nog onvoldoende zicht op de daadwerkelijke eindrealisatie van het budget arbeidsmatige dagbesteding van 2015. Op basis van de prognose verwachten we in 2015 een deel van het budget voor arbeidsmatige dagbesteding over te houden. Deze middelen zullen met de deelnemende gemeenten worden verrekend. De omvang wordt nog bepaald en in de volgende rapportage vermeld.

De verklaring voor dit verschil zit in de verwachting dat het aantal kandidaten dat vanuit de WMO wordt bekostigd lager zal uitvallen dan begroot. Een deel van de kandidaten in arbeidsmatige dagbesteding wordt bekostigd vanuit de WLZ en niet vanuit de WMO. Deze kandidaten hebben dus wel een arbeidsmatige dagbestedingsplek maar worden dus niet gefinancierd vanuit de WMO en vallen dus niet onder de verantwoordelijkheid van het Werkbedrijf.

We verwachten het volledige budget dat beschikbaar is voor de Huisvestingslasten te gaan inzetten in 2015. Huisvesting valt onder het Gastheerschap.

De overige kosten bestaan onder andere uit de automatiserings- en transitie- en promotiekosten. We verwachten geen overschrijdingen bij deze budgetten.

Specificatie van de cijfers treft u in bijlage 1.

5.1 Aanvullend budget Rijk

Het Rijk heeft per regionaal Werkbedrijf extra middelen beschikbaar gesteld met onderstaande intentie.

"Met de middelen worden gemeenten gefaciliteerd om samen met UWV en sociale partners, en betrokkenheid van andere partijen (zoals SW-bedrijven, onderwijs en cliëntenraden), de regionale uitvoering goed in te richten. De arbeidsmarktregio's krijgen met deze middelen een extra ondersteuning voor het opstellen van een robuust marktbewerkingsplan, de ontwikkeling van een eenduidig basispakket aan instrumenten, een goede vormgeving van de transparantie van het arbeidsaanbod en de vacatures, en de inrichting van een adequate werkgeversdienstverlening." De middelen worden beschikbaar gesteld aan de regiogemeente.

Het additionele budget is € 1.000.000,-. Hiervan wordt € 600.000,- ingezet in 2015 en € 400.000,- in 2016. Dit is in de begroting opgenomen. De programmering wordt verder uitgewerkt en vastgesteld in de Stuurgroep Arbeidsmarkt Rijk van Nijmegen.

5.2 Uitgaven transitiebudget

In 2015 en 2016 investeert de regio € 0,5 miljoen per jaar in de ontwikkeling van het nieuwe Werkbedrijf. Hieruit worden de kosten gedekt voor de opstart van het nieuwe Werkbedrijf en de kosten van ondersteuning en inrichting die nodig is om het Werkbedrijf te bouwen. Hierbij moet gedacht worden aan initiële opleidingskosten, inrichting automatiering, fiscale en juridische ondersteuning, etc. Deze middelen zijn afkomstig uit het budget van € 1,5 miljoen voor eenmalige transitiekosten zoals opgenomen in Sterke Werkwoorden voor de jaren 2014 tot en met 2016). Daarvan is voor 2015 en 2016 nog € 1,0 miljoen beschikbaar.

Onderstaand is een overzicht opgenomen met de realisatie 2014 en de te verwachte uitgaven voor 2015.

Transitiebudget				
		2014	2015	2016
	Begroting	Realisatie	programmering	programmering
Kwartiermaker	€ 135.000	€ 117.750		€ 17.250
Projectleider (2*)	€ 180.000	€ 181.733		€ -
Ondersteuning P&O	€ 90.000		€ 131.856	€ -
Financiële ondersteuning	€ 90.000		€ 135.650	€ -
Juridische ondersteuning	€ 50.000	€ 21.000		€ 29.000
Fiscale ondersteuning	€ 50.000			€ 50.000
Vergaderkosten	€ 10.000			€ 10.000
Oprichting, opleiding en advies OR	€ 20.000			€ 20.000
Vertrouwenspersoon vakbond	€ 10.000			€ 10.000
Functiewaardering	€ 35.000			€ 35.000
Opleidingskosten	€ 250.000	€ 2.954	€ 66.000	€ 88.143
Inrichting systemen en coördinatie	€ 250.000	€ 124.133	€ 50.000	€ 75.867
Begeleiding, investeringen in de cultuur	€ 80.000			€ 80.000
Huisstijl ontwikkelen, intranet en website	€ 50.000	€ 3.989	€ 20.825	€ 25.186
Verhuizing	€ 50.000			€ 50.000
Onvoorzien (10%)	€ 150.000	€ 3.664	€ 150.000	
Totaal	€ 1.500.000	€ 455.223	€ 554.331	€ 490.446

6 Risico's

De inventarisatie van risico's heeft tot doel om verantwoording af te leggen over en inzicht te geven in de risico's die voor het Werkbedrijf (zowel procesmatig als voor het bedrijf zelf) van belang zijn. Het is essentieel dat de risicoparagraaf voldoende vooruitkijkt naar toekomstige risico's in beleid, uitvoering en de gevolgen ervan voor de middelen. De risicoparagraaf geeft informatie over de houdbaarheid van de strategie voor de komende periode.
In deze paragraaf worden de grootste risico's benoemd.

Verslechtering uitstroomcijfers
De transitie naar het nieuwe Werkbedrijf, mag niet ten koste gaan van de uitstroomcijfers. Deze beweging kan elders in de gemeentelijke organisaties namelijk extra kosten opleveren (inkomensdeel: uitkeringsverstrekking). Deelnemende gemeenten maken individueel afspraken met het Werkbedrijf over de te leveren prestaties en leggen deze vast in een samenwerkingsovreenkomst en het Werkbedrijf heeft de inspanningsverplichting deze prestaties te realiseren. Tijdens een uitvoeringsperiode vindt er terugkoppeling plaats tussen het Werkbedrijf en de deelnemende gemeente over de realisatie. Op het moment dat er grote afwijkingen zijn tussen de afspraken en de realisatie, komt dit in eerste instantie aan de orde in dit overleg. De afspraken die het Werkbedrijf met de deelnemende gemeenten maakt en de prestatierealisatie van het Werkbedrijf per gemeente, zijn transparant. Als blijkt dat er grote verschillen zitten tussen de realisatie van het Werkbedrijf en de prestaties van de vroegere gemeentelijke afdelingen Werk, dan wordt dit onderwerp geagendeerd in de bestuurscommissie Werk (met de portefeuillehouders portefeuillehouders Werk). De regio hanteert op dat moment een solidariteitsprincipe, waarbij het uitgangspunt is dat compensatie in principe gerealiseerd wordt door extra inspanning van het Werkbedrijf.

Systematiek Gemeentefonds
De rijksoverheid overweegt de uitvoeringskosten (deels) mee te laten lopen onder de systematiek van het Gemeentefonds. Nadeel van die keuze is dat – in tegenstelling tot nu – de budgetten niet veranderen ten tijde van bijvoorbeeld crisis, terwijl het aantal uitkeringsgerechtigden op zo'n moment wel stijgt.

Afbouw Participatiebudget
Tenslotte bestaat het toekomstige risico dat de rijksoverheid besluit het Participatiebudget verder af te bouwen. Op dat moment ontstaat er frictie, omdat de formatie niet meer gedekt kan worden met de participatiebudgetten. Dit is een reden om te werken met een flexibele schil.

Bijlage 1 Financiën

Baten

Baten	Begroot 2015	Begr mut	Realisatie	Prognose	Verwachte afwijking
Participatie	€ 14.017.000	€ 33.000	€ 10.809.666	€ 14.050.000	€ -
Inkomensdeel (I-deel)	€ 281.000		€ 210.460	€ 281.000	€ -
Inkomensdeel beschut (I-deel)	€ 259.000		€ 194.270	€ 259.000	€ -
Meerwerk Nijmegen	€ 2.853.000		€ 2.139.375	€ 2.853.000	€ -
Meerwerk regio		€ 596.000	€ -	€ 596.000	€ -
Arbeidsmatige dagbesteding	€ 3.689.000	€ -49.000	€ 2.766.600	€ 3.640.000	€ -
Bijdrage gemeenten transitie	€ 500.000		€ 500.090	€ 500.000	€ -
Extra middelen Rijk	€ 600.000		€ -	€ 600.000	€ -
Verhoging P-budget (Adviezen UWV)	€ 395.000	€ -395.000		€ -	€ -
Overheidsbijdragen en subsidies	€ 22.594.000	€ 185.000	€ 16.620.461	€ 22.779.000	€ -

Programmalasten

Lasten	Begroot 2015	Begr mut	Realisatie	Prognose	Verwachte afwijking
Verbindingsfunctie					
Verbindingsfunctie loonkostensubsidie	€ 540.000		€ 1.500	€ 540.000	€ -
Verbindingsfunctie	€ 2.000.000		€ 1.016.867	€ 1.756.870	€ 243.130
Verplichtingen	€ 3.315.000		€ 2.298.118	€ 3.315.000	€ -
Meerwerk Nijmegen					
Materiele kosten	€ 195.000			€ 195.000	€ -
Begeleiding pre-starters	€ 160.000			€ 160.000	€ -
Verbinding	€ 1.471.000		€ 828.509	€ 1.471.000	€ -
Meerwerk Regio					
Druten		€ 40.000		€ 40.000	€ -
Wijchen		€ 150.000	€ 89.250		€ 150.000
Groesbeek		€ 406.000			€ 406.000
Maatwerkbudget Regio					
Materiele kosten	€ 54.000	€ 33.000		€ 87.000	€ -
Verbinding	€ 670.000		€ 92.500	€ 670.000	€ -
				€ -	
Arbeidsmatige dagbesteding	€ 3.689.000	€ -49.000	€ 1.448.067	€ 3.640.000	€ -
Extra middelen Rijk	€ 600.000		€ 2.690	€ 600.000	€ -
Adviezen UWV	€ 395.000	€ -395.000	€ -	€ -	€ -
Doorbelaste pers lstn aan programma's				€ 799.130	€ -799.130
Programmalasten	€ 13.089.000	€ 185.000	€ 5.777.501	€ 13.274.000	€ -

Personele lasten

Lasten	Begroot 2015	Begr mut	Realisatie	Prognose	Verwachte afwijking
Management en leiding	€ 504.000		€ 231.095	€ 374.750	€ 129.250
Primair proces	€ 4.631.000		€ 3.358.479	€ 7.024.180	€ -2.393.180
Maatwerk regio	€ 300.000		€ -		€ 300.000
Meerwerk Nijmegen	€ 1.027.000				€ 1.027.000
Meerwerk Wijchen					€ -
Meerwerk Groesbeek					€ -
Meerwerk Druten					€ -
Ondersteunende functies				€ -	€ -
PIOFACH	€ 928.000		€ -	€ 790.200	€ 137.800
Kwaliteit / contractbeheer					€ -
Personele voorzieningen	€ 33.000		€ 1.908	€ 33.000	€ -
Doorbelasting aan programmalasten				€ -799.130	€ 799.130
Personele lasten	€ 7.423.000	€ -	€ 3.591.482	€ 7.423.000	€ -0

Afschrijvingen

Lasten	Begroot 2015	Begr mut	Realisatie	Prognose	Verwachte afwijking
Investering inrichting pand	€ 49.000		€ -	€ 49.000	€ -
Kapitaallasten lening	€ 23.000		€ -	€ 23.000	€ -
					€ -
Afschrijvingen	€ 72.000	€ -	€ -	€ 72.000	€ -

Huisvestingslasten

Lasten	Begroot 2015	Begr mut	Realisatie	Prognose	Verwachte afwijking
Huisvesting	€ 488.000		€ 35.509	€ 488.000	€ -
Facilitaire voorzieningen	€ 90.000		€ -	€ 90.000	€ -
Huisvestingslasten	€ 578.000	€ -	€ 35.509	€ 578.000	€ -

Overige lasten

Lasten	Begroot 2015	Begr mut	Realisatie	Prognose	Verwachte afwijking
Automatisering	€ 699.000		€ 47.215	€ 699.000	€ -
Promotiekosten	€ 133.000		€ 89.194	€ 133.000	€ -
Transitiekosten	€ 500.000		€ 251.577	€ 500.000	€ -
Overig	€ 100.000		€ 39.436	€ 100.000	€ -
Totaal Overige	€ 1.432.000	€ -	€ 427.422	€ 1.432.000	€ -

Kosten Gastheerschap

Lasten	Begroot 2015	Begr mut	Realisatie	Prognose	Verwachte afwijking
PIOFACH	€ 928.000		€ -	€ 790.200	€ 137.800
Licenties en opslag	€ 187.000		€ -	€ 187.000	€ -
Huisvesting	€ 578.000		€ 31.509	€ 578.000	€ -
Generieke applicaties en doc.info	€ 512.000		€ 47.215	€ 512.000	€ -
Totaal	€ 2.205.000	€ -	€ 78.723	€ 2.067.200	€ 137.800

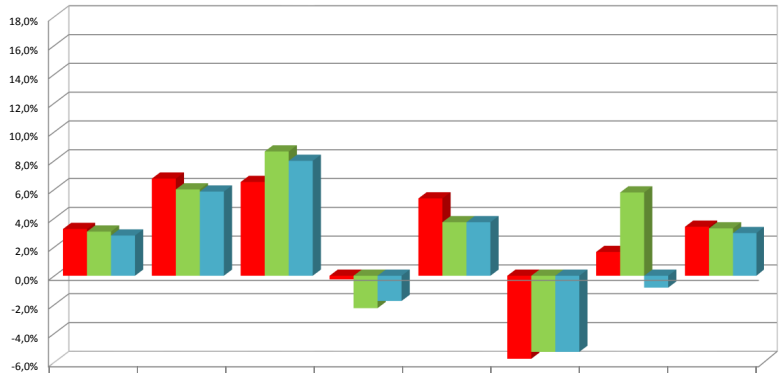
Investeringen pand Dukenburgseweg

Lasten	Begroot 2015	Begr mut	Realisatie	Prognose	Verwachte afwijking
Bedrag inclusief BTW	€ 1.416.914		€ 1.338.557	€ 1.416.914	€ -
Bedrag exclusief BTW	€ 1.171.000		€ 1.106.245	€ 1.171.000	€ -

Bijlage 2 Bestandsontwikkeling Participatiewet

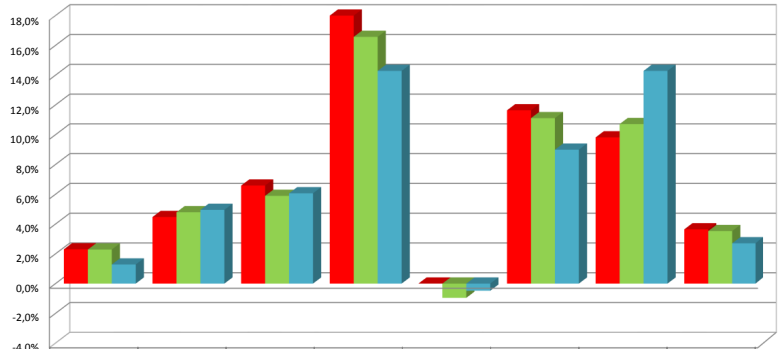
In onderstaande grafieken wordt de ontwikkeling van het klantenbestand van de afgelopen 3 maanden in 2015 (juli, aug, sept) weergeven ten opzichte van vorig jaar (grafiek 1). Ter vergelijking wordt ook de ontwikkeling van het klantenbestand van 2013 op 2014 weergegeven (grafiek 2).

Grafiek 1: Ontwikkeling klantenbestand periode jul-sept 2015 t.o.v. eindstand 2014

	Nijmegen	Wijchen	Groesbeek	Beuningen	Druten	Heumen	Mook en Mid.	Totaal
jul	3,2%	6,7%	6,5%	-0,2%	5,4%	-5,8%	1,7%	3,4%
aug	3,1%	6,0%	8,6%	-2,3%	3,7%	-5,3%	5,8%	3,3%
sep	2,8%	5,8%	8,0%	-1,8%	3,7%	-5,3%	-0,8%	3,0%

Grafiek 2: Ontwikkeling klantenbestand jul-sept 2014 t.o.v. eindstand 2013

	Nijmegen	Wijchen	Groesbeek	Beuningen	Druten	Heumen	Mook en Mid.	Totaal
jul	2,3%	4,5%	6,6%	18,0%	0,0%	11,6%	9,8%	3,6%
aug	2,3%	4,8%	5,9%	16,6%	-1,0%	11,1%	10,7%	3,5%
sep	1,3%	5,0%	6,1%	14,3%	-0,5%	9,0%	14,3%	2,7%

Bijlage 3 Kandidaatsbenadering

We benaderen kandidaten mensgericht. Hier passen de sterke werkwoorden screenen, activeren, diagnosticeren en controleren bij. De focus hierbij is altijd gericht op het uiteindelijke doel: vinden van werk. Voor jongeren zonder startkwalificatie ligt de focus ook op mogelijkheden om terug naar school te gaan.
Met een screeningsinstrument krijgen we inzicht in de mate van zelfredzaamheid van kandidaten. Op basis hiervan worden de kandidaten ingedeeld in bepaalde groepen. Binnen zeven dagen na het invullen van de vragenlijst volgt een gesprek met de kandidaat waarin de resultaten van de vragenlijst besproken wordt (kandidaatsprofiel) en wordt in overleg met de kandidaat bepaald welke activiteiten nodig zijn voor bemiddeling en in welk team de kandidaat past. Uiterlijk 3 maanden na aanmelding is voor elke kandidaat een volledig kandidaatsprofiel ingevuld (bij werkfitte kandidaten ligt dit profiel er binnen zeven werkdagen).

Kandidaten kunnen op verschillende wijzen instromen bij het WerkBedrijf:

- Via de afdelingen Inkomen
- Via de lokale toegangspoort
- Door zich zelf aan te melden
- Via verwijzing van Breed, UWV of team Jongeren

Er zijn verschillende soorten ondersteuning mogelijk:

Werkfitte kandidaten: komen direct in aanmerking voor bemiddeling en worden via trainingen, workshops en groepsbijeenkomsten in contact gebracht met de bedrijfsdienstverleners. De kandidaatsbenaderaars sturen passende vacatures naar de kandidaten.

Kandidaten die tijdelijke ondersteuning nodig hebben: hiervoor zet het WerkBedrijf de bedrijfsarts, verdiepende diagnose en/of een praktijkdiagnose in. Afhankelijk van de kandidaat en de behoefte wordt dit gecombineerd met trainingen en workshops. De verdiepende diagnose bestaat uit een heel scala van instrumenten en voorzieningen; dit is maatwerk per kandidaat. De diagnoses geven meer zicht op de mate, vorm en duur van de ondersteuning. Voor kandidaten die op basis van hun verdiepende diagnose in aanmerking komen voor arbeidsmatige dagbesteding of beschut werk, wordt in samenwerking met de lokale zorgstructuur een beschikking aangevraagd. Kandidaten die op basis van zorgindicaties niet in staat zijn om te werken worden ook doorverwezen naar de lokale zorgstructuur.

Kandidaten die overgedragen zijn door de gemeente: Per team (ingedeeld op werksoort) worden de kandidaten in groepen uitgenodigd. Na de zomer starten de eerste groepsbijeenkomsten. Per gemeente is afgesproken hoeveel kandidaten er in totaal aangemeld kunnen worden (basisdienstverlening). De bijeenkomsten richten zich vooral op:

- ✓ Een eerste kennismaking met het Werkbedrijf
- ✓ Screenen van kandidaten of ze bij de werksoort zijn ingedeeld waar ze de meeste kans van slagen hebben
- ✓ Voldoende informatie van de kandidaat ophalen om te kunnen matchen
- ✓ Bepalen of kandidaat naar actieve begeleiding kan of naar bijzondere bemiddeling

In de kandidaatsbenadering is het activeren gericht op het trainen van vaardigheden die nodig zijn voor het voeren van (sollicitatie)gesprekken met bedrijven, het maken van een cv, advisering over bepaalde beroepsoriëntering e.d. De activiteiten worden deels bepaald door wat bedrijven vragen van kandidaten in bijvoorbeeld de aangeboden werkkansen.

Op basis van de vraag van een bedrijf (bijvoorbeeld invullen van een vacature, of meeting met kandidaten) worden kandidaten geselecteerd die voldoen aan het 'profiel' van de vraag. De geselecteerde kandidaten worden voorgedragen aan het bedrijf. Als het bedrijf en de kandidaat tevreden zijn over de voordracht, dan wordt er indien nodig nog verder gesproken over instrumenten die kunnen bijdragen aan het laten slagen van de plaatsing. Denk aan loonkostensubsidie, begeleiding, jobcoaching e.d. Het gaat hierbij altijd om maatwerk; instrumenten worden niet gebruikt als selectiecriterium bij het matchen. Naast het plaatsen op een vacature of werkplek, kunnen kandidaten ook in aanmerking komen voor een kennismaking (speeddates, prettig gesprek, banenmarkt) om met bedrijven in contact te komen.
Het plaatsen van kandidaten op werkplekken kan op vijf manieren:

- Regulier dienstverband bij het bedrijf waarbij de kandidaat in dienst gaat.
- Dienstverband bij het bedrijf met (loonkosten)subsidie
- Detachering
- Werken met behoud van uitkering
- Werken met begeleiding

Bij elk type plaatsing is de inzet van één of meerdere instrumenten mogelijk.
Van de plaatsing wordt een contract tussen het bedrijf, kandidaat en WerkBedrijf opgesteld; na de plaatsing worden de gemaakte contractafspraken door het bedrijf en het WerkBedrijf gevolgd. Kandidaten die nog ondersteuning nodig hebben en niet vast geplaatst zijn worden regelmatig op de werkplek bezocht. Ook begeleiding op de werkplek en jobcoaching behoren tot de mogelijkheden om een plaatsing te doen slagen. Het WerkBedrijf voert ook evaluatiegesprekken met bedrijven over de plaatsingen.

reg.nr.: 15.001201Z
procesverantw.: BHSO
B4
INGEKOMEN
18 NOV. 2015
GEMEENTE NIJMEGEN
class.nr.:
afgedaan:

Van: Mick Herweijer [mailto:mherweijer@arch-id.nl]
Verzonden: woensdag 18 november 2015 14:10
Aan: Griffie
CC: 'Rob'
Onderwerp: Achtergrondinformatie bij de gewijzigde vaststelling van het bestemmingsplan Ooyse Schependom, Ooyse Sluispad 2-4

L.S.

Tijdens de politieke avond op woensdag 11 november jl. werden onze plannen m.b.t. de locatie van de spoorwegloods door u nader besproken.
Naar aanleiding van de discussie, die toen ontstond, willen we bij deze nadere informatie geven ter verduidelijking van ons standpunt.
En daarmee tevens helderheid verschaffen t.b.v. de komende vergadering van de gemeenteraad op 25 november a.s.
Vertrouwend u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd, teken ik, mede namens de heer Huijbers.

Met de meeste hoogachting,

Ir. M.A. Herweijer

ARCH I.D. architecten BNA B.V.

Postbus 31374
6503 CJ Nijmegen

St. Annastraat 198 G
6525 GX Nijmegen

M: 06 - 246 336 78

E: mherweijer@arch-id.nl

I: www.arch-id.nl

This email and any attachment may contain confidential and priviliged material intended for the addressee only.
If you are not the addressee, you are notified that no part of the e-mail or any attachment may be disclosed, copied or distributed, and that any other action related to this e-mail or attachment is strictly prohibited, and may be unlawful. If you have received this e-mail by error, please notify the sender immediately by return e-mail, and delete this message. Arch ID Architecten BNA B.V., its subsidiaries and/or its employees shall not liable for the incorrect or incomplet transmission of this e-mail or any attachments, nor responsible for any delay in receipt.

Aan de gemeenteraad der gemeente Nijmegen
t.a.v. de afdeling Stadsontwikkeling (bureau SO10)
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Betreft: gewijzigde vaststelling bestemmingsplan Nijmegen, Ooyse Schependom, Ooyse Sluispad 2-4 (locatie spoorwegloods)

Mijne dames en heren van de gemeenteraad der gemeente Nijmegen,

Gezien de gerezen discussie over de parkeersituatie rond de locatie van de spoorwegloods willen we van de gelegenheid gebruik maken om e.e.a. nader toe te lichten en ons standpunt in deze duidelijk(er) kenbaar te maken.

Sinds 2011 zijn we bezig met de plannen tot revitalisering van de locatie van de spoorwegloods, waar al sinds jaren niet of nauwelijks activiteiten hadden plaatsgevonden. De plannen betreffen de restauratie en herontwikkeling van de spoorwegloods, een gemeentelijk monument, en de erachter gelegen loods, die daarmee een ensemble in het landschap vormt. Tevens wordt het gehele binnenterrein ingericht om zo een fraaie aansluiting te verkrijgen met de aangrenzende uiterwaarden.
Aldus kunnen de gemeentelijke plannen om deze uiterwaarden te ontwikkelen tot een stadswaard t.b.v. dagrecreatie versterkt worden met dit karakteristieke punt in de wandelroute. Zeker wanneer er ook een publieke functie in de vorm van horeca in een deel van de spoorwegloods ondergebracht zou kunnen worden.

Vertrekpunt Bestemmingsplan Ooyse Schependom.

Het nieuwe bestemmingsplan "'Ooyse Schependom" (aangenomen in de Raad d.d. 6 juni 2012), formuleerde (deels nieuwe) uitgangspunten voor het gebied nl. wonen /gemengde bestemmingen /horeca en nam tegelijk een voorschot op de te verwachten ontwikkelingen in het gebied .
Met name de inrichting van de Stadswaard, de nieuwe loopbrug over het meertje, de aansluiting op de Waalkade en de versterking van de toeristische en economische waarden van dit gebied werden door de Raad destijds enthousiast bekrachtigd!
In de definitieve vaststelling van het bestemmingsplan "'Ooyse Schependom" kregen de als bedrijfsmatig bestemde percelen in afwachting van concrete plannen om voor de gemeente strategische redenen nog geen nieuwe bestemming.
Het is aan de belanghebbenden om op basis van een zg. "postzegelplan" de gewenste details nader in te vullen, zo werd desgevraagd meegedeeld.
Dit postzegelplan met een concrete invulling op deze locatie van wonen/werken en horeca is het nu voorliggende bestemmingsplan "Ooyse Sluispad 2 en 4".

Maatwerk;

Uiteraard is deze bestemming en de concrete invulling daarvan in zeer nauwe samenspraak met de overheidsinstanties tot stand gekomen. Ook was er veel overleg noodzakelijk daar er op deze locatie veel partijen bij betrokken waren: Rijkswaterstaat, Waterschap Rivierenland, Provincie Gelderland en natuurlijk, zeker niet als de minst belangrijke partijen, de diverse diensten van de gemeente Nijmegen alsmede de Commissie Beeldkwaliteit en m.n. de Monumentencommissie.

Iedere partij had hier zijn eigen wensen en eisen en het is een hele toer geweest om aan al die wensen te voldoen, zeker gezien het feit dat deze soms tegenstrijdig met elkaar leken of waren. Zoals in het geval van de landschappelijke wensen en het parkeren op eigen terrein. Om op het binnenterrein achter de spoorwegloods meer ruimte te creëren voor een gemeenschappelijke landschappelijke verblijfplaats met het karakter van een binnentuin werd een tweede bestaande loods "opgeofferd" Echter, op basis van de parkeernormen, werd deze landschappelijke binnentuin uiteindelijk grotendeels weer ingevuld als parkeerplaats.

Monumentale eisen aan binnen- en buitenkant van de spoorwegloods

Niet alleen aan de buitenkant, maar ook aan de binnenkant werden er- vanwege de monumentale status van de spoorwegloods - door de monumentencommissie aan dit gebouw hoge eisen gesteld. Zo werd geëist, dat het oudste deel van de loods inclusief binnenwanden en -deuren weer geheel in de oorspronkelijke staat zou worden teruggebracht.
Veel waarde wordt ook gehecht aan de oorspronkelijke houten kapconstructie en spanten, die na restauratie weer duidelijk zichtbaar moest worden teruggebracht.
Met name in het oudste deel van de spoorwegloods moest deze kapconstructie over de volle hoogte van het monument over een breedte van 3 traveeën (3 x 4,2 meter breed en 10 meter diep) zonder obstakels "ervaren" kunnen worden.
Deze stringente eisen maakten in dit deel van de loods een andere invulling dan horeca vrijwel onmogelijk. Immers in deze obstakelvrije hoogte van 9 meter kon voor een woning geen verdiepingsvloer worden aangebracht, terwijl voor een horeca invulling de ervaring van zo'n hoge ruimte met zijn prachtige originele kapconstructie juist een meerwaarde is.
Daarnaast bleek de plaats van de oorspronkelijke binnenwanden zich goed voor een horeca invulling te lenen, terwijl het juist een belemmering vormde voor een vrije woningindeling.
In samenspraak met de gemeentelijke diensten werd daarom al vrij snel in dit proces gekozen voor een horeca invulling, daar een woninginvulling in dit deel van de loods dus minder voor de hand bleek te liggen.
Door de specifieke wensen en eisen aangaande het horeca deel en de mogelijkheden die de oorspronkelijke constructie en indeling daarvan bieden is een horecagelegenheid ontstaan, die voldoet aan de ruimtelijke en monumentale eisen, doch afwijkt van het totale aantal m2 horeca, zoals vermeld in het overkoepelende bestemmingsplan van 2012. Daarbij zij opgemerkt dat er bij de vaststelling van het in 2012 vastgestelde bestemmingsplan op deze locatie nog geen concrete invulling was opgenomen. Het afwijken in totaal aantal m2 horeca in dit bestemmingsplan is enerzijds een kwestie van voortschrijdend inzicht sinds 2012 en anderzijds het gevolg van de specifieke status van dit monument met bijbehorende eisen en de mogelijkheden en beperkingen m.b.t. de invulling ervan.

Haalbaarheid van het project.

Het horeca deel beslaat een derde deel van de spoorwegloods en vormt daarmee een substantieel onderdeel van de exploitatie. Het aandeel van de horeca is dusdanig groot dat het een belangrijke factor vormt tot het welslagen van dit project.
Hoewel het dieptepunt van de crisis achter de rug lijkt en men weer voorzichtig gaat investeren is het lang niet zeker dat er een horeca exploitant wordt gevonden, die dit deel van de spoorwegloods voor zijn rekening wil nemen.
Daarom is, bij de opstelling van het bestemmingsplan, door de initiatiefnemer gevraagd om een mogelijkheid in te bouwen, die rekening houdt met de situatie waarbij geen exploitant gevonden wordt of dat er anderszins problemen ontstaan m.b.t. het horecadeel.
Daartoe is in het bestemmingsplan een clausule opgenomen met de strekking, dat er in voorkomend geval een mogelijkheid is, om de gemeente te verzoeken om met een verkorte procedure mee te werken aan een invulling van het horecadeel van de spoorwegloods met een beperkt aantal (2) woningen.

Dat is echter wel een vluchtweg en niet de gewenste route!
Immers, bijna alle gemaakte bouwkundige keuzes zijn beslist geen toeval en hangen –vooral door het "monumentale" karakter van dit project- volstrekt samen.
Het nu wijzigen van de ingeslagen koers zou (ook financieel) contraproductief zijn en zou daarenboven in het vervolgtraject opnieuw veel tijdverlies en kosten met zich mee brengen.
De indruk alsof het de opdrachtgever -in deze fase nog- om het even is of er horeca dan wel woningen in dit deel van de spoorwegloods worden ondergebracht, is dus onjuist en onbedoeld.

Parkeren op eigen terrein.

Bij de planvorming is volgens de norm rekening gehouden met voldoende parkeerplaatsen op eigen terrein t.b.v. de woningen en de horeca.
Deze parkeerplaatsen bevinden zich op het achterterrein, dat alleen via een tweetal toegangen ter weerszijden van de spoorwegloods toegankelijk is.
Ook de ingangen van de woningen bevinden zich aan de kant van dit achterterrein, waardoor er naar verwachting sprake zal zijn van een hoge mate van sociale controle.
De initiatiefnemer kan naast het feit dat hij voldoet aan de gemeentelijke parkeernorm op eigen terrein behalve toewijzing van de parkeerplaatsen aan bewoners en horecabezoekers aanvullend slechts beperkte maatregelen nemen, maar is daartoe zeker bereid.
Zo worden aanvullende maatregelen als borden met verboden toegang voor onbevoegden in combinatie met een wegsleepregeling bij de ingangen overwogen om eventueel vreemd parkeren tegen te gaan. Maatregelen die in ons land in vele vergelijkbare situaties m.b.t. horeca en supermarkten ook met succes worden toegepast.
Desondanks is er wat het parkeren betreft sprake van een dualistisch karakter: enerzijds dient het parkeren privé op eigen terrein plaats te vinden, anderzijds moet het parkeren openbaar zijn.
Wanneer op drukke zomerse dagen mensen aan de Ooysedijk gaan parkeren, ontstaat een probleem, dat buiten de macht van de initiatiefnemer ligt en dat alleen opgelost kan worden door regulering van het verkeer ter plaatse door de gemeente.

We hopen u met deze toelichting een inzicht te hebben gegeven in de complexiteit van dit project en in onze worsteling met de bijbehorende problematiek en onze pogingen om hiervoor een oplossing te vinden.
In contacten met de omwonenden hebben we meermalen te kennen gegeven oplossingen zoals hierboven geschetst voor te staan.

Uiteraard zijn we bereid tot het geven van meer achtergrond informatie en zijn daarvoor bereikbaar op onderstaande adresgegevens. Tevens heten we u graag welkom bij een bezoek op locatie op zondag 22-11 a.s. van 11.00 – 12.00 uur.

Met de meeste hoogachting,

R.J. Huijbers

C.J.W. Huijbers

p/a Valkenburgseweg 37
6525 CW Nijmegen

06-51330069

B5

provincie
GELDERLAND

Bezoekadres
Gebouw Marktstate
Eusebiusplein 1a
6811 HE Arnhem

Postadres
Postbus 9090
6800 GX Arnhem

telefoonnummer (026) 359 91 11
telefaxnummer (026) 359 94 80
e-mailadres post@gelderland.nl
internetsite www.gelderland.nl

Gemeente Nijmegen
T.a.v. het college
Postbus 9105
6500 HG NIJMEGEN

reg.nr.: 15 0012248
procesverantw.:

INGEKOMEN
25 NOV. 2015
GEMEENTE NIJMEGEN

class.nr.:
afgedaan:

datum
18 november 2015

zaaknummer
2015-010227

onderwerp
Taakstelling huisvesting verblijfsgerechtigden 1e helft 2015

Geacht college,

Gemeenten moeten elk half jaar een aantal verblijfsgerechtigden huisvesten, de zogenaamde taakstelling. Wij hebben geconstateerd dat uw gemeente zijn taakstelling over de eerste helft van 2015 niet heeft gehaald.

Vanwege het niet halen van de taakstellingen van de afgelopen periodes hebben wij op 1 april 2015 met u een bestuurlijk overleg gevoerd. In het gesprek hebben we afgesproken dat u de taakstelling per 1 juli 2015 ingevuld zou hebben en uw achterstand heeft weggewerkt. U had echter per 1 juli 2015 nog een achterstand van 77 personen.

Met de nieuwe taakstelling van 148 personen resulteerde dit in een totale taakstelling van 225 personen voor de 2e helft van 2015. Gelet op hoogte van taakstelling en de gegeven omstandigheden zijn wij er ons van bewust dat de gemeente Nijmegen - in samenwerking met de ketenpartners - een behoorlijke opgave heeft, die de nodige energie zal vergen. Inmiddels hebt u van uw taakstelling per 1 oktober 2015 102 personen gehuisvest. Tot aan het eind van het jaar is er nog een taakstelling van 123 personen. Uit het taakstellingsvolgsysteem van het Centraal Orgaan Opvang Asielzoekers blijkt dat er 117 personen zijn gekoppeld en dat er nog 24 nareizigers worden verwacht. Op basis hiervan zou u de taakstelling moeten kunnen realiseren.

Inmiddels is ook de taakstelling voor de 1e helft van 2016 bekend. Voor uw gemeente betekent dit een taakstelling van 201 personen, een stijging van 53 personen ten opzichte van uw taakstelling van de 2e helft van 2015. Wij verzoeken u daarom om extra inspanningen te plegen om de taakstelling te realiseren en uw achterstanden weg te werken. Door invulling van de taakstelling worden opvangcentra ontlast en wordt een snelle integratie van de statushouders in de Nederlandse samenleving bevorderd.

Tijdens het bestuurlijk overleg zijn er verschillende voorbeelden van alternatieve huisvesting besproken. In dat verband hiermee willen wij u het volgende meedelen.

De urgentie van de huisvesting van statushouders (en de hiermee samenhangende vluchtelingenproblematiek) vragen om onconventionele en soms tijdelijke oplossingen. We zien ook dat de leegstand groot is. Beleggers en eigenaren beseffen dit en zien de noodzaak tot afboeken steeds meer. Daardoor zijn er steeds meer particuliere initiatiefnemers die kantoorpanden willen

inlichtingen bij mw. S. Kataria

telefoonnummer (026) 359 81 41

e-mailadres post@gelderland.nl

BNG Bank Den Haag, rekeningnummer 28.50.10.824
IBAN-nummer: NL74BNGH0285010824
BIC-code van de BNG: BNGHNL2G

btw-nummer: NL001825100.B03
KvK-nummer: 51468751

provincie
GELDERLAND

transformeren tot woonruimte. Bovendien stelt het Rijk sinds kort ook leegstaand rijksvastgoed ter beschikking. Hierdoor neemt het aanbod aan vastgoed dat omgezet kan worden naar woonruimte verder toe.

Er is sprake van versoepeling van de regelgeving: het bouwbesluit stelt lagere eisen aan de woningen die in een kantoorpand of maatschappelijk vastgoed worden gerealiseerd. De Crisis- en herstelwet is permanent geworden, waardoor het voor gemeenten mogelijk wordt om 10 jaar af te wijken van het bestemmingsplan in plaats van 5 jaar. Het tijdelijk omvormen van bijvoorbeeld kantoren naar woningen kan daarmee voor een langere periode en is qua rendement dus een stuk interessanter.

Wij zien kansen voor (tijdelijke) huisvesting in leegstaand vastgoed of op tijdelijke locaties. Naast de bestaande regeling SteenGoed Benutten, die onder andere ziet op het duurzaam herontwikkelen/transformeren van binnenstedelijk locaties, willen wij ook tijdelijke en flexibele oplossingen stimuleren en er voor zorgen dat hier kennis en ervaring mee opgedaan wordt. Wij streven er naar om dit op 1 januari 2016 concreter ingevuld te hebben.

Ook in dat kader attenderen wij u op de regio conferentie die door het platform Opnieuw Thuis op 2 december 2015 (Papendal, Arnhem) wordt georganiseerd. Een aantal weken geleden heeft u hiervoor een uitnodiging ontvangen. Het platform Opnieuw Thuis wil de huisvesting van toegelaten vluchtelingen (statushouders) versnellen en verbeteren. Het doel van de werkconferentie is om van elkaar te leren, ideeën op te doen, heikele punten op de juiste tafels te agenderen, plannen uit te wisselen en afspraken te maken over de huisvesting van vluchtelingen. Wij zouden deze conferentie ook graag willen benutten om met u, al dan niet in regionaal verband, van gedachten te wisselen over oplossingsmogelijkheden.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Gelderland

plv. Commissaris
van de Koning

secretaris

Brief aan de raad - Fractievoorzitter VSP Ontslag fractievolger

VERENIGDE SENIOREN PARTIJ

Nijmegen, 19 november 2015

Aan de voorzitter van de gemeenteraad de heer Hubert Bruls.
Onderwerp: Ontslag fractievolger.

Geachte voorzitter,

Hiermee wil ik u en de gemeenteraad laten weten dat mw. José van den Bogaard wonende aan de Veemarkt 257, 6511 ZJ te Nijmegen, als fractievolger van de Verenigde Senioren Partij met ingang van 1 december 2015 terug zal treden.

Met vriendelijke groet,
Fractievoorzitter VSP,
Michel Hulskorte.

Verenigde Senioren Partij (VSP) afdeling Nijmegen

Secretariaat: Korte Nieuwstraat 6, Kamer 24, 6511 PP Nijmegen
Telefoonnummer: (024)-3292324

Brief aan de raad - R20151216IS_b07 Min. v SoZaWe Veilig gebruik van SUWInet

reg.nr.: 15 00122 49
p[illegible]: BMSO
[illegible]EN
25 NOV. 2015
GEMEENTE NIJMEGEN
class.nr.: 251
afgedaan:

Retouradres Postbus 90801 2509 LV Den Haag

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Postbus 90801
2509 LV Den Haag
Parnassusplein 5
T 070 333 44 44
F 070 333 44 00
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon
mw. mr. A. van Splunter
T 070 333 53 99
AvSplunter@minszw.nl

Onze referentie
2015-0000252183

Aan de Gemeenteraad

Datum 19 november 2015
Betreft Veilig gebruik van SUWInet

In deze brief vraag ik uw aandacht voor het gebruik van gegevens via SUWInet door gemeenten.

De Inspectie SZW heeft in 2014 bij 78 gemeenten een vervolgonderzoek uitgevoerd naar de beveiliging van het gebruik van gegevens via SUWInet. Uit het onderzoek volgt dat er 13 gemeenten (17%) zijn die voldoen aan de 7 door de Inspectie SZW onderzochte normen voor de beveiliging van SUWInet. Er zijn 7 gemeenten (9%) die aan geen enkele onderzochte norm voldoen. Daarnaast heeft de Inspectie SZW 43 gemeenten onderzocht die ook bij het vorige onderzoek in 2013 in de steekproef zaten. Daar waar in 2013 er 2 gemeenten aan alle 7 normen voldeden, voldoen nu 6 gemeenten aan de 7 normen. De gemiddelde score van deze groep steeg van 2,4 naar 4,7 normen. Deze verbetering is groter dan de resultaten vanuit het landelijke beeld. In de bijlage bij deze brief vindt u een overzicht van de resultaten per gemeente.

Ik stel vast dat met de eerder in gang gezette verbeteracties nog onvoldoende resultaat is bereikt. De verbetering die in gang is gezet moet worden voorgezet. De gemeenteraad, als controlerend orgaan, heeft hierin een belangrijke taak. U kunt erop toezien dat het College van burgemeester en wethouders, door middel van de jaarlijkse verantwoording aan uw raad, transparantie biedt over de invulling van de eisen die worden gesteld aan informatieveiligheid, waaronder de beveiliging en bescherming van persoonsgegevens die via SUWInet worden verwerkt.

Naar aanleiding van de resultaten van het onderzoek van de Inspectie SZW heb ik het College Bescherming Persoonsgegevens (CBP) geïnformeerd. Het CBP heeft aangegeven direct een onderzoek te starten bij de gemeenten die aan geen enkele norm voldoen[1]. Het CBP kan handhavend optreden en een last onder dwangsom opleggen.

[1] Met uitzondering van één gemeente waar de Inspectie SZW een herhalingsonderzoek gaat uitvoeren.

De Inspectie SZW is inmiddels bij alle gemeenten met een onderzoek naar de beveiliging van SUWInet gestart. De Inspectie SZW gaat in dit onderzoek wederom uit van zeven essentiële normen voor het waarborgen van de *vertrouwelijkheid*, opgenomen in het Normenkader Gezamenlijke elektronische Voorzieningen SUWI (GeVS)[2]. Indien uit het onderzoek volgt dat uw gemeente niet voldoet aan 7 essentiële normen, dan treedt het escalatieprotocol in werking, met als ultimum remedium het risico dat uw gemeente wordt afgesloten van het gebruik van SUWInet. Het escalatieprotocol 'afsluiten SUWInet' is als bijlage bij deze brief gevoegd. In de verzamelbrieven van juni en november 2015 heb aandacht gevraagd voor de verplichte jaarlijkse verantwoording over het gebruik van SUWInet.

Datum

Onze referentie
2015-0000252183

Het escalatieprotocol is tot stand gekomen in samenwerking met VNG, SVB en UWV. De bescherming van de persoonsgegevens is een grondrecht en het is niet acceptabel dat de overheid hierin tekort schiet. Dit betekent dat gemeenten, ondersteund door de VNG, met hoge urgentie door moeten pakken en de beveiliging van SUWInet op orde moeten brengen.

Paralel aan deze brief informeer ik de colleges van burgemeester en wethouders over het escalatieprotocol 'afsluiten SUWInet'.

De Staatssecretaris van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid,

Jetta Klijnsma

[2] Het Normenkader GeVS maakt deel uit van de Verantwoordingsrichtlijn GeVS. Het normenkader bevat in totaal 115 normen.

Brief aan de raad - R20151216IS_b07 Min. v SoZaWe Veilig gebruik van SUWInet

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

> Retouradres Postbus 90801 2509 LV Den Haag

Aan het College van Burgemeester en Wethouders

Postbus 90801
2509 LV Den Haag
Parnassusplein 5
T 070 333 44 44
F 070 333 44 00
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon
mw. mr. A. van Splunter
T 070 333 53 99
AvSplunter@minszw.nl

Onze referentie
2015-0000252205

Datum 19 november 2015
Betreft Veilig gebruik van SUWInet

In deze brief vraag ik uw aandacht voor het gebruik van gegevens via SUWInet. Over de privacy van burgers moet goed worden gewaakt. Zeker door overheden die toegang hebben tot veel gevoelige persoonsinformatie. Daarom vind ik het van groot belang dat u zorgvuldig omgaat met de informatie van burgers die u tot uw beschikking heeft. Wat betreft het gebruik van SUWInet kan dat nog verbeterd worden, mede omdat met de eerder in gang gezette verbeteracties nog onvoldoende resultaat is bereikt. De bescherming van persoonsgegevens is een grondrecht en het is niet acceptabel dat de overheid hierin tekortschiet. U dient er voor te zorgen dat burgers in uw gemeente erop kunnen vertrouwen dat u zorgvuldig met gegevens om gaat en dat de beveiliging op orde is.

De Inspectie SZW heeft in 2014 bij 78 gemeenten een vervolgonderzoek uitgevoerd naar de beveiliging van het gebruik van gegevens via SUWInet. Uit het onderzoek volgt dat er 13 gemeenten (17%) zijn die voldoen aan de 7 door de Inspectie SZW onderzochte normen voor de beveiliging van SUWInet. Er zijn 7 gemeenten (9%) die aan geen enkele onderzochte norm voldoen. Daarnaast heeft de Inspectie SZW 43 gemeenten onderzocht die ook bij het vorige onderzoek in 2013 in de steekproef zaten. Daar waar in 2013 er 2 gemeenten aan alle 7 normen voldeden, voldoen nu 6 gemeenten aan de 7 normen. De gemiddelde score van deze groep steeg van 2,4 naar 4,7 normen. Deze verbetering is groter dan de resultaten vanuit het landelijke beeld. In de bijlage bij deze brief vindt u een overzicht van de resultaten per gemeente.

Naar aanleiding van de resultaten van het onderzoek van de Inspectie SZW heb ik het College Bescherming Persoonsgegevens (CBP) geïnformeerd. Het CBP heeft aangegeven direct een onderzoek te starten bij de gemeenten die aan geen enkele norm voldoen[1]. Het CBP kan handhavend optreden en een last onder dwangsom opleggen.

[1] Met uitzondering van één gemeente waar de Inspectie SZW een herhalingsonderzoek gaat uitvoeren.

De Inspectie SZW is bij alle gemeenten met een onderzoek naar de beveiliging van SUWInet gestart. De Inspectie SZW gaat in dit onderzoek wederom uit van zeven essentiële normen voor het waarborgen van vertrouwelijkheid, opgenomen in het Normenkader Gezamenlijke elektronische Voorzieningen SUWI (GeVS)[2]. Indien uit het onderzoek volgt dat uw gemeente niet voldoet aan 7 essentiële normen dan treedt het escalatieprotocol 'afsluiten SUWInet' in werking en loopt u, met als ultimum remedium, het risico te worden afgesloten van het gebruik van SUWInet. Het escalatieprotocol is als bijlage toegevoegd aan deze brief.

Datum

Onze referentie
2015-0000252205

Wanneer alle stappen van het escalatieprotocol zijn doorlopen en geen enkele financiële prikkel heeft bijgedragen aan structurele verbetering van de informatiebeveiliging, resteert geen andere mogelijkheid dan afsluiten. Met afsluiten zijn ook kosten gemoeid: er moeten alternatieve wijze van gegevenswisseling worden opgezet, de dienstverlening wordt hierdoor arbeidsintensiever en trager en het risico op beroeps- en bezwaarprocedures van cliënten neemt hierdoor toe. Tegelijk moet worden gewerkt aan verbetering om weer aangesloten te kunnen worden.

In het algemeen overleg met de Tweede Kamer op 24 juni jl. is veel aandacht besteed aan de beveiliging van SUWInet. In de reactie op het aanvalplan beveiliging SUWInet van D66 heb ik onder meer aangegeven[3]:

1. *Gemeente afsluiten van SUWInet die hun zaken niet op orde hebben*
   Het onderzoek van de Inspectie SZW zal uitwijzen in hoeverre iedere gemeente aan de 7 essentiële beveiligingsnormen voldoet. Een gemeente die nalaat om de beveiliging op orde te brengen, zal in een aantal stappen, als ultimum remedium, worden afgesloten van het gebruik van SUWInet.

2. *Aanpassen systeem SUWInet zodat medewerkers alleen toegang hebben tot gegevens van eigen cliënten en conform de motie Ulenbelt-Van Weyenberg niet breder dan op burgerservicenummer kunnen zoeken*
   In 2015 wordt de toegang van medewerkers tot de gegevens van personen die cliënt zijn van de betreffende organisatie beperkt. Om het aantal de gegevens dat een medewerker van een persoon kan raadplegen te beperken, wordt in 2015 een aantal aanvullende inkijk-pagina's ontwikkeld. In 2016 volgt het beperken van de toegang van medewerkers tot de gegevens van cliënten die medewerkers zelf behandelen.

3. *Meer bekendheid geven aan de mogelijkheid in bepaalde gevallen gegevens binnen SUWInet af te schermen, in het bijzonder adressen van personen in een blijf-van-mijn-lijf huis*
   Ik vind het van groot belang dat de gegevens van personen die verblijven in een blijf-van-mijn-lijf-huis geheim blijven. Gemeenten moeten speciale aandacht besteden aan het beschermen van gegevens van kwetsbare groepen. In overleg met de Federatie Opvang, het UWV en de VNG wordt bekeken in hoeverre er aanvullende maatregelen nodig zijn voor het afschermen van gegevens.

---

[2] Het Normenkader GeVS maakt deel uit van de Verantwoordingsrichtlijn GeVS. Het normenkader bevat in totaal 115 normen.
[3] Kamerstukken II, 2014-2015, 26448, nr. 537 .

In de verzamelbrieven van juni en november 2015 heb ik uw aandacht gevraagd voor de verplichte jaarlijkse verantwoording over het gebruik van SUWInet. In de wet- en regelgeving SUWI is geregeld dat iedere organisatie die van SUWInet gebruik maakt, moet aantonen dat het stelsel van de door zijn organisatie genomen maatregelen voldoet aan het SUWI-normenkader. In het jaarverslag geeft het college van burgemeester en wethouders aan op welke wijze zij sturing heeft gegeven aan de beveiliging van SUWInet en, indien nodig, welke maatregelen er zijn getroffen indien er sprake is van tekortkomingen. Het verdient aanbeveling om de sturing op de beveiliging van SUWInet te plaatsen binnen de bredere sturing op de informatieveiligheid. Naast voldoende bestuurlijke aandacht wil ik u in overweging geven om de gemeentesecretaris te belasten met de dagelijkse sturing op de informatieveiligheid.

Datum

Onze referentie
2015-0000252205

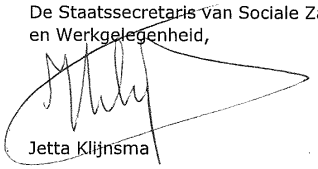
Alle gemeenten krijgen lograpportages van de beheerder van Suwinet BKWI. Uit eerder onderzoek van de Inspectie SZW is gebleken dat gemeenten moeite hebben met het naleven van deze norm. Daarom vraag ik extra uw aandacht voor naleving van deze norm. Lograpportages geven inzicht in het gebruik van gegevens via SUWInet door medewerkers en vormen een belangrijk instrument om oneigenlijk gebruik van SUWInet te signaleren.

Tot slot wil ik uw aandacht vragen voor het leveren van gegevens via SUWInet aan incassobureaus of andere derden. Op grond van de Wet bescherming persoonsgegevens is het toegestaan om een derde partij als bewerker gegevens te laten verwerken, waarbij het college van B&W verantwoordelijke blijft. Hiervoor dient een bewerkersovereenkomst te worden gesloten. In het geval een gemeente een incassobureau inschakelt mogen alleen die gegevens worden verstrekt aan het incassobureau die nodig zijn voor het incassobureau om de vorderingen te kunnen innen. Daarbij is het niet toegestaan dat incassobureaus toegang krijgen tot meer gegevens dan noodzakelijk voor de uitoefening van hun taak. Op grond hiervan is toegang tot SUWInet, waar veel meer gegevens van (alle) burgers zijn in te zien, niet toegestaan. In de notitie 'uitbesteden en toegang tot SUWInet' die de VNG heeft opgesteld, kunt u hierover meer informatie vinden.

Het escalatieprotocol is tot stand gekomen in samenwerking met VNG, SVB en UWV. De bescherming van de persoonsgegevens is een grondrecht en het is niet acceptabel dat de overheid hierin tekort schiet. Dit betekent dat gemeenten, ondersteund door de VNG, met hoge urgentie door moeten pakken en de beveiliging van SUWInet op orde moeten brengen.

Paralel aan deze brief informeer ik de gemeenteraden over het veilig gebruiken van SUWInet.

De Staatssecretaris van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid,

Jetta Klijnsma

Bijlage 1

Overzicht bevindingen gemeenten (78)

Gemeente	Norm 1.3	Norm 1.4	Norm 1.5	Norm 2.2	Norm 2.3	Norm 13.1	Norm 13.5	Aantal normen Voldoende
Aalten	x	x	x	x		x		5
Alblasserdam	x	x	x	x		x	x	6
Albrandswaard	x	x	x	x		x		5
Alkmaar								0
Assen	x	x	x	x	x	x	x	7
Baarle-Nassau								0
Barendrecht	x	x	x	x		x		5
Binnenmaas	x	x	x	x	x	x	x	7
Blaricum	x	x		x	x	x		5
Boekel	x	x	x	x	x	x	x	7
Boxmeer	x	x	x	x				4
Breda	x	x	x	x	x	x	x	7
Brielle								0
Brummen								0
Bunnik	x							1
Buren	x	x				x	x	4
Cranendonck				x	x	x	x	4
Dantumadiel	x	x	x	x		x		5
Den Haag	x	x		x	x			4
Deurne	x	x		x	x			4
Deventer	x		x	x			x	4
Dinkelland				x	x	x	x	4
Ede	x	x				x		3
Geldrop-Mierlo	x	x		x	x			4
Giessenlanden	x	x	x	x	x		x	6
Groesbeek	x	x	x	x				4
Heemskerk	x	x						2
Heemstede	x	x	x	x	x	x	x	7
Heerenveen								0
Helmond	x	x		x	x			4
Hendrik-Ido-Ambacht	x	x	x	x		x	x	6
Het Bildt	x	x	x	x	x	x		6
Heumen	x					x		2
Hof van Twente	x							1
Houten	x	x	x	x	x	x	x	7

Gemeente	Norm 1.3	Norm 1.4	Norm 1.5	Norm 2.2	Norm 2.3	Norm 13.1	Norm 13.5	Aantal normen Voldoende
Kampen	x	x		x		x	x	5
Krimpen aan den IJssel	x							1
Laren	x	x		x	x	x		5
Leek	x	x	x	x	x	x	x	7
Lelystad	x	x		x	x	x	x	6
Leusden	x	x		x	x	x	x	6
Lingewaard		x						1
Meerssen				x				1
Molenwaard	x	x	x	x	x		x	6
Nieuwkoop	x	x	x	x	x	x		6
Noordwijkerhout	x	x		x		x		4
Oisterwijk	x		x					2
Oldebroek	x		x	x	x	x	x	6
Ommen				x		x		2
Papendrecht	x	x	x	x		x	x	6
Reusel-De Mierden	x	x	x	x	x	x	x	7
Rheden	x	x	x	x	x			5
Rhenen	x							1
Roerdalen	x			x		x	x	4
Scherpenzeel	x					x		2
Schijndel	x	x	x	x	x	x	x	7
Schinnen	x							1
Schoonhoven	x	x	x	x	x		x	6
Sluis	x			x				2
Súdwest Fryslân		x	x					2
Texel	x	x	x	x		x		5
Twenterand	x	x	x	x	x			5
Tynaarlo	x	x	x	x	x	x	x	7
Urk	x	x	x	x	x	x		6
Veldhoven	x							1
Venray				x				1
Vlaardingen	x	x	x	x	x	x	x	7
Vught	x		x			x		3
Waalre	x	x	x	x	x		x	6
Wassenaar	x		x	x				3
Weert	x	x	x	x				4
Werkendam								0

Gemeente	Norm 1.3	Norm 1.4	Norm 1.5	Norm 2.2	Norm 2.3	Norm 13.1	Norm 13.5	Aantal normen Voldoende
West Maas en Waal	x		x	x				3
Weststellingwerf	x	x	x	x	x	x	x	7
Wierden	x		x	x				3
Wormerland	x	x		x	x	x		5
Woudenberg								0
Zevenaar	x	x	x	x	x	x	x	7
Totaal onderzoek 2013	76%	31%	21%	30%	24%	38%	20%	Gem. 2.4
Totaal onderzoek 2015	82%	63%	53%	72%	44%	53%	37%	Gem. 3.9

Gemeenten in kleur zaten ook in het vorige onderzoek van de Inspectie SZW.

Bijlage 2

Escalatieprotocol afsluiten SUWInet

In dit protocol wordt beschreven uit welke stappen het "escalatieprotocol afsluiten SUWInet" bestaat. Iedere stap in het protocol is erop gericht om te bewerkstelligen dat tekortkomingen in de beveiliging van SUWInet worden weggenomen. Als ultimum remedium is het mogelijk om een gemeente af te sluiten van het gebruik van SUWInet. Afsluiting van het gebruik van SUWInet heeft vergaande consequenties voor de burger. Hij moet zijn gegevens opnieuw aanleveren en wordt daarmee onevenredig belast.

STAP 1 Zelfevaluatie (vrijwillig)
Gemeenten kunnen via een zelftest van de VNG onderzoeken of wordt voldaan aan de normen uit het SUWI-normenkader. De zelftest is een analyse die aangeeft op welke onderdelen uit het SUWI-normenkader aanpassingen of verbeteringen aangebracht moeten worden. De zelftest is daarmee een instrument van en voor gemeenten *zelf* om invulling te geven aan de verantwoordelijkheid voor de beveiliging van de gegevens die via SUWInet worden ontvangen. Het verdient aanbeveling om de uitkomsten van de zelftest in het College van B&W te agenderen en het (eventuele) verbeterplan dat daaruit volgt door het College van B&W te laten vaststellen en hierover de gemeenteraad te informeren. Maatregelen kunnen ook worden opgenomen in het jaarlijks verplicht op te stellen beveiligingsplan en/of het verslag over de verantwoording.

STAP 2 Jaarverslag (bestaande wettelijke verplichting)
Op grond van de SUWI wet-en regelgeving[1] is geregeld dat iedere gebruiker van Suwinet, dat wil zeggen het UWV, de SVB en de colleges van B&W voor de SUWI-taken aantoont dat het stelsel van de door zijn organisatie genomen maatregelen voldoet aan het SUWI-normenkader. Het jaarlijkse verslag over het gebruik van SUWInet moet ieder jaar worden vastgesteld. Het aantonen gebeurt door in te gaan op opzet, bestaan, werking en controleerbaarheid van het stelsel van maatregelen en procedures gericht op de gegevenshuishouding in relatie tot SUWInet. De rapportage dient te worden bevestigd met een oordeel (van getrouwheid) van een tot de Nederlandse Orde van Register EDP-Auditor toegelaten persoon. De verantwoording over de informatiebeveiliging biedt het college van B&W en de gemeenteraad een handvat om hun verantwoordelijkheid voor informatiebeveiliging en bescherming van persoonsgegevens in te vullen. Daarnaast kunnen burgers er vertrouwen aan ontlenen dat gemeenten de aan hen toevertrouwde gegevens zorgvuldig verwerken.

STAP 3 Onderzoek van de Inspectie SZW
De Inspectie SZW houdt toezicht op de wijze waarop het UWV, de SVB, en de colleges van burgemeester en wethouders bij de uitvoering van de aan hen opgedragen taken samenwerken. Het toezicht van de inspectie is onafhankelijk en signalerend. De aard en intensiteit van het toezicht hangen af van de kwaliteit van de uitvoering en de risico's die zich in de uitvoering voordoen. De risico's betreffende de informatiebeveiliging van SUWInet bij gemeenten wordt betrokken bij het opstellen van het jaarplan van de Inspectie. De mate waarin gemeenten hebben aangetoond dat de beveiliging van SUWInet op orde is, zal leidend zijn voor de intensiteit van onderzoek door de inspectie. Onderzoeken van de Inspectie SZW naar de beveiliging van SUWInet richten zich op de 7 normen uit het SUWI-normenkader. Uit het onderzoek van de Inspectie SZW volgt welke gemeenten niet aan alle 7 (essentiële) normen voldoen. Voor gemeenten die niet voldoen aan de 7 essentiële normen treedt stap 4 in werking. Het College Bescherming Persoonsgegevens zal worden geïnformeerd over de resultaten van het onderzoek van de Inspectie SZW.

STAP 4 Aankondiging tot een aanwijzing
De gemeente die niet aan alle 7 essentiële normen voldoet ontvangt een aankondiging tot een aanwijzing. De gemeente ontvangt dan een brief waarin het voornemen tot een aanwijzing wordt aangekondigd. De gemeente krijgt in deze fase een laatste mogelijkheid om de beveiliging van

[1] Artikel 5.22 besluit SUWI en artikel 5.22 en 6.4 van de Regeling SUWI.

SUWInet op orde te brengen. In deze aankondiging zal een termijn worden genoemd, die afhankelijk is van de specifieke situatie in de betreffende gemeente. Na de genoemde termijn zal de gemeente moeten aangeven of de onrechtmatige situatie is hersteld en wordt voldaan aan alle 7 essentiële normen. Afhankelijk van de situatie kan het voorkomen dat een gemeente nog niet aan 1 norm kan voldoen. Met deze gemeente worden nadere afspraken gemaakt over de termijn waarbinnen alsnog aan deze norm wordt voldaan.

STAP 5 Aanwijzing tot het op orde brengen van de beveiliging van SUWInet
Een gemeente die geen verantwoordelijkheid neemt voor de beveiliging van SUWInet en ook na de aankondiging van de aanwijzing geen orde op zaken heeft gesteld, zal een aanwijzing ontvangen. Een mogelijke aanwijzing kan zijn dat een gemeente wordt verplicht om, na een daartoe door SZW gestelde termijn, door middel van een audit aan te tonen dat de beveiliging van SUWInet op orde is. Dit is een relatieve milde aanwijzing. Dit kan aan de orde zijn als de gemeente verbeteringen heeft doorgevoerd, maar nog een aantal punten niet heeft opgelost. Ook kan een aanwijzing worden gegeven waarin de gemeente wordt opgedragen om een externe deskundige in te huren om de beveiliging van SUWInet op orde te brengen. De Minister van SZW bepaalt aan welke voorwaarden de externe deskundige dient te voldoen en welk resultaat bereikt dient te worden, voordat de gemeente weer zelfstandig de uitvoering ter hand kan nemen. De kosten voor het uitvoeren van een audit of het inhuren van één of meerdere externe deskundigen zijn volledig voor rekening van de gemeente. Dit zal aan de orde zijn als de gemeente er blijk van heeft gegeven het herstellen van de onrechtmatigheden niet zelfstandig uit te kunnen voeren.

STAP 6 Treffen van noodzakelijke voorziening tot het afsluiten van SUWInet
Indien een gemeente zelfs de aanwijzing niet opvolgt, zal de Minister van SZW zelf in de zaak voorzien. Zo kan de Minister zelf een externe deskundige aanstellen en bij een gemeente installeren, uiteraard op kosten van die gemeente.[2] In situaties waarin er een acuut en reëel risico is op grove schendingen van de privacy van burgers, kan het geboden zijn een gemeente (tijdelijk) van SUWInet af te sluiten. De minister van SZW zal op dat moment aan de beheerder vragen om de verleende autorisaties voor SUWInet in te trekken. Dit betekent dat er geen mogelijkheid meer is voor gemeenten om gegevens in te zien. Gemeenten zullen wel gegevens kunnen blijven leveren. Het afsluiten van SUWInet heeft tot gevolg dat gemeenten zelf informatie van hun burgers zullen moeten vragen, of via individuele overeenkomsten met andere partners in de keten moeten betrekken. Voor zover die partners op grond van staande wetgeving niet zijn gehouden deze gegevens kosteloos te verstrekken, kunnen ook hiervoor kosten in rekening worden gebracht.

Toezicht College Bescherming Persoonsgegevens
De minister kan op ieder moment in het proces of wanneer daartoe aanleiding is het College Bescherming Persoonsgegevens informeren en vragen om handhavend op te treden. Het College Bescherming Persoonsgegevens maakt vervolgens een zelfstandige afweging of het overgaat tot het verrichten van een onderzoek.

Het CBP kan een last onder dwangsom opleggen indien uit onderzoek van het CBP blijkt dat gemeenten niet voldoen aan de Wet bescherming persoonsgegevens. Een andere mogelijkheid is het opleggen van een boete. De wet die regelt dat het College Bescherming Persoonsgegevens (CBP) de bevoegdheid heeft om aan verantwoordelijken en bewerkers bestuurlijke boetes op te leggen voor overtredingen van de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) en andere specifieke dataprotectieregels is door de Eerste Kamer aanvaard en zal vermoedelijk op 1 januari 2016 in werking treden. De boete kan maximaal € 810.000 bedragen.

[2] Gedacht kan worden aan bijvoorbeeld inhuur vanuit ABD-topconsult.

Brief aan de raad - KHN Groot Nijmegen Visie op Raadsvoorstel Verlening ...

reg.nr.: 15 001222o
proceshouder: BHSO
INGEKOMEN
24 NOV. 2015
GEMEENTE NIJMEGEN
class.nr.: 75
afgedaan:

B8

Horeca NEDERLAND

Van: KHN Groot Nijmegen

Aan: Raadsleden en Factievolgers Gemeente Nijmegen

Nijmegen, 19 november 2015

Betreft: Visie KHN op Raadsvoorstel Verlenging Cultuurvisie

Geachte Raadsleden,

Woensdag 25 november staat op de Politieke Avond het Raadsvoorstel 'Verlenging Cultuurvisie' op uw agenda, inclusief verlenging 'budgetsusidiecontracten 2016-2019'. KHN Nijmegen verzoekt u nadrukkelijk besluitvorming in dezen uit te stellen tot er meer helderheid en openheid wordt geboden in het cultuurbeleid en de subsidie bestedingen.

Graag wil KHN afdeling Nijmegen een aantal standpunten vanuit de reguliere horecaondernemers op het cultuurbeleid, de subsidieverlening en subsidiebesteding nader aan u toe lichten.

Het is geenszins de bedoeling van KHN om een oordeel te vellen over het culturele aanbod in Nijmegen. KHN deelt de mening dat een goed cultureel programma bijdraagt aan de kwaliteit en aantrekkingskracht van de stad Nijmegen. KHN neemt echter wel aanstoot aan het gegeven dat de gemeente Nijmegen als verhuurder van culturele instellingen en podia ook verhuurder is van steeds groter wordende horeca bedrijven. De lokale horeca ondervindt steeds meer hinder van het zogeheten 'cultureel ondernemerschap'. De gemeente is immers ook de grootste horeca verhuurder van Nijmegen. Voor deze huurders gelden niet dezelfde marktvoorwaarden als voor reguliere ondernemers. De culturele instellingen en de daarbij behorende horeca worden met veel subsidiegeld vernieuwd en vergroot. Daarnaast wordt door de gemeente veel subsidie gestoken in de inrichting en exploitatie van de cultuuraanbieders. Naar onze mening moeten de beoogde subsidies besteed worden aan risico dragende culturele evenementen. Uit de jaarverslagen van de C6, de 6 grote culturele instellingen in Nijmegen, kunnen wij niet opmaken hoe de subsidiegelden na ontvangst daadwerkelijk besteed zijn binnen de daartoe gestelde voorwaarden.
In dezen doen wij een beroep op uw controlerende functie.

Wellicht is het u eveneens duidelijk dat de reeds dunne scheidslijn tussen cultuur en commercie steeds meer vervaagd. Binnen de gestelde doelstelling 'culturele activiteiten ontplooien voor jongeren tot 26 jaar' zit een te grote overlap in de vertaling naar commerciële activiteit. Op grote schaal vinden 'dance events' in de breedste zin van het woord plaats. Diverse bestaande concepten hierin, alsmede festival activiteiten, kunnen ook in de reguliere horeca plaatsvinden. De podia moeten voorzien in activiteit die niet in de reguliere horeca kan plaats vinden. Wij willen

www.khn.nl

Koninklijke Horeca Nederland

Contact:
grootnijmegen@khn.nl

KONINKLIJK VERBOND VAN ONDERNEMERS IN HET HORECA- EN AANVERWANTE BEDRIJF 'HORECA NEDERLAND'

benadrukken dat veel horecaondernemers ernstige hinder van de grootschalige horeca activiteiten binnen de culturele instellingen ondervinden. De tot cultuur behorende programmering zou geen verdere aanleiding moeten zijn om de concurrentie te verscherpen richting reguliere horeca. Bovendien worden de zogeheten 'cross-selling' mogelijkheden tussen cultureel aanbod en reguliere horeca steeds meer beperkt. Concreet vind te weinig besteding plaats in de reguliere horeca voor aanvang en na afloop van activiteiten, zoals wel beoogd is. Wij willen benadrukken dat steeds meer ondernemers dit beschouwen als oneerlijke concurrentie en zich rechtstreeks richten tot KHN. Meer specifiek vragen wij uw aandacht om net als KHN, de commerciële activiteiten van onder meer poppodium Doornroosje kritisch te bekijken alvorens de budgetsubsidiecontracten 2016-2019 stilzwijgend te verlengen.

In het verleden zijn duidelijke afspraken gemaakt met Doornroosje en KHN Nijmegen en is er een convenant opgesteld. De Horeca branche vereniging Nijmegen heeft echter de impact van de huidige omvang en programmering in 2012 bij de ondertekening van het convenant, niet kunnen voorzien en ontvangt steeds meer signalen van haar leden die de bovenmatige commerciële activiteiten, van onder meer het poppodium, bevestigen. Het convenant dient jaarlijks te worden geëvalueerd.
Het bestuur van de Koninklijke Horeca Nederland, afdeling Groot Nijmegen heeft hierin voldoende aanleiding gezien om het bestaande convenant op dit moment niet te bekrachtigen. Het bestuur van KHN blijft wel openstaan voor een verscherpte versie van het convenant, maar heeft daar tot op heden geen overeenstemming over bereikt. Mede gezien uw controlerende functie als raadslid willen wij u hier op attent maken, gezien het feit dat een convenant geregeld dient als rechtvaardiging van bepaalde activiteiten.

Resumerend:

Wij willen benadrukken dat KHN angstvallig het cultureel ondernemerschap van de komende jaren tegemoet ziet. KHN voorziet de komende jaren steeds meer oneerlijke concurrentie, althans concurrentie van ondernemers met een behoorlijke subsidie input. Niet alleen op basis van de grootschalige horeca activiteiten van de C6, ook op basis van genoemde grootschalige competitieve programmering.
Concreet verzoekt KHN afdeling Nijmegen de Raad om het woensdag 25 november geagendeerde Raadsvoorstel inzake "Stilzwijgende verlenging Cultuurvisie, inclusief Subsidieverlengingen tot 2019", **niet** te accorderen. KHN stelt voor dat de culturele instellingen u eerst inzichtelijk maken hoe de subsidies daadwerkelijk risicovolle culturele activiteiten ten goede komen. Tevens verzoekt KHN u met inachtneming van bovengenoemde, net als wij de signalen met betrekking tot toegenomen concurrentie en grootschaligheid kritisch te bekijken en het huidige cultuurbeleid nader te evalueren.
Graag voorzien wij u nader van informatie, alsmede concrete voorbeelden waarop wij als bestuur tot bovengenoemde standpunten zijn gekomen.

Vertrouwende op uw medewerking, tekenen wij met vriendelijke groet,

Bestuur KHN Groot Nijmegen

KONINKLIJK VERBOND VAN ONDERNEMERS IN HET HORECA- EN AANVERWANTE BEDRIJF 'HORECA NEDERLAND'

reg.nr.: 15 0012237
procesverantw.: BMSO
25 NOV. 2015
GEMEENTE NIJMEGEN
class.nr.: 751
afgedaan:

Van: Kitty de Bruijn [mailto:K.deBruijn@delindenberg.com]
Verzonden: donderdag 19 november 2015 17:35
Aan: Griffie
Onderwerp: Graag opnemen als formele brief aan Raad

Pauze? Maak ruimte voor een hapje cultuur met de Lindenberg, korte film

Goedemiddag,

Zin om in een welverdiende pauze te genieten van een hapje cultuur? Onze cultuursnack kost u hooguit twee minuten en we beloven dat het naar meer smaakt.
Lindenberg maakt kunst- en cultuur bereikbaar voor iedereen! Van peuters tot jong volwassenen. Met amateurs, professionals én kunstenaars met een beperking. Op scholen én in de wijken. De Lindenberg bereidt dagelijks die broodnodige, heerlijke en extra voedingsbodem, bovenop de schijf van vijf. Neem een Hapje Cultuur!

https://www.youtube.com/watch?v=RVorys2GhH0&feature=youtu.be

Met vriendelijke groet,

Ilse Verburgh,

Directeur/Bestuurder

Lindenberg
huis voor de kunsten

Ridderstraat 23
Postbus 578
6500 AN Nijmegen
Telefoon: 024-327 39 05
Email: k.debruijn@delindenberg.com
Website: www.delindenberg.com

Wil je op de hoogte gehouden worden van nieuwtjes en programmatips van de Lindenberg? Meld je dan nu aan voor de digitale nieuwsbrief: http://www.delindenberg.com/nieuwsbrief.asp?ds=programma

Brief aan de raad - Dhr. Verhoef jaarrekening 2014 van gemeente Nijmegen

drs. L.W. Verhoef
registeraccountant
Kersengaard 13
3962 JR Wijk bij Duurstede

telefoon: 0343-572055/06-20815670
email: lwverhoef@hetnet.nl

INGEKOMEN
23 NOV. 2015
GEMEENTE NIJMEGEN

Wijk bij Duurstede, 19 november 2015

De gemeenteraad van
gemeente Nijmegen
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Betreft: Jaarrekening 2014 van gemeente Nijmegen

Geachte Raad,

Voor u als gemeenteraad is de jaarrekening van uw gemeente een belangrijk document: hiermee legt het college van burgemeester en wethouders rekening en verantwoording aan u af over het gevoerde (financiële) beheer en verder is de jaarrekening voor u een belangrijk toetsingsmiddel voor de betrouwbaarheid van de begrotingen. Op basis van deze jaarrekeningen en begrotingen beslist u over de hoogte van de gemeentelijke belastingen en over het wel of niet doorgaan van belangrijke activiteiten. Ook voor de (geïnteresseerde) burgers is de jaarrekening een belangrijk document: d.m.v. de jaarrekening legt het gemeentebestuur al dan niet met uw instemming aan de burgers rekening en verantwoording af over de besteding van de belastinggelden en het gevoerde (financiële) beheer. Het is dus erg belangrijk dat de jaarrekening en de begroting betrouwbaar zijn.
Ik doe al enige jaren onderzoek naar jaarrekeningen van gemeenten en provincies. Mijn conclusie is dat de jaarrekeningen van veel gemeenten en provincies onbetrouwbaar en dus misleidend zijn. Ondanks de goedkeurende accountantsverklaringen daarbij die het tegendeel beweren.
Veelal geldt dat voor de presentatie van de baten en de lasten en het saldo daarvan. Het geldt veelal ook voor de presentatie van de financiële positie.
Het geldt ook voor de jaarrekening 2014 van gemeente Nijmegen.

De rekening van baten en lasten over 2014 sluit met een voordelig saldo van opbrengsten en kosten van € 10,1 miljoen. Het werkelijke saldo is voordelig € 8,8 miljoen. Er wordt dus € 1,3 miljoen verzwegen.
En al eerder:
De rekening van baten en lasten over 2000 sloot met een nadelig saldo van € 0,5 miljoen. Het werkelijke saldo was positief € 18,2 miljoen. Er werd dus € 18,7 miljoen verzwegen.
De rekening van baten en lasten over 2001 sloot met een saldo van € 7,4 miljoen. Het werkelijke saldo was € 9,2 miljoen. Er werd dus € 1,8 miljoen verzwegen.
De rekening van baten en lasten over 2002 sloot met een saldo van € 9,2 miljoen. Het werkelijke saldo was € 16,2 miljoen. Er werd dus € 7,0 miljoen verzwegen.
De rekening van baten en lasten over 2003 sloot met een saldo van € 8,0 miljoen. Het werkelijke saldo was € 4,3 miljoen. Er werd dus € 3,7 miljoen verzwegen.
De rekening van baten en lasten over 2004 sloot met een saldo van € 5,2 miljoen. Het werkelijke saldo was € 11,8 miljoen. Er werd dus € 6,6 miljoen verzwegen.
De rekening van baten en lasten over 2005 sloot met een saldo van € 23,6 miljoen. Het werkelijke saldo was € 41,0 miljoen. Er werd dus € 17,4 miljoen verzwegen.
De rekening van baten en lasten over 2006 sloot met een voordelig saldo van € 11,3 miljoen. In werkelijkheid hield de gemeente € 24,6 miljoen over. Er werd dus € 13,3 miljoen verzwegen.
De rekening van baten en lasten over 2007 sloot met een voordelig saldo van € 8,7 miljoen. Het werkelijke saldo was € 10,2 miljoen. Er werd dus € 1,5 miljoen verzwegen.
De rekening van baten en lasten over 2008 sloot met een voordelig saldo van € 17,4 miljoen. Het werkelijke saldo was nadelig € 8,6 miljoen. Er werd dus € 26,0 miljoen verzwegen.
De rekening van baten en lasten over 2009 sloot met een voordelig saldo van € 9,4 miljoen. In werkelijkheid hield de gemeente € 16,3 miljoen over. Er werd dus € 6,9 miljoen verzwegen.
De rekening van baten en lasten over 2010 sloot met een voordelig saldo van € 18,5 miljoen. In werkelijkheid leed de gemeente een verlies van € 12,3 miljoen. Er werd dus € 30,8 miljoen verzwegen.
De rekening van baten en lasten over 2011 sloot met een voordelig saldo van € 3,2 miljoen. In werkelijkheid was er een nadelig saldo van € 80,2 miljoen. Er werd dus € 83,4 miljoen verzwegen.

De rekening van baten en lasten over 2012 sloot met een nadelig saldo van € 13,5 miljoen. In werkelijkheid leed de gemeente een verlies van € 23,9 miljoen. Er werd dus € 10,4 miljoen verzwegen.
De rekening van baten en lasten over 2013 sloot met een voordelig saldo van € 0,7 miljoen. In werkelijkheid leed de gemeente een verlies van € 27,0 miljoen. Er werd dus € 27,7 miljoen verzwegen.

Opvallend:
Over de afgelopen vijf jaar (periode 2010-2014) werd telkens een hoger saldo van opbrengsten en kosten gepresenteerd dan het werkelijke saldo. Er werd over deze periode een voordelig saldo gepresenteerd van € 19,0 miljoen. In werkelijkheid leed de gemeente in deze periode een verlies van € 134,6 miljoen. Een verschil van € 153,6 miljoen.

Bovenstaande cijfers krijgen reliëf als men bedenkt dat de opbrengst van de Onroerendezaakbelasting in 2014 een bedrag was van € 65,3 miljoen.

Ook de weergave van de financiële positie is verre van juist. In de balans bijvoorbeeld zijn de vaste activa te laag weergegeven, onder de verplichtingen komen bedragen voor die in het geheel geen verplichtingen zijn, en anderzijds ontbreken wèl bestaande verplichtingen. Het betekent ook dat de hiermee samenhangende kosten (zoals afschrijvingskosten, personeelskosten, verschillende onderhoudskosten) verkeerd in de rekening zijn opgenomen. Aan de jaarrekening zelf is dus wèl te ontlenen dat het saldo van de baten en de lasten **niet** het gesuggereerde bedrag van € 10,1 miljoen is, maar stelt niet in staat te zien wat dan het saldo van de baten en de lasten wèl is.

Wat als saldo van baten en lasten wordt gepresenteerd, is niet het werkelijke saldo, verschillende baten en lasten worden verkeerd gepresenteerd, en wat als financiële positie wordt gepresenteerd, is niet de werkelijke financiële positie. Dat betekent dat de jaarrekening totaal onbruikbaar is als verantwoordings- en sturingsinstrument en dus alleen maar bruikbaar is in de openhaard.

In de jaarrekening en het jaarverslag 2014 komt ook heel veel onzin voor, bijvoorbeeld waar het gaat over reserves, over voorzieningen, over een "resultaat" dat het resultaat niet is, en een "rekeningresultaat" (er is maar één resultaat en dat is het resultaat, i.c. het saldo van de baten en de lasten), over paragrafen die geen paragrafen zijn, over zoiets als "weerstandsvermogen" en "weerstandscapaciteit" met zelfs een berekening van de nonsens, over zoiets als "arbeidsgerelateerde verplichtingen", over zoiets als "investeringen met een economisch nut" en "investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut", en een onzinnige bijlage over zoiets als "SISA". Dit soort onzin zet alleen maar de lezer op het verkeerde been en leidt af van waar het werkelijk over zou moeten gaan.
Overigens adviseer ik u sterk tot het opheffen van alle reserves, deze samen te voegen tot één Algemene reserve, en alle baten en alle lasten op te nemen in waar ze thuishoren, namelijk in de begroting respectievelijk in de rekening van baten en lasten. Dat zal het inzicht in waar het echt over moet gaan, aanmerkelijk verbeteren.

U werd om instemming gevraagd met een bestemming/besteding van een voordelig saldo van € 10,1 miljoen. Echter, zo veel viel er niet te bestemmen/besteden!

U leest er heel veel meer over op de website www.leoverhoef.nl, te beginnen met: "Boekhoudfraude bij gemeenten en provincies schering en inslag". Op de website treft u mijn bevindingen over de jaarrekeningen van Nijmegen aan in de lijst "Uw gemeente en provincie". Deze brief en mijn eerdere correspondentie met u als gemeenteraad over de misleidende jaarrekeningen treft u aan in "Dossier: Nijmegen".

Volgens BBV artikel 3 moeten de jaarstukken met name voor gemeenteraadsleden goed te begrijpen zijn. U kunt het beste zelf beoordelen of aan deze eis is voldaan. Volgens uw accountant heeft u hem gezegd dat u het allemaal prima begrijpt. Hoe kan hij anders beweren dat u de jaarrekening goed begrijpt?

Graag was ik u van dienst.

Met vriendelijke groet en hoogachting,

L.W. Verhoef

Brief aan de raad - Boonstra huizen zijn tikkende tijdbommen

reg.nr.: 15.0012246
proc.-mandw.: BMSO
B11
INGEKOMEN
25 NOV. 2015
GEMEENTE NIJMEGEN
class.nr.: 751
afgedaan:

Van: Dijkstra [mailto:dijktol@gmail.com]
Verzonden: vrijdag 20 november 2015 11:52
Onderwerp: Huizen zijn tikkende tijdbommen

Geachte griffier,

Wilt u dit bericht doorzenden aan de raadsleden en het college van B&W?

http://www.ad.nl/ad/nl/1012/Nederland/article/detail/3666570/2014/06/04/Gaslek-in-honderdduizenden-woningen.dhtml

Tot in de jaren '90 werden de gasleidingen in huizen periodiek gecontroleert op mogelijke gaslekken. Kennelijk door deregulering (VVD beleid?) is de verantwoordeijkheid naar de eigenaar van het huis verschoven. Een auto moet verplicht periodiek gecontroleert worden op de veiligheid. De SP zou hier vragen over gaan stellen. Wat vind u hiervan dat uw buurman de gasleidingen niet controleert en dat dit ook gevolgen heeft voor de naaste buren? Als iemand dood is geraakt hierdoor, hoe wilt u dat terugdraaien?

En hoe zit het met schoorsteenbranden?

https://www.eigenhuis.nl/actueel/nieuws/2013/467003-geen-daling-schoorsteenbranden/

http://www.preef.nl/nieuws/maar-liefst-9-schoorsteenbranden-per-dag-in-nederland

http://www.brandveilig.com/onderwerpen/schoorsteenvegers/negen-schoorsteenbrandjes-per-dag-39553

http://www.cbs.nl/NR/rdonlyres/2206EEFA-0071-4728-970B-DD65F97473EF/0/index1354.pdf

http://www.vrubrandweer.nl/wonen/schoorsteenbrand

Of dat mensen nat hout verbranden in de kachel? Meten is weten!

Met vriendelijke groet,

Boonstra

https://rookoverlast.wordpress.com/

Brief aan de raad - Boonstra huizen zijn tikkende tijdbommen

2169

Woodheater-Car Comparison

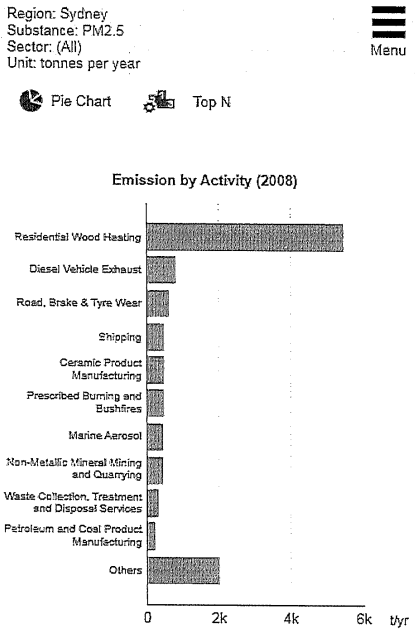
Many people think that cars are the worst pollutants. Sydney has lots of cars but few woodheaters, so we'd expect all the passenger cars in Sydney to produce more total pollution than the small number of woodheaters. PM2.5 are now considered the most health-hazardous air pollutant, responsible for about 10 to 20 times as many premature deaths as the next worst pollutant, ozone.

New diesel cars must satisfy strict Euro 5/6 pollution standards, which require a new car, 4WD or SUV travelling 20,000 km to year to emit less than 0.1 kg of PM2.5. In contrast, the NSW EPA estimates that a new wood heater will emit 9.8 kg of health-hazardous PM.25 per year. **Thus a brand new AS4013 heater emits as many PM2.5 in 10 hours as a new car does in an entire year and a heater burning 2 tonnes of firewood will emit 19.6 kg of PM2.5, as much as 196 diesels and 1000 petrol cars!**

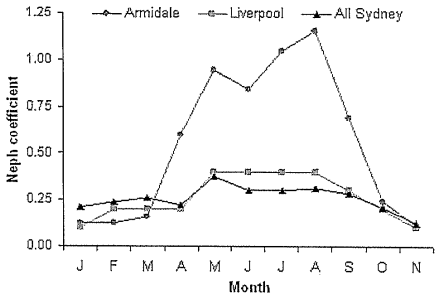
A total of 5457 tonnes of PM2.5 per year in Sydney are emitted by Sydney's woodheaters, compared to a total of 135 tonnes from the exhausts of all petrol vehicles, 813 from diesel vehicle exhausts and 597 tons from road, brake and tyre wear. This means that the average woodheater more PM2.5 pollution than several hundred passenger cars.

Sydney has lots of cars. Armidale has lots of woodheaters. The graph below compares monthly average PM2.5 nephelometer measurements, recorded by the NSW EPA in Armidale in 1996 and Sydney in 1999. When woodheaters are not in use, Armidale has cleaner air. But as soon as the woodheating season starts, Armidale's pollution rises dramatically, with only a small rise in Sydney where only 4.3% of households use wood as the main form of heating. This again shows that the average woodheater emits a lot more health-hazardous PM2.5 pollution than the average car and that the only way for Armidale to have wintertime air that is as clean and healthy as in Sydney is for residents to use non-polluting heating.

The NSW Air Emissions Community Web tool (image, below) shows that residential wood heating is responsible for more PM2.5 emissions in Sydney that all other sources combined

This is despite being used as the main form of heating by only 4.3% of households, ABS data showing the main for of energy used for space heating for 2008, the year the most recent Emissions Inventory was compiled.

Prof John Todd's article in "Clean Air and Environmental Quality" notes that there has been "*only marginal improvement over the past 15 years*" in woodheater emissions. Emissions from new cars have also improved. A new car driving 15,000 km per year emits about 150 g of PM2.5. With average fuel consumption of 2 tonnes per year (Sydney) or 4 tonnes (Armidale), **a new woodheater will emit 133 times (Sydney) or 267 times (Armidale) as much health-hazardous PM2.5 pollution as the average new car driving 15,000 km per year.**

Woodheaters also emit more greenhouse gases than other forms of heating. Many councils offer subsidies to replace woodheaters with non-polluting heating. Woodheater owners who are concerned about their health or the environment should remember the advice of the NSW DECC "***If you can see or smell smoke from your wood heater then you are causing a problem for yourself, your family and your neighbors***" and consider taking up this offer.

Proportion of PM2.5 emissions (the most health-hazardous air pollutant) emitted by residential wood heaters (purple line joining the triangles) in Sydney by month. This graph from NSW EPA website, is from their emissions inventory which shows that more than half of all man-made PM2.5 emissions are from the small proportion of households using wood heaters. ABS statistics show that only 5% of Sydney households use wood as the main form of heating.

Table 3.8 MAIN SOURCE OF ENERGY USED IN SPACE HEATING–2008

	NSW	Vic.	Qld	SA	WA	Tas.
				CAPITAL CITY		
Number ('000)						
Electricity	733.5	252.0	259.7	225.1	182.0	62.1
Mains gas	974.5	1,200.7	6.2	103.0	258.4	0.5
LPG/bottled gas	33.2			9.5	2.0	1.6
Wood	70.7	28.0	22.7	25.0	46.0	12.1
Oil	4.8			0.5	3.2	1.6
Other	16.6	23.7	2.7	9.0	8.4	1.2
No heater used	454.9	42.9	436.1	48.4	113.0	4.7
Total	*1,542.7*	*1,455.2*	*702.5*	*479.1*	*624.3*	*81.9*
Proportion (%)						
Electricity	48.0	17.4	40.4	47.6	30.9	78.9
Mains gas	16.7	74.9	0.8	34.1	41.4	0.7
LPG/bottled gas	2.0			0.7	0.8	1.9
Wood	4.9	2.6	3.1	5.2	7.4	14.8
Oil	0.3			1.4	0.5	2.2
Other	1.0	1.6	0.4	1.9	1.4	1.4
No heater used	27.7	2.9	54.7	9.7	18.1	5.8
Total	*100.0*	*100.0*	*100.0*	*100.5*	*100.0*	*100.0*

Other Air Toxics

The table below compares all major pollutants and air toxics emitted by the average petrol-fuelled passenger car and the average woodheater, according to the NSW EPA Emissions Inventories for 2008 and 2003.

Exhaust emissions from petrol-fuelled passenger cars in Syndey have fallen from 797 tonnes PM2.5 per year, to 88 tonnes, with substantial reductions in all major pollutants. In contrast, wood heater emissions have increased from 4503 tonnes to 7359 tonnes, almost 10 times more than all the petrol-fuelled passenger cars in Sydney.

This is despite the fact ABS estimates show a decline in the proportion of households using wood as the main form of heating in NSW (from 11.8% 2002 to 10.3% in 2008).

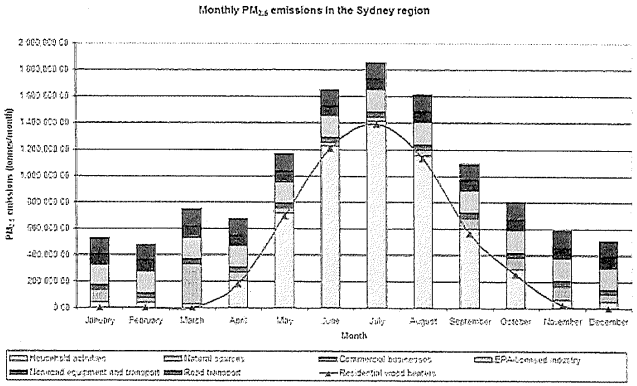
Because of the big reduction in emissions per vehicle (from 0.44 kg per year to 0.05 kg), a heavily used wood heater in Sydney can emit over 1,000 times as much PM2.5 (the most health-hazardous pollutant) as the average petrol-fuelled passenger far. In general, woodheaters emit more toxic pollutants – about 44 times as many PAH as the average car, 12 times as much benzene and other VOC (volatile organic compounds) and 66 times as much formaldehyde.

Comparison of air pollution emissions from woodheaters and petrol-fuelled passenger cars in Sydney in 2008 and 2003

2008 Emissions - Sydney	Cars		Woodheaters		Ratio
Ambient AQ NEPM	t/yr	kg/vehicle	t/yr	kg/heater	woodheater/car
PM2.5	88	0.05	5457	51.43	1059.66
VOC (ozone precursor)	7789	4.30	5952	56.10	13.04
CO	75067	41.45	40034	377.32	9.10

2170

Brief aan de raad - Boonstra huizen zijn tikkende tijdbommen

NO_X	21575	11.91	601	5.66	0.48
SO_2	144	0.08	96	0.90	11.38
Air toxics NEPM	**t/yr**	**g/vehicle**	**t/yr**	**g/heater**	**woodheater/car**
Benzene	382	211	274	2582	12.2
Toluene	712	393	76	716	1.8
Formaldehyde	117	65	454	4279	66.2
Xylene	589	325	42	396	1.2
PAH	39	22	100	943	43.8

For both tables, emissions per vehicle and per wood heater were calculated by dividing total emissions (NSW DECC Emissions Inventory, Tables ES4 in the domestic-commercial and on-road emissions in the 2008 inventory, ES4 and and ES1.4 in the 2003 inventory) by the number of woodheaters (106,100) and passenger cars (1.811 million in 2007) in Sydney.

2003 Emissions - Sydney	Cars		Woodheaters		Ratio
Ambient AQ NEPM	**t/yr**	**kg/vehicle**	**t/yr**	**kg/heater**	**woodheater/car**
PM2.5	797	0.44	4503	42.44	96.39
VOC (ozone precursor)	26066	14.39	9524	89.76	6.24
CO	323953	178.88	27889	262.86	1.47
NO_X	38175	21.08	361	3.40	0.16
SO_2	645	0.36	73	0.68	1.92
Air toxics NEPM	**t/yr**	**g/vehicle**	**t/yr**	**g/heater**	**woodheater/car**
Benzene	1217	672	463	4364	6.49
Toluene	1311	724	148	1395	1.93
Formaldehyde	340	188	777	7323	38.95
Xylene	1815	1002	71.9	678	0.68
PAH	120	66	69.2	652	9.82

ABC News April 2008: Wood smoke worse that car exhausts
"In the limited amount of studies that have been done so far that have directly compared smoke from fires with the same level of particulates and smoke from car exhaust, industry have all tended to show that the effects from the wood smoke are actually worse for lung conditions than a similar amount from, say, car exhausts"

Norwegian Study comparing genetic damage from woodsmoke and traffic in human cell lines: "*In conclusion, woodsmoke particulate matter (WSPM) generated more DNA damage than traffic-generated PM per unit mass in human cell lines, possibly due to the high level of polycyclic aromatic hydrocarbons in WSPM. This suggests that exposure to WSPM might be more hazardous than PM collected from vehicle exhaust with respect to development of lung cancer.*"

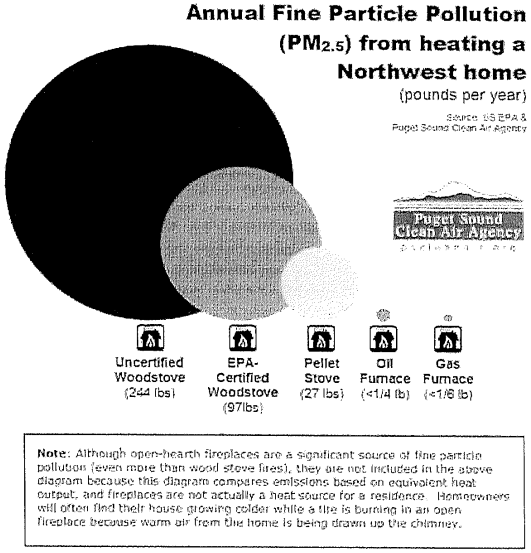
Greenhouse gases.
Methane emissions from the average woodheater can cause more global warming than heating the same house with gas or reverse cycle airconditioning.

USEPA-certified stoves
The average new EPA-certified stove emits an estimated 97 lbs (44 kg) of PM2.5 per year
Measured emissions from gasoline-fuelled cars (PV-S, in Fig 7 below) average about 1 mg/km, implying that a small petrol (gasoline)-fuelled vehicle travelling 20,000 km per

2171

Brief aan de raad - Boonstra huizen zijn tikkende tijdbommen

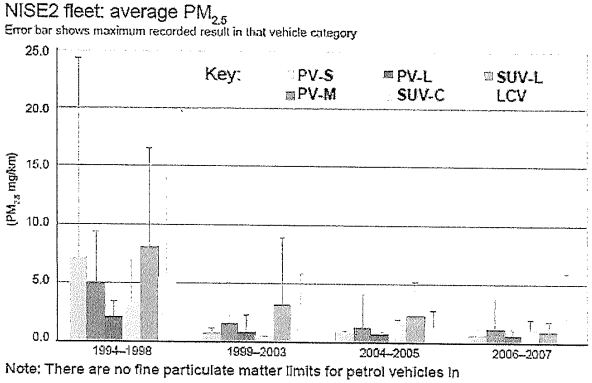
year will emit 20 grams of PM2.5.
A USEPA-certified wood stove is therefore as polluting as 2,200 passenger automobiles fueled by gasoline.

2172

Brief aan de raad - Boonstra huizen zijn tikkende tijdbommen

Figure 7: Average and maximum $PM_{2.5}$ results by vehicle and age category (fleet subset)

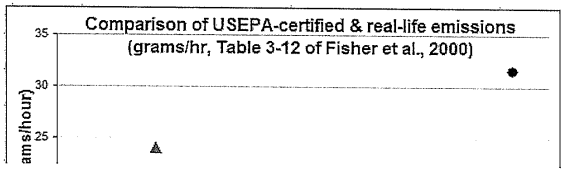

Note: There are no fine particulate matter limits for petrol vehicles in the ADRs.

The graph above (from the second national in-service emissions study (NISE2)) shows in-service PM2.5 emissions for petrol vehicles The 2006-07 average PM2.5 emissions of 1 mg/km implies that a vehicle travelling 20,000 km will emit just 20 grams of PM2.5, *less than the average domestic wood heater in the first hour after lighting*.
The abbreviations in the key: PV-S, PV-M and PV-L denote small, medium, large passenger vehicles; SUV-C and SUV-L denote compact and large SUV; LVC denotes light commercial vehicles.

For diesel cars, the Euro-5 limit is 5 mg/km (0.005 g/km). This is a more than 99% reduction compared to emissions of pre-1989 diesels, as discussed on page 3 of the peer-reviewed research paper: Air pollution in Australia: review of costs, sources and potential solutions.

In contrast, real-life emissions of new stoves are little different from 1989. In 2013 Oregon, New York and five other states sued the USEPA because their "25 years of inaction on woodstove emission standards violates the Clean Air Act". However, progress has been slow. The new standards reduce emissions to 4.5 g/hr in 2015 and 2.5 g/hr in 2020. However, the certification process is based on a correctly-operated stove burning seasoned wood. Real-life emissions are often much higher.

A report published in 2000 compared real-life and EPA-certified emissions for 16 stoves installed in Portland, Oregon and Klamath

Brief aan de raad - Boonstra huizen zijn tikkende tijdbommen

2173

Falls. EPA-certification values of non-catalytic stoves averaged 4.2 grams/hour, much lower than average real-life emissions of 9.7 grams/hr. EPA-certification values of catalytic stoves averaged 3.5 grams/hour, much lower than average real-life emissions of 13.8 grams/hr. As shown in the graph (left), there is little or no relationship between real-life emissions and those from the EPA-certification test. This is particularly true for catalytic stoves where the stove with the lowest EPA-certified emissions (1.6 grams/hr) had the real-life emissions of 24.:1 g/hr.

Brief aan de raad - dhr. Essers inzake Raadsvoorstel 159-2015

Van: Rob Essers [mailto:rob@gaypnt.demon.nl]
Verzonden: zondag 22 november 2015 15:25
Aan: Bruls, Hubert BM20; Heffels, Mirande BM50
Onderwerp: raadsvoorstel 159/2015

T.a.v. de Raad van de gemeente Nijmegen

Geachte leden,

> In de uitvoering blijkt een aantal onderschriften te lang, waardoor de straatnaamborden te groot worden.

Wie heeft bedacht dat de bijschriften niet op de borden passen? Er is mijns inziens geen enkel onderschrift vastgesteld dat niet op de borden past. Het inkorten zal maar in een beperkt aantal gevallen tot een kleiner straatnaambord leiden.

Hoewel mijn kanttekeningen bij het conceptvoorstel tot enkele verbeteringen hebben geleid, kan raadsvoorstel 159/2015 de toets der kritiek niet doorstaan (zie bijlage). Een aantal onderschriften is onjuist of voor verbetering vatbaar. Dat geldt ook voor een aantal vastgestelde straatnamen.

Het zou voor zich moeten spreken dat het raadsvoorstel in de besluitronde van 9 december 2015 niet kan worden afgedaan als hamerstuk.

Met vriendelijke groet,

Rob Essers
Niek Engelschmanlaan 129
6532 CR Nijmegen
024 - 355 81 71

Bijschrift straatnaam past niet op borden

NIJMEGEN/LENT. De straatnamen van nieuwbouwwijken Grote Boel en De Stelt in Nijmegen-Noord pasten wel op de borden, maar de onderschriften bleken soms te lang. De uitleg bij de nieuwe straatnamen zijn daarom aangepast.

De gemeenteraad besloot straten in Grote Boel naar schrijvers te vernoemen. Zo komt er een Simone de Beauvoirstraat en een Astrid Lindgrenhof. De Stelt krijgt een Reijershof, Schrouwmolde, Jan van Ruitenbeekstraat en Jan van Moockstraat. Dat vraagt om uitleg. Lentenaren kennen gemeenteraadslid Jan van Ruitenbeek (1916-2008) misschien nog. Maar bij Jan van Moock, in 1713 de turfmeter van Lent, ligt dat anders. Dus stelde de raad ook bijschriften vast voor onder de namen. Maar die bleken te lang, zodat de borden buitenproportioneel dreigden te worden. Onder Astrid Lindgren staat straks: 'Zweedse schrijfster 1907-2002'. Onder Reijershof staat: 'oude boerderijnaam' en Schrouwmolde is een 'oude veldnaam'. Als de raad ermee instemt tenminste.

De Gelderlander - zaterdag 21 november 2015

--
www.gaypnt.demon.nl/straatnamen

Brief aan de raad - dhr. Essers inzake Raadsvoorstel 159-2015

Rob Essers

Niek Engelschmanlaan 129
6532 CR Nijmegen
(024) 355 81 71
rob@gaypnt.demon.nl

Kanttekeningen bij raadsvoorstel *159/2015*
Straatnaamgeving Grote Boel en De Stelt

Voorstel om te besluiten

1. Het raadsbesluit van 19 november 2014 (RV 135/2014), beslispunt 10 in te trekken, waar het de tekst van de onderschriften van de straatnamen vastgesteld voor de buurt Grote Boel in de woonplaats Nijmegen betreft.
2. Het raadsbesluit van 10 juni 2015 (RV 86/2015), beslispunt 2, in te trekken waar het de tekst van de onderschriften van de straatnamen vastgesteld voor de buurt De Stelt, in de woonplaats Lent, betreft.
3. De straatnaamborden in de buurten Grote Boel, woonplaats Nijmegen, en De Stelt, woonplaats Lent, van kortere onderschriften te voorzien.

2014-2015
Het nut en de noodzaak van het intrekken van de genoemde beslispunten ontgaat mij. In de samenvatting en de inleiding wordt gesteld dat de onderschriften bij de uitvoering erg lang blijken waardoor de straatnaamborden te groot worden. In onderdeel *3 Argumenten* staat:

> *Betreffende beslispunt 1en 2;*
> Als gevolg van de met de raadsbesluiten van 19 november 2014 (RV 135/2014) en van 10 juni 2015 (RV 86/2015) vastgestelde onderschriften zouden de straatnaamborden buitenproportioneel groot worden.

Is de lengte van de onderschriften bij de voorbereiding van de besluitvorming in 2014 en 2015 aan de aandacht ontsnapt? In de bijlage heb ik een aantal foto's op een rijtje gezet van oude en nieuwe straatnaamborden met onderschriften die qua lengte vergelijkbaar zijn met de onderschriften die zijn vastgesteld voor de borden in de buurten Grote Boel en De Stelt. In geen enkel geval is sprake van een 'buitenproportioneel' bord.

Niet de lengte van het onderschrift, maar de plaats van de borden zorgt voor problemen. De borden worden in Nijmegen standaard aan de 'verkeerde' kant van de weg opgehangen. Er wordt vooral rekening gehouden met automobilisten die beter op het verkeer kunnen letten dan op de onderschriften. Bij de plaatsing is onvoldoende aandacht voor fietsers en voetgangers die in een aantal gevallen tegen de achterkant van de borden aankijken.

Het aanbrengen van straatnaamborden tegen de gevels is in de loop der jaren in onbruik geraakt, ook in situaties waarin de panden dicht op de weg staan. Op grond van de gedoogplicht naamborden (zie artikel 5 van de Verordening naamgeving en nummering (adressen) 2011) kunnen deze nog altijd worden aangebracht op de meest voor de hand liggende plaats.

vergelijking
In het voorstel ontbreken de vastgestelde onderschriften die in de beslispunt 1 en 2 worden ingetrokken. In de bijlage heb ik de verschillende onderschriften onder elkaar gezet. Onjuistheden zijn te herkennen aan de rode kleur.

Brief aan de raad - dhr. Essers inzake Raadsvoorstel 159-2015

Het inkorten van de onderschriften zal maar in een beperkt aantal gevallen tot een kleiner straatnaambord leiden. Dit is het geval bij de **Simone de Beauvoirstraat**, **Lucebertstraat**, **Pablo Nerudastraat** en **Ressense Wal** en mogelijk bij de **Reijershofstraat** en de **Jan van Ruitenbeekstraat**. Uit de bijgevoegde foto's blijkt dat een onderschrift van twee regels niet tot buitenproportionele straatnaamborden hoeft te leiden.

Niet iedere verandering is een verbetering...

- Bij **Grote Boel** staat de oorspronkelijke naam van de boerderij in het onderschrift vermeld. De toevoeging 'verdwenen boerderij' kan ik niet rijmen met de naam *Groote Boel* op het toegangshek van Griftdijk 62, 6515 AG Nijmegen; zie https://goo.gl/maps/srqfrdGgbFJ2#. Deze boerderij (pand ID 0268100000040588) is gebouwd in 1900. In de Basisregistraties Addressen en Gebouwen (BAG) is status: 'Pand in gebruik'. Het onderschrift 'verdwenen boerderij' lijkt mij daarom niet juist.

- Bij de **García Lorcastraat** dreigt de voornaam van de homoseksuele Spaanse dichter en toneelschrijver Federico García Lorca van het straatnaambord te verdwijnen. Bij andere schrijvers maakt de voornaam deel uit van de straatnaam. Dat heeft geleidt tot een buiten-proportionele straatnamen waarvoor in de BAG een verkorte schrijfwijze is opgenomen conform NEN 5825:2002.

officiële naam	*verkorte schrijfwijze*
Gabriel García Márquezstraat	: G García Márquezstr
Karel Glastra van Loonstraat	: Karel Glastra v Loonstr
Jan Anne Beijerinckstraat	: Jan Anne Beijerinckst

Ook bij García Lorca mag zijn voornaam niet op het straatnaambord ontbreken. Eventueel kan de straatnaam alsnog gewijzigd worden in **Federico García Lorcastraat**.

- Een vergelijkbare situatie doet zich voor bij Pramoedya Ananta Toer. De naam **Ananta Toerstraat** reken ik fout. In mijn kanttekeningen d.d. 18 oktober 2014 en 4 april 2015 heb ik tevergeefs gewezen op het volgende:

> Bij de naam *Ananta Toerstraat* is het eerste deel van de naam weggelaten. Bij Pramoedya Ananta Toer is geen sprake van een voornaam + familienaam, maar van drie namen zonder familienaam; zie http://en.wikipedia.org/wiki/Indonesian_names#Naming_forms#. De juiste straatnaam zou zijn: *Pramoedya Ananta Toerstraat* (27 posities). Deze kan worden ingekort tot *Pramoedyastraat*.

Heeft nader onderzoek uitgewezen dat mijn stelling niet klopt of is het vasthouden aan de verkeerde naam gebaseerd op onwetendheid? Wat heeft het voor zin om een straat naar de Indonesische schrijver Pramoedya te noemen als zijn naam niet op het straatnaambord wordt vermeld?

- In het raadsvoorstel wordt er kennelijk van uitgegaan dat voor een van de openbare ruimten in de buurt De Stelt in de woonplaats Lent de naam **Reijershof** is vastgesteld.
In het raadsbesluit d.d. 10 juni 2015 (raadsvoorstel 86/2015, beslispunt 1) staat de naam **Reijershofstraat**. In het onderschrift ontbreekt de boerderijnaam.
De naam van de oude boerderij is *Reijershof*. Om onduidelijke redenen heeft deze naam wel het achtervoegsel -straat gekregen en *Schrouwmolde* niet. Bij de naam *Reijershofstraat* is sprake van toponiemstapeling. Deze naam kan beter ingekort worden tot **Reijershof**.

- De schrijfwijze van de naam **Schouwmolde** is mijns inziens niet juist. In raadsvoorstel 86/2015 stond op vervolgvel 2:

> De naam wordt vermeld in De Gelderlander van 2 februari 1875 en in de stukken behorende bij een omvangrijke veiling van percelen in 1919, en heeft betrekking op gronden oostelijk van Steltsestraat 30-32. De precieze betekenis van de naam is onduidelijk.

Brief aan de raad - dhr. Essers inzake Raadsvoorstel 159-2015

In de aankondiging van de publieke verkoop op 4 februari 1875 is sprake van twee percelen elshout 'op Schrauw Malden' onder Lent. Bij de veiling van HET LAAUWIK op 30 april en 14 mei 1919 in Hôtel Lent te Lent was de 3.86.60 ha opgesplitst in drie delen (koop IV, V en VI) die in verschillende advertenties consequent worden aangeduid als '"Schrauwmalde" aan de Steltsche straat'. De oude veldnaam *Schouwmolde* ben ik nergens tegengekomen. De straatnaam dient alsnog gewijzigd te worden in **Schauwmalde**.

- Aan het onderschrift bij de **Jan Anne Beijerinckstraat** is 'Lents' gewijzigd in 'Lentse'. Dat is geen inkorten. Het enkele feit dat Jan Anne Beijerinck (1800-1874) in Lent geboren is, maakt hem geen *Lentse* waterstaatkundig ingenieur. Hij verliet zijn geboorteplaats al op jeugdige leeftijd. Het onderschrift is misleidend. Het bijvoeglijk naamwoord 'Lentse' kan beter geschrapt worden.

- Het onderschrift bij de **Jan van Ruitenbeekstraat** is wel ingekort, maar de onduidelijkheid is hiermee niet weggenomen. Lent had geen gemeenteraad. Jan van Ruitenbeek was lid van de gemeenteraad van Elst. Onderschriften op straatnaamborden zijn niet bedoeld om mensen op het verkeerde been te zetten. Ook hier kan het misleidende bijvoeglijk naamwoord 'Lents' beter achterwege blijven.

- Bij de **Coenraad Weckestraat** mag de vermelding van de hoogste rang van Coenraad Wecke niet ontbreken. Het onderschrift 'generaal-majoor († 1709)' met daaronder 'bewoner van Huize Lent' (met of zonder 'van') leidt niet tot een buitenproportioneel straatnaambord.

communicatie
Of een besluit tot wijziging van onderschriften breed gecommuniceerd moeten worden op de wijze die onderdeel *6 Participatie en communicatie* wordt beschreven, betwijfel ik. Volstaan kan worden met de vermelding van de onderschriften op de straatnaamborden.

Het raadsbesluit kan in ieder geval niet als brondocument in de BAG worden ingeschreven als een kaartje met de geometrie van de openbare ruimten ontbreekt. Bij de Schonckstraat (openbare ruimte ID 0268300000000566) is dat wel gebeurd.

procedure
Het is een goede zaak om de tekst van de onderschriften niet in een beslispunt op te nemen maar in het onderdeel *7 Uitvoering en evaluatie*. Dit betekent dat de tekst niet meer door de raad wordt vastgesteld en wijzigingen ook niet meer aan de raad voorgelegd behoeven te worden.

Uw raad dient wel een kaderstellend besluit te nemen waarin de regels voor onderschriften worden vastgesteld. Ook het vervaardigen en aanbrengen van de borden kan op deze wijze worden geregeld. Dan hoeft niet verwezen te worden naar zogenaamde 'kwaliteitseisen' waaraan geen documenten in de zin van de Wet openbaarheid van bestuur ten grondslag blijken te liggen.

De raad dient er echter wel op toe te zien dat er *juiste* onderschriften worden aangebracht. Een aantal onderschriften in raadsvoorstel 159/2015 is onjuist of voor verbetering vatbaar. Dat geldt ook voor een aantal vastgestelde straatnamen.

Nijmegen, 22 november 2015

Rob Essers

Brief aan de raad - dhr. Essers inzake Raadsvoorstel 159-2015

Bijlagen

Simone de Beauvoirstraat;	*Simone Lucie Ernestine Marie Bertrand de Beauvoir 1908-1986* *Franse schrijfster, filosofe en feministe*
	Franse schrijfster 1908-1986
Heinrich Böllstraat	*Heinrich Theodor Böll 1917-1985* *Duitse schrijver*
	Duitse schrijver 1917-1985
Louis Paul Boonstraat	*Louis Paul Aalbrecht Boon 1912-1979* *Belgische schrijver en dichter*
	Vlaamse schrijver 1912-1979
Simon Carmiggeltstraat	*Simon Johannes Carmiggelt 1913-1987* *Nederlandse schrijver*
	Nederlandse schrijver 1913-1987
Agatha Christiestraat	*Agatha Mary Clarissa Miller 1890-1976* *Engelse schrijfster*
	Britse schrijfster 1890-1976
Hugo Clausstraat	*Hugo Marie Julien Claus 1929-2008* *Belgische schrijver, dichter en schilder*
	Vlaamse schrijver 1929-2008
Roald Dahlhof	*Engelse schrijver 1916-1990*
	Britse schrijver 1916-1990
William Faulknerstraat	*William Cuthbert Faulkner 1897-1962* *Amerikaanse schrijver*
	Amerikaanse schrijver 1897-1962
Karel Glastra van Loonstraat	*Karel Reinier Glastra van Loon 1962-2005* *Nederlandse schrijver en publicist*
	Nederlandse schrijver 1962-2005
Grote Boel	*Groote Boel -nabijgelegen verdwenen boerderij*
	Groote Boel verdwenen boerderij
Hella Haassestraat	*Hélène Serafia Haasse 1918-2011* *Nederlandse schrijfster*
	Nederlandse schrijfster 1918-2011
Ingrid Jonkerstraat	*Zuid-Afrikaanse dichteres 1933-1965*
ongewijzigd	*Zuid-Afrikaanse dichteres 1933-1965*
Kleine Boel	*Kleine Boel - nabijgelegen verdwenen boerderij*
	verdwenen boerderij
Astrid Lindgrenhof	*Astrid Anna Emilia Ericsson 1907-2002* *Zweedse schrijfster*
	Zweedse schrijfster 1907-2002
García Lorcastraat	*Federico García Lorca 1898-1936* *Spaanse dichter en schrijver*
	Spaanse schrijver 1898-1936

Lucebertstraat	*Pseudoniem van Lubertus Jacobus Swaanswijk 1924-1994* *Nederlandse dichter en schilder*
	Nederlandse dichter 1924-1994
Gabriel García Márquezstraat ongewijzigd	*Colombiaanse schrijver 1927-2014*
	Colombiaanse schrijver 1927-2014
Pablo Nerudastraat	*Pseudoniem van Ricardo Eliécer Neftalí Reyes Basoalto 1904-1973* *Chileense dichter*
	Chileense dichter 1904-1973
Ressense Wal	*Middeleeuwse dwarsdijk ter bescherming (van Ressense landerijen) tegen overstromingen*
	middeleeuwse dwarsdijk
Renate Rubinsteinstraat	*Renate Ida Rubinstein 1929-1990* *Nederlandse schrijfster*
	Nederlandse schrijfster 1929-1990
Nelly Sachsstraat	*Leonie Sachs 1891-1970* *Duitse dichteres*
	Duitse dichteres 1891-1970
Annie M.G. Schmidthof	*Anna Marie Geertruida Schmidt 1911-1995* *Nederlandse dichteres en schrijfster*
	Nederlandse schrijfster 1911-1995
Ananta Toerstraat	*Pramoedya Ananta Toer 1925-2006* *Indonesische schrijver*
	Indonesische schrijver 1925-2006
Marten Toonderstraat ongewijzigd	*Nederlandse stripauteur 1912-2005*
	Nederlandse stripauteur 1912-2005
Max Velthuijshof	*Nederlandse schrijver en tekenaar 1923-2005*
	Nederlandse schrijver 1923-2005

Reijershofstraat	*Boerderij aan Steltsestraat 18* *begin 19de eeuw van Nicolaas Reijers*
	oude boerderijnaam
Schrouwmolde	*Oude veldnaam*
	oude veldnaam
Jan Anne Beijerinckstraat	*Lents waterstaatkundig ingenieur 1800-1874*
	Lentse waterstaatkundig ingenieur 1800-1874
Jan van Ruitenbeekstraat	*Lents gemeenteraadslid (en actief dorpsbewoner) 1916-2008*
	Lents gemeenteraadslid 1916-2008
Jan van Moockstraat	*In 1713 turfmeter van Lent*
	in 1713 turfmeter van Lent
Coenraad Weckestraat	*Coenraad Wecke overleden 1709* *Eigenaar en bewoner van Huize Lent*
	bewoner van Huize Lent †1709

Brief aan de raad - dhr. Essers inzake Raadsvoorstel 159-2015

JHR. MR. CAREL VAN NISPEN TOT SEVENAAR. 1824 - 1884.
BEVORDERDE DE SPOORWEGVERBINDING NIJMEGEN - AMERSFOORT.

HERMAN FABER
1578 GENOEMD ALS KANUNNIK
VAN DE ST. STEVENSKERK

G.J. Reichgelt 1899-1993
Overste Jonkerbosch - Broeders van Liefde

Prof. mag. dr. Edward Schillebeeckx 1914 - 2009
Theoloog en hoogleraar

Prof. dr. Antonia Elisabeth Korvezee 1899-1978
Nederlands scheikundige

Nelson Rolihlahla Mandela 1918-2013
Strijder tegen apartheid en president van Zuid-Afika

Brief aan de raad - dhr. Vos Onderzoek naar Brand in de WC Notenhout

reg.nr.: 15.0012190
procesverantw.: BH30
INKOMEN
24 NOV. 2015
GEMEENTE NIJMEGEN
class.nr.: 150
afgedaan:

B13

Van: Fred Vos [mailto:fredvos@t-online.de]
Verzonden: maandag 23 november 2015 11:37
Aan: Griffie
CC: Jasper van Gruijthuijsen
Onderwerp: Onderzoek naar Brand in de Notenhout

Geachte leden van de gemeenteraad,

U weet dat ik inmiddels aangifte heb gedaan over ook uw, m.i. plichtsverzuimende, wetgevende en controlerende taak t.a.v. de brandweerzorg tot op de dag van de brand. Eerder berichtte ik ook de voor het onderzoek verantwoordelijke functionaris bij de brandweer regio dat dit onderzoek (2 rapporten) vele gebreken bevatte. Hij vroeg om een toelichting maar dit zou zijn rapportage niet wijzigen.
Dat bespaar ik mezelf dus maar.

Ik zag met verbijstering hoe u de 'toelichting' op deze misinformerende rapportages kritiekloos tot u nam in een vergadering daarover. Het zij zo.

Hier nog wat commentaar dat ik gaf op een site over brandpreventie:

Re: Schachten

door Fred Vos op vr 20 nov, 2015 12:00

Johannes Jansen schreef: Nog maar eens over schachten...
Het was voor mij gebruikelijk om een schacht bij een BC te rekenen op basis van BB art. 2.82.1. Bijvoorbeeld bij het BC van een technische ruimte.

Vraag 1 : Is dit formeel toegestaan ?
Vraag 2 : Mag ik een schacht scharen onder BB art 2.82 lid 3 en hoeft deze geen onderdeel te zijn van een BC ?

ad 1) Dat wat formeel is toegestaan is dat wat in de vergunningsvoorwaarden verschijnt en niet (achteraf?) formeel wordt betwist.

ad 2) Van de in de buitengevel geïntegreerde schacht in 'De Notenhout' te Nijmegen heb ik voorspeld en geleerd dat deze, indien aan een (kwetsbare; nota bene open verbinding met eronder gelegen cafetaria met daar een 'open dak'; dus WBDBO nul!) onderzijde (dus ook daar WBDBO nul!) wordt opengelaten en is uitgevoerd met brandbare gif producerende platen (weliswaar in strijd met het brandweeradvies; maar nooit in de vergunningsvoorwaarden geïmplementeerd/gecontroleerd) deze schacht een bijdrage levert aan zeer snelle doorslag en overslag met het voorspelbaar onbruikbaar maken van de vluchtwegen.

Ik vertel u dit omdat deze feiten in 'onderzoek' door TBO(regio) en IFV worden genegeerd.

Zij verwijzen misleid/misleidend naar de oorspronkelijk bouw terwijl er daarop een extensieve verbouwing en nieuwbouw (flat) heeft plaatsgevonden; waardoor die schacht er eerst kwam.
Niet voor 1 afvoerkanaal, zoals zij die 'zagen', maar voor 4!
Slechtziendheid is kennelijk geen belemmering voor deze wijze van 'onderzoek' in brandweer NL.

Het 'open dak' was daarop aangepast met een ruime open oppervlakte; weliswaar tegen inregenen beschermd door de onderste vloer van het flatgebouw erboven. Dat dan weer wel.
Ook, de vrij volledige, NVBR model evaluatie criteria zijn bij dit 'onderzoek' maar voor het gemak 'vergeten'.

Zo leert u wellicht toch nog wat van 'preventie' ervaring na branden.
(Over de repressie kan ik ook een somber boek schrijven; maar wie kan/wil dat nu lezen?)

In de gemeenteraadscommissie werd gevraagd naar de beperkte hoeveelheid rookmaskers.
De cdt. regionale brandweer ging daar hartelijk op in: er waren er maar twee per voertuig.
'*Ja, wij rekenden niet eerder op dergelijke grote behoeften*'.

Wat hij verzweeg, is, dat die 'behoefte' uitsluitend ontstond en kon ontstaan doordat de brandpreventie, opleveringsinspectie en handhavingspecties voor de cafetaria en het flatgebouw geheel en al voor WBDBO de laatste 20 jaar was verzaakt.

Ook verzweeg hij dat er veel voertuigen een bijdrage aan maskers hadden kunnen leveren maar dat die 'ver weg' waren om GWT aan te leggen. Dit nota bene met een brandkraan voor de deur en een blusvijver ernaast en slechts 1 HD voor een uitslaande brand afgelegd!
Ja, toen moesten de brandwachten van het eerste voertuig nogal wat heen en weer lopen met 2 maskertjes: 'zum Kotzen!'
Hard werken dus! Maar dat krijgt men met een domme besteding van mensen en middelen.
Treurig voor een kenner om te zien maar verkocht als 'goede inzet' van de mannen. Zouden zij het zelf geloven?
"*Tegen domheid zijn zelfs de goden niet bestand*" (Anatole France)

Met verschuldigde hoogachting,
Fred Vos.

reg.nr.: 15 0012268
procesverantw.: BMSO
INGEKOMEN
25 NOV. 2015
GEMEENTE NIJMEGEN
class.nr.:
afgedaan:

B14

CPRN
Cultuurhistorisch Platform Rijk van Nijmegen

WIJKVERENIGING
Ons Waterkwartier

Aan: Gemeenteraad en Burgemeester en Wethouders van de gemeente Nijmegen
Van: Cultuurhistorisch Platform Rijk van Nijmegen
Wijkvereniging 'Ons Waterkwartier'
Datum: 24 november 2015, Nijmegen
Betreft:

Fort Krayenhoff, een voorstel tot reconstructie

Aan: Gemeenteraad en Burgemeester en Wethouders van de gemeente Nijmegen

Langs de Waal in Nijmegen-West wordt een nieuwe wijk gebouwd. Het Cultuurhistorisch Platform Rijk van Nijmegen en Wijkvereniging Waterkwartier zien tot hun grote teleurstelling dat bij de invulling daarvan de rijke historie van het gebied nauwelijks een rol speelt. Daarmee wordt een uitzonderlijke kans verspeeld om een unieke wijk te bouwen, die Nijmegen als geheel aantrekkelijker maakt. Op dit moment speelt dat in het bijzonder met betrekking tot de restanten van Fort Krayenhoff. In bijgaande notitie geven wij een schets van dit fort, zijn betekenis en de vele aanknopingspunten om tot een gedeeltelijke reconstructie over te gaan.

De gemeente Nijmegen kocht het fort en omliggende terrein in 1924 aan om het bruikbaar te maken voor de industriële bedrijvigheid, die de stad langs het westelijke Waalfront wilde ontwikkelen. Zeker is dat er nog omvangrijke resten van Fort Krayenhoff aanwezig zijn, deze zijn zichtbaar in de Waaloever op de locatie Latenstein. Zeer waarschijnlijk zijn aansluitend ook de fundering en onderste lagen van het centrale bastion nog opgesloten onder de opgehoogde grondlagen. Ook bewaard zijn de bouwtekeningen van Fort Krayenhoff (mededeling Stichting Menno van Coehoorn), waardoor de inpassing van de nog aanwezige onderdelen in het oorspronkelijk ontwerp volstrekt eenduidig zal zijn. De combinatie van historische bouwtekeningen, artistieke tekeningen, fotomateriaal en ruime fysieke resten vormt een ideale basis voor een gedeeltelijke reconstructie van Fort Krayenhoff.

Het gemeentelijk beleid bij de herontwikkeling van het westelijke Waalfront is zeer lang gericht geweest op reconstructie van grote delen van het fort Krayenhoff en op een stedenbouwkundige inpassing daarvan, waarbij kijklijnen vanuit de wijk naar het fort en vanuit het fort naar de binnenstad gegarandeerd waren. Deze benadering was onderdeel van een bredere strategie van de gemeente Nijmegen die is vastgelegd in het Visiedocument *"Het derde leven van de stadsmuur. Nijmegen vestingstad van de 21e eeuw"*.

De burger, die in vertrouwen op het stadsbestuur en in lijn met het masterplan en het visiedocument een gedeeltelijke reconstructie van het fort en een zorgvuldige inpassing daarvan in het de nieuwe wijk had verwacht, komt bedrogen uit. Inmiddels is het masterplan terzijde geschoven en heeft de gemeente ruimte gemaakt voor de commerciële visie van RABO Vastgoed, de dominante partner van de gemeente Nijmegen bij de herontwikkeling van de nieuwe wijk. Van de plannen om Fort Krayenhoff te reconstrueren is niets meer over. Wat daarvan rest is slechts een grasveldje op de locatie van Fort Krayenhoff. Van een gedeeltelijke reconstructie en een ruimere ruimere landschappelijke inbedding, zoals beschreven in het Masterplan zal dan hoe dan ook niets overblijven. De burger is bedrogen en de toekomstige wijk is beroofd van een unieke historische karakteristiek.

In afwijking van de eerdere plannen, die Fort Krayenhoff centraal stelden in het ontwerp van de nieuwe wijk, is het huidige beleid gericht op het totaal negeren van de resten van Fort Krayenhoff en de mogelijkheden tot reconstructie. Wij pleiten ervoor dat deze onzalige koers wordt verlaten, beter ten halve gekeerd dan ten hele gedwaald. Wij stellen voor dat Nijmegen zijn invloed binnen de Waalfront OBW aanwendt om alsnog te komen tot een gedeeltelijke reconstructie van Fort Krayenhoff en een passende stedenbouwkundige inbedding daarvan in de nieuwe wijk. De mogelijkheden daarvoor zijn reeds beperkt door de voortschrijdende bouw van de Bataviabuurt ("Koningsdaal"), maar er resteren nog steeds goede kansen.

Zoals in bijgevoegde notitie wordt uitgewerkt zou een gedeeltelijke reconstructie en/of visualisatie langs drie lijnen vorm kunnen krijgen. Allereerst betreft dat het herstel van delen van het fort, vervolgens de stedenbouwkundige inpassing van het fort in de nieuwe wijk en tenslotte het presenteren van de relatie met Nijmegen als vestingstad. Wij hopen dat de gemeente Nijmegen de moed kan opbrengen om terug te keren op zijn schreden en opnieuw zal kiezen voor reconstructie van Fort Krayenhoff .

P. Timmermans, *voorzitter CPRN*

R. de Vries, *voorzitter Wijkvereniging 'Ons Waterkwartier'*

CPRN

Cultuurhistorisch Platform Rijk van Nijmegen

Fort Krayenhoff als onderdeel van vestingstad Nijmegen, een voorstel tot reconstructie

Het ontstaan van Nijmegen en zijn verdere ontwikkeling zijn nauw verbonden geweest met zijn militaire functie. Dat hangt samen met de strategische ligging van Nijmegen op een hoogte tussen Maas en Waal aan het begin van de Hollandse delta. Was die militaire functie in de vroege Romeinse tijd nog overheersend, in de midden- en laat-Romeinse tijd en in de middeleeuwen wist de stad die functie goed te combineren met zijn ontwikkeling als een belangrijk centrum voor bestuur en handel. Nadat de noordelijke Nederlanden zich rond het jaar 1600 definitief van het Spaanse rijk hadden losgemaakt, werd de militaire functie van Nijmegen gedurende zeer lange tijd absoluut dominant. Nijmegen werd een vestingstad die als schakel diende in een linie van defensieve vestingsteden die de centrale provincies (met name Holland) moest beschermen tegen vijandige aanvallen. Om de verdediging van de stad aan te passen aan de ontwikkelingen in artillerie en militaire tactiek werd buiten de stadsmuren een aansluitende buitenring van verdedigingswerken ingericht en in een ruime zone daaromheen werd geen enkele bouwactiviteit toegestaan. D Nijmegen was nu een vestingstad met een groot garnizoen geworden en dat vormde een ernstige beperking voor zijn ontwikkeling.

In de 19e eeuw werd de functie van Nijmegen als vestingstad opnieuw ingevuld. Hiervoor werd door achtereenvolgens de Bataafse Republiek (in 1795), door koning Lodewijk Napoleon (1809) en tenslotte door Koning Willem I een beroep gedaan op Cornelis Krayenhoff. Willem I benoemt hem tot Inspecteur-Generaal van de Fortificatiën. In 1816 voltooit Krayenhoff een nota met een overzicht van de verdedigingssystemen van Nederland. In die nota ziet hij Nijmegen als een stad die niet lang tegen een vijandelijke belegering bestand zal zijn. Nijmegen moet daarom extra versterkt worden.
Nijmegen moet, als schakel tussen noorden en zuiden en op zo'n belangrijk punt aan de Waal, volgens Krayenhoff een sterke vestingplaats worden met drie functies:
1) het tegenhouden van de vijand uit oosten, met name Pruisen, 2) als verzamelplaats van een groot leger dat voor offensieve acties naar het zuiden kan trekken, met name tegen Frankrijk en 3) de terugvallocatie waar, als de gevechten mislukken, dat leger zich kan terugtrekken voor de behandeling van zieken en gewonden. Nijmegen moet dus in zijn ogen een geheel eigen rol krijgen in de landsverdediging.

Een dergelijk groot leger kan echter niet binnen de stadsmuren van Nijmegen worden verzameld, de stad is daarvoor te klein. Dat kan alleen in een aantal kampen aan de zuidkant van de stad. Om dit legeringsgebied bescherming te bieden, laat Krayenhoff twee forten bouwen: in 1815 aan de oostkant Fort Sterrenschans, daarna aan de westkant in 1817 de schansen Oost-Indië en Batavia. Deze komen te liggen op het grondgebied van de familie Krayenhoff buiten de stad. In een aantal stappen worden de schansen Oost-Indië en Batavia vervolgens samengetrokken tot het Fort Krayenhoff: een torenfort bijna direct op de zuidoever van de Waal, aan de zuidzijde omsloten door een wal en een gracht.

Afbeelding 1 - Fort Krayenhoff, gezien vanuit het oosten. Schilderij van P.C. Christ uit 1840.

De forten Sterrenschans en Krayenhoff beschermden dus de ruimten ten zuiden van Nijmegen waar de Nederlandse troepen konden worden verzameld om een aanval over land door Pruissen of Frankrijk te stoppen. Ze hadden daarmee een wezenlijk andere functie dan die van de vier andere Nijmeegse forten (fort Verbrande Molen (1861), fort Kijk-in-Pot (1862), fort Boven-Lent (1862) en fort Beneden-Lent (1863). Deze zijn van veel latere datum, met vooral als doel een mogelijke aanval op de stad zelf af te wenden. De forten Boven- en Beneden-Lent dienden bijvoorbeeld om een aanval van Pruisen - dat immers baas was in Kleef - langs de Waal tegen te houden.

In 1874, toen duidelijk was geworden dat forten en vestingen in een tijd van steeds explosievere en verder dragende artillerie hun functie hadden verloren, werd de wettelijke status van Nijmegen als vestingstad beëindigd. Vanaf 1874 kon Nijmegen aansluiting gaan zoeken bij de nieuwe tijd en beginnen met het verbreden van zijn sociaal-economische basis. De vestingwerken en forten die tussen 1594 en 1874 vorm hadden gegeven aan de vestingstad Nijmegen, werden daarbij ervaren als knellende banden en in snel tempo goeddeels gesloopt voor de nieuwe stadsuitleg.

Met het opheffen van de wettelijke positie als vestingstad was echter de strategische ligging van Nijmegen niet verdwenen, zoals bleek in WOII en tijdens de Koude Oorlog. Na de bevrijding van Nijmegen in september 1944 gebruikten de geallieerden, geheel in lijn met het denken van Krayenhoff, de hoge gronden ten zuiden en oosten van de stad om een geweldige troepenmacht op te bouwen van rond een half miljoen soldaten. In februari 1945 doorbrak deze legermacht in Operatie Veritable de Duitse linies en legde de basis voor zowel de bevrijding van Noord Nederland als voor de geallieerde opmars naar Berlijn. En weer enkele jaren later herleefde de functie van Nijmegen als onderdeel van een waterlinie. Als verdediging tegen een mogelijke Russische aanval over de Noord-Duitse vlakte werd in de jaren '50 de IJssellinie tussen Nijmegen en Kampen ingericht. Bij Bemmel en Arnhem lagen grote caissons gereed die de waterafvoer in de Waal zouden blokkeren. Het aldus gestuwde water zou tot massieve overstromingen over de volle afstand van 120 km leiden. De caissondammen bij Bemmel en Arnhem vormden aldus de basis voor deze waterlinie, die dan ook een zware en statische verdediging kreeg aan de

zuidoever van de Waal nabij de Groenlanden. Maar ook deze laatste waterlinie werd al vanaf 1968 als achterhaald beschouwd. Restanten in het landschap getuigen er echter nog volop van.

Nijmegen is dus niet alleen een stad geweest met stadsmuren en vestingwerken om zijn burgers te beschermen tegen vijandelijke aanvallen, maar gedurende lange tijd diende de stad ook als onderdeel van een defensieve linie die Nederland moest beveiligen tegen vijandelijke aanvallen; en de forten om Nijmegen hadden als doel om als vooruitgeschoven posten de stad zelf te beschermen. Fort Krayenhoff is samen met Fort Sterrenschans hierop de uitzondering; deze twee forten zijn onderdeel van een strategie waarin de vestingstad Nijmegen de basis vormde voor een tegenaanval op de vijandelijke troepen.

Restanten Fort Krayenhoff

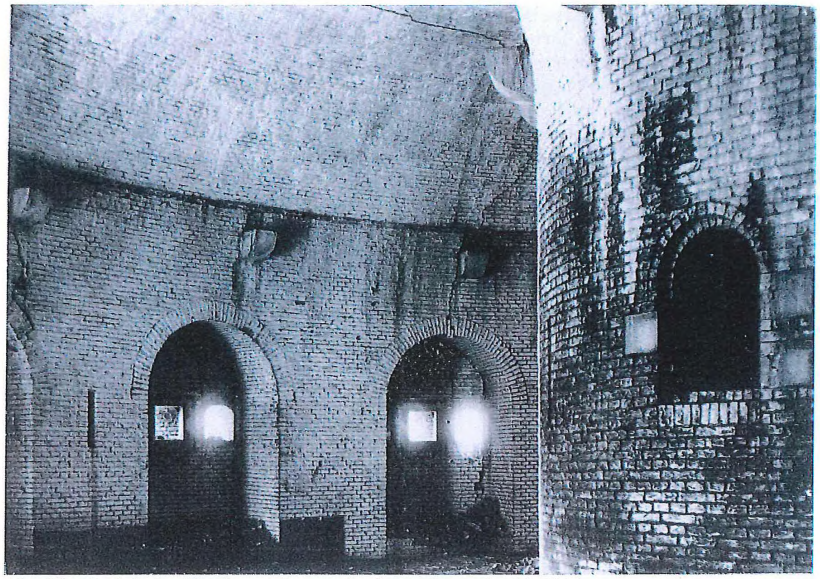
Al voordat in 1874 de functie van Nijmegen als vestingstad werd beëindigd, had Fort Krayenhoff zijn militaire functie verloren. Zo werden er 1853 bijvoorbeeld 79 bomen geplant langs de weg naar Weurt, die bij uitgroei naar volwassenheid een zeer groot deel van het zicht vanuit het fort zouden wegnemen. Het fort raakte in verval zonder echte sloop. Er wordt wel gesteld dat de sloop werd tegengehouden omdat de schepper, Baron Cornelis Krayenhoff, zijn laatste rustplaats in het fort had gevonden. In 1840 werd hij in een grafkelder onder het fort begraven, waarvandaan de stoffelijke resten op 18 juli 1914, in verband met de algehele bouwvalligheid van het fort, werden overgebracht naar begraafplaats Rustoord aan de Postweg. Zijn grafsteen ligt tot op de dag van vandaag in het Krayenhoffplantsoen.

Afbeelding 2 – Foto van het fort in 1915. Alleen het torenfort steekt boven de grond uit.

Het torenfort of centraal bastion was verreweg het belangrijkste onderdeel van Fort Krayenhoff. Het binnenwerk van dit centrale bastion bestond uit een kern van twee verdiepingen met daaromheen een ruime gang, waarin de soldaten hun positie konden innemen. Het was een indrukwekkende constructie, waarvan goede beelden bewaard zijn gebleven, onder meer via foto's die zijn gepubliceerd in de Panorama van 29 Juli 1914.
Na de herbegrafenis van baron Krayenhoff is de weg vrij voor de sloop van het fort, maar toch werd hier geen haast mee gemaakt. En met het beeld van de foto's uit 1914 voor ogen is dit ook

goed te begrijpen: de massieve bastionbouw slopen was een stevige inspanning die zeker met hoge kosten gepaard zou gaan, die door de buitendijkse locatie niet zomaar konden worden terugverdiend. De gemeente Nijmegen kocht het terrein in 1924 echter aan om het bruikbaar te maken voor de industriële bedrijvigheid die de stad langs het westelijke Waalfront wilde ontwikkelen. Vervolgens werd in 1926/1927 het fort afgebroken en het terrein geëgaliseerd, waarvoor 83 ongeschoolde werklozen werden ingezet, aldus de Gelderlander in zijn berichtgeving uit die dagen. Uit foto's blijkt dat in elk geval de bovenste delen van het fort zijn afgebroken en dat het terrein is opgehoogd, waardoor dit buitendijkse gebied geschikt werd als industriële locatie. Het is alleszins aannemelijk dat de onderste muren van het fort ongeschonden onder de grond zitten, dat was de eenvoudigste en goedkoopste manier van werken bij het ophogen van het hele terrein. Nader onderzoek naar de precieze omvang hiervan hiernaar kan zeer gericht en daardoor relatief eenvoudig worden uitgevoerd.

Afbeelding 3 – Indrukwekkende gewelven van het fort, gefotografeerd in 1915.

Zeker is dat er nog omvangrijke resten van Fort Krayenhoff aanwezig zijn, ze zijn zichtbaar in de Waaloever op de locatie Latenstein. Zeer waarschijnlijk zijn aansluitend de fundering en onderste lagen van het centrale bastion nog opgesloten onder de opgehoogde grondlagen. Ook bewaard zijn de bouwtekeningen van Fort Krayenhoff (mededeling Stichting Menno van Coehoorn), waardoor de inpassing van de nog aanwezige onderdelen in het oorspronkelijk ontwerp volstrekt eenduidig zal zijn.

Reconstructiemogelijkheden Fort Krayenhoff

Fort Krayenhoff blijkt een uniek en belangrijk onderdeel van de Nijmeegse militaire geschiedenis. De combinatie van historische bouwtekeningen, artistieke tekeningen, fotomateriaal en ruime fysieke resten vormt een ideale basis voor een gedeeltelijke reconstructie van Fort Krayenhoff. Daar bovendien ook de locatie zelf weer vrij is gekomen door de herontwikkeling van het gebied langs de Waal, is die reconstructie geen theoretische

beschouwing maar is er een feitelijke kans om Fort Krayenhoff een tweede leven te geven als onderdeel van de nieuwe wijk. Daarmee zal die nieuwe wijk de geschiedenis van de plek in zich opnemen en voortdragen.

Een gedeeltelijke reconstructie en/of visualisatie zou langs drie lijnen vorm kunnen krijgen. Allereerst betreft dat het herstel van delen van het fort, vervolgens de stedenbouwkundige inpassing van het fort in de nieuwe wijk en tenslotte het presenteren van de relatie met Nijmegen als vestingstad.

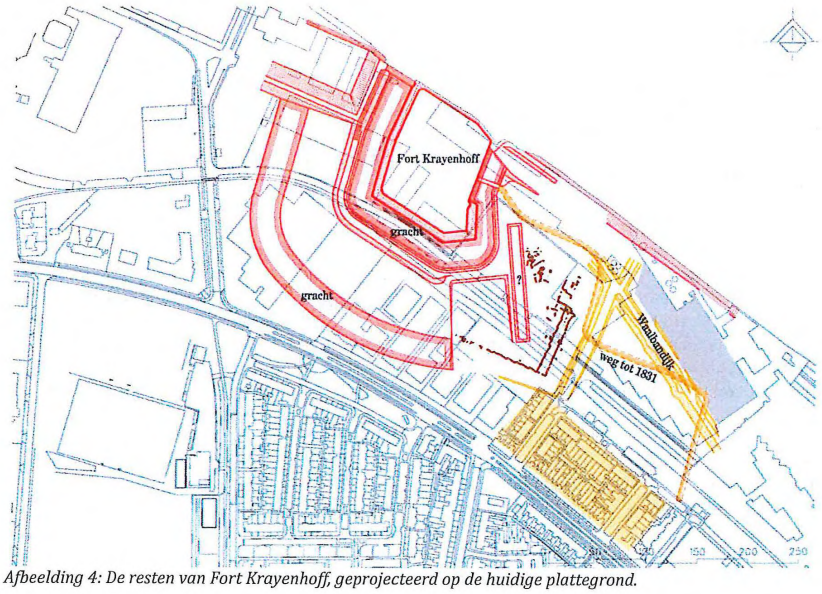
Voor de gedeeltelijke reconstructie/visualisatie valt te denken aan delen van de omringende grachten en wallen in aansluiting op het bewaard gebleven muurgedeelte langs de Waal. Deze zouden zelfs op het niveau van het huidige maaiveld kunnen worden gerealiseerd, exact boven de oude posities in de ondergrond. Daarbinnen zouden de contouren van het centraal gelegen bomvrije reduit met eenvoudige middelen kunnen worden aangegeven. De hooggelegen, door een palissade omgeven wachtplaats met seinvlag aan de oostzijde zou met al even eenvoudige middelen kunnen worden gereconstrueerd. Dit alles zou een aanzicht opleveren dat enigszins in de buurt zou komen van het beeld in de prachtige aquarel van P.C. Christ uit 1840 (Afbeelding 1).

Fort Krayenhoff was de westelijke bescherming voor een ten zuiden van Nijmegen te verzamelen leger dat zou uitrukken voor een op het zuiden gerichte tegenaanval. Vanaf het midden van het fort hadden de soldaten in het fort zicht op de stad en de bocht van de rivier om de Ooijpolder heen, hetgeen ook de reden was voor de situering van het fort aldaar. Bij een goede stedenbouwkundige inpassing zou er zowel vanuit de wijk uitzicht worden geboden op de gereconstrueerde of gevisualiseerde onderdelen van het fort, als vanuit het fort de zichtlijn naar Nijmegen en Waalbocht worden vrij gehouden.

Om de relatie met Nijmegen vestingstad tot stand te brengen, kan een uitkijkpost worden gerealiseerd op een geschikte plek binnen de fortlocatie. Dit zou kunnen middels een uitkijktoren boven de plaats van het centrale bastion, of door gebruik te maken van de hier boven genoemde wachtplaats aan de oostzijde. Vanuit deze voor het publiek toegankelijke uitkijkpost zou zicht geboden kunnen worden naar verscheidene forten die onderdeel waren van vestingstad Nijmegen. Ideaal zou het zijn als zicht geboden kon worden op de Bastei/Stratemakerstoren en Fort Beneden-Lent en als er ter plekke via een model of reconstructietekening informatie over het geheel van de forten rondom Nijmegen zou worden verschaft.

Gemeentelijk beleid: de burger bedrogen

Het gemeentelijk beleid bij de herontwikkeling van het westelijke Waalfront is zeer lang gericht geweest op reconstructie van grote delen van het fort Krayenhoff en op een stedenbouwkundige inpassing daarvan waarbij kijklijnen vanuit de wijk naar het fort en vanuit het fort naar de binnenstad gegarandeerd waren. Deze benadering was onderdeel van een bredere strategie van de gemeente Nijmegen die is vastgelegd in het Visiedocument *Het derde leven van de stadsmuur. Nijmegen vestingstad van de 21e eeuw.*
Dit visiedocument werd op 27 januari 2009 door B&W van Nijmegen aan de gemeenteraad aangeboden. In de aanbiedingsbrief schrijven B&W onder meer dat het visiedocument: '*..bundeling van kansen en mogelijkheden (biedt) om de ruimtelijke inrichting te koppelen aan het zichtbaar en beleefbaar maken van ons vestingverleden.*' En ook: '*Dit kan door de relaties tussen de vestingonderdelen te herstellen en de individuele vestingonderdelen weer zichtbaar te maken.*' In het visiedocument wordt in de strategieparagraaf ook geschreven over Fort Krayenhoff: '*Het fort vormt een wezenlijk onderdeel van het Masterplan (i.e. van het westelijke Waalfront). Bij de uitwerking ... is het van belang dat de herinnering aan ... baron Krayenhoff, het vestingverleden en bijbehorende verhalen optimaal worden benut.*'

Afbeelding 4: De resten van Fort Krayenhoff, geprojecteerd op de huidige plattegrond.

De burger die in vertrouwen op het stadsbestuur en in lijn met het masterplan en het visiedocument een gedeeltelijke reconstructie van het fort en een zorgvuldige inpassing daarvan in het de nieuwe wijk had verwacht, komt bedrogen uit. Inmiddels is het masterplan terzijde geschoven en heeft de gemeente ruimte gemaakt voor de commerciële visie van RABO Vastgoed, de dominante partner van de gemeente Nijmegen bij de herontwikkeling van de nieuwe wijk. Van de plannen om Fort Krayenhoff te reconstrueren is niets meer over; wat daarvan rest is slechts een grasveldje op de locatie van Fort Krayenhoff.
In het oorspronkelijke Masterplan zou het fort, gelegen aan het eind van een lange groene wig, een bepalend landschappelijke element zijn. Die wig is verdwenen. De in de nieuwe plannen van juni 2012 ingetekende bouwblokken gaan door tot aan de oostzijde van het fort en nemen elk uitzicht op het fort weg, zoals ook elk uitzicht vanaf het fort naar het zuiden en oosten. Bij de volledige uitvoering van deze aanpak van de gemeente blijft er ter plekke van het Fort Krayenhoff slechts een klein en ingesloten carré over, een grasveldje tussen de bouwblokken eigenlijk, te reserveren voor een verhoopte, latere contouren-reconstructie met omwalling en omgrachting. Maar van een gedeeltelijke reconstructie en een ruimere landschappelijke inbedding, zoals beschreven in het Masterplan, zal dan hoe dan ook niets overblijven. De burger is bedrogen en de toekomstige wijk is beroofd van een unieke historische karakteristiek.

Ten halve gekeerd?

De gemeente Nijmegen heeft voor de ontwikkeling van de nieuwe wijk een overeenkomst gesloten met RABO Vastgoed; samen hebben ze de Waalfront OBW opgericht voor de uitvoering van deze plannen. In afwijking van de eerdere plannen die Fort Krayenhoff centraal stelden in het ontwerp van de nieuwe wijk, is het huidige beleid gericht op het totaal negeren van de resten van Fort Krayenhoff en de mogelijkheden tot reconstructie. Wij pleiten ervoor dat deze onzalige koers wordt verlaten, beter ten halve gekeerd dan ten hele gedwaald. Wij stellen voor dat Nijmegen zijn invloed aanwendt om alsnog te komen tot een gedeeltelijke reconstructie van Fort Krayenhoff en een passende stedenbouwkundige inbedding daarvan in de nieuwe wijk. De

mogelijkheden daarvoor zijn reeds beperkt door de voortschrijdende bouw van de Bataviabuurt ('Koningsdaal'), maar er resteren nog steeds goede kansen.

Zoals hierboven beschreven zou een gedeeltelijke reconstructie en/of visualisatie langs drie lijnen vorm kunnen krijgen. Allereerst betreft dat het herstel van delen van het fort, vervolgens de stedenbouwkundige inpassing van het fort in de nieuwe wijk en tenslotte het presenteren van de relatie met Nijmegen als vestingstad. De details daarvan zouden aanvullende studie vergen, waarvoor wij hierboven een aantal suggesties hebben gedaan.

Bestuur CPRN
Nijmegen 18 november 2015

Voor deze notitie is gebruik gemaakt van inbreng aan CPRN door de Stichting Menno van Coehoorn, Dr. Wilfried Uiterhoeve en van de berichtgeving in De Gelderlander. *Tevens zijn elementen verwerkt van de discussie die over Fort Krayenhoff is gevoerd in de ledenvergadering van CPRN van juni jongstleden. De uiteindelijke tekst komt geheel voor verantwoordelijkheid van CPRN.*

Brief aan de raad - Retaildeal - weerbaar te maken voor structurele veranderingen

Economie
Economische Ontwikkeling

Ingekomen stuk D1 (PA 16 december 2015)

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 329 95 80
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Aan de Gemeenteraad van Nijmegen

Verzenddatum	Ons kenmerk	Contactpersoon
17 november 2015	EZ20/15.0011589	Ilse Nieskens
Onderwerp	**Datum uw brief**	**Doorkiesnummer**
Retaildeal		(024) 3299748

Geachte leden van de Raad,

Minister Kamp van het Ministerie van Economische Zaken heeft begin dit jaar samen met betrokken partijen als de G32, Detailhandel Nederland, KHN, IVBN en de Provincies een Retailagenda gepresenteerd om de retail weerbaar te maken voor structurele veranderingen die gaande zijn. Belangrijkste eerste product van de Retailagenda is de ondertekening van de Retaildeal door Minister Kamp met 50 gemeenten.

Op 18 november a.s. vindt de ondertekening in Den Haag plaats tussen Minister Kamp en de eerste 20 gemeenten. Nijmegen behoort bij deze eerste groep. Wethouder van Hees zal daar de deal ondertekenen namens de gemeente Nijmegen.

Doel van de ondertekening is partijen op lokaal niveau, van gemeente tot belangrijkste stakeholders (o.a. Huis voor de Binnenstad, KHN, eigenaren en ondernemers), te stimuleren om aan de slag te gaan om in hun gemeente de retail klaar te maken voor de toekomst.
Afspraken tussen rijk, landelijke stakeholders en gemeenten in de Retaildeal zijn:

1. In nauw overleg met de belangrijkste stakeholders (retail, vastgoed, horeca, kunst en cultuur) een visie op de detailhandel en/of bredere binnenstad te ontwikkelen.
2. Hierbij een concreet beleid en een actieplan met prioriteiten te ontwikkelen
3. Daarin het toekomstige winkelareaal te benoemen en duidelijke keuzes te maken welk deel kansrijk en welke is kansarm.
4. De visie, het beleid en het actieplan in regionaal verband af te stemmen, zo nodig onder regie van de provincie.
5. De continuïteit en de progressie van de Retaildeal te waarborgen door het onderwerp actief in het overdrachtsdossier voor de volgende collegeperiode op te nemen.

Brief aan de raad - Retaildeal - weerbaar te maken voor structurele veranderingen

Gemeente Nijmegen
Economie
Economische Ontwikkeling

Vervolgvel
1

Dit College heeft de afgelopen periode de Binnenstad hoog op haar eigen agenda gezet en komt daarom al in belangrijke mate tegemoet aan de eisen die in de Retaildeal worden gesteld:

- We hebben recentelijk de nota “Binnenstad van de Toekomst” een visie op transformatie en aanpak van leegstand vastgesteld. Dit hebben we uitgevoerd in nauw overleg met belangrijke stakeholders in de binnenstad. Daarnaast hebben we begin dit jaar een Agenda voor de Binnenstad opgesteld, waarin ambitie, belangrijkste pijlers van beleid en projecten zijn benoemd.
- De nota “Binnenstad van de Toekomst” bevat een analyse, visie en plan van aanpak. In het Plan van Aanpak zijn de 14 belangrijkste speerpunten met daaraan gekoppeld projecten voor de komende periode benoemd.
- We hebben een Weerbaarheidsanalyse laten uitvoeren en daarin benoemd welke gebieden kansrijk en kansarm zijn. Resultaten van deze analyse zijn opgenomen in de Visie “Binnenstad van de Toekomst”.
- We zijn met de Provincie in gesprek over de toekomst van onze binnenstad, waarbij we de visie als uitgangspunt hanteren en deze gebruiken in het gesprek over inzet van provinciale middelen.
- De aanbeveling om continuïteit en progressie van de Retaildeal de komende jaren te waarborgen nemen we over.

Graag houden we u op de hoogte van de ondertekening en het vervolg dat de komende tijd aan de Retaildeal wordt gegeven. Dit thema krijgt een centrale plek in de Nieuwsbrief over de Binnenstad, die ieder kwartaal naar u toekomt.

Hoogachtend,
College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls drs. B. van der Ploeg

Brief aan de raad - Verklaring van Toepasselijkheid & Informatiebeveiligingsbeleid

Ingekomen stuk D2 (PA 16 december 2015)

Financiën
Concernexperts

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 323 59 92
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
17 november 2015	FA20/15.001051	Esther Zijlstra
Onderwerp	**Datum uw brief**	**Doorkiesnummer**
Verklaring van Toepasselijkheid & Informatiebeveiligingsbeleid		(024) 3293963

Geachte leden van de raad,

Hierbij informeren wij u over de uitvoering van het informatieveiligheid. Wij willen in navolging van de Resolutie Informatieveiligheid, die unaniem door de ledenraad van de VNG eind 2013 is omarmd, de Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten (BIG) volgen en invoeren. Dit zullen we doen door het vaststellen van de uit de BIG voortvloeiende Verklaring van Toepasselijkheid, naast een op de BIG gebaseerd informatiebeleid voor de periode 2015 – 2018. Wij besluiten tevens één informatiebeveiligingsfunctionaris (CISO) voor de gemeente Nijmegen aan te stellen. Deze functionaris vervult tevens de rol van beveiligingsbeheerder BRP, beveiligingsfunctionaris Reisdocumenten c.q. Rijbewijzen en Suwinet security officer. Deze rol zal vervuld worden door de heer R. van Wamel als CISO (Chief Information Security Officer), en mevr. E. Zijlstra als plaatsvervangend CISO. Als gevolg hier van zullen we de besluiten onder registratie nummer 14.0009951 (Aanstelling Security Officer Suwinet), en 14.0007422 (Controller Informatiebeveiliging) in trekken.

Op 29 november 2013 is de Resolutie Informatieveiligheid unaniem aangenomen in de ledenvergadering van de VNG. Daarmee wordt de Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten (BIG) geïntroduceerd als normenkader voor gemeenten. De BIG is gebaseerd op de wereldwijde ISO 27001/27002 standaard en Gemeente Nijmegen wil hier aan voldoen.

De relevante wettelijke beleidskaders voor het voorgestelde informatiebeveiligingsbeleid zijn:

- Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten
- Wet Basisregistratie Personen (BPR)
- Wet Basisregistratie Adressen & Gebouwen (BAG)
- Wet Structuur Uitvoeringsorganisatie Werk & Inkomen (Suwi)
- Participatiewet
- Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) 2015
- Jeugdwet
- Archiefwet
- Wet algemene bepalingen Burgerservicenummer
- Wet Bescherming Persoonsgegevens (WBP)

Gemeente Nijmegen
Financiën
Concernexperts

Vervolgvel
1

- Wet Computercriminaliteit

Een aantal van deze wetten worden getoetst door audits. Met het voldoen aan de BIG neemt de auditlast af.

In de Verklaring van Toepasselijkheid geeft ons college aan wat de situatie is op het gebied van informatiebeveiliging. Welke risico`s geaccepteerd worden en welke worden aangepakt. Dit is de verantwoordelijkheid van ons college zoals wordt aangegeven in de BIG. Het informatiebeveiligingsbeleid vormt het fundament onder de informatiebeveiliging van de gemeente Nijmegen en maakt het mogelijk maatregelen te nemen.

Wij vertrouwen erop u hiermede voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
college van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls drs. B. van der Ploeg

Brief aan de raad - Kwartaalbericht Waalsprong nr. 8

Ontwikkelingsbedrijf
Projectontwikkeling

Ingekomen stuk D3 (PA 16 december 2015)

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 329 96 10
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
17 november 2015	OB10/ D152070744	Luciën Koridon
Onderwerp	Datum uw brief	Doorkiesnummer
Kwartaalbericht Waalsprong nr. 8	-	(024) 3292768

Geachte leden van de raad,

In december 2013 heeft u een brief ontvangen over de wijze waarop ons college u periodiek wil gaan informeren over de relevante ontwikkelingen in de Waalsprong. Voorgesteld is om u elk kwartaal een bericht te sturen met gegevens die aanvullend zijn op de risiconota of de Voortgangsrapportage Grote Projecten (VGP). In de Raadscommissie Grondexploitatie Waalsprong van 24 juni 2014 is aangegeven dat het kwartaalbericht in deze vorm prima tegemoet komt aan de informatiebehoefte. Net als in het vorige kwartaalbericht is de nieuwe informatie in het kwartaalbericht gemarkeerd in een afwijkende kleur.

Begin 2014 is afgesproken om na een jaar te kijken of aanpassing van de frequentie en de inhoud van het kwartaalbericht Waalsprong gewenst is. Op 24 juni 2014 is in de raadscommissie Waalsprong hierover gesproken en zijn een aantal wensen aan ons meegegeven die inmiddels ook verwerkt worden in de kwartaalberichten Waalsprong.

Bij deze brief ontvangt u het Kwartaalbericht Waalsprong nr. 8. In dit bericht zijn de financiële gegevens geactualiseerd en is het onderdeel `Voortgang lopende deelgebieden` aangevuld of aangepast ten opzichte van het vorige kwartaalbericht. Ook is naast de gebruikelijke presentatie van de huidige stand van zaken woningkavels, een doorkijk gegeven richting 2016.
In dit kwartaalbericht is niet ingegaan op het onderwerp verkeersstructuur Waalsprong, Hierover bent u recent middels een raadsbrief reeds op de hoogte gebracht.

Wij hopen dat het gepresenteerde kwartaalbericht nr. 8 bijdraagt aan het overzicht in de stand van zaken in de Waalsprong.

Hoogachtend,
College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls drs. B. van der Ploeg

Bijlage: Kwartaalbericht Waalsprong nr. 8

Kwartaalbericht Waalsprong

nummer 8 – oktober 2015

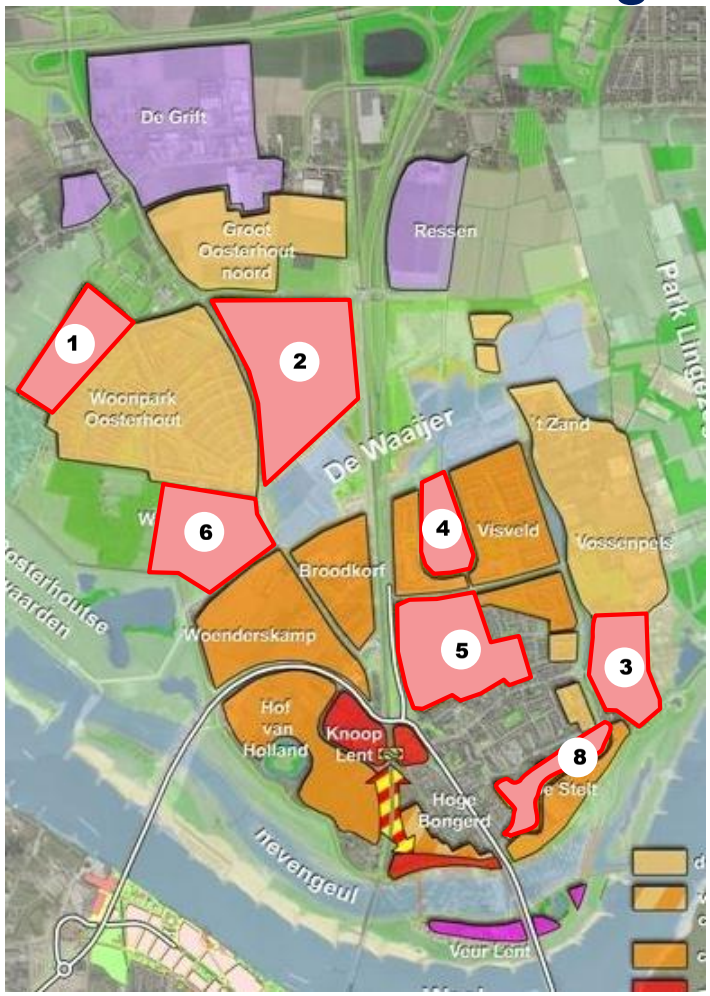
1

Nijmegen Waalsprong
Maakt de stad compleet

Kwartaalbericht

- Aanvullend op:
  - VGP
  - Risiconota
- Basis:
  - Grondexploitatie GEM Waalsprong 2015
    en de Grondexploitatie Waalsprong gemeentelijk deel 2015
  - Recente ontwikkelingen
- Op basis van GREX en recente ontwikkelingen, inzicht in:
  - Beschikbare voorraad
  - Realisatie verkoop kavels t.b.v. woningprogramma
  - Realisatie verkoop kavels t.b.v. overig programma
  - Verwachting verkoop lopende jaar (na 3e kwartaal ook doorkijk naar volgend jaar)
    Diversiteit woningtypen (1x per jaar)
  - Planning deelgebieden
  - Voortgang deelgebieden
  - Marktontwikkelingen

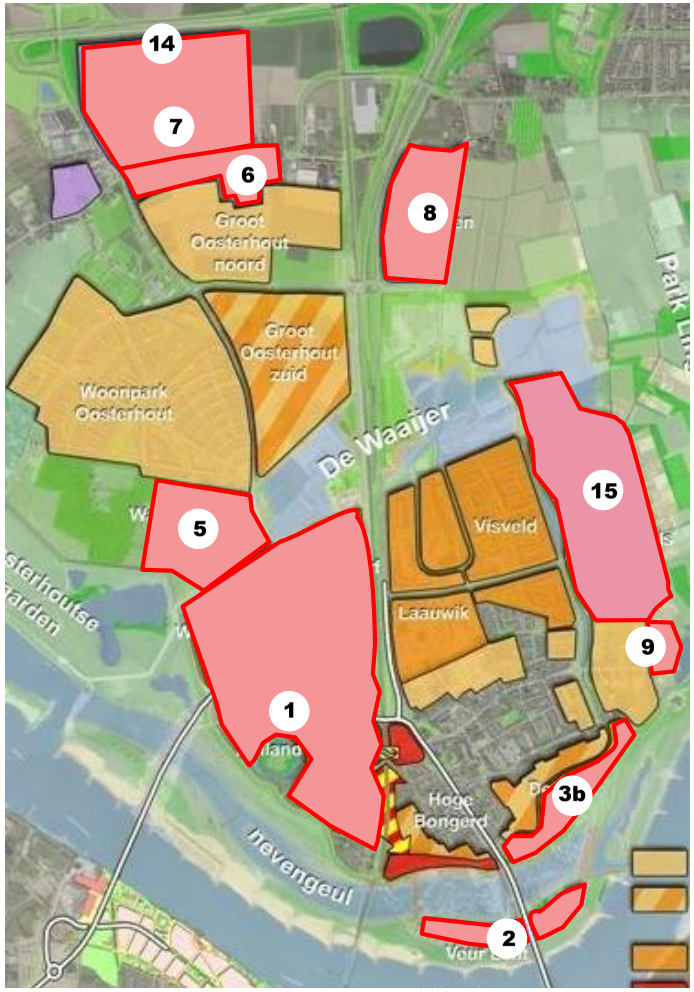
Beschikbare voorraad kavels t.b.v. woningbouw *per 01-10-2015*

Deelgebied	Beschikbaar in plangebied*	Waarvan reeds bouwrijp
1. Het Nijland	8	8
2. Grote Boel	675	0
3. Vossenpels (zuid)	1	1
4. Laauwik (eiland)	105	105
5. Lentseveld	62	62
6. De Waaijer (Waaijenstein)	100	0
7. Knoop Lent	5	5
8. De Stelt-Noord	175	0
Totaal**	**1131**	**181**

*Kavels die planologisch voor wonen bestemd zijn en die binnen 1 jaar bouwrijp kunnen worden opgeleverd.
**De genoemde aantallen zijn indicatief, omdat vraaggericht ontwikkeld wordt.

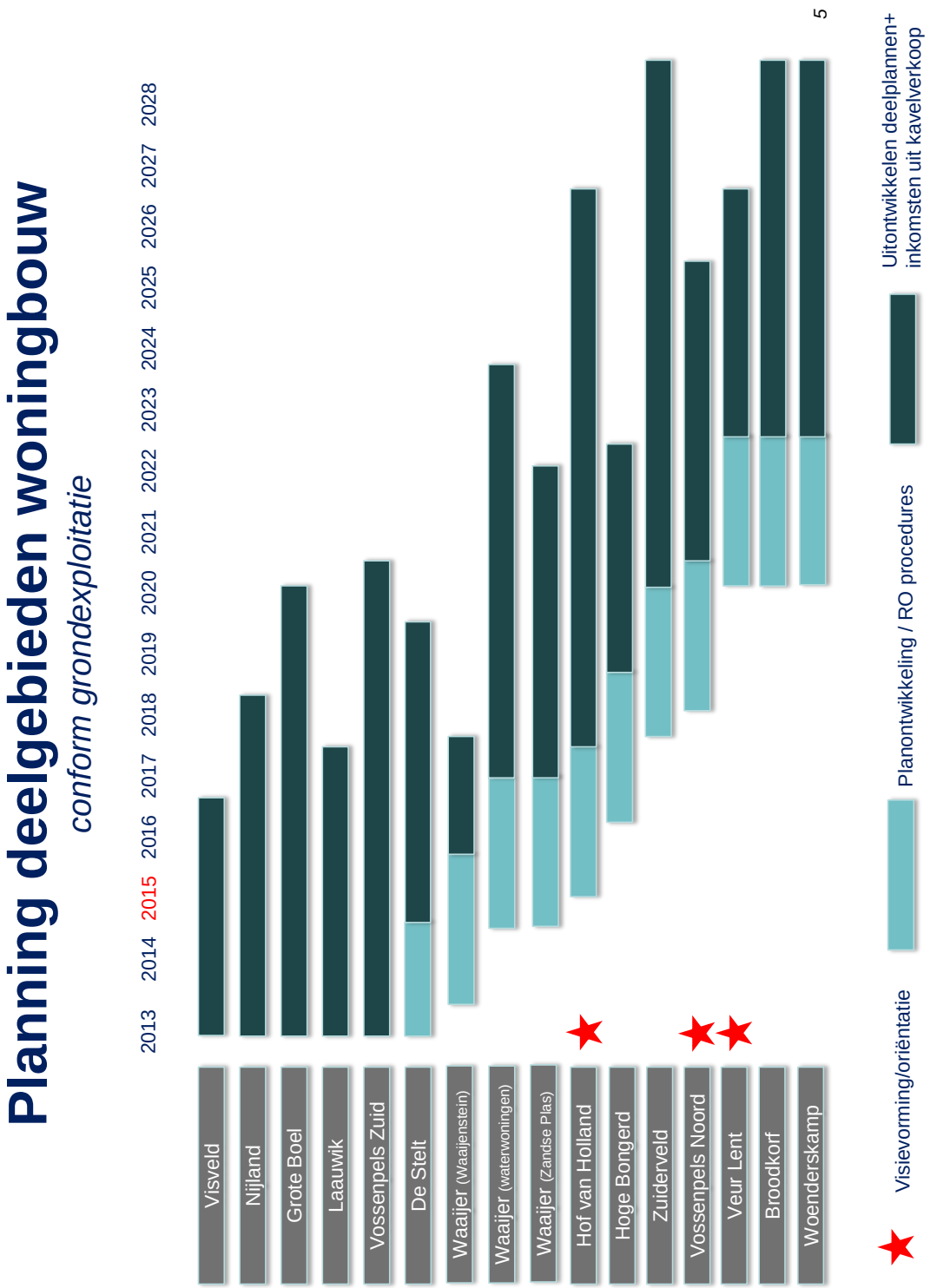
Stand van zaken planvorming

Deelgebied	Status
1. Hof van Holland en omgeving	Visievorming
2. Veur Lent	Visievorming
3b. De Stelt zuid	b.p. onherroepelijk
5. De Waaijer (Waaijenstein)	ambitiedocument Q1 '16
6. De Grift (zuid)	procedure uitgesteld*
7. De Grift (noord)	b.p. vastgesteld door raad in Q2 '15 beroep Raad van State
8. Ressen (fase 1)	b.p. procedure Q1/Q2 '16
9. Vitens e.o.	b.p. procedure Q1 '16
14. Windturbines De Grift	bezwaar op omgevingsvergunning realisatie mei 2016
15. Vossenpels noord	visievorming Q4 '15 / Q1 '16

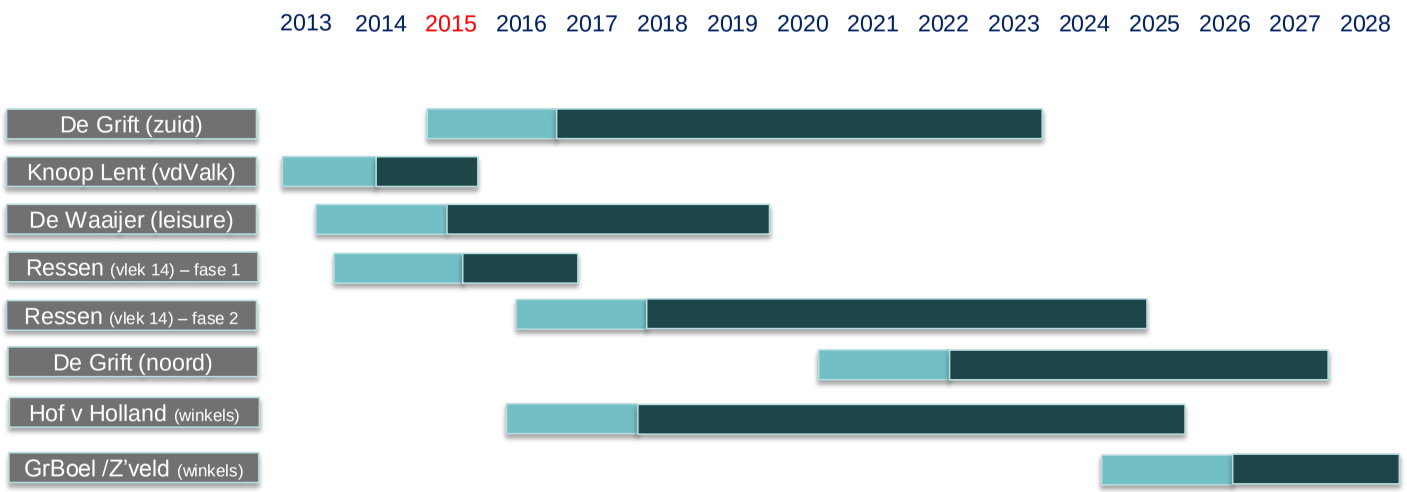
* Procedure bestemmingsplan is uitgesteld in afwachting van update regionale programmering Bedrijventerreinen.

b.p. bestemmingsplan
BKP beeldkwaliteitsplan
RvS Raad van State

Planning deelgebieden woningbouw
conform grondexploitatie
2013
2014
2015
2016
2017
2018
2019
2020
2021
2022
2023
2024
2025
2026
2027
2028
Visveld
Nijland
Grote Boel
Laauwik
Vossenpels Zuid
De Stelt
Waaijer (Waaijenstein)
Waaijer (waterwoningen)
Waaijer (Zandse Plas)
Hof van Holland
Hoge Bongerd
Zuiderveld
Vossenpels Noord
Veur Lent
Broodkorf
Woenderskamp
5
Visievorming/oriëntatie
Planontwikkeling / RO procedures
Uitontwikkelen deelplannen+
inkomsten uit kavelverkoop

Planning niet-woningbouw

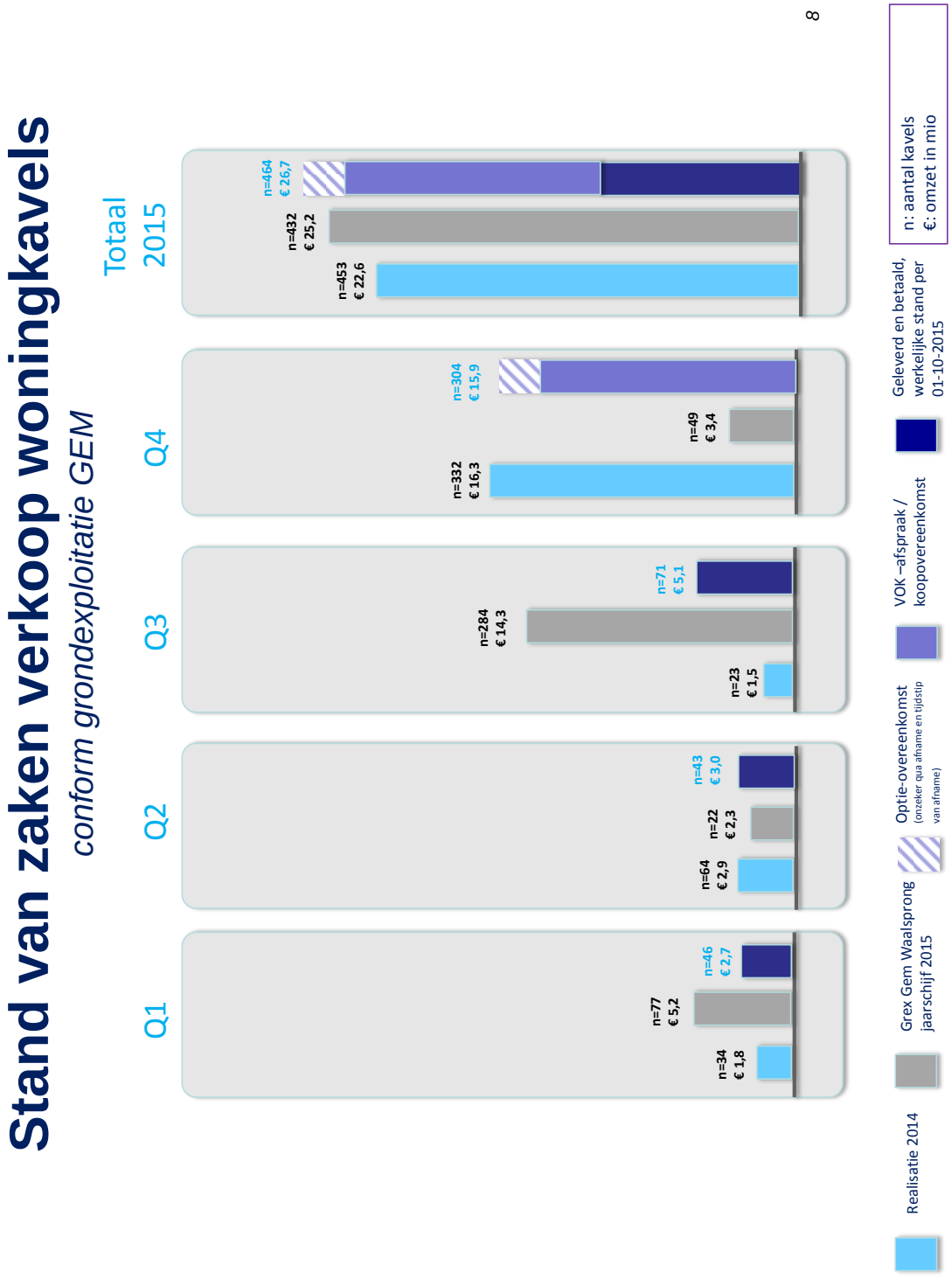
conform grondexploitatie

Stand van zaken verkoop woningkavels

conform grondexploitatie GEM

- In deze sheet wordt de afbeelding die op de volgende pagina wordt gepresenteerd toegelicht.
- De eerste balk (lichtblauw) geeft (als referentie voor 2015) de feitelijk gerealiseerde aantallen/omzet per kwartaal weer in 2014.
- De tweede balk (grijs) is gebaseerd op de opbrengsten die zijn opgenomen in de jaarschijf 2015 van de concept grondexploitatie 2015. Deze opbrengsten zijn verdeeld over de kwartalen op basis van verwachting van ultimo 2014. De verdeling over de kwartalen is indicatief.
- De derde balk (donkerblauw en paars) geeft de stand van zaken aan van de verkoop in 2015 en is als volgt opgedeeld:
  - Het donkerblauwe vlak geeft de stand van de feitelijke verkopen. Dit zijn kavels die geleverd en betaald zijn;
  - In paars is weergegeven welk deel van de omzet valt in overeenkomsten met een vaste afnameprijs en afnamedatum. Hieronder valt bijvoorbeeld de omzet die wordt afgedekt door VOK-afspraken (verplichte afname van de voormalige aandeelhouders van de GEM) en het deel waar sprake is van koopovereenkomsten met een afnameplicht. Van deze kavels is de afname en de afnamedatum dus zeker;
  - In paars/wit zijn de optie-overeenkomsten weergegeven. Deze zijn in het kwartaal geplaatst waarin ze *naar verwachting* worden geleverd en betaald. Met optieovereenkomsten wordt bedoeld dat er sprake is van een overeenkomst, waarbij de afname nog niet is gegarandeerd. In deze categorie vallen bijvoorbeeld koopovereenkomsten met een voorbehoud van een onherroepelijke bouwvergunning en/of met een percentage voorverkoop (partij neemt de grond definitief af als een bepaald percentage van de woningen van het betreffende plan is voorverkocht). De betreffende partij betaalt een optievergoeding en investeert in de planontwikkeling, maar is dus niet verplicht af te nemen.

Stand van zaken verkoop woningkavels
conform grondexploitatie GEM
Totaal 2015
Q1
Q2
Q3
Q4
n=34 € 1,8
n=77 € 5,2
n=46 € 2,7
n=64 € 2,9
n=22 € 2,3
n=43 € 3,0
n=23 € 1,5
n=284 € 14,3
n=71 € 5,1
n=332 € 16,3
n=49 € 3,4
n=304 € 15,9
n=453 € 22,6
n=432 € 25,2
n=464 € 26,7
Realisatie 2014
Grex Gem Waalsprong jaarschijf 2015
Optie-overeenkomst (onzeker qua afname en tijdstip van afname)
VOK –afspraak / koopovereenkomst
Geleverd en betaald, werkelijke stand per 01-10-2015
n: aantal kavels
€: omzet in mio
8

Stand van zaken verkoop woningkavels

extra toelichting

- In de stand van zaken verkoop woningkavels is een verschuiving te zien van omzet van Q3 naar Q4. Dit heeft ermee te maken dat een aantal projecten een latere leverdatum kennen dan oorspronkelijk geprognotiseerd. Zoals eerder toegelicht is de levering van projecten niet heel precies te plannen. Die is namelijk vaak afhankelijk van de gerealiseerde voorverkoop. In dit geval bestaat echter het grootste deel uit de omzet m.b.t. de verplichte afname van de oude aandeelhouders. De levering van deze kavels vindt plaats in Q4 in plaats van in Q3. Dit komt doordat het uitwerken van de stedenbouwkundige plannen en de voorbereiding van het bouw- en woonrijp maken (denk bijvoorbeeld aan archeologische onderzoeken) iets langer heeft geduurd dan oorspronkelijk voorspeld. Op dit moment verlopen de bouw en woonrijpmaakactiviteiten voorspoedig waardoor levering in Q4 mogelijk is.
- Rijkswaterstaat moet in de Stelt nog een perceel leveren aan de gemeente Nijmegen. Dit is nog niet gebeurd ondanks afspraken hierover. Indien deze kavel op zeer korte termijn niet geleverd wordt kan een deel van de VOK afspraak in de Stelt niet gerealiseerd worden in 2015.

Stand van zaken verkoop woningkavels

doorkijk 2016

- In de huidige grex wordt voor 2016 rekening gehouden met 401 woningen en € 25,1 miljoen omzet. Hierbij is rekening gehouden met het feit dat de verplichte afname van bouwkavels van de oude partners in GEM Waalsprong na 2015 afgelopen zijn. De verkoopcontracten voor 2016 en de optieovereenkomsten 2016 (per 1-10) geven een omzet weer van circa € 17,4 miljoen en circa 253 woningen. Hiernaast lopen er nog gesprekken over andere projecten waaruit naar verwachting ook nog meer dan 100 kavels zullen volgen. Daarnaast zal nog een aantal nieuwe locaties worden aangeboden binnen de lopende deelgebieden.
- Gezien de huidige projecten in de ‘pijplijn’ en de huidige marktomstandigheden lijkt het genoemde aantal woningen in 2016 haalbaar. In de herijking van de grondexploitatie wordt op basis van de huidige marktinzichten en marktontwikkelingen de potentiele omzet heroverwogen (meer (middeldure) woningen).

Marktontwikkelingen

- De consument vraagt diversiteit:
  - We merken dat consumenten het prettig vinden te kunnen kiezen tussen verschillende woongebieden met eigen karakteristieken.
  - Woningtypes: qua gevraagde woningtypes is de vraag verbreed. Naast de blijvende vraag naar goedkope woningen ontstaat weer meer vraag naar tweekappers en ook vrije kavels.
  - Er is nog meer behoefte aan differentiatie in koop/huur. Waar voorheen huur vaak als achtervang werd ingezet voor onverkochte koopwoningen zien we meer interesse voor het ontwikkelen van één of meerdere bouwblokken voor de verhuur. De vraag naar huurwoningen is nog steeds sterk
  - De interesse voor zelfbouw blijft sterk (met name in Plant je vlag, daar is nog slechts één kavel te koop). Op andere plekken stijgt de belangstelling vrije kavels ook, onder andere in Het Nijland.
  - Er wordt ook gekeken naar kansen voor doelgroepen met een eigen profiel. Voorbeeld is het “muziekwonen”, eenpersoonshuishoudens, en concepten voor de combinatie van wonen en zorg
- Marktpartijen:
  - Veel interesse voor het ontwikkelen van nieuwe locaties. Volumes blijven klein, maar dat past ook in de strategie van diversiteit in aanbod.
  - Voldoende interesse van marktpartijen om op onderdelen weer ontwikkelcompetities te organiseren.
  - Eerste project in innovatieve systeembouw is in de verkoop.

Marktontwikkelingen

- Woonbeurs Waalsprong
  - Op 14 november wordt de derde editie van de Woonbeurs Waalsprong gehouden. Deze vindt plaats in het Wooninformatiecentrum Waalsprong in Thermion.
  - Er is veel belangstelling van ontwikkelaars om deel te nemen aan deze Woonbeurs. Er zijn 18 projecten in verkoop, waarvan 6 projecten de start verkoop op de Woonbeurs houden.
  - In totaal zijn er ca 300 woningen in verkoop
  - Talis aanwezig om 3 projecten in de sociale huur te presenteren (eiland van Laauwik, De Stelt, Grote Boel).

Voortgang lopende deelgebieden

- **Vossenpels Zuid**
  - Woongroepen in samenwerking met Talis.
    - Project Meergeneratiewonen: oplevering van de huurwoningen wordt uiterlijk verwacht in Q1-2016. Er is inmiddels ook gestart met de bouw van de koopwoningen.
    - Een nieuwe initiatief, Villa Sterappel, heeft een plek gevonden in de Vossenpels. Deze familiaire woongroep bouwt met behulp van Talis en Wooncorporatie Gelderland.
  - Er is een nieuw CPO-initiatief gestart voor 7 woningen (rij- en tweekap) door particulieren. Er is nog één kavel beschikbaar in Vossenpels Zuid, de rest is in optie of verkocht.
  - Visievorming voor Vossenpels-midden/noord wordt gestart om de markt van zelfbouw (bijv. Plantjevlag) en specifieke woonconcepten op deze plek te kunnen blijven bedienen. De overweging hierbij is om Vossenpels midden/noord naar voren te halen in de planning of het concept op andere plekken te integreren. Verkenning naar aanpassing verkeerstructuur Waalsprong is ook van invloed op deze ontwikkeling. Een aantal opties voor wijziging van de verkeerstructuur zal impact hebben op de ontwikkelbaarheid van dit deelplan.

Voortgang lopende deelgebieden

- **Laauwik (eiland) en Lentseveld**
  - Lentseveld en eiland Laauwik zijn volledig in optie, met uitzondering van kavels/ particuliere bouw en vlekken voor appartementen. De eerste woningen op het eiland van Laauwik zijn in Q2 opgeleverd aan de bewoners (Talis).
  - De belangstelling van ontwikkelaars voor appartementen op het eiland neemt momenteel toe.
    - Er is momenteel overleg met Talis en Trebbe over de realisatie van 48 appartementen voor sociale huur op de noordelijke kop van het eiland van Laauwik. Deze worden tijdens de Woonbeurs Waalsprong in november gepresenteerd door Talis.
    - Een deel van het appartementenprogramma op het eiland wordt ingevuld met 32 zorgwoningen. Talis heeft hier inmiddels grond voor afgenomen. De bouw is gestart.
    - Voor de appartementen aan de zuidzijde hebben zich enkele partijen gemeld; we zijn in gesprek over de ruimtelijke en financiële mogelijkheden.
  - Circa 8 van de 30 vrije kavels in Lentseveld zijn momenteel geleverd, onder verkoopcontract of optie.

Voortgang lopende deelgebieden

- **Visveld**
  - Groene Oever is in uitvoering, bouwplan omvat 78 eengezinswoningen en 39 appartementen. Een laatste bouwfase van 12 woningen wordt gestart in Q4-2015.
- **Het Nijland**
  - Grootste deel van de beoogde 325 woningen is gerealiseerd, in aanbouw (rijwoningen, tweekappers) of in optieovereenkomsten vastgelegd. De start verkoop van het laatste bouwproject is in Q3 gestart.
  - De belangstelling voor kavels voor vrijstaande woningen in het Nijland is in het afgelopen kwartaal gegroeid. Er zijn momenteel 5 kavels onder optie. Er zijn nog slechts 4 kavels vrij beschikbaar.
  - Beoogde afronding van de wijk zal medio 2016 (afhankelijk van voortgang verkoop) plaatsvinden.

Voortgang lopende deelgebieden

Grote Boel

Woonfase A

- In mei is Talis de bouw gestart van 43 eengezinswoningen voor sociale huur. Oplevering wordt verwacht vanaf november 2015.
- Marktpartijen Heijmans en AM zijn in verkoop met de overige 132 woningen die in het kader van VOK-afspraken zijn afgenomen. Er is belangstelling voor deze woningen, maar de feitelijke verkoop komt wat langzamer op gang dan verwacht. In Q4 wordt gestart met realisatie.

Woonfase B

- Inmiddels worden voorbereidingen getroffen voor planontwikkeling fase 2. Het betreft hier grotendeels

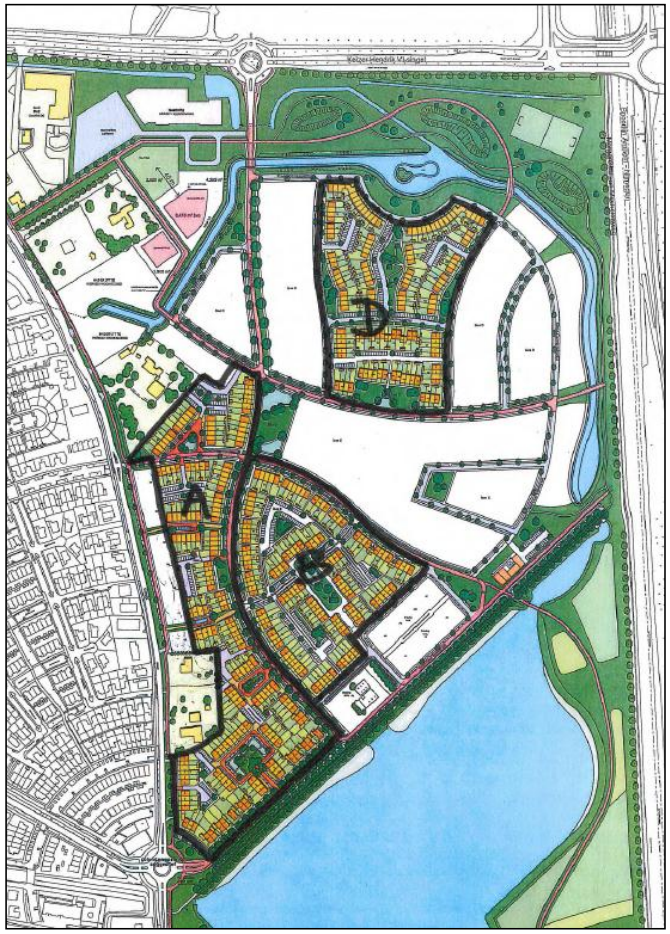
Voortgang lopende deelgebieden

Grote Boel (vervolg)

invulling van de VOK-afspraken (50 woningen in de sociale huur en 50 marktkavels); grondafname in Q4-2015.

Woonfase D

- Er is gestart met planuitwerking op andere bouwvelden door niet-VOK-ontwikkelaars. Het gaat hierbij om ca 135 woningen. Ontwikkelaar GB4All heeft zijn plannen verder uitgewerkt met Reuvers Bouw en Ontwikkeling en heeft 88 woningen in verkoop. Daarnaast heeft Van Grunsven Projectontwikkeling aangekondigd om in Q1-2016 te starten met de bouw van de eerste fase van hun bouwplan (ca 29 woningen).

Voortgang lopende deelgebieden

- **De Stelt**
  - In 2014 is op basis van het onherroepelijke bestemmingsplan gestart met planontwikkeling De Stelt-Noord, ca. 200 woningen.
  - In Q4-2015 worden kavels afgenomen door Talis (25 woningen in de sociale huur) en door de VOK-ontwikkelaars, AM, BPD (voorheen bekend als Bouwfonds), Heijmans (75 marktkavels). Er zijn inmiddels 2 projecten gestart met verkoop. Een derde is project in *presale.* Een vierde project (geen VOK, ontwikkelaar Trebbe, ca 70 woningen) is in voorbereiding. Van beide laatste projecten wordt verwacht dat ze in november in verkoop gaan. Er is veel belangstelling voor de projecten in De Stelt.
  - In De Stelt-Noord is tevens plek voor enkele vrije kavels. Verkoop daarvan is in voorbereiding.
  - Voor De Stelt-Zuid wordt in Q4 2015/Q1 2016 gestart met de stedenbouwkundige concretisering en de marktstrategie.

Voortgang lopende deelgebieden

Hof van Holland

- In de zomer is het tussendocument Hof van Holland e.o. besproken in de Raadscie Waalsprong Hierin is aangegeven dat fase 3, waar de essentiële uitgangspunten en de uitwerking van de deelvlekken en ontwikkelstrategie Hof van Holland centraal staan, in oktober wordt opgeleverd.
- Nieuwe inzichten in de verkeerstructuur Waalsprong en het proces om te komen tot een keuze voor de invulling van de verkeersstructuur heeft gevolgen voor de planvorming van Hof van Holland-Broodkorf-Woenderskamp. Ook is extra afstemming noodzakelijk gebleken met het waterschap over de eisen ten aanzien van de waterkering (dijk) en de watersingel. Deze onderwerpen zijn dermate belangrijk voor de hoofdstructuur van het plangebied dat duidelijkheid hierover nodig is voordat fase 3 kan worden afgerond.

Voortgang lopende deelgebieden

Hof van Holland (2)

- De verwachting is dat ten aanzien van de waterkering en watersingel er voor het eind van het jaar duidelijkheid ontstaat. Het uitgangspunt voor de planvorming is, om de voortgang van de planvorming niet verder te vertragen, ten aanzien van de verkeersstructuur gekozen voor het uitgangspunt dat de uiteindelijke intensiteiten op de Griftdijk passen bij de huidige inrichting van de Griftdijk en een vergelijkbaar profiel van de Italiëstraat. Mocht uiteindelijk blijken dat de intensiteiten hier ver van afwijken zal dit mogelijk leiden tot aanpassingen in de plannen voor Hof van Holland.
- Medio januari 2016 zullen wij de uitgangspunten en de uitwerking van de deelvlekken en ontwikkelstrategie Hof van Holland bespreken met marktpartijen en bewoners.
- Gezien het voornoemde kunnen wij u het fase 3 document Hof van Holland naar verwachting in februari 2016 aanbieden

Voortgang lopende deelgebieden

- **De Waaijer:**
  - We onderzoeken de mogelijkheden om de plassen van De Waaijer te verondiepen. In de planexploitatie is rekening gehouden met een opbrengst als gevolg van het gecontroleerd terugbrengen van grond in de drie plassen. Vooralsnog hebben de contacten met marktpartijen niet geleid tot tevredenstellende resultaten en heeft het Waterschap Rivierenland haar goedkeuring onthouden aan de noodzakelijke vergunningverlening in het kader van de Nota Bodembeheer. We zijn in gesprek met Waterschap en provincie over de te realiseren (zwem)waterkwaliteit. We verwachten de raad hier in Q4 ‘15 nader over te kunnen informeren. We blijven de markt verkennen op goede verdienmodellen; tegenvallende opbrengsten uit de zand- en grondexploitatie kunnen mogelijk met andere ontwikkelingen deels worden goedgemaakt.
  - Inmiddels is gestart met de bouw van Cinemec. De opening wordt eind 2015 verwacht. Op het gebied van Leisure speelt er nog een initiatief voor een sauna/ wellness voorziening. Het college heeft ingestemd met haalbaarheid verkenning van dit initiatief.

Voortgang lopende deelgebieden

- **De Waaijer (vervolg):**
  - Voor plandeel Waaijenstein wordt in Q1 ’15 een ambitiedocument opgesteld incl. een voorstel voor marktbenadering. Het b.p. Landschapszone maakt de realisatie mogelijk van 85 appartementen en 17 vrije kavels. We willen de markt uitnodigen om met voorstellen te komen die aansluiten bij de gebiedskenmerken en passend binnen de kaders van de
  - In het verlengde van Waaijenstein verkennen we ook de haalbaarheid van alle overige woningbouw in De Waaijer. In dit kader onderzoeken we ook de haalbaarheid van geprognotiseerde waterwoningen (2x 45 stuks) in de Lentse en Oosterhoutse Plas.

Voortgang lopende deelgebieden

- **Broodkorf / Woenderskamp**
  - De voormalige studentenhuisvesting aan Griftdijk Noord wordt ingezet voor vestiging van 100 Eritrese jongeren, zg. ‘statushouders’. Zij zullen naar verwachting gebruik maken van deze locatie tot en met mei 2019.

Voortgang lopende deelgebieden

- **De Oosterhoutse Waarden**
  - Nijmegen heeft met DLG een overeenkomst gesloten voor realisatie van het natuurproject Oosterhoutse Waarden. Dit project is aanbesteed en gegund. Vanaf 1 juli is ook met de realisatie gestart. Vanuit Waalweelde is een bijdrage aan de Oosterhoutse Waarden toegezegd van € 1,2 mio. We onderzoeken op welke wijze het toekomstig beheer gestalte kan krijgen. Daarin stemmen we af met het project Dijkteruglegging Lent. Het beheerregime van beide locaties dient op elkaar te worden afgestemd, daarin is het streven om met één beheerorganisatie beide locaties te beheren.
  - MNO maakt voor haar afzet van zand gebruik van de afvoermogelijkheid per schip. In het kader van de regeling Quick Wins is een subsidie door het Rijk verstrekt voor de realisatie van een werkhaven met als doel ‘het stimuleren van transport over water’. Op dit moment is er al een havenfaciliteit aanwezig. In de zomer 2014 is er een grotere loswal gerealiseerd met voorzieningen tbv wachtplaatsen voor binnenvaartschepen. Deze haven kan gebruikt worden voor overslag van bouwmaterialen tbv projecten in Waalsprong en Nijmegen. De exploitatie van de haven wordt door MNO verzorgd tot eind 2020.

Voortgang lopende deelgebieden

- **Vitens en omgeving**
  - Het College heeft in de zomer van 2013 de gebiedsvisie Vitens e.o., met daarin opgenomen horeca in het pompstation, een aantal woningkavels en natuur, vastgesteld.
  - Voor het voormalig pompstation is een horecafunctie al mogelijk gemaakt. Voor de omgeving van het pompstation moet nog een bestemmingsplanprocedure worden doorlopen .
  - Het voormalige pompstation van Vitens wordt verkocht ten behoeve van een horecafunctie; Ondertekening van de koopovereenkomst wordt verwacht in Q4 ‘15.
  - Met dit bestemmingsplan worden ook 4 vrije kavels aan het woningbouwprogramma toegevoegd.
  - Vooruitlopend op vaststelling van dit bestemmingsplan wordt de planexploitatie Vitens e.o. vastgesteld.

Voortgang lopende deelgebieden

- **Bedrijven:**
  - Vlek 14 / Ressen: in het voorjaar 2013 is door de Raad een amendement vastgesteld mbt de ontwikkeling van grootschalige detailhandel in vlek 14. De Raad verzoekt het college een pauze periode in acht te nemen van 3 jaar en in die tijd afstemming te zoeken met de regiogemeenten. De Raad gaat wel akkoord met de realisatie van een grote bouwmarkt. Dit amendement is in de planexploitatie verwerkt door twee ontwikkelfasen te onderscheiden. Zowel ambtelijk als bestuurlijk lopen er gesprekken met de provincie en de stadsregio over de toekomst van Ressen. Nijmegen en provincie zijn samen opdrachtgever geweest van het adviesbureau. BRO voor een onderzoek naar een grote bouwmarkt op de locatie Ressen. Daarmee is de afspraak dat Nijmegen en provincie langs de ladder voor duurzame verstedelijking een ontwikkeling op Ressen aantoonbaar maken. Conclusie van BRO is dat Ressen een goede locatie is voor een grote bouwmarkt. Nijmegen gaat dan ook over tot het opstellen van een bestemmingsplan (eerste fase Ressen) voor een bouwmarkt, tankstation, fastfoodrestaurant. en (evt.) een delivery hub.

    (zie ook volgende pagina voor vervolg)

Voortgang lopende deelgebieden

- **Bedrijven:**
  - *(vervolg Vlek 14/Ressen)*

    Het proces van de koopovereenkomst met Hornbach is gekoppeld aan het proces van afstemming met de provincie. Inhoudelijk zijn er met Hornbach geen bijzondere dilemma's meer te verwachten en gaan we er van uit dat in Q1 '16 de koopovereenkomst getekend kan worden. Inmiddels is ook een eerste verkenning naar archeologie gedaan. We verwachten dat met terreinophoging veel archeologische waarden in de grond bewaard kunnen blijven. Met Hornbach verkennen we de funderingstechnieken om archeologie zoveel mogelijk te ontzien.
  - De Grift-Noord: Voor deze locatie richten we ons op een bedrijventerrein voor duurzame grootschalige logistiek. Vanuit de logistieke markt was er interesse voor de Grift. Het bestemmingsplan (incl. de toelichting voor de ladder duurzame verstedelijking) is op 8 juli in de raad vastgesteld. Op 14 augustus '15 heeft de provincie via een reactieve aanwijzing het bestemmingplan geblokkeerd. Het college heeft een beroep ingediend bij de RvS tegen dit besluit van de provincie. Het college blijft in gesprek met GS provincie Gelderland om te bezien of de reactieve aanwijzing alsnog van tafel kan.

Voortgang lopende deelgebieden

- **Bedrijven** (vervolg)
  - Op de locatie De Grift-Noord zullen tevens naar verwachting tenminste vier windturbines gerealiseerd worden. Inmiddels heeft de Raad het bestemmingsplan vastgesteld. Ook heeft op 6 mei 2015 de RvS een positieve uitspraak gedaan waardoor de realisatie van de windturbines een stuk dichterbij is. Inmiddels is ook de omgevingsvergunning verleend. De bezwarentermijn loopt af op 16 juli 2015. Er is één bezwaar ingediend. Met bezwaarmaker vindt afstemming plaats. Initiatiefnemer verwacht in mei 2016 mede bouw van de turbines te kunnen starten.
  - De Grift- Zuid: Dit is een enigszins gefragmenteerd gebied met o.a. terreinen ten zuiden van de Stationsstraat. Binnen het plangebied De Grift (zuid) onderzoeken we de haalbaarheid van een crematorium. Het proces met deze initiatiefnemer verloopt niet als gewenst. We overwegen met deze verkenning te stoppen.
  - Naar aanleiding van de situatie Grift Noord (reactieve aanwijzing provincie) zullen we bij de herziening VGP voorstellen Grift zuid met tenminste 2 jaar uit te stellen en te wachten op de resultaten van de update van de regionale programmering Werklocaties.

Voortgang lopende deelgebieden

- **Groot Infra**
  - In juni 2015 is de fietstunnel in Lent geopend voor fietsers en voetgangers.
  - Binnen de deelexploitatie Groot Infra wordt ook het hotel Van der Valk gerealiseerd. Het bestemmingsplan is onherroepelijk. De bouwwerkzaamheden zijn in april 2015 gestart. Van der Valk wil het hotel openen voor de Vierdaagse van 2016.

Voortgang lopende deelgebieden

- **Watersportcentrum nevengeul**

  Met de Radboud Universiteit is een intentieovereenkomst gesloten om de haalbaarheid van het watersportinitiatief langs de nevengeul te verkennen. De RU zoekt al langer naar een geschikte locatie voor roeivereniging Phocas. In september is aangegeven dat de locatie Bastion het meeste perspectief heeft . Ander varianten zoals De Stelt en een drijvend botenhuis zijn te duur. Omdat de investeringsruimte van partijen beperkt is gebleken verkent Nijmegen gedeeltelijke varianten van erfpacht /huur. De Burgervereniging De Waal heeft aangegeven al in 2016 te willen roeien op de Nevengeul middels een nader te bepalen tijdelijke voorziening. In gesprekken met RV De Waal wordt verkend in welke mate zij in staat zijn te investeren dan wel huur te betalen.

  Met Rijkswaterstaat is gesproken over het gebruik van het nieuwe buitendijkse gebied dat ontstaat als gevolg van het terugleggen van waterkering. Gezien de inhoud en voortgang in deze gesprekken heeft het College vragen gesteld aan de minister van Infrastructuur en Milieu oa. over het toekomstig gebruik van het nieuwe buitendijkse gebied (Watersport, andere recreatie, evenementen, etc.)

Voortgang lopende deelgebieden

- **Tijdelijk anders gebruik**

  College heeft op 15 september de notitie Tijdelijk Anders Gebruik aangenomen. In deze notitie zijn algemene richtlijnen voor tijdelijke initiatieven te vinden en een werkwijze. Gedoogbeschikkingen die al waren afgegeven worden omgezet in tijdelijke vergunningen. Dit kan nu omdat de wetgeving is versoepeld op het gebied van tijdelijk anders gebruik.

  Er zijn momenteel diverse initiatieven in uitvoering:

  - Kas in de Vossenpels. Diverse initiatieven uit de afgelopen maanden zijn niet verder gekomen. Er zijn partijen weggevallen (waaronder de Stg Slak) die de investering niet konden dragen. Er wordt met bewoners in Plantjevlag en de Stg Prima Hora (initiatiefgroep van de kas) overlegd over de haalbaarheid van het initiatief en mogelijke andere oplossingen.
  - Stadslandbouw in Woenderskamp
  - Moestuinen in Vossenpels, in het najaar wordt de tuin middels een aanvraag omgevingsvergunning uitgebreid met 3.000 m^2 naar een totaal van 7.000 m^2

Voortgang lopende deelgebieden

- **Tijdelijk anders gebruik** (vervolg)
  - Hondenspeeltuin Fikkie in Broodkorf is in gebruik.
  - Moestuin ‘de Pompoen’. Bewoners uit Het Nijland houden een moestuin in Zuiderveld.
  - Co-bomen: een groep bewoners heeft enkele boomgaarden in beheer. In november wordt het tweede oogstfeest gehouden.
  - Sportveld voor Citadelcollege in Broodkorf. In juni is dit sportveld in gebruik genomen. Er is sprake van een gezamenlijk gebruik met het personeel van brandweerpost Nijmegen-Noord.

  Projecten in voorbereiding:
  - Kunstenaarscollectief Observatorium is in opdracht van de GEM Waalsprong en Cultuurmij Oost een verkenning aan het verrichten naar de tijdelijke inzet van Veur-Lent / Fort Knodsenburg voor activiteit en placemaking. Mogelijke activiteiten moeten de relatie van het dijkterugleggingsgebied en de Waalsprong gaan versterken en mensen uitnodigen om het gebied te gaan benutten. Daarnaast wordt de mogelijkheid onderzocht om een ideeëncompetitie te organiseren

Voortgang lopende deelgebieden

- **Tijdelijk anders bestemmen (vervolg)**
  - Stichting Fabrikaat

    Doel van Fabrikaat is het uitvoeren van een experiment naar een vorm van flexibele architectuur waar mensen – uit alle lagen van de bevolking- zoveel mogelijk vrijheid wordt geboden om tijdelijk hun eigen ruimte te bouwen en in te richten. Fabrikaat verwacht met dit experiment nieuw publiek aan te zetten tot het nadenken over deze alternatieve vorm van bouwen en wonen en werken en hen te betrekken bij het inrichten van hun leefomgeving. Op dit moment wordt gewerkt aan een business case en passende locaties verkend voor dit initiatief.
  - Er is een verzoek van de Kunstraffinaderij ingediend om in het zuidelijk deel van de Waalsprong een tijdelijke kunstroute in te zetten tijdens de tentoonstelling in de St. Stevenskerk in april 2016. De mogelijkheden daartoe (waaronder financiering en afstemming met andere projecten) worden momenteel onderzocht.

Voortgang lopende deelgebieden

- **Tijdelijk anders bestemmen** **(vervolg)**

  Toekomstige mogelijkheden

  – Vooral in het gebied van Ruimte voor de Waal (inclusief Veur-Lent en Hoge Bongerd) zijn na overdracht van deelgebieden van het Rijk aan de gemeente mogelijkheden voor Tijdelijk Anders Gebruik. Momenteel wordt gewerkt aan een afwegingskader voor initiatieven in dit gebied. Belangrijk hierbij is dat de grondeigenaar RWS hierbij de ruimte gaat bieden voor het ontwikkelen van tijdelijke initiatieven en duidelijkheid geeft hoe dit proces van ruimte – geven- aan- initiatieven er uit ziet.

Grondexploitatiemaatschappij
Waalsprong

Brief aan de raad - Notitie Wat betekent dat voor u in 2015

Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsontwikkeling

Ingekomen stuk D4 (PA 16 december 2015)

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 323 59 92
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Aan: de gemeenteraad van Nijmegen

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
17 november 2015	MO10/15.0011348	Golshid Al Eshaq
Onderwerp	**Datum uw brief**	**Doorkiesnummer**
Notitie "Wat betekent dat voor u in 2015?"		(024) 3293338

Geachte leden van de Raad,

In november 2014 heeft uw raad de brief ter beantwoording van de motie: ‘Wat betekent dat voor u? II’ behandeld. In deze brief werd voornamelijk ingegaan op de gevolgen voor de woonlasten van voorgenomen beleidsveranderingen. Naar aanleiding hiervan heeft uw raad gevraagd naar een bredere kijk op de financiële gevolgen en stapelingseffecten van veranderingen in het sociale domein op landelijk en lokaal niveau.

Middels deze brief bieden wij u de notitie “Wat betekent dat voor u in 2015?’’. In deze notitie wordt ingegaan op de belangrijkste veranderingen op het gebied van zorg en inkomen. Aan de hand van verschillende persona’s zijn vervolgens de financiële effecten daarvan in kaart gebracht.

Resultaten
Uit dit onderzoek blijkt dat onder andere de invoering van de Participatiewet, daarmee samenhangend de invoering van de kostendelersnorm, het strengere beleid rondom de Wajong en veranderingen in de kindregelingen veel invloed hebben op de leefsituatie van mensen.

Daarnaast leidt aanpassing van landelijke regelgeving vaak tot veranderingen in lokale regelingen. Het belangrijkste voorbeeld hiervan is de afschaffing van de lokale regeling chronisch zieken, gehandicapten en ouderen. Deze regeling is in 2015 wettelijk niet meer mogelijk door de invoering van de Participatiewet en dit heeft een duidelijke weerslag op het budget van Nijmegenaren met een laag inkomen.

De lokale keuzes, die onder andere bij het coalitieakkoord 2014-2018 “Samen voor Nijmegen” zijn gemaakt, hebben echter gezorgd voor een demping van de negatieve landelijke effecten op het inkomen. Zo hebben we lokaal meer mogelijkheden voor compensatie naar (zorg)gebruik door het uitbreiden en aanpassen van zowel de Collectieve Aanvullende Zorgverzekering (CAZ) als de individuele bijzondere bijstand.

De volledige resultaten van het onderzoek kunt u lezen in de notitie “Wat betekent dat voor u in 2015?’’ (zie bijlage).

Brief aan de raad - Notitie Wat betekent dat voor u in 2015

Gemeente Nijmegen
Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsontwikkeling

Vervolgvel
1

Participatie
De notitie 'Wat betekent dat voor u in 2015?' is voorgelegd aan de cliëntenraad (Klantenparticipatie Participatiewet). De cliëntenraad geeft aan de notitie ' prettig en overzichtelijk te vinden. De cliëntenraad benadrukt ook het belang van dergelijke onderzoeken.

De cliëntenraad heeft tot slot de behoefte om vanuit hun praktijkervaring meer inzicht te geven in de negatieve financiële gevolgen voor burgers door veranderingen in landelijke regelgeving. De cliëntenraad zal het college en uw raad hierover informeren middels een brief.

Hoogachtend,
college van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester,	De Gemeentesecretaris,
drs. H.M.F. Bruls	drs. B. van der Ploeg

Aantal Bijlagen: Notitie "Wat betekent dat voor u in 2015?"

raadsbrief WBDVU in 2015 def

Gemeente Nijmegen

Notitie: Wat betekent dat voor u in 2015?

.

Gemeente Nijmegen
10-11-2015

Wat betekent dat voor u in 2015?

Inhoudsopgave

Aanleiding	**2**
Samenvattende leeswijzer	**2**
Conclusie	3
Regelingen 2014-2015	**4**
Landelijk	4
Lokaal	6
Persona's	**9**
Kanttekeningen	26
Bijlage 1: Eigen bijdrage Wmo	27
Bijlage 2: doelgroepen in het SSB	29

Brief aan de raad - Notitie Wat betekent dat voor u in 2015

Aanleiding

In november 2014 behandelde de Nijmeegse gemeenteraad de brief ter beantwoording van de motie: 'Wat betekent dat voor u? II'. In deze brief wordt voornamelijk ingegaan op de gevolgen voor de woonlasten van voorgenomen beleidsveranderingen[1]. Naar aanleiding hiervan is gevraagd om breder te kijken naar de financiële gevolgen en stapelingseffecten van veranderingen in het sociale domein op landelijk en lokaal niveau.

Het uiteindelijke doel is een beter overzicht en inzicht in de vele veranderingen die er geweest zijn onder andere binnen de Wet maatschappelijke ondersteuning en verschillende lokale regelingen. Aan de hand van persona's belichten we in dit onderzoek deze beleidsveranderingen en de financiële effecten daarvan.

Samenvattende leeswijzer

Dit rapport bestaat uit twee delen:

1. Regelingen 2014-2015:
   In dit deel worden financiële gevolgen voor burgers van de veranderingen in regelingen in het sociale en financiële domein tussen 2014 en 2015 beschreven. Daarbij komen landelijke regelingen en lokale regelingen aan bod.
   Landelijk gaat het om de Participatiewet (incl. kostendelersnorm en Wajong), kindgebonden budget en overige kindregelingen, AOW, huur- en zorgtoeslag, WMO en Jeugdwet en afschaffing van de Wtcg en CER. Bij de lokale regelingen gaat het om aanpassing van normbedragen, CAZ, Individuele Inkomenstoeslag/langdurigheidstoeslag, gemeentelijk WMO-vergoedingen, compensatie afschaffing Wtcg/CER, bijdrage dagbesteding ouderen, lokale regeling chronisch zieken, bijzondere bestand en de individuele studietoeslag.

2. Persona's:
   In dit deel wordt voor zes verschillende gefingeerde huishoudens (persona's) berekend wat de financiële effecten van deze veranderingen in zorg- en inkomensregelingen in hun specifieke situatie betekent. Dit heeft als doel inzicht te verschaffen op welke manier de veranderingen met elkaar samenhangen binnen specifieke gezinssituaties. Wat het uiteindelijke financiële resultaat voor deze huishoudens is wordt voor twee inkomenssituaties berekend: wat is het effect wanneer het huishouden een inkomen uit de bijstand/AOW heeft en wat is het effect wanneer het huishouden een iets hoger, maar nog steeds klein inkomen uit werk/pensioen heeft. Met behulp van het Sociaal Statistisch Bestand schatten we per persona in hoe vaak die situatie voorkomt in Nijmegen. Daarmee krijgen we inzicht hoeveel huishoudens er op vooruitgaan of achteruitgaan door de beleidsveranderingen en wat dat betekent voor de stad Nijmegen in zijn geheel.

[1] Deze brief, 'Wat betekent dat voor u? II' behandeld de financiële gevolgen voor de woonlasten van het afschaffen van de afvalstoffenheffing en de verhoging van de OZB belasting. De huishoudens die gebruikt werden om de effecten van de beleidsveranderingen te illustreren werden ingedeeld op basis van verschillende WOZ-waardes van het huis.

Conclusie

Tussen 2014 en 2015 zijn er veel regelingen veranderd in het sociale en financiële domein. Onder andere de invoering van de Participatiewet, daarmee samenhangend de invoering van de kostendelersnorm, het strengere beleid rondom de Wajong en veranderingen in de kindregelingen hebben veel invloed op de leefsituatie van mensen.

Aanpassing van landelijke regelgeving leidt vaak tot veranderingen in lokale regelingen. Het belangrijkste voorbeeld hiervan is de afschaffing van de lokale regeling chronisch zieken, gehandicapten en ouderen. Deze regeling is in 2015 wettelijk niet meer mogelijk door de invoering van de Participatiewet en dit heeft een duidelijke weerslag op het budget van Nijmegenaren met een laag inkomen. Om de verschillende veranderingen op te vangen zijn er lokaal meer mogelijkheden voor compensatie naar (zorg)gebruik door het uitbreiden van de CAZ en de individuele bijzondere bijstand. Over het algemeen vraagt dit wel meer (administratief) werk van rechthebbenden en de gemeente Nijmegen.

Huishoudens met een inkomen net boven het minimum gaan er over het algemeen op vooruit wat betreft het inkomen uit regelingen in het sociale en financiële domein[2]. Vooral door kleine aanpassingen in landelijke regelingen en het uitbreiden van lokale initiatieven als de collectieve aanvullende zorgverzekering (CAZ). Huishoudens op het minimum (AOW of bijstandsuitkering) gaan er vaker op achteruit of er minder hard op vooruit. Met name door de invoering van de kostendelersnorm en de afschaffing van de lokale regeling chronisch zieken en ouderen.

De veranderende regelgeving heeft de grootste impact op een relatief kleine groep mensen. In positieve zin pakken de veranderingen in de kindregelingen goed uit voor werkende alleenstaande ouders (zie persona 1). De invoering van de kostendelersnorm en de verstrenging in de regelgeving voor de Wajong leiden tot grote verschillen tussen vergelijkbare situaties in 2014 en 2015 (zie persona 4). Maar ook in dit geval gaat over een relatief kleine groep mensen.

Persona	bijstand/ AOW	klein inkomen uit werk/ pensioen
1: Jolanda en Sam 1-oudergezin met gezondheidsproblemen	-2%	8%
2: Jannie en Jans alleenstaande met inwonende dementerende moeder	-2%	0,5%
3: Herman oudere alleenstaande met gezondheidsproblemen	3%	4%
4: Henk, Ria en Esther paar met dochter in de Wajong	-17%	-14%
5: Hakeem alleenstaande met gezondheidsproblemen	0%	4%
6: Johan en Zeynep ouder paar met gezondheidsproblemen	2%	3%

Figuur 1 Financieel resultaat per persona van veranderingen in regelingen 2014-2015 in percentage van het inkomen[3]

[2] In de situatie van de persona's wordt er gebruik gemaakt van meerdere regelingen, zorgregelingen gecombineerd met inkomensregelingen. In totaal omvatten de persona's tussen de 2600 en 7100 huishoudens.

[3] De kleuren hebben betrekking op de absolute verschillen tussen 2014 en 2015 in het inkomen uit regelingen, zie voor verdere uitleg en verdieping de verschillende persona's verderop in dit onderzoek.

Regelingen 2014-2015

In 2015 zijn er verschillende aanpassingen doorgevoerd binnen de landelijke en lokale regelingen rond inkomen en zorg. De belangrijkste veranderingen met het grootste effect worden hier besproken. Daarnaast zijn er regelmatig kleinere wijzigingen binnen regelingen, bijvoorbeeld de halfjaarlijkse inflatiecorrectie van de bijstandsnorm.

Landelijk

Invoering Participatiewet

De Wet werk en bijstand (Wwb), de Wet sociale werkvoorziening (WSW) en een groot deel van de Wet werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten (Wajong) zijn in 2015 vervangen door de Participatiewet. Met de invoering van de participatiewet gelden dezelfde arbeidsverplichtingen voor alle bijstandsgerechtigden.

De kostendelersnorm

Met de participatiewet is ook de kostendelersnorm ingevoerd. De kostendelersnorm gaat ervan uit dat woonkosten gedeeld kunnen worden wanneer de woning gedeeld wordt met andere volwassenen. Daarom is de bijstandsuitkering lager naarmate er meer personen van 21 jaar of ouder in één woning wonen. In het algemeen zijn de bijstandsuitkeringen voor huishoudens met 3 of meer volwassenen in 2015 lager dan in 2014.

Veranderingen Wajong uitkering

Met de invoering van de Participatiewet zijn de eisen voor het verkrijgen van een Wajong uitkering verscherpt. In 2014 had men naast een Wajong uitkering nog de optie op een studieregeling (25% van het WML bovenop de studiefinanciering) of een werkregeling via het UWV (met behoud van volledige Wajonguitkering). Voor nieuwe aanvragen per 2015 zijn deze opties verdwenen. Daarnaast heeft men alleen recht op een Wajong uitkering als men volledig en duurzaam arbeidsongeschikt is anders valt men onder de participatiewet. Hierdoor komen vanaf januari 2015 minder mensen in aanmerking voor een Wajong uitkering. Degenen met arbeidsvermogen komen per 2015 in aanmerking voor een Participatiewet uitkering. Voor diegene die al een Wajong uitkering hebben bestaan verschillende overgangsregelingen afhankelijk van het jaar dat men deze Wajong uitkering heeft aangevraagd. De hoogte van een Wajong is niet afhankelijk van de gezinssituatie, het huishoudinkomen of het eigen vermogen en bedraagt (maximaal) 75% van het wettelijk minimumloon.

Veranderingen in het kindgebonden budget en andere kindregelingen.

Om de arbeidsparticipatie te verhogen en de overheidsfinanciën op orde te brengen is besloten het stelsel van regelingen waar ouders gebruik van kunnen maken te vereenvoudigen. Van de 11 kindregelingen in 2014 blijven in 2015 alleen de kinderbijslag, het kindgebonden budget, de kinderopvangtoeslag en de inkomensafhankelijke combinatiekorting over[4]. Voor alleenstaande

[4] Zie voor een volledig overzicht van de veranderingen: https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/kindregelingen/inhoud/veranderingen-kindregelingen

ouders in de bijstand verdwijnt daarmee de aanvulling op het minimuminkomen. In 2014 kregen alleenstaande ouders in de bijstand een hogere uitkering in vergelijking met alleenstaande zonder kinderen. In plaats daarvan krijgen alleenstaande ouders extra kindgebonden budget in de vorm van de 'alleenstaande ouderkop'. Voor werkende alleenstaande ouders is in 2015 de fiscale korting afgeschaft. Ook zij krijgen extra kindgebonden budget in de vorm van de 'alleenstaande ouderkop'. In het algemeen zijn deze veranderingen nadelig voor bijstandsgerechtigden. Voor werkende alleenstaande ouders is het afhankelijk van het inkomen of de veranderingen voor of nadelig uitpakken.

AOW

De AOW is een basispensioen voor mensen die de AOW-leeftijd hebben bereikt. In 2015 is de AOW iets verhoogd. Verder is de invoering van de kostendelersnorm binnen de AOW uitgesteld. De hoogte van de uitkering wordt op dezelfde manier berekend als in 2014.

Huurtoeslag

Iedereen met een huurwoning onder de huurtoeslaggrens kan huurtoeslag aanvragen. De hoogte van de toeslag is afhankelijk van de woonsituatie, gezinssituatie, het inkomen en de hoogte van de huur. In vergelijking met 2014 is de huurtoeslag in de basis iets omhoog gegaan. In de berekeningen zijn er geen grote verschillen tussen 2014 en 2015.

Zorgtoeslag

De zorgtoeslag is een bijdrage in de kosten voor de zorgverzekering. De hoogte van de toeslag is afhankelijk van het inkomen en de gezinssituatie. De zorgtoeslag is voor de laagste inkomens in 2015 iets hoger in vergelijking met 2014. Maar door een verlaging van de inkomensgrenzen en aanpassingen in de berekening krijgt men in 2015 in vergelijking met 2014 naarmate het inkomen hoger wordt, sneller minder of geen zorgtoeslag.

Nieuwe Wmo en Jeugdwet

Gemeenten zijn vanaf 1 januari 2015 verantwoordelijk voor meer zorgtaken: begeleiding en dagbesteding is van de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ) overgeheveld naar de gemeente in het kader van Wet Maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Daarnaast is de gemeente nu verantwoordelijk voor vrijwel alle jeugdhulp in het kader van de nieuwe Jeugdwet. Tegelijkertijd wordt er met deze overheveling bezuinigd op het budget waarmee de gemeenten deze zorgtaken moeten uitvoeren. Deze bezuinigingen hebben geen direct effect op de financiële situatie van mensen.

Dit inkomensafhankelijke eigen bijdrage die mensen moeten betalen voor Wmo-voorzieningen hebben wel een direct effect op de financiële situatie (zie hierna). Bij Jeugdhulp geldt geen eigen bijdrage, maar wel een ouderbijdrage voor kinderen die (gedeeltelijk) niet thuis verblijven vanuit de gedachte dat de ouders hierdoor kosten uitsparen. De gemeenteraad van Nijmegen heeft ervoor gekozen om deze ouderbijdrage beperkt op te leggen in afwachting van landelijk onderzoek naar de gevolgen van de ouderbijdrage op met name zorgmijding.

Afschaffen Wtcg en CER

Het Rijk heeft per 1 januari 2014 de Wet tegemoetkoming Chronisch zieken en gehandicapten (Wtcg) en de Compensatie Eigen Risico (CER) afgeschaft. De Wtcg was een jaarlijkse tegemoetkoming voor chronisch zieken en gehandicapten van minimaal € 149 en maximaal € 494 afhankelijk van leeftijd, zorggebruik en de hoogte van het inkomen. De CER was een niet-inkomensafhankelijke compensatie van € 99 op jaarbasis voor burgers waarvan verwacht werd dat zij als gevolg van hun chronische aandoening jaar in jaar uit hun eigen risico vol maakten.

Samenhangend met het wegvallen van de Wtcg vanaf 2015 ontvangt men geen 33% korting meer op de eigen bijdrage extramurale zorg.[5]

Lokaal

Normbedragen lokale regelingen

Inkomensgrenzen voor onze lokale minimaregelingen waren altijd gekoppeld aan de bijstandsnorm. Door de invoering van de kostendelersnorm en het kindgebondenbudget in 2015 is deze norm in bepaalde situaties flink gedaald. Wanneer de koppeling tussen de bijstandsnorm en de inkomensgrens in 2015 was gehandhaafd, zouden vooral alleenstaande ouders en huishoudens waar meerdere personen, met een laag inkomen samenwonen minder aanspraak kunnen maken op verschillende lokale regelingen[6]. Om dit nadelige effect van de participatiewet en de kostendelersnorm te omzeilen heeft de gemeente Nijmegen er voor gekozen om de bijstandsnorm ten aanzien van de lokale regelingen los te laten. In plaats daarvan zijn de inkomensgrenzen vastgestelde normbedragen welke vergelijkbaar zijn met de inkomensgrenzen van 2014.

Uitbreiding CAZ en toevoeging van CAZ-uitgebreid

De collectieve aanvullende ziektekostenverzekering (CAZ) is voor inwoners van Nijmegen met een beperkt inkomen een mogelijkheid om relatief goed(koop) verzekerd te zijn voor medische kosten die niet uit de basisverzekering vergoed worden. Dit komt doordat de zorgverzekeraars een collectieve korting geven en omdat de gemeente een financiële bijdrage levert aan de maandelijkse premie. In 2015 is de gemeentelijke premiebijdrage voor de CAZ is verhoogd van € 11 naar € 16 en de inkomensgrens is verhoogd van 110% naar 130% van het sociaal minimum. Door deze veranderingen kunnen meer mensen gebruik maken van de CAZ.

Daarnaast is er een tweede pakket bijgekomen voor mensen met hogere medische kosten: de CAZ-uitgebreid. Voor de CAZ-uitgebreid is een hogere zorgpremie verschuldigd, maar het eigen risico is afgedekt. De gemeentelijke premiebijdrage hiervoor is € 38 per maand.

[5] Zie voor een verdere toelichting hierop p.7: '' Wtcg korting eigen bijdrage en bijzondere bijstand''

[6] Voorbeeld: voor een 1-ouder huishouden was de bijstandsnorm in 2014 +/- 1.200 euro netto per maand. Wanneer iemand werkt en een inkomen heeft van 1300 euro netto per maand zat diegene in 2014 net boven deze norm op 108%. Met dit inkomen kon je in 2014 van de meeste regelingen gebruik maken om bijvoorbeeld hoge zorgkosten te compenseren. In 2015 is de bijstand voor een 1-ouderhuishouden verlaagd naar +/- 950 euro netto per maand en ter compensatie is het kindgebonden budget verhoogd. Dit betekent wel dat een inkomen van 1300 euro netto per maand daarmee in 2015 t.o.v. de bijstand veel hoger is geworden (137%). Als aan deze grens vastgehouden zou worden, zou iemand in deze situatie ineens voor veel regelingen buiten de boot vallen terwijl het inkomen niet is veranderd.

Langdurigheidstoeslag (LDT) wordt Individuele Inkomenstoeslag (IIT).

De ITT is een jaarlijkse tegemoetkoming voor diegenen die langdurig een inkomen op bijstandsniveau hebben en door het ontbreken van arbeidsmarktperspectief geen uitzicht hebben op inkomensverbetering. De hoogte is afhankelijke van de gezinssituatie en ligt tussen de 325 en 475 euro. Met de verandering van LDT naar ITT wordt de regeling ingepast in de participatiewet, de invulling en vergoeding blijven grotendeels ongewijzigd. De inkomensgrens wordt verhoogd van 105% naar 110% waardoor meer mensen aanspraak maken op de IIT. Inwoners die aanspraak willen maken op de ITT moeten in 2015 zelf deze toeslag 'ophalen' bij de gemeente (haalrecht) waar in 2014 deze automatisch aan de betreffende personen werd uitgekeerd (brengrecht).

Gemeentelijke aanpassingen Wmo

Gebruikers van de maatwerkvoorzieningen (extramurale zorg) uit de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) betalen vier-wekelijks een bedrag voor het gebruik van deze voorzieningen, de eigen bijdrage. Dit bedrag wordt door het Centraal administratiekantoor (CAK) voor de gemeente geïnd. Tot een bepaalde inkomensgrens is de eigen bijdrage aan een maximum bedrag verbonden (de 'lage eigen bijdrage'). Boven deze inkomensgrens is het maximumbedrag voor de eigen bijdrage afhankelijk van het inkomen. In 2015 heeft de gemeente Nijmegen de inkomensgrens voor de 'lage eigen bijdrage' voor de Wmo verhoogd. Dit betekent dat meer mensen in aanmerking komen voor de lage eigen bijdrage, zie bijlage 1 voor meer uitleg over deze inkomensgrenzen.

Wtcg korting eigen bijdrage en bijzondere bijstand

In 2014 kreeg men standaard 33% Wtcg-korting op de eigen bijdrage Wmo. Huishoudens met een laag inkomen konden in 2014 de resterende eigen bijdrage terugvragen via de bijzondere bijstand. Gelijktijdig met de afschaffing van de Wtcg is per 1 januari 2015 de Wtcg-korting van 33% op de eigen bijdrage vervallen. De eigen bijdrage die men moet betalen gaat daarmee omhoog.

In 2015 is er een andere mogelijkheid om de eigen bijdrage voor de Wmo terug te vragen. Bij de uitbereiding van de CAZ in 2015 kan men een verzekering afsluiten waarin deze eigen bijdragen gedeclareerd kunnen worden bij de zorgverzekeraars. De CAZ geldt dan als een voorliggende voorziening. Bijzondere bijstand blijft in sommige gevallen mogelijk indien men zich nog niet aanvullend (via de CAZ) heeft kunnen verzekeren. Of deze veranderingen voordelig of nadelig zijn, is afhankelijk van het inkomen en de omvang van de zorg.

Deelnemersbijdrage basisdagbesteding ouderen

In 2014 was de basisdagbesteding ouderen een maatwerkvoorziening *binnen* de Wmo. De eigen bijdrage werd hierdoor dus verrekend met eventuele andere eigen bijdragen voor voorzieningen binnen de Wmo tot een inkomensafhankelijke maximum eigen bijdrage. In 2015 is de basisdagbesteding voor ouderen een algemene voorziening geworden. Ouderen kunnen daarmee zonder beschikking ook gebruik maken van deze voorziening, maar aanbieders kunnen daarvoor wel een deelnemersbijdrage vragen. De deelnemersbijdrage voor de basisdagbesteding ouderen komt dus bovenop de (eventuele) eigen bijdrage voor de Wmo. Het is vooralsnog mogelijk om de eigen bijdrage vergoed te krijgen via de bijzondere bijstand. Dit betekent wel een extra administratieve belasting (van het aanvragen) voor diegenen die hiervoor in aanmerking komen.

De lokale regeling chronisch zieken, gehandicapten en ouderen valt weg.

De lokale regeling chronisch zieken was een jaarlijkse tegemoetkoming voor huishoudens waarin meerkosten worden gemaakt als gevolg van een ziekte of handicap. Met het wegvallen van de Wtcg in 2013 heeft de gemeente Nijmegen besloten om de tegemoetkoming van de lokale regeling in 2014 eenmalig te verhogen, van 200 naar 300 euro. Iedereen die binnen de doelgroep viel kreeg deze tegemoetkoming. In 2015 is de regeling te komen vervallen omdat met de invoering van de participatiewet dit wettelijk niet meer mogelijk was. In plaats daarvan kunnen uitgaven in de bijzondere zorg vergoed worden via de (uitgebreide) CAZ en de ruimere mogelijkheden voor het aanvragen van individuele bijzondere bijstand. Dit betekent wel een extra administratieve belasting (van het aanvragen) voor diegene die hiervoor in aanmerking komen.

Individuele Bijzondere Bijstand

De individuele bijzondere bijstand (IBB) is een tegemoetkoming voor noodzakelijke kosten die mensen zelf niet kunnen betalen en waar geen (toereikende) voorliggende voorziening voor bestaat. Dit kan bijvoorbeeld gaan om (eigen bijdrage voor) medische kosten, inrichtingskosten voor een woning of bewindvoeringskosten. De uiteindelijke hoogte van de individuele bijzondere bijstand is afhankelijk van de te maken kosten, het inkomen en het vermogen. In 2015 is de regelgeving rondom de hoogte van de inkomensgrenzen voor de aanvraag van bijzondere bijstand aangepast[7]. Dit is gedaan om de negatieve gevolgen voor de klant naar aanleiding van de kostendelersnorm uit de Participatiewet te omzeilen.

Individuele studietoeslag

Vanaf 2015 is binnen de bijzondere bijstand de individuele studietoeslag (IST) geïntroduceerd. Deze toeslag is bedoeld voor mensen die een opleiding volgen en door een beperking niet in staat zijn om zelfstandig het minimumloon te verdienen. In Nijmegen is de IST vastgesteld op 150 euro per maand. De regeling vervangt de vroegere studieregeling in de Wajong.

[7] Zie voor een verdere toelichting hierop p.6: '' Normbedragen lokale regelingen''.

Persona's

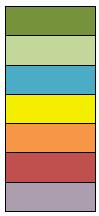
De persona's laten zien welke effecten de veranderingen in regelingen tussen 2014 en 2015 hebben op de inkomsten voor individuele situaties. Het gaat hierbij niet alleen om de inkomenskant van deze situaties maar ook in hoeverre dit voor mensen meer administratief werk oplevert. Dit heeft als doel inzicht te verschaffen in de financiële effecten van de veranderingen in de verschillende maatregelen en de mate waarin we onze voorzieningen efficiënt hebben ingericht.
In situatie 1 wordt uitgegaan van een bijstandssituatie voor het huishouden en in situatie 2 van een inkomen iets hierboven. Steeds wordt per situatie een nieuw beroep op de regelingen in 2014 en een nieuw beroep op de regelingen in 2015 met elkaar vergeleken. Eventuele overgangsregelingen worden hierdoor buiten beschouwing gelaten. Steeds worden de verschillen tussen 2014 en 2015 in afgeronde nettobedragen voor het gehele huishouden per maand weergegeven.

Voor ieder huishouden zijn de effecten van de veranderingen anders, afhankelijk van de precieze persoonlijke situatie. Toch willen we graag een indicatie geven van het aantal huishoudens dat min of meer lijkt op het persona. Daarvoor gebruiken we het Sociaal Statistisch Bestand 2014. In het Sociaal Statistisch Bestand zijn 21 regelingen opgenomen, waaronder de toen nog geldende WWB, gemeentelijke inkomensvoorzieningen, Jeugdhulp en Wmo (maatwerkvoorzieningen) inclusief de AWBZ taken die per 2015 overgekomen zijn naar de gemeente. Per huishouden is te na te gaan van welke regelingen zij gebruik maakten. Dit geeft een indruk van het aantal huishoudens dat met de veranderingen in beide velden (inkomen en zorg) te maken heeft. De manier waarop het gebruik van deze regelingen daadwerkelijk ingevuld is kan natuurlijk afwijken van de situatie van het persona.
Een totaaloverzicht van het aantal huishoudens in Nijmegen dat betrokken is bij regelingen op beide velden is te vinden in bijlage 2.

Brief aan de raad - Notitie Wat betekent dat voor u in 2015

Persona 1 bestaat uit:
- Jolanda 38 jaar, alleenstaande ouder met gezondheidsproblemen
- 1 thuiswonend kind, Sam, 12 jaar oud
- Jolanda maakt gebruik van de CAZ (uitgebreid pakket);
- Heeft huishoudelijke hulp en een scootmobiel

Betekenis kleuren

Regelingen	**Situatie 1** bijstand	**Situatie 2** parttime baan
maandelijks inkomen huishouden in 2015 (afgerond)	€ 950	€ 1.300
totaal verschil regelingen 2014 - 2015 (afgerond)	-€ 20 -2%	€ 100 8%
Landelijk		
aanpassing bijstandsnorm		
kindgebonden budget		
vervallen alleenstaande ouderkorting		
kinderbijslag		
huurtoeslag		
zorgtoeslag		
Lokaal		
individuele inkomenstoeslag		
collectieve aanvullende zorgverzekering		
eigen bijdrage Wmo		
individuele bijzondere bijstand		
afschaffing lokale regeling chronisch zieken en ouderen		

Persona 1: Jolanda & Sam, situatie 1

Voor Jolanda met een inkomen uit de bijstand is het één en ander veranderd in 2015. Alles bij elkaar gaat het inkomen uit regelingen voor Jolanda er in 2015 op achteruit in vergelijking met 2014, met netto ongeveer 20 euro per maand. Zij krijgt minder bijstand en in plaats daarvan meer kindgebonden budget. Het extra kindgebonden budget dat Jolanda krijgt is niet genoeg om de achteruitgang in bijstand helemaal te compenseren. Zij krijgt wel iets meer zorgtoeslag vanwege de algemene verhoging. Per saldo gaat zij er binnen de landelijke regelingen iets op achteruit.

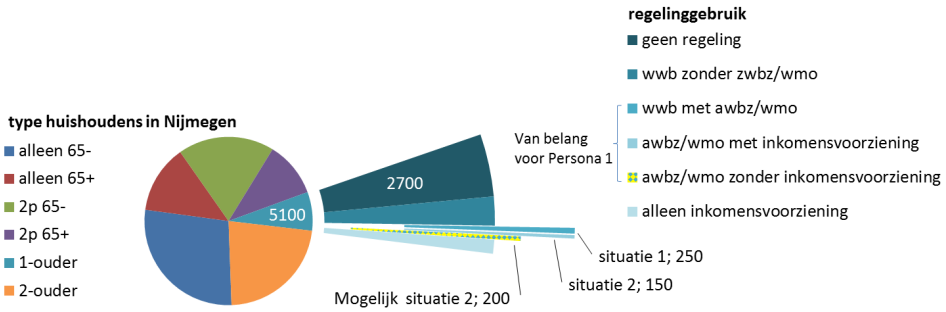
Jolanda kan in 2015 gebruik maken van het uitgebreide pakket van de CAZ. Een duurder pakket, maar door de gemeentelijke bijdrage en het niet meer hoeven te betalen van het eigen risico heeft zij daar voordeel bij in vergelijking met het gebruik van de CAZ in 2014. Hoewel de eigen bijdrage Wmo in 2015 hoger is dan in 2014 vanwege het wegvallen van de Wtcg-korting, kan zij deze eigen bijdrage Wmo terugvragen via de CAZ (in plaats van via de individuele bijzondere bijstand in 2014). In 2015 heeft Jolanda nog steeds recht op de Individuele inkomenstoeslag, maar dit leidt tot meer administratieve lasten omdat ze deze tegemoetkoming nu niet meer automatisch krijgt uitgekeerd . De afschaffing van de lokale regeling chronisch zieken en ouderen zorgt ervoor dat Jolanda er per saldo op achteruit gaat wat betreft lokale regelingen[8].

Jolanda & Sam, situatie 2.

Al met al stijgt voor Jolanda het ontvangen bedrag uit regelingen met ongeveer 80 euro per maand wanneer zij een baan heeft met een inkomen iets boven bijstandsniveau. Zij heeft ook in deze situatie te maken met de veranderingen in de kindregelingen. Het wegvallen van de alleenstaande ouderkorting zou ervoor zorgen dat het inkomen van Jolanda er op achteruit gaat, maar in plaats daarvan ontvangt ze meer kindgebonden budget. Per saldo is dit voor Jolanda en Sam een voordelige verschuiving. Daarnaast kan Jolanda ook met een klein inkomen gebruik maken van de aanvullende lokale regelingen. In deze situatie zijn dezelfde verschuivingen en effecten van toepassing als die op bijstandsniveau en ontvangt zij in 2015 in vergelijking met 2014 minder uit lokale regelingen.

[8] Voor Jolanda (en andere persona's) is de uitkomst positiever wanneer zij in 2015 meerkosten kan declareren via de individuele bijzondere bijstand of de CAZ die zij in 2014 had moeten betalen van de toelage vanuit de lokale regeling chronische zieken en ouderen.

Persona 1 in Nijmegen

In Nijmegen zijn er ongeveer 250 1-oudergezinnen die een WWB-uitkering krijgen en ook gebruik maken van een Wmo- en/of voormalige AWBZ (nu Wmo)-voorziening, vergelijkbaar met Jolanda in situatie 1.

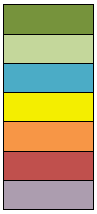
Daarnaast zijn er ongeveer 150 1-oudergezinnen die geen WWB-uitkering hebben, maar waarvan we weten dat ze een laag inkomen hebben (omdat ze wel een andere vorm van inkomensvoorziening (bijzonder bijstand, kwijtschelding, etc.) gebruiken) én die bekend zijn in de Wmo- en/of voormalige AWBZ-regelingen. Wat inkomensniveau en zorggebruik betreft lijken zij op de Jolanda van situatie 2.

Tenslotte zijn er nog 200 1-oudergezinnen waarbij sprake is van Wmo/voormalige AWBZ-zorg maar die geen gemeentelijke inkomensvoorzieningen gebruiken. Dat kan zijn omdat zij daarvoor een te hoog inkomen hebben, maar ook omdat zij, hoewel ze eigenlijk wel recht hebben, geen gebruik maken van zo'n regeling. Huishoudens waarvoor dit laatste geldt, moeten eigenlijk meegerekend worden bij de huishoudens van situatie 2.

Brief aan de raad - Notitie Wat betekent dat voor u in 2015

Persona 2 bestaat uit:
• Jannie 45 jaar oud woont samen met haar zorgbehoevende moeder, Jans, 70 jaar oud
• Jans is licht dementerend en heeft jaarlijks veel zorgkosten, maakt gebruik van CAZ uitgebreid
• daarnaast maakt Jans 1 keer per week gebruik van de basis dagbesteding ouderen, gaat daar met eigen vervoer heen.
• hebben bijzondere bijstand aangevraagd voor een koelkast á 240 euro

Betekenis kleuren

Regelingen	**Situatie 1** bijstand + AOW	**Situatie 2** parttime baan + AOW
maandelijks inkomen huishouden in 2015 (afgerond)	€ 1.750	€ 2.250
totaal verschil regelingen 2014 - 2015 (afgerond)	-€ 40 -2%	€ 10 0,5%
Landelijk		
aanpassing bijstandsnorm		
aanpassing AOW		
huurtoeslag		
zorgtoeslag		
Lokaal		
individuele inkomenstoeslag		
collectieve aanvullende zorgverzekering		
eigen bijdrage Wmo		
individuele bijzondere bijstand		
afschaffing lokale regeling chronisch zieken en ouderen		
eigen bijdrage basis dagbesteding ouderen		

Persona 2: Jannie & Jans, situatie 1

Wanneer Jannie en Jans van de bijstand en de AOW leven gaat hun inkomen uit regelingen in 2015 er ongeveer 40 euro netto per maand op achteruit in vergelijking met 2014. Het inkomen uit de bijstand is voor Jannie in 2015 lager dan in 2014 vanwege de invoering van de kostendelersnorm. Voor Jans is het inkomen uit de AOW in 2015 iets hoger in vergelijking met 2014. Daarnaast ontvangen zij in 2015 meer huurtoeslag en zorgtoeslag. Maar dit alles is niet genoeg om de achteruitgang in het inkomen uit de bijstand te compenseren.

Binnen de lokale regelingen is er veel veranderd voor Jannie en Jans. Voor de basisdagbesteding moet Jans in 2015 een deelnemersbijdrage gaan betalen. Deze nieuwe kostenpost kan men wel terugvragen via de individuele bijzondere bijstand, maar leidt wel tot meer administratieve handelingen. Daarnaast hebben Jannie en Jans ook te maken met de afschaffing van de lokale regeling chronisch zieken en ouderen. Uiteindelijk ontvangen zij in 2015 minder uit lokale regelingen dan in 2014.

Jannie & Jans, situatie 2

Wanneer Jannie een inkomen boven bijstandsniveau heeft en Jans een inkomen uit de AOW heeft ontvangen zij in 2015 ongeveer 10 euro per maand netto meer uit de verschillende regelingen. Uit landelijke regelingen ontvangen zij in 2015 ongeveer evenveel als in 2014. Jans krijgt in 2015 een iets hoger inkomen uit de AOW, maar door strengere rekenregels krijgt zij in 2015 minder zorgtoeslag dan in 2014. Daarnaast kan de inwonende moeder (Jans) gebruik maken van de lokale regelingen als de CAZ en de individuele bijzondere bijstand om de zorgkosten en de extra kosten als de eigen bijdrage dagbesteding ouderen op te vangen. Hierdoor is uiteindelijk het inkomen uit de regelingen voor Jannie en Jans in 2015 netto 10 euro per maand hoger in vergelijking met dezelfde situatie in 2014.

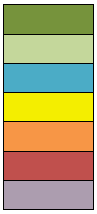
Persona 2 in Nijmegen

Over het aantal huishoudens dat in Nijmegen woont, en wat huishoudenssituatie, inkomensniveau en zorggebruik op Jannie en Jans lijkt kunnen we geen schatting maken. Het is een huishoudensvorm die slechts incidenteel voorkomt.

Brief aan de raad - Notitie Wat betekent dat voor u in 2015

Persona 3 bestaat uit:
- Herman 73 jaar oud, alleenstaand
- Krijgt verzorging thuis via wijkverpleging
- Herman heeft jaarlijks veel zorgkosten, maakt gebruik van CAZ uitgebreid
- daarnaast maakt Herman 1 dagdeel per week gebruik van basis dagbesteding ouderen plus vervoer

Betekenis kleuren

Regelingen	**Situatie 1** AOW	**Situatie 2** AOW+ pensioen
maandelijks inkomen huishouden in 2015 (afgerond)	€ 1.050	€ 1.250
totaal verschil regelingen 2014 - 2015 (afgerond)	€ 30 3%	€ 50 4%
Landelijk		
aanpassingen AOW		
huurtoeslag		
zorgtoeslag		
Lokaal		
individuele inkomenstoeslag		
collectieve aanvullende zorgverzekering (CAZ)		
individuele bijzondere bijstand		
afschaffing lokale regeling chronisch zieken en ouderen		
eigen bijdrage basis dagbesteding ouderen		
verandering AWBZ naar Zorgverzekeringswet		

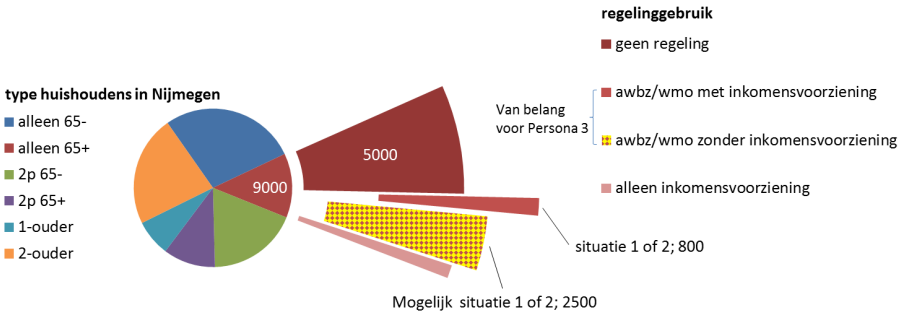
Persona 3: Herman, situatie 1

In situatie 1 heeft Herman een AOW uitkering. In vergelijking met 2014 ontvangt hij in 2015 ongeveer 30 euro netto per maand meer uit regelingen dan in 2014. Herman krijgt in 2015 een hogere AOW uitkering en daarnaast een iets hogere zorgtoeslag. Uit het totaal van lokale regelingen ontvangt Herman minder in 2015 in vergelijking met 2014. Vooral de afschaffing van de lokale regeling chronisch zieken en ouderen is hier verantwoordelijk voor. Doordat de verzorging thuis via wijkverpleging niet meer onder de AWBZ valt, maar onder de zorgverzekeringswet is hoeft Herman hiervoor geen eigen bijdrage meer te betalen en voor deze zorg geldt geen eigen risico. Herman hoeft daardoor deze zorgkosten niet meer terug te vragen via de individuele bijzondere bijstand. Daarnaast moet Herman wel extra betalen voor de basisdagbesteding ouderen, maar hij kan deze kosten dekken via de bijzondere bijstand. Dit levert hem wel extra administratief werk op.

Herman, situatie 2

Wanneer Herman ook een pensioen heeft naast de AOW ontvangt hij in 2015 ongeveer 50 euro netto per maand meer. Hij ontvangt meer inkomen uit de AOW en krijgt een iets hogere zorgtoeslag. Ook met een pensioen kan Herman gebruik maken van de CAZ en heeft voordeel van de gemeentelijke bijdrage en het afgedekte eigen risico. Herman kan daarnaast de deelnemersbijdrage voor de basisdagbesteding ouderen terugvragen via individuele bijzondere bijstand. In deze situatie heeft Herman ook te maken met de verschuiving van de verzorging thuis van de AWBZ naar de zorgverzekeringswet. Herman hoeft hierdoor de eigen bijdrage voor deze zorg niet meer te betalen en terug te vragen via de bijzondere bijstand.

Persona 3 in Nijmegen

Er wonen in Nijmegen 800 huishoudens van alleenstaande ouderen die wat inkomensniveau en zorggebruik vergelijkbaar zijn met Herman. Zij zijn bekend bij Wmo/voormalige AWBZ (nu Wmo) en in minstens één gemeentelijke inkomensregeling. We kunnen geen onderscheid maken tussen situatie 1 (alleen AOW) en situatie 2 (AOW incl. beperkt pensioen).

Daarnaast is er een groep van ongeveer 2500 alleenstaande ouderen bekend in Wmo en/of de voormalige AWBZ. Zij maken geen gebruik van gemeentelijke inkomensvoorzieningen, we weten daarom niet of ze een laag inkomen hebben. Een deel van deze groep zal een inkomen hebben dat hoger is dan het inkomen uit situatie 2. Daarentegen zal er zeker ook een aantal van deze huishoudens zijn, die wat inkomensniveau betreft wel recht hebben op een inkomensvoorziening, maar daar geen gebruik van maken.

Brief aan de raad - Notitie Wat betekent dat voor u in 2015

Persona 4 bestaat uit:
- Henk 57 jaar oud en Ria 54 jaar oud, getrouwd
- Esther 24 jaar oud thuiswonend met een lichte beperking;
- Is net afgestudeerd, vraagt uitkering aan. In 2014 komt ze in aanmerking voor een Wajong uitkering, in 2015 vanwege strengere regelgeving niet meer en krijgt ze een bijstandsuitkering.
- krijgt 6 uur per week begeleiding (Wmo);
- Esther maakt gebruik van de CAZ uitgebreid

Betekenis kleuren

+ >50 euro p/maand
+ 5-50 euro p/maand
+/-
administratief
- 5-50 euro p/maand
- >50 euro p/maand
n.v.t. / geen recht

Regelingen	**Situatie 1** bijstand	**Situatie 2** baan + bijstand
maandelijks inkomen huishouden in 2015 (afgerond)	€ 1.700	€ 2.600
totaal verschil regelingen 2014 - 2015 (afgerond)	-€ 350 -17%	-€ 425 -14%
Landelijk		
Aanpassingen bijstand en Wajong		
huurtoeslag		
zorgtoeslag		
Lokaal		
individuele inkomenstoeslag		
collectieve aanvullende zorgverzekering		
individuele bijzondere bijstand		
eigen bijdrage Wmo		
afschaffing lokale regeling chronisch zieken en ouderen		

Persona 4: Henk, Ria & Esther, situatie 1

In situatie 1 kregen Henk en Ria in 2014 een bijstandsuitkering voor gehuwden waarop 10% gekort werd door het samenwonen met Esther (100%-10% = 90% van het wettelijk minimumloon). Esther kwam in 2014 nog in aanmerking voor de Wajong uitkering, 75% van het wettelijk minimumloon. Bij elkaar ligt het gezinsinkomen op 165% van het wettelijk minimumloon.

In 2015 gaan Henk, Ria en Esther er in dezelfde situatie ongeveer 350 euro netto per maand op achteruit. Bij de aanvraag voor een uitkering komt Esther niet meer in aanmerking voor een Wajong uitkering en krijgt daarvoor in de plaats een bijstandsuitkering. Daarnaast is de kostendelersnorm ingevoerd. De gezamenlijke uitkering van Henk en Ria gaat naar 87% en de uitkering van Esther gaat naar 43% van het wettelijk minimumloon. In totaal ontvangt het huishouden 130% van het wettelijk minimumloon in 2015[9]. Doordat het gezin een lager inkomen heeft ontvangen zij in 2015 wel meer huurtoeslag en zorgtoeslag. In het gezin houden zij allen recht op de individuele inkomenstoeslag in 2015, maar zij moeten deze nu wel aanvragen.

De meeste andere lokale regelingen hebben betrekking op Esther. Esther maakt gebruik van het uitgebreide pakket van de CAZ waar zij voordeel heeft van de gemeentelijke bijdrage en het afgedekte eigen risico. Vanwege de afschaffing van de Wtcg-korting moet zij een hogere eigen bijdrage voor de Wmo voorzieningen betalen, maar deze eigen bijdrage kan zij wel terugvragen via de CAZ (in plaats van de via individuele bijzondere bijstand in 2014). De afschaffing van de lokale regeling chronisch zieken en ouderen zorgt ervoor dat het gezin in totaal iets minder ontvangt uit lokale regelingen in vergelijking met 2015.

Henk, Ria & Esther, situatie 2

In totaal gaan Henk, Ria en Esther er ongeveer 425 euro netto per maand op achteruit in 2015 in vergelijking met 2014. In de tweede situatie werken Henk en Ria beide en hebben een gezamenlijk inkomen van ongeveer 2000 euro netto per maand. Dat inkomen verandert niet tussen 2014 en 2015. Het enige wat verandert is de hoogte van de uitkering van Esther: van een Wajong uitkering van 75% van het wettelijk minimumloon naar een bijstandsuitkering van 43% (vanwege de kostendelersnorm). Door het hogere huishoudinkomen (+/- 2600 euro netto per maand) komt men niet in aanmerking voor de huurtoeslag en door strengere regels ontvangen Henk, Ria en Esther minder zorgtoeslag in 2014. Verder kan Esther in 2015 gebruik maken van de lokale regelingen. In 2015 ontvangt ze maandelijks minder voor lokale regelingen dan in 2014. Met name vanwege de afschaffing van de lokale regeling chronisch zieken en ouderen.

Persona 4 in Nijmegen

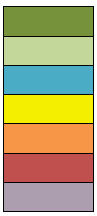
Jaarlijks zijn er zo'n 200-250 Nijmegenaren die de Wajong instromen. Dit cijfer is de bovengrens van het aantal huishoudens dat in de situatie van persona 4 kan zitten. Echter niet al deze Wajongers zullen bij hun ouders wonen. En als ze wel bij hun ouders wonen, dan hoeft daar geen sprake te zijn van een Participatiewet uitkering of ander laag inkomen. Het aantal huishoudens in de situatie van Henk, Ria en Esther zal dus lager dan 200 zijn.

[9] Wanneer Esther in 2015 wel in aanmerking zou komen voor de Wajong, zou de bijstandsnorm voor het huishouden 162% van het wettelijk minimumloon zijn en het verschil met 2014 beperkt zijn.

Brief aan de raad - Notitie Wat betekent dat voor u in 2015

Persona 5 bestaat uit:
- Hakeem 46 jaar, alleenstaand;
- heeft veel zorgkosten vanwege een chronische ziekte
- Hakeem maakt gebruik van de CAZ uitgebreid;
- heeft huishoudelijke hulp (Wmo)

Betekenis kleuren

Regelingen	**Situatie 1** bijstand	**Situatie 2** parttime baan
maandelijks inkomen huishouden in 2015 (afgerond)	€ 950	€ 1.150
totaal verschil regelingen 2014 - 2015 (afgerond)	€ 0 0%	€ 45 4%
Landelijk		
aanpassing bijstandsnorm		
huurtoeslag		
zorgtoeslag		
Lokaal		
individuele inkomenstoeslag		
collectieve aanvullende zorgverzekering		
individuele bijzondere bijstand		
eigen bijdrage Wmo		
afschaffing lokale regeling chronisch zieken en ouderen		

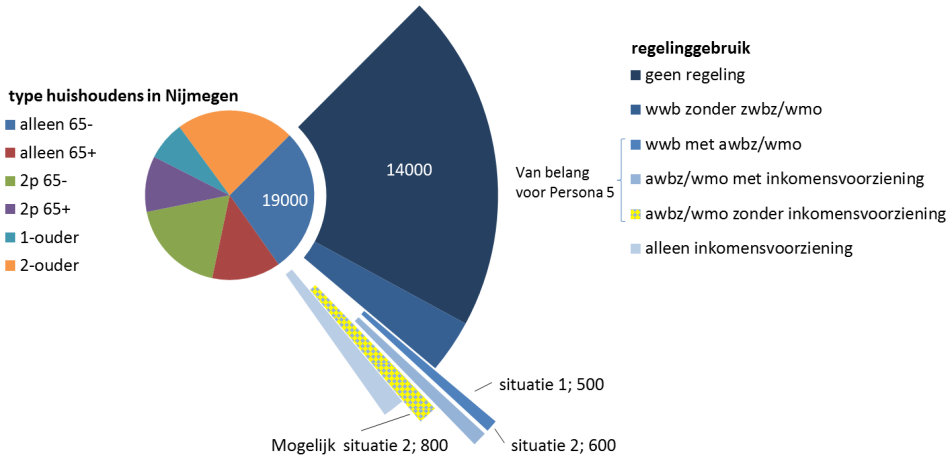
Persona 5: Hakeem, situatie 1

Voor Hakeem is er wat betreft het inkomen uit regelingen per saldo niet veel veranderd tussen 2014 en 2015. In 2015 krijgt Hakeem een iets hogere bijstandsuitkering en iets meer zorgtoeslag. Daartegenover staan minder inkomsten uit lokale regelingen. Vooral door de afschaffing van de lokale regeling chronisch zieken en ouderen ontvangt Hakeem in 2015 minder uit lokale regelingen in vergelijking met 2014. Daarnaast is in 2015 de eigen bijdrage voor de Wmo voorzieningen hoger vanwege de afschaffing van de Wtcg-korting. Via de CAZ-uitgebreid kan Hakeem deze extra uitgaven opvangen (in plaats van de via individuele bijzondere bijstand in 2014). Daarbij heeft hij ook voordeel van het afgedekte eigen risico en de gemeentelijke bijdrage bij deze zorgverzekering.

Hakeem, situatie 2

Wanneer Hakeem een parttime baan heeft gaat hij er in vergelijking met 2014 ongeveer 45 euro per maand netto op vooruit. De inkomensgrens in 2014 lag lager waardoor Hakeem geen gebruik kon maken van de CAZ. Daarnaast was er in 2014 voor hem geen mogelijkheid om de eigen bijdrage voor de Wmo terug te vragen via de bijzondere bijstand. Met het inkomen van 1150 per maand werd er verondersteld dat hij voldoende draagkracht had om deze kosten op te vangen. Voor Hakeem is de zorgtoeslag in 2015 hoger. Met het opschuiven van de inkomensgrens kan hij in 2015 gebruik maken van de CAZ-uitgebreid. Via de CAZ-uitgebreid ontvangt hij in 2015 een gemeentelijke bijdrage en is het eigen risico afgedekt. Daarnaast kan Hakeem via de CAZ-uitgebreid ook de eigen bijdrage voor de Wmo declareren. Voor Hakeem zijn hierdoor 2015 de inkomsten uit lokale regelingen hoger in vergelijking met 2014.

Persona 5 in Nijmegen

In 2014 waren er in Nijmegen ongeveer 500 1-persoonshuishoudens die een WWB-uitkering hebben en ook bekend zijn zin de Wmo/voormalige AWBZ (nu Wmo)-registraties. Hun situatie lijkt op die van Hakeem in situatie 1.

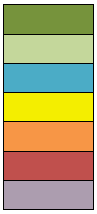
Daarnaast zijn er 600 1-persoonshuishoudens (jonger dan 65) die een laag inkomen hebben (dwz. gebruik maken van een gemeentelijke inkomensvoorziening) en ook bekend zijn in de zorgbestanden. Wat inkomensniveau en zorggebruik lijken zijn op Hakeem in situatie 2.

Van een groep van 800 1-persoonshuishoudens tot 65 weten we wel dat zij voormalige AWBZ/Wmo-zorg gebruiken, maar niet wat hun inkomensniveau is. Zij maken in ieder geval geen gebruik van gemeentelijke inkomensvoorzieningen. Maar het is zeker mogelijk dat een deel van hen toch een laag inkomen heeft en daardoor lijkt op Hakeem in situatie 2.

Brief aan de raad - Notitie Wat betekent dat voor u in 2015

Persona 6 bestaat uit:
- Johan, 69 jaar oud en Zeynep 70 jaar oud
- Krijgen beide verzorging thuis via wijkverpleging
- Zeynep heeft jaarlijks veel zorgkosten, maakt gebruik van CAZ uitgebreid

Betekenis kleuren

Regelingen	**Situatie 1** AOW	**Situatie 2** AOW+ pensioen
maandelijks inkomen huishouden in 2015 (afgerond)	€ 1.400	€ 1.800
totaal verschil regelingen 2014 - 2015 (afgerond)	€ 30 2%	€ 60 3%
Landelijk		
aanpassingen AOW		
huurtoeslag		
zorgtoeslag		
Lokaal		
individuele inkomenstoeslag		
collectieve aanvullende zorgverzekering		
individuele bijzondere bijstand		
afschaffing lokale regeling chronisch zieken en ouderen		
verandering AWBZ naar Zorgverzekeringswet		

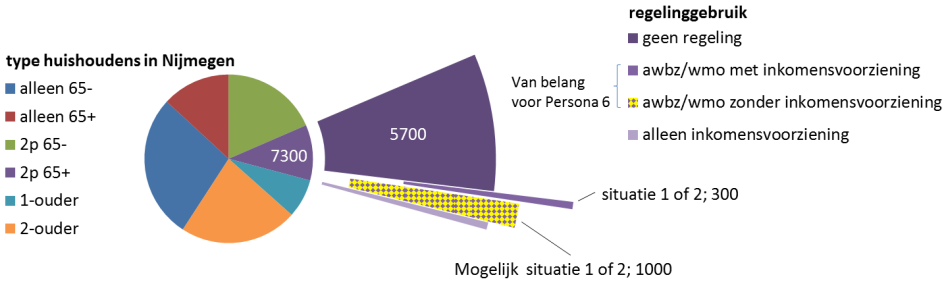
Persona 6: Johan & Zeynep, situatie 1

Wanneer Johan en Zeynep een AOW uitkering krijgen, gaat hun inkomen uit landelijke en lokale regelingen er in 2015 er ongeveer met 30 euro netto per maand op vooruit in vergelijking met 2014. Grotendeels komt dit door een iets hogere AOW uitkering en de hogere zorgtoeslag. Daarnaast is het gebruik van de CAZ-uitgebreid voor Zeynep voordelig. Haar eigen risico is al afgedekt en daarnaast krijgt zij een gemeentelijke bijdrage om te helpen de premie voor deze verzekering te bekostigen. De verzorging thuis via de wijkverpleging valt in 2015 niet meer onder de AWBZ, maar onder de zorgverzekeringswet. Daarom hoeven Johan en Zeynep geen eigen bijdrage meer te betalen en voor deze zorg geldt geen eigen risico. Door deze veranderingen hoeven ze de zorgkosten niet meer terug te vragen via de individuele bijzondere bijstand. Door het afschaffen van de lokale chronisch zieken en ouderen ontvangen Johan en Zeynep in 2015 iets minder via lokale regelingen dan in 2014.

Johan & Zeynep, situatie 2

Wanneer Johan en Zeynep naast hun AOW uitkering ook een pensioenuitkering hebben, krijgen zij in deze situatie in 2015 ongeveer 60 euro netto per maand meer in vergelijking met 2014. In vergelijking met 2014 gaat het inkomen uit de AOW iets omhoog in 2015. Door strengere rekenregels ontvangen Johan en Zeynep minder huurtoeslag en zorgtoeslag. Wat betreft de zorgkosten zijn zij beter af. In 2014 moesten Johan en Zeynep een eigen bijdrage voor de zorg betalen en konden daarbij geen beroep doen op de bijzondere bijstand vanwege hun inkomen. In 2015 zijn zij geen eigen bijdrage meer verschuldigd door de verschuiving van de zorg die zij ontvangen van de AWBZ naar de zorgverzekeringswet. Daarnaast kunnen zij gebruik maken van de CAZ-uitgebreid.

Persona 6 in Nijmegen

Er wonen 300 paren ouder dan 65 in Nijmegen, die gebruik maken van gemeentelijke inkomensvoorzieningen én bekend zijn bij WMO/AWBZ. Hun situatie lijkt op die van Johan en Zeynep, waar we geen onderscheid kunnen maken tussen situatie 1 en situatie 2.

Daarnaast zijn er nog 1000 2-persoonshuishouden ouder dan 65, die bekend zijn bij WMO/AWBZ, en die geen gebruik maken van gemeentelijke inkomensvoorzieningen. Zeker een deel van hen zal in inkomen hebben dat niet hoger is dan Johan en Zeynep en dus eigenlijk mee moeten tellen.

Kanttekeningen

De situaties van de persona's zijn abstracte versies van werkelijke persoonssituaties of gezinssituaties. In de persona's zijn de kenmerken meegenomen die het meest bepalend zijn voor het recht en de hoogte op de verschillende regelingen. De daadwerkelijke impact van veranderende regelgeving voor een individu of gezin hangt ook af van de bestedingsruimte en het uitgavenpatroon waarbij nog veel meer variabelen van belang zijn. Daarnaast wordt de hoogte van veel regelingen (half)jaarlijks aangepast.
In de vergelijkingen zijn de effecten in euro's in beeld gebracht. Wanneer een huishoudens, bijvoorbeeld door een hogere inflatie of een verhoging in de woonlasten, bij een hoger inkomen in euro's toch minder bestedingsruimte heeft is dat niet te zien[10].
Wanneer al deze variabelen meegenomen zouden zijn in de analyse zijn de gevolgen van de veranderende regelgeving niet goed meer zichtbaar.

Daarnaast zijn er nog een aantal aannames gedaan:

- Er wordt door de persona's gebruik gemaakt van regelingen wanneer men er recht op heeft.
- Men heeft niet genoeg vermogen om boven de vermogensgrenzen uit te komen die gelden bij een aantal regelingen. Met een vermogen boven deze grenzen zou men geen recht hebben op deze toeslagen.

We veronderstellen ook dat de leefsituaties van de persona's gelijk blijven over het hele jaar. We nemen ook aan dat betrokken personen en instanties foutloos met de regelingen omgaan. Eerdere onderzoeken wijzen echter uit dat dit niet altijd opgaat. Leefsituaties, zo ook regelgeving veranderen. Burgers kunnen niet altijd alle veranderingen en gevolgen daarvan overzien. Als er fouten gemaakt worden bij de aanvraag of uitvoering van regelingen (ongeacht door wie die fout wordt gemaakt) heeft dit vaak direct effect op het (bestedings)budget van burgers[11] [12]. Vaak hebben diegenen die recht hebben op deze vergoedingen uit deze regelingen daarbij geen of minder financiële middelen om de gevolgen van een fout of vertraging op te vangen.

Daarnaast kunnen veranderingen in regelingen of regelgeving effecten hebben op het gebruik van die regeling, door onbekendheid met de regelingen bij burgers of intermediairs[13]. Ook een verandering in het proces binnen een regeling kan niet-gebruik tot gevolg hebben.

Ten slotte: de inkomsten uit veel regelingen hangen samen met uitgaven die gedaan moeten worden. Deze uitgaven zijn afhankelijk van de leefsituatie van een individu of gezin. Dit stuk richt zich vooral op de financiële gevolgen van veranderende regelingen. Andersoortige effecten worden buiten beschouwing gelaten. Een voorbeeld van een ander effect van hogere kosten voor een voorziening is het bewust niet gebruiken van deze voorziening[14] [15].

[10] Zie voor voorbeelden van uitgavenpatronen de 'Minima-effecten rapportage, 2014' van het Nibud.
[11] Toeslag of tegenslag? Knelpunten in regelgeving en uitvoering van de Awir, Landelijke Organisatie Sociaal Raadslieden, 2009.
[12] Een fout of vertraging Gevraagd: maatwerk! Een onderzoek naar de uitvoeringspraktijk bij de Belastingdienst/Toeslagen, de Nationale Ombudsman, 2015.
[13] Niet-gebruik inkomensondersteunende maatregelen, SEO Economisch Onderzoek, 2011.
[14] Meldactie 'Bezuinigingen en uw zorgverzekering', NCPF, 2013.
[15] Jaarlijks onderzoek, LHV, 2014.

Bijlage 1: Eigen bijdrage Wmo

Gemeenten kunnen de inkomensgrenzen voor de lage eigen bijdrage voor Wmo-voorzieningen aanpassen, maar kunnen niet sleutelen aan de verhoudingen tussen inkomenscategorieën. In het coalitieakkoord 2014-2018 is de zorgtoeslaggrens van € 28.483 voor een éénpersoonshuishouden benoemd als bovengrens voor de lage eigen bijdrage voor Wmo-voorzieningen. De daaruit voortkomende inkomenscategorieën zijn in de volgende tabel te zien. De standaard inkomensgrenzen die landelijk door het CAK gehanteerd worden zijn ter referentie eronder weergegeven.

Nijmeegse inkomensgrenzen 2015

	EP 65-	EP 65+	MP 65-	MP 65+
Eigen bijdrage per 4 weken	€ 19,40	€ 19,40	€ 27,60	€ 27,60
grensinkomen	€ 28.483	€ 21.127	€ 35.608	€ 29.395

EP = Eenpersoonshuishouden; MP = Meerpersoonshuishouden

Standaard landelijke inkomensgrenzen 2015 gehanteerd door het CAK

	EP 65-	EP 65+	MP 65-	MP 65+
Eigen bijdrage per 4 weken	€ 19,40	€ 19,40	€ 27,60	€ 27,60
grensinkomen	€ 22.331	€ 16.634	€ 27.917	€ 23.046

EP = Eenpersoonshuishouden; MP = Meerpersoonshuishouden

Figuur 2 Inkomensgrenzen en de lage eigen bijdrage per huishoudtype, Gemeente Nijmegen en CAK, 2015

Niet alleen huishoudens met een inkomen tot aan de inkomensgrens betalen minder eigen bijdrage voor Wmo voorzieningen door de ophoging van de inkomensgrenzen, ook diegene met een inkomen boven deze grens profiteren hiervan. In figuur 2 op de volgende pagina worden een aantal voorbeeldberekeningen gegeven.

	EP 65- voorbeeld 1		voorbeeld 2	
	2014	2015	2014	2015
Bijdrageplichtig inkomen[16]	€ 25.000	€ 25.000	€ 32.500	€ 32.500
Eigen bijdrage per 4 weken bij 3 uur HH1 per week[17]	€ 25,91	€ 19,40	€ 83,89	€ 65,75

	MP 65- voorbeeld 1		voorbeeld 2	
	2014	2015	2014	2015
Bijdrageplichtig inkomen	€ 32.500	€ 32.500	€ 37.500	€ 37.500
Eigen bijdrage per 4 weken bij 3 uur HH1 per week	€ 43,94	€ 27,60	€ 82,59	€ 49,43

	EP 65+ voorbeeld 1		voorbeeld 2	
	2014	2015	2014	2015
Bijdrageplichtig inkomen	€ 20.000	€ 20.000	€ 25.000	€ 25.000
Eigen bijdrage per 4 weken bij 3 uur HH1 per week	€ 40,13	€ 19,40	€ 78,78	€ 63,05

	MP 65+ voorbeeld 1		voorbeeld 2	
	2014	2015	2014	2015
Bijdrageplichtig inkomen	€ 27.500	€ 27.500	€ 31.500	€ 31.500
Eigen bijdrage per 4 weken bij 3 uur HH1 per week	€ 53,34	€ 27,60	€ 84,27	€ 51,89

Figuur 3 Voorbeeldberekeningen voor de hoogte van de eigen bijdrage Wmo per huishoudtype en inkomen, Gemeente Nijmegen en CAK, 2015

[16] Bij de bepaling van het bijdrageplichtig (bruto-)inkomen telt naast het bruto verzamelinkomen ook 8% het vermogen (box 3 - grondslag sparen en beleggen) van cliënten mee. De vermogensinkomensbijtelling is in het rekenvoorbeeld op € 0 hebt gezet.

[17] Inclusief de Wtcg-korting van 33% op de eigen bijdrage die nog gold in 2014 en die vanaf 2015 is vervallen.

Bijlage 2: doelgroepen in het SSB

In het Sociaal Statistisch Bestand van de gemeente Nijmegen is voor alle inwoners en huishoudens het gebruik van 21 regelingen op gebied van inkomen, werk, zorg en jeugd gecombineerd. Voor het onderzoek “wat betekent dit voor u in 2015” is uit dit bestand een overzicht afgeleid waaruit, per soort huishoudens, een beeld komt van de mate waarin zij met veranderingen in regelingen rond inkomen en zorg te maken kunnen hebben.

Te zien is:

- Hoeveel huishoudens niet te met inkomens- en zorgregelingen te maken hebben
- Hoeveel huishoudens een WWB-uitkering hebben en of zij wel of niet in aanmerking komen voor Wmo- inclusief voormalige AWBZ-zorg
- Hoeveel huishoudens zijn er die geen WWB-uitkering hebben maar wel gebruik maken van gemeentelijke inkomensvoorzieningen (zij hebben dus wel een laag inkomen). Hoeveel van hen komen ook in aanmerking voor voormalige AWBZ/Wmo-zorg

	alleen 65-	alleen 65+	2p 65-	2p 65+	1-ouder	2-ouder
geen regeling	14000	5000	11500	5700	2700	13500
wwb zonder zwbz/wmo	2200	0	400	0	1250	750
wwb met awbz/wmo	500	0	100	0	250	100
awbz/wmo met inkomensvoorziening	600	800	100	300	150	100
awbz/wmo zonder inkomensvoorziening	800	2500	350	1000	200	500
alleen inkomensvoorziening	900	600	250	300	600	600
totaal	19000	9000	12700	7300	5100	15500

Figuur 4 Huishoudens naar type en regeling gebruik, Sociaal Statistisch Bestand 2014, gemeente Nijmegen

Brief aan de raad - Proces beleidsplan Sport 2017-2020

Ingekomen stuk D5 (PA 16 december 2015)

Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsontwikkeling

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 323 59 92
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
17 november 2015	15.0011154	Austin van Gaal
Onderwerp	**Datum uw brief**	**Doorkiesnummer**
Proces beleidsplan Sport 2017-2020		(024) 3299848

Geachte leden van de raad,

Op woensdag 23 september 2015 heeft u bij de behandeling van het Rekenkameronderzoek Sport geïnformeerd naar het proces en de planning leidend tot het nieuwe beleidsplan Sport. Middels deze brief willen wij u over dit proces informeren.

Proces beleidsplan Sport 2017-2020
Het huidige beleidsplan Sport en Bewegen is na een uitgebreide consultatie van de Nijmeegse sportwereld opgesteld en geldt tot eind 2016. Ook deze keer willen we een tijdige start maken om tot een evenwichtig en breed gedragen beleidsplan te komen. In het 1e kwartaal van 2016 starten we met een evaluatie van het huidige beleidsplan en de geldende beleidsregels Sport. We halen daarnaast de kaders en aandachtspunten op bij de Raadswerkgroep Sport, kijken naar landelijke ontwikkelingen op het gebied van onder meer Sport en Gezondheid en oriënteren ons op ontwikkelingen in Nijmegen, onder meer middels bezoeken aan het veld.

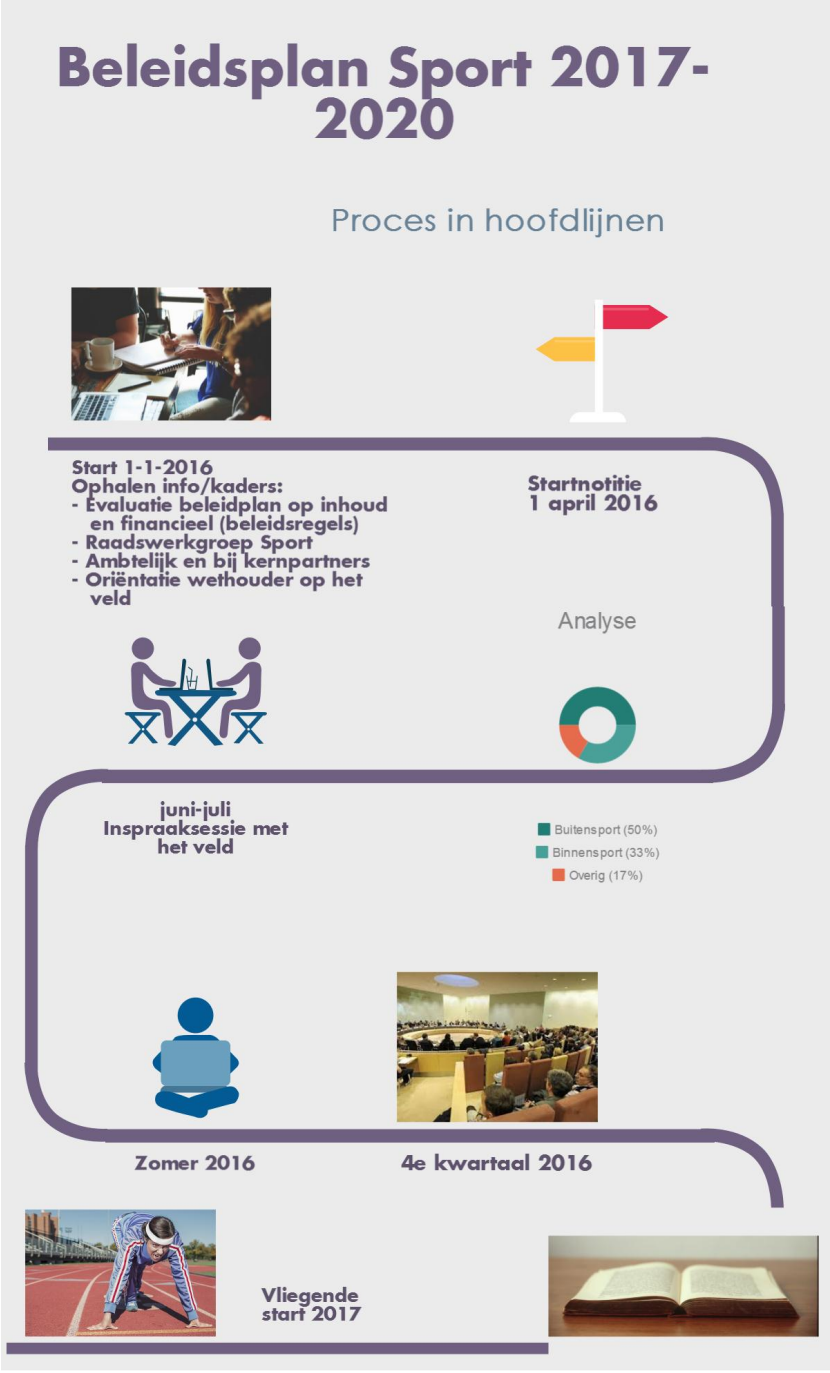
Onze ambitie is om in het 2e kwartaal van 2016 een startnotitie in de Raad te bespreken. Na vaststelling van de startnotitie wordt middels inspraaksessies met sportverenigingen/ sportorganisaties alsmede nadere analyses het beleidsplan opgeladen en in het 4e kwartaal van 2016 ter besluitvorming aan uw raad voorgelegd. Het proces om tot het beleidsplan te komen hebben we in de bijlage inzichtelijk gemaakt.

College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester,	De Gemeentesecretaris,
drs. H.M.F. Bruls	drs. B. van der Ploeg

Bijlage(n): Overzicht proces beleidsplan 2017-2020

www.nijmegen.nl

Beleidsplan Sport 2017-2020
Proces in hoofdlijnen
Start 1-1-2016
Ophalen info/kaders:
- Evaluatie beleidplan op inhoud en financieel (beleidsregels)
- Raadswerkgroep Sport
- Ambtelijk en bij kernpartners
- Oriëntatie wethouder op het veld
Startnotitie
1 april 2016
Analyse
Buitensport (50%)
Binnensport (33%)
Overig (17%)
juni-juli
Inspraaksessie met het veld
Zomer 2016
4e kwartaal 2016
Vliegende start 2017

Brief aan de raad - Stand van zaken ontwikkelingen terrein GDF Suez

Ingekomen stuk D6 (PA 16 december 2015)

Projectmanagement en Ruimtelijke Kwaliteit
Ruimtelijke Planvorming

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 329 90 19
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
17 november 2015	PK30/15.0011607	E. Waterval
Onderwerp	**Datum uw brief**	**Doorkiesnummer**
Stand van zaken ontwikkelingen terrein GDF Suez		(024) 3299101

Geachte leden van de raad,

Met deze brief wil het College u op de hoogte brengen van de actuele stand van zaken als het gaat om de ontwikkelingen op het terrein van GDF Suez.
Zoals bij u bekend zal zijn, zal de kolencentrale van GDF Suez in Nijmegen als gevolg van de afspraken in het SER-Energieakkoord per 1 januari 2016 de productie staken.
GDF Suez wil dit terrein omvormen tot een Groene Delta, waar ruimte is voor diverse initiatieven op het gebied van circulaire economie en duurzame energie.

Dit streven past binnen de ambitie van de gemeente Nijmegen om in 2045 energieneutraal te zijn. Hiervoor is immers ook een transitie van het gebruik van fossiele brandstoffen naar duurzame hernieuwbare energiedragers nodig. Deze energiedragers worden onder meer beschreven in de door uw raad vastgestelde Duurzaamheidsagenda 2011-2015. Onderdeel van deze Duurzaamheidsagenda is het project Power2Nijmegen.
In Power2Nijmegen werken overheden, particulieren, marktpartijen en maatschappelijke organisaties gezamenlijk aan een transitie van fossiele naar duurzame energie.
Tevens past de eerder genoemde ambitie binnen provinciale – en landelijke doelstellingen. In het programma energietransitie van de provincie Gelderland wordt gekoerst op het vergroten van het percentage hernieuwbare energie (zonne-energie, bio-energie, warmte etc.). De Provincie Gelderland wil dat Gelderland in 2050 energieneutraal is. In het landelijk Energieakkoord is afgesproken een toename van het aandeel hernieuwbare energieopwekking naar 14 procent in 2020 en 16 procent in 2023 te bewerkstelligen.

Op het terrein van GDF Suez kunnen we een onderscheid maken tussen ontwikkelingen op de korte en langere termijn.

Ontwikkelingen korte termijn
Het meest concrete (korte termijn) initiatief van GDF Suez betreft de voorgenomen bouw van een tweetal biomassa-installaties (een 8 MWth Biomassagestookte Basislastketel (BLK) en een 20 MWth Warmtekrachtcentrale, WKK). De basislastketel is zodanig afgestemd op de warmtevraag dat de geproduceerde warmte altijd kan worden afgezet. De ketel voorziet aldus in de basislast. Op momenten dat er meer vraag is dan de basislast, levert de WKK de benodigde extra warmte. Afhankelijk van de warmtevraag kan met de WKK meer of minder warmte worden geleverd en dat wordt dan gecompenseerd met de productie van minder of meer elektriciteit. De WKK is dus een aanvulling op de basislastketel en levert zowel warmte als elektriciteit.

Initiatiefnemer heeft hiervoor in aansluiting op de MER-procedure op 16 maart 2015 een omgevingsvergunning aangevraagd. De ODRN heeft in mandaat van het bevoegd gezag (GS Gelderland) op 1 juni 2015 een omgevingsvergunning aan GDF Suez verleend. Tegen de omgevingsvergunning is door MOB en ARN BV Afvalenergiecentrale beroep aangetekend).
Het beroep van MOB heeft deels betrekking op formele punten (o.a. terinzagelegging van stukken), en deels op technisch- inhoudelijke punten (vermeende tegenstrijdigheden in de opgestelde rapporten waaronder het MER, onjuiste verspreidings- en depositieberekeningen qua emissies, onduidelijkheden ten aanzien van de rookgasreiniging, bezwaar tegen de herkomst van de input voor de biomassa-installaties, inadequate monitoring etc.).
ARN BV Afvalenergiecentrale heeft vooral bezwaren tegen de aard en kwaliteit van de inputstromen voor de biomassastromen. Onder meer zou volgens de ARN de verleende vergunning geen expliciete kwaliteitscriteria bevatten om de acceptatie van gevaarlijk afval uit te sluiten.
De ARN vindt ook dat wanneer GDF Suez afvalstoffen in de biomassacentrale gaat verwerken, c.q. milieubelastende biomassastromen, dat in dat geval de te stellen emissie-eisen gelijk gesteld dienen te worden aan die van afvalverbrandingsinstallaties.

De beroepen zouden aanvankelijk op 13 oktober 2015 ter zitting worden behandeld. Op verzoek van GDF Suez en met instemming van de Rechtbank Gelderland is de behandeling van de beroepen tot maart 2016 uitgesteld. GDF Suez heeft dit uitstel gevraagd om hangende de beroepen bij de bestuursrechter de gelegenheid te hebben om het eerder uitgevoerde milieueffectrapportage (MER) en latere oplegnotities te herzien tot één consistent en samenhangend rapport. Tevens is besloten dit herziene MER opnieuw ter toetsing voor te leggen aan de onafhankelijke commissie m.e.r..

De ODRN en de gemeente Nijmegen volgen nauwlettend deze door de initiatiefnemer beoogde verbeterslag. De ODRN zal beoordelen of op basis van het door de commissie m.e.r. uit te brengen advies de verleende omgevingsvergunning nog aanpassing behoeft.

GDF Suez heeft richting de rechtbank de hoop uitgesproken dat op deze wijze tot overeenstemming kan worden gekomen en het geschil buiten de rechtbank kan worden afgewikkeld. Het behoeft geen uitvoerig betoog dat ODRN en gemeente Nijmegen hiermee instemmen.

Een ander korte termijn initiatief betreft het plaatsen van circa 4.000 zonnepanelen op het terrein van GDF Suez. Het zonne-park is in september opgeleverd en op 6 november 2015 officieel geopend door de burgemeester.
Ook is GDF Suez van plan bij het bevoegd gezag op korte termijn een aanvraag omgevingsvergunning in te dienen voor de activiteit ”LNG bunkeren”. Het is hierbij de bedoeling dat een tankauto LNG gas op het aanmerend schip lost. Extra bebouwing op het terrein van GDF Suez zal hierbij niet in beeld zijn.

Ten aanzien van de sloop van de huidige kolencentrale heeft GDF Suez aangegeven eerst te willen onderzoeken wat de juridische consequenties hiervan zijn, in verband met een eventueel verlies van “bestaande (vergunning) rechten”. Op dit moment kan hiervoor nog geen volledige duidelijkheid worden gegeven.

Ontwikkelingen op langere termijn
Het vigerend bestemmingsplan voor het terrein van GDF Suez betreft het plan Kanaalhavens. Dit bestemmingsplan staat de voorziene ontwikkelingen[i] niet toe (uitsluitend opwekking van elektriciteit door middel van olie, gas en/of steenkool). Ook ten aanzien van nu nog onvoorziene

ontwikkelingen is de verwachting dat het vigerend bestemmingsplan daarvoor een belemmering vormt. De exacte aard en omvang van de nieuwe ontwikkelingen ligt nog niet vast; het is daarom de wens een bestemmingsplan te maken dat enerzijds flexibel genoeg is om een breed scala aan potentiele energie-opwekkingsmogelijkheden te accommoderen en anderzijds het milieu voldoende te beschermen.

De huidige Wro zal met een groot aantal andere regels en wetten in 2018 opgaan in de Omgevingswet. Via de Crisis en Herstelwet biedt het Rijk de mogelijkheid om op deze verandering te anticiperen door te experimenten met pilot projecten. In deze wet wordt zowel de mogelijkheid opgenomen om bestemmingen flexibeler te omschrijven als om milieunormen en milieuruimte aan een gebied te koppelen.
Op 29 september 2015 heeft het College van B&W besloten het Projectvoorstel “ontwikkeling bestemmingsplan Energie (GDFSUEZ) locatie Nijmegen” vast te stellen en dit in te dienen bij het Ministerie van I&M.
Hiermee neemt Nijmegen deel aan de 12e Tranche van de pilots. Projecten die hiervoor in aanmerking komen moeten aan drie belangrijke randvoorwaarden voldoen; ze moeten betrekking hebben op duurzame energie; innovatief zijn en een werkgelegenheidscomponent bevatten.
Vaststelling van de 12e Tranche in een AmvB gebeurt door de Tweede Kamer op grond van een advies van de Raad van State (planning zomer 2016).
Een flexibel bestemmingsplan kan voor de vaststelling van de AmvB al voorbereid worden, maar wordt vanwege de rechtszekerheid pas daarna aan de Raad voorgelegd.
Het plan legt vast hoe het milieu beschermd wordt. Met de Commissie m.e.r. worden de te gebruiken plan- en toetsingsmethodieken afgestemd.
In het bestemmingsplan kan een maximumwaarde of drempelwaarde voor diverse categorieën milieubelasting opgenomen worden, waar de afzonderlijke activiteiten achteraf aan moeten voldoen, maar nog niet voor de vaststelling van het plan op getoetst hoeven te worden.
Dit zal als onderdeel van het plan mogelijk in een MER vastgelegd worden.

De deelname aan de pilot zal gecommuniceerd worden met belangrijke stakeholders in de omgeving. De eerste formele gelegenheid die zich daarvoor aandient is de vergadering van het Kronenburgerforum van 19 november a.s.
Gemeente Nijmegen en GDF Suez zullen samen de stakeholders inlichten en verkennen welke rol zij in het vervolg van het proces kunnen krijgen.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls drs. B. van der Ploeg

[i] Voor een activiteit als LNG bunkeren zal dan ook moeten worden afgeweken van het vigerend bestemmingsplan middels een omgevingsvergunning inclusief projectafwijkingsbesluit. Die procedure is eveneens gevolgd voor de eerder genoemde 2 biomassa-installaties

Brief aan de raad - Tijdelijke initiatieven voor zuidrand Waalsprong

Ingekomen stuk D7 (PA 16 december 2015)

Ontwikkelingsbedrijf
Projectontwikkeling

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 329 96 10
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
17 november 2015	OB10/ D152134494	Ewald van Petersen
Onderwerp	**Datum uw brief**	**Doorkiesnummer**
Tijdelijke initiatieven voor zuidrand Waalsprong		(024) 3292602

Geachte leden van de Raad,

In het hele land komen bouwlocaties later of soms in het geheel niet tot hun definitieve invulling hierdoor zoeken gemeentes naar een passende tijdelijke invulling/gebruik voor deze locaties. Ons college wil het tijdelijk gebruik in de hele stad en ook in delen van de Waalsprong, onder voorwaarden stimuleren en faciliteren. De kaders hiervoor zijn door ons college onder andere beschreven in de beleidsnotitie TAG “Meer mogelijk met minder regels”. U bent hierover in de raadsvergadering van 7 oktober 2015 geïnformeerd. Mede als gevolg van de crisis liggen ook terreinen in de Waalsprong langer in afwachting van de nieuw beoogde functies. Een deel van deze terreinen kan ook tijdelijk anders worden gebruikt. In deze brief willen wij u specifiek informeren over de mogelijkheden ten aanzien in de zuidrand van de Waalsprong.

Opgave
Ons college is op zoek naar creatieve voorstellen/initiatieven die invulling kunnen geven aan een tijdelijk gebruik van de braakliggende terreinen in de zuidrand van de Waalsprong (Hoge Bongerd en Hof van Holland) en die bijdragen aan de ontwikkeling van de Waalsprong als aantrekkelijke plek om te wonen, werken, recreëren, met andere woorden: om te leven. Daarnaast kunnen de tijdelijke initiatieven dienen als opmaat naar de start van de gebiedsontwikkeling. Daarnaast zien we een nadrukkelijke behoefte om (tijdelijk) invulling te gegeven aan de terreinen binnen het project Ruimte voor de Waal. Veel partijen hebben zich in de afgelopen jaren gemeld bij diverse gemeentelijke diensten met divers vragen over tijdelijke en meer permanente invulling van deze gronden.

Niet alle deze initiatieven kunnen een plek krijgen in deze gebieden, de fysieke ruimte ontbreekt, sommige functies staan op gespannen voet met elkaar of er zijn meerdere partijen voor de zelfde functie op de zelfde plek. Om een transparante keuze te maken en ook hen die zich nog niet gemeld hebben maar wachten tot het project wordt opgeleverd een eerlijke kans te geven is ons college voornemens een ideeëncompetitie uit te schrijven.

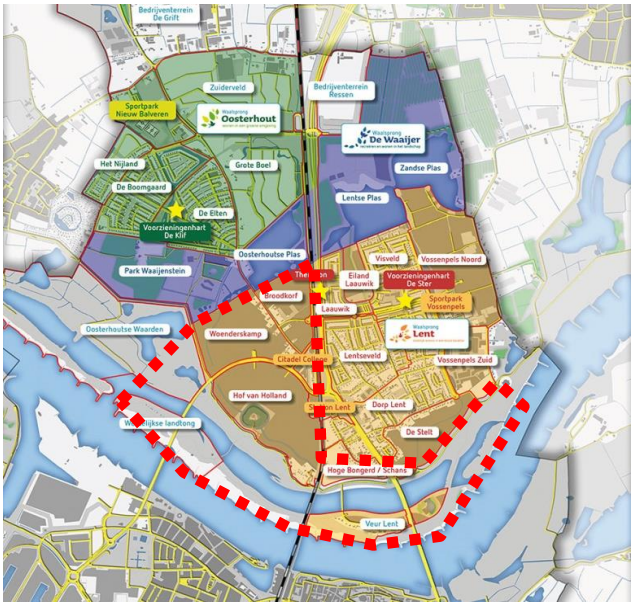
Brief aan de raad - Tijdelijke initiatieven voor zuidrand Waalsprong

Gemeente Nijmegen
Ontwikkelingsbedrijf
Projectontwikkeling

Vervolgvel
1

Doel
Het doel van deze competitie is het genereren van uitvoerbare ideeën/initiatieven én het faciliteren van partijen ten behoeve van daadwerkelijke verwezenlijking van ideeën/initiatieven in de plangebieden Ruimte voor de Waal, Hoge Bongerd en Hof van Holland.

De rol van de gemeente bestaat daarbij uit het onder nader overeen te komen voorwaarden beschikbaar stellen van de terreinen, het vastleggen van afspraken daarover (in overeenkomsten) en het helpen organiseren van de diverse initiatieven. Daar waar mogelijk en afhankelijk van het initiatief wordt gekeken naar een financiële bijdrage, waar de gemeente voorwaarden aan zal verbinden. De verantwoordelijkheid voor exploitatie en uitvoering van het initiatief ligt bij de initiatiefnemer.

Globale gebiedsafbakening

Inspiratie
Over ‘het tijdelijk gebruik van bouwlocaties’ wordt op tal van plaatsen nagedacht. In Nijmegen zijn diverse TAG initiatieven gerealiseerd of nog in ontwikkeling. Graag willen we u ter inspiratie ook wat sfeerimpressies aanbieden van projecten in het land. Deze bieden naast het geslaagde tijdelijke initiatieven in Waalsprong en Honing een uitstekende context en inspiratiebron. Ter inspiratie is de *Inspiratiewaaier Tijdelijk Ruimtegebruik”, Rick de Boer TU Delft/NS* met een aantal inspirerende (inter)nationale voorbeelden bijgevoegd.

Brief aan de raad - Tijdelijke initiatieven voor zuidrand Waalsprong

Gemeente Nijmegen
Ontwikkelingsbedrijf
Projectontwikkeling

Vervolgvel
2

Motivatie
Ons college heeft een aantal redenen om te zoeken naar mogelijkheden voor tijdelijk gebruik van de zuidrand Waalsprong

- Tijdelijke initiatieven vanuit de stad mogelijk maken.
- Kleinschalige tijdelijke woningbouw faciliteren als opmaat naar de definitieve woonfunctie van het gebied.
- Kansen bieden aan de stad (jonge ondernemers en nieuwe concepten) en creatief ondernemerschap naar de stad halen.
- De leefbaarheid in de Waalsprong versterken en verbeteren in algemene zin, maar ook tijdens transformatie van gebieden
- De stad, de inwoners en de leefomgeving centraal laten staan; burgerparticipatie, co-creatie en betrokkenheid worden gestimuleerd. Dit kan bijvoorbeeld door het faciliteren van creatief ondernemerschap, duurzaamheidsinitiatieven, speelmogelijkheden en urban farming.
- (Onbekende) gebieden bekend en gewild maken; dit heeft positieve invloed op de uitstraling van het gebied (plek maken). Dat kan door goed ondernemerschap. Voorbeelden zijn tijdelijke horeca, kunstcentra, evenementen & andere publiektrekkers. Hierdoor ontstaat geleidelijke waarde creatie, maatschappelijke acceptatie en langere termijn betrokkenheid bij gebiedsontwikkelingen.
- Gebieden beschikbaar houden voor toekomstige ontwikkelingen.
- Tijdelijke initiatieven als voorbeeld laten dienen voor andere initiatieven elders in de stad.

Beleidskader
Deze voorgestelde vorm van tijdelijk gebruik is passend binnen de beleidsnotitie TAG “Meer mogelijk met minder regels” deze vorm van tijdelijk gebruik valt in de categorie:

“‘Reuring’ creëren:
Een andere vorm van TAG is die waarbij de gemeente als initiator optreedt. Dit kan gebeuren wanneer gemeentelijk bezit, gebouwen of gronden, braak liggen, leegstaan of een ‘zetje in de goede richting’ nodig hebben. Het spreekt voor zich dat dit eerder uitzondering dan regel is, omdat in eerste instantie structurele ontwikkeling van de gebieden in gemeentelijk bezit wordt nagestreefd. Er zit immers geld van de gemeenschap in deze gebouwen en gebieden. Maar wanneer deze plekken jaren lang braak liggen of leegstaan dan is een gemeentelijk initiatief tot TAG wel wenselijk. Dit om verrommeling te voorkomen, de leefbaarheid te vergroten of reuring te creëren op een plek die pas in de toekomst wordt ontwikkeld. Het terrein van het voormalige Honig complex is zo’n plek. Met de ondernemers die nu in ‘de Honig’ actief zijn is er reuring, activiteit, creativiteit en ondernemerschap naar de plek gekomen. Potentiele kopers van woningen in het Waalfront geven aan voor deze hippe cultuur naar het Waalfront te trekken. Maar ook het toekomstige eiland Veur-Lent (geprogrammeerd voor 2023) met de nieuwe kade en de achterliggende woningbouwlocatie de Hoge Bongerd passen binnen deze vorm van TAG”

Gemeente Nijmegen
Ontwikkelingsbedrijf
Projectontwikkeling

Vervolgvel
3

Proces
De komende maanden zullen wij het voorstel nader uitwerken en zullen wij naast de kaders zoals beschreven in de beleidsnotitie TAG nadere locatie specifieke voorwaarden en wensen formuleren. Wij zullen uw Raad per brief hierover informeren. Naar verwachting zal de ideeëncompetitie in het eerste kwartaal 2016 van start kunnen gaan. De eerste tijdelijke initiatieven zullen zich dan eind 2016 kunnen hebben gevestigd.

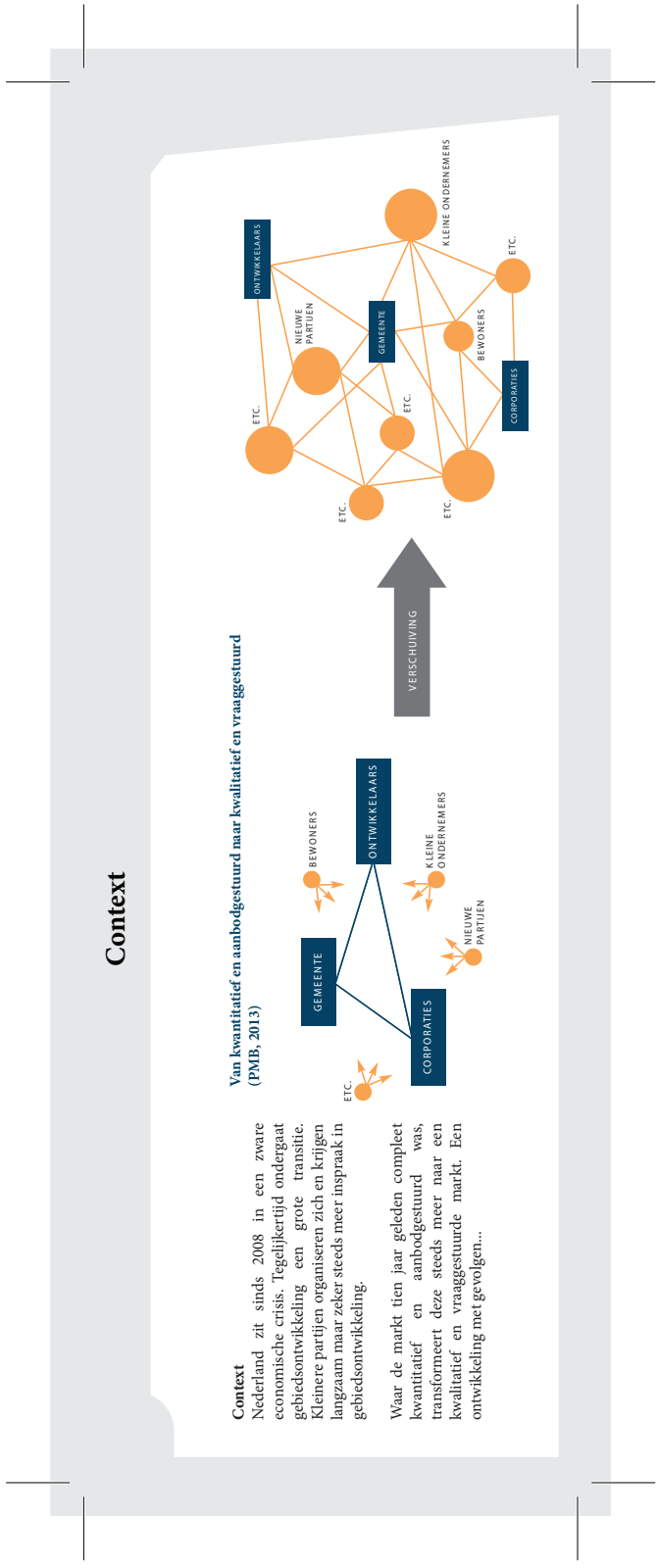
Wij veronderstellen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
college van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester,	De Gemeentesecretaris,
drs. H.M.F. Bruls	drs. B. van der Ploeg

Aantal Bijlagen: Inspiratiewaaier Tijdelijk Ruimtegebruik

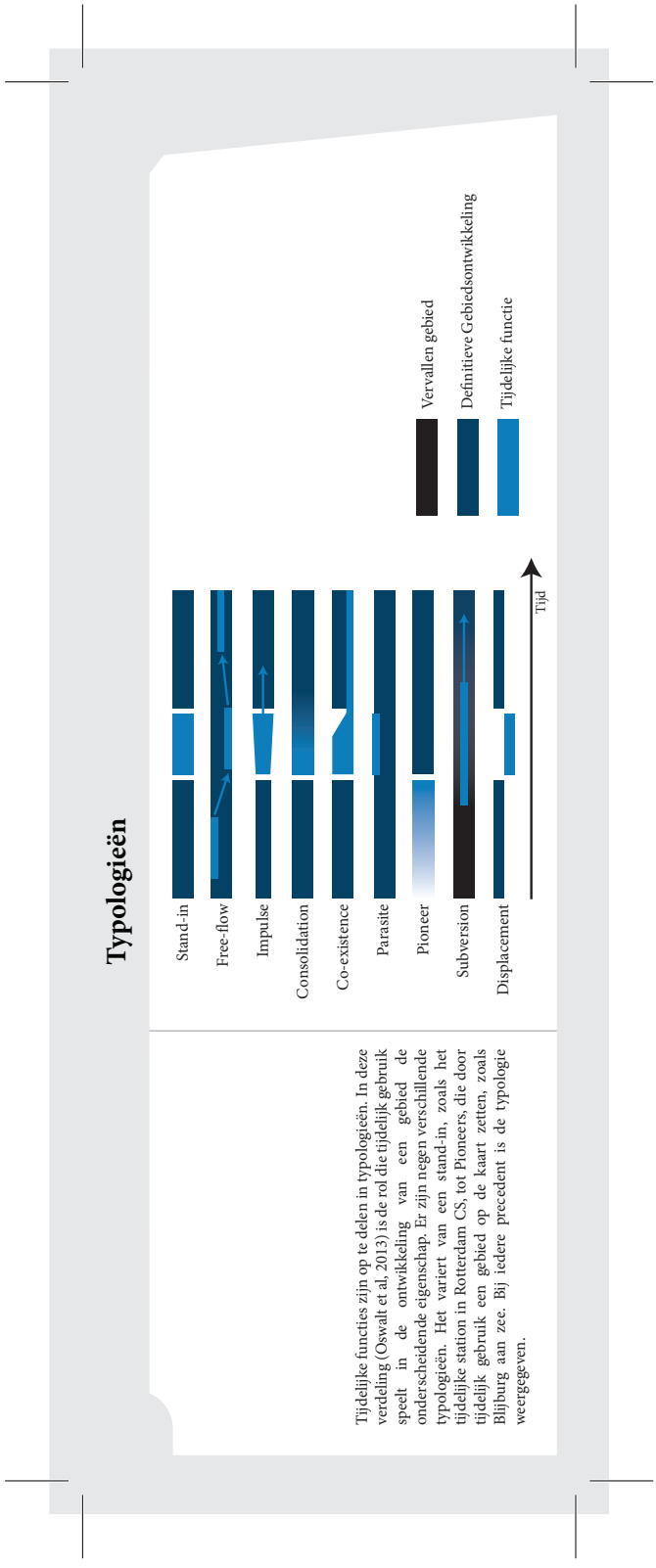

Inspiratiewaaier
Tijdelijk Ruimtegebruik
Onderdeel van:
>>> INTERIM >>>
>>> GEBIEDSONTWIKKELING
Rick de Boer
TUDelft
Juli, 2013

Context
Van kwantitatief en aanbodgestuurd naar kwalitatief en vraaggestuurd (PMB, 2013)
GEMEENTE
BEWONERS
ONTWIKKELAARS
KLEINE ONDERNEMERS
NIEUWE PARTIJEN
CORPORATIES
ETC.
VERSCHUIVING
ONTWIKKELAARS
NIEUWE PARTIJEN
GEMEENTE
KLEINE ONDERNEMERS
ETC.
BEWONERS
CORPORATIES
ETC.
ETC.
ETC.
Context
Nederland zit sinds 2008 in een zware economische crisis. Tegelijkertijd ondergaat gebiedsontwikkeling een grote transitie. Kleinere partijen organiseren zich en krijgen langzaam maar zeker steeds meer inspraak in gebiedsontwikkeling.
Waar de markt tien jaar geleden compleet kwantitatief en aanbodgestuurd was, transformeert deze steeds meer naar een kwalitatief en vraaggestuurde markt. Een ontwikkeling met gevolgen...

Doel

Gevolg
De gevolgen van de aanhoudende crisis en de transitie in gebiedsontwikkeling zijn steeds duidelijker te zien in de stedelijke omgeving. Deelprojecten, die vaak nog uit de tijd stammen dat masterplans in één keer konden worden uitgerold, zijn vertraagd of geannuleerd. Als gevolg liggen grote, centrale gebieden lang braak, terwijl voor de grondeigenaar de kosten voor beheer, bewaking, en belasting doorgaan.

Doel inspiratiewaaier
Deze waaier poogt te inspreren en te laten zien hoe groot de kansen zijn voor deze tijdelijk beschikbare gronden. Het fungeert tevens als precedentenanalyse voor het onderzoek *Interim Gebiedsontwikkeling*, waarin de waarde van tijdelijk ruimtegebruik is toegepast op stationsgebied Zwolle.

Typologieën
Stand-in
Free-flow
Impulse
Consolidation
Co-existence
Parasite
Pioneer
Subversion
Displacement
Tijd
Vervallen gebied
Definitieve Gebiedsontwikkeling
Tijdelijke functie
Tijdelijke functies zijn op te delen in typologieën. In deze verdeling (Oswalt et al, 2013) is de rol die tijdelijk gebruik speelt in de ontwikkeling van een gebied de onderscheidende eigenschap. Er zijn negen verschillende typologieën. Het variert van een stand-in, zoals het tijdelijke station in Rotterdam CS, tot Pioneers, die door tijdelijk gebruik een gebied op de kaart zetten, zoals Blijburg aan zee. Bij iedere precedent is de typologie weergegeven.

Tijdelijkheid als strategisch middel

Wanneer tijdelijk ruimtegebruik als strategisch middel wordt gebruikt, kan het niet alleen op de korte termijn een impuls genereren, maar kan het ook de lange termijn van waarde zijn en zelfs de definitieve situatie beïnvloeden (Bishop, 2012).

Testen

Ruimtelijk
Door nieuwe functies, zichtlijnen, bouwvolumes en routes te introduceren in de tijdelijke situatie.

Procesmatig
Door het verkennen van de juridische paden of het verkennen van de markt in een gebied.

Kennismaken / introduceren

Ruimtelijk
Het op de mentale kaart zetten van (delen van) een gebied dat nu nog ongebruikt is.

Procesmatig
Door het reeds leggen van contacten en het afsluiten van tijdelijke contracten.

Groeien / evalueren

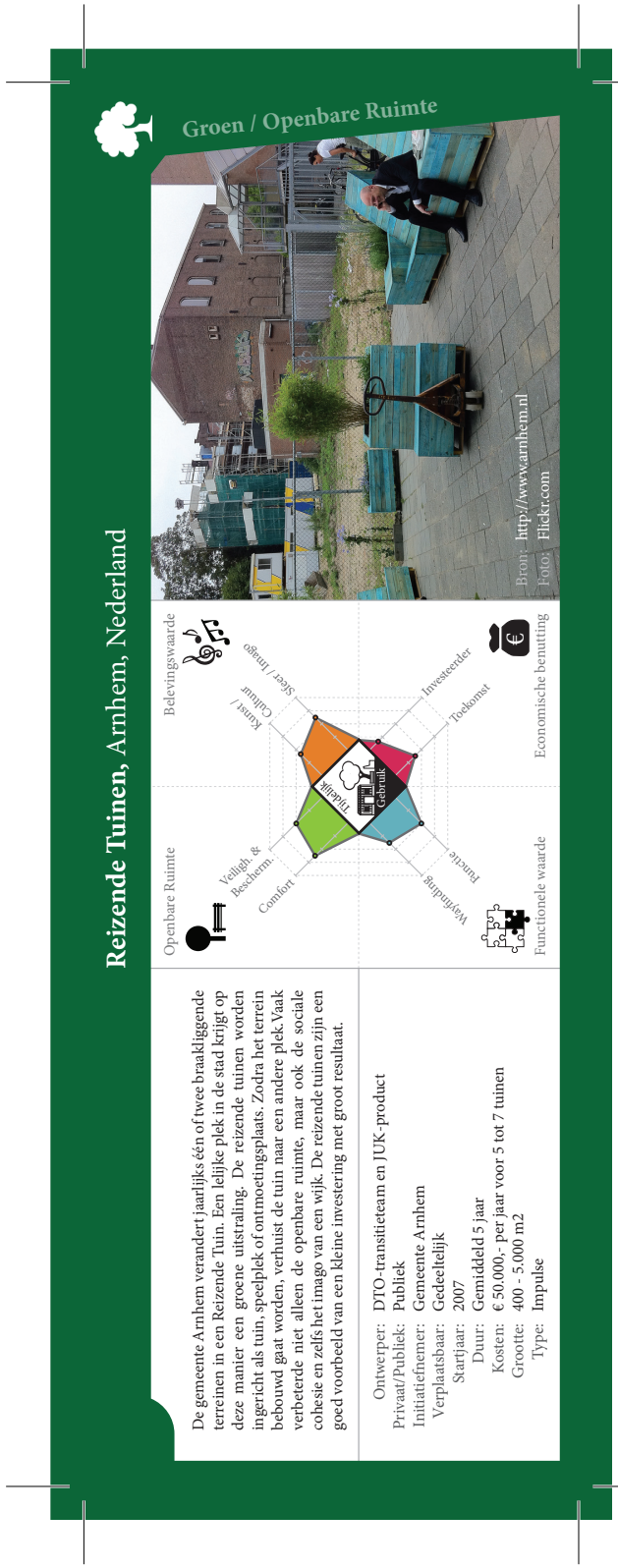
Ruimtelijk
Door succesvolle tijdelijke vormen te laten evalueren naar definitieve vormen (consolideren).

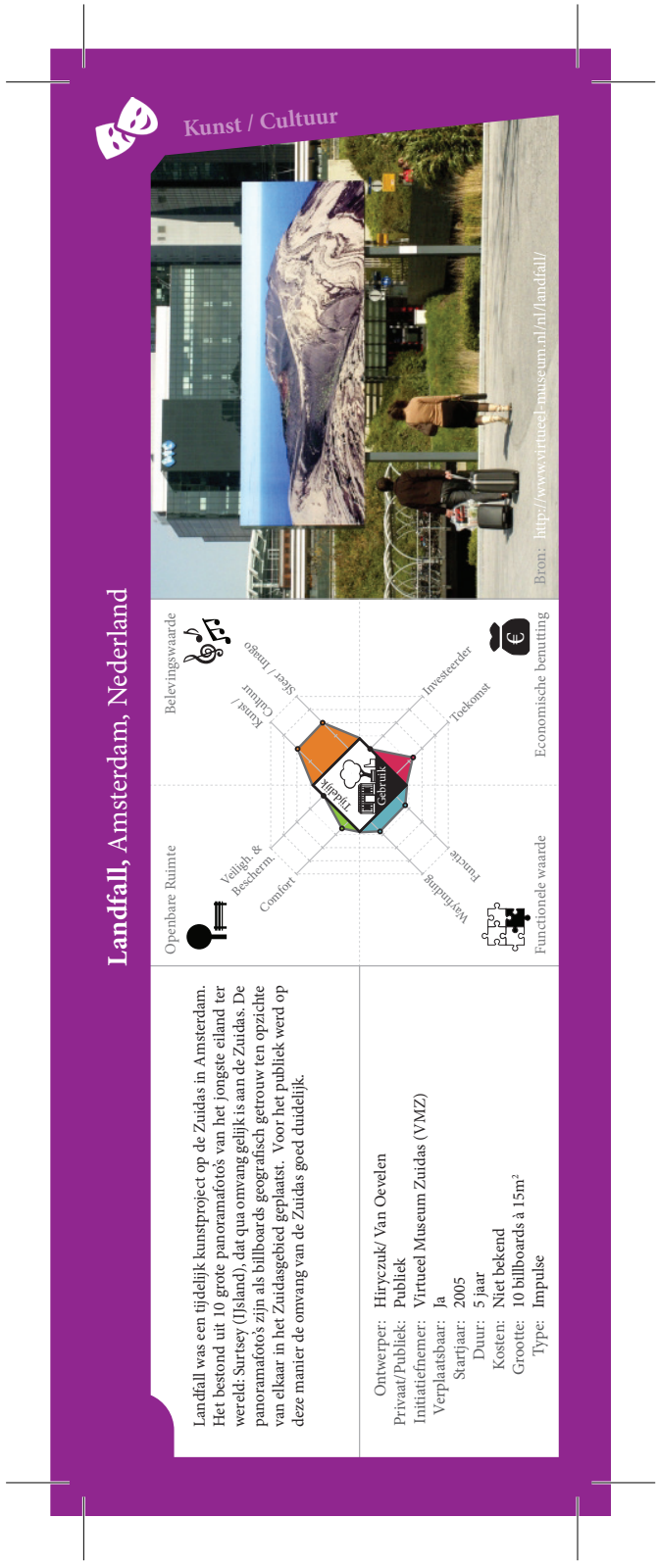
Procesmatig
Door banden met andere stakeholders en de grootte van businesscases te laten meegroeien met het gebied.

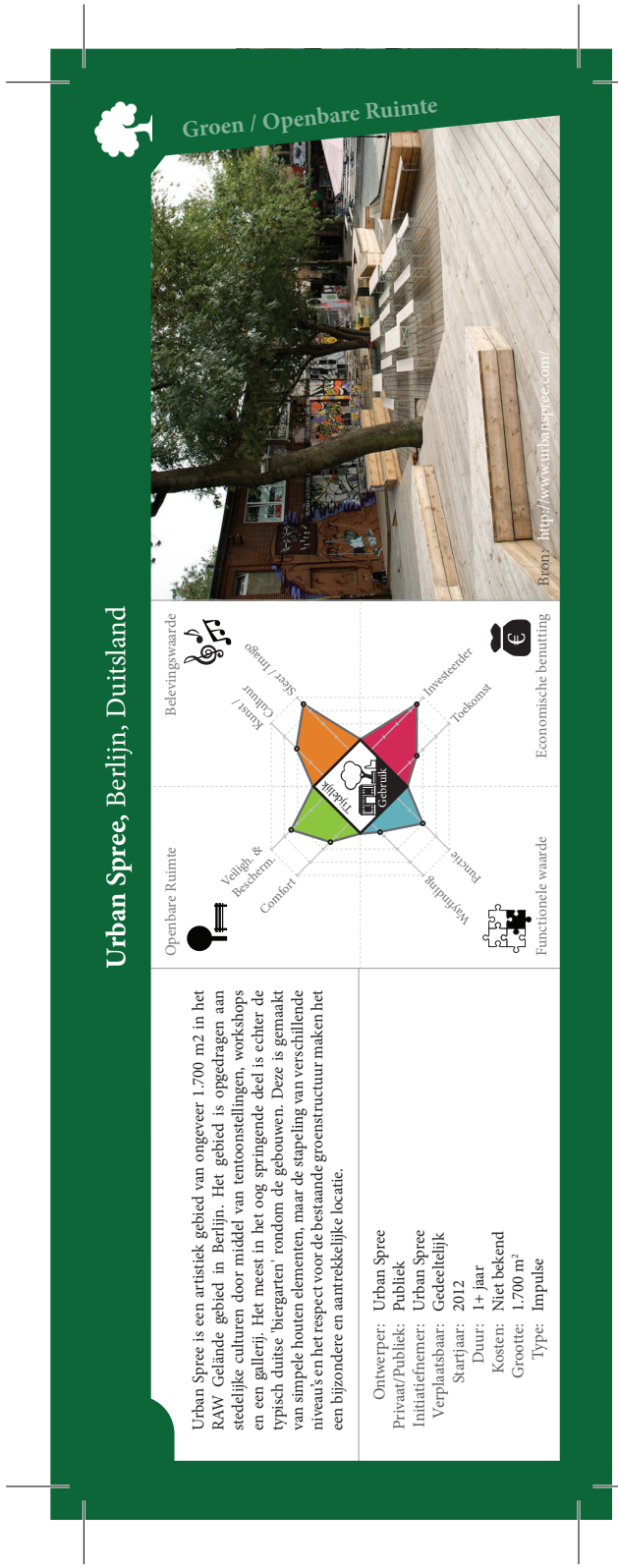
Methode
Methode
Iedere precedent heeft naast een korte omschrijving een waarde-indicator. Voor het onderzoek Interim Gebiedsontwikkeling (2013) is een analysekader opgesteld om vier voor stationsgebieden relevante waarden van tijdelijk ruimtegebruik meetbaar te maken.
Hiernaast is te zien op welke onderdelen de verschillende waarden zijn beoordeeld. Voor een uitgebreidere omschrijving van dit proces is het gehele onderzoek te raadplegen op de repository van de TU Delft (http://repository.tudelft.nl/) of DMS.
Impuls Openbare Ruimte (Verblakt, 2010; Gehl, 2006)
Veiligheid en bescherming
Ogen op de straat: Sociale controle
Verlichting
Bescherming tegen overlast: Geluid, geur, wind
Comfort
Mogelijkheden tot genieten van de ruimte (zien, zitten etc.)
Menselijke maat
Groen
Water
Functionele Impuls (Brouwer, 2010; Lynch, 1960)
Wayfinding
Leesbaarheid van het gebied
Icoon in het gebied
Bereikbaarheid van (delen van) het gebied
Functie
Trekker
Mix van functies
Tijdelijke oplossing voor probleem
Belevingswaarde (Pine en Gilmore, 1999)
Cultuur
Amusement
Leren
Esthetiek
Ontsnappen
Sfeer
Mogelijkheden tot ontmoeten
Historische uitstraling
Identiteit
Economische benutting (Verblakt, 2010; Braun et. al., 2011)
Direct: Initiator/ondernemer
Onderhoud
Winst
Terugverdientijd
Indirect: Toekomstwaarde
Ontwikkelpotentieel (schatting)
Duurzaamheid
Herbruikbaarheid/verplaatsbaarheid

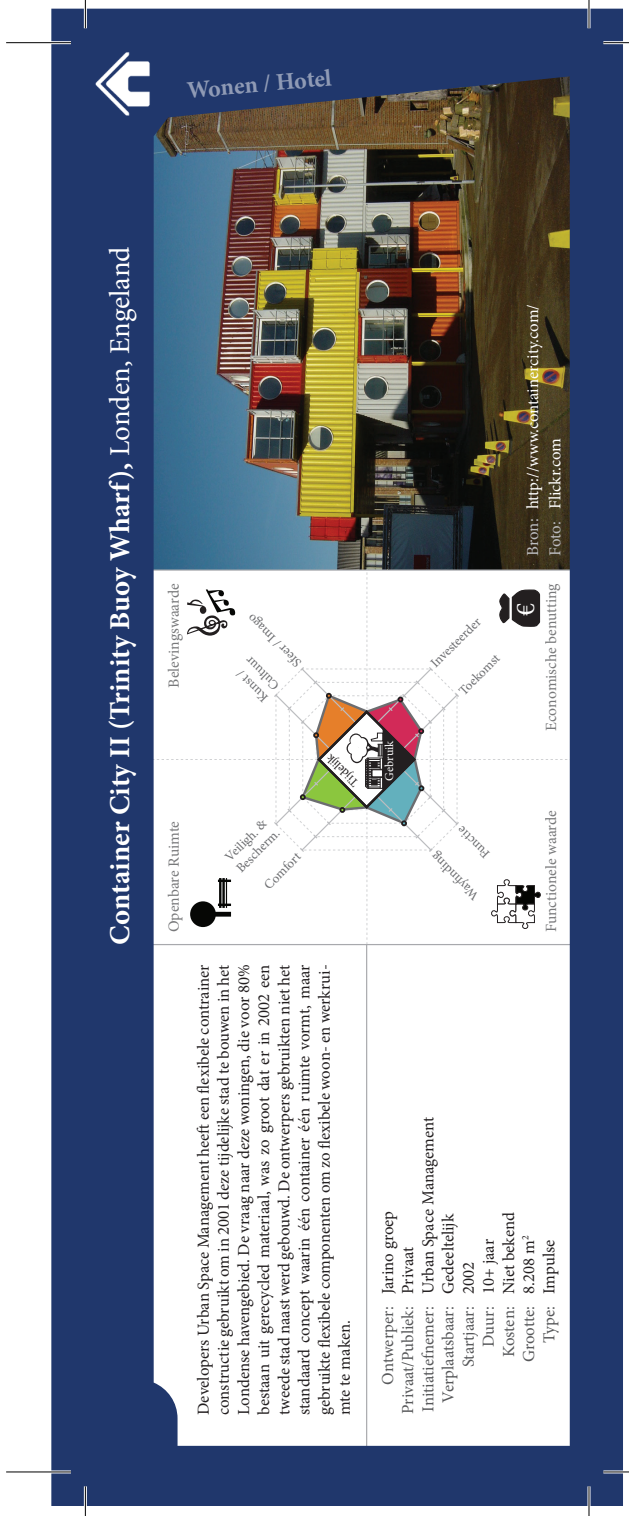
Overzicht precedenten

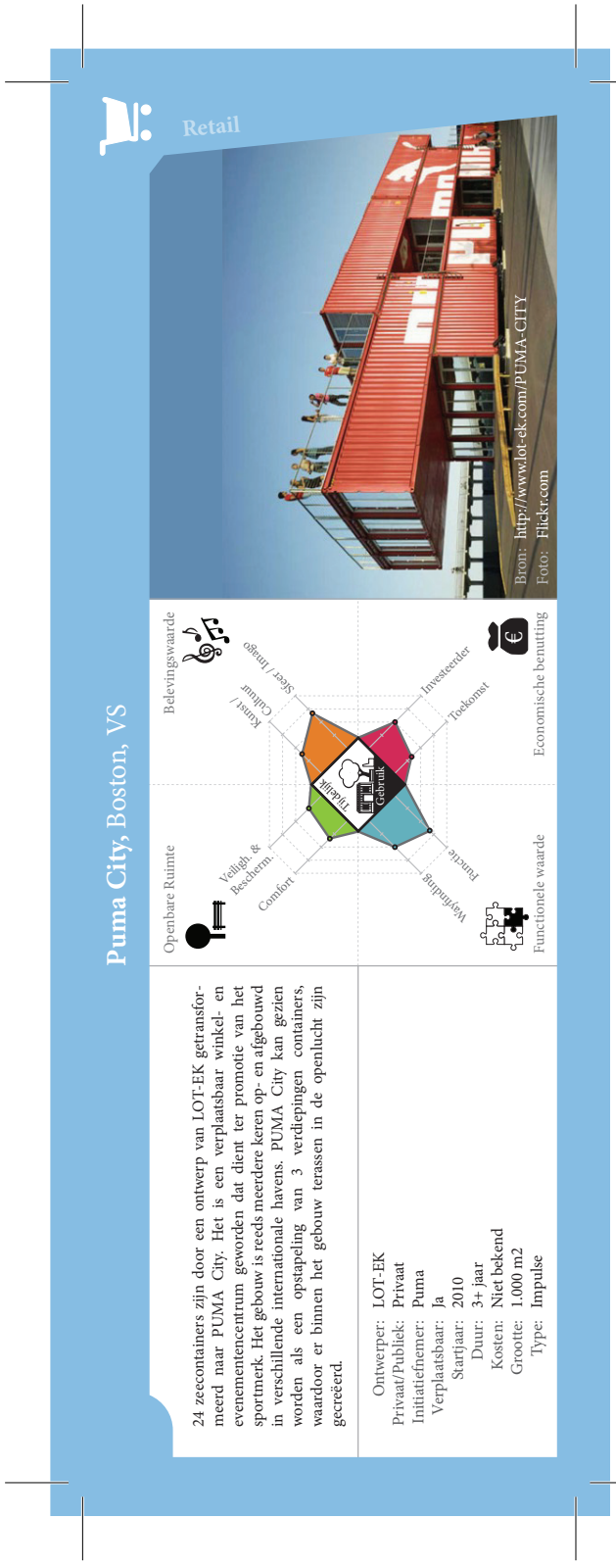
Tijdelijk Ruimtegebruik	Stad
Reizende Tuinen	Arnhem
LentSpace	New York
OLE: Pavijoen Mobiele tuinen	Groningen
Prinzessinnengarten	Berlijn
Green Green Screen	Tokyo
Wif Tuin	Arnhem
Maisveld	Amsterdam
Moestuin Restaurant Bolenius	Amsterdam
Urban Spree	Berlijn
Enzis	Wenen
Tussentuinen in Nieuw West	Amsterdam
OLE: Gasfornuis	Groningen
Hanneke's boom	Amsterdam
Noorderparkbar	Amsterdam
Wijn of water	Rotterdam
Beukelsblauw	Rotterdam
Hi-Flyer	Berlijn
Kunst reserve bank	Amsterdam
Landfall	Amsterdam
Sandsation GmbH	Berlijn
Kubik	Melbourne
Crater Lake	Kobe
Endessa solar pavilion	Barcelona
Sadler's Wells: the Electric Hotel	London
Morsport Flexideck Parkeergarage	Leiden
Mellowpark	Berlijn
Blijburg aan Zee	Amsterdam
Dumpster Swimming Pool	New York
Enschede aan Zee	Enschede
Der Kegel	Berlijn
Badeshiff	Berlijn
Beachmitte	Berlijn
Boxpark Shoreditch	London
Tijdelijke entrees A'dam Zuid	Amsterdam
Puma City	Boston
Re:START	Christchurch
Dekalb Market	New York
Bredeschool Kop Java	Amsterdam
OLE: SKSG kinderopvang Picasso	Groningen
Gymzaal in Zwolle	Zwolle
Container City II (Trinity Buoy Wharf)	London
Tijdelijk station Rotterdam	Rotterdam
OffcePOD / MeetingPOD	London
Keetwonen	Amsterdam
OLE: Student onder dak	Groningen
Tentstation	Berlijn
Spacebox (Delft)	Delft
Qubic	Amsterdam

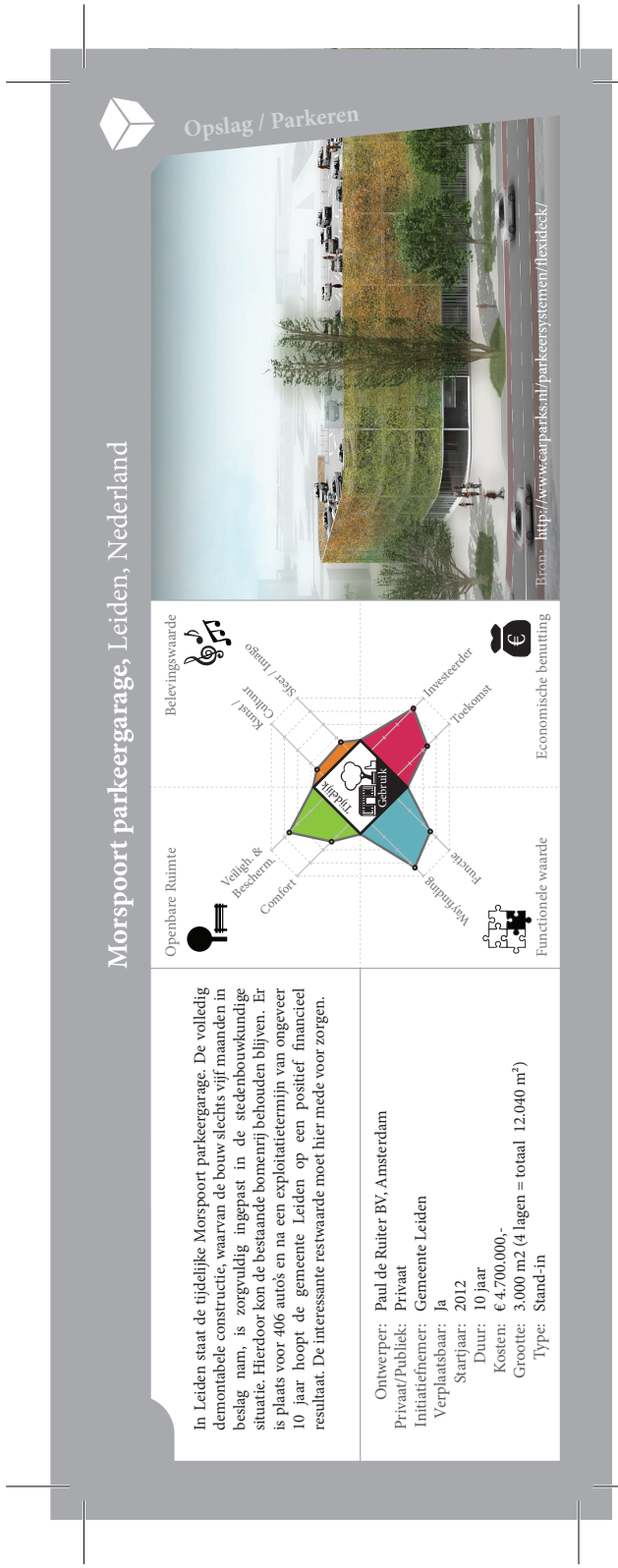

Groen / Openbare Ruimte
Reizende Tuinen, Arnhem, Nederland
Bron: http://www.arnhem.nl
Foto: Flickr.com
Belevingswaarde
Economische benutting
Functionele waarde
Openbare Ruimte
Kunst / Cultuur
Sfeer / Image
Investeerder
Toekomst
Functie
Waardestijging
Comfort
Veiligh. & Bescherm.
Tijdelijk
Gebruik
De gemeente Arnhem verandert jaarlijks één of twee braakliggende terreinen in een Reizende Tuin. Een lelijke plek in de stad krijgt op deze manier een groene uitstraling. De reizende tuinen worden ingericht als tuin, speelplek of ontmoetingsplaats. Zodra het terrein bebouwd gaat worden, verhuist de tuin naar een andere plek.Vaak verbeterde niet alleen de openbare ruimte, maar ook de sociale cohesie en zelfs het imago van een wijk. De reizende tuinen zijn een goed voorbeeld van een kleine investering met groot resultaat.
Ontwerper: DTO-transitieteam en JUK-product
Privaat/Publiek: Publiek
Initiatiefnemer: Gemeente Arnhem
Verplaatsbaar: Gedeeltelijk
Startjaar: 2007
Duur: Gemiddeld 5 jaar
Kosten: € 50.000,- per jaar voor 5 tot 7 tuinen
Grootte: 400 - 5.000 m2
Type: Impulse

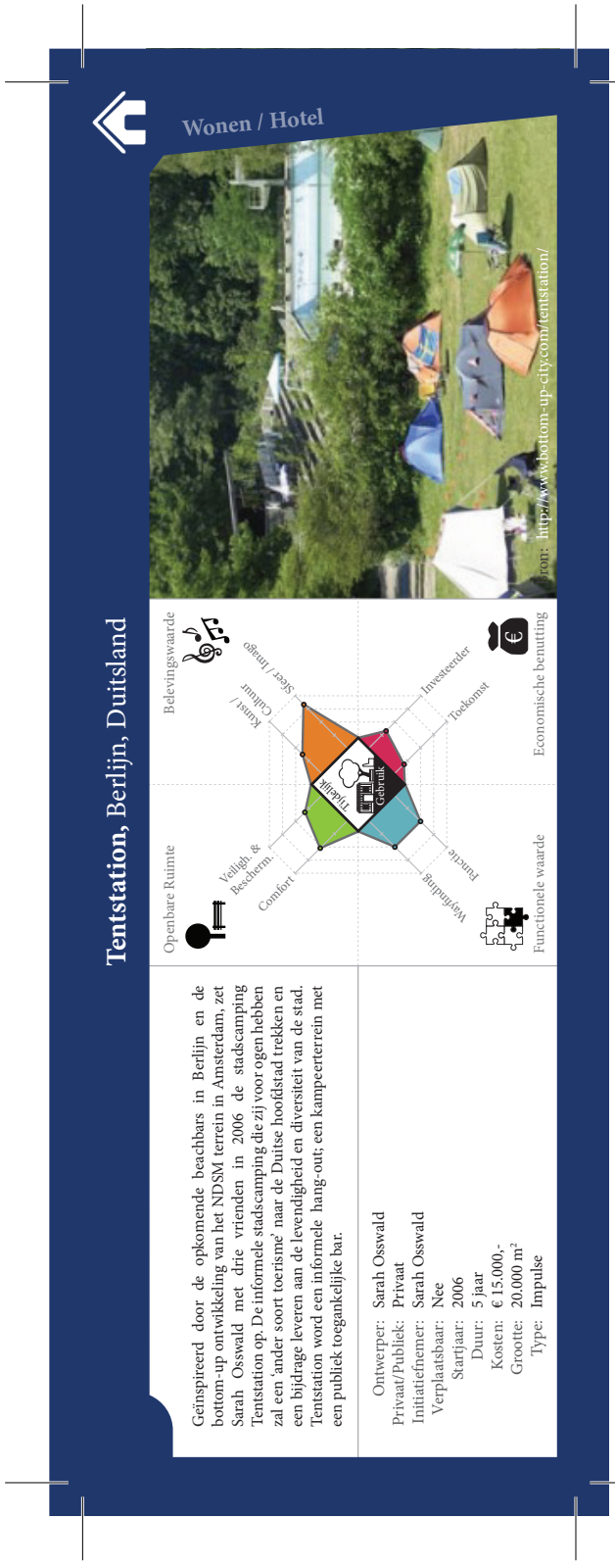

Landfall, Amsterdam, Nederland
Kunst / Cultuur
Bron: http://www.virtueelmuseum.nl/nl/landfall/
Belevingswaarde
Economische benutting
Openbare Ruimte
Functionele waarde
Kunst / Cultuur
Sfeer / Image
Investeerder
Toekomst
Veiligh. & Bescherm.
Comfort
Functie
Waardering
Tijdelijk
Gebruik
Landfall was een tijdelijk kunstproject op de Zuidas in Amsterdam. Het bestond uit 10 grote panoramafoto's van het jongste eiland ter wereld: Surtsey (IJsland), dat qua omvang gelijk is aan de Zuidas. De panoramafoto's zijn als billboards geografisch getrouw ten opzichte van elkaar in het Zuidasgebied geplaatst. Voor het publiek werd op deze manier de omvang van de Zuidas goed duidelijk.
Ontwerper: Hiryczuk/ Van Oevelen
Privaat/Publiek: Publiek
Initiatiefnemer: Virtueel Museum Zuidas (VMZ)
Verplaatsbaar: Ja
Startjaar: 2005
Duur: 5 jaar
Kosten: Niet bekend
Grootte: 10 billboards à 15m²
Type: Impulse

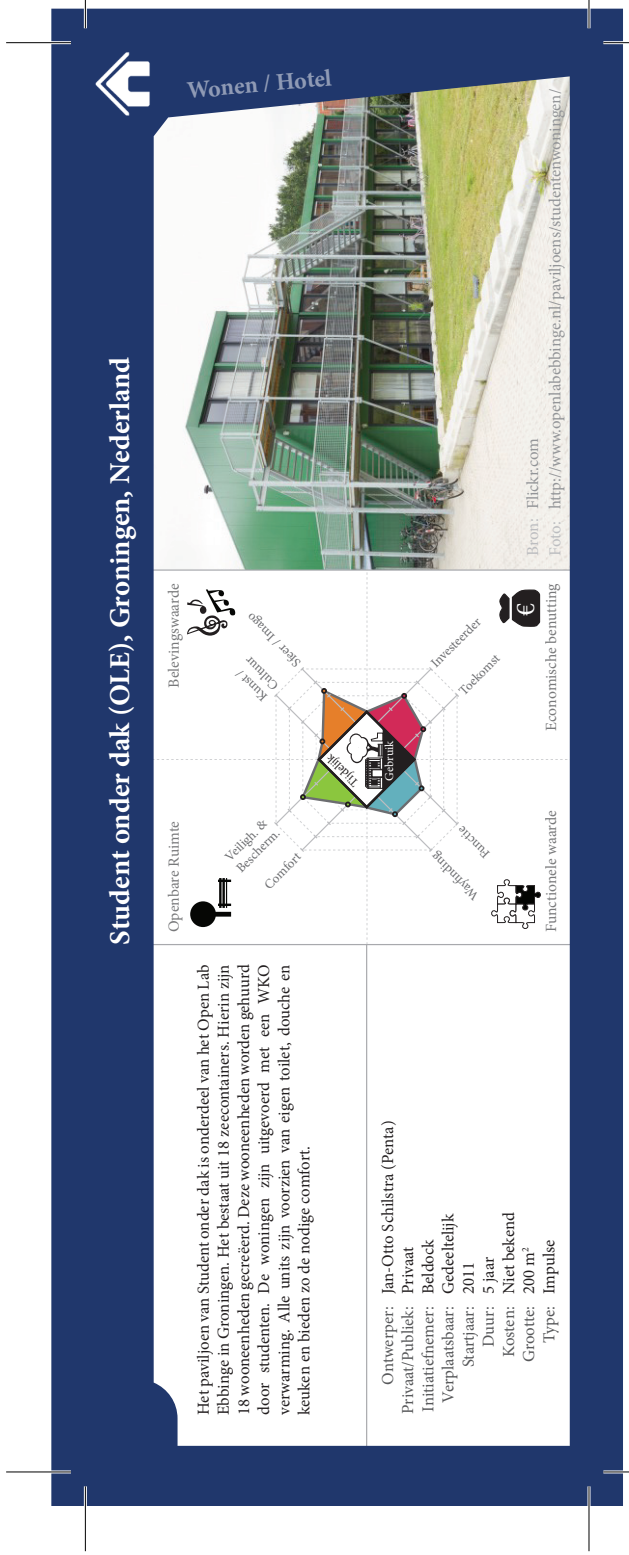

Urban Spree, Berlijn, Duitsland
Groen / Openbare Ruimte
Bron: http://www.urbanspree.com/
Belevingswaarde
Economische benutting
Openbare Ruimte
Functionele waarde
Kunst / Cultuur
Sfeer / Imago
Investeerder
Toekomst
Veiligh. & Bescherm.
Comfort
Functie
Verbinding
Tijdelijk
Gebruik
Urban Spree is een artistiek gebied van ongeveer 1.700 m2 in het RAW Gelände gebied in Berlijn. Het gebied is opgedragen aan stedelijke culturen door middel van tentoonstellingen, workshops en een gallerij. Het meest in het oog springende deel is echter de typisch duitse 'biergarten' rondom de gebouwen. Deze is gemaakt van simpele houten elementen, maar de stapeling van verschillende niveau's en het respect voor de bestaande groenstructuur maken het een bijzondere en aantrekkelijke locatie.
Ontwerper: Urban Spree
Privaat/Publiek: Publiek
Initiatiefnemer: Urban Spree
Verplaatsbaar: Gedeeltelijk
Startjaar: 2012
Duur: 1+ jaar
Kosten: Niet bekend
Grootte: 1.700 m²
Type: Impulse

Container City II (Trinity Buoy Wharf), Londen, Engeland
Wonen / Hotel
Bron: http://www.containercity.com/
Foto: Flickr.com
Belevingswaarde
Economische benutting
Functionele waarde
Openbare Ruimte
Tijdelijk
Gebruik
Investeerder
Toekomst
Functie
Verbinding
Comfort
Veiligh. & Bescherm.
Kunst / Cultuur
Sfeer / Image
Developers Urban Space Management heeft een flexibele contrainer constructie gebruikt om in 2001 deze tijdelijke stad te bouwen in het Londense havengebied. De vraag naar deze woningen, die voor 80% bestaan uit gerecycled materiaal, was zo groot dat er in 2002 een tweede stad naast werd gebouwd. De ontwerpers gebruikten niet het standaard concept waarin één container één ruimte vormt, maar gebruikte flexibele componenten om zo flexibele woon- en werkruimte te maken.
Ontwerper: Jarino groep
Privaat/Publiek: Privaat
Initiatiefnemer: Urban Space Management
Verplaatsbaar: Gedeeltelijk
Startjaar: 2002
Duur: 10+ jaar
Kosten: Niet bekend
Grootte: 8.208 m²
Type: Impulse

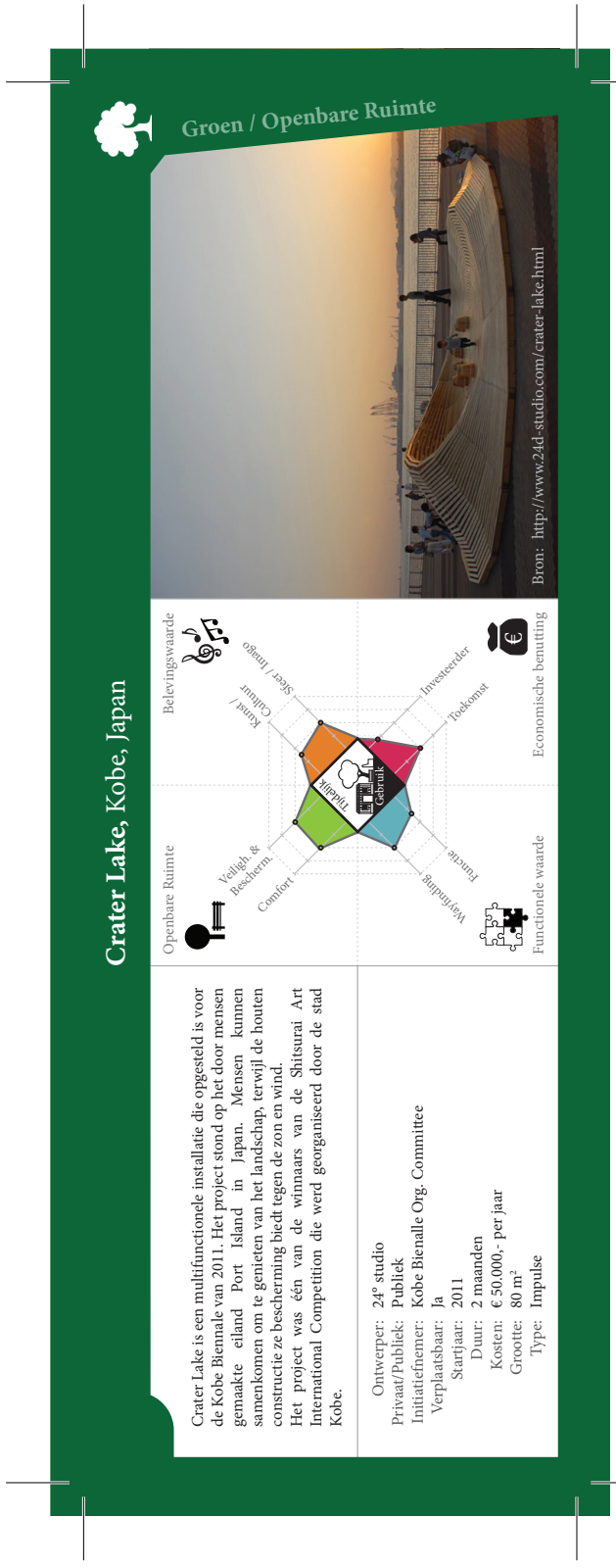

Retail
Puma City, Boston, VS
Bron: http://www.lot-ek.com/PUMA-CITY
Foto: Flickr.com
Belevingswaarde
Economische benutting
Openbare Ruimte
Functionele waarde
Kunst / Cultuur
Sfeer / Imago
Investeerder
Toekomst
Veiligh. & Bescherm.
Comfort
Functie
Verbinding
Tijdelijk
Gebruik
24 zeecontainers zijn door een ontwerp van LOT-EK getransformeerd naar PUMA City. Het is een verplaatsbaar winkel- en evenementencentrum geworden dat dient ter promotie van het sportmerk. Het gebouw is reeds meerdere keren op- en afgebouwd in verschillende internationale havens. PUMA City kan gezien worden als een opstapeling van 3 verdiepingen containers, waardoor er binnen het gebouw terassen in de openlucht zijn gecreëerd.
Ontwerper: LOT-EK
Privaat/Publiek: Privaat
Initiatiefnemer: Puma
Verplaatsbaar: Ja
Startjaar: 2010
Duur: 3+ jaar
Kosten: Niet bekend
Grootte: 1.000 m2
Type: Impulse

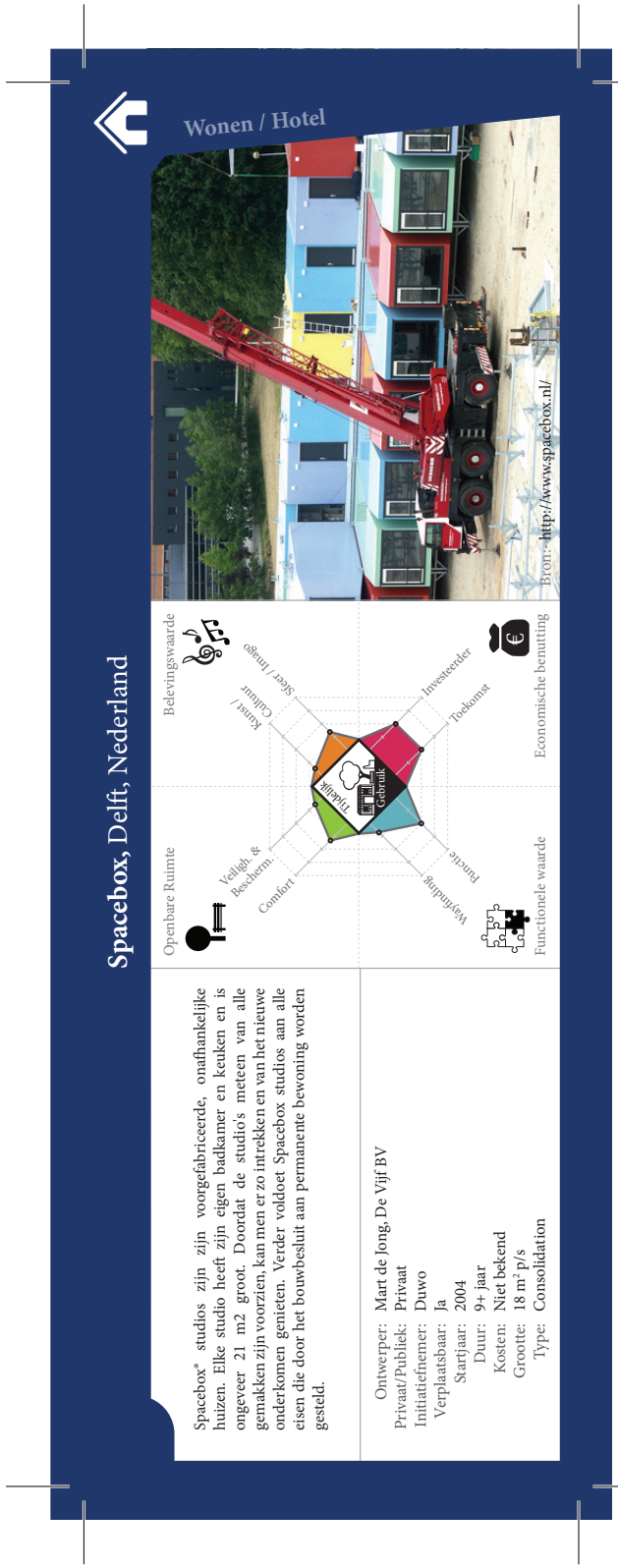

Morspoort parkeergarage, Leiden, Nederland
Opslag / Parkeren
In Leiden staat de tijdelijke Morspoort parkeergarage. De volledig demontabele constructie, waarvan de bouw slechts vijf maanden in beslag nam, is zorgvuldig ingepast in de stedenbouwkundige situatie. Hierdoor kon de bestaande bomenrij behouden blijven. Er is plaats voor 406 autos en na een exploitatietermijn van ongeveer 10 jaar hoopt de gemeente Leiden op een positief financieel resultaat. De interessante restwaarde moet hier mede voor zorgen.
Ontwerper: Paul de Ruiter BV, Amsterdam
Privaat/Publiek: Privaat
Initiatiefnemer: Gemeente Leiden
Verplaatsbaar: Ja
Startjaar: 2012
Duur: 10 jaar
Kosten: € 4.700.000,-
Grootte: 3.000 m2 (4 lagen = totaal 12.040 m²)
Type: Stand-in
Openbare Ruimte
Belevingswaarde
Economische benutting
Functionele waarde
Veiligh. & Bescherm.
Comfort
Kunst / Cultuur
Sport / Image
Investeerder
Toekomst
Functie
Waardering
Tijdelijk
Gebruik
Bron: http://www.carparks.nl/parkeersystemen/flexideck/

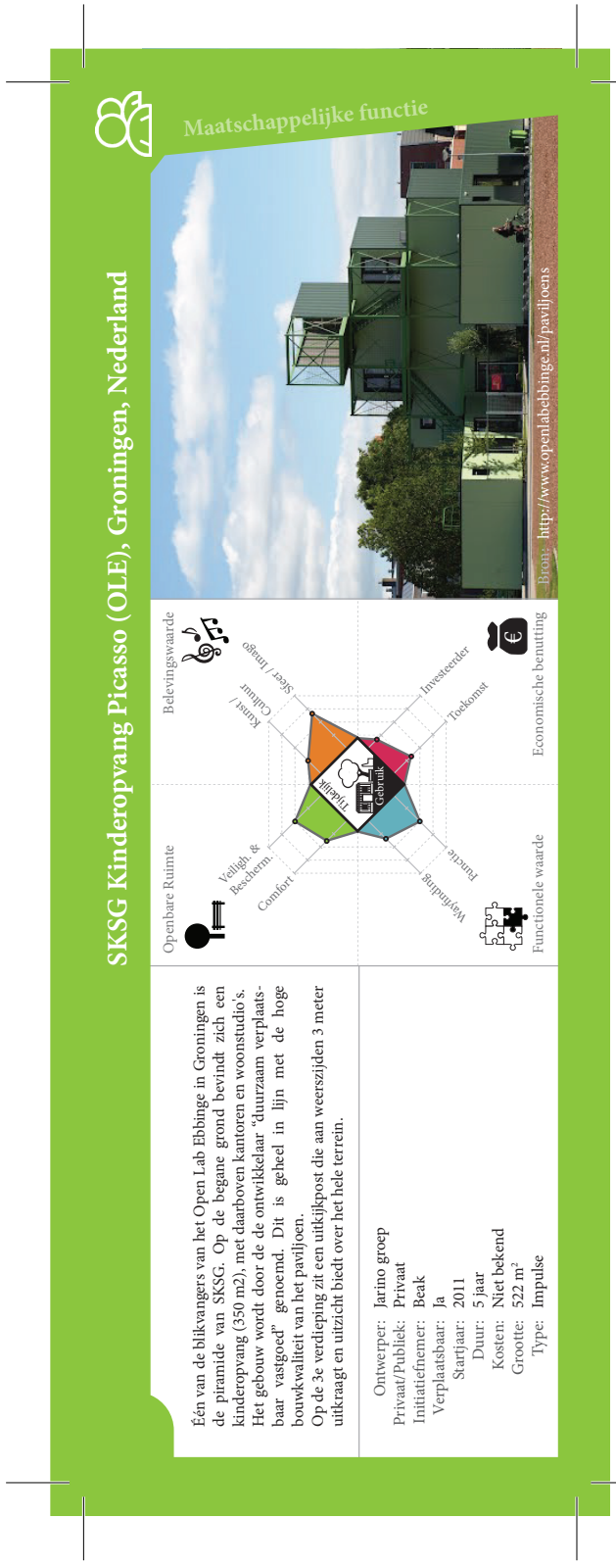

Wonen / Hotel
Tentstation, Berlijn, Duitsland
bron: http://www.bottom-up-city.com/tentstation/
Belevingswaarde
Economische benutting
Openbare Ruimte
Functionele waarde
Kunst / Cultuur
Sfeer / Imago
Investeerder
Toekomst
Veiligh. & Bescherm.
Comfort
Flexibiliteit
Gebruik
Tijdelijk
Gebruik
Functie
Verbinding
Geïnspireerd door de opkomende beachbars in Berlijn en de bottom-up ontwikkeling van het NDSM terrein in Amsterdam, zet Sarah Osswald met drie vrienden in 2006 de stadscamping Tentstation op. De informele stadscamping die zij voor ogen hebben zal een ander soort toerisme naar de Duitse hoofdstad trekken en een bijdrage leveren aan de levendigheid en diversiteit van de stad. Tentstation word een informele hang-out; een kampeerterrein met een publiek toegankelijke bar.
Ontwerper: Sarah Osswald
Privaat/Publiek: Privaat
Initiatiefnemer: Sarah Osswald
Verplaatsbaar: Nee
Startjaar: 2006
Duur: 5 jaar
Kosten: € 15.000,-
Grootte: 20.000 m²
Type: Impulse

Student onder dak (OLE), Groningen, Nederland
Wonen / Hotel
Het paviljoen van Student onder dak is onderdeel van het Open Lab Ebbinge in Groningen. Het bestaat uit 18 zeecontainers. Hierin zijn 18 wooneenheden gecreëerd. Deze wooneenheden worden gehuurd door studenten. De woningen zijn uitgevoerd met een WKO verwarming. Alle units zijn voorzien van eigen toilet, douche en keuken en bieden zo de nodige comfort.
Ontwerper: Jan-Otto Schilstra (Penta)
Privaat/Publiek: Privaat
Initiatiefnemer: Beldock
Verplaatsbaar: Gedeeltelijk
Startjaar: 2011
Duur: 5 jaar
Kosten: Niet bekend
Grootte: 200 m²
Type: Impulse
Openbare Ruimte
Belevingswaarde
Economische benutting
Functionele waarde
Veiligh. & Bescherm.
Comfort
Kunst / Cultuur
Sfeer / Imago
Investeerder
Toekomst
Flexibele Gebruik
Tijdelijk
Bron: Flickr.com
Foto: http://www.openlabebbinge.nl/paviljoens/studentenwoningen/

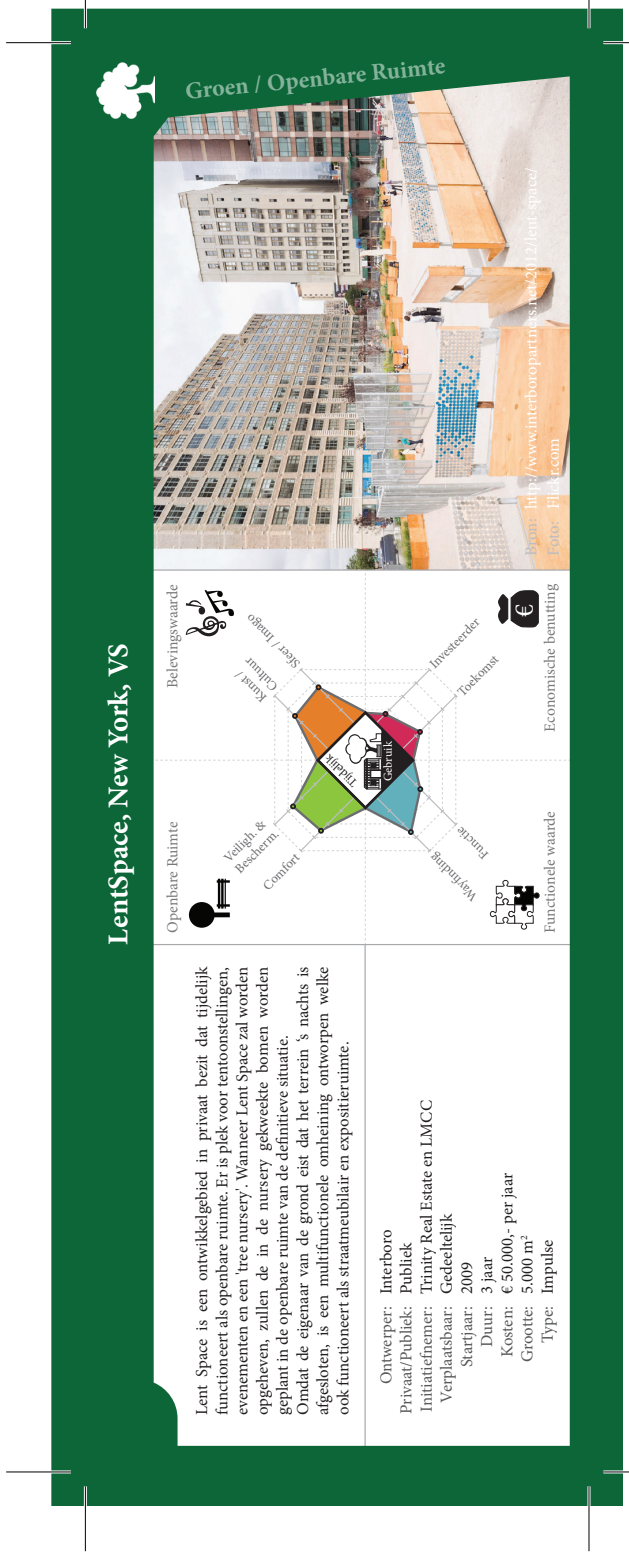
Recreatie / Sport
Mellowpark, Berlijn, Duitsland
Bron: https://www.mellowpark.de
Foto: Flickr.com
Belevingswaarde
Kunst / Cultuur
Skeer / Image
Investeerder
Toekomst
Economische benutting
Openbare Ruimte
Veiligh. & Bescherm.
Comfort
Tijdelijk
Gebruik
Functie
Wayfinding
Functionele waarde
Mellowpark in Berlijn is Europa's grootste outdoor sportpark voor skateboarders en BMX-rijders. Verder is er ook een voetbalveld, een volleybalveld en een multi-mediacentrum. Het startte in 1999 en won al snel de 'Teens Build the New Berlin' wedstrijd. Door het succes kreeg het ook veel subsidie van het Youth Welfare Office. Aanvankelijk sloot het in 2008, maar in 2012 startte Mellowpark opnieuw tegenover het voetbalstadion van 1. FC Union Berlin en de Spree.
Ontwerper: All eins e.V.
Privaat/Publiek: Privaat
Initiatiefnemer: All eins e.V.
Verplaatsbaar: Semi-publiek
Startjaar: 2005
Duur: 9 jaar
Kosten: € 150.000,-
Grootte: 10.000 m²
Type: Pioneer → Consolidation

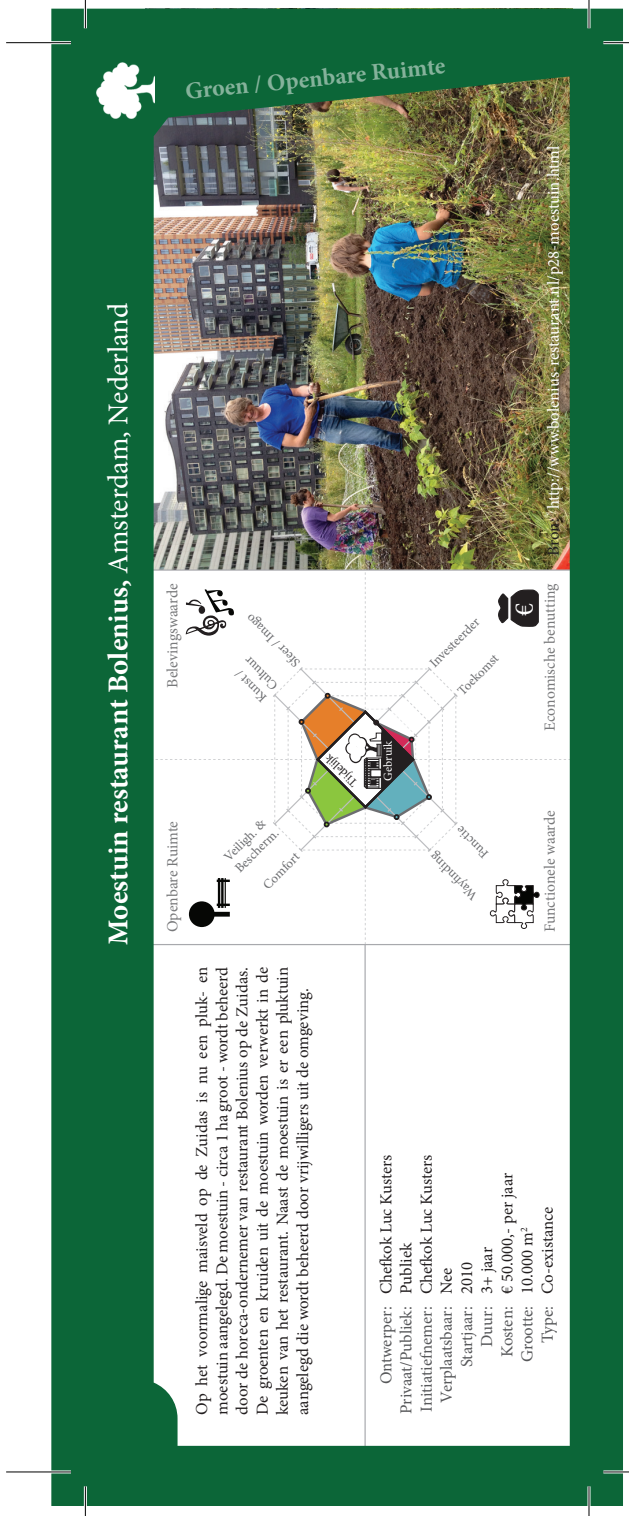

Groen / Openbare Ruimte
Crater Lake, Kobe, Japan
Bron: http://www.24d-studio.com/crater-lake.html
Belevingswaarde
Economische benutting
Openbare Ruimte
Functionele waarde
Kunst / Cultuur
Sport / Image
Investeerder
Toekomst
Veiligh. & Bescherm.
Comfort
Functie
Waardering
Tijdelijk
Gebruik
Crater Lake is een multifunctionele installatie die opgesteld is voor de Kobe Biennale van 2011. Het project stond op het door mensen gemaakte eiland Port Island in Japan. Mensen kunnen samenkomen om te genieten van het landschap, terwijl de houten constructie ze bescherming biedt tegen de zon en wind.
Het project was één van de winnaars van de Shitsurai Art International Competition die werd georganiseerd door de stad Kobe.
Ontwerper: 24° studio
Privaat/Publiek: Publiek
Initiatiefnemer: Kobe Bienalle Org. Committee
Verplaatsbaar: Ja
Startjaar: 2011
Duur: 2 maanden
Kosten: € 50.000,- per jaar
Grootte: 80 m²
Type: Impulse

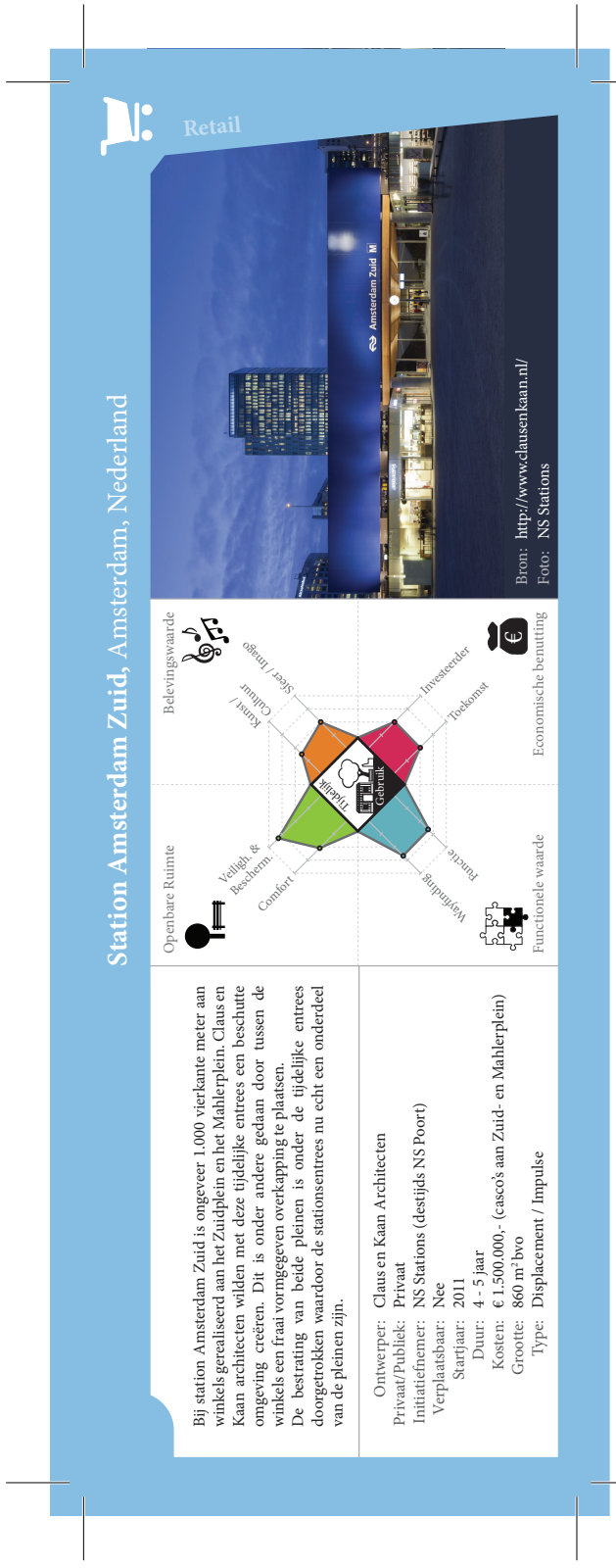

Spacebox, Delft, Nederland
Wonen / Hotel
Bron:- http://www.spacebox.nl/
Belevingswaarde
Economische benutting
Openbare Ruimte
Functionele waarde
Kunst / Cultuur
Sfeer / Image
Investeerder
Toekomst
Veiligh. & Bescherm.
Comfort
Flexibiliteit
Gebruik
Tijdelijk
Functie
Wijkfunctie
Spacebox* studios zijn zijn voorgefabriceerde, onafhankelijke huizen. Elke studio heeft zijn eigen badkamer en keuken en is ongeveer 21 m2 groot. Doordat de studio's meteen van alle gemakken zijn voorzien, kan men er zo intrekken en van het nieuwe onderkomen genieten. Verder voldoet Spacebox studios aan alle eisen die door het bouwbesluit aan permanente bewoning worden gesteld.
Ontwerper: Mart de Jong, De Vijf BV
Privaat/Publiek: Privaat
Initiatiefnemer: Duwo
Verplaatsbaar: Ja
Startjaar: 2004
Duur: 9+ jaar
Kosten: Niet bekend
Grootte: 18 m² p/s
Type: Consolidation

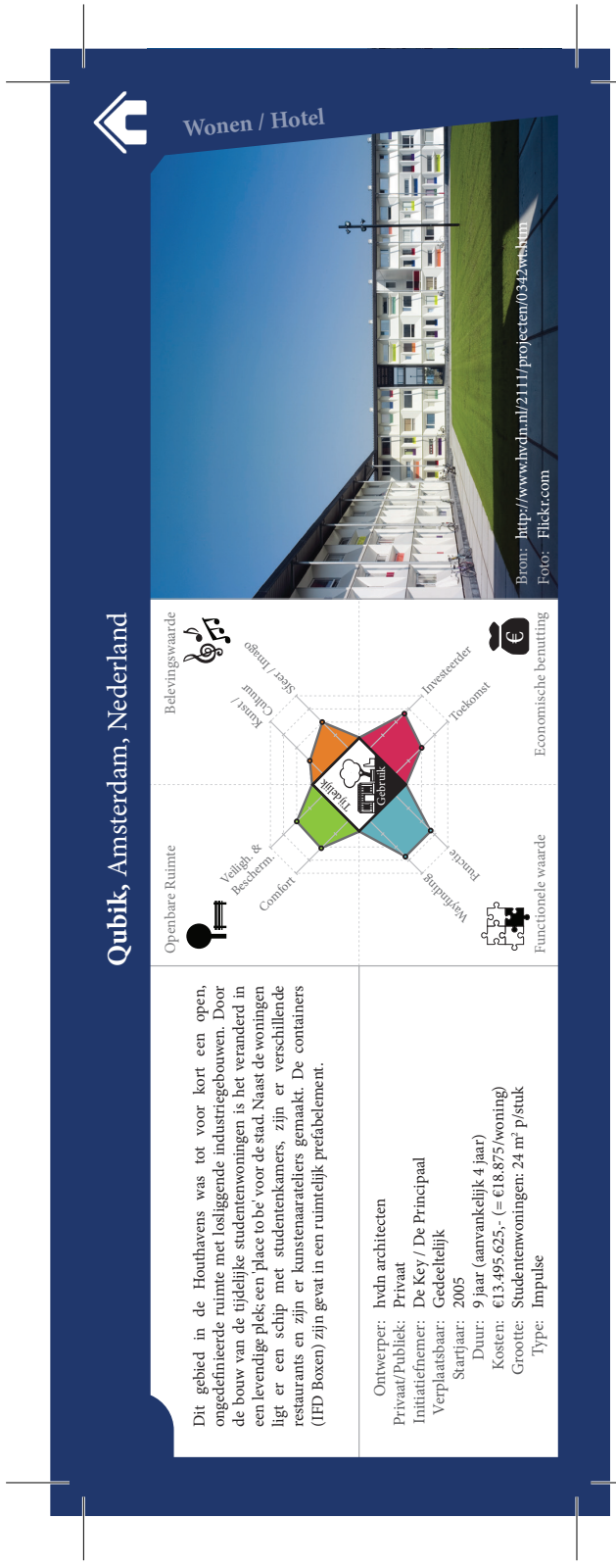

SKSG Kinderopvang Picasso (OLE), Groningen, Nederland
Maatschappelijke functie
Bron: http://www.openlabebbinge.nl/paviljoens
Belevingswaarde
Economische benutting
Openbare Ruimte
Functionele waarde
Kunst / Cultuur
Sfeer / Image
Investeerder
Toekomst
Veiligh. & Bescherm.
Comfort
Flexibele
Gebruik
Tijdelijk
Functie
Waardering
Één van de blikvangers van het Open Lab Ebbinge in Groningen is de piramide van SKSG. Op de begane grond bevindt zich een kinderopvang (350 m2), met daarboven kantoren en woonstudio's. Het gebouw wordt door de de ontwikkelaar "duurzaam verplaatsbaar vastgoed" genoemd. Dit is geheel in lijn met de hoge bouwkwaliteit van het paviljoen.
Op de 3e verdieping zit een uitkijkpost die aan weerszijden 3 meter uitkraagt en uitzicht biedt over het hele terrein.
Ontwerper: Jarino groep
Privaat/Publiek: Privaat
Initiatiefnemer: Beak
Verplaatsbaar: Ja
Startjaar: 2011
Duur: 5 jaar
Kosten: Niet bekend
Grootte: 522 m²
Type: Impulse

Bredeschool Kop Java, Amsterdam, Nederland
Maatschappelijke functie
Bron: http://www.natarchitecten.nl/
Belevingswaarde
Economische benutting
Openbare Ruimte
Functionele waarde
Tijdelijk
Gebruik
Kunst / Cultuur
Sport / Image
Investeerder
Toekomst
Veiligh. & Bescherm.
Comfort
Functie
Waardering
De Kop van het Java-eiland in Amsterdam is gereserveerd als 'nader uit te werken gebied' totdat een functie met grootstedelijke allure zich aandient. Voor de aankomende vijf jaar is daarom een semi permanente huisvesting gepland. Het tijdelijke schoolgebouw is modulair opgebouwd zodat het optimaal verplaatsbaar is en nadien eenvoudig op andere plaatsen in Amsterdam kan worden gebruikt.
Ontwerper: NAT Architecten
Privaat/Publiek: Privaat
Initiatiefnemer: Ontwikkelingsbedrijf Gemeente Amsterdam
Verplaatsbaar: Ja
Startjaar: 2009
Duur: 5 jaar
Kosten: Niet bekend
Grootte: 3500 m²
Type: Displacement

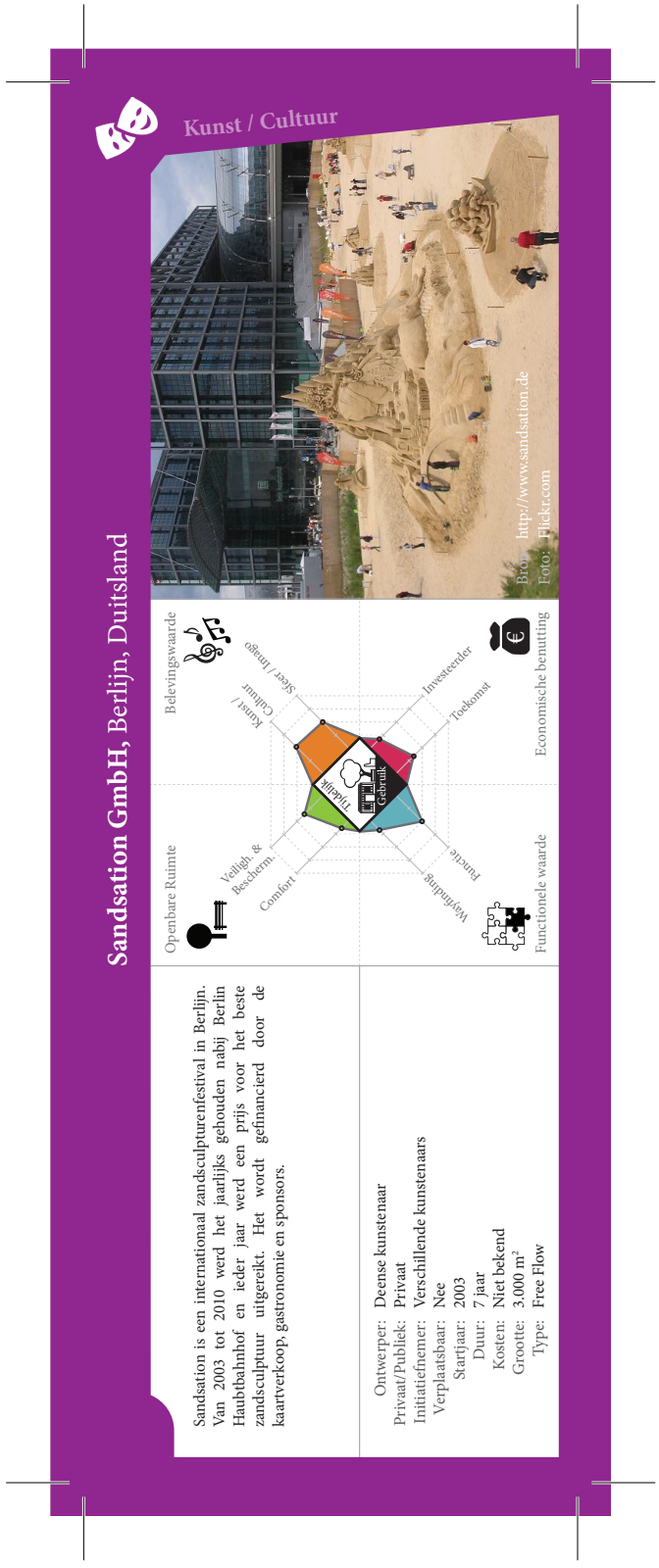

LentSpace, New York, VS
Groen / Openbare Ruimte
Bron: http://www.interboropartnerships.com/2012/lent-space/
Foto: Flickr.com
Belevingswaarde
Economische benutting
Functionele waarde
Openbare Ruimte
Kunst / Cultuur
Sport / Image
Investeerder
Toekomst
Functie
Waardering
Comfort
Veiligh. & Bescherm.
Tijdelijk
Gebruik
Lent Space is een ontwikkelgebied in privaat bezit dat tijdelijk functioneert als openbare ruimte. Er is plek voor tentoonstellingen, evenementen en een 'tree nursery'. Wanneer Lent Space zal worden opgeheven, zullen de in de nursery gekweekte bomen worden geplant in de openbare ruimte van de definitieve situatie.
Omdat de eigenaar van de grond eist dat het terrein 's nachts is afgesloten, is een multifunctionele omheining ontworpen welke ook functioneert als straatmeubilair en expositieruimte.
Ontwerper: Interboro
Privaat/Publiek: Publiek
Initiatiefnemer: Trinity Real Estate en LMCC
Verplaatsbaar: Gedeeltelijk
Startjaar: 2009
Duur: 3 jaar
Kosten: € 50.000,- per jaar
Grootte: 5.000 m²
Type: Impulse

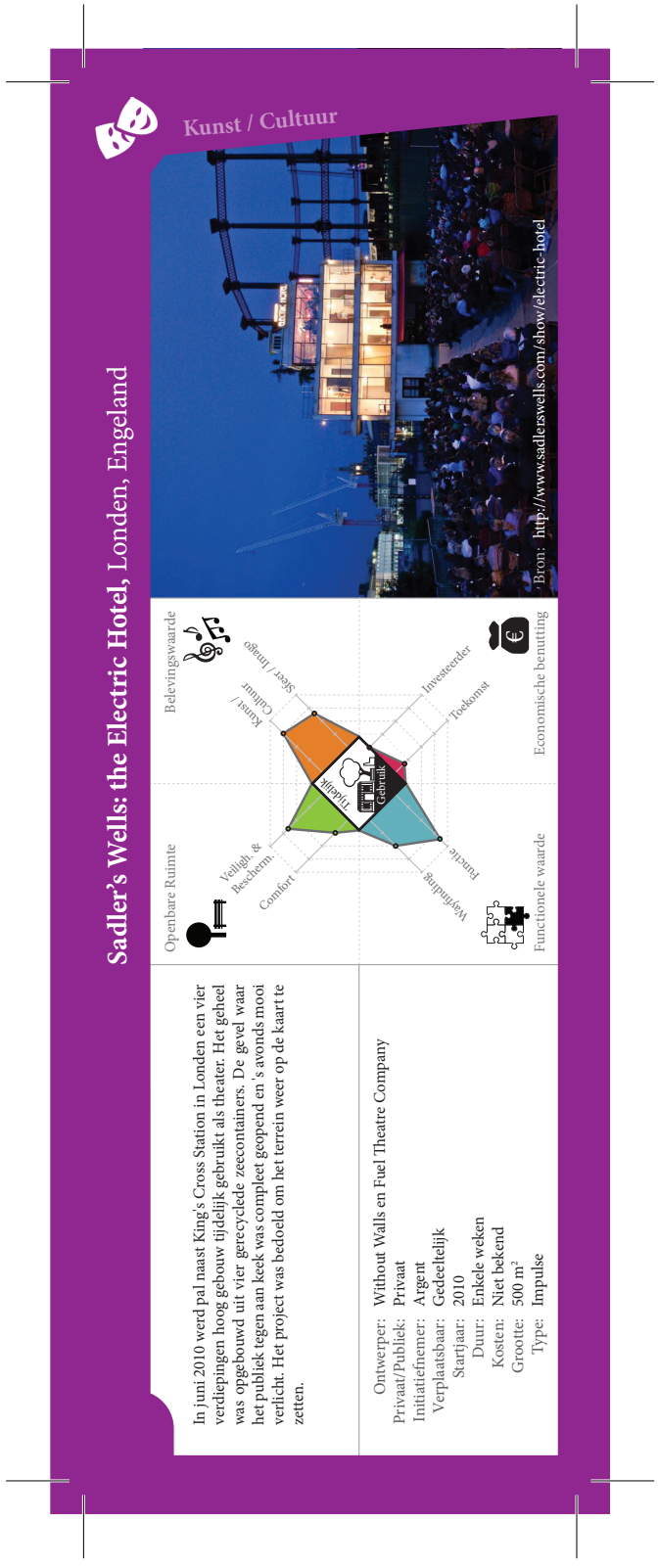

Groen / Openbare Ruimte
Moestuin restaurant Bolenius, Amsterdam, Nederland
Foto: http://www.bolenius-restaurant.nl/p28-moestuin.html
Belevingswaarde
Kunst / Cultuur
Sport / Image
Economische benutting
Investeerder
Toekomst
Openbare Ruimte
Veiligh. & Bescherm.
Comfort
Functionele waarde
Bereik
Gebruik
Tijdelijk
Op het voormalige maisveld op de Zuidas is nu een pluk- en moestuin aangelegd. De moestuin - circa 1 ha groot - wordt beheerd door de horeca-ondernemer van restaurant Bolenius op de Zuidas. De groenten en kruiden uit de moestuin worden verwerkt in de keuken van het restaurant. Naast de moestuin is er een pluktuin aangelegd die wordt beheerd door vrijwilligers uit de omgeving.
Ontwerper: Chefkok Luc Kusters
Privaat/Publiek: Publiek
Initiatiefnemer: Chefkok Luc Kusters
Verplaatsbaar: Nee
Startjaar: 2010
Duur: 3+ jaar
Kosten: € 50.000,- per jaar
Grootte: 10.000 m²
Type: Co-existance

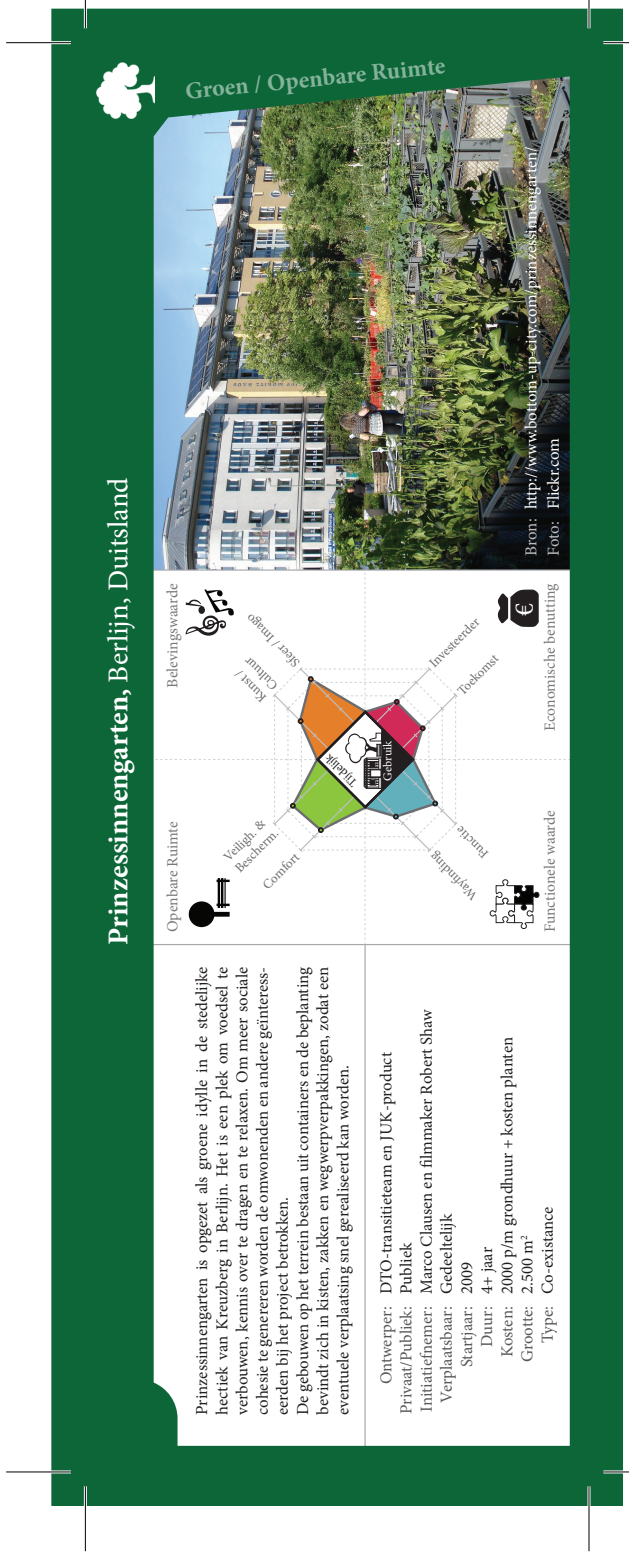

Station Amsterdam Zuid, Amsterdam, Nederland
Retail
Bron: http://www.clausenkaan.nl/
Foto: NS Stations
Belevingswaarde
Openbare Ruimte
Economische benutting
Functionele waarde
Kunst / Cultuur
Sfeer / Imago
Investeerder
Toekomst
Veiligh. & Bescherm.
Comfort
Flexible Gebruik
Tijdelijk
Bij station Amsterdam Zuid is ongeveer 1.000 vierkante meter aan winkels gerealiseerd aan het Zuidplein en het Mahlerplein. Claus en Kaan architecten wilden met deze tijdelijke entrees een beschutte omgeving creëren. Dit is onder andere gedaan door tussen de winkels een fraai vormgegeven overkapping te plaatsen. De bestrating van beide pleinen is onder de tijdelijke entrees doorgetrokken waardoor de stationsentrees nu echt een onderdeel van de pleinen zijn.
Ontwerper: Claus en Kaan Architecten
Privaat/Publiek: Privaat
Initiatiefnemer: NS Stations (destijds NS Poort)
Verplaatsbaar: Nee
Startjaar: 2011
Duur: 4 - 5 jaar
Kosten: € 1.500.000,- (casco's aan Zuid- en Mahlerplein)
Grootte: 860 m² bvo
Type: Displacement / Impulse

Qubik, Amsterdam, Nederland
Wonen / Hotel
Bron: http://www.hvdn.nl/2111/projecten/0342wt.htm
Foto: Flickr.com
Belevingswaarde
Economische benutting
Functionele waarde
Openbare Ruimte
Kunst / Cultuur
Sfeer / Image
Investeerder
Toekomst
Flexibiliteit
Gebruik
Veiligh. & Bescherm.
Comfort
Functie
Verbinding
Dit gebied in de Houthavens was tot voor kort een open, ongedefinieerde ruimte met losliggende industriegebouwen. Door de bouw van de tijdelijke studentenwoningen is het veranderd in een levendige plek; een 'place to be' voor de stad. Naast de woningen ligt er een schip met studentenkamers, zijn er verschillende restaurants en zijn er kunstenaarateliers gemaakt. De containers (IFD Boxen) zijn gevat in een ruimtelijk prefabelement.
Ontwerper: hvdn architecten
Privaat/Publiek: Privaat
Initiatiefnemer: De Key / De Principaal
Verplaatsbaar: Gedeeltelijk
Startjaar: 2005
Duur: 9 jaar (aanvankelijk 4 jaar)
Kosten: €13.495.625,- (= €18.875/woning)
Grootte: Studentenwoningen: 24 m² p/stuk
Type: Impulse

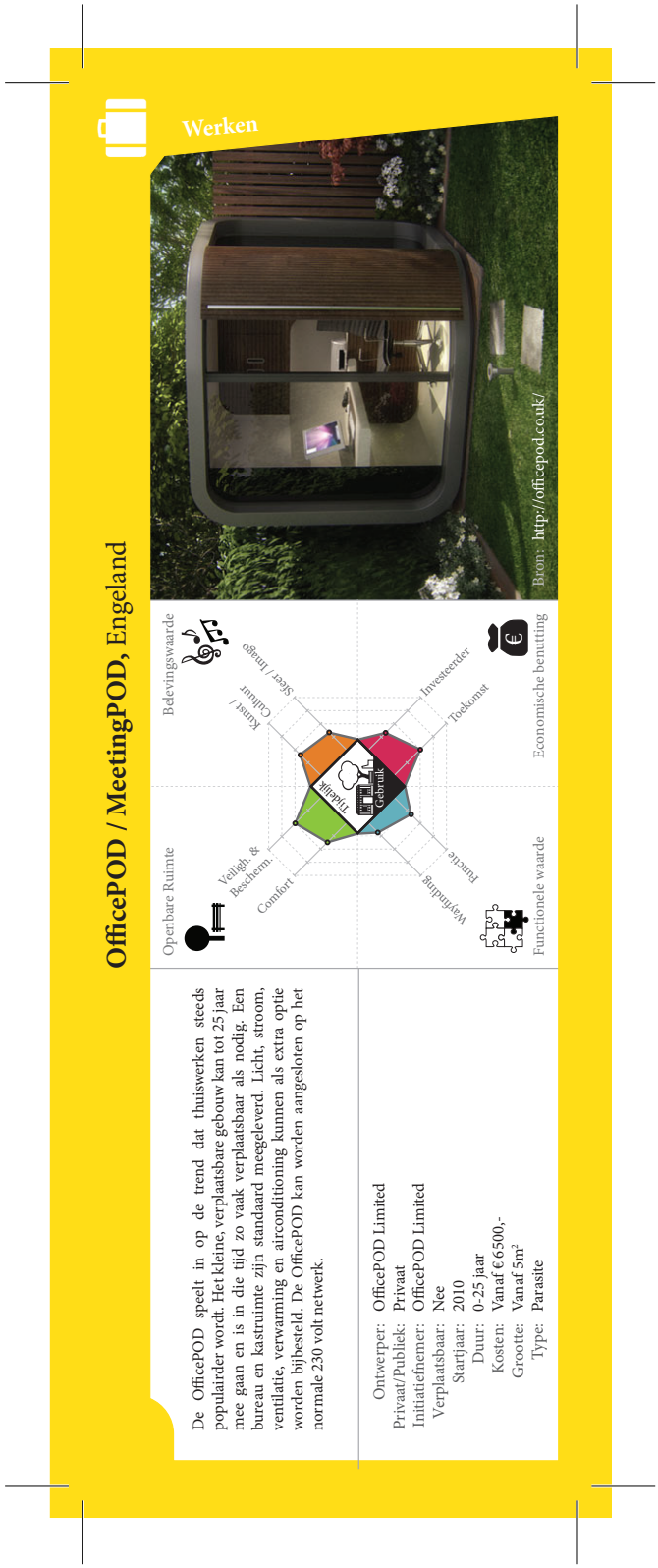
RE:Start, Christchurch, Nieuw-Zeeland
Retail
Bron: http://buchan.com.au/projects/re-start-christchurch/
Foto: Nick Lawry Photography
Belevingswaarde
Kunst / Cultuur
Sfeer / Image
Economische benutting
Investeerder
Toekomst
Openbare Ruimte
Veiligh. & Bescherm.
Comfort
Functionele waarde
Flexibele Gebruik
Tijdelijk
Ontwerper: The Buchan Group
Privaat/Publiek: Privaat
Initiatiefnemer: Christchurch Earthquake Appeal Trust and ASB
Verplaatsbaar: Gedeeltelijk
Startjaar: 2011
Duur: 2+ jaar
Kosten: Niet bekend
Grootte: 6.000 m²
Type: Stand-in / Impulse
De wederopbouw van het binnenstedelijke winkelgebied in Christchurch, Nieuw-Zeeland, na de verschrikkelijke aardbevingen, heeft een grote sprong gemaakt toen in oktober 2011 een tijdelijk winkelgebied werd geopend. Dit winkelgebied heeft een innovatief ontwerp en is opgebouwd uit zeecontainers. Het verplaatsbare, modulaire systeem was voorgesteld door The Buchan Group.

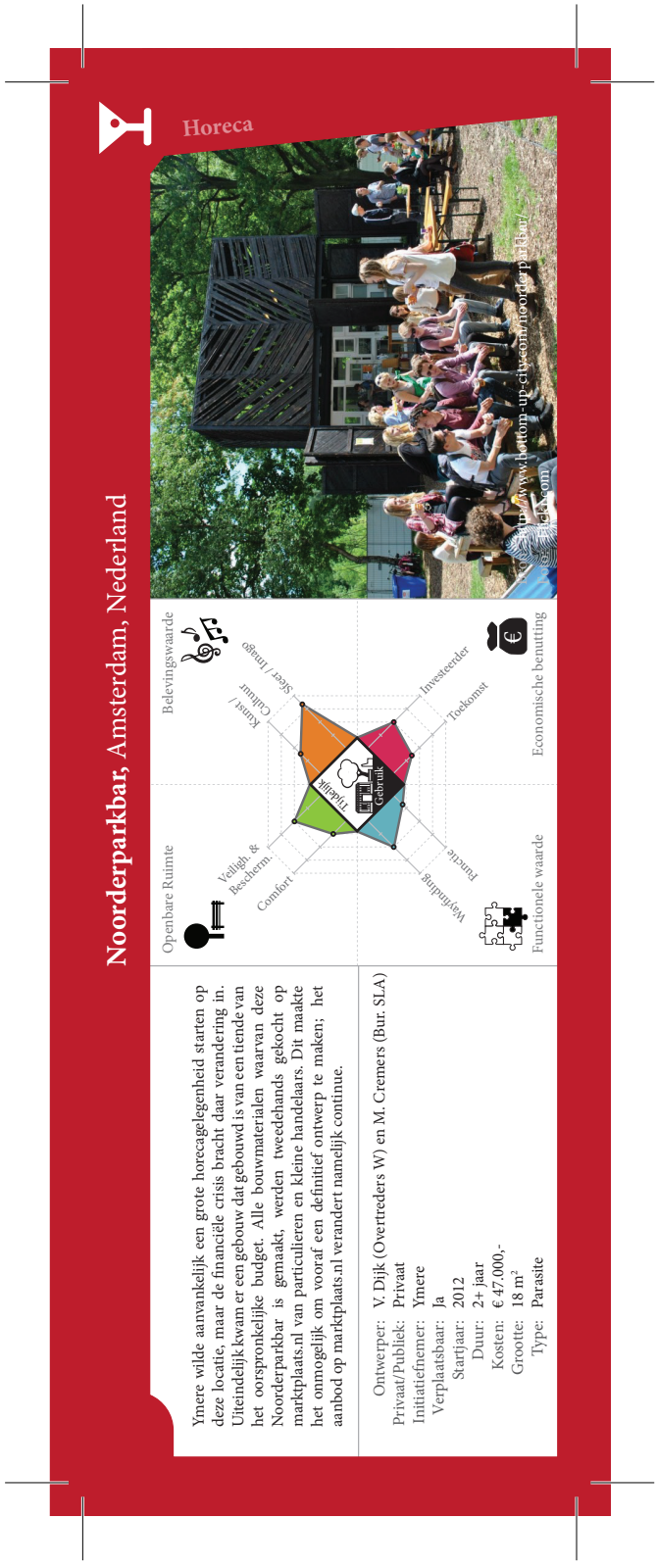

Sandsation GmbH, Berlijn, Duitsland
Kunst / Cultuur
Sandsation is een internationaal zandsculpturenfestival in Berlijn. Van 2003 tot 2010 werd het jaarlijks gehouden nabij Berlin Haubtbahnhof en ieder jaar werd een prijs voor het beste zandsculptuur uitgereikt. Het wordt gefinancierd door de kaartverkoop, gastronomie en sponsors.
Ontwerper: Deense kunstenaar
Privaat/Publiek: Privaat
Initiatiefnemer: Verschillende kunstenaars
Verplaatsbaar: Nee
Startjaar: 2003
Duur: 7 jaar
Kosten: Niet bekend
Grootte: 3.000 m²
Type: Free Flow
Beleving
Economische benutting
Functionele waarde
Openbare Ruimte
Tijdelijk
Gebruik
Kunst / Cultuur
Sfeer / Image
Investeerder
Toekomst
Flexibele
Veiligh. & Bescherm.
Comfort
Bron: http://www.sandsation.de
Foto: Flickr.com

Kunst / Cultuur
Sadler's Wells: the Electric Hotel, Londen, Engeland
Bron: http://www.sadlerswells.com/show/electric-hotel
Belevingswaarde
Kunst / Cultuur
Sfeer / Imago
Economische benutting
Investeerder
Toekomst
Openbare Ruimte
Veiligh. & Bescherm.
Comfort
Functionele waarde
Flexible
Verbinding
Tijdelijk
Gebruik
In juni 2010 werd pal naast King's Cross Station in Londen een vier verdiepingen hoog gebouw tijdelijk gebruikt als theater. Het geheel was opgebouwd uit vier gerecyclede zeecontainers. De gevel waar het publiek tegen aan keek was compleet geopend en 's avonds mooi verlicht. Het project was bedoeld om het terrein weer op de kaart te zetten.
Ontwerper: Without Walls en Fuel Theatre Company
Privaat/Publiek: Privaat
Initiatiefnemer: Argent
Verplaatsbaar: Gedeeltelijk
Startjaar: 2010
Duur: Enkele weken
Kosten: Niet bekend
Grootte: 500 m²
Type: Impulse

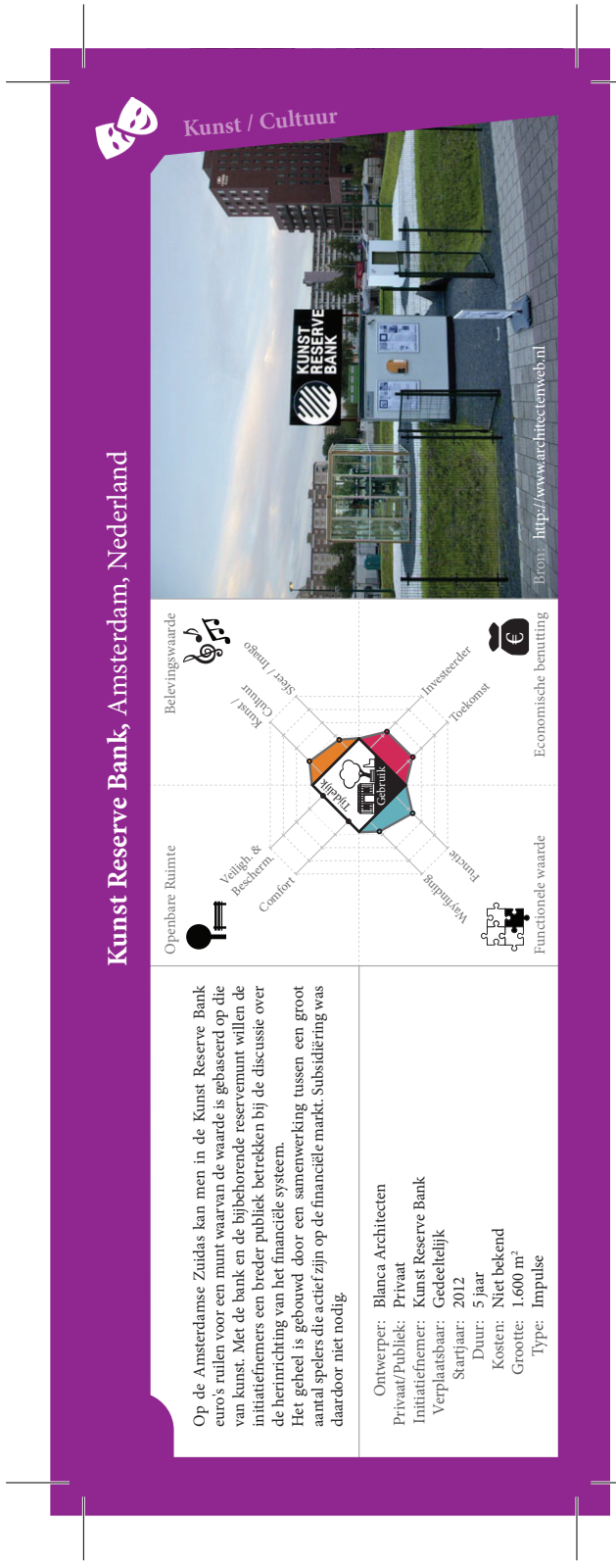

Prinzessinnengarten, Berlijn, Duitsland
Groen / Openbare Ruimte
Bron: http://www.bottom-up-city.com/prinzessinnengarten/
Foto: Flickr.com
Belevingswaarde
Economische benutting
Functionele waarde
Openbare Ruimte
Kunst / Cultuur
Sport / Image
Investeerder
Toekomst
Flexibele Gebruik
Tijdelijk
Veiligh. & Bescherm.
Comfort
Functie
Waardering
Prinzessinnengarten is opgezet als groene idylle in de stedelijke hectiek van Kreuzberg in Berlijn. Het is een plek om voedsel te verbouwen, kennis over te dragen en te relaxen. Om meer sociale cohesie te genereren worden de omwonenden en andere geïnteresseerden bij het project betrokken.
De gebouwen op het terrein bestaan uit containers en de beplanting bevindt zich in kisten, zakken en wegwerpverpakkingen, zodat een eventuele verplaatsing snel gerealiseerd kan worden.
Ontwerper: DTO-transitieteam en JUK-product
Privaat/Publiek: Publiek
Initiatiefnemer: Marco Clausen en filmmaker Robert Shaw
Verplaatsbaar: Gedeeltelijk
Startjaar: 2009
Duur: 4+ jaar
Kosten: 2000 p/m grondhuur + kosten planten
Grootte: 2.500 m²
Type: Co-existance

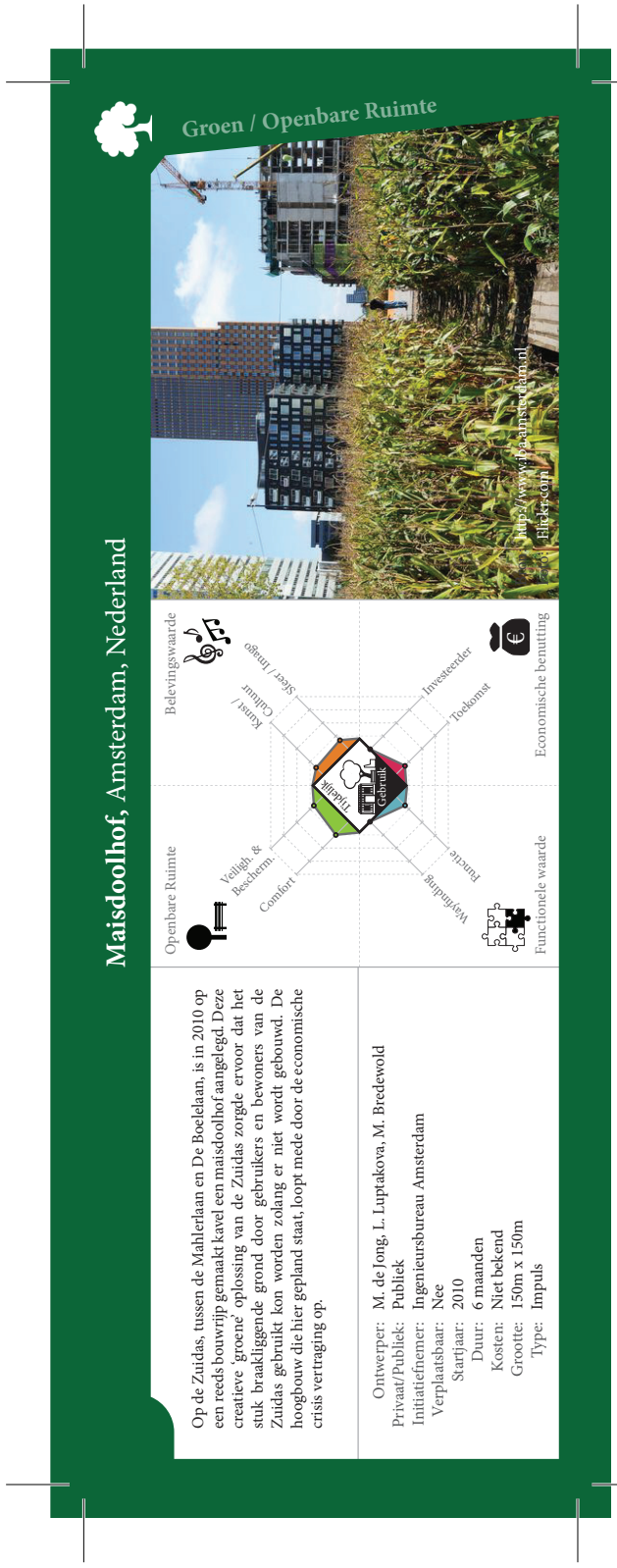
Paviljoen Mobiele Tuinen (OLE), Groningen, Nederland
Groen / Openbare Ruimte
Bron: http://www.mobieletuinen.nl/
Foto: http://www.openlabebbinge.nl
Belevingswaarde
Kunst / Cultuur
Sport / Image
Economische benutting
Investeerder
Toekomst
Functionele waarde
Waardering
Functie
Openbare Ruimte
Veiligh. & Bescherm.
Comfort
Tijdelijk
Gebruik
Het paviljoen Mobiele Tuinen is een plek waar zzp'ers, managers en besturen in de open lucht, tussen fruitstruiken- en planten, kunnen werken. Bovendien mag iedereen het onbespoten fruit plukken. Het doel van het project is om meer en eetbaar groen in de stad te realiseren, om zo een duurzamere en socialere stad te creëren.
Ontwerper: MIJNSK[E] arch. i.s.m. IDEAL&CO ontwerpers
Privaat/Publiek: Publiek
Initiatiefnemer: Stichting Otium Leinewijk
Verplaatsbaar: Gedeeltelijk
Startjaar: 2011
Duur: 5 jaar
Kosten: Niet bekend
Grootte: 20 m²
Type: Impuls

OfficePOD / MeetingPOD, Engeland
Werken
Bron: http://officepod.co.uk/
Belevingswaarde
Economische benutting
Functionele waarde
Openbare Ruimte
Kunst / Cultuur
Sfeer / Image
Investeerder
Toekomst
Flexibele Gebruik
Tijdelijk
Functie
Wayfinding
Veiligh. & Bescherm.
Comfort
De OfficePOD speelt in op de trend dat thuiswerken steeds populairder wordt. Het kleine, verplaatsbare gebouw kan tot 25 jaar mee gaan en is in die tijd zo vaak verplaatsbaar als nodig. Een bureau en kastruimte zijn standaard meegeleverd. Licht, stroom, ventilatie, verwarming en airconditioning kunnen als extra optie worden bijbesteld. De OfficePOD kan worden aangesloten op het normale 230 volt netwerk.
Ontwerper: OfficePOD Limited
Privaat/Publiek: Privaat
Initiatiefnemer: OfficePOD Limited
Verplaatsbaar: Nee
Startjaar: 2010
Duur: 0-25 jaar
Kosten: Vanaf € 6500,-
Grootte: Vanaf 5m²
Type: Parasite

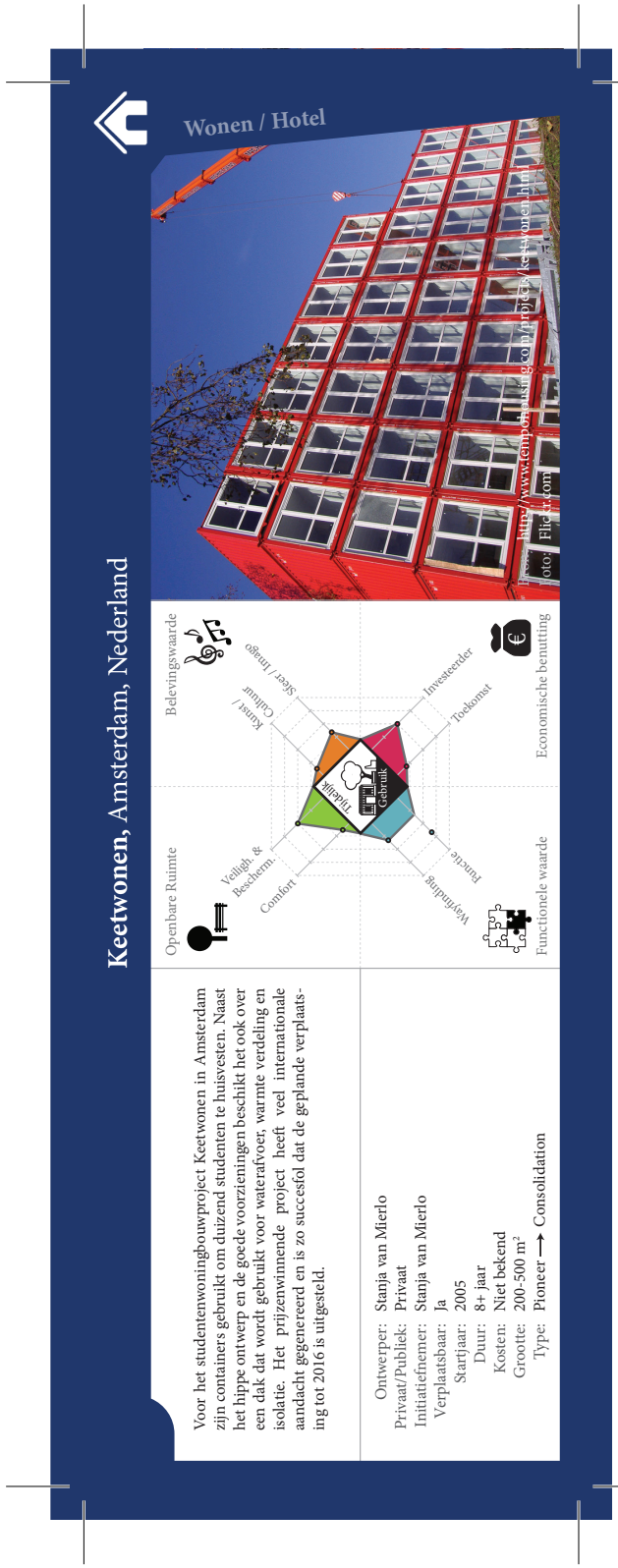

Noorderparkbar, Amsterdam, Nederland
Horeca
Beleving
Economische benutting
Functionele waarde
Openbare Ruimte
Investeerder
Toekomst
Kunst / Cultuur
Sport / Image
Veiligh. & Bescherm.
Comfort
Flexibele Gebruik
Tijdelijk
Ymere wilde aanvankelijk een grote horecagelegenheid starten op deze locatie, maar de financiële crisis bracht daar verandering in. Uiteindelijk kwam er een gebouw dat gebouwd is van een tiende van het oorspronkelijke budget. Alle bouwmaterialen waarvan deze Noorderparkbar is gemaakt, werden tweedehands gekocht op marktplaats.nl van particulieren en kleine handelaars. Dit maakte het onmogelijk om vooraf een definitief ontwerp te maken; het aanbod op marktplaats.nl verandert namelijk continue.
Ontwerper: V. Dijk (Overtreders W) en M. Cremers (Bur. SLA)
Privaat/Publiek: Privaat
Initiatiefnemer: Ymere
Verplaatsbaar: Ja
Startjaar: 2012
Duur: 2+ jaar
Kosten: € 47.000,-
Grootte: 18 m²
Type: Parasite

Kubik, Melbourne, Australië
Kunst / Cultuur
Bron: http://balestraberlin.com/
Belevingswaarde
Kunst / Cultuur
Sfeer / Imago
Openbare Ruimte
Veiligh. & Bescherm.
Comfort
Economische benutting
Investeerder
Toekomst
Functionele waarde
Verbinding
Functie
Tijdelijk
Gebruik
Het 'kubik' concept bestaat uit een verzameling van watertanks, licht shows en electronische beats. De gestapelde watertanks met gekleurde verlichting zorgen voor een opvallende architectuur die past bij de muziek en de sfeer onder de bezoekers. Sinds 2006 is het 'kubik' concept in meer dan 22 steden over de hele wereld in gebruik genomen.
Ontwerper: Balestra Berlin
Privaat/Publiek: Privaat
Initiatiefnemer: Balestra Berlin
Verplaatsbaar: Ja
Startjaar: 2011
Duur: Enkele weken
Kosten: Niet bekend
Grootte: 300 - 1.000 m²
Type: Impulse

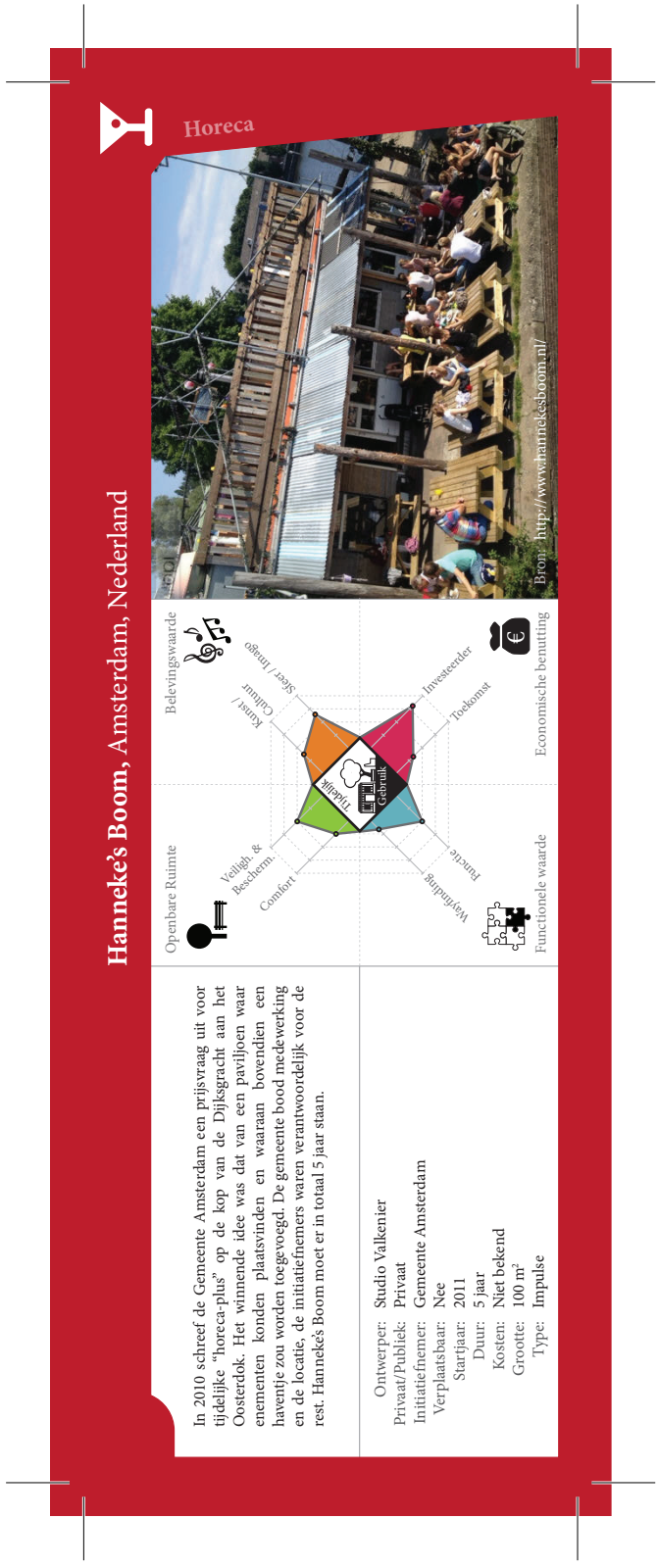

Kunst / Cultuur
Kunst Reserve Bank, Amsterdam, Nederland
Op de Amsterdamse Zuidas kan men in de Kunst Reserve Bank euro's ruilen voor een munt waarvan de waarde is gebaseerd op die van kunst. Met de bank en de bijbehorende reservemunt willen de initiatiefnemers een breder publiek betrekken bij de discussie over de herinrichting van het financiële systeem.
Het geheel is gebouwd door een samenwerking tussen een groot aantal spelers die actief zijn op de financiële markt. Subsidiëring was daardoor niet nodig.
Ontwerper: Blanca Architecten
Privaat/Publiek: Privaat
Initiatiefnemer: Kunst Reserve Bank
Verplaatsbaar: Gedeeltelijk
Startjaar: 2012
Duur: 5 jaar
Kosten: Niet bekend
Grootte: 1.600 m²
Type: Impulse
Openbare Ruimte
Belevingswaarde
Economische benutting
Functionele waarde
Tijdelijk
Gebruik
Veiligh. & Bescherm.
Comfort
Kunst / Cultuur
Sfeer / Image
Investeerder
Toekomst
Functie
Waardering
Bron: http://www.architectenweb.nl

Groen / Openbare Ruimte
Maisdoolhof, Amsterdam, Nederland
http://www.flickr.com/photos/jvaalmsterdam/sets/
flickr.com
Belevingswaarde
Kunst / Cultuur
Sfeer / Imago
Economische benutting
Investeerder
Toekomst
Functionele waarde
Verbinding
Functie
Openbare Ruimte
Veiligh. & Bescherm.
Comfort
Tijdelijk
Gebruik
Op de Zuidas, tussen de Mahlerlaan en De Boelelaan, is in 2010 op een reeds bouwrijp gemaakt kavel een maisdoolhof aangelegd. Deze creatieve groene oplossing van de Zuidas zorgde ervoor dat het stuk braakliggende grond door gebruikers en bewoners van de Zuidas gebruikt kon worden zolang er niet wordt gebouwd. De hoogbouw die hier gepland staat, loopt mede door de economische crisis vertraging op.
Ontwerper: M. de Jong, L. Luptakova, M. Bredewold
Privaat/Publiek: Publiek
Initiatiefnemer: Ingenieursbureau Amsterdam
Verplaatsbaar: Nee
Startjaar: 2010
Duur: 6 maanden
Kosten: Niet bekend
Grootte: 150m x 150m
Type: Impuls

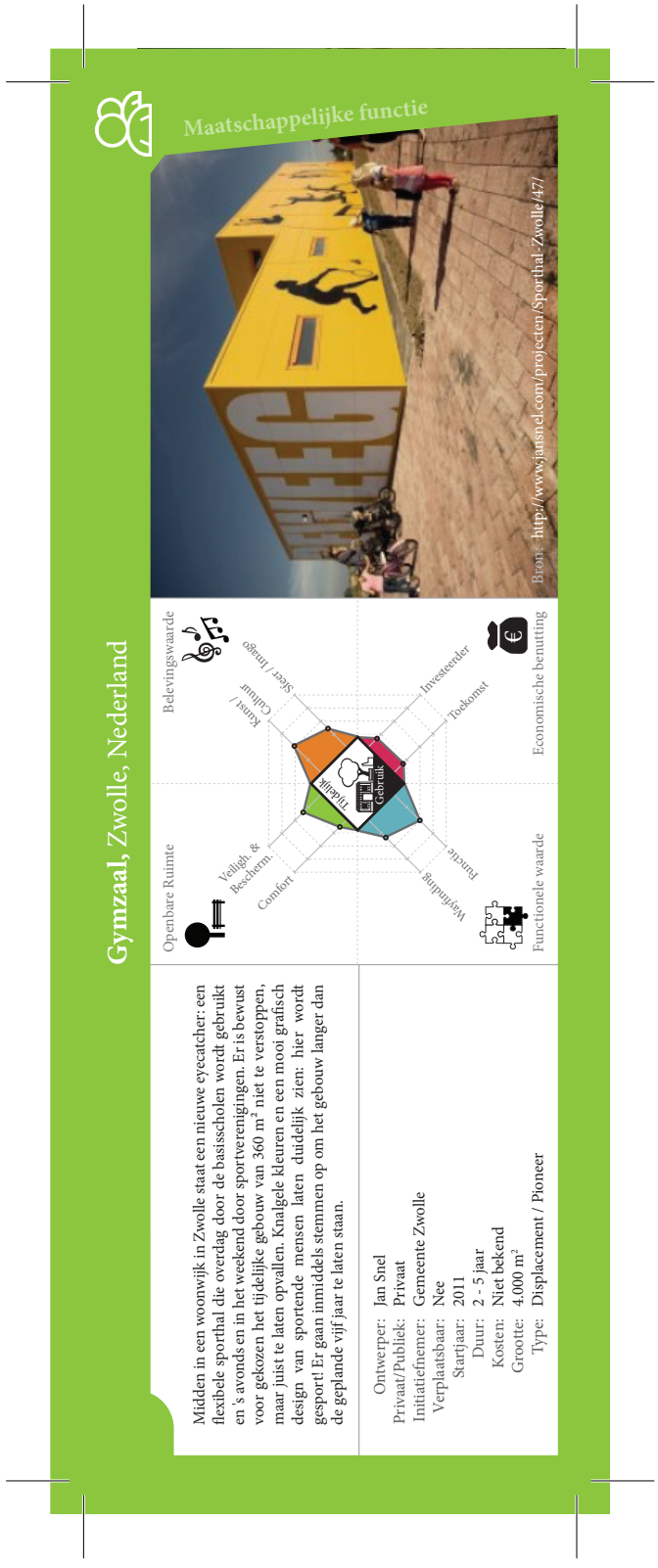

Recreatie / Sport
Badeshiff, Berlijn, Duitsland
Foto's: http://www.arena-berlin.de/badeschiff/
Belevingswaarde
Sfeer / Image
Kunst / Cultuur
Openbare Ruimte
Veiligh. & Bescherm.
Comfort
Economische benutting
Investeerder
Toekomst
Functionele waarde
Flexibele Gebruik
Tijdelijk
Badeschiff in Berlijn is, zoals de naam al doet vermoeden, een zwembad in een schip. Het project dient ter revitalisatie van een gebied aan de rivier Spree. Door steigers is het schip verbonden met het strand op de kade. De realisatie van het project werd lang uitgesteld omdat de visrechten voor de locatie moesten worden afgekocht. Het Badeschiff is een van de bekendste voorbeelden van tijdelijk ruimtegebruik.
Ontwerper: Susanne Lorenz
Privaat/Publiek: Privaat
Initiatiefnemer: Kulturarena Veranstaltungs-GmbH
Verplaatsbaar: Ja
Startjaar: 2005
Duur: 8+ jaar
Kosten: Niet bekend
Grootte: 8m x 32m
Type: Pioneer

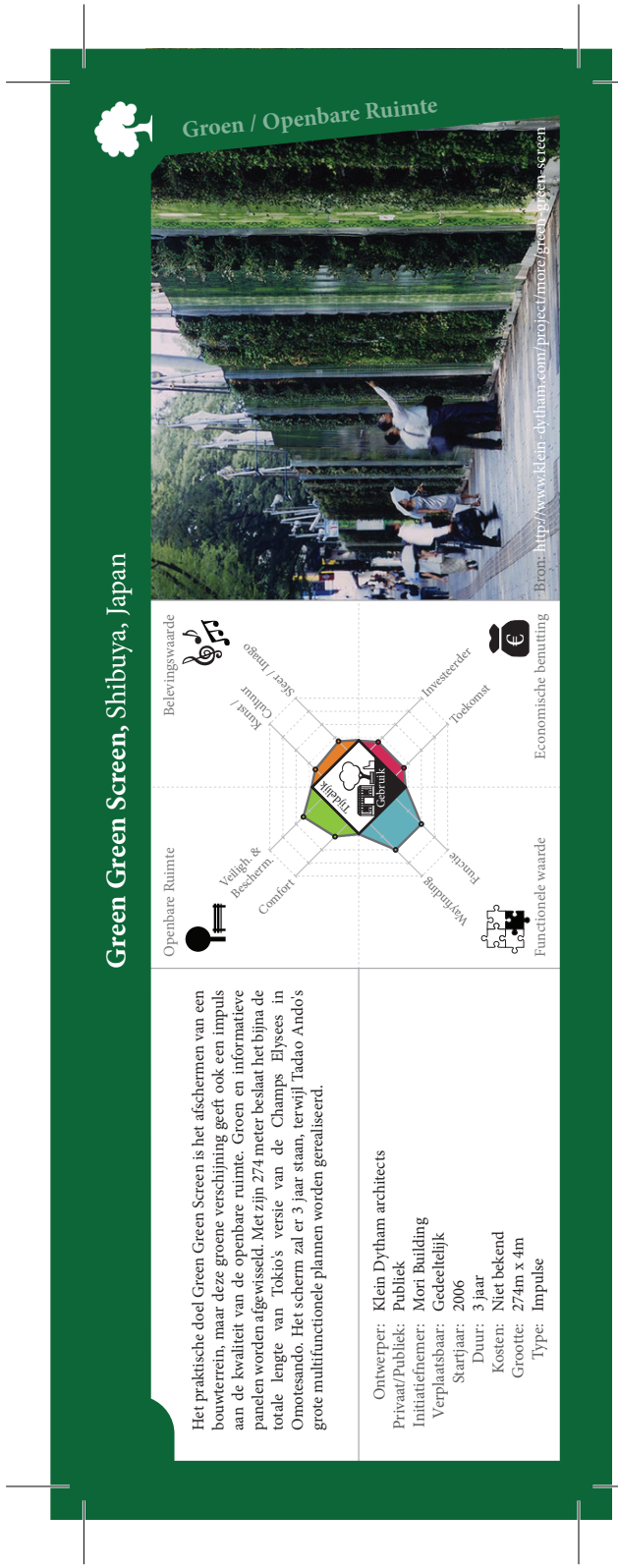

Keetwonen, Amsterdam, Nederland
Wonen / Hotel
Foto: Flickr.com
Belevingswaarde
Economische benutting
Functionele waarde
Openbare Ruimte
Tijdelijk
Gebruik
Investeerder
Toekomst
Functie
Verbinding
Comfort
Veiligh. & Bescherm.
Kunst / Cultuur
Sfeer / Imago
Voor het studentenwoningbouwproject Keetwonen in Amsterdam zijn containers gebruikt om duizend studenten te huisvesten. Naast het hippe ontwerp en de goede voorzieningen beschikt het ook over een dak dat wordt gebruikt voor waterafvoer, warmte verdeling en isolatie. Het prijzenwinnende project heeft veel internationale aandacht gegenereerd en is zo succesfol dat de geplande verplaatsing tot 2016 is uitgesteld.
Ontwerper: Stanja van Mierlo
Privaat/Publiek: Privaat
Initiatiefnemer: Stanja van Mierlo
Verplaatsbaar: Ja
Startjaar: 2005
Duur: 8+ jaar
Kosten: Niet bekend
Grootte: 200-500 m²
Type: Pioneer → Consolidation

Hi-Flyer, Berlijn, Duitsland
Recreatie / Sport
Bron: http://www.air-service-berlin.de
Belevingswaarde
Economische benutting
Openbare Ruimte
Functionele waarde
Kunst / Cultuur
Sport / Image
Investeerder
Toekomst
Veiligh. & Bescherm.
Comfort
Flexibiliteit
Gebruik
Tijdelijk
Functie
Waardering
De Berlijnse Hi-Flyer is een van de grootste helium balonnen in de wereld. Het is al lange tijd een trekpleister voor bewoners en bezoekers van Berlijn. Eenmaal in de ballon zorgt een electrische motor voor opstijging en geweldig uitzicht, terwijl een kabel aan de grond ervoor zorgt dat de ballon niet wegvliegt.
De vergunning voor het aanvankelijk tijdelijke project is al een aantal keer verlengt, waardoor het er inmiddels al 7 jaar staat.
Ontwerper: Niet bekend
Privaat/Publiek: Privaat
Initiatiefnemer: Air Service Berlin
Verplaatsbaar: Gedeeltelijk
Startjaar: 2006
Duur: 7+ jaar
Kosten: € 2.000.000,-
Grootte: 5.000 m²
Type: Impulse

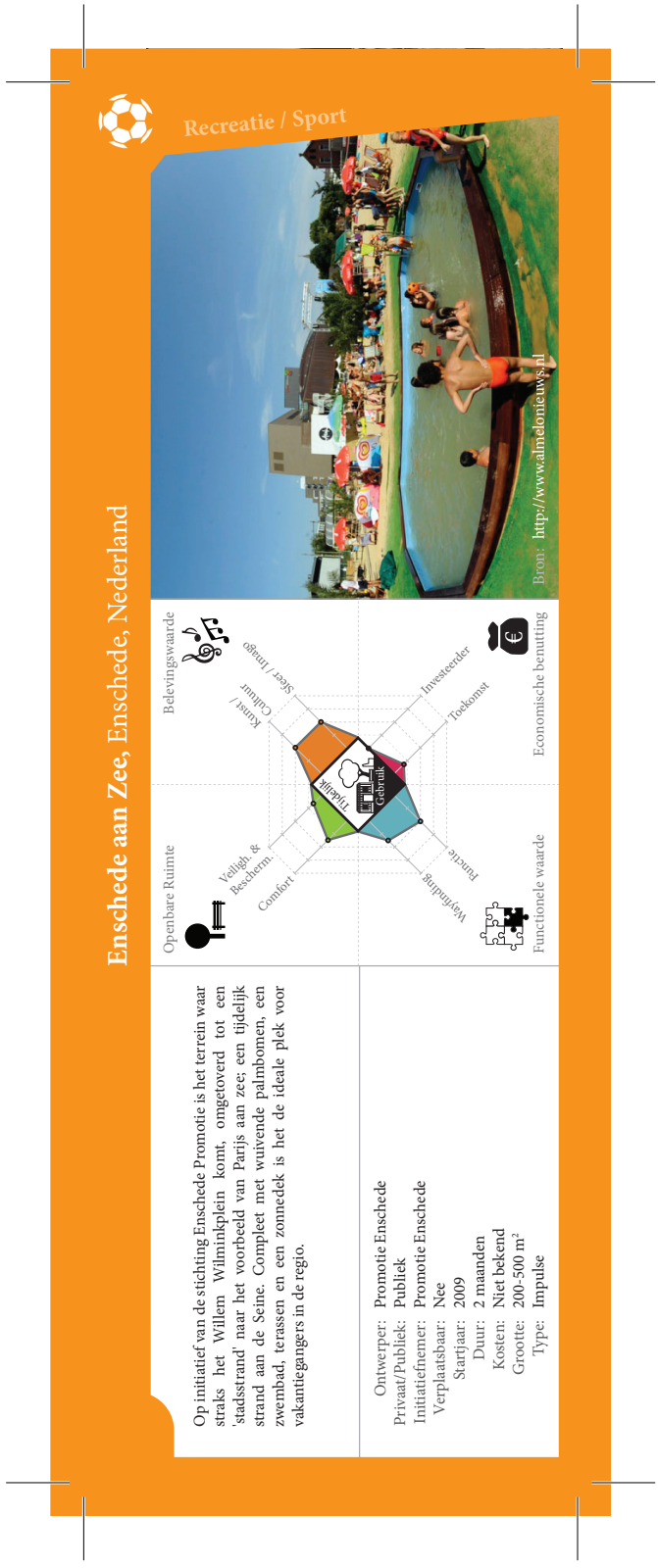

Hanneke's Boom, Amsterdam, Nederland
Horeca
Bron: http://www.hannekesboom.nl/
Belevingswaarde
Kunst / Cultuur
Sfeer / Imago
Economische benutting
Investeerder
Toekomst
Functionele waarde
Flexibele Gebruik
Openbare Ruimte
Veiligh. & Bescherm.
Comfort
Tijdelijk
In 2010 schreef de Gemeente Amsterdam een prijsvraag uit voor tijdelijke "horeca-plus" op de kop van de Dijksgracht aan het Oosterdok. Het winnende idee was dat van een paviljoen waar enementen konden plaatsvinden en waaraan bovendien een haventje zou worden toegevoegd. De gemeente bood medewerking en de locatie, de initiatiefnemers waren verantwoordelijk voor de rest. Hanneke's Boom moet er in totaal 5 jaar staan.
Ontwerper: Studio Valkenier
Privaat/Publiek: Privaat
Initiatiefnemer: Gemeente Amsterdam
Verplaatsbaar: Nee
Startjaar: 2011
Duur: 5 jaar
Kosten: Niet bekend
Grootte: 100 m²
Type: Impulse

Enzis, Wenen, Oostenrijk
Groen / Openbare Ruimte
Bron: http://www.enzis.at/
Foto: Flickr.com
Belevingswaarde
Economische benutting
Openbare Ruimte
Functionele waarde
Kunst / Cultuur
Sfeer / Image
Investeerder
Toekomst
Veiligh. & Bescherm.
Comfort
Flexibiliteit
Gebruik
Functie
Waardering
Enzis zijn grote meubel elementen die door hun lichte gewicht en flexibilteit op veel verschillende manieren gebruikt kunnen worden. Op openbare plekken, in tuinen of op terrassen zijn de meubelstukken in een handomdraai te gebruiken als tafel, bar of zelfs podium. In het Weense museumkwartier zijn ze inmiddels niet meer weg te denken.
Ontwerper: PPAG Architekten
Privaat/Publiek: Publiek
Initiatiefnemer: PPAG Architekten
Verplaatsbaar: Ja
Startjaar: 2007
Duur: 6+ jaar
Kosten: € 800,- (kleine) - € 3.000,- (grote)
Grootte: 1,3 - 3 m lang
Type: Impulse

Gymzaal, Zwolle, Nederland
Maatschappelijke functie
Bron: http://www.jansnel.com/projecten/Sporthal-Zwolle/47/
Belevingswaarde
Economische benutting
Functionele waarde
Openbare Ruimte
Kunst / Cultuur
Sfeer / Image
Investeerder
Toekomst
Flexibele
Waterdicht
Comfort
Veiligh. & Bescherm.
Tijdelijk
Gebruik
Midden in een woonwijk in Zwolle staat een nieuwe eyecatcher: een flexibele sporthal die overdag door de basisscholen wordt gebruikt en 's avonds en in het weekend door sportverenigingen. Er is bewust voor gekozen het tijdelijke gebouw van 360 m² niet te verstoppen, maar juist te laten opvallen. Knalgele kleuren en een mooi grafisch design van sportende mensen laten duidelijk zien: hier wordt gesport! Er gaan inmiddels stemmen op om het gebouw langer dan de geplande vijf jaar te laten staan.
Ontwerper: Jan Snel
Privaat/Publiek: Privaat
Initiatiefnemer: Gemeente Zwolle
Verplaatsbaar: Nee
Startjaar: 2011
Duur: 2 - 5 jaar
Kosten: Niet bekend
Grootte: 4.000 m²
Type: Displacement / Pioneer

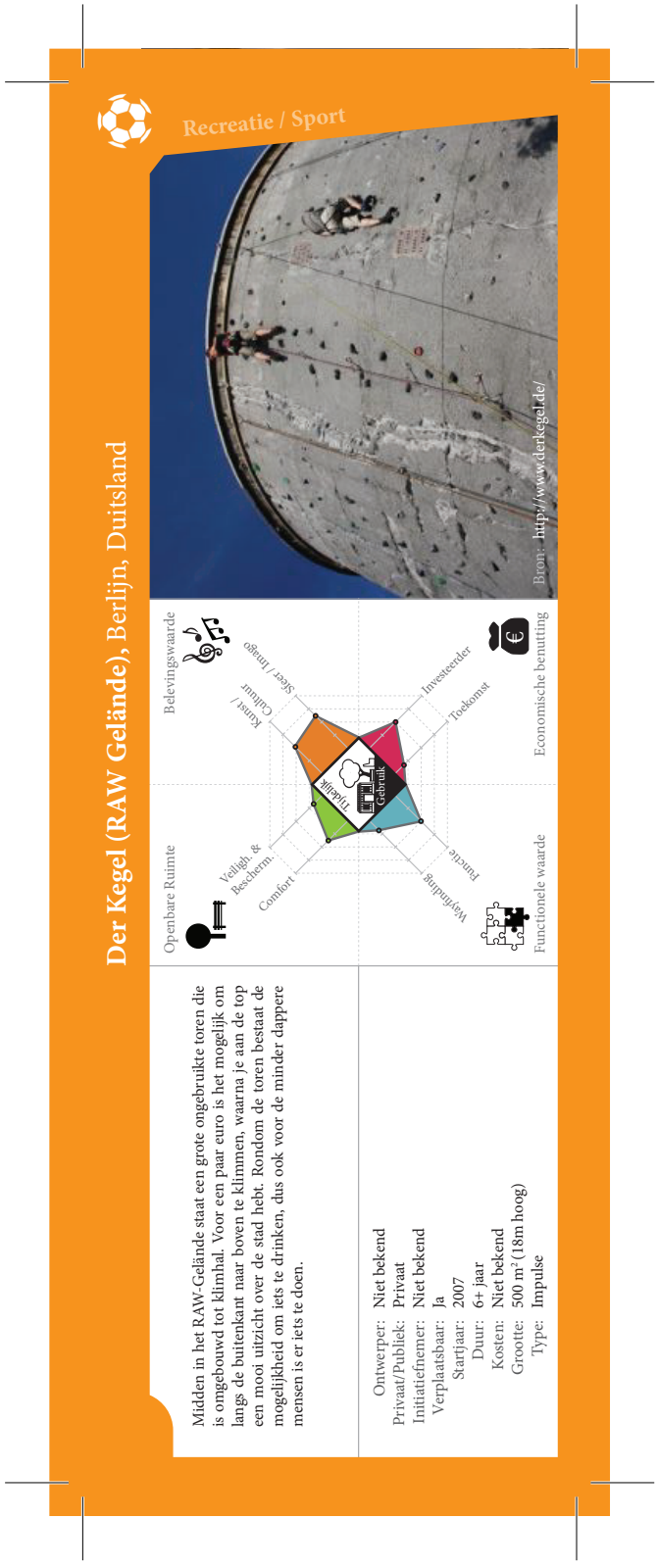

Green Green Screen, Shibuya, Japan
Groen / Openbare Ruimte
Bron: http://www.klein-dytham.com/project/more/green_green_screen
Belevingswaarde
Kunst / Cultuur
Sport / Imago
Economische benutting
Investeerder
Toekomst
Functionele waarde
Functie
Waytinding
Openbare Ruimte
Veiligh. & Bescherm.
Comfort
Tijdelijk
Gebruik
Het praktische doel Green Green Screen is het afschermen van een bouwterrein, maar deze groene verschijning geeft ook een impuls aan de kwaliteit van de openbare ruimte. Groen en informatieve panelen worden afgewisseld. Met zijn 274 meter beslaat het bijna de totale lengte van Tokio's versie van de Champs Elysees in Omotesando. Het scherm zal er 3 jaar staan, terwijl Tadao Ando's grote multifunctionele plannen worden gerealiseerd.
Ontwerper: Klein Dytham architects
Privaat/Publiek: Publiek
Initiatiefnemer: Mori Building
Verplaatsbaar: Gedeeltelijk
Startjaar: 2006
Duur: 3 jaar
Kosten: Niet bekend
Grootte: 274m x 4m
Type: Impulse

Gasfornuis (OLE), Groningen, Nederland
Horeca
Op het voormalige Ciboga-terrein in Groningen staat Het Gasfornuis. In het opvallende paviljoen zijn een restaurant met biologische producten en een 'experience center' voor duurzame energie gehuisvest. Ook wordt er geëxperimenteerd met stadslandbouw. Het Gasfornuis is opgebouwd uit gestapelde zeecontainers. Deze bieden ruimte aan een kookstudio, koffiebar, terras en een centrum waar de mogelijkheden van duurzame energie worden gedemonsteerd.
Ontwerper: Harm Naaijer Ontwerp en Producties
Privaat/Publiek: Privaat
Initiatiefnemer: Rio Projects
Verplaatsbaar: Nee
Startjaar: 2011
Duur: 5 jaar
Kosten: Niet bekend
Grootte: 250 m²
Type: Impulse
Openbare Ruimte
Belevingswaarde
Economische benutting
Functionele waarde
Veiligh. & Bescherm.
Comfort
Kunst / Cultuur
Sfeer / Image
Investeerder
Toekomst
Flexibele Functie
Wayfinding
Tijdelijk
Gebruik

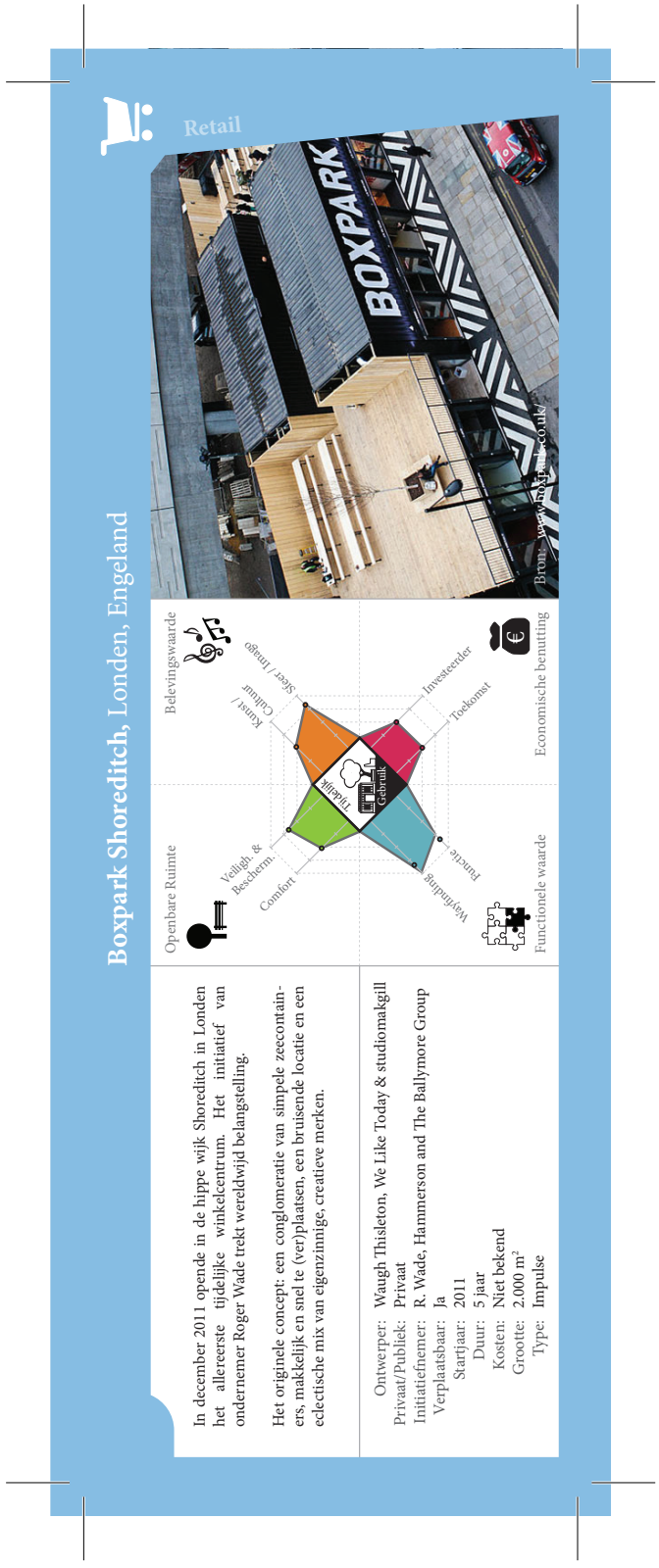

Recreatie / Sport
Enschede aan Zee, Enschede, Nederland
Bron: http://www.almelonieuws.nl
Op initiatief van de stichting Enschede Promotie is het terrein waar straks het Willem Wilminkplein komt, omgetoverd tot een 'stadsstrand' naar het voorbeeld van Parijs aan zee; een tijdelijk strand aan de Seine. Compleet met wuivende palmbomen, een zwembad, terassen en een zonnedek is het de ideale plek voor vakantiegangers in de regio.
Ontwerper: Promotie Enschede
Privaat/Publiek: Publiek
Initiatiefnemer: Promotie Enschede
Verplaatsbaar: Nee
Startjaar: 2009
Duur: 2 maanden
Kosten: Niet bekend
Grootte: 200-500 m²
Type: Impulse
Belevingswaarde
Economische benutting
Openbare Ruimte
Functionele waarde
Kunst / Cultuur
Sfeer / Imago
Investeerder
Toekomst
Veiligh. & Bescherm.
Comfort
Flexibiliteit
Waterbeheer
Gebruik
Tijdelijk

Kunst / Cultuur
Endesa solar pavillion, Barcelona, Spanje
Het Endesa paviljoen is een project dat laat zien dat veel gebruikte materialen op een andere manier gebruikt kunnen worden om zo indrukwekkende vormen met een specifieke functie te creëren. Het 'institute for advance architecture of catalonia' (IAAC) heeft het paviljoen in 2012 gebouwd en het dient als een test centrum voor verschillende energie projecten.
Ontwerper: IAAC (Instit. for advance architecture of Catalonia)
Privaat/Publiek: Privaat
Initiatiefnemer: Smart City World Congress
Verplaatsbaar: Ja
Startjaar: 2012
Duur: 1 jaar
Kosten: Niet bekend
Grootte: 100-200 m²
Type: Impulse
Beleving
Economische benutting
Functionele waarde
Openbare Ruimte
Tijdelijk
Gebruik
Kunst / Cultuur
Sfeer / Image
Investeerder
Toekomst
Flexibiliteit
Veiligh. & Bescherm.
Comfort
Bron: http://www.iaac.net/archivos/projectpaginas/endesa-brochure.pdf

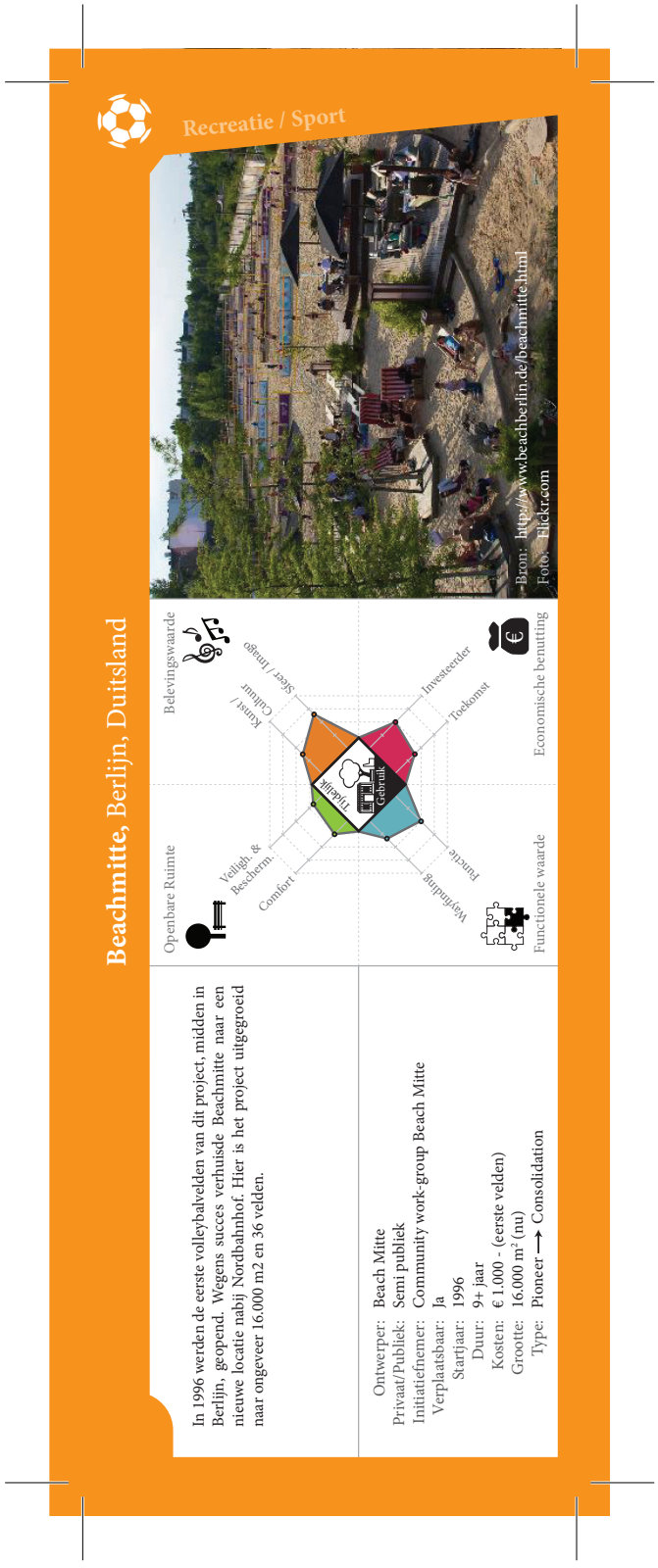

Recreatie / Sport
Dumpster Swimmingpool, New York, VS
Bron: http://www.aolnews.com/2010/08/06
Foto: Temporary City (Bishop et al., 2012)
Belevingswaarde
Kunst / Cultuur
Sfeer / Image
Investeerder
Toekomst
Economische benutting
Openbare Ruimte
Veiligh. & Bescherm.
Comfort
Tijdelijk
Gebruik
Functie
Waardevast
Functionele waarde
In de zomer van 2010 opende vlak naast Grand Central Station in New York een tijdelijk zwembad. Dit zwembad is gemaakt van drie 'dumpsters' (afvalcontainers) en heeft een uitklapbaar zonnedek. Hierdoor is het geheel makkelijk te verplaatsen. Het belangrijkste doel van de ontwikkelaar was om mensen te laten samenkomen, ontmoeten en van elkaar te leren.
Ontwerper: Macro Sea
Privaat/Publiek: Publiek
Initiatiefnemer: David Belt, Macro Sea
Verplaatsbaar: Ja
Startjaar: 2010
Duur: Enkele weken
Kosten: Niet bekend (huur is rond de $1.000,- per maand)
Grootte: 50 m²
Type: Free Flow

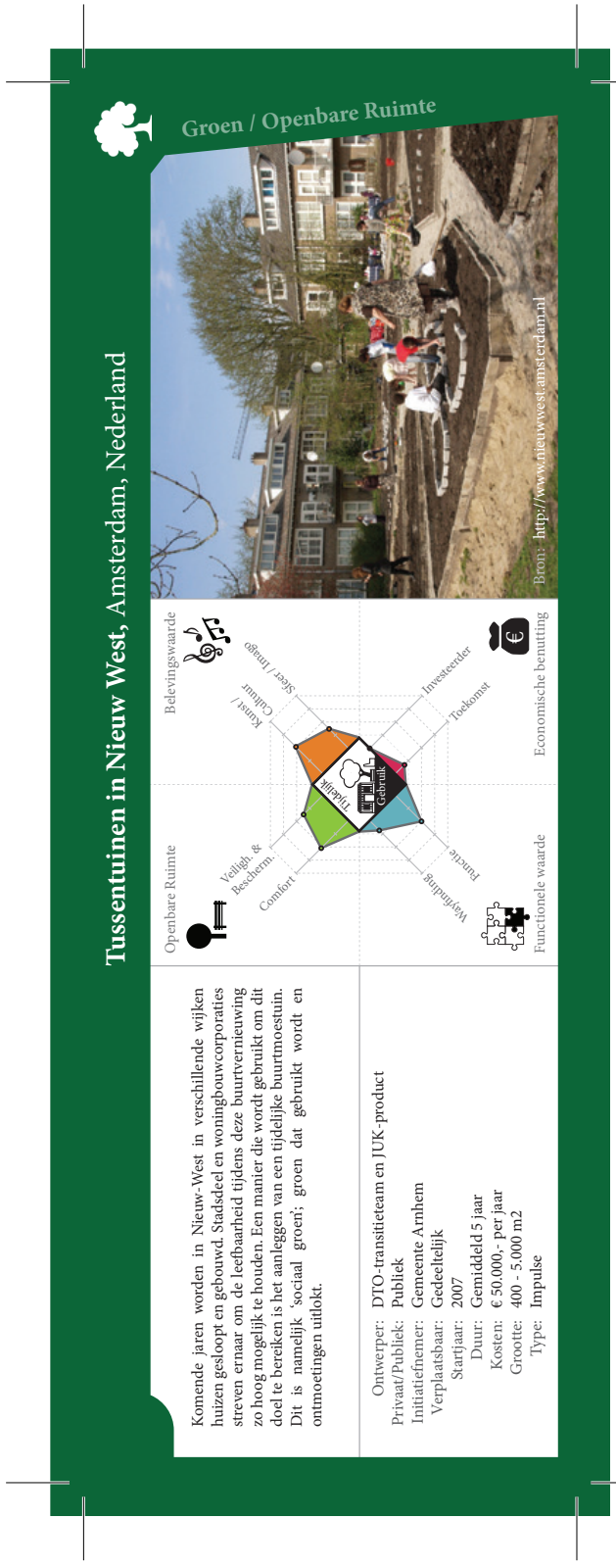

Der Kegel (RAW Gelände), Berlijn, Duitsland
Recreatie / Sport
Bron: http://www.derkegel.de/
Belevingswaarde
Economische benutting
Functionele waarde
Openbare Ruimte
Kunst / Cultuur
Sfeer / Imago
Investeerder
Toekomst
Flexibiliteit
Functie
Veiligh. & Bescherm.
Comfort
Tijdelijk
Gebruik
Midden in het RAW-Gelände staat een grote ongebruikte toren die is omgebouwd tot klimhal. Voor een paar euro is het mogelijk om langs de buitenkant naar boven te klimmen, waarna je aan de top een mooi uitzicht over de stad hebt. Rondom de toren bestaat de mogelijkheid om iets te drinken, dus ook voor de minder dappere mensen is er iets te doen.
Ontwerper: Niet bekend
Privaat/Publiek: Privaat
Initiatiefnemer: Niet bekend
Verplaatsbaar: Ja
Startjaar: 2007
Duur: 6+ jaar
Kosten: Niet bekend
Grootte: 500 m² (18m hoog)
Type: Impulse

Retail
Dekalb Market, New York, VS
Midden in Brooklyn, New York, was van augustus 2011 tot begin 2013 de Dekalb markt gevestigd. De openlucht markt is een plaats waar producenten, ondernemers, koks en artiesten samen komen. Het project heeft het gebied getransformeerd tot een bloeiende omgeving voor kleine ondernemingen. De markt bevindt zich op een bouwplaats en is dus opgezet voor tijdelijk gebruik. Inmiddels is de grondeigenaar gestart met de bouw van de definitieve functie. Het is nog niet zeker of Dekalb een doorstart zal maken.
Ontwerper: Young Woo and Ass. & ORE Design + Technology
Privaat/Publiek: Privaat
Initiatiefnemer: Urban Space NYC
Verplaatsbaar: Ja
Startjaar: 2011
Duur: 2,5 jaar
Kosten: € 1.000.000,- ($1.300.000)
Grootte: 4.000 m²
Type: Pioneer
Belevingswaarde
Economische benutting
Openbare Ruimte
Functionele waarde
Kunst / Cultuur
Sfeer / Imago
Investeerder
Toekomst
Veiligh. & Bescherm.
Comfort
Flexibele Gebruik
Tijdelijk
Verbinding
Functie
EVERGREEN
LLOYD TRIESTINO

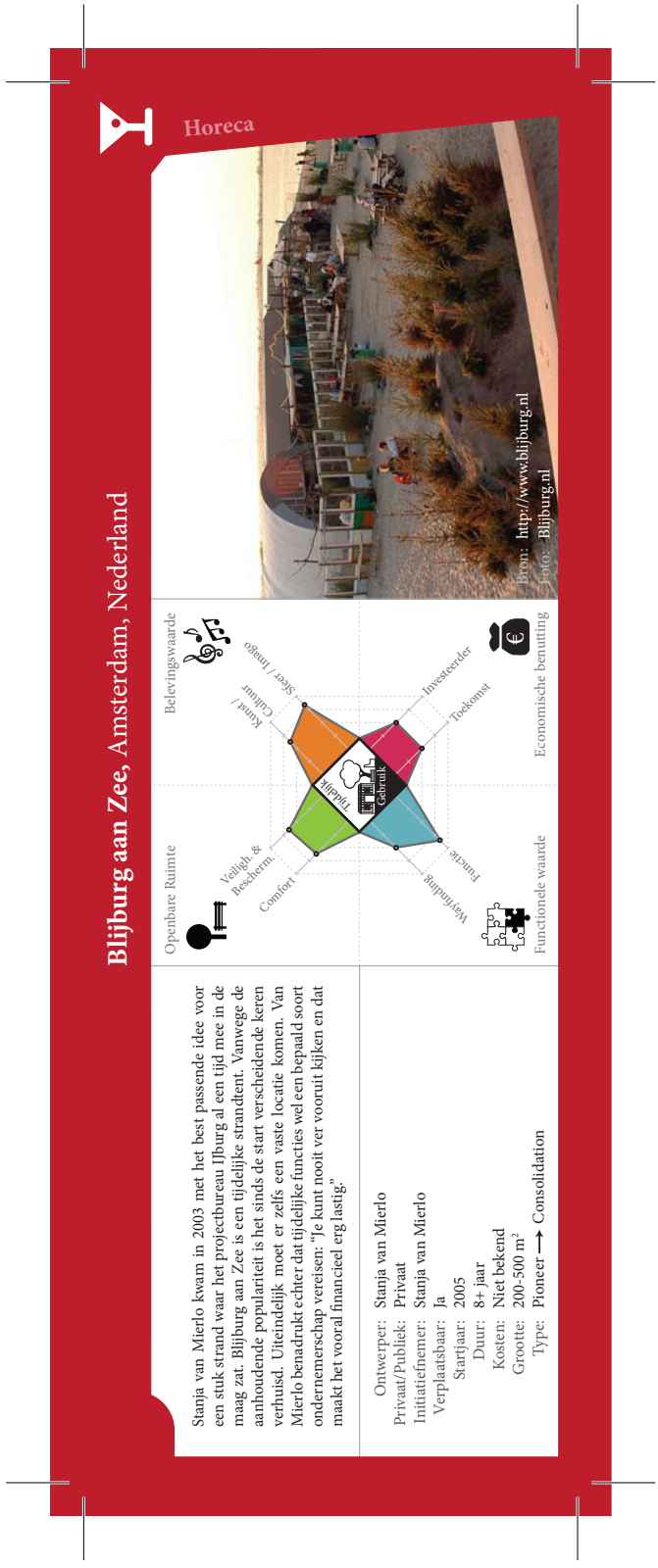

Retail
Boxpark Shoreditch, Londen, Engeland
BOXPARK
Bron: www.boxpark.co.uk/
Belevingswaarde
Economische benutting
Openbare Ruimte
Functionele waarde
Tijdelijk
Gebruik
Kunst / Cultuur
Sfeer / Imago
Investeerder
Toekomst
Veiligh. & Bescherm.
Comfort
Flexibiliteit
Verbinding
In december 2011 opende in de hippe wijk Shoreditch in Londen het allereerste tijdelijke winkelcentrum. Het initiatief van ondernemer Roger Wade trekt wereldwijd belangstelling.
Het originele concept: een conglomeratie van simpele zeecontainers, makkelijk en snel te (ver)plaatsen, een bruisende locatie en een eclectische mix van eigenzinnige, creatieve merken.
Ontwerper: Waugh Thisleton, We Like Today & studiomakgill
Privaat/Publiek: Privaat
Initiatiefnemer: R. Wade, Hammerson and The Ballymore Group
Verplaatsbaar: Ja
Startjaar: 2011
Duur: 5 jaar
Kosten: Niet bekend
Grootte: 2.000 m²
Type: Impulse

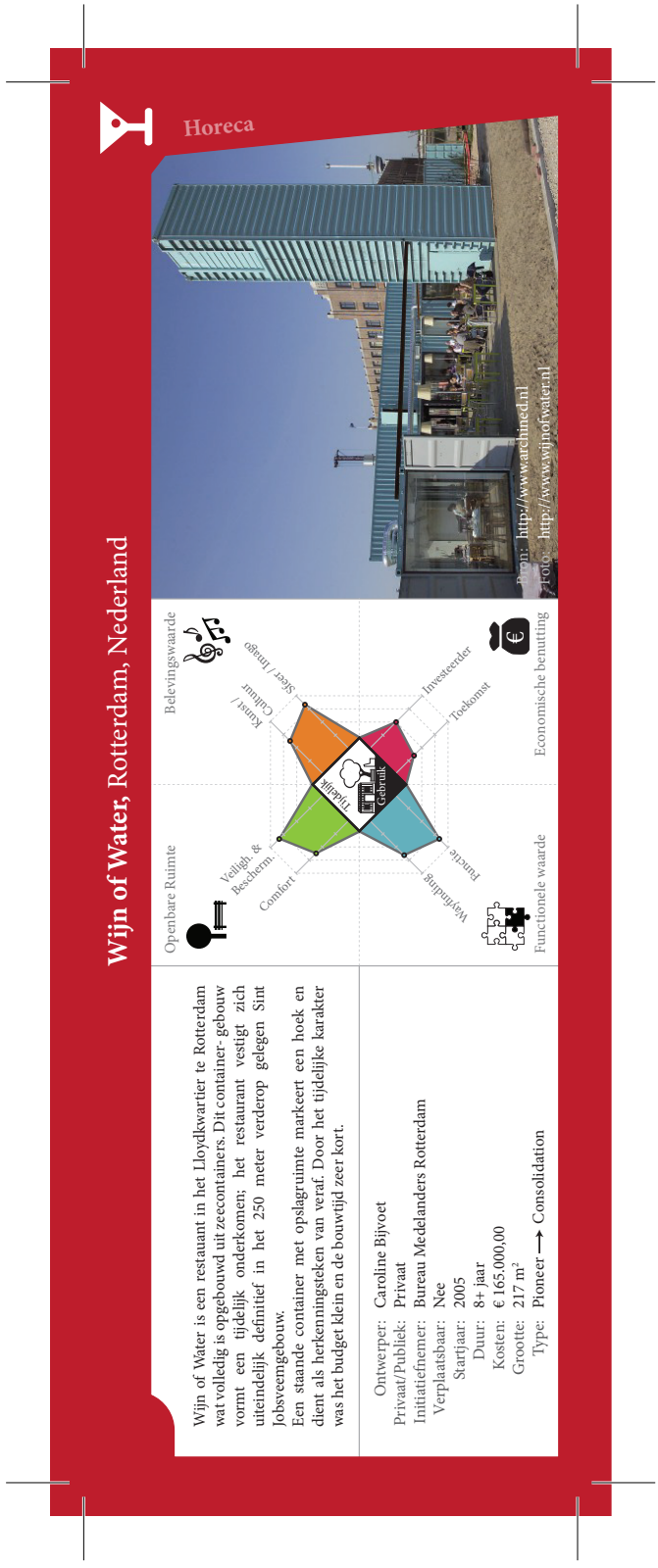

Kunst / Cultuur
Beukelsblauw, Rotterdam, Nederland
Bron: http://www.florentijnhofman.nl/dev/project.php?id=97
Belevingswaarde
Kunst / Cultuur
Sfeer / Imago
Openbare Ruimte
Veiligh. & Bescherm.
Comfort
Economische benutting
Investeerder
Toekomst
Functionele waarde
Waardebnhg
Functie
Tijdelijk
Gebruik
Wat ooit een onbekend huizenblok is Rotterdam was, is door het aanbrengen van blauwe verf één van de meest gefotografeerde plekken van de stad geworden. De renovatie plaatst architectuele rages en demografische verandering in perspectief, door de gebouwen neer te zetten als speelgoed huisjes of maquettes.
Ontwerper: Florentijn Hofman
Privaat/Publiek: Publiek
Initiatiefnemer: OBR
Verplaatsbaar: Nee
Startjaar: 2004
Duur: 2 jaar
Kosten: Niet bekend
Grootte: 115m x 15m
Type: Impulse

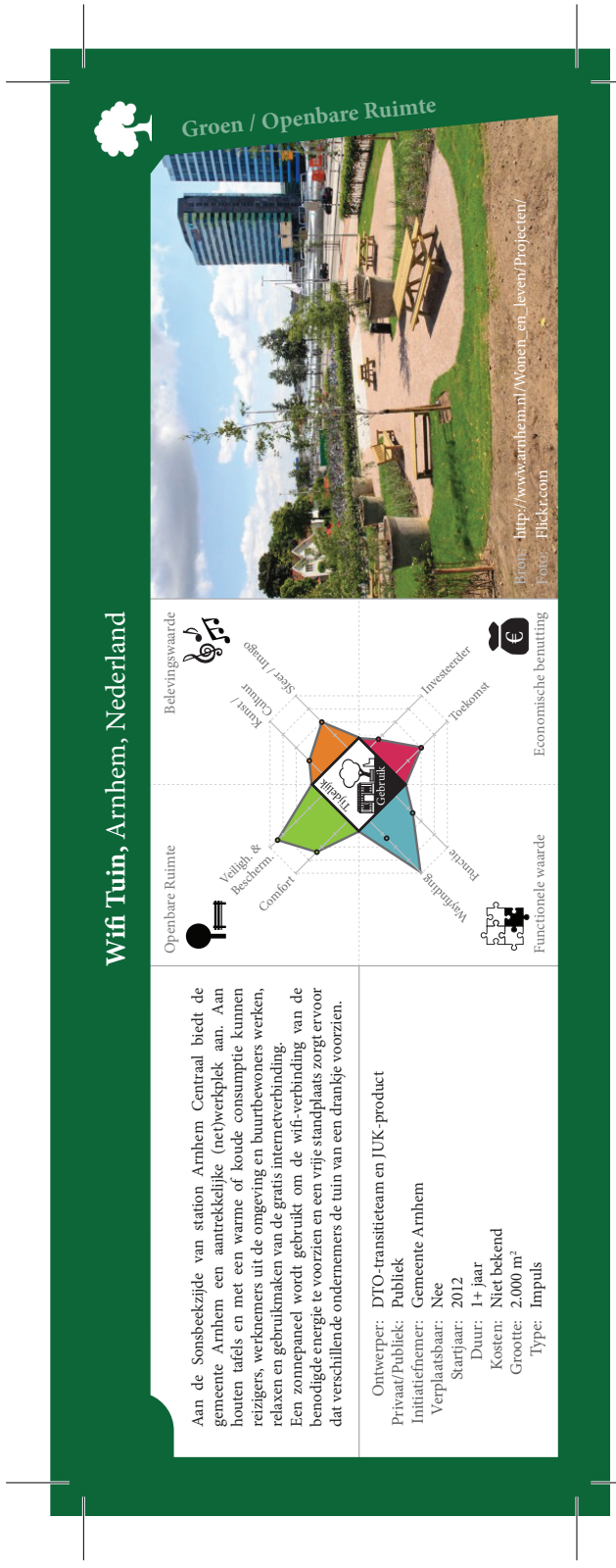

Recreatie / Sport
Beachmitte, Berlijn, Duitsland
Bron: http://www.beachberlin.de/beachmitte.html
Foto: flickr.com
Belevingswaarde
Kunst / Cultuur
Sfeer / Image
Openbare Ruimte
Veiligh. & Bescherm.
Comfort
Economische benutting
Investeerder
Toekomst
Functionele waarde
Verbinding
Functie
Tijdelijk
Gebruik
In 1996 werden de eerste volleybalvelden van dit project, midden in Berlijn, geopend. Wegens succes verhuisde Beachmitte naar een nieuwe locatie nabij Nordbahnhof. Hier is het project uitgegroeid naar ongeveer 16.000 m2 en 36 velden.
Ontwerper: Beach Mitte
Privaat/Publiek: Semi publiek
Initiatiefnemer: Community work-group Beach Mitte
Verplaatsbaar: Ja
Startjaar: 1996
Duur: 9+ jaar
Kosten: € 1.000 - (eerste velden)
Groote: 16.000 m² (nu)
Type: Pioneer → Consolidation

Tussentuinen in Nieuw West, Amsterdam, Nederland
Groen / Openbare Ruimte
Bron: http://www.nieuwwest.amsterdam.nl
Belevingswaarde
Kunst / Cultuur
Sfeer / Image
Economische benutting
Investeerder
Toekomst
Openbare Ruimte
Veiligh. & Bescherm.
Comfort
Functionele waarde
Verbinding
Functie
Tijdelijk
Gebruik
Komende jaren worden in Nieuw-West in verschillende wijken huizen gesloopt en gebouwd. Stadsdeel en woningbouwcorporaties streven ernaar om de leefbaarheid tijdens deze buurtvernieuwing zo hoog mogelijk te houden. Een manier die wordt gebruikt om dit doel te bereiken is het aanleggen van een tijdelijke buurtmoestuin. Dit is namelijk 'sociaal groen'; groen dat gebruikt wordt en ontmoetingen uitlokt.
Ontwerper: DTO-transitieteam en JUK-product
Privaat/Publiek: Publiek
Initiatiefnemer: Gemeente Arnhem
Verplaatsbaar: Gedeeltelijk
Startjaar: 2007
Duur: Gemiddeld 5 jaar
Kosten: € 50.000,- per jaar
Grootte: 400 - 5.000 m2
Type: Impulse

Werken
Rotterdam CS, Rotterdam, Nederland
Bron: http://materiaalvastgoed.wordpress.com/
Foto: flickr.com
Belevingswaarde
Kunst / Cultuur
Sfeer / Imago
Economische benutting
Investeerder
Toekomst
Openbare Ruimte
Veiligh. & Bescherm.
Comfort
Functionele waarde
Verbinding
Functie
Tijdelijk
Gebruik
Het 50 jaar oude Rotterdamse stationsgebouw was aan vervanging toe. Vandaar dat er besloten werd om nieuwbouw te realiseren. In de tussentijd zocht ProRail een oplossing voor de ruim 100.000 reizigers die gebruik maakten van het oude station. De Meeuw was de enige die aan de voorwaarden van het project kon voldoen. Het tijdelijke opvallend blauwe gebouw is in een periode van 5 maanden neergezet, en werd gebruikt totdat het nieuwe station werd opgeleverd.
Ontwerper: De Meeuw bouwsystemen
Privaat/Publiek: Privaat
Initiatiefnemer: ProRail
Verplaatsbaar: Nee
Startjaar: 2007
Duur: 5 jaar
Kosten: Niet bekend
Grootte: 5050 m²
Type: Stand-in

Blijburg aan Zee, Amsterdam, Nederland
Horeca
Stanja van Mierlo kwam in 2003 met het best passende idee voor een stuk strand waar het projectbureau IJburg al een tijd mee in de maag zat. Blijburg aan Zee is een tijdelijke strandtent. Vanwege de aanhoudende populariteit is het sinds de start verscheidende keren verhuisd. Uiteindelijk moet er zelfs een vaste locatie komen. Van Mierlo benadrukt echter dat tijdelijke functies wel een bepaald soort ondernemerschap vereisen: "Je kunt nooit ver vooruit kijken en dat maakt het vooral financieel erg lastig."
Ontwerper: Stanja van Mierlo
Privaat/Publiek: Privaat
Initiatiefnemer: Stanja van Mierlo
Verplaatsbaar: Ja
Startjaar: 2005
Duur: 8+ jaar
Kosten: Niet bekend
Grootte: 200-500 m²
Type: Pioneer → Consolidation
Openbare Ruimte
Belevingswaarde
Economische benutting
Functionele waarde
Tijdelijk
Gebruik
Veiligh. & Bescherm.
Comfort
Kunst / Cultuur
Sfeer / Image
Investeerder
Toekomst
Functie
Verbinding
Bron: http://www.blijburg.nl
Foto: Blijburg.nl

Wijn of Water, Rotterdam, Nederland
Horeca
Wijn of Water is een restauant in het Lloydkwartier te Rotterdam wat volledig is opgebouwd uit zeecontainers. Dit container- gebouw vormt een tijdelijk onderkomen; het restaurant vestigt zich uiteindelijk definitief in het 250 meter verderop gelegen Sint Jobsveemgebouw.
Een staande container met opslagruimte markeert een hoek en dient als herkenningsteken van veraf. Door het tijdelijke karakter was het budget klein en de bouwtijd zeer kort.
Ontwerper: Caroline Bijvoet
Privaat/Publiek: Privaat
Initiatiefnemer: Bureau Medelanders Rotterdam
Verplaatsbaar: Nee
Startjaar: 2005
Duur: 8+ jaar
Kosten: € 165.000,00
Grootte: 217 m²
Type: Pioneer → Consolidation
Belevingswaarde
Economische benutting
Functionele waarde
Openbare Ruimte
Kunst / Cultuur
Sfeer / Image
Investeerder
Toekomst
Flexibele Gebruik
Tijdelijk
Veiligh. & Bescherm.
Comfort
Verbinding
Functie
Bron: http://www.archined.nl
Foto's: http://www.wijnofwater.nl

Wifi Tuin, Arnhem, Nederland
Groen / Openbare Ruimte
Bron: http://www.arnhem.nl/Wonen_en_leven/Projecten/
Foto: Flickr.com
Belevingswaarde
Economische benutting
Openbare Ruimte
Functionele waarde
Kunst / Cultuur
Sfeer / Imago
Investeerder
Toekomst
Veiligh. & Bescherm.
Comfort
Functie
Verbinding
Tijdelijk
Gebruik
Aan de Sonsbeekzijde van station Arnhem Centraal biedt de gemeente Arnhem een aantrekkelijke (net)werkplek aan. Aan houten tafels en met een warme of koude consumptie kunnen reizigers, werknemers uit de omgeving en buurtbewoners werken, relaxen en gebruikmaken van de gratis internetverbinding. Een zonnepaneel wordt gebruikt om de wifi-verbinding van de benodigde energie te voorzien en een vrije standplaats zorgt ervoor dat verschillende ondernemers de tuin van een drankje voorzien.
Ontwerper: DTO-transitieteam en JUK-product
Privaat/Publiek: Publiek
Initiatiefnemer: Gemeente Arnhem
Verplaatsbaar: Nee
Startjaar: 2012
Duur: 1+ jaar
Kosten: Niet bekend
Grootte: 2.000 m²
Type: Impuls

Wat niet is kan nog komen: Sfeerver(p)lichting, Delft

Een verhuisbaar micro-park wordt geplaatst. Het park wordt gekarakteriseerd door een getimmerde boom. De uit sloophout opgetrokken boom heeft zijn definitieve hoogte al bereikt, waar de vers aangeplante bomen hier jaren op moeten wachten. De uitgelichte boom brengt sfeer in de Spoorzone. Een sfeer die een eerste stap zet naar het nieuwe karakter van het gebied.
De boom zal tijdens de transformatie verplaatst worden en zal uiteindelijk zijn plek vinden tussen de bomen in het plan. In de boom bevindt zich een uitkijkpost waaruit de gehele transformatie te volgen zal zijn. Zo zullen toevallige voorbijgangers en Delftenaren zich betrokken voelen bij het project en deel uitmaken van de sfeer.

Door: Erik Wolsky en Joeri van Ommeren (Smartchitecture)
Bron: Projectboek Sfeerver(p)lichting

Wat niet is, kan nog komen: Boxpark, NDSM werf, Amsterdam
Bron: http://www.boxpark.nl
Ontwikkelaar: Biesterbos
Status: Voorlopig uitgesteld
BOXPARK

Colofon
Inspiratiewaaier
Tijdelijk Ruimtegebruik
Rick de Boer
TU Delft
Inspiratiewaaier
onderdeel van:
Interim Gebiedsontwikkeling
Een onderzoek naar de potentiële waarde van tijdelijk ruimtegebruik
in de duurzame transformatie van stationsgebied Zwolle
26-06-2013
Auteur:
Rick de Boer
mail@rickdeboer.com
NS Stations
Asset Development

Brief aan de raad - De Bastei en inpassing van de archeologische vondsten

Ingekomen stuk D8 (PA 16 december 2015)

Projectmanagement en Ruimtelijke Kwaliteit
Proces en Projectmanagement

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 329 90 19
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
24 november 2015	OB10/D152139624	Paul Matthieu
Onderwerp	**Datum uw brief**	**Doorkiesnummer**
De Bastei en inpassing van de archeologische vondsten		(024) 3299299

Geachte leden van de raad,

Bij de voorbereidingen van de nieuwbouw Bastei zijn we gestuit op een aantal verrassende archeologische vondsten, deels van nationaal belang, bij de voet van de Valkhofheuvel en bij de Stratemakerstoren. Gezien de aard van de vondsten is overleg gevoerd met de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed. Uitkomst hiervan is de visie om deze archeologische vondsten voor het publiek te behouden. Daartoe dienen de vondsten te worden geïntegreerd in een nieuw op te stellen ontwerp van de Bastei. De inzet van ons college is de vondsten zo te tonen dat zij conceptueel het verhaal van de natuur en cultuurhistorie van Nijmegen aan de Waal op deze locatie versterkt. Deze veranderde opzet leidt tot een vertraging van de oorspronkelijke bouwplanning, een toename van bouwkosten en een aanpassing van de resultaatverplichting ter verantwoording van de door de Provincie toegekende subsidie.

Importantie van de vondsten
De bijzondere vondsten bij de Bastei zijn als behoudenswaardig aangemerkt en leren ons veel over de geschiedenis van deze bijzondere plek (zie bijlage 1: achtergrondinformatie/beschrijving sporen). Ons college vindt het van groot belang dat op een goede en zorgvuldige manier met dit erfgoed wordt omgegaan. In het verleden zijn we meermaals door de omstandigheden gedwongen om keuzes te maken die deels ten koste gingen van het cultuurhistorisch erfgoed, ondanks het feit dat voor behoud ter plaatse veel draagvlak in de stad bestond en bestaat. Nu doet zich wederom de gelegenheid voor om te kiezen voor behoud van cultuurhistorie. Een prachtige kans voor De Bastei, centrum voor natuur en cultuurhistorie.
De sporen zijn niet alleen van archeologisch wetenschappelijk belang, maar bieden een uitgelezen en unieke mogelijkheid om het cultuurhistorische verhaal van dit bijzondere deel van Nijmegen – specifiek de ontwikkeling van de nederzettingsgeschiedenis en de stadsverdediging vanaf de Romeinse tijd tot en met de nieuwe tijd - tastbaar en aanschouwelijk te maken voor de bewoners en bezoekers van de stad Nijmegen. Er kan niet alleen een nieuw en spannend verhaal verteld worden aan het publiek, maar bovenal de vele sporen kunnen ook letterlijk worden aanschouwd in hun oorspronkelijke situering. Deze combinatie – archeologische sporen in hun

Gemeente Nijmegen
Projectmanagement en Ruimtelijke Kwaliteit
Proces en Projectmanagement

originele setting - is een absolute meerwaarde voor en past uitstekend binnen het museale concept voor het toekomstig centrum voor Natuur en Cultuurhistorie. De plek biedt hiermee niet alleen een ideale basis en vertrekpunt voor de natuurwandelingen maar ook voor de bestaande en nieuw te ontwikkelen cultuurhistorische routes in de stad en directe omgeving.

Relatie met andere projecten in de omgeving
Belangrijk is dat er ook een duidelijk relatie gelegd wordt met andere projecten in de omgeving waar we als gemeente nauw bij betrokken zijn, te weten Leve(n)de Waalkade en herinrichting Valkhofpark, inclusief Veerpoorttrappen. Wat nog ontbreekt, is een gedeeld ruimtelijk/historisch concept over dit gebied. Een concept dat richting geeft aan hoe we omgaan met de 'site', een concept dat de nadruk legt op samenhang en het van binnenuit versterken van het gebied. En dat niet vastlegt en bepaalt, maar wel richting geeft aan de verschillende projecten die door verschillende initiatiefnemers worden uitgevoerd. Het gaat om de bewustwording dat elk project een onderdeel is van een groter geheel met een gedeeld doel: het versterken van het concept Valkhof als de historische plek van Nijmegen, de kiem van de oudste stad van Nederland. Ontwikkelingen en investeringen op verschillende onderdelen in het gebied zijn gelijktijdig ontwikkelingen en versterkingen van het gehele Valkhof. Daarmee wordt verzekerd dat dit gebied ook in de toekomst steeds versterkt kan worden. Een samenhangend geheel in aanbod en omgeving maakt het gebied aantrekkelijker om te bezoeken en nodigt uit tot een langer verblijf. Tot deze conclusie kwamen enkele jaren geleden ook de verschillende stakeholders in het Valkhofkwartier. Zij hebben een aantal jaar geleden de Stichting Valkhofkwartier opgericht. Meer ruimtelijke samenhang in het gebied is destijds ook door de stichting als één van de speerpunten benoemd.
Om de Nijmegen-paradox te slechten mag het concept Valkhofkwartier niet abstract of alleen verhalend zijn, het moet een zichtbare ruimtelijke vertaling krijgen in vormgeving en inrichting. Het draait om het beeld dat de bezoeker krijgt en het gevoel van de bijzondere sfeer, van de historische sensatie dat dat bij hem oproept wanneer hij het gebied binnen treedt. Het concept zal niet rigide worden opgelegd aan alle ontwikkelingen, maar moet worden benut om anders naar ingrepen te kijken en bestaande en nieuwe initiatieven met elkaar op een slimme manier te verbinden.
De Nijmeegse binnenstad kent een rijke cultuurhistorische waarde, die het waard is om gekoesterd en in stand gehouden te worden.

Het vervolgproces
Totaalvisie
Ons college wil de vondsten optimaal integreren in de nieuwbouw van de Bastei waarbij we uitgaan van een totaalvisie. In 2012 is door uw Raad het visiedocument van de Bastei vastgesteld. Dit visiedocument is de basis geweest voor het huidige bouw-, inrichtings- en omgevingsplan.
De aanpassingen moeten vanuit een totaalconcept langs deze drie sporen bekeken worden zodat enerzijds de samenhang gegarandeerd blijft. En anderzijds de archeologische vondsten extra meerwaarde geven aan het verhaal dat we in de Bastei willen vertellen: de natuur en cultuurhistorie van Nijmegen aan de Waal op deze locatie.

Ontwerp van de Bastei
De aanpassing van het ontwerp vereist een wijziging van het bestemmingsplan. De implicaties ten aanzien van de eventueel te voeren juridische procedures (bestemmingsplan, omgevingsvergunningen) worden nu bestudeerd.

Gemeente Nijmegen
Projectmanagement en Ruimtelijke Kwaliteit
Proces en Projectmanagement

De benodigde planaanpassingen zijn op dit moment in kaart gebracht.

Aanvankelijk lag door de archeologische vondsten de bouw even stil. We gaan inmiddels weer door met het verstevigen van de constructie, zodat we in februari a.s. het laatste deel kunnen uitgraven en onderzoeken. Na het finale raadsbesluit hopen we dan weer – ook niet constructief - verder te kunnen bouwen.

Voorts werken we ondertussen de aanpassingen in het bouwontwerp en het conceptueel programma verder uit tot een raadsvoorstel, waarin tevens de financiële gevolgen en dekkingsmogelijkheden worden aangeven. Op basis hiervan kan de finale besluitvorming in de raad begin 2016 plaatsvinden.

Geen keuze voor integratie van de archeologische vondsten in een aangepast ontwerp voor de Bastei kan leiden tot een aanzienlijke vermindering van het beschikbare vloeroppervlakte met ongeveer 500m2. En daarmee tot het risico dat het oorspronkelijke concept van centrum voor natuur en cultuurhistorie niet overeind kan blijven. Alsdan kunnen de oorspronkelijke stichtingskosten (van voor de wens tot integratie van archeologische vondsten) van de nieuwbouw wellicht gelijk blijven, maar kunnen er zich problemen voor doen om de oorspronkelijke exploitatie overeind te houden. Ook is nog niet bekend wat een dergelijke ontwikkeling betekent voor de samenwerking en de financiële bijdrage van de verschillende partners.

Financiële gevolgen en dekkingsmogelijkheden
Na uitwerking van de aanpassingen in het bouwontwerp en het conceptueel programma zal aan uw Raad in het eerste kwartaal 2016 een nader uitgewerkt voorstel worden gedaan over de financiële gevolgen en dekkingsmogelijkheden. In dit voorstel zullen we ook ingaan op de eventuele gevolgen voor de exploitatie van het gebouw.
Alsdan is het streven om in februari/maart a.s. over te kunnen gaan tot finale besluitvorming over de wijze waarop de archeologische vondsten ingepast worden in de Bastei en de aansluiting met de directe omgeving.

Hoogachtend,

de Burgemeester van Nijmegen,	de Gemeentesecretaris
drs. H.M.F. Bruls	drs. B. van der Ploeg

Bijlage 1: Achtergrondinformatie/beschrijving sporen

Brief aan de raad - De Bastei en inpassing van de archeologische vondsten

Bijlage 1 bij collegevoorstel: De Bastei en inpassing van de archeologische vondsten
17 november 2015

Achtergrondinformatie/beschrijving sporen

Onbekende achterzijde Stratemakerstoren

Valkhofheuvel zijn massieve muren van mergelblokken en baksteen aangetroffen die horen bij een tot voor kort onbekende achterzijde van de 16e-eeuwse Stratemakerstoren. Ook is de voortzetting van het westelijk gangenstelsel aangetroffen. Deze westelijke gang is binnenin dichtgezet vanwege voortdurende overlast van het zand van de Valkhofheuvel. Op historische afbeeldingen en plattegronden is deze achterzijde al niet meer te zien, wat doet vermoeden dat deze achterzijde al in de 16^{e} eeuw moet zijn opgegeven. Omdat er voorafgaand aan de opgraving in de Lange Baan geen vooronderzoek verricht kon worden, vanwege het ontbreken van een veilige damwand, was het aantreffen een bijzondere verrassing.
Het rijksmonument De Stratemakerstoren is een zogenoemde bastei, een hoefijzervormig torengebouw, dat zelfstandig moest kunnen functioneren, zelfs als de vijand al in de stad was. Het vuurgeschut bij een bastei diende zowel flankerend als gericht te zijn. Het flankerend vuur diende ter verdediging van de aangrenzende stadsmuren en het gericht vuur voor het bestrijken van de gracht, in dit geval de rivier de Waal. De buitengevel van het muurwerk is schuin afgewerkt zodat inslaande kogels minder schade kunnen aanrichten. Een bastei werd niet veel gebouwd.
In Nederland is De Stratemakerstoren het meest representatieve, en wellicht enige, voorbeeld van een bastei.

Romeins of middeleeuws tufstenen muur en torenplattegrond?

Behalve deze 16^{e}-eeuwse muren van De Bastei is er ook een zware en brede met tufsteen en natuursteen gemetselde muur aangetroffen. Hoe oud deze muur is, Romeins of middeleeuws, wordt nog onderzocht . Ook is de functie van de muur niet duidelijk. De muur loopt zuidwaarts door in de voet van de Valkhofheuvel en heeft mogelijk bovenaan op de heuvel aangesloten op de in 1910 door stadsarchitect Weve aangetroffen massieve steunbeer tegen de 12^{e}-eeuwse ronde noordwestelijke muurtoren met ringmuur. Noordwaarts sluit de tufstenen muur koud aan op een onbekende tufstenen Romeinse of middeleeuwse torenplattegrond.
De precieze datering en betekenis van deze noord-zuidmuur is nog onbekend, mogelijk dat het gaat om een 12^{e}-eeuwse muur die aangelegd is voor een tijdelijke bouwstop/afsluiting van de ringmuur rondom de Valkhofheuvel. Deze muur is mogelijk nog te zien op historische afbeeldingen.

13^{e}-eeuwse toren en 13^{e}-eeuwse stadsmuur

Behalve de oudere tufstenen torenplattegrond moet er binnen in de 16^{e}-eeuwse Stratemakerstoren ook een13^{e}-eeuwse stadstoren – de zogenoemde ‘ Werner-Van Heze- toren’ liggen. Een deel van deze toren is in 1980 opgegraven, het andere deel ligt onder de recent weggebroken betonnen vloer van de Firma Alewijnse (1949). De bovenkant van deze toren is nog niet aangetroffen en ligt waarschijnlijk op 2-3 meter diepte, binnen in de bouwput. Wel is direct onder de weggebroken betonnen vloer de massieve 13^{e}-eeuwse stadsmuur opgegraven. De muur is hier 1,40 m dik en is naar verwachting 5-6 meter hoog bewaard gebleven. Door middel van boringen zal worden geprobeerd de onderkant van de stadsmuur vast te stellen, zodat deze als constructief element opgenomen kan worden in het nieuwe gebouw.

Romeinse muur Lange Baan

Tenslotte is de waarschijnlijke oostelijke voortzetting van de Romeinse stadsmuur bij het Casino in de Lange Baan opgegraven. Het gaat om een muurlengte van ca. 2 meter en een muurdikte van ca. 1,5 meter. De muur heeft een schone zichtzijde naar de Waalzijde. Tegen de buitenzijde van deze Romeinse muur is een Romeins gebouw aangebouwd. Verder is de Romeinse muur in de 14^{e}-eeuw als bouwmassa en dragende muur opgenomen in een 14^{e}-eeuws voornaam pand, waarvan een enorme kelder met grote nissen is blootgelegd.

Brief aan de raad - De Bastei en inpassing van de archeologische vondsten

'Stadskastelen'/Huizen uit de late middeleeuwen (14e eeuw)

Behalve Romeinse sporen zijn er op het terrein huizen aangetroffen daterend uit de 14e-eeuw. De muren van deze huizen zijn breed en massief (1 m dik) en dienden tevens als keermuur tegen de Valkhofheuvel. In deze muren zijn bijzondere details als spaarnissen, een 2 meter brede schouw met haardplaats, kelder met grote kaarsnissen aangetroffen wat er op duidt dat de bewoners/bouwers vermogend waren. Gezien de breedte van de muren moet het om huizen gaan van meerdere verdiepingen.
Ook is een laat-middeleeuws wegtracé (langs de Valkhofheuvel naar de Veerpoort) opgegraven.

Brief aan de raad - Subsidie aan Nijmegen1 N1

Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsrealisatie & verantwoording

Ingekomen stuk D (PA 16 december 2015)

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 323 59 92
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
24 november 2015	MO20/15.0012023	Natalie van den Dobbelsteen
Onderwerp	**Datum uw brief**	**Doorkiesnummer**
Subsidie aan Nijmegen1		(024) 3292505

Geachte leden van de raad,

Op 11 november 2015 heeft uw Raad unaniem de motie “N1 én de toekomst” aangenomen. In deze brief informeren wij u over de uitvoering van deze motie.

We voeren de motie uit onder voorwaarden

- → We subsidiëren N1 extra met € 85.000 en € 50.000 en verbinden hier prestatieafspraken aan. Hierover hebben wij op 24 november een besluit genomen.
- → Wij gaan een onderzoek doen naar de mogelijkheden van een Regionaal Mediacentrum (RMC). Hierbij zijn diverse scenario’s denkbaar en haalbaar. De rol en positie van de lokale omroep nemen wij mee in het onderzoek naar de mogelijkheden van de vorming van een RMC. Ook hiervoor zijn diverse scenario’s denkbaar.
- → Dit onderzoek zal in maart/april besproken kunnen worden met uw Raad, zodat uw Raad met de zomernota een besluit kan nemen over de toekomst van N1. Uitgangspunt hierbij is dat uw Raad een definitief besluit kan nemen over de subsidiëring van N1. Dit om te voorkomen dat er nog jarenlang onzekerheid is over de positie van N1.

We verbinden prestatieafspraken aan de subsidie

In de tussentijd vragen wij N1 te blijven werken aan hun koersplan. Dat wil zeggen dat zij blijven werken aan een streekomroep, samenwerking met LUX, meer inkomsten en kwaliteitsverbeteringen. We spreken daarbij de volgende prestaties af:

<u>Bedrijfsvoering</u>

- → Professioneel geborgde organisatie, met vrijwilligers/onbetaalde krachten.
- → Lokale productie (omroepfunctie), paraplu in streek of regio (regiefunctie).
- → Aantoonbaar meer opdrachten.
- → Aantoonbaar meer inkomsten.
- → Verhogen effectiviteit en efficiency.
- → Verhogen bereik op alle kanalen.
- → Meer aanwezigheid en zichtbaarheid.

Brief aan de raad - Subsidie aan Nijmegen1 N1

Gemeente Nijmegen
Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsrealisatie & verantwoording

Vervolgvel
1

Redactie/journalistiek

- → Publieke toegankelijkheid (van iedereen, voor iedereen, door iedereen).
- → Representatief en goed functionerend programmabeleidbepalend orgaan (PBO).
- → Professioneel geborgde journalistiek: kwaliteit en onafhankelijkheid.
- → Lokaal nieuws en achtergronden.
- → Verhogen van de eigen productie.
- → Lokale samenwerking met LUX en andere mediapartijen zoals Nimma, Campus in Beeld etc.
- → Concrete samenwerking en productie met lokale omroepen uit de regio op weg naar een streekomroep.
- → Aandacht voor jongeren, Nijmeegse wijken en Nijmeegse sport.

We zien hierbij de nodige risico's

- → N1 heeft aangegeven dat ze met de aanvullende subsidie tot en met april/mei 2016 kan voortbestaan. Zonder wederom een aanvullende subsidie in 2016 lukt het N1 niet om dat jaar vol te maken. Voor deze aanvullende subsidie is binnen het programma Cultuur, cultuurhistorie en citymarketing in 2016 geen dekking.
- → De financiële positie is uiterst kwetsbaar. De omroep heeft het karakter van een grote vrijwilligersorganisatie met een kleine professionele aansturing van 3 personen (2,5 FTE). De afgelopen jaren zijn er veel personele wisselingen geweest, wat de continuïteit en stabiliteit erg onder druk zet.
- → De lokale omroepen in de regio verkeren ook in zwaar weer. Dat bemoeilijkt de samenwerking.
- → Door alle perikelen rondom N1 is het lastig adverteerders te trekken en te behouden. De inkomsten in 2015 waren € 20.000 en de verwachting is dat in 2016 € 30.000 binnengehaald wordt. De reclame inkomsten zijn lastig voorspelbaar en fluctueren enorm.
- → De uitkomst van een onderzoek naar een RMC kan er in resulteren dat er onvoldoende partners in en om Nijmegen zijn om dit te realiseren. Dat betekent dat de toekomst van N1 medio 2016 wederom onder druk staat.

Hoogachtend,

College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester,	De Gemeentesecretaris,
drs. H.M.F. Bruls	drs. B. van der Ploeg

Brief aan de raad - Subsidie aan Nijmegen1 N1

Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14 024
Telefax (024) 329 29 81
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postadres
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Het bestuur van
Stichting Waalstad Media
Postbus 31184
6503 CD NIJMEGEN

Verzenddatum	Ons kenmerk	Contactpersoon
	MO30/mo 2015.0836	mw. N. van den Dobbelsteen
Onderwerp Beschikking verlening en bevoorschotting aanvullende budgetsubsidie 2015 en 2016	Datum uw brief	Doorkiesnummer 024-3292505

Bijlage(n): -3-

Geacht bestuur,

U heeft een aanvraag voor een aanvullende subsidie ingediend.
Het college van burgemeester en wethouders heeft op DATUM INVULLEN besloten u deze subsidie[1] te verlenen voor de periode 2015 t/m 2016. Het subsidiebedrag is bepaald op € 85.000,00 voor het jaar 2015 en op € 50.000,00 voor het jaar 2016. Het definitieve subsidiebedrag stellen wij na afloop van de budgetperiode vast op basis van uw eindverantwoording.

Doel en verplichtingen
Het doel van de subsidie en de activiteiten die u daarvoor moet uitvoeren zijn beschreven in bijlage 1. In bijlage 2 staat wanneer u zich moet verantwoorden en waar uw verantwoording aan moet voldoen. In bijlage 3 leest u wat de regels zijn in geval van overschotten, tekorten en reservevorming.

Als de prestaties en activiteiten die zijn vastgelegd in deze beschikking niet of onvoldoende worden gehaald, zal het college van burgemeester en wethouders de subsidie evenredig lager vaststellen.

Voorschotten
U ontvangt de subsidie in de vorm van voorschotten totdat de subsidie definitief is vastgesteld. Deze voorschotten maken wij voor 2015 per 16-11-2015 over op IBAN NL69RABO0132237652, onder vermelding van 2015.0836.

Vragen

[1] Op deze subsidietoekenning zijn de Nijmeegse Kaderverordening Subsidieverstrekking (2011) en het Uitvoeringsvoorschrift subsidies Directie Inwoners gemeente Nijmegen 2011 van toepassing. Bij deze subsidietoekenning gaat het om een budgetsubsidie. U kunt verordeningen vinden op www.nijmegen.nl

Brief aan de raad - Subsidie aan Nijmegen1 N1

Gemeente Nijmegen
Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling

Vervolgvel
1

Als u vragen heeft over de betaling van de voorschotten van de subsidie kunt u contact opnemen met mw. M. Oudenbroek, medewerker bureau Subsidies, telefoon 024-3292600.
Voor inhoudelijke vragen kunt u contact opnemen met mw. N. van den Dobbelsteen, beleidsadviseur afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling, telefoon 024-3292505.

Bezwaar
Bent u het niet eens met dit besluit? Dan kunt u een bezwaarschrift indienen.
Stuur uw bezwaarschrift naar:
College van burgemeester en wethouders
Gemeente Nijmegen
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

In uw bezwaarschrift moet in elk geval staan:
- uw naam en adres;
- de datum van uw bezwaarschrift;
- ons kenmerk;
- waarom u het niet eens bent met ons besluit;
- uw handtekening.

Zorgt u ervoor dat u het bezwaarschrift verstuurt binnen 6 weken na de verzenddatum van dit besluit. Daarmee voorkomt u dat wij uw bezwaarschrift niet meer in behandeling nemen.

Hoogachtend,
namens het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Nijmegen,

mw. drs. B. Bergman,
Programmamanager Cultuur, cultuurhistorie en citymarketing

WAAD01

Brief aan de raad - Subsidie aan Nijmegen1 N1

Gemeente Nijmegen
Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling

Vervolgvel
2

Bijlage 1: Doel subsidie

Prestaties
Bedrijfsvoering

- → Professioneel geborgde organisatie, met vrijwilligers/onbetaalde krachten.
- → Lokale productie (omroepfunctie), paraplu in streek of regio (regiefunctie).
- → Aantoonbaar meer opdrachten.
- → Aantoonbaar meer inkomsten.
- → Verhogen effectiviteit en efficiency.
- → Verhogen bereik op alle kanalen.
- → Meer aanwezigheid en zichtbaarheid.

Redactie/journalistiek

- → Publieke toegankelijkheid (van iedereen, voor iedereen, door iedereen).
- → Representatief en goed functionerend programmabeleidbepalend orgaan (PBO).
- → Professioneel geborgde journalistiek: kwaliteit en onafhankelijkheid.
- → Lokaal nieuws en achtergronden.
- → Verhogen van de eigen productie.
- → Lokale samenwerking met LUX en andere mediapartijen zoals Nimma, 024, Campus in Beeld etc.
- → Concrete samenwerking en productie met lokale omroepen uit de regio op weg naar een streekomroep.
- → Aandacht voor jongeren, Nijmeegse wijken en Nijmeegse sport.
- → Meewerken aan een onderzoek naar mogelijkheden van een regionaal mediacentrum (RMC)

Brief aan de raad - Subsidie aan Nijmegen1 N1

Gemeente Nijmegen
Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling

Vervolgvel
3

Bijlage 2: Verplichtingen

Verantwoording
Tijdens de subsidieperiode is er een aantal momenten waarop u zich moet verantwoorden. In onderstaand overzicht leest u wat u wanneer moet aanleveren.

Insturen vóór:		**Wat insturen?**
15 febr.	2016	Tussentijdse verantwoording 2015
1 juni	2016	Verslag van de gerealiseerde activiteiten en de jaarrekening 2015, inclusief de informatieplicht over de bezoldiging van het personeel (WNT)
1 juni	2017	Eindverantwoording en goedkeurende controleverklaring

Specificatie van de tabel
Vóór 15 februari 2016 moet u een tussentijdse verantwoording over het jaar 2015 aanleveren.

Vóór 1 juni 2016 moet u een verantwoording over het jaar 2015 insturen. De volgende stukken moeten door het bestuur worden ondertekend en ingediend:
- een verslag van de gerealiseerde activiteiten met daarin een beschrijving van de werkwijze en het resultaat;
- een financieel overzicht waaruit blijkt hoe de subsidie is besteed;
- een jaarrekening over het subsidiejaar, met daarin minimaal een staat van baten en lasten, een balans en een toelichting.

In het verslag van de gerealiseerde activiteiten moet u ingaan op de prestaties en afspraken die in de subsidiebeschikking zijn opgenomen.

Eindverantwoording en controleverklaring
Vóór 1 juni 2017 moet u een verantwoording over de hele budgetperiode indienen. Aan de hand van deze verantwoording wordt de verleende subsidie definitief vastgesteld. Deze verantwoording moet bestaan uit:
- een verslag van de over de hele budgetperiode gerealiseerde activiteiten met daarin een beschrijving van de werkwijze en het resultaat;
- een financiële eindverantwoording over de besteding van de subsidiegelden in de hele subsidieperiode;
- een jaarrekening over het laatste subsidiejaar (2016), met daarin minimaal een staat van baten en lasten, een balans en een toelichting.

De verantwoordingsstukken moeten door het bestuur ondertekend worden.
In het verslag van de gerealiseerde activiteiten moet u ingaan op de prestaties en afspraken die in de subsidiebeschikking zijn opgenomen.
Daarnaast vraag ik u te rapporteren over de speerpunten uit onze cultuurvisie “Werken in ketens” 2012-2016; talentontwikkeling, expertise en experiment.

Bij een totaal aan subsidies boven de € 100.000,00 per jaar moet u bij de verantwoording over de hele budgetperiode een controleverklaring voegen. Hierin geeft de accountant een oordeel over:
- hoe u de Nijmeegse Kaderverordening Subsidieverstrekking (2011) en het Uitvoeringsvoorschrift subsidies Directie Inwoners gemeente Nijmegen 2011 heeft nageleefd;
- hoe u de nadere voorschriften en aanwijzingen van de subsidiebeschikking heeft nageleefd;
- of u de subsidie heeft besteed voor het doel waarvoor deze is verleend.

Gemeente Nijmegen
Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling

Vervolgvel
4

Informatieplicht bezoldiging personeel

1. Wanneer de "Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen publieke en semipublieke sector" (WNT)[2] op uw instelling van toepassing is dan zendt u ons uiterlijk op 1 juli 2017 de gegevens en de motivering zoals bedoeld in artikel 4 van deze wet.
   Komt u deze verplichting niet na dan kan het in de verleningsbeschikking genoemde bedrag bij de vaststelling worden verminderd met maximaal 10%.

2. Valt u niet onder de definitie van de doelgroep van de WNT, maar wordt uw instelling wel voor meer dan € 100.000,00 per jaar gefinancierd uit overheidsmiddelen, waarvan minstens 50% afkomstig is van de gemeente Nijmegen, dan geldt eveneens de verplichting om uiterlijk op 1 juli 2017 de gegevens en de motivering zoals bedoeld in artikel 4 van deze wet aan ons te zenden.
   Komt u deze verplichting niet na dan kan het in de verleningsbeschikking genoemde bedrag bij de vaststelling worden verminderd met maximaal 10%.

3. Valt u onder de hierboven onder 1. of onder 2. genoemde instellingen en wordt de subsidierelatie met uw instelling in 2016 gecontinueerd dan bent u verplicht, met het oog op een doelmatige besteding van de gelden, om de inkomensgrens van 100% van het ministersalaris, als omschreven in artikel 2.3 WNT als bezoldigingsmaximum in acht te nemen. Hierbij worden dienstverbanden in deeltijd omgerekend naar voltijdse dienstverbanden.
   Komt u deze verplichting niet na, dan kan het in de verleningsbeschikking genoemde bedrag bij de vaststelling worden verminderd met het bedrag van de overschrijding van de geldende inkomensgrens in het kalenderjaar waarop de verleningsbeschikking betrekking heeft. Gezien het feit dat u met het aangaan van langlopende verplichtingen nu al rekening kunt houden met een eventuele korting op de subsidie achten wij deze aankondiging van de verlaging van de subsidie tijdig.

<u>Meldingsplicht</u>
Op het moment dat duidelijk is dat u niet of niet geheel aan de subsidieverplichtingen kunt voldoen, moet u dat schriftelijk melden bij:
College van burgemeester en wethouders
Gemeente Nijmegen
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

[2] De WNT geldt voor alle instellingen in de publieke en semipublieke sector die voor meer dan 50% worden gefinancierd uit publieke middelen.

Gemeente Nijmegen
Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling

Vervolgvel
5

Bijlage 3 Overschotten, tekorten en reservevorming

Voor overschotten, tekorten en reservevorming, die verband houden met het gemeentelijk subsidiedeel, gelden de volgende regels:

- Exploitatieoverschotten en -tekorten komen voor rekening van uw instelling. Deze worden toegevoegd of onttrokken aan de algemene (egalisatie)reserve.
- Wanneer het eigen vermogen op 31 december van het subsidiejaar hoger is dan € 5.000,00 dan mag dit niet meer bedragen dan 10% van de omzet. Als dit het geval is dan wordt dit bij de vaststelling van de subsidie mee in overweging genomen.

Brief aan de raad - Onderzoek effectiviteit subsidie aan de Openbare Bibliotheek . . .

Ingekomen stuk D10 (PA 16 december 2015)

Financiën
Concernexperts

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 323 59 92
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Aan de Gemeenteraad van Nijmegen

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
24 november 2015	FA20/15.0011445	Ronald Decates
Onderwerp	**Datum uw brief**	**Doorkiesnummer**
Onderzoek effectiviteit subsidie aan de Openbare Bibliotheek Gelderland Zuid		(024) 3299474

Geachte leden van de Raad,

Hierbij bieden wij u aan het rapport van het door ons uitgevoerde onderzoek “effectiviteit subsidie aan de Openbare Bibliotheek Gelderland Zuid”. Het onderzoek is uitgevoerd in het kader van het onderzoeksplan 2015 dat op basis van artikel 213a Gemeentewet en de daaruit voortvloeiende Verordening periodiek onderzoek is vastgesteld. In het onderzoeksplan hebben wij opgenomen dat we dit jaar onder andere een onderzoek doen naar de effectiviteit van de subsidie aan de Openbare Bibliotheek Gelderland Zuid (verder te noemen de Bibliotheek).

De effectiviteit van subsidies aan bibliotheken is moeilijk meetbaar. In 2012 is in opdracht van het Sectorinstituut Openbare Bibliotheken (SIOB) een lang lopend onderzoek gestart gericht op het beter meetbaar maken van de maatschappelijke effecten van openbare bibliotheken. De eerste bevindingen op basis van dit onderzoek maken duidelijk dat het meten van maatschappelijke effecten van openbare bibliotheken zeer complex is.

Het Nijmeegse onderzoek naar de effectiviteit van de gemeentelijke subsidie aan de bibliotheek is een toetsend en signalerend onderzoek van beperkte omvang. Het is gericht op het geven van meer inzicht in de effecten van de subsidie aan de Bibliotheek op basis van bestaande informatiebronnen. Het doel was niet om met harde bewijzen voor de effecten te komen. Bij het onderzoek is met name gekeken naar de maatschappelijke opbrengst: wat levert de bibliotheek de Nijmeegse bevolking op?

Er is onderscheid gemaakt tussen twee niveaus:

- *Output*: bijvoorbeeld het aantal leden, het aantal uitleningen en de tevredenheid over de bibliotheek bij de leden.
- *Outcome / maatschappelijke effecten*: bijvoorbeeld het vergroten van het leesplezier en de taalbeheersing en het bijdragen aan de persoonlijke ontwikkeling.

Gemeente Nijmegen
Financiën
Concernexperts

Vervolgvel
1

Belangrijke conclusies in het rapport

Output

- Voor zover nu meetbaar, zien we dat de bibliotheek qua output beter presteert dan landelijk.
- Het percentage bibliotheekleden onder de volwassenen is hoger dan landelijk.
- Bij de volwassenen zijn er meer gebruikers dan leden van de bibliotheek.
- Het percentage leden onder de jongeren is hoger dan landelijk, maar we weten niet hoeveel jongeren daadwerkelijk gebruik maken van de bibliotheek.
- Het aantal uitleningen per inwoner is hoger dan landelijk. Landelijk lijkt het aantal uitleningen sterker te dalen dan in Nijmegen.
- De waardering van de leden voor de bibliotheek is hoog. Veel leden willen lid blijven. Veruit de meeste genoemde reden daarvoor is dat ze gedrukte boeken willen blijven lenen.

Outcome /maatschappelijke effecten

- Lokale bevolkingsonderzoeken laten zien dat bibliotheekgebruikers relatief vaak positief scoren op maatschappelijke betrokkenheid, actief burgerschap, cultuurparticipatie en de deelname aan (cultuur)educatie.
- Landelijke onderzoeken laten positieve effecten zien van a. landelijke concepten die de bibliotheek in Nijmegen uitrolt (de Bibliotheek op School, BoekStart) en van b. lokale bibliotheekprojecten gericht op laaggeletterden.
- De gevonden indicaties en bewijzen voor de maatschappelijke opbrengst van de bibliotheek, sluiten aan bij door de gemeente gewenste effecten (betere taalbeheersing, meer leesplezier, bijdragen aan de persoonlijke ontwikkeling).

Aanbevelingen

Om beter zicht te hebben op wat de subsidie aan de Bibliotheek oplevert voor stad en burgers zijn de volgende aanbevelingen gedaan:

1. Het is wenselijk dat er meer gegevens beschikbaar komen over het bibliotheekgebruik in de stad. Meer specifieke gegevens over de uitleningen: uitsplitsing naar leeftijd, stadsdeel en soort boeken.
2. Voor meer zicht op het bereik van de bibliotheek onder de jeugd zou het goed zijn om in de monitoronderzoeken van de GGD Gelderland-Zuid (Kindermonitor en E-MOVO, het monitoronderzoek onder middelbare scholieren) een vraag op te nemen over het gebruik van de bibliotheek.
3. Voor de vergelijking met de landelijke output zouden de volgende indicatoren gebruikt kunnen worden:
   - percentage volwassenen dat lid van de bibliotheek is;
   - aantal uitleningen per jongere per jaar (exclusief verlengingen);
   - aantal uitleningen per volwassene per jaar (exclusief verlengingen).
4. In de jaarverslagen van de bibliotheek wordt een overzicht gegeven van alle voorzieningen en activiteiten. Het zou goed zijn als de bibliotheek jaarlijks per doelgroep een overzicht van de voorzieningen en activiteiten oplevert.

Gemeente Nijmegen
Financiën
Concernexperts

5. Een langlopend landelijk onderzoek naar de opbrengsten van de openbare bibliotheken[1] moet leiden tot meer inzicht in die opbrengsten en meer kennis over het kunnen meten daarvan. Het is van belang dat de gemeente en de bibliotheek in overleg blijven over de uitkomsten van dit onderzoek.

Wat doen we met de aanbevelingen?
Aan de aanbevelingen willen we als volgt invulling geven:

- Aanbeveling 1, 3 en 4:
  deze verwerken wij in de budget subsidie Openbare Bibliotheek Gelderland Zuid 2016 – 2019. De budget subsidie zal dit jaar nog worden voorgelegd aan uw raad.
- Aanbeveling 2:
  De Kindermonitor en E-MOVO, worden 1 x per 4 jaar afgenomen. De kindermonitor weer in 2017 en de E- movo is net geweest (2015) en zal dus pas weer in 2019 plaats vinden. De procedure is als volgt: er is landelijk een standaard vragenlijst die voor iedere gemeente hetzelfde is. Voorafgaand aan het onderzoek krijgen gemeenten de ruimte om een extra vraag te stellen op thema's die zij belangrijk vinden. Wij zullen de vraag bij aanbeveling 2 gaan stellen zowel in 2017 bij de kindermonitor als in 2019 bij de E- movo.
- Aanbeveling 5:
  In ons jaarlijks bestuurlijk overleg met de Bibliotheek zullen wij dit onderwerp op de agenda zetten.

Wij vertrouwen erop u hiermede voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
college van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls drs. B. van der Ploeg

Bijlage: Onderzoek naar de effectiviteit van de subsidie aan de Openbare Bibliotheek Gelderland-Zuid

[1] Dit onderzoek is opgestart door het Sectorinstituut Openbare Bibliotheken (SIOB), dat inmiddels is opgegaan in de Koninklijke Bibliotheek (KB).

Onderzoek naar de effectiviteit van de subsidie aan de Openbare Bibliotheek Gelderland Zuid

Inhoudsopgave

1.	**Samenvatting, conclusies en aanbevelingen**	**2**
2.	**Inleiding**	**7**
3.	**Afspraken**	**9**
4.	**Output**	**17**
5.	**Maatschappelijke effecten**	**24**
6.	**Bijlage: uitkomsten Burgerpeiling en Gezondheidsmonitor**	**34**
7.	**Bronnen**	**40**

Datum: 15 oktober 2015

Gemeente Nijmegen
Bureau Onderzoek en Statistiek (Afdeling Bestuursondersteuning en Advies), in samenwerking met Cluster Control & Audit van bureau Concernexperts (Afdeling Financiën)
E-mailadres: onderzoek.statistiek@nijmegen.nl

1. Samenvatting, conclusies en aanbevelingen

1.1. Inleiding

Jaarlijks voert de gemeente Nijmegen een onderzoek uit naar de effectiviteit van een bepaalde subsidiestroom. Voor 2015 heeft het college gekozen voor een onderzoek naar de effectiviteit van de subsidie van de gemeente Nijmegen aan de Openbare Bibliotheek Gelderland Zuid (verder te noemen de bibliotheek). Bij dit onderzoek hebben we vooral gekeken naar de maatschappelijke opbrengst: wat levert de bibliotheek de Nijmeegse bevolking op? Daarbij maken we onderscheid tussen twee niveaus:

- Output: bijvoorbeeld het aantal leden, het aantal uitleningen en de tevredenheid over de bibliotheek bij de leden.
- Outcome: maatschappelijke effecten, bijvoorbeeld het vergroten van het leesplezier en de taalbeheersing en het bijdragen aan de persoonlijke ontwikkeling.

De effectiviteit van subsidies aan de bibliotheek is moeilijk meetbaar. We hebben een toetsend en signalerend onderzoek van beperkte omvang uitgevoerd, waarbij we op basis van bestaande informatiebronnen meer inzicht in de effecten willen geven. Het doel is niet om met harde bewijzen voor de effecten te komen. Ook is een globale toets gedaan of de bibliotheek haar afspraken met de gemeente over de inrichting van het bibliotheekwerk nakomt. Het onderzoek richt zich op de periode 2012-2015.

In paragraaf 1.2 staan de hoofdbevindingen van het onderzoek. In de paragrafen daarna zijn de conclusies en samenvatting opgenomen met betrekking tot het nakomen van de afspraken (1.3), de output (1.4) en de maatschappelijke effecten (1.5). In paragraaf 1.6 staan enkele aanbevelingen.

1.2. Hoofdbevindingen

- *De bibliotheek komt haar afspraken met de gemeente na.*
- *Voor zover nu meetbaar, zien we dat de bibliotheek qua output beter presteert dan landelijk.*
- *Lokale bevolkingsonderzoeken laten zien dat bibliotheekgebruikers relatief vaak positief scoren op maatschappelijke betrokkenheid, actief burgerschap, cultuurparticipatie en de deelname aan (cultuur)educatie.*
- *Landelijke onderzoeken laten positieve effecten zien van a. landelijke concepten die de bibliotheek in Nijmegen uitrolt (de Bibliotheek op School, BoekStart) en b. lokale bibliotheekprojecten gericht op laaggeletterden.*
- *De indicaties en bewijzen, die we gevonden hebben voor de maatschappelijke opbrengst van de bibliotheek, sluiten aan bij door de gemeente gewenste effecten (betere taalbeheersing, meer leesplezier, bijdragen aan de persoonlijke ontwikkeling).*

1.3. Nakomen van afspraken m.b.t. inrichting bibliotheekwerk *(uitgewerkt in hoofdstuk 3)*

- Het plan voor de inrichting van een toekomstbestendige bibliotheekvoorziening is uitgevoerd.
- De bibliotheek werkt eraan om haar activiteiten dicht in de buurt van de mensen en laagdrempelig aan te bieden.
- De bibliotheek heeft een flink aanbod voor specifieke doelgroepen.

Plan voor inrichting toekomstbestendige, nabije en laagdrempelige bibliotheekvoorziening uitgevoerd
Na de geplande sluiting van 7 vestigingen en de opening van 1 nieuwe vestiging in 2012 en 2013, zijn er nu 6 vestigingen die gespreid over de stad liggen. De gemiddelde afstand tot de bibliotheek is in Nijmegen 1,6 kilometer, wat vergelijkbaar is met het gemiddelde beeld voor de vaste set van benchmarksteden[1].
In gebieden, waar vestigingen zijn gesloten, worden andere vormen van bibliotheekwerk ingezet. In stadsdelen, waar een vestiging gesloten is, zijn basisscholen aangehaakt op de Bibliotheek op School. Met de Bibliotheek op School wordt een groep bediend, voor wie een korte afstand tot de bibliotheek belangrijker is dan voor middelbare scholieren en volwassenen, die zelfstandig grotere afstanden in de stad kunnen afleggen. Klantenadviseurs proberen met partners activiteiten op te zetten, onder meer in wijken en op scholen. Er is gewerkt aan een snelle toegang voor iedereen tot de hele collectie van de bibliotheek en er is ondersteuning geboden bij de toegang tot e-boeken.

Bibliotheek heeft flink aanbod voor specifieke doelgroepen
De gemeente vraagt om speciale aandacht voor een aantal groepen: Nijmegenaren van buitenlandse afkomst, laaggeletterden, ouderen en jeugd t/m 18 jaar. De bibliotheek biedt veel voorzieningen en activiteiten voor de doelgroepen kinderen/jongeren en laaggeletterden. Deze zijn gericht op leesplezier, lees- en schrijfvaardigheid en mediawijsheid. Een belangrijke voorziening voor de basisschooljeugd is de Bibliotheek op School, gericht op het bevorderen van leesplezier en mediawijsheid van kinderen. Van de 42 basisscholen zijn er 22 aangehaakt bij dit concept. Tot de 22 aangehaakte basisscholen behoren 15 scholen, waar relatief veel kinderen met laag opgeleide ouders op zitten, en 2 scholen voor speciaal onderwijs. Bij 5 van die 15 scholen wordt in de peuterspeelzalen tevens gewerkt met BoekStart, gericht op het meer voorlezen aan baby's. Voor de ouderen is Bibliotheek aan Huis een belangrijke voorziening. Ook zijn er enkele activiteiten specifiek gericht op Nijmegenaren van buitenlandse herkomst.
Vanuit haar rol van ketenintendant voor literatuur organiseert de bibliotheek samen met andere partijen diverse activiteiten.

1.4. Output *(uitgewerkt in hoofdstuk 4)*

De door de gemeente gewenste output is dat de bibliotheek op landelijk niveau blijft presteren voor het aantal leden, uitleningen en bezoekers.

- Het percentage bibliotheekleden onder de volwassenen is hoger dan landelijk.
- Bij de volwassenen zijn er meer gebruikers dan leden van de bibliotheek.
- Het percentage leden onder de jongeren is hoger dan landelijk, maar we weten niet hoeveel jongeren daadwerkelijk gebruik maken van de bibliotheek.
- Het aantal uitleningen per inwoner is hoger dan landelijk. Landelijk lijkt het aantal uitleningen sterker te dalen dan in Nijmegen.
- De waardering van de leden voor de bibliotheek is hoog. Veel leden willen lid blijven. Veruit de meeste genoemde reden daarvoor is dat ze gedrukte boeken willen blijven lenen.
- Er zijn verschillen in het gebruik van de bibliotheek tussen de stadsdelen, maar die zijn kleiner dan voor andere soorten cultuurparticipatie.

Percentage bibliotheekleden onder volwassenen hoger dan landelijk
In Nijmegen is het aandeel bibliotheekleden onder de volwassenen wat hoger dan landelijk. Het percentage bibliotheekleden onder de Nijmeegse volwassenen daalde van 15,2% in 2011 naar 12,6% in 2014. Ook landelijk was er sprake van een daling (van 13,8 in 2011 naar 12,2 in 2013).

[1] Arnhem, Eindhoven, Enschede, Groningen, Leiden, Maastricht, Nijmegen en Tilburg.

Meer gebruikers dan leden bij de volwassenen

De uitkomsten van de Burgerpeiling wijzen erop dat het bereik van de bibliotheek onder volwassenen hoger is dan het percentage leden doet vermoeden. In de Burgerpeiling 2013 gaf 37% van de volwassen Nijmegenaren aan gebruik te maken van de bibliotheek[2]. Ook niet-leden kunnen gebruikmaken van de bibliotheek, bijvoorbeeld om er informatie op zoeken, de krant te lezen, te studeren, een activiteit te bezoeken of om met het pasje van de partner boeken te lenen.
In 2005 lag het aandeel volwassen Nijmegenaren dat gebruik maakt van de bibliotheek nog een stuk hoger (52%). De daling van het gebruik heeft vooral plaatsgevonden in de periode tot 2009, vooral bij jongvolwassenen en 30-49-jarigen, bij middelbaar en hoger opgeleiden en bij bewoners van Nijmegen-Oost. Vanaf 2009 is aandeel gebruikers nauwelijks gedaald. Wel daalde het aandeel frequente gebruikers van 24% in 2009 naar 21% in 2013. Bij deelgroepen is aandeel gebruikers sinds 2009 niet gedaald of licht gestegen: 65-plussers, middelbaar opgeleiden, Nijmegenaren van buitenlandse afkomst en bewoners van Nijmegen-Noord, Nijmegen-Oud-West en Dukenburg. Ouderen en Nijmegenaren van buitenlandse afkomst behoren tot de doelgroepen, voor welke de gemeente speciale aandacht van de bibliotheek verwacht.

Percentage bibliotheekleden onder jongeren hoger dan landelijk; geen cijfers over gebruik jongeren

In Nijmegen is het aandeel bibliotheekleden onder de jeugd (tot 18 jaar) hoger dan landelijk. Het percentage bibliotheekleden onder de Nijmeegse jeugd steeg van 72,8% in 2011 naar 89,6% in 2014 (25.741 leden). Ook landelijk steeg het percentage jeugdigen dat lid is van de bibliotheek, maar minder snel (van 62,5% in 2011 naar 64,6 in 2013). Dat het percentage leden onder de jongeren hoger dan is, hoeft niet te betekenen dat het gebruik ook hoger is. Een deel van de Nijmeegse jeugd is automatisch lid van de bibliotheek. Uit eerder onderzoek weten we dat niet alle personen die automatisch lid zijn ook gebruikmaken van de bibliotheek.

Aantal uitleningen per inwoner hoger dan landelijk

Het aantal uitleningen per inwoner - exclusief de verlengingen - is in Nijmegen hoger dan in Nederland (in 2013: 5,9 respectievelijk 5,0). De sluiting van zes bibliotheekvestigingen in 2012 heeft geleid tot een toename van het aantal uitleningen in enkele overgebleven vestigingen. Wel is het totaal aantal uitleningen in Nijmegen in de afgelopen jaren gedaald (in 2014 16% lager dan in 2011). Ook landelijk is er sprake van een daling. Deze lijkt sterker dan die in Nijmegen.

Waardering voor bibliotheek hoog; veel leden willen lid blijven

Bij de leden is de waardering voor de bibliotheek hoog. Veel leden willen lid blijven, vooral omdat ze gedrukte boeken willen blijven lenen en ook omdat ze het belangrijk vinden dat de bibliotheek blijft bestaan. Landelijk is er enerzijds sprake van a. een daling van de tijd die Nederlanders besteden aan het lezen van gedrukte teksten, b. een daling van de verkoop en uitleen van gedrukte boeken en c. een stijging van de verkoop en uitleen van e-boeken. Anderzijds blijven veel mensen boeken lezen en daarbij de voorkeur geven aan het lezen van gedrukte boeken.

Verschillen in bibliotheekgebruik tussen stadsdelen kleiner dan voor andere soorten cultuurparticipatie

De gemeente wil dat de bibliotheekfuncties voor alle woongebieden binnen Nijmegen gewaarborgd zijn. In dat verband zien we dat het aandeel bibliotheekgebruikers onder de volwassenen in zes van de negen stadsdelen niet heel ver afwijkt van het gemiddelde beeld. In drie stadsdelen is die afwijking groter: in Nijmegen-Nieuw-West en Nijmegen-Zuid is het aandeel bibliotheekgebruikers lager (29-30%) en in Nijmegen-Noord hoger (48%). De verschillen tussen de stadsdelen voor het bereik van de bibliotheek onder volwassenen (percentage gebruikers van de bibliotheek) zijn overigens kleiner dan voor het bereik van andere culturele instellingen (percentage dat gesubsidieerde podia en musea bezoekt).

[2] Najaar 2015 wordt de Burgerpeiling 2015 uitgevoerd. Begin 2016 zijn de uitkomsten hiervan beschikbaar.

1.5. Maatschappelijke effecten *(uitgewerkt in hoofdstuk 5)*

- Lokale bevolkingsonderzoeken laten zien dat bibliotheekgebruikers relatief vaak positief scoren op maatschappelijke betrokkenheid, actief burgerschap, cultuurparticipatie en de deelname aan (cultuur)educatie. Ook maken ze wat meer gebruik van internet.
- Landelijke onderzoeken laten de positieve effecten zien van a. landelijke concepten die de bibliotheek in Nijmegen uitrolt (de Bibliotheek op School, BoekStart) en b. lokale bibliotheekprojecten gericht op laaggeletterden.
- De indicaties en bewijzen, die we gevonden hebben voor de maatschappelijke opbrengst van de bibliotheek, sluiten aan bij door de gemeente gewenste effecten (betere taalbeheersing, meer leesplezier, bijdragen aan de persoonlijke ontwikkeling).

Meer maatschappelijke betrokkkenheid bij bibliotheekgebruikers
Lokale bevolkingsonderzoeken laten zien dat bibliotheekgebruikers relatief vaak positief scoren op maatschappelijke betrokkenheid, actief burgerschap, cultuurparticipatie en de deelname aan (cultuur)educatie. Dit zien we bij alle onderscheiden deelgroepen: bij jongvolwassenen tot en met ouderen, bij lager, middelbaar en hoger opgeleiden, bij lagere en hogere welstandsklassen en bij autochtonen en Nijmegenaren van buitenlandse herkomst. Verder valt op dat bibliotheekgebruikers ook wat meer gebruikmaken van internet. Ook dit geldt voor diverse deelgroepen. We kunnen niet aangeven hoe deze samenhang precies in elkaar steekt. Leidt bibliotheekgebruik bijvoorbeeld tot een grotere maatschappelijke betrokkenheid, is het andersom of is er sprake van wederzijdse beïnvloeding?
Het zijn bevindingen die aansluiten bij wat de bibliotheek graag voor burgers wil betekenen. De bibliotheek wil bijdragen aan de zelfontplooiing van mensen, waardoor ze in staat zijn om bewust, kritisch en actief in de maatschappij te participeren. De bibliotheek wil partner in het sociale domein zijn, vanuit de visie dat de bibliotheekfuncties van belang zijn voor het jezelf kunnen redden, verbondenheid met en betrokkenheid bij de samenleving en het leveren van een actieve bijdrage aan de samenleving.

Positieve effecten van landelijke concepten die de bibliotheek in Nijmegen uitrolt
De Bibliotheek op School en BoekStart zijn programmalijnen binnen het landelijke Actieplan Kunst van Lezen 2012-2015. Wetenschappelijke bevindingen over het belang van lezen, voorlezen en de rol van ouders hierin hebben aan deze programmalijn ten grondslag gelegen. Voor beide programmalijnen wordt landelijk onderzoek uitgevoerd naar de effecten ervan. De bibliotheek heeft deze programmalijnen in Nijmegen uitgerold (22 basisscholen aangehaakt bij de Bibliotheek op School; 6 kinderdagverblijven/peuterspeelzalen aangehaakt bij BoekStart).
De Bibliotheek op School is gericht op het bevorderen van leesplezier en mediawijsheid van kinderen. De tussenresultaten van een wetenschappelijk onderzoek naar de effecten van de Bibliotheek op School laten een positief effect zien op de leesmotivatie en leesfrequentie van meisjes. Bij de jongens is dat positieve effect (nog) niet gemeten.
BoekStart is gericht op het meer voorlezen aan baby's. Een landelijk wetenschappelijk onderzoek naar de effecten van BoekStart laat verschillende positieve effecten zien. Meer ouders beginnen al vroeg met het voorlezen aan hun baby's en dat voorlezen heeft een positief effect op hun taalontwikkeling.

Positieve effecten van bibliotheekactiviteiten gericht op laaggeletterden
De bibliotheek biedt activiteiten gericht op laaggeletterden. Landelijk onderzoek onder de deelnemers van activiteiten van bibliotheken gericht op laaggeletterden laten op veel vlakken positieve effecten zien (leesvaardigheid, informatie opzoeken, internetgebruik, contacten leggen, activiteiten buitenshuis ondernemen, regelen van zaken en uitvoering van werk).

Bibliotheek streeft naar breed scala aan effecten
De bibliotheek streeft naar een breed scala aan maatschappelijke effecten binnen verschillende domeinen (educatie, cultuur, sociaal domein, economie), waaronder de door de gemeente gewenste effecten: een betere

taalbeheersing, een grotere mediawijsheid, meer leesplezier en bijdragen aan de persoonlijke ontwikkeling. De indicaties en bewijzen, die we gevonden hebben voor de maatschappelijke opbrengst van de bibliotheek, sluiten aan bij door de gemeente gewenste effecten

1.6. Aanbevelingen

- Het is wenselijk dat er meer gegevens beschikbaar komen over het bibliotheekgebruik in de stad. Het zou goed zijn om met de bibliotheek afspraken te maken over de levering van specifieke gegevens over de uitleningen (uitsplitsingen naar leeftijd, stadsdeel en soorten boeken). Daarbij kan gebruik gemaakt worden van cijfers die de bibliotheek jaarlijks ten behoeve van de beleidsontwikkeling door de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap aan de Koninklijke Bibliotheek dient te leveren (Regeling gegevenslevering openbare bibliotheekvoorzieningen).

- Voor meer zicht op het bereik van de bibliotheek onder de jeugd zou het goed zijn om in de monitoronderzoeken van de GGD Gelderland-Zuid (Kindermonitor en E-MOVO, het monitoronderzoek onder middelbare scholieren) een vraag op te nemen over het gebruik van de bibliotheek.

- Voor de vergelijking met de landelijke output zouden de volgende indicatoren gebruikt kunnen worden:
  - percentage volwassenen dat lid van de bibliotheek is;
  - aantal uitleningen per jongere per jaar (exclusief verlengingen);
  - aantal uitleningen per volwassene per jaar (exclusief verlengingen).

- In de jaarverslagen van de bibliotheek wordt een overzicht gegeven van alle voorzieningen en activiteiten. Het zou goed zijn als de bibliotheek jaarlijks per doelgroep een overzicht van de voorzieningen en activiteiten oplevert.

- Een langlopend landelijk onderzoek naar de opbrengsten van de openbare bibliotheken[3] moet leiden tot meer inzicht in die opbrengsten en meer kennis over het kunnen meten daarvan. Het is van belang dat de gemeente en de bibliotheek in overleg blijven over de uitkomsten van dit onderzoek.

[3] Dit onderzoek is opgestart door het Sectorinstituut Openbare Bibliotheken (SIOB), dat inmiddels is opgegaan in de Koninklijke Bibliotheek (KB).

2. Inleiding

2.1. Aanleiding voor onderzoek

Op 1 oktober 2013 heeft het college het rapport "De effecten van subsidies"[4] vastgesteld. In dit rapport is aanbevolen jaarlijks ten minste één onderzoek te doen naar de effecten van een bepaalde subsidie(stroom). Jaarlijks wordt zo'n onderzoek opgenomen in het collegeonderzoeksplan (Artikel 213a Gemeentewet). In 2015 is dat een onderzoek naar de effectiviteit van de subsidie aan de Openbare Bibliotheek Gelderland Zuid (verder te noemen de bibliotheek). Reden voor de keuze van dit onderwerp is dat allerlei veranderingen, waaronder de opkomst van e-boeken en de afname van de tijd die mensen aan lezen besteden, ervoor zorgen dat er nagedacht moet worden over de toegevoegde waarde van de bibliotheek. Een onderzoek naar de effecten van de subsidie aan de bibliotheek kan hierbij helpen. Met het onderzoek proberen we inzicht geven in de toegevoegde waarde van de bibliotheek in relatie tot algemene en gemeentelijke doelstellingen. Het onderzoek richt zich op de periode 2012-2015.

Het onderzoek is uitgevoerd bureau Onderzoek en Statistiek, in samenwerking met het cluster Control & Audit van bureau Concernexperts (Afdeling Financiën).

2.2. Opzet en uitvoering van het onderzoek

Bij dit onderzoek naar de effectiviteit van de bibliotheek hebben we vooral gekeken naar de maatschappelijke opbrengst: wat levert de bibliotheek de Nijmeegse bevolking op? De focus van het onderzoek ligt dus op de doeltreffendheid van het werk van de bibliotheek, en daarmee ook van de subsidie die door de gemeente wordt verstrekt om dat werk mogelijk te maken.
In de zojuist genoemde rapportage van het evaluatieonderzoek "De effecten van subsidies" wordt onder meer geconcludeerd dat de effectiviteit van subsidies moeilijk meetbaar is. Dat dit zeker ook geldt voor de subsidie aan de bibliotheek, blijkt duidelijk uit de eerste bevindingen van een lang lopend landelijk onderzoek gericht op het beter meetbaar maken van de maatschappelijk effecten van openbare bibliotheken[5]. Dit onderzoek is in 2012 gestart in opdracht van het sectorinstituut openbare bibliotheken (SIOB), dat inmiddels is opgegaan in de Koninklijke Bibliotheek (KB). Ons lokale onderzoek betreft een toetsend en signalerend onderzoek van beperkte omvang, waarbij we op basis van bestaande informatiebronnen meer inzicht in de effecten proberen te geven. Het doel is niet om met harde bewijzen voor de effecten te komen.

Naast het element van doeltreffendheid kijken we globaal ook naar zaken die met de doelmatigheid te maken hebben, zoals de omvang van de subsidie, de inrichting van het bibliotheekwerk en de afspraken hierover met de gemeente. Ook hierbij gaat het om toetsing en signalering en zeker niet om een compleet bedrijfsvoeringsonderzoek.

Samenvattend gaat dit onderzoek dus over de maatschappelijke opbrengst van de bibliotheek en over de inspanningen die daarvoor geleverd worden.

Met betrekking tot de inspanningen zijn de volgende onderzoeksvragen geformuleerd:

- Wat is de omvang van de subsidie?
- Wat voor (prestatie)afspraken heeft de gemeente met de bibliotheek gemaakt over de invulling van de kernfuncties en het realiseren van gemeentelijke doelstellingen/accenten?

---

[4] Voutz, H. (2013). De effecten van subsidies: een evaluatieonderzoek. Gemeente Nijmegen.
[5] Huysmans, F., & Oomes, M. (2013). Netherlands Institute for Public LibrariesMeasuring the public library's societal value: A methodological research program. International Federation of Library Associations and Institutions, 39(2), 168–177.

- Op wat voor manier geeft de bibliotheek invulling aan de kernfuncties en welke activiteiten hebben te maken met gemeentelijke doelstellingen/accenten?
- Houdt de bibliotheek zich aan de met de gemeente gemaakte afspraken?

Hoofdstuk 3 gaat over de omvang van de subsidie, de afspraken tussen de gemeente en de bibliotheek en de uitvoering van die afspraken.

Met betrekking tot de opbrengsten/effecten maken we onderscheid tussen twee niveaus:

- Wat kunnen we zeggen over de output? Bijvoorbeeld het aantal leden, het aantal uitleningen en de tevredenheid over de bibliotheek bij de leden.
- Wat kunnen we zeggen over de outcome? Met outcome bedoelen we de maatschappelijke effecten, zoals veranderingen in gedrag, kennis, vaardigheden, houding en levensomstandigheden (bijvoorbeeld het vergroten van het leesplezier en de taalbeheersing en het bijdragen aan de persoonlijke ontwikkeling).

In hoofdstuk 4 en 5 geven we inzicht in de output respectievelijk maatschappelijke effecten van de bibliotheek.

Voor het beantwoorden van de onderzoeksvragen zijn de volgende bronnen bestudeerd:

- lokale en landelijke statistieken over de output;
- verantwoording door de bibliotheek over de periode 2012-2014, onder meer de jaarverslagen van de bibliotheek;
- klantenonderzoek van de bibliotheek;
- de Burgerpeiling, die tweejaarlijks door bureau Onderzoek en Statistiek wordt uitgevoerd (bibliotheekgebruik is één van de onderwerpen);
- het databestand voor Nijmegen van de Gezondheidsmonitor 2012: een onderzoek dat is uitgevoerd door de GGD Gelderland-Zuid als onderdeel van een landelijk onderzoek, waarbij alle GGD'en, het RIVM en het CBS samenwerken (bibliotheekbezoek is één van de onderwerpen);
- stukken over lopend en afgerond landelijk onderzoek naar de maatschappelijke opbrengst van (onderdelen van) het bibliotheekwerk.

Een overzicht van alle bronnen is achterin deze rapportage opgenomen.

Aan de bibliotheek is gevraagd om aanvullende informatie naar aanleiding van vragen die de bestudeerde stukken opriepen. Verder heeft de biliotheek de conceptrapportage gelezen om daar fouten uit te kunnen halen en om suggesties te kunnen doen voor aanvullingen op de gepresenteerde informatie.

3. Afspraken

In dit hoofdstuk beschrijven we in hoofdlijnen welke afspraken de gemeente met de bibliotheek heeft gemaakt over de inrichting van het bibliotheekwerk. Voor die afspraken is aangegeven of deze zijn nagekomen. Voorafgaand daaraan geven we zicht op de omvang van de subsidie.

3.1. Subsidie

De gemeente verstrekt subsidie aan de bibliotheek voor het uitvoeren van het bibliotheekwerk in Nijmegen. In de afgelopen jaren heeft de gemeente de volgende jaarlijkse subsidiebedragen aan de bibliotheek verstrekt:

	subsidie	aantal inwoners	subsidie: euro per inwoner
2012	5.413.387	165.182	32,8
2013	5.521.655	166.382	33,2
2014	5.036.330	168.292	29,9
2015	5.027.846	170.739	29,4
ontwikkeling 2012-2014	-7,1%	+3,4%	-10,1%

De daling van de subsidie vanaf 2014 is het gevolg van een structurele bezuiniging van €600.000. Dat het verschil tussen 2013 en 2014 niet exact dit bedrag is, heeft te maken met indexering. In 2015 is het geïndexeerde subsidiebedrag verleend (bedrag 2014 plus 1,42%) min een bedrag van €80.000. Dit bedrag is uitgenomen uit het gemeentefonds voor de collectieopbouw van de landelijke digitale bibliotheek. Met de nieuwe bibliotheekwet, die per 1 januari 2015 is ingegaan, is geregeld dat de Koninklijke Bibliotheek vanaf 2015 landelijk e-boeken gaat aanbieden. Om dit te betalen is er een uitname uit het gemeentefonds gedaan van € 0,47 per inwoner in 2015. Tot en met 2014 droegen de bibliotheken een bedrag af aan de Vereniging Openbare Bibliotheken (VOB) om dit te organiseren. Nu dat niet meer hoeft, is dit bedrag in mindering gebracht op de subsidie.

In de periode 2012-2014 is het jaarlijkse subsidiebedrag met 7,1% gedaald. Omdat tegelijkertijd het aantal inwoners met steeg (+3,4%) is de subsidie voor het bibliotheekwerk in aantal euro's per inwoner sterker gedaald, namelijk met ruim 10%.

Daarnaast wordt vanuit het programma Onderwijs gedurende vijf jaar (2013-2017) een subsidie van € 50.000 per jaar verleend voor het opstarten van de Bibliotheek op School, een landelijk concept gericht op bevorderen van leesplezier en mediawijsheid van kinderen.

In de tabel hieronder is de Nijmeegse subsidie voor de jaren 2012 en 2015 vergeleken met die in vijf steden uit onze vaste set van benchmarksteden. Een vergelijking met Maastricht en Leiden kan niet gemaakt worden. In Maastricht behoort de bibliotheek tot een bredere organisatie, waar onder andere ook het Centre Céramique onder valt. En in Leiden is maakt de bibliotheek deel uit van BplusC, een fusieorganisatie van een centrum voor kunst en cultuur, een bibliotheek en twee volksuniversiteiten.
In CBS-Statline zijn de gemeentelijke uitgaven voor het bibliotheekwerk opgenomen ; de cijfers lopen tot en met 2013. Voor 2014 en 2015 zijn de cijfers opgevraagd via de gemeenten.

	subsidie voor bibliotheekwerk: euro per inwoner	
	2012	2015
NIJMEGEN	*33*	*29*
vaste set van benchmarksteden:		
Arnhem	32	29
Eindhoven	25	19
Enschede	23	21
Groningen	32	26
Tilburg	30	28
gemeenten met 150.000 tot 250.000 inwoners	**30**	
Nederland	**31**	

Voor 2012 is Nijmegen ook vergeleken met de gemeentegrootteklasse 150.000-250.000 inwoners en met Nederland in totaliteit.

In Nijmegen zijn de gemeentelijke uitgaven voor het bibliotheekwerk relatief gezien (subsidie per inwoner) ongeveer even hoog als in Arnhem, iets hoger dan in Tilburg en Groningen en hoger dan in Enschede en Eindhoven. Deze vergelijking is bedoeld om een globaal beeld te geven van de omvang van de subsidie voor de bibliotheek. Bij de vergelijking hebben we niet gekeken naar wat de bibliotheken in die steden precies bieden (bijvoorbeeld het aantal vestigingen, de openingstijden, de omvang van de collectie, de inrichting van het bibliotheekwerk in de wijken, het aantal activiteiten gericht op doelgroepen, de samenwerking met andere partijen en het aantal medewerkers). Verschillen tussen steden kunnen ook met andere zaken te maken hebben, bijvoorbeeld met verschillen in de huisvestingskosten.

In 2016 zal een bedrag van €100.134 bezuinigd worden op de subsidie van de gemeente Nijmegen voor de bibliotheek. Dit naar aanleiding van een in 2015 genomen besluit over de verdeling van een geplande bezuiniging van €350.000 over de zes grote culturele instellingen in Nijmegen. Tegelijk is in het *Coalitieakkoord 2014-2018: Werken aan een sociale, duurzame en ondernemend Nijmegen* opgenomen dat de bibliotheek structureel 3 ton extra subsidie gaat ontvangen. Naar aanleiding daarvan zal de bibliotheek in 2015 een aanvraag doen voor het realiseren van een extra vestiging in Nijmegen-West.

3.2. Uitvoering geven aan kernfuncties

Introductie
Op 1 januari 2015 is de nieuwe bibliotheekwet ingegaan. In deze wet is vastgelegd dat iedere Nederlander toegang moet hebben tot een openbare bibliotheek, zowel in fysieke als digitale vorm. De wet biedt de garantie dat gemeenten niet zomaar de bibliotheek kunnen sluiten.
In de wet worden vijf kernfuncties van een openbare bibliotheekvoorziening onderscheiden:

- ter beschikking stellen van kennis en informatie;
- bieden van mogelijkheden tot ontwikkeling en educatie;
- bevorderen van lezen en het laten kennismaken met literatuur;
- organiseren van ontmoeting en debat;
- laten kennis maken met kunst en cultuur.

Alleen als alle kernfuncties worden vervuld, is volgens de wet sprake van een openbare bibliotheekvoorziening. In de memorie van toelichting is de nuancering aangebracht dat de uitvoering van de functies op veel verschillende manieren mogelijk zijn, bijvoorbeeld via regionale samenwerking. Hierdoor hoeft niet elke bibliotheek en bibliotheekvestiging in gelijke mate aan de functies inhoud te geven.

De functies waren al opgenomen in de "Richtlijnen voor de Basisbibliotheek" uit 2005. Bibliotheken werken dus al jarenlang aan de invulling van de functies.

Afspraken
De subsidieverstrekking van de gemeente Nijmegen aan de bibliotheek voor de jaren 2012-1015 is bedoeld voor het uitvoering geven aan de eerste drie kernfuncties van de bibliotheek: 1. kennis en informatie, 2. educatie en 3. lezen en literatuur. Gesteld wordt dat de kernfuncties 4 (kunst en cultuur) en 5 (ontmoeting en debat) in Nijmegen al door andere organisaties worden ingevuld. Daarom verstrekt de gemeente hiervoor aan de bibliotheek geen aparte opdracht. Wel gaat de gemeente akkoord met activiteiten in het kader van deze kernfuncties als die door anderen in de gebouwen van de bibliotheek georganiseerd worden of als ze direct voortvloeien uit de eerste drie kernfuncties[6].

Enige tijd na het besluit over het verlenen van de budgetsubsidie 2012-2014 verscheen de Cultuurvisie (2012). Daarin staat dat de bibliotheek ketenintendant voor literatuur is. Van de ketenintendanten wordt verwacht dat ze samenwerken met partners, onder meer ten behoeve van talentontwikkeling.

Uitvoering afspraken
Uit de bestudeerde stukken blijkt dat de bibliotheek uitvoering geeft aan deze functies via het aanbod in de vestigingenen, via voorzieningen op scholen en in kinderdagverblijven/peuterspeelzalen en via allerlei activiteiten, die deels georganiseerd worden met partners. In de komende paragrafen is meer informatie over die voorzieningen en activiteiten opgenomen.

Vanuit haar rol als ketenintendant stimuleert de bibliotheek literaire activiteiten en de samenwerking met en tussen literaire partners. De bibliotheek organiseert samen met haar partners de aftrap van het literaire seizoen de 'Letterbrouwerij'. En vanuit de Stichting Literaire Activiteiten Nijmegen worden onder andere het Nijmeegs Boekenfeest, het Kinderboekenfeest en het Poeziefeest georganiseerd. Verder biedt de bibliotheek biedt een 'podium' voor literaire activiteiten waar eenieder gebruik van kan maken.

3.3. Inrichting van toekomstbestendige bibliotheekvoorziening

Afspraken
De bibliotheek heeft als opdracht om een toekomstbestendige bibliotheekvoorziening in te richten, waarbij de bibliotheekfunctie in alle wijken gewaarborgd moet zijn. De manier waarop de bibliotheek invulling geeft aan deze opdracht is de verantwoordelijkheid van de organisatie zelf. De gemeente verplicht de bibliotheek niet om in elke wijk een bibliotheekfiliaal te handhaven. Het voorstel van de bibliotheek is om zeven van de twaalf bibliotheekvestigingen in Nijmegen te sluiten (Bottendaal, Brakkenstein, Hengstdal, Heselaan, Lent, Lindenholt en Neerbosch) en vijf volwaardige vestigingen over te houden, die goed gespreid over de stad liggen (De Mariënburg, Zwanenveld, Muntweg, Hatert en Oosterhout).

Voor het verantwoord kunnen uitoefenen van de bibliotheekfunctie in wijken waar bibliotheken sluiten, dienen andere vormen van bibliotheekwerk ingezet te worden. Voor de jeugd gaat de bibliotheek naar de school. In het stuk "Uitwerking door de OBGZ van de drie kernfuncties waarop de OBGZ zich volgens de opdracht van de gemeente Nijmegen in de komende budgetperiode dient te focussen" is bij de functie educatie aangegeven dat minimaal 7 scholen gebruik gaan maken van de Bibliotheek op School en dat de bibliotheek BoekStart gaat aanbieden:
"In 2014 liggen er concepten voor Bibliotheek op school formules die (financieel) haalbaar zijn voor scholen voor het

[6] In het beleidsplan 2011-2016 van de Bibliotheek Gelderland-Zuid staat dat de kernfuncties van de bibliotheek in de praktijk niet strikt van elkaar te scheiden zijn. Een ontmoeting met een schrijver organiseren past bijvoorbeeld zowel binnen 'lezen en literatuur' als binnen 'ontmoeting en debat'. Er is volgens de bibliotheek sprake van een wisselwerking, waarin kernfuncties elkaar aanvullen en versterken.

basisonderwijs en maken minimaal 7 scholen gebruik van een dergelijk concept. Dit aantal van 7 scholen is gebaseerd op het aantal van 7 vestigingen dat gesloten gaat worden."
"In wijken waar bibliotheken worden gesloten wordt gegarandeerd dat voor doelgroepen die aan de wijk gebonden zijn (kinderen tot 12 jaar en ouderen) de bibliotheekfunctie ingevuld wordt bij scholen en andere wijkvoorzieningen."

De Bibliotheek op school is een samenwerking met basisscholen waarbij de bibliotheek de kwaliteit van de bibliotheekfunctie kan waarborgen. Doel van dit concept is het stimuleren van leesplezier en mediawijsheid (slim informatie kunnen zoeken). De Bibliotheek op School richt zich op kinderen, ouders en leerkrachten. In de school komt een digitale koppeling met de collectie van de bibliotheek en er komt naar wens een fysieke collectie van bibliotheekmaterialen in de school. Daarnaast geven bibliotheekmedewerkers begeleiding op het gebied van mediawijsheid. Dit betekent een uitbreiding van de dienstverlening naast de leesbevorderingsactiviteiten en groepsbezoeken van klassen.

BoekStart is een vertaling van het Bibliotheek op School-concept naar peuterspeelzalen. BoekStart is een programma dat het lezen met heel jonge kinderen wil bevorderen én ouders met jonge kinderen wil laten genieten van boeken. BoekStart gaat uit van de gedachte dat kinderen die al op jonge leeftijd in aanraking komen met boeken een voorsprong (op school) ontwikkelen waar ze hun hele leven voordeel van hebben. Samen een boekje kijken, plaatjes aanwijzen en benoemen, versjes leren, verhaaltjes vertellen en ernaar luisteren, versterkt bovendien de band tussen ouder en kind.

Ook digitale mogelijkheden, zoals het via internet (gratis) reserveren en verlengen van media, en Bibliotheek aan Huis worden genoemd als middelen voor het toegankelijk houden van de bibliotheek.

Uitvoering afspraken
De zeven hierboven genoemde vestigingen zijn gesloten. Echter in Lent is in 2013 een nieuwe vestiging opengegaan in voorzieningenhart De Ster. Dat betekent dat er nu zes Nijmeegse bibliotheekvestigingen zijn. Volgens dit jaar op CBS-Statline gepubliceerde cijfers over de gemiddelde afstand van burgers tot de bibliotheek bedraagt die afstand in Nijmegen 1,6 kilometer. Ten opzichte van onze vaste set van benchmarksteden (Arnhem, Eindhoven, Enschede, Groningen, Leiden, Maastricht, Tilburg) is dat gemiddeld. Voor heel Nederland is die afstand wat hoger (1,8 km). In Nijmegen is de gemiddelde afstand tot de bibliotheek het laagst in Nijmegen-Centrum (0,6 km). In de overige stadsdelen varieert deze van 1,1 (Noord) tot 2,2 (Nieuw-West, Lindenholt).

Na het verlenen van de budgetsubsidie 2012-2014 heeft de gemeente samen met de schoolbesturen primair onderwijs en de bibliotheek afspraken gemaakt over de invoering van de Bibliotheek op School in de periode 2013-2017 en is besloten om vanuit het programma Onderwijs gedurende vijf jaar (2013-2017) een opstartsubsidie te verlenen van € 50.000 per jaar.

Begin 2015 heeft de gemeente van de bibliotheek het stuk "Verantwoording 2014 subsidie gemeente Nijmegen de Bibliotheek op school in Nijmegen"ontvangen. Daaruit blijkt onder meer het volgende:

- Eind 2014 waren er 12 basisscholen waar de Bibliotheek op School draaide; 9 van die 12 scholen zijn brede scholen.
- Begin 2015 en voorjaar 2015 gaat de Bibliotheek op School op nog eens 8 basisscholen (waaronder 4 brede scholen) en 2 scholen voor speciaal onderwijs draaien.
- Voor 2017 zal Bibliotheek op School op 22 van de 42 basisscholen draaien, waaronder 15 van de 20 achterstandsscholen.
- Nog eens 5 andere scholen overwegen om aan te haken bij de Bibliotheek op School.
- De 6 pilotscholen voor de Bibliotheek op School zijn positief over het concept en over de samenwerking met de bibliotheek en gaan door met het concept.
- In 2014 heeft de Bibliotheek 16 Nijmeegse leerkrachten opgeleid tot leescoördinator.

- Veel van de scholen waar de Bibliotheek op School draait doen mee met de landelijke monitor. De uitkomsten leveren adviezen op voor de leescoördinatoren. Op 6 Nijmeegse scholen is er nu een leesmediaplan om gericht te werken aan deze adviezen.

In de stadsdelen, waar 1 of 2 bibliotheekvestiging gesloten zijn, zijn 1 of meer scholen aangesloten bij de Bibliotheek op School:

- Lindenholt (gesloten: Lindenholt): De Lindenhoeve, De Bloemberg, De Wingerd, Kampus en De Luithorst.
- Nijmegen-Oud-West (gesloten: Heselaan): Michiel de Ruyterschool, De Wieken en Aquamarijn.
- Nijmegen-Nieuw-West (gesloten: Neerbosch-Oost): Neerbosch-Oost en De Lanteerne.
- Nijmegen-Oost (gesloten: Bottendaal en Hengstdal): De Sterredans (De Klokkenberg overweegt om aan te sluiten).
- Nijmegen-Zuid (gesloten Brakkenstein): De Klumpert, De Vossenburcht[7].

Bij de bibliotheek werkzame klantenadviseurs spelen een rol bij het organiseren van bibliotheekwerk in de wijken. Zij zijn bezig met het uitbreiden van het netwerk, het zoeken van samenwerkingspartners en het organiseren van activiteiten. Daarbij gaat het onder meer om activiteiten op scholen en in de wijken.

Om de collectie materialen goed bereikbaar te houden voor alle vestigingen is ingezet op het verspreidingssysteem. Iedereen heeft snelle toegang tot de hele collectie van de bibliotheek door de snelle service na het reserveren van materialen. In 2014 is de Bibliotheek Wise app gelanceerd. Hierdoor kunnen klanten direct reserveren, verlengen en in de catalogus zoeken.
Mensen die niet zelf naar een bibliotheekvestiging kunnen gaan, kunnen gebruik maken van Bibliotheek aan Huis.

3.4. Aandacht voor doelgroepen

Afspraken
De gemeente vraagt om speciale aandacht voor een aantal bevolkingsgroepen: Nijmegenaren van buitenlandse afkomst, laaggeletterden, ouderen en jeugd t/m 18 jaar.

In de "Uitvoeringsovereenkomst budgetsubsidie Gemeente Nijmegen en Stichting Openbare Bibliotheek Gelderland Zuid voor de subsidieperiode 2012 t/m 2014" staat: *"Taalbeheersing en goed je weg kunnen vinden in onze informatiemaatschappij zijn belangrijke basisvaardigheden. Hierbij dient speciale aandacht te gaan naar bevolkingsgroepen die wat betreft deze vaardigheden extra ondersteuning nodig hebben, zoals de (kansarme) basisschooljeugd, ouderen en specifieke groepen allochtonen."*

In het stuk "Uitwerking door de OBGZ van de drie kernfuncties waarop de OBGZ zich volgens de opdracht van de gemeente Nijmegen in de komende budgetperiode dient te focussen" vinden we de volgende passages:
"Met de nadruk op de jeugd van 0 tot 18 jaar bestrijkt de OBGZ in 2014 in samenwerking met het onderwijsveld de hele doorgaande leerlijn van voorschoolse educatie tot en met de volwasseneneducatie. De OBGZ fungeert hierbij als informatiemakelaar[8]."
"De OBGZ biedt in een doorgaande leerlijn professionele producten aan op het gebied van leesbevordering en mediawijsheid in het onderwijs van 0 - 18 jaar.
50% van de peuterspeelzalen en kinderdagverblijven wordt bereikt met activiteiten (leesbevordering).

[7] Voor Nijmegen-Zuid geldt dat de oude bibliotheekvestiging en de scholen die nu aangesloten zijn bij de Bibliotheek op School ver uit elkaar liggen.
[8] Bibliotheekmedewerkers fungeren als schakel tussen de collectie en de bibliotheekgebruikers. Zo adviseren ze onder meer over welke boeken er zijn, over welke informatie er over bepaalde onderwerpen is en over de kwaliteit en betrouwbaarheid van die informatie.

De bibliotheek biedt BoekStart aan voor baby's.
75% van het basisonderwijs wordt bereikt met activiteiten op het gebied van leesbevordering en mediawijsheid. De focus ligt hierbij op de achterstandsscholen.
60% van het voortgezet onderwijs wordt bereikt met activiteiten op het gebied van leesbevordering en mediawijsheid. Het VMBO zal de komende beleidsperiode speciale aandacht krijgen."
"De OBGZ biedt in alle vestigingen collecties voor speciale doelgroepen aan zoals Makkelijk lezen pleinen (dyslectici) en Taalpleinen voor inburgeraars en analfabeten (wegens ruimtegebrek ontbreken deze voorzieningen in de locatie Oosterhout)."

In het collegevoorstel voor de subsidie voor 2015 is onder de kop 'doelstelling' het volgende opgenomen:
"Met het verlenen van subsidie aan de Openbare Bibliotheek Gelderland Zuid bestrijden wij laaggeletterdheid, stimuleren wij lezen, leesplezier, mediawijsheid en persoonlijke ontwikkeling."

<u>Uitvoering afspraken</u>
Hieronder geven we een overzicht van wat de bibliotheek in de afgelopen jaren voor de genoemde doelgroepen gedaan heeft.

Laaggeletterden
- Samen met partners werken aan het herkennen en aanpakken van laaggeletterdheid (Nijmegen, Arnhem en Overbetuwe hebben in 2014 een bondgenootschap tegen laaggeletterdheid gesloten).
- Taalpunten in de vestigingen met oefenmateriaal voor laaggeletterden.
- Taalhuizen in de vestigingen (geschoolde vrijwilligers houden spreekuur en kunnen gericht helpen bij het ontwikkelen van taalvaardigheid).
- Een Klik&Tik-cursus voor UVW-cliënten die moeite hebben met taal en internetgebruik.
- Een leesgroep voor medewerkers van Breed (sociale werkvoorziening).
- Een leeskring laaggeletterden (opgezet met het ROC).
- Activiteiten in het kader van de Week van de Alfabetisering.
- Aandacht vragen voor laaggeletterdheid via de reizende Taalexpositie.
- ROC en bibliotheek werken samen bij het helpen van mensen die het Nederlands niet helemaal beheersen. Cursisten leggen groepsbezoeken af aan de bibliotheek.

Nijmeganeren van buitenlandse afkomst
- Taalpleinen voor inburgeraars (en laaggeletterden).
- Grootste Leerkring allertijden voor NT1- en NT2-cursisten in 2014.
- Gratis taalabonnement en een rondleiding voor cursisten van verschillende taalaanbieders (ROC, Vluchtelingenwerk Oost Nederland).
- Activiteiten in het kader van de Week van de Alfabetisering.

Jeugd t/m 18 jaar, waaronder (kansarme) basisschooljeugd
- De bibliotheek probeert zo veel mogelijk basisscholen aan te haken bij het de Bibliotheek op School-concept. In de vorige paragraaf is beschreven dat 22 van de 42 basisscholen zijn aangehaakt bij de Bibliotheek op School. Tot die 22 basisscholen behoren 15 scholen, waar relatief veel kinderen met laag opgeleide ouders op zitten, en 2 scholen voor speciaal onderwijs.
- Op vier peuterspeelzalen bij basisscholen waar de Bibliotheek op School draait wordt sinds 2012 ook gewerkt met BoekStart. Het gaat om peuterspeelzalen bij achterstandsscholen. Drie van de vier peuterspeelzalen liggen in stadsdelen waar in 2012 een bibliotheekvestiging gesloten is (Notedop in Nijmegen-Nieuw-West, Wigwam in Nijmegen-Oud-West en Pino in Lindenholt). In 2015 vond een uitbreiding van BoekStart plaats naar Hatert en Nijmegen-Noord. Ouders die hun baby of peuter aanmelden als bibliotheeklid krijgen een BoekStartkoffertje. Dit leidde tot 1.081 inschrijvingen tot eind 2014.

- In 2015 gaat de VoorleesExpress voor kinderen van 2 t/m 8 jaar met een taalachterstand van start (vrijwilliger helpt ouders om van voorlezen een goede gewoonte te maken om zo de taalontwikkeling van hun kinderen te stimuleren).
- Makkelijk Lezen Plein voor dyslectici.
- Activiteiten rondom de Kinderboekenweek (Nijmeegs Kinderboekenfeest).
- Brugklassen in het voortgezet onderwijs doen mee aan de voorleeswedstrijd Read2me!
- Jongeren wordt geleerd hoe ze digitaal een in de kaartenbak op zoek kunnen naar de beste informatiebronnen voor hun werkstuk (via het educatieve programma Bigipedia).
- Lezen met de Sterren geeft middelbare scholieren de kans om met de schrijver van een boek hun leerervaring te delen (samenwerking bibliotheek, boekhandel en de Wintertuin).
- Activiteiten in kader van de Nationale voorleesdagen.
- Deelname door scholieren aan Nederland Leest.
- Kinderplein tijdens de Vierdaagse (levert nieuwe bibliotheekleden op).
- Inzetten van Leerdoelenmatrix om na te gaan hoe de bibliotheek scholen kan ondersteunen.
- Op peuterspeelzalen lezen 50-plussers voor aan peuters (samenwerkingsproject tussen bibliotheek, Swon en KION).
- Deelname door scholen aan de landelijke jeugdkrakercompetitie (kinderen leren om zelfstandig informatie op internet te zoeken).
- Kinderjury bus: kinderen mogen stemmen op het mooiste boek van het jaar.
- 'Lezen, de mooiste les ooit', een nieuwsbrief voor primair onderwijs.
- 'Leestips', een nieuwsbrief voor leerkrachten, leescoördinatoren, vrijwilligers en pedagogisch medewerkers.
- Deelname van scholen aan de Week van de Mediawijsheid.
- Het muziekproject 'School's loud' (samenwerking tussen Doornroosje en de bibliotheek).

De bibliotheek bereikt met haar activiteiten ook scholen, peuterspeelzalen, kinderdagverblijven, die (nog) niet aangehaakt zijn op de Bibliotheek op School of BoekStart, en haalt de eerder in deze paragraaf genoemde percentages voor het gewenste bereik van scholen, peuterspeelzalen, kinderdagverblijven.

Ouderen

- Bibliotheek aan Huis voor mensen die aan huis gebonden zijn door ouderdom of ziekte.
- Voorlezen aan ouderen.
- Deskundigheid op het gebied van aangepast lezen. In dat kader wordt aan ouderen informatie verstrekt over leeshulpmiddelen.

3.5. Overige afspraken

Afgesproken is dat de bibliotheek de toegang tot digitale content (e-boeken) verbetert. Uit de bestudeerde stukken blijkt dat de bibliotheek begeleiding heeft geboden bij het starten met e-boeken en inloopspreekuren heeft georganiseerd. In 2014 werden door de leden van de Openbare Bibliotheek Gelderland-Zuid 16.355 e-boeken via bibliotheek.nl geleend.

De gemeente vraagt de bibliotheek om gebruik te maken van de code Cultural Governance. In de jaarverslagen beschrijft de bibliotheek op welke wijze de code wordt nageleefd. Daarbij hoort de opmerking dat de OBGZ al sinds 1 januari 2006 conform de regels van Cultural Governance wordt bestuurd.

Afgesproken is dat de bibliotheek invulling geeft aan cultureel ondernemerschap, met name gericht op een diversiteit aan literaire activiteiten.
De bibliotheek wil niet dat ondernemen financiële risico's met zich meebrengt (wat eigenlijk wel bij ondernemen hoort), omdat dat niet past bij een gesubsideerde instelling. Wel wil de bibliotheek een

ondernemende houding ten toon spreiden: kansen die voorbij komen pakken en ook op eigen initiatief kansen creëren. Samen met literaire partners stimuleert en organiseert de biliotheek literaire activiteiten (o.a. Letterbrouwerij, Nijmeegs Boekenfeest, Kinderboekenfeest en Poeziefeest). De bibliotheek biedt een 'podium' voor literaire activiteiten waar eenieder gebruik van kan maken. Verder is de bibliotheek op zoek naar (particuliere) fondsen en naar betekenisvolle samenwerking met bedrijven[9], waarbij de doelen niet conflicterend zijn en passen bij de bibliotheek. Enkele recente voorbeelden hiervan zijn de volgende: de bibliotheek participeert in het platform van Nijmegen Deelstad, heeft een analyse gemaakt van enkele fondsen (wat zijn de doelen en kan de bibliotheek hierin bijdragen?), heeft een plan geschreven voor het project B-Slash om jongeren op het vmbo meer aan het lezen te krijgen, dat gefinancierd wordt door meerdere innovatiefondsen, en werkt samen met welzijnsinstellingen (onder meer bij de projecten Mediawijsheid en VoorleesExpress).

[9] Het komt steeds meer voor dat bedrijven alleen bereid zijn om geld te geven als dat bijdraagt aan de positionering van het bedrijf en aan een positieve merkbeleving. Ze geven geen geld als ze er alleen naamsvermelding voor terugkrijgen.

4. Output

In dit hoofdstuk beschrijven we eerste welke wensen de gemeente ten aanzien van de output van de bibliotheek heeft. Daarna geven we een beeld of aan die wensen is voldaan.

4.1. Door de gemeente gewenste output

In de Stadsbegrotingen is de gewenste output in de afgelopen jaren een aantal keer bijgesteld.
In de Stadsbegroting 2012-2015 staat: *"We streven naar consolidatie en waar mogelijk verdere verhoging van leden- en bezoekersaantallen."* Bij de indicator 'aantal bezoekers bibliotheek' wordt uitgegaan van een stijging van het aantal bezoekers t.o.v. 2011.
In de Stadsbegroting 2013-2016 wordt niet meer uitgegaan van een groei van het aantal bezoekers, maar van een stabilisatie.
In de Stadsbegroting 2014-2017 is de indicator 'aantal bezoekers' vervangen door 'aantal uitleningen'. Er wordt uitgegaan van een stabilisatie van het aantal uitleningen. In dit verband wordt het volgende opgemerkt: *"Een toekomstbestendige bibliotheek vraagt verder om innovatie en minder aandacht (voor de afnemende uitleen van) 'fysieke' boeken."*
En in de stadsbegroting 2015-2018 wordt uitgaan van eerst een daling van het aantal uitleningen en daarna een stabilisatie.

In artikel 3 van de "Uitvoeringsovereenkomst budgetsubsidie Gemeente Nijmegen en Stichting Openbare Bibliotheek Gelderland Zuid voor de subsidieperiode 2012 t/m 2014" zijn de door de bibliotheek te leveren prestaties benoemd. Voor de subsidie voor 2015 gelden dezelfde afspraken.
Met betrekking tot de output is de volgende prestatie benoemd: *"Wij verwachten dat de OBGZ in deze budgetperiode minimaal volgens de landelijke tendensen presteert als het gaat om aantal bezoekers, leden en uitleningen."*
Daarbij wordt gewezen op allerlei landelijke en lokale ontwikkelingen die van invloed zullen zijn op op het bereik van doelgroepen (verschuiving van bezoeken van vestigingen naar bezoeken van website; verlengde uitleentermijn; sluiting van 7 van de 12 vestigingen in Nijmegen; aanbod van nieuwe diensten zoals de Bibliotheek op School en Bibliotheek aan Huis waardoor doelgroepen op een andere wijze bediend worden; aanbod van een digitale collectie waarbij digitale databanken geraadpleegd kunnen worden).

4.2. Gerealiseerde output

Percentage dat lid is van de bibliotheek

In 2014 waren 17.561 volwassenen lid van de bibliotheek. Het percentage bibliotheekleden onder de volwassen Nijmegenaren daalde van 15,2% in 2011 naar 12,6% in 2014. Ook landelijk daalde het aandeel leden onder de volwassenen (van 13,8 in 2011 naar 12,2 in 2013; nog geen cijfer voor 2014 beschikbaar).
In 2013 was 13,1% van de volwassen Nijmegenaren lid van de bibliotheek. Dat was iets hoger dan gemiddeld in Nederland (12,2% in 2013). In enkele benchmarksteden was het percentage leden onder de volwassenen in 2013 wat lager (Arnhem, Eindhoven en Enschede) en in enkele andere wat hoger (Groningen, Maastricht). De verschillen zijn niet groot.

Het percentage Nijmegenaren onder de 18 jaar dat lid is van de bibliotheek steeg van 72,8% in 2011 naar 89,6% in 2014 (25.741 leden). Deels gaat het om jongeren die lid zijn via hun schoolpas en om kinderen die op een school zitten die deelneemt aan de Bibliotheek op School. Niet alle jeugdigen die automatisch lid zijn van de bibliotheek, maken gebruik van de bibliotheek[10].

[10] Zo weten we uit de Jeugdmonitor 2007/2008 dat een deel van de Nijmeegse middelbare scholieren niet gebruikmaakte van hun gratis bibliotheeklidmaatschap.

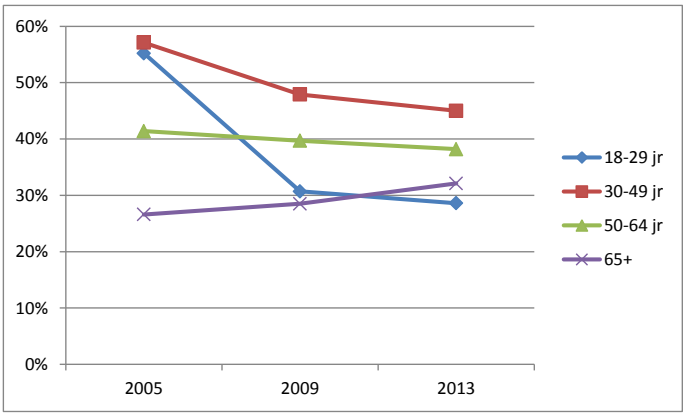
Ook landelijk steeg het percentage jeugdigen dat lid is van de bibliotheek, maar minder snel (van 62,5% in 2011 naar 64,6 in 2013; nog geen cijfers voor 2014 beschikbaar).
In 2013 was 82,4% van de Nijmeegse jongeren lid van de bibliotheek. Dat was hoger dan gemiddeld in Nederland (64,6%) en ook hoger dan in de meeste benchmarksteden. Bij de vergelijking met Nederland en andere steden moeten we wel bedenken dat de mate waarin kinderen en jongeren automatisch lid zijn van invloed is op hoe hoog het percentage leden onder de jongeren is. Een vergelijking voor het percentage jeugdigen dat gebruikmaakt van de bibliotheek zou een ander beeld kunnen geven. We beschikken niet over cijfers om een dergelijke vergelijking te kunnen maken.

Gebruik van de bibliotheek

Het hoeft niet zo te zijn dat alle leden van de bibliotheek er ook gebruik van maken. Aan de andere kant zijn ook niet-leden welkom in de bibliotheek, bijvoorbeeld om er te studeren of kranten en tijdschriften te lezen. Verder kunnen niet-leden met het pasje van een huisgenoot boeken komen lenen. Daarom zijn cijfers over het gebruik van de bibliotheek een belangrijke aanvulling op de cijfers over de ledentallen.
In ons tweejaarlijkse, grootschalige bevolkingsonderzoek onder volwassen Nijmegenaren vragen we of men gebruik maakt van de bibliotheek[11]. De uitkomsten laten een dalend gebruik zien, waarbij er sprake is van verschillen tussen deelgroepen en -gebieden.

In de periode 2005-2013 daalde het percentage gebruikers van 52 naar 37%. Die daling vond vooral plaats in de periode 2005-2009 (van 52 naar 38%). Het percentage frequente gebruikers (maandelijks of wekelijks) daalde in de periode 2005-2013 van 30 naar 21%. Die daling was sterker in de periode 2005-2009 (van 30 naar 24%) dan in de periode 2009-2013.

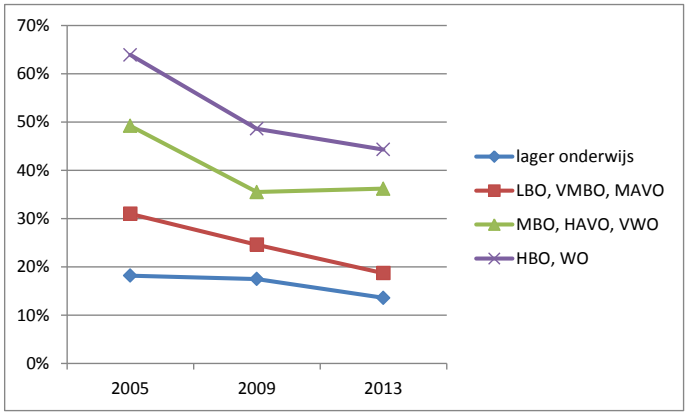
In de periode 2005-2009 daalde het percentage gebruikers relatief sterk bij de 18-29-jarigen.
Bij de 65-plussers is er sprake van een lichte stijging van het gebruik vanaf 2005 (zie figuur 1).

[11] Bij een steekproefonderzoek is er altijd sprake van nauwkeurigheidsmarges. Het gemeten percentage kan in werkelijkheid wat hoger of lager liggen. Verder weten we niet in hoeverre er sprake is van selectieve non-respons. Bij de uitvoering van de Burgerpeiling letten we er goed op dat we voldoende respondenten per gebied hebben, met de juiste verdeling naar geslacht en leeftijd. Personen van 90 jaar en ouder en personen in verpleeg- en verzorgingshuizen nemen we niet mee in het onderzoek. De cijfers uit de Burgerpeiling geven goed ontwikkelingen weer, omdat het onderzoek door de jaren heen zo veel mogelijk op dezelfde wijze is uitgevoerd.

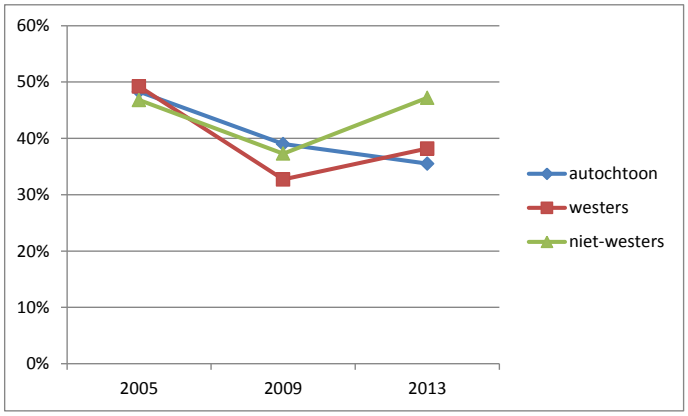
Figuur 1: percentage volwassen Nijmegenaren dat gebruik maakt van de bibliotheek naar leeftijdscategorie
Bron: Burgerpeiling

In de periode 2005-2009 daalde het percentage gebruikers relatief sterk bij de hoog- en middelbaar opgeleiden. In de periode 2009-2013 steeg het percentage gebruikers licht bij de middelbaar opgeleiden (zie figuur 2).

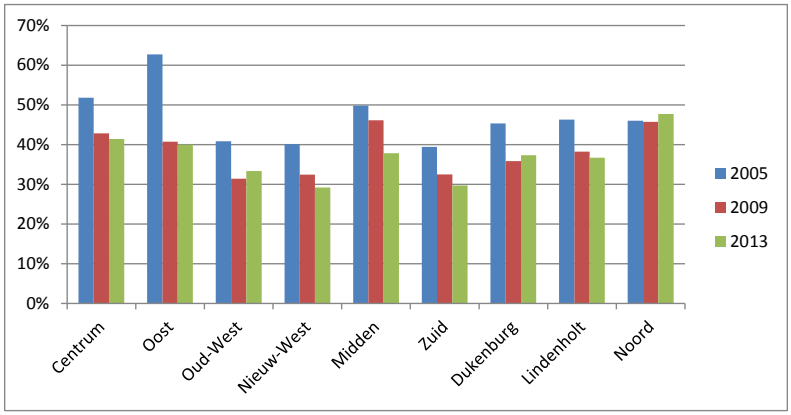
Figuur 2: percentage volwassen Nijmegenaren dat gebruik maakt van de bibliotheek naar opleidingsniveau
Bron: Burgerpeiling

In de periode 2009-2013 steeg het percentage gebruikers onder de Nijmegenaren van niet-westerse herkomst (zie figuur 3). Bij deze groep nam vooral het aantal niet-frequente gebruikers (minder dan 1 keer per maand) toe.

Figuur 3: percentage volwassen Nijmegenaren dat gebruik maakt van de bibliotheek naar etniciteit
Bron: Burgerpeiling

In de periode 2005-2009 nam het percentage gebruikers relatief sterk af in Nijmegen-Oost en in de periode 2009-2013 in Nijmegen-Midden. In Nijmegen-Noord is het percentage gebruikers het meest stabiel (zie figuur 4). De verschillen tussen de stadsdelen voor het bereik van de bibliotheek (percentage gebruikers) zijn kleiner dan voor het bereik van andere culturele instellingen (gesubsidieerde podia, musea).

Figuur 4: percentage volwassen Nijmegenaren dat gebruik maakt van de bibliotheek naar stadsdeel
Bron: Burgerpeiling

In steden behorend tot onze vaste set van benchmarksteden wordt het gebruik van de bibliotheek niet of niet op dezelfde wijze gemeten.
We beschikken niet over actuele cijfers over het gebruik van de bibliotheek door de jeugd. De laatste meting in het kader van de Nijmeegse Jeugdmonitor werd in 2007 uitgevoerd.

Aantal bezoekers

In feite gaat het om cijfers over het aantal bezoeken, niet over het aantal verschillende bezoekers.
In de jaarverslagen voor 2013 en 2014 zijn geen gegevens meer opgenomen over het aantal bezoeken aan de bibliotheekvestigingen. Als reden daarvoor geeft de bibliotheek dat steeds meer vestigingen deel uitmaken van een multifunctionele omgeving, waarin meerder culturele partners zitten. Op die locaties is het niet mogelijk het aantal bezoekers te tellen. In Nijmegen geldt dat bijvoorbeeld voor vestigingen gehuisvest in een multifunctionele accommodatie of wijkgebouw. Een tweede reden is dat het ook bij nieuwe vormen van bibliotheekwerk, zoals Bibliotheek op School, niet goed mogelijk is om bezoekers te tellen.
Er zijn nog meer redenen waarom cijfers over het aantal bezoeken zich niet goed lenen voor een vergelijking met het landelijke beeld:

- De uitleentermijn is van invloed op de hoogte van het aantal bezoeken. Een langere uitleentermijn verlaagt het aantal bezoeken.
- Ook het niveau van de digitale dienstverlening is een factor van belang. Denk aan het gemak waarmee mensen thuis boeken kunnen reserveren en verlengen.
- De landelijke cijfers zijn deels gebaseerd op metingen bij de ingang door telpoortjes en deels op schattingen.
- Het totaal aantal bezoeken zegt niets over het aantal verschillende bezoekers.

Tevredenheid over het gebruik

Onder vooral de volwassen leden (vanaf 16 jaar) heeft de bibliotheek in 2014 een onderzoek uitgevoerd. De waardering voor de bibliotheekvestigingen in de regio is hoog (gemiddeld rapportcijfer: 7,9) en is gelijk aan de landelijke benchmark. Ook de Nijmeegse vestigingen scoren goed. Voor de vestigingen Mariënburg en Zwanenveld is het oordeel gelijk aan dit gemiddelde, voor de vestiging Muntweg wat hoger (8,2)[12].
Een ruime meerderheid is tevreden over de omvang van het aanbod van de collectie tijdschriften en kranten (86%), romans/ leesboeken (82%) en informatieve materialen (79%).
Tien procent van de klanten heeft in het voorgaande jaar één of meer activiteiten in de bibliotheek bezocht. Gevraagd is naar de meest aansprekende activiteiten. Een boekpresentatie (34%) en lezing (32%) zijn het meest genoemd, gevolgd door een tentoonstelling, cursus of thema-avond (circa een kwart). De minst aansprekende activiteiten zijn een rondleiding in een bibliotheek, een spreekuur van een andere organisatie en een infostand.

Negen op de tien klanten geeft aan dat men over vijf jaar (heel) waarschijnlijk nog lid van de bibliotheek is. De voornaamste redenen daarvoor zijn boeken te kunnen lenen (92% versus 12% om e-boeken te kunnen lenen) en omdat men het belangrijk vindt dat de bibliotheek blijft bestaan (64%). Andere redenen zijn: om dvd's/cd's te kunnen lenen (39%), om materialen voor mijn studie/opleiding te kunnen lenen (15%), om boeken voor anderen te kunnen lenen (8%) en om te kunnen internetten (3%). Een paar procent geeft aan (heel) waarschijnlijk geen lid meer te zijn.

Aantal uitleningen

De sluiting van zes bibliotheekvestigingen in Nijmegen in 2012 heeft geleid tot een toename van het aantal uitleningen in enkele overgebleven vestigingen. Wel is het totaal aantal uitleningen in Nijmegen in de afgelopen jaren gedaald van 1.374.202 in 2011 naar 1.151.105 in 2014 (-16%). Bij deze cijfers zijn de verlengingen meegerekend. Uitleningen van e-boeken zijn niet meegerekend (16.355 in 2014 door alle leden in Gelderland-Zuid).
Ook de landelijke uitleencijfers - exclusief de verlengingen - laten een daling zien. In 2013 lag het aantal uitleningen 16% lager lag dan in 2011 (cijfers voor 2014 nog niet beschikbaar). Voor Nijmegen geldt dat het aantal uitleningen - inclusief verleningen - in 2013 12% lager lag dan in 2011. De daling van het aantal uitleningen lijkt in Nijmegen dus minder sterk dan in Nederland.

Bij een vergelijking met het landelijke beeld kan het meerekenen van uitleningen vertekenend werken. Dit omdat de lengte van de uitleentermijn, die per bibliotheek kan verschillen, van invloed is op het aantal verlengingen. Voor een zuivere vergelijking hebben we de bibliotheek gevraagd om ten behoeve van dit onderzoek het jaarlijks aantal uitleningen exclusief de verlengingen aan te leveren. Voor de jaren 2013 (976.787 uitleningen) en 2014 (940.041) kon de bibliotheek deze cijfers leveren. Voor 2013 kunnen we het jaarlijks aantal uitleningen per inwoner in Nijmegen - exclusief verlengingen - (5,9) vergelijken met het landelijke cijfer (5,0); het aantal uitleningen is in Nijmegen blijkt relatief hoog te zijn. Voor 2014 is het landelijke cijfer nog niet beschikbaar. Voor de toekomst is het van belang om het aantal uitleningen exclusief verlengingen te blijven volgen.

De landelijke uitleencijfers zijn uitgesplitst naar jeugd en volwassenen. Zo zien we dat het gemiddeld aantal uitleningen per inwoner van Nederland beneden de 18 jaar (11) veel hoger ligt dan het gemiddeld aantal uitleningen per volwassen Nederlander (3).

[12] De andere vestigingen scoren wat lager, maar het absoluut aantal respondenten voor die andere vestigingen is gering.

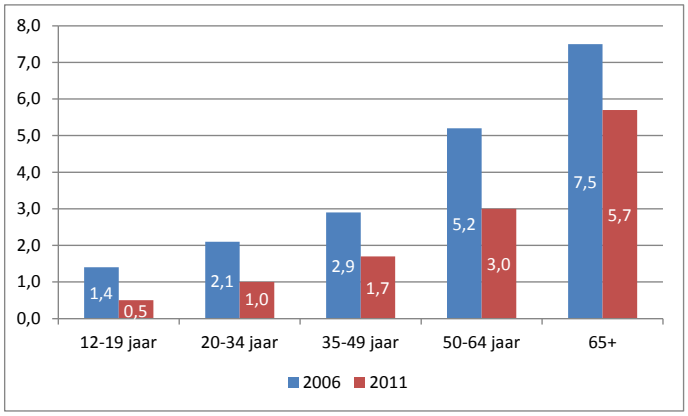
Voor de periode 1999-2012 laten de landelijke cijfers het volgende beeld zien:

- Het aantal geleende boeken in de categorie volwassenen daalde met 42%. De omvang van de collectie boeken voor volwassenen nam met 40% af.
- Het aantal uitleningen in de categorie jeugd daalde met 32%. De omvang van de collectie jeugdboeken nam met 17% af.
- Vooral voor jongeren, maar ook voor volwassenen geldt dat het aantal uitleningen per lid is afgenomen. En voor zowel jongeren als volwassenen geldt dat het aantal uitleningen van non-fictieboeken sterker is gedaald dan het aantal uitleningen van fictieboeken.

In de jaarverslagen van de bibliotheek zijn de gegevens over de uitleningen niet nader uitgesplitst.

landelijke ontwikkelingen m.b.t. lezen

De geschetste daling van het aantal uitleningen heeft onder meer te maken met de afname van de tijd die mensen aan lezen besteden. Landelijk onderzoek onder de Nederlanders vanaf 12 jaar van het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) naar de vrijetijdsbesteding laat zien dat de vrije tijd die men aan lezen van kranten, tijdschriften en boeken besteedt sinds 1975 aan het dalen is. Toen besteedde men hier gemiddeld 6,1 uur per week aan. Ruim twintig jaar later - in 2006 - was dat gedaald naar 3,9 uur per week. En bij de laatste meting in 2011 was het 2,5 uur per week. Ook het percentage dat gedrukte media leest nam af: van 85% in 2006 naar 67% in 2011. Tussen 2006 en 2011 daalde het bereik van gedrukte media én het aantal uren dat Nederlanders lezen sneller dan tussen voorgaande meetmomenten. De leestijd daalde onder alle leeftijdsgroepen, maar het sterkst onder de 50-64-jarigen. Wel werd in 2011 in deze leeftijdscategorie nog steeds meer gelezen dan in de groepen daaronder. En de 65-plussers lazen het meest.

Figuur 5: Gemiddelde tijd die men per week in de vrije tijd besteedt aan het lezen van gedrukte media: kranten, tijdschriften en boeken, naar leeftijdscategorie
Bron: Met het oog op de tijd. Een blik op de tijdsbesteding van Nederlanders, Sociaal Cultureel Planbureau, 2013.

Hoger opgeleiden hebben altijd relatief veel tijd besteed aan lezen, maar zijn al enige tijd bezig met een inperking van die tijd. Ook de lager opgeleiden leveren relatief veel leestijd in. Bij hoger opgeleiden lag de gemiddelde leestijd voor de gedrukte media in 2011 (2,7 uur per week) iets hoger dan bij de middelbaar en lager opgeleiden (2,3 respectievelijk 2,4 uur per week).
Tegelijk nam het gebruik van internet en de computer in de vrije tijd toe: van 2,8 uur per week in 2006 naar 4,0 uur in 2011 (online communiceren is hierbij niet meegerekend). Ook het percentage dat dit doet neemt toe: van 66% in 2006 naar 75% in 2011. Bij de openbare bibliotheken is de uitleen van informatieve boeken in

de afgelopen jaren sterker afgenomen dan de uitleen van boeken in de categorie fictie. Dit lijkt onder meer te maken te hebben met het gemakkelijk kunnen opzoeken van informatie op internet. Echter uit het onderzoek van het SCP kan nog niet afgeleid worden welk deel van de tijd achter de computer mensen besteden aan het opzoeken van informatie.
Jongeren hebben lange tijd vooropgelopen bij de tijd besteed aan pc-/internetgebruik en dat was in 2011 nog steeds zo. Hoger opgeleiden liepen voorop bij het internetgebruik, maar werden ingehaald door met name de lage opleidingsgroep.

In 2012 is het SCP samen met het CBS gestart met een nieuwe reeks van peilingen in het kader van de Vrijetijdsomnibus. De uitkomsten kunnen niet goed vergeleken worden met de eerdere reeks van peilingen. Uit de peiling in 2012 blijkt dat bibliotheken 42% van de bevolking bereiken. Het bereik is het hoogst onder de jeugd (83% 6-11-jarigen en 70% 12-19-jarigen). In tegenstelling tot wat we in Nijmegen meten, is landelijk het bereik onder 65-plussers relatief laag. Echter de ouderen die de bibliotheek gebruiken doen dat wel relatief vaak. Bijzonder is het grote bereik van de bibliotheek onder de allochtone jeugd.
Voor diverse vormen soorten cultuurbezoek meten de onderzoekers een relatief sterke samenhang met het opleidingsniveau (een lager bereik bij lager opgeleiden). Voor het bibliotheekbezoek is die samenhang wel aanwezig, maar minder sterk. Geslacht speelt een even grote rol als opleidingsniveau (meer vrouwen dan mannen bezoeken de bibliotheek). Er is geen samenhang met het inkomen.

Belangstelling voor e-boeken

Niet alleen de tijd die men aan lezen besteedt, maar ook hoe men leest is van belang voor hoe het bibliotheekgebruik zich ontwikkelt. Hoe zit het bijvoorbeeld met de opkomst van e-boeken?

De Stichting Marktonderzoek Boekenvak verricht vanaf 2010 onderzoek naar het e-lezen. In 2010 was een beperkt aantal Nederlanders in bezit van een e-reader (2 à 3%). Vanaf 2011 is de aanschaf van e-readers en tablets fors toegenomen.
De Vrijetijdsomnibus (SCP/CBS) laat zien dat in 2012 ruim de helft van de bevolking in de vrije tijd maandelijks één of meerdere boeken las. Bijna al die lezers lazen gedrukte boeken, 8% van de lezers las een e-boek. Het percentage dat gedrukte boeken leest is het grootst onder kinderen en ouderen. E-boeken worden relatief veel gelezen door mensen van middelbare leeftijd.
In de periode 2008-2013 daalde de jaarlijkse verkoop van gedrukte boeken van 51 miljoen naar 39 miljoen. De verkoop van e-boeken nam toe van 0,55 miljoen in 2011 naar 1,95 miljoen in 2013. Veruit de meeste boeken die verkocht worden zijn dus nog gedrukte boeken.

Uit het klantenonderzoek van de OGBZ uit 2014 blijkt dat de belangrijkste reden om lid te blijven van de bibliotheek het lenen van gedrukte boeken is (door 92% genoemd). Ook het lenen van e-boeken is als reden genoemd, maar veel minder (12%).
In 2014 werden door de leden van de Openbare Bibliotheek Gelderland-Zuid 16.355 e-boeken via bibliotheek.nl geleend, tegenover 1.151.105 uitleningen van gedrukte boeken en andere materialen (zoals bladmuziek en audiovisuele materialen).

Interessant in dit verband zijn de uitkomsten van een marktonderzoek in opdracht van de Brabantse Netwerkbibliotheek. Het onderzoek is in 2012 uitgevoerd onder een representatieve steekproef uit de bevolking van Brabant, die getrokken is uit een landelijk Burgerpanel. Het onderzoek laat zien dat de voorkeur van lezers over het algemeen naar gedrukte boeken uitgaat. E-boeken worden relatief veel gelezen als men op reis is, maar ook op reis geeft een meerderheid de voorkeur aan gedrukte boeken.
Twee derde van de respondenten leest wekelijks of vaker van papier en 30% van een scherm (PC, laptop, tablet, e-reader, smartphone). Bijna de helft leest boeken, kranten en tijdschriften nog altijd alleen van papier en vrijwel niemand leest alleen maar digitaal. Digitaal lezen wordt het meest gedaan om de actualiteiten te volgen en wordt nauwelijks gedaan om voor te lezen.

5. Maatschappelijke effecten

Dit hoofdstuk begint met een algemene introductie over de maatschappelijke opbrengsten van de bibliotheek. Daarna beschrijven we welke wensen de gemeente ten aanzien van de maatschappelijke opbrengsten van de van de bibliotheek heeft. Daarna geven we een beeld of aan die wensen is voldaan.

5.1. Introductie

Effecten binnen verschillende domeinen

In 2012 is in opdracht van het sectorinstituut openbare bibliotheken (SIOB) een lang lopend onderzoek gestart gericht op het beter meetbaar maken van de maatschappelijke effecten van openbare bibliotheken. In de eerste fase van dit onderzoek is een literatuurstudie verricht. Daaruit blijkt dat in het buitenland diverse pogingen zijn gedaan om de maatschappelijke effecten van bibliotheken te meten. Deze onderzoeken leveren indicaties op voor maatschappelijke effecten van bibliotheken. Op basis van het literatuuronderzoek onderscheiden de onderzoekers vijf domeinen waar de bibliotheek mogelijk van toegevoegde waarde is.

- *Educatie*
  Voorbeelden:
  - vergroten lees- en taalvaardigheid;
  - vergroten mediawijsheid;
  - ontwikkelen van een kritische geest;
  - bijdrage leveren aan kennis- en innovatieve samenleving.

- *Sociale domein*
  Voorbeelden:
  - bijdrage leveren aan sociale samenhang;
  - stimuleren betrokkenheid bij de samenleving, maatschappelijk participatie;
  - bevorderen zelfredzaamheid.

- *Cultuur*
  Voorbeelden:
  - promoten van boeken en literatuur;
  - stimuleren van cultuurparticipatie;
  - mensen kennis laten maken met andere culturen, ideeën en perspectieven.

- *Economie*
  Voorbeelden:
  - stimuleren en ondersteunen ondernemerschap;
  - hulp bieden bij het vinden van werk;
  - bijdragen aan meer grip op persoonlijke financiën.

- *Gevoelsleven, persoonlijke ontwikkeling*
  Voorbeelden:
  - genieten van kunst;
  - positieve bijdrage aan algemeen welbevinden;
  - levert plezier op;
  - stimuleert de creativiteit;
  - leidt tot persoonlijke groei;
  - groei van zelfvertrouwen.

Daarbij merken de onderzoekers op dat de genoemde mogelijke effecten op allerlei manieren onderling met elkaar zullen samenhangen.

Landelijke onderzoek naar effecten

In het kader van het lang lopend landelijk onderzoek is in 2012 een enquêteonderzoek gehouden om meer inzicht te krijgen in de opbrengsten van de bibliotheek in de vijf hierboven genoemde domeinen. Het onderzoek levert diverse opvallende eerste bevindingen op. Die bevindingen roepen veel vragen op en de onderzoeker geeft aan dat vervolgonderzoek en nadere onderbouwing en duiding nodig is.
Hieronder zijn enkele uitkomsten opgenomen:

- Bibliotheekbezoeken staan met name in het teken van boeken lenen (83%) en lezen (kranten/tijdschriften 39%, boeken 38%). De IT-faciliteiten in de bibliotheek worden beduidend minder gebruikt. Negen procent van de bezoekers zegt weleens gebruik te maken van studie- of werkplekken.
- Als men informatie zoekt, gaat het relatief veel over hobby's en vakanties, reizen en toerisme, gevolgd door gezondheid en welzijn. Minder populair zijn financiën/economie, nieuws/actualiteiten, politiek en loopbaan/carrière.
- 61 procent van de bezoekers geeft aan dat ze dankzij de bibliotheek meer plezier hebben in lezen.
- 43 procent geeft aan dankzij de bibliotheek nieuwe dingen te leren.
- 35 procent voelt zich ondersteund in zijn/haar persoonlijke ontwikkeling.
- 32 procent van de (groot)ouders in de steekproef vindt dat het (klein)kind dankzij de bibliotheek meer is gaan lezen, 32 procent vindt dat het (klein)kind lezen leuker is gaan vinden en 21 procent vindt dat het (klein)kind beter is gaan lezen; 8% van de (groot)ouders is het eens met de stelling 'Door de bibliotheek leert mijn (klein)kind goed om te gaan met media, computers en internet'.
- 13 procent geeft aan dat de bibliotheek bijdraagt aan het leveren van betere werkprestaties.
- Op sociaal vlak blijkt dat ontmoetingen in de bibliotheek met name plaatsvinden tussen bekenden en tussen bezoekers en medewerkers. Tegelijk geeft 41% van de bezoekers aan zich in de bibliotheek onder de mensen te voelen. Deze groep lijkt in de bibliotheek een gevoel van geborgenheid en saamhorigheid te ervaren.
- Driekwart van de bezoekers geeft aan nog nooit te hebben deelgenomen aan een culturele activiteit in de bibliotheek en de culturele bronnen die ze raadplegen hebben een hoge 'fun factor' (muziek, commerciële films). Toch beweert een behoorlijke groep culturele voordelen te ervaren; 39% geeft aan door de bibliotheek verbonden te zijn met de wereld van kunst en cultuur en 38% zegt meer te weten over andere landen, culturen en levensstijlen.
- Mensen schatten de waarde van de bibliotheek voor de samenleving in het algemeen hoger in dan de waarde voor zichzelf persoonlijk. Een hoge toegevoegde waarde van de bibliotheek ziet men vooral op het gebied van kennissamenleving, persoonlijke ontwikkeling, sociale inclusie ("een plek voor iedereen") en kunst en cultuur.
- Volgens de onderzoeker is er relatief weinig ondersteuning gevonden voor gangbare theorieën over de positieve invloed van bibliotheken. Met name op economisch, cultureel (op literatuur en lezen na) en sociaal vlak lijken bibliotheekbezoekers minder voordelen te ervaren dan vaak wordt aangenomen. Een belangrijke kanttekening hierbij is dat discussie nodig is over de vraag welke gemeten percentages we als "veel" of "weinig" moeten interpreteren.

Interessant in dit verband zijn de uitkomsten van een marktonderzoek in opdracht van de Brabantse Netwerkbibliotheek. Het onderzoek is in 2012 uitgevoerd onder een representatieve steekproef uit de bevolking van Brabant, die getrokken is uit een landelijk Burgerpanel. Voor de respondenten zit de toegevoegde waarde van de bibliotheek vooral in het aanbod van boeken en het stimuleren van lezen. Ook vrije toegang tot informatie en bijvoorbeeld toegang tot digitale databanken vindt men redelijk belangrijk. Verder ziet men toegevoegde waarde in het bieden van werkplekken met internet.

Een aantal andere zaken ziet men niet als specifieke waarden voor de bibliotheek: lezingen, exposities en contact met anderen. Ook voor de nabije toekomst blijft men het bieden van boeken en andere materialen en het stimuleren van leesgedrag als de belangrijkste functies zien, gevolgd door het bieden van vrije toegang tot informatie.

5.2. Door de gemeente gewenste maatschappelijke opbrengsten

In verschillende bestudeerde stukken vinden we passages over door de gemeente gewenste maatschappelijke effecten. Effecten die worden genoemd zijn:

- leesbevordering;
- meer leesplezier;
- vergroten mediawijsheid;
- bijdragen aan de persoonlijke ontwikkeling;
- bestrijden van laaggeletterdheid.

In artikel 3 van de "Uitvoeringsovereenkomst budgetsubsidie Gemeente Nijmegen en Stichting Openbare Bibliotheek Gelderland Zuid voor de subsidieperiode 2012 t/m 2014" staat: *"Taalbeheersing en goed je weg kunnen vinden in onze informatiemaatschappij zijn belangrijke basisvaardigheden. Hierbij dient speciale aandacht te gaan naar bevolkingsgroepen die wat betreft deze vaardigheden extra ondersteuning nodig hebben, zoals de (kansarme) basisschooljeugd, ouderen en specifieke groepen allochtonen."*
In het stuk "Uitwerking door de OBGZ van de drie kernfuncties waarop de OBGZ zich volgens de opdracht van de gemeente Nijmegen in de komende budgetperiode dient te focussen" staat: *"De OBGZ biedt in een doorgaande leerlijn professionele producten aan op het gebied van leesbevordering en mediawijsheid in het onderwijs van 0 - 18 jaar."*

In het coalitieakkoord 2014-2018 staat dat de coalitie een stevige impuls wil geven aan de versnelling van de stadsbrede invoering van de Bibliotheek op School. *"Daarmee stimuleren we leesbevordering en leesplezier al vanaf jonge leeftijd bij kinderen op de basisschool. Ook de media- en informatievaardigheden van kinderen worden daarmee extra ondersteund."*

In 2014 heeft de gemeente besloten om een opstartsubsidie te verlenen voor de Bibliotheek op School. Het gaat om een bedrag van €50.000 per jaar voor de periode 2013-2017. In het collegevoorstel voor deze subsidie staat onder doelstelling het volgende: *"Met het verlenen van de subsidie willen wij de introductie van BoS op zoveel mogelijk scholen aanjagen, waardoor we lezen, leesplezier, en mediawijsheid bij kinderen in de leeftijd van 4-12 jaar stimuleren."*

In 2014 heeft de gemeente een budgetsubsidie voor één jaar (2015) verleend. Dit op basis van een aanvraag van de bibliotheek, die is gebasserd op de prestatieafspraken zoals die gemaakt zijn bij de budgetsubsidie voor de periode 2012-2014. In het collegevoorstel voor deze subsidie is onder de kop 'doelstelling' het volgende opgenomen: *"Met het verlenen van subsidie aan de Openbare Bibliotheek Gelderland Zuid bestrijden wij laaggeletterdheid, stimuleren wij lezen, leesplezier, mediawijsheid en persoonlijke ontwikkeling."*

Voor de maatschappelijke effecten zijn geen streefcijfers genoemd. Dat is ook niet zo vreemd. Het meetbaar maken van de maatschappelijke effecten van de bibliotheek staat pas sinds enkele jaren meer in de belangstelling. In 2012 is in opdracht van het sectorinstituut openbare bibliotheken (SIOB) een lang lopend onderzoek gestart gericht op het beter meetbaar maken van de maatschappelijke effecten van openbare bibliotheken. De eerste bevindingen op basis van dit onderzoek maken duidelijk dat het meten van maatschappelijke effecten van openbare bibliotheken zeer complex is.

5.3. Inzicht in de gerealiseerde maatschappelijke effecten

Uit de jaarverslagen blijkt dat de bibliotheek streeft naar een breed scala aan maatschappelijke effecten binnen verschillende domeinen (educatie, cultuur, sociaal domein, economie), waaronder de door de gemeente gewenste effecten: een betere taalbeheersing, een grotere mediawijsheid, meer leesplezier en bijdragen aan de persoonlijke ontwikkeling. Hieronder hebben we de in de jaarverslagen genoemde effecten ingedeeld naar domein:

- Educatie: vergroten lees- en taalvaardigheid; vergroten mediawijsheid; ontwikkelen van een kritische geest.
- Sociale domein: bijdrage leveren aan sociale samenhang; stimuleren betrokkenheid bij de samenleving / maatschappelijk participatie; bevorderen zelfredzaamheid.
- Cultuur: promoten van boeken en literatuur; stimuleren van cultuurparticipatie.
- Gevoelsleven / persoonlijke ontwikkeling: genieten van kunst; levert plezier op; leidt tot persoonlijke groei.

De bibliotheek wil bijdragen aan de zelfontplooiing van mensen, waardoor ze in staat zijn om bewust, kritisch en actief in de maatschappij te participeren. De bibliotheek wil partner in het sociale domein zijn, vanuit de visie dat de bibliotheekfuncties van belang zijn voor het jezelf kunnen redden, verbondenheid met en betrokkenheid bij de samenleving en het leveren van een actieve bijdrage aan de samenleving.

Vanwege de complexiteit van het meten van maatschappelijke effecten van de bibliotheek hebben we in het plan van aanpak voor dit onderzoek beschreven dat het doel van dit onderzoek niet is om met harde bewijzen voor maatschappelijke effecten te komen. Wel hebben we geprobeerd om op basis van bestaande bronnen meer indicatief inzicht te verschaffen in de toegevoegde waarde van de bibliotheek.

Op basis van de volgende bronnen kunnen we indicaties geven voor de toegevoegde waarde van de bibliotheek in Nijmegen:

- Onze tweejaarlijkse Burgerpeiling, een grootschalig bevolkingsonderzoek onder volwassen Nijmegenaren (sinds 2011: vanaf 15 jaar) over diverse onderwerpen. In dit onderzoek zijn ook vragen opgenomen over het gebruik van de bibliotheek, maatschappelijke betrokkenheid en cultuurparticipatie.
- De Gezondheidsmonitor van de GGD Gelderland-Zuid, een grootschalig bevolkingsonderzoek onder volwassen Nijmegenaren naar gezondheid en leefstijl. In dit onderzoek zijn vragen opgenomen over het gebruik van de bibliotheek, maatschappelijke betrokkenheid en een aantal vormen van vrijetijdsbesteding.
- Landelijk onderzoek naar de effecten van de Bibliotheek op School. Dit is een landelijk concept waarbij kinderen op een innovatieve wijze gestimuleerd worden hun kennis, vaardigheden en motivatie op het gebied van lezen en mediawijsheid te verbeteren. Het concept bestaat uit de volgende bouwstenen: de collectie (toegang tot alle aantrekkelijke boeken uit de jeugdcollectie van de bibliotheek en alle kinderen lid van de bibliotheek), een digitaal schoolsysteem schoolWise (zoekmachine met koppeling educatieve databanken en jeugdbibliotheekcatalogus, leeslog, docentenmodule, e.d.), expertise (cursus Open Boek tot leescoördinator voor leerkrachten), een monitor (landelijke meting leesmotivatie en -gedrag kinderen en leesbevorderend gedrag leerkrachten), een leesmediaplan (meerjarenplan van scholen voor verankeren en op peil houden van leesmediaonderwijs) en netwerken en beleid (gemeente en schoolbesturen hebben een gezamenlijke ambitie afgesproken).
- Landelijk onderzoek naar de effecten van BoekStart. Met BoekStart worden kinderopvanginstellingen ondersteund om de leesomgeving en de expertise van pedagogisch medewerkers te verbeteren, zodat er meer voorgelezen kan worden.
- Landelijk onderzoek naar de effecten van de aanpak van laaggeletterdheid binnen bibliotheken.

Indicaties voor maatschappelijke effecten uit de Burgerpeiling 2011 en 2013

Voor uitkomsten m.b.t. maatschappelijke betrokkenheid en cultuurparticipatie is nagegaan of we verschillen zien tussen de wel- en niet-bibliotheekgebruikers. Dat is gedaan voor verschillende deelgroepen binnen de bevolking.
Tabel 1 laat zien dat een relatief groot deel van de personen, die gebruikmaken van de bibliotheek, zich in de vrije tijd voor de samenleving inzet (61% tegenover 49% van de personen die geen gebruikmaken van de bibliotheek). Ook de bereidheid om zich (meer) in te gaan zetten voor de samenleving is bij de bibliotheekgebruikers relatief groot.
Voor deze bevinding, en ook voor de hieronder gepresenteerde bevindingen uit de bevolkingsonderzoeken, kunnen we niet aangeven hoe deze samenhang precies in elkaar steekt. Leidt bibliotheekgebruik bijvoorbeeld tot een grotere maatschappelijke betrokkenheid, is het andersom of is er sprake van wederzijdse beïnvloeding?

	maakt gebruik van bibliotheek	maakt geen gebruik van bibliotheek
zet zich in de vrije tijd in voor de samenleving (buurt, organisaties, personen buiten het eigen huishouden)	61%	49%
zet zich in voor de buurt	33%	23%
(misschien) bereid tot (meer) inzet voor de buurt	23%	13%
zet zich in voor organisaties (minstens 1 keer per maand)	31%	22%
(misschien) bereid tot (meer) inzet voor organisaties	25%	21%
biedt hulp aan personen buiten het eigen huishouden (minstens 1 keer per maand)	20%	17%
(misschien) bereidt tot (meer) inzet voor personen buiten het eigen huishouden	23%	15%

Tabel 1: vrijwillige inzet voor de samenleving naar wel/geen bibliotheekgebruik
Bron: Burgerpeiling 2013, bureau Onderzoek en Statistiek

We hebben gekeken of deze verschillen ook gelden voor deelgroepen uit de samenleving (verschillende leeftijdscategorieën, lager, middelbaar en hoger opgeleiden, verschillende welstandsklassen en autochtonen versus Nijmegenaren van westerse en niet-westerse herkomst). Zien we bijvoorbeeld ook bij de lager opgeleiden, de 15-29-jarigen of de Nijmegenaren van niet-westerse afkomst dat de bibliotheekgebruikers zich vaker voor de samenleving inzetten? De uitkomsten zijn opgenomen in de bijlage. Voor alle onderscheiden categorieën zien we dat de bibliotheekgebruikers zich over het geheel genomen meer voor de samenleving inzetten. Binnen de groep lager opgeleiden is het beeld wat anders; de bibliotheekgebruikers zetten zich iets meer in voor de samenleving dan de niet-bibliotheekgebruikers, maar de bereidheid tot (meer) inzet is bij de bibliotheekgebruikers duidelijk groter.

De onderstaande tabel laat een relatief grote cultuurparticipatie zien onder de personen die gebruikmaken van de bibliotheek. We meten onder meer er onder bibliotheekgebruikers meer personen zijn die in hun vrije tijd verhalen en gedichten schrijven.

	maakt gebruik van bibliotheek	maakt geen gebruik van bibliotheek
bezoekt culturele voorstellingen in Nijmegen (exclusief film)	71%	59%
bezoekt filmvoorstellingen in Nijmegen	74%	61%
bezoekt minstens 1 keer per maand een culturele voorstelling	43%	35%
bezoekt 1 of meer gesubsidieerde podia in de stad	79%	69%
gaat wel eens naar musea	63%	46%
beoefent in de vrije tijd kunstzinnige activiteiten	52%	38%
schrijft in de vrije tijd verhalen, gedichten	5%	2%
neemt deel aan kunsteducatie	15%	10%
maakt deel uit van een creatief gezelschap (amateurkunstbeoefening)	14%	9%

Tabel 2: cultuurparticipatie naar wel/geen bibliotheekgebruik
Bron: Burgerpeiling 2011, bureau Onderzoek en Statistiek

De uitkomsten per deelgroep - onderscheid naar leeftijd en opleidingsniveau - zijn opgenomen in de bijlage. Voor alle onderscheiden categorieën zien we dat de cultuurparticipatie onder bibliotheekgebruikers over het geheel genomen groter is. Bij de hoger opgeleiden is het beeld wat afwijkend; voor bepaalde vormen van cultuurparticipatie is er weinig verschil tussen de wel- en niet-bibliotheekgebruikers (culturele voorstellingen bezoeken, filmvoorstellingen bezoeken, gesubsidieerde podia bezoeken en deelnemen aan kunsteducatie). En ook bij de 18-29-jarigen is het beeld wat anders; binnen die groep geldt dat de niet-bibliotheekgebruikers wat meer aan kunsteducatie deelnemen en wat meer deel uitmaken van een creatief gezelschap.

Indicaties voor maatschappelijke effecten uit de Gezondheidsmonitor 2012

Ook voor diverse onderwerpen in de Gezondheidsmonitor is nagegaan of we verschillen zien tussen de wel- en niet-bibliotheekgebruikers en of die verschillen gelden voor verschillende deelgroepen binnen de bevolking. Aansluitend bij de uitkomsten van de Burgerpeiling zien we in tabel 3 dat een relatief groot deel van de bibliotheekgebruikers maatschappelijke betrokkenheid toont. Zo zijn ze bijvoorbeeld meer betrokken bij verenigingsactiviteiten en doen ze meer aan vrijwilligerswerk. Verder zijn bibliotheekleden duidelijk meer actief als het gaat om het ondernemen van recreatieve of culturele activiteiten en het uitvoeren van hobby's of het volgen van cursussen. Een wat groter deel van hen zoekt (bijna) dagelijks informatie op via internet en en weat groter deel geeft aan de regie over het eigen leven te hebben.

	maakt gebruik van bibliotheek	maakt geen gebruik van bibliotheek
sociaal (maatschappelijke betrokkenheid en participatie)		
houdt zich een paar keer per maand of vaker bezig met verenigingsactiviteiten	52%	37%
doet vrijwilligerswerk	34%	23%
doet af en toe iets voor de buren	68%	61%
geeft geld aan goede doelen	72%	64%
dagelijks of wekelijks op bezoek gaan / bezoek ontvangen	77%	70%
dagelijks of wekelijks contacten onderhouden via telefoon of internet	93%	87%
maakt wel eens gebruik van activiteiten in een buurthuis of dienstencentrum	15%	10%
geen sociale eenzaamheid	68%	60%
cultuur, educatie		
een paar keer per maand of vaker recreatieve of culturele activiteiten doen	53%	31%
een paar keer per maand of vaker een hobby uitvoeren of een cursus volgen	79%	67%
mediawijsheid		
(vrijwel) dagelijks informatie opzoeken via internet	75%	67%
zelfredzaamheid		
heeft regie over eigen leven	96%	90%

Tabel 3: participatie en andere zaken naar wel/geen bibliotheekgebruik
Bron: analyse door O&S van uitkomsten van de Gezondheidsmonitor 2012, GGD Gelderland-Zuid

De uitkomsten per deelgroep - onderscheid naar leeftijd, opleidingsniveau en etniciteit - zijn opgenomen in de bijlage. Bij alle onderscheiden categorieën zien we veel van de in tabel 3 opgenomen verschillen terug. Bij de 30-49-jarigen wijkt het beeld wat af. Binnen deze leeftijdscategorie worden enkele zaken evenveel of juist meer gedaan door niet-gebruikers van de bibliotheek (verenigingsactiviteiten, hobby uitvoeren of cursus volgen, dagelijks informatie opzoeken via internet).

In het verlengde van de bovenstaande bevindingen uit de lokale bevolkingsonderzoeken staat in de rapportage van het landelijke vrijetijdsonderzoek van het Sociaal Cultureel Planbureau dat lezen samenhangt met verschillende vormen van maatschappelijke participatie. Mensen, die meer dan gemiddeld lezen, verrichten relatief vaak:

- vrijwilligerswerk voor organisaties;
- werk voor politieke organisatie en belangengroepen (bijvoorbeeld milieuorganisaties, de kerk, politieke partijen en vakbonden);
- werk voor sociale en culturele verenigingen (bijvoorbeeld culturele verenigingen, sport- en hobbyverenigingen en scholen);
- informele hulp (bijvoorbeeld hulp bij reparaties, oppassen op kinderen of mentale steun aan een vriend geven).

Effecten van de Bibliotheek op school

De Bibliotheek op School is een programmalijn binnen het Actieplan Kunst van Lezen 2012-2015, gericht op het bevorderen van leesplezier en mediawijsheid van kinderen. Wetenschappelijke bevindingen over het belang van lezen, voorlezen en de rol van ouders hierin hebben aan deze programmalijn ten grondslag gelegen.
In de factsheet "Meer lezen, beter in taal" over de Bibliotheek op School zijn resultaten van wetenschappelijk onderzoek opgenomen, met als doel het nut van de samenwerking tussen bibliotheken en scholen bij leeesbevordering te onderbouwen:

- Kinderen die veel lezen scoren hoger op de Cito-toetsen taal, wiskunde en studievaardigheden. (Kortlever & Lemmens, 2011).
- Kinderen die veel lezen zijn beter in begrijpend lezen, spelling, grammatica en schrijven (Bus & Mol, 2011; Krashen, 2003).
- Kinderen die veel lezen, kennen meer woorden. Wie iedere dag een kwartier in een boek leest, kan 1.000 nieuwe woorden per jaar leren (Bus & Mol, 2011; Nagy e.a., 1987). Dat is evenveel als het aantal woorden dat kinderen leren door woordenschatinstructie op school.
- Kinderen van ouders die zelf lezen en die met hun kind praten over boeken komen verder in het onderwijs (Notten, 2011).

Vanuit het programma Onderwijs vertrekt de gemeente Nijmegen gedurende vijf jaar (2013-2017) een opstartsubsidie van € 50.000 per jaar. Inmiddels zijn 22 van de 42 Nijmeegse basisscholen bij de Bibliotheek op School aangesloten.

Er is een monitor voor de Bibliotheek op School ontwikkeld, onder meer om effecten te kunnen meten. Voor deze monitor wordt informatie verzameld over het lees- en leengedrag van leerlingen, het leesplezier van leerlingen, de leescultuur thuis, het leesbevorderend gedrag van leerkrachten, het leesbevorderingsbeleid op school en de informatievaardigheden van leerlingen. Leerlingen, leerkrachten en leesconsulenten van scholen en bibliotheken, die deelnemen aan de monitor, vullen digitale vragenlijsten over deze onderwerpen in. In Nijmegen nemen scholen aan deze monitor deel (19 scholen in 2014).
In 2013/2014 is een derde meting verricht. Bibliotheken en scholen hebben naar aanleiding van deze meting informatie ontvangen. In 2014/2015 vindt een vierde meting plaats.
Gegevens die herleidbaar zijn tot de school of diens leerlingen worden alleen beschikbaar gesteld aan de school zelf. We kunnen dus geen inzicht geven of scholen al bepaalde veranderingen meten. De gegevens op het niveau van de stad geven geen goed inzicht in de veranderingen ten gevolge van de aanpak, omdat de deelnemende scholen op verschillende momenten bij de Bibliotheek op School zijn aangehaakt. Ook de vergelijking met de landelijke cijfers is lastig. We zouden dan meer moeten weten over kenmerken van de respondenten (bijvoorbeeld het percentage respondenten met laag opgeleide ouders).

Daarnaast wordt er wetenschappelijk onderzoek naar de effecten van de Bibliotheek op School verricht. Dit onderzoek vindt plaats in Den Bosch en wordt uitgevoerd door de Universiteit Leiden. Tussentijdse resultaten laten zien dat de Bibliotheek op School een positief effect heeft op de leesmotivatie en leesfrequentie van meisjes. Bij de jongens is dat positieve effect (nog) niet gemeten. De verwachting is dat er in 2015 meer resultaten van dit onderzoek beschikbaar zullen zijn.
Vanuit de Universiteit van Amsterdam en de Universiteit Utrecht wordt in Gouda onderzoek uitgevoerd naar de effectiviteit van de integratie van bibliotheekvoorzieningen in het basisonderwijs. De eerste resultaten worden verwacht in 2015.

Effecten van BoekStart

Met BoekStart worden kinderopvanginstellingen ondersteund om de leesomgeving en de expertise van pedagogisch medewerkers te verbeteren, zodat er meer aan baby's voorgelezen kan worden. Ook BoekStart is een programmalijn binnen het Actieplan Kunst van Lezen en ook aan deze programmalijn hebben

wetenschappelijke bevindingen over het belang van lezen, voorlezen en de rol van ouders hierin ten grondslag gelegen. Zo blijkt uit onderzoek (Leesmonitor, Stichting Lezen) dat juist ouders een zeer grote invloed hebben op de mate waarin hun kind al dan niet een lezer wordt.
Op vier peuterspeelzalen bij basisscholen waar de Bibliotheek op School draait, wordt sinds 2012 ook met BoekStart gewerkt. In 2015 wil de bibliotheek BoekStart uitbreiden naar Hatert en Nijmegen-Noord.

In 2014 is een landelijke monitor gestart over BoekStart in de kinderopvang. Nijmegen doet doet daar nog niet aan mee. De bibliotheek wil eerst meer zicht hebben op de bruikbaarheid van de uitkomsten.
Daarnaast is er vanuit de Universiteit Leiden een landelijk onderzoek naar de effecten van BoekStart uitgevoerd. De belangrijkste uitkomsten van het onderzoek zijn:

- Onder invloed van BoekStart gaan meer ouders al vroeg voorlezen.
- Ouders die meedoen met BoekStart en hun baby al voorlezen voor dat deze acht maanden oud is, hebben kinderen die hoger scoren op taal.
- De effecten zijn sterker op langere termijn.
- Vooral temperamentvolle baby's profiteren ervan als hun ouders met BoekStart meedoen.
- BoekStartouders bezoeken vaker de Bibliotheek en zijn bekender met babyboekjes.

Effecten van cursussen, activiteiten gericht op aanpak laaggeletterdheid

Tegelijk met de start van de eerste periode van het Actieplan Kunst van Lezen (2008-2011) ging ook een Actieplan Laaggeletterdheid van start. Uit de evaluatie m.b.t. de periode 2012-2015 blijkt dat er behoefte is aan meer inzicht in de effecten van de aanpak van laaggeletterdheid. Instanties betrokken bij de aanpak van laaggeletterdheid zouden meer evindence based willen gaan werken.

Bibliotheken spelen een rol in de aanpak van laaggeletterdheid. Ook in Nijmegen is dat het geval (zie hoofdstuk 3, paragraaf 4).

In opdracht van het SIOB is halverwege 2012 een monitor laaggeletterdheid ontwikkeld om in kaart te brengen hoe en met welke partners bibliotheken laaggeletterdheid bestrijden en welke effecten de aanpak voor de deelnemers heeft. Ook Nijmegen heeft meegewerkt aan deze monitor. Eind 2013 verscheen de eindrapportage.
Onderdeel van de monitor is een onderzoek onder de deelnemers aan cursussen/activiteiten gericht op de aanpak van laaggeletterdheid. Het gaat om 233 deelnemers uit 11 bibliotheken. De Openbare Bibliotheek Gelderland-Zuid zit daar niet bij. Nagegaan is of de cursussen en activiteiten betekenen voor het dagelijks leven van de deelnemers. De volgende resultaten zijn gemeten:

- Meer dan 60% van de deelnemers lukt het beter om informatie te vinden en om boeken of tijdschriften te lezen.
- Ongeveer de helft van de deelnemers geeft aan nu beter het internet te kunnen gebruiken en nieuwe contacten te kunnen leggen.
- Ruim een derde van de deelnemers lukt het beter om activiteiten buitenshuis te ondernemen.
- Ongeveer een kwart van de deelnemers geeft aan baat van de cursus of activiteit te hebben bij het schrijven van brieven, het maken van afspraken met tandarts of dokter, het regelen van zaken met de gemeente en het zoeken van werk.
- 17% van de deelnemers ervaart een verbetering bij het uitvoeren van hun werk.

De breedste en sterkste effecten zijn te zien bij bibliotheekaanbod met de volgende kenmerken:

- Bibliotheekactiviteiten met een brede opzet (gericht op veel verschillende aspecten van het dagelijks leven, zoals oefenen met telefoneren, museum bezoeken, winkelen e.d.);
- Bibliotheekactiviteiten die gecombineerd worden met ROC-cursussen en die een hoge frequentie en intensieve begeleiding hebben.

Activiteiten voor ouders gericht op het beter kunnen voorlezen van hun kinderen blijken positief door te werken op de vaardigheden van de ouders (vaak moeders) om zich in de maatschappij te kunnen redden en sociale contacten aan te kunnen gaan.

6. Bijlage: uitkomsten Burgerpeiling en Gezondheidsmonitor

6.1. Uitkomsten Burgerpeiling

	15-29 jaar		30-49 jaar		50-64 jaar		65+	
maakt gebruik van bibliotheek:	*ja*	*nee*	*ja*	*nee*	*ja*	*nee*	*ja*	*nee*
zet zich in de vrije tijd in voor de samenleving	49%	37%	56%	46%	72%	59%	74%	63%
zet zich in voor de buurt	25%	13%	36%	27%	39%	26%	33%	34%
(misschien) bereid tot (meer) inzet voor de buurt	24%	13%	26%	16%	23%	14%	10%	6%
zet zich in voor organisaties (minstens 1 keer per maand)	20%	17%	30%	17%	34%	28%	52%	31%
(misschien) bereid tot (meer) inzet voor organisaties	32%	25%	28%	23%	21%	23%	13%	9%
biedt hulp aan personen buiten het eigen huishouden (minstens 1 keer per maand)	22%	13%	17%	13%	19%	20%	27%	26%
(misschien) bereidt tot (meer) inzet voor personen buiten het eigen huishouden	31%	19%	24%	14%	19%	15%	12%	6%

Tabel 4: vrijwillige inzet voor de samenleving naar leeftijdscategorie en wel/geen bibliotheekgebruik
Bron: Burgerpeiling 2013

	laag opgeleid		middelbaar opgeleid		hoog opgeleid	
maakt gebruik van bibliotheek:	*ja*	*nee*	*ja*	*nee*	*ja*	*nee*
zet zich in de vrije tijd in voor de samenleving	54%	52%	58%	48%	63%	48%
zet zich in voor de buurt	30%	24%	28%	26%	36%	21%
(misschien) bereid tot (meer) inzet voor de buurt	18%	8%	17%	13%	26%	15%
zet zich in voor organisaties (minstens 1 keer per maand)	21%	22%	29%	19%	34%	24%
(misschien) bereid tot (meer) inzet voor organisaties	24%	16%	25%	19%	25%	26%
biedt hulp aan personen buiten het eigen huishouden (minstens 1 keer per maand)	21%	20%	22%	18%	19%	15%
(misschien) bereidt tot (meer) inzet voor personen buiten het eigen huishouden	19%	9%	23%	13%	24%	19%

Tabel 5: vrijwillige inzet voor de samenleving naar opleidingsniveau en wel/geen bibliotheekgebruik
Bron: Burgerpeiling 2013

	lagere welstands-klasses		midden-categorie		hogere welstands-klasses	
maakt gebruik van bibliotheek:	*ja*	*nee*	*ja*	*nee*	*ja*	*nee*
zet zich in de vrije tijd in voor de samenleving	58%	51%	59%	46%	63%	37%
zet zich in voor de buurt	29%	24%	32%	23%	37%	23%
(misschien) bereid tot (meer) inzet voor de buurt	20%	10%	23%	15%	23%	14%
zet zich in voor organisaties (minstens 1 keer per maand)	26%	20%	34%	22%	31%	25%
(misschien) bereid tot (meer) inzet voor organisaties	26%	17%	28%	22%	23%	26%
biedt hulp aan personen buiten het eigen huishouden (minstens 1 keer per maand)	20%	19%	22%	18%	19%	14%
(misschien) bereidt tot (meer) inzet voor personen buiten het eigen huishouden	24%	9%	23%	16%	23%	21%

Tabel 6: vrijwillige inzet voor de samenleving naar welstandsklasse en wel/geen bibliotheekgebruik
Bron: Burgerpeiling 2013

	autochtoon		niet-westers		westers	
maakt gebruik van bibliotheek:	*ja*	*nee*	*ja*	*nee*	*ja*	*nee*
zet zich in de vrije tijd in voor de samenleving	62%	49%	47%	37%	63%	50%
zet zich in voor de buurt	34%	23%	34%	20%	30%	25%
(misschien) bereid tot (meer) inzet voor de buurt	21%	12%	33%	16%	26%	15%
zet zich in voor organisaties (minstens 1 keer per maand)	33%	23%	18%	8%	32%	22%
(misschien) bereid tot (meer) inzet voor organisaties	24%	20%	33%	29%	29%	20%
biedt hulp aan personen buiten het eigen huishouden (minstens 1 keer per maand)	18%	18%	24%	9%	34%	17%
(misschien) bereidt tot (meer) inzet voor personen buiten het eigen huishouden	22%	14%	30%	14%	24%	17%

Tabel 7: vrijwillige inzet voor de samenleving naar etniciteit en wel/geen bibliotheekgebruik
Bron: Burgerpeiling 2013

	18-29 jaar		30-49 jaar		50-64 jaar		65+	
maakt gebruik van de bibliotheek:	*ja*	*nee*	*ja*	*nee*	*ja*	*nee*	*ja*	*nee*
bezoekt culturele voorstellingen in Nijmegen (exclusief film)	83	71	68	62	70	54	63	40
bezoekt filmvoorstellingen in Nijmegen	93	85	73	62	77	53	47	22
bezoekt minstens 1 keer per maand een culturele voorstelling	51	48	32	35	56	32	32	13
bezoekt 1 of meer gesubsidieerde podia in de stad	85	84	77	70	86	64	63	45
gaat wel eens naar musea	63	51	58	45	74	50	55	31
beoefent in de vrije tijd kunstzinnige activiteiten	54	47	51	34	51	31	55	34
schrijft in de vrije tijd verhalen, gedichten	7	4	5	1	4	0	4	1
neemt deel aan kunsteducatie	11	15	11	6	22	8	21	10
maakt deel uit van een creatief gezelschap (amateurkunstbeoefening)	8	12	9	6	20	8	25	7

Tabel 8: cultuurparticipatie naar leeftijdscategorie en wel/geen bibliotheekgebruik
Bron: Burgerpeiling 2011

	laag opgeleid		middelbaar opgeleid		hoog opgeleid	
maakt gebruik van de bibliotheek:	*ja*	*nee*	*ja*	*nee*	*ja*	*nee*
bezoekt culturele voorstellingen in Nijmegen (exclusief film)	42	31	68	57	80	79
bezoekt filmvoorstellingen in Nijmegen	48	29	70	58	84	82
bezoekt minstens 1 keer per maand een culturele voorstelling	13	11	37	24	53	58
bezoekt 1 of meer gesubsidieerde podia in de stad	49	37	77	68	88	89
gaat wel eens naar musea	27	20	58	38	75	68
beoefent in de vrije tijd kunstzinnige activiteiten	39	24	49	36	57	48
schrijft in de vrije tijd verhalen, gedichten	4	0	2	4	7	1
neemt deel aan kunsteducatie	9	7	15	5	17	17
maakt deel uit van een creatief gezelschap (amateurkunstbeoefening)	7	6	8	8	19	12

Tabel 9: cultuurparticipatie naar opleidingsniveau en wel/geen bibliotheekgebruik
Bron: Burgerpeiling 2011

6.2. Uitkomsten Gezondheidsmonitor

	19-29 jaar		30-49 jaar		50-64 jaar		65+	
bezoekt bibliotheek:	*ja*	*nee*	*ja*	*nee*	*ja*	*nee*	*ja*	*nee*
sociaal (maatschappelijke betrokkenheid en participatie)								
houdt zich een paar keer per maand of vaker bezig met verenigingsactiviteiten	65	39	41	42	50	30	55	36
doet vrijwilligerswerk	32	28	34	22	36	19	38	23
doet af en toe iets voor de buren	49	36	77	66	73	70	81	77
geeft geld aan goede doelen	52	47	79	72	86	75	80	66
dagelijks of wekelijks op bezoek gaan / bezoek ontvangen	88	82	71	66	73	63	74	66
dagelijks of wekelijks contacten onderhouden via telefoon of internet	99	95	92	89	89	83	86	74
maakt wel eens gebruik van activiteiten in een buurthuis of dienstencentrum	4	6	15	10	22	11	29	18
geen sociale eenzaamheid	74	70	70	61	62	55	57	48
cultuur, educatie								
een paar keer per maand of vaker recreatieve of culturele activiteiten doen	68	40	47	40	43	21	47	15
een paar keer per maand of vaker een hobby uitvoeren of een cursus volgen	92	77	70	74	77	62	72	46
mediawijsheid								
(vrijwel) dagelijks informatie opzoeken via internet	95	92	74	77	67	56	39	25
zelfredzaamheid								
heeft regie over eigen leven	98	92	93	93	98	87	93	87

Tabel 10: participatie en andere zaken naar leeftijdscategorie en wel/geen bibliotheekbezoek
Bron: analyse door O&S van uitkomsten van de Gezondheidsmonitor 2012, GGD Gelderland-Zuid

	laag opgeleid		middelbaar opgeleid		hoog opgeleid	
bezoekt bibliotheek:	*ja*	*nee*	*ja*	*nee*	*ja*	*nee*
sociaal (maatschappelijke betrokkenheid en participatie)						
houdt zich een paar keer per maand of vaker bezig met verenigingsactiviteiten	41	29	57	39	51	43
doet vrijwilligerswerk	22	13	34	29	38	28
doet af en toe iets voor de buren	64	66	67	55	69	60
geeft geld aan goede doelen	78	62	68	59	73	69
dagelijks of wekelijks op bezoek gaan / bezoek ontvangen	70	64	81	74	77	71
dagelijks of wekelijks contacten onderhouden via telefoon of internet	81	76	96	92	94	92
maakt wel eens gebruik van activiteiten in een buurthuis of dienstencentrum	17	14	12	10	15	8
geen sociale eenzaamheid	58	54	72	58	68	66
cultuur, educatie						
een paar keer per maand of vaker recreatieve of culturele activiteiten doen	35	14	50	31	59	45
een paar keer per maand of vaker een hobby uitvoeren of een cursus volgen	54	49	84	70	82	80
mediawijsheid						
(vrijwel) dagelijks informatie opzoeken via internet	41	39	81	76	81	84
zelfredzaamheid						
heeft regie over eigen leven	87	85	96	92	98	93

Tabel 11: participatie en andere zaken naar opleidingsniveau en wel/geen bibliotheekbezoek
Bron: analyse door O&S van uitkomsten van de Gezondheidsmonitor 2012, GGD Gelderland-Zuid

	autochtoon		niet westers		westers	
bezoekt bibliotheek:	*ja*	*nee*	*ja*	*nee*	*ja*	*nee*
sociaal (maatschappelijke betrokkenheid en participatie)						
houdt zich een paar keer per maand of vaker bezig met verenigingsactiviteiten	52	40	47	26	54	29
doet vrijwilligerswerk	35	25	31	18	36	15
doet af en toe iets voor de buren	68	60	69	60	67	66
geeft geld aan goede doelen	73	67	64	53	74	60
dagelijks of wekelijks op bezoek gaan / bezoek ontvangen	81	74	64	47	69	61
dagelijks of wekelijks contacten onderhouden via telefoon of internet	93	88	89	85	94	80
maakt wel eens gebruik van activiteiten in een buurthuis of dienstencentrum	13	10	15	11	24	13
geen sociale eenzaamheid	71	64	50	46	68	50
cultuur, educatie						
een paar keer per maand of vaker recreatieve of culturele activiteiten doen	53	32	51	23	51	28
een paar keer per maand of vaker een hobby uitvoeren of een cursus volgen	81	69	61	53	82	64
mediawijsheid						
(vrijwel) dagelijks informatie opzoeken via internet	76	69	68	60	78	59
zelfredzaamheid						
heeft regie over eigen leven	96	91	92	84	96	88

Tabel 12: participatie en andere zaken naar etniciteit en wel/geen bibliotheekbezoek
Bron: analyse door O&S van uitkomsten van de Gezondheidsmonitor 2012, GGD Gelderland-Zuid

7. Bronnen

Aa, R. van der, Buisman, M., Koppert, S. Meijer, J., Geel, S. van, & Sligte, H. (2015). *Evaluatie Actieplan Laaggeletterdheid 2012-2015.* Ecorys, Kohnstamm Instituut, Rotterdam.

Beleidsnota cultuur (2008): *Op Koers, cultuur aan de Waal 2008-2011: Actualisatie.*

Beleidsnota cultuur (2012): *Werken in ketens: Kunst- en cultuurvisie 2012-2016.*

Berg, H. van den, & Bus, A. (2015). *BoekStart maakt baby's slimmer. Stichting Lezen Reeks Deel 24.* Delft: Eburon.

Bibliotheek Gelderland-Zuid:
- Kort overzicht prestaties 2014.
- Verantwoording 2014 subsidie gemeente Nijmegen: de Bibliotheek op school in Nijmegen.
- Jaarcijfers Nijmeegse vestigingen 2014.

Bibliotheek Gelderland Zuid. *Beleidsplan 2011-2016.*

Bibliotheek Gelderland Zuid. *Jaarverslag 2012.*

Bibliotheek Gelderland Zuid. *Jaarverslag 2013.*

Bibliotheek Gelderland Zuid. *Jaarverslag 2014.*

Broek, A van den. (2014). *Culturele activiteiten in 2012: bezoek, beoefening en steun.* Het culturele draagvlak deel 13. Sociaal en Cultureel Planbureau, Den Haag.

Broekhof, K. & Broek M. (2014). *Lezen meten: Een basis voor beleid. Monitor de Bibliotheek op School: Meting 2012-2013.* Stichting Lezen, Amsterdam.

Broekhof, K. *Meer lezen, beter in taal: Feiten en cijfers als basis voor strategische samenwerking.* De Bibliotheek op School, Kunst van Lezen, Amsterdam.

Burgerpeiling 2011, databestand, bureau Onderzoek en Statistiek gemeente Nijmegen.

Burgerpeiling 2013, databestand, bureau Onderzoek en Statistiek gemeente Nijmegen.

CBS-Statline.
http://statline.cbs.nl/Statweb/

Cloïn, M., Broek, A. van den, Dool, R. van den, Haan, J. de, Hart, J. de, Houwelingen, P. van … Spit, J. (2013). *Met het oog op de tijd: Een blik op de tijdsbesteding van Nederlanders.* Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau.

Coalitieakkoord 2010-2014: *Werken aan een duurzame toekomst.*

Coalitieakkoord 2014-2018: *Werken aan een sociale, duurzame en ondernemend Nijmegen.*

College- en raadsvoorstellen over de subsidieverstrekking in de periode 2012-2015, inclusief bijlagen, onder meer:

- Uitvoeringsovereenkomst budgetsubsidie Gemeente Nijmegen en Stichting Openbare Bibliotheek Gelderland Zuid voor de subsidieperiode 2012 t/m 2014.
- Prestatie-indicatoren (Uitwerking door de OBGZ van de drie kernfuncties waarop de OBGZ zich volgens de opdracht van de gemeente Nijmegen in de komende budgetperiode dient te focussen.).

Eerste Kamer. *Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen*. https://www.eerstekamer.nl/wetsvoorstel/33846_wet_stelsel_openbare

Fuhr, S. von der, Bijl, J., Lodewijks, I., & Hermans, M. (2013). *Digitaal lezen, informatie en privacy.* In opdracht van de Brabantse Netwerkbibliotheek, Cubiss.

Gezondheidsmonitor 2012, databestand, GGD Gelderland-Zuid.

Greef, M. de, Segers, M., Nijhuis, J., & Fond Lam, J. (2014). *Impactonderzoek taaltrajecten Taal voor het Leven door Stichting Lezen & Schrijven op het gebied van sociale inclusie en leesvaardigheid: Deel A.* Educational Research & Development (ERD), School of Business and Economics, Maastricht University, Maastricht.

Greef, M. de, Segers, M., Nijhuis, J., & Fond Lam, J. (2014). *Impactonderzoek taaltrajecten Taal voor het Leven door Stichting Lezen & Schrijven op het gebied van schrijfvaardigheid: Deel B.* Educational Research & Development (ERD), School of Business and Economics, Maastricht University, Maastricht.

Huysmans, F., & Oomes, M. (2013). Netherlands Institute for Public LibrariesMeasuring the public library's societal value: A methodological research program. *International Federation of Library Associations and Institutions, 39*(2), 168–177.

Kasperkovitz, J.M. (2014). *Monitor bestrijding laaggeletterdheid door bibliotheken: Eindrapportage 2013.* Kasperkovitz beleidsonderzoek en advies in opdracht van Sectorinstituut Openbare Bibliotheken, Amersfoort.

Lezen in beeld: *Monitor de Bibliotheek op School: Rapportage van de meting najaar 2012: Gemeente Nijmegen.*

Lezen in beeld: *Monitor de Bibliotheek op School: Rapportage van de meting najaar 2013: Gemeente Nijmegen.*

Lezen in beeld: *Monitor de Bibliotheek op School: Rapportage van de meting najaar 2014: Gemeente Nijmegen.*

Mil, B. van, Kandel, H., Mulder, J., & Modderman, P. (2015). *Evaluatie programma Kunst van Lezen: Eindrapport.* KWINK groep, Rebel Group, Den Haag.

Oomes, M. (2015). *De maatschappelijke waarde van openbare bibliotheken in Nederland: een enquêteonderzoek.* Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.

Stadsbegrotingen vanaf 2011.

(2015). *Rapportage Klanttevredenheidsonderzoek. Een onderzoek onder klanten van de Bibliotheek Gelderland Zuid.* Probiblio.

Voutz, H. (2013). *De effecten van subsidies: een evaluatieonderzoek.* Gemeente Nijmegen.

Brief aan de raad - Vuilverwerkingsovereenkomst VVO MARN

Ruimtelijke Ontwikkeling

Ingekomen stuk D11 (PA 16 december 2015)

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 323 59 92
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
24 november 2015	RO10/15.0011754	Ralph Breuer
Onderwerp	**Datum uw brief**	**Doorkiesnummer**
Vuilverwerkingsovereenkomst MARN		(024) 3292729

Geachte leden van de raad,

Op 18 december 2015 moet het Bestuur van de gemeenschappelijke regeling MARN een besluit nemen over voortzetten dan wel beëindigen van de vuilverwerkingsovereenkomst met ARN B.V.. Deze beslissing is een bevoegdheid van het MARN-bestuur en wordt bij meerderheidsbesluit genomen. Met deze brief willen wij u informeren over het standpunt dat wij tijdens deze vergadering zullen innemen.

Achtergrond

De MARN heeft een aantal verbanden met ARN B.V. ARN. Zo is MARN aandeelhouder in ARN. Daarmee zijn feitelijk de MARN-gemeenten indirect mede-eigenaar van ARN.

Daarnaast heeft de MARN in 1985 bij de oprichting van de ARN een overeenkomst gesloten over de aanlevering van alle afvalstoffen die door of vanwege gemeenten worden ingezameld behoudens door het bestuur te verlenen ontheffingen.
Deze vuilverwerkingsovereenkomst (VVO) kent een mogelijkheid tot opzegging waarbij een opzegtermijn van 5 jaar in acht moet worden genomen. Een dergelijk moment van afweging is nu weer aan de orde. Voor 31 december 2015 moet het MARN-bestuur een besluit nemen om de overeenkomst voort te zetten of per 1-1-2021 te beëindigen. Daartoe vergadert het Bestuur van de MARN op 18 december 2015.

Het bestuur van de MARN heeft het bureau IPR Normag gevraagd een notitie op te stellen ter ondersteuning in de afweging over het al dan niet voortzetten van de VVO. Deze notitie is bijgevoegd en onderschrijven wij. De notitie brengt helder in beeld wat de consequenties zijn van voortzetting dan wel beëindiging van de VVO; Dit zowel voor de MARN en daarmee de MARN-gemeenten alsook voor ARN zelf.

Overwegingen
Bij de bepaling van ons standpunt hebben wij drie invalshoeken betracht:

- De duurzaamheid en de verwerkingstarieven voor de vergisting van het groente-, fruit- en tuinafval (GFT) en de verbranding van het (grof) huishoudelijk restafval,

Gemeente Nijmegen
Ruimtelijke Ontwikkeling

- Het belang van MARN als aandeelhouder en dus mede-eigenaar van ARN B.V. en
- De rol van ARN als partner in de realisatie van een circulaire economie in deze regio.

Verwerking van GFT
Het GFT wordt bij ARN vergist. Bij dit proces wordt compost geproduceerd en komt biogas vrij, dat als groene brandstof wordt ingezet in het regionale busvervoer. Qua duurzaamheid geldt vergisting op dit moment als de best gangbare verwerkingsmethode van GFT. Het verwerkingstarief bedraagt € 45 per ton. Dit tarief bedrag is marktconform.

Verwerking van (grof) huishoudelijk restafval
Het (grof) huishoudelijk restafval wordt bij ARN verbrand met energieterugwinning. De installatie bij ARN kent een aantal duurzaamheidsvoordelen in vergelijk met andere installaties. Zo is bij het ontwerp in 1985 bewust gekozen voor zo laag mogelijke emissies. Daardoor heeft ARN ook nu nog een lagere uitstoot van ongewenste stoffen dan gemiddeld in Nederland.
Verder heeft ARN een hoge energie-efficiëntie mede als gevolg van de levering van warmte-energie aan het warmtenet in Nijmegen. Doordat ARN ook nabij gelegen is, is het aantal transportkilometers beperkt. Overslag en aftransport van het afval naar een verder afgelegen installatie is hierdoor niet nodig.

Het verwerkingstarief voor het verbranden van restafval bedraagt € 90 per ton (zonder indexatie). Dit tarief is in 2010 tot stand gekomen doordat ARN een korting van € 30 op het reguliere tarief van € 120 per ton heeft verleend. Deze korting geldt voor de periode tot 2020. Continuering van deze korting voor de periode na 2020 achten wij een essentiële voorwaarde voor voortzetting van de VVO. Naar verwachting zal dat voor ARN geen probleem zijn.
Ondanks deze korting is een verwerkingstarief van € 90 per ton nog steeds hoog in vergelijking met (recente) tarieven in de vrije markt. Rekening houdend met overslag- en transportkosten in geval het afval elders zou worden verbrand resulteert dan in een gemiddeld bedrag van € 73,75 per ton.
Kijken we gericht naar wat ‘verbonden’ gemeenten (d.w.z. gemeenten die zowel eigenaar van een verwerkingsinstallatie zijn en een aanleververplichting hebben) in andere regio’s moeten betalen bij de eigen installatie dan zien we een bandbreedte in de tarieven van € 65 tot € 100 per ton. Het tarief van ARN valt binnen deze bandbreedte.
Hoewel het ARN-tarief vanuit een historische context wel verklaarbaar is (o.a. uit de keuze in 1985 voor een installatie o.b.v. de stand der techniek), achten wij het van belang dat de MARN met ARN in gesprek gaat over de mogelijkheid een verdere tariefsverlaging te bewerkstelligen. Het is de verwachting dat ook de andere MARN-gemeenten deze stellingname richting ARN zullen innemen.

Aandeelhouderschap ARN
De ARN heeft een verbrandingscapaciteit van 300.000 ton. De MARN-regio levert jaarlijks 40.000 ton aan en de andere overheidsaandeelhouder regio de Vallei eenzelfde hoeveelheid. Gezamenlijk dus 80.000 ton ofwel ca. 25% van de verwerkingscapaciteit.
Feit is dat de markt van afvalverbranding al jarenlang kampt met overcapaciteit. Deze situatie zal naar verwachting naar de toekomst toe niet wijzigen en mogelijk zelfs eerder toenemen. Immers als gevolg van een steeds verdergaande mate van afvalscheiding zal het aanbod aan brandbaar afval alleen maar afnemen. Op dit moment wordt deze overcapaciteit opgevangen door het aantrekken van brandbaar afval uit het buitenland. In elk geval voor de komende jaren biedt dit

Gemeente Nijmegen
Ruimtelijke Ontwikkeling

voldoende basis om vollast bij ARN bv te realiseren. Als aandeelhouder van ARN is het voor de MARN vanuit deze invalshoek dan ook niet opportuun om de VVO op te zeggen.

ARN partner naar een circulaire economie
ARN is meer dan alleen een afvalverwerker voor de MARN-gemeenten. Het is een partner op het gebied van duurzaamheid o.a. door de productie van biogas en compost, de levering van warmte aan het warmtenet en de productie van duurzame elektriciteit. Tevens zorgt de nabije ligging van ARN voor relatief weinig transportbewegingen.
Ook in onze ambitie om een circulaire economie in deze regio te realiseren kan ARN een belangrijke rol vervullen. Mede gezien het afnemende aanbod aan brandbaar restafval is het daarbij wel van belang voor MARN, ARN en ook Dar om hierin een gezamenlijk perspectief voor de lange termijn te ontwikkelen. Daarom is momenteel een strategische verkenning gaande naar de toekomstige inrichting van de regionale grondstoffen- en afvalketen en de rol en positie daarin van de betrokken partijen.

Alles afwegende zijn wij tot het standpunt gekomen dat wij op 18 december 2015 zullen pleiten voor voortzetting van de vuilverwerkingsovereenkomst van MARN met ARN B.V.. Voorwaarde is wel dat de huidige korting op het verwerkingstarief van restafval ook na 2020 in stand blijft. Verder zullen wij bepleiten dat de MARN met ARN in gesprek gaat over de mogelijkheden een verdergaande tariefsverlaging voor restafval te bewerkstelligen.

Hoogachtend,
College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls drs. B. van der Ploeg

Bijlage: Notitie Voorbereiding besluitvorming MARN VVO ARN

Brief aan de raad - Vuilverwerkingsovereenkomst VVO MARN

]IPR•NORMAG[

Aan : Bestuur MARN

Datum : 08 november 2015

Status : D**efinitief**
Voorbereid door de adviseurs van IPR Normag

Betreft : Notitie ter ondersteuning van het bestuur van MARN bij besluitvorming over het al dan niet continueren van aanlevering van afvalstoffen aan ARN B.V.

1 Context

De gemeenschappelijke regeling Milieusamenwerking en Afvalverwerking Regio Nijmegen (MARN) heeft een aantal verbanden met ARN B.V. (ARN). De MARN is aandeelhouder in ARN, eigenaar van de gronden waarop de installaties en de stortplaats van ARN zijn gevestigd respectievelijk gelegen én MARN heeft een overeenkomst gesloten met ARN over de aanlevering van alle afvalstoffen die door of vanwege gemeenten worden ingezameld behoudens door het bestuur te verlenen ontheffingen. In de huidige situatie zijn dit: huishoudelijk restafval, GFT en PMD (plastics, metalen en drankenkartons).

Deze Vuilverwerkingsovereenkomst (VVO) kent een mogelijkheid tot opzegging. Indien deze overeenkomst wordt opgezegd dient een opzegtermijn van 5 jaar in acht te worden genomen. Een dergelijk moment van afweging is nu weer aan de orde.

Het bestuur van de MARN heeft IPR Normag gevraagd te komen met een advies inzake deze afweging. Uiteindelijk zal het Bestuur van de MARN op 18 december 2015 een besluit nemen of zij al dan niet tot opzegging overgaat. Het Bestuur van de MARN is bevoegd tot deze beslissing. De overeenkomst is ook door het bestuur toentertijd aangegaan met ARN.

2 Oorsprong van de betrokkenheid gemeenten met Afvalverwerker ARN

De oorsprong van afvalverbrandingsinstallaties (AVI's) als overheidsactiviteit in Nederland is gelegen in de jaren '80. Het Rijk heeft toen besloten tot regionale (provinciale) zelfvoorziening voor de verwijdering (verbranding) van het afval van huishoudens en bedrijven. Provincies en gemeenten hebben in de jaren '80 daarom eigen AVI's opgericht. In deze periode is ook de ARN in 1985 door gemeenschappelijke regeling MARN opgericht. Om er voor te zorgen dat deze (eigen) installatie voldoende afval te verbranden krijgt, zijn de gemeenten (via MARN) tevens een aanleververplichting aangegaan. De VVO. Later zijn ook de gemeenschappelijke regelingen Regio Rivierenland en Regio De Vallei (ook in het kader van de verplichte zelfvoorziening) als aandeelhouderhouder toegetreden tot ARN, en hebben ook een overeenkomst gesloten voor het aanleveren van (in hun geval uitsluitend) restafval.

Zelfvoorziening hield in deze periode in dat het (rest)afval in de eigen regio verwerkt moet worden. Afvaltransport (en import) was niet toegestaan, de markt was gesloten. In de jaren '90 heeft het Rijk echter het transport van afval vrijgelaten en ontstond een vrije markt. Het gevolg was dat de verbrandingstarieven op de vrije markt – mede door de overcapaciteit – daalden, en de tarieven voor de verbonden gebruikers (zoals de MARN en daaraan verbon-

den gemeenten) sterk stegen. Diverse AVI's zijn vanaf deze periode geprivatiseerd, waarbij de betreffende aandeelhoudende gemeenten hun verbondenheid (ook voor de aanlevering van restafval) hebben opgegeven. De meeste van deze gemeenten besteden de verwerking van restafval inmiddels aan de markt aan.

In 2006-2007 is besloten om Remondis – een groot privaat afval- en grondstoffenbedrijf met Duitsland als thuisbasis – als mede aandeelhouder van ARN toe te laten treden. Dit had direct een forse verlaging van het restafvaltarief voor de MARN (en gemeenten) tot gevolg. Remondis werd en wordt gezien als strategische partner. Niet alleen om bij te dragen aan de beschikbaarheid van voldoend restafval voor verbranding, maar ook om met expertise, ervaringen en kapitaal bij te dragen aan de beoogde doorontwikkeling en verbreding van ARN als duurzaam afval- en grondstoffenbedrijf.

Bij het maken van de afspraken tussen ARN en Remondis is uitgegaan van een langjarige samenwerking.

3 De kern van het vraagstuk

Op basis van een analyse van het huidig functioneren van ARN en gesprekken met bestuurders van de betrokken MARN gemeenten wordt geconstateerd dat ARN – op het gebied van het be- en verwerken van afval- en grondstoffen – goed bijdraagt aan de duurzaamheidsdoelen van gemeenten. Er is sprake van een duurzame verwerkingsinstallatie (lage emissie-waarden, hoge energie-efficiëntie), productie van duurzaam biogas dat ingezet wordt in het regionaal openvervoer, er wordt warmte geleverd aan het warmtenet en door de nabijheid van de installatie in de regio is met de aanlevering van het afval weinig transport gemoeid. Een kritisch punt vormt de – door de bestuurders ervaren - transparantie welke door de directie van ARN wordt geboden. Uiteraard voldoen jaarrekening en rapportages aan de (formeel) vereisten, maar er zijn genoeg voorbeelden van (ook latente) vragen, waarop onvoldoende duidelijk en adequaat inzicht wordt geboden. Transparantie is een aandachts- en verbeterpunt.

De kern van het vraagstuk spitst zich echter toe op de tarieven voor het verwerken van het huishoudelijk restafval en het gft. Restafval en GFT zijn met respectievelijk 47.000 ton en 44.000 ton de belangrijkste afvalstromen die de MARN-gemeenten aan ARN aanleveren.

GFT-tarief is marktconform

Op basis van vergelijking van het tarief van gft vergisting en compostering met tarieven elders, wordt geconstateerd dat het tarief van ARN (€ 45 per ton) marktconform is. Vergelijkbare tarieven voor vergisten en composteren bedragen € 40 - € 45 per ton. Tarieven voor alleen composteren variëren tussen € 30 en € 35. Het vergisten en composteren – zoals door ARN gebeurt – wordt als een meer duurzame verwerking (en hergebruik) gezien. Door het gft eerst te vergisten ontstaat duurzaam biogas dat als brandstof wordt gebruik voor het regionaal openbaar vervoer. En dezelfde hoeveelheid compost wordt nuttig toegepast als voedingsstof en bodemverrekijker.

Met betrekking tot GFT-verwerking is er vanuit financieel- en duurzaamheidsoogpunt geen duidelijke reden om de verwerking door ARN te staken.

IPR•NORMAG

Restafvaltarief is hoog, maar vraagt om nuancering

Het verwerkingstarief voor restafval dat aandeelhoudende regio's zoals MARN en regio De Vallei door ARN in rekening krijgen gebracht bedraagt € 90[1],- per ton. Dit is inclusief de kortingsregeling die in 2010 van kracht is gegaan. Met het verwerken van het restafval van de MARN-gemeenten is jaarlijks circa € 4,2 miljoen (peiljaar 2014) gemoeid. Het verwerkingstarief blijft vanaf 2010 gelijk (behoudens prijsindexatie). De hoeveelheid huishoudelijk restafval (per inwoner per jaar) is in de afgelopen jaren fors gedaald, en zal gevolg van het gemeentelijk afvalbeheerbeleid verder blijven dalen.

Financieel oogpunt

Het tarief van ARN van € 90,- per ton is vergelijking met (recente) tarieven in de vrije markt hoog. Deze tarieven variëren tussen € 40,- en € 65,- per ton (exclusief overslag en transport). Tarieven in de vrije markt kunnen fluctueren als gevolg van ontwikkelingen in de vraag- of aanbodzijde. De genoemde tarieven betreffen contracten (aangegaan door gemeenten) met een looptijd variërend van 4 tot ruim 10 jaar (rekening houdend met eenzijdige opties voor verlenging). Tarieven op de korte termijn markt (de zogenaamde 'spot markt') kunnen sterk fluctueren.

De verwerkingstarieven voor andere verbonden gemeenten (gemeenten die zowel eigenaar zijn van een eigen afvalverwerkingsinstallatie, en daarvoor ook een aanleververplichting voor restafval zijn aangegaan) variëren van € 65,- tot € 100,- per ton. Dit betreft met ARN vergelijkbare overheidsgedomineerde afvalverbrandingsinstallaties zoals Twence (regio Enschede), OMRIN (Friesland), AEB (Amsterdam) en HVC (regio Alkmaar). Het tarief van ARN is met deze categorie vergelijkbaar en valt binnen de bandbreedte.

Daarnaast dient rekening te worden gehouden met de volgende vermeden kosten als gevolg van de nabijheid van de ARN-installatie:

- Vermeden transportkosten € 10 – 15 per ton.
- Vermeden kosten afvaloverslag € 7,50 - 10 per ton.

Aan de nabijheid van ARN is een aantal logistieke voordelen verbonden. Het restafval (dit geldt ook voor GFT) kan direct door de inzamelvoertuigen bij ARN worden aangeleverd. De reisafstand en rijtijden zijn hiervoor kort genoeg. Dit betekent dat er ook geen afvaloverslag hoeft plaats te vinden waar het afval wordt gebundeld en in bulk naar de verwerkingsinstallatie wordt getransporteerd. Bij het verwerken van restafval elders dient rekening te worden gehouden met deze bijkomende kosten.

[1] Dit tarief is exclusief indexering. Ook de tarieven die voor vergelijking worden genoemd (verderop in dit document) zijn exclusief indexering.

Voorts is sprake van additionele opbrengsten:

- Huuropbrengst (€ 700.000 per jaar) circa € 17,50 per ton. MARN ontvangt jaarlijks een vergoeding voor de grond welke in eigendom is van MARN.

Rekening houdend met deze vermeden kosten en additionele opbrengsten bedraagt het genuanceerd referentietarief € 47,50 tot € 55,- per ton restafval (in plaats van € 90,-).

Duurzaamheidsoogpunt

De restafvalverwerking door ARN kan ook vanuit duurzaamheidsoogpunt worden beoordeeld. Hoewel het verbranden van huishoudelijk restafval vanuit milieu- en duurzaamheidsoptiek minder gewenst is, en het Rijk[2] en de gemeenten fors inzetten op het beter en meer scheiden van herbruikbare grondstoffen, zal in de komende jaren nog altijd hoeveelheid restafval ter verwerking worden aangeboden. De verbrandingsinstallatie van ARN heeft daarbij – ten opzichte van andere installaties - een aantal duurzaamheidsvoordelen:

- Bij het ontwerp (en latere innovatie) van de installatie hebben gemeenten gekozen voor een lage emissiewaarden (programma van eisen). Ten opzichte van het gemiddelde in Nederland stoot de ARN installatie minder ongewenste stoffen uit. Zoals fijn stof, zwaveldioxide, koolmonoxide, ammoniak en zoutzuur.
- De installatie heeft een hoge energie-efficiëntie. Mede als gevolg levering van warmte-energie aan het warmtenet in Nijmegen.
- Als gevolg van de nabijheid van de installatie blijft het aantal transportkilometers (en daarmee gemoeide energieverbruik en emissies) beperkt.

4 Beëindigen van de VVO (stoppen met aanleveren afval aan ARN)

De MARN (gemeenten) kunnen besluiten om de VVO te stoppen. Dit betekent dat de overeenkomst komt te vervallen vanaf 2021. Daarbij moet rekening worden gehouden met de volgende consequenties:

Te verwachten consequenties voor de MARN (-gemeenten):

- Het beëindigen van de VVO betekent dat de MARN (gemeenten) per 2021 stopt met het aanleveren van alle afvalstoffen (dus zowel restafval als ook GFT en PMD) en deze openbaar moeten aanbesteden. De uitkomsten (verwerkingstarief en de locatie van de partij aan wie gegund wordt) laten zich niet voorspellen, maar er mag uiteraard rekening worden gehouden met marktconforme tarieven.
- Voor het verwerken van het restafval moet rekening worden gehouden met het aantal beschikbare verwerkingsinstallaties en de te overbruggen afstanden. Voor regio Nijmegen is AVR te Duiven de dichtstbijzijnde verwerkingsinstallatie, maar met een openbare aanbesteding kan niet worden gegarandeerd dat aan deze partij gegund wordt. De actuele marktomstandigheden en reeds overeengekomen verwerkingscontracten (en daaraan verbonden (on)zekerheden voor de afvalverwerkers) spelen hier-

[2] Conform de VANG doelstellingen in 2020 nog maximaal 100 kg en in 20215 maximaal 30 kg per inwoner.

bij een rol.

De huidige vermeden kosten voor transport en afvaloverslag komen daardoor naar verwachting te vervallen. Ook het continueren van de huuropbrengsten wordt onzeker en is afhankelijk van de continuïteit van ARN. Zie hiervoor de volgende beschouwing.

Te verwachten consequenties voor ARN:

- Er moet rekening mee worden gehouden dat een besluit van de MARN om de VVO te beëindigen gevolgd wordt door regio De Vallei. Voor regio De Vallei betreft dit uitsluitend huishoudelijk restafval.
- De reactie van Remondis, op het stoppen van MARN – en mogelijk regio De Vallei – met het aanleveren van (rest)afval, is onzeker. Het strategisch partnerschap houdt weliswaar in dat Remondis zich wil inspannen om de verbrandingslijnen operationeel te houden. Met het stoppen van de VVO krijgt het strategisch partnerschap mogelijk een andere invulling.
- ARN moet rekening houden met een bres in de aanvoer van huishoudelijk restafval (circa 80.000 ton, 25% van de vollastcapaciteit) waarvoor alternatief restafval (in de markt) moet worden geacquireerd. Overigens dient in dit verband altijd rekening te worden gehouden met de trendmatige afname van de hoeveelheden huishoudelijk restafval als gevolg van Rijks- en gemeentelijk afvalbeheerbeleid.

  Verwacht wordt dat de – voor vollast - benodigde hoeveelheid restafval wel geacquireerd zal worden, maar tegen een lager (markt)tarief. De huidige omzetbijdrage van huishoudelijk restafval bedraagt circa 40%. ARN zal dus vooral met omzetderving te maken krijgen.
- Gelet op deze omzetderving, gelet op de huidige kostenstructuur en het lage financieel rendement, en omdat niet zeker wat Remondis als strategisch partner kan en wil betekenen voor de continuïteit van ARN, is sprake van een onzekere toekomst. Verkoop van ARN of een faillissement kunnen niet worden uitgesloten.

Met het oog op de continuïteit van ARN moet bovendien rekening worden gehouden met circa 180 arbeidsplaatsen bij ARN te Weurt en bij toeleverende bedrijven.

5 Continueren van de VVO

De MARN (gemeenten) kunnen de VVO (stilzwijgend) continueren. Dit betekent dat MARN (gemeenten) vanaf 2021 afval blijven aanleveren bij ARN voor een periode van minstens 5 jaar.

Te verwachten consequenties voor de MARN (-gemeenten):

- De gemeenten blijven hun afval (restafval, GFT, PMD) aanleveren aan ARN. Voor wat betreft het restafval is van belang om de kortingsregeling (welke tot en met 2020 is overeengekomen) minstens wordt gecontinueerd. Hierover dienen met ARN duidelijke afspraken te worden gemaakt.

Met het op statutaire bepalingen (ARN-statuten) dienen alle aandeelhoudende en afval aanleverende gemeenten op gelijk wijze bejegend te worden. Dit betekent dat deze afspraken ook van kracht zijn voor regio De Vallei (gemeenten).

- Hoewel de huidige kostenstructuur en rentabiliteit van ARN niet heel veel ruimte bieden[3] voor tariefsverlaging, is het vanuit politiek-bestuurlijk oogpunt voor de MARN (gemeenten) wel gewenst om een extra korting op het restafvaltarief te ontvangen. Hieromtrent zijn gesprekken met de directie van ARN gaande.
  Een eventuele additionele kortingsregeling zal ook van kracht zijn voor regio De Vallei (gemeenten).

Te verwachten consequenties voor ARN:

- Hoewel hierover geen zekerheid bestaat (tenzij deze zekerheid op korte termijn wordt verkregen) kan het continueren door MARN (gemeenten) ook betekenen dat regio De Vallei (gemeenten) hun VVO (voor alleen restafval) stilzwijgend verlengen.
- ARN dient, ondanks het continueren van de VVO, rekening te houden met een trendmatige reductie van het huishoudelijk restafval. Indien nog slechts sprake is van maximaal 30 kg per inwoner (VANG ambitie 2025), zal nog slechts circa 18.000 ton restafval afkomstig van huishoudens zijn. Een klein deel van de 300.000 ton verwerkingscapaciteit van ARN.

Daarom is het gewenst dat gezamenlijk (ARN, Remondis, MARN (gemeenten) en eventueel DAR) een visie en strategie ontwikkelen over inrichting van de regionale afval- en grondstoffenketen in het algemeen en de rol en positie van ARN in het bijzonder. Een dergelijke verkenning is al onderhanden. Zie hiervoor het slothoofdstuk.

6 Tot slot: besluitvorming VVO in de context van strategievorming

Besluitvorming over continuering van de VVO moet tevens in het licht worden gezien van de – nog lopende – verkenningen omtrent de strategische positionering van ARN als schakel in de regionale afval- en grondstoffenketen. De huidige strategie van ARN omvat een verdere verbreding van de rol en dienstverlening op het gebied van grondstoffenbeheer, mede met het oog op de trendmatige afname van het restafval. Hiertoe geeft ARN uitvoering aan een strategisch plan met (nieuwe) initiatieven en activiteiten zoals het sorteren van kunststof verpakkingsafval, duurzame be- en verwerking van luiers en incontinentiemateriaal en het realiseren van een matrasrecyclinginstallatie.

Voorts is een gezamenlijke verkenning door de besturen van MARN, ARN, DAR en de hieraan verbonden gemeenten gaande, ten aanzien van de toekomstige inrichting van de regionale grondstoffen- en afvalketen en de rol en positie van de betrokken partijen. Op basis van verkenningen willen de berokken partijen bezien of meerjarige afspraken te ma-

[3] Ook als gevolg van het de VVO door regio Rivierenland, heeft ARN te maken met een omzetderving van bij benadering € 1,2 miljoen per jaar (per maart 2015). Daarbij is rekening gehouden met additionele acquisitie van restafval (en behoud van vollast) tegen markttarieven.

ken zijn over de gewenste samenwerking in het belang van de drie organisaties én in het belang van de aan deze organisaties deelnemende gemeenten. In deze verkenning wordt ook de vraag beantwoord of en op welke wijze deelname van MARN – en de daaraan verbonden gemeenten – in ARN in de toekomst toegevoegde waarde heeft. Het eventueel continueren van de VVO voor de periode tot en met 2025 biedt een goed fundament voor zowel ARN, MARN als de gemeenten zelf, voor effectuering van de mogelijke uitkomsten (inclusief het wel of niet blijven deelnemen als medeaandeelhouder van ARN) van deze meer strategische verkenningen en besluitvorming.

-0-0-0-

Brief aan de raad - Stand van zaken Stuurgroep Circulaire economie MARN regio

Ruimtelijke Ontwikkeling

Ingekomen stuk D12 (PA 16 december 2015)

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 323 59 92
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Datum
24 november 2015

Ons kenmerk
RO10/15.0011877

Contactpersoon
Jan Luijten

Onderwerp

Datum uw brief

Doorkiesnummer
(024) 3292873

Stand van zaken Stuurgroep Circulaire economie MARN regio

Geachte leden van de Raad,

Momenteel speelt de beslissing over de vuilverwerkingsovereenkomst van MARN met ARN. Gelijktijdig en op de achtergrond loopt een verkenning op circulaire economie door een Stuurgroep circulaire economie die de gevolgen wil verkennen voor duurzaamheid, economie en afvalbeleid (verwerking van zowel huishoudelijk- als bedrijfsafval) voor de regio. In een circulaire economie worden producten en materialen hergebruikt en behouden grondstoffen hun waarde. De Stuurgroep bestaat uit portefeuillehouders van MARN en gemeente Nijmegen en directie en bestuur van ARN BV en DAR In deze brief willen wij u informeren over dit proces.

De regionale stuurgroep is in het leven te roepen om een lange termijn strategie (2030 – 2035) te ontwikkelen. Dit biedt gezamenlijke kaders, waar iedere partij haar plan op kan ijken. Op 7 oktober is de stuurgroep voor het eerst bij elkaar gekomen.

Circulaire economie staat hoog op de agenda van de overheid, bedrijfsleven, kennis- en financiële instellingen. In de regio Nijmegen lopen veel initiatieven en onderzoeken. Voor de provincie Gelderland zijn energietransitie en circulaire economie speerpunten (Gelders Energie Akkoord en de Gebiedsgerichte Opgaven).

Er is al heel veel onderzoek landelijk, provinciaal en regionaal uitgevoerd, en er lopen ook nog verschillende onderzoeken en projecten. Er is een inventarisatie nodig naar de voor onze regio bruikbare elementen op basis van de uitgevoerde onderzoeken. En er moet meer zicht komen in de rest(afval)stromen, de business cases van bedrijven en de benodigde organisatievormen.

Doel is om in gezamenlijkheid:
1. de regionale circulaire economie te versterken. Het streven is nieuwe omzet, nieuwe banen, meer economisch toegevoegde waarde in de regio, betere marktpositie van bedrijven en meer duurzaamheid.
2. ook de doelen van energieneutraliteit in 2045 te dienen
3. de rest(afval)stromen in beeld te brengen en te benutten.

Brief aan de raad - Stand van zaken Stuurgroep Circulaire economie MARN regio

Gemeente Nijmegen
Ruimtelijke Ontwikkeling

Vervolgvel
1

Beoogd resultaat moet zijn een bovenliggende gemeenschappelijke agenda voor MARN-gemeenten, ARN en DAR, met gezamenlijk geformuleerde strategische uitgangspunten voor beter afgestemde beslissingen.

Een eerste resultaat komt van bureau BCI dat met Wageningen UR, HAN en Radbouduniversiteit een marktverkenning uitvoert naar circulaire economie naar aanleiding van interviews bij 30 regionale bedrijven in de regio Arnhem Nijmegen. Die geven aan waar bedrijven behoefte aan hebben en wat de benodigde samenwerking, benodigde rol van de overheid, communicatie en onderzoek moeten zijn.

Actiepunten voor de korte termijn zijn:

1. *Reststromen in beeld brengen*, dankzij onderzoek van TNO naar de relevante materiaalstromen. Op basis daarvan wordt een programma opgesteld voor zowel de MARN-regio als de regio Arnhem Nijmegen.

2. *Financiering en verdienmodellen verkennen*. De stuurgroep stemt af met Rabobank Rijk van Nijmegen en de Radbouduniversiteit Nijmegen. De RU kan ook helpen met een strategie uitwerken, belemmeringen in beeld brengen en de regio (inter)nationaal op de kaart zetten.

3. *Organiseren*. Het inventariseren en zoeken van de benodigde en verbindende partijen is ook onderdeel van de gezamenlijke verkenning.

De gemeenschappelijke agenda moet voorjaar 2016 gereed zijn.

Hoogachtend,
college van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls drs. B. van der Ploeg

Brief aan de raad - Uitvoeringskader Speelruimte 2015 e.v.

Ingekomen stuk D13 (PA 16 december 2015)

Juridische Zaken

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 323 59 92
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
24 november 2015	JZ30/15.0011925	Ton van Nieuwenhuijze
Onderwerp	**Datum uw brief**	**Doorkiesnummer**
Uitvoeringskader Speelruimte 2015 evj	-	(024) 329 2962

Geachte leden van de raad,

Het nieuwe uitvoeringskader gaat over de speelruimte en recreatieve sportruimte voor de doelgroep kinderen/ jeugd van 3 tot 18 jaar, inclusief de wijkspeeltuinen, stedelijke speeltuinen en jongerenontmoetingsplekken (JOP). Dit uitvoeringskader is gebaseerd op het in 2011 door de gemeenteraad vastgestelde beleidskader Speelvoorzieningen.

De ambitie is om een aantrekkelijke bespeelbare openbare ruimte te hebben en te houden in de stad. Meer dan in voorgaande jaren zullen we dit samen met bewoners gaan doen. Hierin leggen we naast de formeel ingerichte speelplekken steeds meer de nadruk op natuurlijke speelplekken, informele speelruimte en speelaanleidingen, waarin ook de mogelijkheden voor kinderen met een beperking meegenomen worden. Om tot een nieuw uitvoeringskader te komen zijn we natuurlijk ook te rade gegaan bij de jeugd zelf. We zijn met kinderen in de wijk Dukenburg (groep 7) en in Oosterhout (groep 5) op pad gegaan.

Het uitvoeringskader is geschreven op basis van het uitgangspunt dat de mogelijkheden voor spelen en sporten in de openbare ruimte, direct vanaf de voordeur, van groot belang zijn voor de ontwikkeling van de jongste inwoners van Nijmegen.

De hoofddoelstelling van spelen in de gemeente Nijmegen:

> *Kinderen/ jongeren stimuleren om in de openbare ruimte te bewegen en te sporten en zich spelenderwijze en op een sportieve manier te ontwikkelen tot gezonde inwoners, die hun leven lang blijven bewegen.*

We willen- in samenwerking met de andere programma's - de openbare ruimte zo inrichten dat elk kind in zijn/haar directe leefomgeving gestimuleerd wordt om te spelen. We beperken ons hierbij niet tot de bekende speelplekjes, omdat onderzoek uitwijst dat 15 % van de tijd dat kinderen buiten spelen, zij gebruik maken van speeltoestellen. De (her) inrichting van de openbare ruimte zoals pleintjes, maar ook het project "Groen verbindt" bieden kansen om de beschikbare openbare ruimte te voorzien van andersoortige speelprikkels.

Brief aan de raad - Uitvoeringskader Speelruimte 2015 e.v.

Gemeente Nijmegen
Juridische Zaken

Vervolgvel
1

Ook bewoners gebruiken de openbare ruimte als speelruimte. Zo zien we op verschillende plekken initiatieven die kinderen de gelegenheid bieden om te spelen. We accepteren dat bewoners de openbare ruimte benutten voor eigen speelinitiatieven, omarmen deze bewust en we bekijken in welke mate de wettelijke regels hier ruimte voor bieden. Ander pluspunt is dat door spelen en ontmoeten naast elkaar te laten bestaan, we een leefomgeving creëren die voor jong en oud, voor kinderen met of zonder beperking, aantrekkelijk is om in te vertoeven.

In het kort de belangrijkste uitgangspunten op een rijtje:

- *Betrokkenheid van bewoners*
Bij (nieuw) in te richten speelruimtes laten wij de bewoners zelf zoveel mogelijk verantwoordelijk zijn voor de inrichting en het onderhoud van de speelplek.

- *De bespeelbare wijk*
Bij de (her) inrichting van en projecten in de openbare ruimte zoals het project “Groen verbindt” benutten we de kansen om informele speelruimte met speelprikkels aan te brengen. Zo wordt spelen vanaf de voordeur mogelijk en ontstaan er speelroutes en speelse ontmoetingsplekken in de openbare ruimte.

- *De (her) inrichting van speelplekken*
Bij (her) inrichting van speelplekken benutten we de kans om deze speelplekken te integreren met de omliggende openbare ruimte. Hierdoor versterken we de kwaliteit van de speelplek. De (her) inrichting voeren we uit in samenspraak met de bewoners en dus ook met de kinderen uit de buurt.

- *Samen spelen*
De (nieuwe) speelplekken willen we, voor zover dat mogelijk is, zo veel mogelijk ook bespeelbaar maken voor kinderen met een beperking. Zo maken we “samen spelen” mogelijk.

- *(Basis)scholen*
We werken mee aan initiatieven van de scholen om hun schoolplein beter in te richten t.b.v. spelen en gezondheid en om het schoolplein open te stellen voor de buurt. Zo zijn er al diverse basisscholen die samenwerken met ons en hun schoolplein buiten de schooltijden om openbaar stellen voor de buurt. Bij herinrichting en nieuwbouw bekijken of voorzieningen gecombineerd kunnen worden; de school maakt deel uit van de wijk.

Hoogachtend,
College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls drs. B. van der Ploeg

Bijlage: Uitvoeringskader Speelruimte 2015

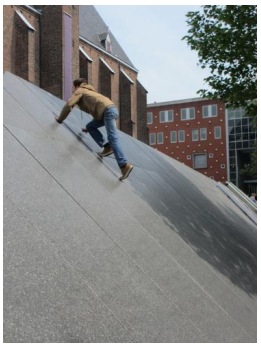
Brief aan de raad - Uitvoeringskader Speelruimte 2015 e.v.

Gemeente Nijmegen
Juridische Zaken

Vervolgvel
2

Natuurlijk!
Spelen in Nijmegen

Uitvoeringskader Speelruimte 2015 en volgende jaren

Buiten spelen en bewegen

Brief aan de raad - Uitvoeringskader Speelruimte 2015 e.v.

1. Inleiding

Dit uitvoeringskader gaat over de speelruimte en recreatieve sportruimte voor de doelgroep kinderen/ jeugd van 3 tot 18 jaar, inclusief de wijkspeeltuinen, stedelijke speeltuinen en jongerenontmoetingsplekken (JOP). Dit uitvoeringskader is gebaseerd op het door de gemeenteraad vastgestelde beleidskader Speelvoorzieningen.

De ambitie is om een aantrekkelijke bespeelbare openbare ruimte te hebben en te houden in de stad. Meer dan in voorgaande jaren zullen we dit samen met bewoners gaan doen. Hierin leggen we naast de formeel ingerichte speelplekken steeds meer de nadruk op natuurlijke speelplekken, informele speelruimte en speelaanleidingen, waarin ook de mogelijkheden voor kinderen met een beperking meegenomen worden.

Het uitvoeringskader is geschreven op basis van het uitgangspunt dat de mogelijkheden voor spelen en sporten in de openbare ruimte, direct vanaf de voordeur, van groot belang zijn voor de ontwikkeling van de jongste inwoners van Nijmegen. Uit onderzoek* is gebleken dat buiten spelen een positief effect heeft op de sociaal-emotionele, cognitieve en motorische ontwikkeling van kinderen, het gezin èn op de leefbaarheid in de buurt, en op de langere termijn ook op de gezondheid.

De hoofddoelstelling van spelen in de gemeente Nijmegen:

> *Kinderen/ jongeren stimuleren om in de openbare ruimte te bewegen en te sporten en zich spelenderwijze en op een sportieve manier te ontwikkelen tot gezonde inwoners, die hun leven lang blijven bewegen.*

Leeswijzer
Bovenstaande doelstelling en visie zijn uitgewerkt in voorliggend uitvoeringskader speelruimte. Dit uitvoeringskader bestaat uit 7 hoofdstukken. Na de inleiding in hoofdstuk 1 volgt eerst een overzicht van 'jeugdwensen', daarna een overzicht met relaties naar andere programma's. Vervolgens wordt in hoofdstuk 4 een terugblik gegeven op de vorige beleidsperiode.
In hoofdstuk 5 volgen ontwikkeling en visie en geven we een voortuitblik op de komende jaren. Een en ander wordt vertaald in de uitgangspunten in hoofdstuk 6. Het financieel overzicht staat in hoofdstuk 7 en tot besluit is in de bijlage een begrippenlijst opgenomen.

**Jantje Beton liet in 2011 onderzoek doen onder kinderen van 6 tot 12 jaar en hun ouders. Kinderen houden van buiten spelen en doen het ook: 75 % speelt meerdere keren per week buiten. 80 % van de kinderen wordt van buitenspelen vrolijk en blij en ruim 1/3 voelt zich na het buitenspelen sterk en gezond. Ook ouders zijn enthousiast: een overgrote meerderheid vindt buitenspelen gezond en ziet dat zijn kind er vrolijk van wordt*
** Diemen* http://www.diemen.nl/uploads/tx_ncgovris/incoming/Speelruimteplan_Geef_ze_de_Ruimte.pdf

2. *Jeugdwensen*

Om tot een nieuw uitvoeringskader te komen zijn we natuurlijk ook te rade gegaan bij de jeugd zelf. We zijn met kinderen in de wijk Dukenburg (groep 7) en in Oosterhout (groep 5) op pad gegaan. Daarnaast hebben we er twee onderzoeken (zie inleiding) op nageslagen.
Hieronder volgt een impressie van de kijk van de kinderen op spelen, waarbij tevens rekening is gehouden met kinderen met een beperking.

Waar in Dukenburg speel je het liefste buiten ?

"Het liefste spelen we hier bij de "verlaten school". Via What's app vraag ik dan wie ermee gaat. We spelen er vooral verstoppertje op het plein kan je aan free-running doen."

"Ook voetballen we vaak. Daarvoor heb je eigenlijk alleen gras nodig, dan kan het overal. Als er doeltjes kunnen komen dan graag hoge doeltjes, maar dan moet er wel een muur achter zijn, anders moet je steeds weer de bal halen. Die voetbalkooi hier vinden we wel leuk, maar doordat er zo'n hutje (JOP) bij staat komen er vaak grote jongens en die doen flauw tegen ons".

"Als we fietsen door de wijk of naar school is het leuk als je over allerlei spannende paadjes kan fietsen. Een paar jaar geleden hadden we hier onze hut. Dat was ook leuk.
Veel kinderen doen een handstand tegen de muur bij ons op school ".

"De speeltuintjes ? Daar komen we bijna nooit. De tafeltennistafel is eigenlijk overbodig, want we hebben geen batjes. Wat we weleens doen op de tafel is free-run skills oefenen. De rekstok vind ik superleuk. Ik kan er heel veel trucjes op doen, soms op de hoge en soms op de lage. Dat toestel met al die soorten klimmen is wel ok, maar ik speel er eigenlijk niet meer dan een paar minuten op. Schommels zijn voor alle kleine en grote kinderen leuk. Ik vind het vooral leuk als er een boom dichtbij staat dan dan ik proberen met mijn voeten de takken aan te raken. Het is jammer dat bij mij in de buurt het klimtoestel is weggehaald. Nu is de speelplek veel saaier."

Waar in Oosterhout speel je het liefste buiten ?

"Dit is een leuke speelplaats, omdat je er van alles kan doen, voetballen, klimmen en glijden. Superleuk is ook deze klimboom en deze bosjes, want daar heb ik een hut gemaakt. Er spelen hier ook veel kinderen omdat er zoveel te doen is. Als we moeten kiezen tussen 2 kleine plekjes of 1 grote dan hebben we liever 1 grote speelplek".

"In onze wijk kan je lekker rondfietsen en steppen want er komen weinig auto's in onze straten en er zijn greppels waar je doorheen kan fietsen. De skatebaan is ook een coole plek. We mogen daar in de pauze van de school om de beurt spelen met de klas".

3. Relaties met andere programma's

Het uitvoeringskader speelruimte heeft relaties met o.a. Sport & accommodaties, Onderwijs, Wijkontwikkeling, Duurzaamheid, Zorg & Welzijn, Openbare ruimte en Stedelijke ontwikkeling. De meerwaarde zit in de samenwerking en de afstemming met elkaar.

- Speerpunt van **Sport & accommodaties** is het stimuleren van sporten en bewegen door de jongeren. Als kinderen vanaf jonge leeftijd een aantrekkelijke plek hebben om te spelen, stimuleert hen dit om (buiten) te bewegen. Sportservice wordt ingezet om het sporten onder jongeren te stimuleren op de locaties van de recreatieve sportvoorzieningen.
- Vanwege het thema gezondheid en het gegeven van de ontmoeting van jong en oud in de openbare ruimte, is er raakvlak met **Zorg & Welzijn**. Denk hierbij vooral aan de producten Gezondheid en Jeugd.
- Een raakvlak met **Onderwijs** ligt in het feit dat we de jeugd willen laten bewegen. Door de schoolpleinen na schooltijd open te stellen voor de buurt vergroot dit de speelmogelijkheden voor de kinderen. Dit thema heeft zeker ook een raakvlak met de sportieve scholen, waar het bewegen wordt gestimuleerd door vakleerkrachten. Zij laten kinderen kennismaken maken met de mogelijkheden van sportvoorzieningen in de openbare ruimte.
- Het programma **Duurzaamheid** is van groot belang, omdat de spreiding van sport- en speelvoorzieningen grotendeels samenvalt met de spreiding van groen in de stad èn omdat groen ook voorziet in informele speelplekken.
- Het programma **Wijkontwikkeling** is via wijkmanagement betrokken bij de leefbaarheid in de wijken. Zij signaleren eventuele tekorten aan speelruimte en zijn betrokken bij de jongerenaanpak. Tevens houden zij zich bezig met de mogelijkheden voor spelen in relatie met scholen en kinderopvang.
- Met het programma **Stedelijke ontwikkeling** wordt samengewerkt om tot een goede inrichting van nieuwe wijken te komen.
- Er is een duidelijke relatie met **Openbare ruimte**. We willen de openbare ruimte zo inrichten dat elk kind in zijn/haar directe leefomgeving gestimuleerd wordt om te spelen. Niet per definitie met speeltoestellen, maar wel door de openbare ruimte zo in te richten dat het kinderen prikkelt om te gaan spelen.
- Programma **mobiliteit**; denk bijvoorbeeld aan het parkeren dat veel ruimte in beslag neemt. En kinderen hebben baat bij autoluwe straten. Zijn hier misschien slimme verbindingen te maken.

4. Evaluatie beleidsperiode 2011-2014

In de vorige beleidsperiode zijn de volgende ambities neergelegd:

1. met minder middelen het bestaande niveau in stand houden; oftewel voldoen aan de stedelijke speelnorm (1,5 speelplekken per 100 kinderen van de basisgeneratie in de leeftijd van 6 tot 12 jaar per wijk en één recreatieve sportplek voor 100 jongeren in de leeftijd van 12 tot 18 jaar per wijk) en het voorkomen van achterstanden in het voorzieningenniveau;
2. samenwerking met andere programma's en externe partijen zoals woningcorporaties;
3. externe financiering onderzoeken zoals bij woningcorporaties en projectontwikkelaars;
4. in de gehele stad voldoen aan bovenstaande stedelijke speelnorm, dus ook in Nijmegen-Noord;
5. bevorderen van de aanleg van natuurlijke speelplekken;
6. het creëren van speelmogelijkheden voor kinderen met een beperking in minimaal 5 speeltuinen;
7. het in overleg met bewoners samenvoegen van speellocaties tot één grote multifunctionele speel- / sportvoorziening;
8. In 2011 starten we een onderzoek naar de mogelijkheid om wijkbewoners zelf een wijkspeeltuin te laten beheren.

4.1 Welke speelvoorzieningen zijn van 2011 tot 2014 gerealiseerd?

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de ontwikkeling in de aantallen speel- en sportvoorzieningen. Uitgangsituatie waren de aantallen voorzieningen per 1-1-2011. Daarnaast staat een kolom met voorzieningen die gerealiseerd zijn t/m 2014.

Aantallen speelvoorzieningen	Voorzieningen per in 1-1-2011	Totaal 2014
Speelplekken "bestaande" stad	239	246
Speelplekken Nijmegen-Noord	25	26
Totaal speelplekken	**264**	**272**
Wijkspeeltuinen	6	6
Stedelijke Speeltuinen	2	2
Recreatieve Sportplekken "bestaande" stad	146	154
Recreatieve Sportplekken Nijmegen-Noord	11	11
Totaal sportplekken, waarvan:	**157**	**165**
Jongerenontmoetingsplaatsen JOP	22	23
Skateparken	5	5
Cruyff Courts	4	4

Als we kijken naar de ambities die destijds zijn neergelegd, dan zijn deze nagenoeg allemaal gerealiseerd. We hebben met minder middelen het bestaande niveau kunnen handhaven en tevens Nijmegen Noord aan de stedelijke norm laten voldoen. We hebben een aantal natuurlijke speelplekken aangelegd en bij 6 speeltuinen c.q. plekken speelmogelijkheden mogelijk gemaakt voor kinderen met een beperking (in met name Nijmegen Noord en wijkspeeltuin Brakkefort). Waar we nog niet of onvoldoende in zijn geslaagd, is om bewoners zelf de wijkspeeltuinen te laten beheren. Dat had verschillende oorzaken: men was bang voor verdringing van de bestaande beheerders, men kon de continuïteit niet garanderen en in sommige gevallen was men ook bevreesd.

Verder zijn we afgelopen periode gestart met het zelfbeheer door bewoners van speelplekken, al staat het nog in de kinderschoenen. De komende jaren zal blijken of dat succesvol zal zijn.

Tevens wordt voldaan aan de in de vorige beleidsnota vastgestelde stedelijke norm. Deze norm hield in: 1,5 speelplekken per 100 kinderen van de basisgeneratie in de leeftijd van 4 tot 12 jaar (+ 30% van de 12-jarigen) per wijk en één recreatieve sportplek voor 100 jongeren in de leeftijd van 12 tot 18 jaar per wijk. Hiermee voldoen we aan de gestelde norm; er zijn (meer dan) voldoende speel- en recreatieve sportplekken in de stad gerealiseerd, waarvan de meesten ook intensief worden gebruikt.

4.2 Trends, ontwikkelingen, knelpunten

We beschrijven hieronder een aantal trends en ontwikkelingen die vertaald zijn in de uitgangspunten voor het nieuwe uitvoeringskader.

Ten eerste zien we dat in sommige wijken de bewoners zelf de inrichting van speelplekken vorm willen geven. Dat kan het ontwerp zijn, maar ook de bouw van iets of het aanpassen en/of veranderen van bestaande plekken. Deze initiatieven van bewoners ondersteunen we van harte en zullen we, daar waar mogelijk, ook faciliteren. Daarom zijn we hier de laatste jaren, samen met wijkbeheer, over in gesprek met bewoners. Voor de invulling van recreatieve sportvoorzieningen betrekken we de jongerenwerkers en de jongeren hierbij.

Ten tweede zijn er, verspreid over de stad en mede op initiatief van bewoners, een aantal natuurspeelplekken aangelegd. Zo zijn er bijvoorbeeld mooie plekken bijgekomen in Brakkenstein (Driehuizerweg) en Lent (De Vieze Broek).

Ten derde hebben we een 6-tal aantal speelplekken, waaronder de stedelijke speeltuin Brakkefort, aangepast voor kinderen met een beperking. Zo kunnen alle kinderen samen spelen. Deze aanpassingen bij speelplekken zetten we de komende jaren voort.

Ten vierde zet de trend zich voort dat kinderen meer binnen spelen door de aantrekkingskracht van allerlei computergames, op smartphone, pc, spelcomputers en iPad.

Tenslotte zien we nog altijd dat kinderen meer in de openbare ruimte aan het spelen zijn dan dat ze gebruik maken van de traditionele speeltoestellen. Het eerdergenoemde onderzoek in Diemen wijst uit dat 15 % van de tijd dat kinderen buiten spelen, gebruik gemaakt wordt van de speeltoestellen.

In de periode 2002-2006 heeft Nijmegen geïnvesteerd in de noodzakelijke verbeteringen en uitbreidingen van alle speelvoorzieningen. Door het hoge investeringsvolume in de periode 2002-2006 kijken we nu naar een evenredig hoge vervangingsvraag voor de komende jaren. In de vooruitblik van paragraaf 5 gaan we hier nader op in.

De ontwikkeling en inrichting van de speelruimte willen we in samenspraak en samenwerking met bewoners gaan doen. Maar samenwerking en het enthousiasme daarvoor komt niet vanzelf, wij zullen hierin moeten investeren. Ook om bewoners enthousiast te houden, want bij goed bedoelde initiatieven van bewoners lopen we soms ook tegen enkele knelpunten aan:

1. Wadi's*, vooral in Nijmegen Noord; de (speel)ruimte is vaak beperkt en het groen dat er is bestaat vaak uit een Wadi. Deze zijn niet geschikt om in te richten als speelvoorziening.

2. Wettelijke regels. We zien steeds vaker initiatieven van speelaanleidingen die aangebracht worden door de bewoners. Ondanks de beste bedoelingen van bewoners, stranden deze soms doordat de (strenge) regels van de WAS het niet toelaten. Er is een experimentenwet in de maak, waarover eind 2015 meer bekend zal zijn. Wellicht wordt hiermee deels aan deze problemen tegemoet gekomen.

*) Wadi's worden aangelegd om bij hevige regen wateroverlast te voorkomen. Het is een verdiept grasveld dat functioneert als infiltratievoorziening voor regenwater. De wadi's kunnen worden gevuld met bovengronds afstromend regenwater.

5. Visie op spelen in Nijmegen

5.1 Spelen in de beheerde speeltuinen

Stedelijke speeltuinen
We blijven spelen mogelijk maken in de twee stedelijke speeltuinen Brakkefort en de Leemkuil. Deze speeltuinen zijn populair en een echte trekpleister voor gezinnen uit Nijmegen en omstreken. Door het grote aantal speeltoestellen kunnen de kinderen hier individueel en met elkaar allerlei ervaringen opdoen en daarmee hun motorische vaardigheden vergroten, hun grenzen verleggen en hun fantasiespel spelen. Samen trekken deze speeltuinen jaarlijks meer dan 100.000 bezoekers.

Wijkspeeltuinen
We handhaven de 6 wijkspeeltuinen in de stad die 7 dagen per week minimaal 4 uur per dag van beheer worden voorzien.

5.2 Spelen in de Openbare ruimte

We willen- in samenwerking met de andere programma's - de openbare ruimte zo inrichten dat elk kind in zijn/haar directe leefomgeving gestimuleerd wordt om te spelen. We zetten ons zo in voor een gezonde leefomgeving. Zo'n omgeving draagt bij aan het terugdringen van belangrijke risico's voor de volksgezondheid zoals overgewicht en depressiviteit.
We beperken ons hierbij niet tot de bekende speelplekjes, omdat, zoals eerder gezegd, onderzoek uitwijst dat 15 % van de tijd dat kinderen buiten spelen, zij gebruik maken van speeltoestellen.
De (her) inrichting van de openbare ruimte zoals pleintjes en het project "Groen verbindt" bieden kansen om de beschikbare openbare ruimte te voorzien van andersoortige speelprikkels.

Ook bewoners gebruiken de openbare ruimte als speelruimte. Zo zien we op verschillende plekken initiatieven die kinderen de gelegenheid geven om te spelen. We accepteren dat bewoners de openbare ruimte benutten voor eigen speelinitiatieven en omarmen deze bewust.

Zoals gezegd, bekijken we in welke mate de wettelijke regels hier ruimte voor bieden. Wellicht dat de komende Experimentenwet hier in gaat voorzien. Ander pluspunt is dat door spelen en ontmoeten naast elkaar te laten bestaan, we een leefomgeving creëren die voor jong en oud, voor kinderen met of zonder beperking, aantrekkelijk is om in te vertoeven.

5.3 Vooruitblik

We hebben gezien dat de stedelijke norm niet meer aansluit bij de huidige wijze waarop bewoners (mede) de wijk willen vormgeven. Dat heeft er onder andere mee te maken dat daar waar kinderen wonen, niet altijd de plek is waar kinderen spelen. We willen voorkomen dat de norm ons gebiedt om alleen speeltoestellen te plaatsen; ook heuvels, speelgroen en paadjes zijn waardevolle invullingen voor een speelplek. Daarnaast willen we aan bewoners een andere, actieve rol toekennen. Hierbij sluiten we aan bij de stedelijke norm voor een ruimtelijke claim zoals deze in het kader van de stedelijke ontwikkeling wordt gehanteerd:

1. kinderen 12-18 jr. recreatieve sport- en speelruimte van 3.000 m2/ afstand 400m woning ;
2. kinderen 6-12 jr. speelruimte van 600 m2/ afstand 200m woning;
3. kinderen 3-6 jr. speelruimte van 300 m2/ afstand 100m woning.

Waarbij we samen met bewoners (jong en oud) gaan bekijken, en uiteraard mede op basis van de soort woningen (bv gezinswoningen) en de kinderen in de wijk, hoe we deze ruimte daadwerkelijk gaan inrichten.

De komende jaren neemt het aantal nieuwe wijken aan de noordzijde van de stad en daarmee de vraag naar speelruimte toe. Volgens de ruimtelijke claim gaan we de komende jaren zo'n 25 tot 50 recreatieve sport- en speelruimten aanleggen. Dit aantal groeit uiteindelijk door naar ruim 80 in 2028. Dit heeft consequenties voor zowel de middelen, de nieuwe investeringen en het onderhoud. Hierin zullen wij dus de juiste afwegingen moeten maken.

Ook zien wij dat de huidige recreatieve sport- en speeltoestellen aan vervanging toe zijn. Door onze nieuwe inzichten in het gebruik van de openbare ruimte in combinatie met het gebruik van de speeltoestellen hanteren we de volgende uitgangspunten:

- We kiezen niet automatisch voor één op één vervanging, maar we kijken ook naar de omliggende speelplekjes in de omgeving van de speeltoestellen. Zo kunnen we, in overleg met bewoners, het scala aan speelplekjes in de buurt op elkaar afstemmen.
- Waar mogelijk verlengen we de levensduur van de toestellen. Hierbij moeten we wel rekening houden met een stijging van de onderhoudskosten.
- Voor de nieuw in te richten speelruimte en de recreatieve sportruimte hanteren we het uitgangspunt van 'meer groen en eenvoud' en kiezen we minder vanuit een 'catalogus van speeltoestellen'.
- We benutten onze samenwerking met de collega's van Openbare ruimte en stadsontwikkeling om het spelen in de openbare ruimte ingeval van(her) inrichting centraal te zetten.
- We betrekken bewoners bij zowel de aanleg, als het onderhoud van de speelplekken.

Hiermee brengen wij de gemiddelde kosten per speelplek terug en creëren we een aantrekkelijke bespeelbare buitenruimte. In de volgende paragraaf is dit terug te vinden in de uitgangspunten voor de komende jaren.

6. Uitgangspunten 2015 en volgende jaren

1. *Betrokkenheid van bewoners*
   Bij (nieuw) in te richten speelruimtes laten wij de bewoners zelf zoveel mogelijk verantwoordelijk zijn voor de inrichting en het onderhoud van de speelplek. Maar als bewoners die rol niet pakken, zal de nieuwe speelplek een basisvoorziening zijn. Daar waar wijkbewoners zelf iets in de openbare ruimte willen plaatsen wat niet door een officiële instantie is gekeurd, denken we vanuit onze expertise mee in de mogelijkheden die er zijn. We gedogen daar waar mogelijk, als het bouwsel maar veilig is.

2. *De ruimtelijke claim*
   We hanteren, waar mogelijk, de ruimtelijke claim zoals deze gebruikt wordt bij stedelijke ontwikkeling:
   1. kinderen 12-18 jr. recreatieve sport- en speelruimte van 3.000 m2/ afstand 400m woning;
   2. kinderen 6-12 jr. speelruimte van 600 m2/ afstand 200m woning;
   3. kinderen 3-6 jr. speelruimte van 300 m2/ afstand 100m woning.

3. *De bespeelbare wijk*
   Bij de (her) inrichting van en projecten in de openbare ruimte zoals het project “Groen verbindt” benutten we de kansen om informele speelruimte met speelprikkels aan te brengen. Zo wordt spelen vanaf de voordeur mogelijk en ontstaan er speelroutes en speelse ontmoetingsplekken in de openbare ruimte.
   Voor kinderen zijn heel veel dingen ‘bespeelbaar’ zonder dat ze als speeltoestel worden aangemerkt. Denk bijvoorbeeld aan muurtjes waar je op kunt balanceren, of een afrit om vanaf te skaten. De uitdaging is om op een slimme manier gebruik te maken van de openbare ruimte. We pleiten dan ook voor een zodanige inrichting van de openbare ruimte dat kinderen gestimuleerd worden om samen te spelen en dat ouders en opa’s en oma’s elkaar kunnen ontmoeten.

4. *De (her) inrichting van speelplekken*
   Bij (her) inrichting van speelplekken benutten we de kans om deze speelplekken te integreren met de omliggende openbare ruimte. Hierdoor versterken we de kwaliteit van de speelplek. We doen dit door, daar waar de veiligheid het toelaat, de hekjes weg te halen en niet automatisch de afgeschreven toestellen te vervangen, maar de groene ruimte eromheen te voorzien van speelaanleidingen. Ook stemmen we de keuze van de inrichting af op de omliggende speelplekjes. Deze (her) inrichting voeren we uit in samenspraak met de bewoners en dus ook met de kinderen uit de buurt.

5. *Samen spelen*
   De (nieuwe) speelplekken willen we, voor zover dat mogelijk is, zo veel mogelijk ook bespeelbaar maken voor kinderen met een beperking. Zo maken we “samen spelen” mogelijk.

6. *(Basis)scholen*
   We werken mee aan initiatieven van de scholen om hun schoolplein beter in te richten t.b.v. spelen en gezondheid en om het schoolplein open te stellen voor de buurt. Zo zijn er al 6 basisscholen die samenwerken met ons en hun schoolplein buiten de schooltijden om openbaar stellen voor de buurt. Bij herinrichting en nieuwbouw bekijken of voorzieningen gecombineerd kunnen worden; de school maakt deel uit van de wijk.

7. *JOP*
   We leggen een Jongeren ontmoetingsplek (JOP) alleen aan in combinatie met een sportplek. Dit is altijd een kwestie van maatwerk.

7. Financiële paragraaf

Financiële kaders voor de speelvoorzieningen.
Door middel van de vaststelling van de *perspectiefnota 2011* en daarop volgend het *Raadsbesluit Beleidskader Speelvoorzieningen 2011-2014,* d.d. mei 2011 zijn de financiële kaders vastgelegd.

Eenmalig is er via de *Zomernota 2016* geld toegevoegd om zodoende op verantwoorde wijze de nog noodzakelijke vervangingen te kunnen doen.

Ten slotte bestaat daarnaast de bestuurlijke procesafspraak dat alleen ten aanzien van noodzakelijke nieuwe investeringen, van grotere omvang, deze als claim kunnen worden ingediend bij de jaarlijkse Zomernota. De twee grote toestellen (het Fort en de Inca-tempel) in de kuil van de Leemkuil zijn nagenoeg afgeschreven. Bij de zomernota 2016 zijn er middelen toegekend (€ 800.000)* om deze te vervangen.

Bijgaande tabel illustreert de beschikbare budgetten.

Jaar	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**
werkbudgetten					
Vervanging + aanpak speelvoorzieningen	240.000	240.000	428.000	471.000	466.000
Onderhoud	350.000	350.000	350.000	350.000	350.000
minder beïnvloedbaar					
Apparaatskosten + kapitaallasten	310.000	310.000	310.000	310.000	310.000
nieuwe incidentele investeringen					
Leemkuil		800.000			
Totaal budget (zonder interne verrekeningen)	**900.000**	**1.700.000**	**1.088.000**	**1.131.000**	**1.126.000**

Oplading uitvoeringskader speelruimte 2015
Blijkende het voortgangsrapport 2015, overzichten onderhoud en vervangingsinvesteringen past het uitvoeringskader 2015 in de beschikbare budgetten. (Relevante financiële overzichten zijn desgewenst opvraagbaar.)

Een aantal specifieke activiteiten kunnen worden genoemd:

- Het noodzakelijk aanleggen van nieuwe speelplekken. Gesplitst in € 50.000,- voor de bestaande stad en € 50.000,- voor Nijmegen Noord.
- Door het aangepaste beleid (door meer met speelprikkels te werken en daardoor minder toestellen te plaatsen/vervangen) en door zelfbeheer nemen de onderhoudskosten af. Daar staan echter wel hogere onderhoudskosten tegenover voor de uitbreidingen in Nijmegen Noord. De verwachting is dat deze elementen tegen elkaar wegvallen en er per saldo geen voor- of nadelen uit het onderhoud voortvloeien.
- Ook bij de planontwikkelingen middelen vanuit de gemeentelijke investeringsgelden geregeld moeten worden. Dit is onderdeel van de integrale advisering.

*) Deze middelen vallen in het programma Sport en Accommodaties en worden door de afdeling VSA uitgevoerd.

Bijlage 1

Begrippen

Formele speelruimte	Speelruimte die specifiek en exclusief is ingericht voor de speelfunctie (de speelplekken met speeltoestellen).
Informele speelruimte	Speelruimte waar de kinderen leven en wonen en (veilig) kunnen spelen, zoals een grasveld, een groenstrook, de stoep, een plein, waar geen specifieke speeltoestellen staan.
JOP	Jongerenontmoetingsplek, oftewel JOP. In Nijmegen bestaat een JOP uit een afdakje met bankjes.
Natuurspeeltuin	Een natuurspeeltuin is een soort speeltuin waar in tegenstelling tot een traditionele speeltuin met o.a. een wipkip en een glijbaan, kinderen vrij kunnen spelen in de natuur. Een natuurspeeltuin biedt kinderen de mogelijkheid met water te kliederen, kikkers en padden te bekijken, bruggen en hutten te bouwen en nog veel meer. Het is dus een speeltuin met grond, hout, heuvels, water, zand, bloemen, stenen, vruchten.
Recreatieve sportvoorziening	Een recreatieve sportvoorziening is bedoeld voor jongeren vanaf 12 jaar.
Speelaanleiding	Objecten die niet specifiek voor het spelen zijn geplaatst, maar een scala aan speelmogelijkheden bieden in de (in)formele speelruimte.
Speelruimte	De ruimte die een kind fysiek gegeven wordt om te spelen, zowel in de openbare ruimte als op ingerichte speelplekken; de formele als de informele speelruimte.
Speeltoestel	Dit zijn toestellen in de formele speelruimte die specifiek voor het spelen geplaatst zijn en gemaakt zijn voor een bepaalde speelmogelijkheid.
Stedelijke speeltuin	De stedelijke speeltuin is een speeltuin die bedoeld is voor de hele stad, maar ook daarbuiten aantrekkingskracht heeft.
WAS	Warenwetbesluit attractie- en speeltoestellen. Hierin staan o.a. de wettelijke regels waaraan speeltoestellen moeten voldoen.
Wijkspeeltuin	Deze speeltuinen hebben een buurtfunctie. Er zijn zes wijkspeeltuinen in de gemeente Nijmegen.

Brief aan de raad - Uitvoeringskader Speelruimte 2015 e.v.

15

Brief aan de raad - Digitalisering bezoekersvergunning

Ingekomen stuk D14 (PA 16 december 2015)

Stadsbeheer
Bureau Parkeren en Verkeersmanagement

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 323 93 34
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
24 november 2015	SB60/15.0011817	Margje van Beek
Onderwerp	**Datum uw brief**	**Doorkiesnummer**
Digitalisering bezoekersvergunning		(024) 3299204

Geachte leden van de raad,

Met deze brief willen wij u graag informeren over de procedure tot invoering en de werkwijze van de digitale bezoekersregeling.

In de Parkeernota 2013-2017 is aangekondigd dat we de parkeerproducten zoveel mogelijk gaan digitaliseren. In navolging van de bewoners- en bedrijfsvergunning afgelopen jaar wordt op 1 januari 2016 ook de bezoekersvergunning digitaal aangeboden. Dit betekent voor onze klanten een nieuwe werkwijze: de papieren vergunning en het bezoekersparkeerkaartje worden vervangen door een digitaal parkeertegoed, en kentekens van bezoekers die gebruik maken van de vergunning moeten worden aan- en afgemeld.

Bewoners van een adres buiten de singels kunnen jaarlijks een tegoed kopen van maximaal 400 parkeeruren tegen een parkeertarief van €0,20 per uur. Ter compensatie van langere betaald parkeertijden kunnen bewoners van een adres binnen de singels en 1e ring maximaal 500 parkeeruren aanschaffen. Parkeertegoed kan via de website, een koppeling op smartphone of tablet of telefonisch worden gekocht in stappen van 25 uur. Ook aan de balie in de stadswinkel kan nog een tegoed worden aangeschaft.
Om gebruik te kunnen maken van de digitale bezoekersvergunning moet een kenteken worden aangemeld. Aanmelding is mogelijk via de website, via een koppeling op smartphone of tablet, of telefonisch via een callcentermedewerker. Er kunnen meerdere kentekens tegelijkertijd worden aangemeld op één vergunning. Geparkeerde uren worden in mindering gebracht op het parkeertegoed.

Naast de digitale bezoekersvergunning wordt een mantelzorgvergunning gerealiseerd. Bewoners in gereguleerde gebieden die voldoen aan de criteria voor het ontvangen van een mantelzorgcompliment, kunnen naast of in plaats van een bezoekersvergunning een mantelzorgvergunning aanvragen. Hiermee kunnen zij hun mantelzorgers tijdens de uitvoering van de zorg tegen gereduceerd tarief laten parkeren. Het jaarlijks maximale tegoed van een mantelzorgvergunning is 400 parkeeruren tegen een tarief van €0,20 per uur. De werkwijze van deze vergunning is dezelfde als van de bezoekersvergunning.

Brief aan de raad - Digitalisering bezoekersvergunning

Gemeente Nijmegen
Stadsbeheer
Bureau Parkeren en Verkeersmanagement

Vervolgvel
1

Omdat wij ons realiseren dat de nieuwe bezoekersregeling voor onze klanten een omschakeling betekent hebben wij een intensief en uitgebreid communicatieplan opgezet. Naast publicatie van het besluit tot invoering van de regeling worden onze klanten met een brief geïnformeerd. Daarnaast ontvangen zij een overzichtelijke folder over de werkwijze met daarbij een kaartje met een verkorte handleiding, zodat zij alle informatie thuis binnen handbereik kunnen houden. Vanaf 7 december kunnen klanten al gebruik maken van de digitale vergunning. In deze week worden ook drie inloop informatieavonden georganiseerd, waarop klanten tevens kunnen oefenen met de nieuwe bezoekersregeling. Alle bestaande klanten ontvangen bij de introductie van de nieuwe bezoekersregeling eenmalig vast een gratis starttegoed van 10 uur van de gemeente.

Naast het digitaal aanschaffen van parkeertegoed en aan- en afmelden van kentekens blijft het voor klanten ook mogelijk om deze zaken te regelen aan de balie in de stadswinkel of telefonisch door persoonlijk contact met een callcenter medewerker. Te denken valt hierbij met name aan oudere of andere klanten die moeite hebben met de digitale ontwikkelingen.

De resultaten van en ervaringen met de digitale bezoekersregeling zullen medio 2016 worden geëvalueerd.

Wij hopen u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Hoogachtend,
College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester van Nijmegen,

drs. H.M.F. Bruls

De gemeentesecretaris,

drs. B. van der Ploeg

Brief aan de raad - Uitwerking klantenparticipatie P-wet 2015

Ingekomen stuk D15 (PA 16 december 2015)

Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsontwikkeling

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 323 59 92
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Aan: de gemeenteraad van Nijmegen

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
24 november 2015	MO10/15.0011512	Golshid Al Eshaq
Onderwerp	**Datum uw brief**	**Doorkiesnummer**
Uitwerking klantenparticipatie P-wet 2015		(024) 3293338

Geachte leden van de Raad,

Op 23 september 2015 heeft uw raad de motie “Geef de uitkeringsgerechtigden hun stem” en het amendement “Een eigen stem in een sociale stad, ook voor uitkeringsgerechtigden” aangenomen. Met het laatste is de verordening Klantenparticipatie Participatiewet 2015 vastgesteld. De grootste verandering die hiermee gepaard gaat is de vervanging van het Klantengroepoverleg (KGO) door een cliëntenraad.

Met deze brief informeren we u over de manier waarop we de motie en daarbij behorende nieuwe verordening willen uitvoeren. Hieronder een toelichting.

Uitvoering motie
In de verordening staat opgenomen dat het college voor de uitvoering van de klantenparticipatie klantenpanels inzet. Uw raad heeft met het aannemen van de motie beoogd de inzet van de klantenpanels in de praktijk meer invulling te geven dan voorheen.
We gaan opzoek naar andere, nieuwe vormen van cliëntenparticipatie om zodoende structureel de dialoog aan te gaan met onze cliënten. Zo overwegen we om enkele stellingen te formuleren en (digitaal) voor te leggen om zicht te krijgen op de ervaring, wensen en behoefte van cliënten over onze dienstverlening.

Uitvoering verordening Klantenparticipatiewet 2015
In de oude verordening stond opgenomen dat het college naast klantenpanels een KGO inzet voor de uitvoering van de klantenparticipatie. Met het aannemen van het amendement is de nieuwe verordening Klantenparticipatie Participatiewet 2015 vastgesteld met als belangrijkste wijziging dat het KGO vervangen wordt door een cliëntenraad. Dit houdt in dat het overleg niet meer enkel bestaat uit personen die vanuit hun organisatie de belangen van verschillende cliënten vertegenwoordigden (de vroegere KGO-leden). De Cliëntenraad zal namelijk voortaan ook moeten bestaan uit persoonlijke leden die feitelijk belanghebbende zijn.

Brief aan de raad - Uitwerking klantenparticipatie P-wet 2015

Gemeente Nijmegen
Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsontwikkeling

Vervolgvel
1

Nadere regelgeving door college
Om de cliëntenraad vorm te kunnen geven is nadere regelgeving over onder andere werving, selectie en zittingsduur van belang. Aangezien deze regels niet in de verordening Klantenparticipatie Participatiewet 2015 staan doen we dit alsnog met het vaststellen van het “Besluit klantenparticipatie Participatiewet 2015” (zie bijlage).

De huidige cliëntenraad (bestaande uit de vroegere KGO-leden) heeft input geleverd voor het “Besluit klantenparticipatie participatiewet 2015”. De cliëntenraad heeft verzocht in het besluit op te nemen dat persoonlijke leden van de cliëntenraad onkostenvergoeding ontvangen. De cliëntenraad vindt het wenselijk om voor de hoogte van de onkostenvergoeding de richtlijnen van soortgelijke cliëntenraden aan te houden. Dit verzoek hebben we meegenomen en verwerkt in het besluit.

Werving en selectie
Voor de werving en selectie van persoonlijke leden voor de cliëntenraad zullen we verschillende communicatiemiddelen inzetten zoals advertenties in de (wijk)kranten, onze gemeentelijke nieuwsbrief voor bijstandsgerechtigden en onze gemeentelijke website.
Er wordt een selectiecommissie samengesteld die samen met huidige leden van de cliëntenraad een voordracht doet aan het college. Bij de werving van persoonlijke leden wordt gestreefd naar een diverse samenstelling. Het college benoemt vervolgens de nieuwe leden.

Naast de vormgeving van de cliëntenraad zullen we uiteraard ook uitvoering geven aan de overige aspecten van de verordening. Eind 2016 wordt geëvalueerd hoe de uitvoering van de nieuwe verordening in de praktijk is verlopen. Deze evaluatie wordt gedeeld met uw raad.

We hopen u met deze brief voldoende te hebben geïnformeerd over de uitwerking van de Klantenparticipatie Participatiewet 2015.

Hoogachtend,
college van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester,	De Gemeentesecretaris,
drs. H.M.F. Bruls	drs. B. van der Ploeg

Bijlage: Besluit klantenparticipatie Participatiewet 2015

Brief aan de raad - Uitwerking klantenparticipatie P-wet 2015

Besluit klantenparticipatie Participatiewet 2015

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Nijmegen;
Op grond van artikel 2 van de Verordening klantenparticipatie Participatiewet 2015;
Besluit: vast te stellen het Besluit klantenparticipatie Participatiewet 2015.

Artikel 1 De cliëntenraad

1. Er is een cliëntenraad die de belangen van cliënten op grond van de Participatiewet behartigt.
2. De cliëntenraad heeft geen rechtspersoonlijkheid.
3. Persoonlijke leden ontvangen een onkostenvergoeding van € 40,- per bijgewoonde reguliere vergadering. Voor de voorzitter is de vergoeding geregeld in de Verordening klantenparticipatie Participatiewet 2015. Vertegenwoordigende leden ontvangen geen vergoeding.
4. De cliëntenraad bestaat uit:
    a. Organisaties die zich inzetten voor de belangen van belanghebbenden en organisaties die gezien hun werkzaamheden een goed zicht hebben op de wensen en behoeften van belanghebbenden. Hun vertegenwoordigers in de cliëntenraad worden vertegenwoordigende leden genoemd.
    b. Personen die feitelijk belanghebbende zijn in de zin van artikel 1 lid 2 van de Verordening Klantenparticipatie Participatiewet 2015. Zij worden persoonlijke leden genoemd.
    c. Een onafhankelijke voorzitter.
5. In dit Besluit wordt onder “lid” of “leden” alle personen van lid 4 bedoeld, tenzij anders is bepaald.

Artikel 2 Werving, selectie en benoeming

1. Vacatures voor leden van de cliëntenraad worden zodanig bekendgemaakt dat de doelgroep daar op adequate wijze kennis van kan nemen.
2. De cliëntenraad stelt uit haar midden een selectiecommissie samen. In de selectiecommissie zit ook een vertegenwoordiger van het college.
3. De selectiecommissie brengt verslag uit aan de cliëntenraad die een voordracht doet aan het college.
4. Het college benoemt de leden. Het college kan de benoeming van een voorgedragen lid weigeren indien dat om zwaarwegende redenen noodzakelijk wordt geacht, een en ander ter beoordeling van het college. Het college maakt het besluit onder opgaaf van een grondige motivering kenbaar aan de cliëntenraad.

Artikel 3 Zittingsduur en einde lidmaatschap

1. Dit artikel is alleen van toepassing op persoonlijke leden als bedoeld in artikel 1 lid 4 onder b.
2. De zittingsduur van de leden is vier jaar en kan éénmaal voor dezelfde periode worden verlengd.
3. De cliëntenraad stelt een rooster van aftreden vast.
4. Een lid dat benoemd wordt in een tussentijdse vacature start meteen met de termijn als bedoeld in het tweede lid.
5. Het lidmaatschap van de cliëntenraad eindigt in ieder geval van rechtswege:
    a. Door verhuizing buiten de gemeente Nijmegen;
    b. In geval van overlijden;
    c. Als men onherroepelijk niet meer tot de doelgroep als bedoeld in artikel 1 lid 2 van de Verordening klantenparticipatie Participatiewet 2015 behoort;
    d. Als men een onverenigbare functie gaat vervullen.

6. Het college kan de leden ontheffen uit hun functie indien dat om zwaarwegende redenen noodzakelijk wordt geacht, een en ander ter beoordeling van het college. Het college maakt het besluit onder opgaaf van een grondige motivering kenbaar aan de cliëntenraad.

Artikel 4 Onverenigbare functies

1. Persoonlijke leden en de voorzitter zijn niet tevens:
    a. werkzaam onder verantwoordelijkheid van het gemeentebestuur;
    b. werkzaam bij een door de gemeente gesubsidieerde instelling of
    c. werkzaam bij een door de gemeente gecontracteerde zorgaanbieder of leverancier.
2. Bij werving en selectie wordt vermeld welke categorie leden gezocht wordt.
3. Kandidaten voor de functie van persoonlijk lid of voorzitter maken bij de sollicitatie hun (neven)functies kenbaar.
4. Het college kan gemotiveerd afwijken van het bepaalde in lid 1 onder b en c, als het van oordeel is dat er geen vrees is voor (de schijn van) belangenverstrengeling. De cliëntenraad kan het college hiertoe verzoeken.

Artikel 5 Geheimhouding

1. De cliëntenraad neemt kennis van de geheimhoudingsplicht zoals vastgelegd in artikel 2:5 van de Algemene wet bestuursrecht.
2. In beginsel zijn vergaderingen van de cliëntenraad openbaar, tenzij de voorzitter vooraf kenbaar maakt dat dit niet het geval is.
3. De voorzitter kan in overleg met de leden van de cliëntenraad voorafgaande aan de vergadering besluiten om een besloten vergadering te houden. De beraadslaging over de vraag of een vergadering besloten is, is in alle gevallen besloten.
4. Ook kan de voorzitter voorafgaand aan de vergadering aangeven dat informatie of gegevensdragers, die de cliëntenraad ter beschikking staan, niet aan derden kenbaar gemaakt mogen worden.

Artikel 6 Besluitvorming

1. Besluiten worden genomen met normale meerderheid van stemmen
2. De voorzitter heeft geen stemrecht.
3. Stemming over personen geschiedt schriftelijk.
4. Bij het staken van stemmen wordt het besluit tot een volgende vergadering uitgesteld. Als geen oplossing gevonden wordt, informeert de voorzitter het college dat de cliëntenraad geen standpunt kan innemen. Desgevraagd geeft hij een weergave van de verschillende standpunten.

Artikel 7 Ondertekening

De voorzitter en de secretaris ondertekenen de stukken die van de cliëntenraad uitgaan. De voorzitter kan bepalen, welke stukken door de secretaris alleen kunnen worden ondertekend.

Artikel 8 Huishoudelijk reglement

Het college kan de cliëntenraad opdragen een huishoudelijk reglement op te stellen en zal hiertoe dan een voorstel doen. De cliëntenraad is ook uit eigen beweging bevoegd tot het vaststellen van een huishoudelijk reglement. Bepalingen die in strijd zijn met de Verordening klantenparticipatie Participatiewet 2015 of met dit Besluit zijn nietig.

Artikel 9 Evalueren eigen functioneren en verantwoording

De cliëntenraad zal periodiek zijn eigen functioneren evalueren en hieromtrent verslag uitbrengen aan het college.

Artikel 10 Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze regeling treedt in werking de dag na bekendmaking.
2. Deze regeling kan worden aangehaald als: Besluit klantenparticipatie Participatiewet 2015.

Aldus vastgesteld in de collegevergadering van xx-xx-xxxx,

De Gemeentesecretaris,
Drs. B. van der Ploeg

De burgemeester
Drs. H.M.F. Bruls

Brief aan de raad - Veilig Thuis Gelderland-Zuid

Ingekomen stuk D16 (PA 16 december 2015)

Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsontwikkeling

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 323 59 92
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
25 november 2015	MO10/ 15.0012080	Tom Groeliker

Onderwerp	Doorkiesnummer
stand van zaken veilig thuis	06-11392305

Geachte leden van de raad,

Inleiding
Vanaf 1 januari 2015 is Veilig Thuis Gelderland Zuid (VTGZ) één van de 26 Veilig Thuis regio's in Nederland. Het realiseren van Veilig Thuis is een wettelijke taak van gemeenten. Veilig Thuis is het meldpunt voor burgers en professionals voor (vermoedens van) huiselijk geweld en kindermishandeling.

In deze brief informeren wij u over de ontwikkeling van VTGZ vanaf 1 januari dit jaar. We gaan specifiek in op een aantal knelpunten en de maatregelen die daarop genomen zijn. Ook informeren wij u over het Inspectierapport dat deze week zal verschijnen over VTGZ. Tot slot schetsen wij de verbeteracties en verdere doorontwikkeling van VTGZ.

VTGZ is een jonge organisatie, die nog volop in ontwikkeling is. De wettelijke taken van VTGZ, het oppakken van meldingen huiselijk geweld en kindermishandeling betreft een kwetsbare groep mensen in onze regio. Voor VTGZ en de gemeenten staat de veiligheid van deze inwoners voorop. Anderzijds heeft VTGZ ook tijd nodig om zich te ontwikkelen tot een volledig geëquipeerde en geroutineerde organisatie. Prioriteit in de aansturing ligt dan ook bij het oppakken van acute en spoedeisende casuïstiek en het terugdringen van wachtlijsten en een goede samenwerking in de keten zorg en veiligheid.

Ontwikkeling VTGZ vanaf 1 januari 2015
In Gelderland-Zuid hebben de gezamenlijke gemeenten ervoor gekozen om Veilig Thuis onder te brengen bij de GGD. VTGZ bestaat uit 3 deelnemende partijen; het voormalig Advies- en meldpunt Kindermishandeling, Meldpunt Bijzondere Zorg van GGD Gelderland Zuid, Moviera en een deel van Jeugdbescherming Gelderland (zorgmeldingen). De inrichting van VTGZ vanuit wettelijk, beleidsinhoudelijk, juridisch/organisatorisch en financieel perspectief is vastgelegd in een Programma van Eisen en een Handelingsprotocol met een regionaal addendum, vastgesteld door de colleges van alle deelnemende gemeenten. De gemeenteraden zijn hierover geïnformeerd middels een raadsbrief in september 2014.

Gemeente Nijmegen
Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsontwikkeling

Vervolgvel
1

Op grond van het Programma van Eisen Veilig Thuis is een gefaseerde uitvoering voorzien. Op dit moment bevindt VTGZ zich in een ontwikkelingsfase die doorloopt tot 1 januari 2017: uitvoeren, monitoren en door ontwikkelen. Vanaf 1 januari 2017 moet VTGZ in de fase van stabiliseren en borgen zitten.

Ontwikkelingsfase tot zomer 2015
Dit jaar is de ontwikkeling van VTGZ bepaald door de meegegeven randvoorwaarden bij de start, door de ontwikkeling van het aantal meldingen en door de wijze waarop de ontwikkeling van de organisatie en werkprocessen door VTGZ is opgepakt en uitgevoerd.

De start van VTGZ kenmerkt zich door een rijkskorting, door een relatief korte voorbereidingstijd, door het samengaan van onderdelen van drie verschillende organisaties, door de wettelijke verplichting twee taakgebieden (kindermishandeling en huiselijk geweld) te integreren en dat binnen een omgeving waarbinnen alles in beweging was door de transitie op het sociale domein.

Mede door de landelijke publiekscampagne is het aantal meldingen bij Veilig Thuis ruim 40% hoger dan het opgetelde aantal meldingen in voorgaande jaren bij de voorlopers van Veilig Thuis. Dit leidde in combinatie met de randvoorwaarden, tot een steeds hogere werkdruk bij VTGZ.

In het eerste kwartaal ontstonden knelpunten met betrekking tot werkdruk, oplopende wachttijden, problemen met het verder inrichten van de organisatie (implementatie werkprocessen, het nog ontbreken van één registratiesysteem). Ook is in dezelfde periode geconstateerd door VTGZ dat vanwege het samenvallen met de transitie in het sociaal domein en de hoge werkdruk binnen VTGZ, de samenwerking in de keten en de afschaling naar sociale wijkteams en gebiedsteams onder druk stond. Deze knelpunten deden zich ook landelijk voor. Tenslotte ervaart VTGZ veel werkdruk door het regionale addendum op het handelingsprotocol.

Op basis van de gerapporteerde knelpunten heeft het Algemeen Bestuur van de GGD op 25 juni 2015 besloten om de capaciteit van Veilig Thuis fors op te hogen met 7 fte. Hiervoor zijn door deelnemende gemeenten voor 2015 tijdelijk extra middelen ter beschikking gesteld te weten €748.006. Aanvullende voorwaarden vanuit het AB hierbij waren een permanente monitoring en het wegwerken van de wachtlijsten, het opstellen van een plan van aanpak en periodieke rapportage over de voortgang in het Dagelijks Bestuur.

Fase vanaf zomer 2015
Aan de vastgestelde maatregelen is uitvoering gegeven. In september 2015 was de extra capaciteit van VTGZ volledig inzetbaar. In de sturing vanuit VTGZ en gemeenten is prioriteit gelegd bij:

- wegwerken wachtlijsten;
- invoering werkprocessen conform handelingsprotocol;
- invoering van 1 registratiesysteem;
- verbetering van ketensamenwerking;
- sturing op de werkvloer verbeteren.

Sinds oktober is een gestage daling van de wachtlijst te zien. De werkdruk blijft echter hoog. Per november wordt 1 registratiesysteem ingevoerd en worden de 4 oude werkwijzen in de reeds gestarte casussen afgerond. Om meer sturing te geven op het implementeren van de nieuwe werkprocessen is de capaciteit van de teamleiding uitgebreid.

Gemeente Nijmegen
Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsontwikkeling

Vervolgvel
2

Conclusie
We constateren in deze fase dat de randvoorwaarden waarbinnen Veilig Thuis zich moest ontwikkelen in combinatie met de toename van het aantal meldingen, krap waren om de toenemende complexiteit het hoofd te kunnen bieden. Ondanks het uitbreiden van de capaciteit rond de zomer is er onvoldoende daling van de wachtlijst tot stand gekomen. De opdrachtgevers constateren daarbij ook dat VTGZ te laat heeft geconcludeerd dat er meer interne sturing had moeten plaatsvinden. Tot slot stellen we vast dat het addendum op inhoud een te verdedigen insteek was, maar operationeel tot een grote werkdruk en doorlooptijd heeft geleid.

Inspectierapport
De Inspecties Jeugdzorg en Volksgezondheid doen in 2015 een onderzoek naar de kwaliteit van alle vestigingen Veilig Thuis in het land. Het doel van het onderzoek is om te bepalen in hoeverre VTGZ:

- voldoet aan (wettelijke) randvoorwaarden
- zicht houdt op de veiligheid en er voor zorgt dat acuut onveilige situaties worden opgeheven
- voorziet in de voorwaarden om een verantwoorde uitvoering van zijn taken te kunnen realiseren.

De inspecties hebben VTGZ in oktober bezocht.
De uitkomsten van het rapport laten zien dat VTGZ in acute crisissituaties juist en tijdig gehandeld heeft. VTGZ scoort op dat onderdeel positief in het inspectierapport. Ook is de 24x7 bereikbaarheid en van vertrouwensartsen goed ingericht.

Daarnaast scoort VTGZ echter op een groot aantal onderzoekspunten onvoldoende:

- onvoldoende actueel zicht op veiligheid gezinnen en huishoudens
- inzet medewerkers buiten kantoortijden
- onvoldoende capaciteit gedragswetenschapper
- overschrijden wettelijke termijnen voor triage en het doen van onderzoek.
- 1 registratiesysteem en eenduidige werkprocessen volgens handelingsprotocol; addendum strijdig met handelingsprotocol;,
- doorontwikkeling samenwerkingsafspraken ketenpartners

Ingezette verbeteracties
De bevindingen van de inspecties geven bevestiging van de eerdere constateringen van het AB, waarop de verbetermaatregelen reeds zijn ingezet.
Naar aanleiding van het inspectiebezoek heeft VTGZ een verbeterplan opgesteld (zie bijlage).Met het verbeterplan maakt VTGZ per onderdeel uit het inspectierapport inzichtelijk welke verbeteringen reeds in gang zijn gezet of voorzien zijn en wanneer deze gerealiseerd zijn. Een aantal verbeteringen is reeds doorgevoerd:

- Per 1 november is het nieuwe registratiesysteem operationeel en basis voor de werkprocessen
- Triage binnen 5 dagen per 16 november 2015 gereed door middel van dagelijks triage-overleg
- Verwachting is dat per 15 december de wachtlijsten weggewerkt zijn

Gemeente Nijmegen
Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsontwikkeling

Vervolgvel
3

- Multidisciplinair handelen bij acute en complexe casuïstiek. per 16 november 2015 gereed

Deze verbeteracties zijn gericht op de meest prioritaire verbeterpunten dan wel zijn voorwaardenscheppend voor meerdere verbeterpunten.

Een overig aantal verbeteracties gaat leiden tot verbeteringen op de korte termijn.

1 januari 2016	1 maart 2016
Huisvesting op 1 locatie	Inzetbaarheid medewerkers buiten kantooruren
	Crisisaanpak 18+
	Doorontwikkeling ketensamenwerking
	Capaciteit gedragswetenschapper

Met het veiligheidshuis ontwikkelt VTGZ een vernieuwde werkwijze van triage en screening van meldingen zodat werklast en doorlooptijden beter in balans komen en wordt voldaan aan de wettelijke eisen voor Veilig Thuis. Ten aanzien van de sturing wordt de teamleiding (tijdelijk) in omvang van uren uitgebreid. De functie van afdelingsmanager wordt per 1 december niet langer op interim basis, maar structureel ingevuld waardoor feitelijk meer managementuren kunnen worden ingezet (structureel van 24 naar 36 uur). Ook de inhoudelijke ondersteuning door een gedragswetenschapper wordt versterkt.

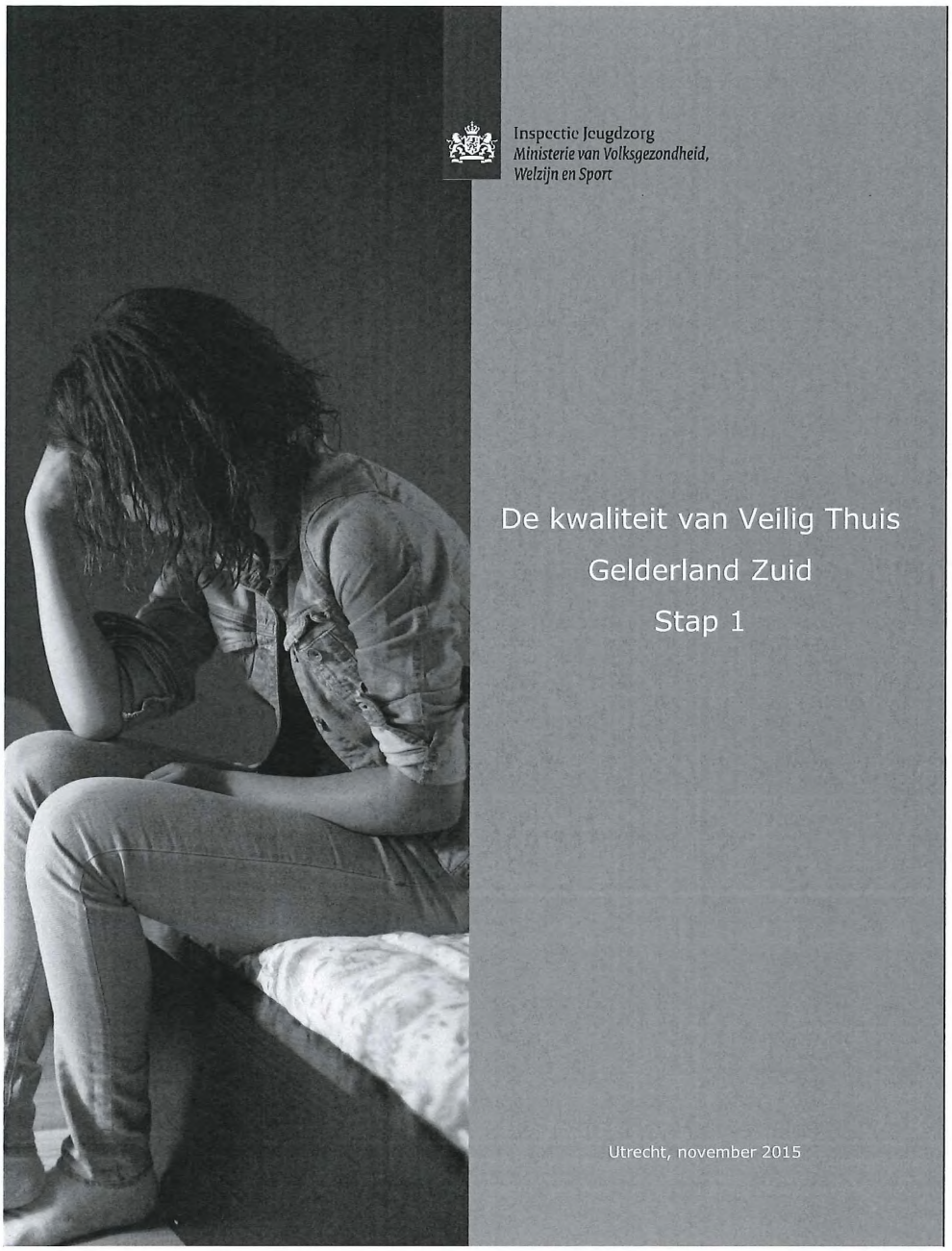
Een aantal verbetermaatregelen brengt extra kosten met zich mee. De benodigde middelen voor 2016 zijn als risico in de begroting van de GGD voor 2016 benoemd en wordt mogelijk in een nog te verwachten begrotingswijziging voorgelegd aan het AB om vervolgens aan u als raad voor te leggen. Daarbij dient gemeld te worden dat voordat wij u vragen om extra financiële middelen eerst onderzocht wordt welke financiële ruimte er bij Jeugdbescherming Gelderland vanwege hun onderproductie.

Verdere doorontwikkeling VTGZ
Naast de realisatie van het verbeterplan wordt ook gewerkt aan de doorontwikkeling van VTGZ in 2016 zodat na 1 januari 2017 de fase van stabilisatie en borging bereikt kan worden. Het AB heeft de knelpunten in beeld en heeft vanaf juni de verbeterslag ingezet. Het inspectierapport bevestigd de noodzaak van de ingezette maatregelen door het AB. Woensdag 25 november houdt de GGD een persgesprek over het inspectierapport. De verbeterslag wordt voorgezet en verder geïntensiveerd. In acute crisissituaties blijft VTGZ te allen tijde juist en tijdig handelen. Wij zullen de raad actief op de hoogte houden van de voortgang van het verbetertraject.

Hoogachtend,
College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls drs. B. van der Ploeg

Inspectie Jeugdzorg
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport
De kwaliteit van Veilig Thuis
Gelderland Zuid
Stap 1
Utrecht, november 2015

Dit is een uitgave van:

Inspectie Jeugdzorg
Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Inspectie voor de Gezondheidszorg
Ministerie van volksgezondheid, Welzijn en Sport

Motto
Naar zichtbare kwaliteit in de jeugdhulp!

Missie
De Inspectie Jeugdzorg ziet samen met de Inspectie voor de Gezondheidszorg en de Inspectie Veiligheid en Justitie toe op de kwaliteit van de jeugdhulp, de jeugdbescherming en -reclassering en op de naleving van de wetgeving. De inspectie stimuleert met haar toezicht de voorzieningen tot goede en veilige verzorging, opvoeding en behandeling van kinderen in de jeugdhulp en in de jeugdbescherming en -reclassering en de ondersteuning van ouders en verzorgers van die kinderen. De inspectie draagt er met haar toezicht aan bij dat de samenleving er op kan vertrouwen dat kinderen en ouders op tijd en op maat de hulp en zorg krijgen van de instellingen en de professionals in de jeugdzorg. De inspectie zorgt voor een onafhankelijk oordeel over de kwaliteit van de jeugdhulp, de jeugdbescherming en -reclassering dat relevant is voor de professional, de instelling en de overheid en dat helpt bij het verbeteren van die kwaliteit.

de voorkant betreft geen personen in de jeugdhulp en is uitsluitend ter illustratie.

De kwaliteit van Veilig Thuis
Gelderland Zuid
Stap 1

Brief aan de raad - Veilig Thuis Gelderland-Zuid

Samenvatting

Per 1 januari 2015 zijn het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK) en het Steunpunt Huiselijk Geweld (SHG) samengevoegd tot één integraal advies- en meldpunt voor zowel huiselijk geweld als kindermishandeling (AMHK): Veilig Thuis, advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling. In Nederland zijn inmiddels 26 regionale vestigingen van Veilig Thuis. De Inspectie jeugdzorg en de Inspectie voor de Gezondheidszorg onderzoeken de komende jaren stapsgewijs de kwaliteit van Veilig Thuis.

In oktober 2015 hebben de inspecties onderzoek gedaan bij Veilig Thuis Gelderland Zuid. Veilig Thuis Gelderland Zuid is ondergebracht bij de GGD Gelderland-Zuid. Deze vestiging bedient 16 gemeenten in het zuiden van de provincie Gelderland en de Limburgse gemeente Mook en Middelaar.
Doel van het onderzoek was om te bepalen in hoeverre Veilig Thuis Gelderland Zuid:

- voldoet aan (wettelijke) randvoorwaarden;
- zicht houdt op de veiligheid en er voor zorgt dat acuut onveilige situaties worden opgeheven en;
- voorziet in de voorwaarden om een verantwoorde uitvoering van zijn taken te kunnen realiseren.

Het onderzoek is uitgevoerd aan de hand van het toetsingskader *Veilig Thuis 2015.*

De inspecties stellen dat Veilig Thuis Gelderland Zuid aan alle verwachtingen uit het toetsingskader moet voldoen. Dit is bij 8 van de 24 verwachtingen het geval.

Veilig Thuis Gelderland Zuid moet concrete verbetermaatregelen treffen die ertoe leiden dat voldaan wordt aan alle verwachtingen. Veilig Thuis Gelderland Zuid dient een verbeterplan op te stellen met concrete maatregelen en termijnen. De inspecties verwachten dit verbeterplan vóór 19 november 2015. Tevens verwachten de inspecties dat Veilig Thuis Gelderland Zuid een interne audit uitvoert, waarbij in ieder geval de door de inspectie gesignaleerde verbeterpunten worden meegenomen, en hierover aan de inspecties rapporteert vóór 28 februari 2016. Daarnaast kunnen de inspecties (onverwacht) toetsen of de genoemde verbeteringen zichtbaar zijn in de praktijk.

De inspecties hebben geconstateerd dat Veilig Thuis Gelderland Zuid zijn onderzochte taken op één punt dusdanig weloverwogen en kwalitatief sterk uitvoert dat de inspecties deze werkwijze als "good practice" bestempelen. Zo beschikt Veilig Thuis Gelderland Zuid als één van de weinige vestigingen van Veilig Thuis al over 24/7 beschikbaarheid van een vertrouwensarts.

Inhoudsopgave

1 Inleiding 4
Veilig Thuis Gelderland Zuid 4
Toetsingskader 5
2 Bevindingen 6
2.1 Randvoorwaarden 6
2.2 Veiligheid 9
2.3 Organisatie 10
2.4 Good Practice 11
3 Eindoordeel en vervolg 12
Bijlage 1 - Toetsingskader Veilig Thuis 13
Bijlage 2 – Verantwoording 15

Brief aan de raad - Veilig Thuis Gelderland-Zuid

1 Inleiding

Per 1 januari 2015 zijn het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK) en het Steunpunt Huiselijk Geweld (SHG) samengevoegd tot één integraal advies- en meldpunt voor zowel huiselijk geweld als kindermishandeling: Veilig Thuis, advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling. Hoofdstuk 4 van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) 2015 en het bijbehorende uitvoeringsbesluit beschrijven de wettelijke taken van Veilig Thuis. De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) biedt een ondersteuningsprogramma aan de nieuwe Veilig Thuis organisaties. Door de VNG is een protocol van handelen opgesteld voor de werkwijze van Veilig Thuis.[1] In dit protocol van handelen zijn zowel de belangrijkste uitgangspunten van het AMK, als die van het SHG verenigd.

In Nederland zijn inmiddels 26 regionale vestigingen van Veilig Thuis. De Inspectie Jeugdzorg en de Inspectie voor de Gezondheidszorg onderzoeken de komende jaren stapsgewijs de kwaliteit van Veilig Thuis. De nieuwe organisaties Veilig Thuis ontwikkelen zich nog volop. De inspecties houden rekening met deze ontwikkeling. Zij richten hun onderzoek stapsgewijs in en sluiten aan bij de ontwikkelingen van Veilig Thuis in de praktijk. Stap 1 van het toezicht van de inspecties in 2015 richt zich op de volgende drie thema's: (wettelijke) randvoorwaarden, veiligheid en organisatie.

Veilig Thuis Gelderland Zuid

In oktober 2015 hebben de inspecties onderzoek gedaan bij Veilig Thuis Gelderland Zuid. Veilig Thuis Gelderland Zuid is ondergebracht bij de GGD Gelderland Zuid. De medewerkers zijn nog in dienst van hun moederorganisaties: het voormalige AMK, Moviera (voorheen de front-office SHG), het Meldpunt Bijzondere Zorg (voorheen de back-office SHG) en Jeugdbescherming Gelderland (voorheen zorgmeldingen). De medewerkers van het Meldpunt Bijzondere Zorg werken slechts een deel van hun beschikbare uren voor Veilig Thuis en nog deels voor het Meldpunt.
Deze vestiging van Veilig Thuis bedient 16 gemeenten in het zuiden van de provincie Gelderland en de Limburgse gemeente Mook en Middelaar en voert alleen wettelijke taken uit. De gemeenten hebben zich gecommitteerd aan het protocol van handelen. Wel is een addendum bij het handelingsprotocol toegevoegd met aanvullende afspraken, waaronder de afspraak om een deel van de meldingen, zowel op het gebied van huiselijk geweld als kindermishandeling, te screenen in het Veiligheidshuis en vervolgens gezamenlijk een plan van aanpak op te stellen.
De taken binnen Veilig Thuis Gelderland Zuid zijn verdeeld in de frontoffice en backoffice taken. De verschillende wettelijke taken worden gescheiden uitgevoerd door een aantal vaste medewerkers. De medewerkers voeren deze taken nog volledig gescheiden uit voor 18- of 18+ zaken. De medewerkers zijn gehuisvest op drie verschillende locaties in Nijmegen, in afwachting van definitieve huisvesting op één locatie in Nijmegen en op een locatie in Tiel.

[1] VNG-Model handelingsprotocol voor het advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling Veilig Thuis

Toetsingskader

De inspecties voerden het onderzoek uit aan de hand van het toetsingskader *Veilig Thuis 2015.* Het toetsingskader bestaat uit drie hierboven genoemde thema's. Het toetsingskader is opgenomen in bijlage 1.

2 Bevindingen

In dit hoofdstuk geven de inspecties hun oordeel weer op de thema's (wettelijke) randvoorwaarden, veiligheid en organisatie. Ieder van de drie thema's is uitgewerkt in criteria en verwachtingen. Elke paragraaf bevat de criteria van de inspecties en een tabel met het oordeel van de inspecties over Veilig Thuis Gelderland Zuid op alle verwachtingen:

V	voldoende
M	matig
O	onvoldoende

De verwachtingen die als onvoldoende zijn beoordeeld worden nader toegelicht aan de hand van de bevindingen. Bij een aantal criteria kan het oordeel van de inspecties voldoende zijn terwijl Veilig Thuis Gelderland Zuid (nog) niet aan alle verwachtingen voldoet. In het toetsingskader dat is opgenomen in bijlage 1 staat beschreven wat de inspectie moet hebben aangetroffen om tot het oordeel voldoende te komen.

Indien van toepassing is aan het einde van dit hoofdstuk een alinea opgenomen met "good practices". Door het benoemen van de good practices stimuleren de inspecties de vestigingen van Veilig Thuis zich verder te ontwikkelen en van elkaar te leren.

2.1 Randvoorwaarden

De inspecties verwachten dat Veilig Thuis Gelderland Zuid voldoet aan de (wettelijke) randvoorwaarden om een verantwoorde uitvoering van zijn taken te kunnen realiseren.

Oordeel

Criterium 1.1 Veilig Thuis is te allen tijde bereikbaar en beschikbaar.	**M**
Verwachtingen	
- Veilig Thuis toont aan dat zij voldoet aan de wettelijke eis om 24/7 bereikbaar en beschikbaar te zijn.	+
- Een medewerker van Veilig Thuis is 24/7 inzetbaar voor handelingen die bij wet zijn opgedragen aan Veilig Thuis.	-
- Veilig Thuis voert crisisinterventie uit en/of heeft hiertoe samenwerkingsafspraken gemaakt.	-
- Een vertrouwensarts is 24/7 bereikbaar.	+

Onderbouwing

Veilig Thuis Gelderland Zuid is matig bereikbaar en beschikbaar

Veilig Thuis Gelderland Zuid is 24/7 bereikbaar en beschikbaar. Ook is een vertrouwensarts 24/7 bereikbaar. Buiten kantoortijden kunnen bellers via een callcenter doorgezet worden naar de spoed eisende zorg (SEZ) van Jeugdbescherming Gelderland, ook kan een vertrouwensarts worden benaderd.

Een verbeterpunt is de inzetbaarheid van medewerkers van Veilig Thuis Gelderland Zuid. Buiten kantoortijden is geen medewerker van Veilig Thuis Gelderland Zuid inzetbaar voor de bij wet aan Veilig Thuis opgedragen handelingen. Verder staat het addendum bij het handelingsprotocol waarmee is afgesproken om een deel van de meldingen te screenen in het Veiligheidshuis en vervolgens gezamenlijk een plan van aanpak op te stellen, op gespannen voet met de wettelijke bepaling dat het de taak is van Veilig Thuis om te beoordelen of en zo ja, tot welke stappen een melding aanleiding geeft en of andere instanties daarvan in kennis gesteld moeten worden.

Een tweede verbeterpunt is het uitvoeren van crisisinterventies voor volwassenen. Voor minderjarigen heeft de vestiging samenwerkingsafspraken gemaakt met SEZ. Voor volwassenen is echter geen crisisinterventie georganiseerd.

Oordeel

Criterium 1.2	**Veilig Thuis beschikt over kwalitatief en kwantitatief voldoende personeel.**	**O**
Verwachtingen		
-	Tijdens kantoortijden is een vertrouwensarts inzetbaar.	+
-	De medewerkers kunnen tijdens kantoortijden een beroep doen op gedragswetenschappers.	-
-	Veilig Thuis kan indien nodig een beroep doen op gespecialiseerde professionals, zoals psychiaters, verslavingsdeskundigen of geriaters.	+
-	Veilig Thuis voert de triage uit en start het onderzoek binnen 5 dagen na ontvangst van de melding.	-
-	Veilig Thuis rondt onderzoeken binnen 10 weken na het besluit over de noodzakelijke vervolgstappen naar aanleiding van de melding af.	-

Onderbouwing

Veilig Thuis Gelderland Zuid beschikt niet over kwalitatief en kwantitatief voldoende personeel.

Tijdens kantoortijden is een vertrouwensarts inzetbaar. Veilig Thuis Gelderland Zuid beschikt over drie parttime vertrouwensartsen. Een aandachtspunt is dat de werkdruk voor de vertrouwensartsen dusdanig hoog is dat zij in de praktijk niet altijd betrokken kunnen worden bij zaken waarbij volgens het protocol van handelen de betrokkenheid van een vertrouwensarts nodig is. De medewerkers kunnen zo nodig een beroep doen op externe gespecialiseerde professionals.

Een verbeterpunt is de beschikbaarheid van gedragswetenschappers. Veilig Thuis Gelderland Zuid beschikte tot voor kort niet over een gedragswetenschapper. Sinds enkele weken is een gedragswetenschapper voor 20 uur per week aangenomen voor zowel Tiel als Nijmegen. Hiermee beschikt Veilig Thuis Gelderland Zuid nog over onvoldoende formatie om gekwalificeerde gedragswetenschappers te betrekken bij alle zaken waar multidisciplinair overleg vereist is.

Een tweede verbeterpunt is dat Veilig Thuis Gelderland Zuid niet alle onderzoeken direct na de triage start. Een verklaring hiervoor is een hoge instroom van meldingen in combinatie met het ontbreken van randvoorwaarden. Een tekort aan capaciteit in de eerste helft van het jaar heeft geleid tot wachtlijsten, een te hoge caseload en overbelasting van medewerkers. Vanaf juni 2015 heeft Veilig Thuis Gelderland Zuid tijdelijk tot 1 januari 2016 een uitbreiding van de formatie. Hierdoor slagen zij er nu bij het merendeel van de zaken in om binnen vijf dagen na ontvangst van de melding de triage uit te voeren. Wel is er een (sinds september dalende) wachtlijst voor onderzoek in 18- zaken, een wachtlijst voor 18+ zaken en een wachtlijst voor zaken die doorgeleid kunnen worden naar het lokale veld. Het totaal aantal zaken op de wachtlijst bedroeg ten tijde van het inspectiebezoek 78 zaken. Op de wachtlijst staan zaken met de prioriteit hoog die al drie maanden geleden getriageerd zijn.
Een derde verbeterpunt is de termijn waarbinnen onderzoeken afgerond worden. Nadat het besluit tot onderzoek genomen is duurt het regelmatig langer dan 10 weken voordat een onderzoek wordt afgerond. De caseload van medewerkers is te hoog, zodat het voorkomt dat het eerste contact met een gezin of huishouden pas plaatsvindt enkele maanden nadat een zaak is uitgedeeld.

Oordeel

Criterium 1.3 Veilig Thuis beschikt over kwalitatief en kwantitatief voldoende materieel.	**O**
Verwachtingen	
- Veilig Thuis beschikt over één registratiesysteem.	-
- Het registratiesysteem ondersteunt het werkproces.	-
- Dossierinformatie van voorgangers van Veilig Thuis is inzichtelijk voor de professionals.	+
- De instelling hanteert richtlijnen en een procedure voor het opvragen van informatie bij andere vestigingen van Veilig Thuis.	-

Onderbouwing

Veilig Thuis Gelderland Zuid beschikt niet over kwalitatief en kwantitatief voldoende materieel.
Een verbeterpunt is het registratiesysteem. Veilig Thuis Gelderland Zuid beschikt ten tijde van het inspectieonderzoek nog niet over één registratiesysteem voor alle werkzaamheden, zowel op het gebied van kindermishandeling als huiselijk geweld. Positief is dat een registratiesysteem is aangeschaft en begin november 2015 wordt ingevoerd. Aandachtspunt hierbij is echter dat de medewerkers aangeven door de hoge werkdruk geen ruimte te ervaren om zich in te werken in het nieuwe systeem. Ten tijde van het inspectieonderzoek werkt Veilig Thuis Gelderland Zuid nog met vier verschillende systemen, die het werkproces onvoldoende ondersteunen.
Een volgend verbeterpunt is het hanteren van richtlijnen voor het opvragen van informatie bij andere vestigingen van Veilig Thuis, bijvoorbeeld bij een recente verhuizing van een gezin of huishouden. Veilig Thuis Gelderland Zuid hanteert hiervoor nog geen richtlijnen.
Positief is dat de medewerkers op dit moment dossierinformatie uit de vier verschillende registratiesystemen van Veilig Thuis Gelderland Zuid in kunnen zien.

2.2 Veiligheid

De inspecties verwachten dat alle leden van gezinnen en huishoudens die in contact komen met Veilig Thuis Gelderland Zuid beschermd worden tegen gevaren die hun ontwikkeling bedreigen.

Oordeel

Criterium 2.1	**Professionals houden goed zicht op de veiligheid van alle leden van gezinnen en huishoudens.**	**O**
Verwachtingen		
-	Professionals hebben een actueel beeld van de veiligheid van alle leden van gezinnen en huishoudens.	-
-	Professionals schatten de veiligheid in aan de hand van een gestandaardiseerd (risicotaxatie) instrument.	-
-	Professionals beoordelen de veiligheid in multidisciplinair verband.	-

Onderbouwing

Professionals houden onvoldoende zicht op de veiligheid van alle leden van gezinnen en huishoudens.

Medewerkers hebben niet in alle zaken een actueel beeld van de veiligheid van alle leden van gezinnen en huishoudens. Dit is een urgent verbeterpunt. In de zaken die op de wachtlijst staan hebben de medewerkers geen actueel beeld van de veiligheid en onvoldoende zicht op de actuele situatie. Door de hoge caseload hebben medewerkers niet in alle zaken die zijn uitgedeeld voldoende zicht op de veiligheid.

Een tweede verbeterpunt is het uitvragen van meldingen. Dit gebeurt niet volgens een vaste eenduidige werkwijze. De werkwijze wordt nu met name bepaald door de individuele medewerkers, de wijze van binnenkomst van zaken en door het registratiesysteem waarin zaken worden ingevoerd. De medewerkers van het Meldpunt Bijzondere Zorg werken deels voor Veilig Thuis en deels voor het Meldpunt Bijzondere Zorg. De werkzaamheden die zij voor Veilig Thuis verrichten volgen nog niet de werkprocessen conform het protocol van handelen. Ook vraagt Veilig Thuis Gelderland Zuid niet bij alle meldingen informatie op bij de politie over alle leden van het gezin of huishouden, die betrokken zijn bij de melding.

Een volgend verbeterpunt is het inschatten van de veiligheid aan de hand van een gestandaardiseerd instrument. Dit doen medewerkers van Veilig Thuis Gelderland Zuid niet eenduidig. Het landelijk triage instrument wordt incidenteel gebruikt, maar is nog niet geïmplementeerd. Een laatste verbeterpunt is dat bij (complexe) casuïstiek niet altijd een vertrouwensarts of gedragswetenschapper wordt betrokken, met name niet in 18+ zaken.

Oordeel

Criterium 2.2	**Professionals zorgen ervoor dat acuut onveilige situaties worden opgeheven.**	**M**
Verwachtingen		
-	Professionals treden bij acute onveiligheid actief op.	+

- Professionals bepalen multidisciplinair hoe bij acute onveiligheid van leden van gezinnen en huishoudens te handelen.	-
- Professionals zijn toegerust om met acuut onveilige situaties voor leden van gezinnen en huishoudens om te kunnen gaan.	+

Onderbouwing

Professionals zorgen er in beperkte mate voor dat acuut onveilige situaties worden opgeheven.
Veilig Thuis Gelderland Zuid treedt bij acute onveiligheid actief op. Voor acute situaties is een piketdienst ingesteld zodat altijd een medewerker beschikbaar is. Hierbij wordt indien nodig samengewerkt met de SEZ van Jeugdbescherming Gelderland. De medewerkers zijn voldoende toegerust om met acuut onveilige situaties om te gaan, voor zover dit werkzaamheden binnen het eigen 18+ of 18- werkgebied betreffen.
Een verbeterpunt is dat niet structureel multidisciplinair wordt bepaald hoe te handelen bij acute onveiligheid, omdat niet altijd een vertrouwensarts of gedragswetenschapper beschikbaar is en omdat dit nog geen onderdeel is van het werkproces bij 18+ zaken.

2.3 Organisatie

De inspecties verwachten dat Veilig Thuis Gelderland Zuid voorziet in de voorwaarden om een verantwoorde uitvoering van zijn taken te kunnen realiseren.

Oordeel

Criterium 3.1 Veilig Thuis zet gekwalificeerde professionals in.	**o**
Verwachtingen	
- Veilig Thuis zorgt voor een verantwoorde werktoedeling.[2]	nvt
- Veilig Thuis zet professionals in die aantoonbaar zijn geschoold voor de functie die zij uitoefenen.	-
- Veilig Thuis biedt medewerkers de mogelijkheid kennis en vaardigheden actueel te houden.	-
- Veilig Thuis heeft richtlijnen en procedures vastgesteld voor het handelen van de professionals.	-

Onderbouwing

Veilig Thuis Gelderland Zuid zet onvoldoende gekwalificeerde professionals in.
Veilig Thuis Gelderland Zuid beschikt over ervaren en in de basis goed geschoolde medewerkers. De medewerkers hebben echter onvoldoende (bij)scholing gevolgd specifiek gericht op de taken van Veilig Thuis. Zij werken nog volgens de werkwijze van hun oude organisatie en hebben door de hoge werkdruk onvoldoende mogelijkheden om hun kennis en vaardigheden actueel te houden. Zo is er onvoldoende ruimte voor deskundigheidsbevordering en is er geen gelegenheid tot intervisie.

[2] Deze verwachting wordt nog niet beoordeeld, omdat de verantwoorde werktoedeling nog verder moet worden uitgewerkt.

De voormalige medewerkers van het AMK en van Jeugdbescherming Gelderland zijn geregistreerd. De voormalig medewerkers van het Meldpunt Bijzondere Zorg zijn niet geregistreerd en zij zijn daar ook nog niet mee bezig.

Een verbeterpunt is verder het vaststellen van richtlijnen en procedures voor het eenduidig handelen van de medewerkers van Veilig Thuis Gelderland Zuid. Er zijn nog geen richtlijnen en procedures vastgesteld voor het handelen van de professionals. Het protocol van handelen is nog niet geïmplementeerd. Er is nog geen sprake van integratie van de werkzaamheden van voormalig medewerkers van het AMK, medewerkers die zorgmeldingen van de politie afhandelen en de medewerkers van het Meldpunt Bijzondere Zorg. De medewerkers werken naast elkaar, in plaats van dat zij één organisatie vormen. Zij werken veelal ook op andere locaties. Dit bemoeilijkt de samenwerking en belemmert de integratie tussen de verschillende bloedgroepen. Dit is het gevolg van het werken in vier systemen, de beperkte huisvesting en de hoge werkdruk.

Oordeel

Criterium 3.2 Veilig Thuis zorgt voor jeugdhulp in samenhang met andere hulp.	**O**
Verwachtingen	
- Veilig Thuis heeft samenwerkingsafspraken met haar ketenpartners vastgelegd.	+
- Veilig Thuis stelt haar professionals in staat samen te werken met ketenpartners.	-

Onderbouwing

Veilig Thuis Gelderland Zuid zorgt beperkt voor (jeugd)hulp in samenhang met andere hulp.
Veilig Thuis Gelderland Zuid heeft samenwerkingsafspraken met ketenpartners vastgelegd, met name met de politie, binnen de GGD en binnen het Veiligheidshuis. Aandachtspunt zijn de samenwerkingsafspraken met de wijkteams in de verschillende regio's waarvoor Veilig Thuis Gelderland Zuid werkt. Er zijn samenwerkingsafspraken op operationeel en op management niveau. Door de hoge werkdruk komt de doorontwikkeling van deze afspraken echter onvoldoende tot stand.
Een verbeterpunt is de mogelijkheid voor medewerkers om samen te werken met ketenpartners. Door de gebrekkige randvoorwaarden, de hoge werkdruk en het ontbreken van een eenduidige werkwijze binnen Veilig Thuis Gelderland Zuid staat de samenwerking onder druk, zowel die met ketenpartners als de samenwerking intern. Medewerkers hebben onvoldoende tijd en ruimte om te investeren in de samenwerking met het lokale veld.

2.4 Good Practice

De inspecties constateren dat Veilig Thuis Gelderland Zuid zijn taken op één punt dusdanig weloverwogen en kwalitatief sterk uitvoert dat dit een aparte vermelding verdient.
De bereikbaarheidsdienst van de vertrouwensartsen is bovenregionaal georganiseerd in de provincie Gelderland. Zes vertrouwensartsen zijn 24 uur per dag middels een rooster beschikbaar.

3 Eindoordeel en vervolg

De inspecties stellen dat Veilig Thuis Gelderland Zuid aan alle verwachtingen uit het toetsingskader moet voldoen. Dit is bij 8 van de 24 verwachtingen het geval.

Veilig Thuis Gelderland Zuid moet concrete verbetermaatregelen treffen die ertoe leiden dat voldaan wordt aan alle verwachtingen. Veilig Thuis Gelderland Zuid dient een verbeterplan op te stellen met concrete maatregelen en termijnen. De inspecties verwachten dit verbeterplan vóór 19 november 2015. Tevens verwachten de inspecties dat Veilig Thuis Gelderland Zuid een interne audit uitvoert, waarbij in ieder geval de door de inspectie gesignaleerde verbeterpunten worden meegenomen, en hierover aan de inspecties rapporteert vóór 28 februari 2016. Daarnaast kunnen de inspecties (onverwacht) toetsen of de genoemde verbeteringen zichtbaar zijn in de praktijk.

Bijlage 1 - Toetsingskader Veilig Thuis

Toetsingskader voor toezicht naar Veilig Thuis in 2015

De Inspectie Jeugdzorg en de Inspectie voor de Gezondheidszorg toetsen de kwaliteit van de 26 vestigingen van Veilig Thuis in 2015 aan de hand van de onderstaande criteria op het gebied van Veiligheid en Organisatie uit het toetsingskader Verantwoorde Hulp voor Jeugd. Naast deze criteria zijn aan het toetsingkader specifiek voor Veilig Thuis drie criteria toegevoegd die betrekking hebben op wettelijke eisen uit de WMO 2015. De reikwijdte van de criteria is verbreed van kinderen naar alle leden van gezinnen en huishoudens die met Veilig Thuis te maken krijgen.[3]

1. RANDVOORWAARDEN *Veilig Thuis voldoet aan de (wettelijke) randvoorwaarden om een verantwoorde uitvoering van zijn taken te kunnen realiseren.*
1.1 Veilig Thuis is te allen tijde bereikbaar en beschikbaar. *Verwachtingen* ▪ *Veilig Thuis toont aan dat zij voldoet aan de wettelijke eis om 24/7 bereikbaar en beschikbaar te zijn.* ▪ *Een medewerker van Veilig Thuis is 24/7 inzetbaar voor handelingen die bij wet zijn opgedragen aan Veilig Thuis.* ▪ *Veilig Thuis voert crisisinterventie uit en/of heeft hiertoe samenwerkingsafspraken gemaakt.* ▪ *Een vertrouwensarts is 24/7 bereikbaar[4].* 1.2 Veilig Thuis beschikt over kwalitatief en kwantitatief voldoende personeel. *Verwachtingen* ▪ *Tijdens kantoortijden is een vertrouwensarts inzetbaar.* ▪ *De medewerkers kunnen tijdens kantoortijden een beroep doen op gedragswetenschappers.* ▪ *Veilig Thuis kan indien nodig een beroep doen op gespecialiseerde professionals, zoals psychiaters, verslavingsdeskundigen of geriaters.* ▪ *Veilig Thuis voert de triage uit en start het onderzoek binnen 5 dagen na ontvangst van de melding.* ▪ *Veilig Thuis rond onderzoeken binnen 10 weken na het besluit over de noodzakelijke vervolgstappen naar aanleiding van de melding af.* 1.3 Veilig Thuis beschikt over kwalitatief en kwantitatief voldoende materieel. *Verwachtingen* ▪ *Veilig Thuis beschikt over één registratiesysteem.* ▪ *Het registratiesysteem ondersteunt het werkproces.* ▪ *Dossierinformatie van voorgangers van Veilig Thuis is inzichtelijk voor de professionals.* ▪ *De instelling hanteert richtlijnen en een procedure voor het opvragen van informatie bij andere vestigingen van Veilig Thuis.*

[3] Uitgangspunt is dat Veilig Thuis alle leden van een gezin of huishouden actief betrekt bij zowel de analyse van problemen als de oplossing ervan.
[4] Vertrouwensartsen geven aan dat zij er naar streven dit eind 2016 gerealiseerd te hebben.

2. VEILIGHEID *Alle leden van gezinnen en huishoudens worden beschermd tegen gevaren die hen bedreigen.*
2.1 Professionals houden goed zicht op de veiligheid van alle leden van gezinnen en huishoudens. *Verwachtingen* ▪ *Professionals hebben een actueel beeld van de veiligheid van alle leden van gezinnen en huishoudens.* ▪ *Professionals schatten de veiligheid in aan de hand van een gestandaardiseerd (risicotaxatie) instrument.* ▪ *Professionals beoordelen de veiligheid in multidisciplinair verband.* 2.2 Professionals zorgen ervoor dat acuut onveilige situaties worden opgeheven. *Verwachtingen* ▪ *Professionals treden bij acute onveiligheid actief op.* ▪ *Professionals bepalen multidisciplinair hoe bij acute onveiligheid van leden van gezinnen en huishoudens te handelen.* ▪ *Professionals zijn toegerust om met acuut onveilige situaties voor leden van gezinnen en huishoudens om te kunnen gaan.*

3. ORGANISATIE *Veilig Thuis voorziet in de voorwaarden om een verantwoorde uitvoering van zijn taken te kunnen realiseren.*
3.1 Veilig Thuis zet gekwalificeerde professionals in. *Verwachtingen* ▪ *Veilig Thuis zorgt voor een verantwoorde werktoedeling*[5]. ▪ *Veilig Thuis zet professionals in die aantoonbaar zijn geschoold voor de functie die zij uitoefenen.* ▪ *Veilig Thuis biedt medewerkers de mogelijkheid kennis en vaardigheden actueel te houden.* ▪ *Veilig Thuis heeft richtlijnen en procedures vastgesteld voor het handelen van de professionals.* 3.2 Veilig Thuis zorgt voor (jeugd)hulp in samenhang met andere hulp. *Verwachtingen* ▪ *Veilig Thuis heeft samenwerkingsafspraken met haar ketenpartners vastgelegd.* ▪ *Veilig Thuis stelt haar professionals in staat samen te werken met ketenpartners.*

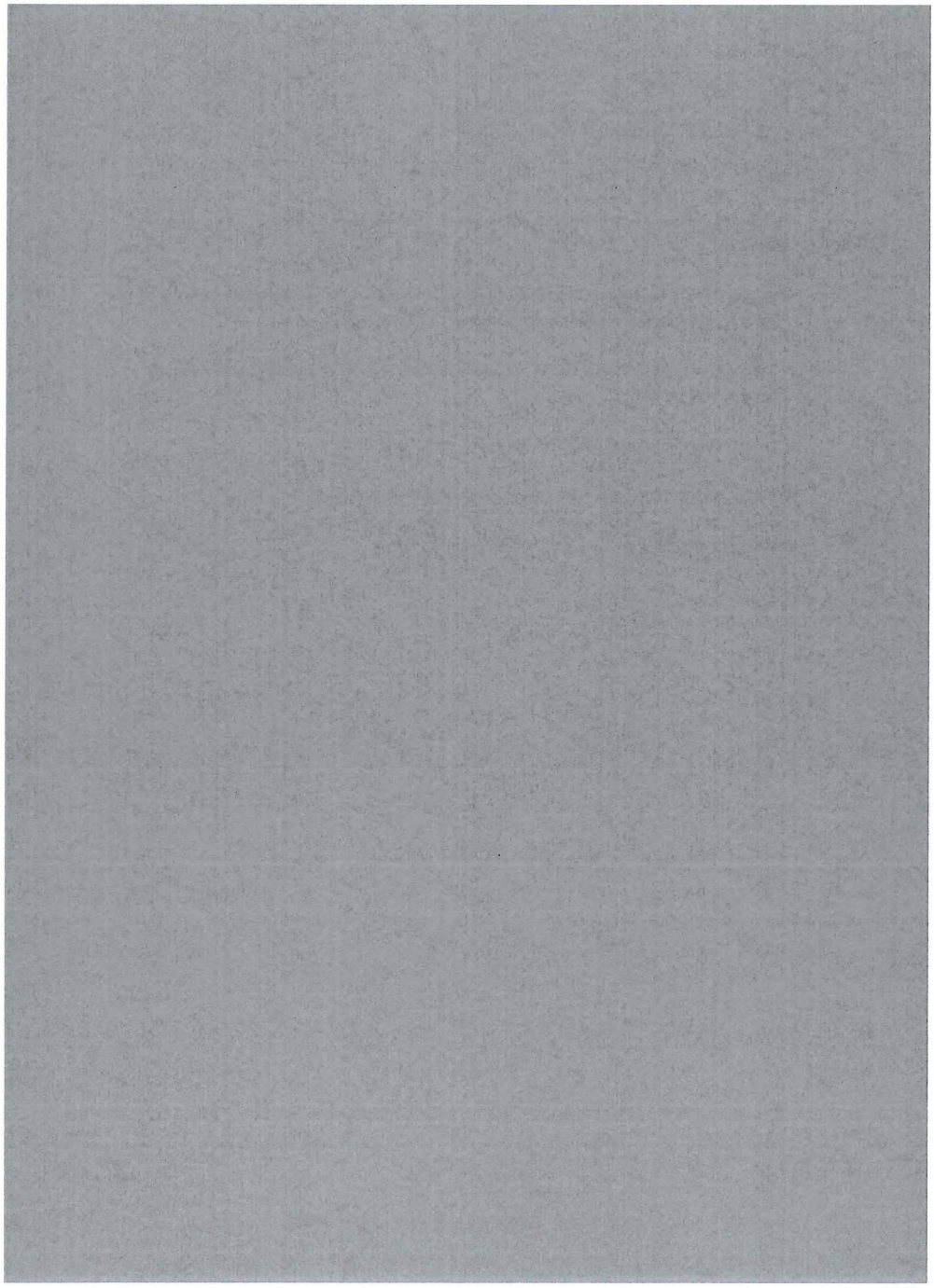
[5] Deze verwachting wordt nog niet beoordeeld omdat de verantwoorde werktoedeling nog verder moet worden uitgewerkt.

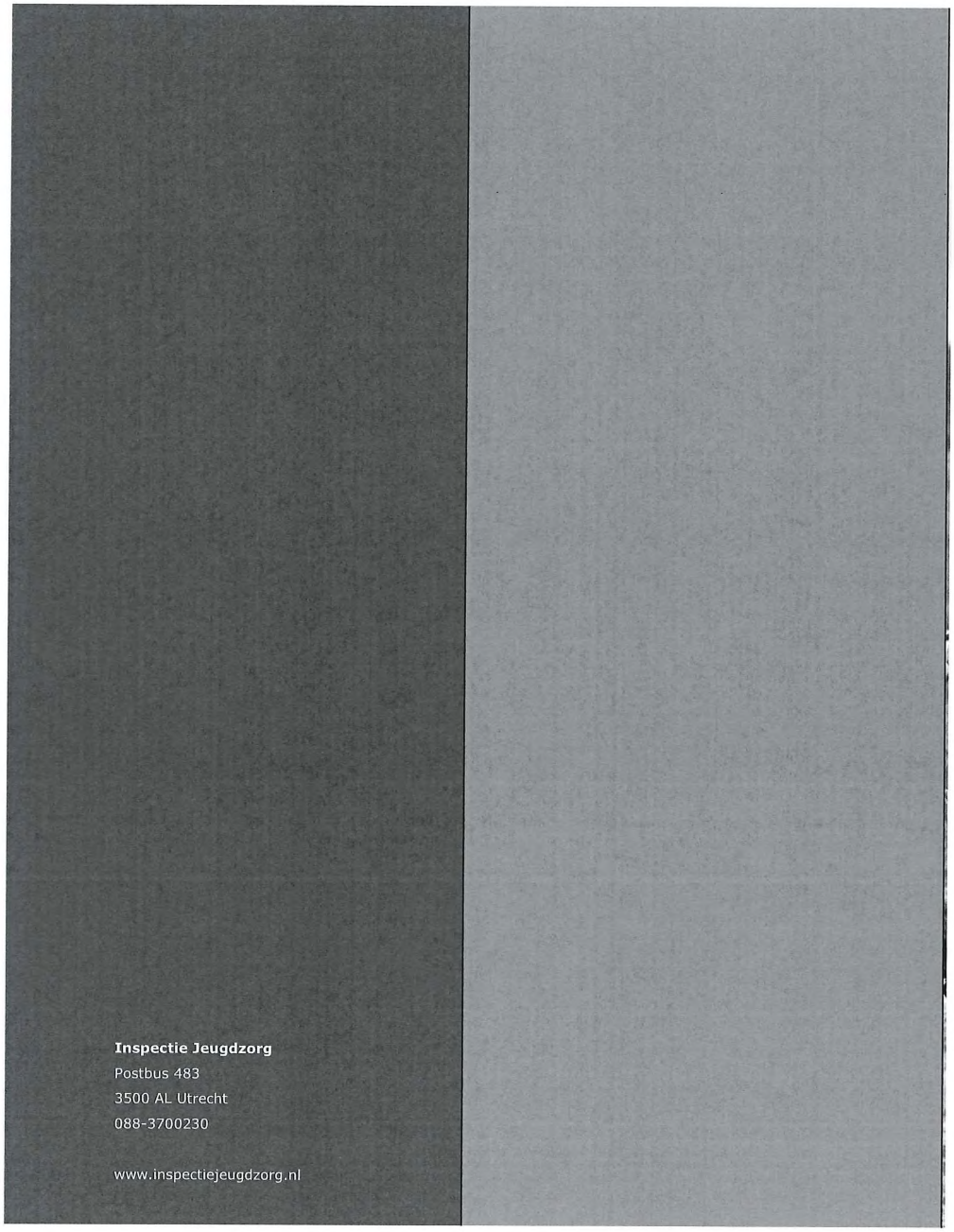
Bijlage 2 – Verantwoording

Het toezicht is uitgevoerd bij Veilig Thuis Gelderland Zuid. Het toezicht bestond uit de volgende onderdelen:

1. het telefonisch opvragen van relevante informatie en het opvragen van beleidsdocumenten over onder andere de vormgeving van de vestiging van Veilig Thuis;
2. interview met het management en een teamleider, ondermeer aan de hand van relevante beleidsdocumenten;
3. twee interviews met in totaal vier uitvoerend medewerkers;
4. interview met een vertrouwensarts en een gedragswetenschapper;
5. dossieronderzoek.

Brief aan de raad - Veilig Thuis Gelderland-Zuid

Inspectie Jeugdzorg
Postbus 483
3500 AL Utrecht
088-3700230
www.inspectiejeugdzorg.nl

Brief aan de raad - Veilig Thuis Gelderland-Zuid

Verbeterplan Veilig Thuis Gelderland-Zuid

Naar aanleiding van inspectie 'De Kwaliteit van Veilig Thuis Gelderland Zuid, stap 1', 23-10-2015

18-11-2015

De Inspecties Jeugdzorg (IJZ) en Gezondheidszorg (IGZ) hebben Veilig Thuis Gelderland-Zuid verzocht een verbeterplan op te stellen naar aanleiding van het onderzoek '
De Kwaliteit van Veilig Thuis Gelderland-Zuid, stap 1'.

De inspectie heeft het toezichtonderzoek uitgevoerd aan de hand van een toetsingskader Veilig Thuis 2015. Dat toetsingskader bevat drie thema's (wettelijke) randvoorwaarden, veiligheid en organisatie. Per thema heeft de inspectie verwachtingen geformuleerd, waaraan Veilig Thuis moet voldoen. In het verslag van de inspectie zijn 16 verwachtingen beschreven, waarop Veilig Thuis Gelderland Zuid onvoldoende scoort. Hieronder wordt per criterium het verbeterplan concreet beschreven.

THEMA 1 RANDVOORWAARDEN

Criterium 1.1 Veilig Thuis is te allen tijden bereikbaar en beschikbaar. Alg oordeel: matig
2 verwachtingen scoren hierbij onvoldoende:

1. een medewerker Veilig Thuis is 24/7 inzetbaar voor handelingen die bij wet zijn opgedragen aan Veilig Thuis.
2. Veilig Thuis voert crisisinterventie uit en/of heeft hiertoe samenwerkingsafspraken gemaakt.

Verbeterplan:

1. Doel: Er is 24/7 een medewerker van Veilig Thuis inzetbaar voor handelingen die bij wet zijn opgedragen aan Veilig Thuis. Realisatie: 1-2-2016 starten.
   Uitwerking:
   In de begroting van Veilig Thuis wordt capaciteit aangevraagd voor 24/7 inzetbaarheid vanuit Veilig Thuis. (26-11-2015, besluitvorming 17-12-2015). Op 1-2-2016 zijn voldoende medewerkers beschikbaar vanuit Veilig Thuis voor 24/7 inzetbaarheid en er is een rooster en een werkinstructie, tevens zijn er samenwerkingsafspraken met ketenpartners over 24/7 samenwerking met Veilig Thuis.
   Verantwoordelijk: Teammanager

2. Doel: Beschikbaarheid van Veilig Thuis is geregeld bij crisissituaties en/of er zijn samenwerkingsafspraken daartoe gemaakt. Realisatie: 1-7-2016
   Uitwerking:
   De beschikbaarheid van Veilig Thuis bij crisis wordt voor de totale doelgroep 0-100 uitgevoerd door Spoed Eisende Zorg van JBG. SEZ doet nu al alle meldingen van gezinnen en kinderen 18-. In jan 2016 worden afspraken gemaakt met de teamleider van SEZ over de inzet van SEZ bij ook volwassenen zonder kinderen (huiselijk geweld). De medewerkers van SEZ worden geïnstrueerd en geschoold. (realisatie: 1-7-2016)

Verantwoordelijk: Teammanager

Criterium 1.2 Veilig Thuis beschikt over kwalitatief en kwantitatief voldoende personeel.
Alg oordeel: Onvoldoende
3 verwachtingen scoren hierbij onvoldoende:

1. De medewerkers kunnen tijdens kantoortijden een beroep doen op de gedragswetenschappers.
2. Veilig Thuis voert de triage uit en start het onderzoek binnen 5 dagen na ontvangst van de melding
3. Veilig Thuis rondt onderzoeken binnen 10 weken na het besluit over de noodzakelijke vervolgstappen naar aanleiding van de melding af.

Verbeterplan:

1. Doel: Medewerkers tijdens kantoortijden kunnen een beroep doen op een gedragsdeskundige. Realisatie: 1-2-2016
   Uitwerking:
   In de begroting van Veilig Thuis 2016 wordt voldoende capaciteit aangevraagd voor de beschikbaarheid van een gedragsdeskundige: 8 uur per dag, 5 dagen per week. (26-11-2015, besluitvorming 17-12-2015)
   Er zijn voldoende uren gedragsdeskundige beschikbaar om 5 dagen per week 8 uur beschikbaar te zijn voor medewerkers Veilig Thuis. Er wordt daartoe een extra gedragsdeskundige aangesteld boven op de huidige 20 uur gedragsdeskundige. De formatie gedragsdeskundige wordt verspreid over 5 werkdagen ingezet.
   Verantwoordelijk: Afdelingsmanager en Teammanager.

2. Doel: Triage wordt uitgevoerd door Veilig Thuis binnen 5 werkdagen. Onderzoeken worden gestart binnen 5 werkdagen na de melding. Realisatie: 16-11-2015.
   Uitwerking: Per 16-11-2015 vindt er dagelijks een triage overleg plaats, de onderzoeken worden direct toegewezen aan een medewerker Veilig Thuis die het onderzoek direct op dient te pakken. Het addendum dat nu nog wordt gehanteerd, wordt per 23-11-2015 niet meer uitgevoerd. Zo nodig wordt tijdelijk een werkwijze ingevoerd passend bij zowel addendum als handelingsprotocol in overleg met het Veiligheidshuis.
   Verantwoordelijk: Afdelingsmanager en Teammanager.

   Doel: Nieuwe onderzoeken worden binnen 10 weken na de triage volledig en kwalitatief volgens de richtlijnen uit het handelingsprotocol afgesloten. Realisatie: 16-11-2015.
   Uitwerking: Per 16-11-2015 wordt tijdens het dagelijkse triage overleg direct een back office medewerker toegewezen aan een onderzoek. Deze medewerker pakt het onderzoek direct op. Tijdens de multidisciplinaire overleggen worden de doelen en termijnen gemonitord door de betrokken hulpverlener en de teammanager.
   Verantwoordelijk: Teammanager en medewerkers.

Criterium 1.3 Veilig Thuis beschikt over kwalitatief en kwantitatief voldoende materieel.
Alg. oordeel: onvoldoende
Drie verwachtingen scoren hierbij onvoldoende:

1. Veilig Thuis beschikt over een registratie systeem.
2. Het registratiesysteem ondersteunt het werkproces.
3. De instelling hanteert richtlijnen en een procedure voor het opvragen van informatie bij andere vestigingen van Veilig Thuis.

Verbeterplan:

1. Doel: Veilig Thuis beschikt over een registratie systeem. Realisatie: 2-11-2015
   Uitwerking: Per 2-11-2015 is het registratiesysteem Regas geïmplementeerd voor Veilig Thuis. Alle medewerkers zijn getraind in het werken met Regas en bij de implementatie is voldoende ondersteuning aanwezig.
   Verantwoordelijk: Afdelingsmanager en Teammanager.

2. Doel: Het registratiesysteem ondersteunt het werkproces. Realisatie: 15-12-2015
   Uitwerking: per 2-11-2015 wordt er gewerkt met Regas. Bij de implementatie van de werkprocessen volgens het Handelings Protocol, wordt voortdurend afgestemd en ingeregeld dat Regas de werkprocessen ondersteunt. Klaar.
   Verantwoordelijke: Teammanager.

3. Doel: De instelling hanteert richtlijnen en een procedure voor het opvragen van informatie bij andere vestigingen van Veilig Thuis. Realisatie: 1-7-2016
   Uitwerking: op 1-7-2016 is er een protocol geïmplementeerd voor het opvragen en delen van informatie bij andere Veilig Thuis vestigingen bv bij verhuizing. Dit protocol komt bij voorkeur tot stand door landelijke samenwerking.
   Verantwoordelijke: projectleider Veilig Thuis

THEMA 2 VEILIGHEID

Criterium 2.1 Professionals houden goed zicht op de veiligheid van alle leden van gezinnen en huishoudens: Alg. oordeel: onvoldoende.
Drie verwachtingen scoren hierbij onvoldoende.

1. Professionals hebben een actueel beeld van de veiligheid van alle leden van gezinnen en huishoudens.
2. Professionals schatten de veiligheid in aan de hand van een gestandaardiseerd (risicotaxatie) instrument.
3. Professionals beoordelen de veiligheid in multidisciplinair verband.

Verbeterplan:

1. Doel: Er is er een actueel beeld per gezin/huishouden van de veiligheid. Realisatie: 1-1-2016
   Uitwerking: Door toepassing van het triage instrument en de risicotaxatie wordt een veiligheidsplan opgesteld. Werkzaamheden worden vastgelegd in Regas. Vanuit Regas wordt een overzicht gemaakt van alle onderhanden meldingen. Dit overzicht wordt bijgehouden in het multidisciplinair overleg. Voor dit onderdeel is het van belang dat medewerkers een niet te volle caseload hebben, ook hier is aandacht voor. Vanaf 1-09-2015 is er extra capaciteit ingezet, op 30-11-2015 zijn de wachtlijsten

weggewerkt en kan er gewerkt worden aan het verkleinen van de caseloads. Hierdoor is er ook een beter overzicht op de actuele veiligheid.
Verantwoordelijke: Teammanager.

2. Doel: Professionals schatten de veiligheid in aan de hand van een gestandaardiseerd risicotaxatie instrument. Realisatie: 1-2-2016
   Uitwerking: Als onderdeel van de triage wordt al standaard bij ieder dossier een risicoanalyse uitgevoerd. In aanvulling hierop zal voor Veilig Thuis een risicotaxatie instrument gehanteerd gaan worden. Vaststellen risicotaxatie instrument en implementatie in de werkprocessen Back Office. Het risicotaxatie instrument wordt multidisciplinair toegepast.
   Verantwoordelijke: Teammanager en projectleider Veilig Thuis.

3. Doel: Professionals beoordelen de veiligheid in multidisciplinair verband. Realisatie: 1-2-2016
   Uitwerking: het risicotaxatie instrument zal multidisciplinair worden toegepast als onderdeel van de werkprocessen Back Office.
   Verantwoordelijke: Teammanager.

Criterium 2.2 Professionals zorgen ervoor dat acuut onveilige situaties worden opgeheven. Alg. Oordeel: matig.
Een verwachting scoort hierbij onvoldoende:

1. Professionals bepalen multidisciplinair hoe bij acute onveiligheid van leden van gezinnen en huishoudens te handelen.

Verbeterplan:

1. Doel: Medewerkers bepalen multidisciplinair hoe bij acute onveiligheid van gezinnen en huishoudens gehandeld moet worden. Realisatie: 16-11-2015
   Uitwerking: Onderdeel van de werkprocessen is dat bij acuut onveilige situaties er altijd multidisciplinair besloten wordt over hoe te handelen. Hiertoe is altijd een vertrouwensarts of gedragsdeskundige bereikbaar binnen kantoortijden. Buiten kantoortijden is dit belegd bij SEZ (zie criterium 1.1).
   Verantwoordelijke: Teammanager.

THEMA 3 ORGANISATIE

Criterium 3.1 Veilig Thuis zet gekwalificeerde professionals in. Alg. oordeel: onvoldoende
Drie verwachtingen scoren hierbij onvoldoende:

1. Veilig Thuis zet professionals in die aantoonbaar zijn geschoold voor de functie die zij uitoefenen.
2. Veilig Thuis biedt medewerkers de mogelijkheid kennis en vaardigheden actueel te houden.

3. Veilig Thuis heeft richtlijnen en procedures vastgesteld voor het handelen van de professionals.

Verbeterplan:

1. Doel: Veilig Thuis zijn aantoonbaar geschoold. De professionals van Veilig Thuis zijn goed opgeleide en ervaren professionals die jaarlijks bijscholing krijgen m.b.t. het handelingsprotocol, samenwerkingsprotocol en inhoudelijke onderwerpen. Realisatie: training on the job: vanaf 1-10-2015; opleidingsplan 2016: 1-1-2016
   Uitwerking: Het scholingsplan 2016 borgt dat elke medewerker van Veilig Thuis bijscholing krijgt op kennis van de werkprocessen en de uitgangspunten van het handelingsprotocol en het samenwerkingsprotocol. Door middel van training on the job (trainster VNG) worden medewerkers per 1-10-2015 geschoold op het handelingsprotocol en de werkprocessen. Het verkleinen van de caseloads is belangrijk (zie 2.1). Realisatie: 1-2-2016. Daarnaast wordt er een jaarlijkse bijscholing gestart.
   Verantwoordelijk: Teammanager en projectleider

2. Doel: De medewerkers van Veilig Thuis zijn in de gelegenheid om hun kennis en vaardigheden actueel te houden. Daarnaast is er voldoende gelegenheid (minimaal 10 uur per jaar) om aan intervisie/supervisie te doen. Realisatie: training on the job: vanaf 1-10-2015; opleidingsplan 2016: 1-1-2016; intervisie vanaf 1-03-2016.
   Uitwerking: de organisatie ondersteunt iedere medewerker van Veilig Thuis om actief te reflecteren door intervisie of supervisie. Hiervoor wordt per jaar minimaal 10 uur vrijgemaakt per medewerker. Tevens worden medewerkers geschoold op het handelings- en samenwerkingsprotocol en later komen daar ook inhoudelijke onderwerpen bij. Dit wordt opgenomen in het scholingsplan 2016.
   Verantwoordelijk: Teammanager en projectleider

3. Doel: Veilig Thuis heeft de werkprocessen volgens het handelingsprotocol en samenwerkingsprotocol vastgesteld en geïmplementeerd. Richtlijnen en procedures voor het handelen van de professionals zijn vastgesteld. Realisatie: 1-2-2016.
   Uitwerking: vanaf 16-11-2015 implementatie van de werkprocessen Front Office (integraal voor de doelgroep 0-100), realisatie op 15-12-2015. Op 1-1-2016 wordt gestart met de implementatie werkprocessen BO (integraal voor de doelgroep 0-100), realisatie op 1-2-2016. Tevens is er bij de implementatie van de werkprocessen aandacht voor juiste en volledige registratie. De werkprocessen worden jaarlijks geëvalueerd middels een interne audit. De eerste interne audit zal plaats vinden in de derde week van december. Begin februari volgt een tweede audit.
   Verantwoordelijk: Teammanager.

Criterium 3.2 Veilig Thuis zorgt voor de jeugdhulp in samenhang met andere hulp. Alg. oordeel: onvoldoende.

Een verwachting scoort hierbij onvoldoende.

1. Veilig Thuis stelt haar professionals in staat samen te werken met ketenpartners.

Verbeterplan:

1. Doel: er zijn samenwerkingsafspraken met de ketenpartners, deze worden onderhouden en doorontwikkeld. Van belang is dat de werkprocessen van veilig Thuis zijn geïmplementeerd zodat er goede aansluiting gezocht kan worden met het lokale veld. Realisatie: 1-3-2016
   Uitwerking: Externe partners weten medewerkers van Veilig Thuis snel en laagdrempelig te vinden voor overleg op casusniveau. De medewerkers van Veilig Thuis gaan actief en outreachend contact aan met de ketenpartners rondom casuïstiek, hiervoor is ook voldoende tijd. Veilig Thuis is laagdrempelig bereikbaar voor advies en consult aan ketenpartners. Bij samenwerkingsafspraken in de keten is er een korte lijn tussen de samenwerkingspartners en het management van Veilig Thuis. Veilig Thuis is onderdeel van de lokale zorgstructuur (opschaling) Er is een directe lijn tussen de proces regisseurs en Veilig Thuis.
   Verantwoordelijke: Teammanager en Afdelingsmanager.

Voorstel - Straatnaamgeving Nijmegen Goffert station

Voorstel aan de Raad

Datum raadsvergadering / Nummer raadsvoorstel
16 december 2015 / 172/2015

Fatale termijn: besluitvorming

vóór:

Onderwerp
Straatnaamgeving: Nijmegen Goffert

Programma
Cultuur & Cultuurhistorie & Citymarketing

Portefeuillehouder
B. van Hees

Voorstel van het College van Burgemeester en Wethouders d.d.
1 december 2015

Samenvatting
Op 3 oktober 2007 heeft uw raad de naam **Nijmegen Goffert** vastgesteld voor het nieuwe NS-station gelegen in de wijken Goffert en Neerbosch-Oost (RB2007/128) in de woonplaats Nijmegen.
Met dit voorstel wordt voorgesteld om van dit station geen geometrie vast te stellen.

Voorstel om te besluiten

1. Beslispunt 3 van het raadsbesluit van 3 oktober 2007 (RV 185/2007) in te trekken en derhalve van het NS-station **Nijmegen Goffert** in de woonplaats Nijmegen geen geometrie vast te stellen.

Opgesteld door, telefoonnummer, e-mail
Kiki van Heijst, 2738, k.van.heijst@nijmegen.nl

Voorstel - Straatnaamgeving Nijmegen Goffert station

Voorstel aan de Raad

Aan de Raad van de gemeente Nijmegen

1 Inleiding

Op 3 oktober 2007 heeft uw raad de naam **Nijmegen Goffert** vastgesteld voor het nieuwe NS-station gelegen in de wijken Goffert en Neerbosch-Oost (RB2007/128). Met beslispunt 3 van het genoemde besluit is besloten om het college te machtigen om “te zijner tijd de geometrie van het NS-station te bepalen”.

In 2007 is in nauw overleg met de eigenaar van het station, ProRail, de naam **Nijmegen Goffert** vastgesteld. Dit is zeer uitzonderlijk, van geen enkel ander NS-station heeft uw raad de naam vastgesteld. Destijds was een belangrijke motivatie dat men wilde verhinderen dat de ongewenste naam *Nijmegen Winkelsteeg* zou inburgeren. De naam **Nijmegen Goffert** is inmiddels breed ingeburgerd.

Station **Nijmegen Goffert** valt volgens de BAG (Basisregistraties Adressen en gebouwen) onder geen enkel object-type waarin de openbare ruimte wordt ingedeeld. Het is daardoor niet mogelijk de geometrie van het station vast te leggen en het NS-station als een object van een bepaald type op te nemen in de BAG. Het vaststellen van de geometrie van het station zou dan ook geen doel dienen.
Daarnaast moet het station worden weergegeven in de BGT (Basisregistratie Grootschalige Topografie). ProRail is als BGT- bronhouder van dit gebied verplicht het station in de BGT op te nemen en te leveren aan de Landelijke Voorziening BGT. (De BGT kent verschillende bronhouders. Naast ProRail zijn de gemeenten, de Provincies, de Waterschappen, Rijkswaterstaat en het Ministerie van Economische Zaken bronhouders.) Het is ongewenst dat de gemeenteraad van Nijmegen in dit geval eerst zelf de geometrie van het station vaststelt.
Bovendien zou **Nijmegen Goffert** het enige NS-station zijn waarvan de geometrie door de gemeente zou zijn vastgesteld, dit is bij geen ander NS-station gebeurd. Dit zou ook een precedent kunnen scheppen voor de andere stations. Gezien het gebrek aan noodzaak hiertoe is het niet gewenst dat van alle stations naam en geometrie worden vastgesteld.

Kortom: Hoewel men in 2007 meende dat **Nijmegen Goffert** kon worden gebracht onder de definitie van openbare ruimte zoals gehanteerd in de *Verordening straatnaamgeving en huisnummering*, en daarom de geometrie zou kunnen worden vastgesteld, blijkt nu dat het vaststellen van de geometrie van **Nijmegen Goffert** vooral vragen en bedenkingen oproept en geen doel dient. Daarom wordt voorgesteld om, net zoals voor alle andere NS-stations geldt, de geometrie van **Nijmegen Goffert** niet vast te stellen en beslispunt 3 van het raadsbesluit van 3 oktober 2007 (RV 185/2007) in te trekken.

1.1 Wettelijk kader of beleidskader

Volgens de “Verordening naamgeving en nummering (adressen) 2011” is de gemeenteraad bevoegd de openbare ruimte te benoemen.

1.2 Relatie met programma

Straatnaamgeving valt onder het programma Cultuur & Cultuurhistorie & Citymarketing en is een wettelijke taak.

Voorstel - Straatnaamgeving Nijmegen Goffert station

2 Doelstelling
Een goede naamgeving van de openbare ruimte in Nijmegen.

3 Argumenten
Betreffende beslispunt 1;

a. NS-station **Nijmegen Goffert** valt niet onder een objecttype waarin de openbare ruimte volgens de BAG en de BGT wordt ingedeeld. De geometrie ervan kan daarom niet worden vastgesteld.
b. NS-Station **Nijmegen Goffert** wordt niet opgenomen in de BAG, het vaststellen van de geometrie ervan dient daarom geen doel.
c. ProRail is als BGT-bronhouder verplicht om de geometrische gegevens van NS-station **Nijmegen Goffert** aan te leveren aan de BGT. Het zou verwarrend zijn wanneer de gemeente Nijmegen daarnaast zelf de geometrie van het station zou vaststellen.
d. Van de andere NS-stations is de geometrie niet vastgesteld. Station **Nijmegen Goffert** zou een uitzondering, en mogelijk een ongewenst precedent, vormen wanneer van dit station de geometrie wel zou worden vastgesteld.

4 Risico's
Aan dit voorstel zijn geen risico's verbonden.

5 Financiën
Aan dit voorstel zijn geen kosten verbonden.

6 Participatie en Communicatie
Dit besluit wordt gepubliceerd op de gemeentelijke website.

7 Uitvoering en evaluatie
Deze paragraaf is niet op dit voorstel van toepassing.

College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester,	De Gemeentesecretaris,
drs. H.M.F. Bruls	drs. B. van der Ploeg

Voorstel - Straatnaamgeving Nijmegen Goffert station

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 16 december 2015

33. Raadsvoorstel Straatnaamgeving Nijmegen Goffert station (172/2015)

Raadsvoorstel d.d. 1 december 2015

1. Beslispunt 3 van het raadsbesluit van 3 oktober 2007 (RV 185/2007) in te trekken en derhalve van het NS-station Nijmegen Goffert in de woonplaats Nijmegen geen geometrie vast te stellen.

Raadsbesluit d.d.16 december 2015

Conform besloten

Brief aan de raad - R.Essers Straatnaamgeving Nijmegen Goffert

Rob Essers

Niek Engelschmanlaan 129
6532 CR Nijmegen
(024) 355 81 71
rob@gaypnt.demon.nl

Straatnaamgeving: *Nijmegen Goffert*

> **Voorstel om te besluiten**
>
> 1. Beslispunt 3 van het raadsbesluit van 3 oktober 2007 (RV 185/2007) in te trekken en derhalve van het NS-station **Nijmegen Goffert** in de woonplaats Nijmegen geen geometrie vast te stellen.

achtergrond
De naam van het station is al in 2007 door de gemeenteraad vastgesteld. Het besluit is op 17 oktober 2007 gepubliceerd in gemeenteblad GB07-128. In raadsvoorstel 185/2007 stonden de volgende beslispunten:

> 1. De naam **Nijmegen Goffert** vast te stellen voor een nieuw te bouwen NS-station in de wijk Goffert op de locatie zoals globaal aangegeven op bijgevoegde luchtfoto.
> 2. Deze naamgeving onmiddellijk te doen ingaan.
> 3. De exacte begrenzing van het onder 1. genoemde NS-station te zijner tijd door het college nader te laten bepalen.

Het raadsvoorstel is op 3 oktober 2007 afgedaan als hamerstuk. In de inleiding (vervolgvel 1) stond onder meer:

> Zowel NS als gemeente zijn partij in deze naamgeving. Het station is eigendom van NS, maar kan ook worden gebracht onder de definitie van openbare ruimte zoals gehanteerd in de Verordening straatnaamgeving en huisnummering. Daarmee is de raad bevoegd tot vaststellen van de naam. Om conflicten over de naamgeving te voorkomen is dit voorstel in goed overleg met NS tot stand gekomen.

In de Wet basisregistraties adressen en gebouwen die op 1 juli 2009 in werking is getreden, wordt het begrip 'openbare ruimte' als volgt omschreven:

> **Artikel 1**
> In deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder: (...)
> n. openbare ruimte: door het bevoegde gemeentelijke orgaan als zodanig aangewezen en van een naam voorziene buitenruimte die binnen één woonplaats is gelegen;

Het station Nijmegen Goffert voldoet aan de omschrijving in artikel 1, onder n, van de wet. Het raadsbesluit d.d. 3 oktober 2007 is niet als brondocument ingeschreven in de BAG. Artikel 10 van de Wet basisregistraties adressen en gebouwen is niet in acht genomen.

Aan beslispunt 3 van het raadsbesluit uit 2007 is geen uitvoering gegeven. In de afgelopen jaren heb ik hier een aantal malen tevergeefs melding van gemaakt. Het station Nijmegen Goffert is op 15 december 2014 officieel door de burgemeester geopend. Mijn e-mailbericht van 18 december 2014 12:43 aan burgemeester@nijmegen.nl eindigde met de opmerking:

> De bouw van een station kost blijkbaar minder moeite dan de vaststelling van de geometrie van de openbare ruimte en de registratie van de brondocumenten in de BAG. Inschrijving van een

> brondocument behoort binnen vier werkdagen plaats te vinden (zie artikel 12 Wet basisregistraties adressen en gebouwen).

raadsvoorstel 172/2015
Het voorstel om *geen* geometrie vast te stellen, kan ik niet volgen. Als er sprake is een openbare ruimte in de zin van de Wet basisregistraties adressen en gebouwen is deze per definitie als zodanig aangewezen. De correcte geometrie van de openbare ruimte moet terug te vinden zijn in het brondocument dat geregistreerd is in de BAG. Daarin staat ook om welk type openbare ruimte het gaat. Het niet registreren van het brondocument is in strijd met de wet.

Het intrekken van alleen beslispunt 3 van het raadsbesluit d.d. 3 oktober 2007 betekent niet dat er geen sprake meer is van een openbare ruimte met de naam Nijmegen Goffert. Daarvoor dient het gehele raadsbesluit ingetrokken worden, al dan niet met terugwerkende kracht tot 3 oktober 2007. Ook de intrekking moet als brondocument ingeschreven worden in het BAG-register.

Intrekking van het raadsbesluit uit 2007 kan ik niet rijmen met de inleiding van raadsvoorstel 185/2007. Is de raad in 2007 door het college op het verkeerde been gezet? Of kon station Nijmegen Goffert in 2007 wel aangemerkt worden als openbare ruimte en is dat sinds de invoering van de Wet basisregistraties adressen en gebouwen niet meer het geval?

> Station **Nijmegen Goffert** valt volgens de BAG (Basisregistraties Adressen en gebouwen) onder geen enkel object-type waarin de openbare ruimte wordt ingedeeld. Het is daardoor niet mogelijk de geometrie van het station vast te leggen en het NS-station als een object van een bepaald type op te nemen in de BAG. Het vaststellen van de geometrie van het station zou dan ook geen doel dienen.

In de BAG worden zeven typen openbare ruimten onderscheiden: weg, water, spoorbaan, terrein, kunstwerk, landschappelijk gebied en administratief gebied. Een typering van de openbare ruimten kent een limitatief karakter en kan uitsluitend een van de genoemde waarden aannemen. De oorsprong van deze waarden is gelegen in NEN 3610. Op de website van de Gemeente Amsterdam trof ik de volgende definities aan:

Weg	Gebaand gedeelte voor het wegverkeer en vliegverkeer te land. (bron: NEN 3610:2011)
Water	Grondoppervlak in principe bedekt met water. (bron: NEN 3610:2011)
Spoorbaan	Gebaand gedeelte voor het verkeer over rails. (bron: NEN 3610:2011)
Terrein	Door een fysiek voorkomen gekarakteriseerd zichtbaar begrensd stuk grond. (bron: NEN 3610:2011)
Kunstwerk	Civiel-technisch werk voor de infrastructuur van wegen, water, spoorbanen,waterkeringen en/of leidingen en niet bedoeld voor permanent menselijk verblijf. (bron: NEN 3610:2011)
Landschappelijk gebied	Definitie ontbreekt in de BAG. (bron: -)
Administratief gebied	Een niet tastbaar begrensd grondoppervlak dat als eenheid geldt voor bestuurlijke verantwoordelijkheid, voor bedrijfsvoering, waarbinnen een specifieke rechtsverhouding te onderscheiden is of waarvoor een specifieke functie of bestemming geldt. (bron: aquo)

Bij het station Nijmegen Goffert is in ieder geval sprake van een openbare ruimte van het type 'spoorbaan'. In de RWS Objecttypenbibliotheek staan nog twee andere definities van dit objecttype:

> 1 Geheel van rails, dwarsliggers en het baanlichaam waarover de spoorvoertuigen rijden.
> (Bron: Begrippenlijst Spoorse Begrippen)
>
> 3 Gedeelte van het terrein, geconditioneerd is om transport van personen en/of goederen per spoor mogelijk te maken.
> (Bron: Datamodel DTB)

Het station kan ook worden aangemerkt als een openbare ruimte van het type 'terrein' of het type 'kunstwerk'. Zelfs een combinatie van verschillende typen behoort tot de mogelijkheden. De keuze van het objecttype is bepalend de geometrie van de openbare ruimte.

De stelling dat de openbare ruimte met de naam Nijmegen Goffert onder geen enkele objecttype valt, is niet juist. Het is heel goed mogelijk om de exacte begrenzing te bepalen. Er is dan ook geen enkele reden om beslispunt 3 van het raadsbesluit van 3 oktober 2007 in te trekken.

> Daarnaast moet het station worden weergegeven in de BGT (Basisregistratie Grootschalige Topografie). ProRail is als BGT- bronhouder van dit gebied verplicht het station in de BGT op te nemen en te leveren aan de Landelijke Voorziening BGT. (De BGT kent verschillende bronhouders. Naast ProRail zijn de gemeenten, de Provincies, de Waterschappen, Rijkswaterstaat en het Ministerie van Economische Zaken bronhouders.) Het is ongewenst dat de gemeenteraad van Nijmegen in dit geval eerst zelf de geometrie van het station vaststelt.

Naamgeving van de openbare ruimte is de bevoegdheid van de gemeenteraad (grondwettelijke autonome bestuursbevoegdheid). De gemeente is bronhouder en verantwoordelijk voor het opnemen van gegevens in de BAG en de kwaliteit daarvan.

Het lijkt mij niet onverstandig om te zorg te dragen voor een goede afstemming met de beheerder van de hoofdspoorweginfrastructuur als bedoeld in artikel 1, onder h, van de Spoorwegwet, voor zover het betreft geografische objecten die onderdeel zijn van spoorwegen, kunstwerken en de daartoe behorende terreinen waarover deze het beheer voert (zie artikel 10, eerste lid, onder d, Wet basisregistratie grootschalige topografie).

Bij de voorbereiding van een besluit vergaart het bestuursorgaan de nodige kennis omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen (artikel 3:2 Awb). De inwerkingtreding van de Wet basisregistratie grootschalige topografie op 1 januari 2016 brengt hierin geen verandering.

> Bovendien zou **Nijmegen Goffert** het enige NS-station zijn waarvan de geometrie door de gemeente zou zijn vastgesteld, dit is bij geen ander NS-station gebeurd. Dit zou ook een precedent kunnen scheppen voor de andere stations. Gezien het gebrek aan noodzaak hiertoe is het niet gewenst dat van alle stations naam en geometrie worden vastgesteld.

De namen van de andere stations in Nijmegen hadden ook door de raad kunnen en moeten worden vastgesteld. Dan was er geen discussie geweest over de schrijfwijze van de naam **Nijmegen Lent** (met of zonder streepje) en **Nijmegen Heyendaal** (met of zonder puntjes op de ij). Het zou ook een goede zaak zijn als de raad in goed overleg met NS en ProRail zou besluiten om de naam van station Nijmegen te wijzigen in **Nijmegen Centraal**.

> Kortom: Hoewel men in 2007 meende dat **Nijmegen Goffert** kon worden gebracht onder de definitie van openbare ruimte zoals gehanteerd in de *Verordening straatnaamgeving en huisnummering*, en daarom de geometrie zou kunnen worden vastgesteld, blijkt nu dat het vaststellen van de geometrie van **Nijmegen Goffert** vooral vragen en bedenkingen oproept en geen doel dient. Daarom wordt voorgesteld om, net zoals voor alle andere NS-stations geldt, de

geometrie van **Nijmegen Goffert** niet vast te stellen en beslispunt 3 van het raadsbesluit van 3 oktober 2007 (RV 185/2007) in te trekken.

Als stations worden aangemerkt als openbare ruimte is de naamgeving de bevoegdheid van de gemeenteraad. Het vaststellen van de geometrie is van belang voor een goede registratie. Het gedeeltelijk intrekken van een niet behoorlijk geregistreerd raadsbesluit d.d. 3 oktober 2007 maakt de verwarring alleen maar groter.

argumenten
Op vervolgvel 2 van het voorstel staan de volgende dubieuze argumenten:

a. NS-station **Nijmegen Goffert** valt niet onder een objecttype waarin de openbare ruimte volgens de BAG en de BGT wordt ingedeeld. De geometrie ervan kan daarom niet worden vastgesteld.
b. NS-Station **Nijmegen Goffert** wordt niet opgenomen in de BAG, het vaststellen van de geometrie ervan dient daarom geen doel.
c. ProRail is als BGT-bronhouder verplicht om de geometrische gegevens van NS-station **Nijmegen Goffert** aan te leveren aan de BGT. Het zou verwarrend zijn wanneer de gemeente Nijmegen daarnaast zelf de geometrie van het station zou vaststellen.
d. Van de andere NS-stations is de geometrie niet vastgesteld. Station **Nijmegen Goffert** zou een uitzondering, en mogelijk een ongewenst precedent, vormen wanneer van dit station de geometrie wel zou worden vastgesteld.

De geometrie kan wel worden vastgesteld en het niet registreren van brondocumenten in de BAG is in strijd met de wet. Dat er afstemming met ProRail dient plaats te vinden over de geometrie van de openbare ruimte met de naam Nijmegen Goffert, spreekt voor zich.

Het vaststellen van een naam zonder buitenruimte aan te wijzen is onmogelijk. Het raadsbesluit d.d. 3 oktober 2007 gaat dan ook vergezeld van een luchtfoto waarop de begrenzing globaal is aangegeven. Het college is bij de uitvoering van het raadsbesluit in gebreke is gebleven.

Als alleen beslispunt 3 wordt ingetrokken, ligt er nog altijd een raadsbesluit dat in strijd met de wet niet geregistreerd is in de BAG. De raad dient er op toe te zien dat zijn raadsbesluiten worden uitgevoerd en het college zich aan de wet houdt.

Nijmegen, 2 december 2015

Rob Essers

luchtfoto met daarop aangegeven de locatie van het te bouwen station *(raadsvoorstel 185/2007)*

Voorstel - Bekrachtiging geheimhouding raadsbrief GDF SUEZ

Voorstel aan de Raad

GEMEENTE Nijmegen

Datum raadsvergadering / Nummer raadsvoorstel

16 december 2015 / 171/2015

Fatale termijn: besluitvorming vóór:

Onderwerp

Bekrachtiging geheimhouding raadsbrief GDF SUEZ

Programma

Bestuur & Middelen

Portefeuillehouder

H. Tiemens

Voorstel van het College van Burgemeester en Wethouders d.d.

1 december 2015

Samenvatting

Burgemeester en wethouders hebben op 1 december 2015 een besluit genomen waarbij op grond van artikel 25, tweede lid van de Gemeentewet, in verband met artikel 10, 2e lid, onder g van de Wet openbaarheid van bestuur, geheimhouding is opgelegd op de aan de raad te verstrekken brief. Op grond van artikel 25, derde lid van de Gemeentewet vervalt deze geheimhouding als deze niet in de eerstvolgende vergadering van de Raad bekrachtigd wordt door de Raad. Dit voorstel voorziet in dit bekrachtigingsbesluit door de Raad.

Voorstel om te besluiten

Met toepassing van artikel 25, derde lid van de Gemeentewet, de door ons College opgelegde geheimhouding met betrekking tot de brief met registratienummer 15.0012139 te bekrachtigen.

Opgesteld door, telefoonnummer, e-mail

Wietse Peijzel, 9766, w.peijzel@nijmegen.nl

Voorstel - Bekrachtiging geheimhouding raadsbrief GDF SUEZ

Voorstel aan de Raad

Aan de Raad van de gemeente Nijmegen

1 Inleiding
Tijdens de bespreking van de stadsbegroting is de toezegging gedaan om de raad te informeren over een fiscaal compromis met GDF SUEZ. In een brief aan de raad is dit uiteengezet. Vanwege artikel 10, 2e lid onder g van de Wet openbaarheid van bestuur wordt geheimhouding aan de raad opgelegd.

1.1 Wettelijk kader of beleidskader
Op dit voorstel is van toepassing artikel 25, tweede lid van de Gemeentewet, in verband met artikel 10, 2e lid onder g van de Wet openbaarheid van bestuur.

1.2 Relatie met programma
Niet van toepassing.

2 Doelstelling
Bekrachtiging van de door het College opgelegde geheimhouding met betrekking tot de brief met registratienummer 15.0012139.

3 Argumenten
Ter voorkoming van onevenredige benadeling van bij de aangelegenheden betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel derden, wordt geheimhouding opgelegd.

4 Risico's
Indien de raad de geheimhouding niet in de eerstvolgende vergadering bekrachtigt, vervalt deze.

5 Financiën
Dit voorstel heeft geen financiële consequenties.

6 Participatie en Communicatie
Op basis van artikel 10, 2e lid, onder g van de Wet openbaarheid van bestuur wordt geheimhouding opgelegd.

7 Uitvoering en evaluatie
Niet van toepassing.

College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls drs. B. van der Ploeg

Bijlage(n): Brief aan de raad toezegging GDF SUEZ

Voorstel - Bekrachtiging geheimhouding raadsbrief GDF SUEZ

34. **Raadsvoorstel Bekrachtiging geheimhouding raadsbrief GDF SUEZ (171/2015)**

Raadsvoorstel d.d. 1 december 2015
Met toepassing van artikel 25, derde lid van de Gemeentewet, de door ons College opgelegde geheimhouding met betrekking tot de brief met registratienummer 15.0012139 te bekrachtigen.

Raadsbesluit d.d.16 december 2015
Conform besloten

Voorstel - Bekrachtiging geheimhouding - Werktuigenvrijstelling

Voorstel aan de Raad

GEMEENTE Nijmegen

Datum raadsvergadering / Nummer raadsvoorstel
9 december 2015 / 173/2015

Fatale termijn: besluitvorming vóór:
.

Onderwerp
Werktuigenvrijstelling

Programma
Bestuur & Middelen

Portefeuillehouder
H. Tiemens

Voorstel van het College van Burgemeester en Wethouders d.d.
8 december 2015

Samenvatting
Burgemeester en wethouders hebben op 8 december 2015 een besluit genomen waarbij op grond van artikel 25, tweede lid van de Gemeentewet, in verband met artikel 10, 2e lid, onder g van de Wet openbaarheid van bestuur, geheimhouding is opgelegd op de aan de raad te verstrekken brief. Op grond van artikel 25, derde lid van de Gemeentewet vervalt deze geheimhouding als deze niet in de eerstvolgende vergadering van de Raad bekrachtigd wordt door de Raad. Dit voorstel voorziet in dit bekrachtigingsbesluit door de Raad.

Voorstel om te besluiten
Met toepassing van artikel 25, derde lid van de Gemeentewet, de door ons College opgelegde geheimhouding met betrekking tot de brief met registratienummer 15.0012267 te bekrachtigen.

Opgesteld door, telefoonnummer, e-mail
Wietse Peijzel, 9766, w.peijzel@nijmegen.nl

Voorstel - Bekrachtiging geheimhouding - Werktuigenvrijstelling

Voorstel aan de Raad

Aan de Raad van de gemeente Nijmegen

1 Inleiding
Recente ontwikkelingen aangaande de werktuigenvrijstelling geven aanleiding uw Raad te informeren over de financiële implicaties daarvan. In een brief aan de raad is dit uiteengezet. Vanwege artikel 10, 2e lid onder g van de Wet openbaarheid van bestuur wordt geheimhouding aan de raad opgelegd.

1.1 Wettelijk kader of beleidskader
Op dit voorstel is van toepassing artikel 25, tweede lid van de Gemeentewet, in verband met artikel 10, 2e lid onder g van de Wet openbaarheid van bestuur.

1.2 Relatie met programma
Niet van toepassing.

2 Doelstelling
Bekrachtiging van de door het College opgelegde geheimhouding met betrekking tot de brief met registratienummer 15.0012267.

3 Argumenten
Ter voorkoming van onevenredige benadeling van bij de aangelegenheden betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel derden, wordt geheimhouding opgelegd.

4 Risico's
Indien de raad de geheimhouding niet in de eerstvolgende vergadering bekrachtigt, vervalt deze.

5 Financiën
Dit voorstel heeft geen financiële consequenties.

6 Participatie en Communicatie
Op basis van artikel 10, 2e lid, onder g van de Wet openbaarheid van bestuur wordt geheimhouding opgelegd.

7 Uitvoering en evaluatie
Niet van toepassing.

College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls drs. B. van der Ploeg

Bijlage(n):

Voorstel - Bekrachtiging geheimhouding - Werktuigenvrijstelling

35. Raadsvoorstel Werktuigenvrijstelling (173/2015)

Raadsvoorstel d.d. 8 december 2015

Met toepassing van artikel 25, derde lid van de Gemeentewet, de door ons College opgelegde geheimhouding met betrekking tot de brief met registratienummer 15.0012267 te bekrachtigen.

Raadsbesluit d.d.16 december 2015

Voor 30 SP, GroenLinks, D66(1), PvdA, VVD, CDA, Stadspartij DNF, Gewoon Nijmegen(1), VSP Liberaal Nijmegen
Tegen 7 D66(6), Gewoon Nijmegen (1)

Voorstel aanvaard met inachtneming van een stemverklaring van D66

Voorstel - Opheffen geheimhouding documenten NEC Goffertstadion

Datum raadsvergadering / Nummer raadsvoorstel
16 december 2015 / 174/2015

Fatale termijn: besluitvorming vóór:
N.v.t.

Onderwerp
Opheffing geheimhouding documenten NEC Goffertstadion

Programma
Sport & Accommodaties

Portefeuillehouder
R. Helmer-Englebert

Samenvatting
Tijdens de raadsvergadering van 19 november 2014 heeft uw raad de geheimhouding bekrachtigd op de bijlagen behorende bij de brief van 18 november 2014 inzake NEC Gofferstadion. Daarnaast heeft uw raad tijdens de raadsvergadering op 17 december 2014 geheime wensen & bedenkingen vastgesteld. Aangezien u inmiddels geïnformeerd bent over het proces ten aanzien van de onderhandelingen met NEC (brief 1 december inzake derde tussenrapportage NEC huurbetaling en verkoop Goffertstadion) en vanwege de toezegging van wethouder Helmer (19 november 2014) om na de onderhandelingen met NEC de geheime stukken zoveel mogelijk openbaar te maken wordt uw raad middels dit raadsvoorstel voorgesteld de geheimhouding waar mogelijk op te heffen.

---

1. **Voorstel om te besluiten**
   Op grond van artikel 25 lid 4 van de Gemeentewet de geheimhouding op de bijlagen 1 t/m 8 van de brief van 18 november 2014 inzake NEC Goffert op te heffen met uitzondering van de (weggelakte) bedrijfsgegevens (artikel 10 lid 1 onder c van de Wet openbaarheid van bestuur). En tevens de
2. Op grond van artikel 25 lid 1 van de Gemeentewet de geheimhouding op de brief van 17 december 2014 inzake Wensen & Bedenkingen t.a.v. NEC/Goffertstadion op te heffen.

Voorstel - Opheffen geheimhouding documenten NEC Goffertstadion

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 16 december 2015

36. **Raadsvoorstel Opheffing geheimhouding documenten NEC Goffertstadion (174/2015)**

Raadsvoorstel d.d. 16 december 2015

1.Op grond van artikel 25 lid 4 van de Gemeentewet de geheimhouding op de bijlagen 1 t/m 8 van de brief van 18 november 2014 inzake NEC Goffert op te heffen met uitzondering van de (weggelakte) bedrijfsgegevens (artikel 10 lid 1 onder c van de Wet openbaarheid van bestuur). En tevens de

2. Op grond van artikel 25 lid 1 van de Gemeentewet de geheimhouding op de brief van 17 december 2014 inzake Wensen & Bedenkingen t.a.v. NEC/Goffertstadion op te heffen.

Raadsbesluit d.d.16 december 2015

Conform besloten

De voorzitter,

drs. H.M.F. Bruls

De raadsgriffier,

drs. M.A.H. Heffels

Brief aan de raad - Openbare documenten NEC - Goffertstadion

Vastgoed, Sport en Accommodaties
Vastgoed

GEMEENTE Nijmegen

Streekweg 21
6537 TRD Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 329 30 41
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postadres
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Aan de Gemeenteraad van Nijmegen

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
18 NOV. 2014	VA21/14.0012677	Crit Bartels
Onderwerp	**Datum uw brief**	**Doorkiesnummer**
NEC Goffertstadion	-	(024) 3293232

Geachte leden van de Raad,

Medio september 2014 hebben wij van NEC vernomen dat deze voetbalclub door de degradatie uit de eredivisie in mei 2014 niet in staat is om aan de huurverplichtingen jegens de gemeente te voldoen. Daardoor zijn er achterstanden ontstaan in de huurbetalingen voor het Goffertstadion en amateurcomplex De Eendracht.
NEC is van maatschappelijke betekenis voor de stad als betaalde voetbalorganisatie, maar ook als samenwerkingspartner in beleidsvelden zoals welzijn, sport en gezondheid. Daarom is het voor alle partijen van groot belang dat er naar een structurele oplossing wordt gewerkt voor de ontstane situatie.

In 2003 heeft de gemeente het Goffertstadion gekocht van NEC en tegelijkertijd weer doorverhuurd aan NEC voor de duur van 40 jaar tot 2043.
NEC heeft medio september jl. aangegeven graag eigenaar van het stadion te willen worden, om vervolgens het stadion te kunnen uitbreiden en aanpassen. NEC ziet dit als een kans om exploitatie voor de toekomst structureel te verbeteren en daarmee deze veilig te stellen.

In de bijlagen behorende bij deze brief, die voor een deel geheim zijn en die voor u ter inzage liggen bij de Griffie, wordt een volledig beeld van de situatie van NEC geschetst. We verzoeken u middels een raadsvoorstel, dat u separaat ontvangt, deze geheimhouding te bekrachtigen. Daarnaast ontvangt u een openbare versie van alle bijlagen, waarin de geheime informatie is verwijderd.

Randvoorwaarde voor ons bij de verder te voeren gesprekken is dat NEC de opgelopen huurachterstand in de eredivisieperiode vóór 1 juli 2015 betaalt. NEC laat ons voor 1 december 2014 weten hoe aan deze randvoorwaarde wordt voldaan.
Als hieraan voldaan is, zijn we, alles overwegende, voornemens de volgende marsroute te gaan volgen, waarbij we:

1. Voor het seizoen 2014-2015 uitstel van betaling geven tot 1 juli 2015, mits voldoende is geborgd dat huurbetaling daarna weer begint en de huurachterstand daarna ook nog op een

Gemeente Nijmegen
Vastgoed, Sport en Accommodaties
Vastgoed

Vervolgvel
1

nader te bepalen manier wordt ingelopen.

2. In vervolg op de motie van 7 maart 2012 "Onderzoek verkoop Goffertstadion" en het gestelde in het coalitieakkoord, de komende tijd gebruiken om in onderhandeling te gaan met NEC over verkoop van het stadion. Bij verkoop zal een geëigende taxatiemethode worden gehanteerd.

Het voorkomen van staatssteun zal hierbij een belangrijke randvoorwaarde zijn, ook tegen de achtergrond van het lopende onderzoek naar staatssteun bij de Eendracht-overeenkomst uit 2011.

Wij verzoeken u deze brief te bespreken in de eerstvolgende raadskamer.

Daarnaast bieden wij u aan om, voorafgaand aan de bespreking van deze brief in de raadskamer, de scenario's ambtelijk te laten toelichten in een besloten raadkamer. Op hetgeen wat tijdens deze bijeenkomst wordt besproken dient de raadkamer zichzelf geheimhouding op te leggen (artikel 86 Gemeentewet).

Ons college zal, na de raadskamer, de gesprekken en onderhandelingen met NEC starten. Over het daarbij bereikte onderhandelingsresultaat wordt uw raad geïnformeerd en zo nodig opnieuw geconsulteerd.

Hoogachtend,

College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls drs. B. van der Ploeg

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 19 november 2014	Omschrijving voorstel

20a **Raadsvoorstel Bekrachtiging geheimhouding NEC Goffertstadion (114/2014)**

Raadsvoorstel d.d. 18 november 2014
Met toepassing van artikel 25, derde lid van de Gemeentewet, de geheimhouding op de bijlagen behorende bij de brief dd. 18 november 2014 (registratienummer VA21/14.0012677) van het college te bekrachtigen.

Besloten bespreking in aanwezigheid van:
- B. van de Ploeg
- Leden van het college
- Fractievolgers: J. van der Geest, M. van Dam, B. van den Oetelaar, P. Sanders en T. van Gent

Raadsbesluit d.d. 19 november 2014

Voor	32	SP, GroenLinks, Pvda, D66 (4),VVD, Gewoon Nijmegen, De Nijmeegse Fractie, VSP, Fractie Eigenhuijsen
Tegen	5	D66 (3), CDA

Voorstel aanvaard met inachtneming van een stemverklaring van CDA en D66.

GEMEENTE Nijmegen

VERTROUWELIJKE INFORMATIE/GEHEIME BIJLAGEN

BIJ RAADSBRIEF "NEC GOFFERTSTADION"

INHOUDSOPGAVE

Geheim **Bijlage 1 Achtergrondinformatie**

Geheim **Bijlage 2 Consequenties degradatie NEC, scenario's en voorstel verdere aanpak**

Openbaar **Bijlage 3 Transactie met Engelse investeerder Ticketus**

Openbaar **Bijlage 4 Motie "Verkoop Goffertstadion"**

Openbaar **Bijlage 5 Situatie bij een aantal andere gemeentes**

Bijgevoegd in pdf bestand:

Geheim **Bijlage 6 Advies scenario's door notariskantoor Hekkelman**

Geheim **Bijlage 7 Advies staatssteun door advocatenkantoor Dirkzwager**

Openbaar **Bijllage 8 Huurovereenkomst en stadionovereenkomst Goffertstadion**

Geheim **Bijlage 9 Brief NEC 19 september 2014**

0

Brief aan de raad - Openbare documenten NEC - Goffertstadion

Bijlage 1 Achtergrondinformatie

Algemeen
NEC (Nijmegen Eendracht Combinatie), de eerste voetbalvereniging in Nederland die werd opgericht door 'gewone' arbeiders, bestaat in november dit jaar 114 jaar.[1]
Het Goffertstadion is in 1939 gebouwd in het Volkspark de Goffert. Het stadion had toen een capaciteit van 30.000 toeschouwers. Na ruim 55 jaar heeft NEC het stadion in 1994 in eigendom verkregen via een opstalrecht en gedeeltelijk gesloopt om geheel voor eigen rekening en risico in 1999 het stadion te herbouwen inclusief de benodigde infrastructuur. Dit heeft geleid tot een nieuw, modern en veilig stadion dat plaats biedt aan circa 12.500 toeschouwers.

NEC is sinds jaar en dag verbonden met de stad en heeft een grote uitstraling naar de regio. NEC is van grote betekenis voor de stad waarbij het gaat om zowel de topsport als ook de breedtesport. De thuiswedstrijden zijn de afgelopen jaren bezocht door zo'n 12.500 bezoekers. NEC speelt een belangrijke en actieve rol bij de versterking van het amateurvoetbal in Nijmegen via de Federatie Amateurvoetbal Nijmegen (FAN). NEC heeft daarnaast ook een bredere maatschappelijke betekenis voor de stad. NEC is één van de partners in de Stichting NEC Doelbewust. De Stichting wil de samenleving in Nijmegen en omstreken positief beïnvloeden door middel van de aantrekkingskracht van een topsportomgeving. Zij wil verbondenheid stimuleren in de wijken, kansen bieden voor ontwikkeling van de generatie van morgen en een gevoel van trots creëren bij alle belanghebbenden. De Stichting initieert projecten zoals:

- Scoren voor Gezondheid.
  Doel: Vergroten gezonde leefstijl van jeugd in het primair onderwijs
- Playing for Succes
  Doel: Wegwerken onderwijsachterstanden bij leerlingen tussen 9 en 14 jaar
- Meidenvoetbal
  Doel: Kansen creëren voor meiden die willen voetballen
- Blindentribune
  Doel: blinden en slechtzienden in de gelegenheid te stellen wedstrijd te laten 'beleven' in het stadion

NEC Doelbewust werkt samen met partners zoals Tandem, ROC Nijmegen , Talis, DAR en MENZIS.

Aankoop stadion door gemeente in 2003
Eind 2002/begin 2003 zat NEC in een slechte financiële positie. Zij hadden verplichtingen i.v.m. gedane investeringen ten behoeve van het stadion van ruim € 15,3 miljoen en als gevolg van het niet realiseren van de inkomsten uit de ingecalculeerde speler transfers, dreigde NEC failliet te gaan. NEC moest vanaf seizoen 2003/2004 in een betere financiële situatie komen, zonder de invloed van de transferresultaten. Het bereiken van een sluitende exploitatie als ook het vergroten van het eigen weerstandsvermogen stonden voorop. Om dit te bereiken heeft de Gemeenteraad besloten het Goffertstadion voor €.12.000.000,- (gebaseerd op de gecorrigeerde vervangingswaarde, prijspeil 2003) te kopen en hierna aan

[1] http://www.nec-nijmegen.nl/clubinfo/geschiedenis

NEC te gaan verhuren tegen een kostprijshuur. Hierdoor was NEC gered en kon zij haar leningen grotendeels aflossen, waardoor haar financiële positie sterk verbeterde.

Stadion- en huurovereenkomst.
Met NEC zijn ten tijde van de aankoop in 2003 afspraken gemaakt en vastgelegd in een Stadionovereenkomst en een huurovereenkomst.

In de Stadionovereenkomst is bepaald dat met de verkoop, en de daaraan verbonden overwegingen en voorwaarden, mede moet worden voorkomen dat de gemeente in de toekomst steeds opnieuw met problemen geconfronteerd gaat worden en steeds opnieuw moet beslissen of en tot hoever financieel hulp moet worden geboden aan NEC In de Stadionovereenkomst zijn dwingende bepalingen opgenomen met betrekking tot aanwending van de koopsom, de huurovereenkomst, de onroerende zaak belasting en transactiekosten, zekerheden (waaronder het vormen van voorzieningen en de bevoegdheid van de gemeente pandrechten in te roepen) en financieel beleid, informatieplicht, goedkeuringsbevoegdheid en breedtesport.

In de huurovereenkomst is een huurprijs vastgelegd, waarin een bedrag zit verdisconteerd voor de financieringskosten van de 12 miljoen euro.[2] De contractuele huurperiode bedraagt 40 jaar en eindigt hiermee per 2043 (29 jaar resterend). In het huurcontract zijn afspraken vastgelegd over de berekening van de toerekenbare kosten, waaronder de te hanteren rentevoet. Deze wijkt substantieel af van de interne rekenrente van de gemeente (welke in de gemeentelijke administratie wordt gehanteerd,) waardoor structureel in het programma Facilitaire diensten een bedrag van circa uit algemene middelen gedekt dient te worden. Met betrekking tot de huurovereenkomst is in artikel 4.2 bepaald dat NEC de exclusieve gebruiker is van het stadioncomplex. De gemeente mag het stadion (incl. tribunes en veld) gebruiken voor (grootschalige) manifestaties en andere activiteiten. De gemeente is voor dat gebruik een vergoeding verschuldigd. Van deze bedongen gebruikersbevoegdheden maakt de gemeente beperkt gebruik.

Betaling onroerende zaak belasting
NEC heeft op 13 maart 2014 bezwaar gemaakt tegen de getaxeerde WOZ-waardes van het Goffertstadion en De Eendracht (, en de daaraan verbonden aanslagen van respectievelijk € en . Op 19 juli 2014 heeft de gemeente Nijmegen NEC laten weten dat de bezwaren zijn afgewezen, dat het uitstel van betaling niet meer van toepassing is en dat er betaald moet worden.

Inmiddels liggen er twee brieven klaar om de nog steeds niet ontvangen bedragen in te gaan vorderen.

Vanaf 2016 vervalt gestaffeld het gebruikersdeel van de onroerendzaakbelasting voor bedrijven. Dit betekent dat NEC een voordeel heeft op de gebruikerslasten. Het eigenaarsdeel wat de gemeente betaalt zal daarentegen met een zelfde bedrag stijgen.

[2] Uitgangspunt is een annuïteiten afschrijving in 40 jaar.

Garantievermogen

In de stadionovereenkomst met NEC is voor de vorming van een garantievermogen het volgende opgenomen:

"NEC zal streven naar een garantievermogen dat op de kortst mogelijke termijn, maar zeker aan het einde van het boekjaar 2006-2007, een omvang heeft bereikt van minimaal 3 jaar huur of – wanneer dat meer is – 20% van de omvang van de begroting. Zolang het garantievermogen nog niet of niet meer de omvang heeft als in de vorige zin bedoeld zullen de helft van de transfergelden daartoe worden bestemd en aangewend."

In 2010 werd in het kader van de Tickettransactie de afkoopsom van de koopoptie bestempeld als garantievermogen. Door de gemeente is dit vermogen gebruikt om tussentijds de huurpenningen te innen voor 2011, 2012 en 2013. De gemeente heeft nimmer aangedrongen op het aanvullen van het garantievermogen.

Afkoop koopoptie NEC op de Eendracht

Bij realisatie van amateurcomplex de Eendracht (2002) was met NEC overeengekomen dat N.E.C. een optie tot koop op het amateurcomplex kreeg. Om te voorkomen dat NEC. (of een rechtsopvolger) de invloed op de bestemming en de ontwikkeling van de Eendracht in relatie tot het Goffertstadion en het Goffertpark kon beperken (o.a. voor realisatie van het Topsport- en Innovatiepark) was het in 2010 wenselijk dat de gemeente het eigendom van het amateurcomplex zou behouden. Om dat te kunnen realiseren is in september 2010 het kooprecht van NEC afgekocht voor een bedrag van 2,22 miljoen euro. Het bedrag van 2,22 miljoen euro werd niet aan NEC uitgekeerd maar diende mede als garantievermogen als bedoeld in de stadionovereenkomst zoals eerder genoemd en dus ter dekking van de huidige en toekomstige huurverplichtingen van het stadion, alsmede van de Eendracht en de overige verplichtingen van NEC jegens de gemeente. Dit bedrag is gebruikt om de huurachterstand tot 31 december 2010 af te boeken.

Het bedrag van 2,22 miljoen euro wordt via een huuropslag in de resterende huurtermijn van de Eendracht door NEC aan de gemeente terugbetaald. Hiervoor zou ook een nieuwe huurovereenkomst worden gesloten. De hogere huurprijs wordt sinds 1 januari 2011 betaald. De gewijzigde huurovereenkomst is tot op heden door NEC niet ondertekend. We zijn het inhoudelijk eens over de huurovereenkomst maar vanwege de statutaire verantwoordelijkheid (persoonlijke aansprakelijkheid) van de directeur acht hij het, vanwege de financiële positie van de club, niet verantwoord om het nu te ondertekenen.

Staatssteun

Wat is geoorloofde Staatsteun:

Bij reddings- en herstructureringssteun moet sprake zijn van een 'onderneming in moeilijkheden'. Daarvoor is het noodzakelijk dat de gemeente aantoont dat de onderneming, 'zonder overheidsingrijpen, op korte of middellange termijn vrijwel zeker gedoemd is te verdwijnen'. Verder moeten alle op de markt beschikbare opties zijn uitgeput. Alle voorwaarden staan in de Europese richtsnoeren over dit onderwerp. Algemene voorwaarden zijn:

a) bijdrage aan een duidelijk omschreven doelstelling van gemeenschappelijk belang;
b) noodzaak van overheidsmaatregelen;
c) de steunmaatregel is een geschikt instrument;
d) stimulerend effect;
e) evenredigheid van het steunbedrag;
f) vermijden van ongewenste negatieve effecten op de mededinging en het handelsverkeer tussen lidstaten;
g) transparantie van de steun

Bij redding steun gaat het vervolgens om steun die beperkt is tot het bedrag dat nodig is om de begunstigde onderneming gedurende zes maanden overeind te houden. Na deze periode moet de steun ofwel worden terugbetaald, of moet een herstructureringsplan bij de Europese Commissie worden aangemeld om de steun als herstructureringssteun te laten goedkeuren.

Herstructureringssteun is steun van meer permanente aard en moet de levensvatbaarheid op langere termijn van de begunstigde onderneming herstellen op basis van een haalbaar, samenhangend en ingrijpend herstructureringsplan. Deze herstructurering is eenmalig en er moet door de onderneming minimaal voor 50% in de herstructureringskosten worden bijgedragen.

De Europese Commissie heeft de afkoop van de koopoptie NEC op de Eendracht nog in behandeling waarbij nagegaan wordt of die constructie (afkoop van de koopoptie) een vorm van staatssteun oplevert.

Taxatie stadion

In 1999 is door NEC het oude stadion afgebroken en een nieuw stadion gebouwd. In 2003 heeft de gemeente Nijmegen het Goffertstadion (opstalrechten) gekocht van NEC voor € 12.000.000. Dat bedrag was gebaseerd op de berekening van de vervangingswaarde/ herbouwkosten op dat moment. Tegelijkertijd is tussen de gemeente en Exploitatie Maatschappij De Goffert BV een huurovereenkomst gesloten voor 40 jaar tegen een kostprijshuur. De kostprijshuur wordt jaarlijks bepaald en bestaat o.a. uit de vergoeding voor de financieringslasten voor de gemeente van de aankoopsom van 12 miljoen. Bij de financieringslasten wordt uitgegaan van annuïtaire afschrijving in 40 jaar.
De huidige boekwaarde bedraagt totaal 10,7 miljoen. Jaarlijks wordt de boekwaarde verlaagd met de annuïtaire afschrijvings-component waarbij de boekwaarde aan het einde van de huurtermijn op 1 maart 2043 € 0,- is . Op dit moment is de jaarlijkse afschrijving van de boekwaarde iets meer dan 2 ton. De vrije verkoopwaarde van ondergrond én opstal is door Zadelhoff in 2013 getaxeerd op € 6.450.000,--. De getaxeerde waarde is lager dan de genoemde boekwaarde. Bij verkoop van het Stadion aan NEC of een derde tegen de getaxeerde vrije verkoopwaarde zal de gemeente Nijmegen dus een boekwaardeverlies moeten nemen.

Financiële situatie NEC op dit moment

BIJLAGE 2 Consequenties degradatie NEC, scenario's en voorstel verdere aanpak

Degradatie van NEC in mei 2014 uit de eredivisie heeft voor NEC grote financiële gevolgen gehad waardoor NEC niet in staat is om de huurbetalingsverplichtingen na te komen.
NEC heeft dit in de brief van 19 september 2014 aan de gemeente meegedeeld. Omdat er bedrijfsgevoelige informatie in de brief staat, is op verzoek van NEC de brief als vertrouwelijke informatie bijgevoegd (bijlage 9).

- Huurbetalingen
In 2003 heeft de gemeente Nijmegen het stadion van NEC voor de herbouwwaarde van 12 miljoen euro gekocht. Gelijktijdig werd een 40 jarig huurcontract op basis van een kostprijshuur gesloten tot 2043. De financiële situatie van NEC en het voldoen van hun huurverplichtingen heeft sindsdien regelmatig tot overleg met NEC genoodzaakt.
De afgelopen jaren – tot en met december 2013 – waren de huuropbrengsten, als gevolg van een transactie van NEC in 2011 met de Engelse investeerder Ticketus, veilig gesteld. Door deze transactie kreeg de gemeente de huurpenningen tot en met december 2013 van NEC vooruit betaald (zie toelichting in bijlage 3).

-Verkoop
In maart 2012 heeft de Gemeenteraad het college met een motie (zie bijlage 4) de opdracht gegeven om onderzoek te doen naar de haalbaarheid van verkoop van het Goffertstadion aan NEC (of een derde partij) tegen een reële waarde. Ter uitvoering van die motie heeft de gemeente de mogelijkheden tot verkoop onderzocht. De gesprekken hierover hebben voortgeduurd tot in het voorjaar van 2014.
In het coalitieakkoord van mei 2014 is de mogelijkheid tot verkoop bevestigd. De tekst luidt als volgt:
NEC STEUNEN, MAAR WEL ONDER VOORWAARDEN
"NEC is van grote betekenis voor onze stad. Wij willen NEC dan ook ondersteunen in haar sportieve en maatschappelijke ambities. We voeren overleg met NEC over de verkoop van het Goffertstadion. Uitgangspunt hierbij blijft voor ons dat er sprake moet zijn van een reële verkoopprijs. Door de verkoop stellen wij NEC in de gelegenheid de exploitatie van het stadion, al dan niet in samenwerking met een derde partij, te verbeteren. NEC is hiervoor dan als eigenaar zelf verantwoordelijk. Indien gewenst zijn wij bereid, mits dit niet ten koste gaat van de bestaande groenstructuur, medewerking te verlenen aan een uitbreiding van
het stadion. Bij de verkoop van het stadion maken wij ook concrete afspraken over het parkeren bij het stadion en in de omliggende wijk. Verkoop van het stadion moet passen binnen de regelgeving ten aanzien van Staatssteun. Zolang verkoop niet aan de orde is, handhaven we de afspraken uit de huurovereenkomst"

De financiële positie is voor NEC aanleiding het huurcontract voor het stadion nu als een dure 'lening' te beschouwen. Dit baseert NEC vooral op het verschil tussen de kostprijshuur en de huidige marktwaarde van het stadion.

NEC geeft aan dat ze op dit moment niet in staat is om haar huurverplichtingen te voldoen voor dit seizoen. Feitelijk heeft NEC ook een deel van de huur van vorig (eredivisie) seizoen nog niet betaald maar daar zijn recentelijk wel goede afspraken over gemaakt. Bij promotie naar de eredivisie volgend seizoen zal er weer sprake zijn van een geheel nieuwe situatie en financieel perspectief. Een garantie dat promotie gaat plaatsvinden is er echter niet. Uit onderzoek is overigens gebleken dat een huurschuld niet zwaar weegt bij het verstrekken van de voetballicentie van de KNVB. Het betalen van spelers en de belasting aan de fiscus daarentegen wel. Eén november 2014 is het toetsmoment van NEC voor de licentie van de KNVB geweest. De verwachting is dat NEC als gevolg van haar financiële positie door de KNVB zal worden geplaatst in categorie 1 (verscherpt financieel toezicht door KNVB).

Uit de feiten blijkt helder dat als de gemeente NEC aan haar verplichtingen houdt, de kans groot is dat NEC failliet gaat. De financiële, maar zeer zeker ook de maatschappelijke, gevolgen zijn geen prettig vooruitzicht. Grote financiële gevolgen en een "leeg" stadion.
Het gaat bij het maatschappelijk belang niet alleen om de 'directe fans' maar bijvoorbeeld ook om partners in de stad waarmee wordt samengewerkt in het kader van onder andere breedtesport, onderwijs, gezondheid en welzijn. We moeten dan ook op zoek naar een duurzame oplossing. Wij stellen voor dat we hierbij onderscheid maken tussen korte en lange termijn, het gaat dan respectievelijk om het geven van uitstel met betrekking tot het betalen van de huur gedurende het seizoen 2014-2015 en de verkoop van het stadion.

Overigens is Nijmegen niet de enige stad die met soortgelijk dilemma zit.
In bijlage 5 is te lezen hoe andere gemeenten dit hebben proberen op te lossen.

Scenario 1
Achterstallige huur per direct opeisen bij NEC
Omschrijving
In dit scenario eist de gemeente per direct betaling van alle achterstallige verplichtingen. Wij weten dat NEC momenteel niet bij machte is hieraan te voldoen. Invordering van de openstaande betalingsverplichtingen zal wellicht leiden tot het faillissement van NEC.
Financiële gevolgen
Als NEC failliet wordt verklaard, betekent dit het einde van de betaald voetbalorganisatie en daarmee is ook de enige mogelijke huurder voor het gemeentelijk stadion verdwenen. Dit betekent een structureel verlies aan huurbaten van € 566.000,-- (excl. btw in 2015). Door jaarlijkse afschrijving op de boekwaarde wordt ook de huur jaarlijks lager. Doordat echter sprake is van een duurzame waardevermindering als bedoeld in BBV artikel 65, lid 1(de bestemming van het vastgoed wijzigt in een niet-specifieke maatschappelijke functie of er is intentie tot verkoop van het vastgoed) moet de boekwaarde van het stadion worden verlaagd naar marktwaarde (bij gebrek aan een huurder is dat de exitwaarde). Dit betekent een afwaardering van 10 miljoen naar 1 miljoen exclusief grond. Daarmee vervallen ook grotendeels de kapitaallasten, waarmee de daling van de baten wordt gecompenseerd. In dit scenario resteert dus een **eenmalig verlies van € 9 miljoen**. Daarnaast zal NEC ook de huur voor het MSC De Eendracht niet meer betalen voor € 147.500 per jaar. Mogelijk dat dit deels kan worden opgevangen door een rechtstreekse relatie aan te gaan met de huidige onderhuurders van NEC. Het is overigens ook mogelijk dat bij een aanstaand faillissement er in de stad mensen op gaan staan om toch de club te redden. Maar of dat ook daadwerkelijk gaat plaatsvinden, is niet te voorspellen.
Juridische gevolgen
Op grond van de huurovereenkomst voor het Goffertstadion kan invordering vanwege openstaande huurpenningen plaatsvinden. BBV artikel 65, lid 1 stelt: indien vastgoed met een specifieke maatschappelijke functie aan één van de volgende drie voorwaarden voldoet dan dient, wanneer de marktwaarde in de andere bestemming duurzaam lager is dan de boekwaarde, een duurzame waardevermindering te worden verantwoord: 1. Het vastgoed met maatschappelijke functie krijgt de bestemming verkoop. 2. De bestemming van het vastgoed wijzigt in vastgoed met een niet specifieke

maatschappelijke functie.
3. Er is geen intentie meer of indicatie dat het vastgoed voor een specifieke maatschappelijke functie zal worden gebruikt.

Van staatsteun is in dit scenario geen sprake.

Maatschappelijke gevolgen

Alle initiatieven in de stad waar NEC bij betrokken is, moeten het voortaan zonder NEC doen. Vraag is of deze initiatieven dan kunnen worden gecontinueerd. De stad verliest aan sportief imago. Tenslotte is er kans op sociale onrust door een grote schare aan trouwe fans.

Scenario 2

Uitstel van betaling

Omschrijving

In dit scenario eist de gemeente niet per direct betaling van alle achterstallige verplichtingen. Wij weten dat NEC momenteel niet bij machte is aan de betalingsverplichtingen te voldoen, daarom verlenen wij uitstel van betaling tot uiterlijk 1 juli 2015.

Financiële gevolgen

Nadat NEC de achterstallige huurbetaling van seizoen 2013-2014 heeft voldaan, kan voor het huidige seizoen uitstel van betaling worden verleend. Voor Stadion en MSC gaat dit in totaal om € 713.500,- excl. btw. Deze bedragen zouden in een rentedragende lening aan NEC kunnen worden omgezet. Ter zekerheidstelling van de huurpenningen kan een pandrecht worden gevestigd op toekomstige ticketopbrengsten wat een extra zekerheid creëert.
Er hoeft in dit scenario **niet te worden afgeboekt** op de boekwaarde en ook in de exploitatie is er **geen verlies**.

Juridische gevolgen

Bij het omzetten van de huurachterstand in een rentedragende lening handelt de gemeente als een marktpartij die in redelijkheid opereert, als ook alle voorwaarden waaronder de lening plaatsvindt marktconform zijn. Bij een marktconforme lening is er geen sprake van ontoelaatbare staatssteun.

Maatschappelijke gevolgen

De sportieve en maatschappelijke meerwaarde van NEC voor de stad blijft behouden.

Scenario 3

Verkoop van het stadion aan NEC

Omschrijving

We verkopen het stadion aan NEC. We hebben hierbij de keuze om alleen de opstallen te verkopen of de opstallen met de ondergrond. We kiezen ervoor alleen de opstallen te verkopen en de grond in eigendom te houden. Hiermee houden we op eenvoudige wijze de zeggenschap over het park. Dit was ook een argument om het amateurcomplex in eigendom te houden. Gezien de financiële positie van NEC zal zij niet zelf het stadion kunnen financieren. NEC geeft aan hiervoor door verschillende commerciële partijen te worden ondersteund.

Financiële gevolgen

Het stadion heeft voor de gemeente een boekwaarde van 10,7 miljoen (2014) en de grond is niet geactiveerd, dus heeft geen boekwaarde. De marktwaarde van het stadion met ondergrond is in 2013 getaxeerd op € 6,5 miljoen, waarvan € 1,5 miljoen voor de grond.
Als deze taxatie bij verkoop als uitgangspunt wordt gehanteerd zal de gemeente dus een verlies lijden van **eenmalig €5,7 miljoen**.
(Het BBV, artikel 63, biedt de mogelijkheid de grond opnieuw te waarderen als een eeuwigdurende erfpacht wordt aangegaan. Hiermee kan het verlies in dit scenario worden teruggebracht met € 1,5 miljoen naar **€ 4,2 miljoen**. Opgemerkt dient te worden dat voornoemde bedragen zijn gebaseerd op een oude taxatie en dus slechts indicatief zijn.)
Insteek bij de onderhandelingen wordt echter een transactie met NEC die voor de gemeente budgettair neutraal is en ook staatssteunproof. De door NEC te betalen koopsom zal worden bepaald door het vaststellen van de verkoopwaarde volgens de daarvoor geëigende taxatiemethode. Voorts zal met NEC, voor zover van toepassing, een compensatie worden

afgesproken, middels nader te bepalen overwinsten bij NEC tot 2043 (oorspronkelijke looptijd huurovereenkomst stadion), om te komen tot een voor de gemeente budgettair neutrale transactie. Omdat in de jaarlijkse exploitatie binnen de programmabegroting de lasten voor het Goffertstadion op dit moment €100.000 hoger zijn dan de baten, betekent verkoop een **jaarlijks voordeel van € 100.000.**
Juridische gevolgen
Door de verkoop te laten plaatsvinden volgens de daarvoor geëigende methode of - indien deze waarde hoger ligt - de boekwaarde en – bij onmogelijkheid van betaling ineens van de koopsom- betaling van de restant koopsom door middel van nader te bepalen overwinsten bij NEC tot 2043 tegen een vergoeding (rente) voor de uitgestelde betaling van dit deel van de koopsom en zekerheidsstelling, is de insteek-met dezelfde argumenten als de argumenten die gelden voor scenario 2-dat de gemeente zich opstelt als een normale marktinvesteerder, zodat, in combinatie met een zogenaamde conversiebepaling die erop gericht is de transactie bij gebleken staatssteun zodanig aan te passen dat deze geen staatssteun meer oplevert, staatssteun wordt vermeden.
Maatschappelijke gevolgen
Het voortbestaan van NEC ligt voortaan volledig in handen van de club. Voor specifieke maatschappelijke bijdragen kan de gemeente een subsidie verstrekken. Dit is een zuivere relatie waarmee de toekomstige maatschappelijke waarde van NEC wordt veiliggesteld voor de stad.

Scenario 4
Huurverlaging
Omschrijving
In dit scenario verlagen we de huurlasten structureel voor NEC met 1/3 deel (gebaseerd op de begroting van NEC die ook met 1/3 deel is verlaagd). Dus van € 566.000,-- excl. btw naar € 377.000,-- excl. btw.
Financiële gevolgen
Dit scenario betekent een daling van de jaarlijkse baten voor de gemeente van € 189.000,-- Dit structurele verlies zou omgezet kunnen worden in een eenmalige afboeking van het stadion met circa €3,5 miljoen. Het BBV geeft niet eenduidig uitsluitsel of dit mag, dit wordt nader onderzocht met de accountant. Uitkomst van dit scenario is dus oftewel **structureel €189.000 verlies of eenmalig € 3,5 miljoen.** Gezien de huidige financiële situatie van NEC is het niet aannemelijk dat de club wel de lagere huurprijs kan voldoen. Het risico is dus zeer groot dat we nog steeds geen huurbetalingen ontvangen. Feitelijk is deze situatie dus een verslechtering ten opzichte van de huidige situatie.
Juridische gevolgen
Voor de staatssteun toets moet de vraag gesteld worden: zou een redelijk opererende marktpartij hetzelfde doen? Als we er van uitgaan dat NEC een “onderneming in moeilijkheden” is (zie criteria in bijlage 1), dan zou herstructureringssteun gegeven kunnen worden. Herstructureringssteun mag echter maar één keer in de 10 jaar worden gegeven. NEC heeft op 16 augustus 2010, in het plan van aanpak ten behoeve van de KNVB, betoogd dat de Eendrachttransactie (voor zover wel sprake zou zijn van staatssteun) moet worden aangemerkt als herstructureringssteun. Zolang de Europese Commissie geen besluit heeft genomen waaruit blijkt dat de Eendrachttransactie geen herstructureringssteun was, zal zij ook niet overgaan tot goedkeuring van (al dan niet hernieuwde) herstructureringssteun op basis van scenario 2 en/of scenario 3. Herstructureringssteun moet gemeld worden aan en goedgekeurd worden door de Europese Commissie.
Maatschappelijke gevolgen
De huidige situatie blijft hier van kracht.

Scenario 5
Huurkoop
Omschrijving

In deze situatie wordt NEC eigenaar van het stadion nadat alle toekomstige huurverplichtingen zijn voldaan. NEC heeft hierbij nog steeds een betalingsverplichting aan de gemeente, maar wel een zekerheid dat ze eigenaar wordt. De toekomstige aanpassingen aan het stadion betaalt NEC dan ook zelf.
Financiële gevolgen
In dit scenario blijft er nog lange tijd een betalingsrelatie tussen NEC en de gemeente bestaan. Er is een groot risico dat NEC in de toekomst niet meer kan betalen, waardoor de gemeente wettelijk verplicht is alle betalingen, die bij hebben gedragen aan het voldoen van de koopsom, terug te storten.
Juridische gevolgen
Bij huurkoop gaat, anders dan bij koop op afbetaling, de eigendom van het object eerst over indien en zodra de laatste huurkooptermijn is voldaan. Iedere huurkooptermijn bestaat uit een huur- dan wel rentecomponent (als vergoeding voor het gebruik van het stadion terwijl nog niet de gehele koopprijs is betaald) en een aflossingscomponent. Wanneer in de huurtermijnen een stuk aflossing en een (rente)vergoeding voor het gebruik van het stadion tot het moment van eigendomsoverdracht zijn verdisconteerd, moet deze regeling betiteld worden als huurkoop. Op huurkoop van onroerende zaken is vervolgens **dwingendrechtelijk** van toepassing de Tijdelijke wet huurkoop onroerende zaken. Alle overeenkomsten, welke dezelfde strekking hebben, onder welke benaming ook aangegaan, zijn aan de voorschriften van deze wet onderworpen. Huurkoop heeft voor de gemeente een enorm risico. Indien de huurkoopovereenkomst wordt ontbonden (indien de huurkoper bijvoorbeeld in zijn betalingsverplichting blijft tekortschieten), dan heeft de huurkoper recht op terugbetaling van de, door hem in mindering van de huurkoopsom, betaalde aflossingen. Hiervan kan op grond van een dwingendrechtelijke bepaling in de wet niet van worden afgeweken. Aangezien NEC bij huurkoop pas eigenaar wordt van het stadion nadat de laatste termijn is betaald, wordt de wens van NEC om nu reeds eigenaar van het stadion te worden niet vervuld. Naar alle waarschijnlijkheid is huurkoop, mede gelet op de dwingendrechtelijke wettelijke aspecten daarvan, dus geen bruikbaar instrument in deze.
Maatschappelijke gevolgen
De huidige situatie blijft hier van kracht.

Financieel
De financiële gevolgen zijn uitgewerkt per scenario.
Voor de korte termijn stellen wij voor een betalingsregeling te treffen. Dit heeft geen gevolgen voor de boekwaarde van het stadion en de huuropbrengsten. Voor de uit te werken mogelijkheid tot verkoop van het stadion tegen marktwaarde wordt, op basis van de taxatie uit 2013, een tekort op de boekwaarde verwacht van minimaal € 4,2 miljoen. Dit bedrag innen we in meerdere aanvullende betalingstermijnen gedurende de periode tot en met februari 2043 uit door NEC te maken en nog nader te definiëren overwinsten. Dit om aldus te bewerkstelligen dat de transactie in zijn totaliteit budgettair neutraal is en (derhalve) net als bij het volledig uitdienen van de huurovereenkomst, geen boekwaardeverlies voor de gemeente oplevert.
Over de verschillende scenario's zijn wij ook in overleg met de accountant. Bij het uiteindelijke voorstel over het definitieve onderhandelingsresultaat voor verkoop zullen de financiële gevolgen volledig zijn uitgewerkt.

Voorstel verdere aanpak
Op basis van de afwegingen bij bovenstaande scenario's en rekening houdend met:
- de grootte van het financiële verlies,
- de risico's bij het instandhouden van een betalingsrelatie met NEC en,
- het voorkomen van staatsteun,

geven wij de voorkeur aan scenario 3 verkoop van het stadion.
Insteek bij de onderhandelingen wordt een transactie met NEC die voor de gemeente budgettair neutraal is en ook voldoet aan de voorwaarden betreffende het voorkomen van staatssteun.
De door NEC te betalen koopsom zal daarom worden bepaald door het vaststellen van de verkoopwaarde volgens de daarvoor geëigende taxatiemethode.
Voorts zal met NEC, voor zover van toepassing, een compensatie worden afgesproken

middels nader te bepalen overwinsten bij NEC tot 2043 (looptijd oorspronkelijke huurovereenkomst).

Verkoop van het stadion dient verder te worden uitgewerkt en onderzocht met NEC of mogelijke derden. Verkoop betekent een veel kleiner risico op toekomstige betalingsproblemen bij NEC (slechts voor gebruik van de ondergrond betaalt NEC dan nog) en de gemeente realiseert een structureel exploitatievoordeel van € 100.000 op het programma Facilitaire diensten.

Uit de gesprekken die met NEC zijn gevoerd en uit eigen onderzoek, blijkt dat er bij NEC stevig wordt ingezet op een duurzame bedrijfsvoering (onder andere een loongebouw om de kosten te beheersen). Dit geeft ons vertrouwen om in eerste instantie voor scenario 2 te kiezen. We kiezen dus, naast de keuze voor de verkoop van het stadion op langere termijn (uiterlijk per 1 juli 2015), om NEC op korte termijn aan het huurcontract te houden waarbij we voor de periode van het seizoen 2014/2015 (tot 1 juli 2015) uitstel van betaling verlenen.

Risico's

Per scenario zijn de risico's beschreven. Er wordt verwezen naar de uitwerking van de scenario's. Het maximale financiële risico (bij faillissement van NEC) is een eenmalig verlies van € 9 miljoen. Daarnaast lopen wij bij de te kiezen scenario's het risico dat we onrechtmatig staatssteun verstrekken. Ter afdekking van het risico voor staatssteun wordt bij uitstel van betaling en bij eventuele verkoop een conversiebepaling opgenomen. Deze bepaling omvat de verplichting voor NEC om het te weinig betaalde en/of het teveel ontvangen aan de gemeente te compenseren indien vast komt te staan dat er sprake is van staatssteun.
Bij verkoop gaan we uit van meerdere aanvullende betalingstermijnen gedurende de periode tot en met februari 2043 uit door NEC te maken en nog nader te definiëren overwinsten. Vooralsnog is onduidelijk of NEC deze overwinsten zal behalen.

Bijlage 3 Transactie met Engelse investeerder Ticketus

Door de licentiecommissie van de KNVB werd in juli 2010 geëist dat NEC een externe garantstelling moest overleggen van € 1.967.000,-. Deze eis werd gesteld naar aanleiding van begroting en plan van aanpak zoals die in het voorjaar 2010 door NEC bij de KNVB waren ingediend ten behoeve van de licentie voor het seizoen 2010-2011. Mede in verband met de eis van de KNVB wilde NEC een financiering met een derde partij aangaan om te kunnen voldoen aan de door de KNVB licentiecommissie gestelde eis met betrekking tot de garantstelling.

Gelet op de financiële situatie waarin NEC zich destijds bevond heeft de gemeente op grond van artikel 8 van de stadionovereenkomst gebruik gemaakt van haar bevoegdheid voorafgaande goedkeuring te eisen voor het aangaan van genoemde financiering.

De financiering met de derde die NEC wilde aangaan betrof een bedrag van circa 4 miljoen euro. De gemeente heeft bij het verlenen van haar goedkeuring (onder andere) de eis gesteld dat NEC. een deel van de betaling van circa € 4 miljoen aan de gemeente diende te voldoen ten titel van vooruitbetaling van huurpenningen over de periode van 11 juli 2011 t/m 31 augustus 2013 (26 maanden huur, bedrag €1,4 miljoen). Omstreeks september 2010 heeft de gemeente 26 maanden de huur vooruitbetaald gekregen. Door tussentijdse rentetoevoegingen kon de huur tot en met december 2013 hiervan worden voldaan.

De genoemde goedkeuring is destijds onder geheimhouding binnen de raad behandeld om de onderhandelingspositie van NEC bij het aangaan van deze constructie niet te schaden.

Bijlage 4 Motie Verkoop Goffertstadion

Motie **Onderzoek verkoop Goffertstadion**

Motie behorende bij agendapunt 9, Raadsvergadering 7 maart 2012
debatstuk : Topsport en Innovatiepark (23/2012)

Ingediend door: H.S. Veldman

De raad van de gemeente Nijmegen in vergadering bijeen op 7 maart 2012,

overwegende dat
- Er na het stopzetten van de TIP-ontwikkeling opnieuw de wens van NEC voor ligt om het stadion te verbouwen
- De verantwoordelijkheidsvraag (wie is verantwoordelijk voor verbouw/uitbouw van het stadion) tussen eigenaar en huurder een 'never ending story' is
- Het bezit van een voetbalstadion geen kerntaak voor de gemeente is
- Bij het zelf in het bezit hebben van het stadion NEC voor verbouwplannen niet afhankelijk is van politiek-bestuurlijke afwegingen bij de gemeente

en verzoekt het college
- Onderzoek te doen naar de haalbaarheid van verkoop van het Goffertstadion (inclusief Eendracht) aan NEC of een derde partij
- Hierbij als uitgangspunt te nemen dat er voor zowel verkoper als koper sprake is van een 'rooilo' deal (verkoop voor bij wijze van spreken € 1,- is hiermee ook geen optie)

En gaat over tot de orde van de dag.

VVD H.S. Veldman	SP	CDA
Gewoon Nijmegen	SNN	VSP
GroenLinks	PvdA	D66

Bijlage 5 Situatie bij een aantal andere gemeentes

Waalwijk

(Onderstaand artikel dateert uit 2014)

Steun gemeente Waalwijk aan RKC Waalwijk
Wethouder Ronald Bakker (Economische en Sociale Zaken) legt uit

De gemeenteraad is dinsdagavond 2 september met een kleine meerderheid (15 voor en 13 tegen) akkoord gegaan met het voorstel van het college om voetbalbalclub RKC Waalwijk te helpen. Vijftien raadsleden van Lokaal Belang, VVD en CDA waren voor; de oppositie en vier raadsleden van de coalitiepartijen Lokaal Belang en ChristenUnie stemden tegen. De vergadering was de voorlopige slotsom van enkele roerige weken met veel publiciteit in de pers en op social media. Verantwoordelijk wethouder Ronald Bakker beantwoordt de meest gestelde vragen.

Wat is er aan de hand?
"RKC Waalwijk verkeert in financiële problemen, veroorzaakt door schulden bij onder andere de Belastingdienst en minder inkomsten door bijvoorbeeld de degradatie naar de Jupiler League. Enkele weken geleden klopte de directie bij de gemeente aan om te praten over eventuele hulp. Daarop heeft het college een voorstel gemaakt dat is gericht op het beperken van de risico's die de gemeente loopt. Als eigenaar van het stadion zou Waalwijk ongeveer 9 miljoen euro verlies lijden wanneer RKC Waalwijk failliet gaat. Dat heeft verstrekkende gevolgen voor onze plannen de komende jaren en betekent dat we projecten moeten annuleren en/of flink moeten bezuinigen."

Waarom dit voorstel?
"Het voorstel is bedoeld om de stadionlasten van RKC Waalwijk te verlagen met ongeveer 100.000 euro. Nu liggen die lasten op 450.000 euro, dat wordt 342.500 euro. Ook worden de lasten van dit seizoen omgezet in een lening die vanaf volgend seizoen wordt terugbetaald. Om de lasten omlaag te kunnen brengen, wordt 2 miljoen euro op de waarde van het stadion afgeboekt. De steun aan RKC Waalwijk zorgt voor een jaarlijks tekort van 147.000 euro op de begroting van de gemeente. Ik hecht eraan te benadrukken dat we rechtstreeks geen geld geven aan de club. De problemen met de schulden moeten door andere partijen opgelost worden."

Wat betekent het akkoord van de raad?
"Nu de raad het voorstel heeft goedgekeurd, is RKC Waalwijk voorlopig gered, zou je kunnen zeggen. De raad heeft echter ook een amendement aangenomen over onder andere goede afspraken met de directie van RKC Waalwijk. Die gaan bijvoorbeeld over toezicht en over wijzigingen in de begroting. Daarover ben ik met de directie in gesprek. Wij willen compleet op de hoogte zijn van het financiële beleid van de club, zodat we straks niet opnieuw voor verrassingen komen te staan. En behalve onze steun zijn er dus nog sponsoren en andere partijen die RKC Waalwijk moeten helpen. Dat is een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Hierover moet op korte termijn duidelijkheid komen."

Waarom financiële steun voor een commerciële organisatie, die moet toch zijn eigen broek kunnen ophouden?
"We doen dat als gemeente uiteraard liever niet, want we vinden inderdaad dat de ondernemer daarvoor zelf verantwoordelijk is. Alleen hebben we in dit geval eigenlijk geen andere keuze. Als de raad niet akkoord was gegaan, hadden we negen miljoen euro verloren. Ook nu kost het geld, maar dat is veel minder en bovendien brengen we de risico's voor de gemeente steeds verder terug. Risicobeperking is het hoofddoel, daarnaast heeft RKC Waalwijk zeker maatschappelijke waarde. Veel Waalwijkers beleven een hoop plezier aan de club en betaald voetbal en die zou bij een faillissement in één klap weg zijn."

Het is al de zoveelste keer dat RKC door de gemeente is geholpen, waarom blijven jullie daarmee doorgaan? Het moet toch een keer afgelopen zijn?
"De gemeente heeft in 2000 het stadion gekocht en is daardoor afhankelijk geworden van RKC Waalwijk. In die periode was dat een hele normale gang van zaken, achteraf gezien hadden we dat beter niet kunnen doen. We zijn zeer kritisch over de steun die we aan de club geven. De begroting van RKC Waalwijk is op orde, ze hebben na de degradatie de uitgaven flink teruggebracht. Er lopen geen duurbetaalde voetballers rond en datzelfde geldt voor de technische staf. Door nu de stadionlasten te verminderen, heb ik er vertrouwen in dat de club het hoofd boven water kan houden. Dat is zoals gezegd in het belang van de gemeente, maar ook van onze inwoners."

Wat betekent dit voor het gemeentelijke beleid op andere terreinen? Want in de hulp in de huishouding gaat ook bezuinigd worden, waarom doet de gemeente daar dan ook geen extra geld bij?
"De eerste drie uur bij de hulp in de huishouding wordt als het aan het college ligt, vanaf 1 januari niet meer vergoed. Dat is het rechtstreekse gevolg van een bezuiniging van de overheid. De gedachte is dat degene die hulp nodig heeft dat zelf moet regelen met familie, vrienden, kennissen, buren, etc. Wij hebben afgesproken dat we landelijke bezuinigingen niet gaan compenseren, want dan komen we vroeg of laat zelf niet meer uit met ons geld. Stel dat het voorstel voor steun aan RKC Waalwijk niet was goedgekeurd, dan waren de gevolgen niet te overzien. Dan hadden we bij reeds doorgevoerde bezuinigingen nog verder moeten bezuinigingen of belangrijke projecten moeten afblazen. Daarvan had elke Waalwijker de gevolgen gemerkt."

Tilburg

(Onderstaand artikel dateert uit 2010)

TILBURG - De gemeente Tilburg verlaagt met **terugwerkende kracht de huur die Willem II heeft betaald voor het stadion. Door de huurverlaging** vanaf **2004 komt er voor de noodlijdende club in totaal 2,4 miljoen euro beschikbaar. Het college van Tilburg** heeft dat **vrijdagmiddag bekendgemaakt op een persconferentie.**

Willem II betaalde tot dusver 1,3 miljoen euro per jaar voor de huur van het stadion. De huurkosten worden verlaagd naar 900.000 euro. Een bedrag van in totaal 2,4 miljoen euro wordt kwijtgescholden en in delen terugbetaald of verrekend.

Gemeenteraad

Als de gemeenteraad maandag akkoord gaat, kan de eerste zes ton nog die dag worden overgeboekt naar de club die in acute geldnood verkeert en die salarissen niet meer kan betalen.

Op 21 juni stelt de gemeente 800.000 euro beschikbaar als de club aan de door de gemeente opgestelde strikte voorwaarden heeft voldaan. Het college stelt ook voor om 1 miljoen euro dat bevroren was voor de huur over seizoen 2009-2010 te verrekenen.

Voor de huurverlaging met terugwerkende kracht legt de gemeente aan Willem II strikte voorwaarden op zoals een nieuwe bestuurs- en toezichtstructuur met nieuwe gezichten, een meerjarige sluitende begroting, spelerssalarissen die binnen de KNVB-normen vallen en voor 21 juni zicht op een oplossing voor het wegwerken van het restant van het negatief eigen vermogen.

Hamming

Volgens sportwethouder Jan Hamming was de keuze ingrijpen of het stadion van 10,5 miljoen euro afschrijven.

De handreiking van de gemeente lost niet alle problemen van Willem II op. De club kampt met een tekort van 4,8 miljoen euro. Het is volgens Hamming een eerste stap om te komen tot een volledige oplossing.

"Het kan niet zo zijn dat de gemeente Willem II alleen uit de financiële problemen helpt. Ik reken op sponsoren, de stad en organisatie en voetballers van Willem II om de toekomst van de club te redden."

Bottelier

Bewindvoerder Paul Bottelier reageerde verheugd.

"Er heerst grote blijdschap bij de club, al moet de gemeenteraad het voorstel nog goedkeuren", aldus Bottelier. "Het is een geweldige stap voor Willem It. We hebben steeds gepleit om de rotzooi van de afgelopen jaren goed op te ruimen en dit is een goed begin."

Door: ANP -2010

Vervolg Tilburg

TILBURG - De gemeenteraad van Tilburg heeft maandag ingestemd met het reddingsplan voor voetbalclub Willem II.

Het college van burgemeester en wethouders liet vrijdag weten de noodlijdende club te hulp te willen schieten door de huur voor het stadion met terugwerkende kracht te verlagen. Willem II verkeert in grote geldnood.

Laatste keer

Voor de raad, die zich met de rug tegen de muur voelt gezet, is het wel de laatste keer dat de gemeente de sportvereniging financieel steunt. Al een paar keer eerder moest de gemeente bijspringen. Toch wil Tilburg geen eeuw aan voetbalhistorie verloren laten gaan.

Met het kwijtschelden van een deel van de huur is 2,4 miljoen euro gemoeid. De totale schuld is echter twee keer zo groot.

Dat bedrag moet worden opgehoest door onder meer het bedrijfsleven en Willem II zelf. Inmiddels vinden in de stad allerlei acties plaats om geld in te zamelen.

De SP vindt het overigens "schandalig dat de club moet gaan bedelen bij supporters en andere goedwillende Tilburgers". Deze partij en de Tilburgse Volkspartij (TVP) waren de enige twee die tegen het voorstel stemden.

Voorwaarden

Volgens sportwethouder en loco-burgemeester Jan Hamming (PvdA) is de huursverlaging van jaarlijks 300.000 euro het laatste dat Tilburg voor de club kan doen.

De voetbalvereniging zelf moet voor 21 juni aan een aantal voorwaarden voldoen. Zo moet er een nieuw bestuur komen, Willem II dient te laten zien hoe de resterende schuld wordt opgelost en de salarissen van spelers behoren binnen de normen van de KNVB te blijven.

Bewindvoerder Paul Bottelier denkt aan de eisen te kunnen voldoen. Hij is niet van plan voetballers tegen torenhoge bedragen aan te nemen en de club "heeft het geluk dat een aantal spelerscontracten afloopt".

Dat hierdoor de club het met "mindere spelers" moet doen, neemt hij voor lief. Het voortbestaan van de club is zijn inziens belangrijker. Of de bewindvoerder terugkomt als voorzitter, hangt af van de samenstelling van het nieuwe bestuur. "Ik sta er niet op voorhand afwijzend tegenover."

Opgelucht

Behalve Bottelier is ook wethouder Hamming opgelucht. "Het waren hele zware weken." Op de tribune konden enkele tientallen supporters al snel opgelucht ademhalen.

Al vanaf het begin van de vergadering was duidelijk welke kant het zou opgaan. Een enkeling luisterde buiten op een plein bij het stadhuis. Hier had de gemeente een groot scherm opgesteld.

Dordrecht

(Onderstaand artikel dateert uit 2012)

Gemeente redt FC Dordrecht

29-05-2012

FC Dordrecht is door burgemeester en wethouders van Dordrecht gered van een acuut faillissement met een bedrag van 390 duizend euro. De gemeente staat zelfs garant tot een bedrag van negen ton. Dat werd dinsdagavond duidelijk.

De gemeenteraad van Dordrecht schrok zich lam en stelde kritische vragen hoe zoiets mogelijk is, zonder toestemming van de Raad. Vorige week werd al duidelijk, dat B&W de gemeente Dordrecht bij de KNVB garant had gesteld voor zo'n drie ton. Zo wordt voorkomen dat de club door z'n schuldenlast z'n licentie kwijtraakt.

De licentie, om betaald voetbal te spelen, kan door de voetbalbond worden ingetrokken, als de club er niet binnen een jaar in slaagt om z'n financiën op orde te krijgen. De situatie bij de club bleek zo ernstig te zijn, dat de garantiestelling meteen werd aangesproken. Over de hoogte van het bedrag werd de Raad dinsdagavond vertrouwelijk geïnformeerd.

In de wandelgangen van het Stadskantoor circuleerde al snel het bedrag van 390 duizend euro. Wethouder Sleeking (Beter voor Dordt) wil dat bevestigen noch ontkennen: "We hebben ons garant gesteld, om te voorkomen dat de club omvalt. Dan zien we niets terug van een eerdere lening en vorderingen en bovendien is FC Dordrecht belangrijk voor de stad."

Oppositieleider Jan Lagendijk (PvdA) is dat laatste met hem eens, maar hekelt de gang van zaken: "Zo'n gevoelig politiek onderwerp moet je met de gemeenteraad bespreken. Dit is geen garantiestelling, maar een premie. Dat zou nog bespreekbaar zijn geweest voor ons, omdat we dan konden meepraten over wat FC Dordrecht hiervoor terug doet."

Lagendijk denkt aan maatschappelijke 'terugbetaling' in de vorm van bijvoorbeeld ondersteuning van sportclubs, onderwijs en jeugdactiviteiten. "Maar dat wil FC Dordrecht best doen, dat is geen discussiepunt", zo verzekert Sleeking; "We moesten gewoon snel handelen, om te voorkomen dat de club omvalt. En als B&W mogen we zo'n garantiestelling zelf afgeven."

Arjen Hoogerduijn (SGP/Christen Unie) bestrijdt dat laatste: "De garantiestelling, waar het college van B&W zich op beroept is hierop helemaal niet van toepassing. De gemeenteraad is ten onrechte buitenspel gezet." Een meerderheid van de Dordtse Raad uitte kritiek en bedenkingen. "De procedure verdient niet de schoonheidsprijs", erkent Sleeking.

Grote afwezige bij het debat was financieel wethouder Bert van de Burgt (CDA). Die zou de raad vertrouwelijk gemeld hebben dat de gemeente geen risico loopt om tonnen gemeenschapsgeld te verliezen. "Ik was daar niet bij, dus ik weet niet wat er precies gezegd is", hield Sleeking zich op de vlakte. De Dordtse gemeenteraad zet het debat voort op 19 juni.

Roosendaal

(Onderstaand artikel dateert uit 2011)

Geen steun gemeente voor RBC, faillissement lijkt onafwendbaar

ROOSENDAAL - Er komt geen garantstelling om RBC Roosendaal te redden. Een motie daarvoor van de Vrije Liberale Partij (VLP) haalde geen meerderheid in de gemeenteraad. Slechts vijf raadsleden stemden voor, 29 waren tegen het voorstel. Daardoor lijkt een faillissement van RBC onafwendbaar.

De garantstelling van een miljoen zou ervoor moeten zorgen dat RBC geld kan lenen, waardoor een akkoord kan worden getroffen met schuldeisers. Ook een motie voor de aankoop van het stadion haalde het niet. Bij beide voorstellen stemde alleen de VLP voor.

Niet opgeven

Directeur Jeffrey Kooistra van RBC geeft de hoop nog niet op. Hij gaat nu in beraad wat nu te doen om de boel alsnog te redden. Wethouder Theunis noemde het een dramatische avond voor RBC. Op Twitter zei hij: "Vreselijk dilemma voor de raad maar kon het anders? Er waren geen andere opties meer."

Extra vergadering

De gemeenteraad van Roosendaal sprak maandagavond over RBC tijdens een speciale raadsvergadering. Die was aangevraagd door de PvdA.

Begin juni

RBC kampt met een flinke schuld. De club staat 5,2 miljoen euro in de min, waaronder een hypotheek op het stadion van 3,5 miljoen euro. RBC wilde een belangrijk deel van de schuldenlast wegwerken door met de crediteuren, die 1,3 miljoen tegoed hebben, tot een vergelijk te komen. Als dat niet lukt, vraagt de voetbalclub uit de Jupiler League begin juni het faillissement aan. Dat schreef de Roosendaalse wethouder Theunis vrijdag in een brief aan de gemeenteraad. Het stadion wordt na een eventueel faillissement eigendom van de gemeente Roosendaal.

Plan van aanpak

RBC heeft een plan van aanpak waarbij de club hoopt dat de schuldeisers genoegen nemen met een kwart van hun oorspronkelijke vordering. Daarnaast moet de club met de Belastingdienst een regeling zien te treffen over een schuld van 300.000 euro. Maar zonder garantstelling van de gemeente lijkt de kans klein dat dat gaat lukken.

Publicatie: maandag 30 mei 2011 - 20:43

Veendam

(Onderstaand artikel dateert uit 2013)

SC Veendam 2013

Gemeenten lijken te zijn gestopt met het aanhoudend redden van zo goed als failliete voetbalclubs. SC Veendam is het vierde voorbeeld van een betaald voetbalclub in vier jaar tijd die failliet gaat.

Na HFC Haarlem in 2010, RBC Roosendaal in 2011 en AGOVV begin dit jaar is vandaag SC Veendam failliet verklaard.

Een opvallende trend, voor 2010 was het 18 jaar geleden dat een betaald voetbalclub failliet ging. FC Wageningen en VCV Zeeland gingen toen failliet en verdwenen uit de Eerste Divisie van het betaalde voetbal.

Donatielied

Drie jaar geleden werd Veendam nog gered van de afgrond. Onder andere een heus donatielied bracht geld in het laatje van de zo goed al failliete club. Veendam werd in 2010 failliet verklaard maar ging daar succesvol tegen in beroep. Het faillissement lijkt nu onafwendbaar.

De club kreeg toen al punten in mindering en bleef uit eindelijk overeind door een sponsordeal. Het gezin van suikeroom Jans Norder werd bedreigd. Norder kwam uiteindelijk met geld.

Redden

Voor het redden van Eerste Divisie clubs lijken gemeenten niet echt warm meer te lopen. Waar Eredivisieclubs niet failliet lijken te kunnen, is in de Eerste Divisie te zien dat clubs geen steun blijven ontvangen.

De gemeente Veendam kreeg in februari het verzoek de plaatselijke SC te redden. De gemeente wees een verzoek om de stadionhuur kwijt te schelden af.

BIJLAGE 6

GEHEIM

ADVIESNOTITIE INZAKE JURIDISCHE ASPECTEN VAN MOGELIJKE VERKOOP STADION DE GOFFERT

Adviesvrager: Gemeente Nijmegen
datum: 5 februari 2014
Opsteller: Hekkelman Notarissen N.V. te Nijmegen (mrs M.J.J. de Wit en H. Oosterdijk).

A. Vooraf

1. Onderstaande notitie geeft een verkenning van de juridische mogelijkheden om een wijziging aan te brengen in de thans bestaande eigendomssituatie van het Goffertstadion te Nijmegen, ten einde N.E.C. mogelijk in staat te stellen op een meer efficiënte manier gebruik te maken van het stadion, welke wijziging tegelijkertijd in het belang van de Gemeente Nijmegen is (zou moeten zijn), maar aan die belangen in ieder geval geen afbreuk moet doen.
   Politieke overwegingen, daaronder begrepen overwegingen ten aanzien van maatschappelijk draagvlak, zijn in deze notitie niet meegenomen, maar worden aan de politiek verantwoordelijken overgelaten.

   Bij dit alles moet uiteraard vermeden worden dat sprake is van verboden (staats-)steun door de Gemeente Nijmegen aan N.E.C. In dat verband bevelen de opstellers van deze notitie de passage uit het hierna te melden taxatierapport van DTZ Zadelhoff zeer ter lezing aan.

   Deze notitie is opgesteld op basis van de door de Gemeente Nijmegen aangereikte stukken en gegevens, waaronder na te melden taxatierapport en de thans geldende huurovereenkomst. De opstellers van deze notitie hebben, tenzij uitdrukkelijk anders vermeld, die stukken en gegevens als gegeven beschouwd. Met name ten aanzien van het taxatierapport geldt dat de opstellers van deze notitie niet de deskundigheid hebben om daarover - noch over de daaraan ten grondslag liggende uitgangspunten - een inhoudelijk oordeel te kunnen geven.

2. Bij het opstellen van deze notitie is uitgegaan van de volgende feitelijke situatie:
   - De Gemeente Nijmegen heeft in 2003 het Goffertstadion van N.E.C. (althans de rechten van opstal daartoe, de ondergrond was al eigendom van de Gemeente Nijmegen) gekocht voor een bedrag van €.12.000.000,00. Let op: gemelde koopprijs gold dus alleen voor de rechten van opstal. De waarde van de ondergrond werd in deze aankoop niet meegenomen. Deze koopprijs was gebaseerd op de vervangingswaarde/herbouwwaarde op dat moment.

   - De Gemeente Nijmegen heeft per die datum het Goffertstadion aan N.E.C. verhuurd voor een periode van 40 jaar tegen een kostprijshuur. De kostprijshuur wordt jaarlijks bepaald en bestaat onder andere uit de vergoeding voor de financieringslasten voor de aankoopsom van €.12.000.000,00. Bij de financieringslasten wordt uitgegaan van een annuïtaire afschrijving in 40 jaar. De huidige boekwaarde is opgebouwd uit een boekwaarde van (de opstalrechten betreffende) het stadion, vertegenwoordigende een bedrag van €.10.349.034,00, en een latere investering in brandveiligheid, vertegenwoordigende een boekwaarde van €.356.726,00, totaal een bedrag van €.10.705.760,00. Jaarlijks wordt de boekwaarde verlaagd met de annuïtaire afschrijvingscomponent (thans iets meer dan €.200.000,00), waarbij de boekwaarde aan het einde van de huurtermijn op 1 maart 2043 €.0,00 is.

   - In het huurcontract is onder andere vastgelegd dat N.E.C. gedurende de huurtermijn alle kosten voor onderhoud, instandhouding en verbouwing dient te dragen.

3. DTZ Zadelhoff heeft in september 2013 in opdracht van de Gemeente Nijmegen de marktwaarde van het stadion (opstallen en grond) getaxeerd. Taxatie vond plaats op basis van de Contante waardemethode (DCF), waarbij toekomstige opbrengsten en uitgaven naar de waardepeildatum contant worden gemaakt. Hierbij worden de te verwachten kasstromen gedurende de beschouwingsperiode geschat. Vervolgens wordt de eindwaarde van het te taxeren object geschat. Het contant maken gebeurt op basis van een door de markt gewenst rendement, waarbij bij de onderhavige taxatie is uitgegaan van het gemiddelde rendement op de jongste 10-jarige

GEHEIM

staatleningen, verhoogd met een risicopremie die afhangt van de mate van risico dat het getaxeerde object oplevert.
Met behulp van deze methode is de marktwaarde van het stadion (voetbalstadion met ondergrond (dus niet alleen de opstallen), erf en verder alle onroerende bestanddelen) per 30 juni 2013 vastgesteld op €.6.450.000,00, kosten koper. Daarbij is uitgegaan van de resterende huurinkomsten welke de Gemeente Nijmegen tot het einde van het huurcontract krijgt en waarbij voor de vaststelling van de exitwaarde na ommekomst van het huurcontract van het stadion voorts is uitgegaan "*van het 'veilige' maar bijzondere uitgangspunt: de marktwaarde, vrij van huur en/of gebruik en ontruimd.*" DTZ Zadelhoff schat laatstbedoelde marktwaarde in 2039 (de exitwaarde aan het einde van het huurcontract in de DCF-methode) op €.2.560.000,00. De DCF-methode is in kringen van vastgoedbeleggers een geaccepteerde methode om de waarde van verhuurd commercieel vastgoed te bepalen. Feitelijk wordt de waarde van de toekomstige netto-kasstroom contant gemaakt.

In 2003 zijn echter de opstallen alleen al op 12 miljoen euro gewaardeerd. Het stadion is in 2013, nu mét ondergrond, nog maar 6,45 miljoen euro waard. In 2003 is getaxeerd op basis van de toenmalige vervangingswaarde- c.q. herbouwwaarde. Thans is getaxeerd op basis van de DCF-methode. De vraag komt op wat de waarde van het stadion thans zou zijn, wanneer nu met dezelfde methode als die in 2003 is gebruikt, zou zijn getaxeerd. Door nu met een andere maat (-staf) te meten loopt de Gemeente Nijmegen het risico dat haar verweten wordt inconsequent te handelen bij het hanteren van de waarderingsgrondslagen: bij aankoop een methode die N.E.C. veel geld oplevert en bij verkoop een methode die N.E.C. weinig kost (en dus voor N.E.C. wederom veel geld oplevert; zie ook de passage over staatssteun in het rapport van DTZ Zadelhoff).

Het is wellicht wenselijk om DTZ Zadelhoff nog eens schriftelijk te laten bevestigen dat de DCF-methode de enig juiste maatstaf is voor een stadion als het onderhavige.

4. N.E.C. heeft aan de Gemeente Nijmegen te kennen gegeven dat N.E.C. wil investeren in het stadion omdat het stadion in zijn huidige verschijningsvorm N.E.C. te weinig gebruiksmogelijkheden biedt waarbij het met name gaat om investeringen die N.E.C. wil doen om meer inkomsten uit de exploitatie van het stadion wil generen (meer commerciële ruimten, eventueel een tweede ring etc). N.E.C. heeft daarom behoefte aan (zicht op) verkrijging van de eigendom van het stadion, aangezien N.E.C. meent dat zij die investeringen vooral als eigenaar beter tot stand kan brengen.

5. Aan de opstellers van deze notitie is door de Gemeente Nijmegen de vraag gesteld om - zo veel als binnen het bestek van deze notitie mogelijk - alle scenario's door te exerceren betreffende de sub A.1 gemelde wens van N.E.C, met daarbij zo mogelijk bij ieder scenario een korte opsomming van de voor- en nadelen.

B. Mogelijkheden/scenario's

1. Alles laten zoals het nu is.
De Gemeente Nijmegen heeft thans een sluitende exploitatie van het stadion: N.E.C. betaalt een kostprijshuur, inhoudende dat de kosten die de Gemeente Nijmegen moet maken voor de financiering van het stadion geheel worden vergoed door N.E.C..
Op 1 maart 2043 is de schuld die de Gemeente Nijmegen is aangegaan om de aankoop van het stadion te kunnen financieren, geheel afgelost (voldaan uit de huuropbrengsten) en de Gemeente Nijmegen heeft vervolgens de vrije beschikking over het stadion met ondergrond (volle eigendom). De Gemeente Nijmegen kan in 2043 dan ook volledig beschikken over (de waarde van) het stadion en de ondergrond. Wanneer dan wordt verhuurd aan N.E.C. zal het naar alle waarschijnlijkheid enkel nog gaan om een zakelijke huur en niet meer (om vergoeding van) een kostprijshuur.

Dit is voor de Gemeente Nijmegen in principe de ideale situatie, maar dit op zich rooskleurige plaatje dient echter wel van een aantal kanttekeningen te worden voorzien:

N.E.C. klopt thans bij elke majeure investering in het stadion aan bij de Gemeente Nijmegen om deze investering (voor) te financieren. (Terug)betaling door N.E.C. van deze betreffende investering vindt plaats door middel van een huuropslag. Hierdoor wordt voor de Gemeente Nijmegen de boekwaarde van het stadion steeds hoger en wordt het verschil met de marktwaarde ook steeds hoger, aangezien realiter ervan uit moet worden gegaan dat de marktwaarde van het

stadion niet met een bedrag gelijk aan de hoogte van de betreffende investering wordt verhoogd. Feitelijk is de Gemeente Nijmegen hiermede doende N.E.C. voor te financieren en treedt de Gemeente Nijmegen als bank op van N.E.C., waar een gewone bank dat naar alle waarschijnlijkheid niet (op deze wijze) zou doen.

De Gemeente Nijmegen heeft de aankoop van het stadion destijds gefinancierd met door haar extern geleend geld. Zij dient zich te realiseren dat haar eigen rente- en aflossingsverplichtingen voldaan dienen te worden uit de huuropbrengsten die de komende 29 jaar (tot 1 maart 2043) jaar in jaar uit nog door N.E.C. dienen te worden opgebracht. Dat is niet vanzelfsprekend. Eredivisieclubs zijn voor het kunnen rond krijgen van de begroting steeds meer afhankelijk van een gunstig transferbeleid. In de afgelopen 3 jaar is N.E.C. daarin redelijk succesvol geweest, maar of dat de komende jaren ook gaat lukken, is maar zeer de vraag.
Gezien het matige spel van N.E.C. in de eerste helft van 2013 is voor het seizoen 2013-2014 voorts een groot aantal seizoenskaarthouders afgehaakt. Ook het aantal sponsoren van reclameborden in het stadion lijkt het laatste jaar behoorlijk minder te zijn dan voorgaande jaren.

Het is voorts zeker niet denkbeeldig dat N.E.C. in die komende 29 jaar een aantal keren degradeert naar de eerste divisie. Wanneer dat gebeurt zullen, naar alle waarschijnlijkheid, de huurlasten voor N.E.C. heel snel een (te) zware last betekenen, waarna N.E.C. bij de Gemeente Nijmegen aan zal kloppen voor verlaging van de huur, hetgeen er toe zal leiden dat de exploitatie van het stadion voor de Gemeente Nijmegen direct verlieslatend zal zijn.
In het ergste geval, wanneer N.E.C. bijvoorbeeld niet binnen 2 of 3 jaar na een degradatie weer promoveert naar de Eredivisie, is een faillissement niet denkbeeldig. N.E.C. is thans de enige huurder van het stadion. De Gemeente Nijmegen heeft in geval van een faillissement van N.E.C. niet 1, 2, 3 een nieuwe huurder. Volgens DTZ Zadelhoff is de verkoopbaarheid van het stadion bij volledige leegstand "*matig*". Een verkoopopbrengst tegen een redelijke prijs is in zo'n situatie dan ook niet waarschijnlijk, om niet te zeggen zeer onwaarschijnlijk. De eigen gemeentelijke rente- en aflossingsverplichtingen ter zake van het stadion zullen in dat geval direct op de begroting van de Gemeente Nijmegen gaan drukken. De onderhoudskosten, die thans geheel voor rekening van N.E.C. zijn, komen dan ook volledig voor rekening van de Gemeente Nijmegen.

Zolang de Gemeente Nijmegen nog een schuld heeft op het stadion (thans dus €.10.705.760,00) loopt de Gemeente Nijmegen een risico dat op dit moment kwalificeerbaar is op minimaal €.4.255.760,00, zijnde het verschil tussen de boekwaarde (is gelijk aan de thans bestaande schuld) en de marktwaarde, er van uitgaande dat N.E.C. tot 1 maart 2043 in staat is om de huur te blijven betalen. Let wel: DTZ Zadelhoff is er bij zijn taxatie van uit gegaan dat N.E.C. tot 1 maart 2043 in staat blijft de huur te betalen (zie het taxatierapport van DTZ Zadelhoff op pagina 13: "*Er is geen onderzoek verricht naar de financiële positie van de individuele huurder. Er is aangenomen dat de huurder in staat is om aan zijn verplichtingen te voldoen.*"). Wanneer N.E.C. niet meer aan de huurverplichtingen kan voldoen, is de marktwaarde van het stadion derhalve geen €.6.450.00,00 meer; de marktwaarde zal dan substantieel lager zijn. Het is daarom gerechtvaardigd aan DTZ Zadelhoff ook de vraag te stellen wat de marktwaarde van het stadion thans is, rekening houdend met de huidige feitelijke situatie, waarbij de mogelijkheid dat N.E.C. in de komende 29 jaar in financiële moeilijkheden kan geraken, wordt verdisconteerd in de taxatie. Op die manier wordt duidelijk wat het financiële risico van de Gemeente Nijmegen is als N.E.C. onverhoopt zou failleren. In het meest zwarte scenario, namelijk wanneer er geen betaald voetbalorganisatie (BVO) meer is die het stadion huurt/bespeelt, resteert als restwaarde feitelijk de waarde van de ondergrond, verminderd met de sloopkosten van het stadion. Het is niet duidelijk of het door DTZ Zadelhoff gemelde bedrag van €.2.560.000,00 ook vandaag al als exitwaarde kan gelden.

Kortom, in beeldspraak gesproken: alle eieren zitten nu in één mandje en dat is dus een kwetsbare situatie.

2. Bestaande huurverhouding handhaven, gecombineerd met een koopoptie
Wanneer N.E.C. voornemens is om als huurder in het stadion te investeren, zal N.E.C. zicht willen hebben op het in eigendom kunnen verkrijgen van het stadion.
Een mogelijkheid zou dan kunnen zijn: voortzetting van de huidige huurverhouding, gecombineerd met de mogelijkheid voor N.E.C. om het stadion op enig moment, te kiezen door N.E.C., te verwerven tegen de dan geldende marktwaarde, die echter nimmer lager mag zijn dan de boekwaarde, een koopoptie derhalve. N.E.C. heeft dan altijd zicht op het verwerven van het stadion. N.E.C: treft in deze een betrouwbare wederpartij: De Gemeente Nijmegen kan altijd leveren, indien en zodra N.E.C. daartoe de wens uit. De Gemeente Nijmegen verkoopt dan toch

tegen de boekwaarde (lijdt daardoor geen boekverlies) en geeft voorts niets cadeau aan N.E.C. omdat steeds ten minste de boekwaarde dan wel de hogere marktwaarde wordt ontvangen (wellicht van belang voor de publieke opinie).

3. Verkoop van het stadion aan N.E.C. tegen boekwaarde

De Gemeente Nijmegen en N.E.C. zouden overeen kunnen komen dat N.E.C. het stadion koopt tegen de boekwaarde, thans zijnde €.10.705.760,00.
Dit is niet een voor de hand liggend scenario. N.E.C. zal thans niet méér voor het stadion willen betalen dan de huidige marktwaarde ("het stadion is "op de markt" blijkbaar niet meer waard, dus waarom zouden we er méér voor betalen? Gemeente, neem je verlies maar....").
In dit geval zou N.E.C. echter uit het oog verliezen dat zij op basis van de huidige huurovereenkomst verplicht is om tot 2043 de thans geldende huurovereenkomst na te komen, terwijl de Gemeente Nijmegen niet verplicht is om te verkopen en - in ieder geval juridisch - niet gedwongen kan worden om haar verlies te nemen.

4. Verkoop van het stadion aan N.E.C. tegen marktwaarde

Wanneer de Gemeente Nijmegen het stadion (grond plus opstallen) tegen de thans getaxeerde marktwaarde verkoopt aan N.E.C. betekent dit, uitgaande van de taxatie van DTZ Zadelhoff, een verkoopopbrengst van €.6.450.000,00. De opstellers van deze notitie gaan er dan van uit dat N.E.C. deze koopsom cash, in één keer aan de Gemeente Nijmegen betaalt, uit middelen die door N.E.C. zelf bij derden worden verworven (niet lenen bij de Gemeente Nijmegen derhalve). Het is de vraag in hoeverre die veronderstelling realistisch zal blijken te zijn. Uitgaande van de juistheid van de gehanteerde taxatie-methode is deze koop op zich zakelijk, aangezien deze aankoop dan is gebaseerd op een zakelijke taxatie door een derde.
Verkoop tegen de marktwaarde heeft als direct nadeel dat de Gemeente Nijmegen het verschil tussen de boekwaarde en de verkoopopbrengst dient af te boeken (oftewel minimaal €.4.255.760,00), nog even afgezien van mogelijke boetes in verband met het vervroegd aflossen van de door de Gemeente Nijmegen aangegane lening. Gelet op de taxatie door een onafhankelijke deskundige derde is dit een gevolg van een zakelijke transactie; de Gemeente Nijmegen moet haar verlies nemen en stelt daarbij dat zij hiermee haar toekomstige risico op wanbetaling door N.E.C. heeft beperkt en niet verder meer in het stadion zal behoeven te investeren, hetgeen wat mag kosten....

Een tweede nadeel zal naar alle waarschijnlijkheid zijn dat er maatschappelijk rumoer optreedt. Menig kritisch commentator zal een patroon van verkoop en koop en vice versa ontdekken met het volgende kenmerk: Wanneer N.E.C. het stadion aan de Gemeente Nijmegen verkoopt dan is de prijs hoog en wanneer de Gemeente Nijmegen het stadion aan N.E.C. verkoopt is de prijs laag. De vraag is of en in hoeverre hier sprake is van verboden staatssteun. Daarvoor is apart onderzoek nodig door in deze materie gespecialiseerde juristen.

Een argument vóór verkoop is zoals gezegd dat de Gemeente Nijmegen hiermee haar risico beperkt tot die €.4.255.760,00. De Gemeente Nijmegen loopt dat risico nu ook al, maar door verkoop tegen marktwaarde manifesteert het risico zich wel daadwerkelijk. Aan de andere kant, het risico is daarmee wel beperkt tot die €.4.255.760,00 en wordt dus ook niet meer groter.

Als bijkomend voordeel zou voorts gezien kunnen worden dat hiermee het verschil tussen de boekwaarde en de marktwaarde ook niet meer groter kan worden. Daarmee wordt bedoeld dat theoretisch gezien de majeure investeringen in het stadion niet meer door de Gemeente Nijmegen behoeven te worden voorgefinancierd, gevolgd door een huuropslag (zie ook hierboven). De vraag is of dit veronderstelde voordeel juist is. De opstellers van deze notitie sluiten niet uit dat dit veronderstelde voordeel in de harde dagelijkse werkelijkheid wel eens flink tegen kan vallen. Wanneer N.E.C. in de toekomst behoefte heeft aan externe financiering van de beoogde investeringen, zullen deze externe financiers wel voorhanden moeten zijn. Het taxatierapport van DTZ Zadelhoff is voor wat betreft 'leisure', de beleggingscategorie waar het stadion onder valt, niet optimistisch: "*Een verhuurd voetbalstadion wordt door beleggers als risicovol ervaren.*" De opstellers van deze notitie achten het dan ook niet uitgesloten dat N.E.C. te zijner tijd voor deze financieringen toch weer zal aankloppen bij de Gemeente Nijmegen. Wanneer de Gemeente Nijmegen alsdan zekerheden voor die financieringen zou verlangen, dan heeft een recht van tweede hypotheek op het stadion waarschijnlijk weinig tot geen waarde. Zekerheden zullen alsdan op een andere manier gevonden moeten worden (pandrecht op de recettes of op de verkoopopbrengst van voetballers? Dit is mogelijk al vergeven, even los van de vraag of de Gemeente Nijmegen dit soort zekerheden moet willen hebben, aangezien dat publicitair gevoelig kan liggen).

Als de Gemeente Nijmegen op enig moment in de toekomst zou weigeren wederom geld aan N.E.C. te verstrekken, is de vraag welk politiek rumoer dan ontstaat; politieke afwegingen maken zoals gezegd uitdrukkelijk geen deel uit van deze notitie.

Verkoop van het stadion tegen de huidige marktwaarde is dus mogelijk, maar zal op een aantal bezwaren stuiten, waarvan het hierboven geconstateerde maatschappelijk rumoer waarschijnlijk het grootste is.

5. Koop tegen een voor beide partijen aanvaardbare prijs/koop op afbetaling

De Gemeente Nijmegen en N.E.C. kunnen overeenstemming bereiken over een prijs die voor beide partijen aanvaardbaar is, gelegen tussen de marktwaarde en de boekwaarde, al dan niet gecombineerd met een koop op afbetaling. Voor N.E.C. zou dat betekenen dat zij méér betaalt dan de huidige taxatiewaarde, maar daarmee koopt N.E.C. dan ook haar verplichtingen uit de huidige huurovereenkomst af. Ook hier speelt het aspect van staatssteun weer een rol, hetwelk onderzocht dient te worden door daarin gespecialiseerde juristen.

Bij koop op afbetaling gaat de eigendom van het stadion meteen over op N.E.C., alleen wordt de koopprijs niet geheel betaald ter gelegenheid van de levering maar in termijnen. In het algemeen (in normaal zakelijke verhoudingen) wordt ter gelegenheid van de levering een substantieel deel van de koopprijs voldaan en het restant wordt dan vervolgens in termijnen voldaan. Voor het resterend, nog niet betaald, gedeelte van de koopprijs zal de Gemeente Nijmegen een recht van hypotheek dienen te verlangen.

De vraag is voorts of N.E.C. wel een recht van eerste hypotheek kan verlenen aan de Gemeente Nijmegen. Wanneer het gedeelte van de koopprijs dat ter gelegenheid van de levering door N.E.C. wordt betaald, substantieel is, zal de externe financier (er van uit gaande dat de Gemeente Nijmegen dat niet zal zijn) die het ter gelegenheid van de levering betaalde gedeelte van de koopprijs financiert, een recht van eerste hypotheek verlangen. Daarmee wordt de kans dat de Gemeente Nijmegen een recht van eerste hypotheek kan krijgen kleiner, evenals de zekerheid dat het niet betaalde gedeelte van de koopprijs alsnog wordt betaald.

Wanneer het reeds betaalde gedeelte van de koopprijs lager is dan de marktprijs, zal de Gemeente Nijmegen voor het schuldig gebleven verschil tussen het reeds betaalde gedeelte van de koopprijs en de marktwaarde een rente dienen te bedingen die ten minste gelijk is aan de marktrente, ten einde te voorkomen dat gesproken kan worden van ongeoorloofde staatssteun.

In dit scenario kan het voor de Gemeente Nijmegen toch aantrekkelijk zijn om te verkopen tegen een lagere prijs dan de boekwaarde. Stel dat N.E.C. bereid is het stadion te kopen tegen een prijs groot €.8.705.760,00. Wanneer de Gemeente Nijmegen voor deze prijs verkoopt, leidt dat tot het onmiddellijke nadeel voor de Gemeente Nijmegen van een afschrijving van 2 miljoen euro. Deze afschrijving dient echter te worden afgezet tegen het risico dat de Gemeente Nijmegen zoals hierboven omschreven thans loopt dat N.E.C. in de komende 29 jaar één of enkele malen in financiële moeilijkheden zou geraken.
Ook hier speelt staatssteun wederom mogelijk een rol, hetgeen dan nader onderzocht dient te worden.

6. Huurkoop

Een andere variant op de aankoop van het stadion door N.E.C. is huurkoop.
Bij huurkoop gaat, anders dan bij koop op afbetaling, de eigendom van het object eerst over indien en zodra de laatste huurkooptermijn is voldaan. Iedere huurkooptermijn bestaat uit een huur- dan wel rentecomponent (als vergoeding voor het gebruik van het stadion terwijl nog niet de gehele koopprijs is betaald) en een aflossingscomponent. Wanneer in de huurtermijnen een stuk aflossing en een (rente)vergoeding voor het gebruik van het stadion tot het moment van eigendomsoverdracht zijn verdisconteerd, moet deze regeling betiteld worden als huurkoop. Op huurkoop van onroerende zaken is vervolgens *dwingendrechtelijk* van toepassing de Tijdelijke wet huurkoop onroerende zaken. Zie artikel 2 lid 2 van deze wet: Alle overeenkomsten, welke dezelfde strekking hebben, onder welke benaming ook aangegaan, zijn aan de voorschriften van deze wet onderworpen. Gezien het zeer dwingende karakter van de wet (zie art. 15 van deze wet), dient de Gemeente Nijmegen zich tevoren ernstig te beraden over de vraag of de Gemeente Nijmegen zich door het aangaan van zo'n overeenkomst wel wil binden aan al deze dwingendrechtelijke bepalingen.
De belangrijkste bepalingen worden hierna aangestipt:

- Ontbinding van de huurkoopovereenkomst kan slechts door de rechter geschieden.
- Ontbinding van de huurkoopovereenkomst kan wegens niet tijdige nakoming door de huurkoper van zijn verplichtingen *niet* worden gevorderd, tenzij de huurkoper, na in gebreke te zijn gesteld, in de nakoming van zijn verplichtingen blijft tekortschieten.
- De huurkoper is steeds bevoegd over te gaan tot vervroegde betaling van een of meer volgende termijnen of van het gehele resterende gedeelte van de huurkoopprijs. In geval van vervroegde aflossing ineens van het gehele nog verschuldigde bedrag heeft de huurkoper recht op een aftrek berekend naar de wettelijke rente of, indien deze lager is dan de bedongen rente, berekend naar laatstgenoemde rente over de daarbij vervroegd betaalde termijnen. Hiervan kan niet worden afgeweken. De Gemeente Nijmegen dient zich dus te realiseren dat dit betekent dat door het wettelijk systeem bij eerdere afname door huurkoper, de huurverkoper ten minste de wettelijke rente dient te vergoeden voor de nog niet betaalde huurtermijnen.
- Wordt de huurkoop ontbonden, dan heeft de huurkoper recht op terugbetaling van de door hem in mindering van de huurkoopsom betaalde aflossingen. Hiervan kan *niet* worden afgeweken.
- De huurverkoper dient op grond van de wet in dat geval derhalve alle ontvangen huurkooptermijnen terug te betalen, onverminderd de gehoudenheid van de huurkoper tot vergoeding van de door de huurverkoper geleden schade; de huurverkoper zal de vergoeding van deze schade kunnen verrekenen met deze terug te betalen aflossingen. De vraag is vervolgens wat de schade van de Gemeente Nijmegen dan is en in hoeverre die schade geheel mag worden verrekend met de reeds betaalde aflossingstermijnen (de rechter kan de geëiste schadevergoeding immers altijd mitigeren). De door de huurkoper reeds betaalde rente zal door hem overigens niet teruggevorderd kunnen worden.
- Voorts kan de huurkoper een beroep op de rechter doen tot wijziging van deze overeenkomst, indien een wanverhouding bestaat tussen de verplichtingen en de rechten, welke voor de huurkoper uit deze overeenkomst voortvloeien. De wet spreekt niet over het tijdstip, waarop de wanverhouding moet bestaan om de rechter de bevoegdheid te geven de huurkoopovereenkomst te wijzigen. Het is dus zelfs denkbaar, dat een latere waardevermindering van het registergoed een grond zou kunnen zijn voor de toepassing van de wet op dit punt.
- Opgemerkt zij dat bij huurkoop ook de fiscale aspecten in de gaten moeten worden gehouden. Van belang is wie (huurverkoper of huurkoper) fiscaal als eigenaar moet worden gezien. Uitgangspunt is dat fiscaal alleen de juridische eigenaar als eigenaar kan worden gezien, tenzij vrijwel het gehele economische belang van de zaak aan de ander toekomt. Voor de overdrachtsbelasting zal zelfstandig moeten worden vastgesteld of sprake is van een 'economische eigendom' in de zin van art. 2 lid 2 van de Wet op belastingen van rechtsverkeer. De juridische levering vindt bij huurkoop pas plaats na voldoening van de laatste termijn. Desondanks wordt de huurkoper bij het afsluiten van het huurkoopcontract doorgaans direct in de heffing van de overdrachtsbelasting betrokken omdat sprake is van een verkrijging van de economische eigendom van het object van de huurkoopovereenkomst. Blijkens de parlementaire behandeling van het wetsvoorstel dat tot deze wijziging heeft geleid, is door de staatssecretaris van Financiën uitdrukkelijk het standpunt ingenomen dat huurkoop in alle gevallen onder economische eigendom *moet* worden gerangschikt. Dit houdt verband met het feit dat vanaf de aflevering het risico met betrekking tot de onroerende zaak op de huurkoper ligt. Dat betekent dat N.E.C. over de koopsom die bij de huurkoop wordt overgekomen direct 6% overdrachtsbelasting verschuldigd is.

Aangezien N.E.C. bij huurkoop pas eigenaar wordt van het stadion nadat de laatste termijn is betaald, wordt de wens van N.E.C. om nu reeds eigenaar van het stadion te worden niet vervuld. Naar alle waarschijnlijkheid is huurkoop, mede gelet op de dwingendrechtelijke wettelijke aspecten daarvan, dus geen bruikbaar instrument in deze.

7. De door N.E.C. gewenste uitbreidingen faciliteren

Het is ook mogelijk dat de Gemeente Nijmegen en N.E.C. met elkaar in overleg treden over de vraag wat de door N.E.C. gewenste investeringen/uitbreidingen precies inhouden, om te bezien of de Gemeente Nijmegen deze wensen van N.E.C. kan faciliteren.

Faciliteren met een financiering door de Gemeente Nijmegen
Wanneer de Gemeente Nijmegen bereid is om de door N.E.C. gewenste verbeteringen/uitbreidingen te financieren, leidt dat juridisch gezien tot de minste complicaties: De huurder doet investeringen in het stadion, welke investeringen in theorie ook zullen leiden tot een waardestijging van het stadion. De Gemeente Nijmegen financiert deze investeringen voor N.E.C., welke financieringen door N.E.C door middel van een zakelijk opslag op de kostprijshuur zullen (moeten) worden terugbetaald.

Het hiervoor geconstateerde verschil tussen de boekwaarde en de marktwaarde (en daarmee ook het risico voor de Gemeente Nijmegen) zal hierdoor echter groter worden. Wanneer N.E.C. in de komende 29 jaar niet in staat is de huur (inclusief de huuropslag) te voldoen, is de Gemeente Nijmegen weliswaar eigenaar van deze investeringen, maar vormt het mogelijk af te schrijven verschil tussen boekwaarde en marktwaarde van het stadion een risico voor de Gemeente Nijmegen. Daarom zal ook bij deze variant moeten worden voorkomen dat hierin staatssteun kan worden gezien.

Faciliteren zonder financiering door de Gemeente Nijmegen
Wanneer de Gemeente Nijmegen bereid is om te faciliteren, maar niet bereid is om de door N.E.C. gewenste verbeteringen/uitbreidingen te financieren, zal N.E.C. deze uitbreidingen extern moeten financieren. Deze externe financiers zullen waarschijnlijk zakelijke zekerheden in de vorm van een hypotheekrecht verlangen voor deze investeringen. Hypotheek op het hele stadion is uitgesloten, want de Gemeente Nijmegen zal niet bereid zijn het stadion als onderpand te geven voor de schulden van N.E.C. voor de bouw van bijvoorbeeld een tweede ring of investeringen in de commerciële ruimten.
Wel mogelijk is dat de Gemeente Nijmegen aan N.E.C. een recht van opstal verleent voor het bouwen, hebben en houden van een tweede ring voor het stadion. Op dit recht van opstal kan N.E.C. ten behoeve van deze externe financier een recht van hypotheek verlenen. De vraag is of dit scenario reëel is. Wanneer N.E.C. niet meer aan zijn verplichtingen kan voldoen heeft de hypotheekhouder (enkel) de mogelijkheid het recht van opstal te gelde te maken. De vraag is of iemand bij de veiling daartoe (dan wel bij een onderhandse verkoop waartoe een recht van hypotheek ook de mogelijkheid opent) geïnteresseerd is in zo'n tweede ring. De enige potentiële koper is naar alle waarschijnlijkheid de Gemeente Nijmegen. Die zal niet snel bereid zijn een hoge prijs te betalen voor de verkrijging van dit recht van opstal. Investeerders zullen zich dit risico realiseren.
Voorts wordt er nogmaals op gewezen dat volgens DTZ Zadelhoff investeerders een voetbalstadion als risicovol ervaren (de Gemeente Nijmegen zou die mening natuurlijk moeten delen, mede gelet op het feit dat BVO's geacht worden hun eigen broek op te houden en het risico van verboden staatssteun steeds om de hoek ligt).
Tenslotte kan de vraag gesteld worden of Nijmegen en zijn achterland voldoende financieel draagvlak heeft voor zo'n tweede ring (zijn er op termijn überhaupt voldoende mensen die naar N.E.C. willen komen kijken?).

De vraag is dus of N.E.C. op deze manier voldoende geld uit de markt kan halen om dit soort kapitaalintensieve uitbreidingen te financieren.

Recht van erfpacht
Wanneer N.E.C. niet zozeer behoefte heeft aan een tweede ring, maar meer aan verbeteringen aan het bestaande stadion zelf, waarbij gedacht kan worden aan een intern andere indeling van het stadion, waardoor er bijvoorbeeld meer skyboxen gecreëerd kunnen worden, of waardoor een meer gedifferentieerd gebruik van het stadion mogelijk wordt, zou ook gewerkt kunnen worden met een recht van erfpacht.
Een recht van opstal geeft het recht om in, op of boven andermans grond een *gebouw* of een *werk* in eigendom te hebben. Bij een recht van erfpacht ligt het accent meer op het recht om andermans onroerende zaak te gebruiken. Net als opstal is ook erfpacht een beperkt recht dat afzonderlijk kan worden overgedragen en belast kan worden met hypotheek. De erfpachter heeft volgens de wet hetzelfde genot van de onroerende zaak als de eigenaar. Een recht van erfpacht van een skybox is juridisch mogelijk, een recht van opstal op een skybox in het algemeen niet, tenzij de skybox als zodanig als een afzonderlijk 'werk' kan worden gezien. Een recht van erfpacht is daarmee veel flexibeler en makkelijker inzetbaar dan een recht van opstal.

Mocht voor een recht van opstal of voor een recht van erfpacht worden gekozen, dan dienen door de Gemeente Nijmegen en N.E.C. afspraken gemaakt te worden over de vraag of en in hoeverre de Gemeente Nijmegen bij het eindigen van het beperkte recht een vergoeding voor de door N.E.C. gedane investeringen aan N.E.C. moet betalen. Wanneer het beperkte recht eindigt wordt immers de Gemeente Nijmegen vol eigenaar van deze investeringen/werken; de wetgever gaat er in zo'n situatie vanuit dat partijen hierover afspraken maken. De Gemeente Nijmegen zou daarbij als uitgangspunt kunnen hanteren dat wanneer het bestaande huurcontract (om welke reden dan ook) vóór 1 maart 2043 zou eindigen, de Gemeente Nijmegen niet verplicht is welke vergoeding dan ook voor de gedane investeringen van N.E.C. te voldoen.

8. Recht van erfpacht annex opstal op het geheel

De Gemeente Nijmegen kan ook met N.E.C. overeenkomen dat N.E.C. niet de volle eigendom van het stadion verwerft, maar (slechts) een recht van erfpacht annex opstal daarvan. Dat betekent dat N.E.C. eigenaar wordt van het stadion zelf (de opstallen op basis van het recht van opstal) en voorts een gebruiksrecht krijgt van de ondergrond van het stadion en van de omliggende grond (op basis van het recht van erfpacht).
Deze rechten van erfpacht annex opstal kunnen voor een bepaalde periode, bijvoorbeeld 29 jaar (tot 1 maart 2043), maar ook voor een langere periode of zelfs eeuwigdurend worden verleend.
Wanneer N.E.C. deze rechten verkrijgt, zal de verkoopopbrengst voor de Gemeente Nijmegen vanzelfsprekend lager zijn dan bij verkoop van de volle eigendom. Daartoe zal een taxatie van het stadion opgemaakt moeten worden. Hoe lager het bedrag dat N.E.C. voor de opstallen betaalt, des te groter is vanzelfsprekend het boekverlies dat de Gemeente Nijmegen meteen lijdt.
Het ligt voor de hand dat partijen overeenstemming dienen te bereiken over de erfpachtscanon die door N.E.C. gedurende de looptijd van het recht van erfpacht dient te worden voldaan. Een incasso-risico voor deze canon is, gelet op het hiervoor vermelde, niet denkbeeldig.
Wanneer N.E.C. gedurende de looptijd van het recht van erfpacht langdurig niet in staat zou zijn om de erfpachtscanon te voldoen, kan aan de Gemeente Nijmegen het recht worden toegekend om de erfpacht te kunnen opzeggen. Er dient geregeld te worden in hoeverre de Gemeente Nijmegen bij het beëindigen van het recht van erfpacht annex opstal door opzegging zijdens de Gemeente Nijmegen verplicht is een vergoeding voor het stadion te betalen.

C. Tot slot

Uit het vorenstaande blijkt wel dat nagenoeg elk scenario voor- en nadelen kent. Het scenario B.1 is voor de Gemeente Nijmegen theoretisch natuurlijk het beste: De Gemeente Nijmegen heeft voor wat betreft het stadion de komende 29 jaar een sluitende exploitatie en aan het einde van de huurtermijn is de Gemeente Nijmegen vol eigenaar van het stadion en van de ondergrond.
Mits N.E.C. blijft betalen, casu quo kan blijven betalen.

Handhaving van de huidige situatie met daarbij het ingebakken risico dat N.E.C. op een bepaald moment mogelijk niet (meer) in staat is om aan de huurverplichtingen te voldoen, in welk geval de schade voor de Gemeente Nijmegen op dit moment niet te overzien valt, dient daarom te worden afgezet tegen verkoop tegen een prijs die lager is dan de huidige boekwaarde, mits:
- N.E.C. dan die koopsom geheel cash betaalt bij de overdracht van het stadion; en
- de Gemeente Nijmegen dan N.E.C. in de toekomst niet verder zal (hoeven te) financieren.

Afkoop van het hiervoor gemelde ingebakken risico kent dus een bepaalde prijs.

Nijmegen, 5 februari 2014

Hekkelman Notarissen N.V.

mr M.J.J. de Wit,
notaris

Mr H. Oosterdijk,
notaris

Bijlage 7

GEHEIM

Dirkzwager
advocaten & notarissen

Postbus 55
6500 AB Nijmegen
Kantoor Stella Maris
Van Schaeck Mathonsingel 4
6512 AN Nijmegen
T +31 (0)24 381 31 31
F +31 (0)24 322 20 74
www.dirkzwager.nl

Gemeente Nijmegen
T.a.v. de heer Wuijtswinkel en de heer Boon van Ostade
Postbus 9105
6500 HG NIJMEGEN

Per e-mail: r.wuijtswinkel@nijmegen.nl; h.boonvanostade@nijmegen.nl

Datum	6 november 2014
Van	F.J.P. Delissen, advocaat
Inzake	Gemeente Nijmegen/Staatssteun NEC
Dossiernummer	5031903/fd/kt
Telefoonnummer	(024) 381 31 87
Faxnummer	(024) 360 60 26
E-mailadres	delissen@dirkzwager.nl

Mijne heren,

Onder verwijzing naar het telefonisch overleg met de heer Boon van Ostade begin deze week zend ik u hierbij – nog steeds in concept – een aangepast memo. Veranderingen zijn te vinden in de onderdelen 13 en 16 (einddatum) en 17 dat thans is vervangen door de onderdelen 17 en 18. Uw reactie hoor ik wederom graag.

Met vriendelijke groet,
Dirkzwager advocaten & notarissen N.V.

F.J.P. Delissen

Dirkzwager advocaten & notarissen is de handelsnaam van Dirkzwager advocaten & notarissen N.V., statutair gevestigd te Arnhem en ingeschreven in het handelsregister onder nr. 09155757. Alle diensten en (andere) opdrachten worden verricht krachtens een overeenkomst van opdracht, gesloten met Dirkzwager advocaten & notarissen N.V. Daarop zijn de aan de ommezijde vermelde Algemene Voorwaarden van toepassing, die gedeponeerd zijn bij de griffie van de rechtbank in Arnhem en op verzoek kosteloos worden toegezonden, en waarin ondermeer een beperking van de aansprakelijkheid is opgenomen.

GEHEIM

MEMO

Aan	:	Rob van Wuijtswinkel en Hugo Boon van Ostade
Van	:	Frank Delissen
Inzake	:	Gemeente Nijmegen/NEC II; uitstel van betaling/verkoop stadion De Goffert
Datum	:	6 november 2014

Inleiding

1. In februari 2003 hebben de gemeente Nijmegen enerzijds en NEC Holding B.V., Nijmegen Eendracht Combinatie B.V. NEC, Exploitatie-Maatschappij De Goffert B.V. en Stichting Betaald Voetbal NEC anderzijds in februari 2003 een zogenaamde Stadionovereenkomst gesloten.

2. De structuur van NEC is thans als volgt: NEC Holding B.V. houdt alle aandelen in Nijmegen Eendracht Combinatie B.V. (doelstelling: het bevorderen en de instandhouding van het betaald voetbal in de regio Nijmegen) en alle aandelen in Exploitatie-Maatschappij De Goffert B.V. (doel: het verwerven en exploiteren van het Stadioncomplex De Goffert te Nijmegen. NEC Holding B.V. is tevens bestuurder van deze vennootschappen.

   De aandelen in NEC Holding B.V. worden gehouden door de Stichting Administratiekantoor NEC, terwijl NEC Holding B.V. wordt vertegenwoordigd door haar zelfstandig bevoegde bestuurder B.E. van Ingen.

   NEC Holding B.V. kent als commissarissen de heren Van Gaalen, Ariens, Emons en Hendriks.

   Nijmegen Eendracht Combinatie B.V. is de vennootschap die de licentie heeft die recht geeft op deelname aan de door of onder de verantwoordelijkheid van het Bestuur betaald voetbal georganiseerde competities. De vennootschap is lid van de KNVB en op grond van de uit dit lidmaatschap voortvloeiende rechtsverhouding gehouden de statuten, reglementen en besluiten van de KNVB in het algemeen en de sectie betaald voetbal in het bijzonder na te leven.
   Ook de vereniging Sportclub Nijmegen Eendracht Combinatie vervult een rol in het geheel. Zo vergt een wijziging van de statuten van Nijmegen Eendracht Combinatie B.V. goedkeuring van de vereniging.

   Tot de concernrelaties van NEC behoren ook nog de voetbalacademie NEC/F.C. Oss B.V. en N.E.C. Horeca B.V. Stichting Betaald Voetbal NEC vervult geen rol meer binnen het NEC concern. Deze Stichting houdt zich bezig met de verkoop van dranken, snoepen en versnaperingen tijdens evenementen in het Goffert stadion. De bestuurders zijn de heren Van Delft, Van Essen en Van Gaalen.

NEC Holding B.V., Nijmegen Eendracht Combinatie B.V. en Exploitatie-Maatschappij De Goffert B.V. worden hierna tezamen NEC genoemd.

Stadionovereenkomst en Huurovereenkomst

3. Ter uitvoering van artikel 4 van de Stadionovereenkomst is, eveneens in februari 2003, tussen de gemeente als verhuurder en Exploitatie – Maatschappij De Goffert B.V. als huurder, een huurovereenkomst gesloten, (hierna: de Huurovereenkomst) met betrekking tot het Stadion De Goffert, hierna: het Stadioncomplex. Artikel 14.1 van de Stadionovereenkomst bepaalt dat NEC Holding B.V., Nijmegen Eendracht Combinatie BV en Exploitatie – Maatschappij De Goffert BV hoofdelijk aansprakelijk zijn voor de nakoming van de verplichtingen uit de Stadionovereenkomst en uit de met de Stadionovereenkomst samenhangende overeenkomsten. Deze hoofdelijkheid zal dus ook (moeten) gelden in geval van omzetting van de huurbetalingsverplichtingen tot uiterlijk 1 juli 2016 in een rentedragende lening.

Huurovereenkomst

4. De Huurovereenkomst is ingegaan op 25 februari 2003 en eindigt op de laatste dag van februari in 2043. De aanvangshuur bedroeg € 672.000,00 exclusief omzetbelasting per jaar met nacalculatie volgens een als bijlage D aan de Huurovereenkomst gehecht rekenmodel. De betalingsverplichting wordt jaarlijks per 1 maart aangepast/berekend.

5. Volgens de bijzondere bepalingen behorend bij de Huurovereenkomst dient deze steeds te worden uitgelegd in het licht van de Stadionovereenkomst. Bij strijd tussen het bepaalde in de Huurovereenkomst en de Stadionovereenkomst gaat het gestelde in de Stadionovereenkomst voor. In de bijzondere bepalingen van de Huurovereenkomst is ook en onder meer vastgelegd dat alle verplichtingen tot onderhoud (verhuurders- en huurdersonderhoud), instandhouding en – zo nodig – aanpassing van het Stadioncomplex op de huurder rusten.

6. De voetbalclub NEC is aan het einde van het seizoen 2013-2014 gedegradeerd.

7. Exploitatie-Maatschappij De Goffert B.V., hierna: De Goffert, heeft de laatste vier maanden dat NEC in de eredivisie speelde, de huur niet betaald. Hetzelfde geldt voor de huurpenningen die zijn verschuldigd gedurende de periode dat NEC in de eerste divisie speelt. Op grond van de (algemene) bepalingen van de Huurovereenkomst is De Goffert over alle niet, niet volledig of niet tijdig betaalde huurpenningen een boete verschuldigd van 2% per maand en wel over de periode van opeisbaarheid tot de dag van algehele voldoening. De huurpenningen zijn in één bedrag bij vooruitbetaling voor de eerste van iedere maand verschuldigd in betaalperioden van telkens één maand.

8. In artikel 12.2 van de Stadionovereenkomst is het volgende bepaald:

"In de loop van 2013 zullen partijen hun afspraken evalueren op basis van de dan bestaande situatie en (onder meer) bezien of en zo ja welke veranderingen in de huur- en eigendomssituatie dan mogelijk geïndiceerd zijn. Ook daarbij zal het voor de gemeente budgettair neutraal zijn van deze transactie voorop (blijven) staan."

9. In artikel 12.4 van de Stadionovereenkomst is bepaald:

"In geval van een eventuele verkoop gedurende de duur van deze overeenkomst zal de gemeente het Stadioncomplex eerst aan NEC aanbieden. De koopprijs zal zodanig zijn dat indien NEC het aanbod en de door de gemeente te stellen voorwaarden aanvaardt, de transactie voor de gemeente budgettair neutraal zal zijn, een en ander met inachtneming van artikel 10, meer in het bijzonder 10.2. Het bepaalde in de laatste volzin van dit artikellid geldt ook in de gevallen van verkoop aan NEC als gevolg van het bepaalde in artikel 12.2 ..."

10. In artikel 10.2 is een specifieke conversiebepaling opgenomen ter voorkoming van strijd met Europese of nationale regelgeving. Deze bepaling luidt aldus:

"Indien nationale of Europese instanties c.q. de nationale of Europese rechter, al dan niet na inschakeling door één of meer van de partijen bij deze overeenkomst, een of meer onderdelen van deze overeenkomst strijdig zouden achten met de geldende regelgeving, komt deze overeenkomst op grond van het hiervoor vermelde onder 10.1 niet te vervallen. Wel vervallen alsdan die betalingsverplichtingen die niet in overeenstemming zijn met nationale of Europeesrechtelijke regelgeving en is de partij die teveel heeft ontvangen of te weinig heeft betaald verplicht hetgeen teveel is ontvangen of te weinig is betaald aan de wederpartij (terug) te betalen met ingang van de dag waarop onherroepelijk komt vast te staan dat deze partij teveel heeft ontvangen of te weinig heeft betaald. Over de wijze waarop mogelijk teveel ontvangen of te weinig betaalde bedragen moeten worden (terug) betaald zullen partijen binnen de dan bestaande mogelijkheden overleg voeren."

Uitstel van betaling huurpenningen

11. Door degradatie naar de eerste divisie is NEC geconfronteerd met een substantieel kleinere begroting en stevent – naar zeggen van NEC en ondanks ingrijpende bezuinigingen – af op een situatie waarin een faillissement van De Goffert dreigt indien de gemeente de huurpenningen al dan niet met wettelijke handelsrente zou opeisen.

12. Een faillissement van De Goffert zal er naar alle waarschijnlijkheid toe leiden dat de curator de huur opzegt, waardoor de gemeente met een stadion zonder huurder komt te zitten en voorts dat alle met het stadion samenhangende kosten van onderhoud en instandhouding weer op de gemeente komen te rusten. Daarmee zal de gemeente ook de met NEC overeengekomen huur tot en met de laatste dag van februari 2043 moeten missen, welke huur zodanig is berekend dat per het einde van de Huurovereenkomst in februari 2043 het Stadioncomplex (zonder ondergrond)

volledig zal zijn afgeschreven. De gevolgen voor de aan Nijmegen Eendracht Combinatie B.V. verstrekte licentie in geval van een faillissement van De Goffert en verlies van de accommodatie zijn mij niet bekend.

13. Ter voorkoming dat deze situatie zich voordoet overweegt de gemeente, met als harde randvoorwaarde dat de huurschuld die is opgebouwd tijdens de laatste eredivisie vier maanden van NEC, aan de gemeente wordt voldaan, dat gedurende het huidige seizoen eerste divisie, dus over de periode tot 1 juli 2015, de huurpenningen voor De Goffert niet op te eisen maar de huurschuld om te zetten in een rentedragende lening. Dit met het oog op de zeer reële kans dat het verblijf van NEC in de eerste divisie tot één jaar beperkt is en NEC dus volgend seizoen weer eredivisie speelt met – onder meer – als gevolg meer inkomsten en dus ook capaciteit om de overeengekomen huurprijs te betalen. Dit perspectief – afgezet tegen een mogelijk faillissement van de huurder – ondersteunt ook de zakelijkheid van de beslissing met een lening te voorkomen dat de huurder omvalt met alle gevolgen van dien.

14. Op de gemeente en NEC rust de verplichting in de loop van 2013 hun afspraken te evalueren op basis van de dan bestaande situatie en (onder meer) te bezien of en zo ja welke veranderingen in de huur- en eigendomssituatie dan mogelijk geïndiceerd zijn. Ook daarbij zal het voor de gemeente budgettair neutraal zijn van de transactie voorop (blijven) staan (art. 12.2 Stadionovereenkomst).

15. De gemeente is bereid de hiervoor onder 13 vermelde verandering in de huursituatie (tijdelijk geen huurbetalingsverplichtingen voor De Goffert) te aanvaarden onder de voorwaarde dat dit voor de gemeente budgettair neutraal zal zijn. Dat zou betekenen dat omzetting van de huurprijs in een lening niet tot een extra last voor de gemeente zou moeten leiden. Dit effect – budgettair neutraal – treedt al op bij een rentepercentrage dat lager ligt dan een rente met een risico-opslag die bijvoorbeeld een bank zou hanteren, gelet op de tarieven waartegen de gemeente leningen kan aantrekken. Een absolute waarheid in dit grijze gebied is niet zonder meer aan te wijzen.

16. In het licht van onze advisering, die wij op 27 oktober 2014 met de heren Van Wuijtswinkel, en Boon van Ostade bespraken, leidt dat tot de volgende conclusie met betrekking tot uitstel van betaling huur stadion De Goffert tot en met 1 juli 2015. Indien de gemeente zich voldoende ervan heeft kunnen vergewissen dat de door NEC gepresenteerde gegevens, inclusief de meest actuele gegevens, met zich meebrengen dat opeising van de (achterstallige) huurpenningen tot het faillissement van De Goffert zou leiden, uitstel tot betaling van beperkte duur is, uitstel van betaling NEC perspectief biedt op terugkeer naar de eredivisie en hervatting huurbetaling door De Goffert, het uitstel van betaling wordt gegoten in een lening met een op de financiële situatie van NEC, rekeninghoudend met de Stadionovereenkomst en de Huurovereenkomst, afgestemde rente en een zogenaamde conversiebepaling wordt toegevoegd inhoudend, dat indien de voorwaarden voor het uitstel van betaling staatssteun zouden opleveren, deze voorwaarden zodanig zullen worden aangepast en NEC zodanige (na)betalingen zal verrichten dat het effect van eventuele staatssteun ongedaan wordt gemaakt en NEC op voorhand deze voorwaarden ook aanvaardt en zal nakomen, achten wij verdedigbaar dat geen sprake is van staatssteun. Voor zover onverhoopt

toch zou worden vastgesteld dat het uitstel van betaling onrechtmatige staatssteun oplevert, achten wij het verdedigbaar dat de daaraan te verbinden voorwaarden meebrengen dat de gemeente aan haar terugvorderingsverplichting kan voldoen.

Verkoop Stadioncomplex aan NEC

17. De gemeente is, mede naar aanleiding van een motie van de raad, bereid tot verkoop van het Stadioncomplex aan NEC. De periode tot 1 juli 2015 zou gebruikt kunnen worden om te bezien of verkoop van het Stadioncomplex daadwerkelijk zou kunnen worden gerealiseerd. Daarbij dient voor ogen te worden gehouden dat het de voorkeur heeft dat de gemeente eigenaar blijft van de ondergrond zodat het object van de koopovereenkomst het opstalrecht van het Stadioncomplex is. Op deze wijze kan de gemeente invloed blijven uitoefenen zodat, om maar een voorbeeld te noemen, de gemeente niet achteraf geconfronteerd wordt met een verkoop van het Stadioncomplex door NEC aan een Russische oligarch.

18. Ook hier is vertrekpunt dat – rekening houdend met de 2003 transactie waarbij de gemeente het Stadioncomplex (opstalrecht) van NEC heeft verworven tegen een koopsom van € 12 mln exclusief btw waaraan een berekening van een door de gemeente ingeschakelde externe deskundige ten grondslag lag van de herbouwkosten - de koopprijs van het Stadioncomplex marktconform dient te zijn. Verkoop als hier bedoeld zal er eveneens toe leiden dat de risico's dat de gemeente met een niet verhuurd Stadioncomplex inclusief de daarbij behorende lasten blijft zitten, worden weggenomen. Bij de ter zake overeen te komen voorwaarden is, zoals hiervoor al uiteengezet, van belang dat de transactie marktconform is en budgettair neutraal zal zijn. In het kader daarvan zou de gemeente kunnen onderzoeken of de betaling van de koopsom in meerdere termijnen zou kunnen plaatsvinden en daarbij de volgende strategie kunnen hanteren. De koopprijs wordt bepaald aan de hand van een taxatie van de herbouwkosten van het Stadioncomplex anno nu. Deze wijze van taxeren leverde in 2003 een marktconforme koopprijs op voor NEC en – naar verwachting – anno nu voor de gemeente. Deze koopprijs zou dan in termijnen betaald kunnen worden. Een eerste substantiële termijn die minimaal gelijk is aan de reeds getaxeerde marktwaarde op basis van de DCF- methode en één of meerdere aanvullende termijnen gedurende de periode tot en met februari 2043 uit door NEC te maken en nog nader te definiëren overwinsten, zodat deze termijnen tezamen – en rekening houdend met een rentefactor vanwege latere betaling – uitkomen op de herbouwkosten of – indien hoger – het bedrag dat nodig is om een boekwaardeverlies voor de gemeente te voorkomen. Op die wijze wordt ook bewerkstelligd dat de transactie in zijn totaliteit budgettair neutraal is en (derhalve) en net als bij het volledig uitdienen van de huurovereenkomst, geen boekwaardeverlies voor de gemeente oplevert.

Conversiebepaling

19. Deze zou als volgt kunnen luiden.

"Indien een nationale of Europese instantie c.q. een nationale of Europese rechter, al dan niet voorlopig, één of meer onderdelen van de met NEC gemaakte/te maken afspraken strijdig zoud(en) achten met de geldende regelgeving in het bijzonder omdat NEC een niet-marktconform voordeel zou hebben ontvangen, komen deze afspraken niet te vervallen. Wel vervallen alsdan die rechten of verplichtingen die niet in overeenstemming zijn met de nationale of Europeesrechtelijke regelgeving en is NEC per direct verplicht om, zonder dat daartoe een ingebrekestelling van de Gemeente is vereist, met terugwerkende kracht tot datum van verstrekking van het niet-marktconforme voordeel (datum verlening uitstel van betaling, niet markt conforme koopsom) al hetgeen teveel is ontvangen of te weinig is betaald aan de Gemeente (terug) te betalen zodat de toestand wordt hersteld die zou hebben bestaan indien in overeenstemming zou zijn gehandeld met de nationale of Europeesrechtelijke regelgeving. Eveneens is NEC in voorkomend geval, per direct en zonder dat daarvoor een ingebrekestelling van de Gemeente vereist is, verschuldigd aan de Gemeente de referentierente over de waarde van het niet-marktconforme voordeel dat NEC in strijd met de nationale of Europeesrechtelijke regelgeving zou hebben genoten in de periode vanaf verstrekking van het niet-marktconforme voordeel tot en met de datum van de volledige voldoening van de betaling in overeenstemming met de nationale of Europeesrechtelijke regelgeving".

De minimis

20. Volgens de sedert 1 januari 2014 geldende nieuwe de-minimis verordening kunnen decentrale overheden tot € 200.000,00 aan steun verlenen zonder dat er sprake is van staatssteun. Dit bedrag geldt per onderneming over een periode van drie belastingjaren en zou een niet-marktconforme rente of ander tot 1 juli 2016 genoten voordeel mogelijk kunnen dekken.

Bijlage 8

HUUROVEREENKOMST STADIONCOMPLEX

HUUROVEREENKOMST STADIONCOMPLEX

volgens het model door de Raad voor Onroerende Zaken in februari 1996 vastgesteld voor kantoorruimte en andere bedrijfsruimte niet ex artikel 7A:1624 BW

De ondergetekenden

1. De gemeente Nijmegen, gevestigd te Nijmegen vertegenwoordigd door de heer C.P.M.A. Sweens, hoofd van de afdeling Vastgoed Management van de Directie Stadsbedrijven van de gemeente Nijmegen, daartoe gemachtigd door de burgemeester van de gemeente Nijmegen bij besluit van 6 april 1999, afdeling C 370, nummer 9916588, hierna te noemen: de gemeente,

en

2. Exploitatie-Maatschappij De Goffert B.V., gevestigd te Nijmegen, ingeschreven in het Handelsregister te Nijmegen onder nummer 10041649 vertegenwoordigd door haar directeur de heer J.C.A. Weijers, hierna te noemen: De Goffert B.V.

I. Hebben in aanmerking genomen:

a. Vandaag hebben de gemeente enerzijds en Exploitatie-Maatschappij De Goffert B.V., NEC Holding B.V., Nijmegen Eendracht Combinatie B.V. N.E.C. en Stichting Betaald Voetbal NEC een "Stadionovereenkomst gemeente Nijmegen / NEC" gesloten, waarvan een kopie zonder bijlagen als **bijlage A** aan deze huurovereenkomst is gehecht.

b. De overeenkomst heeft, kort gezegd, tot doel dat de gemeente het Stadioncomplex van NEC verwerft, het Stadioncomplex op basis van een huurcontract met een bepaalde tijd van (iets langer dan) 40 jaar aan NEC verhuurt, NEC het Stadioncomplex gedurende die periode ook als betaald voetbalorganisatie zal gebruiken en NEC de koopsom aanwendt om een financiële herstructurering door te voeren, een en ander zoals in deze overeenkomst overeengekomen.

De Goffert B.V. maakt met NEC Holding B.V. en Nijmegen Eendracht Combinatie B.V. N.E.C. deel uit van de betaald voetbalorganisatie NEC. Waar hierna in de artikelen 1 t/m 8 gesproken wordt van NEC zijn deze drie vennootschappen bedoeld.

1

c. In de onder a. genoemde overeenkomst is onder 4 "huurovereenkomst" bepaald:

"4.1 De gemeente zal aan NEC verhuren en NEC zal van de gemeente huren het Stadioncomplex, een en ander krachtens de vandaag ondertekende schriftelijke huurovereenkomst.;

4.2 Het sluiten van de huurovereenkomst betekent niet, dat NEC de exclusieve gebruiker zal zijn van het Stadioncomplex. Het stadion (tribunes en veld) kan door de gemeente worden gebruikt voor (grootschalige) manifestaties en andere activiteiten, uiteraard rekeninghoudend met de activiteiten en de technische mogelijkheden van NEC (waaronder bescherming van de grasmat), dat steeds in overleg met NEC en rekeninghoudend met de tussen NEC en derden bestaande contracten.
De gemeente is voor dat gebruik niet meer verschuldigd dan de daadwerkelijk met dat gebruik gemoeide kosten (zonder opslagen), zoals elektra, verwarming etc.
De ruimtes in het stadion (bestuurskamer, restaurant, gaanderij) kunnen binnen de hiervoor genoemde grenzen in overleg worden gebruikt voor gemeentelijke doeleinden, ook hier tegen betaling van niet meer dan de daadwerkelijk met dat gebruik gemoeide kosten. Er is geen maximum verbonden aan het aantal malen dat (de ruimtes in) het stadion voor gemeentelijke doeleinden gebruikt kan (kunnen) worden.
Ook derden (niet zijnde de gemeente) hebben de mogelijkheid van het stadion en de ruimtes in het stadion gebruik te maken en NEC zal aan dat gebruik door derden ook haar medewerking verlenen, binnen de hiervoor genoemde grenzen, een en ander tegen de door NEC te hanteren tarieven.

d. Ter uitvoering van hetgeen partijen zijn overeengekomen in de onder a. genoemde overeenkomst zijn partijen de onderhavige huurovereenkomst aangegaan, waarvan zij de verdere afspraken in het navolgende schriftelijk wensen vast te leggen en waarbij het gestelde in deze considerans volledig deel uitmaakt van de huurovereenkomst.

II. Zijn overeengekomen als volgt:

Het gehuurde, bestemming, gebruik

1.1 Deze huurovereenkomst heeft betrekking op het Stadioncomplex. Het Stadioncomplex bestaat uit de ondergrond en opstallen c.a. binnen de begrenzingen zoals weergegeven op de als bijlage B aan deze overeenkomst gehechte tekening.. Het gaat dan om de percelen en opstallen

kadastraal bekend gemeente Hatert, sectie M nummers 4252, 4253, 4254, 4255, 4256, 3838 en 3918, kort gezegd bestaande uit een stadion met lichtinstallatie, de van het stadion deeluitmakende bebouwing, de bij het stadion behorende bijgebouwen (toiletten, kassa's, verdeelstation), de fietsenstalling tussen de Busserweg en het Stadionplein en de binnen de kadastrale begrenzing aanwezige verharding en beplantingen, een spelershome en een bestuurs- en restauratieruimte.

1.2 Het gehuurde mag door De Goffert B.V. uitsluitend worden gebruikt ten behoeve van de activiteiten van NEC als betaald voetbal organisatie en alle sportieve – en commerciële activiteiten die daarmee samenhangen, door en voor eigen rekening en risico van De Goffert B.V.

1.3 Het is De Goffert B.V. niet toegestaan zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de gemeente een andere bestemming aan het gehuurde te geven dan omschreven in 1.2.

1.4 De Goffert B.V. is volledig bekend met de staat van het Stadioncomplex en De Goffert B.V. aanvaardt het Stadioncomplex als huurder in de staat waarin het zich thans bevindt. Partijen leggen vast dat het Stationcomplex geen gebreken kent waarvoor de gemeente nu óf in de toekomst verantwoordelijk of aansprakelijk zou kunnen zijn. Eventuele bestaande of toekomstige gebreken zijn volledig voor rekening en risico van De Goffert B.V. en zullen voor eigen rekening en risico van De Goffert B.V. (moeten) worden verholpen.

Voorwaarden

2.1 Van deze overeenkomst maken deel uit de algemene bepalingen huurovereenkomst kantoorruimte en andere bedrijfsruimte niet ex artikel 7A:1624 BW, gedeponeerd bij de griffie van de rechtbank te 's-Gravenhage op 29 februari 1996 en aldaar ingeschreven onder nummer 34/1996, hierna te noemen 'algemene bepalingen'. De inhoud van deze algemene bepalingen is partijen bekend. Een exemplaar daarvan is als **bijlage C** aan deze overkomst gehecht.

2.2 De in 2.1 bedoelde bepalingen zijn van toepassing behoudens voor zover daarvan in deze overeenkomst of de hiervoor in de considerans onder a genoemde overeenkomst niet is afgeweken of toepassing daarvan ten aanzien van het gehuurde niet mogelijk is, zoals bijvoorbeeld de bepalingen met betrekking tot reclame, huurprijswijziging en onderhoud en instandhouding.

3

Duur, verlenging en opzegging

3.1 Deze overeenkomst is aangegaan voor de duur van (iets langer dan) 40 jaar, ingaande op 25 februari 2003 en eindigende op de laatste dag van februari in 2043.

3.2 Behoudens tussentijdse beëindiging door de gemeente in een omstandigheid als genoemd in art. 7 van de Algemene Bepalingen is tussentijdse beëindiging, anders dan door een uitspraak van de bevoegde rechter, niet mogelijk. Een beroep op een omstandigheid als genoemd in art. 7 van de Algemene bepalingen is slechts mogelijk na een deugdelijke ingebrekestelling waarin De Goffert B.V. voldoende tijd wordt gelaten om alsnog te presteren. Dit vereiste van ingebrekestelling geldt evenwel niet indien NEC in staat van faillissement wordt verklaard of indien NEC ophoudt een betaald voetbalorganisatie te zijn c.q. de daarvoor verkregen licentie(s) verliest.

3.3 In de loop van 2040 zullen partijen overleggen over eventuele voortzetting van deze overeenkomst na februari 2043 en de voorwaarden waaronder.

Betalingsverplichting, betaalperiode

4.1 De betalingsverplichting van NEC volgt uit het als **bijlage D** aan deze overeenkomst gehechte rekenmodel, welke betalingsverplichting jaarlijks per 1 maart wordt aangepast / berekend.

4.2 Op basis van dit rekenmodel bedraagt de huurprijs over de periode 25 februari 2003 tot en met 29 februari 2004 € 672.000,00 exclusief omzetbelasting met een nacalculatie in 2003 zodra alle elementen van de betalingsverplichting definitief bekend zijn.

4.3 De betalingsverplichting wordt jaarlijks vastgesteld conform de rekenmethode van bijlage D.

4.4 De door NEC te verrichten betalingen aan de gemeente zijn in één bedrag bij vooruitbetaling, vóór de eerste van iedere maand, verschuldigd in betaalperioden van telkens een maand.

Omzetbelasting

5.1 Alle bedragen genoemd in deze overeenkomst zijn exclusief omzetbelasting.

5.2 Partijen komen overeen dat de gemeente aan NEC omzetbelasting over de huurprijs (en alle eventuele andere betalingsverplichtingen van NEC) in rekening brengt, overeenkomstig het

besluit van de Staatssecretaris van Financiën van 24 maart 1999, nummer: VB 99/571, mededeling 45. In verband daarmee is als bijlage E aan deze huurovereenkomst gehecht de verklaring waaruit blijkt dat De Goffert B.V. het gehuurde gebruikt voor doeleinden waarvoor een volledig of nagenoeg volledig recht op aftrek van belasting op de voet van art. 15 van de Wet Omzetbelasting 1968 bestaat.

Het boekjaar van De Goffert B.V. loopt van 1 juli van enig jaar tot en met 30 juni van het daarop volgende jaar.

5.3 Voor het overige gelden de bepalingen uit de BTW-clausule die als bijlage F aan deze overeenkomst is gehecht.

Leveringen en diensten

6.1 Huurder draagt zelf de zorg en het risico voor alle bijkomende leveringen en diensten die nodig zijn om het Stadioncomplex overeenkomstig het overeengekomen gebruik gedurende de overeengekomen huurperiode te exploiteren.

Beheerder

7. Totdat de gemeente anders meedeelt, treedt als beheerder op de Directie Stadsbedrijven van de gemeente.

Bijzondere bepalingen

8.1 Deze huurovereenkomst is gesloten ter uitvoering van de in de considerans onder a. bedoelde overeenkomst en zal steeds in het licht van die overeenkomst moeten worden uitgelegd. Voor al die onderwerpen die in deze huurovereenkomst niet zijn geregeld geldt het bepaalde in de in de considerans onder a. genoemde overeenkomst. Bij strijd tussen het bepaalde in deze huurovereenkomst en de in de considerans onder a. genoemde overeenkomst gaat het gestelde in die laatste overeenkomst voor.

8.2 Gebruik door de gemeente en door derden.

Het sluiten van de huurovereenkomst betekent niet, dat NEC de exclusieve gebruiker zal zijn van het Stadioncomplex. Het stadion (tribunes en veld) kan door de gemeente worden gebruikt voor (grootschalige) manifestaties en andere activiteiten, uiteraard rekeninghoudend met de activiteiten en de technische mogelijkheden van NEC (waaronder bescherming van de

grasmat), dat steeds in overleg met NEC en rekeninghoudend met de tussen NEC en derden bestaande contracten.
De gemeente is voor dat gebruik niet meer verschuldigd dan de daadwerkelijk met dat gebruik gemoeide kosten (zonder opslagen), zoals elektra, verwarming etc.
De ruimtes in het stadion (bestuurskamer, restaurant, gaanderij) kunnen binnen de hiervoor genoemde grenzen in overleg worden gebruikt voor gemeentelijke doeleinden, ook hier tegen betaling van niet meer dan de daadwerkelijk met dat gebruik gemoeide kosten. Er is geen maximum verbonden aan het aantal malen dat (de ruimtes in) het stadion voor gemeentelijke doeleinden gebruikt kan (kunnen) worden.
Ook derden (niet zijnde de gemeente) hebben de mogelijkheid van het stadion en de ruimtes in het stadion gebruik te maken en NEC zal aan dat gebruik door derden ook haar medewerking verlenen, binnen de hiervoor genoemde grenzen, een en ander tegen de door NEC te hanteren tarieven.

8.3 Onderhoud / voorzieningen / eisen (inter)nationale voetbalorganisaties.

Alle verplichtingen tot onderhoud (verhuurders- en huurders onderhoud), instandhouding en – zonodig – aanpassing van het Stadioncomplex rusten op De Goffert B.V.

De Goffert B.V. zal steeds en tijdig al het noodzakelijke onderhoud aan het Stadioncomplex verrichten en zal eveneens steeds en tijdig al hetgeen doen wat nodig is tot instandhouding van het Stadioncomplex en de daarbij behorende voorzieningen en zal steeds en tijdig alle andere maatregelen nemen om te voldoen aan de huidige en toekomstige wet- en regelgeving en huidige en toekomstige (functionele) eisen gesteld door (inter)nationale voetbalorganisaties. Alle kosten daaruit voortvloeiend zijn en blijven voor rekening van De Goffert B.V. Alle met deze verplichtingen van De Goffert B.V. verbandhoudende werkzaamheden, al het verhuurders- en huurdersonderhoud daaronder begrepen, zullen dan ook in opdracht en voor rekening en risico van De Goffert B.V. worden uitgevoerd.

De Goffert B.V. vrijwaart de gemeente voor alle aanspraken jegens de gemeente samenhangend met of voortvloeiend uit het gebruik van het Stadioncomplex.

De Goffert B.V. blijft ook verantwoordelijk voor het beheer en de uitvoering – voor eigen rekening en risico – van de door NEC gesloten overeenkomsten ten aanzien van (de bouw en het onderhoud van) het Stadioncomplex, ook indien de aanspraken uit één of meer van deze overeenkomsten op de gemeente zijn overgegaan. Dat brengt concreet bijvoorbeeld met zich

6

mee dat De Goffert B.V. partijen betrokken bij de bouw van het Stadioncomplex aanspreekt op eventuele tekortkomingen en / of niet nagekomen garanties.

8.4 Behoudens beëindiging van de huurovereenkomst ten gevolge van het bepaalde in de artt. 12.2, 12.3. en 12.4 van de in de considerans onder a. bedoelde Stadionovereenkomst heeft in alle gevallen van een voortijdige beëindiging van de huurovereenkomst te gelden dat de aanspraak van de gemeente op de huurtermijnen gedurende de totale looptijd van (iets langer dan) 40 jaar ineens opeisbaar zal zijn en De Goffert B.V. alsdan verplicht is om deze termijnen, contant gemaakt per de datum van beëindiging, aan de gemeente te voldoen.

8.5 De Goffert B.V. is gerechtigd tot onderhuur voorzover onderhuur in overeenstemming is met de bestemming volgens art. 1.2.

8.6 Over door De Goffert B.V. gewenste, voor eigen rekening en risico van De Goffert B.V. uit te voeren, investeringen zullen partijen voorafgaand overleg voeren en – zonodig – vooraf en in redelijkheid afspraken maken.

8.7 De naam van het stadion blijft "De Goffert" al dan niet met toevoegingen.

Aldus opgemaakt en in tweevoud ondertekend te Nijmegen op 25 februari 2003

Gemeente Nijmegen	Exploitatie-Maatschappij De Goffert B.V.
C.P.M.A. Sweens	J.C.A. Weijers

Bijlagen

A. de overeenkomst d.d. heden (zonder bijlagen)
B. Stadioncomplex
C. algemene bepalingen
D. rekenmodel met rekenvoorbeelden
E. verklaring van belaste verhuur
F. BTW-clausule

BIJLAGE A

Stadionovereenkomst gemeente Nijmegen / NEC

De ondergetekenden

1. **De gemeente Nijmegen,** zetelend te Nijmegen, krachtens art. 171 Gemeentewet vertegenwoordigd door haar burgemeester dr G. ter Horst, die handelt ter uitvoering van de besluiten van het college van burgemeester en wethouders van 17 december 2002 en 28 januari 2003 en met inachtneming van de besluiten van de raad van de gemeente Nijmegen van 29 januari 2003, hierna: de gemeente;

en

2. **NEC Holding B.V.,** gevestigd te Nijmegen, te dezen vertegenwoordigd door de Stichting Betaald Voetbal NEC, welke stichting op haar beurt wordt vertegenwoordigd door haar voorzitter de heer J.C.M. van Delft en haar secretaris de heer H.C.J. Oomen;

3. **Nijmegen Eendracht Combinatie B.V. N.E.C.,** gevestigd te Nijmegen, te dezen vertegenwoordigd door NEC Holding B.V., welke vennootschap wordt vertegenwoordigd door de Stichting Betaald Voetbal NEC, welke stichting weer wordt vertegenwoordigd door de heren Van Delft en Oomen voornoemd;

4. **Exploitatie-Maatschappij De Goffert B.V.,** gevestigd te Nijmegen, te dezen vertegenwoordigd door haar directeur de heer J.C.A. Weijers;

5. **Stichting Betaald Voetbal NEC,** gevestigd te Nijmegen, te dezen vertegenwoordigd door haar voorzitter de heer J.C.M. van Delft en haar secretaris de heer H.C.J. Oomen;

de ondergetekenden 2 t/m 5 worden hierna tezamen genoemd: NEC

I. **Hebben in aanmerking genomen:**

a. NEC houdt zich bezig met betaald voetbal in Nijmegen. De wedstrijden worden gespeeld in het stadioncomplex De Goffert, hierna: het Stadioncomplex. Het Stadioncomplex bestaat uit de ondergrond en opstallen o.a. binnen de begrenzingen zoals weergegeven op de als **bijlage I** aan deze overeenkomst gehechte tekening.

b. De structuur van NEC is als volgt: NEC Holding B.V. houdt alle aandelen in Nijmegen Eendracht Combinatie B.V. N.E.C. (doelstelling: het bevorderen en de

instandhouding van het betaald voetbal in de regio Nijmegen) en alle aandelen in Exploitatie-Maatschappij De Goffert B.V. (doel: het verwerven en exploiteren van het stadioncomplex De Goffert).
Nijmegen Eendracht Combinatie B.V. N.E.C. houdt weer alle aandelen in Goffertspelers B.V. (doel: het faciliëren van de aankoop van spelers en daarmee samenhangende derden door NEC en het investeren in dergelijke spelers en daarmee samenhangende derden op basis van met NEC te sluiten overeenkomsten).
De aandelen in NEC Holding B.V. worden gehouden door de Stichting Administratiekantoor NEC, terwijl NEC Holding B.V. wordt vertegenwoordigd door de Stichting Betaald Voetbal NEC.

c. Niet alleen vanuit de beleidsmatige kant maar ook vanuit de zakelijke kant bestaat er een relatie tussen de gemeente en NEC. Voorzover hier van belang bestaat die zakelijke relatie uit de volgende onderdelen:

- op 29 juli 1986 is door de gemeente aan Stichting Betaald Voetbal NEC een zakelijk recht van opstal verleend tot 31 december 2016 voor het oprichten, hebben en onderhouden van een spelershome op een perceel grond gelegen te Nijmegen, in het Sportpark De Goffert, ter grootte van ongeveer 1 are en 60 ca, van een perceel kadastraal bekend gemeente Hatert, sectie M nummer 3433 als op tekening aangegeven;

- op 24 januari 1990 heeft de gemeente aan de Stichting Betaald Voetbal NEC het zakelijk recht van opstal verleend tot 30 juni 2019 voor het oprichten, hebben en onderhouden van een besturs- en restauratieruimte op een perceel grond gelegen te Nijmegen, in het Sportpark De Goffert, uitmakende een ter plaatse kennelijk aangeduid en afgepaald gedeelte ter grootte van ongeveer 2 are 25 ca van een perceel kadastraal bekend gemeente Hatert, sectie M nummer 3840, een en ander zoals nader op een tekening aangegeven;

- op 5 mei 1994 heeft de gemeente aan Exploitatie-Maatschappij De Goffert B.V. in oprichting het zakelijk recht van opstal verleend (tot 31 december 2022) tot het stellen en in eigendom hebben van een stadion met lichtinstallatie, de van het stadion deel uitmakende bebouwing, de bij het stadion behorende bijgebouwen (toiletten, kassa's, verdeelstation), de fietsenstalling tussen de Busserweg en het Stadionplein en de binnen de begrenzing aanwezige verharding en beplanting op de percelen gelegen nabij de Oude Mollenhutseweg te Nijmegen, kadastraal bekend gemeente Hatert, sectie M, nummer 4084 gedeeltelijk groot ongeveer 3 ha 53 are 50 ca, een en ander zoals op tekening aangegeven. De zich op de

perceelsgedeelten bevindende bebouwing c.a. (met uitzondering van de reeds gevestigde rechten van opstal) zijn in eigendom overgegaan naar Exploitatie-Maatschappij De Goffert B.V.

- Leningen / garanties

  Verder heeft de gemeente leningen en garanties verstrekt tot een totaal van (afgerond) € 2.253.000,00 waarvan het leningdeel (afgerond) € 766.000,00 groot is en heeft NEC tot zekerheid voor de nakoming van haar verplichtingen jegens de gemeente rechten van hypotheek verleend op één of meer opstalrechten.

d. De zakelijke relatie tussen NEC en derden (financiers) komt er – wederom voorzover hier van belang – op neer, dat NEC aflossingsverplichtingen heeft uit hoofde van door derden verstrekte leningen ter grootte van (afgerond) € 13.058.000,00.
Ook intern bestaan er aflossingsverplichtingen en wel in de relatie Nijmegen Eendracht Combinatie B.V. N.E.C. – Goffertspelers. Een aantal particulieren heeft aan Goffertspelers achtergestelde leningen verstrekt. De daarmee gemoeide bedragen heeft Goffertspelers gedeeltelijk weer doorgeleend aan Nijmegen Eendracht Combinatie B.V. N.E.C.

   Tenslotte heeft NEC tot zekerheid voor de nakoming van haar verplichtingen ook aan derden rechten van hypotheek verleend op één of meer van de onder c. genoemde opstalrechten.

e. Deze verplichtingen in relatie met het de laatste jaren niet realiseren van inkomsten uit spelertransfers, hebben invloed gehad op de financiële positie van NEC.

f. Doelstelling van NEC is om vanaf het seizoen 2003 / 2004 een sluitende exploitatie te realiseren zonder dat daarvoor transferresultaten nodig zijn. Een belangrijk vereiste om dit doel te bereiken is de versterking van het eigen vermogen en verbetering van de liquiditeitspositie. In dat verband heeft NEC intensief overleg gevoerd met haar financiers en – toen duidelijk werd dat alleen afspraken met die financiers niet tot het beoogde doel zouden leiden – met de gemeente. Inzet was en is een vergaande financiële herstructurering van NEC. Dit overleg heeft tot resultaat geleid, waarbij als belangrijkste onderdelen van de financiële herstructurering moeten worden aangemerkt:

- aankoop van het stadion De Goffert c.a. door de gemeente en verhuur van het stadion aan NEC, waardoor de transactie voor de gemeentebegroting budgettair neutraal verloopt;

- afschrijving en achterstelling van een deel van de vorderingen van de huidige financiers, waardoor de financiële uitgangspositie van NEC sterk verbetert. Na deze afschrijving en achterstelling en los van de leningen / garanties van de gemeente sluiten de aflossingsverplichtingen van NEC per 1 januari 2003 op een bedrag van (afgerond) € 8.517.000,00.

g. In zijn vergadering van 29 januari 2003 heeft de raad van de gemeente – voorzover voor deze overeenkomst van belang - overeenkomstig het voorstel van het college van burgemeester en wethouders besloten:

"1. In te stemmen met het voorstel van het college van burgemeester en wethouders om over te gaan tot aankoop van het Goffertstadion en verhuur ervan aan N.E.C. met de in dit voorstel geformuleerde uitgangspunten en randvoorwaarden als kader voor de op te stellen contracten, en de transactie verder door het college af te laten wikkelen.

2. Na afwikkeling van de transactie de uitvoeringscontracten nog nader te beoordelen op het met dit voorstel vastgelegde kader, en afwijkingen daarop door het college opnieuw in onderhandeling met het bestuur van N.E.C. te laten brengen.

4. In te stemmen met een door N.E.C. in te stemmen fonds voor breedtesport met nog nader met N.E.C. uit te werken voeding."

Voorts is er door de raad van de gemeente op 29 januari 2003 een amendement opgenomen met de volgende tekst:

"De gemeenteraad van Nijmegen in vergadering bijeen op 29 januari 2003, overwegende dat:

- *zoveel mogelijk financiële zekerheid voor de Gemeente betreffende de aankoop van het Goffertstadion gewenst is,*
- *in het voorliggende voorstel geen concrete bedragen genoemd worden,*
- *hieraan wél behoefte bestaat,*

< 4

draagt het college op in het contract met NEC op te nemen dat:

1. *er gestreefd wordt naar een garantievermogen dat op de kortst mogelijke termijn, maar zeker uiterlijk binnen vijf jaar, een omvang bereikt heeft van minimaal 3 jaar huur of – wanneer dat meer is – 20% van de begroting,*
2. *het college onmiddellijk op de hoogte gesteld wordt als dit garantievermogen dreigt te worden aangetast.*

Een kopie van het gewijzigd collegevoorstel, de besluiten van de raad en de tekst van het amendement zijn als **bijlage II** aan deze overeenkomst gehecht. Als **bijlage III** is aan deze overeenkomst gehecht de brief van NEC van 16 januari 2003, waarin NEC bevestigt in te stemmen met de in het collegevoorstel geformuleerde uitgangspunten, randvoorwaarden en afspraken. Door ondertekening van deze overeenkomst is NEC ook akkoord gegaan met de besluitvorming van de raad op 29 januari 2003 op basis van het gewijzigd collegevoorstel.

h. Na verwerving van de eigendom van het stadion c.a. door het verkrijgen van het opstalrecht d.d. 5 mei 1994 heeft NEC geheel voor eigen rekening en risico het stadion grotendeels gesloopt en nagenoeg compleet herbouwd en de daarbij behorende infrastructuur aangelegd.

i. Op basis van een berekening van een door de gemeente ingeschakelde externe deskundige van de herbouwkosten zijn de gemeente en NEC overeengekomen dat de gemeente de onder c. genoemde aan NEC verleende opstalrechten (lees: de eigendom van de daarin genoemde onroerende zaken) koopt voor een koopsom van € 12.000.000,00, exclusief BTW waardoor de gemeente (volledig en onbezwaard) eigenaar wordt van het Stadioncomplex.

j. Na aankoop van de opstalrechten en betaling van de koopsom van € 12.000.000,00 exclusief BTW en na aanwending van die koopsom ter (gedeeltelijke) aflossing / opheffing garanties van door derden, Gofferspelers en de gemeente verstrekte leningen en na afschrijving en achterstelling van door derden en Goffertspelers in het verleden verstrekte leningen, bedragen de schulden van NEC aan derden (afgerond) € 2.800.000 en bedraagt het garantievermogen per 30 juni 2003 (einde boekjaar 2002-2003 en onder de aanname van een sluitende exploitatie over dit boekjaar) (afgerond) € 1.476.000,00.

5

Aanwending van de koopsom als overeengekomen leidt bovendien tot aflossing van de door de gemeente verstrekte lening en beëindiging van de door de gemeente verstrekte garanties.

NEC zal zodanige afspraken maken met Goffertspelers en bij Goffertspelers betrokken particulieren, dat de aanspraak van Goffertspelers op 30% van de transferresultaten, dit met het oog op het gedeeltelijk aflossen van de door deze particulieren aan Goffertspelers ter beschikking gestelde achtergestelde leningen, vóór het einde van het seizoen 2002 – 2003 is teruggebracht naar 10%.
Hetzelfde geldt voor de door Nijmegen Eendracht Combinatie B.V. N.E.C. aan Goffertspelers verstrekte zekerheid in de vorm van verpanding van (toekomstige) vorderingen uit transferresultaten. Voor een definitie van het begrip "transferresultaten" wordt verwezen naar **bijlage IV**.

k. Bij bereidheid van de gemeente om aan verkoop van het Stadioncomplex door NEC aan de gemeente mee te werken hebben de factoren en omstandigheden genoemd in het collegevoorstel, en de raadsbesluiten – waaronder het amendement– (bijlage II) een doorslaggevende rol gespeeld.
Met de verkoop en de daaraan verbonden overwegingen en voorwaarden moet mede worden voorkomen dat de gemeente in de toekomst steeds opnieuw met problemen geconfronteerd gaat worden en steeds opnieuw moet beslissen of en tot hoever bijgesprongen moet en kan worden.

l. Voorzover nog nodig – immers maken deze considerans en de daarin beschreven rechten en verplichtingen volledig deel uit van deze overeenkomst – leggen partijen de bereikte overeenstemming in het hiernavolgende nog nader vast c.q. werken deze nader uit.

II. Zijn overeengekomen als volgt

1. Doel van de overeenkomst

1.1 Deze overeenkomst heeft tot doel dat de gemeente het Stadioncomplex van NEC verwerft voor een koopsom van € 12.000.000,00 exclusief BTW, NEC het Stadioncomplex op basis van een huurcontract met een bepaalde tijd van 40 jaar van de gemeente huurt en het Stadioncomplex gedurende die periode ook als betaald voetbalorganisatie zal gebruiken, dat NEC de koopsom aanwendt om een financiële herstructurering door te voeren met de verplichting om ook nadien een zodanig (financieel) beleid te voeren dat de exploitatie sluitend is en de gemeente

6

als eigenaar verzekerd is van de ontvangst van de door NEC te betalen huur c.a., een en ander zoals hiervoor en hierna verder uitgewerkt.

2. Opstalrechten

2.1 Stichting Betaald Voetbal NEC zal de opstalrechten voor het oprichten, hebben en onderhouden van een spelershome en voor het oprichten, hebben en onderhouden van een bestuurs- en restauratieruimte aan de gemeente verkopen en leveren en Exploitatie-Maatschappij De Goffert B.V. zal het recht van opstal tot het stellen en in eigendom hebben van een stadion met lichtinstallatie, de van het stadion deeluitmakende bebouwing, de bij het stadion behorende bijgebouwen (toiletten, kassa's, verdeelstation), de fietsenstalling tussen de Busserweg en het Stadionplein en de binnen de begrenzing aanwezige verharding en beplanting op de percelen gelegen nabij de Oude Mollenhutseweg (thans: Burgemeester Daleslaan) te Nijmegen aan de gemeente verkopen en leveren overeenkomstig de als **bijlage V** aan deze overeenkomst gehechte notariële "Akte van levering opstalrechten", tegen betaling door de gemeente van een koopsom van € 12.000.000,00 exclusief BTW.

NEC is ermee bekend dat de notaris voor wie de hierbedoelde akte wordt verleden verbonden is aan Dirkzwager advocaten & notarissen, het kantoor van de externe juridische adviseurs van de gemeente. Onder verwijzing naar de artikelen 9 en 10 van de "Richtlijnen met betrekking tot vormen van samenwerking van notarissen onderling en met advocaten" zoals vastgesteld door het Bestuur van de Koninklijke Notariele Beroepsorganisatie, stemt NEC er hierbij uitdrukkelijk mee in dat de gemeente terzake van deze overeenkomst en overeenkomsten die hiervan het gevolg mochten zijn, alsmede terzake van mogelijkerwijs daaruit voortvloeiende geschillen, kan worden bijgestaan door Dirkzwager advocaten & notarissen.

3. Aanwending koopsom

3.1 NEC zal de koopsom zodanig aanwenden dat de situatie wordt bereikt als hiervoor in de considerans onder j vermeld.

7

4. Huurovereenkomst

4.1 De gemeente zal aan NEC verhuren en NEC zal van de gemeente huren het Stadioncomplex, een en ander krachtens de vandaag ondertekende schriftelijke huurovereenkomst met bijlagen.

4.2 Het sluiten van de huurovereenkomst betekent niet, dat NEC de exclusieve gebruiker zal zijn van het Stadioncomplex. Het stadion (tribunes en veld) kan door de gemeente worden gebruikt voor (grootschalige) manifestaties en andere activiteiten, uiteraard rekeninghoudend met de activiteiten en de technische mogelijkheden van NEC (waaronder bescherming van de grasmat), dat steeds in overleg met NEC en rekeninghoudend met de tussen NEC en derden bestaande contracten.
De gemeente is voor dat gebruik niet meer verschuldigd dan de daadwerkelijk met dat gebruik gemoeide kosten (zonder opslagen), zoals elektra, verwarming etc.
De ruimtes in het stadion (bestuurskamer, restaurant, gaanderij) kunnen binnen de hiervoor genoemde grenzen in overleg worden gebruikt voor gemeentelijke doeleinden, ook hier tegen betaling van niet meer dan de daadwerkelijk met dat gebruik gemoeide kosten. Er is geen maximum verbonden aan het aantal malen dat (de ruimtes in) het stadion voor gemeentelijke doeleinden gebruikt kan (kunnen) worden.
Ook derden (niet zijnde de gemeente) hebben de mogelijkheid van het stadion en de ruimtes in het stadion gebruik te maken en NEC zal aan dat gebruik door derden ook haar medewerking verlenen, binnen de hiervoor genoemde grenzen, een en ander tegen de door NEC te hanteren tarieven.

5. Onroerende zaakbelasting en transactiekosten

5.1 De vordering van de gemeente terzake van onroerende zaakbelasting over voorgaande jaren alsmede alle met de totstandkoming en vastlegging van de onderhavige transactie gemoeide kosten die de gemeente moet maken waaronder de kosten van externe adviseurs, worden verdisconteerd in de betalingsverplichting over de eerste tien jaren.

6. Zekerheden

6.1 Vormen voorzieningen

8

NEC zal streven naar een garantievermogen dat op de kortst mogelijke termijn, maar zeker uiterlijk aan het einde van het boekjaar 2006-2007, een omvang heeft bereikt van minimaal drie jaar huur of – wanneer dat meer is - 20% van de (omvang van de) begroting. Zolang het garantievermogen nog niet of niet meer de omvang heeft als in de vorige zin bedoeld zullen de helft van de transferresultaten daartoe worden bestemd en aangewend.

NEC zal niet alleen een zodanig (financieel) beleid voeren dat het nagestreefde garantievermogen met inachtneming van het bepaalde in 6.3 kan worden bereikt maar zal daarnaast een fonds vormen ten behoeve van de breedtesport. Dit fonds zal worden opgebouwd doordat NEC, jaarlijks 5% van een positief exploitatieresultaat aan dit fonds zal toevoegen met een jaarlijks maximum van € 100.000,00.

Onder garantievermogen wordt verstaan het eigen vermogen uit de balans vermeerderd met het bedrag aan achtergestelde leningen.

6.2 Verpanding vorderingen

NEC garandeert dat door ontvangst van de koopsom voor de opstalrechten alle aan derden verstrekte zekerheden, waaronder hypotheekrechten, met uitzondering van de aan Goffertspelers verstrekte zekerheid voor het recht van Goffertspelers op (na terugbrenging daarvan) 10% van de transferresultaten, vervallen.

NEC is op eerste verzoek van de gemeente verplicht de huidige en toekomstige vorderingen, waaronder de vorderingen uit transfers, sponsor- en reclame-inkomsten, inkomsten uit verstrekking van televisierechten etc. aan de gemeente te verpanden, waarbij voor de opbrengsten uit transfers geldt dat dit pandrecht betrekking heeft op 90% van de daaruit ontstane vorderingen. De hier bedoelde pandrechten strekken tot zekerheid voor een bedrag gelijk aan maximaal drie jaar huur.

NEC is derhalve niet gerechtigd deze vorderingen geheel of gedeeltelijk aan derden te verpanden zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de gemeente. De gemeente zal, met inachtneming van het hiervoor bepaalde, deze toestemming niet op onredelijke gronden onthouden.

6.3 Financieel beleid

Ten aanzien van het door NEC te voeren financieel beleid geldt het volgende:

a. NEC is verplicht een zodanig financieel beleid te voeren, dat er structureel sprake is van een sluitende begroting onafhankelijk van eventuele transferresultaten;

b. het financieel beleid van NEC zal gericht zijn op een sluitende begroting met bijsturing tijdens het boekjaar gericht op een sluitende of positieve exploitatie. Deze exploitatie dient voldoende flexibel te zijn om tegenvallers op te kunnen vangen.

c. bij haar financieel beleid, waaronder ook begrepen het streven naar een garantievermogen met een omvang als omschreven in 6.1 en binnen de in 6.1 genoemde periode, zal NEC naast de in deze overeenkomst en het collegevoorstel verwoorde aanbevelingen, maximaal rekening houden met de aanbevelingen van Deloitte en Touche zoals te vinden in de door Deloitte en Touche aan het college van burgemeester en wethouders van de gemeente uitgebracht Samenvatting bevindingen transactie Stadion De Goffert.

7. Informatieplicht

NEC is verplicht om de gemeente gevraagd en ongevraagd te informeren over alle feiten, omstandigheden en voornemens die aanmerkelijke invloed hebben op de exploitatie van en de gang van zaken binnen NEC. NEC zal in dat verband onder meer aan de gemeente inzage geven in alle informatie die NEC verplicht is aan de KNVB te verstrekken. Ook zal NEC vóór 1 september van ieder jaar de concept-jaarstukken aan de gemeente toezenden en – na vaststelling daarvan – de definitieve. Over een meer exacte invulling van deze informatieplicht en van het mede in verband daarmee periodiek te voeren overleg met de gemeente zullen partijen jaarlijks afzonderlijke afspraken maken.

Verder zal NEC haar jaarlijkse beleidsplan met daarin haar intenties en concrete maatregelen voor een goed financieel beleid en beheer vóór vaststelling daarvan aan de gemeente voorleggen, het beleidsplan regelmatig actualiseren op basis van de werkelijke ontwikkelingen en niet zonder overleg met de gemeente van de inhoud van het beleidsplan c.q. de actualisering ervan afwijken. In het beleidsplan zal NEC tevens opnemen op welke wijze zij maatregelen zal nemen om een aantal

in de door Deloitte en Touche genoemde SWOT-analyse gesignaleerde zwakke punten te verbeteren en bedreigingen te verminderen.

De uiteindelijke verantwoordelijkheid en beslissingsbevoegdheid voor het te voeren (financieel) beleid berust te allen tijde bij NEC met inachtneming van het in artikel 8 bepaalde.

Bij de hier bedoelde informatie gaat het steeds om informatie die vertrouwelijk aan de gemeente is meegedeeld en als zodanig door de gemeente zal worden behandeld.

8. Goedkeuringsbevoegdheid gemeente

Indien en zolang de begroting niet-sluitend is of het garantievermogen nog niet of niet meer de tussen partijen overeengekomen omvang heeft of er zich overigens omstandigheden voordoen die de financiële positie van NEC aanmerkelijk (doen) verslechteren of kunnen (doen) verslechteren, met als gevolg dat de begroting niet langer sluitend is of het garantievermogen niet (meer) de tussen partijen overeengekomen omvang heeft, heeft de gemeente als uiterste instrument de bevoegdheid te eisen dat uitgaven die een wezenlijke invloed hebben op de exploitatie alleen maar kunnen worden gedaan en verplichtingen die een wezenlijke invloed hebben op de exploitatie alleen maar kunnen worden aangegaan na voorafgaande schriftelijke goedkeuring van de gemeente en is NEC verplicht daaraan mee te werken en daaraan te voldoen, onmiddellijk na ontvangst van de aangetekende brief van de gemeente waarin de gemeente gemotiveerd aangeeft dat zij van deze bevoegdheid gebruik wenst te maken.

Voor wijziging van de (zeggenschaps)structuur zoals hiervoor in de considerans onder b. beschreven heeft NEC voorafgaande schriftelijke goedkeuring van de gemeente nodig. De gemeente zal deze goedkeuring niet op onredelijke gronden onthouden.

De hierbedoelde goedkeuring geldt niet voor wijziging van de (zeggenschaps)structuur van Goffertspelers B.V. zij het dat een eventuele wijziging geen afbreuk mag en kan doen aan de verplichtingen van NEC uit deze overeenkomst. Zo dient te allen tijde gegarandeerd te zijn dat transferresultaten niet buiten NEC (om) worden gerealiseerd. NEC zal de gemeente steeds onverwijld informeren over eventuele wijzigingen in de (zeggenschaps)structuur van Goffertspelers B.V.

9. Breedtesport

Het door NEC te vormen fonds voor de breedtesport zal in onderling overleg tussen de gemeente en NEC worden aangewend.

10. Conversie

10.1 Voorzover één of meerdere bepalingen van deze overeenkomst geheel of gedeeltelijk in strijd mocht(en) zijn of mocht(en) komen met regels van dwingend recht of aan de bepaling / bepalingen – al dan niet door invoering van nieuwe regelgeving - gevolgen zouden worden verbonden die niet overeenstemmen met de afspraken en bedoelingen van partijen, komt deze overeenkomst niet te vervallen, maar zullen partijen overleg voeren over een met de bestaande regelgeving of de uitleg daarvan in overeenstemming zijnde wijziging van de overeenkomst, die zoveel mogelijk aansluit bij de afspraken en bedoelingen van partijen.

Het overleg zal worden gevoerd aan de hand van een schriftelijk wijzigingsvoorstel dat door de meest gerede partij(en) aan de andere partij(en) wordt gedaan. Mochten partijen niet binnen drie maanden na het doen van het schriftelijk wijzigingsvoorstel als hier bedoeld overeenstemming hebben bereikt dan geldt het bepaalde in art. 15.

10.2 Indien nationale of Europese instanties e.g. de nationale of Europese rechter, al dan niet na inschakeling door één of meer van de partijen bij deze overeenkomst, één of meer onderdelen van deze overeenkomst strijdig zouden achten met de geldende regelgeving, komt deze overeenkomst op grond van het hiervoorvermelde onder 10.1 niet te vervallen. Wel vervallen alsdan die betalingsverplichtingen die niet in overeenstemming zijn met nationale of Europeesrechtelijke regelgeving en is de partij die teveel heeft ontvangen of te weinig heeft betaald verplicht hetgeen teveel is ontvangen of te weinig is betaald aan de wederpartij (terug) te betalen met ingang van de dag waarop onherroepelijk komt vast te staan dat deze partij teveel heeft ontvangen of te weinig heeft betaald. Over de wijze waarop mogelijk teveel ontvangen of te weinig betaalde bedragen moeten worden (terug)betaald zullen partijen binnen de dan bestaande mogelijkheden overleg voeren.

12

11. Verhouding overeenkomst - bijlagen

11.1 Bij strijdigheid van de inhoud van deze overeenkomst met één of meer bijlagen gaat het gestelde in deze overeenkomst, uitgelegd aan de hand van het collegevoorstel en het raadsbesluit met amendement van 29 januari 2003 en de daaruit blijkende uitgangspunten, achtergronden en bedoelingen, voor.

12. Duur en evaluatie

12.1 Deze overeenkomst is van kracht zolang niet alle met deze overeenkomst samenhangende overeenkomsten zijn geëindigd en zolang deze overeenkomst niet is vervangen door een andere overeenkomst die de verhouding tussen NEC en de gemeente regelt. Buitengerechtelijke ontbinding of vernietiging van deze overeenkomst is uitgesloten, zodat beëindiging tegen de wil van één van de partijen slechts kan geschieden door tussenkomst van de bevoegde rechter. Dit is slechts anders indien NEC ophoudt een betaald voetbalorganisatie te zijn c.q. de daarvoor benodigde licentie(s) verliest of NEC in staat van faillissement wordt verklaard, in welke gevallen de gemeente gerechtigd is deze overeenkomst met onmiddellijke ingang en zonder enige (financiële) aanspraak van NEC, hoe ook genaamd, te beëindigen.

12.2 In de loop van 2013 zullen partijen hun afspraken evalueren op basis van de dan bestaande situatie en (onder meer) bezien of en zo ja welke veranderingen in de huur- en eigendomssituatie dan mogelijk geïndiceerd zijn. Ook daarbij zal het voor de gemeente budgettair neutraal zijn van deze transactie voorop (blijven) staan.

12.3 Ook vóór 2013 kan de vraag aan de orde zijn of er zich een situatie voordoet op grond waarvan terugkoop van het Stadioncomplex door NEC aan de orde kan zijn.

12.4 In geval van een eventuele verkoop gedurende de duur van deze overeenkomst zal de gemeente het Stadioncomplex eerst aan NEC aanbieden. De koopprijs zal zodanig zijn dat indien NEC het aanbod en de door de gemeente te stellen voorwaarden aanvaardt, de transactie voor de gemeente budgettair neutraal zal zijn, een en ander met inachtneming van art. 10, meer in het bijzonder 10.2. Het bepaalde in de laatste volzin van dit artikellid geldt ook in de gevallen van verkoop aan NEC als gevolg van het bepaalde in art. 12.2 en 12.3.

13

13. Overdracht rechten en / of verplichtingen

13.1 Geen van de partijen bij deze overeenkomst is gerechtigd rechten en / of verplichtingen uit deze overeenkomst aan derden over te dragen zonder voorafgaande schriftelijke goedkeuring van de andere partijen.

14. Hoofdelijkheid

14.1 De ondergetekenden 2, 3 en 4 zijn hoofdelijk aansprakelijk voor de nakoming van de verplichtingen van NEC uit deze overeenkomst en uit de met deze overeenkomst samenhangende overeenkomsten.

15. Toepasselijk recht / geschillen

15.1 Op deze overeenkomst, de met deze overeenkomst samenhangende overeenkomst(en) en mogelijk daaruit nog voortvloeiende overeenkomsten is Nederlands recht van toepassing.

15.2 Alle geschillen terzake van de onder 15.1 genoemde overeenkomsten worden in eerste aanleg beslist door de bevoegde rechter te Arnhem.

16. Bijlagen

I. Stadioncomplex;

II. gewijzigd collegevoorstel en besluiten van de raad en de tekst van het amendement van 29 januari 2003;

III. brief van NEC aan het College van burgemeester en wethouders van de gemeente van 16 januari 2003;

IV. definitie transferresultaten;

V. akte van levering opstalrechten.

17. Voorbehoud

17.1 Deze overeenkomst en de met deze overeenkomst samenhangende overeenkomsten treden pas in werking en de beoogde levering van de

14

opstalrechten en betaling van de koopsom zullen pas worden geëffectueerd indien alle betreffende stukken op 25 februari 2003 rechtsgeldig zijn ondertekend.

Aldus overeengekomen en in tweevoud ondertekend te Nijmegen op 25 februari 2003

1. Gemeente Nijmegen

G. ter Horst

2. NEC Holding B.V

J.C.M. van Delft

H.C.J. Oomen

3. Nijmegen Eendracht Combinatie B.V. N.E.C.

J.C.M. van Delft

H.C.J. Oomen

4. Exploitatie-Maatschappij De Goffert B.V.

J.C.A. Weijers

15

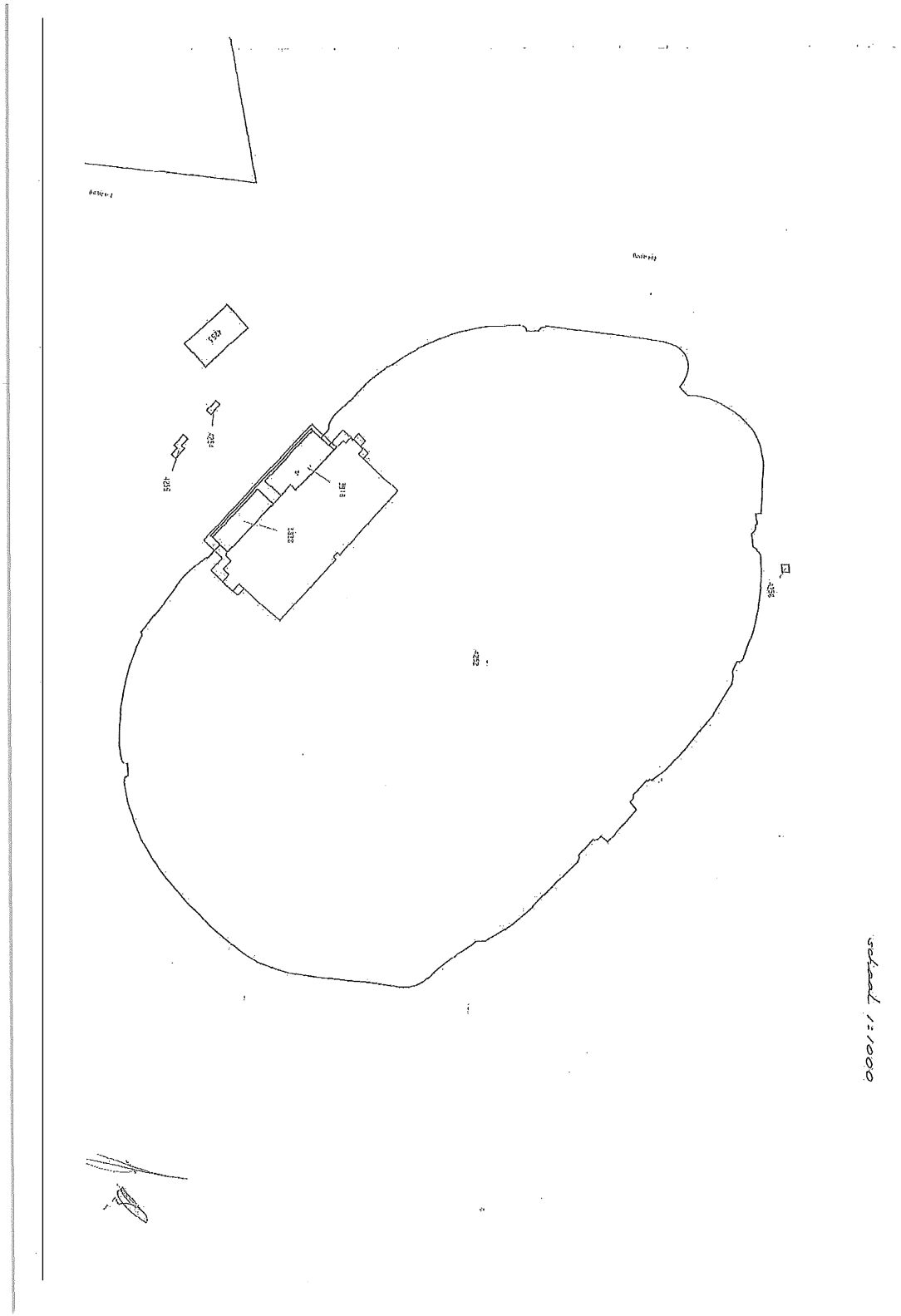
5. Stichting Betaald Voetbal NEC

J.C.M. van Delft

H.C.J. Oomen

16

BIJLAGE B

BIJLAGE C

ALGEMENE BEPALINGEN HUUROVEREENKOMST KANTOORRUIMTE

En andere bedrijfsruimte niet ex artikel 7A: 1624 BW

Volgens het model door de Raad voor Onroerende Zaken opgesteld en op 29 februari 1996 gedeponeerd bij de griffie van de rechtbank te 's-Gravenhage en aldaar ingeschreven onder nummer 34/1996. Aansprakelijkheid voor nadelige gevolgen van het gebruik van de tekst van het model wordt door de Raad uitgesloten. De aanduidingen boven de artikelen van deze algemene bepalingen hebben uitsluitend tot doel de leesbaarheid te vergroten. De inhoud en de strekking van het onder een bepaalde aanduiding opgenomen artikel beperkt zich derhalve niet tot die aanduiding.

Gehuurde

1.1 Onder het gehuurde zijn mede begrepen de in het gehuurde aanwezige installaties en voorzieningen, voor zover die in de bij deze overeenkomst behorende gewaarmerkte omschrijving niet zijn uitgezonderd.

1.2 Het gehuurde wordt opgeleverd en aanvaard in de staat zoals is aangegeven in de bij de overeenkomst behorende, gewaarmerkte omschrijving of bij gebreke daarvan, die waarin het zich bij de aanvang van de huur bevindt, in goede staat zonder gebreken.

Gebruik

2.1 Huurder dient het gehuurde - gedurende de gehele duur van de overeenkomst - daadwerkelijk, behoorlijk en zelf te gebruiken uitsluitend overeenkomstig de in de huurovereenkomst aangegeven bestemming. Hij dient hierbij bestaande beperkte rechten en de van overheidswege en vanwege de nutsbedrijven gestelde of nog te stellen eisen in acht te nemen. Tevens dient hij het gehuurde te voorzien en voorzien te houden van voldoende inrichting en inventaris.

2.2 Huurder zal zich gedragen naar de bepalingen van de wet en de plaatselijke verordeningen alsmede naar de gebruiken omtrent huur en verhuur, de voorschriften van de overheid, van de nutsbedrijven, de verzekeraars en indien van toepassing van het bureau voor Sprinklerbeveiliging en de Stichting Nederlands Instituut voor Lifttechniek en andere tot het afgeven van de benodigde certificaten bevoegde instanties. Eveneens dient huurder de mondelinge en schriftelijke aanwijzingen door of name is verhuurder gegeven in het belang van een behoorlijk gebruik van het gehuurde en van de binnen- en buitenruimten, installaties en voorzieningen van het gebouw of complex waarvan het gehuurde deel uitmaakt, in acht te nemen. Hiertoe behoren ook de aanwijzingen met betrekking tot onderhoud, aanzien, geluidsniveau, orde, brandveiligheid, parkeergedrag en het goed functioneren van de installaties respectievelijk het gebouw of complex waarvan het gehuurde deel uitmaakt.

2.3 Huurder mag bij het gebruik van het gehuurde dan wel van het gebouw of complex waarvan het gehuurde deel uitmaakt geen hinder of overlast veroorzaken en zal er voor zorgdragen dat vanwege hem aanwezige derden dit evenmin doen.

2.4 Huurder heeft het recht en de plicht tot het gebruik van de gemeenschappelijke voorzieningen en diensten welke in het belang van het goed functioneren van het complex waartoe het gehuurde behoort, ter beschikking zijn of zullen zijn.

Vergunningen

2.5.1 Huurder is verplicht te zorgen voor het verkrijgen van de voor de uitoefening van het bedrijf, waarvoor het gehuurde is bestemd, vereiste vergunningen en/of ontheffingen. Weigering of intrekking daarvan zal geen aanleiding kunnen geven tot ontbinding of nietigverklaring van de huurovereenkomst of tot enige verdere actie tegen verhuurder.

2.5.2 Indien aan of in het gehuurde in verband met 2.5.1 wijzigingen of voorzieningen al dan niet op overheidsvoorschrift noodzakelijk zijn, is huurder (onverminderd het onder 2.6 en 2.10 bepaalde) er voor aansprakelijk dat bij de uitvoering van de werkzaamheden voldaan wordt aan ter zake door de overheid gestelde of te stellen eisen, alsmede dat benodigde vergunningen worden verkregen, terwijl de kosten van de wijzigingen of voorzieningen voor huurders rekening zijn.

Milieu

2.6.1 Wanneer bij aanvang of tijdens de duur van de huurovereenkomst een milieuonderzoek ter zake van het gehuurde is ingesteld, en nadien tijdens de duur van de huurovereenkomst of direct na de beëindiging van de huurovereenkomst - bij een gelijkwaardig onderzoek - onder, in, aan of rondom het gehuurde hogere concentraties van een of meer stoffen dan die waarop het eerdere onderzoek betrekking had, worden aangetroffen, dan dient huurder de uit de verontreiniging voortvloeiende schade te vergoeden en is hij ten opzichte van verhuurder aansprakelijk voor kosten die verband houden met het opheffen van die verontreiniging of het treffen van maatregelen.
Huurder vrijwaart verhuurder ter zake tegen aanspraken van derden, daaronder begrepen overheidsinstanties.

2.6.2 Het gestelde onder 2.6.1 is niet van toepassing indien huurder aantoont dat de verontreiniging niet door toedoen of nalatigheid van hem, zijn personeel dan wel personen of zaken die hij onder zijn toezicht heeft, is ontstaan, noch een omstandigheid betreft die huurder kan worden toegerekend.

2.6.3 Verhuurder vrijwaart huurder niet tegen (overheids) bevelen tot nader onderzoek of het treffen van maatregelen.

Afvalstoffen/chemisch afval

2.7 Ingeval van overheidswege of vanwege andere daartoe bevoegde instanties richtlijnen of voorschriften gelden ten aanzien van het (gescheiden) aanbieden van afvalstoffen, is huurder verplicht bij voortduring deze aanwijzingen nauwgezet na te leven. Bij de niet- of niet volledige nakoming van deze verplichting is huurder aansprakelijk voor de daaruit voortvloeiende financiële, strafrechtelijke en mogelijk andere consequenties.

Reclame
2.8 Indien het gehuurde deel uitmaakt van een gebouw of complex, heeft verhuurder het recht om, zowel ten eigen behoeve als ten behoeve van huurder of derden, voor (licht-) reclame, aanduidingen en anderszins, te beschikken over de daken, buitengevels, tuinen en erven van dat gebouw of complex.
Verhuurder zal bij de uitoefening van dit recht rekening houden met de belangen van huurder.

Appartementsrecht
2.9.1 Indien het gebouw of complex waarvan het gehuurde deel uitmaakt, is of wordt gesplitst in appartementsrechten, is huurder verplicht de uit de splitsingsakte en reglementen voortvloeiende voorschriften omtrent het gebruik in acht te nemen. Hetzelfde geldt als het gebouw of complex eigendom is of wordt van een coöperatie.
2.9.2 Verhuurder zal, voor zover dat in zijn vermogen ligt, niet meewerken aan het tot stand brengen van voorschriften die in strijd zijn met de huurovereenkomst.
2.9.3 Verhuurder draagt er zorg voor dat huurder in het bezit wordt gesteld van de onder 2.9.1 bedoelde voorschriften omtrent het gebruik.

Verbodsbepalingen en voorschriften van orde
2.10.1 Het is huurder niet toegestaan:
a. in, op, aan of in de directe omgeving van het gehuurde milieugevaarlijke zaken te hebben, waaronder stankverspreidende, brandgevaarlijke of ontplofbare, tenzij behorend tot de normale beroeps- of bedrijfsuitoefening;
b. vloeren van het gehuurde en van het gebouw of complex waarvan het gehuurde deel uitmaakt hoger te belasten dan bouwtechnisch toelaatbaar is of in de overeenkomst is aangegeven;
c. het gehuurde zodanig te gebruiken dat door dit gebruik bodem- of andere milieuverontreiniging optreedt, schade aan het gehuurde kan ontstaan of het aanzien van het gehuurde kan worden geschaad, waaronder mede wordt verstaan het gebruiken van transportmiddelen waardoor vloeren en wanden kunnen worden beschadigd;
d. wijzigingen of voorzieningen aan te brengen in, op of aan het gehuurde die in strijd zijn met voorschriften van de overheid en van de nutsbedrijven dan wel met de voorwaarden waaronder de eigenaar van het gehuurde de eigendom van het gehuurde heeft verworven of met andere beperkte rechten, of die voor andere huurders of omwonenden tot overlast leiden dan wel deze hinderen in hun gebruik.
2.10.2 Het is huurder niet toegestaan zonder voorafgaande toestemming van verhuurder:
a. in, op of aan het gehuurde wijzigingen of voorzieningen aan te brengen, waaronder mede wordt verstaan het maken van gaten in de gevels;
b. in, op of aan het gehuurde dan wel in de directe omgeving daarvan, zaken aan te brengen of te hebben, waaronder naamsaanduidingen, reclames, borden, aankondigingen, publicaties, opstallen, getimmerten, stellingen, emballage, goederen, automaten, verlichting, zonweringen, antennes met toebehoren, vlaggenmasten, enz., dan wel ruiten ondoorzichtig te maken;
c. de dienst- en installatieruimten, de platten, daken, goten en de niet voor algemeen gebruik bestemde ruimten en plaatsen van het gehuurde of van het gebouw of complex waarvan het gehuurde deel uitmaakt, te betreden of te laten betreden, tenzij ter uitvoering van werkzaamheden waartoe huurder krachtens deze overeenkomst verplicht is.
d. vervoermiddelen te stallen op andere dan de daartoe bestemde plaatsen.
2.10.3 Met betrekking tot de onder 2.10.2 a en b bedoelde wijzigingen of voorzieningen is verhuurder op geen enkele wijze aansprakelijk.
2.10.4 Huurder is verplicht brandblusvoorzieningen en vluchtwegen in het gehuurde te allen tijde vrij te houden.
2.10.5 Indien tot het gehuurde een lift, rolbaan, roltrap of automatisch deurmechanisme behoort dan wel het gehuurde per een of meer van genoemde voorzieningen bereikbaar is, zal men uitsluitend op eigen risico van deze voorzieningen gebruik kunnen maken. Alle voorschriften, gegeven of nog te geven door of namens verhuurder, de betrokken installateurs of de overheid, dienen nauwkeurig te worden nageleefd. Verhuurder mag - indien en zolang dit noodzakelijk is - genoemde voorzieningen buiten bedrijf stellen zonder dat huurder recht op een schadeloosstelling of vermindering van de huur kan doen gelden.
2.10.6 Indien door huurder aangebrachte zaken (waaronder begrepen reclame of andere aanduidingen) in verband met onderhouds- of reparatiewerkzaamheden aan het gehuurde c.q. het gebouw of complex waarvan het gehuurde deel uitmaakt tijdelijk moeten worden verwijderd, zullen de kosten van verwijdering, eventuele opslag en het opnieuw aanbrengen voor rekening en risico van huurder komen, zulks ongeacht of verhuurder voor het aanbrengen van de betreffende zaken toestemming heeft verleend.

Verzoeken/toestemming
2.11.1 Indien huurder na ondertekening van deze overeenkomst een afwijking en/of aanvulling van enige bepaling van deze overeenkomst verlangt, dient huurder zijn verzoek voor deze afwijking en/of aanvulling schriftelijk in te dienen.
2.11.2 Indien en voor zover in enige bepaling van deze overeenkomst de toestemming van verhuurder wordt vereist, wordt deze alleen dan geacht te zijn verleend indien deze schriftelijk is verstrekt.
2.11.3 Een door verhuurder gegeven toestemming is eenmalig en geldt niet voor andere of opvolgende gevallen. Verhuurder is gerechtigd om aan zijn toestemming voorwaarden te verbinden.

2

Onderhuur
3.1 Behoudens voorafgaande toestemming van verhuurder is het huurder niet toegestaan het gehuurde geheel of gedeeltelijk aan derden in huur, onderhuur of gebruik af te staan, ofwel de huurrechten geheel of gedeeltelijk aan derden over te dragen of in te brengen in een maatschap of rechtspersoon.
3.2 Ingeval huurder handelt in strijd met bovenstaande bepaling, verbeurt hij aan verhuurder per kalenderdag dat de overtreding voortduurt een direct opeisbare boete, gelijk aan tweemaal de op dat moment voor huurder geldende huurprijs per dag, onverminderd het recht van verhuurder om nakoming dan wel ontbinding, alsmede schadevergoeding te vorderen.

Huurprijswijziging
4.1 Een in 4.3 van de huurovereenkomst overeengekomen wijziging van de huurprijs vindt plaats op basis van de wijziging van het maandprijsindexcijfer volgens de consumentenprijsindex (CPI) reeks CPI-Werknemers Laag (1990 = 100), gepubliceerd door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS).

De gewijzigde huurprijs wordt berekend volgens de formule: de gewijzigde huurprijs is gelijk aan de geldende huurprijs op de wijzigingsdatum, vermenigvuldigd met het indexcijfer van de kalendermaand die ligt vier kalendermaanden voor de kalendermaand waarin de huurprijs wordt aangepast, gedeeld door het indexcijfer van de kalendermaand die ligt zestien kalendermaanden voor de kalendermaand waarin de huurprijs wordt aangepast.
4.2 De huurprijs wordt niet gewijzigd indien de aanpassing zou leiden tot een lagere huurprijs dan de laatst geldende. In dat geval blijft die laatst geldende huurprijs ongewijzigd, totdat bij een volgende indexering het indexcijfer van de kalendermaand, die ligt vier kalendermaanden voor de kalendermaand waarin de huurprijs wordt aangepast, hoger is dan het indexcijfer van de kalendermaand, die ligt vier kalendermaanden voor de kalendermaand waarin de laatste huurprijsaanpassing heeft plaatsgevonden. Alsdan worden bij die huurprijswijziging de indexcijfers van de in de vorige zin bedoelde kalendermaanden gehanteerd.
4.3 De gewijzigde huurprijs geldt, ook al wordt van de aanpassing aan huurder geen afzonderlijke mededeling gedaan.
4.4 Indien het CBS bekendmaking van genoemd prijsindexcijfer staakt of de basis van de berekening daarvan wijzigt, zal een zoveel mogelijk daaraan aangepast of vergelijkbaar indexcijfer worden gehanteerd. Bij verschil van mening hieromtrent kan door de meest gerede partij aan de directeur van het CBS een uitspraak worden gevraagd die voor partijen bindend is. De eventueel hieraan verbonden kosten worden door partijen elk voor de helft gedragen.

Einde huurovereenkomst of gebruik
5.1 Behoudens eventuele wettelijke rechten is huurder verplicht bij het einde van de huurovereenkomst, of bij het beëindigen van het gebruik, het gehuurde ten genoegen van verhuurder in de oorspronkelijke staat, vastgelegd in de bij de aanvang opgemaakte en gewaarmerkte omschrijving als vermeld in 1.2 en bij gebreke daarvan in goede staat, geheel ontruimd, vrij van gebruik en gebruiksrechten en behoorlijk schoongemaakt aan verhuurder op te leveren en alle sleutels, keycards e.d. aan verhuurder te overhandigen. Huurder is verplicht alle zaken die door hem in, aan of op het gehuurde zijn aangebracht of door hem van de voorgaande huurder of gebruiker zijn overgenomen op eigen kosten te verwijderen. Voor niet verwijderde zaken is verhuurder geen enkele vergoeding verschuldigd.
5.2 Verhuurder is gerechtigd om, indien huurder tijdig of ontijdig het gebruik heeft beëindigd zonder de sleutels aan verhuurder te hebben afgegeven, de huur als geëindigd te beschouwen, zich op kosten van huurder toegang tot het gehuurde te verschaffen en zich in het bezit daarvan te stellen, zonder dat huurder deswege enig recht op schadevergoeding of anderszins rechten heeft.
5.3 Alle zaken waarvan huurder kennelijk afstand heeft gedaan door deze in het gehuurde achter te laten bij het daadwerkelijk verlaten van het gehuurde, kunnen door verhuurder, naar verhuurders inzicht, zonder enige aansprakelijkheid zijnerzijds, op kosten van huurder worden verwijderd, tenzij verhuurder ermee bekend is dat de opvolgende huurder de zaken heeft overgenomen.
5.4 Tijdig voor het einde van de huurovereenkomst of het gebruik, dient het gehuurde door partijen gezamenlijk te worden geïnspecteerd.
Van deze inspectie wordt door partijen een rapport opgemaakt, waarin de bevindingen worden vastgelegd. Tevens wordt in dit rapport vastgelegd welke werkzaamheden ter zake van de bij de inspectie noodzakelijk gebleken reparaties en het vastgesteld ten laste van huurder komend achterstallig onderhoud, nog voor rekening van huurder dienen te worden uitgevoerd alsmede de wijze waarop dit zal dienen te geschieden.
5.5 Indien huurder, na daartoe deugdelijk in de gelegenheid te zijn gesteld, niet binnen redelijke termijn meewerkt aan de inspectie en/of de vastlegging van de bevindingen en afspraken in het inspectierapport, is verhuurder bevoegd de inspectie buiten aanwezigheid van huurder uit te voeren en het rapport bindend voor partijen vast te stellen. Verhuurder zal huurder onverwijld een exemplaar van dit rapport ter hand stellen.
5.6 Huurder is gehouden de door hem op basis van het inspectierapport uit te voeren werkzaamheden binnen de in het rapport vastgelegde - of nader tussen partijen overeengekomen - termijn ten genoegen van verhuurder uit te voeren c.q. te doen uitvoeren.
Indien huurder, ook na ingebrekestelling geheel of gedeeltelijk nalatig blijft in de nakoming van zijn uit het rapport voortvloeiende verplichtingen, is verhuurder gerechtigd zelf deze werkzaamheden te laten uitvoeren en de daaraan verbonden kosten op huurder te verhalen.
5.7 Over de tijd die met het herstel is gemoeid, gerekend vanaf de datum van het einde van de huurovereenkomst, is huurder aan verhuurder een bedrag verschuldigd, berekend naar de laatst geldende huurprijs en vergoeding voor

3

bijkomende leveringen en diensten, onverminderd verhuurders aanspraak op vergoeding van de verdere schade en kosten.

Schade

6.1 Huurder is verplicht tijdig passende maatregelen te nemen ter voorkoming en beperking van schade aan het gehuurde, zoals schade als gevolg van kortsluiting, brand, lekkage, storm, vorst of enig andere weersgesteldheid, in- en uitstroming van gassen of vloeistoffen. Huurder is bovendien verplicht verhuurder terstond op de hoogte te stellen indien zich dergelijke schade of een gebeurtenis als bedoeld in 6.5 voordoet of dreigt voor te doen.
6.2 Indien huurder hiertoe de mogelijkheid heeft, geldt het bovenstaande eveneens ten aanzien van het gebouw of complex waarvan het gehuurde deel uitmaakt.
6.3 Huurder is jegens verhuurder aansprakelijk voor alle schaden en verliezen aan het gehuurde tenzij huurder bewijst dat hem, de personen die hij tot het gehuurde heeft toegelaten, zijn personeel en de personen waarvoor hij aansprakelijk is, daaromtrent geen schuld treft of dat hem dienaangaande geen nalatigheid is te verwijten.
6.4 Huurder vrijwaart verhuurder tegen boetes die verhuurder worden opgelegd door gedragingen of nalatigheden van huurder.
6.5 Verhuurder is niet aansprakelijk voor schade toegebracht aan de persoon of goederen van huurder of van derden - en huurder vrijwaart verhuurder voor aanspraken van derden ter zake - door het optreden en de gevolgen van zichtbare en onzichtbare gebreken aan het gehuurde of het gebouw of complex waarvan het gehuurde deel uitmaakt, of ontstaan door het optreden en de gevolgen van weersomstandigheden, van stagnatie in de bereikbaarheid van het gehuurde, van stagnatie in de voorziening van gas, water, elektriciteit, warmte, ventilatie of luchtbehandeling, van storing van de installaties en apparatuur, van in- en uitstroming van gassen of vloeistoffen, van brand, ontploffing en andere voorvallen, van stoornis in het huurgenot en van stoornis of tekortkomingen in de leveringen en diensten, alles behoudens in geval van schade als gevolg van grove schuld of ernstige nalatigheid van verhuurder ten aanzien van de staat van het gehuurde of van het gebouw of complex waarvan het gehuurde deel uitmaakt.
6.6 Verhuurder is niet aansprakelijk voor bedrijfsschade van huurder of voor schade als gevolg van de activiteiten van andere huurders of van belemmeringen in het gebruik van het gehuurde die derden veroorzaken, tenzij in geval van grove schuld of ernstige nalatigheid van verhuurder dienaangaande.

Tussentijdse beëindiging, in gebreke zijn

7.1 Indien huurder
- de door hem verschuldigde bedragen niet op de gestelde tijdstippen voldoet;
- zijn beroep of bedrijf in het gehuurde geheel of voor een belangrijk deel staakt;
- enige andere bepaling van de huurovereenkomst niet nakomt;
- enige voorwaarde, verbonden aan een door verhuurder verleende toestemming, niet in acht neemt;
- de vrije beschikking over zijn vermogen of een deel daarvan verliest;
- als hij geen natuurlijk persoon is, zijn rechtspersoonlijkheid verliest, wordt ontbonden of feitelijk wordt geliquideerd;
- in staat van faillissement wordt verklaard;
- een akkoord buiten faillissement aanbiedt of indien beslag wordt gelegd op goederen van huurder;
- komt te overlijden;

heeft verhuurder het recht de huurovereenkomst tussentijds te (laten) beëindigen. Hieraan gaat slechts opzegging vooraf, indien de wet dat vereist.
7.2 Huurder zal in gebreke zijn door het enkele verloop van een bepaalde termijn dan wel door het enkele ontstaan van een omstandigheid als voormeld.
7.3 Huurder is gehouden om aan verhuurder te vergoeden alle schade, kosten en interesten als gevolg van een in 7.1 bedoelde omstandigheid en als gevolg van tussentijdse beëindiging van de huurovereenkomst, ook in geval van faillissement en surseance van betaling.
Tot die schade worden in ieder geval gerekend de huurprijs, de vergoeding voor bijkomende leveringen en diensten, waaronder begrepen de verwarmingskosten, de omzetbelasting en de overige verschuldigde bedragen, de kosten van wederverhuur alsmede alle kosten van maatregelen zowel in als buiten rechte door verhuurder getroffen, daaronder begrepen die van rechtskundige bijstand in verband met een omstandigheid als in 7.1 vermeld.
7.4 Door de bepalingen onder 7.1 tot en met 7.3 wordt niet uitgesloten de bevoegdheid van verhuurder om gebruik te maken van zijn overige rechten, waaronder zijn recht om nakoming met schadevergoeding te vorderen.

Bankgarantie

8.1 Als waarborg voor de juiste nakoming van zijn verplichtingen uit de huurovereenkomst zal huurder bij ondertekening van de huurovereenkomst aan verhuurder afgeven een bankgarantie overeenkomstig een door verhuurder aangegeven model, ter grootte van een in de huurovereenkomst weergegeven bedrag gerelateerd aan de betalingsverplichting van huurder aan verhuurder, met inbegrip van de geldende omzetbelasting. Deze bankgarantie dient mede te gelden voor de verlengingen van de huurovereenkomst inclusief wijzigingen daarvan en dient geldig te blijven tot zes maanden na de datum waarop het gehuurde feitelijk is ontruimd en tevens de huurovereenkomst is beëindigd. Bovendien dient deze bankgarantie te gelden voor de rechtsopvolgers van verhuurder.
8.2 Huurder heeft geen aanspraak op verrekening van enig bedrag met de bankgarantie.
8.3 Ingeval de bankgarantie is aangesproken, zal huurder op eerste verzoek van verhuurder zorgdragen voor een nieuwe bankgarantie, die voldoet aan het gestelde onder 8.1 en 8.4, tot het volledige bedrag.

4

8.4 Huurder is verplicht om, na opwaartse aanpassing van de huurprijs, van de vergoeding voor leveringen en diensten of het voorschot daarop en van de geldende omzetbelasting, op eerste verzoek van verhuurder terstond een nieuwe bankgarantie te doen afgeven tot een bedrag aangepast aan de nieuwe betalingsverplichting.
8.5 Indien huurder niet voldoet aan de in dit artikel omschreven verplichtingen, verbeurt hij aan verhuurder per overtreding een direct opeisbare boete van f 500,-- per kalenderdag dat hij in gebreke blijft nadat hij per aangetekende brief op het verzuim is gewezen.

Onderhoud en instandhouding
Voor rekening van verhuurder
9.1 Tenzij het werkzaamheden betreft die moeten worden beschouwd als geringe en dagelijkse reparaties als bedoeld in de wet (artikel 7A:1619 BW), dan wel werkzaamheden aan zaken die niet door of vanwege verhuurder in, op of aan het gehuurde zijn aangebracht, zijn voor rekening van verhuurder:
a. onderhoud, herstel en vernieuwing van constructieve onderdelen van het gehuurde, zoals funderingen, kolommen, balken, bouwvloeren, daken, platten, bouwmuren, buitengevels;
b. onderhoud, herstel en vernieuwing van trappen, traptreden, rioleringen, goten, buitenkozijnen, en dergelijke. Ter zake van rioleringen geldt onverminderd het onder 9.2.4 gestelde;
c. vervanging van onderdelen en vernieuwing van installaties zoals de lift-, centrale verwarmings- en hydrofoorinstallatie;
d. buitenschilderwerk.

Voor rekening van huurder
9.2.1 Voor rekening van huurder zijn alle overige onderhoud, herstel en vernieuwingen zoals:
a. het uitwendig onderhoud indien en voor zover het werkzaamheden betreft die moeten worden beschouwd als gering en dagelijks onderhoud in de zin van de wet (artikel 7A:1619 BW), alsmede inwendig onderhoud niet zijnde onderhoud als bedoeld onder 9.1, een en ander onverminderd het hier verder bepaalde;
b. onderhoud, herstel en vernieuwing van hang- en sluitwerk, spiegel-, vensler- en andere ruiten, zowel binnen als buiten;
c. onderhoud, herstel en vernieuwing van rolluiken, jalouzieën, markiezen en andere zonwering;
d. onderhoud, herstel en vernieuwing van schakelaars, stopcontacten, belinstallaties, lampen, verlichting (inclusief armaturen), vloerbedekking, stoffering, binnenschilderwerk, gootstenen, sanitair;
e. onderhoud, herstel en vernieuwing van leidingen en kranen van gas, water en elektriciteit vanaf de meter of hoofdkraan met al wat daartoe behoort, behoudens vernieuwing wegens normale slijtage;
f. onderhoud, herstel en vernieuwing van erfafscheidingen alsmede het tuinonderhoud en onderhoud van het erf;
g. het dagelijks onderhoud en herstel (en vernieuwing van kleine onderdelen) van de tot het gehuurde behorende technische installaties.
9.2.2 Voor rekening van huurder zijn onderhoud, herstel en vernieuwing van zaken die door of vanwege huurder uit hoofde van een aan hem door verhuurder ter beschikking gestelde stelpost, zijn of worden aangebracht.
9.2.3 Voor rekening van huurder komt voorts de zorg voor het schoonmaken en schoonhouden van het gehuurde, zowel in- als uitwendig, waaronder mede wordt verstaan het schoonhouden van ramen, kozijnen en gevels van het gehuurde.
9.2.4 Voor rekening van huurder komt daarnaast de zorg voor het legen van vetvangputten, het schoonmaken en ontstoppen van putten, goten en alle afvoeren/rioleringen van het gehuurde tot aan de gemeentelijke hoofdriolering, het vegen van schoorstenen en het reinigen van ventilatiekanalen.
9.3 Indien huurder na aanmaning nalaat onderhoud, herstel of vernieuwing te zijnen laste uit te voeren - dan wel indien naar het oordeel van verhuurder deze op onoordeelkundige of slechte wijze zijn uitgevoerd - is verhuurder gerechtigd deze voor rekening en risico van huurder te verrichten of te doen verrichten.
Indien de voor rekening van huurder komende werkzaamheden geen uitstel kunnen gedogen, is verhuurder gerechtigd deze terstond voor huurders rekening te verrichten of te doen verrichten.
9.4 Bij door verhuurder uit te voeren onderhouds-, herstel-, of vernieuwingswerkzaamheden zal verhuurder tevoren met huurder overleggen op welke wijze daarbij zoveel mogelijk met diens belangen rekening kan worden gehouden. Vinden deze werkzaamheden op wens van huurder buiten normale werktijden plaats, dan komen de extra kosten daarvan voor rekening van huurder.
9.5 Huurder is aansprakelijk voor het goed en vakkundig gebruik en onderhoud van het gehuurde met inbegrip van de daartoe behorende technische installaties in het gehuurde. Huurder draagt voor eigen rekening en risico zorg voor het afsluiten van servicecontracten. Servicecontracten met betrekking tot de installaties dienen vooraf door verhuurder te worden goedgekeurd. Wat betreft het onderhoud geldt het vorenstaande behoudens en voor zover 12.2 van toepassing is.
9.6 Huurder zal verhuurder onverwijld schriftelijk in kennis stellen van gebreken aan het gehuurde.
9.7 Indien huurder en verhuurder overeen zijn gekomen dat de volgens dit artikel voor rekening van huurder komende zaken niet in opdracht van huurder maar van verhuurder worden uitgevoerd, dan worden de kosten hiervan door verhuurder aan huurder doorberekend. In een aantal gevallen worden daartoe door verhuurder onderhoudscontracten afgesloten.

Aanpassingen
10. Indien verhuurder het nodig oordeelt in, op of aan het gehuurde of het gebouw of complex waarvan het gehuurde deel uitmaakt of aan belendingen onderhoud, herstel, vernieuwing, waaronder extra voorzieningen en wijzigingen begrepen,

5

renovatie- of andere werkzaamheden te (doen) verrichten of indien deze nodig zijn in verband met (milieu-)eisen of maatregelen van de overheid of openbare nutsbedrijven, zal huurder die werkzaamheden en maatregelen en het eventuele ongerief gedogen, zonder daarvoor enige schadevergoeding of vermindering van de betalingsverplichting of ontbinding van de huurovereenkomst te kunnen vorderen, ook al duurt een en ander langer dan veertig dagen, echter onverminderd het gestelde in artikel 7A:1589 BW. Verhuurder zal bij de uitvoering van de werkzaamheden zoveel mogelijk rekening houden met de belangen van huurder.

Toegang verhuurder

11.1 Indien verhuurder een taxatie van het gehuurde wil (laten) verrichten, dan wel wenst over te gaan tot het verrichten van de werkzaamheden als bedoeld in 2.6, 5, 9.3 of 10 is huurder verplicht verhuurder of degene die zich ter zake bij huurder zal vervoegen, toegang te verlenen en tot de noodzakelijk geachte werkzaamheden in staat te stellen.
11.2 Ter uitvoering van het in het eerste lid vermelde zijn verhuurder en alle door hem aan te wijzen personen gerechtigd het gehuurde na overleg met huurder op werkdagen tussen 07.00 en 17.30 uur te betreden.
In noodgevallen is verhuurder gerechtigd ook zonder overleg en zo nodig buiten vermelde tijdstippen het gehuurde te betreden.
11.3 Bij voorgenomen verkoop of veiling van het gehuurde en na opzegging van de huurovereenkomst, is huurder verplicht, zonder enige vergoeding, gedurende minstens twee werkdagen per week, na voorafgaande mededeling door verhuurder of diens gemachtigde, gelegenheid te geven tot bezichtiging van het gehuurde. Hij zal de gebruikelijke 'te huur' of 'te koop' borden of biljetten aan of bij het gehuurde gedogen.

Kosten van leveringen en diensten

12.1 Boven de huurprijs zijn voor rekening van huurder de kosten van het verbruik van water en energie ten behoeve van het gehuurde, waaronder begrepen de kosten van het aangaan van een overeenkomst tot levering en de meterhuur, alsmede eventuele andere kosten en boetes die door de nutsbedrijven in rekening worden gebracht. Huurder dient zelf de overeenkomsten tot levering met de betrokken instanties af te sluiten, tenzij het gehuurde geen afzonderlijke aansluitingen heeft en verhuurder als onderdeel van de overeengekomen leveringen en diensten hiervoor zorgdraagt.
12.2 Indien ertussen partijen door of vanwege verhuurder te verzorgen bijkomende leveringen en diensten zijn overeengekomen, stelt verhuurder de daarvoor door huurder verschuldigde vergoeding vast op basis van de kosten die met de leveringen en diensten en de daaraan verbonden administratieve werkzaamheden zijn gemoeid. Dat geldt zowel ten aanzien van technische installaties als andere leveringen en diensten. Als het gehuurde deel uitmaakt van een gebouw of complex en de leveringen en diensten mede betrekking hebben op andere daartoe behorende gedeelten, stelt verhuurder het redelijkerwijs voor rekening van huurder komende aandeel in de kosten van die leveringen en diensten vast. Verhuurder hoeft daarbij geen rekening te houden met de omstandigheid dat huurder van een of meer van deze leveringen en diensten geen gebruik maakt. Als een of meer gedeelten van het gebouw of complex niet in gebruik zijn, draagt verhuurder er bij de bepaling van huurders aandeel zorg voor, dat dit niet hoger wordt dan wanneer het gebouw of complex volledig in gebruik zou zijn.
12.3 Verhuurder verstrekt huurder elk jaar een rubrieksgewijs overzicht van de kosten van de leveringen en diensten, met vermelding van de wijze van berekening daarvan en van, voor zover van toepassing, het aandeel van huurder in die kosten.
12.4 Na het einde van de huur wordt een overzicht verstrekt over de periode waarover dit nog niet was geschied. Verstrekking van dit laatste overzicht vindt plaats na verloop van maximaal 14 maanden gerekend vanaf het tijdstip waarop het vorige overzicht werd verstrekt. Huurder noch verhuurder zal voorts aanspraak maken op verrekening.
12.5 Wat blijkens het overzicht over de betreffende periode, rekening houdend met voorschotbetalingen, door huurder te weinig is betaald of door verhuurder te veel is ontvangen, wordt binnen één maand na verstrekking van het overzicht bijbetaald of terugbetaald. Betwisting van de juistheid van het overzicht heeft geen schorsing van deze verplichting tot gevolg.
12.6 Verhuurder heeft het recht de leveringen en diensten, na overleg met huurder, naar soort en omvang te wijzigen of te laten vervallen.
12.7 Verhuurder heeft het recht het door huurder verschuldigde voorschot op de vergoeding voor leveringen en diensten tussentijds aan te passen aan de door hem verwachte kosten, onder meer in een geval als bedoeld in 12.6.
12.8 Ingeval tot de leveringen en diensten de levering van warmte en/of warm water behoort, kan verhuurder, na overleg met huurder, de wijze van bepalen van het verbruik en, daaraan gekoppeld, huurders aandeel in de kosten van het verbruik aanpassen.
12.9 Wordt het verbruik van warmte en/of warm water bepaald aan de hand van verbruiksmeters en ontstaat wegens niet of onjuist functioneren van deze meters een geschil over huurders aandeel in de kosten van verbruik, dan wordt dit aandeel vastgesteld door een door verhuurder geraadpleegd bedrijf dat in het meten en vaststellen van afgenomen warmte en/of warm water is gespecialiseerd. Dit geldt eveneens bij beschadiging, vernietiging of fraude met betrekking tot de meters, onverminderd alle andere rechten die verhuurder in dat geval tegenover huurder heeft, zoals het recht op herstel of vernieuwing van de meters en vergoeding van geleden schade.
12.10 Verhuurder is, behoudens in geval van ernstige nalatigheid of grove schuld, niet aansprakelijk voor enige schade als gevolg van het niet functioneren dan wel de niet behoorlijke leverantie van de hiervoor bedoelde voorzieningen en diensten.
Evenmin zal huurder in dergelijke gevallen aanspraak kunnen maken op huurvermindering.

6

Kosten
13. In alle gevallen waarin verhuurder een sommatie, een ingebrekestelling of een exploot aan huurder doet uitbrengen, of in geval van procedures tegen huurder om deze tot nakoming van de overeenkomst of tot ontruiming te dwingen, is huurder verplicht alle daarvoor gemaakte kosten, zowel in als buiten rechte - met uitzondering van de ingevolge een definitieve rechterlijke beslissing door verhuurder te betalen proceskosten - aan verhuurder te voldoen. De gemaakte kosten worden tussen partijen bij voorbaat vastgesteld op een bedrag dat niet lager is dan het gebruikelijke tarief dat door gerechtsdeurwaarders wordt gehanteerd.

Betalingen
14.1 De betaling van de huurprijs en van al hetgeen verder krachtens deze huurovereenkomst is verschuldigd, zal uiterlijk op de vervaldata in wettig Nederlands betaalmiddel - zonder enige opschorting, korting, aftrek of verrekening met een vordering welke huurder op verhuurder heeft of meent te hebben - geschieden door storting dan wel overschrijving op een door verhuurder op te geven rekening. Het staat verhuurder vrij door middel van schriftelijke opgave aan huurder wijziging te brengen in de plaats of wijze van betaling. Verhuurder is gerechtigd te bepalen op welke openstaande vordering uit de overeenkomst een door hem van huurder ontvangen betaling in mindering komt, tenzij huurder bij de betaling uitdrukkelijk anders aangeeft. In het laatste geval is het gestelde in artikel 6:50 BW niet van toepassing.
14.2 Telkens indien een uit hoofde van de huurovereenkomst door huurder verschuldigd bedrag niet prompt op de vervaldag is voldaan, verbeurt huurder aan verhuurder van rechtswege vanaf de vervaldag een direct opeisbare boete van 2% per maand van het verschuldigde met een minimum van f 250,-- per kalendermaand, waarbij elke ingetreden maand als een volle maand geldt.

Belastingen, lasten, heffingen, premies enz.
15.1 Indien is overeengekomen dat over de huurprijs omzetbelasting in rekening wordt gebracht, zal verhuurder het optieverzoek, als bedoeld in 5.2 van de huurovereenkomst, indienen bij de desbetreffende inspectie.
15.2 Indien het optieverzoek niet wordt ingewilligd dan is huurder, boven de huurprijs aan verhuurder een bedrag verschuldigd dat overeenkomt met het bedrag aan omzetbelasting dat verschuldigd zou zijn indien het verzoek wel was ingewilligd.
Indien een optieverzoek wordt ingewilligd met ingang van een latere datum dan waarom was verzocht, is huurder vanaf de overeengekomen ingangsdatum tot aan de datum van ingang van de met omzetbelasting belaste huurprijs, boven die huurprijs aan verhuurder een bedrag verschuldigd dat overeenkomt met het bedrag aan omzetbelasting.
15.3 Indien huurder aantoont dat door toedoen van verhuurder het optieverzoek niet-, of niet op de overeengekomen datum is ingewilligd, is het in 15.2 bedoelde met de omzetbelasting overeenkomende bedrag, niet verschuldigd.

Overige belastingen, lasten, heffingen, premies enz.
15.4 Voor rekening van huurder komen, ook als verhuurder daarvoor wordt aangeslagen:
a. de onroerendezaakbelasting en de waterschapslasten of polderlasten ter zake van het feitelijk gebruik van het gehuurde en het feitelijk medegebruik van dienstruimten, algemene ruimten en zogenaamde gemeenschappelijke ruimten;
b. overige bestaande of toekomstige belastingen, precariorechten, lasten, heffingen en retributies ter zake van het gehuurde en van zaken van huurder, met uitzondering van de onroerende zaakbelasting en de waterschapslasten of polderlasten ter zake van het genot krachtens zakelijk recht alsmede met uitzondering van het rioolrecht;
c. milieuheffingen waaronder de verontreinigingsheffing oppervlaktewateren en de bijdrage zuiveringskosten afvalwater en ieder andere bijdrage uit hoofde van milieubescherming.
15.5 Indien in verband met de aard of uitoefening van het beroep of bedrijf van huurder voor het gehuurde, dan wel het gebouw of complex waarvan het gehuurde deel uitmaakt, een hogere dan normale premie van brandverzekering voor opstal of inventaris en goederen aan verhuurder of andere huurders van het gebouw of complex in rekening wordt gebracht, zal huurder het meerdere boven de normale premie aan verhuurder of die andere huurders vergoeden.
Verhuurder en andere huurders zijn vrij in de keuze van de verzekeringsmaatschappij, de bepaling van de verzekerde waarde en de beoordeling van de redelijkheid van de verschuldigde premie.
Onder 'normale premie' wordt verstaan de premie die verhuurder of huurder, bij een te goeder naam en faam bekend staande, in Nederland gevestigde, assuradeur kan bedingen voor het verzekeren van het gehuurde, respectievelijk zijn inventaris en goederen, tegen brandrisico op het moment direct voorafgaande aan het afsluiten van deze huurovereenkomst, zonder daarbij rekening te houden met de aard van het door huurder in het gehuurde uit te oefenen bedrijf of beroep, alsmede - gedurende de duur van de huurovereenkomst - elke aanpassing van deze premie, die niet een gevolg is van een verandering van de aard of omvang van het verzekerde risico.

Hoofdelijkheid
16.1 Indien verscheidene (natuurlijke of rechts-)personen zich als huurder hebben verbonden, zijn dezen steeds hoofdelijk en ieder voor het geheel jegens verhuurder aansprakelijk voor alle uit de huurovereenkomst voortvloeiende verbintenissen.
Uitstel van betaling of kwijtschelding door verhuurder aan een der huurders of een aanbod daartoe, betreft alleen die huurder.
16.2 De verbintenissen uit de huurovereenkomst zijn, ook wat erfgenamen en rechtverkrijgenden van huurder betreft, hoofdelijk.

7

Niet tijdige beschikbaarheid
17.1 Bij niet beschikbaar zijn van het gehuurde op de overeengekomen ingangsdatum van de huur, doordat het gehuurde niet tijdig is gereed gekomen - anders dan ten gevolge van wensen van huurder -, de vorige gebruiker het gehuurde niet tijdig heeft ontruimd of verhuurder de door hem te verzorgen vergunningen van overheidswege nog niet heeft verkregen, is huurder tot de datum waarop het gehuurde hem ter beschikking staat, geen huurprijs en geen vergoeding wegens bijkomende leveringen en diensten verschuldigd en schulven ook zijn overige verplichtingen en de overeengekomen termijnen dienovereenkomstig op. De huurprijsindexeringsdatum blijft ongewijzigd.
17.2 Verhuurder is niet aansprakelijk voor de uit de vertraging voortvloeiende schade voor huurder, tenzij hem ter zake ernstige nalatigheid of grove schuld kan worden verweten.
17.3 Huurder kan geen ontbinding vorderen, tenzij de te late oplevering veroorzaakt is door een opzettelijk handelen of nalaten door verhuurder en een dusdanige vertraging tot gevolg heeft, dat van huurder in redelijkheid niet verlangd kan worden dat de overeenkomst ongewijzigd in stand blijft.

Wet Persoonsregistraties
18. Indien huurder een natuurlijke persoon is kunnen de persoonsgegevens van huurder door verhuurder en de (eventuele) beheerder in een persoonsregistratie zijn opgenomen.

Domicilie
19.1 Vanaf de ingangsdatum van de huur worden alle mededelingen van verhuurder aan huurder in verband met de uitvoering van dit huurcontract, gericht aan het adres van het gehuurde.
19.2 Huurder verplicht zich in geval hij daadwerkelijk zijn bedrijf niet meer in het gehuurde uitoefent, verhuurder daarvan terstond schriftelijk in kennis te stellen onder opgave van een nieuw domicilie in Nederland.
19.3 Voor het geval huurder het gehuurde verlaat zonder opgave van een nieuw domicilie in Nederland aan verhuurder, geldt het adres van het gehuurde als domicilie van huurder.

Klachten
20. Huurder zal klachten en wensen schriftelijk indienen. In dringende gevallen kan dit mondeling geschieden. In dergelijke gevallen zal huurder de klacht of wens zo spoedig mogelijk schriftelijk bevestigen.

Beheerder
21. Indien door verhuurder een beheerder is of wordt aangesteld, zal huurder zich omtrent alle met de overeenkomst verband houdende aangelegenheden met de beheerder verstaan.

Slotbepaling
22. Indien een deel van de overeenkomst of van deze algemene bepalingen nietig of vernietigbaar is, dan laat dit de geldigheid van het overige deel van de overeenkomst en deze algemene bepalingen onverlet. In plaats van het vernietigde of nietige deel geldt alsdan als overeengekomen hetgeen op wettelijke toelaatbare wijze het dichtst komt bij hetgeen partijen overeengekomen zouden zijn, indien zij de nietigheid of vernietigbaarheid gekend zouden hebben.

8

BIJLAGE D

Rekenmethode voor bepaling van de betalingsverplichting in art. 4.1.

1 De jaarlijkse betalingsverplichting is de jaarhuursom die bestaat uit de volgende elementen, te vermeerderen met omzetbelasting:

1.1 vergoeding voor de financieringslasten voor de gemeente van de aankoopsom van € 12 miljoen ex BTW, berekend op de onder punt 4. uitgewerkte wijze;

1.2 vergoeding voor activering van de op 25 februari 2003 nog aan de gemeente verschuldigde aanslagen over 2000, 2001 en 2002 voor de OZB over het stadioncomplex, berekend op de onder punt 5. uitgewerkte wijze;

1.3 vergoeding voor de financieringslasten van de gemeente voor de in verband met de transactie voor de gemeente ontstane kosten van externe adviseurs, berekend op de onder punt 6. uitgewerkte wijze. Deze kosten zullen uiterlijk 1 juli 2003 definitief bepaald worden;

1.4 vergoeding voor jaarlijkse eigenaarslasten OZB, waarbij uitsluitend voor de periode 25 februari 2003 tot en met 29 februari 2004 nog de aanslag OZB-eigenaar aan Exploitatiemaatschappij De Goffert B.V. over het belastingjaar 2003 in de huursom zal worden verwerkt;

1.5 vergoeding voor opstalverzekering;

1.6 vergoeding voor kosten van contractbeheer en in het kader van de Stadionovereenkomst door de gemeente gevraagde externe adviezen.

1.7 Vergoeding onvoorziene kosten die voor de gemeente optreden in verband met de transactie en waarbij het achterwege laten van deze vergoeding afbreuk zou doen aan de tussen partijen overeengekomen uitgangspunten, een en ander in overleg.

2 De betalingsverplichting wordt maandelijks vooraf voor de 1-e van de maand voldaan, waarbij het maandbedrag 1/12 is van de in enig jaar verschuldigde jaarhuursom. De jaarhuur loopt vanaf 1 maart tot en met de laatste dag van februari, met uitzondering van het eerste jaar dat gerekend wordt aan te vangen 25 februari 2003.

3 De onder 1.1. en 1.4. t/m 1.7 opgenomen componenten zijn gedurende de gehele looptijd van de huurovereenkomst verschuldigd. De onder 1.2. en 1.3 opgenomen elementen uitsluitend gedurende de eerste 10 jaar van de huurovereenkomst.

4 Voor de bepaling van de onder 1.1. opgenomen component voor de financieringslasten van de gemeente over de aankoopsom van het Stadioncomplex, wordt uitgegaan van annuïtaire afschrijving over een periode van 40 jaar, te starten op de datum van verwerving van het stadion door de gemeente. De financieringslasten in enig jaar worden als volgt bepaald, en toegelicht met het hier bijgevoegde rekenvoorbeeld voor de eerste 10 jaar, waarin de rentepercentages hypothetisch zijn:

4.1 in jaar 1 tot en met jaar 4 is de jaarhuursom gelijk aan de jaarannuïteit van een 40-jarige lening van € 12 miljoen, waarvan de rente bepaald wordt het gemiddelde van de rentepercentages die de gemeente verschuldigd is of zou zijn voor fixe-leningen van ieder € 3 miljoen groot en met een looptijd van respectievelijk 4, 5, 6 en 7 jaar.

4.2 voor de berekening van de huursom wordt vanaf jaar 5 steeds bij aanvang van het jaar de fixe-lening die aan het einde van het voorafgaande jaar vervallen is, vervangen door een nieuwe fixe-lening met een looptijd van 4 jaar. De omvang van deze lening is gelijk aan de boekwaarde van het stadion aan het begin dit jaar, verminderd met de omvang van de 3 overige nog doorlopende fixe-leningen. De financieringskosten van de gemeente bestaan dan in enig jaar uit de

afschrijvingscomponent zoals in 4.2.1. berekend, en een rentecomponent zoals in 4.2.2. berekend.

4.2.1 de afschrijvingscomponent is voor ieder jaar vooraf berekend op basis van de onder 4.1 bepaalde annuïtaire lening, en als voorbeeld opgenomen in het bijgevoegde schema.

4.2.2 de rentecomponent bestaat uit de som van de jaarrentes over de boekwaarde van de 3 nog doorlopende leningen vermeerderd met de jaarrente over de per aanvang van het jaar nieuw bepaalde fixe-lening. Het rentepercentage van deze lening is gelijk aan de rente die de gemeente dan verschuldigd is of zou zijn voor een fixe-lening met een looptijd van 4 jaar.

4.3 Met ingang van 2004 verstrekt de gemeente aan N.E.C. jaarlijks tussen 1 februari en 15 februari ten behoeve van de dan jaarlijkse herziening van de huur, een specificatie van de berekening van de jaarhuursom voor de daaropvolgende periode van een jaar vanaf 1 maart.

5 De onder 1.2. vermelde nog verschuldigde OZB-aanslagen over voorgaande jaren, vermeerderd met rentekosten, worden door de gemeente op basis van een 10-jarige annuïteit geactiveerd per 1 maart 2003 tegen de voor N.E.C. geldende marktrente. De jaarannuïteit wordt opgenomen in de jaarhuursom voor de eerste 10 jaar.

6 De onder 1.3. bedoelde totale kosten voor externe adviezen worden door de gemeente op basis van 10-jarige annuïteit geactiveerd per 1 maart 2003, tegen de voor de gemeente geldende marktrente. De jaarannuïteit wordt opgenomen in de jaarhuursom voor de komende 10 jaar.

7 Conform de in enig jaar geldende wettelijke regelingen en gemeentelijke tarieven en taxatie wordt de eigenaars-OZB berekend en in de jaarhuursom opgenomen.

8 Conform de binnen de gemeente gehanteerde toerekeningsystematiek voor kosten van opstalverzekering zal voor het stadioncomplex ieder jaar het aandeel in de totale gemeentelijke verzekeringskosten worden bepaald en in de jaarhuursom worden opgenomen.

9 De vergoeding voor contractbeheer en door de gemeente in het kader van de Stadionovereenkomst gevraagde externe adviezen bedraagt € 6.000 per jaar. Na 5 jaar zal dit bedrag op basis van de opgetreden kosten worden bijgesteld.

25 febr 2003

REKENVOORBEELD BIJ REKENMETHODE ART. 4

Start 1 maart 2003
Aankoopinvestering € 12.000.000,00

			rente-%-ge	
lening1	fixe-lening 4 jaar	€ 3.000.000,00	4,2	lineair aantrekkend
lening 2	fixe-lening 5 jaar	€ 3.000.000,00	4,4	
lening 3	fixe-lening 4 jaar	€ 3.000.000,00	4,6	
lening 4	fixe-lening 6 jaar	€ 3.000.000,00	4,8	
	gemiddelde rente		4,5	
	jaarannuiteit =		€ 652.117,76	

	jaarhuursom
jaar 1=	€ 652117,76
jaar 2=	€ 652117,76
jaar 3=	€ 652117,76
jaar 4=	€ 652117,76

		rente-%-age	jaarrente	afschrijving € 133.702,51	
boekwaarde begin jaar 5	€ 11.520.336,80				
boekwaarde lening 1	€ 0,00				
boekwaarde lening 2	€ 3.000.000,00	4,4	€ 132.000,00		
boekwaarde lening 3	€ 3.000.000,00	4,6	€ 138.000,00		
boekwaarde lening 4	€ 3.000.000,00	4,8	€ 144.000,00		
boekwaarde lening 5	€ 2.520.336,80	5,3	€ 133.577,86		
		totaal	€ 647.577,86	€ 133.702,51	jaar 5= € 681.280,47

		rente-%-age	jaarrente	afschrijving € 139.719,13	
boekwaarde begin jaar 6	€ 11.386.636,28				
boekwaarde lening 2	€ 0,00		€ 0,00		
boekwaarde lening 3	€ 3.000.000,00	4,6	€ 138.000,00		
boekwaarde lening 4	€ 3.000.000,00	4,8	€ 144.000,00		
boekwaarde lening 5	€ 2.520.336,80	5,3	€ 133.577,86		
boekwaarde lening 6	€ 2.866.297,49	6,1	€ 174.844,15		
		totaal	€ 590.422,10	€ 139.719,13	jaar 6= € 730.141,23

		rente-%-age	jaarrente	afschrijving € 146.008,49	
boekwaarde begin jaar 7	€ 11.246.917,16				
boekwaarde lening 3	€ 0,00		€ 0,00		
boekwaarde lening 4	€ 3.000.000,00	4,8	€ 144.000,00		
boekwaarde lening 5	€ 2.520.336,80	5,3	€ 133.577,86		
boekwaarde lening 6	€ 2.866.297,49	6,1	€ 174.844,15		
boekwaarde lening 7	€ 2.860.280,87	6,2	€ 177.337,41		
		totaal	€ 629.759,52	€ 146.008,49	jaar 7= € 775.768,00

		rente-%-age	jaarrente	afschrijving € 152.576,78	
boekwaarde begin jaar 8	€ 11.100.910,67				
boekwaarde lening 4	€ 0,00		€ 0,00		
boekwaarde lening 5	€ 2.520.336,80	5,3	€ 133.577,86		
boekwaarde lening 6	€ 2.866.297,49	6,1	€ 174.844,15		
boekwaarde lening 7	€ 2.860.280,87	6,2	€ 177.337,41		
boekwaarde lening 8	€ 2.853.993,51	5,7	€ 162.677,63		
		totaal	€ 648.437,15	€ 152.576,78	jaar 8= € 801.013,93

		rente-%-age	jaarrente	afschrijving € 159.442,73	
boekwaarde begin jaar 9	€ 10.948.333,89				
boekwaarde lening 5	€ 0,00		€ 0,00		
boekwaarde lening 6	€ 2.866.297,49	6,1	€ 174.844,15		
boekwaarde lening 7	€ 2.860.280,87	6,2	€ 177.337,41		
boekwaarde lening 8	€ 2.853.993,51	5,7	€ 162.677,63		
boekwaarde lening 9	€ 2.367.762,02	5,1	€ 120.765,86		
		totaal	€ 635.615,05	€ 159.442,73	jaar 9= € 795.057,79

		rente-%-age	jaarrente	afschrijving € 166.617,66	
boekwaarde begin jaar 10	€ 10.788.891,16				
boekwaarde lening 6	€ 0,00		€ 0,00		
boekwaarde lening 7	€ 2.860.280,87	6,2	€ 177.337,41		
boekwaarde lening 8	€ 2.853.993,51	5,7	€ 162.677,63		
boekwaarde lening 9	€ 2.367.762,02	5,1	€ 120.765,86		
boekwaarde lening 10	€ 2.706.854,75	4,5	€ 121.808,48		
		totaal	€ 582.579,37	€ 166.617,66	jaar 10= € 749.197,03

BIJLAGE E

E.

VERKLARING T.B.V. BELASTE VERHUUR

A. naam huurder : Exploitatie-Maatschappij De Goffert BV
adres huurder : Stadionplein 1
woon- of vestigingsplaats : 6532 AJ Nijmegen
omzetbelastingnummer : NL –8040.57.163.B.01

In zijn hoedanigheid van huurder van de door de Gemeente Nijmegen gevestigd te Nijmegen verhuurde bedrijfsruimte (het gehuurde) gelegen aan:

adres gehuurde : Stadionplein 1
plaats gehuurde : Nijmegen

verklaart hierbij, mede ten behoeve van de rechtsopvolger(s) van verhuurder, dat hij het gehuurde blijvend gebruikt of blijvend laat gebruiken voor doeleinden waarvoor een volledig of nagenoeg volledig recht op aftrek van omzetbelasting op de voet van artikel 15 van de Wet op de omzetbelasting 1968 bestaat en wel met:

1. 90% of meer; namelijk ..... 95... %
2. tussen de 70% en 90%; namelijk 5 %
3. minder dan 70%; namelijk .....0... %
4. 0% dan wel nagenoeg 0%

0 m2 van het gehuurde is bij huurder in gebruik als **woonruimte**
0 m2 van het gehuurde is door huurder aan (een) derde(n) in gebruik gegeven als **woonruimte.**

B. In het gehuurde wordt 20 m2 door huurder als bedrijfsruimte onderverhuurd dan wel anderszins in gebruik gegeven aan:

naam gebruiker : Maison van den Boer.....
adres gebruiker : Stadionplein 1.....
woon- of vestigingsplaats : 6532 AJ Nijmegen .....

deze gebruiker verricht in hetgeen hij van huurder in gebruik heeft prestaties waarvoor een volledig of nagenoeg volledig recht op aftrek van omzetbelasting op de voet van artikel 15 van de Wet op de omzetbelasting 1968 bestaat en wel met:

1. 90% of meer; namelijk 100 %
2. tussen de 70% en 90%; namelijk 0 %
3. minder dan 70%; namelijk 0 %
4. 0% dan wel nagenoeg 0%

C. Het financiële boekjaar van huurder loopt van 1 juli tot en met 30 juni

(plaats) Nijmegen, (datum) 25 februari 2003

(handtekening huurder dan wel vertegenwoordiger van de huurder) .....

(naam van de ondergetekende in blokletters) J.C.A. Weijers

VERZOEK

I Als u het gehuurde aan meer dan één gebruiker onderverhuurt of anderszins in gebruik heeft gegeven, wilt u dan het hierboven onder B. gestelde op (een) afzonderlijke bladzijde(n) letterlijk herhalen en de benodigde gegevens invullen? Wilt u die bladzijde(n) dagtekenen en van uw handtekening voorzien!
II Wilt u een duidelijke streep zetten door hetgeen niet op u van toepassing is?

BIJLAGE F

BTW-Clausule

1. Voor het geval is overeengekomen dat over de huurprijs omzetbelasting in rekening wordt gebracht, verklaren huurder en verhuurder uitdrukkelijk dat bij het vaststellen van de huurprijs uitgangspunt is geweest dat huurder het gehuurde voor tenminste het bij wet vastgestelde of nader vast te stellen minimum percentage blijvend zal gebruiken of laten gebruiken voor prestaties die recht geven op aftrek van BTW, zodanig dat kan worden geopteerd voor een met omzetbelasting belaste (ver)huur.

2. Huurder en verhuurder maken gebruik van de mogelijkheid om op grond van Mededeling 45, besluit van 24 maart 1999, nr. VB 99/571, af te zien van het indienen van een gezamenlijk optieverzoek voor een met omzetbelasting belaste verhuur en te volstaan met een door huurder in te vullen en te ondertekenen verklaring, welke verklaring integraal onderdeel uitmaakt van de onderhavige huurovereenkomst. Het gestelde in artikel 5.3 van de huurovereenkomst wordt hierbij derhalve buiten toepassing verklaard.

3. Voor of uiterlijk bij de ondertekening van deze huurovereenkomst overlegt huurder aan verhuurder een door huurder ingevulde en ondertekende verklaring, overeenkomstig een door verhuurder aan huurder ter beschikking gesteld model, waaruit blijkt dat huurder het gehuurde gebruikt of laat gebruiken voor doeleinden waarvoor een volledig of nagenoeg volledig recht op aftrek van omzetbelasting bestaat op de voet van artikel 15 van de Wet Omzetbelasting 1968.

4. Huurder verklaart hierbij dat zijn boekjaar loopt van 1 juli tot en met 30 juni

5. a. Indien huurder het gehuurde niet (meer) gebruikt of laat gebruiken voor prestaties die recht geven op aftrek van BTW en daardoor de uitzondering op de vrijstelling van afdracht van omzetbelasting wordt beëindigd, is huurder niet langer omzetbelasting over de huurprijs aan verhuurder c.q. diens rechtsopvolger(s) verschuldigd, doch dan is huurder met ingang van de datum waarop die beëindiging van kracht wordt, naast de huurprijs exclusief BTW, als een afzonderlijke vergoeding aan verhuurder c.q. diens rechtsopvolger(s) een zodanig bedrag verschuldigd dat deze volledig wordt gecompenseerd voor:

I De als gevolg van het beëindigen van de optie voor verhuurder c.q. diens rechtsopvolger(s) niet (langer) aftrekbare BTW op de exploitatiekosten van het gehuurde of investeringen daarin.

II De BTW die verhuurder c.q. diens rechtsopvolger(s) als gevolg van het beëindigen van de optie wegens herrekening als bedoeld in artikel 15, lid 4 van de Wet op de omzetbelasting 1968 of herziening als bedoeld in de artikelen 11 tot en met 13 van de Uitvoeringsbeschikking omzetbelasting 1968 aan de fiscus moet betalen.

III Alle overige schade die verhuurder c.q. diens rechtsopvolger(s) door het beëindigen van de optie lijdt.

b. De als gevolg van het beëindigen van de optie voor verhuurder c.q diens rechtsopvolger(s) niet (meer) aftrekbare BTW als bedoeld in I onder 5 sub a wordt tussen partijen bij voorbaat **vastgesteld op 19 % van de (geïndexeerde) huurprijs.**

c. Het door verhuurder c.q. diens rechtsopvolger(s), na het beëindigen van de optie te lijden financiële nadeel door die beëindiging wordt door huurder aan verhuurder c.q. diens rechtsopvolger(s) voldaan steeds gelijktijdig met de periodieke huurprijs betalingen en wordt, met uitzondering van de schade als bedoeld in I onder 5 sub a, zo mogelijk door middel van een annuïteit, gelijkelijk verdeeld over de resterende duur van de lopende huurperiode, doch is terstond, volledig en ineens van huurder opeisbaar als de huurovereenkomst om welke reden dan ook tussentijds wordt beëindigd.

6. Het in 11 onder 5 sub a gestelde is niet van toepassing indien bij het sluiten van de onderhavige huurovereenkomst de herzieningsperiode voor de aftrek van voorbelasting terzake van het gehuurde is verstreken.

7. Het onder 5 gestelde is eveneens van toepassing indien huurder bij het sluiten van de

huurovereenkomst geen 'BTW-verklaring', als bedoeld onder 3, invult, ondertekent en aan verhuurder heeft verstrekt. Het gestelde in 15.2 van de algemene bepalingen die deel uitmaken van de huurovereenkomst wordt hierbij derhalve uitdrukkelijk buiten toepassing verklaard.

8. Wanneer zich een situatie als bedoeld onder 5 voordoet zal verhuurder c.q. diens rechtsopvolger(s) aan huurder berichten welke bedragen door verhuurder c.q. diens rechtsopvolger(s) aan de fiscus moeten worden betaald en inzicht geven in de overige schade als bedoeld onder 5, zulks met uitzondering van de bij voorbaat vastgestelde schade als bedoeld in I onder 5 sub a. Verhuurder c.q. diens rechtsopvolger(s) zal zijn medewerking verlenen indien huurder de opgave van verhuurder c.q. diens rechtsopvolger(s) wil laten controleren door een onafhankelijke registeraccountant. De kosten hiervan zijn voor rekening van huurder.

9. Ingeval in enig boekjaar niet is voldaan aan het gebruik of laten gebruiken van het gehuurde voor doeleinden als weergegeven onder 1, stelt huurder de verhuurder c.q. diens rechtsopvolger(s) binnen vier weken na afloop van het desbetreffende boekjaar door middel van een door hem (huurder) ondertekende verklaring hiervan in kennis. Binnen de zelfde termijn zendt huurder een afschrift van die verklaring aan de Inspecteur der Omzetbelasting.

10. Indien huurder niet voldoet aan de informatieverplichting als bedoeld onder 3 of onder 9 en/of niet voldoet aan de verplichting tot ingebruikname als bedoeld onder 12, of achteraf blijkt dat hij van een onjuist uitgangspunt is uitgegaan en verhuurder c.q. diens rechtsopvolger(s) daardoor, naar achteraf blijkt, ten onrechte BTW over de huurprijs in rekening heeft gebracht, is huurder in verzuim en is verhuurder c.q. diens rechtsopvolger(s) gerechtigd het daardoor ontstane financiële nadeel op huurder te verhalen. Dit nadeel betreft de volledige terzake door verhuurder c.q. diens rechtsopvolger(s) alsnog aan de fiscus verschuldigde BTW vermeerderd met rente, eventuele verhogingen, alsmede verdere kosten en schade.
Het in dit lid gestelde voorziet in een schadevergoedingsregeling voor het geval de optie met terugwerkende kracht mocht worden beëindigd, zulks naast de onder 5 weergegeven regeling. De extra schade die voor verhuurder c.q. diens rechtsopvolger(s) uit die terugwerkende kracht voortvloeit, is terstond, volledig en ineens van huurder opeisbaar. Verhuurder c.q. diens rechtsopvolger(s) zal zijn medewerking verlenen indien huurder de opgave van deze extra schade van verhuurder c.q. diens rechtsopvolger(s) wil laten controleren door een onafhankelijke registeraccountant. De kosten hiervan zijn voor rekening van huurder.

11. Het onder 5, 8 en 10 gestelde is eveneens van toepassing indien verhuurder c.q. diens rechtsopvolger(s) eerst na, al dan niet tussentijdse, beëindiging van de huurovereenkomst wordt geconfronteerd met schade door de beëindiging van de voor partijen geldende optie, welke schade alsdan terstond, volledig en ineens door verhuurder, respectievelijk diens rechtsopvolger(s), opeisbaar is.

12. Onverkort het overigens in deze huurovereenkomst terzake bepaalde, zal huurder het gehuurde in elk geval, met toepassing van het optierecht, in gebruik nemen of in gebruik laten nemen voor het einde van het boekjaar waarin hij het gehuurde is gaan huren.

Brief aan de raad - Openbare documenten NEC - Goffertstadion

Vastgoed, Sportservice en Accommodaties
Vastgoed

Nieuwe Dukenburgseweg 21
6534 AD Nijmegen
Telefoon (024) 329 33 33
Telefax (024) 329 32 87
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postadres
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Aan Exploitatiemaatschappij De
Goffert BV
Postbus 6562
6503GB NIJMEGEN

Datum	Datum uw brief	Ons kenmerk	Contactpersoon
4-4-2012		VA21/12.0007401	Crit Bartels

Onderwerp	Aantal bijlagen	Doorkiesnummer
herziening huur Stadionplein 1 (Goffertstadion) 1-3-2012		3293232

Geachte huurder,

In deze brief deel ik u de nieuwe huurprijs mee per 1 maart 2012. De huurprijs bestaat uit de component jaarlijkse exploitatielasten en een huuropslag voor de in overleg met u gerealiseerde aanpassingen in het kader van de brandveiligheid.

1)Exploitatielasten 2012

-financieringslast(annuïteit)boekwaarde € 10.547.001,-	:	€ 502.986,-
-financieringslast(annuïteit)oude ozb € 211.466,-	:	€ 27.386,-
-financieringslast(annuïteit)adviseurskosten	:	€ 12.153,-
-opstalverzekering	:	€ 13.462,69
-rioolrecht	:	€ 1.938,-
-waterschapslasten	:	€ 4.631,30
-eigenaarslasten ozb	:	€ 54.329,74
-vergoeding contractbeheer	:	€ 6.800,-
2)Huuropslag aanpassingen brandveiligheid		
-financieringslast (annuïteit) € 377.584,- excl.BTW	:	€ 30.786,-
	:	**€ 654.472,73**

De per 1-3-2012 verschuldigde huursom op jaarbasis komt daarmee op € 654.472,73(huur) en € 124.349,82(zijnde 19% BTW) is in totaal € 778.822,55 per jaar ofwel € 54.539,39 (huur) en € 10.362,49 (zijnde 19% BTW) in totaal € 64.901,88 per maand.

Omdat de huurprijs reeds tot en met 31-08-2013 met u is verrekend en de huurprijsberekening over 2012 in deze brief lager is dan de aanname die

aan de huurprijsafrekening tot 31-08-2013 ten grondslag heeft gelegen, ontvangt u separaat een credit-nota ad. € 82.853,- exclusief BTW. In dat bedrag is ook een bedrag opgenomen van € 7.753,81 voor de teveel in rekening gebrachte premie opstalverzekering in 2011.

Voor eventuele nadere toelichting,vragen of overleg kunt u contact opnemen met dhr. Bartels van mijn bureau (tel. 024-3293232 of email: c.bartels@nijmegen.nl).

Met vriendelijke groet,

W.J.L.G. Niessen, bureauhoofd

Brief aan de raad - Openbare documenten NEC - Goffertstadion

Vastgoed, Sport en Accommodaties
Vastgoed

Nieuwe Dukenburgseweg 21
6534 AD Nijmegen
Telefoon (024) 329 33 33
Telefax (024) 329 32 87
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postadres
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Aan Exploitatiemaatschappij De
Goffert BV
Postbus 6562
6503GB NIJMEGEN

Datum	Datum uw brief	Ons kenmerk	Contactpersoon
21-6-2013		VA23/13.000….	Crit Bartels

Onderwerp	Aantal bijlagen	Doorkiesnummer
herziening huur Stadionplein 1 (Goffertstadion) 1-3-2013		3293232

Geachte huurder,

In deze brief deel ik u de nieuwe huurprijs mee per 1 maart 2013. De huurprijs bestaat uit de component jaarlijkse exploitatielasten en een huuropslag voor de in overleg met u gerealiseerde aanpassingen in het kader van de brandveiligheid.

1)Exploitatielasten 2013

-financieringslast(annuïteit)boekwaarde € 10.349.034,-	:	€ 439.468,-
-financieringslast(annuïteit)oude ozb € 211.466,-	:	€ 0,-
-financieringslast(annuïteit)adviseurskosten	:	€ 0,-
-opstalverzekering	:	€ 14.493,50
-rioolrecht	:	€ 1.920,-
-waterschapslasten	:	€ 4.704,06
-eigenaarslasten ozb	:	€ 54.305,36
-vergoeding contractbeheer	:	€ 6.950,-
2)Huuropslag aanpassingen brandveiligheid		
-financieringslast (annuïteit) € 356.726,- excl.BTW	:	€ 28.723,-
	:	**€ 550.563,92**

De per 1-3-2013 verschuldigde huursom op jaarbasis komt daarmee op € 550.563,92(huur) en € 115.618,40(zijnde 21% BTW) is in totaal € 666.182,32 per jaar ofwel € 45.880,33 (herberekende huur) en € 9.634,87 (zijnde 21% BTW) in totaal € 55.515,20 per maand.

Omdat de huurprijs reeds tot en met 31-08-2013 met u is verrekend en de huurprijsberekening over 2013 in deze brief lager is dan de aanname die aan de huurprijsafrekening tot 31-08-2013 ten grondslag heeft gelegen,

ontvangt u separaat een credit-nota ad. € 47.580,-- en € 9.991,80 btw is totaal € 57.571,80.

Voor eventuele nadere toelichting,vragen of overleg kunt u contact opnemen met dhr. Bartels van mijn bureau (tel. 024-3293232 of email: c.bartels@nijmegen.nl).

Met vriendelijke groet,

E.Peperkamp, bureauhoofd

Vastgoed, Sportservice en Accommodaties
Vastgoed

Nieuwe Dukenburgseweg 21
6534 AD Nijmegen
Telefoon (024) 329 33 33
Telefax (024) 329 32 87
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postadres
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Aan Exploitatiemaatschappij De
Goffert BV
Postbus 6562
6503GB NIJMEGEN

Datum	Datum uw brief	Ons kenmerk	Contactpersoon
05-03-2014		VA23/14.0002905	Crit Bartels

Onderwerp	Aantal bijlagen	Doorkiesnummer
herziening huur Stadionplein 1 (Goffertstadion) 1-3-2014		3293232

Geachte huurder,

In deze brief deel ik u de nieuwe huurprijs mee per 1 maart 2014.
De huurprijs bestaat uit de component jaarlijkse exploitatielasten en een huuropslag voor de in overleg met u gerealiseerde aanpassingen in het kader van de brandveiligheid.

1)Exploitatielasten 2013

-financieringslast(annuïteit)boekwaarde € 10.079.193,-	:	€ 451.060,-
-opstalverzekering	:	€ 16.377,14
-rioolrecht	:	€ 1.977,-
-waterschapslasten	:	€ 5.001,50
-eigenaarslasten ozb	:	€ 55.324,10
-vergoeding contractbeheer	:	€ 7.100,--

2)Huuropslag aanpassingen brandveiligheid

-financieringslast (annuïteit) € 333.850,- excl.BTW	:	€ 29.092,-
	:	**€ 565.931,74**

De per 1-3-2014 verschuldigde huursom op jaarbasis komt daarmee op € 565.931,74(huur) en € 118.845,67(zijnde 21% BTW) is in totaal € 684.777,41 per jaar ofwel € 47.160,98 (herberekende huur) en € 9.903.81 (zijnde 21% BTW) in totaal € 57.064,79 per maand.

Voor eventuele nadere toelichting, vragen of overleg kunt u met mij contact opnemen via 024-3293232 of email: c.bartels@nijmegen.nl .

Met vriendelijke groet,

C. Bartels, senior adviseur Vastgoed